Böhmisch-deutsch-lateinisches Wörterbuch,

mit Beyfügung

der

den Slowaken und Mähren eigenen Ausdrücke

und

Redensarten,

zunächst

für Schulen durchaus neubearbeitet,

auch mit einem vollständigen

deutschen Wortregister

versehen,

und

auf eigene Kosten herausgegeben

von

Georg Palkowitsch,

Prof. der böhmisch-slawischen Sprache u. Literatur zu Preßburg.

Zweyter Band.

O—Ž.

Preßburg 1821.

Gedruckt bey den Belnayschen Erben.

Odewzdáwámě tobě také a synům twým (Dcerko má, G
bratrské!) snažnost w pulerowání, wyčisstowání a
lení milého nasseho a milostného otcowského g
w čemž synů mých bedliwost známa byla časů před

J. A. Komen

Seiner Excellenz,

dem

Hochgebohrnen Herrn

Herrn Franz Anton

Grafen von Kolowrat-Liebsteinsky,

Herrn der Herrschaften Reichenau, Czernikowitz und Wamberg, dann der Güter Borohradek, Horalitz und Schießelitz in Böhmen, Großkreuz des kais. österreichischen Leopold-Ordens (G. C. E. K.) Großkreuz des kön. sächsischen Ordens der Rautenkrone, und des kais. russischen Wladimirordens zweyter Klasse, Ritter des Malteserordens, Seiner Kaiserlich-Königlichen apostolischen Majestät wirklichem geheimen Rathe und Kämmerer, Oberstburggrafen zu Prag, Präsidenten des k. k. Landesguberniums, Direktor des permanenten und des verstärkten landständischen Ausschusses, Protektor der patriotisch-ökonomischen Gesellschaft, des Vereins zur Beförderung der Tonkunst, und des böhmischen allgemeinen Witwen- und damit verbundenen Taubstummeninstituts, erstem Kommissär des Theresianischen Domstifts auf dem Prager Schlosse, und perpetuirlichem Protektor des freyen adelichen Reichsstifts in der k. k. Neustadt Prag, wirklichem Mitgliede der k. k. Landwirthschafts-Gesellschaft in Wien, Ehrenmitgliede des landwirthschaftlichen Vereins in Baiern, und der großherzoglich-Weimarschen Societät für die gesammte Mineralogie in Jena.

TAYLOR INSTITUTION
DOMI MINA
NUS TIO
ILLU MEA

...hmisch-deutsch-lateinisches Wörterbuch,

mit Beyfügung

der

der Slowaken und Mähren

eigenen Ausdrücke

und

Redensarten,

zunächst

...r Schulen durchaus neubearbeitet,

auch mit einem vollständigen

deutschen Wortregister

versehen,

und

auf eigene Kosten herausgegeben

von

Georg Palkowitsch,

...f. der böhmisch-slawischen Sprache u. Literatur zu Preßburg.

Zweyter Band.

O—Ž.

Preßburg 1821.

Gedruckt bey den Belnayschen Erben.

Odewzdáwám tobě také a ſynům twým (Dcerko má, G
bratrſké!) ſnažnoſt w pulerowání, wyčiſſkowání a
lání milého naſſeho a miloſtného otcowſkého g
w čemž ſynů mých bedliwoſt známa byla čaſů před

J. A. Komen

Seiner Excellenz,

dem

Hochgebohrnen Herrn

Herrn Franz Anton

Grafen von Kolowrat-Liebsteinsky,

Herrn der Herrschaften Reichenau, Czernikowitz und Wamberg, Herrn der Güter Borohradek, Horalitz und Schießelitz in Böhmen, Großkreuz des kais. österreichischen Leopold-Ordens (O. C. E. K.) Großkreuz des kön. sächsischen Ordens der Rautenkrone, und des kais. russischen Wladimirordens zweyter Klasse, Ritter des Maltheserordens, Seiner Kaiserlich-Königlichen apostolischen Majestät wirklichem geheimen Rathe und Kämmerer, Oberstburggrafen zu Prag, Präsidenten des k. k. Landesguberniums, Direktor des permanenten und des verstärkten landständischen Ausschusses, Protektor der patriotisch-ökonomischen Gesellschaft, des Vereins zur Beförderung der Tonkunst, und des böhmischen allgemeinen Wittwen- und damit verbundenen Taubstummeninstituts, ersten Kommissär des Theresianischen Domstifts auf dem Prager Schlosse, und perpetuirlichem Protektor des freyen adelichen Reichsstifts in der k. k. Neustadt Prag, wirklichem Mitgliede der k. k. Landwirthschafts-Gesellschaft in Wien, Ehrenmitgliede des landwirthschaftlichen Vereins in Baiern, und der großherzoglich-Weimarschen Societät für die gesammte Mineralogie in Jena.

Euer Excellenz!

An diesem Tage hat vor zweihundert und siebenzehn J[...]
Abraham von Ginterrod, einer der besten vaterländ[...]
Schriftsteller der damaligen Zeit, den zweiten Theil seines merkw[...]
gen und jetzt seltenen Werkes: CYRI PAEDIA einem der edlen [...]
fahren Eurer Excellenz, dem kais. kön. Hofrathe und K[...]
merer, Heinrich Liebsteinský von Kolowrat un[...]
Zichowicz, zugeeignet; an demselben widme ich Ew. Excell[...]
ehrfurchtsvoll den zweyten Theil des gegenwärtigen böhmischen [...]
kons. Denn obgleich das erhabene und hochgefeyerte, ächtslawische [...]
schlecht Eurer Excellenz schon seit einem Jahrtausend vor[...]
lich die Heldenbahn wandelt, und nebst diesem erstaunlichen A[...]
durch glänzende heroische Thaten und ununterbrochen behaupteten [...]
hen Rang sowohl das Vaterland, als auch das Ausland zur Bew[...]
derung und Verehrung hinreißt; so war Dasselbe doch auch den M[...]
sen und ihren Priestern hold, gleichsam die bewaffnete Pallas vor A[...]
gen habend, und wohl merkend, daß selbst unter den Regenten jeder N[...]
tion der Welt und in jedem Zeitalter jene die besten, ruhmvollsten u[...]
göttlichsten waren, welche sich durch Vorliebe zu den Wissenschaft[...]
und durch die Beförderung derselben ausgezeichnet haben. Wassj M[...]
losti, — schreibt Ginterrod in seiner erwähnten Dedikation, — te[...]
to druhý djl knihy této připisugi a odewzdáwám, na dokáza[...]
wděčné památky, laskawé náchylnosti a přjwětiwosti od W. M[...]
kemně w mnohých přjčinách prokázané.

Mit welchem Eifer Euer Excellenz, den groß[...]
väterlichen Vorbildern nachstrebend, ja sie übertreffend, von d[...]
obersten Stufe der Landesverwaltung herab, die vaterländische Litt[...]
ratur befördern, und der Nationalsprache Sich annehmen, zeigt [...]
nebst andern vielseitigen Wirken, Hochihre Schöpfung, das böhm[...]
sche Museum. — Gepriesen ist Eurer Excellenz Humanität un[...]
huldvolle Herablassung gegen die Gelehrten, so wie die mächtige[...]

vielfältigen Aufmunterungen derselben, und die entzückten Dichter brachen in Lobgesänge auf Ew. Excellenz aus. —

Mir geruheten Hochdieselben durch die hohe Würdigung und huldreiche Annahme des ersten Theils dieses Werkes zur schnellern und glücklichern Vollendung desselben Muth und Kraft zu verleihen, und das hohe für mich so ehrenvolle Belobungsschreiben Euer Excellenz, demselben einverleibt, möge nicht nur den Zeitgenossen, sondern auch den spätesten Enkeln herzerhebend beurkunden, wie Euer Excellenz die gelehrten Arbeiten würdigten, die Schriftsteller aneiferten, und gegen die Nationalsprache gesinnt waren.

Möge Böhmens Genius noch lange Ew. Excellenz mit Ruhm und Glück gekrönt erhalten, und reichliche Früchte der großen patriotischen, über all mein Lob erhabenen Bemühungen sehen lassen! mögen noch die entferntesten Jahrhunderte blühende und segenreiche Zweige des edelsten Stammes der Kolowrate, in dem ihm eigenen Glanze, dem glücklichen Vaterlande zeigen!

Geruhen Euer Excellenz diesen öffentlichen, obwohl schwachen Beweis meiner innigsten Dankbarkeit und tiefer Verehrung nachsichtsvoll aufzunehmen, dieses Werk Hochihres hohen Schutzes und Beyfalls zu würdigen, und mich im gnädigsten Andenken zu behalten, der ich ehrfurchtsvoll verharre

Euer Excellenz

unterthänig-gehorsamster Diener
Georg Palkowitsch.

Preßburg am 20. Jänner 1822.

Oben erwähntes Belobungsschreiben lautet wörtlich folgendermassen: —

TAYLOR · INSTITUTION
DOMI NUS ILLU
MINA TIO MEA

hmisch-deutsch-lateinisches
Wörterbuch,

mit Beyfügung

der

den Slowaken und Mähren

eigenen Ausdrücke

und

Redensarten,

zunächst

r Schulen durchaus neubearbeitet,

auch mit einem vollständigen

deutschen Wortregister

versehen,

und

auf eigene Kosten herausgegeben

von

Georg Palkowitsch,

f. der böhmisch-slawischen Sprache u. Literatur zu Preßburg.

Zweyter Band.

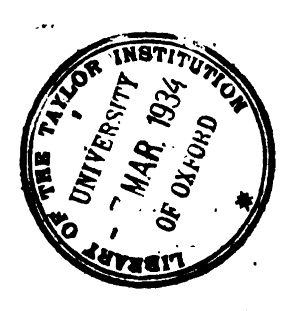
O—Ž.

Preßburg 1821.

Gedruckt bey den Belnayschen Erben.

Odewzdáwám tobě také a ſynům twým (Dcerko má, Se
bratrſká!) ſnažnoſt w pulerowánj, wyčiſſťowánj a
lánj milého naſſeho a miloſtného otcowſkého ge
w čemž ſynů mých bedliwoſt známa byla čaſů přede

J. A. Komen

Seiner Excellenz,

dem

Hochgebohrnen Herrn

Herrn Franz Anton

Grafen von Kolowrat-Liebsteinsky,

Herrn der Herrschaften Reichenau, Czernikowitz und Wamberg, dann der Güter Borohradek, Horalitz und Schießelitz in Böhmen, Großkreuz des kais. österreichischen Leopold-Ordens (G. C. C. K.) Großkreuz des kön. sächsischen Ordens der Rautenkrone, und des kais. russischen Wladimirordens zweyter Klasse, Ritter des Malteserordens, Seiner Kaiserlich-Königlichen apostolischen Majestät wirklichem geheimen Rathe und Kämmerer, Oberstburggrafen zu Prag, Präsidenten des k. k. Landesguberniums, Direktor des permanenten und des verstärkten landständischen Ausschusses, Protektor der patriotisch-ökonomischen Gesellschaft, des Vereins zur Beförderung der Tonkunst, und des böhmischen allgemeinen Wittwen- und damit verbundenen Taubstummeninstituts, erstem Kommissär des Theresianischen Domstifts auf dem Prager Schlosse, und perpetuirlichem Protektor des freyen adelichen Reichsstifts in der k. k. Neustadt Prag, wirklichem Mitgliede der k. k. Landwirthschafts-Gesellschaft in Wien, Ehrenmitgliede des landwirthschaftlichen Vereins in Baiern, und der großherzoglich-Weimarschen Societät für die gesammte Mineralogie in Jena.

An diesem Tage hat vor zweihundert und siebenzehn J
Abraham von Ginterrod, einer der besten vaterländ
Schriftsteller der damaligen Zeit, den zweiten Theil seines merkw
gen und jetzt seltenen Werkes: CYRI PAEDIA einem der edlen
fahren Euer Excellenz, dem kais. kön. Hofrathe und K
merer, Heinrich Liebsteinský von Kolowrat un
Žichowicz, zugeeignet; an demselben widme ich Ew. Excell
ehrfurchtsvoll den zweyten Theil des gegenwärtigen böhmischen
kons. Denn obgleich das erhabene und hochgefeyerte, ächtslawische
schlecht Euer Excellenz schon seit einem Jahrtausend vor
lich die Heldenbahn wandelt, und nebst diesem erstaunlichen A
durch glänzende heroische Thaten und ununterbrochen behaupteten
hen Rang sowohl das Vaterland, als auch das Ausland zur Bew
derung und Verehrung hinreißt; so war Dasselbe doch auch den M
sen und ihren Priestern hold, gleichsam die bewaffnete Pallas vor A
gen habend, und wohl merkend, daß selbst unter den Regenten jeder N
tion der Welt und in jedem Zeitalter jene die besten, ruhmvollsten u
göttlichsten waren, welche sich durch Vorliebe zu den Wissenschaft
und durch die Beförderung derselben ausgezeichnet haben. Wassi M
losti, — schreibt Ginterrod in seiner erwähnten Dedikation, — te
to druhý djl knihy této připisugi a odewzdáwám, na dokázan
wděčné památky, laskawé náchylnosti a přjwětiwosti od W. M
lemně w mnohých přjčinách prokázané.

Mit welchem Eifer Euer Excellenz, den große
väterlichen Vorbildern nachstrebend, ja sie übertreffend, von de
obersten Stufe der Landesverwaltung herab, die vaterländische Litte
ratur befördern, und der Nationalsprache Sich annehmen, zeigt,
nebst andern vielseitigen Wirken, Hochihre Schöpfung, das böhmi
sche Museum. — Gepriesen ist Euer Excellenz Humanität und
huldvolle Herablassung gegen die Gelehrten, so wie die mächtigen

vielfältigen Aufmunterungen derselben, und die entzückten Dichter brachen in Lobgesänge auf Ew. Excellenz aus. —

Wir geruheten Hochdieselben durch die hohe Würdigung und huldreiche Annahme des ersten Theils dieses Werkes zur schnellern und glücklichern Vollendung desselben Muth und Kraft zu verleihen, und das hohe für mich so ehrenvolle Belobungsschreiben Euer Excellenz, demselben einverleibt, möge nicht nur den Zeitgenossen, sondern auch den spätesten Enkeln herzerhebend beurkunden, wie Euer Excellenz die gelehrten Arbeiten würdigten, die Schriftsteller aneiferten, und gegen die Nationalsprache gesinnt waren.

Möge Böhmens Genius noch lange Ew. Excellenz mit Ruhm und Glück gekrönt erhalten, und reichliche Früchte der großen patriotischen, über all mein Lob erhabenen Bemühungen sehen lassen! mögen noch die entferntesten Jahrhunderte blühende und segenreiche Zweige des edelsten Stammes der Kolowrate, in dem ihm eigenen Glanze, dem glücklichen Vaterlande zeigen!

Geruhen Euer Excellenz diesen öffentlichen, obwohl schwachen Beweis meiner innigsten Dankbarkeit und tiefer Verehrung nachsichtsvoll aufzunehmen, dieses Werk Hochihres hohen Schutzes und Beyfalls zu würdigen, und mich im gnädigsten Andenken zu behalten, der ich ehrfurchtsvoll verharre

Euer Excellenz

unterthänig = gehorsamster Diener
Georg Palkowitsch.

Preßburg am 20. Jänner 1822.

Oben erwähntes Belobungsschreiben lautet wörtlich folgendermassen:

Herr Professor Sedláček in Pilsen hat mir vor einigen
gen das böhmisch - deutsch - lateinische Wörterbuch, welches E
Wohlgebohren herausgegeben haben, mit dem Bemerken übersen
daß Dieselben dieses Exemplar für mich zu bestimmen beliebten.
Werk, welches nach dem einstimmigen Urtheile aller Kenner der
wischen Litteratur einen so entschiedenen Werth besitzt, und ei
Mann zum Verfasser hat, der sich durch die Herausgabe mehre
schätzbaren Schriften bereits manchfache Verdienste erworben
konnte mir nur angenehm seyn, und mit Vergnügen sehe ich me
Sammlung vaterländischer Werke durch dieses Wörterbuch
mehrt und geziert.

Obwohl ich mich nicht unter die tiefen Kenner der schönen sla
schen Sprache rechnen darf; so weiß ich doch — als ein gebohr
Böhme — ihren Werth in vollem Maße zu schätzen, und bin vor all
von dem Gefühle durchdrungen, daß Nationalsprachen ein Vor
sind, den Völker, die wahrhaft an ihrem Vaterlande hängen, t
bewahren sollten.

Indem ich Euer Wohlgebohren meinen Dank ausdrücke, f
ich die Versicherung der Hochachtung bey, mit welcher ich verharr

Eurer Wohlgebohren

ergebener Diener,
Fr. Gr. Kolowrat, m. p.
Oberstburggraf.

Prag am 25. April 1820.

O.

O, I. der bekannte Mitlauter o, der, außer in einigen fremden Wörtern, z. B. in Herôdes, immer kurz ausgesprochen wird.

II. Vorwort od. Präposition. mit dem Lokal, von, wenn man v. einer Sache od. Person handelt, redet, schreibet, hört ꝛc. de; oznamowati o něčem, v. etwas Nachricht geben, referre de re; naděge o wjtězstwj; pták o ofýdlu, dokud lepen nebude, neowěřj; o ... potom, so viel davon, haec hactenus, *Vel.* o tom potom, dav. künftig, kommt Zeit, kommt Rath, de his olim.

b) Wegen, in Ansehung, intuitu: napomenut byl o swém powolánj.

c) Ueber, de, super: opowěd o Kodě swé budaucý učiniti.

d) an, circa; wjno, o němž sy pracowal, Wein, an dem du gearbeitet hast; děbiny a role, o kterýchž sami wlastnjma rukama dělagj; o čem kdo pracuge, z toho wyžiwenj swé mjti může.

e) Um, circa, auch in: o wánocých, an Weihnachten, feriis natalitiis, o letnicých, am Pfingsten, feriis pentecostes, o půlnocy; o Janě.

f) bey, von; o čtyřech nohách, quadrupes, stůl o třech nohách, Tisch v. drey Füßen, mensa tripes; o samém chlebě býti, bey Brod allein seyn; o chlebě a wodě, o rybách žiwu býti, bey Brod u. Wasser leben, sich mit Fischen nähren, *Vel.* o tom pokánu, kteréžo sem požil, půgdu na cestu.

2) Mit dem Akkus. a) von, wegen, in Ansehung, in Betreff, de, intuitu; saud o králowstwj; saudy hlawnj o hrdlo, Kopf und Leben betreffende Gerichte, judicia capitalia; o čest, o hrdlo sauzenu býti; aučet o dluhy, *Pr.* o tauž wěc před něho opět předstaupili; o sprawedlnosti swé kdo se utjká, *Pr.* o weliké wěcy, o pokog gednati; zasaditi se o něco, s. zasadjm se; pustiti o něco, s. pustjm; o to strany na odporu stogj, *Pr.* o něco se s něným snésti, wegen etwas sich mit jemand vereinigen.

b) Um: o málo, fast, tantum non; o wlás se nechybili, *K.* má o sto owec wjc, než gá; prosyti o něco, um etwas bitten, petere rem ab aliquo; wolati o něco, um etwas schreien, etwas fordern: maga o den napřed, dostižen nebyl; o statek, o laupež se s někým děliti, rozděliti, mit jemand das Vermögen, den Raub theilen, dividere bona, praedam cum aliquo; o to sem přissel, darum ... o základ, w záwod s nim běžjm, s. záwod, *Cyr.* wýpowěd o něco, Urtheilsspruch über etwas, sententia de re, někjm o zem dáti, *Cyr.* wssemi rozpustilosstmi o zem dáti, s. dámj; kdyby o dussi nebylo, wenn es nicht um d. Seele zu thun wäre; běžj mu o žiwot, s. běžjm; o něco připrawiti někoho,

jemanden um etwas bringen, privare aliquem re; o žiwot přigjti, ums Leben kommen, vitam amittere, o zahynutj někoho usylowati, jemandes Verderben suchen, perniciem alicujus quaerere; o prsten hráti, einen Ring ausspielen, D. o základ se cwičiti, hogowati, in d. Wette lernen, streiten, s někým o něco zakládati, um etwas wetten, Cyr. o sstychwyžizenjch sebe za bránu, Com. o málo, o mnoho nižšj od někoho, um wenig niedriger -; Herež o to! ey was ist daran! D.

c) an: o něco zawaditi, an etwas stoßen, impingere, illidi, offendere; o něco se opřjti, opjrati, sich an etwas anstemmen, z. B. mit den Füßen, niti, conniti, inniti.

d) in, innerhalb, in: o tři roky bude welkým pánem, in drey Jahren ꝛc.

e) in der Zusammensetzung, er, be, auf, ab, um, aus; s. viele der folgenden Wörter.

III. Interjection ó! dann ist es lang: ó gaká nauze! ó Pane! auch mit dem Genit. ó mého plného srdce! Neg.

Ob, 1) eine trennbare, selten vorkommende Partikel, um; přjloha, rolj, která wždy ob geden rok osywána býwá, - ein Jahr um das andere - alternis annis; Czechowé od Němců toliko ob geden přjkop leželi, Haj. ob den, einen Tag um den andern, alternis diebus; 2) eine untrennbare Partikel, um, be, er, ꝛc. circum, ob, amb (ἀμφι), re, &c. wie in obal, obášlo, obžerstwjm, obdýlný, ꝛc.

Oba, m. obě, f. u. n. (verw… mit bis, ambo, dem alten … schen ba, bo, d. h. zwey, … mit beyde,) ambo, æ, o, u… que &c.

Obabrám, al, ati, s. opipl…

Obadám, al, ati, sl. (& polon… D. empfinden, wahrnehmen … ne werden, sentire, anim… vertere, observare; obad… djtě w sobě; nic sy neobad… hast du nichts bemerkt? 2… hören, audire.

Obad, s. d. Anm. zu Howadn…

Obadwa, obědwě, s. oba.

Obadwogec, gce, m. sl. s. sau… ce, Halbfrucht, hung. abajd…

Obahnjm se, fut. ex. il, iti … werfen, v. Hunden ꝛc. pare…

Obak, u. obaky, sl. s. předce.

Obal, u, m. (ob-wal,) 1) s. obá… 2) Umschweif, m.; tropisch, … im Reden, ambages, circui… ambitus.

Obalek, lku, m. vorh. 1); 2) Beschönigung, color, praet… tus.

Obalenice, f. Kopfzeug der m… rischen Bauerweiber, D.; Nitr. Haarbänder.

Obalcugem, s. přeobalcugem

Obalenka, y, f. s. obalenice.

Obaljm (ob-waljm), fut. ex. iti, s. obalugi.

Obáljok, u, m. sl. das Besetzl… Hemdermel.

Obálka, y, f. Umschlag, m. … man umschlägt des Einhülle… wegen, involucrum.

Obalkugi, owal, owati, besch… nen, beschönigen, praetexe… D - kowánj, n. verbale, D.

Obalowacý, 1. z. B. obalowa… papjr, Packpapier, n. char… emporetica, charta invol… cris apta.

...alugi (ob-walugi), owal, owati, umwickeln; něco okolo něčeho, etwas um etwas, circumvolvere; něčjm, mit etwas, circumvolvere, obvolvere, w něco, circumligare. B.

...zangem, owati, sl. s. ozeljm 1., ung. bánom.

Obapolný, 3. wechselseitig, mutuus, obapolná láska, wechselseitige Liebe, f. amor mutuus, obapolná powinnost; - ně (ol. obapol.) adv. mutuo, in vices, in vicem: obapolně sobě zawázáni gsau. Vel. obapolně geden na druhém přestáwagj, K.

...rar, u, m. sl. Abbrühen, n. perfusio ferventi aqua; - rowý, z. B. obarowá polewka, w njž se droby ze swiné obwarugj, etwa Abbrühsuppe.

...arám, al, ati, sl. folg.

...arjm, fut. ex. il, iti (ob-warjm) sl. abbrühen: s. boh. owarjm; ung. abárlom.

...arugem, owati, sl. s. obárám.

...arwjm, fut. ex. il, iti, anstreichen, färben, incrustare, intingere.

...aslo, a, n. (v. obwázati) Wickelwerk, n. Flachswickel, m. pensum (coli).

...aurucnj, 1. der rechts u. links ...t, ambidexter, Syl.

...astrannj, u. obostrannj, zweyseitig, zweydeutig, anceps: obastrannj odpowěd, Cyr.

...aljm se, il, iti, zahm werden, mitescere, Ryb.

...aut, obauti, s. obugi.

...auwám, al, ati, reg. acc. Schuhe od. Strümpfe jemanden anziehen, induere alicui calceos, tibialia; näher bestimmt sagt man: někoho do střewic, do punčoch obauwati, (sl. auch někomu, sobě střewjce, čižmy obaut); - ánj n. verb.

II. rec. obauwati se, sich anziehen, induere sibi calceos, tibialia od. induere se calceis, tibialibus: gako opice w cyzý sskowně se obauwati prov. K.

Obauzým, el, eti, schmähen, anfeinden, conviciari, maledicere, infestare: nepomlauwey a neobauzey giných, Pr. - někoho vtrhawými slowy, Cyr.

II. rec. obauzeti se, mit der Präpos. s, sich abgeben, sich scheren mit einer Person; (auch scherzen?).

Obáwám se, al, ati, befürchten, besorgen, metuere, timere, vereri; 1) že, daß, ne; aby ne, daß nicht, ut od. ne non; 2) mit dem Genit. befürchten, metuere, timere z. B. rem: gest se obáwati, žeby, - es ist zu befürchten, Vel. hlad gest k obáwánj, Hungersnoth ist zu befürchten, verendum est, ne fames oriatur.

Obběh s. oběh.

Obběhnu, fut. ex. obběhl, obběhnauti, folg.

Obbjhám, al, ati, umlaufen, a) z. B. das Rad rc. circumagi, circumire; b) einen Umgang machen, circuitu uti.

Občáhnem, sl. s. obsáhnu.

†† Občan, a, m. (mor.) Landesbewohner, Staatsbürger, m. civis, - stwj - n. Staatsbürgerschaft, f. civitas; - ský, 3.

Občerný, bess. náčerný.

Občerstwenj, n. Erfrischung, Erquickung, f. recreatio, refectio.

Občerstwjm, il, eti, erquickt, erfrischt werden, refocillari.

Občerstwjm, il, iti, en, imper.

občerstwj, občerstwěme, občerstwěte, folg.

Občerstwugi, owal, owati, erquicken, erfrischen, reficere, recreare.

II. rec. Občerstwowati se, sich erquicken, erfrischen, se recreare, reficere od. refici, recreari.

Obchůzka, y, f. Umgang, das Herumgehen, z. B. des Menschen, circuitus, ambitus.

Obcházým, el, eti, umgehen, a) herumgehen, circumire, ambire, okolo něčeho, etwas od. um etwas, rem; - něco, etwas umgehen, circumire, obire, D. obch. stráže (wogenstě), Runden gehen, Wachten machen, obire vigilias; obcházeli a nimi trybuny, (acc.) sie gingen herum obibant tribunos, Vel. b) Umweg nehmen, circuitu uti, daleko obcházeti, viel umgehen, longo circuitu uti.

II. rec. Obcházeti se, (al.) mit etwas umgehen, versari circa aliquid; se lži, Jer. 23, 14.

Obchod, u, m. 1) eigentlich, s. obchůzka u. ochoz a); 2) Handthierung od. Gewerbe, Metier, n. das Vortheil bringt, quaestus. b) Handel u. Wandel. m. Verkehr, n. commercium; hospodářstwj gest neylepšj obchod, Cyr: obchod wésti, Handel treiben, quaestum exercere, D. po domjch obchod wésti, zbožj roznášeti, hausieren, merces ostiatim circumferre, institorem esse. c) od. konečnj střewo, Afterdarm, m. intestinum rectum; d) sl. Umgang, m. consvetudo; obchod s nečistými osobami, Lesikka. e) Procession? f) Periode (Rhetor.)?

Obchodilý s. abgetragen, z. Kleid, detritus.

Obchodjm, fut. ex. il, iti, re abtragen, durch langes T abnutzen, deterere.

Obchodjm, praes. il, iti, hand ren, Gewerbe treiben, n tiari, mercaturam fac quaestum exercere, Syl.

Obchodnjk, a, m. Handelsn Gewerbsmann, negoti mercator, - nice, f. Han frau, f. Handelsweib, n tiatrix, - nický, s. handels nisch; - ictwj, n. Handels f. mercatura.

Obchoz, s. ochoz.

Občina, y, f. Gemeinanger od. Gemeinwiese, Hutw f. campus herbidus com nis, Koppelweide, f. Gem gut, n. D.

Občizna, s. občina, D. z. B Gemeinwiese zu Pilsen.

Obcowánj, n. s. obecenstwj; swatých, d. Gemeinschaft Heiligen, communio san rum; tělesné obc., Beyschla concubitus, D. 2) Wandel, benswandel, m. vita, mo 3) s ženau od. manželstě, s f

Obcugi, owal, owati, wand leben, vivere; 2) umgeh Umgang mit jemanden hal uti aliquo; 3) Gemeinschaft ben, Eph. 6, 11.; 4) s ženau manželstě, einem Frauenz mer ehelich beywohnen, B schlaf begehen, concumbe B. nerádný a cyzoložně s obcowal; zdálo se mu we sn žeby manželku swau ob mal, a s nj obcowal, B. Wollust treiben, buhlen, Ez. 37. 3 Mach. 6, 4.; 6) cum d rei, a) sich theilhaftig mache

teilnehmen; -cyzým býjbám, B.-oupenjm mým se nelíknu-ge. Com. b. ergeben seyn, abwar-ten, službám Páně spasytedlně obcowati, K. s yakau wážností kaжdým B. obcowati sluſſj, K.-b:dně tagemſtwjm ſwatým; gež tomu, co Bůh slibowal, aneb čjm hrozyl, lidé obco-wali. K.

Obdálený, 3. sl. entfernt, weit-ſchtig, remotus.

Obdálenoſt, i, f. Abweite, f. di-stantia, D.

Obdálný, 3. etwas entfernt?

Obdank, u, m. obdankowánj, (obdankowánj, Syl.) n. Amts-entſagung, Abdankung, Dienſt-entlaſſung, donatio rude.

Obdanka, y, f. sl. Preis, m. proe-mium.

Obdankugi, fut. owal, owati, dem Amte entſagen, abdanken, ru-de donari: žoldnéř ſe obdan-kuge, Com.

Anm. Statt des vorherſte-henden Wortes, kann ſehr wohl propauſſtjm, propuſtjm, ge-braucht werden.

Obdarjm, fut. ex. il, iti, en, be-ſchenken, donare aliquem re; dlauhým wěkem ge obdařj; 2) mit etwas verſehen, instruere -řenj, n verb.

Obdarowánj n. (králowſké), Be-ſchenkung, Freyheit, f. libertas, privilegium, donatio Vel. ob-darowánj wydáno geſt, Com.

Obdarugi, fut. ex. owal, owati, někoho něčjm, beſchenken, do-nare aliquem re, od. alicui rem, dare alicui rem dono.

Obdědjm, fut. ex. il, iti, erben, haereditate accipere: obdědj králowſtwj nebeſké, K.

Obdělám, fut. ex. al, ati, folg.

Obdělawám, al, ati, ummachen, einfaſſen, obducere: - ořecho-wé ſkořepiny zlatem, Maud. 2) bearbeiten, kultiviren, co-lere: obdělawati ſtromy.

Obdélný, ſ. obdýlný.

Obden, ſ. ob.

† Obdiwenj, n. Bewunderung, f. admiratio? z tichého obdiwe-nj wyſoké myſſlénky wywo-djš, Neg.

Obdiwugi, owati, bewundern?

Obdlauhlý 3. ablang, länglicht, oblongus, langwierig; - le, adv; - loſt, i f. subſt.

Obdlauzný 3. ſ. vorh. obdlaužné kopj, Vel. weitläufig, ziemlich lang, prolixus, diuturnus; kniжka obdlauzná, nemoc ob-dlaužná; - ně adv. - noſt, i, f. Weitläufigkeit, Länglichkeit, Länge, f. longitudo, prolixi-tas, diuturnitas.

Obdruhý 3. z obdruhé ſtrany, jenſeitig: oſtrow z obdruhé ſtrany, jenſeitige Inſel, D.

Obdrženj, n. verb. v. folg. obdr-ženj žiwé, při zdánj ſpolečném ſtatků manželſkých, Erhal-tung bey Lebenszeit, acquisitio vita comite od. inter vivos.

Obdržjm, fut. ex. el, eti, erhal-ten, a) behaupten, z. B. ſein Recht, einen Platz, tenere, ob-tinere, servare, conservare, tueri: pole obdržeti, das Schlachtfeld behaupten, ſiegen, vincere; při - od. při ſwau, den Prozeß gewinnen, causam lucrari, jure vincere, trium-phare, Cyr. b) bekommen, er-langen, α) mit od. ohne Mühe, accipere, nancisci, adipisci, β) mit Mühe, consequi, γ) durch bitten, precibus conse-qui, precibus impetrare, auch

etwas od. jemand abgeben, beschäftigen, occupari re.

Oberu, *fut. ex.* obral, obrati, obrán, abklauben, deglubere, auch wenn es für pflücken stehet, decerpere. 2) berauben spoliare, diripere, compilare, privare; 3) (*ol.*) ausklauben, erwählen, auserkehren, seligere, deligere; co Bůh prosí obral; obral sobě čas; obrati sobě čas; obrati sobě krále.

Oběruční 1. s. oboruční, z. B: nůž, Wirkmesser, n. s. pořiz.

Oberwu, *fut.* rwal, rwati, abrupfen, ausraufen, ausrupfen, evellere; oberwu se, sich d. Haare ausraufen; oberwalbych se, ich möchte mir die Haare ausraufen, *D.*

Obeslání, *n. verb.* v. obeslli, Vorladung, Beschickung, *f.* evocatio, citatio: obeslání wzíti na někoho, s. obeslli, *Syl.*

Obeslaný, 3. vorgeladen, beschickt, evocatus, citatus.

Oběšenec, nce, *m.* Gehenkter, Galgendieb, *m.* trifurcifer.

Oběšení, *n.* Aufhängen, Erhängen, Aufhänkung, z. B. eines Diebes, suspendium.

Obeslli, obeslal, obeslati, obeslán, vorladen, beschicken, citare, evocare; - k práwu od. před práwo, před saudce, vors Gericht, vor den Richter; citare, diem dicere; - k swědomí, - zum Zeugnißablegen, Pr. - k giftému dni.

Obestření, *n.* Verdecken, *n.* obtectio; 2) Vorhang, *m.* Bedeckung, *f.* velamen, z. B. Kopfdecke, Schleyer, *m.* 1 Kor. 11, 10.

Obestru, *fut.* střel, stříti, verdecken, behängen, überdecken, obtegere; obestřel oponau swůg příbytek; 2) *fig.* obestřel se pr ti nám hněwem, *Com.*

II. *rec.* obestříti se, sich w decken, obtegere se, *B.*

Oběšym, *fut. ex.* il, iti, (ob-w šym), oběšen, aufhängen, z. einen Menschen, suspendere

II. *rec.* Oběšyti se, sich hängen, erhängen, aufhängen, suspendere.

Oběť, i, *f.* (ob-wět, wět, altsl wisch), Versprechen, Gelübde, n Opfer, das man gelobet, u. dan überhaupt Opfer, *n.* sacrificium, sacrum; zápalná oběť Brandopfer, holocaustum, victima plane comburenda; oběť za mrtwé, Todtenopfer inferiae (arum).

Obetknu, *fut. ex.* kl, knauti; ob ma rukama obetknauti (obeg mauti), umklaftern, ulnis amplecti, *D.*

Obětní 1. das Opfer betreffend, sacrificalis, sacrificus.

Obětnice, *f.* Opfertisch, *m.* mensa sacrificalis, ara.

Obětník, a, *m.* Opferpriester, *m.* sacrificulus, *Vel.*

Obětowání, *n.* Opfer, *n.* sacrificatio; 2) Erbietung, *f.* oblatio.

Obětowáwám, al, ati *fr.* u. folg. *B.*

Obětugi, owal, owati, opfern, a) Opfer bringen, wenn das Opfer nicht genannt wird, sacrificare, sacrum facere; b) wenn das Opfer genannt wird, sacrificare; v. blutigen Opfern auch immolare; c) bieten, anbieten, offerre; wolch obětuge, *R.* tropisch schenken, donare;

II. *rec.* Obětowati se, (podwoliti se, *mor.* pogwoliti se), sich anbieten, sich erbieten, offerre se, *D.*

Obezdím, *fut. ex.* il, iti, um-

neuru, cimmauern, muro circumdare, muro cingere, Ros. D.

Obezenu, fut. ex. obehnal, obehnati, obehnán, imper. obežeň, herumtreiben, circumagere; 2) umschließen, einschließen, cingere; nepřátelé obehnali hrad; zdi obehnati město, muro cingere; - plotem, umzäunen, sepire; - hrázemi, eindeichen.

Obežert, adv. mor. ohne Scherz, im Ernst, serio.

Obežertnost, i, f. (opravdowost) mor. Ernst, m.

Obeznám se, ati, sl. s někým, Bekanntschaft machen, notitiam contrahere.

Obežalec, s. obžera.

Obežralý 3. gefräßig, edax, vorax; - lost, i, f. - heit, edacitas, voracitas.

Obezření, n. Horizont, Gesichtskreis, m. horizon? D.

Obezřím, fut. ex. el, eti, sl. s. obhlídnu; - se, s. ohlídnu se.

Obezřím fut. ex. al. s. opatřím.

Obežru, fut. ex. al, ati, umfressen, anfressen, circumvorare.

II. rec. obežrati se, s. ožru se.

Obgasnjm, fut. ex. il, iti, erhellen, collustrare: obgasnilo slunce chalaupku swětlem, Kag. aufklären, illustrare, s. obweselím, D.

Obgedám, sl. s. obgjdám.

Obgednám, fut. ex. al, ati, verschaffen, conciliare, parare, comparare: rukogmě hodné obgednal, Pr. obgednáwati pomoc postrannau, Vel. dary krwj Krystowau obgednané; obgednám něco při někom.

Obgedu, fut. ex. obgel, obgeti, umfahren, a) herumfahren, circumvehi; okolo něčeho, um etwas, rem; b) einen Umweg nehmen, vehi per ambages; 2) umreiten, umfahren, umsegeln, a) etwas, z. B. das Lager, circumequitare, circumvehi curru, circum navigare: obgel ge a pozadu na ně udeřil, Cyr. b) einen Umweg reiten, fahren, segeln, per ambages equitare, vehi, navigare, circumequitare, circumnavigare, 2c.

Objelim, sl. s. objlim u. obělim; Mš. olaupim, z. B. Rübe, Aepfel.

Obgetj, n. s. obgjmánj.

Obgezd, u, m. Umfahren, n. Umritt m., Umsegeln n., circumequitatio, circumvectio, circumnavigatio.

Obgjdám, al, ati, umnagen, circumrodere.

Obgjm, fut. ex. obgedl, obgjsti, vorh.

II. rec. obgjsti se, sich umnagen; 2) sl. sich überessen.

Obgjmám, al, ati, umfassen, umarmen, complecti, amplecti, amplexari; -ánj n. Umfassung, Umarmung, f. complexus, amplexus.

II. rec. obgjmati se, einander liebkosen, umarmen, amplexari; fig. Czeská konfesý s Augšpurskau se wlastně srownáwagjcý a obgjmagjcý, Krocyn.

Obgjždjm, il, iti, s. obgedu; b) (gezdjm a prohlédám), bereiten, circumequitare, D.

Obgjždec, dce, m. Roßbereiter, equiso, domitor equorum, R.

Obhágce, m. Vertheidiger, Beschirmer, Beschützer, defensor, tuitor, tutor, patronus.

Obhágenj, n. Vertheidigung, Beschützung, f. defensio.

Obhágjm, *fut. ex.* il, iti, s. obhagugi.

Obhagný 3. abwehrend, defensivus, obhagná wogna, Schutzkrieg, abwehrender Krieg, bellum defensivum, *R.*

Obhagowánj, *n. verb.* v. folg.

Obhagugi, owal, *owati,* mit dem Genit. vertheidigen, beschützen, beschirmen, defendere, defensare, tueri, tutari.

Obhánjm, s. ohánjm.

Obhárám, al, *ati, sl.* obhořjm.

Obházým, el, eti, obhazugi, owal, owati, s. obmjtám.

Obhlaubný 3. etwas tief?

† Obhled, u, *m.* s. okolek obezřenj, *D.*

Obhlédnu, *fut. ex.* obhlédl, obhlédnauti, *reg. acc.* außersehen, explorare, Ez. 20, 6.; 2) s. vřtnu, *D.*

II. *rec.* obhlednauti se, sich umsehen, um sich herum sehen, circumspicere.

Obhljdnu, obhljdl, obhljdnauti, vorh. obhljdli mu Angelé misse, *Com.*

Obhljdnutj, *n. verb.* v. vorh.

Obhořelý 3. z. B. od slunce, abgebrannt, deustus, *D.*

Obhořjm, *fut. ex.* el, *eti,* anbrennen, verbrennen, ustulari, Ez. 16, 4.; 2) von der Sonne verbrannt werden, deuri, B.

Obhrubný 3. gröblich, s. auch holemý, *D.*

Obida, y, *f. sl.* (& *russ.*), unrecht, *n.* injuria; 2) Unwille, *m.* indignatio.

Objdek, dku, *m. dim.* v. oběd.

Objdem, obissel, objti, *sl.* s. obegdu.

Obidugem, owal, owati *sl.* někoho, zum Unwillen reizen, stomachum movere.

Obigi, *sl.* obigem, *fut. ex.* ob
obiti, folg.

Objgjm, *eti, sl.* objgám, ati, u
schlagen, beschlagen, *sl.* auch
schlagen, z. B. ořechy, decuter

Objhám, s. obbjhám.

Obilář, e, *m.* překupnjk, s. ob
ný, *D.* Kornjude.

Obilé, *n.* bess. folg.

Obilj, *n.* Getreide, *n.* frumentum, fruges, auch in sofern es jäh
lich zu Markte gebracht wir
annona; těžké obilj, schwe
Frucht, Weizen, Korn rc. *V*
obilj přistakuge, připlácý, n
ob. přirázj, das Getreide schläg
auf, annona ingravescit; ob
spadá, das Getreide schlägt al
annona laxat, ob. levatur, fi
vilior; obchod w obilj, Getrei
de- od. Kornhandel, quaestu
frumenti; -jčko, *a, n. dim.*

Objljm, *fut. ex.* il, iti, en, überweißen, dealbare, trulissare, tectorio obducere.

Obilné, ého, *n.* Korngeld, *n.* vectigal frumentarium, *D.*

Obilnice, *f.* s. seypka u. stodola, Kornhaus, *n.* granarium.

Obilnjk, a, *m.* Fruchthändler, Getreidehändler, negotiator frumentarius, auch bloß frumentarius, *Syl.*

Obilný 3. das Getreide betreffend, frumentarius; ob. trh, Kornmarkt, *D.* ob. žid, (kdož obilj na draho skupuge, a chowá), Kornjude, dardanarius, annonae flagellator, *Syl.* & *Schell.*; bohyně obilná, Ceres, Ceres, *Syl.*

Objmám, *sl.* s. obgjmám.

Obinu, auti, umwickeln, involvere, circumvolvere, s. obwinu.

Obirám, al, *ati,* abklauben, deglubere; ob. kost, an einem Bein

klauben, auch wenn es für abzulesen steht, decerpere, z. B. Beeren; 2) abraupen, arbores ab erucis purgare, auch bloß abraupen, d. Raupen wegschaffen, erucas tollere; 3) berauben, spoliare; 4) s. oberu: neyhezssi za biskupy objráni byli; 5) ob. sobě, ausklauben, ausklauben, auslesen, legere, deligere, eligere.

II. rec. objrati se s něčjm, sich mit etwas beschäftigen, besessen, occupari, re: - s domácy žimnostj ꝛc. sich mit etwas amüsiren, unterhalten, belästigen, occupari, teneri re, tempus fallere.

Obhled, u, m. Gesichtskreis, m. horizon, Neg.

Obhrnu, fut. ex. ul, auti, umscharren, z. B. d. Erde um d. Bäume, radendo sternere.

II. rec. obhrnauti se, (wůkol něčeho), umschließen, einschließen, cingere: wůkol domu se obhrnauti.

Obicj (pobitj), n. Beschlag, m. z. B. v. Brettern, tegumentum, D.

÷ Obklad, m. Parenthese?

Obkládám, al, ati, umlegen etwas, um etwas, belegen, umlegern, circumdare, circumponere; - dřjwjm, holzen; - djlo, d. Arbeiter im Bergb. zur Arbeit anweisen, operariis pensum designare.

Obkladek, dku, m. Umschlag, a) was man umschlägt, des Einhüllens wegen, involucrum; b) was man auflegt auf den kranken Theil, fomentum.

Obkljčjm, fut. ex. il, iti, en, folg.

Obkličugi, owal, owati, umringen, cingere, circumdare, circumire, ambire; umschließen, umzingeln, circumcludere, circumclaudere: strach mne obkljčil; hjdau, těžkostj obkljčen:

Obkráčjm, el, eti, umschreiten, mit Schritten abmessen, ambire, gressibus dimetiri.

Obkročjm, fut. ex. il, iti, verb.

Obláč, e, m. insgemein, klaub, ssuta, mor. klob, Koben Flachs D. ein geflochtener Bogen v. gehecheltem Flachs, der ein ganzes Schock ausmacht.

Obláček, čku, m. dim. v. obláč; 2) dim. v. oblak, Wölkchen, n. nubecula.

Oblačjm se, il, iti, sich wölken, nubilare; s. auch mračj se.

Obláčjm, el, eti, (ob-wláčjm), ankleiden, anziehen, induere vestes, někoho, jemand, alicui, vestire aliquem; fig. někoho w zlau powěst, jemand verläumden, in übeln Ruf bringen, diffamare aliquem.

II. rec. obláčeti se, sich ankleiden, anziehen, d. h. im Ankleiden begriffen seyn, induere sibi vestem, od. se veste, vestire se.

Oblácka, y, f. s. oblečenj, D.

Oblácnice, f. Toilettezimmer, Ankleidzimmer, P. Kleiderkammer, f. vestiarium, D.

Oblačný 3. (abs. oblačno), wölkig, nubilus.

Oblacynjm. fut. ex. il, čti, wohlfeil werden, vilescere; -něnj, n. verb.

Oblahnem, sl. s. oblehnu; 2) sl. krank werden.

Oblahoslawjm, fut. ex. il, iti, en, beglücken, glücklich machen, beare, felicem reddere.

Oblahugem, sl. s. oblahnem.

Oblak, u, m. (ob-wlak), Wolke, f. nubes; 2) fig. Menge, f. multi-

tudo, caterva, nubes, (*voluerum nubem dixit Virg. Aeneid.* 7. 206.): patryarchů a prorokû oblak weliký *K.* oblakowé studentû, *Com.* - mocných swědectwj, *Cyr.*; *pl.* (*irreg.*) oblaka, beſſ. oblakowé; - kowý, 3. von der Wolke, nubilus, oblakowý slaup, Wolkensäule, *f.* columna nubila, *B.*

† Oblakoshánic, e, *m.* Wolkenversammler (Zeus), νεφεληγερέτα & κελαινεφής, *P. Il.* (*Neg.* černomračnjk).

Oblamugem, *sl.* s. olomi, olemugi.

Oblásek, s. oblatek.

Oblasnost, i, *f. obs.* s. panowánj.

Oblásstnj, beſſ. obzwlásstnj.

Oblastnost, i, *f. obs.* s. obzwlásstnost.

Oblátek, átku, *m.* Kiesel, Kieselstein, *m.* silex.

Oblátka, y, *f.* hie u. da *sl.* s. oplatek.

Oblátkowý 3. aus Kiesel bestehend, siliceus, oblátkowá mauka, Kieselmehl, *n.* farina silicea, pulvis siliceus, *D.*

Oblauček, čku, *m. dim.* ein kleiner Bogen, arculus.

Oblaučný 3. bogenförmig, arcuatus.

Oblaučnost, i, *f.* d. Krümme des Gewelbes, curvatura od. curvamen fornicis, *D.*

Oblauk, u, *m.* (v. luk), Bogen, *m.* a) alles was bogenförmig gebaut ist, z. B. ein Schwibbogen, arcus; Bogengestelln. od. Wölbbogen; obl. wjtězný, Triumphbogen, arcus triumphalis, *Syl.* b) was sich bogenförmig krümmt, arcus; Bügel *m.* Bügel *f. D.*; *sl. Lipt.* der eiserne Ring, woran dem Rindvieh d. Glocke

v. Halse hängt; c) Nebenla[...] Weingesenk? mergus im v[...] *Ryb.* s. auch oblok.

Oblaupám, al, ati, folg. [...] do kola oblaupati, kränzen, [...]

Oblaupjm, *fut. ex.* il, iti, er[...] schälen, z. B. Aepfel, Bäu[...] deglubere, decorticare, c[...] tice privare; 2) berauben, s[...] liare, compilare; - něko[...] sláwy, büßtogenstwj obl. [...] s. auch oblupugi.

Oblázek, zku, *m.* Flinz (Stei[...] *D.* Kiesel *m.* silex, *D.*

Oblázkowý 3. v. Flinz; obl. [...] men, vorh.

Oblek *mor.*, oblek, u, *m.* Anzug, [...] Kleidung, s. oděw.

Oblečenj *n.* Einkleidung, vest[...] tus; - eines Mönchs, inaug[...] ratio.

Oblečka, y, *f.* Unterhemde, *n.* i[...] dusium inferius; 2) *sl.* hie [...] da s. sowek.

Oblečem, *fut.* ekl, ecy, *sl.* s. o[...] leku; 2) überziehen, z. B. da[...] Bettgewand mit Oberziechen.

Obledugem, *sl.* s blednu.

Oblegi, *fut.* il, iti, begießen, pe[...] fundere: olowem oblíti.

Oblehčjm, s. oblehčjm.

Oblehnu, *fut. ex.* oblehl, obl[...] hnauti, oblezen, belagern obsidere, circumsedere, ci[...] cumsidere; umlagern, cir[...] cumsedere, circumsidere obsidere.

Oblek, u, *m.* s. oblek.

Oblekač, e, *m.* Anzieher, *m.*; [...] čka, y, *f.* - inn, *f.* qui, quae in[...] duit.

Oblékám, s. oblikám.

Obleku, *fut. ex.* oblekl, oblécy (oblect), *part. pass.* oblečen, [...] oblácjm; do zbroge se oblécy, *Cyr.* whrůzy se obleklo wogsko[...]

Oblemowánj, *n.* Staffirung, Einfassung, *f.* exornatio, instructio, circumdatio limbo.

Oblemugi, *fut.* owal, owati, besetzen (ein Kleid mit Tressen rc.) circumdare, limbo &c.

Oblenjm, folg.

Oblenjm se, *fut.* iti, träge werden, pigrescere; -něnj, *n. verb.*

Oblepjm, *fut. ex.* il, iti, umschmieren, umkleben, oblinere limo, glutine obducere.

Oblesknu, *fut.* kl, knauti, folg.

Obleskugi, owal, owati, bestrahlen, irradiare, illustrare: oblesklo mne swětlo, *Com.* obloha obleskuge zemi, *Id.*

Obletugi, owal, owati, umfliegen, umflattern circumvolare.

Oblewa, y. *f.* Nachlaß, *m.* z. B. der Kälte, remissio, languor.

Oblewačka, y *f. sl.* das Begießen, besonders der Mädchen auf Ostern, perfusio.

Oblewjm, *fut. ex.* il, iti, folg. -wenj, *n.* Nachlassung, remissio.

Oblewugi, owal, owati, nachlassen, z. B. d. Kälte, d. Hitze, d. Krankheit läßt nach, zyma oblewuge rc. remittere; 2) v. Menschen, nachlassen, müde werden, laß seyn, remittere, langvescere, pigrescere: w štěstj nebudem neoblewug; oblewowati w dobrém *B.* při swé powinnosti oblewowati, *K.*

Obležénj, *n.* Belagerung, *f.* obsessio, obsidio; Umlagerung, *f.* circumsessio; b) im Stande seyn zu liegen.

Oblezjm, *fut. ex.* el, eti, im Stande seyn zu liegen, sustinere jacere.

Obležlina, y, *f.* kahler Fleck, glabritas, *D.* Glatze, *f.* calvitium calvities.

Obležlý 3. kahl, calvus, glaber, obležlý kožich, kahler Pelz.

Obležu, *fut. ex.* obležl, oblézti, herumkriechen, repere circa; 2) kahl werden, calvum fieri, calvescere.

Obljbce, *m.* Liebhaber (einer Sache), *Puchm.*

Obljbený, s. přjgmný.

Obljbenj, *n.* Lust, *f.* Behagen, *n.* Gefallen, Geschmack, *m.* Belieben, *n.* libitus; něco w obljbenj mjti, an etwas Gefallen haben.

Obljbjm, *fut. ex.* il, iti, sich gefallen lassen, an etwas Gefallen haben, od. Geschmack, Belieben finden, placet mihi: někdo sobě byt obljbiti; gakákoli odpowěď od Cýs. přinesena bude, že gi obljbj; s. auch oblibugi.

Obljbka, y, *f.* s. obljbenj.

Oblibugi, owal, owati, vorh.; Lust, Neigung, Begierde haben, cupiditate duci, studere, *B.*

Obličeg, e, *m.* (obě-ljce, od. v. oblý ý) Antlitz, Angesicht, Gesicht, *n.* Miene, *f.* facies, os, vultus: člowěk obličeg měnj, twáři neměnj, *R.* obličeg twáři, Miene, vultus, *l'air*, *B.*

Obligacý, *f.* zápis, Obligation, obligatio; -zemská, Staatsobligation, obligatio regni, status, stawowská, ständische, obligatio statuum.

Obličky, *f. pl. sl.* s. ledwiny.

Oblik, u, *m. sl. Göm.* Rechnung, *f.* rationes, computus.

Obljkám, al, ati, s. obláčjm.

Obljknu, *fut.* obljkl, obljknauti, s. obleku.

Obljzám, *sl.* obljžem, *fut. ex.* al, ati, án, s. oblizugi.

Obljzka, y, *f.* s. bljzkost: w obljzce s Izraelem bydljcý, *K.*

Obljznu, fut. ex. oblízl, oblíznauti, ablecken (einmal), lambere (semel), lingere.

Oblížný, mezugicý sauseð, Gränznachbar, D.

Oblizugi, owal, owati, ablecken, lambere, lingere.

Oblo, woblo, požjrati, hastig verschlucken, ligurire, Com. D. nenasycená ssełma wssecko oblo zžjrá, K.

Obločnice, f. sl. s. okenice.

Obloha, y, f. d. Feste des Himmels, Himmels-Feste, f. Firmament, n. firmamentum; 2) Himmelskörper? bdh obloh nebeských; podewssemi oblohami nebeskými se děgj rodj; měbi krásné weliká obloha, Haj. (Seltene Bedeutung.)

Oblok, u, m. sl., oblauk, bogenförmiges Fenster, hung. ablak, s. okno.

Oblomjm, fut. ex. il, iti, s. olámi; 2) gelenk machen, agilem, habilem facere; 3) beugen, erweichen, flectere, mollire, mitigare, lenire: dal se prosbau oblomiti, K. myssl gegich neohebnau oblomil, K.

II. rec. Oblomiti se, gelenk werden, agilem, habilem fieri.

Oblowati, obs. statt mocně wládnauti.

Obložení, n. Umlegen, n. Umschlag, m. circumdatio, obložení zlatem, B.

Obložjm, fut. ex. il, iti, en, s. obkládám; 2) obs. für dlauho ležeti, zlenossiti.

Oblubugem, sl. s. oblibugi.

Oblud, m. obs. s. klam.

Obluda, y, f. Gespenst, n. Erscheinung, f. spectrum, larva, visum, phantasma; s. přjssera; b) Unhold, m. Scheusal, n.

Obludjm, obs. s. klamu.

Obludnjk, a, m. s. obluda b).

Obludný 3. s. přjsserný (fant stycký), scheußlich; - nost, i, scheußliche Beschaffenheit.

Oblupugi, owal, owati, absch len z. B. Aepfel, Bäume, glubere, decorticare, cor ce privare; 2) s. laupjm, rauben, spoliare, hung. lopo

Oblý 3. länglichrund, teres: lec gest oblý, Com. oblá hůl Augenholz, (Bergb.) bacill teres; - lost, i, f. länglichrun Beschaffenheit.

Oblysení, n. Glatze, f. calvitiu

Oblysý 3. etwas kahl, subcalv D.

Oblysým, fut. ex. el, eti, gla köpfig werden, kahl werde calvescere.

Obmantám, fut. al, ati, sl. übe tölpeln, dementare.

Obmažem, obmazugem (praes sl. s. omaži.

Obměkčjm, fut. ex. il, iti, folg.

Obměkčugi, owal, owati, erw chen, a) weich machen, enthä ten, mollire, emollire, mi gare; b) trop. biegsam, mitle dig machen; z. B. das Herz, d Menschen: - bezwzdných nár dů obyčege; - čenj, m. - čow nj, n. Erweichen, n. emollitio obměkčenj ortele 2c.

Obměknu, fut. ex. kl, u. knu knauti, weich, erweicht werde mollescere.

II. rec. Obměkčiti se, si erweichen lassen, molliri, m tigari, leniri.

Obmessený 3. bemoost, musc obductus: obmessený kámen Ryb.

Obmesskám, fut. ex. al, ati, z weilen mit Genit. versäumen

...ämen, nachlässig seyn, cunctari, cessare; někoho, jemand aufhalten, aliquem morari: aby strana obmeškána nebyla, Pr. obmeškáwati někoho, Pr. obm. něco, negligere; -áwám, al, ati, fr. dobré Páně swého obmeškáwati, - versäumen, nachlässig treiben; swých wěcý mnohých obmeškáwati, cýrkewnj služebnost.

II. rec. obmeškati se, sich verspäten, remoram pati: lod se protiwnými wětry obmeškala.

...meyššljm, s. obmýššljm.

Obmezenj, n. verb. s. folg. und ...

Obmezugi, owal, owati, einschränken, mit Schranken od. Gränzen umgeben, beschränken, finibus includere, finire, circumscribere: slunce obrácenjm swým dny obmezuge, Com. lidé gsau stwořenj obmezenj, Leschka; moc obmezená; -zenj, n. Einschränkung: s tjm obmezenjm, mit der Einschränkung, Vel.

Obmezým, fut. ex. yl, yti, en, vorh.

Obmjtačka, s. ometačka.

Obmjtám, al, ati, tünchen, tectorio inducere, trulissare.

Obmjtka, y, f. Anwurf, m. Tünche, f. Tünchwerk, n. opus tectorium, auch bloß tectorium.

Obmygi, fut. ex. yl, yti, abwaschen, waschen, abluere: obmey mne od neprawostj Bože! Com.

Obmysl u, m. List, f. dolus, ars; - wogenský, Kriegslist, stratagema (atis), n. 2) Vorwand, m. praetextus: statek swůg pod obmyslem prodal, Pr. 3) Sinn, Anschlag, m. Speculation, f. Plác. 3, 6. obmysl wymiti, invenire consilium; 4) listiges Mittel, kluger Einfall: tagným obmyslem a zálohami wjtězstwj hledati

Obmyšljm, fut. ex. il, iti, erdenken, ersinnen, sinnen, invenire: obmyslil důwtipnau chytrost; für etwas sorgen, bedacht seyn, spekuliren, prospicere; obmeyšleti obecné dobré, K. hned při začátcých toho zlého lékařstwj obmyslil, Vel.

Obmyšlnjk, a, m. ein Listiger, fraude, dolo utens. Pr.

Obmyšlný, á. s. chytrý, Vel.; - člowěk, ein Mensch voller Anschläge, ein spekulativer Kopf; - ně, adv. dolose; - nost, i f. s. chytrost, Dan. 8, 25.

Obmytj, n. Abwaschen, n. ablutio.

Obmýwám, ati fr. v. obmygi K.

Obnadjm, obs. für obwnadjm.

Obnášjm, el, eti, umtragen, herumtragen, circumgestare: oči po swětě sem y tam obnášeti, hin u. her blicken, Com. 2) fälschlich angeben, deferre: nepřjtomného a wzdáleného křom očj a vššj tagně obnésti, osočiti gest, (opp. obwiněnj); Ohlášš.; obnešeni byli bratřj před králem od nepřátel.

Obnaženj, n. Entblößung, f. nudatio; b) Bloßstellung, expositio, nudatio, objectio; - ný, 3 entblößt, blosgestellt: obnažený gest w swětě pobožných obor, Com.

Obnažjm, fut. ex. il, iti, en, folg.

Obnažugi, owal, owati, entblößen, z. B. den Leib, Degen, ꝛc. Vel. nudare, retegere, aperire; b) bloßstellen, nudare, objicere. c) berauben, privare; - někoho z důstogenstwj, K. z dobré powěsti, K.

Obnemuožem, mohl, mocy, *sl.* erkranken.

Obnesu, *fut. ex.* obnesl, obnesti, obnesen s. obnássjm.

Obnosek, sku, *m.* Kappzaum? *D.* s. kawacon.

Obnosým, *fut. ex.* yl, yti, abtragen, z. B. Kleider, deterere gestando; - ssený, od. - sený, abgetragen, detritus.

Obnowa, y, *f.* Neuerung, Erneuerung, *f.* innovatio, renovatio.

Obnowenj, *n.* Erneuerung, a) Neumachen, renovatio, integratio, restauratio; obnowenj auřadů, wrchnosti, rady městské rc. Magistratsrestauration, restauratio magistratus; - nábožensťwj, reformatio; b) Wiederholung, z. B. des Treffens, Angriffs rc. instauratio, integratio, repetitio; auch iteratio, wenn es zum zweytenmahl geschieht.

Obnowjm, *fut. ex.* il, iti, en, folg.

Obnowugi, owal, owati, erneuen, erneuern, a) wiederum machen, in seinen vorigen Stand setzen, novare, renovare, innovare, integrare, restaurare: - auřady rc. s. obnowenj; rána se obnowuge, d. Wunde erneuert sich, vulnus recrudescit; b) wiederholen, z. B. das Treffen, den Aufruhr rc. integrare, instaurare, repetere; auch iterare, wenn es das zweytemal ist;

Obnožka, y, *f. sl.* was d. Bienen an den Beinen tragen.

Oboč[illegible]j, *n.* Augenbraunen, supercilium, supercilia.

Obodža, y, *f.* (v. ob-wodjm r) *sl.* s. oprat.

Oboge, s. obogj: oboge ze[illegible] bilonská, *B.*

Obogeček, čku, *dim.* fo[illegible] Reißhader in der Mühle[illegible]

Obogek, gku, *m.* (ob-wjti). [illegible] band, *n.* (der Thiere), v[illegible] lum collare, auch bloß [illegible] re od. monile; psý ob[illegible] Halsband, *n.* millus, S[illegible] der Kragen am Hemde, lin[illegible] obogek sukně, *K.* Job. 30[illegible]

Obogetnj 1. oboručnj, z. B[illegible] getnj hrnec, ein zweyöh[illegible] Topf, olla anceps; 2) [illegible] quista:

Obogetnjk, *a, m.* vorh.

Obogetný 3. zweydeutig, a[illegible] guus, anceps; obmyslný[illegible] obogetnými slowy přisa[illegible] psýmo gest zatemnělé a[illegible] getné, *Com.*

Obogetnice, *f.* d. rechts u. [illegible] ist, ambidextra; 2) d. Achse[illegible] gerinn, fautrix duorum [illegible] minum inter se dissiden[illegible]

Obogetnjk, *a, m.* der rechts [illegible] links ist, ambidexter; Ac[illegible] träger, *m.* fautor duorum [illegible] minum inter se disside[illegible] um, favens duobus inte[illegible] dissidentibus, od. v, zwe[illegible] fautor utriusque, favens u[illegible] que.

Obogj 1. *plur.* obogj, *m.* obog[illegible] oboge, *f. & n.* beyderley, a[illegible] beyden Arten, utriusque [illegible] neris; b) beyde, uterque.

††Obogugi, owal, owati, bek[illegible] gen, bello impetere, *D.*

Obogžiwelnj 1. (obožiweln[illegible] beydlebig, was zugleich im Wa[illegible] u. auf der Erden lebt, ampl[illegible] bius; - zwjře, Amphibie, amph[illegible] bium; od. tworowé, amphib[illegible]

Obohacugi, owal, owati, ber[illegible] chern, ditare, locupletar[illegible]

čivitem reddere; - cenj, n. Bereicherung, f. ditatio, locupletatio.

Obohatjm, fut. ex. il, iti, cen, verb.

Obokugem, owati, sl. auf beyde Seiten schlagen; 2) nur halb aufbrechen.

Obombjwám se, al, ati, sl. blöde, schüchtern seyn.

Obor, u, m. Haufen, m. caterva; bojowný obor; hlaupý lidu obor, Com. pobožných obor, Al. obor swěta slawných, K. obor wšech poddaných, K. obor křesťanstwa, K. weliký obor střelců; wšecken obor lidu obecného; 2) Kreis, m. sphaera, D. obor swěta, auch bloß obor, Erdkreis, Erdball, m. globus terrae; parnatý obor, Dunstkreis, m. athmosphaera, D. Neg.

Obora, y, f. ein eingeschloßener Platz, wo das Vieh weidet; ú. bücher 2) Thiergarten, m. vivarium, leporarium; 3) Lustgarten, viridarium, hortus voluptarius.

Oboru, ral, řati, umackern, circumarare, R.

Oborem, adv. haufenweise, catervatim; oborem k smrti běžeti, (über Knall u. Fall, Ryb.)

Obořjm, fut. ex. il, iti, niederreißen, einreißen, z. B. ein Haus, diruere, dejicere, evertere, demoliri; - enj, n. Einreißen, Niederreißen, n. Einsturz, m. dirutio, dejectio, demolitio; Anfahren, n. adgressio; na zbořenj, s. na 2) a).

II. rec. obořiti se, einstürzen, einfallen, einstürmen, ruere, labi, collabi, Vel. 2) na někoho, na něco, anfahren, angreifen mit Waffen, Worten, Schriften, aliquem adoriri, irruere - : tuze se spisy obořiti na někoho; obořili se pohané na něj.

Obornjk, a, m. Thiergärtner, custos vivarii; Lustgärtner, topiarius.

Oborný, ého, m. verb.

Oboručka, y, m. f. der od. d. links u. rechts ist, ambidexter, - tra.

Oboručnj 1. der rechts u. links ist, beyderhändig, ambidexter; 2) oboručnj sekera, Zwerchaxt, f. bipennis, s. auch oběručnj.

Obokugi se, owal, owat s. obořjm.

Obostrannj 1. beyderseitig, zweydeutig, doppelsinnig, anceps: podwodné a obostrannj odpowědi, Cyr. - ně, adv. utrimque, ambigue. Pr.

Obostřjm (obwostřjm), fut. il, iti, zuspitzen, acuminare; tyč obostřiti; obostřené kolj, Vel.

† Obpukawec, wce, m. bylina, cystanthe.

Obr, a, m. Riese, m. Heune, m. D. gigas, (antis.)

Obrábam, sl. s. obděláwám.

Obrácenj, n. Umkehrung, Umwendung, f. inversio, conversio; 2) Bekehrung, a) Besserung, eines Menschen, correctio, emendatio alicujus od. revocatio ad bonam frugem; b) Besserung seiner selbst, α) in Ansehung des Lebens, mutatio vitae, reditus ad bonam frugem; β) in Ansehung der Gesinnung, mutatio mentis pravae; obrácenj k užitku, Anwendung, f. applicatio, translatio.

Obracowánj, n. verb.

Obracowatel, e, m. Bekehrer, m. conversor.

Obwacugi, owal, owati, *fr*. v. obrátjm.

Obracým, el, eti, s. obrátjm; anwenden, zueignen: to podobenstwj zduchowněné na Galatské obracý, *K*. ta slowa na sebe obracel; verwenden, convertere, insumere: coz nakradl, a nabral, to na wládařke obracel; obráceti na swé rozkosse a pýchu; obracel gméno ku potwrzowánj marných slow, Com. 2) s. poboráwám. Obracet se okolo někoho, *sl*. um jemandes Gunst sich bewerben; s. auch obrátjm.

Obradjm, abscheeren?

Obradowánj, *n*. Erfreuung, *f*. *f*. exhilaratio.

Obradugi, *fut*. *ex*. owal, owati, erfreuen jemand, exhilarare, laetitia, od. gaudio adficere.

Obramek, mku, *m*. *Lypt*. s. prým 1)

Obrana, y, *f*. Beschützung, *f*. tutela, defensio, apologia; 2) Schutz, *m*. z. B. einer Person, praesidium, tutela; obrana cti, Ehrenrettung, defensio famae.

Obránce, *m*. Beschützer, Schirmer, *m*. tutor, defensor.

Obránjm, *fut*. *ex*. il, iti, ěn, s. obraňugi.

II. *rec*. obrániti se, sich erwähren, einer Sache od. jemand, servare se: wida, že se mu neobránj, *Vel*.

Obrannj 1. zum Schutze od. Bedeckung dienend, praesidiarius, defensivus; obrannj řeč, list, Schutzrede, Schutzschrift, *f*. apologia.

Obraňugi, owal, owati, beschützen, beschirmen, tueri, tegere, protegere, defendere; vor etwas, a re.

Obrastám, *sl*. s. obrostu, obrc

Obrat, *m*. ungewöhnlich obrácenj 1); na obrat, schnell, confestim: duf obrat do nebe přestěhu Com.

Obrátjm, *fut*. *ex*. il, iti, cen kehren, umwenden, ver invertere, convertere; od. w niwec obrátiti, re re ad nihilum, abolere ferre, hřbet od. plece, der ken wenden, fliehen, ter vertere, fugam capere; sstěk na ruby, sich, seine sinnungen ändern, mei mutare: obrátj na ruby že budau němá a pustá, *L* wssecko wzrub na ljc, alle kehren, omnia pervert mutare; - kartu, aufwá im Kartenspiel, *D*. - k vz anwenden, in usum con tere; - w dobré neb zlé, guten, besten, übel deuten, legen, in mitiorem, in bo in malam partem inter tari; 2) bekehren, a) auf a Gedanken, ad aliam me adducere, b) v. den Sü abziehen, ad meliorem gem, vitam, reducere, r care; c) zur wahren Reli bringen, ad vera sacra n cere, insgemein conver - zum Christenthum, ad s Christiana, s. auch obrac

II. *rec*. obrátiti se, sich kehren, a) v. Personen od. I ren, se vertere, convert od. verti, converti; b) m u. *dat*. *pers*. od. *rei*, sich den, invertere se; c) v. le sen Dingen, verti, conv wjtr se obrátil, der Wind d te sich, ventus se conver

obrátiti se na odpočinutj, sich zur Ruhe begeben, quieti (somno) se dare; d) sich verwandeln, immutari; w nepřjtele se mu obrátil; kragina w auhledné obrácená; byťby se swět hned na ruby obrátil, -sich ganz umkehren, K. 2) sich bekehren, frommer werden, ad bonam, meliorem frugem, od. vitam redire, resipiscere, vitam mutare; 3) sl. zur wahren Religion übertreten, converti, vergl. přewrátiti se.

Obratliwý 3. sich leicht umkehrend; d. Umkehrung betreffend, versatilis, tropicus.

Obratník, u, m. der Wendstecken des Schusters, Handschuhmachers, baculus versorius, K. obr. špičatý, d. Wendspindel desselben, baculus versorius, cuspidatus.

Obratný 3. gewendig, gelenk, gelenkig, rege, behend, agilis, habilis, promtus, expeditus; obratný wzhled, reger Blick; o. gazyk. geläufige Zunge; -ně, adv. agiliter, promte, expedite; -nost, i, f. Gewendigkeit, Gelenksamkeit, Regsamkeit, agilitas, commoditas, promtitudo.

Obraubám, fut. ex. al, ati, s. obrubagi 2) D.

Obraubený 3. gesäumet, randig, fimbriatus.

Obraubjm, fut. ex. il, iti, en, s. obrubagi 1): horu osadili, a tu se dřjwým obraubili, Haj. fig. celé giž město obraubil, er ist schon in der ganzen Stadt herum gegangen, D.

Obraučka, y, f. kleiner Reif; 2) sl. Reifring, m. annulus.

Obraušek, šku, m. sl. s. obruč.

Obraušým, fut. ex. yl, yti, abschleifen, cote polire, cotis ope tollere.

Obraz, u, m. Bild, n. Aehnlichkeit, f. Abdruck, m. imago, effigies, simulacrum; b) in der Seele, Vorstellung, Idee, f. imago, idea; c) Bildniß, n. es sey, α) gemahlt, imago od. imago picta, pictura, auch effigies, &c. β) aus Wachs od. in Erz, Holz ꝛc. imago, icon, effigies, simulacrum, signum; obraz do kolenau, Kniestück, n. imago genutenus; ob. pod pás, Brustbild, Bruststück, m. imago dimidiata, herma; ob. rytý, s. rytina; ob. řezaný, geschnitztes Bild, sculptile, Syl. ob. dřewěný (malířský), Gliedermann, ligneum hominis simulacrum, in omnem habitum gestumque versatile; rušenj obrazů, Bilderstürmerey, f. iconoclasis, iconomachia; litec obrazů, Bildgießer, toreuta, ae, m.; toreutes, ae, m. caelator, rytec obrazů, Bilderstecher, Bildgraber, sculptor, scalptor -; kniha s obrazy, Bilderbuch, liber picturas continens; d) ob. wypodobněnj, Abriß, m. adumbratio, delineatio, D.

Obrazárna, y, f. Bildergallerie, f. Bildersaal, m. poecile, es, f. collectio tabularum pictarum: Wjdeňská c. k. obrazárna, Pelc.

Obrazec, zce, m. schema, z. B. der Deklinationen.

Obrázek, zku, m. dim. Bildchen, imaguncula, icuncula.

Obrážení, n. das Zurückprallen des Lichtes, Schalles, reflexio;

obr. zwuku, Wiederschall, *m.* resonantia, echo.

Obraženina, *y*, *f.* Beschädigung, *f.* Schaden, laesio: obraženina bokůw, *Vel.*

Obrážjm, el, eti, abschlagen, decutere; 2) beleidigen, verletzen, laedere; plapolánj od blesku zrak obrážj; slunce gasnými paprsslky obrážj oči, *B.* wjce zrak obrážj, nežli oswěcuge, *K.* 3) erschüttern, quatere, concutere; (*Ryb.* verschütten?) z. město se obrazylo zemětřesenim; wssecka Europa obražena gest.

Obrážjm se, el, eti, zurückprallen, abprellen, sich brechen, reflecti, repercuti, z. B. zwuk, wiederschallen, resonare, vocem reddere: swětlo se w swatyni obráželo, *K.* obrážj se paprslek, weicht v. der graden Linie ab; deflectit a linea recta; wlny se o břeh obrážely, schlugen an das Ufer an, *D.* řeka o zdi města toho se obrážj.

Obraznj 1. Bild-.

Obraznjk, *a*, *m.* s. řezbář; 2) Bilderhändler, Bilderkrämer, negotiator effigierum, *D.* -ictwj, *n.* Bilderey, *f.* plastice, *f.*

† **Obraznost**, *i*, *f.* Einbildungskraft, Phantasie? *Ad. Neg.* *Ziegler.*

Obrazný 3. bildlich, typicus, *D.* - ně, *adv.* typice, figurate.

Obrazoussec, sce, *m.* Bilderstürmer, *m.* oppugnator imaginum, iconoclasta, *D.*

† **Obrazotworný** 3. z. B. moc, s. obraznost, *P. D.*

Obrazowý 3 s. obraznj.

Obrazým, *fut. ex.* yl, yti, žen, abschlagen, wegschlagen, zurückschlagen, decutere, repercutere, repulsare: křjdla mu, d. Flügel jemanden s[…] 2), 3), 4), s. obrážjm 2) […]

Obrepcy od. obreptám, al[…] obmurmurare; wsselik[…] obr.; dar obreptati.

Obřezák, *a*, *m.* Beschneid[…] des Buchbinders, dolabr[…] cisoria, *D.*

Obřezám, *fut. ex.* al, ati, s. zugi.

Obřezanec, nce, *m.* od. obře[…] Beschnittener, circumci[…]

Obřezánj, *n.* Beschneidun[…] circumcisio.

Obřezek, zku, *m.* ein besch[…]nes Stückchen.

Obřezowánj, s. obřezánj.

Obřezugi, owal, owati, umsc[…]den, circumcidere; 2) besc[…]den (d. Vorhaut), circu[…]dere; pachole obřezati, [...] Knaben beschneiden.

Obřezým, *fut. ex* el, eti, trä[…] werden, v. Kühen, foetam[…]ri, *Lomn.*

Obřichatjm, *fut. ex.* ěl, ěti, […] ßen Bauch bekommen, […] trosum fieri; 2) schwa[…] werden, gravidam fieri.

†† **Obřjm**, il, iti, groß, riesen[…]ßig machen? *Ad Neg.*

Obřitný 3. Arsch-, obřitné [...] Arschbacken, *m.* nates, clu[…] s. řitnj.

Obřjzek, zku, *m.* der Schnitt[…] Buche, sectura.

Obřjzka, *y*, *f.* Beschneidung, [...]cumcisio, der Vorhaut, praeputium.

Obročenský 3. z. B. auřad, [...] stenamt, *n.* annonae prae[…]ctura; - pjsař, Kastenschrei[…] scriba annonarius (aerar[…]

Obročenstwj, *n.* Kastenamt, s. obročenský auřad.

Obročim, il, iti, koně, sl. Pferde füttern (mit dem Haber), pabulare.

Obročný, ého, m. sl. kasnár, (s. ...ař, Kastner, m. frumentarius

Obročný I. z. B. auřad, Futteramt, n. annonae praefectura. ... pisař, Futterschreiber, scriba pabularis; (2) obročnj, ...ný a gako w záloze, das Uebrige, der Hinterhalt, (Berg.), superfluum, quod superest.

Obročnice, f. s. obilnice; 2) Kästnerinn, uxor frumentarii; 3) ...Futtersäckchen, woraus d. Pferde fressen, capsula pabularis.

Obročnjk, a, m. s. obilnjk, Syl. b) Getreideherbeyschaffer, frumentator: k komornjku neb obročnjku, K.

Obročnowá, é, f. v. od. obročnice, f. Kastnerinn, f. D.

Obroda, y, f. Feldwachs, m. Früchte, f. procreatio: obroda obilj se zdařila, Lomn.

Obrodjm se, fut. ex. il, iti, gerathen, bene procreari: mnoho wjna se obrodj, K. obrodj se gegich obilj, K. hognost wjna dobrého se obrodilo, Vel.

Obrok, u, m. hartes Futter, zum Essen, (sl. nur vom Haber), pabulum; 2) obs. Jahrgeld, n. ... od. überhaupt Nahrung, victus;) obmeyssleti obroky ...; Papež obroky prodáwal.

Obrokugem, owati, sl. s. obročim (boh. fouragiren?)

Obrostám, al, ati, bewachsen, (neutr.) mit etwas Wachsendem überzogen werden, vestiri, obduci, tegi, z. B. mit Grase, gramine, &c

Obrostlý 3. bewachsen, vestitus, obductus, tectus, z. B. trávau, mit Grase, gramine, masem, mit Fleische, carne &c.

Obrostu, fut. obrostl, obrůsti, s. obrostám.

Obrownám, fut. al, ati, gleich machen, in formam redigere, aequare; - střjhánjm wlasy.

Obrowský 3. riesenmäßig, riesenförmig, giganticus.

Obrowý 3. Riesen,- giganteus: obrowý krok, Riesenschritt, m.

Obrsst, a, m. Obrist, m. tribunus, colonellus, -owá, é, f. inn, f. ɩc.

Obrtljk, u, m. (v. obwrtjm), gistá záworka dokola se obracugjcý, mor. & sl. Nitr. Drehriegel, m. obex, pessulus versando aptus, verticillus: gako na obrtlicých strogené stolice, Com. zdá se mi gazyk, oči, nohy, wsse na obrtljku mjti, Id. 2) d. Falle an der Thüre, D.; am Fenster, Reiber; 3) Wirbel am Steigbügel, stapedum verticulus; 4) obrtljk vdidla, das Klöblein od. Wirbel im Gebiß zur Schaumkette, verticillus lupati; 5) obrtljček k otěži, der Kloben zum Zügel, agina habenae; 6) Weltpol, n. Himmelsachse, axis coeli? Ryb.

Obruba, y, f. 1. eigentlich, Umhau, m. circumsectura (lignea): hrad s dwénásobnj obrubau, Haj. kázal sruby y obruby zbořiti, Id. obrubu zapálili, Id. 2) Saum, Rand, m. jeder Sache, Einfassung, f. ora: obr. studnice, Brunnengestelle, n. crepido, (inis), f. ambitus; obr. skel v wozu, Glasfutter, vitrorum integumentum, R. besonders eines Kleidungsstücks, fimbria, lim-

bus; obruby od odkwu gegich mauřenjnowé klesstěney nessi.
Obrubugi, owal, owati, eigentlich umhauen, s. vorh.; 2) säumen, mit einem Saume besetzen, fimbriare, fimbriam circumducere; b) börteln (beym Klempner), plicare, marginare, R. 2) abästen, abstutzen, abhauen, amputare.
Obruč, e, f. Reif, m. der um ein Faß geschlagen wird, Faßreif, m. circulus, (orbis); čelnj obruč, Spannreif des Faßbinders, frontale, frontatus dolii circulus; obruč wnitřnj, der Futterreif des Siebmachers circulus internus; 2) obruč okolo měsýce, der Kreis um den Mond, halo.
Obrušek, čku, m. s. obraučka v obručeř obtlustný, Ryb.
Obručjm, obs. s. zaručjm.
Obručkugem sa, owati, sl. d. Ringe beym Eheverbündniß auswechseln.
Obrus, u, m. sl viel richtiger als ubrus, (hung. abrasz), Tischtuch, mappa.
Obručj, n. coll. Reife; -ný, 3. Reif-; obručná tyč, Reifstock, m.
Obrwy, wů, m. pl. (sl.) Augenbraunen, cilia, supercilia, pl.
Obsadjm, fut. ex. il, iti, zen, umsetzen, herumbesetzen, circumdare, cingere
Obsah, u, m. (obsazenj, n.) Inhalt, Inbegriff, m. a) körperlicher Dinge, z. B. eines Raumes, summa; b) v. allem, was geredet od. geschrieben wird, argumentum, sententia, (tenor.)
Obsáhám, al, ati, einnehmen, occupare; s. auch obsáhnu.
Obsáhlý 3. umgefaßt, comprehensus, complexus.
Obsáhnu, fut. ex. obsáhl..., hnauti, obsažen, umfassen, geben, complecti, am... circumplecti; 2) umsp... mit beyden Armen um... complecti (amplecti) ... bus brachiis; 3) enthalt... sich halten, in sich f... continere, complecti, prehendere; 4) begreif... sich fassen, in sich enth... complecti, continere, prehendere; rozkazem wssecky obsáhnauti; 5) s... hám: Němcy w Čechách by předně obsáhli, Bala...
Obsahugi, owal, owati, v...
Obsaženj, n. Umfassung, ...) gebung, Faßung in sich, ...plexus, comprehensi... Begriff; a) Umfang, m. a... tus; b) Inbegriff, m. co... xio, summa.
Obsažitedlný 3. umfaßlich... lich, comprehensibilis -... i, f. subst.
Obsedjm, fut. ex. ěl, ěti, ... bleiben; im Sitzen sich bel... ten, persedere; 2) in ... nehmen?
Obsednutj, n. Belagerung, ... cumsessio, Syl.
Obsednu, fut. ex. obsednul ... sednauti, s. obsedjm; 2) ... gern, circumsidere.
Obsegi, fut. ex. el, obseti, K. besäen, conserere: o... rolj. K. s. osegi.
Obsekám, fut. ex. al, ati, be... en, z. B. wrby, koppen, p... re, D. s. osekám.
†Observatornj 1. z. B. lod... armáda, Observationsfl... ꝛc exercitus vigil, (obse... torius), Kram.
Obstakugi, owal, owati, u...

ſkcu, umſpringen, circumsilire; 2) sl. okolo někoho, ſchmeicheln, adulari.

Obſkočjm, fut. ex. il, iti, vorh.

Obſluha, y, f. Aufwartung, Bedienung, f. ministratio.

Obſluhugem, owati, sl. bedienen.

Obſlaužnjk, a, m. sl. ein abgeſchiedeter Soldat.

Obſſjrný 3. weitläufig, ausführlich, weitſchichtig, copiosus, latus, (prolixus); - ně, adv. copiose, prolixe, - noſt, i, f. Weitläufigkeit, im Reden, Schreiben, copia, ubertas.

Obſſit, u, m. sl. Abſchied des Soldaten, donatio rude, dimissio.

Obſſjwám, ati, sl. ſ. oſſjgjm.

Obſſiwáč, e, m. sl. Flicker; 2) ſ. lerſſo.

∸ Obſſupinec, nce, m. zroſtlina, telopea.

Obſtarám, fut. ex. al, ati, ſ. oſtarám: chléb obſtarati.

Obſtarný 3. ältlich, vetulus.

Obſtarožný 3. (Vel. - nj), vorh.

Obſtaupjm, fut. ex. il, iti, umringen, circumdare, cingere: Kryſta zlé obſtaupili; obſtupte mne, verſammelt euch um mich herum; ta bázeň a ſtrach ge odewſſad obſtupuge, K. - ergreiſt -; obſtupugjcý nás odewſſad ſtrach, Com.

Obſtawek, wku, m. Pfänden, Confiſciren, n. detentio, confiscatio.

Obſtawjm, fut. il, iti, folg.

Obſtáwka, y, f. z. B. kſſaftu, djla, Einhalt, Verkümmerung, Verarreſtirung, f. Beſchlag, m. inhibitio, coërcitio, detentio.

Obſtawugi, owal, owati, umſtellen, umgeben, cingere, circumdare; 2) verkümmern, verarreſtiren, inhibere, detinere: obſt. djlo ſauſedu ſwému, Pr. pro dluhy ho obſtawil, ceſtu konagjcýho, Pr. handlugjcý obſtawiti; obſt. ſtatek dlužnjka vtecy chtjcýho, Pr.

Obſtawnjk, u, m. ſ. obſtáwka.

Obſtjrám, al, ati, ſ. obeſtru.

Obſtogjm, fut. ex. obſtál, áti, beſtehen, a) befunden werden, z. B. ſchlecht, gut beſtehen, z. B. dobře obſtál, er beſtand gut (bey der Prüfung rc.) inventus est peritus; nedobře, ſchlecht, imperitus; nemůže tam zymau obſtát, er kann dort vor Kälte nicht beſtehen, ibi non potest frigus sustinere; 2) auskommen, subsistere: pohodlně mocy obſtáti.

Obſtogný 3. gültig, valens, validus, idoneus: platná, obſtogná přjčina, D. - ně, adv. valide tolerabiliter.

Obſtřebu ſe, fut. al, ati, zuviel ſaufen: obſtřebal ſe wody, gako ſkna, prov. sl.

Obſtrkám, fut. ex. al, ati, umſtecken, mit etwas, circumdare.

Obſtupugi, owal, owati, ſ. obſtaupjm.

Obſuſſjm, sl. ſ. oſuſſjm.

Obſychám, ati, sl. ſ. oſchnu.

Obſýlám, al, ati, vorladen, beſchicken, citare, evocare; obſýlagjcý liſt, ſchriftliche Citation.

II. rec. obſýlati ſe (s někým), jemand oft citiren, saepius citare; obſýlati ſe s někym před práwo, Pr.

Obſýlka, y, f. Vorladung, Beſchickung, evocatio, citatio; Heiſchbrief, m. literae citatoriae, D.

Obtáčjm, el, eti, umwickeln, z. B. etwas um etwas, circumvolvere, mit etwas circumvolvere, obvolvere.

II. *rec.* Obtáčeti se, sich umwickeln, circumvolvi.
Obtáčka, y, *f.* Haarbändlein, zum Umwinden, Nestel, redimiculum, religamen; Heftscharte, *f.*
Obtah, u, *m.* Abzug (in der Buchdruckerey) *V.*
Obtáhnu, *fut. ex.* hl, hnauti, (*praes.* obtahugi), umziehen, circumdare; přjkopem město obt. *Vel.* b) arch w tiskárně, einen Bogen abziehen, colorem mittere, *D.* c) streichen mit dem Streicheisen (Gärb.), ad mundum radere, *R.*
II. *rec.* obtahowati se, sich umziehen, circumdari, tegi: wytlačený arch se obtahuge, t. g. na giný arch barwu paustj, - zieht sich ab, *D.* (vielleicht besser wytlačuge se.)
Obtahowacý 1. Abzieh-, obt. kosa, das schneidende Abzieheisen des Kürschners, ferrum rasorium.
Obtaulenj (ruky), *n. mor.* Handkuß, *m.* osculatio manus, *D.*
Obtažugem, owati, *sl.* beschweren, gravare, molestare, onerare.
Obtěžkám, *fut.* al, ati, beschlafen, (eine Weibsperson), schwängern, impregnare, reddere gravidam, *Vel.* 2) *neutr.* schwanger werden, concipere.
Obtjženj, *n.* Beschwerung, *f.* Beschweren mit etwas; gravatio; b) Beschwerniß, *n.* Belästigung, *f.* onus, gravatio; býti někomu k obtjženj, zur Last - esse oneri.
Obtjžený 3. belastet, oneratus, onustus, beschwert, belästigt, aggravatus; nebuď obtjžené vcho twé.
Obtěžugi, owal, owati, beschweren, gravare, premere; belästigen, behelligen, jemand beschwerlich fallen, onerare.
II. *rec.* Obtěžowati sobě, *B.*) přigjti), *sl.* tažiti se, sich an etwas gehen, gravari (nire) *B.*
Obtjžjm, *fut. ex.* il, iti, wo obtjžj se mi, es wird m schwer, lästig fallen.
Obtjžný 3. beschwerlich, molestus, gravis, incommodus; ně, *adv.* mit Beschwerlichkeit, moleste; nost, i, *f.* Beschwerniß, *n.* Beschwerde, Beschwerlichkeit, *f.* molestia, incommodum, Last, *f.* onus; obec obtjžnosti, Gemeinlasten, onera publica, *Com.*
Obtjžnůstka, y, *f. dim.* kleine Beschwerlichkeit.
Obtkám, *fut.* al, ati, umweben, circumtexere, obtegere; obtká ti leytka názuwka, *Puchm.*
Obtlaustný 3. etwas dick, crassiusculus.
Obtlustný 3. vorh.
Obtočjm, *fut.* il, iti, en, s. obtáčjm.
Obtužný 3. hart, rauh, streng
Obublám, *fut.* al, ati, s. obrepcy, bublám; trikrát obublá penjz, než geg gednau dáš.
Obuch, u, *m.* malá sekerka na dlauhém topořišti nasazená, gako čekan, *hung.* fokos balta, d. Hacke der (mährischen) Walachen rc. 2) *sl. Gömör.* Axtöhre, der Rücken an der Axt, securis aversa, caput securis (apud *Nitr.* tylec); 3) *boh.* eiserner Hammerballen *V.*
Obuda, y, *f. sl.* d. Werle? *Ryb.*
Obudjm, bess. probudjm.
Obudu se, obyl, obyti, verbleiben, manere, permanere;

nebudem se zde, hier werden wir nicht bleiben.
Obúg, s. obogi, uterque, *Com.*
Obugi, *fut. ex.* obul, obauti, *part. pass.* obut, s. obauwám.
Obulikugi, überrölpeln?
Obutj, *n.* Anziehen, *n.* s. obauwám.
Obutost, i, *f.* Tölpeley, Geckheit, *f.* stupiditas, rusticitas: obutost lidská, *K.* ta ceremonye obutosti lidské nápomocna býti měla, *K.*
Obutý 3. *part.* v. obugi: obutj Augustynyáni;2)s. nesmyslný, hlaupý: Bůh gegich obutau a dřjmawau myslj pohnul, *K.* srdce w nesstěstj báznj a nesmyslnostj obutá, *K*
Obuw, i, *f.* Strümpfe, Schuhe u. Stiefeln, Fußwerk, *n.* Fußbekleidung, *f.* calceamenta.
Obuwač, e, *m.* Anzieher.
Obuwák, u, *m.* (nástrog), Anzieher; -áček, čku, *m. dim.*
Obuwj, *n.* bess. obuw.
Obuwnjk, a, *m.* s. swec; -cký, 3. Schuhmacher-, sutorius; -ctwj, *n.* Schuhmacherhandwerk, *m.* opificium sutorium.
Obwádjm, dl, děti, anführen, verführen, adduco: obwádj protj mně swědky, *Com.*
Obwal? u, *m.* s. obálka.
Obwařjm, *fut. ex.* il, iti, folg.
Obwařugi, owal, wati, abkochen, z. B. Milch, Fleisch rc. decoquere.
Obwazek, zku, (*sl.* powyjáček, čku), *m.* Binde, *f.* (Umband?), fascia; -na žjlu, Aderbinde, Aderlaßbinde, *f.* fascia ad obligandam venam.
Obwáži, *fut. ex.* obwázal, obwázati, obwázán, s. obwazugi.
Obwázka, y, *f.* Wachterweizen, Kuhweizen? *m.* melampyrum arvense, *Lin.*
Obwazugi, owal, owati, umbinden, etwas mit etwas, circumdare rem rei.
Obwedu, *fut. ex.* dl, obwésti, herumführen, circumducere, obwésti zálohy; obwésti okolek z centrum, *Com.* 2) darthun, probare, docere; nesslechetnost přjsežnjmi obwedl *Pr.* sskodu hodnowěrnými lidmi hnedky obwésti, *Pr.*
Obwěněnj, *n.* Gegenvermächtniß, *n.* antipherna, *pl. R.* (obwěněnj se manželce státi má, *Ryb*).
Obwěnjm, *fut. ex.* il, iti, d. Mitgift, das Heyrathsgut bestimmen, geben, dotem aut antidotem dare, dicere, dare: panně to obwěniti má, *Pr.* cýrkew gako zwlásstnjmi klénoty tjm obwěňuge, *K.*
Obwěňugi, owati, *verb.*
Obweselenj, *n.* Erfreuung, *f.* exhilaratio, oblectatio; Ergötzung, *f.* delectatio, oblectatio.
Obweseljm, *fut. ex.* il, iti, en, erfreuen, exhilarare, laetitia, (gaudio) adficere; erlustigen, exhilarare, oblectare, ergötzen, delectare, oblectare.
II. *rec.* obweseliti se, sich ergötzen, se delectare (oblectare), od. delectari, oblectari; sich erlustigen, exhilarari, oblectari, delectari.
Obwěsek, sku, *m.* Vorhängchen?
Obweselugi, owati, s. obweseljm.
Obwěsým, *fut. ex.* yl, yti, behängen, obducere, *D.*
Obwjažem, zati, *sl.* s. obwjži.
Obwjgjm, il, iti, s. obwiňugi.
Obwjňám, ati, *sl.* s. obwiňugi.

Obwiněnj, *n.* Beschuldigung, *f.* Beschuldigen, *n.* criminatio, accusatio, incusatio, insimulatio.
Obwiněný 3. angeklagt, accusatus.
Obwinjm, *fut. ex.* il, iti, ěn, s. obwiňugi.
Obwinu, *fut.* ul, anti, s. obwinugi.
Obwiňowatel, e, *m.* Beschuldiger; accusator, actor, delator; - kyně, *f.* inn, trix, - trix, - trix.
Obwinugi, owal, owati, umwickeln, umwinden, z. B. etwas, um etwas, circumvolvere, mit etwas, obvolvere, circumvolvere, einwickeln, (einhüllen), involvere, obvolvere
Obwiňugi, owal, owati, beschuldigen, accusare, incusare, insimulare, aliquem rei; criminari, aliquem de re, od. aliquem fecisse, &c. dare alicui aliquid crimini.
Obwinussti, *n.* Hülle, Wickler ?
Obwinutý 3. umgewickelt, eingewickelt, obvolutus, involutus.
Obwlássť, s. obzwlássť, *K.*
Obwlaženj, *n.* Befeuchtung, *f.* madefactio, auch wenn es stark geschieht, irrigatio.
Obwlažjm, *fut.* il, iti, folg.
Obwlažugi, owal, owati, befeuchten, humectare, madefacere, auch, wenn es durchbringend ist, rigare, irrigare.
Obwoz, u, *m.* Umweg, *m.* circuitus, ambitus; ambages, *pl. f.*
Obwrh, u, *m.* Anwurf, s. obmjtka, *D.*
Obwrhnu, *fut.* hl, hnauti, bewerfen, tünchen, incrustare, *B.*
Obwrhugi, owal, owati, vorh.
Obwykám, al, ati, gewöhnen, gewohnt werden, adsvescere rei, consvescere; zůřiwosti obwykati; - c[...] mu panstwj.
Obwyklý 3. gewohnt, assve[...] skutkům dobrým obwyklé[...] ce; z obwyklé slepoty bla[...] ti; 2) gewöhnlich, usitatus[...] wyklý prostředek.
Obwyknu, *fut.* kl, knauti, s. wykám.
Obwyssný 3. bergan, bergauf gend, od. gehend, accliv[...] -nosť, i, *f.* Berganliegen, *n.* [...] dachung, Abhangung, *f.* [...] hang, *m.* declivitas, *D.*
Obý, obýho, s. obogj: nad t[...] obým, *Vel.*
Oby! *interj.* wollte Gott! ó [...] utinam!
Obyčeg, (v. ob-wyk), e, *m.* [...] auch *f.*), Gebrauch, *m.* Gewoh[...] heit, Mode, *f.* usus, mos, co[...] svetudo; způsoby a obyče[...] dobrého pána, - Charakter, [...] *Vel.* 2) Art, Weise, *f.* modu[...] wssjm obyčegem osskliwj op[...] stwj, *K.* ženy omrzalé obyč[...] ge a powahy srssławé a netr[...] sné, *K.* obyčeg mjti, im G[...] brauch haben, solere.
Obyčegjm, il, iti, in Gewohnhe[...] bringen, zur Gewohnheit m[...] chen, consvescere: to soběl[...] dé zobyčegili, *Vel.*
Obyčegný 3. gebräuchlich, üblic[...] usitatus; sehr, tritus, vulga[...] ris, gewöhnlich, solitus, con[...] svetus; - ně, *adv.* usitate, e[...] more, more, ex consvetudi[...] ne, od. consvetudine, usita[...] te; plerumque, auch fere.
Obydlé, bess. folg.
Obydlj, *n.* Wohnung, *f.* domicilium, habitatio.
Obyt, u, *m.* vorh.
Obýwám, al, ati, wohnen, bewohnen, habitare, z. B. locum

u. in loco; auch incolere, colere locum, u. in loco; - s ženau, bey einem Frauenzimmer liegen, beschlafen, concumbere, B. - ánj, n. Wohnen, n. incolatus, habitatio; Beschlafen, n. concubitus.

Obywatel, e, m. Bewohner, Einwohner, inhabitator; - lkyně f. inn, f. - trix.

Obžalowánj, n. Verklagung, Anklage, f. actio in aliquem; a) wegen eines Verbrechens, accusatio; b) wegen Ansprüche, Geldforderung, petitio.

Obžalowaný 3. Verklagter, wegen Verbrechen, reus, wegen Forderungen, reus od. unde petitur.

Obžalugi, fut. owal, owati, owán, gerichtlich anklagen, nomen alicujus deferre, accusare; verklagen, litem alicui intendere, vocare in jus, reum facere; a) eines Verbrechens wegen, accusare, z. B. z krádeže, wegen des Diebstahls, furti; b) wegen Ansprüche od. Geldforderungen, petere ab aliquo: ne otcowé, ale měšťky obžalowán gest, Vel.

Obženjem, sl. s. obeženu.

Obženjk, a, m. sl. Lypt. Schnittersschmaus nach geendigter Erndte; s. obžinky.

Obžera, y, m. sl. (& boh.), obežralec, lce, m. Fresser, Verfresser, Schlemmer, m. mando, gluto, heluo, asotus, s. hltoň, D.

Obžerám, ati, sl. s. ohljdám.

Obžerný 3. sl. auch pažrawý, mor. obžjrný, gefräßig, gulosus; - nost, i, f. Freßbegierde, f. voracitas; Fresserey, Völlerey, f. asotia: w těch týdnech neywětšj obžernost w mase gest.

Obžero, a, m. im Rozma, Vielfraß, ein Thier.

Obžerstwj, n. Fraß u. Völlerey, gula.

Obžin, u, m. sl. folg.

Obžinky, m. pl. Erndtefest, n. festum messorium, D. s. obžinek.

Obžjrám, al, ati, umfressen, ambedere.

II. rec. obžjrati se, Völlerey treiben, gulae indulgere, ebriosum esse.

Obžjránj se, s. obžernost.

Obžjrawý 3. abfressend, edax, vorax.

†Obžiwa, y, f. Unterhalt, m. Ernährung, f. sustentatio, Raut.

Obžiwenj, n. Ernährung, f. Unterhalt, m. sustentatio; - jčko, a, n. dim.

Obžiwjm, fut. ex. il, iti, en, ernähren, alere, nutrire, sustentare, sustinere; 2) beleben, mit Leben versehen, animare.

II. rec. obžiwiti se, sich ernähren, alere se, sustentare se.

Obžiwnu, fut. ex. obžiwl, obžiwnauti, wieder lebendig werden, aufleben, reviviscere; - nutj, n. Aufleben, n. reditus in vitam.

Obžiwugi, owal, owati, s. obžiwjm, B.

†Obzorný 3. umsichtig, (projektirt v. Jungm.)

Obzwlásst, s. obzwlásstně.

Obzwlásstěnec, nce, m. s. obzwlásstnjk.

Obzwlásstně, adv. besonders, a) abgesondert v. andern, allein, ohne andere, seorsim, separatim; auch solus, auch singulatim (singillatim), wenns soviel ist, als einzeln: každá čeled obzwlásstně kwjliti bude, B. b) vorzüglich, über andere, ins-

besondere, praecipue, unice, maxime; ists soviel als zumal, so steht praesertim.

Obzwlásstnj 1. besonder, besonderer, besondere, besonders, a) abgesondert, separatus, secretus; b) eigen, eigenthümlich, nicht mit andern gemein, proprius: obzwlásstnj obdarowánj, nadánj, *Com.* obzwlásstnj psfst, (*opp.* obecnj); c) vorzüglich, eximius, praecipuus, e. g. regius, singularis; d) sonderbar, wunderbar, selten, rarus, mirus, singularis; - nost, i, *f.* das Vorzügliche, Vorzüglichkeit, *f.* praecipuum, singulare; besondere Beschaffenheit, Eigenschaft, *f.* peculiare: kaw wdowský má swé obzwlásstnosti; (Vorzug, Privilegium? *Harant.*)

Obzwlásstnjk, *a, m.* Sonderling, alienus a more recepto, -nice, *f.* - inn, *f.*

Oč (für o co), worüber, um was, de quo: oč se hádáte? worüber zankt ihr euch? de, od. super qua re litigatis? oč se sadjme, (*sl.* stawjme) was wetten wir? z. B. wenn es nicht geschieht, od. es geschieht? quo pignore certamus, nisi fit? oč (*intell.* se sadjme), že nepřigde? was gilts? oč, že tam musým gesstě gednau (gjti)? was gilts, ich muß noch einmal hingehen?

Očadjm, *fut. ex.* il, iti, berußen, räuchern, fumificare.

Očadlý 3. berußt, atratus ex fumo: očadlý a osmahlý gako mauřenjn, *Com.* očadlé kotly; - lost, i, *f.* berußte Beschaffenheit, atrata indoles.

Očadnu, *fut. ex.* dl, dnauti, schwarz werden vom Rauche, atrari ex fumo: očadli oč mu, *B.*

Očankám, ati, *sl.* s. očhláčo

Očankugi, *fut.* owal, owati wzdu pogiti, *mor.* očanugi, *s.* zubadlim, aufzäumen, ein P frenum dare, ori impon

Očarowánj, *n.* Bezauberung, berung, *f.* fascinatio, incant

Očarugi, owal, owati, be bern, behexen, fascinare, cantare: očarug ge, *K.* (*sl.* čar gim); očarowán gest člowěk, *Kram.*

Ocas, u, *m.*, *sl.* chwost, u Schwanz, Schweif, *m.* cau coda; na ocas sslapati ni mu, jemand zusetzen, urge premere; ocas podolka v kné, Schleppe, *f.* syrma, (ati lissky oc. Fuchsschwanz, *m.* Traubenperücke, *f.* Fu schwanz, capillamentum cemosum.

Ocasné, ého, Trinkgeld (d Knecht) v. Viehe, wenn es v kauft wird, Schweifgeld, etwa caudale.

Ocasatý 3. mit einem Schwa versehen, caudatus.

Ocásek, sku, *m. dim.* Schwä chen, codicula.

†Ocáskowec, wce, *m.* alopecur

†Ocasnokwět, *m.* anthocerc

Ocaun, u, *m.* s. ocun.

Oceán, u, *m.* Ocean, *m.* ocean při moři oceánu byd legi, *V*

Ocedjm, *fut. ex.* il, iti, durchs hen, abseigen, percolare.

Očekáwám, al, ati, mit u. o Genit. (zuweilen mit na: o káwá na cýsaře, *Vel.*); a) wa ten auf jemand, od. etwas, ein Sache gewärtig seyn, exspec re, manere aliquem, oppe ri aliquem, praestolari al

cati n. aliquem; b) mit Hoffnung auf etwas warten, exspectare; c) mit Furcht aufetwas warten, exspectare, timere. d) sich versprechen v. etc. exspectare; e) nöthig haben, exspectare, indigere, egere; f) bevorstehen, exspectare, manere aliquem, imminere; -ání, n. Erwartung, f. exspectatio.

Ocel, u. m. u. ocel, e, f. Stahl, m. chalybs; Borstenstahl des Bürstenbinders, chalybs; ocel k wytočenj, Drehstahl, tornus; o. šocowičný, Linsenstahl, tornus lenticularis; o. hladicý, a) Schlichtstahl, tornus laevigatorius; b) od. o. k hlazenj, der Gärbestahl zum Blankreiben (Klempn.), chalybs laevigatorius (f. hladidlo); o. k točenj zhruba (hrubotoč), Schrottstahl, tornus incisorius; o. špičatý, Spitzstahl, torn. acutus; o. k wydlabánj, Stichstahl zum Ausstechen, tornus caelatorius.

Ocelím, il, iti, stählen, härten, inducere chalybe, firmare.

Ocelinný 3. stählern, stahlähnlich, eisenhart, chalybaeus, Jz. 48, 4.

Ocelka, y, f. sl. Eisenstahl, m. Feuerstahl, chalybs.

Ocelowaný 3. f. unt. ocelugi.

Ocelowý 3. stählern, e chalybe, chalybeus.

Ocelugi. owal, owati, f. ocelím; ocelowaná woda, Stahlwasser (in welches glühendes Eisen geworfen), aqua chalybea, Vel.

Očemerjm se, fut. ex. il, iti, sl. d. Ekelkrankheit, (den Tschemer), bekommen.

Očenjm se, bess. ocerjm se.

Očepek, pku, m. f. očepky, R.

Očepjm, fut. ex. il, iti, en, hauben, z. B. eine Braut, vitta tegere, imponere vittam alicui; očepiti se; d. Hauben aufsetzen, K.

Očepky, ů, m. pl. Dreschflegelkappe, f. vitta flagelli, D.

Ocerjm, sl. f. ostěrjm.

Očerstwenj, f. občerstwenj, B.

Očerstwjm, fut. ěl, ěti, f. občerstwjm, B.

Očerstwjm, il, iti, f. občerstwjm, il, iti, B.

Očerstwugi, f. občerstwugi, B.

Ocerugem, sl. f. ostjrám.

Očesám, fut. ex. al, ati, abpflücken, abnehmen (Obst), decerpere, demere, auferre; f. auch očessi.

Očesánj, n. Abnehmen, des Obstes, Baumes, carptura; B. 2) Kämmen, n. pexus.

Očesnó, mor. f. česno.

Očesky, ů, m. pl. Kämmlinge, pl.

Očessi, očesám, fut. ex. sal, sati, kämmen, abkämmen, pectere, depectere.

Ocet, gen. octa, (ὄξος, acetum), Essig, m. acetum; oc. winný, Weinessig, acetum vinarium; o. růžowý, Rosenessig, oxyrhodon; o. piwnj, Bieressig, ac. cerevisiarium; oc. medowý, Honigessig, oxymel, oxymellitis; o. fialowý, Feigelessig, ac. violaceum; o. rautowý, Rautenessig, ac. rutellum, o. perný, ostrý, guter, scharfer Essig, ac. mordax; wstalý, abgestandener Essig, ac. moriens; o. zkažený, verdorbener Essig, ac. mortuum; do octa dáti máso, etc. od. w octě zmočiti, einbeitzen, macerare; kyselost octa, Essigsäure, f. aciditas aceti; co ocet kyselý, essigsauer acidus.

Ocetnj 1. Essig-, acetarius; ocetnj kyselina, Essigsäure, f. (Chemie), acidum aceticum; ocetnj džbán, Essigkrug, m. urceus acetarius.

Očež, s. oč.

Očgon, (odžgon), a, m. sl. Vielfraß, m. gulo.

Och! interj. indignantis; 2) sl. condolentis.

Ochaba, y, m. abgespannter, kraftloser Mensch, (Schleppschwanz m.).

Ochablý 3. zemdlený, kraftlos, schlapp, schlaff, laxus, remissus, languidus, debilis.

Ochabnu, fut. ex. bnul, u. bl, bnauti, schlaff, kraftlos werden, languescere, debilitari, D. we swé žűriwosti ochabli.

Ochabugi, owati, lappicht, schlapp, kraftlos zu werden anfangen, languescere.

Ochalebný 3. hinterlistisch, verschmitzt (schmeichlerisch), subdolus, malignus: ochalebný, aulisný, nečistý, K. - ně, adv. subdole, malitiose: ochalebně se k Ssalomaunowi winuly, Com. (ochalebně, in textu: pokorně v K.)

Ochaunjm se, ěl, ěti, sl. s. lelkugi D. b) sl. Göm. laß seyn, torpere, (ist wohl dasselbe, was okaunjm se.)

Ochechule, f. Meerjungfer, Sirene, f. Siren, (nis), f. - lnj, 1. Sirenisch, Syrenen-, Sirenius, Sirenneus.

Ochláchol jm, fut. ex. il, iti, besänftigen, durch Liebkosungen, bezaubern, delinire, demulcere: toho ďábla sobě ochlácholili, Cyr. mysl ochlácholená.

Ochlada, y, f. Abkühlung, f. refrigeratio.

Ochladjm, fut. ex. s. ochla[...]

Ochlama, y, f. sl. Arv. Schi[...] wort, gleichsam Affe!

Ochlasta, y, m. & f. ein Be[...] ner, - ne, Versoffener, -ne, [...] fer, - inn, potor, potator, -[...]

Ochlastám, fut. ex. al, ati, [...] Slopem, besaufen, inebria[...]

II. rec. ochlastati se, sl. [...] pati se, sich toll u. voll sa[...] sich besaufen, inebriari, se [...] briare.

Ochlazugi, owal, owati, ab[...] len, refrigerare, frigefact[...]

II. rec. ochlazowati se, [...] werden, refrigerari, refri[...] cere.

Ochlebjm se, fut. ex. zum [...] gelangen, Brod finden, v[...] provideri.

Ochlipený 3. herabhangend, [...] missus.

Ochlipjm, fut. ex. il, ěti, he[...] sinken, hängen, flaccesc[...] křjdla nám ochlipěla, Com[...]

Ochlipjm, sl. ochlápjm D. fut e[...] iti, en, s. ochlipugi.

Ochlipka, y, f. Stülpe, Krem[...]

Ochlipugi, owal, owati, he[...] hangen lassen, herablassen, [...] mittere: ochlipiti kloba[...] - niederkrampen, D. osel o[...] puge vssi, D.

Ochlupatjm, fut. ex. ěl, ěti, [...] behaaren, pilosum fieri.

Ochmeljm, fut. ex. il, iti, mit [...] pfen würzen, humulo co[...] re (cerevisiam).

II. rec. ochmeliti se, s[...] weise, s. opiti se.

Ochmelka, y, f. Süfling.

†Ochmet, u, m. (eigentlich i[...] zrostlina, loranthus.

† Ochna, y, f. zrostlina, och[...]

Ochořjm, eti, s. chořjm.

Ochotný 3. hurtig, celer, ve[...]

expeditus, willig, freudig, alacer, promtus, libens: ochotny ke wssem saudce, Pr. auch mit dem Dat. wssechněm gest ochotný a hotowý, K. 2) was gern gethan wird: ochotný dar ... s. chýlý; -ně, adv. celeriter, velociter, promte, libenter, propense: k posluſſenstwj Božjmu ochotněgi ſtogi, K. ochotně se k prácy mjti, K. -nost, i, f. Hurtigkeit, f. celeritas, velocitas, Willigkeit, Freudigkeit, f. propensio animi, animus promtus: ochotnost w ſlužbě, Auſwärtigkeit, ... pěſſiteďlnoſt.

Ochotowolný 3. v bereitwillig, heiter, promtus; -noſt i. f. subſt.

Ochoz, u, f. Umgang, m. a) z. B. des Menſchen, des Rades, ꝛc. circuitus, ambitus; b) Kreis, Umkreis, m. tractus, circulus; gïstě ochoze pod lehno gim dány. c) Ort, wo man herumgeht, insbesondere Kreuzgang in Klöſtern, circuitus, ambitus, porticus, Haj. d) Kreisweg der Jäger, D.

Ochrana, y, f. Schutz, f. z. B. einer Perſon, Schirm, m. praesidium, tutela; w ochraně něčj ſtáti, in jemandes Schutz ſtehen, in tutela alicujus esse.

Ochrance, m. Schützer, Beſchützer, Beſchirmer, m. tutor, defensor; angel ochránce, Schutzengel, angelus (genius) tutelaris, Com.

Ochránjm, fut. ex. il, iti, ěn, ſ. ochraňugi: ochránil ho od náſylj, Vel.

Ochránliwý 3. ſchützend, Schutz-, tutelaris.

Ochranný 3. verb. ſ. drzjm 3).

Ochraňugi, owal, owati, mit u. ohne Genit. K. ſchützen, z. B. etwas beſchirmen, tueri, tutari, defendere.

Ochrapjm, fut. ex. ěl, ěti, heiſer werden, irraucescere, W'rat. od křiku ochrapěti, ſich heiſer ſchreyen.

Ochrapt m, verh.

Ochraſtám se. fut. ati, ſich zuſammen nehmen, ſich faſſen? Ryb.

Ochraſtawjm, fut. ex. ěl, ěti, raudig, krätzig werden, scabrum fieri.

Ochrkel, kle, m. (chrkel), mor. wýhoz, boh. powrhel. Auswurf, m deterrimum quidque.

Ochrknu, fut. kl, knauti, ſich entrüſten, entſetzen?

Ochrnu, fut. ex. nul, nauti, ſchlaff, unthätig werden, languescere: auch ochrnul, K.

Ochrnulý 3 ſchlaff, krank, languidus; ochrnulý, ſſlakem poražený, K. ochrnulj audowé, Vel.

Ochromělý 3. zkřiwený, erkrümmt, gelähmt, beſchädigt, verſtümmelt, mutilus, claudus, B.

Ochromjm, fut. ex. ěl, ěti, lahm werden, erkrümmen, claudum fieri, mutilari.

Ochromjm, fut. ex. il, iti, verſtümmeln, lahmen, mutilare, claudum reddere.

Ochtáb (obs.) octava, feria, festum: we čtwrtek po ochtábu trj králů, Vel.

Ochudjm, fut. ex. il, iti, zen, ſ. ochuzugi.

Ochudnu, fut. ex. dl, dnauti, arm werden, ad egestatem redigi.

Ochuzugi, owal, owati, arm machen, reddere aliquem pauperem (egenum), aliquem ad inopiam (egestatem) redigere.

Ochwat, u, m. sl. Rohkrankheit des Viehes, s. folg.

Ochwatjm se, fut. ex. il, iti, roh werden, abgeritten werden, exhaurire equitando: kůň se pod nim neochwátj; 2) sich übereilen, übernehmen, modum excedere: w tom se snadno zmýliti, a přjliš ochwátiti mohau, Vel. 3) sl. Göm. sich durch zu gieriges Essen, Saufen, gierigen Beyschlaf rc. schaden, erkranken.

Okernám, fut. s. ternám.

Okernjm, fut. s. ternjm.

Ocjedzam, sl. s. ocedjm.

Oči, s. oko; sokolowé oči, Falkenaugen, oculi lyncei, D. blýštawé oči, grelle Augen, lucidi, fulgidi oculi, D. sklenné, wsazecý oči, gläserne Einsetzaugen, vitrei, insititii oculi; sklenné oči, s. breyle, R. w oči chwáliti, ins Gesicht loben, in os laudare; do očj řjcy, ins Gesicht sagen, in faciem dicere, D. s očj gjti, aus dem Gesichte gehen, e conspectu, (ex oculis) abire; zmizeti s očj, sich aus dem Gesichte verlieren: to mu w oči wepleti chtěl; to se běge k dělánj bělma na oči Saskému kurfirstu, Com. krom očj, s. podtagi; lékař očj, Augenarzt, m. medicus oculorum; wtěšenj očj, Augentrost, deliciae oculorum; oči by rádi, huba nemůže, prov. d. Augen sind ihm größer, als der Bauch, D. prawda tuze w oči bode, prov. Žal. oči se mi měnj, sl. s. slepnu; oči na slpok, sl. erstarrte Augen, contenti oculi; oči wygebat někomu, sl. unverschämt seyn, impudicum esse.

† Očjsko, a, n. s. breyle, D.

Očisko, n. augm. mor. Es s[...] großes Auge, Glotzauge, [...]

Očistěnj, n. folg.

Očisstowánj, n. Reinigung, [...] B. v. Schmutze, Fehlern, [...] den, rc. purgatio, expurg[...] ist's v. Sünden, so steht [...] expiatio; geschieht's dur[ch ein] Opfer, so steht auch lustr[...] očisstowánj P. Marye, [...] mnice 2); dům očisstow[ánj] Contumazhaus, n. domus [pur]gatoria.

Očisstugi, owal, owati, rein[igen,] rein machen, z. B. v. Sch[mutze,] Sünden, entsündigen, pu[rga]re, expurgare; geschi[eht's] durch ein Opfer, so steht [...] lustrare; ist's v. Sünden [so] steht auch expiare; 2) a[bsol]viren, freysprechen einen [An]klagten, absolvere: kdy[ž] žaloby swé půwod neprow[ede,] obeslaný bude očisstěn, by[...] nic neodwedl, Pr. Auch [...] dem Genit. Grysper na p[...] wosti opatřen, a toho n[...] očisstěn, Vel.

II. rec. očisstowati se, sich [rei]nigen, se purgare; s. verb.

Očista, y, f. Reinigung, a) [vom] Schmutz, purgatio, expur[ga]tio; b) v. der Anklage, pur[ga]tio: zmaucenj se Herodes[...] na očistu a na bylo toliko b[...] K. očista horaucým želez[em,] Feuerprobe, f. experiment[um] per ignem; ordialia D.

Očistcowý 3. v. Fegfeuer, pur[ga]torius: očistcowý plamen.

Očistec, tce, m. Reinigungs[ort] der Seelen, m. Fegfeuer, [...] purgatorium.

Očjstjm, fut. ex. il, iti, stěn[...] očisstugi.

II. rec. očistiti se, s. očisstow[ati se]

..ische mit dem Genit.: chce se to-
be(winy) očistiti, *Vel.*
..towsky, adv. *Lypt.* s. na bjlo.
..tim, *fut.* al, ati, sl. abzählen.
..tý 3. Augen-, oculatus; očitý
..ndel, Augenzeuge, *m.* testis
oculatus; 2) sichtbar, augen-
scheinlich, evidens, intuitivus,
manifestus; očité gměnj (co
očima spatřiti lze), bonum
evidens, visibile, *Pr.* dobrý
Pán gest lidem očité a widomé
..nio, *Cyr.* očitý přjklad, ein
..ehendes Beyspiel; země za-
..bená mohla gim vstawičně
..čitým, a gako makawým ká-
..zanjm býti, *K.* - tě, *adv.* au-
genscheinlich, zusehends, evi-
denter, aperte, manifesto:
..zřeyma očitě wjdáme, *Vel.*;
očitě to widjme, man sieht es
mit Augen; sám očitě se nan
..wal; tak se očitě widěti může
..fjnná láska Božj, *K.*
Očitný 3. *obs.* s. zřegmý.
Očiwidomja, na očiwidomja,
adv. sl. zusehends, manifesto,
aperte.
† Očkář, e, *m.* Okulist, oculista?
Očko, a, *n.* dim. Äugelchen, *n.* o-
cellus; 2) sl. das Aug am Ring,
ocellus; po očku kaukat, schie-
len, limis tueri oculis; - na
něco, auf etwas, adspicere
(intueri) aliquid oculis limis,
auch blos limis; někam po oč-
ku kaukati, od. se ohlédati, ad-
spicere limis oculis; očko we
wegcy (weyceti) Hagel, *D.* Hah-
nentritt, *m.* *D.* strašj očko, *sl.*
s. pawěnjk 2).
Očkohruška, y, *f.* sl. s. ošškeruše,
Lam. *Fl. P.*
† Očkowanec, nce, *m.* Impfling?
inoculatus, -nice, *f.* inn, *f.* - ta.
Očkowatý 3. folg. *B.*

Očkowitý 3. äugig, mit
od. etwas Augenähnlich
sehen, ocellatus.
† Očkownjk, a, *m.* Okuli
Očkugi, owal, owati, äug
liren, impfen, inoculare
inserere arbori; 2) val
Oclonjm, s. odclonjm, o
Očo, *sl.* s. oč.
Ocpám, *fut. ex.* al, ati, s
verstopfen.
Očpuljm, *fut. ex.* il, it
bess. odšpuljm), folg.
Očpulugi, (viell. bess. odš
owal, owati, z. B. hu
lowat, das Maul häng
II. *rec.* očpulowat s
Octář, e, *m.* Essigbrauer
mann, *m.* coctor acet
y, *f.* Essigweib, *n.* foe
cetum vendens.
Octárna, y, *f.* ein Behältn
sig, Essigkammer, *f.* ace
Octjm, il, iti, mit Essi
ern, aceto perfunder
Octnu se, *fut. ex.* octl se,
ti se, gerathen, gelang
men, pervenire: kam
ta octne, *Com.* sedjcý
zemi, *Id.* octl se na b
w propasti; kde pak b
octl, abych tak měl
řit, wo kāme ich hin, w
Octowatjm, ěl, ěti, zu
den, acescere.
Octowatý 3. essigartig,
Octowina, y, *f.* sl.
(mit Milchrahm), ein
Speise der Slowaken
lum acetosum.
Octowý 3. zum Essig ge
cetarius; octowá nád
selost; b) v. u. mit E
reitet: octowá poléw
ka, ꝛc. c) zu Essig g
acidum: octowé wjn

Očuchám, *al, ati*, beschnauben, beschnausen, beschnuppern, odorare, explorare naribus.
Ocukřjm, *fut. ex.* il, iti, verzuckern, mit Zucker süß machen, sacharo condire.
Ocukrugi, *owal, owati*, verb.
Očugem, *fut.* očul, očauti, *sl.* hören; b) wahrnehmen.
Očun, *u, m., sl.* nahǎč, *e, m.* Zeitlose, *f.* colchicum: -nowitý 3. zeitlosenartig, colchicaceus.
Očůwám, *sl.* s. očugem.
Ocýdjm, *fut. ex.* il, iti, ausputzen, purgare, *D.*
Ocýlka, s. ocelka.
Od, zuweilen, besonders vor mehrern Mitlautern, ode, als: odedne, odemne, odewssad, odekrpl, odebral, odehnati, ode Pána *rc. præp. reg. genitivum*, von, a, ab, abs, de: kaupit od někoho, kaufen v. jemand, emere ab aliquo, u. de aliquo; od Boha swúg rod může prokázati, *Cyr.* od onud, aliunde, *Id.* to gest někdo odedwora, vom Hofe, *m.*; kněz z Slaného od sw. Walentjna, *Vel.* kurfirsst od Reynu, *Id.* měsstan Girjk od zlaté husy, *Id.* od ledakudž sobě příčinu brati; gest mdlý od přirozenj, od. z přirozenj, er ist v. Natur schwach, natura est debilis; coby od toho platiti měl; od sta kop pět grossů; od fúry, od. od wezenj zaplatiti, Fuhrlohn zahlen, solvere pro vectura, *D.*; od hospody platiti; od ruky malowati, s. malugi; nazwán gest od gména mého, *B.* od mědi a mosazy se třpytj, *Cyr.* dwéře od vlice, Gassenthür, *f. B.* nedaleko od oltáře *Vel.* to wsse giné gest od předesslých domněnj, aliud ab-, *Vel.* odkud… od Trenčjna, aus der Ge… von Trentschin. 2) seit, m… od neděle v nás nebyl; od… něgssk a, v. jetzt an, ab hoc … tempore, *K.* od starodáwn… Altersher; od času do času, o… času až do času, v. Zeit zu Ze… slowo od slowa, v. Wort… Wort, de verbo ad verbu… od. blos ad verbum; den … dne, Tag für Tag; rok od r… v. Jahr zu Jahr; od chlapa… chlapa, *sl.* Mann für Ma… viritim; od druh druha, *sl.* n… der Reihe, durch d. Bank, … riatim, singulatim; dům… domu žebrati, v. Haus zu Ha… - ostiatim; 3) durch, per… swého břemene vmřel, *C*… od té rány vmřel, *Vel.* od… ho rukau zahynul, *Cyr.* od n… če segdau; wjce gich od ožr… stwj zcházý, než od hladu; … toho nestonal a nezemřel; … rány morowé lidé welice m… li; od moru dobře třetj čás… zhynula, *Vel.* od ohně wo… wře; od ohně mizý olowo; … drydku nedůh ho pustiti a… smrti kwitowati nassy; 4) au… de, ex: nic nebylo od střjbr… es war nichts aus (v.) Silbe… weliký poklad od čistého ryz… ho zlata, *Vel.* stawenj od dř… wa, od kamene; domy od k… mene stawěti, *Vel.* řemesln… od železa, *B.* krásobarwjk … rozličných barew, *R.* wsseli… djlo od dřjwj a kowů *K.* wě… od břemen a zbroge; postaw… od hedbáwj, *Mand.* obruba … oděwu; od gjdla a od pitj ně… s sebau přinesti; wjce mně o… peněz přidal; gjdlo od mas… s. auch kredenc; 6) wegen, prop…

...ur: od rodosti, od hněwu ne-
wjce ćinj; pole od weliké hog-
nosti obilj gako něgakým wy-
menem země některéé gmeno-
wati: od znamenitých darů a-
cnosti někoho chwáliti; 6) wi-
der, contra: lékařstwj od zy-
mice; od šibenice romáhati
někomu; od čeho ge prut y
...u-y kepen od dešťa (de-
fü), sl.: woda ge od ohně, sl.;
7: dawider, contrarius: od to-
ho nebude, er wird nicht dawi-
der seyn. er wird's thun, non
erit contrarius; od toho býti,
dawider seyn, - nebýti -; při-
pomenauti něco částečně nebu-
de od wěcy, - abs re, Com. 8)
für, pro, od swé osoby (für
meine Person) nemám k tomu
žádné chuti; sami od swých o-
sob, pro wlastnj potřeby do
Řjma přigiž děli, - sie allein für
sich, für ihre Person, in Privat-
angelegenheiten, Vel. gá od swé
osoby toto prawjm, Id. 9) für,
statt, loco: řečnjcy který od
lidj pře wedau, Pr. mluwil od
něho, - statt seiner, - loco, od.
nomine et in persona -; tlu-
močil od nich; 10) bey, apud:
měl přízeň od židů; od někoho
lásku mjti, bey jemand beliebt
seyn. Od čeho nedáš? sl. un-
ter welchem Preis willst du es
nicht geben?

II. In der Zusammensetzung:
od, hinweg, zurück, de, ab, re.

Oda, y, f. Ode, f. oda.

Odaumrt, i, f. Absterben, n.
mors, D.; 2) Fallgut, n. bonum
caducum, od. vacuum, od. in-
testabile; - tnj, 1. heimfällig,
caducus, D.

Odbawjm, fut. ex. il, iti, s. s.

odbudu; 2) verrichten, perfice-
re, finire.

II. rec. odbawiti se, s něčjm,
sl. verrichten, fertig werden,
perficere, absolvere.

Odbawugi, owal, owati, vorh.
služby Boži ledabylo odba-
wowati.

Odbednjm, fut. ex. il, iti, auf-
schlagen, das Faß, aperire.

Odbedňugi, owati, vorh.

Odběh, u, m. Ablauf, m. Flucht, f.
fuga.

Odběhám, fut. ex. al, ati, durch-
laufen, verrichten, currendo
perficere; roby sy odběhati,
t. g. nezbednost swau wlast-
nj škodau ztratiti, zkussenjm
zmaudřeti, zkrotnauti, sich d.
Hörner ablaufen, ferociam
deponere, D.

Odběhlec, lce, m. Überläufer,
Ausreißer, Deserteur, Heer-
flüchtiger, m. desertor, deser-
tor signorum; der zum Feinde
übergehet, transfuga, perfuga.

Odběhljk, a, m. vorh.

Odběhlý 3. ein Entflohener, Heer-
flüchtiger, transfuga, profugus

Odběhnu, fut. ex. hl, hnauti,
hinweglaufen, cursu auferri;
ist's soviel als wegfließen, de-
fluere; (-někoho, übertreffen?)

Odberám, al, ati, sl. etwas v.
jemand übernehmen, recipere;
2) s. odbjrám a), b).

II. rec. odberati se, sl. sich
beurlauben, valedicere; 2) s.
gitřjm se, suppurare.

Odbeyt, odbýt, s. odbudu.

Odbeywám, s. odbýwám.

Odběžný 3. im Stiche gelassen, de-
sertus; odběžný statek, Gant-
gut, Auktionsgut n. domy, za-
brady, pole za odběžné polo-
ženy, Com. - ně, adv. durch Da-

wonlaufen, per fugam; 2) hurtighin, in der Eile, obiter, tumultuatim: wsse tuto o tom odběžně psse.

Odbigi, *fut. ex.* odbil, odbiti, wegschlagen, mit Schlägen entfernen, z. B. den Feind, depellere, dejicere.

II. *rec.* odbiti se, abprellen, repercuti; 2) *sl.* s. nahrýnám se.

Odbigám, ati, *sl.* (*boh.* odbigim, el, eti), wegbrechen, decutere; 2) abhalten mit Zureden, retrahere, revocare; 3) vom Ufer abstoßen, ablegen, solvere.

Odbigem, odbiti, *sl.* s. odbigi.

Odbihám, al, ati, hinweglaufen, eben jetzt, od. auch oft; s. odběhnu.

Odbirám, al, ati, nehmen von etwas, auferre, demere, b) wegnehmen, adimere: kwaltem odbirati.

II. *rec.* odbirati se, s. odberati se.

Odbitj, *n.* Wegschlagen, *n.* depulsio.

Odbog, e, *m.* Rebellion, *f.* seditio; 2) Widerstand, *m.* renisus, repugnatio, *B.* odbog činiti někomu, Widerstand leisten, repugnare, opponere se; tjm wětssj odbog swět činj, tjm se gasněgi Božj moc wyskytuge, *Com.*

Odbognjk, a, *m.* Rebell, Aufrührer, Aufwiegler, *m.* homo seditiosus, rebellis, detrectator imperii; odb. práwa, (který mocý swau práwu odpjrá), *Pr.* refragator juris.

Odbogný 3. rebellisch, a) aufrührerisch, seditiosus; b) widersetzlich, widerspenstig, z. B. Herz rc. seditiosus, rebellis, procax.

Odbogugi, owal, owati, re-bellireu.

Odboljm, *fut. ex.* el, eti, *caus. pers.* verschmerzen, Schmerz endigen, dedo... toto ku potěssenj gest, ... blauho bolelo, odbolelo, ...

Odbrebencugi, *fut. ex.* o... owati, s. brebencugi.

Odbřechám, al, ati, *sl.* ...

Odbřechnem, *fut.* chl, chnauti ... widerbellen; b) folg.

Odbreptám, odbrepcy, *fut.* ...tati, widersprechen, wider... sern garriendo obmurmu... re, contra obgannire, ob... trare alicui.

Odbreptáwám, al, ati, vorh... breptáwati ssafářům, *Com.*

Odbublám, *fut.* al, ati, wid... murren, obmurmurare, *Sy*...

Odbudu, *fut. ex.*, *sl.* odbaw... odbyl, odbyti, *part. pass.* ... byt, *imper.* odbuď, mit dem G... nit., selten mit dem Akus., ... fertigen, fertig mit jemand (... mit etwas) werden, machen, ... er v. uns gehen kann; abspeis... absolvere: statkem swým w... kitelů odbyl, *Pr.* odbuďte m... honem; děwečka gi odbyla, ... ho nenj doma; swadby odby... starosti odbyti, *Cyr.* penjze o... byti; - přjkrau odpowědj n... koho; poselstwj odbudauc... *Com.* zprázdna odbyti někoh... mit leeren Worten u. mit eitel... Versprechungen abspeisen; d... her 2) wegschaffen, v. sich lasse... verstoßen, dimittere, abdica... re, *B.* připowěděl gi, že prwn... swé ženy odbude, a s nj se roz... wede; syn djlem neodbytý; *S.*... verheurathen, verehlichen, maritare, matrimonio jungere;

marcha by ráda odbyla dceři; 1) verschleißen, divendere.

Odbúgnik, s. odbognjk.

Odbügce, m. Widersacher, Gegner, m. adversarius: odbügce sobě miti někoho.

Odbyt, u, odbytek, tku, m. Absatz, Verschleiß, m. venditio: dobrý odbyt miti na něco; na odbyt (ledabylo), nur um es abzufertigen, obenhin, obiter, Com. ledabyle a na odbyt opěwati lecčý, Id.

Odbytj, n. Abfertigung, Absetzung, f. absolutio, venditio.

Odbytný 3. absetzbar, verkäuflich, gangbar, vendibilis: odbytné zboží gangbare Waare; leicht abzufertigen; -nost, i, f. Gangbarkeit, Absetzbarkeit, f. vendibilitas; Leichtigkeit abzufertigen.

Odbýwám, al, ati, s. odbudu: modlitby křikem odbýwati; Boha robotné, ceremonyemi odb. K.; co lidé za mnoho let nabýwagj, to w malé chwjli odbýwagj. 2) entgelten, luere, luere (persolvere) poenam: čjm sme někdy zhřessili, tjm také zase odbýwati musýme, per quod quis peccat, per idem punitur et idem; daher 3) gelten, passiren, angesehen werden, haberi: odbýwati za dobrého; Herodes také rád chtěl odbýwati za žida; za obecné lidi a měssťany odbýwati musyli; 4) entrichten, solvere, reddere; s. auch odbudu.

Odcházenj, n. s. odchod.

Odcházým, el, eti, hinweggehen, abire, discedere, decedere; -po něčem, nach etwas sich wenden, etwas treiben, sequi, deditum esse, studere rei, mit dem Genit. ic. s. odegdu.

Odchod, u, m. Hinweggehen, n. Abgang, m. abitus, discessus, decessio, decessus.

Odchodné, ého, n. Abschieds-; na odchodné, zum Abschied, K. pjseň na odchodné, Abschiedslied, n. cantilena valedictoria; 2) ol. Abgangsgeld, (Zoll auf der Elbe, bey Leutmeritz).

Odchodněgssj 1. sl. vornehmer, praestantior.

Odchowám, fut. ex. al, ati. folg. -ánj, n. Auferziehung, f. educatio: odchowánj Cýra. Cyr.

Odchowáwám, al, ati, erziehen, auferziehen, educare, educere.

Odchoz, e, m. s. marš, R.

Odchřkánj, n. s. chřkánj.

Odchýljm, fut. ex. il, iti, en, wegwenden, abneigen, avertere, declinare.

II. rec. odchýliti se, sich wegwenden, sich abneigen, averti, declinari.

Odčesnu, fut. ex. sl, snauti, abstoßen, abbrechen (mit Gewalt), abrumpere, avellere: zawadě, odčesl sobě pytljk, Com.

II. rec. odčesnauti se, sich losspalten, avolli, abrumpi: ratolesť od snětu se odčesla, Com.

Odčjtám se, fut. al, ati, cum gen. rei aut pers. sich lossagen, einer Sache entsagen; etwas verstoßen, renunciare alicui, rei, abdicare se aliquo, re, B.; s. auch oděcku se.

Odcyzenj, n. Entfremdung, Entfernung, f. alienatio, abalienatio; 2) Ausschließung, f. exclusio; s. folg.

Odcyzowánj, n. verh.: aby nebylo odcyzowánj žen od spasenj.

Odcyzugi, owal, owati, folg.

Odcyzým, fut. ex. yl, yti, entfremden, a) entfernen, v. sich schaf-

fen, alienare, abalienare; b) entwenden, auferre; c) zurück-halten, v. etwas, abwendig, ab-spenstig machen, abalienare; retrahere: odcyzowati od ob-cowánj s lidmi; d) ausschlie-ßen, excludere: wymazal ho z kßaftu, a odcyzyl od wßj na-děge nápadu ku králowstwj; odcyzeni od cýrkwe Česti, ga-ko kacýři, *Com.*

Oddálený 3. abgelegen, dissitus.

Oddáljm, *fut. ex.* il, iti, folg.

Oddalugi, owal, owati, entfer-nen, a) jemand, amovere, re-movere, amandare, amoli-ri; b) etwas, amovere, remo-vere.

II. *rec.* oddalowati se, sich entfernen, discedere, abire.

Oddám, *fut. ex.* al, ati, s. ode-wzdám; üblicher 2) trauen, ehe-lich kopuliren, antrauen, co-pulare vinculo conjugali, jungere sacro ritu, *sl.* osobé-ßjm: gest pořádně s manželem swým oddaná, Pr. 3) s. dám napřed: ten mu w ukrutnosti zhola nic neoddal, *Vel.* 4) ver-einigen, conjungere: nebe s ze-mj w hromadu oddati; 5) wid-men, bestimmen, dicare, de-stinare: 4tý den oddán byl k zabitj beránka welik. *Vel.* ewangelium k památce Husa oddané; knihu wám za wla-stni oddati a připsati, *Vel.*

II. *rec.* oddati se s někým, sich verehlichen, (v. Weibe), nu-bere, *Com.* někomu, něčemu, k něčemu, jemand sich ergeben, hingeben, anhängen, devove-re se alicui, rei; k neymilo-stiwěgßj přijzni a stálé milosti se oddáwáme, Pr.; na něco, od. k něčemu, sich ergeben, sich widmen, se tradere, se ‹ re, se addicere: na vm oddati; k prácy se odd., se wßecken oddal, aby, zd na pokánj, Buße wirken, nitentiam agere; - w n chranu, sich in jemandes ⟨S⟩ begeben.

Oddanice, *f.* eine Verlobte, B *f.* sponsa.

Oddaný 3. ergeben, deditus widmet, bestimmt, dicatus stinatus; getraut, copula - nost, i, *f.* Ergebenheit, Ab lichkeit, *f.* devotio; s. oddám

Oddáwám, al, ati, s. oddám dáwati knihu, widmen, da dicare, Pr. 2) *sl.* verlob desponsare.

Oddawky, *gen.* oddawek, *f.* pl Trauung, Copulation, *f.* ‹ pulatio conjugalis.

Oddáwna, *adv.* seit langer Ze jam pridem, a longo temp re: leżj oddáwna.

Oddech, u, *m.* Athemholen, Athemzug, *m.* spiritus, resp ratio: bez oddechu, a) in eine Athem, z. B. reden, uno spir tu; b) ohne Absatz, z. B. tri ken, arbeiten, ꝛc. sine intermi sione, continuo; 2) Ausruhen n. Erholung, *f.* Rasten, *n.* re spirium, requies; oddechu ne dati někomu, jemand nicht ein mal ausruhen lassen, nullum respirium concedere, *Cyr.* den oddechu, Rasttag, *m.* dies quietis

††Oddechna, y, *f.* Rastzimmer?

Oddechnu, *fut. ex.* oddechl od-dechnauti, den Athem holen, schöpfen, athmen, respirare; 2) ruhen, rasten, quiescere.

II. *rec.* oddechnauti sy, aus-rasten, ausruhen, requiescere.

Oddechnutj, n, s. oddech 1), 2).

Oděg, e, m. sl. s. oděw.

Odděláwám, fut. ex. al, ati, án, abmachen, wegmachen, abthun, solvere, demere; 2) abziehen, herabziehen, z. B. das Fell, d. Hülse v. der Nuß rc. detrahere, deglubere; 3) wegrücken, amovere: žádná[?] (na přezmenu) od centrum odděláti, neb přičíteti, Com. 4) arbeiten, durch Arbeit bezahlt machen, laborando pensare od. compensare aliquid; 5) cum dat. rei, entzaubern, praestigia sufferre, A. Neg.

Oddělawám, al, ati, verb.

Oddělenj, n. Abtheilen, n. Abtheilung, f. distributio, divisio, sectio.

Oddělenec, nce, m. Dissident, Abtrinniger, m. apostata.

Oddělim, fut. il, iti, en, folg.

II. rec. odděliti se, sich scheiden, separari, avelli.

Oddělugi, owal, owati, abtheilen, zertheilen, dividere, partiri, dispertire, od. dispertiri; b) absondern, secernere; wok od medu odděliti, auskeimen, D. - owánj, n. verb. Abtheilung, divisio; Absonderung, secretio.

Oddemek, s. odzemek, D.

Oddírek, rku, m. Nietnagel, m. d. beym Nagel sich ablösende Haut, reduvia.

Oddern, fut. ex. oddral, oddrati, s. oddjrám.

Oddesátugi, fut. ex. owal, owati, A. (desátek odbyti), abzehenden, decimam absolvere.

Oddjl, u, m. Abtheilung, f. ein abgetheiltes Stück, Abschnitt, m. pars, membrum, Com.

Oddjrám, al, ati, abreißen, abreiben, devellere, deterere,

II. rec. oddjrati se, sich abreißen, abreiben, develli, deteri.

Oddrápám, oddrápi, fut. ex. al, ati, abkratzen, wegkratzen, abradere, deradere.

Oddrbám, fut. ex. al, ati, abreiben, defriare.

Oddychám, al, ati, Athemholen, athmen, spirare, animam ducere, spiritum haurire od. ducere: nemůžeš ani oddychati; - ánj, n. Athemholen, n. respiratio.

II. rec. oddychati sy, seufzen, suspirare: co pak sy tak oddycháš?

Ode, s. od.

Odebern, fut. ex. odebral, odebrati, odebrán, nehmen v. etwas, demere, auferre.

II. rec. odebrati se, sich begeben, sich wohin od. zu etwas verfügen, se conferre.

Odečtu, fut. ex. odčetl (sl. odčjtal), odčjsti, gezählt haben, abzählen, numerare, annumerare, B.

II. rec. odečtu se fut. ex. odčetl, odčjsti, s. odčjtám se: odečtu se sebe samého, Com. Pán se gich odečte, y ge od sebe zaženе, K. oboru a společnosti toho lidu odčjsti se chcete, K.

Odedwau, v. zweyen.

Odegdu, fut. ex. odešel, u. odšel, odgjti, imper. odegdi, abgehen, fortgehen, z. B. v. einem Orte rc.; hinziehen, decedere, abire; abreisen, proficisci; b) mit po, sich nach etwas wenden, sequi: po wssech bludjch a temnostech modlářských odcházeti; - po swých hlawách a rozumu, K.; odešlo geg (gi), sl. sie kam um das Kind, abortum fecit. 2) act. mit dem Accus. verlassen,

v jemand weggeben, relinquere: w též lázni ho za mrtwého odeſſel, er verließ ihn, in der Meynung, daß er todt ſey, *Vel.* ř. h. *pag.* 614. & *sl. Nitr.*

Oděgi, *fut.* odjl, odjti, ſ. odjwám.

Odegmu, *fut. ex.* odgal u. odňal, odgjti u. odnjti *part. pass.* odňat, ſ. odgjmám; auch odnjti, ein Glied abnehmen, ablöſen, *D.*

Odehnánj, *n.* Wegtreiben, *n.* Abtreibung, *f.* abactio, depulsio: odehnánj nemocy.

Odehnati, ſ. odeženu.

Odehnu, *fut. ex.* hnul, hnauti, abneigen, wegneigen, deflectere, declinare.

Odehrám, *fut. ex.* al, ati, abſpielen, abſchieben ꝛc. durch Spielen (zurück) gewinnen, ludendo lucrari, compensare: prohrané odehrati, *D.* 2) aufhören zu ſpielen: oſobu ſwau odehrati, *Ryb.*

Oděłám, al, ati, ſolg.

Oděláwám, al, ati, ummachen, umthun, circumdare, circumjicere.

Odemjrám, ati, ſ. odemřu.

†Odemka, y, *f.* zroſtlina, glyceria.

Odemknu, *fut. ex.* odemkl, odemknauti, odemčen, *sl.* odemknut, aufſchließen, mit dem Schlüſſel öffnen, recludere, clave aperire, reserare; od. záworu, aufriegeln, entriegeln, pessulum removere, *D.*

Odemřu, *sl.* odemrem, *fut. ex.* el, eti, dahin ſterben, mori obire: z toho ſwěta odemřjti; 2) *cum gen., raro cum dat. pers.* hinterlaſſen, relinquere; djtek odemřjti; rodičowé ho přjliš časně odemřeli; rodičowé malým djtkám odemřeli, *Vel.* hladem odemřjti, durch Hunger erlan-

gen, genium fraudand[...] quirere; bohatſtwj h[...] odemřjti, ſich reich hu[...] wollen? *D.*

Odemſſim, *fut. ex.* il iti, (v. meſſ), abmooſen, a musco[...] gare.

Oděnec, nce, *m.* ein bewaffn[...] geharniſchter Reiter, arm[...] 2) Waffenträger, *m.* arm[...]

† Odenek, ňku, *m.* djl koř[...] das Dicke der Wurzel, rh[...] ma, (*opp.* ocas, wlaſenj[...]

Oděnj, *n.* Rüſtung, *f.* (Har[...] *m.*), armatura; lehké, od. [...] te Rüſtung, levis arm. *R.* těžko oděnj wogák, lehce o[...] wogák, leicht gerüſteter Sol[...] veles, (itis) *m.* levis arm[...] rae miles, *R.*

Oděnic, *obs. dim.* v. odrh.

Oděný 3. angezogen, induti[...] gerüſtet, geharniſcht, arma[...]

Odepnu *fut. ex.* odep'al, odepn[...] ti, *imper.* odepni, aufknöp[...] z. B. ein Kleid ꝛc. solvere, resolvere vestem; ſo auc[...] odepnauti ſe, ſich aufknöpfe[...] aufſchnallen, losſchnallen; [...] häkeln, diffibulare; - nutj[...] *verbale.*

Odepřenj, *n.* Verſagung, Abſc[...] gung, *f.* denegatio; b) Wi[...] ſpruch, *m.* Dagegenreden, *n.* pugnatio, contradictio, [...] locutio; Läugnen, *n.* negati[...]

Odepru, (řu), *fut. ex.* odep[...] odepřjti, odepřen, *imper.* o[...] přj, abſchlagen, verſagen, [...] gare, denegare; b) läugn[...] negare, abnegare: dluž[...] wſſemu dluhu odepřel, - [...] negavit, Pr. co ſe ſtalo, o[...] přjti ſe nemůže; c) widerſp[...] chen, contradicere: odep[...] řečem něčjm, *B.*; d) ſich wid[...]

ſpa, reniti, se opponere; ná- rumnius náſylj odepřeli, K. ... odepřel; ſ. opřu ſe; -řenj, ...

II. rec. odepřjti ſe, cum genit. ... verreden, geloben, ... nicht zu thun, serio negare, ... facturum, adsevera- re ... non facturum; b) ver- ... abnegare, B. ſwého ... gména ſe odepřel.

Odepſati, ſ. odpjſſi.

...enj, n. Verdammung, f. ...mnatio, condemnatio, Syl.

...ſſi, fut. ex. odeſlal, odeſlati, odeſlan, imper. odeſſli, zurück- ſchicken, m. remittere; 2) fort- ſchicken, wegſchicken, dimittere; ... cedulj po něktom ně- ... Pr. to ſwé panné w dar odeſlal, Cyr.

Odeſtanu ſe, fut. ex. odeſtal ſe, odeſtati ſe, was geſchah, unge- ſchehen werden, factum infe- ctum reddi: co ſe ſtalo, odeſta- ti ſe nemůže, prov. zu geſchehe- nen Sachen muß man das Beßte reden, factum infectum red- di nequit, D.

Odeſtru, fut. ex. řel, řjti, abdek- ken, aufdecken, losdecken, de- tegere, retegere, D.

Odetkám, fut. ex. al, ati, zu Ende weben, abwirken, detexere, D.

Odetnu, fut. ex. odťal, odťjti, abhauen, abscare, amputa- re, decidere.

Oděw, u, m. Kleid, n. vestis, vesti- mentum; Kleidung, f. das, wo- mit man ſich kleidet, vestimen- tum, vestitus; oděw ſmutku, Trauerkleid, vestis lugubris; Trauerkleidung, vestitus lu- gubris; ſwrchnj od. Oberkleid, amiculum, vestis superior, toga; od. ſſtwoſſný, nádherný, Prachtkleid, vestis splendi- da, ornatus, mundus.

Oděwacka, y, f. sl. langes Tuch, d. Kinder auf dem Arm zu tragen

Oděwacý 1. Anzieh-, indutilis(?) oděwacý ſukně, Oberkleid, a- miculum, vestis superior, toga: ſſaty oděwacý, opp. ſſa- ty poſtelnj.

Odewdám, fut ex. al, ati, unver- heurathet ſeyn od. bleiben wollen, abstinere a nubendo: chtěl, aby ſe odewdala, ſie ſollte auf das Heurathen Verzicht thun.

Oděwnjk, a, m. Kleidermacher, m. sartor; vgl. obuwnjk.

Odewru, (řu), fut. ex. odewřel, odewřjti, imper. odewři, ode- wřen, u. odewřjn, ſ. otewru.

Odewſſad, adv. v. allen Seiten, od. Örtern, undique.

Odewſtanu, fut. ex. wſtal, wſta- ti, ſich los machen, ſich ablöſen, abſtehen, nicht ſchließen, solvi, separari: maſo okolo zubů odewſtalo.

Odewſtáwám, al, ati, verb. B.

Odewzdám, fut. ex. al, ati, über- geben, z. B. jemand ein Buch, Pfand, Brief ꝛc. tradere; in d. Gewalt, tradere, dedere; et- was, das jemand gebührt, z. B. einen Brief, reddere, tradere. Iſt's ſoviel als überlaſſen, an- vertrauen, ſo ſteht auch per- mittere, committere.

II. rec. odewzdati ſe, ſich ü- bergeben, ergeben, überlaſſen, anvertrauen, se permittere, committere; -ánj, n. Überga- be, Überantwortung, f. tradi- tio, deditio; Übergebung einer Sache od. eines Menſchen, tra- ditio, deditio.

Odewzdáwám, al, ati, verb.

Odežnu, fut. ex. odežal, ode-

hnati, odehnán, *imper.* odežeň, wegjagen, hinwegjagen, fugare, pellere; - moc mocý, Gewalt mit Gewalt vertreiben, vim vi repellere.

Odeznám, *fut. ex.* al, ati, práwně odsauditi, aberkennen, abjudicare.

Odezwu, *fut. ex.* zwal, zwati, abfordern, abrufen, avocare, *D.*

Odfauknu, *fut. ex.* kl, knauti, abwehen, deflare, *B.*

Odfrknem, *fut. ex.* kl, knauti, *sl.* wegspringen, wegprellen, absilire.

Odfukak, e, *m.* Schwingmühle, *f.* mola ventilans.

Odfukugi, owal, owati, vorh. 2) *sl. & mor.* schnaufen, schnauben, anhelare: ge tomu horko! gak odfukuge!

Odgedu, *fut. ex.* odgel, odgeti, s. odgjždjm; 1) *act.* verlassen; vgl. odegdu, *Zerot.*

Odgebnem, *fut. ex.* bel, (bl,) bnauti, *sl.* s. zcepenjm.

†Odgem, u, *m.* Wegnehmung?

Odgetj, *n.* folg. 2) Wegnehmung, *f.* ablatio.

Odgezd, u, *m.* Abfahrt, Abreise, *f.* discessus, discessio, profectio.

Odgjdám, al, ati, abessen, a) v. etwas essen, edere de re; b) durch Essen sich bezahlt machen, edendo pensare od. compensare aliquid.

Odgih, u, *m.* s. gih.

Odgihnu, *fut. ex.* odgihl, odgihnauti, aufthauen, schmelzen, aufgelöst werden, liquescere, liquefieri, tabescere, solvi; - nutj, *n.* s. odgiženj.

Odgim, *fut. ex.* odgedl, odgjsti, odgeden, s. odgjdám.

Odgimám, al, ati, benehmen, adimere, demere, auferre; ...mere; entreißen, eripere; ...trahiren, subtrahere (W... *Com.* berauben, spoliare; ...vare aliquem re; befre... berare aliquem re u... zbraň odg. entwaffnen.

Odginud, odginad, *adv.* a... woher, aliunde.

Odgjti, *infin.* s. odegdu u. od...

Odgitj, *n. verb.* Hinweggeh... Abgang, *m.* abitus, disc... decessio, decessus.

Odgjždjm, ěl, ěti, abfahre... *ntr.*), zu Wagen od. Schiff... fahren, avehi, auch v. Sc... solvere, 2) hinwegreiten... hi equo; 3) abreisen, pro... ci, abire, decedere, dis... re; s. auch odgedu.

Odgiženj, *n.* Aufthauen, *n.* des Eises, Schnees, tabe... lutio, liquefactio nivi... glaciei.

Odhad, u, *m.* Schätzung, A... zung, *f.* (der Güter), aest... tio, taxatio: odhad wyko... 2) Versteigerung, *f.* licita...

Odhádám, *fut. ex.* al, ati, u... njm, *D.* abschätzen, aestim... taxare; lauky draze odhá... *Parad.*; někomu něco, abstr... litigando auferre; b) od... hodlám, připjsi, anweisen, ... signare, *D.* -ánj, *n.* Abschätz... *f.* aestimatio; b) Anweisun... adsignatio; - atel, e, *m.* S... zer, aestimator.

Odhálým, *fut. ex.* il, iti, folg.

Odhalugi, owal, owati, auf... ken, enthüllen, detegere, re... gere.

Odhanjm, *fut. ex.* ěl, ěti, zur... schelten, tadeln, recrimina... *Pr.* on gest zase odhaněl... něnj, *n.* s. odhánka.

...jm, il, íti, s. odeženu.
...ka, y, f. Zurückschelten, n. recriminatio, Pr.
...itel, e, m. Zurückschelter, recriminator, - lkyně, f. - inn.
...gem, owati, sl. s. odhodjm
...jm se, fut. ex. (gleichsam ...jti, vležeti, odměkčiti se) ...mild werden, mitescere: ... se w sprawedliwém ... swém odhliwj, Com.
...nj, n. Ausdrücken, Aufreiben, n. attritio, adstrictio.
...ý 3. ausgedrückt, attritus.
...etu, fut. ex. tl, odhnísti, z. B. wohn w obuwi, ausdrücken, ...reiben, atterere: odhnetená ... pat, Zal.
II. rec. odhnísti se z. odhnésti se, ausgedrückt werden, zerschwellen, atteri.
...wám se, fut. al, ati, sl. auf... ...en zu zürnen.
...odjm, fut. ex. il, iti, wegwer... ...en, abjicere.
...odlám, fut. ex. al, ati, wozu ...timmen, destinare.
...odlaný 3. bestimmt, destinatus; b) geeignet, proprius?
...hon, u, m. Abtrieb, m. abactio, D.
...hospodářjm, fut. ex. s. dohospodářjm, D.
...hemžrám, sl. s. odmlauwám.
...hrabám, odhrabi, fut. ex. al, ati, wegscharren, durch Scharren entfernen, radendo summovere, amovere; durch Rechen entfernen, wegrechen, pectine summovere, amovere,
...hradjm, fut. ex. il, iti, zen, aufmachen, öffnen, entdecken, z. B. ein Loch, aperire, patefacere, pandere; 2) den Zaun abbrechen, dissepire, sepimentum tollere, sufferre.

II. rec. odhraditi se, z. B. od sauseda, sich durch eine Mauer, Zaun rc. absondern.
Odhřbětjm se, den Rücken wenden
Odhřjmám, fut. ex. al, ati, abwettern, detonare.
Odhrnu, fut. ex. nul, nauti, wegstreichen, amovere, amoliri.
II. rec. odhrnauti se, sich wegbegeben (v. mehrern), discedere.
Odhrožugi, owal, owati, folg. Com.
Odhrozým, fut. ex. yl, yti, abschrecken, abdrohen, absterrere, deterrere a re.
Odjdem, sl. s. odegdu.
Odjerám, sl. s. odjrám.
Odjewám, sl. s. odjwám.
Odjrám, al, ati, z. B. raucho, abschleißen, s. odru.
Odítý 3. s. oděný 1): ftkwostné odité, Vel.
Odiw, u, m. Wunder, Wunderzeichen, n. miraculum, mirum, res mira.
Odiwa, y, f. vorh.; üblicher 2) Schau, f. Spott, m. Schande, f. Abentheuer, Exempel, n. spectaculum: na odiwu wšechněm nosyli; na odjwu wodjn, - zur Schau, - ad spectaculum, - adspectus causa, Com.
Odjwám, al, ati, kleiden, bekleiden, vestire; 2) bedecken, verhüllen, tegere; 3) rüsten, bewaffnen, armare.
II. rec. odjwati se, sich kleiden, vorh. b) sl. sich umwickeln in ein Kleid, Tuch rc. involvere, obvolvere se.
Odjwka, y, f. (plachta), Bekleidung der Kinder.
Odkad, s. odkud.
Odkál, sl. vorh.

Obkap, u, m. Traufe, Dachtraufe, f. stillicidium.
Odkapem, fut. ex. al, ati, sl. s. zcepenjm; 2) weggehen, (verächtlich), vadere: kedy guž odkape, ob. pokape?
Odkaupjm, fut. ex. il, iti, ablaufen, emendo ad se pertrahere.
II. rec. odkaupiti se, sich loskaufen, redimere se: bohatj se neodkaupj před saudcem nebeským.
Odkawad, s. odkad.
Odkauzljm, fut. il, iti, entzaubern, praestigia tollere, Neg.
Odkaz, u, m. Vermächtniß, n. was im Testamente vermacht wird, Legat, n. legatum: odkaz od obce, Achterklärung? 2) sl. s. wzkázanj.
Odkázanj, n. verb.
Odkážj, fut. ex. odkázal, odkázati, folg.
Odkazugi, owal, owati, vermachen im Testamente, legare; 2) verweisen, relegare: kpjsmu ge odkazuge, K. 3) sl. s. wzkazugi.
Odkeda, odkedy, sl. folg.
Odkedayſſka, adv. sl. seit wann? a quo inde tempore?
Odkjal, sl. s. odkud; odkjal ruka, odkjal noha, Landläufer, vagabundus.
Odklad, u, m. 1) Aufschub, m. dilatio, mora, odklad gest zloběgem času; někomu dlauhé odklady vkládati, Cyr. pře gest na odkladu, - in pendenti, - in suspenso, Pr. bez odkladu od. odkladů, ohne Aufschub, sine dilatione, sine mora; 2) das Aufbewahrte, Zurückgelegte, conservatum, reconditum: neywětſſj odkladowé bohatstwj

Odkladám, al, ati, weglegen weglegen, ponere, sepo 2) aufschieben, bis zu eine dern Zeit verschieben, au berüchtigten Nagel hän (Wieland), differre, pr re, prolatare, extrahere neodkladeg s tau wěcý, V něčjm dlauho odkládati, - schieben; na dlauhé lokt ho (sic!) sobě odkládali, - ádánj, n. verbale.
Odkládawý3. saumselig, tard
Odklegi, eti, (obs.) für Kl zprostiti, Dal.
Odklidjm, fut. ex. il, iti, wegräumen, hinwegräun wegschaffen, amovere, sum vere, amoliri; 2) od. 3 s odkliditi, umbringen, suffe interficere, Syl.
Odklizenj, n. Wegräumen, S sen aus dem Wege, n. am summotio, amolitio.
Odklonjm, fut. ex. il, iti, en, neigen, wegneigen, declin deflectere.
Odklſnám, fut. ex. al, ati, sl. zäumen, defrenare.
Odkogjm, fut. ex. il, iti, o wám, sl. wydogjm, au gen, abstillen, absolvere ctationem.
Odkopám, fut. ex. al, ati, fol
Odkopáwám, al, ati, abgra durch Graben wegschaffen, diendo tollere: 2) mit Fuße, mit den Füßen wegsto pede, pedibus amove summovere.
II. rec. odkopati se, sl. b. Z ke mit den Füßen wegstoßen aufdecken, retegere se.
Odkorek, rku, m. mor. s. Kragin
Odkrágjm, frequ. el, eti, s. odk gjm.

Odkrageřky, dim. v. folg.

Odkregky, ů, m. pl. Schnitze, Schnitzel, m. pl. segmenta, presegmina, resegmina.

Odkragugi, owal, owati, wegschneiden, hinwegschneiden, abschneiden (mit dem Messer), abscidere, abscindere, praecidere: fig. gisty a sobě sprawedliwý odkrogený pobjl, K.

Odkrauťjm, fut. ex. il, iti, abdrehen, abwinden, detorquere, devolvere, 2) sl. zurückdrehen, (z. dadurch aufmachen), z. B. rezrku na fandřu.

Odkrjžeka, f. odkřjžacka.

Odkřičám, al, ati, widersprechen, obgannire, reclamare, *Syl.*

Odkřiwjm, fut. ex. il, iti, en, abneigen, wegneigen, declinare, deflectere.

Odkročjm, fut. ex. il, iti, abtreten, wegtreten, abscedere, discedere.

Odkrogim, fut. ex. il, iti, en, s. odkragugi.

Odkršjm se, fut. il, iti, něčeho, sl. Gön. s. odčjtám se, odzehnám se.

Odkrygi, fut. ex. odkryl, odkryti (odkrypt), part. pass. odkryt, imper. odkreg (odkry), s. odkrywám.

Odkrywač, u, m. Entdecker, Enthüller, detector; - čka, f. - inn, f. - trix.

Odkrywám, al, ati, entdecken, aufdecken, losdecken, abdecken, entlarven, detegere, retegere.

Odkud (odkuď), odkudž, adv. woher? unde; odkud gsy? woher bist du? aus welchem Lande, od. Stadt? od. was bist du für ein Landsmann? cujas es?

Odkudkoli, adv. woher nur, woher auch, woher nur auch, undecunque, unde unde.

Odkudžto, adv. woher denn, unde: odkud žto wygde, *B.*

Odkugem, fut. owal, owati, sl. v. Eisen losmachen, solvere compedibus.

Odkuklím, fut. ex. il, iti, demaskiren, entlarven, larvam detrahere, demere.

Odkup, u, m. Abkauf, n. emtio.

Odkupitel, e, m. Abkäufer, Abnehmer, m. Kunde, f. emtor; lkyně, f. - inn, f. - trix.

Odkupný 3. abkäuflich, emendus; - ně, adv. od. odkaupenjm, emtione, *D.*

† Odkukugi, owati, abdampfen?

Odkwetám, al, ati, folg. wsse dobré odkwetá.

Odkwetu, fut. ex. odkwetl, odkwesti, abblühen, verblühen, deflorere, florem amittere.

Odkwitowánj, n. verb. v. folg. odkwitowánjm statku a dědictwj se odřjcy, Pr.

Odkwitugi, fut. owal, owati, quittiren, apocham dare, Pr.

Odlahnem, sl. s. odlehnu.

Odlatugi, fut. ex. owal, owati, ablatten, asserculos decutere.

Odlaučenj, n. Absonderung, f. separatio.

Odlaučjm, fut. ex. il, iti, absondern, trennen, separare, segregare, dirimere; auch mit dem Genit. odlaučili ho wsseho swěta, für od swěta, *Vel.*

II. rec. odlaučiti se, sich absondern, trennen v. jemand, abstinere usu alicujus, separari.

Odlaudjm, fut ex. il, iti, zen, ablocken, weglocken, alliciendo abducere, abalienare.

Odlaupám, *fut. freq.* al, ati, s. odlupugi.

Odlaupjm, *fut. ex.* il, iti, *imper.* odlup, folg.

Odlaupnu, *fut. ex.* odlaupl, odlaupnauti, *imper.* odlaupni, abschälen, abreißen, wegreißen, avellere.

II. *rec.* odlaupnauti se, sich abreißen, abschälen, avelli, abrumpi.

Odlegi, *fut. ex.* odlil, odljti, *part. pass.* odlit, *imper.* odlj (odley), abgießen, etwas v. etwas, defundere.

Odlehčjm, *fut. ex.* il, iti, erleichtern, leichter machen, levare, adlevare, reddere leviorem.

II. *rec.* odlehčiti se, *impersonaliter cum dat. pers.*; odlehčilo se mu, er verbesserte sich, in Hinsicht der Gesundheit, melior factus est (aegrotus).

Odlehnu, *fut. ex.* hl, hnauti, sich weiterhin legen, longius, remotius decumbere; 2) odlehlo mu, es ist ihm leichter geworden, levamen nactus est, *Com.*

Odlepjm, *fut. ex.* il, iti, ablösen, solvere.

Odlet, u, *m.* Hinstrich, *m.* Wegfliegen, *n.* avolatio.

Odletlý 3. (*ol.*) der Fortgeflogene, qui avolavit: odletlá dussička, *Kukop. Kr.* - *d.*

Odletjm, *fut. ex.* ěl, ěti, wegfliegen, fortfliegen, avolare; b) s. odskočjm, nahle se otwřjti, auffliegen, z. B. d. Thür.

Odležjm, *fut. ex.* el, eti, *cum gen. rei*, abliegen, krank liegen, decumbere, jacere: něčeho odležiti, krank v. etwas werden, und es dadurch gleichsam büßen.

II. *rec.* odležeti se (w nemo-cy,) sich ausliegen, adteri... cendo, *D.* s. proležjm se.

Odljtám, *fut. frequ.* al, ati, s. ... letjm.

Odljtnu, *fut. unit.* tl, tnau... odletjm.

Odljwaný 3. gegossen, fusus: ... ljwaný (ne bitý) groš, *Ve...*

Odložjm, *fut. ex.* il, iti, s. od... dám: strach odložiti, sich ent... den, non vereri, *D.* strach ... ložiti, d. Furcht ablegen, ... dere.

Odlučitedlný 3. absonderl... trennbar, z. B. eine Parti... separabilis: odlučitedlné ... tykule, *Djurgala.*

Odlučowánj, *n.* Absonderu... Trennung, separatio.

Odlučugi, owal, owati, s. odl... čim.

Odlupugi, owal, owati, absc... len, ablösen, losschälen, d... bere.

II. *rec.* odlupowati se, ... schälen.

Odmak, odmaknu, z. s. odm... 2), odměknu.

Odmasska, y, *f. sl. Lypt.* s. ssliche...

Odměkčjm, *fut. ex.* il, iti, erw... chen, weich machen, molli... mitigare, (mitificare).

Odměk, u, *m.* s. oblewa; 2) *sl.* ... odgib.

Odměknu, *fut. ex.* odměkl, ... měknauti, weich werden, m... liri, mollem fieri, wieder we... werden, d. Härte verlieren; ... *sl.* aufthauen.

Odměna, y, *f.* s. odplata.

Odmjeňam se, ati, *sl.* s. odm... njm se.

Odměnče, ete, *n. Nitr.* s. podwrž...

Odměnjm, *fut. ex.* il, iti, ěn, ... odměňugi: tak gim Pán ... měnj, *K.* za tu lásku Bohu ...

…me; 2) *sl.* a) odm. penjze, …wěla, permutare; b) ně… …. jemandes Stelle vertre… …abwechseln, vices agere.

I. *rec.* odměniti se, *verb.* 1): …vým za rowné se odměni… …gutiges mit gleichem vergel… …, par pari referre, retri… …re, *syl.* dobrým za dobré …odměňowat; auch mit dem …: čehoż se wám wssjm …wým přátelstwjm odměniti …mina, *Zerot.* 2) *sl.* sich …, am Namenstage, i. e. …Gratulanten etwas geben.

…měnitedlný *l.* vergeltbar, …mpensabilis.

…měnný *l.* wechselseitig, gegen… …g, mutuus: odměnná láska, …genliebe, amor mutuus; …a služba, Gegendienst, *m.* of… …ium mutuum; 2) vergeltend, …pensans: myšli odměnné …odinj wyhledáwá; poku… … odměnná (gednostegná), …Widervergeltung, poena ta… …nis, *&c.* - ně, *adv.* mutuo: …é se odměnně a wděčně ke …né uwázal; - nost, i, *f.* wechsel… …tige Dienstleistung, mutua …ficia.

…měňugi, owal, owati, *s.* od… …ňugi u. odplacugi; ssťedný… …u kteky milost odměňowati.

II. *rec.* odměňowati se, *verb.* …měřjm, *fut. ex.* il, iti, *folg.* 2) …legen, bestimmen, destinare: …neměl na tom dosti, což mu …: ssťastem odměřil a odká… …; Bůh mi dnů mých na dlaň …měřil.

…měřugi, owal, owati, abmes… …, metiri, emetiri, deme… …iri; 2) *s.* odměřjm 2).

…měřowánj, *n.* Absonderung, (auch d. natürliche im menschlichen Körper), secretio.

Oděssugi, owati, *s.* odmjšym.

Odmetám, ati, *sl.* *folg.* 2) *fut.* wegwerfen, abjicere.

II. *rec.* odmetáwati se od někoho, *sl.* abalienari.

Odmetu, *fut. ex.* odmetl, odmesti, abkehren, wegkehren mit dem Besen, averrere.

Odmezým, *fut. ex.* yl, yti, *d.* Gränzen ausstecken; durch Gränze absondern: spolku s ginými nemagi, gsauce od nich odmezeni.

Odmjesým, *sl.* *folg.* 2) aufhören zu kneten.

Odmjšym, *fut. ex.* yl, yti, absondern, secernere, segregare: ty knihy mezy apokryfa odmjšyli, *K.*

Odmjtám, al, ati, verstoßen, abwerfen, wegwerfen, remittere, abjicere: směle daufánliwosti k Bohu neodmjtagi; 2) abranken, abblättern, pampinare: réwa, která se odmjtá, palmes, (itis), *m.*

Odmlad, u, *m.* *sl.* hie u. da, das Einsäuern des Teiges, *s.* kwasnice.

Odmladjm, *fut ex* il, iti, *sl.* d. Hefen od. den Sauerteig einmachen, fermento inficere.

Odmladnu, *fut. ex.* dl, dnauti, sich verjüngen, wieder jung werden, aufblühen (Job. 33, 25) reverti ad adolescentiam, reviviscere, reflorescere: odmladne tělo geho, *B.*

Odmládzám, ati, *sl.* *s.* odmladjm.

Odmlátjm, *fut.* il, iti, das Dreschen endigen, trituraturam absolvere; 2) durch Dreschen abzahlen triturando persolvere, compensare.

Odmlauwám, al, ati, widersprechen, lose Worte geben, z. B. jemand, obloqui, contradicere, repugnare; b) s. odpjrám, *Syl.* c) *sl.* abrathen, dissuadere, dehortari.

Odmlčjm se, *fut. ex.* il, iti, verstummen, schweigen, obmutescere, mutum fieri: neodmlčug mi se, *B.*

Odmlknu se, knauti, vorh.

Odmluwa, y, *f.* odpjránj, *n.* Einrede, Widerrede, *f.* contradictio, *D.*

Odmluwač, e, Widersprecher, *m.* oblocutor, - čka, y, *f.* - inn, *f.* - trix; - čný 8. der gerne widerredet.

Odmluwjm, s. domluwjm 2).

Odmočjm, *fut. ex.* durch Näße los machen, wegbringen, humore solvere.

Odmodljm se, *fut. ex.* il, iti, *cum gen. rei aut pers.* wegbeten, durch Beten v. sich wegschaffen, orando, precando tollere.

Odmokám, al, ati, weich werden, molliri, mollem fieri.

Odmoknu, *fut. ex.* odmokl, odmoknauti, vorh.

Odmotám, *fut.* al, ati, abspulen, abweisen, abwinden, devolvere, *D.*

Odmrsstjm, *fut. ex.* il, iti, ěn, wegschleudern, wegschnellen, wegwerfen, abjicere; a) trop. abweisen, z. B. den Bittenden, rejicere, repellere, od. preces alicujus repudiare.

Odmrt, u, *m.* odmrtek, tku, *m.* odmrtky, *plur. sl.* s. odaumrt, Fallgut, n. bonum caducum.

Odmrzám, ati, s. odgjhnu; a) *sl.* s. odměknu 2).

Odmrznu, *fut. ex.* nul, nauti, s. odgjhnu.

Odmu, *fut.* se, odmul, odm…
schwellen, intumescere…

Odmygi, *fut ex.* odmyl, …
abspülen, delavare, su…
woda břeh odmyla, *D.*

Odmykadlo, a, *n. sl.* Sc…
sel, od. Werkzeug zum A…
sen, clavis.

Odmykám, al, ati, s. od…

Odnássjm, el, eti, s. odne…

Odňat, s. odegmu.

Odnawjm, iti, s. obnowjm…

Odnjti, s. odegmu.

Odnechám, *sl.* s. nechám…
chala wssecky oči, *sl.* sie…
Schaam verloren, omne…
sum pudorem exuit.

Odnechce se, *fut.* odnecht…
odnechtjti se, *imperson.* c…
pers. & *gen. rei. aut cum* …
Lust verlieren, amittere…
dinem.

Onedbám se, *fut. ex.* al, a…
dem Genit. verscherzen (e…

Odněkud, odněkad, *adv.*
woher, alicunde: odně…
nud, od. odněkud ginu…
derswoher, aliunde, *D.*

Odnesu, *fut. ex.* odnesl, o…
odnesen u. odnessen, abt…
wegtragen, davontragen…
ferre, tollere, demere.

Odněkal, *sl.* s. odněkud.

Odnětj, n. Wegnehmung, …
nehmen, n. demtio, ade…

Odnikud, *adv.* v. nirgendher…
kud ginud, sonst nirgendsh…

Odnjt, s. odegmu.

Odnož, e, *f.* Schoß, Schö…
Ausläufer, *m.* palmes, fl…
lum; der Reiß zum Pfr…
abgeschnittener Zweig, …
holz, n. clavola, talea, ger…

Odnožjm se, *fut.* il, iti, folg…

Odnožugi se, owal, owati, …
schlagen, hervorsprossen, …

...wachsen, sich bestauden, germinare, pullulare, fruticesc... 2) fig. sich ausbreiten, ver...ken, repullescere, vires ...amere: zase se odnožuge, a ...ení powstáwá.
...ntjm, fut. il, iti, abzwingen? ...deš. wynutjm.
...rygu, sl. s. odkrygi.
...lek, lku, m. sl. Lypl. s. podolek.
...am, fut. ex. al, ati, cum dat. ...wiren, ictum avertere; ...streiten, gewachsen seyn, es ...jemand aufnehmen, parem ...e &c. z. B. d. Arbeit, labori parem esse, od. vincere laborem.
...lámám, al, ati, vorh.
...len, u, m. sl Baldrian, m. Valeriana officinalis, Linn. ...P.
...mrem, sl. s. odemku.
...rám, fut. ex. al, ati, abackern, ...ando demere.
...nud, adv. v. dorten, dorther, illinc, inhinc.
...ernem, sl. s. odepnu.
...prem, sl. odepru.
...pad, u, m. Abfall, m. casus z. B. des Traufwassers, casus, delapsus: woda bessková s která odpad má; 2) Abtrünnigkeit, f. defectio.
...padám, al, ati, s. odpadnu; ...dám, al, ati, fr.
...padenj, n. s. odpad 2): weliké odpadenj lidu.
...padlec, lce, m. Abtrünniger, m. apostata, desertor religionis, defector; - dlkyně, f. ...ge, f. defectrix.
...padlský s. z. B. odpadlské a ...oklabacké učenj, Zal. vorh.
...padlstwj, n. Abtrünnigkeit, f. apostasia, Zal.
...padlý 1. abgefallen, caducus; 2) abgebacken, abrindig, z. B. odpadlý chléb, abgebackenes Brod, wenn d. Krumme v. der Rinde absteht, s. folg.

Odpadnu, fut. ex. odpadl, odpadnauti, abfallen, a) hinwegfallen, decidere, delabi, defluere; b) abtrünnig werden v. jemand abfallen, deficere, desciscere ab aliquo, a re: 2) abbacken, z. B. chléb odpadne, odpadl (s. vorh.), crusta panis solvitur, soluta est; - nutj, n. verb.
Odpárám, fut. al, ati, abtrennen, solvere, separare, D.
Odpásám, fut. al, ati, losgürten, aufgürten, recingere, des Gürtels berauben, entgürten, discingere,
II. rec. odpásati se, sich losgürten, recingere, discingere se: sám se odpásal.
Odpássi, odpássi se, vorh.
Odpasugi, - se, vorh.
Odpausstjm, sl. auch odpausstam, él, eti, s. odpustjm; odpausstěti sobě, sich erlauben, indulgere sibi, proterve agere: přjliš sobě odpausstěti, Hist. pers.
Odpautjm, fut. ex. il, iti, sl. abwenden, abtreiben (vom Vogel, der Junge hat), abalienare, abigere, vgl. odpudjm.
II. rec. odpautiti se, abwendig werden, abalienari.
Odpečetjm, fut. ex. il, iti, das Siegel erbrechen, aufbrechen, z. B. resignare, aperire; fig. Bůh mu smysl pjsem otwjrá a odpečetuge, K.
Odpečetugi, owal, owati, vorh.
Odpeku se, kl, odpecy se, sl. obugem sa, s. odpadnu 2).
Odpěnjm, iti, bess. opěňugi.
Odpjerám, sl. s. odpjrám.

Odpigi, *fut. ex.* il, iti, zum Theil austrinken: swého odpiti.

Odpigjm, el, eti, vorh.

Odpjljm, *fut. ex.* il, iti, s. odpilugi; 2) *sl.* absägen, serra abscindere.

Odpilky, ů, *m. plur.* Feilstaub, *m.* scobis, scobs.

Odpilugi, owal, owati, abfeilen, mit der Feile wegnehmen, lima tollere, auferre, deterere; 2) s. odpjljm 2).

Odpjnám, al, ati, s. odepnu.

Odpjrám, al, ati, abschlagen, läugnen, renuere, abnuere, detrectare; widersprechen, obloqui, contradicere, repugnare; 2) widerstehen, resistere, obsistere, reniti, adversari, opponere se; adversari, obluctari, repugnare; -ánj, *n. verb.*; s. auch odepru.

II. *rec.* odpjrati se, vorh. (wenig üblich).

Odpjrawý 3. abschlägig, abnegans, renuens, renitens, obsistens, &c. *D.*

Odpis, u, *m.* Abschrift, *f.* apographon, exemplar, (copia), *D.*

Odpisowánj, *n. verb.* v. odpisugi.

Odpjssi, *fut. ex.* odepsal, odepsati, s. přepjssi, *D.* 2) antworten, Antwort schreiben, zurückschreiben, respondere, 1 Ezdr. 2, 25. *& sl*

Odpláči, *fut. ex.* odplakal, odplakati, abweinen, durch Weinen abbüßen, fletu pro aliqua re satisfacere.

Odplacowánj, - se, *n. verb.* v. folg.

Odplacugi, owal, owati, s. odplatjm.

Odplácým, el, eti, vorh.

Odplata, y, *f., mor.* záplata, Vergeltung, a) des Guten u. Bösen, redditio compensatio; b) des

Guten, remuneratio;
f. dim. půgčka za od
prov. wie man einem
wird man wieder bel

Odplátce, *m.* s. odplatite

Odplatjm. *fut. ex.* (auch o
D.), il, iti, cen, belohn
nen, a) für eine gute Ha
proemio adficere, p
um dare, remunera
quem, od. rem; b) be
poena adficere; 2) ve
wiedervergelten, refer
dere: odplatiti žjž za e
ches mit Gleichem ver
par pari referre, *Lon*
laskawě odplacuges n
přjmnau lásku v *Neg.*

II. *rec.* odplatiti se,
ten, něčjm, mit etwas, r
reddere; zlým za dobr
zle mi se odplacugete,
wným za rowné se odp
Gleiches 2c. s. vorh. auch n
Genit. gá se wám toho
watě odplatjm, *Id.*

Odplatitedlný 3. verge
proemio adficiendus:
wé Boží přjgemnj a o
tedlnj, *K.* - ně *adv.* něc
odplatitedlně konati, *C*

Odplatitel, e, *m.* Belohner
gelter, *m.* remunerator;
ně, *f.* - inn, *f.* - trix.

Odplatný 3. vergeltend, r
nerans: wěc odplatná.

† Odplaulý 3. abgesegelt.

Odplauti, s. odplugi.

Odplawjm se, *fut. ex.* il, i
segeln, abschiffen, navem
vere, auch blos solvere,
exire, hinwegschiffen, a
nave, od. navibus.

Odplawugi, owal, owati, a
men, fluxu auferre: Rýn
ho odplawuge z swých ze

Odpliwáu, al, ati, ausspeien, ausspuere, despuere; -ánj, n. Ausspeien, n. exspuitio.

Odplingi fut. ex. ul. auti, sl. auch odplowal, odplowati, schwimmen, absegeln, solvere navem, nave; b) s. odplynu.

Odplynu, fut. ex. ul, auti, wegschwimmen, hinwegschwimmen, enando avehi.

Odpočinek, nku, m. sl. s. odpočinutj, unten folg.

Odpočinu, fut. ex. ul, auti, imper. odpočiň, ruhen, a) ausruhen, requiescere, quiescere; b) ruhig seyn, unthätig seyn, quiescere; -nutj, n. Ruhen, n. Ruhe, f. quies, requies; Ruhetag, Rasttag, m. dies quietis.

II. ex. odpočinauti sy, ausrasten, ausruhen, a) ruhen v. der Arbeit, rc. requiescere; b) genug ruhen, satis quiescere.

Odpočítám, fut. ex. al, ati, s. odpočtu; -ánj, n. Abrechnung, f. computatio, D.

Odpočiwadlo, a, n. Ruheplatz, m. Ruhestätte, Ruhestelle, f. quietorium; Ruhebett, n. grabatus serviens quieti.

Odpočíwám, al, ati, ruhen, a) ausruhen, requiescere, quiescere, quiete uti; b) ruhig seyn, unthätig seyn, quiescere.

Odpočíwánj, n. Ruhen, n. quies; Ferien, pl. feriae, (vacationes), D.

Odpočiwka, y, f. kleine Rastung, Pause, f. Absatz, m.? pausa.

Odpojtu fut. ex. il, iti, scheiden, absondern, disjungere, solvere, Syl.

Odpoguji, owal, owati, verb.

Odpolednj, a. mor. & sl. Nachmittag, m. tempus pomeridianum: dobré odpolednj winssugem, (Gruß).

Odpolu, adv. halb, semi: odpolu nahý, halbnackt, seminudus.

†† Odpolukonj, centauri?

Odpor, u, m. Widerstand, m. renisus, od. renixus, repugnatio; na odpor se stawěti, s. odporugi; na odpor mluwiti, s. odmlauwám; na odpor pak, dagegen aber, contra vero, K. odpor wésti, držeti, widerfechten, repugnare; 2) Mishelligkeit, f. Hader, Zwist, m. dissidium; 3) Einwurf, m. Einwendung, f. oppositio, objectio, exceptio: odpor odwesti, d. Einwendung widerlegen, objectionem refutare; 4) der gerichtliche Widerspruch, objectio, oppositio, (invalidatio): kssaftu od. zápisu trhownjmu rc. odpor činiti, od. učiniti, od. wložiti, Pr. odpor kssaftu neb kssaftownj gest gako nějaká obstáwka, Pr. 5) überhaupt gerichtliche Vertheidigung, defensio: při žalobě neb odporu swém sám osobně stál; Pr. newěděl, coby na odporu mluwiti měl; odpor powedu; u. endlich 6) gerichtlicher Streit, lis, controversia, Iz. 45, 9. w odpory se dáti; na odpor wstupowati s někým.

Odporca, a, m. sl. folg.

Odpornjk, a, m. Widersteher, Widerstreber, Gegner, m. Gegenpart, m. adversator, pars adversa: půwod a geho odpornjk, Pr.

Odporný 3. (abs. odporno), widerwärtig, fatal, a) zuwider, entgegen, adversus, contrarius: odporná strana, Gegentheil, Gegner, m. adversarius; b) mürrisch, morosus, difficilis; c) widerspenstig, con-

tumax; widerstrebend, repugnans; -ně, *adv.* widerwärtig, adverse; -nost, i, *f.* Widerwärtigkeit, *f.* a) Beschwerlichkeit, z. B. des Geruchs, des Unglücks, gravitas, molestia; b) Unglück, *n.* malum, res adversa.

Odporugi, owal, owati, widerstehen, resistere, obsistere, reniti, occurrere, obviam ire, opponere se, repugnare, adversari; widerstreben, widerfechten, reniti, reluctari, adversari, repugnare; Einspruch thun, intercedere, *D.*

II. *rec.* odporowati se, mit dem Genit. widerstreben, adversari: odporowati se přirozeného pořádku; (selten.)

Odpowěd, i, *f.* Antwort, *f.* responsio, responsum; 2) Absagung, *f.* Aufkündigung der Freundschaft, Anbietung der Fehde, renunciatio: násylj, odpowědi, *Vel.*

Odpowědjti, s. odpowjm.

Odpowědnj 1. (v. odpowěd 2), z. B. nepřjtel, abgesagter Feind, Fehder, *m.* apertus, capitalis hostis, *D.* dwa stałj odpowědnj nepřátelé Smrt a Žiwot, *Com.*

Odpowědnjcký 3. z. B. list, (pjsebná odpowěd), Fehdebrief, *m.* litterae declarantes inimicitiam, *D.* -ctwj, *n.* Fehde, *f.* bellum, *D.*

Odpowědnjk, a, *m.* (v. odpowěd 2), abgesagter Feind, Fehder, *m.* apertus, capitalis hostis: odpowědnjk Pražanůw, *Vel.* 2) Rebell, *m.* rebellis, homo seditiosus, detrectator imperii.

Odpowědný 3. z. B. nepřjtel, üblicher odpowědnj.

Odpowjdám, al, ati, versetzen, responder nere: o hubách m stwách odpowjdati, geschickt antworten, ben, de alliis loqui, et pis respondere, *prov.* widerschallen: wrchy dagj, d. Berge geben schall, saxa et solitudin respondent; c) entspr respondere: slowo wssudy odpowjdá, *Com.* dersprechen, obloqui, dicere, repugnare: antworten, Rechenschaft rationem reddere rei re, že sskod odpowjdati býti); z toho před Bohem ně a těžce odpowjdati *Vel.* 4) aussagen, entsagen nunciare: čeledjn mu připowěděl, -odpowěděl, s. auch odpowjm.

II. *rec.* odpowjdati se dem Genit. zuweilen Infin sagen, renunciare, abdi se: křtu se zase odpowj *Haj.* odpowěděl se odpowěděl se masa gist -ánj se, *verbale.*

Odpowjdánj, *n.* Antworte responsio; Verantwortu Rechenschaftgebung, *f.* re tio rationis; Aussagen, gen, *n.* renunciatio; odp. su, Widerschall, *m.* echo; sprechung, *f.* responsio.

Odpowjm, *fut. ex.* odpowě odpowědjti, antworten, spondere: odpowěděl gim rus takte, *Vel.* a) abschlag versagen, recusare, nega denegare, abnuere: almuž mu odpowěděl; 3) absagen, le Freundschaft aufsagen,

seu. Weide absagen, Krieg ankunden, renunciare, bellum denunciare, indicere, *Syl.*: odpowěděli Králi Albrechtowi, *Pei* ženebeckým odpowěděl, nejmage palice, *Id.*; s. auch odpowjdám.

II. *rec.* odpowědjti, s. odpowědjti se u. odřjkám se.

Odpratam, *fut.* *atat*, *atati*, *sl.* wegräumen, weglegen, removere, seponere.

Odpratugem, owati, verb.

Odprawjm, *fut. ex.* 1) eigentlich wegschaffen, wegräumen, amoliri, amovere; wegschicken, abfertigen, abweisen, v. sich thun, rejicere, repellere; 1 *Sam.* 18, 11.; 2) hinrichten, mit dem Tode strafen, supplicio adficere; s cesty odprawiti někoho, jemand aus dem Wege (aus der Welt) schaffen, räumen, *Vel.* s. odklizjm; 3) *sl.* öfnen, aufmachen, aperire: co gest zaprawено, odprawiti.

Odprawugi, owal, owati, verb. auch halten, celebrare: masopust odprawowati, *Com.*

Odprázdnjm se, *fut. ex.* il, iti, sich entledigen, liberare, exonerare se.

Odpřisáhám, hl, hnauti, abschwören, abjurare: falešné wěcy k wěrné ruce přigatých odpřisahati, odswědčowati.

II. *rec.* odpřisahati se, mit dem Genit., verb. odpřisáhati se náboženstwj křesťanského.

Odpřisáhnu u. odpřisáhnu se, *fut. ex.* hl, hnauti, verb.

Odprosa, y, *f.* Abbitte, *f.* deprecatio, *Pr.*

Odprosenj, n. verb.

Odprossowánj, n. verb.

Odprossugi, owal, owati, *cum acc. pers. aut gen. rei*, ab Abbitte thun, depreca precatione uti, peter am t odprossuge činů swý

Odprosým, *fut. ex.* yl, yti

Odprowodčj, jho, *m. sl.* ter, Reisegefährte, *m.* co

Odpuchnu, *fut. ex.* chl, d (*sl.*) d. Geschwulst ver detumescere.

Odpudjm, *fut. ex.* il, iti, dig machen, abaliena abtreiben, abigere, dep

Odpuditel, e, *m.* Abtrei abactor.

Odpůrce. *m.* s. odpornjk.

Odpusstěnj, *n.* Verzeihun gebung, *f.* venia, remi odpusstěnjm, mit Res melden, cum reverent va venia: na potřebu p nau (s odpusstěnjm) n lil, *Com.* & *sl*; wšecobe pusstěnj winy (pře kům), Amnestie, *f.* am *Vel. D.* b) Urlaub, *m.* niß. Entlassung, *f.* Abschie missio, (ablicentiatio) sstěnj wzjti od někoho, urlauben: wzal odpusst dwora; dal mu odpuss hat ihn entlassen, deu dimisit eum.

Odpust, u, *m.* Erlaubniß,

Odpustjm, *fut. ex.* il, iti odpausstjm, *cum dat. acc. rei*, verzeihen, ve ignoscere alicui rem, alicui dare rei alicuj donare alicui aliqu schonen, Mitleid haben, re, 1 Kor. 7, 28. 2) *pers.* erlauben, conced &c. pati, sinere.

Odpustitedlný 3. j. B. h

zeiblich, remissibilis, condonabilis, K.

Odpustky, ů, m. plur. Ablaß, m. in der röm. Kirche, d. Erlassung der zeitlichen Strafe, indulgentiae, pl. 2) Erlassung, f. remissio, Judit. 11, 11. 3) od. dowolenj, Erlaubniß, f. venia.

Odpåtjm, s. odpautjm.

Odputnám, fut. ex. al, ati, sl. losmachen, (entfesseln), solvere, expedire.

Odpýtám, fut. ex. al, ati, sl. abbitten, deprecari.

Odpytugem, owati, verb.

Odr, wodr, u, m. Pfahl im Weingarten, vallus, palus; 2) specula, aucupum? Dubrav. hist.

Odra, y, f. der Fluß Oder, f. Viadrus, Odera.

Odrábám, al, ati, sl. s. odrobjm.

Odrádce, odraditel, e, m. Abrather, m. dissuasor.

Odradjm, fut. il, iti, s. odrazugi.

Odrádzám, sl. s. odrazugi.

Odránka, y, f. Wisch, m. 1) ein Stückchen Papier, scida, scheda; 2) etwas Verächtliches, quisquiliae; Lumpenzeug, Stoppelwerk, n. nugae, pl., auch v. einer Schrift, Scharteke.

Odrastám, sl. s. odrostám.

Odrawka, y, f. Flickwerk, n. reparatio? Kyb.

Odraz, u, m. odraženj, n. Abschlag, m. decussio; 2) eine gewiße große haarigte Raupe, Hundssattel, m. D.

Odrážám, sl. s. odrážjm.

Odraženice, f. ein Geschwür an der untersten Seite des Fußes, welches v. einem heftigen Stoße entsteht.

Odraženina, y, f. verb.

Odraženj, n. verb. v. folg. dobytka a stáda odraženj, n. diebisches Wegtreiben des S[...] abigeatus, Pr.

Odrážjm, praes. el, eti, s. -o[...]

Odrážjm, fut. freq. el, eti[...] razým; bess. zodrážjm.

Odrážka, y, f. s. srážka; [...] Klippel, Anschlagel im d[...] le, pulsabulum; 3) sl. [...] tung des Flußes, Bache[...] Fischen), derivatio.

Odrazugi, owal, owati, [...] rathen, disuadere: odr[...] he od té cesty, K. od př[...] tj, sc. odradili mu(to) n[...] Vel. odrazowal mu, aby [...] zdil, Id.

Odrazým, fut. ex. yl, yti [...] abschlagen, a) z. B. ein [...] decutere; b) zurückschla[...] B. d. Feinde, d. Attak[...] Sturm, repellere; au[...] schlagen, abprellen, reper[...] re: odrážeti stjn s odráz[...] stěnu, den Schatten vom [...] auf d. Wand werfen; 2) a[...] dig machen, abhalten, a[...] nare, avocare, dejice[...] krutnosti swau náchyln[...] du od sebe odrazyl; od [...] sewzetj někoho odrazyti [...] mage ge od toho odrážeti [...] ſstě ge dostrčil, K. 3) abs[...] solvere navim, od. blos[...] vere: odrazyli od ostrow[...] abziehen, deducere: od[...] sy hned odrazyti m[...] Kram. 5) sl. wodu, potok[...] dämmen, ableiten, deriv[...] b) sl. & Pr. odraz. wola, w[...] krawy sc. (od stáda), weg[...] hen, depellere, abigere.

II. rec. odrazyti se, ab[...] len, zurückprallen, resilire, [...] sultare, repercuti; 2) abrück[...] fortgehen, abire, disceder[...]

Odrbám, fut. ex. al, ati, abreib[...]

z. B. Ribbar, defricare, atterere; b) durch Reiben vermindern, atterere, deterere; c) durch Reiben wegschaffen, deterere, terendo auferre; někoho, jemand derb durchhecheln, perstringere.

Obřeknu, fut. ex. obřeknauti u. obřjcy (obřjct), absprechen, z. B. das Leben (vom Arzte), abjudicare alicui vitam, desperare de alicujus vita, negare aliquem vivere posse; b) antworten, versetzen, respondere? P. - nutj, s. Absprechen, Absagen, n. abjudicatio; Antworten, f. responsio.

II. rec. obřeknauti se, ob. obřjcy se, mit u. ohne Genit. verreden, serio negare; entsagen, renunciare: obřjcy se sebe samého, Com.

Obřeptáwám, al, ati, widermurren, widerbellen, obgannire, obloqui, - ánj, n. verb.

Obřezám, obřezá, fut. obřezal, obřezati, abschneiden, abscindere, desecare, resecare.

Obřezanec, nce, m. s. obštjpenec: obřezanec od cýrkwe sw. Vel.

Obřezanost, i, f. Abfall, m. apostasia (?).

Obřezek, zku, ob. obřezky, ů. m. plur. Abfall, m. Abschnitzel, m. pl. resegmina, D.

Obřezugem, owal, owati, sl. s. obřezám.

Obrhám, al, ati, 1) eigentlich, s. obrhnu, drhnu; dobře někoho drhnauti, obrhati; 2) vorwerfen, verweisen, exprobrare, B. wyčítati řeči rebellii obrhal, Com. obrhá mu swědomj, das Gewissen macht ihm Vorwürfe; obrhasi hřjchy lidu; wssetečně a zjewně židům nenawist k Samarytánům obrhagje; důtkliwě gim gegjch předesslý způsob obrhá, K. - áwám, al, ati, fr.

Obrhnu, fut. ex. nul, nauti, rausen, räufeln, z. B. den Flachs, abstreifen, z. B. d. Blätter eines Zweiges, destringere, detrahere; 2) aufscheuern, purgare, detergere.

Obrjekám, sl. s. obřjkám.

Obřihawám, s. řihám.

Obřjkačka, y, f. Gosche, f. Maul, n. bucca.

Obřjkám, fut. ati, s. obřjkáwám.

Obřjkám se, praes. al, ati, mit u. ohne Genit. verreden, serio negare; entsagen, renunciare; 2) sl. über der Taufe halten, spondere in baptismo.

Obřjkáwám, al, ati, aufsagen, hersagen, z. B. d. Lektion, Buchstaben, &c. recitare.

Obřjtjm, fut. ex. il, iti, abwälzen, abbrechen, avellere, amoliri, z. B. ein Stück Mauer.

II. rec. obřjtiti se, abfallen, abgetrennt werden, z. B. ein Stück Wand, Mauer, avelli.

Obrobjm, fut. ex. il, iti, abfröhnen, angaria persolvere, compensare; 2) sl. abarbeiten, labore pensare.

Obrobinka, y, f. sl. & mor. s. drobeček.

†Obrodilec, lce, m. ein Ausgearteter, degener.

Obronjm, fut. il, iti, sl. v. dem Baume durch Werfen (Obst) abschlagen.

Obrost, u, m. Heranwachsen, n. succrescentia.

Obrostám, al, ati, folg. B.

Obrostlý &c. erwachsen, entwachsen, adultus: giž obrostlegssj oseni, K.

Odrostu, *fut. ex.* odrostl, odrůsti, heranwachsen, adolescere, pubescere, succrescere; mit dem Genit. entwachsen, aetate excedere, rem, od. ex re: metly odrůsti, der Ruthe entwachsen.

Odru (řu), *fut. ex.* odřel, odřjti, abschinden, z. B. d. Haut, detrahere, deglubere: čelo, ruku sobě odřjti: ein Vieh, glubere, deglubere, pellem detrahere

Odrubek, bku, *m. sl.* Rumpf, *m.* truncus.

Odřw, e, *f.* od. odřwj, *n.* (*D.*); mezy střenau a odřwj, *Haj.* od. mezy dweřmi a odřwjm býti, *prov.* (newěděti co sobě počjti), zwischen Thür u. Angel stecken, inter sacrum et saxum stare, od. inter malleum et incudem esse, *D.*

Odsářem, *fut.* folg.

Odsacugem, owati, *sl.* s. odsotjm.

Odsad, u. odsud, *adv.* v. hier, hinc: když odsad se odebereme; slowa odsad wzatá.

Odsadec, dce, *m.* der Griff am Hufeisen, etwa ansa soleae.

Odsadjm, *fut. ex.* il, iti, zen, s. odsazugi; 2) absetzen, abspänen, ablactare: nemluwňátko od prs odsaditi.

Odsádzám, dzati, *sl.* s. odsazugi.

Odsaudjm, *fut. ex.* il, iti, zen, *praes.* odsuzugi, aburtheilen, judicare, decidere, *D.* s. odsauzený; verurtheilen, damnare, condemnare: odsaudili ho za takowého, talem eum judicarunt, Pr. někoho na prowaz, de wyhnanstwj, rc. b) *cum acc. pers. & genit. rei,* durch gerichtlichen Ausspruch aberkennen, absprechen, verlustig erklären, damnare aliquem rei, abjudicare rem; hrdla někoho odsauditi, zum Tode verurtheilen, capitis damnare; hrdla y statku odsauzen gest, Pr. *Haj.* odsauzeho knjžetstwj geho.

Odsaustrugi, owal, owati, abdrechseln, detornare.

Odsauzenj, *n.* Verurtheilung, damnatio, condemnatio, - k smrti, na smrt, zum Tode, capitis: k něčemu ginému, sonst etwas, ad rem.

Odsauzený š. verurtheilt, damnatus, condemnatus; pře odsauzená, abgeurtheilter Rechtshandel, lis decisa, *D.*

Odsawad, *adv.* v. nun an, ab hoc tempore.

Odsazugi, owal, owati, absetzen, wegsetzen, amovere, removere; 2) büßen, etwas durch etwas wieder gut machen, luere: co we zlosti uděláme, to mus... me střjzliwj odsazowat; s. auch odsadjm.

Odsebám, al, ati, s. odsebnu.

Odsedjm, *fut. ex.* durch Sitzen im Gefängniße bezahlen.

Odsedlám, *fut. ex.* al, ati, absatteln, demere equo ephippium: koně odsedlati; -dwám, al, ati, *fr.*

Odsednu, *fut. ex.* odsedl, odsednauti, wegrücken, amoveri: odsedneme ho, (odwrátjme se od něho) *K.*

Odsekám, *fut. ex.* al, ati, abhauen, amputare, desecare, abscindere, decidere.

Odsjál, odsjel, *adv. sl.* v. nun an, v. da an, abhinc.

Odskakugi, owal, owati, s. folg.

Odskočjm, *fut ex.* il, iti, abspringen, wegspringen, abprellen, zurückprellen, resilire.

Odskok, u, m. Absprung, m. desultura, resultus, D.

Odslaužjm, fut. ex. il, iti, abdienen, reservire; b) mssi odslaužiti, d. Messe zu Ende lesen, sacrum missae absolvere, Vel.

II. rec. odslaužiti se (někomu) sl. Gegendienst leisten, reddere officium; b) überhaupt s. odměnjm se.

Odslonjm, bess. als odclonjm, od. odclonjm, (v. alten slonce, slonce, vgl. opp. zaslonjm,) il, iti, sl. & Com. aus dem Lichte gehen: odsloň, od. odsloň mi, gehe aus dem Lichte, apage, noli officere lumini.

Odsluhagi, owati, s. odslaužjm.

Odsetjm, fut. ex. il, iti, sl. s. odkrčjm.

Odsejlám, al, ati, ol. statt, jetzt přegmauti.

Odspjm, fut. ex. al, ati, sl. reg. accus. verschlafen, od. etwas thuend entschlafen: odspal sajku w posteli.

Odstrabky, ů, m. pl. Gekrätze, n. D. detrimenta, pl.

Odstřjepjm, fut. il, iti, sl. abstreiten, verbis eripere.

Odšfruljm, s. očpuljm.

Odšťábzám, al, ati, sl. Böm. schonen, z. B. Kleid, (russ. ščažu, schonen).

Odštěbetám, odštěbecy, fut. ex. abschwatzen, garritu absolvere, perficere: odštěbece swé hodiny gako straka, K.

Odštěkám, al, ati, widerbellen, oblatrare, Dyl.

Odštjnoha, y, f. sl. Böm. Spottnahme der Weibspersonen.

Odštjpenec, nce, m. Abtrünniger, m. apostata, m. schismaticus, K.

Odštjpjm fut. ex. il, iti, abspalten, avellere, diffindere.

II. rec. odštjpiti se, abgespaltet werden, avelli, diffindi.

Odštjpnu, fut. ex. pnul, u. pil, pnauti, abzwacken, abzwicken, avellere, (forcipe, unguibus).

Odstanu se, odstal, odstati, werden, fieri: odestal se sprostým wogákem.

Odstaupenec, nce, m. s. odštjpenec, odpadlec.

Odstaupenj, n. Abtreten, n. abscessus; 2) Abfall, m. defectio, 2 Tym. 2, 3.

Odstaupjm, fut. ex. il, iti, imper. odstup, abtreten, wegtreten, abscedere, discedere: odstup to odemne! es sey ferne v. mir; odstup to od nás, abychom vtjkati měli! Vel.; 2) mit dem Genit. abtreten, aufgeben, entsagen, renunciare, nuncium dare, resignare: odstaupil Polákům Liflandu, Vel. odstaupil mu kralowstwj, Id. těch měst musyli gim zase odstaupiti; s. postaupjm; bisstup aby vřadu toho odstaupil; odstaupiti kalicha; hospodářstwj odstaupiti, d. Haushaltung aufgeben; 3) den wahren Glauben verlassen: kteřj odstaupiti nechtěli, mordowati kázal; 4) ol. mit dem akk. verlassen, deserere: odstaupj nade'gin wsse kr'est'any, Ruk. Kr. 5) sl. zastaupeného koně odstaupiti, dem Pferde den Ziehstrang od. Riemen zwischen den Füßen herausnehmen.

II. rec. odstaupiti se, sl. weichen, Platz machen, cedere.

Odstawče, ete, n. Abspänling, m. z. B. Kind, Ferkel rc. infans &c. ablactatus od. ablactandus.

Odstawjm, fut. ex. il, iti, en, absetzen, a) wegsetzen, amovere,

removere; od řemesla někoho sl. einem das Handwerk einstellen, inhibere ab opificio; b) v. der Mutter, z. B. ein Kalb, depellere a lacte, ab uberibus, ablactare.

Odstawugi, owati, vorh.

Odstihnu se, (nach einigen), s. odstnu se,

†Odstjn, n. m. Schattirung, nuance? ? Jungm.

Odstnu se, fut. ex. odstl se, odstnauti se, s. octnu se, Vrbensky: kam se z města odstl ꝛ ztratiw dobré, w zlém se odstl, Id. kde se w den hněwu odstne nesslechetnjk ꝛ

Odstonem, sl. s. odstůni.

Odstonati, s. odstůni.

Odstonáwám, al, ati, nach od. in der Krankheit durch wiederholtes Ach, wehklagen, seufzen.

Odstranjm, fut. ex. il, iti, auf d. Seite schaffen, beseitigen, s. odklidjm.

Odstrassjm, fut. ex. il, iti, en, abschrecken, absterrere, deterrere a re.

Odstrauhám, fut. ex. abschaben, abradere, deradere.

Odstrčenj, n. Verstossung, Absetzung, f. amotio ab officio &c.

Odstrčjm, fut. ex. il, iti, en, wegstossen, detrudere, removere, rejicere; děti od dědictwj odstrčiti, Pr.

Odstřižek, žku, m. z. B. papjru, Papierstreif, m. segmentum chartae, R.; pl. odstřižky, folg. b) Schawine, f. resegmina auri bracteati.

Odstřižečky, ů, m. pl. Abschnitzel, pl. praesegmina, resegmina D.

Odstrkugi, owal, owati, vorh.

Odstrogjm, fut. ex. il, iti, kone, abschirren, loris, jugo liberare, D.

Odstrogugi, owal, owati, v[...]

Odstruhugi, owati, s. odstrauh[...]

Odstružky, ů, m. pl. Abschni[...] segmenta, resegmina, q[...] abraduntur.

Odstůni, fut. ex. odstonal, od[...]nati, mit dem Genit. wegen [...]was krank werden, propter [...] ob rem aegrescere, aeg[...]tum (aegrum) fieri.

Odstupowánj, n. Wegtreten, [...] secessio, decessus; odstup. m[...]ře, Ablauf des Meeres, Eb[...] f. refluxus maris, s. odtok.

††Odstupnjk, bess. odpadlec, o[...]sstjpenec, střžek ꝛc.

Odstupugi, owal, owati, s. o[...]staupjm.

Odstydjm se, fut. ex. ěl, ěti, m[...] dem Genit. durch das Scham[...] befreyt werden, per pudore[...] liberari re, od. a re.

Odsud, s. odtud.

Odsudek, dku, m. s. odsauzen[...] κρίσις, Apoc. 18, 10.

Odsuzugi, owal, owati, s. odsa[...]djm.

Odswědčjm, fut. ex. iti, folg. [...] odpřisahám.

Odswědčjm se, fut. ex. il, iti, b[...]zeugen, darthun, erweisen, w[...]likau přjsahau se toho od[...]swědčil a očistil, že nic toho [...]neměl; přjsaha aussnjm od[...]swědčenjm k wykonánj při[...]ssla, Pr.

Odswatjm, sl. folg.

Odswětjm, fut. ex. il, iti, aufhö[...]ren zu feyern, finem feriis im[...]ponere; slawnost odswětiti; (2[...] d. Weihe benehmen, z. B. de[...] Kirche, dem Priester, exaugurare, damnare, chrám, kněz[...] odswětiti ꝛ)

Odsylám, al, ati, s. odessljcꝛ. k Bohu modlitby; - ánj, n. verbale.

Odsolatel, e, m. z.B zbożj, Spe. diteur, indigena expeditor, qui mittit, Kram.

Odsyrkugi, owal, owati, syrnatost odniti, abschwefeln, sulphure liberare, D.

Odcud, s. odtud.

Odtudto, adv. v. hieraus, isthinc.

Odtah, u, m. Verzug, m. mora, moratio. K. bez odtahů (plur.) ohne Verzug, sine mora, haud cunctanter; 2) s. odtażenj b); Cyr. R. k odtahu traubiti, Cyr.

Odtáhnu, fut. ex. odtáhl, odtáhnauti, odtażen, a) etwas wegziehen, od. entfernen, abducere; b) fortgehen, ziehen, abire, abscedere, decedere; c) někomu něco, bess. strażým, vgmu.

Odtahugi, owal, owati, vorh.

Odtál, sl. s. odtud.

Odtamtud, od. odtamad, v. dorther, illinc.

Odtancugi, (wytancugi, zwyskakugi), abtanzen, saltando persolvere, D.

Odtażenj, n. Abzug, a) Abziehen einer Sache v. der andern, deductio. subtractio, detractio; b) Abzug des Heeres, decessus, decessio.

Odtekám, al, ati, folg.

Odteku, (cu), fut. ex. odtekl, odtecy (odtect, odtéct), abfließen, defluere.

Odteplenj, s. oteplim, - enj, Vel.

Odtesky, ů, m. pl. s. trjsky, K.

Odtjnám, al, ati, s. odetnu.

Odtisknu, fut. ex. skl, sknauti, wegdrängen, wegschieben, reprimere.

Odtiskugi, owal, owati, vorh.

Odtlačjm, fut. ex. il, iti, s. dotlačjm, 2) wegdrücken, reprimere.

Odtnu, odtal, odtjti, s. odetnu.

Odtok, u, m. Abfluß, m. defluxus: odtok a přjtok moře, Ebbe, u. Fluth, fluxus & refluxus (maris), D.

Odtrhnu, fut ex. odtrhl, odtrhnauti, odtrżen, abreißen etwas v. etwas, abrumpere, avellere, revellere, deripere: od modlářstwj ge odtrhnauti chtěl, K. 2) abrücken, (neutr.), se amovere, recedere: odtrh. od města wogsko; - nutj, n. Abreißung, f. avulsio; Abrückung.

II. rec. odtrhnauti se, abreißen, abgerißen werden, abrumpi; b) sich trennen v. etwas, v. jemand, separari, avelli; c) abtrünnig werden, deserere.

Odtrhugi, owal, owati, vorh.

II. rec. odtrhowati se, abrücken, wegrücken, recedere; b) u. c) s. vorh. b) u. c) 1 Sam. 26, 10.: od kalicha se odtrhowati.

Odtrżenec, nce, m. s. odpadlec: odrżency od Boha, Cyr.

Odtrżenj, n. s. odtrhnutj.

Odtucha, y, f. s. odtussenj.

Odtud, adv. daher, dannen, v. dannen, inde; tam odtud, v. dort, illinc, istinc; odtud gest, że-, daher kommt es, daß-, hinc est, fit, ut - Com. odtud až potud, prov. der Krug geht so lange zu Waßer, bis er bricht, D.

Odtudto, adv. v. hier, hinc, v. da an, abhinc.

Odtudž, adv. eben daher, etiam inde: odtudž z Kunstátu, Vel.

Odtussenj, n. Rast, f. respirium, requies, B. odtussenj mjti.

Odtussjm, fut. ex. il, iti, folg.

Odtussugi, owal, owati, Frist geben, Hoffnung machen, (od. vorhersagen)? dobře mi odtussug, neb sycsamy wěcy na zlémstogj

Odwcjm, fut. ex. il, iti, en, angewöhnen, z. B. einem etwas, ali-

quem desvefacere a re, dedocere aliquem aliquid.

II. *rec.* odvčiti se, sich abgewöhnen, desuescere, desvefieri, dediscere.

Odvčugi, owal, owati, *verb.*

Odugi se, odul, odauti, *part. pass.* odut, aufdunsen, aufschwellen, subinflari, intumescere: odse gako puchýř; chléb se oduge, y člowěk; 2) *sl.* aufgeloffen, tumidus.

Odulý 3. (odutý), z. B. chléb, s. odpadlý, *D.*

Odomrtj, *n.* s. odaumrtj, 2).

Odmrtnj 1. das Fallgut betreffend caducus; b) ledig, keinen rechtmäßigen Besitzer od. Erben habend, z. B. haereditas, possessio; odaumrtnj grunt, ein angestorbener Grund.

Odomřu, s. odemřu, *Vel.*

Odundám, *fut. ex.* al, ati, wegthun, removere.

Odurawělý 3. geschwollen, tumidus.

Odukawjm, *fut. ex.* ěl, ěti, s. opuchnu.

Odukilý 3. odukilá zlatá žila, *Vel.* Zerb. 208.

†Odur, u. *m.* zrostlina, azalea.

Odůrka, y, *f.* Fahr, *f. D.*

Odutj, *n. verb.* v. odugi.

Odutý 3. bausend, aufgeschwollen, aufgedunsen, turgens, turgidus; 2) *sl.* s. odpadlý: odutý chléb.

Odůwám se, ati, *sl.* s. odugi se.

Odvzdjm, *fut. ex.* il, iti, abzäumen, defrenare.

Odvzljm, *fut. ex.* il, iti, auflösen, losbinden, enodare.

Odwáděcý 1. Ableitungs-, derivativus, *Neg.*

Odwádjm, ěl, ěti, s. odwedu.

Odwádzám, ati, *sl. verb.* 2) *sl.* abrathen, retrahere, dissuadere.

Odwaha, y, *f.* bess. odwážliw[...]

Odwálám, *fut. ex.* al, ati, [...] odwalugi; 2) das Brod [...] walken.

Odwaljm, *fut. ex.* il, iti, [...] odwalugi.

Odwáljm, *fut. freq.* el, eti, [...] 2) s. odwálám 2) [...]

Odwalugi, owal, owati, ab[...] zen, wegwälzen, amoliri, [...] volvere; 2) *sl.* - kruh chléb[...] herabschneiden, groß u. ge[...] tig: taký kus (kruh) chleba [...] odwalil!

Odwar, u, *m.* Absud, *m.* dec[...] ctum.

Odwárka, y, *f.* Tunke, (Brühe) [...] v. gedürrten Pflaumen; Frik[...] see, *D.* embamma (jus) pr[...] neum; (eingemachtes Fleis[...] caro conditanea, *R.*)

Odwázi, *fut. ex.* odwázal, za[...] zán, s. odwazugi.

Odwážjm, *fut. ex.* il, iti, s. odw[...] žugi.

II. *rec.* odwážiti se, *cum gen* [...] *rei*, wagen, sustinere: žiwo[...] se odwážiti, *Com.*

Odwážjm, *praes.* odwážel, o[...] wážen, s. odwezu.

Odwážka, y, *f.* Abfuhr, *f.* dev[...] ctio, *D.* b) *sl.* auch Verspan[...] praejunctura.

Odwážliwý 3. verwegen, auda[...] temerarius, confidens; -wo[...] i, *f.* Verwegenheit, audaci[...] confidentia, temeritas.

Odwažugi, owal, owati, abwi[...] gen, (abwägen), pendere, a[...] libram exigere.

Odwazugi, owal, owati, abbin[...] den, losbinden, solvere.

Odwedu, *fut. ex.* dl, odwesti, od[...] weden, abführen, a) wegführe[...] jemand, od. etwas, deducere [...] abducere; b) ableiten, z. [...]

Besten, derivare; auch in der Gramm: slowo odwedené, abgeleitetes Wort, - derivativum, *Djergala*; bezahlen, abtragen, abführen, z. B. Zinsen x. solvere, pendere, *Vel.*; 2) übergeben, etwas das jemand gehört, reddere, tradere; na místo odwáděti, einliefern.

Odwegi, odwál, odwjl, odwáti, odwjti. s. odfauknu; b) *sl.* ausdörren d. Frucht zu würfeln.

Odwezu, *fut. ex.* odwezl, odwezti, odwezen, *imper.* odwez, abführen, wegführen, mit dem Wagen, avehere, devehere.

Odwigi, *fut. ex.* odwil, odwjti, s. odmotám.

Odwjgjm, el, eti, vorh., *sl.* auch přes odwjgeti, - remittere.

Odwjrám, s. otwjrám.

Odwislý 3. herabhangend, pendulus, dependens; - ost, *i, f.* Abhängigkeit, *f.* dependentia.

Odwisnu, *fut. ex.* sl, snauti, *sl.* erhängt, aufgehängt werden, suspendi; b) schlaff werden, flaccescere.

Odwléčjm, *fut. ex.* il, iti, folg.

Odwlečem, kl, wlecy, *sl.* folg.

Odwleku, *fut. ex.* kl, odwlécy, wegschleppen, wegschleifen, wegziehen, abstrahere, absportare (trahe), *B.*

Odwlhám, ati, *sl.* folg.

Odwlhnu, *fut. ex.* odwlhl, odwlhnauti, feucht werden, humescere, humidum fieri.

Odwlhugem, owati, *sl.* vorh.

Odwod, u, *m.* Widerlegung, *f.* refutatio, *Pr.* 2) Abführung, Bezahlung, *f.* Abtrag, *m.* solutio, pensio, satisfactio; 3) Abgabe, Abgebung, Übergebung, *f.* redditio, traditio.

Odwozjm, *praes.* iti, s. odwozugi.

Odwodjm, *fut. frequ.* il, iti, s. odwedu.

Odwodnjk, a, *m.* Entführer, *m.* raptor, -nice, *f.*-inn, *f.*-trix. *D.*

Odwogjm, *fut. ex.* il, iti, verdoppeln, zweymahl thun, begehen, z. B. hřjch, duplicare, geminare.

II. *rec.* odwogiti se, verdoppelt werden, duplicari, *Troj.*

Odwolám, *fut. ex.* al, ati, s. odwolávám.

Odwolánj, *n.* Widerruf, *m.* revocatio; 2) k wyššjmu prúwu, Appelation, appellatio, provocatio.

Odwoláwagjcý se, Apelant, *m.* Appellant, *D.*

Odwoláwám, al, ati, widerrufen, revocare; 2) *sl.* abrufen, avocare.

II. *rec.* odwoláwati se, sich berufen auf -, provocare ad hominem od. rem; 2) sich durch jemandes Beyspiel entschuldigen, se defendere (excusare) alicujus exemplo; 3) einen zum Zeugen anführen, uti testimonio alicujus.

Odwolenj, *n.* wlastnj wůle odloženj a na cyzý se oddánj, Resignation, *f.* resignatio, *Com.*

Odwoljm, *fut. ex.* il, iti, gewählt haben, ? *Huss.*

II. *rec.* odwoliti se, *cum dat. rei*, absagen, abstehen, nuncium mittere: odwoliti se hřjchům.

Odwozugi, owal, owati, abmahnen, abducere, dehortari aliquem, dissuadere alicui; 2) ablehnen, tropisch, abwenden; z. B. d. Schuld, amovere, removere, avertere; einen Einwurf, refutare, widerlegen et.

was, confutare, diluere, convincere.

Odwozým, fut. ex. yl, yti, s. odwezu.

Odwrácenec, nce, m. Abtrünniger m. desertor, apostata: Julián, odwrácenec od wjry Kr. Cyr.

Odwracugi, owal, owati, s. odwrátjm.

Odwracým, el, eti, verb.

Odwrátjm, fut. ex. il, iti, cen, abwenden, abkehren, z. B. Unglück, Gefahr rc. avertere, depellere, propulsare, d. Augen, avertere, deflectere, declinare, dejicere; sein Gemüth, avertere, deflectere.

Odwrhu, sl. odwrhnem, fut. ex. odwrhl, odwrcy, odwržen, wegwerfen, abjicere; wjno se odwrhlo, sl. der Wein ist abgestanden,

Odwrhugi, owal, owati, verb.

Odwrkáwám, ati, sl. s. odbreptáwám.

Odwykám, al, ati, folg.

Odwyknu, fut. ex. odwykl, odwyknauti, mit u. ohne Dativ, entwöhnen, sich abgewöhnen, desuescere alicui rei, desvefieri a re.

Odzáblina, y, f. sl. s. odznobenina.

Odzábnu, fut. odzábl, odzábnauti (odzábsti), abfrieren, frigore solvi, D.

Odžehnám, fut. ex. al, ati, durch Segensprechen vertreiben, z. B. d. Krankheit, sortilegio tollere.

Odžehnám se, fut. ex. al, ati, mit dem Genit. eigentlich durch zauberische Segensprecherey v. sich abwenden, sortilegio tollere: bjdy se odžehnati, Sz. 47, 11. coll. 12. b) überhaupt v. etwas sich befreyen, lossagen, auch durch Gebet, rc.

Odzemek, mku, m. (Konak), E[...] stamm, truncus, D.

Odzhon, s. oczhon.

Odznobenj, n. folg.

Odznobenina, y, f. Frostbeule pernio.

Odznobjm, fut. ex. il, iti, z[...] nohy, ruce sy odznobil. d. Fü[...] d. Hände sind ihm erfroren, [...] hat sich d. Füße, d. Hände [...] froren).

II. rec. odznobiti se, s. ozn[...] biti se

Odzowjem, fut. sl. zwal, zwa[...] abrufen, avocare.

††† Odzpomohu, das knecht[...] überseßte abhelfen, s. pomoh[...]

Odzubadljm, fut. sl. iti, s. o[...] klsnám.

Odzwonjm, fut. iti, s. zwonj[...] fig. odzwoniti někomu za ně[...] züchtigen: tent wám straffl[...] odzwonj! A. Neg.

†Oedmanka, y, f. zroflina, Oe[...] mania.

Ofauknu, ofuknu, fut. ex. [...] knauti, anblasen, adflare, D[...]

II. rec. ofauknauti se, a[...] fahren (im Zorne), anschna[...] chen, increpare: kekl, ofuk[...] se, tlumočnjk, Com.

Ofera, y, f. Opfer, n. Opfergan[...] m. sacrificium, sacrum; 2) [...] Opfergeld in der Kirche, domu[...] (offertorium).

Ofermežugi, fut. ex. owal, owa[...] s. fermežugi; fig. beschönigen

Oferni 1. z. B. oferni pytljk, pytljček.

Ofrugi, praes. & fut. owa[...] owati, opfern, darbringen, s[...] crificare, immolare.

II. rec. ofkrowati se, sich a[...] biethen, se offerre: ofkruge [...] ku poslauženi, Com. & sl.

†Ofcýr, a, m. Offizier beym M[...]

ir, praefectus militaris, -gemein officialis; - kka, y, Offizierssfrau, conjux officialis, - ůw, owa, owo, adj. dem Offizier gehörig; - a, e, o, adj poss. der Offiziersfrau gehörig; - ksky s. Offizier - ské vnyforma; - sky, adv. nach Art der Offiziere, more praefectorum militarium; - stwj, a. Offiziersrang, Würde, dignitas, officium, munus, praefecti militaris, Kram. P.

-a, y, f. Euphemia, (Nahme) ri.

-nek, nku, m. sl. flink, boh. s. rolitel.

-nugem, owati, sl. s. powalugi.

-kam, al, ati, beschnarchen; 2) anspritzen, conspergere.

II. rec. ofrkati se, s. ofaukuuti se.

-rknu se fut. ex. anschnarchen, increpare, verh. Ryb. D.

-ukau. s. ofauknu: ofuklo ho, sl. der Schlag hat ihn gerührt, apoplexia tactus est.

Og. folg.

Ogesflugi, owal, owati, erhellen, illustrare, Raut.

Oge, a. sl. & mor. og, woy, boh. Deichsel, f. temo; obrátiti oge prov. das Fersengeld geben, fugam capessere; obrátili oge zpátkem a utjkali, Cyr.

Oginjm, fut. ex. il, iti, ynjm rozáhnauti, bereifen, pruina obducere, D.

Ogjlo, a, n. dim. v. oge, Cyr.

Ognice, f. Klobenbeichsel, f.

Ogr, u, m. zemé připálená žlutá, Berggelbe, n. ochra; ogr olowěné barwy, Bleygelb, ochra plumbaria, factitia; ogr modrý, Bergblau, n. alt caeruleum od. montanum, R.

Ohánjm, ěl, ěti, z. B. od někoho, něco, d. Fliegen v jemand, od. etwas abwehren; - prohibere, arcere, avertere, wegtreiben, pellere, depellere; 2) fächeln, fächern, Wind machen (durch den Fächer rc.), ventulum facere alicui.

II. rec. oháněti se, fechten, z. B. mit den Händen, d. Hände bewegen, agitare manus; 2) sich fächeln, fächern, ventulum sibi facere; 3) sich wehren, bemühen, sich zu erhalten, pracně se oháněti, sich kümmerlich hinhelfen; má se co oháněti, er muß sich kümmerlich behelfen, oháni se gak může.

Oháňka, y, f. Schwanz, m. cauda; 2) Fliegenwedel, n. muscarium; 3) mor. & sl. s. focher (flabellum).

Ohaňkář, e, m. Fliegenwedelmacher.

Ohar, e m. (v. alten ogar) Jagdhund, m. (wohl nicht Schafhund) canis venaticus, hung, agár, d. h. Jagdhund, m.

Ohárám, ati, sl. s. ohořjm.

Oharek, rku, m. 1) überhaupt, s. opalek: nádoby k oharkům, thymia materia, Ger. 52, 19; 2) der Butzen v der Kerze, myxus; 3) ein Endchen Licht, D. 4) mor. (& sl.) s. okurka.

Ohawa, y, f. Gräul, m. a) Abscheu, m. horror, abominatio, b abscheuliche Sache, res horrenda, abominatio; ohawa lidského pokolenj, vulgo mrcha člowěk, Abschaum des menschlichen Geschlechts, foedus, abominabilis homo.

Ohawjm, il, iti, verunstalten, deformare, turpare; na těle

někoho ohawiti, raniti, koſti polámati, Pr.

Ohawnjk, a, m. ein gräulicher Menſch, homo foedus.

Ohawný 3. gräulich, a) gräßlich, erſchrecklich, horrendus, terribilis: ohawná ſmrt; b) abſcheulich, garſtig, foedus: ženy ohawnými wěcmi okydány, K. ohawné gméno, Ekelnahme, appellatio ignominiosa, D. -ně, adv. horrendum, horrifice; foede; -noſt, i, f. ſ. ohawa.

Ohbj, n. Bug, m. Biegung, f. flexus; 2) Abweg, m. diverticulum.

Ohbitý 3. gewandt, geſchickt in Bewegung, agilis, flexilis, Har.

Ohebný 3. biegſam, beugſam, flexibilis, flexilis: ohebné ſrdce, Com. -noſt, i, f. -keit, f. -bilitas.

Oheň, hně, m. Feuer, a) das brennt, leuchtet, ignis, auch flamma, wenns ſo viel iſt als Flamme; auch ardor: oheň plápolagjcý, Flammenfeuer, ignis flammabundus, D. prwnj, druhý, třetj oh. erſtes, zweytes, drittes Feuer (Bergb.) primus, secundus, tertius ignis; ſtrogený, dělaný oheň, rozkoſſné ohně, Feuerwerk, Kunſtfeuer, n. ignes festivi, D. oheň udělati, rozdělati, roznjtiti, Feuer anmachen, anzünden, ignem accendere, facere, excitare; ohněm a mečem ge hubil, Com. b) Feuerbrunſt, f. incendium; oh. z domu wyſkočil, Vel. oh. w zemi, Erdbrand, m. incendium terrae, D. c) Schlacht, f. pugna; oheň pekelný, od. ſudebný oh. od. oh. ſw. Antonjna, (auch čerwený oh. v) boh. & sl. (sl. auch pokolwár), Höllenbr. eine Höllenraude, Brand f. eine große Entzündung g[...] cher d. Glieder gleichſam [...] ben: Zykm. cýſaři oh. p[...] hu zapálil; y umřel, Vel. pekelný; c) Hitze, f. ar[dor] gnis, d) Hitze, Heftigkeit, des Brandweins, der W[...] ꝛc. ardor, ignis: ſſjpy ge[...] té, které ohněm zloſtí Bůh na hlawy gegjch o[...] K. oheň turecké ukrutnoſ[...] e) Röthe, f. ignis, flam[...] das Funkeln, z. B. der [...] Edelſteine ꝛc. ardor, i[...] flamma, fulgor; g) Feu[er] Kanonen, Muſketen ꝛc. [...] sio; h) Lebhaftigkeit, vig[...] sl. Rothlauf, m. erysip[...] před dymem utjkage, w[...] ſe octne K. prov. aus der[...] gen in d. Trauſe, incid[...] scyllam &c.

Oheňpara, y, f. sl. ſ. auroč[...]

Oheybám, ſ. ohýbám.

Oheybadlo, ſ. ohýbadlo.

Oheybnu, beſſ. ohnu.

Ohkám, ati, sl. ſeine Unzufri[eden]heit durch Wiederholun[g] oh, oh! zu erkennen geben.

Ohladjm, fut. ex. il, iti, [...]ren, levigare; 2) abſtrei[chen] (mit der Hand), demulce[re]

Ohlas, u, m. Widerſchall, m[...] sonantia, imago vocis, e[...] 2) sl. Nachricht, f. Berich[t] nuncium: ohlas dati něk[...]

Ohláſſenj n. Ankündigung, [Be]kanntmachung, f. nunci[...] promulgatio; 2) od. ohlá[...]ſe, Erklärung, f. declara[...] Inſinuation, f. insinuatio[...] to mé ſproſtné k Waſſj Mi[...] ohláſſenj, Cyr.

Ohláſſka, y, f. d. Aufbietung [...]

a Erklärung, renuntiatio, promulgatio.

...lassugi, owati, folg.

...lasým, fut. ex yl, yti, ssen, ankündigen, a) bekannt machen als Nachricht, nuntiare, significare, indicare; b) bekannt machen zur Nachachtung, denunciare, ...bieten, denuntiare. 2) aufbieten, öffentlich bekannt machen, z. B. Verlobte auf der Kanzel, renuntiare, promulgare aliquem.

II. rec. ohlásyti se, někomu, ...em rufenden Antworten, respondere; - w něčem, (was nicht immer ausgedrückt wird), sich erklären, äußern, contestari, se declarare; w tom se před práwem ohlásyl; ohlásyl se před práwem, že -, Pr. ... wůli mé, w kteréž sem se ... ohlassowal, ochotně ... siti budeu. K. k wůli Boží že ... chce, se ohlásyl, K. w čem se tato předewssým swětem ohlassugi, Vel. - k někomu, od. ... něk...ho. sich melden, insinuare se: s. ohlássenj; 3): ohlásým se v wás, když tady půgdu.

...law, i, f. Halfter, capistrum; ... ohlaw dáti, ein Pferd halftern, equo capistrum imponere, D.

...ek, wku, m. sl. der obere Theil des Schuhes, superior pars calcei; 2) s. folg.

...hláwka, y, f. dim. v. vorh.; 2) mor. s. vorh.

...hlewně f. sl. s. stub, n. oprane na stubni.

...lawník, u, m. Kappenring, m.

...lazugi, owal, owati, s. hladjm

...le! sl. interj. mirandi.

...hlý 3. taub, surdus: lidé ...hem ohlechlj.

Ohlechnu, chnauti, s. ohluchnu, *Haj.* swět ke wssemu, což mu se koli prawj, káže, zpjwá neb pjsse ohlechl, *Syr.*

Ohled, u, m. Rücksicht, f. Augenmerk, n. respectus, ratio, ohled mjti, ansehen, respicere; 2) *pl.* ohledy, *sl.* Beschau, *f.* w ohledy gjti, auf d. Beschau, (des Frauenzimmers) gehen.

Ohlédám, *fut. ex.* al, ati, án, s. ohledáwám.

Ohlédám se, s. ohljdám se.

Ohlédnu, *m.* ohlednu se, s. ohljdnu, ohljdnu se.

Ohledaná, e, *f.* na ohledanau tu kástku knjhy wen pustil. *Com.*

Ohledánj, *n. verb.* v. ohledám.

Ohledatel, e, *m.* z. B. zbožj, Waarenbeschauer, *D.*

Ohledáwám, al, ati, mit dem Genit. untersuchen, besehen, quaerere, exquirere, perquirere, inquirere, scrutari, cognoscere, investigare, explorare: ohledáwal gegich vssj, nosu, *Com.*; - wánj, *n. verb.*

Ohledčj, jho, *m. sl. Göm.* ein Beschauer der zu heirathenden: ohledčj gj přissli!

Ohledugi, owati, s. ohledáwám: wjna ohledáwána byla, *Vel.*

Ohlezenj, ohlézým se, *Wrbensky.*

Ohljdám se, *al, ati,* s. ohljžjm se na něco: etwas berücksichtigen, respicere, spectare, considerare: slussj se wám na to bedliwě ohlédati.

Ohljdnu, *fut. ex.* dl, dnauti, besehen, untersuchen (einmal) explorare, cognoscere, perquirere.

Ohljdnu se *fut. ex.* ohljdnu, ohljdnauti, folg. dřjwe než se ohlednau, přikwačj ge, *Vel.*

Ohljžjm se, el, eti, sich umsehen,

a) um sich herumsehen, circumspicere se, circumspectare se, auch blos circumspicere, circumspectare; stehet dabey noch etwas, so bleibt se weg, z. B. po někom, nach jemand, circumspicere od. circumspectare aliquem; b) zurücksehen, respicere, respectare; po něčem, nach etwas, rem u. ad rem, s. auch ohljdám.

Ohlodám, al, ati, benagen, adrodere: ohlodá pupence na stromě, K.

Ohlodek, dku, m. sl. s. ohryzek, 1), 2).

Ohluchnu, fut. ex. ohluchl, ohluchnauti, taub werden, surdum fieri, auditum amittere, s. auch ohlechnu.

Ohlussjm, fut. ex. il, iti, betäuben, taub machen, surdum reddere; 2) s. hlussjm; -ssenj, n. verb.

Ohlussugi, owal, owati, verb.

Ohmatam, al, ati, s. omakám, D.

Ohnauti, s. ohnu.

Ohnautka, y, f. Fischangel, f. Fischhamen, m. Kesser, m. hamus, D.

Ohnem, sl. s. ohnu.

Ohnetený, s. odhnetlý: ohnetený hřbet.

Ohneta, s. odhnetu.

Ohnice, f. mor. řepice, sl. horčice planá, boh. Ackerrettig, Ackersenf, n. sinapis arvensis, L. D. s. ohniwa.

Ohníček, čku, m. dim. ein kleines Feuer, Feuerchen, n. igniculus; 2) s. mák wlčj.

Ohnjem (ohnjm), něl, ohniti, sl. feurig seyn, Feuer v. sich geben.

Ohnigi, fut. nil, njti, ringsherum abfaulen, putrescere, putrefieri.

Onipal, u, m. Entzündung, f. inflammatio, D. (nach L dasselbe was ohinpara).

Ohnipara, s. auročky.

Ohnisko, a, n. sl. folg.

Ohnisstě, n. mor. & sl. auch [...]sko, a, n. Feuerherd, m. [...]

Ohnisstko, a, n. dim. eine Feuerstätte, Kohlpfanne, [...]culus.

Ohniwa, y, f. (auch ohnice [...] Heberich, m. raphanus ra[...]nistrum, Lin. D.

Ohniwáček, čka, m. Phöni[x] fabelhafter Vogel, phoe[...]

Ohniwjm, ěl, ěti, feurig we[rden] glühend werden, candes[cere]

Ohniwo, a, n. sl., kraužek Kettenglied, n. annulus [...]nae.

†† Ohniwow, u, m. (pl. ohn[i]wowé!) Feuerspeyender [...] mons ignivomus? Neg.

Ohniwý, 3. feurig, igneus [...]dens; 2) feuerroth, ign[...] ohniwý (krwaný) prap[or] Blutfahne, velum flamme[um] D. ohniwá kaule, Feuerb[...] m. Feuerkugel, f. ohniwý [šjp] Feuerpfeil, m. telum igne[um] D. ohniwý kley, Weindh[...] naphtha; -wost, i, f. das [feu]rige Wesen, conditio igne[a]

Ohnižil, a, m. Molch, Sala[man]der, m. stellio, salamand[ra]

† Ohňostroy, e, m. Feuerwe[rk] ignes artificiosi, festivi, K[...]

Ohnu, fut. ex.. ul, auti, ut, [beu]gen, krümmen, z. B. einen [...] rc. flectere, inflectere, cu[rva]re, incurvare, inclinare[...] fig. beugen, bewegen, flect[ere] k dobrému káduge ohnu[...] ohnauti ho k tichým o[...]gum, Ki.

II. rec. ohnauti se, sich [beu]gen, flecti &c. incurves[cere]

Ohó! *sl. interj. admirandi.*
Ohobugi, *fut. ex.* owal, owat, abhobeln, runcinare, dolabra abradere, polire, dedolare.
Oholjm, *fut. ex.* il, iti, en, abscheren, enthaaren, tondere, detondere.
Ohořjm, *fut. ex.* il, iti, abbrennen, (*Neutr.*) aduri.
Ohowáwám, ati, *sl.* s. omlauwám; 2)
Ohowořjm, *fut.* iti, vorh.
Ohrabám, *fut.* al, ati, umscharren, herumscharren, circumradere.
Ohrabky, *pl.* s. auhrabky.
Ohreblo, a. *sl* s. hreblo.
Ohrada, y, *f.* überhaupt Verwahrung, Befestigung *f.* od. womit man etwas in dieser Absicht umgiebt, cinctura, munimentum; daher b) der befestigte Ort selbst, Festung, *f. B.* Boha za pewnau ohradu miti; přednj ohrada pewnosti, Außenwerk, n. propugnaculum exterius, *D.* c) Zaun, *m.* Umzäumung, *f.* Gehäge, n. sepes, sepimentum; ohrada owčj, Pferche, *f.* septum.
Ohradjm, *fut. ex.* il, iti, zen, u. zen, überhaupt mit etwas umgeben, bezirken, der Verwahrung, Befestigung wegen, muniret also a) verwahren, befestigen, in Sicherheit setzen, z. B. einen Ort, munire, communire, firmare; auch fig. ohraditi pobožna srdce před tjm bludným mudrowánjm, *Com.* předewssjm nebezpečenstwjm ... poctiwost děwečky, *K.* b) umzäumen, circumsepire, sepire; mezemi ohraditi, s. obmezyti: gistými mezemi ohradil Bůh moc králowstau, *Vel.* s. auch oplotec.
II. *rec.* ohraditi se, sich verwahren, befestigen ꝛc. se communire &c. 2) fig. sich sicherstellen, verwahren, munire se, listem se ohraditi, *Pr.*
Ohradnj 1. Festungs-, ohradnj koš, Schanzkorb, *m.* etwa corbis serviens munitioni.
Ohrádzám, *ati, sl.* vorh.
Ohrazenice, *f. pl.* ein Dorf im Bunzl. Kr.
Ohrazugi, owal, owati, s. ohradjm.
II. *rec.* ohrazugi se, s. ohraditi se.
Ohře, *f.* ein Fluß in Böhmen, Eger, *f.* Egra.
Ohřebjm se, *fut. ex.* ila, iti, abfüllnen, füllnen, Füllen werfen, pullum (hinulum) parere, od. blos parere.
Ohřeblo, *sl.* s. hřeblo.
Ohřegi, *fut. ex.* ohřil (ohřál) ohřjti (ohřáti), *part. pass.* ohřit, wärmen, calefacere, fovere; erwärmen, calefacere, tepefacere, fovere; 2) aufwärmen, z. B. Speise, Wasser ꝛc, recalfacere, denuo calefacere, auch recoquere, wenns zugleich wieder gekocht wird.
II. *rec.* ohřjti se, sich wärmen, erwärmen, se calefacere, calefieri, calescere.
Ohřiwadlo, *a, n.* Feuerpfanne, Gluthpfanne, Bettpfanne, *f.* Kohlenbecken, *m.* foculus.
Ohřjwám, *al, ati,* s. ohřegi: ruky za ňadry ohřjwati, d. Hände in Schooße haben, faulenzen, manum habere sub pallio.
Ohrňám, *ati, sl.* s. ohrňugi.
Ohrnu, *fut. ex.* ul, auti, aufschürzen, succingere, z. B. das Kleid,

vestem: b) od, wykasati, auf-
streifen: lokty ohrňuge, Com.
II. rec. ohrnauti se, sich auf-
schürzen, succingere se, suc-
cingere vestem, succingi.
Ohrňugi, ohrňugi se, owal,
owati, vorh.
Ohromjm, fut. ex. il, iti, en, (ga-
ko hromem ohlussiti), der Em-
pfindung berauben, attonare,
stupefacere, abstupefacere;
bestürzen, percellere; (atto-
nitum reddere, Com.: hlasem
swým nepřátely ohromuge,
K. ohukne, ohromj, (in textu
okřikne), K.
II. rec. ohromiti se řečj, rasch
anfahren, asperius appellare,
Syl.
Ohromný 3. gewaltig, erschreck-
lich, horrendus, percellens;
- ně, adv. horrende, K.
Ohromugi, owal, owati, s. ohro-
mjm.
Ohrossilý 3. (člowěk), derb, ma-
siv, gestalt, solidus (indolutus),
crassus, Lomn.
Ohrozým se, fut. ex. yl, yti, Muth
fassen, sich ermannen, animum
capere: ohrozyl se předce, a
ssel k králi, Cyr. ohrozyl se a
opřel nepřjteli, Plac.
Ohrubný 3. s. obhrubný
Ohryzek, zku, m. Kröbs, m. ein
abgenagter Apfel, pomum cir-
cumrosum, praerosum: gest
v něho gako smětí a ohryzek,
K. to za smětí a za ohryzek po-
kládá, K. 2) Adamsbissen, Kröbs,
Griebs, Gröbs (im Halse), m.
Drossel, f. Kehlkopf, m. guttur,
jugulum.
Ohrýzám, al, ati, folg.
Ohryzu, fut. ex. ohryzl, ohryzti,
umnagen, circumrodere.
Ohuknu, fut. ex. kl, knauti, s. o-
křiknu: okřikni, ohukn
auch ohromjm.
Ohyb, u, m Bug, m. Bieg
flexus; 2) Hutkrempe
fulcrum pilei.
Ohýbadlo, a, n. Biegschei
beym Büttner, D.
Ohýbám, al, ati, s. ohnu:
klonnosti ohýbati, K. 2)
niren (Gramm), decl
Com. - ánj, n. Deklini
declinatio.
Ohybký, sl. s. hybký.
Ohybný 3. beugsam, bie
flexibilis, flexilis.
Ohýnám, ati, sl. s. ohýbám
Ohyzda, y, f. Gräuel, a) A
m. horror, abominatio;
scheuliche Sache, res ho
da, foeda, (abominatio
tull.) 3) Schande, f. m
ignominiae, (s. spustina
Ohyzdjm, il, iti, verunst
deformare, dehones
turpare.
Ohyzdný 3. gräulich, a) grä
erschrecklich, horrendus,
ribilis; b) abscheulich, ga
foedus; - ně adv. horren
horrifice; foede; - nost,
s. ohyzda.
Ohyzdugi, owati, s. ohyzdj
Oka, y, f. sl. ein Maaß, 2 1/
od. 2 1/4 Halbe.
Okáč, e, m. Gloter, m. gro
giger Mensch, D.
Okadjm, s. folg.
Okázám, al, ati, sl. beräuch
Okaga, y, f. sl. Name der Bi
Okále, m. pl. sl. die u. da
Augen, (verächtlich).
Okaličjm, fut. il, iti, sl. Göm
mand verstümmeln, vern
den, mutilare, vulnerare,
Okaljm, iti, sl. s. objljm.
Okamženj, n. Augenblick, m.

kurze Zeil, punctum temporis, momentum: w tom okamženj, diesen Augenblick, hoc momento; w okamženj, Augenblicklich.

Okamžilý 3. augenblicklich, v. kurze Dauer, momentaneus(?)

Okamžimý 3. verb. kde okamžimých wěků nenj wjc, Neg.

Okap. (okap, D.

Okasám se, fut. al, ati, sl. kasanicy r. sy wzhůru wyzdwihnauti, ohrnauti, a připnauti, sich aufschürzen, succingere se.

Okatice, f. okráč, Neunaugen, f. petromizon fluviatilis, Lin. lampetra minor, caecilia, oculata, Syl.

Okatý 3. großäugig, magnos oculos habens; 2) löchricht, mit vielen Vertiefungen u. Löchern versehen, ocellatus: okaté bylo, K. testo okaté od chmele

Okawám se, al, áti, ungern daran gehen, sich weigern, cunctari, tergiversari, Hl. K. I, 3. 151. regl. ochaunjm se.

Okaurjm, fut ex. il, iti, beräuchern, mit Rauch erfüllen, fumo implere, suffumigare.

Okausám, okausti, fut. ex. okausal, okausati, okausán, praes. okausugi, annagen, circumrodere.

Okausym, el, ati, s. okusým.

Okaukugi, owal, owati, in Winkel kriechen, sich verbergen, verstecken, correpere in latebram, delitescere.

Okaunám, ati, sl. s. okugi.

Okauzlenj, n. s. okarowánj.

Okauzljm, fut. ex. il, iti, en, s. okarugi: okauzlený chrám, Har.

Okáži, fut. ex. okázal, okázati, okázán, zeigen, weisen, deuten, ostendere, monstrare; a) sehen lassen, se conspiciendum dare.

II. réc. okázati se, sich sehen lassen, se conspiciendum dare

Okážka, y, f. Zeugung, Darzeigung, Vorzeige, f. ostensio: na okážku to přinesl, er brachte es zum Vorzeigen (als Muster), ostendendi causa (speciminis loco) tulit; 2) Anzeige, f. ?D.

Okénce, okenečko, dim. s. okénko.

Okenice, f. sl. auch obločnice, Fensterladen, m. valvae ligneae fenestrales; 2 ein ins Gevierte gehauenes Stück Eis, D.

-čka, y, f. dim. auch Deckel, z. B. des Ventils in der Orgel, auch das Ventil selbst, valvula,

Okénko, a, n. dim. Fensterchen, n. fenestella; okenko we zděch, (djra k střjlenj), Schießloch, n. cavum cubitale, R.

Oklamám, fut. ex. al, ati, s. oklamáwám.

Oklámánj, n. Betrügerey, f. fraudulentia.

Oklamáwám, al, ati, betrügen, hintergehen, fallere, decipere, inducere aliquem, imponere alicui, verba dare alicui.

Oklamawatedlný 3. betrüglich, fallax in errorem inducens, B.; -ně, adv. -s něčým činiti, K.

Oklasým, fut. yti, Lypt. s. obokugem, 2).

Oklátjm, fut. ex. il, iti, erschüttern, wankelnd, wackelnd machen, labefactare; B.

Oklegugi, fut. ex. owal, owati, beleimen, glutine obducere.

Oklep, u, m. sl. (oklepaný snop), s. oklep.

Oklepám, fut. al, ati, folg.

Oklepáwám, al, ati, abklopfen; a) herab od. herunter klopfen, decutere, excutere; b) klopfen,

prügeln, verberare, pulsare; fig. pauhé oklepané a zopálané tlachánj a tlampánj, lauter abgedroschenes Zeug. *D.*

Oklepechlý 3. herabhangend, flaccus, *Ryb.*

Oklepek, pku, *m. sl.* folg.

Oklepka, y, *f. mor.* s. oklep.

Oklepkugem, *fut.* owati, *sl.* s. obokugem 2); trop. s. omlauwám.

Oklesnjm, *sl.* folg.

Oklestjm, *fut. ex.* il, iti, behauen, d. Zweige abhauen, z. B. einen Baum, putare.

Oklesstěk, sstjku, *m.* klacek, konek, key, Knüttel, truncus fustis, *D.*

Oklesstky, ů, *m. pl.* das Reis vom Baume, Hochholz, *n.* sarmenta, Knüttelholz, *n. D.*

Oklicaun, u, *m.* s. oklesstěk, ku, *D.*

Oklika, y, *f.* Umschweif, *m.* a) Umweg, *m.* d. Krümmung, des Weges, ambages, *pl.* circuitus, dispendium, anfractus; b) trop. z. B. in Reden, ambages, circuitus, ambitus.

Oklikowatý 3. gewunden, Krümmungen habend, tortus, habens sinus od. flexus, curvus; oklikowaté perspicylle, trauby, *Com.*

Oklikugi, owal, owati, winden, Krümmungen beybringen, sinuare: řeku oklikowati a stočiti, *Cyr.*

Okno, a, *n. sl.* auch oblok, u, *m.* Fenster, *n.* fenestra; 2) *sl.* der Eingang der Erzgrube, *hung.* akna; sklepowé okno od. bess. okno na sklepě, Kellerfenster, mřížowané okno, Gitterfenster *m.* fenestra clathrata; falessné okno, blindes Fenster, ficta fenestra.

Oko, *a, n.* (οκκος, oculus), *dual.*
nom. oči; *f. gen.* očj, *dat.*
acc. & voc. oči, *loc.* očjch
očima, *pl. nom.* oka, *g*
dat. okům &c. Auge, *n.*
mit man sieht, oculus. S
sem Falle muß immer der
anstatt des Plurals geb
werde; wywalené welik
Glotzauge; očj pozdwih
d. Augen aufheben, ocul
lere, levare, allevare
klopiti, d. Augen nieder
gen, oculos demittere
wssech geho wěcech oko
s. nésu na oko, zum Schei
cis causa: na oko se sta
heucheln, simulare: tako
na oko zdá býti, *Vel.* na
ukázati, augenscheinlich ze
vor d. Augen legen, ob
exponere: každá wěc na
ukázána gest, Pr. na oko w
me, že - i. e. očitě, Pr. to mi
na oko, *Cyr. III.* II. ga
geden druhému z oka wyp
totéž widj, cýtj rc *Com.* md
oko na něho, *sl.* - račj
Krebsauge, *n.* Krebsstein
žernowky rakowé, rakům
mor. žernůwky, *sl.* rakowic
rakowiny, *D.* wranj oko, G
beere, *f.* paris quadrifol
Lin; wranj oka, s. čičorjt
Vel. Har. zagečj oko, Heil a
Welt, s. zagečj, kuřj oko, s.
kj rit; psý oko, Schaamlos
pudoris expers, κυνωπα; *N*
P. II. wolowé oko, *sl.* eine
Weintrauben; b) was ein
Auge ähnlich ist, (*pl.* oka),
Auge *n.* Knospe, *f.* oculus ge
ma; β) Auge, ein augenfarbig
Fleck, z. B. des Pfauenschwa
zes rc. oculus; γ) Auge, d. M
sche im Stricken, macula, (t
bialis): δ) ein Loch, Schleif

Schlinge, lemniscus, *B.* Auge auf den Würfeln, Punkt, punctum: ε) Loch, n. Vertiefung in Käse, Teige, ocellus; ζ) Dohne, Vogelschlinge, *f.* Gericht, n. medicula laqueus; η) d. Narbe im Ey, cicatricula; θ) oko kladiwa, das Auge des Hammers, oculus mallei; ι) das Loch, wodurch sich der Faden (beym Weber) abwindet, Aug, oculus; λ) das Öhr des Seifensieders, ansula, ae, *f.* gedno oko, eš, Es, n. eins, unio, dwě oka, bina esse, Alleiß, n. canis, binio, tři oka, drye, Tres, drey, ternio, čtyři oka, quater, Quater, n. vier, quaternio; pět ok, cynk, Sinck, fünf, quinio; šest ok, šiš, Ses, sechs, senio; sedlo na šest ok -; auch auf den Spielkarten: gedno oko, eš, Es, n. unio, dwě oka, tauš, Tauß, *m.* binio; tři oka, trogák, dreyer, ternio; čtyři oka, čtwerák, vierer, quaternio; pět ok, paták, fünfer, quinio, šest ok, šesták, sechser; senio, sedm ok, sedmák, siebener, septenio; osm ok, osmák, achter, octinio; dewět ok, neuner, m. novenio; deset ok, kralžna, *sl.* kralka, zehner, decennio, decas; s. auch oči.

Okogim se, *fut. ex.* il, iti, s. okogimy bohátí okogili se panowánjm.

Okol, e, *m. obs.* s. okršlek; b) Rennbahn, *f.* der Kreis bey den Ritterspielen, stadium. *D.*

Okolečný v. v. okolek, *D.*

Okolek, lku, *m.* Umkreis, *m.* a) Zirkellinie, z. B. eines Rades x. peripheria, perimetros, circumferentia, *Com.* b) Umfang, *m.* ambitus, circuitus; okolek obezřenj, s. obhled okolek, (okolj) studenj, kalter

Luftkreis, regio frigida, *Neg.* - teplý rc. c) fig. s. oklika: okolků užjwati; okolky a okliky obcházela koruna; s. auch okolkugi; 2) der Hof um dem Mond, halo, area lunae, od. blos area; 3) *plur.* okolky, das Umschweifel des Riemers, ligamenta, quibus fimbria superinducitur.

†Okolešk, *a, m.* s. herynk, *R.*

Okolj, *n.* Umgebung, Gegend, *f.* regio peripheria; 2) Bezirk, Kreis, *m.* circulus: okolj zádunagské rc. w okřjch; 3) s. okolek; c): skrz okolj a zápolj.

Okoličnost, i, *f.* Umstand, *m.* Beschaffenheit, *f.* Zustand, *m.* conditio, (circumstantia), *Com.*

Okoličný 3. *sl.* auch okolitý, s. okolnj.

†Okolík, u, *m.* umbella, bey den Pflanzen.

Okolkugi, owal, owati, umschweifend werden, ambagibus uti in loquendo: okolkowala řeči, - zápolj dělala, *K.* - kowánj *n. verb.* bezewšeho okolkowánj prostě mluwiti, *K.*

Okolnj 1. *mor.* okoličný 3. benachbart, nahe herum liegend, vicinus: nepřátelé wašsi okolnj, *B.* národowé lidu Božjmu okolnj, *K.*

Okolo, *praep.* u. *adv.* mit u. ohne Genit. umher, herum, circa, circum; kolem, okolo, ringsumher, circa circum; okolo toho, okolo něho, darum, um dieses, *D.* 2) vorbey, vorüber, z. B. vor einem Hause vorbey, praeter, trans, d. mit andern Wörtern sich vereinigen; 3) um, herum, circiter: okolo dewáté hodiny, okolo welké nocy; 4) in der Gegend, wenn sie gleich

nicht rund ist, *sl.* okolo nás *sl.* okolo chleba, wjna, sena 2c. robiti, *sl.* sich mit dem Acker-, Weinbau beschäftigen.

Okolostogičnost, i, *f.* da dieß Wort das ganz buchstäblich übersetzte, circumstantia ist, so erklärt sich, *D.* laut dagegen; freilich aber gilt das auch v. dem allgemein üblichen deutschen Umstand; usus tyrannus -; bess. okoličnost.

Okolowánj, *n.* Umschweif, *m.* ambages, *Com.*

Okombnutje, *n. sl.* s. okamženj.

Okopám, *fut. ex.* al, ati, behacken mit der Hacke, pastinare.

II. *rec.* okopati se, sich verschanzen, se circumvallare, *Haj. Vel.*

Okopáwač, e, *m.* Behacker, *m.* Umgraber, pastinator; - ačka, y, *f.* -inn, *f.* - trix; 2) Krauthacke, *f.* s. krace, *D.*

Okopáwám, al, ati, s. okopám, okopati se.

Okoralý 3. z. B. chléb, země, v. kůra, harsches Brod, sprödes Brod, panis asper, duriusculus.

Okorawělý 3. vorh.

Okorawjm, *fut.* ěl, ěti, Rinde, Haut bekommen, rindig werden wie Brod, Erde, 2c. indurare.

Okořenjm, *fut. ex.* il, iti, s. kořenjm.

Okorjm, rindig werden? *Leschka.*

Okorowánj, *n.* Umschweife, *pl.* ambages.

Okorugi, owal, owati, s. okolkugi: nemnoho okorowati, kurz reden, *Syl.*

Okotjm se, *fut. ex.* s. kotjm se.

Okow, a, *m.* Schöpfeimer, *m.* Ahm, *f.* urna, (modiolus, *D.*); 2) *sl.* Eimer *m.* (Maaß), urna, (a… phora *D.*), *boh.* wědro; - wo… wků; - wček, wčku, *m. dim.*

Okowám, *fut. ex.* al, ati, besch… gen, mit Eisen befestigen … verwahren, z. B. Thür, Rad, firmare, od. munire rem, … B. kolo okowati, ein Rad b… schlagen, munire (firmar… rotham canthis; koně okow… ti, ein Pferd beschlagen, mun… re pedes equi soleis. Oft ist … so viel als bedecken, tegere, i… ducere, z. B. ein Rad, m… Schienen, tegere (inducer… canthis, ein Pferd, equi pede… inducere (tegere) soleis; … fesseln, compedibus include… re, Mark. 5, 4. & *sl.*

Okowánj, *n.* Beschläge, *n.* muni… menta, *pl. D.*

Okowina, y, *f. sl. mor.* s. okuge… okuge z mědi, s. měď.

Okownák, u, *m. sl.* s. okownjk.

Okownj 1. *sl.* eimrig.

Okownjk, u, *m.* ein eimeriges Fäß… chen, urna.

Okowy, ů, *pl.* Eisen u. Bande… vincula, compedes; w oko… wách přiwezen.

Okozljm se, *fut.* il, iti, s. kozljm se…

Okračugi, owal, owati, 1) koně… aufsitzen, insidere; 2) um et… was herum treten, hinzugehe… meiden, sich beugen, wegbeugen, declinare gressum: chytre o… kračowati něco, herum gehen um etwas (wie die Katze um den heißen Brey), nicht grade zu vermeiden suchen, subdole declinare, circumire, s. auch okročjm.

Okrádám, al, ati, folg.

Okradánj, *n. verb.* v. folg. okradánj obce, Diebstahl der öffentlichen Gelder, peculatus, *Com.*

Okradomky, sl. s. kradmo.

Okradu, fut. ex. okradl, okrasti, okraden, bestehlen, z. B. jemand. od. jemandes Haus rc. compilare, expilare, depeculari.

Okrajček, čku, m. dim. v. folg. limeolum.

Okrajek, jku, m. Borte, f. der Rand, z. B. des Ufers, margo; 2) od. plur. okrajky, Borte am Tuch, Tuchschrote, f. extremitas panni, linter; 3) das erste abgesägte Stück v. einem Block, (s. krajina 2. 4); 4) krajíc, krajek chleba.

Okrájím, fut. ex. il, iti, s. okrezám.

Okrasa y, f. Schmuck, a) Putz, verschönerte Gestalt einer Person od. Sache, cultus, ornatus; b) das, wodurch etwas schöner wird, z. B. Kleider, ornatus, ornamentum; c) der Frauenzimmerschmuck, mundus muliebris, u. bloß mundus; d) Aufsatz, m. z. B. auf den Tisch, Kopf rc. D.

Okrášim, fut. ex il, iti, schmücken, zieren, verschönern, ornare, exornare, B. K.

Okrášlim, bess. okrášim.

Okrašlugi, owal, owati, s. okrášim.

†Okrat, u, m. (eigentlich illyr.) zrostlina, atraphaxis.

Okraucám, al, ati, sl. umwickeln, umwinden, obvolvere.

Okrauhlice, f. wodnice, řepa bjlá, runde Wasserrübe, rapum rotundum, sive album, K. 2) eine Art runder Pflaumen.

Okrauhlíček, čku, m. dim. Milchtöpfchen, u. auch Krügchen zum trinken, urceolus.

Okrauhlík, u, m. Milchnapf, m. sinum; Krug, m. urceus; 2) der Stabhobel beym Tischler, dolabra rebus rotundandis R.

Okrauhlý 3. rund, kreisförmig, rotundus; le, -adv. rotunde; -lost, i, f. Ründe, Rundheit, f. rotunditas.

Okraužený 3. abgezirkelt, circinatus; 2) abgehobelt, abgestutzt, runcinatus, truncatus. Ryb.: okraužený holobrádek, Wrat.

Okraužim, fut. ex. il, iti, abzirkeln, circino describere, circinare; 2) um jemand einen Kreis schließen, in Kreis schließen, cingere circum circa; Plac. 3) abhobeln, runcinare, truncare, abstutzen.

Okřegi, fut. ex. okřal, okřáti u. okřjti, sich erfrischen, se recreare, recreari; sich erquicken, se reficere, recreare, refici, recreari; 2) genesen, convalescere, consanescere: z toho okřál, Vel. okřjwagjcý z nemocy. Com.

Okřehký, á, m. pl. (auch okřehek, sing.?) Meerlinsen, Entengrün, n. lemna minor, Lin.

Okřidlj, n. (v. křjdlo), Landenge, Erdenge, f. isthmus; 2) Flügel, m. (Soldaten), ala militaris, cornu.

Anm. Nach Leschka soll es einen flügelförmigen Theil einer Insel, der sich in die See ausdehnt, bedeuten. In B. ist okřjdlj, was in Luthers Uebersetzung Anfurth (statio, locus appellendi), u. in der lat. Uebersetzung sinus heißt.

†Okřidlice, f. zrostlina, biraea.

† Okřjdljm, fut. ex. il, iti, křjdla dáti, beflügeln, D.

Okřik, u, m. Geschrey. n. clamor.

Okřiknu, fut. ex. okřikl, okřiknauti, okřiknaut, anschreyen,

jemand od. etwas, clamare, acclamare aliquem, rem: okřiknut gest, aby nesskřjlel, neházel, Pr. okřikl wětry (Krystus), K.; b) schelten, increpare, acclamare, Com. Jz. 30, 17.; -nutj, n. Anschreyen, n. acclamatio, Schelten, n. increpatio.

Okřikugi, ewati, verb.

Okřjn, u, m. Napf, m. catinum, catinus; b) (weliká mjsa, -sl. Nitr. dřewená mjsa,) Abraumschüßel, f. D. Ryb. auch hölzerne Backschüßel; D. sl. f. čeren, Kelterkasten, m. Trotte, f. lacus torcularius, D.

Okřjwám, al, ati, s. okřegi.

Okřiwjm, fut. ex. čl, čti, krum werden, claudum fieri.

Okřocený 3. zahm, gezähmt, kirre, cicur, mansvetus.

Okřočený 3 umschritten, folg.

Okřočjm, fut. ex. il, iti, umschreiten mit beyden Füßen umfassen, pedibus divaricatis complecti.

Okřočně, adv. mit abgespreizten Füßen, wie ein Reuter zu Pferde, divaricatis pedibus: okřočně na koni gezdily děwky, Haj

Okřom, s. krom.

Okřotjm, fut. ex. il, iti, cen, zahm machen, cicurare, mansuefacere, cicurem reddere, domare.

Okřotlý 3. zahm geworden, cicuratus: okřotlá opice.

Okřotnu, fut. ex. okřotl, okřotnauti, imper. okřotni, zahm werden, mansvescere, mansvefieri, cicurem reddi.

Okřsáwám, al, ati, s. zakřsám.

Okřssek, ssku, m. (v. okřesk) Kreis, m. orbis, gyrus, circulus: ženy w swých okřsslcých tancowaly, K. b) od. okřssek země, zemský, Erdball, m. Erdenrunde, n. orbis, splaera, Com. okřssek hořký, regio cal (athmosph.) K. Umfang ambitus: okřssek toho sta nj, Cyr. c) Zauberkreis, m. d. Zauberer machen, circ praestigiatorum, K.

Okřstjm, sl. folg.

Okřtjm, fut. ex. il, iti, s. křtji

Okřuh, u, m. s. střoček; 2) s. k gjc; 3) sl. circa Holicsium, sessionis colonicalis.

Okřutjm, fut. iti, sl. s. okraucá

Okřauzj, n. Gekröse, Geschlin n. z. B. telecý okřuzj: Kalb kröse, intestina, (orum); Krause am Hemde, Lage, f. limbulus, patagium indusii

Okřužky, á, m. pl. Abdraht, Drä späne, ramenta, R. D.

Okřužlje, n. sl. Kalbsgekröse, Geschlinge, n. mesenterium

†Okřužniwka, y, f. hauba, m senterica.

Okřwácým, fut. ex. el, eti, n koho, blutig machen, blutrinst schlagen, cruentare, cruentu reddere; 2) bluten, Blut v. si fließen lassen, sanguinem mit tere; od. voller Blut seyn, san gvine madere, cruentum esse

Okřwawjm, fut. ex. čl, čti, bluten Blut v. sich fließen laßen, sanguinem mittere, od. voller Blut seyn, sanguine madere, cruentum esse.

Okřwawjm, fut. ex. il, iti, blutig machen, cruentare, cruentum reddere.

Oktáwa, y, f. Oktawe, f. (Musik), octava, R.

Okuge, j, f. pl. sl. okuliny, Eisenschlag, m. z. B. des Erzes, recrementum, scoria, retrimentum.

Okugi, fut. ex. okul, okauti, sl. okowal, okowati, s. okowám.

Okuklím, fut. ex. il, iti, einhül-

len, involvere, obducere; fig. wěssnémi a náklonnostmi okuřený.

Okuláře, ů, m. pl. acc. okuláry, sl. & Com. s. breyle.

Okulatjm, fut. ex. il, iti, kugelrund machen, rotundum reddere.

Okulhawjm, fut. ex. ěl, ěti, lahm werden, claudum fieri, B.

Okulmy, f. pl. sl s. okuge.

Okurkina, y, f. Gurkenkraut, n. herba cucumeris.

Okurčisstě, n. Gurkenfeld, n. cucumerarium.

Okurka, y, f. sl. vhorka, y, f. Gurke, f. cucumis, (eris).

Okurkowý 3. d. Gurke od. Gurken betreffend: okurkowý salát, Gurkensalat, acetaria e cucumeribus.

Okurtawjem, ěti, sl. den Schwanz verlieren, decurtari.

Okusatjm, fut. ex. il, iti, abstutzen, detruncare, (cauda privare), Ryb. D.

Okussenj, n. Kosten, n. einer Speise, gustatio.

Okusegi, owal, owáti, umnagen, circumredere.

Okusym, fut. ex. yl, yti, praes. okaussjm, kosten, etwas weniges v. einer Speise od. Tranke zu sich nehmen, gustare; besonders um den Geschmack einer Sache zu untersuchen, gustare od. gustando experiri; b) versuchen, probiren, tentare: okusyti swého sstěstj, sein Heil versuchen, fortunam tentare; D. a) erfahren, ertragen, experiri: polehčenj wětssjho okausel, K. dosti okaussjm bolestj, K. toho citedlně okaussjme, že Bůh nás miluge, K.

Okwětj, n. s. kwět.

Okwetu fut. ex. tl, okwésti, umblühen, flore circumdari, P.

Okydnu, fut. ex. dl, dnauti, bewerfen, bedecken mit etwas Unflätigen, tegere, consperpere: - prassiwinau wrch hlawy, B. s. kydám.

Okylawjm, ěl, ěti, sl. einen Bruch bekommen, rumpi, herniacum fieri.

Okýnko, s. okénko

Oláh, a, m. sl. Walach, m. Vallachus.

Oláchy, pl. sl. Walachin, n. Vachia.

Olámi, fut. ex. mal, mati, abbrechen, defringere,; - listj, abblättern, pampinare.

Olamugi, owal, owati, verb.

Olaupjm, fut. ex. il, iti, en, abschälen, z. B. Äpfel, Bäume, deglubere, decorticare, cortice privare; auch deliburare, v. Bäumen; 2) bevortheilen, fraudare, defraudare.

Olaustám, fut. al, ati, enthülsen, desquamare, desiliquare.

Olausstjm, fut. iti, sl. verb.

Oldřich, a, m. Ulrich, Ulricus:

Oleander, od. Olander, dru, m. s. růžebobkowá, Vel.

Oleg e, m. Öhl, n. oleum: borowý oleg, Kienöhl, oleum pineum, D. zwonečkowý oleg, Johannisöhl, oleum ribes? D. zlautkowý oleg, Eyeröhl, ol. ex vitellis ovorum, D. semenečnj oleg, Hanföhl, ol. cannabinum, D. dřewěnný ol. s. dřewěný; ořechowý, Nußöhl, ol. nucis moschatae; - terpentýnowý, Terpentinöhl, ol. terebinthinae; přilewati olege na oheň, K. prov. das Übel ärger machen, někomu záda (zadek) dřewěným olegem (t. g.

holj) namastiti, *prov.* s. auch krumholcowý, kmjnowý, lněný rc.

Olegen, *a, m.* s. losa, *m.*

Olegkář, *e, m.* Öhlmann, *m.* der das Öhl zum verkaufen herumträgt, olearius.

Anm. In Ungern heißen olegkáři d. allgemein, auch im Auslande bis nach Holland bekannten Thurotzer Slawaken (Turkané), welche verschiedene (mitunter vielleicht auch verdächtige) Wässer od. Öhle, (d. sie olegky heißen, u. zum Theil selbst bereiten), als Arzneymittel herumtragen, u. hausirend verkaufen.

Olegna, *y, f.* folg.

Olegnice, *f.* Öhlmühle, *f.* mola olearia, (ein neuer Botaniker will auch d. Pflanze Elais, Ölgaster so heißen).

Olegnjk, *a, m.* Öhlmüller, *m.* molitor olearius; Öhlmann, *m.* olearius; 2) s. nadymač vssj, *Com.* u. zrádce.

Olegný 3. v. Öhl, olearius; olegný kal, olegné kwasnice, Öhldrusen, Öhlhefen, *n.* fraces, amurca; olegný kámen, s. kámen; der Öhlstein des Kupferstechers, lapis olearis, *R.*

Olegowý 3. s. vorh.

Olessnjk, *u, m.* der wilde Pastinack, daucum od. daucon. (*Berckt.* will überhaupt selinum so heißen; Verwirrung!)

† Oliban, *u, m.* bess. kadidlo.

Oljwa, (*K.* oliwa), *y, f.* Öhlbaum, *m.* oliva, olea; oljwa česká, (mé listj gako drmek, a owoce gako prawá oljwa), ol. mirysná, ol. fragrans? ol. boemica, sive elaeagnus (Theophrasti), *Vel. Herb.* oljwa lesnj, wilder Öhlbaum, oleast[er] *Vel. sl.* 2) Symbol des Friede[ns]

Oliwetský 3. v. Öhlbaum, oli[va]rius: hora Oliwetská, Ö[hl]berg, mons olivarius od. o[li]varum, *B.*

Oliwierka, *y, f.* zrostlina, O[li]viera.

Oljwka, (*K.* oliwka), *y, f.* 1) ein kleiner Öhlbaum; 2) Ö[hl]beer, olea, oliva, radiolus.

Oliwowj, *n.* eigentlich eine Me[n]ge v. Öhlbäumen, Öhlgart[en], olivetum.

Oliwowý 3. v. Öhlbaumd, ole[a]gineus, oleaginus; oleg o[li]wowý, s. oleg dřewěný; 3) hrada oliwowá, Öhlgarte[n], olivetum; dem Öhlbaum äh[n]lich: oliwowá barwa.

Oljzám *fut. ex.* al, ati, ablecke[n], lambere, lingere.

Olizugi, owati, vorh.

Olm, *a. m.* Olm, *m.* (mit har[ter] u. fußförmigen Gliedern ve[r]sehenes Fleisch; farbet, amph[i]bienartiges Fischchen, im S[ee] der Magdalenen-Grotte i[n] Krain,) proteus anguinus, *P.*

Olokem od. olokám se, al, ati, s[ich] besaufen, inebriari.

Olomauc, *e,* s. Holomauc.

Olomugi, owal, owati, bekla[u]ben, defringere, glubere, ca[r]pere; *D.*

† Olowěnka, *y, f.* Bleystift, *m.* *D*

Olowěnný 3. bleyern, aus Bley, plumbeus, e plumbo.

Olowina, *y, f.* olowěnná ruda, Bleyerz, Glanzerz, *n.* plum[bum] bum minerale, galena, *B* wýpalná olowina, červen[ý] prášek, kalimirtes Bleyweiß, rothes Pulver, sandix.

Olownice, *f.* Senkbley, *n.* Bley[-]

loth, Senkbley, n. Bleywurf, m. bolis(idis), f.

Olownjk, a, m. Bleygießer, m. plumbarius: D.

Olowo, a, n. Bley, n. plumbum; wáhy na olowo, Bleywage; twrné olowo, gewundenes Bley, plum. tortille; olowo tabulnj; Tafelbley, plum. quadratararum.

Olwrant, u, m. sl. (Lypt. owrant), s. swačina; -ty, ů, pl. Vesperzeit, f. tempus pomeridianum.

Olowrantugem, owal, owati, sl. Vesperbrodessen, merendam sumere.

Olše, s. wolše.

Olši, m. olšina, y, f. mor. s. wolšowj.

Oltář, e, m. Altar, n. altare, ara; weliký oltář, mor. hrubý oltář, Hochaltar, Hauptaltar, Frohnaltar, altare majus, principale; -řjk, -řjček, čku, m. dim. Altärchen, n. arula, D.

Oltářnj 1. den Altar betreffend: swátost oltářnj, das Sakrament des Altars, sacramentum altaris, eucharistia, sacra coena.

Oltářnjk, a, m. Altarist, m. altarista, Vel. D.

Oltářowý 3. s. oltářnj.

Olupugi, owal, owati, s. olaupjm 1): b) s. laupjm 2): olupowati kostely.

Olůwko, a, n. Bleystift, m. Bleyfeder, f. stylus cerussatus, insgemein, cerussa.

†Olyra, y, f. zrostlěna.

Olysym, fut. ex. el, eti, kahl werden, calvum fieri, calvescere.

Omáčený 3. part. v. folg.; fig. Schein, fucatus falsus: -čené

kresťanstwj, (bez prawdy twárné), K.

Omáčjm, el, eti, s. omočjm.

Omáčjwám, ati, fr. v. vorh.

Omáčka, y, f. Tunke, Brühe, f. embamma (atis), jus; tenká omáčka, Klare, f. D.

Omakám, fut. ex. ati, folg.

Omakáwám, al, ati, betasten, contrectare, attrectare.

Omakám, ati, sl. mit Beschwerde kauen, wie die alten zahlosen Leute.

Omakčjewám, sl. s. obměknu.

Omál, s. omnjem.

Omálomocnjm, fut. ex. čl, čti, den Aussatz bekommen, lepra corripi, affici.

Omama, y, f. mor., mámenj, n. Gespenst, n. spectrum.

Omámený 3. wahnsinnig, verblendet, bethört, dementatus, infutuatus, stupefactus, B. K.

Omámjm, fut. ex. il, iti, bethören, in stuporem conjicere; infamare.

Oman (woman), a, m. Alant, inula od. inula helenium. Lin.

Omanowý 3. z. B. omanowé piwo, wjno, Alantbier, Wein.

Omancem od. omantám, al, ati, sl. einnehmen durch eine Zauberkraft, praestigiis demulcere.

Omarený 3. sl. laß, languidus,

Omarjewám, ati, sl. laß werden, languescere.

Omasta, y, f. sl. s. mastné; 2) womit man das Viehfutter fetter macht, polenta.

Omastek. stku, m. Milchwerk, n. etwas Geschmolzenes, Fettes; 2) sl. vorh.

Omastjm, fut. ex. il, iti, fett machen, v. Speisen, pinguefacere.

re; hnogem zemi omaſtiti, den Acker düngen, - stercorare.

II. rec. omaſtiti ſe, fett werden, pingue fieri, Jz. 34, 7.

Omat, u, m. Betaſten, n. tactus: omatem gako ſlepý wſſecko dělá, Com. D.

Omatám ſ. omakám.

Omaži fut. zal, zati, umſchmieren, beſchmieren, circumlinire.

Omdlenj, n. ſ. omdljwánj.

Omdléwám, ſ. omdljwám.

Omdléwánj, ſ. omdljwánj.

Omdljm, fut. ex. el, eti, u. jti, folg.

Omdljwám, al, ati, in Ohnmacht fallen, ohnmächtig werden, animi deliquium (syncopen) pati.

Omdljwánj, n. Ohnmacht, f. deliquium.

Omeg, e, m. zroſtlina, ammi, Bercht.

Oměg, ſ. woměg.

Omelj, n. auch omelina, sl. Lypt. Tannenzweige, (zum Beſen).

Omelje, n. sl. ſ. melj.

Omeljna, y, f. sl. ſ. drobeček.

Omelka, y, f. ſ. kaſſnjk, D.

Omelo, a, n. sl. ſ. omelje; 2) sl. Lypt. Reisbeſen, m. v. Tannenzweigen.

Omeluch, a. m. Miſteldroſſel, Schnarrdroſſel, Miſtelzimmer, m. turdus viscivorus, Lin.

Ometačka, y, f. Mauerkelle, Tünchkelle, f. trulla, ae, f.

Ometal, m. Abkehrinſtrument?: kropáč, ſwjce, ornát, ometal, Zal.

Ometám, ſ. omjtám.

Ometám ſe, tal, tati, ſich herum machen um etwas, circumcursare: ometali ſe chutně okolo těch kontrfektů, Com.

Ometlo, a, n. sl. ſ. pometlo.

Ometu, fut. ex. ometl, omeſti, ometen, abkehren, mit dem Beſen wegſchaffen, z. B. den St

averrere, scopis auferre.

II. rec. omeſti ſe, trop

ſich betrügen, defraudare

Omey, e, m. panſký kmjn, Te kmjn, Ammey, m. melan um, nigella, D.

Omeyljm, fut. ex. il, iti, ſ. o ljm: on geſt omeylen, Pr

II. rec. omeyliti ſe, ſ. liti ſe.

Omezym, fut. ex. yl, yti, begr zen, limitibus circumscribe

Omhljem, fut. el, eti, sl. von bel naß werden.

Omhljm, fut. il, iti, sl. v. Ne naß machen.

Omjnám, al, ati, sl. hnetu, dr kan, adterrere: čižma mne mjna.

Omjtám, al, ati, freq. v. ome

Omknem, fut. kl, knauti, sl. Haut abſtreifen.

II. rec. omknauti ſe, d. H durch abſtreifen verlieren: bře ſe neomknu, er hätte gen aus der Haut ſpringen.

Omkynám, ati, sl. vorh.

Omládj, sl. ſ. mládj.

Omladjm ſe, fut. ex. il, iti, g ne Zweige bekommen, fro descere.

Omladky, ů, m. pl. Kindbett, puerperium.

Omladnice, f. (boh.) ſ. ſeſt dělka.

Omladnu, fut. ex. dl, dnauti, ſlehnu; 2) sl. ſ. omladnu.

Omlazenj, n. ſ. omladký.

Omlátjm, fut. ex. il, iti, ce dreſchen, abdreſchen, flagell re fruges.

Omlatnjk, u, m. sl. Lypt. D ſcherſchmaus nach geendigte Dreſchen.

Omlauwám, al, ati, verwerfe

wytýkati, objicere, exprobrare: omlauwati dobrodinj někomu, - verrucken, vorhalten; objicere, Cyr. 2) - někoho, s. pomlauwám: oml. někoho ljmi a neprawými pověstmi, Vel. omluwen byl v cýsaře; 3) ol. s. wymlauwám.

II rec. omlauwati se, s. omlauwiti se.

Omluzem. fut. ex. eti, sl. betrügen.

Omluwa, y, f. Nachrede, Verläumdung, f. calumnia, obtrectatio; křiwé postrannj omluwy; newinné zrádnými a křiwými omluwami před někom sočiti; 2) (ol.) Entschuldigung, f. excusatio, K.

Omluwjm, fut. ex. il, iti, s. omlauwám.

II. rec. omluwiti se, sich entschuldigen, sich ausreden, se excusare: wetiwě se w tom omluwil.

Omluwný 3. der zu entschuldigen ist, excusabilis, Vel.

Omlzek, zku, m. s. mlzek; 2) ein schon ausgesogener Schlozer.

Omnjem, fut. omál, omáti, sl. s. omnám.

Omnežjm se, fut. ex. il, iti, sl. Junge werfen, parere.

Omočjm. fut. ex. il, iti, praes. iterat. omáčjm, eintunken, eintauchen, mergere, immergere, - péro, - d. Feder, pennam immergere, inserere in atramentum.

Omok, u, m. Farbwisch, Eisenschwämmwisch, m. des Lohgerbers, aspergimen? R.

Omoklý 3. befeuchtet, durch Regen kothig geworden.

Omoknu, fut. ex. kl, knauti, feucht, naß, kothig werden, z. B. der Weg.

Omráčjm, fut. ex. il, iti, en, nie-derschlagen, zu Boden schlagen, percellere: powolil napoly omráčený mukami, Com. hromem byl omráčen, er ist vom Blitze getroffen; oči někomu omráčiti, d. Augen blenden, praestringere oculos, D.; b. s. předěsým, Iz. 51, 20.

Omrdený 3 sl. aufgeblasen, verdrießlich, iratus, morosus.

Omrknu, fut. ex. kl, knauti, benachten, vom Dunkel überfallen werden, advesperari: hospodu má, kdekoli omrkne, B.

Omrskám, fut. ex. al, ati, abstäupen, stäupend abnutzen: metlu o bitky swé omrskati.

Omrwina, sl. s. omelina.

Omrzalý 3. K. folg.

Omrzelý 3. verdrießlich, mürrisch, taediosus; - lost, i, f. - keit, f. - sitas.

Omrzenj, n. Überdruß, m. taedium: omrzenj wssebo, Com.

Omrzlý 3. umfroren; 2) sl. s. omrzelý.

Omrzým, fut. ex. yl, yti, zu Eckel, zur Abscheu werden, nauseari, abominationi esse, Syr. 20, 6. žena muži omrzela; omrzý mu manželka; auch: ta rada městská gij ge omrzela, Vel. 2) (nach den Neuern) act. Abscheu, Eckel verursachen, nauseam movere: omrzel mne, wyprawuge, rc Dlabač.

Omssa, y, f. sl. s. mše.

Omyčné, ého, n. sl. v. Werk, stupeus: kossile z omyčného.

Omygi, fut. ex. omyl, omyti, part. pass. omyt, abwaschen, abluere, s. mygi.

Omykacý 1. z. B. kosa, s. myzdicý.

Omykám, al, ati, rupfen, s. my-

kám: swini, kůži ꝛc. omykati, - abhaaren, - depilare.

II. *rec.* omykati se, einander zupfen, zausen, vellere, vellicare se; 2) *sl.* betroffen seyn, sich betroffen fühlen, confundi.

Omyl, u, *m.* Irrung, *f.* Irrthum, *m.* Versehen, *n.* error, peccatum; na omylu býti, ungewiß seyn, zweifeln, dubium haerere: dlauho na omylu byl, newěda, kterau má wzýti, *Vel.*

Omýljm, *fut. ex.* il, iti, irren, in Irrthum führen, in errorem inducere, deludere: on gest omýlen, *Pr.*

II. *rec.* omýliti se, sich geirrt haben, errasse.

Omylný 3. irrig, nicht richtig, erroneus, falsus, fehlbahr, fallibilis, *D.* - ně, *adv.* falso, perperam, per errorem; - nost, i, *f.* Fehlbarkeit, Betrüglichkeit, (*D.*) errandi facilitas.

Omýwám, al, ati, *frequ.* v. omygi.

On, ona, ono, (vergl. das Wallische hwa, hon, hyn, yn, dänisch, han, er, Adel.) *genit.* geho, u. ho, něho, gj, nj, er, sie, es, is, ea, id, ille, illa, illud, iste, ista, istud. Der *plur. nom.* Oni u. Ony wird in Slowaken durchgängig, in Mähren großentheils, auch in Briefen statt des sonst, besonders in alten klass. Schriften üblichen Wy, welches auch der größte Theil der heutigen gelehrten Böhmen beybehalten, (wykati), gebraucht, (onikati): Oni gsau dobrý pán, Sie sind ein guter Herr, tu es bonus Dominus, u. s. w. dieß Oni u. Ony, bedeutet sonst auch Hochsie, Hochdieselben. Es wird auch vor dem Nomen gesetzt: poněwadž on kněz Ressel, *Syr.*; ale

ay on každý těmě[illegible] *Com.*; aby ona Johanna we wssem statku po ně[illegible] wlowi zůstalém byla, [illegible] Das emphatische on s. [illegible] *Il.*; on týž, ona též, o[illegible] er derselbe, sie dieselbe, [illegible] selbe, idem ille, eade[illegible] idem illud: gako Bůh [illegible] oděw Adamowi. a E[illegible] y on týž přioděl ge; o[illegible] ona sama, ono samo, er sie selbst, es selbst, ipse, o[illegible] met, ipsamet, ipsum[illegible]

Onady, s. onudy.

Onak, s. ginák (vgl. onen) [illegible] chtěli tak, a giní onak, *C[illegible]*

Onakwěgssj, *sl.* s. odchodně[illegible]

Onakwý 3, *sl.* s. odchodněg[illegible]

Onaký 3. *comp.* onakegssj, *s[illegible]* neyo-ssj, s. ginaký: neyo[illegible] ssj a neypředněgssj, Žal.

Onam, *adv.* dorthin, illu[illegible] d. Frage: wohin?

Onda, *sl.* s. ondy.

Onde, *obs.* s. tam.

Onde, y, onde, *adv.* hie u. da[illegible] et illic, passim, *Vel. K.*

Ondjm, *sl.* ěl, ěti, s. onikám[illegible]

Ondjem, al, ati, *sl.* etwas zu[illegible] rechter Zeit thun? *Ryb.*

Anm. Ondjm, (ondj[illegible] braucht man, wenn jemand [illegible] rechte Wort nicht einfällt: [illegible] djal mna, hřessil mna, ꝛc.

Ondřeg, e, *m.*, *sl.* Ondro, a, [illegible] dreas, Andreas; -ček, Ka, [illegible]

Ondy, *sl.* s. onehdy.

Onécý, onácý, onócý, *sl.* ein [illegible] wisser, unbekannter.

Onehda, folg.

Onehdy, *adv.* neulich, jün[illegible] nuper.

Oněkdy, *sl.* vorh.

Oněmjm, *sl.* oněmjem, *fut.* ěl, ěti, verstummen, stumm [illegible]

..., obmutescere, a) sprach- ... werden, mutum fieri; b) ... schweigen, conticescere: ... rekem Cynna oněmél, ...

...mim, fut. ex. il, iti, stumm, ... machen, mutum red- ..., ad silentium redigere: ... to oněmilo, K.
...mim, fut. ěl, ěti, erkran- ... in morbum incidere.
..., ona, (onna), ono, (onno), ... onoho, oné, onoho, jener, ..., illa, a, ud; na onom ... in jener Welt, in vita futura, z oného strany, jensei- ..., jenseits, ultra, trans; za ... onoho časn, in jener Zeit, quondam, prisco tempore: onen - ..., jener, dieser, ille - hic, ... 2) w onen tyden, vorige ... (acc.), priore hebdo- ...; wynes onu misu wen, ... gie mir d. andere Schüssel ... heraus.
...krát, adv. damals, tunc, ..., eo tempore, illo tem- pore, (vgl. tenkrát).
...zdrawjm, fut. ěl, ěti, sl. s. one- ...
...im, el, ati, sl. sie sagen zu ... (ersen), in 3ia perso- ... compellare aliquem: on ... tyká, a ona mu onikâ.
...koba, y, f. zrosslina, oncoba.
..., f. Hader, f. lacinia; a) ... Fußhader, in d. Stiefel, Tschis- ...; b) Wischhader, Wischlap- ..., lacinia abstersoria, od. ad abstergendum.
...dy, adv. dorthin, illac; 2) ... s. tudy.
...dyno, vorh.
...cý 3. sl. s. onécý.
..., ona, ono, sl. s. onen.
...ch, u, m. Com. u. onychl, e, m. Onichel, ein Edelstein, onyx, (ychis), mex, f. R.

Onychyn, u, m. nebet, Nagelstein (Edelstein), onychinus. R.
Opáčenj, n. Wiederhohlung, f. repetitio
Opáčený 3. wiederhohlt, repetitus.
Opáčjm, fut. ex. il, iti, s. opakugi; 2) sl. erfahren, nachforschen durch Betasten, Greifen, (cum dat. pers. auch im unzüchtigen Sinn), tactione, contrectatione cognoscere; b) überhaupt erfahren, schauen: opáč, či giž obessel ten zebrák, schau doch, ob ꝛc. 3) sl. besuchen, invisere: prissli sme wás opáčit.
Opačina, y, f. (sl.) Steuerruder, Kehrruder, n. gubernaculum, hung. kormány.

Anm. Das Ungrische apacsó, (sl. apakow), d. h. eine hölzerne Holzstange, mit einem am untern Ende angebundenen Stein, woran d. Fischer d. Wassertiefe erkennen, scheint aus opačina od. zunächst aus opáčjm b) entstanden zu seyn.

Opačitý 3. s. folg.; perversus, Syl.
Opačnj 1. (vorh.) verkehrt, a) entgegengesetzt, contrarius, inversus: slowa ta opačnj smysl magj, inversum, contrarium sensum, K. opačnj mluwenj, ironia, K. 2) schlecht, verkehrt, perversus, praeposterus: opačnj maudrost.
Opačnost, i, f. verkehrtes Wesen, inversa, perversa res, indoles.
Opačný 3. s. opačnj, R.
Opačugem, owati, sl. s. opáčjm.
Opadalky, lek, f. pl. s. pádel, D.
Opadám, fut. u. praes. al, ati, s. opadnu.

Opadáwám, al, ati, folg.

Opadlý 3. abgefallen, eingefallen, opadlegssi twák, *D.*

Opadnu, *fut. ex.* dl, dnauti, abfallen, a) herabfallen, z. B. Obst, Blätter rc. decidere, delabi; b) sinken, abnehmen, vermindert werden, subsidere, decrescere, minui; woda opadla, moke opadlo, - hat sich gelegt, *Huss.*; chaulostiwý opadá, - sinkt, - subsidet, *Com.*

Opágám, (jm), ati, *sl. f.* opogugi.

Opak, u, *m.* Widerspiel, *n.* contraria res, factum contrarium, Ez. 16, 34.; 2) *sl* ábichte, verkehrte Seite, s. rub.

Opak, *adv.* verkehrt, hinterwärts, perverse, inverse, retrorsum: oblečen gsa opak w kuklu, w nocy přenessen, *Vel.* posadiw ho opak na oslicy, *Vel.* na opak, auch blos opak, od. wopak, umgekehrt, viceversa: wopak synowé swěta činj, *Syr.* wopak swázané ruce, rückwärts gebundene Hände, ligatae post tergum manus, *R.*

Opakowánj, *n.* Wiederholung, *f.* iteratio, repetitio.

Opakugi, owal, owati, wiederholen, repetere.

Opalacý r. z. B. lopata, Wurfschaufel, *f.* ventilabrum.

Opálám, al, ati, schwingen, auswannen, *D.* Wind auf etwas erregen u. dadurch reinigen, z. B. Getreide, ventilare, vannare, z. B. frumentum; 2) fig. s. cpětugi: gedny a též wěcy (obsah modliteb) až do omrlivosti opálá, *K.* z posměchu a potupy ta slowa opětugi a opálagi, *K.* něco sobě w swém mozku opálati a kolácati, - animo volvere, Žal. *b) sl.* hin u. her bewegen, ultro, citro [...]tare.

II. *rec.* opálati se, s[...] [...]kern, sich hin u. her b[...] agitare.

Opalek, lku, *m.* Löschbr[...] titio exstinctus, tor[...] stinctus.

Opálený 3. abgebrann[...]

Opáljm, *fut. ex.* il, iti, en[...] nen, verbrennen, ve[...] adurere, amburere; b. Pfähle anflammen, [...] urere, *D.*

Opálka, y, *f.* Schwinge, [...] terschwinge, Futterwa[...] vannus pabularis, o[...] vannus, ventilabrum, [...]

Opalugi, owal, owati, [...] ljm; - pražmu, s. pra[...]

Opanowánj, *n. verb.* v. [...]fo[...] nowánj města, - Bezwi[...] *Com.*

Opanugi, *fut. ex.* owal, [...] d. Herrschaft erlangen potiri.

Opar, u: *m.* Dunst, *m.* va[...]

Opařjm, *fut. ex.* il, iti, e[...] brühen, z. B. mit Wass[...] mio calore aquae la[...] ist's etwas anders als W[...] so steht der Genit. desselbe[...] aquae; ist's so viel als m[...] ßen Wasser begießen, s[...] perfundere aqua ferve[...] abbrühen, z. B. ein Sch[...] pilos porci aqua fervid[...] lere, od. auferre; ein G[...] gel, pennas avis aqua [...]

II. *rec.* opařiti se, sic[...] heißem Wasser verbrenne[...]

Opásám, *fut. ex.* al, ati, án[...] gürten, etwas mit etwas, [...] gere, accingere, succin[...]

II. *rec.* opásati se, sich [...] gürten, se cingere, accin[...]

...accingere, od. cingi, accin-
... accingi.

...sek, ska, m. Gürtel, Geld-
...katz, m. den man um den Leib
...ret Geldlaße, f. cingulum,
...na, crumena.

...sti, fut. ex. sal, sati, s. opásám.
...sugi, owal, owati, s. opá-
...m, B.

...t, a, m. Abt, m. abbas.

...rek, tku, m. der Theil der
...Fußbekleidung, worinn d. Ferse
...t, Hinterleder, n. an den Schu-
...en, Hinterquartier, n. Ab-
...s, m. calx calcei, B.

...třewim, fut. ex. ti, ěti, grät-
...schend werden, auswärts ge-
...gene Füße bekommen, va-
...rum fieri.

...řkář, e, m. Absatzschneider, D.

...třenj, n. Besichtigung, f. in-
...spectio; contemplatio; 2)
...Versorgung, provisio: mohl-
...by lepšj opatřenj mjti, - Un-
...terhalt, - K. opatřeni mládeu-
...tu z fola králowského, K.;
...Versorgung, f. curatio: ta wěc
...wého opatřenj potřebuge,
...Pr. do dalšjho opatřenj, pro-
...visorisch, interim, Vel.

...třjm fut. ex. il, iti, en, be-
...sichtigen, inspicere, contem-
...plari; 2) verschaffen, concili-
...are, adferre, parare, com-
...parare; 3) versorgen od. verse-
...hen mit etwas, prospicere a-
...licui de re od. rem, od. instru-
...ere aliquem re; školy mistry
...opatrowali, K. králi opatřiti
...někoho; 4) zu Wege bringen,
...besorgen, curare, efficere,
...procurare: opatřil, aby
...wjce sandem státi nemusyl,
...Bůh že to při wládaři opatřj;
...gest na poctiwosti opatřen
...let sanbce, - für seine Ehre Sor-

ge tragen; - prospiciat honori
ejus; newopatřen čgjšj traginy, K.

II. rec. opatřiti se, il, iti, ně-
čjm, sich versorgen, versehen,
prospicere sibi: pewnostmi se
opatřj, K.

Opatřitel, e, m. Verschaffer, Ver-
sorger, m. curator, procura-
tor, K. 2) episcopus?? ἐπί-
σκοπος? Proch. B. 1 Pet. 2, 25.
- lkyně, f. - inn, f. - trix

Opatrný 3. vorsichtig, bedächtig,
bedachtsam, providus, cau-
tus, circumspectus; klug, prü-
dens; - ně adv. provide, cau-
te, circumspecte, prudenter;
- nost, i, f. Vorsichtigkeit, Be-
dächtlichkeit, Bedachtsamkeit, f.
providentia, provisio, cau-
tio, prudentia; Klugheit, f.
prudentia.

Opatrowánj, n. Wartung, f. cu-
ratio; 2) Behütung, Bewah-
rung, Beschützung, f. custodia,
tutela, defensio, conservatio;
opatrowánj Božj, d. Vorse-
hung, providentia, admini-
stratio rerum creatarum.

†Opatrownj, jho, m. Beschauer,
m. lustrator? R.

Opatrownjk, a, m. Wärter, Pfle-
ger, m. curator; opatrownjk
wčel, Bienenmann, Bienen-
wärter, curator apum; 2)
Behüter, Beschützer, m. custos,
tutor, servator, defensor;
- nice, f. curatrix; 2) Schütz-
erinn, f. tutrix.

Opatrugi, owal, owati, warten,
abwarten, pflegen, curare, 2)
behüten, bewahren, beschützen,
bewachen, custodire, tueri,
servare, custodire; opatro-
wat někoho na zámku, - cu-
stodire; opatrug tě P. Bůh!
Gott behüte dich, beym Abschied

nehmen, vale od. auch Deus te tueatur.

II. rec. opatrowati se, sich versorgen, pflegen, curare; 2) Vorsicht brauchen, vorsichtig seyn, cavere, providere: před auklady se opatrowati.

Opatský 3. äbtlich, abbatialis.

Opatstwj, n. Abtey, f. abbatia; 2) Abtwürde, f. dignitas abbatialis.

Opaučám se, al, qti, sl. zerlechzen, d. Reife verlieren, wie ein Faß.

Opausstám, ati, sl. s. opausstjm.

II. rec. opausstati se, sl. verzogen, nachlässig seyn, animum despondere.

Opausstěnj, n. s. opusstěnj.

Opausstjm, ěl, ěti, s. opusstjm.

Opautám, al, ati, fesseln, vincire, s. folg

Opautánj, n. Fessel, pl. vincula, w opautánj swém se Kochá bohač, Com.

Opaženj, n. Tafelwerk, n. tabulatum, Ex. 26, 29. B. cath.

Opážjm, fut. ex. il, iti, täfeln, tabulare, ibid. s. taflugi, B.K. 2 Par. 3, 6.

Opečugi, owati, s. ostarám, Syl.

Opekám, al, ati, s. opeku.

Opekanec, nce, m. sl in der Nähe der Gluth od. Flamme gebackene länglichrunde Klößchen (Nockeln), eine Weihnachtsspeise, f. etwa pastilli usti: makowé (a medowé) opekance.

Opeku, (ču), fut. ex. opekl, opecy (opect, opyct), opečen, abbacken, anbacken, z. B. Brod, coquere; b) backen, dörren, z. B. Obst, torrere; 2) abbraten, braten, assare.

Opelichám, fut. ex. al, ati, sich mausen, d. Federn ablegen, pennas ponere.

Opelichawost, i, f. Kah calvitium, calvities

† Opelka, y, f. zrostlina,

Openec, nce, m. wor opnu), mor. & sl. opon sl. auch zádussnjk, a, m dermann, m. Gundelre coma hederacea, Li földi borostyán, k dra fű, Lumn. F. P.

Opěnjm, fut. ex. il, iti, a mugi, abschäumen, ab despumare.

Opěnka, y, f. ein Schwamm.

Opěnowačka, y, f. (sl. a sáněk, nku, m.) Scha f. Schaumlöffel, m. tru gula, (spatha, Syl.)

Opentljm, fut. ex. il, iti, wedu; beschummeln, b pen, hintergehen, ind decipere.

Opěnugi, owal, owati, s. o

Opepřený 3. mit Pfeffer g gepfeffert, piperatus.

Opepřjm, fut. ex. il, iti, e fern, piperare, pipere dire; fig. opepřené ma zným hněwem Božjm,

Opera, y, f. Oper, f. dram sicum (melicum), smě pera, komische Oper.

Operacy, f. Operation, f. ratio, e. g. medicinae,

Operadlo, a, n. sl. Lehne, crum, reclinatorium.

Operu, sl. operem, fut. w abluere, emundare.

Opeřenj, n. Befiederung, f visio pennis.

Opeřený 3. befiedert, pen od. pinnatus, z. B. Vogel řená střela, gefiederter telum pennatum, sa

pennigera; 2) hussým taslo- ... opereno? *B.*

... *fut. ex.* il, iti, befiedern, ... Federn versehen, z. B. einen ..., befielen, pennis (plu- ...) instruere avem, pennas ... addere avi; so auch ...

II *rec.* opeřiti se, Federn be- kommen v. Vögeln, sich befielen, plumescere.

Operugi, owal, owati, operiren, operare, *Com.*

Pěssý 3. zu Fuß, ohne Pferd, equo privatus, pedes (itis)

Pěssem, *fut. ex.* al, ati, od. el, eti, zu Fuß werden, peditem fieri: s koně ssedali a opěssali, *Troj.*

Opět, *adv.* wieder, wiederum, iterum; opět y opět, zu wie- derholten malen, iterum ite- rumque, iteratis vicibus.

Opěti se, *sl.* s. opeřu.

Opětně, *adv.* wiederhohlt.

Opětowánj, *n.* s. opakowánj.

Opětugi, owal, owati, s. opakugi.

Opěty, *bess.* opět.

Opičák, a, *m.* ein Affe männlichen Geschlechts, simius.

Opice, *f.* der weibliche Affe, si- mia; 2) ein Affe weiblichen, od. männlichen Geschlechts; na o- pice wynesti někoho, jemand für einen Narren halten, äffen, ludibrio habere, illudere; býti od. mjti opicy, s. un- ter mám; 3) verächtlicher Nach- ahmer: Izraelssti byli Ammo- nytských opice, *K.* - čka, y, *f.* od. - čátko, a, *n. dim.* Äffchen, n. simiolus, simiola.

Opichám, al, ati, stampfen, zer- stampfen, tundere, pinsere.

Opichárna, y, *f.* Stampfmühle, *f.* pistrinum, mola tudicularia.

Opicj 1. v. Affen, simininus; opi- čj nos, Affennase, nasus simus; opičj twář, láska *ic. D.*

Opjerám, *sl.* s. opjrám.

Opjgenj se, *verb.* v. folg.

Opigi, *fut. ex.* opil, opiti, betrin- ken, inebriare.

II. *rec.* opiti se, sich betrinken, se inebriare od. inebriari.

Opjgjm, el, eti, *freq.* v. vorh.

Opilec, lce, *m.* Trunkenbold, *m.* potor, potator; 2) od. stoklas, ssmatůch, Schwindelhaber, *m.* Schwindelkraut, *n.* Dollrich, Lolch; lolium temulentum, *Lin.*

Opilka, y, *f.* Trunkenboldin, *f.* potatrix; 2) s. opilec 2)?

Opilky, s. odpilky.

Opilstwj, *n.* Trunkenheit, ebrie- tas.

Opilugi, owal, owati, ohoblu- gi, bestoßen, s. pilugi.

Opilý 3. betrunken, ebrius.

Opjnám, al, ati, umhängen, ve- lare: zastřenj koltrami se opj- ná; b) s. okasám.

II. *rec.* opjnati se, sich um- heften, umgürten, cingi, cin- gulo muniri, *B.* 2) s. okasám se.

Opiplám, *fut. ex.* al, ati, *sl.* oba- brám, betasten, contrectare; prsy, *Ez.* 23, 3.

Opjrám se, al, ati, *fr.* v. opru.

Opjssi, *fut.* opsal, opsati, beschrei- ben, bess. wypjssi.

Opissky, ů, *m.* Hülsen, d. sich beym Stampfen ablösen, canicae, quisquiliae.

Opjtám se, *fut. sl.* s. ptám se.

Opiti, s. opigi.

Opitj, *n.* Trunkheit, *f.* inebriatio: pád aneb hřjch z opitj possly.

Opitugem se, *sl.* s. ptám se.

Opláceni, *n.* Zurückzahlen, *n.* re- stitutio, *B.*

Opláči, *fut. ex.* oplakal, oplakati, beweinen, flere deplorare, deflere, lacrymare, lacrymis prosequi, rem.

Oplacugi, owati, s. oplatjm.

Oplácým, el, eti, vorh.

Oplakáwám, al, ati, *freq.* v. opláči.

Oplákuu, s. wyplákuu.

Oplan, a, *m. sl.* Taugenichts, nauci homo.

Oplanjm, *fut. obs.* s. obnažjm, oholjm.

Oplaskugi, owal, owati, sich setzen, (v. Geschwulst u. dergl.) subsidere, detumescere: otok oplaskuge.

Oplatek, tku, *m.* Oblate, *f.* orbiculus farinaceus, crustulum farinaceum, insgemein hostia: swalený oplatek, trubička, Hohlhippe, *f. D.*

Oplátka, y, *f.* Erwiederung, Vergeltung, *f.* remuneratio, relatio.

Oplatjm, *fut ex.* il, iti, oen, eigentl. zurückzahlen, solvere debitum, restituere, Syr 29, 2; b) erwiedern, vergelten, referre aliquid, remunerari, reddere.

Oplatkář, e, *m.* Pastetenbäcker, *m.* crustularius.

Oplchalý 3. kahl, calvus, glaber; -lost, i, *f.* Kahlheit, calvitium, calvities.

Oplchám, *fut. ex.* al, ati, kahl werden, calvum fieri, calvescere.

Oplchawost, i, *f.* lezenj wlasů, das Ausgehen, Ausfallen der Haare, defluxus capillorum.

Oplecko, a, *n. sl.* ein kurzes Frauenzimmerhemd, Brust- od. Achselhemd.

Oplem, *fut. ex.* eti, *sl.* sch[...] betrügen, defraudare.

Oplegi se, *fut. ex.* oplel, *sl.* s. omesti se (ometu [...]

Oplen, u, *m. sl.* (woplj [...] das Kopfstöckel, am [...] worauf d. Leitern liege[...] tentaculum capitatu[...]

Oplessiwjm, *fut.* eti, *sl.* s. op[...]

Opletám, al, eti, s. oplet[...]

Opletám se, knaupeln, fig[...]

†Opletnjk, u, *m.* zrostliz[...] lystegia.

Opletu, *fut. ex.* opletl, o[...] opleten, umflechten, ci[...] plectere.

Oplotec, tce, *m.* Krippe, *f.* [...] werk, s cratea, *D.* opl[...] ohraditi, krippen.

Oplotení *f.* z pažení, d. [...] wand, praesepia, i. e. [...] horrei, *R.*

Oplotjm, *fut. ex.* il, iti, ce[...] zäumen, circumsepire, [...]

Opluhawjm, *sl.* s. pluhawj[...]

Oplýwám, al, ati, mit dem [...] strument der Sache, eige[...] überfließen, redundare: [...] můg nal cwás, až oplýwa[...] 2) Überfluß haben an e[...] abundare, redundare; 2[...] der Präposit. w, u. dem [...] z. B. oplýwati w rozkoš[...] äußerst schwelgerisch seyn, [...] xuria diffluere.

Oplzlý 3. unfläthig, unzü[...] z. B. Worte, rc. obscoe[...] spurcus, *K.* - ně, *adv.* spu[...] - lost, i, *f.* - gkeit; - gkeit, *f.* [...] scoenitas.

Oplznem, *fut.* zl, znauti, [...] oplchám.

Opnu, opnu se, *fut.* opal, opn[...] ti (*sl.* opěti), s. opjnám

Opodál, *adv.* fern, weit, in e[...] ger Entfernung, procul, l[...]

ge, longinque. auch mit od. opodál od města, *Vel.*

Opogený 3. betrunken, petulentus, vinolentus, temulentus: fig. swětem opogený člowěk, *Com.*

Opogjm, *fut. ex.* il, iti, betrinken, inebriare.

Opogný 3. berauschend, vi inebriandi praeditus; opogný nápog.

Opogugi, owal, owati, s. opogjm: opoguge ge dobrými wěcmi swými, *B.*

II. *rec.* opogowati se, sich betrinken, überfüllen, inebriari, *B.*

Opomjnám, ati, *sl.* s. připomjnám.

Opominu, *fut. ex.* nul, nauti, unterlassen, stehen lassen, intermittere, differre.

Opomjtám, al, ati, verwerfen, verachten, rejicere, contemnere; -ánj, *n. verb.*

Opona, y, *f.* Vorhang, *m.* velum, plaga, b) Bettvorhang, velum lecti, *Com.* c) plachta sskowá, Segel, *n.* velum, (seltene Bedeutung. s. plachta); opony roztáhnauti, vela pandere; 2) Zwerchfell, *n.* diaphragma, (atis).

Oponka, y, *f. dim.* v. vorh. kleiner Vorhang; 2) *mor.* & *sl.* s. oprsnec, *Lam. F. P.*

Opocjm se, *fut. ex.* il, iti, schwitzen, sudare.

Opowážjm, se, *fut. ex.* il, iti, sich unterstehen, sich entblöden, sich erwinden, audere, sustinere, sich erkühnen, audere; 2) *cum genit. rei* od. *pers.* wagen, der Gefahr aussetzen, in discrimen adducere, periculo objicere: opowážiti se žiwota swého, *B. Cyr.* opowážil se toho nebezpečenstwj, er wagte sich an d. Gefahr, *Cyr.* opowážil se smrti pro někoho; desýti osob z wogska swého se opowážil, - setzte der Gefahr aus, *Vel.* vgl. odwážjm se.

Opowážliwý 3. verwegen, frech, audax, temerarius, confidens; -wě, *adv.* audacter, confidenter, temere; -wost, i, *f.* Verwegenheit, Frechheit *f.* audacia, confidentia, temeritas.

Opowažugi se, owal, owati, s. opowážjm se.

Opowěd, i, *f.* Melden, Ansagen, *n.* indicatio (insinuatio) praevia, bez opowědi ohne sich zu melden; s opowědj něco činiti.

Opowjdač, e, *m.* Ansager, *m.* indicator, insinuator, nunciator.

Opowjdám, al, ati, s. opowjm.

Opowjdatel, e, *m.* s. opowjdač.

Opowjdka, y, *f.* bess. opowěd.

Opowjm, *fut. ex.* opowěděl, opowědjti (opowěděti), jemand melden, insgemein insinuare, jemands Gegenwart od. Ankunft anzeigen, nunciare alicujus praesentiam, adventum; k králi ho opow. *Cyr.* b) überhaupt ankündigen: opowjdati shromáždění zwolěným trauben jm, *K.*

II. *rec.* opowědjti se, sich melden, seine Gegenwart bekannt machen, indicare praesentiam suam; 2) melden anzeigen, bekannt machen, significare, indicare, aperire.

Opowrhlý 3. s. opowržený.

Opowrhnu, *fut. ex.* opowrhl, opowrhnauti, opowržen, s. opowrhugi.

II. *rec.* opowrhnauti se, s. opowrcy se.

Opowrhu, *fut. ex.* opowrhl, opowrcy, opowržen, verb.
II. *rec.* opowrcy se, sich zu sehr erniedrigen, muthlos seyn, niederträchtig handeln, se abjicere, animum abjicere, abjectum esse, *B.*

Opowrhugi, owal, owati, verachten, (verwerfen), contemnere, despicere, aspernari, spernere.
II. *rec.* opowrhowati se, s. opowrcy se.

Opowrženec, nce, *m.* ein niederträchtiger Mensch, Auswürfling, abjectus homo.

Opowrženj, *n.* Verachtung, *f.* contemtus, contemtio; 2) Niederträchtigkeit, animus abjectus.

Opowrženliwost? *f.* Niederträchtigkeit, *f.* animus abjectus; illiberale turpe facinus: nizádné opowrženliwosti se nedopaussteti.

Opowržený 3. verachtet, verwerflich, contemtus, despectus; 2) muthlos, niedergeschlagen, abjectus: to mne ciný mnohem opowrženěgssiho, das macht mich viel muthloser, abjectiorem me reddit; - nost, i, *f.* s. opowrženj: tisycerým opowrženostem se podrobiti; 2) Muthlosigkeit, Niedergeschlagenheit, Fassungslosigkeit, abjectus animus.

Opozdjm se, *fut. ex.* il, iti, sich verspäten, morari; - děnj *n.* Verspätung, *f.* *K.* moratio, cunctatio.

Opkáhám, al, ati, s. opkáhnu.
II. *rec.* opkáhati se, folg.

Opkáhnu, *fut. ex.* hl, hnauti, wzkáhnauti, zl. záhnati, mit dem Instr., ausholen, auf, in d. Höhe heben, intendere, efferre, [...] lere: opkáhl rukau swau, [...] wbekil, *K.* opkáhl rukau [...] holi, *B.* mečem na měst[...] b) mit dem Akkus. opká[...] mne, sie schlugen, hauten [...] *Com.*

Opkáhám se, üblicher opkah[...] byk se nepřátelé na wás o[...] hali, nic wám nepssko[...]j.

Opkáhnu se, s. opkáhnu.

Opraný 3. ausgewaschen, lo[...]

Oprasťowaný 3. owaný (opia[...] (v. pressa, prasta), gegürt[...] (eigentlich geschnallt), gerü[...] cinctus: oprasťowání gsa[...] vkrutnosti, *K.*

Oprasťugi, owal, owati, u[...] schnallen, umgürten, cinge[...] vgl. verb.

Oprássim, *fut. ex.* il, iti, en, a[...] stauben, z. B. ein Buch; 2) pu[...] vere purgare, auch pulv[...] rem excutere libro.

Oprassiwjm, *fut. ex.* il, ěti, [...] Krätze bekommen, scabie in[...] ci, *K.*

Oprassnice, *f.* s. prassnice.

Oprassugi, owati, s. oprássim.

Oprasym se, *fut. ex.* yl, yti, fe[...] Feln, parere.

Oprat, oprat, i, *f.*, mor. oprat[...] (viell. obratal) Lenkseil, Lei[...] seil, *n.* versoria, ae, *f.* funi[...] versorius.

Oprátka, y, *f.* *dim.* ein kleine[...] Lenkseil, kleines Seil, funicu[...] lus versorius, resticula.

Opratnj 1. z. B. opratnj kůň [...] Leitseilpferd, *n.* equus verso[...] rius.

Oprawa, y, *f.* Verbesserung, a[...] Befreyung v. Fehlern, emendatio, correctio; b) wenn man etwas noch besser macht, mutatio in melius; 2) Ausbesserung,

f. reparatio, z. B. chrámu; *B.* 3) oprawa na studni, Einfassung des Brunnes, crepido, (inis), *f.*

Opráwce, *m.* Flicker, plicator, *D.* 2) *ol.* s. zpráwce.

Oprawdiwý 3. ächt, authentisch, genuinus, *D.* - wě, *adv.* wahrhaftig, vere; - wost, i, *f.* Ächtheit, Wahrhaftigkeit, *f.* genuina indoles, sinceritas, veritas.

Oprawdowý 3. wahrhaftig, verus, (bess. vorh.); 2) ernstlich; a) nicht scherzhaft, severus, gravis, serius: od oprawdowých mečů někdy přestati, *Com.* b) nachdrücklich, gravis, severus, acer; c) nicht erdichtet, serius, verus; - wě, *adv.* vere; a) severe, graviter seria: o stawenj chrámu se oprawdowě přičinili, *K.* b) graviter, severe, acriter: oprawdowě ge k tomu probuzuge, *K.* c) serio, vere: oprawdowé sme audowé Krysta P. *Konf.*; - wost, i, *f.* Ernst, *m.* Ernsthaftigkeit, severitas, gravitas.

Oprawdu, *adv.* im Ernst, wahrhaftig, wirklich, revera, vere, sane, profecto, buď žertem, neb oprawdu, *Vel.* oprawdu to mjnjm, ich meyne es im Ernst; oprawdu ge tu zyma; oprawdu nic newjm, gá nebudu pjti, oprawdu nebudu pjti.

Oprawenj, *n.* Verbesserung, *f.* a) Befreyung v. Fehlern, emendatio, correctio; b) wenn man etwas noch besser macht, mutatio in melius: oprawenj wjna; 2) Ausbesserung, reparatio, refectio; Flicken, *n.* refectio, reparatio; 3) *sl.* obraba, Einfassung, Umgebung, *rc.* cinctura.

Oprawjm, *fut. ex.* il, iti, en, verbessern, a) v. Fehlern befreyen, emendare, corrigere: b) besser, od. vollkommener machen, mutare in melius; wjno gednostegné a neoprawowané; 2) ausbessern, reparare, Kleider flicken, sarcire, reficere, reparare; 3) *sl.* s. obradjm, einfassen, umzäunen, *rc.*

II. *rec.* oprawiti se, gesund werden, gut werden, verbessert werden, curari, restitui, *Ex.* 47, 8.; 2) besser thun, berichtigen: opraw se w swých slowjch.

Oprawitel, e, *m.* Verbesserer, *m.* emendator, corrector; 2) der umfaßt, umzäunt, *rc.*

Oprávka, y, *f.* Flickerey, *f.* Flickwerk, *n.* refectio, reparatio; 2) Feile, Verfeinerung, *f.* lima: to oprávky potřebuge, lima opus habet.

Oprawugi, owal, owati, s. oprawjm.

Oprchlý 3. entblößt, v. dem etwas abgefallen ist, nudatus, z. B. hlawa, strom, ein entblätterter Baum, *rc.*

Oprchnu, *fut. ex.* chl, chnauti, entblößt werden, nudari, s. vorh.

Oprsknu se, *fut. ex.* s. rozpuknu se, disrumpi, *D.*

Oprsky od. oprsky, ů, *m. pl. sl.* das zurückgelassene beym Essen od. Trinken.

Opru, (ru), opřeš, *fut. ex.* opřel, opřjti, stemmen, imponere.

II. *rec.* opřjti se, sich stemmen, inniti; 2) *cum dat.* sich widersetzen, resistere: gim se opřeli, a o to se zasadili, *Vel.* někomu se zmužile opřjti; zgewné mocy se opřeli a bránili; opři se sám sobě.

Opřjjm, *fut.* eti, s. oprchnu.

Opruzugi, owal, owati, bess. zpruzugi: stané wěcy opruzugi cesty može.
Opsánj, n. Beschreibung, bess. wypsánj.
Opsati, s. opjssi.
Opsyolý, ol 3. s. nestýdatý, Hr. z. G
Opsugi, fut. ex. owal, owati, sl. & ol. d. h. lzhaněti, osočiti, co psa.
Opsy (u) se, fut. ex. el, eti, hün-disch werden, cani similem fieri, D.
Optám se, fut. ex al, ati, mit u. ohne Genit. befragen, fragen, quaerere ex aliquo, percontari ex od. ab aliquo auch aliquem; interrogare od. rogare aliquem.
Optykus, a, m. Optiker, opticus, Com.
Opúčam se, s. opaučam se.
Opuchám, ati, s. opuchnu.
Opuchlina, y, f. s. otok.
Opuchlý 3. s. oteklý.
Opuchnu, fut. ex. chl u. chnul, nauti, aufschwellen, intumescere.
Opučjm se, fut. iti, s. opaučám.
Opuka, y, f. Tof od. Tofstein, tofus, tophus, od. zemlená, zermahlener Tofstein, coementum.
Opusstěnj, n. Unterlassung, f. intermissio, omissio; 2) Verlassung, a) das im Stiche Lassen, relictio, desertio; b) wenn man davon gehet, relictio; c) wenn man jemand ohne Hilfe läßt, desertio.
Opusstěný 3. unterlassen, omissus; 2) verlassen, im Stiche gelassen, ohne Hilfe gelassen, hilflos, desertus.
Opustjm, fut. ex., il, iti, unterlassen, intermittere, omittere; 2) verlassen, a) im Stiche lassen, relinquere, deserere,

b) ohne Hilfe lassen, deser[e]
c) v. etwas fortgehen, reli[n]quere; 3) z. B. wodau, [a]
Wasser ringsherum einschl[ie]ßen, aqua circumdare, aq[ua]
circumfundere: woda
wssudy opusstěn byl, K. B.
nicht achten, nicht befolge[n]
non observare, Žal. 119, [...]
Opykám, fut. ex. al, ati, b[...]
(nicht sl.), bereuen, poeniter[e]
Opýtám se, fut. ati, sl. s. optám
Opytugem se, owati, sl. vorh.
Or, e, m. bogowný kůň, Kri[egs]pferd, n. Gaul, m. Kriegspfe[rd]
n. dextrarius, caballus.
Orác (worác), e, m. Ackerman[n]
Ackersmann, Pflüger, arato[r]
B. 2) Ackerknecht, Kleinknech[t]
m. servus ad aratrum.
Oračka, y, f. s. oránj; w orač[ce]
se dáti, K.
Oracý, f. Oration, Rede, f. ora[]
tio; 2) sl. adj. 1. term. s. orn[ý]
Oracyna, y, f. sl. Ackerfeld, g[e]
ackertes Feld, n. arvum.
Orakulnj 1. das Orakel betre[f]fend: orakulnj duch, Cyr.
Orakulum, n. Orakel n. oracu[]lum, (gen. pl. orakul u. ora[]
kulj, Cyr.)
Orám, od. ori (oru, -αρόω, arare
ären, (im Elsaß), angl. ear, hol[l.]
aeren), oral, orati, pflügen
ackern, arare; lenochem ora[t]
s. lenossjm, Cyr.
Oránj, n. Ackern, Pflügen, n. a[]
ratio.
Oranina, y, f. s. oracyna.
Orant, a, m. s. hlediř, Vd.
Orawa, y, f. der Fluß Orawa
Arva; 2) Bergschloß, Orawa
Arva; 3) d. Landschaft, Ora[]
wa od. Arva, jetzt das Arwaer
Comit. in Ungarn, Comitatu[s]
Arvensis.

Orawec, wce, m. ein Arwaer od. Arwer, Arvensis.

Orawka, y, f. Arwaerinn, f. Arvensis, f.

Orawský 3. Arwaer, Arvensis; -ský od. po-sku, adv.

Orba, y, f. s. oránj, Ackerwerk, n. aratio, Syr. 7, 16. 3 Mach. 12, 1. Landwirthschaft, f. agricultura.

Ordonanka, y, f. ? Ryb.

Orda, y, f. stádo, Horde, f. caterva, D.

Ordnik, u, m. (obs.) Schlachtordnung, f. acies.

Ordynugi, owal, owati, ordiniren, zum Geistlichen weihen, consecrare (ordinare), Kroc. -nowánj, verb

Ořech, a, m. Nuß, f. nux; wlaský ořech, welsche Nuß, nux juglans, auch blos juglans, (ndis); ljskowý oř. s. lěskowec; králowský od. wlaský oř. Haselnuß v. der rothen Art, Vel. Hrb. panenský oř. Bartnußbaum, corylus sativa (fructu maximo, rotundo); b) d. Frucht dav. ořech Indyanský aneb mořský, Indische od. Meernuß, f. nux Indica, Vel. 3) oř. swinský, Saubrod, Erdrübe, Waldrübe, f. cyclaminus, panis porcinus, Vel.; wodnj oř. s. kotwice 4), zemský oř. sl. s. ořjšek zemský; 2) Nußbaum, m. nux; 3) na lu u. na kussi, (kost, na kterauž se střela nakládá), d. Nuß am Bogen, astragalus, epitoxis, fibula ossea, na ořech přiložiti, s. napnu, Syl. 4) Arschessen, n. Arschlöffel, m. specillum ani, Syl. 5) d. Nuß am Feuerschloß, capitellum, 6) d. Nuß beym Schloße, foramen excussorii, R.

Ořechowec, wce, m. s. křiwatec; 2) sl. s. ošleyš.

Ořechowý 3. nußbäumen, aus Nußbäumen, nucens.

Orel, gen. orla, m. (vgl. mit) Adler m. (adel-aar, großer Vogel), aquila mas, mořský orel, soll nach D. dasselbe, was kostilomec seyn

†Orelánjk, u, m. zrostlina, bixa.

Orem, sl. s. oru.

†Ořešák, u, m. juglans, Nußbaum?

Ořešec, šce, m. sl. s. ošleyš.

Ořešj, n. od. ořešina, y, f. Nußwäldchen, n. nucetum; b) zrostlina zemských ořechů, z njž y kwjtj ořešjm slowe, herba et flores lathyri tuberosi, bunii, ornithogali.

Ořešina, y, f. Haselstaude, f. corylus.

†Ořešnjwka, y, f. zrostlina, pyrenula.

Ořezám u. ořeži, fut. ex. ořezal, ořezati, beschneiden, circumscindere.

Orgán, u, m. sl. s. warhany; -ár, a, m. Orgelmacher, organarius; -rka, y, f. -inn, -ria, -ráw, -rčin, 2c. wie bey, mlynář; -nysta, y, m. s. warhanjk.

Orgánugem, owal, owati, sl. a. f der Orgel spielen, organum tangere.

Orgowán, u, m. sl. Göm. s. bez wlaský.

Oři, s. orám.

Orientský 3. orientalis; orient. perla, Syl.

Ořjšek, sl. orješok, šku, m. dim. Nüßchen, n. nucula; ořjšek zemský, nach einigen, kaštan zemský, sl. zemský ořech, Erdnuß, u. zwar, a) Erdeichel, Erdfeige, f. lathyrus tuberosus,

Lin. D. b) Erdkastanie *f.* bunium, *Lin.* 2) Trüffel, *f.* tuber; d) Vogelmilch, *f.* ornithogalum; 2) *sl.* hie u. da, s. muškátowý ořech; 3) ořjšky weliké y malé, große u. kleine Pfeffernüße (Zuckerbeck.), dulcia piperata.

Orkáf, u, *m. mor. & Lomn.* s. kaupě 2); orkáf zaplatiti, *Lomn.*

Orljčátko, *a, n dim.* junger Adler, pullus aquilae.

Orlice, *f.* das Weibchen des Adlers, der weibliche Adler, aquila femella; (es wird auch oft überhaupt für orel gesetzt); 2) - Orliß, *f.* Adlerfluß, *m.* im Königgr. Kr. Aquila.

Orljče, ete, *n.* s. orljčátko.

Orljček, čka, *m. dim.* v. orel; 2) *gen.* čku, *m.* Leberkraut, Balsamkraut, *n.* aquilegia, (nach *D.* s. gatrnjk.)

† Orličenec, nce, *m.* zrostlina, aquilaria?

Orljcj 1. Adler-, Adlers- od. vom Adler, aquilinus; orljcj kámen; Adlerstein, *m.* aetites; orljcj nos, Habichtsnase, *f.* nasus aquilinus od. aduncus; orljcj kapradj, Adlerkraut, *n.* pteris aquilina.

† Orličnice, *f.* zrostlina, aquilicia.

Orlog, e, *m. obs.* horologium.

Orlowý 3. s. orljcj: orlowý řád, Adlerorden, ordo equester aquilae.

Ornát, u, *m.* Meßgewand, *n.* vestis liturgica, stola.

Orné, ého, *n.* Ackerlohn, *m.* merces pro agricultura, *D.*

Ornice, *f.* d. h. orna země, *Puchm.*

Orný 3. pflügbar, was gepflügt werden kann, arabilis.

Orobanka, y, *f.* Erwenwürger *m.* (Pflanze), orobanche, *D*

† Orobinec, nce, *m.* zrostlin typha.

Orodowánj, *n.* Fürbitte, *f.* d precatio, intercessio.

Orodownjk, *a, m.* Fürbitter, d precator, Fürbitter bey Got intercessor, interpellator - nice, *f.* - inn, *f.* deprecatri interpellatrix.

Orodugi, owal, owati, (v. ora re?) Fürbitte einlegen, inte cedere, deprecari.

Orsáckový 3. *sl.* (im gem. Leben vom Ungr. ország, Reich, Land) gemein, Land-, publicus, or sácká cesta, s. sylnice; 2) vor züglich, praecipuus: o - á zy má, grimmige Kälte, orsáck pacholek, egregius masculus

Orscy, e, *m.* Schmalzblume, *f* ficaria.

Orseyl, z čeho lakmus dělagj.

Ort, u, *m.* (viell. v. quart, quort? der vierte Theil v. etwas, z. B v. Thaler, Ort, quadrans, 4ta pars, ferton: ort (ferton ge dné hřiwny, 16 grossů Praž ských, *Vel.*

Ortel, e, *m.* Urtel, *n.* gerichtlicher Ausspruch, Urtheil, *n.* sententia, judicium, poslednj ortel, Endurtheil, *n.* sententia finalis, slepý ortel, gerichtliche Meynung auswärtiger Rechtsgelehrten? na nawčenj a slepé ortele do Magdeburku posýlá, *Vel.* ortel wynássetj, sententiam ferre.

Ortelnj 1. das Urtel betreffend.

Ortelugi, owal, owati, Urtheil sprechen, verurtheilen, sententiam ferre, damnare; *K.* kniby k spálenj -; neposlussné k zlořečenstwj.

Ortutjm, *fut. ex.* il, iti, mit Queck-silber bestreichen, belegen, insbesondere verquicken, amalgiren, metalla mercurio fricare et in massam redigere.

Orx, s. orám.

Oradj, n. *obs.* folg.

Orudj, n. *obs.* s. zbraň; nach *Lexikis* s. nádobj, nářadj.

Orwu, *fut ex.* orwal, orwati, ausreissen, (beraufen), vellere.

Ořwu, *fut. ex.* ořwal, ořwati, umbrüllen, circummugire, circumrudere.

Orygynál, u, *m.* Original, *n.* Urschrift, originale, - lnj 1. Original-, originalis: orygynálnj exemplář, *Cyr.* orygynálnj kniha, *K.*

Oryon, a, *m.* s. kosa 2), *B.*

Osa, y, *f.* Achse, *f.* am Wagen, axis, os nebes od. swěta, Himmelsachse, *f.* axis coeli, *D.* 2) od. wos, a, *m.* (*boh.* nicht *sl.*), Weise, *f.* vespa.

Osa, y, *f.* vorh. 2) (*sl.*), Wespe, *f.* vespa.

Osáchnu, *fut. ex.* chl, chnauti s. osákn: osáchli lidé; hned osáchnauti, e než swůg zas schowati.

Osada, y, *f.* kolonye, Kolonie, *f.* colonia; 2) Kirchspiel, *n.* ecclesia; 3) Kirchsprengel, *m.* dioecesis ecclesiastica: arcybiskup w zemjch swé osady etc. *Vel.* 3) *sl.* s. dědina, wes.

Osadjm, *fut. ex.* il, iti, zen, besetzen, occupare, praesidium imponere: osaditi bránu strážnými, *Com.* strážnými někoho; lidem osaditi lod, ozbrogiti, - bemannen; 2) besetzen, bestellen, einsetzen, constituere: auřad někým osaditi, *Pr.* osazowali auřady, kým se jim widělo; osaditi jaud proti někomu; 3) ansiedeln, Wohnung verschaffen, illocare, *B.*

II. *rec.* osaditi se, sich ansässig machen, sich ansiedeln, sedem ponere, domicilium figere, illocare se.

Osadnj 1. das Kirchspiel, den Kirchsprengel betreffend, dioecesanus; d. Kolonie betreffend, colonialis.

Osadnjk, a, *m.* Kolonist, Anbauer, Ansiedler, neuer Einwohner, Fremdling, Eingezogener, *m.* (sonst auch nowý osadnjk); 2) Kirchkind, *n.* attributus templo, consors templi; - ice, *f.* Ansiedlerinn, Kirchkind, *n.* colona; consors templi, dioecesana, 3) s. dědinčan, wesnjk.

Osáknu, *fut. ex* kl, knauti, langsam durch abträufeln trocknen, trocken werden, sensim siccari, exarescere; versiegen, vertrocknen, exarescere: osákly wody potopy; řeka osákne, - wird allmählig versiegen, vertrocknen, *B.*; fig. schwinden, evanescere: oni tak s chrámem, oběťmi a ceremonyemi osáknau, i. e. pomalu gich v. býwati bude, *Com.* vgl. sáknu, sakám, osýknu.

Osamělý 3. einsam geworden, einsam, solitarius, - le *adv.*

Osamjm, *fut ex.* ěl, ěti (sám zůstanu), einsam werden, solitarium fieri: osaměl a osyřel, *Com.* - jwám, al, ati, *fr.*

Osamotě, *adv.* s. samotně.

Osamotnjm, *fut.* ěti, s. osamjm.

Osapjm se, *fut. ex.* il, iti, na někoho, mit Worten anpacken, anfahren, increpare aliquem, invehi in aliquem.

Osatý 3. besäet, inseminatus, *K.* osatá země.

Osauch, u, m. podplamenice, f. sl. posuch, Kuchen v. Kornmehl, D.
Osaussek, sku, dim. vorh.
Osazenj, n. Besatzung, f. praesidium; 2) Besetzung, occupatio; 3) Einsetzung, Bestellung, f. constitutio; 4 Ansiedelung.
Osazený 3. besetzt, munitus; 2) bestellt, eingesetzt, constitutus; 3) angesiedelt, illocatus.
Osazugi, owal, owati, s. osadjm. II. rec. osazowati se, s. osaditi se.
Osázým, el, eti, u. osázeti se, vorh. wssecka mjsta swými prátely osázel.
†Osbekowa, bess. Osbekowka, y f. zrostlina, Osbekia, Osbekia.
Oschnu, fut ex. oschl u. osechl, oschnauti, abtrocknen, trocken werden, siccescere, siccum fieri: od krwe osechl, Vel.
Osebe, adv. sl. absonderlich, seorsim, singillative, privatim, particulariter: každý osebe, jeder besonders (aparte), singulus.
Osek, i, u. e, f. d. Weinbeere, d. schon abgetropft u. nun in d. Presse zum Keltern gelegt wird; wjno zosecke, Preßwein, Kelterwein, m. sl. auch pressowanec, vinum tortivum, Tresterwein, m. lora, lorea; 2) Umhau, s. záseka: osečí ty rychle zapálili, Haj.
Oseček, čku, m. (osečku, y, f.? - v. osekám), Span, m. d. Holz, ramentum, segmentum (recisamentum, R.) osečky, Com.
Osedám, al, ati, s. osednu.
Osedjm, fut ex. el, eti, sitzen bleiben, persedere, z. B. in equo; 2) act. brüten, incubare: oseděti weyce.
Osedlám, fut. ex. al, ati, z. B. koně, satteln, sternere equ… ephippium imponere e… 2) besetzen, sich bemeistern, sidere: tert lstj libi osedl… Cyr. Lakomstwj dáti se osed… Syl. - áwám, al, ati, fr.
Osedlost, i, f. Ansäßigkeit, H… Äcker, rc. domicilium, im… bilia: ze swých osedlostj … stnut gest, Com.
Osedlý 3. angesessen, ansäßig, gesiedelt, sedem, domicil… habens, insgemein, dom… liatus; a) Äcker od. lieg… Gründe habend, posses… nem od. possessiones hab… b) ein Haus habend, hausså… domum habens.
Osednu, fut ex. dl, dnauti, … zen, einnehmen, occupare… plere, Iz. 34, 11. osedli a … nowali tu zemi, Syr.
Osegi, fut. ex. osál u. osel, s… ner ossl, osyti, osát, oset, … besäen, conserere, insemi… re, B.
Osek, u, m. eigentlich Behau, was Behauenes, od. auch … gehauenes, segmentum, von dim. oseček; üblicher a) … Weinstock, so beschnitten w… pes vinaceorum, R.; 3) … Ossegg, ein Kloster im B… mer. Kr. Osseca. Vgl. os… wám.
Osekám, fut. ex. al, ati, s. obr… bám, u. folg. osekati sudy … bruke) wjna wlačkowité… Vel. osekati mu dal ruce, y… hy, Id. nehodná wjna os… wati, Id. - ánj, n. verb.
Osekanec, nce, m. sl. s. key.
Osekáwám. al, ati, behauen, durch hauen bearbeiten, z. Bauholz, n. axasciare, as… dolare, dedolare; b) d. un…

tiges Zweige abhauen, z. B. am Baum, putare; 2. freq. v. ...kám, -wánj, n. Behauen; Bearbeiten, durch Hauen, exasciatio; b) Abhauen, Behauen, i. öfteres Abhauen, putatio, frequentior putatio.

Osel, gen. osla, m. (As, os, bedeutet ursprünglich jedes große Thier, Adel.), Esel, m. asinus; 2) am Gestell des Seilers, der Esel, asinus machinarius; 3) eine Pferd pro ztrocenj wojáků, na čtyřech nohách wyzdwižené, das hölzerne Bild eines Esels, auf welchem Soldaten zur Strafe reiten müssen, asinus, Adel.; 4) niedriges Schimpfwort: Esel, asinus.

Osem, s. osm.

Osemokowný, sl. s. osmiokowný.

Osenj, n. Saat, f. a) Saatfeld, n. seges; b) das emporgewachsene Getreide, seges (etis), sementis.

Oset, u, m. Ackerdistel, f. Scharteskraut, n. serratula arvensis, Lin. s. srpek.

Osetj, n. s. osenj.

Osetý 3. s. osetý, osetá mjsta, B.

Osypám (osypám), al, ati, herumschütten, passim spargere (fundere); vergl. osypám.

II. rec. oseypati se, blattern, d. Blattern haben, variolis laborare.

Oseypček, pčku, m. zrostlina, variolaria.

Oseypka, y, f. d. Blatter, Pocken, variola.

Osakem, sl. s. osákem.

Osewám, sl. s. osywám.

Osfekm, s. obstoekm, Hkj.

Oskruše, s. woskruše.

Osla, y, f. sl. Wetzstein (der Mähder) in länglichter platter Gestalt, cos; 2) ein Wecken Butter.

Oslabjm, fut. ex. il, iti, en, schlaff machen, laxum reddere, solvere, remittere, laxare, (debilitare), -jwám, al, ati, fr.

Oslablý 3. geschwächt, debilitatus, B.

Oslabnu, fut ex. oslabl, oslabnauti, erschlaffen, schlaff werden, erschlappen; schwach werden, laxum fieri, laxari, solvi, remitti, debilitari.

Oslabugi, owati, s. oslabjm.

Osladčugi, owal, owati, versüßen, reddere dulcem; -čowáni, n. verb. K.

Osladič, u. osladyč, e, m. Engelsüß, n. polypodium.

Osladjm, fut. il, iti, s. osladčugi.

Osladnu, fut ex. dl, dnauti, süß werden, dulcescere.

Oslák, e, m. Eseltreiber, m. asinarius; 2) sl. Wetzsteinmacher od. Verkäufer, s. osla.

Oslátko, a, m. dim. Eselchen, asellus.

Oslawenec, nce, m. der Glorreiche, Verherrlichte, glorificatus, gloria splendens, A. Neg.

Oslawenj, n. Verherrlichung, Herrlichkeit, f. Verklärung, f. illustratio, gloria, glorificatio.

Oslawený, 3. verherrlicht, illustratus; 2) hochgepriesen, celebratus; 3) sl. verklärt, seelig glorificatus, defunctus: má oslawená dcera.

Oslawjm, fut. ex. il iti, en, folg.

Oslawugi, owal, owati, verherrlichen, illustrare, decorare; 2) lobpreisen, preisen, celebrare, laudibus celebrare: oslawowati tě budu, Hospodine, B. 3) verklären, ins bessere Leben

obrufen, glorificare, aeterna gloria donare.

Osłazugi, owal, owati, s. osladzugi.

Osle, ete, n. dim. v. osel, junger Esel, asellus.

Osledjm, fut. ex. obs. s. oběhám, shromáždjm, Dalem.

Oslepenec, nce, m. mit Blindheit Geschlagener, Verblendeter, excoecatus. coecus.

Oslepjm, fut. ex. il, iti, blenden, verblenden, des Gesichtes berauben, excoecare, B. s. zaslepjm.

†Oslepnjk, u, m. zrostlina, excoecaria.

Oslepnu, fut. ex. nul, nauti, erblinden, blind werden, visu privari, excoecari.

Oslepugi, owati, s. oslepjm.

Oslička, y, f. dim. v. oslice; 2) dim. v. osla.

Oslice, f. Eselinn, f. asina.

Osljček, čka, m. s. oslátko.

Osličj 1. v. Eseln, Esels-, osličj mléko, Eselsmilch, n. lac asinae; osličj mlýn, eine Mühle, d. durch Esel getrieben wird; osličj hřbet, s. hřbet.

Osljk, a, m. s. osljček; mořský osljk, Stockfisch, m. salpa, asellus.

Oslinjm, fut. ex. il, iti, mit Speichel benetzen, sputo madefacere.

Oslizlý 3. schlüpfrig (schmierig) werden durch das Angehen v. Schimmel, (ist fast nur vom Fleische gebräuchlich), lubricus ex mucore; angegangen, putridus, mucidus.

Osliznu. fut. ex. il, iti, osliznauti, schlüpfrig (schmierig) werden, wie das angegangene Fleisch, s. vorh.

Oslnu, fut. ex. nul, nauti, blind werden, s. oslepnu; o... blesku, B. Com. na o... slnul, Pelz.

Oslnutj, n. Blindwerden, ... sio visus.

Oslobeyk, a, m. onocent...

Oslobodjm, iti, sl. s. osw...

Oslohonec, bess. oslák 1 ...

Oslona, y, f. zatměnj ... Blindheit, f. coecitas...

Oslopem, fut. ati, sl. s. och...
II. rec. oslopati se, s... stati se.

Osloprd, u, m. zrostlina... sturz, m. onopordon.

Oslowatjm, ěl, ěti, Ese... werden.

Oslowice, f. Eselshaut, f. cutis asinina.

Oslowina, y, f. s. oslowsk...

Oslowý 3. v. Eseln, asini... slowá kůže, s. oslowice, ... Schreiben, palimpsestu... wa, Eselskopf, m. caput ... num; oslowské palice, ... kopf (Schimpfwort).

Oslowský 3. eselhaft, asi... asino similis; oslowské milowánj, Com.

Oslowstwj, n. Eseley, f. stol... asinina.

Oslůw, owa, owo, adj. pos. ... Esel gehörig, asini, asini...

Oslýchám, al, ati, folg.

Oslyssjm, fut. ex. il, iti, nic... hören, versagen, negare, ... gare, abweisen, rejicere, ... sseti někoho w geho žádo...

Oslyssugi, owal, owati ? be... slýchám.

Osem, s. osm.

Oslzlý 3. s. oslizlý: oslzlé ... angegangenes Fleisch, Ryb...

Osm, sl. osem, mor. osum, ... osmi, acht, octo; po osmé, ... tens, octavo; po osmi, je ...

…acht, octoni; po osmi sech,
…achthundert, octingeni.
…zahly 3. (vgl. smahá, sma-
…na,) abgebrannt v. der Sonne,
… dem Rauch, adustus.
…ahnauti, fut. hl, hnauti, abbren-
…en v. der Sonne, vom Rauche,
…ebrannt werden, aduri.
…ahuji, owal, owati, verb.
…ak, a, m. Achter, m. octonio;
… f. osmero.
…deſát, osmdeſáte, gen. osm-
…ti, achtzig, octoginta; po
…deſáti, je achtzig, octogeni.
…deſátkrát, adv. achtzigmal,
…togies; osmdeſátkrát opěto-
…aný (osmdeſaternáſobný),
…htzigmal, octogesies repe-
…tus.
…deſátiletý 3. achtzigjährig,
…togenarius, octoginta an-
…orum.
…deſátnjk, a, m. Achtziger, m.
…tzigjähriger, octogenarius;
…ice, f. Achtzigerinn, f. -ria.
…deſátý 3. achtzigste, octo-
…esimus.
…elim se, fut. ... iti, sicher-
…chen, ermannen, audere, gen
… osměl, a kečni mu.
…elugi se, owal, owati, verb.
…ercka, y, f. achteimriges Faß,
… 2) sl. s. osmička.
…ernáſobný 3. achtfach, acht-
…ltig, octuplus, -ně, adv. octu-
…io.
…ernaſobná dráthew, achtfädi-
…er Feindrath, m. octuplum
…elenum.
…ery 3. (abs. osmero) achter-
…i, achterlei, octo generum.
…idenný 3. achttägig, von acht
…agen, acht Tage dauernd, octo
…ierum, octiduus.
…icka, y, f., sl. osmerka, y, f.
…ihre, m. eine Zahl v. achten,

octans, octonio; Achttheil,
Achtel? D. s. osmina.
Osmidjlný 3. achttheilig, octo
partium.
Osmihodinný 3. achtstündig,
octo horarum.
Osmihrannjk, u, m. Achteck, n.
octangulum, D.
Osmihranný 3. osmihraný, acht-
eckig, octangulus.
Osmik ?
Osmiletý 3. achtjährig, octennis,
octo annorum.
Osmiměſýčný 3. achtmonathlich,
octo mensium.
Osmina, osminka, y, f. Achtel, n.
octava pars, octans; 2) sl.
s. osmička.
Osminohý 3. achtfüßig, octipes.
Osmiokowný 1. sl. s. osmiwěder-
ný; osmiokowný sud, s. swědni-
cký sud.
Osmiřadý 3. achtreihig, octo or-
dinum.
Osmiročný 1. sl. s. osmiletý.
Osmiſpogený 3. achtſpännig, o-
ctojugis.
Osmiſpřežený 3. verb.
Osmistranný 3. achtseitig, octa-
gonus.
Osmistý 3. achthundertste, octin-
gentesimus.
Osmitiſýcý 3. achtzigtausendste,
octies millesimus.
Osmiuhelnjk, s. osmihrannjk.
Osmiuhelný 3. s. osmihranný.
Osmjwám, al, ati, sl. auslachen,
deridere.
Osmiwěderný 1. achteimerig, octo
urnarum.
Osmkrát, -te, sl. osemkráz, adv.
achtmal, octies; po osmkráte
opětowaný, achtmalig, octies
repetitus. (Saqtua), D.
Osmmecytma (osm mezy (dwě-
ma) deſýtma), acht u. zwanzig.

duodetrigiuta, - tmý 3. der acht u. zwanzigste, duodetricesimus.

Osmnáct, - te. achtzehn, octodecim, duodeviginti: osmnácte set tisyců, achtzehnmahl hundert tausend, duodevicies centum mill.

Osmnáctka, y, f. eine Zahl von achtzehn.

Osmnáctkrát, sl. osemnáctráz, adv. achtzehnmal, duodevicies, deciesocties.

Osmnáctnjk, a, m. Achtzehner, m. achtzehnter Theil, Achtzehntel, n. duodevicesimarius, D.

Osmnáctý 3. der achtzehnte, duodevicesimus.

Osmrádjm se, sl. s. osstěnjm se.

Osmudjm, fut. ex. il, iti, anbrennen beym Kochen, aduri.

Osmý 3. der achte, octavus.

Osnowa, y, f. Weberzettel, Anzettel, m. Anschere, f. stamen; 2) Flechtband, n. textura.

Osnowánj, n. verb. v. osnugi.

Osnowač, e, m. Anzettler, m. (bey den Webern) (staminarius?)

Osnugi, fut. ex. owal, ati, anzetteln, ordiri, exordiri telam, s. nasnugi; 2) anlegen, anzetteln, anspinnen, struere, moliri, machinari: spolu to osnowali, D. 3. sl. gründen, befestigen, fundare, firmare: čest osnowal, Dalem. s. auch nasnugi.

Anm. Einige Neuern treiben auch mit diesem Worte, in der letzten veralteten Bedeutung (wofür zalożiti seit Jahrhunderten üblich ist), einen wahren Unfug.

Osoba, y, f. Person, f. persona, osoba mužská, ženská, Manns-, Weibsperson, f. mas, femella, přísežná os., beeidete Person, jurata persona; zástawná os.

Geissel, m. obses, Com. ... bách něco činiti, na ch... der Person -, cum r... personarum -.

Osobenj, n. Anmaßung, ... gantia.

Osobjm se, fut. ex. il, iti ... eignen, sich anmaßen, ... machen, behaupten, vin... arrogare sibi.

Osobitný, 3. sl. abgesonder... ratus, specialis; vorzügli... cipuus; - tně od. tě, adv. ...

Osobnj 1. was man im ... Person thut; blásenj ... osobnj opatrowánj d... b) privat, privatus: ... osobnj y obecnj, Vel.

Osobnost, i, f. Persönlichke... gemein personalitas: Kr... swé osobnosti nás wy...

Osobný 3. persönlich, d. ... betreffend, personalis: ... nenáwist osobná K.; 2) ... Person, wohlgestalt, (sl. ... člowěk osobný; 3) viell. ... lich, groß, insignis, ma... to město gest osobné, Ma... adv. persönlich, a) selbst ... ner Person, ipse; b) geg... tig, praesens, coram.

Osobolib, a, m. der (als ... Ansehen der Person be... tiget. (Com. scheint es nur ... weise gebildet zu haben)

Osobugi se, owal, owati, ... bjm se.

Osoh, u, m. sl. (v. sáhati ... hati?) s. vžitek: osoh m... zieht Nutzen dav.; nenj ... osohu; osoh robit někon... bj ta pre swog osoh, sl.; 2... resse, Zins vom Capital ... sus, usura, interusurium ... dámat, platit.

Osohugi, owal, owati, sl. ...

…bam, Vortheil genießen, fru-
…um percipere.
…m fut. ex. il, iti, angeben,
…ierre, 1 Sam. 19, 27, falsch
…klagen, anfeinden, calumni-
…ri, traducere; v ſaudcům ně-
…ho ospáti, Vel. někoho před
…ým; s. obmáſſjm.
…tel, e, m. Angeber, falscher
Kläger, Anfeinder, delator, ca-
…mniator, traductor, obtre-
…ator; -Rynė, f. -inn, f. -trix,
trix.
…wáný, n. - verb. v. folg.
…ugi, owal, owati, s. ospjm.
…m, s. ospáujm.
…jm, fut. ex. il, iti, sl. Nutzen
bringen, prodesse; heilſam
…n, z. B. Arzney, salubrem
…e.
…ný 3. sl. nützlich, utilis, heil-
…am, salutaris.
…ta, y, f. Haferschrot, m. far a-
veaceum, D.
…pelec, lce, m. Schläfer, m. dor-
mitor; - Rynė, f. - inn, - f.
- trix.
…walý 3. schläfrig, a) schlafbe-
gierig, somniculosus, somno-
…catus, somni cupidus; b) un-
thätig, träumerig, langsam,
somniculosus, segnis, veter-
…osus, tardus: wochnoſt ospa-
lá srocjej a boske, K. - le, adv.
schläfrig, x. somniculose, so-
mnolenter, tarde, segniter:
…ale pracowati; - loſt, i, f.
Schläfrigkeit, f. a) Schlafbe-
gierde, f. cupiditas dormien-
di, somnolentia; iſt's ſo viel
als Schlafſucht. f. veternus; b)
Unthätigkeit, Langſamkeit, f.
veternus, segnities, tarditas.
somnolentia.
Ospálnliwý 3. - wě, adv. - woſt, i,
f. verb.

Ospati, ol. s. osypati.
Ospice, f. s. osutiny.
Ospraweblnjm, fut. ex. il, iti,
čn, rechtfertigen, gerecht ma-
chen, justificare; b) absolvi-
ren, lossprechen, einen Verklag-
ten, absolvere, D. - nění, n.
Rechtfertigung, f. justificatio,
Absolviren, n. absolutio.
Ospraweblňugi, owal, owati,
verb.
Osrdj, n. wnitřnosti okolo srdce,
praecordia, Geschlinge, n. Ein-
geweide, n. z. B. Herz, Lunge,
viscera, exta.
Osrkám, al, ati, folg.
Osrkugi, owal, owati, zischenden
Laut v. sich geben, wenn es ei-
nen brennet, u. überhaupt weh
thut: s nim rowně osrkowati
a plakati muſyl, Com.
Ossacenj, n. Kleiden, n. vestitus;
- ný 3. s. ossatjm.
Ossacugi, fut. ex. abschätzen, ae-
stimare, taxare.
Ossala, y, f. mor. Blendwerk, n.
s. mámenj.
Ossálim, fut. ex. il, iti, betrügen,
überſetzen, circumvenire, de-
mentare.
Ossancugi, fut. owal, owati, um-
schanzen, z. B. eine Stadt, cir-
cumvallare, Syl. - cowánj,
verb.
Ossarpaný 3. sl. s. otrhaný.
Ossatjm, fut. ex. il, iti, cen, klei-
den, bekleiden, vestire.
Ossauchám, fut. al, ati, sl. ab-
wetzen, deterere.
II. rec. ossauchati se, sich hin
u. her wetzen, adterere se.
Ossatka, y, f. Backschüſſel, f. ma-
ctra, ae, f.
Ossaustám, fut. al, ati, abwetzen,
abstreifen, abreiben, atterere,
abradere: ossaustané a oblá-

mané obr áklý, Com. - aný 3. Abgerieben, abgestreift, abrasus, nudatus, attritus: neyossensunský ssi mossna, i. e. kurwa, Syr.

Ossjm se, fut. ex. sl, sich bebrunzen: sol se osskala, das Salz ist naß geworden, sal humorem contraxit.

Ossedinwjm, fut. ex. wěl, wěti, ergrauen, grau werden, canescere.

Ossem, u, m. Betrug, m. dolus, fraus, Ryb.

Ossemetjm, fut. ex. il, iti, betrügen, fallere, fraudare, Ryb.

Ossemetný 3. hinterlistig, insidiosus, dolosus, fraudulentus; verschlagen, vafer; - tně, adv. insidiose, per insidias, dolose, fraudulenter; - tnost, i, f. Hinterlist, insidiae, f. pl. dolus; Verschlagenheit, f. vafrities.

Ossetřjm, fut. ex. il, iti, pflegen, warten, besorgen, curare aliquem aut rem.

Ossetrugi, owal, owati, vorh.: ossetrowati w nemocy.

Ossidjm, fut. ex. il, iti, zen, bevortheilen, fraudare, defraudare; - někoho o něco, - iemand um etwas, - aliquem re.

Ossigi, fut. ex. ossil, ossiti, nähen, umnähen, circumsuere.

Ossigim, el, eti, vorh.

Ossinjem, fut. ex. nul, nauti, sl. schlagen, percutere.

Ossinugem, owati, sl vorh.

Ossipaná, é, f. hie u. da, sl. s. swiňě.

Ossitj, n. Umnähen, n. 2) d. Einflechtung am Schlegel, D.

Ossitka, y, f. Brodkorb, m. panarium, corbis panarius, Ryb. 2) Kästlein, n. arca, (R. fiscella), B. chatrné ossitku Mogžisse zachowala.

Num. B. Exod. 2. ossitka, im lat. (richtig… la scirpea; im deutsch… gen Kästlein.

Ossepjm, fut. ex. il, … werden, den Kopf häng… cescere, Lom.

Osskerjm, il, iti, s. ossk…

Osskerjm se, ol. s. ossk… osskrat se: chléb se ossk… d. Rinde ist v. Brod abg…

Osskeruše (wosskeruše), … lingbaum, Sperberba… (Tomsa), Eschrose, f. Es… sorbus domestica, … barkótza, berkenye, … rigen, pl. D. Arschigen… Speerlingsfrucht), s…

Osskerušowý 3. v. Sp… baum, Speerlings-: wo… ssowý strom, vorh. 2)

Osskrám, osskeram, … (zuby), sl. s. osskrám u…

Osskubám, sl. s. osskubám…

Osskubaný 3. sl. abgerup… plumatus, 2) abgeriß… lumpt, rancidus.

Osklebjm, fut. ex. il, iti, z. … na někoho, blöcken, ex…

II. rec. ossklebiti se, … thun, hiare.

Osklebugi, owal, owati, … bjm.

II. rec. ossklebowati se…

Ossk jbám se, al, ati, od. bugi se, owal, owati, …

Ossklibnu se, fut. ex. ossk… ossklibnauti se, (ol. ossk… D.) sich v. einander thu… öffnen, hiare, das Maul … es breit auseinander … Zähne fletschen, d. Zähne … Gesichter schneiden; dent… dare, ringi; na někoho … Osklebowati, - anblöcken, …

Ossklivě, adv. garstig, …

ohawně, foede, turpiter; 2) ekelhaft, fastidiose.

Oſſliwec, wce, m. ein garſtiger, häßlicher, eckelhafter Mensch, homo turpis.

Oſſliwěj, u. ſ. oſſkliwoſt.

Oſſliwjm, il, iti, ſ. ohawjm 2), Eckel machen, movere (creare) fastidium, nauseam, taedium; 2) někoho, verhaßt machen, verunglimpfen, obtrectare; někoho v ginych oſſkliwiti, Pr. oſſkliwiti někoho v libj, K. II. rec. 1) oſſkliwiti ſe, cum dat. personae, Eckel erregen, eckelhaft werden, esse fastidiosum, oſſkliwj ſe mi, (sl. hnuſý ſe mi), z. B. pokrm, es eckelt mir vor der Speiſe, nauseo cibum; 2) oſſkliwiti ſobě, eckelhaft ſeyn, thun, fastidire, nauseare, b) sl. verabſcheuen, abominari.

Oſſkliwoſt, i, f. Abſcheu, f. aversatio; 2) Eckel, m. fastidium, nausea; w oſſkliwoſti mjti, verabſcheuen, aversari, detestari, z. B. rem, auch abhorrere.

Oſſkliwůſſka, y, f. dim. eine kleine Uebelkeit, nauseola.

Oſſkliwý, á. (abs. oſſkliwo), garstig, häßlich, turpis, deformis; 2) ſ. ohawný; 3) eckelhaft, a) Ekel erweckend, fastidiosus, nauseam creans, nauseosus, D. b) Eckel empfindend, fastidiosus: oſſkliwým býti na něco, eckelhaft ſeyn, fastidire, nauseare; oſſkliwo přigjti, einen Eckel bekommen, nauseare aliquid; mně geſt oſſkliwo, sl. tak ſe mi hnuſý, mir iſt ſo eckel, habeo nauseam, D.

Oſſklubám, oſſklubi, fut. ex. al, ati, berupfen, deplumare, bezwicken, vellere. D.

Oſſkobugem, owati, sl. Schaben verurſachen, damnificare.

Oſſkrábám, oſſkrábi, fut. ex. al, ati, abkratzen, abradere, deradere; 2) betrügen, decipere: o penjze oſſkrábati někoho, Vel.

Oſſkrabugi, owal, owati verb.

Oſſkrd, u, m. Bille, f. d. Bille der Müller, Spitzhammer, Mühleiſen, n. malleus molaris, Lesch. nach andern Beil, n. subscus ferrea.

Oſſkrdiſſtě, n. Beilenſtiel, m. manubrium.

Oſſkrjem, fut. ex. el, eti, sl. einen Schlag verſetzen, percutere.

Oſſkrobjm, fut. ex. il, iti, (d. Wäſche) ausſteifen, ſtärken, corroborare lintea.

Oſſkubám, beſſ. oſſklubám.

Oſſkulawjem, fut. ex. ěl, ěti, ſcheel werden, oluscor.

Oſſkwarek, ſ. Swarek, D.

Oſſkwrljm, fut. sl. iti, anſengen, abſengen, adurere.

Oſſlechtjm, fut. ex. il, iti, zieren, exornare: dary Božjmi oſſlechtěn; -těnj, n. Zieren, n. exornatio.

Oſſlechtowánj, n. verb. v. folg.

Oſſlechtugi. owati, ſ. oſſlechtjm.

Oſſleych, u, m. sl. ořechowec, okeſſec, Aſchlauch, Äſchlauch, m. Schalotte, f. allium porrum, allium ascalonicum; oſſleych menſſj, sl. pažitka, y, f. Schnittlauch, allium schoenopraſum, D. Lin.

Oſſmatám, al, ati, sl. antaſten, antappen, attrectare.

Oſſmul, ob. oſmalam?

Oſſmrda, y, m. & f. Klepper, Kleppermensch, Klepperinn, concur-

sans, simulans speciem seduli, D.
Osmrdám se, al, ati, geschäftig thun, simulare speciem seduli.
Osmrdawý 3. potočitý, ochotný, geschäftig, simulans speciem seduli, sedulus; - wost, i, f. -keit, f. - litas.
Osspikatjm, fut. ex. ěl, ěti, spitzig werden, peracui.
Osspikatjm, fut. ex. il, iti, abspitzen, spitzig machen, acuminare, peracuere.
Osspice, osspi-ka, y, f. mar. s. pálčiwá nesstowicka.
Osspicugi, fut. ex. owal, owati, s. osspikatjm, il, iti.
Osstábla, y, f. sl. Damenbret, n. abacus, alveus lusorius.
Osstara, y, f. sl. Unannehmlichkeit, Ungelegenheit, molestia.
Osstárám se, ati, sl. mit etwas Ungelegenheit haben.
Osstarný 3. sl. unangenehm, widerlich, ingratus, molestus.
Osstěnjm se, fut ex. il, iti, werfen (gebären), v. Hunden, parere.
Osstěpacka, y, f. Zimmeraxt, f. Zimmerbeil, Breitbeil, n. ascia.
Osstěpek, pka, m. sl. ein runder, in verschiedene (schöne) Formen gepreßter, gefärbter, u. sehr schmackhafter Käse, bey den Berg-Slowaken, caseus pressus.
Osstěpjm, fut. ex. iti, s. sstěpjm.
Osstěpisko, a, n. folg. K.
Osstěpisstě, n. der Schaft des Spießes, hastile.
Osstěpugi, owati, s. otesáwám; b) dielen, mit Dielen belegen, sternere tabulis, contabulare.
Osstěrjm, fut. ex. il, iti, sl. auch ocerjm, s. osstjrám.
II. rec. osstěriti se, s. osstjrati se.
Osstjp, u, m. Spieß, m. hasta; osstjp loweckŷ, Fangeisen, belspieß m. venabulum; osstjpeckku, m. dim. Spießchen, [illegible] stula.
Osstjpám, osstjpi, fut. ex. bekneipen, vellicare.
Osstjpcohazek, e, m. Lan[illegible] ger, hastarius (miles).
†Osstjpcolomik, e, m. Lan[illegible] diger, hastatus, αιχμητ[illegible]
Osstjpec, pce, m. s. osstjp; 2) [illegible] rání gablek, Apfelbrech[illegible] pfelpflücker, bess. sl. roz[illegible]
Osstjpisko, a, n. s. osstěpiss[illegible] wce a osstjpiska, K.
Osstjpnjk, a, m. Harpunie[illegible] jaculator cetarius.
Osstjrám, al, ati, das M[illegible] Zähne fletschen, ringi, [illegible] nudare.
II. rec. osstjrati se, na n[illegible] lachen, lächeln auf jemand[illegible] ächtlichem Verstande); 2) [illegible] nen, v. Flachshäuptlein, [illegible] kapseln, u. dergl. ringi, ap[illegible]
Osstrbawjm, fut. ex. ěl, ě[illegible] Zähne verlieren, Zahnlück[illegible] kommen; 2) Scharte beko[illegible] findi, (fissuram accipe[illegible]
Ossuchám, s. osauchám.
Ossuchnem, fut. ex. chol, chn[illegible] sl. streifen, schlagen, per[illegible] re; 2) mit Wasser überg[illegible] aqua superfundere, R[illegible] ossu[illegible]
Ossudjm, sl. s. ossidjm.
Ossuljm, fut. il, iti, s. ossidj[illegible]
Ossumělý 3. abgenutzt, detrit[illegible] otřelý, D. ossumělá kyt[illegible] ossumělý kabát, kahler [illegible] detrita tunica; 2) ohne S[illegible] heit, verblüht, flore priv[illegible]
Ossumjm, fut. ex. ěl, ěti, d. Sc[illegible] heit verlieren, privari fo[illegible] wo winobraní na wini[illegible] wsseckko napořád ossumí, K.

Ossamugi, owati, s. opžnjm.
Ossuk, a, m. sl. Narr, m. morio, sannus.
Ossusnem, fut. sol. snauti, sl. s. ossuchnem 1), 2); b) od. ossussjm, s. opentljm.
Ossyčjm, fut. sl. verb. 1):
Ossyčjm, fut. il, iti, Nitr. s. očisjm 1).
Ost, i, f. sl. s. ossyna; a) Fischgräte, f. spina piscis.
Ostanu, fut ex. ostal, ostati, übrig bleiben, relinqui, reliquum esse; 2) zurück bleiben, a) nicht mitgehen, remanere, restare; b) zurück gelassen werden, remanere, relinqui, ostaňte s Bohem, sl. lebet wohl! c) übrig bleiben, restiren, z. B. Geld, das noch zu bezahlen ist, sc. remanere, relinqui, restare, residere; d) nicht folgen od. folgen können, z. B. aus Müdigkeit, remanere; 3) werden, fieri: klisna ostala žřebná, d. Stute hat angesetzt, equa concepit, D. 4) alt. verlassen, deserere: nynj ho gesstě ta wýžiwa neostala.
Ostarám, fut. al, ati, versorgen, mit etwas versehen, prospicere alicui de re, od. rem; otcowé dobře ostarati, Vel. s. auch ostarawám; -ánj, n. verb.
Ostarám se, fut. al, ati, alt werden, senescere.
Ostarawám, al, ati, s. ostarám: wrchnosti slussj obmeysšleti a ostarawati wssecko dobré wlasti; Bůh cyrkew wěrným dobrými ostarawá.
II. rec. ostarawati se, s. ostarám se.
Ostarek, rku, m. Kalbfell, Kalbleder, n. v. einem größern Kalbe, Wärling?
Ostatjm, fut. ex. il, iti, s. ostarám se.
Ostatjwám, al, ati. verb.
Ostatužný, s. obstarožný.
Ostatek, tku (tka), m. Überschuß, m. residuum, reliquum; swaté ostatky, heilige Überbleibsel, Reliquien, reliquiae sacrae; ostatky z těla, Cyr. b) das Letzte, übrige, ultimum: do ostatka, gänzlich: ged ho do ostatka umořil; wálka ten národ do ostatku k záhubě přiwedla; až do ostatka a do čista ten rod wyhladil a wykořenil.
Ostatnj 1) übrig, a) was noch vorhanden ist, reliquus, b) ander, reliquus, ceterus; 2) sl. s. posslednj; -ně, adv übrigens, ceterum; de reliquo, quod reliquum est, quod superest.
Ostauzým, ati, s. ostuzugi?
Ostauzým se, el, ati, s něčjm, s něčjm, mit jemand, mit etwas sich abgeben, sich scheren, Verdruß haben, K. Com. & sl. Nitr. s tjm lidem taky ostauzeti se, a páčky mjwati mussyl, K. vgl. auch ostuďjm se.
Ostáwám, al, ati, übrig bleiben, relinqui, reliquum esse; 2) zurückbleiben, remanere, relinqui; 3) wohnen, habitare.
Ostawče, ete, n. entwöhntes Kind, ablactatus infans, D.
Ostawjm, fut. ex. il, iti, en, hinterlassen, zurücklassen, beym Sterben, relinquere; 2) absetzen, v. der Mutter, z. B. ein Kalb sc. depellere a lacte, ab uberibus &c. entwöhnen ein Kind, lacte depellere, ablactare; 3) abs, s. opusstjm.
Ostawugi, owal, owati, verb.
Osten, gen. ostnu, m. Stachel, Treibstachel, m. stimulus acu-

žeuš: fig. ostny swědomj swj-
rán, K.
†Ostenačka, y, f. hauba, hydnum.
Ostenec, nce, m. Stachel der Thie-
re, m. z. B. des Stachelschweins,
spina. (Einige der Neuern wol-
len auch d. Pflanze pedalium
so heißen)
Ostenka, y, f. s. páperj, D.
Ostýchám se, al, ati, mit u. ohne
Genit. sich scheuen, schämen,
genieren, vereri, verecunda-
ri, timere, horrere.
Ostýchawý 3. scheu, verecun-
dus; -wě, adv. -de; -wost, i,
f. Scheu, f. Scene, f. -dia.
Ostj, n. (sl. ostje), ostina, y, f. s.
rosyna; 2) ob. wosty, s. ostowj,
D.; 3) (sl. ostje), Fischgräten,
spinae piscis.
Ostjhnu se (nach einigen s. octnu se.
Ostnec, ol. Gewissensstachel, m.
†Ostnoplod, u, m. zrostlina, gom-
phocarpus.
Ostogim, fut. ex. ostal, ostati,
stehen bleiben; bestehen, per-
stare, persistere. Každému
dobře ostáti; s. obstogim.
Ostowý 3. (v. osel), v. Ackerdistel;
tu nadyge se gim gako ostowý
kudr rozwěge, K.
Ostowj, n. coll. eine Menge Acker-
distel.
Ostrábjm, fut. ex. obs. s. připra-
wjm, zmocnjm se, Dal. 2) sl.
Göm. s. zhogim.
Ostrach, u, m. Furcht, f. Schrek-
ken, m. terror; hrůze a strachu
ginym; ostrach wzdwe přinu-
cuge lidi ic. Vel.
Ostranjm, fut. ex. sl. Lypt. s. o-
bokugi 2)
Ostratjm se, abs. sich ermannen.
Ostrauhám, fut. ex. al, ati, ab-
schaben, abradere, deradere,
b) beschneiden, deradere, in-
cidere, z. B. dastky ostra
hat nožem.
Ostražitý 3. wachsam, vigil, z.
pes, Cyr.
Ostře, adv. scharf, a) nicht stum[pf]
z. B. schneiden; b) v. Sinnen
z. B. scharfsehen, hören ec. ac[u]
te, acriter, sagaciter; c)
laut, beissend, v. Speise u. Tran[k]
acriter; d) heftig, stark, empfi[nd]
lich, acriter, vehemente[r];
e) strenge, hitzig, acriter, ace[r]
be, severe; f) munter, lebha[ft]
acriter; g) hell, durchdri[n]
gend, acute.
Ostředek, dku, m. sl. (meze), d[er]
Rain, d. Raine zwischen den Ä[k]
kern, Erdfurche, f. limes.
Ostřehom, sl. Ostřihom, u,
(Ostero-Geon) d. erzbischöflic[he]
Stadt u. Festung Gran in U[n]
garn, Strigonium.
Ostrew, gen. ostrwe, f. (ostrew,
u, m. Ryb.) strewa mezy z
konů kladau, aby se nek ansfa[l]
Standbaum, m. longurius,
Ostřjhu, ostřezi, fut. ex. st., hna[t]
ti, ostřezen, s. ostřjhám, B.
kowy a zaldřem ostřehem.
Ostřjžky, ů, m. pl. Kräge, f.
kräge; s. ostružky, D.
Ostřj, n., sl. ostrje, n. Schneide,
z. B. des Messers, (Messerschne[i]
de), Degens ic. acies.
Ostřice, f. Scharfkraut, n. asp[e]
rugo, Lin. (carex ??); auch rus.
ostrica.
Ostřicowý (nicht ostřicowitý)
k p. zrostlina, caricinus.
Ostřjhám, fut. ex. al, ati, s. ostři
hugi.
Ostříhám, praes. & fut. al, ati
beschützen, tueri, tegere, pro
tegere, defendere; bewahren
behüten, schützen, bewachen, tu
eri, servare, custodire; b) mi

dem Genit. halten, beobachten, observare, z. B. přikázanj, B.

II. rec. ostřjhati se, sich vorsichtig betragen, cautum esse, provide agere: w powolánj se nebožně ostřjhati.

Ostřihanče, ete, n. ein abgeschornes Kind, Lämmchen ꝛc. detonsum.

Ostřihanec, nce, m. ein Abgeschorner, tonsus, detonsus.

Ostřihom, s. Ostřehom.

Ostřihawati, owal, owati, beschneiden mit der Schere, abscheren, tondere, detondere.

Ostřjm, il, iti, častým střjlenjm cwičiti, zkussowati, zum Schießen geschickt machen? D.

Ostřim, il, iti, en, schärfen, acuere, exacuere.

II. rec. ostřiti se, sl. spitzig werden, cuspidari, s. trnjt.

Ostřjš, e, s. rokytj, carectum, Syl.

Ostřjž, e, m. Wannenweihe, f. falco cenchris, Klein; bey andern tinnunculus.

Ostřižecky, s. odstřižecky.

Ostřjžek, žka, m. dim. eine kleine Wannenweihe.

Ostřižek, žku, m. Abschnittfleck (mit einer Schere gemacht), n. praesegmen, segmentum; 2) Scherwolle, f. Abschnittlinge, pl. lana detonsa, tomentum.

Ostroha, s. ostruha.

†Ostrohlasnićný rým, ein aus kurzen Vokalen bestehender Reim, Puchm.

†Ostrokwět, u, m. cenchrus?

†Ostrolist, u, m. zrostlina, asperugo? Berckt.

†Ostromlečnjk, u, m. zrostlina, cerbera, Id.

†Ostroplewnjk, u, m. zrostlina, acicarpha, Id.

†Ostropraſſnjk, u, m. zrostlina, prostanthera, Id.

Ostropes, psu, m. mařjbodlák, bjlolist, (Ryb.) Frauendistel, f. carduus marianus, D. carduus albus, Ryb. (Nach Berctk. onopordon. -)

Ostropyſk, a, m. Schwerdfisch, m. sonst mekowá ryba, Vel.

†Ostrokokyt, u, m. zrostlina, bactrys.

Ostrost, i, f. Schärfe, a) z. B. des Messers, acies; b) der Sinne, des Verstandes, acies, auch acumen; c) das Pikante, z. B. des Geschmacks, acrimonia, acumen; d) Strenge, f. severitas. Ist's so viel, als Härte, so steht auch acerbitas.

Ostrostřelec, lce, m. Scharfschütze, m. jaculator subacutus; pyrobolarius certus.

†Ostrotrawka, y, f. zrostlina, helochloa?

Ostrow, a, m. Insel, f. insula; poloostrowný ostrow, Halbinsel, f. peninsula.

Ostrowan, a, m. Eiländer, Insulaner, m. insulanus, D. -nka, y, f. -inn, f. -na.

Ostrowé, ého, n. Gränzsigeth, ein Marktfl. u. vormals Festung im Baraner Komitat, Szigethinum, Szigetvár.

†Ostrowěnečka, y, f. zrostlina, oxypetalum.

Ostrowid, a, m. s. rys; 2) al. s. krokodyl.

Ostrowidowý z. v. Luchs, luchsartig, lynceus: ostrowidowé oči, ost-á kaže, Wrat.

Ostrowjtr, ostrowětru, m. Südostwind, m. euronotus, vulturnus, R.

†Ostrowsko, a, n. Polynesien, Australien, n. der 6te Welttheil, Polynesia, Australia, R.

Ostrowtipný 3. scharfsinnig, acutus, sagax, ingeniosus; - ně, adv. ko, - acriter, - ac; - nost, i, f. Scharfsinn, m. Scharfsinnigkeit, f. acumen, sagacitas, ingenium.

Ostrožka, y, f. dim. v. ostroha; 2) Rittersporn, f. strečka.

†Ostrožnatka, y, f. zrostlina, contranthera.

Ostrožnjk, a, m. Sporer, m. opifex calcarium.

Ostrozubý 3. scharfzahnig, acrium dentium (acridens) ostrozubá tlama twá, Roxnay.

† Ostroswezka, y, f. zrostlina, oxystelma.

Ostrowoňné hudba, Spinet? K.

Ostruha, y, f. Sporn, m. des Reiters, calcar; 2) (v drátnjka kde se točaně drátn primesý), Sporn des Drathmüllers, calcar; 3) sl. das Schlüsselbein der Vögel, clavicula; 3) fig. Aneiferung, f. incitamentum: ostrohy nestrebuge, ne wzhy, K. ostruha mocná pohánagicý nás; ostruha rytjřská, s. swalný králowský, Vel.

Ostruhowý, s. ostružný.

Ostruhugi, fut. ex. owal, owati, s. ostrauhám.

Ostružina, y, f. Brombeere, Ackerbeere, f. a) Brombeerstaude, f. rubus caesius, (D.), rubus fructicosus Lin.; b) (üblicher im pl. oft - y), d. Frucht, Brombeere, mora rubi; 2) sl. Obstschale, f. cortex.

Ostružinowý 3. Brombeeren-, z. B. o-wý keř, Vel.

†Ostružka, s. ostrožka.

Ostružky, ů, m. pl. Abschnitzel, n. (mit einem Messer gemacht), praesegmenta, segmina, pl.

Ostružkiny, pl. sl. verb. 2) s. ostružina 2).

Ostružný 3. Sporn-, calcariu ostružné (ostruhowé) koleč Spornrädlein, n. rotula ca caria.

Ostrw, e, f. s. folg., ? misse ostru Vel.

Ostrwa, y, f. (ol.), ofekané rat lesti kmene, vom Stamm a gehauene Zweige.

Ostrý 3. (abs. ostre). scharf, nicht stumpf, z. B. Spitze, M ser, Degen, acutus; b) v. Si nen, z. B. ostrý zrak, schar Gesicht rc. acutus; c) vom Be stande, acutus, subtilis: os rozum, durchdringender Ve stand; d) heftig, empfindli stark, groß, streng, z. B. Geru Kälte, rc. acer, acutus, veh mens; e) strenge gegen ander z. B. Gesetz, Mensch rc. acc severus, acerbus; ostrý n gest, Com. ostrý a přjkrý kaz tel zákona, Vel. f) munter, le haft, z. B. Gedächtniß, acc vegetus; g) hell, durchdringen z. B. Schall, acutus; h) rau uneben, asper, Luk. 3, 5.

Ostuda, y, f. Scherereу, f. Pl gen, n. vexatio; s. ostauzý se; 2) Plage, Noth, Mühe, molestia, negotium; 3) b od. d. es uns macht; daher Fratzengesicht, n. häßliches M ster, häßlicher Mensch (Schan balg, m. D.) turpis, s. potwor 5) finsteres, mürrisches, fatal Gesicht, importunus vultu (Ostudám, ati, s. ostudjm? Ry

Ostudenjewám, ati, sl. s. ostydn

Ostudjm, fut. ex. il, iti, um Ehrebringen, privare aest mationes anfeinden, exosu reddere, Ryb.

II. rec. ostuditi se, sich um d. Ehre bringen, sich Geringschätzung zuziehen, exosum fieri; contemtui esse, Id. to se mi giž ostudilo, ich bins überdrüßig worden, Cyr. Přjb. 7. 101. 2) ostuditi sobě, někoho, něco, eines überdrüßig werden, fastidire, myšl sobě tu wěc ostuditi a zoškliwiti, Com. ostudj sobě bdbicy, wezme w aumyšl mladicy, Lomn. Vrgl. ostauzým se (u. ostydnu ?).

Ostauzgi, owal, owati, verb. -zowánj, n. verb. ostauzowánj newinných, Plac.

Ostwchám se, s. osteychám se.

Ostydám, ati, s. ostudenjewám.

Ostydlý 3. ungestümm, ungeschliffen, mürrisch, fatal, überdrüßig, difficilis, importunus, fastidiosus; 2) mißfällig, fastidiosus: nechotný dar gest ostydlý, Syr.

Ostydnu, fut. ex. dl, dnauti, überdrüßig, mißfällig, gleichgültig werden, fastidiosum esse: to gim wssecko w čas božských pomsst ostydne, H. ostydla mu ssegitka, Plac. 210. Vgl. ostuditi se ?

Osud, u, m. Schicksal, n. Verhängniß, Geschick, n. fatum, sors; osud Božj, das Verhängniß Gottes, fatum divinum.

†Osudenka, y, f. Fee, f. ? Jungm.

Osudj, u. s. nádoba: osudj popelnj, Aschenkrug, Aschentopf, m. urna, D. fig. für Leib od. insbesondere für Geschlechtstheile: swým osudjm wládnauti, 1 Tes. 4, 4. -jčko, a, n. dim.

Osudnj 1. vom Schicksale bestimmt, verhängt, fatalis: na koho osudnj pokuty dogjti magj; 2) nesstastný, fatal, fatalis, D. osudnj moc, Fatalität, f. insgemein fatalitas, D.

Osudný 3. s. osudnj 1): osudné vloženj.

Osugi, fut. ex. ul, auti, part. pass. osut, (osypám), umschütten, überschütten, vollaufschütten, (mit trocknen Sachen), circumfundere, offundere; b) fig. welikými sliby ho osuwsse, s sebau do Vher potáhli.

II. rec. osauti se, s. osypati se, Ausschlag bekommen, pustulis obduci; b) bess. ssugi se, stauti se, herab od. zusammen fallen in einen Schutt, corruere.

Osuhel, hli, f. sl. Lypt. ein dichter Winternebel.

Osuhlost, i, f. Hang zum Zorn, zur Bosheit ? Lesch. nach B. vgl. folg.

Osuhlý 3. armselig ? Jana Křtitele žiwot vtrpný, a způsob osuhlý.

Osum, s. osm.

Osupjm se, fut. ex. il, iti, na někoho, anfahren, anschnarchen, beschnarchen, belfern, derb anrennen, invehi in aliquem, increpare aliquem.

Osupliwý 3. wadiwý, kausawý, bärbeißig, asper, D. -wost, i, f. subst.

Osuwugi se, owati, verb. Huss.

Osussjm, fut. ex. il, iti, abdörren, siccare; b) versiegen, austrocknen, arefacere, Ps. 74, 16. (Ez. 18, 16).

Osutj, n. osutina, y, f. (v. osugi), Ausschlag, m. pustulae, 2) pl. osutiny, Masern, Flecken auf der Haut, eine Krankheit, morbilli, cf. osypky, Kindesflecken.

Osutý 3. (v. osugi); ausgeschlagen, der Blattern, Masern hat, morbillis obductus; osutá dě-

nj; b) kopčitý, wrchowatý, well- aufgeschüttet, aufgehäuft voll, superfluens, cumulatus: ostatá mjra (K. expl. oplýwagjcý); ostatá ctnostmi mysl, Parad. c) s. oprchlý, ssutý: hlawa ostatá, ein enthaarter Kopf, v. den d. Haare ausgefallen sind, calvum, nudum caput, Lomn.

Oswatjm se, iti, sl.: bodag se oswatiw? sl.

Oswé, sl. adv. s. osebe.

Oswěcowánj, n. Erleuchtung, Beleuchtung, f. illustratio, illuminatio; b) Aufklärung (des Verstandes), f. cultura (illuminatio) animi, eruditio.

Oswěcugi, owal, owati, s. oswjtjm.

Oswědčjm, u. - se, fut. ex. il, iti, s. oswědčugi, u. - se.

Oswědčowánj, n. verb. v. folg. 2) Betheuerung, f. obtestatio: prosým was s oswědčowánjm, ich beschwöre euch, obtestor vos, B.

Oswědčugi, owal, owati, bezeugen, a) durch Zeugnisse versichern, testari; b) versichern, testari: oswědčuge swau powinnau wděčnost, Krocyn. Har.

II. rec. 1) oswědčowati se, sich erklären, erklären, declarare: předewssemi se oswědčil, že neswoluge k tomu; w tom se před Božjm oblječegem oswědčuge, Com.; auch erweisen, beweisen, docere, demonstrare, Pr. 2) oswědčowati sobě někým, něčjm, betheuern, zum Zeugen anrufen, obtestari aliquem: oswědčugi sobě Bohem, že etc. Vel. Bohem y sláwau geho se oswědčugjc žádali, aby se (Rokycan) nad gegich dussemi smilowal, Com. Bohem y lidmi sobě oswědčowali, nepowolugi, Vel.

Oswěta, y, f. obs. s. swětlost.

Oswětitel, e, m. Aufklärer, illuminator, D.

Oswjcenj, n. s. oswěcowánj.

Oswjcený 1. erleuchtet, illustratus, illuminatus; 2) beleuchtet, illuminirt, illuminatus; 3) aufgeklärt, cultus (illuminatus): oswjcený rozum, aufgeklärter Verstand, excultus intellectus: oswjcený člowěk, aufgeklärter Mensch, heller Kopf; 4) Durchlauchtig, Serenus, Illustris: Oswjcené a wysoce urozené Knjže! Vel.; b) sl. Illustrissimus, Excellentissimus (Titel): Oswjcený hrabě!; Neyoswjcenějssj, Durchlauchtigst, Allerdurchlauchtigst (als Titel), Serenissimus; - nost, i, f. s. oswjcenj, 2) Durchlaucht, Durchlauchtigkeit, f. ein Titel, Serenitas; b) sl. Illustritas, Excellentia (Titel).

Oswjetjm, sl. s. oswjtjm.

Oswjtjm, fut. ex. il, iti, erleuchten, illustrare, collustrare; 2) beleuchten, illuminiren, z. B. eine Stadt, illuminare; 3) aufklären, den Verstand, excolere, erudire, illustrare (illuminare).

Oswobodjm, fut. ex. il, iti, zu befreyen, liberare aliquem re, ob. a re, ob. aliquem reddere (facere) liberum re, ob. a re, ob. exsolvere aliquem re, auch solvere re; entledigen, liberum reddere: prodawa má wěc me dni a w roce kupugjcýmu oswobobiti, Pr. - město obležené, eine Stadt entsetzen, liberare (ab obsidione) 2) frey sprechen, v. den Auss

ti, absolvere: grůnu frantz auch se odsuzuge, aneb se oswobozuge, Pr. Ist befreyen so viel, als aus der Sklaverey befreyen, so stehet auch liberare da; ist befreyen so viel als loslassen (wyplatiti), so steht auch redimere; něco někomu, frey lassen, zulassen: lichwu libem oswo. Vel.

II. rec. oswoboditi se, sich los machen, sich befreyen, liberare se, liberari; 2) sich d. Freyheit nehmen, sustinere: oswobodili sme se, mluwiti wám ewangelium, s. oswěljm se; 3) oswoboditi sobě něco, sich wozu Freyheit nehmen, sustinere, Com.

Oswobozenj, n. Befreyung, f. liberatio; steht Befreyung anstatt Freyheit, Freyseyn, so heißts libertas; 2) Entledigung, f. solutio, liberatio; 3) Freysprechung, f. absolutio; vgl. vorh.

Oswobozený 3. befreyt, entledigt, freygelassen, liberatus, solutus; freygesprochen, absolutus.

Oswobozugi, owal, owati, s. oswobozuju; -zenj, n. verb. zwláštnj oswob. s. prywilegium, Syl. osw. pokuty, Freyseyn v. der Strafe, immunitas, Id.

Oswogjm, fut. ex. il, iti, folg.

Oswogugi, owal, owati, gewöhnlich mit sobě, sich zueignen, sich anmaßen, arrogare sibi: oswogugi sobě moc nabewssj poctu Boži, Dal.

Osyčám, al, ati, s. oschnu.

Osyčj, n. Espenwald, m. populetum, sylva populea.

Osýdljm, fut. ex. il, iti, sl. verstricken, bestricken, intricare.

Osýdlo, sl. auch sýdlo, a, n. Fallstrick, m. laqueus; -léceti, legen, tendere; do osýdla chytiti, osýdlem polapiti, verstricken, illaquearo, irretire; ptáč o osýdla ec. (s. O II.) a); 2) provaz k wěssenj, Strang zum Henken, beym Seiler, laqueus.

Osyka, y, f. Espe, f. Espenbaum, m. populus tremula.

Osýknu, fut. ex. kl, knauti, s. osáknu: koráb osýkl na hoře.

Osykowý 3. Espen-, populeus.

Osyna, y, f. (osti, wossti n.) Haar od. Stachel, od. Spitze an der Ähre, Grachel, f. Graune, f. arista.

† Osyněnec, nce, m. zrostlina, aristea.

† Osynice, f. zrostlina, aristida?

† Osynokalich, u, m. zrostlina, ghinia.

† Osynosýmka, y, f. zrostlina, atherosperma.

Osypám u. osypi, fut. ex. al, ati, umschütten, mit trocknen Sachen, überschütten, circumfundere, circumtegere; fig. bohatě a sstědře někoho dary osypati; K. auzkostmi a bjdami osypaný, K. pracý melice osypaný byt na swětě, B. 2) sl. sich verwirren: wřeteno, klbko se osypalo.

II. rec. osypati se okolo někoho, něčeho, umringen, umgeben, cingere, circumdare, Cyr. na koho se osypj (wčely), K. 2) ausschlagen, einen Ausschlag bekommen, pustulis obduci.

Osypám, s. oseypám.

Osypáwám, al, ati, s. osypám.

Osypka, y, f. s. oseypka.

Osyřalý, B. s. osyřelý.

Osyřám, ati, s. osyřjm: ten osyřal, Vel. kal. h. 835.

Osyřelý 3. verwaiset, elternlos, orbus; vaterlos, orbatus patre.

orbus; 2) verwittwet, vidua, viduata; 3) kinderlos, der Kinder beraubt, improlis.

Osyřjm, fut. ex. el, eti, verwaisen, zur Waise werden, orbum (orphanum) fieri; 2) verwittwen, Wittwe werden, fieri viduam, viduari; 3) kinderlos werden, prolibus privari.

Osyti, s. osegi.

Osytý 3. s. osatý.

Osýwám, al, ati, s. osegi, B. 2) osýwám mauku, popel rc. sieben, sichten, cribrare; s. prosýwám.

Otáčjm, el, eti, otáčjn, s. otočjme nástrahami otáčjn.

Otáčjm se, s. osmtbám se, D.

Otáčiwý 3. geschäftig, sedulus; - ost, i, f. - keit, f. - itas, concursatio.

Otáčka, y, f. wsecko, čjm se něco otáčj, womit man umwickelt, umwindet; 2) das Stroh, welches d. böhm. Bauern um den Plattfuß wickeln, wenn sie d. Stiefel anziehen, etwa obvolucrum.

Otáčný 3. drehbahr, versatilis, versabilis; - ost, i, f. keit, -litas.

Otaflugi, fut. ex. owal, owati, täfeln, contabulare, B.

Otagi, fut. ex. otál, otati, geschwöllen, intumescere: otál žaludek, Wrat. (selten).

Otáhlice, f. Bogenrock, Rundrock des Frauenzimmers, etwa rotunda tunica.

Otáhlý 3. knapp, eng, angustus: otáhlé suknicky, Huss, Pelz.

Otáhnu, fut. ex. hl, hnauti, umgeben, mit etwas langem od. breitem, obvolvere, B.

Otahugi, owal, owati, verb.

Otalugi? s. ochaunjm se?

Otápek, pku, m. škralaup, Haut auf der Milch, crusta,

Otarasugi, fut. owal, owati, u schanzen, circumvallare, H

Otawa, y, f. Grumet, Afterh Herbstheu, n. foenum ch dum, od. blos chordum; ru auch otawa.

Otawjm se, fut. ex. il, iti, zno zrůsti, wieder ausschlagen, b vor sprossen, gemmescere, p lulare, frondescere: paře otawuge, K. 2) fig. sich erhol zu Kräften kommen, refici, res resumere.

Otawugi se, owal, owati, vo

Otažjem, fut. ex. žel, žeti, sl. otažjewám.

Otáži se, fut. ex. otázal se, o zati se, mit u. ohne Genit. Person, jemand fragen, ro re, interrogare aliquem quaerere ex aliquo.

Otažjewám, al, ati, sl. schw werden, graviorem fieri, g vescere.

Otázka, y, f. Frage, a) auf d. Antwort erwartet wird, qu stio, interrogatio; b) au keine Antwort verlangt w od. eine Materie zur Unte chung, Fragestück, Problem Aufgabe, f. quaestio, prob ma (atis,) n. D.

† Otaznj článek, Problem v

Otazowacý 1. fragend, Fra interrogativus: otazow mjstogména.

Otazowánj, n. Fragen, Befra n. Fragerey, f. interroga sciscitatio.

Otazugi se, owal, owati, s. ži se.

Otčenáš, e, m. sl. Vaterunse oratio dominica.

Otčenášek, ška, m. s. nábožn

...jm, a, m. Stiefvater, m. vitricus.

...ina, y, f. Heimath, f. patria? Kamenž.

...yna, y, f. väterliches Erbtheil od. Gut, väterliches Erbe, patrimonium.

...cow, sl. s. otcůw.

Otcowrah, a, m. Vatermörder, m. patricida, patricida.

Otcowský a. väterlich, paternus, patrius; 2) nach Vaterart, paterni moris; 3) v. Vater herstammend od. geerbt, patrius; otcowské králowstwj; -sky, adv. patrie, paterne, more paterno.

Otcowstwj, n. Vaterschaft f. insgem. paternitas; b) Väterlichkeit, f. amor, affectus paternus: Boha a geho mnohého otcowstwj sobě nemá žiliK. libé otcowstwjm Božjm se chlubj.

Otcůw, otcowa, otcowo, adj. poss. dem Vater gehörig, paternus, patrius.

Otec, otce, m. (αττα, rom. Atta (nach Festus), hung. atya, turc. ata & dada, angl. dada), Vater, pater; otec čeledný, Hausvater, paterfamilias; ot. duchowný, s. kmotr, Syl. b) w klášteře panenském, Vater im Frauenkloster, praefectus monialium; otec wlasti, pater patriae, Vel. otcowé nižšjch rodů, patres minorum gentium, Id. otec akademie, fundator, Vel.

Otečenj, n. Schwellen, Aufschwellen, Anlaufen, n. tumor.

Otěhotnjm, fut. ex. ěla, ěti, schwanger werden, concipere, impregnari.

Otěhotnjm, fut ex. il, iti, schwängern, ein Frauenzimmer, impregnare, reddere gravidam.

Otekám, (otýkám) al, ati, s. oteku.

Otekljna, y, f. s. otok.

Oteklý a. geschwollen, angeschwollen, tumidus, turgidus.

Oteku (ču), fut. ex. otekl, otecy (oteck, schwellen, anschwellen, aufschwellen, z. B. Fuß, Brust, rc. tumescere, turgescere.

Otelim se, fut. ex. il, iti, kalben, parere od. parere vitulum.

Otelugi se, owati? R.

Otemnjm, fut. ex. ěl, ěti, sl. s. oslepnu; -jwám, al, ati, fr.

Otenčjwám, al, ati, sl. dünn werden, attenuari, emaciari.

Otenčjm, fut ex. il, iti, dünn machen, attenuare.

Otep, i, f. Bund, m. z. B. Heu, Stroh, fascis, sarcina.

Otepice, f. sl. (dochowice), s. dosek.

Otepjm, fut. ex. il, iti, sl. Nitr. obilnj gámu slamau (otýpkami) wyslati, d. Getreidegrube mit Stroh belegen.

Otépka, y, f. s. otep.

Oteplim se, fut ex. il, iti, folg.

Oteplugi se, owal, owati, warm werden, erwarmen, calescere, calefieri; otepluge se, es wird warm, v. der Witterung, tempestas calescit.

Oterkugi, owal, owati, sl. Nitr. s. obokugem 2).

Otesám, fut. ex al, ati, behauen, durch Hauen bearbeiten, z. B. Bauholz, exasciare, ascia dolare, dedolare.

Otesáwám, al, ati, verb. B.

Otesek, sku, m. behauenes, abgestumpftes Stück Holz; b) fig. unförmlicher, gleichsam abgestumpfter Mensch, deformis.

Otessem, sati, *sl.* s. otesám.

Otewřenj, *n.* Öffnen, Aufmachen, *n.* Öffnung, *f.* apertio; otewřenj těla, Anatomie des Körpers, dissectio; 2) Öffnung, Spalte, *f.* z. B. am Kleide, apertura: swrchnj otewřenj sukně, *K.*

†Otewřenka, y, *f.* zrostlina, anarrhinum.

Otewřenost, i, *f.* Offenherzigkeit, candor, ingenuitas: gich k sobě domácnost a otewřenost, *Com.*

Otewřený 3. geöffnet, aufgethan, apertus, patens, patulus, otewřený list, Patent, *n.* edictum, litterae patentes, *Vel.* 2) offenherzig, ingenuus, candidus: otewřený člowěk, *Cyr.* otewřená a wysoká mysl, *Vel.* offenbar, öffentlich, manifestus, apertus: otewřenau wálku začal, *Cyr.* otewřená bitwa, *Id.* otewřenau mocý nic nemohauce rc. *Zal.* otewřený nepřjtel swobody gegich, *Vel.*

Otewřhuba (*Ryb.* otwřhuba), y, *m.* Gähnaffe, Maulaffe, *m.* stultus, stolidus, *D.*

Otewru (řu), *fut. ex.* otewřel, otewřjti, otewřen u. otewřjn, aufmachen, öffnen, aufschließen, aperire, patefacere, pandere.

II. *rec.* otewřjti se, aufgehen, sich öffnen, v. Fenstern, Thüren rc. aperiri, patescere; otewřjti se někomu, sich entdecken, sensa sua pandere; s. auch otwjrám se.

Otginowad, *obs.* s. obginud.

Otjk, a, *m. dim.* v. Otta.

Otjnám, al, ati, umhauen, circumsecare.

Otiptawjm, schleimig werden?

Oteykám, al, ati, ringsherum bestecken, occupare, …guere.

Otěž, i, *f.*, *sl.* stahel, a, *m.* střihlo, a, *n.* u. střihel, a, … gel, *f.* habena, frenu…

Otjrám, al, ati, s. otru.

Otjži se, s. otáži se, *B.*

Otka, y, *f.* Reute, Pflu… Pflugscharre, *f.* rallum… dawač při pjle, eine R… der Sägemühle, rallum… torium.

Otkám, *fut. ex.* al, ati, a… detexere.

Otlačjm, *fut. ex.* il, iti, e… Drücken beschädigen, … den, premendo laede… ciare; otl. koně, - au… atterere; 2) *sl.* austret… caturam frumenti abs…

Otlak, u, *m. sl.* eine aufg… Wunde.

Otlaukám, al, ati, *sl.* ot… otluku.

Otlčem, *sl.* s. otluku.

Otlučený 3. abgestoßen, d… otlučený pabez.

Otluku, *fut. ex.* otlaukl, … (otlauct), otlučen, abs… herabschlagen, z. B. … decutere; 2) abstoßen … Stoßen abnutzen, tun… deterere; o wssi někom… otlaukati, vorwerfen, … re, oggerere: wždy n… wssi otlaukagj, že rc. - oggerunt, *Zal.*

Otnad, *obs.* s. otkad.

Otňuž, *obs.* s. odkudž.

Otobuož, *adv. sl.* um des… eben darum, eo magis… ideo.

Otočenj, *n. verb.* v. folg. … kolek 1), peripheria c…

Otočjm, *fut. ex.* il, iti, ce… wickeln, z. B. etwas um…

circumvolvere; 2) umdrehen, torquere, circumagere; 3) ... um besetzen, umgeben, ... cingere, circum... B. město horami otoče... bylo.

II. rec. otočiti se, sich umdrehen, se circumagere, invertere; 2) sich umwickeln, etwas ... umgeben, ob... B.

... Vergißmeinnicht, ... teucrii, trissago, Vel. ... scorpioides, Linn. ... Neuern wollen so he... heißen!) 2) Tur... Gewinde, n. Kopfbinde, ... Band? ?

... owal, owati, s. otočjm; ... a roztočowala se ... K.

... m. Geschwulst, f. tumor ... twrdý otok, verhärtete Geschwulst, scirrhus; otok ... rozeb, Vel. čerwený ... oheň.

... f. Drangsal, n. Plage, ... f. afflictio, malum; ... Behexen, n. incantatio ... Extase?)

... fut. ex. il, iti, behexen, ... od. in Extase bringen, infascinare: sladkost ... otrapila.

... al, ati. s. otřesu.

... otřásti se, s. otřesu.

... n. - se, fut., ol. & sl. ... n. - se, odrazým, -se.

... y, f. Gift, n. venenum, ... s. otreych, Leschka.)

... fut. ex. il, iti, vergeben, vergiften, mit Gift vergeben ... veneno necare.

... 3. giftig, venenatus; ... otrawowý, arsenikalisch, ... Lesch.

Otřjm, fut. ex. il, iti, sl. herrecken, exporrigere: otřčiw mu řit.

Otřelý 3. abgeschabt, abgetragen, detritus, z. B. Kleid; abgewischt, detersus.

Otřepky, f. pl. Trister, m. retrimenta, Syl.

Otřesu, fut. ex. otřásl, otřásti, abschütteln, excutere (pulverem); 2) erbeben, erzittern, tremere, contremiscere.

Otrhám, fut. ex. al, ati, án, abreißen, ringsherum, wie Kleider, circumlacerare; 2) abnehmen, herabnehmen, z. B. Obst, demere; 3) abflücken, a) z. B. Blumen, decerpere; b) d. Federn, avellere; listj otrhati, entblättern, folia decerpere.

II. rec. otrhati se, sich d. Kleider abreißen, abnützen, deterere vestes..

Otrhanec, nce, m. Lump, Lumpenkerl, m. zerlumpter Mensch, Bursch, Kahlarsch, m. pannis obsitus, nauci, pannosus.

Otrhaný 3. zerlumpt, abgerissen, lacerus, pannosus: chodj otrhaný, er geht zerlumpt daher, vestibus est laceris; otrhaný kabát, abgerissener Rock, lacera tunica.

Otřjštěný 3. s. ztřjštěný: otřjštěný welikým strachem, K.

Otrlý 3. otužený, zatwrdlý, abgehärtet, induratus: zmužilých a otrlých lidj zřazenj, K. k snášenj křiwd otrlý, Com. soldát musý býti otrlý, Id. otrlý w Bohu, Id. - lost, i, f. Abhärtung, f. induratio, durities.

Otrnjm, fut. ex. il, iti, mit Dornen vermachen, umzäunen, sepire sentibus.

Otrokice, s. otrokyně?

Otroči, iho, *n. obs.* Schiffergeld, Knechtgeld, *n.*

Otročjm, il, iti, býti otrokem ? *Puchm.*

Otročina, y, *f.* sklavisches Gesindel, servum pecus.

Otročý, 3. *com.* otročtěgssj, *superl.* neyotročtěgssj, *Com.* sklavisch, knechtisch, servilis: otročá bázeň; -čy, po otročku, *adv.* serviliter.

Otroctwj, *n.* Sklaverey, Knechtschaft, *f.* servitus, mancipatus.

Otrok, a, *m.* Sklave, Leibeigner, Knecht, mancipium, servus; -kyně, *f.* Sklavinn, Leibeigene, *f.* mancipium, serva, otrok bachora, Sklave seines Bauches, gulosus, *Com.*

Otrowa, *sl.* bess. otrawa.

Otru (ku), *fut. ex.* otřel, otřjti; otřen, abwischen, a) durch Abwischen wegschaffen, z. B. Unreinigkeit, Thränen rc. abstergere, detergere; b) durch Abwischen reinigen, z. B. d. Lippen, abstergere, detergere.

II. *rec.* otřjti se, sich abwischen, se abstergere; 2) *trop.* sich an jemand reiben, aliquem lacessere: otjrati se někomu o oči, o vssi, gazyk, jemand stets unter d. Augen kommen, sich hören lassen, zum Gegenstand des Geschpräches sich machen, *Com.*

Otrubnjk, a, *m.* Kleyenhändler, *m.* furfurarius.

Otruby, *f. pl.* (v. otru), Kleye, *f.* furfur, canica, -bný, 3. aus Kleye, furfureus: otrubný chléb, Kleyenbrod, *n.* panis furfureus, -bowý 3. bess. otrubný.

Otrus, u, *m.* eigentlich trus, co se natrausý, s. otrusyna; üblicher 2) od. otrus hlawy, Hauptgrind, *m.* porrigo.

Otrusky, *m. pl. sl.* Schla… recrementum, scori…

Otrusyna, y, *f. mor.* Br… mica; -nka, y, *f. dim.*…

Otrutjm, *fut.* iti, *Ritr* -s. …

Otta, n. Otto, *m. gen.* O… Ottowi, *acc.* Ottu rc. Ot… *Vel.*

Otupný 3. *sl.* schauerhaf… derhaft einsam, ängstli… unbehaglich, anxius: … pnau paussť gjti; w te… ských gizbách ge otupn… pno mi ge samotně v… otupný mi ge čas, rc.

Otužjm, *fut. ex.* il, iti, be… fest machen, od. mach… etwas feststehe od. bleib… wanke; aussteifen, fi… confirmare, stabilire;… durch binden, adstri… otužiti obruče na sud… Einschlagen od. Einste… gere; 2) abhärten, dur… durare, firmare.

II. *rec.* otužiti se, sich… ten, se durare, indura… mare.

Otužuji, owal, owati, v…

Otwjrám, al, ati, s. otew…

Otwjránj, *n.* Aufmachen, … Aufschliessen, *n.* aperitio… ránj nebe, Himmelspal… Glanz in der Luft, da es… als öffne sich der Hi… chasma (atis), *R.*

II. *rec.* otwjrati se, au… geöffnet werden, aper… *cum dat. pers.* sich einem … ken, zu erkennen geben, i… re, mentem suam a… s. otewřu.

† **Otwor**, bess. otewřenj.

Otwořjm, *fut.* il, iti, *sl.* … otewřu.

Otýkám, s. otykám,

...wela, y, f. dim. Bund, m. Bündchen, z. B. Heu, Stroh, Reiser, fascis, fasciculus; držjwj w otypkách, od. otypky, Bundweise.

...we, sl. für tato.

...wad, f. d. Kummet. zu howado...

...wadjm, fut. ex. il, iti, sl. einen derben Schlag versetzen, valido ictu ferire.

...wam, fut. ex. owenal, owenati, anwehen, adflare, D. Ryb.

Owčák, a, m. Schäfer, Schafhirt, m. opilio, (upilio), pastor ovium; -ačka, y, f. -inn, f. uxor, opilionis; -ácký 3. den Schafhirten betreffend, pastoralis, pastoricius; owčácký pes, Schafhund, m. canis ovarius.

...wčárna, y, f. Schäferhaus, n. Schäferhütte, f. tugurium; 2) sl. owčinec.

Owce, f. Schaf, n. ovis; owce dwouletá, zweyjähriges Schaf, bidens.

Owčí 1. 3. Schafe, ovillus, ovinarius; owčí kožich, Schafpelz, m. pellis ovilla, rheno ovillus; owčí kůže, Schaffell, n. pellis ovilla; o. maso, Schaffleisch, n. caro ovilla; o. mléko, Schafmilch, n. lac ovillum: o. sýr, Schafkäse, m. caseus ovillus; o. hnůj, Schafmist, m. fimus ovillus; o. nůžky, Schafschere, f. forfex oviaria; o. ssocowice, Schaafslinse, f. colutea, Vel.

Owčička, y, f. dim. Schäfchen, n. ovicula.

Owčín, a, m. Schafstall, m. ovile.

Owčinec, nce, m. vorh.

Owdowělý 3. Verwittweter, zum Wittwer, zur Wittwe geworden, viduus, viduatus, vidua, viduata.

Owdowjm, fut. ěl, ěti, verwittwen, zum Wittwer, zur Wittwe werden, viduum, viduam fieri.

Owečka, y, f. s. owčička; 2) od. berusska. Kellerwurm, m. asellus, oniscus, Lin.

†Owěnčenec, nce, m. zrostlina, crossostylia.

†Owěnčjm fut. ex. bess. owěncugi.

Owěncowání, n. Bekränzung, f. sertis redimitio, K. ad. 1. Mach. 7, 14.

Owěncugi, fut. ex. owal, owati, kränzen, bekränzen, serto, corona redimere, K.

Owes, gen. owsa, m. Haber, Hafer, m. avena.

Owesnice, sl. owsenice u. owsenka, f. Muskatellerbirne, pirum muscatum od. superbum.

Owesnička, sl. owsenička, y, f. Haberfischlein, n. Grüße, f. Mutterlos, n. apua, minutissimus pisciculus, graece ἀφύα, hung. téjhal, ökle; 2) Haberbirne, f. D. s. vorh.

Owesnjk drnowý, Rasenschmerle f. ?

Owesniště, sl. owseniště, n. Haberacker, m. Haberfeld, m. ager avenarius; 2) Haberstoppel, m. stipula avenacea.

Owesný 3., sl. owsený, aus Haber, avenaceus; owesná mauka, Habermehl, n. farina avenacea; owesné piwo, Haberbier, n. cerevisia avenacea; owesná sláma, Haberstroh, n. stramentum avenaceum; owesná kaše, Haberbrey, n. puls avenacea.

†Owitokwět, u, m. hypoestes.

Owěsým, fut. ex. yl, yti, hängen lassen, demittere, hlawu, nos, křjdla owěsyti.

Owládám od. owládzem, fut. ex.

al, ati, *sl.* überwinden, superare.

Owoce, *sl.* auch owocje, *n.* Obst, *n.* Obstfrüchte, *plur.* poma; ssteṕné owoce, gepfropftes Obst, poma insiticia; plané o., ungepfropftes O., rané (raucy) o., Frühobst, poma praecocia; pozdnj (lezaté) o., Spätobst, poma serotina; padané o., das abgefallene O., poma cadiva; owoce pochybilo, das Obst gerieth nicht, *B.* 2) fig. s. pozitek.

Owocenossný 3.? fruchttragend, s. owocný 2).

Owocnice, *f.* Obstkammer, *f.* cella pomaria, pomarium, 2) *foemin.* v. owocnjk.

Owocnjk, *a, m.* Obsthändler, Obstmann, Öbster, Öbstler, *m.* negotiator pomarius.

Owocný 3. das Obst betreffend; owocný trh, Obstmarkt, *m.* forum pomarium; owocný Klep, Obstkeller, *m.* cella pomaria; owocné krmě, Obstspeisen, fercula e fructibus; 2) obstbringend, obsttragend, z. B. Herbst, Baum, pomifer; owocný strom, Obstbaum, *m.* pomus, *f.*

Owoctjm (ooctjm), *fut. ex.* il, iti, säuern, mit Essig sauer machen, acidum reddere aceto.

Owolatjm, *fut ex.* ěl, ěti, ěn, einen Kropf bekommen, strumam contrahere, *D.*

Owonjm, *fut. ex.* ěl, ěti, durch Riechen abnützen, den Geruch benehmen, odore privare.

Owrant, s. olowrant.

Owrazdjm, *fut. ex.* il, iti, s. rozzlobjm se, entbrennen, excandescere, *Plac.* (od. einen Mord begehen?): kdyz se welicý páni a wrchnosti gednau owrazdj, potom ...
wagj tyranowé.

Owostený 3. *sl.* gew...
illitus.

Owostugi, *fut. ex.* owo...
mit Wachs überziehe ...
R.; *sl.* auch wichsen, ce...
nere.

Owrhugi, owati, s. obr...

Owsák, *e, m.* Haberh...
avenarius.

Owsenák, *u, m. sl.* Haber...
panis avenaceus.

Owsenka, s. owesnice.

Owsený, owsenisstě, ow...
sl., s. owesný, owesn...

†**Owsowitý** 3. z. B. ...
haberartig, avenaceus...

Owssednjm, *fut. ex.* ěl, ...
mein werden, vilescer...
tidianum fieri, *D.*

Owssem, *adv.* allerdings, ...
utique (omnino), ...
nempe; 2) geschweige de...
weniger, nedum: nedb...
ljbj se mistru zemsk...
owssem tedy nebeském...
podobné, aby tehdáž ...
mjti, owssem před král...
staupiti a sauditi se m...
durchaus, penitus: ...
owssem nestanowal, *Vel.*

Owssiwawjm, *fut. ex.* ěl, ...
lausig, werden, Läuse ...
men, pediculis infici.

Owsyha, *y, f. mor.* folg.

Owsyna, *y, f.* tauber od. ...
Haber, Flughaber, Wi...
ber, *m.* avena fatua.

Owsýk, *e, m.* Gerstenwalch?

Owýsek, *sku, m. dim.* v. ow...

Owýskář, *e, m.* Haberbaue...
colonus avenarius, *D.*

Ozáblina, *y, f.* Frostbeul...
pernio.

Ozáblý 3. zymau zkřehlý, ...

tuti; frigore correptus, rigens.

Ozábnu, fut. ex. ozábl, ozábnauti, abfrieren, sehr frieren, erfrieren, frigore derigere.

Ozag sl. naozág, auch naozagst (n. ozagisto), adv. sl. im Ernst, wirklich, serio; wirklich, in der That, actu.

Ozagisto, adv. sl. gewiß, certo.

Ozagitný, ozagstný 3. sl. (russ. ozagitný), s. opravdowý.

Ozchanost hrobu? Com. Prax. ...

Ozánka, y, f. Bethengel, m. Gemander, Erdweihrauch, m. chamaedrys: ozanka menssj, Gamanderlein, Katzenkraut, n. teucrium, chamaedrys, Lin. Leck. Lama hung. his sarlófű, gamándor fű, ož. wlnitá, teucrium scordioides. S. d. Kammerk. zu zelenec.

Ozon, u, m. (vulgo), sl. ozon, auch ... howno, Want, assa foetida.

Ozbrogjm, fut. ex. iti, bewaffnen, armare, armis instruere; bemannen z. B. ein Schiff, implere viris, armis.

Ozdoba, y, f. Zierde, Verzierung, f. Schmuck, m. decus, ornatus, decor, ornamentum; ozdoba hlawy, Kopfputz, m. ornatus capitis; 2) bey der Kanone, od. beym Stück, d. Friesen; pl. ozdoby, d. Fileten des Buchbinders, ornamenta.

†Ozdobička, Figur? (Rhet.)

Ozdobjm, fut. ex. il, iti, en, s. ozdobugi.

Ozdobný 3. zierlich (schmuck), ornatus, pulcher, venustus, elegans, concinnus; - ně, adv. -te, -chre, -ste, -anter, -ne; -nost, i, f. Zierlichkeit, f. ornatus, pulchritudo, venustas, elegantia, concinnitas.

Ozdobugi, owal, owati, zieren, verzieren, schmücken, ornare, exornare, decorare, condecorare.

Ozdrawjm, fut. ex. il, ěti, gesund werden, convalescere; - ení, n. verb. Genesung, f. recuperatio sanitatis, restituo.

Ozdrawjwám, al, ati, verb.

Ozebráčjm, s. ozobráčjm.

Ozeh, u, m. (hlaweň?) Feuerbrand, m. titio? D.; 2) sl. der Stiel der Feuerkrücke, manubrium rutabuli; 3) sl. s. papek.

Ozehám, al, ati, z. B. hrnce, sl., s. wypáljm; (ol. zehám, zehl, soviel als páljm, wypalugi).

Ozehnu se, ozehnauti se, soviel als opálit se, Huss.

Ozelenj, n. verb. Verschmerzung, f. oblivio; Bereuung, poenitentia.

Ozelenjm, fut. ex. il, ěti, sl, grün werden, viridem fieri: od genu ozelenel, sl.

Ozeljm (sl. auch ozeljem), fut. ex. el, eti, mit dem Genit. verschmerzen, aufopfern, verlieren, resolvere (immolare), oblivisci (superato dolore): aby gen žiw byl, by ho (syna) měla y ozeleti, K. wsseho swěta ozeleti, Com. raděgi wsseho ozeletj na to několik zlatých ozeljm; 2) bereuen, poenitere: ozeljš ty to, gestli tak uděláš.

II. rec. ozeleti se, sich resolviren, sich entschließen mit Resignation, se resolvere, periculum facere, adire, hung. elszánni magát; sl. auch verzagen.

†Ozemanjm, fut. ex. il, iti, adeln?

Ozembuch, a, m. sl. Stocknarr,

m. stultus, stipes: 2) ein dicker u. kurzer Mann; 3) sylné wjno, ein starkberauschender Wein.
Oženjm, fut. ex. il, iti, verehelichen, verheurathen, nur v. Mannspersonen, maritare.
II. rec. oženiti se, heurathen, sich verheurathen, sich verehlichen, ducere in matrimonium, ducere uxorem, auch blos ducere.
Ožeru, fut. ex. ožral, ožrati, umnagen, circumrodere; 2) besaufen, besoffen machen, inebriare, wjnem, mit Wein, vino inebriare, vino obruere aliquem, ebrium reddere: ožral šrážné páleným, W. rat.
II. rec. ožrati se, sich besaufen, se inebriare, vino inebriari, se vino obruere, vino obrui.
†Ožew, zwu, m. Widerschall, m. echo?
Ožeywám se, s. ožýwám se.
Ožhon, s. ožhon.
Ožher, bess. možher.
Ožhřiwka, bess. možhřiwka.
Ožhřiwý, bess. možhřiwý.
Ožiabnem, sl. s. ozábnu.
Ožidlj, n. obs. s. okružij, Halskrause, f. collare plicatile, D. (bey Dalem. ředlo).
Ožjeram se, sl. s. ožřjm se.
Ožjewám se sl. s. ožýwám se.
Ožjerám, sl. s. ožjrám.
Ožigi u. ožiwu, fut. ex. il, iti, sl. & K. aufleben, lebendig werden, reviviscere, B. ožiwme, K.
Ožihám, sl. s. ožehám.
Ožinek, nku, m. folg. ein altes Erndtefest, nach beendigter Erndte, noch bey den heidnischen Slawen, z. B. im Preußischen; vgl. zážinek; ožinek slawiti, Kram.
Ožinky, s. obžinky, D.

Ožjrám, al, ati, s. ožeru.
Ožjránj se, s. ožralstwj.
Ožjwám, al, ati, s. ožigi u. žwu, sl. ožáwám, s. o... wám.
Ožkel, a, m. sl. Gelbs... icterus, morbus arq... morbus regius.
Ožlknem, fut. ex. kel, kna... s. ožlutnu.
Ožlutjm, fut ex. il, iti, g... chen, flavum reddere, ...
Ožlutnu, fut. ex. tl, tnaut... werden, flavescere.
Oznámenj, n. Ankündigun... Bekanntmachung ohne ... n. nuntiatio, denuntiat... Bekanntmachung mit ... denuntiatio; 2) Verkünd... f. nuntiatio, denuntiati...
Oznámjm, fut. ex. il, iti, ... oznamugi.
II. rec. oznámiti se, w n... sich erklären, declarare: ... se mu sám oznámil, Vel.
Oznamowatel, e, m. Anz... Ankündiger, Verkündiger, ... tius, indicator, denunti... 2) † Intelligenzblatt, n. ... ger, n. indicator.
Oznamugi, owal, owati, an... digen, a) bekannt machen... Nachricht, nuntiare, signi... re, indicare, denuntia... powěst nad nepřáteli gi... znamowal, K. b) bekannt... chen zur Nachachtung, befe... denuntiare; 2) verkündi... nuntiare, significare, den... tiare, auch certiorem fa... aliquem: z. B. de re, ob. dem Akkus. u. Infin. 3) o ně... v. etwas schreiben, handeln, ... den, scribere, disserere... re: o tom swým mjstem ob... něgi oznamjm, Vel.

Ozuobenina, y, f. s. odznobenina.
Oznobjm, s. odznobjm.
II. rec. oznobiti se, abfrieren, derigere frigore, D.
Ozobacjm, fut. ex. il, iti, sl. zum Krippel machen, mutilare.
Ozon, u, m. sl. s. ozaue.
Ozraný 3. sl. streng, hart, durus, severus, austerus, inclemens; 2) s. osobný, 3).
Ozralec, lce, m. Säufer, Versoffener, Trunkenbold, m. potor, potator; - Kyně, f. Säuferinn, f. potrix, potatrix.
Ozralstwj, n. Besoffenheit, Versoffenheit, Trunkenheit, f. ebrietas.
Ozralý 3. besoffen, inebriatus, ebrius.
Ozran, a, m. sl. s. ozralec.
Ozranica, y, f. sl. s. ozralkyně.
Ozrati se, s. ozeru.
Ozřebjm se, fut. ex. il, iti, sl. s. ohřebjm se.
Ozrem od. ozrjem se, sl. folg.
Ozřjm se, fut. ex. ozřel, ozřjti, ol. (sl. ozrjem sa), s. ohljžnu se.
Ozub, u, m. (ocelowý na podkowě), der Stollen, od. d. Spitze am Hufeisen, dens, auricula soleae equinae.
Ozubec, bce, m. Zacken, m. Zäckchen, n. denticulus; Zünglein, n. Dorn, m. in der Schnalle, infibula.
Ozwánj, n. Antwort, f. responsio: k geyich wolánj včinils ozwánj.
†Ozwěna, y, f. echo?
Ozwu se, fut. ex. ozwal, ozwati, sich melden, antworten, sonum edere, respondere: musým na ňy desetkrát wolati, než se mi ozwe; k tomu se hned on ozwal, Cyr.; 2) s. opowjm se: otcy sám se ozwal; 3) laut widersprechen, einwenden, dawiderschreyen, reclamare.
†Ozýrka, y, f. zrostlina, osyris.
Ozýwám se, al, ati, verb. choti swé se ozýwati; ozýwati se k žalobám, laut widersprechen, reclamare; - ánj, n. verb.
Ozýbnu, mor., s. ozábnu.
Ozym, u, m. (sl.), Winterfrucht, f. fructus hybernus, hyemalis; 2) Wintergetreide, n. frumentum hybernum; 3) Wintersaat, f. sementis hyberna, hyemalis, Leschka.
Ozymina, y, f. sl. verb. 2).
Ozymnj 1. folg.
Ozymý, 3. Herbst-, od. Winter-, autumnalis, hyemalis: ozymý gečmen, ozymé obilj, Vel. ozymé y garé osenj, Id. K. h.

P.

Pa, eine untrennbare Partikel, die nur in wenigen Zusammensetzungen für po vorkommt, u. v. derselben Bedeutung ist.
Paběrek, rku, m. Nachlese des Weins, auch des Obstes auf den Bäumen, racematio, der Ähren, spicilegium.
Paběrkowánj, n. verb.
Paběrkugi u. paběrugi, owal, owati, nachlesen, Nachlese halten, des Weines ꝛc. racemari, der Ähren, spicas legere.
Paběrnjk, a, m. Nachleser, Ährenleser, racemator; spicas legens; - nice, f. inn, - inn, f. trix.
Paběrugi, s. paběrkugi.
Pác, u, m. Beitze, s. močenj.
Páč, e, m. k železný sochor, Brechstange, f. Hebeisen, Brecheisen,

n. vectis ferreus, frangibulum ferreum.

Pačech, u, m. wápno pjſkem rozdělané, Ryb.

Pačeſky, ů, pl. ſ. pačeſy.

Pačeſný 3. v. ſchlechterm Flachſe, stupaeus, folg.

Pačeſy, ů, pl. Werg, n. stupa. Das erſte bey Hecheln heiſt Kaudel (sl. auch Kky), das zweyte, welches feiner u. beſſer iſt, pačeſy u. pačeſky, v. pa od. po u. čeſám; 2) im verächtlichen Verſtande Kopfhaare, Schopf, m. capilli: popadnauti za pačeſy; za pačeſy ſe chytiti, ſich einander in d. Haare fahren.

Pach, u, m. v. páchnu, ſ. puch.

Páchám, al, ati, begehen, thun, ausüben, im nachtheiligen Sinn, v. böſen Handlungen, z. B. einen Mord, Laſter, Sünden, patrare, committere; 2) sl. Lypt. folg.

Páchnu, páchl, páchnauti, riechen, einen Geruch v. ſich geben, olere: račinau páchnauti, krebſeln, cancrum olere; fig. wěcy čaſné ſmrtj páchnaucý, K. wáſſe gjdla libſkými mozoly páchnau, K. ſwětem páchnaucý člowěk, Com. 2) ol. vorh. 1); 2) sl. riechen, act. odorare: či nepáchneš? riechſt du nicht? on tam neſmj ani páchnaut, er darf nicht einmahl hin riechen, (keinen Schritt hin thun.)

Pacholátko, a, n. Knäbchen, Knäblein, n. puerulus, puellus; 2) Stange, f. zum Bierziehen, pertica.

Pacholčj. 1. ſ. pacholſký.

Pacholčjm, il, iti, als Knecht dienen, famulari.

Pachole, ete, n. Knabe, m. puer; 2) Keil, m. z. B. des Binders, cuneus, (nach R. Kloben [...] Binders, retinaculum); 3 [...] Knecht, der Hackel an der [...] belbank (Tiſchl.) scrinarii p[...] toi uncus; 4) zubaté pach[...] od. hoſpodářjček, Lichtknec[...] Lichtſtecher, m. etwa susten[...] culum candelarum uonle[...] tum; 5) das Knechtel bey [...] Mühle; 6) ſ. zaupák; pachol[...] ta, pl. Ballenknechte (Buchd[...]) paxilli sustinendis pilis.

Pacholectwj, n. Knabenalter, aetas puerilis, pueritia.

Pacholečý 1. Knaben-, puerili[...]

Pacholek, lka, m. (viell. beſſ. p[...] holek (sl.); vgl. holek, holk[...] pa-robek), Knecht, m. famul[...] auch servus; domácý pach. [...] domácý; plawecký pachole[...] Bothsknecht, nauta.

Pacholjček, čka, m. ſ. pacholátk[...]

Pacholjk, a, m. Knabe, m. pue[...]

Pacholiſko, a, n. verb. malé p[...] choliſko, Cyr.

Pacholſký 3. ſ. otrocký, D.

Pachorjm ſe, il, iti, sl. ſtolziere[...] dick thun, superbire.

Pachtjm, il, iti, za něčjm, sl. [...] bažjm.

Pachtowánj, n. verb. v. folg.

Pachtugi ſe, owal, owati, ſi[...] ſtark, gewaltſam anſtrengen[...] intendere, contendere se [...] auch ohne se.

Páčjm, il, iti, winden, drehen[...] torquere: páčiti weſ něčj; au[...] den Angeln heben, emover[...] cardine (postes); 2) sl. ſ. hle[...] djm: páč, páč!

II. rec. páčiti ſe, ſich werfen, z. B. d. Thüre, ſich zurückwerfen, nicht anſchlieſſen, se rejicere, resilire; 2) ſich weigern, tergiversari; 3) sl. ſ. ljbjm ſe.

Pačiſám, al, ati, auszauſen,

entheckeln, pectinare, carminare.

Pačisky, ů, m. Hede, f. D. Kratzpfucken, flocci lini vel stupae, R.

Pačke, y, f. sl. Patzl, ferula.

Pačkám se, ati, sl. s. máchat se.

Pacydlo, a, n. K. (in textu cýl: wyšauwiš ge za cýl, střely swé proti nim), Ps. 21, 18.

Pacyent, a, m. Patient, Com.

Pád, u, m. Fall, m. Fallen, n. casus, lapsus: wzal pád až k smrti, Vel. těžký pád wzal ten člowěk, fig. Id.; 2) Endung, f. (Gramm.) casus, D.

††Páda, y, f. Berg? Jungm.

Padék, u, m. s. poklopec 1), D.

Padalec, lce, m. Kupfereidexe, f. seps, (od. viell. soviel als wřjtenice, Kalteidexe, lacerta anguina?)

Padám, al, ati, fallen, a) z. B. auf d. Erde vom Baume, Himmel, Pferde rc. cadere, decidere, labi; k nohám, sich zu den Füßen werfen, projici, prosterni ad genua; snjh padá, es schneit, ningit; kraupy padagj, es hagelt, grandinat; b) hinein stechen, incidere, illabi, c) einstürzen, cadere, ruere, labi; d) fehlen, labi, peccare; e) geworfen werden, cadere; z. B. v. Würfeln; f) sterben, gewöhnlich vom Viehe, aber auch v. Menschen, cadere, mori, perire, interire, occumbere: nikdež pěknēgi nepadá wogák, gako když padá w bogi; g) sich vermindern, abnehmen, minui: woda padá; h) gerathen, darein fallen, incidere, z. B. do neštěstj, do nemocy padati; i) ausfallen, fallen, incidere: do očj padati; k) sl. sich ereignen, eintreffen, accidere, contingere: mrcha čas padl na nás; zlý rok padl.

II. rec. padati se, klaffen, zerlechzen, wie Erde, Wand rc. hiare, s. pukám se.

Padánky, ů, pl. s. pádel, Neg.

Padaný 3. z. B. padané owoce, das abgefallene Obst, cadiva poma.

Padauch, a, m. Bösewicht, m. nebulo, nequam; Lotterbube, Galgenschwengel, m. ein Schimpfwort, nebulo, scelestus, sceleratus, scelus.

Padaucnjk u. padaušnjk, viell. dasselbe was padauch.

Padaucý 1. s. paduch.

Padáwám, ati, fr. v. padám.

Padawý 3. oft fallend, caducus.

Pádel, u, m. s. padané owoce.

Pádem, adv. schnell, in Galopp, über Hals u. Kopf, celeriter, cursu citato.

Paděra, y, m. Racker, Pogenkippel, m. (Schimpfw.) nequam;

Padesát, padesáte, gen. padesáti, fünfzig, quinquaginta.

Padesátek, tku, m. der fünfzigste Theil, pars quinquagesima.

Padesátka, y, f. d. Zahl fünfzig, Fünfziger, m.

Padesátiletý 3. fünfzigjährig, quinquaginta annorum, auch (insgemein nur v. Menschen) quinquagenarius.

Padesátkrát, adv. fünfzigmal, quinquagies, quinquagesies.

Padesátnjk, a, m. Fünfziger, a) einer v. den fünfzig Herrn (im Kollegio), quinquagintavir; b) fünfzig Jahre alt s. padesátiletý; c) der über 50 gesetzt ist, praefectus 50.

Padesátý 3. fünfzigste, quinquagesimus.

Páděž, bess. páděl, *D.*
Pádjm, il, iti, s. ewáldm.
Padla, y, *f.* lisstj. Fuchsscheide, *f.* aus drey flachen Hölzern, beym Kirschner, pyramis (idis), *f. R.*
Padláš, e, *m. sl.* s. hára 2).
Padlj, *n. mor.*, medowice *boh.*, Honigthau, *m.* melligo, *f.*
Padlina, y, *f.* Klaffung, *f.* hiatus, *D.*
Pádlo, a, *n.* Falle, *f.* an der Thüre.
Padlý 3. gefallen, herabgefallen, deciduus; padlý mraz, s. gjnj; padlá osoba, gefallene Person, *fig.*
Padnu, *fut.* padl, padnauti, s. padám: ta wěc zde padnauti nemůže; gak byskoli ty oratal-nj odpowědi padly, *Cyr.* padna k nohaum, kleče, fußfällig, genubus flexis; w při padnauti, den Proceß verlieren, causa cadere, *Pr.*
Padný 3. was schwer auffällt, gravis: padná ruka.
Padrty, padrsky, ů, *m. pl.* Fetzen, s. Klc, *D.*
Paducnice, *f.* Fallsucht, fallende Sucht, *f.* epilepsia, morbus caducus (comitialis).
Padacý 1. fallend, z. B. paducý nemoc, s. vorh.
Pádý, *m.* s. pay.
Pagáč, e, *m. mor.* & *sl.* eine Art kleiner runder Kuchen, Pagatschl *n.* (nach Adel. unrichtig Aschenkuchen, - auch im *vocab.* *v.* 1482 steht: Aschenkuchen od. pogatz).
Pagamenty, ů, *pl. ol.* wsselijaké staré dělané střjbro, gako lžjce, knofljky *rc.* Pagamentsilber, *n.* argentum laboratum.
Paged, u, *m.* žiwý wlas aneb čerw, který až do kosti zžjrá, der Wurm am Finger, pa[...] nychia, phagedaena, *Com.*
Pagedjm se, iti, *sl.* erboßt se[...] excandescere.
Pagedný 3. *sl. Lypt.* s. hlta[...]
Pagoda, y, *f.* Götzentempel, [...] Pagode, fanum.
Paheyl? *D.*
Pahnost, *Nitr.* s. nehet (pazneh[...])
Pahola, ata, *n. sl.* s. pachole.
Paholek, *sl.* s. pacholek.
Pahorek, rku, *m.* s. pahrbek,
Pahrbitý 3. s. kopcowitý.
Pahrbek, bku, *m.* Hügel, *m.* [...] der Erde, collis, tumulus, c[...] vus.
Pahrbkowatý 3. s. kopcowitý.
Pahrbkowý 3. Hügel-: zem k zp[...] sobu pahrbkowému zhůru w[...] wržena, *Pr.*
Pahreba, y, *f. sl.* ein Haufen gl[...] hender Kohlen.
Pahrom, insgemein Parom, *m. sl.* s. Peraun, *Leschka.*
Pajtáš, e, *m. sl.* (u. Leute, *hun[...]* pajtás), Kamerad, *m.* socius, consors; - ska, y, *f.* - inn, socia.
Pajtássjm se, *sl.* s. tomarysjm [...]
Pak, *conj.* denn, bey einer Frag[...] a) bey den Fragwörtern, qui[...] quid, ubi, unde &c. nam, w[...] ches diesen Wörtern angehän[...] wird, z. B. kdo pak? wer den[...] quisnam? co pak? was is[...] denn? quidnam est? b) bey a[...] dern bleibt's weg, z. B. co p[...] neni doma? ist er denn nicht [...] Hause? nonne est domi? [...] aber, at, sed, verum, ver[...] autem; předewssjm pak sm[...] tenau tu směsycy, podle h[...] kosti a řjdkosti stupňů na čt[...] ři twárnosti rozdělil, *Com.*
II. *adv.* hernach, s. potom.

Paka, y, *f.* sochor, Hebebaum, *m.* vectis, *D.*

Pakáž, e, *f.* zawazedla, Bagage, *f.* (vom altfranz. bague, Reisemantel), impedimenta, *n.*

Paket, u, *m.* Paquet, *m.* fasciculus.

Pakli, *conj.* s. gestli.

Paklík, u, *m.* Päckchen, *n.* fasciculus.

Pakost, *ol.* s. škoda; pakost, i, *f.* Bein od. beinartiger Überzug, *m.* crusta ossea: zubowé gsau turban pakostj potaženi.

Pakosta, y, *m.* *ol.* eine Gattung Krieger, *Cant. mil. Tab.* 2) heilloser, gefährlicher Mensch?

Pakostjm, il, iti, gliederreißen, arthritidem conciliare, *Ryb.* 2) s. škodjm.

Pakostnice, *f.* Gliederkrankheit, *f.* Gliederwehe, *n.* Gicht, *f.* arthritis, (tidis) *f.* morbus articularis.

Pakostný 3. *ol.* s. zlý, škodný.

Pakowánj, *n.* *verb.* v. folg.

Pakugi, owal, owati, packen, colligare, componere.

Palác, e, *m.* Pallast, *m.* palatium; 2) Saal, *m.* conclave, triclinium, *Syl.* († oecus ? ?)

Paladráne, *ol.* wsseliký oděw proti zymě, aneb pro déšť, Wettermantel, *m* palendra, *R.*

Paladyum, *n.* Palladium, Palladium; 2) ein neues Erz, Palladium, palladium.

Pálám, al, ati, flammen, edere: oheň pálá, *K.*

Palanda, y, *f.* lehacý lawice, Britsche, *f.* lectus robureus, *D.*

Palaš, e, *m.* plaský kord, Fuchtel, *f.* ensis latus, *D.*

Palatýn, a, *m.* der Palatinus (in Ung.) Palatinus (comes): palatýn aneb wýwoda Walaš-ský, *Vel.* - owá, é, *f.* (edler als -nka), d. Gattinn des Palatinus, conjux Palatini.

Palaukek, kku, *m.* *dim.* v. folg.

Palauk, u, *m.* eine schlechte Wiese, auch überhaupt Wiese, pratum.

Palcát, u, *m.* Streitkolben, *m.* clava.

Palczom, *ol.* caesaries *D.*

Pálčiwý 3. hitzig, calens, fervens, fervidus, calidus, ardens; pálčiwá nesstowicka, Hitzblatter, *f.* phlyctena; p-wý nežit, *Harant.*; - wě, *adv.* ardenter, ferventer, fervide; - wost, i, *f.* Hitze, *f.* aestus calor, fervor, ardor: má pálčiwost w žiwotě.

Palec, lce, *m.* Daumen, *m.* pollex; palec zssjřj, zelausstj, daumdick, pollicaris; 2) d. große Zehe, hallex, pollex; palce, *pl.* Däumlinge, Kämme im Kammrade, dentes tympani.

Paleček, čku, *m.* *dim.* v. vorh. 2) der Däumling in der Mühle, *Lesch.* paleček kozenný, lederner Daumring, digitale loreum, *R.*

Palečkugi, owal, owati, füchseln, betrügen, im Spiele, mit Hilfe des Daumes, imposturam facere, *Ryb.*

Palečnj 1. Daumen-, pollicaris; palečnj kolo, Kammrad, *n.* rota pectinata, tympanum.

Palečnice, *f.* Daumstock, *m.* Daumenschraube, *f.* in der Tortur, *D.* Handfessel, *Com.* Handschelle, *f* chiropodia, *Ryb.* instrumenta ad comprimendos pollices.

Palečnjk, u, *m.* Däumling, *m.* ein Überzug über dem Daumen; *p.* chocholatý, Knaulgras? *n.*

Pálené, ého, *n.* od. pálené (Zen-

né) wjno, Brandwein, m. crematum; pálené zwjna, Franzbrandwein, D.
Pálenj, n. Brennen, n. ustio.
Pálenice, f. sl. s. winopalna, -ctwo, a, n. sl. Brandweinbrennerey, f.
Pálenjk, a, m. s. winopal; -jčka, y, f. -inn, f.
Pálenka, y, f. sl. s. pálené.
Pálenkář, e, m. sl. Brandweinverkäufer, venditor cremati (si-cerae); -řka, y, f -inn, f. cremati venditrix.
Palerugi, owal, owati, poliren, polire, laevigare: osstipec palerowati (brusem, rassplem), Cyr.
Palestra, y, f. lopatka, Balaster, f. ferula;
Paleta, y, f. Pallete, f. segmentum: střjbrné pljssky na palety rozřezáwá kreyčj, R.
Palič, e, m. Brenner, der jemand brennt, ustor; 2) Mordbrenner, der Feuer anlegt, incendiarius; palič piwa, s. páljm; 3) der Palitscher See in Ung. P.
Palice, f. (vgl. Bolzen?), Kolbe, Keule, f. (zum Schlagen), clava; proti palicy nenj ssermu, prov. viele Hunde sind des Hasen Tod, nec Hercules contra duos; 2) Schlägel, m. zum Einschlagen, fistuca; 3) Formkopf, Hirnschädel, m. forma capitis, D. 4) der Besetzschlägel des Maurers, pavicula rotunda ad complanandum solum, R. 5) sl. Stock, m. zum Tragen, s. hůl; 6) sl. Stockstreich, m. ictus baculi: dali mu 20 palic; 7) sl. Gewalt, f. potestas: pod geho palicau sem; dřewěnná palice, Holzschlägel, Hoge, f. tudes; pal. na dno, Bodenschlägel, D. p. na čepce (čepečnjk), Haubenstock, m. caput ligneum (vitta...lo); pal. na klobauk, Hutsto... m. pal. od. bochnjk sýra, Käselaib, m. libo casei; p. na hli...ku (v hrnčjře), Thonschläg... volgiolum, R.
Palička, y, f. dim. Stößel, m. ... stillum; b) Klöppel, Spitzenklöppel, m. claviculus ad co...ficiendos denticulos; Schlagholz des Hutmacher... tornabilis tudes; c) Pistliche... n. (Seifens.) tudicula; d) Klotzholz, n. tudes; e) pěstnj palič... Fausteisen des Klempners, pu...gnus ferreus; f) p. kletowá... Löthkolbe, f. clava ferruminat...ria; g) Kolbe, f. d. büschli... Samenähre einiger Gewächs... arista, od. panicula, od. um...bella; h) Narrenkolbe, Wasse...kolbe, Rohrkolbe, f. typh... Lin. 2) Brennerinn, Mordbren...nerinn, ustrix, incendiari... 3) sl. kleiner Stock, bacillus... 4) pl. paličky, d. Döcklein, o... Langenten am Klavier, plectr...
Paličné, ého, n. Brandschatzung, f. tributum incendiarium.
Paličnjk, a, m. Keulenträger.
Palicowatý 3. kolbicht.
Palicugem, owati, sl. Stockschläge geben, baculo verberare.
Paljk, u, m. Ballen, m. fasciculus; w paljk swázati, einballen, in fascem colligare, D.
Páljm, il, iti, brennen, a) durch Brennen verletzen od. doch be...schwerlich fallen, od. erhitzen, urere aliquem od. aliquid, z. B. slunce mě pálj, d. Sonne brennt mich; auch ohne Allus... z. B. slunce tuze pálj, d. Sonne brennt sehr, kopřiwa pálj (bess... sl. prhlj, daher prhlawa), di...

Asch) brennt rc. urere; auch Servere, vom Feuer od. v. der Sonne; b) durch Brennen verzehren, z. B. Wachslicht, Oehl rc. brennen, urere; c) durch Brennen zubereiten, od. hervorbringen, excoquere od. coquere; wápno páliti, Kalk brennen, calcem coquere od. excoquere; cyhly, hrnce páliti z. Ziegel, Töpfe brennen rc. lateres &c. coquere; páliti piwo na zenné wjno (piwo pálené) Vel. distilliren, destillare, cremare; pálené páliti Brandwein brennen; trand páliti, Zunder brennen, lintea in fomitem comburere; d) feuern, Feuer machen, ignem facere. sustentare: leyny dobyčímí pálj mjsto dřjwj Mand.

II. rec. páliti se, sich brennen, uri, aduri.

Pálj̃la, n. sl. s. pelyněk.

Palma, y, f. winopalna, D.

Palimgi, owati, poliren, polire, laevigare: na modro wyppalizowand zbrog, Cyr.

Palita, y, f. barwjřské prkno, na němž se barwy mjchagi, Palette, f. abacus pictorius.

Páljwám, al, ati, fr. v. páljm.

Palimo, a, n., sl. kuřiwo, Brennmaterial, n. als: Brennholz, Brennstroh, Brennrohr, Steinkohlen, rc. b) Waldbosten?

Pálimý 3. hitzig, fervens, fervidus, - wost, i, f. Hitze, f. aestus, fervor, ardor.

Pálka, sl. s. opálka.

Palko, a, m. sl. dim. v. Palo.

Pallas (Pallada), gen. Pallady, Com. Pallas, Pallas, Minerva.

Palleta, y, f. Ballete, f. scheda, R.

Palma, y, f. Palme, f. Palmbaum, m. palma; b) Siegeszeichen, Palme, Preis um den man siegt, palma, P. má palmy wjtězné, Com. hodlawá palma, Christdorn, m. d. stechende Palme, Stechpalme, Stechbaum, ilex aquifolium.

Palmowj, n. coll. Palmenzweige, frondes palmae, B. weliký swátek palmowj (v židů), Vel. 2) Palmenwald, m. palmetum, Cyr.

Palmowý 3. Palmen-, aus Palmen, palmeus.

Palo, a, m. sl. s. Pawel.

Paloš, e, m. sl. Pallasch, m. ensis: na paloſſe se wywolati.

Palota, y, f. sl. Saal, m. in herrschaftlichen Häusern, hung. & russ. palota.

Palub, u, m. ol. ein gewisses Wasfenstück, Haj.

Palugi, owati, ol. fliehen, traben, fugere, Kuk. Kr. čert palowal ze zámku, Puchm.

Palubice, ol. s. pauta, Id.

Památka, y, f. Andenken, n. Erinnerung, f. recordatio, memoria; památku swětiti, das Gedächtniß feyern, memoriam celebrare; 2) Gedächtnißtag, m. dies memorialis, memoria annua; D. stoletá památka, Jubelfest, n. jubileum, D. 3) Denkmal, Monument, n. monumentum; 4) ständische Obligation in Mähren.

Pamatné, ého, m. při saudjch, quid? Vel. kal. h. 437.

Pamatný 3. (v. památka), denkwürdig, merkwürdig, memorabilis; 2) (v. pamatugi 3), feierlich, solennis: den pamatný narozenj Faraonowa, B.

Pamatugi, owal, owati, gedenken, an etwas, sich erinnern, reminisci, recordari, memi-

niſse; 2) erinnern, jemand, monere, admonere, commonere; žádného nepamatowal, *Com.* dáti ſe w bludy nižſſjmu pamatowati, *K.* 3) das Gedächtniß feyern, auch ſchlecht hin feyern, celebrare: Heródes o-byčeg měl, den narozenj ſwé-ho ſlawně pamatowati; weli-konoc pamatowati; když ſe pamatuge hod narozenj P. Kryſta, *Vel.*

II. *rec.* pamatowati ſe, ſich erinnern, daran gedenken, meminisse, recordari, reminisci; 2) ſich faſſen, se colligere, se recipere; animum colligere, recipere; ſich faſſen, mäßigen, moderare se: aby ſe pamatowali, a mjrněgi ſobě počjnali, *Com.*

Pamberk, *a, m.* Bamberg, eine Stadt in Bayern, Bamberga.

Pamět, *i, f.* Gedächtniß, *n.* memoria; to mu w čerſtwé paměti zůſtalo, *Cyr.* za paměti naſſich předkůw, *Wrat.* od paměti ſwěta, bey Menſchengedenken, post hominum memoriam; za paměti lidſké, nostra memoria, *Vel.*; z paměti, nazpamět, auswendig, memoriter; nenj paměti lidſké, aby který ſněm tak dlauho trwal, *Vel.* ſlawné paměti, glorwürdigen Andenkens, gloriosae memoriae; wyſoce ſlawné a ſwaté paměti cýſaři Ř.imſſtj, *Pr.* ſwaté paměti, ſeeligen Andenkens, piae memoriae; 2) Geſchichte, *f.* historia, memoria scripta: w pamět geſt uwedeno, memoriae proditum est; pamět dáti někomu o něčem; o tom mužj tu pamět nacházýme, že *rc. Vel.* 3) paměti

plur. Denkwürdigkeiten, [illegible] moires, Geſchichtbücher, [illegible] storia: w pamětech hyſto[illegible] ckých zapſané; z pamětj[illegible] předků zaznamenaných; [illegible] lézáme to w pamětech; w [illegible] ſkých hyſtoryjch a pamětе[illegible]

Pamětliwý *3.* (*obs.* pamětli[illegible] eingedenk, memor; -woſt, [illegible] gutes Gedächtniß, memo[illegible] felix.

Pamětnj *1.* ſelten, -ný, *v.* pam[illegible] dem Gedächtniße od. Anden[illegible] dienend, memorialis; pam[illegible] nj liſt, Erinnerungszettel, [illegible] libellus memorialis; p. pen[illegible] Denkmünze, *f.* numus mem[illegible] rialis; p. knižka, Handbu[illegible] Handbüchlein, Merkbuch, [illegible] enchiridion; p. knihy, *co*[illegible] mentaria, *Com.* pamětné z[illegible] menj; pamětná kniha, *M*[illegible] 3, 16.

Pamětnjk, *a, m.* der etwas geden[illegible] qui recordatur, meminit: [illegible] bylo pamětnjkůw, aby [illegible] Čechowé tak hrdinſké tač[illegible] včinili; der ſich erinnern kan[illegible] bey deſſen Andenken etwas [illegible] ſchehen, memor; ani pamětn[illegible] ka nenj, kterýby to ſwědč[illegible] že *rc. K.*

Pamětnjk, *u, m.* Vergißmeinnic[illegible] *n.* myosotis (idis) palustri[illegible] *f. Lin.* 2) Erinnerungsſchri[illegible] Zeitung, *f.* pamětnjk Lwow[illegible] ſký, (iſt eigentlich pohlniſch)[illegible]

Pamlſky, *ů, m. pl.* Leckerbiſſe[illegible] *m.* Leckerbißchen, *n.* cupedi[illegible] (orum), *n.* cupediae (*arum*[illegible])

Pammaſyn, *u, m.* Wezelſký ba[illegible] chan, Bombaſin, Weſſler Ba[illegible] chet, pannus xylinus Vesol[illegible] ensis, *R.*; -nowý *3.* Bombaſin[illegible]

Pampauſſky, *ů, m. pl. sl.* eine [illegible] Krapfen, Pfannkuchen.

mut, u, m. sl. (turc. pambuk, ...) s. bawlna.

Pán, a, m. (vgl. das gothische ... Gipfel, hoch, D. ... daher Bann, Banner-herr, Panier, Banneretus, Dufresne) &c.), voc. sing. pa-ne, gen. pl. pánů, dat. pánům, Herr, a) Gebieter, Befehlsha-ber, dominus; pán těla cýsař, pán ducha Bůh, Vel. Herr in Rücksicht seiner Bedienten, he-rus; ein grosser Herr, Fürst, princeps; b) domácý pán, Hausherr, herus, paterfami-lias od. familias, D. c) Eigen-thümer, dominus, z. B. eines Ackers, Hauses, Buches ꝛc. auch possessor, besonders v. liegen-den Gründen; d) pán gruntu, ... sl. zemský pán, Grund-herr insgemein, dominus ter-restris; e) Edelmann, nobilis, D. pán od stawu, od. stawow-ský, Standesherr, dominus e statibus, P. pán wálky, der Krieg führt, od. führen läßt, Pa. tři páni (třjmužj), trium-viri (Anton. &c.) Vel. pan sejtal, Id. g) Ehemann, mari-tus, conjux, vir; h) Gott, De-us, z. B. gméno páně, der Name des Herrn; i) s. hrdina; k) Herr, als ein Titel, domi-nus, vir amplissimus &c. Wa-šnost Pane, Euer Gestrenge, D. l) Mensch od. Mann, homo, vir, u. v. jungen Leuten ado-lescens; na welikého pána hráti, od. na pány hráti, groß-herrisch thun, groß thun, jacta-re se, superbire; gá pán, ty pán, kdo bude swiné pásti? prov. u. wir können nicht sämmtlich große Herren seyn; gaký pán ta-ková čeládka, gaký farář, ta-

ková osádka, prov. Syl. 2) der Hirtengott Pan, Pan, Vel.

Anm. Wenn das Wort pán einem andern Substantiv (au-ßer Bůh, Gežjš, Krystus), vor-gesetzt wird; so verliert es den Akzent, z. B. pan kmotr (nicht Pán kmotr), pan Jan, pan Petr ꝛc. Auch sagt man, ehren-voll, Cýsař pán, cýsařowna panj, (nicht : an cýsař, panj ꝛc.)

Panáček, čka, m. dim. Herrchen.

Paňátko, a, n. s. páně 2).

Panaušek, ška, m. s. panáček; 2) mor. ein Pfaffe.

Panax, a, m. Heilkraut, n. panax; - xowý 3. z. B. p-wé gummi, Saft des Heilkrauts, opopa-nax, R.

Panchart, s. pankhart.

Pankucha, sl. s. punkocha.

Pancýř, e, m. Panzer, m. lorica.

Pancýřnjk, a, m. Panzermacher.

Pancýřowý 3. pancýřowá košji-le, Panzerhemd, n. indusium hamis ferreis consertum; p-wý řetěz, Panzerkette, torques squammatus.

Pandrák, a, m. sl. s. konrád.

Páně, der veraltete, nur noch in der Bedeutung, Gott, (Chri-stus) übliche Genit. des Subst. pán, z. B. léta páně, im Jahre des Herrn; ruka páně ꝛc. (doch schreibt noch Vel. k. h. 629. Pá-ně Zdeňkůw syn); 2) gen. ěte, n. Herrchen.

Pánek, nka, m. dim. s. panáček; 2) ein böhmischer Zunahme.

Panenka, y, f. dim. Jungferchen, virguncula; panenka Marya, Jungfrau Maria; 2) Docke, f. s. lautka.

Panenský 3. jungferlich, virgine-us, virginalis; po panensku, adv. jungfräulich, more virgi-

nis; 2) Nonnen-, nonalis; panenská vlice (w Presspurku), Nonnenbahn, f. platea monialium, p-ský klášter, Vel.

Panenstwj, n. Jungferschaft, f. virginitas; Jungferstand, m. status virgineus.

Pánew, nwe, f, sl. pánwa y, f. Pfanne, f. trulla.

Panj, f. Frau, a) Frauensperson, femina, mulier; b) verheurathete Frauensperson od. Ehefrau, α) überhaupt, nupta, marita, v. angesehenen Frauen, matrona; β) d. Gattinn jemandes, uxor, conjux, marita; c) Frau vom Hause, Hausfrau, materfamilias, auch domina, hera, s. auch domácý; d) Gebieterinn, Herrinn, z. B. in Rücksicht des Gesindes, hera, domina &c. krásné panj, Aktricen od. Gauklerinnen, (bey Hofe) Vel.; s. auch pán.

Panic, e, m. Junggesell, a) eine unverheurathete Mannsperson, caelebs; b) der noch kein Frauenzimmer erkannt hat, expers concubitus, -cký 3. junggesellig, caelibeus; -ctwj, n. Junggesellenstand, m. caelibatus.

Panička, y, f., sl. s. panenka; panjčka, y f. dim. v. panj; panjčko! liebe Frau!

Pánjk, u, m. sl. s. panáček.

Panjmama, y, f. Mama, f. mater; stará panjmama, Ahnfrau, D.

Panket, u, m, (ol.) Banket, m. (aus dem ital. Banchetto, feyerlicher Schmaus), convivium, epulae; -tnj 1. z. B. hry, Cyr.

Panketugi, owal, owati, gastiren, banketiren, convivari, prodige vivere; -towánj, n. verb.

Pankhart, a, m. (v. Bank, opp.

Ehebette? Adel.) cyz…
Hurensohn, Kotzensohn, …
liches Kind, nothus, s…
-tice, s. Hurentochter, …
ria: 2) Mittelseide, f. se…
mediocre.

Panna, y, f. Jungfer, f.; …
Alter nach, virgo, vir…
dem Stande nach, ledig…
chen, innupta; 2) s. lau…
das Himmelszeichen, J…
virgo; stará panna, α) …
stolze, -inn, f. misogam…
s. kozenka; domácý pa…
domácý.

Pannák, a, m. s. lautka.

Pannář, e, m. Hurenjäg…
den Jungfern nachjaget, …
tator.

Panoha, y, f. (ol.) s. wěte…

Panoš, e, m. (panosska? …
eigentlich ein Edelma…
Diensten eines Herrn, …
knecht, Knappe, Junker, …
dolescens nobilis; -šst…
subst.

Panosse, ol. s. towaryš.

Panost, f. obs. Herrlichkei…

Panowánj, n. Herrschaf…
andere, imperium, diti…
testas.

Panowitý 3. herrisch, herrs…
tig, imperiosus, impe…
cupidus; -tost, i, f. -…
Herrschsucht, f. -sitas.

Panownjk, a, m. Herrsche…
minus, moderator, p…
z. B alicujus &c.; Beherr…
dominator; -nice, f. -i…
-trix, potens; -trix.

Panožitý 3. ästig, ramosus

Panská, é, f. (int. služka), …
mermädchen, n. Kammer…
fer, virgo cubicularia, …
trix.

Panské, ého, n. sl. Frohnarb…

...rrendienst, m. angaria, (ro-
...ona, : na panské choditi.
...ý 3. herrschaftlich, d. Grund-
...rschaft betreffend, domini-
...s, dominicalis: panská hru-
...a, Leiterbirn? - sky, po pan-
...u, s. po.
...nik, a. m. sl. Frohnarbeiter,
... rka, y. f. - inn, f.
...stina, y, f. sl. das herrische
Wesen: panstina se ho chytá;
...i panstinau páchne; 2) s.
...ozpe.
...stwj, n. Grundherrschaft,
Herrschaft, f. dominium.
...stwo, a. n. Adel, m. d. Adeli-
chen, nobilitas, nobiles.
...nt, u, m. (mittellat. banda,
bandum, pers. bend). das ei-
serne Band, z. B. an der Thür,
...nacalum (?); 2) sl. hie u. da s.
...mbělky; panty, pl. Thür-
bänder od. Gesperr an Kutsch-
wagen, antepagmenta,
...orum), R.
...ntáta, gen. pantáty, dat. pan-
tátowi 2c. m. Herr Vater, Va-
ter, pater.
...ntalír, u, m. sl. (vom ital. ban-
deliera), Bandelier, balteus.
...ntl, pantlika 2c. sl. s. pentle 2c.
...ntofel, fle, m. Pantoffel, m. so-
lea, crepida, sandalium.
...ntoflowý 3. Pantoffel-; p-wý
...rom, Pantoffelholz, n. Kork-
baum, m. suber.
...ntok, u, m. kladnj sekera, Holz-
axt, f. securis lignaria, D. & sl.
...nugi, owal, owati, herrschen,
a) Herr od. Oberherr seyn, re-
gnare, dominum esse, impe-
rium tenere, dominari, im-
perare, z. B. an einem Orte,
in loco, panugjcý knjže Brun-
swické, der regierende 2c. Vel.
...d někým, nějm, zuweilen
auch mit dem Dat. über jemand,
imperare alicui, dominari
in aliquem: panugj mysli ge-
ho wássně, Com. b) herrschen,
z. B. an einem Orte od. in ei-
ner Sache, alles darinn vermö-
gen, regnare, dominari; c)
Oberhand haben, vorzüglich
vermögen, im Schwange gehen,
regnare, vigere; d) bändigen,
z. B. über seine Begierden herr-
schen 2c. dominari, imperare,
moderari; e) sl. cum dat pl.
gelten, valere: nebude ti to
dlauho panowat.

Panůzka, y, f. dim. v. panoha.

Pánwice, f. sl. auch pánwa, Pfan-
ne, a) d. Zapfenpfanne, armilla,
Syl. b) d. Zündpfanne, f. trul-
la incendiaria.

Pánwička, y, f. dim. Pfanne, f. a)
d. Zündpfanne, trulla incen-
diaria; b) d. halbkugelige Ver-
tiefung in den Knochen zu den
Gelenken, acetabulum.

Pánwičkář, e, m. Kesselflicker,
refector ahenorum.

Papa, s. papinka.

Papáček, čka, m. s. yjdce.

Papám, al, ati, pappen, essen
(Kindersp.), papare. pappare.

Papaussek, ssku, m. Papagey, m.
psittacus; sskowý 3. Papagey-,
psittaceus; p-wá lázeň, Paperl-
bad, ein Ort in Prag.

Papek, u, m. Ofenstange, f. per-
tica fornacalis; illyr. z'aridlo.

Páper, u, m. (auch pápero), sl.
Flaum, wolliges Wesen, lanu-
go; pl. pápery, s. prach, 2).

Paperj, n. coll. boh. Kiele v. ge-
schlissenen Federn, D. caules;
2) nach Lesch. nicht Kiele, son-
dern Flaumfedern; Kiel heißt
kostonek.)

Paperka, y, f. Kiel, m. v. geschlies-

ſenen Federn, caulis; 2) ein mit dergleichen Kielen gefülltes Bett. (Nach *Leschka* wohl richtiger Flaumfeder u. mit Flaumfedern gefülltes Bett; ſ. prach, prachowka.

Páperkowý 3. z. B. páperkowá peřina, vorh. 2)

Papež, e, m. Pabſt, m. papa, pontifex maximus; p. neprawý, neřádný, Gegenpabſt, antipapa, *D.* dělati ſe papežem a nemjti řjma, *prov.* Obláſſ. 2) *sl.* Päbſtler, Katholik, catholicus, papista; - žka, - inn, *f.*

Papeženec, nce, *m. Com.* ſ. papež 2).

Papeženka, y, *f.* ſ. papežka.

Papeženſký, 3. ſ. papežſký, - ſký koſtel, - ſká wjra, *Com.*

Papežnjk, a, *m.* Papiſt, *m.* papista.

Papežſký 3. päbſtlich, pontificius, papalis; p-ſké země, Kirchenſtaat, *m.* patrimonium Petri.

Papežſtwj, *n.* Pabſtthum, papatus, pontificatus.

Papičkám, papkám, *sl. dim.* v. papám.

Papičko, a, *n.* ſ. papinka.

Papjer, *sl.* ſ. papjr.

Papinka, y, *f. sl.* Eſſen, *n.* (Kinderſpr.) cibus.

Papjr, u, *m.* Papier, *n.* charta; pſacý papjr, Schreibpapier, charta scriptoria; p. k tlačenj, tlačitelſký (tiſkarſký), Druckpapier, ch. impressoria; prorážegjcý od. proſakugjcý pap. Fließpap. Löſchpapier, charta transmittens litteras, notas; regálnj p., Regalp., ch. Claudiana, regia, regalis, p. kancelářſký, Kanzleyp. ch. epistolaris; - p. tenký, poſſtowſký, Poſtp. ch. augusta, vereda-ria, (postalis); p. we... od. weljn, welén, Vele... velinensis? p. obalow... bálkowý, Packp. segest... *n.* ch. emporetica, &c...

Papjrek, rku, *n. dim* Pap... *n.* ein Stückchen Papier, ...tula, scida, scheda.

Papjrna, y, *f.* Papiermü... mola chartaria, o... chartaria.

Papjrnj, Papier-, chart... p. trubla, nůžky ꝛc

Papjrnjk, a, *m.* Papiern... Papierer, Papiermüller... fex chartarius, molito... tarius; 2) Papierhändl... gotiator chartarius; - ... Papiermacherinn, *f.* c... uxor, opificis chartar... pierhändlerinn, nego... chartaria; - ctwj, *n.* ... macherey, *f.*; Papierhan...

Papjrowý 3. papieren, a... pier, chartaceus, char...

Paplauch, a, *m. sl.* Regbr...

Paplon, u, *m. sl.* Decke, *f.* ... stragulum alexandri... parapetasma, (atis), *n.*

Paprček, čku, *m sl.* Klaue, ... kleinern Thiere, wie der S... ne, Schafe, Rehen, ꝛc. ungu... dám ti po paprčkách, ich... dir auf d. Finger (Pratze... pſen.

Paprjm ſe, il, iti, *sl.* her... chern, ruere, excutere.

Paprſek, ſku, *sl.* Weberkam... ſ. paprſlek.

† Paprſkowka, y *f.* radiaris...

Paprſlek, paprſſlek, ſlku, *m.* Strahl, *m.* z. B. der S... des Lichtes, auch des W... radius; 2) od. růr, W... kamm, *m.* Blatt, *n.* pe... textorum; ſ. auch niteni...

..d. paprſſek, D. v brány, Ege-
..ſſen, m. 4) Ritt, m. (über
..end Zähne habend, - Tuch-
..ch.) pecten, R.
..ſſkowý 3. Strahlen-.
..ugi, u paprſſlkugi, owal,
..wati, ſtrahlen, radiare.
..itec, tce, zroſtlina, acti-
nophyllum.
..yce, f. d. Stange, um wel-
che ſich der Mühlſtein dreht.
..yla, y, f. sl. & hung. ſ. pepk.
..e, f. pl. sl. eine Art Pantof-
..n
..ule f. sl. & mor. niedrig, ſ. vſta.
..ugem, owati, sl. ſ hubugi.
..u, m. sl. čjm ſe těſto zaparu-
ge, Sauerteig v. Hopfen.
.., a, m. ein Pair in Frankr.,
magnas, (Par), P.
.., u, m Paar, n. par; po páru,
zu zwey, paarweiſe, immer
zwey u. zwey, bini; pár nožů,
Beſteck, Geſteck, n. D.; 2) sl.
..; pár ſſjat, sl. ein An-
zug Wäſche: to ge k tomu pár,
..das iſt zu dem das Seitenſtück.
..a, y, f. Dunſt, m. z. B. vom
Waſſer, ꝛc. vapor, halitus, ne-
bula; 2) sl. anima sensitiva,
anima brutorum: pes nemá
duše, gen páru.
..da, y, f. Parade, f.
pompa, pompa militaris;
Pracht, Üppigkeit, f. splendor,
magnificentia; p-dy robit, sl.
Muthwillen treiben, lascivire;
..bnj 1. z. B. ſwětnice, plac,
..ůz ꝛc. Parade-, solennis.
..ádko, a, n. dim. v. folg. ſ. auch
parátko.
Parádlo, a, n. Spielwerk, Spiel-
zeug, n. (der Kinder), crepun-
dia, orum; res lusoriae; v-
..nj parádlo od. üblicher pa-
rádko, Ohrlöffel, m. auriscal-
pium; zubj parádko, Zahnſto-
cher, denticalpium; ſ. auch
parátko.
Paragof, gfa, m. sl. ein Schwarm
von heurigen Schwarm, Jung-
ferſchwarm.
Paragraff, u, m. Paragraph, m.
paragraphus, Vel.
Parallela, y, f. Parallele (math.
Geogr.), parallela, Com.
Páram, páři, páral, párati, auf-
trennen, überhaupt, solvere,
dissolvere; etwas Genähtes,
dissuere, etwas Gewirktes,
retexere; zuby párati, d. Zäh-
ne ausſtochern, dentes scal-
pere; rowně mu párat gako
ſſjt, prov. es nützt ihm gleich-
viel, ob er dieß od. jenes thut.
II. rec. párati ſe, ſich auftren-
nen, solvi, dissolvi; 2) ſpielen,
etwas zum Zeitvertreibe thun,
(v. Kindern), ludere; 3) ver-
weilen, ſich lange aufhalten,
verziehen, (tandeln u. bandeln,)
morari, commorari; kdož ſe
bude s tjm párati? wer wird
ſich damit abgeben? párati ſe
w noſe, d. Naſe klauben, D. pá-
ragj ſe člowěku we wnitřno-
ſtech, Com.
Parát, u, m. pazaur, Klaue, f. un-
guis.
Parato, a, n. eine lange Stange,
das Obſt abzuſchlagen.
Parátko, ſ. parádko; parátko
ručnjčné, Kugelzieher, virga
hamata, R.
Paratugem, owati, sl. ſſantugem.
Párawý 3. tändelnd; párawé
práce, Pl. Ceſty.
Paráž, u, m. sl. Lypt. glühende
Kohlen.
Parchám, al, ati, sl. mit den Fin-
gern wühlen.
Pardon, u, m. Pardon, m. indul-
gentia, venia, D.

Pard, a, m. folg.
Pardus, a, m. Pard, Pardel; Parder, m. Pantherthier, n. pardalis, pardus.
Pardus, u, m. Schilling, Fetzer, m. pardus dáti, Schilling geben, castigare, pardusem za smilstwo trestánj, Vel. djtěti metlau pardus dal, Id. Syl. s. chlost.
Páreк, rku, m. dim. v. pár.
Pařenj, n. Bähen, n. Bähung, f. fotus; 2) Dampfbad, n. fomentatio, Com. 3) das Gebrühte, Brühfutter, n. D. 4) sl. s. pýřenj.
Pařenice, f. sl. eine Gelte zum Käse; -čka, y, f. dim. b) hölzerne Schöpfkanne, bey der Schäferey.
Pařenina, y, f. sl. s. pára 1).
Pařez, u, m. der Stock v. einem Baume, caudex, codex, truncus; -zný, 3. Stock-, p-né dřjwj, Stockholz n.
Pargamén u. pargament, u, m. Pergament, n. charta pergamena, membrana; -tka, y, f. Pargamentbirn, f. pyrum pergamenum; -tnjk, a, m. Pergamentmacher, Pergamenter, membranarius, -nice, f. inn., f. -ria; -towý 3. aus Pergament, e pergamena.
Pargaména, y, f. sl. Schreibbüchlein, n. pugillares; 2) Tafel, f. od. Deckel, m. am Buche: kniha bez pargamén.
Pargamutky, tek, pl. f. sl. Bergamotten, (Birne).
Pařjm, il, iti, en, bähen, fovere; 2) brühen, z. B. Hühner, Schweine rc. aqua fervida perfundere; 3) dunsten, vaporare; 4) sl. heiß machen, ängstigen: tak psou parja!
II. rec. pařiti se, sich bähen, se fovere; 2) sich erhitz… Mehl, Heu, rc. calefie… vefieri.
Pářjm se, il, iti, sich pa… sich vereinigen, se co… se componere, se ju… od. copulari, jungi &… begatten (v. Vögeln), c…
Pařjwám, ati, fr. v. pařj…
Pařjž, e, f. d. Stadt Pari… sii od. Lutetia Parisi… auch blos Lutetia; -ža… Pariser, m. Parisius, ensis, -nka, y, f. inn., f. … žský 3. Pariser, Parisi…
Párky, u, m. pl. Handkn… globuli (noduli) man…
Parkamečice, f. ol. eisen… gener Streitkolben, … praeferrata.
Parkan, u, m. plac mez… kými zdmi, Zwinger, … der Mauer, pomoeriu… sl. ein starker Zaun v. … Brettern.
Parkán, u, m. ſamlat, Ka… m. camelotum, D.
Parlament, u, m. Parlam… parlamentum, (senatu…
Parma, y, f. Barbe, Ba… ein Fisch, a) Flußbarbe o… be schlecht hin, barbus o… prinus barbus; b) mořsk… na, See- od. Meerbarbe, … lus barbatus; 2) Parma, … ne Stadt, Parma; b) La… ducatus Parmensis.
Parmazan, a, m. Parmesa… m. caseus Parmensis, V…
Párna, y, f. Schweißbad, (D… bad? D.) n. balneum su… rium; Schwitzstube, f. va… rium, R.
Parnatost, i, f. Dampf, … m. vapor.
Parnatý 3. dünstig.

...nj 1. Dampf-, vaporarius; ...nj lod, Dampfschiff.
...e, f. Dampfbad, Schweiß-..., vaporarium, balneum ...rium; 2) sl. Dorfnahme.
...k, u, m. Dampfloch im ...hause, vaporarium, R. 2) ...t, navis vaporaria?
...no, a, n. Schwühle, Hitze, f. schwühles Wetter, tempestas fervida.
...ost, i, f. Dampf, m. exhalatio: parnosti neb mrákoty wystupugjcý se (k obloze), K.
...ný 3 (adv. parno), heiß (v. der Witterung), calidus, fervidus: dnes ge parno, es ist heute heiß. hodie sol urit. tempestas est fervida; 2) schwühl, aestuosus, fervidus: ge parno es ist schwühl, tempestas est fervida; -ně, adv. fervide.
...ný 3. (adv. párno.) sl. in ein Paar zusammen gehörend: párné nože, Messer u. Gabel zusammen gehörend, gepaart; ty dwě ... párno spolu chodj.
...rob, a, m. ol. s. ginoch.
...obek, bka, m. sl. & pol. s. ginoch. mládenec; - bstwj, n. s. mládenectwj, panictwj.
...cha, -chna, y, f. sl. s. paroka.
...g, e, m. sl. Jungferschwarm.
...h, u, m. Zinken, m. besonders am Horn, am Hirschgeweih, ramus; pl. parohy, Hirschkolben, (Gehörn, n.) cornu cervinum tenerius, D.
...ka, y, f. wlasenka. Perücke, capillamentum, coliendrum, ...ák, - ář, e, m. Perückenmacher, insgemein capillamentarius.
...rola, y, f. sl. s. slib.
...rom, u, m. sl. & D. s. Peraun; 2) Donnerkeil, m. tonitru, fulmen: paromowá střela (střela), sl. K. Hönth. Donnerkeil, m. eigentlich Krystall, crystallum.

Parostlina, obs. s. porostlina.
Parowec, wce, m. sl. Göm. kyselá polewka z paru chlebowého, Sauersuppe, Gährsuppe, f.
Parožek, parůžek, žku, m. dim. Zinkchen, n. ramulus; -žky, pl. Arme am Leuchter, brachia.
Parožkowý 3. z. B. swjcen, Armleuchter, candelabrum brachiatum.
†Parožnatec, tce, zrostlina, chara.
Parožnatý 3. Arm-, brachialis; parožnatý swjcen, Armleuchter, wie die Juden haben, candelabrum brachiatum.
Parožné, ého, n. Geweihgeld, n.
Parsůn, u, m. sl. Gesichtsbildung, f. facies: gakého ge parsůnu?
Párta, y, f. sl. Kopfputz, m. (gewöhnlich v. Borte), des Dorfmädchens, corona puellaris.
Partesy, ů, pl. sl. d. musikalischen Noten, Musikalien, chartae musicae.
Partyka, y, f. s. kragic chleba, Syl. 2) od. partěka, sl. s. kaupě 2)
Partykulárnj 1. opp. wekegný, Com.
Partyta, y, f. praktyka? praktykami a partytami, Vel.
Partytura, y, f. sl. Choralbuch, Notenbuch, n. liber melodiarum choralium.
Paruba, y, f. s. paseka 1).
Párugi, owati, paaren: párugé kože, paaret zusammen, aequales alutas copulat, R.
Paruňkowý 3. s. wosk.
Parut, i, f. sl. was man zwischen 2 Finger fassen kann; - tka, y, f. dim. degte mi gen s (za) parutku soli.
Páry, ol. s. máry.

Parypa, y, sl. s. ok; osený kůň, equus instructus, caballus, *Ryb.*

Parysta, y, f. sl. eine rothe länglichte Birne, pyrum crustuminum, *Syl.*

Pás, gen. pásu, Gürtel, Gurt, m. cingulum, zona; průtržnj pás, Bruchband, n. subligaculum herniosi; pás ke kordu, s. khynk; auf der Kanone, přednj, prostřednj ic. pás, - Gürtel, zona, *R.* nebeský pás, clima, *Com. Kram.*

Pas, u, m. Paß, Paßport, m. syngraphus, insgemein litterae passuales, salvus conductus; b. zuweilen, enger Paß, fauces, angustiae.

Pasačka, y, f. Hirtenmädchen, n. puella pastrix; auch blos pastrix.

Pasák, a, m. Hirtenknabe, Hirt, m. pastor: - cký 3. s. pastusti.

Pásám, al, ati, fr. v. pasu.

Pásawám, ati, fr. 2. v. pasu.

Pásek, sku, m. dim. ein kleiner Gürtel, cingulum, zonula; b) Handbinde, f. fascia, zonula manualis; pásek v kolen, Knieriem, Kniegürtel, m. cingulum genuale; o) s. podwlaky, *D.*

Pasek, sl. s. posek.

Paseka, y, f. Hau, Gehau, n. *D.* sylva caedua; 2) Abholz, n. sarmenta; 3) Abholzung, f. sylvae caesio; 4) sl. Weide, Steppe, f. locus desertus, tesqua.

Pásemnice, f. Zipe, f. Zipband, n. Zipfaden, m. forago, (inis), f. 2) zostera, herba?

Pasenj, n. Hüten, Weiden, n. pascuatio.

Paska, s. pasačka, *D.* 2) sl. grosser geflochtener Kuchen, wie der Oster-Weihkuchen ...
ňáken.

Paskala, y, f. sl. Getös, ...
mel, n. strepitus: nerob p...

Paskalugem, sl. Getös m...

Paskawa, y, m. *Lypt.* s. nez...

Paskonný, s. poskonný.

Paskuda, y, m. & f. sl. ein S...
nahme, gleichsam passku...
sstůdce, sstudnjk; - nic...
die Schaden thut.

Paskudnjk, a, m. vorh.; ...
foemin. dav.

Paskudnjk, u, m. sl. s. host...

Pásměnka, y, f. zrostl., ta...

Pásmo, a, n. Gebinde, n. ei...
v. zwanzig, an einigen ...
auch v. 40 Fäden.

††Pásmo nebe, Himmelsst...

Pasmynka, y, f. mor. s. pá...
ce, *D.*

Pasnice, f. Schürze, f. pr...
ctorium; - čka, y, f. dim...

Pasowánj, s. pasugi.

Pasowka, y, f. Zapfenbirn...
felbirne, f. etwa episton...
rum.

Pasport, u, m. s. pas, *Syl.*

Passa, y, f. sl. s. passwa.

Passat, u, m. der Passatwi...
ventus certus, status.

Pášti, páchal s. páchám.

Passige, f. sl. Passionsgesc...
pl passige, derselben G...
passionis Christi cantu...

Passigowý a. Passions-, z. ...
den, Charwoche, f. hebd...
antepaschalis; p-wý ...
Passionsblume, f. passi...
Linn.

Passklin, u, m. Keppkeil, m. ...
us capitatus.

Passkrinec, wce, m. s. ostuda...

Passkrta, y, f. - tný, - tno...
s. mlsný, - nost; - tjm, s. masst...

Passkwil, e, m. Pasquill, ...

bellus famosus: - ant, a, m. Pasquillant, autor lib-i f-i.

Pasow, e, m. d. Stadt Passau, n. Passavia.

Pasowánj, n. Einschwärzung der Waaren, illatio clandestina (mercium). D.

Pastata, s. passtyta, R.

Pastinák, a, m. Pastinake, f. Pastinak, Pasternak, m. Pastinakwurzel, f. pastinaca, Lin.

Pastyka, y, f. Pastete, f. artocreas; -ák, e, m. Pastetenbäcker, Cyr. - ka, y, f. - inn, f. čka, y, f. dim. p-čky nadjwané, gefüllte Pastetlein, artolagani, R.

Past, pic u. da sl. s. pěst.

Pást, pásti, s. pasu.

Past, paste, i, f. (v. padnauti, wie wlast v. wládnauti,) d. Falle, z. B. der Mäuse, 2c. decipula, s. auch přehljbám.

Pastausek, ska, m. s. pastucha? Ryb.

Pastaussta, y, f. s. pastussina, D.

Paska, y, f. sl. s. past, Falle.

Pastewnjk, u, m. mor. s. pastwa.

Pastewný 3. zur Weide gehörig; p-ný dobytek, Weidevieh, n.

Pastorálka, y, f. Pastoraltheologie, f. theologia pastoralis.

Pastorkence, pl. sl. Stiefkinder, privigni.

Pastorek, rka, m. Stiefsohn, m. privignus; 2) das Getriebe in der Mühle, tympanum e fusis constans, R.

Pastorkyně, f. Stieftochter, f. privigna.

Pastornj 3. Stief-, z. B. pastornj syn, Stiefsohn, privignus; 2) stiefväterlich, novercalis: pastornj rodičowé.

Pastucha, y, m. Gemeinhirt, m. pastor communis, (publicus).

Pastussj 3. den od. d. Hirten betreffend, pastoralis; pastorius, pastoricius.

Pastussina, y, f. Hirtenhaus, n. casa pastoricia.

Pastwa, y, f. Weide, Futter, n. pabulum.

Pastwec, gen. pastewce, Hirt, m. pastor.

Pastwina, y, f. s. pastwisstě.

Pastwisko, a, n. folg.

Pastwisstě, n. Hut, Hutung, Weide, Viehweide, f. pascuum u. pl. pascua; - ný 3. z. B. p-ná rolj, Weid-, pascuus, R.

Pastýř, e, m. Hirt, m. pastor; - řka, y, f. - inn, f. uxor pastoris, pastrix.

Pastýrna, sl. s. pastussina.

Pastýřský 3. s. pastussj: - ská hůl, píseň, píšťala 2c. - ſtwj, n. Hirten-Gewerb, beym Viehe, officium pastoria, officium pastoricium; b) bey der Gemeinde, munus pastoris, auch pastoratus.

Pasu, pásl, pásti, imper. pas, hüten, weiden, pascere, fig. rozkossj pásti, Syl. břicho swé pásti, K. po někom pásti, gaffern, s. čjhati; pásti po newěstkách očima; pasau očima protulygjce se, 2c. B.

II. rec. pásti se, weiden, auf der Weide fressen, pasci; fig. sami sebe pássli, K. při tom se kněžj gegich čistě pasau, K.

Pasugi, owal, owati, z. B. na rytjřstwo, zum Ritter schlagen, in ordinem equestrem recipere; - owánj, n. verb.

II. rec. pasowati se, sl. ringen, luctari.

Pasýnek, nku, m. sl. s. pastwisstě.

Pasynka, y, f. s. pasnice.

Pasýř, e, m. Gürtler, zonarius;

-čka, y, f. -inn, f. -na, -řſký 3.
-řſtwj, n. wie bey pekař.

Pata, y, f. Ferſe, f. am Fuße, calx; 2) der unterſte Theil, pars infima; pata hory, der Fuß eines Berges, radix, auch pes; pata w ſlaupu, Säulenfuß, m. basis; (3) Hammer? D.) paty wkázati někomu, fliehen, tergum vertere, D. w patách za někym giti, einem auf dem Fuße nachfolgen; nemá to ani hlawy ani paty, ſ. hlawá; kdo nemá w hlawě, muſý mjt w patách, d. Vergeßlichkeit büßen oft d. Füße, prov. sl. od wrchu hlawy až do paty nohy, a capite ad calcem, Syl.

Patáček, sl. ſ. paták 2).

Patáčky, ů, m. pl. mor. ſ. zaječj ſlez.

Paták, u, m. Fünfer, Zahl v. fünfen, pentas, (adis), f.; 2) mor. ſ. greſſle; 3) sl. hie u. da Siebner, Siebenkreuzerſtück, septenarius; 4) ſ. oko λ); paták bez oka, (gen. a) quadruplator: čtweráky, aneb gak říkáme patáky bez oka (i. e. ſpehýři), Vel.

Patalion, u, m. (πατασσω, ſchlagen, ſtreiten, mittellat. battuo, franz. battre), Batalion, (Soldaten), cohors, Kram.

Pachám ſe, al, ati, krumm gehen, varum esse, claudicare, D.

Pachawjm, ěl, ěti, anfangen krummbein zu werden.

Pachawý 3. Krummbein, grätſchelnd gehend, loripes, varus. -woſt, i, f. Krummgehen, n. D.

Páteční 1. Freytags-; páteční den.

Pátek, tku, m. Freytag, m. dies Veneris; weliký pátek, Charfreytag (der ſtille Freytag, dän. u. angelſ. der große Freytag, gr. παρασκευη μεγαλη), dies parasceves, dies mortis Christi, passio Domini, (d. vorhergehende Nacht: nox passionis)

Pátek, tka, m. ein böhmiſcher Bname,

Patělat, ſ. pakolat.

Patent, u, m. ſ. otewř. liſt, R.

Páteř, e, m. Rückgrath, n. spina dorsi; páteř hory, Bergrücke, m. clivus, Syl. 2) Reihe, f. (zuweilen verächtlich), series; páteř dětj; páteř ſe wyčjtá wě... welikých, Com. tytule a ſýb... geho páteř wyčjtá, Oblá... (daher viell. auch ſelbſt Rückgrath -); 3) Roſenkranz, m. rosarium, corona globulorum precatariorum; 3) eine Schnur voll Kügelchen, Steine, Perlen, funiculus, linea: má páteř n... ſwém hrdle, na kterémžto ge... ſto welikých perel oryentſkých

Páterky, ſ. pátryky.

Paternáſobný 3. fünffach, quintuplex.

Paterný 3. z. B. paterná zymnice, quintana febris: w zymnice paternau vpadnauti.

Patero, a, n. patero přikázan... cýrkewnj, d. fünf Gebote der Kirche, D.

Paterý, á, é, (abs. patero), adj. nom. u. acc. pl. patery, fünferley, quinque generum: patery knihy Mogžjſſowy, d. fünf Bücher Moſis, pentateuchus, D.

Patěky, ů, m., pl. Lauer, m. Treſterwein, m. lora, lorea, posca (pusca), oxycraton.

Patha, y, m. pathaun, a, m. krummgehender, Krummbein, claudus.

Pathám, - hawý, ſ. pachám ſe.

Patička, y, f. dim. v. pata.

Patka, y, f. vorh., 2) sl. od. násy...

řek, ein kleiner Herd, bey dem Hause, aggestus; 3) sl. f. pětka.
Patnáct, patnácte, gen. patnácti, fünfzehn, quindecim.
Patnáctiletý 3. fünfzehnjährig, quindecim annorum.
Patnáctka y, f. d. Zahl fünfzehn.
Patnáctkrát, adv. fünfzehnmal, quindecies.
Patnáctnjk, a, m. Fünfzehner, eine Münze, D.
Patnáctý 3. fünfzehnte, quintus decimus, od. decimus quintus.
Patnjk a, m. Eckstein, m.
Patočka, y, m. böhm. Zuname.
Patokář, e, m. Frischbiermann.
Patoky, f. pl. Kosent, Afterbier, Nachbier, Mittelbier, Frischbier, n. cerevisia secundaria.
Patřlat, u, m. -towý 3. sl. f. fátěl.
Patopršica, sl. f. pětiljstek.
Patoraský, sl. f. paternásobný.
Patoročný, sl. f. pětiletý.
Patřenj, n. Ansehen, n. das Sehen auf etwas, adspectus, intuitus, spectatio.
Patřjm, il, iti, ansehen, sehen nach etwas, anschauen, intueri, contueri, adspicere, adspectare, spectare; 2) f. náležjm: komu patřj tá zahrada? cti muže gak patřj; ona má gjt, kam patřj; gak slussj a patřj, wie es sich gehört, und gebührt, prout decet.
Patrný 3. augenscheinlich, manifestus, evidens; 2) kenntlich, ausgezeichnet, facile noscendus, insignis, notabilis: patrný gest manžel gegj w branách, B. 3) deutlich, perspicuus, clarus, luculentus, planus: wic nad swětlo polednj patrněgssj, - nad slunečnj swětlo, res luce meridiana clarior; - ně, adv. manifeste, evidenter; insigniter, notabiliter; perspicue, clare, plane.
Patro, a, n., sl. lessenj w stodole, Emporscheune, Vorscheune, f. Gerüst in der Scheuer, n. pars superior horrei; (Ryb. d. Oberdecke eines Zimmers, tegumentum; das ist aber strop); co s patra, unversehens, plötzlich, de repente, ex abrupto, Syl. hněw B. na wás co s patra spadne, K. co s patra spadlý, Syl.
Patron, a, m. Patron, Gönner, patronus, fautor, K. adjutor, Syl. sw. Floryán, patron národu Polského, Vel. držj geg za patrona a pomocnjka mežůw, Vel. 2) Schiffseigenthümer, Schiffsherr, nauclerus, navicularius; -nka, y, f. -inn, f. - na.
Patron, u, m. f. modla 2), Syl.; 2) Patrone, f. zum Schuß, etwa embolus igniarius, R.
Patrykář, a, m. sl. der Rosenkränze u. dergl. verkauft.
Patryky, ů, m. pl. sl. f. páter 2).
Patrye, f. (v. battre, was auch schießen bedeutet, vgl. patalion), wysoké mjsto pro děla; y samata děla k střjlenj přistrogená, Batterie, f. agger tormentarius, et ipsa tormenta.
Patržel, petružlen, m. sl. f. petržel.
Patset, ol. f. padesát.
Patuch, u, m. obs. Badtuch, Badeschürze, f. oastula, Com.
Patý 3. der fünfte, quintus; po páté, fünftens, zum fünftenmal, quinto; pátá částka, f. pětina; půl páta, půl páty, fünfthalb D.
Pautec, unrichtig für půgřec.
Paukek, čku, m. dim. v. puk, pupenec; 2) f. puchýřek.

Pauch, u, m. 1) Holbe, f. in der Mühle, D. Vorschützbaum in der Mühle, Lesck. 2) Holm, m. bey Gerüsten, jugum, D.
Pauchle, bess. folg.
Pauchně, n. plané gablko, Hagapfel, Holzapfel, m. malum sylvestre, D.
Pauchnu, s. puchnu.
Paučnjk, u, m. raucha sýtkowaté, gako pawučina, gakoby pawaučnjk, Kopftuch, n. (Schleyer, m. R.) flammeum, flammeolum, B.
Paudrusska (půldrusska?) y, f. sl. Nitr. leinenes Tuch, wie Tischtuch, etwas darinn zu tragen; auch Kopftuch.
Pauhý 3. lauter, Stock-, merus, purus, putus, od. purus putus: pauhý Čech, Stockböhme, purus putus Bohemus; pauhá prawda; od pauhého rána až do wečera; -host, i, f. Lauterkeit: pauhost dusse.
Pauk, sl. s. pawauk.
Paukle, s. pauchně, D.
Paupátko, a, n. dim. Knöspchen, Knösplein, n. calyculus; 2) folg. 2).
Paupě ete, n., nom. pl. paupata, Knospe an Blumen, z. B. Rosen rc. calyx; 2) Puppe, a) ein Mädchen, pupa, pupula, b) Docke, s. lautka 1); c) ein Liebkosungswort, α) gegen Mannspersonen, pupus, pupulus, pusio; β) gegen Weibspersonen, pupa, pupula.
Pausa, y, f. Pause, f. pausa, Syl.
Pausst, tě, f. Einöde, f. locus desertus, solitudo; 2) Einsiedeley, f. sedes eremitae.
Pausstěnj, n. Lassen, n. pausstěnj krwe, Aderlaß, f. Aderlassen, n. sectio venae: pausstěnj baňkami, Schröpfen, n. scarific[atio].
Pausstjm, ěl, ěti, s. pustjm; [z]ugeben, concedere: to že g[...] paustjm, Com. žilu pausst[...] auch blos pausstěti, aderlass[en,] venam incidere; o někom [...] hola pausstěti, verzweifeln, d[e]sperare; klasy pausstěti, Äh[ren] bekommen, aristas emitter[e;] swětlo od sebe p. rc. -oči po pa[...] nách; Com. dussi r. Id.; -jwá[...] al, ati, fr. B. racy klepeta pa[u]sstjwagj, - pflegen sich d. Sch[e]ren abzusprengen.
Pausska, y, f. domus deserta, [...]
Paustenjk, a, m. Einsiedler, [...] Einsamlebender, solitarius, v[i]tam solitariam degens; b[e]sonders im Walde, Waldbr[u]der, Eremit, m. eremita, an[a]choreta; - nice, f. Einsiedl[e]rinn, eremita, D. - jcký 3. ei[n]siedlerisch, solitarius; - ctwj, [...] subst.
Paustewnjk, vorh.
Pausska, y, f. Verwüstung, f. d[ie] Leere, d. Wüste, locus dese[r]tus, vastus: sskoly pausska lezj, - vacuae sunt; -unbeses[...] domu Božjho pausskau zan[e]chawagj, K. služby Božj pau[s]skau lezj, K.
Paut, pauť, i, f. Wallfahrt, Kirch[]fahrt, f. peregrinatio; na pau[]ti chodjti K. 2) ol. überhaup[t] Weg, via, iter; daher folg.
Pautec, tce, m. d. Abtheilung de[r] Kopfhaare, oben am Scheitel od. vielmehr der Weg dazwische[n] der spottweise auch d. Lausalle[e] heißt, via comae discrimina[]tae: pautců neb wrkočů, K.
Pautko, a, n. dim. v. pauto; 2) der Bund an der Geige, ligamen, R.

Pautnice, *f.* Pilgerinn, *f.* peregrinans foeminn.

Pautnický 1. ausländisch, fremd, extraneus, peregrinus: rozličným pautnickým učenim swe-denj.

Pautník, *a, m.* Pilger, Pilgrim, W.Wahrter, *m.* peregrinator religiosus, od. tendens in locum sacrum; - cký 3. zur Pilgrimschaft gehörig; - p-cký klobauk, Reisehut, petasus, pileus viaticus.

Pauto, *a, n.* Eisen, *n.* Fessel, vinculum: pauto na ruku, Handeisen, Handfessel, Handschelle, *f.* manica; p. na nohu, Fußeisen, Fußschelle, compes.

Pauz, die u. das *sl.* s. pawůza.

Pauzdérko, *a, n. dim.* v. folg.

Pauzdro, *a, n.* Futter, Futteral, *n.* theca; p. na patrony, Patrontasche, pera embolorum igniariorum; p. na pistole, Holster, Hulster, *f.* theca; nůž s widličky w gednom pauzdru, Besteck, *n. D.* -na flasse, s. plo-skopauzdro.

Pauze, *adv.* lediglich, pure, pute, a) gänzlich, prorsus, plane; b) nur, tantummodo.

Páw, *a, m.* Pfau, *m.* pavo.

Pawaucj 1. v. Spinnen, z.B. pawaucj přjze, s. pawučina.

Pawaučina, s. pawučina.

Pawauk, *a, m.* Spinne, *f.* ein Insekt, a) d. ein Gewebe macht, aranea; b) d. langbeinige, phalangium; páw mořský (černo-krewka? *D.*), Blackfisch, (loligo *R.*) Dintenfisch, *m.* sepia, *R. D.*

Pawaukowý 3. Spinnen-, araneus: pawaukowé plátno, bess. pawučina, *B.*

Pawel, wla, *m.* Paul, Paulus.

Pawéza, *y, f.* Schild, *m.* eine Art Schutzwaffen, a) langer, scutum; b) runder, clypeus, clypeum; (Tartsche, *f.* pelta); - zka, *y, f. dim.*

Pawezný 1. zum Schilde gehörig, scutarius, *R.*

Pawezenka, *y, f.* zrostl. clypeola.

Pawezník, *a, m.* mit einem Schilde versehen, scutatus, clypeatus; 2) Schildmacher, scutarius, *R.*

Pawian, *a, m.* der Affe Pavian; insgemein papio, *m.*

Páwice, *f.* Pfau, (weibl.)

†Pawiznice *f.* zrostl., lecanora.

Pawlak, *e, m.* Altan, Gang, *m.* an einem Gebäude, Gallerie, (*D.*), solarium, subdiale, maenianum; - áčka, *y, f. dim.*

Pawlaka, *f.* Schafot?

Pawljna, *y, f.* Pauline, *f.* Paulina.

Pawiwánj, *n.* Bergbau, Bauung, *f.* cultura fodinarum, *D.*

†Pawonka, *y, f.* zrostl., pavonia.

Páwowý 3. v. Pfauen, pavoninus.

Pawrba, *y, f.* s. zlatoleyčj, *D.*

Pawučina, *y, f.* Spinnengewebe, *n.* aranea, araneum, od. rete araneae; pawučiny přetkáwati, *prov.* vergebliche Arbeit verrichten, Aethiopem lavare; - nka, *y, f. dim.*

Pawučník, *u, m.* Florkappe?

Pawugi, *obs.* bauen.

Pawůza, *y, f., sl.* pawůz, pauz, *a, m.* (vgl. palus?), Heubaum, Wiesbaum, *m.* pertica foenaria

Pawůzník, *a, m.* langer Mann, longurio, trabalis homo.

Pawůzník, *u, m.* Heubaumstrick, um ihn anzubinden, restis.

Pawůzný 3. Heubaum-; p-zný prowaz, vorh.

Pay, *e, m.* chlupaté hrubé sukno,

Krys, Bey, Boy, Fris, m. pannus crispus, villosus, R.

Paychowen, wně, f. sl. Sechtelschaff, n. worinn d. Wäsche gelaugt (gesechtelt) wird.

Payr, u, m. sl. s. peyt.

Pazauch, u, m. Nebenzweig, Nebenschoß, m. stolo.

Pazaur, u, m. Klauen, a) der Nagel od. das Hornige an der Zehe der Thiere u. Vögel, unguis; b) verächtlich v. Menschen, statt Hände od. Finger, ungula od. unguis; c) s. pazaurek 2).

Pazaurek, rku, m. dim. v. vorh. 2) Flintenstein, Feuerstein, m. pyrites, ae, m. silex.

Pazaurowatý 3. mit Klauen versehen, K.

Pazdeřj, sl. pazderje, n. coll. d. Flocken des Flachses, Hanfes, flocci, hung. pozdorja.

Pazderna, y, f. Brechhaus, n. domus ubi linum vel canabis frangitur?

Pazdero, a, n. d. Flocke des Flachses, Hanfes, floccus.

Pažđj, n. u. f. d. Achsel, ala, axilla; 2) beff. podpažđj, Achselhöhle, cavum alae, R. pod pažđj Lwu wedl, Neg.

Pažđjk, u, m. Reiber, kleiner Riegel, m. pessulus.

Paže, n. s. pažđj 1), Jer. 38, 12; 2) Arm des Mannes, humerus; 3) Ranke, f. claviculus, s. pazauch.

Páže, ete, n. Page (Pasche), z. B. bey einem Fürsten, Edelknabe, m. puer nobilis aulicus.

Paženj, n. s. oploteň; b) Pfählen, n. palatio.

Pažerák (požerák), u, m. sl. s. požeradlo, a).

Pažjm, il, iti, pfählen, einpfählen, Pfähle einschlagen, pedare, impedare; 2) Ryb. 1 Dach versehen?

II. rec. pažiti se, fest werd vom Erdreiche, solidar i.

Pažjř, e, m. Büchsenschäfter, n

Pažit, i, f. sl. grüner Wase Grasfleck, m. cespes.

Pažitka, y, f. sl. s. ossleyč me ssj, D.

Pažitnjk, a, m. s. trpělka.

Paznehť (paznoht), u, m. d. Kl an vierfüssigen Thieren, H m. ungula; nedwědj paznel Bärenklau (Pflanze), acanth

Pažrawec, wce, m. sl. s. hlto - wice, f.

Pažrawý 3. sl. s. hltawý, obžer

Pazucha, y, f. sl. s. pažđj.

Pchač, e, m. pcháčj, n. mor. s. os bodlák, D.

Pchám, (pichám), pchal, pcháti pichám; 2) sl. einstopfen.

Pec, y, f. Ofen, m. fornax, zu Heitzen, Backen ꝛc. fornax, fu nus; chladjcý pec, Kühlofen, fo nax refrigeratorius; wětr pec, Windofen, furnus anem cus, R. kdož w pecy býwa giného tam ožehem hled prov. Vel. wie der Schelm, denkt er.

Pecanka, y, f. Ofenmäuerl, n.

Pečárka, pečjrka, y, f. sl., haub Champignon, fungus pile lo lato orbiculari, candica te; a) wild, agaricus camp stris, Lin. b) Mistpilz, Mi schwamm, m. agaricus fimet rius, Lin.; s. cýkánka 2).

Pecauch, a, m. sl. s. pecywálek.

Péče, f. Sorge, f. für etwas, cur curatio; péči mjti (wésti), So ge tragen, curare rem, cura gerere rei.

Pečem, sl. pekl, pécy, s. pek slunce peče, d. Sonne sticht.

Pecen, cnu, m. ein Laib (Brod), panis.
Pečenář, e, m. Bratkoch, m. coquus assorum (assarius); -řka, y, f. ein Weib welches Gebratenes verkauft, od. auch braten, Bratenweib, femina assa vendens.
Pečeně, f. Braten, m. assum, caro assa; telecý pečeně, Kälberbraten assum vitulinum; skopowá p. Schöpsenb. assum vervecinum; ledwjnkowá p., Nierenb., assum renum; wepřowá p., Schweinb. offa (assum) suilla.
Pečenec, s. pecen.
Pečenj, n. Backen, n. 2) Braten.
Pečenka, y, f. dim. v. pečeně.
Pečený 3. part. constr. v. peku.
Pečeť, i, f. Siegel, Insiegel, m. sigillum, signum: pečeť wisutá, bulla, Vel.; papežská p. od. rybářský prsten, Fischerring, m. annulus piscatoris, D.
Pečetjm, il, iti, siegeln, signare, obsignare.
Pečetnj 1. zum Siegel gehörig; pečetnj prsten, Siegelring, m. annulus signatorius; pečetnj wosk, Siegelwachs, n. Siegellack, m. lacca signatoria.
Pech, a, m. Petr, Petrus, Klat. -chowá, é, f. Peters Weib, uxor Petri.
Pechorjm se, il, iti, sl. streben, (lächerlich), contendere.
Pěchota, y, f. Fußvolk, n. peditatus, copiae pedestres, pedites; 2) zu Fuß seyn, n. pěchotau choditi y běhati.
Pěchowačka, y, f. Pflasterschläger (Werkzeug), m. tudes.
Pěchuji, owal, owati, stampfen, tundere, D.
Pechůr, (pěchaun boh.?) a, m. sl. Infanterist, miles pedestris; 2) Fußgänger, pedes.
Peči (peku) se, obs. s. pečugi tuze.
Pečjrka, mor. s. pečárka.
Pečitý 3. gebraten, z. B. pečité gjdlo, auch blos pečité, Gebratenes, n. assum.
Pečiwo, a, n. Back, m. Gebäcke, n.; s. pečenj 1).
Pecka, y, f. Stein, m. der harte Kern im Obste, ossiculum; slivowá pecka, Pflaumenstein, ossiculum pruni; 2) Felsen im Acker, D. 3) uzel rudy, fester Kern im Erz, centrum metalli; pl. pecky, Blumenkelch, m. calices florum.
Pécka, y, f. s. pjcka.
Peckowitý 3. z. B. peckowité owoce, Steinobst, poma ossuosa.
Pečliwý 3. sorgfältig, diligens, curam gerens; -wě, adv. diligenter, accurate; -wost, i, f. Sorgfalt, f. diligentia, cura.
Pecnář, e, m. Brodbecker, m. pistor panarius; -řka, y, f. -inn, f. -trix -rin, &c. kůw-; ský ꝛc. wie bey pekař.
Pecnec, ence, m. s. pecnjček.
Pecnj, Ofen-.
Pecnjček, čku, m. dim. Laibchen, (Brod).
Pečowánj, n. Sorgen, n. curatio; 2) Kummer, sollicitudo, D.
Pečowitý 3. sorgenvoll, sollicitus, curis distentus: pečowitý lidé; -tost, i, f. subst.
Pecowka, y, f. ein gewisses Getränk (aus Obstkernern) der alten Böhmen, Haj.
Pecuch, a, m. sl. Ofensitzer.
Pečugi, owal, owati, sorgen, für etwas Sorge tragen, curare rem, curam gerere rei.
Pécy, s. peku.

Pecyčka, f. dim. Steinchen im Obste, ossiculum.

Pecyna, y, f. der Schutt v. einem alten Ofen.

Pecywál, a, m. folg.

Pecywálek, lka, m. ein liederlicher Bube, der auf Ofen od. auf den Feuerherde sich zu wälzen pflegt, Ofenhocker, Bärenhäuter, m.

Pecywálka, y, foemin. v. vorh.; 2) eine Art Mehlspeise, sl. podpopelník, mor. poplanauch.

Pedál, a, m. warhanjcké podnožky, Pedal, Fußklavier, n. pedale, R.

Pedesját, sl. s. padesát.

Pěgi, pěl, pěti, krähen, vom Hahne, cucurrire, canere, cantare; 2) ol. s. zpjwám v. Menschen: páter pěti, den Rosenkranz singend beten. (D. Neuern gebrauchen es auch vom Dichtergesang).

Pěhy, á, sl. Leberflecken, vitiligo.

Pěhawý 3. sl. leberfleckig, vitiliginosus; pěhawý kůň, hung. pej?)

Pek, u, m. sl. Hitze, f. aestus.

Pekáč, e, m. Bratpfanne, f. sartago, frixorium, Syl.; -ček, čku, m. dim.

Pekař, e, m. Bäcker, m. pistor; -řka, y, f. -inn, f. uxor, conjux, marita pistoris, pistrix: -řůw, owa, owo, adj. poss. dem Becker gehörig; -řčin, a, o, adj. poss. der Beckerinn gehörig; -řský, 3. den od. d. Becker betreffend, Becker-, pistorius; y-ský chléb, Beckerbrod; -řstwj, n. Beckerhandwerk, n. opificium pistorium.

Pekárna, y, f. Backhaus, n. officina pistoria.

Pekáwám, al, ati, fr. v. peku.

Pekelec, lec, m., mor. pekélce, n. sl. Kautschow, (v. kauc u. škowati, schowati), Hölle, f. der enge Raum zwischen dem Ofen, der Wand, D. horegšj pekel d. Oberplatte am Ofen, al cus fornacis.

Pekelnj 1. s. pekelný.

Pekelnjk, a, m. Höllengott, bey den Alten deus infernus, inferorum, Pluto; 2) der in der Hölle als verdammt findet, Höllenbraten, m. Höllkind, n. s. pěšanhim 8); -ni f. Höllengöttinn, bey den Alt dea inferorum, Proserpin Hecate; 2) d. sich in der Hö befindet.

Pekelný 3. höllisch, in der Hö befindlich, infernalis, stygi pekelné bolesti, auzkosti, wody, pekelný oheň, Karfu kel, m. ignis sacer, (morbu Ryb. oheň pekelný mu no zapálil; s. auch oheň.

Peklo a, m., ol peklo, pokolo, obs. poku, jetzt peku; hung. p kol), d. Hölle; a) d. Hölle h ter dem Ofen, caverna p fornacem, angulus post fo nacem; b) der Ort der V dammten nach dem Tode, ta tarus, tartara, (orum), orc improbis destinatus, infe nus; a) unter dem Weberstu fovea sub textrina, od. s machina textoria; 8) ol. oheň stubený; 4) in B. s. hro

† Pěnněnka, y, f. zrostlina, c smus.

† Pěnnácka, y, f. zrostl. agathae

† Pěnnolist, u, m. zrostlina, c lophyllum.

† Pěnnomázdkec, rce, m. zrost na, Nicandra.

† Pěnnortec, rtce, m. zrostlina, c lopogon.

Pěnšenec, nce, m. zrosstlina, ...hochortos.

...wol, u, m. zrosstlina, ...chrysanthes.

...ský 3. dim. v. pěkný, sehr ..., allerliebst, bellulus; pe... ...ce, adv. bellule, K.

...ný 3. ... venustus, ..., a) v. Ansehen od. ... pulcher, formosus, ... Gesicht, Gestalt, ... ic.; pěkná uměnj, schöne ... artes elegan... ...; pěkná mauka, feines ..., farina tenuis; vortref... ..., herrlich, rühmlich, z. B. Stimme, Gesang, Wetter, Buch ic. pulcher, praestans, praeclarus; e) sanft, gütig, lenis; ... předkladánj, Har. pě... ...mi slowy namlauwenj, Vel. ...ně, adv. pulchre, praeclare, bene, leniter; pěkně kráśně, ... schön: ty hrussky ona ... pěkně kráśně pogedla; ...nost, i, f. Schönheit, f. pulchritudo.

...n, pek, pekl, pécy, (péct, u. ...), peku, imper. pec (peč), ... bek, Brod, hebr. bag, jede Speise, ... erwärmen, Ba..., &c.) backen, z. B. Brod, Kuchen ic. coquere, pinsere; ...) braten, z. B. Fleisch, assare, torrere.

...lech, u, m. s. brloh, u. folg. ... pelech někde mjti, Wrat. ...) Hurennest u.? D.

...leš, e, f. Lager, n. der Thiere, cubile, K. d. Höhle, spelunca; pelessˇ lotrowská, vorh. D. pe... lotrowská, spelunca latronum, B. pelesse rauhánj mahometského, Vel.

Pelessim se, il, iti, Unzucht treiben, Schandthaten verüben, turpia agere.

Pelest, i, f. Leiste, f. Brett, n. asser: k lawičkám (pelestém) na lobech přibiti gsau za hrdla, K. 2) Bettleiste, Bettseite, f. pars spondae, Lesch.; Fußbrett eines Bettes, D.

Pelhřimow, a, m. böhm. Stadt, im Bechiner Kr. Pilgramium.

Pelichám, al, ati, sich mausen, d. Federn ablegen, pennas ponere.

Pelikán, a, m. Pelikan, m. Vogel, pelicanus, pelecanus; 2) Pelikan, Zahnzange, ein chir. Instrument, pelicanus, volsella, dentiducum.

Peltram, u, m., sl. auch tárkan, Bertram (Pflanze), f. pyrethrum.

Pelyněk, ňku, m. Wermuth, m. absinthium, apsinthium; p. mořský, Wurmsaamen, m. absinthium, seriphium (marinum), R. s. auch polyněk.

Pelyňkowý 3. v. Wermuth, z. B. pelyňkowé wjno, Wermuthwein, vinum absinthiatum, od. absinthites.

Pemrlice, f. Stockhammer, m. (Steinm.) malleus mollaris; Hammer der Bergknappen, malleus fossorum; pemrlice zubatá, Stockhammer des Marmorpolierers, malleus dentatus

Pemzljk, s. penzljk.

Peň, gen. pně, der Stamm eines Baumes, truncus, stips, stipes.

Pěna, y, f (záběl), Schaum, m. Gäscht, Gescht, m. spuma; 2) Schlacken, m. z. B. des Erzes ic. recrementum, scoria, retrimentum, v. sskjbra od. od sskrjbra, Silberschlacken, scoria argenti, helcysma; 3) mořská pěna, Bimstein, m. pumex; pě...

na skla, Glasgalle, *f.* Glas-
schlacken, fel vitri, anatron.
Penálik, u, *m.sl.* s. skryptorálek.
Pěnawý 3. schäumig, spumeus, spumosus.
Peňaz, *sl.* s. penjz.
†Pěněnka, y, *f.* zrostlina, cardamine.
Peněžák, a, *m.* reicher Kautz, s. boháč.
Peněžjm, il, iti, zu Gelde machen, s. zpeněžjm.
Peněžitý 3. Geld betreffend, pecuniarius, numarius, peněžitá pokuta, Geldstrafe, *f.* multa numaria, auch blos multa; pen. pomoc, Geldhilfe, *f.* peněžitá summa; peněžitá aneb městská pře, *Vel.* 2) geldmachend, pecuniosus: peněžitá zpowěd; 3) geldreich, pecuniosus: lasskugj, ssasskugj peněžitj blázni; peněžitj boháči, *Com.*
† Peněžna, y, *f.* Bank, *f.* cassa, *f.* aerarium, s. peněžnice.
Peněžný 3. Geld-, geldreich, pecuniosus; peněžný měssec, sklad, Geldbeutel, *m.* etc.
Peněžoměnec, nce, s. měnec, *B.* Geldhändler, numularius.
Peněžstwo, a, *n. sl. coll.* Gelder.
Pěnj, *n.* (kur od. kohautů, auch kuropěnj), *n.* Hahnengeschrey, *n.* cantus galli; daher als eine Zeit, gallicinium.
Pěnice, *f.* Grasmücke, *f.* curruca, luscinia altera, *Klein*, motacilla luscinia, *Lin.* p. hluchá, taube Grasmücke, curruca surda, *R.* p. weliká, große Grasmücke, curruca major, *R.* -ka, y, *f. dim.*
Pěnjm, il, iti, schäumend machen, spumare.
II. *rec.* pěniti se, schäumen, jäschen, säumen, spumare, spumas agere.
† Pěnissnjk, u, *m.* zrostlina (gentiich *russ.*), rhododron; - witý 3. rh-dend
†Pěnitý 3. s. pěnawý, *P.*
Penjz e, *m.* (v. pensa ? pénz), ein Stück Geld, a Münze, numus; památ njz, od. penj; pocty, Den ze, Ehrenmünze, numus morialis, numus honor eine Summe, pecunia; přjwoznj, s. přjwozné, S od lázně, Badegeld, bal cum, Božj penjz, s. zá wek; 2) Pfennig, *m.* den p. sw. Petra, Abgabe a Pabst; *pl. nom. acc.* & *voc.* njze, *gen.* peněz, *dat.* pen *loc.* penězých, *instr.* peněz tener penězmi, Geld, pec numi, aes; siroké penjze tes Geld, drobné p., klein pecunia minuta; hotowé, wyčtené p, baares Geld, cunia praesens, nume ražené, bité p., klingende ze, aes paratum; stříbrn njze, Silberg., měděnné měďáky; papjrowé p., Pap p. chartacea; obřezané, kené penjze, Kippergeld, pergeld, aes circumcis adulteratum; wcepnj p., Geld, welches nach Bergwe unkosten wöchentlich ü bleibt; konwencyonálnj p., ventionsg., p. conventio lis, wáżné, newážné, dob zrna p., vollwichtiges, u wichtiges G. v. gutem Kor Schrott, justi, injusti pon ris, bonae ligae, p. zapůjč penjze, Aktivschuld, *f.* cre tum, pecunia credita; ss

...peníze, Darlage, f. aes de... pecuniam; wěliðými penězmi ... simplatil, Vel. tými to za... peníze y wšſſe proda... ...li.M. penězy ſe pčelſtiti da... B. dluh na penězých, Geld... ...uld, f. nomen, a) zu zahlen... ...t, ... pecunia debita, aes alienum; b) einzunehmen... ...de, ... creditum, pecunia credita; mäſſec na peníze, Geldſack, m. crumena, marsupium; penězžádoſtiwý, geldgierig, cupidus aeris, avarus; ... má peníze, má poctiwoſt, ... sl.

...enjžek, žka, m. (auch penjžček), dim. v. penjz; 2) Biſamkorn, Biſamkraut, n. bibiscus abelmoschus; 3) v. menſſj, ſ. ...; 4) p. (winutý), Egelkraut, Pfennigkraut, n. lysimachia nummularia, Lin., hung. pénzlevelü fü.

...enjžek, žka, m. Pfennigfüchser? ...enka, y, f. dim. v. pěna; 2) sl. Lyp. Stüge des Steges, im Waſſer.

...inkawa, y, f. Fink, m. fringilla, kamenečnj p., Heerdfink, D.

...nál, e, m. Federbüchſe, f. theca pennaria, D.

...ekrewný 3. ſ. hořkokrewný.

...nowinka, y, f. zroſtlina, spumaria.

...ntle, f. Band, n. Binde, f. z. B. am Kopfe, taenia; -lička, y, f. dim. Bindchen, Bändchen, n. taeniola.

...ntljk, u, m. Haarband (v. Seide, D.) vinculum crinale; -ář, e, m. Bandmacher, effector taeniarum; -řka, -řſký, 3. -řſtwj, Bandmacherey, f. ... bey ...

...enycil, u, m. sl. ſſkrypforáček.

Penzljk, u, m. Pinſel, m. zum Mahlen od. Anſtreichen, penicillum, penicillus, peniculus; penzljk k čárkám, Linienpinſel, penicillus linearis; p. wlaſowý, Haarp., p. capillaris.

†Penzý, f. Penſion, f. stipendium; pensio, Kram.

Penzyoniſta, y, m. Panſionär, Penſioniſt, m. stipendiatus, (pensionatus).

Pepjch, a, m. sl. ſ. trpělka; 2) ein Schimpfname.

Pepjſſka, y, f. sl. vorh 1).

Pepř, e, m. Pfeffer, m. piper; pepř potočný, Flohkraut, n. Flohpfeffer, Waſſerpfeffer, polygonum hydropiper, Lin. pepř myſſj, ſ. wſſiwec; pepř turecký (Indyanſký), sl. auch čerwený u. papryka, türkiſcher rother Pfeffer, siliquastrum, piper Indicum, Herb. capsicum annuum, Linn.

Pepřjm, il, iti, pfeffern, piperare, pipere condire.

†Pepřnec, capsicum? ſ. pepř tur.

Peprný 3. sl. ſ. perný.

†Pepřowec, wce, m. zroſtlina, schinus.

Pepřowý 3. v. Pfeffer; p-wý ſtrom, Pfefferbaum, m. piperis arbor, R.

Pěra, y, f. mor. & Nitr. ſ. piroh.

Peraſſin, u, m. sl. Lypt. ſ. petržel.

Peraun, ol. Perun, a, m. (v. peru), Jupiter, Donnerer, Jupiter, Zeus; -nowý 3. Jupiters., Jovis; p-wá ſkála, ſtřela, ſ. parom owá ſkála.

Perautka, y, f. dim. v. peruk.

Pěrawka, y, f. ſ. pepřj.

Pérce, n. ſ. pýrko.

Perchta, y, f. ? Lomn.

Percoch, u, m. hutnj nemoc, duſſnoſt hawjřſká, Hüttenkatze,

Bergsucht, *f.* morbus metallicorum.

Peregrýn, u, *m.* Berggrün, *n.* chrysocolla.

Peřený 3. s. vernatý: peřená a křjdlatá zwěř, *Com.* nepeřené ptactwo, *Id.*

Peřest, i, *f.* bunte Beschaffenheit.

Peřestý 3. (v. péřo), bunt, was mehr als eine Farbe hat, buntfleckig, (besonders v. Federn), varius; peřestá wolawka, Rohrdommel, ardea stellaris, *Linn.*

Pergament, *ꝛc.* s. pargamén.

Pergamutky, s. pargamutky.

Perja, perje, *n. sl.* folg.

Peřj, *n. coll.* Federn, pennae; peřj po obau stranách brku, Fahne, *D.* 2) od. kytka z peřj, Federbusch, *m.* crista, s. chocholj; -jčko, *a, n. dim.*

Peřjm, il, iti, federn, Federn v. sich fahren lassen, z. B. Betten, plumas emittere.

II. *rec.* peřiti se, brky dausstěti, kielen, caules pennarum accipere, *D.*

Peřina, y, *f.* Federbett, *n.* culcita plumea; swrchnj, spodnj p. s. swrchnice, spodnice: peřiny žabj, s. žabořřeky (žabořřeky), Froschlaich; -nka, *y, f. dim.* Federbettchen, Federküssen, *n.* culcita plumea; zum Kopfe, cervical; b) Bäuschlein, *n.* (Arzneyk.) plumaceola.

†Peřinnjk, u, *m.* Bettsack, etwa stragularium, *R.*

Peřjtworce, *m.* Federschmücker, plumarius, *R.* -řenj, *n.* Federschmückerkunst, plumaria textura, od. ars plu-ae t-ae, *R.*

Perk, u, *m.* galowá skála, unfruchtbarer Felsen (Bergb.), sterile metallum, purum saxum.

Perkán, u, *m* Perkan, *m.* le laneum, trium licior

Perkmistr, *a, m.* zpráwc Bergmeister, magister licorum; 2) Bergmei Weingebirge, magister tium vitiferorum: per (w Praze) měly swé ko *Vel.*

Pérko, pýrko, *a, n. dim.* eine Feder, pennula, pin eine kleine Flaumfeder mula; 2) s. peřj 2) un 3): bez pýrka neodegdeš

Perkowj, *n.* drobná galo la, Bergschutt, *m.* Stück unfruchtbaren Felsens menta sterilis saxi.

Perkowice, *f.* Berghaut, Bergschutt aus der Gr ziehen, corium extra metallis.

Perkytle, *f.* hawjřská kápi kappe, *f.* bardocucullu

Perla, y, *f.* Perle, *f.* unio garita; -ička, *y, f. dim.* chen.

Perljček, čku, *m.* s. konw (*hung.* gyöngy-virág Perlenblume), *Leschka*

Perljk, u, *m.* Hammer zum gen, malleus; 2) Bo hammer des Sperers, u dissecans; perla k pro eiserner Schlägel, zum bu ren (Maur.), tudes fer 4) *mor.* s. nebozyzek, *D.*

Perlokwět, u, *m.* s. perljček

Perlowec, Diadem, schmuck?

† Perlowka, y, *f.* s. unter

Perlowý 3. Perlen-, z. B. wá matka, Perlenmutt trix margaritae; per big, colore margarit točenice perlowá, *K.* p

(perlowka), Perlen-
...
Baru, m. Bause, Ban-
Futteral für d. Fe-
...
výření.
a. s. ptactwo; p.
Federgeflügel, n. aves
D.
s. penndl, D.
f. zrostlina, trichi-
...
eti, flück werden,
bekommen, plumis ob-
...
Feder tragend, pen-
pennatus, pinnatus,
plumeus, plumosus,
mäßiger Krach, Flaumfe-
pluma.
prjstodolky, R. 2) adv.
...
ein gewißes Gefäß zum
...
m. (v. perný), sl. me-
Lebkuchen, Pfefferku-
placentula, placen-
libum mellitum.
e, Lebküchler, Pfeffer-
Lebzelter, pistor liba-
-ka, -kå, -rowic, -rčin,
-skwj, wie bey pekař
...
3. v. Pfefferkuchen.
für peprný), Pfeffer-,
scharf, beißend, vi-
im Geschmacke, Speise,
acer; perná horčice,
wůně, scharfer Ge-
for acer; perná gicha,
Brühe, f. jus piperatum;
omáce etc.; 2) mit Federn
v. Federn, plumeus:
fard nemagj, Com.
acriter; b) herb, hart,
to welmi perně wla-

stnjmi žiwoty zaplatiti musy-li, *Vel.* to děti a wnukowé perně platiti musegj, *Id.* perně za-žiti něčeho, *Cyr.* z toho před Bohem perně a těžce odpowj-dati bude, *Vel.*; nost, i, *f.* Schär-fe, *f.* das Pikante, acrimonia, acumen.

Péro, *a, n.* Feder, *f.* a) an geflü-gelten Thieren, penna, pinna; b) od. psacý péro, Feder, Schreibfeder, penna, penna scriptoria; c) něco w péru za-držeti, - verschweigen, v. etwas nicht schreiben, *Vel.* d) d. Feder in der Uhr, in Schlößern, ela-ter; péro wlasowé, Haarfeder, elater capillaris; e) péro k reysowánj, Reißfeder, graphi-um; f) s. perj 2), 3); *sl.* auch Blumenstraus, *m.* Bouquet, fasciculus florum.

Perořjzek, zku, s. ffrytoráček.

†Pérownjk, u, *m.* zrostlina, stru-thiopteris.

Perpendykul, u, *m.* Perpendikel, *m.* perpendiculum; - lárnj, p-lár, p-laris; -ně *adv* p-lariter.

Persán, u, *m.* Reinfarn, (d. weiße Reinfarn), tanacetum, *R.* ptarmica, *Com.*

Perský 3. persisch, persicus; Per-ská země, Persien, *n.* ein Land, Persia, Persis, (idis).

Perspektyw, u, *m.* Fernrohr, *n.* telescopium, *D.*

†Persoonka, (Persúnka), y, *f.* zrostlina, persoonia.

Perssan, *a, m.* Perser, Persa.

Persye (u. Persy, *K.*), Persien, *n.* Persia.

Pertram, s. peltram.

Peru, (vgl. ferio), pral, práti, *imp.* per, schlagen (derb), z. B. jemand; daher 2) waschen, d. Wäsche, a) eigentlich mit dem

Waschbläuel, (pjstem); b) überhaupt waschen, auch Geräthschaften, Obst, Getreide &c. lavare; von festen Körpern ist mygi üblich; 3) Strahlen schießen, werfen, v. der Sonne, radios vibrare: nynj zem slunce pere; nynj mi neywjc slunce pere do sklepa.

II. rec. prati se s někým, sich raufen, sich schlagen mit jemand, pugnare cum aliquo; s kantorem se prati (bljti se), prov. ein Kalb machen, vomere, D.

Perut, i, f. eine Feder aus dem Gansflügel, Schwinge; fig. plamenná peruť; 2) Flossfeder, f. pinna.

Perutj, n. coll. pérka na křjdle, Flügelfedern, pennae: křjdla twá hrozná a perutj twé neyhorssj, 2 Esd. 11, 45.; b) Flossfedern, pinnae.

Peryod, u, m. Period, m. periodus.

Peryoda, y, f. Periode, f. Zeitraum, m. periodus.

Pes, gen. psa, m., nom. pl. psy, Hund, m. canis; pes slawjcý, Wachtelhund, canis indagator, canis coturnicum aucuparius, D. R. pes honjcý, Bürschhund, D. pes na yezewce, Dachsh., pes weliký englický, Dogge, pes mořský, Meerh. canis marinus, R. pes mořský weliký, großer Meerh., canis carcharias, ae, m. p. bodlawý, Stachelh., mustelus spinax, R. p. hladký, glatter Seeh. mustelus levis, R. p. mořský perestý, Sternh., galeus asterias, R. p. mořský sywý, blauer Hundfisch, galeus glaucus, p. masářský, Fleischhackerh., Bullenbeißer, (engl. Dogge), canis molossus, p. wessj... patý, zottigter Dorfh., ... losus; p. wzteklý, sl. ... wüthender H., c. rab... auch ohař, wěžnjk, ... 2) niedriges Schimp... Hund, Hundsvolt; p. ... sl. hohl ihn (es) der Ge... mi psa! sl. den Geyer ... mir! zažige toho, co p... dla, es wird ihm bek... wie dem Hunde das G... sen; dwau dworů pes, ... Schmeichler beyder Par... pes psu brat, prov. sl. ... druha hledá, semper ... lus assidet graculo; ... ze psa slanina, ani z w... ranina, prov. sl. nehleď ... ale čj pes, prov. sl. &c... yako pes, hundsmager.

Pesak, a, m. Meersaufis... squalus?

Pěseň, sni, sl. s. pjseň.

Peskugi, owal, owati, ... herunter machen, obju... increpare.

Peský s. hündisch, hundsv... nequam; pesky, po pesk... nequiter, n.

Peswj, n. s. ssekmowstwj, ... votterey.

Pěssák, a, m. sl. & mor. In... rist, Fußknecht, m. miles ... ster, pedes; 2) Handrob... (opp. Fuhrrobotter, mi... spann), operarius man...

Pěssec, ssce, ol. vorh.

Pessek, ssa, m. dim. v. Pe... ner Peter, Klat.

Pěssj s. zu Fuße, pedester, ... pěssj lid, s. pěchota; pěssj ... s. pěssák 1); p. mlýnek, ... Handmühle, f. mola ma... via; p. robota, Fußfrohne...

Pěssina, y, f. Fußsteig. Fu...

n. semita: - nka, y, f. dim. ein schmaler Fußsteig, f.
Pěssky, adv. zu Fuße, z. B. gehen, pedibus, auch pedes, (itis), z. B. owčel pěssky.
Pěšť, u. m. (hie u. da sl. Pěšť, i, f.) d. berühmte Stadt Pest in Ung. Pestinum, Pesthum, Vel.; -an, a, m. ein Pester, Pestiensis; -anka, y, f. - inn, f. P-sis; -ssky 3. Pester, Pestiensis, Pestanus.
Pěst, i, f. Faust, f. zusammengeballte Hand, pugnus; zaťatá pěst, geballte Faust, pugnus, D. železná p., Fausteisen, n. des Helmmeßer 3, pugnus ferreus; vderenj pěstj, Faustschlag, m. ictus pugni.
Pěstaun, a, m. Pfleger, Erzieher, educator: pěstaun a vřitel geho fond Vel.; 2) Zuchtmeister, m. disciplinam exercens; - nka, y. f. mor. et sl. f. chowačka.
Pěstaunstwj, n. Pflege, Erziehung, f. auch das Amt; b) Zucht, f. disciplina: gak pěstaunstwj přestalo, wlaudila se k djtkám swoboda a prostopassnost; nad cyrkwj tyranstwj, misto pěstaunstwj prowodili, K.
Pěster, a, m. f. folg. u. vgl. pestřec.
Pěstřec, ſce, m. ein auf den Bäumen wachsender, weicher, eßbarer Schwamm, manchmal v. der Größe eines Topfes od. Hutes, tuber lignarius esculentus, der große Holzschwamm.)
Pěstka, y, f. dim. Fäustchen, n. pugillus.
Pěstnj 1. Faust-, pěstnj palička, f. železná pěst, p. prawo, Faustrecht, n. jus fortioris, D.
Pěstnice, f. rukawice bez prstů, Fäustling, m. D.; 2) pl. pěstnice, Faustschläge, ictus, verbera pugni., Ryb.
Pěstnjk, a, m. Faustfechter, m. pugil.
Pěstownjk, a, m. sl. f. pěstaun.
†Pestřec, ſce, m. zrostlina, lycoperdon, Berchth.
Pěstugi, owal, owati, mit den Händen oft anrühren, attrectare, tractare, Syl. 2) mit der Faust, od. auch sonst schlagen, pugnis verberare, Com. 3) das Kind auf dem Arm tragen, pflegen, fovere, nutrire.
II. rec. pěstowati se, einander (mit der Faust) schlagen: pěstugj se o mjsta pjsskalkami -; 2) sich amüsiren, vergnügen, delectari, oblectari: hbliwě se s žalmy pěstowati, K. matky se s nemluwňátky na dlanjch neb na rukau rozkossně a milostně pěstugj, K.
Pěstůwám, ati, sl. fr. v. vorh.
Pesstwj, n. Muthwillen, m. Schelmerey, f. petulantia.
Pesstwo, a, n. sl. vorh.
Pět, gen. pěti, fünf, quinque; Pět kostelů, Fünfkirchen, eine bischöfl. Stadt im Baraner Komitat, Quinque-Ecclesiae.
Peta, sl. f. pata.
Pětak, u, m. sl. f. paták 8).
Petéče, f. pl. Fleckfieber, f. Petetschen, petechiae, (arum), febris petechialis, D.
Pěti, (pjěsse), ol. f. opjm.
Pětidcat, ol. f. padesát.
Pětidennj 1. fünftägig, quinque dierum.
Pětigrossák, a, m. f. patnáctnjk, D.
Pětihranatost, i, f. fünfeckige Beschaffenheit, pentagonum.
Pětihranatý 3. f. pětihraný.
Pětihranjk, u, m. Alpfuß, m. Alpkreuz, n. signum pythagori-

cum, pentalpha, *D.*; 2) Fünfeck, *n.* pentagonum, *D.*
Pětihraný 3. fünfeckig, pentagonus; - ně, *adv.*
Pětiletý 3. fünfjährig, a) fünf Jahr alt, z. B. Mensch, Wein, &c. quinquennis; b) alle 5 Jahre geschehend, quinquennalis; c) fünf Jahre dauernd, quinquennalis.
†Pětilist, u, *m.* zrostlina, pentaphyllum.
Pětilјstek, stku, *m.*, *sl.* pětiprstice, Fünffingerkraut, Fünfblatt, *n.* potentilla reptans, *Lin.*
Pětjm se, il, iti, (*sl.*) den Schritt zurückhalten, gradum retinere, cunctari.
Pětiměsýčný 3. fünfmonatlich, quinquemestris.
Pětina, y, *f.* *sl.* Fünftel, *n.* quinta pars,
Pětinásobný, s. paternásobný.
Pětipán, a, *m.* Fünfherr, quinquevir; - nský 3. z. B. auřad, Fünfherrenamt, *n.* quinqueviratus.
Pětiprstek, stku, *m.* s. petilјstek.
Pětiprstice, *f.* wstáwač, Wunderbaum, *m.* Kreuzblume od. Wurz, Stendelwurz, *f.* testiculus, palma Christi, *R. Herb.*
Pětirohý, 3. fünfzackig.
†Pětirožec, žce, *m.* zrostlina, penthorum.
†Pětirožnjk, u, *m.* fünfzackige Gabel, *Neg. Jl.*
Pětistý 3. fünfhundertste, quingentesimus.
Pětiuhelný 3. s. pětihraný.
†Pětizubý 3. s. pětirohý, *P. Jl.*
Pětka, y, *f.* d. Zahl fünfe, quinio, pentas, *f. D.* 2) *sl.* Fünfguldenbankozettel.
Pětkrát, fünfmahl, quinquies.
Petlice, *f.* d. Klammer, an einer Thüre, fibula, d. Haspe, Häspe am Schloße, cardo, *D.* Anlegkette, Kettel, An... Narb, *f.* Klampe, *f.* o... (*Exod.* 26, 6. fibula, *B.* a...
Pětmecýtma, *adv.* fünf u... zig, viginti quinque; - ... 25ste, vicesimus quint...
Pětnáct, *sl.* s. patnáct.
Pětnjk, u, *m.* Fünfer, eine ... welche 5 Kreuzer gilt.
Pětoraký 3. *sl.* s. paternáś...
Petrenec, nce, *m.* *sl.* Gü... kleiner Heuschober.
Petr, a, *m.* Peter, Petrus ... sw. Petra w okowách, K... feyer, *f. D.*
Petřjn, u, *m.*, *loc. sing.* Pe... Lorenzberg in Prag, mon... trinus.
Petrljk, u, *m.* Krebsreuse, *f.* ... sa cancrina, *D.*
Petrow, a, *m.* Petersburg, ... lands Hauptstadt, Petrop... - wan, a, *m.* ein Petersbu... Petropolitanus; - nka, ... - inn, *f.* - na; - wský 3. P... Petropolitanus.
Petrowina, y, *f.* s. holota, zbě...
Petrowský 3. Bandit, *m.* sic... us, latro, *D.* 2) s. unter Pet...
Petružka, y, *f.* *sl.* folg.
Petržel, petružel, e, *f.* Peter... *f.* petroselinum, (od. ap... petroselinum, *Lin.* 2) Art Weinrebe, am Laube Petersilie ähnlich; - lnj 1. ... tersilie.
Petrželnjk, a, *m.* s. zelnjk (za... dnjk).
†Petunka, y, *f* zrostl., petu...
Pewám, ati, *sl.* (vgl. pěgi), ... gen, (Kinderspr.)
Pewnjm, il, iti, ěn, befestigen festmachen, firmare, con... mare, stabilire; geschie... durch Binden, adstringe...

durch Einschlagen od. Einstecken, figere; b) verwahren, in Vertheidigungsstand setzen, z. B. einen Ort, durch d. Mauern, Palisaden, Graben rc.

II. rec. pěwniti se, sich befestigen, se munire, *Harant*.

·Pewnodrn, u, m. zrostlina, maha

·Pewnostka, y, f. zrostlina, holostema.

·Pewnovenke, nce, m. zrostlina, stereocaulon.

Pewný 3. fest, a) dicht, derb, nicht locker, z. B. Erde, rc. solidus; so auch v. Knoten, solidus, adstrictus; fest anliegend, knapp, adstrictus, arctus; b) dauerhaft, stemmig, firmus, stabilis; c) nicht nachgebend, fest stehend, firmus, stabilis, solidus; d) beharrlich, stabilis, firmus, obstinatus, obfirmatus, pervicax; e) verwahrt, sicher, z. B. ein Ort, tutus, munitus; -ně, adv. solide; arcte, adstricte; firme, firmiter, stabiliter; - solide, obstinate, obfirmate, pertinaciter; tuto; - nost, i, f. Festigkeit, α) Dichtheit, soliditas; β) Dauerhaftigkeit, firmitas; γ) Beharrlichkeit, firmitas, constantia, stabilitas; δ) Sicherheit, firmitas: 2) Festung, Feste, f. arx, castrum.

Peycha, - chám, s. pýcha.

Peychawka, y, f. Bofist, m. Bubenfist, m. lycoperdon bovista, *Lin.*

Peychowen, s. paychowen.

Peychugi, owati, mor. s. namočjm.

Peyr, u, m. s. pýřenj; 2) folg.

Peyř, e, u. peyr. u, m. Quecke, Wurzel des Queckengrases, radix tritici repentis; 2) Queckengras, n. Hundsgras, Graswurz, f. triticum repens, *Lin.*

Peyřj, n. coll. s. pýřj, pýřenj *K.*; 2) Milchhaar, n. Gauchbart, m. d. ersten Barthaare, lanugo.

Peyřjčko, a, m. dim. vorh. p. na kwětu, pappus, lanugo.

Peyřjm se, il, iti, erröthen, schamroth werden, rubescere, rubere, erubescere.

Peyřowý koken, s. peyřj 1).

Peysek, besl. pýřek.

Peyssek, sska, m. ein Stolzer, homo superbus.

Peysska, y, m. f. vorh.

Pezýnek, nku, m. Pösing, königl. Freystadt im Preßb. Komitat, Bazinium, Bazinga.

Pffa! interj. pfi! phi!

Pfuy, pffy! vorh. *Com. D.*

Pjad, i, f. sl. s. pjd.

Pjark, u, m. sl. *Lypt.* s. ssterk, grober Sand, glarea.

Pjatek, sl. s. pátek.

Picawa, picawka, y, f. Kohlmeise, Hanfmeise, Graumeise, f. parus minor, *D.*

Pjce, f. Futter zum Essen, für Vieh, pabulum; pjce pařená, Brühfutter, suchá p., rauhes Futter, *D.*

Pjch, u, m. Stampfschlägel, Fallbock, m. fistuca, paviculo.

Pjchač, e, m. Kneiper, Stecher, punctor; 2) Kneipwurm, m. *D.* -čka, y, f. a) K-rinn, f. punctrix; b) Stecherey, Kneiperey, f. punctio.

Pjchák, u, m. Stampfmühle, f. s. opichárna.

Pjchám, al, ati, stechen, a) mit der Nadel rc. pungere; b) empfindlich kränken, stechen, beißen, pungere, mordere; c) do očj pjchat (fig.), in d. Augen stechen, arridere, placere;

d) pjchá mě, mich sticht's, sensio punctionem, od. dolorem acutum, punger; na prsech, in der Brust, in pectore; 2) durchziehen, perstringere: pjchal nás často důtkliwými slowy; dobré bydlo ho pjchá, prov. das Futter sticht ihn; pjchagj tě rauby, hledáš wýprasku, dich juckt's gewiß, D.

Pjchánj, n. a) Stechen, n z. B. mit der Nadel, punctio; b) auf der Brust, im Halse, punctio, auch dolor acutus; pjchánj w bocých, Seitenstechen, n. pleuritis; p. v srdce, Herzweh, n. dolor cordis, cardialgia.

Pich, üblicher pl. pichowé, m. Sprengbänder, welche einen stehenden Dachstuhl halten, subscudes, f. pl. R.

Pichawý 3. sl. auch pichlawý, stachelig, z. B. Gewächs, Worte, aculeatus.

Pjchnu fut. chl, chnauti, s. pjchám.

†Pichlokwět, u, m. zrostl., ardisia.

Pjcka (nicht pýcka, sl. piecka) y, f. dim. Öfchen, n. fornacula.

Pickám, ati, best. čičám, Syl. Siehe auch d. Anm. zu gebu.

Pickowina, y, f. schweinener Rippenbraten, m. petaso, (onis), m. R.

Picugi se, owal, owati, ol. sich füttern, Huss.

Picnatý 3. feist, ausgefüttert, saginatus.

Picnj 1. zur Fouragirung gehörig, pabulatorius, R.

Picnjk, a, m. ol. wogák na picowánj, Dal. Fouragirer.

Picnjk, u, m. Futterboden, m. tabulatum pabulare, D.

Picowánj, n. Furagirung, f. pabulatio; 2) od. řjzenj obilj, frumentatio.

Picugi, owal, owati, Futtern, fouragiren, pabulari.

Picý, zum trinken, Trink-, pický med, s. medowina; nádoba, Trinkgeschirr, n. potorium, poculum.

Picým, yl, yti, füttern, mä[sten], saginare, (impinguare),

Pjď, i, f. Spanne, f. spitha[ma]

Pjdjm, il, iti, spannen, mit Spanne messen, spithama [me]tiri; 2) mit der Spanne um[fas]sen, spithama amplecti -(werse), scandiren?

II. rec. pjdjm se? (po něče[m] A. Neg. (Weil man dopjdjm sagt, folgt nicht gleich, daß m[an] auch pjdjm se sagen könne. Noch Tomsa cum gen. sich [...]nen??)

Pjdimužjček, čka, dim. folg.

Pjdimužjk, a, m. s. třpaslјk.

Pjdimužný 3 Zwerg-: pjdimu[žnj] hospodářjčkowé, Cyr.

Pjdlo, a, n. Trunk, m. Trinken potio, potus, Lomn. (Seite[n])

Pjdnj 1. spannenlang.

Pjdemásek, ska, s. třpaslјk, Syl.

Pjera, y, f. s. piroh, pěra.

Pjero, rko, sl. s. péro.

Pjesen, sl. s. pjseň.

Pjesok, sl. s. pjsek.

Pjest, sl. s. pjst 2).

Pigák, a, m. Trinker, bibax, der trinkt, potor; malý pigá[k] ein schlechter Trinker, mal[us] potor, homo potus exigu[i] b) Säufer, potor, potator.

Pigán, a, m. Säufer, potor, [...]

Pigawice, f. Blutigel, f. hirud[o] sanguisuga.

Pigawka, y, f. vorh. D.

Pigi, pil, pjti, pit, part. pass. pi[t] imp. pj, trinken, bibere; zdra[wý], od. zázdrawj piti, Gesund[heit] trinken, salutaris bibe[re]

re, R. na bratrſtwj pjti, Bruderſchaft trinken, jus fraternitatis sancire poculis, R. pil bych ꝛc. ich möchte trinken, ich habe Durſt, sitio; 2) einſaugen, imbibere: zem wřelau krew pige, Rubop. Králodw.

II. rec. impers. pige ſe, pilo ſe mi ꝛc. sl. durſten: w nocy ſe mi welmi pilo, ich durſtete ſehr (u. trank viel.)

Pigjm, el. eti, fr. v. pigi, B.

Pigjwám, al, ati, fr. v. verb. wjno dobré ráď pigjwám.

Pjha, y, f. Sommerflecken, m. Sommermal, n. Sommerſproſſe, f. lentigo, lenticula.

Pjhawý 3. leberfleckigt, maculis hepatitis figuratus, Ryb. pjhawé gablko.

Pjhowatý 3. ſommerfleckig, ſommerſproßig, lentiginosus.

Pjka, y, f. Pike, f. hasta.

Pikaný, e, m. Kabaliſt, Ränkeſchmied, Komplotiſt, m.

Pikel, m. Koballe, f. Komplot?

Pikler, u, m. sl. ſ. přjklep.

Piklink, a, m. Böckling, gebockelter Hering, m. halec fumo siccatum, halec fumosum.

Piknoſy od. pikonoſý, 3. der eine platte, aufwärts gebogene, aufgeworfene Naſe hat, Stumpfnäſchen, simus, Cyr. VIII. 672.

Piknjk, a, m. sl. Ohrraundel, Alraun, m. hilfreicher Hausgeiſt; ein, in einem Gefäße eingeſchloßener dienſtbarer Geiſt, Spiritus, boh. hoſpodářjček; 2) Hanswurſt, Bajadzo, m. histrio, scurra.

Pila, y, f. Säge, f. serra; rozwrbowacý pila, Spaltzeug des Zimmerm., serra fissoria; p. k čjpkům, Schließſäge, serra pro clausulis; p. oſtrá k prkňům, Stichſ. serra acutior; p. s oblaukem, Laubſ. s. frondenti ornatui accommoda; p. k děrám (děrawka?) Lochſäge, Stoßſ., s. ampliandis foraminibus; pilau tříti, řezati, ſägen, serra scindere, Iz. 10, 15; 2) ryba mořſká, Sägfiſch, m. serra, monstrum marinum, serratam cristam habens, R. ſ. pilowec; 3) Bretmühle, Sägmühle, f. mola serraria.

Pilař, e, m. Sägenſchmied, faber serrarius; 2) Bretmüller, Bretſchneider, m. sector tabularum, od. molitor serrarius; -řka, y, f. -inn, f. uxor fabri serrarii; 2) -inn, -inn, f. sectrix, uxor s-ris tab.

†Pilát, u, m. zroſtlina, anchusa.

Pilaus, ſ. filaus, D.

Pile, f. ol. ſ. pilnoſt.

Pjljm, il, iti, sl. ſägen, serram ducere, serram reciprocare, serrare; 2) ſ. pilugi; 3) † ſ. poſpjchám?

Piliny, f. pl. sl. Sägeſpäne, pl. serrago.

Piljř, e, m., sl. ſlp, Pfeiler, m. pila, columella, columen.

Pilka, y, f. dim. eine kleine Säge, Handſäge, serrula.

Pilnjk, u, m. Feile, f. lima; hrubý pilnjk, Raſpel, f. radula; drobný p., feine F., tenuis l., wydlabaný p., Hohlf., l. cavatoria; p. na cýn, na ocel, Zinn-, Stahlf., lima limando stanno, chalybi; hladký p., Schlichtf., l. subtilior; p. s oblaukem, Bogenf., l. arcuata; p. gehlowý, Nadelf., l. acuta; p. křiwý, Rüffelf., l. inflexa; p. ploſkatý, Weſtoſſ., l. decussoria.

Pilnikář, e, m. Feilenhauer, m.

faber limarius; -kka, -kský 2c. wie bey pekař.

Pilnugi, owati, *sl.* fleißig seyn, abwarten, industrium esse, curare: pilňowati robotu.

Pilný 3. (*abs.* pilen, pilno), fleißig, a) sehr geschäftig, industrius, auch sedulus, wenn's so viel ist, als ämsig; b) sorgfältig, diligens, accuratus; c) öfter, häufig, creber, frequens; d) wichtig, nothwendig, gravis, necessarius: w neypilněgssj čas ho opustili, *K.* w neypilněgssj čas mu přispjwal, *K.* o neypilněgssjch wěcech swých budu mluwiti, *B.* pilno mi ge, *sl.* es ist (mir) dringend (pressant); e) genau, accuratus: samé s sebau w pilný a bedliwý saud wegděte, *K.* -ně, *adv.* industrie, diligenter; crebro, frequenter; accurate: když neypilněgi se djwali na hry, *Vel.* zewrub pilně počítati, *K.* to welmi pilně wypisuge, *K.* -nost, *i, f.* Geschäftigkeit, Thätigkeit, *f.* industria; pilnost k něčemu přiložiti, na něco pilnost wynaložiti, Fleiß anwenden, adhibere &c. ist er anhaltend, assiduitas; b) Bemühung, Geflissenheit, *f.* studium: pilnost má o swé y Božj wěcy, *K.* c) Sorgfalt, *f.* diligentia; d) Wichtigkeit, gravitas; e) Genauigkeit, Bestimmtheit, Präcision, diligentia, acribia.

Pilorožec, žce, *m.* Sägethier, *n.* calopus? *R.*

Pilowec, wce, *m.* Sägefisch, *m.* squalus pristis, Kl. Česky.

Pilugi, owal, owati, feilen, limare, lima polire.

Pilule, *f.* Pille, *f.* pilula; -lka, *y, f. dim.*

Pjm, selten für pigi: pjme, bi[…] mus, *Vel.*

Pinetnj 1. was ein Pint enthä[…]

Pinka, *y, f.* (Jozefinka), im Ge[…] für Pepi, Josephina; 2) *sl.* pěnkawa.

Pinkus, ein jüdischer Name, I[…] neas.

Pint, u, *m. sl. Nitr.* Arbeit[…] Mahl nach vollbrachter Arb[…] z. B. Schnitte, (Erndte).

Pinta, *y, f.* Pint, Pinte, 4 Seid[…] od. 2 ungr. Halben, größer a[…] jetzige böhm. Maaß, pinta; […] *obs.* Binde, *f.* fascia: piny r[…] blawé neb na plecých, *K.* če[…] né pinty na klobaucých nos[…] *Vel.*

Pintljk, *u, m.* Halsbinde, *f.* collare, fascia collaris.

Pipa, *y, f.* špeklý wozher, d[…] Butzen in der Nase, *D.* 2) *sl.* fajfka.

Pjpec, pce, *m. mor. & sl.* auch pj[…] pet, Phipps, Pipps, *m.* (de[…] Hühner), etwa coryza.

Piperát, u, *m.* Pfefferkraut, Senf[…] kraut, *n.* lepidium piperitis (idis), *R. Herb. Com.*

Pipjsska, s. pepjsska.

Pipkám, ati, *sl. dim.* v. pigi; 2) saufen, heluari.

†Pipla, *y, f.* zrostlina, lycopsis.

Piplám, al, ati, *sl.* babrati, *mor.* pýštati, *Com.* u. piplati se, babrati se, pýštati se, w něčem, betasten, palpare; s. opiplati.

†Piplowitý 3. boragineus.

Piprem, *sl.* s. paprjm se.

Pipjm, il, iti, pipen, v. (jungen) Vöglein, Küchlein, pipire, pipiare, pipare.

Pjrkonoska, *y, f.* zrostlina, pennisetum, *Bercht. I.* 264; pappophorum?? *Id. p.* 266.

†Pirnatice, *f.* zrostlina, perotis.

†Pirnatka, y, f. zrostlina, lagoecia; - kowý 3. lagoecius.
†Pirnohlawka, y, f. zrostlina, pterocephalus.
Piroh, u, m. u. piroha, y, f. insgemein Zwetschken- od. Käskuchel, eine Mehlspeise, russ. pirog, artocreas? Durich.
Pirol, a, m. čerwenokřjdlatý, oriolus phoeniceus, Lin. Klas.
Pirta, y, f. eine am Rücken weiße Kuh.
Pjsalka, y, f. sl. s. psanice.
†Pjsadlo, a, n. Schreibgriffel, m. stylus.
Pjsák, a, m. folg.
Pjsař, e, m. Schreiber, m. a) der etwas schreibt, scriptor; b) der für Lohn schreibt, od. in Diensten ist, Kancellist, m. scriba; 2) Notár, Notarius, (jetzt üblicher Notaryus; - řka, y, f. a) Schreiberinn, f. scriptrix, scriba; b) od. pjsařowá, é, f. d. Frau des Schreibers, auch des Notárs, Notárinn, f. uxor scribae, Notarii; - řský, 3. - ſtwj; ic. wie bey pekař; pjsař zemský; teyný pjsař, s. sekretář; městský p. Stadtschreiber, scriba civitatis, scriba populi, Syl. (nach Ryb. Rentschreiber, scriba in exigendis vectigalibus.; p. rádnj, Rathsschr., amanuensis curiae, Id. krewnj p., Gerichtsschreiber, Laterculensis, Id. p. počétnj, Rechnungsschreiber, scriba rationum, Id. neywyšssj pjsař, Kanzler, scribarum praefectus, Id.
Pjsařjk, a, m. Unterschreiber, Substitut, m. subscriptor, Syl.
†Pjsarna, y, f. Schreibstube, f. (Bureau, n.), conclave scriptorium, (cancellaria).

Pjsťany, f. pl. gen. Pjsťan (v. pjsek), Pistschan, ein berühmtes Bad, u. Dorf im Trentsch. Kom. an der Waag, Pöstyinium, hung. Pöstyén.
Pjsčitý 3. sandicht, voller Sand, arenosus; pjsčitá půda, Sandboden, m. solum arenosum; pjsčité moře, Sandwüste, f. eremus sabulosa, Harant. pjsčitá ryba, Sandfisch, piscis arenarius, Syl.
Pjsebný 3 schriftlich, scriptus; pjsebná žaloba, Klagschrift f. querela scripta; - ně, adv. scripto.
†Pjsečnice, f. zrostlina, arenaria.
†Pjsečnjk, u, m. zrostlina, hydrophylax.
Pjsečný 3. sandig, sandartig, arenaceus; 2) s. pjsčitý.
Pjsek, ſku, m. Sand, m arena; zum Schreiben, arena scriptoria; p. na formu, Formsand, arena formarum; 2) gen. -ſka, (od zlatého pjſku), Pisek, eine Stadt im Prachiner Kr. Pisecа, (Arenaria).
†Pjsemný, eine unnütze Neuerung für das seit Jahrhunderten übliche pjsebný. Gegen einen solchen usum, (penes quem arbitrium! &c. Hor.) vermag d. Etymologie nichts: Hunderte v. Beyspielen, auch in andern Sprachen, beweisen es. - So auch pjsemnost, welchem man d. Bedeutung v. schriftlichen Urkunden ic. aufbürdet, für pjsmo, pjsma, pjsebné důkazy, swědectwj ic.
Pjseň, sně, f. Lied, n. Gesang, m. carmen, canticum, cantio, cantilena; pjseň na poděkowánj, Dankied, hymnus, cantio testandae gratiae; p. pokoge, Friedenshymne, f. hy-

minus pacis, *P.*; pjsně Šalomaunowy, das hohe Lied, canticum canticorum, *D.* pjseň žalostiwá, Klaggedicht, *n.* elegia, *D.* p. chwály od. chwalitebná, *K.* s. chwalitebný; p. swětská, *sl.* auch pochabá, Liebeslied, carmen amatorium, *Syl.*

Pjsk, (od péra) u, *m.* Kiel, Federkiel, *m.* caulis pennae.

Pjskač, e, *m.* Pfeiffer, der pfeifet, tibicen, fistulator; 2) Hoboist, tibicen, *R.* -čka, y, *f.* -inn, *f.* -cina.

Pjskáček, čka, *m.* hwizdáček, Grieshuhn, *n.* glareola, *Kl. D.*

Pjskám, al, ati, pfeifen, z. B. mit dem Munde, wie der Wind, d. Schlangen, auf der Flöte rc. sibilare; ists auf einer Pfeife, so steht auch tibia canere; 2) s. piptjm; 3) *sl.* beflecken, s. pjssi; -ánj, *n. verb.* Pfeifen, *n.* des Windes rc. sibilum, sibilus; cantus fistulae (tibiae); Pipen, *n.* pipitus.

II. *rec.* pjskati se (w něčem), in etwas stöbern, wühlen.

Pjskle, ete, *n.* (v. pjskati), ein junger pipender Vogel, Piperling, *m.* pipio.

Pjsknu, *fut.* pjskl, pjsknauti, pfeifen (einmal), sibilare; 2) s. piptjm; 3) mucken, mucksen, mutire: proti tomu ani pisknauti nesměl, *Com.*

Pjskoř, e, *f.* (v. Beißker?) Aalraupe, Aalquappe od. Quappe, *f.* gadus lota, *L.* 2) Beißker, (weil er sich mit den Zähnen an d. Steine anhängt), mustela varia? *D.* Fischguren? *m. D.* 3) *sl.* gen. a, *m.* Pfeifröhrchen, v. Federkiel, v. Rohr rc. auch beym Dudelsack.

Pjskora, y, *f.* čjk, Schleimbeißer, Wetterfisch, *m.* (in Ung. auch (Tschike), cobitis fossilis, *R.* -čka, y, *f.* vorh. 1); 2) eine M[...] Mehlspeise.

Pjskot, u, *m.* Gepfeife, *n.* fistul[...] tus, *Com.* 2) s. pisskot.

Pjskowatý 3. s. pjsčitý.

Pjskowý 3. s. pjsečný; pjskow[...] kámen, Sandstein, *m.* lap[...] arenaceus.

Pjsmák, a, *m.* der viel liest, [...] sonders d. Bibel.

Pjsmě, ene, *n.* folg.

† Pjsmena, y, *f.* bess. litera. [...] sollte nach dem Slaw. Pjsmj [...] welches nach dem griech. γραμ[...] gebildet ist, pjsmě, od. pjsmen[...] heißen, aber nicht pjsmena [...] *fem. sing.*

Pjsmo, a, *n.* Schrift, a) Buchst[...] ben, literae, typi, formae l[...] terarum; pěkné pjsmo, schö[...] Schrift, pulchrae literae; [...] Schreiben, *n.* scriptura, [...] etwas geschriebenes, scriptur[...] auch schriftliches Instrumen[...] Dokument, instrumentun[...] documentum scriptum; [...] pjsma, Briefschaften rc. *D.* sw[...] té pjsmo, (nach *K.* untersch[...] den v. spisy: -něgaké spisy li[...] ské), d. heilige Schrift, d. B[...] bel, Biblia, (orum), libri s[...] cri, divini, codex sacer.

Pjsmolitec, tce, *m.* Schriftgieße[...]

Pjsnička, y, *f.* *dim.* Liedchen, [...] cantiuncula; pochabá [...] swětská pjsnička, *sl.* weltlich[...] Liedchen: nesskodj pěknau p[...] sničku po druhé zazpjwati[...] *prov.* non nocebit bis dicer[...] quod bene dicitur, *Plato.*

Pjsničkář, e, *m.* Bänkelsänge[...] cantor, cantator circumf[...] raneus; -řka, y, *f.* -inn, [...] -trix-nea.

† Pjsonka, y, *f.* zrostlina, pisoni[...]

Pisskák, a, *m.* ein junges Huhn.

...ſſkale, sl. ſ. pjſſkala.

...ſſek, ſſka, m. der Bauer im ...ſpiele. latro, latrunculus

...ſſu, pſal, pſáti, sl. pjſal, pjſati, ſchreiben, scribere, 2) ol. mahlen, zeichnen; daher nach jetzt sl. ... ho blechy zapjſaly! o. Fidh... (u. zapjſkati, beflecken? ...) gſy zapjſkaný (wo twá... ... befleckt, beſchmutzt.)

II. rec. pſáti ſe, ſich ſchreiben, ...: pſal ſe toliko pán ... Kunſſtátu, Vel.

...kot, u, m. Zuckerbrod, n. Piſkote, f. ? copta, ae, f. copta saccharo condita, crustula dulciaria, R.

...ſſkala, y, f. (vgl. mit fistula), ..., f. eine Röhre, darauf zu ..., fistula, tibia; aus Rohr, calamus, arundo, f. pjſſkala ... když ptáčnjk ptáka ... wábj, prov. Com.; -lka, y, f. dim.

...ſſkalnj 1. Pfeifen-, R.

...ſſkalnjk, a, m. Pfeifenmacher, ...bohrer, tibiarius; -cký, 3. Pfeifenmacher-, R.

...ſſkalniſſtě, n. Pfeifenſtock, Windſtock, m. in der Orgel, abacus fistulatorius.

...ſſtba, y, f. Pfeifen, n. cantus tibiae, fistulatio.

Piſſtec, ſſtce, m. Pfeifer, der da pfeifet, tibicen, fistulator.

Piſſtjm, ěl, ěti, pfipen, pipen, den Laut: pip, v. ſich geben, pipire, pipiare, pipulare; 2) überhaupt ſchreyen (pfeifen,) v. Vögeln, R. hladem piſſtět, vor Hunger pfeifen; 3) hervorquellen, scaturire: ſſtáwa z zelených zapálenych dřjnek wen piſſtj, Vel.

Piſſtitý 3. ſ. pjſkitý.

Piſt, u, m. loc. sing. u, ꝛc. Nabe am Rade, modiolus; 2) Schlägel, Bläuel, m., mor. kyganka, pavicula, tudicula lotricis, ſ. peru; 3) (ſelten) ſ. tlauček.

Piſtacý, f. Nokočka, welſche Pimpernuß, Piſtacienbaum, pistacia, pistacia vera, Lin. 2) d. Frucht davon, Piſtacie, pistacium, R.

Piſtol, e, f. ? Piſtole, f. etwa pistola, insgem. pistoleta, f.

Pjt, pjti, ſ. pigi.

Pjtač, e, m. sl. Brautwerber.

Pjtám, al, ati, sl. petere, verlangen; to nepjtá geſt, fig. die Aufbewahrung dieſes Dinges koſtet nichts; pitám ſe, ſ. ptám ſe.

Pitedlný 3. Trink-: kwaſy pitedlné, Isocr.

Pitel, e, m. Trinker, Zechbruder, potor, Com.

Pitelna, y, f. Trinkſtube, caupona, conclave potorium, Lesch.

Piterna? y, f. Trinkhaus, n. oenopolium, cella vinaria, Vel. (viell. eins mit dem vorh.)

Pitj, n. Trinken, n. potio, B. 2) Trunk, m. Getränk, n. potus: ſladká pitj.

Pitka, y, f. Trinken, Saufen, n. potatio: do pitek ſe dáwagj, Com.

Pitný 3. trinkbar, potabilis, potulentus: pitná woda, Trinkwaſſer, aqua potoria.

Pitomec, mce, m. ſ. blb, D.

Pitomý 3 (vom obs. pitati), zahm, kirre, (heimlich), v. Thieren, cicuratus, mansvefactus, z. B. pitomá kachna, einheimiſche Ente, anas domestica; 2) v. Menſchen, dumm, betäubt, stupidus, exsurdatus.

Pitruſſe, f. ſ. prazma, D.

†Pitulnjk, u, m. (iſt eigentlich ruſſ.) zroſtlina, galeobdolon.

Pitwám, al, ati, sl. hie u. da auch

pistwám, ausnehmen, der Eingeweide berauben, z. B. Fische, exenterare.
Pitwor, u, m. sl. Vorhaus, n. atrium.
Pjwám, (v. pjm), s. pigjm.
Pjwáwám, s. pigjwám.
Piwec, wce, m. Bierwirth?
Piwičko, bess. sl. piwečko, a, n. dim. v. piwo.
Piwko, a, n. vorh.
Piwné, ého, n. Biergeld, n. vectigal cerevisiae.
Pjwnj 1. das Bier betreffend, cerevisiarius; piwnj sud, Bierfaß, n. vas cerevisiarium.
Piwnice, f. Bierkeller, m. cella cerevisiaria; 2) sl. überhaupt Keller, auch Weinkeller, (hung. pincze), weil piwo (v. pigi) ehedem überhaupt ein Getränk bedeutet haben mag.
Piwnjk, u, m. Bierkeller?
Piwný 3. s. piwnj: - né poléwka.
Piwo, a, n. Bier, n. cerevisia, cervisia; piwo bjlé, Weißbier, Weitzenbier, n. cer. triticea; p. bledé, lichtes, bleiches B., c. sublucida; p. ječné, staré, Gerstenb., c. hordeacea; p. hořké (hořčák), Bitterb., c. amara; p. kořeněné, Kräuterb. Bitschkauer B., c. medicata; p. marcownj (březnowé), Merzenb., c. martia; p. popenežnj, Prager Landb., c. Pragensis ex tritico et hordeo, numularia; p. omankowé, Alantb., c. enulata; p. Boreckl, Görkauer B., c. Görkaviensis; piwo pálené, od. wjno ženné, gebranntes B., Vel. s. auch bába, barewný, ležák; waření piwa, Bierbrauen, n.
Piwodus, a, m. s. čeſſpiwo.

Piwoňka, y, f. Phonie, Pfin rose, f. paeonia.
Pjwowár, u, m. Brauhaus, b xa, ae, f. officina cerevisiar
Piwowárčj, jho, sl. folg.
Piwowarec, rce, m. sl. s. sláde
Piwowarné, ého, n. Abgabe v Brauhause, vectigal braxa rium, Vel.
Piwowarnjk, a, m. sl. s. sládel
Piwůňka, s. piwoňka.
Pizacý, pl. Satteltasche, f. pe sellaris, hippopera, Klat.
Pjzda, y, f. D.; sl. d. weibli Schaam, cunnus, vulva.
Pjzdjm, iti, busariren? chudo nauzy pjzdj, d. Noth verfo Armuth?
Pjžmo, a, n. Bisam, m. moschu muscus; 2) sl. pjžma, y, f. B samblume, f. centaurea m schata.
† Pjžmowěnka, y, f. zroſtlin adoxa.
Pjžmowý 3. v. Bisam; p-wý nec, Bisamthier, n. mosch moschifer, Linn.; p-wá kočk Bisamkatze, f. felis moschel na; p-wá myš, Bisammaus, muessella, resellula, R.; p-w kwjtek, Bisamblume, f. p-w kulička, Bisamkugel, f. Bisa knopf, m. globulus moschatu p-wý česnek, Bisamknoblauc m. allium moschatum, Li p-wý chraust, (pjžmowec Bisamkäfer, m. cerambyx m schatus, Lin.; p-wý čapjnůſe Bisamkraut, n.?
Plac, u, m. Platz, m. locus, spa tium: pochlebnjcy neywětſ plac magj při dwořjch; n plac s tjm (zbauřenjm) wy ſſel, aby na slowo wzat by Vel. 2) Ring, m. forum; ſſer mjřſký plac, Fechtplatz, Fecht

...ddm, n. palaestra, ludus gladiatorius; zámodnj pl., turnayský pl. rc. D. něco (důwodů) na plac přiwesti, - aufstellen, anführen, in medium adducere, 3) s. bogiště: wšickni na placy zůstali, -gefallen, Cyr.

Pláč, e, m. Weinen, n. ploratus, fletus; it es Wimmern, Quäken, z. B. der kleinen Kinder in der Wiege, vagitus: toho mi do pláče ljto, - bis zum Weinen, Com.

...ačka, m., sl. latač, mor. latač, Flicker, m. refector, reparator; 2) Plauderer? -čka, y, f. -ina, -trix; 2) s. pláčačka; 3) s. placanina.

...ačk, u, m. Stampfklotz, Tendelär, m. tudicula.

...ání, n. Flicken, n. refectio.

...anina, y, f. Gestlicke, n. refectio, D. Flickerey, f. Flickwerk, n. reparatura; beym kränklichen Körper, curatio temporaria.

...acatý 3. flach? - tý krageč, flacher Kragen?

...ce, f. sl. s. plat: gaká prace, taká placa, prov.

...ek, čka, m. Kuchen, m. aus Körn, Platz, m. farreum, K.

...áček, čka, m. Weiner, Greiner, m. der weint, plorator.

...acenj, n. Zahlen, n. pretii numeratio, B.

...cec, s. placým.

...etnjk, m. s. placač 1)?

...cha, y, f. (plocha) s. kragina.

...achetka, y, f. das Kopftuch der Bauernweiber, linteum velamen capitis; 2) überhaupt dim. v. plachta, Tüchelchen auch Grastüchelchen, rc.

Plachetnjk, a, m. Segeltuchmacher, m. confector carbasorum.

Plachost, i, f. Wildheit, feritas.

Plachta, y, f. Tuch, n. pannus linteus; 2) Leilaken, n. Bettuch, n. lodix; 2) das Segel am Schiffe, velum; plachtu natáhnauti, natahowati, spustiti, Segel aufziehen, herablassen, velum subducere, demittere; 3.) sl. d. Vorhänge bey einer Sechswöchnerinn: za plachtau ge, sie ist in 6 Wochen; 4) pl. oděwacý (šál, u. m.) Shaal, m velamen (persicum), shaal; 5) trávnj pl., Grastuch, s. tráwnice; 6) wozowá od. woznj p., sl. poňwa, y, f.

Plachtice, f. dim. v. vorh.

Plachý 3. scheu, ängstlich, voller Furcht, pavidus, timidus; v. Thieren, z. B. Pferden, consternatus; 2) wild, ferus; - ost, i, f. Wildheit, feritas.

Pláči, plakal, plakati, imper. plač, mit dem Genit. zuweilen mit nad u. na, weinen, flere, plorare, lacrymare: plakal sem na swau bjdu. Ists so viel als weinen, quäken, z. B. der Kinder in der Wiege, so steht auch vagire.

Plačka, y, f. s. placek.

Plačko, a, m. sl. der gern, od. viel weint.

Plačka, y, f. s. plačnice.

Pláčky, ů, m. pl. s. pláč.

Plačnice, f Klageweib, n Klagefrau der Alten, praefica.

Plačtiwý 3. weinend, flens, plorans, lacrymans, lacrymabundus; 2) weinerlich, flebilis; - wě, adv. flebiliter.

Plácým (plátcým), placel, pláceti, mor. látám, flicken, reficere; zdrawj pláceti, kränkeln u. mediciniren; ledacos p., plestati, schwatzen, garrire.

Plahatjm se, potlaukám se, herumschlenkern, herumschweifen, vagari; 2) sl. im Koth herum gehen, serpere, volutari.
Playbas, u, m. sl, s. plewcys.
Pláha, y, f. sl. ferula, plaga; 2) der Schlag damit; 3) Plage, f.
Plákám se, sl. s. máchati se.
Plakáwám, al, áti, fr. v. plácí, Ps. 137.
Plám, ál, áti, flackern, lodern, etwa micare, od. flammare, russ. pilat'.
Plamen, (vgl. flamma), Flamme, f. flamma; střelčj plamen, Sternbutz, m. acontia, ae, f. stellae trajectio, R.
Plamenitý 3. flammicht, flammig, flammeus, flammatus, D. b) flammend, flammabundus.
Plamenný 3. vorh.
†Plamenowka, y, f. zrostlina, phlox.
Plamjnek, plamýnek, nku, m. dim. Flämmchen, n. flammula; 2) Brunnkraut, n. Blatterwurz, f. clematis flammula, ranunculus flammula.
Plamjnkowý, 3. z. B. wěnec, ze zlatých neb střjbrných plj-šťků udělaný, Flammelkranz, m. corona e bracteolis aureis vel argenteis, R.
Plampak, e, m. Hochzeitredner, m. etwa orator nuptialis; 2) Schwätzer, garrulus, blatero.
Plampám, al, ati, schwätzen, garrire.
†Plán, u, m. Entwurf, Grundriß, m. descriptio, delineatio; 2) trop. Entwurf einer Sache, Plan, m. ratio, modus, ordo agendae rei, insgemein planum; podlé plánu, planmäßig.
Pláň, ě, f. Wildling, m. ein junger wilder Obstbaum, pomus sylvestris tenera, (auc ně); 2) s. planiſſtě ? ? I
Plaň, i, f. Ebene, z. B. der planities, aequor, aec auch campus, wenn es e nes Feld od. Gefilde i Halsreifen beym Binder Bierfasse. R. circulus ant
Planda, s. flanda, Ryb.
†Planečka, y, f. zrostl. pla
Planéta, y, f. u. m. Plan planeta od. planetes, m něty lidem čjsti, Nativitä len, prognosticen ex re? Syl.
Planétář, e, m. folg.
Planétnjk, a, m. Planeter Zeichendeuter, m. astrol planetarius.
Planhjer, sl. s. planýř.
Planička, y, f. s. pláňka.
Planjm, il, iti, ebenen, ebe chen, aequare, compla aequum reddere; b) Les niti, austotten, ausstocke stirpare, eradicare.
Planjm, ěl, ěti, planým schlechter werden, aus degenerare: patronow nj a chladnau, Com.
†Planina, y, f. Fläche, f. su cies: dutá kaulowá pla Neg.
Planiſſtě, n. Pflanzgarten Baumschule, f. plantariu
Pláňka, y, f. dim. ein kleiner ling; 2) sl. & mor. a) ein w Apfelbaum, pomus sylve b) dessen Frucht, Hag (auch Holzbirn? Lesch.)
Plaňka, y, f. Planke, f. pl tabula; -ky, pl. Zaun v. ken, Stangen, Brettern, pl
Plaňkugi, owal, owati, um nen, verpallisaden, sepire cumvallare; vgl. vorh.

II. *rec.* plaňkowati ſe od někoho, ſich durch einen Zaun, durch Planken, v. jemand abſondern, *Vel.*

Planta, y, *f. mor.* Mannskittel, m. ſ. halena, *D.* 2) *sl. Nitr.* ſ. vriſaba 2).

Plantawý 3. *sl.* lahm, claudus.

Plantám ſe, ati, *sl.* ſ. kulhám.

Planý 3. wild, auf dem Felde wachſend, agrestis; od. im Walde wachſend, sylvester; 2) *sl.* Geſchlecht, z. B. planý člowěk, planý papír, plané wjno ꝛc.; auch K. plané wjno wyběhwá; země planá wypraklá, *K.*

Planiž, ſ. pranýř.

Planžet, a, *m.* Blankſcheit, n. etwa regula muliebris, blankschitum.

Plápol, u, *m.* Flamme, *f.* Flakkern, n. ardor: plápolem wjno rzpelnge.

Plápolám, al, ati, flackern, lodern, brennen, aufflammen, ardere, flagrare: plámen plápolá, *K.*; w miloſti plápolati, vor Liebe brennen, amore ardere; oheň plápolagjcý, Flammenfeuer, n. *B. D.* 2) ſich (ſchnell) bewegen, fliegen, wehen, volitare: praporec plápolagjcý, *Wrat.* -ánj, n. *verb.*

Plápolawý 3. lodernd; fliegend, ardens; volitans.

Plaſknem od. plaſnem, kl, knauti, *sl.* detumescere.

Plaſkonohý 3. breitfüßig, latipes, *D.*

Plaſkonoſý 3. breitnaſig, simus.

Plaſſim, il, iti, ſcheu machen, pavidum reddere, pavorem (timorem) incutere alicui; auch v. Pferden, consternare; 2) ſcheuchen, a) in Furcht jagen, pavorem alicui incutere; b) jagen, fugare.

II. *rec.* plaſſiti ſe, ſcheu werden, pavescere, pavidum fieri; auch v. Thieren, z. B. Pferden, consternari; 2) ſich entſetzen, horrescere: plaſſiti a děſyti ſe.

Pláſſť, ě, *m.* Mantel, *m.* pallium, mantellum; pláſſť noſyti, einen Mantel tragen, gestare (deferre) pallium; fig. Schuld, *f.* culpa; pobožnj w ten pláſſť oblácjni bývagj, že gſau nepokognj; pod pláſſť něčj lézti, - Schutz; - ſſtěk, ſſťka, *m. dim.* ein kleiner Mantel, palliolum; pláſſtěk z hliny v zwonáře, Mantel, *m.* pallium proplasmatis; - ſſtjček, čku, daſſelbe.

†Pláſſťugi, owal, owati, bemänteln?

Plaſt, u, *m.* Waben, *m.* im Bienenſtocke, favus.

Pláſtew, twe, *f.* pláſtwa, y, *f.* Honigſcheibe, Honigtafel, *f.* favus, *D.*

Plaſtnice, *f.* Honigbiene Arbeitsbiene, *f.* apis mellifera, *D.* fictrix.

Plaſtowánj, n. Honigmachen, n. mellificium; b) Honigleſe *f. D.*

Plaſtugi, owal, owati, z. B. med, Honig machen, mel facere, mel conficere, mellificare.

Plat, u, *m.*, *loc. pl.* jch, Sold, m. stipendium, merces; plat ročnj, Jahrgeld, n. Jahrgehalt, m. pecunia annua, stipendium annuum; plat na měſýc; od. měſýčný, Monatsgeld, pecunia menstrua; pl. od. učenj, Lehrgeld, didactrum, minerval; p. za robotu, Dienſtgeld, pecunia, qua operae redimuntur; p. auroční, Gülte; p. za

mezenj od. od fáry, Frachtgeld, merces vecturae, *D.* platy, *pl.* z. B. z winic, Steuer, Abgabe, *f.* tributum; to nenj nic na plat, das nützt nichts.

Plát, u, *m.* Platte, *f.* a) ein dickes Blech, lamina; b) Münzstück, *m.* lamella, *R.* c) flache Schüssel, patina, patera; pláty, *pl. ol.* s. brněnj.

Plátám, al, ati, s. plácým.

Plátce, *m.* Zahler, Bezahler, *m.* solvens.

Platec, tca, *m. sl.* verb.

Plátek, tku, *m. dim.* ein Blättchen v. Metall, lamella, bracteola; *pl.* ocelowý, d. stählerne Scheibe des Buchbinders, orbis chalybeus; 2) kleine flache Schüssel, patella.

Plátenjk, a, *m.* Leinwandhändler, negotiator lintearius, od. blos lintearius; - nice, *f.* - inn, *f.* - ria; - nictwj *el.*

Plátenka, y, *f.* leinenes Weiberkleid, *n.*

Plátenkár, a, *m. sl. Nitr.* s. pytlikár.

Plátenný 3. leinwanden, linteus.

Plateysa, y, *f.* (*R.* plateysek, *m.*) Platteiß, Plattfisch, *m.* platessa, od. pleuronectes platessa, *Lin.*

Platil, (platjk?) a, *m.* s. plátce.

Platjm, il, iti, cen, zahlen, solvere, pendere, numerare; hotowými penězy, baar, solvere numerato, repraesentare, solvere pecunia praesenti; napřed, voraus, ante solvere, repraesentare; 2) büßen, entgelten, luere: horce platiti, *Vel.*

II. *neutr.* gelten, a) einen Werth haben, in Achtung seyn, in pretio esse, pretium habere; b) kosten, esse, li[...] vendi, constare, stare[...] Getreide gilt 2 Gulden (licet &c.), constat [...] &c. zač platj obilj? wa[...] das Getreide? platj tu z[...] lo, gilt viel, wenig, est m[...] parvi &c. constat magn[...] pšenice platj dwa zlat[...] Weizen wird zu 2 fl. ver[...] mandel žita platil za [...] *Vel.* strych žita platil p[...] tihe grosse, *Id.* c) passir[...] B. in der Rechnung, &c p[...] dere, auch adnumerari[...] platj, das lasse ich gelten, [...]cedo, *D.* d) Kraft haben [...] sam seyn, vermögen, pol[...] valere; e) einen gewissen [...]chen Werth haben, mit e[...] aequare, valere pro; z[...] po čem to hoře platj, *pro*[...] werden dafür büßen, *Vel.* *Impers.* platj, nicht wahr? itane: platj, žes ty dala [...] dělitì? *Cyr.*

Platiwý 3. der gut od. sch[...] zahlt.

Platně, *adv.* gültig, brav, [...]de, solide, eximie: [...] swau platně wyswobodil, [...]

Plátno, a, *n.* Leinwand, *f.* li[...]um; *pl.* rowné, ebendräh[...] Leinwand, *pl.* klížené, S[...] leinwand, Schelte, *f.* *pl.* kl[...]né s wodau, gewässerte S[...] leinwand, etwa linteum c[...]se gummitum; *pl.* klí[...]měkké, weiche Steifl., tela [...]viter gummita, *pl.* tenk[...] kment; s. auch pohanský.

Platno, *adj. abs.* s. platný.

Platnost, i, *f.* Gültigkeit, a) Münze, bonitas, pretium; [...] Festigkeit, stabilitas, firmi[...] c) Glaubwürdigkeit, fides [...]

ctorius; d) Stattfindung, Rechtmäßigkeit, jus; ten slib žádné platnosti nenese, i o. zmlauwě, Pr.; e) Einfluß, Ausschlag, m. momentum: rada gehe žádné platnosti w židů nemáe; 2) Nutzen, Vortheil, m. commodum, utilitas: to má žádné platnosti nepřinássj.

Platnůstka, y, f. dim. v. vorh. Vel.

Platný 3. (ant. platen, platno), gültig, a) geltend, seinen Werth habend, valens, idoneus, bonus: platnj prostředkowé; b) fest, unveränderlich, z. B. Friede 2c. ratus, firmus; c) glaubwürdig, tauglich, z. B. Zeugniß 2c., bonus, fide dignus; auch v. Personen, locuples; d) stattfindend, valens; locum habens; 2) nütze, utilis: platným býti, frommen, prodesse, D. platnj a oprawdowj wecowé mlessi zahynuti, Wrat. cos tu platen? was bist du hier nütze; co ge mi to wssecko platno?

Platnýř, e, m. Klempner, faber bractearius; Blechschmied, Plattner, faber laminarius; -řka 2c. wie bey pekak.

Platwa, y, f. sl. der Balken, an welchem d. Sparren befestigt sind.

Plautew, s. pleytwa.

Plautwám, s. pleytwám.

Plauti, s. plugi.

Plawba, y, f. Schiffahrt, Fahrt, f. navigatio, cursus.

Plawca, sl. s. plawec.

Plawčj, n. den Schiffer betreffend: plawčj wesslo.

Plawec, wce, m. Schiffer, nauta; -čý 3. Schiffs-, nauticus: plčý pacholek, Schiffknecht 2c. -ctwj, n. Schiffahrt, d. Kunst, f. ars navalis.

Plawek, wka, m. s. wenice, D.

†Plawenka, y, f. zrostl., nectris.

Plawidlo, a, n. Flöße, f. Floßgraben, m. canalis lignis demittendis, D.

Plawjm, il, iti, schiffen, schiffend wohin schaffen, z. B. Waaren, nave portare; 2) flößen, Holz 2c. demittere per aquam (fluvium); 3) schwemmen, z. B. Pferde, Schaafe 2c. proluere, lavare.

II. rec. plawiti se, schiffen, segeln, navigare; 2) fließen, diffluere, defluere; swjčka se plawj, d. Kerze rinnt.

Plawka, y, f. strohgelbe (od. gelbrothe?) Kuh, D.

Plawnice, f. Schwemme, f. der Ort dazu, locus lavationis.

Plawný 3. schiffbar, navigabilis.

†Plawuň, ě, m. (ist eigentlich russisch), lycopodium.

†Plawuňowitý 3. lycopodius.

Plawý 3. (vgl. flavus), gelbroth, falb, fulvus, (Com. bleichroth, gilvus, helvolus), plawý kůň, fahles od. falbes Pferd, der Falbe, equus gilvus, D.

Plaz, u, m. Pflughaupt, n. dentale.

Plazenj, n. Kriechen, n. reptatio, reptatus; Schleppen, Schleifen, n. raptatio.

Plazým se, yl, yti, kriechen, a) v. Schlangen, Würmern, serpere, repere, reptare; b) v. Menschen, Thieren, Gewächsen od. andern Dingen, repere, reptare.

Plazým, yl, yti, schleppen, schleifen, auf der Erde, raptare: slepky po zemi plazyl, Mand. (selten).

Plch, a, m. Bilchmaus, f. glis; (2) s. nořice ? ? Lesch.)

Plchák, s. plecháč.
Plchám, ati, sl. s. velichám.
Plchatý 3. sl. s. plechatý.
Plchawý 3. s. plechatý, D.
Plchnu, chl, nauti, s. velichám, lyzám, plechatjm: wlasy mi plchnau, sich hären, mausen, capillos, pilos amittere.
Plchý, 3. ol. s. plechatý.
† Plchokwět, u, m. zrostlina, lisianthus.
† Plchoplod, u, m. zrostlina, calotropis.
Plec, e, m. krátký tesáček (za pásem), Stoßdegen, m. ensis ad punctim pugnandum, Syl.
Pleč, e, m. -čka, y, f s. plewač.
Plece, f. pl. (vgl. πλαται, D.), d. Schulter am Viehe, armus; 2) sl. K. Ies. 49, 22. &c. sing. plece, n. rameno swrchnj, (am Menschen), Schulter, Achsel, f. humerus: kdo má ssiroká plece, ten mnoho vnese, prov. Vel.
Plech, u, m. (πλαξ, πλακος, franz. plague), Blech, n. lamina; železný p., Eisenbl, l. ferrea; zlatý plech, K. stolnj plechy, Schenkleche n, laminae mensales, R. ohnutý plech, Schelichen (Berg.), lam. curvata, R. naměřicý plech, Hellpfannel, n. Erhellungsblech des Gürtlers, lanx pertusa, tribus filis ferreis retenta; p. sſraubowý, Schraubenbl., lamina chalybea formandis cochleis.
Plecháč, e, m. Kahlkopf, m. ein Mensch mit einem kahlen Kopfe, calvus, recalvus; 2) sl. s. plechowka; 3) pl. plecháče, Geld, Blech, n.
Plecháček, čka, dim. v. vorh. 1).
Plecháček, čku, m. sl. Nitr. ein Gefäßchen v. Blech, z. B. zum Pfeffer, vasculum lamineum.

Plechář, e, m. s. platnýř.
Plechárna, y, f. Blechhütte
Plechatjm, ěl, ěti, s. lysým
Plechatý 3. kahl, ohne H
calvus.
Plechota, y, f. s. čistotnost, ... chý; 2) Kahlheit, f. calvit
Plechowice, f. s. plechowk ... Beinharnisch, m. tibial... minea vel ferrea, (Sam... 3) od. plechowá, brněná ... wice, Blechhandschuh; 4) ... leder beym Schuster, ma... sutoria, R. D.
Plechowička, y, f. dim. v. v... plechowička na sstemslik ... Bunzenbüchse, pyxis ... nendis scalpris.
Plechowka, y, f. blecherne K... cantharus lamineus.
Plechowina, y, f. Blech, n l... na; měděnná plechowina ... coronarium, fors & B... münze, f. numus bractea...
Plechowý 3. blechern, lamine...
Plechý 3. sauber, reinlich, ... mundus; Nettigkeit lieb... amans munditiei: sswárn... plechý oděw, K.
Plecnatý 3. s. ramenatý.
Plecytý 3. sl. vorh.
Plegi, plel, pléti, jäten, ru... re; mit der Hacke, sarrire.
Plekno, a, n. ol. Schlachtschwer...
Plémě, (sl. plema, n.), gen. ... mene, s. plemeno.
Plemenice, f. Heckmutter, ... ter fecunda: to ge dobrá ... menice! (žena welmi plodn...
Plemenjm, il, iti, gebähren, ... ken, foetificare, procrea... parere; 2) pflanzen, planta...
II, rec. plemeniti se, sich ... mehren, augeri.
Plemenitý 3. sl. folg.; -tost, ... Fruchtbarkeit, f. fecundit...
Plemenný 3. fruchtbar, fetif...

feräkus, sobolifer; - nný dobytek, Zaselvieh, n. pecus serviens feturae.

Plemeno, a, n. d. gebohrne, gehechte Frucht, fetus, fetura; Zücht, f. Gezücht, Geschlecht, n. genus, (hung. fajta).

Plen. u. m. (ob. i, f ?) Beute, f. praeda, D. 2) ol. d. Einziehung der Güter, publicatio, (confiscatio) bonorum, D.

Plena, y, f. sl. & russ. Sprung im Eisen, ruptura in ferro.

Plena, y, f. Windel, f. fascia; plena mozková, Gehirnhäutchen, Vel.; 2) Kopfstuch der Weiber?

Plenjm, il, iti, verwüsten, vastare, pervastare, populari, depopulari: plénil z kostela obrazy, Vel.

Plenka, y, f. diminut. v. plena, kleiner Sprung im Eisen.

Plenka, plénečka, y, f. dim. Windelchen, n. fasciola.

Plent, u, m. ruda chudá černo-nosměšlá, Blende, f. eine leere Bergart, metallum sterile nigricans.

Plenta, y, f. Blende, f. Blendleder, n. s. klapka, D.

Ples, u, m. s. plésání; 2) s. taneck? Siehe d. nachstehende Anm.

Plésám, al, ati, (dim. plesk ám), eigentlich frohlockend d. Hände zusammenschlagen, klatschen, plaudere: rukama plesati, B. üblicher 2) frohlocken überhaupt, ovare, exsultare laetitia efferri, triumphare; 3) tanzend springen, hüpfen vor Freude, exsultare, tripudire, Ps. 83, Jer. 50, 11. (seltene Bedeutung); - ánj, n. Frohlocken, Jubel, m. ovatus.

Anm. Einige Neuere wollen durchaus, daß dieß Wort tanzen bedeute, weil pljasat' im Russ. tanzen heißt. u. tanec ein deutsches Wort ist; allein d. bisherige Bedeutung ist zu bestimmt u. fest, u. tanec, tancugi, zu einheimisch u. üblich, als daß diese Neuerung statt finden könnte; usus ! -.

Plésen, sně, f. Schimmel, m. mucor; 2) Kahm, m. z. B. auf dem Biere, mucor.

Plesk, u, m. Klitsch, m. s. pleskot: plesk, třesk; 2) interj. klacks: jedny dwéře plesk, druhé dwéře třesk!; třesk plesk robit, sl tumultuari.

Pleskač, e, m. Plauderer, Schwäger, m. Klatschmaul, garrulus, D. pleskač neokený, - ačka, y, f. a) Schwätzerinn, garrula; b) s. pleskačka.

Pleskačka, y, f. s. pleskač; 2) Fliegenklappe, f. muscarium; 3) Zeugpritsche, f. in der Papiermühle, ferula contundendae massae, R.

Pleskám, al, ati, klatschen, 1) einen klatschenden Schall machen, z. B. mit der flachen Hand, plaudere: pleská rukama, Cyr. Com.; prší gen pleská, - daß es klatscht; 2) schwatzen, plaudern, garrire, confabulari; 3) někoho, jemand einen Klatsch geben, ferire; něco, něčjm, z. B. o zem, werfen.

Pleskanec, nce, sl. s. mák wlčj.

Pleskanice, f. Platzregen, m. Ryb. od. kothiges Wetter, T.

Pleskatý 3. (vgl. plasknem), flach, breit, latus: pleskatý nos.

Pleskawý 3. s. žwawý.

Plesknu, fut. pleskl, plesknauti, s. pleskám; po licy někoho p., s. políčkugi.

Plesknohý 3. fuchsfüßig, palmipes, plancus; nach Lesch. breitfüßig, ſirokonohý pansa, ae, m. mit Schwimmfüßen versehen, R.

Plesknosý 3. der eine breite Nase hat, Affennase, simo (onis), simius, R.

Pleskot, u, m. Klatschen, n. Geklatsche, n. plausus, sonitus, crepitus.

Plesnjk, a, m. mor. s. porybný.

Plesnjwec, wce, m. Rainblume, f. stoechas, Lin.; 2) s. auplawičnjk? Ryb. 3. nach Lums. gelbe Strohblume, gnaphalium arenarium, Lin. sárga gyopár; starý plesnjwec, alter Geck, canus multus.

Plesniwjm, ěl, ěti, schimmeln, mucescere, mucorem ducere.

Plesniwina, y, f. Schimmel, m. z. B. auf dem Brode ic. mucor, situs.

Plesniwý 3. schimmlicht, mucidus; prýkák, ol. ſſedý, Apfelschimmel, Schimmel, m. equus albus; - wost, i, s. vorh.

Pleso, a, n. sl. & siles. See, m. Sumpf, m. lacus, ein gutes altes, auch jetzt noch besonders v. den karpatischen Seen übliches Wort: Strbské (bezedné) pleso, rybj v.; rozlil mléko, a celé pleso vrobil, sl.

† Plesowna, y, f. Tanzboden, Tanzsaal, m. Leschka.

Pleš, e, f. nach andern m. Glatze, f. calvities; b) d. Platte des Geistlichen, tonsura, D.

Plešák, a, m. s. plecháč; 2) s. unter plissek.

Plešatý, s. plechatý.

Plešćooký, 3. sl. s. okáč.

Pleše, adv. v. plechý, munde, pure.

Plešti, plešeš, - plešáme, plešal, plešati, s. plešám 2): bu
plešechtobé Bohu, B. Co

Plešina, y, f. s. pleš 1).

Plešiwec, wce, sl. s. plech
2) ein Marktfl. im Gö
Komitat, Pelsőtzinmu.

Plešiwina, f. vorh.

Plešiwý 3. s. plechatý.

Pleška, y, f. Apostemröh
Apostemröslein, Pfaffenröh
n. Löwenzahn, m. taraxac

Pleštjm. fut. iti, s. plesk

Plet, i, f. (ol.) d. (gesunde) Ges
farbe, f. color faciei, D.
sná plet, schönes Fleisch, L
plť. russ. plot).

Pletánek, nku, m. runder, mei
flochtener Kuchen, wie ein Br

Pletenec, nce, m. ein geflocht
größerer Kuchen; 2) plet
z klasů, Ährenkrone, f. co
na, R. 3) Korb, m. bess. ko

Pletenj, n. Flechten, n. ne
textus.

Pletenice, f. Gewirre, Wirr
n. perturbatio; 2) Deckfisch
stromateus.

Pletenina, y, f. Flechtw
Geflechte, n. D.

Pletj, sl. pletje, n. Jäten, n. Kr
te, f. runcatio, s. plegi.

Pleticha, y, f., pletka, R. &
Finte, f. nugae; 2) Intrig
Wickelerey, f. machinatio,
lus; D. 3) s. pletenice;
Schwank, m. etwas Drollig
ridiculum? Ryb.

Pletichář, e, m. Schwätzer, l
pischer Mensch, homo fabu
sus, nugator; negedni ple
chářj ten smysl obtuž tähn
K. 2) Krummacher, Intrigu
macher, machinator; 3) v
worrener Mensch, Phantast,
conturbatus nugator, R
& sl.: - ský 3. läppisch, fab

bous, verwirrungsvoll, perplexuosus, turbulentus, ränkevoll, dolosus.

Pletikoš, e, m. mor. s. Koššař, Kosinař.

Pletinoh, a, m. ein Scheltwort, Boj.

Pletiwo, a, n. s. pletenina, D.

Pletka, y, f. Schlinge, d. man jemand legt, laqueus, pedica? -ky, pl. a) Fiffgern, n. an den Hühnerfüßen, tricae, R.; b) Geschneide?(Geschmeide? Barden?) n. D. c) s. pletcha, 1): smyčka neb pletka, K. 2) sl. Flechte: prowaz ze dwau, ze tři pleteř, (we dwé, tře) pletený.

Pletkář, m. s. pletichář, D. & sl.; -ářka, y, f.

Pletle, f. ein mit kupfernen Tropfen besprengtes Erz, metallum aereis guttis respersum, R.

Plétu, pleti, plésti, pleten, flechten, plectere, nectere, strikken, acubus texere, D.; kraužky plésti; Klöppeln, denticulos conficere; 2) K. & sl. schwatzen, nugari: neplet! noli blaterare! noli nugari! tento plete wšecko hromadu. aťkoli wele-bné a důstogné zápolj sobě k řeči strogj, K. s. auch Kolo.

II. rec. plésti se, sich flechten, sich mengen in etwas, immiscere se: neplet se do toho, od. w to; on se do wšeho plete; 2) irren, herumirren, oberrare, obversari; schweben, z. B. před očima, na gazyku, na mysli se plésti, vor Augen, in Gedanken rc. schweben, versari ob oculos, in mente, obversari animo: kde se gen plete celý den? pořád se mi tu plete; 3) w něčem se diwně plésti, verwirren, confundere aliquid, K.

Plewa, y, f. Spreu, f. palea, acus, (eris); plewa lidj, Pöbel, m. faex hominum.

Plewač, e, m. Jäter, Gäter, m. runcator; mit der Hacke, sarritor; -čka, y, f. inn, f. -trix, -trix.

Plewel, i, f 1) Gätgras, n. erunncata herba, D. 2) Bercht. will holloſteum so heißen.

Plewen, m. s. plewnice?

Pleweys, u, m. Bleyweiß, n. cerussa; -šnjk, a, m. Bleistift.

Plewinec, nce, mor. s. plewnice.

†Plewnatěnec, nce, m. zrostlina, paläeolaria.

Plewnatý 3. voller Spreu, acerosus.

†Plewnatyně, f. zrostlina, achyranthes.

Plewnice, f. Spreuboden, m. palearium.

Plewnjk, u, m. vorh.

†Plewnoměšnjk, u, m. zrostlina, xysmalobium.

Pleytwa, y, f. pl. gen. pleytw, u. pleytew, Fischohr, n. Fischklüfe, Fischrieme, f. branchia; 2) pl. Floßfedern, pennae piscium, quibus natant.

Pleytwám, al, ati, verschwenden, disperdere: abys neplšytwal marně, Com. ožralcy dary Božjmi pleytwagj nenáležitě, Vel. nemrhati obilj, a nepleytwati w něm, K.

Pleytwowý 3. Kiemen-, p-wá kožka, Kiemenhaut, f.

Pleywám, dur. v. plowám.

Pljce, f. pl. Lunge, f. pulmo; pljce mořské, Meerling, pulmo marinus, (zoophyton), Syl. chlubné pljce, Prahler, ma-

guiloquus, *Cyr.* neſtané plýce, Kümmel, *m.* rusticus.
Plichta, y, *f.* gleiche Würfe im Spiele, wo andere zusetzen müſſen; 2) *sl.* (*mor.* pliſſtěnice), garstiges regnerisches Wetter.
Plichtjm ſe, sich mengen in etwas, se. immiscere rei.
Pljčko, a, *n. dim.* eine kleine Lunge, pulmunculus.
Plicky, *f. pl. gen.* plitek, das Lungenmuß, -zſekané, minutal, *n. R.*
Plicnj 1. d. Lunge betreffend, z. B. plicnj nedųh, Lungenkrankheit, morbus pulmonum, morbus pulmonaris.
Plicnjk, u, *m.* Lungenkraut, *n.* a) jedes Kraut für Lungenkrankheiten, herba pulmonacea; b) Lungenflechte, *f.* lichen pulmonarius; c) Hirschkohl, Hirschmangold, Brustlattich, *m.* pulmonaria officinalis, *Linn.* - kowý 3. z. B. prach.
Pljcownjk, *sl.* s. pljcnjk, b)
Pljcowý 3. z. B. pljcowá polewka, barwa, Lungen-, pulmoneus.
Pljenný 3. *sl.* s. plemenný,
Pligi, plil, pljti, speien, Speichel auswerfen; za někým pljti, jemanden nachspucken, aus Schimpf, Verachtung, *K.* kdo proti nebi plige, na twář geho ſe ſlina wracý a padá, *prov.* wer Höhere, od. das Heilige verunglimpft, beschimpft, &c. der verumglimpft, beschimpft sich selbst.
Plihám ſe, *sl.* pluhám ſe, sich besudeln, inquinari: giné kaſſeš, a ſama ſe plihaš, *Klat.*
Plihanice, *f.* s. neças.
Plihawec, wce, Barbe, Barme, *f.* ein Fisch, mullus, trigla; 2) unflätiger, abscheulicher Mensch, fastidiosus, foedus, *sl.* p hawec.
Plihý 3., *sl.* pluhawý, absch lich, garstig, turpis: plihé wětřj a mha, (*vend.* plo Platzregen): tělo mlátow plihé a welmi neſtatečne, *l*
Plik, u, *m.* bochnjk ſtřjbra ne zlata w hutnj pecy ſehna ho, Silberlaib, massa argen *R.* ein Blick Silber, panis genteus, *Syl.* 2) 26 tiſyc z týh cyhel neb plikůw. *Vel*
Pljna, y, *f.* beſſ. pléna, plénka-
Pljnečka, pljnka, beſſ. pl̃enka
†Plinyowka, y, *f.* zroſtlina, nia.
Plinu, *fut. ex.* nul, nauti, s. gi, *Deut.* 25, 9. *Vel.*
Pljſeň, beſſ. pléſeň.
Pliſka, y, *f.* Bachſtelze, Bach ſel, *f.* motacilla.
Anm. Nach *Com.* u. *D.* pliſka u. traſořitek eines ſe allein *sl.* ſind es zwey verschie ne Vöglein, das eine mit gelb das andere mit weißem Bau dieß letztere iſt vielleicht pliſ
Pliſkač, beſſ. pleſkač.
Pljſkám, beſſ. pleſkám 2).
Pljſkanice, beſſ. pléſkanice.
Pljſnjm, il, iti, en, ſchelten, z. jemand, objurgare, increp re aliquem; -ſnjám, al, ati,
Pliš, e, *m* akſamjt planý, Plüſ ſammet, *m.* heteromallum s ricum, *R.*
Pljſſek, beſſ. pléſſek, ſſku, *m.* di Blättchen, v. Metall, lamell pljſſek ſtrauhacý, Schabkling *f.* des Geigenmachers, u. Zin gießers, lamina rasoria; p tážnj, Ziehklinge deſſelben l. tractoria; p. k hlazenj, Zie klinge des Tiſchlers, l. tractili penjz z pljſſku, Blechmünz

nummus bracteatus; 2) Pelz-rock, Unterrock, m. tunica pelle munita; 3) fig. pl. plisky, Geld: má plissky, plessáky, er hat Viech (Geld).
Plisska, s. plesska.
Plisst, plésst, e, f., mor. plisstenice, Regenzeit, f. tempestas pluviosa.
Plistam, fut. il, iti, plaudern, plappern, effutire.
Plit, pliti, s. plegi u. pligi.
Pliwadlo (wypliwadlo, R.) a, n. Spucknäpfchen, sputorium.
Pliwám, al, ati, s. pligi.
Pliwatko, s. pliwadlo.
Plinu, nauti, s. plinu, Wrat.
Plzž, e, m. s. plž u. slimák.
Plzim se, il, iti, kriechen (v. Schnecken), serpere, repere, reptare.
Pln, s. plný; plň, s. plnjm.
Plně, adv. völlig, plene: týden už wessj, plně týden.
Plnič, e, m. der Aufschläger in den Bergwerken, der das Erz in d. Kübel füllt.
Plničký 3. dim. ganz voll: plničkau sklenicy wypiti.
Plnjm, il, iti, imp. plň, füllen, voll machen, complere, implere; 2) erfüllen; a) Genüge thun, z. B. sein Versprechen, einen Befehl, das Verlangen rc. satis facere rei, auch implere rem; b) thun, z. B. den Befehl, das Gesetz rc. satisfacere, implere.
Plnitel, e, m. Vollbringer, confector, perfector.
Plnomocenstwj, n. Vollmacht, f. a) völlige Macht etwas für jemand zu thun, plena potestas; b) d. Schrift dazu, s. list.
Plnomocnjk, a, m. Bevollmächtigter, plena potestate instructus, auch blos procurator.
Plnomocný 3 vorb.
Plnost, i, f. Fülle, f. a) Vollsein, n. plenitas, plenitudo; b) Überfluß, m. abundantia; c) Menge, f. copia.
†Plnowstnjk, u, m. zrostlina, metastelma.
Plný 3. (abs. pln, plna, plno), voll, plenus; plná tři léta, plná rada; po wssj rowině plno konj, wozůw a lidj sem y tam běhá, Cyr. plno lidu bylo wssudu vo poljch, Id. wssudy plno na swětě neoſſemetnosti, K. přigjt někomu na plnau, einem grade recht (unrecht) kommen.
Ploce, Plötze, s. plech, Syl.
Plocha, y, f. Fläche eines Körpers, superficies, D. spodnj plocha, Grundfläche, D. železo na plochu, Flacheisen, n. ferramentum pro plano, R.
Plochoklenutý 3. z. B. kroštjř, flachgewölbt, plane arcuatus, R.
†Plocholistný 3. homalophyllus.
†Plochosstjtka, y, f. zrostlina, solorina.
Plod, u, m. Frucht, Leibesfrucht, f. fetus; rybj plod, Fischbrut, f. 2) p. zemský, Erzeugniß (der Erde), Produkt, n. procreatio (productum), Ryb.
Plodjm, il, iti, zeugen, hervorbringen, z. B. Kinder (meistens nur v. Thieren), progenerare, procreare, gignere, progignere; fig. erzeugen, stiften, parere, gignere.
†Plodina, y, f. 1) s. plod zemský.
Plodisstwost, s. plodnost.
Plodisstwý 3. s. plodný.
Ploditedlný, bess. folg.

Plodný 3. fruchtbar, (meistens nur v. Thieren), foecundus, fructuosus, fertilis, frugifer. - ně, adv. foecunde, fertiliter; - nost, i, f. Fruchtbarkeit, f. foecunditas, fertilitas.

Plosk, u m. sl. Göm. ein ächt slawisches Wort; vgl. plosky; hung. palaczk, eigentlich eine auf zwey Seiten flache Flasche, f. lagena; Pluzer, urceus.

Ploska, y, f. Fläche, Oberfläche, f. auch eines Degens, superficies; ploskau bjti, fuchteln, latere ensis percutere; ploska noby, Fußsohle, f. planta.

Ploskáč, e, m. zweizeilige Sommergerste, f. hordeum distichon.

Ploskatý 3. sl. s. plosky.

†Ploskolusk, u, m. zrostlina, platilobium.

Ploskonohý 3. plattfüßig, plancus.

Ploskopauzdro, a, n. Flaschenfuteral, n. Flaschenkeller, m. theca lagenaria, Leschka.

†Ploskostopnjk, u, m. zrostlina, polycarpia.

†Ploskosýmka, y, f. zrostlina, drusa.

†Ploskowěnka, y, f flustrum, Brrchth.

Plosky 3. flach, platt, planus, compressus; plosky nos, eine platte Nase, nasus simus; -ost, i, f. s. ploska.

Plosska, y, f. folg.

Plosstice, f. (v. plosky) s. stěnice.

Plosstičnjk a, m. Wanzenkraut, n. cimicifera, od. cimicifuga.

Plot, u, m. (v. pletu), Zaun, m. sepes, sepimentum; p. samorostly, lebender Zaun, sepes viva, R.; - Flechtwerk, n. D.

Plotnj 1. zum Zaun gehörig, z. B. plotnj kůl, Zaunpfahl, val sudes, palus.

†Plotnice, f. zrostlina, anth cum.

Plowáč, e, m. Schwimmer, n tor; - čka, y, f. - inn, f. - tri

Plowačky 3. Schwimmer-.

Plowacý 1. Schwimm-; plow sskola, od. plowacká sskol plowárna.

Plowám, al, ati, schwimn nare, natare: koráb na dách plowal, Vel. - ánj Schwimmen, n. natatio, n tus; - dwám, al, ati, fr.

†Plowárna, y, f. Schwimmsc le, schola natatoria.

Plowatedlný 3 s. plawný. zemi plowatedlnau včiniti mjžeš.

Plowu, plowes, plaul, pla s. plowám.

Plozenj, n. das Zeugen als V ter, procreatio, generatio

Plssice, f. Spitzmaus, f. mus ricus, Gram. hung. boh. a. 17

Plsk, i, f. Filz, m. verdicht Wolle, coactile, lana coct

Plsta, y, f. Filzstiefel, m. ocre calceus e coactilibus.

Plstěk na jehly, Nadelfilzel, acularium?

Plstěnice, f. Kopfbedeckung alten Krieger, dicker Filzh cudo, (onis), m. Haj.

Plstěný 3. v. Filz.

Plstka, y, f. Filzschuh, m. udo, calceus e coactilibus.

†Plstniwka, y, f. zrostlina, by sus jolithos.

Plt, i, f. s. wor, D. & sl.

Pltj, f. boh. vorh.

Pltnjk, a, m. Flößer, Floßknech m. insgemein, ratiger, D. & s. plawec.

Plúca, n. sl. s. pljce.

Plucar, a, m. Pfebe, f. pepo od. cucurbita pepo, *Linn.* Nach *Syl.* Kürbiß, f. was richtiger seyn mag.

Pluderhozny, f. pl. Pluderhosen, *i'd.*

Plugem, *sl.* s. pligi u. plugi.

Plugi, plaul, plauti, schwimmen, schiffen, natare, navigare; 2) fließen, fluere: w rugi plowau potokowé mléčnj a střdnj; sig pluges w chudobě, *Syr.* chcessli maudrým mužem slauti, beg řečem (otrhawým) mimo se plauti, *prov. Vel.*

Pluh, u, m. Pflug, Ackerpflug, m. aratrum; k pluhu město odsauditi; - zum Schleifen, *Vel.* 2) *sl.* s. žiwnost: to ge můg pluh.

Pluha, y, f. *sl.* grausliches Weibsbild.

Pluhák, a, m. *sl.* s. plihawec, 2).

Pluhim, ati, *sl.* s. pluhawjm.

Unm. pluhati se s někým, s něčim, *sl.* sich abgeben, verunreinigen, maculare se.

Pluhař, e, m. der Pflüge verfertigt.

Pluhawjm, il, iti, *sl.* verunreinigen, maculare.

Pluk, u, m. Trupp, m., Regiment Soldaten, n. insgemein regimen, regimentum, *russ.* polk.

Pluko, *obs.* Haufen Reiter, *D.*

†Plukownjk, a, m. 1 Obrist, m. tribunus, praefectus, chiliarchus, insgemein colonellus, *russ.* polkownjk.

Plunderák, a, m. *sl.* der deutsche weite Hosen trägt.

Plundrugi, owal, owati, plündern, wüste machen, praedari, vastare, *B.* 2) lästern, schänden, proscindere conviciis: welmi haněti a plundrowati, schelten; - owánj, n. *verb.*

Anm. plénisti (hubiti, lupiti), könnte dieß Wort ersetzen.

Plundry, f. pl. s. unter nohawice, *Syl.*

Plurál, a, (*sl.* le), m. der Plural, (Gramm.) pluralis, (numerus).

Plusgjer, m. *sl.* Blutgeschwür.

Plusk, u, m. Ohrfeige, f. colaphus, *croat.* plyuszka.

Pluskám, al, ati, *mor.* & *sl.* s. fackeln, swinjm.

Plusknem, *fut. sl.* ohrfeigen.

Plúšš, *sl.* s. plyšš.

Plúta, y, f. s. neřas, flota, *D.*

Plútek, (plotek), tku, m. *dim.* Zäunchen, n. sepicula.

Plutj, n. Schwimmen, natatio, natatus; 2) Schiffen, n. navigatio.

Pluwanje, n. *sl.* verb.

Plužný 3., plužnj 1. zum Pfluge gehörig: p-ný dobytek, Ackervieh, n. pecus ad aratrum, *D.*

Plwač, e, m. Spucker, m. *Vel.*

Plwám, al, ati, s. pligi.

Plymut, a, m. d. Stadt Plymuth, *Kram.*

†Plyn, u, m. azotum, *Berchth.*

Plynný 3. fließend, fluidus; plynný gazyk (řeč), *Neg.* - nost, i, f. das Fließende, z. B. einer Rede, flumen orationis.

Plynu, ul, auti, schwimmen; 2) trop. fließen, fluere: plyne w řečech, *Neg.* plynaucý oblak, *Id.* sladká mu z vst plynula slowa, *P.*

†Plynutý 3. s. plynný.

Plytký *sl.* s. mělký.

Plytwám, s. pleytwám.

Plž, e, m. Wegschnecke, Gartenschnecke, f. *D.* limax, *Linn.*; 2) plž u. plžek, plížek, *mor.* & *sl.* plž, plížek, Schmerle, f. cobitis barbatula, *Linn.* *D.* (boh.

auch mřeň, mřenek?); 8) eine Mehlspeise, mor. sjř, sl. auch - sjř, fundulus; (3) sl. gewisse den Tschiken ähnliche Fischlein?)

plzeň, zné, (v. plz?), Pilsen, n. kön. St. in Böhmen, Pilsna, Plsna.

plzensko, a, n. der Pilsner Kreis, circulus Pilsnensis, ol. Voitlandia.

plzenský 3. Pilsner, Pilsnensis.

plzjk, a, m. sl. Gründling, m. ein Fisch; - ky, pl. s. nudle.

plzký 3. schlüpfrig, lubricus, Ps. 73, 18. od smilstwj tělesného plzký stupeň gest k duchownjmu; na mjstech plzkých státi; plzká cesta, K, schlüpfrig, im moral. Verstande, lubricus: plzkost saudu lidského, Com. - kost, i, f. lubricitas: plzkost krew; - wjry, Com.

plzno, ol. s. užitečno, russ. polezno.

plznu, plznem, nul, nauti, sl. s. ljnám se: plzne, er verlieret d. Haare; plzne mu srst.

pnèwj, n. obs. coll. v. peň.

pnjček, čku, m. folg.

pnjk, u, m. dim. v. peň, m. Rumpf, m. truncus; 2) odřezek, Stürzel, m. resex; s. auch sspalek.

pnjm, pněl, pnjti (na křjži), hängen, am Kreuze, pendere, K.

pnu, p'al, (pial), pnauti, (alt pjti), part. pass. p'at (piat), knüpfen, heften, zusammenfügen, nectere, constringere; oči na někoho pnauti, d. Augen auf jemand heften, oculos defigere; 2) ausdehnen, ausstrecken, tendere, extendere. S. d. composita: rozepnu, zapnu, napjnám.

II. rec. pnauti se, sich dehnen, strecken, se extendere, ext[…] di; 2) hinauf klettern, en[…] ascendere; sich erheben, em[…] heben, vergere sursum: wš[…] wlasy se w zhůru pnau; 3)[…] brüsten, stolzieren, efferre[…] S. auch wypjnám se.

po, praepos. (vgl. post, be, […] preußisch po, i. e. bey; da[…] Preußen (Poreußen), Por[…] sia, Borussia).

I. mit dem Akkus. 1) b[…] (Maaß anzeigend), tenus, […] que: dál nemohl, gen po […] nag; po kolena, po pás, po[…] byl v wodě; 2) durch, hi ndu[…] v. der Zeit, per, intra: po w[…] čen čas žiwota swého; kaž[…] wssecky se Boha báti má[…] po dwě nocy, zwey Nächte h[…] durch, duabus noctibus; 3) […] seit, a, ab: dnes mu dám […] čeři, a po dnessnj den, (v. h[…] te an), nic; nenj na tom, […] se po dnessnj den wjce s k[…] w nějaké saudy dáwati m[…] 4) nach, pro: po někoho po[…] te, nach, um jemand schick[…] pro aliquo mittere; aby […] sláno bylo po sedláka do S[…] dic, Vel.

II. mit dem Lokal, 1) n[…] an, vermöge, ex, secundu[…] juxta: po hlase, po řeči, po[…] ký poznati, an der Stim[…] - ex voce -; po hladiwu po[…] zuměti, gaký gest kámen; […] tom se domeyssljm; po zp[…] wách a domněnjch lidských […] sauditi; dáno mu gméno […] dědu, Vel. po osobách (parth[…] lsch), náchylnostech a wáss[…] swých, anobrž y po dařjch […] nečiniti; po geho hlawě w[…] ko činj, Vel. po prawdě po[…] djti, - vere; po rodičjch a p[…]

wšech swých bohatstwj dostati; po manželu to zdědila, (d. i. ehelich vermöge, nach, juxta; per, nicht: nach, post; so auch:) po kněžy modlitbu říkati, nachbeten; po giných něco mluwiti, nachsagen, das Gehörte; s. auch seudim; žena po manželu owdowělá; maso, po které nich rostau; po rybách nebugi tak tělo gako po mase; po domácku, häuslich, familiariter; po lidsku, menschlich, humanitus; po zemansku, nach Art der Adelichen, dem Adel gemäß, more nobilium; po zpátku odšel, rücklings, Kram. po latinsky leze, Id. po slowensku; po nahu bogowati, als nackend –; po nahu mezy meči běhati; po listech, po poslech mále se spůsobj, durch Briefe, Bothen, per epistolas, nuncios –; po něgaké potřebě ho poslal, Vel. to se po příjčné stalo, ic.; po dobrém ti prawjm, ich sage dirs im Guten, D. po wůli býti někomu, in jemandes Willen sich fügen; weliké pány po swé ruce, od. po swé straně míti, – auf seiner Seite, zum Beystand; nenj mi po ruce, musým sy gindě stát, – nach der Hand; 2) nach, (post), a) po někom bjti, tlaucy, vhoditi, vderiti, nach jemand schlagen, petere aliquem ictu; po něčem sáhati, nach etwas greifen, petere rem manibus; po někom, od. po něčem se ptáti, s. ptám; taukati, djwati se po někom, nach jemand sehen, adspectare aliquem; po něčem toužiti, mjti, nach etwas trachten, sich sehnen, appetere, desiderio alicujus vel rei teneri –; po swé cti státi, s. stogim; po sobě hnauti lid; wšickni lidé po bludjch a temnostech odešli, s. odegdu; b) hinten nach od. hinter, od. wenn es dem vor entgegenstehet, α) bey Sachen, Personen, u. Thieren, secundum, post, z. B. přišel po mně, er kam nach mir, post me venit; gdi po swých, gehe hinweg, abi! po sobě zanechati něco; po smrti; dům po domu, čeleď po čeledi gazykem sstárati; β) bey einer Zeit, secundum, post, ex, z. B. po třech letech, nach 3 Jahren, post tres annos; když bylo po stwořenj, – Beendigung; rok po roku, v. Jahr zu Jahr; hodinu po hodině, den po dni; 3) in, über, auf, zu, – längst, per, in: gábych negedl po vlicy nic, – auf der Gasse ic.; po wšem swětě se to děge; po moři, po městě běhati, hwizdati ic., po Dunagi gel; po zemi y po wodě, zu Land u. zu Wasser, terra marique; po břehu, längs, längst dem Ufer; padne gich po boku twém tisýc, – an deiner Seite ic., mně po boku stogj; po lewé ruce, rechts, rechter Hand, a dextris; po prawé straně gjti, po schodech dolů sgjti; po domjch chodj (žebře); po školách syna dáti, – studieren lassen; lámagjce po domjch chléb, – hin u. her in Häusern, domatim; po tmě, po swětle, im Finstern, beym Licht; po nocy se taulati, bey der Nacht, Cyr. po střjzwu to včinil, – in der Nüchternheit, Cyr.; po zadu, a ne w twář ho widěl; po těle někomu rány zdělati; 4) zu, à, per, per, *distributive*; po

čtyřech tolářjch měli, Ez. 40, 21.; po haufjch, rottenweise, po kusu, stückweise; dal gim po gablku, po penjzy, dedit singulo singulum pomum, &c. po gednom oku měli; wjmečpo čtyřech bjlých penězých platili dělnjkům po bjlém penjzy na den, ale te strawě, Vel.; ta knjžka prodáwá se po zlatém, - zu ad. à 1 fl.; zwjš, po čem ta plati; po gednom, po dwau, zwey u. zwey, immer zwey u. zwey, zu zwey u. zwey, bini; po půl hodinách, po půlhodině, zu halben Stunden; gednomu kazdéma po gisté summě oblégala; po nossi dlauhý nosy; 6) längs, nach, über, tenus: po hlawách létati, s. letjm; po hlawě se swrcy; po hlawě do studnic skákali, Com. po hlawě házeti někým; po nohách se ze žiwota matky narodil; spust ho po konci; b) mit psem, a) gar seyn, aus seyn, zu Ende seyn, hin seyn, finiri, evanescere, praeterire, interire: do rána bude po mně, bis Morgen wirds mit mir aus seyn; brzy bude po té zymě; geft po pjsni, das Lied ist aus, - finita est; b) s. o, u. do: mně po tom nic nenj, es gehet mich nichts an, nihil ad me pertinet, od. attinet; co gest po bohatstwj, když zdrawj nenj! co po něm, laß man ihn gehen, es liegt nichts an ihm.

Besondere Redensarten: po chwjli mjti, Muße, Zeit haben, otium habere, vacare; po oku hleděti, schielen, limis adspicere; po břichu, leider! proh dolor! malum! po žiwotu, po zdrawj něčjm pochybowatich, zweifeln an, - dubitare de, &c.

III. in der Zusammensetzung an, be, alles, viel, ein we... z. B. pobyti, ein wenig se... dauern, sich aufhalten, por... contact, ein wenig arbeit... pogměl rozkossj, Com. 2c. (sch... bare Eigenheit der sla... schen Sprache!). - Dieß po w... in pă verändert, wenn da... lang werden sollte, z. B. p... chod, pügbu, půwod 2c.

Pobádač, e, m. Antreiber, i... pulsor; - čka, y, f. - inn, f.

Pobádám, al, ati, antreiben, muntern, anreizen, impelle... incitare, concitare, instiga...

Pobaucým se, mer. s. plachočjm...

Pobaurám, fut. s. rozbaurám...

Pobawjm se, fut. s. pobudu, D...

Poběhal, poběh, a, m., u. poběh... e, m. s. poběhlec, wssudybu...

Poběhám, fut. 2c. al, ati; ein w... nig herum laufen, paululu... (paulisper), circumcursa... concursare; ein wenig heru... streichen, paulisper vagari, circumvagari; b) mit po, z... po wssech poběhal, s. oběhá...

Poběhánj, n. Abtrünnigkeit, defectio, apostasia; - od pr... wé wjry.

Poběhawám, al, ati, ein wenig, ... laufen, cursitare.

Poběhlec, lce, m. Verlaufene... fugitivus; Landflüchtige... profugus, Com. poběhl... z wogny, kobběhlec; p. od w... ry, s. odsstěpenec.

Poběhlost, i, f. s. poběhánj.

Poběhlý 3. entflohen, fugitivu... 2) s. odsstěpenec.

Poběhnu, fut. hl, hnauti, s. b... žjm; 2) mit dem Genit. abtrü... nig werden, verlassen, deser...

e: wšecho, což swrawedliwého ... wěděli. K. Boha swého ... dbáli. K. 3) verwerfen, ta... a, rejicere; p. Kutků Bo... ... swatowánj Božjho, Cyr. ... s. auch pobjhám.

...běławjm, il, eti, weißlich werden, albidum fieri.

...bělawý, 3. weißlich, subalbus, albidus; -wost, i. f. weißliche ..., f. color albidus.

...beru, fut. ex. bral, ati, (alles) ... nach wegnehmen (omnia) ...cipere, auferre, tollere.

...cept s. pobudu.

...beywám, pobýwám, al, ati, sich aufhalten, degere: panvám nenj ... pobýwati.

...bjdka, y, f. Aufforderung, f.

...bjdnu, fut. dl, dnauti, s. pobj... ti dwa se k bitwě pobj... ..., aufgefordert, Vel.

...bjelim, il. s. pobjljm.

...bjgém, il. s. pobjgjm.

...bigel, e, m. der hölzerne Gefäße mit Reifen befestigt, vietor; 2) Schindeldecker, Dachdecker, tector scandularius.

...bigečka, y, f. ein kleines Beil, womit die Schindelnägel eingeschlagen, od. d. Reife um ein Faß geschlagen werden, Schindel, Böttcherschlägel, m.

...bigecý 3. zum Beschlagen, zum Decken dienlich.

...bigi, fut. ex. pobil, pobiti (po...), part. pass. pobit, (viele od. alle) erschlagen, (multos vel omnes) occidere, sternere, exanimare: ptactwo ... pobily; 2) beschlagen, mit Reifen befestigen, munire circulis; 3) decken, ein Dach mit Schindeln, Kupfer rc. scandulis, aere tegere: mědj po... ...wěžka, Zal. 4) verschla-gen v. Hagel, concutere; so auch mráz pobil winice, Vel.

Pobjgjm, el, eti, fr. v. vorh.

Pobjhám, al, ati, oft laufen, cursitare; 2) mit dem Genit. abweichen, recedere: pořádku pobjhati, Pr. maudrosti pobjhá, K. nestihlá dobrota Božj nepobjhá půbonů a rozsudků, K. netopýři swětla prawdy B. pobjhagicý, K. chrámu a města Geruzaléma wšsetečně pobjhagj, K. 2) verwerfen, tadeln rejicere, improbare; s. poběhnu.

II. rec. pobjhati se, zum zweytenmahl rindern, sich belaufen, iterum (secundo) appetere venerem, subare.

Pobjljm, fut. ex. il, iti, en, weiß machen, dealbare; 2) alles od. viel weiß machen.

Pobjrám, al, ati, nach u. nach nehmen, sumere, accipere: kolowrátek, (na němž se přede), zle pobjrá.

II. rec. p-ti se, sich aufmachen, auf den Weg machen, se auferre: p-reyme se, laßt uns gehen.

Pobitj, n. verb. v. pobigi.

Pobjzým, el, eti, nöthigen, a) zwingen, durch Schläge, Drohungen, Gründe, Bitten rc. cogere; b) einladen, auffordern, invitare; od. bitten, petere, contendere ab aliquo; rogare aliquem &c. -zenj, n. verb.

Poblatjm, fut. ex. il, iti, cen, mit Koth beschmieren, besudeln, beschmutzen, luto foedare, inquinare, maculare.

Poblaudilý 3. der sich verirrt hat, qui abberravit: poblaudilá od prawdy mysl, K.

Poblaudjm, fut. ex. il, iti, irren; fehlen, errare; peccare.

Poblauzenj, n. Vergehen, n. Ir-

rung, f. Irrthum, m. error, lapsus, peccatum.

Pobledlý 3. etwas blaß, subpallidus: pobledlé zlato, Cyr. (opp. ryzý zlato).

Pobočnj 1. u. pobočný 3. b. Seite betreffend, Neben-, lateralis, collateralis; pobočný průchod, s. přjstawek; pobočným způsobem; - nj djtě, Com. i. e. pankhart; - p. krewnj přátelé, collaterales; - ně, adv. seitwärts, a) n. der Seite, ex obliquo; b) gegen d. Seite, in latus, versus latus; c) neben bey, collateraliter.

Pobočnice, f. Strangtasche, f. 2) s. towaryška (při boku), manželka, Com.

Pobočnjk, a, m. s. towaryš pobočnj, manžel, Com.

Pobočnjk, u, m. Dolch, m. (Seitengewehr, n.), pugio, sica; 2) plechowé pobočnjky, blecherne Seitenbedeckung der Pferde, Cyr.

Pobodec, Treibstachel, s. bodec.

Pobodu, fut. dl, pobůsti, einmal stechen, spornen, pungere.

Pobogugi, fut. owal, owati, bekämpfen, besiegen, z. B. Feinde, vincere, superare; b) kleinen Krieg führen, ein wenig streiten.

Poboněk, ňku, m. (auch poboňka, y, f. - Ryb., vgl. polon. bobon, zabobon, hung. babona, superstitio,) Fabel, f. Aberglaube, m fabula, superstitio: poboňky swými diwně lid mámil; poboňky a powěry prowozowati, Cyr.; pl. poboňky, Fabelwerk, n. D. lžmi a neprawými poboňky lidi omlauwá, Vel.

Poboňkák, a, m. Abergläubiger.

Pobořjm. fut. il, iti. alles [...]ßen, niederreißen, z. B. [...] disturbare, diruere, d[...]re, disjicere.

Pobožnjček, - jčka, f. s. [...]njček, - jčka, y, f.

Pobožnůstka, y, f. s. náb[...]ka; - dk, - dčka, s. nab[...]kář, - kka, - Andächtler

Pobožný 3. andächtig, a) a[...]sam, attentus; b) fromm[...] ergeben ꝛc. pius, studios[...] religiosus; - ně, adv. a[...] cum attentione; pie, r[...]se; - nost, i, f. a) Aufme[...]keit in Anhörung od. Be[...] geistlicher Dinge, atten[...] eine besondere Uebung [...] ligion, z. B. Beten, [...] exercitium religionis.

Pobrat, - ti, s. poberu.

Pobřjšlo, a, m. Strohba[...] Strohseil, n. womit [...] Garben, Strohbunde ꝛc. [...]men bindet, funis strami[...] (napuru, nepura, f. R[...] fig. zweydeutig, anceps, [...]pelsinnig: slowa na pob[...] zawěšená, auf Schraub[...]sezte Worte, in dubio, [...]guo posita verba; b) d[...] dem Ausgange nach, un[...] anceps: wálka gest ga[...] wáze a na pobřjšle, Cyr. [...] negistj, nýbrž toho na [...]sle zanecháwá, Cyr. c) b[...]lich, mißlich, anceps,

Pobrunátnělý 3. dunkelrö[...] rubellus, subruber: li[...] brunátnělé, Vel.

Pobuda, y, m. f. s. tulák, [...] auch pobudák; hung. bit[...] ty gsy zde pobuda, g[...] gsem zde zrozený, K. na[...] z njch pobud neb tuláků [...] part. fut. v. pobudu: po[...]

(pobudeme) nebudem, swěta nepřebudem, *prov. mor.* alle sind wir sterblich, alles Irrdische nimmt ein Ende.
Pobudu, *fut. ex.* pobyl, pobyti, lange, od kurze Zeit seyn, dauern, verbleiben. sich aufhalten, diu, vel paulum (paululum) durare. manere, morari. Se aně pobyti (pobeyti) sy: ta sy tam swes pobyla; málo sem sy tam pobyl.
Poběži. s. pobudu.
Pobytj, n. *verb.* v. pobudu.
Počapky, *sl.* s. počepky; b) *Mtr.* Überbleibsel v. Gastmahl.
Počas, u. *m.* mračný počas, *R.* dobrých počasů, zdrawého pověřj, *Vel.*; wohl richtiger počasy
Počasenka, y, *f.* zrostlina, meteorus.
Počasnice, *f.* zrostlina, meteorina.
Počasowec, Barometer? ?
Počastugi, s. častugi.
Počasy, a Wetter, *n.* Witterung, *f.* tempestas; rozdjlnost počasy, Baud. 7, 19. Es ist *sing.* s. auch nepočasy.
Počáteční 1 den Anfang od. die Anfangsgründe betreffend.
Počátečník, a, *m.* Anfänger, *m.* tyro, initians; - nice, *f.* - inn, *f.* initians.
Počáteční 3. ursprünglich, principalis, primigenius, primus; - ně, *adv.* anfänglich, anfangs, ursprünglich, initio, principio, ab initio, a primo.
Počátek, tku, *m.* Anfang, *m.* initium, principium, exordium; s počátku, s. vorh. počátečně; od počátku swěta, seit Entstehung der Welt; Ursprung, *m.* origo; 3) Anfänger, der etwas anfängt, Urheber, inceptor, auctor; 4) od. původ. Grundursache, *f.* causa primaria; *pl.* počátkowé, Anfangsgründe, principia; prwnj počátkowé mudrctwj, d. Anfangsgründe der Weltweisheit, *D. pl.* Počátky, Potschatek, eine Stadt im Bechiner Kr. Poczateczium; 5) *gen.* - tka, Poczatek, ein Städtchen in Mähren.
Počekám, *fut.* ati, s. počkám, *K.*
Počelugi, s. celugi.
Pocenj, n. Schwitzen, n. sudatio.
Počepj, n. Neige, *f.* extremum; 2) s. náklonek: kisse křesťanská giž gest na samém počepj, *Vel.*
Počepky. bess. poděepky.
Počernjm, *fut.* il, iti, schwarz machen a) einer Sache eine schwarze Farbe geben, nigrum (atrum) reddere, nigrificare; b) besudeln, foedare, maculare; russig machen (d. Wäsche 2c).
II. *rec.* počerniti se, sich schwarz machen; a) sich eine schwarze Farbe geben, se nigrum reddere, nigrificare; b) sich besudeln, se foedare, maculare.
Počernalý 3. folg.
Počerný, *sl.* v. Menschen, s. náčerný.
Počesám, (pačesám) u. počessi, *fut.* sal, sati, s. česám.
Počestný 3. ehrbar, honestus, honestum; 2) bescheiden, eingezogen, modestus, moderatus, pudens; - ně, *adv.* - ste, ste, - te, - nter; - nost, i, *f.* -rkeit, -nheit, *f.* honestas, honestum; modestia, pudor: společného milowánj wážnost a počestnost, *K.* Ehre, honor: ku počestnosti a slávě tělo přistupuge, (selten).
Počestný, ého, *m.* Reisender,

Wandersmann, *m.* viator; -pocestná, é *f.* Reisende, *f.* viatrix.
Pocestný 3. fremd, auswärtig geboren, peregrinus; -ost, i, *f.* *sl.* Wanderschaft, s. cesta.
Počesugi, owati, bess počesám.
Počet, čtu, *m.* Zahl, *f.* a) Anzahl, *f.* numerus; počet let, Jahrzahl, numerus annorum; aera, ae, *f.*; počet křesťanský, aera Christiana: w sedmém stoletj křesťanského počtu, *Kram.* b) das Kennzeichen, d. Figur einer Zahl, nota numeri, auch numerus; 2) Rechnung, *f.* Conto, *m.* ratio, *D.*; Rechenschaft, Rechnungen, *f.* ratio: wydey počet z wládařstwj swého; počet přigjmati od nich měli, *Vel.* poručnjcy počet syrotkům činte, *Pr.* počet kládsti, držeti, Rechnung stellen, abrechnen, computare; bez počtukrát, unzähligmal, innumeris vicibus, *Com.*
Početj, *n.* Anfang, *m.* initium, principium, exordium; 2) Empfängniß, *f.* conceptio, conceptus.
Početnj 1. d. Zahlen od. d. Rechenkunst betreffend, arithmeticus; početnj vměnj, Rechenkunst, *f.* arithmetica; p-nj gméno, Zahlwort, *n.* (Gramm.) numerale.
Početnice, *f.* Rechenbrett, *n.* Rechentafel, *f.* tabula arithmetica.
Početnjk, u, *m.* Zähler, *m.* in der Rechenkunst, eine Zahl bey den Brüchen, numerator od. numerus numerans.
Poceptjm, s. pocýtjm.
Pochábel, a, *m.* *sl.* Narr.
Pochabjm se, iti, *sl.* s. posštjm se.
Pochabý 3. *sl.* s. posštilý, s. auch pjsnička: pochabé sypar... Brandblattern.
Pochautka, y, *f.* od. poch... -tek, *f.* *pl.* s. pochůtka.
Pochawina, y, *f.* *mor.* s. proch...
Pochawý 3. -ost, i, *f.* *mor.* ...
Pocházým, el. eti, entsteh... springen, seinen Anfan... men, oriri, nasci, exi... proficisci, originem tr... descendere; 2) abnehm... vermindern, minui: z... pocházý; gen pocházeti, ... herumgehen; wždy dále ... zeti, weiter gehen, sich v... ten, *K.* -někoho, jeman... laufen? -zenj, *n.* *verb.* -z... u. zýwáwám, *fr.* 1. 2.
Pochlaubám se, al, ati, ... chlubjm se.
Pochleba, y, *m.* s. pochlebn...
†Pochleba, y, *f.* folg. *P.*
Pochlebenstwj, *n.* Schmei... *f.* Schmeicheln, *n.* adu... assentatio.
Pochlebnjk, a, *m.* Schme... adulator, assentator; ... *f.* -inn, *f.* -trix; -njček, ... *dim.* so viel als pochlebn...
Pochlebný 3. schmeichlerisch... latorius, assentatorius, ... dus; schmeichelhaft? z. B. ...
Pochlebowánj, *n.* Schme... *n.* adulatio, assentatio.
Pochlebugi, owal, owati, s... cheln, überall beypflichte... lari, assentari, blandir... bé, sich, -K. w tom so bé p... bugem, že s wás mocy ... nebude, *Vel.*
Pochlpčjm, *fut.* il, iti, *sl.* r... zausen, vellicare.
Pochlubjm se, *fut.* *ex.* il, it... *n.* ohne Instrum. sich rü... z. B. einer Sache, gloria... se jactare, jactare rem.

[Po]chodím, *fut.* il, iti, eine Zeit lang gehen, aliquandiu incedere, ingredi, ire; b) mit po ... den Akkus. herumgehen, ... umgehen, obire, circumire: ... wšech těch kragjch od. wšeček krage pochodil; dobře, zle ... pochoditi, od. zchoditi, pogeziti, gut, übel aukommen, anlaufen, *D.* 2) *praes.* s. pocházým ... pochodj od druhého syna; -jwám, al, ati, *fr.* ze ženských ... rozkazowánj a rozkazowánj ... mnoho zlého pochodjwá, pflegt ... entspringen, - solet nasci.

[Po]chodně, *f.* Fackel, *f.* Windlicht, *n.* fax, facula.

[Po]chodnjk, a, *m.* Fackelträger, gestator facis.

[Po]chodnownjk, u, *m.* zrostlina, cereus.

[Po]chop, a, *m.* Häscher, Gerichtsdiener, *m.* lictor.

[Po]chop, u, *m.* z. B. pochop bráti, rozběhnauti se, Anlauf nehmen, *D.* 2) s. pochopenj, *Ryb.* odkudž k takowému přemyšlowánj pochop wzal, *Com.*

Anm. Einige der Neuern wollen damit den Begriff (Logik) ausdrücken; s. folg.

[Po]chopenj, *n.* Begreifung mit der Seele, intelligentia, comprehensio; Begriff, *m.* (Logik), notio, *D*; Griff, *m.* captus.

[Po]chopený 3. gefaßt, mit dem Verstande, comprehensus.

[Po]chopjm, *fut. ex.* il, iti, en, s. ... pochopiti zbrog zum Gewehr greifen; üblicher 2) fassen, mit der Seele, begreifen, verstehen, capere, intelligere, assequi, perspicere.

[Po]chopitedlný 3. begreiflich, quod intelligi, capi potest, -nost, i, *f.* -keit, *f.* 2) folg. poch-nost kněžj, *K.*

Pochopnost, i, *f.* Fassungskraft, *f.* captus.

Pochopný 3. s. pochopitedlný.

Pochopugi, owati, s. pochopjm.

Pochotný 3. anmuthig, svavis; pochopná wůně, angenehmer, delikater Geruch; 2) s. chutný: pochotněgšj chléb, *K.* což ssekugi, wšeligak pochotné gest, *K.* -nost, i, *f.* Anmuth, *f.* Wohlgeschmack, *m.* amoenitas, svavitas, *D.*

Pochowám, *fut. ex.* al, ati, begraben, beerdigen, zur Erde bestatten, humare, sepelire, tumulare; 2) ein wenig pflegen, auf den Schooß, auf d. Arme nehmen, z. B. ein Kind, paululum fovere; 3) ein wenig zu essen gegeben haben; -áwám, *fr.*

Pochramjm, *st.* folg.

Pochromjm, *fut. ex* il, iti, někoho, *Com.* jemand lahm, zum Krippel machen, zerstümmeln, mutilare.

Pochůtka, y, *f.* Leckerbissen, *m.* scitamentum; 2) Konfekt, *n.* opus dulciarium; něco na pochůtku dáti, - sy nechati, &c.

Pochutnáwám sy, al, ati, gelüsten nach etwas, adpetere, concupiscere, sich Lust, Gout machen: před weřerem giž odtud wyhljdage Syon, pochutnáwati sobě bude proti němu, *K.*

Pochwala, y, *f.* Lob, *m.* Beyfall, *m.* laus.

Pochwálјm, *fut.* mit u. ohne Gen. il, iti, en, beloben, laudare; pochwáliw gich král, *B.*

Pochwilé, *obs.* recreatio.

Pochwist, *f.* Mißwitterung?

Pochwy, (ů? *Ryb.*) *f.* Pferde-

schmuck, m. Geschirr, n. phalerae.
Pochyba, y, f. bess. pochybnost.
†Pochybek, bku, m. zrostlina, androsace.
Pochybjm, fut. ex. il, iti, fehlen, einen Fehler machen, etwas versehen, peccare; 2) mangeln, deesse, deficere, Oz. 9, 2. 3) d. Frucht nicht bringen, abgehen, carere fructu, Mat. 3, 4. mest pochybj gjm, B. owoce oliwy pochybilo, B. pochybj wám winný kmen, B. - o někom, o něčem, s. zaufám, B. aniž o Božjch zaslibenjch pochybjm, K. sám o swém žiwotu (auch o sobě) pochybil (w nemocy), K. -běnj, n. Versehen, n. Fehler, m. peccatum, lapsus; Mangeln rc.
Pochybnost, i, f. Zweifel, m. dubitatio, dubium; 2) Zweifelhaftigkeit, z. B. einer Sache, Bedenklichkeit, f. D. conditio dubia.
Pochybný 3. zweyfelhaft, z. B. Sache, dubius, incertus: nenj pochybné, že Astyages, otec Daryáw, slaul také Aswerus, K. -ně, adv. dubie, dubitanter.
Pochybowánj, n. Zweifeln, n. dubitatio.
Pochybugi, owal, owati, zweifeln, dubitare, dubium esse.
Pochytjm, il, iti, s. popadnu; b) etwas auffangen (erlernen), sich merken.
Počitám, al, ati, s. počjtám.
Počigi fut počjl. počjti, s. recýtjm.
Počjnagjcý 3. partic. v. folg. b) ein Anfänger, tyro, K.
Počjnám, al, ati, anfangen, a) den Anfang mit etwas machen, incipere, exordiri, inchoare; b) den Anfang nehmen, incipere, initium cap...
počnu 2), B. -ánj, n. ...
II rec. počjnati sobě, ... betragen, verfahren, ... se: maudře, udatně, ro... rc. sobě počjnati, sich ... tapfer betragen; nad ... krutně sobě počjnagj, ... gezeichnete Slavonismen ... Muthwillen treiben, pe... tem (lascivum) esse, ... vire.
Počjnatel, e, m. Anfänger... ber, auctor; -kyně, f. ... 2) s. počátečnjk.
Počinek, nku, m., bess. počá... 2) Handkauf, m. das er... sete Geld, primus quaes...
Počjslo, a, n. s. čjslo, Anzah...
Počjstěnj, n. Abführung, ... giren, n. purgatio; 2) Pu... f. abführendes Mittel, ... gans, medicamentum ... gativum.
Počjsti, s. počtu.
Počjtám, al, ati, rechnen, a... haupt, ohne zu sehen, ob ... sammenrechnet, od. abzie... ratiocinari, numeros t... re: učj se počjtat, er lern... nen rc. b) zählen, num... počjtati dukát 1 zl. 52 kr... rechnen, Kram. c) mit in ... nung bringen, computar... tionem habere od. du... to mi Bůh nepočjtá, Co... zusammen rechnen, com... re, z. B. res od. numerun... re z. B. rerum &c. au... tionem putare; s někým ... tati, mit jemand abrec... Rechnung mit ihm halten ... tionem cum aliquo pu... inire; 2) achten, schätzen, ... nen, aestimare, ponere ... putare, B. stříbro za ...

[illegible] za wjšek počjtati; - ánj, n. [illegible] Zusammenrechnen, [illegible] Achten, n. ratiocina-[illegible] computatio; numeratio; [illegible] matio.

[illegible] počjtati se, gerechnet [illegible], gelten, aestimari; [illegible] 7, 9.

Po[illegible], e, m. Rechner, ratioci-[illegible]; 2) Rechenmeister, Lehr-[illegible] in der Rechenkunst, ma-gister (doctor) arithmeticae; 3) Rechnungsführer, m. ratio-cinatrius; - řstwj, n. Rechen-kunst, f. arithmetica.

Po[illegible]! sl. interj. minandi; 2) [illegible].

Po[illegible], al, ati, cum praep. & acc. warten, auf jemand, od. et-was, erwarten, exspectare, z. B. aliquem, praestolari ali-quem et alicui, manere ali-quem; 2) ohne Akkus. warten, bleiben, verziehen, manere ex-spectare, praestolari, oppe-riri.

II. rec. počkati sy, lange war-ten müssen, diu exspectare debere.

Po[illegible], fut. ex. počal, počjti, an-fangen, a) den Anfang mit et-was machen, incipere, exordi-ri, inchoare; b) den Anfang nehmen, incipere, initium ca-pere; c) machen, z. B. co mám počjti, od. co sobě (sy) mám počjti? was soll ich anfangen? quid faciam? co s tjm člowě-kem počnu? od. co sy s tjm člo-wěkem počnu? was soll ich mit diesem Menschen anfangen? quid hoc homine faciam? 4) empfangen, schwanger werden, concipere.

Pocta, y, f. Verehrung, f. a) Eh-ren, n. cultus, veneratio; pocta Boží, cultus divinus; b) Schenken, n. donatio; c) Geschenk, n. donum, K. d) s. při-pigenj: poctu wzýti, přignau-ti, newzýti, Bescheid thun, nicht thun, respondere, com-potori imponere, fallere compotorem, R. e) sl. ein Ge-schenk, welches d. Gäste zur Hochzeit schicken, donum nup-tiale.

Pocta, y, f. sl. s. pošta.

Poctjm, fut. ex. il, iti, mit dem Akkus. verehren, colere, ve-nerari; b) schenken, donare, dono dare; někoho darem ně-smrtedlnosti [illegible] poctiti; zuwei-len mit dem Genit.: kdo ho ctj, těch on také poctj, K. hostě po-ctiti, - bewirthen, Vel.

Poctiwice, f. pl. Beinkleider, braccae, feminalia.

Poctiwý 3. ehrlich, a) ehrbar, honestus; poctiwé slowo, Eh-renwort, n. fides, promissum: na poctiwé slowo propuštěn, Kram. b) rechtschaffen, bonus, probus, integer, sanctus; c) keusch, züchtig, pudicus, ca-stus; 3) ehrbringend, ehrenvoll, honorificus: gemu y ginym poctiwé gest to, Vel. - wě, adv. honeste, probe, integre, san-cte, honorifice: poctiwě mlu-wj o sformowánj člowěka w žiwotě matky, K. poctiwě za-platiti, ehrlich bezahlen, sol-vere diligenter, cum fide; pudice, caste; - wost, i, f. Ehr-lichkeit, f. a) Ehrbarkeit, f. ho-nestas; b) Rechtschaffenheit, f. probitas, sanctitas, integri-tas, fides.

Počtowý 3. s. početný, Syl.

Počtu, fut. počtl, počjsti, worun-ter zählen od. rechnen, nume-

rare, referre; počjsti za gjdlo, für das Essen rechnen, imputare; draho gim oběd početl hospodář, *Vel.* něco za něco někomu, anrechnen, imputare; achten, halten, erklären, habere, reputare, declarare; za kacýře někoho počjsti; - erklären, declarare; počten gest mezy bohy; s. auch počjtám.

II. *rec.* počjsti se, s. počjtati se; b) s někým, zusammen rechnen, abrechnen, Rechnung halten, rationes inire, computare.

Počtugem, owati, *sl.* s. počjtám.

Počtwermo, *adv.* auf vieren, (z. B. kriechen), quadrupedum more.

Počty, ů, *m. sl.* d. Zahlen, numeri: 2) Rechnung, *f.* arithmetica; 3) Berechnung, *f.* rationes, computus.

Počurám, *fut.* al, ati, beharnen, bepissen, commingere.

Pocykám, al, ati, *fut. sl.* verb.

Pocynugi, *fut.* owal, owati, verzinnen, stanno obducere.

Pocýtjm, *fut. ex.* il, iti, mit dem Gefühl. empfinden, fühlen, sentire, 2) viel ausstehen, erdulden, leiden, pati, perpeti, perferre, tolerare; zymy, strachu, auzkosti, bolesti pocýtiti; - bolesti nepohodlj, *Com.*

Pocykugi, owal, owati, verb.: wnitřně něco -; po tři dny bolest pocykowal; po tři dny pocykowalo wogsko moru hubjcyho.

Pod, vor mehrern Mitlautern pode, z. B. podemnau, unter mir, *praep.* auf d. Frage wohin? mit dem Akkus. u. auf d. Frage wo? mit dem Lokal, unter, a) in Rücksicht einer höheren Sache, d. darüber ...
het, z. B. pod stromem ...
unter dem Baume ...
strom wstaupiti, un...
Baum treten etc. sub, ...
auch menssj, nižssj po...
hlawu pod meč, někoho...
stráž dáti; pod pečetj, m...
gel versehen, sub sigil...
pod dátum w Praze ...
1462. pod swau mocý a ...
lowstau slibowal; ...
trunkem, er hat einen ...
est ebrius; pod rukau ...
der Hand, s. podtagi, ...
nos mluwiti, leise, unver...
lich sprechen; b) unten ...
ten bey, z. B. pod wrche...
ter dem Berge etc. sub, ...
c) wenn es eine Unter...
keit, Subordination, Unt...
fung, etc. anzeigt, sub; po...
ty cýsařů zůstáwati; po...
sobě uwesti někoho; žen...
mocý muže stogjcý; stat...
záwadný pod tjm práwe...
ti, pod zprávu náležegjc...
unter (unter der Strafe), ...
pod hrdlem od. pod ztra...
hrdla, s. hrdlo 2); pod wě...
zatracenjm etc., pod uto...
mu zapowěděl, *Vel.* e) ...
pod Jozefem II., pod Pon...
Pilátem, unter Joseph ...
So auch: pod hrau, pod ...
pod kázanjm spal, pod m...
čel etc. während, - duran...
pod dobrým přátelstwjm...
k sobě pozwal, unter dem ...
wand etc. *Vel.*

Pod, komm, veni.

Podacý I. (v. podati), od. ...
cý práwo, Kirchensatz, m...
tronatsrecht, n. jus patr...
tus, *D.* pán podácý (sic...
fáry, *Vel.* -

Podacye, *f.* s. kmetcý statek, *R.*
Podagra, y, *f.* dna, Podagra, *n.* podagra.
Podagrycký 3. podagrisch, podagricus, *Com.*
Podál, *adv.* s. opodál.
Podalirka, y, *f.* zrostlina, podaliria.
Podám, *fut. ex.* al, ati, án, bey den Schriftstellern mit dem Genit. im gemeinen Leben bald mit dem Genit., bald mit dem Akkus., reichen, darreichen, z. B. die Hand, porrigere, praebere: podal mu ruky, *Cyr.* - hlawy, krku do wazby, *Vel.* pomocným střídře podáwá Bůh; zulangen, zureichen, hinlangen, darreichen, suppeditare, subministrare, praebere, porrigere: gádro celé Biblj ostatkům cýrkwe České podané, hergereicht, im Drucke herausgegeben, *Com.* b) aufgeben, aufwerfen, vorlegen, z. B. zur Berathschlagung, proponere: podal toho na swé rady, *K.* přjmkum na konssely p-ti, *Pr.* c) verweisen: stran neyprwé na smlauwu přátelskau podáwati, *Pr.* k otrpnému práwu, *Vel.* mezy gizdné cýsařské podán, *Id.* podali se o tu při na saud, *Id.* 2) bieten, v. Käufern, antragen, liceri, od. licitari rem (pretio).

II. *rec.* podati se, sich geben, remittere, tendi: sukno se podáwá, das Tuch gibt sich.
Podánj, *n.* Darreichung, *f.* porrectio; b) Aufgabe, *f.* Antrag, propositio, (problema): podánj negaké někomu učiniti, *Cyr.* gakoby to podánj přigjti pomýšlel, *Com.* c) Thema, *n.* thema, *Cyr.*
Podatilý 3. wohlgerathen, felix, qui spei respondet: podatilé djtě, podatilý manžel.
Podatjm se, *fut ex.* il, iti, gerathen, a) gut v. Statten gehen, succedere, provenire; b) v. Gewächsen, provenire; c) gelingen, cedere, procedere, succedere.
Podarkugi se, owati, s něčjm, *sl. Lypt.* wem immer anbieten.
Podauročný 3. od. podplatný, z. B. lán, Zinshube, *f.* laneus vectigalis, *R.*
Podaw, u, *m.* Nothzucht, *f.* stuprum violentum, *Pr.*
Podawač, e, *m.* Handlanger, *m.* ministrator; 2) eine Reute bey der Sägmühle, rallum; - čka, y, *f.* H-inn, *f.* ministratrix.
Podáwám, al, ati, *fr.* v. podám: podáwati wečeři Páně, das h. Abendmahl austheilen; posměwačné otázky na někoho p-; podáwagj ho sobě, s. melj ho, *D.* ty konfessý sobě swaté swatých rukau podáwagj, *Kroc.* p. přjčin, - angeben, *Pr.*; s. auch slowo; 2) ertheilen, geben, tribuere: čest Bohu náležitau někomu podáwati a činiti; wědlička p., reizen, höhnen, *Com.* s. widličky.

II. *rec.* podáwati se, s. podati se; b) sich erbieten, offerre (se); c) nacharten, gleich thun, similem esse; obcowánjm na giné se nepodáwá, - gleich seyn, nacharten, gleich thun -; podal se na otce.
Podáwánj, *verb.* v. verb. Anbot, *n.* & *m.* oblatio.
Podáwjm, *fut. ex.* il, iti, mit dem Genit., viele, mit dem Akkus. alle erwürgen, multos, omnes suffocare; b) s. dáwjm: podáwil ho být.

II *rec.* dáwiti se, bess. wracým.

Podawky, wek, *f. pl.* Reichgabel, *f.* zum Heu, od. Getreide, furca, furca foenaria.

Podbahnjm, iti, benebeln?

†Podbanka, y, *f.* Filialbank, (Unterbank), *f* ? *P*.

Podběhnu, *fut.* hl, hnauti, s. podegdu: podběhl mu ten omyl.

Podběl, u, *m.*, *sl.* auch podbělek, lku, *m.* Huflattig, *m.* tussilago farfara; nach *Lumn.* dasselbe, *hung.* marsilapu, kis édes lapu.

Anm. *D.* hat sowohl unter Huflattig, als auch unter Anblatt, squamaria, (hier wohl irrig,) podběl; nach *Bercht.* soll podběl, petasites seyn.

Podberem, *sl.* s. podeberu.

Podbigi, *fut.* il, iti, folg.

Podbjgjm, el, eti, unterschlagen, bepfählen, mit Pfählen unterstützen, befestigen, palare, fistucare; koljm podbjgeti; grunt koljm dřewěným podbjgený; (auch soviel als pod sebe sy podmanjm ?)

Podbjl, u, *m. mor.*, *sl.* podbjlek, lku, *m.* s. podběl u. podkowka, Huflattig? (Nach *Bercht.* podbjlek, lathraea, Schuppenwurzel, *f.*)

Podbiskupj, jho? *m.* Chorbischof, suffraganeus; podbiskupj dwa aneb suffragáni, *Vel.* 2) minores pontifices, im alten Rom, *Vel.*

Podbjrám, al, ati, s. podeberu; b) *sl* zeideln, favum eximere (demetere): wčely podbjrati.

Podbjrám se, al, ati, geschwürig werden, schwären, eitern, suppurare, in pus abire.

Podborownjky, ů, *m. pl.* eine Art eßbarer Schwämme, *Herb.* wi[...] dasselbe was podburky?; ry[...] sind es nicht.

Podbradek, dku, *m.* s. lalok; Kinnkette, Schaumkette, *f.* [...] Pferdegebiß, (Kinnreif, *m* [...] lupati catenula cum uncis[...]

Podbřemenj, *n.* když gest p[...] pod břemenem poroby, Unte[...] würfigkeit, Last, *f.* servitu[...] onus, *K.*

Podbřjssek, sku, *m.* Unterbau[...] Schmerbauch, *m.* venter in[...] mus, abdomen; 2) Bauchfle[...] Bauchstück, *m.* etwa caro al[...] dominalis, *D.* 3) z. B. Lissč[...] Fuchswammen, *n.* lacinia.

Podbřisskowý, á. Unterbauch[...] lissčj p-ý, mit Fuchswamme[...] čuba lissčj podbřisskowá, *Ve*[...]

Podbrussina, y, *f. sl.* s. podbřjsse[...]

Podburky, ů, *m. pl. sl. Nitr.* ([...] pod burjm, borowjm, rostau[...] *Lypt.* ryzyky, *boh.* ryzce, *Ve*[...] Reißken, eine Art Schwämme[...]

Podbůžek, žka, *m.* s. půlbůh, *L*[...]

Podčepky, ů, *m.* Tropfwein, *m*[...] Tropfbier rc. was beym Zapfe[...] in das Untersäßel tropft, vi[...] num &c. stillatitium.

Podchwátjm, *fut.* iti, s. podchytjm[...]

Podchwostina, y, *f. sl.* s. farkaš.

Podcházým, el, eti, s. podegdu.

Podchycugi, owati, folg.

Podchytám, ati, folg. - áwám rc.

Podchytjm, *fut.*, *ex.* il, iti, cen[...] unterstützen, etwas mit etwas, z. B. das Haus, suffulcire, auch fulcire, sustentare, adminiculari; - w řeči, subsumere.

Podcudky, ů, *m. pl.* (*boh.* máre es podcydky, v. cýdjm, *sl.* cůdjm). Ausreiterig, *n.* Geröthsel, *n.* (schlechtes Korn).

Podeyhulj, n. lecus, (pars bulbi), Berchk

Podbacý, f. podacý.

Podbám, fut. ex. al, ati, ergeben, übergeben, tradere, dedere; 2) unterthan machen, subjicere potestati alicujus.

II. rec. podbati se, sich ergeben, se tradere, se dedere; 2 unterthan werden, subjici imperio (potestati) alicujus.

Podbaná, é, f., foem. v. folg.

Podbaný, ého, m. Unterthan, m. a' überhaupt; civis; b) in Rücksicht des Fürsten od. der Obrigkeit, subjectus potestati alicujus; c) in Rücksicht des Grundherrn (in Ungarn), subditus; 2) Leibeigener, m. mancipium; -ná, é, f. -ina, f. Leibeigene, f. subdita, mancipium, serva.

Podbaný 3. unterthänig, unterworfen, subjectus alicui, subjectus potestati (imperio) alicujus; 2) leibeigen, servus, a, um; - nost, i. f Unterthänigkeit, in Rücksicht der Leibeigenschaft u. Frohndienste, servitus.

Podbaubnjk, u, m. f. kotek.

Podbáwám, al, ati, f. podbám.

Podděkan, a, m. Unterdechant, m. specialis, visitator, subdecanus. Syl.

Podbělám, fut. ati, untersetzen, subjicere: pod střáky podbělaná kola, Com.

Podbutý 3. hohl, concavus.

Podbymný 3. (p-j, 1.) zahm, cicur: podbymnj holubowé, (co se w dymnjku, t. g. w pokloně na střeſſe chowagj); b) gewöhnlich, f. obecný, z. B. birjch.

Podebern, fut. ex. podebral, ati, unten wegnehmen, infra demere, tollere; fig. hlawu podebrati wjnem), i. ovigi se, Syl.

II. rec. podebrati se, f. podbjrám se.

Poděbrady, f. pl. Stadt (u Schl.) im Königgr. Kr. Podiebrad, n. Podjebradum: král Giřj z Poděbrad, nesmrtedlné paměti!

Podebnj, n. das Dicke v. Biertrebern, so sich unten am Boden setzt, sedimentum siliquarum, R.

Podegdu, fut. ex. podeſſel, podgjti, unterlaufen, subire; sich ereignen, accidere, intervenire: nepodeſſlali něgaká pohorſſenj; podegde nedbalstwj, - neswornost, Com.

Podégi, fut. ex. poděl, pobjti, hinthun, hinlegen, redigere, amovere, ponere; - jwám, al, ati, fr.

II. rec. pobjti se, poděl se sl. hinkommen, sich hin wenden, redigi, vertere se, B. newjm kam se mi klobauk poděl; kam se podegi? 2) f. dégi se, dál se: gak se nám geſſtě podége! - uns ergehen?

Podegmu, fut. ex. podgal, podgjti, hinreiſſen, feſſeln, capere: nedal se podgjti vſſlechtilé kráſe a wýtečnosti gegj; baty podgatý; 2) befallen, occupare: hrůza podgala pokrytce, Iz. 33, 14. báżeň weliká podgala wſſecko; zámrat ho podgjmá, Com. wůně ho podgala, - durchdrang ihn; 3) in d. Höhe winden, subducere, elevare.

Podekkj, n. kleine Staude, suffrutex.

Poděkugi, fut. owal, owati, danken, sich bedanken, gratias agere; někomu, jemand, bey jemand, alicui; za něco, für

etwas, pro re; - kowánj, n. Dank, m. Danksagung, f. grates, pl., gratiarum actio; poděkowánj učiniti, - abstatten, - dochǎzeti ic.

II. rec. poděkowati se, verh. p-ti se z auřadu, dem Amte entsagen, munere se abdicare.

Podělám, fut ex. al, ati, mit dem Genit. wiel fertig (zu Ende) machen, multum absolvere: 2) mit dem Akkus., a) alles fertig machen, omnia absolvere; b) in der anständigern Sprechart für posrat.

II. rec. poddělati se, in der anständigern Sprechart für posrati se; - do kalhot, in d. Hosen hoffiren, D.

Podělјm, fut. ex. il, iti, cum gen. pers. & instrum. rei, viele betheilen, multis impertire, multos participes reddere; 2) mit dem Akkus. alle betheilen, omnibus impertire; poděliti strany rozsudkem, Pr.

II. rec. poděliti se (o něco), sich theilen, divisionem instituere: podělili se o to dědicowé, Pr.

Podělugi, owati, s. verh. u. zdjlšm se, Cyr.

Podemeli, fut. podemlel, podemljti, unterwühlen, subruere.

Poden, für pod něho, pod něg.

Podepru, (du), fut., podepřel, podepřjti, praes. podpjrám, unterstützen; a) etwas unter etwas, z. B. den Arm unter den Kopf, suffulcire; b) etwas mit etwas, z. B. das Haus, den Kopf ic. auch fig. mit Worten, Gründen ic. suffulcire, fulcire, sustentare, adminiculari.

II. rec. podepřjti se, sich anlehnen, z. B. an einen Baum, se ad arborem, arbori ac[…] nare.

Podepsat, - ati, s. podpjssi.

Podeschnu, fut. schl, nauti, abtr[…] nen, siccescere: ošypky po[…] schly.

Podesstjm od. podsstjm, fut. sst[…] sskati, sl. unterbrunzen.

Podesswa, y, f. sl. s. podssew; Fußsohle, f. planta pedis.

Podesteli, fut. ex. podestlal, […] destlati, unterstreuen, subste[…] nere.

Podestlánj, n. verb. v verh. Streu, f. stramentum, s. s[…] dnj peřina, Com.

Podestru, fut. strel, střjti, s. po[…] strám.

Poděšým, fut. yl, yti, viele od. […] le erschrecken, terrere.

Podetnu, s. podtnu.

Podeyzny, f. pl. Schwelle[…] (Bergb.) limina, Syl.

Podezdjm, fut. ex. il, iti, zdě[…] mit Mauer unterstützen, mu[…] fulcire; - zdjwám, al, ati, fr.

Podežeru, fut. podežrati, unte[…] nagen, unterfressen, subrod[…] re; - žránj, n. verb.

Podezřelý 3. verdächtig, susp[…] ctus; - le, adv. - ote; lost, i, […] s. podezřiwý u. postrannj.

Podezřenj, n. Argwohn, Ve[…] dacht, m. suspicio.

Podezřiwý 3., sl. potwáraw[…] argwöhnisch, suspicax, susp[…] ciosus; - wost, i, f. argwöhni[…] sches Wesen.

Podgahen, s. podjahen.

Podgarnj 1. was im Frühling e[…] scheint, geschieht od. wächst […] Frühlings., vernalis: čas pod[…] garnj.

Podgedenj, n. verb. v. podgjm.

Podgedu, fut. ex. podgel, podge[…]

ti, zufahren, (v. unten), subvehi: podgeli sme Cypr, K.
Podgedy, å, m. pl. mor., boh. Kurdig, Scharbock, m. scorbutus.
Podgem, u, m. sl. Wagenwinde, f. trochlea, sucula; 2) † Unternehmung ??
Podgesen, ol. s. podzym.
Podgetj, n. verb. v. podegmu.
Podgezd, u, m. Unterweg?
Podgim, fut. ex. podgedl, podgjti, s. podezeru.
Podgima, y, f. s. podgem; 2) od. podyma, sl. Reihscheit, Richtschnur, f. amussis, regula.
Podgimám, ati, s. podegmu.
Podgiti, n. verb. v. podegdu.
Podhazugem, owati, sl. s. podhodjm.
Podheytman, a, m. Unterhauptmann, Vel.
Podhlawnice, f. s. podusska; -čka, y, f. dim.
Podhlawnj 1. was unterm Kopf ist.
Podhljdač, e, m. ein argwöhnischer Mensch, suspicax, Cyr.
Podhljdám, al, ati, někoho, argwöhnen, Argwohn haben, in Verdacht haben, suspicari, subdole observare; - bližnjho swého, B.
Podhljdawý, s. podezřiwý.
Podhodjm, fut. ex. il, iti, zen, unterwerfen, etwas unter etwas, subjicere; 2) unterschieben, etwas an d. Stelle eines andern, subdere, subjicere, supponere; 3) das Gestohlene heimlich hinlegen, clam restituere, B.
Podholjm, fut. il, iti, unterrasiren, subtondere: Arabsstj wlasy swé podholowali, K.
Podhoničistý 3. sl. gut scheselnd, gut in Körnern ausgebend, z. B. owes, gerstnen.
Podhorec, rce, m., pl. podhorcy, sl. Bewohner der Gegenden unter dem Gebirge.
Podhořj (-rje), n. sl. der Fuß des Berges, pes montis.
†Podhornj, alpestris, subalpinus, z. B. herba, Berchth.
Podhradj, n. der untere Schloßgrund, plaga subarcensis; 2) der Nahme einiger Städtchen in Ungarn.
Podhrdlek, lku, m. der Vordertheil des Halses, m. jugulum; 2) Kehlriemen, m. subjugulare, subjugularis capistri catenula.
Podhubek, bku, m. vorh. D.
Podhuckám, al, ati, sl. anhetzen.
Podjahen, hna, m. subdiaconus.
Podjem, ěl, ěti, sl. s. podegj.
Podjl, u, m. Erbtheil, m. Theil der Erbschaft, pars (portio) haereditatis; za podjl býti od. se dostati, zu Theil werden, obtingere: hlubinám, zahnjm kautům, za podjl se dostati, Com.; s. gsem.
Podjlný 3. abgetheilt, in partes divisus; b) betheilend: sprawedlnost podjlná, justitia distributiva, Com.
Podiw, u, m. in der Redensart: ku podiwu, z. B. krásné město, Vel. zur Verwunderung, zum Erstaunen, - wunderschön, ad stuporem -.
Podjwám se, fut. ex. al, ati, na něco, ansehen, sehen nach etwas, anschauen, d. Augen auf etwas richten, intueri, contueri, adspicere, adspectare, spectare; 2) sehen, wohin sehen, nach etwas sehen, spectare; podjwám se do swé zahrady, ich

will in meinen Garten sehen, visam, invisam, videbo hortum meum; 3. cum dat rei, betrachten, considerare; - ánj se, n. verb.

Podiwaná, é, f. Schau, f. spectaculum; pro podiwanau shromážděný lid.

Podiweni, n. Verwunderung, f. admiratio.

Podiwim se, fut. ex. il, iti, mit u. ohne Dativ, sich verwundern, mirari, admirari, z. B. hominem, rem, auch de homine, de re.

Podiwný z. wunderbar, admirabilis, mirus, mirabilis: podiwné djlo Boží, hřjmánj, Zal.; - ně, adv. admirabiliter, mirandum in modum, mire, mirabiliter.

Podkabátek, tku, m. kamizola, y, f. Kamisol, n. Unterröckchen der Mannspersonen, camisia, ae, f. R.

Podkám, al, ati, sl. abrufen, avocare.

Podkamnj n. der Ort unter dem Ofen.

Podkalim, fut. unterschwämmen: litina lauku podkalj neb zanese.

Podkasalý, z. aufgeschürzt, succinctus, expeditus, fig. verschmitzt, vafer, versutus: podkasalý lotr, B.

Podkasám, fut. al, ati, pod se, unter sich bringen, subjicere sibi: podkasati pod se a podmaniti lidi, Vel. swět mne sobě nepodkasal, Com.

II. rec. podkasati se, sich aufschürzen, succingi.

Podkassem, sati, sl. vorh.

Podkaudjm, fut. il, iti, en, praes. podkuřugi, beräuchern, a) mit Rauch erfüllen, fumo implere, fumigare; b) mit Rauchwe... z. B. Blumen, Weihrauch, ... Gesundheit, od. Reinigun... suffire, auch suffumiga... hlawu podkauřiti (wine... s. opigi se, Syl. c) sl. den O... heitzen, calefacere; - ženj, Beräucherung; Reinigung Heitzen, n. suffumigatio, s... fitus; calefactio.

Podklad, u, m. Brandbock, Brandreite, f. Brandeisen, fulcrum focarium, R. 2) postlánj na koně, deka, R.

Podkládám, ati, s. podložjm.

II rec. podkládati se, sich u... terlegen; 2) sich erbieten, se o... ferre; podkládal se, že to m... že ukázati; 2) sl. schmeichel... adulari.

Podkladek, dku, m. Unterlage, subiculum, stramen; 2) ... das Ey, so man den Hühner... im Neste zurückläßt, ovum i... dex; pl. podkladky, klei... Brandreiten, s. podklad.

Podklestjm, fut. il, iti, v unt... abstutzen, (einen Baum).

Podklonjm, fut. ex. il, iti, be... gen, unter etwas, inflecter... - ssigi swau pod gho, K. hrb... pod metlu, K.

Podkolenj. sl. podkolenje, n. Kni... beuge, Kniekehle, f. pople... (itis); 2) Kniekehle am Stru... pfe, poples; 3) sl. der unte... Schenkel, crus.

Podkomořj, jho, m. auřednjk zen... ský w Čechách, Unterkämmere... subcamerarius; - ství, n. ... Würde, Amt desselben.

Podkoně, obs. s. marštalík.

Podkopač, e, m. Minirer, cun... cularius.

Podkopám, fut. ex. al, ati, di... untergraben, z. B. ein Hau...

Berg ic. suffodere; - ánj, n. - Untergrabung, suffossio; - ўwám, al, ati, fr.
Podkopáwač, s. podkopač; Untergräber; - čka, - inn, f. zrádnå podkopáwačka smrt, Neg.
Podkowa, y, f Hufeisen, n. solea ferrea; podkowu přibiti, ein Hufeisen aufschlagen, soleam impingere ungulae (z. B. equi), - bey den Alten, inducere soleam; fig. wssetečná děwečka bezy podkowu odwrže, zpikrnatj a w břiſſe otcče, a zatw ſebrance ſobě vhonj, Syr. 2) das Eiſen auf der Sohle des Stiefels, solea; ſ. auch folg.
Podkowám, al, ati, ſ. vorh. podkowu přibiti; auch čžmy podkowati ic. sl.
Podkowáč, e, m. Hufſchmied, faber ferrarius.
Podkowka, y, f. dim. v. podkowa. 2) Hufſlattig, m. tussilago.
†Podkowěnka, y, f. zroſtlina, hyppocrepis.
Podkownj 1. das Hufeiſen betreffend, z. B. podkownj hřebjk, ſ. folg.
Podkownjk, u, m. Hufnagel, m. clavis solearis.
Podkožnj, ſ. zákožnj.
Podkragugi, owal, owati, ſ. podkrogim.
Podkragi, n., sl. chotár, u, m. Gebiet, n. Bezierk, m. z. B. einer Stadt, territorium, ager; iſt es ein Land, terra.
†Podkrál, e, m. Unterkönig, prorex, Kram.
Podkřjdlj, n. Rebenaſt, m. stolo, Herb.
Podkřjdlnice, f Nebenflügel, m. penna alis subjecta, B.
Podkrogim, fut. ex. il, iti, en, unten abſchneiden (mit dem Meſſer), subter abscindere.
Podkrokewnice, f. sl. i. e. trám pod krokwel? ſ. krokewnice?
Podkrowj, n. (R. podkrowy), Dachboden, m. locus subtegulanus, pavimentum.
Podkugi, ul, auti, ſ. podkowám.
Podkurážjm ſe, fut. il, iti, sl. ſ. podnapigi ſe.
Podkukugi, owal, owati, ſ. podkaukjm.
Podkůwám, al, ati, sl. ſ. podkugi.
Podkytle, Unterkittel? Haj.
Podla, sl. ſ. podlé.
Podlaha, y, f. Eſtrich, Boden, Fußboden, m. Diele, f. pavimentum, solum; b) podlaha chrámu mramorem podlážděná, der obere Boden, tabulatum supremum; podlahu kláſti, dělati, dielen, sternere tabulis; ſ. auch dlažba, dlážka, dlažjm.
Podlahnem, hl, sl. ſ. podlehnu.
Podlámi, fut. ati, ſ. podlamugi.
Podlamowač, e, m. Abblatter, pampinator; - čka, y, f. - inn, f. - trix.
Podlamugi, owal, owati, v. unten einreißen, z. B. d. Mauer, murum ab imo subruere; 2) abblatten, der Blätter berauben, z. B. den Wein abblatten, vitem od. vineam pampinare.
Podlátám, al, ati, sl. Szakolcz. einen Fleck unternähen, flicken.
Podlaubj, n. bedeckter Gang, Bogengang, m. Bogenlaube, f. porticus.
Podláwjm, fut. iti, durch Drücken verderben, premendo vitiare.
Podlážděný 3. gepflaſtert, stratus, ſ. pod aha.
Podláždjm, fut. iti, ſ. dlažjm.
Podlažený, ſ. podlážděný, B.
Podlažjm, fut. ſ. dlažjm.
Podlážka, y, f. dim. v. podlaha.

Podlažnice, *f.* Dielenkopf, *m.* pseudomutulus, *D.*
Podlé, *praep. reg. gen.* nach, gemäß, nach Beschaffenheit, vermöge, secundum, ex, pro: podlé swých mjst wſſickni dobře činiti máme; podlé ſlowa Božiho ortelowati; b) zu jemandes Vortheil: podlé někoho ſtáti, býti; podlé wás ſtogi kronykáři; ſlowo Božj podlé mé ſtrany geſt, - iſt auf meiner Seite; podlé někoho ortel wyneſti, a pře geho že geſt dobrá, potwrditi.
Podlegi, *fut. ex.* podlil, podljti, *part. pass.* podlit, untergießen, suffundere.
Podlehnu, *fut. ex.* hl, hnauti, unterliegen, succumbere.
Podlémořſký, ſ. pomořſký, Žal.
Podleſák, *a, m.* Holzbauer, rusticus lignarius; - čka, *y, f.* - inn, *f.* - ca lignaria.
Podleſſka, *y, f.* Schlüſſelblume, *f.* primula veris, *Vel.*
Podleſý, *n.* d. Gegend unter dem Walde, ora subsylvana; 2) *ol.* eine Gegend unweit Prag, *Vel.*
Podletj, *n.* ſ. garo.
Podlezáček, čka, *m.* Kriecher, Schmeichler, Fuchsſchwänzer, *m.* adulator; - čka, *y, f.* - inn, *f.* - trix.
Podlézám, al, ati, ſ. podlezu.
Podlezu, *fut.* podlezl, podlezti, unterkriechen, subrepere, subterrepere.
Podlepjm, *fut.* il, iti, en, unten anpappen, ankleben, subter adglutinare.
Podlhowatý, *sl.* ſ. podlauhowatý.
Podlinky, *ol.* oblemowánj ſukně.
†Podliſtný 3. hypophyllus, *Ber.*
Podlizač, *e, m. sl.* Schmarozer, *m.* parasitaster, assentator.
Podlizám, ſ. podlézám.
Podlizawý 3. *sl.* ſchmeichleriſch
Podlizugem ſe, owati, *sl.* ſchm... cheln, ſchmarotzen, vulpinari, adulari.
Podloha, *y, f.* z. B. kuſu, Unte... geſtelle, *n.* pedamentum, *R*
Podlom, *u, m.* ſ. ſmjtka.
Podlomjm ſe, *fut.* iti, ſich beuge... podlom ſe někdy pokorně, *Lo...*
Podložjm, *fut. ex.* il, iti, en, u... terlegen, a) etwas unter etw... supponere, subdere, subjic... re, substernere; b) etwas u... etwas, substernere.
Podložek, žku, ſ. podkladek, ...
Podlauhowatý 3. länglicht, o... longus.
Podlup, *u, m.* podlupek, pku, ... Krautblatt, *n.* folium rece... tius brassicae capitatae, ... podlupky, ů, *m.* eine gute S... ſe dawon, Prokuli, *hung.* p... lugyka.
Podlužný 3. (*abs.* podlužen), ... powinný.
Podlý 3 ſ. chatrný, ſſpatný, *Co...* 2) *sl. & russ.* (p. člowěk,) e... Niederträchtiger, turpis h... mo; - loſt, i. *f. sl.* Geringfügig... keit, ſchlechte Beſchaffenheit... exilitas.
Podlýzám, beſſ. podlézám.
Podmanjm, *fut. ex.* il, iti, ... unterwerfen, unterwürfig m... chen, subjicere.
Podmaňugi, owati, vorh. *B.*
Podmáſlj, *n.* ,*sl.* cmár, cmer, Bu... termilch, (Kernmilch *D.*), oxygala, ae, *f.* oxygalu... *R.* lac quod restat post b... tyri confectionem; (podmá... iſt *sl.* der Brey, (Saz), der n... dem Schmelzen (Auskochen) ... Butter bleibt.)
Podmáſnjk, *u. m.* Butternaſ... Butterfaſſe, *n.* *D.*

Podmažj, *fut.* iti, unterschmieren; nedal sobě palce podmazati, er ließ sich nicht bestechen, *Sp.* podmazuge Egyptskému (t. dary), *K.*

Podměšťák, a, *m.* Unterstädter.

Podměsýčný 3. sublunarisch, sublunaris: žiwly podměsýčné.

Podměstj, *n.* Baufeld, Bauland, *n.* arvum; Unterstadt, *f.*

Podměstský 3. was hinter der Stadt ist, z. B. popluzj podměstská, verh.

Podmět, u, *m.* Unterschleif, *m.* defraudatio, suppressio.

Podmětek, tku, *m.* verh.

Podmetu, *fut. ex.* podmetl, podmésti, podmeten, unter etwas kehren, mit dem Besen, subterverrere.

Podmjlám, al, ati, unterwühlen, subruere.

Podmistrj? Untermeister.

Podmjtám, al, ati, s. podmetu; 2) s. podoráwám.

Podmol, u, *m.*, *sl.* podmola, y, *f.* v. Wasser unterwühltes Ufer.

Podmrskugi, owal, owati, züchtigen, castigare: mnohými metlami nás podmrskowati ráčj.

Podnapigi se, il, iti, etwas mehr trinken, einen Spitz bekommen, paululum inebriari.

Podnapilý 3. betrunken, ebrius.

Podnapitý 3. verh.

Podnebe, *n.* *sl.* Baldachin, *m.* s. podnebj 2).

Podnebj, *n.* Himmelstrich, *m.* Klima, *n.* clima, (atis), *n.* *P. D.* (dasselbe auch *croat.* nach *Ryb.*) 2) w ustech, Gaumen, *m.* palatum; 3) der Himmel ober dem Bette, coelum.

Podnecugi, owal, owati, s. podpalugi.

Podnes, *adv.* bis heute, hodiedum.

Podnešek, šku, *m.* Gänseküchlein, v. der zweyten Brut, foetus serotinus, *D.*

Podnesu, *fut.* nesl, nesti, v. unten heben, aufheben, (tragen), podnesla woda lodj, *Com.* zeaku podnesti, *Id.* 2) v. Hühnern, d. zu den Brüteyern, worauf d. Bruthenne sitzt, Eyer legen: podnássj, podnesla, podnássela kwočku.

II. *rec.* podnesti se, zu Falle kommen, vitiari, stuprari, *D.*

Podnět, u, *m.* Zunder, *m.* fomes; k tomu ohni podněty zakládali, *Com.* podnět hřjchu, *K.* 2) Trieb, Antrieb, *m.* Reizung, *f.* instinctus, stimulus.

Podnětliwý 3. erregend, reizend, irritans, stimulans: podnětliwé tance.

†Podnik, u, *m.* Unternehmung?

Podnikám, al, ati, folg.

††Podnikatel, Unternehmer?

Podniknu, *fut. ex.* podnikl, podniknauti, *reg. accus.* sich unterziehen, z. B. einer Arbeit, Sache, Gefahr 2c. suscipere, subire, auch sustinere; obřjzku y wsseckno náboženstwj žid. podnikl; - služby krále, břemena městská 2c.

Podnjtjm, *fut. ex.* il, iti, cen, s. podpálým.

Podnjžka, y, *f.* přjčnj dřewo, na němž hřjdel leżj, das Stöckel, worauf der Gründel ruht, sustentaculum scapi; 2) das Reibscheit, ein Querholz über d. Deichselarmen, terma, (atis), *n.* vibia, ae, *f.* *R.*

Podnož, e, *f.* Schemmel, *m.* scabellum, scabillum, -žka, y, *f.* *dim.* -žnj, 1. Schemmel, u. dgl.

Podnožek, žku, *m.* der Tritt des Blasenbalgs beym Glasblaser, insile.

Podnožj, *n.* s. podnož, *D.*

Podnožky, *f. pl.* Weberschemmel, Trittschemmel, *m.* d. Tritte, insilia, (ium) calcatoria, (orum), *R.*

Podob, u, *m.* bess. folg.

Podoba, y, *f.* Ansehen, *n.* d. äußere Gestalt, species: on gest celá podoba otcowa, - der ganze Abdruck; b) Gestalt: nad njmi se stwjcý podoba wznássela, *Neg.* blesk a giné ohniwé podoby, *Id.* 2) Art, *f.* species: přirozenau náklonnostj každá podoba swau podobu widěti žádá.

Podobám se, al, ati, k něčemu, das Ansehen haben, als ob ꝛc. videri; wssecko se k tomu podobá, es hat allen Anschein dazu; 2) *cum dat. pers.* gefallen: ne wssecko se mi y tu podobá, *Com.*

Podobenstwj, *n.* Gleichniß, *n.* similitudo, simile.

Podobjm, il, iti, vorstellen, abbilden; a) v. Personen, exprimere, repraesentare, fingere, effingere; b) v. Gemählden od. Zeichen, repraesentare, exprimere, indicare, significare.

II. *rec.* podobiti se, sich stellen, so thun als ob man etwas wäre, oder thäte, da es doch nicht Ernst ist; s. přetwářjm se, *Syl.* 2) *cum praepos. & instr.* ähneln, Aehnlichkeit haben, similem esse: včenj saducegské podobj se s wěrau Samarytanů; podobily se welikému moři, *Vel.*

Podobizna, y, *f.* Bildniß, *n.* effigies, imago, simulacr Idee, *f.* idea, *D.*

Podobnjček, čka, *m.* sehr persimilis; celý pod otce swého, der ganze seines Vaters.

Podobnjm, il, iti, verg comparare cum - : ně čemu podobniti; 2) ähnl chen, adsimilare; swými k národům cyz podobnili, *K.*

Podobný 3.) *abs.* podoben bno), gleich, ähnlich, si 2) wahrscheinlich, verisi gest také dosti podobné; bněgssj gest ten smysl; widj býti podobné, *K.* sy'ný; 3) schicklich, conve podobná wěc gest; - ně similiter; - nost, i, *f.* Ael keit; Wahrscheinlichkeit, litudo; verisimilitudo.

Podobrotky, od. podobroty *sl.* gütlich, gutwillig, spo

Podobogj, (*int.* způsobau) utraque; 2) podobogj, *a* utraquistisch, *m.* Utraq cus: předněgssj z podob měssťanů, *Com.*

Podobugi, owal, owati, s. bjm, - se: k Bohu se po wati.

Podocasnjk, u, *m.* s. farkas

Podogjm, *fut. ex.* il, iti, a ken, mulgere.

Podogna, y, *f. sl.* das Que bey der Deichsel, wodur grade steht; s. podnjžka 2

Podol, a, *m.* i, *f.* Ortsname

Podolec, lce, *m.* eine Vorsta Jungbunzlau.

Podolek, lku, *m.* überhaupt Kleides Saum, *m.* Geb *n.* limbus: podolek rauch sstě, *B.* b) Hembstock, *m.*, *S*

ka. i, *f.* pars inferior indu-
..., e) *sl.* auch Weiberhemd, *n.*
...ko, a, *m.* Podolien, *n.* Po-
d...a.
...eram, al, ati, *sl.* unterstü-
...en, alle, fulcire.
...rem, *sl.* s. podepru.
...im, *fut.* al, ati, folg.
...wam, al, ati, unterpflü-
...en, brachen, stürzen, felgen,
...barare, vervagere, pro-
...ndere.
...im se, *fut.* tati, *sl.* unter
... im Bett brunzen.
...sswa, y, *f.* *sl.* s. podesswa.
...tknu, s. dotknu, berühren.
...wádjm, *fut.* el, ěti, ein we-
...ig Muthwillen treiben, pau-
...lum lascivire; ein wenig
S...erz treiben, paululum jo-
...ari; b) ein wenig zanken, pol-
...ra, paululam jurgare.
...wádzám, *fut.* al, ati, *sl.* alle
...rken führen, adducere.
...wážám, *fut.* al, ati, alles her-
...er fahren.
...pal, u *m.* was zum Unter-
...nden dient, fomes; b) im mer.
...erstande, Anreizung, *f.* An-
...izungsmittel, *n.* incitamen-
...m, irritamentum: podpal
...essenj někomu činiti, *Har.*
...pala lidským přem nedá-
...ati, *Pr.*
...alak, *sl.* s palik.
...álim, *fut. ex.* il, iti, s. pod-
...alugi.
...alistá, é, *f.* Nahme einer
... am Bauche dunkelbraunen?)
...uge.
...alka, y, *f.* ein Nahme der
...unkelbraunen Kühe.
...palugi, owal, owati, unter-
...ünden, succendere; 2) trop.
...tzünden, accendere, incen-
...dere, succendere, inflam-
mare, auch irritare, excitare:
ke wssemu zlému někoho p.; -k
nesslechetnostem nestydatými
ssperky, *K.*

Podpasek, sku, *m.* s. podwazek.

Podpasugi se, owal, owati, sich umgürten, cingi, succingi.

Podpatkář, e, *m.* Absatzschneider.

Podpatek, tku, *m.* Absatz, *m.* am Schuh, fulcrum calcei, calx calcei.

Podpausstjm, el, ěti, s. podrustjm.

Podpaussťka, y, *f.* Eingeschnittenes, Eingelassenes, Fricassee, *f.* cibus collectitius, *R.* carnes concisae atque frixae, *Schell.*

Podpaždj, s. paždj.

Podpaždnjček, podpažnjček, čka, *m.* Schooßhündchen, catellus gremialis.

Podpaždnjk, u, *m.* Kreuzgespanne am Thore, *D.*

Podpeřjm, *fut.* il, iti, mit einem Federbusch od. Blumenstrauß schmücken: podpeřená hlawa, *Com.* přissel podpeřený, *sl.*

Podpjrám, *sl.* podpjerám, ati, s. podepru.

Podpis, u, *m.* Unterschrift, *f.* subscriptio.

Podpjsařj, jho, *m.* s. pjsařjk, *Syl.*

Podpjssi, *fut. ex*, podepsal, podepsati, folg.

Podpisugi, owal, owati, unterschreiben, a) etwas unter etwas, subscribere, z. B. den Nahmen, nomen; b) etwas mit seinem Nahmen, z. B. eine Rechnung, subscribere, z. B. rationes: podpisowali se k gegich nowým artykulům, *Com.* podepsal se w konfessy, *Vel.* podpisowánj listů, *Id.*

Podplamenice, *f.* Brodkuchen, *m.* placenta panaria.

Podplamenjk, u, m. sl. s. podpopelnjk.
Podpláſſtj, n. der Raum unter dem Mantel: wytáhl z podpláſſtj knihu ꝛc.
Podpopelnjk, u, m. Aſchenbrod, n. panis subcinericius, D. s. pecywálka.
Podpopelný, 3. Aſchen-, subcinericius: p-ná placka, Aſchenkuchen, m. focacia, B.
Podpora, y, f. Stütze, z. B. des Baumes, Hauſes ꝛc. fulcrum, statumen; fig. Stütze, praesidium, fulcrum.
Podprazj, n. der Ort unter der Schwelle, D.
Podprſý, n. der Theil unter der Bruſt.
Podpruh, s. popruh.
Podpůrce, m. Unterſtützer, sustentator, fulcrum; 2) Ravent, Sicherſteller, m. praes; -ctwj, n. Verſicherung, f. cautio, s. pogiſſtěnj, Syl.
Podpuſta, y, f. d. auf dem Weinſtock beym Beſchneiden, einen Daum hoch gelaſſene Rebe, d. künftig tragen ſoll, Stürzel, m. resex, m. suffrago, custos, praesidiarius palmes.
Podpuſtjm, fut. il, iti, ſſtěn, v. unten laſſen, subter mittere: země ſe wſſech ſtran wodami obwlažená neb podpuſſtěná; zahrady podpauſſtěti (wodau); b) ſchmoren, z. B. Fleiſch, dämpfen, carnem in testa tecta vapore suo mollire, auch bloß mollire vapore; mléko podp., s. ſyřjm; c) p. piwo, sl. den Gährſtoff in das Bier thun.
Podrahnim ſe, il, iti, s. pozdrawjm ſe?
Podramenice, f. Achſelküſſen, m. pulvinus axillaris, B. D.

Podrápem, fut. al, ati, s… kratzen, scindere, sc… 2) ſchleißen, alle, z. B…
Podroſtem, sl. s. podro…
Podrauſſjm ſe, iti, s. po… ſe, Cyr.
Podražec, žce, m. sl. … gablko, Oſterlutzey, … chia od. aristolochia … tis, Linn.
Podražek, žku, m. Ho… kraut, n. Tham, Lesch.
Podrážjm, praes. eti, s. pod…
Podrážka, y, f. Doppeln… ſohlen der Schuhe, sole…
†Podražnice, f. zroſtlina, …
Podrazyl, a, m. ein höh… Zunahme.
Podrazým, fut. ex. yl, y… imper. podraz, praes. … žjm, umſtoßen, subv… hněw pod ſebe p. MS.; … peln, beſohlen, d. Sch… verſohlen, beſohlen, s… soleas suppingere (su… calceis; wjnem ſe dob… razyti, ziemlich tief in… ſchauen, ſich betrinken… myſl člowěka wjnem … razý, Isocr.
Podrbám, fut. ex. al, a… wenig reiben, krauen, … paululum fricare, sc… scalpere; 2) sl. den Be… verrichten, coitum abso… -dwám, al, ati, fr.
II. rec. podrbati ſe, e… nig krauen, ſich ein weni… ben, kratzen, paululum … re, scabere, scalpere.
Podregentj, jho, m. Unter… Com.
Podřeknu ſe, fut. ex. podř… podřeknauti ſe, u. podř… ſich verſprechen, ſich ver… nicht das ſagen, was m…

...wosti, labi in loquendo.
Podrejwám, ati, s. podrýwám.
Podřez, u, m. Unterschneiden, n. ...cisio; podřez wčel, Nehmen des Honigs, mellificium, Syl.
Podřezek, u, m. sl. Messer, d. Honig abzuschneiden.
Podřezám, podřezi, fut. ex. al, ati, sol. gazyk podřezati, d. Zunge lösen, linguam solvere, ... krdlo podřezati někomu, ... zkazyti: podřeže lotrům krdlo, Vel.
Podřezáwám, al, ati, unten od. ... unten abschneiden mit dem Messer, mit der Säge, succidere, subcidere; s. vorh.
Podřjd m, besj. podzřjdjm.
Podřjmám, s. dřjmám.
Podřitek, tku, m. Arschleder, Bergleder u. der Bergleute, subligaculum (tegens nates); 2) Sitz, m. Polster, n. u. dergl. 3) nach D. Arschbacken, Hinterbacken, nates.
Podřjznu, fut. zl, s. podřezám.
Podrobenj, n. verb. v. folg.
Podrobjm, fut. iti, en, v. pod, u. rob, rab, roba, robjm, unterwerfen, unterwürfig machen; 2) v. po u. drobjm, bröckeln, ...tere, friare, s. drobjm.
Podrobugi, owal, owati, vorh. 1)
Podrostám, al, ati, s. podrostu.
Podrostlý 3. unterwachsen, z. B. mit Fleisch, passim tectus carne, vestitus carne.
Podrostu, fut. ex. podrostl, podrůsti, unten, od. unter etwas wachsen, succrescere, subcrescere.
Podrownjkowý 3. unterm Aequator gelegen, wachsend.
Podrtjm, fut. ex. il, iti, cen, alles zerbröckeln, omnia comminuere, friare, conterere; 2) zerschmettern, contundere, disjicere, conterere.
Područj, n. Unterordnung, Abhängigkeit? z područj Judowa, K. (in textu: aby nebyli poddáni Judowi); z područj něčjho odstaupiti.
Podruh, a, m. Häusler, Einlieger, m. a) ohne eigenes Haus, inquilinus, ohne Acker, Einlieger, rusticus rure carens; 2) Pilgrim, m. hospes, peregrinus, Ps. 39, 13.
Podruhyně, f. des Häuslers Weib, inquilina.
Podružj, f. Miethe, f. gemiethete Wohnung, od. das Wohnen zur Miethe, conductum; na podružj býti, zur Miethe wohnen, habitare in conducto; wohnen in fremden Ländern, hospitatio: podružj cyzokragným nedowolowati.
Podružstwj, n. Bewohnung ohne Eigenthumsrecht, Miethung, Häuslerey, f. inquilinatus, B.
Podrychtář, e, m. Unterrichter, subjudex, Vel.
Podrygi, fut. ex. podryl, podryti (podreyti), s. podrýwám.
†Podrymek, mku, m. die 2 letzten sich reimenden Sylben im weiblichem Reime, wie: žala, - dala; - mkowý, 3. diese Reimsylben betreffend, z. B. p-wá hlasnice, Puchm.
Podrýwám, al, ati, untergraben, unterwühlen, suffodere: stolice podrýwati; tichá woda břehy podrýwá, prov. stille Wässer sind tief (betrüglich).
Podržjm, fut. ex. el, eti, ein wenig halten, a) z. B. in der Hand, auf dem Schoosse rc. paululum tenere, retinere; b) erhalten,

aufrechthalten od. zurückhalten, z. B. daß etwas od. jemand nicht falle ꝛc. paululum tenere, retinere, sustinere; 2) eine lange Weile halten, dauern, z. B. das Kleid, longo tempore durare.

Podsadek, dku, *m.* Untersatz, *m.* suppositum.

Podsadjm, *fut. ex.* untersetzen, besetzen, supponere, subter collocare; podsaditi punčochy, Strümpfe besetzen, tibialia reparare.

Podsádka, *y, f.* Besetz *n.* etwa circumdatio.

Podsazenj, *n.* Untersetzen, *n.* suppositio: b) Beleg eines Weiberrocks, circumdatio limbo, limbus, *D.*

Podsebitj, *n. ol.* Knebelbart, Schnurbart, *m.* mystax, barba superior.

Podsebytj, *n.* Fußboden, *m.* Diele, *f.* z oken a z podsebytj kamenjm házeli? *Haj.*

Podsedek, dka, *m.* Hintersaß, *m.* s. chalupnjk, *D.* 2) s. pjsařjk, *Syl.*

Podsedlnjk, a, *m.* Sattelpferd, *n.* equus sellaris od. subsellarius.

Podsednj 1. z. B. p. kůň, vorh.

Podsekám, *fut.* al, ati, unten od. v unten abhauen, succidere.

Podsekřiwenohý 3. einwärts gebogene Schenkel habend, varix.

Podsjena, *n. sl.* s. podsýnj.

Podsjerám, *sl.* s. pod-seru.

Podskočjm, *fut. ex.* il, iti, unterspringen, subtersilire; 2) *act.* někoho, überlisten, überschnellen, circumvenire: podskočiti nepřjtele *Cyr.* (ὑποτεμνειν).

Podsladjm, *fut. ex.* il, iti, aussüßen, subdulce reddere.

†Podslunečnjk, u, *m.* Zu... sida (ist eigentlich russ...

Podspodek, *adv. sl.* hinun... tus.

Podspodnjcy, ků, *m. pl.* ... füßler, antipodes.

Podßew, ßwu, *m.* d. S... den Schuhen, solea.

Podßigi, *fut. ex.* ßil, ßit... *part pass.* podßit, s. pod... wětrem podßitý, s. pod... *D.* lotrem podßitj blá... lßj podßitj lidé, *K.*

Podßitý 3. s. unter dem ...

Podßjwám, *al, ati,* unte... subsuere, subtersuer... p., Stiefel beschuhen, ... subducere, *D.*

Podßiwka, *y, f. sl.* Unter... pannus subdititius; 2)... schuhen der Stiefel, ... ctura.

Podßklubám, p-ßklubi, *fu...* berupfen, vellere:) ... al, ati, *fr.* fig. každý ... ßklubáwá, es rupft, ... jederman.

Podßkubám, vorh.

Podßkubugi. *praes.* cwa...

Podstarßj, jho, *m.* der ... im Bräuhause.

Podßtěwač, e, *m.* -čka y...

Podßtěwáček, čka, *m.* He... hetzer, *m.* concitator; ... *f.* -inn, *f.* -trix.

Podßtjwaček, vorh.

Podßtjwám, al, ati, hetze... citare, irritare.

Podstata, *y, f.* Wesen, *n* ... eine Sache besteht, subs... essentia; 2) Masse, *f.* ... hustá podstata, v. dicht... datenhaufen in Schla... nung; zůstali předce ... podstatách wogácy, *Cyr...* sehen, *n.* auctoritas: co...

yšj, to takowau wážnost a podstatu, yako slowo B., mjti musy, podstatu. Lásku y poslušenstwj při lidu wáleč́ném m., Vel.

Podstatný 3. wesentlich, essentialis; 2) ansehnlich, wichtig, nachdrücklich, gravis: podstatná moc proti Turku, Vel. podstatnégssj gest ten, kterýž od někoho nossen bywá; -ně, adv. liter, -niter: dosti podstatně toho dowodil: p-ně to zaťál, Cyr. Karel IV. kralowal w řjssi podstatně a mažně 30 let, Vel. -nost, i, f. Nachdruck, m; Ansehen, n. Auctorität, gravitas, auctoritas, Cyr.

Podstaupim, fut. ex. il, iti, reg. acc. sich unterziehen, unterwinden, z. B. einer Arbeit, Gefahr rc. suscipere, subire, auch sustinere; unternehmen, occipere.

Podstaw, u, m. folg. R.

Podstawek, wku, m. Fuß, m. Gestell, n. Postament, n. basis, stylobata.

Podstawjm, fut. ex. iti, folg.

Podstawugi, owal, owati, unterstellen, untersetzen, etwas unter etwas, supponere, subdere, subjicere.

Podstjlám, sl. podstjelám, al, ati, s. podesteli.

Podstjrám, al, ati, unterbreiten, substernere.

Podstolj, n. mor. Tischgestell, n. pedes mensae; 2) sl. s. stolowna, stolownice.

Podstrčjm, fut. iti, s. podstrkugi.

Podstřel, u, m. sl. cardus Mariae.

Podstřeljm, fut. iti, sl. s. postřeljm; 2) verhexen, mit der Hexerey schaden.

Podstřessi, n. sl. s. podsynj.

Podstrk, u, m. fors Vorwurf, m. Beschuldigung, f. criminatio: vspokogte se a nechegte těch podstrkůw, Solf. p. 178.

Podstrkugi, owal, owati, unterstecken, hinuntersteeken, subjicere, subdere, supponere; 2) unterschieben, a) etwas unter etwas, subdere, subjicere, supponere, submittere; dárky podstrkowati, Com. b) etwas an d. Stelle eines andern, besonders etwas Unrechtes, subdere, subjicere, supponere.

Podswinče, ete, n. Spanferkel, n. porcellus subrumus.

Podsynj, n. Schutzdach, Wetterdach, n. porticus.

Podsýpky, f. pl. sl. folg.

Podsyp, u, m. s. podsypánj; b) was gestreut wird.

Podsýpám, al, ati, unterschütten, (trockne Sachen), suffundere, fundere: gečmen dobře podsýpá; -gibt gut aus (beym Dreschen); podś. humence, s. nastražjm; -ánj, n. verb.

Podsýwám, al, ati, sieben, cribrare: podsýwati mauku.

Podtagi, adv. heimlich, ingeheim, occulte, clam, secreto, tecte.

Podtal, s. podtnu.

Podtatranský 3. Unterkarpatisch, subcarpaticus.

†Podtaženec, nce, m. (podtažený rým), eine Art Reim, wie: wssudy-chudý, Puchm.

Podtinač, e, m. Umhauer; folg. K.

Podtjnám, al, ati, s. podtnu.

Podtkám, fut. al, ati, unterweben, subtexere.

Podtlaukáwám, al, ati, unterschlagen, succutere; -drát, einhecken, unterschlagen, filum ferreum substringere.

Podtnu, *fut. ex.* podťal, podtjti, unten abhauen, succidere, subcidere; - strom w koráhu, den Mast kappen; fig. naděgi podtjti, incidere spem, abscare spem.

Podtrausým, *fut.* yl, yti, unterstreuen, substernere.

Podtrhnu, *fut. ex.* trhl, hnauti, folg.; sýtě podtrh. d. Netze zuziehen, zuschlagen, retia concludere; p. pod meč, unter das Schwerd bringen, ensi subjicere; p. nohy někomu sferebně, durch List zum Falle bringen, *Sol.* 2) hintergehen, fallere: swau lest giných ku podtržený a oklamánj prowedl, *R.*

Podtrhugi, owal, owati, niederwerfen, sternere, dejicere, fig. někoho pod swé sýti podtrhowati, *Cyr.* 2) unterstreichen, linea subnotare, auch blos subnotare, s. auch vorh.

Podtýčjm, unterstützen, s. týčjm.

Podubaný 3. s. pozobaný, *D.*

Podvčjm (podvčám), *sl.* bereden, überreden, persvadere; 2) belehren, condocefacere; -se, ein wenig begreifen, exercitari.

Podusska, y, *f.*, *sl.* auch hlawnice, Küssen, *n.* worauf man sitzt od. liegt, *rc.* pulvinus, pulvinar, culcita; zum Kopfe, Haupt- od. Kopfküssen, pulvillus, pulvinus capitis, od. blos pulvinus, pulvinar; v k pletenj, Klöppelpult, *n.* pluteus texendis denticulis; trunk na podussku vdělati, einen Schlaftrunk thun potum ante somnum bibere.

Podusstička, y, *f.* *dim.* Küßchen, pulvillus, pulvinulus.

Podvsta, podvstwa, y, *f. sl.* Näsling, *m.* Nase, *f.* ein Fisch, cyprinus nasus.

Podwádjm, il, ěti, s. podr

Podwal, u, *m.* das Unterge der Mühle, od. der Klo auf sich der Wellbaum 2) s. základ.

Podwala, y, *f.* vorh. 2) podw a podporami vtwrzená *Com.*

Podwaz u, *m. sl.* ein W beym Büffelwagen.

Podwazek, zku, *m.* Knieb vinculum genuale, blos genuale; Kniegürt obstrigillum, *R.*

Podwázi, *fut. ex.* podwáza wázati, podwázán, folg.

Podwazugi, owal, owati, binden, unten binden, subl

Podwečer, *adv. sl.* abend vespere.

Podwedu, *fut. ex.* wedl, weden, hintergehen, betr fallere, decipere, ind aliquem, imponere a verba dare alicui.

Podweselým se, *fut.* il, iti, f ten Muth trinken, *Vel.*

Podwička, y, *f. sl.* s. náčel

Podwiky, *f.?* smutkowé rauchy, Florkappe, *f.* Tr schleyer, *m.* pepla, (orn

Podwinek, nku, *m.* Papie worauf der Zwirn aufg wird.

Podwjwám, al, ati, dreschen Art der Römer?

Podwlacky, *pl. f.* Unterzieh perisomata, caligae.

Podwlaky, *f. pl.* Gesimse, *n.* tes; Unterzug im Geb substructum, *R.*

Podwljkacý 1. unterzieh-; spodky, s. podwlacky.

Podwod, u, *m.* (v. pod-w wie Verführen), Betrug m lus, fraus.

Podwodjm, iti, s. podwozugi.
Podwodnjk, *a, m.* Betrüger, *m.* fraudator, impostor; - *nice, f.* - inn, *f.* - trix, - trix.
Podwodný 3. betrüglich, dolosus, fraudulentus; p. hráč, falscher Spieler, dolosus lusor; - *ně, adv.* - se, - nter.
Podwog, *e,* Oberschwelle, *f.* limen superius, limen superum.
Podwogný groš (14 peněz), podwogný penjz? *Vel.*
Podwoljm se, *fut.* sich verpflichten; verbinden, se obligare, se obstringere: podwolil se táhnauti do Vher, *Vel.* - w něco, sich erbieten, offerre, *Pr.* - lenj, *n.* Verpflichtung, Verbindung zu etwas, obligatio.
Podwolugi se, owati, vorh.
Podworám, áwám, bess. poborám
Podworný 3. *sl.* zum Hof gehörig, podworný grunt, intravillanus fundus.
Podwozky, ů, *m. plur.* das unter den Wagen, beym Zusammenführen in d. Scheuer, gefallene Getreide.
Podwozugi, owati, s. podwedu.
Podwracugi, owati, folg.
Podwracým, cel, ceti, umkehren, subvertere; 2) stürzen, umstürzen, vernichten, zu Grund richten, evertere; - cenj, *n. verb.*
Podwrat, *u, m.* Sturz, Umsturz, ruina, bess. podwrácenj.
Podwrátjm, *fut.* il, iti, vorh.
Podwrhnu, *fut. ex.* podwrhl, podwrhnauti, folg.
Podwrhu, podwržeš, *fut. ex.* podwrhl, podwrcy, podwržen, unterschieben, s. podstrkugi, 2) b).
Podwrhugi, owati, vorh.
Podwrknu, *fut.* verrenken?
Podwrssj *n.* Berggrund, *m.* plaga submontana.
Podwrtliwý 3. das leicht umstürzt, versatilis: kaule okraúhlá a podwrtliwá.
Podwrtnu se, *fut.* wrtl, wrtnauti, gleiten, stürzen, subverti, ruere: podwrtnau se nohy geho, *B.*
Podwržče, čete, *n.* Wechselbalg, *m.* Wechselkind, *n.* infans subdititius. (Aberglaube! doch wird es zuweilen v. einem ungerathenen Kinde, z. B. welches einen großen Kopf, großen Bauch rc. hat, gesagt).
Podwrženec, nce, *m.* s. podwrže, u. pankhart, *Cyr.*
Podwržený 3. unterschoben, subditus, subdititius, subdititivus, suppositus.
Podymné, ého, *n.* Herdgeld, Kamingeld, (Abgabe), fumale, *D.*
Podymný 3. z. B. podymný desátek, *Pr.*
Podzámčj, *n. sl.* Schloßberg (in Preßburg,) plaga subarcensis.
Podzamnau, *ind.* Liebestrank, potio amatoria, philtrum, *Syl.*
Podzednice, wohl richtiger pozednice, *f.* ein Balken, der ganz auf der Mauer liegt.
Podzemnj 1. unterirdisch, subterraneus; p. oheň, Erdfeuer, *n.* ignis subterraneus.
†Podzemnice, *f.* zrostl., arachis.
Podzemský 3. vorh.
Podzjnám, s. přižjnám.
Podznjem, *fut. sl.* vorh.
Podzřjzený 3 untergeordnet, subordinatus: práce giným podzřjzené; p-né wrchnosti.
Podzym, *u, m.* Herbst, *m.* autumnus, auctumnus.
Podzymčátko, *a, n.* Herbstling, *m.* ein Schaaf, *D.*

Podzymek, mku, *m.* s. podzym.
Podzymnj 1. den Herbst betreffend, Herbst-, autumnalis.
Poeta, y, *m.* Dichter, *m.* poeta, *K.*; - rstwj, *n.* Dichterey, *Com.*
Poetský 3. folg. *Vel.*
Poetycký 3. poetisch, poeticus; - cky, *adv.* - ce.
Pofárám, *sl.* sich fort packen.
Pogáé, s. pacháe.
Pogachám, *sl.* stark gehen, s. pogechám.
Pogatý 3. *part. constr.* v. pogmu.
Pogdu, *fut. ex.* pořel, pogjti, *praes.* pochážým, folgen, entstehen, sich entspinnen, oriri, nasci, sequi; práwě pogde, nezůstane nic, es geht gerade auf, *D.* 2) vergehen, zu Grunde gehen, perire, interire; strom pogde, - erstirbt; hladem pogjti; oči mrákotau pořly, - erblindet; 3) *sl.* s. půgdu.
Pogechám, *fut.* al, ati, gehen, ziehen, vadere: - cwalem pogechate, *Puchm.*
Poged, u, *m.* s. otok dásnj, *Vel.*
Pogedám, - dati, *sl.* zuweilen essen.
Pogednám, *fut. ex.* al, ati, ausrichten, ausführen, exsequi; 2) vergleichen, conciliare; - ánj, *n.* - A-ung, A-rung, B-chung, *f.* exsecutio; c-tio; nach den Neuern auch (schriftliche) Abhandlung, dissertatio; - áwám, al, ati, *fr.* různjcý se pogednáwánj býti magj, *Com.*
II. *rec.* pogednati se, einig werden im Kaufe, convenire.
Pogednau, *adv.* auf einmal, gleich, sogleich, illico; 2) bald, leicht, facile.
Pogedu, *fut.* s. gedu.
Pogem, *sl.* s. pogjm, essen.
Pogetj, *n. verb.* v. pogmu.
Pogezd, u, *m.* Hinfahrt, *f.* Hinritt, *m.* profectio curru, e quo, equitatio: pogezdy wordnosti činiti; pogezd dalekýo do Frankreychu, *Vel.*
Pogezdjm, iti; zle, s. pochodjm.
Pogezdný, ého, *m.* Wirthschafts bereiter, *m.* obequitator (inspector) oeconomicus.
†Pogezerný 3. z. B. zrostlina See-, Sumpf-? lacustris?
Pogjdánj, *n.* Essen, *n.* s. hody, *K.*
Pogjm, *fut. ex.* pogedl, pogjsti mit dem Genit. viel aufessen, multum exedere, consumere edendo; 2) mit dem Akkus. alles aufessen, omnia exedere, consumere, edendo; 3) essen, edere.
Pogjm, pogjš, 3. *pl.* pogj, *praes.*, pogil, pogiti, pogen, verbinden, vereinigen, zusammenfügen, conjungere, coadunare, *B.* 2) s. napogjm, (wenig üblich).
II. *rec.* pogiti se, sich vereinigen, jungi; dobrá přjzeň se gednomyslnosti pogj a wjže: ty werše se přjhodně spolu pogj, *K.* s njm se mjšý a pogj, *K.*
Pogjmám, al, ati, s. pogmu; - ánj, *n. verb.*
II. *rec.* pogjmati se, *sl.* sich begatten, treten, nur v. Vögeln, coire; - sy, zum Weibe nehmen, ducere.
Pogisstěnj, *n.* Versicherung, *f.* durch Bürgen, Geld, Wechsel, Handschrift, Caution, *f.* cautio, satisdatio; pogisstěnj dluhů na statcých, hypotheca, Pr.
Pogistjm, *fut.* iti, stěn, folg.
Pogisstugi, owal, owati, versichern etwas, jemand wegen etwas Sicherheit geben, z. B. durch Bürgen, Wechsel ꝛc. cavere alicui de re, satisdare

alicui; bescheinigen, apocha testari, recognoscere, *D.* pogisstuge neohysáblé Božj mocy (*gen.*) K toho skutku y U. p-ge, K. záklabowé a pogissťowánj na statcých, *Vel.*

Pogitj, *n.* Entstehung, *f.* Ursprung, *m.* ortus, origo.

Pogměl, s. poměgi.

Pogmu, *fut. ex.* pogal, pogjti, (pogmauti), *part. pass.* pogat, *praes.* pogjmám, nehmen, mitnehmen, mitbegreifen, fassen, sumere, ducere: w gednu swěž ge pogal; w neykratssj slowa pogaté dúwody, *Com.* w počet pogjmá wsseckó; pogmauc w počet y ten rok, -mitrechnen, connumerare, computare; pogjmá w to y dobré a rozumné lidi; ženu, manžela, auch manžela pogjti, pogmati, sich eine Frau, einen Mann nehmen, ducere uxorem, nubere; 2) ergreifen, occupare: blud ho pogal, der Irrthum ergriff ihn, hat sich seiner bemächtiget, -eum occupavit; lakomau žádostj pogat, *Cyr.* prorockým duchem pogat, *Id.* pogal ho náhlý nebuh, *Vel.* hněw ho pogal, der Zorn ergriff ihn; koně w uzdu p. einzäumen, infrenare; pogatý bludem člowěk, *B.* 3) einnehmen, fig. capere: to auprjmné wyprawowánj pogme Leona; 4) fassen, begreifen, intelligere, capere.

II. *rec.* pogjti, pogjmati se; sich einander heurathen; b) sich gatten, s. páříti se, *D.*

Pogjždjm, ěl, ěti, sachte fortreiten, equitare lente; b) hinfahren, hinreiten, s. pogezd.

Pognačkám, *fut. sl.* zerquetschen.

Pogslowce, *n.* Nebenwort? (Gramm.) conjunctio.

Pohabem, *fut.* al, ati, *sl.* zusammen raffen, corradere.

Poháđjm, *fut. ex.* ati, eine Weile od. Zeit rathen, muthmassen, conjectare.

II. *rec.* poháđati se, zanken, in einen Wortwechsel gerathen. altercari.

Poháđka, y, *f.* Räthsel, *n.* a) etwas zu errathen; p-ka slownj, Worträthsel, Charade, *f.* logogryphus, *P.*; b) Mährchen, Histörchen, *n.* fabella; c) problema, *n. Com.*

Pohadrugi se, s. poháđati se.

Pohan, a, *m.* Heide, *m.* ignarus veri Dei; od. mit den Kirchenscribenten, paganus, ethnicus, gentilis; -nka, s. unten.

Pohánám, ati, *sl.* s. pohánjm.

Pohanbjm, *fut.* s. pohanjm; 2) ? - pod nos někoho, einen Nasenstieber geben.

Pohánčený z. *sl.* s. pohánkowý.

Pohaněnj, *n.* Beschimpfung, *f.* ignominia, contumelia, opprobrium, *B.*

Poháněnj, *n.* Treiben, Forttreiben, *n.* pulsus.

Pohanjm, *fut. ex.* ěl, ěti, ěn, beschimpfen, ignominia, contumelia adficere aliquem, ignominiam alicui injungere; panny, ženy něčj, poh. schänden, stuprare, *Vel.* 3) ein Heide werden, s. zpohanjm.

Pohánjm, *praes.* ěl, ěti, forttreiben, weiter treiben, propellere; Pferde rc. am Wagen treiben; b) fordern, besonders vors Gericht, citare, evocare, in jus vocare.

Pohanina, y, *f.* nach einigen (auch nach *Bericht.*) s. mák polnj.

anemone; nach *Ryb.* s. pohánka.
Pohanka, y, *f.* Heidinn, *f.* ethnica, pagana, ignara veri Dei.
Pohánka (langes á), y, *f.* *sl.* & *mor.* (*boh.* sollte das a auch lang seyn), v. pohan, fran. blé sarrasin, Buchweitzen, *m.* Heidekorn, *n.* Heidel, *m.* (Hade), polygonum fagopyrum, *Linn.*
†Pohánka, y, *f.* zrostlina, cynosura, *Berchthold.*
Pohánkowý 3. v. Heidekorn; pohánkowá (*sl.* pohánkená) kaše, Heidelbrey, *m.* puls e polenta polygoni fagopyri; p-wé kraupky, Heidelgrütze, *f.* polenta polygoni fagopyri.
Pohanský 3. heidnisch, paganus; pohanské plátno, Zwillich, *m.* pannus lineus bilix; - nský, po p-sku, *adv.* more pagano; - stwj, *n.* Heidenthum, *n.* (Heidenschaft); Mangel der Erkenntniß des wahren Gottes, od. Mangel der christl. Religion, ethnicismus, paganitas; - stwo, *a*, *n.* *coll.* d. Heiden, pagani, ethnici.
Pohár, u, *m.* *sl.*, *boh.* pohár, e, *m.* (*ital.* bicchiere, *angl.* beaker, mittellat. bicarium, picarium; βικος, vom alten back, hohl), Becher, *m.* Trinkglas, *n.* poculum.
Pohladám, *sl.* s. pohledám.
Pohladjm, *fut. ex.* il, iti, ein wenig glätten, paululum levigare; 2) ein wenig streicheln, paululum mulcere.
Pohlauplý 3. blödsinnig?
Pohlawě, s. po: strčila njm Tymeklea tam pohlawě, *Vel.*
Pohlawek, wku, *m.* Ohrfeige, *f.* colaphus; pohlawek dáti, eine Ohrfeige geben, colaphum infringere.
Pohlawj, *n.*, *sl.* pohlawa, y, *f.* Geschlecht, *n.* Inbegriff derer, d. wegen der Fortpflanzungsart zusammen gehören, z. B. das männliche u. weibliche Geschlecht; pohlawj mužské, ženské, sexus masculinus, femininus; náklonnost pohlawj, Geschlechtstrieb, *m.* instinctus sexus, *Leschka.*
Pohlawkugi, owal, owati, Ohrfeigen geben, colaphizare.
Pohlawné, ého, *n.* Kopfgeld, *n.* Kopfsteuer, *f.* census in capita, exactio capitum.
†Pohlawnj 1. slowce, Geschlechtswort, *n.* *Rautenk.*
Pohlazugi, owati, s. pohladjm.
Pohleugi, owal, owati, s. pohltjm.
Pohled, u, *m.* Ansehen, äußere Gestalt, species; na pohled (na oko) mrtwý, scheintodt.
Pohledám, al, ati, mit u. ohne Genit. ein wenig oder lange suchen, paululum od. diu quaerere; b) suchen, aufsuchen, quaerere, inquirere, *B.* - dáwám, al, ati, *fr.* suchen, quaerere; - něčeho, ansuchen um etwas.
Pohledénj, *n.* Ansehen, *n.* Sehen auf etwas, adspectus, intuitus.
Pohledjm, *fut.* ěl, ěti, eine Weile nachsehen, sehen nach etwas, anschauen, aliquamdiu intueri, contueri, adspicere, adspectare, spectare; b) s. auch pohljdnu.
Pohljadnem, *fut.* dol, *sl.* folg.
Pohljdnu (pohlédnu), *fut. ex.* pohljdl, pohljdnauti, blicken, wohin sehen, den Blick wohin werfen, adspectum conver-

tere in aliquem, in rem, oculos conjicere in-, conspicere.
Pohlodek, dku, m. Kuchen für d. Dienstmägde.
Pohltjm, fut. ex. il, iti, cen, praes. pohlcugi, verschlingen, verschlucken, glutire, deglutire, devorare: oheň pohltj wsse-ko, Vel.
Pohlubugi, owati, sich tiefer gründen? pohlubugj k přebýwánj, K. (in textu: nevstupnégi se sadj w přjbytcých swých), Ger. 49, 8.
Pohnaný, part. v. požennu.
Pohnat, -ti, infin. v. požennu.
Pohnjem, sl. s. pohnu.
Pohnogjm, fut. il, iti, en, bedüngen, stercorare.
Pohnu, fut. ex. ul, auti, imper. pohni, mit dem Instrum. bewegen, etwas körperliches in Bewegung setzen, rühren, movere; 2) mit dem Akkus. bewegen, rühren, einen Eindruck machen, movere, commovere.
II. rec. pohnauti se, u. sebau, sich bewegen, sich rühren, regen, movere se, moveri: gak se pohnu, tak ge mi zyma; nedal sebau nikam od sprawedlnosti pohnauti, Vel. 2) aufbrechen v. einem Orte, proficisci; - na někoho, aufgebracht werden, commoveri: welmi se na něho pohnul, Vel.
Pohnutedlný 3. beweglich, a) was sich leicht bewegt, od. bewegen läßt, z. B. ein Stein, mobilis; b) was andere leicht bewegt, z. B. eine Rede, ad movendum aptus, facile movens, auch gravis; - ně, adv. 1) mit schneller Bewegung, mobiliter; 2) mit Rührung, cum gravitate, od. ita, ut animum moveat; - nost, i, f. Beweglichkeit, α) eines Körpers, mobilitas; β) einer Rede, facultas movendi animum.
Pohnutj, n. Bewegung, f. a) des Leibes od. einer körperlichen Sache, motus, motio, commotio; c) Unruhe, z. B. unter den Leuten, sowohl im guten, als im bösen Verstande, motus, turba.
†Pohnutka, y, f. Beweggrund?
Pohoda, y, f. sl. schönes Wetter: dobrau má pohodu.
Pohodjm, fut. il, iti, hinwerfen, projicere; 2) sl. treffen, hin, den Weg finden: on tam nepohodj.
Pohodlj, (pohodlé), n. (v. po u. hod), Bequemlichkeit, f. commoditas.
Pohodlný 3. bequem, gemächlich, commodus; - ně, adv. - de; - nost, i, f. - lichkeit, f. commoditas.
Pohodnu se, fut. dl, dnauti, sich überwerfen, alterari, Com. pohodli se o reliquie geho, Vel. s Petrem se pohodl, Id.
Pohodny, ého, m. ras, Abdecker, Fallmeister, Feldmeister, Kafiller, m. detractor pellium pecoris morticini.
Pohon, u, m. s. půhon.
Pohonič, e, m. Antreiber, Viehtreiber, s. honák; 2) s. auch poháněk.
Pohoř, e, m. oheň, Brand, m. ignis, ardor; 2) ein Dorf im Bunzlauer Kreise.
Pohořelec, lce, m. sl. Abgebrannter, Brandbettler, m. incendium passus, mendicans incendiarius; - lkyně, f. - inn, - inn, f. inc. - ssa, m-ns - ria.
Pohořelisstě, n. Brandstätte, f.

locus aedificii incendio absumti.

Pohořelné, ého, n. pomoc pro pohořelé, Brandsteuer, f. collecta incendiaria, D.

Pohořelý 3. ein Abgebrannter, incendium passus.

Pohořenisko, a, n. sl. s. pohořeliště; 2) sl. Brandschaden, m. damnum incendio factum: na pohořenisko pjtat.

Pohořj, m hory, pl. Gebirge, n. montes, jugum montium.

Pohořjm, fut. il, iti, ganz verbrennen, viel in Brand aufgehen, comburi; 2) sl. Feuersbrunst erleiden.

Pohorssenj, n. Ärgerniß, n. Anstoß, m. offensio; pohorssenj dáti, Ärgerniß geben, offendere aliquem.

Pohorssjm, fut. ex. il, iti, eigentlich schlechter machen, (horssj včiniti): pohorssowánj mince, Haj. üblicher 2) ärgern, Anstoß geben, offendere aliquem, esse offensioni alicui.

II. rec. pohorssiti se, schlechter werden; 2) sich ärgern, an etwas Ärgerniß nehmen, offendi re.

Pohorssitedlný 3. der sich leicht ärgert, ärgerlich, iracundus, stomachosus, facile offendendus; - nost, i, f. - chkeit, f.

Pohorssliwý 3. anstößig, beleidigend, skandalös, offensivus, scandalosus; poh. přjklad; 2) vorh.; -ost, i, f. A-gkeit, indoles offensiva; 2) vorh.

Pohorssugi, owati, s. pohorssjm.

Pohospodařjm, fut. il, iti, übel wirthschaften; pohospodáříli tam wogácy (laupiwsse), Vel.

Pohostinný 3. někde, v někoho, přjchozý, fremd, peregrinus, hospes; p-né práwo, Gastrecht, n. jus hospitum, D. - nstwj, n. dasselbe; Ablager, n. D. b) der Stand eines Fremdlings; -nnost, i, f. Aufenthalt im fremden Lande, inquilinatus.

Pohostinu, adv. in der Fremde, loco peregrino; - býti, außer dem Vaterlande, in der Fremde seyn, peregrinum, inquilinum esse, B. opilých sudců mysl gest pohostinu, wssecka wězý w konwičkách, Vel.

Pohotowě, adv. bey der Hand, in Bereitschaft, z. B. býti, mjti, - seyn, haben, ad manus, od. praesto esse, habere.

Pohowjm sobě, (sy), fut. il, iti, sich pflegen, sich gütlich thun, se fovere.

Pohrabáč, e, m. Kohlenkrücke, f. Schür- od. Herdhaken, rutrum carbonarium, batillum, batillus; železný p., auch Krücke, D. - ček, čku, m. Essenklinge, f. Eßspieß, m. D.

Pohrabám, sl. pohrabem, fut. al, pohrabati, rechen, rastro colligere.

Pohrabáwám, al, ati, s. pohrabugi; 2) scharren, radere terram.

II rec. pohrabáwati se, vorh. 2); slepice pohrabáwá se w smětech.

Pohrabugi, owal, owati, nachrechen, z. B. Ähren, Heu, Stroh rc. rastro, (pectine) colligere.

Pohrádka, y, f. sl. schlechte Bettstatt.

Pohragi, fut. pohrál, pohráti, ein wenig spielen, paululum, (paulisper) ludere.

Pohráwám, al, ati, spielen, schäkern, ludere; - s ženau, B. b, s někým, jemand zum Besten,

(Narren) haben, ludificari, ludificare: milosrdenstwj Božj s sebau pohráwati nebá; s něčjm gako swině s wěchtem pohráwati, K.

Pohrážjm, eti, fr. v. pohrozým.

Pohrbený 3. gekrümmt, incurvatus, Ps. 38, 7.

Pohřbený 3. part. v. pohřbjm.

Pohřbetnjk, u, m. Rückenriemen, m. am Reitzeug, lorum dorsale.

Pohřbjm, fut. il, iti, en, begraben, beerdigen, (einen Todten), humare. sepelire, humo tegere, tumulare; -enj, n. Beerdigung, sepultura.

Pohřbugi, owal, owati, vorh.

Pohrdač, e, m. Verächter, contemtor.

Pohrdám, al, ati, án, reg. instr. verachten, contemnere, despicere, aspernari, spernere; -ánj, n. s. pohrdnutj.

Pohrdawý, 3. der verachtet, contemtor, K. -wost, i, f. subst.

Pohrdnu, fut. dl, dnauti, s. pohrdám.

Pohrdnutj, n. Verachtung, f. contemtus, contemtio: to w zlehčenj a pohrdnutj vwozuge; hrdé a drzý služebnjky Božjmi pohrdnutj.

Pohřeb, hřbu, auch hřebu, B. m. loc. sing. u, Begräbniß, a) Begraben, n. Beerdigung, f. humatio, sepultura; b) Leichenbegängniß, n. funus, exequiae; c) Begräbnißstätte, f. sepulchrum: we Freyberce gest pohřeb kurfirsstů Saských, Vel.

Pohřebnj 1. d. Leiche betreffend, funebris; p. pjseň, Begräbnißlied, n. cantio funebris; p. kázanj, Leichenpredigt, f. oratio sacra funebris.

Pohřebnice, f. s. hřbitow, Com.

Pohřebugi, s. pohřbugi.

Pohřessjm, fut. il, iti, někoho, jemand irre gehen, vermissen, jemand, desiderare: nepohřessil přes 20 osob, Vel. pohřessil sem ho, ich bin ihn irre gegangen? D.

Pohřjchu! interj. suspirandi, dolendi, leider! proh dolor! malum! toho zlého pohřjchu až posawad zakussugj; na opak se pohřjchu widj wssudy mezy křesťany, Com. to se pohřjchu gesstě toho roku stalo, Vel. ačkoli pak nastogte giž k tomu pohřjchu přissło, wiewohl es, o Jammer! schon dazu leider! gekommen ist, Vel.

Pohřjssjm, s. pohřessjm.

Pohřjžjm, fut. il, iti, en, (u. pohřjžen, K.) untertauchen, (act.) mergere, demergere, submergere; aby wssemi zlými wěcmi se wssech stran obestřjn, prolit, progat, a w nich pohřjžen byl, K. w bezbožnostěch poh-ný, K. gako pohřjžený w nemjrné žádosti pomsty, Vel. w rozkossech ꝛc. versunken; b) in d. Tiefe stürzen, praecipitare; zemětřesenj městečka podwrátilo, a na djle pohřjžilo, Vel.

Pohřjžugi, owal, owati, vorh.

Pohrnu se, fut. nul, nauti, sich häufen, sammeln, strömen, confluere, B. s. hrnu.

Pohrobek, bka, m. Nachwaise, m. posthumus; -bkyně, f. -ma.

Pohrobjm, fut. iti, s pohřbjm.

Pohrom u, m. Sturm, Andrang, m. bey der Belagerung, impetus, oppugnatio, Ryb.

Pohroma, y, f. unglückliches Verhängniß, Schicksal, n. (Hušch, m. D.), fatum, sors sinistra:

pohroma a záhuba na něg při-padla, *Cyr.* 2) Brandmal, *n.* Brandflecken vom Donner.

Pohromadě, *boh.*, *sl.* spolu, *adv.* beysamen, simul, una.

Pohromjm, *fut.* il, iti, niederdonnern, niederstürmen?

Pohrožugi, owal, owati, drohen, bedrohen, minitare.

Pohrozým, *fut. ex.* yl, yti, ein wenig drohen, paulum minari, comminari; 2) bedrohen, objurgare, Mat. 8, 26.

Pohrůžčiwý *a.* voll Drohung, minax: psánj ukrutné a pohrůžčiwé.

Pohrůžka, üblicher pohrůžky, *pl. f.* Drohung, *f.* Drohworte, minae.

Pohubjm, *fut. ex.* il, iti, en, *reg. acc*, verwüsten, devastare, verheeren, depopulari; - benj, *n.* V-stung, V-rung, *f.* vastatio, depopulatio, Verderbung, corruptio.

Pohuckám, *fut.* al, ati, *sl.* s. folg.

Pohůnek, nka. *m.* Kleinknecht, Kleinenke, Unterknecht, Beyknecht, *m.* Nach *R.* Roßbube, *m.* puer equarius; spottweise, Bengel, Lümmel, *m.* stipes.

Pohwizd, u, *m.* i. e. hwizdánj, a) v. Menschen; b) vom Winde.

Pohwizd (Pogwizd), a, *m.* Windgott, bey den alten Slawen, Aeolus. S. *Sauberti de sacrif. Vet. p.* 106.

Pohwizdugi, owal, owati, za někým, jemand nachpfeifen (aus Spott), exsibilare, explodere, *Com.*

Pohybný, *bess.* pohnutedlný.

Pohybowadlo, *a, n.* Bewegkraft, *f.* Bewegwerkzeug, *n.* elater, momentum; b) in der Uhr das Getriebe, *n.* elater, *R.*

Pohybowánj, *n.* Bewegung de Leibes (Commotion), od. eine körperlichen Sache, motus, motio, commotio: činjm sy pohybowánj.

Pohybugi, owal, owati *reg. acc.* bewegen, etwas körperliches in Bewegung setzen od. rühren movere, commovere; b) das Gemüth, d. Menschen, rühren erschüttern, concutere, quatere; eben so trop. pohybowa Wyssehradem -.

II. *rec.* pohybowati se, sich bewegen, se movere, commovere.

Pohynjem, *fut.* nul, *sl.* folg.

Pohynu, *fut.* ul, auti, zu Grunde gehen, (v. vielen), perire interire.

†Poincyanka, *y, f.* zrostlina, poinciania.

†Poiretka, *y, f.* zrostlina, poiretia.

†Poiteowka, *y, f.* zrostl., poitea

Pokál, u, *m.* großer Becher, Pokal, *m.* bancalium, *Cyr.*

Pokáljm, *fut.* el, eti, en, besudeln, inquinare, maculare contaminare, foedare.

Pokaljm, *fut.* iti, s. zakaljm.

II. *rec.* pokaliti se, *sl.* s. pokálat se.

Pokánj, *n.* Buße, *f.* a) Bereuung *f.* poenitentia; b) äußerliche Bußwerke; pokánj činiti, Buße thun, poenitentiam agere wekegné pokánj, Kirchenbuße poenitentia publica.

Pokapám, *fut.* al, ati, beträufeln irrorare, stillando madefacere; 2) *sl. neutr.* (v. vielen umkommen, s. kapám 2), u. od kapem.

Pokárám, *fut. ex.* al, ati, ein wenig strafen, a) ein wenig schelten paulum punire, objurgare

reprehendere; b) ein wenig züchtigen, paulum punire, castigare.
Pokaſſláwám, al, ati, hüſteln, hüsten, tussitare, D.
Pokaupjm, fut. ex. il, iti, aufkaufen, coemere; alles kaufen: giž sy wſſecko pokaupil?
Pokauſſjm, el, eti, en, ü. jn, versuchen, zum Böſen reizen, sollicitare; 2) vexiren, necken, ſeinen Spaß haben, ludere, illudere; - ſſjm, al, ati, fr.
II. rec. pokauſſeti ſe o něco, wagen, verſuchen, tentare, experiri; pokauſſel ſe o to, ſ. pokuſym ſe; fig. anwandeln: pokauſſj ſe o něho zymnice, - wandelt ihn an.
Pokautnj 1. was im Winkel iſt, Winkel-: temnoſti pokautnj opuſtiti.
Pokautnjček, čka, m. lichtſcheuer Menſch, lucifuga.
Pokautný 3. geheim, heimlich, clandestinus, occultus; - ně, adv. - ne, - te; - noſt, i, f. subst.
Pokawád, adv. ſ. pokud, 2).
†Pokaza, y, f. ſ. aukaz.
Pokaždé, adv. jedesmal, allezeit, omni tempore, semper.
Pokazugem, sl. ſ. vkazugi.
Pokazým, fut. ex. yl, yti, žen, impr. pokaz, praes. kazým, verderben, ſchlecht machen, (v. Menſchen u. Sachen), perdere, corrumpere, depravare, (v. Sitten ſagt man: porušiti mrawy.)
II. rec. pokazyti ſe, verderben, ſchlechter werden, perdi, depravari, corrumpi.
Poklad, u, m. Schaß, m. ein Vorrath, v. Dingen, d. man aufhebt, thesaurus, beſonders des Geldes, thesaurus, gaza.
Pokladač, e, m. ſ. podwodnjk: takowý pokladači, genž plátce býti nechtěgj, penjze zapjragj, Vel.
Pokladačký 3. betrügeriſch, Žal.
Pokládám, al, ati, legen, ponere, collocare; pokl. žiwot, - aufopfern, dahingeben, B. vitam ponere; 2) ſ. oklamáwám; 3) rechnen, dafür halten, habere, judicare, ducere: to korunowánj pokládagj léta 14. Vel.; to ſobě za hanbu, za welikau maudroſt ꝛc. pokládá, er rechnet es ſich für eine Schande, große Weisheit an, hoc habet pro re sibi turpi, pro magna sapientia, od. judicat hoc esse sibi turpe, esse magnae sapientiae &c; za zlé pokládati, übel nehmen, übel auslegen, vitio vertere; za těžké ſobě pokládati, ſchwer an etwas gehen, gravari; 4) ſ. podwedu; kupcy, kteřjž ſwé wěřitele pokládagj a vtjkagj, - plátce býti nechtěgj, penjze za jragj, Vel. - ánj, n. verb. pokladánj a pokrytſtwj, Syr. ſ. auch položjm.
II. rec. pokládati ſe, ſich erbieten, profiteri, promtum esse: pokládá ſe, že wſſecko chce, což gednom gemu geſt možného včiniti. Auch mit der Präp. v. u. dem Akkuſ.: w něco ſe pokládati, wek ſe pokládal?
Pokladnice, f. Schaßkammer, f. thesaurus, aerarium; Sparbüchſe, f. numorum conditorium; řemeſlnická p., Handwerkslade, f. etwa arca opificum; p. hliněná, irdene Sparbüchſe, capsula fictilis.
Pokladnj 1. Schaß-: p. komora, Schaßkammer, aerarium, Vel.

D

Pokladnjk, a, m. Schatzmeister; a) bey den Schatzkammern, thesaurensis, od. praefectus aerarii; b) überhaupt praefectus aerarii; neywyšſſj král. pokladnjk, (in Ung.) tavernicorum regalium magister.
Poklaknem, kl, sl. ſ. poklekn̄u.
Poklaſný, ého, m. Oberdrescher, m. Scheueraufseher, horrearius.
(Pokláwám ſe? pokláwala ſe kůže s přjpálenjm, Com. Lab. ſ. ſtr. 37. (scheint ein Druckfehler statt potkáwala zu seyn)?
Poklaudzám, ati, sl. ſ. pokljdjm.
Poklauzám ſe, al, ati, langsam kriechen, schleichen, (gleiten), reptare.
Pokleknu, fut. ex. poklekl, pokleknauti, niederknien, provolvi in genua.
Poklepačka, y, f. Klatscherinn, f. garrula.
Pokleſáwám, al, ati, öfters straucheln, saepius offendere, labi.
Poklések, ſku, m. folg.
Poklésta, y, f. Fehltritt, m. lapsus, 1 Par. 21, 3.
Pokleſlý 3. ein wenig gesunken; pokleſlý ſtaw cýrkwe, K.
Pokleſnjm, fut. sl. ſ. po-kleſſjm.
Pokleſnu, fut. ex. ſl. ſnauti, straucheln, gleiten, offendere, labi. II. rec. pokleſnauti ſe, vorh. straucheln, fehlen, labi, B.
Poklička, y, f. der Deckel eines Topfes, operculum; k tomu hrncy doſti té pokličky, prov. wie der Hafen, so ist der Deckel, dignum patella operculum.
†Pokličnjk, u, m. zroſtlina, thylacium.
Poklid, u, m. přjroťj, n. Anstand, m. dilatio, cunctatio; 2) Aussöhnung, f. Vergleich, m. Friede, m. complanatio, ... mĕgte poklid, l. e pokog...
Pokljdjm, fut. ex. il, iti, ſ... djm 1) 2); 2) viele od. all... richten, multos tollere; ... ſ. pokogjm.
Poklidnj l. liſt, u, m. Anst... brief, m. literae morato...
Poklinkám, fut. al, ati, b... schen, inebriare.
Poklis, ſ. poklések? Haram.
Pokljſta, y, f. ſ. poklések: o... kljſek pozdwihowati.
Pokljzým, yl, yti, sl. poklů... aufräumen, wegräumen, a... vere, amoliri.
Poklona, y, f. Verbeugung, ... clinatio corporis, saluta... auch religiöse Verehrung.
Poklonjm ſe, fut. il, iti, sich ... beugen, corpus inclinare, ... lutare.
Poklop, u, m. Klappe, f. Sch... m. Thüre, f. z. B. des He... dens, des Taubenschlags; ... thür, f. sonst zapadacý dw... D. (mor. wĕko, z. B. na ga... valva; Buttersaßdeckel, m... perculum, R. Brunnende... puteal; Kaſſer, m. ſ. wiký... das Vorschütz bey der Mühl...
Poklopec, pce, m. Vogelsch... Meisekaſten, m. decipula, t... senna; 2) Latz, Hosenlatz, Hosenklappe, f. lacinia.
†Poklopenec, nce, m. zroſtli... eupomatia; auch eudosm... juxta eundem Bercht.
Poklopjm, fut. il, iti, folg.
Poklopugi, owal, owati, umſ... zen (akt.), subvertere.
Poklůpek, pku, m. ſ. poklope...
Pokluſám, fut. ex. al, ati, ... wenig traben, a) vom Pfe... paulisper tolutim ince...

re; b) vom Reiter, paulisper tolutim equitare, vehi.

Pokluzem se. nauti, sl. glitschen, lubricando cadere.

Pokobim se, fut. il, iti, anschnarchen, increpare; pokobiti se na nikoho.

Pokochám se, fut. ex. al, ati, sich ein wenig ergötzen, paululum delectari.

Pokog, e, m. Friede, m. a) wenn kein Krieg ist, od. der Krieg aufhört, pax; pokog udělati, pokog zřjditi a způsobiti, Frieden machen od. stiften, pacem facere, conciliare, componere, conficere; b) Ruhe, z. B. im Lande, Hause, zwischen Eheleuten rc., im Gemüthe rc. pax, otium; deg mi pokog, nech mne s pokogem, laß mich mit Frieden, D. pokoge nedati, keine Ruhe lassen, non missum facere, (pacem non dare), necheg kordu s pokogem, Cyr. deg sobě pokog, laße das, laß ab davon; rušitel pokoge, Friedensstöhrer, Friedensbrecher, turbator pacis; saudce pokoge (pokognj), Friedensrichter, arbiter judex pacalis, Schel.; 2) Zimmer, n. conclave, cubiculum, (diaeta); ženský p. Frauenzimmer, gynaeceum.

Pokogjček, čku, m. dim. Zimmerchen, cubiculum; 2) Ruhe, Friede, pax.

Pokogjk, u, m. dim. v. vorh. 1); mnjšský pokogjk, Klause, Mönchszelle, f. cella.

Pokogjm, il, iti, besänftigen, beruhigen, einschläfern, placare, mitigare: pokogj a ukládá bolenj hlawy, Vel.

Pokogný 3. friedfertig, friedsam, friedlich, pacatus, pacis amans; 2) ruhig, der Ruhe hat, quietus, otiosus, tranquillus; 3) Friedens-: pokogná y wálečnj zpráwa, Cyr. - ně, adv. - te, - te, se, - lle.

Pokogowý, ého, Zimmerwärter?

Pokolenj, n. Geschlecht, n. a) der Inbegriff aller, d. durch Geburt u. Ähnlichkeit zusammen gehören, z. B. der Menschen, Thiere, Fische, Bienen, Hunde, n. genus, gens; b) Gattung, Art, f. genus: sseste pokolenj hub gest rc. Vel. 2) sl. s. rod, progenies.

Pokonnj 1. p-ný 3. ol. & sl. s. poslednj.

Pokora, y, f. Demuth, f. Herablaßung seiner selbst, Erniedrigung, demissio sui, animus demissus od. modestia, auch humilitas; 2) sl. Thur. s. smutek: w pokoře chodit, Trauerkleid tragen.

Pokořjm, il, iti, demüthigen, demüthig machen, deprimere, frangere; b) herabniedrigen?

II. rec. pokořiti se, sich demüthigen, zum Kreuze kriechen, se frangere, se humilem reddere, se demittere, modestum fieri.

Pokornický 3. dim. v. folg. wsselijak se pokornickým ukazuge, K.

Pokorný 3. demüthig, a) v. Menschen, demissus, modestus, auch vermuthlich humilis; b) v. Dingen, z. B. Bitten rc. demissus, modestus, humilis; - ně, adv. demisse, modeste.

Pokosým, fut. ex. yl, yti, sl. abmähen, defalcare, hung. megkaszálni.

Pokosstowáwám, ati, fr. folg.

Pokosstugi, *fut.* owal, owati, ein wenig versuchen.

Pokotjm se, *fut.* iti, sich wälzen; - dolů, hinunter rollen, sich wälzen, devolvi; 2) Junge werfen, v. vielen: owce se pokotily.

†Pokožka, y, *f.* epidermis, *Bercht.*

Pokračugi, owal, owati, fortschreiten, progredi; před se, někam; 2) w něčem, fortsetzen, continuare: p. w djle, ein Werk fortsetzen, opus continuare; 3) s někým, verfahren, tractare, gerere se.

Pokračowánj, *n.* Fortschreiten, *n.* progressio; Fortsetzung, *f.* continuatio; pokračowánj w letopisých, Fortsetzung der Annalen.

Pokrádám, al, ati, folg.

Pokradu, *fut.* dl, dnauti, od. pokrásti, stehlen, furtum, committere, *B.*

Pokragný 3. äußerst, extremus.

Pokrápám, al, ati, tropfen, tröpfeln, (*neutr.*) in kleinen Tropfen herunterfallen, vom Regen, stillare: začjná pokrápat, es wird regnen, denn es tröpfelt schon; - áwám, al, ati, *fr.*

Pokratochwjljm, *fut. ex* il, iti, ein wenig kurzweilen, Kurzweile treiben, paululum jocari.

Pokrautka, y, *f.* Brödchen, pastillus; 2) Aal, *m. D.*

Pokrčemnjk, a, *m.* Schenkläufer.

Pokrčjm, *fut. ex.* il, iti, falten, corrugare; p. čelo, d. Stirne falten; pokrčiti rameny, (*instr.*) d. Achseln zucken, als Zeichen der Bedenklichkeit, Mißfallens ꝛc.

II. *rec.* pokrčit se, s. skrčjm.

Pokrčmám, *fut.* al, ati, *sl.* zusammenknittern, falten, z. B. ein Papier, Leinwand.

Pokrewný 3. verwandt, san[...] ne junctus, *Ryb. Lesck.*

Pokřičjm, *fut.* el, eti, ein w[...] schreien, paululum clama[...]

Pokřidugi, *fut.* owal, owati, [...] den, creta linire, *D.*

Pokrjewka, *sl.* s. pokrýwka.

Pokřik, u, *m.* Lerm, *m.* Gesch[...] *n.* tumultus, rumor; pokři[...] dělati; p. possel o této mě[...] hodě, *Cyr.*

Pokřiknu, *fut. ex.* kl, knauti[...] schreien, zurufen, inclama[...]

Pokrm, u, *m.* Speise, *f.* Esse[...] cibus.

Pokrmjm, *fut. ex.* il, iti, reg[...] ein wenig speisen, zu esse[...] ben, paulisper cibare [...] quem); 2) ein wenig fütt[...] Futter geben, paulisper [...] scere; 2) ein wenig mä[...] paulisper saginare, ping[...] facere.

Pokrop, u, *m.* s. pokropenj.

Pokropjm, *fut. ex.* iti, bespren[...] spargere, adspergere, [...] spergere; -penj, Bespreng[...] sparsio, adspersio.

Pokrow, u, *m.* Decke, *f.* te[...] men, *D.* b) Leichentuch?

Pokrowec, wce, *m. sl.* Dec[...] s. čalaun, koberec.

Pokrstjm, *sl.* folg.

Pokřtjm, *fut. ex.* il, iti, tau[...] baptisare, baptisma im[...] tiri, conferre.

II. *rec.* pokřtiti se, get[...] werden, sich taufen lassen, b[...] tizari.

Pokruta, y, *f.* Kuchen, *m.* [...] den, *m.* libum, *B.* b) Zuckerb[...]

Pokrwnj ꝛ. s. pokrewný, *Ry[...]*

Pokryctwj, bess. pokrytstwj.

Pokrytec, tce, *m.* Gleiß[...] Heuchler, simulator virtu[...] hypocrita.

Pokrytstwj, n. Gleisznerey, f. simulatio virtutis, hypocrisis.

Pokrytý 3. s. zakrytý 2); verstellt, simulatus, fictus, falsus, *Syl.* *B.* pokryté srdce, verh. pokrytá wěrnost, pokryté přátelstwj, -tě, *adv.* te, -cte, -se: p-tě se mjti k někomu.

Pokrywač, e, m. Dachdecker, Deckler, m. tector; 2) bess. pokrywáček, -čka, m. lichtscheuer Mensch, lucifugus, tenebrio; -čka, y, *f.* inn, *f.* -trix; 2) eine Lichtscheue, lucifuga.

Pokrýwám, al, ati, decken, das Dach decken, tegere.

Pokrýwám se, al, ati, sich versteckt halten, latitare; před někým, sich verstecken, abscondere se, *B.*

Pokrywka, y, *f.* *sl.* *Göm.* s. poklička.

Pokud, pokudž, *adv.* soweit als, quousque; 2) so lange, so lange als, quoad, quamdiu; pokudž neyspjsse, je eher, quantocius, Pr. pokudž na mně, so viel an mir, s. gsem; pokudž neywětssj možnost gest; pokudž mu neywice od. neywýse možné gest, soweit nur immer möglich, Pr.

Pokukugi, owal, owati, begucken, besehen, adspicere, *D.*

Pokůrný 3. Rind-, corticalis, z. B. herba, *Berchtold.*

Pokussenj, n. Versuchung, *f.* tentatio: těžké kolotánj a pokussenj mysli; 2) *ol.* s. okus.

Pokussitel, e, *m.* Versucher, Reizer, Schürteufel, *m.* tentator; - lka, y, *f.* - inn, - inn, *f.* -trix.

Pokusým, *fut. ex.* yl, yti, *reg. gen.* leiden, erdulden, ausstehen, pati, perpeti, ferre, perferre: mnoho merdů, nesslechetnosti ꝛc. *Vel.* 2) versuchen, probiren, auf d. Probe stellen, tentare: pokusyti, dobřeli struny nataženy, *R.*

II *rec.* pokusyti se, wagen, d. Dreistigkeit haben, audere: nesmjm se pokusyti promluwit na něg; 2) pokusyti se o něco, wagen, unternehmen, audere: z. B. rem: pokaussel se, port gim odnjti, *Vel.*

Pokuta, y, *f.* Strafe, a) jede Strafe, poena; p. hrdla ztracenj, Lebensstrafe, poena vitae, p. capitis; b) Strafe mit Verlust, mulcta; p. peněžitá od. blos pokuta, Geldstrafe, mulcta numaria, emenda; c) aufgelegte Buße vom Beichtvater, poenitentia; pokuta milosrdenstwj, ?) *Vel.*

Pokutný 3. strafbar, poenalis; pokutná a trestánj hodná wěc, *Vel* pokutné práwo, Strafgericht?

Pokutugi, owal, owati, strafen, punire, auch mulctare; v. einem Verluste, z. B. an Geld, Leben ꝛc.

Pokynu, *fut.* ul, auti, pokýwnu, zakýwám rukau neb hlawau, winken, nicken, nutare, nutum dare: hlawau pokyna, odssel; - nutj, *n.* Wink, *m.* nutus.

Pokynugi, owal, owati, verh.

Pól, u, *m.* der Pol, polus, axis' *Negedly.*

Pol, *adv.* *sl.* halb, semi.

Pola, y, *f.* *sl.* s. polowice, (daher dopoly, wpůly tě přetne ꝛc.); 2) Kopftuch der Weiber.

Poláčka, y, *f.* Pohlinn, Polona; 2) pohlnischer Kreuzer.

Polagka, y, *f.* *sl.* s. poleg.

Polácký, bess. polský.

Polahku, *sl.* langsam, lente.

Polahuhky, *sl.* vorh.

Polák, *a. m.* Pohle, *m.* Polonus; 2) Hosenpauker, *D.*

Polámi, *fut. ex.* al, ati, án, *reg. acc.* zerbrechen, (*act.*), frangere, diffringere, confringere.

II. *rec.* polamáti se, zerbrechen (*neutr.*) frangi, diffringi; 2) sich verheben, sich im Heben verrenken, luxari tollenda re.

Polan, *a, m.* s. Polák.

Polapjm, *fut. ex.* il, iti, en, s. pochytjm; 2) aufraffen, zusammenraffen, erhaschen, colligere, corradere; - Oniby sami rádi wssecko polapili.

Polárnj 3. Polar-, polaris; polárnj působenj, Polarwirkung, (Physik.)

Polaubota, *y, f.* Halbstiefel, *m.* ocrea brevior.

Polaudám se, ati, s. potlaukám se: mezy skáljm a gestynèmi (na paussti) se polaudal, *Cyr.*

Polauhákownice, *f. Vel.* (dieses war viell. kürzer, als hákownice).

Polauhedbáwný, s. polohedbáwný.

Polauhlas, *u, m.* halbhörbare Stimme, vox obtusa.

Polauhlasým, yti, mit halber, niedriger Stimme singen?

Polauhlawj swiňské, halber Schweinskopf, zum Essen zubereitet, sinciput suillum, *R.*

Polauletj, *n.* (bess. polůletj? *Ryb.*) halbes Jahr, semestre.

Polauletnj 1. folg.

Polauletný 3. halbjährig, semestris, (semestralis).

Polauwstý 3. halblautsprechend.

Polauwičný, *Vel.* bess. polowičný.

Polauwozý, *n.* ohniwèdernj sud, *Com.* Fuder, Fuderwein, ein gewisses Weinmaaß, ... leus.

Polauwratj, *n.* Thorflügel, ...

Polazugem, owal, owati, ... Weihnachten u. Neujahr ... dem Wunsche v. Hause zu ... se gehen, wie es d. Kind... thun pflegen.

Pol'e (Polka, y,) *f. sl.* Apoll...

Poldruha, *sl.* s. půldruha...

Poldňa, *sl.* halber Tag, som...

Pole, *n.* Feld, *n.* a) d. Eben... Erde, Fläche, *f.* campu... Acker od. Inbegriff der ... Gefilde, *n.* Flur, *f.* ager, ... gitrnj pole, s. klučenin... poorané pole, Felge, ... ger subaratus; pole sp... Herren- od. Edelmanns... ager nobilitaris, *R.* sw... s. krchow; přes pole od... verreisen, über Land g... peraegre proficisci; by... kde přes pole, *Cyr.* c) Fa... Abtheilung, *f.* z. B. im S... brett, forulus, area: gedn... ho mestu pole, *Com.* d) K... *m.* bellum; do pole gi... Felde gehen, in castra od. ... lum proficisci, ire; pole... w poli ležeti, zu Felde li... bello vacare; e) Schlacht... *n.* locus pugnae, auch c... pus: mnoho gich w poli p... polem přemohli a por... Saraceny, *Vel.* polem se... tati, eine Schlacht lief... pugnam committere; ... obdržeti, das Feld behal... siegen, vincere, superio... discedere, victoriam rep... tare, *Vel.*

Polèjm, iti, *fut.* alles heilen...

Polednagssj, *sl.* s. polednj.

Poledne, *n.* Mittag, *m.* a) d. ... te des Tages, meridies; ...

ledne od. v poledni, zu Mittage od. Mittags, tempore meridiano; w prawé poledne, gerade zu Mittag, ipso meridie; k poledni od. okolo poledne, auch o polednách, gegen Mittag, um Mittagszeit, circa meridiem, circiter meridiem, před polednem od. dopoledne, vormittags, ante meridiem, tempore antemeridiano; od poledne, *sl.* auch popoledni, nachmittags, post meridiem; b) Himmelsgegend, *f.* Süd, Süden, *m.* meridies.

Polednj 1. (bey den Neuern, *comp.* poledněgssj, *superl.* ney-p-ssj), mittägig, zur Zeit des Mittags, meridianus; b) gegen Mittag liegend, z. B. Länder, meridianus, australis; c) was am Mittage ist od. geschieht, meridianus.

Polednice, *f. sl.* (auch *boh.*) zu Mittage herumgehende Hexe, ein eingebildetes Gespenst, das mit dem Wirbel im Staube fliegen soll.

Polednjčko, *a*, *n.* (polednjček, čka, *m.*) Mittagsruhe, *f.* Mittagsschlaf, *m.* meridiatio; polednjčka požjwati, (polednjčkowati), Mittagsruhe halten, meridiari.

+Polednjčkugi, owati, *verb. P.*

Polednugem, owal, owati, *sl.* das Mittagmahl halten, prandere; b) Mittag halten, meridionari.

Poley, e, *m.* Pulen, pulegium, mentha pulegium, *Linn.*; planý p., wilder P., mentha arvensis.

Polegi, *fut. ex.* politi u. polit, *part. pass.* polit, *imper.* polj (poley), begießen, perfundere, rigare, irrigare; begießen, anschütten, perfundere: lekl se, gakby ho wodau polil.

Poléhač, *m.* -čka, *f.* s. postawač.

Poléhám, al, ati, sich hie u. da, sich nach u. nach legen, wie das Getreide; b) bettlägerig zu werden anfangen, kränkeln; s. polehnu.

Polehaučku, *adv. dim.* s. polehku.

Polehčenj, *n.* Erleichterung, a) des Schiffes, Leibes 2c. exoneratio, levatio; v. andern Sachen, levatio; b) was Erleichterung macht, levamen, levamentum, laxamentum.

Polehčjm, *fut.* il, iti, folg.

Polehčugi, owal, owati, mit dem Genit. erleichtern, leichter machen, durch Auspacken 2c. od. entledigen, z. B. ein Schiff, den Leib, exonerare, levare; břicha p., se wyklíditi, sich erleichtern, ventrem levare, *D.* p. swé tesknosti, *Com.* b) leichter machen etwas, *α*) erträglich, reddere leviorem, z. B. d. Last 2c. *β*) thunlicher machen, z. B. eine Sache, reddere faciliorem.

Polehku, *adv.* langsam, nicht schnell, tarde, lente; 2) leise, z. B. gehen, leniter.

Polehnu, *fut. ex.* hl, hnaut, sich legen, z. B. alles Getreide, decumbere.

Polehugi, s. polihugi; 2) faulenzen, pigrari.

Polekám, *fut.* ati, gewöhnlich nur v. Fischen, s. pomru: ryby polekaly, d. Fische sind abgestanden.

Polékňu, *fut.* lekl, knauti, polécy, *part. pass.* polécen, aufstellen, z. B. Netze, tendere plagas: na něho polékli, a do swých tenat ho popadli, *K.*

Polektám, *fut. ex.* al, ati, ein wenig kitzeln, paulisper titillare; - ðwám, al, ati, *fr.* vorh.

Polenj, *n. coll.* Scheite, *pl.*, lignum sectum, ligna secta.

Polénko, a, *n. dim.* v. folg.

Poleno, a, *n.* Scheit, *n.* pars ligni secta.

Polenochugi, *fut. ex.* owal, owati, aus Faulheit liegen od. sitzen, faulenzen, pigrari, dormitare.

Polepſſjm, *fut. ex.* il, iti, *reg. gen.* verbessern, emendare, corrigere: polepſſil Plzenſkým erbu, *Vel.* polepſſiti ſy, sich seinen Zustand verbessern, sortem suam reddere meliorem; 2) *sl.* zum gekauften, z. B. Kirschen ein wenig zugeben, superaddere.

II. *rec.* polepſſiti ſe, sich bessern, resipiscere, *B.*

Polepſſitel, e, *m.* Verbesserer, corrector, emendator; p. chyb, correcter, in der Buchdruckerey? *K*, beſſ. naprawitel (od. naprawčj?)

Poleſnj 1. zum Wald gehörig, sylvestris: poleſnj zwjře, Waldthier, *n.* fera.

Poleſnictwj, *n.* Försterey, Waldbereiterey, *f.* sylvanatus?

Poleſný, ého, *m.*, *sl.* auch hordr, Förster, *m.* praefectus saltus, sylvae, sylvanus, *R.*

Poleti, *obs* ſ. bořjm.

Poletjm, *fut.* il, iti, hinfliegen ꝛc. ſ. letjm.

Poletowánj, *n. verb.* v. folg.

Poletugi, owal, owati, flattern, fliegen, volitare; zas začjná ſnjh poletowati.

Polewač, e, *m.* Gießer, *m.* fusor; 2) Begießer, rigator; - čka, y, *f.* - inn, - inn, - trix; 2) Gießkanne, *f.* nasiterna; 3) *sl.* (na welikunoc), Begießer Jugend zu Ostern, perfus

Polewám, beſſ. als polżwá

Polewačnjk, ſ. poljwačnjk.

Polewka, beſſ. als poljwka

Polezám, ati, ein wenig kri sich schleppen, reptare.

Poležjm, *fut.* el, eti, ein liegen, paululum cubar cere.

Polezu, *fut.* ſ. lezu.

Polhák, u, *m. sl.* Stutz, *m.* pus.

Poljbenj, *n.* Kuß, *m.* Mäul *n.* osculum, basium, svav p. ruky, Handkuß, *m.* os tio manus; p. pokoge, denskuß, osculum paci p. Gidáſſé, Spr.

Poljbjm, *fut. ex.* il, iti, polib, *praes.* ljbám, küße nen Kuß geben, osculari quem, dare osculum (um, svavium) alicui; hо poljbil, *Cyr.*

Police, *f.* Schrank, *m.* z. B Geräthe, scrinium, arm um; 2) od. krancle, Gesim coronis, *D.*

Poliček, čku, *m.* Maulsch Maultasche, *f.* alapa, phus: poliček někomu w ohrfeigen, *Cyr.*

Poličj, *n.* ſwinſké, ſ. pola wj, *R.*

Polička, y, *f. dim.* Schränk *n.* armariolum, scriniun Politſchka, eine St. im Ch Kr. Polic'zka; 3) Politſ eine Stadt in Mähren.

Poljčko, a, *n. dim.* v. pole, chen, *n.* kleines Feld, agel ſ. pálko.

Polikowánj, *n. verb.* ſ. unter folg.

Polikugi, owal, owati, po

bjti, in d. Backen; ins Gesicht schlagen, Maulschellen geben, colaphizare; - Łowánj, n. das Schlagen mit Fäusten über d. Backen, colaphizatio.
Policye, f. Polizey, f. politia, (policia); auřad policye, auřednjk od policye, Polizeyamt, n. Polizeybeamter, m.
Polenko, sl. s. poljnko.
Poljrwám, sl. s. poljwám.
Polihagi, owal, owati, sich oft niederlegen, cubitare; 2) sl. kränkeln, minus valere.
Polykám, al, ati, verschlingen, verschlucken, einschlucken, deglutire: poljká požerablem, K. - ánj, n. s. polknutj.
Polknu, ljkl, bess. poléknu.
Poljnko, bess polénko.
†Polistnjk, u, m. zrostlina, phyllanthus.
†Polistý 3. bifrons, e. g. herba.
Politj, n. verb. v. polegi, politj zubů, Zahnschmelz.
Politowánj, n. verb. v. politugi, Bedauern, n. Bedauerung, f. Mitleiden, n. miseratio, commiseratio, misericordia; politowánj hodný, bedauernswerth, mitleidenswerth, miserandus, commiserandus, commiseratione dignus, miserabilis.
Anm. Politowánj für poletowánj ist unrichtig.
Politugi, fut. owal, owati, reg. gen. bedauern, Mitleid haben, vicem alicujus dolere, miserari aliquem.
Anm. Politugi für poletugi ist unrichtig.
Polityckj 3. politisch, politicus; p-ké vmënj, Staatswissenschaft, scientia politica; - cky, adv. - ce.
Polityk, a, m. Politiker, weltlicher Mensch, politicus: politycy v duchownjcy, Com.
Politye, f. weltliche Regierung: politye a cýrkwe podwrácenj, Com.
Poljwám, bess. polewám, al, ati, begießen, perfundere, rigare, irrigare; pol. hrnce, glasuren, incrustare, polire; 2) einbrennen, einbrühen, das Viehfutter, ferventi aqua perfundere; - ánj n. verb.
Poljwčička, y, f. dim. v. poljwka.
Poljwečnjk, a, m. Schmarotzer, parasitus, Syr. - nice, f. - kau, f. - ta.
Poljwka, bess. polewka, y, f. Suppe, f. jusculum, jus; p. z wody, Wassersuppe, jusculum aquaticum; p. sylj cý, Kraftf., Kraftbrühe, jus roborans; p. kapaná, Haberf. D p. z piwa od. piwnj, Biers., jusc. cerevisiarium; winná p., Weins., j. vineum; p. z mléka; Milchs., j. lacteum; zapražená p., eingebrennte S., j. incoctae farinae; p. z raubenin, Haberschleim, m. j. avenaceum, cremor avenaceus; p. kmjnowá, s. kmjnowice; zelná, s. kysel; p. bobowá, z bylin od. bylinná, chlebowá od. žebračká, hrachowá, scocowičná, z hub, s kraupami, z masa, maučná, z nudlj, syrná, z ryb, z sswestek, z wagec, reyžowá, Bohnen-, Kräuter-, Brod-, Erbsen-, Linsen-, Schwamm-, Graupen-, Fleisch-, Mehl-, Nudel-, Käse-, Fisch-, Pflaumen-, Eyer-, Reißsuppe, jusc. fabaceum, herbile od. herbarum, e pane od. panarium pisiuum, e lentibus, fungi-

mum, ex hallica, carneum, farinaceum, e funiculis farinaceis? caseatum, piscium, e prunis, crocatum, intritum oryzae; p. sedlská (z chleba wřelau wodau politého), s. aukrop; p. čistá, lautere S., j. merum. p. ze slepice, Hühnerſ., j gallinaceum; p. sswábská, schwäbische zerfahrene Suppe. j. svevicum e pane friabili, ovis et carnis liquamine; p. z gečných krup, Gerstenſ. Gerstenschleim, m. j. hordeaceum; wlasstá p., Gift, n. aqua toffana: aby wlasstau poljwkau nakrmen a nawogen nebyl, Vel. čj poliwku gjm, toho pjsničku zpjwati vmjm, prov. Syr. dem man dienet, v. dem spreche man gut, dem sey man ergeben.

Polimkářka, y, f. Suppenweib, n. juscularia.

Polizač, e, m. Näscher, liguritor; - čka, y, f. - inn, f. trix.

Polka, y, f., sl. Polče; 2) s. angesst; 3) s. Poláčka 1) Vel.

Polknu, fut. knauti, s. polikám.

Polknutj, n. Verschlingen, Verschlucken, n. devoratio.

Polkoráb, a, m. sl. Schloßhauptmann, m. praefectus arcis.

Polleta, s. palleta: - celnj, Kram.

†Polichowka, y, f. zrostlina, pollichia.

†Pollka, y, f. zrostlina, pollin.

Pollukni, n. sl. Thur. halbes Lukno, s. lukno.

Polnj 1. was auf dem Felde od. Acker befindlich ist, od. wächst, campester, agrestis; 2) zum Krieg od. Feld gehörig, Feld-, castrensis, bellicus; polnj wůdce, heytman, ležený, trauba sc.

Polnička, y, f. plané gabloň neb hrusska, Holzbirnbaum, Hagapfelbaum, m. pirus, pomus agrestis; 2) das Obst da

Polnjk, a, m. Flurschütze, m. custos agrorum.

††Polnost, Felder?

Pologitro, a, n. halbes Joch, semijugerum, R.

Poloh, u, m. al, ol. & mor. Entbindung, f. Gebähren, n. partus: přissla do polohu, ležj polohu sc.

Poloha, y, f. (ol.) Lage, f. situ Hus'wkowsky, ex MS. Sleidan s. položenj.

Polohedbáwj, n. Halbseide, f. semisericum, (od. subsericum

Polohedbáwný 3. od. - nj 1. halbseiden, subsericus.

†Polohlasnice, f.? semivocal (litera); - čný rým, k. p. chr krt. Puchm.

Polokolkugi, owati, Circumflex machen?

Polokruh, u, m. s. půlkola, D.

Pololánjk, a, m. Halblöhner, Halbhüfner, etwa semihubarius.

Pololetnj, s. polauletý.

Pololidé, pl. Halbmenschen.

Polominulý čas, halbvergangene Zeit, (Gramm.) imperfectum, Ziegler.

Polomrtwý 3. halbtodt, semivivus.

†Polonitnjk, u, m. zrostlina pleurandra.

Poloobláuk, u, m. Halbbogen m. hemisphaerium, R.

Poloobuwka, y, f. s. pantofel, R

Poloostrow, s. poloſtrow.

†Poloslowce, n. Partizip, n. participium, Ziegl.

†Poloslowj, n. vorh. Rautenkranz

Polostrow, s. půlostrow, D.

Polosudj, n. Halbfaß, n. etwa semivas.
Polowic, e, f. folg.: za bruhau polowic, Kram.
Polowičátný 3. s. polowičný: polowičátnj a wlažnj křestiané, K.
Polowice, f. Hälfte, f. dimidium, dimidia pars, auch medium; - čka, y, f. dim.
Polowičné, ého, n. sl. s. saurzice.
Polowičný 3. n. - nj 1. halb, semi: polowičný bratr, Halbbruder, semifrater, frater non germanus.
Polowka, y, f. (polowánj), sl. Gm. Jagd, f. venatio.
Polowlasem, adv. sukno polowlasem česati, zur halben Wolle überrauchen, - mediam lanam tenus, R.
Polozakrytý 3. halbgedeckt, z. B. Wagen, semitectus.
Položenj, n. Legung, f. z. B. einer Sache an einen Ort, positio, collocatio; 2) Lage, f. d. Art, wie ein Ding liegt, einer Landschaft, Stadt, eines Gartens, Hauses 2c. situs; 3) Satz, m axioma, atis), n. thesis: z. B. hlawnj položenj, Grundsatz, principium, D.
††Položenka, y, f. Satz, Redesatz?
Položjm, fut. ex. il, iti, en, legen, machen, daß etwas wo zu liegen komme, ponere, collocare; základ p., den Grund legen, z. B. zum Gebäude, ponere, (jacere) fundamenta rei alicujus; cýle, s. wytknu, žiwot; 2) den položiti, einen Tag ansetzen, bestimmen, dicere, constituere diem; 3) sněm položiti, mit od. ohne dat. pers. einen Landtag ansetzen, ausschreiben, comitia indicere; 4) ohěň položiti, Feuer unterlegen, anzünden, z. B. eine St. incendere, Vel. položjm! na gednu hystoryi, i. e. napjšj, Vel. 5) verderben, niederreißen, demoliri: položil a zbořil zdi okolo města; město popelem položiti, einäschern -, exurere, in cineres redigere, Vel. 6) nieder machen, sternere; položil nepřátel přes sto tisýc, Vel. negpředněgšj bogowniky položiti; 7) dafür halten, achten; habere, reputare: učenj gegich potupil a za nic položil; položil ge za šselmy a zlopowěšné, Vel. lež se nemůže položiti za prawdu; něco sobě za málo p., wenig achten, geringschätzen, vilipendere, K. za směti a powrhel položils to; za nic položil, Cyr.
II. rec. položiti se, sich legen, z. B. ins Bette, auf d. Erde, ponere (collocare) se, decumbere; spát se položiti, sich schlafen legen, decumbere dormiendi causa, auch ire cubitum; bytem se položiti, ein Quartier, eine Wohnung beziehen, hospitium sumere; na ruce Božj se položiti, sich ganz Gott anvertrauen, Com.; 2) a) mit, b) ohne dem Wort polem, sich lagern, castra ponere, metari; c) položiti se s wogskem, dasselbe.
Položitý 3. abhängig, abschüssig, declivis, devexus; - tost, i. f. Abschuß, m. Abhängigkeit, z. B. des Daches, Hügels, declivitas, devexitas.
Položnice, f. s. šestinedělka.
Polska, y, f. so hieß ehedem Schlesien, als es zu Pohlen gehörte, Vel.

Polsko, a, n. das Land Pohlen, n. Polonia.
Polský 3. pohlisch, pohlnisch, Polonicus; -sky, po p-sku, adv. -ce.
Polsstář, e, m Polster, n. pulvinus, torus; 3) Kelter? prolum in torculari, sl. kňaz; 3) p. pod kantry, hölzerne Pölster der Läger, pulvini lignei, R. radnj polsstář, (fig.) gekž na radnj polsstář dosednau -, Vel. 4) fig. na měkkém polsstáři nadége odpočjwati; polsstáře podkládati, schmeicheln, adulari, Com.
Polsstáček, čku, m. dim. s. polsstářjček; b od. bějsko, Bausch, m. Bäuschlein, halbrunde Erhöhung, sinus, D Compresse? bey Wundärzten, penicillus.)
Polsstářjček, čku, m. dim. Pölsterchen, m. pulvillus.
Polt, u, m. wepřowý, od. polt slanin, auch polta, y, f. Speckseite, succidia, ae, f. R. polon. polec', russ. polot.
Poltjm, il, iti, (rozpoltjm), entzwey hauen, dissecare.
Poltrubj, n. Teichröhre, f. canalis piscinae, R.
Polturák, u, m. sl. halber Poltraken, Münze, insgemein, media poltura.
Poluda, s. obluda: nočnj poluda.
Poludnje, n. sl. s. polednj.
Poludňugem, sl. s. poledňugem.
Polugem, owati, sl. jagen, venari.
Poluxe, f. sl. Polyxena, der Nahme; -xka, y, f. dim.
Polutugem, sl. s. politugi.
Poluwačka, sl. s. polowka.
Polůwka, s. polowka; b) boh. Hälfte?
Polyněk, sl. s. pelyněk; panenský polyněk, sl. römischer Wermuth, Frauenwermuth, m. hung. bárány-ürön, Lat. Fl. Poson.
Pomahač, e, m. Gehilfe, m. adjutor, socius; -čka, y, -kyn, f. -trix, -ia.
Pomáhám, al, ati, s. pomohu.
Pomakám, fut. ex. al, ati, wenig greifen, berühren, besten, paululum tangere, contrectare, attrectare.
Pomaličku, adv. dim. folg.
Pomalu, adv. langsam, nicht schnell, tarde, lente; 2) gemach, sachte, leniter. pedetentim
Pomám, s. pomégi.
Pomámenec, nce, s. posetilec.
Pomámjm, v. vielen, s. mámj
Pomastjm, fut. s. mastjm.
Pomatenec, nce, m. im Kopfe verworren, delirus, confusus.
Pomatený 3., posetilý, irre, delirus, confusus: - ně, adv. -e p-ně mluwiti, irre reden, delirare in loquendo.
Pomásti, s. pomatu.
Pomatekjm se, fut. il, iti, (besser als pomatjm se), der Mutter nacharten, referre matrem.
Pomatjm se, vorh.
Pomatu, sl. pomatjem, fut. ex. tl, pomásti, verwirren, confundere.
†Pomaučenec, m. zrostl., aletri
Pomaunjm, fut. besudeln?
Pomazánj, n. Salbung f. unctio, poslednj p., d. letzte Öhlung, extrema unctio; 2) Beschmieren, n. Beschmierung, f. unctio, perunctio, obductio;
Pomazanice, f. Butterwecke, f. (Butterweck, m.), massa butyri oblonga.
Pomazánka, y, f. Anstrich, m. linimentum; střjbrná na radnj pomazánka, R. 2) kleine Butterwecke, vorh.

Pomazaný 3. part. vom folg.
Pomazati, fut. ex. zal, zati, zán, impr. pomaž, beschmieren, illinere, perlinere, obducere; inducere, ungere, perungere, auch wenn es eigentlich besudeln ist, foedare, inquinare, maculare; 2) salben, ungere, inungere.
Pomazgi, owal, owati, fr. v. dem vorh.
Pomčjm. fut. ex. il, iti, berücken, verstricken, fangen, illaqueare, irretire, R.
Pomel. i, f. Sprenkel, m. pedica, tendicula.
Pomecy, tal, s. pometám 1).
Pomégi, fut. ex. pomél, (Com. pogmél), pomjti, reg. gen. eine kleine od. lange Weile etwas haben; na krátký čásek pomél sem práce.
Pomege. s. pomyge.
Pomegný 3. Spülicht-, p-ný Kopel, Spülschaff, n. Gosse, eluacrum, labrum.
Pomelí, sl. pomelem. mlel, mleti, fut. ex. aufmalen, commolire.
Pomeljm, lil, liti, sl. zerbröckeln, comminuere.
Pomén, i.e. po méně, in geringerem Maaße, in kleinerer Anzahl: poměň se na auřady třeli, Vel.
Poménka, y, f. zrostlina, myosotis?
Pomérám, fut. ati, sl. abmessen, vieles od. alles, emensurare.
Pomérjm, sl. s. smjřjm.
Pomerulka, y, f. zrostlina, pomerulea.
Pomesynat y, f. Apfelsiene. Pomesine, f. malum aurantium Sinense; b) Baum n. citrus aurantium Sinense, Linn.
Pomesstám, fut. ex. al, ati, ein wenig verweilen, verziehen, paulisper morari, commorari
Pometám, fut. ex. al, ati, sl. wegwerfen, abjicere; 1) sl. mißgebähren, v. Thieren, abortum facere.
Pométi, s. pomégi.
Pometlo, sl. ometlo, a, n. Besen, m. ein strohener Wisch, womit der Backofen ausgekehrt wird, Kehrwisch, m. scopae; a) mor. Kehrbesen, m. scopae.
Pometlák, e, m. Besenbinder, vinctor scoparum.
Pomeznj 1. d. Gränze betreffend, an der Gränze liegend, angränzend, limitaneus, collimitaneus: králowstwj Izraelským p-nj, K., město p., Gränzstadt.
Pomezý, n. Gränze, f. limes.
Pomjchám, ati, praes. vermischen, commiscere, confundere.
Pomjchám, fut. ssel, sseti, vorh.
Pomjessám, fut. al, ati, sl. mischen, permiscere.
Pomjgim. el, eti, s. pominu.
Pomigitedlný, s. pominutedlný.
Pomilugi, fut. owal, owati, vorh. eine Weile, (eine Zeit lang) lieben, aliquamdiu amare.
Pominu, fut. ex. ul, auti, (neutr.) a) vergehen, evanescere; b) verstreichen, v. der Zeit, elabi, praeterlabi, praeterire, decurrere, 2 (act.) mit dem Genit. α) übergehen, vorüber, vorbeygehen, praetermittere, transmittere, praeterire, B. pominauti se odsluhowati Cyr. -unterlassen; mlčením p., mit Stillschweigen übergehen, silentio praeterire; β) nicht achten, zurücksetzen, verachten, spernere: rozkazu cýs. w nécem pominauti; γ) verlassen, de-

serere: hněw ho pominul,
Vel. mladá horkost ho pominula.

II. *rec.* pominauti se smyslem (s smyslem, rozumem, paměti), v. Sinnen kommen wahnsinnig, am Verstande verrückt werden, mente capi, Pr. 8) M. (-pominu a): bodag sy sa pominum! pereas!

Pominulý 3. s. minulý.

Pominutedlný 3. vergänglich, fluxus, caducus, fugax, fragilis; -nost, i, *f.* -keit, *f.* fluxa ratio, conditio, fragilitas.

Pominutj, *n.* v. der Zeit, Vergehen, Verschwinden, *n.* b) übergeben, *n.* praeteritio; c) v. smyslem, Wahnsinn, *m.* delirium.

Pomjtám, al, ati, wegwerfen, abjicere; 2) verachten, spernere: pomjtati někým.

Pomknu, -se, *fut. ex.* ul, auti, s. pomykám, -se.

Pomknám, ati, *sl.* verb.

Pomláska, y, *f.* Ostergabe, *f.* in Böhmen, am Ostermontag, für Kinder, donum paschale.

Pomlaskáwám sobě, s. mlaskám, 2).

Pomlátjm, *fut. ex.* il, iti, cen, eine Weile dreschen, aliquamdiu triturare; 2) todt schlagen, v. vielen od. allen, occidere; 2) zerdreschen, triturare, triturando minuere, Iz. 41, 16.

Pomlauwám, al, ati, nachreden, verleumden, falso criminari, detrahere de alicujus fama, (diffamare); -ánj, *n.* s. pomluwa.

Pomlčjm, *fut. ex.* el, eti, ein wenig schweigen, paulisper tacere, silere.

Pomlčky, *adv.* still, ohne Geräusch, tacite, in silentio.

Pomlčjti, pomlčet, s. pomeli.

Pomlkáwám, al, ati, eine We
schweigen, tacere.

Pomlčky, á, *pl.* s. pomlčky.

Pomluwa, y, *f.* Nachrede, Ve
leumdung, *f.* criminatio fa
sa, obtrectatio.

Pomluwač, e, *m* Verleumde
criminator mendax, obtr
ctator; -čka, y, *f.* -inn, *f.* - tr
- ax, - trix.

Pomluwjm, *fut.* il, iti, eine We
le reden, aliquamdiu loqu
diskuriren, colloqui, serm
cinari, sermonem conferr
2) s. pomlauwám.

Pommáda, y, *f.* Pomade, *f.* c
monia, ae, *f.* unguentum m
linum? *R.*

Pomnikwas, *a, m.* Mannsnahm

Pomnu, *fut. exact.* něl, nět
imper. pomni, gedenken, s
erinnern, reminisci, reco
dari, meminisse: pomni n
mne, Vergißmeinnicht, (Blum

Pomoc, y, *f.* Hilfe, *f.* Hilfsmi
tel, *n.* Hilfsquelle, *f. D.* prae
sidium, adjumentum, subs
dium, suppetiae (arum)
opis (ops); Beytrag, *m.* Be
hilfe, *f.* symbola, subsidium

Pomocnjk, *a, m.* Gehilfe, *m.* ad
jutor, socius; Helfer, adjuto
auxiliator; - nice, *f.* - inn,
- trix, - ia; -inn, *f.* -trix, -tri

Pomocný 3. s. nápomocný; h
hilfleistend, conducibilis; t
woda mi ge pomocná
zdrawj.

Pomodljm se, *fut.* s. modljm s

Pomodralý 3. bläulich, subcae
ruleus: - lost, i, *f. subst.*

Pomohu, *fut. ex.* mohl, mocy
helfen, juvare; někomu pomo
cy z swěta, s. zabigi, *Syl.* něko
mu na nohy p., unterstützen

befördern, juvare; předivně mu ſſtěſſj na nohy pomáhá, Vel.

Pomořan, a, m., nom. pl. Pomořané, Meer-Küſtenbewohner, accola maris; 2) ein Pommer, Pomeranus; -nka, y, f. -inn, accola maris; 2) -inn, f. -na.

Pomoranč, e, m. pomorančj, Pomeranze, f. pomum aurantium: 2) Pomeranzenbaum, m. malus aurantia, od. aurantium od. citrus aurantium, Lin. -čowý 3. z. B. kwět, Pomeranzenblüthe, f. flos pomi aurantii; -čnice, f. Pomeranzenweib.

Pomordugi, fut. viele morden.

Pomořj, n. d. Gegend, das Land am Meere, Küſtenland, n. Seeküſte, f. Seeſtrand m. Seeland, n. ora, od. ora maritima; 2) das Land Pommern, Pomerania.

Pomořjm, fut. ex. il, iti, tödten, viele od. alle, enecare; pán nejſſlechetnějſſj pomořj.

Pomořko, a, n. sl. ſ. pomořj 2).

Pomořſký 3. am Meere liegend od. wohnend, maritimus; měſto p-ké, Seeſtadt, civitas maritima, K. 2) v. Pommern, Pomeranus; knjže Pomořſké, Vel. Grbowé Pomořſſtj, Vel.

Pomory, f. pl. ſ. Pomořj.

Pompa, y, f. Pomp, m. pompa, Kram.

Pomrálá ſe, kalo, kati ſe, ſich ein wenig wölken, paulum nubilare.

Pomrſkám, al, ati, ſ. pomrſſtjm.

Pomru (ru), pomřeš, fut. ex. el, eti, ſterben, v. vielen od. allen, mori: děti mi pomřeli.

Pomrſſtjm, fut. ex. il, iti, hauen, mit einer Peitſche, percutere, flagro admonere.

II. rec. pomrſſtiti ſe, ſich antreiben, stimulos sibi addere.

Pomrwa, y, f. mor. ſ. mrwa 2).

Pomrwjm, fut. il, iti, ſ. pohnojjm, D. 2) ſ. mrwjm 1) 3).

Pomrwnoſt, i, f. mor. ſ. mrwa 3).

Pomrznu, erfrieren, v. vielen.

Pomſta, y, f. Rache, f. vindicta, ultio; ſ. auch příčinjm.

Pomſſtěnj, n. Übung der Rache, Rächen, n. vindicatio.

Pomſtjm, fut. ex. il, iti, rächen, vindicare, ulcisci; toho ſe wrchowatě pomſtil, Vel. pomſtj mne nad protiwnjkem mým; zuweilen cum gen. rei, auch za něco, vindictam sumere de-: geſtli mu křiwdu ſwau poručjš, může tě pomſtiti, K.

II. rec. pomſtiti ſe, ſich rächen, vindictam sumere; zuweilen cum gen. rei: pomſtil ſe té potupy, Vel.

Pomſtitedlný 3. was man kann, od. was ſich läßt rächen, ahndbar, vindicabilis; woſt, i, f. -keit, f. -litas.

Pomſtiwý, ſ. mſtiwý.

Pomůcka, y, f. dim. v. pomoc.

Pomyge, j, f. pl. Spülicht, n. eluvies; zlatnické pomyge, Spülwaſſer der Goldſchmiede; -gný 3. ſ. pomegný.

Pomykám, al, ati, rücken, (act.) movere; pomykati někým, ſ. poſtrkati, K.; -bljže, anrücken, admovere.

II. rec. pomykati ſe, rücken, (neutr.) moveri.

Pomyſljm u. pomyſljm ſy, fut. ex. il, iti, denken, gedenken, cogitare.

Pomyſſlenj, n. Gedanke, m. cogitatio; co gen k pomyſſlenj, wſſecko má, alles Erdenkliche;

gé bych mu wšimá pomyšlenj, ich thäte ihm alles Erdenkliche zu gefallen; b) Bedenken, n. consideratio, recogitatio; (má toho s pomyšlenj, er muß es überlegen, od. da hat er was zu überlegen? Com.)

Pomyšlený 3. gedacht: s pomyšlenau toho maye, abych se sam kdy wjc wráceti měl, nur zu sehr den Entschluß fassend, nimmer rc.

Pomýšljm, el, eti, praes. s. pomyšljm; pomýšljm na to žiwě, ich denke daran lebhaft, stark, K.

Pomýtko, a, n. s. keka.

Poň, sl., ol. poně, s. aspoň.

Ponadž, obs. s. pokudž.

Ponáhljm, sl. ponáhlám sa, s. náhljm, pospjchám.

Ponaprawjm, fut. ex. iti, folg.

Ponaprawugi, owal, owati, ein wenig berichtigen, tantisper emendare, corrigere; b) ausbessern, sarcire, B -enj, n. verb.

Ponařjkám, al, ati, ein wenig klagen, seine Unzufriedenheit äußern, paulisper queri, conqueri.

Ponarozsýpám, fut. ati, sl. vieles hie u. da verstreuen.

Ponášam sa, ati, sl. cum dat. pers. höhnend nachäffen, fastuose, irrisorie repraesentare verba et gestus alicujus, ludificare.

Ponašsky, adv. sl. nach unserer Art, more, ritu nostro fandi, agendi, more patriae nostrae.

Ponatahugem, fut. owati, sl. alle aufziehen, z. B. Seiten.

Ponaukač, e, m. Anreizer, concitator; -čka, y f. -inn, f. -trix.

Ponaukám, al, ati, (ol. ponauceti), antreiben, ermahnen, anreizen, incitare, admonere -ánj, n. Antreibung, admon tio, impulsus.

II. rec. ponaukati se, sl. si antragen, offerre se.

Ponawrátjm se, fut. il, iti, wi der kommen, redire.

Ponawrhu, s. nawrhu: tol nám toliko trochu (w swé ř ti) ponawrhl, Cyr.

Ponawrženj, s. nawrženj 2).

Ponawržený 3. part. entworfe designatus, adumbratus.

Ponazeytři, s. nazeytři, R.

Ponděláyšj 1. sl. montägig.

Ponděle, f. ponděleck, lka, m. po dělj, n. (v. po-neděle), Monta m. dies lunae.

Ponebj, n. Stock, m. Stockwer n. Geschoß, n. tabulatum, co tignatio; swrchnj aneb hore šj ponebj, Oberstock, m. ta superius, c. superior; selten 2) Baldachin, m. der Himm zum Tragen, Traghimmel, un bella, umbraculum; 3) ob dem Bette, pavimentum, B

Ponechám, fut. al, ati, reg. gen eine Weile lassen, zurück lasse per aliquod tempus reli quere.

Poněktery 3. sl. s. některý.

Poněkud (poněkad), adv. gewi sermassen, einigermassen, qu damtenus, quadantenus.

Poněmčjm, fut. il, iti, deuts machen, germanisare: čeština poněmčiti.

II. rec. poněmčiti se, s. zněm čjm se, Neg.

Ponenáhlu, s. poznenáhla, K.

Ponesu, fut. s. nesu; 2) trage leiden, tolerare: muku okru nau ponese.

Poneswadřjm, fut. s. neswadřjm

†Ponětj, n. Begriff, m. notio? Jun

Poněwadž, conj. weil, wenn es eine Ursache anzeigt, quia, quoniam.

Poněwjerám se, ati, sl. hin u. her schleichen, oberrare, russ. ponyrjajuti, 2 Tim. 3, 6.

Poněyprwé, poneyprw, adv. zum erstenmal, primum; 2) anfangs, initio: poneyprw wssem se to ljbilo.

Pojímecý moc, Vorstellungs-Vermögen? Jungm.

Poněkám, obs. s. mjgjm.

Ponjžení, n. Demüthigung, z. B. jemands, depressio, coërcitio &c. - seiner, sui, auch demissio sui.

Ponjžený 3. demüthig, unterthänig, demissus, modestus, humilis; ponjžený služebník, sl. gehorsamster od. unterthäniger Diener (Gruß); - ně, adv. - se, - ste; ponjženě děkugi, ich danke unterthänig od. -nigst; -nost, i, f. Demuth, Herablassung, f. seiner selbst, Erniedrigung, demissio sui, animus demissus od. modestia, auch humilitas.

Ponjžjm, fut. il, iti, en, mit dem Genit. folg.

Ponjžugi, owal, owati, reg. gen. demüthigen, demüthig machen, deprimere, frangere: ponjžili duffj swých, B.

II. rec. ponjžowati se, sich demüthigen, se demittere, se frangere, se humilem reddere, modestum fieri, (insg. se humiliare).

Ponocná, é, f. des Nachtwächters Weib, conjux, uxor, marita vigilis nocturni.

Ponocný, ého, m. Nachtwächter, vigil nocturnus.

Ponocugi, owal, owati, d. Nachtwache halten, vigilias agere.

Ponos, u, m. sl. s. stjžnost.

Ponosugi se, sl. sich beschweren, klagen, Klage einlegen, conqueri, queri.

Ponowjm, fut. iti, sl ausbessern, reparare, renovare, redintegrare.

Pont, Pontus, gen. Pontu, Pontus, Pontus, Cyr.

Ponožka, y, f. ol. ofydlo nožní.

Ponůcka, y, f. Nachtwache, f vigilia, vigiliae nocturnae; ponůcku držeti, s. ponocugi.

Ponukač, e, m. Antreiber.

Ponuknu, fut. ex. ponukl, knauti, imper. ponukni, reg. gen. anreizen, concitare, incitare, instigare, excitare, impellere, irritare.

Ponuknutj, n. Anreizung, f. Anreizen, n. concitatio, incitatio, instigatio, irritatio.

Ponawa, y, f. sl. Wagentuch, n. (grosses Tuch v. grober Leinwand), velum currus; russ. ponjawa, croat. ponyawa.

Poobědnj 1. nachmittägig, pomeridianus, postmeridianus; poobědnj hodiny we hrách trawiti.

Poobědugi, owal, owati, das Mahl gehalten haben, pransum esse, B.

Poobědwám, fut. al, ati, ein wenig zu Mittag essen, paululum coenare, prandere.

Poobgedám, ati, sl. alles umessen, v. allen Seiten abnagen, circumrodere, derodere.

Poobjrám, fut. al, ati, alles abklauben, omnia decerpere.

II. rec. poobjrati se, sich abklauben, ab isen, colligere, decerpere de se; 2) s něčjm, sich ein wenig abgeben, beschäftigen, mit etwas, tractare.

Poobláupjm, *fut. ex.* il, iti, ein wenig abschälen, decorticare, *B.*

Pooblewjm, *fut. ex.* il, iti, ein wenig nachlassen, nicht mehr so heftig seyn, z. B. d. Kälte, der Schmerz, paululum remittere od. se remittere.

Poobrátjm, *fut. ex.* il, iti, een, ein wenig umkehren, umwenden, vertere, invertere, convertere.

II. *rec.* poobrátiti se, sich ein wenig umkehren, umwenden, se paululum vertere.

Poodchowám, *fut. ex.* ein wenig auferziehen, educare, enutrire.

Pooddáljm, *fut. ex* il, iti, ein wenig entfernen, aufschieben, differe: smrti cýle pooddáliti.

Pooddechnu, *fut. ex.* chl, chnauti, ein wenig rasten, sich erholen, respirare; *Vel.* - nutj, *n.* kleine Rast, Erhohlung, *f.* respirium.

Poodegdu, *fut. ex.* ein wenig weggehen, fortgehen, paululum abire, decedere.

Poodegmu, *fut. ex.* gal, gjti, abnehmen, erleichtern, alleviare: poodegme nařjkánj mého poštel mé, *B.*

Poodepru, *fut. ex.* el, eti, ein wenig widerstehen, resistere: w tom mu málo poodeprel.

Poodewru, s. pootewru.

Poodkládám, al, ati, folg.

Poodložjm, *fut. ex.* il, iti, ein wenig weglegen, hinweglegen, paulisper ponere, deponere; 2) ein wenig aufschieben, bis zu einer andern Zeit verschieben, paulum, paululum, paulisper differre, proferre, prolatare, extrahere.

Poodpočinu, *fut.* nul, nauti, ein wenig ruhen, requiescere.

Poodřezáwám, *fut. ex.* al, abschneiden, abscindere; s[...] komu wšecky auškoky, z[...] sly poodřezáwati.

Poodrhám, s. odrhám.

Poodrostu, s. odrostu; - tlý

Poodsadjm, *fut.* il, iti, ein [...] weiter setzen, amovere: [...] žiwobytj swého poodsadi[...]

Poodsednu, *fut. ex.* il, iti, ei[...] nig fortrücken, sich ein [...] weiter setzen, amoveri.

Poodstaupjm, *fut. ex.* il, iti [...] wenig abtreten, wegtreten, [...] lisper abscedere, seced[...]

Poodstrašjm, *fut.* il, iti, ein [...] nig abschrecken, deterrere

Poodtáhnu, *fut. ex.* táhl, [...] hnauti, tažen, ein wenig [...] weg ziehen jemand od. e[...] paululum abstrahere; [...] ein wenig wegbegeben, pa[...] lum abire, discedere.

Poodtahugi, owal, owati, [...]

Poodtrhnu se, *fut.* hl, hn[...] ein wenig bey Seite gehen[...] cedere, *B.*

Poodwjrám u. pootwjrám[...] pootewru.

Poohlednu se, *fut. ex.* sich[...] wenig umsehen, circumspic[...]

Pookřegi, *fut.* il, iti, sich ein[...] nig erholen, recreari, *B.*

Poonemocnjm, *fut.* ěl, ěti, [...] werden, v. vielen od. allen.

Poopjerám, *fut.* ati, *sl.* au[...] schen, alles od. einiges; 2) [...] lehnen, alles od. einiges.

Poopučám se, *fut.* ati, *sl.* zer[...] zen, d. Reife verlieren, v. [...] rern.

Poopustjm, *fut. ex.* il, iti, [...] wenig od. eine Zeitlang [...] od. fahren lassen, remitt[...] poopustiti strach.

Pootewru (ru), u. poodew[...]

fut. ex. wřel, wřjti, wřen, u. wřjn, ein wenig aufmachen, öfnen, paululum aperire, patefacere, pandere: pootewřjti oči, *fig. K.*

II. *rec.* pootewřiti se, ein wenig aufgeben, sich öfnen, v Fenstern, Thüren rc. paulum aperiri, patescere.

Pootrhám, *fut. ex.* al, ati, alles abrupfen, decerpere.

Pootwjrám, *fut. sl.* s. zotwjrám.

Poozhřjm, *fut. ex.* il, iti, en, mit Rotz beschmutzen, besudeln, muco maculare, commaculare, inquinare, foedare.

Pop, a, m. russischer, (auch heidnischer) Priester, etwa popa; b) verächtlich Pfaff, sacrificulus, popa: pohanſſtj popi, *Com.*

Pooznámjm, s. oznámjm, *Com.*

Popadám, *praes.* al, ati, fassen, ergreifen, anfassen, ertappen, erwischen, capere, prehendere, apprehendere, comprehendere, arripere; 2) anfallen, angreifen, befallen, z. B. eine Krankheit, invadere: křeč mě popadá do prsu; 3) ducha od. duch (*K.*) pop. Athem holen (schwer), ducere spiritum od. spirare; 2) *fut.* fallen, v. allen, collabi: wſſecy na zem popadali.

II. *rec.* popadati se, *sl.* Ritzen bekommen, aufspringen, z. B. d. Haut: ruky sa mu popadaly.

Popadám, *praes.* al, ati, *sl.* ein wenig u. oft fallen; 2) erwischen, v. allen, arripere.

Popadnu, *fut. ex.* dl, dnauti, *part. pass.* den, *imper.* popadni, fangen, greifen, erwischen, nehmen, prehendere, arripere; někoho za hrdlo p., beym Kragen (Hals) fassen, břitwu p.

Popálenina, y, *f.* Brandschaden, *m.* Brandwunde, *f.* ambustum.

Popáljm *fut. ex.* il, iti, en, mit dem Genit. viel verbrennen, comburere, concremare; 2) mit dem Akkus. a) alles verbrennen, comburere, concremare: b) stark, an vielen Örtern verbrennen, mit Feuer, durch übermäßige Hitze verletzen, vehementer adurere.

II. *rec* popáliti se, sich stark, an vielen Örtern verbrennen, mit Feuer, durch übermäßige Hitze verletzen, vehementer, valde uri, aduri.

Popalugi, owal, owati, *verb.*

Popásám, al, ati, s. popasu.

Popásnj 1. bis zu den Hüften reichend: pop. kabát, Wamms, *n.* tunica.

Popasu, *fut. ex.* pásl, pásti, ein wenig weiden, z. B. das Vieh, d. Schaafe, auf der Wiese rc. paulum (paulisper) pascere; fig. oči na něčem, *K.*

II. *rec.* popásti se, ein wenig weiden, auf der Weide fressen, paulum pasci.

Poratřjm, *fut. ex.* schauen, Rücksicht nehmen, adspicere, respicere, *B.*

Popauſſtjm, ěl, ěti, s. popuſtjm.

Popauzenj, *n. verb.* v. folg.

Popauzým, el, eti, *reg. gen* s. popudjm: popauzý k hněwu matky swé, *B.*

Popchnem, *fut. sl.* s. pjchám.

Popel, a, *m.* ein böhm. Name.

Popel, a, u. e, Asche, *f* cinis; giſkrnatý p., glimmende Asche, favilla; popelem lehnauti, zur Asche niederbrennen, in cineres converti; zůſtati na popeli, *prov.* den Korb bekommen, herus uxore excidit.

Popelák, u, m. Aschenfaß, n. cinerarium.

Popelář, e, m. Äschner, Aschenbrenner, ustor cinerarius; 2) Aschenhändler, m. der d. Asche sammelt, cinerarius; -řka, y, f. inn, -inn, f. trix, -ia, -ria; -řčin, a, o, adj. poss. der Äschnerinn gehörig ꝛc.

Popelatý, sl. popelastý 3. aschfarbig, cinereus, cinericius; popelatá barwa, s. barwa.

Popelawý 3. vorh. D.

Popelec, lce, m. Aschermittwoch, m. dies cinerum.

Popelečnj 1. -ný 3. den Aschermittwoch betreffend.

Popelečnjk, u, m. s. popelnjk, u., m.

Popelice, f. Fehe, f. mus ponticus, (nicht Hermelin; s. chramosteyl).

Popeličj 1. d. Fehe betreffend, Fehe-; p-čj plášť, Fehemantel, m. D.

Popeljm, iti, sl. mit Asche bestreuen, cinere conspergere.

Popeljm se, il, iti, scharren, wühlen im Sande od. Asche, v. Hühnern.

Popeliště, n. Aschenherd, m. cinerarium.

Popelka, y, f. s. popelice, D.

Popelnjček, čka, m. šedivá sýkora, Graumeise, f. parus fuscus, cinereus, Klein., cineraria, Linn.

Popelnjk, a, m. -nice, f. s. popelář, -řka.

Popelnjk, u, m. (bess. popelownjk)? Aschenpflanze, cineraria integrifolia, D. 2) Urne, f. Aschenkrug, m. urna?

Popelný 3. Aschen-, aschig, cinereus.

Popelowý, 3. vorh.

Popelwál, a, m. -wálka, y, f. Aschenbrödel, n. Äschenkuchen, m. placenta in favilla cocta; s. pecywálek, -lka.

Popelwálek, lka, sl. s. kuchta

Popeněžnj 1. bey Gelde?

Popeněžný 3. (-nj 1.), co dwa lyke nestogi, geringschätzig, d bolarius, i. e. minimi pre popeněžná chasa, kráwa, z

Popeněžnice, f. s. haldecká k wa, Syl.

Popeřjm, fut. ex. il, iti, en, fe machen, plumis consperg

Poperu, fut. popral, popr schlagen, bezwingen, übern den, dedolare, vincere, su rare; 2) waschen, lavare.

Popiatý 3 überzogen, verhar crusta obductus, z. B. r popiatá.

Popichám fut. al, ati, án, stec pungere; 2) viele Löcher d Stechen machen, punge multa efficere foramina stark verwunden, viele Wun zufügen, multa vulnera ferre.

Popichnu, fut. chl, chnauti, v 2); b) anspornen, incita stimulare.

Popichugi, owati, vorh.; st popichowati, anstícheln, D.

Popjgim, od. popjgjm sy, sl. pjgám sy (sobě) gel, geti, mächlich forttrinken, Gl ausleeren: tance, popjgenj

Popjljm, fut. ex. iti, sich beflei anstrengen, studere; b) alles od. viel sägen, omnia ra scindere.

Popjnám se, al, ati, sich erbel efferre se; pýchau se pop přewelice se w swé mysli pnauti; Cyr. popnut ge mysli tjm wjtězstwjm, Ve auch popnu.

Popjnek, nku, m. sl. Stange,

Popinek, nku, *sl.* verb.

Popjzán, al, ati, s. popru; 2) *cum dat. pers. & acc. rei*: popjrati nkomu něco, versagen, denegare, (wenig üblich).

Popis, u, m. Schäzung, *f.* descriptio; Beschreibung, Konskription, conscriptio; Inventar, n. inventarium, *D.*

Popisowánj, n. verb. a)

Popisugi, owal, owati, beschreiben, conscribere, *B.*

Popisti, *fut. ex.* popsal, popsati, popsán, verb. *B.* 2) beschreiben, vollschreiben, chartam complere litteris, *Ex.* 2, 10. 39. 6, 1.

Popka, y, *f. sl.* Puppe, *f.*

Poplakati, *fut. ex.* poplakal, poplakati, *imper.* poplač, eine Weile weinen, aliquamdiu flere.

Poplach, *sl.* s. Fukiplach.

Poplenauch, u, *m.* s. podplamenice.

Poplenjm, *fut.* il, iti, ausrotten, entsöden, exstirpare, eradicare.

Poplatek, tku, *m.* Zins, *m.* Abgabe, *f.* tributum, vectigal; v. 3 wěcý prodagných, Accise, *f.* vectigal rerum venalium, *D.* *pl.* - tky, dasselbe.

Poplatjm sy, *fut. ex.* il, iti, lange zahlen müssen, diu solvendum esse, (bess. naplatjm se); b) *sl.* (sich) alles bezahlen: wssecky swé dluhy sy poplatjm, ich werde mir alle meine Schulden bezahlt machen; β) ich werde alle meine Passivschulden tilgen.

Poplatnj 1. zinsbar, dem Zinse unterworfen, z. B. Mensch, Akker, auch accisbar, *D.* vectigalis, tributarius.

Poplatnice, *foemin.* v. folg.; 2) Accise, *f.* locus, ubi vectigalia solvuntur, *D.*

Poplatnjk, a, *m.* ein zinsbarer Mensch, vectigalis, tributarius.

Poplénjm, *fut. ex.* il, iti, *reg. acc.* verwüsten, devastare, pervastare, depopulari; - něnj, n. Verwüstung, deletio, devastatio.

Poplesťám, *fut. ex.* al, ati, klopfen, (streicheln), z. B. někomu na ramena, jemand auf d. Achseln, - blande pulsare humeros alicujus, permulcere humeros alicujus: po hřbetě, zadu poplesťatj, blande pulsare &c. *Syr.*

Poplesťáwám, áwati, verb.

Popligi, *fut. ex.* lil, liti, bespeyen, z. B. ein Kleid, conspuere.

Popljwám, al, ati, *fr.* v. verb.

Poplužj, *n.* Baufeld, Bauland, *n.* arvum; eigenes freyes lediges Gut, allodium, *K.*

Poplužnj 1. z. B. poplužnj dwůr, Meyerhof, *m.* villa, - žnjk, a, *m.* Meyer?

Poplynu, *fut.* s. plynu.

Popnu, *fut.* nul, nauti, erheben, efferre; k wysokomyslnosti ho popnuli, *Vel.* 2) něčjm, bess. potáhnu, überziehen.

Popnu se, *fut. ex.* s. popjnám se.

Popoběhnu, *fut. ex.* běhl, hnauti, *imper.* popoběhni, ein wenig laufen, paulisper cursare.

Popobjhám, al, ati, verb.

Popočkám, (popočkám sy, unrichtig statt počkám sy), *fut.* al, ati, ein wenig warten, paululum exspectandum esse: popočkeg, postrp! *K.*

Popogdu, *fut. ex.* ssel, gjti, *imper.* popogdi, ein wenig weiter gehen, paulum procedere, progredi.

Popogedu, *fut. ex.* gel, geti, *imper.* popogeď, ein wenig weiter

fahren, (neutr.) z. B. im Schiffe, paullulum provehi.
Popegjžďjm, ěl, ěti, vorh.
Popol, sl. s. popel.
Popoledný, s. poobědný; 2) sl. subst. n. Nachmittag, m. tempus pomeridianum.
Popolébám, al, ati, folg.
Popolehnu, fut. lehl, hnauti, imper. popolehni, herbey od. wegrücken, sich ein wenig näher od. weiter legen, accedere vel recedere.
Poponec, nce, m. Gunderrebe, f. chamaecissus, (Epheu, Gundermann, m. glecoma hederacea, Ryb.)
Poposedám, al, ati, folg.
Poposednu, fut. ex. sedl, sednauti, fortrücken (neutr.), sich weiter setzen, promoveri.
Popostrčjm, fut. ex. il, iti, ein wenig fortschieben, weiter schieben, promovere.
Popotáhnu, fut. ex. táhl, hnauti, fort ziehen, weiter ziehen, protrahere, trahere.
Popowezu, fut. ex. wezl, wezti, fortführen, weiterführen, fortfahren, etwas weiter fahren, provehere.
Popracugi, fut. ex. owal, owati, ein wenig arbeiten, paululum operari.
Poprad, u, m. der Fluß Poprad in Ober-Ungarn, Popradus; 2) Deutschendorf, ein Marktfl. in der Zips, Popradum.
Poprássjm, fut. ex. il, iti, bestäuben, pulvere conspergere.
II rec. poprássiti se, bestäuben, pulvere conspergi.
Poprassnice, f. zrostlina, isaria.
Poprat, -ti, s. poperu.
Poprawa, y, f. d. Hinrichtung des Missethäters, supplicium; poprawu na někom wyko[n]... 2) s. poprawisstě, Com. Pr... obs. s. prawomocnost, D. ... práwa, Syl.
Poprawce, m. Scharfrichter, ... nifex; 2) obs. s. prawomocný ...
Poprawjm, fut. iti, s. napraw... 2) s. otracugi: poprawiti ... někým; poprawiti se, sl. ... polepssiti se; b) fetter wer... v. Thieren.
Poprawisstě, n. Gerichtsstä... Gerichtsstatt, Gerichtsstell... Richtplatz, m. wo Missethä... abgethan werden, locus s... plicii; -sstný 3. z. B. p-né... sto, auch blos p-sstné, dassel...
Poprawný 3. d. Hinrichtung ... Missethäters betreffend, z... pop. meč, Richtschwerd, n. g... dius carnificis; p-nj osol... Scherg, m. lictor.
Popražj, n. zápražj, n. Grä... f. am Hause, D.
Popředku, adv. sl. a) vorne, ... imo loco; b) zum voraus, pr... vie; c) voraus, prae, ante.
Poprchá, impers. es fängt an ... regnen; p-áwá, es regnet ... wenig.
Poprchám, furzen, öfters.
Popředu, adv. vorn, auf der v... dersten Seite, in fronte, in ... tica parte, in primo.
Popřegi, fut. ex. přál, přjti, im... popřeg, gönnen, a) zugesteh... gestatten, concedere, perm... tere; b) geben, tribuere.
Popřeháňm, fut. al, ati, sl. ... vielen Orten durch u. du... brennen.
Popřehrazugi, fut. ex. owa... owati; na přjhrádky rozděli... abfächen, in loculos disp... scere.
Popřekragugem, fut. owati,

aleš od. einiges entzwey schnei-den.

Poprem, *fut.* el, eti, *sl.* durch Fäulnis faulen, verwesen, wie Leinwand.

Popřepřahugem, *fut.* owal, owa-ti, *sl.* umspannen, alle.

Popřestanu, *fut. ex.* stal, stati, ein wenig aufhören, intermit-tere: mor byl popřestal, ale opět z. *Haj.* abstehen, ablassen, remittere: - od dobýwánj města.

Popřestáwám, *fut.* ati, vorh.

Popřetřásám, *fut.* s. přetřásám.

Popřetrhnu, *fut. ex.* hl, hnauti, ein wenig beylegen, endigen, componere, dirimere.

Popřetřjbjm, *fut.* s. přetřjbjm: maličko pozkuse a popřetřjbě rozličným pokussenjm lidu swého, *K.*

Popřječky, *adv. sl.* queer.

Popřjčky, *sl.* vorh.

Popřjkrý z. aufwärts gähe, ac-clivis, *R.*

Poprodljm, *fut. ex.* lil, ljti, ein wenig säumen, Einhalt thun, desistere, cessare: poprodlj Bůhmau hodinkau, *Com.*

Poprskám, *fut. ex.* al, ati, bespey-en, bespritzen, conspuere.

Popru(ru), *fut.* el, eti, läugnen, ne-gare: nepopřel se býti králem.

Popruh, u, *m.* (grober) Gurt, *m.* Sattelgurt, Reitgurt, *m.* auch auf den Butten, rc. cingulum, zona; pop. náramenný, ssan-da, Achselseil, *n.*

Popřwé, s. poneyprwé.

Popsánj, n. s. popis.

Popstwo, a, n. *coll.* d. Pfaffen, *K.* s. pop.

Poptáwám se, al, ati, herumfra-gen, quaeritare, *D.*

Popudjm, *fut. ex.* il, iti, reizen, irritare; concitare, *B.*

II. *rec.* popuditi se, entbren-nen, sich entrüsten, excande-scere, *B.*

Popudliwý z. reizbar, besonders zum Zorn, irritabilis, iracun-dus; - wost, i, *f.* Reizbarkeit, *f.* - litas, - dia.

Popukám se, *fut.* al, ati, zerbre-chen, zerplatzen, rumpi, di-rumpi.

Popustjm, *fut. ex.* il, iti, sstěn, *praes.* popausstjm, nachlassen, zurückgeben lassen, weiter od. locker machen, abspannen, z. B. einen Strick, Bogen, remitte-re; raucho, ssat popustiti, er-weitern; 2) abtreten, überlas-sen, z. B. sein Haus rc. conce-dere alicui domum.

Popuzugi, owati, s. popudjm.

Por, u, *m.* Lauch, *m.* Porree *f.*? porrum; p. zahradnj, winič-ný od. lesnj, wilder od. Hunds-lauch, por. agreste; 2) viele Zentner fassendes Gefäß im Bergbau.

Porábám, ati, *sl.* beschäftigt seyn, verrichten: co porábáte?

Poŕád, *adv.* fort u. fort, bestän-dig, immer, semper; 2) *sl.* gleich, sogleich illico, mox.

Porád, u, *m.* bess. porádek.

Porada, *sl.* s. rada, a) b).

Porádám, al, ati, ordnen, a) in Ordnung od. Reihe stellen, ran-giren, ordinare, disponere; b) in gehörige Ordnung brin-gen, ordinare, constituere.

Porádek, dku, *m.* Ordnung, Rei-he, *f.* ordo, series; po porádku, nach der Reihe, ordine, ex or-dine; 2) Zunft, *f.* der Hand-werker, collegium, corpus, (cehn).

Pořádenjk, a, m. ? *Ryb.*
Pořadj, n. (rynky, čtwrti města), Straßen, *pl. f.* vici, *Com.* po pořadj žebrati, *K.*; 2) Reihe, *f.* Rang, *m.* series ?
Poradjm se, *fut.* iti, s. radjm, - se: s Wankem se p-ti, s. vteku.
Pořádka, y, *f.* Reihe, *f.* ordo: na mně prwnj pořádka, ego sum primus; na tobě pořádka bude abys pil; opět pořádka na nás přišla, *Cyr.* 2) Klasse, *f.* classis (třjda), *Paral.* 9, 22.
Pořádně, *adv.* ordentlich, a) der Ordnung gemäß, ex ordine, od. ordine, ordinatim; c) zu gehöriger Zeit, justo tempore; d) zu einer gewissen Zeit, tempore certo, tempore definito; e) wirthschaftlich, frugaliter, diligenter.
Pořádnost, i, *f.* Ordnung, *f.* ordentliche Einrichtung, ordentliche Beschaffenheit, ordo; 2) pořádnost vdělati, Richtigkeit machen, solvere; pořádnost na sto zlatých, *Kram.*
Pořádný 3. ordentlich, a) der Ordnung gemäß, ordentlich eingerichtet, z. B. Hauswesen, Wandel, Leben ꝛc. ordini conveniens, recte institutus, recte constitutus. Ist es soviel als in Ordnung gestellt, so steht auch digestus, dispositus, z. B. Bibliothek; b) Ordnung liebend, z. B. ein ordentlicher Mensch, ordinis amans; ist es in der Wirthschaft, frugi, z. B. homo frugi od. frugalis; c) der gewöhnlichen Ordnung gemäß, gewöhnlich, z. B. der ordentliche Pfarrer, Hochzeit, Predigt, Mahlzeit ꝛc. ordinarius; d) förmlich, feierlich, z. B. Hochzeit ꝛc. solennis; e) gehörig, legitimus, justus; z. B. [...] pořádná manželka, poř[...] dědic, *Vel.* p-ný slib, *Pr.*
Poradugem se, *fut.* owati, s[...] ein wenig freuen.
†Porana, y, *f.* zrostlina, F[...] na; auch *croat.* porana.
Poranjm, *fut. ex.* il, iti, en, [...] wunden, vulnerare, sauc[...]
Poraučegjcý I. *partic.* v. sol[...] mandator, *Pr.*
Poraučjm, *fut. ex.* el, eti, ([...] parantsolni), befehlen, a[...] fehl ertheilen, imperare, p[...] cipere alicui, jubere; b[...] tragen, mandare alicui, [...] credere, wenn es soviel ist[...] anvertrauen, z. B. rem ali[...] c) verlangen, haben wo[...] jubere, velle, poscere, [...] poraučegj něco? befehlen [...] etwas? num quid vis? po[...] od. jubes ? 2) empfehlen, c[...] mendare, auch tradere, w[...] es soviel ist, als übergeben[...] vermachen, im Testamente[...] gare.
II. *rec.* poraučeti se, sich [...] pfehlen, a) Abschied nehm[...] salutare; b) fortgehen, abi[...] discedere: poraučjm se, [...] empfehle mich Ihnen, va[...] insgemein, me commendo
Porauchám, al, ati, zerbrechen, r[...] niren: porauchaná lodj.
Porauhám se, s. rauhám se; že[...] gegich na zdech se gim por[...] haly, na ně powolávaly, [...]
Porausám se, ati, v. Thau an [...] sen naß werden.
Porážjm, el, eti, a) eigentl[...] niederwerfen, zu Boden w[...] fen, umstoßen, sternere; [...] porážeti, *Vel.* b) fig. z. B. [...] smo sw. bludy porazi; přiml[...] wy těch porazyl, *Vel.* nára[...]

nym strachem poražen, *B.* sło-wo sowa porážj, *Lom.* bjda bjdu porážj, ein Elend, wächst aus dem andern; c) fällen, z. B. das Wild, den Feind, Baum, sternere, dejicere, caedere; d) schlachten, mactare; s. auch porazým.

II. *rec.* porážeti se, ringen, sich balgen, luctari.

Porážka, y, *f.* Niederlage, *f.* eines geschlagenen Heeres, clades, strages; 2) *boh.* (bess.) s. srážka 1) Abschlag, *m.* Abzugsgeld, n Abschoß, *m.* ; porážka na platu, *Pr.*

Porazým, *fut.* yl, yti, žen, s. porážjm: wogsko porazyti, ein Kriegsheer schlagen, exercitum caedere; - na hlawu, s. hlawa 7.; porazyt polem někoho, auf dem Schlachtfeld jemand schlagen, eine Niederlage anrichten, *Vel.* gelena, den Hirschen pürschen, cervum sclopeto dejicere, telo ferire; šlak ho porazyl, (*sl.* auch blos porazylo ho), der Schlag hat ihn gerührt, apoplexia tactus est; mrtwicý poražený, *Vel.* e) abziehen, im Rechnen od. Zählen, deducere, subtrahere: na geho djle mu to porazyl, *Vr.* porazým mu 1 zl. *Vel.*

Porcelán, u, *m.* Porcellan, *n.* 1) d. Erde, terra porcellana; 2) d. Arbeit daraus, opus porcellanicum; Geschirr, vas porcellanicum; - nowý 3. porcellenen, porcellanicum; země, fabrika p-wá, P-erde, -fabrik, terra, fabrica porcellana.

Poreč, u. s. pořičj, *D.*

Poredjm, iti, *obs.* s. pořádám.

Pořekadlo, a, *n.* s. powjdačka; 2) s. přjsłowj: pořekadlo obecné *K.*; mnohým gsme w pořekadlo dáni, *Krocyn.*

Porepcy od. poreptám, *fut. ex.* poreptal, poreptati, ein wenig murren, murmurare.

Poretugi, *fut.* owal, owati, herstellen, wiederbringen, restituere: poretowali gich w tom splaſſenj, *K.* - towánj, *n.* Herstellung, W-gung, *f.* restitutio: pro poretowánj swého zdrawj do teplic gel. Die Anm. zu fedrunk gilt auch v. diesem Worte

Pořezám, *fut. ex.* al, ati, schneiden, verwunden, ritzen, secare, vulnerare.

II. *rec.* pořezati se, sich schneiden, se secare, vulnerare.

Pořeznice, *f.* Schnittbank, *f.* des Tischlers u. des Silberdrathziehers, equuleus.

Pořeznjk, u, *m.* police na železa, Eisenrahm, *m.* repositorium scalprorum.

Porffyr, u, *m.* Porphyr, *m.* porphyrites, ae, *m.*

Porffirián, a, *m.* pták, porphirion, *B.*

Porjadok, dku, *m. sl.* s. pořádek 1), 2); *pl.* porjádky, s. robota 1); daher - dnjk, Frohndiener.

Pořjč, a, *m.* vorher Dorf, jetzt ein Theil der Prager Neustadt, Porschitsch, Por'zic'.

Pořičj, *n.* (v. po, - řeka) Aue, *f.* (am Fluß), locus graminosus ad flumen; b) Augarten bey Wien? *P.* c) s. Pořjč, *Vel.*

Pořjčký 3. z. B. pořjčká brána, das Porschitzer Thor in Prag, *Vel.*

†Pořičný 3. Ufer-, riparius, z. B. herba, *Bercht.*

Pořjdjm, *fut ex.* il, iti, zen, ausrichten, ins Werk richten, efficere, perficere, oft auch proficere, wenn es so viel ist, als

Nutzen stiften: ty s njm nic ne- poťjdjš, du wirst mit ihm nichts ausrichten; poťjdj co Kec v Jankowa, *prov.* er wird gar nichts ausrichten.

Poťjz, e, *m.*, *sl.* oběručnj nůž, Wirkmesser, Schnittmesser, *n.* des Silberdrathziehers, falcula; 2) Tischler-Schnittmesser, *n.* concisorium, falcula; c) Fiedermesser *n.* beym Glaser, *D.* d) Sattler-Schnittmesser, falcula bimanubriata; e) prohnutý poťjz, das Krummeisen beym Böttcher, falcula, *D.*

Poťjzenj, *n.* Ausrichten, *n.* Ausrichtung, *f.* procuratio, effectus; a) Veranstaltung, adparatio, institutio; b) Vollziehung, *f.* effectio, exsecutio: nenj s njm žádného poťjzenj, man kann mit ihm nichts ausrichten, nil possum cum eo proficere; 2) Testament, *n.* der (schriftliche) letzte Wille eines Sterbenden, testamentum: o swých wěcech poťjzenj včinitt.

†Porlierka, y, *f.* zrostlina, porliera.

Poroba, y, *f.* s. podďanost.

Porobenj, *n.* Unterjochung, *f.* subjugatio; *sl.* verrichten; b) Anzaubern. *n.*

Porobjm, *fut.* il, iti, *sl.* alles thun, verrichten, perficere; 2) (*boh.* vdělati) verhexen, anzaubern, fascinare, incantare; porobili mu, es ist ihm angethan.

Porod, u, *m.* Geburt, a) Gebähren, *n.* partus; b) was gebohren worden, Leibesfrucht, *f.* partus.

Porodjm, *fut. ex.* il, iti, gebähren, parere, gignere, partum edere, eniti.

Porodnj 1.; por. dům, Gebäl haus, etwa enixorium.

Porostlina, y, *f.* Gesträuch, *n.* a hustum, frutectum.

Porok: bez poroká! (abych to nevrčil, *Com.*) s. nevrčný, menmira.

Porokugi, owati, *obs.* s. poh njm, potrestám.

†Porost, u, *m.* Röhricht? ulva.

†Porostowitý 3. ulvaceus.

Porostu, *fut.* zunehmen, hera wachsen, succrescere, aug ri, *B.* s. rostu.

Porosým, bethauen, s. rosým.

Porownám, *fut. ex.* al, ati, v gleichen, z. B. streitende Pa theyen, conciliare; auch z weilen componere; - něco, Richtigkeit, ins Reine bringe componere.

II *rec.* porownati se, si vergleichen, einig werden, d Zank fahren lassen, concilia concordem fieri, conven re; b) Verabredung treffe Vertrag machen, pacisci, dec dere, convenire, transiger

Porownánj, *n.* Vergleichung, streitender Partheyen, conc liatio; 2) Vergleich, *m.* Vera rede, Übereinkunft zweier Pa theyen wegen etwas, Vertra *m.* pactum, pactio, conve tum.

Porozberám, *fut.* ati, *sl.* v od. alles ausklauben.

Porozháňám, *fut.* ati, *sl.* allesau einander treiben, dispellere.

Porozhostjm se, *fut. ex.* il, iti, si entkleiden? v. allen, s. rozhostjm

Porozkladám, *fut.* ati, *sl.* al auseinander stellen, dislocare

Porozložim, *fut. ex.* il, iti, ei wenig auseinander setzen, l gen, dislocare.

Porozmluwjm, *fut.* iti, sich ein wenig unterreden, colloqui.

Porozujtjm se, *fut. ex.* il, iti, (w wzchliwosti), ein wenig entbrennen, excandescere.

Porozřáčjm, f zrozřážjm.

Porozssjřjm, s. rozssjřjm; -knihy.

Porozumjm, *fut.* ěl, ěti, folg.

Porozumjwám, al, ati, einsehen, verstehen, perspicere, intelligere; 2) merken, wahrnehmen, animadvertere, observare, sentire.

Porozhazugi, *fut. ex.* owal, owati, auseinander werfen, alles od. viel, disjicere; - litery, ablegen (Buchdr.)

Porozugi, owáti *fr.* v. porodjm, *K.*

Porozwážjm, *fut. ex.* ein wenig überlegen, perpendere, *K.*

Porozwjgjm, *fut.* s. rozwjgjm.

Porozwinu, *fut.* al, ati, ein wenig von einander rollen, od. wickeln, paululum evolvere.

Port, u, m. s. přjstaw, *B.* port milosrdenstwj Božjho, *K.*

Porta, y, *f.* Borte, bess. obruba, obragek, *D.*

Porter, u, m.? damasst a porter.

Portlandka, y, *f.* zrostlina, portlandia.

Portnk, *pl. f. sl.*, třesnk, Borten.

Portupege, *f.* ? Portupee, *n.* pensile ex balteo od. manubrio gladii, (ist eigentlich russisch).

Porub, u, *m. sl. Nitr.* Repartition, *f.* B. der Steuer, repartitio; vgl. raubjm, raubnj.

Poručenj, *n.* Befehl, m. Geheiß, *n* Auftrag, m. imperium, jussum, jussus, praeceptum, (*hung.* parantsolat); poručenj dáti, Befehl geben, befehlen, jubere, imperare, praecipere, 2) Vermächtniß, *n.* legatum.

Poručenstwj, *n.* verb. 2); Vormundschaft, *f.* tutela; 2) (selten), Testamentmachen: když měl umřjti, kázal synů swých před sebe k poručenstwj zawolati.

Poručjm, *fut. ex.* il, iti, en, s. porauřjm. Mám sobě prácy wássj poručenu, - commendatum -; činjm se wám poručena, ich empfehle mich Ihnen, *Vel.* buď Bohu poručeno, *sl.* poručeno Pánu Bohu! Gott befohlen! wohlan! à la bonheur! euge! 2) vermachen, testamento legare.

Poručnjk, a, m. der befiehlt, praeceptor; p. nad wogáky, Oberstleutenant, m. protribunus? *K.* 2) Aufseher, m. curator rei, qui rem attendit; por. pře, Sachwalter, patronus, causidicus; 3) Vormund, m Gerhab, m. tutor administrator haereditatis; p. přirozenj, gesetzmäßiger B., legitimus t., mocný otcowský poručnjk má moc gako otec, Pr. 4) mandatarius, Pr. - nice, *f.* - inn, *f.* conjux protribuni; d. befiehlt, quae praecipit; A-inn, *f.* - trix; S-inn, *f.* conjux patroni; B-inn, *f.* tutrix.

Porussenj, *n.* Verderbung, Verletzung, *f.* perditio, corruptio.

Porussený 3. *part.* verdorben, verweset, verschlimmert, corruptus; w panenstwj, porussená dcera, zu Falle gebracht, *B.*

Porussjm, *fut.* il, iti, s. porussugi.

Porussitel, e, m Verderber, corruptor, perditor.

Porussugi, owal, owati, *reg. acc.* verderben, schlechter machen,

verletzen, perdere, corrumpere, depravare; p. penězy, dary, bestechen, corrumpere, Vel. w panenstwj dceru -, beschlafen, entehren, deflorare, B.
Porussitedlný 8. verweslich, corruptibilis, interritui, putredini obnoxius; b) der verdorben werden kann, im moralischen Sinn, corruptibilis; -nost, i, f. V-lichkeit, Verderblichkeit, f. corruptibilitas.
Porůznu. adv. besonders, apart, separatim: počjtati knihy porůznu, K.
Porybný, ého, (R. porybnj, jho), m., mor. plesnjk, Leichverwalter, Fischmeister, piscarius.
Porysko, a, n. (verkürzt aus toporysko, welches auch bey den Neutraern üblich ist), Stiel, m. z. B. der Axt, Hacke, rc manubrium.
Posada, y, f. Hühnerhaus, n. gallinarium, ornithon, (auch Hühnersteige, hrád?); 2) Vogelhaus, n. Kaue, f. aviarium, ornithon; 3) Fischerkorb, m. sporta, fiscella.
Posadjm, fut. ex. il, iti, setzen, hinsetzen, z. B. das Kind auf den Stuhl, collocare, ponere; 2) (wenig üblich) einsetzen, erheben, constituere: složil ho s auřadu, a místo geho posadil a zřjdil gjného.
II. rec. posaditi se, sich setzen, sich niedersetzen, sedere, considere: na swé stolicy, u. na swau stolicy se posadil, Vel. posaděgi se, setzen Sie sich nieder, conside.
Posádka, y, f. dim. ein kleines Hühnerhaus, gallinarium, ornithon; 2) Fischerkörbchen, scirpiculus; b) Besatzung, Garnison, f. praesidium; pl. sádky (haudy), eine Schwämme, Herb. 400. a.
Posádzám, fut. ati, sl. s. p... djm: - chléb do pece.
Posauch, sl. s. osauch.
Posaudjm, u. posaudjm sy, ex. il, iti, bedenken, überle... cogitare, considerare, re... tare: posaudjm té pře waš... zdrawě někeho p., Cyr. wš... toho obzwláštně posaudj... Id. 2) sl. schief beurtheilen: ... dě tě posaudjá.
Posauzený (nicht posauzený ... užšj včiněný, enger gema... angustior.
Posaužjm, fut. ex. il, iti, ein we... enger machen, modicum an... stum reddere, angusta... coarctare, D.
Posawád, s. dosawád.
Posazugi, owal, owati, s. po... djm: posazowati šp... pana ... Francauze; - w náboženst... odporném mladé lidi.
II. rec. posazowati se, ... aufsetzen, aufrichten, se eri... re; b) sich setzen, adsidere.
Posázým se, el, eti, vorh.
Poscanec, nce, folg.
Poscánek, nka, m. Bettbrunzer...
Poscát, - ti, s. posstjm.
Poscáwám se, ati, fr. v. posstjm...
Poschodj, n. Stock, m. Stockwe... n. tabulatum, contignati... Kram.
Poscýpnu, fut. ex. poscýpl, ... scýpnauti, krepiren, umko... men, v. vielen od. allen, peri...
Posečenj, Abmähung, desecti...
- ný 3. abgemäht, desectu... demessus.
Posečkám, fut. ex. al, ati, ein w... nig harren, exspectare, B.
Posed, u, m. Stickwurz, Stickwu...

...el, f. Baunrübe, Bumsrübe, f. bryonia alba, földi tök, karó répa; pos. černý, Waldrebe, f. clematis.

Posedám, ati, fr. v. posednu, Cyr.

Posedáwám, al, ati, sitzen bleiben: doma posedáwati.

Posedění, n. 3. B. společné; na gednom posedění, 2c. s. na.

Posedjm, fut. ex. ěl, ěti, eine Weile sitzen, aliquamdiu sedere.

Posedlý 3. besessen, obsessus: čertem posedlý, vom Teufel besessen; milowánjm sebe posedlj lidé, Vel.

Posednu, fut. ex. sedl, dnauti, imper. posedni, sich weiter od. näher setzen, considere longius vel propius; 2) act. befallen, angreifen, ankommen, invadere, incessere: posedl ge Satan, Vel. to zlé ho posedá, Id.

Posednutý 3. befallen, ergriffen, besessen, obsessus, invasus.

Posedný? s. neposedný.

Posegi, s. osegi, B.

Posel, a, m. sl. Göm. das Zeigungsglied des Ochsen, od. Schafbocks, u. dergl. Ochsenzaun, virga, penis tauri, arietis, taurea.

Posekám, fut. ex. al, ati, (posýcy) abhauen, desecare, decidere; niederhauen, niedermetzeln, concidere; abmähen, demetere; 2) blessiren, verwunden, vulnerare, sauciare; 3) abmähen, das Gras, demetere, falcare.

Posel, sla, m. Bothe, m. nuntius; slawný p, Ehrenbothe, legatus solennis, aucedni p., Amtsbothe, nuntius praefecturae; p. pokoge, Friedensb., caduceator; p. na sněm stawů, Vel.

Poselacý 1. Send-: p. list, Sendschreiben, n. epistola.

Poselkyně, f. Bothinn, f. nuntia.

Poselnice, f. obs. Dienstmagd.

Poselstwj, n. Bothschaft, f. nuntius; Gesandschaft, legatio; w poselstwj choditi, bothenlaufen.

Poseru, fut. sral, posrati, bescheissen, concacare,

II. rec. posrati se, in d. Beinkleider, in's Bette 2c. scheissen, sich durch sein Koth besudeln.

Posezenj, n. Sitzen, n. sessio.

Poshowjm, fut. ex. ěl, ěti, sich gedulden, Geduld haben, longanimem esse; b) warten, exspectare: poshowjm na gméno twé, B.

Posjal, adv. sl. s. potud.

Poskakowač, e, m. Hüpfer, saltator.

Poskakugi, owal, owati, hüpfen, salire, radostj poskakowati, vor Freude in d. Höhe hüpfen, laetitia exsultare.

Poskládám, al, ati, zusammen legen, viel, aufschlichten, componere.

II. rec. poskládati se, sl. gemeinschaftlich beytragen, zahlen, zu etwas, conferre.

Posklјdjm, fut ex. il, iti, wegräumen, tollere: y laupežnjků, cožmohl posklјdil.

Poskočjm, fut. il, iti, vorh.

Poskok, u, m. Sprung, m. saltus; na poskoku býti, i. e. pohotowé, K. Vel. Cyr.

Poskonnice, f. s. konopě poskonná.

Poskrýwám, fut. al, ati, sl. alle verstecken.

Poskrotjm, fut. ein wenig bezähmen, domare: -tyranstwj něčj.

Poskusým, fut. yl, yti, reg. gen. versuchen, paululum experiri; aby žalosti žjdů wjce nepokusyl.

Poskytám, al, ati, folg.

Posskytnu, *fut.* kl, knauti, folg.
Posskytugi, owal, owati, *reg. gen.* darreichen, hinreichen, darbieten, liefern als Autor, praebere, offerre, suppeditare.
Poslabjm, *fut. ex.* il, iti, nachlassen, remittere: tu gsau s hotowými vsty, poslabiwsse swých pasů.
Poslamka, y, *f.* Strohsack, *m.* saccus stramento refertus; auch Strohtuch auf dem Bette, lodix crassior, *R.*
Poslanec, nce, *m.* Gerichtsfrohn, Gerichtsdiener, *m.* apparitor, viator.
Poslauchám, al. ati, s. poslechnu; 2) zuhören, auscultare: poslauchati zákona, *B.*
Poslaupně, *adv.* nach der Geschlechtsfolge, per gradus: possli od něho kurfirsstowé Brandenb. poslaupně takto: *Vel.* poslaupně přivadlo dědictwj nan, t. g. po krwi a přibuznosti, skrze odaumrti. Pr.
Poslaupnost, i, *f.* Zeitfolge einer Sache auf d. andere, Rückung in d. Stelle eines andern, Reihe, *f.* auch Nachfolgung im Amte, successio, series; p-ost králů, d. Folge der Könige, successio, series; p-ost knjžat, d. Folge der Fürsten, successio; b) Abstammung, cognatio; takowau poslaupnostj a pořádkem possli z něho; poslaupnost swau od někoho mjti, cognatum esse alicui; poslaupnost w dědictwj, nápad, Erbfolge, *f.* successio haereditaria.
Poslaupný 3. poslaupné včenj, Tradition, *f.* traditio, *Kram.*
Poslauženj, *n.* Aufwartung, Bedienung, *f.* ministratio, ministerium; 2) *obs.* für pohřbenj.

Poslaužjm, *fut.* il, iti, dienen, dienen, ministrare; adesse alicui; sobě sám k něčemu sich wozu verhelfen, im üb Verstande, sibi consci *Cyr.* sobě s tjm neyhůře posl žil, *K.* to mu k vmensseni wy poslaužj, *Vel.*
Poslechnu *fut.* chl, chnauti *pr* poslauchám, mit u. ohne G zuhören, audire, auscult gděte, poslechněte, kdo pak tluče; poslechni gen, co g powjm; 2) gehorchen, folg gehorsamen, obedire, obte perare, parere: poslauch gich budau, *B.*
†Posled, u, *m.* folg. s. k posle *Puchm.*
Posledek, dku, *m.* das Letzte; k sledku, zuletzt, gegen das En postremo, postremum, extremum.
Poslednj i. letzte, ultimus, po remus, extremus, novis mus; b) neuerer, recentio starodawnj y poslednj wě wé, *Cyr.* poslednj saud, d jüngste Gericht, judicium e tremum; -ně, *adv.*, *comp.* sléz, *superl.* neyposléze, letzt a) zum letzten, endlich, ul mum, tandem, postrem denique &c. b) neulich, n per, nuperrime.
Posléze, *comp.* v. posledně, *B.*
Poslice, *f.* Bothinn, *f.* nuntia.
Poslinek, nku, *m. sl.* Obst zu Speichel beym Spinnen.
Poslintám, *fut. ex.* al, ati, beg fern, polluere saliva.
Poslowá, é, *f.* Gesandtinn, d. Fr des Gesandten, conjux legat nuntii.
Posluchač, e, *m.* Zuhörer, aud

tor. auscultator; - čka, y, f. - inn, f. - trix, - trix.

Posluchačný 3. ? *Kyb.*

Posluchacý 1. Hör.: p-cý syň, s. folg.

Posluchárna, y, f. Hörsaal, m. auditorium, *D.*

Posluchy, ů, *m. pl.* Horchen, Lauschen, n. auscultatio: na posluchy, na zwědy gjti, kundschaften, *D.*

Posluha, y, *f.* Bedienung, *f.* ministratio, *Com.*

Posluhugi, owal, owati, s. posluhugi: p-ti křest swatý, - ertheilen, - conferre, peragere; p. welebnými swátostmi, slowem Páně rc. sprawedlnostj, *Vel.* rc. posluhowánj welebných swátostj, Konf.

Poslušenstwj, *n.* Gehorsam, *m.* obedientia, obtemperatio; p-w; prokázati, zachowati, Gehorsam leisten, obedire obtemperare, obedientiam praestare, morem gerere.

Poslušný 3. (*abs.* ssen, ssna, ssno), *reg. gen.* obediens, obtemperans, morigerus; - ně, *adv.* obedienter; - nost, i, *f.* s. poslušenstwj.

Anm. Selten findet man es mit dem Dat. konstruirt, wie: práwům poslussen budu, *Vel.*

Poslužitedlný 3. dienstfertig, officiosus; - nost, i, *f.* - keit, *f.* - itus, *Cyr.*

Poslyssjm, *fut.* s. slyssjm.

Posmeknu, *fut.* kl, knauti, mit dem Genit. ein wenig rücken: maličko stolic -, *Com.*

Posměch, u, *m.* Spott, *m.* Gespötte, *n.* Verhöhnung, *f.* ludibrium, ludificatio, irrisio.

Posmégi se, *fut. ex.* mál, máti, s. posmjwám se, Syr. 20, 17.

Posměssnjk, - čka, *f. sl.* s. posměwač.

Posměssný 3. spöttisch, s. posměwačný; - ně, *adv.* cum cavillatione.

Posměwač, e, *m.* Spötter, ludificator, irrisor; s. auch *Prov.* 21, 24.; - čka, y, *f.* - inn, *f.* - trix.

Posměwáček, čka, *m.* vorh.

Posměwačný 3. spöttisch, cavillatorius, cavillans.

Posmjssek, sſku, *m.* s. posměch, *B.* posmjssky rozličné činil; žerty a posmjssky swé z někoho mjti, *K.*

Posmjwám se, al, ati, *reg. dat.* spotten, sein Gespötte treiben, verspotten, ludere, ludificari, ridere, ludibrio habere, illudere, irridere, cavillari.

Posmýkánj, *n.* Herumschleppen, Herumstoßen, jactatio: dal nás w posmýk. mezy národy, *Com.* gméno w posmýkánj wydati; b) Rappuse, direptio, *B.*

Posnjdám, *fut. ex.* al, ati, frühstücken od. gefrühstückt haben, s. snjdám.

Posnopné, ého, Garbenzehent, *m.* decima, *D.*

Posmoljm, *fut. ex.* il, iti, pechen, picare, pice illinere.

Posoljm, *fut. ex.* il, iti, en, salzen, mit Salz bestreuen, salire, sale condire.

Posotjm, *fut.* il, iti, *ol.* & *sl.* s. postrčjm.

Pospart, u, *m.* Geleitsbrief, *m.* epistola assertoria.

Pospas, u, *m. sl.* (post pastum, *croat.* poszpaszt), s. konfekt.

Pospěch, u, *m.* Eilen, *n.* Hast, *f.* festinatio: na pospěch, eilig, festinanter.

Pospěssný 3. - ně, s. spěssný, spěssně: krátké a pospěssné poznamenánj geho cesty, *Vel.*

Pospjchám, *praes.* ati, s. pospjssjm.

Posſpjlám, al, ati, sl. s. zertugi.
Posſpjm, fut. ex. al, ati, eine Weile schlafen, aliquamdiu dormire.
Posſpjnám, fut. al, ati, sl. alles zusammen heften.
Posſpjſſjm u. posſpjſſjm ſy, fut. ex. il, iti, eilen, festinare, properare, accelerare, auch maturare; s něčjm, mit etwas, rem: netoliko posſpjſſiti nám bylo potřebj, ale téměř y kwapiti gſme muſyli, Vel.
Posſpjſſil, a, m. ein eilfertiger Mensch, D. b) ein böhmischer Zunahme.
Posſpodu, adv. unten, unterwärts, subter: posſpodu ſchážely wody.
Posſpokogjm, fut. s. ſpokogjm: zwrázenau ,myſl Jádſkau pospokogil, K. posſpokogili wſſeho lidu, B.
Posſpolitý 3. sl. gemein, gering, vulgaris.
Posſpolitoſt, i, f. s. posſpolnoſt.
Posſpolný 3. gemein, communis; - ně. adv. s. posſpolu; - noſt, i, f. Gemeinschaft, f. communitas; Einheit, f. unio: Jzrael ztratil gakož ſwau wlaſt, posſpolnoſt, tak y gméno, K. wſſecka posſpolnoſt a gednota lidu Jzraelſkého, K.
Posſpolu, adv. beysammen, simul, una: 2) sl. bald, hurtig, cito, mox.
Posſprwu, adv. am Anfang, am ersten, principio, initio.
Posſraný 3. beschiſſen.
Posſrážjm, fut. s. ſrážjm: posſrážeti ſrſt na kůži, D.
Posſaužjm, fut. ex. il, iti, en, eine Weile plagen, per aliquod tempus (aliquamdiu) vexare, incommodis afficere, fatigare; - enj, n. verb.

II. rec. posſaužiti ſe, ſich ei[ne] Weile plagen, aliquamdiu v[e]xari &c.
Posſadeſen, u, m. sl. (gemein) hodů poſlané něco, Bescheid[es]sen, n. apophoretum.
Posſaupnu, fut. ex nul, nau[ti], fortschieben, s. posſtrčjm.
Posſawlugi, owati, niederſäbel[n].
Posſkam, sl. s. pozjčjm.
Posſediwělý 3. graulich, subc[a]nus.
Posſem! interj. für pod ſem, [so] ruft man d. Schafe, &c.
Posſepcy, s. posſeptám; 2) zische[n], pfeifen, sibilare, B.
Posſepky, sl. folg.
Posſepmo, adv. z. B. posſepmo [...]cy, s. folg.
Posſeptám, fut. ptal, ptati, [...]ſtern, do ucha, ins Ohr, insusu[r]rare ad aurem: někomu, jemand, alicui insusurrare.
Posſermugi, fut. ex. owal, owa[ti], ein wenig herumfechten, dep[u]gnare.
Posſetěný, s. posſetilý, Proch.
Posſetilec, lce, m. Schwärmer, enthusiasta, fanaticus; 2) [...] aberwitziger Mensch, m. ve[sa]nus.
Posſetilý 3. ſchwärmerisch, fan[a]ticus, B. aberwitzig, unſinn[ig], delirus, vesanus, demens, d[e]sipiens, K. - le, adv. deme[n]ter, more vesani; - loſt, i[, f.] Schwärmerey, f. fanaticism[us], Aberwitz, Unſinn, m. deliriu[m], vesania, dementia, ament[ia].
Posſetjm ſe, fut. ex il, iti, aberwi[tzig] werden, vesanum od. ame[n]tem od. dementem fieri, K.
Posſetřjm, fut. il, iti, s. ſſetř[jm] u. folg.
Posſetřugi, owal, owati, ein [we]nig beobachten, considerar[e].

Poſſewnatice, *f.* zróſſlina, spa-thoden.

Poſſigi, *fut. ex.* il, iti, viel nähen, multa suere; 2) das Dach mit Stroh decken, tegere, operire, D. chalupa doſſky poſſitá; 3) überziehen, contegere, obducere, kozich damaſſkem poſſiti.

Poſſikem, *adv.* abſchüßig, decli-ve: poſſikem neb půležitě, co praecipitee.

Poſſkmám, *fut. ex.* al, ati, beſchmutzen, maculare, commaculare, inquinare, foedare.

Poſſitý ſ. *part.* v. poſſigi.

Poſſiwám, ati, ſ. poſſigi 2), 3).

Poſſklubem, *fut. sl.* ſ. ſſklubám.

Poſſklubugi, owati, ſ. ſſklubám.

Poſſkodjm, *fut.* iti, ſchaden: zemětřeſenj Město welmi poſſkodilo, *Vel.*

Poſſkopjm, *fut. sl.* ſ. ſſkopjm; 2) entwenden, surripere.

Poſſkrabek, a, *m.* v pekařů, Aufreiber, *m.* radula.

Poſſkrabek, bku, *m.* Aufreibſel; 2) *sl.* ſ. poſtruhek.

Poſſkrabek, bka, *m.* letztgebohrnes Kind (ſcherzweiſe).

Poſſkrabugi, owati, ſ. podrbá-wám.

Poſſkwrlým, *fut.* iti, *sl.* ein wenig verſengen.

Poſſkwrna, y, *f.* Flecken, *m.* im Kleide, od. ſonſt, macula, labes; -nka, y, *f. dim.* Fleckchen, macula, labecula.

Poſſkwrnjm, *fut ex.* il, iti, ěn, beflecken, beſudeln, verunreinigen, maculare, commaculare, foedare, inquinare, polluere, contaminare.

II. *rec.* poſſkwrniti ſe, ſich beflecken, se maculare &c, od. maculari.

Poſſkwrňowánj, *n. verb.* folg.

Poſſkwrňugi, owal, owáti, mit u. ohne Genit. *K.* ſ. poſſkwrnjm.

Poſſlapám, *fut. ex.* al, ati, niedertreten, z. B. Gras ꝛc. conculcare, proculcare; -áwám, al, ati, *fr.*

Poſſli, *fut. ex.* poſlal, poſlati, poſlán, *imper.* poſſli, ſchicken, ſenden, z. B. Menſchen, Briefe ꝛc. mittere; als Erkandten, legare; jemand des Bittens wegen, allegare: někomu něco w dar poſlati, zum Geſchenk -, *Vel.*

Poſſlý ſ. entſtanden, ortus; 2) geſchwächt, corruptus: poſſlé oči.

Poſſmatám, al, ati, antaſten, attrectare, contrectare, *D.*

Poſſmauřjm, *fut.* il, iti, ſ. poſſmuřugi.

Poſſmaurný ſ. (*obs.* poſſmaurno), trübe, z. B. Witterung; düſter, turbidus, nubilus; -noſt, i, *f.* Dunkel, *m.* Finſterniß, *f.* das Düſtere, caligo, obscuritas.

Poſſmeknem, *sl.* ſ. poſmeknu.

Poſſmuřugi, owal, owati, trüben, verfinſtern, umwölken, obnubilare: poſſmuřugj twáři ſwých, *B.*

II. *rec.* poſſmuřowati ſe, ſich verfinſtern, ſich verdüſtern: poſſmuřuge ſe nebe; *fig.* heucheln: zewnitř ſe poſſmuřowánj, v. Andächtlern ꝛc. *K.* nepoſſmuřug ſe před lidmi. *B.*

Poſſmyknem, *sl.* ſ. poſmeknu.

Poſſpjljm, iti, *fut.* höhnen, foppen, zum Beſten haben.

Poſſpincem, *sl.* folg. - ſe, ſich beſcheißen.

Poſſpinjm, *fut.* folg.

Poſſpiňugi, owal, owati, beflecken, commaculare: hřjchy ſe poſſpiniti.

Poſpiſám, al, ati, ol. ſ. zertugi.
Poſpjm, fut. ex. al, ati, eine Weile ſchlafen, aliquamdiu dormire.
Poſpjnám, fut. al, ati, sl. alles zuſammen heften.
Poſpiſſjm u. poſpiſſjm ſy, fut. ex. il, iti, eilen, festinare, properare, accelerare, auch maturare; s nějm, mit etwas, rem: netoliko poſpjſſiti nám bylo potřebj, ale téměř y ſkwapiti gſme muſyli, Vel.
Poſpiſſil, a, m. ein eilfertiger Menſch, D. b) ein böhmiſcher Zunahme.
Poſpodu, adv. unten, unterwärts, subter: poſpodu ſcházely wody.
Poſpokogjm, fut. ſ. ſpokogjm: zwrázenau myſl Jádſkau poſpokogil, K. poſpokogili wſſeho lidu, B.
Poſpolitý 3. sl. gemein, gering, vulgaris.
Poſpolitoſt, i, f. ſ. poſpolnoſt.
Poſpolný 3. gemein, communis; - ně. adv. ſ. poſpolu; - noſt, i, f. Gemeinſchaft, f. communitas; Einheit, f. unio: Jzrael ztratil gakož ſwau wlaſt, poſpolnoſt, tak y gméno, K. wſſecka poſpolnoſt a gednota lidu Jzraelſkého, K.
Poſpolu, adv. beyſammen, simul, una: 2) sl. bald, hurtig, cito, mox.
Poſprwu, adv. am Anfang, am erſten, principio, initio.
Poſraný 3. beſchiſſen.
Poſrážjm, fut. ſ. ſrážjm: poſrážeti ſrſt na kůži, D.
Poſſaužjm, fut. ex. il, iti, en, eine Weile plagen, per aliquod tempus (aliquamdiu) vexare, incommodis adficere, fatigare; - enj, n. verb.

II. rec. poſſaužiti ſe, ſich ei Weile plagen, aliquamdiu v xari &c.
Poſſadeſen, u, m. sl. (gemein) hodů poſlané něco, Beſcheide ſen, n. apophoretum.
Poſſaupnu, fut. ex nul, nau fortſchieben, ſ. poſtrčjm.
Poſſawlugi, owati, niederſäbel
Poſſkam, sl. ſ. po žičjm.
Poſſediwělý 3. graulich, subc nus.
Poſſem! interj. für pod ſem, ruft man d. Schafe, ꝛc.
Poſſepcy, ſ. poſſeptám; 2) ziſche pfeifen, sibilare, B.
Poſſepky, sl. folg.
Poſſepmo, adv. z. B. poſſepmo i cy, ſ. folg.
Poſſeptám, fut. ptal, ptati, f ſtern, do ucha, ins Ohr, insusu rare ad aurem: někomu, jemand, alicui insusurrare.
Poſſermugi, fut. ex. owal, owa ein wenig herumfechten, dep gnare.
Poſſetěný, ſ. poſſetilý, Prock.
Poſſetilec, lce, m. Schwärmer, enthusiasta, fanaticus; 2) aberwitziger Menſch, m. ve nus.
Poſſetilý 3. ſchwärmeriſch, fa ticus, B. aberwitzig, unſinn delirus, vesanus, demens, d sipiens, K. - le, adv. deme ter, more vesani; - loſt, i, Schwärmerey, f. fanaticism Aberwitz, Unſinn, m. deliriu vesania, dementia, ament
Poſſetjm ſe, fut. ex. il, iti, aberwi werden, vesanum od. ame tem od. dementem fieri, K
Poſſetřjm, fut. il, iti, ſ. ſſetř u. folg.
Poſſetrugi, owal, owati, ein nig beobachten, considerar

Poskewnatice, *f.* zrößling, spathoden.
Poskigi, *fut. ex.* il, iti, viel nähen, multa suere; 2) das Dach mit Stroh decken, tegere, operire, D. chalupa dosky posstitá; 3) überziehen, contegere, obducere, kožich damaskem posstiti.
Poskem, *adv.* abschüßig, declive: posskem neb půležitě, co praeceps.
Posssimám, *fut. ex.* al, ati, beschmutzen, maculare, commaculare, inquinare, foedare.
Possitý 3. *part.* v. posstigi.
Possiwám, ati, s. posstigi 2), 3).
Posklubem, *fut.* sl. s. skklubám.
Posklubugi, owati, s. skklubám.
Poskodjm, *fut.* iti, schaden: zemětřesenj welmi poskodilo, *Vel.*
Poskopjm, *fut.* sl. s. skopjm; 2) entwenden, surripere.
Poskrabek, u, *m.* v pekařů, Ausreiber, *m.* radula.
Poskrabek, bku, *m.* Ausreibsel; 2) *sl.* s. postruheň.
Poskrabek, bka, *m.* letztgebohrenes Kind (scherzweise).
Poskrabugi, owati, s. podrbáwám.
Poskrchjm, *fut.* iti, *sl.* ein wenig versengen.
Poskwrna, y, *f.* Flecken, *m.* im Kleide, od. sonst, macula, labes; -nka, y, *f. dim.* Fleckchen, macula, labecula.
Poskwrnjm, *fut ex.* il, iti, èn, beflecken, besudeln, verunreinigen, maculare, commaculare, foedare, inquinare, polluere, contaminare.
II. *rec.* poskwrniti se, sich beflecken, se maculare &c, od. maculari.
Poskwrňowánj, *n. verb.* folg.
Poskwrňugi, owal, owati, mit u. ohne Genit. *K.* s. poskwrnjm.
Posslapám, *fut. ex.* al, ati, niedertreten, z. B. Gras rc. conculcare, proculcare; -áwám, al, wti, *fr.*
Possli, *fut. ex.* poslal, poslati, poslán, *imper.* possli, schicken, senden, z. B. Menschen, Briefe rc. mittere; als Gesandten, legare; jemand des Bittens wegen, allegare: někomu něco w dar poslati, zum Geschenk -, *Vel.*
Posslý 3. entstanden, ortus; 2) geschwächt, corruptus: possle oči.
Possmatám, al, ati, antasten, attrectare, contrectare, *D.*
Possmaurjm, *fut.* il, iti, s. possmuřugi.
Possmaurný 3. (*abs.* possmaurno), trübe, z. B. Witterung; düster, turbidus, nubilus; -nost, i, *f.* Dunkel, *m.* Finsterniß, *f.* das Düstere, caligo, obscuritas.
Possmeknem, *sl.* s. posmeknu.
Possmuřugi, owal, owati, trüben, verfinstern, umwölken, obnubilare: possmuřugi twáři swých, *B.*
II. *rec.* possmuřowati se, sich verfinstern, sich verdüstern: possmuřuge se nebe; *fig.* heucheln: zewnitř se possmuřowánj, v. Andächtlern rc. *K.* nepossmuřug se před lidmi, *B.*
Possmyknem, *sl.* s. posmeknu.
Posspiljm, iti, *fut.* höhnen, foppen, zum Besten haben.
Posspincem, *sl.* folg. - se, sich bescheißen.
Posspinjm, *fut.* folg.
Posspiňugi, owal, owati, beflecken, commaculare: hřjchy se posspiniti.

Possta, y, f. Post, f. a) Postwesen, n. Postanstalt, z. B. zum Verreisen, res veredaria, od. cursus publicus; b) bess. possstowsky wůz (delizanec), Postwagen, vehiculum cursus publici, insgemein currus diligentiae, bess. currus celer; c) Poststation, f. statio cursus publici; d) Posthaus, n. domus cursus publici; e) Bothschaft, f. nuntium, nuntius, Jer. 6, 31.

Posstář, e, m. sl. Postmeister, postae magister; -řský 3. s. possstyřský.

Postaupjm (dolů), fut. il, iti, einige Schritte herab thun, Vel.

Posstěstj se, fut. ilo, iti, glücken, succedere, procedere.

Posstilka, y, f. d. Sümpfe des Seifensieders, lacus, (us), m. R.

Posstjm, fut. čal, ati, bebrunzen, anbrunzen, beharnen, commingere.

Posstjpám, fut. ex. al, ati, stechen, z. B. wie d. Biene, Mücke, der Floh, pungere; 2) beißen, z. B. wie d. Schlange, Gans, mordere; 3) nach Wrat. sehr zerstechen, zerbeißen.

Posstiokám, fut. sl. bekneipen.

Posstjwač, e, m. Anhetzer, m. concitator, impulsor; -čka, y, f. -inn, f. concitatrix.

Posstiwáček, čka, m. vorh.

Posstjwám, ati, fr. v. posstwu, reg. gen. posstjwali k tomu cýli Čechů, Com.

Posstolka, bess. postolka.

Posstowský 3. Post-, etwa postalis

Posstrk, a, m. sl. s. žluwa.

Posstwu, fut. ex. wal, wati, anhetzen, z. B. den Hund, immittere, incitare, instigare, concitare: posstwaní Satan[...] swědomj; -ánj, n. verb.

Posstýk, e, m. s. posstak, (nach [...] Postillion).

Posstýřský 3. d. Post betreff[...] Post-; p-ský kůň, s. kůň.

Posswa, y, f. (sl. üblicher pl. [...] sswy), Scheide, f. z. B. des [...] gens, vagina; posswy ssra[...] Schraubhülsen, cochleae [...] tres; R. 2) Schoßbalg des [...] treides, m. vagina; 3) d. [...] se beym Sporer.

Posswička, y, f. dim. Bälglei[...] vaginula.

Postáčám, fut. ati, sl. alles, ([...] allen Fäßern) herauszapfen[...] s. nadwáži.

Postačjm, fut. il, iti, folg. kle[...] erklecken, sufficere: lek[...] co neydál mohau gemu [...] postačiti, K.

Postačugi, owati, vorh. Cyr.

Postament, u, m. s. podsta[...] Fußgestell, n. D.

Postanowjm, fut. iti, folg.

Postanowugi, owati, einse[...] constituere: nařjzenj [...] mezy sebau postanowug[...] (sehr wenig üblich für ust[...] wugi).

Postarám se, fut. ex. al, ati, sorgen, Sorge tragen, sor[...] cura re rem.

Postat, ě, f. sl. ein Strich des [...] treideackers, (od. auch Weing[...] tens), im Bearbeiten, welche [...] Schnitter auf einmal zum [...] schneiden fassen.

Postaupám, al, ati, folg.

Postaupjm, fut. ex. einen Sch[...] thun, gressum figere, f[...] rücken, promoveri; 2) zur[...] treten, weichen, recedere; [...] cum praep. po, & cum instr[...] a) post-ti po někom, jeman[...]

Perthey ergreifen, ihm folgen, partes alicujus sequi: swět po nich postaupil; po té slepotě postaupili; b) p. po něčem, nach etwas streben, jagen, sectari; po štěstj, po zlatu p., B. po smilné žádosti, po chwále, po počestě něčj; s. auch postupugi u. pokračugi.

II. act. cum gen. abtreten, überlassen, z. B. sein Haus, cedere alicui domum od. domo.

Postaupenec, nce, m. Anhänger, assecla: lehčegi bude postaupencům, nežli wůdcům.

Postaw, u, m. 1) eigentlich Gestell, u. etwa structura, machina; cukrowý postaw, Zuckergestell, Ansatz, m. mit 6 Thee- od. Kaffeelöffeln, argenteum structile sacharo accommodatum, R. postaw wčel, Bienengewirk, n. postaw na tkánj den u. Rahme, f. eiserne Böden zu wirken, machina texendis ferreis cribrorum fundis; d. Tuchmacherrahme; daher üblicher 2) das Stück Tuch selbst auf der Rahme aufgezogen, od. ein Ballen Tuch, volumen panni; walchář přigal k wyprání postawy, Pr. 3) sl. Gom. überhaupt Wolltuch, hung. posztó.

Postawa, y, f. Gestalt, f. äußere Beschaffenheit, species, forma, facies, figura, habitus (statura); 2) für postaw (wohl unrichtig -), z. B. postawa wčel, sukna; s. vorh.

Postawač, e, m. sl. Müßiggänger, cessator; -čka, y, -inn, f. -trix.

Postáwám, al, ati, öfters einhalten, stehen bleiben, saepius desistere; b) sl. faulenzen, cessare.

Postawcowý 3. v. Wolltuch: chodj w rauſſe postawcowém.

Postawec, wce, m. Tuch, n. pannus, B. zlatým postawcem odjn.

Postawjm, fut. ex. ěl, ěti, behauen, z. B. einen Ort, inaedificare locum.

Postawjm, fut. ex. il, iti, en, stellen, machen, daß jemand od. etwas stehet, statuere, sistere, consistere; w bezpečnosti ge postawj -, sicher stellen; postaweni w pokutách a trestánj; w křjži, w těžkosti postawený, - versetzt; proti sobě postawiti, confrontiren; postawiti na mjstě, Pr. s. mjsto, (Ryb. transigere?); b) s. ustanowjm: auředníky postawiti, B. za kazatele postawiti; 2) swau na wrchu postawiti, d. Oberhand behaupten, superare, Com. na nohy někoho p., jemand auf d. Beine helfen, erigere, juvare.

II. rec. postawiti se, sich stellen, erscheinen, comparere: před prawem, před saud rc.; proti někomu, sich widersetzen, resistere; proti někomu, za někoho - rukogmjm se postawiti, als Bürge - Pr. postawil se papeži za nepřjtele, Vel.

Postáwka, y, f. Stellung, Positur, f. status: krále s takowau postáwkau podáwal, Cyr.

Postawnjk, u, m. Stangenleuchter, etwa candelabrum perticale.

Postawný 3. stattlich, v. guter ansehnlicher Gestalt, egregiae staturae: postawněgſſjm aneb wětſſjm se zdá býti, Cyr. - nost, i, f. gute Gestalt, statura.

Postawugi, owal, owati, aufstellen, stehend machen, statuere.

Postěhugi se, owal, owati, weg-

ziehen, v allen od. vielen, migrare, *B.*
Postel, e, *f.* Bette, *n.* a) eigentlich das Aufgebettete: postel loze mého, *B.* b) überhaupt jede Lagerstatt, zum Schlafen, Ruhen, lectus; p. s nebesy, Himmelbett, lectus cum pavimento; p. podstrkacý Rollbett, Schubbett, parabystus, lectus ductilis; p. k zahálenj, Faulbett, scinipodium; smrtedlná p., Sterbebett, lectus moribundi; 2) d. hölzerne Bettstätte, *f.* Bettgestelle, *n.* sponda.
Posteli, *fut.* s. steli.
Postelka, y, *f. dim.* Bettchen, *n.* lectulus; 2) *sl.* Nachgeburt, *f.* secundinae; postelka octu rc. s. matka.
Postelkyně, *f. sl.* s. postelnice.
Postelnj 1. d. Bettstäte betreffend, etwa lecticalis.
Postelnice, *f. sl.* s. sfestinedělka.
Postesknе se, ein wenig rc. s. steskne.
Postesknu sy, *fut.* postekl sy, postesknauti sy, folg.
Postěžugi sy, *fut. ex.* ein wenig klagen, seine Unzufriedenheit äussern, paulum queri, conqueri.
Postjhám, al, ati, mit u. ohne Genit. verfolgen, persequi: postjhagjce sobě toho, co zmesskali, *K.* Farao lid tyransky postjhal; 2) auf einander folgen, einholen, excipere se, adsequi: postjhá wražda wraždu, es folgt Mord auf Mord; 3) něčeho na někom –, suchen: můžeš na něm swého postjhati, *Pr.*
Postihak, e, *m. sl. Poson. & D.* s. ljhak.
Postihnu, *fut. ex.* hl, hnauti, postizen, erwischen, deprehendere; b) einholen, einbri[ngen], adsequi, compensare: [...] hne na weceki, co v obět[...] messkal; c) begreifen, [com]prehendere: kdo tě posti[hnou]ti může; d) erklecken, suffi[cere].
Postjm, il, iti, in der Reden[sart]: postiti pátky, soboty rc. an [...]tagen rc. fasten, jejunio t[...]gere &c. *K.*; -jwám, al, [ati].
Postjm se, il, iti, fasten, jeju[nare] -jwám, al, ati, *fr.*
Postjnám, *fut. ex.* alle od. [...] niedersäbeln, decolare.
Postjrám, *sl.* postjerám, *fut.* [...] alles abwischen, wegwi[schen], abstergere; 2) überzieh[en] postru.
Postjskám, *sl.* folg. - se, ein[...] ein wenig liebkosen.
Postiskugi, *fut.* owal, owati [...] od. alles zusammendrü[cken], conterere.
Postižitedlný 3. begrei[flich], - nost, i, *f.* - keit.
Postlánj, *n. verb.* v. postel[...] Bettgewand, *n.* lectiste[rnium] (orum), *n.* postlánj s[...] Satteldecke, *f.* stragula, a[...]
Postnj 1. Fasten-, p. kázan[j, Fa]stenpredigt, etwa concio [qua]dragesimalis; p. den, Fa[sttag], dies jejunii, dies esurial[is] [...] gjdlo, cibus esurialis, [...] sine carne.
Postogim, *fut. ex.* stál, státi [...] Weile stehen, aliquamdiu [...]
Postolka, bess. als postolk[a] [...] drawý pták, (Raba pt[...] merling, *m.* Widwol, galg[...] galbulus, *Syl.* Würg[...] Wannenweher, Wiedwach[...] tinnunculus, *Ryb.* (na[...] Klein-Graukopf, *m.* falco [...]chris ?)
Postoln. *sl.* s. sstorně, *Haj.*

...oloprty, *f. pl.* ein Städtchen im Saaz Kreise, Postelberga, (vormals das Kloster: Apostolorum Portae.)

...nawám, al, ati, kränkeln, ...nu ...ti valetudine, minus valere.

...trank, *adv* auf der Seite, besonders, seorsim; napomenau ...postranč.

...tranice, *f.* Seitenbrett, n. as. ...lateralis; b) Seitenbäume des Wagens, lateralia tigna, *R.* c) p. obiola, d. Stange am ...begriß, lupati brachia.

...stranný 1. (*Vel.* auch -ný 3.), ...d. Seiten betreffend, lateralis; ...Neben, secundarius: p. pře, Nebenhandlung, *f.* actio secundaria; p. darowé, Nebengeschenke, *Wrat.* p. wěcy, Nebendinge, res secundariae; pomoc postrannau obgednáwali. *Vel.* 2) (chal, falsch, vanus falsus, illegitimus: p. a křiwá zpráwa; postrannj a lstiwé zaleby: podezřelosti postrannj... ...zwloženě; na postrannj a galowý saud o něčem ne... 4) unrechtmäßig, illegitimus: p. žena, djtě, syn, *B.*

...trankám, *fut.* ati, *sl.* Fransen ...den, durch Auftrennen ic.

...tranhacý 1. z. B. nůž, Falz, ...Falzeisen, Falzmesser, *n.* ...den Gerbern; p. železo, s. ...ýbřicý.

...trauhám, *fut.* s. strauhám; ...na ruby, falzen, bey den Gerbern, *D.*

...kým, *fut. ex.* il, iti, ein we... ...weiter rücken, (schoppen), ...lum promovere.

...třeljm, *fut. ex.* il, iti, verwunden, bleßiren durch Schießen, vulnerare, sauciare; penězy postřeliti, bestechen, *Syl.*

Postřelený 3. *part.* v. vorh. 2) od. wětrem podšitý, angeschoßen; semivesanus.

Postřjbřjm, *fut. ex.* il, iti, versilbern mit Silber überziehen, argento obducere, inargentare.

Postřjebřjm, iti, *sl.* vorh.

Postřježka, *sl.* s. postřjžka.

Postřihač, e, *m.* Tuchscherer, *m.* tonsor pannarius; -čka, y, *f.* -inn, *f.* conjux, uxor tonsoris pannarii; -čký 3. Tuchscherer-; -ctwj, *n.* Tuchschererhandwerk, *n.* opificium tonsurae pannariae.

Postřihám, al, ati, beschneiden, alles zusammen schneiden, scindere, conscindere.

Postřjkám, *fut. ex.* al, ati, besprützen, spargere, adspergere, conspergere.

Postřjljm, *fut. ex.* el, eti, viel od. alles wegschießen.

Postřjžka, y, *f.* Anstand, statio, s. čekaná, *D.* & *sl.*

Postřjzwu, s. po 3).

Postrkám, ati, s. postrkugi, *K.*

Postrkáwač, e, *m.* k ncramku, v saustružnjka, der Schieber, zur Armschiene, protrusorium.

Postrkugi, owal, owati, s. postrčjm: geden druhým postrkowal.

Postrogjm se, *fut.* s. strogjm: že se hned za nj postrogi, *Vel.*

†Postrminec, nce, *m.* zroßlina, epacris, (Botan).

†Postromnjk, u, *m.* epidendrum, *Bercht.* Postromice soll dasselbe seyn? *Id.* o Zrostl. s. 270. Ist viell. aus Versehen zweymal getauft worden.

Postrpjm, *fut. ex.* ěl, ěti, en, sich gedulden, exspectare.

Postru, *fut. ex.* postřel, postřjti, überziehen, etwas mit etwas, inducere, obducere.
Postruh, u, *m.* Ausstreichbaum od. Schabbaum, *m.* beym Gärber, auch Abstoßbaum, *m.* scabellum, *R. D.*
Postruyeřk, hnk, *m. sl.* ein Laibchen v. dem im Troge zusammengeschabten.
Postruhnjk, u, *m. dim.* v. vorh.
Postupowánj, *n.* Fortschreiten, *n.* progressio; b) Verfahren, *n.* agendi ratio: powlowněgšj p., mitior processus; takowým postupowánjm to včinil, že *ꝛc.*
Postupugi, owal, owati, s. postaupjm; po rozkossech postupowati, - nachgehen, - deditum esse, *Cyr.* auch verfahren, agere: přjsně nepostupug, *Com.*
Postykám, *fut.* ati, *sl.* alles ansädeln.
Postylion, a, *m.* Postillion, etwa postalis auriga, veredarius.
Postylka, bess. postělka.
Postylka, y, *f. dim.* v. folg.
Postylle, *f.* Postille, *f.* postilla, (orum), *n.* wssech postyllj, *Com.*
Postyskugi sobě, (sy), owal, owati, s. steyskám sobě.
Posuch, *sl.* s. osuch.
Posuchu, *adv. sl.* trocken, über Land: po suchu y po wodě, terra, marique.
Posudek, dku, *m.* ein schiefes Urtheil, judicium sinistrum; 2) extraordinarium judicium, *Pr.*
Posudné, ého, *n.* Faßgeld, *n.* Bier- (od Wein-) Steuer, vectigal cerevisiae.
Posugi, *ol.* s. posypám.
Posunk. nku, *m.* hnutj těla y audů, twářenj, Gebehrde, *f.* (Possen, *f.*) gestus, *Syl.*

Posupugi, owal, owati, ansch[…] chen, anschnauben, increpa[…] posupowati wssecko; na v[…] cko posupowal.
Posuzowač, e, *m.* schiefer B[…] theiler.
Posuzugi, owal, owati, schie[…] urtheilen, sinistre judica[…] takk vměgj pokrytcy giné[…] suzowati, gsauce sami té[…] ortele hodni, *K.*
††Poswatna, poswatnice, […] kristey ? ?
Poswátné, ého, *n. mor.* Kirchen[…] *n.* s. zádussj.
Poswátný 3. geweiht, sacra[…] heilig, geheiligt, sacer, co[…] cratus: rok židowský posw[…] ný; poswátné mjsto, heil[…] Ort; penjze poswátné.
Poswěcenj, *n.* Weihe, *f.* inau[…] ratio, initiatio, sacratio, c[…] secratio; p. dostati, d. W[…] bekommen, sacrari, conse[…] ri; p. chrámu, d. Kirchweih[…] Einweihung der Kirche, in[…] guratio aedis, od. templi; Kirchweihfest, *n.* encae[…] templi.
Poswěcugi, owal, owati, h[…] gen, heilig od. tugendhaft, g[…] selig machen, sanctum (pi[…] reddere, sanctificare, ([…] Kirchenvätern).
Poswědčjm, *fut. ex.* il, iti, […] gen, bezeugen, testari; auch[…] dem Kopf nicken, annutum d[…] capite; - čenj, *n.* Bezeugu[…] testatio; Kopfnicken, *n.* nu[…] capitis.
Poswět, u, *m.* s. log ?
Poswětál, e, *m. sl. Göm.* hö[…] ner Fackelleuchter, etwa […] labrum.
Poswětjm, *fut. ex.* il, iti, cen, […] weihen, inaugurare, co[…]

crare, dedicare; 2) heiligen, heilig od. tugendhaft, gottselig machen, sanctum (pium) reddere, sanctificare; 3) mit dem Genit. segnen, benedicere: rozkým modlitbami poswětil.
Poswjcenj, n. Kirchweihe, Kirchmesse, Kirmse, f. a. Kirchweihfest, n. encaenia templi, solenne annuum templi consecrati, b) der Schmaus dabey, epulae encaeniales, paganalia annua; - jčko, a, n. dim.
Poswjcenjčkugi, owal, owati, Kirchweihe halten, encaenia celebrare, D.
Poswinjm, s. zaswinjm.
Poswjtjm, sl. poswjetjm, fut. ex. il, iti, leuchten, es hell um jemand machen, einem leuchten, lumen admovere alicui; p-ti někomu na prawau cestu, K. kdo mi poswjtj domůkwer wird mir nach Hause leuchten? 2) trop. - někomu; a) hinter das Licht führen, decipere, D.; b) sl. & Pr. sich rächen, (durch Mordbrennen), vindictam sumere: poswjtjm ti, až se tobě y giným stestne, Pr. c) domů posw. někomu, wyprásiti záda, bitjm domů hnáti, jemanden heim leichten, D.
Poswrchu, adv. oberflächlich, in superficie, Žal.
Posycy, s. posekám.
Posyla, y, f. Stärkung, f. confirmatio, corroboratio; 2) Stärke, Macht, f. vis, potentia; 3) Vorschub, m. subsidium: posylu dáti.
Posylač? s. posel, Bothe.
Posylám, al, ati, s. poslli.
Posyljm fut. il, iti, s. posylnjm.
Posylka, y, f. Geschicke, n. Schikken, n. z. B. der Kuchen, welche d. böhmischen Bauern ihren Befreundeten vor der Kirchweihe od. Kirchmesse (Kirmse) zu schicken pflegen, missio.
Posylněnj, n. s. posyla 1).
Posylnjm, fut. ex. il, iti, reg. gen. stärken, z. B. den Magen, den Muth 2c. firmare, confirmare, roborare, corroborare.
Posylňugi, owal, owati, verb.
Posylugi, owal, owati, verb. B.
Posypádko, a, n. Streusand, m. arena scriptoria; 2) Streusandbüchse, Sandbüchse, f. theca arenaria.
Posypám. fut. al, ati, bestreuen, conspergere, adspergere.
Posypáwám, al, ati, verb.
Posyřalý 3. gelabt, geronnen, v. der Milch.
Posyřjm, fut. ex. il, iti, laben, gerinnend machen, z. B. d. Milch coagulare.
M. rec. posyřiti se, gerinnen wie d. Milch, coagulari, K.
Posyřugi, owal, owati, verb.
Pot, u, m. Schweiß, m. sudor; chudý musý tu swého potu y krwe netoliko nastawiti, ale y nechati, Vel. pot engličký, eine gewiße Krankheit, Vel.
†Pota, y, f. zrostlina, pothos, (ist eigentlich kroatisch).
Potáč, e, m. eine voll gesponnene Spindel od. Spule, auch überhaupt Spindel, fusus, Syl.
Potácým se, el, eti, boh. brábořám, sl. tockám se, al, ati, torkeln, taumeln, hin u. her wanken, titubare, vacillare; - cenj, n. verb.
Potagemný, bess. tagný.
Potagmo, adv. s. tagně, Neg.
Potah, u, m. Muthmaßung, f. conjectura, opinio, suspicio, praesumtio, Pr. o tom zlém

stutku má (saudce) gisté potahy, *Vel.* na toho člowěka gest potah, *Id.* má saudce naň o těch wěcech gisté potahy, *Id.* potah bráti, hádati, muthmaßen, verdacht schöpfen, colligere, conjecturare, *Syl.* 2) Neugung, *f.* Hang, *m.* inclinatio? wsseho swěta potah po sobě má, *Com.* 3) Zugvieh, Gespann, *n.* pecus vecturium, jumentum: wůz má dlauhý potah, *Vel.* 4) *sl.* ein gewißes Werkzeug beym Büselwagen; 5) Bezug?? *Jungm.*

Potahljk, *sl.* natahák, u, *m.* Reifzieher, *m.* uncus tractorius.

Potáhnu, *fut. ex.* hl, hnauti, *part.* potažen, 1) *act.* eigentlich etwas weiter ziehen, anziehen, attrahere; 2) trop. z. B. lid žáry a kauzly po sobě potáhli, -zogen an sich; auch mit dem Genit. giných za sebau potahuge, aby s njm hasyli, -saufen, *K.* potáhl ho wedlé sebe na tauž wognu; k zlému někoho, -bewegen, k bludům giné potahugi; -králowstwj na sebe, -an sich ziehen ɪc. břitwu potáhnauti, zbřiditi, -anziehen; lutnu p., d. Laute beziehen, chelyn nervis instruere; k saudu, k prawu, vor Gericht fordern, vocare; 3) überziehen, etwas mit etwas, inducere, obducere: hůl zlatem p., *Kram.* 4) hinseiten, hinwenden, vertere: schwálně tuto řeč na rodiče sem potáhl; 5) *sl.* stehlen, schnipfen, subducere; 6) *neutr.* ziehen, wandern, anrücken, proficisci, migrare, *B.* proti Žilometrowi potáhne, *K.* gak zaphábli, tak potáhnau, *prov. K.* II. *rec.* potáhnauti se, sich überziehen, überzogen werden, duci: když se zagjtkený w zawře, strupem se potáhl *Com.* na něco se p., streben n etwas, petere: na statek, wjce se p.; tjm prawem po howal se na králowstwj, *I*

Potahugi, owal, owati, verh.

Potagebné, potagemné, *sl.* tagné.

Potákám se, ati, *sl.* s. potácým

Potancugi sy, *fut.* owati, ein wenig tanzen.

Potápjm, čl, čti, n.-se, s. potop

Potápka, y, *f.* wodnj slepičk das kleinere Wasserhuhn, fu ca atra, *Leschka*; s. lyska.

Potatjm se, *fut. ex.* il, iti, art eigentlich dem Vater nachart similem esse.

Potaužjm, *fut.* il, iti, *reg.* g ein wenig klagen, queri: křiv swých pobožnému srdcy pota žiti.

Potaz, u, *m.* Berathschlagung, Rathschlag, Antrag, *m.* rog tio, interrogatio, consult tio: potaz držeti, mjti; do p tazu giti, *Vel.* ssel potaz, *Co* wssedsse w potaz, krátce spo promluwili, *Vel.*; 2) s. pot 2) ?? *Ryb.*

Potažen, s. potáhnu.

Potázi se, *fut.* zal se, zati z. B. s dobrau (nehmlich r dau) se potázati, sich gut r then, sibi bene consulere.

Potazkáwám, *sl.* s. potězkáwá

Potažnjk, a, *m.* Anspänner, der Zugvieh hält, etwa jume tarius: -ice, *f.* inn, *f.* -ka.

Poté, *adv.* s. potý.

Potěcha, y, *f.* s. potěssenj.

Potěh, u, *m.* Knieriemen, Span riemen, *m.* bey den Schuster lorum adstrictorium.

Potřu, *fut.* s. tru.
Potěnje, *n. sl.* s. pocenj.
Potenku, *sl* nicht reichlich.
Potentát, a, *m.* Beherrscher, *m*, dominator, *B. Cyr.* potentátowé swěta tohoto, *K.*
Potepu, *fut.* il, iti, schlagen, prügeln, ferire, verberare.
Potěr, u, *m.* Brut, d. jungen Fische, (auch Fischleich, *m.* ? *D.*), foetus, progenies.
Potěssčjm (tjm) se, (*ol.*) *fut.* sich auf den Weg machen, vadere:
Potěssenj, *n.* Trost, *m.* Tröstung, *f.* solatium, consolatio; 2) Vergnügen, *n.* voluptas, oblectatio; - jčko, a, *n. dim.*: gali tak potěssenjčko.
Potěssený 3. getröstet, vergnügt, consolatus; b) trostreich, solatiosus; - ně, *adv.* s. potěssitedlně; potěssenč k němu promluwil, *Zal.*
Potěssjm, *fut. ex.* il, iti, en, *reg. gen. K.* trösten, solari; 2) vergnügen, ergötzen, delectare, oblectare.
II. *rec.* potěssiti se, sich trösten, se solari: potěssugte se těmito slowy; 2) sich vergnügen, se delectare, oblectare, od. delectari, oblectari; potěssowati se nad lástkau něčj sobě činěnau.
Potěssitedlný 3. tröstlich, trostvoll, zum Trösten dienlich, consolatorius, plenus solatii; - ně, *adv.* solatiose.
Potěssitel, -e, *m.* Tröster, consolator; - lkyně, *f.* - inn, *f.* -trix.
Potěssowánj, *n.* öfteres od. fortgesetztes Trösten, consolatio.
Potěssowatel, s. potěssitel.
Potěssugi, owati, s. potěssjm.
Potevkám se, s. potýkám se.
Potěže, *obs.* s. potáhnu.

Potěžkáwám, al, ati, wägen in der Hand, librare, pendere: potěžkáwal gedné y druhé krabice, *Vel.*
Potjal, -lto, *adv. sl.* s. potaub.
Potjahem, *fut.* zati, *sl.* viel abrupfen; 2) zerraufen.
II. *rec.* potjazat se, untereinander raufen.
Potichaučku, *n.* potichu, *adv.* allsachte, lente.
Potjhnu, allmälig zu seyn aufhören?
Potjm se, il, iti, schwitzen, sudare; sklenice se potj, d. Gläser beschlagen.
Potjnám, al, ati (dřjwj), umhauen, caedere, *Haj.*
Potjratka, y, *f.* Flachsschwinge, *f.* lignum cultriforme, vel bacillus ferreus.
Potjrám, al, ati, *reg. acc.* s. potru; potjrá pod swau moc wssecky, *Cyr.* - ánj, *n. verb.* s. potřenj; - áwám, al, ati, *fr.*
Potjratel, e, *m.* contritor.
Potjrka, *f. mor.* s. potjratka.
Potisk, u, *m.* was schiebt, drückt, premens; b) Schub, Druck, *m.* pressio.
Potjskám se, al, ati, einanderstoßen, drücken, trudere se, conquassare se, *B.*
Potka, y, *f. sl.* s. sstilec, *Leschka.*
Potkám, *fut. ex.* al, ati, *reg. acc.* begegnen, a) entgegen kommen, v. ungefähr, occurrere, incidere in aliquem obvium fieri alicui, obviam venire, offerri; b) wiederfahren, accidere evenire; 2) alles weben, beym Weber, pertexere; - ánj, *n. verb.* na potkánj se wadit, alle Weile zanken.
II. *rec.* potkati se, *cum praep.* s, 1) *verb.* a); 2) zusammentref-

sen, auf eins hinauskommen, coincidere: summa se potká 3) se summau; 3) od. potkati se bitwau, bogem, p-ti se polem, streiten, Schlacht liefern, confligere: polem se potkal s Turkem, *Vel.* zbrogné od. wogensky se potkali *Vel.* potkawsse se neyprwé slowy hanliwými, potom y kamenjm gedni na druhé házeli; 4) widerfahren, betreffen, accidere, contingere alicui: s welikým zlým se potkati; s hněwem, nemilostj něčj, s newděčnostj se potkati, *K.* s zlořečenjm -, *K.*

Potkan, *a, m. sl.* s. myš německá; potkan zemnj, Erdratze, fuchsbrauner großer Ratze am Harz, stellt den Hühnern nach, mus decumanus, *Pallas*, (denn *Linn.* kannte sie nicht).

Potkánj, *n. verb.* v. potkám, Begegnung, *f.* occursus, &c.

Potkáwám, - se, s. potkám, - se.

Potknu se, *fut. ex.* kl, u. knut, knauti, anstoßen (mit dem Fuß), straucheln, anlaufen, offendere, *Com.* potkly se nohy, *K.* *trop.* něco se spolu w řeči potkli, sie geriethen in einen Wortstreit, altercabantur; - nutj, *n.* Anstoß, *m.* offensio, offendiculum.

Potkýnám se, *al, ati, sl.* verb.

Potlačjm, *fut.* il, iti, unterdrükken Menschen, opprimere; b) niedertreten, drücken, proculcare, atterere, *B.* - čenj, *n.* Unterdrückung, Niedertretung, *f.* oppressio, proculcatio.

Potlačitel, e, *m.* Unterdrücker, *m.* oppressor.

Potlačowánj, *n.* wiederholte od. fortgesetzte Unterdrückung, oppressio.

Potlačugi, owati, s. potlačjm.

Potlaskám, *fut. ex.* al, ati, ein wenig klatschen, plaudere.

Potlaučka, y, *m.* Landstreicher, Vagabund, *m.* omnivagus.

Potlaucy, s. potluku.

Potlaukám, al, ati, öfters schlagen, icto: kygem geg potlaukal.

Potlaukám se, al, ati, herumstreichen, streifen, vagari, circumvagari.

Potlčiem, *fut.* tlkol, tlcy, *sl.* s. potluku.

Posljem, *fut.* tleti, *sl.* s. tljm 1), 3), u. zbranjm.

Potlkám se, ati, *sl.* s. potlaukám.

Potlkeň, ňa, *m. sl.* s. potlaučka.

Potlučenj, *n.* u. potlučenina, y, *f.* Hagelschlag, *m.* calamitas.

Potlukač, e, *m.* s. potlaučka.

Potluku, potlučeš, *fut.* potloukl, potlaucy (potlauct), potlučen, blessiren, verwunden durch Schlagen, vulnerare; 2) viel od. alle zerschlagen, contundere, auch zerstoßen, kleinstoßen, viel; zerbrechen, z. B. hrnce potlauct, frangere, confringere; 3) zerschlagen, wenn vom Hagelschaden d. Rede ist, contundere; 4) ein wenig schlagen, pulsare: na dwéře ꝛc. potlaucy, anklopfen, pulsare, *B.*

Potmě, *adv.* im Finstern, in tenebris, in obscuro: co pak potmé pjšeš?

Potměchut, i, *f.* Hintschkraut, *n.* solanum dulcamara, *Linn.*

Potmělus, *sl.* auch potměluch, *a*, potměluſek, ſka, *m.* Duckmäuser, Kalmäuser, homo tectus, obscurus, umbraticus; - ský 3., - ſtwj, *n.* Duckmäuserey, *f.* obscuritas.

Potměšsigi, šil, šiti, kalmäusern,

tectum, umbraticum; fal-
sum esse, D.
Potměſſilý 3. heuchleriſch, falſch, falsus, tectus; p-lý člowěk, ſ. potměſlus; p-ilý nábožnjk.
Potnj 1. Schweiß, z. B. potnj rauchа, Schweißtuch, n. sudarium.
Potnice. f. Schweißbad, n. balneum sudatorium, (nach R. Schweißſtube, ſ. párna); 2) ol. Schweißtuch, n. sudarium, D.
Potnu ſe, fut. sl. pokal, potjti ſe, z. B. ſekerau, ſich (mit einer Hacke) eine Wunde hauen.
Potný 3. Schweiß leſtend?
Potočjm, obs. umherſenden.
†Potočněnka, y, f. zroſtlina, rivularia, Berch. 2) samolus? Idem.
Potočitý 3. (který ſe ſnadně potáčj, otáčj, okolo práce), geſchäftig, gewendig, agilis, sedulus; - toſt, i, f. - gkeit, - litas, - litas; hbitěgſſj potočitoſt tělem y rozumem, Com.
Potočnj 1. Bach-, rivalis.
Potočnjk, u, m. Waſſerpeterſilie, f. Waſſerpeterlein, n. apium graveolens, Linn.; 2) Bachbunge, f. veronica bacabunga, Linn.
Potok, a, m. loc. sing. ku, u. ce, Bach, m. rivus; deſſťowý p., Regenbach, m. torrens.
Potom, adv. hernach, nach der Hand, deinde, post.
Potomek, mka, m. Nachkommen, Nachkömmling, m. progenies, unus e posteris.
Potomně, adv. künftig, ins Künftige, künftighin, in posterum, posthac, postea.
Potomnj 1. künftig, futurus, posterus, insequens; - p čaſy.
Potomſtwo, a, n. Nachkommenſchaft, f. Nachkommen, pl. posteritas, posteri, progenies.
Potonu, fut. ex. ul, auti, unterſinken, desidere, subsidere, pessum ire.
Potopa, y, f. Waſſerfluth, f. innundatio, eluvio, eluvies, diluvium.
Potopec, pce, m. obruč mřežowaná, Trift, Einſenker beym Färber circulus ferreus clathratus.
Potopjm, fut. ex. il, iti, en, untertauchen, z. B jemand, mergere, demergere, submergere; fig. potopen geſt we wlaſtnjm zyſku celý ſwět, Vel.
II. rec. potopiti ſe, untertauchen od. ſich untertauchen, mergi, demergi, submergi.
Potopowačka, y, f. Fleiſchgabel, f. creagra.
Potopugi, owal, ati, ſ. potopjm.
Potowý 3. Schweiß-, potowá djrka, Schweißloch, n. porus.
Potracenj, n. Verlieren, n amissio; b) Mißgebähren, n. abortus.
Potracugi, owal, ati, ſ. potratjm.
Potřáſám, al, ati, ſchütteln, ſtark bewegen, erſchüttern, quassare, concutere.
II. rec. potřáſati ſe, ſich ſchütteln; nad někým, K. mißhandeln, divexare aliquem, Com. Kroc.
Potratjm, fut. ex. il, iti, verlieren, einbüßen, um etwas kommen, amittere, perdere; 2) mißgebären, (v. Menſchen), abortum facere; žena potratila, Vel.
Potrauſým, fut. ex. yl, yti, beſtreuen, conspergere, adspergere.
Potrawa, y, f. Nahrung, f. Nahrungsmittel, alimentum, nutrimentum.

Posstá, y, f. Post, f. a) Postwesen, n. Postanstalt, z. B. zum Verreisen, res veredaria, od. cursus publicus; b) bess. posstowský wůz (delizanec), Postwagen, vehiculum cursus publici, insgemein currus diligentiae, bess. currus celer; c) Poststation, f. statio cursus publici; d) Posthaus, n. domus cursus publici; e) Bothschaft, f. nuntium, nuntius, Ger. 6, 31.

Posstář, e, m. sl. Postmeister, postae magister; - řský 3. s. posstýřský.

Postaupjm (dolů), fut. il, iti, einige Schritte herab thun, Vel.

Posstěstj se, fut. ilo, iti, glücken, succedere, procedere.

Posstilka, y, f. d. Sümpfe des Seifensieders, lacus, (us), m. R.

Posstjm, fut. čal, ati, bebrunzen, anbrunzen, beharnen, commingere.

Posstjpám, fut. ex. al, ati, stechen, z. B. wie d. Biene, Mücke, der Floh, pungere; 2) beißen, z. B. wie d. Schlange, Gans, mordere; 3) nach Wrat. sehr zerstechen, zerbeißen.

Posstiokám, fut. sl. bekneipen.

Posstjwač, e, m. Anheßer, m. concitator, impulsor; - čka, y, f. - inn, f. concitatrix.

Posstiwáček, čka, m. vorh.

Posstjwám, ati, fr. v. posstwu, reg. gen. posstjwali k tomu cýli Čechů, Com.

Posstolka, bess. postolka.

Posstowský 3. Post-, etwa postalis

Posstrk, a, m. sl. s. žluwa.

Posstwu, fut. ex. wal, wati, anheßen, z. B. den Hund, immittere, incitare, instigare, concitare: posstwaní Satan swobomj; - ánj, n. verb.

Posstýř, e, m. s. posstář, (nach C Postillion).

Posstýřský 3. d. Post betreff Post-; p-ský kůň, s. kůň.

Posswa, y, f. (sl. üblicher pl. sswy), Scheide, f. z. B. des gens, vagina; posswy stra Schraubhülsen, cochleae tres; R. 2) Schoßbalg des treides, m. vagina; 3) d. se beym Sporer.

Posswička, y, f. dim. Bälglei vaginula.

Postáčám, fut. ati, sl. alles, (allen Fässern) herauszapfen s. nadwážj.

Postačjm, fut. il, iti, folg. kle erklecken, sufficere: Lelku co neybdál mohau gemu postačiti, K.

Postačugi, owati, vorh. Cyr.

Postament, u, m. s. podstav Fußgestell, n. D.

Postanowjm, fut. iti, folg.

Postanowugi, owati, einsetz constituere: nařjzenj g mezy sebau postanowugi ((sehr wenig üblich für ustano wugi).

Postarám se, fut. ex. al, ati, sorgen, Sorge tragen, sorg cura re rem.

Postať, ě, f. sl. ein Strich des (treideackers, (od. auch Weing tens), im Bearbeiten, welche Schnitter auf einmal zum schneiden fassen.

Postaupám, al, ati, folg.

Postaupjm, fut. ex. einen Sch thun, gressum figere, fo rücken, promoveri; 2) zur treten, weichen, recedere; cum praep. po, & cum instr a) post-ti po někom, jeman

Vorthey ergreifen, ihm folgen, partes alicujus sequi: swět po nich postaupil; po té slepotě postaupili; b) p. po něčem, nach etwas streben, jagen, sectari; po ſſtěſtj, po zlatu p., *B.* po ſmilné žádosti, po chwále, po potupě něčj; ſ. auch postupugi u. pokračugi.

II. *act.* *cum gen.* abtreten, überlaſſen, z. B. ſein Haus, cedere alicui domum od. domo.

Postaupenec, nce, *m.* Anhänger, asecla: lehčegi bude postaupencům, nežli wůdcům.

Postaw, u, *m.* 1) eigentlich Geſtell, u. etwa structura, machina; cukrowý postaw, Zuckergeſtell, Aufſatz, *m.* mit 6 Thee- od. Kaffeelöffeln, argenteum structile sacharo accommodatum, *R.* postaw wčel, Bienengewirk, u. postaw na tkánj den ꝛc., Rahme, *f.* eiſerne Böden zu wirken, machina texendis ferreis cribrorum fundis; d. Tuchmacherrahme; daher üblicher 2) das Stück Tuch ſelbſt auf der Rahme aufgezogen, od. ein Ballen Tuch, volumen panni; walchář přigal k wypránj postawy, Pr. 3) *sl.* *Glm.* überhaupt Wolltuch, *hung.* posztó.

Postawa, y, *f.* Geſtalt, *f.* äußere Beſchaffenheit, species, forma, facies, figura, habitus (statura); 2) für postaw (wohl unrichtig -), z. B. postawa wčel, ſukna; ſ. vorh.

Postawač, e, *m.* *sl.* Müßiggänger, cessator; -čka, y, -inn, *f.* -trix.

Postáwám, al, ati, öfters einhalten, ſtehen bleiben, saepius desistere; b) *sl.* faulenzen, cessare.

Postawcowý 3. v. Wolltuch: chodj wraufſe postawcowém.

Postawec, wce, *m.* Tuch, *n.* pannus, *B.* zlatým postawcem odjn.

Postawjm, *fut.* *ex.* ěl, ěti, behauen, z. B. einen Ort, inaedificare locum.

Postawjm, *fut* *ex.* il, iti, en, ſtellen, machen, daß jemand od. etwas ſtehet, statuere, sistere, consistere; w bezpečnosti ge postawj -, ſicher ſtellen; postaweni w pokutách a treſtánj; w křjži, w těžkosti postawený, - verſetzt; proti ſobě postawiti, confrontiren; postawiti na mjſtě, Pr. ſ. mjsto, (*Ryb.* transigere?); b) ſ. vstanowjm: auředníky postawiti, *B.* za kazatele postawiti; 2) ſwau na wrchu postawiti, d. Oberhand behaupten, superare, *Com.* na nohy někoho p., jemand auf d. Beine helfen, erigere, juvare.

II. *rec.* postawiti ſe, ſich ſtellen, erſcheinen, comparere: před práwem, před ſaud ꝛc.; proti někomu, ſich widerſetzen, resistere; proti někomu, za někoho - rukogmjm ſe postawiti, als Bürge - Pr. postawil ſe papeži za nepřjtele, *Vel.*

Postáwka, y, *f.* Stellung, Poſitur, *f.* status: králi s takowau postáwkau podáwal, *Cyr.*

Postawnjk, u, *m.* Stangenleuchter, etwa candelabrum perticale.

Postawný 3. ſtattlich, v. guter anſehnlicher Geſtalt, egregiae staturae: postawněgſſjm aneb wětſſjm ſe zdá býti, *Cyr.* - nost, i, *f.* gute Geſtalt, statura.

Postawugi, owal, owati, aufſtellen, ſtehend machen, statuere.

Postěhugi ſe, owal, owati, weg-

ziehen, v allen od. vielen, migrare, *B.*

Postel, e, *f.* Bette, *n.* a) eigentlich das Aufgebettete: postel loze mého, *B.* b) überhaupt jede Lagerstatt, zum Schlafen, Ruhen, lectus; p. s nebesy, Himmelbett, lectus cum pavimento; p. podstrkacý Rollbett, Schubbett, parabystus, lectus ductilis; p. k zahálenj, Faulbett, scinipodium; smrtedlná p., Sterbebett, lectus moribundi; 2) d. hölzerne Bettstätte, *f.* Bettgestelle, *n.* sponda.

Posteli, *fut.* s. steli.

Postelka, y, *f. dim.* Bettchen, *n.* lectulus; 2) *sl.* Nachgeburt, *f.* secundinae; postelka octu ꝛc. s. matka.

Postelkyně, *f. sl.* s. postelnice.

Postelnj 1. d. Bettstäte betreffend, etwa lecticalis.

Postelnice, *f. sl.* s. sstěstinedělka.

Posteskne se, ein wenig ꝛc. s. steskne.

Postesknu sy, *fut.* postekl sy, postesknauti sy, folg.

Postěžugi sy, *fut. ex.* ein wenig klagen, seine Unzufriedenheit äußern, paulum queri, conqueri.

Postjhám, al, ati, mit u. ohne Genit. verfolgen, persequi: postjhagjce sobě toho, co zmesskali, *K.* Farao lid tyransky postjhal; 2) auf einander folgen, einholen, excipere se, adsequi: postjhá wražda wraždu, es folgt Mord auf Mord; 3) něčeho na někom -, suchen: můžeš na něm swého postjhati, *Pr.*

Postihak, e, *m. sl. Poson.* & *D.* s. ljhak.

Postihnu, *fut. ex.* hl, hnauti, postižen, erwischen, deprehendere; b) einholen, einbri[...] adsequi, compensare: p[...] hne na wečeři, co v oběd[...] messkal; c) begreifen, c[...] prehendere: kdo tě postih[...] ti může; d) erklecken, suffic[...]

Postjm, il, iti, in der Redens[...] postiti pátky, soboty ꝛc. an F[...] tägen ꝛc. fasten, jejunio tr[...] gere &c. *K.*; -jwám, al, a[...]

Postjm se, il, iti, fasten, jejun[...] - jwám, al, ati, *fr.*

Postjnám, *fut. ex.* alle od. e[...] niedersäbeln, decolare.

Postjrám, *sl.* postjerám, *fut.* al[...] alles abwischen, wegwisc[...] abstergere; 2) überziehe[...] postru.

Postjskám, *sl.* folg. - se, eine[...] ein wenig liebkosen.

Postiskugi, *fut.* owal, owati, [...] od. alles zusammendrüc[...] conterere.

Postižitedlný 3. begreif[...] - nost, i, *f.* - keit.

Postlánj, *n. verb.* v. posteli[...] Bettgewand, *n.* lectister[...] (orum), *n.* postlánj se[...] Satteldecke, *f.* stragula, ae[...]

Postnj 1. Fasten-, p. kázanj, [...] stenpredigt, etwa concio [...] dragesimalis; p. den, Fa[...] dies jejunii, dies esuriali[...] gjdlo, cibus esurialis, vi[...] sine carne.

Postogim, *fut. ex.* stál, státi, [...] Weile stehen, aliquamdiu s[...]

Postolka, bess. als posstolka, [...] drawý pták, (Rada pt.)[...] merling, *m.* Widwol, galgu[...] galbulus, *Syl.* Würgw[...] Wannenweher, Wiedwache[...] tinnunculus, *Ryb.* (nach[...] Klein-Graukopf, *m.* falco [...] chris ?)

Postoly, *sl.* s. sskorně, *Haj.*

ostolopety, *f. pl.* ein Städtchen im Saatz Kreise, Postelberga, (vormals das Kloster: Apostolorum Portae.)

ostonáwám, *al, ati,* kränkeln, tenui uti valetudine, minus valere.

ostranč, *adv* auf der Seite, besonders, seorsim: napomenau-ti postranč.

ostranice, *f.* Seitenbrett, *n.* asis lateralis; b) Seitenbäume des Wagens, lateralia tigna, *R.* c) p. udidla, d. Stange am Pferdegebiß, lupati brachia.

ostrannj 1. (*Vel.* auch -ný 3.), d. Seiten betreffend, lateralis; 2) Neben-, secundarius: p. pře, Nebenhandlung, *f.* actio secundaria; p. darowé, Nebengeschenke, *Wrat.* p. wěcy, Nebendinge, res secundariae; pomoc postrannau obgednáwali, *Vel.* 3) schal, falsch, vanus falsus, illegitimus: p. a křiwá zpráwa, postrannj a lstiwé žaloby; podezřelosti postrannjmi řečmi zplozené; na postrannj a galowý saud o něčem nedbati; 4) unrechtmäßig, illegitimus: p. žena, djtě, syn, *B.*

ostraptám, *fut.* ati, *sl.* Fransen bilden, durch Austrennen rc.

ostrauhacý 1. z. B. nůž, Falz, m. Falzeisen, Falzmesser, *n.* bey den Gerbern; p. železo, s. myzdřjcý.

ostrauhám, *fut.* s. strauhám; z. na ruby, falzen, bey den Gerbern, *D.*

ostrčjm, *fut. ex.* il, iti, ein wenig weiter rücken, (schoppen), paulum promovere.

ostřeljm, *fut. ex.* il, iti, verwunden, blessiren durch Schießen, vulnerare, sauciare; penězy postřeliti, bestechen, *Syl.*

Postřelený 3. *part.* v. vorh. 2) od. wětrem podšitý, angeschoßen; semivesanus.

Postřjbřjm, *fut. ex.* il, iti, versilbern mit Silber überziehen, argento obducere, inargentare.

Postřjebřjm, iti, *sl.* vorh.

Postřježka, *sl.* s. postřjžka.

Postřihač, e, *m.* Tuchscherer, *m.* tonsor pannarius; -čka, y, *f.* -inn, *f.* conjux, uxor tonsoris pannarii; -čký 3. Tuchscherer=; -ctwj, *n.* Tuchschererhandwerk, *n.* opificium tonsurae pannariae.

Postřihám, al, ati, beschneiden, alles zusammen schneiden, scindere, conscindere.

Postřjkám, *fut. ex.* al, ati, bespritzen, spargere, adspergere, conspergere.

Postřjljm, *fut. ex.* el, eti, viel od. alles wegschießen.

Postřjžka, y, *f.* Anstand, statio, s. čekaná, *D.* & *sl.*

Postřjzwu, s. po 3).

Postrkám, ati, s. postrkugi, *K.*

Postrkáwač, e, *m.* k nádramku, v saustružnjka, der Schieber, zur Armschiene, protrusorium.

Postrkugi, owal, owati, s. postrčjm: geden druhým postrkowal.

Postrogjm se, *fut.* s. strogjm: že se hned za nj postrogj, *Vel.*

†Postrminec, nce, *m.* zrostlina, epacris, (Botan).

†Postromnjk, u, *m.* epidendrum, *Bercht.* Postromice soll dasselbe seyn? *Id.* o Zrostl. s. 270. Ist viell. aus Versehen zweymal getauft worden.

Postrpjm, *fut. ex.* ěl, ěti, en, sich gedulden, exspectare.

Postru, *fut. ex.* postřel, postřjti, überziehen, etwas mit etwas, inducere, obducere.

Postruh, u, *m.* Ausstreichbaum od. Schabbaum, *m.* beym Gärber, auch Abstoßbaum, *m.* scabellum, *R. D.*

Postružek, hnk, *m. sl.* ein Laibchen v. dem im Troge zusammengeschabten.

Postruhnjk, u, *m. dim.* v. vorh.

Postupowánj, *n.* Fortschreiten, *n.* progressio; b) Verfahren, *n.* agendi ratio: powlowněgssj p., mitior processus; takowým postupowánjm to včinil, že ꝛc.

Postupugi, owal, owati, s. postaupjm; po rozkosseeh postupowati, - nachgehen, - deditum esse, *Cyr.* auch verfahren, agere: přjsně nepostupug, *Com.*

Postykám, *fut.* ati, *sl.* alles ausädeln.

Postylion, a, *m.* Postillion, etwa postalis auriga, veredarius.

Postýlka, bess. postelka.

Postylka, y, *f. dim.* v. folg.

Postylle, *f.* Postille, *f.* postilla, (orum), *n.* wssech postyllj, *Com.*

Postyskugi sobě, (sy), owal, owati, s. steyskám sobě.

Posuch, *sl.* s. osuch.

Posuchu, *adv. sl.* trocken, über Land: po suchu y po wodě, terra, marique.

Posudek, dku, *m.* ein schiefes Urtheil, judicium sinistrum; 2) extraordinarium judicium, *Pr.*

Posudné, ého, *n.* Faßgeld, *n.* Bier- (od Wein-) Steuer, vectigal cerevisiae.

Posugi, *ol.* s. posypám.

Posunk, nku, *m.* hnutj těla y audů, twářenj, Gebehrde, *f.* (Possen, *f.*) gestus, *Syl.*

Posupugi, owal, owati, anschen, anschnauben, increpa posupowati wssecko; na w cko posupowal.

Posuzowač, e, *m.* schiefer B theiler.

Posuzugi, owal, owati, schie urtheilen, sinistre judica takk vměgj pokrytcy giné suzowati, gsauce sami té ortele hodni, *K.*

††Poswatna, poswatnice, kristey??

Poswátné, ého, *n. mor.* Kirchen *n.* s. zádussj.

Poswátný 3. geweiht, sacra heilig, geheiligt, sacer, co cratus: rok žjdowský posi ný; poswátné mjsto, heil Ort; penjze poswátné.

Poswěcenj, *n.* Weihe, *f.* inau ratio, initiatio, sacratio, c secratio; p. dostati, d. W bekommen, sacrari, conse ri; p. chrámu, d. Kirchweih Einweihung der Kirche, in guratio aedis, od. templi; Kirchweihfest, *n.* encae templi.

Poswěcugi, owal, owati, h gen, heilig od. tugendhaft, g selig machen, sanctum (pi reddere, sanctificare, (Kirchenvätern).

Poswědčjm, *fut. ex.* il, iti, gen, bezeugen, testari; auch dem Kopf nicken, annutum d capite; - čenj, *n.* Bezeugu testatio; Kopfnicken, *n.* n capitis.

Poswět, u, *m.* s. log?

Poswětáč, e, *m. sl. Göm.* höl ner Fackelleuchter, etwa fa labrum.

Poswětjm, *fut. ex.* il, iti, cen, weihen, inaugurare, co

crare, dedicare; 2) heiligen, heilig od. tugendhaft, gottselig machen, sanctum (pium) reddere, sanctificare; 3) mit dem Geist. segnen, benedicere: rokemů modlitbami poswětil.
Poswjcenj, n. Kirchweihe, Kirchmesse, Kirmse, f. a. Kirchweihfest, n. encaenia templi, solenne annuum templi consecrati, b) der Schmaus dabey, epulae encaeniales, paganalia annua; - jčko, a, n. dim.
Poswjcenjčkugi, owal, owati, Kirchweihe halten, encaenia celebrare, D.
Poswinjm, s. zaswinjm.
Poswjtjm, sl. poswjetjm, fut. ex. il, iti, leuchten, es hell um jemand machen, einem leuchten, lumen admovere alicui; p-ti někomu na prawau cestu, K. kdo mi poswjtj domůw? wer wird mir nach Hause leuchten? 2) trop. - někomu; a) hinter das Licht führen, decipere, D.; b) sl. & Pr. sich rächen, (durch Mordbrennen), vindictam sumere: poswjtjm ti, až se tobě y giným steskne, Pr. c) domů posw. někomu, wyprášiti záda, bitjm domů hnáti, jemanden heim leichten, D.
Poswchu, adv. oberflächlich, in superficie, Žal.
Posycy, s. posekám.
Posyla, y, f. Stärkung, f. confirmatio, corroboratio; 2) Stärke, Macht, f. vis, potentia; 3) Vorschub, m. subsidium: posylu dáti.
Posylář? s. posel, Bothe.
Posylám, al, ati, s. posl̃i.
Posyljm fut. il, iti, s. posylnjm.
Posylka, y, f. Geschicke, n. Schikken, n. z. B. der Kuchen, welche d. böhmischen Bauern ihren Befreundeten vor der Kirchweihe od. Kirchmesse (Kirmse) zu schicken pflegen, missio.
Posylněnj, n. s. posyla 1).
Posylnjm, fut. ex. il, iti, reg. gen. stärken, z. B. den Magen, den Muth ꝛc. firmare, confirmare, roborare, corroborare.
Posylňugi, owal, owati, verb.
Posylugi, owal, owati, verb. B.
Posypátko, a, n. Streusand, m. arena scriptoria; 2) Streusandbüchse, Sandbüchse, f. theca arenaria.
Posypám. fut. al, ati, bestreuen, conspergere, adspergere.
Posypáwám, al, ati, verb.
Posyralý 3. gelabt, geronnen, v. der Milch.
Posyřjm, fut. ex. il, iti, laben, gerinnend machen, z. B. d. Milch coagulare.
N. rec. posyřiti se, gerinnen wie d. Milch, coagulari, K.
Posyřugi, owal, owati, verb.
Pot, u, m. Schweiß, m. sudor; chudý musý tu swého potu y krwe netoliko nastawiti, ale y nechati, Vel. pot englický, eine gewiße Krankheit, Vel.
†Pota, y, f. zrostlina, pothos, (ist eigentlich kroatisch).
Potáč, e, m. eine voll gesponnene Spindel od. Spule, auch überhaupt Spindel, fusus, Syl.
Potácým se, el, eti, boh. dráborám, sl. točkám se, al, ati, torkeln, taumeln, hin u. her wanken, titubare, vacillare; - cenj, n. verb.
Potagemný, bess. tagný.
Potagmo, adv. s. tagně, Neg.
Potah, u, m. Muthmaßung, f. conjectura, opinio, suspicio, praesumtio, Pr. o tom zlém

skutku má (saudce) gisté potahy, *Vel.* na toho člowěka gest potah, *Id.* má saudce naň o těch wěcech gisté potahy, *Id.* potah bráti, hádati, muthmaßen, verdacht schöpfen, colligere, conjecturare, *Syl.* 2) Neugung, *f.* Hang, *m.* inclinatio? wsseho swěta potah po sobě má, *Com.* 3) Zugvieh, Gespann, *n.* pecus vecturium, jumentum: wůz má dlauhý potah, *Vel.* 4) *sl.* ein gewißes Werkzeug beym Büfelwagen; 5) Bezug?? *Jungm.*

Potahljk, *sl.* natahák, u, *m.* Reißzieher, *m.* uncus tractorius.

Potáhnu, *fut. ex.* hl, hnauti, *part.* potažen, 1) *act.* eigentlich etwas weiter ziehen, anziehen, attrahere; 2) *trop.* z. B. lid žáry a kauzly po sobě potáhli, - zogen an sich; auch mit dem Genit. giných za sebau potahuge, aby s njm hasyli, - saufen, *K.* potáhl ho wedlé sebe na tauž wognu; k zlému někoho, - bewegen, k bludům giné potahugj; - králowstwj na sebe, - an sich ziehen ꝛc. britwu potáhnauti, zbřiditi, - anziehen; lutnu p., d. Laute beziehen, chelyn nervis instruere; k saudu, k prázwu, vor Gericht fordern, vocare; 3) überziehen, etwas mit etwas, inducere, obducere: hůl zlatem p., *Kram.* 4) hinleiten, hinwenden, vertere: schwálně tuto řeč na rodiče sem potáhl; 5) *sl.* stehlen, schnipfen, subducere; 6) *neutr.* ziehen, wandern, antůcken, proficisci, migrare, *B.* proti Žilometrowi potáhne, *K.* gak zapřáhli, tak potáhnau, *prov. K.* II. *rec.* potáhnauti se, sich überziehen, überzogen werden, duci: když se zagitkený .. zawře, strupem se potáh.. *Com.* na něco se p., streben .. etwas, petere: na statek, .. wjce se p.; tjm právem p.. howal se na králowstwj, ..

Potahugi, owal, owati, verb. ..

Potagebné, potagemné, s.. tagné.

Potákám se, ati, *sl.* s. potácým ..

Potancugi sy, *fut.* owati, ein .. nig tanzen.

Potápjm, čl, čti, *a.* -se, s. potop..

Potápka, y, *f.* wodnj slepič.. das kleinere Wasserhuhn, fu.. ca atra, *Leschka*; s. lyska.

Potatjm se, *fut. ex.* il, iti, *art.* eigentlich dem Vater nachart.. similem esse.

Potaužjm, *fut.* il, iti, *reg.* g.. ein wenig klagen, queri: kři.. swých pobožnému srdcy pota.. žiti.

Potaz, u, *m.* Berathschlagung, Rathschlag, Antrag, *m.* rog.. tio, interrogatio, consult.. tio: potaz držeti, mjti; do p.. tazu gjti, *Vel.* ssel potaz. *Co..* wssedsse w potaz, krátce spol.. promluwili, *Vel.*; 2) s. pot.. 2)?? *Ryb.*

Potažen, s. potáhnu.

Potázjm se, *fut.* zal se, zati s.. z. B. s dobrau (nehmlich r.. dau) se potázati, sich gut r.. then, sibi bene consulere.

Potažkáwám, *sl.* s. pozžkáwán..

Potažnjk, a, *m.* Anspänner, *m.* der Zugvieh hält, etwa jumen.. tarius: - ice, *f.* inn, *f.* - ia.

Poté, *adv.* s. potý.

Potěcha, y, *f.* s. potěssenj.

Potěh, u, *m.* Knieriemen, Spann.. riemen, *m.* bey den Schuster.. lorum adstrictorium.

Potřku, *fut.* s. teku.
Potěnie, *n. sl.* s. pocenj.
Potenku, *sl* nicht reichlich.
Potentát, *a, m.* Beherrscher, *m,* dominator, *B. Cyr.* potentá-towé swěta tohoto, *K.*
Potepu, *fut.* il, iti, schlagen, prü-geln, ferire, verberare.
Potěr, u, *m.* Brut, d. jungen Fi-sche, (auch Fischleich, *m.* ? *D.*), foetus, progenies.
Potěštjm (tjm) se, (*ol.*) *fut.* sich auf den Weg machen, vadere.
Potěšenj, *n.* Trost, *m.* Tröstung, *f.* solatium, consolatio; 2) Vergnügen, *n.* voluptas, ob-lectatio; - jčko, *a, n. dim.*: ga-ké takė potěšenjčko.
Potěšený 3. getröstet, vergnügt, consolatus; b) trostreich, so-latiosus; - ně, *adv.* s. potěši-tedlně; potěšeně k němu pro-mluwil, Zal.
Potěšjm, *fut. ex.* il, iti, en, *reg. gen. K.* trösten, solari; 2) ver-gnügen, ergötzen, delectare, oblectare.
II. *rec.* potěšiti se, sich trö-sten, se solari: potěšugte se těmito slowy; 2) sich vergnü-gen, se delectare, oblectare, od. delectari, oblectari; po-těšowati se nad lástkau něčj sobě činěnau.
Potěšitedlný 3. tröstlich, trost-voll, zum Trösten dienlich. con-solatorius, plenus solatii; - ně, *adv.* solatiose.
Potěšitel, *e, m.* Tröster, conso-lator; - lkyně, *f.* - inn, *f.* -trix.
Potěšowánj, *n.* öfteres od. fort-gesetztes Trösten, consolatio.
Potěšowatel, s. potěšitel.
Potěšugi, owati, s. potěšjm.
Potewkám se, s. potýkám se.
Potěže, *obs.* s. potáhnu.

Potěžkáwám, al, ati, wägend in der Hand, librare, pendere: potěžkáwal gedně y druhé krabice, *Vel.*
Potjal, -lto, *adv. sl.* s. potahu.
Potjažem, *fut.* zati, *sl.* viel ab-raufen; 2) zerraufen.
II. *rec.* potjazat se, unterein-ander raufen.
Potichaučku, *n.* potichu, *adv.* all-sachte, lente.
Potjhnu, allmälig zu seyn auf-hören?
Potjm se, il, iti, schmitzen, su-dare; sklenice se potj, d. Glä-ser beschlagen.
Potjnám, al, ati (dřjwj), um-hauen, caedere, *Haj.*
Potjračka, *y, f.* Flachsschwinge, *f.* lignum cultriforme, vel bacillus ferreus.
Potjrám, al, ati, *reg. acc.* s. po-tru; potjrá pod swau moc wšecky, *Cyr.* - ánj, *n. verb.* s. potřenj; - áwám, al, ati, *fr.*
Potjratel, *e, m.* contritor.
Potjrka, *f. mor.* s. potjračka.
Potisk, u, *m.* was schiebt, drückt, premens; b) Schub, Druck, *m.* pressio.
Potjskám se, al, ati, einandersto-ßen, drücken, trudere se, con-quassare se, *B.*
Potka, *y, f. sl.* s. štilec, *Leschka.*
Potkám, *fut. ex.* al, ati, *reg. acc.* begegnen, a) entgegen kommen, o. ungefähr, occurrere, inci-dere in aliquem obvium fi-eri alicui, obviam venire, of-ferri; b) wiederfahren, accide-re evenire; 2) alles weben, beym Weber, pertexere; -ánj, *n. verb.* na potkánj se wadit, alle Weile zanken.
II. *rec.* potkati se, *cum praep.* s, 1) *verb.* a); 2) zusammenstoß-

sen, auf eins hinauskommen, coincidere: summa se potká 3) se summau; 3) od. potkati se bitwau, bogem, p-ti se polem, streiten, Schlacht liefern, confligere: polem se potkal s Turkem, *Vel.* zbrogné od. wogensky se potkali *Vet.* potkawsse se neyprwé slowy hanliwými, potom y kamenjm gedni na druhé házeli; 4) widerfahren, betreffen, accidere, contingere alicui: s welikým zlým se potkati; s hněwem, nemilostj něčj, s newděčnostj se potkati, *K.* s zlořečenjm -, *K.*

Potkan, a, m. *sl.* s. myš německá; potkan zemnj, Erdratze, fuchsbrauner großer Ratze am Harz, stellt den Hühnern nach, mus decumanus, *Pallas*, (denn *Linn.* kannte sie nicht).

Potkánj, n. *verb.* v. potkám, Begegnung, *f.* occursus, &c.

Potkáwám, - se, s. potkám, - se.

Potknu se, *fut. ex.* kl, u. knut, knauti, anstoßen (mit dem Fuß), straucheln, anlaufen, offendere, *Com.* potkly se nohy, *K.* *trop.* něco se spolu w řeči potkli, sie geriethen in einen Wortstreit, altercabantur; - nutj, *n.* Anstoß, *m.* offensio, offendiculum.

Potkýnám se, al, ati, *sl.* verb.

Potlačjm, *fut.* il, iti, unterdrücken Menschen, opprimere; b) niedertreten, drücken, proculcare, atterere, *B.* - čenj, *n.* Unterdrückung, Niedertretung, *f.* oppressio, proculcatio.

Potlačitel, e, *m.* Unterdrücker, *m.* oppressor.

Potlačowánj, *n.* wiederholte od. fortgesetzte Unterdrückung, oppressio.

Potlačugi, owati, s. potlačjm.

Potlaskám, *fut. ex.* al, ati, e wenig klatschen, plaudere.

Potlaučka, y, *m.* Landstreich Vagabund, *m.* omnivagus.

Potlaucy, s. potluku.

Potlaukám, al, ati, öfters schl gen, icto: kygem geg potla kal.

Potlaukám se, al, ati, herumstr chen, streifen, vagari, circun vagari.

Potlčjem, *fut.* tlkol, tlcy, *sl.* potluku.

Potljem, *fut.* tleti, *sl.* s. tljm 3), u. zhřanjm.

Potlkám se, ati, *sl.* s. potlaukán

Potlkeň, ňa, *m.* *sl.* s. potlaučk

Potlučenj, *n.* u. potlučenina, *f.* Hagelschlag, *m.* calamita

Potlukač, e, *m.* s. potlaučka.

Potluku, potlučeš, *fut.* potlauk potlaucy (potlauct), potlučen blessiren, verwunden dur Schlagen, vulnerare; 2) vi od. alle zerschlagen, contun dere, auch zerstossen, kleinst ßen, viel; zerbrechen, z. B. hrn ce potlauct, frangere, con fringere; 3) zerschlagen, wen vom Hagelschaden d. Rede is contundere; 4) ein wenig schla gen, pulsare: na dwéře ꝛc. po tlaucy, anklopfen, pulsare, *B*

Potmě, *adv.* im Finstern, in te nebris, in obscuro: co pak po tmě pjšeš?

Potměchut, i, *f.* Hintschkraut, solanum dulcamara, *Linn.*

Potmělus, *sl.* auch potměluch, a potměluseк, ska, *m.* Duckmäu ser, Kalmäuser, homo tectus, obscurus, umbraticus; -ský 3. - stwj, *n.* Duckmäuserey, *f.* obscuritas.

Potměssigi, ssil, ssiti, kalmäusern,

tectum, umbraticum, fal-
sum esse, *D.*

Potměſſilý 3. heuchleriſch, falſch, falsus, tectus; p-lý člowěk, ſ. potměkus; p-ilý nábožnjk.

Potnj 1. Schweiß-, z. B. potnj rauſcha, Schweißtuch, n. sudarium.

Potnice. *f.* Schweißbad, n. balneum sudatorium, (nach *R.* Schweißſtube, ſ. párna); 2) *ol.* Schweißtuch, n. sudarium, *D.*

Potnu ſe, *fut. sl.* pokal, potjti ſe, z. B. ſekerau, ſich (mit einer Hacke) eine Wunde hauen.

Potný 3. Schweiß leſtend?

Potočjm, *obs.* umherſenden.

†Potočněnka, y, *f.* zroſtlina, rivularia, *Berckt.* 2) samolus? *Idem.*

Potočitý 3. (ktorý ſe ſnadně potáčj, otáčj, okolo práce), geſchäftig, gewendig, agilis, sedulus; -toſt, i, *f.* -gkeit, -litas, -litas; hbitěgſſj potočitoſt tělem y rozumem, *Com.*

Potočnj 1. Bach-, rivalis.

Potočnjk, u, *m.* Waſſerpeterſilie, *f.* Waſſerpeterlein, n. apium graveolens, *Linn.*; 2) Bachbunge, *f.* veronica bacabunga, *Linn.*

Potok, a, *m. loc. sing.* ku, u. ce, Bach, *m.* rivus; deſſťowý p., Regenbach, *m.* torrens.

Potom, *adv.* hernach, nach der Hand, deinde, post.

Potomek, mka, *m.* Nachkommen, Nachkömmling, *m.* progenies, unus e posteris.

Potomně, *adv.* künftig, ins künftige, künftighin, in posterum, posthac, postea.

Potomnj 1. künftig, futurus, posterus, insequens; -p čaſy.

Potomſtwo, a, *n.* Nachkommenſchaft, *f.* Nachkommen, *pl.* posteritas, posteri, progenies.

Potonu, *fut. ex.* ul, uti, unterſinken, desidere, subsidere, pessum ire.

Potopa, y, *f.* Waſſerfluth, *f.* innundatio, eluvio, eluvies, diluvium.

Potopec, pce, *m.* obruč mřežowaná, Trift, Einſenker beym Färber circulus ferreus clathratus.

Potopjm, *fut. ex.* il, iti, en, untertauchen, z. B jemand, mergere, demergere, submergere; fig. potopen geſt we wlaſtnjm zyſku celý ſwět, *Vel.*

II. *rec.* potopiti ſe, untertauchen od. ſich untertauchen, mergi, demergi, submergi.

Potopowačka, y, *f.* Fleiſchgabel, *f.* creagra.

Potopugi, owal, ati, ſ. potopjm.

Potowý 3. Schweiß-, potowá djrka, Schweißloch, n. porus.

Potracenj, n. Verlieren, n amissio; b) Mißgebähren, n. abortus.

Potracugi, owal, ati, ſ. potratjm.

Potřáſám, al, ati, ſchütteln, ſtark bewegen, erſchüttern, quassare, concutere.

II. *rec.* potřáſati ſe, ſich ſchütteln; nad někým, *K.* mißhandeln, divexare aliquem, *Com.* *Kroc.*

Potratjm, *fut. ex.* il, iti, verlieren, einbüßen, um etwas kommen, amittere, perdere; 2) mißgebären, (v. Menſchen), abortum facere; žena potratila, *Vel.*

Potrauſým, *fut. ex.* yl, yti, beſtreuen, conspergere, adspergere.

Potrawa, y, *f.* Nahrung, *f.* Nahrungsmittel, alimentum, nutrimentum.

Potrawna, y, f. s. ſpižjrna, *Lesch*.
✝Potrawnjk, a, m. Trakteur, obsonator; -nice, f. -inn, -trix.
Potrawný 3. d. Nahrung, (das Nahrungsmittel) betreffend.
✝Potrawoslowj, n. Trophologie?
Potřeba, y, f. Noth, Nothwendigkeit, f. necessitas; Nothdurft, f. necessitas; nuzná potřeba, dringende Noth, großer Nothfall, absoluta necessitas; 2) Bedarf, m. nöthig, ohne Substantive, opus, necesse, necessarium; 3) Gebrauch, m. Gebrauch machen, n. usus; 4) besonders im Plur. Werkzeuge, pl. instrumenta; 6) Nothdurft, f. opus naturae; na potřebu, od. na potřebu přirozenau gjti; swau potřebu dělati, seine Nothdurft verrichten, ventrem exonerare; auch těla ku potřebě od přirozenj dané; 6) *adv.* s. potřebj: kdeby potřeba bylo, *Com.* 7) *pl.* potřeby, s. potřebné wěcy: domownj potřeby (košjky, koberce ꝛc.) *Vel. Cyr.* potřeby wogsku shromáždil, *B.*
Potřebj, n. nöthig, ohne Substantive, opus, necesse necessarium.
Potřebný 3. (*abs.* potřebno), nothwendig, nöthig, necessarius; bezelstně potřebný, *Pr.* wysoce potřebný, *Vel.* 2) nothdürftig, a) bedürftig, egens, indigens; b) dürftig, arm, egenus, egens; -ně, *adv.* nothwendig, nothwendigerweise, necessario; -nost, i, f. Nothwendigkeit, Erforderung, Erforderniß, f. necessitas.
Potřebowánj, n. Gebrauch, usus.
Potřebowáwam, al, ati; *fr.* v. folg.
Potřebugi, owal, owati, *cum gen. rei, vulgo & cum acc.* brauchen nöthig haben, uti re; 2) gebrauchen, Gebrauch machen v. etwas, sich bedienen, uti re, usurpare rem, adhibere rem.
Potřenj, n. Vertilgung, f. Untergang, m. prostratio, desolatio, destructio, conquassatio, *B.* 2) Bestreichung, f. litus.
Potřepám, *fut. ex.* al, ati, klopfen, s. třepám, potřepati na ramena, auch blos potřepati, auf d. Achsel klopfen, blande pulsare humeros; potřepal gi, *Wrat.* 2) ein wenig schwatzen, plaudern, unnütz reden, paulisper garrire, confabulari.
Potřescy, trestati, s. potrěstám.
Potřeſtjm, *fut.* iti, *reg. acc.* verrückt machen, verrücken, mente dejicere, vesanum reddere, *Cyr.*
Potrestám, *fut. ex. reg. gen.* bestrafen, punire, poena adficere aliquem &c.; mit Worten bestrafen, castigare verbis.
Potrhám, *fut. ex.* al, ati, án, (alles) zerreißen, lacerare, discerpere, concerpere, rumpere, dirumpere; p. se, sich zerreißen, z. B. mit der Arbeit.
Potrhawám, al, ati, vorh.
II *rec.* potrhawati se, na někoho, angreifen, toben, anfallen, adgredi, impetere, *Com.*
Potrhnu, *fut.* hl, hnauti, anziehen, attrahere: potrhni, geď! fahre zu! impelle! 2) niederwerfen, sternere, dejicere.
II. *rec.* potrhnauti se, na někoho, s. potrhawati se; za meč se potrhnauti, vom Leder ziehen, ensem stringere.
Potrhugi se, owal, owati, vorh.
Potrjem, *st.* s. potru.

Potřimiska, y, m. sl. (& boh.) Schmarotzer, Tellerlecker, m. parasitus.

Potřjskám, sl. potřjeskám, fut. ex. al, ati, zertrümmern (mit Getöß), confringere, B.

Potřjsnjm, fut. ex. il, iti, pokáleti, beflecken, commaculare: krwj potřjsniti, D.

Potrkám fut. ex. al, ati, án, durch Stoßen mit Hörnern verwunden, cornibus vulnerare.

Potrmácým se, fut. ex. el, eti, s. trmácým se, B.

Potroskotám, al, ati, s. potřjskám.

Potrowjm, fut. il, iti, sl. verzehren.

Potrpjm, fut reg. gen. s. trpjm.

Potru (řu), fut. ex. třel, třjti, třen, u. třjn, bestreichen, beschmieren, linere, illinere, oblinere, obducere; 2) zerbrechen, zermalmen, conquassare; 3) austreiben, vernichten, vertilgen, zerbrechen, zu Grunde richten, delere, conficere, destruere, absumere, profligare; -noha-ma, zertreten, conculcare.

Potrubugi, owati, absatzweise blasen, s. troubjm, K.

Potrwám, fut. ati, eine Weile währen, a) sich aufhalten, diversari; b) da seyn, superesse, Dan. 11, 36.

Potržka, y, f. Aufruhr, m. seditio, K. 1); Angriff, Anfall, m. Attaque, f. (im Privatleben), impetus, incursus, impressio.

Potuchlina, y, f. sl. Schimmel, m. situs.

Potuchnu, fut. ex. chl, chnauti, dumpfig, müchzend, müfflich werden, putescere, corrumpi situ: potuchlá mauka; 2) vergehen, verschwinden, evanescere: dobřj počátkowé aby nepotuchli.

Potůček, čku, m. dim. Bächlein, n. rivulus.

Potud (potud), adv. bisher, adhuc, hucusque, ad hoc tempus; potud o tom, od. až potud o tom, so viel hievon, de his hactenus, Syl.

Potupa, y, f. Verachtung, f. contemtus, contemtio.

Potupenj, n. vorh.

Potupjm, fut. ex. il, iti, en, reg. acc. verachten, sich über etwas hinweg setzen, despicere, contemnere, aspernari, spernere: artykulowé potupeni a zawrženi, Vel.

Potupitel, e, m. Verächter, contemtor.

Potupnjk, a, m. vorh.

Potupný 3. verächtlich, a) verachtungswerth, contemtu dignus, contemnendus; schlecht vilis, humilis, abjectus; b) mit Verachtung verbunden, schimpflich, conjunctus cum contemtione; -ně, adv. contemtim, cum contemtu.

Potupugi, owati, s. potupjm.

Poturčjm se, fut. il, iti, Türk werden, Kram.

Potutedlný 3. heimtückisch, hämisch, subdolus, malignus; -ně, adv. - le - gue, p-ně haniti, p-ně se wlaudito, Com.; -nost, i, f. Heimtücke, f. malignitas (occulta): kdoby tak bezbožné potutedlnosti w něm hledal?

Potutmu, mor. s. podtagi.

Potužjm, fut. iti, sl. zuziehen, fester machen; potužjm se, sl. sich betrinken.

Potwárám, al, ati, sl. s. podbljdám u. nařjkám 3): potwáragi ho s nj.

Potwárawý 3. sl. s. podezřiwý.

Potwora, y, *f.* 1) Monstrum, *n.* monströse Geburt, Ungeheuer, *n.* monstrum, *sl.* čudo; 2) Wunderthier, ein unbekanntes wunderliches Thier, monstrum, portentum, larva: nelahodnj zpěwowé ptáků a potwor, *K.* p. mořská, Ungeheuer, monstrum marinum.

Potwořjm, *fut.* il, iti, *sl.* s. potwárám.

Potwořjm se, il, iti, wunderliche Gebährden machen, eine wunderbare Gestalt annehmen; sich verunstalten, deformare se: neweďj gak se magi potwořiti w oděwu, w chodu y w giných marnostech, *K.*

Potwornjk, a, *m.* v. Menschen, s. potwora: ten zlotřilý potwornjk, *Vel.*

Potworný 3. wunderbar v. Gestalt, monströs, monstrosus, monstruosus, larvatus.

Potworstwj, *n.* Monstrosität, monstrositas: potworstwj w krogjch, *Com.*

Potwrďjm, *fut. ex.* il, iti, zen, bestätigen, a) befestigen, bestärken, erhärten, z. B. eine Sache, durch Beyspiele, Aussage *rc.* firmare, confirmare, probare; b) gültig machen, für gültig erklären, firmare, confirmare, stabilire, ratum facere aliquid, auch comprobare.

Potwrzám, *obs.* s. ostřjm, narážjm (sylné).

Potwrzenj, *n.* Bestätigung, *f.* Erhärtung, confirmatio.

Potwrzugi, owati, s. potwrďjm.

Potý, *adv. ordinativ.* alsbald, eo ipso, hinc.

Potykač, e, *m.* s. šermjř, pěstnjk; 2, Fortstecknagel, *m.* der Stößel am Pfluge, plonum, clavus, quo nectitur aratrum, *R.*

Potýkadlo, a, *n.* bess. bogiště.

Potýkám se, al, ati, streiten, certare, dimicare, pugnare, contendere; s pokušenjm se potýkati; polem se potýkati, s. potkám se; 2) s. klopeytám: kůň se potýká, stößt an.

Potýkánj, *n.* Streiten, *n.* Streit, *m.* pugna, prelium, contentio, certamen; 2) s. klopeytánj.

Potýkawý kůň, s. klesawý.

Powčenj, *n.* Belehrung, Anleitung, Unterweisung, Handleitung, *f.* Unterricht, *m.* edoctio, institutio.

Powčjm, *fut. ex.* il, iti, čen, *cum acc. pers. & dat. rei,* belehren, unterweisen, docere, edocere.

II. *rec.* powčiti se, ein wenig lernen, vernehmen, discere, intelligere, percipere, animadvertere, *B.*

Powčowánj, *w* s. powčenj.

Powčowatel, s. včitel, *Com.*

Powčugi, owati, s. powčjm.

Powgedu, *fut. ex.* gel, geti, ein wenig fortfahren, reiten, proficisci.

Powgdu, *fut. ex.* powšel, powgiti, ein wenig entweichen, secedere: to z mysli lidem powšlo, *K.*

Powkážj, *fut. ex.* zal, zati, mit wenigen zeigen, anführen; 2) für wykážj, anweisen, assignare, *D. Lesckka.*

Powkrotjm, *fut. ex.* il, iti, cen, ein wenig besänftigen, paulum lenire, mitigare, placare: bolestj swých powkrotiti, *K.*

II. *rec.* powkrotiti se, sich ein wenig legen, nachlassen, paulum remittere, quiescere: powkrotil se plamen, *K.*

Povlehnu, *fut.* hl, hnauti, s. povtichnu.
Povleknu se, *fut.* ein wenig erschrecken, terreferi.
Povlewjm, *fut. ex.* ein wenig nachlassen, nachgeben, paululum remittere: zyma povlewila; povlewiti přjteli, a w něčem s njm za dobré mjti.
Povličný 3. p-nj 1. Gassen-, povličná pjseň, Gassenlied, *n.* canticum de trivio.
Povmenssjm, *fut.* il, iti, *reg. gen.* ein wenig mindern, minuere, *K.*
Povpadám, al, ati, fallen, v. vielen, od. einigen, incidere: nejedni w nemocy povpadali; b) auf eine Zeit verfallen, z. B. in eine Krankheit.
Povpokogjm, *fut.* il, iti, etwas stillen, besänftigen, mitigare: rkrutenstwj gegich povpokogil, *Vel.*
Povpomenu, *fut. ex.* mahnen, flagitare, petere.
Povpomjnám, al, ati, vorh.
Povprázdnjm, *fut.* il, iti, Platz machen, ausweichen, locum facere: oteka, nepřátelům swým odedwora povprázdnil.
II. *rec.* povprázdniti se, sich ein wenig Zeit nehmen.
Povsrnjm se, *fut.* il, iti, ein wenig lächeln, schmutzen, subridere
Povsmeknu, *fut. ex.* kl, knauti, stehlen, schnipsen, furto subducere, *K.*
Povstaupjm, *fut. ex.* il, iti, ein wenig weichen, nachgeben, paulum cedere: swé důstognosti a wssemohaucnosti povstaupě, *K.*
Povtichnu, *fut.* chl, chnauti, sich legen, ein wenig aufhören, remittere: wjtr povtichl.
Povtuchnu, *fut.* chl, chnauti, vergehen, verschwinden, mitigari, praeteriae: hněw otce proti synu povblewil a povtuchl; povtuchlo včenj Prazsté.
Pow, pol, *sl.* halb, semi.
Powada, y, *f. ol.* s. pochybenj.
Powadjm se, *fut.* il, iti, s. wadjm se.
Powaha, y, *f.* Beschaffenheit, *f.* z. B. einer Sache, Person, Art, ratio, conditio, status; přirozená powaha, natürliche Beschaffenheit, natura, indoles; p. mysli, Gemüthsart, *f.* indoles, animus; dobrého otce powahy na sobě má král; 2) (selten) s. powážení: bezewssj powahy, ohne alle Überlegung.
Powal, u, *m.* ein schwacher Stamm, wie man aus dergleichen d. Decke der Stube, indem man sie nebeneinander legt, zu machen pflegt; vgl. folg. powalem padnaut, wie ein Stamm hinfallen, dahin stürzen, corruere.
Powala, y, *f. sl. Göm. &c.* d. Decke der Stube, tabulatum supremum, s. hůra; vgl. vorh.
Powálám, *fut.* al, ati, *sl.* s. powáljm; -se, einstürzen; b) beschmutzt werden; c) niederkommen, parere: žena se mu powálala.
Powalek, e, *m.* Landstreicher, der ohne Geschäft herum zieht, planus, erro, vagabundus.
Powalený 3. niedergerissen, gestürzt, prostratus, deturbatus, *B.*
Powaljm, *fut. ex.* niederreissen, niederwerfen, stürzen, prosternere: powaliti zdi městské; p. zwěř, *Cyr.*
II. *rec.* powaliti se, stürzen, ruere, irruere, *B.*
Powáljm, *fut. freq.* il, iti, en, wälzen, herumwälzen, volve-

re, volutare; 2) sl. d. Ableger in d. Gruben ablegen, gruben im Weingarten, defodere, propagare vites.

II. rec. powalowati se, sich wälzen, herumwälzen, volvi, volutari; 2) herumziehen, herumstreichen, nichts thun, vagari.

Powanu, fut. nul, nauti, wehen, ein wenig, flare, spirare, B.

Powápenjm, fut. ex. kalkig machen calce commaculare.

Powařjm, fut. ex. il, iti, eine Weile kochen, (act.), aliquamdiu coquere.

II. rec. powařiti se, eine Weile kochen, (neutr.) sieden, aliquamdiu fervere; gekocht werden, aliquamdiu coqui.

Powážení, n. Bedacht, m. Überlegung, f. consideratio, circumspectio.

Powáži, fut. zal, zati, binden, ligare, vincire; - hrnce, d. Töpfe mit Drath überziehen, (sl. dratowati).

Powážjm, fut. il, iti, bedenken, überlegen, cogitare, considerare, reputare: powažte kwjtj polnjho, B.

II. rec. powážiti sobě (sy), bedenken, reputare secum, apud animum cogitare, od. blos reputare.

Powážám, al, ati, sl. folg.

Powážjm, (v. wozým), el, eti, düngen, laetificare, stercorare: hnogem rolj powážeti.

Powažitedlný 3. angesehen, conspicuus; D. 2) sl. achtbar, achtungswerth (bey den Titeln), suspiciendus, colendus: Pane mně welice powažitedlný!

Powazka, y, f. Kuhweizen, Wachtelweizen, m. melampyrum arvense, Linn. nach D. auch Klebekraut, swjzel, galium aparine? nach Math. Herb. so viel als lnice; auch nach Berck. myagrum.

Powážka, y, f. Düngen, n. Düngung, f. stercoratio.

Powážliwý, f. bedächtig, nachdenkend, s. rozwážliwý.

Powazugi, owati, s. powáži.

Powažugi, owati, s. powážjm

Powdám, fut. al, ati, (alle) verheurathen, nur v. Frauenzimmern, (omnes) maritare.

II. rec. powdati se, heurathen, wenn v. mehreren od. allen Töchtern d. Rede ist, nubere.

Powděčen, s. wděčný.

Powěděnj, n. Spruch, m. z. B. aus der Bibel, dictum: p. onoho poety, Cyr.

Powědomec, mce, od. powědomnjk, a, m. sl. s. wěštěc.

Powědomost, i, f. Wissenschaft d. man v. etwas hat, Kentniß, f. Wissen, n. scientia, cognitio, notitia; uměnj a powědomosti těch wěcý nemá, Cyr.

Powědomý 3. (abs. powědom, p-ma, p-mo), bewußt, Wissenschaft habend, conscius sibi rei: gá sobě negsem ničeho powědom, ich bin mir nichts bewußt, nullius rei mihi sum conscius; gedni druhých gsa powědomi, že magj ꝛc. 2) bekannt, a) bewußt, was ich od. andere kennen od. wissen, notus, cognitus; b) Kenntniß habend, z. B. v. einem Orte; notitiam habens loci &c.: negj powědoměgšj práw, Com. ti gazyků dobře powědomý, Ve

Powedu, fut. s. wedu; - prácy.

II. rec. powesti se, ausschlagen, erfolgen, gedeihen, even

rec. wěc se ginák powedla, d. Sache ist anders ausgeschlagen; len se dobře powedl, D.
III rec. powedu sobě, s. wedu.
Powěgi, fut. powál, s. powanu.
Powěra, y, f. Aberglaube, m. superstitio.
Powěrák, u, m. Hakennagel, m D.
Powěrčiwý 3. abergläubig, v. Personen, superstitiosus. -wě, adv. -ose; -wost, i, f. -gkeit, f. -sitas.
Powěrec, rce, m. abergläubiger Mensch, homo superstitiosus.
Powěrčnjk, a, m. vorh.
Powěrčný, -nost, s. powěrčiwý.
Powěrkář, e, m. s. powěrec, Com.
Powěrný 3. abergläubisch, v. Sachen; -ně, adv.
Powěrky, f. pl., gen. powěrek, abergläubische Sachen, s. powěra.
Powesno, u. powesmo, a, n. schwinghandvoll ausgebrochenen Flachs od. Hanf, Riste, Bauste, f. cauda.
Powěst, i, f. Gerücht, n. a) was man spricht u. hört v. jemand, od. v. etwas, fama, rumor; b) der Ruf, in dem ein Mensch steht, fama: w powěst, w pověřik wgiti. ruchbar werden, divulgari, rumore spargi, Syl.
Powěsým, fut. yl, iti, ssen, hängen, anhängen, appendere, suspendere, B. erb geho na pranéř powěssen, Vel. hlawu geho na zeď powěsyli; na dřewě powěssen; powěsyti někomu nedwěda od. welblauda na nos, einem eine Brille auf d. Nase setzen, D. -lez někomu, einem etwas aufhängen, D. 2) alle hängen, Joz. 10, 26. bess. zwěssjm.
Powětřj, n. Luft, d. uns umgibt, d. wir einathmen ꝛc. aër, coelum, anima, auch aura; nezdrawé powětřj, böse Luft, aër insalubris; 2) ol. Wetter, n. Witterung, f. tempestas; 3) Sturmwind, m. procella, Vel.
Powětrnák, u, m. sl. Nitr. Windmühle, f. mola pneumatica.
Powětrnost, i, f. Blähung, f. Wind, m flatus: powětrnostmi rozduté břicho, Cyr.
Powětrný 3. (abs. powětrno), lüftig, Luft-, aëris, aëreus; p-ná koule, Luftballon, m globus aërobaticus; p-né nebe, s. tenké powětřj, D. p-ný kalendář, Witterungskalender, p-ný obraz, Lufterscheinung, phoenomenon, meteoron, Neg.
Powěz, s. powjm.
Powez, fut. s. wezu.
Powěžný, ého, Thurmwächter, Thürmer, m. custos in turri, K.
Powjdačka, y, f. Erzählung, f. Histörchen, n. narratio.
Powjdám, al, ati, sagen, Worte vorbringen, dicere, ajo, fari: newjm, co powjdá. Nechoďte semnau, to wám powjdám. Do péra powjdat, in d. Feder sagen, diktiren, dictare; 2) erzählen etwas vergangenes, narrare, commemorare, referre, exponere.
Powidla, del, n. pl. ein schtböhmisches Wort, Latwerge, f. electuarium, sonst lektwař, (dürre, gekochte Zwetschgen?)
Powigáček, čku, m. (sl.) Aderbinde, Aderlaßbinde, f. fascia.
Powigadlo, a, m. überhaupt womit etwas umgebunden wird; 2) Wiegenband, Windelband, n. vinculum, ligamen.
Powigák, u, m. vorh.

†Powigelka, y, f. zrostlina, cissampelos.

Powigi, fut ex. il, iti, umwinden, einwickeln, circumligare, circumvolvere; 2) windeln, z.B. ein Kind, fasciis involvere: zas má dceru, giž sem gj tři dcery powila.

Powjgjm, el, eti, vorh.

Powjm, fut. ex. powěděl, powědjti, powědjn, imper. pověz, sagen, Worte vorbringen, dicere, ajo, fari; powědjti na někoho, verrathen, prodere, indicare.

Powinen, s. powinný.

Powinně, adv. pflichtmäßig, vi officii.

Powinnost, i, f. Pflicht, Schuldigkeit, f. officium, partes, pl. 2) Eidesleistung, beeidetes Versprechen, z.B. ein Regent, jusjurandum: král včinil stawům powinnost, y také potwrdil swobod, Vel. powinnost králowskau činil král Polákům, Id. powinnost manskau, Id. 3) (selten), Amt, n. munus: se wssech p-stj ssazen potupně.

Powinný 3. (abs. powinen, powinna, powinno), schuldig, a) der etwas zu geben od. zu thun verbunden ist, obligatus, debens: tjm mi gest powinen; b) was man schuldig ist, debitus: dluh mně powinný.

Powjwám, al, ati, v. powanu.

Powláčjm, fut. il, iti, s. wláčjm.

Powlaka, y, f. Überzug, m. superindumentum; b) Ziehe, Betziehe, f. indumentum lodicis, D. c) Augenfell, n. der schwarze Staar, cataracta: powlaka kalná, cataracta.

†Powleka, y, f. zrostlina, helxines, (ist eigentlich russisch).

Powlečenj, n. verb. v. folg. m p-nj přes posswu, Überzug d Scheide, vaginae obductio,

Powleku, fut. kl, wlecy, überzi hen, superinducere: polstá powlecy, auspolstern.

Powlowný 3. langsam, sacht sanft, gelind, lentus, leni placidus; -ně, adv. -iter, -m -de; powlowný děsst, Vel. p wlowný wětřjček, gelinde Lu D. powlowněgssj zyma; powl wný oheň; gil powlowný n djlný, K.; řeka magic okli powlowněgi ssla, Cyr. powl wně gela, K. powlowně wi cý, Com. malý, powlowný wi Syl. tisse a powlowně půgd potokowé gegich, K.; -nost, i, Langsamkeit, Gelindigkeit, das Sanfte, lenitas, lenta rat

Pownuk, u, m. Antrieb??

Powod, u, m. Führen, n. (der Pf de zum Prunk), ductus: kon které na powodě wésti dal.

Powodec, dce, m. Zugseil, fun ductarius.

Powodnj 1. z. B. měsťo, Wass stadt, f. (d. am Wasser lie wie ein Theil v. Ofen).

Powodeň, dně, f. (bey Haj. m. Ergießung, Überströmung, Au tretung, f. z. B. eines Fluss exundatio; fig. powodeň h zných zámutků geg zach tila, K.

Powodnjk, a, m. Prunk- od. E leitspferd, paripus, hung. v zeték-ló, Vel.

Powoge, f. sl. s. swlačec men convolvulus, Linn.

Powognjček, čku, m. s. powigáč

Powognjk, u, m. sl. vorh.

Powolám, fut. ex. al, ati, be fen, a) rufen, z. B. zu sich, ein Amt rc. vocare; ist es

viel, als zu sich entbieten, v. einem Höhern, evocare; b) zusammen rufen, convocare.

Powognjk, u, m. s. powigák.

Powolánj, n. Beruf, m. a) Berufung, f. z. B. zu einem Amte rc. vocatio; b) Pflicht, f. Amt, n. officium, munus, partes.

Powoláwám, al, ati, s. powolám; 2) na někoho, öfters zurufen, saepius acclamare, inclamare; b) za někým, - aus Hohn -.

Powolenj, n. Bewilligung, f. concessio, permissio, auch consensus, wenn es so viel als Übereinstimmung ist.

Powoljm, fut. il, iti, en, bewilligen, gestatten, concedere alicui rem, annuere alicui: prosbě něčj p-ti, willfahren, auch permittere alicui, ut &c. wenn es zugestehen, erlauben, überlassen od. d. Macht geben ist; 2) nachgeben, nachlassen, z. B. ein Band, ein Seil, remittere.

II. rec. powoliti sobě, sich gütlich thun, manches erlauben, indulgere genio, genium curare: aby někdo nečjkal: když sobě powoljm, potom pokánj wywoljm, K. powol sobě, hodug! K.

Powolný 3. nachgiebig, obsequiosus, facilis; 2) willfährig, officiosus, obsequiosus, facilis: služby swé powolné wzkazugi rc. Syr. služby swé wždycky powolné, s žádostj wýborného zdrawj Wassj Milosti wzkazugi, Cyr. -ně, adv. obsequenter, officiose; - nost, i, f. Nachgiebigkeit, f. facilitas; 2) Willfährigkeit, obsequentia, obsequium, officium; ženy mužům powolnosti zachowati nechtěly, Haj.

Powolugi, owati, s. powoljm.

Powoněnj, n. s. woněnj.

Poworáwám, al, ati, nachackern.

Powoskugi, s. woskugi, D.

Powozný, ého, m. Wagenmeister, magister rei vehicularis; 2) Fuhrmann, m. ein Gestirn, auriga, heniochus, arctophylax, arcturus, brotes.

Powozým, fut. ex. yl, yti, ein wenig herumführen, fahrend, paulisper circumvehere.

II. rec. powozyti se, sich ein wenig herumführen lassen, paulisper circumvehi.

Powracám se, sl. fut. s. bligi.

Powraz, u, m. sl. s. prowaz.

Powraznjk, sl. s. prowaznjk.

Powrchnj 1. äußerlich, externus; powrchnj swattost, K. 2) oberflächlich, superficialis, Bercht. powrchnj wěcy, sl. Trents. bewegliche Güter, mobilia; - ně, adv. extrinsecus; b) obenhin, oberflächlich, obiter: ne powrchně a běžně powolánj činiti; - nost, i, f. Oberfläche, f. summum, superficies.

Powrchu, adv. äußerlich, extrinsecus: powrchu toliko nábožnj, K. 2) v. oben an, a summo.

Powrhel, e, m. Auswurf, Ausschuß, m. das Schlechtere, deterrimum quodque, peripsema, n.: za směti a powrhel položils, K. auch v. Menschen Auswurf, Fegopfer, n. peripsema: budau powrhel a mrzácy v pohanů, K. powrhel od. ohawa lidského pokolenj, Abschaum des menschlichen Geschlechts.

Powrhu, fut. hl, wrcy, wegwerfen, abjicere; zbraň powrcy,

das Gewehr ſtrecken, v. ſich wer-
fen, tela abjicere.
Powřjſlo, ſ. pobřjſlo.
Powřzenec, nce, m. Findelkind, n. Findling, m. infans expositus; dum powřzenců, Findelhaus, n. domus expositorum.
Powřzený 3. part. v. powrhu; hingeworfen; powřzené djtě, vorh.
Powſtalý, entſtanden, ſ. folg.
Powſtanu, fut. ex. ſtal, ſtati, ſich erheben, a) v. Sitzen, Liegen, aufſtehen, surgere: po občerſtwj a gako na nohy powſtane, R. b) entſtehen, aufkommen, den Anfang nehmen, zum Vorſchein kommen, exoriri, adparere; powſtal wjtr, p-la powěſt, p-la wálka, Vel. po Konſſtantýnowi powſtal Julián; c) ſich aufmachen, discedere, dare se in viam; d) proti někomu, před někým, aufſtehen, assurgere alicui; β), ſich jemand widerſetzen, ſich empören, consurgere contra aliquem: powſtal lid obecný proti wrchnoſti, Vel.
Powſtáwám, al, ati, vorh. a) fut. sl. aufſtehen, v. allen: páni geſſtě nepowſtáwali (z poſtelj).
Powſynoha, y, f. sl. Göm. žena s klewetami po wſy chodjcý, Klatſcherinn, garrula.
Powycházým, el, eti, ein wenig hinausgehen, itare.
Powydané djlo, ſ. djl.
Powydáwám, fut. al, at, sl. alles ausgeben, expendere; 2) alle od. einige (Töchter) verheurathen.
Powydchnutj, n kleine Raſt, Ruhe, respirium.
Powydychnu, u. powydchnu ſy, fut. ex. chl, u. chnul, chnauti, ein wenig ausraſten, requiescere.

Powyhogjm ſe, ſ. wyhogjm ſe.
Powyk, u, m. üblicher plur. Lerm. Getöſe, Geräuſch, n. tumultus, strepitus.
Powymluwjm, fut. il, iti, e wenig entſchuldigen, excusar
Powynáſſjm, el, eti, ſolg.
Powyneſu, fut. neſl, neſti, etw (ein Stück Weges, ein Stüchen) tragen, paulisper ferr gerere, gestare, portare.
Powypuſtjm, ſ. wypuſtjm; w wypuſſtěnj krowu, Wett dach, n. subgrunda, f.
Powyrazým, fut. yl, yti, ein w nig ausſchlagen, a) herau ſchlagen, durch Schlagen h ausbringen, paulum elide excutere; b) hervorbreche zum Vorſchein kommen, eru pere, apparere; Knoſpen kommen, gemmare, gemm scere; junge Zweige od. Bl ter bekommen, frondescer powyrazenj myſli, Erholu Ergötzung, f. recreatio.
II. rec. powyrazyti ſe, ein wenig ergötzen, se paul lum oblectare, paululum c lectari, delectari.
Powyroſtu, fut. ex. roſtl, rů ein wenig aufwachſen, in d. H he wachſen, succrescere, pa lulum adolescere: rádby kauſek powyroſtl, ich möc gern etwas gröſſer werden.
Powyrozkládám, fut. al, ati, alles auseinander legen.
Powyroztahugem, fut. al, a sl. alles herausziehen.
Powyſkytnu ſe, ſ. wyſkytnu ſe
Powyſpjm ſe, fut. al, ati, ſich wenig ausſchlafen.
Powyſſjm, fut. ex. il, iti, en, r gen. erheben, tollere: hlaſu wýſſiti; b) erhöhen, in An

hung der Würde, des Ansehens rc. tollere, attollere, evehere, efferre; -ssenj, n. Erhebung, Erhöhung, sublatio, evectio.

Powyssugi, owal, owati, vorh. p. se, sich erheben, Syr. 25, 4.

Powstanu, s. powstanu a`: powstal z mjsta swého, *Vel.*

Powzbuzugi, s. wzbuzugi.

Pozabúdzám, u. pozabýwám, *fut.* al, ati, *sl.* alles vergessen, oblivisci.

Požádám, *fut.* al, ati, *reg. gen.* begehren, Begierde haben nach etwas, concupire, concupiscere; 2) bitten, durch Bitten etwas zu erlangen suchen, petere, orare, rogare; 3) fordern, postulare, Luk. 12, 20; -ánj, *n. verb.*

Pozadek, dku, *m. sl.* sspatnégssj obilj, Aftergetreide, *n.* frumentum deterius.

Pozadu, *adv.* hinten, pone, post, retro, a tergo; hinten an, pone, post, a tergo; hinten auf, pone, post, a tergo; v. hinten her, v. hinten zu, a tergo, a parte aversa.

Pozahanbjm, *fut. ex.* il, iti, ein wenig beschämen.

Pozahugi, *fut ex.* al, ati, sudy, d. Fässer auspichen, impicare, *R.*

Pozament, u, *m.* drobné hedbáwné djlo, Posament, seidene Borten, sericeus limbus; pozamentýr, a, *m.* s. prymkár, *D.*

Pozanechám, *fut. ex., reg. gen.* ein wenig lassen, a) unterlassen, paululum mittere, omittere; b) verlassen, zurücklassen, paululum relinquere.

Pozapalugem, *fut.* owati, *sl.* alles anzünden, incendere.

Pozapomenu, *fut. ex.* menul, u. mnél, menauti, ein wenig vergessen, paulum oblivisci: gá na to, od. toho pozapomnél.

Požár, u. *m.* Brandstätte, *f.* bustum &c. s. folg.; 2) s. dým, pára, *Syl.*

Požáry, ů, *m. pl.* Dunst, Dampf, *m.* z. B. vom Wasser rc. Höherauch (auch stržzaha, *D.*) vapor, halitus; aufsteigender Dampf, exhalatio; 2) Brandstätte, *f.* der Ort, wo ein Todter verbrannt u. beerdigt wurde, bustum; 3) Brandstätte überhaupt; s. zbořeniny, *K.*

Pozasmégi se, s. zasmégi se.

Pozassjwám, *fut.* al, ati, *sl.* alles vernähen.

Pozastarám se, *fut. ex.* ein wenig (od. völlig) Wurzel fassen, inveterascere, irradicari.

Pozastawjm, *fut. ex.* il, iti, ein wenig aufhalten.

II. *rec.* pozastawiti se, ein wenig stehen bleiben, stille halten, subsistere.

Pozastawugi, owati, *praes.* vorh. 2) *fut.* s. zastawjm, verpfänden, versetzen, alles nach u. nach, oppignorare; wssecky ssaty sy pozastawowal.

II. *rec.* s. pozastawiti se; 2) nad nécjm, sich worüber aufhalten, notare, perstringere.

Pozatahugem, *fut.* owati, *sl.* alles überziehen, obducere.

Pozatwrdnu, *fut.* dl, dnauti, ein wenig hart werden, indurescere

Požatý 3. *part.* v. požjti, abgeschnitten, abgehauen, abgemäht, demessus.

Pozaufám, al, ati, ein wenig verzweifeln, desperare: dusse s pozaufánjm zápasyla, ale nezaufala, *Com.*

Pozaun, u, *m.* Posaune, *f.* buccina, tuba, tuba ductilis; -ár,

a, m. Posaunenbläser, Posaunist, *m.* tubicen, buccinnator.
Pozaytrek, rku, *m. s.* der dritte Tag
Pozbawjm, *fut. ex.* il, iti, *reg. gen.* berauben, privare: toho tě gá pozbawjm, ich will dich deß befreyen, dessen entledigen, hac re te liberabo, privabo; -wenj, *n. verb.* Beraubung rc.
Pozblaudjm, *fut. ex.* il, iti, ein wenig irren.
Pozbudu, *fut.* pozbyl, pozbyti, *reg. gen.* verlieren, amittere, perdere, privari: aud žiwosti pozbyl; los werden, v. etwas, solvi. befreyt werden, liberari: toho člowěka nemohu žiwau wěcý pozbyti, - auf keine Art -.
Pozbylý 3. verloren, vermißt rc. s. vorh.
Pozbytj, *n.* Verlierung, z. B. p-tj rozumu, Verlierung des Verstandes, Wahnsinn, *m.* delirium; 2) Loswerden, *n.* solutio, liberatio.
Pozbywám, al, ati, *s.* pozbudu.
Požčám, bess. požičám.
Pozčernám *fut.* al, ati, ein wenig schwarz werden, nigrescere; -nalý 3. ein wenig schwarz, nigrescens, nigricans.
Pozdálečj, *adv.* v. weitem, e longinquo: pozdalečj obkličuge wogsko pewnost.
Pozdě, *adv.*, *comp.* pozděgi, *superl.* neypozděgi, spät, sero, tarde; tuze pozdě, zu spät, nimis sero; pozděli pak ge? pozdě s wstal.
Pozděsým se, *fut. ex.* il, iti, ein wenig erschrecken.
Pozdj se, *impers.* ilo se, iti se, es wird Abend, vesperascit, advesperascit.
Pozdjm, il, iti, (opozdjm), verspäten, a) aufhalten, mora[…] 2) aufschieben, differre,
II. *rec.* pozditi se, säume[…] zögern. cunctari.
Pozdjrám, *fut. ex.* al, ati, e[…] hülsen, deglubere.
Pozdnj 1. spät, was spät ist, […] schieht, komm, wächst, reift […] serus: tuze pozdnj, zu spät, […] mis serus, auch blos ser[…] pozdnj bycha honěnj, *K.*
Pozdnjče, ete, *n.* Spätling, m[…] später als gewöhnlich, gew[…] sen, od. ausgebrütet, gehe[…] gereift worden ist, serotin[…]
Pozdnjště? vorh. *D.*
Pozdráhám se, *fut. ex.* al, ati, […] ein wenig weigern, paulul[…] recusare, detrectare.
Pozdrawek, wku, *m.* Zechen, […] symposium, daher *hung.* p[…] derék, wenn man Gesundh[…] trinkt.
Pozdrawenj, *n.* Gruß, *m.* Beg[…] ßung, *f.* salutatio: laskawe[…] čtenáři pozdrawenj!
Pozdrawjm, *fut. ex.* il, iti, e[…] uzdrawjm; 2) grüßen, salu[…] re aliquem: pozdraw tě P[…] Bůh, Gott grüße Dich! od. […] gegrüßt! salve, salveto! […] vus sis! jubeo te salvere! […] zdraw Pán Bůh! helf G[…] bey Niesen, prosit!
II. *rec.* pozdrawiti se, gene[…] convalescere, consanesc[…]
Pozdrawowánj, *n.* s. pozdraw[…]
Pozdrawugi, owati, grüßen, […] lutare aliquem: slawným […] nem otcem wlasti neyprwe[…] zdrawen, *Vel.* 2) grüßen la[…] z. B. otec tě pozdrawuge, […] Vater läßt dich grüßen, pa[…] jubet te salvere, te salutat
Pozdřjmám, s. zdřjmám *K.*
Pozdržjm, *fut. ex.* el, eti, auf[…]

ten, a) verzögern, morari, tenere, detinere, retardare; b) ab- od. zurückhalten, retinere.

II. rec. pozdržeti se, sich aufhalten, wo verweilen, morari, manere; b) - nad něčjm, sich über etwas aufhalten; c) sich zurückhalten, enthalten: pozdržjm se, ne hned pomsty vwedu na bezbožné, *K.*

Pozdržugi, owal, owati, vorh.

II. rec. p-wati se, sich aufhalten, a) wo verweilen, morari, manere; b) mit der Präpos. nad, u. dem Instr., tadeln etc. perstringere, vituperare, notare

Pozdwihač, e, *m.* Aufheber, elevator; -čka, y, *f.* -inn, *f.* -trix, *R.*

Pozdwihnu, *fut. ex.* hl, hnauti, wižen, *reg gen.* erheben: a) in d. Höhe heben, z. B. eine Last, den Kopf etc. tollere, attollere, efferre; ist so viel als in d. Höhe richten, auch suberigere: pozdwihni očj swých wůkol, a wiz, *Vel.* b) seine Seele zu Gott, tollere, attollere; c) verursachen, z. B. Krieg, Aufruhr, movere; d) *cum gen. pers.* aufrührerisch machen, ad seditionem sollicitare: gedněch proti druhým pozdwihowati, *Vel.*

II. rec. p-nauti se, sich erheben, a) aufstehen, se tollere (attollere), surgere; b) emporsteigen, tollere se, surgere: w mysli se pozdwihl, *K.* c) sich empören, seditionem movere, obedientiam recusare: pozdwihli se sedláci proti pánum, *Vel.*

Pozdwihugi, owal, owati, *reg. gen.* vorh. fig. rád pozdwihuge, - bechert, - potat; nic se tjm nepozdwihug, *Com.*

Pozdwjženj, *n.* Erhebung, *f.* a) Hebung *f.* in d. Höhe, elatio, levatio, sublatio; b) trop. des Geistes, elatio od. sublatio animi; c) lidr., od. blos pozdwiženj, Aufstand, Aufruhr, *m.* Rebellion, Empörung, seditio: pozdwiženj weliké a baučka w obcy, *Vel.*

Pozdychám, *fut. ex.* al, ati, umkommen, den Geist aufgeben, v. allen od. einigen, exspirare, Job 36, 12.

Pozednice, *f.* Mauerlatten, *pl.* canterii murales, *R.*

Pozegtřj, s. pozeytřj.

Požehnám, *fut. ex.* al, ati, *cum dat. pers.* & *cum vel sine gen. rei*, segnen, beglücken, z. B. v. Gott, formare, beare; bey Kirchenscribenten auch benedicere; 2) mit dem Genit segnen, a) Gutes anwünschen, precari alicui bona; b) Abschied nehmen, abire, discedere: požehnaw Kjma, do židowstwa se nawrátil; požehnal ho, er nahm v. ihm Abschied, *Vel.* požehnal sem gich tu, a šel odtud, *Com.* c) mit dem Kreuze bezeichnen, cruce signare; - áwám, al, ati, *fr.*

Požehnánj, *n.* Segen, *m.* a) Gebetsformel, *f.* preces, formula precum; b) Anwünschung, *f.* precatio prospera, precatio fortunae; někomu požehnánj dáti, jemand seinen Segen geben, precari alicui bene; c) Gedeihen, Wachsthum, *n.* incrementum; d) Heil, *n.* salus; od. Glück, *n.* felicitas; e) Reichlichkeit, *f.* Vorrath, *m.* copia.

Požehnaný 3. *part.* gesegnet, gebenedeiht, benedictus.

Poželenj, *n.* Mitleiden, *n.* mise-

ratio: poželenj čitedlné nad bjdami lidſkými.
Poželjm, *fut. ex.* bemitleiden, misereri alicujus, poželj ſe, ſ. žželj ſe, (*ol.* wünſchen).
Pozemdljm, *fut.* il, iti, ein wenig ermatten.
†Pozemnice, *f.* zroſtlina, epigea.
Pozemſký 3 irdiſch, d. Erde betreffend, darinn befindlich, terrenus, terrester; pozemſký ſtatek, p-ſké zbožj, Landgut, Feldgut, *n.* ditio terrestralis, immobile bonum, praedium.
Pozelenalý 3. ſ. přjzelený, *D.*
Pozemſſťan, *a*, *m.* Erdbürger, terrae incola, terrigena, *Lind.*
Požennu, *fut. ex.* hnal, hnati, hnán, vorladen, citare, evocare; pohn. někoho z nářku; požene a obeſſle ho giná ſtrana, Pr. z té pokuty může ge pohnati, Pr. Auch iſt poženu das Futurum v. ženu.
Pozepnu, *fut. ex.* nul, u. p'al, nauti, ein wenig aufſchürzen, succingere.
Požeracý 1. z. B. p. trauba, Speiſeröhre, *f.* oesophagus, gula.
Požeradlo, *a*, *n.* Schlund, *m.* a) z. B. des Menſchen, fauces, gula, oesophagus; b) Abgrund, *m.* vorago, gurges, *Com.*
Požerák, *u*, *m. sl.* vorh.
Požerák, *a*, *m. sl.* ſ. pažrawec.
Pozerám, al, ati, *sl.* ſ. pohljdám.
Požeru, *fut. ex.* požral, požrati, požrán, *imper.* požer, (nicht požři, verſchlinge), alles auffreſſen, verſchlingen devorare.
Pozewnitř, *adv.* v. außen, extrinsece, *Vel.*
Pozeytřek, třka, *m.* der Tag, der zunächſt auf den morgenden folgt.
Pozeytřj, *adv.* übermorgen, perendie.

Požhogjm ſe, *fut. ex.* il, iti, erholen, beſſer werden, con-
lescere.
Požhu, ſ. popáljm.
Požhru, Žal. beſſ. požřu.
Požičag, e, *m. sl.* ſ. půgčka.
Požičjm, *fut.* il, iti, *sl.* & *ol.* -
hen, mutuo dare; - ſy, ſich -
leihen, mutuo accipere.
Požilý 3. genießbar, nutzbar, -
lis: požilegſſj lékařſtwj.
Požjnám, al, ati, ſ. přižjnám-
Požjnky, *f. pl.* (požjnánj, *n.*) -
požjnek, d. Schröpfe, Sch-
pfen, *n.* Beſchneiden des -
zens, amputatio.
Požjrám, al, ati, verſchluck-
verſchlingen, vorare, devo-
re, glutire; oblo požjrati, -
ſtig freſſen, hineinwürgen, -
burcinari.
Požjti, ſ. folg. u. požnu.
Požigi, *fut. ex.* il, iti, ſ. požjw-
b) verdauen, zehren, con-
quere; beſſ. zažigi.
Požjnek, ſ. ožjnek; a) ſ. požj-
Požitečný 3. verdaulich, verd-
facilis concoctu: požite-
lékařſtwj a nápog, *Vel.*
Požitek, tku, *m.* Frucht, *f.* -
ßen, *m.* utilitas: kaupit-
wſſemi práwy, půžitky, -
ſluſſnoſtmi, *Vel.*
Požitj, *n. verb.* v. požigi.
Požjwám, al, ati, *reg. gen.* ge-
ßen, a) mit Nutzen od. Verg-
gen haben, od. beſitzen, -
král té měny neylépe po-
Vel. b) eſſen, vesci, edere.
Požjwánj, *n.* Genuß, *m.* a) -
nießung, einer angenehmen -
che, od. Gebrauch mit Verg-
gen, od. Vortheil, fructus;
Eſſen, *n.* usus.
Požjwatel, *e*, *m.* Nutznießer, u-

fructuarius; - lkyně, *f.* -inn, *f.* - ria, Pr.

Požiwenj, *n.* Unterhalt, *m.* Nahrung, *f.* intertentio, victus: vlisné se k těm, od njchž požiwenj magj, vkazugj, *K* z grun-tů swých požiwenj mjti.

Požkaželý 3. etwas verdorben, corruptae formae: biskup gest požkaželé řecké slowo, *K.*

Požkrotjm, *fut. ex.* il, iti, ein wenig zähmen, domare.

Požkusým, *reg. gen.* ein wenig versuchen rc. s. zkusým, *K.*

Požlacenj, *n.* Vergoldung, *f.* inauratio, deauratio.

Požlacený 3. *part.* vergoldet, inauratus, auratus.

Požlacugi, owal, owati, folg.

Požlatjm, *fut. ex.* il, iti, cen, vergolden, inaurare, deaurare.

Požlátka, y, *f.* folg. *Lesch.*

Požlátko, a, *n.* Blattgold, Blättergold, Goldblatt, *n.* bractea auri, *D.*

Požlatnjk, *a, m.* Vergolder, inaurator.

Požlutlý (požlautlý, *Vel.*), 3. gelblich, golden, subflavus, helvolus: požlutlá a gako mosazná twář, *K.*

Požlehčjm, *fut. ex.* il, iti, erleichtern, levare, (alleviare), *B.*

Pozměnjm, *fut. ex.* il, iti, *reg. gen.* ein wenig verändern, modifiziren, paulum mutare, immutare, vertere, modificare.

Poznačjm, *fut.* il, iti, *sl.* s. poznamenám.

Poznalý 3. erkannt, agnitus, cognitus; poznalé prawdě odpjrati, einer erkannten Wahrheit widerstreben.

Poznám, *fut. ex.* al, ati, erkennen, a) kennen, agnoscere, cognoscere; po něčem, an etwas, ex re; b) bemerken, wahrnehmen, agnoscere; c) einsehen, finden, sehen, agnoscere, cognoscere; poznal se w swých winách, - gestand, *K.* - muže, Beyschlaf haben, concumbere viro, *B.* - áwám, al, ati, *fr.*

††Poznam, u, *m.* Bezeichnung ? ?

†Poznama, y, *f.* Verzeichniß ?

Poznamenám, *fut. ex.* al, ati, bezeichnen, signare, notare, designare, describere; 2) aufzeichnen, aufschreiben, notare, annotare, perscribere; do počtu poznamenánu býti.

Poznamenánj, *n.* Bezeichnung, *f.* designatio, descriptio, notatio; 2) Aufzeichnung, notatio, annotatio, perscriptio; 3) Verzeichniß, *n.* index, consignatio.

Poznánj, *n.* Erkentniß, *f* a) Kenntniß, *f.* cognitio, agnitio; b) Anerkennung, z. B. seiner Sünden rc. agnitio, cognitio; 2) Posen, eine Stadt in Pohlen, Posonium (bess. Posnanium), *Vel.*

Poznanský 3. aus Posen, Posoniensis, *Vel.*

Poznatedlný 3. kenntlich ? *D.* sonst patrný.

Poznawatel, e, *m.* Kenner, *m.* scrutator: poznawatel tegných a skrytých wěcý.

Poznenáhla, u. hlu, gemächlich, sachte, leniter, pedetentim.

Poznowu, *adv.* v. neuem, denuo.

Požnu, *sl.* požnem, *fut. ex.* požal, požjti, *part. pass.* požut, abschneiden, abmähen, demetere.

Pozobaný 3. *part.* v. zobu, pozobu; a) blatternarbig, *D.*

Pozobúdzám, *fut. ati, sl.* alle od. einige aufwecken vom Schlafe.

Pozoňka, *y, f.* (gemein), Preßburger Metzen.

Pozor, u, *m.* Acht, Achtung, Aufmerksamkeit, *f.* attentio; pozor dati, dáwati, Acht geben, aufmerken, genau zuhören, od. zusehen, beobachten, attendere; dáti sy pozor, sich in Acht nehmen, cavere od. cavere sibi.

Pozorliwost, *i, f.* s. pozornost 1)

Pozornjk, *a, m.* Beobachter? s. pozorowatel.

Pozorný 3. aufmerksam, attentus, intentus; 2) hell, sonorus, pozorný hlas, helle Stimme, vox sonora, canora; -ně, *adv.* attente; pozorně se stawěti, aufmerken, adhibere mentem *Syl.*; -nost, *i, f.* Aufmerksamkeit, *f.* attentio, intentio animi, auch diligentia, z. B. in audiendo; 2) Helligkeit, *f.*

Pozorowacý 1. Beobachtungs-, observatorius; p-cý pljssek, Leseblech des Schriftgießers, lamella accurationis, *R.*

Pozorowatel, e, *m.* Beobachter, observator; -lkyně, - inn, *f.* - trix.

Pozorugi, owal, owati, mit u. ohne Genit. aufmerken, Acht geben, observare, attendere, animum advertere; 2) bemerken, beobachten, wahrnehmen, animadvertere, observare, notare.

Pozossjwám (possjwám), *fut. ati, sl.* alles zusammen nähen.

Pozpátku, *adv.* rücklings, retro: pozpátku obessel, *Kram.*

Pozpjwám, *fut. ex.* al, ati, eine Weile singen, aliquamdiu canere, cantare.

Pozprawjm, *fut. ex.* il, iti, ein wenig berichtigen, zurecht machen, in Ordnung bringen, in ordinem redigere, emendare; swých wěcý pozprawiti, *B.* pozprawená pjsma weblé textu Žebr. *K.* pozprawil se p[illegible] porázce, *Vel.*

Pozředuu, *fut. ex.* dl, od. dnul, nauti, ein wenig dünn werden, dilui.

Pozřjm, (*sl.* pozrem), *fut.* el. iti, blicken, schauen, adspicere.

Pozřu, *sl.* pozřem, *fut. ex.* pozřel, pozřjti, *imper.* pozři (nicht pozer), verschlucken, deglutire; prachu pozřjti nedáti, *prov.* stets beunruhigen, perturbare, *Syl.*

Požugem, *fut.* owati, *sl.* alles zerkauen.

Pozůstalý 3. hinterstellig, rückständig, residuus, restans; b) hinterlassen, superstes; - lost, i, *f.* Überbleibsel, *n.* reliquum, residuum, (restantia); 2) Verlassenschaft, Hinterlassenschaft, *f.* Nachlaß, *m.* bona relicta, auch blos bona.

Pozůstanu, *fut.* tal, tati, folg.

Pozůstáwám, al, ati, übrig seyn, reliquum esse, restare: to na něm záležj, pozůstáwá, das hängt v. ihm ab, in eo situm est, *D.*

Pozůstawjm, *fut. ex.* il, iti, hinterlassen, zurücklassen, z. B. jemand od. etwas beym Sterben, relinquere.

Pozůstawugi, owati, vorh.

Pozwaný 3. *part. constr.* geladen, vocatus.

Pozwážjm, *fut.* ati, *sl.* alles, (z. B. Frucht) zusammen führen, convehere.

Pozwu, *fut. ex.* zwal, zwáti,

zwán, *imper.* pozwi, einladen zu Gäste ꝛc. invitare, vocare.
Pozytýw, u, *m.* warhánky zpáteční. Rückpositiv, *n.* pars organi postica, *Syl.* *R.* b) Positiv, *m.* (Gramm) gradus positivus.
Pra, eine untrennbare Partikel, ur, ab, pro, in dem Worte proavus, u. andern ähnlichen; 2) erz, summus, maximus.
Prababa, y, *adj.* Urgroßmutter, abavia.
Prababin, *a, o,* 1. der Urgroßmutter gehörig; prababin bratr, Bruder der Urgroßmutter, abavunculus; prababina sestra, Schwester der Urgroßmutter, abmatertera.
Praboh, *a, m. sl.* Urgott? do sta prabohů! zum Wetter! in drey Teufelsnahmen!
Prač, *e, m.* Schläger, Raufer, verbero; b) Arschpauker (der Kinder) *D.* 2) *sl.* Wäscher, lotor.
Pračata, *n. pl.* Gassen od. Reihe? s. folg. běhati skrz pračata, Gassen laufen, virgis caedi, pračata toboto swěta, *Com.* 2) nach *R.* Schleuderer, Steinwerfer, fundibularii.
Prače, ete *f n.* (v. peru, práti), *Lesch.* der Singular vom vorh. Spitzruthe, Spießruthe, virga?
Práce, *f.* Arbeit, a) Arbeiten, *n.* labor, b) Bearbeitung einer Sache v. einem Künstler, opus auch labor; c) was gearbeitet od. verfertigt wird, Werk, *n.* opus; d) Geschäfte, *pl.*, Beschäftigung, negotium, occupatio; prácy sy dáti, sich Mühe geben, operam dare, studere, *D.* mnohau prácy wésti, viel Mühe u. Arbeit haben, magnum sustinere laborem, *Syl.* prácy wzložiti, zawaliti ꝛc. neměti nic na prácy, nichts zu thun haben.
Pracem, s. pratám.
Prach, u, *m.* Staub, *m.* z. B. der Erde, des Mehles, der Kräuter ꝛc. pulvis: w prach se obrátiti, zu Staube werden, in pulveres verti: ani za prach, ani za mák, gar nichts, ne hilum quidem; prach nic, dasselbe; na prach pokažen, er ist im Grunde verdorben, *D.* do prachu wyměsti, snjsti, wylízati ꝛc. *sl.* ganz-; fig. z prachu ho pozdwihl, *K.* b) prach pernatý, am häufigsten nur prach, Flaumfeder, *f.* Flaum, *m* pluma; c) prach ručničný, sehr häufig nur prach, Pulver, *n.* zum Schießen, pulvis pyrius, pulvis ignifer; d) prach na wlasy, s. pudr; 2) eine untrennbare Partikel, grund, gar, s. prachfalešný ꝛc.
Prachář, e, *m.* Pulvermüller, Schießpulvermacher, auch Verkäufer, molitor, venditor pulveris igniferi.
Prachárna, *y, f.* Pulvermagazin, -Thurm, -Kammer ꝛc. camera, turris pulveris pyrii; 2) Staubboden in der Mühle.
Prachatice, *f. pl.* Prachatitz, *n.* k. Frey- u. Kreisstadt, Prachaticium.
Prachem, *adv.* eigentlich der Instr. v. prach, gar, gänzlich, völlig, plane, omnino, prorsus: wssickni prachem zahalíme.
Prachensko, od. Prachenský kraj, der Prachiner Kreis, circulus Prachinensis.
Prachfalešný 3. grundfalsch, falsissimus, *D.*
Prachleniwý 3. grundfaul, pigerrimus, *D.*

Práchniwjm, ěl, ěti, morsch, (mürbe, faul) werden, modern, marcescere, putrescere.
Práchniwost, i, *f.* Morschheit, Mürbigkeit, *f.* z. B. des Holzes, caries, marcor.
Práchniwý 3. *sl.* morsch, faul, (v. Holze), cariosus, putridus.
Práchno, *a, m. sl. & mor.* Zunder v. vermorschtem Holz, fomes.
Prachowka, *y, f.* ein mit Flaumfedern ausgestopftes Bett; 2) Staubsieb, *m.* cribrum pulveraticum.
Prachowna, *y, f.* die Pfanne am Flintenschloß, Pr. nach *Ryb.* das Zündloch; 2) bess. prachárna; 3) *sl.* Pulvermühle, *f.*
Prachowý 3. flaumig, aus Flaumfedern bestehend, od. damit erfüllt, plumeus; prachowá peřina, Federbett, *n.* culcita plumea.
Prachpolitý 3. *mor.* ganz begossen, perfusus.
Pracht, u, *m. obs.* Pracht, *f.*
Prachzlý 3. grundböse, pessimus.
Pracka, *y, f. sl.* s. přeska; *pl.* zdwihacý pracky, latě skrz břjdel prostrčené, Heble, Hebtatzen beym Weißgärber, vectes lignei elevatorii.
Pracka, *y, f.* s. pranice, *Com.*
Práčka, *y, f. sl. & russ.* s. pradlena.
Pracný 3. mühsam, mit vieler Mühe, verbunden, operosus, laboriosus; to gest pracné, das kostet Mühe; pracný (dělný) dům, Arbeitshaus, *n.* ergastulum, *D.* 2) *obs.* s. stonawý; -ně, *adv.* operiose, laboriose.
Pracowánj, *n. verb.* v. pracugi: pracowánj hlawau, Kopfarbeit, *f.* labor animi.
Pracowitý 3. arbeitsam, laboriosus, operosus, sedulus, industrius; - tost, i, *f.* -keit, *f.* labor, sedulitas, industria.
Pracownjk, *a, m.* bess dělnjk, *L*
Pracugi, owal, owati, arbeiten a) sich mit einer Arbeit beschäftigen, eine Arbeit verrichten, opus facere, laborare; b) sich Mühe geben, laborare, elaborare: o to pracugi, aby ná rozdwogili, *Vel.*; ku porodu pracowati, in Kindesnöthen seyn od. liegen, kreissen, parturire, partu laborare, puerperio laborare; k smrti pracowati, in letzten Zügen liegen, animam agere, *Syl.* přes swět pr., herumreisen, itinerari, iter facere, *K.* Pr. o hrdlo pr., *sl.* höchst schwer arbeiten, zu Tode sich arbeiten.
Pracý 1. zum Waschen gehörig, z. B. pracý necky, Mulde, *f.* Waschtrog, *m.* alveus, s. auch pratcý.
Pracyčka, *y, f. dim.* Werkchen, *n.* ein kleines Werk, z. B. Büchlein, ꝛc. opusculum.
Pradák, *a, m.* s. prádelnjk.
Praděd, *a, m.* Urgroßvater, Ahnherr, *m.* abavus, *D.*
Prádelnj 1. z. B. cedulka Waschzettel, *m. Kram.*
Prádelnjk, *a, m.* Spinner, *m.* nens, lanificus, *D.*
Prádelský, ého, *m.* Waschhausherr etwa possessor lotorii; -ská, é, *f.* Waschfrau.
Pradenák, *e, m. sl.* s. přezák; -ačka, *y, f.* -inn, *f.*
Pradénko, *a, n. dim.* v. folg.
Přadeno, *a, n.* Strähne, *f.* bey den Spinnerinnen, ein Strang gesponnenen Garnes v. einer bestimmten Anzahl Fäden, Garnstück, *n.*

Pradiwo, a, n. sl. Gespinst, was zum Spinnen ist.
Prádky, f. pl. sl. Spinngesellschaft, Kunkel, f., s. přástwa.
Přadlák, a, mor. } s. přádelnjk.
Přadlec, lce, m. }
Pradlena, y, f., sl. pračka, Wäscherinn, mit Wasser, lotrix, lavatrix.
Přádlj, m. Spinner, m. netor, nens: př. wlny, Wollspinner, netor lanae, lanificus; 2) Spinnerinn, netrix, nens; přádlj wlny, Wollspinnerinn netrix lanae, lanifica.
Pradlice, f. sl vorh. 2)
Pradlj, m. Wäscher, mit Wasser, lotor, lavator; 2) f. s. pradlena, welches jetzt üblicher ist.
Přádliné, f. s. přádlj 2) K.
Přadlnice, f. Spinnstube, f. atrilicium, R.
Prádlo, a, n. (v. peru). Wäsche, f. lintea, (orum); 2) Waschen, n. mit Wasser, lavatio, lotio: na prádlo mi tu nenechal peněz? 3) Waschhaus, n. etwa lotorium, lavatio.
Přádlo, a, (v. předu), Gespinst, n. netum, fila; 2) Spinnerey, f. Spinnen, n. netio.
Přadýnko, richtiger přadénko.
Prádza, y, f. sl. s. prádlo.
Pray (prey), sl. s. prý.
Pragem, práti, sl. s. přegi; 2) wohlbekommen, conducere.
Pragný 3. sl. s. přegný.
Práh, u, m. Schwelle, f. limen, Grundbaum, m. D. přes práh gjti, über d. Schwelle gehen, superare limen; od samého prahu žiwota, v. Kindheit an, ab ipso vitae limine, ab incunabulis, Syl. 2) ol. Wasserfall, cataracta, m. Durich.
Praha, y, f. Prag, d. Hauptstadt Böhmens, Praga, sl. auch Prahy, pl.: byl w Prahách. (viell. weil es aus mehrern Städten besteht); stará Praha (ol.) i. e. na Augezdě, při menssjm městě Pražském, kde kostel sw. Prokopa, Vel. kal. h. 304. Praha nebyla w geden den wystawena, es kann nicht alles auf einmal werden.
Prahám, ati, sl. einspannen, (Zugvieh), jungere.
Prahaussle, f. Neg. bess. přehřsstj.
Prahlý 3. s. len.
Prahnu, hl, hnauti, dorren, dürr werden, torreri; žjzně prahnauti, K.
Prak, u, m. Schleuder, funda; 2) catapulta, Vel.
Prakewnjk, a, m. Schleuderer, m. funditor, (so Cyr.; nicht prakownjk).
Prakownjk, bess. vorh.
Prakowý 3. z. B. kámen, Schleuderstein, m. lapis missilis, R. B.
Praktycký 3. praktisch, (Philos.), practicus; p-rozum, praktische Vernunft, Neg. p-ký lékař, ein ausübender Arzt, medicus practicus; -cky, adv. -ce, P.
Praktyka, y, f. List, f. Rank, machinatio, diwnau praktykau wyhnán z králowstwj, Vel. &c.
Praktykant, a, m. sl. Praktikant, practicans.
Praktykugi, owal, owati, Ränke, Anschläge, Kabalen machen, machinari: proti katolikům praktykuge, Com. falsse, fortele praktykugj, K. praktykowal o to skrze listy a dary; 2) sich in etwas üben, exerceri, (seltenere. u. neuerere Bedeutung).
Prál, verkürzt aus prawil, er sagte.

Prám, u, m. Fähre, Schiff zum Überfahren, ponto, ratis transitoria; prám dřjwj, ein Floß Holz, rates, R. 2) sl. für prým, Borte; 3) sl. adv. s. hned.

Pramen, u, m. d. fortströmende Quelle, (Wassers) Strom, m. fons, scatebra, Cyr. 2) pramen střjbra, cauk, Silbergang, m. vena argenti; 3) ein Pram Holz, besteht aus mehrern Flößen, ratis, D. 4) pramen wlasů od. chumáč, ein Büschel Haare, Haarflechte, f. D. 5) (ol.) s. pletka 2): prewázek třjpramenný, dreyfaches Stricklein, Huss. 6) Strahl, radius.

Pramen, a, m. sl. Strich des Landes, Gegend, Strecke, f. plaga, tractus.

Pramének, nku, m. dim. Quellchen, n. fonticulus.

Pramenitý 3. voll Quellwassers, scaturiginosus; 2) Quell-, scaturiens, (selten, bess. folg.)

Pramenný 3. z. B. p-ná woda, Quellwasser, aqua scaturiens, Haj.

Pramenjm se, il, iti, quellen, hervorkommen, entspringen, z. B. Wasser, scaturire, provenire.

Pramice, f. eine kleine Fähre.

Pramýnek, bess. pramének.

Prampauch, u, m. Schwibbogen, m. Bogenmauer, Säulenbogen, m. Arkade, f. arcus, testudo, fornix, Syl. (nach R. Bogenpfeiler, pila parastata).

Pranewěsta, y, f. d. Gattinn des Enkels, pronurus.

Pránj, n. Schlagen, n. percussio, 2) Waschen, lotio.

Přánj, n. Wunsch, m. optatio; 2) Gönnen, n. favor.

Pranice, f. Schlägerey, Rauferey, f. pugna, rixa.

Pranostyka, y, f. Prognostik Sterndeuterey, f astrologia

Pranostykář, e, m. s. planétnjk.

Prant, u, m. (obs.) s. brant.

Pranýř, e, m. Pranger, Schand pfahl, m. palus publicus igno miniosus, pegma infamiae.

Praporec, rce, m. Fahne, f. ve xillum, signum militare, au blos signum; 2) eine Abthei lung der Soldaten, (Compa gnie), manipulus: praporec gizdných 300, v pěšjch 500 mu zů, Vel. praporec 400 knecht wede podheytman, Id. pra porcy, pl. s. přednj wogsko, R p-eček, čku, m. dim. Fähnchen n. vexillum; p-čnjk, a, m Fähnrich, signifer.

Praprabába, y, f. Uraltermutter od. Urgroßmutter, atavia, (se abavia, proaviae mater, R.

Praprabábin, a, o, adj. poss. de Uraltermutter, od. Urgroßmut ter gehörig; praprabábina bá ba, Dritturältermutter, Mutte im 6ten Glied, intavia, ata viae mater, R.

Prapraděd, a, m. Uraltervater Urgroßvater, atavus.

Prapradědek, dka, m. vorh.

Prapradědůw, owa, owo, ad poss. dem Uraltervater, od. Ur urgroßvater gehörig: prapra dědůw otec, děda praděd Zweyt- uraltvater, Vater in 5ten Glied, atavus? abavi ve abaviae pater, R.

Praprawnuk, a, m. Großurenkel Ururenkel, abnepos; -nučka, y f. -inn, f. abneptis.

Prarog, e, m. s. parog.

Prasák, a, m. Saumeyer, Sauhir Schweinigel, subulcus.

Prasátko, a, m. Schweinchen, Ferk lein, n. Spannferkel, porcellus

prašátko na nebi, Siebengestirn, n. hyades, suculae, *R.*
Prase, ete, n. (vgl. porcus?) Schwein, a) ein bekanntes Thier, sus, porcus, *R.* diwoké prase, ein wildes Schwein, aper; b) ein säuischer Mensch, sus, porcus; *pl.* prasata, Borstenvieh, n. setigeri, *D.*
Anm. *sl.* bedeutet prase ein Ferkel, n. nicht ein Schwein.
Prasecý 1. d. Schweine betreffend, suarius.
Prasečyna, y, *f. sl.* Spanferkelfleisch, gebratenes Spanferkel.
Prask, u, m. Knick, m. Krach (Kracher), m. crepitus, fragor; 2) s. unter puk; 3) *sl. interj.* knicks.
Praska, *ol.* für přeska.
Praskač, e, m. Knaller, crepans, (flagello); 2) Peitsche, *f.* verber, flagellum, scutica, flagrum.
Praskacý 1. Knall-, s. zlato.
Praskám, al, ati, krachen, knastern, knistern; crepare, crepitare, strepere; knallen, schnalzen, mit der Peitsche, flagello crepare; praskánj biců, *B.* 2) *sl.* prügeln, peitschen, flagellare; -áwám, al, ati, *fr.* -ánj, n. *verb.* s. praskot.
†Praskawka, y, *f.* eine Pflanze.
Praskawý 3. krachend, crepans; praskawé sklo, Knallglas, n. vitrum fulminans, *D.*
Prasknu, *fut.* kl, knauti, s. praskám: sklenice praskla, das Glas hat geknickt.
Praskoker, u, m. eine Art Weide, salix valde fragilis.
Praskorky, m. *pl.* s. netyge.
Praskot, u, m s. prask, das Geklatsche (mit der Peitsche).
Praslica, y, *f. sl.* s. přeslice.
Prášlo, a, n. (*ol.*) für zdutj wody.
Prasnice, *f.* Faselschwein, n.
†Prassatenka, y, *f.* zrostlina, peziza.
Prassčjm, il, iti, *sl.* s. praskám.
Prášek, ška, m. *dim.* Stäubchen, n. pulvisculus: 2) Pulver zum Einnehmen, pulvis medicus; čerwený pr., s. olowina; pr. pro dáwenj, Brechmittel, n. vomitorium; zubj pr, Zahnpulver, pulvis dentifricus, dentifricium.
Prášek, ška, m. Müllerjunge, Staubjunge, m. ein Lehrling des Müllers, tyro molaris.
Prasselma, y, m. Erzschelm, m. magnus impostor, sceleratus, fraudulentus.
Prássenice, *f.* Gestöber, n. des Schnees, Schneegestöber, n. volatus vagus nivis.
†Prassilka, y, *f.* zrostl., puccinia.
Prássil, a, m ein böhm. Zunahme.
Prássjm, il, iti, stauben, Staub erregen, excitare pulverem, od. pulveres, movere pulverem, pulverare.
II. *rec.* prássiti se, stauben, Staub v. sich geben, pulverare, prássj se, es staubt, pulverat; 2) stöbern, wie Staub fliegen, volitare; snéh se prássj, es stöbert, nives circumvolitant.
Prassina, y, *f.* Sommervogel; 2) s. prassiwina.
Prassiwec, wce, m. ein krätziger, schäbiger Mensch, scabiosus; aby té prassiwec, od. krkawec, dásel! daß dich der Guckguck! *D.*
Prassiwjm, ěl, ěti, schäbig, krätzig werden.
Prassiwina, y, *f.* Räude, Krätze, *f.* scabies, Grind, m. porrigo.
†Prassiwka, zrostl., (nicht prassiwěnka,) lepraria; 2) *mor.* vorh.

Prassiwý 3. räudig, krätzig, schäbig, scabiosus, grindig, scabiosus, porriginosus; -wost, i, f. s. prassiwina.

Prasskugi, owal, owati, einen Staubjungen abgeben, bey den Müllern.

†Prassnatec, tce, m. zrostlina, acrostichum.

Prassnatý 3. staubig, pulverulentus; prassnatá sypká země, Gartenerde, f.

Prassnice, f. Schwein, das Junge gemacht hat.

Prassnjk, u, m. prassný mlýn, Pulvermühle, f. mola pulveris igniferi; 2) s. prachárna (selten): 3) prut winičný do země položený, a potom když kořeny pustil, odřezaný a přesazený, Rebengesenk, mergus.

Prassný 3. s. prassnatý; 2) sl. trächtig, (nur v. Schweinen).

Prasstěnj, n. Knastern, Prasseln, n. crepitatio: 2) s. vhozenj.

Prasstjm, fut. II. iti, derb schlagen, s. vhodjm; -někjm, někým, niederwerfen, (niederknallen), prosternere, dejicere.

II. rec. prasstiti se, z. B. o stůl, s. vhoditi se; prasstiti sebau, niederstürzen, niederfallen, praecipitari, corruere, concidere.

Prasstjm, praes, ěl, ěti, knastern, prasseln, krachen, crepare, crepitare, strepere: oheň prasstj, K. led prasstj; mrzlo gen prasstělo.

Přástewnjk, a, m. Kunkelmann, der in d. Kunkel gehet; -nice, f. d. in d. Kunkel gehet, Kunkelweib.

Přástka, y, f. mor. & sl. s. přástwa.

Prastreyc, ce, m Aeltervaters Bruder, propatruus.

Přástwa, y, f. Kunkel, Kunkelstube, Spinnstube, f. na přástwu gjt, chodit, in d. Kunkel gehen, zum Spinnen zusammen kommen; 2) ein v. denjenigen, d. in d. Kunkel gehen, gegebener Schmaus; přástwu strogiti, einen solchen Schmaus geben, ausrichten.

Prasým u. prasým se, yl, yti, ferkeln, parere porcellos.

Prasynec, nce, m. Christmonat, Heilmonat, n. December.

Prát, práti, s. peru.

Pratačka, y, f. sl. Räumerey, f.

Pratám (pracem), pratal, pratati, sl. s. vklizým, klidjm, räumen.

II. rec. pratati se, Raum haben, s. městknauti se; b) weichen, Platz machen, loco cedere, abire.

Pratchán, a, m. der Großvater meiner Gattinn, Großschwiegervater, prosocer.

Pratchyně, f. d. Großmutter meiner Gattin, Großschwiegermutter, f. prosocrus.

Pratcý, s. pracý; pratcý kotel, Waschkessel, m. caldarium; pratcý lawice, Waschbank, f. scamnum lotorium.

Přátelé, s. přjtel.

Přátelým se, il, iti, Freundschaft machen, sich befreunden, amicitiam inire: s nimi se přjznili a přátelili.

Přátelský 3 freundschaftlich, amicus, benevolus, officiosus -sky, adv. amice, amanter, benevole.

Přátelstwj, n. Freundschaft, f. a, Verwandschaft, cognatio, propinguitas, krewnj přátelstwj, Blutsfreundschaft, consanguinitas; b) d. gegenseitige Liebe

gegen einander, amicitia, amor; přátelstwj austnj, listownj, s. listownj, *Lomn.*
Přátelstwo, a, n. Freundschaft, f. d. Verwandten, cognatio, cognati, propinqui.
Prateta, y, f. děda sestra, des Großvaters Schwester, f. proamita, *R.*
Pratnj, s. opratnj.
Praud, u, m. Strom, m der Gang od. Lauf eines flüßigen Körpers, flumen, cursus: praudem teče bezný potok krwe lidské, *Vel.*
Praudjm, il, iti, zum Zorn reizen, exacerbare.
Praudnjk, a, m. Harder, m. mugil, *Haran.*
Praugec, gce, m. bábin bratr, Großoheim, Bruder der Aeltermutter, proavunculus.
Prauh, u, m. folg., 1), 3): prauh nebe neb pás, *Com.* Himmelsstrich; prauh neb pás země, *Neg*
Prauha, y, f. Strieme, f. vibex; 2) Narbe, f. cicatrix; 3) Streif, m. stria.
Praut, u, m. richtiger prut.
Prautecek, tečku, m. *dim.* folg.
Prautek, tku, m. *dim.* Rütchen, Rüthlein, Zweiglein, n. virgula; 2) in *B.* auch für Los, podjl.
Prautěnný 3. aus schwanken Reisern bestehend, vimineus.
Prautj, n. *coll.* schwanke Reiser, z. B. zum Flechten, d. Gerten, Ruthen, vimina; Gestrüppe, n. virgultum, *R.*
Praužek, žku, m. *dim.* v. prauh, Strichel, n. Akzent, m. accentus, apex, *D.*
Praužka, y. f. üblicher *pl.*, *sl. Göm.* gewiße gestreifte kleine Aepfel.
Praužkowaný, 3. *sl.* gestreift, z. B. Polster, striatus.
Práw. práwa, práwo, *adj. abstr.* in folgenden u. ähnlichen Redensarten: práw býti (někeho), für etwas stehen, Mann seyn, gut stehen, spondere; on w té při práw zůstal, - hatte Recht, gewann den Proceß, *Pr.* kdo ge z wás práw neb křiw, wer - Recht od. Unrecht hat, *Cyr.* lidem práwu býti, - Recht wiederfahren lassen, suum tribuere, *Pr.* když sem mu potratil chcy mu práw býti, - ersetzen, - compensare, satisfacere, *Pr.* ze skod autratných práw býti, dasselbe; žádný sám sobě nemůže práw býti, - sich Genugthuung verschaffen, *Pr.*
Prawačka, y, f. d. d. rechte Hand gehörig gebraucht.
Prawák, a, m. der d. rechte Hand gehörig gebraucht; prawák y lewák, der rechts u. links ist, ambidexter.
Práwám, al, ati, *fr.* v. peru.
Přáwám, ati, *fr.* v. přegi, *Com.*
Prawda, y, f. d. Wahrheit, a) d. in einer Sache, in Worten ist, wenn nicht gelogen wird, veritas; prawdiwá prawda, d. gewiße Wahrheit, certa veritas, *Com.* hmotná a holá prawda, derbe u. trockne Wahrheit, sicca, seria veritas; makawá pr. s. makawý; gest w prawé prawdě welmi diwná wěc rc. *Vel.* sladká gest prawda, (pjseň Egyptská), *Id.* b) Wirklichkeit, f. veritas: gméno a tytul má bez prawdy, *K.* w prawdě, na mau prawdu, wahrlich, vere, vero, profecto, sane, nae; gaké či w prawdě gsau, *K.* s. auch kontrfekt; c) etwas Wahres, verum; prawdu řjcy, d. Wahrheit sagen, verum dicere; powěz prawdu, probiges hlawu, *prov. sl.* veritas odi-

tam parit; k prawdě, (k wjře) podobný s. podobný 2); d) *sl.* & *ol.* s. sprawedlnost: gaká ge to prawda? má se gemu prawda stati, *Durich.* e) *sl. adverbialiter*, ja, freylich, allerdings, utique: mati ti to dala? prawda že ona, freylich sie.

Prawděpodobný 3. s. podobný 2); -nost, i, *f.* Wahrscheinlichkeit, *f.* verisimilitudo.

Prawdiwý 3. wahrhaftig, wahr, wirklich, verus: prawdiwá o wěcech wědomost; -wost, i, *f.* Wahrhaftigkeit, *f.* veritas; -wě, *adv.* vere, sane, profecto.

Prawdomluwný 3. wahrhaftig, wahrredend, verax; -nost, i, *f.* Wahrhaftigkeit, *f.* veritas.

Prawdotwárný 3. vorh. ? ?

Prawě, *adv.* recht, a) gehörig, richtig, recte; b) wahr, vere: prawě sauditi, *Pr.* 2) grade, just, eben, commodum, commode.

Prawé ého, *n.* das Wahre, Richtige, Wahrheit, *f.* veritas: to měg za nepromčnitedlné prawé, *Com.* za prawé dáti někomu, -recht geben.

†Prawěnka, y, *f.* zrostl., justitia.

Prawěný 3. *part* erwähnt, obbesagt, supradictus, memoratus.

Prawice, *ol.* desnice, *f.* d. rechte Hand, dextra od. dextra manus.

Prawjdko, a, *n.* Richtscheit, *n.* amussis, regula: podklaoacý prawjdko, Seplinie, *f.* (Buchdruck.), regula supposititia.

Prawidlný 3. regelmäßig, richtig, gehörig beschaffen, rectus; b) den Regeln gemäß, conveniens regulis od. regulae; -nost, i, *f.* Regelmäßigkeit, *f.* rectum, recta ratio, ordo, consensio cum lege; -ně, *adv.* recte, c[...] venienter regulis. (Gebilde[...] prawidlo, gerade so, wie k[...] dlný v. kadidlo).

Prawidlo, a, *n.* *gen. pl.* praw[...] Richtscheit, *n.* amussis, re[...] la; 2) Winkelhaken, *m.* elier[...] Linial (Buchdr.) gnomon, [...] gula: weliké prawidlo, Wa[...] latte (Maur.) libella, *f.* 3) [...] gel, *f.* Grundsatz, *D.* regula, [...] praescriptum, praecept[...] principium, fundament[...]

Prawjm. il, (prál), iti, eno, [...] gen, Worte vorbringen, di[...] re, ajo, fari: prawil to [...] ssalbau, *Com.* - ku péru, di[...] ren, dictare.

Práwnj, jho, Gerichtsverwal[...] Justiziarius, judex, justiti[...] us, *D.*

Práwnj 1. gerichtlich, judicia[...] - *adv.* in judicio: pře se pr[...] ně wede, *Vel.*

†Práwnjk, a, *m.* Advokat, Ad[...] catus, causidicus, od. ü[...] haupt juris consultus, *Z*[...] *Dlab. Jungm.*

Práwno, a, *n.* Slowenské, Ně[...] cké, Windisch-, Deutsch Prob[...] Marktflecken in Thurócz, Pró[...]

Prawnučka, y, *f.* Urenkelin[...] proneptis.

Prawnuk, a, *m.* Urenkel, *m.* p[...] nepos; prawnuka dcera, Sw[...] Urenkelinn, Klein-Richte[...] abneptis; prawnuka wnu[...] Dritturenkelinn, Tochter i[...] Glied, atneptis, *f.* prawn[...] prawnučka, Viert-Ur-E[...] linn, Tochter im 6. Glied, [...] neptis; prawnuka syn, Sw[...] Ur-Enkel, *m.* Klein-Neffe, [...] abnepos; prawnuka wn[...] prawnuk, Dritt-Viert-Ur-[...]

kel, Sohn im 5. 6. Glied, atnepos, trinepos.

Práwo, a, n. Recht, n. Befugniß, f. Fug, m. jus; práwo přirozené, Naturrecht, jus naturae; p. městské (swětské), bürgerliches R., j. civile; p. obecnj (obecné, obzwláštnj, allgemeines, Privatrecht, j. publicum, j. privatum, pr. obecné; pr. wšech národů, Völkerr., jus gentium; Syl. p. a zřjzenj zemské, Landr., j. municipale, provinciale, Syl. p. autrpné, peinliches R., Halsgericht, Fehmgericht, j. criminale, auch capitale; p. wogenské, Kriegsr., j. bellicum; Kriegsgesetze, j. militare, leges militares; p. odměnné, Vergeltungsr., j. talionis; p. swětské aneb cysařské, městské práwo, weltliches R., bürgerliches R., j. civile, Syl. p. Božské, göttliches R., j. divinum; p stawnj, Arretirungsrecht? j. detentionis (arrestationis); p. stané, erstandenes R. (wegen versäumter Appellation u. drgl.) sententia in contumaciam lata, (sub cujus publicatione judices stant); p. hraničné, Gränz-, Gränzenr., j. finium regundorum; swolené p. obecné, plebiscitum, Vel. po práwě gjti, od. práwem gjti, rechten, gerichtlich suchen, verfolgen, jure procedere; práwem se řeď, a po něm gdi, Vel. co práwo chce mjt, to musý gjt, prov. Com. podlé práwa, gesetzmäßig, z práwa, dasselbe: wlastně a z práwa mu to náležj, Vel. za práwo dáti (poswědčiti), einem Recht geben, s. auch očitý u. hostinský; přjsnost práwa, s. milost 2) D.; 2) Gesetz, n. (einzelnes), lex, praeceptum: práwo Božské: nepokradeš, Pr. ten práwo wynesl a ustanowil, Vel. to za práwo wynesl, Id práwa 12ti tabulj, leges (Romanae) 12. tabularum; 3) od. moc práwa, Gerichtsbarkeit, f. Gerichtszwang, m. jurisdictio, potestas; 4) Bill, f. Gesetzesvorschlag, m. lex.: práwo swé přednesl, Vel. 5) Gericht u. Ort wo Gericht gehalten wird, locus judicii, jus, judicium; před práwo obsýlati, obeslati, poháněti, s. obesslí, u. pohánjm; ku práwu státi, před práwem se postawiti, vor Gericht kommen, in judicium venire; práwa gdau, zastawena negsau, Pr. 6) Geldbuße, Geldstrafe, f. (od. Gerichtsgebühr?) mulcta, (birsagium): od stawunku 5 grossů práwa dey rychtáři, Pr. s. auch dokter.

Práwokrewnjk, a, m. Gerichtsverwalter?

††Prawomluwnost, i, f. Jurisprudenz? jurisprudentia.

Prawomocnjk, a, m. s. práwnj, D.

Prawomocnost, i, f. Rechtskräftigkeit, Rechtskraft, f. vis juris; 2) Gerichtsverwaltung, D. Gerichtsbarkeit, jurisdictio.

Prawomocný 3. rechtskräftig, vim juris habens; -ně, adv. juxta jus.

Prawopis, u, m. Rechtschreibung, f orthographia.

Prawopjsebnost, i, f vorh.

††Prawopjsemnost? Jungm.

Prawost, i, f. Recht, n. aequitas, Iz. 59, 14. 2) das Rechte, Richtigkeit, f. rectum, Iz. 26, 10.

Práwotah, a, m. Proceßverzögerer, Com.

Prawotjm, iti, *sl.* gerichtlich suchen, Proceß führen, litigare. II. *rec.* prawotiti se, Proceß führen, rechten, litigare.
Prawowěrný 3. od. prawowěřjcý, I. rechtgläubig.
Prawý 3. (*abs.* prawo), recht, nicht link, dexter, z. B. der rechte Arm, Hand, Fliegel; w prawo, na prawo, rechts, nach der rechten Hand (Seite) hin, ad dextram, dextrorsum; s. auch lewý, u. folg.
Prawý 3. (vgl. probus, βραβος, brav), recht, a) wahr, wirklich, verus: tomu sami za prawé dáti musýte, *K.* b) den Gesetzen gemäß, legitimus: pominul prawých dědiců, *Vel.* z křiwé při prawau učiniti, *K.* c) gehörig beschaffen, rectus: w prawém běhu s koně spadl, *Vel.* d) ächt, sincerus, (autenticus): to prawé a nepodwržené gest. *Com.* e) *sl* s. přjmý; im Bergbau, prawá wěc, grader Gang, vena recta; s. auch na b).
Práza, y, *f. mor.* & *sl.* s. přjze.
Prazák, a, *m. mor.* s. přezák.
Prázdnjm, il, iti, leeren, leer machen, vacuefacere, vacuum reddere, exinanire; 2) s. zahálјm; - nění, *n: verb.* b) s. zahálenj.
†Prázdnohlawka, y, *f.* zrostlina, ascophora.
Prázdnost, i, *f.* d. Leere, od. das Leere eines Ortes, Buches, Kopfes ꝛc. vacuum, inane, vacuitas, inanitas; 2) Muße, *f.* vacuitas a negotiis: k něčemu sobě prázdnost způsobiti, *Cyr.* w času prázdnosti; prázdnost mjti, Muße haben, otium habere; snažný y w prázdnosti zaměstknaný gest, *Com.*

Prázdný 3. (*abstr.* zden, zdn[...] zdno, auch zen, zna, zno), le[...] a) nichts in sich enthaltend, z. [...] Haus, Beutel, Glas, Sta[...] Hafen, Stroh, Hände, Mag[...] ꝛc. vacuus, inanis; wjry pr[...] zdný, treulos, perfidus; [...] ledig, erledigt, unbesetzt, vac[...] us, inanis, vacans, z. B. W[...] gen, Pferd, Papier, Stub[...] Platz ꝛc. prázdný aurad, pr[...] zdně léno, ein offenes Lehn; [...] frey, befreyt, missend (mit d[...] Genit.) liber, privatus: kd[...] swé tagné nemocy prázd[...] gest; dluhů prázden bude[...] žádá ženy prázen býti; a[...] wssech zemj geho prázden b[...] - meiden soll, *Vel.* prázden [...] mě, města, dworu, *Id.* milo[...] Božj prázdni; s. auch Gere[...] 49, 12; d) blind, imaginari[...] z. B. bitwa na prázdno, bl[...] der Lärm, imaginaria pug[...] bjti se na prázdno, einen bl[...] den Lärm machen, imagina[...] as dimicationes parare; [...] (*ol.*) s. zahálіwý: prázdný č[...] wěk, *Vel.*
Prazan, a, *m.* ein Prager, P[...] gensis; - nka, y, *f.* - inn, Pragensis, *fem.*
Prázen, zna ꝛc. s. prázdný.
Prazenice, *f. sl.*, sſtwařeni[...] *mor.* Eyer u. Schmalz, gerü[...] te Eyer, ova frixa.
Prazénka, y, *f.* Mehlspeise, et[...] Sterz, *m.* Schmoren.
Prazený 3. gedörrt, gebraten, [...] röstet, tostus.
Prazek, ě, *m.* der Gatte der [...] kelinn, progener.
Prazjm, il, iti, en, dörren, b[...] ten, rösten, torrere; a) s. za[...] nu, zahnati: nazpátky pra[...] ni byli, *Cyr.*

Prazina, y, f. der erhöhte Vorsatz an den Fenstern.

Prazlodèg, e, m. Erzdieb, m. maximus fur, furum maximus.

Prazma, y, f. Brassen, m. (Brachse, Brachsme, f.), ein Fisch, sparus, Linn. moržká prazma, Meerbrassen, sparus pagrus, Linn. 2) (v. prazim), Sange, f. gesängte od. gedörrte Kornähren, spica tosta, mola salsa: děti opalugjce prazmu, zapálili (město), Vel. (3) s. prazenice, Lesch. (wenig üblich.)

Prazſký, 3. v. Prag, Prager, Pragensis, -ſky, po p-ſku, adv. more Pragensium.

Prcawka, y, f. Holzkirschbaum, prunus cerasus avium, Linn.

Prch, obs. s. prchnutj.

Prchal, a, m. Flüchtling, m. transfugus.

Prchám, al, ati, s. prchnu, a), b), Com.

Prchle, s. prchliwě.

Prchliwý 3. jähzornig, jäh, hitzig, praeceps irae, iracundus; -wě, adv. iracunde; -woſt, i, f. Jähzorn, m. Hitze, ira praeceps, iracundia.

†Prchloblizniк, u m. zroſtlina, dulichium.

†Prchlonitnjk, u, m. zroſtl., astus.

†Prchloplewnjk, u, m. zroſtlina, mimetes.

Prchlý, 3. vorh.

Prchnu, fut. ex. prchl, prchnauti, entlaufen, a) entweichen, entfliehen, entspringen, aufugere, fugere, auch relinquere aliquem: b) entfliehen, entgehen, effugere, devitare, evitare, vitare, evadere; c) eilend laufen, schnell fliehen, volare, B. 2) sl. Nitr. s. pelichám; -nutj, n. verb.

Prcka, y, f. s. frcka.

Prcina, y, f. s. prk.

Prd, u, m. Furz, Farz, m. crepitus ventris.

Prdauch, u. prdoch, a, m. Farzer.

Prdaus, a, m. od. prdaušek, ška, m. sl. který se prdaušý.

Prdaušým se, yl, yti, sl. s. bortiti (boriti se?), Lesch.

Prdel, e, f. Arsch, Steiß, m. Ausgang des Mastdarms, podex, anus; -lka, y, f. dim.

Prdelatý 3. arschig.

Prdjm, ěl, ěti, furzen, farzen, pedere.

Prdlaun, a, m. Furzer.

Prdlawka, y, f. ein viele Winde verursachender Rettig.

Prdlawý, der oft furzet.

Prdnutj, s. prd.

Prdoch, a, m. s. prdlaun.

Pře, sl. pre, eine untrennbare Partikel, in der Zusammensetzung, a) mit den Bey- u. Nebenwörtern, sehr, valde, vehementer; b) mit den Zeitwörtern, über, zu viel, entzwey ꝛc. 3) sl. oft für pro: prechladjm, probám ꝛc. ꝛc. für prochladjm, probám, auch prebaba für prababa, prepredědo, prepreਘnucka ꝛc. für praprawnucka.

Pře, f. Streit, m. mit Worten, contentio, certamen. Ist es ein gelehrter Streit, so steht auch lis, controversia; 2) Rechtssache, f. Rechtshandel, m. dica, lis, causa; pře o haně, Injurienklage (Proceß), actio injuriarum; pře o hrdlo, od. pře otrpná, peinlicher Proceß, causa capitalis; pře z wýtržnosti, z raněnj, zchroměnj, zbitj, zerwánj, Pr. z ſtrany cti, Ehrensache ꝛc. při mjti, einen Proceß haben, habere litem; insgemein processum habere,

certare cum aliquo in judicio; při ztratiti, (prohrati, propecy), we při padnauti, klesnauti, pře neobdržeti, prosauditi, den Proceß verlieren, cadere causa, auch cadere formula; pře giž gest ztracena, odsauzena, K. při wyhrati, den Proceß gewinnen, vincere causa (auch causam) od. judicio; při rozhodnauti, rozwesti, den Streit entscheiden, heben, litem decidere.

Přeběda! *interj.* heu miseriam! ach běda, přeběda! o Jammer, über Jammer!

Přeběhlec, lce, *m.* Überläufer, perfuga, *R.*

Přeběhnu, *fut. ex.* hl, hnauti, durchlaufen, a) z. B. einen Ort, Raum, Feld ꝛc. percurrere, emetiri, b) mit Worten, mit Munde, nach der Reihe erzählen, percurrere; c) mit den Augen, auch Schrift, Buch, (durchlesen), percurrere, perlustrare, oculis: kniby a spisy něčj přeběhnauti. d) mit der Seele od. mit Gedanken durchdenken, percurrere animo; e) (*neutr.*) verstreichen, dahingehen, elabi, avolare: léta přeběhla, drahná chwjle ꝛc. f) mit Laufen zubringen: celý den gen přeběhal; g) *sl.* s. předběhnu; -nutj, *n. verb.* Durchlaufen, n.

Přeběhawám, al, ati, přeběhugem, owati, *sl.* s. verb.

Prebenda, y, *f.* Pfründe, praebenda, beneficium ecclesiasticum; 2) Nahrungsgeld, Traktament, n. praebita, (orum) n.

Přeběrač, e, *m.* Klauber, purgator; -čka, y, *f.* -inn, *f.* -trix.

Přeberný, přeberčiwý, *s. sl.* wybjrawý.

Přeberu, *fut. ex.* bral, brati, viel wegnehmen, nimis mu tum od. nimium auferre, d mere, tollere; 2) durch zu v Ausklauben das Schlecht wählen: abys nepřebral, a se abys nedobral, *Lomn.* lesen, klauben, durchklauben B. den Salat, Erbsen, Lins ꝛc. das Unreine einzeln hinw nehmen, purgare; 4) erch pfen, exhaurire: škodoly a š py lidské přebrati se moha *Com.*

II. *rec.* přebrati se, z. B. nem, sich mit Wein überlad obruere se vino; Überfluß h ben, exuberare: strom je pi bral gablky: s. auch verb. 4

Přebigi, *fut. ex.* il, iti, zu v schlagen, z. B. zu viele Stu den, v der Uhr, nimis mult ictu indicare horas; 2 im durch Schlagen überwinden; kartách někoho, ginau kar zabiti, abstechen, *D.*

Přebjhám, al, ati, hin u. her la fen, discurrere; 2) übersteig superare: přebjhali co na a roky z důchodůw, *Vel.* má n co mimo swau potřebu stat přebjhagjcýho, *K.*

Přebjljm, *fut. ex.* il, iti, überw ßen, dealbare; s. bjljm.

Přebjračka, y, Klauberey, *f.*

Přebjrám, al ati, s. přeberu; h. prsty, z. B. na warhane na pjšťale ꝛc. spielen.

II. *rec.* přebjrati se, z. B. penězých, hrušťách, w šatstw w pokrmjch, *K.* a) mit Geld spielen, sich beschäftigen; b) au klauben, bess. wybjrati (přjliš

Přebjrawý, s. wybjrawý, *K.*

Přebjrka, y, f. Klaubtrube, f. D.
Přeblažený, überglückselig.
Přebolestný 3. sehr schmerzlich, a) a dem Leibe, valde dolens, dolorosus; b) v. der Seele, valde acerbus; -ně, adv. cum magno dolore.
Přebčedu, fut. ex. dl, přebřjsti, selten přebresti, Job. 28, 4. (wodu), durchwaten, vado transire.
Přebřjsti. s. vorh.
Přebrodjm, il, iti, sl. vorh.
Přebudu, fut. ex. byl, byti, länger als etwas dauern, diutius perdurare: mněl sem, že swět přebudu; s. pobuda.
Přebydlj, n. Unterkunft, f. receptio.
Přebytek, tku, m. Überschuß, m. redundantia, Syl.
Přebýwám, al, ati, s. obýwám; 2) s. zbýwám, überzählig seyn, Syl. -ánj, n. verb.
Přeč (přeč, B.), s. pryč, Vel.
Přečkám, fut. ex. al, ati, ausdauern, d. Zeit aushalten, abwarten, exspectare; 2) überleben, s. přečkám.
Přecenjm, fut. ex. il, iti, zu hoch schätzen, immoderate aestimare.
Preceptor, a, m. včitel djtek, Com. Präceptor, praeceptor docens.
Přecházka, y, f. Übergang, m. z. B. über einen Graben, transitio, transitus; 2) sl. s. procházka.
Přecházým, el, eti, s. přejdu.
Přechlapjm, fut. ex. iti, sl. übertreffen, s. překonám.
Přechmeljm, fut. ex. überhopfen; fig. onamu potom přechmeli, gak sme negednau widěli, Lom.
Přechodjm, fut. ex iti, (act.) mit Gehen zubringen: celý den přechoditi, den ganzen Tag (müßig) herumgehen; b) s. přejdu.
Přechowám, fut. ex. al, ati, s. přechowáwám.
Přechowáwač, e, m. Hehler, z. B. beym Stehlen ꝛc. occultator, receptator; -čka, y, f. -inn, f. -trix, -trix.
Přechowáwám, al, ati, aufnehmen, Aufenthalt verstatten, receptare; b) insgeheim, unerlaubt jemand beherbergen, wie Diebe, occultare: blud přechowáwati mezy sebau; -ánj, n. v.
Přechudý 3. sehr arm, perpauper
Přechuwač, e, m. sl. Wollkrämpler, carminator.
Přechwáljm, fut. il, iti, übermäßig loben, plus justo laudare.
Přechytrám, fut ex. al, ati, überlisten, circumvenire.
Přečiněnj, n. Verbrechen, n. delictum, admissum, commissum.
Přečinjm, fut. ex. il, iti, verbrechen, etwas begehen, committere, delinquere, admittere; -někomu něco, beleidigen, laedere.
Přečinka, y, f. sl. s. přjhrada.
Přečisskowánj, verb. v. folg.
Přečisskugi, owal, owati, reinigen, läutern, purgare.
Přečistjm, fut. ex. il, iti, vorh.
Přečjtám, fut. al, ati, durchlesen, überlesen; b) durchzählen, s. čjtám.
II. rec. přečjtati se, s něčjm, öfters zählen: s některými wěcmi vstawičně se přečjtagi, Cyr.
Přečkám (přečekám), fut. ex. al, ati, reg. gen. überleben, superesse, superstitem esse, super vivere, jemand, alicui, Vel. žiwotem někoho, dasselbe; 2) s. přečekám.
Přecljček, čku, m. dim. v. folg.

Přeclík, u, m, (mittelat. pretiolum, eine Art Süßkuchen, auch mittellat. bracellus, brachiolum), Prezel, (Kringel), m. spira; pl. preclíky, Ringsteine beym Pfluge, annuli, R. -kár, e, m. -ka, y, f. Prezelmann, Prezelweib, n. vir, mulier spiras vendens.

Preco, sl. s. proč?

Přecpám, fut. ex. al, ati, überfüllen, überstopfen, nimis implere.

Přečtu, fut. ex. přečetl, přečjsti, přečten, s. přečjtám, a).

Před, (vgl. πρό, pro), vor mehrern Mitlautern přede, auf d. Frage wo? mit dem Instrum. u. auf d. Frage wohin? mit dem Akkusativ, vor, a) von der Zeit, wenn es dem nach entgegenstehet, ante, z. B. předemnau, vor mir, vor meiner Zeit, ante me; předednem, vor Tage, ante lucem, auch abhinc, z. B. před třemi lety, vor 3 Jahren, abhinc tres annos, tribus abhinc annis, Léta před Krystem P. 387 Galli Řjm wzali, Vel. b) in Gegenwart, vor jemandes Augen, coram, apud; před lidmi něco dělati, vor Leuten etwas thun, coram hominibus &c. předemnau, vor mir, in meiner Gegenwart, coram me; před přjtomnostj mnohých wzácných lidj to včinil, - in Gegenwart -; před rukama, bey der Hand, praesto: gest skutek před rukama; před někým se pokořiti, sich vor jemand demüthigen, se coram aliquo demittere; před práwem winiti někoho; před někým tiše vklauznauti; báti a třásti se před někým, před něčjm; c) wenn es dem hinter entgegen steht, ante, pro: před wráty státi, seděti, vor dem Thore stehen, sitzen, ante portam stare, sedere; přededweřmi vor der Thüre, ante januam někoho přede dwéře postaviti, jemand vor d. Thüre stellen, aliquem ante januam collocare; gjti před krále 2c. ; ... mi se gesstě pořád před očima plete, s. pletu se; d) diesseits, cis: před mořem, jenseits d. Meeres, cis mare; před Dunagem 2c. d) s. nad: on před ginými práwo a lepšj spr... wedlnost má, Pr. e) s. proti, gich mjsto saláššů před horkem vžjwali, R; s. auch hágjm 2c.

II. In der Zusammensetzung vor, prae, ante.

Předám, fut. ex. al, ati, zuviel geben, nimis multum dare; kdo předal, ten prohral, re... geben ist verspielt; 2) hie u. da für prodám; - dáwám, al, ati. f...

Předběhnu, fut. ex. hl, hnauti, vorlaufen, im Laufen zuvorkommen, praecurrere; 2) überlaufen, durch Laufen übertreffen, antevertere, superare aliquem.

Předběhuně, f. Vorgängerinn, předběhuně zymnic.

Předběžný 3. vorläufig, praevius; - ně, adv. - vie.

Předbjhám, al, ati, vorh.

Předc, vl. für před se.

Předce, (v. před se), adv. doch, dennoch, jedoch, tamen; předce wssak, jedoch, D. žalost wždy předce a předce potkáwá, Cyr. 2) s. pořád, fort; gel předce mimo to křjdlo, Cyr. nuž s námi předce, darauf mit uns fort; nechť gdau předce, sie sollen fortgehen, abeant.

Předchautka, y, f. Vorgeschmack?
Předcházým, el, eti, s. předegdu; -gjné, (acc.) pokorau, *Com.* -swým přjkladem, *Cyr.* 2) vorgehen, vorausgehen, praecedere, praeire: ta wěc předcházý, diese Sache geht voraus; s. auch ruka.
Předchůdce, m. Vorgänger, m. antecessor; Vorläufer, m. praecursor, anteambulo.
Předchwátjm *fut.* il, iti, cen, vorher einnehmen, wegnehmen, vorausnehmen, praeoccupare, antecapere, praeripere; b) vorlaufen, praeoccupare, praecurrere: nohy předchwátiti chtěly oči, *Vel.* s. folg.
Předchwátnu, *fut.* tl, od. tnul, nauti, vorh. entreißen, wegschnappen; praeripere: někomu wjtězstwj, klenot a dar předch.; předchwácen gsa smrtj, wykonati nemohl, *Vel.*
Předchutnánj, n. Vorschmack, m. praesensio.
Předčjgi, čil, čjti, s. předcýtjm.
Předčjm, (v. předek), čil, čjti, přewyšsugi, übertreffen, praestare, antecellere, antecedere, superare: dary zwláštnjmi giné lidi předčj, *Com.* ctnostj nad giné, *Vel.* w skutcých bedinských nad giné předčj, *Id.* auch blos: gedni (stawowé), druhé předčj, *Id.* giným we wšsem dobrém předčiti, *K.* nad giné krále předčil důstognostj, *K.* 2) Vorrang, Vorzug haben, sich auszeichnen, vor jemand, vorgesetzt seyn, praeesse: předčj aneb zpráwu držj nad giným; to w duchownjm smyslu na ty, kteřj giným předčj, slyšj se, *K.* spolutowarysšům w žiwotu ctném y w učenj zdrawém předčil, *K.*
Předcyt, u, m. předcýtěnj, n. Vorgefühl, n. Voremyfindung, Ahndung, f. insgemein praesensio.
Předcýtjm, *fut. ex.* il, iti, ahnden, ahnen, vorher empfinden, vorher merken, od. gewahr werden, praesentire.
Předdomj, n. Vorhof, m. vestibulum.
Předdunagec, gce, od. Předdunagčan, a, m. -nka, y, f. *st.* der od. d. diesseits der Donau (in Ungarn) wohnt, cisdanubianus, -na.
Předdunagj, n. der Theil Ungarns diesseits der Donau, circulus cisdanubianus, *P.* -gský, 3. diesseits der Donau, cisdanubianus.
Předdwořj, bess. přededwořj.
Předednj t. früh, was vor Tage ist, od. geschieht, antelucanus: předednj pilnost, *K.*
Přededweřmi, vor der Thür, ante januam; b) praesto: da, bey der Hand, wálka přededweřmi gest, *K.*
Přededwořj, n. Antritt, m. Vorsaal, atrium, *D.*
Předegdu, *fut. ex.* předešsel, předgjti, *imper.* předegdi, vorkommen, zuvorkommen, z. B. jemand, praevertere, antevertere, antevenire; daher trop. z. B. einem Übel, occurrere, obviam ire: předegděte hněw Božj, *Com.* gestliže je to nepředegde, *Id.*, *Cyr.* nebezpečenstwj předgjti a vwarowatj.
Předehra, y, f. Vorspiel, n. prolusio, praeludium.
Předek, dku, m. Vordertheil, n. pars prior (antica), předek lodj, das Vordertheil des Schif-

fes, prora; 2) Vorzug, m. der höhere Werth, der vorzügliche Platz vor andern, Vorrang, m. principatus, praepositio; mjti předek, den Vorzug haben, Syl. 3) sl. der Vorlauf v. Brantwein; pl. předky, Vorschuß, m. (Bierbr.) primula cerevisiae.
Předek, dka, m. Vorfahr, m. a) Vorgänger im Amte, decessor; b) einer v. denen d. vor uns gelebt, unus e majoribus: buď otec geho aneb předek giž z toho swěta sesslý. Pr. předkowé, d. Vorfahren, majores.
†Předberka, s. antycypátka, P.
Předělám, fut. ex. überarbeiten, noch einmal bearbeiten, retractare, denuo elaborare.
Předeno, s. přadeno.
Předepsati, s. předpiffi; -ánj, n. verb.
Předessli, fut. ex. předessal, předeslati, předeslán, imper. předessli, voran senden, schicken, praemittere.
Předesslý 3. vorig, superior, prior; předesslý rok, voriges Jahr, anno superiore, (priore); p-lý týhoden (teyden), vorige Woche, superiore hebdomada; -le, adv. neulich, nuper; 2) vorhin, im vorhergehenden, superius: gak z předesslé powědjno; -lost, i, f. Vergangenheit, Vorzeit, f.
Předestřenj, n. wýmluwa, Behelf, m. Vorschützen, n. excusatio; praetextus, D.
Předestru, fut el, jti, vorbreiten, praesternere; 2) př. před oči, vorlegen, proponere; 3) vorschützen, vorwenden, praetexere, praetendere.
Předěšým, fut ex. yl, yti, ssen, erschrecken, in Schrecken setzen, perterrere, perterrefacere, exterrere.
Předewssjm, vor allen Dingen.
Předgedu, fut. ex. gel, geti, vorfahren, fahrend zuvorkommen, vehendo antevertere, od. superare; vorreiten, überreiten, reitend zuvorkommen, equitando praecedere (antecedere, superare).
Předgjmám, al, ati, vorgreifen, occupare rem.
Předgjždjm, il, iti, s. předgedu.
II. rec. předgjžděti se, einander vorfahren, vorreiten, alter, alteri od. alterum antevertere vehendo, &c.
Předgjždný, ého, m. Vorreiter, dux eques, antecessor equester.
Předhrdlj, n. Kehle, Gurgel, f. guttur, jugulum.
Předýnko, a, n. dim. v. předeno,
Přediwo, a, n. Gespinst, f. netum, fila.
Předhážka, y, f. Vorwurf, m. objectio.
Předhonjm, fut. ex. il, iti, vorlaufen, im Laufen zuvorkommen, praecurrere.
Předhořj, n. Vorgebierge, n. promontorium.
Předhradj, n. Vorburg, f. antemoeniale? proarx?
Přediwný 3. sehr wunderlich, wunderbar, mirificus; -ně, adv. höchst wunderbar, sonderbar, seltsam, mirandum in modum.
Předkem, adv. s. předně.
Předkládám, al, ati, auftragen, vorlegen, apponere; 2) vortragen, mit Worten, vorstellen, proponere; předkládá gim slowo Boží, K. 3) vor-

ziehen, Vorzug haben, antepo-
nere, anteferre: wzitkâm
ſwým obecné dobré.
Předkraćugi, owal, owati, vor-
ſchreiten, im Schreiten vorkom-
men, praecedere, praegredi.
Předkugem, owati, sl. ſ. předčjm.
Předkupitel, e, m. - lka, ſ. folg.
Předkupcwać, e, m. - čka, y, f.
Verkäufer, m. - inn, f. prae-
emtor, - trix.
Předkupugi, owal, owati, vor-
laufen, praeemere; předku-
powati ſe geden druhého, an-
tevertere alios emendo; ante
alios emere; -wánj, lichwa zč.
Vel.
Předkyně, f. Vorfahrerinn.
Předlice, f. Spinnerinn, f. ne-
trix, nens.
Předložený 3. vorgelegt, vorge-
ſetzt, appositus.
Předložení, n. Vorlegen, n. 2)
Vorſchlag, m. Projekt, n. pro-
positio.
Předložjm, fut. iti, ſ. předkládám.
Předměſtj, n. Vorſtadt, f. subur-
bium.
Předmět, u, m. (nicht f.!) Ge-
genſtand, m. objectum, mate-
ria, D. P.
Předmjtám, al, ati, vorwerfen,
objicere.
Předmluwa, y, f. Vorrede, f.
Vorwort, n. Vorbericht, m.
praefatio: p-wa na knihu,
Cyr. - nj, 1. † Vorrede-.
Přednáſſjm, el, eti, vortragen;
b) ſ. předkládám 2), Com.
Přednégſſj 1. vordere, prior; b)
vornehm, v. erſtem Rang, vor-
züglich, praecipuus: přednég-
ſſj páni, proceres.
Přednesu, fut. ex. ſl, ſti, ſen (ſſen),
ſ. přednáſſjm.
Předni 1. comp. přednégſſj, su-
perl. neyp-ſſj, vordere, prior;
přednj čelo lodj, ſ. předek lo-
dj; přednj wogſko, Avantgar-
de, f. primum agmen; přednj
mauka, Weitzmehl, n. 2) ſ. vorh.
b) přednj páni; - ně, adv. erſt-
lich, primum, primo.
Přednice, f. Vordertheil, m. pars
prior (antica).
Přednoſt, i, f. Vorzug, m. der hö-
here Werth, principatus, prae-
positio; 2) höhere Würde, ober-
ſte Stelle, f. locus superior, B.
Přednůſſka, y, f. dim. v. vorh.
Předobědnj 1. vormittägig, an-
temeridianus.
Předobrotiwý 3. ſehr gütig, per-
benignus; - ně, adv. -ne.
Předobrý, 3. ſehr gut, D.
Předohláſým, fut ex. yl, yti, vor-
aus verkündigen, praenun-
ciare.
Předohlaſſugi, owati, verb.
Předortelowánj, beſſ. předſudek,
Vel.
Předoznámenj, n. Anzeigen, n.
omen signum, D.
Předoznamugi, owal, owati,
vorher ankündigen, praenun-
ciare, voraus bekannt machen,
praedicere.
Předpaſek, ſku, m. ſ. fěrtoch;
Nowiny Preſſpurſké.
Předpecký, ého, m. Ofenjudel,
(Becker.), focarius, R.
Předpekelnj 1. was vor der Höl-
le iſt; předpekelnj propaſt.
Předpeklj, n. Ort vor der Hölle;
w předpeklj zůſtáwati.
Předpis, u, m. Vorſchrift, f. prae-
scriptum, praescriptio; - ný
3. vorſchriftlich.
Předpiſk, u, m. Präludium auf
der Fidte, Com.
Předpiſſi, fut. ex. pſal, pſáti,
pſán, imper. předpiš, vorſchrei-

ben, Vorschrift geben, verordnen, praescribere.
Předpisugi, owati, vorh.
Předplacenj, n. Vorausbezahlung, Pränumeration, *f.* praenumeratio, *P.*
Předplacugi, owal, owati, s. předplatjm.
Předplamennjk, u, *m. sl.* Aschenkuchen, *m.*
Předplátce, *m.* Pränumerant, Vorausbezahler, praenumerans.
Předplatek, tku, Pränumerationsbetrag, *m.* s. předplacenj.
Předplatjm, *fut. ex.* il, iti, pränumeriren, z. B. auf ein Buch, insgemein, praenumerare, *P.*
Předplatitel, e, *m.* s. předplátce.
Předpodletj, *n. sl.* erster Frühling, primum ver.
Předpoledňagssj, *sl.* s. předoběđnj
Předpolednj, *n.* Vormittag, *m.* tempus antemeridianum.
Předpolednj 1. vormittägig, antemeridianus, *R.*
Předposlednj 1. vorletzte, penultimus, *Vel.*
Předpowědač, e, *m.* Weissager, *m.* vates; - čka, y, *f.* -inn, *f.* vates, fatidica.
Předpowěděnj, *n.* Vorhersagung, *f.* praedictio.
Předpowědnjk, a, *m.* s. předpowědač, *Syl.*
Předpowjdám, al, ati, vorhersagen, praedicere.
Předpowjm, *fut. ex.* powěděl, wěditi, *imper.* předpowěz, vorh.
Předpraporečnjk, a, *m.* der den Fahnen vorgeht, Fahnenjunker, antesignanus, *Com. R.*
Předrapim, *fut.* iti, *sl.* durchreissen, ein Loch hinein reissen.
Předraženj, *n.* přeplacenj, Abgeboth, *D.*
Předřečený 3. s. prawený.
Předřjkám, u. předřjkáwám, al ati, vorsagen, was ein anderer nachsagen soll, praefari, praeire alicui voce, dictare; b) vorsagen, sagend jemanden vorgehen, diktiren: předřjk agi připomjnati něco někomu.
Předržjm, *fut. ex.* il, iti, zu lange halten, nimis diu tenere; 2) über die Zeit halten, übergehen, vergehen lassen, předržeti swůg čas, k. p. k gedenj; 3) bess. přechowáwám 1).
Předsadnost, i. *f.* Vorzug, Vorsprung, *m.* praestantia; - před někým mjti, superare.
Předseberu, bral, brati, s. předsewezmu, *Vel.*
†Předsedjcý, ýho, *m.* Präsident.
Předsewezmu, *fut. ex.* wzal, wzýti, vornehmen, Willens werden, statuere, constituere, decernere, consilium, capere; předsewezmu sobě, předseberu sobě, dasselbe.
Předsewzetj, *n.* Vorsatz, *m.* consilium, propositum, sententia, animus.
Předsklepi, *pl. m. sl.* Vorleben, vor den Häusern zu Lublau in der Zips, zur Bequemlichkeit der Jahrmärkte, porticus.
Předslowce, *n.* Vorwort, (Gram.) praepositio.
Předslowj, *n. Puchm.* bess. vorh.; nach andern, Artikel, Geschletswort, articulus.
Předsrdj, *n.* Brusthöhle, *n.* pectus, Syr. 11,31. *B. cathol.*
Předstanem, stál, stati, *sl.* sich vor jemand hinstellen: předstat na cestě někomu, den Weg verlegen.
Předstaupjm, *fut. ex.* il, iti, vortreten vor jemand, vor sein Ge-

ſich, in conspectum alicujus prodire.

†Předſtawa, y, f. Vorſtellung, f. repraesentatio? D.

†Předſtawécý moc, Vorſtellungsvermögen (Log.)? Jungm.

†Předſtawénj, n. Vorſtellung, idem.

Předſtawjm, fut. ex. il, iti, vorſtellen, zur Betrachtung, a) vor Augen, proponere ob (ante) oculos, ponere ante (ob) oculos; b) der Seele jemandes, zu Gemüthe führen, vorlegen; proponere animo alicujus, auch alicui; dobře ſy to předſtawuge, er macht ſich einen guten Begriff davon, D. 2) vorziehen, anteponere; d) ſetzen über etwas, od. über jemand, praeficere, B.

Předſtawugi, owati, vorh.

Předſtjbám, al, ati, folg.

Předſtjhnu, fut. ex. hl, hnauti, ſtjzen, reg. acc. zuvorkommen, antevertere, anticipare; nenáhlý náhlého předſtjhá, Com.

Předſtjrám, al, ati, ſ. předeſtřu.

Předſudek, dku, m. Vorurtheil, n. praejudicium.

Předſuzowánj, n. praejudicium (in jure), Com.

Předſwětj, n. Morgenzeit, f. antelucanum.

Předſylám, al, ati, ſ. předeſſli.

Předſym, adv. sl. vorhin, antehac.

Předſynj, n. Vorhalle, f. Vorhaus, vestibulum; př. chrámowé.

Předtiſy, n. sl. das Land, der Kreis dieſſeits der Theiß (in Ungarn), circulus cistibiscanus; -ſan, a, m. -nka, y, f. incola cistibiscanus, -na.

Předu, dl, přjſti, ſpinnen, nere; fig. předeme wěčné náwrzky (m.) Entwürfe, Neg.

Předvkázanj, n. Vorbedeutung, f. Zeichen, n. omen: předvkázanjm něgaké wěcy býti; - we ſnách mu dokazowal, K.

Předvkáži, fut. ex. zal, zati, vorbedeuten; voraus anzeigen, dřjwe nežli ho to neſſtěſtj potkalo, bylo mu poněkud we ſnách předvkázáno: ta přjhoda mu to neſſtěſtj předvkázala; takowé proměny předvkázal Bůh mnohými zázraky; předvkázanj wěčnoſti, Com.

Předvkazugi, owati, vorh.

Předvkládám, al, ati, vorbeſtimmen, praefinire, praedestinare, K. Com.

Předvložjm, fut. il, iti, vorh.

Předwčeregſſek, ſſku, m. der vorgeſtrige Tag, dies ab hinc tertius, Schel. dies antehesternus

Předwčeregſſj 1. vorgeſtrig, antehesternus.

Předwčjrem, sl. předwčerom, adv. vorgeſtern, nudius tertius.

Předwečernj 1. vorabendlich.

Předwezmu, fut. ex. wzal, wzýti, z. B. mjſto, einen Platz zum erſten einnehmen, occupare locum.

Předwrhu, vorwerfen, ſ. wrhu.

Předwržek, D. weit beſſ. předmět.

Předwrženj, n. Vorwurf, m. objectio.

Předwyznamenám, ſ. předvkáži.

†Předykát, u, m. das Prädikat eines Edelmanns, praedicatum, P.

Předzpěw, u, m. Vorgeſang; -wák, a, m. -wec, wce, m. Vorſänger, procentor?

Předzřjdjm, fut. ex. il, iti, zen, vorbeſtimmen, praefinire, praedestinare.

Předzřjzenj, n. Vorbeſtimmung, praefinitio, praedestinatio, K.

Předzwěděnj, n. Vorherwissen, n. praescientia; 2) Vorsehung, f. providentia.
Předzwěstugi, owati, voraus verkünden, voraus sagen, praedicere, praenunciare.
Předzwězugi, owati, folg.
Předzwjdám, al, ati, vorher wissen, praescire, praecnoscere; vorhersehen, praevidere, prospicere; 2) ahnden, dunkel vorher empfinden, od. merken, praesagire; - ánj, n. verb.
Předzwjm, fut. zwěděti, vorh.
Prefekt, u, m. Präfekt, praefectus; Neg. - tka, y, f. od. owá, é, f. - inn, f. ský, S. ſtwj, n. wie bey vekar.
Přeſtáčjm, fut. iti, sl. verschwenden, verschleudern, prodigere.
Přegdu, fut. ex. přeſſel, sl. přegſſol, přegiti, imper. přegdi, mit u. ohne Akkus. übergehen, a) hinüber gehen, transire; b) vorbey gehen, praeterire, transire; c) überschreiten, excedere; d) sl. s. progdu.
Přegedu, fut. ex. přegel, přegeti, mit u. ohne Akkus. überfahren, a) (akt.) jemand, transvehere, transmittere, trajicere; přes řeku, über einen Fluß, fluvium; b) (neutr.) fahrend hinüber gehen, trajicere, transmittere, transvehi, transire; 2) überreiten, über einen Haufen reiten, equitando sternere.
Přegem, sl. s. přegi; 2) s. progjm.
Přegi, přál, přjti, mit dem Dativ der Person, mit u. ohne Genit., im gemein. Leben auch mit dem Akkus. der Sache, od. auch Person, gönnen, a) wünschen, optare; b) nicht mißgönnen, haud invidere; 2) wünschen, etwas gern sehen, optare, velle, i votis habere: gák milosrdn otec přált sem žiwota z tob srdce. K. přálabych, aby g bylo teplo, ich wünschte, daß e schon warm wäre, velim, op tem, ut tempestas jam ca lescat; 3) cum dat. pers. an rei, gern haben, z. B. on mi pře ge, er hat mich gern, ille m amat; tomu přegi, ich habe e gern, das gefällt mir, hoc mi hi placet, amo hoc.
Přegjdá se, (mi, ti, rc.) alo, at ekeln, Ekel verursachen (o. Spei sen), nauseam, taedium cre are: přegjdala se gim manna Com. přegjdá se mi to, mir ek elt davon, fastidio cibum.
Přegjm, fut. ex. přegedl, přegi sti, aufessen, exedere, consu mere edendo.

II. rec. přegjsti se, mit dem Genit. sich überessen, abessen, nimio cibo obrui; 2) ekeln, sich Ekel an etwas essen, fastidire, s. vorh. přegedl sem se ryb, od. ryby se mi přegedly, ich habe mich an Fischen abgegessen, D.
Přegimač, e, m. - čka, y, f. der, d. etwas auffängt, od. einem etwas entzieht, interceptor; - trix.
Přegjmám, al, ati, s. přegmu.

II. rec. přegimati se, (něčjm, s někým), abwechseln, variare: regimentem se s ženami přegjmagj, Com.
Přeginačjm, fut. ex. il, iti, verändern, mutare, commutare, immutare, vertere.
Přeginačugi, owati, vorh.
Přegýř, e, m. Münzpräger, Silbermünzer, signator argenti, R argentarius, Syl.
Přegjt, s. přegdu, u. přegmu.

Přegižbjm, ěl, ěti, s. přegedu.
Přegmu, *fut. ex.* přegal, přegjti, *imper.* přegmi, auffangen, wegnehmen, intercipere, - listy, Briefe auffangen, *D.* 2) übernehmen, recipere, suscipere: po smrti otce na se přegali dluhy, *Vel.* stráž pregjti, d. Wache ablösen, succedere in excubiis; přegma řeč Adam wece, *Neg.*
II. *rec.* přegjti se, s. přegjmati se.
Přegný 3. (*sl.*) nicht mißgünstig, favens.
Pregtugi, owal, owati, Erz v. der Erde scheiden, separare a terris mineras; - týř, e, *m.* Erzseparator.
Přehádám, *fut. ex.* al, ati, überzeugen, einen der etwas nicht gestehen, od. einräumen will, überdisputiren, convincere aliquem.
Přehanebný 3. sehr schändlich, perturpis.
Přehánjm, ěl, ěti, übertreiben, a) über etwas treiben, superpellere, agere, z. B. Vieh; b) zu sehr treiben, z. B. Vieh, supra vires pellere, nimis pellere; so auch einen Menschen, nimis impellere; c) bezwingen, verfolgen, persequi; durch einander treiben, karniffeln: ten ge vmj přehánět; 2) hin u. her treiben, dispellere; 3) přeháněti ohněm (rudu), schmelzen, (*aff.*) liquefacere; (selten: durchläutern, perpurgare, destillare); 4) *sl.* s. prohánjm.
II. *rec.* přeháněti se, vorbey gehen, praeterire: baurka se přehánj.
Přehánka, y, *f.* Übergang, *m.* kurzer Regen, Strichregen, transitio, transitus (pluviae); 2) Antreibung (gewaltsame) zu etwas; Verfolgung, z. B. přehánka k giné wjře, na wognu *rc.*, persecutio.
Přehaudám, ati, *sl.* geigen (oft), schön geigen.
Přehausslj, *n.* od. přehaussel, bess. přehrsstj.
Přehazowačka, y, *f.* Durchwurf, *m. D.*
Přehazugi, owal, owati, überwerfen, hinüberwerfen, transjicere; 2) hin u. herwerfen, disjicere.
Přehled, u, *m.* Übersicht, *f.* summa.
Přehleda, y, *m.* der leicht od. alles nachsieht, verzeiht: komissáři nařjzeni Nedbal a Přehleda.
Přehledám, *fut. ex.* al, ati, án, durchsuchen, perscrutari, inquirere, scrutari.
Přehlédám, al, ati, s. přehljdnu.
Přehledáwám, al, ati, vorb.
Přehledjm se, ěl, ěti, durch Schauen verderben, geschwächt werden, v. den Augen: přehleděly se oči, *K.*
Přehlédnu, s. přehljdnu.
Přehljdám, al, ati, s. přehljžjm: na čas mu přehljdá.
Přehljedugi, owati, s. přehledám.
II. *rec.* přehljdati se, s něčjm, öfters durchsehen: s některými wěcmi se vstawičně přehljdagj; b) *impers.* někomu někdy dosti, se dlauho s pomstau přehljdá, na někoho pak pogednau gako past spadne, *K.*
Přehljdánj, *n.* Nachsicht, *n.* indulgentia.
Přehljdawý 3. nachsichtsvoll, indulgens; - wost, i, *f.* vorb.
Přehljdnu, *fut. ex.* dl, dnauti, übersehen, a) etwas vor sich hin beschauen, z. B. eine Gegend, prospicere, perspicere; b) durchsehen z. B. eine Lektion,

eine Arbeit ꝛc. perlustrare oculis, auch ohne oculis: přehlédl (ſketl) Izraelſké, *K.* c) nicht bemerken, non observare, non animadvertere; d) übergehen, transire, transmittere; e) nicht achten, z. B. einen Fehler überſehen ꝛc., přehlédá mu lichwy, *Vel.* wkrutenſtwj geho přehlédá Bůh. Iſt es ſo viel als verzeihen, ſo ſteht auch ignoscere; 2) nachſehen, a) beſehen, invisere, inspicere; iſt es ſo viel als unterſuchen, durchgehen, ſo ſteht auch examinare, investigare; b) Nachſicht haben, indulgere; 2) *sl.* ſ. prohljdnu, hljdám ꝛc.

II. *rec.* přehljdnauti ſe, ſich verſehen, a) etwas nicht ſehen, non observare, negligere, praetermittere; b) fehlen, peccare labi: y Řjmané někdy ſe přehlédli, *Vel.*

Přehljdnutj, přehlédnutj, *n.* Verſehen, *n.* delictum.

Přehljžjm, el, eti, (nur *boh.*), überſehen, durchſehen, z. B. eine Lektion, eine Arbeit ꝛc. perlustrare oculis, auch ohne oculis; 2) nachſehen, a) beſehen, invisere, inspicere; iſt es ſo viel als unterſuchen, durchgehen, ſo ſteht auch examinare, investigare; b) Nachſicht haben, indulgere; ſ. auch přehlédám; - žjwám? *fr. A. Neg.*

Přehnaný 3. *part.* v. folg. 2) fig. übertrieben? ſ. přjliſſný.

Přehnati, ſ. přeženu.

Přehodjm, *fut. ex* il, iti, überwerfen, hinüberwerfen, transjicere.

Přehonjm, *fut. ex.* il, iti, ſ. überlaufen, durch Laufen, übertreffen, antevertere, superare aliquem cursu &c.

Přehořjm, *fut. ex.* el, eti, entzweybrennen, (*neutr.*) urendo (ardendo) rumpi.

Přehořký 3. ſehr bitter, ſehr empfindlich, peracerbus: přehořký pláč, hněw přehořký. *K.*

Přehrada, y, *f.* ſ. přjhrada Schranken, *pl.* cancelli, *R.*

†Přehradečnjk, u, *m.* zroſtlina porcellia.

Přehradjm, *fut. ex.* il, iti, zerſcheiden durch eine Mauer Scheidewand, Zaun, u. dgl muro, pariete, sepe &c. separare; - přjčnj ſtěnu, pokogjk abkleiden, *D.*

Přehrazugi, owati, vorh.

Přehrozný 3. ſchaudervoll, perhorridus; 2) übergroß, ingens, permagnus.

Přehrſſlj, přehrſſtlj, beſſ. přehrſſtj, v. hrſt, *n.* Gäſpe, *f. D.* beyde Hände voll, *D.* Gauf, Gauſen, *m. D* duplex vola, *Schell.*; beſſ. quantum duplici vola capi potest.

Přehudem, *fut.* dl, hauſti, *sl.* durch Geigen, a) verderben, b) verlieren.

Přehybugi, owal, owati, überbeugen, zurückbeugen, retro flectere; b) über etwas, flectere super re; přehybowati hlaſy, d. Stimme moduliren, - ſe, ſich überbeugen, ꝛc.

Přehybák, u, *m. sl.* ſ. zawinák.

Přeinačjm, iti, *sl.* verändern.

Přek, přjek, *ol.* & *sl.* ſ. přjč.

Překabatjm, *fut.* iti, *sl.* überliſten.

Překacugem, owati, *sl.* überſtürzen.

Překárám, ati, *sl.* reizen, hetzen, lacessere, vexare.

Překaupjm, *fut. ex.* il, iti, überkaufen, zu viel kaufen, nimis multa emere; 2) viel kaufen,

multa emere; 3) einen in den Kauf fallen, *D*.

Překaufám, překaufſi, *fut. freq.* kaufal, kaufati. folg.

Překaufnu, *fut. ex.* kaufl, kaufnauti, *part. pass.* kaufnut, entzwey beißen, dentibus rumpere.

Překaža, y, *f. Vel.* ſ. překážka.

Překáži, (žem), *fut.* zat, zati, *sl.* übertreffen: w robotě někoho -.

Překážjm, el, eti, mit u. ohne Dativ, hindern, verhindern, impedire, prohibere, obstare, officere, impedimento esse: tjm ſobě nic nepřekážey, das halte dich nicht ab! hoc te non impediat.

Překážka, y, *f.* Hinderniß, *n.* impedimentum, obstaculum: na překážku, ku překážce býti, hinderlich ſeyn, esse impedimento, překážku včiniti, ein Hinderniß in den Weg legen, impedimento esse, obicem ponere.

Překažliwý 3 ? hinderlich, *D*.

Překažým, *fut.* yti, ſ. překážjm.

Překladač, e, *m.* -čka, y, *f.* Überſetzer, translator, *m.* - inn, *f.* interpres.

Překládám, al, ati, ſ. přeložjm.

Překladatel, e, *m.* ſ. překladač.

Překlagem, *fut.* překlati, *sl.* ſ. proklinám.

Překlopjm, *fut.* iti, umſtürzen, niederwerfen, dejicere: překlopj rámeček tiſkař, wirft das Rähmlein nieder, dejicit margunculam, *R*.

Překocenj, *n.* Umſturz, ſ. překotjm.

Překonec, nce, *m.* zroſtlina, chiococca.

Překopám, *fut.* al, ati, folg.

Překopáwám, al, ati, durchgraben, perfodere.

Překoprcnem, *fut.* cl, cnauti, *sl.* umſtürzen; - ſe, überpurzeln.

Překot, na překot, über Hals u. Kopf, praeceps: na překot causá, *K*.

Překotjm, *fut.* il, iti, (dur. kácým), umſtürzen (act.) z. B. einen Stuhl, Topf ꝛc. subvertere; fig. ſtürzen, praecipitare: někoho oſočiti a překotiti, *Vel*. II. *rec.* překotiti ſe, a) umſtürzen, umgeſtürzt werden, subverti, everti; b) umfallen, collabi, corruere; 2) ſich überſchießen, hinpurzeln, cadere praecipitem.

Překotně, *adv.* voreilig, praecipitanter: nic wſſetečně a překotně před ſebe nebrati.

Překraćugi, owal, owati, ſ. překročjm.

Překrbáljm, *fut. sl.* hinüberwälzen

Překowám, *fut. ex* al, ati, v. neuem beſchlagen, z. B. ein Rad, denuo munire (firmare) rotam canthis; ein Pferd, denuo munire pedes equi soleis; -áwam, al, ati, *fr*.

Překrágjm, *fut. ex* el, eti, ſ. překrogjm.

Překragugi, owati, ſ. překrogjm.

Překráſný 3. ſehr ſchön, perpulcher.

Překrautjm, *fut. ex.* il, iti, cen, zu ſehr drehen, nimis torquere; 2) durch Drehen zerreißen, torquendo rumpere.

Překřičjm, *fut.* el, eti, überſchreyen, vincere od. superare clamore, od. voce: - ſobě hlas, ſich heiſer ſchreien.

Překrykugi, owati, vorh.

Překročjm, *fut. ex.* il, iti, *praes.* překraćugi. überſchreiten, z. B. einen Graben ꝛc. egredi, od. excedere, transire, mit dem

Akkus. trop. z. B. das Maaß, Ziel ꝛc. excedere, transilire, migrare.
překrogjm, *fut.* il, iti, *praes.* překragugi, entzwey schneiden, mit dem Messer, dissecare.
překřtjm, *fut. ex.* il, iti, wiedertaufen, aufs neue, zum zweytenmal taufen, rebaptizare; 2) einen andern Namen geben, s. přezdjm; - jwám, al, ati, *fr.* pobožnj od swěta a synů geho diwnými gmény překřtjwánj býwagj.
překrucugi, owati, s. překrautjm.
překrygem, *fut.* ryl, ryti, *sl.* zum Schein, aus Scherz verstecken, stehlen.
překugi, *fut. ex.* owati, s. překowám.
překupčjm, *fut.* iti, *sl.* im Handel Verlust haben.
překup, u, *m.* Aufkaufen, Vorkaufen, *n.* praeemtio, coëmtio: na překup kupowati, *Syl.*
překupkyně, *f. sl.* folg.
překupnice, *f.* Auf-, od. Vorkäuferinn, propola, emens ante alios; coëmtrix.
překupnjk, a, *m.* Auf- od. Vorkäufer, *m.* propola, praeemtor, emens ante alios, coëmtor.
překupugi, owal, owati, Vorkaufen, emere ante alios, antevertere alios emendo; aufkaufen, coëmere.
překusugi, owati, s. zweykám.
překwačjm, *fut.* überfallen, opprimere: noc mne překwačila.
překwapjm, *fut. ex.* il, iti, schnell u. unverhoft über einen kommen, überraschen, überrumpeln, occupare, repente supervenire; - enj, *n. verb.*

II. *rec.* p-ti se, s. vkwapit se, *Neg.*
překwjljm, *fut.* iti, durchweinen
přelámi, *fut.* ati, s. přelomjm.
přelamugi, owal, owati, entzwe brechen, frangere, diffringere, infringere, s. auch přelomjm
prelát, a, *m.* Prälat, *m.* praelatus praesul; - ſtwj, *n.* Prälaten würde, *f.* dignitas praelati.
přelaudjm, *fut.* iti, s. přeluzug
přelegi, *fut. ex.* lil, ljti, *u.* přelit, *part. pass.* přelit, *imper.* přelj (přeley), s. přeljwám.
II. *rec.* p-ti se, sich besaufen inebriari, *Vel.*
přeletjm, *fut. ex.* ěl, ěti, überfliegen, transvolare.
přelewač, e, *m.* der Wachs, o Bley gießt, zur Zauberey, o Wahrsagerey.
přelewám, s. přeljwám.
přeležalý 3. folg. 2) verlegen, lang gelegen, situ corruptus
přeleženj, *n. verb.* v. folg. 2) Nachtlager, *n.* přeleženj a nocleh, *V*
přeležjm, *fut.* el, eti, z. B. den, celau noc, den ganzen Ta d. ganze Nacht hindurch liege toto die, tota nocte cubar jacere; b) lang liegen, diu j cere: přeležela země, s. přilo
II. *rec.* p-ti se, durch Lieg verderben, situ corrumpi.
přelezu, *fut. ex.* zl, zti, hinüber kriechen, rependo transire; hinübersteigen, transcender supra scandere.
přelháwám, al, ati, folg.
přelhu, (žu), lžeš, *fut.* lhal, lhá belügen, durch Lügen hinterg hen, mendacio (mendaciis od. mentiendo fallere al quem, mentiri alicui.
přeljčjm, *fut. ex.* il, iti, *v.* neu

schminken, denuo fucare, infucare.
Přelissený, obs. s. přjlissný.
Přeljwám, al, ati, hinübergießen, transfundere; b) übergießen, zu voll gießen; - ný 3. part. přeljwaný ssibal, Erzschalk, m. purus putus sycophanta.
II. rec. přeljwati se, überfließen, überströhmen, z. B. Fluß, abundare, inundare, redundare.
Přeljwaný 3. s. unterm vorh.
Přelomjm, fut. ex. il, iti, en, s. přelamugi: twrdost a nepoddanost zlrocená a gako přelomená, K.
Přeložjm, fut. ex. il, iti, überlegen, a) v. einem Ort auf den andern, transponere, translocare; 2) zu stark belegen, überlegen, z. B. den Wagen, nimis onerare; 3) übersetzen aus einer, Sprache in d. andere bringen, transferre, convertere, interpretari; 4) über einander legen, transversim ponere: ruce swé na křjž přeložil.
Přelžugi, gar schlecht für překládám; s. d. Anm. zu nakládám.
Přelstěnj, n. Überlistung, f. circumventio, dolus.
Přelstjm, fut. ex. il, iti, überlisten, defraudare.
Přelstný 3. sehr listig, summe dolosus.
Přelud, u, m. ol. das Bild in der Seele, Phantasie, f. phantasma, pl. přeludowé, daemonia.
Přeluda, y, f. s. obluda, D. Kobold, Gespenst, n. daemon subterraneus, spectrum, B. přeluda nočnj, K. můra; b) ol. s. lest.
Přeludnjk, ol. s. podwodnjk.
Přeluzugi, owal, owati, locken, pellicere.

Přemáhám, al, ati, s. přemohu.
Přemažj, fut. ex. azal, azati, azán, imper. až s. přemazugi.
Přemáwám se, ati, sl. hin u. her laufen, ziehen.
Přemazugi, owal, owati, v. neuem ausschmieren, beschmieren, denuo illinere, inducere; 2) ausstreichen, aus löschen. delere, tollere; zápisowé oluhůw přemazanj a zrussenj, Vel.
Přemecy, s. přemetám.
Přeměgi, (přemám), ěl, ěti, zuweilen gehabt haben, habere: přeměl sem množstwj nemocý, ich habe viele Krankheiten gehabt, überstanden, -toleravi.
Přemeli, fut. mlel, mljti, imper. přemel, v. neuem mahlen, in der Mühle, denuo molere; 2) durchwühlen, z. B. Erde, invertere.
Přemena, sl. s. proměna.
Přeměnjm, fut. iti, folg.
Přeměřugi, owal, owati, übermessen, v. neuem messen; b) zu viel messen; - se: s některými wěcmi se ustawičně přeměřugj, - messen u. abermal messen, Cyr.
Přemětač, e, m. Verläumder, m. obtrectator; -čka, y, f. -inn, f. -trix.
Přemetu, fut. ex. přemetl, přemesti, überkehren, verrere.
Přemetám, fut. přehazugi; 2) praes. s. vorh.
Přemeyssljm, s. přemýssljm,
Přemilý 3. sehr lieb, allerliebst, dilectissimus, pulcherrimus.
Přemistrný 3. überkünstlich, z. B. djlo, nimis artificiosus, - ně, adv. - se.
Přemistrugi, fut. ex. owal, owati, überkünsteln, durch zu großes Künsteln fehlen: přemistro-

wal, (přiženěnj se), *Syr.* 2) das Meistern übertreiben? *P.*

Přemjtak, s. přemětak.

Přemjtám, al, ati, wenden, überwerfen, versare; *na mysli* přemjtati, denken, mente, animo versare, agitare, volvere, *Syl.* fig. bljžnjho přemjtá, *K.* s. přetřásám; slowo Božj přemjtati.

Přemlátjm, *fut.* il, iti, cen, v. neuem dreschen, denuo flagellare, triturare; 2) zu sehr dreschen, nimis triturare.

Přemljwám, ati, s. přemeli.

Přemlauwám, *al, ati,* folg.

Přemlem, *sl.* s. přemeli.

II. *rec.* př-ti se, wieder gemahlen werden; 2) *sl.* zu- u. abgehen: *mnoho se tu dnes lidj přemlelo.*

Přemluwjm, *fut.* il, iti, 1) *cum acc. pers.* überreden, machen, daß jemand etwas glaubt, od. thut, persvadere alicui, permovere aliquem, *Vel.* 2) sich versprechen, s. přeřjeknaut se; 3) zu viel sagen, mehr als nöthig sagen, nimium dicere, falsum dicere: krátkým mluwenjm nepřemluwjš; duch sw. w pjsmě sw. ani nepřemluwil, ani nenedomluwil, *Com.*

Přemnoho, *adv.* gar viel, nimis.

Přemnožjm, *fut.* iti, überhäufen, obruere.

II. *rec.* př-ti se, überhäuft werden.

Přemnožstwj, *n.* sehr viel, große Menge, *f.* plurima, *Ryb.* -krát, *adv.* sehr oft, persaepe.

Přemočjm, *fut.* il, iti, zu sehr benetzen, nimis madefacere, humectare; b) zu sehr einweichen, nimis macerare: b) zu sehr rösten, wässern, z. B. Flachs, Hanf, nimis macerare.

II. *rec.* p-ti se, durch Weiche od. Rözen im Wasser verderbe[n]

Přemocný 3. überaus mächtig praepotens: wssech wěcý př[e]mocný, allmächtig, omniu[m] rerum praepotens, *Syl.* - n[ě] *adv.* - tenter.

Přemohu, *fut. ex.* hl, moc (moct), možen, *praes.* přem[á]hám, überwinden, überwält[i]gen, a) besiegen, bezwingen, [ü]bermannen, z. B. Feinde [z.] vincere, superare, devinc[e]re &c. b) trop. z. B. Hinde[r]nisse, Begierden rc. vincer[e] superare, devincere.

II. *rec.* přemocy se, sich übe[r]winden, sich Gewalt anthu[n] se vincere, animum suu[m] vincere; 2) pitjm a gedenj[m] se přemáhati, sich übernehme[n] mensuram, modum excede[re]

Přemoknu, *fut.* kl, knauti, [zu] sehr (von Regen) befeuchtet we[r]den, nimis madefieri (pl[u]via); daher v. Flachse, Han[f] zu sehr geröstet werden, nim[is] macerari; 2) Flüßigkeit v. s[ich] hindurch lassen: *ty slivy př[e]mokly (škrz ssátek) rc.*

Premonstrát, *a, m.* Premonstr[a]tenser (Mönch).

Premowánj, *n. verb.* v. premu[g]

Přemřelý 3. *sl.* s. přezáblý.

Přemrskám, al, ati, folg.

Přemrsstjm, *fut.* il, iti, zerschl[a]gen, entzweyschlagen, diffri[n]gere: prutem swým železný[m] přemrsstj ge.

Prems, *a, m.* Bräme, Brämse, verschiedene Werkzeuge zu[m] Drucken od. Klemmen, harpag[o] kolo s premsem, s. kolo.

Přemudřjm se, *fut.* il, iti, fol[g.] *lisska se přemudřila.*

Přemudřugi, *fut.* owal, owa[ti]

überflügeln, überweislich d. h. unweislich handeln, insipienter agere: zdá mi se, žes to přemudřowal.
Přemugi, owal, owati, verbrämen, fimbriam obducere, fimbriare, *Com.* 2) fig. blenden, den Anstrich geben, fucum facere: nepřawau při pěkně lží: a přemugj.
Přemykač, e, *m.* - čka, y, *f.* s. překupnjk, hokynář rc *Syl.*
Přemykám, ati, s. hokynářjm, *Syl.*
Přemysl, a, *m.* der erste Herzog in Böhmen, (Prometeus, nach *Dubrav.* so wie Nezamysl, Epimeteus?)
Přemyšljm, el, eti, nachdenken, durchdenken, meditari, cogitare, *B.* - enj, *n. verb.*
Přemyšlowánj, *n.* Betrachtung, Durchdenken, *n.* meditatio. *B*
Přemyšlugi, owati, s. přemyšljm.
Přenačudugem se, owal, owati, *sl.* sich sehr u. viel wundern.
Přenadiwjm se, iti, *sl.* vorh.
Přenáhljm, *fut.* iti, *sl.* übereilen.
Přenáramný 3. übergroß, überaus gewaltig, praemagnus, vehemens; p-ná boleſt; - ně, *adv.* höchlich, *D.*
Přenáſledowánj, *n.* Verfolgung, *f.* Plagen, *n.* agitatio, exagitatio, insectatio.
Přenáſledugi, owal, owati, verfolgen, plagen, premere, agitare, exagitare.
Přenáſſjm, el, eti, s. přeneſu; - se, *sl.* s. stěhugi se.
Přenazdjwám, *fut.* al, ati, viel Namen aufgeben, indere nomina: diwných wymyšlených gmen někomu přenazdjwati.
Přendáwám, ati, an einen andern Ort verlegen, transponere: to což má, wdowě přendáwá.
Přenebezpečný 3. halsbrecherisch, überausgefährlich, periculosissimus.
Přenegeden 3. gar mancher, *Com.*
Přenelitostně, *adv.* grausam.
Přeneſſenj, Übertragung, *f.* v. einem Orte in den andern, translatio.
Přenestydatý 3. sehr unverschämt, impudentissimus; - ně, *adv. B.*
Přeneſſlechetný 3. unzüchtig, sceleratissimus, *B.*
Přeneſſťastný 3. sehr unglücklich, infelicissimus; - ně, *adv.* - me.
Přeneſu, *fut. ex.* ſl, ſti, ſen, u. ſſen, übertragen, v. einem Orte in den andern, transferre: na sebe y na swé potomky důstognost kněžſkau přeneſl, *K.* něco na papjr př., etwas zu Papier bringen, literis prodere, literis mandare, *Syl.*
Přenj, v. přu, (selten).
Přeničemně, *adv.* s. ničemně.
Přennař, a, *m.* kterýž střjbro přepaluge, Silberbrenner, (Bergb.) perpurgator argenti; - rna, y, *f.* Brennhütte, *f.* ustrina; - nnowé střjbro, Brandsilber, Feinsilber, argentum excoctum, purum, *Syl. R.*
Přenoclehugi, *fut.* owal, owati, nocleh dáti, beherbergen, hospitio excipere, *D.*
Přenocugi, *fut.* owal, owati, übernachten, noctare, *B.*
Přenuzný 3. blutarm.
Přenohy, *sl.* s. nohy? *Ryb.*
Přeobalcugem se, owati, *sl. Lypt.* sich dürftig behelfen.
Přeoblečem, lekl, lécy, u. - se, *sl.* s. přewleku se.
Přeoblékám, ati, *sl.* vorh.
Přeobracám, al, ati, *sl.* umkehren.

Přeobugem, *fut.* bul, bauti, - ſe, d. Schuhe verändern.

Přeonačjm, *fut.* ſ. zginačjm.

Přeopáčjm, iti, *sl.* ſ. opáčjm, 1.)

Přeorám, (oři), *fut.* al, ati, umackern, v. neuem ackern, denuo arare; 2) durchackern, durchpflügen: meze přeorati, *prov.* über die Schnur hauen, limites transgredi.

Přeoráwám, al, ati, vorh.

Přeoſegi, *fut.* ſel, ſýti, durchſieben, cribrare.

Přeoſtrý 3. ſehr ſcharf, peracutus.

Přepáčjm, *fut.* iti, *sl.* ſ. ohlednu; 2) nachſehen, connivere.

Přepáčky, *pl. sl.* ſ. ohledy.

Přepadenj, *n.* nemoc, Abnehmen, *n.* atrophia, *Syl.*

Přepadlý 3. eingefallen (im Geſicht)?

Přepadnu, *fut. ex.* dl, dnauti, dnaut, überfallen, über den Hals kommen; repente supervenire: přepadnauti nepřjtele; přepadnaut geſt od 40 reytarů, *Com.* p-ti ſe, einfallen im Geſichte?

Přepáljm, *fut.* iti, en, folg.

Přepalowač, e, *m.* Brenner, ustor, *D.*

Přepalugi, owal, owati, durchbrennen, perurere; 2) ſchmelzen, machen, daß etwas zergeht, beſonders v. Silber, Gold, liquefacere, solvere, resolvere; 3) deſtilliren, destillare, bylinky přepalowati, (wodku z nich páliti), Kräuter abziehen, - destillare; přepalowané wodičky, Plaſ. Ceſtý.

Přepanoſſjm, *fut.* il, iti, übertreffen, zuvorthun, praecellere, superare, vincere, *Syl.*

Přepáſám, al, ati, folg.

Přepáſſi, *fut.* páſal, páſati, umgürten, praecingere: - ſe
nj ꝛc. *B.*

Přepatrný 3. ſehr deutlich, a
genſcheinlich, valde persp
cuus, evidens.

Přepauſſtjm, iti, ſ. přepuſtjr
, těnj, *n. verb.*

Přepažjm, *fut. ex.* il, iti, in d
Mitte pfählen, Pfähle einſchl
gen, in medio palare, imp
dare; 2) ſ. přehradjm.

Přepažugi, owati, vorh.

Přepelka, y, *f. sl.* ſ. moteyl;
od. prepelica, *f.* Wachtel,
perdix.

Přepečem, (přepeku), pekl, pe
sl. zu ſehr braten, backen.

Přepeřjm ſe, *fut. u. praes.* il, i
ſich mauſen, d. Federn ableg
pennas ponere.

Přeperu, *fut.* přepral, prati,
neuem waſchen, z. B. d. lei
nen Kleidungsſtücke, Obſt, G
treide ꝛc. lavare; někoho,
Prügeln über jemand Mei
werden, vincere verberan

Přepewný 3. ſehr feſt, ſ. pewn

Přepigi ſe, *fut.* iti, ſich übertri
ken, nimium bibere, *Cyr.*

Přepjgjm, (gám), el, eti,
Verlöbniß halten, welches m
Trinken beſtättigt wird; - e
n. Verlöbniß, spousalia, *pl.*

Přepjgjm ſe, il, iti, vorh.

Přepilugi, *fut.* owal, owati, e
zwey ſägen, serra discinde
Wrat.

Přepjnám, al, ati, ſ. přepnu.

Přepjrám, ati, ſ. přeperu.

Přepiſowatel, e, *m.* Abſchreib
antigraphus, librarius; - k
y, *f.* - inn, *f.* - pha.

Přepjſſi, *fut.* pſal, pſati, abſchr
ben, describere, transscribe

Přeplacým, el, eti, folg.

Přepiſugi, owati, vorh.

Přepjtám, *fut.* al, ati, *sl.* s. od. proſým, b) mit Reſpekt reden: přepitugem, howno zná; p-ti ſe, um Erlaubniß, um Entlaſſung bitten, veniam, indultum petere.
Přepitugem, owati, *sl.* vorh.
Přeplatjm, *fut. ex.* il, iti, überzahlen, nimium solvere: welikými penězy to přeplatil, *Vel.*
Přeplaut, s. přeplowu.
Přeplawjm, *fut.* il, iti, überſchiffen, jemand, trajicere.
II. *rec.* přeplawiti ſe, hinüberſchiffen, trajicere.
Přepligi, *fut.* plil, pliti, drüber ſpeyen, supra spuere.
Přeplnjm, *fut.* il, iti, überfüllen, nimis implere.
II. *rec.* p-ti ſe, ſich überfüllen, a) ſich überessen, nimium cibi ingurgitare, nimio cibo obrui; b) s. přepigi ſe.
Přeplňowánj, - ſe, *verb.* v. folg.
Přeplňugi, owati, s. přeplnjm.
Přeplowám, *fut. ex.* al, ati, überſchwimmen, tranare, od. transnare, tranatare, od. transnatare.
Přeplowu, *fut.* plaul, plauti, vorh
Přeplynu, *fut.* ul, auti, vorh.
Přeplzký 3. ſehr ſchlüpfrig, s. plzký
Přepnu, *fut.* přep'al, přepnauti, überſpannen, nimis extendere; b) auch tropiſch? z. B. přep'atá očekáwánj, fantazý! *P.* s. přjliſſný.
Přepochotný 3. ſehr lieblich, svavissimus: přepochotný choti můg! *Com.* s. pochotný.
Přepočjtám, *fut.* al, ati, durchrechnen, computare.
Přepotěſſený 3. ſehr angenehm, troſtvoll, gratissimus: přepotěſſené učenj, *K.*
Přepřáhám, al, ati, umſpannen.
II. *rec.* p-ti ſe, abwechſeln in der Arbeit, per vices laborare: gednák ſtráž držeti, gedni muſyli a druzý dělati, ꝛc. a tak ſe přepřáhati, *K.* 2) umſpannen: s koňmi do giného wozu ſe přepřáhali, *Cyr.*
Přepracugi, beſſ. předělám.
Přeprawjm, *fut.* il, iti, z. B. přes wodu, wrch ꝛc. über einen Fluß, Waſſer, Berg ꝛc. ſchaffen, trajicere.
Přepřjliš, auch přespřjliš, *adv.* zu ſehr, nimis, *K.*
Přeproſým, *fut. ex.* yl, yti, erbitten, durch Bitten bewegen, exorare.
Přepru, *fut. ex.* přel, přjti, überführen, überzeugen, convincere: wás nepřepře žádný; w tom ſe nedám přepřjti, das laſſe ich mir nicht abſtreiten; 2) ausſtreiten, etwas abdiſputiren, disputando alicui eripere, od. extorquere: on mi to pořád chtěl přepřjt.
Přeprudký 3. ſehr heftig, vehementissimus.
Přepſotný 3. ſehr elend, valde (admodum) calamitosus.
Přepuſſtěnj, *n.* Zulaſſung *f.* permissio; z přepuſſtěnj Božjho.
Přepuſtjm, *fut.* il, iti, zulaſſen, zukommen laſſen, permittere; djl toho přátelům ſwým přepuſtil, *Vel.* přepuſtiti dům, ein Haus hingeben, *D.* 2) máſlo přepuſtiti, - zerlaſſen, ſchmelzen, liquefacere, *Vel.* 3) *sl.* frey ſprechen, frey laſſen, aus der Lehre, Dienſt.
Přepyſſný 3. ſehr ſtolz; -ně, *B.*
Přerážjm, el, eti, folg.
Přerázým, *fut. ex.* yl, yti, žen, *imper.* přeraz, entzwey ſchlagen, discutere: hnáty přerazyti.

II. *rec.* p-ti se, entzwey sprin- gen, dissilire; s. auch pſſjm.

Přeřeknu, *fut.* řekl, řeknauti, u. řjcy, s. prořeknu.

II. *rec.* p-ti, u. přeřjcy se, sich versprechen, sich verreden, nicht das sagen, was man sagen wollte, labi in loquendo.

Přeřezám, přeřezi, *fut. freq.* al, ati, án, entzwey schneiden, mit dem Messer, dissecare; 2) entzweysägen, serra dividere.

Přeřjdjm, *fut. ex.* iti, s. zředjm.

Přeřjkám, al, ati, hersagen, dicere: modlitbu přeřjkal, *Cyr.*

Přerobjm, *fut.* iti, *sl.* umarbeiten, b) durcharbeiten; cestu pr. bahnen.

Přerodjm se, *fut.* iti, umgeschaffen werden, mutari: přerodil se na krotkého člowěka.

Přerostu, *fut.* rostl, růsti, mit dem Ackus. überwachsen, über etwas, od. jemand, supercrescere alicui, od. crescere supra rem, od crescendo superare aliquem od. rem; 2) ohne Ackus. zu groß werden, nimis excrescere.

Přerownám, *fut.* ati, folg.

Přerownáwám, al, ati, noch einmal schlichten, ordnen, denuo disponere, ordinare, componere.

Přerozkošný 3. anmuthsvoll, amoenissimus; -ně, *adv.*-me.

Přerozličný 3. sehr verschieden, diversissimus; - ně, *adv.*

Přerussjm, *fut.* il, iti, en, umstoßen, ungültig machen, evertere, irritum reddere, rescindere: práwo přerussil, *Vel.*

Přerůsti, s. přerostu.

Pres u, *m. sl.* preš, e, *m.* d. Presse, z. B. des Weines, Buchdrukkens rc. prelum; ist es so viel als Kelter, so steht auch to[rcular.]

Přes, vor mehreren Mitlauter[n] přese, *praep. reg. acc.* über, [...] oberwärts, oberhalb, z. B. üb[er] die Erde, über den Thurm he[r-] vorragen rc. supra, super; b[)] drüber, eine Mehrheit, od. Vo[r-] züglichkeit anzuzeigen, z. [B.] přes deset let, über zehn Ja[h-] re; přes sto tolarů, über hu[n-] dert Thaler rc. supra, supe[r;] c) außer, super, supra, pra[e-] ter; přes to, s. nad to; auß[er-] dem, praeterea; d) hinübe[r,] über, trans, ultra; z. B. př[es] řeku gjti, über den Fluß gehe[n,] ire trans flumen, transire fl[u-] men; tam byl přes podzyme [...] - über den Herbst, *Vel.* e) dur[ch,] über, per: přes trh, přes c[esty] über Markt, über den Weg, z.[...] gehen, tragen, per forum &c. wieder, contra: přes zákaz [...] niti, g) hie u. da, *α)* s. be[z-] krom, *β)* s. skrze.

Anm. Sehr irrig wird [...] manchmal mit skrz verwechsel[t.]

Přesaděný 3. *sl.* s. přesazený.

Přesadjm, *fut.* il, iti, versetze[n,] übersetzen, transponere, tran[s-] locare, transplantare; 2) [über-] berladen, nimis onerare; h[o-] spodář se čeledj a dobytke[m] nepřesazuge; 3) (*ol.*) überspa[n-] nen, brechen, rumpere: přes[a-] djš mi srdce.

II. *rec.* přesaditi se, sich ve[r-] setzen, transponi, Luk. 17, 6.

Přesáhám, ati, folg.

Přesáhnu, *fut.* hl, hnauti, übe[r-] lang seyn, longiorem ess[e] ten žiwot wsseliký čas přes[á-] há, *Com.*

Přesahugi, owati, vorh.

Přesaudjm, *fut.* il, iti, falsch u[...]

theilen, im Urtheilsprechen fehlen, *Com.* 2) někoho, über jemand das Recht erhalten, den Proceß gewinnen, causa superare: někoho přesauditi, a co psa přes hůl přewrcy.

Přesaukám, *fut.* ati, s. přesukugi.

Přesauzený 3. *part.* v. folg. wěc přesauzená, nález w moc wessly, judicatum, *Syl.*

Přesazený 3. versetzt, translocatus, transplantatus.

Přesazugi, owati, s. přesadjm.

Přeschnu, *fut.* chl, chnauti, zu sehr trocknen, zu trocken werden, nimis siccari, siccescere, arefieri; 2) vertrocknen, arescere, exarescere, siccari: některé řeky přeschly, *Vel.*

II. *rec* p-ti se, dasselbe 2): studnice se přeschla, a zas se wyprýsstila.

Přeschowám, *fut.* ati, *sl.* s. překrygi.

Přeschýnám, ati, *sl.* s. přesychám.

Přesedám, al, ati, sich anders, od. anders wohin setzen; 2) *cum dat. pers.* ekeln, nauseari; to mi přesedá, das ekelt mir; y ty gegich prebendy gim p-nau.

Přesedawý 3. trpký, herb, acerbus, *Syl.* - wě, *adv.* - be.

Přesednu, *fut.* dl, dnauti, s. přesedám.

Přesedjm, *fut. ex.* ěl, ěti, z. B. celau noc, celý den, d. ganze Nacht, den ganzen Tag hindurch sitzen, tota nocte, tota die sedere.

Přeseň sůt přes něgod přes něho

Přeseknu, kl, knauti, s. přetnu.

Present, u, *m.* Präsent, *n.* donum, *Cyr.*

Presentugi, owati, *sl.* das Gewehr präsentiren, telum prae se tenere.

Přesewssecký, t. g. přes wssecky.

Přeska, y, *f.* (prezka, v. přehu od. přahu, *D.*) Schnalle, *f.* fibula: p. w podagjcý, srausstěcý, Einfall- od. Einlösungsschnalle in der Uhr, fibula illabens, laxatoria, *R.* na přesku zapnauti, vpnauti, přeskau zatáhnauti, zuschnallen (breisen), fibulare, confibulare, *Syl.*

Přeskácka, y, *f.* Übersprung, *f.* transsaltatio.

Přeskakugi, *sl.* auch přeskacugi, owal, owati, s. přeskočjm.

Přeskář, e, *m.* der d. Schnallen verfertigt od. verkauft; - řka, y, *f.* d. d. Schnallen verkauft.

Přeskočjm, *fut.* il, iti, überspringen. a) drüberspringen, transilire; b) etwas überhüpfen, übergehen, z. B. ein Zeile im Lesen, transilire, transire, praeterire; c) jemand vorgezogen werden, transilire aliquem.

Přeskočně, *adv.* flüchtig, obiter: tu toliko přeskočně některé položjm, *Lomn.*

Přeskok, a, *m.* s. odsstjpenec.

Přeskok, u, *m.* Übersprung, *m.*

Přeslawný 3. überaus berühmt, glorreich, gloriosus; b) sehr feyerlich, perquam solennis; c) sehr herrlich, magnificus, *B.* - ně, *adv.* - se, - niter, - ce.

Přeslechnu, *fut.* chl, chnauti, verhören, a) z. B. einen Zeugen, audire aliquem, quaerere ex aliquo; 2) überhören, nicht hören, non audire.

II. *rec.* přeslechnauti se, verhören, falsch hören, non recte audire.

Přeslen, u, *m.* Wirtel an der Spindel, verticillus; 2) Bettfuß, *m.* (Pflanze), clinopodium, *hung.* pereszlen.

Přeslenice, *f.* zrostlina, chloromyron.

Přeslice, *f.* Rocken, Spinnrocken, *m.* colus: sslechtictwj po přeslicy, Kunkeladel, *m.* etwas, nobilitas muliebris; přátelé po přeslicy, s. krewnj.

Přeslička, y, *f.* Kanenkraut, Zinnkraut, *n.* equisetum; - wodnj, Armleuchter, *m.* (Pflanze), chara; 2) *dim.* v. vorh.

Přeslićnjk, a, *m.* Rockenmacher, od. Verkäufer.

†Přeslićnjk, u, *m.* zrostlina, casuarina; - kowitý 3. - neus.

Přesljdjm, *fut.* il, iti, ausspüren, indagare: přesljdili psy wsseško, *Puchm.*

Přesljnek, nku, *m.* *dim.* ein kleiner Wirtel, verticillus.

Přeslýchám, al, ati, folg. - ánj, *n.* *verb.*

Přeslyssjm, *fut.* iti, *sl.* s. přeslechnu.

Přesmeknu se, *fut.* kl, knauti, durchschlüpfen, perlabi.

Přesmutný 3. sehr traurig, moestissimus; 2) sehr kläglich, tristissimus: to tak přesmunté nesstěstj sám sobě způsobil.

Přesmyk, u. *m.* ein enger Paß, fauces, *pl.* angusta via, pylae.

Přesnj 1. d. Presse betreffend, torcularius, *R.*

Přesnice, nic, *pl.* *f.* ungesäuertes Brod, Kuchen, Mazzesse, *f.* der Juden, azyma(orum), panis azymus; 2) das Fest der ungesäuerten Brode, dies od. festum azymorum: den přesnic aneb nekwassených chlebů, zelený čtwrtek, *Vel.*

Přesnočnj 1. was d. Nacht hindurch ist, od. geschieht, nocturnus.

Přesný 3. ungesäuert, azymus; přesný chléb, ungesäuertes Brod, panis azymus; - nost, i, *f.* ungesäuerte Beschaffenheit, 2) fig. Reinheit, *f.* sinceritas: pjsma swatá w swé přesnosti zůstanau, w přesnosti swé zachowaná, *K.*

Přesoljm, *fut.* *ex.* il, iti, übersalzen, nimis sallire: mnoho kuchařů přesolj polewku, viele Köche versalzen den Brey, *D.*

Presowna, y, *f*, s. lis, Preßhaus, *n.* torcularium, torcularia cella.

Presownjk, a, *m.* Keltermeister, Preßmeister, Presser, *n.* torcularius, preli moderator, *R.*

Přesověssný 3. sehr geschwinde, perceler.

Přespjm, *fut.* il, iti, durchschlafen, z. B. die Nacht; 2) *sl.* schwängern, deflorare.

II. *rec.* v-ti se, hie u. da, *sl.* zu Falle kommen, stuprari; přespala se, přespal se s nj.

Přespolnj 1. fremd, a) auswärtig geboren, alienigenus, peregrinus; b) ausländisch, peregrinus.

Preš, *sl.* s. pres.

Přessacugi, owati, übersetzen, übermäßig schätzen, nimio aestimare.

Přessatjm se, *fut.* *ex.* il, iti, sich verkleiden, vestem mutare; - w způsob wežnu, *Wrat.*

Přessibalý *sl.* Durchtrieben, versutus, veterator.

Přessinjem sa, *fut.* nul, nauti, *sl.* überstürzen.

Přessjwám, ati, s. ssigi.

Přessjwka, y, *f.* s. Loktůsse.

Přesskoda, (weliká sskoda), als *interj.* o přesskoda! Hlas. Čest. sskoda přesskoda! Schade über Schade.

Přesskřjpjm, *fut.* iti, überschrey-

en, überstreiten, clamorosa disputatione vincere.

Presow, a, m. d. St. Eperies in Ober-Ung. Eperiesinum; -wan, a, m. ein Eperieser, Eperiesiensis, auch Eperiensis, m. f. -nka, y, f. -inn, f. -wský 3.

Přessowanec, nce, m. sl. Kelterwein, Tresterwein, vinum torcularium, lora, lorea.

Pressburčan, a, m. -nka, y, f. ein Preßburger, eine -inn, f. Posoniensis, od. incola Posoniensis.

Presspurek, rku, m. d. St. Preßburg, in Ung. Posonium, *kung.* Posony; -rský 3. Preßburger, Posoniensis.

Přesstárám, s. sstárám.

Přesstěkaný 3. *sl.* s. přessibalý.

Přesstěkugi, *fut.* owal, owati, übertreffen, antecellere: staw wdowský, gak panenstwj, tak manželstwj přesstěkuge: přesstěkowal w tom prawěda swého Ráto, *Vel.*

Přesstiknem, *fut.* kl, knauti, umspannen.

Přesstreychugi, owati, s. přetrhnu

Pressugi, bess. presugi 1).

Přestalý 3. das nachgelassen od. aufgehört hat, finitus: na znamenj přestalé potopy.

Přestanu, *fut. ex.* tal, tati, aufhören, a) mit dem Genit. od. Infin. ablassen, ein Ende machen, desinere, desistere, facere finem: počal pýchy přestáwati, *K.* - hřjchů, *K.* nepřestal té nadutosti, *K.* přestal hřessiti, b) ein Ende bekommen od. haben, desinere, finem habere; 2) na něčem přestati, a) beruhen bey etwas, es beruhen lassen, zufrieden seyn mit etwas, contentum esse re, auch acquiescere in re, od. quiescere re; 3) *sl.* s. přewrhtiti se, 2) -ánj, n. *verb.*

Přestarám se, *fut.* al, ati, zu alt werden, z. B. zum Heurathen: dcera se přestarala, *B.*

Přestarý 3. sehr alt, *D.*

Přestatý 3. *sl.* abgestanden, verraucht, z. B. wjno.

Přestaupenj, n. Übertretung, z. B. des Gesetzes, violatio.

Přestaupjm, *fut.* il, iti, übertreten, a) hinübertreten, transire; b) überschreiten, dawider handeln, transilire, migrare; c) k někomu, sich zu jemand schlagen, desciscere ad aliquem.

Přestáwám, al, ati, s. přestanu; -wánj, n. z. B. na swém losu, Zufriedenheit, Zufrieden seyn.

Přestawjm, *fut.* ěl, ěti, anders bauen, aliter aedificare; 2) umsetzen, anders setzen, z. B. Ofen etc. aliter ponere.

Přestáwka, y, f. přestánj, Absatz, m. *D.* Abschnitt, m. *D.* sectio; b) Ruhepunkt, punctum quietis, pausa.

Přestawugi, owati, s. přestawjm.

Přestěhugi, *fut. ex.* owal, owati, übersetzen, wegführen, anderwärts ansiedeln, translocare, traducere, transplantare: djl z nich přestěhowal do čech kragin, *Cyr. & B.*

II. *rec.* přestěhowati se, hinüberziehen, übersiedeln, (*neutr.*) transmigrare, transire.

Přesteli, *fut. ex.* přestlal, přestlati, *imper* přestel, folg.

Přestjlám, ati, folg. -ánj, *verb.*

Přestlánj, n. *verb.* v. přesteli.

Přestláwám, al, ati, anders bet-

ten, aliter lectum sternere; -ánj, - n. verb.

Přestogjm, fut. ál, áti, eine Zeit lang stehen, per aliquod tempus stare: celý den přestogj; 2) ausstehen, ausgestanden haben, perferre: welkých muk přestáli.

II. rec. p-ti se, sl. durch langes Stehen verderben, situ corrumpi.

Přestraſſjm, fut. il, iti, en, erschrecken, in Schrecken setzen, terrere, perterrere, perterrefacere, exterrere, territare, terrorem alicui incutere od. injicere.

Přestrčjm, fut. il, iti, en, anders stecken, hineinfügen, aliter inserere; 2) hinüber schieben, transmovere, transferre.

Přestřihnu fut. hl. hnauti, folg.

Přestřihugi, owal, owati, mit der Scheere entzwey schneiden, B. fig. přestřihnauti zlau radu něčj; přestřihuges nám žiwot, Com.

Přestřiženj, n. verb. v. přestřjhnu.

Přestrkugi, owati, s. přestrčjm.

Přestrogugi, owal, owati, anders bereiten ec. s. strogjm; 2) verarbeiten, fabrizieren, elaborare; přestrogowánj wěcý, Com.

†Přestup, u, m. zrostlina, smilax: (ist eigentlich pohlnisch).

†Přestupek, pku, m.? Rautenk. s. přestaupenj.

†Přestupnička, y, f. zrostlina, smilacina.

Přestupnjk, a, m. Übertreter, z. B. des Gesetzes, violator; -nice, f. - inn, f. - trix.

Přestupný 3. z. B. přestupný den, Schaltag, m. dies intercalaris; přestupný rok, Schaltjahr, n. annus intercalaris.

Přestupugi, owati, s. přestaupjm.

Presugi, owal, owati, keltern, pressare (torquere) uvas; 2) pressen, ausdrücken, exprimere, cogere vi: presowali na nich klenoty.

Přesukugi, owal, owati, zusammen drehen, contorquere; z. B. cwerny, zwirnen, fila dupliciter, contorquere; len dwakrát přesukowaný, B s saukám.

Přesússám, se, ati, sl. sich auslüften, trocknen: penjze se přesússagú.

Přesussjm, fut. iti, (sl.) austrocknen lassen, exsiccare; 2) zu sehr austrocknen.

Přesutý 3. übervoll, zu voll, überschwänklich, redundans; - tě, adv. wrchowatě a přesutě odplatiti.

Přesuzowač, e, m. s. přemětač.

Přesuzugi, owal, owati, s. přesaudjm 1), 2); b) s. přetrásám, K.

Přeswědčjm, fut. iti, überzeugen, convincere; -čenj, n. Ü-gung, convictio, persvasio.

Přeswětjm, fut. il, iti, v. neuem weihen, denuo lustrare: kostel přeswětiti, očistiti, Com.

Přeswětlý 3. grell, schimmernd, lucidus, fulgidus, D.

Přesychám, al, ati, s. přeschnu.

Přesycený, übersatt, satur; -nost, i, f. Übersättigung, f.

Přesycugi, owati, s. přesytjm.

Presydent, a, m. Präsident, Präses, m. praeses: presydent komory, Vel. -stwj, n. Präsydentenwürde, f. Amt, n. munus, dignitas praesidis; - towá, é, f. od. tka, y, f. - inn, f. praeses auch conjux praesidis.

†Presydugi, owati, präsidiren? P.

Přesylim, (sy), fut. yl, yti, sl. übermäßig anstrengen: přesylil

sem sy ruku, tak že mne giž dáwno bolj; přesyliti se, über macht thun.
Přesypám, ati, hinüber schütten, trockne Sachen, transfundere, s. sypám.
Přesypáwám, al, ati, verb.
Přesytjm, fut. il, iti, übersättigen, nimis saturare; fig. hřjchy a neprawostmi se přesycowati.
Přesowám, al, ati, durchbeuteln, z. B. Mehl, percribrare.
Přeta, abs. s. hrozba.
Přetáčám, ati, sl. s. přitočjm.
Přetáhnu, fut. ex. hl, hnauti, přetažen, imper. přetáhni, hinüber ziehen, jemand od. etwas, trahere illuc, transferre: b) übersetzen, überladen, nimis onerare: robotami nepřetáhnauti; wbjrá a přetahuge poddané, Vel. 2) über etwas hinziehen, wandern, marschiren, transire: přetáhli hory Bawoři, Vel. 3) zu weit hinziehen, hinüber drehen; 4) rosyčku slunečnj rc. přetahowati, abziehen, destillare? R.) 5) sl. übersetzen, schnellen beym Zahlen, Verkaufen, z. nad slussnost přetahowati (w ceně) někoho, Vel.
II. rec. p-ti se, sich ranzen, pandiculari; b) durch übermäßiges Ziehen erkranken.
Přetahowačka, y, f. přetahowacý prkno, Aufzugsbrett des Maurers, asser inducendis partibus, R.
Přetahugi, owati, s. přetáhnu.
Přetancugi, im Tanzen übertreffen; 2) tanzend zubringen, z. B. d. Nacht.
Přetěkám, al, ati, fut. d. Zeit hindurch streichen.
Přetekám, al, ati, folg.
Přeteku, sl. přetečem, fut. ex. tekl, tecy, imper. přeteč, überfließen, abundare, redundare, restagnare; 2) sl. s. přeběhnu.
Přetesám, al, ati, folg.
Přetessi, fut. tesal, tesati, über d. Schnur hauen, nimis asciare; 2) das Maaß überschreiten, fehlen, verbrechen, delinquere.
Přetichnu, sl. s. vtichnu, v. křik.
Přetjm, ol. s. hrozým.
Přetjnám, ati, s. přetnu.
Přetisknu, fut. ex. kl, knauti, neu auflegen (ein Buch), reimprimere, recudere; - nutj, n. Auflage, f. recusio.
Přetjžjm, fut. ex. il, iti, überlasten, nimis onerare; přetjžili přirozenj pokrmem, Com.
Přetkám, fut. ex. al, ati, überweben, aliter texere: pawučinu přetkáwat, prov. leeres Stroh dreschen, unnütze Arbeit machen, aethiopem lavare.
Přetnu, fut. přeťal, přetjti, imper. přetni, entzwey hauen, caedendo dividere, rumpere, transsecare; fig. duch sw. přetjná swětské panowánj swým kněžjm, Kroc.
Přeto, sl. s. proto.
Přetočjm, fut. il, iti, überdrehen; 2) in ein anderes Faß abzapfen, 3) zu viel abzapfen, od. auszapfen.
Přetřásám, al, ati, durchschütteln, excutere; 2) s. přetřepám.
Přetřasu, fut. asl, ásti, vorh.
Přetráwjm, fut. ex. il, iti, verzehren, impendere, Pr. b) bess. ztráwjm (stráwjm): přetráwiti wěčnau noc, Neg.
Přetřebugi, owati, s. přetřjbjm: Satan Cýrkew pi-buge, Kaz. d.

Přetřepám, *fut. ex.* al, ati, *reg. acc.* nachreden, nachtheilig reden v. jemand, durchhecheln, (ausrichten), taxare, male loqui de aliquo; -áwám, al, ati, *fr.*
Přetrhám, *fut.* al, ati, folg.
Přetrhnu, *fut.* hl, hnauti, přetržen, (*sl.* přetrhnut) *imper.* přetrhni, zerreißen, entzwey reißen, (*act.*) rumpere, dirumpere: koně přetrhnauti, (w žiwotě násylným taženjm), *Pr.* 2) steuern, wehren, Einhalt thun, obsistere, resistere, reprimere, cohibere, compescere: z. B. hřjchy, den Sünden; začaté wěcy přetrhnauti, *Vel.* 3) unterbrechen, interrumpere; Rathauz oben přetřhl, *Vel.* řeč někomu přetrhnauti, přetržené wiwčowánj rc. 4) pjsmo linyj (přesstreychugi), durchstreichen, inducere lineam, *Syl.*
II. *rec.* přetrhnauti se, zerreißen, z. B. das Band zerreißt, solvi, rumpi, dirumpi; 2) sich zerreißen, z. B. mit der Arbeit, rumpi; 3) sich brechen, gemindert, geschwächt werden, z. B. Hitze, Kälte, frangere se; minui; zyma se přetrhla, - hat sich gebrochen.
Přetrhnutj, *n. sl.* přetrženj.
Přetrhugi, owal, owati, vorh.
Přetřjbjm, *fut. ex.* reinigen, (mit Gewalt, Unannehmlichkeit), perpurgare; přetřjbjm ge wěyečkau, *B.* pole gegjch přetřjbil, *B.* přetřjbjm, přepurgugi gako kowy, *K.* s. auch po přetřjbjm.
Přetrpjm, *fut. ex.* 1) *cum dat. pers.* někomu něco, einem nachsehen, aequo animo ferre, tolerare; 2) erdulden, ertragen, perpeti, tolerare, sustinere: přetrpěwsse mnoho wálek, - těžkostj, nesstěstj.
Přetrubowánj, *verb.* v. folg.
Přetrubugi, owal, owati, wechselsweise blasen, fractum sonum edere buccina, *Lev.* 10,7
Přetrwám, *fut.* al, ati, 1) *neutr.* ausdauern, durare, perennare: přetrwati celý rok; celý den bez gjdla přetrwal, *Cyr.* 2) *act.* überleben, supervivere, superstitem esse alicui: přetrwati někoho.
Přetrženj, *n.* Zerreißung, *f.* z. B. einer Sache, diruptio.
Přetržjm, *fut.* il, iti, theuer verkaufen, pluris vendere.
Přetwářilec, lce, *m.* ein Verstellter, simulator, *Neg.*
Přetwářjm, intorquere? *Ryb.*
Přetwářjm se, el, eti, allerhand Gebährden machen, gesticulari; b) allerhand Gestalt annehmen, transformari, *Cyr.* p-jm se po někom, jemand nachäffen, temere imitari: přetwářeným hlasem řekl, *Kram.*
Přetwářka, y, *f.* Larve *f.*?
Přetwářnjk, a, *m.* Pantomimist. *m.* mimus, histrio; - nice, *f.* - inn, - ma.
Přetwařugi, owal, owati, s. přetwářjm: hlas něčj přetwařiti, - nachahmen, - imitari, *Kram.*
Přetwořilý 3. p-wořila řeč, *Ryb.*
†Přetwořugi, owal, owati? umschaffen, ungestalten, umarbeiten, verarbeiten? *Puchm.*
Přetwrdý 3. sehr hart, perdurus.
Přetýkám, s. přetěkám.
Přeubohý 3. sehr arm.
Přeučjm se, *sl.* il, iti, übergelehrt werden.
Přeukrutný 3. sehr grausam; -ně, *adv.*

Přewſſlechtilý 3. ſehr artig, ſchön, pervenustus, - le, *adv.*
Přewtěſſený 3. ſehr angenehm, pergratus; - eně, *adv.*
Přewádjm, eti, ſ. přewedu.
Přewáltjm, *fut.* il, iti, folg. Boha zdaž oni přewálěj?
Přewálým, *fut. ex.* el, eti, überwältigen, beſorgen, bello vincere, debellare, *K.* 2) *fut. fr.* folg.
Přewalim, *fut. ex.* il, iti, umwälzen, etwa transvolvere.
II. *rec.* přewaliti ſe, ſich umwälzen, hinüberwälzen, transvolvi; b) *sl.* ſ prowaliti ſe, 1)
Přewalugi, owati, vorh.
Přewárám, *praes.* ati, *sl.* folg.
Přewařjm, *fut. ex.* il, iti, überkochen, (*act.*) aufkochen, etwas kochen, coquere; 2) noch einmal kochen, denuo coquere.
II. *rec.* přewařiti ſe, überkochen, (*neutr.*) a) kochen, coqui; b) ſehr kochen, coqui nimis
Přewařugi, owati, vorh.
Přewaz, u, *m.* Hauptbalken, *m.* tignum primanum.
Přewázi. *fut.* wázal, wázati, wázán, *imper.* přewaž, *praes.* přewazugi, umbinden, anders binden, denuo ligare; 2) *sl.* in der Mitte binden, z. B. den Sack.
Přewážjm, *praes.* eti, ſ. přewezu
Přewážjm, *fut.* iti, ſ. přewažugi.
Přewazugi, owati, ſ. přewázi.
Přewažugi, owal, owati, abwiegen (abwägen), pendere ad libram exigere; 2) überwiegen, mehr wiegen, ſchwerer ſeyn, praeponderare.
Přewazým? eti, *D.* ſ. zawazým.
Přewedu. *fut.* wedl, weſti, weden, *imper.* přewed, überführen, hinüberführen, traducere: přewedl, na něho ſwé práwo, Př. - na ſebe monarchyi, *K.* a) hintergehen, betrügen, hinters Licht führen, inducere aliquem.
Přewégi, *fut.* wál, witi, noch einmal würfeln z. B. Getreide, denuo ventilare.
Přewelebný 3. ſehr herrlich, magnificus.
Přewelice, přewelmi, *adv.* zu ſehr, gewaltig, nimis nimiopere.
Přeweliký 3. ſehr groß, pergrandis, summus.
Přewěrný 3. ganz treu, wahrhaftig, perquam fidelis: přewěrný Bůh, *Com.*
Přewět, u, Abtritt, cloaca, *Ja.*
Přewezmu, *fut. ex.* wzal, wzýti, auffangen, intercipere; liſty přewzal; přewzal ſe blijžnjho negednau a roztrhl?
Přewezu, *fut.* zl, zti, *imper.* přewez, *praes.* přewažjm, hinüberführen, überführen, zu Wagen, zu Schiffe, transvehere.
II. *rec.* p-ti ſe, hinüberfahren.
Přewigi, *fut.* il, iti, *part. pass.* přewit, *imper.* přewj, anders winden (über einander) z. B. Garn, denuo glomerare; 2) ſ. přewjwám.
Přewjgjm, el, eti, vorh.
Přewinu, *fut. ex.* ul, auti, anders winden, (auf etwas), aliter involvere rei, aliter volvere in rem; 2) anders windeln, z. B. ein Kind, aliter od. denuo fasciis involvere.
Přewinugi, owati, vorh.
Přewjrám, al, ati, verſchließen, verſchränken, praecludere: ſtrašt pod branau njm ſe přewjrá, aby s wazy do měſta nemohli, *Vel.*

Přewisnu, *fut. ex.* sl, u. snul, snauti, überhängen, superpendere, *B.*
Přewjwám, al, ati, s. přewěgi; 2) rügen, tadeln, cribrare, Joh. 6, 26.
Přewláčjm, *fut.* il, iti, hinüberschleppen, trahere alio; (überschleppen, occare: přewláčiti getel sylnau bránau, *Puchm.*
Přewládzem, *fut.* dal, dati, *sl.* überwältigen, viribus superare, vincere.
Přewleku, wlečeš, *fut. ex.* wlekl, wlécy, umkleiden, anders kleiden, aliter vestire.
II. *rec.* přewlecy se, sich umkleiden, mutare vestes.
Přewljkám, al, ati, folg.
Přewljknu, *fut.* wljkl, wljknauti, s. přewleku.
Přewodjm, *praes.* il, iti, s. přewádjm.
Preewor, *a, m.* Prior, *m.* Prior; -ka, y, *f.* - inn, *f.* Priorissa, ský 3. -ství 2c. wie bey kancljř.
Přeworám, bess. přeorám.
Přewoz, -znjk, s. přjwoz, -ky, *Syl.*
Prewozugi, owal, owati, s. přewážjm, v. přewezu, *Cyr.*
Přewrácenec, nce, *m.* ein verkehrter Mensch, perversus homo, *K. Com.*
Přewrácený 3. verkehrt, a) umgekehrt, eversus, perversus, versus, inversus; b) verwandelt, versus, mutatus; c) unrecht, perversus, auch praeposterus: besonders der Ordnung nach, z. B. res, auch homo praeposterus; der verkehrt handelt; -ně, *adv.* inverse, retro, perverse, prave, praepostere; -nost, i, *f.* Verkehrtheit, *f.* perversitas, pravitas.
Přewracugi, owati, s. přewrátjm
Prewracým, el, eti, vorh.
II, *rec.* přewraceti, se, sich wälzen, umkehren; 2) s. přewalatiti se; 3) *sl.* p-ti se w knize 2c. durchblättern, pervolvere.
Přewrátjm, *fut.* il, iti, cen, verkehren, a) umdrehen, vertere, invertere, pervertere; b) verwandeln, vertere, mutare; c) verderben, z. B. d. Worte, das Recht, der Verstand, das Herz 2c. detorquere, pervertere, depravare, corrumpere.
II. *rec.* přewrátiti se, abfallen, sich wegwenden, degeben, averti, deficere: od někoho se k ginému snadně přewrátiti; 2) zur unwahrer Religion übertreten, a vera religione desciscere, apostatam fieri.
Přewrcy, s. přewrhu.
Přewrhám, al, ati, s. přewrhu; 2) počet klásti, drzeti, überschlagen? ungefähr berechnen, *Syl.*
Přewrhlec, lce, *m.* Abtrünniger, apostata; b) Ruchloser, Verruchter? dwa měsstané přewrhlcy, *Com.*
Přewrhlý 3. eigentlich umgestürzt; 2) niederträchtig, ruchlos, toter, abjectus, illiberalis, Tyt. 2, 3. přewrhlý posel, Fama, *K.* 3) *sl.* s. přessibalý.
Přewrhnu, *fut.* s. folg.
Přewrhu, wrzeš, *fut.* wrhl, wrcy, *sl.* wrhnauti, wrzen, *imper.* přewrz, umstürzen, z. B. einen Stuhl, Topf 2c. evertere, subvertere: wjtr zeb klusku přewrhl. *Vel.* kozelec přewrcy, abtrünnig werden, *Syl.*
II. *rec.* přewrch se, umstürzen; a) umgestürzt werden, z. B. der Wagen, everti, subverti; b) umfallen, collabi, corruere; b) abarten, ausarten, de-

generare; d) - sy, abwechseln, richtiger prowrcy sy, welches siehe.

Přewru, eti, s. přewjrám.

Přewrženj, n. Umwerfung, f. eversio, subversio.

Přewundám, fut. al, ati, z. B. Sůl, knihy, überstellen, anders wohin, transponere, transferre: křewa přewundati, R.

Přewyssený 3. part. v. folg. - ně, adv. überschwänklich, effuse, abunde, R.

Přewyssjm, fut. il, iti, übertreffen, praestare, antecedere, antecellere, superare, vincere.

Přewyssugi, owati, vorh.

Přewýt, s. přewět, Syl.

Přewzatý 3. s. přewezmu.

Preys, u, m. Preis, n. Plünderung, direptio, praeda: wsseho swobodný preys, Vel. preys pustiti na město, d. Stadt preisgeben (den Soldaten), urbem relinquere direptioni, proponere ad praedam; - na králowstwj; preys pustil na wsy knežské, Vel. někomu swobodný preys na město pustiti, Cyr.

Preysk, s. prýsk.

Preysstěnj, bess. prýsstěnj.

Preysstěnina, s. prýsstěnina.

†Preysstěninowatý, s. prýssk-tý.

Preysstjm se, s. prýsstjm se.

Preytýř, e, m. Erzklauber, separator metalli, Syl.

Preyz, e, m. preyz žlabowý, Einkehlstein, m. Einkehle, f. collicia, ae, f. tegula colliciaris, (nach R. preyze, f. cyhla žlábkowitá, Hohlziegel, f. imbrex).

Preza, y, f. mor. & sl. s. pryze.

Přežádaucý, sehr erwünscht, desideratissimus.

Přežádostný 3. sehr sehnlich, cupidus, ardens; - ně, adv. cum desiderio.

Přezák, a, m. Garnhändler, negotiator filarius; - čka, y, f. - inn, f. - trix - ia.

Přezarmaucený 3. sehr kläglich, traurig, tristissimus.

Přezauwám, al, ati, s. přezugi.

Přezběnek, nku, m. Alcove, f. u. drgl. zotheca, alcova.

Přezdjm, fut. ex. il, iti, einen Spottnahmen, Spitznahmen geben, nomen ridiculum (irrisorium) imponere: přezdjwagj mu sok, Com.

Přezdjwám, (richtiger přezýwám), al, ati, vorh.; - wáwám, al, ati, fr.

Přezdjwka, y, f. Spitznahme, Stichelnahme, Spottnahme, nomen ridiculum, nomen irrisorium.

Přežehnám, fut. al, ati, sl. den Segen über etwas sprechen, segnen, benedicere; - áwám, al, ati, fr.; - ánj, n. verb.

II. rec. p-ti se, sich mit dem Kreuze segnen, das Kreuz über sich schlagen, cruce se signare.

Přeženu, fut. ex. hnal, hnati, hnán, imper. přežeň übertreiben, a) aus einem Orte in einen andern, depellere, transpellere: dobytek s gedné pastwy na ginau; b) hinüber treiben, super agere: přes potok koně -; c) übermäßig treiben, ermüden, super vires agere, nimis agere; 2) ohněm, schmelzen, läutern, liquefacere; (3) bezwingen? Syst. o Perfek.)

II. rec. p-ti se, vorbey eilen, praetervolare: ty, y ony bjdy gako něgaká wichřice se přehnaly, K. 2) vorbey fahren, a) selbst, zu Schiffe, Wagen, prae-

tervehi, transvehi; außer diesen bey den Fällen, praetervolare; b) vorbey fliegen, praetervolare; c) vorbey fliehen, praeterire fugiendo, od. praeterfugere; d) vorbey fließen, praefluere, praeterlabi.
Přezerám, ati, sl. s. přezřjm, prohljdnu, u. přehljdnu.
Přežeru se, fut. žral žrati, sich besaufen, crapulari; b) sich überfressen, nimis vorare: náramně se gjdlem a pitjm přežjragj, Vel. (auch sich Ekel fressen? dobytek se na té trávě přežral; Recentiores).
Přežigi, fut. il, iti, sl. überleben, superesse, supervivere; b) durchleben, zurücklegen, supervivere: giž sme ten rok přežili.
Přežjrám se, ati, s. přežeru se.
Přežiwač, e, m. (ryba) Käuer, Kaubrassen, m. scarrus.
Přežjwám, al, ati, wiederkauen, ruminare, remandere; 2) sl. leben, vitam ducere: gako přežjwáte? wie lebet ihr, wie gehts euch? -ánj, n. Wiederkauen, n. -ung, f. ruminatio.
Přežiwjm se, fut. iti, sich eine Zeit lang durch ernähren, erhalten.
Přezka, y, f. s. přeska, Syl.
Přezkusým, sl. s. zkusým, ausforschen.
Přezmen, u, m. Schnellwage, f. statera.
Přeznám, fut. ex. al, ati, verkennen, aus Irrthum für etwas anderes halten, als es ist, non agnoscere.
Přeznamenitý 3. sehr vorzüglich, perexcellens, peregregius; -ně, adv. -enter, -gie.
Přezowu, zwati, s. přezwu.
Přezračny 3. (abs. -čno), dunkel, wie in der Dämmerung, subobscurus.
Přezralý 3., sl. přezratý, überzeitig.
Přezrem, el, eti, (jti), sl. folg. 2) ál, ati, überzeitig werden.
Přezřjm, fut. el, jti, übersehen, etwas vor sich hin beschauen, z. B. eine Gegend, prospicere, perspicere.
Přezugi, fut. přezul, přezauti, praes. přezauwám, d. Schuh umwechseln, permutare.
II. rec. p-ti se, dasselbe.
Přežugem, fut. žaul, žauti, sl. folg.
Přežúwám, ati, sl. folg.
Přežweykám, bess. přežwýkám, fut. ex. al, ati, vorkauen, vorkäuen, premandere.
Přezwjdám, ati, folg.
Přezwjm, fut. zwěděl, zwěděti, imper. přezwěz, auskundschaften, explorare, Cyr.
Přezwu, fut. zwal, zwati, zwán, imper. přezow, sl. s. přezýwám.
Přežwykugi, owati, s. přežweykám.
Přezymjm se, fut. iti, sl. sich verkühlen, infrigidari.
Přezymugi, fut. owati, sl. überwintern, hyemare; a) über Winter bleiben, perhyemare; b) über Winter wohnen; c) über Winter halten, per hyemem durare.
Přezýwám, al, ati, (sl.) s. přez[...] djm: přezýwagj ho kapustau.
Přezýwka, y, f. s. přezdjwka.
Prhlawa, y, f. sl. s. kopřiwa (pá[...] liwá).
Prhljm, il, iti, sl. brennen, v. der Brennessel, urere.
Při, praep. reg. loc. bey, a) neben, apud, juxta; b) in, in, circa, z. B. při té wěcy se musý po[...] wážiti, bey dieser Sache ist g[...]

bedenken, in hac re &c. giž gest při letech, - bey Jahren; mocný gest P. Bůh a má při wssech wěcech swau wůli; při přjtomnosti něčj odpowěd dáti; při střjzliwosti býti; při hrdle zůstawiti; při poslech, gak y při giných wěcech wůlj Boži se zprawowati; opatrowánj B. při wěcech lidských popjrati; Angel poselstwj Božj při bl. panně řjdil; c) unter, während, inter, in, z. B. při gjdle, beym Essen, inter coenam, od. in coena; stalo se to při času slawnosti; při památce umučenj Kr. P.; bylo gako při poledni, - um Mittagszeit; d) an, (bey), in, apud: obdržel při Papeži, *Vel.* při ženě gedné stal se přjklad; to se při ženách schwaluge; ohyzdné neprawosti při té ženě páchali; aby při nich něco swého zýskali; nic při něm neobdrželi rc. djtky při prsech matek; ne při gednom se to stáwá; při peněžých nedostatek trpěti; při wssech wěcech gak při zdrawj, tak při statku se mu dobře wede; - in Rücksicht, in Betreff -; při neymenssjm, aufs allerwenigste, ad minimum.

II. In der Zusammensetzung: a) an, zu, herzu, ad; b) etwas, ein wenig, paulum, sub.

Při wird lang, a) in der Zusammensetzung mit den Beywörtern u. den dav. abstammenden Neben- u. Hauptwörtern, wenn d. Beywörter nicht konstruirte Mittelwörter, od. Präterita Neutra sind, z. B. in přjhodný, přjhodně, přjhodnost, přiležitý, - tě, - tost rc. nicht aber in přikrytý, připálený, přirozený rc. b) in den zusammengesetzten Hauptwörtern, wenn sie nicht *Nomina verbalia* sind, d. unmittelbar vom Infinitiv u. Partizip, einige auch vom Präteritum abgeleitet werden, z. B. přjbytek, přjchod, přjčina, přjhoda rc.; nicht aber in přihledač, přikázanj, přibýwánj, přirozenj, rc.

Prjadky, prjáham, *sl.* s. prádky práhám rc.

Prjast, *sl.* s. předu.

Prjátel, *sl.* s. přjtel.

Přibarwjm, *fut.* il, iti, ein wenig bräunlich färben, z. B. pečeni, - bräunen.

Přibawjm, *fut.* il, iti, *sl.* lang aufhalten.

Přjběh, u, *m.* Begebenheit, *f.* Zufall, *m.* casus, auch res, auch res gesta, wenn es eine That ist; auch narratio; wenn es eine Geschichte ist; pauhý přjběh, reine Erzählung, pure Wahrheit; 2) *gen.* a, i. e. přiběhlec, advena, s. poběhlec; (d. Türken nennen denjenigen, der ihre Religion annimt, pribeg.)

Přiběhlec, lce, *m.* s. unterm vorh.

Přiběhnu, *fut. ex.* hl, hnauti, *imper.* přiběhni, zulaufen, herzulasen, gelaufen kommen, accurrere: on přiběhne, a zas odběhne.

Přiberu, *fut. ex.* bral, bráti, dazu nehmen, adsumere.

II. *rec.* p-ti se, ankommen, herzukommen, v. Menschen u. Thieren, advenire; 2) *sl.* sich anschicken, s. přistrogjm: pokud se k tomu přibral, minula hodina.

Přibeyti, přibýti, s. přibudu.

Přibeywám, bess. přibýwám, al,

ati, bald, *personaliter cum nom.* bald *impers. cum gen.* zunehmen, wachsen, größer werden, crescere: přibýwá nám zas blata
Přibigi, *fut. ex.* bil, biti, u. bit, *part. pass.* přibit, *imper.* přibj, anschlagen, etwas durch Schlagen befestigen, anheften, z. B. ein Brett ꝛc. affigere; na křjž, ans Kreuz, affigere cruci; cwočky přibiti, aufzwecken, *D.*
Přibjgjm, el, eti, vorh.
Přibjhám, al, ati, zulaufen, herzulaufen, accurrere.
Přibjrám, al, ati, dazu nehmen, adsumere.
II. *rec.* přibjrati se, s. přiberu.
Přjblјžјm, iti, nahe bringen.
Přiblјžјm se, *fut. ex.* sich nähern, herzutreten, appropinquare, *B.*
Přiblížugi se, owati, vorh.
Přjbor, *a, m.* d. Stadt Freyberg in Mähren.
Přjbram, *i, f.* ein Städchen im Berauner Kreise.
Přibráněk, nka, *m.* Schlafkamerad, *m.* socius lecti.
Přjbudek, dka, *m.* Angebäude, s. přjstawek 1), *D.*
Přibudu, *fut. ex.* přibyl, přibyti, s. přibeywám: musylo wody přibyti.
Přjbuzenstwj, *n.* Verwandschaft durch Blut od. nicht, propinguitas; durch Blut, consanguinitas, agnitio; durch Heurath, adfinitas.
Přjbuznost, *i, f.* vorh.
Přjbuzný 3. verwandt, es sey durch Blut od. Heurath, propinguus; gest mi w krwi přjbuzný, *Cyr.* ist es durch Blut, cognatus, consanguineus, cognatione conjunctus; po otcy, (po meči), v. Vaters Seite, agnatus; po matce, (po přeslicy), v. Mutterseite, cognatus; durch Heurath, adfinis; přjbuzný wjry, gazyka, Religions-, Sprachverwandter, consors, cognatus religione, lingua; 2) in der Gramm. voces consonae, adfines, *Puchm.*
Přjbyk, *a, m.* Eigennahme, Adaukt, Adauctus.
†Přjbydlitel, *e, m.* Anwohner, accola? -dlj, *n.* Anwohnung? *D.*
Přibylý 3. der dazu gekommen, adauctus; přibylý hřjch, *opp.* přirozený, *K.*
Přjbytek, tku, *m.* Zugabe, Zunahme, *f.* Wachsthum, *n.* accessio, incrementum; 2) Wohnung, habitatio, domicilium, sedes.
Přjbytný 3. z. B. přjbytný měsýc, Schaltmonat, mensis intercalaris, od. intercalarius; 2) zufällig, Neben-, accidens: statek přjbytná při člowěku wěc, *Com.* s. přjpadný 1).
Přibyti, *n.* s. přibýwánj.
Přibywám, *ati*, s. přibeywám.
Přibýwánj, *n.* Zunehmen, *n.* Wachsthum, *n.* Vermehrung, *f.* incrementum, auctus.
Přjč, z. B. na přjč, *sl.* auch prjekom, in d. Queere, in transversum, ex transverso, in obliquum, oblique.
Přiceljm, *ol.* s. přihogjm.
Přjce, přjca, *y, f. sl.* d. Dürrsucht der Kinder, (großer Bauch, dünne Füße): to djtě ge w přjči
Přičernjm, *fut. ex.* il, iti, ein wenig schwärzen, paululum denigrare.
Přičerwenám, *fut. ex.* al, ati, etwas roth od. röthlich werden, rubellum (rubidum) fieri.
Přjčerwený 3. etwas roth, röthlich, rubellus, rubidus.
Přičesám, *fut. ex.* al, ati, abkäm-

men, depectere; 2) mehr abnehmen, herabnehmen, z. B. Obst, plusculum pomorum auferre, demere.

Přikeschwám, al, ati, verb.

Přjkesy, ů, m. pl. d. Hitzblattern um ein Geschwür, od. eine Wunde, phlyctenae.

Přichaulým, fut. ex. anschmiegen, adplicare; - se, sich -, se -.

Přicházým, el, eti, s. přigdu; - na mysl, in Sinn, in mentem, Com. pokrmowé mu k duhu přicházegj, K. - bekommen ihm wohl; 3) erreichen eine Zeit, gelangen, an einen Ort, attingere: témě ke sta letům přicházýwali; 3 einfallen, incidere: ten swátek přicházel na podzym; - k hodnostem etc. s. přigdu; 4) vorkommen, scheinen, dünken, videri: přicházel mi wždycky gako slepý; těžko mi přicházý toho nechati, es kommt mir schwer an, dieß zu lassen, D. - ýwám, al, ati, fr.

Přichlacholjm se, fut. ex. sich einschmeicheln, blanditiis se (nimiopere) insinuare.

Přichlow, (přjklop), u, m. Nebengebäude, Angebautes, z. B eine Kammer; - wek, wku, m dim.

Přichlowjm, sl. s. přiklopjm.

Přichod, u, Ankunft, f. Ankommen, n. an einem Orte, adventus.

Přichodné, ého, n. Anzugsgeld, etwa vectigal aditiale, adventuale.

Přichowám, fut. ati, sl. zur Zucht lassen, aufziehen, enutrire.

Přichowám sobě, fut. al, ati, ersparen, erwerben, acquirere.

Přichowek, wku, m. was man v. Zeit zu Zeit erspart, das Ersparte, peculium; pogjti ženu s přichowkem, d. Kuh mit dem Kalbe bekommen, prov. D. vgl. přichowám.

Přjchoz, e, m. s. přjchod, D.

Přjchozý, ýho, m. Fremdling, m. ein Fremder, peregrinus, hospes, advena.

Přichránjm, fut. ex. il, iti, beschützen, tueri, protegere, defendere; - nenj, n. verb.

Přichýljm, fut. il, iti, s. nachýljm; b) sich zuwenden? z. B. ein Gut, eine Erbschaft.

Přjchylný 3. geneigt, a) Neigung habend zu etwas, propensus, proclivis; b) günstig, propensus ad rem &c.; - nost, i, f. Geneigtheit, f. a) Neigung zu etwas, propensio, proclivitas, b) Neigung, Zuneigung, Gunst, f. gegen jemand, od. etwas, propensio, studium.

Přichystám, fut. ex. al, ati, zuschicken, zubereiten, parare.

II. rec. y-ti se, sich zuschicken, zubereiten, parare se.

Přichytjm se, fut. ex. reg. gen. sich anhängen, hängen, od. kleben bleiben, ankleben, adhaerescere, inhaerescere; b) sich dazu schlagen, adsociari.

Přjčjm, il, iti, cum dat. pers. vel rei, entgegen seyn, dawider reden, contradicere, repugnare: papežency tomu přjčiti nebudau, Com.

II. rec. y-ti se, verb. sich sträuben, sperren, reniti.

Přjčina, y, f. Ursache, f. a) das, wovon etwas herrührt, od. entsteht, Urheber, Urheberinn etc. causa; prwnj přjčina, Grundursache, causa primaria, causa principalis; b) das, warum etwas ist, od. seyn soll, causa, ratio: přjčina nástrognj, causa instrumentalis: přjčina

nástrognj wssemohaucý Kry-sta hlas,(při wzkřjssenj),Konf. galowá přjčinka, Beschönigung, f. praetextus, Syl. posledni p., Endursache, causa finalis? D. bez přjčiny, ohne Ursache, sine causa, sine ratione, temere; bezewssj přjčiny, ohne alle Ursache, sine ulla causa, temere; z té přjčiny, od. za přjčinau tau, K. od. pro tu přjčinu, tau přjčinau, aus der Ursache (deswegen), hac de causa, hanc ob causam; za přjčinau, od. přjčinau drahoty 2c. (mit dem Genit.)wegen, ob, causa; c) Veranlassung, f. Anlaß, m. causa, ansa, materia: přjčina se mi dala, Vel. z toho přjčinu wzali hubiti 2c. Id. žoldy, holdy a gakýmikoli nespravedliwými přjčinami statek sháněli, K. d) Verhältniß, n. Umstände, Angelegenheit, f. Fall, correlatio, conjunctio, casus, rerum adjuncta: přjbuzenstwjm aneb ginými přjčinami gemu připogen, K. gakby se w takowých přjčinách chowati měli, Vel. množý w takowých přjčinách, (t. g. w persekucý) 2c. Com. w takowé přjčině, Cyr. ten přjklad se w podobné přjčině zběhl, Vel.

Přjčinek nku, m. Zuthat, additamentum.

Přičiněnj, n. Hinzuthung, adjectio, additio, appositio; 2 Bestreben, n. Bestrebung, f. studium. z. B. rei, nisus, auch opera; wenn es so viel als Mühe, Bemühung, Bestreben, n. ist: přičiněnj o cestau literaturu, Kram. mým přičiněnjm, durch mein Bestreben, mea industria.

Přičinjm, fut. ex. il, iti, hinzuthun, addere, adjicere, apponere: práwo sobě přičiniti, Pr. přičinil gim swobod, Vel. přičinili ste hřjchů, B. hřjch k hřjchu přičinj, B. ne aby zlého mezy lidi přičjněli; nesnázý sobě nepřičjněl, K. cum acc. anlegen, zugreifen, admovere: ruku swau ku pomstě nad bezbožnjky přičinil, K. aby k nepravosti rukau nepřičjněli; k nosům swým kwjtj přičiňowali.

II. rec. p-ti se, sich bestreben, z. B. nach etwas, o něco, studere rei, operam dare rei, auch niti, eniti, anniti, elaborare: oprawdowě se přičinil o naprawenj služby Božj, K. b) mehr werden, adaugeri: bolesti se mu wjc přičinilo; c) -k něčemu, sich wozu bequemen.

Přičjnjm, praes. ěl, ěti, imper. přičjněg; - něti se, vorh.

Přičiňugi, owati, vorh. Vel.

Přjčinka, y, f. dim. v. přjčina.

Přjčinliwý 3. betriebsam, industrius, actuosus, strenuus, navus, (gnavus); - nost, i, f. - mkeit, f. industria, gnavitas, insgemein activitas.

Přjčinna, y, f. Farbe, f. Bestrich, m. (Becker.), linitus, R.

Přičjsti, s. přičtu.

Přičjtám, al, ati, s. přičtu.

Přjčka, y, f. was in d. Queere gehet, steht 2c. z. B. Queerwand, f. paries intergerinus; přjčky, pl. Queertritte, Queerstäbe am Bortenwirkerstuhl, transtra, (orum); přjčkau, queer, nach der Queere, transversim, oblique.

Přjčkem, adv. vorh. přjčkau, Com.

Přikmuzený 8. brandicht, ustionem redolens.

Přjčnj 1), queer, transversus, obliquus; přjčnj cesta, Queerweg, via transversa; p. trám, Queerbalken, Zwerchbalken, m. transtrum, tignum transversarium; p. mázdra, Zwerchfell, n. diaphragma, (atis); p. wěc, s. křjžowá wěc.

Přjčnjk, u, m. trám, Queerbalken, m. tignum (transtrum) transversarium, *Lesckka*; 2) *Puchm.* taufte so eine Art schlechten Reim, kde meznice se rymuge s kládcem, wie budu, dubu, etwa Queerreim.

Přjčnjk, a, m. Queerkopf, m. homo perversus, praeposterus, qui in transversum agit aut loquitur.

Přjčtenj, n. Zurechnen, Zuschreiben, n. adscriptio.

Přičtu, *fut. ex.* čtl, čjsti, čten, *imper.* přičti, *praes.* přičjtám, zurechnen, zuschreiben, beymessen, tribuere, adscribere, imputare, auch conferre in aliquem: cožkoli dobrého má, gemu přičjtá, *K.* přjčitali gj přjčinu smrti geho, *Vel.* přičetl sobě to za poctu, *Cyr.*

Přicwičugi se, owal, owati, sich mehr üben: w slowu Božjm se wždy wjce a wjce přicwičowati.

Přid, für prigd, s. prigdu.

Přidágám, ati, *sl.* s. přidogjm.

Přidám, *fut.* al, ati, folg. přidati k k spolku 2c. s. přichytjm se, b).

Přidáwám, al, ati, zugeben, dazugeben, od. fügen addere, adjicere; přidáwati srdce, Muth machen, animare, - starosti, d. Sorge vergrößern 2c. přidati, přiznati barwu, bedienen, im Kartenspiele, *D.* 2) zunehmen vergrößern, z. B. beym Stricken, amplificare.

Přjdawek, wku, m. Zugabe, Zulage, Beyfüge, f. additamentum: 2) Anhang, m. was zu einer Person od. Sache noch hinzu gefügt wird, z. B. der Anhang zu einem Buche, Zusatz, m. appendix; auch Einschiebsel, n. insertum, interjectum, *D.*

Přidáwjm, *fut.* il, iti, zudrücken, comprimere.

†Přjdawné gméno? Adjectiv, n. nomen adjectivum, *Hanka.*

Přiděðjm, *fut.* il, iti, *cum dat.* berathen, zueignen, zumessen: přiděditi zbožj wěčné někomu.

Přjděgi (přjzegi), *comp.* v. napřed, weiter herwärts: ten zámek ležj sem přjděgi.

Přjdek, dka, m. *siles.* s. přádelnjk.

Přidělám, *fut. ex.* al, ati, án, anmachen, daran machen od. fügen, adjungere, auch alligare; wenn es anbinden ist, u. affigere, wenn es anheften ist; 2) noch dazu verfertigen, praeterea, insuper, facere, efficere, conficere; 3) mehr hinzuthun, adjicere; s. auch oddělám 3).

Přidělámám, al, ati, verb.

Přjdělek, lku, m. Angemachtes, adjunctum, affixum, dazu Verfertigtes.

Přidjrám, al, ati, halb abhäuten: kůži masa přidjrati, das Fleisch halb an der Haut lassen, cute privare media parte.

Přidlužugi se, owal, owati, immer mehr Schulden machen, contrahere plus aeris alieni.

Přidlužjm se, *fut.* il, iti, verb.

Přidogjm *fut.* il, iti, *sl.* das Kind

an d. Brust legen, tränken, adlactare.

Přidruha? zákony přidruhám dělati, *Haj*.

Přidružjm se, *fut.* sich zugesellen, beygesellen, adsociari: přidružil se mezy nás.

Přidružugi se, owati, vorh.

Přidržanliwý, beſſ. přidrženliwý, 3. ergeben, zugethan, addictus; 2) anhängend, festbleibend, adhaerens: počestného powolánj přidrženliwý; -wě, *adv* -woſt, i, *f.* Ergebenheit, *f.* studium, observantia.

Přidrženj, *n. verb.* v. přidržjm; b) (kus kartáče), der Anhalter am Baum, beym Gärber, tenaculum.

Přidrženliwý 3. s. přidržanliwý.

Přjdržjm, *praes.* u. *fut.* el, eti, anhalten, an etwas halten, z. B. mit den Händen fest halten, tenere retinere aliquid: 2) někoho k něčemu, antreiben, impellere, adhortari.

II. *rec.* p-ti se, mit dem Gen. anhängen, a) fest bey etwas od. jemand bleiben, inhaerere, desidere, manere, auch bey etwas verbleiben, inhaerere rei, od. in re &c. toho se zuby y nehty přjdržegı, *Cyr.* b) ergeben seyn, zugethan seyn, favere alicui, deditum esse alicui, sequi.

Přidržowánj, *n. verb.* v. folg.

Přidržugi, owati, s. přjdržjm.

Přjechod, *sl.* s. průchod.

Přječjm, *sl.* s. přjčjm.

Přjdwor, u, *m.* Vorhof, *m.* vestibulum.

Přječin, u, *m. sl.* Fach, s. přjhrada.

Přjehlawek, wku, *m. sl.* der Obertheil des Fußes, od. Schuhes.

Přjek, u, *m. sl.* & *ol.* s. přjč; 2) *sl.* d. Queere, transversum; 3) Queergang, *m.* meatus transversus, via transversa; 4) das Verkehrte od. Widrige in Reden, u. Handeln.

Přjekladnjk, u, *m. sl. Lypt.* Futter- od. Heukasten, *m.* im Stall.

Přjekom, *adv. sl.* s. přjč.

Přjekorjm sa, *sl.* s. přjčjm.

Přjeloh, u, *m. sl.* Brachfeld, s. přjloha.

Přjepasnjk, a, *m. sl.* Teufel, tentator.

Přjepošt, *sl.* s. probošt.

Přjetos, *a, m. sl. Lypt.* der untere Balken in einer hölzernen Wand.

Přještor, *sl.* s. prostor.

Přjéšt, i, *f. sl* Dürrsucht, Schwindsucht, *f.* phthisis; z přješti kapat, an der Schwindsucht leiden.

Přješšornbok, (prezššornpek), u, *m. sl.* Fließey, *n.* unreifes Ey, ohne harte Schale.

Přjewoz, *sl.* s. přjwoz.

Přjezowisko, a, *n. sl.* s. přjgmenj: to mu ge přjezowisko, das ist sein Zunahme, *russ.* prozwi's'ce, Spottnahme, *m.*

Přifercugi, *fut. sl.* s. fercugi.

Přifregugi (sobě), *fut.* ein wenig den Amouren ergeben seyn: prawj o Karlowi, že sobě z mládi rád přifregowal, *Vel.* přifregug kucharce o kus pečeně, *Klat.*

Přifrndolјm se, s. fiflugi.

Přigdu, *fut.* přišel, prigjti, *imper.* přiď, kommen 1), v. Menschen u. Thieren, *α*) eigentlich, z. B. an einem Ort, venire; ist es so viel als gelangen, so steht auch pervenire; ist es so viel als ankommen, so steht auch advenire; *β*) trop. statt gelangen od. fallen, gerathen, z. B. k hodnostem přigiti, zu Ehrenstellen gelangen,

venire, (pervenire), ad honores; w nenáwist, w nebezpečenstwj, ke sskodě rc. in Haß, in Gefahr, pervenire, od. venire; k letům od. k sprawedliwým letům přigjti, majorenn werden, Pr. do křiku př., ins Geschrey kommen; k sobě př., a) zu sich, zur Besonnenheit kommen, ad se redire, animum recipere: sami k sobě přissedsse, welmi sme toho pykali, *Vel.* b) sich erholen, refici, animum, vires recipere; k snjženj př. humiliari; na to sem přissel, a to vsaudil, *Cyr.* přissel k wyručenému a doptal se ho, Pr. sewssi swau sláwau na nic přigde, *K.* což gednau čertu w hrdlo přigde, toho žádný newykaupj, *prov.* *Vel.* γ) o něco přigjti, verlieren, s. o; 2) v. leblosen Dingen, α) wenns soviel ist, als herbey kommen, advenire, venire, z. B. přigde čas. d. Zeit wird kommen; až můg čas přigde, pomstjm rc. *K.* hodina přissla, d. Stunde ist gekommen; přisslo mi na mysl, *K.* přiď co přiď, es mag kommen wozu es will, quidquid fuerit, *D.* β) gelangen, wiederfahren, zu Theil werden, venire, pervenire: kniha k ztrátě přissla, in Verlust gerathen; panstwj k rozdělenj přisslo; spor mezy stranami k wyslyssenj přissel, Pr. pře přissla k swému zawřenj, Pr. mysslenj lesu přisslo na nic, *K.* na takowau nauzy přissel; γ) überbracht werden, z. B. přisslo psanj, es ist ein Brief gekommen, rc. venire, advenire, adferri; δ) folgen, sequi: na něčj mjsto přigjti, an jemandes Stelle kommen, succedere; ε) zu stehen kommen, kosten, constare; zač přigde ten dům? wie hoch kommt, wie viel kostet das Haus? nepřigde draze, es kommt nicht hoch; 3) přigde, *impers.* přisslo *cum & sine dat. pers.* dazu kommen, geschehen, evenire, contingere: to rozmažugi, načby nám potom někdy přigjti mohlo, was uns dann wiederfahren könnte; přisslo kby na twrdo skočiti, man müßte etwas Hartes erfahren, in eine harte Nuß beißen *Vel.* Mitridatowi na to přisslo, že ho syn geho k smrti přinutil, *Vel.* mělo gim také na to přigjti, aby trápenim wyti musyli, *K.* přigde na to, že Bůh giných powolá, *K.* přigde wám vtjkati, *Com.* ale což wjce mluwiti? přestati mi přigde, a rozžehnati se s tebau, wlasti milá! *Id.* když na neytěžssj přigde, vteče se do chrámu, *K.* přisslo gest až na wálku; naposledy přisslo k korbům, *Vel.* tuk přigde na řeč, da geschah d. Rede; přigde tu toliko na penjze, hier kommt es bloß aufs Geld an, *D.* gak co přisslo, tak odesslo, *prov.* *Vel.* wie gewonnen so zerronnen, male parta, male dilabuntur; s. auch na 1), b).

Přigednám, *fut.* al, ati, noch dazu anschaffen, praeterea (insuper) parare, comparare.

Přigedu, *fut. ex.* gel, geti, gefahren od. geritten kommen, advehi.

Přjgem, gmu, *m.* Einnahme, *f.* was man einnimmt z. B. des Geldes, Einkünfte, *pl.* reditus, vectigal, auch fructus, quaestus.

Přjgemce, *m.* der etwas an sich, od. in Empfang nimmt, Empfänger, Annehmer, susceptor.

Přjgemný 3. angenehm, annehm-

lich, gratus, jucundus, svavis, acceptus; -ně, *adv* -de-viter; -nost, *i, f.* Annehmlichkeit, *f.* angenehme Beschaffenheit, das Angenehme, svavitas, dulcedo, jucunditas, gratia.

Přigetj, *n.* Annahme, Annehmung, *f.* z. B. einer Sache ꝛc. acceptio; za syna, an Kindesstatt, adoptio.

Přjgezd, *u, m.* d. Ankunft, das Ankommen an einem Orte, zu Wagen od. reitend, adventus: přjgezd swůg Kr. konal do Geruzaléma.

Přjgezdné, *ého, n.* Anrittsgeld, *n. D.*

Přigjdám, *al, ati*, dazu essen, simul comedere; (giftý počet chlebůw sobě přigjdali ? ? *Vel.*)

Přigimač, *e, m.* Hehler, *m.* z. B. beym Stehlen, occultator, receptator, *s.* přjgemce, (wenig üblich), susceptor; -čka, *y, f.* Hehlerinn, An-inn, E-inn, *f.* -trix, -trix; -trix.

Přigjmám, *al, ati*, annehmen, a) in Empfang nehmen, an sich nehmen, sumere, accipere; za syna, an Kindesstatt, adoptare; za měštana, als Bürger; facere civem; wčitele, služebnjky, Lehrer, Bediente, assumere, conducere mercede; b) aufnehmen, recipere, z. B. na milost, zu Gnaden, in gratiam; -s wděčnostj a obljbeně, wohlgefällig, *K.* přigjti za wděk, für lieb nehmen, boni consulere, *Syl. K.* za auda gednotělného a wlastnjho yeg přigmau, *K.* c) empfangen, bewillkommen, z. B. einen Fürsten, recipere, suscipere: wolenj a přigjmánj knjžete Korytanského, *Vel.* d) übernehmen, auf sich nehmen, recipere, suscipere, accipere; e) sich gefallen lassen, billigen, gut heißen, nicht verschmähen, z. B. Rath, Bitten, Entschuldigung ꝛc. accipere, probare, admittere; f) folgen, sich eigen machen, z. B. eine Religion annehmen, sequi formulam ecclesiae &c. 2) kommunizieren, das h. Abendmahl empfangen, uti sacra coena: k přigjmánj gjti, zur Kommunion gehen, ad sacram coenam accedere; 3) einnehmen, Einnahme haben, accipere (reditus): na malau mjru neb wáhu prodáwá, na wětšj přigjmá, *K.* 4) einnehmen (Arzney), sumere (medicinam); 5) k sobě př. über sich nehmen, in se assumere.

Přigjmánj, *n.* Annehmen, Annehmung, *f.* Empfang, *m.* acceptio, receptio; 2) Kommunion, *f.* das h. Abendmahl, sacra coena; k přigjmánj gjti, zur Kommunion gehen, accedere ad sacram coenam (synaxim); 3) od. př. do kasy, Einnehmen, Einkassiren, *n.* acceptio redituum, (incassatio); -léku, sumtio medicinae; 4) př. osob, Ansehen der Personen, respectus hominum.

Přigjmatel, *e, m.* Annehmer, Empfänger, ꝛc. qui accipit, recipit, sumit ꝛc.; *s.* přigjmám.

Přigjždjm, *ěl, ěti, iter. v.* přigedu.

Přjgmenj, *n.* folg.

Přjgmj, *n.* Zunahme, *m.* den jemand führt, cognomen; -dáti, geben, cognomen tribuere, cognominare; -mjti, -haben, cognominari.

Přigmu, *fut. ex.* přigal, přigjti,

u. přigmauti, *part.pass.* přigat, *imper.* přigmi, ſ. přigjmám.

II. *rec.* př-ti ſe, *sl.* ſ. vgmu ſe 1).

Přihackugi, *fut.* owal, owati, häkeln, unco, fibula jungere, *D.*

Přihán: m, ěl, ěti, ſ. přiženu.

Přihárám, ſ. hárám; přihárala ſem, ſie kam hergeſchoßen, *D.* 2) *sl.* anbrennen, aduri; přihárá mu, es brennt ihm nahe, er kommt ins Gedränge.

Přiharcugi, owal, owati, herbeylaufen, ferri, herbeyreiten, adequitare.

Přihazugi, owati, ſ. přihodjm.

Přihážým, *fut.* eti, vorh.

Přihází ſe, *praes. impers.* elo, eti, ſich ereignen, ſich begeben, ſich zutragen, accidere, evenire, contingere: kacýkſtwj ſe přihází trogjm obyčegem: přihází ſe w okamženj, čehož láka w roce nenj, *prov. Leschka*, accidit in puncto, quod non speratur in anno.

Přjhbj, *n.* Bug, *m.* flexus; b) Gelenk, *n.* vertebra; př. w hřbetě, w páteři, ein Gelenk im Rückrath, spondilus; př. pod kolenem, Kniebeuge, Kniekehle, *f.* Kniebug, *m.* poples.

Přiheybám, al, ati, ſ. přihnu.

Přihladik, e, *m.* ſcharfer Schlichtmond des Weißgärbers, planula acutata.

Přihladjm, *fut.* il, iti, zen, ein wenig glätten, paulum levigare; anglätten; přihladiti ſe, *sl.* ſich d. Haare ſchön kämmen.

Přihládzám, ati, *sl.* vorh.

Přihlaſſugi ſe, owal, owati, ſich zu etwas bekennen, profiteri: k včenj obnowenému ſe ſtále přihlaſſugi; Bůh ſe k nám ſlowem ſwým přihlaſſuge; k tomu ſe přihláſyli, že chtj ꝛc. *K.* auch mit dem Dativ: přihláſyli ſe té ſmlauwě, *K.*

Přihláſým ſe, *fut.* yl, yti, vorh.

Přihlbice, beſſ. přjlbice.

Přihledač, e, *m.* Aufſeher, *m.* inspector, curator rei, qui rem attendit, *Syl.*; -čka, y, *f.* -inn, *f.* -trix.

Přihlédám, přihljdám, ati, *folg.* -ánj, *n.* Aufſicht, *f.* curatio, inspectio.

Přihlédnu, přihljdnu, dl, dnauti, Achtung geben, ſorgen, attendere, curare: přihlédali k tomu aby čjm ſpjſſe ſſlo djlo Božj, *K.* k wám přihlédnu, *K.* -nutj, *n. verb.* ſ. přihlédánj.

Přihljžjm, el, eti, *boh.* (nicht *sl.*) ſ. přihlédám; 2) Honig ausnehmen, mel excipere, eximere.

Přihlobjm, *fut. ex.* il, iti, *sl* zuſchlagen, durch Schlagen befeſtigen, tundendo firmare, *Ryb.*

Přjhluchý 3. ein wenig taub, subsurdus.

Přihlučjm ſe, *fut.* il, iti, herbeyſtrömen, confluere: záſtup weliký nepřátel ſe přihlučil.

Přihnu, *fut. ex.* ul, auti, zuneigen, acclinare, inclinare; b) einbiegen, inflectere.

Přjhoda, y, *f.* Zufall, *n.* Begebenheit, *f.* Ereigniß, *n.* casus, eventus, eventum; přjh. z dopuſſtěnj Božjho, Schickſal, Zufall, *m.* fatum, *Pr.* řemeſlo pro přjhodu aneb na zdařboh dělati, ſein Handwerk auf Abentheuer treiben, -cooce, incerto eventu, *D.*

Přihodjm, *fut. ex.* il, iti, *praes.* přihazugi, zuwerfen, dazu werfen, adjicere; 2) über einen

werfen, superinjicere: koho král oděwem swým přihodj.

II. rec. p-ti se, s. přihážý se.

Přjhodný 3. bequem, gelegen, füglich, commodus, opportunus; -ně, adv. -de, -ne; -nost, i, f. Be-keit, G-heit, f. -ditas, -nitas: přjhodnost sobě danau žádostiwě prigal.

Přihogjm, fut. ex. il, iti, anheilen, sanando adjungere, conjungere.

II. rec. p-ti se, angeheilt werden, sanando adjungi.

Přjhonka, y, f. d. Lire, ein hölzerner Keil hinter dem Stöckel am Pfluge, cuneus organicus.

Přihospodářjm, fut. ex. il, iti, erwirthschaften, durch Wirthschaftlichkeit erwerben, frugalitate (diligentia) acquirere.

Přjhořký 3. bitterlich, subamarus.

Přihotowjm, fut. ex. il, iti, en, zubereiten, vorbereiten, parare, apparare, praeparare, instruere.

II. rec. p-ti se, sich zubereiten, se parare &c.

Přihrabám, fut. ex. al, ati, hinzurechen, pectine admovere; 2) hinzuscharren, radendo admovere; 3) noch mehr zusammen rechen, z. B. Heu 2c. plus pectine colligere, congregare.

Přjhrad, u, m. sl. Nitr. folg.

Přjhrada, y, f. eigentlich was durch ein Brett, Wand, Mauer 2c. abgesondert ist, (přehrazeno gest), also Fach, n. z. B. eines Schrankes 2c. loculus, forulus auch loculamentum, auch forus; Beylade, m. D. 2) Scheidewand im Gebäude, auch soviel als komora, gizba; -dka, y, f. dim.

Přjhradek, dku, m. Quermauer, f. septum, Izai. 41, 18, 14.; b) die u. das s. vorh.

Přihradjm, fut. ex. il, iti, zen, ein wenig vermachen, zumachen, paulum obsepire, claudere; 2) mit hinein einschließen (mit der Mauer), cingere circum circa: Adryán přihradil zdi, Božj hrob k městu.

Přihrám, sobě, fut. folg.

Přihráwám sobě, al, ati, zu Zeiten, oft spielen, interdum, saepius ludere.

Přihrážám, ati, sl. s. přihrozým.

Přihrazugi, owati, s. přihradjm.

Přihrbený 3. etwas gebogen, gekrümmt, incurvatus, pressus.

Přihřegi, fut. al, ati, sl. aufwärmen, calefacere.

Přihřmjm, fut. ěl, ěti, anbrechen, stürmisch, mit Ungestümm jemand anfallen, auf jemand losstürmen, irruere.

Přihrozým, fut. yl, yti, sl. drohen, mit Drohen gebieten, comminari.

Přjhrsstj, (-sstlj), n. beyde Hände voll, duplex vola.

Přjhryzek, zku, m. Anbiß, m. admorsus, D.

Přihuzám, ati, sl. schwer u. spät herbey schleichen, adrepere.

Přjkadeřawý 3. etwas kraus.

Přikágjm, el, eti, iterat. s. přikogjm.

Přjkaukám, s. přikukám.

Přikauknu, fut. ex. přikaukl, kauknauti, s. přihljdnu.

Přikaupjm, fut. ex. il, iti, zukaufen, plus emere.

Přikausnu, fut. ex. kausl, kausnauti, zubeißen, dazu beißen, u. essen, simul comedere.

Přjkaz, u, m. folg. D.

Přikázanj, n. Gebot, n. Befehl,

m. praeceptum, imperium, jussus, jussum: desatero Božj přikázanj, od. přikázanj Božjch deset, d. zehn Gebote Gottes, decalogus.
Přikazatel, e, m. Gebieter.
Přikáti, fut. ex. kázal, kázati, kázán, imper. přikaž, gebieten, befehlen, imperare, jubere, praecipere.
II. rec. přikázati se, sich ergeben, widmen, überlassen, addicere se: Bulgaři přikázali se k poslussnosti cýrkwe křesťanské; od něho odstupowali, a přikazowali se k ginému; rádi se k dworům panským přikazugj, Vel.
Přikazugi se, owati, verb.
Přjklad, u, m. Beyspiel, n. exemplum, specimen: přjklad gak s obecnjm lidem zacházeti slussj, Com. k sausedu pro přjklad nechoditi, prov. Vel, ku přjkladu, na přjklad, zum Beyspiel, exempli gratia, causa; pod přjkladem ohně a wody mluwj o bjdě lidské, K. b) Gegenbild, n. antitypum? D. c) Muster, n. exemplar.
Přikládám, al, ati, s. přiložjm.
Přjkladnjk, a, m. Mustermann? m. der zum Beyspiele dient.
Přjkladnost, i, f. Musterhaftigkeit, f. das Vorleuchten mit gutem Beyspiel, exemplar: přjkladnosti slaužiti.
Přjkladný 3. exemplarisch, was andern zum Beyspiel, zur Nachahmung dienen soll, exemplaris, auch recti exempli, auch rectus, sanctus, z. B. Leben, Wandel etc. Beyspiel-, ähnlich: přjkladné mluwenj, K. - ně, adv. recte, sancte.
Přikladu, fut. kladl, klásti, imper. přikladˇ, zudecken, bedecken, z. B. mit etwas, contegere: tu geg položil, a hnogem přikladl.
Přiklegugi, owati, s. přiklj̈žjm, D.
Přiklekám, al, ati, folg.
Přikleknu, fut. přiklekl, přikleknauti, hinzuknieen, niederknieen, in genua provolvi.
Přiklesnu, fut. sl, snauti, ein wenig straucheln; - nutj, n. verb. přiklesnutj korauhewnjka, K. s. klesnu.
Přiklesstjm se, folg. Hne'wkow.
Přiklestjm se, f. ex. sich anmachen, ankleben: přiklestiti se k dřewu.
Přjklet, piklet, u, m. sl. atrium; (mjsto mřežemi přehraděné? Leschka.)
Přiklj̈žjm, fut. il, iti, anleimen, agglutinare.
Přjklop, u, m. s. korbeljček 2), n. poklop; b) Lichtkappe, v. Blech, cucullus, R.
Přiklopjm, fut. ex. il, iti, zudecken, z. B. mit dem Deckel, operire, tegere, contegere.
Přiklopotám, (- pocy), fut. al, ati, na koni, hinzu, herzutraben, (reiten), advehi equo, Haj. 2) herrumpeln, adoriri: hmotně na někoho přiklopotati, Ryb
Přiklusám, přiklussi, fut. sal, sati, herzutraben, reiten, venire, adequitare: nepotřebj geg wolati, sám přiklusse.
Přikmotřjm se, fut. il, iti, sl. sich anvettern, s. přilichotjm se, D. 2) sl. hie u. da, ungebeten wohin kommen, sich ungebeten zugesellen, adsociari.
Přikogjm, fut. ex. il, iti, en, d. Brust geben, säugen, dare (praebere) alicui mammam, ubera.
Přjkop, u, m. Graben, m. fossa; přednj, zewnitřnj přjkop Au-

ßengraben der Vestung, fossa exterior: na přjkopech (w Praze,) am Graben, zu Prag.
Přjkopa, y, f. Dan. 9, 26, sl. prjekopa, vorh.
Přikopám, fut. ex. al, ati, dazu graben, affodere; 2) durch Graben etwas hinzuthun, affodere.
Přikopáwám, al, ati, vorh.
Přjkopytj, n. ßlapadlo, a, n. der Fuß am Strumpfe, pes, D.
Přikořenjm se, fut. ex. il, iti, anwurzeln, radices agĕre.
Přjkořj, n., sl. prjekor, u, m. Kränkung, Widerwärtigkeit, (Schabernak, m.) Schur, f. vexatio, molestia, f.
Přjkořiſt, i, f. vorh.? Ryb.
Přjkořjzeň, zně, f. vorh. (wenig üblich): přjkořjzně a protimyßlnoſti mnohé činiti, Ryb.
Přikowám, fut. al, ati, anschmieden, accudere, cudendo adjungere.
Přikraugi, owal, owati, zutreten, sich nähern, appropinquare; s žalobau k obeſlanému, anklagen, d. Anklage vornehmen; - k někomu pořádem práwa o dluhy rc. Pr. s. auch přikročjm.
Přikradnu se, fut. dl, dnauti, (kráſti) se, sl. sich heimlich wohin einschleichen, clam irrepere.
Přikrádám (sobě), al, ati, (sich) dazuſtehlen, plus furari: přikrádá sobě (gako Gjdáš), K.
Přikrágený 3. nach dem Modell, Maaß zugeschnitten, ad formulam sectus.
Přikrágjm, el, eti, s. přikrogjm.
Přjkře, adv. ſteil, praerupte; 2) jähe, praecipitanter; 3) s. přisně: přjkře domlauwati někomu, K.
Přikreywám, al, ati, beſſ. přikrýwám.
Přjkřj: po přjkřj gſau, i. e. po ſtráni gſau.
Přjkrm, u, m. Zuſpeis? Zugemüſe? obsonium.
Přikročjm, fut. il, iti, s. přikraugi: wſſemi obyčegi k tomu přikročil, aby ho toliko mohl vdusyti a zahladiti; práwem k někomu přikr., gerichtlich verklagen, belangen, lege aliquem postulare.
Přikrogjm, fut. il, iti, zuschneiden, nach dem Model, od. Maaß, z. B. Tuch, Zeug, secare ad formulam.
Přjkroſt, i, f. Jähe, Abschüßigkeit, Steilheit, f. jäher, ſteiler Ort, praecipitium, praeceps, auch praeceps locus; př. pahrbku, Abschuß, m. declivitas, s. ſtráň; 2) s. přjſnoſt.
Přjkrow, u, m. s. přikrywadlo, Syl. 2) Leichentuch, Bartuch, n. pannus funebris.
Přjkrý 3. náhle wysoký; jähe, a) ſteil, abschüßig, praeceps, praeruptus: nedobytý přjkrý zámek, Cyr. b) hitzig, voreilig, praeceps: netak zpřjkra přiſtawugte - proti nám, K. c) s. přjſný, twrdý: přjkrá pohrůžka, B. přjkrá kázeň; přjkrá zyma, Vel. Com.
Přikrygi, fut. ex. přikryl, přikryti, (přikryt, přikrept), part. pass. přikryt, imper. přikry, zudecken, operire, tegere, contegere; fig. přikryge gi hanba, - ſláwa, B. přikrywá ſlzami oltář, B.
Přikrytj, n. Hüllen, n. Hülle, f. tegumentum, operimentum B.

Přikrytý 3. gedeckt, tectus: přikrytý wůz, verhängter Wagen.

Přikrywač, e, m. Verdecker, m. tector; b) Bedacher, m. D. -čka, y, f. -inn, f. -trix.

Přikrywadlo, a, n. Decke, f. tegmen, (tegumen, tegimen), tegumentum, tegimentum, tegmentum, operculum; b) Bettdecke, f. tegmen, stragulum, n. stragula, f. R.

Přikrýwám, al, ati, s. přikrygi.

Přikrýwka, y, f. mor. s. poklička; (auch Kopfhülle?)

Přikukám, al, ati, někomu, ausschelten? Haj. Lomn.

Přikusugi, owati, s. přikausnu.

Přikwačjm, fut. ex. il, iti, bedecken, besonders mit etwas schweren, obruere; 2) schwer u. unverhofft über jemand kommen, fallen, heftig herstürzen, repente irruere, impetum facere: přikwačila ho powodeň hrozných zámutků, K. přikwačili to rumowé, Pr. přikwačilo ge zahynutj, Vel. dřjwj w lese zázračně ge přikwačowalo, K. přikwačil Bůh Egypt wlnami mořskými, Com. mnohými těžkostmi přikwačiti někoho; (den swátečnj na ně přikwáčil, Vel. selten).

Přikwačugi, owal, owati, vorh.

Přikwapjm, fut. il, iti, herbeyeilen, adcurrere: přikwapj na nás, než se naděgeme, Vel.

Přikwitnem, fut. tl, tnauti, sl. ungebeten, unverhofft herbey kommen.

Přjkyslý 3. sl. säuerlich, subacidus

Přilahodjm, fut. il, iti, durch Schmeicheleyen herbey locken, allicere, blanditiis allicere.

Přilákám, al, ati, s. přilaudjm, D.

Přilaučjm, fut. ex. il, iti, hinzufügen, adjungere … rare.

II. rec. p-iti se, si… machen, adjungere… straně se přilaučiti…

Přilaudám se, al, ati, …

Přilaudjm, fut. il, iti … herzu u. hinzu locke…

II. rec. p-ti se, he… zu schleichen, adrep…

Přilauzenj, n. verb. v. …

Přjlaz, u, m. mor., … Lücke durch einen Zau… durchgehet, (přelézá…

Přjlbice, f. Pickelhaub… hauben, f. galea, ca…

Přilehám, al, ati, sol…

Přilehnu, fut. ex. lehl, … anrücken, sich näher l… pius accumbere; 2) a… (neutr.) genau an et… sich anfügen, jungi, … z. B. d. Thür schließ… rc. 3) sich an jemand … was hinlegen.

Přilegi, fut. ex. přili… reg. gen. zugießen, a… suffundere; -éwám… dasselbe: wody do-n… wati, prov. lauže k… léwati, prov. K. da… ärger machen.

Přjlepek, pku, m. Anh… an einer Sache hän… ran gehengt wird, … b) was zu einer Sa… son noch dazu gefügt… pendix: lidské přjl… smu sw.), K.

Přilepjm, fut. ex. il, i… kleben, anleimen, … anpappen, agglutin…

II. rec. p-iti se, … (neutr.) sich anhänge… gen, od. kleben bleib… rescere, inhaeresc…

Přilepssjm, *fut.* il, iti, (někomu), mit dem Genit. zulegen, zusetzen, vermehren, adjicere, addere: žoldu gim přilepssj, *Vel.* II. *rec.* p-ssiti sobě, sich seinen Zustand verbessern, fortunam suam meliorem reddere.

Přilet, u, *m.* Anflug, *m.* advolatus, *B.*

Přiletjm, *fut.ex.* ěl, ěti, zufliegen, herzufliegen, advolare.

Přilepugi, owal, owati, s. přilepjm: wssi oslowé někomu přilepowati.

Přiležjcý 1. anliegend, beyligend, adjacens, *D.* z. B. Brief: ostrow přiležjcý Šotland, *Vel.*

Přiležjm, el, eti, beyliegen, liegen bey etwas, adjacere; b) beyschlafen, accubare. *Syl.* c) s. přináležjm (selten): gakž na pjsma sw. přiležj, *K.*

Přiležitě, *adv.* gelegen, commode, opportune, in tempore.

Přiležitost, i, *f.* Gelegenheit, *f.* a) Bequemlichkeit, z. B. des Hauses, commoditas; b) Thunlichkeit, *f.* commoditas, auch facultas, potestas, copia, z. B. Gelegenheit jemand zu sehen, Bücher zu kaufen ꝛc. c) gelegene Zeit, occasio, locus, opportunitas, tempus.

†**Přiležitostný** 3 ? Gelegenheits-, přiležitostné kázanj, bess. kázanj při přiležitosti, při přiležitostech.

Přiležitý 3. gelegen, bequem, z. B. eine gelegene Zeit ꝛc. commodus; b) schicklich, accommodus; k přjtomné materyi přiležitá pjsma swatého powěděnj, *Com.* k tomu času přiležitá pjseň, *Vel.* tuto přiležité gest, abychom přimodli ꝛc. - opportunum, *Id.*

Přilezu, *fut.ex.* zl, zti, *imper.* přilez, herzu u. hinzu-kriechen, adrepere.

Přilhu, (přilžu), přilžeš, *fut.ex.* přilhal, přilhati hinzulügen, adfingere, falso adjicere, (addere).

Přilichotjm se, *fut.ex.* il, iti, sich zu jemand, in jemandes Haus einschmeicheln, schmeichelnd kommen.

Přilj͡čjm, *fut.ex.* il, iti, schminken, fucare: tjm modlářstwj swé přilj͡čil, *K.*

Přiljpám, al, ati, s. přilepjm. II. *rec.* p-ti se, s. přelepit se.

Přiljsám se, *fut.* al, ati, s. přilichotjm se, *D.*

Přiliš, *adv.* zu, zu sehr, allzu, nimis, nimium; přiliš mnoho, zuviel, nimis multum; přiliš málo, zu wenig, nimis parum; přiliš weliký, allzu groß, nimis magnus; přiliš malý, allzu klein, nimis parvus; co přiliš, to přiliš, allzu viel ist ungesund.

Přilissný 3. übermäßig, übertrieben, überspannt, nimius, immodicus, effusus; přilissná dobrota, ge holá žebrota, *prov.* allzu viel ist nicht gut, omne nimium nocet; - ně, *adv.* immodice, supra modum; - nost, i, *f.* Übermaaß, *n.* Überfluß, *m.* Übertriebenheit, *f.* überspanntes Wesen, abundantia.

Přiljwám, al, ati, s. přilegi.

Přilizugem se, owati, *sl.* s. podlizugem se.

Přilnu, *fut.ex* ul, auti, ankleben, anhängen, adhaerescere; fig. slepě k Assyrským přilnuli, *K.* přilnula dusse geho k nj, *B.*

Přilnulý 3. anklebend: - k zemi.

Přiloh, u, *m.* jolg. *D.*

Přjloha, y, f.; sl. přjeloh, co se přeležj, Brachacker, m. Brachfeld, n. vervactum, ager requietus, hung. parlag; 2) nach einigen Neuern soll es auch Beylage, f. Beleg, m. (přiložený spis) heißen; allein přjloha kommt nicht v. přiložjm (iter. přikládám, daher přjklad-) her, sondern v. přeležjm. Přjložek wäre richtiger.

Přjložek, s. unter dem vorh.

Přiložjm, fut. ex. il, iti, zulegen, dazulegen, dazuthun, adjicere, addere: musým přiložit na oheň, mág oheň mi spj, mein Feuer ist ausgegangen; 2) legen, darauflegen, imponere; z. B. flastr na ránu, Pflaster auf d. Wunde, emplastrum imponere (apponere) vulneri; 3) k něčemu ruce přikládati, Hand anlegen, manum operi admovere; - pilnost, Fleiß anwenden; 3) cum acc. pers. & instr. rei, dasselbe: byl pochowán a kamenem twrdým přiložen, Haj.

Přjložnj 1. z. B. přjložnj rolj, s. přjloha.

††Přiložugi, ganz unrichtig für přikládám, s. d. Anm. unter nakládám.

Přilučjm fut. iti, obs. s. připogjm.

Přjluda, y, f. ol. Anlockung.

Přjluzj, n. ? Ryb.

Přiluzugi, owati, s. přilaudjm.

Přjm, přel, přjti, entgegen seyn, dawidersprechen, contradicere; b) leugnen, verneinen, negare: nepřjm toho, das leugne ich nicht.

II. rec. přjti se, dasselbe; nepřjm se, ich habe nichts dagegen, D.

Přimačkám, fut. ex. al, ati, andrücken, apprimere, B.

Přimalugi, fut. owal, owati, hinzumahlen, appingere; stjn př., ausschattiren, D.

Přjmalý 3. sl. allzuklein, justo minor.

Přjmám se, sl. s. přigjti se.

Přimažj, fut. ex. přimazal, přimazati, přimazán, anschmieren, etwas an etwas, allinere.

Přimazugi, owati, vorh.

Přjměnek, nku, m. was man mehr ausgewechselt hat.

Přiměřám, ati, sl. s. přeměř m.

Přjměrek, měrku, m. was man mehr ausgemessen hat.

Přjměřený 3 angemessen, commensuratus, aptus, D.

Přjměřj, n. (v. při u. mjr, Friede), Stillstand, Waffenstillstand, induciae, (arum), armistitium,

Přiměřjm, fut. il, iti, messen, anpaßen, durch Messen vergleichen, erforschen, metiri, mensurare; 2) mehr ausmessen, plus emetiri; zumessen, admetiri.

Přiměřugi, owati, vorh.

Přiměšugi, owati, s. přimjsým.

Přjmět, u, m., pl. přjměty. Hitzblase, Hitzblatter, f. phlyctaena, pustula, papula.

Přimetám, fut. al., ati, etwas über etwas werfen, superinjicere: přimetalo mne kamenjm, B.

Přjmětnjk, u, m. folg.

Přjmětný 3. z. B. přjmětné kořenj od. přjmětnjk, Kreuzwurz, f. Kreuzkraut, n. Baldgreis, m. senecio vulgaris, Linn. wlastý přjmětnjk, Cardobenedikt, m. carduus benedictus, (nach Bercht. soll Jacobaea přjmětnjk heißen?)

Přimjchám, fut. al, ati, folg. -ánj, n. s. přimjchánj.

přimjeſſám, ati, *sl.* ſ. přimjſým.
Přimjſſenj, *n.* Einmiſchung, Einmengung, intermixtio, admixtio.
přimiſugi, owal, owati, ſolg. zmjnku o něčem přimiſowati.
Přimjſým, *fut. ex.* yl, yti, einmengen, einmiſchen, darunter miſchen, immiscere, admiſcere, intermiſcere: přiměſſuge ſe k dauklikwým, *Vel.*
II. *rec.* p-ſyti ſe, ſich einmengen einmiſchen, se immiscere, admiſcere, intermiſcere.
Přimjtám, al, ati, zuwerfen, dazuwerfen, adjicere.
přmknu, *fut. ex.* kl, knauti, hinzurücken, anſchließen, admovere, adjungere; ſ. auch pomknu.
přimlauwám, al, ati, *cum dat. pers. & rei*, anfahren, bedrohen, objurgare, *B.*
II. *rec.* p-wati ſe, ſ. přimluwjm ſe; 2) für etwas ſprechen, ſeine Meynung ſagen, ſeine Stimme geben, ſententiam dicere, ſuffragium dare &c. nechtěl ſe w radě židowſké proti Apoſſtolům přimlauwati; nechtěl ſe k tomu přimlauwati, ale odwozowal ge od toho; wſſickni pořádně přimlauwegte ſe a raděte k tomu.
Přjmluwa, y, *f.* Fürbitte, *f.* Fürwort, *n.* deprecatio; 2) Stimme, Beyſtimmung, Meynung, *f.* Urtheil, *n.* opinio, ſuffragium, (votum), *Syl.* při wwazowánj ſprawedlnoſtj lidſkých přjmluw po pořádku na konſſely poddáwati, *Pr.* přjmluwau ſwau k některé ſtraně přiſtaupiti, - ſeine Stimme geben.
Přjmluwce, *m.* Fürbitter, *m.* deprecator.
Přjmluwčj, jho, *m. subst.* verb.; 2) *adj.* 1. fürbittlich, intercessorius, deprecatorius, commendatitius: liſt přjmluwčj, bittliche Fürſprache, *f.* epistola deprecatoria, intercessio scripta, auch litterae commendatitiae; ſchriftliche Recommendation, *Syl.*
Přimluwjm ſe, *fut. ex.* il, iti, Fürbitte einlegen, deprecari, intercedere.
Přjmluwnice, *f.* Fürbitterinn, *f.* deprecatrix, *D.*
Přjmluwný 3. ſ. přjmluwčj, 2): pſanj přjmluwné a ſchwalugjcý
Přimnožjm, *fut.* iti, ſ. přiſpořjm, *Huss.*
Přjmo, *adv.* grade, a) in grader Linie, nicht krumm od. ſchief, recte, recta; b) grades Weges, grade zu, z. B: gehen, recta via, od. recta auch recte.
Přimokám, al, ati, *fut.* přimoknu, kl, knauti, durch den Regen, od. d. Näſſe ankleben, befeſtigt werden.
†Přjmokwět, u, *m.* zroſtlina, hybanthus.
Přjmořj, *n.* Seuche, kleine Peſt, *f.* peſtis, contagio? *Vel.* k. h. 440.
Přjmořſký, ſ. pomořſký, *Zal.*
Přjmrazek, zku, *m.* ein kleiner Froſt, ſ. mráz.
Přimrazým, *fut. ex.* yl, yti, machen, daß etwas anfriert, facere, ut aliquid gelu adstringatur alicui rei, gelu conjungatur cum re.
Přimrzám, al, ati, ſolg.
Přimrznu, *fut. ex.* zl, znauti, anfrieren, gelu adſtringi alicui rei, gelu conjungi cum re.
Přimuſſugi, owati, ſolg.
Přimuſým, *fut. ex.* ſ. přinutjm, *D.*: přimuſyli ho k zpowědi, *Com.* přimuſſugj lidi, aby &c. *Id.*

Přjmý 3. grade, grade gehend, nicht krumm, z. B. Linie, Weg, rectus; -ost, i, f. Geradheit, f.
Přimyslým, fut. ex. il, iti, anmuthen, adfingere, D.
Přinábljm, fut. il, iti, sl. zum Eilen betreiben: přinábliti někomu; p-ti sy, sich übereilen.
Přináležjm, el, eti, zugehören, a) ein Eigenthum seyn, esse proprium alicujus, auch bloß esse alicujus; b) gebühren, deberi: to k nám přináležj, das geht uns an; takowý skutek přináležj k geho auřadu.
Přinapomáhám, al, ati, behilflich seyn, beyspringen, adesse auxilio.
Přinapomohu, fut. hl, mocy, verb.
Přinássjm, el, eti, s. přinesu.
Přinaučjm se, fut. il, iti, noch hinzulernen, d. i. mehr lernen.
Přinawracjm, fut. iti, wiederherstellen, restituere; -ácenj, n. verb.
Princypál, a, m. Principal, m. insgem. principalis: princypál, gehož se pře dotýče, Vel.
Přinda, y, f. Rückharnisch, m.
Přinesu, fut. sl, sti, part. pass. přinesen u. přinessen, imper. přines, bringen, herzubringen, durch Tragen, adferre, apportare; přinásseti owoce, K. 2) sl. gebähren, parere: přinesla mu chlapca.
Přinjzký 3. sl. zu niedrig, justo humilior.
Přjnos, (newěsty) u, m. Nachhochzeit, f. repotia, (orum).
Přjnoza, y, f. ein großes Messer, z. B. Küchenmesser, Vorschneidmesser, D.
Přinucenj, n. Zwang, m. Zwingen, n. coactus.
Přinucený 3. gezwungen, genöthigt, coactus; - ně, adv. - ost.

Přičuchám, ati, sl. dazu riechen, nur v. Hunden.
Přinucugi, owal, owati, folg.
Přinutjm, fut. ex. il, iti, cen, zwingen, cogere.
Přiobdýlný 3. etwas länglich, oblongulus.
Přiobtjžjm, fut. ex. il, iti, noch mehr beschweren, aggravare, onerare.
Přiocelený 3. mit Stahl bekleidet, chalybe vestitus, tectus: přiocelenými boky, Com. gestählt, gehärtet, duratus.
Přioceljm, fut. ex. il, iti, stählen, härten, firmare, durare.
Přioděgi, fut. ex. děl, auch děl, dĕti, děn, u. djn, bekleiden, bedecken; 2) fig. versehen, schmücken, ornare, instruere: mocý ducha sw. přioděnj, K. gmenem křesťanským se přiod., Com. tytuli oněmi y oněmi se přiod., K. Bůh ge swau sprawedlnostj přioděge, K.
Přioděnj, n. Bekleidung, Bedeckung, f. vestis, tegumentum.
Přiodjwám, al, ati, s. přioděgi.
Přiokrássljm, ausschmücken, s. okrássljm.
Přioprawjm, fut. il, iti, cum gen. ein wenig erhöhen, verbessern, reddere melius: titulů přioprawiti, Com.
Přiosobjm, fut. il, iti, s. přiwlastnjm, D.
Přiostřjm, fut. ex. il, iti, ein wenig scharf, spitzig machen.
Přjpad, u, m. s. přjpadnost.
Připadám, al, ati s. připadnu; 2) hinken, claudicare, D.; 3) zufallen, zukommen, obtingere, obvenire: kterážto pochwala wlastně připadá na wrchnost swětskau.
Připadek, dku, m. Akzidens, n.

etwas, das nicht nothwendig zum Wesen einer Sache gehört, Zufälligkeit, zufällige Eigenschaft, accidens; z připadku, zufälligerweise, ex accidente.

Připadlý 3. zufällig. z. B. připadlý neduh, Symptom, n. Zufall, m. (bey Krankheiten), symptoma, n. 2) was zugefallen ist, z. B. připadlé dědictwj.

Připadnost, i, f. Fall, Zufall, m. Vorfall, casus; w té připadnosti, diessfalls, hoc in casu, D. - nůstka, y, f. dim. kleiner Vorfall.

Připadnu, fut. ex. dl, dnauti, z. B. na někoho, überfallen, opprimere; na něco, z. B. cepy na snopy připadagj, K. fallen darauf, - incidunt; 2) zufallen, zu Theil werden, heimfallen, z. B. Erbschaft, Reichthum, Königreich rc. contingere, obvenire alicui, venire alicui, pervenire ad aliquem: připadlo na ně králowstwj, K. - knjžetstwj plným prawem; statek na mne připadl, das Gut ist mir heimgefallen, D. 3) einfallen, a) treffen, incidere: swátek připadne, připadá w neděli, - fällt an einen Sonntag, D. b) in d. Gedanken kommen, venire in mentem, succurrere, Com.

Připadný 3. zufällig, fortuitus, adventicius; t. g. připadné, a toto bytné; 2) passend, angemessen, entsprechend, füglich, geeignet, schicklich, aptus, idoneus, accommodatus, conveniens; ranný čas, gakožto neypřipadněgssj, w modlitbách trawiti; ten smysl gest neypřipadněgssj, K. k wěcy připadná gména, K. - ně, adv. zufällig, forte, fortuito, casu; b) apte, accommodate, convenienter; připadně sen bratrem smrti se gmenuge, Com. připadně geg k tomu připodobňuge, K.

Připal, u, m. Zündholz (kleines), Zündstroh u. dgl. (sonst auch zánět), Brand, m. Fürfeuer, Vorfeuer, n. mor. připála, y, f. D.

Připálenina, y, f. Angebranntes, Brand, m. adustum, B. hrnce smaha a připálenina se drží, K. smrdj připáleninau, riecht angebrannt; 2) Brandblase, f. pustula ex adustione? D.

Připálený 3. angebrannt, v. einer Sache, adustus.

Připáljm, fut. ex. il, iti, en, anbrennen, z. B. d. Haare, Speise rc. adurere; 2) einbrennen, z. B. ein Zeichen, inurere.

II. rec. připáliti se, anbrennen, (neutr.) angebrannt werden, aduri.

Připalowacý I. zum Brennen gehörig, z. B. připalowacý železo, ein eisernes Werkzeug zum Brennen, Brenneisen, n. cauterium.

Připalugi, owati, s. připáljm.

Připamatugi, fut. owal, owati, s. připomenu, Syl.

Připásám, fut. ex. al, ati, angürten, subligare; připásat sobě meč, sich den Degen angürten, accingere gladium sibi, accingere, od. succingere se gladio.

Připaska, y, f. ? zlatau připasku mu dala, Haj.

Připássem, sati, sl. s. připásám.

Připasugi, owal, owati, vorh.

Připausstjm, ěl, ěti, s. připusstjm.

Připecek, čku, m. sl. eine (gemauerte) Sitzbank am Ofen.

Připečetjm, *fut.* il, iti, ansiegeln, jungere cera signatoria.
Připeka, (ču, *sl.* čem), kl, pecy, anbrennen, adurere.
II. *rec.* p-cy se, durch Brennen ankleben, pinsendo adhaerere.
Přjpěnj ? *n. Dur.* s. přjzpěw.
Přjperný 3. etwas scharf, s. perný; -nost, *i. f.* hořkost a přjpernost bukwice čerwené, *Vel.*
Připjgenj, *verb.* v. folg.; př. na zdrawj, pocta, Ehrentrunk, *m. D.* s. pocta.
Připigi, *fut.* pil, piti, zutrinken, einem zutrinken, vortrinken, propinare, praebibere alicui z. B. Wein, einen Becher, Gesundheit, vinum, poculum, salutem: připjgegj sobě weliké nádoby, *K.* připil mi ten kosljk a barowal, *Cyr.* připil mi ten kosljk, trop. *Com.* kdyby mu co připiti wěděli, čjmby ho ku pádu přiwedli, gistěby rč. *Vel.*
Připjgjm, el, eti, verb.
Přjpjljm, *fut.* il, iti, sich befleißigen, studere, operam dare: připjliti k maudrosti, *B.* 2) s. přispjssjm, 3) *sl.* noch mehr dazu sagen.
Přjpinák. *a, m.* Holzbock, *m.* ricinus, *D.*
Připjnám, *al, ati,* s. připnu.
Přjpinek, nku, *m. sl.* Zuspann, das zugespannte Zugvieh, (z. B. auf einem schlechten Weg.)
Přjpis, u *m.* Zuschrift, *f* a) Aufschrift, inscriptio: pod přjpisem na Pána N. *Kram.* bessPána rč. b) Dedikation, *f.* dedicatio; 2) Abschrift, Kopie, *f.* exemplum, exemplar.
Připjssi, *fut.* připsal, připsati, připsán, *imper.* připiš, beyschreiben, adscribere; 2) zuschreiben, a) schriftlich anweisen, od. zueignen, z. B. ein Haus, adsignare, b) beylegen, beymessen, z. B. sich od. jemand Ruhm, Verdienst, Schuld, rc. adscribere, adsignare, inscribere, tribuere: ist es so viel als schieben, z. B. d. Schuld, so steht auch conferre, conjicere, z. B. culpam in aliquem. Auch sich etwas zuschreiben, anmassen: připsat sobě, vgjmati se, vindicare, assumere; c) dedizieren, dedicare, consecrare, inscribere.
Připisugi, owal, owati, verb.
Připlácým, el, eti, zugeben, beym Auszahlen, addere, adjicere.
II. *neutr.* aufschlagen, vermehrt werden, vom Preise, z. B. zbožj, obilj rc. připlácý, d. Waare, das Getreide rc. schlägt, auf, pretium mercis, frumenti crescit, augetur, ingravescit.
Připláštkugi, owal, owati, ein Mäntelchen geben, (bemänteln,) colorare rem, praetextum formare.
Přjplatek tku, *m.* Zugabe, beym Auszahlen, additamentum solutionis; 2) eiserne Sohle am Pfluge, fulmenta ferrea, *R.*
Připlatjm, *fut.* il, iti, en, s. připlácým; b) mit dem Genit. bezahlen: poenas dare: krwj swau toho připlatiti musyl.
Připlawenj, *n. verb.* v. folg. připlawenj ssjfu, Einlauf, *m.* Einlaufen des Schiffes, *D.*
Připlawjm, *fut.* il, iti, anstößen, heranstößen, z. B. Holz rc. advehere, subvehere.
II. *rec.* p-ti se, anschiffen, z. B. an eine Insel rc. adnavigare, navem adpellere.

Připlichtjm se, *fut.* il, iti, sich zudrängen, beymengen, beygesellen, immiscere se, adjungere se, venire non rogatus.
Přjplichtný 3. der sich gern zudringt, anhängt, adhaerescens.
Přjplod, u, *m.* folg.
Přjplodek dku, *m.* Nachzucht, *f.* propages, progenies, soboles, incrementum: přjplodek telat.
Připlowu, *fut.* plaul, plauti, anschwimmen, adnare, adnatare.
Připlynu, *fut. ex.* ul, auti, vorh.
Připnu, *fut.* křip'al, připnauti, anheften, z. B. mit Stecknadel, adfigere, suffigere; 2) anschnallen, fibula vincire (alligare) ad aliquid.
II. *rec.* p-ti se, sich anhängen, adplicari: gesstěrka k ruce sw. Pawla se přip'ala.
Připochlebjm, *fut. ex.* il, iti, (ein wenig) schmeicheln, adulari, adulatione se insinuare: chtěgice Herodesowi připochlebiti.
Připochlebjm se, *fut. ex.* il, iti, někomu, *K.* sich einschmeicheln, blanditiis, (auch ohne blanditiis) arrepere, od. irrepere, se insinuare: k někomu se připochlebiti, *Vel.*
Připodobjm, *fut.* iti, s. podobjm.
Připodobnjm, *fut. ex.* il, iti, ěn, vorh. 2) vergleichen, in Vergleichung setzen, z. B. ctnost k neprawostem, Tugend mit dem Laster *rc.* comparare, conferre, componere, z. B. rem cum re.
II. *rec.* p-ti se, sich gleich stellen, imitari, adsimilare se.
Připodobňugi, owal, owati, s. připodobjm, u. vorh.
Přjpogek, gku, *m.* Anfuge, adjunctum, *D.*

†**Připogenec**, nce, *m.* Adjunkt, *m.* adjunctus, *P.*
Připogený, ého, *m.* vorh. *D.*
- nstwj, *n.* Adjunktur, *f. D.*
Připogjm, *fut. ex.* il, iti, en, anfügen, hinzufügen, hinzuthun, mit etwas verbinden, adjungere.
II. *rec.* p-ti se, sich gesellen, adjungere se, *Com.*
Připogugi, owal, owati, vorh.
Připomáhám, al, ati, s. přinapomáhám: přednsewzetj někjmu připomáhati.
Připomenu, *fut.* ul, auti, folg.
Připomjnám, al, ati, *cum dat. pers. & cum vel sine acc. rei*, erinnern, monere, admonere, commonefacere aliquem de re, od. rei; in Erinnerung bringen, in memoriam reducere, revocare, memoriam rei instaurare; 2) erwähnen, Erwähnung machen, memorare, commemorare, tangere rem, mentionem facere (injicere) rei: po smrti wssickni ho dobrým připomjnagj, *Vel.* dobrým, zlým *rc.* připomjnati, entgelten: tomu wsseligakau milostj králowskau na budaucý časy připomjnati budem, *Vel.* - ánj, *n. verb.*
Přjponka, y, *f.* Heft, *n.* ansa.
Připonuknu, *fut. ex.* kl, knauti, mit dazu bewegen; to mne k tomu připonuklo, *Com.*
Přjpowěd, i, *f.* Versprechen, *n.* a) wenn man etwas verspricht, promissio, pollicitatio; b) was man verspricht, Zusagung, *f.* promissum, fides, stipulatio, *Syl.* p. držeti (zdržeti, splniti, wywabiti), promissum facere, promissum servare, fidem exsolvere; 2) Eheberedung, *f.* Eheverlobniß, *n.* spon-

salia, (orum); 3) od. stawenk, stawowánj, Kummer, m. Arrest, aufs Vermögen, condictio bonorum, Pr. v. na statky lid. ské, (obstawenj statku, Pr.); 4) Freysprechung, s. připowjm.

Přjpowědné, ého, n. sl. k. v. v mlatců w Trenčjně, Einstandsmahl, n.

Přjpowědnj 1. z. B. přjpowědnj žaloba, Kummerklage, f. actio de retentione rei.

Přjpowědnjk, a, m. Versprecher, promissor; 2) Kummerer, condictor bonorum; -nice, f. -inn, f. promittens; 2) - inn, f. - trix b).

Připowjdám, al, ati, s. připowjm.

Přjpowjdka, y, f. s. přjslowj. Com.

Připowjm, fut. ex. připowěděl, připowědjti, part. pass. připowědjn, imper. připowěz, versprechen, zusagen, verheißen, z. B. Bücher, Tochter, 2c. promittere, polliceri, pollicitari, despondere: želedjn mu službu připowěděl, Pr.; folgt im böhmischen u. im deutschen der Infinitiv od. daß darauf; so steht lieber promittere, polliceri, pollicitari od. ostendere. Ist es ehelich, od. statt verloben, so steht gern despondere, spondere; 2) sl. & mor. cum acc. pers. za mistra, za towaryſſe, freysprechen, in d. Zunft aufnehmen lassen, magistrum creare, tirocinio exsolvere D.

II. rec. p-ti se, sich versprechen, sich verloben, se despondere; 2) Kummer suchen, condicere bona: k statku něčjmu se přip., Pr. 3) něčemu, beytreten, accedere: připowěděl se té smlauwě, K.

Připozdjwá se, impers. alo, ati, es wird spät, Abend, vesperascit, Com.

Připřáhám, al, ati, folg.

Připřáhnu, fut. ex. hl, hnauti, anspannen, z. B. Pferde 2c. jungere equos; k wozu, an den Wagen, currui; 2) zuspannen, z. B. Pferde, adjungere; 3) sl. někoho do roboty 2c. antreiben, adigere.

Připřáteljm se, fut. il, iti, s. přikmotřjm se, 1) D.

Přjprawa, y, f. Zubereitung, f. paratio, paratus, praeparatio; 2) Vorbereitung, f. praeparatio; wogenské p-wy, Kriegsrüstung, apparatus belli; 3) Vorrichtung, f. Rüstwerk, Zeug n. Mechanismus, materia, mechanismus, instructus; gezdecká přjprawa, Reitzeug, instructus equestris.

Připrawený 3. part. v. folg.

Připrawjm, fut. ex. il, iti, en, zubereiten, zurechtmachen, z. B. Leder, Speise 2c. parare, apparare, praeparare, instruere; 2) vorbereiten, zurüsten, praeparare; 3) bringen, a) bewegen zu etwas, adducere auch movere; b) etwas wohin bringen, adducere, od. perducere; připrawila ho do wězenj, - hineingebracht, geholfen; před práwo, před saud - někoho p., in judicium sistere; c) od sebe připrawiti, auseinander bringen, trennen, dirimere, sejungere; d) o něco p., um etwas bringen, privare, spoliare aliquem re; o hrdlo, auch o bezhrolj geg připrawil, K.

II. rec. p-ti se, sich zubereiten, se parare &c. k něčemu, zu etwas, ad rem; 2) sich vorbereiten, se praeparare; 3) sich anziehen, aufputzen, B. auch rü-

sten, se induere, (arma) induere: do smutku se př., Cyr. - w swátečnj rauchο, K. do zbroge se př.; 4) o něco se př., sich um etwas bringen, privare, spoliare se re.

Připrawitel hedbáwj, e, m. Seidenbereiter, praeparator serici, R.

Připrawowánj, n. verb v. folg. připrawowánj den před welikonocý? Vel.

Připrawugi. owal, owati, verb.

Přjpřež, i, f. Vorspann, m. Pferde zum Wagen, equi vehiculares (od. praejunctorii).

Přjpřežnohlasná, (slabika), wo 2 Jerry sind, Dur. I. 111.

Připsánj, n. Zuschreibung, z. B. eines Hauses, adsignatio; statt Beylegung, Beymessung, f. adscriptio.

Připsati, s. připjssi.

Připusstkář, a, m. s. hynsst, K.

Připustjm, fut. ex. il, iti, stěn, zulassen, sich nahen lassen, den Zugang verstatten, admittere; b) gestatten, gelten lassen, concedere: to připausstjm, das lasse ich gelten, Neg. c) in der Landwirthschaft, beylassen, sich begatten lassen, admittere: býk připausstjn býwá, B d) sl. připustiti (sy) k srdcy, beherzigen, auch zu Herzen nehmen, sich kränken; e) sl. - beym Messen (der Längen), zugeben.

Přjpustné, ého, n. Hengstgeld, n. D.

Přirábám, ati, sl. s. při - robjm.

†Přjramek, mku, m. s. náramek; 2) ausgenehtes Achselbesetzchen am Hemd.

Přjražek, žku, m. Aufschlag, m. auctus, D.

Přirážjm, el, eti, s. folg. b) aufschlagen, augere: přirážeti summy na žiwnosti; na obilj přirážj, das Getreide schlägt auf, D. 2) sich hinschlagen, wenden, nahen, accedere: řeka k městu přirážj; - ženj, n. verb.

Přirazým, fut. yl, yti, zuschlagen, schlagend zumachen, z. B. d. Thüre, cum impetu claudere; 2) mit Gewalt hinschlagen, antreiben, incutere, adpellere: wjtr náwi k skále přirazyl; gednau na záhon přirazyti, mit der Egge einmal überfahren.

II. rec. přirazyti se, hinzuschlagen, dazukommen, accedere.

Přirčenj, n. Zusagen, Versprechen, n. fides, promissum, promissio; 2) Zuerkennung, a) z. B. einer Erbschaft, adjudicatio, addictio; b) z. B. einer Strafe, irrogatio, adjudicatio.

Přiřezám, přiřezi, al, ati, verschneiden, z. B. den Nabel, rescindere, resecare, B. 2) zuschneiden, formare; - dno, den Boden zuschneiden, formare fundum dolii; - zdwám, al, ati, fr.

Přiřikám, al, ati, folg.

Přiřknu, fut. ex. přiřkl, přjřcy, u. přiřknauti, zusagen, versprechen, verheissen, promittere, polliceri; - za něco, s. slibugi, Pr. 2) zusprechen, zuerkennen, adjudicare, addicere.

Přjroči, n. (placenj dluhu), přjměřj, lhůta, Syl. pokliďný list, D. eiserner Brief, zum Besten des Schuldners, literae moratoriae; 2) od. přjrok, D. Frist, Fristung, f. Verlängerung des Termins, induciae, prorogatio, dilatio: neprodléweg, z wrátiti se, nebo ta wěc dlauhého přjroči netrpj, K.

přiroda, y, f. ol. Natur, f. natura, (in alten Vokabularen). Einige der Neuern wollen es statt přirozenj einführen.
přirodjm, fut. s. rodjm, generando adaugere.
přirostám, ati, s. přirostu.
přirostek, stku, m. Anwachs, m. incrementum, accretio.
přirostlý 3. angewachsen, accretus.
přirostu, fut. přirostl, přirůsti, anwachsen, a) k něčemu, an etwas, increscere alicui rei; b) heranwachsen, in d. Höhe wachsen od. zunehmen, crescere, accrescere, augeri; so auch vom Wasser, wo man auch tumescere, intumescere sagt.
přirownám, fut. al, ati, vergleichen, in Vergleichung setzen, něco k něčemu, etwas mit etwas, comparare, conferre, componere, rem cum re; b) gleichstellen, s. rownám.
přirownáwám, al, ati, vorh.
přirozenj, n. Natur, f. natura; běh p-nj, der Gang der Natur, ratio naturae; 2) Gemächt, n. s. maudi, D.
přirozený 3. natürlich, angeboren, naturalis, innatus; p-ný gazyk, Muttersprache, B. b) s. rozený: přirozený kryg, B.-ně, adv. - liter; -nost, i, f. Natürlichkeit, f. naturalitas; 2) nach den Neuern, Natur, f. natura, s. přirozenj.
přiručka, y, f. s. rukowět; b) Handbuch, n. enchiridion.
přiručnjk, a, m. Adjutant?
přiručnj, jho, od. přiručnjk, a, m. Adjutant?
přisada, y, f. (v. přisadjm), Zusatz, m. additamentum, z. B. des Kupfers zum Silber, temperatura: groš Pražský s třemi obručemi bezewssj přisady (od Wácl. II.) Vel. 2) v. přesadjm, Pflanze, f. Setzling, m., (sl.) planta.
přisadjm, fut. ex. il, iti, zen, zusetzen, hinzufügen, addere, adjicere; - djtě k prsům, Kind anlegen, D. přisadil k mincy třetj djl mědi, Vel.
přisaha, y, f. Eid, m. Schwur, m. jusjurandum; wogenská př., Soldateneid, sacramentum; přisahu skládati (složiti, činiti, včiniti), einen Eid ablegen, jusjurandum dare alicui, přisahu držeti (zdržeti), den Eid halten, jusjurandum servare, conservare; přisahu zrussiti, den Eid brechen, jusjurandum violare; přisahu russicý, eidbrüchig, violator jurisjurandi; zrussenj přisahy, Eidbruch, m. violatio jurisjurandi.
přisahač, e, m. der gern schwört.
přisahám, al, ati, schwören, jurare; někomu, od. zu jemand, jusjurandum dare alicui, jurare alicui: Gá N. na tom přisahám pánu B. že sem ꝛc. Pr. přisahám skrze nebeské slunce, Cyr. skrze Boha, K. bey Gott; přisahám Bohu, ich schwöre bey Gott, -per Deum; přisahu, kterau přisáhl mu, B. křiwě přisahati, falsch schwören, perjurare, pejerare; wysoce se přisahati, hoch u. theuer schwören, dejerare, sancte jurare, Syl.
II. rec. přisahati se, schwören, jurare, s. vorh.
přisáhnu, fut. hl, hnauti, vorh.
přisámbohu, přisámbůh, od. přisaubohu, gemein für přisahám Bohu, bey Gott!

Přismjwám se, al, ati, (sl.) entgegen lachen, arridere.
Přismjwánj, n. Anlachen, n. adrisio, D.
Přismrkal, e, m. Karessirer, m. fregownj přismrkali, Syr.
Přismudjm, fut. il, iti, z. B. kaffi, anbrennen, adurere, D.
Přismudlina, y, f. sl. das Angebrannte, adustum.
Přismudnu, fut. dl, nauti, anbrennen, (neutr.), aduri: mléko přismudlo; -nutj, n. verb.
Přisnigem, (p-gi) se, il, iti, sl. im Traume erscheinen, geträumt werden: přisnil se gj fregik; toby se mi nebylo přisnilo.
Přisnjm sobě, fut. sich träumen lassen, somniare de re.
Přjsný 3. strenge, a) in Ansehung der Worte, Handlungen, z. B. Richter, Vater, Gesinnung, Urtheil, severus, auch austerus, asper, durus, přjſ. muž, trest; b) hart, rauh, z. B. Winter, Leben, Kälte rc. durus, asper; -ně, adv. streng, a) gegen andere, od. sich, severe, austere, aspere; b) rauh, hart, z. B. Leben rc. austere, aspere; -nost, i, f. Strenge, a) z. B. des Menschen, Richters, Urtheils, severitas: přjsnost práwa v. hasla, Vel. b) Rauhigkeit, Härte, f. asperitas, austeritas, duritia, durities.
Přisoljm, fut. il, iti, noch einmal salzen, denuo salire; 2) sl. -někomu, scharf zusetzen, aspere adgredi.
Přisokugi, owal, owati, verb.
Přispárjm, il, iti, iterat., sl. přispárám ati, s. přispořjm.
Přispěgi, fut. ex. spěl, spěti, imper. spěg, erscheinen, helfen wollen, succurrere, auxilio, od. subsidio venire, B. přisp. na pomoc; hned gim přispjwá Bůh, K. Bůh pokutami na pomstu přispěl.
Přispjssim, auch přispissim sy, fut. ex. eilen, festinare, properare.
Přispjwám, al, ati, s. přispěgi.
Přjspora? y, f. folg.
Přispořenj, n. Zuwachs, m. Vermehrung, f. augmentum, auctio, accessio: darů přispořenj někomu žádati.
Přispořjm, fut il, iti, s. spořjm; 2) vermehren, zugeben, augere, B.
Přispořugi, owati, verb. K.
Přjsprostý 3. sl. zu einfältig, idioticus, simplex.
Přissancugi, fut. owal, owati, zu. od. anschanzen.
II. rec. p-ti se: k městu se přissancowali (chtjce ho dobýwati), Cyr.
Přjssera, y, f. (v. ssero), Gespenst, n. Poltergeist, m. spectrum, n.
Přjsserný 3. einem Gespenst ähnlich, mißgestaltet, deformis: nepatrný, přjsserný a otrhaný muž; přjsserný krog.
Přjssewek, angenähter Fleck?
Přissidjm sobě, fut. durch Betrug sich noch hinzuschaffen.
Přissigi, fut. přissil, přissiti, annähen, adsuere; - jwám, al, ati, dasselbe.
Přissikugi, owal, owati, anmessen, anpassend machen, accommodare, aptare; 2) sl. herbeyführen, herbeyschaffen, bringen, adducere, advehere, adferre: přissikugte mi toho člowěka; vgl. wssikugi, Cyr.
Přissjwám, al, ati, s. přissigi.
Přisstlebugi se, owal, owati, mitlächeln: trosstu se přisstlebowati, Com.

Přiſſkwara, y, *f.* das Angebrannte beym Kochen, adustum; 2) Blaſe *f.* auf der Haut, pustula.
Přiſſkwáram, al, ati, folg.
Přiſſkwařjm, *fut.* il, iti, - ſe; ſ. ſſkwařjm.
Přiſſkwrknu, *fut. ex.* kl, knauti, anbrennen (anſengen, verſenkt werden), aduri, *Dan.* 3, 27.
Přiſſkwrlý 3. angebrannt, adustus: p-á ſrſt.
Přiſſlý 3. was angekommen iſt.
Přiſſpendljm, *fut.* il, iti, heften mit der Stecknadel, affigo, *Syl. D.*
Přiſſpendlugi, owati, vorh.
Přiſſtelky, *pl.* Nothhelfer beym Seifenſieder, vasa suppletiva *R.*
Přjſſtj, *n.* Ankunft, *f.* das Ankommen an einem Orte, adventus.
Přjſſtj 1. künftig, nächſtkünftig, futurus, proximus; přjſſtj neděli, künftigen Sonntag, proximo die solis; přjſſtj čas, Folgezeit, *f.* tempus subsequum.
Přjſſtipek, pku, *m.* Schubfleck, *m.*
Přjſſtipkář, e, *m.* Schubflicker.
Přiſſtipkugi, owati, flicken.
Přiſſtjwač, e, *m.* Fuchsſchwänzer, *m.* sycophanta, *Com.* ſ. auch poſſtiwač, Anhetzer; - čka, y, *f.* - inn, *f.*
Přiſſtiwáček, čka, *m.* vorh.
Přiſſtjwám ſe, al, ati, někomu, na někoho, hetzen, concitare: přiſſtjwati ſe na nemocné.
Přiſſtknu, *fut. ex.* knul, knauti, adlatrare? gazykem ſměle přiſſtknauti, coby (quasi) přihodil.
Přiſt, přjſti, ſ. předu.
Přiſtanu, přiſtal, přiſtati, ſich zu etwas hinſtellen, assistere; 2) (nul, nauti), anlanden, einlaufen, portum tenere; 3) *sl.* přiſtati k dceři nečj, zur Tochter ins Haus einheurathen, jure matrimonii in familiam pervenire, ſ. přiženjm ſe; mezy wogáky přiſtati, *sl.* Soldat werden; 4) *sl.* p-ti k něčemu, einwilligen, zufrieden ſeyn, consentire, adquiescere; *impers.* přiſtane, *cum dat. pers.* *sl.* es geziemet, ſchickt ſich, ſteht wohl an, addecet, convenit: pěkně mu přiſtane ten kabát, - ſteht ihm gut, paßt ihm gut an; wſſecko mu přiſtane, es ſteht ihm alles an; to ti nepřiſtane.
Přjſtarý 3. ſ. obſtarný.
Přiſtaš, e, *m.* *sl.* der zur Tochter ins Haus eingeheurathet hat.
Přiſtaupám, ati, ſ. přjſtupugi.
Přiſtaupjm, *fut. ex.* herzu u. hinzutreten, adsistere, accedere; 2) auf etwas treten, conculcare: přiſtaupil ſy mi plášť; 3) zutreten, beytreten, dazu kommen, od. ſich ſchlagen: k náboženſtwj číſtému přiſtaupil; 4) antreten, adgredi: k auřadu ſwému a kněžſtwj ſlužebnému přiſtaupil; 5) k někomu, ſ. oben 1); b) jemanden angreifen, adoriri: mocý, práwem přiſtaupiti k někomu, lege, jure agere: k ſtatku nečjmu pořádem práwa o ſprawedlnoſt ſwau přiſt. *Pr.* 6) *sl.* kommunizieren; - enj, *n. verb.*
Přjſtaw, u, *m.* Hafen, *m.* wo d. Schiffe einlaufen, portus; př. mořſký, Meerhafen, *m.* portus maritimus.
Přiſtawadlo, a, *n.* vorh. *Vel.*
Přiſtáwám, al, ati, ſ. přiſtanu.
Přjſtawek, wku, *m.* Angebäude, *n.* adstructum, *D.* 2) d. Abſeite bey den Gärbern.
Přiſtawenj, *n. verb.* v. folg. 2) Angebäude, *n.* worinn d. Schießer

gehen, (Weiſsgärb.), adstructa moles.

Přiſtawim, *fut.* ěl, ěti, hinzubauen, adstruere: pilířek chrámu přistawjm.

Přistawjm, *fut.* il, iti, ſtellen an etwas, adstituere, statuere, constituere, apponere; 2) anlegen, etwas an etwas legen, z. B. eine Leiter, apponere, admovere: zpříkra proti někomu přistawowati, hart zuſetzen, *K.* 3) *sl.* k dceři p-ti, d. Tochter durch přjstawky, (folg.) verheurathen; 4) ſ. stawjm, still ſtehen heiſſen.

Přjstawky, ů, *pl. m. sl.* ſolche Heurath, wo der Mann zu dem Weibe ins Haus wohnen kommt; ſ. auch přistak.

Přjstawný 3. gedungen, mercede conductus, z. B. přjstawný ſlužebnjk; přjstawná čeled, *Vel.*

Přistawugi, owati, ſ. přistawjm.

Přistehnu, *fut.* hl, hnauti, anheften durch Nähen, adsuere; - nutj, *n. verb.*

Přistěhowanec, nce, *m. sl.* Ankömmling, Anſiedler, Koloniſt, advena, colonus.

Přistehugi, owal, owati, ſ. přistehnu.

Přistěhugi, owal, owati, 1) einziehen, hineinziehen, z. B. ins Haus, immigrare: 2) einem einziehen helfen, adjuvare aliquem in immigrando.

II. *rec.* p-howati ſe, verb.

Přistěradlo, a, *n.* Hüllltuch, *n.* Hülle, *f.* Kopftuch, tegumen, *n.*

Přjstěrek, rku, verb.

Přistjhnu, *fut. ex.* hl, hnauti, ertappen, deprehendere.

Přistirám, al, ati, ſ. přistru; -ánj, *n. verb.*; b) Hülle *f.* velum, *Ex.* 26, 7.

Přjstodolek, lku, *m.* Banſe, Banze, *f.* pantex? üblicher *pl.* - lky, Banſen, latera horrei; do přjstodolků skládati, einbanſen.

Přjstogenstwj, *n.* Beyſtand, *m.* Beyhilfe, *f.* assistentia, *Syl.* z přjstogenſtwj toho kněze milost wyplýwala, *K.*

Přjstogjm, il, iti, an jemand, an etwas ſtehen, adstare; přjstogicý auředník, *Vel.* Kr. twáři B. wždycky přjstogicý, *K.* b) beyſtehen, assistere, *B.* wdowám proti mocným přjstogj, *Vel.*

Přjstrach, u, *m.* Furcht, *f.* Grauen, *n.* terror, *Ps.* 34, 5. 91, 5. w welikém přjstrachu bybleti; před přjstrachem bezpečnosti opatřiti někoho; b) Furcht vor den Geſpenſtern, u. zuweilen das Geſpenſt ſelbſt.

Přistrágám, *praes.* ati, *sl.* ſ. přistrogjm.

Přistanec, nce, weřege, Wandſäule, Thürpfoſte?

Přistrčjm, *fut. ex.* il, iti, herzu od. hinzuſchieben, admovere: Klinek ſwůg k něčemu přistrčiti, *prov.* ſein Schärflein wozu beytragen.

Přistřeljm, *fut. ex.* il, iti, ſ. přiběhnu: přistřelil, gako ſſjp, *D.*

Přistřenj, *n.* Bedeckung, Verhüllung, *f.* velatio.

Přjstřeſſek, ſſku, *m.* Vordach, *n.* protectum.

Přjstřeſſj, *n.* verb. b) Obdach, *n.* tectum: ku pohodlj přjstřeſſj nemohl vžiti.

Přistřjhám, al, ati, zuſchneiden, z. B. das Kleid, insecare et formare.

Přjstrkawý 3. (k očím), ſ. krátkoký, *Syl.* überſichtig, kurzſichtig.

Přistrkugi, owal, owati, ſ. přistrčjm; Kleničky (poháre) při-

strkowati, mit den Weingläsern anstoßen, - collidere; *D.*
Přistrog, e, *m.* Zubehör, apparatus, Präparat, *n.* Vorrichtung, praeparatum, instrumentum; p. na stole k gjdlu, Kouvert, *n.* *D.*
Přistrogný 3. hübsch zusammengeräumt, elegant?
Přistrogjm, *fut.* il, iti, en, zurüsten, parare, apparare; 2) zubereiten, zurecht machen, z. B. Speise ꝛc. parare, apparare, praeparare, instruere, koně přistr., einschirren, *D.* aby mi přistrogili zemi a wodu, *B.* 3) ankleiden, induere vestes; někoho, jemand, alicui, vestire aliquem; - enj, *n.* *verb.*
II. *rec.* přistrogiti se, sich zubereiten, se parare &c. 2) sich ankleiden, induere sibi vestes, induere se.
Přistru, (ku), *fut. ex.* střel, střjti, *part. pass.* přistřjn, überdecken, bedecken, verhüllen, tegere, contegere, velare; s. auch střebře.
Přistup, u, *m.* Zutritt, Antritt, Beytritt, *m.* aditus, accessus; přistup řeči, Eingang der Rede, exordium; 2) Audienz, *f.* *D.*
Přjstupné, ého, *n.* Antrittsgeld, *n.* pecunia pro accessu, *D.*
Přjstupnjk, a, *m.* Akcessist?
Přjstupný 3. Zutritts-, Antritts-, aditialis; přjstupná, počáteční řeč, Antrittsrede, *f.* oratio aditialis; 2) zugänglich, accessibilis; 3) nahbar, herablassend, höflich, civilis, humanus: přjstupný, snadný gest křesťan, *Com.*; - nost, i, *f.* Herablassung, Höflichkeit, civilitas: dobrotiwost a přjstupnost, *Cyr.*
Přistupowánj, *n.* Hinzunahen, *n.* z. B. zum h. Abendmahl, accessus, s. auch přjstup.
Přistupugi, owati, s. přistaupjm.
Přistwořjm, *fut.* il, iti, anerschaffen, ingignere, *Com. Cyr.* wěrným gest přistwořena maudrost, *B.* přistwořená té wěcy moc, *K.*
Přjsudek, dku, *m.* Zuerkennung, a) z. B. einer Erbschaft, adjudicatio, addictio; b) z. B. einer Strafe, irrogatio, adjudicatio; c) Beyurtheil, *n.* *D.*
Přisukugi, owati, s. přisaukám.
Přisussjm, *fut.* iti, *sl.* versiegen, d. Milch verlieren, vom Weibe, auch v. der Kuh ꝛc. kráwa gjž přisussila.
Přisuzugi, owati, s. přisaudjm.
Přiswágám sy, ati, *sl.* s. přiswogjm
Přiswědčenj, *n.* Beyfall, *m.* adsensus: přiswědčenj Božj.
Přiswědčugi, owal, owati, beypflichten, billigen, Beyfall geben, adsentire, adsentiri, comprobare, od. probare, *K.*
Přiswogjm sy, *fut.* iti, *sl.* s. osobjm sy.
Přisychám, al, ati, s. přischnu.
Přisyljm, *fut.* iti, *sl.* s. nutjm.
II. *rec.* přisyliti se, sich Gewalt anthun.
Přisypám, *fut. ex.* al, ati, zuschütten, hinzuschütten (trockne Sachen), affundere.
Přitahawý 3. anziehend? - wost, i, *f.* Anziehungskraft? vis attractiva.
Přitáhnu, *fut. ex.* hl, hnauti, přitažen, anziehen, an sich ziehen, attrahere, ad se trahere; 2) herzuziehen, trahere; - loď háky, entern, ferreis manibus navem devincire; 3) zuziehen, zusammenziehen, contrahere; 4) anrücken, (*neutr.*) ein-

- marschiren, *D.* sich nähern, appropinguare, accedere.
Přitahugi, owati, verb.
Přitávjm, ěti, bess. přitopugi.
Přitauljm, *fut.* iti, anschmiegen, adplicare: djtě k prsům; př. ruku, *mor.* d. Hand küssen, s. obtauljm.
II. *rec.* p-iti se, sich anschmiegen: p-wati se co psýček, *Cyr.*
Přitaužjm, *fut. ex.* il, iti, *cum gen.* straffer, fester anziehen, zuziehen, antreiben, anstrengen, adstringere; b) strenger, härter machen, durius reddere: přituž put geho, *B.*
Přitekám, *al, ati,* folg.
Přiteku, (ču), přitečeš, *fut.* přitekl, přitecy (přitect), zufließen, adfluere; b) herzulaufen, rennen, adcurrere.
Přjtel, *m. pl.* přátelé, *gen.* přátel u. přátelů, *dat.* přátelům rc. Freund, *m.* a) Verwandter, propinguus, cognatus, necessarius; durch Blut verwandt, consanguineus; b) der uns liebt, dobrý přjtel, guter Freund, amicus; prawý př., wahrer Freund, verus amicus &c. srdečný, neylepssj přjtel, Busenfreund, intimus amicus; wětssj, größerer, amicior; neywětssj, größter, amicus summus, od. amicissimus; sstaupený přjtel, tegný př., vertrauter Freund, familiaris, *Syl.* neytegněgssj př., intimus amicus, *Id* práwnj př., Beystand vor Gericht; c) přjteli! Freund! als eine Anrede an Unbekannte, amice! S. auch krewnj.
Přjteljček, čka, *m. dim.* Freund, amicus.
Přjtelkyně, *f.* (*obs.* přjtelnice), Freundinn, *f.* amica.
Přitenčjm, *fut.* il, iti, *sl.* dünner, feiner machen, (subtilare).
Přjtěžka, y, *f.* Kuhstrick, *D.*
Přjti, přjt, s. přegi.
Přjt se, s. pru se.
Přitjnám, *al, ati,* zuhauen; přitjnati hřeben, den Kamm zuhauen, secando formare pectinem.
Přitjracý 1. *part.* v. folg. př-cý kartáč, Strichbürste, scopae, setacea, *R.*
Přitjrám, s. přitru; - kůži solj, - Salz geben, linire sale.
Přitisknu, *fut. ex.* kl, knauti, přitisstěn, andrücken, etwas an etwas, imprimere, urgere ad aliquid, od. ad se; auch statt fest umarmen, arcte complecti; 2) andrücken (Buchdrucker. addere, conjungere &c. 3) ausdrücken, aufdrucken, z. B. das Siegel rc. imprimere; 4) zudrücken, zusammendrücken, comprimere.
II. *rec.* p-ti se, 4 Mogž. 22, 25.
Přjtisstěk, sstku, *m.* Andruck, *m.* *D.* adpressum.
Přitjžjm *fut. ex.* il, iti, *cum gen.* d. Last vergrößern, schwerer machen, adgravare; 2) erschweren, z. B. d. Arbeit rc. ärger machen, reddere difficiliorem (graviorem, molestiorem), auch praegravare: přitjžili obsauzenj swého.
II. *rec.* p-žiti se, sich verschlimmern, z. B. Krankheit, fieri peiorem: přitjžilo se mu, der Kranke wurde schlimmer.
Přitkám, *fut.* al, ati, anweben, anschroten (Tuchm.), attexere, texendo adjungere.
Přjtlaček, čku, s. přjtisstěk.

přiklačim, *fut.ex.* iti, s. přitisknu.
přiklaukám, al, ati, folg.
přikuku, (ču,, přitlučeš, *fut.ex.* přitlaukl, přitlaucy, přitluken, *imper.* přitluč, anschlagen, etwas durch Schlagen befestigen, affigere.
přitmi, *n.* s. saumrak, *D.*
přitnu *fut.* tal, titi, s. proniknu: lehká zem nepřitne dosti k kořenům, *Puchm.*
přitočim, *fut. ex.* il, iti, dazu wikkeln, advolvere; 2) noch mehr auszapfen, z. B. Bier ꝛc. plus e dolio promere; 3) mehr aussieben, plus cribro excernere.

II. *rec* p-ti se, sich hinwälzen, advolvi; b) durch Krümmungen wohin gelangen, per flexus aliquo pervenire: opatrn sée přitočily, *Com.* c) zu Pferde reitend ankommen, adequitare, *Vel.*
přitok, Anfluß, s. obtok, *D.*
přitomný 3. (*abs.* přitomen), oft mit dem Dativ allein, auch mit při, gegenwärtig, was gegenwärtig, od. zugegen ist, anwesend, praesens; přitomným býti, gegenwärtig seyn, esse praesentem, adesse, esse praesto: smrti otce přitomna byla, *Vel.* přitomen byl té slawnosti, *Id.* - ně, *adv.* gleich in Gegenwart, itzt, für itzt, impraesentiarum: tu přitomně zřjdil ho za wládaře; b) selbst gegenwärtig, in eigener Person: swýma wšima přitomně slyšel; - nost, i, *f.* Gegenwart, *f.* Anwesen, Beyseyn, Anwesenheit, praesentia.
přitopjm, *fut.* il, iti, noch mehr einheizen, magis calefacere.
přitopugi, owal, owati, *verb.*
přitowarysjm se (k někomu), *fut.* il, iti, sich jemand zugesellen, adjungere se alicui.
přitřesim se, *fut.* il, iti, dazu gerathen, v. ungefähr kommen, forte advenire, forte divertere: to když dělali, přitřesil se k tomu; do toho domu se přitřesil.

II. *rec. cum vel sine dat. pers.* sich ereignen, contingere: přitřeslo se mu to mimo naděgi.
přitřesugi se, owati, *verb.*
přitrhnu, *fut. ex.* hl, hnauti, geschwind zuziehen, zusammenziehen, celeriter (cito) contrahere; b) durch Zuziehen fangen: čihat mage ptáky přitrhnauti, do gámy se schylu ge, *K.* c) herbeyziehen, anziehen, attrahere, adducere: žádný nepřigde ke mně, leč koho otec můg přitrhne, *K.* d) (*neutr.*) geschwind anrücken, anziehen, angezogen kommen, celeriter, (velociter, cito) accedere, *B.*
přitru, (ču), el, eti, durch das Reiben, Anstossen beschädigen, allidere, allidendo laedere, deterere: oslice Bálomowi nohu přitřela; nohu sy přitřel, zdwihage kámen, *K.*
přitrpký 3. etwas herb, subacerbus.
přitrž, e, *f.* Unterbrechung einer Sache, Einhalt, Unterlaß, *m.* interruptio; 2) Ende, *f.* finis; přitrž učiniti něčemu, abolere, Oz. 2, 11.; bez přitrže, ununterbrochen, continuus, continenter, perpetuo; - žka, y, *f.* dasselbe.
přituhnu, *fut. ex.* hl, hnauti, zäher werden, tenaciorem fieri; 2) ein wenig frieren, ohne

subst. od. impersonaliter, paululum gelascere.
Přitulenj, s. přitaulenj.
Přitulugi, s. přitauljm.
Přitužjm, s. přitaužjm.
Přitwárám, ati, sl. s. přiwjrám.
Přitwořjm, fut. iti, sl. s. přiwřu; 2) beff. přiſtwořjm.
Přjtwor, u, m. sl. (vulgo pitwor), Vorhaus, n. Vorsaal, Antritt, m. atrium.
Přitwrdjm, fut. il, iti, fester machen, firmare; b) zufechsnen, annieten, z. B. d. Hufeisen dem Pferde, adstringere; hřebjky přitwrzugi stany, K.
Přitwrzugi, owati, vorh.
Přitýkám, s. přitekám, zufließen, D
Přivčastnjm, fut. K, iti, theilhaft machen, Theil nehmen lassen, participem facere, B. býwagj k wěčné slawě přivčastněni, K.
II. rec. p-ti se, sich beygesellen, adjungere se: přivčastnil sem se k bezbožným, Com. přivčastnj se k tomu stawu, Id.
Přjvček, čku, m. Aufgedinge, n. Aufgedingegeld, n. aes pro receptione in disciplinam; 2) scherzweise, d. ersten Schläge des Lehrjungen.
Přivčjm, fut. iti, gewöhnen, adsvefacere; - se, sich.
Přivkradnu, fut. ex. dl, krasti, nebstbey etwas stehlen.
Přivſkaupjm, fut. ex. il, iti, etwas dazu (noch) ersparen, parcere: kdybych sobě byl přivſkaupil, a přichowáwal, Vel.
Přiwábjm, fut. ex. il, iti, en, herzu u. hinzulocken, allicere.
Přiwádjm, ěl, ěti, s. přiwedu.
Přjwal, u, m. Platzregen, Gußregen, m. imber; auch přjwal sněhu, B.
Přiwáljm, fut. fr. eti, folg.
Přiwaljm, fut. il, iti, anwälzen, advolvere; 2) herzu u. hinzu wälzen, advolvere, subvolvere; 3) über jemand, über etwas stürzen, obruere; dům se zřjtil, a přiwalil dwa lidi.
II. rec. přiwaliti se, herbeyströmen, herstürzen, invadere, irruere, turmatim ruere.
Přiwalugi, owati, s. přiwaljm.
Přjmám, al, ati, fr. v. přegi.
Přiwandrugi, owal, owati, einwandern, immigrare, D.
†Přiwánjm, ěti, iterat. v. přiwonjm: přiwánj y k waſſj včenosti.
Přjwara, y, f. Zuspeise? f. obsonium.
Přjwarek, rku, m. Zugebräu, n.
Přiwařjm, fut. ex. il, iti, dazukochen, z. B. mehr Fleisch, plus coquere; 2) dazu brauen (bräuen), plus coquere.
Přiwařugi, owati, vorh.
Přiwázaný 3. part. v. přiwáži.
Přjwažčiwý 3. prudký, heftig, frevelhaft, kühn, praeceps, protervus, temerarius; verwegen, temerarius, D. - wě, adv. temere: přjwažčiwě, wſſetečně činil, K. - woſt, i, f. Verwegenheit, Frechheit, f. temeritas, B.
Přjwažek, žku, m. Zuwage, f. adpensum.
Přiwáženj, n. Zufuhr, f. advectio; b) Einfuhr, f. invectio: přiwáženj počjtá se na 7 milionů; wywáženj ꝛc.
Přiwáži, fut. přiwázal, zati, zán, imper. přiwaž, s. přiwazugi.
Přiwážjm, praes. el, eti, s. přiwezu.
Přiwážjm, fut. iti, s. přiwažugi.
Přiwazugi, owal, owati, anbinden, durch Binden befestigen, alligare, deligare, devinci-

re &c. k wěčemu, an etwas, ad aliquid in re.

Přiwažugi, owal, owati, zuneigen, acclinare, inclinare: sub přiwážiti; 2) dazu wegen (wägen, durch d. Wage erforschen,) plus pendere.

Přiwedu, *fut.* přiwedl, přiwesti, přiweden, *imper.* přiweď, zuführen, zu Fuße, z. B. Käufer, adducere; 2) bringen, a) durch Führen, z. B. Menschen wenn sie gehen, adducere; b) bewegen zu etwas, adducere, auch movere: nemohu ho ku paměti přiwesti; k swé náklonnosti přiwesti někoho; c) stürzen, z. B in Noth rc. redigere, adigere; na neywětšj nauzy, *K.* na žebrotu, an den Bettelstab, ad egestatem; na nizynu, in Verlegenheit, ad incitas; na neywětšj nauzy *K.* trestem k ochromění, *Pr.* do nebezpečenstwj, do auzkosti, in Gefahr, Noth rc. adducere ad &c. w pochybnost a hádku něco; d) etwas wohin bringen, adducere od. perducere, z. B. ke koncy, k mjstu, k skutku, *K.* zu Ende, zu Stande bringen, efficere: to k mjstnému koncy přiwedeno bylo, *Vel.* k cýli swému, *K.* to Bůh k nápravě přiwede, *K.* k mjstu, s. mjsto; ku paměti, *B.*; k tomu přiwedli, že se gich poddanj strachugi, sie haben es dahin gebracht, *Vel.* giž k tomu přiwedl, k čemu směřowal, *Id* 3) anführen, vorbringen, hinsetzen, erwähnen, z. B. Worte eines Schriftstellers rc. afferre, ponere, memorare, auch uti, z. B. verbis; přjklad přiwesti, rc.

Přjwěrek, rku, *m.* Beyschluß, *m.* z. B. zu einem Brief, acclusum.

Přjwěsek, Anhang, *m.* Anhängsel, *n.* Beyfüge, *f.* appendix: *pl.* přjwěsky, insgemein, hengry, Nachhänger des Seilers, appendiculae variae, *R.*

Přiwěssugi, owal, owati, folg.

Přiwěsým *fut. ex.* yl, yti, anhängen od. anhenken, etwas an etwas, appendere: pečet přiwěsyti.

Přiwět, s. prywět.

Přjwětiwý 3. holdselig, freundlich, liebreich, comis, benignus, blandus; b) reizend, angenehm, dulcis, jucundus gratiosus, svavis, -wě *adv* holdselig, freundlich, comiter, benigne: blande; c) reizend, angenehm, svaviter, dulciter, jucunde, blande; -wost, *i, f.* Holdseligkeit, α) das liebreiche Wesen, comitas, benignitas, gratia; β) d. Annehmlichkeit, gratia, svavitas, dulcedo.

Přiwětssjm, *fut.* il, iti folg.

Přiwětssugi, owal, owati, mit dem Genit. vergrößern, steigern, augere: pomsty sobě přiwětssugete, *K.* hřjchu *B.* hněwu, trápenj, pobožným nátisků rc. přiwětssil twého panstwj, *Cyr.*

Přiwezmu, *fut.* wzal, wzýti, dazu nehmen, adjungere: přiwezmu (sy), *Com* k sobě přiwzýti wogáky, *Cyr.*

Přiwezu, *fut. ex.* zl, zti, zen, *imper.* přiwez, zuführen, zu Wagen od. Schiffe, subvehere, advehere.

Přiwigi, *fut.* přiwil, přiwjti, noch hinzuwinden, adnectere, adglomerare.

Přiwjgjm, el, eti, verb.

Y 2

prywilegium, gen. pl. prywilegij, Com. u. prywilegj, Vel. privilegium : prywilegium na to se mu dalo, Com.
Přiwjňám, sl. s. přiwiňugi.
Přiwinu, sl. přiwingem, fut. ex. ul, auti, hinzuwickeln, advolvere: k sobě někoho, an sich schließen, sibi (blande) admovere; b) aufnehmen, suscipere.
II. rec. p-ti se k někomu, k něčemu, sich zugesellen, zu jemand wenden, adjungere se alicui rei, confugere, conferre se ad aliquem: k otcy se přiwinula, a v něho bydlila: priwiň se k wozu tomu, B. 2) sich einschmiegen, se insinuare.
Přiwiňugi, owati, vorh.
Přiwjrám, ati, s. přiwru.
Přiwjtám, fut. al, ati, bewillkommen, a) zu jemand sagen: willkommen! sein Kompliment machen, salutare, od. dicere: salve! b) empfangen, excipere; zlé přiwjtati někoho, einen übel anlassen, male excipere, D.
Přiwjtaná, é, f. na přiwjtanau nám to poslal, - zur Bewillkommung, Har.
Přjwlač, Kesser, m. an einer langen Stange.
Přiwlastnjm, fut. ex. il, iti, zueignen, eigen machen od. geben, addicere.
II. rec. p-niti sobě, (sy), sich zueignen, sich anmassen, behaupten, vindicare, arrogare sibi.
Přiwlastňugi, owati, vorh.
Přiwnadjm, fut. ex. il, iti, durch Köder od. Lockspeise anlocken, anködern, ankörnern, inescare; - denj, n. Anköderung, Ankörnerung, f. inescatio.
Přiwodjm, praes. dur. u. fut. ex. il, iti. s. přiwedu.
Přiwolám, fut. ex. herzu, herbey u. hinzurufen, advocare; - láwám, al, ati, fr.
Přiwolenj, n. Einwilligung, Genehmigung, Genehmhaltung, f. Beyfall, m. Beystimmung, adsensio, adsensus, consensus.
Přiwoljm, fut. il, iti, einwilligen, genehmigen, beystimmen, beyfallen, adsentire, adsentiri alicui.
Přiwolugi, owati, vorh.
Přiwonjm, fut. ex. ěl, ěti, anriechen, k něčemu, etwas an etwas riechen, olfacere aliquid, odorari aliquid.
Přjwora, y, f. Verschluß, Schloßthüre, Schranke, u. drgl. clausura: ssranky, přjhrady, přjwory, Com. přes přjworu wrcy, prov. über die Schnur hauen, D. b) sl. Lypt. lange Stange im Zaun, zur Befestigung desselben.
Přjwoz, u, m. Überfahrt, f. a) Überfahren, n. trajectus, transmissio, transmissus; b) Ort wo man überfährt, trajectus.
Přjwozné, ého, n. Fahrgeld, n. portorium.
Přjwoznj 1. zur Überfahrt gehörig, přjwoznj lodj, Fähre, f. ponto.
Přjwoznjk, a, m. Fährmann, m. portitor.
Přjwozný, ého, m. vorh.
Přiwozugi, owal, owati, s. přiwodjm; d ůwody pk.; přiwozuge přjklad, Com.
Přjwrh, u, m. Zuwurf, m. adjectio; s. auch das dim. přjwržek.
Přiwrhu, sl. přiwrhnem, přiwrhl, přiwrcy, přiwržen, zuwerfen, a) dazu werfen, adjice-

re; b) dazu thun, od. fügen, adjicere, addere.

Přjwrssj, n. Anberg, m. Vorgebirge, n. Anhöhe, f. promontorium, Haj. D.

Přiwru, (ku), přiwřeš, fut. přiwřel, přiwřjti, (act.) z. B. dwéře, d. Thüre anlehnen, sie nicht völlig zumachen, fores non penitus claudere; kdež gest mnoho rukau přiwjreg, B. 2) (neutr. infin. přiwřeti, u. přiwřjti, durch Sieden größer werden, coquendo augeri.

Přiwssjpjm, fut. il, iti, hinzupflanzen; - k kmenu, K.

Přiwstanu (sobě), fut. ex. wstal, wstati, sehr früh aufstehen, aus dem Bette, surgere diluculo, antelucari, B. w gitre přiwstáweg k němu, B.

Přiwstáwám, al, ati, vorh.

Přjwržek, žku, m. Zugabe, f. additamentum, mantissa.

Přiwtěljm, fut. ex. il, iti, einverleiben, conjungere, adjungere; přiwtělil země; auch addere, auch inserere, wenn es soviel ist, als hinzufügen.

Přiwydělám sy, fut. iti, noch hinzu, (noch extra) sich verdienen.

Přiwykám, al, ati, s. přiwyknu.

Přiwyklý, s. zwyklý.

Přiwyknu, fut. kl, knauti, gewohnen, gewohnt werden, adsvescere, consvescere, něčemu, etwas z. B. prácy (dat.), der Arbeit etc. adsvescere rei (dat. od. ad rem, od. auch re; - nutj, n. Gewohnung, f. adsvefactio.

Přiwymyslým, fut. iti, folg.

Přiwymýssljm, el, eti, noch hinzu erdichten, ersinnen, fingere: nowé bludy k starým přiwymýsslegi.

Přiwyskakugi, owal, owati, mitspringen, hüpfen, una saltitare, Com.

Přjwyssek, sku, m. Aufschlag, m. Erhöhung, f. auctus; přjwyssek platu etc 2) Aufschlagsgebühr, f. z. B. bey den Zöllen, auctus vectigalis.

Přjwzetj, n. Hinzunahme, Hinzuziehung, f. assumtio.

Přjwzteklý 3. ungestümm, praeferus.

Přjz, přjze, s. přjzegi.

Přizdwihnu, fut. hl, hnauti, přizdwižen, imper. přizdwihni, ein wenig aufheben, paululum attolere, levare, allevare.

Přizdwihugi, owati, vorh.

Přjze, f. Garn, n. Fäden, pl. fila; hrubá od. křečná přjze, grobes Garn, crassa fila; tenká přjze feines Garn, subtilia fila.

Přjzegi, comp. v. napřed, s. neypřjze: o tolik dnj přjzegi nowý kalendář gde před starým, Zalanský.

Přjzelený 3. grünlich, subviridis.

Přjzemnj 1. z. B. lissj.

Přjzeň, zně, f. (v. přjti, přáti), Gunst, f. Wohlwollen, n. favor, benevolentia, gratia, přjzně dogjti, dosáhnauti, in Gunst kommen, sie erlangen, inire gratiam; od někoho, bey jemand, apud aliquem, od. alicujus; přjzeň sobě způsobiti, přjzeň ztratiti, sich in Gunst setzen, d. Gunst verscherzen (verlieren), conciliare sibi gratiam, favorem, gratia excidere.

Přiženjm se, fut. ex. il, iti, durch d. Heurath wohin gelangen, ducendo uxorem pervenire: přiženil se w Litoměřicých; - přiženěnj se, verb.

Přiženu, sl. přiženjem, fut. ex.

přihnal, přihnati, herzutreiben, appellere; - sobě něco, gewinnen, erwerben, lucrari, K. b) neutr. na někoho, s. přiteku, b).

Přizerám, oti, sl. s. přihlédám, u. dohledám.

II. rec. p-ti se někomu, sl. einem genau ins Gesicht sehen; b) cum praep. k, & dat. rei, etwas genau ansehen: dobře se k tomu přizři.

Přizjhám, ati, sl. anstecken, am brennenden Licht.

Přizjnám, al, ati, schröpfen, den Weizen verschneiden, amputare.

Přizinka, y, f. s. požinky.

Přižlutnu, fut. el, tnauti, gelblich werden, flavescere.

Přiznám, ati, s. přidáwám? D.

Přiznám se, fut. al, ati, bekennen, a) gestehen, es geschehe freywillig, od. ungern, fateri, confiteri; b) öffentlich heraus sagen, kein Geheimniß daraus machen, profiteri; c) cum dat. rei, eine That gestehen, rem fateri: přiznal se skutku, Vel. d) sl. mit k, etwas für sein Eigenthum ansehen.

Přiznamenám, s. poznamenám, Syl. od. naznamenám.

Přiznánj, n. Bekenntniß, a) Bekennen, n. freywillig od. nicht, confessio, professio; b) d. Worte des Bekenntnißes, verba confessionis od. professionis; auch confessio od. professio selbst.

Přiznáwám se, ati, s. přiznám se.

Přiznáwacý 1. Bekenntniß-: Ljstek přiznáwacý, Empfangsschein, m. Recepisse, n. apocha, syngrapha, Vel. p-ý cedule, gak mnoho zbroge wzal, Id.

Přiznjm se, il, iti, sich befreunden, affinitate se jungere: s nimi se přiznili a přátelili, K.

†Přizniwec, wce, m. Gönner, fautor?

Přizniwý 3. günstig, gewogen, geneigt, benevolus, amicus, favens, propensus: Pane mně laskawě přizniwý! Cyr.

Přizpěw, u, m. prosodia? Durich.

Přizpěwugi, owal, owati, mitsingen, concinere, Com.

Přizrem se, eti, sl. s. přizerám.

Přizřjm, fut. el, eti, zusehen, adspicere.

Přizwisko, a, n. mor. s. přigmj.

Přizwučný 3. přizwučná prozodye, Dehnprosodie? Hne'wkow. přizwučná slabika neb dlauhá, Puchm.

Přizwuk, u, m. Sylbenton, m. accentus.

Prk, u, m. Bockgestank, m. z. B. der stinkende Schweiß unter den Armen, Achselgestank, m. hircus

Prkenák, u, m. Brettnagel, m. clavus trabalis.

Prkénce, prkénko, s. prkýnko.

Prkennj 1. Bretter betreffend, tabularis; prkennj pila, Brettsäge, f. serra tabularis.

Prkenný 3. brettern, e tabulis factus, auch oft ohne factus.

Prkno, a, n. (vgl. Bricke, ein kleines Brett, mittellat. brica, franz. brigue, Ziegelstein imbrex, sl. deska, Brett, n. Bohle, f. Diele, f. D. tabula, asser, m. assis, (assix), f. česacý pr., Kammbrett des Kirschners, asser pectendis pilis; kuchyňské pr., Küchenbr., tab. culinaris, plathanus; postrkowacý pr, Rückbr. des Seilers, asser ductilis, foraminosus; b) Schiebbr. des Büch-

senmachers, asser protrusilis; spolehacý p., Lehnbr. des Weißgärbers, pluteus alutarii; pyslíčkowé (prowrtané) p., Beutelbr. m. der Orgel, sacculorum receptaculum; p. k mytj, Waschbr. (Buchdr.), tabula lotoria, R. klauzawé p., s. klauzawý; p. k djlu, Werkb. des Handschuhmachers, asser operarius; roztahowacý p. (pro cýwky), Schweifbr. des Posamentirers, vara; prkny pokládati, brettern, asseribus sternere; kláda na prkna, Brettklotz, m. truncus tabularis.

Prkýnko, a, n. dim. Brettchen, Brettlein, n. asserculus.

Prljk, u, m. beſſ. perljk.

Prljm, ſ. prhljm.

Pro, praep. reg. acc. um, wegen, a) aus Ursache, propter, ob, ergo, causa: pro otce, des Vaters wegen, propter patrem, patris causa; pro zaljbenj se gemu, um ihm zu gefallen; pro zdrawj Cýsaře dal strogiti nákladné hody a diwadla; ležeti pro nemoc; pro wýžiwenj; ať wſſickni, kteřj mohau pro starost a pro mladost, wzhůru gsau! wſſickni lidé pro mladost, pro starost běželi k obrácenj města, Vel. pro mne sobě děleg co chceš, meinetwegen -; pro welikau radost se ti nechtělo pjti; geſſtěbys ſpal, a nemůžeš pro muchy; pro milý Bůh! Com. pro Boha! pro Pána Boha! um Gottes willen! um Himmelswillen! per deum! per deos! per immortales deos! b) de, z. B. pro tu přjčinu, dieser Ursache wegen, hac de causa; c) bey erlaubt seyn (dürfen) steht gern per, z. B. nesmjm pro matku, ich darf nicht wegen der Mutter, non licet mihi per matrem; d) ist es so viel als vermöge, od. auch als für, so steht auch pro; f) ist es so viel als in Ansehung, so steht de; 2) nach, z. B. pro někoho poslati, nach, um jemand schicken, arcessere aliquem, od. mittere arcessitum (supin.) aliquem; pro něco gjt, nach etwas gehen, es holen wollen, od. holen, petere rem, od. ire petitum (ad petendam) rem, z. B. gdi pro wjno, gehe nach (um) Wein, pete vinum, i petitum vinum (vulgo: ito pro vino); dogdi pro piwo; muſým gjti pro ni, aby sem ſſla; pro někoho hlas dáti, Stimme geben, stimmen, suffragium ferre, Com.

II. In der Zusammensetzung: durch, auf &c. per &c.

Dieß pro wird in prů verwandelt, wenn das o lang werden sollte z. B. průchod, průgezd, průwod &c.

Próba, y, f. sl. ſ. průba, a), b); 2) Probestück, m. to ge próba ba ze ſtřjebra; 3) Probepredigt, f. sermo docimasticus, probaticus.

Probugem, owati, sl. ſ. prubugi; 2) sich unterstehen, audere, attentare: probug to wrobit!

II. rec. p. ti se, sl. vorh. 2); b) s někým, sich messen, anbinden mit jemand.

Proběhlec, lce, m. ein bewanderter, welterfahrner Mensch, vir multa expertus, peritus.

Proběhlý 3. vergangen, praeterlapsus.

Proběhnu, fut. ex. hl, hnauti,

durchlaufen, percurrere: proběhnauti knihy.

II. rec. p-nauti se, auslaufen, herumlaufen, discursare; 2) sich auslaufen, sich durch Laufen stärken, currendo corroborari.

Probělým, fut. ex. el, eti, weißlich werden, albescere.

Proberu, fut. ex. probral, probrati, hin u. her wegnehmen, passim auferre, demere, tollere.

II. rec. p-ti se, sich erholen, zu sich kommen, se colligere: probrala se trosſku z omráčenj toho, Com. zrak se mu trosſku probere, Id. z předěſſenj toho y ſnu se probral, K. 2) ſ. pronikmu (ungewöhnliche Bedeutung): mauka rozdělaná we wodě probrala se w ſſtěrbiny hliny, Hl. Česk. I. 2, 197.

Probigi, fut. ex. probil, probiti, u. probit, part. pass. probit, imper. probj, durchschlagen, a) durchlöchern, pertundere rem; b) durch Schlagen durchbringen, z. B. einen Nagel, adigere clavum ad summam oram rei; c) einschlagen: probiti hlawu, ſ. prawda; to mi hlawu probjgj, sl. das macht mir schweren Kummer u. Sorgen

II. rec. p-ti se, z. B. ſkrze wogſko, sich durchschlagen, vi sibi viam aperire.

Probjhám, al, ati, ſ. proběhnu.

Probjrač, e, m. Klauber, Leser; probjrač wlny, Wollleser, lanarius, R.

Probjrám, al, ati, ſ. proberu.

Problaznjm, fut. ex. iti, folg.

Problazňugi, owal, owati, zuweilen närrisch seyn, thun, interdum insanire, stultum esse

Probledelý S. blaß aussehend, pallescens: woda barwy probledelé, blaß aussehender Urin.

Problekn u, fut. ex. kl, knauti, ausschwatzen, effutire.

Problem, u, m. Problem, n. Aufgabe, problema, n. P.

Probleptnu, fut. nul, nauti, etwas herausplatzen, D.

Probodnu, fut. ex. dl, dnauti, u. probůſti, proboden, durchstechen, z. B. jemand, transfigere.

Probodugi, owati, vorh.

Probořjm, fut. ex. il, iti, en, durchbrechen, zerbrechen, perrumpere rem.

II rec. p-iti, se, brechen, entzweygehen, zerbrochen werden, einstürzen, frangi, rumpi: moſt se probořil, Vel. chlapec ſedl na poſtel, a poſtel se probořila; 2) einsinken, z. B. in gefrornen Koth, prolabi, D.

Probořugi, owati, vorh. Com.

Proboſſt, a, m. Probst, Praepositus; proboſſt kaply královſké, Vel.

Proboſſtůw, owa, owo, adj. poss. des Probstes, -tſký, s. Probst-; -ſtwj, n. Probstey, f. praepositura &c.

Probrauſým, fut. yl, yti, acuere: probrauſyl ſy rozum z čtenj knih, Kram.

Probrjſlo, beſſ. pobřjſlo.

Probudjm, fut. ex. il, iti, zen, erwecken, aufwecken einen Schlafenden, expergefacere, somno excire, excitare, suscitare e somno, auch blos excitare. suscitare; wenn sich d. Idee als Schlaf leicht verstehen läßt.

II. rec. p-ti se, aufwachen, aus dem Schlafe, expergisci, evigilare, somno solvi.

Probůwám, ati, sl. ſ. probugem.

Probuzenj, *n.* Erweckung, Aufweckung, *f.* excitatio.
Probuzugi, owal, owati, ſ. probudjm, zuweilen mit dem Genit. lidu ſwého Jůdſkého probuzuge, *K.*
Probýk, *e, m.* Probirer, explorator.
Proč, *adv.* warum, a) wenn kein Wort vorhergeht, worauf es ſich bezöge, cur, quare, quam ob rem, qua de causa, quam ob causam, quapropter, auch quid; *α*) bey Fragen, z. B. proč ſe ſměge? warum lacht er? cur ridet? *β*) wenn keine Frage iſt, z. B. newjm proč ſe ſměgeš, ich weiß nicht warum du lacheſt, nescio cur rideas? nenj ſe ho proč báti, *Vel.* proč ne, warum nicht, cur non, quare non &c. auch ſteht quidni; doch nur bey einer Frage, z. B. proč ſe neſměgeš? warum lachſt du nicht? quidni rides? proč bych ſe neſmál? warum ſollte ich nicht lachen? quidni rideam? b) wenn es ſich auf etwas Vorhergehendes, z. B. aliquid, causa, res, nihil, bezieht, dann ſteht propter, *cum acc. pronominis* qui; doch ſteht auch cur, quare, quam ob rem.
Procedjm, *fut.* ſ. cedjm.
Procedugi, owati, *obs.* procedowal ſaudce w té wěcy, *Vel.*
Procenjm, *fut.* iti, biethen, feilbiethen, primum liceri: procenila ge tři ſta zlatých, *Vel.*
Proces, u, *m.* ſ. pře: proces ſaudů wyšſſjch, *Vel.* ſaudný proces práwa, *Id.* proces práwa, *Id.* proces ſúr pře, *Id.* (u. *sl.*); proces práwnj, *Com.*
Procesſý od. procesý, *f.* Proceſſion, *f.* pompa, (processio): ſlawnau procesý včinil Rokycan, *Vel.*
Proček, *conj.* weswegen, ideo, quare.
Procházka, y, *f.* Spaziergang, *m.* a) Ort, wo man ſpaziert, spatium, ambulatio; b) Spaziergang, *m.* Luſtwandeln, *n.* spatiatio, ambulatio, deambulatio.
Procházým, el, *eti*, durchgehen, durch einen Ort, transire; 2) umher durchziehen, peragrare; auch trop.: mor gednák po wſſem ſwětě procházel, *Vel.* procházela řeč, žeby ſe lidé ꝛc. *Id.* procházý powěſt od Turků, *Id.* procházeli obně onde y onde, *Vel.* *β*) paſſiren, gelten, haberi: žádný pod gménem ginébo neprocházeg, *Vel.* *γ*) überſehen, nachgeſehen werden, ignosci: to wſſecko gim procházý, (za winu ſe nepokládá), *K.* -ýwám, al, ati, *fr.* -zenj, *n. verb.*
II. *rec.* p-ti ſe, ſpazieren, luſtwandeln, ſich ergehen, spatiari, deambulare, ambulare; 2) ſ. procházým 2), auch protulugi ſe.
Prochladjm, *fut. ex.* il, iti, abkühlen, refrigerare.
II. *rec.* p-ti ſe, ſich abkühlen, refrigerare se, refrigerari; vgl. auch 3. Mach. 4, 46.
Prochladnu, *fut. ex.* dl, dnauti, auskühlen, kühl werden, refrigerari.
Prochlaſtám, ati, *fut.* verſaufen.
Prochodjm, *fut. ex.* il, iti, zen, durchgehen, a) wundgehen, eundo vulnerare; b) durchgehen, zerreiſſen, eundo lacerare
Prochrnjm, *fut. ex.* el, eti, (proſpjm), im Schlafe, ſchlafend zu-

bringen, dormiendo transigere, *Ryb.*

Proćinjm, *fut. ex.* il, iti, verwirken, committere, delinquere, delinquendo perdere: zločinec žiwot proćinil, - verwirkte das Leben, noxam capitalem commisit.

Procýtjm, *fut. ex.* il, iti, erwachen, aufwachen, a) aus dem Schlafe, expergisci, evigilare, somno solvi; b) troß aus der Trägheit u. Unthätigkeit, expergisci, z. B. das Gewissen wacht auf.

Procykugi, owal, owati, vorh.

Prodag, e, *m.* Verkauf, *m.* venditio; na prodag býti, zu verkaufen seyn, venalem esse; na prodag mjti, feil haben, venalè habere; prodag od ruky, Handkauf, primus quaestus, *D.*

Prodagný 3. verkäuflich, feil, venalis; komu y duſſe prodagná, eine feile Seele, *D.* 2) was leicht verkauft wird, leicht abgeht, vendibilis; prodagnu býti, feil seyn, venalem esse.

Prodám, *fut. ex.* al, ati, verkaufen, vendere, venditare, venum dare; pod čepem prodáwati, auszapfen, e dolio vendere; liſſčj ocaſy prodáwati, s. pochlebugi, *Syr. D.*

Prodánj, *n.* Verkaufen, *n.* Verkaufung, *f.* venditio.

Prodareckugi, owati, vertändeln?

Prodarugi, *fut. ex.* owal, owati, verschenken, durch Verschenken durchbringen, donando dilapidare: prohodugi, prodarugi, *Vel.*

Prodawač, e, *m.* Verkäufer, *m.* venditor; - čka, y, *f.* - inn, - trix.

Prodáwám, al, ati, s. prodám; - wánj, *n.* s. prodánj.

Prodáwawý 3. verkaufslustig?

Prodeg, s. prodag.

Prodegný, s. prodagný.

Prodělám, *fut. ex.* al, ati, eine Oeffnung durch etwas machen, durcharbeiten, durchstechen, durchgraben, perfodere, *Cyr.* 2) verlieren, im Handel, perdere; s. auch prorazým.

Prodělánj, *n.* Verlust, *m.* damnum.

Prodělawám, al, ati, s. prodělám; 2) *fr.*

Proderem, (ru), *fut.* dral, drati, durchwetzen, durchlöchern, durchreiben ɩc. z. B. Schuhe.

Proderu se, *fut. ex.* dral, drati, sich durchdrängen, durch andere sich durcharbeiten, perrumpere, urgendo transire; 2) durchdrängen, durchkommen, pervadere, penetrare.

Prodjwám se, al, ati, durchbrechen, prorumpi: wředy prodjwagj se a tekau wen, *Vel.*

Prodlabám, *fut.* al, ati, durchhöhlen, durchlöchern (besonders mit einen Stemmeisen, blátem), perforare.

†Prodlauženec, nce, *m.* zroſtlina, tanaecium.

Prodlauženj, *n.* Verlängerung, *f.* productio; der Zeit nach, productio; prolatio (prolongatio); 2) Fristung, z. B. des Lebens, conservatio.

Prodlaužený 3. folg. prodlaužený wěk nebýwá wždy člowěku k užitku.

Prodlaužilý 3. verlängert, productus, prolatus: žiwot prodlaužilý; za prodlaužilá léta B. wás zdržug a opatrug; - loſt, i, *f.* Verlängertseyn, *n.*

co gest po prodlaužilosti ži-wota, gestli bjdný a žalostný?

Prodlaužjm, *fut. ex.* il, iti, *reg. gen.* verlängern, a) länger machen, facere (reddere) longiorem, producere; b) der Zeit nach, z. B. den Termin, producere, proferre, prolatare, prorogare; c) weiter hinaus setzen, z. B. den Termin, proferre, prolatare; 2) fristen, a) aufschieben, z. B. den Tag ꝛc. differre, proferre; c) verlängern, retten z. B. das Leben, conservare.

II. *rec.* p-iti se, lang währen: prodlaužiloby se připomjnati, longum foret enarrare.

Prodlaužný 3. langwierig: to wyčjtati, byloby welmi prodlaužné, *Vel.*

Prodleně, *adv.* verzögert, differendo.

Prodlenj, *n.* Verzug, *m.* Zögerung, *f.* mora, moratio.

Prodlený 3. s. prodlaužený: potom w prodlených časých, *K.* w prodleném času, in der Folge der Zeit, sequiori tempore, *Cyr.*

Prodléwám, al, ati, s. prodljwám: prodléwá wrátiti se.

Prodléwawý, zauderhaft, tardus

Prodljm, *fut. ex.* il, iti, verziehen, zaudern, verweilen; auch *cum instr. vel praep. s, vel infin.* něčjm prodljti, mit etwas verziehen, verzögern, verschieben, morari rem, differre rem, extrahere rem: saudowé welmi prodlenj, *K.* dlauho poneyprw přigjti ho prodléwal, *Vel.* prodléwáš řetuňkem, *Id.* b) *cum gen.* s. prodlaužjm, *B.* prodluž mi žiwota.

II. *rec.* p-ljti se, lange währen, perennare, *B.*

Prodljwám, al, ati, vorh.

Prodlužilý 3. verschuldet, obaeratus, obligatus aere alieno.

Prodlužjm, *fut. ex.* il, iti, verschulden, in Schulden setzen, z. B. ein Haus, obligare aere alieno.

Prodlužugi, owal, owati, s. prodlaužjm; 2) vorh. ?

Prodru, drati, s. proderem.

Prodru se, s. proderu se.

Prodrobowánj (hlasu), *n.* das Koloriren im Gesang, chroma, *Syl.*

Prodrobugi (hlas), owati, koloriren im Gesange, s. vorh.

Profant, profiant, s. prowiant.

Profaus, a, *m.* Profos, Rumormeister, quaestor castrensis, tribunus capitalis, (lictor regimenti).

Profer, s. žid, *Vel.*

Proffes, u, *m.* s. profaus, *Vel.*

Profreymarčjm, *fut. ex.* il, iti, vertauschen, eintauschen, cambiare, permutare, *D.*

Progdu, *fut. ex.* proßel, progjti, *imper.* progdi, durchgehen, a) durch einen Ort zu Fuße, transire; b) durchwandern, durchziehen, peragrare: progjti swět; to protiwenstwj mnohé krajiny prošlo; c) durchsehen, percurrere oculis, perlustrare, percensere, recensere: knihu, ein Buch durchblättern; 2) angehen, erträglich seyn, ferri (tolerari), posse, esse tolerabilem &c.: zyma gest tam, ale progde; progde mu to, promine je, *Vel.* gesstě to progde, es geht noch hin, *D.* 3) verhallen, verstreichen, effluere: letům progjti nedati; prošlo giž tomu 6 let; 4) übersehen werden, ignosci; wssecko gim to prošlo; kdyby to ginym

prossło, *Com.* 4) passiren, gelten, haberi: proti nimby mohl Epikur za angela progjti, *Vel.* aby za starožitného, prawého žida progjti mohl. S. auch das *freq.* procházým.

II. *rec.* progjti se, spazieren gehen, deambulare, spatiari.

Progednám, *fut. ex.* al, ati, vermiethen, verpachten, locare, elocare.

Progednatel, e, *m.* s. pronágemnjk, Pr.

Progednáwám, ati, s. progednám; 2) *freq.* davon.

Progedte, *n. indecl.* Himmelreich, *n.* (ein Spiel), ludus puparum, *Syl.*

Progedu, *fut.* progel, progeti, *imper.* proged, durchfahren mit dem Wagen, durchreisen, od. durchgehen; na koni, durchreiten, pervehi, transvehi; clo zaumyslně progel, Pr. *Vel.* 2) durchreiten, pervehi, transvehi; v. einem Orte zum andern fahren, reisen, peragrare: progel wssecka králowstwj, *Vel.* progjždel králowstwj swé, *Id. act.* koně progeti, anreiten, *D.*

II. *rec.* p-ti se, spazieren fahren, excurrere vehiculo animi causa; 2) spazieren reiten, animi causa equo excurrere, animi causa equo vehi.

Progezdný, ého, *m.* (cest), Straßenbereiter, viocurus.

Progjm, *fut. ex.* progedl, progesti, verzehren, ausgeben auf das Essen, z. B. Geld, consumere; 2) vernaschen, z. B. Geld, abligurire. S. auch mjkowé pljce.

Progjmám, al, ati, durchdringen, penetrare: progjmá mne moc ducha sw.; puch wnitrnosti mi progjmá, *Com.* progat cytedlnostj, *Id.* pochotná wůně ho progala, *Id.* S. auch pohřjžjm.

Progjzdce? s. progezdný.

Progjždjm, ěl, ěti, *fr.* v. progedu; koně progjžděti, Pferde bereiten, etwa equos domare, docere.

II. *rec.* p-ti se, s. progeti se.

Progjždka, y, *f.* Spazierfahrt, *f.* vectatio animi causa; 2) Spazieren reiten, *n.* equitatio animi causa; geti na progjždku, spazieren reiten, fahren, animi causa equo excurrere, vectari.

Prognostykugi, owal, owati, sterndeuten, aus den Sternen vorhersagen, prognosi praedicere: prognostykowal hwězdář smrt krále, *Vel.* prognostykowal, že se to na Čechy wztahuge, *Id.*

Prohandlugi, owal, owati, s. prokupčjm.

Prohaussel, sslu, *m.* ? *Ryb.*

Proházka, y, *f.* Zwischenwort, *n.* interjectio; 2) Durchwurf, *m.* trajectio.

Prohazowacka, y, *f.* Durchwurf, *m.* etwa crates; - drátěnná, Durchwurfgatter zum Kalk, crates ferrea purgandae calci, *R.*

Prohazugi, owal, owati, s. prohodjm; 2) aufwerfen, (Gärb.), agitare, *R.*

Proheybám, al, ati, s. prohnu.

Proheyřjm, s. prohýřjm.

Proheysám, *fut.* ati, vorh.

Prohlásenj, prohlássenj, *n.* Kundmachung, *f.* notificatio, promulgatio; b) Erklärung, *f.* declaratio.

Prohlásska, y, *f.* auch prohlásse-

nj, n. Aufgebot, n. Verkündigung, promulgatio, renunciatio.

Prohlassowánj, n s. prohlášenj.

Prohlassowánj se, n. Verlauten, n. significatio, declaratio: prohlassowánj se Božj k nám časté o opatřenj.

Prohlassugi, - se, owati, folg.

Prohlásým, fut. ex. yl, yti, kund, (kundbar, bekannt) machen, vulgare, divulgare, proclamare, promulgare; 2) s. prowolám, proscribere, D.

II. rec. p-yti se, kund, (kundbar), bekannt werden, vulgari, notum fieri omnibus, in vulgus exire; 2) sich verlauten lassen, sich erklären, significare, ostendere (declarare): prohlásyl se, že nebude znáti, než přátely a nepřátely.

Prohlaupjm, fut. ex. il, iti, hlaupé kusy dělám, eintölpeln, eseln, dumm, plump handeln, od. gehandelt haben, stupide agere, D.

Prohledacký 3. optisch, opticus?

Prohledacstwj, n. d. Optik, (ars) Optica, Com.

Prohledacý 1. durchsichtig, pellucidus.

Prohlédám, od. prohljdám, al, ati, s. prohljdnu.

Prohljdawý 3. vorsichtig, providus, prudens, K.

Prohljdka, y, f. Beschau, Revue, f. inspectio, lustratio.

Prohljdnu, u. prohlédnu, fut. hljdl, (hlédl), dnauti, durchsehen, a) durch etwas, spectare, per rem; b) besehen, besichtigen, inspicere, percurrere, (perlustrare) oculis, perspicere: prohlédl domy králů a knjžat, Vel. ssel giných swěta stran prohlédati, Com. 2) d. Augen öffnen, oculos aperire; 3. sein Gesicht wieder bekommen, visum recipere; 4) k něčemu, wornach sehen, beabsichtigen, spectare rem; prohlédal k odplatě, Kroc. k tomu, co žby sprawedliwého bylo, bedliwě prohlédal, Cyr. k tomu se prohlédati má, a ssetřiti, Vel.

Prohljženj, n. verb. v. folg. pr. wogska, Musterung, f. recensus, R.

Prohljžjm, el, eti, vorh. a), b).

Prohlubné, od. prohluběň, bně, f. überhaupt tiefe, große Grube, besonders im Wasser, od. d. man für Wasser, für einen See 2c. ausgräbt; hlubina, abissus, profundum: prohlubně dělati, aufwühlen, Cyr. D. prohlubně a spády welmi nebezpečné wDunagi; 2) Gießloch; 3) fig. z prohlubně hřjchů mých mne wychwak.

Prohnaný člowěk, durchgetrieben, propulsus; b) s. wyškaný.

Prohnati, s. prozenu.

Prohnetu, fut. tl, prohnjsti, z. B. těsto, durcharbeiten, depsere.

Prohnigi, fut. il, iti, durchfaulen, putredine absumi.

Prohnu, fut. ex. ul, auti, part. pass. prohnut, imper. prohni, einbeugen, einbiegen, inflectere, incurvare; 2) zurückbeugen, zurückbiegen, reflectere.

II. rec. p-nauti se, sich einbeugen, einbiegen, inflecti, incurvari; 2) sich zurückbeugen, zurückbiegen, reflecti.

Prohodjm, fut. ex. il, iti, zen, durchwerfen, trajicere; 2) dazwischen werfen, injicere: ani slowjčka neprohoditi pro ně-

kobo; w rozpráwkách swých některé prohoditi slowa, ein Wort im Reden hinwerfen, fahren lassen, doma leccos hubau prohoditi. S. auch prowrhnu.
Prohodugi, *fut.* owal, owati, verschmausen, verprassen, heluari, luxu dilapidare od. effundere, profundere, abligurire.
Prohořjm, *fut. ex.* el, eti, durchbrennen, peruri, perardere, perardescere.
Prohospodářjm, *fut.* il, iti, verwirthschaften, perdere, absumere.
Prohragi, *fut. ex.* hral, hrati, verspielen, den kürzern ziehen, a) im Spielen, vinci lusu, od. ohne lusu; ist v. Geld d. Rede, amittere; z. B. penjze prohrati, Geld verspielen, amittere pecuniam lusu; b) im Proceß, vinci causa, cadere; c) im Treffen, vinci, victoriam perdere: bitwu prohrati, od. pole prohrati, d. Schlacht verlieren, succumbere, inferior discedere.
Prohrám, al, ati, *sl.* vorh.
Prohřessenj, *n.* Versündigung, *f.* nefas, delictum.
Prohřessjm, *fut. ex.* il, iti, sich versündigen, nefas committere, peccare, delinquere, noxam admittere: proti něčemu, proti někomu, an etwas, an jemand, in aliquem &c. Unrichtig: prohřessiti se na něčem z. B. na literatuře.
Prohrsstj, -sstlj, -sslj, *n.* bess. piehrsstj.
Prohudu, s. přehudem, b).
Prohýbám, al, ati, s. prohnu.
II. *rec.* prohybati se, s. prohnauti se.
Prohýřjm, *fut.* iti, s. prohodugi.
Prokausám, prokaussi, *fut. freq.* al, ati, folg.
Prokausnu, *fut. ex.* sl, snauti, *part. pass.* prokausnut, *imper.* prokausni, durchbeißen, perrodere, peredere.
Prokázanj, *n.* Erweisung, *f.* declaratio; b) Darthuung, demonstratio; c) Erzeigung, *f.* praestatio.
Prokáži, *fut. ex* prokázal, prokázati, prokázán, *imper.* prokaž, erweisen, a) darthun, d. Wahrheit einer Sache zeigen, z. B. durch Gründe, probare, docere, demonstrare: od boha swůg rod může prokázáti, *Cyr.* to na sobě statečně prokazowal a wykonáwal, *Id.* prokázal newinnu swau, *K.* b) zeigen, an den Tag legen, z. B. seine Liebe &c. declarare, praestare: znamenj wděčnosti k Wassj Mil. prokazáné, *Cyr.* srdcem, usty radost prokazugi, *K.* paterně swau moc w obhagowánj cýrkwe prokáže, *K.* prokaž důstognost a sláwu swau, *B.* mistrowstwj swé prokazugi, *Vel.* mocy wnitřnj zewnitř prokazowánj, *K.* prokazowal na sobě držmawost při službách *B.* *K.* c) erzeigen, wiederfahren lassen, z. B. Wohlthaten, Liebe, Böses &c. praestare, (tribuere) alicui beneficia, adficere aliquem beneficiis; čest prokázati (u. prowkázati, *D.*) Ehre erweisen, honorem alicui tribuere od. habere, honore aliquem adficere &c. láska Božj k njm prokázaná, *B.* žádám, že mi to přátelstwj prokážete, *Zerot.*
Prokazugi, owal owati vorh.

Proklagi, s. proklegi.
Proklatec, tce, m. ein verfluchter Mensch, detestatus, maledictus.
Proklatý 3. s. prokletý, K.
Proklegi, fut. lel, ljti, verfluchen, exsecrare, devovere, detestari; b) in Bann thun, excommunicare; Papež toho Cýsaře Ludwjka Baworského proklel, Vel.
Proklektám, fut. al, ati, gurgeln, gargarizare.
Proklestjm, fut. il, iti, prosekám, s. klestjm: cestu sobě wolnau, a pas proklestil; proklestil sobě cestu k geho srdcy, Neg.
Prokletj, n. Verfluchung, f. Verfluchen, n. exsecratio, detestatio.
Prokletý 3. verflucht, a) der verflucht worden, devotus, detestatus: národowé Bohem prokletj, K. b) gottlos, improbus, sceleratus, scelestus.
Prokljnám, al, ati, s. proklegi.
Prokljnánj, n. verb. v. folg. 2) Schwur, m. juramentum, Is. 66, 16. s. proklegi.
Proklnu, fut. ex. nul, auti, imper. proklň, B.
Proklubám, fut. al, ati, aufhacken, mit dem Schnabel öfnen, aufpicken, rostro aperire.
Prokný 3. ol. s. gedenkaždý.
Prokoli (prokolu), fut. klal, klati, durchbohren, todtstechen, transfigere, confodere.
Prokopám, fut. ex. al, ati, án, durchgraben, perfodere; -áwám, al, ati, fr.
Prokřehnu, fut. mürbe machen?
Prokřiknu, fut. kl, knauti, folg. B.
Prokřikugi, owal, owati, jauchzen, plaudere: gemu na čest prokřikowala, K.
Prokuchařjm, fut. il, iti, (statek) s. prohodugi, decoquere, Syl.
Prokupčjm, fut. il, iti, einhandeln, verlieren, per mercaturam everti facultatibus, D.
Prokurátor, (prokurator, Syl.), ora, (nicht tra), Anwald, m. procurator, causae patronus, Pr. - rský, - rstwj, n. rc. wie bey probošt rc.
Prokwasým. fut. yti, s. prohodugi.
Prokwětám, al, ati, hin u. wieder blühen, florere: proroctwj sliby Božjmi onde y onde prokwětagj, K.
Prolakomjm, fut. ex. il, ěti, durch Habsucht um etwas kommen, avaritia perdere: swědomj y dusse prolakoměti, Vel.
Prolámi, fut. fr. al, ati, s. prolomjm.
Prolamugi, owati, vorh.
Prolegi, fut. lil, ljti, u. ljt, (proleyt), part. pass. prolit, imper. prolj, (proley), durchgießen, transmittere fundendo, auch ohne fundendo, wo es sich verstehen läßt; proljwati držku, viel saufen, potare: fig. zlými wěcmi obestřjn, prolit, progat, K. 2) vergießen, profundere: krew proléwali, K.
Prolenossjm, fut. il, iti, verfaulenzen, ignavia consumere, amittere.
Proletjm, fut. ěl, ěti, durchfliegen, pervolare, transvolare: on proletuge přirozenost, Neg.
Proletowánj, n. verb. v. vorh. 2) Geflatter, n. volatus, D.
Proletugi, owati, s. proletjm; 2) flattern, fliegen, volitare: začjná proletowati snéh.
Prolewač, e, m. der da vergießt, effusor.

Prolèwám, *al, ati*, vorh. - ánj, *n. verb.* s. prolitj.
Prolezám, *ati*, s. prolezu.
Proleželý 3. wundgelegen, cubando attritus; b) verlegen, z. B. Waare, situ od. vetustate corruptus,
Proležjm, *fut. ex.* el, eti, durch Liegen verlieren, cubando amittere.
II. *rec.* p-žeti se, sich wund liegen, cubando atteri; b) sich verliegen, wie d. Waare, situ corrumpi, vetustate corrumpi
Prolezlý 3. durchkrochen: čerwy prolezlý a zwrtaný.
Prolezu, *fut. ex.* lezl, lézti, *imper.* prolez, durchkriechen, perrepere, perreptare: ti lotrasy mu zemi nasskrze prolezli, *Vel.*
Prolitj, *n.* Vergießen, *n.* Vergießung, *f.* effusio: prolitj newinné krwe, wražda, Blutschuld, *f. D.*
Prolitugi, bess. proletugi.
Prolјwám, s. prolèwám.
Prolhutjm, *fut.* il, iti, aufschieben, differre, terminum prorogare, *Neg.*
Prolom, u, *m.* rozpuklina, Bruch *m.* in der Erde.
Prolomenj, *n. verb.* v. folg. prolomenj oblaků, *Neg.* bess. protrženj.
Prolomjm, *fut. ex.* il, iti, en, *praes.* prolamugi durchbrechen, zerbrechen, perrumpere rem: zeď, bránu prolomiti; s. auch led.
II. *rec.* prolomiti se, brechen, zerbrochen werden, z. B. das Eis, frangi, confringi, rumpi.
Prolomugi, owati, vorh. *B.*
Proluky, ků, *m. pl.* Orion, *Ryb.*
Prolýzám, ati, bess. prolezám.
Promakjm, *fut. ex.* il, iti, verschwenden, perdere: kolik les se promakj, *Neg.*
Promawjm, unnütz zubringen, vorh.
Proměna, y, *f.* Veränderung, Änderung, *f.* mutatio, commutatio, immutatio, conversio; 2) Abwechselung, vices, vicissitudo.
Proměněnj, *n.* vorh.
Proměněný 3. *part.* v. folg. verändert, mutatus.
Proměnjm, *fut.* il, iti, ěn, verändern, ändern, mutare, commutare, immutare, vertere; 2) wechseln, vertauschen, commutare, permutare, z. B. rem cum re; penjze, Geld, commutare, od. permutare pecuniam; - ňwám, al, ati, *fr.*
II. *rec.* p-iti se, sich verändern, se mutare, mutari.
Proměnitedlný 3. veränderlich, mutabilis, mobilis, -nost, i, *f.* -keit, *f.* -litas, litas.
Proměnný (proměný, Ez. 16, 18), 3. mannigfältig, abwechselnd, varius; p-ný kůň, s. straka 2), *Syl.*; -nost, i, *f.* -keit, Abwechselung, Veränderung, *f.* varietas.
Proměňugi, owal, owati, s. proměnjm; 2) abwechseln, z. B. d. Handarbeit mit dem Lernen, variare: proměňowati mussjš w cwičenj tomto, *Com.* kdež wždycky proměňowati, a ne wždycky při gedné materyi zůstati dobré gest, *Id.*
Proměra, y, *f.* schodek na obilj, Einmaß, *n. D.*
Proměřjm, *fut. ex.* il, iti, durch Messen verlieren, vermindern, einmessen, metiendo amittere
Promesskám, *fut. ex.* al, ati, versäumen, negligere; -ánj, *n verb.*
Proměssugi, owal, owati, s. promjssjm.

Promjchám, al, ati, abrühren; s. promjſſjm.
Promjgjm, el, eti, folg.
Promínu, *fut. ex.* ul, auti, nachsehen, Nachsicht haben, indulgere, veniam dare; 2) nachlaſſen, remittere: těm oſobám, ſwědkům, gſau přjſahy od ſtarodáwna prominuty.
Prominutj, *n.* Nachſicht, *f.* venia, indulgentia.
Promjrám, al, ati, hie u. da, an verschiedenen Orten ſterben, passim mori.
Promjſſjm, el, eti, vermiſchen, unter einander miſchen: promě́ſſugj ſe mezy ſtaré wogáky; nočnj temnoſti potěſſenjm ſwětla ſwěc promjſſeti.
Promjſſym, *fut.* yl, yti, vorh.
Promlaſkám, *fut.* ati, z. B. ſtatek, ſ. prozeru.
Promlauwám, ati *fr.* v. promluwjm, *Syl.* - ánj, *n. verb.* Geſpräch.
Promlčenj, *n. verb.* v. folg.
Promlčjm; *fut. ex.* el, eti, durch Schweigen vorbeygehen laſſen, tacendo praetermittere; 2) durch Schweigen verlieren, tacendo (silendo) amittere; p-eti ſwé práwo w dlauhém čaſu; promlčeti léta, práwo, verjähren, geſetzwidrig ſchweigen.
Promlčugi, owal, owati, vorh.
Promlſám, *fut.* al, ati, vernaſchen, abligurire.
Promluwa, y, *f.* folg. *D.*
Promluwenj, *n.* Anrede, Rede, *f.* allocutio: promluwenj měl o tom w kollegi, *Vel.* promluwenj k pobožnému čtenáři, *K.*
Promluwjm, *fut. ex.* il, iti, verbringen, ſagen, proferre dicere; 2) s někým, od. k někomu, jemand anreden, appellare, alloqui, affari aliquem; 3) anfangen zu reden, indem man ſtumm war.
Promočjm, *fut. ex.* il, iti, durchnäſſen, permadefacere: deſſtjček ani prachu nepromočil, *Harant.*
Promokám, al, ati, durchregnen, perpluere; 2) durchaus naß werden, permadescere: ſtřewjce promokagj.
Promoklý 3. durchaus naß, plane (omnino) madidus.
Promoknu, *fut.* kl, knauti, ſ. promokám.
Promrhám, *fut. ex.* al, ati, durchbringen, verſchwenden, prodigere, profundere, effundere.
Promrſſtjm, *fut. ex.* il, iti, durchſtoßen, durchwerfen, durchſpießen, trajicere, transverberare, transfigere: kopjm promrſſtěn, *Vel.*
Promrzalý 3. (auch promrzelý), verhaßt, odiosus, *Com.* promrzelá nocy! *Neg.*
Promrznu, *fut. ex.* zl, znauti, durchfrieren, (vom Froſte durchdrungen werden), frigore penetrari: řeky až do dna promrzly, *Vel.*
Promýwám, al, ati, auswaſchen, eluere: tjm promýweg ránu, *Vel.*
Pronágem, gmu, *m.* Vermiethung *f.* Verpachtung, locatio; -mnjk, a, *m.* Verpachter, *m.* Vermiether, locator.
Pronagetj, ſ. pronágem.
Pronagjmám, al, ati, folg.
Pronagmu, *fut. ex.* pronagat, pronagjti (ſelten pronagmauti), *part. pass.* pronagat, *imper.* pronagmi, verpachten, locare, elocare; geſchiehts an d. Meiſtbietenden, ſo ſteht auch vendere.

Pronárod, u, *m.* Geschlecht, besonders Nachgeschlecht, *n.* progenies: po wssecka léta národů, y pronárodů, *B.* vstaupili s cesty pronárodů swých, *B* od národu do pronárodu, für u. für, a generatione ad generationem seram.

Pronássjm, el, eti, folg.

Pronesu, *fut. ex.* pronesl, pronesti, pronesen, u. pronessen, *imper.* prones, durchtragen, pervehere, od. portare per &c.; 2) verrathen, a) s. prozradjm, (unrichtig): pronásseli tegné wěcy, *Vel.* Pr. pronesl hoště a wygewil, *Vel.* raddu pronesl, Pr. - radu nepřátelům, *R.* b) äußern, zu erkennen geben, an den Tag legen, manifestare, testari, praeseferre: láska neossemetná tu wjru pronássegjcý, *K.* pronássj to plačtiwými slowy, *K.* tjm swé bláznowstwj pronássj, *K.* pronássj tjm způsobem oheň zlosti srdce swého, *K.* sprawedlnost swau pronesl y w tom, *Cyr.* vmyslu pronessenj, (kssaft), Pr. giž tehdáž gakýsy wtip božský na sobě pronássel; kwánjm žalost pronássj, *K.* 3) pr. zbožj, schwärzen, paschen?

II. *rec.* pronesti se, sich müde tragen, defatigari ferendo, (gerendo, gestando, portando); 2) sich verrathen, prodere se; 3) sich erklären, äußern, zu erkennen geben, manifestare, (auch manifestari), declarare, testari: tudy se pronássel, že sprawedlnost miluge, *Vel.* někoy také w bohatstwj se pronesti, *Id.* mnes zastřeliti mjnil, a w tom sy se pronesl, *Id.* geho dobrota nesnesla pronássj se zachowáwánjm wěcý, *Kroc.* pronássj se w něm ostrost wtipu, *Vel.* w neywětssjm přátelstwj se pronásseti, sich zeigen, - testari; to se pronese a wygde na gewo, es wird herauskommen, *Pjs.*

Proň, für pro něg.

Proněž, proniž, *obs.* s. pročež.

Pronewěřený, auch pronewěřilý 3. untreu, infidus.

Pronikám, al, ati, durchdringen, durchkommen, pervadere, penetrare: proniká k wnitřnjmu gádru, *Com.* tam pronikl, *Id.* 2) *act.* durchjagen, durchstoßen: skrze mjsta tagná a audy ženám rozpálené rožny pronikali, *Id.*

Pronikawý 3. durchdringend, z. B. Schall, Kälte, Schmerz, acer, vehemens, penetrabilis: ostré a pronikawé oči, *Vel.* 2) durchdringlich, penetrabilis, pervius; -wě, *adv.* acriter, vehementer; -wost, i, *f.* Durchdringlichkeit, *f.* penetrabilitas.

Proniknu, *fut.* kl, knauti, s. pronikám.

Pronussec, Schwärzer?

Pronůsska, y, *m.* Denunziant?

Pronž, für pro něž (selten).

Propadám, al, ati, durchfallen, z. B durch etwas, cadere, (decidere) per aliquid; - dáwám, al, ati, *fr.* S. auch propadám.

II. *rec.* p-ti se, s. propadnauti se.

Propadenj, *n.* Einbüßen, *n.* Verlust, *m.* besonders als Strafe, amissio: pod propadenjm celé summy, *Vel.* propadenj cti, hrdla, statku, s. propadnu.

Propadený 3. eingezogen, konfiszirt, publicatus, in fiscum redactus: statek w pokutě pro-

radený 3. eingezogene Güter, bona publicata; *Syl.* 2) überhaupt gerichtlich verloren, abgesprochen, mulcta; propadené pokuty nebal a nepoložil, *Pr.* 3) verteufelt, vertrackt, exsecratus: propadenj ssibalowé.

Propadisko, *a, n. sl.* folg.

Propadlina, *y, f.* Erdfall, *m.* labes terrae.

Propadlý 3. versunken, prolapsus: lidé propadlj.

Propadnu, *fut. ex.* dl, dnauti, durchfallen, z. B. durch etwas, cadere, (decidere), prolabi per aliquid: skrze koš prop. durch den Korb fallen, repulsam pati, *Syl.* 2) verlieren, einbüßen, mit Verlust gestraft werden, amittere, perdere, multari: čest, hrdlo y statek prop., in d. Acht erklärt werden, proscribi; propadl gemu pokutu 6. kop grossů českých, *Vel.* ze swého wlastnjho tolik propadá Cýsaři, *Id.*

II. *rec.* p-nauti se, versinken, mergi, demergi, submergi; 2) *trop.* verlohren gehen, perire: co pak se mu rozum propadl? ist er den unsinnig geworden? delirusne factus est? strachem se propadá, er ist versunken vor Schrecken, *Com.*

Propálým, *fut. ex.* il, iti, en, durchbrennen, perurere: cejchem propálený, *K.*

II. *rec.* p-liti se, durchbrennen, peruri: propálil se papjr když swjčka naň padla.

Propankeťugi, s. prohodugi, *Syl.*

Propast, *i, f.* Abgrund, *m.* abyssus, *Com.*

Propausstjm, ěti, s. propusstjm; -sstjwám, al, ati, *fr. Gen.* 34, 14.

Propeku, (češ), propečeš, *fut.* propekl, propecy, (propect), propečen, *imper.* propeč, durchbacken, z. B. Brod ꝛc. percoquere; 2) durchbraten, plane assare; 3) fig. verlieren.

Properu, *fut.* prati, s. propjrám.

Propeychám, al, ati, durch Stolz verscherzen, ob superbiam multari.

Propichacý 1. z. B. gehla, Stechnadel des Goldstickers, acus punctoria.

Propichnu, *fut. ex.* chl, chnauti, *imper.* propichni, durchstechen, a) jemand, transfigere; b) durchgraben, perfodere.

Propigi, *fut. ex.* propil, propiti, *part. pass.* propit, *imper.* propj, vertrinken, a) durch Trinken verzehren, bibendo (od. potando) consumere od. absumere; b) durch Trinken einbüßen, bibendo od. potando perdere, insg. perpotare.

Propjrám, ati, durchwaschen.

Propitek, tku, *m.* Trinkgeld? was vertrunken wird: čas gim gest possetilosti propitkem, *Neg.*

Propitné, bess. spropitné.

Propláknu, *fut. ex.* kl, knauti, ausspülen, auswaschen, durch Waschen reinigen, z. B. den Mund ꝛc. eluere; fig. něco málo latinau, wlassinau ꝛc. usta sobě propláknauti, -degustare -, *Vel.*

Proplawjm, *fut. ex.* ausschwemmen, eluere.

Proplesstjm, *fut. ex.* il, iti, ausplaudern, effutire, enuntiare.

Propletám, al, ati, durchflechten, perplectere, pertexere.

Propocenj, *n.*? Durchschweißen, Ausdünstung, *Berchth.*

Proporcý, *f.* Verhältniß, *n.* Pro-

portion, proportio: kamenj tessj, aby wsse wedlé proporcý slussněstálo, K.
Propowěd, i, f. Spruch, Satz, m. dictum, sententia; pamětnj propowěd, Denkspruch, m. symbolum, sententia, scita sententia.
Propowěděnj, n. verb. to gest propowěděnj Platona mudrce, Vel.
Propowjdka, y, f. Spruch, m. a) Satz od. Stelle aus der Bibel rc. dictum, sententia; základnj prop., Grundsatz, m. principium, D. pamatnj p., s. pam. propowěd, D. b) witziger Gedanke, Motto, sententia, dictum, apophtegma, (atis), n.
Propowjm, fut. ex. propowěděl, propowědjti, vorbringen, sagen, proferre, dicere: onen starý Kato welmi pěkně propowěděl, Vel.
Propráwjm, fut. ex. il, iti, en, durchbringen, z. B. einen Faden, transmittere; 2) bahnen, cestu, den Weg, viam facere, aperire, munire: propráwiti z sebe wodu, Vel. propráwuge ta bylina prsy, Id. propráwiti se (cestau zatrženau), Kr.
Propřjm, fut. ex. iti, s. propichnu.
Propučjm, fut. il, iti, sl. z. B. wřed, aufstechen, dirumpere.
Propůgčjm, fut. ex. il, iti, en, imper. propůgč, folg.
Propůgčugi, owal, owati, gestatten, zukommen lassen, gewähren, verleihen, dargeben, concedere; propůgčowati hlasů swých k přerozkossné muzyce, Com.
II. rec. propůgčowati se, (někomu w něčem), Gefälligkeit erweisen, zu Willen seyn, praestare officium, gratiam facere, morem gerere &c. Bůh se gim milostiwěgi propůgčuge, Syr. w platných službách se prop. někomu, wichtige Dienste erweisen; aby se w tom poselstwj nepropůgčowal, -soll sich nicht unterziehen, -ne suscipiat; zbytečné a neopatrné w přátelstwj se propůgčowánj, K. aby se mi propůgčil, -sui copiam faciat, Cyr. wolně se gim propůgčuge, Id. propůgčuge se mu w službách, Id. (času se propůgčiti uměti, sich in d. Zeit schicken zu wissen?)
Propuknu, fut. kl, knauti, folg. 1); b) losbrechen, an Tag kommen, z. B. etwas Geheimes, Verschwörung rc. pandi.
Propuknu se, fut. kl, knauti se, aufbrechen, sich eröffnen, z. B. ein Geschwür rc. rumpi, aperiri; 2) fig. sich unverhofft ereignen, contingere: když se něco nowého w swětě propukne.
Propusstěnj, n. Entlassung, f. a) Loslassung, Abdankung, Freylassung, f. missio, dimissio; b) Befreyung, z. B. v. der Pflicht, liberatio, remissio officii; prop. z aukadu, ze slibu rc. s. folg. listek propusstěnj, Abschiedsbrief, m. litterae dimissoriae.
Propusstěný 3. part. v. propustjm; prop. wogák, abgedankter Soldat, exauctoratus, rude donatus, (miles).
Propustjm, fut. ex. il, iti, sstěn, entlassen, a) gehen lassen, dimittere, mittere, missum facere; b) befreyen, z. B. v. der Pflicht rc., aliquem solvere, exsolvere, liberare: z aukadu, ze slibu, z kláthy, záwaz

ku, z kázně (K.) ic., der Pflicht 2c. entlassen: propustili mincmistra z powinnosti swé y počtu, Vel. prop. manželku, sich scheiden, - repudiare, B. Ist entlassen so viel als abdanken, loslassen des Amtes, Dienstes entlassen, so steht auch mittere, dimittere; c) freylassen, zulassen: djlo obstawené (stawenj) zas mu propustili, Pr.

Prorada, y, f. Hochverrath, m. s. zrada.

Prorádce, f. s. zrádce, Syl.

Proradjm, fut. iti, s. zradjm.

Prorážec, žce, m. Durchschlag, m. des Sattlers, Glasers, tudicula; beym Handschuhmacher Durchschlageisen, n. tudicula dentata.

Proražek, e, m. Durchbruchsmeißel (Klemp.), tudicula perforatoria, R.

Proráženj, n. Durchschlag, m. pertusio.

Prorážjm, el, eti, folg.

Prorazým, fut. ex. yl, yti, imper. proraz, durchschlagen, a) ein Loch hineinschlagen, pertundere rem; b) durchdringen, penetrare; prorazyti záwady, über Hindernisse siegen, Com. cestu pror., d. Bahn brechen, viam aperire, B. wsseckо proráži, Koc. my swau prosbau neprorazýme, wir werden mit unserer Bitte nicht durchdringen; c) Feuchtigkeit durchlassen, humorem transmittere: papjr prorážj, prosakuge; d) laxiren, alvum solvere, od. ciere; 2) durchstoßen, a) durch Stoßen öffnen, durchbrechen, tundendo aperire; b) durch u. durch stoßen, z. B. mit dem Degen, transverberare, transfigere; 3) fig. prorážj mne co hrom ta mysslénka, Neg.

II. rec. p-ti se, sich durcharbeiten, durchbrechen, perrumpere: prorazyl se skrze lebowé hory, Vel.

Prokeknu, fut. ex. prokekl, knauti, s. propowjm.

Proreptáwám, al, ati, wenig od. schön murmeln, susurrare: pramýnek wodičkau proreptáwagjcý.

Prořez, u, m. Durchschnitt, m. z. B. mit einem Messer, sectio.

Prořezám, prořežj, fut. prořezal, prořezati, part. pass. prořezán, imper. prořež, u. prořezeg, durchschneiden, persecare, perscindere; 2) durchsägen, serra dissecare.

Prorocký 3. prophetisch, propheticus; - cky, adv. more prophetarum; - ctwj, n. Prophezeyung, f. vaticinium, praedictio, vaticinatio, monitum, od. monitus.

Prorok, a, m. Prophet, m. propheta, vates divinus.

Prorokugi, owal, owati, prophezeyen, vaticinari, praedicere, canere. (In B. zuweilen auch Prophezeyungslieder bey der Musik singen).

Prorokyně, f. Prophetinn, n. prophetissa, Vel.

Prorostám, ati, prorostu, fut. iti, durchwachsen: prorostá někdy swoboda pýchau, K. suky prorostlé a zawilé dřewo, K.

†Prorostljk, u, m. zrostlina, Durchwachs, m. bupleurum; - kowý 3. b-reus, Bercht.

Prorubám, ati, s. prosekám.

Prorýwám se, al, ati, sich durchgraben, durchwühlen, fodiendo sibi viam facere: prory-

wagj se skrz wnitřnosti země, *Com.*

Profaudjm, *fut.* il, iti, zen, den Proceß verlieren, cadere causa: při profauditi, Pr. 2) verrechten, verprozessiren, litigando absumere.

Prosba, y, *f.* Bitte, *f.* preces, precatio, rogatio: neplatná prosba, Fehlbitte, repulsa, preces inanes. *D.* prosba pro Boha, Bitte um Gotteswillen, obsecratio, *Syl.*

Proschnu, *fut. ex.* chl, chnauti, austrocknen, trocken werden, siccari, exsiccari, siccescere, exsiccescere.

Prosebnjk, a, *m.* Bitter, Bittsteller, petitor, rogator, supplicans, *Syl.* - nice, *f.* - inn, *f.* - trix, - trix, supplicans.

Prosebný 3. Bitt-, prosebné psánj, prosebný list, Bittschreiben, *n.* Bittschrift, *f.* libellus supplex, litterae supplices, epistola supplicatoria; prosebná žádost, *Vel.* - ně, *adv.* precibus, precando.

Prosecye, *sl.* gemein für processye

Prosegi, *fut.* eti, (ýti), s. prosýwám 2).

Prosekám, *fut.* al, ati, durchhauen, z. B. etwas, dissecare; 2) aushacken, aushauen, durch Hacken od. Hauen öffnen, z. B. Eis, rastro perfringere, od. scindere, aperire.

II. *rec.* y-ati se, sich durchhauen, gladio, (ferro) viam sibi facere, od. aperire.

Prosenj, *n. verb.* v. prosým.

Proseypám, s. prosýpám.

Proskakowánj, Durchspringen; b) Durchschlagen, *n.*; c) hin u. her Springen, *n.* saltatio ultro citroque, *B*, s. folg.

Proskakugi, owal, owati, durchspringen, transilire, saltu transire: manchmal auch blos übertreten: gegich končiny proskakowali, *K.* proskočjce wssecky nesnáze, *Vel.* 2) durchschlagen, Feuchtigkeit durchlassen, humorem transmittere, z. B. papjr proskakuge; das Papier schlägt durch, charta transmittit humorem, od. atramentum; wěc suchá proskočj wlhkosti, zapogi se, *K.* 3) hervorstechen, hervorsprossen, entstehen, ausbrechen, prosilire, prorumpere, oriri; proskakugicý pokřik, *Com.* powěst omylná proskočila; y w tom giž zlé užiwánj proskakuge, *Vel.* proskakugi zhusta nemocy, - brechen aus, hie u. da; 4) hin u. herspringen, ultro citroque saltare, *B.*

Proskočjm, *fut. ex.* il, iti, vorh.

Proskřipec, s. prosstipec, *D.*

Proskulugi, owal, owati, ein Bellen erregen, latrare: dobrý auhledssj hned proskuluge, když zwjře uhljdá, *Cyr.*

†Proskurnjk, u, *m.* zrostlina, althaea, (ist eigentlich russisch).

Proslýchám, al, ati, hie u. da (zuweilen) hören, frequenter audire: proslýchá se zhusta.

Prosný 3. d. Hirse betreffend.

Proso, a, *n.* Hirse, *f.* milium, od. panicum; proso Indyanské, *sl.* curok, u, *m.* Sorgsaamen, sorgum.

Prosořjm, *obs.* s. prozradjm, *Dal.*

Prosodye, s. prozodye.

Prosoljm, *fut. ex.* il, iti, durchsalzen, sale probe condire, probe salire.

Prosowina, y, *f.* Hirsenstroh, *n.* stramen miliarium.

Prospěch, u. m. Fortgang, m. in einer Sache, das v. statten Gehen, Gedeihen, n. successus, progressus; Zunehmen, n. in etwas, z. B. im Lernen, in der Tugend ꝛc.

Prospěgi, fut. prospěl, prospěti, Fortgang machen, zunehmen in einer Sache, proficere: zezlého w horssj prospjwati, K. widjteli, že nic neprospjwate? ay lid postaupil po něm, B. 2) nützen, nützlich, zuträglich seyn, proficere, prodesse.

Prospěssný 3. nützlich, zuträglich, utilis, proficuus, salutaris; -ně, adv. salutariter, utiliter.

Prospjm, fut. ex. prospal, prospati, verschlafen, durch Schlafen versäumen, dormiendo negligere.

II. rec. p-ti se, ausschlafen, genug schlafen, satis dormire.

Prospjwagjcý 1. part. v. folg. počjnagjcý a prospjwagjcý, - proficientes, K.

Prospjwám, al, ati, s. prospěgi.

Prossča, (če), ata, n. (richtiger prostča? sl.), Mißgeburt, f. 2) Schimpfname gegen d. Kinder, Einfaltspinsel, m. stipes.

Prossenj, prosenj, n. Bitten, n. rogatio.

Prossigi, fut. prossil, prossiti, part. pass. prossit, imper. prossj, durchnähen, filis interjectis suere; papjrem knihu -, ein Buch mit Papier durchschießen.

Prossjwám, al, ati, verb.

Prossjwanec, nce, m. der eine prossjwanice trägt, Haj.

Prossjwanice, f. ol. eine Art Panzerhemd, n. thorax, od. cataphracta ex corio persuta, R. lněný pancýř, aneb lněná prossjwanice, Θωραξ λινεοα, Cyr. 2) ein leichtgekerbter Rock, vestis charaxata, R.

Prossfleby, ů, pl. m. düstere Aspekten u. Streife an den Wolken.

Prossfrábám, prossfrábi, fut. ex. al, ati, durchkratzen, scalpendo rumpere (aperire), z. B. d. Haut; geschiehts mit den Nägeln, so steht auch unguibus statt scalpendo.

Prossfrivec, s. prosstipec.

Prossfwařjm, fut. il, iti, folg.

Prossfwarugi, owal, owati, durch Schmelzen verlieren, liquefaciendo amittere: possfwařugi žiwot, zlato, Com.

Prosslapám, fut. al, ati, durchtreten, a) durch Treten öffnen, calcando aperire; b) den Fuß durch etwas setzen, pedem trajicere; c) durch Treten mengen, calcando miscere, z. B. hlinu.

Prossle, ete, n. (od. prossleta, prossče?) sl. Mißgeburt, f.

Prosslý 3. vergangen, elapsus, praeteritus, finitus; 2) s. zběhlý? člowěk prosslý, Welt- od. Menschenkenner, K. w wěcech polityckých prosslý Com. w wěcech wálečných zběhlý a prosslý, K. 3) durchdrungen, penetratus: zkažený, nečistý a gedem břicha prosslý, K. s. auch prozluklý.

Prosstěpj, n coll. s. polenj.

Prosstěpina, y, f. s. sstěpina.

Prosstip, u, m. folg. Syl. 2) Riß, m. z. B. am menschlichen Körper, fissura, R.

Prosstipec, pce, m. Kloben, m. bey den Vogelstellern, Vogelkloben, m. ames, itis, m. petaurum.

Prosswechtám se, fut. al, ati, sich durchwetzen, wie z. B. die Rädchen im Uhrwerk, etwa perteri.

Prost, a, o, adj. abstr. 1) cum gen.

sine praepos., rarius cum praepos. ob, frey, los, entledigt, beraubt, liber, solutus, liberatus, exsors, immunis &c. prost wsseho zlého, K. - nebezpečenstwj, wězenj; služebnjk pána prost gest, - freygelassen; prosti sme od přjsahy; prost od ženy, 1 Kor. 7, 27. 2) ol. s. prostý, (daher wahrscheinlich das ungr. paraszt, Bauer).

Prostáček, čka, m. ein Einfältiger, Unwissender, simpliculus, Cyr.

Prostácky, po prostácku, adv. sl. einfältig, nach Art der Unwissenden, more idiotarum.

Prostawjm, fut. ex. ěl, ěti, durch Bauen verlieren, aedificando consumere, perdere: celé země na to prostawěli, Vel.

Prosták, a, m. Unwissender, Einfaltspinsel, m. idiota: hlupcy a prostácy, K. - čka, y, f. ein dummes Weib.

Prostě, adv. einfältig, a) schlechthin, schlechtweg, ohne Kunst u. Schmuck, simpliciter, B. prostě, bezewsseho okolkowánj mluwiti, K. slowa prostě, podlé litery rozuměti, K. b) rechtschaffen, simpliciter, integre.

Prostěradlo, a, n. Bettuch, n. lodix; b) leinenes Tuch, linteum, B.; - dko, a, n dim.

Prostjčce, adv. dim. sehr einfach, z. B. žiwu býti, Com.; einfältig, simpliciter.

Prostice, f. s. bečka, auch große Butte: putna neb prostice, Har. 2) Salzkufe, f. cupa, modius, D. newěř žádnému, lečbys prwé s njm prosticy soli ztrávil, nemini fidas, nisi cum quo prius modium salis absumseris, prov. Syr.

Prostirač, e, m. Tafeldecker, m. structor, convivii exornator.

Prostjradlo, bess. prostěradlo.

Prostjrám, al, ati, s. prostru.

Prostnost, i, f. Rechtschaffenheit, f. integritas, sinceritas, rectitudo.

Prostočistý 3. einfach, simplex: prostočistá těla, Com. b) lauter, purus?

Prostogjm, fut. ex. prostál, prostáti, durch Stehen versäumen, stando negligere; 2) durch Stehen ein Loch machen: pořád tu na ně pes čeká, až gámu může prostáti.

II. rec. p-áti se, verfallen, verfallen seyn, v. Pfändern, Erbschaften rc. esse commissum, perire: základowé se prostáli, Pr.

Prostolibý 3. naiv, simplex, nativus; - bost, i, f. - vität, simplicitas.

Prostopássjm? ausgelassen seyn.

Prostopassnjk, a, m. lüderlicher, zügelloser Mensch, petulans, dissolutus.

Prostopássný 3. - ně, s. rozpustilý, - le; - nost, i, f. s. rozpustilost; 2) Unzucht, f. unzüchtiger Wandel, lascivia, 2Petr. 2, 7.

Prostor, u, m. s. prostranstwj: rubačům wolný prostor paussti, Žal. & sl.

Prostornjk, u, m. Horizont? D.

Prostořečnost, i, f. schnappichte Beschaffenheit, Geschwätzigkeit, f. loquacitas.

Prostořeký 3. comp prostořečegssj, Puchm. dreist im Reden, schnappig, planiloquus; geschwätzig, loquax: gazyk nezkrocený a prostořeký, K.

Prostowlasý 3. mit fliegenden, freyen Haaren, passis crinibus.

Prostránek, nku, *m.* Strang *m.* am Wagen, an einem Pfluge, woran d. Pferde ziehen, funis, subjugium, retinaculum, *R.*

Prostranno, *abs.* v. folg. na prostranno mne wywedl, *B.* pase ho na prostranně, *B.*

Prostranný 3. geräumig, weitläufig, laxus, spatiosus, amplus, capax: činiti sobě přjliš široké a prostranné swědomj, *Vel.* -ně, *adv.* laxe, spatiose; -nost, i, *f.* Geräumigkeit, Weitläuftigkeit, laxitas, spatiositas

Prostranow, großer Platz, Ring?

Prostranstwj, *n.* Raum, *m.* eines Ortes, Zwischenraum, od. Zeit, spatium: po nesmjrném prostranstwj rozlíhal se hlas stwořitele, *Neg.* weliké prostranstwj, der weite Raum, (Baukunst), laxamentum, *R.* b) Zwischenraum, spatium, intervallum, interstitium.

Prostrčjm, *fut. ex.* il, iti, durchstecken, perserere.

Prostřed, *adv. reg. gen.* mitten, in der Mitte, in medio; prostřed domu, lesa, města, mitten im Hause, Walde, in der Stadt, in media domo, in media sylva &c. prostřed moře, mitten im Meere, in medio maris, medio in mari; b) auch mit Präpositionen: v prostřed národů; do prostřed se postupte, - in d. Mitte, *Com.* až do prostřed, bis in d. Mitte; w prostřed země, *Id.* jako w prostřed wěku cýrkwi swé žiwot přeštíhl. *K.* na prostřed vlic zabit, *B.*

Prostředák, a, *m.* eines vom mittelmäßig großen Geflügel.

Prostředek, dka, *m.* s. prostřednjk 2), *Syl.*

Prostředek, dku, *m.* Mitte, *f.* medium, media pars; w prostředku, in der Mitte, in medio: z prostředku swého wybral 10 mužů; b) (měsýce), idus, *Com.* 2) Mittel, *n.* a) Hilfsmittel, via, ratio; b) wider etwas, remedium.

Prostředkugi, owal, owati, unterhandeln, Unterhändler seyn, vermitteln, conciliare, (interconciliare): prostředkowali mezy Efraimem a Manassesem, *K.* mezy stranami prostředkowal, *Vel.* mezy králi, *Id.* prostředkowánjm Zbinka Lwa sc. *Com.*

Prostředně, *adv.* mittelmäßig, mediocriter, modice.

Prostřednj 1. in der Mitte befindlich, der, die, das mittelste, medius, a, um; prostřednj prst, Mittelfinger, *m.* digitus medius; p. mauka, Mittelmehl, *n.* farina media; 2) mittelmäßig, a) d. Mittelstraße haltend, nicht zu groß, nicht zu klein sc. mediocris, medius, modicus; b) nicht sonderlich, schlecht, mediocris, modicus.

Prostřednictwj, *n.* Vermittelung, *f.* intercessio.

Prostřednjk, *a, m.* Vermittler, *m.* z.B. einer Sache, compositor, auch intercessor, doch ohne Genitiv; 2) Schiedsmann, Schiedsrichter, *m.* arbiter.

Prostřednost, *i, f.* Mittelmäßigkeit, *f.* mediocritas.

Prostředzemnj 1. mittelländisch, mediterraneus; -moře, s. moře.

Prostřelený 3. *part.* v. prostřeljm; prostřelené kořenj, s. hořec menšj.

†**Prostřelenec**, nce, *m.* Heilallerschaden, *D.* hippion, *Berchth.*

Prostřeljm, *fut. ex.* il, iti, en, durchschießen, mit einem Geschoße, trajicere, (transsplodere.)
Prostřelugi, owati, vorh.
Prostřih, u, *m.* Durchschnitt, mit der Scheere, *m.* scissio.
Prostřjhám, al, ati, folg.
Prostřihnu, *fut. ex.* prostřihl, hnauti, *part. pass.* prostřižen, *imper.* prostřihni, durchschneiden, mit der Scheere, perscindere.
Prostřihugi, owal, owati, vorh.
Prostřiljm, *fut. fr.* el, eti, s. prostřeljm: prostřjleti lodj, ein Schiff in den Grund bohren, navem perforare ac demergere.
Prostru, *fut.* prostřel, prostřjti, ausbreiten, ausdecken, sternere: prostři na stůl, decke auf, auf den Tisch, sterne mensam; 2) K. prodlaužjm: žiwot mu Pán Bůh prostřel.
Prostudjm, *fut. ex.* il, iti, auskühlen, (*act.*) z. B. eine heiße Speise, refrigerare, *Vit.*
Prostupugi, owal, owati, durchdringen, penetrare: wssemohaucnost B. wssecko prostupuge, *Com.*
Prostý 3. gemein, ohne Würde, ohne Ansehen, vulgaris, trivialis: za prosté obywatele a měsstany obbýwati; nic ho sobě newážj, yako kteréhokoli giného prostého člowěka, *K.* prostý wogák, gemeiner Soldat, miles gregarius; 2) ohne Gelehrsamkeit, ungelehrt, idiota, indoctus, simplex, *B.* neuměly, prostý a hlaupý, *K.* 3) ohne Kunst, schlechthin, simplex, *B.* prostá tráwa; tak zprosta o tom mluwj, *K.* na prosté oznamowánj nic nedbagj, *K.* 5) ohne List, rechtschaffen, integer, incallidus, probus, sincerus; 6) nicht zusammengesetzt, einfach, nicht doppelt, simplex, simplarius: geden prostý žold, *Vel.* 6) entledigt, frey, immunis, liberatus, liber, 3 Mogž. 26, 13. s. prost; 7) *sl. Göm.* s. pitomý: nebog se toho wola, ge welmi prostý.
Prostydnu, *fut.* dl, dnauti, auskühlen, *neutr.* verkühlen, refrigerari.
Prosygi, *bess.* prosegi, s. prosýwám 2).
Prosynec, nce, *bess.* als prasynec.
Prosým, yl, yti, *part. pass.* prossen, bitten; někoho, *gen.* za něco, jemand um etwas, u. etwas v. jemand, petere rem ab aliquo, rogare, od. orare aliquem aliquid; prosyti, aby *rc.* bitten, daß *rc.* petere, rogare, orare, ut &c. za někoho p., bitten für jemand, Fürbitte einlegen, deprecari, od. intercedere pro aliquo; p. pro Boha od. pro gméno Božj, od. pro Krysta, um Gottes Willen bitten, obsecrare, *Syl.* prosým, ich bitte, wenn es allein steht, quaeso; giž pros, neb peklem hroz, předce při nich nic nezprawjš, ale oni gak zapkáhli, potáhnau, *K.* co pán prosý stuha musý, *prov. sl.* 2) *cum & sine gen. rei*, betteln, mendicare, mendicari.

II. *rec.* p-ti se, *sl. cum dat. pers.* vorh. 2) um Entlassung, um Erlaubniß bitten.
Prosýpám, al, ati, dazwischen streuen, interspergere; b) an verschiedenen Orten hinstreuen, passim spargere: rozličné

wnaby prosypati někomu, Cyr. - áwám, al, ati, fr. mokré wla. sy popelem sobě prosypáwagj.

Prosytebně, adv. bittlich (gar selten K. für prosebně).

Prosytel, e, m. s. prosebnjk?

Prosywadlo, a, n. Sieb, m. cribrum, incerniculum, Syl.

Prosýwám, al, ati, fr. v. prosým, a) bess. přesýwám, durchsieben, percribrare.

Protah, u, m. Aufschub, m. dilatio, mora.

Protáhnu; fut. ex. hl, hnauti, part. pass. protažen, imper. protáhni, s. protahugi.

Protahowačka, y, f. željzko na wlasy, Haareisen, n. etwa ferrum crinale, D. 2) Reckscheit, Streckscheit, n. des Sattlers, ferramentum corii extensivum; 3) od. sstrychna, y, f. Striche, f. des Weißgärb. ferramentum extensivum, R.

Protahowánj, n. verb. v. folg. - se, Strecken, Recken, n. pandiculatio.

Protahugi, owal, owati, durchziehen, z. B. einen Faden, trajicere; slaninu pr., spicken, laridum trajectare, R. 2) strecken, z. B. d. Beine, dehnen, ausdehnen, tendere, contendere, extendere, intendere; 3) verzögern, aufhalten, Dinge, z. B. Termin, Zeit &c. morari, ducere, producere, proferre, prolatare: saud protahowati; 4) neutr. Durchzug haben, durchziehen, durchwandern, transire, peragrare: wssecku žissi protáhli; protáh až k Nytře, Vel. protáhl sem až do Macedonye, Id.

II. rec. v-ati se, sich strecken, se tendere &c. pandiculari; 2) in d. Länge gezogen werden: protáhla se wálka začatá, Žal.

Protancugi, fut. owal, owati, durch Tanzen verschwenden.

Protekám, al, ati, folg.

Proteku, (ču), fut. protekl, protécy, durchfließen, durchlaufen, perfluere, permanare, z. B. locum.

Protestacý, f. Protestation.

Protestant, a, m. Protestant, m. protestans; - tka, y, f. - inn, f.

Protestugi, owal, owati, protestiren, protestari: Jan z Husynce protestowal proti swým neprzátelům; protestugi a ohlassugi se proti tomu, Vel.

Proti (protiw), praepos. gegen, a) vom Orte, auf d. Frage wohinzu, versus; proti sobě, gegen einander, - über, e regione; b) wider, contra, in, adversus: záſſtj proti mně, Haß gegen mich, odium contra me, od. odium mei; proti někomu přjkrého práwa užiti; pomoc proti hladu a žjzni; dobromyslnost proti nedostatkům; proti wodě, dem Strome entgegen, contra torrentem; proti něčemu býti, refragari, c) in Vergleichung, gegen, prae: nic nenj proti tomu, es ist nichts gegen dieses, - prae hac re; on gest starý proti nj; d) für, pro: propusstěn proti záſtawě sſesti hradů, Vel. k. h. pag. 548. (semel).

Protiblesk, u, m. Widerschein? serulgentia.

Protičech, a, m. Wider-Böhme, antibohemus, Kinsky.

Protimluw, u, m. Widerspruch, m. contradictio, repugnantia, Ryb.

Protikryst, a, m. Antichrist, antichristus.

Protimyslný 3. verdrießlich, beschwerlich, unangenehm, molestus, ingratus; -ně, *adv.* moleste; -nost, i, *f.* Verdruß, *m.* Beschwerlichkeit, *f.* molestia.

Protjnám, al, ati, s. protnu.

Protinohý 3. protinozý lidé, Gegenfüßler, antipodes, *D.*

Protinozec, zce, *m.* Gegenfüßler? *D.*

Protinozka, y, *f.* vorh.? *Ryb.*

Protjrám, al, ati, s. protru: protjrati a drtiti chyby, omyly, d. Fehler durchhecheln, - percribrare.

Protisknu, *fut.* kl, knauti, durchdrücken, a) z. B. Saft, premendo transmittere; b) durch Drücken zerbrechen, premendo frangere.

II. *rec.* p-ti se, sich durchdrängen, durch andere, urgendo transire, perrumpere; 2) durchdringen, durchkommen, pervadere, penetrare.

Protisoběpatření, *n.* Widerschein, *m.* (Astron.) oppositio.

Protiwa, *mor.* s. proti; 2) ein Mannsnahme.

Protiweň, wně, protiwizeň, zni, *f. sl.* Widerstreit, repugnatio.

Protiwenstwj, *n.* Widerwärtigkeit, *f.* Unglück, *n.* malum, res adversa; 2) Verfolgung, *f.* Plagen, *n.* agitatio, exagitatio, insectatio.

Protiwjm se, il, iti, sich widersetzen, adversari, resistere, obsistere, reniti, repugnare.

Protiwjn? s. protiwnjk.

Protiwjtr, u, *m.* reflatus.

Protiwnjk, a, *m.* Widersacher, Gegner, Antagonist, *m.* adversarius; - nice, *f.* -inn, -inn, - inn, *f.* - ria.

Protiwný 3. widersetzlich, repugnans, contumax; 2) widerwärtig, zuwider, entgegen, adversus, contrarius; 3) entgegengesetzt, oppositus, *D.* protiwná strana, Gegenparthey, adversarius, a, (contrapars); - nost, i, *f.* Widersetzlichkeit, *f.* contumacia; - ně, no, *adv.* a) widersetzlich, contumaciter; b) widerwärtig, contrarie, adverse: newždycky protiwno bude.

Protiwugi se, weit beff. protiwjm se.

Protkáwám, ati, protkám *fut.*, hineinweben, intertexere.

Protknu, *fut. ex.* tekl, u. tkl, tknauti, durchstossen, transfigere: protekl mečem wlastnj swé tělo, *Com.* Saul mečem swým se protkl.

Protlačjm, *fut.* iti, s. protisknu.

II. *rec.* protlačiti se, s. protisknauti se.

Protlaukám, al, ati, folg.

Protluku, (ku), protlučeš, *fut.* protlaukl, protlaucy, (protlauct), *part. pass.* protlučen, *imper.* protluc, durchschlagen, eine Oefnung hinein schlagen, pertundere rem; b) zusammenstossen: s pepřem protlučená zelina, *Vel.*

Protnu, *fut.* protal, protjti, *part. pass.* protat, *imper.* protni, durchhauen, z. B. etwas, dissecare.

Proto, *conj.* deswegen, eo, ideo, propterea, ea de causa, hanc ob causam, idcirco &c. protože, weil, (wenn es eine Ursache anzeigt), quia, quoniam; protož, deswillen, weil, quia, quoniam.

Protráwjm, *fut. ex.* il, iti, verzeh-

ren, z. B. Geld, absumere, consumere.

Protřelý 3. folg. gest protřelého čela, er hat eine harte, freche Stirn, *D.*

Protřený 3. *part. pass.* v. protru: cesta zwolná a protřená.

Protřesu, *fut. ex.* třásl, ásti, aufschütteln, durchschütteln, locker machen, excutere, succutere, laxare.

Protrhám, ati, *fut. fr.* folg.

Protrhlý 3. durchgerißen, mit einem Bruche behaftet, herniacus.

Protrhnu, *fut. ex.* hl, hnauti, *part. pass.* protržen, durchreißen, (*act.*) etwas, rumpere, dirumpere, perrumpere: mezeru w hradbě protrhnauti; rybnjky woda protrhala, *Vel.* přispěl gim Bůh, a gako nebesa protrhl, *K.* b) verlegen: protrhl to neyswětěgssj práwo, *Vel.* 2) aufreißen, z. B. ein Geschwür, rumpere; 3) ze spánj protrhnauti, jähling aufwecken, erwecken, einen Schlafenden, repente expergefacere, somno excire, somno excitare; 4) unterbrechen, abrumpere: protržené vlice, *Com.* sstěstj někdy weliké nesstěstj protrhuge.

II. *rec.* p-ti se, durchreißen, (*neutr.*) rumpi, dirumpi, perrumpi: řeka se do strauhy protrhla, *Cyr.* 2) aufgehen, sich öffnen, v. Geschwüren, aperiri, patescere, dirumpi; 3) ze spánj (ze sna) se pr., jähling aufwachen, aus dem Schlafe, auffahren, repente expergisci, somno excuti; 4) s. wyskočjm, *R.*

Protrhnutj, *n.* Unterbrechen, *n.* interruptio.

Protrhugi, owati, s. protrhnu.

Protřjbjm, *fut.* s. třjbjm.

Protru, (ru), protřeš, *fut. ex.* protřel, protřjti, protřen, u. protřjn, *imper.* protři, aufreiben, durch Reiben öffnen, z. B. d. Augen, terendo aperire: fig. ǧroffům oči protjrati, recht in Anspruch nehmen, ausgeben, *Lomn.*

II. *rec.* protřjti se, sich durchdrängen, perrumpere per - protřel se skrze haufy, *Vel.* prostředkem haufu ženského sotwa se na rynk protřel, *Id.*

Protrussugi, owal, owati, hin u. wieder streuen, passim spargere: leccos toho z křehkosti onde y onde protrussuge, *K.*

Protulugi se, owal, owati, herumstreifen, flankiren, schweifen, vagari, circumvagari: paliči se protulowali, *Vel.* letnj na wětřjčku sedánj a protulowánj se, *K.* myslj swau se ginde protulowati; bezbožnost a neprawost sem y tam se mezy námi protuluge, *K.*

Protržený, *n.* Riß, *m.* ruptura, *B.* protržený oblaků, Wolkenbruch, *m.* cataracta, ae, *f.*

Protýkám, al, ati, s. protknu; 2) s. protekám.

Provdjm, *fut. ex.* il, iti, durchräuchern, perfumare.

II. *rec.* p-ti se, durchgeräuchert werden, perfumari: maso se dosti provdilo.

Provkáži, *fut. ex.* kázal, kázati, z. B. čest někomu, erweisen, testari.

II *rec.* p-ti se, sich beweisen, *D.*

Prowádjm, il, iti, s. prowázým, *Com.* 2) s. prowozugi: tyranstwj prowádj.

Prowálčjm, *fut.* il, iti, mit Krie-

gen durchdringen, bellando perdere: prowálčj wssecko, *Vel.*
Prowalenina, y, *f. fors* Röhrgeschwür, *n.* fistula.
Prowáljm, *fut. freq.* eti, folg.
Prowaljm, *fut. ex* il, iti, en, wälzen durch 2c. volvere per &c.
II. *rec.* p-iti se, aufgehen, v. Geschwüren, aperiri, dirumpi; 2) durchbrechen, (*neutr.*) prorumpi: led se pod nim prowalil, *Vel.*
Prowalugi, owati, vorh.
II. *rec.* p-ti se, s. prowaliti se; 2) sich wälzen, herumwälzen, volutari, volvi, volutare se, z. B. im Kothe.
Prowandrugi, *fut.* owal, owati, s. progdu.
II. *rec.* p-ti se, sich auf Reisen herumsehen, wandern, peregrinari, *Com.* fig. nikam se rozumem swým neprowandrowali, *Vel.*
Prowařjm, *fut. ex.* il, iti, durchkochen, (*act.*) z. B. Fleisch, percoquere.
II. *rec.* p-ti se, durchkochen, (*neut.*) z. B. maso se nechce prowařiti, - will nicht durchkochen, - percoqui, coquendo molliri.
Prowaz, u, *m., sl. & ol.* powraz, Seil, *n.* Strick, *m.* Halse, *f.* funis, restis.
Prowazec, zce, *m.* ein kleines Seil, funiculus, resticula; swolehacý p., Lehnschnur, *f.* Anschlag, *m.* (Buchdr.), funis; 2) das Maaß v. 72 Ellen; pr. zemský, (nach Abbrennen der Landtafel) 62 Ellen; pr. winičný, 64 Ellen, *R.* - zček, zečku, *m. dim.* dasselbe.
Prowázek, zku, *m. dim.* Seilchen, Stricklein, *n.* funiculus, resticula.
†Prowaznenka, y, *f.* zrostlina, usnea.
Prowazník, a, *m.* Seiler, *m.* restio; - nice, *f., sl.* - nička, y, *f.* - inn. *f.* uxor restionis; - cký z. das Seilerhandwerk betreffend, restiarius; - nictwj, *n.* Seilerhandwerk, *n.* opificium restiarium.
Prowazolezec, zce, *m.* Seiltänzer, *m.* funambulus.
Prowazoskočec, čce, *m.* vorh.?
Prowázým, el, eti, begleiten, das Geleite geben, comitari, auch ehrenthalben wohin, z. B. nach Hause, aufs Schloß 2c., deducere; - ýwám, al, ati, *fr.*
Prowedu, *fut. ex.* dl, prowesti, *imper.* proweď, durchführen, zu Fuße, z. B. Menschen, Thiere, ducere, per locum, traducere; herumführen, circumducere; z. B. někoho po domě; 3) verüben, perpetrare: co proti pobožným prowedau, *K.* mord od něho prowedený, *K.* prowedl y nad postem vkrutnost, *Com.* wůli swau nad někým *K.* tyranstwj; moc prowésti, Gewalt ausüben, vim inferre; 4) darthun, erweisen, probare, demonstrare, docere: žalobu prowesti, *Pr.* prowedl to na něho, čjm ho nařkl, *Pr.* swau králku prowesti, seinen Plan, seine Anschläge durchsetzen, consilia perficere, *Vel.*
Prowětrám, *fut.* (*neutr.*) al, ati, der Wind wird mich durchwehen, aëre perflari.
Prowětřjm se, *fut. ex.* el, eti, sich auslüften, durch die Luft erfrischen.
Prowěgi, *fut.* prowjl, u. prowál, prowjti, u. prowáti, durchwe-

hen, perflare: poťog prowjťowá ťerstwé powětřj.

Prowezťnjk, u, *m.* der Durchschlag des Spvrers, tudicula perforando ferro.

Prowéslo, (prowjslo), *sl.* s. powřjslo.

Prowezu, *fut. ex.* zl, zti, durchführen zu Wagen, Schiffe ꝛc. transvehere.

II. *rec.* p-ti se, ausfahren, (ein wenig) wohin fahren, vehi, *Vel.*

Prowiant, u, *m.* (beff. als profant, profiant), Proviant, *m.* penus, victus, commeatus (militaris); fig. prowiant neb potrawa wěčnosti, *Com.*

Prowiantnjk, a. *m.* Lieferant, *m.* od. Proviantmeister, frumentarii praefectus, *Cyr.*

Prowigi, *fut.* il, iti, durchflechten, durchwinden, pernectere, perplectere.

Prowjgjm, el, eti, vorh.

Prowincye, *f.* d. Landschaft Provence, Provincia, *Vel.*

Prowiněnj, (prowinněnj, *B.*) Verschulden, Versehen, *n.* Verschuldung, *f.* Verbrechen, *n.* Schuld, *f.* delictum, culpa, noxa.

Prowinilý 3. (prowinnilý *K.*), der etwas Böses begangen, sons.

Prowinjm, *fut. ex.* il, iti, verschulden, sich versündigen, verbrechen, delinquere, culpam contrahere od. committere; 2) verdienen, mereri.

Prowiňugi, owal, owati, vorh.

Prowjwám, ati, s. prowěgi.

Prowláčjm, *fr.* v. prowleťu; 2) *obs.* s. prodlužugi.

Prowlačowaný 3. durchgeflochten, pertextus, perplexus: rozličným hedwábjm prowlačowaný, *Cyr.*

Prowlačugi, owal, owal, folg.

Prowleťu, (ču, prowléťnu), *fut.* prowleťl, prowlecy, *part. pass.* prowlečen, *imper.* prowlec, durchziehen, z. B. einen Faden, trajicere.

Prowodj? *m.* Beweisgeber.

Prowodjm, il, iti, s. prowázým; 2) s. prowozugi: prowodj cožkoli vmyslil; v wodě oheň moc prowodil, (nicht aučinťowal); *K.* daleťo a ffiroťo swau moc prowodj, *K.* gaťau moc prowoditi mělo ewangelium, *K.* slowo Božj w srdcých wywolených moc newypprawitedlnau prowodj, *K.* rytjřsťé ťusy prowoditi, *Vel.* rozťosse, lenost prowoditi, *K.* modlářstwj prowoditi, *K.* žiwot lhostegný prow. *K.* prowoditi nádhernost, tance, *Vel.* reyd prowoditi, *Id.* ťolby a ťratochwile, *Id.* zemanstwj se poctiwěgi prowodj, ťdo má zbožj, *Id.* 3) durchführen, z. B. durch Feuer, Ez. 20, 26. traducere; 4) mit sobě, s. počjnati sobě; welmi vkrutně a pyffně sobě prowozuge, *Vel.* w gjdle y w ffatech sobě ffťwostně a nádherně prowozuge, *Id.* 5) auch hry prowoditi? Schauspiele aufführen; s. unter prowozugi.

Prowodnj 1. s. průwodnj: prowodnj neděle, der erste Sonntag nach Ostern, d. quasimodogeniti; prowodnj gistota, Geleit, *n.* Geleitsbrief, *m.* assecuratio de itineris securitate.

Prowolacý 1. zur Verauktionirung dienlich, z. B. p-cý list, Lizitazionsnachricht.

Prowolám, *fut. ex.* al, ati, aus-

rufen, proclamare: zwučné prowoleg bog, genž se na něg walj, *K.* 2) verauktioniren, auctionari; - ánj, *n.* Proklamation, z. B. eines Feldherrn, proclamatio, *Kram.* b) Verauktionirung, *f.* auctio.

Prowolawač, e, *m.* s. Herold.

Prowoláwám, ati, s. prowolám.

Prowozugi, owal, owati, ausüben, a) in Ausübung bringen, exercere; b) thun, verrichten, ausüben, treiben, z. B. eine Sache, agere, facere, patrare: powěry, pobonky prowozowati, *Cyr.* skoky pr., *Id.* gedni nad druhé to uměnj prowozowali, *Id.* řemeslo p., Handwerk treiben, opificium exercere; kupectwj pr., Handel treiben, mercari, *K.* wůli swau pr., *K.* swau wůli nad ginými pr. Pr. prowozowánj náboženstwj, *Com*, Nach den Neuern auch hry prowozowati, für hráti, Theaterstücke aufführen; s. auch prowodjm 2); 2) darthun, erweisen, mit Gründen darthun, probare: půwod gest powinen prowozowati, Pr. 3) (selten), s. prowodjm 3): skrze prudký oheň pobožné prowozuge.

Prowrhu, - wržeš, *fut. ex.* hl, prowrcy, (*sl.* prowrhnauti), durchwerfen, z. B. durch ein Loch, trajicere; 2) *sl. Nitr. cum dat. pers.* abwechseln, Abwechselung machen mit etwas, mutare, variare: přewrhni sy, negez wždy poljwky.

Prowřjšlo, s. powřjslo.

Prowrtám, *fut. ex.* al, ati, durchbohren, perforare, perterebrare.

†Prowrtanec, nce, *m.* zrostlina, aucuba.

Prowundám, verschwenden?

†Prowynássjm, *Jungm.* dess. wynássjm.

Prowyskowánj, *n. verb.* v. folg.

Prowyskugi, owal, owati, jauchzen, frohlocken, exsultare, *B. Syl.*

Prozabrugi se, *fut.* owati, probrati se skrz skálu, durch den Felsen durchdringen, (Bergb.) penetrare saxum.

Prozádám, *fut. ex.* al, ati, ansuchen, petere: prozádal za městské práwo, Pr.

Prozahálým, *fut. ex.* el, eti, versäumen, durch Müßiggang verlieren, negligere; b) müßig zubringen, in otio transigere.

Prozatjm, s. zatjm 2), indessen.

Prozalugi, *fut.* owal, owati, Klage einlegen, vorbringen, accusare, (actionem instituere), Pr.

Prozenu, *fut. ex.* prohnal, prohnati, durchtreiben, z. B. Vieh 2c., pellere, agere per &c. skrze hrdlo a zadek prohnati (statek), s. prozeru 2), 3), *Syl.* clo zaumyslně prohnal, - vorbeygefahren, Pr. 2) durchstoßen, durch u. durch stoßen, z. B. mit dem Degen, transverberare, transfigere.

Prozertugi, *fut. ex.* owal, owati, durch Scherzen verlieren, verscherzen, jocando excidere re.

Prožeru, *fut. ex.* prožral, prožrati, durchfressen, peredere, perrodere; 2) verfressen, z. B. statek, abligurire, edendo absumere; 3) versaufen, durch Saufen verzehren, od. verbrauchen, z. B. Geld, potando absumere.

Prozjrám, al, ati, verb.

Prozluklý s. ranzig, stinkend; rancidus; fig. pýchau a tyran-

swjm prozluklý antykryst, *K.* bezbožnosti naplněný, a gako nčgakým gedem prossly a prozluklý; b) vertrakt, verbannt, detestatus, desperatus, improbus: to gest prozluklý chlapec, - vertrakter Bube; - kost, i, *f.* Ranzigkeit.

Prozodye, *f.* Prosodie, prosodia: - ycký z. d. Prosodie betreffend, prosodisch, prosodicus; - cky, *adv.* - ce.

Prozpěwowánj, *n.* Jauchzen, *n.* exsultatio, cantatio.

Prozpěwugi, owal, owati, fröhlich singen, jauchzen, cantare, *B.*

Prozračitý z. durchsichtig, pellucidus: kamenj od ohně prozračité.

Prozrádce, *m.* s. zrádce, *Vel.*

Prozračný z. etwas hell, etwas licht, sublustris, z. B. prozračná noc, etwas helle Nacht, nox sublustris, *Com.* - nost, *i, f.* mäßige Helle, mäßiges Licht, Heiterkeit, exigua lux, serenitas.

Prozradjm, *fut. ex.* il, iti, zen, verrathen, bekannt machen, anzeigen, entdecken, etwas Böses od. Gutes, prodere, indicare; doch ist vom Guten lieber indicare gewöhnlich. (D. Neuern übersetzen auch das deutsche verrathen statt zeigen, zu wörtlich durch prozradjm, für die richtigern alten u. üblichen Ausdrücke: zgewowati, ukazowati, na gewo dáwati.)

II. *rec.* prozraditi se, sich verrathen, se prodere.

Prozrazugi, owati, vorh.

Prozřetedlný z. vorsichtig, providus, cautus, circumspectus; - ně, *adv.* - de, - te, - cte; - nost, *i, f.* Vorsichtigkeit, Vorsicht, providentia, provisio, cautio, prudentia.

Prozřu (prozřjm?) *fut. ex.* prozřel, prozřjti, d. Augen öffnen, oculos aperire, adspicere; b) sehend werden, visum recipere, *B.*

Prs, u, *m.* (vgl. προσθιος, exterior? Adel.), Brust, *f.* d. fleischige Erhöhung an beyden Seiten der Brust, besonders des weiblichen Geschlechts, mamma, uber; od prsů, v. Kindesbeinen an, a teneris unguiculis, *Syl.* s. auch folg. u. prsy.

Prsa, *pl. nom. irreg.* v. vorh. *Com.*, *gen.* prs: sytj se z prs, *B.*; *sl.* & *mor* prsa, *pl.*, pectus.

Prsáč, s. prsnáč.

Prprem se, *al, ati, sl.* wühlen, stöbern, s. pýstám se.

Prst, u, *m.* Feuerherd, *m.* focus; 2) od. pecowý čelesten, Ofenloch, *n.* praefurnium; (3) der Ofen selbst?

Prstám, al, ati, speyen, sprützen, sprühen, spuere; oheň prstá, kůň prstá; 2) kreischen, frigere, cruscire? *D.* - ánj, *n. verb.*

II. *rec.* prstati se, bocken, nach dem Bocke verlangen, v. den Ziegen, appetere venerem, subare.

Prstanec, nce, *m.* ein gewisses Geschoß, (ein gewisser Körper, welcher geschoßen od. abgeschoßen wurde), bey den alten Böhmen.

Prstawec, wce, *m.* Schnarr, *m.* turdus pilaris, *Vel. R.*

Prstawý z. der da sprützet, speyt, spuens: wrch ohněm prstawý, ein feuerspeyender Berg, mons ignivomus.

Prstnu, *fut.* kl, nauti, s. prstám.

Prsnáč, e, *m.* starke, hohe Brust habend, validi pectoris.

Prsnatjm, el, ěti, starke hohe Brust bekommen.
Prsnatý 3. starke od. hohe Brust habend, hochbrüstig, pectorosus.
Prsnj 1. d. Brust betreffend, darinn od. dabey befindlich, pectoralis.
prsnice, s. folg.
prsnjk, u, m. Brusttuch, n. Bruststeck, m. D. Brustlatz, m. D. (sl. pruclak), selten Schnürbrust, f. pectorale, mamillare, strophium; 2) Brustholz n. des Posamentirers, pectorale; 3) sl. hie u. da, s. prs, mamma.
Prsotiny, f. pl. Brustriemen, m. antilena.
Prš, e, f. Staubregen, m. pluvia tenuis.
Prssenice, f. s. prsska.
Prssjm, el, eti, regnen, pluere: prssj, es regnet, pluit; prssj krew, kamenj, od. kamenjm, K. es regnet Blut, Steine, pluit sanguine, lapidibus; hwězdami prsseti se zdálo, Vel. 2) abfallen, decidere, Ez. 47, 12.
Prssjwám, al, ati, fr. v. vorh.
Prsska, y, f. dėssť: kohauti kokrhagi, bude prsska.
Prsskám, alo, ati, sl. rieseln, minutim pluere.
Prst, i, f. Dammerde, Gewächserde, Gartenerde, f. humus; 2) Stauberde, f. terra pulverea; s prstj smásti, schleifen, eben machen, solo aequare.
Prst, u, m. Finger, m. 1) an der Hand, digitus; předni prst, od. vkazatel, Zeigefinger, digitus index; prostředni, od. dlauhý prst, Mittelfinger, digitus medius, od. longus, verpus, famosus; prst prstenni, auch srdečnj, auch zlatý, Goldfinger; p. posledni, s. malják; chromé prsty, krumme Finger; skrze prsty na něco se djwati, durch d. Finger schauen, connivere, Vel. něco w prstech mjti, - am Griffe haben, D. prsty hráti, fingern; těžko gest djtěti s obry za prsty se táhati, prov. b) Zoll, m. pollex; prst gest čtyř zrn gečnjch zssjřj, Pr. ani prstu zssjřj, od. ztlaussťj, nicht einen Finger breit, dick, ne latum quidem unguem; c) in B. für moc (Božj); 2) an Handschuhen, digitus; 3) d. Zehe, am Fuße, digitus pedis, auch blos digitus, wenn v. Fuße d. Rede ist: po prstech giti, choditi, auf den Zehen gehen, ire gradu suspenso.
†Prsták, u, m. zrostl., phoenix.
Prstček, prsteček, tečku, m. dim. folg.
Prstek, stku, m. vorh. (eigentl. dim.)
Prsten, u, m. Ring, Fingerring, m. annulus; pečetnj pr., annulus signatorius; rybářský prsten, s. pečet.
Prstének, nku, m. dim. Ringel, Ringelchen, Fingerreifchen, n. annulus, annellus; 2) Ringelblume?
Prstenice, f. Ringschatulle, f. Ringkästchen, dactyliotheca.
†Prstenitec, tce, m. zrostlina, triguera.
Prstenkugi se, owati, sl. Ringe wechseln, Verlobniß halten, sponsalia celebrare: giž se sprstenkowali; b) boh. sich ringeln?
Prstennj 1. den Ring, Fingerring betreffend, annularis.
Prstjček, čku, m. dim. Fingerchen, Fingerlein, digitulus; prstjčky, plur. Händleinschwamm, Krötenpilz, m. D.

†Prstikowec, wce, m. zrostlina, dactyloctenium.
Prstnj 1. Finger-, Zehe-, digitalis: prstnj članek, Fingergelenk.
Prstworec, sl. s. prustworec.
Prstýnek, s. prstének.
Prsy, ý, (od prsý Bachowých, K.) u. á, m. pl., loc. prsech, Brust, f. der vordere Theil zwischen dem Halse u. Magen, pectus, thorax.
Prsyčky, čků, m. pl. dim. Brüstchen, kleine Brust, pectusculum.
Prč, č, f., sl. pyrč, ungebahnter Weg durch Gesträuch, besonders Wildbahn: nedwědj prč.
Prt, u, m. s. prč.
Prtáčjm, il, iti, Schuhflicker seyn.
Prtačina, y, f. Schuhflickerey, f.
Prtáctwj, n. Flickerey, Pfuscherey, f.
Prták, a, m. Altflicker, Altkapper, Schuhflicker, m. veteramentarius.
Prtugi, owal, owati, flicken: prtugj postoly, Haj.
Pru se, přel, přjti, streiten, litigare.
Pru, sl. gemein für prw.
Průba, (od. pruba, K.), y, f. Probe, f. a) Versuch, m. periculum, tentamen: průbu drži, Com. b) Beweis, m. od. Kennzeichen, n. specimen; c) Prüfung, f. exploratio, spectatio.
Pruběř, e, m. s. prubýř.
Průběžný 3. obenhin, leichtweg gemacht, obiter, perfunctorie factus.
Prubicwičný 3. behutsam, cautus, Přjkl. keči.
Prubisučný 3. d. Uebung betreffend, etwa exercitorius.
Průbog, e, m. überhaupt ein Instrument zum Durchschlagen, z. B. auch der Löcher in d. Erde, für d. Pfähle, Durchschlag, m. Pfriemen, beym Schneider, D. 2) Stempel, od. Durchschlag, Aufhauer, Löcher ins Eisen zu schlagen (bey Schloß.), tudicula perforatoria.
Průbowánj, n. verb. v. průbugi.
Prubownj 1. Probe-: prubownj střjbro, Probesilber, n. argentum probatum, R
Průbugi, (prubugi, K.), owal, owati, s. zkaussjm, Zach. 13, 9. versuchen, prüfen, tentare: wogsko prubuge, ssikuge a wede, K. to uměnj sem průbowal, Kram. průbugte hospodářit, Id.
Prubýř, e, m. Probirer, m. explorator, spectator; prubýř zemský, Land-, od. Reichsprobirer, Vel. -řský 3. Probir-, exploratorius; prubýřská pýcka, Probirofen, m. fornax exploratoria; prubýřský kámen, (černý mramor), Probirstein, zum Metall, lapis lydius.
Průčelj, n. swisle, Fronte, Stirnwand, f. frontispicium; p. chrámu, domu, viell. der vordere Theil, facies templi, B. cath.; p. swěta, Gegend, f. plaga mundi, (selten).
Pruch, u, m. Bruch, Erdfall, m. (Bergb.) vom äolischen βεηγη, für ερηγη, Bruch.
Průchod, u, m. Durchgang, m. transitus; 2) freyer Lauf, Fortgang, progressio: sprawedlnost má průchod; tomu chce B. aby ta wálka průchod měla, Fortgang haben, progressionem facere, Vel. pr. podzemnj, ein unterirdischer Gang, meatus subterraneus; des Ohrs, meatus auditorius; pr. bludný, Labyrinth, Irrgang im Ohr, labyrinthus.

Průchodné, ého, n. Transitozoll, m. vectigal a transitu.
Průchodisstě, n. Durchgang, m. Ort, wo man durchgehet, transitus.
Průchodisstný 3. durchgangs-, durchgängig, transitorius; R.
Průchodity 3. vorh. průchoditj domowé, Durchhäuser, domus transitoriae, Pr.
Pruclok, pruslak, u, m. sl. Weste, f. Leibl, (Brustlatz), pectorale.
Prudce, adv. heftig, gewaltig, vehementer, graviter.
Prudčina, y, f. s. prudkowina.
Průdělek, lku, m. Verlust, m. beym Verkauf, Handel, jactura.
Prudjm, il, iti, s. pařjm: praziti, prudili, studili, bodli, Com.
Prudkowina, y, f. scharfer Pflanzenstoff, m. materia plantarum acris, Berchtk.
Prudký 3. heftig, a) groß, stark, gewaltig, z. B. Kälte, Haß, Liebe rc., vehemens, magnus, gravis; brennend, z. B. Liebe rc. ardens; b) hitzig, im Affekt, z. B. Mensch, Naturell, vehemens, praeceps; auch wenn vom Zorne d. Rede ist, iracundus; -kost, i, f. Heftigkeit, f. vehementia; b) aestus, praecipitantia.
Průduch, u, m. Luftloch, n. z. B. Kellerloch, spiraculum, spiramentum, meatus aëris; b) überhaupt Oeffnung, f. apertura: oči, vssi a wssecky zewnitřnj průduchy, Com. průduchowé nebesstj, B.
Průdussina, y, f. großes Luftloch, Thorweg, m. (porta).
Průdussnj 1. z. B. průdussnj djra, vorh. pr. trubice, Luftröhre im menschlichen Körper, R.
†Průdussnice, f. Schweißloch, n. porus, Berchtk.
Průgezd, u, m. Durchfahrt, f. transitus, auch überhaupt Durchzug: těsné vličky obyčegně bez průgezdu gsau, Com.
Průgezdný 3. wo man durchfahren, durchziehen kann.
Pruh, u, m. s. prauha, (vgl. popruh), Strich, m. pruh země, Erdstrich, m. zona; Strieme; pruhy modré od bitj, Kram.
Pruha, y, f. s. prauha.
Pruháč, e, m. mor., sl. bosmánka, Pasamanapfel, m.
Pruhatina, y, f. (ol.), pruhowaté sukno, gestreiftes Tuch.
Pruhlo, a, n. (ol.) Sprenkel, m. Schlinge, f pedica, tendicula.
Průhled, u, m. Durchsicht, f. prospectus, D.
Průhon, u, m. Durchtrieb, m. propulsio per; b) Ort, Weg, wo das Vieh durchgetrieben wird, via pecuaria; (2) Ruthe?)
Pruhowatý, u. pruhowaný 3. gestreift, striatus: zeleně pruhowaný kabát, Kram.
Pruhowina, y, f. Falze, f. an den Säulen, stria, D.
Pruhugi, owal, owati, falzen, streifen, striare, D.
Průkop, u, m. Erdgang, m. cuniculus: králjk podreywage, průkopů, krtice kopce dělá, Com. průkop proti průkopu dělati, kontraminiren, cuniculum excipere, R.
Průlom, u, m. Durchbruch, ruptio; b) Bresche, f. Mauerbruch, m. ruptura muri.
Průluk, u, m. (ol.) s. průduch, K. země plna gest průluků a wodnjch pramenů, Zal.
†Průměr, u, m. Durchmesser, m. diameter.

Průnos, u, m. Schwärzung, f. clandestina illatio mercium.
Průnosnjk, a, m. Schwärzer, Pascher, clandestinus illator mercium.
Průpad, u, m. Versenkung, prolapsus.
Průpowěd, i, f. s. propowěd.
Prus, a, m. s. Prussan.
Průsek, u, m. Durchhieb, m. dissectio.
Pruský 3. preußisch, borussicus, prussicus; -sky, adv. -ce.
Prussák, a, m. folg.
Prussan, a, m. ein Preuße, Borusseus, Prusseus.
Prussinky, nek, f. pl. s. brusnice.
Prusworec, rce, m. Kalmus, m. acorus, calamus odoratus; -rcowý 3. v. Kalmus, acoreus.
Prusswořec, bess. vorh. D.
Prusy, f. pl. gen. Prus, dat. Prusům, acc. & voc. Prusy, loc. Prusých, instr. Prusy, Preußen, n. Borussia, Prussia.
Prut, u, m. Ruthe, f. schwanker Zweig, Gerte, f. virga: ročnj prut, Jahrwuchs, m. (Nach Berchtk. prut gest pěn za 1 rok trwagjcý); 2) als Maaß, Ruthe: prut 8 loket zdélj (na winicých), Vel. pr. měřice zemského, Meßruthe, Meßstange, f. Meßstab, m. decempeda; p. od vdice, Angelruthe, virga (auch arundo, wenn sie v. Rohr ist,) piscatoria; p. kywadla, Pendulstange bey der Uhr, virga libramenti; pruty pohybowadla w hodinkách ꝛc. 3) od. hůl, Barre, f. Barren, m. prut (cán) střjbra, Silberstab, m. virga argentea; pruty železné, od. železa, Eisenstäbe, Stangeneisen, bacilla ferrea; 4) sl. Weinrebe, f. sarmentum, palmes, vitis.
Průtah, u, m. Erstreckung, Dehnung, f. protractio; üblicher 2) Aufschub, m. dilatio; b) Indult, s. lhůta, D.
Prutj, n. (sl.) coll. viele Ruthen, virgulta; 2) folg.
Prutina, y, f. Gebüsch, n. ein mit Sträuchern bewachsener Ort, fruticetum, frutectum, virgultum.
Prutnatý 3. voll Ruthen, Gerten.
Průtok, u, m. Abfluß, m. defluxus.
Prutowánj, n. verb. v. prutugi, s. pruhowina.
Prutownjk, u, Raspel, f. radula?
Průtrž, e, f. Bruch, m. als eine Krankheit des Unterleibes, Hodenbruch, hernia, ramex.
Průtržnjk, a, m. Bruchschneider, m. sector herniarum.
Průtržnjk, u, m. Bruchkraut, n. sanicula, herba herniaria.
Průtržný 3. der einen Bruch hat, herniosus, ramicosus; b) Bruch-, p-ný pás, Bruchband, n. fascia hernialis: průtržné kořenj, s. rozchodnjk.
Prutugi, owal, owati, falzen, Streife machen, streifen, striare: stolice k falcowánj, prutowánj, Falzbank, f. (des Zimmermanns), sella striis et strigibus faciendis, R.
Průwod, u, m. Geleite, n. a) Begleitung, f. comitatus; b) begleitende Personen, Suite, f. comitatus; c) Beygang, m. D. d) průwod k hrobu, od. průwod pohřebnj, Leichenzug, m. pompa funebris; e) průwod s křjžem, Kreuzgang, m. processio (cum cruce); f) průwod bezpečnosti, Geleitsbrief, m. salvus conductus; 2) Beweis, m.

a) das Darthun einer Sache, auch vor dem Gerichte, probatio; b) das, wodurch etwas dargethan, erwiesen wird, Beweisgrund, *m.* argumentum.

Průwodce, *m.* Gefährte, Begleiter, Geleiter, Geleitsmann, *m.* comes, socius viae.

Průwodčj, jho, *m.* vorh. *B.*

Průwodnj 1. das Geleite betreffend, z. B. p-nj list, Geleitsbrief, literae de itineris securitate.

Průwodnjk, *a, m.* Gewährsmann, Gewährsleister, *m.* auctor, fidejussor?

Průwodný 3. erweislich, probabilis: *to nenj průwodné, K.* to z těch slow průwodné gest, *K.* - ně, *adv.* gründlich, mit Beweis: průwodně to odwedu, *Cyr.*

Prużák, *a, m.* eine gemeiniglich blaue, an den Flügeln weißgestreifte Taube.

Prużina, *y, f.* Ruthe, Gerte, *f.* virga: prużinau někoho mrskati, *Syl.* 2) Strieme, *f.* vibex.

Prużinka, *y, f. dim.* v. vorh. Streifgerte, virgula; p-ka w běhaunu, od. warhánky, Mühlklapper, *m.* d. Zunge, crepitaculum molendini, lingua tremula.

Prużka, *y, f.* Sommersprosse, *f.* Sommerflecken, *n.* Sommermal, *n.* lentigo.

Prużný 3. was d. Federkraft besitzt, elasticus, vim elasticam habens. vgl. zpruha; - nost, *i, f.* Federkraft, vis elastica, vis recellendi.

Prw, prwé, *adv.* zuvor, ehe, eher, vorher, prius, ante: poněwadž prwé gest wsseckо twé, co tobě dám Bože! *Com.* vorher, vor der Zeit, antea; prwé než, ehe, eher als, prius quam, antequam.

Prwák, *a, m. sl.* der erste Bienenschwarm.

Prwek, wku, *m.* od. *pl.* prwky, durch d. chemische Zersetzung entdeckte, od. gewonnene Elemente, elementa, *Berchth.*

Prwgeseň, seni, *f. sl.* Frühling, *m.* ver primum.

Prwnj 1. erste (der, d., das), unter zweyen, prior; unter mehreren od. überhaupt primus, auch princeps; p-nj wěc, Erstling, *m. D.* primitiae, (arum).

Prwnička, *y, f.* d. das erstemal gebohren hat, primipara; 2) nach *Com.* bukwice bjlá, primula veris (selten); 3) nach *Vel.* Herb. s. sedmikráska, bellis minor.

Prworodný 3. ursprünglich, primigenius, *D.*

Prworozenec, nce, *m.* der Erstgebohrne, primo natus (primogenitus).

Prwopočátek, tku, *m.* Anbeginn, initium: s prwopočátku, poneyprwé, *Syl.*

Prworozenstwj, *n.* Erstgeburt, das Recht der Erstgeburt, primogenitura, jus primogenit

Prworozený 3. erstgebohren, primo natus, primus natu, zweyen, prior natu; hřjch prworozený, Erbsünde, *f.* peccatum originale; - nost, *i,* vorh.

†Prwosenka, *y, f.* zrostlina, primula; -kowitý 3. primulaceu

Prwospj, *n.* erster Schlaf, der erste Theil der Nacht, conticinium, *polon.* perwospy.

Prwoška, *y, f. sk. & D.* s. prwnička; b) d. das erstemal trächtig ist, Kuh, Schaf ꝛc.

†Prwostwořenj, n. erstes Geschöpf, n. *Neg.*
Prwota, y, f. Vorzeit, f. Vorwelt?
Prwotelka, y, f. Kalbinn, d. das erstemal kalbet, primipara.
Prwotenstwj, n. s. přednost? od. Amtsalter, Anciennetät, f. prwotenstwj nad apoštoly, Zal.
Prwotinky garnj, s. prwnička, 3), *Vel.*
Prwotiny, *f. pl.* d. Erstlinge, *f.* primitiae: prwotiny Krystus, der Erstling Christus; od prwotin swěta, vom Anfang der Welt.
Prwotnj 1. Grund-, primitivus, originalis: prwotnj, půwodnj gazyk, Grundsprache, *D.* prwotnj žiwelná částka, Grundstoff, *m.*
Prwotnost, i, *f.* Vorzug, Vorrang, *m.* principatus, locus prior: prwotnost, králowstwj držeti, principatum tenere, *K.*
Prwotný 3. ursprünglich, principalis, primigenius, primus.
Prwšj, s. prwý, *Syl.*
Prwůstka, y, f. *sl.* s. prwostka.
Prwý 3. *sl.* & *ol.* (auch *boh.* in prworozený ꝛc.), *comp.* prwšj, *sup.* neyprwšj, s. prwnj.
Prý, (pry), verkürzt aus prawj, er sagt, inquit.
Pryč, preč, weg, fort, od. hinweg; pryč s tjm, weg damit, tolle rem, ultro rem; preč s njm, fort mit ihm! tolle eum: gdi pryč, geh weg, abi, apage te; gděte pryč, geht weg, abite.
Prýč, e, *sl.* Auszehrung, verzehrende Krankheit, phthisis.
Pryka, s. bryka.
Prým, u, *m* Borte, Tresse, *f.* Possament, limbus, fimbria; b) wšeligaká řezba neywýš okolo sloupu, Säulenzierrath, d. Borten, zoophorus supra epistylium. *R.* 2) wřed hrdla, Bräune, Kehlsucht, *f.* Klamm, *m.* angina, synanche; (*inde sl.* prýmetjm sa? *Ryb.*)
Prymán, *a, m.* Primaner, primanus.
Prýmas, *a, m.* Primas, a) Magistratsrath od. dessen Vorsitzer, Präsident, praeses: prýmas, prwnj pán w radě, Vorsitzer, praeses, *Vel. Nomencl.*; prýmas menšjho města Pražského, *Vel.* prýmas neywyššj sudj, *Com.* b) namentlich in Ungarn, das Haupt der sämmtlichen Geistlichkeit, Primas, primas; -stwj, *n.* Primat, *n.* primatus: prýmasstwj nad apoštoly.
Prýmetjm se, il, iti, *sl.* eitern, geschwären, suppurare.
Prýmetný, 3. *sl.* das Geschwür betreffend.
Prymicý, *f.* Primiz, *f.* primitiae.
Prymkář, e, *m.* Bortenmacher, Bortenwirker, *m.* limbolarius.
Prync, e, *m.* Prinz, princeps; dědičný prync, s. knjže koruny; prync Hyšpanye, *Vel.*
Pryncezka, y, *f.* Prinzessinn, *f.* princeps, principissa.
Prýsek, sku, *m. dim.* v. pres; 2) d. Lade des Bortenwirkerstuhls, tudicula, spatha.
Prýšt, u, *m.* s. prýšť.
Pryskám se, al, ati, abspringen, decedere, decidere: wápno se pryská se zdi.
Prýštám se, s. prýštjm se, s. auch wyprýštám se, u. wypryskugi se.
Pryštýř, e, *m.* Blutgeschwür, *n.* carbunculus; pr. páliwý, s. karbunkl 2).
Pryštýřek, řku, *m. dim.* v. vorh.
Pryskyřice, *f.* Harz, *n.* resina; -cowitý, od. -cowý 3. harzig.

resinosus, *Vel.* - čný 3. verb. b) harzähnlich, resinaceus.
Prysstýrnjk, u, *m.* Hahnenfuß, Ranunkel, *m.* ranunculus.
Pryssec, ssce, *m.* Wolfsmilch, *f.* euphorbia (peplus); - cowitý 3. wolfsmilchartig, euphorbiaceus.
Prýšt, e, *m.* *sl.* Geschwürchen, ulcusculum, pustula.
Prýsstěnj, *n.* Hervorquellen, scatebra, scaturigo.
Prýsstěnina, y, *f.* Mineral, *n.* fossile; nach *Com.* *pl.* - ny, Bergsäfte, succi minerales.
Prýsstěninowatý 3. Mineral-, mineralis, z. B. pramen, pára, *Sedldc'ek.*
Prýsstjm, il, iti, *ol.* s. prsstám.
Prýsstjm se, il, iti, prýsstů po těle dostati, ausschlagen, Ausschlag bekommen, pustulis, ulcusculis obduci; 2) quellen, hervorkommen, entspringen, z. B. Wasser, scaturire, provenire.
Prysyla, s. pryzyla, *Vel.*
Prýtowaný 3. wýborné prýtowané zlato, *K.* *in textu*: tažené.
Prywátný 3. (nj 1.), z. B. člowěk, Privatmensch, privatus.
Prywét, u, *m.* Abtritt, *m.* secessus, cloaca.
Prywilegium, *n.* Privilegium, privilegium.
Pryzyla, y, *f.* (vgl. das alte bras, Feuer, βράζειν, brennen, schwed. brassa, helles Feuer, folglich v. der hochrothen Farbe, nicht v. Brasilien -, es wurde vorhin aus Ostindien geholt, - also genannt, Adel. Brasilienholz, *n.* caesalpinia sappan, *Linn.* lignum Brasilianum, *K.* *Vel.*
Pryzylowý 3. z. B. dřewo, verb.
Przněnj, *n.* Besudelung, Beflekkung, *f.* contaminatio, pollutio, maculatio: krwe przněnj, Blutschande, *f.* incestus, incestum.
Prznjk, a, *m.* s. kurwák, (-nice, od. auch przna, y, *f.* s. kurwa); üblicher 2) Käfer, *m.* scarabaeus, od. scarabeus.
Prznjm, il, iti, besudeln, beflecken, inquinare, maculare, contaminare, foedare, polluere; 2) s. kurwjm, *hung.* paráználkodni: zprznil gi, (děwku ɩc.)
Ps, pst! *interj.* silentium imponentis; 2) ps, canem vocantis.
Psacý 1. zum Schreiben gehörig, Schreib-, scriptorius; psacý péro, Schreibfeder, *f.* penna scriptoria; psacý tabulka, Schreibtafel, *f.* tabula scriptoria, auch oft blos tabula, pugillares, codicilli.
Psanec, nce, *m.* Berüchtigter, *m.* infamis.
Psánj, *n.* (langes á, *B.*), Schreiben, *n.* a) d. Handlung des Schreibens, scriptio; uměnj psánj, d. Schreibekunst, ars scribendi; b) das Geschriebene, od. was man schreibt, Schrift, *f.* scriptura, scriptum, literae, besonders ein Brief, auch Sendschreiben, literae, epistola; schwalugjcý psánj, Empfehlungsschreiben, literae commendatitiae; psánj někomu učiniti; psánj učinil Eleazarowi, *Vel.*
Psanice, *f.*, *sl.* pjsařka, y, *f.* Geschreibe, *n.*
Psanjčko, a, *n.* *dim.* Briefchen, *n.* Billet, *n.* epistolium, literulae.
Psaný 3. *part.* v. pjsati, *sl.* pjsaný, geschrieben, scriptus; rukau psaný, handschriftlich, manu scriptus; b) passiv: psaný zá-

kon, (*opp.* přirozený zákon), positives, geschriebenes Gesetz, positiva, scripta lex, *Kroc.* -ně, *adv.* (*opp.* pšně), s. pjsebně, *Com.*

Psář, e, *m.* Hundsvogt, *m.* canum alitor, custos.

Psát, od. psáti, s. pjssi.

Psjarka, (psgarka), *y*, *f.* *sl.* řjdká, swodnj žintice, pro psy, schlechtere Molken.

Psohlaw? *a*, *m.* sonst morský wlk, Hay, *m.* Hayfisch, *m.* canis carcharias, *Linn.*

Psohlawec, wce, *m.* Hundskopf, *m.* cynocephalus, *D.* 2) *sl.* (nach einer Volkssage), ein Tatarenvolk, deren Köpfe den Hundsköpfen ähnlich waren, u. bey Ungarns Verheerung d. in Wäldern versteckten Menschen aufspürten; 3) eine Art Affen, s. pawian; 4) *sl.* Schimpfwort, schlechter Mensch.

Psota, *y*, *f.* Jammer, *m.* Elend, *n.* miseria: coky (preč) psota nastranu! chudoba se žený, *prov.* *sl.* d. Armen heurathen troß des Elends; 2) (angeblicher) Krankheitsstoff der Epilepsie: a wyskočj z něho psota, zelená gako žluč, *Vel. Herb.*

Psotář, *a*, *m.* *sl.* s. bjdnjk.

Psotnice, *f.* s. zymnice, *Syl.*

Psotnjk, u, *m.* Fraiß, *f.* fallende Sucht, epilepsia, morbus caducus.

Psotný 3. elend, kläglich, miser.

Psotugem, owal, owati, *sl.* Noth leiden, miseria premi.

Psowina, *y*, *f.* s. psyna, holota, *D.*

Psowod, *a*, *m.* Hundsjunge, *m.* custos canum, *D.* b) der, u. -dka, *y*, *f.* die sich mit den Hunden beschäftigt.

Psowský 3. -ſkwj, s. peský, -ſkwj.

Pssaukám, *al*, *ati*, pfeifen, pedere.

Pssauk, u, *m.* Fist, *m.*

Pssaur, u, *m.* Juks, *m.* *D.*

Pssenice, *f.* Weizen, *m.* triticum; -čka, *y*, *f.* dasselbe, (eigentlich *dim.*); p. wlaſká, Staudenkorn, *n.* typha, *Vel. N.*

Pssenička, *a*, *n.* milium, *Beroktk.*

Psseničniſſtě, *n.* Weizenfeld, ager triticeus, ager tritico destinatus.

Psseničný 3. v. (aus) Weizen, triticeus; - p-ný chléb, Weizenbrod, *n.* panis triticeus; p-né piwo, s. piwo; p-ná mauka, Weizenmehl, *n.* farina triticea.

Pssenný 3. z. B. kasse, s. prosný.

Pssenо, *a*, *n.* gemahlne Hirse, s. gáhly, *D.* & *sl.*

Pssic! s. kác: pssic macku! *D.*

Pssjm, *il*, *iti*, stechen, pungere, figere: oſſtipem obraz pssil, takže na zem padl a přerazyl se.

Psstros, s. pſtros.

Pstrjen, u, *m.* *sl.* Nußschwamm, boletus hepaticus, *Wilden.* (esculentus amplus, mollis, carnosus, grato odore, carne alba, crescit in juglande), *Lumn. Flora P.*

†Pstrokwětka, *y*, *f.* zroſtlina, pardanthus.

Pstros, u, *m.* (*ita B.*, *non* psstros), Straus, *m.* Straußvogel, *m.* struthiocamelus.

†Pstrosynka, (psstrosynka), *y*, *f.* zroſtlina, struthiola.

Pstru se, pſtřel se, pſtřjti se, sich zieren, (bunt), vestimento versicolore uti, *Ryb.*

Pstruh, *a*, *m.* (v. pſtrý, (*pol.*), i. e. peresty, bunt, gefleckt, scheckig), Forelle, *f.* trutta, salmo fario; *hung.* pisztrang; pſtruh loſowý, Lachsforelle, trutta lacustris, salmonata, *K.*

Pstruhowý 3. Forellen-; pstruhowý salát, Forellensalat, lactuca truttea.
Pstružný 3. z.B. pstružný potok, Forellenbach, m.
Pstrý 3. s. unter pstruh.
Pstrylatý 3. buntscheckicht, maculosus, multicolor; - tost, i, f. buntscheckigte Beschaffenheit, maculositas, Ryb.
Pstrylawý 3 vorh. Id.
Psý 1. (sl. 3. psý, psjá, psje), hündisch, v. Hunden, caninus: psý kůže, Hundefell, n. pellis canina; psý sádlo, Hundefett, n. adeps caninus; psý dnowé, Hundstage, dies caniculares; psý lebeda, s. Lebeda; psý gazyk, s. gazyk; psý mléko, Wolfsmilch, f. esula; psý, smrdutý rmen, Hundsdillen, Krötendillen, cynanthemis, cotyla foetida, Syl. psý hwězda, Hundsstern, m. sirius, canicula, D. psý sstěstj, slepé sstěstj, Hurenglück, n. psý drauh: na psým drauhu (drauku) někoho wywrcy, prov. sl. - wie einen Hund über einen Prügel hinaus werfen.
Psyce, f. Hündinn, f. canis (f.); obecná psyce, gemeine Gassenhure, prostibulum.
Psýčátko, a, n. folg.
Psýle, ete, n. folg.
Psýček, čka, m dim. Hündchen, n. catellus, catulus, canicula.
Psýhlawec, s. psohlawec.
Psýk, a, m. s. psýček, B.
Psým, yl, yti, folg.
Psým se, yl, yti, Unzucht treiben, wie d. Hunde, huren, stuprum, stupra facere, impudice vivere.
Psýmor, u, m. womeg, Hundstod.
Psyna, y, f. der Geruch von Hunden, Hundsgeruch, m. 2) Hurenpack, n. turba meretricia; 3) mor Fieber, f. febris; 4) sl. Hundsbeschaffenheit, Hundsföttisches Wesen, canina malitia; 5) sl. schelmischer, boshafter Mensch, caninae malitiae homo.
Psynec, nce, m. Hundsstall, m. stabulum canarium; 2) Hurenhaus, n. lupanar; 3) schlechtes Häuschen, Loch, n. gurgustium; 4) Hundsdreck, m. D. bjlý psynec, album graecum, (drecum).
†Psyneček, čku, m. zrostl. vilfa.
Psynek, nku, m. Schürgrube, f. zur Malz, atriolum.
Psynky (čerwené), f. pl. Hintsch, Hintschkraut, dulcamara, od. solanum dulcamara, Linn.
Psysko, a, n. sl. augm. m. großer, grober Hund, D. 2) s. zurwal, furták: to ge welký psysko.
†Psýzelj, n. zrostlina, theligonum, Berckth.
Ptač, e, f. coll. sl. s. ptactwo; b) Vogelgeschlecht, n.
Ptáča, n. sl. s. folg.
Ptáče, ete, n nom. pl. ptačata, ein junger Vogel, pullus.
Ptáček, čka. m. Vögelchen, n. avicula; fig. dobrý ptáček, tu gsy! du sauberes Muster!
†Ptačenka, y, f. zrostlina, ornithidium.
Ptačj 1. d. Vögel betreffend, avi-arius; ptačj hnjzdo, Vogelnest, nidus avium; p. nos Schnabel des Vogels, rostrum; p. zob Rainweide, f. Hartriegel, Kreuzdorn, m. ligustrum vulgare, Linn.
Ptačice, f. Weibchen vom Vogel?
†Ptačjgazyk, - ho -, u, m. zrostlina, ornithoglossum.

Ptáčjk, a, m. dim. sl. s. ptáče.

Ptačinec, nce, m. Vogelkraut, n. Vogelmeier, alsine media, Linn. Lesch. (nach Ryb. Feldwicke, Vogelwicke, f. aphaca, ae, f. (vicia campestris); 3) mor. Vogeldreck, m. stercus aviarium.

†Ptačjnoha, y, f. zrostlina, ornithopus.

Ptačjnůžka, y, f. zrostlina, ornithopodium.

Ptačjzob, gen. ptačjho zobu, s. ptačj.

Ptáčnice, f. Vogelhändlerinn, negotiatrix aviaria; 2) Voglerinn; 3) (selten), Vogelhaus, n. aviarium.

Ptačnice, s. prcawka, D. 2) Vogelflinte, f. sclopus aviarius.

Ptáčnicj, 1. sl. ptáčnický, 3. z. B. Kleg, Vogelleim, m. viscum, viscus.

Ptáčnictwj, n. Vogelhandel, m. negotiatio aviaria.

Ptáčnjk, a, m. Vogelhändler, negotiator aviarius; 2) Vogler, Vogelfänger, Vogelsteller, m. auceps, Žal. 124, 7.

Ptáčnjk, u, m. sl. ein Kraut, agrilegium.

Ptáctwo, a, n. coll. Gevögel, n. Vögel, aves, alites, volucres.

Pták, a, m. (vgl. πταω), Vogel, m. avis, ales, volucris; wolawý (wábný) pták, Lockvogel, illex od. illix; drawý p., Raubvogel, avis rapax; zpěwawý p., Singvogel, oscen; pták po zpěwu od. po peřj poznán bywá, prov. den Vogel kennt man aus dem Gesang rc. ex cantu plumisque dignoscitur avis; malj ptácy, malé hnjzda, prov. kleine Vogel, bauen kleine Nester, efficiuntur pro opibus nostris moenia; dobrý pták! sl. s. ptáček.

Ptakoprawec, wce, m. Vogelschauer, Vogelschreydeuter, m. augur, auspex; -ctwj, n. Vogelschauerey, f. augurium, auspicium.

Ptákoprawjm, il, iti, wahrsagen (aus dem Fluge der Vögel), augurari, Com.

Ptám, ati, obs. s. hledám: ptati sobě gineho pána.

Ptám se, al, ati, fragen, a) někoho, (gen.), jemand, rogare, interrogare aliquem, quaerere ex aliquo; b) něco, etwas, rogare, interrogare aliquem, quaerere aliquid; c) na někoho, od. po někom, na něco, od. po něcem, nach jemand, nach etwas fragen, quaerere aliquem, od. de aliquo, percontari aliquem, od. de aliquo, interrogare de aliquo, rogare de aliquo, od. rem: neptey se na to.

Ptanj, n. Fragen, Befragen, n. interrogatio.

Ptanice, f. wěčné ptánj, Gefrage, n. Fragerey quaeritatio, f.

Půběďnj 1. s. poobědnj: půběďnj zbory mjwati, pro djtky.

Publikacý, f. Publication, f. publicatio.

Publikán, u, m. mýtnjk, celnjk, Zöllner, publicanus.

Publikowánj, n. s. publikacý.

Publikugi, owal, owati, kund machen, verlautbaren: kalendář publikowán, Vel.

Publikum, n. Publikum, publicum, homines.

Pučálka, y, f. zuvor im Wasser aufgeschwollene, dann geröstete Erbsen, Prägelerbsen, eine Speise, pisa frixa, od. tosta;

sl. pl. -ky, halbgesottene Erbsen od. Linsen.
Puċálnice, f. Prägelerbsenweib.
Púček, čku, m. sl. s. plžjky; 2) Nudel, die Gänse zu stopfen.
Puch, u, m. Aushauch, m. ein widriger Geruch, putor, foetor, B. K. puch stuchliny mě zarážj ze wssech kautů.
Puchawka, s. peychawka, D.
Pucheykowatý 3. s. bublinkowatý, D.
Pucheyř, e, m. Blase, f. auf der Haut, pustula; -řek, řka, dim.
Puchjer, u, m. sl. vorh.
Puchnem, (puchnu), chl, chnauti, sl. schwellen, tumescere: těsto puchne, sl. s. kynu.
Puchor, a, m. sl. gefüllter Schweinsmagen; b) unförmlich dick: auch ein Schimpfnahme der Kinder; ty puchor!
Puchořina, y, f. sl. Nitr. s. měchýř.
Puchýř, e, m. Pocher, qui aera tundit.
Puchýrna, y, f. huk, w njž se rudy stupami tlukau, Pochhütte zum Pochwerk, officina tusoria.
Púčjk, u, m. dim. sl. kleine Knospe, gemmula florum; 2) Wimmerlein, auf der Haut, pustula.
Pučjm, il, iti, hervortreiben, z. B. aussprießen, hervorsprießen, ausschlagen, germinare, s. folg.
Pučjm se, il, iti, aussprießen, aussproßen, hervorsprießen, germinare, pullulare; brdóka se mu teprw pučj, Cyr. 2) ausschlagen, junge Zweige od. Blätter bekommen, frondescere.
Pucka, y, f. Steinhammer (Bergb.) malleus tusor, tudicula; 2) sl. geballte Faust.
Pucljk, u, m. sl. Lichtscheere, f.
Pucugi, owal, owati, boh. bess. holjm, barbiren.
†Pud, u, m. s. puzenj: pud a náklonnost.
Půda, y, f. (nach Frisch kommt Boden vom böhmischen pod her; Adel. widerspricht nicht, setzt aber auch βοθος hinzu), Boden, m. a) Erdboden, solum terrae, auch bloß solum: půda země, Vel. hlinisstná půda, leimiger Grund, solum argillaceum; b) der Grund auch bey andern Dingen, fundus: bjlé kwětiny (malowané) na černé půdě; c) der Boden oben auf dem Hause, wo das Gesparr ist, tabulatum supremum, (pavimentum).
Pudjm, il, iti, zen, reizen, in Bewegung setzen, erregen, concitare, stimulare; zum Zorne, irritare; 2) treiben, impellere.
Pudizymnice, f. Erdgalle, f. centaurium febrifuga, s. zeměžluč menssj, Vel.
Půdka, y, f. dim. kleiner Boden.
Pudlač, e, m. ein Topf mit einer langen Handhabe.
Pudljk, a, m. Pudel, m. canis aquaticus.
Pudr, u, m. Puder, Haarpuder, m. pulvis cyprius, D. R.
Pudrugi, owal, owati, pudern, crines conspergere pulvere cyprio, D.
Pudska, (pucska, od. pusska), y, f. sl. Armbogen, m. arcus, Ryb.
Půgčec, čce, m. peněz, Geldausleiher, fenerator, creditor; anderer Dinge, z. B. der Kleider, commodator.
Půgčený 3. geliehen, a) z. B. Geld, mutuus; b) z. B. ein Buch, commodatus.
Půgčjm, il, iti, (aus po-gičjm), reg. gen. darlehnen, darleihen,

z. B. Geld, dare alicui pecuniam mutuo, od. mutuam; -čenj, verb. s. folg.

Půgčka, y, f. Darlehn, n. Darleihe, f. mutuum; půgčka za odplátku, prov. Wurst wider Wurst; 2) Versatzamt, Leihhaus, n. domus pignoratoria, (domus fiduciaria).

Půgčugi, owati, s. půgčjm.

Půgdu, fut. ex. ssel, gjti, sich aufmachen, proficisci, B.

Půgezd, u, m. Reise zu Wagen od. Pferde, iter, profectio: dalecý půgezdowé do Frankreychu, Vel.

Půhon, u, m. Vorladung, Citirung, f. evocatio, citatio: obeslánj swědom prwnj za půhon, druhé za důhon se klade, Pr.

Půhonný 3. d. Vorladung betreffend, z. B. půhonný list, Ladungsbrief; dcky půhonné aneb pamatné, Vel.

†Půhořj, n. Bergkette, f. Kette, Reihe v. Bergen, jugum montium.

Puk, u, m. sl. s. pupenec 1); 2) s. pup na chlebě; 3) od. prast, der Berst, ruptio; 4) Knall, m. strepitus.

Pukáč, e, m. mor. s. pukačka; 2) sl. eine Art Weintrauben, mit spitzigen Beeren.

Pukačka, y, f. Knallbüchse, Klatschrohr, Faustrohr, n. fistula sambucea.

Pukál, u, m. sl. ein Werkzeug, Knall zu machen.

Pukám, al, ati, prasseln, knallen, z. B. mit der Knallbüchse, crepere, fragorem edere; 2) bersten, s. puknu.

II. rec. p-ati se, s. puknu: zem se puká; 2) hervorsprossen, ausschlagen, pullulare; b) fig. tehdáž se giž modlářstwj welmi zhusta pukalo, -propullulabat; 3) sl. s. prýstám (prýstjm) se 1): hlawa se mu puká.

Pukanec, nce, m. Pukantz, eine kön. Bergstadt im Honter Kom. Baka-Bánya.

Pukawec, wce, m. ein stinkendes Ey, ovum foetidum, (putidum).

Pukawka, y, f. Bombe, f. globus igneus missilis, R. & antiq. Ephemer. Poson. s. puma.

Pukla, y, f. Buckel, f. a) eine Erhöhung von Metall, z. B. auf Pferdegeschirren, umbo, bulla; b) Beschlag, m. z. B. an Büchern &c. bulla, Vel. Com.

Puklék, od. pukljk, ol. erhabener Ort am Schild, auch der Schild selbst, buccula, umbo clypei, clypeus, K. Haj.

Puklý 3. geborsten, ruptus, diruptus; puklá zeď, eine geborstene Mauer.

Puknu, fut. ex. pukl, puknauti, s. pukám 1); 2) von einander springen (mit Knall), platzen, bersten, Riß bekommen, rumpi, dirumpi: a horko gest mi, diw nepuknu horkem; smjchyby člowěk pukl, man möchte platzen vor Lachen; struna pukla, -abgesprungen, D. musý se to podati aneb puknauti, es muß sich biegen od. brechen, D. předce to gednau tjm člowěkem pukne, d. Sache wird dennoch einmal mit diesem Menschen brechen.

II. rec. p-auti se, sl. vorh.

Půl, indecl. reg. gen. halb, dimidius, dimidiatus; Hälfte, f. dimidium, semis, (in der Zusammensetzung semi), půl gablka, ein halber Apfel, dimi-

dium malum, dimidium, (medium) mali od. pomi; půl hodiny, eine halbe Stunde, semihora; půl kaule, Halbkugel, *f.* semisphaera, sphaera dimidia; půl ostrowa, Halbinsel, *f.* peninsula: půl člowěka a půl koně byli Hippokentauri, *Cyr.*

Půla, *y, f.* s. půle: in dem Ausdruck: w půly: přetne tě w půly, *B.*

Půlbůh, půlboha? *m.* Halbgott, semideus, *D.*

Půldesátý 3. zehnthalb: s půldesátým pokolenjm, *K.*

Půldne, *n.* ein halber Tag, dimidius dies.

Půldruhý 3. anderthalb, sesqui alter: před půl druhým měsycem, *Vel.*

Půldrusska? s. paudrusska.

Půldwornjk, *a, m. sl.* der einen halben Bauerhof besitzt, colonus mediae sessionis.

Půle, *f.* Hälfte, *f.* dimidium, dimidia pars.

Půle, *n.* bess. pole.

Pulec, *lce, m.* Stinz, *m.* ein kleiner Fisch, salmo eperlanus, *Linn.* 2) ein unausgebildetes Fröschchen, Keilhaupt, Kaulhaupt, *m.* Brennschädel, Roßkolben, *m.* Kopfmüller, *m.* gobio, cottus, gobio capitatus, *Vel. N.*, *omnia D.* (Nach *Vel.* testudo? *Ryb.*)

Pulerugi, owal, owati, polliren, polire, *B. K.*

Půlhák, *a, m.* Stutz (s. polohák, od. hákownice?): z půlháka postřelen král, *Vel.* -kowný 1. z půlhákownj ručnice, *Vel.*

Půljm, *il, iti*, mitten entzwey theilen, dimidiare.

II. *rec.* půliti se, sich theilen, dividi: wlasy se mu půlj.

Půlka, *y, f.* Hälfte, *f.* der halbe Theil, dimidium, dimidia pars, medium; 2) Halbseidel, *n.* semisextarius; 3) ein langes leinenes Kopftuch der slowakischen Bauerweiber.

Půlko, *a, n. dim.* kleines Feld, agellus.

Půlkočár, *u, m.* ein schneller Wagen mit 2 Rädern, essedum.

Půlkaule, *f.* Halbkugel, *f.* hemisphaerium.

Půlkrabě, *ěte, m.* Schloßhauptmann, *m.* praefectus castelli, *Ryb.*

Půlletnj 1. halbjährig, s. polauletnj; -ně, *adv.* sexto quoque mense.

Půllocetnj 1. v. einer halben Elle, semicubitalis.

Půlluka, s. lukno.

Půlnočnj 1. mitternächtig, Mitternacht-, a) v. der Zeit, noctis mediae, media nocte, z. B. půlnočnj hodina, Mitternachtsstunde, *f.* hora mediae noctis; v. der Gegend, septemtrionalis; p-nj wjtr, Mitternachtswind, *m.* aquilo, boreas, aparctias, septentrio.

Půlnocy, *f. indecl.* (nur der Instrum. hat půlnocý), Mitternacht, *f.* a) d. Zeit, media nox, medium noctis; o půlnocy, w půlnocy, um Mitternacht, media nocte; před půlnocý, vor Mitternacht, ante mediam noctem; po půlnocy, nach Mitternacht, post mediam noctem; b) d. Gegend, der Norden, septentrio; k půlnocy bydliti, ležeti, geti (gjti), gegen Mitternacht wohnen, liegen, reisen, ad septemtrionem (od. septemtrionem ver-

sus) habitare, jacere, (situm esse), proficisci.

Půlokna, od. půlokno? Halbfenster, n. semifenestra: od půlokcn prwnjch, *Vel.*

Půlosmák, u, m. Achthalber, m. (Münze v. 7 1/2 Gr.), *D.*

Půlostrow, u, m. Halbinsel, f. peninsula, *D.*

Pulpit, u, m. Pult, m. pulpitum; - k psánj, Schreibpult, pulpitum scriptorium: blјзko pulpitu státi, *prov.* am Ruder sitzen, ad gubernacula sedere, *Syl.*

Puls, u, m. Puls, Pulsschlag, m. der Ader, pulsus (arteriae); 2) *sl.* Absatz im Läuten.

Pulsownj 1. z. B. žjla, Pulsader, *f.* arteria.

Půlstřewičný 3. halbschuhig, semipedalis, *R.*

Půlžejdljk, u, m. Halbseidel, medius sextarius, hemina; - kowý, 3. z. B. p-wá mjrka, Halbseidel, n. hemina, acetabulum.

Půlzlatnjk, u, m. ein halber Gulden, semiflorenus.

†Pulteneyka, y, f. zrostlina, pultenea.

Puma, y, f. (βομβος, bombus, Ausdruck des Schalles), Bombe, f. globus igneus missilis.

Pumistr, a, m. Bürgermeister, m. consul, (selten).

Pumpa, y, f. Pumpe, f. antlia; - dář, e, m. Wasserpumper, aquilegus, *R.*

Pumpawa, y, f. od. bjlá pumpawa, *sl.* s. pupawa.

Pumpugi, owal, owati, pumpen, exantlare, antlia exhaurire, *D.*

Punčocha, y, f. Strumpf, m. zum Anziehen, tibiale; - ář, e, m. Strumpfwirker, m. textor tibialium; - ářka, y, f. -inn, -trix t-um, uxor, conjux textoris tibialium; - ářský 3. - stwj, Strumpfwirkerey, n. rc. wie bey pekař.

Punkt, od. punktjk, u, m. Punkt, m. punctum; b) s. članek 6); c) punktjk, Titel, Strichlein, n. apex, *B.* zřecý punktjk, Gesichtspunkt, locus unde res adspicitur, *D.*

Punktjrugi, owal, owati, punktiren, puncture, s. malugi.

Punt, u, m. Bund, m. Verbindniß, n. Verschwörung, foedus, conjuratio; 2) Bund am Kleide, fascia, vitta, *Iz.* 3, 20; 3) Brustlatz, s. prsnjk, *R. D.* (Brusttuch, n. pectorale, mamillare, *Syl.*) 4) zawitj hlawy, Kopfbund, m. (Turban); tiara.

Puntjk, bess. punktjk.

Puntowánj, n. Verschwören, Zusammenrotten, n. conjuratio.

Puntowáwám se, ati, *fr.* v. puntugi se, *B.*

Puntownj 1. zum Bund gehörig: puntownj smlauwa.

Puntownjk, a, m. Rottengesell, Bundsgenoße, Eidgenosse, m. *D. R.* socius conjurationis, confoederatus.

Puntugi se, owal, owati, einen Bund machen, sich verschwören, conjurare: proti někomu s někým se puntowati.

Punugi, owal, owati železné nádoby obwakowati, den Hauerzeug härten (Bergb.), ferramenta chalybe durare.

Puodstolje, n. *sl.* in der gröbern Sprechart, s. podstolj 2).

Puogdem, *sl.* in der gröbern Sprachart, s. půgdem.

Puolka, *sl.* s. půlka 2).

Puoſt, *ol.* ſ. půſt 1), 2).
Puotjk, *a, m. sl.* (kuwjk), der Todtenvogel, Kauz, deſſen Geſchrey od. Rufen: puoď, puoď (poď!) man als Vorboten des Todes eines Kranken anſieht.
Puotjkám, *ati, sl.* wie ein Kauz ſchreyen.
Pup, *u, m. sl.* ſo heißen gewiſſe Hervorragungen od. Auswüchſe an Körpern, z. B. pup na chlebě; daher auch pupek.
Pupáček, čku, *m. sl.* ſolg.
Pupák, u, pupál, u, *m. sl. Nitr.* ſ. opekanec.
†Pupalka, *y, f.* zroſtlina, oenothera; -kowatý 3. z. B. zroſtliny, onagrae.
Pupawa, *y, f.* Eberwurz, Eberwurzel, *f.* carlina acaulis, *Linn., hung.* bába kalán, disznó-tövis, (nach *Ryb. sl.* Löwenzahn, *m.* Pfaffenröhrchen, *n.* Mönchskopf, *m.* leontalon taraxacum).
Pupček, od. pupeček, čku, *m.* der Butz am Obſte, wo d. Blüthe geweſen, umbilicus pomi.
†Pupečnjk, *u, m.* zroſtlina, hydrodactyle; -kowý 3. hydrodactyleus.
Pupek, pku *m.* Nabel, *m.* umbilicus; 2) nabelförmiges Geräthe, od. Werkzeug, z. B. Warze am Hohlringe, in der Mühle; 3. *na* chlebě, Anlauf, Anſchuß, *m.* am Brod, ſ. pup.
Pupen, *u, m.* Knoſpe, a) an Bäumen, gemma, oculus; pupeny pauſſeti, ſ. pupenjm ſe; b) an Blumen, ꝛc. calix.
Pupenatý 3. knoſpig, gemmosus.
Pupenec, nce, *m.* ſ. pupen; 2) eine ſich entfaltende Blumenknoſpe, calix; nawjme ſobě wěnců z růžowých pupenců, prwé nežli ſwadnau, *Sap.* 2, 8; 3) ſ. pucheyř; 4) *sl.* d. Winde, convolvulus, *Ryb.*
Pupenjm ſe, *il, iti,* Knoſpen bekommen, knoſpen, gemmascere, gemmas agere, gemmas protrudere, *Vel.*
Pupjček, čku, *m. dim.* Näbelchen, *n.*
Pupkořezná baba, *ol.* Hebamme, *f. Konáč*.
†Pupkowec, *wce, m.* zroſtlina, omphalea.
Pupkowý, 3. Nabel-; p—wá bylina, Bruchkraut, *n.* Durchwachs, *m.* perfoliata, bupleurum rotundifolium, *Linn. hung.* búvák-fü.
Pupownjk, *u, m.* ſ. pupkowá bylina, Durchwachs, *Vel.*
Půra, *y, f.* Schubkarren, *m.* (Bergb.) pabo, (onis), *m.*
Purga, *y, f. sl.* ein an beyden Enden zugeſpitztes Hölzchen zum Spielen, das wegſpringt, wenn man es mit einem Stab auf die Spitze ſchlägt: hra na purgu.
Purgácye, *f. sl.* purgácya, die u. da auch furgácya, *y, f. sl.*, Purgirmittel, *n.* laxativum; 2) Laxiren, *n.* purgatio.
Purkmiſtr, (purgmiſtr), *a, m.* přednj zprawce měſta, Bürgermeiſter, *m.* consul (bey *Vel.* auch ein Konſul in der römiſchen Republik); -ſtrowá, *é, f.* -inn, *f.* d. Frau des B-ers, conjux consulis; -ſký 3. den B-er betreffend, consularis; -ſtwj *n.* Bürgermeiſteramt, *n.* B-rſtelle, consulatus, *Vel.*
Purkrabě (purgkrabě), *gen. et acc.*-bi, *Vel.* Burggraf, *m.* burggravius, (comes, palatinus); neywyšſſj purkrabě, Oberſtburggraf (in Böhmen), supre-

mus burggravius; - bka, y, f. Burggräfinn, burggravii conjux, (burggravia); - bský, 3. burggräflich, burggravialis; - bstwj, n. Burggrafenamt, n. Burggrafschaft, f. burggraviatus.

Purkrabj jho, m. Burggraf, ein Wirthschaftsbeamter, praefectus oeconomicus.

Purkrechtnj 1. zákupnj, emphyteutisch, emphyteuticus; p-nj práwo, zákup, Emphyteusis, f. emphiteusis; plat auročnj neb purkrechtnj; pronágem gruntu pod plat purkrechtnj, Pr. grunt poplatný aneb purkréchtnj, Pr.

Půrnjk, a, m. trekýř, Schubkarrner, Trecker, vector, Syl.

†Pursyka, y, f. zrostlina, purshia.

Působce, m. der etwas wirkt, bewirkt, Stifter, Verursacher, actor, effector.

Působenj, n. Wirkung, Wirksamkeit, f. efficientia, efficacitas, efficacia.

Působjm, il, iti, wirken, a) thun, handeln, agere; b) zu Wege bringen, auswirken, auch bilden, valere, efficere, perficere, formare: swau moc v wywolených bude půsosobiti zásluha krwe Krystowy, K.; s. auch moc.

Působný 3. wirksam, efficax; - nost, f. W-keit, f. efficacia.

Působugi, selten für působjm.

Pussa, y, f. sl. Sau, f. sus.

Pusstička, sl. s. pussticka.

Pussička, pussika, dim. v. pussa.

Pusska, y, f. (πυξις, pyxis), Büchse, a) ein Behältniß, pyxis, Vel. b) zum Schießen, bombarda; 3) ol. s. pykšla, D.

Pusskář, e, m. Büchsenmacher, Büchsenmeister, m. (artifex) bombardarius; 2) Feldschütz: pusskář aneb polnj střelec, Vel. (3. sl. überhaupt Schütz); - řka, y, f. - inn f. - ria; - řský 3, - stwj, n. ꝛc. wie bey pekař; 2) sl. s. střelec.

Pusskowý 3. sl. s. pussný.

Pusskworec, bess. prustworec, D.

Pussný 3. (bussný v. bauchám), prach, sl. Schießpulver, pulvis pyrius.

Pusspan, u, m. (πυξος), Buchsbaum, m. buxus; - nowý 3. buchsbaumen, aus Buchsbaum, buxeus; b) den Buchsbaum ähnlich.

Pusstadlo, a, n. Laßeisen, n. scalpellum.

Pussták, a, m. Springhengst, Beschäller, m. equus admissarius.

Pusstátko a, n. s. pusstadlo.

Pusstička, y, f. dim. v. pusska, Büchschen, Büchslein, n. pyxidicula.

Půst, genit. postu. m. Fasten, n. a) Enthaltung der Speise, jejunium, abstinentia cibi; b) Enthaltung des Fleisches, abstinentia carnis; půst mám, s. postjm se; 2) Fasttag, m. dies jejunii. 3) d. Fasten, vierzig Tage vor Ostern, tempus quadragesimale.

Pustak, ti, f. sl. folg.

Pustatina, y, f. sl. s. pustina; b) eine Pußta (Heide) in Ung. Vgl. pustotina.

Pustjm, fut. il, i ti, pusstěn, imper. pusť, lassen; a) von sich gehen lassen, z. B. Menschen, Blut, Rülps ꝛc. mittere; knihu na swětlo p. - ans Licht treten lassen, - in lucem emittere; dáti sobě pustiti, od. žilau sobě dát pustiti, Ader lassen (von Patienten), statt Ader schlagen lassen,

sanguinem mittere, od. jubere venam incidi, sinere venam incidi; pustiti, od. žilau pustiti, Ader lassen, (Chir.), venam incidere; slowo mimo vssi s wětrem pustiti, K. autok pustiti Angriff thun, Sturm laufen lassen, impetum, assultum facere; ssturm k městu pustiti, *Vel.* střelbu k pewnosti p. *Id.* pustil naň autrpné prawo, i. e. mučenj, *Id.*; pustiti, paussteti strach na někoho, - Furcht einjagen, timorem injicere; hlas pustj se o proměně auřadů, *Vel.* b) gehen lassen, α) erlauben zu gehen, sinere aliquem ire, z. B. někoho do zahrady p., - in den Garten lassen; β) v. sich lassen, z. B. Bedienten rc. mittere, dimittere, missum facere; wodu paussteti, s. močjm; 2) wjtr p., einen Wind lassen, flatus emittere, pedere; dussi pustiti, den Geist aufgeben, mori, *Com.* 2) loslassen, mittere: pes popadl wola za vcho, a nepustil, až mu vcho vtrhl; 3) abtreten, überlassen, z. B. sein Haus, cedere alicui aliqua re, z. B. domo, auch alicui aliquid: pustjm ti ten dům za 2000 zl. nadánj chudým k vžjwánj pusstěna byla; swobodu pustiti, erlauben, licentiam dare, *Syl.* wjli dětem p-ti, zu viel erlauben, indulgere, *Id.* 4) schießen lassen, fahren lassen, z. B. Seil, Bügel rc. remittere: vzdu sobě pustiti, a we wssecko gjti, *K.* 6) abschießen, fig. v. den Farben, fugere, evanescere; verschießen, d. Farbe verlieren, decolorari, colorem amittere; b) sich wegbringen, entfernen lassen, posse tolli: wápno každé pusstj, to nechce pustit, bys ho sstrábala, gak chtěla; 7) ablassen, fahren lassen, abstehen v. etwas, entsagen, mittere, desistere, missum facere; renunciare (rei): pustil od bludu, auch po swém bludu; pustil od žaloby, od autoku, - stand ab, - missum fecit; wssecken hněw mimo sebe pustil, - ließ fahren; 8) verzagen, dejici de spe: plawcy o žiwotu swém pustili; pustil o sstěstj; do konce o sebe pochybowal a pustil; 9) aufthauen (*neutr.*) schmelzen, aufgehen, sich auflösen, z. B. das Eis, liquescere, liquefieri, solvi, resolvi: té nocy pustilo, - fiel ein Nachlaßwetter ein; s. auch paussťjm.

II. *rec.* p-iti se, sich einlassen, in eine Sache, descendere in rem, auch ingredi, subire rem, auch committere se in rem: tuze daleko se pustiti, sich zu weit einlassen, nimis longe progredi; pustiti se na moře, do swěta, do cyzých zemj, sich auf's Meer, in d. weite Welt, in fremde Länder begeben; pustiti se do pláče, do smjchu rc. *sl.* in Weinen, in Lachen ausbrechen, in risum verti; do Němec rc. se p., t. g. obrátiti; nepausstěg se tam, gehe nicht hin; 2) po někom, verfolgen, prosequi; Farao pustil se wogensky po Izraelowi; pustili se po nich, gakoby se lili na ně, *K.* po něčem, sich ergeben, nachgehen, dedere se, po nezřjzených žádostech se pustiti, *K.* 3) *cum gen.* v. etwas ablassen, missum facere: pustiti se swěta; s. spustjm se; 4) an-

fangen zu fließen, zu gehen: krew se mi z nosu pustila; blissy (ssekawky) se mu pustily; pustil se děssť.

Pustnu, pustl, nauti, wüste werden, eingehen, zu Grunde gehen, in vastitatem redigi, labi, ruere, interire.

Pustina, y, f. Wüste, f. Wüsteney, f. desertum; pustiny tohoto swěta; ležj pustinau země, Vel.

†Pustoryl, a, m. zrostlina, philadelphus, (ist eigentl. russisch.)

Pustossjm, il, iti, sl. wüste machen, verwüsten, vastare.

Pustota, y, f. Wüstheit, f. Zustand der Verwüstung, vastitas: zemi w pustotu uwedl, Vel. w pustotu vpadlo město, Id.

Pustotina, y, f. verh. pustotina hradu, Haj. pusté mjsto, pustina, pustotina, Syl.; b) s. pustatina b): pustotina aneb paussť (Horeb), Vel. Putow. sw.

Pustowka, y, f. sl. s. postolka, Ryb.

Pustownjk, -čka, f. sl. s. paustenjk.

Pustý 3. (abs. pusto), wüste, wüst, a) öde, vastus; b) ohne Einwohner, desertus, vastus; c) ungebaut, incultus.

Puť, puť! interj. vocandi gallinas, D.

Puténka, y, f. sl. s. putnice.

Putera, y, f. sl. eine Wanne zum Käsemachen.

Půtka, y, f. malá bitwa, Scharmützel, n. velitatio; b) Wortstreit, m. contentio, certamen; c) s. kwapka 2).

Putna, y, f. (hebr. bath, ein gewisses Gefäß, πυτος, βυττις, βουττιον, angelsächsisch bytte, franz. boute; nach Lesch. von slaw. pút, (russ. put, Weg, m. via), gleichsam putná nádoba, Reisegefäß, hung. puttony, Butte, Bütte f. sinus, labrum, Schel. cupa dorsuaria, oenophorum, Ryb. Jer. 6,9. wodnj putna, Wasserbütte.

Putnám, al, ati, sl. fesseln, verkoppeln, copulare, vincire: koně, ptáka ꝛc. putnati, zaputnati.

Putnář, e, m. Buttenträger, m. (bey der Weinlese, racemifer); -řka, y, f. -inn, f. Syl.

Putnice, f. eine kleine Butte; 2) Schaube, f. Mantel, m. (Überhang, m. Oberkleid des Frauenzimmers, chlaena, laena, Syl. -čka, y, f. dim. hiev.

Putowánj, n. Wandern, Reisen, n. peregrinatio; 2) Wallfahrt, f. peregrinatio religiosa; putowánj dusse, Seelenwanderung, metempsychosis, Kram.

Putownj 1. Reise-, putownj kniha, (gako wůdce), Reisebuch, Vel.

Putugi, owal, owati, reisen, wandern, peregrinari; 2) wallfahrten, peregrinari, -tuwám, ati, sl. fr.

†Půwab, u, m. Reiz, m. illecebra, Puchm.; pl. půwaby, soll d. Reize, (charmes, attraits, z. B. d. weiblichen, (sonst krásy, wýtečnost, s. podegmu), ausdrücken, nach Puchm.; -bný 3. reizend? s. milostný 2).

Půwěrčiwý, s. powěrčiwý.

Půwod, a, m. Urheber, m. auctor, dux; 2) Kläger, (gerichtlicher), actor; 3) od. půwodkyně, f. -inn, f. auctor, auctrix. Lomn.

Půwod, u, m. Ursprung, f. origo; Grundursache, f. causa primaria, causa principalis, D.

Půwodce, m. s. půwod, a.

Půwodkyně, s. unter půwod, a, D.

Půwodnj 1. ursprünglich, principalis, primigenius, primus,

originell, originalis; -ně, *adv.* ursprünglich, originaliter.

Puzenj, *n.* Antrieb, *m.* Antreibung, *f.* impulsus, incitatio, concitatio.

puzykán, u, *m.* s. řemdycha.

†Pužina, y, *f.* zrostlina, calcitrapa.

Půžitek, tku, *m.* s. požitek: w půžitcých mjti.

Pych, u, *m.* Gewaltthätigkeit auf einem Grundstück, Frevel, *m.* violatio fundi, (vis minor): pych gest, když kdo lesy (cyzý), keř winičný přeseká, w potocých lowj *rc.* Pr. 2) Frevel, *m.* Übermuth, Vermessenheit, *m.* insolentia: z pychuk gest to mluwil prorok ten, nebogž se ho, *Deut.* 22, 19. pych prowodili nad lidem Božjm, *K.* z pychu swéwolně zhřessil, *K.* pych a nádhernost, *K.*

Pýcha, y, *f.* Stolz, *m.* Hoffart, *f.* Hochmuth, *m.* superbia, fastus, arrogantia: za pýchau palice chodj, *prov.* der Stolze kommt öfters übel an; 2) Übermuth, *m.* insolentia: w pýchu a vkrutnost proti prawým dědicům se wydá, *K.* vgl. pyssně; 3) *sl.* Luxus, *m.* luxus.

Pýchám, al, ati, stolziren, stolz thun, superbire, *B.* kdo ssťěstjm pýchá, pozdě pýchy pyká, *prov.* *Cyr.*

Pyči, pyčeš, pykal *rc.* s. pykám: gich litugeš a pyčeš, *Vel.*

Pýčka, (bess. pjčka od. pečka), *dim.* v. pec, Oefchen, *n.* fornacula.

Pyglugi, owal, owati, bügeln, laevigare, (ferramento laevigatorio), *D.*

Pykám, al, ati, (*boh.*, *non sl.*) s. litugi 1): pykáli, že tě vrazyl? *Com.* -ánj, *n.* s. litowánj.

Pýkám, al, ati, *fr.* v. peku, bess. pékám.

Pykánj, *n.* *verb.* v. pykám, Reue.

Pýkáwám, ati, bess. pékáwám.

Piklink, a, *m.* vzený herynk, Böckling, halec infumatus.

Pyknu, *fut.* kl, knauti. s. pykám.

Pykfla, y, *f.* Dose, Büchse, *f.* pyxis; -lička, y, *f.* *dim.*

Pýř, s. peyř, u, *m.* *sl.*, perňa.

Pyramid, u, *m.* od. pyramida, y, *f.* Pyramide, pyramis, (idis) *f.*

Pýřenj, *n.* *sl.* pýřeň, u. perňa, (vgl. πυρ). Loderasche, Flockasche, *f.* glühende Asche, cinis candicans, favilla candicans, od. blos favilla, *hung.* pernye.

Pýřenice, *f.* *mor.* vorh.

Pýřj, *n.* s. pýřenj.

Pýřjm se, s. peyřjm se, *B.*

Pýrkatý s. gefiedert, pennatus.

Pýrko, pérko, a, *n.* *dim.* eine kleine Feder, parvus calamus; 2) eine kleine Flaumfeder, plumula; 3) Federbusch od. Blumenstrauß auf dem Hut, crista; 4) fig. Bekritteln, *n.* Hohn, *m.* cavillatio, irrisio: bez pýrka neodegdeš, *Lom.* & *sl.*; *pl.* pýrka, wlásenjčko neb nitky w kwětu, d. Fäserchen mitten in Blumen, filamenta, stamina, *Vel.* *N.* & *R.*

Pýro, bess. péro.

Pyrk (pirk), i, *f.* s. prk.

Pyruč, e, *m.* (v. baroccia, barotum, altlat. birota, birotum), Halbchaise, *f.* Pirutsch, etwa carpentum levius.

Pysk, u, *m.* Lippe, *f.* unedler Lefze, *f.* labium, labrum; 2) Schnabel, *m.* des Vogels, rostrum: zagečj pysk, Hasenscharte, *f.* labium leporinum; dolegssj (ploskatý) pysk, hořegssj pys

pyſſkaly v warhanů, d. untere u. obere Lefze, labium inferius, superius; 3) Rüſſel, m. rostrum.

Anm. sl. ſagt man pyſk nicht von Menſchen (außer im verächtlichen Sinne), ſondern nur v. Schweinen, Vögeln, u. drgl. auch ſlonowý pyſk, Rüſſel, proboscis.

Pyſkáč e, m. sl. ein übermüthiger Menſch, superbus; 2) boh. ſ. pyſkatý?

Pyſkačka, y, f. sl d. Füllkanne mit einem Schnabel (Bierbrau.)

Pýſkám, al, ati, (sl.) beſudeln, inquinare, commaculare.

Pýſkám ſe, (piſkám ſe), al, ati, w něčem, herum wühlen, herum arbeiten, (volutari): pýſkáme ſe nevžitečně w těch zemſkých wěcech, Com. - w zemi, Id. w ſláwě a rozkoſſech, Id.

Pyſkaně, (ňa), sl. f. d. gern ſchimpft u. zankt.

Pýſſjm ſe, sl. ſ. pýchám; - s něčjm, auf etwas ſtolz ſeyn.

Pyſſnjm, ěl, ěti, ſtolz werden, superbire.

Pyſkor, u, m. sl. ſ. purkka.

Pyſkatý 3. große Lippen habend, labrosus, labiosus; 2. a) ſ. hubatý (který hubuge, der ein loſes Maul hat.)

Pýſſek, ſſka m. hoffärtiger, superbus.

Pyſſček, u, m. sl. dim. v. pyſk.

Pyſſnjm ſe, iti, ſ. pýchám.

Pyſſný, 3. ſtolz, hochmüthig, hoffärtig, superbus, elatus, fastuosus, arrogans; b) übermüthig, insolens; auch mit dem Dat. pyſſnj gſau nám, - gegen uns; Cyr. Bohu pyſſnj byli, K. - ně, adv. superbe, fastuose, insolenter, arroganter: pyſſně ſe na nich wychlazowal, K. pyſſně a vkrutně ho mſtili, K. - noſt, i, f. ſ. pýcha.

Pytel, tle, m. (franz. bluteau, alt batel, mittell. buletellus), Sack, m. saccus, (Beutel); chmelničný pytel, Hopfenſack, sac. humularius; - zemj nacpaný, Erdſack, D. 2) sl. ſ. pytljk β), Syl.

Pytlačjm, il, iti, ſ. pytlařjm.

Pytlačka, y f. ſ. pytlářka.

Pytlák, a, m. folg.

Pytlář, e, m. Raubſchütz, Wildſchütz, Wilddieb, m. praedo ferarum, venator clandestinus, fur ferarum; - řka, y, f. des Raubſchützen Weib, uxor praedonis ferarum; řſtwj, n. Wildſchützengewerb, n.

Pytlařjm, il, iti, fremdes Wildprett, ohne Befugniß ſchießen.

Pytljček, čku, m. Säckchen, n. sacculus, saccellus; oſěrnj, p. Klingelbeutel, sacculus tinniens; p. na wlaſy, Haarbeutel, etwa sacculus crinalis; lékařſké pytljčky Kräuterſäcklein, sacculi medicinales.

Pytljk, u, m. ein kleiner Sack, a) v. Leinwand, Leder, ꝛc. saccus, sacculus; b) ein Beutel, α) zum Gelde, marsupium, crumena; maſtný pytljk, wohlbeſpickter Beutel, Com. β) zum Mehle, in der Mühle, incerniculum, Syl.

Pytlikář, e, m. sl. Mühl-Beutelmacher, incernicola; - řka, y, f. - inn. f. - la, od. - lne uxor - řſký 3. pytlikářſká wlna; - ſtwj ꝛc. wie bey pekař.

Pytlina, y, f. sl. das Beuteltuch.

Pytlowý 3. Beutel-, pytlowé plátno, vorh.

Pytlowánj n. (auch pytlo a, n. sl.); verb. v. folg. b) Beutelwerk, n. in der Mühle instructus in-

cernicularis,(succretorius), instrumenta incerniculi.

Pytlugi, owal, owati, beuteln, durch dem Beutel (fein) mahlen, auf der Beutelmühle mahlen, incernere.

II. *rec.* p-ti se, fein gemahlen werden, tenuiter moliri; 2) fig. *sl.* strömen.

†Pýtwa, y, f. Chemie? Anatomie? *Berchth.*

Q.

Quadrát, u, *m.* čtyrhraný klobauček knězský, Quadrat, pileolus quadratus *R* 2) überhaupt etwas Viereckigtes, z. B. ein Brett, quadratum.

Quadrant, u, *m.* Quadrant *m.* (Werkzeug), quadrans; Quadrant des Steinschneiders, index basellae.

Quartýr, u, *m.* Quartier, besonders Soldatenquartier, *n.* mansio, hospitium; v někoho w quartýru býti, *R.*

Quartýrmistr, a, *m.* Quartiermeister *m.* militaris hospitii designator.

Quentjk, u, *m.* s. kwentjk.

Quitancý 1. Quittung, apocha, insgemein quietantia.

Quitugi, owal, owati, quittiren, apocham exhibere.

Anm. Vorstehende Wörter werden auch mit k geschrieben, z. B. kwitancý.

R.

Ráb, u, *m.* Raab, kön. Freist. u. Festung in Ung. Jaurinum, *hung.* Győr.

Rab, a, *m.* *sl.* s. wězeň; 2) Sklav, *m.* mancipium: gá negsem twog rab.

Rabice, *f.* Raabfluß, in Ung. Arabon. 2) Schragen, *m.*?

Rabjn, a, *m.* Rabiner, Rabinus, *K.*

Rabowna, y, *f.* *sl.* s. žalář.

Rabownjk, a, *m.* *sl.* s. zagimač.

Rabstwj, *n.* *sl.*, zágem, Gefangennehmung, Gefangenschaft, *f.* captivitas.

Rabugi, owal, owati, *sl.* s. zagjmám u. plundrugi.

Rábský, bess. Rawennatský, Ravennater, (Weintraube,) spionia, *R.*

Rabusse, *f.* (*dalm.* rabbos), wrub, Kerbholz, Kerbstock, *m.* talea, tessera: na rabussi hřessiti.

Rác, e, *m.* *sl.* (*et Cyr.*) Raitze, *m.* Rascianus, Illyrius; 2) eine Art schwarzer Weintrauben; -cký 3. raitzisch, R-nicus.

Ráče, ete, *n.* folg. ein junger Krebs

Račeg, *sl.* s. rabsse.

Raček, čka, *m.* *dim.* Krebslein.

Rachetle, *f.* s. Raketle.

Rachna, y, *f.* ein Weib, das großes Maul, Gosche hat, foemina lingvae lascivae.

Račj 1. Krebs-, cancrinus; račjm chodem lézti; račjm chodem t. g. opáčně, zpátečně se swésti, übel ausschlagen, den Krebsgang gewinnen, male cadere, *Syl.* račj oko, Krebsstein, *m.* Krebsauge, *n.* oculus cancri, oculus cancrinus, lapis cancrinus.

Rachocenj, *n.* Geräusch, *n.* strepitus, fragor.

Rachotjm, il, iti, Geräusch machen, strepitum edere.

Račice, *f.* Krebsweibchen, *n.*

Račina, *f.* Krebsgeruch, *m.* odor cancrinus, r-nau páchnauti, krebseln, caucrum olere.

Ráčjm, il, iti, geruhen, wollen; velle, non gravari (dignari); in höflichen Redensarten: ani žádati, ani potřebowati neráčjte, *Vel.* ze gste s auražem domů přigeti ráčili, *'Zerot.* nemocý nawsstjweni býti ráčjte, *Id.* 2) s. chtjti, chtjč mjti: kde a na které hranice Bůh ráčj, tu prsj. *K.* co hrdlo od. co dusse ráčj, hognost wsseho, d. Hülle u. Fülle, jeder nur mögliche Genuß, *D.* co gen dusse ráčj, alle ersinnliche Freude, *D.*

II. *rec.* ráčiti se, *cum praep. et instr. sl.* einander gut seyn.

Račký 3 Illyrius, Rascianicus, Raitzisch, despota Račký, *Vel.* za Račkau zem, k wýchodu slunce, při auzkém moři, *Cyr.*

Rád, od. rjad, u. *m. sl.* s. nádobj.

Rád (altdeutsch reid, redi, fertig, schnell, engl. Ready, paratus), ráda, rádo, *plur.* rádi, rády, ráda, *adj. abstr. comp.* radssj, *sup.* neyradssj (*adverbialiter* raděgi (*K.* auch radsse), neyraděgi, gern, libenter: ráda se chtěwssi zmýti, *B.* rád sem chtěl s nim mluwiti; giž sem sama ráda, že se porownali; udělj rád z te dusse, *K.* rád bych tomu, ich wünschte es, id in votis habeo; rád (ráda) ho widjm od. mám, *sl.* ich leide ihn, amo eum; rádo se mi přede, stáwá, *sl.* ich spinne, stehe auf, mit Lust; rád robj, rada tancuge, *sl.* er arbeitet, sie tanzt gern; rád gsem, *sl.* es freuet mich: rád gsem, že sy přissel; rád nerád, man mag wollen od. nicht, nolle velle; sive libenter, sive non: musyl rád nerád wýpowěd slyssetí, *Com* s. auch raděgi.

Rada, y, *f.* Rath, *m.* a) den man giebt, od. bekommt: radu dáti, dáwati, Rath geben, consilium dare, suadere alicui, auctorem esse alicui; radu bráti (s někým), za radu žádat (někoho, sich Raths erholen bey jemand, zu Rathe ziehen, um Rath fragen, consulere aliquem, auch consilium petere ab aliquo, adhibere aliquem in consilium; newj sobě gaké rady dáti, *Cyr.* er weiß sich nicht zu rathen; b) Uiberlegung, Berathschlagung, consilium, deliberatio; radu bráti, wzýti (s ginými, *Vel.*) zu Rathe ziehen, adhibere aliquem in consilium, auch consulere aliquem: P. Boha k radě bráti, *Vel.* radu držeti, rady snássetí, *Syl.* überlegen, zu Rathe gehen, Rath halten, berathschlagen, consulere, consultare, in medium consulere, deliberare: rady o to mezy sebau skládali, *Com.* radu kowati proti krwi newinných; w radu zlau se scházeti; c) Rathschläge, *pl.* Plan, *m.* Anschlag, *m.* consilium: gisté a nepřemožené rady Boži, *K.* wýkonánj rad a wloženj, *K.* rady a wsylowánj gegich tresce, zamjtá a kazý, *K.* po radě páni maudřj býwagi, *prov. sl.* sero sapiunt Phryges; d) Rathschluß, *m.* senatus consultum, Luk. 23, 51. (selten); e) eine Versammlung Menschen, d. zusammen kommen, etwas zu überlegen, consilium, senatus: stará rada, d. vorherige Rathsversammlung, Senat, od. dessen Mitglieder; *opp.* nowá rada; radu osaditi, den Rath besetzen, d. h. d Mitglieder ernennen, senatum legere *Vel.*

dworſká wogenſká rada, Hofkriegsrath, insgemein consilium belli aulicum; f) eine einzige Person dieses Collegii, consiliarius, a consiliis: tegná rada, geheimer Rath, a consiliis secretioribus, rada w práwa, Justizrath, m. ? P.

Anm. In der letzten Bedeutung schreiben einige (auch Com.) radda, nicht rada, z. B. radda saudu komornjho, Vel. G. G. skutečné tagné raddy, Neg. und es wäre allerdings zu wünschen, daß dieser Unterschied allgemein beobachtet würde.

Radamáš e, m. ein Abgott der heydnischen Böhmen.

Rádce, m. Rathgeber, consiliarius, consiliator, auctor, suasor; rádce, rada, senator, senatorius, consiliarius, Syl.

Radėgi, s. rád: radėgi woljm umřjti: wolj radėgi sebe k zkáze přiwesti, Vel.

Raden, dna, radno, s. radný.

Radjček, dim. v. rád, gar sehr gern, libentissime.

Radjm, il, iti, rathen, Rath geben, suadere alicui, consilium dare, auctorem esse alicui; k něčemu, zu etwas, suadere rem, auctorem esse rei, auch raditi od. něčho, Syl.

II. rec. raditi se (o něco), rathschlagen, berathschlagen, sich berathschlagen, überlegen, consultare, deliberare. 2) sich mit jemand berathschlagen, zu Rathe ziehen, um Rath fragen, consultare aliquem.

Radka, y, f. Weibsnahme.

Radlice, f., sl. lemeš, e, m. Pflugschar, f. vomis, vomer.

Rádlo, a, n. verb nach R. viereckiger Rührhaken, m. vomer.

Radnj, 1. (auch rádnj) Raths-, Raths-; senatus (genit.), z. B. radnj dům, Rathshaus, curia, od. sedes senatus; radnj pán, auch blos radnj), Rathsherr, Rathmann, senator; r. pjsař, Rathsschreiber, scriba senatus; r. swětnice, s. folg. 1.

Radnice, f. Rathsstube, f. Rathzimmer, conclave senatus; 2) Rathhaus, curia od. sedes senatus, Syl.

Radný (rádný, K.) (abs. raden, dna, dno), rathgebend, suasor, suadens: djkám mým raden a pomocen byl, Pr. měl ho w podezřenj, žeby toho aučinku raden a nápomocen byl, suasor et adjutor; aby mu byla rádna k zachowánj hrdla, K. 2) weise, zu rathen fähig, consilii plenus: maudrý, radný, wzácný pán, Vel.

Radodagný 3. sl. der gern giebt, liberalis.

Radoň, (Raduň,) ě, m. Charon.

Radořečný, 3. sl. s. mluwný.

Radoſſt, ě, m. Radegast, der (660 Wien. Klafter) hohe Berg, also der höchste in Mähren, an der Schles. Gränze.

Radost, i, f. Freude, f. laetitia, gaudium.

Radostnjku, u, m. sl. Gevatterkuchen, den ihnen d. Wöchnerinn schickt; 2) s. kstiny.

Radostný 3. freudig, erfreulich, Freude machend, laetus, hilaris; 2) mit Freude verbunden, laetus, hilaris; -ně, adv. laete, hilariter.

Radowánky, f. plur. gen. radowánek, Freudenmahl, Freudenfest, n. convivium laetum, charistia, Syl.

Radſſe, comp. v. rád.

Radugi se, owal, owati, sich freu-

en, gaudere, laetari; něčemu, se radowati, sich über etwas freuen, gaudere, laetari re, (percipere) gaudium (laetitiam) ex re.

Rasige, *f.* (aus dem Griech. γραφιον) folg. -gowý, 3. zum Griffel gehörig: rasigowé pauzdro, graphiarium.

Rasska, y, *f.* Griffel *m.* a) zum Schreiben stilus (stylus), graphium. b) zum Lesen, stilus; c) der Zeuger der Sonnenuhr, *Com.* 2) Zuchtruthe? virga: ti rassku držj, a na aurabech sedj; *Vel.* (auch *sl.* Zuchtruthe,); -ska, y, *f. dim.*

Rasnowka, y, *f.* zrostl. Rafnia.

Ráj, e, *m.* Paradies *n.* paradisus; ráj swatý, Eden, sedes Adami et E. *Syl.* b) der Himmel, der Sitz der Seeligen, sedes beatorum, *B.*

Rajský 3. Paradies-, z. B. rajské dřewo Paradisholz, Aloeholz, *n.* xylalole, agallochium; rajské gablko, Paradiesapfel, fructus mali pumillae. b) Koloquinthe, colocynthis; rajský pták, Paradisvogel, paradisea, *Linn.* pica paradisi, *Klein.* bey andern, manucodiata; rajský dwůr (ambjt), Klostergang, *m.* *D.*

Rak, a, *m.* Krebs, *m.* a) im Wasser, cancer; b) am Himmel, cancer; c) ein böses Geschwür, cancer, carcinoma.

Rakauský 3. österreichisch, austriacus; -sky, *adv.* -ce.

Rakausy, *f. plur.* (vom Schloß Röß, *pl.* Rakez, Rakauz genannt, *Dur.*), *genit.* Rakaus, *dat.* Rakausům, *acc.* Rakausy, *loc.* Rakausých, *instr.* Rakausy, Oesterreich, Oestreich, Austria.

Rakétle, *f.* Rackete, *f.* missile pyrium, (bolis?), *Syl.* (unter Raule).

Rákos, s. rákosý, *R.*

Rákoska, y, *f.* Rohrstock?

†Rákosnjk, u, *m.* zrostlina, arundinaria.

Rákosnjk, a, *m.* Rohrsperling, Rohrspatz, *m.* calamodites, passer arundineus, *R.*

†Rákosowec, wce, *m.* zrostl. thrinax.

Rákosowý 3. Schilf-.

Rákoš, e, *m. sl.* Geschrey, tumult; 2) Reichstag, *m.* comitia, (eigentl. polon.)

Rákosý *n.* Schilf, Rohr, *n.* arundo, canna, *sl.* ssáchor, ssássj; rákosý cukrowé, Zuckerrohr, *n.* *Kram.*

Rakowičky, rak owiny, s. unt. oko.

Rakowitý 3. rozžjrawý, krebsartig, canceraticus, *D.*

Rakowničán, a, *m.* ein Rakoniczer, Raconicensis; - nka, y, *f.* -inn *f.* Raconicensis.

Rakownjcko, a, *n.* der Rakoniczer Kreis, circulus Raconiciensis.

Rakownický 3. Rakoniczer, Raconiciensis.

Rakownjk, a, *m.* d. Stadt Rakoniz, in Böhmen, Raconicium.

Rakussan, a, *m.* Oesterreicher, *m.* Austriacus; - nka, y, *f.* -inn. *f.* -ca.

Rakwice, *f.* s. rakew.

Rakáwky, s. unter oko.

Rakyta, *sl.* s. rokyta.

†Rakytnjk, u, *m.* zrostl. hippophaë, (ist eigentl. russisch.)

Rám, u, *m.* Rahm, *m.* um ein Bild rc. margo, ora; roztahowacý rám, Schweifrahme des Bortenwirkers, expansile *R.*

Ramár, a, *m.* (aus dem deutschen Rammel, festuca), s. Lamár, sstemfljk.

zum Henker! abi ad Garamantas! b) ein Marterer, Plager, carnifex; c) ein Schimpfwort, carnifex; d) der andere ausfaugt, hirudo.
Rasce, *f. sl.* s. kmjn (laužnj);
Rascowý 3. *sl.* s. kmjnowý.
Rásocha, s. razsocha.
Rasowka, *y, f.* Schinderinn, *f.* uxor lorlearii.
Rasowna, *y, f.* Schinderey, d. Wohnung des Schinders, carnificina.
Rasowský 3. Schinder-: rasowský pacholek, s. ras a); -stwj, *n.* Schinderey, *f.* a) Arbeit des Schinders, excoriatio morticinorum; b) Plagen, Martern, *n.* carnificina.
Raš, *e, m.* grober wollener Zeug, Tuchrasch, pannus levior.
†Rasselinka, *y, f.* zrostlina, sphagnum.
†Rasselniwka, *y, f.* zrostlina, sphagum.
Rassma, *y, f. sl.* zerlumptes Weibsbild; -dk, *a, m.* zerlumpter Mensch.
Rassple, *f.* bess. struhák, *u, m. Syl.* Raspel, *f.* radula.
Rastjem, tl, *sl.* s. rostu.
Rásstubně, *f. sl.* Badstube.
Rasugi, owal, owati, schinden, plagen: chudé lidi rasugj, *Puck.*
Ratay, *e, m. sl. & ol.* s. rolnjk; 2) *sl.* auch s. nádwornjk, folg.
Rataynjk, *a, m.* Schaffer, Meyerer, villanus, *R.*
Rátám, al, ati, *sl.* s. počjtám.
Rátanice, *f. sl.* s. počjtánj.
Rateyna, rataýna, *y, f.* Schaffer- od. Gesindestube, cubiculum villici, vel famulare.
Ratharz, *u, m.* s. radnj dům.
Ratice, *f. sl.* s. paprček.
Ratisstě, ratiště, *n.* Schaft des Wurfspießes, hastile: lomoz ratisstj.
Ratolest, *i, f.* (*russ.* ljetorna, *pol.* latorosl, einjähriger Zweig), Zweig, *m.* ramus, germen; zelená ratolest, belaubter grüner Zweig, frons, (ndis); nach *Berchth.* turio, ramus novellus,
Ratolestjm se, il, iti, grüne Zweige bekommen, frondescere.
Ratolestný 3 voller Laub, od. belaubter Zweige, belaubt, frondosus.
Ratoljstka, -éstka, *y, f. dim.* Zweiglein, Zweigelchen, *n.* ramulus, ramusculus.
Ratugem, *sl.* s. retugi.
Raub, *u, m.* Pfropfreis, *m.* surculus, propago, talea; raub do aust děla, Mundpfropf, obturaculum oris tormenti.
Raubám, al, ati, hauen, einhauen, incidere; raubati mečem něčoho, *Cyr.*
II. *rec.* r-ti se, s někým, *sl.* heftig streiten, acriter contendere, decertare, disputare.
Raubčj, jho, s. raubný.
Rauben, bně, Blockkasten, Brunnenkasten, s. obruba, u. srub.
Raubenj, *n.* vorh. 2) Gezimmer, Zimmerwerk, *n. D.*
Raubenina, *y, f.* opjchané kraupy owesné, *Vel.* Haberschleim, od. Haberbrey, als Speise.
Raubjček, čku, *m. dim.* ein kleiner Knebel.
Raubjk, *u, m., sl.* kolek u. koljk, *mor.* knutel, knytel, Knebel, *m.* ein kurzes dickes Holz, womit d. Garbenbänder zusammengezogen werden, bacillum; b) ein kurzes dickes Querholz, welches man denjenigen, d. nicht schreien sollen, in den aufgesperrten Mund bindet; auch den Gän-

sen sperrt man den Schnabel mit dergleichen auf, wenn sie in der Saat 2c. Schaden thun.

Raubjm, *il, iti, en,* säumen, mit Saume besetzen; 2) v. (aus) Blöcken verfertigen; 3) *sl. Nitr.* repartiren, z. B. d. Abgaben.

Raubljk, *u, m.* s. raub.

Raubný 3. *sl. Nitr.* Repartierer, u. Einnehmer der Abgaben 2c. vgl. Raubjm.

Raubugi, owati, s. ſſtěpugi, *D.*

Rauče, *adv.* s. rychle.

Raucha, *y, f.* Tuch, *n.* ein Stück leinenen Zeuges, linteum; potnj r., Schweißtuch, sudarium; 2) Schleyer, *m.* velum; smutková r., Trauerschleyer, velum lugubre.

Raucho, *a, n.* Kleid, Kleidung, vestis, vestimentum; raucho swátečné, festliches Kleid, festus cultus.

Raučj 1. s. raný.

Raučka, *y, f. dim.* v. ruka, Händchen, *n.* 2) Handhabe, *f.* Heft, Griff, *m.* manubrium, ansa, capulus.

Raudnjk, *u, m.* s. rudnjk, *R.*

Rauhač, *e, m.* s. rauhawec.

Rauhám se, *al, ati, reg. dat.* lästern, conviciari, probris incessere, od. lacerare, maledicere alicui, blasphemare: aby rauháno nebylo gméno Božj, *B.*

Rauhánj, *n.* Lästerung, *f.* a) Lästern, *n.* maledictio, conviciatio; b) Lästerworte, convicium, probrum, probra; rauhánj proti Bohu, Gotteslästerung, maledictum in Deum, blasphemia.

Rauhawec, *wce, m.* Lästerer, blasphemator, *Hus.*

Rauhawý 3. lästerlich, schimpfend, maledicus criminosus; gotteslästerlich, blasphemicus, auch impius; - wě, *adv.* maledice, criminose, blasphemice, impie; - wost, *i, f.* s. rauhánj.

Raunatý 3. einschürig: kopec raunatý, qui semel anno tondi solet.

Rauno, *a, n.* (vgl. *ἔριον*), Vließ, *n.* ein Fell mit der Wolle, (*sl.* rauno, d. ganze abgeschorne, sich aber noch zusammenhaltende Wolle v. einem Schaafe, vellus, *n.*

Raup, *a, m.* (viell. aus den deutschen Raupe) eine Larve od. Wurm, z. B. welche di Pferde unterm Schweif am od. im Mastdarm haben, aus denen viell. hernach d. Bremsen, Roßbremsen werden; daher auch Bremse, s. střeček; *pl.* raupy, fig. der Rausch im Kopfe, Taumel, crapula, auch Begierde, Kitzel, *m.* lascivia: raupy w hlawě mjti, toll thun, insanire: raupy wyhnati někomu, den Kitzel vertreiben, lasciviam cohibere.

Raupowé kořenj, Schöllkraut, *n.* Schellwurz, *f.* chelidonium, *Linn.*

Raura, *y, f.* Röhrkasten, *m.* cisterna; 2) *sl.* Röhre.

Raurowé kořenj, Scharbocks-kraut?

Raurnj 1. z. B. raurnj wěže, Röhrthurm, Röhrkasten, *m.* r. woda, Röhrwasser, *Vel.*

Raurnjk, *a, m.* zpráwce raurnj wěži, Röhrbrunnmeister, *Vel.*

†**Raurowka**, *y, f.* zrostlina, tubulina, (xylomicus).

Rausám se, *ati*, im nassen Grase streichen, waten.

Raušný 3. geraupert, gehoft, (v. Rauben), *D.*

Raušsta, y, *f.* Schleyer, *m.* Hülle (des Kopfes), velum, velamen.

Raušstář, e, *m.* Schleyermacher; -řka, y, *f.* -inn, *f.*

Raušsnice, *f.* Kleidermacherinn; 2) Kleiderhändlerinn, negotiatrix vestiaria; 3) Kleiderkammer, *f.* vestiarium.

Raušsnjk, a, *m.* Kleidermacher, confector vestium; 2) Kleiderhändler, negotiator vestiarius.

Raušsnikář, e, *m.* Zeugmacher, Zeugweber, polymitarius, *R.*

Raušy, *pl. m.* Hosen des Federviehes.

Rauta, y, *f.* Raute, *f.* eine Pflanze, ruta.

†Rautička, y, *f.* zrostl., fumaria.

Rautowitý 3. Rauten-, rutaceus.

†Rauwolfka, y, *f.* zrostlina, Rauwolfia.

†Rawenal, u, *m.* zrostlina, urania, (ist eigentl. kroatisch).

Raynice, *sl.* s. rendljk.

Ráz, raz, rázy, *sl.* für krát; 2) einmal, semel: gesstě ráz ti powjm; 3) einst, quondam: ráz sem byl na lauce, a widěl sem wlka: razam, gleich, illico.

Ráz, u, *m.* Schlag, *m.* ictus; gednjm rázem, gednau ranau, auf einen Hieb, uno ictu, *D.* rázem, (*sl.* rázom, *na ráz*), s. hned, *russ.* auch razom, sogleich; vgl. das franz. tout à coup: gednjm rázem wssickni stanau, *Jungm.*; daher 2) (üblicher) Gepräge z.B. der Münze, nota: ráz owcy, *K.* 3) sslak ho porazyl, když we Wjdni před králem w rázu stál? *Vel. cal. hist.*

Ráž, e, *f.* Kügelchen, *n.* globulus: w ráže (kulky) hráti, *Com.* (Nach *D.* Kügelchen v. Stein).

Razenj, *n. verb.* v. radjm, *Syl.*

Ražená cesta, gebahnter Weg, via trita, *D.*

Rázňa, *sl.* s. rozdina.

†Rážkonosec, sce, *m.* zrostlina, sphaerophoron, (lichen).

†Rážkowka, y, *f.* zrostlina, sphaeria, (xylonicus).

Ražný 3 *sl.* genichtig, z.B. Stock, justum pondus habens: ražná palice.

Rázporek, *sl.* s. rozparek, 2).

Rázporka, *sl.* Spreitze, *f.* Queerstänglein, s. rozporka.

Rázsocha, y, *f.* (*sl.*) na koncy rozdwogená socha, neb panoha, zweyzackigter Ast, od Ruthe, ramus bifidus, bicornis, s. auch rozsosska;

Rázsosska, y, *f. dim.* vorh.

Razu, *ol.* für radjm.

Razump, u, *m.* der Ort unter der Schacht, wohin das Erz zusammengeführt, und dann hinauf gezogen wird, locus congesti metalli.

Rázwor, u, *m. sl.* s. zápora.

Razým, yl, yti, *sl.* nach etwas riechen, olere aliquid: to něčjm razý, (*boh.* razyti cestu, den Weg bahnen?)

Rda, y, *f. ol.* & *nunc* (*sl.*) rdza, rydza, rza, *boh.* rez, Rost, rubigo, (daher rdjm se -).

Rdausým, yl, yti, würgen, den Athem hemmen, spiritum praecludere, angere; od. d. Kehle zudrücken, gulam oblidere, auch strangulare, od. den Hals würgen umdrehen, obtorquere collum.

Rdesno, a, *n.* Flöhkraut, Dürrkraut, *n.* Dürrwurzel, *f.* polygonum persicaria.

Rdest, u, m. wodnj, Samkraut, n. potamogeton, Vel. (ist eigentlich pohlnisch.)

Rdjm se, il, iti, (v. röa), erröthen, a) roth werden, rubescere, rubere; b) schamroth werden, rubescere, erubescere.

†Reaumurka, y, f. zrostlina, reaumuria.

Reálnj 1. Real-, z. B. reálnj akademie, Realakademie, Neg.

Rebell, a, m. Rebell, rebellis: rebellem proti cýsaři nebyl, Com.

Rebellugi, owal, owati, rebelliren, rebellare, Com.

Rebrjm se, il, iti, sl. abschüßig fahren, schleudern, (v. Schlitten), boh. ssneydrem se dáti, declivi procedere, Vel.

Rebro, a, n. sl. (ol. řebro), s. žebro, costa.

Recensent, a, m. Rezensent, censor, insg. recenseus.

Recenzý, f. Rezension, censura.

Recepis, u, m. Empfangsschein, Rezepis, apocha.

Recept, u, m. Rezept, n. des Arztes, receptum, R.

Rečjem, sl. s. řeknu.

†Redutka, y, f. zrostl., redutea.

Refektář, e, m. refectorium, D.

Refinek, refiňk, s. rozwod, D. 2) sl. Nitr. eine Art Weintraube.

Reforma, y, f. Reform, f. reformatio, Kram.

Reformacý, f. Reformation, reformatio.

Reformát, a, m. ein Reformirter, Reformatus, Helveticae Confessioni addictus; - tka, y, f. - te, f. tm; - tský 3. den od. d. Reformirten betreffend.

Regál, u, m. regálowé warhany.

Regálnj s. z. B. papjr, s. papjr.

Regent, a, m. Aufseher, curator; regenti statkůw na Morawě, Com. 2) Regent, Regierer, rector, (regens): Boleslaw cudný, regent koruny Polské, Vel. prync regent (englický), P. - tka, y, f. Regentinn, f. rectrix, gubernatrix, Com.

Regiment, u, m. (obs.) Regierung, gubernatio: regiment neywyšssj přigjti a k němu přistaupiti; regiment a dobrý řád, K.

Registrátor, a, m. Registrant, registrator, Kram.

Registr, üblicher pl. registra, ster, Register, m. catalogus, index, B. Krystus do swých register zapisuge dobrodinj; registra přjgmu a wydánj, tabulae accepti et expensi.

Registřjk, (regstřjk), u, m. verb. w registřjk milých swých pogjmati někoho; registřjk měssťanů, Com. reg. mosazný k krupicy, messingenes Sieb zum Gries, cribrum.

Registrowánj, n. verb. v. folg.

Registrugi, owati, registriren.

Registrum, řebřjk s děrami k cýwkám, Register, n. (Bortenwirk.), regula.

Regyment, u, m. Soldatenabtheilung, Regiment, n. legio; 2) Kolbe, Keule, clava; regymentem, gegž w rukau držel, ukrutně ho zbil, Com - tský 3. Regiments-; 3) sl. allgemein, groß: regymentská kurwa.

Regule, f. Regel, f. regula, K.

Rehek, hka, rehéček, čka, m. ein Vogel, (nicht Reiher, sondern viell. Regenvogel, numenius arquata, Kl.

†Reichelka, y, f. zrostlina, reichelia.

Rek, a, m. Held, m. heros.

†Rekoplodný 3. heldenzeugend; vekoplodný Český swět, *Sedl.*
Rekowný 3. folg.
Rekowský 3. heldenmäßig, heroicus; rekowské činy, Heldenthaten, *B.* r-ské skutky prowesti.
Rekowstwj, *n.* Heldenthat, *f.* facinus heroicum: rekowstwj na nepřáteljch dokazowati.
Rékrut, *a, m.* Rekrut, *m.* tyro.
Rekrutugi, owal, owati, rekrutiren, tyrones legere.
Rektor, *a, m.* Rektor einer Schule, rector, *Com.* rektor včenj Pražského, *Vel.* (*sl.* auch Schulmeister, Dorfschulmeister); -rka, *y, f.* - inn, *f.* uxor rectoris; - ský 3. Rektor-, rectoralis; - stwj, *n.* Rektoramt, *n.* munus rectoris.
Reku, *sl.* s. řku, (*ol.* řeku).
Relacý, *f.* Bericht, Relation, relatio, Pr. činili relacý, *Com.*
Remljk, *u, m.* Rehmling, (Rämmling)? *Leschka.*
Rén, *a, m.* Rennthier, *n.* tarandus, Rozm. C.
Renát, *a, m.* Reiner, Renatus, *Vel.*
Rendljk, *u, m.* Bratpfanne, *f.* sartago, frixorium; - jček, čku, *m. dim.*
Rentmistr, *a, m.* důchodnj pjsař, Rentmeister, quaestor: rentmistr wydáwá penjze, *Cyr.* (auch d. röm. Quästoren nennt *Vel.* so.
Repetáč, *e, m.* t. g. rapotáč, *sl.* Mühle, scherzweise.
Repetjm, *il, iti,* plaudern, schnattern, blaterare, *Ryb.*
Repice, *f. sl.* Hederich, synapis arvensis.
Replika, *y, f.* Replik, replica.
Replikugi, owal, owati, repliciren, replicare: na odpowěd geho replikowal, *Vel.*
Repjm se, *il, iti, sl.* sich anhängen, ankleben, (daher řepjk).
Representant, *a, m.* Repräsentant, insg. repraesentans, *Neg.*
††Rept, *u, m.* bess. reptánj, *Jung.*
Reptáč, *e, m.* folg.
Repták, *a, m.* ein mürrischer, murrender Mensch, murmurans: repták a mudrlant, *K.* 2) Ohrenbläser, *m.* susurrator maledicus, *B.*
Reptakyně, *f.* eine Murrende, murmurans, murmuratrix.
Reptám, od. repcy, reptal, reptati, murren, murmurare, fremere; reptám nad bjdau, *Neg.* reptá stwořiteli, *Id.*
Reptánj, *n. verb.* Murren, *n.* murmur: reptánj včinili mezy sebau.
Reptawý 3. mürrisch, mussitabundus, morosus.
Republika, *y, f.* Freystaat, *m.* Republik, respublica; - án, *a, m* Republikaner, republicanus; - nka, *y, f.* - inn, *f.* - na; - ský 3 republikanisch, republicanus.
Requisycý, *f.* Requisition, requisitio.
Reserwo, *a, n.* Reservo, *n.* copiae reservatae: pro reserwo má se 60,000 mužů postawiti, *Kram.*
Reserwnj 1. Reservo-: reserwnj pluk, *Kram.*
Resolucý, *f.* Resolution, resolutio: cýsařská resolucý, *Com.*
Resydencý, *f.* Residenz, *f.* sedes, insg. residentia.
Resygnacý, *f.* s. odwolenj.
Resst, *u, m.* od. *pl.* ressty, *sl.* ressstuwánj, přjčnj trámy od gedné stěny k druhé, Gerüst, *n.* Querbalken, transtra, *pl.* machina pegma, (atis), *n.*

Resstuwánj, n. sl. Restiren, n. 2) vorh.

Resstant, u, m. Rest, n. was noch zu zahlen, residuum, (reliqua, restantia): wypomjnánj starých resstantů, *Vel.* bj sl. Restant, der noch zu zahlen hat, restans, reliquator.

Resstantnjk, u. m. vorh. b)

Ret, gen. rtu, m. üblicher im *plur.* rty, rtowé, Lippe, *f.* labium; s. pysk, (*russ.* rot, Mund, rotok, Mündchen).

Reta, *f.* Hilfe, Rettung, *f.* in der Redensart: na retu, zur Rettung: na retu wolal, až mu pomoženo, er schrie um Hilfe, Rettung, *Com.* na retu wolánj, *Id.* so auch *sl.* od. na ratu: na ratu křičel, *sl.* d. h. er schrie: rata! rata! Hilfe! Hilfe!

Retoryka, *f.* Rhetorik, *f.* rhetorica; - cký 3. rhetorisch, rhetoricus: způsob mluwenj retorycký, *K.*

Retowánj, n. verb. v. folg.

Retugi, owal, owati, ein eingebürgertes Wort, (wofür man jedoch wytrhnu, auch wyswobodjm, brauchen kann), retten, erretten, eripere, liberare: někoho retowati, *Cyr.* retowal mne, *Id.* retowali sebe, djtek swých y manželek, *B.*

Retunk, u, m. Hilfe, *f.* Beystand, m. auxilium, *K.* retunku proti násylj užiti nemohl; retunkem něčjm sobě odněkud pomocy; retunk učiniti někomu, auxilio esse.

†Rezka, y, *f.* zrostlina, Retzia.

Réw, u, m. Weinstock, vitis, 2 Král. 4, 39. Ez. 17, 6.

Réwa, y, *f.* s. vorh.

Rewem, rewati, *sl.* s. řwu.

†Réweň, wně, m. zrostlina, rheum, (ist eigentl. russisch).

Rewers, u, m. Revers, m. reversales: rewers od sebe pánům učinil, *Vel.* rewers krále Ferdynanda, *Id.*

Réwj, n. coll. Weinstöcke, vites.

Rewjčko, a, n. dim. vorh. Iz. 18, 5.

Rewjr, u, m. honbisstě, Revier, tractus terrae, *R.*

Rewolucý, *f.* Revolution, conversio rerum, (revolutio), *Kram. P.*

Réwowj, n. s. réwj, Dz. 2, 12.

Réwowý 3. vom Weinstocke, viteus, Ez. 15, 2. dřewo réwowé.

Reyč, e, m. (v. rýti), *mor.* reyl. u. rýl, Grabscheit, n. rutrum, pala.

Reyd, u, m. prjkrá okljka na sylnicých neb cestách; krummer Weg, Umlauf, m. anfractus; 2) *fig.* Beschwerlichkeit, malum, molestia: y páni w týž reyd gjti musegj, gako gegich chlapi, *Vel.* 3) Herumtummeln, n. Tummel, m. agitatio: podlé wůle swé reyd prowodj, *Id.*

Reydenj, n. verb. vorh. 3).

Reydjm, il, iti, rollen, herumtummeln, herumtreiben, fatigare, *D.* reyditi s koněm, tummeln, exercere, in gyrum agitare; 2) *neutr.* wetzen, mit dem Hintern, agitare.

Reydisstě, n. Tummelplatz, m. Reitschule, *f.* locus fingendis et exercendis equis.

Reyha, y, *f.* strauha, Gassenrinne, *f.* *D.*

Reyko, a, m. *sl.* ein Nahme der Ochsen.

Reykotný 3. gewendig, agilis, promtus.

Reyl, e, m. s. reyč.

Reyma, s. rýma.

Reyn, u, m. der Fluß Rhein, Rhenus.

Reyn Koljn, Kölln, Colonia Agrippina: od Reyna Koljna, Vel.

Reynský, rýnský, ého, m. (gar irrig řjmský!) rheinischer Gulden, m. florenus rhenensis, Vel. Com.

Reynský 3. Rhein-, rheinisch, rhenanus.

Reynok, u, m. Roche, f. ein Fisch, raja; reynok bodlawý, Angelfisch, Stachelroche, raja aspera; ostrý reynok, Hechelroche, D.

Reypám, al, ati, s. rygi.

Reyrám, al, ati, Sprünge machen, springen, im Kreise mit Gesang herumtanzen, einen Reihen tanzen, saltare in orbem, choreas ducere, saltitare; (viell. vom englisch. raren?)

Reyry, ů, m. pl. Sprünge, saltus; Possenreißen, n. ludiorum lusio; Reihentanz, Kreistanz, orbis saltatorius: reyry a štoky prowoditi, Com.

Reysowánj, n. verb. v. folg. 2) Zeichenkunst, f. graphis, (idis).

Reysugi, owal, owati, zeichnen, mahlerisch, delineare, designare, K.

Reyt, u, m. gitrnj pole, klučenina, Gereuthe, n. D.

Reythár, a, m. s. gezdec, B.

Rey že, f. Reis, m. eine Getreideart, oryza.

†Rey žitec, tce, m. zrostlina, oryzopsis.

Rey žowiště, n. Getreideacker, etwa oryzetum.

†Reyžowitý 3. reisartig, oryzeus.

Rey žowý 3. Reis-, ex oryza.

Rez, gen. rze, (im gem. Leben auch reze), f. Rost, der sich anlegt, rubigo: rez na železe, Eisenrost, ferrugo; r. na mědi, Kupferrost, aerugo; 2) der Brand, a) im Getreide, robigo, uredo; b) der Bäume, uredo.

Rezák, u, m. sl. s. řezák.

Rezance, m. pl. sl. s. nudle.

†Rezan, u, m. zrostlina, stratiotes, (ist eigentl. russ.)

†Rezedka, y, f. zrostl., reseda.

Rež, gen. rži, f. (sl. gen. reži), Roggen, Rocken, m. siligo, secale.

Rezko, sl. adv. v. folg.

Rezký 3. sl. hurtig, flink, agilis; 2) sl. s. rezný, (selten).

Režnjk, u, m. režnj chléb, Rockenbrod, n. 2) s. stoklas, Rockentrespe, bromus secalinus, Linn.

Rezný 3. sl. scharf, pikant, frisch, acer: rezné wjno, piwo.

Režný 3. v. Roggen, secalinus; 2) roh, grob, ungebleicht, crudus: režné plátno (kanafas), Spr. 40, 5. B. cath. Zeltleinwand, linum crudum.

Rezonancý, f. v klawikordu, P. zněgjcý půda, R. Resonanzboden, m. tabulamentum resonantiae, R.

†Rezowitý 3. brandartig, uredineus.

Režucha, y, f. mor. s. řeřicha.

†Rheedka, y, f. zrostl., Rheedia.

Rhetsko, a, n. Graubündten, Rhetia.

Rjad, u, m. sl. s. řád, u, m.

Rjádjm, sl. s. řjdjm.

†Ricpowka, zrostl., riccia.

Rječice, sl. s. řjčice.

†Richerka, y, f. zrostl., richeria.

Rjedko, sl. s. řjdko.

†Riwinka, f. zrostl., rivinia.

†Rizoowka, y, f. zrostl., rizoa.

Rjedkow, sl. s. ředkew.

Rik, i, f. sl. der Sturz der Garben.

Rmautjm, *il, iti,* cen, betrüben, betrübt machen, dolore afficere aliquem, moestum reddere, molestiam alicui creare, od. adferre.
II *rec.* r-iti se, sich betrüben, trauern, contristari, perturbari, *B.*
Rmen, *e, m.* Kamille, *f.* anthemis, *Linn.* psý rmen, od. smrdutý rmen, Hundskamille, anthemis cotula; rmen wlaský, Wucherblume, *f.* chrysanthemum, *Linn.*
Rmenek, nku, *mor.* vorh.
Rmenowý, 3. Kamillen-.
Rmut, *u, m.* (v. mutiti, rmutiti), der Bodensatz, od. das Dicke (Trübe) eines flüssigen Körpers, faex; daher 2) Oehlhefen, amurca; 3) Maisch (Maasch), *R.* s. mut.
Rmutný 3. beunruhigt, trüb, perturbatus: nic nad ten staw nenj rmutnégssjho a nepokognégssjho.
Rob, *a, m. obs.* s. chlapec.
Roba, *y, f. ol.* & *sl., mor.* Dirne, *f.* starkes, braves Weibsbild, besonders lediges, puella (solida); 2) Magd, *f.* ancilla.
Robátko, *a, n. dim.* s. děťátko.
Robě, *ěte,* s. djtě.
Robenec, nce, *m. ol.* Junge, *m.* s. hossek, *D.*
Robjm, *il, iti,* machen, bewerkstelligen, thun, facere, agere.
Robota, *y, f.* (arabisch robath, Kriegsarbeit), Frohne, *f.* Frohndienst, *m.* Roboth, *f.* angaria, opera serva, (robotta); robota potažnj, (s potahem), Fuhrfrohne, angaria jugalis; pěssj robota, Fußfrohne, angaria manualis; 2) (*sl.*) Arbeit, labor: rukama a swau těžkau robotau se žiwj, *Cyr.*
Robotěž, *e, m. ol.* Knecht.
Robotjk, u. robotýř, *e, m.* Frohnbauer, *m.* rusticus servus; b) s. robotnjk; - kka, *y, f.* s. robotnice.
Robotjřský 3. den Frohnbauer, od. Fröhner, Frohndienst betreffend.
Robotnjk, *a, m.* Fröhner, Robather, *m.* vir angariam praestans; 2) Arbeitsmann, Arbeiter, laborator, laborans, operarius; - nice, *f.* - rinn, - rinn, *f.* foemina angariam praestans: 2) Arbeitsweib, - rinn, *f.* laboratrix, operaria.
Robotnjk, *u, m.* Holzwagen, *m.* plaustrum lignarium; - jček, čku, *m. dim.*
Robotný 3. s. pracowitý; 2) zum Frohndienst gehörig; djlo robotné, s. robota 1). *B.* - tně, *adv.* robothmäßig, instar angariae: galowě a robotně swých powinnostj odbýwali, *K.* ceremonyemi tak robotně Boha neodbýwali, *K.* robotně swých hodin odbude, *K.*
Robotugi, owal, owati, fröhnen, robathen, servire, angariam praestare.
Ročák, *a, m. sl.* s. roček.
Ročár, *u, m.* Klipfisch.
Roček, čka, *m.* Jährling, *m.* z. B. Füllen, *n.* ein Jahr alt, anniculus.
†**Rocela**, *y, f.* roccella (lichen).
Rocenj, *n.* wenn sich d. Leute rotten, Rottirung, factio, turbae.
Rochám, *al, ati,* rochen, krachen, fragorem edere.
†**Rochefortka**, *y, f.* zrostlina, Rochefortia.

Rocheta, *y*, *f.* Rochette, *f.* (Naturgesch.) rochetta.

Roči se, *impers.* ge tomu rok, es jährt sich, *D.*

Ročka, *y*, *f.* *sl.* Schöpfeimer, *m.* situla.

Ročňák, *a*, *m.* s. ročák.

Ročňátko, *a*, *n.* einjähriges Kind, puer anniculus.

Ročně, *ěte*, *n.* vorh. *D.*

Ročně, *adv.* jährlich, quotannis, singulis annis.

Ročnj 1. jährlich, annuus, anniversarius; 2) einjährig, anniculus. unius anni.

Rod, *u*, *m.* Geburt, *f.* Geschlecht, *n.* Stamm, *m.* Abstammung, *f.* stirps, genus, z. B. z rodu chatrného, prostého, njzkého, v. schlechter Geburt 2c. rodu, z rodu slawného, wysokého a wzácného, v. vornehmer Geburt, illustri stirpe (auch loco) natus; rodem z Alexandrye, gebürtig aus Alexandrien, *Vel.* 2) s. rodina b); rod Jankowitý, Jahn Hagel, plebs, faex hominum.

Rodák, *a*, *m.* *sl.* Eingeborner, indigena.

Rodič, *e*, *m.* Zeuger, Vater, *m.* genitor; rodičowé, d. Eltern, parentes; 2) s. rodilý: rodič Rakownický, *Vel.* gsem rodičem města N.

Rodička, *y*, *f.* Gebährerinn, Mutter, *f.* genitrix; 2) folg.

Rodičůwbigec, u. rodičobigec, *Vel.* *gen.* gce, Elternmörder, patri-, matricida, percussor parentum.

Rodilý 3. gebürtig, natus, ortus; tu rodilý, od. doma rodilý, s. domácý, *Com.*

Rodjm, *il*, *iti*, gebähren, parere, gignere, partu edere, eniti; 2) hervorbringen, gignere; 3) *obs.* s. chcy, -jwám, al, ati, *fr. B.*

II. *rec.* roditi se, gebohren werden, nasci, in lucem edi, gigni; 2) entstehen, hervorgebracht werden, oriri, gigni, nasci: newole z newole se rodj; 3) gerathen, v. Gewächsen, provenire.

Rodina, *y*, *f.* Familie, *f.* a) Kinder, liberi; b) Familie, das Geschlecht mit allen Anverwandten, familia, gens: přjtel měšček, a rodina Pán Bůh, *prov. sl.* wahre Freunde u. gute Anverwandte sind selten.

Roditedlný 3. Geburts-: mjsta roditedlná, Geburtstheile, genitalia (iorum).

Roditel, *e*, *m.* Zeuger, Vater, *m.* genitor; -lkyně, *f.* s. rodička 1), *Syl.*

†**Rodnj** 1. Familien-, rodnj tytul, Familientitel? *P.* rodnj list, Geburtsbrief.

Rodný 3. s. plodný: neyrodněgšj wčely, *Vel.*

†**Rodopis**, *u*, *m.* Geschletsregister? *D.*

†**Roemerka**, *y*, *f.* zrostlina, roemeria.

Roy, *e*, *m.* Schwarm, Bienenschwarm, *m.* examen apum, auch blos examen.

Rogjm se, *il*, *iti*, schwärmen, v. den Bienen, fetus emittere; 2) v. Menschen, auflaufen, concurrere: welmi se o to rogiti a bauřiti počali; rogiti se proti někomu, *Vel.* Einige Neuern weichen auch hier etwas ab, u. sagen z. B. každá auzkost naň se rogj, *A. Neg.* nepřjtel se mocně rogj.

Rogownjk, *u*, *m.* Bienenkraut, *n.*

(nicht Melisse, meduňka), apiastrum; (Nach D. soll auch Kienpost, m. ledum palustre, Linn. so heißen?)

Roh, u, m. Horn, n. a) z. B. des Ochsen, cornu; fig. rohy srazyti, demüthigen, Syl. b) alles Hornigte, z. B. das Horn am Hufe, cornu; c) alles was wie Horn gestaltet ist, z. B. des Mondes, cornu; křjdlo aneb roh armády, Vel duha rohama na horu obrácená stála, Id. warhanářský roh, Stimmhorn v. Messing, cornu concordationis; pl rohy, α) Haspelhorn, n. D. rohy v klobauku, Hutspitzen, f. cornua pilei; β) sl. d. Sparren, canterii; d) Horn zum Blasen, cornu; 2) Ecke, f. Winkel, m. angulus, z. B. rohowé, vhlowé vlic; dům na rohu, swětnice na rohu, bok. nárožnj; s. auch bydlo; srážj gim B. rohy, předivně gich ponižuge, K. In B. bedeutet roh zuweilen, Macht, Stärke.

Roháč, e, m. i. e. rohatý, rohy magjcý, Hörner tragend, Hörnerträger, corniger, cornutus; 2) Taucher, m. eine Art Wasservögel, mergus; 3) Schröter, ein Käfer, scarabaeus cervus, od. lucanus cervus, Linn. (Feuerkäfer, Feuerschröter? D.); 4) Hornfisch? Leschka; s. gehla morská.

†Rohacenec, nce, m. zrostlina, aegiceras.

Roháčky, sl. s. keyby.

†Rohatěnka, y, f. zrostlina, ceratiola.

Rohatjm, ěl, ěti, Hörner bekommen, cornutum fieri.

Rohatina, y, f. Leimstange, f. pertica ancupatoria, (nach Com. u. R. Garnstange, Netzgabel, f. pertica, ames); 2) od. rohatka, Hornambos, m. incus cornuta od. bicornis; Sperrhaken, m. Sperrhorn, n. beym Schlosser, incus cornuta; 3) Wurfspies, m. jaculum; 4) od. rohatka, (auch russ. rohatka), spanischer Reiter, ericius; pl. rohatiny, Gabel, f. furca: železné rohatiny, Lomn.

Rohatka, y, f. vorh.

†Rohatokwět, u, m. zrostlina, ceratosanthes.

†Rohatonitka, y, f. zrostlina, ceratostema.

Rohatý 3. gehörnt, cornutus.

Rohaun, a, m. Hahnrey, Hörnerträger, m. v. einem Ehemann, corniger; russ. rohonosec; -nstwj, n. Hahnreyschaft, f.

Rohljk, a, m. s. roreyk, Ryb.

Rohljk, u, m. Kipfel, Hörnlein, n. cornu, (arculatum); -kář, e, m. -řka, y, f. der od. d. Kipfel verkauft, D. -ljček, čku, m. dim.

†Rohokaz, u, m. onygena, (xylomicus).

Rohonoš, e, m. s. rohaun.

Rohowatjm, ěl, ěti, zu Horn werden.

Rohowitý 3. hornicht.

†Rohownjk, u, m. zrostlina, ceratonia.

Rohotrubač, e, m. Waldhornist, m. cornicen.

Rohowý 3. aus Horn, corneus.

Rohož, i, f. aus Binsen geflochtene Decke, storea matta, teges scirpea; fig. tato Satanowa rohož, kterauž tak mistrně spletl, dále hledj, Ohl.

Rohožka, y, f. vorh.

Rohula, y, f. sl. Nahme der Kuh.

Rohugi, owal, owati, impfen, inserere; a) barzu?

Rok, u, u. a, m. (v. řku), Jahr, n. annus; rok městský, bürgerlicher Tag, dies civilis; *opp.* rok přirozený; rok po roce, s. po; z rok do roka, od. rok po roku, Jahr aus Jahr ein, v. Jahr zu Jahr, annue; takto rok, jetzt ein Jahr, annus est, *Syl.* gedenraz w roku, y to ge w oku, *prov. sl.* seltenes Vergehen nimmt man auch übel; 2) Termin, *m.* Tagsatzung. *f.* terminus, zápis wztahowal se na placenj roků, Pr. stranám rok na zeytřj položiti, den Partheyen den morgenden Tag zum Erscheinen bestimmen, diem dicere, auch stranám čas a rok gmenowati, Pr. rok složiti někomu, dasselbe, Ger. 49, 19. státi s někým na roku, držeti s někým, jemand im Gerichtsstreit beystehen, stare ab aliquo, *Syl.* w čas oplacenj protahuge roku, *B.*)

Rokle, auch roklj, *f.* Höhlung in der Erde od. im Berge, cavitas, hiatus, *B.* roklj, rozpadlina, propast, *K.*

Rokoš, s. rákoš.

Rokosý, s. rákosý, *Syl.*

Rokowánj, n. Berathschlagung, Conferenz, *f.* deliberatio, *B.*

Rokugi, owal, owati, berathschlagen, sich berathschlagen, deliberare: spolu o tom rokowali, gakby se pomstili, *Cyr.* rokowáno na něm o baukku, *Vel.*

†Rokýt, u, *m.* nach *Bercht.* so viel als peň palmy, caudex?

Rokyta, od. rakyta, y, *f. sl.* folg.

Rokytj, n. Riedgras, n. carex, (Binse, juncus? *Com.*) *hung.* rakotya- od. rokotya-fa, silex.

Rokytisstě, n. ein Ort voller Riedgras, carectum, *Syl.*

†Rokytnjk, u, *m.* zrostl., calamus.

Rokytný 3. z. B. rokytné mjsto, Ried, carectum, *Syl.*

Role, (rola, y), *f. sl.* folg.

Rolj, *f.* Acker, *m.* ager.

Rolnička, y, *f.* Zopf? od. Rolle, Röllchen? pražský posel.

Rolnjk, a, *m.* Ackersmann, *m.* arator, agricola.

†Rondeletka, y, *f.* zrostlina, Rondeletia.

Ronjm, il, iti, *k. p.* owoce s stromu, *sl.* herunter schlagen, zum Fallen bringen, decutere; 2) fallen lassen: ani slzy neuronil, *Com.* gedna slza druhau ronila, *sl.*; (*russ.* vron'aju, fallen lassen).

Ropauch, u, *m.* Eiszapfen, Eiszacken, *m.* stiria.

Rorate, *pl. f.* Roraten, rorate; -tnj 1. z. B. rorátnj pjsně.

Ropucha, y, *f. sl.* Kröte. *f.* bufo.

Roreyk, a, *m.*, *sl.* desstownjk, (že déšť obadá), Spierschwalbe, Kirchschwalbe, Mauerschwalbe, *f.* hirundo apus, *Linn.* hirundo muraria, *Kl.*

Rosa, y, *f.* Thau, *m.* ros: 2) Himmelsthau, Schwaben, festuca fluitans; s. auch rosyčka.

Rosmarýn, u, *m.* Rosmarin, *m.* rosmarinus, od. ros marinus; -nowý 3. den Rosmarin betreffend.

†Rosnatka, y, *f.* zrostlina, drosera; -ko witý 3. droserens.

Rosnice, *f.* s. gikjček 2) *D.*

Rosnjk, u, *m.* Sonnenthau, *m.* drosera rorella.

†Rosnobeyl, e, *m.* zrostlina, roridulum.

†Rosnolist, u, *m.* zrostlina, drosophyllum.

Rosný 3. Thau-, rosná tráwa, Antengras, n. festuca fluitans.

Rosol, u, m. Sulze, od. Sülze, f. a) eine Salzbrühe, salsura; rosol rybi, Fischbrühe, f. muria, ae, f. garum; rosol herynkowý Häringsbrühe, Lake, muria harengorum.

Rosolka, y, f. Rosoli, m. aqua vitae, R.

†Rosolniwka, y, f. hauba, tremellum.

†Rosomala, y, f. zrostlina, altingia, (ist eigentl. kroatisch).

Rosowá kasse, Schwadenbrey, m. oryzaminon, R.

Rosst, u, m. Rost, etwas Gegitter tes, crates, z. B. darauf zu braten, crates ferrea, od. blos crates, od. craticula.

Rosstj, bess. rożdj.

Rosstyk, u. m. eingesalzener Häring, harenga muriata, Vel.

Rosstýř, e, m. Röster, tostor metallicus, Id.

Rostlina, y, f. bess. zrostlina.

†Rostlinář, e, m. bess: zrostlinář.

†Rostlinictwj, n. rostlinný z. rostlinstwj, lauter neue der Kritik unterliegende Wörter.

Rostu, rostl, růsti, imper. rost, (sl. rostni), wachsen, a) hervorkommen, entstehen, z. B. Pflanzen, Haare, Bart, nasci, provenire, crescere; b) zunehmen, größer werden, crescere; do dřewa růsti, sich beholzen.

Rosyčka, y, f. dim. v. rosa; rosyčka slunečnj od. blos rosyčka, bylina, Sonnenthau, m. ros solis, rorella, Vel.

Rosým, yl, yti, thauen, rorare; rosý, es thauet, rorat; R.

Rota, y, f. (obs.) Rotte, f. Hause, Anhang, m. caterva, turba; rota sto wogáků, desýti drábů ɩc, Syl. factio, secta: rota habacká, Cyr. -zlodějská, Diebsrotte; knjžetem roty byl, B. 3 té roty a hnjzda byl, Žal. arcypohanská, nýbrž arcyďábelská rota, Cyr.

Rotjm, il, iti, act. zusammenrotten, concitare: židy proti Kjmanům rotili.

II. rec. rotiti se, spiknauti se, sich rotten, conspirare, conjurare: proti wrchnostem se rotj, B.

Rotmistr, a, m. desátnjk, Corporal, m. decurio; Vel. 2) Rottenmacher, factiosus.

Rotně, adv. rottenweise, turmatim.

Rotnjk, a, m. Rottengeist, Rottenmacher, factiosus, turbulentus homo; b) Rottgesell, m. consors (conjurationis).

†Rottbölka, y, f. zrostlina, Rottbölia.

Row, u. m. (v. rygi), obs. s. hrob; auch Grabhügel, m. (russ. row, fossa).

Rowal, s. rugi.

Rowáš, e, m. sl. talea; s. wrub; 2) das Werkzeug in der Sägmühle, welches den Stamm gegen d. Säge rückt.

Rowen, wna, wno, s. rowný.

Roweň, wně, f. folg. 2) seines Gleichen, similis sibi: hleď pogiti sobě (za ženu) roweň, Lomn. wsseliký twor wine se k swé rowni, B. žádné rowné sobě podobné nemá Bůh K.

†Rowenstwj, n. Ebenmaaß?

Rowina, y, f. Ebene, f. z. B. der Erde, Blachfeld, n. D. planities, aequor, aequum, auch campus, wenn es ein ebenes Feld, od. Gefilde ist; 2) od. hladký spodek, d. Bahne, planum dolabrae, R.

Rowinka, y, f. dim. kleine Ebene.

Rowinowatý 3. aus Ebene bestehend: rowinowaté položenj krajiny.

Rownač, č. m. Schlichter, Ordner, compositor; eines Streites, compositor; - čka, y, f. -inn, -inn, f. quae componit.

Rownám, al, ati, ebenen, eben machen, aequare, complanare, aequum reddere; 2) schlichten, a) gerade machen, aequare; b) ordnen, disponere, ordinare, componere, c) beylegen, z. B. Streit, componere; 3) vergleichen, a) in Vergleichung setzen, comparare, conferre, componere, z. B rem cum re: text proti textu přeloženj rownati, Syr. pazděrj s růžj rownati, prov. ungleiche Dinge vergleichen, aquilam noctuae conferre, Syl. b) gleichstellen, aequiparare: swé wýmyslky Božjmu slowu rownagj, K. c) vereinigen, z. B. streitende Partheyen, conciliare, auch zuweilen componere.

II. rec. rownati se, sich vergleichen, a) einig werden, den Zank fahren lassen, conciliari, concordem fieri, convenire: b) Verabredung treffen, Vertrag machen, pacisci, decidere, convenire, transigere; s někým, mit jemand, cum aliquo; mezy sebau, unter sich, inter se; c) sich gleich stellen, aequiparare se: nerownám se mu, nechcy semu rownati, Cyr.

Rownatel, e, m. s. rownač; 2) der Mond des Weißgärbers, planula.

Rowně, adv. grade, a) in grader Linie, nicht krumm, od. schief, recte, recta; b) gleich, eben so, aeque, pariter: rowně gest tobě tma gako swětlo B. rowně gest gemu, gakoby neměl, B. rowně mu párat, gako ssjt, Lomn. rowněž tak, eben so, D.

Rownjk, u, m. d. Linie Aequator? 2) sl. s. společnjk.

Rowno, adv. s. rowně a)

Rownodennost, i, f. Nachtgleiche, f. aequinoctium, 2) gleiche Länge des Tags u. der Nacht, aequinoctium.

Rownomjrnost, i, f. Gleichmäßigkeit, proportio, comparatio rerum juxta quantitatem, R.

Rownost, i, f. Gleichheit, f. aequalitas.

Rownowážný 3. rowný, horizontal? D.

Rownučký, sl. folg. a) b).

Rowný 3. (abs. rowen, wna, wno), gleich, a) grade, nicht schief, od. krumm, rectus, b) eben, nicht höckerig, od. steil, aequus, auch aequalis; rowné plátno ebendrähtige Leinwand, D. c) eben so beschaffen, aequus, aequalis, par: w bohatstwj gest mu rowen, er gleicht ihm an Reichthum, divitiis eum aequat, D. při aurazu rowné za rowné sslo, poena talionis, K. rowným za rowné se odplatiti, Cyr.

†Roxburgowka, y, f. zrostl. Roxburghia.

Royalista, y, f. Royalist, m. regius, Kram.

†Royenka y. f. zrostlina, Royena.

Roz, eine untrennbare Praeposition, bedeutet in der Zusammensetzung, an, auf, aus, ein, ver, zer.

Rozaudnjm, fut. ex. il, iti, zergliedern, membra dissecare, Kyb.

Rozaumek, mka, m. s. sadzlek: mistři rozaumkowé chtj wssecko lépe, než ty, uměti, Syr.

Rozawust, a, m. sl. Lypt. Maulaffe, der mit offenen Munde ge-

wöhnliche Gegenstände bewundert.

Rozbawrám, al, ati, s. rozbořjm.

Rozběhnu se, *fut. ex.* hl se, hnauti se, auslaufen, anfangen zu laufen, excurrere, exire, od. initium currendi facere, 2) ausholen, v. einem, der laufen od. springen will, Anlauf nehmen, incipere currere; fig. když se někdy neywjc na někoho rozběhnau, *K.* 3) v. einander fliehen, hieher u. dahin fliehen, diffugere; 4) *sl.* zerfallen, v. einander gehen.

Rozberu, s. rozeberu.

Rozbigi, *fut. ex.* il, iti, zerschlagen, entzweyschlagen, contundere, pulsando solvere, zerbrechen, frangere. 2) stany rozbiti, d. Zelte aufschlagen, tentoria (tabernacula) statuere, constituere.

II. *rec.* rozbiti se, zerbrechen (neutr.) frangi, diffringi.

Rozbigjm, el, eti, vorh.

Rozbjhám se, ati, s. rozběhnu se.

Rozbjrám, al, ati, s. rozeberu; fig. überlegen, auseinanderlegen, zergliedern, perpendere, discutere: tak sobě to mysl má rozbjrala, *Com.*

Rozbitugi, owal, owati, theilen, partiri, dividere, gewöhnlich nur v. der Beute, vom Raube u. drgl. kořist, laupež rozbitowati.

Rozbjzka, y, *f.* Anlauf. *m.*

Rozboljm, *fut. ex.* el, eti, einen Schmerz bekommen, z. B. hlawa mne hrozně rozbolela.

Rozboljwám, al ati, vorh.

Rozbor, u, *m.* (chemický), bess. rozebránj, rozvogenj.

Rozbořjm, *fut. ex.* il, iti, en, einreißen, niederreißen, z. B. Häuser, zc. v. einander reißen, disturbare, diruere, destruere, disjicere.

II. *rec.* rozbořiti se, einstürzen, einfallen, ruere, labi, collabi. 2) zerfallen, auseinander fallen, dilabi, solvi: rozbořil se nám sud.

Rozbratkjm se, *fut.* il, iti, *sl.* s. rozkmotřiti se.

Rozbřeskuge se, owalo, owati, *impers.* es wird hell, es taget, diescit.

Rozbrkám se, al, ati, verfliegen, avolare: statek se brzy rozmrhá a rozbrká.

Rozbroj, e, *m.* Aufruhr, *m.* seditio.

Rozbřesk, u, *m.* rozbřeskowánj, *n.* s. vswita, *D.*

Rozbůgněnj *n.* (koně), Ausreißen, Wildwerden, effrenatio, *K.*

Rozbůgnjm, ěl, ěti, frech seyn, petulcire.

Rozčapjm, *fut.* il, iti, *sl.* aus einander thun, z. B. d. Füße; - se d. Füße aus einander thun.

Rozčechrám, *fut.* al, ati, auflodern, laxare.

Rozčeledjm se, *fut.* il, iti, *sl.* sich durch neues Geschlecht vermehren, z. B. wčely.

Rozčepeyřjm, *fut. ex.* il, iti, d. Federn ausbreiten, plumas extendere (pandere, explicare).

Rozčepeyřugi, owati, vorh.

Rozčertjm se, *fut.* il, iti, grimmig werden, ergrimmen, ira incendi.

Rozčesám, *fut. ex.* al, ati, kämmen, pectere, pectinare; - česwám, al, ati, *praes.* & *fr.*

Rozčesnu, *fut. ex.* sl, snauti, entzweybrechen, spalten, dirumpere, auch fig.: rozčesl a rozpoltil to přikázanj na dwé, *Zal.* 2) stark aufreißen, celeriter a-

perlre: wlk hrdlo na owcy rozžesne; swé hrdlo naň rozče- sne nepřjtel, *Cyr.*

Rozcestj, *n.* Scheideweg, *m.* *f.* divortium viarum, compitum.

Rozcházým, el, eti, tropisch, ein Bedenken verursachen: to mě rozcházý; 2) durchdringen, penetrare: rozessло ho wjno.

II. *rec.* rozcházeti se, auseinander gehen, discedere: b) sich verbreiten, propagari: smutný se hlahol rozcházý, *Com.*

Rozchod, u, *m.* Scheiden, Fortgehen, *n.* discessus; b) v. einander Gehen: po rozchodu té rady; c) Winkel, *m.* entfernter, verborgener Ort, recessus: rozchody a propasti moře, *K.* Komůrek, rozchodů (*in textu*: sklípků, gam, *K.*)

Rozchodjm, *fut. freq.* il, iti, s. rozegdu; střewjce rozchoditi, d. Schuhe austreten.

Rozchodnjk u, *m.* Wundkraut, *n.* Hauswurz, *f.* Knabenkraut, *n.* Bruchwurz, *f.* sedum, *Linn.*

Rozchodný 3. Abschieds-: rozchodné kazanj, od. kázanj na rozchodnau, Abzugs- od. Abschieds- predigt, sermo valedictorius; hody na rozchodnau, Abschiedsschmaus, *m.* convivium viaticum.

Rozchwat, u, *m.* Wegraffung, Plünderung, *f.* direptio.

Rozchwátám *fut.* al, ati, wegraffen, diripere; 2) plündern, berauben, diripere; -ánj, *n. verb.* rozchwátanj statku, direptio bonorum, *Com.*

Rozchytám, *fut. ex.* al, ati, s. chytám u. rozchwátám: rozchytáni byli na sspice osstjpů, *Vel.*

Rozčjtám, *fut.* al, ati, auseinanderzählen, durchzählen, eintheilen, aestimare.

Rozčtwrtjm, *fut.* iti, *sl.* in 4 Theile theilen, quadripartiri.

Rozdám, *fut. ex.* al, ati, án, vertheilen, austheilen, distribuere; b) verschenken, dilargiri, dono distribuere.

Rozdarugi, *fut.* owati, verb. a).

Rozdawač, e, *m.* Austheiler, distributor; -čka, y, *f.* -inn. *f.*

Rozdawatel, e, *m.* Austheiler, *m.* distributor; -lka, y, *f.* -inn, *f.*

Rozdáwám, al, ati, s. rozdám.

Rozdáwjm, *fut ex.* il, iti, zerdrücken, elidere, conterere, obterere.

Rozdáwjm, *fut. ex.* il, iti, *sl.* aufsperren, z. B. das Maul, den Rachen, distorquere, pandere, diducere; s. rozedru 2).

Rozdawky, *pl. f.* Austheilung, Verschenkung, donatio: gá nemám nic na rozdawky.

Rozdělám, *fut. ex.* al, ati, verarbeiten, auseinander arbeiten: diffingere: klénoty dala rozdělati, *Cyr.* b) anmachen, z. B. oheň rozdělati, Feuer anmachen, ignem accendere; wápno r-ti, den Kalk anmachen, calcem miscere (temperare).

Rozdělawám, al, ati, verb.

Rozdělenec, nce, *m.* ein Dissident, dissidens, schismaticus.

Rozdělenj, *n.* Zertheilung, *f.* 2) Eintheilung, *f.* divisio, partitio, distributio.

Rozdělenka, y, *f.* zrostlina, diaspasis.

Rozděljm, *fut. ex.* il, iti, en, zertheilen, dividere, partiri. 2) eintheilen, dividere, partiri, distribuere.

II. *rec.* r-ti se, sich scheiden, trennen, divelli: dusse geho se

s těłem rozdělila; 2) *cum praep.* o, *aut cum inst.* theilen, dividere: rozdělil se s Cymonem o aukad, er theilte das Amt mit Cimon, *Vel.* rozdělili se zemj tau, *K.* sie theilten das Land unter sich, *K.*
Rozdělugi, owal, owati, verb.
Rozdj *n.* (v. rozha v Zweig, ?), *sl.* rozda, *n. coll.* Reisig, Reisholz, *n.* sarmenta, virgae.
Rozdička, *y, f.* s. rozdinka.
Rozdjl, *u, m.* Unterschied, *m.* discrimen, differentia: strany (při kupowánj) gsau sobě gesstě na rozdjlu, *Pr.* 2) Art, species: bjla toho rozdjly a gména, *K. Vel.* 3) *obs.* s. kapitola.
Rozdjljm, el, eti, s. rozděljm.
Rozdjlný 3. theilbar, dividuus, divisibilis; 2) unterschieden, a) v. etwas, distinctus a re; od. sebe, unter sich, inter se: b) nicht einerley, diversus, varius; -ně, *adv.* varie, non uno modo; diverse; - nost, *i, f.* Theilbarkeit, *f.* divisibilitas; 2) Unterschied *m.* differentia.
Rozdina, *y, f., sl.* rozha, rázha, *y, f.* Reis, sarmentum, surculus, virga.
Rozdinka, *y, f. dim.* Reischen, *n.* virgula; verkürzt růžďka (nicht růžka od. růsstka, wie in *B.*)
Rozdjrám, *al, ati,* s. rozedru 2).
Rozdjwám, *al, ati,* den Flachs v. Rocken abnehmen, entkleiden.
†Rozdiwěnka, *y, f.* ramalina (lichen.)
Rozdmýchám, *al, ati,* s. rozdmichugi.
Rozdmýchnu, *fut.* chl, chnauti, durch das Blasen zerstören, zerstieben, difflare: domnjwá se, že rozdmýchne wssecko.
Rozdmychugi, owati, verb.
Rozdrápem, *fut. ati, sl.* zerreißen, discerpere; b) zerkratzen.
Rozdrážbjm, *iti,* reizen, in die Wuth setzen, irritare, exasperare, exulcerare, *B.*
II. *rec.* r-ti se, ergrimmen, ira incendi.
Rozdrażdugi, owal, owati, verb. *B.*
Rozdrbám, *fut. ex.* al, ati, zerkratzen, lacerare, dilacerare, dissecare.
Rozdrchám, *fut.* al, ati, zerzausen, zerraufen.
Rozdrobjm, *fut.* il, iti, en, zerbröckeln, comminuere, friare, minutatim conterere.
Rozdrtjm, *fut. ex.* il, iti, zermalmen, zerbröckeln, comminuere, conterere: rozdrtil ho hrom, *Neg.*
Rozdrwjm, *sl.* verb.
Rozdúchám, *fut.* al, ati, *sl.* aufblasen, z. B. Feuer.
Rozdugi, *fut.* ul, auti, aufblähen, aufblasen, inflare.
Rozdwogenec, *nce, m.* s. rozdělenec.
Rozdwogenj, *n.* Zwiespalt, Zwietracht, *f.* discordia, dissidium, dissensio.
Rozdwogjm, *fut. ex.* il, iti, en, entzweyen, uneins machen, discordes reddere: rozdwogen gsa w mysli wrtká se, *Com.*
II. *rec.* r-ti se, sich entzweyen, discordes fieri.
Rozdwogitost, *i, f.* s. rozdwogenj.
Rozdwogugi, owal, owati, - se, s. rozdwogjm.
Rozdýmám, *fut.* al, ati, aufblasen, durch Blasen erregen, z. B. oheň rozdýmati, das Feuer aufblasen, ignem sufflare od. flando suscitare; -ánj, *n. verb.*
Rozeberu, *fut.* rozebral, rozebrati, zerlegen, v. einander nehmen, z. B. einen Wagen, eine Uhr, solvere; 2) zergliedern, a) den Kör-

perire: wlk hrdlo na owcy rozřesne; swé hrdlo naň rozřesne nepřjtel, *Cyr.*

Rozcestj, *n.* Scheideweg, *m. f.* divortium viarum, compitum.

Rozcházým, el, eti, tropisch, ein Bedenken verursachen: to mě rozcházý; 2) durchdringen, penetrare: rozessło ho wjno.

II. *rec.* rozcházeti se, auseinander gehen, discedere: b) sich verbreiten, propagari: smutný se hlahol rozcházý, *Com.*

Rozchod, u, *m.* Scheiden, Fortgehen, *n.* discessus; b) voneinander Gehen: po rozchodu té rady; c) Winkel, *m.* entfernter, verborgener Ort, recessus: rózchody a propasti moře, *K.* Komůrek, rozchodů (*in textu*: sklipků, gam, *K.*)

Rozchodjm, *fut. freq.* il, iti, s. rozegdu; střewjce rozchoditi, d. Schuhe austreten.

Rozchodnjk u, *m.* Wundkraut, *n.* Hauswurz, *f.* Knabenkraut, *n.* Bruchwurz, *f.* sedum, *Linn.*

Rozchodný 3. Abschieds-: rozchodné kázanj, od. kázanj na rozchodnau, Abzugs- od. Abschiedpredigt, sermo valedictoriu... hody na rozchodnau, Abschie... schmaus, *m.* convivium v... cum.

Rozchwat, u, *m.* Wegraf... Plünderung, *f.* direptio.

Rozchwátám *fut.* al, ati, w... sen, diripere; 2) plünd... rauben, diripere; -án... rozchwátanj statk... bonorum, *Com.*

Rozchytám, *fu*... tám u. ... tánk...

Roz...

...derzählen, durchzähle... len, aestimare.

Rozkwrtjm, *fut.* iti, ... le theilen, quad...

Rozdám, *fut. ex.* ... theilen, austh... re; b) versch... no distrib...

Rozdarugi, ...

Rozdawač, ... stributo...

Rozdaw... distri...

Rozdám...

Rozdě...

...cken

ter...

Roz...

... n
, re-

... zesla-
... sli, aus-
... mittere.
... lagen, dis-
b) ausgebrei-
... esslé ssauženj;
... en, penetratus,

..., ati, folg.
. se, fut ěl, ěti, hell wer-
... blühen?
(řu) fut. střel, rozestřjí-
einander breiten, aus-
... en, z. B. Seegel, Tücher 2c.
... ndere, pandere, expli-
are.
... etnu, fut. rozťal, roztjti, ent-
... ey hauen, caedendo divide-
re (rumpere.)

Rozetru (řu), fut. ex. třel, roze-
třjti, rozetřen u. rozetřjn, imper. rozetři, zerreiben, conterere, friare; b) aus einander schmieren, dilinire.

Rozewdám, fut. ex. al, ati, verheurathen, Töchter, einige oder alle, elocare: rozewdali dcery za pány Češké, Vel.

Rozewru, (řu), wřel, r-wřjti, rozewřen u. rozewřjn, imper. rozewři, aufthun, öffnen, aperire, patefacere, pandere.

Rozeženu, fut. rozehnal, rozehna-
... zehnán, imper. rozežeň,
... n, a) mit od. ohne Ge-
z. B. Feinde, 2c. dissipa-
... spergere, disjicere; b)
... Gewalt, dispellere, dis-
... tere, disjicere, dissipare.

II. rec. r-hnati se, sich verziehen, zertheilen, wie d. Gewitterwolken, discuti, dissipari.

Rozežeru, fut. ex. rozežral, rozežrati, rozežrán, zerfressen, exedere, erodere, corrodere.

II. rec. r-ti se, um sich fressen: oheň protiwenstwj se wždy dál rozžjral.

Rozeznám, fut. al ati, unterscheiden, distinguere, discernere, dignoscere; 2) entscheiden, gerichtlich anerkennen, dijudicare: při rozeznati, Pr. strany o to rozeznáwey, oč před tebau činiti magj, Pr. lidi saudce rozeznal, rozeznali tu wěc pilněgi, Com. pře rozeznáwá saudce, K. saudce ge o to sprawedliwým rozsudkem rozeznal, Pr.

Rozeznánj, n. Unterscheidung, f. distinctio; 2) gerichtliches Endscheiden, n. dijudicatio, decisio: k rozeznánj pře, gakežto saudce, na stolicy wstaupiti; k rozeznánj pře státi y dostáti, K.

Rozeznáwám, al, ati, s. rozeznám.

Rozežwaný 3. part. zerkaut, mansus.

Rozežwu, al, ati, zerkauen, masticando diminuere.

Rozfaukám, fut. al, ati, s. rozdýmám: oheň rozfukuge, Pr. 2) zerstäuben, flando dissipare; -ánj. n. verb.

Rozfukugi, owal, owati. verb.

Rozgedliny, pl. f. w ystech, Skorbut.

per, secare membratim, dissecare membratim. b) *trop.* einen Begriff, explicare; ten artykul se rozbjrá a prowozuge, *Cyr.* 3) wegraffen, diripere: poklādowé wassi wám dočista gsau rozebráni, *K.*

Rožec, žce, *m.* s. růžek; *pl.* rožcy, od. rožky, rožečky na pytljku, we mlýně, Beutelstöcke, cornua, cornicula incerniculi; 2) nach *Berchth.* cerastium.

Rožeček, čku, *m. dim.* vorh.

Rozectjm, *fut. ex.* ctil, ctiti, hin u. her, unter diese u. jene zertheilen, verehren, dilargiri (dono): ty exempláře mezy ně rozectil a rozdal, *Žal.*

Rozečtu, *fut. ex.* rozčetl, rozčjsti, zählen, durch d. Zahl bestimmen, dinumerare: wssecky krůpěge desstowé, každé zrnéčko pjsku mořského rozčetl a rozhodl, *Syr.*

Rozednj se, *fut.* rozednilo se, rozednjti se, tagen, Tag werden, lucescere, luciscere, diescere.

Rozednjwá se, alo, ati, vorh.

Rozedru, *fut. ex.* rozedřel, rozedřjti, rozedřen; *imper.* rozedři, zerreißen, lacerare. 2) aufsperren, z. B. den Rachen, distorquere, pandere, diducere: zdrážjssli psa, rozedra tlamu, wrčj; vhodjssli, ſkučj, syce sstěká, *Com.* rozedřená tlama, *rc.*

Rozegdu, *fut. ex.* rozessel, rozgjti, austreten, durch Treten erweitern, z. B. d. Schuhe, calcando laxare; b) durchdringen, durchgreifen, penetrare, pervadere: rozesslo ho wjno, *B. Vel.*

II. *rec.* rozgjti se, auseinander gehen, discedere; b) sich zerschlagen, dissolvi: mračna se rozessla, *Com.* rumpi: trh se rozessel, *Pr.* c) sich verbreiten, divulgari, *B.*

Rozehnati, s. rozeženu.

Rozehrám se, *fut.* al, ati, ins Spielen kommen.

Rožek, žku, *m.* s. růžek.

Rozemeli, *fut.* rozemlel, rozemljti, *imper.* rozemel, zermahlen, commolere, molendo frangere; 2) tropisch, zerreißen, z. B. ein Kleid, lacerare.

Rožen, žnu, *m.* Bratspieß, veru.

Rozenj, *n.* Gebähren, *n.* partus.

Rozenj se, *n.* Gebohren werden, *n.*

Rozený 3. *partic.* gebohren, natus: apossstolské stolice legát rozený; hraběnka Podhorská, rozená Potocká, gebohrne, nata.

Rozeperu *fut.* rozepral, rozeprati, anfangen zu waschen, z. B. d. leinenen Kleidungsstücke, incipere lavare.

Rozepnu, *fut.* rozep'al, (*Com. sl. mor.* rozp'al), & rozepnauti, *partic.* rozp'at, aufknöpfeln, aufhafteln, z. B. ein Kleid, resolvere vestem, 2) ausspannen.

II. *rec.* r-ti se, sich aufknöpfen, solvere, resolvere vestem.

Rozepře, *f.* Streit, *m.* Uneinigkeit, contentio, certamen; Disput, controversia; práwnj rozepře, Rechtsstreit, *m.* lis, controversia.

Rozepru (řu), *fut.* rozepřel, rozepřjti, aufspreitzen, pandere.

Rozepsánj, *n.* Ausschreiben, *n.* Ausschreibung, schriftliche Ankündigung, denunciatio, significatio per literas, indictio.

Rozepsati, s. rozpjssi.

Rozeschlý 3. leck, verlechzt, rimosus, rimas habens; rozeschlý sud, ein leckes Faß.

Rozeschnu se, *fut.* chl se, rozeschnau-

ti, se, verlechzen, rimas agere, dehiscere: sud se rozeschl, das Faß ist verlechzet.

Rozesmégi, *fut. ex.* rozesmál, rozesmáti, s. rozsmjssjm.

II. *rec.* r-ati se, ins Lachen kommen, in risum solvi.

Rozespalý, 3. in Schlaf gekommen, somnolentus, quem sopor urget.

Rozespjm se, *fut. ex.* spal se, rozespati se, in Schlaf, ins Schlafen kommen, sopore opprimi, premi.

Rozessli, *fut. ex.* rozeslal, rozeslati, rozeslán, *imper.* rozessli, aussenden, emittere, dimittere.

Rozesslý 3. *part.* zerschlagen, dissolutus, ruptus; b) ausgebreitet, diffusus: rozesslé ssauženj; c) durchdrungen, penetratus, s. rozegdu.

Rozestjrám, al, ati, folg.

Rozestkwjm se, *fut.* ěl, ěti, hell werden; 2) aufblühen?

Rozestru (řu) *fut.* střel, rozestřjti, auseinander breiten, ausbreiten, z. B. Seegel, Tücher ꝛc. extendere, pandere, explicare.

Rozetnu, *fut.* rozťal, roztjti, entzwey hauen, caedendo dividere (rumpere.)

Rozetru (řu), *fut. ex.* třel, rozetřjti, rozetřen u. rozetřjn, *imper.* rozetři, zerreiben, conterere, triare; b) aus einander schmieren, dilinire.

Rozewdám, *fut. ex.* al, ati, verheurathen, Töchter, einige oder alle, elocare: rozewdali dcery za pány České, *Vel.*

Rozewru, (řu), wřel, r-wřjti, rozewřen u. rozewřjn, *imper.* rozewři, aufthun, öffnen, aperire, patefacere, pandere.

Rozeženu, *fut.* rozehnal, rozehnati, rozehnán, *imper.* rozežeň, zerstreuen, a) mit od. ohne Gewalt, z. B. Feinde, ꝛc. dissipare, dispergere, disjicere; b) mit Gewalt, dispellere, discutere, disjicere, dissipare.

II. *rec.* r-hnati se, sich verziehen, zertheilen, wie d. Gewitterwolken, discuti, dissipari.

Rozežeru, *fut. ex.* rozežral, rozežráti, rozežrán, zerfressen, exedere, erodere, corrodere.

II. *rec.* r-ti se, um sich fressen: oheň protiwenstwj se wždy dál rozžjral.

Rozeznám, *fut.* al ati, unterscheiden, distinguere, discernere, dignoscere; 2) entscheiden, gerichtlich anerkennen, dijudicare: při rozeznati, *Pr.* strany o to rozeznáwey, oč před tebau činiti magj, *Pr.* lidi saudce rozeznal, rozeznali tu wěc pilněgi, *Com.* pře rozeznáwá saudce, *K.* saudce ge o to sprawedliwým rozsudkem rozeznal, *Pr.*

Rozeznánj, *n.* Unterscheidung, *f.* distinctio; 2) gerichtliches Endscheiden, *n.* dijudicatio, decisio: k rozeznánj pře, gakožto saudce, na stolicy wstaupiti; k rozeznánj pře státi y dostáti, *K.*

Rozeznáwám, al, ati, s. rozeznám.

Rozežwaný 3. *part.* zerkaut, mansus.

Rozežwu, al, ati, zerkauen, masticando diminuere.

Rozfaukám, *fut.* al, ati, s. rozdýmám: oheň rozfukuge, *Pr.* 2) zerstäuben, flando dissipare; -ánj. *n. verb.*

Rozfukugi, owal, owati. *verb.*

Rozgedliny, *pl. f.* w ústech, Slotbut.

Rozgasnjm, *fut.ex.* il, iti, aufheitern, serenare, serenum reddere: rozgasnila milostná láska modré oči, *Neg.*
Rozgasňugi, owati, vorh.
II. *rec.* rozgasniti se, *sl.* hell u. klar werden, z. B. im Gesichte.
Rozgedlý 3. verbreitet, v. übeln Sachen, diffusus; prassiwost rozgedlá, *K.* s. rozgidám; 2) *mor.* s. swéwolný, frech; -lost, i, *f. subst.*
Rozgednotjm, iti, s. rozdwogjm.
Rozgedu, *fut. ex.* rozgel, rozgeti, *imper.* rozgeď, zerfahren, entzwey fahren, vehendo solvere.
II. *rec.* rozgeti se, ansetzen, ausholen beym Fahren, od. Reiten, impetum capere; 2) auseinder fahren od. reiten, discedere.
Rozgedugem se, owal, owati, *sl.* erbost werden, exasperari.
Rozgezdjm, *fut.fr.* iti, vorh.
Rozgjdám, al, ati, s. rozežeru.
II. *rec.* r-ti se, s. rozgjm se.
Rozgih, u, *m.* Thauwetter, *n.* tempus glaciem solvens.
Rozgihám se, al, ati, folg.
Rozgihnu se, *fut.* hl, hnauti, zerfließen, zerschmelzen, aufthauen, liquefieri.
Rozgjm se, il, iti, ins Essen kommen, comedere; 2) sich ausbreiten, um sich fressen, diffundi: rozgidá se včenj nečisté, gako rak, *K.*
Rozgjmám, al, ati, betrachten, mit der Seele, contemplari, considerare, inspicere, cogitare, perpendere.
Rozgjmánj, *n.* Betrachtung, *f.* a) das Ansehen mit der Seele, contemplatio, consideratio. 2) Nachsinnen, *n.* meditatio.
Rozgjti, s. rozegdu.
Rozgitřjm se, il, iti, schwören, suppurare.

Rozgizdjm se, él, éti, s. rozgeti se.
Rozgiženj, *n.* Aufthauen, z. B. des Schnees, Eises, tabes, liquefactio.
Rozha, y, *f.* Zweig, *m.* palmes.
Rozhalený 3. *part.* s. folg. ? - ně: rozhaleně se tumlugj, *Puchm.*
Rozhaljm, *fut. ex.* il, iti, entblößen, blos machen, z. B. den Hals, d. Brust, nudare, retegere, aperire.
Rozhánjm, ěti, s. rozeženu.
II. *rec.* rozhániti se, (rukau), *sl.* s. opřáhnu.
Rozhazugi, owati, folg.
Rozhážým, *fut. freq.* el, eti, v. einander werfen, disjicere.
Rozhlásám, al, ati, s. rozhlásým *Mat.* 9, 31.
Rozhlásatel, e, *m.* Ausrufer, *m.* proclamator, divulgator; -lkyně, -inn *f.* - trix, - trix.
Rozhlásým, *fut. ex.* yl, yti, ausbreiten, bekannt machen, aussprengen, vulgare, divulgare, dissipare.
II. *rec.* r-yti se erschallen, divulgari.
Rozhlassugi, - se, owati, vorh.
Rozhledám, ati, *obs.* s. rozwažugi.
Rozhledjm se, *fut.* iti, *sl.* anfangen recht zu sehen, perspicere.
Rozhněwám, *fut. ex.* al, ati, erzürnen, irritare, iratum reddere, iram alicujus movere.
II. *rec.* r-ti se, sich erzürnen, iratum fieri, commoveri.
Rozhněwánj, *n.* Erbitterung, *f.* a) Erbittern, *n.* exacerbatio, irritatio; b) Zorn, Haß, *m.* ira, odium, indignatio.
Rozhodjm *fut.* iti, s. rozházým.
Rozhodnu, *fut. ex.* dl, dnauti, *imper.* rozhodni, entscheiden, decernere, judicare, decidere, dijudicare; rozepři roz-

hodnauti, *Com.* wálka rozhodnuta gest, der Krieg ist bestimmt, entschieden, *Kram.*
Rozhodnutj, *n.* Entscheidung, *f.* dijudicatio, decisio; Bestimmung, *f.* decisio.
Rozhor, bess. rozor, rozwor.
Rozhorčený, 3. erhitzt, inflammatus; oči rozhorčené, entzündete Augen.
Rozhořjm, *fut. ex.* il, iti, erbittern, exacerbare, iram movere alicui.
Rozhořekugi se, *fut.* owal, owati, ins Wehklagen kommen.
Rozhořjm se, *fut. ex.* el, eti, in den Brand kommen, incendi, flammas concipere.
†Rozhorlenec, nce, *m.* Enthusiast, ein Greiferter? etwa zelosus: ztrženy rozhorlenec, *A. Neg.*
Rozhorljm, *fut. ex.* il, iti, in Eifer bringen, aneifern, incendere (zelo): aby nežiwé rozhorlowal, *K.* 2) erhitzen, fervefacere.
II. *rec.* (r-ti se, sich ereifern, exardescere (ira, zelo): w prawém zamilowánj geho se rozhorlili, *K.* 2) erhitzt werden, fervefieri.
Rozhorlugi, - se, owati, verh.
Rozhorúčjm, *fut.* iti, *sl.* sehr heiß machen.
Rozhořugi se, owal, owati, s. rozhořjm se.
Rozhostjm, *fut.* il, iti, trennen, aus einander bringen, dividere; b) verbreiten, propagare: to široce rozhostěno gest w lidském pokolenj.
II. *rec.* r-titi se, *trop.* aus einandergehen, discedere, abire; b) sich (häuslich) niederlassen? gsa mezy neprˇáteli, rozhostils se, (du hast deinen Zustand als Fremdling, als Gast aufgehoben, aufgehört Fremdling zu seyn?); auch sich entkleiden?
Rozhrabám od. rozhrabi, *fut. ex.* bal, bati, auseinander rechen, pectine dimovere; 2) auseinander scharren, radendo extendere.
Rozhradjm, *fut.* il, iti, *sl.* den Zaun abreißen.
Rozhránj, *n.* s. rozcestj, *Pr.* 2) Freudhof der armen Sünder, Rabenstein, Richtplatz *m.* Richtstätte *f.* locus suppsicii.
Rozhřegi, *fut. ex.* il, iti, erwärmen, calefacere, tepefacere, fovere.
II. *rec.* rozhřjti se, erwärmen, calefieri, calescere, tepescere.
Rozhřessugi, owal, owati, s. rozhřjssjm.
Rozhřjssenj, rozhřessenj, *n.* Lossprechung, *f.* absolutio.
Rozhřjssjm, *fut.* il, iti, v. Sünden lossprechen, absolvere.
Rozhřjwám al, ati, s. rozhřegi.
Rozhrnu, *fut. ex.* ul, auti, v. einander streifen, rollen, aufrollen, demovere.
Rozkacený 3. *partic.* v. rozkatjm, rozkacená zlost, *Puc hm.*
Rozkácým, *fut.* el, eti, hie u. da umwerfen.
Rozkálám, *fut.* al, ati, entzwey spalten, findere, diffindere.
Rozkassjm, auf Kasch zerschmettern?
Rozkaupjm, *fut.* il, iti, wegkaufen, coëmere.
Rozkatjm se, *fut.* il, iti, s. rozčertjm se.
Rozkausám rozkauss! *fut. freq.* al, ati, folg.
Rozkausnu, *fut.* rozkausl, rozkausnauti, zerbeißen, a) durch Bei-

ßen trennen, mordicus (morsu) dividere; od. zerreißen, morsu rumpere; b) durch Beißen zerfleischen od. zerreißen, mordicus (morsu) lacerare; c) durch Beißen zerbrechen, (morsu) frangere.

Rozkaz, u, m. Befehl, Geheiß, m. Ordre, f. eines Obern, imperium, jussum, jussus, praeceptum.

Rozkázanj, n. vorh. B.

Rozkazný, rozkazowačný 3. gebietherisch, imperiosus?

Rozkázi, fut. ex. kázal, kázati, imper. rozkaz, befehlen, Befehl ertheilen, imperare, praecipere alicui, jubere aliquem.

II. rec. r-ti sy, vorh.: doma sy rozkazug!

Rozkazugi, owal, owati, vorh.; auch hofmeistern?

Rozkládám, al, ati, ausbreiten, extendere, pandere, explicare; b) auseinander legen, explicare; neważnost wssech wůbec rozkládá a vkazuge, K. ohen rozkláb. sl. für rozdělati, w mysli swé něco rozkládati; überlegen, Cyr. rukami r. sl. Gebehrden machen.

II. rec. r-ti se. sich ausbreiten, se extendere, se explicare &c. plamen se ssiroce rozložj. K.

Rozkladitý 3. ausgebreitet, v. Bäumen, patulus: rozkladitý kmen, B.

Rozklawjm, fut. il, iti, sl. d. Starrheit benehmen; s. zklawjm.

Rozklepám, fut. al, ati, poltern, (Kupferschm.) tudite dilatare.

Rozklíjjm, fut. ex. il, iti, entleimen, glutine soluere.

II. rec. r-ti se, entleimt werden, glutine solvi.

Rozkmásám, rozkmássem, fut. sal, sati, sl. zerraufen, zerwühlen, etwas Haarigtes, discriminare, disturbare, digerere.

Rozkmotřjm, fut. ex. il, iti, entzweyen, uneins machen, discordes reddere.

II. rec. r-ti se, sich entzweyen, uneins werden, discordem fieri, cum aliquo.

Rozkohautjm se, fut. il, iti, sl. wollüstig werden, lascivia corripi.

Rozkol, u, m. Spalte beym Finger, Pfropfen.

Rozkolnjk, a, m. Abtrünniger, schismaticus.

Rozkolnjk, u, m. s. rozpěrák.

Rozkopám, fut. al, ati, abgraben, durch Graben wegschaffen, z. B. einen Hügel 2c. fodiendo tollere; 2) sl. mit Füßen zerstoßen.

Rozkopáwám, al, ati, vorh.

Rozkoš, e, m Wollust, f. Vergnügen, n. voluptas; 2) Unterhaltung, Vergnügung, f. delectatio: něco (pro rozkoš aspoň) fyti a sstěpowati, K. 3) ein Wirthshaus bey St. Johann in der Liptau.

Rozkossenj, n. Vergnügung, delectatio; rozkossenj tělesné, Com.

Rozkossnjček, čka, m. Wollüstling, m. mollis, delicatus; rozkossnjčkowé a hedbáwnjčkowé, K.

Rozkossnický 3. s. rozkossný, Syl.

Rozkossnjk, a, m. s. rozkossnjček.

Rozkossný 3. wollüstig, a) Wollust verschaffend, voluptarius: rozkossná pitj, Luxusgetränke, potiones voluptariae, Cyr. o rozkossných zahradách to rozuměgi, v. Lustgärten, K. b) den Wollüsten ergeben, voluptarius, voluptatibus deditus, mollis; -ně, adv. wollüstig, voller Wollüste, in Wollüsten, molliter, luxuriose, voluptuose.

Rozkowám, *fut.* al, ati, hämmern, schmieden (auseinander) malleare: na braň to rozkugte, *K.* -meče na radlice, *Haj.*

Rozkrácem od. rozkrácám se, *fut.* tal, tati, *sl.* sich rühren, in Bewegung setzen, moveri.

Rozkradu, *fut. ex.* dl, rozkrasti, wegstehlen, surripere, subducere.

II. *rec.* rozkrasti se, sich wegstehlen, heimlich entfernen, sich wegschleichen, v. mehrern, se subducere, se subtrahere, clam abire: w nocy se lesy do Morawy rozkradli, *Haj.*

Rozkrágjm *fut. fr.* el, eti, en, zerschneiden, in Stücke schneiden, secare, consecare, dissecare, concidere.

Rozkragugi, owal, owati, s. rozkrogugi.

Rozkrákořjm se, *fut.* il, iti, *sl.* in Gakſen gerathen, (v. den Hühnern. 2) fig. in's Plaudern kommen.

Rozkrautjm, *fut. ex.* il, iti, cen, v. einander drehen, distorquere.

Rozkřesám, *fut.* al, ati, Feuer ausschlagen, ignem elicere od. excutere, fig. swětlo včenj ewang. rozkřesáwal, Žal. ohnjček prawdy od W. rozkřesaný, od H. rozžatý, *Id.* -ánj, *n.* Ausschlagen des Feuers, excussio.

Rozkramářjm, *fut.* il, iti, verschachern, divendere.

Rozkřesáwám, al, ati, rozkřesám.

Rozkřičjm, *fut. ex.* el, eti, ausschreien, mit Geschrey bekannt machen, od. ausrufen, clamare, clamore indicare (proclamare); někoho rozkřičeti, jemand ausschreyen, z. B. als einen Dieb rc. infamare, diffamare.

II. *rec.* r-četi se, sehr schreyen, sich zerschreyen, nimis clamare, rumpi clamando.

Rozkřjdljm, *fut.* il, iti, plachty, d. Segel ausspannen, vela expandere, *D.*

Rozkročjm, *fut. ex.* il, iti, grätschen, d. Beine auseinander sperren, varicare, pedes divaricare.

Rozkrogjm, *fut. ex.* il, iti, en, entzwey schneiden, (mit einem Messer), dissecare.

Rozkrogugi, owati, vorh.

Rozkroky, ů, *m. pl.*, *loc.* w rozkrokách, *Vel.* derjenige Theil des Leibes, wo d. Beine auseinander gesperrt werden.

Rozkrucugi, *fut.* owati, s. rozkrautjm.

Rozkrwácým, *fut. ex.* el, eti, blutrüstig machen, cruentare.

Rozkrwawjm, *fut.* ěl, ěti, vorh.

Rozkrygi, *fut.* kryl, kryti, verstecken, verbergen, omnia abscondere, occulere, occultare.

II. *rec.* r-ti se, sich verstecken, v. mehrern od. allen, abscondere se, abscondi.

Rozkuchám, *fut.* ati, aufschneiden, discindere, deartuare, scindere in membra; rozkuchánj těla lidského, - dissectio anatomica, *Vel.*

†Rozkuchárna, y, *f.* Anatomiezimmer.

Rozkubljm, *fut.* il, iti, *sl.* zerwühlen, verwirren, z. B. Haare.

Rozkugi, s. rozkowám.

Rozkurwjm se, *fut.* iti, *sl.* sich der Hurerey ergeben.

Rozkůſſka, y, *f. dim.* v. rozkoš.

Rozkutáljm se, *fut.* il, iti, auseinander rollen, divolvi? penjze se rozkutálj.

Rozkwartyrugi, *fut.* owal, owa-

Rowinowatý 3. aus Ebene bestehend: rowinowaté položenj krajiny.

Rownač, e, m. Schlichter, Ordner, compositor; eines Streites, compositor; - čka, y, f. - inn, -inn, f. quae componit.

Rownám, al, ati, ebenen, eben machen, aequare, complanare, aequum reddere; 2) schlichten, a) gerade machen, aequare; b) ordnen, disponere, ordinare, componere, c) beylegen, z. B. Streit, componere; 3) vergleichen, a) in Vergleichung setzen, comparare, conferre, componere, z. B rem cum re: text proti textu přeloženj rownati, Syr. pazdeřj s růžj rownati, prov. ungleiche Dinge vergleichen, aquilam noctuae conferre, Syl. b) gleichstellen, aequiparare: swé wýmyslky Božjmu slowu rownagj, K. c) vereinigen, z. B. streitende Partheyen, conciliare, auch zuweilen componere.

II. rec. rownati se, sich vergleichen, a) einig werden, den Zank fahren lassen, conciliari, concordem fieri, convenire: b) Verabredung treffen, Vertrag machen, pacisci, decidere, convenire, transigere; s někým, mit jemand, cum aliquo; mezy sebau, unter sich, inter se; c) sich gleich stellen, aequiparare se: nerownám se mu, nechcy semu rownati, Cyr.

Rownatel, e, m. s. rownač; 2) der Mond des Weißgärbers, planula.

Rowně, adv. grade, a) in grader Linie, nicht krumm, od. schief, recte, recta; b) gleich, eben so, aeque, pariter: rowně gest tobě tma gako swětlo B. rowně gest gemu, gakoby neměl, B. rowně mu pàrat, gako ssjt, Lomn. rowněž tak, eben so, D.

Rownjk, u, m. d. Linie Aequator? 2) sl. s. společnjk.

Rowno, adv. s. rowně a)

Rownodennost, i, f. Nachtgleiche, f. aequinoctium, 2) gleiche Länge des Tags u. der Nacht, aequinoctium.

Rownomjrnost, i, f. Gleichmäßigkeit, proportio, comparatio rerum juxta quantitatem, R.

Rownost, i, f. Gleichheit, f. aequalitas.

Rownowážný 3. rowný, horizontal? D.

Rownučký, sl. folg. a) b).

Rowný 3. (abs. rowen, wna, wno), gleich, a) grade, nicht schief, od. krumm, rectus, b) eben, nicht höckerig, od. steil, aequus, auch aequalis; rowné plátno ebendrähtige Leinwand, D. c) eben so beschaffen, aequus, aequalis, par: w bohatstwj gest mu rowen, er gleicht ihm an Reichthum, divitiis eum aequat, D. při aurazu rowné za rowné sslo, poena talionis, K. rownym za rowné se odplatiti, Cyr.

†Roxburgowka, y, f. zrostl. Roxburghia.

Royalista, y, f. Royalist, m. regius, Kram.

†Royepka y, f. zrostlina, Royena.

Roz, eine untrennbare Praeposition, bedeutet in der Zusammensetzung, an, auf, aus, ein, ver, zer.

Rozaudnjm, fut. ex. il, iti, zergliedern, membra dissecare, Kyb.

Rozaumek, mka, m. s. sádzlek: mistři rozaumkowé chtj wssecko lépe, než ty, uměti, Syr.

Rozawust, a, m. sl. Lypt. Maulaffe, der mit offenen Munde ge-

wöhnliche Gegenstände bewundert.

Rozbaurám, al, ati, s. rozbořjm.

Rozběhnu se, *fut. ex.* hl se, hnauti se, auslaufen, anfangen zu laufen, excurrere, exire, od. initium currendi facere, 2) ausholen, v. einem, der laufen od. springen will, Anlauf nehmen, incipere currere; fig. když se někdy neywjc na někoho rozběhnau, *K.* 3) v. einander fliehen, hieher u. dahin fliehen, diffugere; 4) *sl.* zerfallen, v. einander gehen.

Rozberu, s. rozeberu.

Rozbigi, *fut. ex.* il, iti, zerschlagen, entzweyschlagen, contundere, pulsando solvere, zerbrechen, frangere. 2) stany rozbiti, d. Zelte aufschlagen, tentoria (tabernacula) statuere, constituere.

II. *rec.* rozbiti se, zerbrechen (neutr.) frangi, diffringi.

Rozbjjm, el, eti, vorh.

Rozbjhám se, ati, s. rozběhnu se.

Rozbjrám, al, ati, s. rozeberu; fig. überlegen, auseinanderlegen, zergliedern, perpendere, discutere: tak sobě to mysl má rozbjrala, *Com.*

Rozbitugi, owal, owati, theilen, partiri, dividere, gewöhnlich nur v. der Beute, vom Raube u. drgl. kořist, laupež rozbitowati.

Rozbjžka, y, *f.* Anlauf. *m.*

Rozboljm, *fut. ex.* el, eti, einen Schmerz bekommen, z. B. hlawa mne hrozně rozbolela.

Rozboljwám, al ati, vorh.

Rozbor, u, *m.* (chemický), bess. rozebránj, rozpogenj.

Rozbořjm, *fut. ex.* il, iti, en, einreißen, niederreißen, z. B. Häuser, rc. v. einander reißen, disturbare, diruere, destruere, disjicere.

II. *rec.* rozbořiti se, einstürzen, einfallen, ruere, labi, collabi. 2) zerfallen, auseinander fallen, dilabi, solvi: rozbořil se nám sud.

Rozbratřjm se, *fut.* il, iti, *sl.* s. rozkmotřiti se.

Rozbřeskuge se, owalo, owati, *impers.* es wird hell, es taget, dilescit.

Rozbrkám se, al, ati, verfliegen, avolare: stateř se brzy rozmrhá a rozbrká.

Rozbrog, e, *m.* Aufruhr, *m.* seditio.

Rozbřesk, u, *m.* rozbřeskowánj, *n.* s. vswita, *D.*

Rozbůgněnj *n.* (koně), Ausreißen, Wildwerden, effrenatio, *K.*

Rozbůgnjm, ěl, ěti, frech seyn, petulcire.

Rozčapjm, *fut.* il, iti, *sl.* aus einander thun, z. B. d. Füße; - se d. Füße aus einander thun.

Rozčechrám, *fut.* al, ati, auflockern, laxare.

Rozčeledjm se, *fut.* il, iti, *sl.* sich durch neues Geschlecht vermehren, z. B. wčely.

Rozčepeyřjm, *fut. ex.* il, iti, d. Federn ausbreiten, plumas extendere (pandere, explicare).

Rozčepeyřugi, owati, vorh.

Rozčertjm se, *fut.* il, iti, grimmig werden, ergrimmen, ira incendi.

Rozčesám, *fut. ex.* al, ati, kämmen, pectere, pectinare; -česwám, al, ati, *praes. & fr.*

Rozčesnu, *fut. ex.* sl, snauti, entzweybrechen, spalten, dirumpere, auch fig.: rozčesl a rozpoltil to přikázanj na dwé, *Zal.* 2) stark aufreißen, celeriter a-

perire: wlk hrdlo na owcy rozřesne; swé hrdlo naň rozřesne nepřjtel, *Cyr.*

Rozcestj, *n.* Scheideweg, *m. f.* divortium viarum, compitum.

Rozcházým, el, eti, tropisch, ein Bedenken verursachen: to mě rozcházý; 2) durchdringen, penetrare: rozešlo ho wšno.

II. *rec.* rozcházeti se, auseinander gehen, discedere: b) sich verbreiten, propagari: smutný se hlahol rozcházý, *Com.*

Rozchod, u, *m.* Scheiden, Fortgehen, *n.* discessus; b) v. einander Gehen: po rozchodu té rady; c) Winkel, *m.* entfernter, verborgener Ort, recessus: rózchody a propasti moře, *K.* komůrek, rozchodů (*in textu*: sklýpků, gam, *K.*)

Rozchodjm, *fut. freq.* il, iti, s. rozegdu; střewjce rozchoditi, d. Schuhe austreten.

Rozchodnjk u, *m.* Wundkraut, *n.* Hauswurz, *f.* Knabenkraut, *n.* Bruchwurz, *f.* sedum, *Linn.*

Rozchodný 3. Abschieds-: rozchodné kazanj, od. kázanj na rozchodnau, Abzugs- od. Abschiedspredigt, sermo valedictorius; hody na rozchodnau, Abschiedsschmaus, *m.* convivium viaticum.

Rozchwat, u, *m.* Wegraffung, Plünderung, *f.* direptio.

Rozchwátám *fut.* al, ati, wegraffen, diripere; 2) plündern, berauben, diripere; -ánj, *n. verb.* rozchwátanj statku, direptio bonorum, *Com.*

Rozchytám, *fut. ex.* al, ati, s. chytám u. rozchwátám: rozchytáni byli na špice ostjpů, *Vel.*

Rozčjtám, *fut.* al, ati, auseinanderzählen, durchzählen, eintheilen, aestimare.

Rozčtwrtjm, *fut.* iti, *sl.* in 4 Theile theilen, quadripartiri.

Rozdám, *fut. ex.* al, ati, án, vertheilen, austheilen, distribuere; b) verschenken, dilargiri, dono distribuere.

Rozdarugi, *fut.* owati, *verb.* *n*).

Rozdawač, e, *m.* Austheiler, distributor; -čka, y, *f.* - inn. *f.*

Rozdawatel, e, *m.* Austheiler, *m.* distributor; - lka, y, *f.* - inn, *f.*

Rozdáwám, al, ati, s. rozdám.

Rozdáwjm, *fut ex.* il, iti, zerdrücken, elidere, conterere, obterere.

Rozdáwjm, *fut. ex.* il, iti, *sl.* aufsperren, z. B. das Maul, den Rachen, distorquere, pandere, diducere; s. rozedru 2).

Rozdawky, *pl. f.* Austheilung, Verschenkung, donatio: gá nemám nic na rozdawky.

Rozdělám, *fut. ex.* al, ati, verarbeiten, auseinander arbeiten: diffingere: klénoty dala rozdělati, *Cyr.* b) anmachen, z. B. oheň rozdělati, Feuer anmachen, ignem accendere; wápno r-ti, den Kalk anmachen, calcem miscere (temperare).

Rozdělawám, al, ati, *verb.*

Rozdělenec, nce, *m.* ein Dissident, dissidens, schismaticus.

Rozdělenj, *n.* Zertheilung, *f.* 2) Eintheilung, *f.* divisio, partitio, distributio.

Rozdělenka, y, *f.* zrostlina, diaspasis.

Rozdělim, *fut. ex.* il, iti, en, zertheilen, dividere, partiri. 2) eintheilen, dividere, partiri, distribuere.

II. *rec.* r-ti se, sich scheiden, trennen, divelli: dusse geho se

stělem rozdělila; 2) *cum praep.* o, *aut cum inst.* theilen, dividere: rozdělil se s Cymonem o auřad, er theilte das Amt mit Cimon, *Vel.* rozdělili se zemj tau, *K.* sie theilten das Land unter sich, *K.*
Rozdělugi, owal, owati, *verb.*
Rozdj *n.* (v. rozha r Zweig, ?), *sl.* rozda, *n. coll.* Reisig, Reisholz, *n.* sarmenta, virgae.
Rozdička, y, *f.* s. rozdinka.
Rozdjl, u, *m.* Unterschied, *m.* discrimen, differentia: strany (při kupowánj) gsau sobě geště na rozdjlu, *Pr.* 2) Art, species: djla toho rozdjly a gména, *K. Vel.* 3) *obs.* s. kapitola.
Rozdjljm, el, eti, s. rozděljm.
Rozdjlný 3. theilbar, dividuus, divisibilis; 2) unterschieden, a) v. etwas, distinctus a re; od. sebe, unter sich, inter se: b) nicht einerley, diversus, varius; - ně, *adv.* varie, non uno modo; diverse; - nost, i, *f.* Theilbarkeit, *f.* divisibilitas; 2) Unterschied *m.* differentia.
Rozdina, y, *f.*, *sl.* rozha, rázha, y, *f.* Reis, sarmentum, surculus, virga.
Rozdinka, y, *f. dim.* Reischen, *n.* virgula; verkürzt růžďka (nicht růžka od. růžtka, wie in *B.*)
Rozdjrám, al, ati, s. rozedru 2).
Rozdjwám, al, ati, den Flachs v. Rocken abnehmen, entkleiden.
†Rozdiwěnka, y, *f.* ramalina (lichen.)
Rozdmýchám, al, ati, s. rozdmichugi.
Rozdmýchnu, *fut.* chl, chnauti, durch das Blasen zerstören, zerstieben, difflare: domnjwá se, že rozdmýchne wssecko.
Rozdmychugi, owati, *verb.*
Rozdrápem, *fut.* ati, *sl.* zerreißen, discerpere; b) zerkratzen.
Rozdrážbjm, iti, reizen, in die Wuth setzen, irritare, exasperare, exulcerare, *B.*
II. *rec.* r-ti se, ergrimmen, ira incendi.
Rozdražďugi, owal, owati, *verb.* *B.*
Rozdrbám, *fut. ex.* al, ati, zerkratzen, lacerare, dilacerare, dissecare.
Rozdrchám, *fut.* al, ati, zerzausen, zerraufen.
Rozdrobjm, *fut.* il, iti, en, zerbröckeln, comminuere, friare, minutatim conterere.
Rozdrtjm, *fut. ex.* il, iti, zermalmen, zerbröckeln, comminuere, conterere: rozdrtil ho hrom, *Neg.*
Rozdrwjm, *sl.* verb.
Rozdúchám, *fut.* al, ati, *sl.* aufblasen, z. B. Feuer.
Rozdugi, *fut.* ul, auti, aufblähen, aufblasen, inflare.
Rozdwogenec, nce, *m.* s. rozdělenec.
Rozdwogenj, *n.* Zwiespalt, Zwietracht, *f.* discordia, dissidium, dissensio.
Rozdwogjm, *fut. ex.* il, iti, en, entzweyen, uneins machen, discordes reddere: rozdwogen gsa w mysli wrtká se, *Com.*
II. *rec.* r-ti se, sich entzweyen, discordes fieri.
Rozdwogitost, i, *f.* s. rozdwogenj.
Rozdwogugi, owal, owati, - se, s. rozdwogjm.
Rozdýmám, *fut.* al, ati, aufblasen, durch Blasen erregen, z. B. oheň rozdýmati, das Feuer aufblasen, ignem sufflare od. flando suscitare; - ánj, *n. verb.*
Rozeberu, *fut.* rozebral, rozebrati, zerlegen, v. einandernehmen, z. B. einen Wagen, eine Uhr, solvere; 2) zergliedern, a) den Kör-

per, secare membratim, dissecare membratim. b) *trop.* einen Begriff, explicare; ten artykul se rozbjrá a prowozuge, *Cyr.* 3) wegraffen, diripere: poklādowé wassi wám dočista gsau rozebráni, *K.*

Rožec, žce, *m.* s. růžek; *pl.* rožcy, od. rožky, rožečky na pytljku, we mlýně, Beutelstöcke, cornua, cornicula incerniculi; 2) nach *Berckth.* cerastium.

Rožeček, čku, *m. dim.* vorh.

Rozectjm, *fut. ex.* ctil, ctiti, hin u. her, unter diese u. jene zertheilen, verehren, dilargiri (dono): ty exempláře mezy ně rozectil a rozdal, *Žal.*

Rozečtu, *fut. ex.* rozčetl, rozčjsti, zählen, durch d. Zahl bestimmen, dinumerare: wssecky krůpěge dessťowé, každé zrnéčko pjsku mořského rozčetl a rozhodl, *Syr.*

Rozednj se, *fut.* rozednilo se, rozednjti se, tagen, Tag werden, lucescere, luciscere, diescere.

Rozednjwá se, alo, ati, vorh.

Rozedru, *fut. ex.* rozedřel, rozedřjti, rozedřen; *imper.* rozedři, zerreißen, lacerare. 2) aufsperren, z. B. den Rachen, distorquere, pandere, diducere: zdřá žjssli psa, rozedra tlamu, wrčj; vhodjssli, skučj, syce sstěká, *Com.* rozedřená tlama, *rc.*

Rozegdu, *fut. ex.* rozessel, rozgjti, austreten, durch Treten erweitern, z. B. d. Schuhe, calcando laxare; b) durchdringen, durchgreifen, penetrare, pervadere: rozesslo ho wjno, *B. Vel.*

II. *rec.* rozgjti se, auseinander gehen, discedere; b) sich zerschlagen, dissolvi: mračna se rozesslа, *Com.* rumpi: trh se rozessel, *Pr.* c) sich verbreiten, divulgari, *B.*

Rozehnati, s. rozženu.

Rozehrám se, *fut.* al, ati, ins Spielen kommen.

Rožek, žku, *m.* s. růžek.

Rozemeli, *fut.* rozemlel, rozemljti, *imper.* rozemel, zermahlen, commolere, molendo frangere; 2) trepisch, zerreißen, z. B. ein Kleid, lacerare.

Rožen, žnu, *m.* Bratspieß, veru.

Rozenj, *n.* Gebähren, *n.* partus.

Rozenj se, *n.* Gebohren werden, *n.*

Rozený 3. *partic.* gebohren, natus: apoſſtolſké ſtolice legát rozený; hraběnka Podhorská, rozená Potocká, gebohrne, nata.

Rozeperu *fut.* rozepral, rozeprati, anfangen zu waschen, z. B. d. leinenen Kleidungsstücke, incipere lavare.

Rozepnu, *fut.* rozep'al, (*Com. sl. mor.* rozp'al), & rozepnauti, *partic.* rozp'at, aufknöpfeln, aufhafteln, z. B. ein Kleid, resolvere vestem, 2) ausspannen.

II. *rec.* r-ti se, sich aufknöpfen, solvere, resolvere vestem.

Rozepře, *f.* Streit, *m.* Uneinigkeit, contentio, certamen; Disput, controversia; prawnj rozepře, Rechtsstreit, *m.* lis, controversia.

Rozepru (řu), *fut.* rozepřel, rozepřjti, aussprreitzen, pandere.

Rozepsánj, *n.* Ausschreiben, *n.* Ausschreibung, schriftliche Ankündigung, denunciatio, significatio per literas, indictio.

Rozepsati, s. rozpjssi.

Rozeschlý 3. leck, verlechzt, rimosus, rimas habens; rozeschlý sud, ein leckes Faß.

Rozeschnu se, *fut.* chl se, rozeschnau-

ti, se, verlechzen, rimas agere, dehiscere: sud se rozeschl, das Faß ist verlechzet.

Rozesmégi, *fut. ex.* rozesmál, rozesmáti, s. rozsmissjm.

II. *rec.* r-ati se, ins Lachen kommen, in risum solvi.

Rozespalý, 3. in Schlaf gekommen, somnolentus, quem sopor urget.

Rozespjm se, *fut. ex.* spal se, rozespati se, in Schlaf, ins Schlafen kommen, sopore opprimi, premi.

Rozessli, *fut. ex.* rozeslal, rozeslati, rozeslán, *imper.* rozessli, aussenden, emittere, dimittere.

Rozesslý 3. *part.* zerschlagen, dissolutus, ruptus; b) ausgebreitet, diffusus: rozesslé ssauzenj; c) durchdrungen, penetratus, s. rozegdu.

Rozestjrám, al, ati, folg.

Rozeskwjm se, *fut.* ěl, ěti, hell werden; 2) aufblühen?

Rozestru (ku) *fut.* střel, rozestřjti, auseinander breiten, ausbreiten, z. B. Seegel, Tücher *rc.* extendere, pandere, explicare.

Rozetnu, *fut.* rozťal, roztjti, entzwey hauen, caedendo dividere (rumpere.)

Rozetru (ku), *fut. ex.* třel, rozetřjti, rozetřen u. rozetřjn, *imper.* rozetři, zerreiben, conterere, triare; b) aus einander schmieren, dilinire.

Rozewdám, *fut. ex.* al, ati, verheurathen, Töchter, einige oder alle, elocare: rozewdali deery za pány České, *Vel.*

Rozewru, (ku), wřel, r-wřjti, rozewřen u. rozewřjn, *imper.* rozewři, aufthun, öffnen, aperire, patefacere, pandere.

Rozeženu, *fut.* rozehnal, rozehnati, rozehnán, *imper.* rozežeň, zerstreuen, a) mit od. ohne Gewalt, z. B. Feinde, *rc.* dissipare, dispergere, disjicere; b) mit Gewalt, dispellere, discutere, disjicere, dissipare.

II. *rec.* r-hnati se, sich verziehen, zertheilen, wie d. Gewitterwolken, discuti, dissipari.

Rozežeru, *fut. ex.* rozežral, rozežráti, rozežrán, zerfressen, exedere, erodere, corrodere.

II. *rec.* r-ti se, um sich fressen: oheň protiwenstwj se wždy dál rozžjral.

Rozeznám, *fut.* al ati, unterscheiden, distinguere, discernere, dignoscere; 2) entscheiden, gerichtlich anerkennen, dijudicare: při rozeznati, *Pr.* strany o to rozeznáwey, oč před tebau činiti magj, *Pr.* lidi saudce rozeznal, rozeznali tu wěc pilněgi, *Com.* pře rozeznáwá saudce, *K.* saudce ge o to sprawedliwým rozsudkem rozeznal, *Pr.*

Rozeznánj, *n.* Unterscheidung, *f.* distinctio; 2) gerichtliches Endscheiden, *n.* dijudicatio, decisio: k rozeznánj pře, gakéžto saudce, na stolicy wstaupiti; k rozeznánj pře státi y dostáti, *K.*

Rozeznáwám, al, ati, s. rozeznám.

Rozežwaný 3. *part.* zerkaut, mansus.

Rozežwu, al, ati, zerkauen, masticando diminuere.

Rozfaukám, *fut.* al, ati, s. rozdýmám: oheň rozfukuge, *Pr.* 2) zerstäuben, flando dissipare; -ánj. *n. verb.*

Rozfukugi, owal, owati, *verb.*

Rozgedliny, *pl. f.* w ústech, Skorbut.

Rozgasnjm, *fut. ex.* il, iti, aufheitern, serenare, serenum reddere: rozgasnila milostná lásta modré oči, *Neg.*

Rozgasňugi, owati, vorh.

II. *rec.* rozgasniti se, *sl.* hell u. klar werden, z. B. im Gesichte.

Rozgedlý 3. verbreitet, v. übeln Sachen, diffusus; prassiwost rozgedlá, *K.* s. rozgjdám; 2) *mor.* s. swéwolný, frech; -lost, i, *f. subst.*

Rozgednotjm, iti, s. rozdwogjm.

Rozgedu, *fut. ex.* rozgel, rozgeti, *imper.* rozgeď, zerfahren, entzwey fahren, vehendo solvere.

II. *rec.* rozgeti se, ansetzen, ausholen beym Fahren, od. Reiten, impetum capere; 2) auseinder fahren od. reiten, discedere.

Rozgedugem se, owal, owati, *sl.* erbost werden, exasperari.

Rozgezdjm, *fut. fr.* iti, vorh.

Rozgjdám, al, ati, s. rozežeru.

II. *rec.* r-ti se, s. rozgjm se.

Rozgih, u, *m.* Thauwetter, *n.* tempus glaciem solvens.

Rozgihám se, al, ati, folg.

Rozgihnu se, *fut.* hl, hnauti, zerfließen, zerschmelzen, aufthauen, liquefieri.

Rozgjm se, il, iti, ins Essen kommen, comedere; 2) sich ausbreiten, um sich fressen, diffundi: rozgjdá se včenj nečisté, gako rak, *K.*

Rozgjmám, al, ati, betrachten, mit der Seele, contemplari, considerare, inspicere, cogitare, perpendere.

Rozgjmánj, *n.* Betrachtung, *f.* a) das Ansehen mit der Seele, contemplatio, consideratio. 2) Nachsinnen, *n.* meditatio.

Rozgjti, s. rozegdu.

Rozgitřjm se, il, iti, schwären, suppurare.

Rozgjždjm se, ěl, ěti, s. rozgeti se.

Rozgiženj, *n.* Aufthauen, z. B. des Schnees, Eises, tabes, liquefactio.

Rozha, y, *f.* Zweig, *m.* palmes.

Rozhalený 3. *part.* s. folg. ? - ně: rozhalkně se tumlugj, *Puchm.*

Rozhaljm, *fut. ex.* il, iti, entblößen, blos machen, z. B. den Hals, d. Brust, nudare, retegere, aperire.

Rozhánjm, ěti, s. rozeženu.

II. *rec.* rozháněti se, (rukau), *sl.* s. opřáhnu.

Rozhazugi, owati, folg.

Rozházým, *fut. freq.* el, eti, v. einander werfen, disjicere.

Rozhlásám, al, ati, s. rozhlásým *Mat.* 9, 31.

Rozhlásatel, e, *m.* Ausrufer, *m.* proclamator, divulgator; -lkyně, -inn *f.* - trix, - trix.

Rozhlásým, *fut. ex.* yl, yti, ausbreiten, bekannt machen, aussprengen, vulgare, divulgare, dissipare.

II. *rec.* r-yti se erschallen, divulgari.

Rozhlassugi, - se, owati, vorh.

Rozhledám, ati, *obs.* s. rozwažugi.

Rozhledjm se, *fut.* iti, *sl.* anfangen recht zu sehen, perspicere.

Rozhněwám, *fut. ex.* al, ati, erzürnen, irritare, iratum reddere, iram alicujus movere.

II. *rec.* r-ti se, sich erzürnen, iratum fieri, commoveri.

Rozhněwánj, *n.* Erbitterung, *f.* a) Erbittern, *n.* exacerbatio, irritatio; b) Zorn, Haß, *m.* ira, odium, indignatio.

Rozhodjm *fut.* iti, s. rozházým.

Rozhodnu, *fut. ex.* dl, dnauti, *imper.* rozhodni, entscheiden, decernere, judicare, decidera, dijudicare; rozepři roz-

hodnauti, *Com.* wálka rozhodnuta gest, der Krieg ist bestimmt, entschieden, *Kram.*

Rozhodnutj, *n.* Entscheidung, *f.* dijudicatio, decisio; Bestimmung, *f.* decisio.

Rozhor, bess. rozor, rozwor.

Rozhorčený, 3. erhitzt, inflammatus; oči rozhorčené, entzündete Augen.

Rozhořčjm, *fut. ex.* il, iti, erbittern, exacerbare, iram movere alicui.

Rozhořekugi se, *fut.* owal, owati, ins Wehklagen kommen.

Rozhořjm se, *fut. ex.* el, eti, in den Brand kommen, incendi, flammas concipere.

†Rozhorlenec, nce, *m.* Enthusiast, ein Ereiferter? etwa zelosus: ztřeštěný rozhorlenec, *A. Neg.*

Rozhorljm, *fut. ex.* il, iti, in Eifer bringen, aneifern, incendere (zelo): aby nežiwé rozhorlowal, *K.* 2) erhitzen, fervefacere.

II. *rec.* (r-ti se, sich ereifern, exardescere (ira, zelo): w prawém zamilowánj geho se rozhorlili, *K.* 2) erhitzt werden, fervefieri.

Rozhorlugi, - se, owati, vorh.

Rozhorúčjm, *fut.* iti, *sl.* sehr heiß machen.

Rozhořugi se, owal, owati, s. rozhořjm se.

Rozhostjm, *fut.* il, iti, trennen, aus einander bringen, dividere; b) verbreiten, propagare: co široce rozhostěno gest w lidském pokolenj.

II. *rec.* r-titi se, trop. aus einandergehen, discedere, abire; b) sich (häuslich) niederlassen? gsa mezy nepřáteli, rozhostils se, (du hast deinen Zustand als Fremdling, als Gast aufgehoben, aufgehört Fremdling zu seyn?); auch sich entkleiden?

Rozhrabám od. rozhrabi, *fut. ex.* bal, bati, auseinander rechen, pectine dimovere; 2) auseinander scharren, radendo extendere.

Rozhradjm, *fut.* il, iti, *sl.* den Zaun abreißen.

Rozhránj, *n.* s. rozcestj, *Pr.* 2) Freudhof der armen Sünder, Rabenstein, Richtplatz *m.* Richtstätte *f.* locus suppsicii.

Rozhřegi, *fut. ex.* il, iti, erwärmen, calefacere, tepefacere. fovere.

II. *rec.* rozhřjti se, erwärmen, calefieri, calescere, tepescere.

Rozhřessugi, owal, owati, s. rozhřjssjm.

Rozhřjssenj, rozhřessenj, *n.* Lossprechung, *f.* absolutio.

Rozhřjssjm, *fut.* il, iti, v. Sünden lossprechen, absolvere.

Rozhřjwám al, ati, s. rozhřegi.

Rozhrnu, *fut. ex.* ul, auti, v. einander streifen, rollen, aufrollen, demovere.

Rozkacený 3. *partic.* v. rozkatjm, rozkacená zlost, *Puchm.*

Rozkácým, *fut.* el, eti, hie u. da umwerfen.

Rozkálám, *fut.* al, ati, entzwey spalten, findere, diffindere.

Rozkassjm, auf Kasch zerschmettern?

Rozkaupjm, *fut.* il, iti, wegkaufen, coëmere.

Rozkatjm se, *fut.* il, iti, s. rozčertjm se.

Rozkausám rozkauss! *fut. freq.* al, ati, folg.

Rozkausnu, *fut.* rozkausl, rozkausnauti, zerbeißen, a) durch Bei-

ßen trennen, mordicus (morsu) dividere; od. zerreißen, morsu rumpere; b) durch Beißen zerfleischen od. zerreißen, mordicus (morsu) lacerare; c) durch Beißen zerbrechen, (morsu) frangere.

Rozkaz, u, m. Befehl, Geheiß, m. Ordre, f. eines Obern, imperium, jussum, jussus, praeceptum.

Rozkázanj, n. vorh. B.

Rozkazný, rozkazowačný 3. gebietherisch, imperiosus?

Rozkáži, fut. ex. kázal, kázati, imper. rozkaž, befehlen, Befehl ertheilen, imperare, praecipere alicui, jubere aliquem.

II. rec. r- ti sy, vorh.: doma sy rozkazug!

Rozkazugi, owal, owati, vorh.; auch hofmeistern?

Rozkládám, al, ati, ausbreiten, extendere, pandere, explicare; b) auseinander legen, explicare; neważnost wssech wůbec rozkládá a vkazuge, K. oheň rozkláb. sl. für rozdělati, w mysli swé něco rozkládati; überlegen, Cyr. rukami r. sl. Gebehrden machen.

II. rec. r-ti se. sich ausbreiten, se extendere, se explicare &c. plamen se ssiroce rozložj. K.

Rozkladitý 3. ausgebreitet, v. Bäumen, patulus: rozkladitý kmen, B.

Rozklawjm, fut. il, iti, sl. d. Starrheit benehmen; s. zklawjm.

Rozklepám, fut. al, ati, poltern, (Kupferschm.) tudite dilatare.

Rozklížjm, fut. ex. il, iti, entleimen, glutine soluere.

II. rec. r-ti se, entleimt werden, glutine solvi.

Rozkmásám, rozkmássem, fut. sal, sati, sl. zerraufen, zerwühlen, etwas Haarigtes, discriminare, disturbare, digerere.

Rozkmotřjm, fut. ex. il, iti, entzweyen, uneins machen, discordes reddere.

II. rec. r-ti se, sich entzweyen, uneins werden, discordem fieri, cum aliquo.

Rozkohautjm se, fut. il, iti, sl. wollüstig werden, lascivia corripi.

Rozkol, u, m. Spalte beym Finger, Pfropfen.

Rozkolnjk, a, m. Abtrünniger, schismaticus.

Rozkolnjk, u, m. s. rozpěrák.

Rozkopám, fut. al, ati, abgraben, durch Graben wegschaffen, z. B. einen Hügel etc. fodiendo tollere; 2) sl. mit Füßen zerstoßen.

Rozkopáwám, al, ati, vorh.

Rozkoš, e, f. Wollust, f. Vergnügen, n. voluptas; 2) Unterhaltung, Vergnügung, f. delectatio: něco (pro rozkoš aspoň) sýti a sstěpowati, K. 3) ein Wirthshaus bey St. Johann in der Liptau.

Rozkossenj, n. Vergnügung, delectatio; rozkossenj tělesné, Com.

Rozkossnjček, čka, m. Wollüstling, m. mollis, delicatus; rozkossnjčkowé a hedbáwnjčkowé, K.

Rozkossnický 3. s. rozkossný, Syl.

Rozkossnjk, a, m. s. rozkossnjček.

Rozkossný 3. wollüstig, a) Wollust verschaffend, voluptarius: rozkossná pitj, Luxusgetränke, potiones voluptariae, Cyr. o rozkossných zahradách to rozuměgj, v. Lustgärten, K. b) den Wollüsten ergeben, voluptarius, voluptatibus deditus, mollis; -ně, adv. wollüstig, voller Wollüste, in Wollüsten, molliter, luxuriose, voluptuose.

Rozkowám, *fut.* al, ati, hämmern, schmieden (auseinander) malleare: na bran to rozkugte, *K.* -meče na radlice, *Haj.*

Rozkrácem od. rozkrácám se, *fut.* tal, tati, *sl.* sich rühren, in Bewegung setzen, moveri.

Rozkradu, *fut. ex.* dl, rozkrasti, wegstehlen, surripere, subducere.

II. *rec.* rozkrasti se, sich wegstehlen, heimlich entfernen, sich wegschleichen, v. mehrern, se subducere, se subtrahere, clam abire: w nocy se lesy do Morawy rozkradli, *Haj.*

Rozkrágjm *fut. fr.* el, eti, en, zerschneiden, in Stücke schneiden, secare, consecare, dissecare, concidere.

Rozkragugi, owal, owati, s. rozkrogugi.

Rozkrákorjm se, *fut.* il, iti, *sl.* in Gaksen gerathen, (v. den Hühnern. 2) fig. in's Plaudern kommen.

Rozkrautjm, *fut. ex.* il, iti, cen, v. einander drehen, distorquere.

Rozkřesám, *fut.* al, ati, Feuer ausschlagen, ignem elicere od. excutere, fig. swětlo včenj ewang. rozkřesáwal, Zal. ohnjček prawdy od W. rozkřesaný, od S. rozžatý, *Id.* -ánj, *n.* Ausschlagen des Feuers, excussio.

Rozkramářjm, *fut.* il, iti, verschachern, divendere.

Rozkřesáwám, al, ati, rozkřesám.

Rozkřičjm, *fut. ex.* el, eti, ausschreien, mit Geschrey bekannt machen, od. ausrufen, clamare, clamore indicare (proclamare); někoho rozkřičeti, jemand ausschreyen, z. B. als einen Dieb rc. infamare, diffamare.

II. *rec.* r-četi se, sehr schreyen, sich zerschreyen, nimis clamare, rumpi clamando.

Rozkřjdljm, *fut.* il, iti, plachty, d. Segel ausspannen, vela expandere, *D.*

Rozkročjm, *fut. ex.* il, iti, grätschen, d. Beine auseinander sperren, varicare, pedes divaricare.

Rozkrogjm, *fut. ex.* il, iti, en, entzwey schneiden, (mit einem Messer), dissecare.

Rozkrogugi, owati, vorh.

Rozkroky, ů, *m. pl.*, *loc.* w rozkrokách, *Vel.* derjenige Theil des Leibes, wo d. Beine auseinander gesperrt werden.

Rozkrucugi, *fut.* owati, s. rozkrautjm.

Rozkrwácým, *fut. ex.* el, eti, blutrüstig machen, cruentare.

Rozkrwawjm, *fut.* il, iti, vorh.

Rozkrygi, *fut.* kryl, kryti, verstecken, verbergen, omnia abscondere, occulere, occultare.

II. *rec.* r-ti se, sich verstecken, v. mehrern od. allen, abscondere se, abscondi.

Rozkuchám, *fut.* ati, aufschneiden, discindere, deartuare, scindere in membra; rozkuchánj těla lidského, - dissectio anatomica, *Vel.*

†Rozkuchárna, y, *f.* Anatomiezimmer.

Rozkuboljm, *fut.* il, iti, *sl.* zerwühlen, verwirren, z. B. Haare.

Rozkugi, s. rozkowám.

Rozkurwjm se, *fut.* iti, *sl.* sich der Hurerey ergeben.

Rozkůšška, y, *f. dim.* v. rozkoš.

Rozkutáljm se, *fut.* il, iti, auseinander rollen, divolvi? penjze se rozkutálj.

Rozkwartyrugi, *fut.* owal, owa-

ti, wogáky, d. Soldaten einquartiren.

Rozkutjm, *fut. ex.* il, iti, (rozkucem *sl.*) zerwühlen, ruendo corrumpere.

Rozkwerkugi, *fut. ex.* il, iti, d. Theile des Bergwerks austheilen.

Rozkwetu, *fut.* tl, rozkwésti (rozkwjsti), aufblühen, v. Blumen, geöffnet werden, florescere, se aperire.

Rozkwjljm, *fut.* il, iti, jemand zum Wehklagen, zum Jammern bringen, *Cyr.*

II. *rec.* r-liti se, in das Wehklagen, Jammern kommen, lamentari, ejulare.

Rozkydám, *fut. ex.* al, ati, den Mist auseinander werfen, s. kydám.

Rozkydnu se, zerfallen, zerbörsten, v. unflätigen Sachen, rumpi. 2) sich verbreiten, diffundi: cyzoložstwj se rozkydlo.

Rozkysámse, *fut.* ati, weiter schwären, diffundi ut pus: rozkysánj nekádá.

Rozkyseljm, *fut. ex.* il, iti, erbittern, exacerbare: hořké rozkyselenj a nepřátelstwj, *Vel.*

II. *rec.* rozkyseliti se, sich erbittern, zornig werden, exacerbari.

Rozkyselugi se, owati, vorh. rozepře den odedne wjce se rozkyseluge.

Rozlagi, rozlati, *obs.* s. wadjmse

Rozlámi, *fut. ex.* mal, mati, zerbrechen, z. B. den Stock, ꝛc. frangere, diffringere, confringere.

Rozlamugi, owal, owati, vorh.

Rozlaučený 3. *part.* geschieden, beurlaubt, separatus; kázanj na rozlaučenau, s. kázánj na rozchodnau.

Rozlaučenj, *n.* Trennung, *f.* separatio, sejunctio, disjunctio.

Rozlaučjm, *fut. ex.* il, iti, trennen, v. Menschen, z. B. Eheleuten, dividere, separare, sejungere, disjungere, dissociare, solvere, dissolvere: rozlaučj ge s Bohem, *K.*

II. *rec.* r-čiti se, sich trennen, v. einander gehen, sejungi, dividi, discedere; 2) sich beurlauben, fortgehen, discedere, abire.

Rozlaustám, *fut. fr.* al, ati, folg.

Rozlausknu, *fut. ex.* kl, knauti, aufbeißen, durch Beißen eröffnen, morsu, (dentibus) aperire, od. solvere rem; aufknacken, frangere: kdo chce gádro gjsti, musý prwé skořepinu rozlausstiti, *prov. Vel.*

Rozlausstjm, *fut.* il iti, vorh.

Rozlegi, *fut. ex.* rozlil, rozljti, *part.* rozlit, verschütten, ausfließen lassen, durch unvorsichtige od. heftige Bewegung, effundere, profundere: kdo pak to tu rozlil? fig. wssudy rozlitá B. sláwa, *Com.*

II. *rec.* rozljti se, zerfließen, diffluere, dilabi, solvi; fig. rozlil se duch milosti B. na národy; wssudy rozlitá B. sláwa; 2) austreten, aus seinen Gränzen treten, z. B. das Wasser, inundare, exundare.

Rozlehám se, al, ati, wiederschallen, erschallen, resonare: wssudy po wssech kautech kwjlenj se rozléhalo, *K.* wýskali, až se u powětřj rozléhalo, *Vel.* od nařjkánj a pláče wssudy se rozléhalo, *Com.* křičeli, až se po horách rozléhalo, *K.*

Rozlehlost, i, *f.* z. B. Fragen, gar

ka, Ausgedehntheit, Ausbreitung, diffusio, propagatio.
Rozlehlý 3. ausgedehnt, ausgebreitet, propagatus, diffusus.
Rozlehnu se, fut. hl, hnauti, s. rozléhám se.
Rozléwám, al, ati, s. rozlegi.
Rozlezjm se. fut. ex. il, iti, ins Liegen kommen.
Rozlezlonohý 3. s. unter Křiwonohý.
Rozlezlý, 3. auseinander gekrochen; b) grätschelnd, divaricatus.
Rozlezu se fut. ex. zl, zti se, auseinander kriechen: rozlezti se čerwy, voll Würmer werden, v. den Würmern gefressen werden, erodi a vermibus: ten se čerwy rozlezl, Vel.
Rozljcený 3. partic. wüthend, rabiosus, saevus; -nost, i, f. Wüthen, n. rabies, saevities.
Rozličný 3. comp. rozličněgssj; Mand. verschieden, unterschieden, a) nicht einerley, diversus, varius; b) mehr als eins, plures, complures; auch beym Singular, non unus; -ně, adv. verschieden, varie, diverse, non uno modo: -nost, i, f. Verschiedenheit, varietas, diversitas.
Rozlihám se, s. rozléhám se.
Rozlit, s. rozlegi
Rozljtjm, fut. ex. il, iti, in d. Wuth bringen, saevum reddere, ad furorem redigere; r-ti někoho na někoho; - ljcenj, n. verb.
II. rec. r-titi se, in Wuth gerathen, saevum fieri, ad furorem redigi.
Rozljwám, al, ati, s. rozlegi.
Rozlogdaný, 3. sl. unordentlich angekleidet.
Rozlomjm, fut. ex. il, iti, zerbrechen, frangere, diffringere; -enj, n. verb.
Rozlomugi, owati, verb.
Rozlosugi, fut ex. owal, owati, vertheilen durch, auch ohne Loos, sortiri, partiri: auřady a powinnosti mezy ně rozlosowali; koně rozlosowal, K. - rozlosowánj měst 12. pokolenj Júdskému, K. -owánj, n. verb. Rec. rozlosowati sy, untereinander theilen.
Rozložjm, fut. iti, s. rozkládám.
Rozložitý 3. s. rozkladitý: krásný, rozložitý strom; rozložité klasy má owes, Vel.
Rozlučugi, owati, s. rozlaučjm.
Rozmáčjm, il, iti, s. rozmočjm.
Rozmačkám, al, ati, folg.
Rozmáčknu, fut. kl, knauti, zerdrücken, elidere, conterere.
Rozmáhám se, al, ati, zunehmen, wachsen, grösser werden, crescere: oheň se rozmohl, K. hemot se rozmáhá, Com.
Rozmáhánj se, n. Zunehmen, n. Vermehrung. f. incrementum, auctus.
Rozmanitý 3. mannigfaltig, varius, multiplex: -nost, i, f. Mannigfaltigkeit, f. varietas.
Rozmar, u, m. Laune? frohe Laune? 2) s. rozmařilost.
Rozmařilost, i, f. Trägheit eines Menschen, inertia, segnitia, od. segnities, desidia.
Rozmařilý 3 träge, kommod, segnis, piger, iners, deses, socors.
Rozmařjm, fut. ex. il, iti, durchbringen, verschwenden, dilapidare: nic nezachowá, wsse rozmařj, K. -řenj, n. verb.
Rozmazánek, nka, m. Zärtling, Weichling, m. mollis, delicatulus.
Rozmazaný 3. zärtlich, weichlich, mollis, delicatus; - ně, adv. - iter, -ie; nost, i, f. Weichheit, -chkeit, f. mollitia, mollitus.

Rozmaži, *fut. ex.* rozmazal, rozmazati, rozmazán, *imper.* rozmaž, auseinander schmieren.

Rozmaznám, *fut.* ati, *sl.* verzärteln; - se, verzärtelt werden; -nanec, nce, *m.*; *sl.* s. rozmazánek.

Rozmazugi, owati, s. rozmaži.

Rozmecem, *sl.* s. rozmetám.

Rozměkám, al, ati, folg.

Rozměknu, *fut. ex.* kl, knauti, weich werden, molliri, mollem fieri.

Rozmeljm, il, iti, folg.

Rozmelugi, owal, owati, z. B. kámen, zerbröckeln, comminuere, *Vel.*

†Rozměr, u, *m.* Verhältniß, *n.* proportio, *Puchm.*

Rozměřjm, *fut. ex.* il, iti, abmessen, metiri, emetiri, demetiri; - řenj, *n. verb.*

Rozměřowánj, *n. verb.* v. folg. vmění rozměřowanj země, Geometrie, *Com.*

Rozměřugi, owati, verb. rozměřuge wzdálenosti, *Com.*

Rozmetám, rozmecy, *fut. fr.* tal, tati, v. einander werfen, disjicere; 2) ablegen, in den Buchdruckereyen, reponere in loculos.

Rozmetu, *fut.* tl, mesti, wegkehren, deverrere, od. diverrere.

Rozmeyssljm se, el, eti, sich bedenken, a) bey sich nachdenken, überlegen, reputare secum, apud animum cogitare, od. bios reputare od. deliberare; b) sich besinnen, anstehn, Bedenken haben, dubitare, cunctari, ambigere, dubium esse.

Rozmjlám, ati, s. rozemeli.

Rozmilý 3. hold, lieblich, svavis, jucundus, gratiosus, charus.

Rozmjsska, y, *f.* Entzweyen, *n.* dissensio, dissidium: rozmjssk... pro penjze mezy nimi byl... srownána, Žiw. Karla.

Rozmjtám, al, ati, s. rozmecy po brázdě gda, prázdnau ru... kau rozmjtal, *K.*

Rozmlauwám, al, ati, sprechen, sich unterreden, colloqui, sermocinari, sermonem conferre.

Rozmlauwánj, *n.* Gespräch, *n.* sermo, colloquium, dialogus.

Rozmlsám, *fut.* al, ati, *reg. acc.* jemand den Mund nach etwas wässerig machen, ihm Begierde darnach erwecken, cupidum reddere rei.

II. *rec.* rozmlsati se, nach etwas lüstern werden, appetere rem, cupidum esse rei; rozmlsal se, der Mund (das Maul) wässert ihm.

Rozmluwjm, *fut. ex.* il, iti, sprechen, sich unterreden, colloqui; 2) ausreden, aus dem Sinne reden, z. B. jemand etwas ausreden, a) etwas nicht zu glauben, suadendo alicui opinionem eripere; suadendo efficere, ut aliquis aliquid non credat; b) etwas nicht zu thun, suadendo eripere alicu... consilium rei.

Rozmnoženj, *n.* Vermehrung, auctus, adauctus, incrementum: rozmnoženj berau u... bohatstwj a sláwě, *K.*

Rozmnožjm, *fut. ex.* il, iti, vermehren, augere adaugere.

II. *rec.* rozmnožiti se, sich vermehren, augeri, augescere, adaugescere.

Rozmnožitel, e, *m.* Mehrer, Vermehrer, amplificator, augustus: po wssecky časy rozmnožitel řisse, allezeit Mehrer de...

Reichs (im kais. Titel), semper augustus, Pr.

Rozmnožugi, owati, s. rozmnožjm.

Rozmočjm, fut. ex. il, iti, en, zerweichen, zu sehr weichen, u. weichen lassen, diluere.

II rec. r-čiti se, zerweichen, zu weich werden, dilui.

Rozmohu se, fut. ex. hl se, rozmocy se, s. rozmáhám se.

Rozmokám, al, ati, folg.

Rozmoknu, fut. ex. kl, knauti, zerweichen. zu weich werden, dilui.

Rozmotám, fut. ex. entwickeln, entwirren, etwa explicare.

Rozmrazugi, owati, folg.

Rozmrazým, fut. ex. yl, yti, aufthauen, v. dem Eise, od. v. der Kälte befreyen, glacie liberare, solvere, regelare; auch einen Erfrornen zum Leben bringen? Pressp. Now.

Rozmrhám, fut. ex. al, ati, verschwenden, Geld, Vermögen, effundere, profundere, dilapidare, prodigere.

Rozmrsstěnec, nce, m. ein flacher nicht zusammen gelegter Kuchen.

Rozmrsstjm, fut. iti, s. rozrazým.

Rozmrwjm, fut. ex. il, iti, zerbröckeln, comminuere.

II. rec. r-witi se, zu Brocken werden, minui.

Rozmrzám, al, ati, folg.

Rozmrznu, fut. ex. zl, znauti, aufthauen, vom Eise od. v. der Kälte befreyt werden, glacie liberari, regelari.

Rozmuchlám, fut. ex. al, ati, zerrausen, confundere, implicare.

Rozmygi, fut. rozmyl, rozmyti, zerwaschen, a) durch Waschen trennen, diluere; b) durch Waschen verderben, lavando corrumpere.

Rozmyšl, u, m. Bedacht, m. Überlegung, consideratio: s rozmyšlem, mit Bedacht, considerate: bez rozmyšlu, ohne Bedacht, unüberlegt, inconsiderate, temere, inconsulto; z vmyšla, a s dobrým rozmyšlem, K.

Rozmyšljm se, fut. ex. il, iti, sich bedenken, a) etwas bey sich überlegen, reputare secum, apud animum cogitare, od. blos reputare od. deliberare; b) sich anders besinnen, seine Meynung ändern, mentem mutare: napomjnán byl, aby se rozmyšlil, 2) sich entschließen, statuere, constituere, decernere.

Rozmyšlný S. bedächtlich, circumspectus; -ně, adv. mit Überlegung, considerate: howádka to nečinj něgak rozmyšlně, K.

Rozmysslenj, n. s. rozmyšl: na rozmysslenj mjti, Bedenken tragen.

Rozmyssleny S. part. v. rozmyšljm: na rozmysslenau dáti, zu bedenken geben; čas na rozmysslenau, Bedenkzeit, f. spatium (tempus) deliberandi.

Roznássjm, el, eti, austragen, a) herumtragen, z. B. Brod, Semmeln, circumferre, circumgestare; b) ausplaudern, enuntiare, efferre, vulgare, divulgare; jemand austragen, ihn auf eine nachtheilige Art bekannt machen, infamare, (diffamare) aliquem: žádného neroznássj mezy lidi, Com. roznese tě wssudy nepřjtel, Syr. 2) verschleppen, wegschleppen, auferre.

II. *rec.* r-ſſeti ſe, verbreitet werden, divulgari; s něčjm ſe wůkol roznáſſeti, etwas herum tragen, Pr.

†Roznáſſitel, e, *m.* Hauſierer, institor? *D.*

Rozněcugi, owal, owati, ſ. roznjtjm.

II. *rec.* r-wati ſe, entbrennen, accendi, *B.*

Roznawa, y, *f.* Roſenau, eine biſchöfliche Stadt im Gömörer Komitat, Rosnavia.

Roznemocnjm ſe, iti, folg.

Roznemohu ſe, *fut. ex.* hl, roznemocy ſe, erkranken, in morbum cadere (od. incidere, implicare), aegrotum fieri, aegrescere.

Roznesu, -ſu, *fut.* ſl, ſti, ſ. roznáſſjm, -ſe: roznesla ſe powěſt.

Roznjček, čku, *m. dim.* Spießchen, veruculum.

Roznjcenina, y, *f.* Entzündung, am Körper, inflammatio, *Vel.*

Roznjk, u, *m.* verb.

Roznjtjm ſe, *fut. ex.* il, iti, cen, *imper.* rozněk, ſ. rozněcugi ſe, od. rozpáljm ſe.

Roznoſým, *fut. fr.* yl, yti, ſ. roznesu

Rozoliš, e, *m. sl.* ſ. roſolka.

Rozopnem, *sl.* ſ. rozepnu.

Rozor, rozwor, u, *m.* d. Furche im Acker, sulcus, lira; 2) Waſſerfurche, elix, icis, *m.* colliciae, (arum).

Rozorám, *fut.* al, ati, umackern, ackern, arare.

Rozoženjem, *sl.* ſ. rozeženu.

Rozpač, i, *f.* Bedenken, *n.* cunctatio, bez rozpači, *Dalem.*

Rozpáčjm, *fut. ex.* unſchließig, bedenklich machen, dubitationem alicui movere: rozpáčili ſrdce lidu, *K.* Jábenſké rozpáčil, a od něho odwrátil, *K.* rozpá-

čili a přeſtraſſili Izraelſ[...] ſſpehéři, *Vel.*

II. r-čiti ſe, Bedenken trage[...] cunctari: zdaliby ſe geſſtě ro[...] zpáčiti, a gemu pokořiti chtěl[...]

Rozpadám ſe, *praes.* 2) *fut. fre*[...] al, ati, ſ. rozpadnu ſe.

Rozpadáwám ſe, ati ſe, ſ. r-nu ſe

†Rozpadawec, wce, *m.* zroſtlina[...] trypsacum.

Rozpadlina, ſ. rozſedlina.

Rozpadnu ſe, *fut. ex.* dl, dnauti[...] zerfallen, v. einanderfallen, di[...] labi, solvi; 2) ſ. rozpuknu ſe.

Rozpagedjm ſe, *sl.* ſ. rozgeda[...]gem ſe.

Rozpak, u, *m.* Anſtand, *m.* dubi[...]um; *pl.* rozpaky, Bedenklich[...]keit, *f.* cunctatio, dubitatio[...] *D.* na rozpacých gſem, *Com.* [...] gſem.

Rozpakugi, owal, owati, *reg*[...] *acc.* Bedenken machen, dubita[...]tionem alicui movere: od t[...] wšty přigetj ho nerozpakuge[...] *Com.* 2) ſ. rozgjmám? ? *D.* 3[...] auspacken, promere; -kow[...]nj, *n. verb.*

II. *rec.* r-owati ſe, Bedenke[...] tragen, dubitare.

Rozpálenj, *n.* Entzündung, *f.* An[...]zündung, *f.* incensio, inflam[...]matio.

Rozpáljm, *fut.* il, iti, en, heiß ma[...]chen, erhitzen, calefacere, *Da*[...] 8, 19. b) entzünden, in Flam[...]men ſetzen, anzünden, accen[...]dere, incendere, succender[...] inflammare: fig. lakomſtwj[...] nenaſyceným rozpálen geſt, [...]

II. *rec.* r-liti ſe, entbrenne[...] ardescere, exardescere, i[...]flammari; 2) ſ. rozzlobjm ſ[...] *Com.*

Rozpalugi, owal, owati, ver[...]

Rozpárám, *fut.* al, ati, auftren[...]

nen, a) etwas Genähtes, dissuere; b) etwas Gewirktes, retexere; c) fig. razpárati přátelstwj, s. rozkmotřjm se, *Syl.*

Rozparček, čku, *m. dim.* folg.

Rozparek, rku, *m.* Spalt, Aufschnitt, *m.* Spalte, *f.* fissum, fissura, scissura; rozparek péra, der Spalt, od. d. Spalte einer Feder; 2) Schlitz, *m.* am Kleide, fissura, *R.*

Rozpařugi, owal, owati, in Dunst versetzen, vaporem elicere: ta wěc tělo rozpařowala a přjliš zahřjwala, *K.*

Rozpásám, *fut. ex.* al, ati, aufgürten, losgürten, recingere, auch solvere, resolvere.

Rozpásaný 3. *part.* losgegürtet, aufgelöst, discinctus; b) fig. ausgelassen, locker, liederlich, dissolutus: gest žiwota rozpásaného, *Cpm.* - ně, *adv.* dissolute; rozpásaně (nemjrně) weselj, *Id.* w hřjchy rozpásaně běžeti.

Rozpássem, *fut.* sati, *sl.* s. rozpásám.

Rozpasugi, owati, s. rozpásám.

Rozp'atý (rozpiatý) 3. *part.* v. rozepnu: rozp'atýma rukama gey do lůna přigal, mit ausgestreckten Händen, *Kram.* (allein *Cyr.*: s roztaženýma rukama proti němu gde).

Rozpaustěcý 1. Auflösungs-: rozpaustěcý prostředkowé, Auflösungsmittel, *Neg.*

Rozpaustjm, ěl, ěti, s. rozpustjm.

Rozpečený 3. *part.* v. neuem gebacken, recoctus.

Rozpečetjm, *fut.* i, iti, ěn, *imper.* rozpečeť, entsiegeln, erbrechen, z. B. einen Brief, resignare, solvere, aperire, effringere.

Rozpečeťugi, owati, *verb.*

Rozpekám, al, ati, folg.

Rozpeku (ču), *fut.* rozpekl, rozpecy, *part. pass.* rozpec, (*sl.* rozpek), v. neuem backen, recoquere.

Rozpěrák, u, *m.* Spreitze, *f.* besonders zwischen den Wagenleitern, festuca, *R.*

Rozpiatý, s. rozp'atý.

Rozpjchám, *fut. fr.* al, ati, zerstechen, confodere.

Rozpigi se, *fut. ex.* pil, piti, ins Trinken, Saufen kommen, bibere.

Rozpjljm, *fut.* il, iti, zersägen, serra dividere.

Rozpjnám, al, ati, s. rozepnu.

Rozpinka, y, *f.* s. rozpěrák; 2) od. *pl.* rozpinky, beym Weber, Leinwandspreitzen, asserculi distendentes linteum.

Rozpjrám, al, ati, *praes.* v. rozeperu, u. rozepru.

Rozpjssi, *fut. ex.* rozepsal, rozepsati, ausschreiben, hin u. her schreiben, berichten, litteris divulgare: městce se rozpisowali o něm, že *etc.*; durch Schreiben bekannt machen, od. ankündigen, literis indicere, denuntiare, z. B. einen Landtag, Schatzung, Lieferung; auch imperare, wenn es soviel ist, als anbefehlen; auch describere, wenn dabey eine Eintheilung ist, od. wenn es soviel ist, als nach einer gewissen Eintheilung auflegen.

II. *rec.* rozpjssi se, ins Schreiben kommen, scribere (strenue).

Rozpisugi, owal, owati, *verb.*

Rozpláči, *fut. ex.* rozplakal, rozplakati, zum Weinen bringen, ad flendum perducere, lacrymas alicui elicere.

II. *rec.* rozplakati se, in das

Weinen kommen, flere, ejulare, vagire.
Rozplakáwám, al, ati, vorh.
Rozplamenjm, fut. il, iti, sl. entflammen, inflammare.
Rozplassjm, fut. ex. verscheuchen (auseinander, mehrere), abigere, fugare.
Rozplemenjm, fut. il, iti, s. rozplodjm.
Rozplemeňugi, owati, vorh.
Rozpleſklý 3. flach, breit, platt gedrückt, latus, planus: rozpleſklé nohy, Schwimmfüße, planipedes.
Rozpleſknu, fut. ex. ſkl, ſknauti, platt drücken, od. platt schlagen, premendo, vel percutiendo planum reddere.
Rozpleſſtjm, fut. ex. il, iti, so etwas werfen, daß es breit auseinander geht, z. B. Leim, Koth ꝛc.
II. rec. r-titi se, durch Werfen, Fallen, breit auseinander gehen.
Rozpletám, al, ati, folg.
Rozpletek, tku, m. Entwickelung, Auflösung, dissolutio.
Rozpletu, fut. ex. tl, rozplésti, auftrennen, etwas Gewirktes, Geflochtenes, retexere.
Rozploda, y, f. ol. s. rozplozenj.
Rozplodjm, fut. ex. il, iti, zen, fortpflanzen, propagare.
Rozplozenj, n. Fortpflanzung, f. propagatio.
Rozplozowánj, n. s. rozplozenj.
Rozplozugi, owati, s. rozplodjm.
Rozplynu se, fut. ex. ul, auti, zerfließen, diffluere, dilabi, solvi; 2) zerschmelzen, (neutr.) liquescere, liquefieri, solvi: rozkoſſj se rozplýwá, K. lakomſtwjm a rozkoſſemi o málo že se nerozplynul, Com. čaſto srdce mé we mně se rozplýwá, Id. miloſrdenſtwj Božj rozplýwá se na wſſecky ſkutky geho; zmužiloſt w sladké ſlzy se rozplynula, Neg.
Rozplýwám se, al, ati, vorh.
Rozpočjtám, fut. al, ati, folg.
Rozpočtu, fut. ex. rozpočtl, rozpočjſti, ausrechnen, durch Rechnen überschlagen, computare, ratiocinari, rationes subducere.
†Rozpoček, čku, m. das Aufgelöste, Geschiedene, solutum, P.
Rozpogjm, fut. ex. il, iti, trennen, auflösen, scheiden, dividere, separare, sejungere, disjungere, dissociare, solvere, dissolvere.
Rozpogitedlný 3. auflöslich, trennbar, separabilis, dissolubilis.
Rozpolčjm, fut. il, iti, vorh.
Rozpoltjm, fut. ex. il, iti, entzwey hauen, dissecare in medio: pacholátko na dwě rozpoltili, Žal.
Rozpoltugi, owal, owati, vorh. K.
Rozpomenu se, fut. ex. ul, auti, imper. rozpomeň se, sich besinnen, entsinnen, erinnern, meminisse, recordari, reminisci rem (hominem), od. rei (hominis); 2) s. ſlitowati se.
Rozpomenutj, n. Entsinnung, f. recordatio.
Rozpomjnám se, al, ati, s. rozpomenu se.
Rozpomjnánj, n. s. rozpomenutj.
Rozpor, u, m. Stange bey Jägern, 2) Streit, Wortwechsel, m. contentio.
Rozpora, y, f. v. rozepru, Netzgabel, f. vari, (orum).
Rozporka, y, f. Ortscheit, n. (an der Waage), jugi latus; 2) Querstänglein bey Kutscherstangen, transtillum, R.
Rozpráhám se, al, ati, folg.

Rozpřáhnu se, *fut. ex.* hl se, hnauti se, aushohlen, den Arm zum Wurfe, od. zum Schlage v. sich strecken, extendere, intendere manum.

Rozpránj, *obs.* s. zpjránj.

Rozpráſſjm, *fut. ex.* il, iti, zerstauben, dissipare, dispergere.

II. *rec.* r-ſſiti se, zerstieben, dissipari, dispergi.

Rozpráwjm, *praes.* ěl, ěti, reden, loqui, fari: geſſtě nerozpráwj gak náležj (bjtě); 2) sprechen, sich unterreden, colloqui, sermocinari, sermonem conferre; 3) erzählen, narrare.

Rozprawjm, *fut.* il, iti, aus einander bringen, od. flechten, wie bey Kämmen d. Haare.

Rozpráwjwám, al, ati, *fr.* v. rozpráwjm: rozpráwjwali starj.

Rozpráwka, y, *f.* Reden, *n.* Rede, *f.* Gerede, *n.* sermo; 2) eine Fabel, apologus.

Rozprawugi, owati, s. rozprawjm

Rozprchám se, ati, s. rozprchnu se.

Rozprchljm, - se, *fut.* il, iti, s. rozzlobjm, - se.

Rozprchnu se, *fut. ex.* chl se, nauti se, sich zerstreuen, nicht beysammen bleiben, dissipari, dispergi: do swých domů se rozprchli, *Cyr.* 2) s. rozptjkám se, *B. Com.*

Rozpřeſkám, *fut. sl.* aufschnallen.

Rozprodám, *fut. ex* al, ati, verkaufen, an verschiedene, divendere.

Rozprodáwám, al, ati, vorh.

Rozproſtjrám, al, ati, s. rozprostru: rozproſtjrati včenj.

Rozproſtowlaſatjm, *fut.* ěl, eti?

Rozproſtowlaſým se, *fut.* yl, yti, folg.

Rozproſtowlaſugi se, owal, ati, d. Haare auflösen, hängen, (fliegen) lassen, pandere, crines demittere; dlauze se, gako ženy, rozproſtowlaſugj.

Rozproſtru, (tu), *fut.* střel, střjti, *part. pass.* rozproſtřen, u. rozproſtřjn, *imper.* rozproſtři, ausbreiten, expandere, extendere, explicare: cýrkew bude rozproſtřjna po wſſem swětě, *K.*

II. *rec.* r-střjti se, sich ausbreiten, se extendere, se explicare.

Rozproſým se, *fut. ex.* yl, yti, sehr bitten, multum rogare, od. orare.

Rozprſſjm se, *fut.* el, eti se, zerstieben werden, dissipari.

Rozptylec, Rispengras?

Rozptýljm, *fut.* il, iti, zerstreuen, dissipare, dispergere: bohatſtwj k rozptýlenj přichážý, *K.*

II. *rec.* r-liti se, sich zerstreuen, dissipari, dispergi.

Rozptylugi, owati, vorh.

Rozpučjm, *fut. ex.* il, iti, zersprengen, mit Gewalt trennen, rumpere: rozpučj nowé wjno nádoby.

Rozpůgčjm, *fut.* il, iti, verleihen, verborgen, a) Geld, dare mutuo, od. mutuum, am, um, &c. b) andere Dinge, commodare.

† **Rozpuk**, u, *m.* zrostlina, cicuta.

Rozpuka, y, *f.* Wassermerk, *m.* apium palustre, sium; s. Hübners Natur Lexikon, unter *Sium.*

Rozpukám se, *fut. fr.* al, ati, s. rozpuknu se.

Rozpuklina, y, *f.* Riß, *m.* ruptum.

Rozpuknu se, *fut. ex.* kl, knauti se, zerbersten, zerplatzen, rumpi, dirumpi, dissilire; 2) aufspringen, Risse, Spalten bekommen, rumpi, hiscere: rozpukl se mi prſt v nehtu.

Rozpůljm, *fut. ex.* il, iti, en, entzwey schneiden, dissecare; entzwey hauen, caedendo dividere (rumpere).

Rozpůrka, y, f. Krummholz im Brauhause, D.

Rozpusstadlo, a, n. Schmelztigel, vas liquationis, crucibulum R.

Rozpusstěnj, n. Loslassung, Abdankung (mehrerer), dimissio; 2) Zerlassung, liquefactio, liquatio.

Rozpusstěný 3. part. pass. v. rozpustjm; s. rozpustilý.

†Rozpustek, tku, m. das Zerlassene, liquefactum, P.

†Rozpustidlo, a, n. Auflösungsmittel, n. solvens.

Rozpustilý 3. ausgelassen, a) v. Dingen, effusus, immodicus, immoderatus immodestus; b) v. Personen, immoderatus effusus, immodestus; 2) liederlich, zügellos, dissolutus; - le, adv. ausgelassen, immodice, immodeste; 2) liederlich, zügellos, dissolute; - lost, i, f. Ausgelassenheit, f. immoderatio, immodestia; 2) Liederlichkeit, Zügellosigkeit, f. dissolutio.

Rozpustjm, fut. il, iti, sstěn, v. sich gehen lassen, aus einandergehen lassen, v. sich lassen, dimittere: raddu rozpustiti, Pr. 2) auslassen, z. B. ein Kleid rc. laxare, aperire; 3) zerlassen, z. B. Butter rc., liquefacere, liquare.

II. rec. r-stiti se, zerschmelzen, (neutr.) liquescere, liquefieri, solvi.

Rozputnám, fut. al, ati, sl. d. Fesseln auflösen.

Rozrážjm se, el, eti, folg. tjm dýmem powětřj nakažené se rozrážeło a čistilo, K. ssik rozrážegi, Com.

Rozrauchám, fut. al, ati, zerrausen, s. rozmuchlám.

Rozrazyl, u, m. Ehrenpreis, veronica, Vel.

Rozrazým, fut. ex. yl, yti, zen, imper. rozraz, zerschlagen, entzwey schlagen, contundere, pulsando solvere; 2) trennen, durchbrechen, z. B. d. Schlachtordnung, disturbare, aciem perfringere; 3) Hitze, Kälte bekommen, od. v. ihr durchdrungen werden, ardescere, incendi, frigere, algere: gak wygdu wen, hned mne rozrazý zyma; zyma mne napadá, rozrázj, es kommt mich ein Frost an, D.

II. rec. rozrazyti se, zerspringen, dirumpi.

Rozředjm, s. rozřjdjm.

Rozřezám, rozřeži, fut. fr. rozřezal, rozřezati, rozřezám, zerschneiden, secare, consecare, dissecare, concidere; 2) bess. rozpjljm.

Rozřjdjm, sl. rozřjedjm, fut. ex. il, iti, verdünnen, diluere, Com.

Rozřjznu, fut. zl, znauti, s. rozřezám.

Rozrúcám, fut. al, ati, sl. einreissen, diruere.

II. rec. rozrúcati se, zerfallen, dirui.

Rozrussjm, fut. iti, s. rozrauchám.

Rozrygi, fut. ryl, ryti, aufgraben, s. rygi.

Rozsadjm, fut. ex. il, iti, zen, aussetzen auseinandersetzen, disponere: Bäume aussetzen, transponere, transplantare, transserere.

II. rec. r-iti se, sich auseinander setzen, hinc inde considere.

Rozsamopássený 3. sl. Muthwillen treibend.

Rozsamopássjm se, fut. il, iti, sl. muthwillig werden, petulcire.

Rozsápám, fut. al, ati, zerfleischen, zerreißen, lacerare, laniare, dilacerare, dilaniare: rozsápánj autedlnjků od lwů, K. rozsápaná kůže od obogj strany, Vel.

Rozsápáwám, ati, fr. vorh.; -áwánj, n. verb.

Rozsaudjm, fut. ex. il, iti zen, entscheiden, decernere, judicare, disceptare, dijudicare.

Rozsazugi, owal, owati, folg.

Rozsázým, fut. ex. el, eti, hin u. her wieder zerlegen, distribuere, dislocare: některé po zalářjch rozsázel.

Rozschowám, fut. ati, folg.

Rozschowáwám, al, ati, hin u. her verstecken, verbergen, diversis locis, passim, abscondere.

II. rec. r-wáwati se, sich hin u. her verstecken, abscondere se.

Rozsechlý 3. K. s. rozeschlý.

Rozsedám se, ati, s. rozsednul se.

Rozsedjm se, fut. il, iti, in das Sitzen kommen, sedere (cupide)

Rozsedlina, y, f. Spalt, m. Spalte, f. Ritz, m. Ritze, f. fissum, fissura, rima: zpuknánj a rozsedliny prsů, Vel. 2) Felsloch, n. Kluft, f. rima, hiatus, scissura, chasma, (atis), n.

Rozsednu se, fut. ex. dl, dnauti, s. rozsaditi se; 2) aufklaffen, hiare: rozsedssi se země, pohltila ge.

Rozsegi, fut. ex. rozsyl, rozsýti, ausfäen, a) ohne Akkus. sementem facere, semen spargere; b) mit den Akkus. serere, seminare; c) fig. včenj Husowo rozsýwal.

Rozsekám, fut. ex. al, ati, zerhauen, in Stücke hauen, concidere, dissecare; b) sehr hauen, sehr verwunden; sehr prügeln, lacerare.

†Rozsewák, u, m. Säemaschine, machina seminatoria, P.

Rozsewač, e, m. Säemann, sator, seminator; -čka, y, f. Säeweib, n. seminatrix; 2) s. rozsýwka.

Rozskáči se, fut. fr. rozskákal se, rozskákati se, v. einander springen, dissilire; 2) in das Springen kommen, saltui indulgere.

Rozskakugi, owati, folg.; -se, s. vorh.

Rozskočjm, fut. ex. il, iti, skokem wynazým, einspringen.

II. rec. r-čiti se, zerspringen, dissilire, dirumpi: rozskočj se w mnohé hwězdy, Neg. hlawa mé bolj, že se mi může r-skočit.

Rozskrygi se, fut. owal, owati, s. rozschowám se.

Rozskrýwám se, al, ati, vorh. rozskrýwali se mezy cyzými, K.

Rozsměgi, s. rozesměgi.

Rozsmeknu se, fut. kl, knauti, zerfallen, leicht aus einander gehen, dissolvi; rozsmekla se pauta, Com. -stolice, hora.

Rozsmjssjm, fut. ex. il, iti, jemand lachend machen, ad ridendum perducere.

II. rec. r-ssiti se, in das Lachen kommen, ridere (valde): welmi se nad tjm rozsmjssil, Cyr.

Rozsobássjm, fut. ex. il, iti, ehescheiden, (divortiare).

II. rec. r-ssiti se, sich ehescheiden.

Rozsmýkám se, fut. al, ati, iterat. s. rozsmeknu se: rozsmýkala se kola, Com.

Rozsocha, y, f. folg.

†Rozsochatka, y, f. furcellaria, (alga fucacea).

Rozsochatý 3. gabelig, D.

Rozsosska, y, f. Horchel, Forke, Forkel, Furkel, furca, D. s. rázsocha.

Rozsrdjm se, *fut.* iti, *sl.* erzürnen.
Rozsrdnatjm, iti, beherzt machen.
II. *rec.* r-ti se, Muth fassen.
Rozsessjm se, *fut.* il, iti, wüthend, grimmig werden.
Rozssafářjm, *fut.* il, iti, *sl.* zersplittern, verschwenden, dilapidare.
Rozssáfný 3. vorsichtig, providus, cautus; -ně, *adv.* de, -te, circumspecte; -nost, i, *f.* Vorsichtigkeit, providentia, prudentia cautio, provisio.
Rozssjřjm, *fut. ex.* il, iti, erweitern, weiter machen, z. B. ein Haus, dilatare, amplificare: b) ein Reich, d. Gränzen, proferre, dilatare, amplificare: daleko swé meze a panstwj rozssjřil, *Vel.*
Rozssikugi, owal, owati, vorh.
Rozsskádljm, *fut.* iti, zornig, toll machen, ad iram concitare.
Rozsskeřjm se, *fut.* iti, sich öffnen, aufspringen.
Rozssklebugi, owal, owati, klaffen, offen stehen, hiare, patere; anfangen zu klaffen, hiscere, dehiscere.
II. *rec.* r-wati se, dasselbe.
Rozsskljbenina, y, *f.* Klaffung, hiatus, *D.*
Rozsskwarky, ů, *m. pl.* Erzschlacken, od. Schaum, der auf dem geschmolzenen Erz schwimmet, scoria.
Rozsslapám, rozsslápi, *fut. freq.* al, ati, zertreten, obterere, proterere, mit u. ohne pede, pedibus, auch conculcare, proculcare.
Rozssmelcugi, *fut.* owal, owati, durch Schmelzen zertheilen, liquefacere, colliquefacere.
Rozssněrugi, rozssňurugi, *fut. ex.* owal, owati, abschnüren, dissolvere, discingere.

Rozsstěp, u, *m. sl.* bess. als osstjpec, Apfelbrecher, *m.*
Rozsstěpugi, owal, owati, durch das Pfropfen vermehren, inserendo propagare, multiplicare.
II. *rec.* r-ti se, fortgepflanzt werden, propagari: *fig.* gak se rozssiřowati a rozsstěpowati počalo náboženstwj.
Rozsstjpám, *fut. fr.* al, ati, s. rozsstjpjm.
Rozsstjpenj, *n.* Spalt, *m.* Spalte, *f.* fissum, fissura.
Rozsstjpenina, y, *f.* vorh. *Com.*
Rozsstjpjm, *fut. ex.* il, iti, en, zerspalten, findere, diffindere, secare, dissecare.
Rozsstjpnu, *fut.* pl, plnauti, vorh.
Rozstaupjm se, *fut.* il, iti, auseinander treten, digredi: Jordán se před nimi rozstaupil, *K.* 2) rozsednu se.
Rozstawjm, *fut. ex.* ěl, ěti, ěn, anfangen zu bauen, z. B. ein Haus, incipere aedificare, exstruere; 2) ausstellen, hier u. da hinstellen, disponere.
II. *rec.* r-ěti se, sich auseinander stellen, dislocare se: onde y onde se rozstawěli, *Cyr.*
Rozstawugi se, owati, vorh.
Rozstjrám, s. rozestjrám.
Rozstoky, ů, *m. pl.* d. Stadt Rostock, Rostochium: města Rozstoky oblehl, *Vel.* s. auch Roztok (Rozstok wäre noch richtiger)
Rozstonáwám se, ati, folg.
Rozstonu se, rozstonám se, *fut. ex.* nal, nati se, erkranken, in morbum incidere.
Rozstřjhám, *fut. fr.* al, ati, folg.
Rozstřihnu, *fut.* hl, hnauti, rozstřizen, *imper.* rozstřihni, zerschneiden mit der Scheere, conscindere, discindere.

Rozstřihugi, owati, vorh.
Rozstrkám, fut. ex. al, ati, hie u. da stecken, hineinfügen, passim inserere.
Rozstrogjm, fut. ex. il, iti, entkleiden, vestes exuere.
II. rec. r-giti se, sich entkleiden, vestes exuere.
Rozstůni se, s. rozstonu se.
Rozsudek, dku, m. co se děge na práwo psané, na obyčegnau zwyklost, neb na průwod stran, Pr. (vgl. nález), Gerichtsspruch, m. sententia: rozsudkem hrdla odsauzen; Jz. 3, 13; 2) überhaupt Urtheil, n. judicium sententia.
Rozsudj, ſho, m. Schiedsmann, Schiedsrichter, m. arbiter, Com.
Rozsukugi, owal, owati, v. einander drehen, retorquere, retexere.
Rozsussjm, fut. il, iti, leck werden lassen, sinere rimas agere, dehiscere.
II. rec. r-iti se, verlechzen, rimas agere, dehiscere.
Rozsuzowač, e, m. Kunstrichter, m. criticus, D. P.
Rozsuzowánj, m. Urtheilen, Beurtheilen, dijudicatio; Entscheidung, decisio; s. folg.
Rozsuzugi, owal, owati, s. rozsaudjm; b) überlegen, nachdenken, perpendere.
Rozswěcugi, owati, s. rozswjtjm.
II. rec. r-wati se, s. rozednjwá se; b) überhaupt scheinen, den Schein verbreiten, lucere, lucem spargere: swětlo známosti po swětě se rozswěcuge, K.
Rozswětljm se, fut. lilo, liti se, vorh. v switánj, prwé než se práwě rozswětlilo, K.
Rozswjcený, part. v. rozswjtjm.
Rozswitáwá se, alo, impers. es taget, es wird Tag, diescit.

Rozswjtjm, fut. ex. il, iti, cen, imper. rozswěť, Schein, Licht machen, lumen facere; 2) ein Licht anzünden, lumen, (candelam) accendere.
II. rec. r-titi se, Schein, Licht, v. sich geben, lucere, lumen spargere.
Rezsyplám, al, ati, s. rozessli.
Rozsyljm se, fut. ex. yl, yti se, Kraft erlangen, robur assumere.
Rozsýpám, fut. ex. al, ati, durch unvorsichtige od. heftige Bewegung in Menge hinfallen lassen, effundere, profundere.
II. rec. r-ati se, zusammenfallen, wie ein Faß, dissolvi; 2) zu Staub u. Asche werden, dissipari: tělo nasse w hrobě se rozsýpe; 3) verstreut werden.
Rozsywač, s. rozsewač.
†Rozsywacý 1. ž. B. nástrog, Säemaschine, f. machina seminatoria, P.
Rozsýwám, al, ati, s. rozsegi: figr mezy lidi různice, swáry rozsýwati, Vel.
Rozsýwánj, n. Säen, n. satio, seminatio.
Rozsywka, y, f. Säetuch, n. pannus seminatorius.
Roztáčjm, el, eti, s. roztočjm.
Roztagi, fut. al, ati, aufthauen, zergehen, dissolvi, liquescere.
Roztahám, fut. fr. al, ati, verschleppen, hie u. dahin schleppen, huc et illuc ferre, trahere; wegschleppen, auferre.
Roztáhnu, fut. ex. hl, hnauti, part. pass. roztažen, imper. roztáhni, ausstrecken, ausbreiten, ausdehnen, auszerren, extendere; s. auch rozp'atý.
II. rec. r-auti se, sich verlängern, in d. Länge ausdehnen,

dilatari, expandi; sich strecken: roztahugi se na posteljch, K. 2) sich groß machen, efferre se D.
Roztahugi, owal, owati, vorh.
Roztarmarčjm, fut. ex. il, iti, verpfändertauschen, dilapidare.
Roztápjm, ěl, ěti, iterat. s. roztopjm.
Roztaužjm fut. il, iti, Sehnen erregen, desiderium movere.
II. rec. r-žiti se, sich sehnen, v. der Sehnsucht befallen werden, desiderium concipere, K. roztaužiti se po gednomyslnosti, Com.
Roztaženj, n. Ausdehnen, Ausbreiten, expansio, B.
Roztekám se, al, ati, folg.
Roztetu se, fut. ex. ěl, roztecy se, zerfließen, auseinander fließen, diffluere, dilabi.
Rozteplim, (roztoplím, statt dieses sagt man viell. irrig roztopjm,) erwärmen, erhitzen, calefacere.
Roztjnám, al, ati, s. rozetnu.
Roztinugi, owati, s. rozetnu.
Roztjrám, ati, s. rozetru.
Roztlačjm, fut. ex. il, iti, zerdrücken, conterere, obterere, B.
Roztlaukám se, ati, s. roztluku.
Roztlčem, tlkol, sl. s. roztluku.
Roztluku, (ču) fut. ex. roztlaukl, roztlaucy, (roztlauct) roztlučen, imper. roztluc, zerschlagen, entzweyschlagen, contundere, pulsando solvere. 2) zerbrechen, z. B. ein Glas, frangere, diffringere; 3) zerstoßen, contundere, elidere.
II. rec. roztlaucy se, zerbrechen, (neutr.), zerbrochen werden, frangi, diffringi.
Roztočjm, fut. ex. il, iti, v. einander drehen, distorquere; 2) durch unversichtiges Zapfen ausfließen lassen, effundere, profundere. 3) zerwühlen, zernagen, verzehren, consumere; červi ho roztočili.
Roztočugi, -se, owal, owati, vorh. roztočowala se kniha, - volumen; K.
Roztok, u, m. s. Roztoky, Vel.
Roztomilý 3., sl. auch roztomilený, s. rozmilý: roztomilé djtě, holdes Kind, svavissimus infans, puer.
Roztopassný, bess. prostopassný.
Roztopjm, fut. ex. il, iti, (sl.) s. rozpustjm, 3) z. B. Metalle, auch Eis; 2) Feuer anzünden, einheizen, ignem accendere, excitare; s. roztepljm, roztopljm.
II. rec. r-ti se, s. rozpustiti se.
Roztopugi se, owati, vorh.
Roztowarysſjm, fut. ex. il, iti, trennen, dissociare.
Roztřásám, al, ati, s. roztřesu: pjssj knihy, pro roztřásánj gména swého, Com. pýchu swau roztřásagi, K.
Roztratjm, fut. il, iti, nach u. nach verlieren, sensim, (paulatim) amittere, perdere.
Roztraubjm, fut. ex. il, iti, ausposaunen, buccina significare, divulgare.
Roztrausým, fut. ex. yl, yti, verstreuen, hin u. her streuen, dispergere, dissipare; 2) ausstreuen, unter d. Leute bringen, verbreiten, spargere, dispergere, disseminare, dissipare.
Roztřepetený 3. zerschlagen; roztřepetená hlawa, Neg.
Roztřepjm, fut. ex. il, iti, auftrennen, etwas Gewebtes, ausfädeln, drüseln, retexere.
Roztřesu, fut. ex. roztřásl, roztřásti, erschüttern, concutere, conquassare. 2) ausbreiten, ver-

breiten, vertheilen, spargere, dispergere; s. auch roztrásám.

Roztrhám, *fut.* ati, s. roztrhnu.

†Roztrhanec, nce, *m.* zrostlina, drypis.

Roztrhawám, al, ati, *fr.* folg.

Roztrhnu, *fut.* hl, hnauti, *part.* roztržen, *imper.* roztrhni, zerreißen, lacerara, discerpere, conscindere, discindere, rumpere, dirumpere: od sebe se oddělili, a spolek roztrhli, Pr.

II. *rec.* r-nauti se, zerreißen (*neutr*). zerrissen werden, solvi; rumpi, dirumpi; b) sich v. einander trennen, dividi, dirimi, rumpi: w honěnj se roztrhli, *Cyr.* (roztrhnauti se na mysli, sich zerstreuen?)

Roztrhugi, owal, owati, verb.

Roztřjskám, *fut. ex.* al, ati, zerschmettern, zertrümmern, conquassare, confringere, contundere, *B.* roztřjskánj lodj, *Com.* - ánj, *n. verb.*

II. *rec.* r-kati se, zerbrechen, (*neutr.*) zertrümmert werden, confringi.

Roztřiskugi, owal, owati, verb. roztřiskuge zbraně.

Roztřjsstjm se, *fut.* il, iti, s. r-skám, auch zersplittern, *B.*-těnj, *n. verb.*

Roztrogenj, *n.* Uneinigkeit, Zwiespalt, *m.* unter drey Partheyen, dissensio inter tres partes.

Roztroskotám, *fut. ex.* al, ati, s. roztřjskám; (dieses Wort drückt es noch stärker aus;) - ánj, *n. verb.* Zerschmetterung, conquassatio.

Roztrubugi, owati, s. roztraubjm

Roztrussugi, owal, owati, s. roztraussym.

Roztrženj, *n.* Zerreißung, *f.* z. B. einer Sache, laceratio, diruptio; b) s. folg.

Roztrženina, y, *f.* Riß, *m.* Spalte, *f.* Ritz, *m.* fissum, fissura, ruptum, rima.

Roztržitý 3. was getheilt, (getrennt), uneins ist, also zerstreut, a) nicht Achtung gebend, distractus, non attentus: byl na mysli roztržitý, newěda, coby činiti měl; mysl roztržitá, nepokogná, *K.* ty wěcy mu se w geho roztržité mysli ukázaly; b) mit vielen Geschäften beladen, districtus negotiis; c) mißhellig, discors: roztržiti měssťané, *Vel.* gsau mezy sebau roztržitj, *K.* - tě, *adv.* zerstreut, unaufmerksam, non attente, inattente; mißhellig; - tost, i, *f.* Beschäftigung mit mehreren Dingen, distractio animi: roztržitostj a zaměstknánj na swětě mnoho; b) Hinderung, *f.* interpellatio, od. Hinderniß, *n.* impedimentum; c) Unruhe, *f.* turba, perturbatio.

Roztržka, y, *f.* Spaltung, *f.* Trennung, Zwiespalt, *f.* dissensio, dissidium, discidium.

Roztučnjm se, *fut. ex.* il, iti se, sehr fett werden, pinguescere: k welikému roztučněnj wykrmiti.

Rozum, u, *m.* Vernunft, *f.* a) das Vermögen, etwas einzusehen, z. B. der Mensch rc. intelligentia; b) Vermögen, Dinge zu überdenken, u. einen Schluß zu machen, ratio, auch mens; na rozum dáti někomu, jemand etwas zu verstehen geben, c) Klugheit, Überlegung *f.* ratio, consilium, prudentia: s rozumem, mit Vernunft, z. B. handeln, ratione, prudenter, consilio; bez rozumu, ohne

Vernunft, sine ratione, sine consilio, inconsulte; 2) Verstand, *m.* das Vermögen zu denken, zu urtheilen (u. zuschließen), intellectus, (nach *Jungm.* soll es den eigentlichen Verstand (Philosoph., Log.) bedeuten); b) Einsicht, *f.* intelligentia; c) Urtheilskraft judicium, facultas judicandi; d) natürlicher Verstand, ingenium; e) Vernunft, Überlegung, *f.* ratio, prudentia; f) Fassungsvermögen, *n.* captus: giž podlé tělesného rozumu žádné naděge nebylo, *K.* co rozum nedáwá, čas přináššj, *prov.* mit den Jahren werden wir klüger, aetate sapimus rectius; 3) Verstand, Sinn, *m.* Bedeutung eines Wortes, einer ganzen Stelle, od. Redensart, sententia, sensus: w ten rozum k němu promluwil, *Vel.* to berau na ten rozum, *K.* o tom Jozef pjše w ten rozum; to na tento rozum wykládati (chtěli).

Rozumák, a, *m.* ze rozumně vmj oklamati, (s. Raff's Naturgeschichte), Vielfraß, *m.* meles gulo; *russ.* rossomacha, *pol.* rosomak, *hung.* rozomak, *Lesch.*

Rozumjm, ěl, ěti, mit u. ohne Dativ, verstehen, intelligere: gá wám nerozumjm; giž matka geho, gakž rozuměti gest, byla vmřela, *Cyr.* nerozuměl swému nešstěstj, *K.* ta slowa ne tak rozumjna býti magj, *K.* slowa ta prostě podlé litery magj rozumjna býti, *K.*

Rozumně, *adv.* vernünftig, a) mit Vernunft, mit dem Vermögen, Dinge einzusehen, u. zu schließen, cum ratione; b) auf vernünftige, kluge Art, ratione, prudenter; c) der Vernunft gemäß, convenienter rationi; d) bescheiden, modeste; 2) verständig, mit Klugheit, cum ratione, prudenter; b) mit Einsicht, intelligenter, prudenter.

Rozumnost, i, *f.* Vernunft, *f.* das Vermögen, etwas einzusehen, intelligentia; 2) Verstand, *m.* Einsicht, *f.* intelligentia.

Rozumný 3. vernünftig, a) mit Vernunft begabt, z. B. wie der Mensch, im Gegensatze der Thiere, ratione praeditus, rationalis; b) verständig, klug, überlegt, prudens, sanus; c) der Vernunft gemäß. rationi consentaneus, rationi conveniens; 2) verständig, a) mit Verstand begabt, wie alle Menschen, mente praeditus; b) klug vernünftig, z. B. Mensch, Handlung, prudens, sanus, &c. c) Einsicht worin habend, intelligens, z. B. alicujus rei.

†Rozumugi, raciocinari ? ?

Rozundám, s. rozzundám.

Rozvtjkám se, *fut.* al, ati se, v. einander fliehen, hie u. da fliehen, diffugere.

Rozvzljm, *fut. ex.* il, iti, *sl.* den Knopf lösen, nodum solvere.

Rozwadjm, *fut. ex.* il, iti, 1) den Zank (unter andern) endigen, rixantes placare: nebyl, kdoby ge rozwadil, 2 Sam. 14, 6. 2) soviel als swadjm, u. in diesem Sinne sollte man es nie gebrauchen, da swadjm grade dasselbe bedeutet.

Rozwádjm, ěl, ěti, s. rozwedu.

Rozwaha, y, *f.* Überlegung ?

Rozwáljm, *fut. ex.* el, eti, folg. b) einreißen, abbrechen, z. B. ein Gebäude, demoliri, ever-

tere, *B.* rozwálel bassty a hradby geho, *Com.*

Rozwaljm, *fut. ex.* il, iti, v. einander rollen, evolvere.

II. *rec.* r-liti se, *sl.* sich hin strecken, discumbere, prosterni; 2) einfallen, verfallen, einstürzen, concidere, corruere.

Rozwalugi, - se, owati, verb.

Rozwařjm, *fut. ex.* il, iti, zerkochen, a) durch Kochen in seine Theile auflösen, coquendo solvere; b) durch allzu langes Kochen verderben, nimis coquendo perdere.

Rozwazatedlný 3. auflösbar, solubilis, *D.* - nost, i, *f.* - keit, *f.* - litas.

Rozwázi, *fut.* rozwázal, rozwázati, rozwázán, *imper.* rozwaž, aufbinden, losbinden, öffnen, z. B. einen Sack, solvere, aperire; 2) auflösen, losmachen, losbinden, z. B. ein Band, Knoten, solvere, resolvere; kagjcý od hřjchů rozwazowati, - absolvere, *Syr.* swazowati y rozwazowati lidi, dasselbe.

Rozwážjm, *praes.* el, eti, s. rozwezu.

Rozwážjm, *fut.* il, iti, s. rozwazugi.

Rozwážliwý 3. überlegsam, bedachtsam, consideratus, *Com.* - wě, *adv.* - rate; - wost, i, *f.* Überlegung, *f.* deliberatio; Bedachtsamkeit, circumspectio.

Rozwažugi, owal, owati, überlegen, überdenken, deliberare, reputare, perpendere, considerare, consultare.

Rozwazugi, owal, owati, s. rozwázi.

Rozwedenj, *n.* Auseinanderführen, diductio, separatio; üblicher b) Scheidung, Trennung, *f.* separatio, sejunctio: rozwedenj manželů, Ehescheidung, *f.* divortium, repudium.

Rozwedu, *fut. ex.* dl, rozwesti, *imper.* rozweď, aus einander führen, sejungere; b) scheiden, trennen, separare, sejungere, dirimere: při rozwedl, - diremit, *Com.* 2) ausholen, auch schwingen, vibrare: rozwedu ruku, *B.* welikým násylјm rozwedené osstјpy, - geschwungen, *Com.*

II. *rec.* r-sti se, (s mužem, s ženau), sich trennen, sich trennen lassen v. dem Manne, vom Weibe, insgemein divortiari: která se s mužem rozwedla, *K.* rozwesti se s literným uměnјm, d. Studien fahren lassen, - repudiare, *Syl.*

Rozwěgi, *fut. ex.* rozwál, rozwјti, aus einander blasen, difflare.

II. *rec.* rozwјti se, zerstreut werden, durch Blasen, dissipari flatu: *fig.* ta naděge se gim gako oskowý kwět rozwěge, *K.*

Rozwěřjm, *fut. ex.* il, iti, borgen, verleihen, an mehrere, mutuo dare: negistým osobám statek rozwěřiti, *Pr.* Bůh nám rozwěřil swé dary, *Com.*

Rozweseljm, *fut. ex.* il, iti, fröhlich machen, exhilarare, gaudio od. laetitia adficere, laetum reddere.

II. *rec.* rozweseliti se, fröhlich werden, exhilarari.

Rozweselenj, *n.* Fröhlichkeit, *f.* fröhlich seyn, *n.* Freude, *f.* exhilaratio, *B.* cýsaře k dobré mysli a k rozweselenj přiwedl.

Rozweselugi se, owati, s. rozweseljm se.

Rozwěssjm, *fut. ex.* el, eti, hin u. her auf verschiedenen Plätzen

hängen, suspendere diversis locis: listy na dweřjch rozwěssel; po stranách rozwěssowali, *Com.*

†Rozwětugi se, owati se, in Zweige wachsen, in ramos abire, *Berchth.*

Rozwezu, *fut.ex.* zl, zti, *imper.* rozwez, verführen, ausführen, evehere, exportare.

Rozwidnjewá se, *sl.* s. rozednjwá se.

Rozwigi, *fut.* rozwil, rozwiti, z. B. kwěty, zerlegen, replicare, 1 Král. 6, 36.

Rozwigi se, *fut. ex.* rozwil se, rozwiti se, ausschlagen, a) Knospen bekommen, gemmare, gemmascere; b) Blätter bekommen, frondescere.

Rozwjgjm se, il, iti, s. rozwigi u. rozwigi se.

Rozwiklám, *fut. ex.* al, ati, locker machen, solvere: rozwiklané zbo, *B.*

Rozwinu, *fut.* ul, auti, aufwickeln, aufrollen, aus einander wikkeln, aus einander rollen, evolvere, explicare.

Rozwiňugi owati, vorh.

Rozwjrám, al, ati, s. rozewru.

Rozwjži, *fut. ex.* rozwázal, rozwázat, *imper.* rozwěž, Jan. 11, 44. s. rozwáži.

Rozwlačitý 3. gedehnt, schleppend, od. langsam: řečj wážnau a rozwlačitau promluwila, *Com.*

Rozwláſſtně, *adv.* zaudernd, mit Zaudern, cunctanter; vgl. rozwlažný.

Rozwláſſtnj 1. zaudernd? rozwláſſtnj gjdla dáwánj, Bescheidessen, *n* missus, missa, *Syl.*

Rozwláſſtnost, i, *f.* wáhawost, Zaudern, *n.* cunctatio, *Vel.N.*

Rozwlaženj, *n.* Befeuchtung, *f.* irrigatio; 2) Erquickung, refectio, refocillatio.

Rozwlažjm, *fut. ex.* il, iti, befeuchten, feucht machen, madefacere, irrigare; 2) erquicken, refocillare, Ger. 31, 26. -něčj srdce, eines Herz erwärmen.

Rozwlažný 3. *MS.* zaudernd.

Rozwlažowánj, *n.* s. rozwlaženj.

Rozwlažugi, owati, s. rozwlažjm.

Rozwlhám, ati, *sl.* feucht werden, humescere.

Rozwod, u, *m.* s. hřjženice, Absenker, *m.* 2) Ehescheidung, *f.* divortium.

Rozwodjm, *praes. & fut.* il, iti, s. rozwedu: železo na plácky, plechy rozwoditi, *R.*

Rozwodněnj, *n.* das Austreten des Wassers, inundatio; 2) Verbreitung, *f.* diffusio: rozwodněnj zlých wěcý; hřjchůw rozwodněnj, *Cyr.* -bezbožnosti, *Vel.*

Rozwodnilý 3. ausgetreten, vergessen, diffusus; řeka rozwodnilá, *B.* přjwal rozwodnilý, *B.* 2) verbreitet, reichlich, abundans: rozwodnilé bohatstwj maudrosti Božj; rozwodnilj wſſudy hřjchowé; pomsta rozwodnilá, *K.*

Rozwodnjm se, *fut. ex.* il, iti, austreten, aus seinen Gränzen treten, z. B. das Wasser, exundare, redundare; 2) fig. überhand nehmen, sich weit u. breit verbreiten, dimanare, diffundi: wsecko se rozwodnilo; hřjchowé, neſſlechetnosti se rozwodnily.

Rozwodňowánj, *n.* s. rozwodněnj.

Rozwodňugi se, owal, owati, s. rozwodnjm se.

Rozwodný 3. ausführlich?

Rozwolám, *fut. ex.* al, ati, ausschreyen, ausbreiten, bekannt

machen, vulgare, divulgare; -áwám, al, ati, *praes.* rozwolávati mezy lidi.
Rozwor, beff rozor.
Rozwora, y, *f.* oge zadnjch kol, Langwied, *f. corrupte* Lampert, longurius, lignum bisulcum, *K. & sl.*
Rozworám, beff. rozorám.
Rozwožowánj, *n.* Verführung, *f.* exportatio.
Rozwožugi, owal, owati, verführen, exportare; f. rozwezu: rozwožowána odtud zbožj, *Vel.*
Rozwrátjm, *fut. ex.* il, iti, entzwey hauen, spalten, caedendo dividere, rumpere.
Rozwrhnu, *fut.* hl, hnauti, rozwržen, folg.
Rozwrhu, rozwržeš. *fut.* rozwrhl, rozwrcy, rozwržen, vertheilen, repartiren, dividere, distribuere, partiri: statek mezy ně rozwrhl; autraty na wjc osob rozwrcy, Pr. 2) spalten, in porrectum serra dissecare, *R*
Rozwrhugi, owal, owati, vorh.
Rozwrzám, *fut. ex.* al, ati, jemand aufregen, aufheitern, aufthauen machen, excitare: gni tato weselost rozwrzati ho nemůže, *Com.*
II. *rec.* r-ati se, aufthauen, fig. excitare.
Rozwundám, versplittern? f. rozzundám.
Rozwzteklím se, *fut.* iti, in Wuth gerathen, ergrimmen, excandescere.
Rozynka, y, *f.* Rosine, *f.* uva passa: weliká rozynka, Eibebe, Cubebe; -kowý 3. v. od. mit Rosinen: -koláč.
Rozynowý 3. z. B. rozynowá barwa, Rosenfarbe, *f.* color roseus.
Rozžalostjm se, *fut.* iti, sehr trauern, traurig seyn, valde lugere, dolere.
Rozžárjm, *fut.* il, iti, *sl.* glühend machen.
Rozzastawjm, *fut. fr.* ěl, ěti, hin u. her, od. nach u. nach versetzen, verpfänden, (an mehrere), oppignorare: rozzastawěl města, *Vel.*
Rozzastawugi, *fut.* owati, vorh.
Rozzawjm, rozzawljm, *fut.* iti, *sl.* aufsperren, z. B. den Schlund, fauces reserare.
Rozžehnám se, *fut. ex.* al, ati, Abschied nehmen abire, decedere, discedere; -ánj, *n. verb.* Abschied, *m.* discessus.
Rozžehnaný 3. na rozžehnanau, zum Abschied, Abschieds: na rozžehnanau požehnánj ti wyhlassugi od B. *Com* f. rozlaučený.
Rozžehnáwám se, ati, f. rozžehnám se; -ánj, *n.* f. rozžehnánj.
Rozzelenalý 3. grünend, frondescens.
Rozzelenám se, *fut. ex.* al, ati se, grünend werden, zum grünen Zweig kommen, ergrünen, virescere; 2) Laub haben, frondescere; 3) fig. sich erholen, erfrischen, erneuern, zum grünen Zweig kommen, renovari, incrementa capere, efflorescere: ssťěstjm se rozzelenati; rozzelenagj se zase, a owoce ponesau, *K.* rozzelenala se péče wásse o mne, *B.*
Rozzelenáwám se, al, ati, vorh.
Rozželjm se, *fut. ex.* el, eti, sich nach etwas sehr sehnend, in tiefe Trauer verfallen: rozželená stála; srdečnau milosťj na přeosslý přjpytek se rozželili.

Rozzenu, s. rozeženu.
Rozžhu, fut. rozžal, rozžjti, anbrennen, anzünden, accendere.
Rozžjrám se, ati, s. rozežeru se.
Rozžizlám, fut. ex. zum Krüppel machen, verstümmeln, verwunden, mutilare, vulnerare.
Rozzlobjm, fut. ex. il, iti, sehr erzürnen, valde (vehementer, graviter) irritare, iratum reddere, iram alicujus movere.
II. rec. rozzlobiti se, sich erzürnen, entbrennen, valde iratum fieri, commoveri.
Rozzugem, fut. zuwati, sl. s. rozzwýkám.
Rozzundám, fut. ex. al, ati, aufmachen, auseinander thun, aufschlagen, z. B. d. Haut zum Abseichen, explicare, dissolvere.
Rozzwáchám, fut. ati, sl. s. rozzweykám.
Rozzwanjm, fut. zerstümmeln?
Rozzweykám, fut. ex. al, ati, zerkauen, mandendo, (manducando) comminuere, auch blos mandere.
Rtowé, s. ret.
Rtut, u. rtuk (selten ruk), i, f. Quecksilber, n. argentum vivum od. mercurius.
Rtutj 1. rtutowý 3. v. Quecksilber, das Quecksilber betreffend, mercurialis.
Rty, s. ret.
Rub, u, m. d. inwendige od. unrechte Seite, pars interna, aversa: rub kůže, d. Aasseite, Fleischseite, pars pellis interna; rub sukna, Abrechte, f. bey den Tuchmachern: po rubu, i.e. po druhé straně, K. sonst ist der pl. ruby üblicher: kožich na ruby obrátiti, prov. verkehren, pervertere: swětby se na ruby obrátil, - umkehren, K. wsseckо wssudy na ruby zobraceti, K. na ruby postawug stucky gegich, K.
Rubáš, e, m., sl. rubák, e, Unterhemd, (in Mähren Achselhemd), indusium inferius; das unterste am Leibe anliegende, v. de Brust fast nur bis an die Kni reichende Hemd der Slowakinnen; Unterrock, m. tunica; 2 Todtenhemd, indusium ferale, D.
Rubel, od. rubl, e, m. d. russisch Münze Rubel, rubelus, Sche
Rubjn, u, m. Rubin, m. rubinus
Rubina, y, f. Hemd?
Rúcám, ati, sl. umstoßen, dejice re; b) einreißen, diruere; c (Lypt.) werfen, jacere.
II. rec. rúcati se, einstürzen
Rukeg, obs. austerus, rass. ru c'aj; 2) Strom?
Rukenj, verb. v. rukjm.
Rukj 1. sl. & ol. s. rychlý; ruke, rauke.
Rukička, y, f. dim. Händchen, parva manus; 2) Gäbelche am Weinstocke, capreolus, c vicula; 3) Zeiger, m. der Uhr, in dex, gnomon; pl. rukičky, prstičky, Händleinschwamm, L
Rukjm, (sl. rukjm se), il, iti, ve sichern, durch Bürgen, caver alicui de re, satis dare alicui za někoho r-ti; kdo se rukj, ten mukj, prov. 2) sl. rukjm, s. kjkjm
Rukni 1. d. Hände betreffend, ma nualis, manuarius; ruknj kni ka, Handbuch, n. Handbüchlei n. enchiridion; ruknj kůň, Handpferd.
Ruknice, f. Büchse zum Schießen Handbüchse, f. bombarda, telum glandibus plumbe emittendis, (sclopus).
Ruknjkný 3. d. Büchse zum Schi ßen betreffend, z. B. ruknj

prach, Schiesspulver, *n.* pulver pyrius.
Ručnjček, čku, *m. dim.* ein kleines Handtuch.
Ručnjk, u, *m.* (*boh.*) Quehle, Handquehle, *f.* Handtuch, *n.* mantile, mappa.
Anm. *sl.* heißt ručnjk Taschentuch, Schnupftuch, vtěrák Handtuch.
Ručnikář, e, *m.* Handtuchmacher, etwa mapparius, *Dlab.* 2) nach *R* s. pušskař.
Rud, u, *m.* Stock, od. Pfahl, *m.* stipes, *Ryb.*; *hung.* rúd.
Ruda, y, *f.* Erz, Metall, *n.* aes, minera, zlatá ruda, Golderz, aes aurarium: střjbrná ruda, Silbererz, minera argenti; olowěnna r., Bleyerz, plumbago, molybdaena, ruda měděnná, Kupfererz, minera cuprina; 2) Brand im Getreide, sonst rez, uredo, robigo, *Deut.* 28, 22; ruda aneb rez gest přjwal přjliš zahřitý, *Com.*
†Rudbekowka, y, *f.* zrostlina, Rudbekia.
Ruden, dna, *m.* měsýc přjbytný, 13ho měsýce nastánj, Schaltmonath, mensis intercalaris.
Rudka, y, *f.* Röthel, Röthelstein, *m.* rubrica.
Rudnatý 3. erzhaltig, aes continens, aerosus: rudnaté hory w Mjšni, das Erzgebirg (in Meißen)
Rudnj 1. u. rudný 3. das Erz, Metall betreffend, aerarius: rudnj důl, folg. 1); rudnj šstufa, *D.*
Rudnice, *f.* Erzgrube, *f.* fodina aeris, metalli fodina; 2) der Nahme einiger Ortschaften.
Rudnjk, a, *m.* (*ol.*) s. kowkop.
Rudnjk, u, *m.* (s rudkau), Schnürkäschen (Baukunst), trulleum cum rubrica.
†Rudolfka, *f.* zrostl., Rudolphia.
Rudý 3. rothbraun, spadix, rubidus: rudé moře, das rothe Meer, mare, rubrum, *K.* rudá sukně.
Ruge (ruje), *f. illyr.* ruja.
Rufian, Kuppler, Hurenwirth, Zubringer, *m.* leno, concubinarius; -nka, y, *f.* -rinn, -thinn, -rinn, *f.* lena; -nstwj, *n.* Hurenwirthschaft, Kuppeley, lenocinium; 2) Hurerey *f.* scortatio.
Rufka, y, *f.* Hure, scortum.
Rugi, (rugem), rul, rauti, *sl.* & *Vel.* s. rwu.
Ruhač, e, *m.* Gotteslästerer, maledicus in Deum, blasphemus; -čka, y, *f.* -inn, *f.* -ca in D. -ma.
†Ruizka, y, *f.* zrostlina, Ruizia.
Ruka, y, *f. nom. acc.* u. *voc. dual.* ruce, *gen.* rukau, *dat.* rukám, *loc.* rukau, *instr.* rukama, Hand, *f.* manus: palcem mezy rukau a loktem ho pomazal, *Vel.* prawá ruka, s. prawice, lewá (krchá), r. s. lewice; za ruce, Hand in Hand, manibus junctis; pod rukau, s. podtagj, *D.* od ruky, aus freyer Hand; z ruky do ruky, aus einer Hand in d. andere; před rukama (na snadě) býti, mjti, bey der Hand seyn, haben, ad manum, od. praesto, esse, habere: přjkladowé gsau před rukama, *Vel.* nemá před rukama giných potahůw, *Id.* saudný den konečně před rukama gest, *Id.* dokud čas milosti před rukama gest, *Syr.* po ruce, nachher, od. zur Hand, juxta manum: vtěradlo po ruce (buď), *Com.* na ruku býti někomu, d. Hände bieten, adjuvare; na ruku mu gest a mu pomáhá, *Vel.* na ruku mu ne-

budau, *Id.* pod ruku giti, (někomu), sich gut schicken, gut thun, sich geben, sich richten, nach jemand, se accommodare, (fingere) ad - *Syl.* negdeli pod ruku (manželka), deg gi ljstek, *B.* wěc mu negde snadně pod ruku, *Vel.* přes ruku dáti něco někomu, *Dan.* 4, 32. přes ruku dáti někomu, i. e. (nad) *Lesck.*) der Macht Trotz bieten, jemandes Macht aufhalten; ruku držeti nad někým, s. držjm; před rukau býti, wydáwati, vor der Hand seyn, im Kartenspiel; na ruku dostati, auf d. Hand, od. Handgeld erhalten, prae manu, od. arrhae loco, *Kram.* dosti ruky dáwati? *Vel.* byl sylný a swé ruky muž a snažný, *Id.* djlo nespěssně od rukau gde, *K.* oběma rukama něco dělati -, ganz, eifrig, aus allen Kräften: oběma rukama djlo Boží konati, totiž y pobožným obcowánjm, y zdrawým učenjm lid Páně předcházeti, *K.* nepřátelům w ruce lézti; diw že sme gich na rukau nenosyli, a nelibali, *Cyr.* s holými rukama do cyzyny se wyprawiti musyli, - ohne Mittel, ohne Geld, *Zer.* ruce roztáhnauti, roztahowati, d. Hände ausstrecken, manus tendere; rukama tlesknauti, d. Hände zusammenschlagen, collidere manus: rukau k nebi pozdwihnauti, pozdwihowati, d. Hände gegen Himmel heben, tollere manus ad coelum; rukama lomiti, d. Hände ringen, manus torquere; ruce sepnauti, spjnati, d. Hände falten, jungere, complicare manus; rukau dánj, Handschlag, *m.* dextera data, stipulata manus; ruka ruku omýwá, *prov.* eine H wäscht d. andere *sc.* každému sobě ruky (ruce) stogj, *prov.* *sl.* einjeder ist sich selbst de Nächste, amor incipit ab ego

Rukáw, u, *m.* Ermel, *m.* manica z rukáwu wypadnauti, *prov.* aus der Gnade fallen, grati excidere, *Syl.*

Rukáwec, wce, *m* Schmutzerme *m.* 2) Stutzel, Muff, chirothe ca pellita, *R.* manica, *sl.* au rukáwnjk; *pl.* rukáwce, a) na *Vel.* Goller, amiculum, scapu lare; b) *sl.* krátká ženská koš ka, Brusthemd, Stürzenhemd,

Rukáwek, wku, *m. dim.* ein klei ner Ermel.

Rukawice, *f.* Handschuh, *m.* chi rotheca; - čka, y, *f. dim.* ei kleiner Handschuh: zdaleka gako w rukawičkách powi nost swau koná heytman, *K.*

Rukawičkář, e, *m.* - řka, y, fol

Rukawičnjk, a, *m.* Handschu macher, chirothecarius, (zo narius); - nice, *f.* - rinn, *f.* co jux, uxor, marita chiroth carii; - jctwj, *n.* Handschu macherey, *f.* opificium chiro thecarii; - cký d. *sc.*

Rukáwnjček, čka, *m.* Schooßhun *m.* Schooßhündchen, *n.* catell gremialis.

Rukáwnjk, u, *m.* Vogelnetz, rete aviarium, (der Hame der Jäger, *D.*) korotwi do r káwnjku naháněti; *fig.* do sw ho rukáwnjku někoho wehn ti, - überlisten.

Rukogemstwj, *n.* Bürgscha cautio.

Rukogmě, *m.* (v. ruka u. gmu Bürge, *m.* sponsor; geschieht durch Grundstücke, praes; g

schiehts in Lebenssachen, vas, (vadis); druhý rukogmě, Afterbürge, vas secundarius; rukogmě nerozdjlnau rukau, s. spolurukogmě, *Syl.*
Rukopis, u, *m.* Handschrift, *f.* manuscriptum.
Rukopracný 3. mechanisch?
Rukotržný 3. ſſtědrý, freygebig, liberalis; - *nost, i, f.* Freygebigkeit, *f.* liberalitas, *Syl.*
Rukowěděnj, *ol.* chiromantia.
Rukowět, i, *f.* (mit Einschaltung des w, für rukau get, gjti), Griff, *m.* Handhabe, *f.* ansa, manubrium; rukowět w dweřj w rukau držel, *Com.* 2) s. ručnj knjžka? Handbuch, *n.* manuale, *D.* - *wjtka, y, f. dim.*
Rukowod, *a, m.* Handleiter, manuductor, *K.*
Rukugem se, owati, *sl.* Eheversprechen halten, despondere; 2) einander d. Hände reichen, salutare se invicem porrecta dextra.
Rule, *f.* Rolle, *f.* volumen: rule tabáku, eine Rolle Toback.
Rulec, lce, *m.* Strudel? eine Mehlspeise.
Ruljček, čku, *m. dim.* folg.
Ruljk, u, *m.* Zopf, *m.* nodus capillorum, od. blos nodus, wenn v. Haaren d. Rede ist; b) nach *Bercht.* d. Pflanze atropa.
Rum, u, *m.* Schutt, *m.* Gemülle, *n.* rudus, (deris), *n.* w rum položiti, zerstöhren, einreissen, demoliri, *Com.* - *ak, e, m.* Schüttführer?
Rumanček, čeku, *m. sl.* s. rmen.
Rumége, *f.* Nachtrupp, Hauffe, Troß, *m.* agmen extremum: za ſſpjžnj rumégi, *Cyr.* wſſj té rumége, ne geho samého, gest takowý smysl společný.
†Ruménice, *f.* zrostlina, onosma, (ist eigentlich serbisch).
†Ruměnilka, *y, f.* zrostl., galax.
Rumený 3. *sl.* roth? frisch? děwča rumenó, pěkné, čerwenó, gako kalina *rc. Cantil. pleb. sl.* s. folg.
Rumenec, nce, *m. ol.* čerstwost ljcý; *illyr.* rumjanec, u. rumjanost, d. Rosenfarbe der Wangen u. Lefzen, d. Röthe im Gesicht; rumjaný, roth, rumjany, *pl.* Schminke.
Rumfordka, *y, f.* Rumforder Suppe, jus Rumfordianum, *P.*
Rumiſſtě, *n.* Schuttplatz, *m.* Schuttstätte, ruderarium.
Rumný 3. (vom Russischen rum, eiter habendt?): nábytky hogné, dobytky rumné, a z nich žiwnost magj, *Žal.* Im Herb. v. *Vel.* steht: Indyanſký pepř roste gako malý ſtrukatý neb rumný ſtrůmek; - *ně, adv.* ſtádo pěkně, rumně wychowáno, *Val.*
Rumpál, *u, m.* Rollbaum, Rennbaum, *m.* sucula, ergata, (ae), *f.* machina tractoria, *R.* konſký rumpál, Göpel, *m.* s. Haple.
Rumpálek, lku, *m.* Haspel, *f.* sucula, *R.*
Rumreych, *u, m.* Rumoren, tumultus: nepokog a rumreych, *Cyr.*
Rumreyſſka, *y, f.* vorh. rumreyſſku a baurku spokogiti; rumreyſſku a křik wdělati; ta rumreyſſka se we smjch obrátila.
Rumugi, owal, owati, den Schutt beseitigen: pobořené ſtawenj rumowati.
Ruor, s. růr.
†Ruppowka, *y, f.* zrostlina, Ruppia.
Rurant, *a, m.* Schafskopf, Dummkopf, Pinsel, *m.* homo stupidus, stipes, *polon.* rura.

Rus, a, m. (v. rusý), ein Russe, Russus.
Rusádla, pl. gen. rusádel, sl. Göm. Pfingsten, pl. feriae pentecostes.
Rusky, adv. russisch, russice.
Ruský, 3. russisch, russicus.
Russanka, y, f. Russinn, f. Russa, Vel.
Russenj, m. Verletzung, f. violatio; 2) Aufhebung, Abschaffung, f. abolitio, rescissio.
Russikwas, a, m. který newrlostj weselj russj, der da eine Vergnügung verdirbt, Lustverderber, m. Syr.
Russjm, il, iti, en, verderben, zu Grunde richten, corrumpere; 2) aufheben, abschaffen, kassiren, ungültig machen, z. B. ein Gesetz, ein Bündniß ꝛc. abolere, tollere, rescindere, auch irritum reddere, z. B. foedus &c. 3) brechen, verletzen, z. B. Bündniß, frangere, od. rumpere foedus, auch violare, z. B. Freundschaft, Ehe, Bund, Eid ꝛc.
Russitel, e, m. Verderber, m. corruptor: 2) Uebertreter, Verletzer, m. violator, ruptor; russitel obecného pokoge, Com. -lkyně, f. - inn, f. - trix; - Uebertreterinn, f. - trix, - trix.
Russvan, u, m. s. ssrák.
Růssťka, y, f. s. rožďinka.
Růsti, s. rostu.
Rusy, f. pl., gen. Rus, dat. Rusům, ꝛc. Rußland, Russia.
Rusý 3. (vgl. mit rufus), leibfarbig, candicans e ruso.
Ruta, y, f. s. rauta.
Rutjm, auch rúcám, sl. s. řjtjm, zřjtjm.
Rutka, y, f. rutka polnj, Erdrauch, od. Erdkraut, n. Feldrauch, fumaria.
Ruwačka, sl. s. rwačka.
Ruwám, al, ati, sl. s. rugi.
Ružďj, n. s. rožďj? Ryb.
Růždjm, il, iti, belaubt seyn, frondescere?
Růže, Rose, a) d. bekannte Blume, rosa; planá r., d. gemeine wilde Rose, Hagerose, Hundsrose, rosa canina; plná r., gefüllte R., rosa plenior; čerwená r, rothe R., rosa milesia, purpurea; bjlá r., weiße R., r. alba; tělná r., leibfarbige R., r. candicans e ruso; r. z Gerycha, R. v. Jericho, je länger je lieber, Nachtschatten, m. eine Pflanze, solanum dulcamara, Linn. stolistnj r., Centifolie, f. centifolia; r. bobkowá, Oleander, Lorberrose, laurus rosea, Vel. růže sw. Marye, s. knot 4); růže při vdidle, d. Rose an der Schaumkette, rosa catenulae; b) Rosenröthe auf den Wangen, rosa; c) eine Figur, der Rose ähnlich, z. B. v. Bändern ꝛc. rosa; d) Rothlauf, m. eine Krankheit, erysipelas.
Růžek, žku, m. dim. v. roh, Hörnchen, n. corniculum; růžek k malowánj, Mahlhorn, n. cornu pigmentarium; gelenj růžek, Bärlapp, lycopodium, D. ruscus terrestris, Syl.
Růženec, nce, m. Rosenkranz, m. zum Beten, corona rosacea, insgemein rosarium.
Růženečkář, e, m. - řka, y, f. s. swatáček, - čka.
Růžený 3. růžené modlitby? -ná zahrádka? s. růžowý.
Růžeplodný 3. rosenbringend, ferax rosarum: růžeplodná garo, Ro'znay.

Růžeprstý 3. růžeprstá záře, 'ῥοδοδάκτυλος 'Ηώς, *Neg. Il.*

Růžička, y, f. *dim.* Röschen, n. rosula, *Vel. Cal. h.* 476. *quid?*

Růžjm, iti, *ol.* s. čerwenjm, *Dal.*

†**Růžkowatka**, y, f. cornicularia (lichen).

Růžkowatý 3. mit Hörnchen versehen.

Různění, n. *verb.* v. různjm.

Různice, f. Uneinigkeit, f. discordia, dissensio, dissidium: Hader, Zank, m. rixa, lis, jurgium.

Různjm se, il, iti, mißhellig seyn, dissidere, *Com.*

Různo, *adv.* an verschiedenen Orten, od. an verschiedene Oerter zertheilt, diversis locis, disjunctim: rozwedte ge různo, *B. Sk.* 16, 39; wogsko od sebe *na různo roztrhnauti*, *Cyr.* b) verschieden, diverse: gest můg bratr různo otcem, *mor. & sl.* est meus frater diverso patre, od. různo matkau, diversa matre, aus einer andern Mutter.

†**Různopohlawý** 3. k. z. B. kwět, verschiedenartig? *Berchth.*

Různý 3. (*abs.* různo), zerstreut, dispersus, dissipatus: na různo zbořil hradby, *K.* wssecko wám mizý a na různo leze, *K.* na různo létati musyli, *Cyr.* 2) wůst, ohne Einwohner, desertus, vastus; -nost, i, f. Zerstreuung? Uneinigkeit? Mannigfaltigkeit?

†**Růžonosný** 3. z. B. chrám, rosengeschmückt? *A. Neg.*

†**Růžoprstý** 3. mit Rosenfingern: růžoprstá dennice, 'ῥοδοδάκτυλος 'Ηώς, *Ro'znay.*

†**Růžowj**, n. *coll.* Rosen, rosae.

†**Růžowka**, y, f. ein Thier, actinia, *Berchth.*

Růžowý 3. Rosen-, z. B. růžowý keř, Rosenbusch, Rosenstock, Rosenstrauch, m. frutex roseus; růžowá zahrada, Rosengarten, m. rosarium, rosetum; růžowý list, Rosenblatt, n. folium rosaceum; růžowý pupen, Rosenknospe, f. calyx rosae; růžowý wěnec, Rosenkranz, m. ein Kranz aus Rosen, corona rosacea, corona rosea, sertum roseum (rosaceum): růžowý oleg, Rosenöhl, n. oleum roseum; růžowá wodička, Rossenwasser, n. liquor rosarum; růžowý kořen, Rosenwurz, f. rhodiola, *Linn.* růžowá barwa, Rosenfarbe, color roseus; růžowé barwy, rosenfarben, roseus.

Růžka, y, f. s. rožďinka.

Růzwora, y, f. Kammbaum, m. in der Mühle.

Rwačka, y, f. Geraufe, n. Schlägerey, f. pugna; 2) Plündern, Rauben, Gereiß, n. Rapuse, direptio: wssecko bylo na rwačku, alles ging rips raps; wssechněm gsem na rwačku, *Com.* na rwačku hoditi, in d. Rapuse, zum Ripsraps geben, direptioni dare.

Rwanice, f. vorh. 1).

Rwu, rwal, rwáti, *partic. act.* auch ruge, (v. rugi), raufen, z. B. jemand, Haare, vellere, vellicare; někoho za wlasy rwáti, jemand bey den Haaren raufen, capillos alicujus vellere, hřeben rwe, der Kamm rauft, pecten vellicat.

II. *rec.* rwáti se, sich raufen, mit jemand, sich schlagen, pugnare cum aliquo.

Rysawý 3. *sl.* bunt, gefleckt, rysawá hus.

Rysowý 3. v. Luchs, lynceus: rysowá kožeššina, *Vel.*

Ryššán, *a, m.* zerzawý člowěk, Fuchs, *m.* röthliche Haare habend, rufus, *D.*

Ryššawjm, ěl, ěti, roth od. röthlich werden, rufescere.

Ryššawý 3. roth, röthlich, rufus; rothhaarig, rothköpfig, rufus.

Rysšák, *m.* Fuchs, s. ryzek.

Ryššán, bess. ryššán.

Ryšlawý 3. röthlich? kjdká a ryšlawá brada, *Vel.*

Rystuňk, u, *m.* s. oděnj, *Com.*

Ryt, u, *m.* s. weyt, isatis.

Rytba, y, *f.* Kupferstich, *m.* figura aeri incisa, tabula aenea, *D.*

Rytec, tce, *m.* Schnitzer, der schnitzt, sculptor, scalptor; rytec w mědi, Kupferstecher, chalcographus; rytec pečetj, Petschierstecher, scalptor sigillorum, *Dlab.* - ctwj, *n.* Kupferstecherey, *f.* chalcographia, *D.*

†Rytem? s. rytmus.

Rytěřowánj, *verb.* Ritterschaft, *f.* tapferes Betragen, opera equestris strenua.

Rytěřugi, owal, owati, streiten, kriegen, bellare, pugnare: cýrkew rytěřugjcý.

Rytes, e, *m. sl.* etwa Strudelkuchen, *m.* placenta tortilis.

Rytidlo, *a, n.* s. rypadlo.

Rytina, y, *f.* Schnitzwerk, *n.* opus sculptile, opus anaglyphum; b) Kupferstich, *m.* figura aeri incisa.

Rytjř, e, *m.* Ritter, *m.* a) eine Art Edelleute, eques nobilis; b) Soldat, eques miles; c) Mitglied eines Ritterordens, eques: rytjř zlatého rauna, *Vel.* rytjř školnj swatomikulášský, St. Niclas-Schulritter, eine Unterhaltung: sie waren beritten, u. trugen kostbare Kleider, s. *Vel. Cal. hist. p.* 604.

Rytjřský 3. *comp.* rytjřštěgšj, *sup.* neyr-šj, *Cyr.* ritterlich, a) einem Ritter gemäß, conveniens equiti: b) tapfer, strenuus, fortis; -sky, *adv.* convenienter equiti; b) fortiter, strenue: neyrytjřštěgi se chowá, *Cyr.*

Rytjřstwj, *n.* Ritterschaft, *f.* d. Würde eines Ritters, dignitas equestris.

Rytjřstwo, *a, n.* Ritterschaft, *f.* d. Ritter, equites, (corpus equitum).

Rytmistr, *a, m.* Rittmeister, magister equitum, (capitaneus); - rský, - stwj rc. wie bey rytjř.

Rytmus, *gen.* rytmu, s. rým: z rytmů (klauzulj) složen, *K.* rytmy pořádati, *Com.*

Rytmýř, e, *m.* Dichter, Versmacher, poëta, versifex, *Syl.* - řstwj, *n.* Reimdichtkunst, *f.* poësis, *Puchm.* (welcher aber rytmjřstwj schreibt).

Rytj, *n.* Graben, Schnitzen, *n.* s. rygi.

Rytý 3. *part.* v. rygi, geschnitzt, sculptus; rytý obraz, s. rytina, b).

Ryma, y, *f.* Rebe, Ranke, *f.* palmes, sarmentum, flagellum.

Rywák, *sl.* s. rypák, u, *m.*

Rýwj, *n.* bess. rewj.

Rywis, bess. rybes, *R.*

Rywola, y, *f.* Veltliner (Traube), uva rhetica; b) der Wein daraus, od. ein ähnlicher, (sladké pitj wlaské, *Vel.*)

Rýwowj, s. rewowj.

Rýwowý 3. s. rewowý.

Rýž, e, *m. mor.* & *sl. Nitr.* s. špalda.

Rýž, e, *f. ol.* s. rež.

Ryza, rydza, rdza, y, f. sl. s. rez.
Ryzawý, sl. s rzywý.
Rýže, f. der Ort der Goldwäscherey, locus aurilegii.
Ryzec, zce, m. auch ryzýk, Herrenschwamm, m. Reiske, agaricus deliciosus, (cum aceto conditus pro hyeme conservatur, Lumn.)
Ryzek, zku, m. Braunfuchs, m. badius equus.
Ryzka, y, m. vorh.
Rýzkasse, f. sl. s. reyže.
Ryžka, y, f. (sl.) rothe Kuh, vacca rufa.
Ryžowánj, n. (wypjránj zlata), Goldwäscherey, f. aurilegium, Haj.
Ryžownj 1. z. B. zlato, Waschgold, n. aurum fluviatile, (Goldflimmer? D.)
Ryžownjk, (Ryb. ryzownjk), a, m. Goldwäscher, Goldsammler, Goldleser, aurilegulus, Haj.
Ryžugi, owal, owati, Gold waschen, Gold lesen, aurum legere.
Ryzý 3. roth, ruber, rufus: barwa ryzá neb čerwená, K.
Ryzý 1. ryzý kůň, s. ryzek; ryzý zlato, das feinste Gold, klares Gold, aurum obryzum, Syl. D.
Ryzýk, u, m. sl. Lypt. čerwenožlutá hubka, vwařená s octem gako salát se gjdá, s. ryzec, (auch podburky?)
Rza, sl. s. ryza.
Rzawý 3. mor. & sl. s. rzywý.
Rzywjm, ěl, ěti, rosten, Rost an sich bekommen, rubiginem ducere, rubigine infici.
Rzywý 3. rostig, rubiginosus.

Řz.

Řabek, bka, m. der Hahn am Faß, epistomium: řabky neb kohautky mosazné, Wrat.
Řad, u, m. (eigentlich Bänke od. Trinktische in den Schenkstuben?) Trinkgelager, (d. Reihe der Becher?): w krčmách na řadých sedati konssel nemá, Vel. na řad tauž měrau, gako wen z domu, wjno dáwati, Id. 2) Jahn, m. obilj ležj gesstě na řadech, das Getreide liegt noch auf dem Jahn, D. 3) Reihe, f. ordo, series: na mne řad přigde, s. folg.
Řád, u, m. Ordnung, f. a) Reihe od. Folge, ordo, series; w řád vwésti, in Ordnung bringen, in ordinem redigere, ordinare, disponere; bez řádu, ohne Ordnung, nullo ordine, promiscue; stańte sy do řádu, sl. stellt euch in d. Reihe; řadem, sl. nach der Reihe, ordine; b) ordentliche Einrichtung, ordentliche Beschaffenheit, ordo; řád potraw, s. dyeta, Com. o řádjch a ceremonyjch cýrkewnich, Konf. c) bey den Säulen, in der Baukunst, z. B. d. dorische, jonische, ordo: 2) ordo, ein Stand od. abgetheilte Gesellschaft, ordo; zástup lidj obecného řádu, K. stawowé a řádowé, P. 3) Hühnerstange, f. pertica gallinaria, (bess. hřada, od. (sl.) hrada, (řád, viell. nur corrupte).
Řada, y, f. s. řad, Jahn, D.
Řádjm, il, iti, ordnen, ordinare, disponere, Syl.
Řádek, dku, m. Zeile, f. versus; 2) kleine Reihe, z. B. řádek domů, řádek perel, granátků, auch řádek trawy neseřené, Ps. 72, 6.
Řádjm, il, iti, lermen, a) Lerm

od. Getöse machen, tumultuari, tumultum ciere; b) zornig thun, schmählen, zanken etc. tumultuari, saevire, turbam facere, tumultum ciere; tuze přjliš řádj, er macht es zu bunt.
Řádjwám, al, ati, fr. v. vorh.
Řádně, adv. ordentlich, der Ordnung gemäß, ex ordine, od. ordine, ordinatim; 2) rechtmäßig, gesetzmäßig, legitime.
Řádnost, i, f. Gesetzmäßigkeit, f. convenientia cum lege, D.
†Řádnozubka, y, f. zrostlina, orthotrichum.
Řádný 3. ordentlich, der Ordnung gemäß, ordini conveniens, recte institutus, recte constitutus; 2) rechtmäßig, gesetzmäßig, legitimus: řádná manželka, K. 3) ämtlich, offiziell, insgem. officiosus: řádná zpráwa, Kram. P.
Řadowánj, n. Zechen, compotatio.
Řadownjk, a, m. Mitzecher, m. Mittrinker, Saufbruder, compotator; -nice, f. Saufschwester, -trix, Syl.
Řadugi, owal, owati, zechen, zusammen trinken, compotare: s lidmi newážnými řadowati.
Řása, y, f. (Com. schreibt langes á, Vel. a), d. Kätzchen auf der Haselstaude, auch auf der Weide, amentum, Vel. 2) (sl.) der Reif an den (frischen) Pflaumen, (der sich abwischen läßt); 3) Falte, am Kleide, f. plica; 4) Augenwimpern, pl. cilia, pl. D. wodnj řása, Riedgras, Meergras, alga; (nach andern soviel als otřebky -?)
Řásný 3. faltig, faltenreich, pauschend, striatus, laciniatus: řásné a dlauhé sukně; -ně, adv. gefalzt, plicate.

†Řásyčnjk sobjkowý, ioididum.
Řiti, obs. s. řehtati.
Řčenj, n. Spruch, m. dictum.
†Řebčjk, u, m. zrostlina, fritillaria, (ist eigentl. russisch).
Řebřjček, čku, m., sl. rebrjk, dim. Leiterchen, n. parva scala, od. parvae scalae; 2) Schafgarbe, f. millefolium; wodnj řebřjček. Hechtkraut, n. myriophyllum, Linn. D.
Řebřjk, u, m. (ol. řebř), Leiter, f. zum Steigen, scala, od. scalae; řebřjk přistawiti, eine Leiter anlegen, scalam, (scalas) ponere, od. apponere, od. imponere; b) d. Leiter zur Tortur, scala tormentuosa.
Řebřina, y, f. Leiter, Wagenleiter, f. scala vehicularis; 2) (sl. rebriny, pl., auch drabiny), Raufe, f. hinter welche Heu, Stroh u. anderes rauhes Futter gesteckt wird, damit es das Vieh mit dem Maule zwischen den Sproßen heraus raufen könne, falisca clathrata, R.
Řebřinowý 3. z. B. řebřinowý wůz, Leiterwagen, m. currus scalaris.
Řebro, a, n (sl. rebro), Rippe, f. costa; řebro wolowé, Ochsenrippe (Pflanze), bupleurum, Linn.
Řeč, i, f. Sprache, f., a) das Sprechen, Reden, eine Rede, Anrede, f. sermo; oratio: nočnj lampau pomazaná řeč, - sehr künstlich, Vel. řeč k někomu včiti, eine Rede, Anrede halten; řeč prostá, newázaná, Prose, f. oratio soluta, prosa. Com. řeč wázaná, gebundene Rede, oratio ligata, Id. 2) d. Mundart jemands, od. einer Nation, lingua,

sermo: řeč gazyka Slowanského, *Vel.* 3) Stimme. *f.* vox.

†Rzečenka, *y, f.* zrostl. fluvialis.

Rzečený 3. *part. constr.* besagt, dictus; tak řečený, angeblich, (sonst domnělý), *D.*

†Rzečjk, *u, m.* zrostl. pistacia; -kowitý 3. terebinthaceus, *Berckt.*

Rzečjm, *il, iti,* s. mluwjm.

Řečiště, *n.* der Graben des Flusses, das Flußbette, alveus.

Řečka, kleiner Fluß, fluviolus.

Řeckokatolický, 3. griechischkatholisch, graecocatholicus: řeckokatolická wjra.

Řecký, 3. griechisch, graecus, grajus; -cky, *adv.* graece; -řecky uměti, griechisch können, graece scire, linguam graecam tenere.

Řečnický 3. rednerisch, oratorius; po řečnicku, *adv.* oratorie, *K.*

Řečnictwj, *n.* Rednerkunst, Redekunst, *f.* ars oratoria.

Řečnjk, *a, m.* Redner, orator; 2) s. krasomluwnjk (selten), *K.*

Řečňowánj, *n. verb.* v. folg. sermocinatio: ženám řečňowánj při saudech práwy se zapowjdá, *Pr.*

Řečňugi, owal, owati, eine Rede halten, perorare, sermocinari: před někým na někoho řečňowati; zagjkawj řečňowali; řečnjk před saudem od lidj řečňuge, *Pr.*

Řečný 3. beredt, eloquens, disertus, facundus.

Řečtina, *y, f.* das Griechische, d. griechische Sprache, lingua graeca, *Cyr.*

Řebina, *y, f.* Frischbier, *n.* rara, R. cerevisia secundaria; -ář, *e, m.* -řka, *y, f.* Frischbiermann, Frischbierweib, *n.* vir, femina cerevisiam secundariam vendens.

Řebinka, *y, f. dim.* v. řebina.

Ředitel, *e, m.* (řjditel), Director, Directeur, z. B. einer Sache, Anstalt, rector, moderator, insgemein director, auch Verweser, Gouverneur; ředitel pewnosti, Festungscommendant, praefectus arci; -owé, *é, f.* D-inn, *f.* Fest-inn, conjux directoris, praefecti, etc.

Ředkew, dkwe, *f.* (unrichtig řetkew, ugl. radix, *russ.* rjed'ka, *sl.* rjedkow), Rettig, *m.* raphanus.

Ředkwář, *e, m.* -řka, *y, f.* Rettigmann, Rettigweib *n.* Rettigfrau, vir, femina raphanum vendens.

Ředkwička, *y, f. dim.* v. ředkew.

Řednu, řebl, řednauti, dünn werden, rarescere.

Řehcy, s. řehtám.

Řehocy, řehotal, řehotati, *sl.* rapotám, schwatzen, v. der Elster, garrire; 2) -se, *sl.* unmäßig lachen.

Řehola, *y, f.* Ordensregel, *f.* regula ordinis.

Řeholnj 1. Ordens-, regularis.

Řeholnjk, *a, m.* Ordensgeistlicher, sacerdos regularis.

Řehoř, *e, m.* Gregorius, Gregorius.

Řehot, *u, m.* s. řehtánj, *Haj.*

Řehotám se, *sl.* s. řehocy 2).

Řeht, *u. m.* starkes Lachen, Gelache, *n.* cachinus.

Řehtačka, *y, f.* d. Klapper, Rätsche, *f.* crepitaculum.

Řehtám, řehcy, řehtal, řehtati, wiehern, hinnire: řehcý bůgnosti, *Com.*; -se, s. řehocy 2).

Řehtánj, *n.* Wiehern, *n.* hinnitus.

Řehty, *m. pl.* s. řeht, *D.*

Řek, a, m. Grieche, m. Graecus.
Řeka, y, f. Fluß, m. ein fließendes Wasser, Strom, m. fluvius, flumen, amnis; 2) d. Stadt Fiume, Flumen.
Řeknu, fut. ex. řekl, řjcy, imper. řekni und rcy, sagen, dicere: do očj řjcy, ins Gesicht sagen.
†Řekomilka, y, f. zrostl. potamophila.
Řeku, ol. für řku.
Řemdycha, y, f. Streitkolbe, f. clava.
Řemen, u, m. Riem, Riemen, m. lorum, habena: dobré gest z cyzý kůže řemen krágeti, prov. Syr. es behagt, wenn man fremdes Gut plündert; lepsstj se, co řemen w ohni, prov. K. s. lepssiti se.
Řemenář, e, m. Riemer, m. opifex lorarius; -řka, y, f. -inn, f. uxor opificis lorarii; -řský, -řstwj, n. 2c. wie bey pekař.
Řemének, nku, s. řemýnek.
Řemenj, n. coll. Riemerwerk, n. lora, pl. Cyr.
Řemenjk, a, m. s. řemenář.
Řemennj 1. Riemen-: ř-ný bič.
Řemeslně, adv. comp. řemeslněgi, comp. neyř-gi, künstlich, artificiose, Cyr.
Řemeslnjčka, y, f. sl. s. řemeslnice.
Řemeslnjk, a, m. Handwerker, Handwerksmann, opifex operarius; 2) Meister in einer Kunst, magister, Cant. 7, 6. bezbožnosti řemeslnjk; 3) Künstler, artifex (selten); -nice, f. Handwerkerinn, uxor, marita opificis.
Řemeslnický 3. handwerksmäßig, dem Handwerke gemäß, conveniens arti; 2) künstlich, kunstreich, artificiosus, B. (selten).
Řemeslo, a, n. (russ. rameme-lo), Handwerk, n. opificium, ars manuaria, auch blos ars; 2) Brauergesell, D.
Řemeslný 3. künstlich, artificiosus.
Řemýnek, nku, m. dim. ein kleiner Rieme, parvum lorum; řemének w střewjce, Schuhriemen, m. corrigia, ligula, mit od. ohne calcearia.
Řepa, y, f. Rübe, f. rapum, rapa; čerwená řepa, s. cwikla; 2) für coll. Rüben: řepu sem kaupil.
Řepčjk králowský, Kaiserkrone, f. fritillaria imperialis, Berchth.
Řepice, f. ol. zwey Gausen, crater, D.; nach R. dwě čjssky, čtwrt měřice, Mäßlein, quarta pars meretae; (im R. L. v. 1176. wird es für Kelch, calix gesetzt); 2) s. ohnice, Hederich, erysimum.
Řepjček, čku, m. Agrimone, Odermennig, Bruchkraut, n. agrimonia Eupatoria, Linn. hung. párlo-fű.
Řepjčj, m. coll. Kletten, s. d. Anm. zu lupen.
Řepjk, u, m. Klette, f. lappa, arctium lappa, Linn. Übrigens s. d. Anm. zu lupen.
Řepjm se, s. střepjm.
Řepisstě, n. Rübenacker, m. Rübenfeld, n. rapina.
Řepka, y, f. dim. Rübchen, n. rapula, lesnj řepka, rapunculus, Vel.; Turčanská řepka, Steckrübe, eine Abart v. brassica rapa, Linn. Thurotzer Rüben; b) nach Berchth. phlyteuma.
Řepnj 1. v. Rüben, Rüben betreffend, rapicius; řepnj semeno, Rübensaame, m. semen rapicium; řepnj nať, das Kraut od. Blätter an den Rüben, rapacia (orum).
Řepnisstě, s. řepisstě, D.

Rzeřáb, a, m. Kranich, m. ardea grus, Linn.
Rzeřabatý 3. gekräuselt, crispus, D.
Rzeřabj kolo, (auch blos řeřabjř Ryb.), für samotjžné kolo, Gangrad, Schöpfrad, Ziehrad, n. tympanum, D. rota, quae calcando versatur.
Rzeřabjm se, (moře), sich kräuseln?
Rzeřabina, y, f. s. wosskeruſſe.
Rzeřabiny, pl. f. d. Beeren des Sperberbaums, sorbum.
†Rzeřábnjk, u, m. zrostl. pelargonium.
Rzeřátko, a, n. (obs.). swětlusska, Johanniswürmchen, n. Lichtmücke, f. cicindela, lampyris, cantharis noctiluca, Linn.
Rzeřawý 3. glühend, candens; řeřawý vhel, glühende Kohle pruna, carbo candens, auch blos carbo, wenn es sich versteht, daß sie glühend ist.
Rzeřicha, y, f. Kresse, f. eine Pflanze, lepidium, Linn. řeřicha zahradnj, Gartenkresse, lepidium sativum; ř. potočnj, od. wodnj, Brunnkresse, nasturtium, od. sisymbrium nasturtium, Linn. ř.-lesnj, d. wilde Kresse, lepidium iberis.
†Rzeřissnice, f. zrostl. tropaeolum.
Rzessetář, e, m. Siebmacher, opifex cribrarius, auch blos cribrarius.
Rzessetlák, u, m. Kreuzdorn, m. rhamnus catarticus, R.
Rzesseto, a, n. Reuter, n. ein großes Sieb, Fege, Kornfege, f. cribrum (majus).
†Rzessetowka, y, f. zrostl. cribraria.
Rzessjtko, a, n. dim. ein kleines Sieb, parvum cribrum
Rzetěz, u, m. (sl. f.) d. Kette, zum Binden, catena; řetěz na krk, Halskette, Schmuckkette, torques, catena, řetěz aneb hedbáwná osnowa, Seidenkette (Bortenwirk.), sericeum stamen.
Rzetězowý 3. řetěznj 1. z. B. vlice, Kettengasse.
Rzetjzek, zku, m. dim. Kettchen, n. zum Binden, od. zum Schmucke, catella: stýblowé řetjzky, Strohkettchen, torques segmentatae; -zkowý 3. Kettchen-.
Rzetkew, řetkwář 2c. s. ředkew.
Rzewnjm, iti, s. unt. folg.
Rzewniwost, i, f. žarliwost, Eifersucht, zelotypia? Jungm. řewniti na někoho, Id. (vsus?)
Rzez, u, m. Schnitt, a) Schneiden, n. sectio, sectura, Einschnitt, m. incisura; b) Ort, wo geschnitten wird od. ist, sectura, z. B. an Bäumen 2c. c) sl. s. odpilky.
Rzezáč, e, m. der schneidet, z. B. der Holzschneider, Futterschneider.
Rzezáček, čku, m. ein kleines Messer, z. B. Federmesser, scalpellum, cultellus pennarius; 2) Ausschneidmesser (Chir.) scalper excisorius; 3) (sl.) Sägemühle, Brettmühle, f.
Rzezačka, y, f. řezacý stolice, Futterbank, Heckerlingsbank, Futterlade, f. scamnum pabulare, D.
Rzezacý, z. B. stolice, vorh.
Rzezadlo, a, n. schneidende Klinge des Goldschlägers, acuta lamina.
Rzezák, a, m. Bildschnitzer.
Rzezák, u, m. ein großes Messer, z. B. das Schlachtmesser, culter ma-

Ff

ctatorius: řezský, tesářy schávali, Com. 2) Handmesser, od. Schnitzer des Faßbinders, culter; 3) s. pořjz; 4) (sl.) s. řezawka.

Rzezám, u. řezi, řezal, řezati, schneiden (mit Messer od. Säge), a) scharf seyn, Kraft zu schneiden haben, secare, habere vim secandi; b) abschneiden, secare, desecare, resecare, amputare: řezati telata, beránky 2c. todt stechen, mactare; c) beschneiden, z. B. Wein 2c. winicy řezati, B. putare, amputare; d) herausschneiden, z. B. Steine, excidere; e) durch Schneiden bearbeiten, z. B. Marmor, Edelsteine, 2c. scalpere; f) verwunden, ritzen, secare, vulnerare; g) hinein schneiden, secare, incidere; geschiehts des Bildens wegen, z. B. in Elfenbein 2c. scalpere, z. B. ebur; auch durch Schneiden hieneinbringen, z. B. ein Bild, scalpere imaginem in ebore etc. h) quälen, secare, torquere; i) zerschneiden, secare, dissecare; k) verschneiden, kastriren, secare, exsecare, castrare: řezanj psy, Cyr. l) schneiden, der Kur wegen, secare, z. B. aliquem, corpus; m) hart streifen, z. B. wjtr řeže, der Wind schneidet, 2c. secare, aspere stringere; řeže w žiwotě, sl. es reißt im Leibe; n) durch Schneiden machen, secare, secando efficere; péro řezati, eine Feder schneiden, pennam scindere od. scindendo formare.

II. rec. řezati se, (sl.) vom Zahnen der Kinder: zaubky se mu řezau: s. řezánj.

Rzezanec, nce, m. der männliche Borg, Barg, majalis mas, -nice, f. s. missta.

Rzezance, m. pl. sl. s. nudle.

Rzezanka, y, f. Heckerling, m stramentum concisum; řezanku řezati, Heckerling schneiden, stramentum concidere.

Rzezánj, n. Schneiden, n. a) das Hineinschneiden, Zerschneiden, sectio; Abschneiden, n. sectio, amputatio; Schneiden, n. mit dem Meißel od. Grabstichel, z. B. der Steine, des Elfenbeins, scalptura; b) der Schmerz im Leibe, in Gedärmen, im Urin, tormina. Rzezánj zaubků od. wlčků, Zahnen, n. dentitio.

Rzezanice, f. Zusammengeschnittenes: wezmi musstátowau kulku, kubéby, zázwor, 2c. oběleg sobě řezanicy, a gez ráno, Vel. 2) verschnittenes Schwein?

Rzezaný 3. part. v. řezám; řezaná cedule Kerbzettel, m. Schuldbrief, m. Handschrift des Schuldners; s. cedule: Samnytssti vžjwali řezaných ssatů v Vel. 2) verschnitten, castratus, exsectus.

Rzezárna, y, f. Heckerlingskammer.

Rzezawka, y, f. Harnstrenge, f. Harnzwang, m. stranguria.

Rzezawý 3. schneidend: -wjtr.

Rzezba, y, f. Schnitzwerk, n. opus sculptile, opus anaglyphum; Bildhauerarbeit, f. Bildwerk, n. opus statuarium. D. řezba winic, das Schneiden der Reben, putatio, Vel.

Rzezbář, e, m. Bildner, Bildhauer, Bildschnitzer, m. sculptor, statuarius; -řský 3. Bildner-, -stwj, n. Bilhauerey, f. ars statuaria.

Rzezbárna, y, f. d. Werkstatt des

Bildhauers, officina statuaria.

Ržezec, zce forem, který na dřewě formy neb obrazy řeže, Formschneider, typorum sculptor, *Vel.*

Ržeži, řezal 2c. s. řezám.

Ržeznice, *f.* Metzgerinn, Fleischerinn, *f.* uxor, marita lanii (lanionis).

Ržezničjm, *il*, *iti*, einen Metzger abgeben.

Ržezničin, *a*, *o*, *adj. poss.* der Fleischerinn gehörig.

Ržeznický 3. den od. d. Fleischer betreffend, laniarius: řeznický pes, Fleischerhund, *m.* canis laniarius.

Ržeznictwj, *n.* Fleischerhandwerk, *n.* opificium laniarium.

Ržeznjk, *a*, *m.* Metzger, Fleischer, lanius, lanio; domownj řeznjk, Kütter, *D.*

Ržezno, *a*, *n.* Regensburg, *n.* Ratisbona, Reginoburgum.

Ržežucha, *mor.* & *sl.* s. řeřicha.

Ržjčenj, *n.* Brüllen, *n.* a) v. Rindern, mugitus; b) v. Löwen, rugitus; 2) das Elephantengeschrey, barritus.

Ržjčice, *f.* Sieb, *n* cribrum; *maučná řjčice*, Mehlsieb, cribrum farinarium.

Ržjčka, beſſ. řečka.

Ržjčjm, u. řičjm, *el*, *eti*, brüllen, a) v. Rindern, mugire: beyk s lalokem odwislým byčj (bučj) a řičj, *Com.* b) v. Löwen, rugire, rudere; 2) drückt das Elephantengeschrey aus, barrire.

Ržjčný 3. den Fluß betreffend, fluvialis, fluviatilis; řjčná ryba, s. ryba; řjčný rak, Flußkrebs, cancer fluvialis; řjčná woda, Flußwasser, aqua fluvialis.

Ržjcy, s. řku.

Ržjd'aučký 3. *dim.* sehr dünn.

Ržjdce, *adv.* dünn, nicht d säen, rare; 2) selten, zřjdka.

Ržjdjm, *il*, *iti*, zen, *imp* richten, lenken, regere walten, verrichten, adm re, gerere; 3) ausricht agere: Ebraim Strotl zený Polák, řjdil posel turecké r. 1662. v cý dynanda, slowenským g 4) einsetzen, bestellen, co re: biskupy řjditi; 6) o něčem, od. blos řjditi o gruntech, testament nere, *Pr.*

II. *rec.* řjditi se, sich rich nach etwas, nach jeman gere, se accommodar gere ad rem &c. auch obsequi.

Ržjditel, s. ředitel.

Ržjdko, *adv.* (eigentl. *adj* řjdce: řjdko který z n čky audy měl, *Com.*

Řjdkowlasý 3. kahlköpfi habens pilos, *Syl.*

Řjdký 3. *comp.* řjdſſj, *sup* řjdſſj, dünn, nicht dich dünne Saat, dünner W rus; 2) selten, rar, rar řjdcý gsau, kteřjby se B. doptáwali, *K.* řjdký minowal, *Com.* -kost, i ne, *f* Dünnheit, *f.* der der Dichte, z. B. der S ritas; 2) Seltenheit, r

Ržjge, *f.* Hirschbrunst, *f.* coitus cervorum; (*ol.* s. I

Ržjgen, *gna*, *m.* (v. řjge) monat, October.

Ržjgenj, *n.* *verb.* v. folg. nj, Brunstzeit, *f.* s. řjg

Ržjgi, *il*, *iti*, in der Bru brunsten, nur v. Hirsch

Řjgim se, verb.? *D.*

Rzigi, řjl, řjti, drückt die Stimme des Hirsches aus, rancare.
Rzihám, al, ati, rúlpsen, ructare, ructari; -ánj, n. Rülpsen, n. ructamen.
Rzjkám, al, ati, sagen, dicere; tak řjkage, od. řjkagjc, so zu sagen: a gakž se řjká, na lidské mozoly, u. wie man zu sagen pflegt-, K. 2) hersagen, recitare; d. Lektion, reddere; wen řjkati, auswendig, - Syl. 3) cum dat. pers. heißen, nominari: gak ti řjkagj? wie heißest du?
Rzjkánj, n. verb. v. vorh.
Rzjkáwám, ati, fr. v. řjkám; řjkáwáwám, fr. 2. v. řjkám.
Rzjm, a, m. Rom, n. Roma.
Rzjman, seltner Řjmanjn, a, m. Römer, Romanus.
Rzjmbaba, y, f. Mutterkraut, n. Mägdeblume, f. matricaria parthenium, Linn.
Rzjmsa, y. f. sl. pásek, Gesimse, n. cymatium.
Rzjmský 3. römisch, romanus; ganz unrichtig řjmský zlatý, statt reynský; Rzjmsko-katolický 3. römisch-katholisch, Romano-catholicus.
Rzinčjm, il, iti, klirren, rasseln, crepitare.
Rzjpa, s. řepa.
Rzjskám, al, ati, někomu, hunzen aushunzen, objurgare, D.
Rzjssan, (Rzjssák,) a, m. Reichsländer, incola imperii germanici: Rzjssané a Němcy, Vel.
Rzjsse, Reich, n. a) ein Königreich, regnum; 2) das deutsche Reich, imperium: swatá řjsse, das heil. deutsche Reich, sacrum imperium romanum, Vel. řjsse křesťanská, d. Christenheit, orbis christianus, Vel. řjsse oslawenj, das Reich der Herrlichkeit, regnum gloriae, D. 3) überhaupt Gemeinheit, communitas: ctitelů B. zemských y nebeských řjsse, K.
Rzjšský 3. Reichs-, imperii, imperialis.
Rzit, i, f. After, Arsch, Steiß, n. podex, anus.
Rzjtjm, ol. et sl. rútjm, fut. il, iti, abbrechen, einreißen, demolire.
II. rec. ř-iti se, stürzen, ruere: s. řúcám, waljm se, šrjtjm se.
Rzitnatý 3. arschig.
Rzitnj 1. After-: řitnj střewo, Afterdarm, Mastdarm, m. intestinum rectum.
Rzitopásek, ska, m. Schmarotzer, m. parasitus.
Rzjzenj, n. verb. v. řjdjm, Richten, n. directio. 2) Verwaltung, Verwesung, administratio; řjzenj zemské, Landesregierung, gubernium terrae, regimen; řjz. Boži, Fügung Gottes; 3) Verrichtung, exsecutio, peractio; 4) Einsetzung, constitutio; 5) Vermachen, n. testatio.
Rzku, řekl, řjcy, (řjct) imper. rcy, part. act. řka, řkauc, sl. reku, rekol, rjecy, imper. rekni, dicere, ajo: gako řka bezděk cpali, Com. na wězně ortel swůg řkli, Pr.
Rzuhljk, m. Karbunkel ?
Rzwánj, n. Brüllen, n. a) v. Rindern, mugitus; v. Löwen, rugitus; b) v. andern Thieren od. Menschen, mugitus, vociferatio.
Rzwáwám, al, ati, fr. v. řwu, B. cath. recent.
Rzwawý 3. der gern brüllt, rugiens, vociferans: lew řwawý.
Rzwjn, u, m. Haarbusch, Flachsbusch, D.
Rzwu, řwal, řwáti, (vgl. rugire, engl. roar, niedersächs. raren), brüllen, a) v. Rindern, mugire.

v. Löwen, rugire, auch rudere; b) von andern Thieren od. Menschen, mugire, vociferari.

S.

Allgemeine Anmerkung:

Viele mit s zusammengesetzten Wörter kommen mit jenen, die mit po, od. auch mit za zusammen gesetzt sind, in der Bedeutung überein, z. B. shnigi, - pohnigi, srozumjm, - porozumjm, shladjm, - zahladjm ꝛc.

S, s, *praepos.*, vor mehrern Mitlautern se, (wo es denn manchmal auch zusammenhängend geschrieben wird, z. B. sewssjm, semnau ꝛc), 1. *cum instrumentali*, a) mit, cum, wenn es eine Gesellschaft, od. Begleitung, od. Verbindung anzeigt: s někým mluwiti, gjti, seděti ꝛc. mit jemand reden ꝛc.; s dcerau něčj w manželstwj wstaupiti; Dawid měl djtě s Betsabé, mit od. von -; led se s njm prolomil, - unter ihm; to s poctiwostj včiniti nemůže; s hněwem to včinil; s wozem ho přewrhli; nádobka, do njž s wodau chodj, Nachtgeschirr, *n.*; byl s nj dobře, er war gut, vertrug sich gut mit ihr; gest to s mým lepssjm, - zu meinem Besten, *Cyr.* s dobrým mu bude, *Plac.* saudem chce o to s námi rozeznán býti; s nocý, bey Anbruch der Nacht; se dnem, bey Anbruch des Tages, diluculo; s. auch laučjm se, žehnám se ꝛc. b) nach eines Art od. Beyspiel: s Krystem trpěti, nach der Art od. nach dem Beyspiele Christi leiden; s Tobiássem a s Jobem hody a kwasy swé mjwati; s Jobem trpěti; křičegme s Symeonem; blázni wždycky s swětem gsau wesselj a kratochwile trpj; c) gegen, contra: Turcy s námi bogugj, - führen Krieg mit uns, d. h. gegen uns, *Vel.* wálku wedl s králem, d. h. proti králi, *Id.* d) ungeachtet, non obstante: s tjm sewssjm nuzný gest, *Cyr.* s tjm sewssjm na nic přigde, *K.*

2) *cum genit.* von ab, de, in Rücksicht des verlassenen höhern Orts, od. der Oberfläche: spadl s koně, sstaupil s hory, s mostu; s hůry, s. vtrhnu. So auch in den Compositis, z. B. scestný, abwegsam, devius; spusstjm, herablassen, demittere; (zpustjm, verwüsten, vastare); setřjti, (z. B. prach s obrazu), abwischen, (zetřjti, z. B. barwu, conterere), &c.

3) *cum accusativo*, anzeigend im weitläuftigsten Verstande ein Maaß, Quantität, Möglichkeit, Vermögen, z. B. nemůže s to býti, aby králowstwj zprawowal, - er ist nicht im Stande ꝛc. non est par regendo (gubernando) regno; nenj tě s to člowěče, *Com.* s nic býti nemůže, *Com.* slowo s to, ein Wort, ein Mann; nemohu býti s gednoho slauhu, ich vermag nicht einen Bedienten zu halten; cýsař mu dal sukna s sukni, a kmentu s kossili, *Vel.* mám chleba, peněz s potřebu, *Com* s potřebu sem gedl; s wás mocy mjti nebude, *Vel.* s tak mnoho může býti trpěliwost, že -; neměli s ně mocy dosti, *Vel.* so auch *sl.* dal mu s pjpu dohánu. Anstatt s co, wird sek

gesagt: sek nemohl býti zákon, *B.* kdožby gen sek býti mohl, pro mladost, pro starost, *K.* rc. s. auch ġsem.

II. In der Zusammensetzung: mit, con; ab, herab, de.

III. Das abgekürzte gsy, bist, es, am Ende der Wörter: tys, abys, poctus dal, für ty gsy rc.

Sa, *sl.* s. se.

†Sabal, u, *m.* zrostlina, rhapis.

†Sabbatka, y, *f.* zrostlina, Sabbatia.

Sabina, y, *f.* s. klášterská chwogka

Sabinow, a, *m.* Zeben, Marktfl. im Scharoscher Kom. Cibinium; Weliký Sabinow, s. Hekmanow.

Sáček, čku, *m. dim.* ein kleines Wurfgarn.

Sáchnu, bess. sáknu.

Sácým, el, eti, *iterat.* v. sotjm, (*sl.* sácem, u. sácám, ati,) stoßen, (meistens nur v. Menschen, od. Thieren), trudere.

II. *rec.* sáceti se (s někým), jemand (wiederholt) stoßen: co se sácýš?

Sad, u, *m.* Baumgarten, *m.* pomarium.

Sadám, ati, *mor.* s. swrbjm.

Sadař, e, *m.* Baumgärtner, pomarii cultor, arborator; 2) Obsthändler, negotiator pomarius, (seltene Bedeutung); -řka, y, *f.* -inn, *f.* -řský 3. rc.

Sadba, y, *f.* Setzen, *n.* plantatio: sadba a opatrowánj ssafránu, *Vel.* 2) Setzlinge, *pl.* plantae.

Sádecký, ého, *m* Aufseher über d. Fischhälter, Fischmeister, piscarius.

Sadjlek, lku, *m.* který se sadj, marně chlubj, Klügling, Spitzkopf, Witzling, Vernünftler, *m.* jactator, sciolus, argutator, male ingeniosus, nasutus; -stwj, *n.* Klügeley, *f.* Laßdünkel, *m.* argutatio, jactantia.

Sadjm, *fut. ex.* il, iti, zen, *imper.* saď, setzen, a) z. B. in d. Lotterie setzen, ponere pecuniam in sortibus: zlatau korunu w zaklad sadil, *Vel.* b) pflanzen, ponere, serere; 2) wetten, sponsionem facere: co sadjte? was wollt ihr wetten? 3) gerinnen machen, coagulare; 4) einsetzen, bestellen, constituere, *B.* sadil ge do rady, *Vel.*

II. *rec.* saditi se, sich setzen, a) zu Boden, od. zu Grunde sinken, z. B. Hefen rc. sidere, considere, residere, subsidere; b) das Trübe verlieren, hell werden, subsidere; 2) wetten, sponsionem facere, sponsione contendere, sacramento contendere, pignore certare: oč se sadjme? was wetten wir, daß-? quo pignore certamus, nisi sit? 2) sich ansiedeln, ansetzen, sedem figere: tam kde byl hřbitow, nesluſſelo se saditi a bydliti; 3) sich rühmen, prahlen, jactare, extollere se, *Lesch.*

Sádka, *gen.* sádek, *n. pl.* Fischhälter, receptaculum piscium, piscina.

Sádlnjk, a, *m.* der das Fett, od. Schmalz verkauft.

Sádlo, a, *n.* Schmeer, *n.* Fett, *n.* adeps, přepuſſtěné sádlo, Schmalz, adeps, *Syl.* wepřowé sádlo, Schweinschmeer, Schweinfett, Schweinschmalz, *n.* adeps suillus; husý sádlo, Gänsefett, Gänseschmalz, *n.* adeps anserinus, pingue anserinum; rybj s., od. tuk, s. rybj.

Sadmo, a, *n.* (koňské) zdáwenj neb odhnětenj koně od sedla, *Vel.* aufgedrückte Wunde vom Sattel.

Sádokina, y, f. *sl.* eine Art Trauben, szátoki szölö.
Sadowý 3. im Baumgarten befindlich: sadowj a planj stromowé, *Com.*
Sádra, y, f. Gips, Gyps, gypsum.
Sadrář, e, m.? Gipser, *D.*
Sádrowý 3. Gyps-, gypseus.
Sádrugi, owal, owati, gypsen.
Sadze, *sl.* s. sáze.
Saffián, u, m. Saffian, aluta Turcica; -nowý 3. aus Saffian: čerwená saffiánowá knižka, *Kram.*
Safoysko, a, n. Savoyen, n. Sabaudia; -ský 3.
Sagdák, u, m. *sl.* *Lypt.* s. tanystra.
Sagmo, y, f. mustr na ğsyms, chablon, Gesimsbrett, n. norma projecturae.
Sáh, u, m. Klafter, f. orgyia.
Sáha, y, f. *sl.* vorh.
Sahan, a, m. ein gewißer Vogel, -*in marg. Bibl. Fratrum, Deut.* 14, 12.
Sáhan, a, m. ein handfester, rüstiger Mann, manceps.
Sáhám, al, ati, s. sáhnu.
Sáhánj, n. *verb.* v. vorh.
Sáhnu, *fut. ex.* sáhl, sáhnauti, greifen, capere, prehendere, tangere, z. B. po meči 2c. nach dem Degen 2c. capere gladium: žiwě k zbrogi sáhn. *Vel.* 2) langen, d. Hand bis wohin ausstrecken, manum extendere, manum porrigere, z. B. do mjsy sáhnauti, in d. Schüßel langen; fig. bezpráwně na nás sáhli, -griffen uns an; na lidi sáhnauti, do wězenj dáti, *Pr.* na statek, na hrdlo sáhati, jemandes Vermögen, Leben angreifen, einziehen; daleko okolo sebe sáhá, *Vel.* to k hrdlu sáhá, das ist ein Criminalverbrechen; na swědomj a vmyslu gemu wssetečně sáhá, -presuzuge, *K.* sich erstrecken, extendi: to králowstwj sáhá do weliké hory; 4) sich beziehen, betreffen, pertinere: opatrnost sáhá k trogj wěcy.
Sáhowý 3. Klafter-, z. B. sáhowé dřjwj, Klafterholz.
Sajha, y, f. *sl.* s. smilnice.
Sak, u, m. Wurfgarn, n. rete jaculum: ryby před sakem lowiti, *prov.* vor der Zeit sich kümmern, grämen: o něco se před časem starati, a gako ryby před sakem lowiti, *K.* práwě ho do saku wehnal, fig. *Cyr.* saky na koně, *pl. sl.* Pferdenetz, (Schutz vor den Fliegen); 2) (*sl.*) Tauchbär, m. (Taucher).
Sákám, al, ati, *sl.* schneitzen, emungere nasum: sákati se, sich schneitzen.
Sáknu, kl, knauti, langsam abfließen, s. osáknu.
Sakramentugi, owal, owati, sakramentiren, fluchen, *Vel.*
Sakrissta, f. *Vel.* s. sakrysta.
Sakrystan, a, m. Sakristan, Meßner, aedituus; s. kostelnjk, *Syl.*
Sakrysta, y, f. Sakrystey, f. sacrarium.
Saláš, e, m. Hirtenwohnung, Hütte, tugurium pastorum, *B.* z salássů falessných pastýřů, *K.* w té propasti měl ďábel swůg salaš, *Cyr.* 2) *sl.* Schäferey, n.
Salát, u, m. Salat, m. acetarium, olus acetarium; zahradnj, hláwkowý salát, Gartensalat, Kopfsalat, lactuca, od. lactuca sativa; winičný sal. *sl.* Feldsalat, valeriana locusta (olitoria).
†Salisburka, y, f. zrostlina, Salisburgia.

†Salmaſka, y, f. zroſtlina, Salmasia.
Salwa garda, Salvegarde, Sauve-garde, f. praesidium, *Kram.*
Salwe, n. Salve, n. exsplosio festiva: wogácy ſalwe ſtřjleli, *Kram. P.* exsplosionibus festivis consalutarunt.
†Salwinka, y, f. zroſtl., Salvinia.
Sám, ſama, ſamo, (gothiſch sama, samo, engl. same, some), allein, solus; ſamým toliko kněžjm, *K.* s druhým ſám a ſám ſe bjti, einen Zweykampf halten, certamen singulare inire, *Cyr.* ſám a ſám ſe s někým potýkati, daſſelbe; ſwět takowé ſamy za maudré ſaudj, *K.* 2) ſelbſt, ipse: ſamo o tom ſneſſenj powjm, *Com.* y ge ſamy také w ſlužbu podrobj, *K.* ſám pátý, ſám oſmý, ſám deſátý ꝛc. er mit andern vieren ꝛc. *Vel.* ſám několiký, *Id.* ſama druhá býti, ſchwanger ſeyn, gravidam esse, *Syl. & sl.* negſte ſami ſwogi, *K.* ſám při ſobě negſem, ich bin nicht bey mir; ſám o ſobě ſtogjcý kámen, *Harant.* 3) mit Präpoſ. k, při ꝛc. knapp: při ſamé ſtěně, knapp an der Wand, ad ipsum parietem: k ſamému přiſedni, knapp an ihn ꝛc. wedlé ſamého ſſel; na ſamém koncy, am äuſſerſten Ende ꝛc. 4) *sl.* v. ſich ſelbſt, sponte: ſamo to roſte; ſama přiſſla; 5) ſám od ſebe, od. ſám z ſebe, daſſelbe.
Samček, *sl. dim.* v. ſamec.
Samčj 1. ſ. ſamcowý.
Samcoložjm, iti, v. Knabenſchänderey treiben, *D.*
Samcoložnictwj, n. ſ. ſamcoložſtwj.
Samcoložnjk, a, m. Knabenſchänder, paederasta.
Samcoložſtwj, n. Knabenſchänderey, f. paederastia.
Samcowý 3. männlich, dem Männchen gehörig, masculinus: ſamcowé pohlawj.
Samec, mce, Männchen, n. bey Thieren, Pflanzen, masculus; 2) (piwo) ein vortreffliches Bier.
Samice, f. ein Weibchen, bey Thieren, Pflanzen, femina.
Samjček, čka, m. *dim.* v. Samjk.
Samičj 1. ſ. ſamičný.
Samičký 3. *dim.* v. ſamý, (ipsissimus): mimo náſſi ſamičkau náwi ſe plawili, *Praefat.*
Samičný 3. dem Weibchen gehörig, weiblich, foemininus: ſamičné pohlawj.
Samjk, a, m. *sl.* der kleine Samuel.
Samko, a, m. *dim.* v. folg.
Samo, a, m. *sl.* Samuel.
†Samobytný 3. ſelbſtſtändig.
Samochtě, u. ſamochtěc, *adv.* freywillig, sponte, ultro, *Cyr.*
Samočiſtý 3. gediegen, purus putus; -ſtřjbro, *Com.* -toſt, i, f. Lauterkeit.
††Samocyt, u, m. Selbſtgefühl.
Samoděk, *adv.* ſ. ſamochtě.
Samodruhá, é, f. *sl.* i. e. ſama druhá, ſ. ſám.
Samodržec, žce, m. Selbſtherrſcher, autocrator, monarcha.
Samogediný 3. einzig u. allein, solus: negſte ſamogedinj na zemi, *Neg.*
Samokol, u, m. (*ol.*) Karren, carrus.
Samokůlko, a, n. *dim.* vorh.
†Samokupčitel, e, m. Monopoliſt, *Neg.*
†Samoláſka, y, f. Eigenliebe, f. amor sui ipsius, philautia, *Leschka.*

Samolet, a, m. Phönix, fabelhafter Vogel, phoenix.
Samoljbost, i, f. zalibowánj se sobě samému, Selbstgefälligkeit, sui admiratio.
†Samolužná bylina, monogamos?
Samopaš, e, f. sl. Muthwille, m. petulantia; -ſſnjk, a, m.-nice, f. Muthwilliger, -ge; -ſſný 3. muthwillig, petulans.
Samopſſe, f. Spelz, m. Spelten, Einkorn, n. spelta, triticum monococcum, triticum spelta, Linn. auch zea.
†Samorostljk, u, m. zrostlina, actaea.
Samorostlina, y, f. wildwachsende Pflanze, Selbstgewächs, n. herba erratica.
Samorostlý 3. selbstgewachsen, sponte sua natus: samorostlý kus střjbra, Haj. auch wildwachsend, wild, sylvestris, agrestis, ferus; fig. samorostlé, powěrné, faleſſné a mohlářské náboženstwj, (opp. Božj náboženstwj,) K. samorostlý člowěk, sl. ein roher, unbiegsamer Mensch; 2) im Bergbaue, Haar: samorostlá sýra, Haarschwefel; sa-lý kamenec, Haaralaun, D.
Samoručně, K. quid?
Samospasytedlný 3. s-ná wjra, der alleinseligmachende Glaube, sola salvifica fides.
†Samospokognost, i, f. Selbstzufriedenheit, f. Pawlow.
Samost, i, f. bess. samota.
Samostatný 3. selbstständig? samostatné gméno, Hauptwort, n. substantivum.
Samostřjl, e, m. Handbogen, m. s. luk, D. (auch Balester, f.? D.)
† Samoswognost, i, f. Selbstheit, Selbstsucht, f. solipsiamus? Com. nach Leschka, nezřjzené daufánj w sebe.
Samota, y, f. Einsamkeit, f. solitudo.
Samoteč, e, m. Vormost, Beermost, m. protropum.
Samotina, y, f. Einsamkeit, f. einsamer Ort, solitudo loci, od. blos solitudo, secessus.
Samotjžný 3. was man selbst zieht, od. bewegt: samotjžný mlýn, Handmühle, mola trusatilis; b) was sich selbst bewegt: samotjžný rožen, Bratenwender, veru automaton.
Samotnjk, a, m. s. mnich, Com.
Samotný 3. einsam, solus, solitarius; -tně, adv. in solitudine; b) in geheim, clam, occulto; -nost, i, f. s. samota.
Samotow, u, m. Kloster??
Samowládce, m. s. samodržec, Com.
†Samowlastnj 1. s. wlastnj: samowlastnj zwyk, Leschka.
†Samowratec, tce, m. zrostlina, monotropa.
Samowražda, y, f. Selbstmord. m. autochiria, Leschka.
Samožitný 3. z. B. chléb, s. žitný, D.
†Samožnec, ence, m. Schneidmaschine, machina falcatoria, od. messoria, P.
Samučký 3. sl. dim. v. samý.
Samý 3. allein, a) blos, ohne Vermischung, solus: z. B. gá pigi wodu samau, a wjno také samé, ich trinke das Wasser allein, u. den Wein auch allein, aquam solam &c. 2) lauter, rein, mit nichts vermischt, z. B. Honig, Wein, Wasser rc. merus, purus; to ge samá mast, das ist lauter Fett.
Saň, ě, f. potwora, drak, neb

raběgi dračice, Drache, m. draco, hydra; zlá saň, furia, *D.* ohniwé saně, wkaz w powětřj, *Neg.*
†Sanchezka, y, f. zrostlina, Sanchezia.
Saně, f. bess. saň.
Sáně, f. pl. gen. sanj, Schlitten, m. traha, trahea; 2) Kinnbakken, m. Kinnlade, f. maxilla.
Saněnka, y, f. zrostlina, salsola.
Sanice, f. Schlittenbaum, m. Schlittenkufe, f. pedamentum trahae; 2) Schlittenbahn, f. via trabalis; 3) Schlittenfahrt, f. vectio in traha.
Sanikla, y, f. sl. schwarzer Sanikl, sanicula Europaea, *Linn.*
Sankugi se, owal, owati, sl. schlittenfahren, vehi, vectari traha.
Sankusse, f. sl. ein Ziegennahme.
Sáňky, gen. sáněk, f. pl. dim. ein kleiner Schlitten.
†Santal, u, m. zrostl., santalum; - witý 3. santalaceus.
Sanýtr, u. saneytr, u, m. Salpeter, m. nitrum, sal nitrum.
Sanytra, y, f. sl. vorh.
Sanytrář, e, m. Salpetersieder; - řka, y, f. - inn, f. - řský ꝛc.
Sanýtrna, y, f. saneytrna, Salpeterhütte, Salpetersiederey, f. officina nitraria.
Sanýtrný 3. salpeterartig, (nitrogeneus ?)
Sanýtrowý 3. salpeterartig, nitrosus.
Sap, od. sapě, f. ol. ein Waffenstück, *Haj.* sapj vhelnau ho dobili.
Sápám, al, ati, zerfleischen, lacerare, laniare, dilacerare, dilaniare.
Sapě, zrostlina, phlomis, (ist eigentlich russisch).

II. rec. s-ati se, toben, saevire, furere, tumultuari, *Com.*
Sapolim se, il, iti, sich rammen, schlagen, pugnare.
Sapún, u, m. sl. s. mydlo.
Sára, y, f. sl. s. holénka.
Sarai, m. Serail, m. des Sultans, *Wrat.*
Sardele, f. Sardelle, f. ein Fisch, sarda, *R.*
Sardonych, Sardonyx, (v. sardius u. onyx), u, m. Sardonich, Sardin, sardonyx.
Sardut, u, m. Caputrock, m. *D.*
Sardýn, u, m. trubka, Sourdine, f. sordunus, temperatura tubae, *R.*
Sarkokolla, y, f. sarcocolla, (gummi), *Vel.*
Sarmat, a, m. Sarmate, (Pohle) m. Sarmata; - lský 3. sarmatisch, slawisch, pohlnisch: legáti Sarmatsstj aneb Slowansstj k Walentjnowi I. r. 375 poslanj, *Vel. cal. k. p.* 678.
Sarsaparilla, y, f. Sarsaparillewurz, f. *R.* Sarsaparilla.
Sarsse, f. Sarsche, f. genus panni.
Sas, a, m. Sachse, m. Saxo.
Saska, y, f. eine Sächsinn, (Saxona ?) 2) Jacke, f. *D.*
Sasko, a, n. s. Sasy.
Saský 3. sächsisch, saxonicus
Sasy, f. pl. gen. Sas, dat. Sasům ꝛc. Sachsen, n. Saxonia.
Sasyc, e, m. s. Sas.
Sasýk, a, m. vorh. *D.*
Satan, a, m. Satan, m. satanas, Mat. 26, 33.
Satanáš, e, m. s. vorh. Jg. 12, 4.
Saturyge, saturege, f. (čibr ?) Saturey, f. satureja, *Linn.*
Satyn, u, m. Satin, geschorner grober Seidenzeug, sericum rasum spissius, *R.* (nach *Vel.* soviel als žjně, cilicium).

†Satyrka, *f.* zrostl., satyrium.
Saubog, e, *m.* Zweykampf, *m.* duellum, *Leschka.*
Saukek, ku, *m. dim.* Knötchen, *n.* a) am Halme, der Knoten, z. B. des Getreides, nodus, geniculum; b) Knörrchen am Holze, oder an den Aesten, nodulus.
Sauchotinář, e, *m.* Schwindsüchtiger, phthisicus, cachecticus.
Sauchotiny, *gen.* sauchótin, *f. pl.* Schwindsucht, *f.* phthisis, tabes; sauchotiny mjti, d. Schw. haben, phthisi laborare, esse phthisicum, tabe absumi.
Sauckowatý 3. knorricht.
Saucyt, u, *m.* Mitgefühl, *n. pl.* saucytowé, Sympathie, *Raut.*
Saud, u, *m.* Urtheil, *n.* judicium, sententia; 2) Gericht, *n.* Richten, *n.* judicium; poslednj saud, das jüngste Gericht, extremum judicium; 3) Proceß, Rechtsstreit, *m.* Rechtshandel, *m.* lis, controversia, causa, vadimonium; saud sobě a při s bratrem o králowstwj včinil před cýsařem, er hat sich in einen Proceß eingelassen; někomu saud osaditi, - Richter bestellen, *Cyr.* na saudě seděti, richten, im Gerichte sitzen, *Vel.* saud zasedl, *B.* 4) Gerichtsstelle, *f.* dicasterium, locus justitiae: saud zemský, *Vel.* wyšsj saudy zemské, d. obersten Landes-Gerichtsstellen, od. Behörden dicasteria, 5) Urtheilungskraft, *f.* judicium, vis judicandi: saud wssecken potratil ten člowěk; muž welikého saudu, *Com.* takowého saudu sstižitedlného, ostrého a hlubokého bude, *K.* rozum se w něm y saud wěkem zostřil.

Saudce, *m.* Richter, judex; saudce krewnj, s. krewnj rychtář.
Saudček, čku, *m. dim.* ein kleines Fäßchen, doliolum.
Saudek, dku, *m.* vorh.
Saudjm, il, iti, zen, *imper.* süd, urtheilen, judicare; o něčem, v. od. über etwas, de re: po něčem, nach etwas, ex re: po sobě saudil Amazyáš proroka, *K.* žiwé, mrtwé sauditi, d. h. přetřásati, *Syr.* za dobré sme saudili, - erachteten für gut, *B.* saudj ho za neymaudřegssjho, *K.* b) richten, gerichtlich entscheiden, judicare: saudce k geho straně nesaudil, *Cyr.*
II. *rec.* sauditi se, s někým, rechten, einen Proceß, Rechtshandel haben u. führen, litigare, Pr. *Com.*
Saudnj 1. gerichtlich, judicialis; saudnj swětnice, Gerichtsstube, conclave judiciale; wrchnost saudnj; zákon saudnj a ceremonyálnj, *Kroc.*
Saudnice, *f.* Gerichtshaus, *n.* praetorium; 2) Gerichtsstube, *f.* conclave judiciale.
Saudný 3. gerichtlich, judicialis; saudný den, Gerichtstag, dies judicii, dies judicialis; 2) beurtheilungsfähig, v. richtiger, scharfer Urtheilskraft, sachkundig, judiciosus: saudný čtenář, *Cyr.* neysaudněgssj wybráni, *Com.*
Saudruh, a, *m.* viell. Helfershelfer
Sauka, y, *m. sl. Lypt.* sywý wůl.
Saukám, al, ati, drehen, vermittelst des Drehens verfertigen, z. B. Seile, Fäden; do sebe něco, etwas in sich hinein würgen.
II. *rec.* saukati se (na horu), z. B. na strom, hinaufkriechen.
Saukenjk, a, *m.* Tuchmacher, pannifex; 2) Tuchhändler, merca-

tor pannarius, (seltene Bedeutung); - nice, *f.* - inn, *f.* - inn, *f.* uxor, marita pannificis, mercatoris pannarii; - cký 3. das Tuchmacherhandwerk betreffend; - nictwj *f.* Tuchmacherhandwerk, *n.* pannificium.

Saukenný 3. tuchen, aus Tuch, panneus, od. ex panno.

Saukromé, -mné, besonders, secreto; ostatek žiwota saukromně ztráwil, - privatus, *Com.*

Saukromj, *n.* abgesonderter, einsamer, od. geheimer Ort, locus secretus, secessus: wssudy, y w saukromj, až y w neyzawřitěgssjch pokogjch domu, *K.* 2) *adv.* s. vorh.

Saukromnost, i, *f.* Absonderung, separatio, s. vorh. 1): w saukromnosti pohorssenj dáwagjcý potrestati.

Saukromný 3. besonder, besonderer, -re, -res, abgesondert, separatus, secretus, z. B. Ort; 2) privat, privatus, *Pont.* saukromné zprávy, Privatnachrichten, *Kram. P.*

Saukrwice, *f.* blutiger Eiter, sanies.

Sauležjm, il, iti, s. přjležjm, *Syl.*

Saukup, a, *m.* einer v. denen, d. einen Kauf, (Verkauf), unter sich abschließen: saukup se mi zpráwau zawázal, *Pr.* 2) Aufkäufer ?? *gen.* u. Aufkauf ? 2c.

Sauloh, u, *m.* Beyschlaf, *m.* fleischliche Vermischung, concubitus, coitus.

Sauložka, y, *f.* beff. sauložnice.

Sauložnjk, a, *m.* Beyschläfer (im unkeuschen Verstande), concubinus; - nice, *f.* - inn, *f.* -na; -nictwj, *n.* s. sauloh.

Saumar, a, *m.* (rein orientalisch semer, Lastthier), Saumpferd, Saumroß, *n.* equus clitellarius.

Saumarný 3. Esels-, asininus; saumarná práce, i. e. těžká, *Syl.*

Saumařský 3. v. Last- u. Zugvieh, veterinus, veterinarius; s-ské sedlo, Saumsattel, *m.* clitellae, sagma; s-ské howado, Last- od. Zugvieh; pecus veterinum.

Saumračjm se, s. saumrká se ?

Saumračnj 1. dämmerig, subobscurus.

Saumrak, u, *m.* Dämmerung, a) rannj saumrak, Morgendämmerung, diluculum; b) wečernj saumrak, Abenddämmerung, crepusculum; saumrakowé besýdek, *Neg.*

Saumrká se, alo, ati ? *impers.* dunkel werden: saumrká se wjc a wjc, *Puchm.*

Saupek, e, *m.* Gegner, Gegenpart, adversarius, (contrapars), *D.*

Sauržice, *f.* Halbfrucht, *f.* Weizen mit Korn, frumentum mixtum.

†Saurodictwjn, *n.* gynandria, (Botanik.)

Sauseb, a, *m.* *nom. pl.* sausedé, Nachbar, a) Gränznachbar, finitimus, vicinus, accola; b) jeder Nachbar, vicinus; (c) Ansaß, colonus ?)

Sausedka, y, *f.* Nachbarinn, vicina.

Sausednj 1. nahe, vicinus.

Sausedský 3. nachbarlich, vicinalis; - stwj, *n.* Nachbarschaft, Nähe, *f.* in der man bey jemand wohnt, vicinia, vicinitas; - stwo, a, *n.* Nachbarschaft, *f.* d. Nachbarn, vicinitas, vicini.

Sausek, u, *m.* Hopfenkasten, *m.* repositorium lupuli, *R.* 2) *sl.* überhaupt Getreidekasten, Kornkasten, *m.* (v. Buchenholz.)

Sauš, e, f. plást bez medu, leerer Waben, siccus favus.
†Saustaw, u, m. systema?
Sausto, a, n. Mundbissen, m. Mundvoll, bucca, buccola.
Saustro, a, n. Drechslerwerk, n. Drechslerarbeit, f. toreuma, n.
Saustruh, gen. saustru, loc. saustru, Syl. Drechselbank, f. jugum tornatorium.
Saustrugi. owal, owati, drechseln, tornare.
Saustružnj 1. z. B. s-nj železko, Drechseleisen, n. tornus.
Saustružnjk, a, m. Drechsler, m. tornator; saustružnjk kostj, Beindreher, ostrotereuta, ae, m. - nice, f. Drechslerinn, f. uxor, marita tornatoris; -cký 3. das Drechslerhandwerk betreffend; - nictwj, n. Drechselhandwerk, n.
Saustružný 3. v. Drechslerarbeit: saustružný kofljk, poculum tornatum.
Sauwrat, i, f. s. auwrat.
Sauwratj. n. verb.
Sauzenj, n. Urtheilen, n. judicatio.
Saužení, n. Leiden, Unglück, n. Beschwerlichkeit, f. malum, incommodum.
Saužjm, fut. il, iti, enge machen, angustare; 2) verjüngen, kleiner machen, minuere.
Saužjm, praes. il, iti, imper. suž, ängsten, od. ängstigen, plagen, angere, cruciare.
II. rec. saužiti se, sich ängstigen, sich plagen, angi, cruciari.
Sauzwuk, u, m.? Accord in der Musik, D.
Sáw, u, m., sl. Sáwa, y, f. Sau, f. der Fluß in Ungarn, Savus.
†Sazam, u, m. zrostl.. sesamum.
†Sazanjk, u, m. zrostlina, calycanthus, (ist eigentl. russisch).
Sázawa, y, f. ein Fluß in Böhmen, Sasawa, Sazava; 2) ein Städtchen im Kaurimer Kreise.
Sáze, gen. sazý, f. plur. Ruß, m. fuligo.
Sázeč, e, m. beff. sklådač, Setzer, in der Buchdr., typotheta.
Sazenice, f. Setzling, planta; auch v. Bäumen, talea; wrbowá sazenice, Setzweide, f. talea saligna; - čka, y, f. dim.
Sázka, y, f. Einsatz, a) in der Wette, pignus, sacramentum; b) im Spiele, quod ponitur.
†Sazowka, y, f. zrostlina, fuligo.
Sazometná středa, der Mittwoch vor Ostern? Vel.
Sázým, el, eti, s. sadjm: pijawky, baňky sázeti, Blutigel setzen, hirudines applicare; schröpfen, scarificare; slowice sázeti, Buchstaben setzen, (Buchdruckerey), R.
Sázýrna, y, f. Setzerey, (Buchdr.)?
Sběh, u, m. concursus, Zusammenlauf, m.
Sběhám, fut. al, ati, folg.
Sběhnu, fut. hl, hnauti, hinunter laufen, ablaufen, decurrere; sběhati wssecko město, ulice, - ablaufen, percurrere; - nuti, verb. s. sběh.
II. rec. sběhnauti se, zusammenlaufen, concurrere; 2) eingehen, schmäler werden, z. B. Tuch.
Sberu, - se, sbráti, s. seberu, B.
Sbjhám, - se, s. sběhnu, - se.
Sbigi, il, iti, folg.
Sbjgjm, il, iti, sl. s. sklaukám.
II. rec. sbjgeti, sbjti se, s. splstiti se.
Sbjrám, - se, s. seberu, - se.
Sbodnu, fut. dl, dnauti, (sbůsti), sl. s. sercugi.

Sbratřený 3. verbrüdert, *Neg.* - nj, *verb.*: sbratřenj vmrtwil.
Sbratřjm, *fut.* il, iti, verbrüdern, zu Brüdern machen, quasi fratres reddere, (fraternizare).
II. *rec.* sbratřiti se, sich verbrüdern, zu Brüdern werden, quasi fratres fieri.
Scánky, *gen.* scánek, *f. pl.* s. mok.
Scáti, s. sstjm.
Scawý hrnec, s. škřjwek.
Scedjm, *fut.* il, iti, *sl.* s. ſtočjm.
Sčekám se, *fut.* al, ati, *sl.* ſtakám se, sich versammeln, (auf einander warten), se congregare, congregari, coire (alter alterum exspectando): mnoho rytjřů na zdi se sčekalo, *Haj.*
Sčekáwám, al, ati, vorh.
Sceptronosyč, e, *m.* Zeptertrager, sceptrifer, *Cyr.*
Sceptrum, *n.* Zepter, sceptrum *B.*
Sčerpám, al, ati, abschöpfen, dehaurire.
Scestjm, *fut.* il, iti, abwegs gehen, deviare, *Ryb.*
Scestný 3. abwegsam, devius; 2) falsch, irrig, falsus, erroneus; scestné včenj, Irrlehre, *f.* erronea doctrina; o Bohu scestný smysl má, *K.* scestné a falešné včenj, *K.* scestné modlenj, thöricht -; kláčbu scestnau na něg wydali; - ně, *adv.* erronee: scestně a bludně, *K.* scestně to wykládá, *K.*
Schápám, al, ati, aufraffen, wenns alle thun, sufferre: kamenj naň schápali, *B.*
Schážka, y, *f.* *sl.* s. schůzka.
Schážým, el, eti, hinabsteigen, gehen, descendere; 2) fehlen, deficere: rada scházela, der Rath fehlte, consilium deerat; scházenj rady, Entstehung des Rathes, penuria consilii; 3) *neutr.* abnehmen, schwach werden, deficere: na rozumu scházeti, am Verstande abkommen; s. auch segdu.
II. *rec.* sch-ti se, s. segdu se; b) im unzüchtigen Sinn, coire: scházeti se s howadem, *Ex.* 22, 19. - ýwám se, *fr.*
III. schází, *impers. cum instr.* schází mnau, tebau, es an sich fehlen lassen, deficere, deesse; čjm to schází? s. auch segdu.
Schlauba, y, *f.* s. chlauba: na schlaubu slawně strogená swadba, *Vel.* na schlaubu a z obyčege, *Com.*
Schljpjm, *fut.* il, iti, s. klopjm, z. B. oči, klobauk.
Schlop, *mor.* s. klop.
Schlopec, *mor.* s. poklopec, Hosenlatz.
Schnu, schl, schnauti, trocknen, trocken werden, siccari, siccescere, arefieri; schnauti strachem; láska wadne a schne; 2) abfallen, abnehmen, mager werden, macrescere; *sl.* auch Dürrsucht haben, phthisi laborare.
Schod, u, *m.* eigentlich Herabsteigen, descensus; 2) Stuffe, *f.* z. B. einer Treppe, Staffel, *f.* gradus; *pl.* schody, Stuffen, Staffeln, gradus; 3) Treppe, *f.* Stiege, *f.* scala, (ae), scalae (arum); okrauhlé schody, Schneckentreppe, scala cochleata: po schodech dolů swrcy, shoditi, strčiti, d. Treppe hinab werfen, per scalas, od. per gradus dejicere; po schodech wzhůru gjti, d. Treppe hinauf gehen, ascendere scalam; 4) Abnahme, decrescentia: schod měsýce, d. Abnahme des Mondes; měsýc na schodu zc.

Schodek, dku, m. s. proměra.

Schodjm, fut. ex. il, iti, abtragen, deterere: ssaty schozené, Lomn. 2) abgehen, bereisen, peragrare: celé město, vlice schodil; mnoho schodil, Vel. 3) sl. dobře, zle schoditi, gut, übel ankommen; schoditi sy, sobě, unten abreiben: schoditi sy nohy, - subterere.

Schodný s. kudy se může choditi k. p. cesta, gangbar, aptus itineri.

Schopný s. fähig, a) vom Kopfe, capax, docilis: b) k něčemu, zu etwas tauglich, od. schicklich, aptus, idoneus; - nost, i, f. Fähigkeit, f. a) Vermögen viel zu fassen, capacitas, docilitas; b) Geschicklichkeit etwas zu thun, facultas; c) Tauglichkeit zu etwas, Tüchtigkeit, facultas.

Schor, bess. tchoř, D.

Schowadlo, a, n. s. schránka, D.

Schowám, fut. al, ati, aufheben, verwahren, condere, reponere, servare; schowat dáti, aufzuheben geben, credere, deponere apud aliquem; 2) erziehen, educare, enutrire, B.

II. rec. s-ati se, sich verstecken, abscondi, B. sobě sch., sich merken: pilně rozwažugte, a dobře sobě schowegte, K.

Schowanec, nce, m. Pflegesohn, Pflegling, m. filius cura, od. qui tamquam filius educatus: swaté cýrkwe schowancy.

Schowanice, f. Pflegetochter, f. filia cura, od. quae tamquam filia educatur.

Schowanka, y, f. verb.

Schowatel, e, m. Niederleger einer Sache zum Aufheben, depositor.

Schowawač, e, m. přigjmatel bez zdplaty, Pr. bey dem etwas niedergelegt wird, depositarius; - čka, y, f. - ria; b) d. blinde Kuh, ein Spiel, D.

Schowáwám, al, ati, s. schowám.

Schowawatel, e, m. s. schowawač, Pr.

Schowna, y, f. schownice, f. Magazin, Niederlage f.?

Schrana, y, f. heimlicher, (verwahrter) Ort, od. Gemach, recessus, conclave: neyswětěgšj schrana chrámu Božjho, ἄδυτον, Vel. nebe gest schrana dussj pobožných, - Obdach, n. do swé schrany gjti; (2) d. Sänfte? Ryb.)

Schránjm, fut. il, iti, verwahren, aufheben, daß es nicht verloren gehe, custodire, servare, adservare, conservare: schrániti se tam před nebezpečenstwjm můžeš, K.

Schránka, y, f. Behältniß, n. receptaculum.

Schránliwý s. wirthschaftlich, (aufbewahrsam), parcus; maudřj gsau schránliwj, ale bláznj mrhačj, K. -wost, i, f. subst.

Schraňugi, owal, owati, s. schránjm.

Schůdce. m. Klubist, m.

Schumlám, al, ati, auffressen, wie der Bär.

Schůze, f. folg.

Schůzka, y, f. Versammlung, Zusammenkunft, f. Klub, m. congressio, conventus, coetus.

Schůzný, s. schodný, D.

Schwácenj, verb. v. schwátjm, Ablaufen, n. bez schwácenj ducha, ohne sich aus dem Athem abzulaufen.

Schwácený kůň, s. schwátjm.

Schwálenj, schwalowánj, verb. folg.

Schwáljm, *fut. ex.* il, iti, loben, a) Lob ertheilen, laudare, collaudare; b) billigen, probare; c) empfehlen, commendare, *D.*

Schwálnj 1. eigen, eigends zu etwas bestimmt rc. de industria factus &c. (expressus): schwálnj posel.

Schwalugi, owati, s. schwáljm.

Schwátjm, *fut.* il, iti, cen, ein Pferd rohe (müde) reiten, od. tränken, es übertreiben, nimio labore exhaurire.

II. *rec.* sch-ti se, sich ablaufen (vom Pferde,) *D.* currendo exhauriri.

Schwégi, schwjwám, herabbeben, *Jung. n.* s. chwégi se.

Schýljm, *fut.* il, iti, neigen, beugen, inclinare.

II. *rec.* schýliti se, sich neigen, sich lenken, se inclinare, inclinari: schýlj se pomezý to až k-*B.*

Schylugi se, *owati*, vorh. to se k zkáze králowstwj geho schyluge, *Cyr.*

Schytám, al, ati, fangen, gefangen nehmen, v. mehreren, captivare.

Schytjm, *fut.* il, iti, wegraffen, rapere, abripere,

II. *rec.* schytiti se, s. zchytjm se, *K.*

Sčjrám, ati, s. sčerpám.

Sčjtám, *fut.* al, ati, s. sečtu: 3) sčjt. wogáky, prohljžeti, mustern, lustrare, *Com.* 4) andichten, ansinnen, fälschlich vorgeben, ementiri, criminari: sčjtali klam na Hospodina, *B.* to naň sčjtá, *K.* ljiwé wěcy na ctitele B. sčitali, *K.* winu na někoho, d. Schuld beymessen, culpam conjicere in aliquem, *Com.*

Sčjžma, *y, f.* ein gewisses Thier; -mowý, 3.

Scwrkám se, al, ati, sich rumpfen, rugari, corrugari, vietum fieri.

Scwrklý 3. schrumpfig, rugosus, vietus; -lost, i, *f.* Schrumpfigkeit, *f.* rugositas.

Scwrknu se, *fut. ex.* scwrkl se, scwrknauti se, zusammen schrumpfen, corrugari.

Scýplý, 3. verreckt, morticinus.

Scýpnu, *fut. ex. pl.* -pnauti, verrecken, concidere.

Scýta, *y, m.* Scyte, *m.* Scytha.

Scytský 3. scytisch, scyticus: Scytské hory, *Cyr.*

Sdeymám, *fut.* al, ati, zusammenblasen, conflare, conspirare; 2) fig. gemeinschaftlich beschließen, zusammen schmieden, conflare: to na tom sněmu sdeymali.

Sdjm, *obs.* s. vdělám.

Sdjrám, al, ati, abschinden, excoriare: s lidu kůži sdjrati; 2) plagen, affligere.

Sdmýchnu, *fut.* chl, u. chnul, nauti, wegblasen, sdmýchnautiby mohl ty oběti, tak hubené gsau, *K.*

Se, sich, se. Das se steht in böhmischen Reciprocis nicht allein, wenn das deutsche sich gebraucht wird, sondern auch alsdann, wenn d. Deutschen mich, dich, uns, euch, gebrauchen. Sehr oft stehen Reciproca im Böhmischen statt eines Passivs. Auch wird oft das Deutsche man dadurch ausgedrückt. Ein anderes se, siehe unter S.

†Seafortka, *y, f.* zrostlina, Seaforthia.

Sebau, der Instr. v. sebe, wird gebraucht, mit der Präpos. s, secum: wzal ho s sebau, er ließ ihn mit sich gehen; wedl s sebau y koně; auch mit za: měl za sebau 100 zl. 2) ohne Präpos.

byl sebau bezpečen před nepřáteli.

Sebe, gen. u. acc. dat. & loc. sobě, sy, seiner, sich, se: sebe lepssj, noch so gut, sich selbst übertreffend: den po dni sebe nábožněgssjm býti, rozkossné gest, Com. by sebe wětssj byla, Id. milosti mé k sobě znáti nechcete, K.

Sebelib, a, m. philauta, Lesch.

Sebemilowánj, n. s. samolásska, Lesch.

Seberu, fut. sebral, sebrati, sebrán, imper. seber, aufklauben, nach u. nach zusammen suchen, conquirere; 2) auflesen, aufsammeln, colligere; sebera myssleni swé, Com. 4) falten, plicare: sebraná a spremowaná sukně, Cyr. 3) wegthun, abräumen, tollere, Ger. 10, 17.

II. rec. sebrati se, schwären, suppurare, abire in pus; 2) sich rüsten, schicken, accingere se: sebrawsse se wogensky geden proti druhým, Cyr. 3) zusammen kommen, turmatim coire.

Sebewolný 3. sl. halsstarrig, pervicax.

Sebezapřenj, n. Selbstverläugnung, f. etwa neglectio sui, Leschka.

Sebeznámost, i, f. Selbsterkenntniß, f. notitia sui, Lesch.

Sebrancy, ů, m. pl. Findelkinder, infantes expositi.

Sebránek, nku, m. Findelkind, infans expositus.

Seč, für s co.

Seč, i, f. Hauen, Niederhauen, n. Niedermetzeln, Gemetzel, n. caedes; 2) Gehau im Walde, Lesch. 3) sl. kosba, Mähen, Heumachen, n. foenisecium.

Seiba, y, f. verb.

Sečec, čce, m. pl. sečcy, mor. & sl. Nitr. Mäher, Heumacher, foenisex, foeniseca, (falcator,; (dieß ist richtiger, als das böhm. sekáč.)

Sečen, čna, m. měsýc w němž se seno seče, Heumonat, Julius.

Sečenj, n. Hieb, m. (einmahliger), s. seč.

Sečí, sékl, sécy, mor. sečen, posečen, mähen, secare, (falcare).

Sečka, y, f. sl. & mor. s řezanka, Heckerling, m. Heckfel, n.; - áư, e, m. Strohschneider, stramenti concisor; - árna, y, f. kde se sečka řeže, Heckerlingskammer, f.

Sečkám, s. posečkám; - ánj, verb.

Sečmo, adv. hiebweise, hauend, caesim.

Sečný, 3. haubar, caeduus: sečné zelj, Schnittkohl?

Sečtu, fut. sečtl, sčjsti, sečten, zusammenrechnen, z. B. etwas, computare, z B rem; rationes subducere, z. B. rei; inire rationem rei; 2) zusammenzählen, numerum inire, z. B. rerum, od. computare; s. auch sčjtám.

Sed, u, m. Sitz: ptáka w sedu zastřeliti, - im Sitzen.

Sedačka, y, f. s. sedadlo.

Sedacý 1. Sitz- z. B. sedacý lůžko, Ruhebett, n. grabatus lectus; lectulus; sedacý žiwot, sitzende Lebensart, vita sedentaria.

Sedadlo, a, n. Sitz, Ort, m. darauf man sitzt, sedes, sedile.

Sedám, al, ati, sich setzen, sich niedersetzen, im Begriffe seyn sich zu setzen, sidere, considere, subsidere, residere; 2) fr. sitzen, pflegen zu sitzen, solere sedere; - áwám, al, ati, fr.

Sedánek, nku, m. s. sedadlo, Se-

ssel, Sitzlein für Kinder, Sitzschemmel, *m.* sedecula.

Sedánj, *n.verb.* v. sedám; 2) *pl.* s. turnag.

Sedánka, y, *f.* s. sedadlo.

†Sedátka, y, *f.* Soffa zum Sitzen?

Sedem, *sl.* s. sedm.

Seděnj, *n.* Sitzen, *n.* sessio; 2) Sitz, *m.* Residenz, *f.* sedes, domicilium: seděnjm býti někde; s. sedjm 2); 3) der Hintertheil der Beinkleider.

Sederu, *fut. ex.* sedral, sedrati, sedrán, *imper.* seder, schleißen, z. B. Federn, findere; auch listj, kůru, rc.

Sedjm, ěl, ěti, sitzen, sedere; na stolicy wdowské sedjcý (wdowa); tam gako na trnj sedj, lakomstwj mu pokoge nedá, *K.* sedaby proto newstal, nichts achten, nihili facere, *Syl.* seděti na saudě, Gericht halten; na dně seděti, auf den Hefen sitzen, *fig. D.* 2) wohnen, Wohnsitz haben, sedem habere, domiciliari: pod ochranau cyzých králů seděti; Heraklius, kterýž seděl w Konstantynopoli; kterj podlé sebe sedj, málo kdy o přjzni wědj; 3) mit u. ohne dem Zusatz: w auřadě od. na auřadě, in Amte sitzen, stehen, ein Amt verwalten, fungi: seděl Papež ten 15 let, *Vel.* seděti w neywyšssjm biskupstwj; seděl toliko geden rok; seděl w auřadě po otcowi; 4) gelegen seyn, situm esse: Geruzalem wýsse seděl, než Nazaret; 5) celau noc seděti, ausbleiben, pervigilare.

Sedláček, čka, *dim.* v. sedlák.

Sedlácjm, il, iti, ein Landwirth seyn, Landwirthschaft, Bauernwirthschaft treiben, rusticari.

Sedláčina, y, *f.* bäuerisches Wesen, Sitten, rusticitas.

Sedlácka, *sl.* s. sedlka.

Sedláctwj, *n.* Bauernwesen, *n.* res ruralis.

Sedlák, a, *m.* (v. sedlo selo, Landsitz), Bauer, Bauersmann, Landmann, *m.* der das Feld baut, insbesondere der auf dem Dorfe wohnt, rusticus, agricola, (colonus); celý sedlák, Großbauer, etwa rusticus major; b) ein Mensch v. bäurischen Sitten, ungeschliffen, ungehobelt, homo rusticus, homo agrestis; c) od. pjssek, der Bauer im Schachspiele, latrunculus.

Sedlám, al, ati, satteln, sternere equum, imponere ephippium equo; 2) wuchern, gravioribus usuris foenerari, (o těch, kteřj nad kádnau lichwu gesstě y osedlaného koně brali od dlužnjků-); sedlánj, kdožby wjce bral ze sta, než 6 kop, *Vel.*

Sedlář, e, *m.* Sattler, *m.* ephippiarius; coriarius; -řka, y, *f.* -inn, *f.* uxor, marita ephippiarii; -řský 3. -řstwj, *n.* rc. Sattlerey, *f.* rc. wie bey pekař.

Sedlčin, a, o, *adj.* der Bäuerinn gehörig.

Sedle *f.* Sessel?

Sedlisstě, *n.* Herd, *m.* Grund u. Boden, *m.* fundus.

Sedlka, y, *f.* Bäuerinn, *f.* rustica.

Sedlo, a, *n.* Sattel, *m.* zum Reiten, ephippium, sella; po dewssecka sedla se hoditi, *prov.* sich zu allem schicken; 2) was dem Sattel ähnlich ist, s. sedadlo z. B. bey den Handwerkern, wie der Sattel am Knecht, bey Tischler, - u. in der Mühle; 3) sedlo w ořechu, rc. *sl.* Urdbs, *m*

das Kerngehäuse in der Nuß, im Apfel, naucum; 4) *sl. ol.* Landsitz, *m.* Dorf; *russ.*, *illyr.*, *croat.* selo, (daher der Dorfname Selce, *u.* in Klein-Hont.)
Sedlský 3. bäuerisch, rusticus, agrestis; sedlský lid, Bauervolk, plebs rustica: s-ký dwůr, Bauerhof, *m.* villa rustica; -ſtwj, *n.* s. sedláčina.
Sedm, *gen.* sedmi, sieben, septem; sedm set, sedm tisýc, siebenhundert, siebentausend, septingenti, septem mille od. millia; po sedmi, od. sedm a sedm, je sieben, jeder (jedem) sieben, septem.
Sedmák, *u*, *m.* sieben Pfennige; *sl.* Siebenkreutzerstück; 2) s. unt. oko.
Skedmatý, 3. septenus.
Sedmdesát, -sáte, *gen.* sedmdesáti, siebzig, septuaginta.
Sedmdesátkrát, *adv.* siebzigmal, septuagesies.
Sedmdesátnjk, *a*, *m.* Siebziger, 70 Jahre alt, septuagenarius.
Sedmdesátý 3. siebzigste, septuagesimus.
Sedmernásob, *adv.* siebenfältig, septemplicìter, *B.*
Sedmernásobný 3. siebenfach, siebenfältig, septemplex.
Sedmernj 1. z. B. w sedmernjm počtu tagemſtwj ſtjhati plné newmjme.
Sedmero, sieben, septem, Joz. 18, 2.
Sedmerý 3. siebnerley, a) v. sieben Arten, septem generum, b) sieben, septem.
Sedmibarewný 3. siebenfarbig, septem colorum: duha sedmibarewná, *Neg.*
Sedmička, *y*, *f.* eine Sieben, heptas, hebdomas, *f.* numerus septenarius.
Sedmihlawý 3. siebenköpfig, septem capitum: sedmihlawá bestye, Zalansky.
Sedmihorský 3. siebenbergigt: sedmihorské město Řjm, Zal.
Sedmihorý 3. vorh. Zal.
Sedmihradčan, *a*, *m.* Siebenbürger, *m.* Transsylvanus; -nka, *y*, *f.* -inn, *f.* -na.
Sedmihradsko, *a*, *sl.* Siebenbürgen, *n.* Transsylvania.
Sedmihradský 3. siebenbürgisch, Transsylvanicus; Sedmihradská země, vorh. Sedmihradské, ého, *n.* uva Transsylvanica, *Kl.*
Sedmjk, *u*, *m.* Siebner, eine Münzsorte v. sieben Kreuzern.
Sedmikráſa, *y*, *f.* Maßlieben, *f.* Gänseblume, *f.* bellis minor, *L.*
Sedmiletý, 3. siebenjährig, septennis, septem annorum.
Sedmiljſtek? *Vel.* Herb.
Sedmiměsýčný 3. siebenmonatlich, 7 mensium.
†Sedmimužſtwj, *n.* hepandria, (Botanik.)
Sedmina, *y*, *f.* *sl.* s. sedmička, 2) ein Kartenblatt mit sieben Augen; 3) *boh.* der siebente Theil?
Sedmipán, *a*, *m.* Siebenherr, *m.* septemvir; *pl.* sedmipánowé.
Sedmipanský 3. aus 7 Herrn bestehend, septemviralis; sedmipanská tabule (w Uhřjch), tabula septemviralis; -nſtwj, *n.* b. aus sieben Herrn bestehende Behörde, septemviratus; b) d. Siebenherrnwürde, Amt, septemviratus.
Sedmiſtý 3. siebenhunderste, septingentesimus.
Sedmkrát, *adv.* siebenmal, septies.
Sedmmecýtma, sieben u. zwanzig, viginti septem.
Sedmmecytmý 3. sieben u. zwanzigste, septimus vicesimus.

Sedmnáct u. sedmnácte, *gen.* sedmnácti, siebenzehn, septemdecim, od. septendecim, decem et septem od. septem et decem: po sedmnácti, je siebzehn, jeder (jedem) siebenzehn, septeni deni.
Sedmnáctiletý 3. siebenzehnjährig, septendecim annorum.
Sedmnáctkrát, *adv.* siebzehnmal, septies decies.
Sedmnáctnjk, u, *m.* Siebenzehner, eine Münzsorte, welche siebenzehn Kreuzer hält.
Sedmnáctý 3. siebzehnte, septimus decimus.
Sedmohradský, 3. *sl.* s. Sedmihradský.
Sedmoročny, 3. *sl.* s. sedmiletý.
Sedmomužský, unrichtig statt sedmipanský.
Sedmoraký 3. *sl.* s. sedmerý 1).
Sedmý, 3. *sl.* siebente, septimus.
Sedne, *impers.* dlo, dnaut, *cum dat. pers.* mit od. ohne den Zusatz: ſstěſtj, ergehen, widerfahren: dobře, zle mu sedlo; newjm komuby sedlo.
Sednu, *fut.* sedl, sednauti, *imper.* sedni, sich setzen, sich niedersetzen, sidere, considere, subsidere, residere: sedni gá nebo wstaň, děleg co tělem neb myslj, tobě zgewný gsem, *Com.* -nutj, *n. verb.* Niedersitzen, *B.* s. auch sedm.
Sedru (ku), *fut.* sedřel, sedřjti, sedřen, *imper.* sedři, abschinden, z. B. d. Haut, detrahere, deglubere; auch: ſſupiny s očj sedřjti.
Sedýlko, a, *m. dim.* v. sedlo, *Wrat.*
Segba, y, *f.* s. setj.
Segde, *impers.* ſſlo, sgjti, zurück gehen, sich zerschlagen, zu nichte werden, rescindi, rumpi, ad irritum cadere: s trhu ſſlo *Pr.* s derně ſſlo, *Vel.* s gedno ho y s druhého ſſlo, *Harant* což dobrého bylo, wſſemu ſſlo s toho obyčege ſſlo, *Vel.* 2) wird ermangeln, negligetur, deficiet: ſſloliby w tom přj čjnau lidj, si in eo quid neglectum fuerit; mnauk gest n nikdá neſſlo, *Vel.* to mu řečnjkem ſſlo, *Pr.* co mu na tom segde? was wird er dabey verlieren? s. auch scházým.
Segdu, *fut.* ex. ſſel, sgjti, herabgehen, descendere; z swěta sgjti sterben, migrare: auch blos sgjti: od meče segdau, *B.* smrtj dobrau sgjti; druhá linye ſſla, *Vel.* bez dědicû ſſel, *Id.* s. auch scházým.
II. *rec.* sgjti se, zusammen kommen, a) sich versammeln, convenire, congregari; b) jemand wo zu sprechen bekommen, convenire aliquem, z. B. zýtra se s nim segdu; c) eins werden, zu Stande kommen, coalescere: manželstwj sgjti se nemohlo; d) sgjti se s ženau, sich zum Weibe legen, des Beyschlafes wegen, concumbere *B.* 2) *sl.* segde se, *impers.* zu gut kommen.
Segmu, *fut.* sňal, snjti, *imper.* segmi, *part.* sňat, abnehmen, herabnehmen, auferre, demere.
II. *rec.* segmu se, sňal se, snjti se, entzündet werden, accendi; 2) sich verheurathen: česka sedlkau se snjti, *Vel.*
Segi, *fut.* syl u. sel, sýti, säen, serere, seminare: gak budeš sýti, tak budeš žjti, *prov.* ut sementem feceris, ita metes.
Sehleugi, owati, folg. *B.*

Sehltjm, *fut.* il, iti, verschlingen, deglutire, devorare.

Sehnati, s. sezenu.

Sehnu, *fut.* ul, auti, *imper.* sehni, beugen, biegen, krümmen, z. B. einen Ast: dak ho sewru a sehnu, *K.*

II. *rec.* sehnauti se, sich beugen, flecti etc. sich bücken, inclinari, demitti, incurvari, od. se inclinare, etc.

Sekáč, e, *m.* Hauer, Hacker, der haut, caesor, sector; b) der zerhaut; 2) Hackmesser, culter sectorius; 3) Schrottmeißel, scalprum findendo ferro, *R.* *m.* 4) Haustempel des Knopfmachers; 5) s. ssuchadlo, *D.* 6.) Wachtelkönig, Kreßler, s. krastal, *D. ol. sl.* sekáč, s. kuchak; -čka, y, *f.* s. kuchařka.

Anm. *boh.* bedeutet sekáč auch einen Mäher, statt des richtigern sekec.

Sekáček, čku, *m.* vorh.

Sekačka, y, *f.* Hackmesser des Fleischers, culter incisorius, *R.*

Sekadlo, a, *n.* Hackbrett, *n.* tabula secandis cibis; 2) Hauambos? s. unter nákowadlo, *P.*

Sekám, und seči, sekal, sekati, hacken mit der Axt, secare, caedere; auch mit den Zähnen hauen: wepř zubem okolo sebe seká, *Cyr.* 2) hauen, a) schlagen, z. B. mit der Ruthe, Degen, Stocke, etc. caedere, ferire, percutere; fig. pomlauwánjm zrádným a utrhánjm na lidi sekati, *Vel.* b) abhauen, caedere; c) zerhauen, z. B. Holz, caedere, concidere, secare; d) žilu sekati, Ader lassen, s. pustjm; ten kůň seká, *sl.* stößt im Reiten, s. auch seknu; -áwám, al, ati, *frequ.*

Sekánj, *n.* Hauen, *n.* z. B. mit dem Säbel, Stocke, Ruthe etc. percussio, secatio, caedes; ist es Zerhauen, z. B. des Holzes, sectio, caedes; sekánj žjly, Aderlassen, *n.* venae sectio.

Sekanice, *f.* Gehacke, *D.*

Sekanina, y, *f.* s. sečka.

Sekanka, y, *f.* *sl.*, sekané těsto, gehackte Mehlspeise in d. Suppe, od. Milch.

Sekawec, wce, *m.* Steinbeißer, ein kleiner Fisch, Steinbicker, cobitis taenia, *Linn.* 2) (pták), Kirschdieb, Kirschfink, *m.* coccothraustes, *Linn.* - turdus aureus, *Klein.*

Sekera, (sekyra, - v. sekati), y, *f.* Beil, *n.* Axt, *f.* securis: tehdy sekera na se dlubni lidj, když se kdo před wrahem saudj, *prov.* a hoste et inimico judicium et justitiam ne requiras.

Sekerka, - yrka, y, *f.* *dim.* Beilchen, *n.* securicula.

Seknu, *fut.* sekl, seknauti, hauen (einmal), a) schlagen etc. s. sekám; *sl.* seklo kupectwj, - gerieth ins Stocken; s. auch sekám.

Sekom, (sekem), *sl.* im Trapp.

Sekotám, al, ati, ssrkotám, *mor.* klappern mit den Zähnen.

Sekretář, e, *m.* Sekretär, *m.* secretarius; - řka, y, *f.* - inn, *f.* uxor s-rii; - řský, ſtwj etc. wie bey pekař; sekretář wyslanstwj, Legationssekretär, *Kram.*

Sekrýt, sekrét, *m.* Petschirring, *m.* annulus signatorius, *Syl.*

Sekta, y, *f.* Sekte, *f.* secta, *B.* sekta Aryanská, *Com.*

Sektář, e, *m.* Anhänger, Sektirer, assecla, sectator: sektáři a kacýři, *K.* - řka, y, *f.* -inn, -inn, - trix; - řský 3. z. B. sektářský duch, *Vel.*

Sekunda, y, *f.* Sekunde, secunda;

Sekwestrácý, *f.* Sequestration, sequestratio, *Kram.*
Selátko, *a, n. dim.* v. folg.
Sele, ete, Spanferkel, *n.* porcellus subrumus.
Selhu, selžeš, *fut.* selhal, selhati, eine Lüge sagen, lügen, mendacium dicere, mentiri; 2) versagen, v. einen Feuergewehr, wenn es nicht los gehen will, non sequi (ictus non sequitur).
†Seletnice, *f.* zrostlina, hypochaeris.
Selnu, *fut.* ul, auti, abstreifen, destringere.
II. *rec.* selnauti se: pečeti se selnuly, - sind abgestreift werden, - destricta sunt.
Selo, *a, n.* (αλωη), *dim.* selce, ager pagus, *D.*
Selžem, selhal, *sl.* s. selhu.
Sem, sy, gest, rc. s. gsem.
Sem, *adv.* her, hieher, huc, z. B. pod sem, komm her, huc veni, od. ades, adesdum; semotam, sem y tam, sem tam, hin u. her, (z. B. gehen laufen), ultro citroque; deg sem, gieb her, cedo; podjweg se sem, siehe her, huc adverte oculos, huc specta.
Semeli, *fut.* semlel, semleti, semlen, mahlen, commolire.
Semeljn, *a, m.* d. Stadt Semlin in Ungarn, Zemlinium.
Semenář, *e, m.* Saamenhändler, Saamenkrämer, etwa seminarius; - řka, *y, f* - inn, - inn, *f.* - ria; - řský 3. - řstwj, *n.* Saamenhandel rc.
Semenec, nce, *m.* Hanfsaamen, *m.* semen cannabinum.
Semenečný 3. v. Hanfsaamen; semenečná polewka, Hanfsaamensuppe, *f. Vel.*
Semenisstě, *n.* Baumschule, *f.* seminarium, plantarium.

Seménko, *a, n. dim.* v. semeno.
Semenný 3. saamenreich.
Semeno, *a, n.* Saame, *m.* semen; srdečné semeno, zrostl., cardispermon, cardiaca repens, *Vel.* sem. swaté, i. e. sstrkawičné, *Id.* wrabj semeno, *sl.* Steinhirse, Meerhirse, *f.* lithospermum officinale, *hung.* madár-kölés, gyöngy-kölés, *Lumn.* newrcy se po semenu, ausarten, degenerare.
Semětrj, *n.* Symetrie, *f.* Ebenmaß
Semjčko, *a, n. dim.* v. sýmě.
Semka, *sl.* s. sem, hieher.
Semlený 3. *part.* v. semeli.
Semotam, s. unter sem.
Semýnko, richtiger seménko.
Sen, *gen.* snu, u. sna, Schlaf, *m.* Schlafen, *n.* somnus, quies, sopor, we snách, im Schlafe, per somnum, in somno, per quietem, secundum quietem; ze sna se protrhnauti, s protrhnu; ze sna se wyrazyti, wytrhnauti, jähling erwachen, repente expergisci, expergefieri, somno exciri, od. somno excuti; 2) Traum, *m.* somnium; sen mjti, einen Traum haben, habere somnium, somniare; we snách, im Traume z. B. etwas sehen, in somnio auch per somnum, secundum quietem -: na gewěli, čili w snách se mu zdá, *K.*
Sén, *ol.* s. ten.
Séna, *y, f.* s. Senes.
Senář, *e, m.* Heuhändler?
Senát, *u, m.* Senat, *m.* senatus *Com.*
Senátor, *a, m.* Rathsherr, senator; senátor řjmský, *B. Vel.*
†Seněnka, *y, f.* zrostl. trigonella
Séne, *n.* Sénes, *n.* u. *f.* Sen
sena, s. měchýřnjk; senes čest

Blasenbaum, coluten, *Linn.D.*
Senínec, nce, *m. sl.* s. sennjk.
Seniſſtě, *n.* folg.
Sennjk, u, *m.* Heuboden, *m.* foenile.
†Sennoček, čke, *m.* zroſſlina, tamnochortus.
Senný 3. aus Heu, foeneus; dahin gehörig, foenarius; senné widly, Heugabel, *f.* furca foenaria; senný wůz, Heuwagen, *m.* currus foenarius; senná wáha, (*sl.* wážnice), Heuwage, *f.* libra foenaria.
Seno, *a, n.* (vgl. foenum), Heu, *n.* foenum; kozí seno, Bocks-horn, *m.* Siebenzeiten, foenograecum, foenum graecum, trigonella, *D.*
Sénowý 3. Sene-, v. Sene.
Sep'atý 3. *part.* v. sepnu.
Sepkám, *al, ati, sl.* stoßen, vom Wagen u. drgl.
Sepkoſt, *i, f.* Baufälligkeit, *f.* conditio ruinosa; b) Schwachheit, Hinfälligkeit, infirmitas.
Sepnu, *fut. ex.* sep'al (sepial), auch ſp'al, sepnauti, *part.* sep'at, (ſp'at), zusammenfügen, jungere, conjungere, z. B. koně sepnauti; 2) ruce sepnauti, d. Hände falten, manus conjungere, od. complicare.
†Serápka, *y, f.* zroſſl., serapias.
Seru, sral, srάti, *imper.* ser, (vgl. foria, conforire, *D.*), scheißen, cacare.
†Seryana, *y, f.* zroſſl., Seriana.
Serwis, *u, m.* Service, *n.* vasa mensaria, *R.*
Serwjt, *u, m.* Serviette, *f.* mappa, *Diabac'.*
Serwjtek, tku, *m.* vorh. *Com.*
Serwu se, *fut.* al, *ati se,* raufen, pugnare.
Seryputky, tek, *f. pl. sl.* gewiße rothe Beeren (größer als d. Mehlbeeren) eines Strauches, an den Gewäßern, meistens in Wäldern; es hängen ihrer mehrere an einem Stiel, u. werden eßbar, wenn sie, in Stroh gelegt, schwarz werden.
Sesám, *ati,* s. sſám; *russ.* sosám.
Sesekám, beſſ. zsekám, *fut.* al, *ati,* zerhacken, concidere, dissecare.
Sesel, *e, m.* Wasserwinde, *f.* salix aquatilis, *Ryb.* (nach *R.* gemeiner Sesel, Steinklee, *m.* seselis, od. seseli; nach *Vel.* Zerb. sesel neb lomikamen, Sesel-kraut, welsch Steinbrech, seseli; nach *Berchth.* seseli.
Seſlánj, *n. verb.* v. seſſli; seſlánj ducha sw., s. letnice.
Sesmilnjm, *fut.* il, *iti,* ehebrechen, moechari.
Sesmradnu se, *fut.* dl, dnauti se, stinkend werden, z. B. Fleisch, foetorem contrahere, *Kram.*
Sesnu, *fut. ex.* nul, *nauti,* entschlafen, obdormire; b) sterben, mori: w Pánu sesnauti.
Sesnulý 3. entschlafen, qui obdormivit; b) fatis functus, s. vorh.
Sesrdnatjm, s. zsrdnatjm.
Seſſigi, *fut.* seſſil, u. sſſil, seſſiti, u. sſſiti, zusammennähen, consuere.
Seſſjwám, *al, ati,* vorh.
Seſſli, *fut.* seſlal, seſlati, *part. pass.* seſlán, *imper.* seſſli, herabschicken od. senden, demittere.
Seſſloſt, *i, f.* (wěkem), Alter, hohes Alter, senectus, auch vetustas: seſſloſt sudu, *Pr.*
Seſſlý 3. alt, durchs Alter verdorben, vetustate corruptus, od. durchs Alter abgenützt, vetustate corruptus, od. detri-

tus: sesslé stawenj; 2) alt, von hohem Alter, betagt, senex, vetus.
Sessrotugi, owati, s. swaljm, D.
Sesstwu, fut. sstwal, sesstwati, zusammen hetzen, committere.
Sessuchocem, (-tám), fut. otal, otati, sl. Geräusch machen, strepitum excitare.
Sestarám se, fut. ex. al, ati, alt werden, senescere, consenescere.
Sestehnu, fut. hl, hnauti, zusammenheften, conserere, consuere.
Sestra, y, f. Schwester, f. soror; wlastnj sestra, leibliche Schwester, soror germana; newlastnj sestra, Stiefschwester, soror non germana, semisoror.
Sestřenec, nce, m. Geschwisterkind, n. a) meines Vaters Schwestersohn, od. meiner Mutter Bruderssohn, frater amitinus; b) meiner Mutter Schwestersohn, frater consobrinus, od. blos consobrinus: sestřency, t. g. wlastnjch dwau sester wnukowé, Vel.
Sestřenice, f. Geschwisterkind, n. a) meines Vaters Schwestertochter, od. meiner Mutter Bruderstochter, soror amitina; b) meiner Mutter Schwestertochter, soror consobrina, od. blos consobrina.
Sestřička, y, f. dim. Schwesterchen, n. sororcula.
Sestřin, a, o, adj. poss. der Schwester gehörig.
Sestřjně, ěte, n. Geschwisterkind überhaupt, s. sestřenec u. sestřenice.
Sesýlám, al, ati, s. sesslí.
Sesypám, sesypi, fut. al, ati, zusammen schütten, confundere.
Set, gen. v. sto.

Setba, y, f. s. setj, D.
Sesyřjm se, fut. el, eti, sl. gerinnen, coagulari.
Setj, n. Saat, a) Säen, n. satio, sementis; a) Saatzeit, f. sementis.
Setkám, fut. al, ati, zusammenweben, contexere, R.
Setkám se, fut. al, ati, (obs.) s někým, handgemein werden, manum conserere, congredi, Cyr. w bitwě se s njm setkal, Vel.
Setmjm se, fut. tměl, tmjti se, finster, dämmerig werden, obscurari, tenebrae ingruunt.
Setmjwám se, al, ati, verb.
Setnice, f. Hauptmanninn, f. conjux, uxor, marita centurionis.
Setnjk, a, m. Hauptmann, m. centurio.
Setnu, fut. ex. sťal, sťjti, part. pass. sťat, imper. setni, enthaupten, köpfen, capite privare aliquem, caput amputare, (decollare).
Setjerám, al, ati, sl. folg.
Setru, (ku), fut. ex. setřel, setřjti, setřen, u. setřjn, abwischen, durch Abwischen wegschaffen, z. B. Unreinigkeit, Thränen, abstergere, detergere, s. auch Lasťominy; 2) vertilgen, ausreiben 2c. richtiger zetru.
II. rec. setru se, s někým, sich an jemand anreiben, zusammenstoßen.
Setrwám, fut. al, ati, beharren, verbleiben, permanere; daher trop. harren, beharren, permanere, perstare, perseverare; -áwám, al, ati, freq.
Setrwánj, n. verb. s. folg.
Setrwánliwost, i, f. Beharrlich-

keit, z. B. einer Person, constantia, pertinacia.

Setrwánliwý 3. beharrlich, v. Personen, constans, obfirmatus, obstinatus, pertinax.

Sewer, u, m. (ol.&) russ. s. půlnoc, Nord, m. septemtrio; -nj 1. s. půlnočnj; sewerowýchodnj, *Sedlac'ek.*

Anm. Einige der Neuern wollen dieß Wort durchaus einführen, weil ihnen půlnoc zu deutsch scheint. *J. Jungm.* schreibt: „W Boleslawsku sewer, sewerye slowe půlnočnj přehánka, slota, sněžiwé powětřj, odtud také sewerka, lauka lesnj a hornj, k sewern položená. Snad y Syberie, gakoby Sewerye?

Sewkenj, n. *verb.* vom folg.

Sewru, (ku), *fut.* sewřel, sewřjti, zusammendrücken, zusammen drängen, -pressen, comprimere; b) beschränken: nebude cýrkew okršlkem toliko země židowské sewřjna, *K.* c) in d. Enge treiben, ängstigen, constringere, in augustias redigere, coarctare: tak ho sewřu a sehnu, *K.* nemocý sewřenu býti; Petr padna, hrozně měl sewřené swědomj; 2) fesseln, binden, constringere: panty, řetězy sewřjti někoho; na rukau y nohách sewřjti někoho; udidly usta koně sewřjti, *B.* koně ostruhami sewřjti, das Pferd in d. Sporne nehmen.

II. *rec.* sewřjti se, gerinnen, gelieferu, cogi, densari, congelascere.

Seyc, e, *m.*, *mor.* kuhýk, *sl.* kuwjk, Neuntödter, od. Neunmörder, Würger, Würgengel, *m.* larius, *Linn.* falco minimus, *Klein.*

Seyček, čka, *m.* *dim.* vorh.

Seypka, y, *f.* Schüttboden, *m.* granarium.

Seyr, *a*, *m.* Käse, *m.* caseus; mladý seyr, frischer Käs, caseus recens.

Seyrář, e, *m.* Käsehändler, Käsestecher, casearius; - řka, y, *f.* - inn, - inn, - ria; - řstwj, - řský ꝛc. wie bey pekař.

Seyrek, rku, *m.* *dim.* s. syreček.

Seyrnjk, *a*, *m.* Käsehorde, *f.* crates casearia; Käsekorb, *m.* fiscina casearia.

Seyrowitý 3. käsicht.

Seyrowý 3. Käse-; seyrowý koláč s. koláč.

Seytko, *a*, *n.* *dim.* s. sýtko.

Seyto, *a*, *n.* Sieb, *m.* cribrum.

Seženu, *fut.* sehnal, sehnati, *imper.* sežeň, *partic.* sehnán, *praes.* shánjm, zusammen treiben, a) Menschen, od. Thiere, compellere, cogere; b) leblose Dinge, cogere; 2) herab treiben, depellere; auch mit Gewalt, dejicere, deturbare: sehnal ge s hráchu, *Vel.* sehsobě žáhu na někom, sein Müthchen abkühlen -; 3) streichen, mit dem Streichbrett, z. B. Korn, auch abfledern; ingleichen: sháněti nečistotu při šmelcowánj, abtreiben, secernere; s. auch shánjm.

II. *rec.* sehnati se, zusammen strömen, confluere.

Sežeru, *fut.* sežrati, s. zžjrám.

II. *rec.* sežjrati se, sich besaufen: sežjrati se počali páleným, *Wrat.*

†Sežinjk, u, *m.* zrostlina, gynerium, (ist eigentl. serbisch).

Sežlutnu, *fut.* sežlutl, sežlutnauti, gelb werden, flavescere.

Seznám, *fut.* *ex.* al, ati, erkennen, einsehen, finden sehen, a-

gnoscere, cognoscere; - ánj, n. verb.
Seznámjm, fut. il, iti, bekannt machen, z. B. jemanden mit jemand, notitiam procurare.
II. rec. seznámiti se, fut. ex. il, iti, sich mit jemand bekannt machen, cognoscere hominem, notitiam hominis acquirere, contrahere.
Seznáwám, al. ati, s. seznám.
Sežnu, fut. sežal, sežjti, abmähen, metere, demetere.
Sezpjwám, ati, s. zezpjwám.
Sezragi, auch sezrám, fut. al, ati, reifen, maturescere; c. woce k sezránj nepřicházý, K. fig. w swých hřjssjch sezrál, K.
Sežru, s. sežeru.
Sezwánjm, ěl, ěti, zusammenläuten, compulsare; fig. swé ctitele sezwáněti, Neg. - áněnj, n. Zusammenläuten, clarendix, (icis), f. R.
Sežweykám, fut. al, ati, zerkauen, durchkauen, mandendo, manducando comminuere, auch blos mandere.
Sezwu, fut. ex. sezwal, sezwati, viele od. alle berufen, convocare: na hody sezwati.
Sfalcugi, fut. owati, compaginare, s. falc.
Sformowatel, e, m. Bildner, formator, B.
Sformugi, owal, owati, bilden, machen, formare, fingere, B.
Sgadám, ati, mor. s. swrbjm.
†Sgarmený 3. conjugatus, (Botanik).
Sgednám, fut. al, ati, (s. gednámc).
II. rec. s-ti se, sgednáwati se, s. scownáwati se, sich vergleichen, übereinkommen, convenire, Syl.
Sgednocený 3. part. v. folg. sgednocené krajiny w půln. Ameryce, d. vereinigten 2c. Kram.
Sgednócugi, owati, folg.
Sgednomyslnjm se, fut. il, iti, einmüthig werden, fieri concordes, B.
Sgednotjm, fut. il, iti, cen, vereinigen, in Ansehung der Gesinnung, od. Absicht, z. B. d. Menschen, conciliare; d. Gemüther, conciliare, conjungere.
II. rec. s-titi se, sich vereinigen, einig werden, conciliari inter se, concordes fieri, consentire.
Sgedu, fut. ex. sgel, sgeti, herab fahren, z. B. im Wagen 2c. devehi.
II. rec. sgeti se, zusammen fahren, (neutr.) convehi: 2) zusammen reiten, convehi equo, od. equis.
Sgewám, sl. ati, fr. v. segi.
Sgezd, u, m. Zusammenkunft, f. Congreß, m. conventus, conventio, congressio, congressus.
Sgezděný 3. part. v. sgezdjm.
Sgezdilec, lce, m. der Reisende, der viele Reisen macht, itinerator.
Sgezdilý, s. zgezdilý.
Sgezdjm, fut. ex. il, iti, befahren, bereisen, bereiten, peragrare: mnoho sgezditi; 2) sgezditi koně, (welmi), ein Pferd sehr abreiten.
Sgežjm se, fut. s. zgežjm se.
Sgjti, sgit, s. segdu.
Sgjždjm, -se, ěl, ěti s. sgedu, - se.
Shádžem, fut. shádzati, sl. s. shážým.
Shligjm, sl. s. sklj̈žjm.
Shánená mjra, gestrichene Maß.
Shánidlo, a, n. njmž wrch s mjry sháněgj, Streichholz,

Streichbrett, n. radius, hostorium.

Shánjm, ěl, ěti, sl. shánňám, ati, f. sezenu: shánětí wenjze, statek, Geld, Vermögen zusammen scharren, zusammen treiben, cogere, corradere: autraty, Unkosten erschwingen? D. 2) sl. abfiedern, beym Kornputzen.

II. rec. shánětí se, zusammen laufen, concurrere, compelli: před saudcy se shánětí, a nesnadniti; 2) sl. Muthwillen treiben, hin u. her laufen (vgl. shon); 3) verfolgen, nachsetzen, Jagd machen auf jemand, nachstreben, ferri, in aliquid, insequi, persequi: za nepřáteli se shánĕli, K. shánětí se po něčem.

Shanjm, ěti, bess. zhanjm.

Shánjwám, al, ati, fr. v. shánjm.

Shánka, y, f. kteran se obilj shánj, Besen, m. zum Abfiedern; shánka, y, f. Gelaufe, n. ?

Sházawý 8. z. B. kůň, s. kůň bugný.

Shazugi, owati, s. shodjm.

Sházým, el, eti, herunter werfen, dejicere; auch abladen vom Wagen; b) absetzen, viele od. einige, z. B. s auřadů, amovere a munere, munus abrogare.

Shladám, - se, fut. ati, sl. s. shledám, - se.

Shljádnem, fut. dnauti, sl. s. shlédnu.

Shlaučený, 3. part. v. folg. zusammen gedrängt, zusammengerückt, confertus; shlaučený šik; -ně, adv. gedrängt, schaarweise, confertim, catervatim.

Shlaučjm se, fut. il, iti, s. shluknu se.

Shled, u, m. Rücksicht, f. respectus: shledem toho, rücksichtlich dessen; 2) Herabsehen, n.

Shledám, fut. ex. al, ati, zusammen suchen, conquirere; 2) finden, a) sehen, reperire, invenire, videre, intelligere; b) entdecken, invenire, reperire, deprehendere; c) erfahren, invenire, reperire, comperire; - áwám, al, ati, fr.

II. rec. s-ati se, zusammen kommen, sich versammeln, convenire, congregari; s někým, mit jemand zusammenkommen, convenire cum aliquo, copiam alicujus habere.

Shledánj, n. Zusammenkunft, f. conventus; shledánj mjti s někým, Zusammenkünfte (Rendezvous) mit jemand haben, convenire aliquem; 2) s. shled 2).

Shlédnu, fut. shlédl, shlednauti, besehen, besichtigen, inspicere, contemplari; b) herab sehen, prospectare ex alto, B.

Shljdnu, fut. dl, dnauti, erblicken, vorh.

Shluk, u, m. s. shluknutj.

Shluknu se, fut. ex. shlukl se, shluknauti se, zusammen rücken, (neutr.) besonders v. gehenden od. reitenden Menschen, jungi, conjungi, congredi, coire; 2) zusammen laufen, Auflauf machen, concurrere; 3) jemanden anlaufen, adoriri, B. - nutj, n. verb.

Shlukugi se, owati, vorh.

Shnětu, fut. shnětl, shnjsti, zusammen kneten, condepsere.

Shnětugi, owati, vorh. Vel.

Shnigi, fut. shnil, shnjti, verfaulen, faul werden, putrescere, putrefieri.

Shnilina, y, f. s. shnilost.

Shniloch, a, m. sl. Faulenzer.

Shnilost, i, f. Fäule, Fäulniß, f. putredo; putor, auch caries, wenn es d. Morschheit ist.
Shnilý 3. faul, in Fäulniß übergangen, putris, putidus.
Shnjzdjm se, fut. il, iti se, sich einnisten, nidum figere, Jz. 34, 15.
Shodjm, fut. il, iti, herabwerfen, dejicere; 2) absetzen, deturbare: shodil ho s aukadu; shoditi s trůnu, entthronen, throno privare; 3) zusammen fassen, zählen, computare: w gednu summu shoditi.
II. rec. shoditi se, s. shozugi se.
Shodnu se, fut. dl, dnauti, s. shozugi se: shodli se naposledy o to, Kram.
Sholjm, fut. ex. il, iti, abscheren, tondere, detondere.
Shon, u, m. Gelaufe, n. concursatio, cursitatio.
Shonkowka, y, f. Kornreuter, n. ein enges Sieb, subcerniculum.
Shonky, m. pl. sl. Abkehricht beym Fruchtputzen.
Shořjm, fut. il, iti, verbrennen, (neutr.) comburi, cremari, conflagrare.
Showárám se, ati, sl. sich besprechen, colloqui.
Showěnj, n. verb. folg.
Showjm, fut. ex. ěl, ěti, Geduld, Nachsicht haben, warten, exspectare; - s-jwám, al, ati, fr.
Showjwánj, n. verb. vorh.
Showorčiwý 3. sl. s. vmluwný.
Showořjm se, iti, sl. s. smluwjm se.
Shozenj, n. verb. v. shodjm.
Shozugi se, owal, owati, übereinkommen, sich reimen, congruere, convenire; s. auch shodnu se.
Shrabám, fut. fr. ati, s. shrábnu.
Shrabugi, owal, owati, folg.
Shrábnu, fut. shrábl, nauti, zusammen rechen (auf einmal) z. B. Heu, pectine colligere, pectine congregare; 2) einstreichen, Geld, auferre, accipere.
Shrbený 3. part. gebückt, inclinatus, incurvatus.
Shrbjm se, fut. il, iti, en, sich bücken, inclinari, demitti, incurvari, od. se inclinare, se demittere.
Shrbugi se, owal, owati, vorh.
Shřebná klisna, (v. hřjbě), trächtige Stute, equa foeta.
Shřegi, fut. shřjl, shřjti, wärmen, erwärmen, calefacere.
II. rec. shřjti se, sich wärmen, calescere, calefieri.
Shřjwám, -se, ati, s. shřegi, -se.
Shrnačka, y, f. s. shániblo.
Shrnám, al, ati, s. shrnu.
Shrnowačka, y, f. s. shániblo.
Shrnu, fut. ex., sl. shrnjem, ul, auti, zusammen häufen, zusammen rollen, congerere; 2) zusammen rollen, convolvere.
II. rec. s-ti se, sich zusammen rollen, convolvi; 2) zahlreich u. schnell zusammen kommen, zusammen strömen, confluere: wšecko se to na mau hlawu shrnulo, Cyr. 3) zusammen heurathen; - nutj, n. verb.
Shromážděnj, n. Versammlung, a) Zusammenbringung, congregatio; b) Zusammenkunft, f. congressio, conventus, coetus; auch d. versammlte Anzahl, z. B. Menschen rc. coetus, conventus, concilium: shromážděnj synodnj, Com.
Shromáždjm, fut. il, iti, ěn, versammeln, sammeln, cogere, colligere, congregare.
II. rec. shromážditi se, sich

versammeln, se congregare, congregari, coire.
Shromážditstě, n. Sammelplatz, m. locus confluxus, *Ryb.*
Shromážditel, e, m. Sammler, collector: Justynyán, práw řjmských shromážditel a rozmnožitel.
Shromáždjwám, ati, s. shromáždjm.
Shromážďowánj, n. Versammeln, Sammeln, congregatio, collectio, corrasio.
Shromážďugi, owati, s. shromáždjm.
Shumplugem, *fut.* owati, *sl.* verderben, corrumpere.
Shusstugi, owal, owati, folg.
Shustjm, *fut. ex.* il, iti, verdichten, verdicken, densare, spissare.
Shustlý 3. dicht, od. dick, (*opp.* dünn, flüßig), densus, spissus.
Shustnu, *fut.* stl, stnauti, dicht, od. dick werden, densescere, spissescere.
Shyb, u, m. Bug, m. flexura, flexus; *pl.* shyby, *sl.* Gelenke.
Shybák, u, m. *sl.* s. zawirák.
Shýbám, al, ati, s. sheybám.
Sjaha, *sl.* s. sáha.
Sjáknem, knauti, *sl.* s. sáknu.
Sjatie, n. *sl.* s. setj.
Sjatný 3. *sl.* d. Saat betreffend, segetalis: sjatná Mara, Mariä Geburt.
Sjeňa, y, *f. sl.* Wagenschuppen, m. currule.
Sjeti se, *ol.* s. stkwěti se.
Skabonjm, *fut.* il, iti, trübe machen, verwirren, conturbare.
Skackám, al, ati, *sl. dim.* v. skákám, kleine Sprünge machen, z. B. wie der Sperling.
Skácým, z. B. stromy, s. kácým.
Skákám, skáči, kal, kati, springen, salire: pobožným neywic vtrhati, a gako mezy oči skákati, *K.*
Skákanice, *f.* Springerey, *f.* saltitatio.
Skákánj, n. Springen, n. saltus.
Skákawý 3. hüpfend, (saltitans)?
Skála, y, *f.* Fels, m. Felsen, m. Hort, m. saxum, rupes, petra; twrdý gako skála, felsenhart; 2) hie u. da *sl.* s. kámen; mastná skala, *sl. Göm.* talcum.
Skala, y, *f.* zwey Schlösser im Bunzl. Kr., hrubá Skala, Großskal, u. malá Skala, Kleinskal.
Skálj, n. (höchstselten skále), *coll.* Felsen, (*pl.*) saxa, rupes, petrae.
Skalice, *f.* Skalitz, Name der Städte in Ungarn u. Böhmen, Skalitz, Skalicium, Ungrisch Skalitz, Szakolcza.
Skalka, y, *f. dim.* Felschen, n. saxulum; 2) ein Ort in Prag.
Skalina, y, *f.* Klippe, *f.* ein Felsen, scopulus.
Skalnatý 3. felsicht, voller Felsen, saxosus; skalnaté moře, mare Adriaticum, *Haj.*
Skalnj 1. in Felsen wohnend, saxatilis; 2) was im Felsen ist, Felsen-; skalnj twrdost, Felsenhärte.
Skalnjk, a, m. Steinbrecher, m. latomus, lapicida; (Petr Cefas, *K.*)
Skalugem se, owati, *sl. Göm.* spielen, schäkern, ludere.
Skandugi, owal, owati, skandiren (Verse), scandere, *Puchm.*
Skapám, skapi, *fut.* pal, pati, verrecken, verderben, mori, interire, s. kapám.
Skartjm, *fut.* il, iti, abkarten, einleiten, lenken, instituere.
II. *rec.* skartiti se, sich verändern, *Lomn.*

Skaumak, ke, m. s. skaumatel.
Skaumálek, lka, m. Grübler.
Skaumám, al, ati, nachgrübeln, investigare, perscrutari, z. B. rem.
Skaumatel, e, m. Forscher, scrutator.
Skaupě, adv. karg, parce, tenaciter.
Skaupjm, fut. il, iti, zusammen kaufen, coëmere; 2) durch Kargen erwerben, comparcere.
Skaupjm, se, il, iti, kargen, karg seyn, parcum esse, tenacem esse; neskaupiti se, ale dáti; kdo se neskaupj w chlebě, K. skaupiti se s swým smjchem, Cyr.
Skaupost, i, f. Kargheit, f. tenacitas.
Skaupý 3. karg, tenax, parcus; skaupý wjc trowj, leniwý wjc chodj, prov. sl.
Skaussjm, s. zkaussjm.
Skęta, ol. ein Feiger, Memme, Poltron, ignavus, mulier, Dal.
Skelřezač, e, m. Glasschneider, caelator vitrorum, R.
Sklácým, el, eti, s. sklátjm.
Sklad, u, m. Niederlage, f. Behältniß zum Aufheben, z. B. der Waaren, Magazin, horreum; sklad gazyka, thesaurus linguae, Com. 2) (od. skladek), sl. s. ostředek, Rain, m. u. in der Kyptau, soviel als okrogek 2).
Skladač, e, m. überhaupt der etwas zusammen legt; 2) Verfasser, auctor, bess. skladatel; 3) Ablader, deonerator; 4) der etwas zum Aufheben gibt, deponens (opp. depositarius); - čka, y, f. - rinn, f. -trix, - ria.
Skladacý 1. z. B. skladacý stůl, s. skladný.
Skladám, al, ati, setzen, locare: -naděgi w někom, od. w něčem, fiduciam, spem locare, in-; 2) sammeln, auf d. Seite legen, colligere, deponere: poklady sobě w nebi -; 3) verfassen, schreiben, scribere, commentari, fingere: werše, knihy, (sl. pjsma) skl.; 4) sinnen, im Sinne führen, Rathschläge fassen, meditari, inire consilium; zlé - tagné rady proti někomu, B. 4) wegräumen, beseitigen, amovere: wšecko s cesty skladal, což gim ku překážce bylo, K. S. auch složjm.
II. rec. sk-ti se, zbjrku činiti, Beyträge machen, symbolas conferre, Vel. auch sich zusammen legen, (s někým).
Skládánj, n. verb. v. vorh. auch das Verfaßte od. Geschriebene, scriptum, commentarius: nowá skládánj činiti; 2) ol. Gedicht, n. poëma.
Skládanice, f. ein zusammengelegter Kuchen; - čka, y, f. dim.
Skládanka, y, f. vorh.
Skladaný 3. part. v. skladám; sk-ný bál, sl. durch Beyträge, veranstalteter Ball.
Skladatel, e, m. Verfasser, auctor, scriptor; 2) deponens, bess. skladač 4); 3) Gautscher in der Papiermühle, compositor chartae; - lka, y, f. - lkyně, f. s. skladačka; Verfasserinn.
Skladek, dku, m. dim. v. sklad.
†Skládka, y, f. Charade, logogryphus.
Skladnj 1. z. B. skladnj město, Handelsstadt, urbs mercatoria, emporium; skladnj dům, Niederlagshaus, n. horreum.
Skladný 3. was sich zusammen legt, plicatilis: skladný stůl, Einlegtisch, m.
Sklamám, s. zklamám.

Sklánjm, -ſe, ěti, ſ. ſklonjm, -ſe.

Sklapnu, *fut.pl*, pnauti, niederfallen, u. den Ausgang verſperren, wenn v. einer Falle d. Rede iſt, claudi; 2) fehl ſchlagen, ad irritum cadere: ſklaplo mu, es iſt ihm fehl geſchlagen.

Sklář, e, *m*. Glasmacher, Glasbrenner, hyalurgus, vitrarius; - řky, y, *f*. - inn, *f*. - ria; řſký 3. ꝛc.

Sklátjm, *fut*. il, iti, herab ſchlagen, herabſchütteln, decutere; b) niederbeugen, lähmen, frangere; auch v. der Welt wegraffen.

II. *rec*. ſt-iti ſe, *sl*. herabſinken, fallen, labi, decidere.

Sklaubjm, *fut*. il, iti zuſammengliedern, zuſammenfügen?

Sklawjm, *fut*. ěti, *sl*. erſtarren.

Sklauznu ſe, *fut*. zl, znauti, glitſchen, gleiten, labi.

Sklenář, e, *m* Glaſer, fenestrarius; - řka, y, *f*. - inn, *f*. - ria, - řſký 3. - řſtwj ꝛc. wie bey pekař.

Sklenice, *f*. Glas, *n*. ein gläſernes Geſchirr, vas vitreum: picý ſklenice od. blos ſklenice, Trinkglas, *n*. poculum vitreum, scyphus vitreus; ſklen. k wjnu, od. winná ſkl., Weinglas, scyphus vinarius, auch blos scyphus, wenn vom Weine d. Rede iſt; ſkl. ku piwu, od. piwná ſkl., Bierglas, *n*. poculum cerevisiarium: ſkl. řezaná, geſchnittenes Glas, vitrum caelatum.

Sklenička, y, *f*. Gläschen, *n*. pocellum.

Sklenickugi, owal, owati, d. vollen Gläſer leeren, pocula siccare, *D*.

Skleničný 3. z. B. ſt-ná bylina, Tag, u. Nacht, St. Peterskraut, helxine, parietaria officinalis, *hung*. falfü, fogolyfü körontó fü, *Lomn*.

†Sklenjk, u, *m*. Glashaus, *n*. plantarum hybernaculum; *Puchm*.

Sklennj 1. ſ-njbylina, ſ. ſkleničný.

Sklenisſtě, *n*. Miſtbeet, Frühbeet, *n*.?

†Sklenowka, y, *f*. zroſtl. scleria.

Sklenu, *fut*. nul, nauti, wölben, fornicare; *B*. koſtel, ſklenauti dal, *Vel*.

Sklep, a, *m*., *loc. pl*. jch, Keller, *m*. cella, (cellarium); winný ſklep, Weinkeller zum Aufheben, cella vinaria; piwný ſk. Bierk. cella cerevisiaria, (*sl*. piwnice); 2) Gewölb, *n*. fornix; *m*. čertůw ſklep, *ol*. der Nahme eines Gefängnißes in Prag, *Vel*. 3) *sl*. Kaufmannsgewölb, taberna, fornix; 4) *sl*. Speiſekammer, *f*. cella.

Sklepám, *sl*. ſklepem, *fut*. al, ati, zuſammenklopfen, ſchlagen; b) zuſammenpfuſchen; c) někoho, zerprügeln, dedolare.

Sklepař, e, *m*. Kellerknecht, *m*. der im Keller arbeitet, z. B. am Eiſe.

Sklépek, pku, *m*. Gruſt, *m*. crypta: pochowán w ſklépku swém, v ſw Benedykta, *Vel*.

Sklepenj, ſk-ný, *verb*., *part*. v. folg.

Sklepjm, il, iti, ſ. ſklenu.

Sklepiſtý 3. *sl*. bogenartig.

Sklepnjk, a, *m*. Kellner, cellarius; - nice, *f*. - inn, *f*. - ria; -jctwj, ꝛc.

Sklepowý 3. den Keller betreffend; z. B. ſklepowé okno, Kellerfenſter, *n*. fenestra cellae.

Skljčený 3. beklemmt, niedergeſchlagen, gebeugt, pressus, fractus; b) geſchwächt, verletzt, ge-

låhmt, fractus: rakem neb ssla-kem skljčený.

Sklicidlo, u, n. Klemmfutter, Spaltfutter, n. constrictoria theca tornatoria.

Skljčjm, fut. ex. il, iti, čen, zusammen krümmen, beklemmen, incurvare, curvare; s. skljčený.

Sklickugem, s. sklučkugem.

Skličugi, owal, owati, s. skljčjm.

Sklidjm, fut. il, iti, zen, abräumen, wegräumen, tollere, auferre, amovere, amoliri; ze stolu skliditi, den Tisch abräumen, vacuefacere mensam; s cesty od. z swěta skliditi někoho, jemand aus dem Wege, aus der Welt schaffen, K. 2) einräumen, hinein räumen, z. B. Waaren, inferre; 3) einerndten, fechsen, colligere, z. B. Früchte, fruges; 4) einfahren, z. B. Getreide, invehere, inferre.

II. rec. sk-ti se, sich auf u. dav. machen, auferre se, Com.

Skljenka, y, f. sl. s. sklenice.

Skljpek, pku, m. dim. ein kleiner Keller, cellula; 2) d. Zelle (der Bienen), cella; 3) bess. sklépek.

†Skljpkowatina, y, f. Zellgewölbe, n. z. B. bey den Pflanzen, tela cellulosa.

Sklizenj, n. verb. v. sklidjm.

Skljzým, el, eti, s. sklidjm.

Skljžjm, fut. ex. il, iti, zusammen leimen, conglutinare, glutine conjungere.

Sklo, a, n. (ol. stklo, v. stkwjti se), Glas, n. Glasmasse. f. vitrum: sklo zwětssugjcý, Vergrößerungsglas, microscopium, R. zapalowacý sklo s. Brenngl. vitrum causticum; sklo na dálku, Ferngl. Fernrohr, n. telescopium; 2) s. okno, Jz. 64, 12.

Sklon, u, m. Fallstrick, m. laqueus, tendicula; 2) der Bug eines Gewölbes, flexus, curvatura.

Skloněnj, n. Beugung, inclinatio.

Sklonjm, fut. ex. il, iti, neigen, beugen, inclinare.

II. rec. s-niti, sich neigen, inclinare se, inclinari: sklánějce se na kolena swá prosýme, Wrat.

Sklonka, y, f. s. sklon, Lomn.

Sklonitedlný 3. biegsam, flexibilis; -nost, i, f. -mkeit, f. -litas.

Sklonitý, 3. abschüßig, declivis; -nost, i, f. -keit, f. -vitas.

Skloňugi, owati, s. sklonjm.

Sklop, u, m. mor. s. wikýř.

Sklopec, pce, m. Iltißfalle, f. decipula viverraria; 2) mor. Dachfenster, n. fenestra tecti.

Sklopjm, fut. ex. il, iti, nieder schlagen, herablassen, niedersenken, z. B. d. Augen, den Kopf rc. demittere, dejicere; 2) herab hangen lassen, z. B. d. Ohren, demittere.

Sklopugi, owal, owati, vorh.

Sklučkugem f. owati, sl. Ausflüchte gemacht haben.

Sklúdjm, sl. s. sklidjm.

Sklumený 3. z. B. stareček, s. Nitr. s. shrbený.

Sklznu se, s. poklznu se.

Skoba, y, f. Klammer, f. Krampe, f. epigrus, retinaculum; skobau sepnauti, spjnati, klammern, constringere; 2) Klinkeisen, n. Einfall der Klinge, obicis versatilis receptaculum (selten); 3) Schlußhaken, m. im Schloße, pessuli fibula; pl. skoby, Sattelbogen?

Skobla, y, f. folg.

Skoblice, f. Schabe, f. des Faßbinders, manubriata radula.

Skoč, imper. v. skočjm.

Skokcowý z. z. B. sk-wý strůmek, s. skočec wětssj.

Skočec, čce, m. Springer, der springt, saliens, saltator, *Syl.* 2) skočec wětssj, Wunderbaum, m. ricinus; menssj sk. s. nebotyka; 3) skočec indycký, tanzender Schildklee, hedysarum gyrans, *Linn.*

Skočjm, *fut. ex.* il, iti, springen, einen Sprung thun, salire, saltum dare, saltum facere: na twrdo byloby nám skočiti, wir müßten in eine harte Nuß beißen, est res ardua, gravis, difficilis; pohaněnj s nimi snássetí, zdá se gim na twrdo skočiti, *K.* skoč oko nebo zub, *prov.* friß Vogel od. stirb!

Skočka, y, *f. sl.* ein leichtes Mädchen (scherzw.)

Skočná, é, *f.* ein böhmischer Tanz bey dem man springt u. hüpft.

Skok, u, *m.* Sprung, *m.* saltus: skokem, *adv.* springend, in Sprung, schnell: wždy skokem ke mně přigde, *Cyr.* w skok, jähling, eilig, confestim, cito: pogednau a gako w skok padla monarchye, *Vel.* hned w skok to včinil, *Cyr.*

Skokan, a, *m.* Frosch, *m.* rana.

Skokem, s. unter skok.

Skolenj, *n.* Belfern, *n.* eines Fuchses, gannitus; 2) bess. zkolenj.

Skoljm, il, iti, belfern, v. Füchsen, gannire; 2) vom Jagdhunde, wenn er dem Wild nachjagt u. bellt, latrare, gannire; 3) bess. zkoljm.

†Skolopka, y, *f.* zrostl. Scolopia.

Skolowadlo, *n.* Jk-lo, Schlachtbank, *f.* mensa lanionis, *R.*

Skonám, *fut.* al, ati, enden, endigen, finire; dahin sterben, sein Leben enden, obire, mori; -áwám, al, ati, *fr.*

II. *rec.* skonati se, sich endigen, (enden), finiri, terminari; Ende nehmen, finem capere; v. Worten, exire, terminari.

Skonánj *n.* Endigung, Endung, *f.* a) Endigen, *n.* Vollendung, *f.* terminatio; Ende, *n.* finis; skonánj swěta, Ende der Welt, finis mundi; b) eines Wortes, exitus, terminatio; 2) Sterben, *n.* mors.

Skončenj, *n.* Ausgang, *m.* a) der Erfolg einer Handlung, exitus; b) Ende *n.* z. B. des Jahres ꝛc. exitus, finis.

Skončjm, *fut. ex.* il, iti, enden, endigen, finire; ein Ende machen, finem facere (constituere) rei; vollenden, zu Stande bringen, absolvere, perficere, ad finem perducere.

II. *rec.* skončiti se, sich endigen, (enden), finiri, terminari; Ende nehmen, finem capere.

Skončugi se, owati, vorh.

Skoncugi, owal, owati, ausmachen, endigen, finire, finem facere rei, absolvere, conficere: při rozeznáwali, skoncowali, *K.*

Skopám, *fut.* al, ati, abgraben, durch Graben wegschaffen, z. B. einen Hügel ꝛc. fodiendo tollere; -áwám, al, ati, *freq.*

Skopec, pce, *m.* Schöps, Hammel, *m.* vervex.

Skopjk, a, *m.* Hammellamm, *n.* agnus vervecinus.

Skopjm, il, iti, verschneiden, hammeln, agnos castrare.

†Skopolka, y, *f.* zrost. Scolopia.

Skopowice, *f.* Hammelfell, *n.* pellis vervecina.

Skopowina, y, f. Schöpsenfleisch, n., caro vervecina.

Skopowý 3. vom Schöpse, od. v. Schöpsen, vervecinus; skopowé maso, vorh. sk-wá pečeně, Schöpsenbraten, m assum vervecinum.

Skorám, fut. al, ati, verharschen, Kruste bekommen, crustam ducere.

Skořice, f. Zimmet, n. Zimmetrinde, f. cinnamum.

†Skořičnjk, u, m. zrostlina, cinnamomum.

Skořicowý 3. aus od. v. Zimmet, cinnameus; skořicowé dřewo, Zimmetholz, n. lignum cinnameum od. xylocinnamomum.

Skoro, adv. beynahe, fast, poene, fere, propemodum; 2) ol. & sl. (auch Ps. 42, 3. 41, 6), für brzy, bald, in kurzem, mox.

Skorocel, e, m. že skoro celj, hogj, s. gitrocel, Wegerich, m. plantago, (aliis anchusa), hung. atraczél.

Skorý 3. sl. s. raný: sk-é owoce.

Skostlý 3. knochig, z. B. ruky, osseus.

Skosým, fut. yti, s. pokosým.

Skot, u, m. (ol. &) russ. Vieh, Rindvieh, n. 1 Sam. 16, 19. 2) eine Anzahl od. Heerde großen Viehes, armentum.

Skotáček, čka, m. dim. v. skoták.

Skotácjm, il, iti, Kuhhirt seyn; 2) treiben, (lermen), wie d. Kuhhirten, tumultuari, sicut pastores vaccarum: weselé skotáčenj, Neg. 3) grobe Streiche thun.

Skotáčiwý 3. lustig, spielend, lermend.

Skotáčka, y, f. d. das Rindvieh auf d. Weide treibt u. daselbst hütet, femina armentum pascens.

Skoták, a, m. Kuhhirt, Ochsenhirt, m. pastor vaccarum, armentarius.

Skotě, ěte, n. obs. s. dobytče.

†Skotka, y, f. zrostl. Scotia.

Skotná owce, trächtiges Schaf.

†Skotowod, a, m, Nomad?

Skowám, skugi, fut. owal, owati, zusammen schmieden, jungere cudendo; 2) durch Schmieden verfertigen, cudere, B. trop. něco zlého skowati, anzetteln, aliquid mali machinari, struere; 3) ins Werk setzen, effectui dare: co sdeymali, to skowali; 4) sl. s. schowám, skrygi.

Skrácenj, n. Abkürzung, einer Sache, circumscriptio, contractio rei od. verborum; skrácenj slow, Abkürzung der Worte, Abbreviatur, f. compendium scribendi; 2) Abbruch, m. Noth, Beschwerlichkeit, f. Kummer, m. deminutio, detrimentum, molestia.

Skrádám se, al, dati se, folg.

Skradu se, fut. ex. skradl, skrásti se, sich dav. schleichen, clam abire.

Skragugi, owal, owati, zuschneiden (Kleider), secare ad formulam.

Skrápjm, ěl, ěti, iterat. v. skrepjm: skrápěgjcý zemi deštowé, B.

Skrátjm, fut. il, iti, cen, abkürzen, etwas, decurtare, circumcidere, contrahere, aliquid brevius reddere; slowa skrátiti, Wörter abkürzen, verba contrahere, decurtare, per compendia scribere.

†Skraucenec, nce, m. zrostl. helicteres

Skraucený 3. *partic. pass.* v. ſkraucjm: ſkraucený čerwec, *B.*.
Skrauſſenj, *n.* Reue, Bereuung, *f.* poenitentia.
Skrauſſený, 3. reuig, poenitens; -ně, *adv.* mit Reue, bereuend, poenitenter; -noſt, i, *f.* ſ. ſkrauſſenj.
Skrbec, bce, *m.* Geizhals, Kalmäuſer, sordidus; -ctwj, *n.* Kalmäuſerey, *f.* ſordities.
Skrbjm ſe, il, iti, ſ. ſkaupjm ſe.
Skrblice, *f.* eine Karge, sordida.
Skrblјk, *a*, *m.* ſ. ſkrbec.
Skrbljm, iti, ſ. ſkrbjm ſe, *D.*
Skrbný 3. karg, tenax, parcus; u. gegen andere, malignus; -ně, *adv.* parce, tenaciter, maligne; -noſt, i, *f.* tenacitas, -guitas.
Skrček, čka, *m* ein kleines, zuſammengekrümmtes Männchen, vescus; *hung.* karcsú ember; ſ. zaſſkudlý.
Skrček, čku, *m.* Kröpel, Kropf, *m.* *D.*
Skrčjm, *fut.* il, iti, zuſammen ziehen, zuſammen krümmen, z. B. d. Stirne, ein Glied, ꝛc. contrahere.
II. *rec.* ſkrčiti ſe, zuſammen kriechen, einkriechen, kleiner werden, minui; 2) ſich krümmen, ſchmiegen, colligere, incurvare se, Jz. 28, 20. Saud. 5, 27.
Skrčugi, owal, owati, vorh.
Skreček, ſſkreček, čka, *m.* Hamſter, *m.* cricetus.
Skřemenice, *f. mor.* ſ. křemen.
Skřepenjm, *fut.* ěl, ěti, *sl.* erſtarren, vor Kälte, rigescere.
Skreyſſe u. ſkrýš, e, *f.* Schlupfwinkel, *m.* latebra; 2) Schrank, *m.* scrinium, armarium; 3) heimlicher Ort, Kammer, *f.* latibulum; 4) Verbergung, Jz. 4, 6; 5) podzemnj ſkreyſſe, Gruft, Grotte, *f.* specus, antrum, crypta.
Skreyſſka, y, *f. dim.* v. vorh.
Skreywám, ati, ſ. ſkrýwám.
Skřipec, pce, *m.* ſ. ſſkřipec.
Skřjpky, *pl. ol.* Folter, vorh.
Skřjtek, tka, *m. ol.* titinillus, *D.*
Skřiwjm, *fut.* il, iti, krümmen, curvare.
Skrocenj, *n. verb.* v. ſkrotjm.
Skrocugi, owal, owati, ſ. ſkrotjm.
Skrogek, gku, *m.* Anſchnitt, *m.* das erſte Stück v. etwas, z. B. vom Brode.
Skrogjm, *fut. ex.* il, iti, abſchneiden, mit dem Meſſer, amputare, desecare, abscindere, resecare; 2) anbrechen, anſchneiden, z. B. ein Brod, incidere, aperire.
Skropjm, *fut. ex.* il, iti, beſprengen, benetzen, spargere, adspergere, conspergere; ſkropený kůň, geſprenkeltes Pferd, equus guttatus, *Vel.*
Skrotjm, *fut.* il, iti, cen, bezähmen, a) Thiere, bändigen, domare, coërcere; frenare; b) Menſchen, Begierden ꝛc. domare, coërcere frenare, reprimere, auch vincere, z. B. se, animum suum, cupiditates; c) ſtillen, beſänftigen, placare, *Ps.* 66, 8.
Skrotitel, e, *m.* Bezähmer, domitor.
Skrotlý 3. zahm, kirre, bändig, domatus, cicur.
Skrotnu, *fut.* ſkrotl, ſkrotnauti, zahm werden, mansvescere, mansvefieri, cicurem fieri.
Skrownjčce, *dim.* v. ſkrowně.
Skrownický 3. *dim.* v. ſkrowný, ſehr klein, ſparſam ꝛc.

†Skrownokwět, u, *m.* zrostlina, tricycla.

Skrowný 3. klein, nicht groß, a) z. B. Mensch, Ort, Buch, parvus; b) gering, exilis; 2) sparsam, nicht verschwenderisch, parcus; β) gering, klein, z. B. Mahlzeit ꝛc. parcus; - ně, *adv.* sparsam, nicht verschwenderisch, mit Mäßigung, parce; - nost, i, *f.* Kleinheit, z. B. des Ortes, der Sache, parvitas; 2) Sparsamkeit, *f.* parsimonia.

Skrsnu, (skrsnem). sl, snautk, *sl.* s. zniknu, wyskytnu se.

Skrygi, *fut. ex.* yl, ýti, *imper.* skrey, (*sl.* skry), verbergen, a) verstecken, abscondere, occulere, occultare, celare; b) verhehlen, occultare, abscondere, tegere, celare.

II. *rec.* sk-ti se, sich verbergen, sich verstecken, se abscondere, od. abscondi &c.

Skrýsse, s. skreysse, *B.*

†Skrytěnka, y, *f.* zrostl., crypsis.

Skrytj, *n.* Verstecken, absconsio.

Skrýwám, - se, al, ati, s. skrygi, - se: skrýwati se s něčjm, etwas verbergen, *K.* - ánj, *n. verb.*

Skryto, a, *n.* Verborgenheit, *f.* occultum; w skrytě, in der Verborgenheit, ingeheim, in oculto, *B.*

Skrytý 3. *part.* v. skrygi, verborgen; - tost, i *f. subst.*; der versteckte Grund, arcanum, *Ps.* 44, 22.

Skrze, skrz, *praep. reg. acc.* durch, per: skrze oheň wóditi; skrz weskrz, durch u. durch, per totum, plane; 2) mit, vermittelst: skrze oheň odpowěditi, - beneficio ignis; město skrze wálky gest zplundrowané a poborené; bratra skrze penjze od lakomých barbarů wymocy; 3) wegen, propter: musý skrze to mnoho trpěti; skrze pracowitost swau se Lidem ljbiti; skrze to gsem přissel, *sl.* deswegen kam ich, ea de causa veni.

Skučjm, el, eti, schreyen, kreischen, winseln, v. Hunden, den Neuntödtern, (*sl.* uneigentl. auch v. Menschen), quiritari.

Skučko, a, *m. sl.* s. skrbec.

Skugi, skul, u. skowal, skauti, u. skowati, s. skowám.

Skuhrám, skuhru, hral, hrati, kreischen, wehklagen, klagen, jammern, conqueri: skuhrati, *K.* (*in textu*: nebezbedně wolati)

Skuhrawý 3. kreischend, klagend, querulosus.

Skula, y, *f. obs.* s. skulina.

Skuljm se, *fut.* il, iti, herabwälzen, herabrollen, devolvi: dolů se skulil helm, *Cyr.*

Skulina, y, *f.* Ritz, *m.* rima; nka, y, *f. dim.* Ritzchen, *n.* rimula.

Skupec, pce, *m.* Karger, tenax, sordidus.

Skupkyně, *f.* ein karges Frauenzimmer, tenax, parca.

Skupowač, e, *m.* - čka, *f.* folg.

Skupowatel, e, *m.* Zusammenkäufer, *m.* coëmtor; - kyně, *f.* - inn, *f.* - trix.

Skupugi, owati, s. skaupjm 1).

Skůro, s. skoro.

†Skussba, y, *f.* Examen?

Skussenj, skusým ꝛc. s. zkussenj ꝛc.

Skutečnjk, a, *m.* der da glaubet, durch Werke selig zu werden, (osprawedlněnj dogjti), *K.*; Essäer?

Skutečný 3. wirklich, verus; 2) skutečný hřjch, wirkliche Sünde, actuale peccatum; - čně, *adv.* vere, sane, re, re ipsa, re vera; skutečnost, i, *f.* Wirklichkeit, insgem. realitas, existentia? od možnosti na skutečno j.

zawjrka činiti se nemůže, *Pawlowsky*.

Skutek, tku, *m*.(vom *obs*. skutiti, i. e. vdělati), That, *f*. a) jede Handlung, facinus, factum, res; b) Wirklichkeit, *f*. res; skutkem, w skutku, in der That, wirklich, re, re vera, vere; 2) Werk, n. Handlung, opus, facinus, factum; skutkowé dobřj, gute Werke, bona opera; skutky milosrdné, gute Werke, opera charitatis; skutek hned se stal, *B*. skutek vtek, *prov*. das Werk blieb weg, nur Worte bleiben zurück.

Skutjm, *obs*. für vdělám.

Skwostný 3. (stkwostný, v. stkwjti se), herrlich, prächtig, kostbar, köstlich, z. B. Haus, n. Speise, *f*. rc. splendidus, magnificus, lautus; luxuriosus; -ně *adv*. -de, -ce, -te; -se; -nost, i, *f*. Pracht, *f*. magnificentia, splendor, lautitia; b) Luxus, luxus, *Com*. skwostný žiwot wésti, *K*.

Skydnu, -se, herab rc. s. kydám.

Skyt, u, *m*. znik, Entstehen, *n*. Gedeihen, *n*. ortus, successus: nemá to žádného ani zniku, ani skytu, es wird nichts daraus, will nicht gedeihen.

Skytnu, *fut. ex*. tl, tnauti, s. zniknu, (vgl. wyskytnu se rc); -nutj, *n. verb*. aby se na skytnutj něčeho smyslu geho překážka nestala, *K*.

Skywa, y, *f*. Schnitte (Brod), *f*. segmentum, quadra; -wka, y, *f*. *dim*. Schnittchen, *n*. segmentum, quadrula.

Slabika, y, *f*. Sylbe, *f*. syllaba.

Slabikář, e, *m*. Abcbuch, Buchstabirbüchlein, Namenbüchlein, libellus alphabetarius, alphabetarium.

Slabikugi, owal, owati, buchstabiren, verba syllabatim efferre, (syllabizare), *Syl*.

Slabjm, il, iti, schwächen, debilitare, laxare; 2) s. popustjm 1).

Slabina, y, *f*. d. Weichen an der Seite des Körpers, hypochondria, inguina, *plur*.

Slabizna, y, *f*. vorh.

Slabnu, bl, u. slabnul, slabnauti, schwach, kraftlos werden, elanguescere, deficere viribus.

Slabo, *adv. sl*. schwach, infirme; 2) locker, laxe: slabo vwázati; 3) wenig, nicht stark, lente: slabo ho vdeřil.

Slabý 3. schwach, nicht stark, an Kräften, infirmus, invalidus, imbecillis; b) dünn, tenuis; c) geringe, klein, nicht sonderlich, tenuis, levis; -bě, *adv*. infirme, invalide; β) dünn, tenuiter; γ) geringe, tenuiter, leviter.

Sláček, čku, *m. dim*. v. slák.

Slačjm, (od. viell. sladčjm), il, iti, na něco, (*sl. Nitr. & mor.*) verlangen, erpicht seyn auf etwas, appetere, cupidum esse.

Sláčnice, *f*. Zimmer, wo man sich auszieht, z. B. im Baade, (vorgeschlagen v. *D*. statt des schlecht gebildeten swlačebna des Rosa.

Slad, u, *m*. Malz, far, tostum, polenta: pssenične slad, *Vel*.

Sladátko, a, *n*. Süßapfel, Honigapfel, *m*. pomum dulce.

Sladce, *adv*. süß, dulciter, suaviter.

Sládek, dka, *m*. Brauer, Braumeister, coctor, braxator.

†Sladěnec, nce, *m*. zrostl., glycine.

Sladič, e, *m. sl*. s. osladič.

Sladice, *f*. zuckersüße Birn.

Sladjm, il, iti, versüßen, reddere dulcem, facere dulcem.

II. *impers. cum dat. pers.* sladj se mu, *sl.* z. B. mluwiti, er hat Lust zu sprechen.
Sladko, *sl.* s. sladce.
Sladkáhořká, s. hořkásladká.
†Sladkoměstka, y, *f.* zrostlina, epimedium.
†Sladkoplod, u, *m.* zrostlina, glycosmis.
Sládkowá, é, *f.* Bräuerinn, insgemein braxatorissa.
Sladký 3. *comp.* sladšj, *superl.* neysladšj, süß, dulcis, suavis; sladký kořen, s. lékořice, *Vel.* sladká mat. hie u. da *sl.* d. rechte Mutter; sladké chrasti, *sl.* s. aurořky; - kost, i, *f.* Süßigkeit, *f.* dulcedo, svavitas; 2) Annehmlichkeit, Lieblichkeit, Gefälligkeit, svavitas: lidi mzterlé sladkostj otcowskau krotili a naprawowali.
Sladnu, sladl, sladnauti, süß werden, dulcescere; 2) wohl, süß schmecken; sladlo gim modlářstwj, *K.*
Sladomel, a, *m.* ein Gesell des Braumeisters, welcher das Malzmahlen besorgt.
Sladost, i, *f. sl.* s. sladkost.
Sladowna, y, *f.* Malzhaus, *n.* Malzdorre.
Sladownjk, a, *m.* der das Bierbrauen versteht, u. verrichtet; - nický 3. zum Bierbrauen gehörig; sladownické řemeslo, Bierbrauerey, *f.* ars coquendi cerevisiam; sladownický towaryš, Brauergesell.
Sladowý 3. Malz-, sladowé pálené.
Sladuššký 3. *sl. dim.* sehr süß.
Slahnem, nauti, *sl.* s. slehnu.
Slak, *mor. & sl. Nitr.* richtiger swlak, s. smyčec, (auch swlačec)
Sláma, y, *f.* Stroh, *n.* stramen, stramentum: to nenj seno, ani sláma, ani bjlé, ani černé, *prov. Syr.* das ist weder weiß, noch schwarz, weder gehauen, noch gestochen.
Slaměnec, nce, *m.* Strohpolster, *n.* pulvinar stramineum; b) Strohhut, pileus stramineus.
Slaměnjk, u, *m. sl.* strohernes Körbchen, in welches man beym Backen den Brodteig legt.
Slaměnka, y, *f.* Strohteller, orbis stramineus; 2) *sl.* bess. slaměnjk.
Slaměnný 3. strohern, stramineus, stramenticius; - nný chléb, Strohbrod, *n.* s. Týden. 1817. S. 204. slaměnný tesák, ein schwacher Beweisgrund.
Slamnice, (slaměnice), *f.* s. poslamka 1).
Slamotrus, a, *m.* ein grober Bauer, *D.* ein Strohkerl v. Menschen, (Schimpfnahme).
Slanec, nce, *m.* s. solnář.
Slaneček, čka, *m.* s. slanec, Häring.
Slanička, y, *f. sl.* s. slánka.
Slanina, y, *f. sl.* (richtiger als *boh.* slaniny, *pl.*) Speck, *m.* lardum, laridum.
Slanindř, e, *m.* Speckaushauer beym Wallfischfang, Klas. Český.
Slánka, y, *f.* Salzfaß, *n.* Salzmeste, *f.* salinum.
Sláno, (slán), für posláno, *Vel.*
Slanost, i, *f.* Salzigkeit, *f.* salsedo, salsitudo.
Slansko, a, *n. ol.* der gewesene Schlaner Kreis in Böhmen.
Slaný 3. gesalzen, salsus; Salz-; slaný důl, od. studnice, Salzgrube, *f.* salina.
Sláti, für poslati, (v. *obs.* slli).
Slatina, y, *f.* das Salzige, salsugo; b) salpetersalziges Wasser, aqua salsa a nitro; c) salpetersalziger (unfruchtbarer)

Boden, terra salsuginosa, sterilis; d) der Nahme zweyer Marktflecken in Ungarn.

Slatinný 3. salzig, salsus, salsuginosus: slatinná země, terra salsuginosa, sterilis, *B.* slatinná woda.

Slaučjm, *fut.* il, iti, vereinigen, verbinden, conjungere: s duſſj ſe slaučil, *K.*

Slaudjm, *fut.* il, iti, verführen, verleiten, inducere: dal ſe slauditi a swesti, *Vel.*

Slauha, y, *m.* ſ. sluha.

Slaup, u, *m.* Säule, *f.* columna; pamětnj slaup, Denksäule, etwa statua memorialis, monimentum; slaup sláwy, Ehrensäule, statua; slaup s rukami na rozcestj, Armsäule, Wegsäule, columna brachiata; obrazy a slaupy na rozcestj léžali, *K.* slaup na stánj, d. Stange, woran man im Stalle d. Pferde bindet, vacerra, *Vel.* *N.*

Slaupček, čku, *m.* *dim.* Säulchen, *n.* columella; 2) Stengelchen an den Gewächsen, cauliculus, scapus, stilus.

Slaupek, pku, *m.* vorh. 1), 2); b) Wachsstock, *m.* etwa glomus cereum.

†Slaupen, u, *m.* zrostl., podoria.

†Slaupenec, nce, *m.* zrostlina, epistylium.

†Slaupěnka, y, *f.* zr., stylidium.

Slaupjm, *fut.* il, iti, abschälen, abnehmen, decorticare, *Tob.* 3, 25. II. *rec.* slaupiti ſe, abschälen, (*neutr.*) decorticari.

Slaut, slauti, ſ. slowu.

Slaužicý, ého, *m.*, *sl.* mládenec, Bedienter, Diener, famulus, minister.

Slaužjm, il, iti, dienen, a) ein Bedienter, Sklav, Magd *etc.* seyn, servire, z. B. v někoho, bey jemand, apud aliquem, od. alicui; za djwku slaužiti, als Dienstmagd dienen, ancillari; b) einen Dienst erweisen, operam dare, dicare, alicui operam dare, dienen, Dienste thun, bey jemand, z. B. für Geld, aus Gefälligkeit; mohu, od. smjm Gim tjm slaužit? kann, od. darf ich Ihnen damit dienen, aufwarten? als Soldat dienen, stipendia facere, merere; k stolu slaužiti, bey Tische aufwarten, ministrare (cibos &c.) *Vel.* mſſi slaužiti, Messe halten, sacrum (missae) celebrare; křtem sw. má ſe slaužiti wodau; swátoſtj weſebnau pod obogj slaužiti; z kusu chleba slaužiti, schmarotzen, parasitum esse, *Syl.* c) dienlich, beförderlich seyn; čas slaužj, tempus favet, fert; ať slaužj k zdrawj! wohlbekommen! conducat! bezbožným ſſtěſtj slaužj, *K.* to slaužj k stálosti, facit ad constantiam; gak zdrawj slaužj? *sl.* wie ist das Befinden? quomodo vales? někoho klobaukem slaužiti, *sl.* mit entblößtem Haupte vor jemand stehen; -žwám, al, ati, *fr.*

Slaužnj, jho, *m.* *sl.* Stuhlrichter, judex nobilium, (Judlium), *hung.* szolgabíró.

Slaužnodworſký, ého, *m.* vorh.

Sláw, a, *m.* *pl.* Sláwi, Slawe, *m.* Winde, *m.* Slavus: Sláwy aneb Windy, *Vel.* Sláwi w kláſſteře Slowanſkém w Praze, *Id.*

Sláwa, y, *f.* Ruhm, *m.* gloria, claritas, celebritas; 2) Herrlichkeit, splendor, magnificentia: s welikau pompau a slawau obřezané, *Vel.*

Slawěna, y, f. ein Weibsnahme?
Slawjček, čka, m. dim. folg.
Slawjk, a, m. Nachtigall, f. luscinia, luscinius, od. motacilla luscinius, Linn. horní slaw., Waldnachtigall, sylvia luscinia, fl. hágný, Sproßer, od. Au-Nachtigall, sylvia philomela.
Slawjm, il, iti, feyern, feyerlich begehen, celebrare: tryumf slawil nad nimi, B. den wýročně swěcen a slawen, Vel. slawj wečeři P. cýrkew, Kroc. 2) verherrlichen, loben, lobpreisen, rühmen, praedicare, collaudare, efferre, B.
Sláwka, y, Hohe v. Stand, Geist.
Slawně, adv. ruhmvoll, rühmlich, gloriose; 2) herrlich, magnifice, splendide; 3) feyerlich, solenniter: to mu slawně připowěděl.
Slawnost, i, f. Rühmlichkeit, ruhmvolle Beschaffenheit, gloriosa ratio, gloriositas; 2) Feyerlichkeit, Fest, n. solenne, solennitas, festum, Luk. 21, 1. tyto solennitates, t. g. slawnosti při kſſaftjch 2c. Pr. slawnost a zgewné wálky oznámenj, solennitas belli indicendi, Vel. nenadalé slawnosti, k. p. w čas dobré nowiny, Pr. den slawnosti, s. im folg. den slawný.
Slawný 3. rühmlich, ruhmvoll, glorreich, gloriosus, celebris: Nýlus potok slawný, K. 2) herrlich, magnificus, splendidus: forma nebe na pohleděnj slawná, B. obor swěta slawných, Com. wysoce slawný, hochlöblich, excelsus: wysoce slawného c. k. wogenſkého generálkománda, Kram. 3) feyerlich, solennis; den slawný, feyerlicher Tag, auch Ehrentag, dies solennis: slawná processý; slawný průwod, pompa, Syl.
Slawoš, e, m. ein Mannsname.
†Slawozpěw, u, m. Ode, f. oda, Sedlaček.
Slečenje, n. sl. ein Anzug Wäsche: mám dwoge slečenje ſſat.
Slečinka, y, f. dim. folg.
Slečna, y, f. (verkürzt aus ſſlechtičná), Fräulein, n. virgo nobilis, insgem. domicella: Milost slečny.
Sled, u, m. Fährte, Spur, f. vestigium: po sledu gjti, Syl. 2) Häring (?)
Sledám, ol. s. ſſpehugi.
Slédjm, il, iti, sl. s. ſljdjm, (daher následugi 2c.)
†Sledopis, u, m. Grundriß, m. ichnographia.
Slegi, fut. ex. slil, sljti, part. slit, zusammen gießen, confundere; 2) abgießen, a) etwas v. etwas, z. B. Brühe vom Fleische 2c. defundere; b) durch Gießen abbilden, effingere; 3) zusammen schmelzen, conflare, flando jungere, colliquefacere; 4) begießen, anschütten, perfundere: nečistotau ſſaty mu slil, Pr. slit gest z domu, Pr.

II. rec. sljti se, zusammen fließen, z. B. Blattern, fluere; b) zusammen schmelzen, liquefieri: když wěže hořela, zwonowé se slili, Vel. c) herab fließen, strömen: zázračný přjwal se slil, Vel.
Slěhám, s. zljhám, beschlafen.
Slěhám se, al. ati, sich senken, sidere, desidere.
Slehnu, fut. slehla, slehnauti, niederkommen, gebähren, kindeln, parere, partum edere; synem slehla, s. gebahr einen

Sohn; tegnč flehnauti, ableгgen, *D.* flehnutj, *n. verb.*
II. *rec.* fl-ti se, f. flěhám se.
Slémě, u. flemeno, *a, n.* na wrchu střechy, Grathsparren, *m.* cantherius, telamon superior; *croat.* szleme; (krokewnice, telamon inferior).
Slepačky, flepjačky, *adv. sl.* clausis oculis.
Slepák, *a, m.* f. flepec; 2) Blindschleiche? f. flepeyš.
Slepě, *adv.* blindlings, a) mit verschlossenen Augen, coece, sine oculorum usu; b) ohne Überlegung u. Wahl, caece, temere.
Slepcy, u. flěptám, *tal, tati,* f. chlemtám; 2) schlucken, verschlingen, deglutire, *Huss:* flepcýce gako zwěř tělo Krystowo.
Slepec, pce, *m.* Blinder, coecus; 2) Verblendeter, mit Blindheit geschlagener, obcaecatus.
Slepenj, *n.* Zusammenleimung, Zusammenklebung; b) Gemächt, *n.* figmentum: zná flepenj náše; 3) Blenden, *n.* obcaecatio.
Slepeyš, *e, m.* Blindschleiche, *f.* caecilia.
Slepičák, *a, m.* Hühnergeyer, *m.* Hühnerweihe, vultur albicans, *Klein,* falco aeruginosus, *Linn.*
Slepice, *f.* Henne, *f.* gallina; *pl.* flepice, Hühner; flepice nosná, Leghenne, *f.* gallina ovipara, adriana; fl. kropenatá, Perlhuhn, *n.* numida meleagris (idis), *f. Linn.* f. auch kwočna.
Slepičj r. d. Hühner betreffend, gallinaceus, gallinarius; flepičj trus, Hühnermist, *m.* stercus gallinaceum; fl. hnjzdo, Hühnernest, *n.* nidus gallinarius; fl. bidlo, Hühnerstange, *f.* pertica gallinaria.

Slepička, *y, f. dim.* kleine Henne, Hühnchen, *n.* gallinula; - dk, řka, *y, f.* Hühnerhändler, -inn, f. krosnák.
Slepičnjk, *a, m.* Hühnerwärter, *m.* gallinarius, *R.*
Slepjm, *praes. il, iti,* blenden, caecare.
Slepjm, *fut. il, iti, en,* überhaupt zusammenfügen mit Leim, Schusterkleister, Pech, u. drgl. zusammenleimen, zusammenpappen, conglutinare; 2) z hliny rc., bilden, fingere.
Slépka, *y, f. sl.* f. flepice.
Slepnu, *fut.* flepl, flepnauti, blind werden, caecum fieri.
Slepota, *y, f.* Blindheit, *f.* caecitas; flepotau porazyti, f. ofleprjm, *Syl.*
Sleptám, f. flepcy.
Slepugi, owati, f. flepjm, *fut.*
Slepý 3. *comp.* flepégffj, *B.* blind, caecus; flepý k nefftěstj fwému blind gegen sein Unglück; flepá bába, f. mžjtek; 2) unbestimmt, indefinitus, incertus (indeterminatus): flepá odpowěď a negistá zpráwa, *Vel.* f. duch ortel; flepý mustrunk nenadále držeti? *Vel.* 3) flepé okno, *sl.* ein zugemauertes Fenster.
Slétám, (fljtám), *fut.* al, ati, fliegend besuchen, alles od. einiges, volare, ad-, volando peragrare: fljtá wffecko flične kwjtj.
II. *rec.* flétati se, f. fletěti se.
Sletjm, *fut. ex.* ěl, ěti, herabfliegen, devolare.
II. *rec.* fletěti se, zusammen fliegen, convolare.
Slétnu, *fut.* tl, tnauti, vorh.
Slewač, *e, m.* litec, Gießer, Bildgießer, *m.* fusor, toreuta, ae, *m.* torentes, ae, *m.* - ftwj, *m.* Gießkunst, *f.* ars fusoria, *D.*

Slewacý 3. Gieß-, fusorius: slewacý lžjce, Gießkelle, *f.* trulla fusoria, ligula fusoria.
Slewák, u, *m.* Milchnapf, *m.* Milchasch, *m.* sinum.
Slewám, al, ati, *s.* slegi: slewané a ryté obrazy, *Vel.*
II. *rec.* slewati se, *s.* slegi, slji se; potem se slewati, vom Schweiße triefen, sudore manare, *Syl.*
Slewek, wku, *m.* co se slewj, Nachlaß, *m.* das Nachgelassene, remissum, *Vel.*
Slewjm, *fut. ex.* il, iti, nachlaßen, remittere.
Slewky, ů, *m. plur.* richtiger als slíwky, d. zusammen gegossenen Überbleibsel, z. B. v. Bier.
Slewugi, owal, owati, vorh.
Slewuňk, u, *m.* bess. slewek.
Sleychám, *s.* slýchám.
Sleycháwám, *s.* slýchawám.
Sleywám, bess. slewám.
Slez, u, *m.* Pappel, Malve, *f.* od. Pappelkraut, *n.* malva; slez wysoký, Eibisch, Eibischkraut, *n.* althaea officinalis; sl. polnj, Augenpappel, Siegmarswurz, Zellriß, Mannigfalt, *n.* malva alcea; sl. krmný, Futtermalve, m. pabularis; sl. zagecj, *s.* zagecj.
Slezák, a, *m.* Schlesier, Silesius.
Slezenj, *n.* Niederkunft, Entbindung, partus: ona gest na sleženj, - der Entbindung nahe, *Cyr.*
Slézám, al, ati, *s.* slezu.
Slézsko, (Slézko, *Vel.*) a, *n.* Schleßien, *n.* Silesia.
Slézský 3. schlesisch, silesiacus.
Slezu, *fut.* slezl, slézti, herabkriechen, derepere; 2) herabsteigen, descendere; 3) ausfallen, v. Haaren; 4) *cum acc. rei*, ersteigen, conscendere: Taboři slezli město Boleslaw w nocy.
II. *rec.* slézti se, zusammen kriechen, kriechend zusammen kommen, correpere.
Slezy, *pl. gen.* Slez, *s.* Slézsko.
Slezyna, y, *f.* Milz, *f.* splen, lien.
Slib, u, *m.* Verheißung, *f.* promissio, promissum; 2) Bürgschaft, *f.* sponsio; 3) Gelübde, *n.* votum; slib činiti, včiniti, ein Gelübde thun, votum facere, suscipere, concipere; slib splniti, wyplniti, Gelübde erfüllen, votum solvere, persolvere, reddere; slib rušiti, zrušiti, Gelübde brechen, votum violare; slibem se zawázati, versprechen, Gelübde thun, voti sponsione se obligare; pokautný slib, heimliche Eheverlobung, Winkelehe, *f.* clandestina desponsatio, *Vel.*
†Sljbám, *fut.* al, ati, herabküßen: slzu s twáře sljbám, *Neg.*
Slibce, *m.* Verheißer, *m.* promissor, pollicitator; 2) Bürge, *m.* sponsor.
Sljbjm, *fut. ex.* il, iti, *s.* slibugi.
Sljbjm se, *fut.* il, iti, beliebt werden, complacere; *s.* auch slúbjm, *sl.*
Slibný 3. viel versprechend, scheinbar, od. was gefällt, beliebt, (co se sljbiti - zaljbiti - může), spem faciens, speciosus, od. placens: slibné přjpowědi; pod slibnau barwau pokoge; slibné, slawné, stkwaucý náboženstwj, *K.* slibnými smysly přistrené náboženstwj, *K.* řečmi slibnými dali sy wssi lektati, *K.* řeči twárné a slibné, *K.* žiwot těla slibný, weselý a podlé swěta sstastný, *K.* we wsseligakých wěcech slibných y

otrpných, K. slibným djlem, K. *explicat:* ljbeznostj, krásau djla; -nost, i, f. vielsprechendes, schmeichelndes Wesen: y chwátegte s ochotnostj za těmi slibnostmi, K. slibnosti zpěwů.

Slibowánj, *verb.* v. folg.

Slibownj dům w Praze? *Dlab.*

Slibugi. owal, owati, verheißen, promittere, polliceri: slibuge swau čest a wjru, postawiti se sám ꝛc. Pr. zlaté hory, od. hory doly slibowati, goldene Berge versprechen, aureos montes polliceri, K. 2) (za někoho), bürgen, Bürge seyn, cavere; 3) geloben, feyerlich versprechen, spondere; geschiehts gegen Gott, ein Gelübde thun, vovere; 4) slibowati člowěčenstwj (a poddanost), zuweilen blos slibowati, huldigen (einem Fürsten), homagium praestare, *Vel.* slibowali mu, sie huldigten ihm, *Vel.* sljbili mu člowěčenstwj, *Id.*

Sličný 3. schön, wohlgestaltet, reizend, pulcher, formosus; -nost, i, f. Schönheit, schöne Gestalt, Reiz, m. pulchritudo, formositas.

Sljdjm, il, iti, spüren, nachspüren, ausspüren, investigare; očima po lidech sljditi, *Cyr.*

Sljdnjk, a, m. Spürer, Spürhund, m. canis sagax, canis investigator.

Sljdný 3. z. B. sl-ý pes, vorh.

Sljedjm, *sl.* s. sljdjm; 2) s. smeykám se 2).

Sljhám, s. slěhám, u. s. slehnu.

Sljhám se, s. slěhám se.

Sljkám, bess. swlékám, auskleiden.

Slimák, a, m. (gleichsam slinák, slinták?) Wegschnecke *f.* limax.

Sljn, u, m. Mergel, m. marga.

Slina, y, f. Speichel, Geifer, m. saliva, sputum: zwe, co mu slina k vstům (od. na gazyk) přinese, *Syr.*

Slinawec, wce, m. *sl.* der den Speichel rinnen läßt, salivosus.

Slinjm, il, iti, schäumen, spumare; 2) mit dem Speichel benetzen, saliva madefacere, humectare.

Slinowatý 3. mergelartig.

Slinták, a, m. Geiferbart, m. Geifermaul, n. salivosus.

Slintáček, čku, m. Geifertüchlein, n.

Slintám, al, ati, schäumen, spumare; 2) oft spürzeln, lillen, geifern, sputare.

II. *rec.* slintati se, dasselbe.

Slintawý 3. geiferig, salivosus; -wost, i, f. salivositas.

Slipek, pku, m. co se slepj, *sl. Lypt.* was anpickt, z. B. ein Laib Brod an den andern, im Ofen.

Sljpka, s. slépka.

Sljpám, ati, s. slepjm, *fut.*

Sljtám, *fut.* al, ati, s. slétám.

Slitek, tku, m. k. p. zlata, střjbra, Stange (v. Gold ꝛc), massa.

Slitina, y, f. Gießwerk, n. gegossenes Bild; auch Guß, m. Masse, f. massa.

Sljtnu, s. slétnu.

Slitowánj, n. Erbarmen, n. Erbarmung, f. miseratio.

Slitowáwám se, owati, s. slitugi.

Slitownice, f. Erbarmerinn, f. misericors, (miseratrix); 2) Gnadenstuhl, propitiatorium, *Ex.* 25, 17.

Slitownjk, a, m. Erbarmer, misericors, miserator.

Slitowný 3. barmherzig, erbarmungsvoll, misericors.

Slitugi se, *fut. ex.* owal, owati

nad někým, sich erbarmen, misereri, miserescere; s. folg.
Slituge se, *rec. impers. cum dat. pers. & gen. rei*, Mitleiden haben, sich erbarmen, miseret me: slitowalo se mu takowého počtu lidu newinného; slitowalo se mu toho až do hněwu; slitowalo se gich Elizeowi, *K.* nemdlo se mu toho slitowalo, *Cyr.* mohloby se kamenj y opukám slitowati.
Slitý 3. *part.* v. slegi.
Sljwa, y, *f.* Pflaume, *f.* eine bekannte Obstfrucht, prunum; koňské sljwy, s. blussice; 2) Pflaumenbaum, *m.* prunus. S. auch sspendljk.
Sljwám, - se, *bess.* slévám, - se.
Slíwka, y, *f. dim.* v. sljwa.
Sliwky, *bess.* slewky.
Sliwnice, *f. sl.* folg.
Sliwnjk, u, *m. sl.* Pflaumengarten, Zwetschgengarten, *m.* prunetum.
Sljwoň, ě, *m.* Flegel, *m.* rusticus: sliwoň, bliwoň, *Syl.*
Sljwowj, *n.* Pflaumenbäume, pruni.
Sljwowice, *f. sl.* Zwetschgenbrantwein, Sliwowitz, insgem. slivorium, silvorium.
Sljwownjk, u, *m. sl.* Pflaumenkuchen, *m.* placenta prunata.
Sljwowý 3. vom Pflaumbaume, z. B sljwowé dřjwj; 2) v. Pflaumen gemacht od. mit Pflaumen belegt, z. B. sljwowý koláč, vorh.
Sljz, e, *m.* (*sl.*) Schubnudel, Nudel, *f.* Mehlspeise, turunda; *pl.* slize, slizky, funduli; 2) Gründling, *m* Schmerle, cobitis barbatula, insgem. fundulus, (*sl.* auch plz, v. plzký).
Slízám, slizi, *fut. fr.* slizal, slizati, s. slíznu.
Slízek, zku *m. dim.* v. slíz.
Slizko, *bess.* Slézsko.
Slizký 3. s. slzký.
†Sliznatec, tce, *m.* zrostlina, stilbum.
Slíznu, *fut. ex.* slízl, slíznauti, ablecken, lambere, lingere; slíznauti sobě něco, etwas erwischen, dav. tragen.
Sliznu, *praes.* zl, znauti, s. oslíznu.
Slnce, slnco, a, *n. sl.* s. slunce.
Slněčko, *sl.* s. slunéčko 1).
Slnečnjk, *sl.* s. slunečnjk.
Slnko, a, *n. sl.* s. slunéčko.
Slnu, nul, nauti, übergehen, v. Augen, (suffundi lacrymis?); bledjcýmu naň oči slnuly.
Sloboda, y, *f. sl.* s. swoboda.
†Sloanka, y, *f.* zrostl., Sloanea.
†Sloh, u, *m.* (v. složjm?) das soll nach einigen Neuern, Styl, Schreibart, *f.* stylus bedeuten; s. d. Anm. bey přjloha, u. vgl. poloh.
†Zloha, y, *f.* das soll Strophe heißen; vgl. vorh.
Slombidlo, a, *n.* ein großer Kerl, Klachel, *m.* longurio, *m.*
Slon, a, *m.* Elephant, *m.* elephantus, elephas.
†Sloněnka, y, *f.* zrostlina, elephantopus.
Slonowina, y, *f.* eine Art sehr bösartigen Aussatzes, elephantiasis.
Slonjm, il, iti, scheinen, v. der Sonne? obewssad mu nebe gasně slonj, *Puchm.*
Slonowý 3. Elephanten-, z. B. slonowá trauba od. slonowý nos, Elephantenrüssel, *m.* proboscis, (idis), *f.* slonowá kost, Elfenbein, *n.* ebur.
Slopám, al, ati, saufen, übermäßig trinken, potare; - ánj, *n.* Saufen, *n.* potatio.
Slopec, pce, *m. sl.* (statt klopec?) Falle für großes Wild, laqueus;

pl. sl. na slopce gjt, klásť, so legen, daß es bald umfällt rc.

Slota, y, *f.* garstiges übles Wetter, tempestas tristis, auch blos tempestas; 2) Gesindel, *n.* Jahnhagel, *m.* faex hominum.

Slowácka, y, *f.* Slowakinn, *f.* Slava.

Slowácký 3. slowakisch, (unrichtig schlawekisch), Slavicus; po slowácky, *sl.* auf slowakisch, auf slowakische Art, more Slavico (Slovacico).

Slowák, a, *m.* eigentlich der Slowak (Slawe) im nördlichen Ungarn, insgem. Slavus; Slowáky, *pl.* Slowakenland, *n.* Slowakey, *f.* boli, (byli) na Slowákoch, *sl.* 2) überhaupt Slawe, (Slowan), *Pelz. D.* (král) Slowanský (Ιλλυριος) kraluge nad swými Slowáky, *Cyr.* od Jawana Rekowé a Slowácy pocházegi, dle zdánj rabjnů, *K.*

Slowan, a, *m.* ein Slawe überhaupt, Slavus, Slavonius, auch Illyrius, *Cyr.* - nka, y, *f.* - inn, *f.* - va, - nia.

Slowansko, a, *n.* das heutige Slavonien, unterhalb Süd-Ungarn, Slavonia.

Slowanský od. Slowenský 3. slawisch, slawonisch, Slavicus, Slavonicus, (Illyricus, *Cyr.*); - ský, po slowansku, *adv.* slawisch, auf slawische Art, slavice, more Slavorum.

Slowany, *m. pl.* das vorm. vom Karl IV. gestiftete Kloster der Slawen Emaus, in der Prager Neustadt.

Slowenčina, y, *f.* d. slawische, (insbesondere d. slowakische) Sprache, lingua Slavica.

Slowenka, y, *f.* s. Slowanka; 2) Slowakinn, (was diese selbst für schöner - edler - halten, als das gemeine Slowácka), Slava: kde Slowenka, tam zpěw, *prov.*

Slowenský 3. s. Slowanský, *D.* b) insbesondere slowakisch, (edler als slowácký).

Anm. 1. Die natürlichste Ableitung des Wortes Slowan, Slowák, ist d. v. slowo: d. h. der deutlich, od. deutliche Worte vorbringt, spricht, (s. u. vgl. Němec); so wie das Wort Deutsch, Deutscher, v. deutlich, od. desselben Wurzel Deut herkommt: ich spreche ja deutsch, d. h. deutlich, verständlich, sagt man auch heut zu Tage. So scheint auch das Magyar eigentlich deutlich zu bedeuten, wie man aus dem Worte magyarázni (erklären) schließen kann. Slowo aber (so wie slowutný), kömmt wahrscheinlich vom slowu, (ich nenne mich), her, wovon Slowen schwerlich unmittelbar gebildet ist, so daß es einen Benannten, der einen Nahmen hat, bedeuten sollte. - Andere leiten das Wort v. sláwa ab; andere denken hier auch an die häufig vorkommende Endung der slawischen Nahmen, wie Swatoslaw, Měčislaw rc.

Anm. 2. Ganz unrichtig schreibt u. spricht man Sklawe, Sklavonier, Sklavonien, Sclavus, Sclavonicus, Sclavonia, statt Slawe, Slavus &c. Diese irrige Sylbe Skla, ist aus dem unrichtigen griechischen Σκλαβηνος entstanden. Der Grieche hat in seiner Sprache die Sylbe sla nicht, wohl aber die Sylbe σκλα, σκλα; daher sagte u.

sprach er für Σλαβενος (Slavenus, Slavonicus), Σκλαβηνος.
†Slowá, e, m. s. slowjk.
Slowautný, 3. (in K. mit au, nicht ú), berühmt, clarus, celeber, inclytus; b) achtbar, ansehnlich, honorandus; -nost, i, f. Ruhm, m. claritas, celebritas; b) Achtbarkeit, f. honoranda dignitas.
Slowce, n. Wort, n. verbum, vocabulum.
†Slowesnost, i, f. chrestomathia?? Jungm.
†Sloweso, a, n. Dieß obs. statt slowo, (wie kolo, sl. koleso), wollen einige, - wie es scheint, ohne haltbaren Grund, -durchaus einführen.
†Slowice, f. Charade, f. logogryphus; allein nach R. ist slowice Buchstabe, typus; vgl. folg. 2).
Slowjčko, a, n. dim. Wörtchen, n. vocula; 2) Buchstabe, m. litera.
††Slowka, y, f. Sylbe.
Slowko, a, n. s. slowjčko.
Slownj 1), Wort-, verbalis.
Slownice, f. Schriftkasten?
Slowný 3. wortreich, verbosus: slowný gazyk Česky, d. wortreiche böhmische Sprache.
Slownjk, u, m. Wörterbuch, n. lexicon, dictionarium.
Slowo, a, n. Wort, n. verbum, vox, vocabulum; slowa nedopsaná, halbgeschriebene Wörter, Abkürzungen, notae, Syl. slowo od slowa, v. Wort zu Wort, ad verbum, Vel. slowem, (do slowa), mit einem Wort, (mit dem letzten Wort), verbo; slowo Božj, Gottes Wort, d. Bibel, verbum Dei; uctiwé slowo, Ehrenwort, D. nepodal mu ani dobrého slowa, Vel. s. auch mám; 2) Ruf, m. fama: na slowo wzatý, s. slowautný; magj weliké slowo, že gsau byli wýmluwnj; to slowo gest o něm, že gest milosrdný; ne wšeligak dobré slowo v někoho mjti, Cyr. weliké, slawné slowo o sobě mjti, Syl s. auch mám; 3) Buchstabe, m. litera, (seltene Bedeutung).
Slowu, slaul, slauti, heißen, genannt werden, nominari, vocari.
Slowútný, s. slowautný, Syl.
Složenj, n. Zusammenlegung, f. compositio: geschiehts faltend, complicatio; Geldes, collatio; 2) Zusammensetzung, Zusammenfügung, conjunctio, consociatio; 3) Gang, m. in der Mühle, das zur Mühle gehörige Getriebe, rota: troge složenj, od. mlýn o trogjm složenj, eine Mühle mit drey Gängen, mola triplex, mola cum tribus rotis; 4) Abladung, f. exoneratio, expositio; 5) Entrichtung, solutio; 6) Abschaffung, f. abolitio: - s aúřadu; složenj wsse 2c. s. složjm; 7) Verfassung, conscriptio; s. složjm.
Složený 3. part. v. folg.
Složjm, fut. il, iti, zusammen legen. a) z. B. Dinge, componere: šaty složiti; geschieht es faltend, z. B. Serviette 2c. so stehet auch complicare. b), α) z. B. Menschen ins Quartier 2c. consociare; β) beylegen, Beylager halten, nuptum dare: wedlé obyčege králowského s njm gi složil, Vel. c) Geld, conferre pecuniam; 2) zusammen setzen, zusammen stellen, zusammen fügen, componere, jungere; 3) ablegen, herablegen, niederlegen, v. sich le-

gen, z. B. Last; d. Waffen (strecken); auch: složiti žiwot swůg, sterben; něco sobě dobře w mysli složiti, - wohl merken -; to, což se mu w mozku geho složilo, wykonáwati chtěl, R. auřad na někoho skládati, -ein Amt auflegen; 4) abladen, etwas herab nehmen, das eine Last ist, demere, deonerare, auch exponere, z. B. Waaren aus dem Schiffe, vom Wagen, 5) entrichten, solvere, dependere; složiti důklad, s. důklad, d. h. důkladnj penjze; 6) machen, veranstalten, bestimmen, constituere: sněm sobě složiti; radu složiti, Rathschläge halten, consilia inire; rok složiti někomu, s. rok; 7) absetzen, abschaffen, abrogare: s auřadu složiti někoho, - absetzen, munus abrogare; s poručenstwj ho složili, Pr. složiti s řemesla, sl. das Handwerk verbieten, vetare opificium tractare; hrdla složiti někoho, Zal. s cesty někoho složiti, aus dem Wege (aus der Welt) schaffen, K. wšecky překážky s cesty gim složj, K. s. auch skládám.

II. rec. složiti se, sich niederlegen, decumbere; 2) s. skládati se: složili se na ten bál.

Složitý 3. untersetzt, stark u. dabey klein, korpulent, corpulentus, subcrassulus, quadratus; -tost, i, f. d. Beschaffenheit eines untersetzten Menschen.

Slub, gemein sl. für slib.

Slúbenec, nce, m sl. slúbenice, Verlobter, - te, sponsus, - sa.

Slúbjm, s. slibjm; slúbiti se někomu, sl. versprechen zu kommen.

Sluby, sl. pl. Eheverlöbniß.

Sluch, u, m. Gehör, n. a) Hören, n. auditio, auditus; b) das Vermögen zu hören, auditus.

Sluchám, al, ati, sl. horchen.

Sluchosud, a, m. der nach Hörensagen richtet, Com.

Sluchy od. slychy, sl. pl. s. židowiny.

Slucka, y, f. sl. s. smečka 1).

Sludjm, bess. slaudjm.

Slug, e, f. u. sluge, f. Höhle in der Erde od. im Felsen, specus, spelunca, caverna, antrum, cavum: sluge skal, B. 2) slug, d. Lage des Felsens (Bergb), situs, positio saxi, R. 3) sluge, folg.

Slugi, sluges, sluge, slaul, slauti, s. slowu: sluge aurok, Com. & sl.

Sluha auch slauha, y, m. s. služebnjk, hung. szolga; 2) Gemeinhirt, m. pastor communis, (publicus); 3) ol. s. služebný, ého, (serviens, miles, nobilis); daher slaužnj, hung. szolgabíró.

Sluka, y, f. Waldschnepf, m. ficedula, scolopax, Klein. sluka mořská, Meerschnepf, - pfe, R.

Slunce, f., sl. slnce, (vgl. ἥλιος), Sonne, f sol; postrannj slunce, měsýc, Nebensonne, - Neg. slunce wzcházý, wzchodj, wycházý, zacházý, zapadá, d. Sonne gehet auf, -unter, sol oritur, occidit; těch, kteřj na slunce chodj, následuge stjn, prov. Vel. pod sluncem nenj takowého rc.

Sluncowý 3. Sonnen-, z. B. sluncowý hospodský, Sonnenwirth, m. hospes, caupo ad solem.

Slůně, f. s. wýslunj: na slůni.

†Slunečenka, y, f. zrostlina, heliophila.

Slunéčko, a. n. dim. v. slunce; 2) s. Božj krawička, (Sonnenkalbel, n.)

Slunečnice, *f.* Sonnenblume, *f.* helianthus annuus.

Slunečnjk, u, *m.* Sonnenwende, *f.* Sonnenwirbel, *m.* Pflanze, heliotropium; 2) † der Zeiger an der Sonnenuhr, *Neg.*

Slunečnost, i, *f.* Sonnenschein, *m.* lumen solis, clarus sol.

Slunečný 3. v. der Sonne her rührend, solaris, solarius; slunečný blesk, Sonnenglanz, *m.* splendor solis; slunečné hodiny, Sonnenuhr, horologium solarium, auch blos solarium; slunečná bylina, s. otočnjk, *Vel.* slunečný kwět, Sonnenblume, *f.* flos solis, pseudo-panax chironium, *Vel.* s. auch rosyčka.

Sluněnj, n. Sönnen, Sonnen, einer Sache, insolatio; sich selbst, apricatio.

Slunjm, il, iti, sonnen, sönnen, insolare; - se, apricari.

Slúnný 3. sonnicht, apricus?

Slupk přes slup, *Vel.*

Slupice, (slupnice), *f.* cluba, Griechsäule, *f.* columella lignea, *R.*

†Slupka, y, *f.* Schale, *f.* crusta? *Jungm.*

Slupto, a, n. ein Schluck, z. B. Weins.

Slussjm, el, eti, anstehen, passen, sich schicken, aptum od. accommodatum esse, z. B. to ti slussj, dobře ti to slussj, dieß steht dir wohl an, v. körperlichen Dingen, hoc te decet, vestis te decet: pěkně mu slussj koruna geho, *Vel.* v. unkörperlichen Dingen, decere, dignum esse; neslusseti, übel anstehen, übel lassen, dedecere; 2) gehören, unterworfen seyn, subesse: ten král slussj pod welikého Kána.

Slussně, *adv.* anständig, wohlanständig, decore, decenter, auch apte; 2) billig, ex aequo, auch merito.

Slussnost, i, *f.* Anstand, Wohlanstand, *m.* decor; 2) Gebühr, Billigkeit, *f.* z. B. der Sache, aequitas: slussnost (milost práwa), aequitas, *Com.* to gakž takž práwa a slussnosti barwu má, *Com.*

Slussný 3. anständig, wohlanständig, decorus, conveniens; 2) billig, v. Dingen, gebührlich, geziemend, aequus, auch zuweilen, justus.

Slůwko, a, n. *dim.* s. slowjčko.

Služba, y, *f.* Dienst, *m.* a) Bedienung, Aufwartung, *α*) eines Sklaven, servitus, servitium, eines jeden, ministerium; k službám, *sl.* na službu, (Compl.) Ihnen zu dienen, insgem. ad servitia; službu swau wzkazugi W. Milostem, *Cyr.* *β*) služba wogenská, zuweilen blos služba, Kriegsdienst, *m.* militia: na službu, na wognu táhnauti, in den Krieg ziehen, *R.* služba od. služby Boží, zuweilen blos služby, Gottesdienst, cultus Dei, divinus; služby sstawený, *Žal.* weřegné služby Boží, der öffentliche Gottesdienst, sacra, (orum); den Gottesdienst halten, verrichten, sacra celebrare, sacris operari; při službách Božjch býti, dem Gottesdienst beywohnen, interesse sacris; b) einzelner Dienst, *α*) mit dem Körper, opera; *β*) Gefälligkeit, *f.* officium; ponjžená služba, (Compl.) unterthäniger Diener; má služba,

Ihr Diener; k službám wolný, dienstwillig; c) feyerliche Aufwartung, Dienst, ministerium solenne: službu králi činilo mečem rytjřstwo, *Vel.* službu pohřebnj činili cýsaři, *Id.* cýsař Ferd. službu činil a pohřeb Karlowi V. *Id.* d) Dienstlohn, Sold, *m.* salarium, stipendium: služba gim zadržána, i. e. žold, *Vel.* má služby na měsýc 1 1/2 dukátu, *Id.*

Službička, *y, f. dim.* v. vorh.

Služebkyně, *f. sl.* folg. ponjžená služebkyně, unterthänige Dienerinn, (Compliment).

Služebnice, *f.* Dienerinn, *f.* serva, ministra, famula, operam dans alicui, inserviens.

Služebnjčj, 1) folg. *Syl.*

Služebnický 3. Diener-, auch knechtisch, servilis.

Služebnjk, *a, m.* Diener, *m.* a) der eines andern Willkühr unterworfen ist, servus; b) der andere bedient, Aufwärter, minister, famulus; služebnjk cýrkwe, od. slowa Božjho, Prediger, minister ecclesiae, od. verbi divini; přjsežný služebnjk práwa, geschworner Gerichtsdiener, Scharfrichter, *Pr.* služebnjk práwa, s. kat, *Vel.* služebnjk na oko, Augendiener, specie minister, specie officiosus; sl. ponjžený, unterthäniger Diener (Compl.), insgem. humillimus servus; c) Verehrer, z. B. Gottes, cultor Dei, v. jedem frommen Menschen; d) der Gefälligkeiten erweiset, operam dans alicui, inserviens, servus.

1. Služebný, ého, *m.* s. wogák, od. žoldnéř, (serviens): pustil služebným preys, *Vel.* služebný lid, Truppen, *Id.*

2. Služebný 3. dienstbar, a) zu körperlichen Diensten verbunden, servus, a, um; služebné práwo, njmž my někomu aneb zase nám někdo zawázán gest, *Pr.* b) od. posluhitedlný, zu dienen bereit, dienstfertig, officiosus: přjwětiwá a služebná náklonnost, *Vel.* má služebná wděčnost, služebná vctiwost, *Cyr.* - ně, *adv* officiose, od. auch subditi more: služebně Wassj Milosti žádám, - unterthänig, *Cyr.* služebně seznáwám, *Id.* Wassj Milosti služebně wolný Abrah. z Gynterrodu, (bey Unterschriften), - unterthänig dienstwilliger -; 2) unwesentlich, zufällig, *opp.* podstatný, *K.* wěcy podstatné a wěcy služebné neb připadné, *Com.* v Wjře apoštolské (Credo) zawjragj se wěcy podstatné: tři osoby gednoho Boha, tři skutkowé téhož Boha, - a wěcy služebné, gako: shromáždění obecné y obzwláštnj *sc.* *Com.* - nost, *i, f.* Dienstbarkeit, a) Verpflichtung zu körperlichen Diensten, z. B. eines Menschen, Ackers, Hauses, Dienstbarkeit, servitus: služebnost na wěcy neb na gruntu záležegjcý (hospodářská), služebnost na osobě, *Pr.* dům Pawlůw domu mému služebnostj zawázán gest, *Pr.* služebnost na gruntech, servitutes, *Pr.* b) Dienstfertigkeit, *f.* officium; služebnost na oko, s. pokrytstwj, *U.* c) služebnost cýrkewnj, od. sl-nost swatého ewangelium, Kirchenamt, *n.* Predigtamt, ministe-

rium ecclesiasticum, munus concionatoris; služebnost v. čenj a kázanj ewangelium, *Kroc.*
Služka, y, *f.* s. služebnice, Dienstmagd, *f.* ancilla, serva; služka dřewa, na němž gsau železné řepy, d. Docke beym Kannengießer, pupa; auch d. Docken in der Recke beym Riemer.
Slych, u, *m.* (*sl.*) s. sluch; 2) Gerücht, *n.* fama, rumor; *pl.* slychy, s. sluchy.
Slýchám, al, ati, *fr.* v. slyssjm: pře slýchati y konati mocně, *K.* -dwám, al, ati, *frequ.*
Slyssenj, *n. verb.* v. folg. Hören, *n.* auditus, &c. ze slyssenj, v. Hörensagen, ex auditu, fama.
Slyssjm, el, eti, hören, audire: auch Audienz geben, *Syl.* slyš! höre! heus! b) verhören, vor Gericht, quaerere de -, audire, *Vel.* c) *cum praep.* na, verstehen, intelligere: může se to slysseti na wrchnost, das kann von der Obrigkeit verstanden werden, *K.* na maudrost to slyssjc, *K.* Kaldeyský wykladač ta slowa na Krysta P. zgewně slyssi, *K.*
Slýzám, bess. slézám, s. slezu.
Slza, y, *f.* u. slze, *f.* Thräne, *f.* des Auges, auch des Baumes, Weinstocks, lacryma.
Slzawý 3. thränend, lacrymans, lacrymosus; -wě, *adv.* mit Thränen, lacrymose.
Slzenj, *n.* Thränen, lacrymatio.
Slzký 3. schlüpfrig, lubricus, auch im moral. Verstande: slzké a plské wěcy bez studu tlampagi, *Com.*
Slzyčka, y, *f. dim.* v. slza, Thränchen, *n.* lacrymula.
Slzým, el, eti, thränen, a) v. Menschen, lacrymare, lacrymari, flere, (weinen); vom Weinstocke u. andern Pflanzen, lacrymare, lacrymari.
†Slzywka, y, *f.* zrostl., coix.
Smáčjm, *fut.* el, eti, s. smočjm.
Smačný 3. *sl.* schmackhaft.
Smad, smjad, u, *m.* s. smed.
Smaha, y, *f.* der Geruch, od. Duft v. gebratenen, gekochten, versengten Dingen, nidor: hrnce smaha a připálenina se držj, *K.*
Smahnu, smahl, smahnauti, dorren, torreri; auch *act.* für smažiti, *Syl.*
Smánj, *n.* Lachen, *n.* risus.
Smaragd, u, *m.* Smaragd, smaragdus.
Smát, smáti se, s. smějí se.
Smathám, al, ati, s. spletu; -aný 3. *partic.* s. spletený, *Syl.*
Smatu, *fut.* smátl, smásti, verwirren, conturbare, confundere: smatená směsyce, confusum chaos, *Com.* s prsj smásti, s. prsk: chrámy s prsj smátli.
Smazacý 1. s. psacý tabulka.
Smazám, smaži, *fut.* smazal, smazati, auslöschen, wegwischen, wegstreichen, z. B. etwas Geschriebenes, delere, exstinguere.
Smaženka, y, *f.* Sterz, *m.* Mehlspeise, etwa fricta, od. frixa (testa).
Smažený 3. *part. pass.* v. folg.
Smažjm, il, iti, rösten, auf dem Feuer, frigere: smažen na olegi w kotle, *Com.* smažená ryba, Backfisch, piscis frixus, *Vel. N.*
Smečka, y, *f.* co se lehce smekne, -glitscht -, k. p. na smečku, (nach andern na smyčku), ne na

suk (na vzel, zádrhmo), vwázati; daher 2) Sprenkel, m. Schlinge, f. pedica, tendicula, R. auch ſtupice; 3) Koppel, f. a) Band, n. copula; ze smečky pustiti psy; auch Hetzriemen, Hetzstrick, D. b) gekoppelte Dinge, z. B. smečka chrtů, eine Keppel (Band) Windhunde, copulati vertagi.
Smecy, fut. tati, s. smetám 1).
Smed, u, m. sl. Durst, m. - dlý 3. durstig, sitiens.
Smědý 3. s. snědý, Vel. N.
Směgi se, smál se, smáti se, imper. směg se, lachen, ridere: něčemu se smáti, über etwas lachen, ridere de re, auch rem; někomu se smáti, über jemand lachen, ridere de aliquo, u. aliquem; smáti se w hrst, ins Fäustchen lachen, in sinu gaudere; b) fig. sl. gedeihen, gut stehen, vigere, florere: směge se hospodářstwj.
Smekám, al, ati, s. smeknu.
Smeklice, f. sl. Nitr. s. smokwice.
Smeknu, fut. ex. smekl, smeknauti, abziehen, z. B. den Hut, demere de capite suo.
II. rec. smeknauti se, gleiten, ausgleiten, glitschen, labi: noha se mi smekla, a gá vpadl na koleno.
Smělik, a, m. Naseweise, m. nasutulus.
Smělý 3. kühn, (keck), audax; - le, adv. audaciter, audacter; - lost, i, f. Kühnheit, audacia; bláznowá smělost, Tollkühnheit, temeritas, audacia ferox, Syl.
Směna, y, f. Wechsel, m. a) Abwechselung, vicissitudo, vices; b) Vertauschung, f. permutatio, commutatio, cambium: směna wězňůw; směnau se wyswobozugj zagatj (we wálce), Com. c) Schuldverschreibung, f. syngrapha.
†Směnice, f. -čka, f. Einlösungsschein, m. scheda reluitoria, Leschka.
Směnjm, fut. ex. il, iti, verwechseln, tauschen, umtauschen, mutare, commutare, permutare: směňowali s tebau kupectwj swá, B.
Směnný 3. z. B. směnný list, Wechselbrief, m. syngrapha.
Směňugi, owati, s. směnjm.
†Směr, u, m. Richtung, directio.
Směrám se, sl. fut. al, ati, durch Messen weniger werden.
Směřjm, fut. il, iti, zielen, a) z. B. mit dem Gewehre, petere: na něco, auf etwas, rem; něčjm, mit etwas, re, od. colliˑneare, dirigere, z. B. hastam ad rem; b) etwas zur Absicht haben, spectare, z. B. rem od. ad rem, od. hominem: wjm, k čemu směřuge; c) wohin denken, in Gedanken haben, spectare rem od. ad rem; d) sl. s. smjřjm, fut.
Směrné, ého, n. sl. Versöhnungstrunk, n. potus reconciliationis.
Směřugi, owal, owati, s. směřjm; d) gegen einander halten, messen, comparare: powahy a přjběhy onoho starého lidu s obyčegi nynějssjho směřowati, K.
Směs, u, m. s. směsyce.
Směsek, sku, m. Gemenge vom Getreide, mixtura frumenti.
††Směssnohra, y, f. Posse.
†Směssnohrdinský 3. komisch-heroisch, z. B. Gedicht, comico-heroicus, Hněwkowsky.

Směšný 3. lächerlich, werth belacht zu werden, ridiculus, ridendus; b) komisch, possierlich, comicus, ludicrus, ludicer; směšná opera, komische Oper, drama musicum ludicrum; 2) der gern lachet, risus amans; -ně, *adv.* -le.

Směšugi, -se, owati, s. smjšým.

Směstnám se, *mor.* směstnám se, *fut.* al, ati, hinein gehen, gefaßt werden, capi.

Směstjm se, (v. mjsto), iti, *sl.* vorh.

Směsyce, *f.* Gemische, *n.* Mischmasch, *m.* Verwirrung, *f.* chaos: směsyce přespolnjch lidj; -čný 3. chaoticus: směsyčné množstwj lidu; směsyčný lid, *Vel.* -ně, *adv.* s. wesměs, *Syl.*

Smět, u, *m.* *sl.* *Nitr.* osypánj na těle, Ausschlag.

Smetač, e, *m.* der kehrt, abkehrt, purgator, verrens; -čka, y, *f.* -trix.

Smetadlo, a, *n.* folg. *R.*

Smeták, u, *m.* Bartwisch, Kehrwisch, Abstauber, *m.* scopae, molocrum, *R.*

Smetám, *fut.* *fr.* al, ati, s. shážým: z auřadů smetati; 2) zusammenkehren, converrere.

Smetana, y, *f.* Milchrahm, *m.* Sahne, flos lactis.

Smeti, *f.* *pl.* Kehricht, Auskehricht, *n.* purgamenta, *pl.* quisquiliae, *pl.* s. auch obryzek.

†Smetiprach, u, *m.* prosywač prachu, Müllerbeutler, polintor, *R.*

Smetisko, a, *n.* *sl.* folg.

Smetisstě, *n.* Kerichthaufen, *m.* sterquilinium.

Smetliwý 3. i. e. s smetmi smjssený, *Syl.*

Smetnisko, *sl.* s. smetisko.

Smetnisstě, *n.* s. smetisstě.

Smetu, *fut.* tl, směsti, s. smetám 2); fig. popraw ce mečem mu hlawu smetl, d. i. skal, *Com.*

Smeyčjm, il, iti, folg. 2) kehren mit dem Besen, verrere, everrere.

Smeykám, al, ati, schleppen, schleifen, ziehen, trahere; kloboauček smýkati, den Hut abziehen, *Loma.* hausličky se smyčcem smýkagj, *Com.* geschieht mit Gewalt, so steht auch raptare: -powličých; -za wlasy, Pr

II. *rec.* smeykati se, schleppen, geschleppt werden, z. B plásst se smeyká, der Mantel schleppt, trahi, fluere; 2) herum ziehen, herum schweifen, vagari, *Deut.* 28, 26. poho dech, swadbách se smeykati, *Sy*

Smeysslјm, el, eti, denken, a) gesinnt seyn, cogitare, sentire; 2) urtheilen, meynen, sentire, judicare; 2) dafür halten, glauben, credere, judicare, putare, arbitrari.

Smeywám, al, ati, s. smýwám.

Smjch, *sl.* smjech, u, *m.* Lachen, *n.* Gelächter, *n.* risus.

Smjchám, *fut.* ati, s. smjšým.

Smida, y, *f.* *sl.* s. snida.

Smjechota, y, *m.* u. *f.* *sl.* der ob d. gern lacht; 2) Lachtaube, Zuckertaube, *f.* columba risoria

Smjessný 3. *sl.* s. smjšný.

Smjesým, *sl.* s. smjšým.

Smjlám? čáp gim smjlá, ga slussj, a kteréž dopadne, *2c.* *Ve*

Smjljm se, *obs.* für zaljbit se.

†Smilka, y, *f.* zrostlina, nardus, (ist eigentlich serbisch).

Smilně, *adv.* unzüchtig, impudic

Smilněnj, *n.* Hurerey, *f.* a) hurerische That, stuprum; b) hurerischer Umgang, consvetud impudica.

Smilnjk, a, *m.* Hurer, in od. a

fer der Ehe, adulter, od. impudice vivens, stuprum faciens, auch scortator; -nice, f. Hure, d. durch unerlaubten Beyschlaf ihre Keuschheit verlezt, impudica, adultera.
Smilnjm, il, iti, Unzucht treiben, impudice vivere, stupra facere.
|Smilnokrewnjk, Blutschänder?
Smilný 3. unzüchtig, unkeusch, impudicus; -nost, i, f. Unzucht, f. Unzüchtigkeit, Unkeuschheit, impudicitia; s. smilstwj, Syl.
Smilowánj, n. Erbarmen, n. Erbarmung, f. misericordia, miseratio; nad někým, nad něčjm, über jemand, od. etwas, alicujus &c:
Smilowáwám se, al, ati, frequ. v. smilugi se.
Smilstwj, n. (selten swilstwo, a, n.) Unzucht, a) Unzüchtigkeit, impudicitia; b) eine hurerische That, z. B. gegen ein Frauenzimmer, stuprum; smilstwj páchati, Hurerey treiben, s. smilnjm.
Smilugi se, praes. u. fut. owal, owati, sich erbarmen, misereri: smilugi se nad tebau, ich erbarme mich über dich, misereor tui, od. miseret me tui, od. miserescit me tui, miseror te.
Smjm, směl, smjti, imper. směg, dürfen, Macht od. Erlaubniß haben, habere potestatem, z. B. gjti, gehen, eundi. Sehr oft steht hier licere, z. B. smjm, smjš 2c. ich darf, du darfst 2c. mihi licet, tibi licet &c. 2) sich unterstehen, audere.
Smjr, u, m. s. smjřenj 1), Neg.
Smjra, y, f. metrum, P.
Smjrce, m. Versöhner, der Personen, reconciliator.
Smjřenj, n. Versöhnung, z. B. einer Person, reconliatio, placatio, propitiatio; 2) Richtung, Absehen, n. directio.
1. Smjřjm, praes. el, eti, s. směřjm; 2) s. směřjm, b): včitelé, kteřj neyblјžegi k pjsmu smjřegi; ta wěc k tomu skoro koncy smjřela.
2. Smjřjm, fut. ex. il, iti, versöhnen, jemand, od. zwey Partheyen, placare, propitiare, reconciliare; s někým, mit jemand, cum aliquo, od. alicui reconciliare, placare aliquem alicui, od. in aliquem; smjřiti se s někým, sich mit jemand versöhnen, reconliari alicui, od. cum aliquo, od. redire in gratiam cum aliquo.
Smjrliwý 3. versöhnlich, placabilis; -wě, adv. -liter; -wost, i, f. -keit, f. -litas.
Smjšek, ška, m. Lacher, der lacht, risor.
†Smjšenina, y, f. Miscellen?
Smjšenj, n. Vermischung, f. permistio, od. permixtio; 2) das Bewegen zum Lachen, n.
Smjšjm, il, iti, zum Lachen bringen, ridere facere.
Smjšým, fut. ex. yl, yti, imper. směs, vermischen, miscere, permiscere. commiscere: s něčjm, mit etwas, cum re.
II. rec. smjšyti se, sich vermischen, se miscere, permiscere, od. misceri, permisceri; sich fleischlich vermischen, miscere corpus, e. g. cum aliqua &c. od. rem habere, z. B. cum aliquo &c. od. coire.
Smjtám, al, ati, s. shazugi: smjtati někoho s auřadu, Vel. 2) widerlegen, refutare, confutare: důwody gegich smjtá, K. smjtati odpory, K. smjtá s sebe, confutat accusationem,

K. to gim prorok smjtá, K. smjtá řeči Bildadowy, K. 3) listj winné smjtati, den Wein abblatten, vitem od. vineam pampinare.

II. rec. smjtati se, od. sebau, sich werfen, jactare se: co se smjtáš, meceš?

Smjtka, y, f. Abblattung, Abrankung, f. pampinatio.

Smjwám, al, ati, fr. v smjnj.

Smlauwa, y, f. Vertrag, Vergleich, m. Verabredung, f. Capitulation, f. pactum, pactio, conventum, conventus; smlauwu udělati, učiniti, einen Vertrag machen, schließen, pacisci, pactionem facere, cum aliquo: smlauwau gim postaupil města, Vel. smlauwa swatowáclawská, Pr. dědičné smlauwy, s. erbanuňky, Vel. Ist es soviel als Bündniß, so steht auch foedus; b) Vergleichung, Vergleichmachung, compositio, conciliatio: smlauwa gest spokogenj dwau neb třj osob o gistau wěc, Pr. smluw nezdrželiwý, bundbrüchig, den Bund brechend, foedifragus.

Smlauwám, al, ati, s. smluwjm.

Smlauwce, n. Unterhändler, m. interpres; ist es soviel als Stifter, so steht auch conciliator; Friedensrichter, arbiter, Pr.

Smlčjm, fut. el, eti, verschweigen, tacere, reticere, auch silentio praeterire.

†Smldinec, nce, m. zrostlina, tamus; -cowitý 3. tameus.

†Smldnjk, u, m. zr. peucedamum.

Smlsám, fut. ex. al, ati, aufessen, als ein Naschwerk, exedere; 2) trop. verschulden, sich versündigen, culpam contrahere, od. committere: musy mu něco moc smlsati, že se t... dlauho na ni hněwá.

Smluwjm, fut. ex. il, iti, unt... handeln, conciliare; 2) ver... reden, condicere rem; co... stituere, pacisci rem: sml... wen pokog po mnohém rol... wánj, Vel. smluwili pok... mezy sebau, Cyr. 3) vergleich... vereinigen, z. B. streitende P... sonen, conciliare, auch zun... len componere: smluwil... bogi Pražany o tu newoli, P... lidi smlauwati, Pr.

II. rec. smluwiti se, verab... den, condicere rem; cons... tuere, pacisci rem; 2) sich v... gleichen, a) einig werden, d... Zank fahren lassen, concili... concordem fieri, conven... re: o newole přátelsky ... smluwili, Vel. b) Verabredu... treffen, Vertrag machen, paci... ci, decidere, convenire, tra... sigere; 3) mit jemand red... können, seine Sprache vers... hen, nosse, callere, scire, li... guam alterius.

Smočjm, fut. ex. il, iti, naß m... chen, madefacere; 2) sl. ei... tauchen, z. B. Leinwand i... Wasser, (do wody), immerge...

Smodrchanina, y, f. spleten... Gewirre, n. tricae, pl., cha...

Smokljm se, sl. s. sopljm se.

†Smokwa, y, f. Feige, f. fic... Jungm. (ist eigentlich russisc... vgl. folg.

Smokwice, f. sl. Lypt. Erdbe... f. fragum.

Smola, y, f. Pech, n. pix.

Smolák, u, m. großes ausgep... tes Trinkgeschirr.

Smolař, e, m. Pechbrenner, P... hauer, Pecher, m. picarius.

Smolik, a, m. Pechzahrer (Schuster, schimpflich), sutor.

Smolim, il, iti, en, pichen, mit Pech beschmieren, mit Pech überziehen, picare, pice illinere; smolená dratew, Pechdrath, m. filum picatum.

Smolina, y, f. Kien, m. Kienholz, n. taeda; - nka, y, f. dim. 2) eine Art Birnen.

Smolka, y, f. Knopper, f.

Smolnatý 3. pechicht, Pech enthaltend, piceus.

Smolnice, f. Kien, m. taeda; 2) ein Dorf im Rakonitzer Kreise.

Smolnička, y, f. dim. v. vorh. 2) Carthäusernelke, D.

Smolnjk, u, m. Pechwamms, lorica picea, firma, R. - ček, čku, m. dim.

Smolný 3. pechicht, Pech enthaltend, piceus; 2) pechig, dem Peche ähnlich, piceus.

Smrad, u, m. Gestank, m. foetor, od. odor, wenn es sich mit Geruch vertauschen läßt.

Smradauch, a, m. s. smrdoch; 2) Stinkfliege, f.

Smradjm, il, iti, einen Gestank machen, verursachen, foetorem facere.

II. rec. smraditi se, stinkend werden, foetescere: stogatá woda hnige a smradj se, Com.

†Smradlawec, wce, m. zrostlina, olax.

†Smradlawnjk, u, m. maureninský, foetidia mauritanica.

Smradlawý 3. stinkend, foetidus, putidus; - wě, adv.

Smraskawý 3. sl. Nitr. s. wwadlý.

Smrazugi se, richtiger ssmrazugi se, s. smraditi se.

Smražjm, sl. s. smažjm, rösten.

Smrček, čku, m. dim eine kleine Fichte.

Smrčj, sl. smrčje, n. coll. Fichtenwald, m. sylva pinea, pinetum.

Smrčina, y, f. vorh. 2) sl. Lypt. eine Art Tanne, hat weißliche, etwas dickere Rinde u. weichere dunkelgrüne Nadeln, als d. Tanne, ähnlich der Fichte; 3) (Gömör. swrčina), Tannenharz, n. resina abiegna.

†Smrdeň, dně, m. zrostl., serissa.

Smrdjm, ěl, ěti, stinken, foetere, putere: smrděti kozlem, stinken wie ein Bock, olere hircum; něčjm smrděti, nach etwas stinken, olere, od. redolere rem.

Smrdoch, (smrďoch D.), a, m. Stänker, ein stinkender od. einen Gestank machender Mensch; 2) sl. Stinkkäfer, m.

†Smrdutka, y, f. Stapelie, Pflanze, stapelia hirsuta.

Smrdutý 3. s. smradlawý.

Smrek, u, m. sl. s. smrk.

Smrežugi, fut. s. mrežugi: smrežowané kosmatinky, Vel.

Smrh, mor. s. smrže.

Smrha, y, f. sl. vorh.

Smrček, čku, m. dim. v. smrk; 2) sl. Rotz, m. mucus; das Zurückziehen des Rotzes; pl. smrčky, s. smrže; 2) Rotzen, n.

Smrk, u, m. Fichte, f. pinus; 2) sl. Prise, f. Schnupf, m. to nestogj ani s smrk tabáku, eine Prise Tabak.

Smrkačka, y, f. s. rýma; 2) der Pips der Hühner, coryza; 3) od. černý kmjn, černucha, nigella sativa.

Smrkacý 1. smrkacý tabák, Schnupftabak, m. pulvis sternutatorius.

Smrkalka, y, f. Futterbank, f. s. řezačka, D.

Smrkám, al, ati, schneuzen, e-

emungere, *Wrat.* 2)(*sl.*)schnupfen, ducere naribus; tabák smrkati; -ánj, *n. verb.*
II. *rec.* smrkati se, finster werden; smrká se, es wird finster, es dämmert, tenebrae ingruunt; -áwá se, dasselbe.
Smrkáwám se, ati, vorh.
Smrknu, *fut.* kl, knauti, s. smrkám; -nutj, *n. verb.* (einmahliges).
II. *rec.* s-knauti se, s. s-kati se.
Smrkowj, *n.* s. smrčj.
Smrkowina, y, *f sl.* s. smrčj.
Smrkowý 3. fichten, pineus.
Smrskám, *fut.* al, ati, abpeitschen, s. mrskám.
Smrsstjm, *fut.* il, iti, abpeitschen, durch Peitschen abschlagen, verbere decutere.
II. *rec.* smrsstiti se, einkriechen, einlaufen, kleiner werden, minui.
Smrt, i, *f.* Tod, *m.* mors, nex, letum; do smrti se baukenj wyššjhá, *Vel.* - wie den Tod, -od. bis zum Tode -, *Vel.* do neydelssj smrti toho nevčinjm, *A. Neg.* dům smrti, ein Gestirn? *Vel. cal. h. p.* 673. ďábel cýsak smrti, *K.* ten auterý po smrti, *prov.* niemals, ad graecas calendas; toho dobré gest pro smrt posýlati, *prov.* er ist gut, um den Tod zu schicken, corvum misimus; auch *pl.* smrti: k smrtem odsuzugi, *K.* 2) Lichtmücke, *f.* culex pipiens; *Linn.* 3) Wallroß, *n.* ein Meerfisch, rosmarus, od. mors, *R.*
Smrtedlný 3. sterblich, dem Tode unterworfen, mortalis, morti obnoxius; 2) tödtlich, den Tod bringend, letalis, mortifer: smrtedlná rána, *Vel.* smrtedlný hřjch, d. Todsünde, peccatum mortis, (mortale), peccatum mortiferum; 3) smrtedlná postel, Sterbebett, *n.* lectu mortis; -ně, *adv.* mortalite 2) tödtlich, z. B. verwunde letaliter; -nost, i, *f.* Sterbli keit, *f.* mortalitas.
Smrtholka, y, *f.* Klappermann *m.* Tod, *m.* mors, *Syr.*
†Smrtedlnjk, a, *m.* ein Sterbl cher, mortalis.
†Smrtný 3. s. smrtedlný 1), smrtná neděle, Todtensonnta dominica Judica, s. neděle.
Smrtohlaw, a, *m. sl.* Todtenkop schwärmer, sphinx atrops.
Smrtonoš, e, *m.* Mars, de Kriegsgott, auch ein Plane Mars.
Smrže (smrž, *D.*), Morchel, phallus esculentus, *Linn.* (na *Berck.* smrže, merulius).
Smržowka, y, *f.* Morgenstern, *m*
Smud, u, *m. sl.* Dampf, Dun Rauch, *m.* vapor.
Smudjm, iti, *sl.* dämpfen, beize am Feuer, ustulare, amburer
II. *rec.* smuditi se, dampfe rauchen, vaporem emittere z fajky se smudj.
Smudnem, dl, dnauti, *sl.* ustu lari, aduri.
Smůla, s. smola.
†Smut, u, *m.* bess. smutek.
Smutečný 3. Trauer-, lugubri - oděw, folg. b).
Smutek, tku, *m.* (v. mutiti, tr ben), Traurigkeit, *f.* tristitia moestitia; 2) Trauer, *f.* a) de Zustand, da man Trauerkleide anlegen muß, luctus; b) Tra erkleidung, *f.* vestimentu lugubre: w smutek se oblécy smutek nosyti, in Trauer g hen, in luctu esse, uti vesti bus lugubribus; c) hober Gra der Traurigkeit, luctus.

1. Smutjm, il, iti, betrüben, betrübt machen, dolore afficere aliquem, moestum reddere, molestiam alicui adferre.

II. rec. smutiti se, traurig seyn, sich betrüben, tristari.

2. Smůtjm, fut. iti, sl. trüb machen, conturbare; 2) zusammen mischen, miscere.

Smutkowý 3. (sl.) s. smutečný.

†Smutnokwět, u, m. zrostlina, lyperanthus.

Smutný 3. (abstr. -ten, tna, tno), traurig, tristis, moestus; - ně, adv. moeste, triste; - nost, i, f. - keit, f. tristitia.

Smyčec, čce, m. Fiedelbogen, m. plectrum; - čcowý 3. vom Fiedelbogen.

Smyčka, y, f. Knopf am Zwirnfaden, D. na smyčku zawázati, einen Knopf schlagen, D.

Smyčkugi, owal, owati, knöpfen, knöteln, D.

Anm. Smyčka wäre also, wenn d. Bedeutung in D. richtig angegeben ist, das Gegentheil v. smečka 1) --.

Smygi. fut. smyl, smýti (smeyti), imper. smey, abwaschen, abluere: zlau powěst wssecky Dunagské wody nesmygj, Syr.

Smyk, u, m. nástrog, njmž se něco smýká, neb wláčj; y to, co se smýká, Schleife, f. zum Fahren, traha; auch zum Dreschen od. Treten, tribula, tribulum: smyk s zuby nowými, Iz. 41, 16. smyků něgakých a wozů sem tam taženjm zrno z slámy wytjrali, K. 2) sl. hie u. da für smyčec; 3) sl. ein Seitenstück v. Schlitten; 4) sl. eine Egge v. Dornen; 5) sl. ein dem von einem steilen Berge fahrenden Wagen angehängter Baum.

Smýkám, - se, s. smeykám, - se; 2) sl. mit Gewalt abreißen.

Smykugem, owati, sl. vorh. 2)

Smyrna, y, f. d. St. Smyrna; 2) od. petržel macedonská, welsche Petersilie, smyrnium, Vel. R.

Smysl, u, m. Sinn, a) Kraft zu empfinden, zu hören, zu sehen, zu riechen ꝛc. sensus; b) der Verstand, der in Worten liegt, Gedanke, Begriff, m. der damit verbunden ist, od. seyn soll, sensus, vis; smysl opačný, sensus ironicus: smysl opačný magj ta slowa, K. s. auch scestný; c) Gedanken, Verstand, m. eines Menschen, mens; d) Gedanken, m. Meynung, sensus, sententia, mens; e) Gemüth, n. Gesinnung, f. mens, animus: gednostegným smyslem y lásk au nadssenj, K. kolik hlaw, tolik smyslů, kolik dětj, tolik syslů, prov. soviel Köpfe, soviel Sinn, quot capita, tot sensus.

Smysljm, praes. il, iti, denken, a) urtheilen, meynen, sentire, judicare; b) vermuthen, putare, opinari; 2) sich einbilden, a) sich vorstellen, cogitare, (imaginari), animo concipere rem; b) glauben, cogitare, credere: gak smyslj bezbožnj, že Boha doma nenj, když gim hned ꝛc. K. sich etwas einbilden, stolz seyn, superbire, superbum esse, sibi placere; strž něco, auf etwas, re, od. ob rem.

II. fut. sich einbilden, sich vorstellen, s. smysljm 2), a); 2) ersinnen, erdenken, excogitare, comminisci, invenire.

†Smyslitedlný 3. der eine lebhafte Einbildungskraft hat;

- nost, i, f. Einbildungskraft, f. phantasia, P.

Smyslnost, i, f. Scharfsinn, m. Scharfsinnigkeit, acumen, sagacitas, solertia, ingenium, Vel. N. smyslnost přj wyřjzenj předsewzetj, Cyr. 2) Sinneskraft, f. 3) nach Jungm. d. Sinnlichkeit (Philosophie).

Smyslný 3. scharfsinnig, acutus, sagax, ingeniosus; - ně, adv. - te &c.

Smyšlenj, n. Einbildung, a) Vorstellung, f. cogitatio, imaginatio; b) Vermuthung, Meynung, f. opinio; 2) Erdichtung, f. Erdichten, n. commentum, figmentum, res ficta.

Smyšlénka, smyšljnka, y, f. Erdichtung, f. etwas Erdichtetes, commentum, figmentum, res ficta.

Smyšlený 2. part. const. erdichtet, ersonnen, fictus, commenticius

Smýšljm, s. smeyšljm, B.

Smytec, vulgo für smyčec.

Smytj, n. Abwaschen, n. ablutio, B.

Smýwám, al, ati, s. smyti: twář geho slzami smýwal, Com.

†Snáč, e, m. Träumer, m. somniator: snáč weselých dnů, Neg. s. snář a).

1. Snad, adv. vielleicht, forsan, forsitan, fortasse, fortassis; snad gest gim zyma?

2. Snad, u, m. Leichtigkeit, f. facilitas: na snadu mjti, etwas leicht haben können, in promtu habere; snad a bez snadu, schwerlich, vix ac ne vix quidem: z nichžto snad a bez snadu geden ani druhý nikdá w bogi nebyl, Vel.

Snadně, adv. leicht, ohne Schwierigkeit, ohne Bedenken, z. B. leicht etwas lernen od. thun rc. facile, nullo negotio: nebude mocy tak snadně bezbožný býti, Cyr.

Snadnjčce, adv. dim. sehr leicht, perfacile.

Snadno, s. snadný.

Snadnost, i, f. Leichtigkeit, f. Mangel der Schwierigkeit im Thun, Lernen rc. facilitas; b) Gefälligkeit, Willfährigkeit, facilitas; 3) s. schopnost.

Snadný 3. (obs. snadno), leicht, d. i. leicht zu thun, leicht zu bearbeiten, ohne Schwierigkeit, facilis; 2) willfährig, bereitwillig, gefällig, facilis: každému gest snadný, Vel. snadný k podpisowánj listů, Id. 3) geneigt, Anlage habend, proclivis: snadný k neduhu člowěk.

Sňah, u, m. sl. hie u. da, s. sněh.

Snaha, y, f. obs. s. snažnost.

Snápitek, tku, m. Trunk, m. haustus.

Snář, e, m. Träumer, Traumseher, m. somniator, Deut. 13, 3. 5. b) Traumausleger, Cyr. s. snoprawce; 2) Traumbuch, n. liber somniorum interpres, libellus somniarius.

Snášeliwý 3. gelassen, geduldig, patiens; - wě, adv. patienter; - wost, i, f. - nheit, Geduld, f. patientia.

Snášenliwý, 3. vorh.

Snášjm, - še, praes. s. snesu, - še: v mne se tak snášj, darüber bin ich mit mir selbst einig, constat mihi: co se v mne za slussnau wěc snášj; - enj, n. verb.

Snátek (manželský), tku, m. Heurath, f. conjugium, nuptiae: snaubenj, neb snátek manželský, K. 2) Ehe, f. Ehestand, m. conjugium, connubium;

auch matrimonium, in Rücksicht des Frauenzimmers.
Snaubce, m. s. ssnaubce.
Snaubjm,-se,iti,s.ssnaubjm,-se.
Snáze, *adv. comp.* v. snadně.
††Snaženstwj, n. bess. snažnost.
Snažjm se, il, iti, streben, sich Mühe geben, sich anstrengen, beeifern, tendere,niti, anniti, o to se má spilnostj snažiti,aby 2c. *Vel.* pokudž mu neywýsse možné, o to se má snažiti, *Id.*
Snažný 3.ämsig, eifrig, sedulus, industrius; snažná prosba, žádost, eifrige, dringende Bitte, Gesuch, intensae preces, intensum desiderium;-ně,*adv.* sedulo; - nost, i, *f.* - gkeit, - gkeit, *f.* sedulitas,industria: audy y snažnostmi lidskými Bůh wládne, *K.*
Snažugi se, owal, owati, s. snažjm se: wsseligak se snažowati budau, překážku tomu djlu činiti, *K.*
1.Snědek,dka,Esser,Nimmersatt?
2.Snědek, dku, m. Freßfieber, n. Freßkrankheit,*f.* febris famelica? *D.* nezralá gablka žaludek studj, sliny množj,a snědek připrawugj, *Vel. Herb.* 2) *sl. Nitr.*für moč bjlý při člowěku, weißer Harn? (daselbst auch soviel als záprdek?); *Bercht.* benennt damit (wie d. Pohlen), ornithogallum.
Snedkle, *adv.* künftige Woche, in künftiger Woche, futura, insequenti,proxima hebdomada.
Snedělek, lka,*m.* d. künftige Woche, futura, insequens, proxima hebdomada od. hebdomas, od. septimana: již tu musým ostát, až do snedělka.
Snědý 3. braun, dunkelbraun, fuscus.
Sněh, u, m. Schnee,*m.*nix; sněh padá, pršj, es schneit, ningit.
Sněm,u,*m.*(v.segmu),Versammlung,*f* conventus,concilium, comitia; sn. cýrkewnj, od. sn. duchownj, od. sn. kněžský, *Vel.* Kirchenversammlung,*f.* concilium ecclesiasticum (auch conventus ecclesiasticus) ; hlawnj sněm duchownj, concilium oecumenicum, allgemeine K-lung, *Vel.* sněm králowstwj, od sněm stawů králowstwj, z. B. Českého, (*Vel.*) Reichstag, m. Reichsversammlung, comitia regni; rjšský sněm, Reichstag (in Deutschland), comitia imperialia; sněm národu gednoho, Landtag,*m.* conventus provincialis; sněm o wolenj krále, *Vel.* sněm rozepsal a položil do Wormusu, *Vel.* s. rozpjssi.
Sněmownj 1. z. B. sněmownj den, ein Tag, an den comitia gehalten werden, dies comitialis.
Sněmownjk, a, m. Mitglied, n. einer Kirchen- od. anderer Versammlung: sněmownjcy Konstanssti, *Com.*
Sněmugi,owal,owati,eine Versammlung halten, concilium habere.
Snessenj, n. Zusammentragung, *f.* collatio, congestio, comportatio;2)Herunterbringung, Heruntertragung,deportatio; 3) Beschluß, Entschluß, Vorsatz, m. 4) Übereinkunft,*f.* conventio: kaupě se stáwá dobrowolným snessenjm prodáwagjcýho a kupugjcýho, *Pr.* 6) snessenj rady, Rathsschluß, senatusconsultum ; snessenj sněmownj, Landtagschluß, de-

cretum comitiorum ob. regni; snessenj rady řjmské, *Vel.* obecné wssech snessenj se stalo, *Cyr.* snessenj Apostolské, das apostolische Glaubensbekenntniß, symbolum apostolicum.

Snesu, *fut. ex.* snesl, snésti, snesen (snessen), *imper.* snes, zusammen tragen, conferre, congerere, comportare; 2) herab-, herunter bringen, tragen, deferre, deportare; 3) vertragen, ertragen, erdulden, ferre, perferre, tolerare, pati, perpeti, sustinere: snássenj zymy, horka, *Vel.* 4) aushalten, ertragen, sustinere: leb člowěka snésti mohl, *Vel.* 5) beschließen, decernere: mnozý artykulowé snessenj (na snému), a předněgssj tito: *Vel.* 6) weyce snésti, ein Ey legen, ovum ponere, ovum parere; s. auch snássjm.

II. *rec.* snésti se, vertragen, einig seyn, concordem esse, convenire; 2) o něco (auch na něčem) se snésti, beschließen, einen Vorsatz fassen, decernere, constituere: držeti sněm a snesli se, *Vel.* o způsob zpráwy se snesli, *Id.* o některé artykule za gedno se snesli, *Id.* 3) übereinkommen, convenire: o hodinu se snesli, Pr. gak mezy sebau lidé se snesau, při tom zůstawenj buďte, Pr. snesli se na tom, *Vel.* na tom se snássegj, - stimmen überein, constat inter eos.

Snesytedlný 3. erträglich, tolerabilis, tolerandus; -ně, *adv.* -liter; -nost, *i, f.* -keit, *f.* tolerabilis ratio.

1. Snět, *i, f.* Brand, *m.* im Getreide, robigo, uredo; 2) ein gewisses Unkraut, (aegylops, swěřepec?) Herb.

2. Snět, *u, m.* (*sl. i, f.*) s. peň, kmen: ratolest od snětu se odřesla, *Com.*

Snětj, *n.* Abzug, *m.* Abnahme, desumtio; 2) ob. snětj manželské, ob. snětj se, *K.* s. snátek 1), Pr. snětj rodičůw swých prokázal, Pr. 3) ob. snětj se, d. i. zapálenj se.

Snětiwjm, *ěl, ěti, sl.* brandig werden, rubigine corrumpi.

Snětiwý 3. brandig, den Brand habend, robigine corruptus, z. B snětiwé obilj, brandiges Getreide; -wost, *i, f.* brandige Beschaffenheit.

†Sněženka, *y, f.* zrostlina, galanthus.

Sněžj se, *ilo, iti,* schneyen, ningere.

Sněžiwý 3. *sl.* s. sněžný.

†Sněžnoplod, *u, m.* zrostlina, chiococca.

Sněžný 3. aus Schnee, niveus; voller Schnee, nivosus; sněžné hory, Schneegebirge, montes nivosi; sněžná hruda neb kule, Schneeball, *m.* ein Klumpen Schnee, pila nivea; sněžná woda, Schneewasser, *n.* aqua nivalis; klásster matky Božj sněžné, - bey Mariaschnee, *Vel.* - Sanctae Mariae ad nives.

Snj se, s. snjge se.

Snicky, *f. pl. sl. Lypt.* d. Pflugarmen.

Snjda, *y, f.* chleba, *sl.* ein flaches Schnitzlein Brod v. der Krume; -dka, *y, f. dim.*

†Snjcý, *part.* i. e. sen magicý?

Snjdám, *al, ati,* frühstücken, jentaculum sumere, jentare.

Snjdu, snjdem, *fut.* snjti, *ol. & sl.* s. segdu, herabsteigen, descendere.

Snjdané, *f.* folg.

Snjdanj, n. Frühstück, n. jentaculum.
Snige se, mi, ti, ꝛc. snilo, snjti se, s. snjwá se.
Snih, u, m. bess. s. sněh.
Snjm, fut. snědl, snjsti, imper. sněz, aufessen, ganz essen, exedere, consumere edendo, auch ohne edendo.
Snjmám, al, ati, abnehmen, herabnehmen, auferre, demere: když kněžstwj s něho snjmali.
Snjti, snjt, - se, s. segmu, - se; 2) s. snjdu.
Snjwá, -wati se, mi, ti ꝛc. impers. sl. es träumt mir, ich träume, somnio, somnias &c.
Snjžek, žku, m. dim. v. sněh.
Snjženj, n. Erniedrigung, f. humiliatio; mysli snjženj; k welikému snjženj přissel.
Snjžený 3. part. v. folg. mysl snjžená; snjženého a nehrdinského ducha gest, Vel. - nost, i, f. Niedrigkeit; snjženost rodu.
Snjžjm, fut. ex. il, iti, erniedrigen, niedrig, demüthig machen, humiliare, B. s. auch snižugi.
II. rec. snjžiti se, sich erniedrigen, humiliari; k někomu, sich zu jemand herablassen.
Snižugi, - se, owal, owati se, s. snjžjm, - se: snižowati a kořiti králowstwj něčj; wdowy mocý snižowány, - genothzüchtigt, Pr.
Snop, u, m. Garbe, f. des Getreides, merges, manipulus.
Snopček, ečku, m. dim. folg.
Snopek, pku, m. eine Handvoll, ein Bund, manipulus.
Snopné, ého, n. s. posnopné.
Snoprawce, e, m. somniator, D. Reise-, S. 72. s. snář b), 'ονειροπόλος, Neg. II.
Snowak, e, m. Anzettler, m. a) eine orditor telae; b) cusor, machinator, structor; - kka, y, f. - inn, f. - trix telae; machinatrix.
Snowadlo, a, n. Kübe, Scherrahmen, m. Scherküfe beym Tuchmacher, auch Zettelrahmen, Weberrolle, scapus, scapi sonantes, R.
Snowám, al, ati, zetteln, Garn aufziehen, anzetteln, telam ordiri, exordiri; 2) richten, anrichten, schmieden, fig. moliri, machinari, struere.
†Snowěsstěc, sstce, m. s. snoprawce, P. II.
Snubce, s. ssnaubce.
Snubugi, - se, owal, owati, s. ssnaubjm, - se.
Snugi, geš, ge, owati, (sl. & ol.) s. snowám; s. auch osnugi.
Snůssta, y, f. s. snessenj 1); 2) s. dobrá wůle, kad, Gelage (Collation, f.) - na lepssj snůssku aneb kollacý se pozwati nemohli, Cyr. snůssku wssech wýborných wěcý sobě wespolek sneseme, Cyr. 3) Beytrag, m. symbola: neb dáwá snůssku, neb platj, Com. 4) Gilde, f. societas? D.
Sobana, y, f. sl. Kuhnahme.
Sobáš, e, m. sl. s. oddawky.
Sobássjm, il, iti, sl. trauen, kopuliren, copulare.
Sobě, sich, sibi; bey andern Reciprocis auch: mir, dir, uns, euch; mám sobě přikázáno, es ist mir anbefohlen.
†Soběc, bce, m. s. sobjček.
Soběhrd, a, m. eingebildeter stolzer Mensch: pyssnj soběhrdowé
†Sobělib, a, m. Selbstgefälliger.
Soberem, bráti, sl. s. seberu.
Soběwolný 3. s. rozpustilý: soběwolné djtě, B. - nost, i, f. s. rozpustilost, 2) freyer Wille? soběwolnost člowěka, neb swobodná wůle, konfesy.

Sobjček, čka, m. selbstsüchtiger, eigennütziger Mensch, philanta, (egoista); lakomj sobjčkowé, Vel.

†Sobický 3. selbstsüchtig, eigennützig: sobické (zyssstné) srdce, Neg.

Sobjm, il, iti, s. osobjm.

II. rec. sobjm se, iti se, s. zásobjm se: kdo se neywjc na swětě sobj; y ginák se sobj a tužj; nemaudrost těch, kteřj se zde sobj, nestálostj žiwota ɪc. wkazuge, K. b) s něčjm, pochen, trotzen, prahlen, gloriari, confidere, ferocire, Žal.

Sobol, a, m. Zobel, m. mustela zibellina, Linn.

Sobolowý 3. v. Zobel, Zobel-, zebellinus.

Sobota, y, f. Sonnabend, Samstag, m. dies Saturni, sabbatum; sobota swatá, od. weliká, od. bjlá, der heil. Sonnabend vor dem Ostersonntag, Vel. 2) Nahme einiger Marktflecken in Ungarn.

Sobotnj 1), den Sonnabend betreffend.

†Sobotnjk, a, m. s. žid.

Sobručkugem se, fut. owati, sl. s. sprstenkugi se.

Sobstwj, n. Egoismus, m.

Sočenj, n. Schmähen, n. maledictio; 2) Anschwärzung, Anfeinden, n. Ohrenbläserey, f. criminatio, susurratio maledica; auch blos susurratio, insusurratio; Hinterbringen, n. delatio; 3) Eifersucht, f. aemulatio; livor, rivalitas, Syl.

Socha, y, f. eine große Statue, colossus, Com. 2) der Schaft der Armbrust, scapus; 3) Handhabe beym Ackerhaken, manubrium, D. 4) Stange, f. pertica, 4 Mogž. 21, 9.

Sochor, u, m. drauh, Stange, f. pertica; železným sochorem kostj potlaukl, Com. 2) Hebebaum, Hebel, m. Hebestange, f. Hebeisen, n. vectis.

Sochůrek, rku, m. dim. v. vorh. plur. sochůrky, Zuberstangen, (Bierbr.) phalangae.

Sočjm, il, iti, schmähen, conviciari, maledicere; 2) na někoho, anschwärzen, falsch klagen, hinterbringen, s. osočjm, obnássjm: otcy naň sočil, Vel. ná giné sočiti, Com. geden na druhého sočj, Cyr. někomu na někoho sočiti, Id.

Sočiwý 3. verläumderisch, der gern hinterbringt, - buhlt ɪc criminator, maledicus susurrans &c. s. sok.

†Sodnjk, u, m. mineralisches Laugensalz, n. sodium.

Sodomář, e, m. Sodomit, m. Sodomita, K. Com. - řský 3. sodomitisch, Sodomiticus.

Sodomstwj, n. Sodomiterey, incestus Sodomiticus, Com.

Sofistwj, n. falessné mudrowánj, Sophisterey, f. sophistica, (sophisma, n.)

Sogka, y, f. Holzhäher, m. corvus glandarius, Linn. hung. szajkó; dostat sogku, prov. einen Pfifferling bekommen; mjti sogky w hlawě, nicht richtig im Kopfe seyn.

Anm. sl. wenigstens ist sogka nicht d. Nußkrähe od. Nußbeißer, sondern der Holzhäher, pica nucifraga, Klein. corvus carvocactes, Linn. garrulus, graculus, hung. szajkó.

Sohnem, fut. sohnauti, sl. s. sehnu.

Sohýnám, al, ati, sl. vorh.

Sok, a, m. Anfeinder, Verläumder, Schmäher, criminator,

obtrectator; sok swatých, který skutky gegich nestaudně zmjtati, a na ruby postawowati wsyluge, K. sok ctných lidj, Vel. Ohrenbläser, susurrator maledicus, auch blos susurrator od. susurro; 2) Mitbuhler, Mitwerber, aemulator, rivalis; 3) Hasser, osor.

Sokol, a, m. Falk, m. falco; sokol holubj, Taubenfalk, m. falco palumbarius, Klein; sokol horni, Bergfalk, falco montanus.

Sokolář, e, m. s. sokolnjk.

Sokolčina, y, f. sl. eine Art sehr weißer u. schmackhafter Weintrauben.

Sokolnjk, a, m. Falkner, Falkenier, falconarius; -cký, 3. Falkner-; -ctwj, n. Falknerey, Falkenierkunst, f. etwa ars falconaria.

Sokowstwj, n. Ohrenbläserey, f. etc. etc. s. sočenj, Neg.

Sokyně, f. das foem. v. sok, Anfeinderinn, criminatrix; Ohrenbläserinn, insusurratrix; Mitbuhlerinn, aemula; s. sok.

Sol, i, f. sl. s. sůl.

Solár, a, m. sl. s. solnář.

Solárna, y, f. sl. s. solnice.

†Soldánka, y, f. zrostlina, soldanella.

†Solenina, y, f. Pöckelfleisch, n. caro muriatica.

Solený 3. gesalzen, salsus.

†Soličnjk, u, m. chloridum, Ber.

†Soljk, u, m. oxydirte Salzsäure, chlorinum, Id.

Soljm, il, iti, en, salzen, z. B. Speise, salire od. sallire, sale condire.

Solisko, a, m. sl. Salzquelle, Salzgrube, f. salinae, scaturigo salis.

Solimarič, e, m. u. wařič soli, Salzsieder, m. salinator, od. coctor salis, Haj. -čka, y, f. -inn, f. -trix; -cký, od. -čský 3. Salzsieder-; -stwj, n. -rey, f. coctura salis.

Solnář, e, m. vorh. 2) Salzhändler, m. negotiator salarius; -řka, y, f. -inn, f. -trix -ia; -řský 3. -stwj etc. wie bey pekař.

Solnatý 3. voll Salz, salsus: solnaté audolj, Salzthal, n. B.

Solnj 1), s. solný 1).

Solnice, f. Salzmagazin, n. horreum (depositorium) salis.

Solnička, y, f. mor. s. slánka.

Solný 3. das Salz betreffend, dahin gehörig, salarius; solný od. solnj důl, Salzgrube, salina, salis fodina; 2) v. Salz, Mand. 10, 7. z. B. Salzsäule, f. statua salis; 3) zum Salz gehörig, wo sich Salz befindet, salsus, Jos. 15, 16. 2 Sam. 8, 13.

Som, sl. gemein, für gsem.

Somár, a, m. sl. s. osel.

Sopauch, mor. & sl. Dampfloch, n. oberes Ofenloch, spiramentum furni.

Sopcy, ptati, s. soptám.

Sopel, ple, m. sl. Rotz, m. mucus, s. wozher.

Sopldák, a, m. sl. folg.

Soplawec, sl. s. sopliwec.

Soplawý u. sopliwý 3. sl. rotzig, mucosus.

Sopljm se, il, iti, sl. weinen, u. dabey den Rotz fließen lassen.

Sopliwec, wce, m. Rotzbube, m. mucosus puer; b) Rotzbube; Rotzlöffel, m. nasutus: malj, mladj sopliwcy, K.

Soptám, al, ati, hauchen, spirare: -z geho vst plamen; na někoho plamenem soptati, auf jemand Feuer sprühen.

Soptěnj, *n. verb.* v. vorh. ſoptěnj a dychawičnoſt koňů, *Vel.*

Soptiwý 3. hauchend, dämpfig, keichend; ſoptiwý kůň, dämpfiges Pferd, anhelus equus.

†**Soſecenka**, *y, f.* zroſtlina, thelotrema.

†**Soſecnice**, *f.* zroſtl., ziziphora.

†**Seſecnjk**, *u, m.* zroſtl., mazus.

†**Soſeconoſtka**, *y, f.* zroſtlina, teleophora.

Soſna, *y, f.* eine Art wilder Fichten, pinaster; ſoſna mořſká, pinus maritima, *Berckt.*

Soſſka, *y, f.* Gabel, *f.* zum Stützen, furca, cervus, ames.

Sota, *y, f.* Stoß, Stich, *m.* ictus, pulsus, (*ol.* für bodená rána, *Dal.*)

Sotjm, *fut.* il, iti, ſtoßen, trudere, ſ. ſácým.

Sotně, *adv.* (*obs.*) ſ. ſotwa.

Sotnem, *fut.* ſokati, *sl.* ſ. ſetnu.

Sotný 3. ängſtlich, anxius, *D.*

Sotwa, *adv.* kaum, vix: ſotwa že do ſwých chalup přiſſli, prawil Abel, *Neg.*

Souda, *y, f.* Sode, *f.* Aſchenſalz, *n.* soda, *R.*

Sowa, *y, f.* Nachteule, *f.* noctua; fig. nočnj ſowa, Nachtſchwärmer, grassator nocturnus, *Vel.*

Sowek, *wku, m.* Inlett, Inlied, Inlich, *n.* Federritt, tegmentum culcitae, tegmentum plumarum lecti.

†**Sowerbka**, *y, f.* zroſtlina, Soverbea.

Sowj 1. der Eule gehörig; ſowj čas, d. Nacht; b) v. der Eule: ſowj péro.

Spáchám, *al, ati,* ſ. páchám.

Spachták, *a, m. sl.* ſ. oſpalec.

Spachtawec, *wce, m. sl.* vorh.

Spád, *u, m.* Abfall, *m.* Herabfallen, *n.* z. B. des Waſſers, casus, delapsus, z. B. aquae; ſpád načihadle, Fallbaum, *m.*; *pl.* ſpády, Spur, *f.* vestigium: ſpády něčj wyſſetřiti.

†**Spadák**, *u, m.* Fallſchirm, *m. P.*

Spadám, *- ſe, praes.* u. *fut. freq.* al, ati, ſ. ſpadnu, - ſe; *- ánj, n. verb.*

Spádek, *dku, m. mor.* der ſüße Thau od. Saft auf dem Laub des Ahorns, Himbeerenſtrauchs rc. melligo.

Spadenj, *n.* Herabfallen, *n.* delapsus.

Spadnu, *fut.* dl, dnauti, fallen, herabfallen, decidere, delabi: ſpadl hlas s nebe, *Vel.* oblak ſpadnauti muſyl, i. e. weliký přjwal, *Wrat.* ſpadl weliký přjwal, *Vel.* dědictwj s ſyna na ſyna ſpadá; s těla ſpadnauti, *sl.* ſ. ſpadnauti ſe; 2) abſchlagen, wohlfeiler werden, z. B. obilj ſpadlo, das Getreide iſt abgeſchlagen, annona laxavit, od. pretium frumenti minutum est; tomu trému ceny ſpadá, *Vel.* - nutj, *n. verb.*

II. *rec.* ſpadnauti ſe, abfallen, abnehmen, mager werden, macrescere, corpus amittere.

Spak, *u, m. sl.* ſ. opak, *u, m.*

Spakugi, *fut.* owal, owati, zuſammenpacken, convasare; dal wſſecky ſwé wěcy ſpakowati, *Kram.*

Spála, *y, f.* čerwené pálčiwé neſſtowice, Frieſel, *m.* boa, purpura.

Spálenj, *n.* Verbrennen, *n.* Verbrennung, *f.* crematio, concrematio; 2) Verſengung, *f.* adustio, ambustio.

Spálenina, *y, f.* Brandmahl, *n.* auf der Haut, nota ustionis.

Spáleniſſtě, *n.* Brandſtätte, Ort,

wo ein Brand gewesen, locus aedificii flammis absumti.
Spálený 3. *part.* v. folg.
Spáljm, *fut. ex.* il, iti, en, *imper.* spal, verbrennen, *act.* a) durchs Feuer vernichten, zu Asche brennen, z. B. Leichnahm, Holz rc. cremare, concremare, comburere; b) mit Feuer, durch übermäßige Hitze verletzen, adurere, urere; ruku sobě spáliti, sich d. Hand verbrennen.
Spalnier, *obs.* für rytjřské oděnj.
Spalugi, owal, owati, s. spáljm.
Spamatowánj, *n.* Erinnern, *n.* recordatio: pro snadněgssj spamatowánj (těch žalmů), *K.*
Spamatugi se, *fut.* owal, owati, sich erinnern, recordari.
Spánek, nku, *m.* Schlafmittel, *n.* medicamentum soporiferum, *Vel. N.*
Spánj, *n.* Schlaf, *m.* Schlafen, *n.* somnus, quies, sopor; we spánj, im Schlafe, per somnum, in somno, per quietem, secundum quietem; ze spánj wyrazyti, aus dem Schlafe wecken, excitare ex somno.
†Spanilotwárný 3. *Neg. Il.* s. krásnoljcý.
Spanilý 3. schön, wohlgestaltet, herrlich, pulcher, formosus, nobilis: spanilá (statečná, zmužilá) mysl, Edelsinn, Edelmuth, *m. Com.* spanilý strom, *K.* - le, *adv.* pulchre; - lost, i, *f.* schöne Gestalt, Herrlichkeit, das Edle, pulchritudo, speciositas, nobilitas.
Spánky, *m. pl.* Schläfe?
Spánliwost, i, *f.* Schlafsucht, *f.* sopor; spánliwost hluchá a nepřemožená, lethargus, sopor, *Vel.*
Spak, u, *m.* prosstjp, bidélko čjhakské, (in *B.* a. 1766. ssňůra), Vogelkloben, *m.* ames, (itis), *masc.* ptáky na spaře nawčené, *Cyr.* koroptwa čjžebná na spaře, *B.*
Spára, y, *f.* spogka, Fuge, *f.* junctura.
†Sparğán, u, *m.* zrostl, sparganium, *Bercht*, ; s. auch ssparğán.
Spařjm se, *fut.* il, iti, *sl.* fratt werden, calore corrumpi.
Spařjm, s. opařjm: ten tomu brsstku spařj, *prov.* der wird es ausmachen, bezwingen, der wird das Kraut fett machen!
Spárka, y, *f.* Abbrühung, *f.* perfusio, *D.*
Spařisko a, *n. sl.* s. suchopar.
Sparno, sparnost, *sl.* s. parno.
Sparný 3. *sl.* s. parný.
Spasa, *obs.* s. spasytel.
Spasenec, nce, *m.* der Selige (im Himmel), salvatus, divus; spasenců rjdkost *Com.*
Spasenj, *n.* Seligkeit im Himmel, felicitas aeterna; 2) Abweidung, Abfressung, depastio.
Spasu, *fut. ex.* sl, spásti, spasen, abhüten, abweiden, das weidende Vieh abfressen lassen, z. B. das Gras, depascere.
Spasým, *fut. ex.* yl, yti, selig machen, beare.
Spasytedlný 3. heilsam (besonders der Seele), zuträglich, salutaris, saluber: wjra spasytedlná; wěc libem spasytedlná a platná, *Vel.* to gest wssj Europě spasytedlné, *Id.* počestné a spasytedlné práwo, *Id.* - ně, *adv.* salutariter, salubriter.
Spasytel, e, *m.* Seligmacher, *m.* salvator, auctor felicitatis aeternae.
Spát, spáti, s. spjm.
Sp'at, sp'atý, s. sepnu.

Spatřenj, n. Anblick, m. Anblik-ken, n. adspectus, conspectus.
Spatřjm, fut. ex. il, iti, erblicken, sehen, conspicere, adspicere.
Spatřitedlný 3. sichtbar, adspectabilis, visibilis; - ně, adv. manifeste.
†Spatrný 3. anschaulich?
Spatřowánj, n. verb. Besichtigen, n. contemplatio.
Spatřowáwám, ati, fr. v. folg.
Spatřugi, owal, owati, sehen, erblicken, videre, cernere, z. B. rem; 2) besehen, beschauen, besichtigen, inspicere, intueri, adspicere, contemplari oculis, auch ohne oculis.
Spatřugjcý žiwot, beschauliches Leben? D.
Spaura, spurně, spurnost, s. zpaura, zpurně 2c.
Spausst, i, f. Schlitz, m. fissura, fissum; 2) Auslassung beym Weberstuhl, remissorium, K. 3) prut w hodinách, d. Auslösung, laxatio; 4) spausst wody, Ablaß des Wassers, emissarium, D. 5) spausst péra, i. e. nařezánj péra, Com.
Spausstadlo, a, n. vorh. 2).
Spausstjm, - se, ěl, ěti, s. spustjm, - se.
Spausta, y, f. grosser Klumpen, m. Masse, f. massa, moles: přinesli stříbra welikau spaustu, Haj. spausta zlata, Goldklumpen, m. massa auri, D. wážná tjžka spausta země; weliká spausta koráhu; sp. skály, Felsenmasse, spausta swěta, das Weltgebäude, das All, machina mundi; weliká ssiroká sp., ungeheure grosse Weite, Syl. 2) ein künstlich zusammen gesetztes Werk, Maschine, f. machina.
Spáwám, al, ati, fr. v. spjm, B.

Spáwanice, f. sl. Kanape, n.
Spe se, hrada, - sticht hervor.
Spečetjm, fut. ex. il, iti, versiegeln, mehreres, obsignare: statek w truhlách spečeten, Pr.
Spěch, u, m. (sl.) Eile, f. festinatio; na spěch in der Eile, festinanter, propere; 2) Glück, Gedeihen, n. successus: zdrawj za spěch (i. e. za wínssowánj spěchu), sl. so danken z. B. d. Schnitter für den Gruß: spěssno wám žati!
Spěchák, a, m. Eiler? Neg.
Spěchám, al, ati, (ol.) eilen, festinare.
Specyálnj 1. Special-, specialis: specyálnj rozkaz, Com.
†Specyestolar, u, m. Speciesthaler, m. species thaleri, P.
Spěgi, spěl, spěti, Muße haben: nikam nesměgjce, ani nespěgjce, Com.
Spekám, al, ati, zusammen dörren, durch d. Hitze verdichten, aestu densare.
II. rec. spekati se, zusammen dorren, dicht werden, aestu coalescere, condensari: pěny horkostj slunečnau se spekagj, K.
Speklý 3. verdichtet, (durch Hitze) z. B. Schleim, Eiter 2c. condensatus, s. vorh.
†Spekulacý 3. Spekulation, speculatio: kupcy rozličné spekulacý měli, Kram.
†Spekulugi, owati, speculiren, speculari.
Spěnák, u, m., sl. puto, Strick, m. v. Hanf, u. Pferdehaaren, womit den Pferden d. Füße gebunden werden.
Speřjm se, fut. il, iti, handgemein werden, manum conserere, congredi.
Spěssjm, ol. s. spěchám.

Spěssný 3. geschwinde, behend, celer, velox, citus; -ně, *comp.* -něgi, *superl.* *n.* -égi, *adv.* celeriter, velociter, cito; -nost, i, *f.* Geschwindigkeit, *f.* celeritas, velocitas; s. auch spěch.

Spěw, u, *m.* s. zpěw.

Speyznu, *fut. ex.* zl, znauti, erschnappen, wegbiren, wegstipißen, rapere.

Spigi se, *fut. ex.* il, iti, sich betrinken (v. mehrern), inebriari: wssicknì se spili, *Vel.*

Spikám se, al, ati se, folg.

Spiknu se, *fut. ex.* kl, knauti se, übereinkommen, convenire; 2) sich verschwören, Zusammenverschwörung machen, conjurare.

Spiknutj, Verschwörung, Zusammenverschwörung, *f.* conjuratio.

Spjlám, al, ati, Bier fassen, es v. dem Gärbottich auf Fässer füllen, carevisiam in dolia infundere; 2) *cum dat. pers. & acc. nominis ignominiosi*, schelten, conviciari, cavillari: spjlati dětem pankharty; spjlati někomu kacýře, sektáře; y Bohu klamy spjlati směli, *K.* spjlati někomu neprawdu.

Spilečný, ého, 3. der dritte Brauergesell.

Spjle, spjleti, *ol.* žert, žertowati.

Spilka, y, *f.* das Fassen des Bieres; 2) das Behältniß, wo das gefaßte Bier hingelegt wird, etwa cerevisiarium.

Spilý 3. betrunken, ebrius.

Spjm, spal, spáti, *imper.* spj, schlafen, dormire; s ženskau spáti, s. obtěžkám, *B.* spalbych, *sl.* ich möchte schlafen, ich bin schläfrig, spáti gako německá myš, *prov.* i. e. hrubě a dlauho, *Syl.*

Spinadlo, a, *n.* Heftel, *n.* fibula.

Spjnám, al, ati, s. sepnu.

II. *rec.* spjnati se, sich bäumen, v. Pferden, erigere se in pedes; 2) fig. stolz thun, efferre se: se swým důstogenstwjm na wysoko se nespjnali, *K.* s. auch ruka.

Spjnka, y, *f.* s. přewaz, *D.* 2) Spennadel?

Spinugi? viell. splnugi? statečně wywázeti (sausen) a spinowati, *K.*

Spjrám, al, ati, anspannen, anziehen, adstringere, *R.*

Spiritus, a, *m.* eigentlich spiritus, *sl.* s. pikuljř.

Spjrka, y, *f.* v číhařů, Spannstrick, *m.* funiculus.

Spis, u, *m.* Schrift, *f.* etwas Geschriebenes, es sey wenig od. viel, ein Buch od. nicht, scriptum; spisowé, Schriften, scripta, literae; ist es ein Buch, so steht auch liber; w spis vwesti, s. spjssi 2).

Anm. In *K.* wird spis, něgaký spis, (ein Buch, das kein heiliges Buch ist), dem pjsmo od. pjsma (swatá) entgegen gesetzt.

†Spisatel, üblicher spisowatel.

Spjsek, sku, *m. dim.* Schriftchen, Büchelchen, *n.* libellus.

Spjsglas, u. *m.* antimonium, *Vel*

Spjskám, *fut.* al, ati, eingeben, anrathen, etwas Ungünstiges.

Spiský 3. Zipser, aus Zipsen, Scepusiensis; hrabě Spiské, *Vel.* Spiská stolice, das Zipser Komitat, comitatus Scepusiens.

Spisowatel, e, *m.* Schriftsteller, *m.* scriptor, autor; -ský 3. -risch, -stwj rc. -lkyně, *f.* -inn.

Spisowna, y, *f.* s. listowna, *D.*

Spisownjk, a, *m.* s. spisowatel.-

†Spisowný 3. Schrift-, z. B. řeč, Schriftsprache, *Jungm.*

Spiš, e, m. d. Zips, f. in Ungarn, Scepusium.
Spjš, s. spjsse: čjm spjš, tjm ljp, je eher, je besser, Syr.
Spissák, a, m. ein Zipser, Scepusiensis; - áčka, y, f. - inn, f. Scepusiensis.
Spjsse, adv. eher, a) geschwinder, prius, citius, ante; b) lieber, potius, prius: spjsse se radugj, než placj, K. takowý člowěk spjsse se wypsati, než na swětě nalezti může, Vel.
Spjssi, fut. ex. sepsal, sepsati, imper. spiš, zusammen schreiben, conscribere; ist es soviel, als aus andern zusammen tragen, ex aliis congerere; 2) abfassen, verfassen, conscribere, componere aliquid, consignare literis &c.
Spisugi, owal, owati, verb.
Spjže, Vel. s. sspjže.
1. Splacenj, n. einmahliges Abzahlen, solutio, depensio.
2. Splácenj, n. öfteres Abzahlen; 2) Zusammenflicken, n.
Splácenina, y, f. Flickwerk, n. consarcinatum.
1. Splacený 3. part. abgezahlt.
2. Splácený 3. zusammengeflickt, consarcinatus, B.
Splácým, praes. el, eti, s. splatjm; 2) praes. u. fut. zusammen flicken, consarcinare, K.
Splači, fut. splakal, splakati, in Weinen ausbrechen, in lacrymas solvi.
Splacugi, owati, s. splatjm.
Splákmu, fut. kl, knauti, abspühlen, waschen, sauber waschen, eluere, B. 2) abwaschen, abluere: kragi Sodomský B. wodami splákl, Žal.
Splakugi, owal, owati, verb.
Splasknu, fut. ex. kl, knauti, sich setzen, nach u. nach niedriger u. kleiner werden, desidere: otok naběhne a splaskne; ne tak průtrž a keyla, Com.
Splaskugi, owal, owati, verb. 2) act machen, daß sich etwas setzt, facere desidere: sléž wysoký splaskuge spuchliny, Vel.
Splatjm, fut. ex. il, iti, cen, imper. splať, abzahlen, bezahlen, z. B. Schuld, solvere.
Splaw, u, m. (z. B. v rybnjka) strž, Ablaß, Abzug od. Ablauf, m. des Wassers, z. B. aus einem Teiche, emissarium.
Splawjm, fut. il, iti, herabflößen, Holz rc. demittere per aquam (fluvium).
Splawugi, owal, owati, verb.
Splažená sláma, s. matenice 2) D.
Splesklý 3. flach, nicht so erhaben, depressior.
Splesknu, fut. kl, knauti, sich setzen, desidere: spleskmau nádra; s. splasknu.
Splesstjm, fut. il, iti, flach, platt drücken, machen, deprimere.
Spletačka, y, f. Haarband, n. vitta crinalis.
Spletám, al, ati, s. spletu.
Spletek, tku, m. Zusammengeflochtenes, Flechte, f. plexus: smatkowé a spletkowé noh kukat se přjdržjcý, K. 2) Wirre, Wirrwarr, n. confusio; ne rozličné spletky a zmatky přicházegj, K. omylowé a spletkowé, Vel.
Spletenec, nce, m. verworrener Mensch, ein Mischmasch v. einem Sektirer, etwa chaoticus: ohawnj spletency Samarsstj, čistau Božj wjru s pohanstwjm mjsýcy, K. 2) Bercht. benennt so d. Pflanze hyphaene.
Spletený 3. part. pass. v. folg.

Spletu, *fut. ex.* spletl, splésti, spleten, *imper.* splet, zusammenflechten, contexere, conserere: swé náboženstwj s židowským a s pohanským spletl; 2) verwickeln, verfitzen, a) z. B. den Faden, implicare, impedire, intricare, involvere; 2) trop. verwirren, implicare, impedire, intricare, involvere.

Spletichám, *fut.* ati, vorh.: spletichaný swět.

Spleywám, al, ati, in der Höhe schwimmen, supernatare; 2) *act.* schwämmen, auf dem Wasser führen.

Splň, a, *m. sl.* Vollmond, *m.*

Splněnj, *n.* Genugthuung, Erfüllung, satisfactio, impletio; 2) Bescheid, *m.* im Trinken, relatio potionis.

Splnjm, *fut.* il, iti, erfüllen, a) Genüge thun, z. B. sein Versprechen 2c. satisfacere rei, auch implere rem; b) thun, z. B. den Befehl, dem Befehle nachkommen 2c. satisfacere, implere; 3) Bescheid thun (im Trinken), respondere alicui bibendo, referre potionem: koflík wjna geden druhému splnil; přigal ten koflík, a gednjm daušskem sprawedliwě splnil, *Vel.* napomenuli, aby splnili, *Id.*

Splňugi, owal, owati, vorh.

Splstjm se, *fut. ex.* sich verdichten, (verfilzen), v. Wolle u. drgl. condensari.

Splundrugi, (*obs.*) plündern.

Splynu, *fut.* nul, nauti, abfliessen, defluere; s. auch spleywám.

Splýwám, s. spleywám.

Spočinjem, *fut.* nauti, *sl.* s. odpočinu.

Spočjtám, *fut.* al, ati, folg.

Spočtu, *fut. ex.* čtl, čjsti, berechnen, z. B. Dinge, überrechnen, zusammen rechnen, computare res, computare rationem rerum, rationem rerum inire od. subducere; 2) zusammen zählen, numerum inire, z. B. rerum, od. computare.

Spodák, u, *m.* s. hřebenáč 2).

Spodček, čku, *m. dim.* folg.

1. Spodek, dku, *m.* das Untere, inferius; das Unterste, imum, infimum; spodek řjčice, Siebboden, *m.* fundus cribri; sp. nohy, Fußsohle, *f.* planta; 2) Bodenstein in der Mühle, (spodnj kámen) metà, lapis molaris inferior, *Syl.* ssiroký spodek, der Becher ohne Boden, am Klarinet, pars extrema latior; *pl.* spodky, Beinkleider, braccae, feminalia.

2. Spodek, dka, *m.* Untermann im Kartenspiel.

Spodnj 1), der, d. das Untere, inferior; der, d. das Unterste, infimus, imus; spodnj sukně, Unterrock, tunica, od. tunica inferior; spodnj peřina, folg.

Spodnice, *f.* Unterbette, *n.* stratum inferius.

1. Spodnjk, a, *m.* Untermann im Schachspiele, legatus, *Vel. N.*

2. Spodnjk, u, *m.* was untergelegt wird, Untersätzchen, *n.* z. B. bey Bienenstöcken d. untere Schachtel; 2) *sl.* s. rubáš, u. podolek.

Spogečnjk, u, *m.* hobljk dlauhý k spogkám, Fugebank, *m.* Fughobel, dolabra plana oblonga.

Spogek, gku, *m.* das Zusammengefügte, Verbundene, Zusammenhang, *m.* conjunctum, nexus; s. folg.

Spogenj, *n.* Zusammenfügung, conjunctio, copulatio; 2) Verbindung, Vereinigung, Ver-

knüpfung, conjunctio, consociatio; 3) Verhältniß, *f.* nexus (relatio): zwlásstnj spogenj, *Lesch.* s njm w bližšj spogenj postawen, *Id.*

Spogený 3 *part. pass.* folg.

Spogjm, *fut.* il, iti, en, zusammen fügen, jungere, conjungere, componere, copulare; 2) verbinden, vereinigen, colligare, conjungere, jungere; s něčjm, mit etwas, cum re; s někým, mit jemand, cum aliquo; 3) in ein Verhältniß setzen, bringen rc. s. spogenj 3).

Spogitost, i, *f.* Zusammenhang?

Spogka, y, *f.* Fuge, *f.* commissura, *R.* 2) † Bindewort, *n.* conjunctio.

Spogugi, owati, s. spogjm.

Spokogenj, *n.* Beruhigung, *f.* Beruhigen, *n.* Besänftigung, *f.* placatio. Ist es soviel als Stillung, so steht auch sedatio.

Spokogenost, i, *f.* Vergnügsamkeit, Zufriedenheit, *f.* contentus animus, tranquillitas animi, *Leschka.*

Spokogený 3. vergnügsam, zufrieden, contentus rebus suis, tranquillus, *Leschka.*

Spokogjm, *fut. ex.* il, iti, en, beruhigen, besänftigen, placare, lenire, tranquillare, tranquillum reddere; ist es soviel als stillen, so steht auch sedare, reprimere, coërcere.

II. *rec.* spokogiti se, sich beruhigen, aufhören zu lermen, zanken rc. quiescere.

Spokognost, i, *f.* s. spokogenost, *A. Neg.*

Spokogugi, - se, owati, *verb.* - owánj, *n. verb.* spokogowánj ná klonnosti pohlawj, *Leschka.*

Spokořjm, s. zpokořjm.

Spokutowánj, *verb. v.* folg.

Spokutugi, *fut.* owati, bestrafen mit Strafe belegen, punire.

Spolčenj, *n.* Verbindung, Vereinigung, *f.* communio, conjunctio.

Spolčjm, *fut. ex.* il, iti, verbinden, vereinigen, colligare, conjungere.

II. *rec.* spolčiti se, sich verbinden, se conjungere, se jungere, se colligare, jungi, conjungi, sociari &c. auch societatem inire, od. facere, auch conspirare; spolčugj se statky manželé, - vereinigen ihr Vermögen, Pr.

Spolčugi, - se, owati, vorh.

Společenstwj, *n.* Gemeinschaft, *f.* communio.

Společnjk, a, *m.* Genosse, *m.* socius, consors; - nice, *f.* - inn, socia, consors.

Společný 3. gemeinschaftlich, communis; - ně, *adv.* - niter, junctim; - nost, i, *f.* Gemeinschaft, *f.* communio, societas; společnost čtenářská, Lesegesellschaft, *f.* societas legentium; společnost lidská, die menschliche Gesellschaft, societas humana: společnost lidská se tjm w řádu držj, *Vel.* zachowánj společnosti lidské, *Id.*

Spolehacý 1. Lehn-; sp-cý stolice, Lehnstuhl, Lehnsessel, m. sella brachiata.

Spolehadlo, a, *n.* d. Lehne, cubitorium, fulcrum (sellae) 2) d. Armlehne im Wagen, fulcrum cubitorium.

Spoléhám, al, ati, sich stützen, sich anlehnen, acclinare, reclinare se: spolehla na děwečk gakoby tak rozkoššná byla, b) trop. sich verlassen, sich s

pen, fussen, bauen (worauf), niti, inniti.
Spolehnu, *fut.* hl, hnauti, vorh.
Spolek, lku, *m.* Genossenschaft, societas, consortium: *pl.* spolky, Genossenschaft, Bund, *m.* connexio, societas; Bůh stwořil wolky, čert spolky; hleď každý sám swé tobolky, *Lomn.*
Spolihám, s. spoléhám.
Spolkem, *adv.* (eigentl. der Instr. v. spolek), s. spolu.
Spolnjk, *a. m. sl.* s. společnjk.
Spolu, *adv.* mit einander, zugleich, simul: poď, půgdeme spolu.
Spolu, *adv.* mit einander, zugleich, simul: poď, půgdeme, spolu; wšickni se spolu strhli, *Cyr.*
Spoluaučastnjk, *a, m.* Mitinteressent, Theilnehmer, Theilhaber, particeps, socius; - nice, *f.* - tinn, - rinn, - rinn, *f.* particeps, socia; - ctwj, *n.* Theilnahme, *f.* - cipatio, - ietas.
†Spoluaud, *a, m.* s. aud 3).
†Spoluaudka, *y, f.* zrostlina, melothria.
Spoluautrpný 3. der mit leidet, Mitdulder, socius malorum? *Lesck.* - nost, *i, f. subst.* 2) hess. autrpný 1), ljtostiwý.
Spolubogownjk, *a, m.* Kriegskamerad, *m.* commilito, *Cyr.* - nice, *f.* - inn, *f.*
Spolubratr, *a, m.* Mitbruder, frater (confrater), *Neg.*
Spolubytnost, *i, f.* i. e. společný byt, contubernium, *Syl. N.*
†Spoluchůdce, *m.* Reisegefährte?
Spoludělnjk, *a, m.* Mitarbeiter, cooperator, *R.*
Spolufregjř, *e, m.* Mitbuhler, rivalis, (corrivalis), socius in amando, *K.*
Spolugednobytný 3. von demselben Wesen, (coessentialis), *K.*
†Spoluhláska, *y, f.* Mitlauter?
†Spoluhlasytý, mitlautend?
Spoluhodownjk, *a, m.* Mitgast, *m.* conviva, socius coenae, *Vel.*
Spolulosný 3. v. ähnlichem Schicksal, consors.
†Spolulužný 3. compositiflorus, *Bercht.*
†Spolulužstwj, *n.* syngenesia, (Botanik).
Spoluměšťan, *a, m.* Mitbürger, civis, ejusdem civitatis; Mitstaatsbürger, civis, *Vel.*
Spolumezowánj, s. sauſedstwj, *Vel.*
Spolumezugjcý 1. angränzend collimitaneus, *R.*
Spolunewěsta, *y, f.* druhého syna žena, Mitschwiegertochter, connurus.
Spoluneywyšſj, jho, *m.* Mitfeldherr, collega imperii, *Vel.*
Spolupodstatný 3. s. spolugednobytný: osoby spolupodstatné; - nost, *i, f. subst.*
Spolupuntownjk, *m.* Bundsgenosse, socius, *Com.* 2) Mitverschworner, conjuratus.
Spolupůsobenj, *n.* Mitwirkung, *f.* adjumentum (cooperatio): spolupůsobenj ducha sw. *Syr.*
Spolupůwodnjk, *a, m.* Miturheber, socius moliminis, conatus, (coauctor); - nice, *f.* - inn, *f.* spolupůwodnjk a pomocnjk, *Cyr.*
Spoluradnj 1. Beysitzer, Mitrath, assessor, *Vel. K.* auřednjcy a spoluradnj, *Vel.*
Spoluradost, *i, f.* Mitfreude, *f.* societas laetitiae, *Leschka.*
Spoluručogmě, *i, m.* Mitbürge, *m.* consponsor, compraes, *Syl.*
Spolusluzebnjk, *a, m.* Mitknecht, *m.* conservus.
Spolustatný 3. z. B. spolustatné

gméno, Beywort, n. (Gramm.) adjectivum, *Neg.*
Spolutowaryš, e, *m.* Mitgesell, *m.* Mitglied, consors.
Spolutráwnjk, a, *m.* Tischgenosse, *m.* convictor, *Syl.*
Spoluwčedlnjk, a, *m.* Mitschüler, condiscipulus, -nice *f.* -inn, -la.
Spoluwandrownjk, a, *m.* Reisegefährte, *m.* socius itineris.
Spoluwěčný 3. mitewig, socius aeternitatis: osoby spolupodstatné a spoluwěčné.
Spoluwěký 3. gleichzeitig, aequalis, ejusdem temporis, coaevus.
Spoluwinný 3. mitschuldig, complex, *P. Pawlowsky.*
Spoluzek, ẑ, *m.* Miteidam, *m.* congener, *Vel.*
Spoluznějcý, zusammenstimmend, consonus; spoluznějcý struny, *Com.*
Spoluzwučka, s. spoluhláska.
Spoluzwučný, s. spoluhlasytý.
Spomáhám rc. s. zpomohu rc.
Spona, y, *f.* s. skoba, *D.*
Spondaický 3. z. B. werš, versus spondaicus.
Spondeus, dea, *m.* Spondeus, spondeus.
Sponka, y, *f.* Spange, Haftel, fibula; - ář, e, *m.* Hefteleinmacher, *m.* fibularius; -řka, -inn *f.*
Spor, u, *m.* Streit, *m.* controversia; spor se stal mezy včedlnjky při poslednj wečeři, Žal. po wzešlém mezy stranami sporu, post litem contestatam, Pr. 2) Widerstand, *m.* renisus, repugnatio: bezewssého sporu gjti.
Spořádám, *fut.* al, ati, ordnen, a) in Ordnung od. Reihen stellen, rangiren, zusammenreihen, ordinare, disponere; wogsko spořádati, s. zšikugi; wogsko spořádati a zmustrowati w swé haufy, *Cyr.* - po regimentjch rc. 2) in gehörige Ordnung bringen, organisiren, ordinare, constituere (organizare): gak magj cýrkew nowau spořádati.
Spořádánj, n. Rangirung, *f.* Anordnen, Ordnen, n. dispositio: sp-nj wssech pokolenj, kde které sýdlo swé mjti mělo, *K.* 2) Reihe, *f.* ordo: s-ánj hwězd; 3) Einrichtung, *f.* constitutio.
Spořádaný 3. *part. pass.* v. spořádám; - ně, *adv.* ordentlich, der Ordnung gemäß, ex ordine, od. ordine, ordinatim.
Spoře, *adv.* sparsam, so daß es lange dauert, parce: welmi nespoře a zhogna wssého vžjwagj, (nenj při nich ssetrnosti), *Cyr.*
Spořenj, n. Sparen, n. parcere; ist es Sparsamkeit, *f.* parsimonia; 2) s. množenj u. folg.
Spořidlo, a, n. Sparbrett, Handbrett, n. (Maur.) assula manualis.
Spořjm, il, iti, sparen, a) z. B. Geld, parcere; b) sparsam seyn, parcere, parcum esse; c) schonen, parcere; d) aufheben, parcere, servare; e) erhalten, parcere, servare, f) s. množjm, (*sl.*, *hung.* szaporítom): pokladu toho k potřebě pilně spořili, *Vel.*
II. *rec.* spořiti se, (*sl.*) s. množiti se: statek se spořj, i. e. přispořuge se, rozmnožuge se.
†Spořiš, e, *m.* zrostlina, verbena, *Bertht.*; sonst Wegetritt, polygonum aviculare.
Sporný 3. streitig, controversus.
Sporost, i, *f.* bess. folg.
Sporota, y, *f.* Sparsamkeit, *f.* parsimonia: sporota gest we-

liké meyto, *Com.* 2) Ergiebigkeit, *f.* ubertas: nenj w tom žádné sporoty, *sl.*

Sporý 3. ergiebig, ausgiebig, uber, largus: med sporegšj gest, než cukr; sporé žito, i. e. námelné; sporý chléb, ergiebiges Brod, (*hung.* szapora); 2) geräumig, capax, laxus, Ez. 23, 32. sporý kalich, *K.*

Spotwořjm, s. zpotwořjm.

Sprahlý 3. dürr, verdorrt, aridus: trawička sprahlá od horka.

Sprasná swině, s. sprasnice.

Sprähnu, *fut. ex.* hl, hnauti, zusammenspannen, conjungere.

Sprasnice, e, *f.* Bache, sus faeta.

Spráskám, *fut.* al, ati, prügeln, verberare.

Spřáteljm, *fut.* il, iti, s. spřjznjm. II. *rec.* spřáteliti se, *fut. ex.* il, iti, sich befreunden, Freundschaft mit jemand aufrichten, amicitiam instituere, constituere.

Spráwa, spráwce rc. s. zpráwa rc.

Sprawedliwý 3. gerecht, a) nicht ungerecht, d. Gerechtigkeit handhabend, liebend, od. ihr gemäß, z. B. Richter, Sache rc. justus: sprawedliwé rozeznánj pře, *Pr.* rechtmäßig, justus: má léta sprawedliwá, er ist majorenn, *Pr.* c) fromm, probus; d) *sl.* ächt, genuinus: sprawedliwé vherské wjno; - wě, *adv.* gerecht, der Gerechtigkeit gemäß, gehörig, rechtmäßig, juste; - wost, i, *f.* folg. 1), auch Rechtmäßigkeit; 2) Frömmigkeit, probitas; 3) Aechtheit, sinceritas.

Sprawedlnost, i, *f.* Gerechtigkeit, a) d. man ausübt, z. B. eines Richters, justitia: wyslyssel při a stjžnost, - a každému sprawedlnost vdělal; ist es aber Frömmigkeit, probitas, sanctitas; 2) Anspruch, *m.* jus; Gerechtsame, justa, (orum): dědictwj a giné sprawedlnosti nám náležité, totiž mowité aneb nemowité, *Pr.* přináležj mu negaká sprawedlnost w statku syrotčjm, *Pr.* máli kdo na kom gakau sprawedlnost a powinnost, *Pr.*

Sprchám, al, ati, folg.

Sprchnu, *fut. ex.* chl, chnauti, abfallen, herabfallen, v. Blättern, u. drgl. decidere, delabi: sprchl snjh, *Vel.* 2) geregnet haben, pluisse.

Spředu, *adv.* vorn, a) auf der vordersten Seite, in fronte, in antica parte, in primo; b) v. vorn, v. der vordersten Seite, a fronte, a parte antica.

†Sprengelka, y, *f.* zrostlina, Sprengelia.

Spřež, i, *f.* folg.

Spřeženj, *n.* das Gespann, z. B. Pferde rc. jugum.

Spřežnjk, a, *m.* Anspänner, *m.* ein Bauer der Pferde u. Ochsen hält, jumentarius; - nice, *f.* - inn, *f.* - ria.

Spřežný 3. z. B. kůň, Wagenpferd, *n.* equus jugalis.

Spřisáhnu se, *fut. ex.* hl, hnauti se, sich verschwören, v. mehrern, conjurare, conspirare, *Syl.*

Spřjzněnj, *n.* Verwandtschaft, *f.* propinquitas; conciliatio propinquitatis.

Spřjznjm, *fut. ex.* il, iti, zur Freundschaft, Verwandtschaft bringen, propinquitatem, amicitiam conciliare: spřizuge nás s těmi, *Vel.* II. *rec.* s-iti se, s. spřáteljm se: bljzce spřjzněný, nahe verwandt, cognatus, propinquus, *Syl.*

Spřizňugi, - se, owati, vorh.
Spropitná, é, f. folg. na spropitnau dáti, *Wrat.*
Spropitné, ého, n. Trinkgeld, n. congiarium, corollarium, (bibale).
Sprosťáček, čka, m. dim. v. folg. simpliculus.
Sprosťák, a, m. ein gemeiner Mensch, homo de plebe, od. plebejus; üblicher 2) Idiot, Unwissender, m. ein einfältiger Tropf, idiota, rudis, imperitus; - áčka, y, f. Idiotinn, Unwissende, rudis, imperita.
Sprostě, *adverbium* v. sprostý.
Sprostně, *adv.* einfältig, a) schlechthin, schlechtweg, ohne Kunst u. Schmuck, simpliciter; b) rechtschaffen, simpliciter, ingenue, integre; 2) tenuiter, exigue.
Sprostnjčce, *adv. dim.* v. vorh.
Sprostnost, i, f. Einfalt, f. a) das Ungekünstelte, Simple, Einfache, simplicitas; b) Rechtschaffenheit, Aufrichtigkeit, f. probitas, simplicitas, sinceritas: *sprostnosti a pokory prawé křesťanské méně se spatřuge, než gelenů s zlatými rohami na Pražſkém mostě, K.* 2) Geringfügigkeit, f. exiguitas, levitas, vilitas, tenuitas.
Sprostný 3. einfältig, a) einfach, schlechthin, ohne Kunst u. Schmuck, simplex: *sprostná řeč, α)* einfältige, ungekünstelte Rede; *β)* platte Sprechart, f. idioma vulgare; *Karel přjgmjm sprostný, král Franſký, Vel.* b) rechtschaffen, aufrichtig, nicht arglistig, simplex, probus, ingenuus, sincerus: *sprostné slowa Božjho poslussenstwj, K.* 2) gemein, pöbelhaft, den Pöbel betreffend, dahin gehörig, plebejus, vulgaris; z. B. Sprache; sprostný, od. sprostý člowěk, ein gemeiner Mensch, homo de plebe od. plebejus; sprostný, od. sprostý wogák, auch blos sprostý, ein gemeiner Soldat, miles gregarius; sprostný lid, der gemeine Haufen, plebs, vulgus; 3) geringe, schlecht, z. B. Wein, Mensch, Amt, Geschenk, Geburt, Verstand rc. exilis, tenuis, levis.
Sprostý 3. einfältig, simplex; sprostý had, natürliche Schlange, *Ryb.*; s. sprosťák, u. vorh.
Sprotek, tka, m. ein gewisses Thier, *Pawl. Cosmogr. p.* 500.
Sprowodjm, *fut.* il, iti, begleiten, comitari; 2) *s swěta sprowoditi někoho,* v. der Welt wegschaffen, tollere, s. sklidjm.
Sprwopočátku, *adv.* vom ersten Anfang, primo principio.
Sprwu, *adv.* anfänglich, anfangs, initio, principio, ab initio, primo.
Spukřelý 3. vermorscht, putridus
Spuntownjk, s. puntownjk.
Spuntugi se, owati, bess. spiknu se
Spupný, - nost, s. zpupný.
Spurný 3. s. zpurný.
Spůsob, spůsoba, spůsobilý, spůsobjm, s. způsob, způsoba rc.
Spustjm, *fut. ex.* il, iti, herab lassen, z. B. jemand, einen Stein od. sonst etwas z. B. Saite, Seil; 2) (*sat.* rohautek), losdrücken, das Gewehr, emittere; 3) zusammen lassen, committere, s. sesstwu, *K.* 4) *sl.* (s ceny), s. slewjm.
II. *rec.* spustiti se, sich herablassen, (eigentlich), demittere se, descendere; *spustila se mlha,* - hat sich gesenkt; 2) los-

gehen: ručnice se spustj, když prach chytj, das Gewehr geht los, wenn das Pulver Feuer fängt, ictus emittitur &c. 3) anfangen zu fließen, incipere fluere; daher anfangen zu bluten, auch nur bluten, sanguinem dimittere, z. B. krew se mu z nosu pustila, er blutet aus der Nase; 4) spustiti se někoho (gen.) něčeho, verlassen, v. etwas fortgehen, relinquere: nespausstěg se Boha mod-litbami swými; spustiti se wssj kázně; 5) na někoho, na něco, sich auf jemand, auf etwas verlassen, confidere, niti; na wogsko se nespausstěl, *Vel.*

Spustina, spustlý rc. s. zpustina rc.

Sputowanec, nce, *m.* s. sgezdilec.

Sputugi, *fut.* owal, owati, bereisen, vieles od. alles, peragrare.

Srác, e, *m.* Scheißer, *m.* cacator; 2) *sl.* Abtritt, *m.* cloaca, secessus

Sracka, y, *f.* s. běhawka; 2) s. lusstinec, *D.*

Sralbotka, sralkalhotka, y, *m.* Hosenscheißer.

Srandák, a, *m. sl.* s. srác 1).

Srát, sráti, s. seru.

Sraubám, *fut.* al, ati, zusammen hacken, consecare.

Sraubek, bku, *m. dim.* v. srub; 2) Tollhaus, Narrenhaus, *n.* vacerra, *Com. J. L.* catasta, *Vel.*

Sraubjm, *fut.* il, iti, v. Blöcken verfertigen.

Anm. Sraubjm wird wohl irrig für sraubám gehalten; denn auch raubám u. raubjm sind verschieden. Daher sagt od. schreibt man wohl unrichtig: hlawu, krk sraubiti, für stjti od. setnauti.

Sraz, u, *m.* Absturz, *m.* praecipitium; b) steiler Abhang der Berge, *sl.* strmina.

Srazák, u, *m.* Abstoßmesser, (Weißgärb.) ansarium acre.

Sražený 3. *part.* v. srazým: auch durch Stoßen u. drgl. beschädigt, gebrochen: wnitř w žiwotě sražený a polomený, *Vel.* 2) geronnen, geliefert, coagulatus, densatus.

Srážjm, *praes.* el, eti, s. srazým.

Srážka, y, *f.* Abschlag, *m.* Abrechnung, *f.* Abzug, *m.* deductio, detractio; 2) Subtraction, (Arithm.) subtractio; 3) *sl.* (auch stawnice), s. splaw.

Srazým, *fut. ex.* yl, yti, zusammenschlagen, od. stoßen, collidere; 2) zusammen stoßen, vereinigen, jungere, conjungere; 3) abschlagen, a) herabschlagen z. B. Nüße rc. decutere; ránu srážeti, zastawowati, *Com.* b) abhauen: hlawu mečem srazyti, den Kopf abschlagen, abhauen, caput amputare; 4) brechen, z. B. krk, od. hlawu srazyti, den Hals brechen, cervicem frangere, rumpere; 5) abrechnen, abziehen, deducere, detrahere; 6) abrathen, abwenden, abwendig machen, abhalten, dissuadere, depellere; s předsewzatého vmyslu srazyti někoho; srazyti s cesty někoho, *B.* srazyl ho s toho, *Vel.* někomu rohy srazyti, einem d. Flügel stutzen, *prov.*

II. *rec.* srazyti se, zusammen stoßen, (*neutr.*) stoßend sich vereinigen, collidi; daher trop. statt sich vereinigen, z. B. d. Armee mit der andern rc. jungi, conjungi; 2) gerinnen, geliefern, cogi, densari, congelascere; sražené mléko, geron-

neue Milch, coagulum lactis; 3) s. smrſſtiti ſe: ſukno ſe srážj, - kriecht od. lauft ein.

Srbi, *m. pl* d. Wenden, ein Volk, Venedi: Lužičané aneb Srbi, *Vel.* Srb, ein Wende, Venedus. (Wahrſcheinlich d. älteſte allgemeine Benennung der Slawen, ſagt *D.*)

Srbſko, *a, n.* das Land der Wenden; bey *Vel.* Srbſko. d. i. Mjſſeň, (Meißen), Lužice, (Lauſiß), u. im *Nomencl.*: Srbſko, aneb Slowanſko.

Srch, *a, m.* Mammeluk, *m.* apostata.

Srčjm, el, eti, ſtark flieſſen, profluere, (*hung.* tsurogni): krew z rány mu srčela.

Srdce, *n.* (vgl. Herz), das Herz, a) das fleiſcherne Herz in Menſchen u. Thieren, cor; b) Seele, *f.* Gemüth, *n.* Geſinnung, *f.* Empfindung, *f.* animus, cor, pectus, z. B. zlé srdce, animus malus; srdce twrdſſj nad železo a dyamant, *Vel.* z srdce, v. Herzen, ex animo; ze srdce rád, od. z toho srdce, v. Herzen gern, libentissime; k srdcy gjti, přicházeti, docházeti, hluboko srdce dogjmati, zu Herzen gehen, das Herz durchdringen, movere (pungere), penetrare animum, *Syl.* k srdcy (ſy) wzýti, (ſich) zu Herzen nehmen; gak geſt ti k srdcy? wie iſt dir ums Herz? c) Muth, *m.* Courage, *f.* Herzhaftigkeit, *f.* animus; srdce přidati, Herz machen, animum facere; srdce nabyti, Herz wieder bekommen, animum recipere; neměti srdce, verzagt, furchtſam ſeyn, kein Herz haben, abjecto, fracto animo esse, *Syl.* srdce pod lawicy vpuſtiti, den Muth ſinken laſſen, animo frangi, *Syl.* hned mu pogednau wſſecko srdce kleſlo, *Cyr.* má k tomu srdce, *Vel.* 2) das mittelſte in der Pflanze, Herz, Herzblatt, *n.*; *dim.* srdécko, s. mačiſſtě, *sl.* mačinka, Herzchen, *n.* folia intima; 3) Glockenſchwengel, *m.* Glokkenherz, Glockenklöpfel, pistillum campanae.

†Srdcownice, *f.* zroſtlina, cardiospermum.

Srdečně, *adv.* herzlich, vere, ex animo.

Srdécko, *a, n. dim.* Herzchen, *n.* corculum.

Srdečnj 1. Herz-, s. srdečný: srdečnj boleſt, Herzweh, *n.* cardialgia.

Srdečnice, *f.* Herzader, *f.*

Srdečnjk, u, *m.* Herzgeſpann, (Pflanze, cardiaca crispa, *Linn.*; nach *Lumn. sl.* leonurus cardiaca, *hung.* sziv-fü; auch nach *Bercht.* leonurus.

Srdečný 3. das Herz betreffend; důlek s-ný, Herzgrube, *f.* scrobiculus cordis; srdečná ljtoſt, Herzleid, *n.* animi dolor; s-čný ſtrom, Herzbaum, *m.* cerbera manghas, *Linn.* 2) herzlich, verus, sincerus, ex animo profectus; srdečný přjtel, Herzensfreund, *m.* amicissimus, vere amicus; - noſt, i, *f.* Herzlichkeit, *f.* sinceritas.

Srdjm ſe, il, iti, *sl.* s. hněwám ſe.

Srditý 3. *sl.* zornig, iracundus.

Srdnatý 3. herzhaft, a) Herz od. Muth habend, fortis, animosus, intrepidus; b) muthvoll, Muth verrathend, z. B. Handlung, Rede ꝛc. fortis, auch animosus, intrepidus; - tě, *adv.* fortiter, animose, intrepide;

b) eifrig, intente, studiose: ſrdnatě poſlauchati, *Com.* Gežiš ſrdnatě a wraucně ſe otcy modlil, *Vel.* počal ſrdnatě wzdychati, *Cyr.* ſrdnatěgi po něčem dychtiti; -toſt, i, *f.* Herzhaftigkeit, *f.* fortitudo, animus fortis.

Srdýſko, a, *n.* beſſ. ſrdéčko.

Sremſko, a, *n. sl.* Syrmien, *n.* Syrmia; -ſký 3. aus Syrmien, Syrmiensis.

Sreypám, abſchneiden?

Střez, *mor.* & *sl.* ſ. ſtřez, Kübel.

Srjadjm, *fut.* iti, *sl.* ſ. zřjdjm: -ſrjaditi ſe, ſich anſchicken.

Střjzek, zku, *m. dim.* v. ſtřez.

Srkač, e, *m.* Schlürfer, Säufer, sorbillator, potor, potator; -čka, y, *f* -inn, -inn, *f.* sorbillatrix, potatrix.

Srkám, al, ati, ſchlürfen, sorbillare, sorbere, *K.*

Srknu, *fut. ex.* kl, knauti, ſchlürfen, (einmal), sorbere, (semel).

Srna, y, *f.* Reh, *n.* Rehgeiß, Rehziege, *f.* caprea.

Srnec, nce, *m.* Rehbock, *m.* capreolus; pjžmowý ſrnec, ſ. zybét.

Srnj, *n.* ſrnčj 1. v. Rehen; ſrnj keyta, Rehſchlägel, *m.* Rehkeule, *f.* femur capreae; ſrnj koken, ſ. koren.

Srnka, y, *f. dim.* Rehchen, *n.*

Srnuſſe, *f. sl.* ein Kuhnahme.

Sročenj, *n. verb.* v. folg.

Sročjm, *fut. ex.* il, iti, einen gerichtlichen Termin feſtſetzen, beſtellen, gerichtlich, diem dicere od. praestituere alicui: ſtrany před ſebe ſročiti, *Pr.* židy a ſamarytány před wlaſtnj ſwau oſobu ſročil, a tu při ſám ſlyſſel.

Sroň, ě, *m.* Scheißhaus, latrina.

†Sroſtlozubec, bce, *m.* zroſtlina, syntrichia.

Sroſtlý 3. zuſammen gewachſen, concretus; - s koněm, *Cyr.*

Sroſtu, *fut. ex* ſroſtl, ſrůſti, zuſammen wachſen, v. zwey Dingen, concrescere, coalescere: w láſce ſe ſroſtli (ſgednoceni gſau), *Com.*

Srotjm ſe, iti, ſ. ſpiknu ſe 2).

Srownalý 3. verträglich, ſich leicht mit andern vertragend, friedfertig, studiosus concordiae, amans concordiae, pacatus; - le, *adv.* verträglich, concorditer, pacate; - loſt, i, *f.* Verträglichkeit, amor, od. studium concordiae; Eintracht, *f.* concordia.

Srownám, - ſe, *fut.* vergleichen, comparare &c. ſ. rownám, u. ſrownáwám, - ſe; ſrownati ſauzwuk (ſſtymowati), ſtimmen, d. Seiten aufziehen, (Muſik), accordare.

Srownánj, *n.* Vergleichung, a) d. man anſtellt zwiſchen zwey Sachen 2c. comparatio, contentio, collatio; b) ſtreitender Partheyen, Vergleichung, conciliatio; 2) Ebnen, *n.* Schlichtung, *f.* complanatio; 3) Übereinſtimmung, Übereinkunft, *f.* consensio, consensus, convenientia; 4) Gleichmachung, aequatio; gleichförmige Einrichtung, conformatio: ſrownánj ſtatkůw, *Pr.*

Srownáwám, al, ati, ſ. rownám; žiwot ſwůg s včenjm -, gleichförmig einrichten, conformare, *Hne'wkowsky.*

II. *rec.* ſr-ti ſe, ſ. rownati ſe; 2) übereinkommen, übereinſtimmen, convenire, congruere, consentire; s nězjm neb

s někým, mit etwas od. jemand, alicui; spolu, unter sich, inter se; w něčem, wegen, od. in etwas, de re.

Srozumená: na srozumenau dáti, zu verstehen geben, significare, indicare, *D.*

Srozuměnj, *n.* Verständniß, Einverständniß, *n.* Übereinstimmung, *f.* consensio.

Srozumjm, *fut.* ěl, ěti, *cum & sine dat.* verstehen, einsehen, intelligere, perspicere, percipere, adsequi; srozuměti sobě, zu sich, od. zur Besinnung kommen, recolligere se, revocare animum, *Syl.* blázni srozuměgte sobě! *B.* srozumjwati swým bludům, - einsehen, *Vel.*

Srozumitedlný 3. verständlich, perspicuus, planus; - ně, *adv.* - cue, - ne; - nost, i, *f.* - keit, *f.* - cuitas.

Srozumjwám, ati, s. srozumjm.

Srpař, e, *m.* s. srpnjk.

Srp, u, *m.* Sichel, *f.* falx.

Srpek, pku, *m.* Schartenkraut, *n.* Scharte, Färberscharte, *f.* serratula tinctoria; 2) *sl.* s. ofet.

Srpen, pna, *m.* August, Augustmonat, *m.* Augustus, od. mensis Augustus.

†Srpenec, nce, zrostl., antholiza.

Srpná Mara, *sl.* Mariä Himmelfahrt, *f.*

Srpnjk, *a, m.* ein Schmied, welcher besonders Sichel verfertiget, Sichelschmied.

Srssan, srssaun, *a, m.* ein Rasender, Tobender, furens.

Srsseň, ssně, *m.* (und *f.*?) Horniß, *f.* crabro od. vespa crabro.

Srssjm, el, eti, 1), *neutr.* schauervoll, schauderhaft seyn, Schauer erregen, v. sich lassen, horrificum esse: gsau oblýčege zasmussilého, hrozného a neweselého, gakoby z nich srsselo, *Cyr.* z toho ze wsseho strach gde a srssj, *K.* tak aby z něho (gakož se řjká) srsselo, *K.* Man sagt jetzt auch: prssj gen srssj, - daß es dräuscht; 2) (*ol.*) na někoho, s. wztěkati se.

II. *rec.* s-ti se, sich in Zorn aufblasen, sprudeln vor Zorn, ore strepere, vehementer flare.

Srsslawý 4. schauervoll, horridus: hrozná a srsslawá paussť, *K.* srsslawá veleš, *Cyr.* srsslawé swěta nyněgssjho ssediny, *K.* 2) reizbar, zornig, voll Zorn, wüthend, irritabilis, iracundus; srsslawá nenáwisť; obyčege a powahy srsslawé a netresné (ženy omrzalé), *K.*

Srssen, *a, m.* *mor* s. srsseň.

Srst, *i, f.* Haar, *n.* (*collect.*), d. Haare an einem Thiere, pili.

Srstěnný 3. aus den Haaren der Thiere, e pilis.

Srstka, *y, f. dim.* v. srst; 2) Stachelbeere, *f.* bacca grossulariae.

†Srstnatec, tce, *m.* zrostlina, lachnaea.

Srstnatjm, ěl, ěti, Haare am Leibe bekommen, pilis obduci.

Srstnatý 3. haaricht, pilosus; - tost, i, *f.* harichte, harige Beschaffenheit. - sitas.

†Srstnokorunjk, *a, m.* zrostlina, lasiopetalum.

†Srstnomedin, zrostl., drypetes.

†Srstnonitka, *y, f.* zrostlina, trichonema.

Srub, u, *m.* Blockhaus, *n.* ein aus Blöcken verfertigtes Bollwerk, *n.* munimentum subitarium, od. auch blos munimentum, (*ol.* Wohnhaus aus Blöcken, *Haj.*)

Srubjm, *fut.* iti, s. sraubjm.

Srubnice, *f.* ein gewiſſes Geſchütz der alten Böhmen; - čka, y, *f. dim. Vel.*
Srůſt, ſrůſti, ſ. ſroſtu.
Srwátka, y, *f. sl.* ſ. ſyrowatka.
Sſadjm, *fut. ex.* il, iti, herabſetzen, jemand vom Pferde, Stuhl ꝛc. vom Amte (abſetzen), tollere, - abrogare munus; 2) zuſammen ſetzen, componere, collocare, *Syl.*
Sſagi, u. sſu, sſal, sſáti, ſaugen, sugere.
Sſám, sſáti, *russ.* sosám, vorh.
Sſauženj, *n.* ſ. ſauženj.
Sſaužjm, iti, ſ. ſaužjm, *praes.*
† Sſawcy, *m. pl.* Säugthiere, *Berch.*
Sſazugi, owal, owati, ſ. sſadjm.
Sſázým, el, eti, vorh.
Sſedám, - ſe, ati, ſ. sſednu, - ſe.
Sſedlina, y, *f.* Grundſuppe, *f.* sentina.
Sſedloſt, i, *f.* geronnene Beſchaffenheit, *f.* coagulatio, concretio, *B.*
Sſedlý 3. geronnen, coagulatus; sſedlé mléko, geronnene Milch, coagulum lactis; sſedlá krew, geronnenes Blut.
Sſednu, *fut. ex.* sſedl, sſýſti, (sſednauti), abſitzen, vom Pferde abſteigen, descendere ex equo, od. ad pedes descendere, od. degredi.
II. *rec.* sſednauti ſe, gerinnen, geliefern, cogi, densari, congelascere; 2) ſinken, sidere, desidere, labi: hřmot weliký ſtal ſe sſedagjcých, *K.*
Sſele, ete, *n.* ſ. ſele.
Sſložjm, *fut.* il, iti, ſ. ſkladám; sſložen ſaud, abolitum judicium, *Vel.*
Sſnaubce, *m.* Eheſtifter, Freywerber, *m.* conciliator nuptiarum, (conjugii), *B.*

Sſnaubjm, *fut.* il, iti, verloben, despondere: sſnaubenj oſob, *K.*
II. *rec.* sſnaubiti ſe, ſich jemand verloben, se desponderе, desponsare, sponsalia celebrare.
Sſnubugi, - ſe, owati, vorh. *K.*
Sſnugi, sſnowám, *fut.* anzetteln, eigentlich u. trop. ſ. ſnowám.
Sſeptáwám ſe, al, ati, raunen mit einander, susurrando consilia et societatem inire.
Sſigi, *fut.* ſ. ſeſſigi.
Sſjwám, ſ. ſeſſjwám; - ánj, *verb.*
Sſkwrklý 3. zuſammen geſchrumpft, corrugatus: sſkwrklé nádoby koženné, *K.*
Sſkwrknu, ſ. zſſkwrknu.
Sſkwrknu ſe, *fut. ex*, kl, knauti ſe, zuſammen ſchrumpfen, verrunzeln, rugari, (corrugari), sſkwrkla ſe twář má, (sſtarala ſe), *Ps.* 6.
Sſtarám ſe, ſ. ſeſtarám ſe.
Sſtaupenec, nce, *m.* Anhänger, Verbündeter, *m.* sodalis, assecla
Sſtaupenj, *n. verb.* Herabſteigen, *n.* descensio, descensus: sſtaupenj do pekel, Höllenfahrt, *f.* descensus ad inferos; 2) Zuſammenrückung, conjunctio; 3) Abtretung, Überlaſſung, concessio.
Sſtaupenſtwj, *n.* geheime, innige Freundſchaft, intima amicitia, *Syl.* b) Bund, *m.* societas.
Sſtaupený 3. *part. pass.* v. sſtaupjm, - ſe; sſtaupený towaryš, gemuž tagnoſti zgewugeme, ein Vertrauter, familiaris, intimus, *Syl.*
Sſtaupjm, *fut. ex.* herabſteigen, descendere; 2) ſ. poſtaupjm, abtreten, überlaſſen: hrad pod ymluwau sſtaupiti; cýſařſtwj sſtaupil Alexyowi, *Vel.*

Sstaupjm se, *fut*. il, iti se, zusammen rücken, stoßen, conjungi: sstupugj se wogácy, *Cyr*. 2) zusammen treten, sich verbinden, societatem (foedus) inire.
Sstjhám, al, ati, s. stjhám, folgen, sequi; verfolgen, ꝛc. *B*.
Sstjžitedlný 3. scharfsinnig, ergründlich, sagax, acutus: ostrého a stjžitedlného saudu bude, *K*. - nost, i, *f*. - gkeit, - chkeit, *f*. Scharfsinn, *m*. sagacitas, acumen, *B*.
Sstrassjm, *fut*. il, iti, aufschrecken, erschrecken, (*act*.) exterrere: sstrasseni gsauce, vtjkali.
II. *rec*. ss-ti se, erschrecken, aufgeschreckt werden, exterreri.
Sstrčjm, *fut*. *ex*. il, iti, herabstoßen, detrudere: ta wěc mu hrdlo sstrčila, - um das Leben gebracht; 2) absetzen (schimpflich od. mit Gewalt), deturbare: sstrčený s důstogenstwj, *Vel*.
Sstrjskám, al, ati, s. ztrjskám.
Sstupugi, - se, owal, owati, s. sstaupjm, - se.
Sstydám se, al, ati, folg.
Sstydám, (auch sstydám se), al, ati, gerinnen, geliefern, congelascere, cogi, densari.
Sstydlý 3. gesetzt, geronnen, s. folg.
Sstydnu se, *fut*. dl, dnauti se, sich setzen, dick werden, (besonders durch Auskühlung), congelascere, od. sidere, subsidere (refrigeratione).
Ssu, ssal, ssáti, s. ssagi.
Ssugi, *fut*. *ex*. ssul, ssauti, s. ssypám.
II. *rec*. ssauti se, s. ssypati se; in einen Schutt zusammen fallen, collabi, corruere.
Ssutj, *n*. *verb*. v. vorh.
Ssutiny, *pl*. *f*. Schutt, *m*. rudus, *n*.
Ssutý 3. *part*. zusammengeschüttet, confusus; in einen Schutt zusammen gefallen, collapsus; s. auch sutý.
Ssylám, al, ati, s. sessli.
Ssypám, *fut*. *ex*. al, ati, zusammen schütten, confundere.
II. *rec*. Ssypati se, zusammen geschüttet werden, confundi; s. auch ssauti se.
Sta, *adv*. *sl*. immer, seu, sive: sta tak, sta inak; sta gako, wie immer, quomodocunque.
Stáčám, *sl*. folg. 2) zusammensetzen, zusammenbinden.
1. Stáčjm, *praes*. el, eti, s. stočjm.
2. Stačjm, *fut*. il, iti, zureichen, klecken, sufficere, satis esse; gak řemen stačj, hospodářit, *prov*. sich strecken nach der Decke.
Stacý, *part*. *sl*. für stogjcý.
Stačugi, owal, owati, s. stačjm 2.
Stádce, *n*. *dim*. v. stádo.
Stádljm, il, iti, *sl*. am Standort, (stádlo) zu bleiben pflegen, vom Weidvieh.
Stádlo, *a*, *n*. (*sl*. verkürzt aus stawadlo?) Standort, *m*. statio; a) wo d. Heerde zu liegen od. zu stehen pflegt; b) Standort, Stätte der Fischer, statio; *hung*. tanya; s. stawadlo.
Stádně, *adv*. heerdeweise, a) v. Thieren, gregatim; b) v. Menschen, gregatim, catervatim.
Stádnj 1. zur Heerde gehörig, gregalis, gregarius.
Stádnjk, *a*, *m*. equus gregalis; nach *D*. auch Heerochs, Heerstier, *m*. taurus gregalis.
Stádo, *a*, *n*. Heerde, *f*. z. B. Pferde, Esel, Rinder, Schaafe, Ziegen; *boh*. auch Gänse, Enten, Pfauen, (*sl*. aber krdel): stáda brawů a skotů, *B*.
Stág, u. stáge, *gen*, stáge, *f*. Stall, *m*. stabulum; Schoppen, *m*. tectum, tugurium.

Staga, y, *f.* *sl.* vorh.
Stagmo, s. steymk.
Stahák, u, *m.* *sl.* s. držák 1).
Stábel, s. stiblo, otěž.
Stáhlý 3. strack, grad, porrectus.
Stahám, *fut.* al, ati, herunter ziehen, viel od. alles, detrahere.
Stáhnu, *fut. ex.* hl, hnauti, zusammen ziehen, contrahere, constringere; 2) abkürzen, zusammen ziehen, in compendium redigere: stažená biblj, *Com.* to máš zde summowně a staženě, *Id.* herunter ziehen, detrahere: dal ho na žebřjku stáhnauti, *Vel.* stáhnauti ge dal a trápiti, *Cyr.* zagjce st., den Hasen streifen, exuere, nudare, *R.* 2) *sl.* s. stožjm 2).
Stáhnutý 3. *partic.* *sl.* s. stažený.
Stahugi, owal, owati, vorh.; -se, *sl.* d. Kleider am Leibe fest zusammen ziehen.
Stále, *adv.* standhaft, firme, stabiliter, constanter.
†Stálokwět, u, *m.* zr., stopogon.
†Stálokwětný 3. beständig blühend: stálokwětné zdrawj, *Ssle'p.*
†Stálooděnec, nce, *m.* zrostlina, sorocephalus.
Stálost, i, *f.* Standhaftigkeit, Bestand, *m.* firmitas, constantia, stabilitas.
1. Stálý 3. standhaft, firmus, stabilis, constans.
2. Stalý 3. geschehen, factus, quod accidit: wěc něgaká w skutku stalá, *K.* wěc w prawdě s-lá, *Cyr.*
Stan, u, *m.* *loc. sing.* u, Zelt, *n.* tentorium, tabernaculum; stany rozbiti, roztáhnauti, d. Zelte aufschlagen, tentoria, tabernacula statuere, constituere; stany strhnauti, d. Zelte abbrechen, tentoria detendere.
Staň, i, *f.* *sl.* der Stock, der mittlere Theil des Hemdes; 2) Mieder.
Stanc, e, *m.* auch stogicý, Liedlohn, Taglohn, *m.* der Bergleute, staus, salarium fossorum.
Stane, *impers.* 1) gewöhnlich *cum gen. pers.* stane mne, tě ꝛc. auch *praes.* stáwá mne, tě ꝛc. währen, existiren, dauern, esse, durare: pokudž mne stáwá, stane, so lange ich dauern, leben werde; pokudž tohoto žiwota a dýchánj stáwá, *Com.* pokud co rodu toho stáwá; zůstanau, dokud wywolených na swětě stáwati bude, *K.* nedlauho gich stane, *K.* (Vgl. dostane se, dostáwá se-); 2) kosten, zu stehen kommen, constare: to předsewzetj mnoho tě stane, *Vel.* to tě žiwot stane, das gilt dein Leben, *D.*
1. Stánek, u, *m.* *dim.* Zeltchen, *n.* tentorium.
2. Staněk, ňka, *m.* ein böhmischer Zunahme.
Stánj, *n.* Stehen, *n.* z. B. eines Menschen, status, auch stare; z. B. dlauhé stánj, das lange Stehen, diu stare; 2) Standort, *m.* Station, *f.* statio: býti na gednom stánj, *Vel.* negsau spolu na gednom stánj, - auf keinem freundschaftlichen Fuß; (auch der Stand des Pferdes im Stall, cella equi, *R.*) 3) Erscheinung, sich Stellen. z. B. vor dem Gerichte, adventus, praesentia, (comparitio): termjn k stánj před prawem, (auch k práwu), *Pr.* k stánj y k dostánj od práwa vgisstěn; 3) Waffenstillstand, *m.* induciae: stánj neb přjměřj, *Vel.* přjměřj a stánj mezy nimi včinili, *Id.* 4) Bestand, *m.* Bleiben, *n.* permansio: to nemá stánj, das hält keinen Stich;

žådného stánj nemjti, keine bleibende Stätte haben.

Stanislaw, a, m. Stanislaus.

Stanný, s. staný, Pr.

Stanowjm, il, iti, stützen, z. B. den Weinstock, statuminare.

Stanowisstě, n. überhaupt Standort, m. Station, Ruheplatz, m. bleibende Stätte, f. statio, mansio, sedes: y tam lid Božj neměl pokogného a bezpečného stanowisstě, K. tam cýsařská zbrog má stanowisstě, Vel. b) stanowisstě (lodj), Werft, Schiffswerft, f. navale.

Stanowý 3. zum Zelte gehörig: stanowý hřebjk.

Stanu, fut. ex. stanul, stanauti, (auch státi,) still halten, sich aufhören zu bewegen, einhalten, subsistere; 2) sich stellen, sisti, Řjm. 14, 10. 3) státi do služby, in einen Dienst einstehen, servitium inchoare: kdy staneš do služby? 4) sl. státi do wogny, mezy husary, sich anwerben lassen; 5) s. zůstanu: dokudž swět tento stane, so lange Himmel u. Erde ist, dum stabit coelum, et terra, Syl. pokudž swět stane, památka geho ꝛc. Vel. každý na swém předsewzetj vrputně stane, Id. s. auch stane.

Stanu se, fut. stal se, státi se, werden, geschehen, sich ereignen, fieri, accidere: když se stanu knězem ꝛc.

Staný 3. stané práwo, s. práwo.

Starám, al, ati, zu etwas zu bewegen suchen, antreiben, sollicitare: přátelé ho bez přestánj o to starali; 2) starost dělati, bekümmern, betrüben, sollicitare, affligere, Syl.

Starám se, al, ati, sorgen, a) o něco, für etwas, curare rem, curam gerere rei; b) in Kummer seyn, esse in sollicitudine, sollicitum esse; 2) alt werden, senescere, veterascere; 3) sl. cum praepos. do, sich einmengen, unnöthiger Weise sich bekümmern, se miscere: co se do mne staráš? do wsseckyho se musýš starat.

Staránj, n. verb. v. starám, sollicitatio; - se, verb. v. vorh. B.

Staraussek, sska, folg.

1. Starček, ečka, m. s. stařec.

2. Starček, ečku, m. Kreuzwurz, f. senecio vulgaris, Linn. 2) s. řepjček.

Stařec, u. starec, gen. starce, m. Greis, m. senex.

Stařecý 1. stařecý wěk, das hohe Alter, senectus, aetas senilis.

Stárek, rka, m. der erste Mühlknappe, m. primus sodalis molitoris; b) Altknecht, Oberknecht, m. servus senior.

Stařena, y, f. ein altes Frauenzimmer, od. Weib, anus.

Stareyssi, jho, m. sl. Göm. Hochzeitmeister, magister nuptiarum.

Stářj, n. z. B. stářj býti dwanácti let, zwölf Jahre alt seyn, annos natum esse duodecim, habere duodecim annos; gsme gednoho stářj, wir sind v. gleichem Alter.

Stařice, f. s. babice; 2) ein alter, zum Theil versiegener Fluß, vetus amnis, flumen, fluvius.

Stařjček, čka, m. s. stařjk.

Stařjčký 3. sehr alt, uralt, vetulus.

Stařjk, a, m. mor. s. děd.

Stařina, y, f. altes, altfränkisches Wesen, Zeug, n. vetustas, vetusta ratio; b) alter Ge-

schmack: stařinau ·páchnauti, älteln, altfränkisch schmecken, *D.*
Stárkugi, owal, owati, den Stärk abgeben.
Starnu, ul, auti, alt werden, senescere, veterascere.
Starobabský, s. babský.
Starobylost, i, *f.* s. starožitnost, *D.*
Starobylý 3. s. starožitný.
Staroch, a, *m.* guter Alter, Veteran, veteranus.
Staročech, a, *m.* ein alter Čech, alter Böhme, vetus, priscus Bohemus, vel ei similis.
Staročeský 3. altböhmisch, vetero-bohemicus: staročeská wáleční krew w srdcy geho se zabřjla, *Vel.* ta hrdinská staročeská krew opět se zahřjla, Zal. -ský, po s-sku, *adv.* -ce, more priscorum Bohemorum.
Starocýrkewnj 1. altkirchlich, veteris ecclesiae: starocýrkewnj otcowé, *Kroc.*
Starodawni 1. alt, uralt, priscus, antiquus, vetus: starodawnj y poslednj wěkowé, *Cyr.* za starodáwna, vor Alters, antiquitus; od starodáwna, v. alten Zeiten her, v. jeher, ab antiquis temporibus.
Starodogná kráwa, altmelkende Kuh.
Staroměstský 3. altstädtisch, altstädter, veteris urbis.
Staromodný 3. altmodisch, obsoletus; -ně, *adv.* more obsoleto.
Staroněmecký 3. altdeutsch, vetero-germanicus.
Staraootcowský 3. altväterlich, veterum patrum; -sky, *adv.* more patrum.
Staropečený 3. altbacken, vetus.
Starořjmský 3. altrömisch, priscorum Romanorum; -sky, po starořjmsku, more veterum Romanorum, Zal.
Starost, i, *f.* Sorge; a) o něco, für etwas, cura, curatio; b) Besorglichkeit, *f.* Kummer, *m.* cura, sollicitudo; starost mjti, besorgt seyn; 2) Alter, *n.* a) ein ziemliches Alter, aetas provecta; starost nenj radost, ale žalost, *prov.* b) das hohe Alter, senectus, aetas senilis.
Starosta, y, *m.* Starost, *m.* Starosta; Aeltermann, *D.* Oberkämmerling, der älteste Kämmerling bey der Landtafel, supremus camerarius, *D.* králowský starosta neb komornj (w Vhřjch), Erzhofkämmerer, cubiculariorum regalium magister, *P.* 2) *obs.* s. starec; *pl.* starosty, *obs.* s. rodičowé; 3) *foem.* swatá Starosta, d. heil. Kümmerniß.
Starostliwý 3. sorgfältig, v. Personen, diligens; 2) bekümmert, sollicitus; -wě, *adv.* diligenter, accurate; 2) kümmerhaft, sollicite; -wost, i, *f.* Sorgfältigkeit, *f.* diligentia; 2) Bekümmerniß, *f.* sollicitudo.
Staroswadbj, *f.* Brautmutter, sponsae mater, *D.*
Staroswat, a, *m.* Hochzeitvater, *m.* pater nuptias adparans, *D.*
Staroswětský 3. altväterisch, altmodisch, antiquus, priscus, vetus; -sky, po s-sku, *adv.* prisco more.
Starowk, a, *m.* alte Leere hegend, sectator veteris doctrinae: po starowcých se řjditi.
Starowěrec, rce, *m.* Altgläubiger; -rský 3. folg.
Starowěrný 3. altgläubig, veteris ecclesiae Graecorum.
Starozákonnj 1. alttestamentlich, veteris foederis (testamenti),

Staroziteckný 3. besf. f. starožitný.
Starožitnost, i, f. Alterthum, n. a) das Alter od. lange Dauer einer Sache, vetustas, od. antiquitas rei: starožitnost rodů, Vel. b) d. ehemalige od. längst verflossene Zeit, vetustas, antiquitas; c) Sache, Sitte rc. des Alterthums, Antiquität, antiquitas.
Starožitný 3. uralt, z. B. Gewohnheit rc. vetustissimus, veterrimus, antiquissimus.
Starssj, jho, m. comp. v. starý, älter; 2) der Aelteste, od. Vorgesetzte, Senior, Senior: starssj gednoty bratrské; z starssjch swých měli radu, K. starssj obecnj, tribuni plebis, (im alten Rom), Vel.; pl. starssj, d. ältern Geschwister u. Anverwandten rc. auch d. Eltern, Großeltern selbst, seniores, (et majores, parentes): rodiče a starssj swé cti, Pr. po swých starssjch rc. Vel.
Starý 3. (abs. star), comp. starssj, superl. neystarssj, alt, a) ein gewisses Alter habend, z. B. gak starý gest? (wohl besser (sl.) kolik roků (od. let) má?), wie alt ist er? quotum annum agit? quot annos habet? b) bejahrt, od. ziemlich alt, provectus aetate, non paucos annos habens; c) im hohen Alter befindlich, senex, grandis natu; d) lange bey einer Sache, Amte rc befindlich, der lange etwas gethan, getrieben hat, vetus; e) nicht mehr neu, z. B. Hut, Haus, Buch rc. vetus, vetustus; f) ehemals gewesen, ehemalig, vetus, antiquus, priscus: starj, d. Alten, antiqui, Vel. za starých nekládala se kniha, ale otokowala, K. starý zákon, s. zákon; g) od. býwalý, gewesen, vorig, prior, praecedens: starý purkmistr, der vorige Bürgermeister, prior od. proximus consul; stará králowna, d. gewesene Königinn; h) abgekommen, nicht mehr Mode, vetus, antiquus, obsoletus; i) baufällig, ruinosus; k durchs Alter verdorben, z. B. Butter, Schuhe rc. vetustate corruptus; od. durchs Alter abgenützt, z. B. Schuhe, Kleider, vetustate corruptus, od. detritus; pan starý, Braumeister, magister artis coquendae cerevisiae, braxator; panj stará, Braumeisterinn, f. starý otec, s. děd; stará mať, sl. s. bába; stará, sl. d. Mutter bey den Vögeln u. Thieren; staré město Pražské, d. Prager Altstadt, vetus Praga; stará děwka, s. čeyka, D. starý potok, der Bach, Fluß, in soferne daraus ein Kanal rc. gehet; starý nález, s. nález; starý rychtář, Altschultheiß, propraetor, Vel. N.
Starýga, y, f. sl. s. stařena.
1. Stát, státi, s. stogjm.
2. Stát, státi se, s. stanu se.
Statček, tečku, m. dim. ein kleines Vermögen, parvae fortunae; 2) ein Gütchen, Landgütchen, praediolum, rusculum.
Statečný 3. (v. statek), tapfer, fortis; 2) sl. (et K.), brav, wacker, rechtschaffen, ehrlich, egregius, honestus; statečný pitel, ein wackerer Trinker; - ně, adv. fortiter, strenue; 2) egregie, honeste; - nost, i, f. Tapferkeit, f. fortitudo; 2) Vortrefflichkeit, Rechtschaffenheit, egregia indoles, honestas.
Statek, tku, m. Gut, n. a) Ver-

möjen, bona, fortunae; b) Gut, *n.* liegendes Gut, Landgut, Bauergut, *n.* praedium, rus; c) *sl.* Vieh, *n.* pecus; pán statku, Grundherr, s. pán; *pl.* statky, Herrschaft, *f.* herrschaftliches Gut, ditio.

Státi, - se, s. stanu, - se, u. stojjm.

Statiwa, y, *f.* das Gestelle, d. Wände des Weberstuhls, jugum posticum, parietes.

Statný 3. tapfer, fortis; 2) wohlgestaltet; - ně, *adv.* - iter; - nost, i, *f.* Wohlgestaltheit, Schönheit, formositas.

Statue, *f.* Statue *f.* statua, *Kram.*

†Statut, u, *m.* *pl.* statuty, folg.

Statuta, *n. pl., gen.* statut, Statuten, statuta, *Vel.*

Staudew, staudwe, *f.* Wasserkrug, *m.* urna, *B.* (nach *R.* Ständer, orca).

Staudný 3. schamhaft, pudicus: staudné panny.

Stauha, y, *f.* Nestel, *f.* ligula; *pl.* stauhy, d. Laschen der Schuhe, adstrigmenta, *R.*

Staulim se, *fut. exact.* il, iti, s. chauljm se: staulitij sem musyl, *Com.*

Staupa, y, *f.* Stampfe, Stampfmaschine, *f.* tudicula; 2) Pochstempel, *m.* malleus quadrangulus; *pl.* staupy, d. Schießer in der Walkmühle, pila, (*plur.*)

Staupám, al, ati, treten, calcare; marschiren, proficisci.

Staupenec, s. Ostaupenec.

Staupnjk, s. stupnjk.

Staw, u, *m.* Stand, a) Zustand, *m.* Lage, Verfassung *f.* Umstände, status, conditio, locus; b) Charakter eines Menschen, locus, ordo; c) Abtheilung der Menschen, z. B. der adeliche ꝛc. ordo, status, locus: staw panský, (Magnatenstand) staw rytjřský, *Vel.* d) der Stand eines Landes, Reiches, ordo; 2) staw v rybnjka, nad mlýnem, pro wody, Damm, *m.* moles, agger, *B.* stawowé a hráze na wodě, *Vel.* s. gez; 3) Stuhl, od. Weberstuhl, *m.* das Gestell des Webers, Wirkers, Tuchmachers, machina textoria, od. tela jugalis; staw hedbáwnjka, Seidenstuhl, machina serici textoria, *R.* 4) *sl.* Gelenk, *n.* am Gliede, artus.

Stáwá, alo, ati, *impers.* s. stane.

Stawáček, čku, *m.* s. wstawač, *R.*

Stáwadlo, a, *n.* (polnj), Pferche, *f.* septum; 2) Standort?

Stáwám, al, ati, *fr.* v. stojjm.

Stáwati se, *fr.* v. stanu se.

Stáwáwám, al, ati, *fr.* v. stáwám.

Stawec, wce, *m.* *sl.* s. staw 4).

Stáwek, wku, *m.* *dim.* ein kleiner Weberstuhl, *m.*

1. Stawenj, *n. verb.* v. folg. stawenj jídel, Gang der Speisen, Tracht Speisen, *f.* ferculum, missus; tělo lidské gest řemeslné stawenj, *Lesch.* beſſ. složenj.

2. Stawěnj, Bauen; so wollen dieß einige unterscheiden vom vorh.

Stawidlo, a, *n.*, *sl.* stáwka, zástawa, Fachbrett, Schutzbrett, *n.* cataracta: na stáwku mleti.

Stawikrew, krwe, *f.* blutstillende Arzney, medicamen sanguinem sistens, *Vel. N.*

1. Stawjm, *praes.* ěl, ěti, stellen, machen, daß jemand, od. etwas steht, statuere, sistere, consistere. Ist es soviel als setzen, so steht auch ponere, locare, collocare: za swědka proti tobě stawjm krew ꝛc. *Com.* naděgi swau w něčem stawěti; do řadu stawěti, in Ordnung

stellen, ordinare, disponere; wogáky k bitwě, d. Soldaten zur Schlacht, instruere, z. B. exercitum, od. aciem &c. 2) aufsetzen, in d. Höhe setzen, z. B. Kegel, einen Haufen Holz, Säule rc. statuere, constituere, erigere; 3) bauen, erbauen, errichten, aufführen, z. B. ein Haus, Schiff, Stadt, Altar, Kanzel rc. aedificare, exstruere, condere; zlaté hory stawěti, in d. Luft bauen, D. zdi na wápno, ne na hlinu stawěti, - mit Kalk -, Syr.

II. rec. stawěti se, sich stellen, a) z. B. an d. Wand, sistere se; stawěgj se za něho rukogměmi, Pr. stawěti, (nestawěti) se ku prawu, sich stellen, comparere; na odpor se stawěti, sich widersetzen, adversari, resistere, obsistere, reniti, repugnare; proti nepřjteli se stawěti; rowně tak zmužile se proti nim stawj, gako zmrzlá kossile za kamny, Cyr. b) so thun, als wenn man etwas wäre od. thäte rc. da es doch nicht Ernst ist, simulare: stawěti se za pannu, K. tak se stawěti, gakoby rc. Cyr. 2) gebaut werden, aedificari, exstrui, condi.

2. Stawjm, fut. ex. il, iti, en, aufhalten, ab- od. zurückhalten, z. B. d. laufenden Pferde, den Feind, sustinere; traubenj w slyssew, stawil ránu, Vel. 2) kümmern, arretiren; gistce bez opowědi stawowati slussj, Pr. 3) stillen, machen, daß etwas still steht, z. B. das Blut, sistere, inhibere; 4) sl. s. sadjm 2).

II. rec. stawiti se, sich aufhalten, wo verweilen, morari, manere; b) w někoho, einsprechen, einkehren, divertere, B. c) sl. s někým, s. saditi se 2); s. auch stawugi.

Stawitel, e, m. Baumeister, der d. Baukunst versteht, u. ausübt, architectus; - owá, é, f. - inn, f. - ta, uxor a-cti; - stwj, n. Baukunst, f. Bauwesen, n. architectura; - měšťské, bürgerliche, civilis; - wálečné, Kriegsbaukunst, - militaris; - ský 3. zur Baukunst gehörig, architectonicus &c. 2) Bauherr, der Gebäude für sich aufführen läßt, aedificator.

Stáwka, y, f. s. stawuňk, D. 2) s. stawidlo; 3) (sl.) Wette, f. sponsio, sponsio mutua, sacramentum.

Stawnj 1. stätig, nicht gehen wollend, z. B. stawnj kůň, ein stätiges Pferd, equus contumax.

Stawnice, f. sl. Nitr. (staw boh.) s. splaw.

Stawowský 3. ständisch, statum, status concernens: stawowská obligacý, Kram.

Stawugi, - se, owal, owati, s. stawjm, - se; 2) Einhalt thun, inhibere, coërcere: neřády stawowati.

Stawunek, nku, m. folg. Ryb.

Stawuňk, u, m. Kummer, Beschlag, Arrest, m. detentio; 2) s. odpočiwadlo: celý den bez stawuňku gjti; stawuňk tu wčinili; 3) stawuňk posstowský. Poststation, insgemein statio postalis.

Stažený 3. part. v. stáhnu.

Stblo, a, n. ol. folg. (daher ani stbla, vulgo zbla, ne culmum quidem, ne hilum quidem).

Stě, s. sto.

Stéblo, a, n. Halm, Strohhalm,

m. culmus; newybrá ni stý- bla, *Puchm.* 2) † nach *Berchth.* überhaupt peň tráw, culmus.

Stekem, stekl, *sl.* s. steku: z krwe stécy, sich verbluten.

Stehénko, *a, m. dim.* v. stehno.

Stehljček, čka, *m. dim.* v. folg.

Stehljk, *a, m.* Stieglitz, *m.* carduelis, od. fringilla carduelis, *Linn.* fringilla Jovis, *Klein* stehljk horný, Bergfink, *m.* s-inus montanus.

Stehno, *a, n.* Schenkel, (der obere), das dicke Bein, femur.

Stěhowánj, *n. verb.* v. folg.

Stěhugi, -se, s. přestěhugi, -se.

Stehýnko, *a, n. dim.* v. stehno.

Stěkám, al, ati, sob.

Steku, *fut.* stekl stécy, *imper.* steč, abfließen, effluere.

II. *rec.* stéý se, zusammen fließen, confluere.

Steli, stlal, stláti, *imper.* stli, betten, das Bette machen, aufbetten, lectum sternere; fig. byt swé stláti, *Com.* mjsto někomu, neb něčemu stláti, *K.* 2) streuen, z. B. Stroh in den Mist rc. sternere; unterstreuen, substernere: slámu pod koně stláti, den Pferden Stroh unterstreuen, equis stramentum substernere.

Stěljm, *fut.* il, iti, *imper.* stěl, verdichten, in eine Masse, condensare: smjcheg gedno s druhým a stěl, *Vel.* Herb. stěl to, a uděleg z něho pilule, *Id.*

II. *rec.* stěliti se, dicht werden, condensari.

Steliwo, *a, n.* Streu, *f.* stramentum.

Stělný 3. s. tělný.

Stělugi, -se, owati, s. stěljm, -se.

Stěna, *y, f.* Wand, *f.* paries; stěna hlawnj, Stockwand, Hauptwand, paries primarius; st. prostřednj, Riegelwand, paries medianus.

Stenčjm, *fut.* il, iti, *sl.* dünner machen, extenuere.

Stenem, stenati, *ol.* & *sl.* (vgl. στενειν, stöhnen), s. stonati, 2).

Stěnice, Wanze, *f.* cimex; stěnice mořská, která welryba trápj, Seewanze; 2) Wandkraut, *f.* parietaria.

Stěničnjk, *u, m.* s. plosstičnjk. (Nach *Bercht.* u. *T.* iberis).

†Step, *i, f.* Steppe, Wüste, *f.* desertum, *Jungm.*

Stepilý 3 s. ztepilý.

Stěpka, *y, f. sl.* s. stopka.

Stepljm, -se, s. zcepljm, -se.

Stěranka, *y, f. sl.* s. mrwance.

†Sterbekowka, *y, f.* zrostlina, Sterbeckia.

†Sternbergka, *y, f.* zrostlina, Sternbergia.

Steskne se, (mi, ti rc. auch ohne mi, ti rc.), *fut. impers.* steskło se, stesknauti se, überdrüßig seyn, werden, taedere, taesum esse, pertaesum esse: budete mjti dosti, až se wám s nimi negednau stekne, *K.*; proroku se w tom y postesklo, *K.* když se na wýslunj procházeti stestne, usadj se w stjnu, *Com.*

Stesknu sy, (sobě), *fut.* steskl, stesknauti sy, s. steyskám sobě.

Stěsněnj, *n.* s. stjsněnj.

Stěsnjm, *fut.* iti, s. stjsnjm.

Stěsňugi, owati, s. stjsnjm.

Steykám se, s. stýkám se.

Stětj, *n.* Enthauptung, Köpfen, *n.* privatio capitis, (decollatio).

Steymě, *adv.* s. hned, *sl.* staymo.

Steyný, -ně, s. gednosteyný.

Steyskal, *a, m.* s. stýskal.

Steyskám, (steyssti), sobě, (sy), al, ati, klagen, seine Unzufrie-

denheit äußern, queri, conqueri: nestýskal sok pracowati s pohany, K. se Samuelem sobě Zidé steyskali, Cyr. steysstjce sobě s tjm pokrmem, ungeduldig waren, murrten K. stěžagi sobě gedni po druhých, Cyr.
II. rec. stýsstě, od. steyssi, od. steyská se mi (auch steysstilo se mi), stesкne se mi ꝛc. mir ist bange, paveo, anxius sum, animo sum anxio: nebude se ti tu steyskati? 2) überdrüßig seyn, taedere: steysstilo se mu žiwotem, er ist des Lebens überdrüßig worden, pertaesus est vitae; giž mi se stýsstě pořlauchati.
Steyskánj, n. Klagen, Seufzen, z. B. über sein Schicksal, questus, querimonia, querela, taedium; s. vorh.
Steyskawý 3. unzufrieden, dem es bange ist, anxius: steyskawj lidé, K.
Steyssti sobě, s. steyskám sobě.
Stežege, f. Angel, Thürangel, m. cardo; fig. stežege králowstwj.
Stežeň, žně, m. (w korábě), Mast, m. eines Schiffes, Mastbaum, m. malus.
Stežegný 3., základnj, Grund-, cardinalis; stežegné ctnosti, Haupttugenden, virtutes cardinales; st-né čjslo, Grundzahl, f. numerus cardinalis.
Stěžj, adv. od. instr. v. stěž? in der Redensart: wygeti stěžj, z. B (poslowé), - schnell, auf der Post, K. 1 Kr. 23, 20.
Stěžjm, fut. il, iti, ol. s. obtjžjm; 2) s. ztěžjm.
Stezka, y, f. Fußweg, Fußsteig, m. Pfad, m. semita.
Stěžkem, adv. schwerlich, aegre.
Stěžně, adv. beschwerlich, difficulter, aegre: stěžně po něm tábl.
1. Stěžugi, owal, owati, beladen, überladen, onerare: stěžuge hoherněmi, Vel. nestěžuge daněmi poddaných, Id. herněmi gi stjžil, Id. proti práwu a nenáležité ge stjžil, Id.
2. Stěžugi sobě, sich beschweren, beklagen, querulari: stěžowal sobě a postýskowal nad přjlišnau přjsnosti; mnoho sobě stěžugeme o neprawosti nepřátel; mám sobě do tebe co stěžowati, Cyr. s něčjm sobě st-wati, Cyr. o gne sobě stěžowali, Vel. někternu něco sobě stěžowati, einem was klagen, D.
Stih, u, m. auch stiha, y, f. s. Muſſe, f. otium; nemám stihu.
Stjhám, al, ati, verfolgen, persequi; nepřátely stjhati; žalost stjhá žalost, ein Leid folgt auf das andere; 2) ängstigen, angere: stjhá nás chudoba, hlad, Vel. stjhá mne swědomj, že sem zhřessil; 2) jemand in Verdacht haben, habere aliquem suspectum; 3) s-wal. chugi, kritisiren, D. 4) rozumem stjhati, begreifen, fassen, einsehen, mit dem Verstand begreifen, assequi od. comprehendere animo od. mente, intelligere: rozumem swým stihnauti; s. auch stihnu.
Stjhel, s. folg.
Stjhlo, a, n. lederne Zügel, habena coriacea, R.
Stihlý 3. begreiflich, faßlich, penetrabilis; - nost, i, f. - keit, - keit, f. - litas.
Stihnu, fut. ex. stihl, stihnauti, einholen, nachkommen, adsequi, consequi; gedna bjda druhau stihne, K. 2) rozumem

stjhnauti, s. stjhám; 3) (*sl.*) Muße haben, otium habere.
Stjhnutj, *n. verb.* v. vorh. dokonalé nebeských wěcý stjhnutj, - Begreifen-, *K.*
Stjn, u, *m.* (*sl.* auch tjen, tjeňawa, *illyr.* sén, sjen') Schatten, *m.* z. B. des Baumes, umbra; 2) Meerschatten, (Meerfisch), umbra marina, *K.* s stjnem zápasyti, *prov.* gegen d. Luft fechten, fig. pod stjn záſluhy geho se vtjkáme, *K.*
Stjnadla, *n. pl. gen.* stinadel, Gerichtplatz, *m.* Hochgericht, *n.* locus supplicii, *Com.*; auch *sing.* stinadlo? *D.*
Stjnánj, *verb* s. stětj.
Stjnám, al, ati, s. setnu.
Stinidlo, a, *n.* Lichtschirm, *m.* Blende, *f.* umbraculum candelarium; 2) grünes Gartenhaus, umbraculum hortense viridarium, *R.*
Stjnjm, il, iti, einen Schatten werfen, machen, umbram dare, projicere: stjnj strom; stjnj na něho, *Com.* stjn stjnj, *B.*
Stinka, y, *f.* s. stěnice.
Stinky, *f. pl.* Mauerspitzen, Zinnen, *pl.* pinnae.
Stjnliwý 3. folg. - liwost, i, *f.* schattenreiche Beschaffenheit: přjgemné stjnliwosti hágowé.
Stjnniwý 3. schattenreich, umbrosus: stjnniwé lesy; - wost, i, *f.* s. vorh. stjnliwost.
Stjnný 3. Schatten-, etwa umbratili; stjnný obrázek, Schattenbild, *n.* umbra, imago umbra; 2) s. vorh. -nost, i, *f. subst.* stjnnost chládku.
†Stjnownjk, u, *m.* zrostlina, corypha; stjnownjk obecnj, corypha umbraculifera.
Stjnowý 3. Schatten-, stjnowá čárka, Schattenstrichlein, (Schreibkunst); stjnowá hra, Schattenspiel an der Wand, lusus umbrarum.
Stipka, y, *f. sl. Lipt.* s. ſſpetka.
Stjrak, e, *m.* režný, Schwarzmischer, (Becker.) massam paraus sodalis.
Stjrám, al, ati, s. setru; 2) plagen, adfligere: stjrá ho Bůh na těle bolestmi, *Com.* (3) mischen (Becker.)
Stjrka, y. *f.* Mischung, *f.* (Becker.) mistio; 2) Backtrog, *m.* alveus pistorius; 3) Einschüttung der Eingeweide ins Wasser, injectio viscerum &c. *R.*
Stisk, u, *m.* Zusammendrückung, *f.* compressus, compressio; b) od. tlačenice, Gedränge, *n.* turba: weliký stisk lidj, *sl.*
Stjskadlo, a, *n.* Drucknagel am Bogen, excussorium.
Stjskám, al, ati, folg. stjskati se, *sl.* sich umarmen.
Stisknu, *fut. ex.* I. kl, knauti, zusammen drücken, comprimere: stikna zuby a pysky, stůg pewně (w bogi), *Vel.* 2) hinunterdrücken, deprimere.
II. *rec.* stisknauti se, zusammengedrängt werden, comprimi; b) niedergedrückt werden, deprimi.
Stisknutě, *adv.* zusammengedrückt, compresse.
Stiskugi, owal, owati, s. stisknu.
Stjsněnj, *n.* Verengen, *n.* coangustatio, coarctatio; 2) Bedrängniß, Verlegenheit, *f.* Gedränge, *n.* angustia, *B.*
Stjsnjm, *fut.* il, iti, verengen, einengen, angustare, coangustare, coarctare; 2) bedrängen, beängstigen, premere, angere, urgere.
Stjti, stjt, s. stnu.
Stižitedlný, s. ostižitedlný.

Stjžjm, *fut.* il, iti, s. stěžugi.
Stjžně, *adv. comp.* stjžněgi, *superl.* neystjžněgi, schwer, beschwerlich, beklagenswerth: welmi stjžně omluwen.
Stjžnost, i, *f.* Beschwerde, Klage, *f.* querela, querimonia, questus: stjžnost žen na muže, *Com.* stjžnost wésti, klagen; b) Beschwerlichkeit, Druck, *m.* malum, adflictio: z něčeho welikau stjžnost mjti; k wětšj stjžnosti lidu dané wymýšleti.
Stjžný 3. kläglich, Klag-, Beschwerd-, querulosus: stjžná žaloba, stjžné listy.
Stklo, *ol.* s. sklo.
Stkwaucý 1. *partic.* s. stkwělý: stkwaucý a nevwadlá gest maudrost, *B.* stkwaucý, wznešené gméno, *Pr.*
Stkwěiý 3. glänzend, prangend, schimmernd, splendidus, nitidus, splendens; -le, *adv.* -dide, -tide; -lost, i, *f.* Glanz, Schimmer, *m.* splendor, nitor, fulgor.
Stkwjm se, stkwěl, se, stkwjti se, *part.* stkwaucý u. stkwjcý, (aus tkwu, blühen, glänzen, s. kwetu), glänzen, prangen, fulgere, splendere, nitere; fig. gménem slawným se stkwjti; stkwj se swau ctnostj, *Vel.*
Stkwostný, -nost, s. skwostný.
Stlač, e, *m.* Aufbetter, *m.* lectistrator; -čka, y, *f.* -inn, *f.* -trix; auch Kellnerinn.
Stlačjm, *fut. ex.* zusammen drücken, comprimere.
Stlačka, y, *f. sl.* das in den Stiefeln zusammengetretene Stroh.
Stlánj, *n. verb.* v. steli; 2) Streu, *f.* stramentum.
Stláti, stlát, s. steli.
Stlaukám, al, ati, zusammen stoßen, zusammen schlagen, contundere; 2) stoßen, tundendo conficere, *B.* 3) buttern, butyrum conficere, s. mautjm.
Stljem, *fut.* stljeti, *sl.* s. tljm.
Stlp, u, *m. sl.* s. slaup.
Stlpice, *f. sl.* das Holz am Pfluge, womit d. Pflugschar in dem Balken befestigt ist.
Stlpjk, u, *m. sl. dim.* v. stlp.
Stlučenina, y, *f.* Contusion, *f.* contusio.
Stluku, *fut.* stlaukl, stlaucy, stlucen, *imper.* ztluc, s. stlaukám.
Stnu, *fut. ex.* sťal, sťjti, *part. pass.* sťat, *imper.* stni, s. setnu.
Sto, *a, n., nom. dual.* stě, *pl.* sta, *gen.* set, hundert, centum; po stu, od. sto a sto, je hundert, centeni, *Vel. N.* dwě stě, zweyhundert, ducenti, ae, a; po dwau stech, je zweyhundert, jeder (jedem) zweyhundert, duceni; tři sta, dreyhundert, trecenti; po třech stech, je dreyhundert, od. jedem dreyhundert, treceni; pět set, fünfhundert, quingenti; po pěti stech, je fünfhundert, jedem 500, allemal 500, quingeni; na sta (sterý?) hunderterley, centum generum; před mnoha sty lety, *K* aurok osm ze sta, Interesse acht v. Hundert.
Stobohugi, owal, owati, *sl.* fluchen in d. 100 Götter, d. i. sagen: sto bohow w twogeg materi!
Stočený 3. *part.* v. stočjm.
Stočilý 3. gewunden, zusammengedreht, contortus: stočilý had, krumme Schlange, serpens tortuosus, *B.*
Stočjm, *fut.* il, iti, zusammen drehen, contorquere, torquendo jungere; b) krümmen, in Krümmungen bringen,

flexuosum reddere,(sinuare): řeku stočil, zokllikowal, K. c) verrücken, konfus machen, confundere: ty wěcy mysl pobožného stočiti mohau, K. 2) abzapfen, vermittelst des Zapfens ablaufen lassen, z. B. Wein, Bier rc. vinum, (cerevisiam) promere, od. depromere e dolio.

Stocky, pl. Schlickermilch, f. lac tudicula excussum, R.

Stodennj 1. hunderttägig, centesimanus.

Stodola, y, f. Scheune, Scheuer, f. horreum; - lnj 1. v. der Scheune.

Stogacky, stogacy, sl. s. stogečky.

Stogák, a, m. sl. Lypt. eine geschlachtete u. geputzte Sau.

Stogan, a, m. Wasserspritze, f. sipho, Vel. Nomencl. sl. sýkačka; Röhre, salientes, siphunculi; R. das sind bey Vel. studničné aneb raurnj stříkačky; (Lesck. glaubt, stogan bedeute Ständer, Wasserständer, Löschtrog).

Stogánek, nku, m. dim. v. vorh. 2) Gängelbank, f. Gängelkorb, m. worinn d. Kinder stehen u. gehen lernen, scamnum, qualus; s. chodánek; 3) (- pod poklopem), das Schränklein unter dem Deckel (Buchdr.), jugum tympani.

Stogatý 3. stehend, stans: stogatá woda, stehendes Wasser, aqua stans, stagnum.

Stogazyký 3. hundertzüngig, centum linguarum.

Stogecky, adv. standweise, stehend, stando.

Stogjm, stál, státi, imper. stůg, (sl. stog), stehen, stare; stoge, stehenden Fußes, stante pede; pewně stoge, festen Fußes, firmiter; stoge psáti, stehend schreiben, stando scribere; dobře státi, gut stehen, in guten Umständen seyn, bene se habere; w kole státi, in einem Umkreise stehen, in circulo stare, Syl. někomu audatně na odpor státi, - widerstehen, - resistere; ze zášstj někomu na těžkost státi, - Kummer machen, ängstigen, verfolgen, K. w losu swém státi, in seiner Lage dauern, sein Schicksal tragen, K. na wartě státi, auf der Wache stehen, K. w těch wěcech stogj grunt nábozenstwj, K. teď byliny w kwětu stogj, Puchm. nad pekelnau propastj stogjcý lidé, K. rychlá a gako we dweřjch stogjcý pomsta, K. 2) in der Herberge stehen, hospitio uti, divertere: stáli w domě P. Trčků (poslowé), Vel. přigelo 600 reytarů, a ti stáli na starém městě Pražském, Id. stál hospodau w domě Pana N. Id. 3) Bestand haben, halten, durare: dlauho to nestálo; 4) kosten, zu stehen kommen, stare, constare; stůg co stůg, es koste was es wolle; prým wjce stogj, než sama sukně, Vel. we Wlasjch mnoho stogj chowánj zybetů, Id. s. auch stane 2); 5) cum praep. k & dat. rei, genug thun, halten, satisfacere, tenere, servare: k powinnosti swé, k smlauwě, (auch w smlauwě státi, in Allianz stehen -); k wůli něčj, k řeči swe státi, K. k tomu, co se gim poraučj, stogj, Com. k řádům a práwům gegich stogj, Id. k poslussenstwj Božjmu, - gehorchen, gehorsam seyn, obtemperare, K. ku poslussenstwj

gich stogj ďábel, K. k saudu státi, K. k službám Božjm, - verrichten ꝛc. 6) *cum praep.* po & *loc. pers.* günstig seyn, auf jemandes Seite stehen, favere, a partibus esse: někomu nakládati a po něm státi, *Vel.* 7) *cum praep.* po & *loc. rei*, od. auch *cum praep.* o & *acc. rei*, zuweilen *pers.* nach etwas trachten, appetere rem; folgt aber ein *verbum* darauf, so steht studeó: po swé poctiwosti stál, *Com.* po dobrém státi, *Vel.* 8) *cum instr. pers. aut rei*, fest stehen, bestehen, abhängen, stare: ne Bůh lidmi, aneb lidskými wěcmi stogj, ale lidé gjm, *K.* že prý we swětě wssecko náhodau stogj a gde, *K.* Perský král Božj pomocý a ochranau stogj, *K.* 9) *cum praepos.* na & *loc. rei*, auf etwas bestehen, etwas behaupten, od. behaupten wollen, inhaerere, insistere rei, asseverare: na tom stogj, *Com.* na swém státi, na swém vrputné státi, auf seinem Kopfe bestehen, *K. D.* 10) *cum praepos.* za & *acc. rei*, selten *pers.*, werth seyn, valere; za mnoho státi, viel werth seyn, magni esse; stogj za prácy, es ist der Mühe werth, est operae pretium, od. est operae; stogj za to, dasselbe, *Com.* 11) *sl.* vor sich gehen, geschehen: stogj střelba, bitka.

Stogko, a, *m. sl.* s. stognoha.

Stogmo, *adv.* s. stogečky, *Pelz.*

Stognoha, y, *f. sl.* Faulenzer, cessator.

Stoh, u, *m.* Schober, *m.* acervus, strues, struix, (icis), *f.* stoh sena, Heuschober, meta foeni.

Stoický 3. stoisch, stoicus, *Cyr.*

Stok, u, *m.* Zusammenfluß, *m.* confluxus; stok nečistot, *Com.* fig. mrzkých bludů stok; stok wssech těžkostj nad lidem Judským, *K.* do stoku a gako do moře wssech zlých wěcý přigjti; 2) Unzucht, Abzucht, *f.* cloaca canalis; 3) Grundsuppe, *f.* sentina.

Stoka, y, *f.* Zusammenfluß, *m.* confluvium; 2) vorh. 2); galowá stoka, das wüste Gerinne, *D.*

Stoklas, u, *m.* Trespe, Schmiele, *f.* ein Unkraut im Getreide, aera, ae, *f.* bromus secalinus, *Linn.* stoklas weliký, Futtertrespe, bromus giganteus, *D.*

Stokráska, y, *f.* Tausendschön, bellis hortensis, flore pleno.

Stokrát, *adv.* 100mal, centies.

Stolář, e, *m.* s. truhlář.

Stoléček, ečku, *m. dim.* Tischchen, Tischlein, *n.* mensula.

Stolec, lce, *m. sl.* Sessel, *m.* sella; 2) *obsoletum, nec reducendum*, s. trůn, *Dal.*

Stolek lku, *m.* ein kleiner Tisch, parva mensa.

Stolenj, *n. verb.* v. stoljm.

Stoletj, *n.* Jahrhundert, *n.* saeculum, s. wěk.

Stoletnjk, a, *m.* ein hundertjähriger Greis, centenarius, *D.*

Stoletý 3. hundertjährig, a) hundert Jahre betreffend, alle hundert Jahre geschehend, z. B. Jubiläum ꝛc. saecularis; b) hundert Jahre alt, centum annorum, auch v. Menschen, centenarius.

Stolhář, e. *m.* Erzlügner, mendacissimus.

Stolice, *f.* Stuhl, a) z. B. in der Stube, in der Kirche, sella; daher 2) statt Thron, solium,

sedes, z. B. päbstlicher, (sonst auch stolice apoštolská), bischöflicher rc. Steht es statt Pabst, Bischof, so steht papa, episcopus; stolice wdowská, Wittwensitz, *m.* auch Wittwenstand: na stolicy wdowské sedj matka, Pr. na wdowské stolicy zůstáwati, i.e. wdowau býti, *Kroc.* 3) Amt, *n.* Gerichtsstuhl, *m.* jus, munus (officium): saudná neb kmetcý stolice, *Vel.* st. sprawedlnosti, st. pořádná: 4) Residenz, Residenzstadt, *f.* Sitz, sedes (residentia): byl města, kdež byla stolice králowská, *K.* hlawnj město w Assyryi, a stolice králů Assyrských, *K.* w Konstantynopoli byla stolice cýsařů Řeckých, *Vel.* stolice králowstwj Českého Praha, *Id.* stolice cýsařská, *Id.* králowská stolice byla Nynywe, *Cyr.* 5) Stuhlgang, *m.* Oefnung des Leibes, exoneratio alvi, dejectio alvi; na stolicy giti, zu Stuhle gehen, alvum dejicere, alvum exonerare; nemjti stolice, keinen Stuhl haben, alvum habere adstrictam; 6) Bank zum Sitzen, scamnum, subsellium; 7) Dachstuhl, *m.* substructio tecti: stogatá stolice, stehender Dachstuhl, substructio tecti erecta; ležatá st., liegender Dachst., substructio tecti, (od. tignaria moles) strata; 8) wosnj stolice (bečwář.), Schnittbank, *f.* equuleus incurvus; 9) st. nočnj, Nachtstuhl, cesale, sella familiaris, *K.* sella pertusa, sella familiarica, auch blos sella, lasanum, *Schell.* 10) Gespannschaft, *f.* Comitat, *n.* (in Ungarn), comitatus.

Stolička, y, *f. dim.* Stühlchen, *n.* sellula; 2) Schemmel, *m.* scabellum, scabillum; 3 Backenzahn, *m.* dens molaris.

Stoličnj 1. *sl.* & *D.* Comitats-, insgem. comitatensis; stoličnj pán, Comitatsbeamter, Comitatsherr, insgem. officialis comitatensis; stoličnj dům rc.

††Stoličnjk, a, *m.* Obergespann in Ungarn, supremus comes, *Hanka.*

Stolјm, il, iti, tischen, bey Tische sitzen, speisen, tafeln, coenare.

Stolistný 1. hundertblätterig, centifolius, *D.*

Stolnj 1. z. B. stolnj wjno, Tischwein, *m.* vinum cibarium.

Stolnjk, a. *m.* eine Art Ceremonienmeister bey den Hochzeiten der Podlužaken in Mähren.

Stolowánj, *n. verb.* v. stolugi.

Stolowna, y, *f. sl.* Tischladen, *m.* theca mensaria.

Stolownjk, a, *m.* (*sl.*) s. strawnjk; - nice, *f.* s. strawnice; b) hie u. da *sl.* für stolowna.

Stolowý 3. *sl.* s. stolnj.

Stolůwka, y, *f. mor.* s. vbrus.

Stonásobný 3. hundertfach, hundertfältig, centuplex; - ně, *adv.* centupliciter.

Stonati, s. stůni; 2) *sl.* & *ol.* wzdychati, seufzen.

Stonáwám, al, ati, *fr.* v. stůni.

Stonawý 3. siech, morbosus, morbidus, valetudinarius.

Stončjm, *fut.* iti, v. stenek, *sl.* Federn bekommen, plumescere.

Stonek, nku, *m.* Klotz, Aststück; 2) *sl.* Kiel, *m.* v. geschlissenen Federn, caulis pennae.

Stonohý 3. hundertfüßig, centumpes.

Stonožka, y, f. Vielfuß, m. julus.
Stonůžka, y, f. Assel, Kellerwurm, m. Kellerlaus, f. oniscus, asellus.
Stooký 3. hundertäugig, centum oculos habens.
Stopa, y, f. Spur, Fährte, f. z. B. des Wildes, eines Menschen rc. vestigium; na stopu přigjti, auf d. Spur kommen, erfahren, comperire, Syl. lwowá stopa, Löwentapp, Pflanze, leontopetalon, Vel.
Stopán, a, m. Hundertmann, m. centumvir; stopáni, Hundertmänner, centumviri, Vel. -nský 3. d. Hundertmänner betreffend, centumviralis; -stwj, n. d. Würde, das Amt der Hundertmänner, centumviratus.
Stopjm, fut. il, iti, ersäufen, necare aqua, mergere: stopiti sebe we wodě, Harant.
Stopka, y, f. Stiel, m. am Obste, Blättern, Blumen rc. petiolus, pediculus, scapus.
Stora, y, f. Stör, m. sturio, piscis.
Storaký 3. sl. s. stonásobný.
†Storamenný 3. hundertarmig, centimanus, P.
†Storukownjk, a, m. hundertarmiger, hunderthändiger Riese, gigas centimanus, Ἑκατόγχειρος, Neg. Il.
Stowaryssjm, fut. ex. il, iti, zusammen gesellen, sociare, consociare.
II. rec. st-ti se (s někým), sich einem zugesellen, adjungere sibi aliquem, sociare se cum aliquo.
Stozrnjčko, a, n. Traubenkraut, n. botrys, ambrosia, Vel. N. sl. Bruchkraut, n. herniaria glabra, hung. kis ports-fű, Lumn. Fl. Posoniensis.

Stozrnjk, u, m. Mattenflachs, m. Ruhrkraut, n. gnaphalium coronaria, R. nach Ryb. centumculus.
Strábjm, il, iti, sl. s. hogjm.
Stráča, stráče, f. eine scheckige Kuh, D.
Strach, u, m. Furcht, f. z. B. vor der Strafe, Erschrecknis, n. timor, metus; w strachu býti, in metu (timore) esse, timere, metum habere; strach pustiti, strachu nahnati, Furcht einjagen, metum (timorem) alicui incutere, inferre.
Strachota, y, m. Methudius, Methudius, Methodius.
Strachugi se, owal, owati, mit u. ohne Genit. fürchten, timere metuere.
Stračj 1. d. Elster od. Elstern betreffend, z. B. stračj hnjzdo; stračj nůžka, Sichelkraut, n. Sichelmöhre, sium falcaria, Linn. stračj vlice, Elstergasse (in Wien).
Stračka, y, f. Rittersporn, m. delphinium, Linn.
1. Strádám, al, ati, cum gen., raro cum acc. verlangen, sich sehnen, anhelare, desiderare: chleba strádagj, trunečka přjhodného k občerstwenj nemagj, aneb něgakými kwantory sotwa hanbu přikrýwagj, K. těk (Boha) strádám, Com. strádám hodinku poslednj, Lomn. (2) sammeln, z. B. Geld, conquirere? Ryb.)
2. Strádám, al, ati, kränkeln, krank seyn, leiden (Schmerzen), male valere, pati; russ. strádati, pati.
Strahow, ol. Stražow, u, m. sonst Syon, Srahow, ein Berg

in Prag, mons suillus, später Sion, *vulgo* Strahovia.

Straka, y, *f.* Elster, *f.* ein Vogel, pica; 2) Schecke, *m.* ein scheckiges Pferd, equus scutulatus, maculosus; 3) Zunahme, *m.* *gen.* Straky, *dat.* & *loc.* Strakowi, *instrum.* Strakem, *plur.* Strakowé, (Strakowcy).

Strakapaun, a, *m.* s. masogjdek.

Strakatina, y, *f.* bunte Leinwand, *f.* linteum varii coloris.

Strakatý 3. bunt, buntfarbig, gesprenkelt, varius, varii coloris; 2) scheckig, scutulatus, maculosus: strakatý kůň, s. straka.

Strakopaud, a, *m.*, *sl.* datel, *mor.* gatel, *russ.* djatel, *pol.* dzjeciol, Specht, *m.* picus; strakopaud popelatý, Blauspecht, parus facie pici.

Strakoš, e, *m.* bunter Vogel, *D.*

Strákoš, e, *m.* *sl.* Vogel, s. masogidek, *Ryb* (od. Elsterspecht, *m.*?) 2) ein Nahme der Hunde.

Stráň, ě, *f.* Thalgehänge, *n.* Seitenfläche, *f.* Abhang, *m.* (eines Berges), declivitas, devexitas, superficies lateralis.

Strana, y, *f.* Seite, *f.* z. B. des Menschen, der Thiere, des Lagers ꝛc. latus; läßt es sich mit Theil od. Gegend vertauschen, so steht öfter pars: křesťané na wšecky strany vkrutně trápeni, *Vel.* o tom na obě strany hádá se, in utramque partem-, *Com.* strana půlnočnj, plaga-; malá strana, Kleinseite, in Prag; to slowjčko sen berau na zlau stranu, *K.* zase na druhau stranu, anderseits, ex altera parte, contra, *Pr.* s obau stran, beyderseits, utrimque; s strany, u. strany, in Ansehung, rücksichtlich, intuitu: s strany těla, s strany duše, *K.* strany toho, kterakby ꝛc. *Cyr.* Ist es d. Seite des Buches, pagina. Ist Seite soviel als Parthey, so steht pars od. partes; -ánka, y, *f.* *dim.*

Stránečka, y, *f.* *dim.* d. Seite des Papiers, Briefes, od. Buches, pagella, paginula.

Stránj, *n.* s. stráň, *Ryb.*

Stranjm, (stran;m), il, iti, (*neutr.*) sich auf d. Seite begeben, weichen, recedere: straniti a skrýwati se; ginam stranj muž, *Lomn.* - od někoho, jemanden abgeneigt seyn, sich gern abziehen, alienum esse ab aliquo, *B.K.*; in *K.* auch *cum dat.* straniti budeme gemu, i. e. pohrdneme njm; 2) parteyisch seyn, partium studiosum esse, *Syl.*

II. *rec.* straniti se, meiden, recedere.

Stranně, *adv.* partheyisch, aus Neigung zu einer Parthey, studio partium; 2) ungereimt, nicht passend, inepte, absone: stranně a nezpůsobně od wjry něco propowědjti.

Strannj 1. partheyisch, einer v. beyden Parthen zugethan, alterutrius partis studiosus, partium studiosus: strannj měšťa, *Vel.* stranni páni, *Id.*

Strannjm, il, iti, (*act.*) entwenden, stehlen, auferre.

Stranný 3. vorh. *Com.* 2) ungereimt, unpassend, absonus: strannau gakausy odpowěd dáwati, která k té při nic nepřináležj; - nost, i, *f.* Partheylichkeit, partium studium, alterius partis studium.

Stranobig, e, *m.* ein partheyischer Mensch, partium studiosus,

Com. - gnost, i, *f.* s. vorh. - nost, *Id.*
Stranohlávek, s. křiwohlávek;
Stranohlawý, s. křiwohlawý.
Stranost, i, *f.* s. strannost.
Stranownjk, u, *m.* prljk, Schrotthammer, Vorschlag, *m.* malleus diffindendo ferro.
Strap, u, *m. pl.* -py, *sl.* Fetzen.
Strapačka, y, *f.* s. kaděřák; 2) *pl.* -čky, gewisse Schwämme.
Strapatý 3. *sl.* zerzaust, ungekämmt, impexus.
Strápám, al, ati, s. stropjm: rozbrog strápali; smjch ze mne strápagj.
Strapec, pce, *m. sl.* s. třapec.
Střapený 3. zerfetzt, laceratus dilaniatus: střapená kůže, *Com.*
Strapkám, al, ati, *sl.* zupfen, vellere; Charpien machen.
Strassák, *a, m.* folg. 2) ein gewisses Kartenspiel; 3) *sl*: *pl.* strassáky, Nüße, (scherzweise).
Strassidlo, *a, n.* Schreckbild, *n.* forma terrens, formido, terriculum, terriculamentum; 2) Gespenst, *n.* spectrum, larva, visum, phantasma.
Strassjm, *il, iti,* schrecken, terrere, territare; 2) spucken, territare ut spectra; *tam strassj.*
II. *rec.* st-iti se, někoho, někeho, sich fürchten, terreri; *strassj se mne lidé, nemilugj mne, Pr.*
Strasslivý 3. (*abs.* strasslivo), furchtsam, timidus, pavidus, trepidus; 2) furchtbar, fürchterlich, terribilis, timendus: *negsme gim strasslivj, Vel.* - *wě, adv.* - de, - de, - de; 2) - iter, terribilem in modum, cum terrore; - *wost, i, f.* - mkeit, *f.* timiditas, pavor; 2) - tkeit, *f.* terror.

Strassný 3. - ně, vorh. 2).
Strast, i, *f.* (v. strádám?) Mühseligkeit, *f.* aerumna, miseria; 2) Sucht, *f.* morbus, z. B. Gelbsucht, Lungensucht? *Lesch.*
Strastný 3. mühselig, Personen u. Dinge, aerumnosus, miser; - *ně, adv.* - se, - re.
Stráta, stratjm, s. ztráta rc.
Stratka, *y, f.* ein Weibsnahme.
Straubjm, *fut.* il, iti, durch Posaune zusammen rufen, eigentlich u. trop. straubil sněm, Zal. strubowal ge k wogně, *Com.* 2) zusammen hetzen, anhetzen, concitare, committere: rozdwogil ge a w hromadu straubil, *Vel.* krále w hromadu straubowati; gedny s druhými strubowati a waditi, *K.*
Strauček, čku, *m. dim.* v. struk; 2) Zehen am Knoblauch.
Straučj, *n. collect.* Schoten, *m.* siliquae; s. struk.
Strauha, u. struha, *y, f.* Graben, *m.* fossa; 2) Wasserrinne, *f.* colicia; 3) s. potok; 4) s. řečisstě: wyměřil strauhu, *C .r.*
Strauhám, strauži, hal, hati, schaben, z. B. Möhren, Rüben schaben, durch Schaben reinigen, scabere, radere; 2) reiben, durch Reiben klein machen, z. B. den Käse, das Brod, den Meerrettig rc. radere; 3) (*sl.*) mit dem Messer schneiden, beschneiden, wie der Faßbinder d. Dauben: daussky strauhati.
Straupček, čku, *m. dim.* folg.
Straupek, pku, *m. dim.* Rindchen der Wunde, crustula.
Strauzek, zku, *m.* z. B. petružele, ein Büschel geschabter Petersilie.
†Strauzkowec, wce, *m.* zrosl., hydrophyllum.

Strawa, y, f. Kost, Nahrung, f. Unterhalt, m. victus; strawa od wařenj; na strawě ge chowá, Vel. 2) ol. Leichenmahl, n. silicernium (apud Hunnos), s. BeliiApparatum -, Cal.vita Attilae, p. 147.8.S.auch po 4).

Strawné, ého, n. Kostgeld, n. pecunia pro victu.

Strawnjk, u, m. Kostgänger, Tischgenoß, m. convictor, commensalis, conviva quotidianus; - nice, f. Kostgängerinn, convictrix, commensalis.

Strawjm, fut. il, iti, verzehren, absumere, consumere, conficere; 2) zubringen, aufwenden, impendere: strawil na tom djle osm plných let; 15 let na té prácy strawili, Ii. strawj se tjm celý den; s. auch trawjm 2), 3), 4).

Strawný 3. s. opp. nestrawný.

Strawowánj, n. verb. v. strawugi.

Strawowač, e, m. Kostherr, m. herus victum praebens; -čka, y, f. Kostfrau, f. hera, v. p.

Strawugi, owal, owati, verb. 2) mit Kost versehen, verköstigen, victu providere, Cyr. Wrat. strawowati se, sich selbst verköstigen, victu se providere.

Stráž, e, f. Wache, f. a) Wachen, n. sowohl anderer Menschen, als Soldaten, Nachtwächter, Polizeywächter, vigilia, excubiae; stráž držeti, Wache halten, vigilias agere, excubias agere. Ist es Schildwache, so steht auch statio, stationem habere, stráž držeti, na stráži býti, Wache halten, Schildwache stehen; hlawnj stráž, Hauptwache, excubiae primariae; b) statio od. locus excubiarum primariarum; 2) d. Wache habenden Soldaten, vigiliae, excubiae, excubitores; trabanti pro stráž žiwota, Leibwache, Cyr. 3) Verwahrung, custodia; 4) ein Städtchen im Bechiner Kreise.

Strážce, m. Wächter, vigil, B. angel strážce, Schutzengel, angelus od. genius tutelaris.

Strážeň, zně, f. obs. s. vtrpenj.

Strážnj 1. d. Wache betreffend, z. B. strážnj lodj.

Strážnice, f. Wachtstube, f. excubitorium, R. b) Wachtthurm, m. turris excubitoria, Zal.

Strážnjk, a, m. s. Hardysta: strážnjcy národnj, Nationalgarde, f. Kram. st. wogenský, Wachtmeister, magister vigiliarum.

Strażow, s. Strahow.

1. Strážný, ého, m. Wächter, m. vigil, custos, excubitor; strážný dwořj, s. wrátný; strážný wěže, Thürmer, Thurmwächter, custos in turri; swaté wrchrské koruny strážný, - Kronhüter, - coronae conservator.

2. Strážný 3. s. strážnj; strážnj wěž, s. strážnice b).

†Strbaulatec, tce, m. zr., selago.

Strbaulj, n. s. nak, Kräutig.

Strčjm, fut. ex. il, iti, stoßen, wohin stoßen, vor sich hinstoßen, z. B. Menschen, einen Stein, trudere; 2) hineinstecken, inserere; strkati nos, kde nesluššj, in fremde Händel sich mischen, miscere se alicujus negotiis, Syl. 3) s. sstrčjm, hinabstoßen, dejicere, detrudere; strčila nim Tymoklea po hlawě, Vel. strčil ho s biskupstwj; 4) wo sich ablehnen, abstoßen, removere: tjm od sebe strčil, oč ginj stált; tau milostj od

sebe strčili; od sebe vypuzné strkati milost, *Com.* dary Božjmi od sebe strkati.
Strdj, *n.* s. stred, *D.*
†Strdiwka, y, *f.* zrostl., melica.
Střebám, střebi, al, ati, střebati, schlürfen, z. B. Wein, sorbillare, auch sorbere.
Anm. Gewöhnlich nur vom Vieh, v. Schweinen ꝛc.; v. Menschen fast nur im verächtlichen Sinne.
Střebikrewka, y, *f.* s. pigawice.
Střebiwegce, *n.* Schlürfey, ein Ey, welches sich schlürfen läßt, ovum sorbile.
Strébro, strjebro, *sl.* s. střjbro.
Střeček, čka, *m.* Roßbreme, Roßbremse, *f.* tabanus.
Střecha, y, *f.* Dach, *n.* tectum, auch tegulae, wenn es ein Ziegeldach ist; došková střecha, Strohdach, tectum stramineum; dbostranný stř., Giebeld., tectum fastigatum; lomená stř., gebrochenes D., tectum gallicum interruptum; wlaská stř., Kuppeld., tectum italicum; někoho na wrch střechy wywésti, *prov.* eine Brille auf d. Nase setzen, *D.*
Střechýl, e, *m. ol. & mor.* für roпauch ledowý, cymbolec.
Střečko, a, *m. sl.* Springer.
Střečkugi, owal, owati, eigentlich vom Vieh, wenn es vor den Bremsen flieht, springt; 2) überhaupt springen, aufspringen, in d. Höhe springen, salire, exsilire, exsultare.
1. Střed. *gen* strdi, *f.* s. med; plást strdi, *B.* 2) Honigseim, mel in favo.
2 Střed, u, *m.* i. e. prostřed, prostředek, medium: střed týdne, d. Mitte der Woche, medium septimanae; (daher středa, *hung.* szerda.)
Středa, y, *f.* Mittwoch, *m.* - che, *f.* dies mercurii: škaredá středa, der Mittwoch in der Charwoche; 2) der Nahme einiger Marktflecken in Ungarn.
Středek, dku, *m. sl.* Mitte, *f.* Mittelpunkt, *m.* medium, centrum.
Středmý 3. mě, - ost, s. střjdmý.
†Střednj 1. den Mittwoch betreffend; 2) s. prostřednj 1). 2), a...
†Strednÿ 3. v stred, honigfließend, mellifluus: potokowé strední...
†Středocestj, *n.* Mittelweg, *m.* media via, *Neg.*
†Středolodnj plachta, mitteres Segel, μέσον ἱστίον, *Neg.*
Středopostj, *n.* Mitfasten, *pl.* s. medium quadragesimae, *Vel.*
Středozemnj 1. s. prostředzemnj, *Kramerius.*
Střesjm, *fut. ex.* il, iti. übereinkommen, convenire: nelze s nim o nic stresiti.
II. *rec.* st-ti se, sich schicken, zusammen passen, congruere, quadrare, concordare; ti s njm dobře se stresj, *K.* dobře se spolu k manželstwj stresiti, *Cyr.* 2) zugleich eintreffen, eodem tempore, in idem tempus incidere: s poswjcenjm chrámu stresil se den narozenj krále; 3) übereintreffen, convenire, respondere: měsýc téměř s li... stopadem se stresugjcý, *K.* stresuge se s nassimi pými dny, *I.*
Stresugi, -se, owati, s. stresjm, -se.
Střehnem, nauti, *sl.* folg.
Střehu, střežeš, střehl, (auch střáhl, *B.*) střjcy, *imper.* střež, bewachen, custodire, servare; 2) lauern, speculari, insidiari, Saudc. 16, 2.

II. rec. střjcy se, sich hüten, sibi cavere, Jer. 9, 4.

třekám, al ati, sl. s. střjkám.

třela, y, f. Pfeil, m. sagitta; 2) Donnerkeil, m. fulmen; 3) Fachbogen (Hutmacher.), plectrum pileatoris.

třelba, y, f. Geschütz, n. tormenta: těžká střelba, grobes Geschütz, Artillerie, f. tormenta; 2) Schießen, n. sonitus teli igniferi: střelba se slyssj.

třelčj 1. z. B. střelčj loďka, Rennschiff, n. celox.

třelčjm, il, iti, schoßen, germinare: slad střelčj, in polenta ligulae enascuntur.

třelec, lce, m. Schütze, m. z. B. mit Pfeilen, sagittarius; žiwotnj střelec, Büchsenspanner, D. 2) der Schütze, das Himmelszeichen, sagittarius.

třelecký 3. d. Schützen betreffend: střelecký ostrow, Schützeninsel.

třelice, f. nástrog k střjlenj, s. ručnice.

třeljček, s. střewljček, R.

Střelička, y, f. zrostl., strelicia.

třeljm, -se, fut. il, iti, s. střjljm, -se: wzhůru námi střelilo moře, -warf uns in d. Höhe, Com. gest střelený, i. e. podnapilý, D.

Střeliwo, a, n. Munition, f.

třelka, y, f. dim. Pfeilchen, n. 2) sl. kleines Schießwerkzeug, z. B. wie es d. Knaben haben; 3) w zámku, d. schießende Falle in den Schlößern, trajectio rectangulariter incurvata.

třelnice, s. střjlnice.

třemcha, y, f. Ahlbaum, m. Ahlkirsche, f. Vogelkirschbaum, m. prunus padus, Linn. cerasus avium; 2) Vogelkirsche, f. cerasum avium; russ. 'cheremcha, (sonst třemcha;) 2) hie u. da, s. bez wlasky; 4) Cocarde??

Strem, sl. s. stru.

Stremen, a, m. sl. s. třmen; 2) am ungr. Beinkleid, circumpes.

Střemilow, u, m. Tremblas, ein Städtchen im Bechiner Kreise, Strymilovium.

Střemka, y, f. bess. střemcha.

Střemssalky, lek, f. pl. d. Frucht der Ahlkirsche, cerasa avium.

Streň, ě, m. s. strzeň, Ryb.

Střenek, nku, Flintenkolbe, Ryb.

Střenka, y, f. das Heft eines Messers, Messerheft, manubrium cultri; 2) sl. Jasmin?

Střenownj 1. s. třenownj, Id.

Střep, u, m. Scherbe, f. a) irdenes Geschirr, testa: střep neb tegljk, K. b) ein Bruchstück, z. B. vom Topfe rc. testa.

Střepina, y, f. verb.

Střepinný 3. Scherben-, irden, testaceus: střepinná nádoba, K.

Střepnatý 3. z. B. žába střepnatá, Schildkröte, f. ein Thier, testudo, Com.

†Střepnice, f. Schalthier?

Střessa, y, f. dim. v. střecha; 2) Stülpe, f. am Hute, crepido.

Stressně, f. sl. s. třessně.

Strestám, strescy, fut. strestal, strestati, imper. strescy, bestrafen, züchtigen, punire, poena adficere aliquem, castigare; -ánj, n. verb.

Střetnu, fut. tl, tnauti, (ol. & sl.) někoho, od. střetnauti se s někým, s. potkám, a).

Střewce, n. sl. Hühnerdarm, m. Vogelkraut, n. alsine media, Linn.

Střewjc, e, m. Schuh, m. a) zum Anziehen, calceus: plstěnný střewjc, s. plstka; dřewěnný, s. trepka; st. pumpy, Pumpen-

schuh, calceus siphonis, *Vel.* w střewjce obauti, szauti, Schuhe anziehen, auszziehen, induere, exuere calceos; b) als ein Maß, pes; žádný newj, kde střewjc hnete, než ten, kdo w něm chodj, *prov. Vel.*
Střewjček, čku, *m. dim.* Schühchen, *n.* calceolus.
Střewičkář, e, *m.* Schuhmacher, *m.* sutor; -řka, y, *f.* -inn, *f.* -trix.
†Střewičník, u, *m.* zrostlina, cypripedium.
Střewjcowý 3. Schuh-.
Střewle, *n.* Elritze, Eldritze, *f.* cyprinus phoxinus, *D.*
Střewlec, lce, *m.* Laufkäfer, *m.* corabus, *Ryb.*
Střewljček, čku, *m.* s. střewle.
Střewnj 1), z. B. střewnj žženj, Darmgicht, *f.* passio iliaca; 2) inniger, innigster, intimus?
Střewo, *a, n.* Darm, *m.* intestinum; weliké stř., Grimmdarm, colon, *D.* prázdné stř., der leere D., intestinum jejunum, křiwé stř., Krummdarm, *m.* intestinum ileum; řitnj stř., Mastd., int. rectum; stř. churawé, prwnj stř., hned od žaludka, der magere D., int. primum, *Vel. N.* tlusté stř., dicke Gedärme, int. crassa; wlčj stř., s. kraut, *Syl.* w střewách se pohnauti, sich erbarmen, misericordia tangi; 2) Potzenlippel, Tölpel, *m.*?
Střewoprawce, *m.* Weißager aus den Eingeweiden der Opferthiere, haruspex, aruspex.
Streyc, *e, m.* Vetter, a) Anverwandter, cognatus; b) Vaters Bruder, patruus; Mutterbruder, avunculus.
Streyček, čku, *m.* Liebestrank, *m.* philtrum, *Syl.*
Streyček, čka, *m. dim.* Vetterchen
Streyčency, ů, *m. pl.* Geschwisterkinder, wenn des einen Vater, u. des andern Mutter, oder umgekehrt, Geschwister sind, amitimi fratres u. -ae sorores.
Streyčený 3. z. B. streyčený bratr, Vettersbruder? *Vel.* streyčená sestra, amitima, *K.*
Streyčjček, čka, *dim.* v. streyček
Streyčkugi se, owati, sich Vetter unter einander nennen.
Streyčný 3. vorh. *Ryb.*
Streyná, é, *f.* streyce mého dcera, Vetters od. Bruders tochter, patrui filia, *Vel. N.* (Stryna, y, *f.* Vaters Schwester, Base, amita? *Ryb.*)
Streyssek, sšku, *m.* Strichlein, *n.* lineola, accentus.
Střez, u, *m. mor. & sl. Nitr.* střez, střjzek, snad že gest střezaný, krátký a ssiroký -, Kübel, Asch, Reibasch, *m.* lacus, sinum, urna
Střeže, s. střehu.
Strhám, al, ati, herabreißen, derumpere; 2) abbrechen, a) mit einiger Gewalt abnehmen, losmachen, z. B. koni podkowy, zámky, - abbrechen, avellere; b) einreißen, z. B. střechu, střechy, ein Dach, d. Dächer abbrechen, einreißen, dejicere, demoliri; 3) abreißen, abnützen, z. B. Kleider rc. terere, deterere: strhaná sukně, *Vel.*
Strhlec, lce, *m.* ein Abartiger, degener.
Strhlý 3. abartig, degener.
Strhnu, *fut. simpl.* strhl, strhnauti, *part. pass.* stržen, s. strhnut, *imper.* strhni, herabreißen, derumpere; 2) abbrechen, a) mit einiger Gewalt abnehmen, losmachen, z. B. koni podkowu, zámek rc. s. strhám

b) einreissen, z. B. střechu; c) herabnehmen, einziehen, z. B. wjch strhnauti, - desumere; wegbringen, schaffen, tollere: hospodář s pole aurody snažně strhuge, K. d) mit Gewalt abziehen, abhalten, retrahere, abstrahere: následownjky literného vmění strhugj (od sskol), Žal. e) abziehen, z. B. an der Bezahlung, de pretio detrahere, de mercede &c. f) zusammen ziehen, contrahere: wogsko strhl w hromadu, Vel. 3) erregen, excitare: B. ráčil strhnauti přewelitý wjtr, a po něm weliký přjwal, Wrat. strhnauti smjch (sobě) z někoho, z něčeho, Gelächter erregen, risum excitare; 4) s. stočjm 2); 5) zusammenreissen, ruiniren, wie eine Krankheit, Ungemach, conficere; pět mášů piwa strhati, fünf Maß Bier austrinken.

II. rec. st-ti se, s. odtrhnauti se 1); 2) sich verheben, sich im Heben verrenken, luxari tollenda re; 3) sich erheben, entstehen, cooriri, z. B. strhl se wjtr, oheň, powětřj se strhlo, bauře se strhla. oblakowé se strhli, Cyr. 4) zusammenrücken, zusammenstossen, conjungi; do města Sicca se wssickni strhli, Vel. 5) strhnauti se někoho, něčeho, abtreten, abfallen, verlassen, decedere, deficere descisoere: twého powołowánj a mistrowstwj se strhugj, K. - pohanských powěr, K. zpráwy B. se strhli, Vel. krále se strhnauti ꝛc.

strhnutý 3. gebrochen, interruptus, ruptus, fractus; strhnutá řeč, gebrochene Sprache; strhnutý w křjži, Kreuzlahm, elumbis, D.

Strhowačka, y, f. Zwickscheere des Gärtners, volsella.

Strhugi, - se, owal, owati, s. strhám, strhnu, - se.

†Střjbrář, e, m. Silberwäscher? P.

†Střjbrnec, nce, m. zrost. protea.

Střjbrnice, f. Silberbecken, od. Silberkrug, pelvis od. urceus argenteus: střjbrnice plná wjna, Pelz. 2) Silberarbeiterinn, uxor argentificis.

1. Střjbrnjk, a, m. Silberarbeiter, m. argentifex.

2. Střjbrnjk, u, m. Gänserich, eine Pflanze, potentilla anserina; Guldengenserich, alchemilla vulgaris.

Střjbrnonohý, s. střjbronohý, P.

Střjbrný 3. silbern, a) v. Silber, argenteus, ex argento; b) mit Silber besetzt, od. einen Theil an sich habend, z. B. Uhr, Kleid, argentatus, argenteus; c) silberfärbig, silberartig, argenteus.

Střjbro, a, n. Silber, n. argentum; stolnj střjbro, Silberserwis, n. vasa argentea, argentum mensale; s. auch kočičj u. lesknutý; mečjřské, maljřské střjbro, Schwerdtfegersilber, Mahlers., argentum politorum armorum, - pictorum; 2) Mieß, kön. Stadt im Pilsner Kreise, Miza, Mysa.

†Střjbrobez, u, m. zrostlina, argyreia.

Střjbrohlaw, u, m. silberner Brokat, silberner Atlas, textile argenteum, Cyr. D.

Střjbrohlawowý 3. v. Silberbrokat.

†Střjbrolučnjk, a, m. Ἀργυρότοξος, Neg. II.

†Střjbronohý 3. silberfüßig, ἀργυρόπεζα, *Neg. Il.*

Střjbrský 3. Mießner, Mizanus: Střjbrská brána, Střjbrské předměstj, w Plzni.

Střicy, -se, s. střehu, -se.

Střjda, y, *f.* Krume, *f.* der innere weichere Theil des Brodes, caro, medulla; 2) d. Ordnung im Abwechseln; 3) *ol.* s. trjda, Gasse, Reihe: dlauhá střjda w Praze.

Střjdám, al, ati, abwechseln, mit etwas, mutare od. variare rem od. auch per vices uti rebus; stráž střjdati, d. Wache ablösen, excubiis succedere.

II. *rec.* st-ati se, abwechseln, wechselsweise folgen, variare alternis; střjdati se w zpěwu, *Puchm.*

Střjdánj, *n.* Abwechslung, *f.* vices, *pl.*, variatio.

Střjdmý 3. mäßig, Maß haltend, im Essen rc. temperans; - mě, *adv.* -anter; - nost, i, *f.* Mäßigkeit im Essen, Trinken rc. temperantia, σωφροσύνη, *Cyr.*

†Střjdnj 1. Wechsel-, abwechselnd; střjdnj zpěw, Wechselgesang, *m. Puchm.*

Střjdnjk, a, *m.* der mit einem andern ein Amt wechselsweise verrichtet, vicarius, collega, *Vel.* střjdnjk desátnjka, Vice-Korporal, Gefreyter, vicarius decurionis, *R.*

Střihač, e, *m.* Scheerer, Scherer, tonsor; -čka, y, *f.* -inn, *f.* trix.

Střjhacý, u. střihacý 1. zum Schneiden, od. Scheeren gehörig, z. B. střihacý nůžky, Schneidscheere, *f.*

Střihám, střiži, (střižeš), u. střjhám, hal, hati, schneiden, mit der Scheere, scindere: mincy střiže, Pr. 2) scheren, z. B. d Bart, d. Schaafe rc. tonde
- áwám, al, ati, *fr.*

II. *rec.* střihati se, sich sch den, durchgeschnitten werd scindi; střihá se woda námi, *Com.*

Střihawka, y, *f.* Hausotter, *D.* (nach *Kyb.* Wespe, vesp

Střjhlo, Lohe, bess. třjslo.

Střihnu, střjhnu, *fut. simpl.* stři střihnauti, s. střihám; 2) střehu, u. střjhám: na posti ce střjhnauti na zajice.

Strjež, u, *m. sl.* Eisschrolle, crusta, fibra glaciei; *cr* sres: nowý groš pěkný g ten strjež; vgl. střjž. e, s.

Strježwý 3. *sl.* s. střjzliwý.

Střjkačka, y, *f.* u. střikačka, y, Sprütze, *f.* sipho, siphon.

Střikadlo, a, *n.* Sprützinst ment, *n. Neg.*

Střjkám, al, ati, sprützen, a) čjm střjkati, etwas hinsprütz z. B. wodau, Wasser, sparg re, conspergere; b) na ně ho, na něco, besprützen, co spergere; c) hin u. her sprütz (*neutr.*) z. B. krew z rány kala, das Blut sprützte aus d Wunde, spargi, emicar
- ánj, *n. verb.*

Střjkanice, *f.* Gesprütze, *n.* sp sio.

Střjkawý 3. was sprützt: stř wá tykwice, Hundskürbiß, momordica elaterium, *Lin.*

Střjknu, *fut. ex.* střjkl, st knauti, s. střjkám.

Střjl, u, *m.* auzký a hluboký zit, Fistel, *f.* Röhrgeschwür, fistula.

Střjlecý 1. zum Schießen d lich, jaculatorius.

Střjljm, el, eti, (*akt.*) schieß

a) ein Schießgewehr los geben lassen, z. B. mit Pfeilen, sagittas mittere; mit Kugeln, glandes emittere; b) mit einem Schießgewehre treffen, ferire; bez prachu od. Chlumeckým prachem střjleti, prov. aufschneiden, prahlen, D. střjbrnými kulkami střjleti, wacker spendiren, argenteis hastis pugnare; 2) neutr. schießen, wohin springen, fliegen, ruere, ferri.

II. rec. střjleti se, vorh. 2): plamen se střjlel z Malé strany na město, Vel.

Střjljwám, al, ati, fr. v. střjljm.

Střjlka, y, f. s. střelka; střjlka magnetowá, Magnetnadel, f. acus magnetica.

Střjlnice, f. Schießhaus, n. Schießstatt, f. domus jaculatoria, locus jaculatorius.

Střjlowé kořenj, Kreuzwurz, f. gentiana minor (cruciata).

Střimelice, od. Třemelice, f. Sternberg, ein Schloß im Kaurzimer Kr. Sternberga.

Střjn, u, m. sl. Nitr. das Eis an den Baumzweigen.

Střjpek, pku, m. dim. v. střep; b) Brunzkachel, f. matula, D.

Střjsnjm, iti, besudeln, inquinare

Střjška, y, f. s. střeška.

1. Střjž, e, m. střjžek, střjžjk, Userschwalbe, Wasserschwalbe, f. hirundo riparia, Kleinruss. striz'.

2. Střjž, e, f. střižba, střihačka, y, f. Schur, Schaafschur, f. tonsura, B. 2) Grundeis, glacies infera, D. windisch srjesh; nach Lesch. Treibeis, n. wenn es heute gefriert, und morgen wieder fort geht, glacies fluctuans; vgl. střjež.

Střjzaha, y, f. Höherauch, m. s. požáry, D.

Střižeš, střjže, s. střihám.

Střižec, žce, m. Schaafscherer, tonsor ovium.

Střjzek, zku, m. dim. v. střez; 2) Füllhorn, n. Füllhals, m. Fäßer zu füllen, D.

Střjžjček, čka, m. Goldhähnchen, n. trochilus, regaliolus.

Střjzliwý 3. (v. střehu se), nüchtern, a) der den Rausch ausgeschlafen hat, crapula solutus; b) der sich nicht betrinkt, sobrius; střjzliwý wjnem, Com. - wě, adv. nüchtern, nicht betrunken, sobrie; - wost, i, f. Nüchternheit, Mäßigkeit im Trinken, sobrietas.

Střjzwý, střjzwě ꝛc. vorh.

Strkám, al, ati, s. strčjm.

Strkanice, f. Gestoße, Herumstoßen, n. trusio, trusitatio.

†Stremělky, stamina (herbarum), Bercht.

Strmen, (sl. stremen), viell. v. strmjm, s. třmen.

Strmjm, ěl, ěti, sl. trčjm, hervor ragen, in d. Höhe stehen, eminere, prominere, exstare: sspičaté skály (na zemi) zhůru strmj, Com. brylle na nosu twém strmj, Id. b) überhaupt ragen, prominere: gednák kolmo zhůru, gednák dolů strměl koráb, Id. ratolestmi w zemi strmjcý strom, Id. mečjk při boku mu strmj.

Strmina, y, f. sl. steiler, jäher Bergabhang, declivitas; b) reißendes Wasser, das über einen Abhang fließt, etwa torrens.

Strmo, adv. sl. jäh, ardue; heftig, s. folg.

Strmý 3. s. sl. přjkrý, jäh, steil, abschüßig, acclivis, arduus,

praeceps: strmý wrch, strmá woda, i. e. prudká, bystrá woda; fig. strmý člowěk, heftig, jäh, praeceps.

Strnad, a, m. Goldammer, m. Vogel, emberiza citrinella, *Linn.* emberiza flava, *Kl.*

Strnádek, dka, m. *dim.* vorh.

Strnisko, a, n. folg.

Strnisstě, n. Stoppel, stipula.

Strnu, -nutj, s. ztrnu ꝛc.

Strog, e, m. 1) od. strogenj, Anschickung, Zubereitung, adparatus: ach gaké stroge dělate! i. e. dlauho nezpůsobně se strogjte; 2) ein jeder Körper in Ansehung der Verbindung od. auch des Verhältnißes seiner Theile, structura; daher 3) Maschine, Vorrichtung, *f.* machina: wodnj strog, Wasserkunst, Wassermaschine, machina hydraulica, *R.* wětrnj strog, Windlade an der Orgel, anemotheca, *R.* 3) s. nástrog: strog na flintě i. e. kohautek s křemenem (a s pánwičkau), das Schloß am Gewehre, claustrum; strog na koňe, Gerüst, *n.* s. hrabice; 4) Geschirr an den Pferden, jugum, lora; 5) *pl.* stroge mužské, s. nároky.

Strogek, gku, m. *dim.* Mundstück (auf der Flöte), Schnattel, n. labellum, canna.

Strogena, u. strogenka, y, *f.* Putzdirne, Putzdecke, *f.* ukazugj se roztomilé strogenky, *Puch.*

Strogenj, n. *verb.* v. strogjm.

Strogený 3. *part. pass.* v. strogjm; 2) angemacht, conditus, Pjs. Salom. 3, 2.

Strogidlo, a, n. überhaupt womit man etwas zubereitet; 2) Kunst, *f.* d. Wasserseige bey den Beckern; 3) Schrattkasten, m in der Mühle.

Strogjm, il, iti, bereiten, z. B. ein Gastmahl ꝛc. parare; z. B. convivium; na stůl strogiti den Tisch decken, mensam ster nere, *Cyr.* 2) zubereiten, z. B. d. Speise, parare: s octem strogj tu potrawu, tomu ſ hnjzdo négaké strogilo, - ap paratus fiebant: záhubu stro giti na někoho; strogiti newi stu, d. Häute ins Faß legen (Gärb.) s. newěsta; 3) sich an schicken, willens seyn, Vorkeh rung treffen, parare, se para re: přes swět strogjm; strog táhnauti do twé země, *Cyr.* (verfertigen, machen, confi cere, parare; wýtah biblj strogiti, *Com.* spisy, kázanj ꝛc. hádky o něčem strogiti; s. auch kome dye; 5) ankleiden, induere ve stes; někoho, (*acc.*) jemand, a licui, vestire aliquem; b) mi etwas versehen, instruere; 6) někoho o něco, um etwas brin gen, privare, spoliare: o stat ky, poctiwosti a hrdla lidi stro giti, lidi newinné o hrdlo s-iti

II. *rec.* st-iti se, sich bereiten se parare; 2) sich zubereiten, se parare; 3) si h ankleiden, indu ere se, vestire se; 4) sich an schicken, parare se, praepara re se: domů se strogil legá *Vel.* kdy se strogjte domů strogil se k němu geti, *Cyr.* se dalekau cestu, od. k starém haufu se strogiti, *prov.* in legten Zügen liegen, animam agere in agone esse, *Syl.* 5) sich rü sten, a) zubereiten, se parare b) sich waffnen, se armare do zbroge se strogiti, *Cyr.*

Strogitel, e, m. Anrichter, autor

b) Zubereiter, parator; -lkyně, f. -rinn, f. autor; b) -rinn, f. quae parat; s. auch strůgce.
Strogjwám, al, ati, fr. v. strogjm.
Strogný 3. (sl.) s. plechý.
Strolist, u, sl. m. cardus Mariae.
Strom, u, m. Baum, m. z. B. im Garten etc. arbor; strom štěpný, gepfropfter Baum, arbor insitiva; planý str., wilder B., arb. sylvestris; str. krewnosti, od. str. přátel krewnjch, arb. consanguinitatis, Pr. str. práwa městského neb swětského, arb. civilis, Pr. str. duchownj, arb. canonica, Pr. 2) d. Stange beym Preßrad des Tuchscherers, vectis, R.
Stromček, ečku, m. dim. v. strom.
Stromek, mku, dim. s. strůmek.
Stromowj, n. coll. Bäume, pl. arbores.
Stromowjčko, a, n. coll. dim. kleine Bäume, Gesträuch, n. arbusculae.
Stromowý 3. vom Baume, dem Baume gehörig, arboreus; 2) den Baum betreffend, arboreus.
Strop, u, m. Zimmerdecke, f. d. Decke eines Zimmers, (Rohrboden, m.), sl. powala, y, f. tegumentum, (tegimentum, tegmentum) od. tegmen cubiculi.
Stropjm, fut. ex. il, iti, begehen, anrichten, anstellen, stiften, v. bösen Handlungen, committere, nefarie perficere: různice stropiti; morby mezy nimi stropil, stropil baukku Žižka, Vel. spolu to stropili; smjch stropiti, D. s. auch tropjm.
Stroskotám, s. ztroskotám.
Strowa, f. sl. s. strawa 1); b) Gemüß, n. obsonium.
Strowjm, iti, sl. s. strávjm 1).
Strpám, al, ati, sl. anfangen zu fürchten, incipere timere.
Strpenj, n. Geduld, Nachsicht, f. venia, exspectatio; strpenj mjti s někým, Geduld haben, -veniam dare, indulgere.
Strpjm, fut. ex. ěl, ěti, ertragen, ausstehen, dulden, leiden, sustinere, ferre, perferre, tolerare, pati, perpeti: přehljdni a strp, Cyr.
Strpnu, fut. ex. pl, pnauti, sl. s. brnjm: strpla mi noha; 2) sl. s. ztrnu.
Stru, (střu), el, jti, ausbreiten, verbreiten, expandere, sternere.
II. rec. střjti se, sich ausbreiten, verbreiten, sterni, diduci, extendi, P.
Strubugi, owati, s. straubjm.
†Stručkowatec, tce, m. zroslina, zygophyllum.
†Stručkowec, wce, m. zrostlina, corchorus.
Stručnatý 3. schotig, glumosus.
Stručně, adv. gedrängt, strictim; stručně wěc wypowjdá přjslowj, Com.
Stručný 3. gedrängt, bündig, -nost, i. f. -theit, -keit, f.?
Strůg, e, m. s. strog 4), D.,
Strůgce, m. Anstifter, Stifter, Verursacher, autor; 2) s. strogitel: strůgce pokoge, Friedensstifter, conciliator, od. autor pacis; strůgce stolu, Tafeldecker, structor mensae, K.
Struh, u, m. k wyřezáwánj kopyta, Schmiedswerkmesser, scalprum fabrile; 2) (sl.) s. pořjz; 3) (sl.) s. saustruh; pl. struhy, d. Thonschneide, f. radula.
Struha, s. strauha.
Struhačka, y, f. sl. folg.
Struhádko, a, n. dim. folg.

Struhadlo, a, n. Reibeisen, n. ferrum rasorium, radula.
Struhák, u, m. sl. s. rassple, D.
Struhár, a, m. sl. s. saustružnjk; -řka, y, f. řský rc. s saustružnice, saustružnjcký rc.
Struk, u, m. Schote, f. z. B. der Erbsen, Bohnen, folliculus.
Anm. Viele Slowaken, - auch d. Russen, - nennen d. Erbsenschoten struky; im Neutr. Com. aber, wie auch in Mähren, nennt man struky nur d. Zehen des Knoblauchs; Erbsen-, Bohnenschoten heißt man dort lusky.
Strůmek, mku, m. dim. Bäumchen, n. arbuscula.
Struna, y, f. Seite, f. auf einem musikal. Instrumente, chorda, fides.
Strunař, e, m. Saitenmacher, effector chordarum; - řka, y, f. - inn, f. uxor effectoris chordarum; strunařský, strunařstwj rc. wie bey pekař.
†Strunatec, tce, m. der Wurm gordius insectorum, P.
†Struněnka, y, f. zrostl., chorda.
Strunga, y, f. sl. d. Oeffnung, od. Thüre, durch welche man d. zu melkenden Schaafe treibt, hung. esztrenga. (Viell. v. strauha, polon. strenga).
Strunjk, u, m. obruba k zawěssowánj strun, Saitenhälter, m.
†Strunjm, il, iti, mit Saiten beziehen, chordas tendere.
Strunka, y, f. dim. Saitchen, n. chordula, fidicula.
Strup, u, m. Rinde der Wunde, crusta.
Strupáč, e, m. Grindkopf, m. porriginosus.
Strupatý 3. mor. folg.
Strupnatý, od. strupowatý 3. grindig, porriginosus.
†Strupnice, zrostlina, arthonia; - cowitý 3. - nius, Berckt.
Stružka, y, f. dim. v. strauha.
Stružný 3. (v. struha), Graben-, Bach-, rc. stružný rak, Bachkrebs, m. cancer rivalis; s. auch ryba.
Strýček, čka, m. s. streyček.
Strych, u, m. kořec, Viertel, n. (Strich), modius; strych žita, Vel. strych na winicy, Weinbergstrich, 72 Ellen Weinberg od. auch Acker ins Gevierte, modius vinealis, Pr.
Stryga, y, f. sl. Hexe, f. saga, (auch striga, in Corp. J. Hung.)
Strygon, a, m. sl. Hexenmeister.
Stryna, y, f. s. unter streyna.
Strž, e, f. der Bruch in einem Damm; do gezera dal nadělati strži a splawů, které když lidé otewřeli, dědiny zwlažowali, Cyr.
Stržek, žka, m. ein Abtrünniger, defector, qui defecit; gen. -žku, (k třenj dratwj), Streifsetzen, m. des Schusters, floccus tersorius.
Stržeň, žně, m. Mark, n. in Bäumen, Pflanzen, Gewächsen, medulla; 2) w kosti, Knochenmark, medulla; 3) we wředě, Butz, m. in einem Geschwüre.
Strženj, n. verb. v. strhnu: stržen j ledu, Eisbruch, m. D. náhlé stržen j rybnjků, Vel. 2) verb. v. stržjm.
Stržený 3. part. v. strhnu, u. folg.
Stržjm, fut. il, iti, s. tržjm: ten grunt on prwé stržil, Pr. b) lösen, pecuniam accipere: stržiti z něčeho 8. kop grošů.
Stuchljk, a, m. -ictwj, n. s. strbljk, -ictwj, Com. D. stuchljk nevžilý, Vel.
Stuchlina, y, f. dumpfiges Wesen;

mauka smrdj stuchlinau, das Mehl riecht dumpfig; puch stu-
chliny, *Com.*
Stuchlý 3. dumpfig, v. der Nässe verderbt, z. B. Brod, das dumpfig schmeckt, situ corruptus, situm redolens.
Stuchnu, *fut.* chl, chnauti, dumpfig werden, situ corrumpi.
Stud, u, *m.* Scham, *f.* Schämen, *n.* pudor.
Studánka, y, *f. dim.* s. studénka.
Studeně, *adv.* kalt, frigide.
Studené, ého, *m. mor.* s. husp̌enina.
1. Studénka, y, *f. dim.* eine kleine Quelle, fonticulus, *K.*
2. Studenka, y, *f.* Fieber, *n.* febris.
Studenjčký 3. *dim.* kältlich, frigidulus, subfrigidus.
Studeno, a, *n. sl.* s. huspenina.
Studenokrewný 3. kaltblütig.
Studenost, i *f.* Kälte, *f.* Mangel der Wärme, z. B. des Wassers, Wetters rc. frigus; b) fig. Kaltsinn *m.* frigus, lentus animus.
Student, a, *m.* Student, studiosus litterarum, *K. Com.* - ský 3. stwj rc. wie bey pekař.
Studený 3. (*abs.* studeno), kalt, ohne Wärme, z. B. Wasser, Luft, Wetter rc. frigidus; studený gako led, eiskalt; studený kowář, Kaltschmied, aurichalcarius, *Vel.* 2) kaltsinnig, frigidus, lentus.
Studjm, il, iti, kälten, frigefactare, refrigerare.
†Studna, weit beff. studně.
Studnář, e, *m.* s. studnikář.
Studně, *f. mor.* & *sl.* folg.
Studnice, *f.* der Brunnen, *m.* a) gegrabener, puteus; b) Quelle, *f.* fons.
†Studničenka, y, *f.* zr. cymbaria.
Studničný 3. den Brunnen betreffend, putealis; st-ná wáha, Brunnenschwengel, *m.* tolleno (putealis); st-ná woda, Brunnenwasser, *n.* aqua fontana.
Studnikář, e, *m.* Brunnengräber, putearius.
Studňowý 3. *mor.* s. studničný.
Studný, staudný 3. s. stydliwý.
Studugi, owal, owati, studiren, studere (operam dare) literis, *Vel.*
Studýnka, beff. studénka.
Studyum, *n. pl.* studya, Studien, studia litterarum: táhl sem po studyjch, *Cyr.*
Stúdzám, al, ati, *sl.* quälen.
Stuha, y, *f.* s. stauha.
Stuhle, *f. sl.* s. stauha.
Stuhlý 3. erstarrt, starr, rigidus: oko stuhlé.
Stuhnu, *fut.* hl, hnauti, s. tuhnu; 2) s. brnjm.
Stukám, al, ati, *sl. Lypt.* seufzen.
Stůl, *gen.* stolu, (v. stogjm), Tisch, *m.* mensa; skladný stůl, Klapptisch, Einlegtisch, *m.* s. skladný; odwozugjcý st., Abführungstisch des Golddrathziehers, mensa ductoria; pjsařský st., Schreibtisch, mensa scriptoria.
Stulugi se, owal, owati, sich zusammen ziehen, contrahere se, corpus contrahere, *B.*
Stůni, (stonám), stonal, stonati, *part.* stonjcý, kranken, krank seyn, aegrotare, morbo laborare, aegrum od. aegrotum esse; 2) klagen, seufzen, über etwas, indolescere, gemere de re, Jz. 13, 8. Ez. 26, 16., & *sl.*
Stupa, y. *f. sl.* Fußstapfe, *f.* vestigium; 2) s. staupa; stupa puchýřská, Quätscher, *m.* malleus quadrangularis, *Vel.*
Stůpka, *sl.* beff. stopka.

Stupačka, y, f. Fußtritt am Wagen lignum, od. ferrum scansile.
Stupádko, a, n. dim. v. folg.
Stupadlo, a, n. Fußschemmel, m. scabellum (scabillum), auch scamnum.
Stupěge, f. ol. s. stopa, D.
Stupek, pka, od. stupka, y, m. Lump, m. Schwärmer auf der Gasse, leichtsinniger Mensch, Taugenichts, Vagabund, homo nihili, K. libé nevžitečnj, stupkowé, čtwerácy sc. Pr.
Stupeň, pně, m. Stuffe, z. B. einer Treppe, gradus; 2) Leitersprosse, gradus scalae; stupeň krewnosti, Grad der Verwandtschaft, gradus consanguinitatis: takowé manželstwj w stupni tom zapowěděném, R. stupně mjry, Maßstab, m. regula.
Stupice, f. s. smečka, pauto, K.
Stupjm, s. ztupjm, ěti, -iti.
Stúpka, y, f. sl. hölzerner Mörser; 2) s. stupek.
Stupnjčky, ů, m. pl. Lautenstaffel, f. Lautensteeg, m. ponticulus, magas, pars illa testudinis (chelyos), ubi fit percussio chordarum manu dextra.
Stupnjk, u, m. Stampfmühle, f. pistrinum, moletrinum, mola tudicularia; stupnjk olegný, Oehlmühle, f. mola olearia.
Stupy, f. pl. sl. vorh.
Sturc, e, m. Storz, labrum ex angusto in latum ascendens, R.
Stužka, y, f. dim. v. stuha, Nestel, f. ligula.
Stwora, y, f. sl. s. stwůra.
Stwořenj, n. Erschaffung, f. creatio, procreatio, effectio; 2) Geschöpf, a) was geschaffen worden, res creata; b) ein lebendiges Geschöpf, animans, animal.
Stwořitel, e, m. Schöpfer, Hervorbringer, m. creator, auctor, fabricator, effector.
Stwořjm, fut. il, iti, en, erschaffen, creare, procreare, facere, efficere, producere.
Stwořugi, owal, owati, vorh.
Stwrdjm, - dnu sc. s. twrdjm.
Stwůra, y, f. Creatur (gewöhnlich im verächtlichen Verstande), Com. D.
Stwůrný 3. s. řemeslný, künstlich artificiosus; - ně, adv. - se, D.
Stý 3. hundertste (der, d., das), centesimus: -trestán býti má, aby se tjm stý kázal, Vel. sotwa stý nagjtiby se mohl.
Stýblo, a, m. s. stéblo.
Stybýlko, a, n. dim. Hälmchen, n. culmulus, culmus.
Stydám, al, ati, s. astydám.
Stydjm se, ěl, ěti, sich schämen, pudere: stydjm se za tebe, ich schäme mich deiner, pudet me tui; stydjm se tebe, ich schäme mich vor dir, pudet me tui; stydjm se, že sem to včinil, ich schäme mich es gethan zu haben, pudet me fecisse; w hrdloby se za ně styděli, Vel.
Stydký 3. Scham-, z. B. stydcý audowé Schamglieder, Schamtheile, pl. genitalia, partes genitales, natura; stydké, neb ginák slowu Božjmu odporné řeči, K.
Stydliwý 3. schamhaft, schamhaftig, pudens, verecundus; -wě, adv. - nter, - de; - wost, i, f. -gkeit, f. pudor, auch pudicitia.
Stydlý 3. s. astydlý.
Stydnu, dl, dnauti, kalt werden, frigescere.
Styk, u, m. sl. s. otka 1).
Stýkám se, al, ati, sich berühren, an einander gränzen, conti-

gnum esse: některé wesnice giných, mezy ginými k zámku náležitými leži, a s nimi se blizko k zámku stýkagj; steyká se tu země Perská s Suzanskau, *Cyr.* Azye a Europa se téměř stýkagj, *Vel.*
Stýskal, a, m. Klagegeist, ein Unzufriedener, anxius, querulosus.
Stýskám, stýsti sobě, stýskawý ꝛc. s. steyskám, steyskawý ꝛc.
Sublimugi, owal, owati, sublimiren (Alchym.), sublimare.
Subtylný 3. fein, subtil, subtilis; subtylný kment, *Com.* subtylný plamen, *K*; 2) scharfsinnig, gründlich, acutus, solidus: subtylné wypisowánj, *B.*-ně, *adv.* -liter, -te, de; -nost, i, *f.* -nheit, -lität, -gkeit, -chkeit, *f.* subtilitas, acumen, soliditas
Suchán, a, m. *sl.* ein dürrer Mensch.
Suchár, e, m. *mor.* suchý wřed, an neteče, Ais, Geschwür, n. ulcus; 2) (*sl.*) ein dürrer, besonders vom Winde ungeworfener (buchener) Stamm.
Sucháry, ů, m. *pl.* dürres Obst, aridi fructus, *D.*
Sucho, a, n. s. suchost a): suchem zkázy swé, neb wedrem pokussenj mnohých wyprahlé pobožné dusse, *K.*
†Suchobeyl, u, m. zrostlina, xerophyllum.
†Suchokwět, u, m. zrostlina, xeranthemum.
Sucholupý 3. hager, macer, *D.*
†Sucholusk, u, m. zrost., andera.
Suchopar, u, m. heißgrätiger Boden, locus sterilis ustione solis, *D.*
†Suchopeknjk, u, m. zrostlina, eriophorum.
Suchost, i, *f.* Dürre, a) Trockenheit, z. B. der Witterung, des Jahres, des Ackers ꝛc. ariditas, siccitas; b) Magerkeit, *f.* macies, ariditas, siccitas; c) Dürre, *f.* trockne Witterung, siccitas; 2) Trockenheit, z. B. der Erde, der Wäsche, des Topfes, der Farben, des Halses ꝛc. siccitas, ariditas; s. auch suchý.
Suchota, y, *f.* vorh.
Suchotný 3. dürr, siccus: suchotné léto, *Haj.*
Suchý 3. *comp.* susšj, *superl.* neysusšj, dürre, a) trocken, z. B. Obst, Witterung, Jahr ꝛc. aridus, siccus, torridus; b) mager, aridus, macer; 2) trocken, ohne Feuchtigkeit od. Saft, z. B. Wäsche, Kuchen, Obst, Krug, Tintenfaß, Sommer, Luft, Graben, Weg, Farbe ꝛc. siccus, aridus; c) ohne Zuthat, z. B. suchý chléb, trocknes Brod, panis siccus, od. panis solus; d) ohne Trinken, z. B. Mahlzeit ꝛc. siccus; suché dni, (*sl.*) Quatembertáge, quatuor tempora; suchá nemoc, *sl.* s. sauchotiny.
Sučok, čka, m. *sl.* s. sauček.
Sud, u, m. Faß, n. ein weitbauchiges, dolium, cadus; winný sud, Weinfaß, dolium vinarium; 2) *adv.* ? in der Redensart der Lyptauer: nenj sud, i. e. nenj možné, es ist nicht möglich.
Suda, grade, v. Zahlen, par; *sl.* sudo, auch sudý počet, grade Zahl; suda neb licha? suda neb lich? sudem, čili lichau? auch: sudoli, či licho? grade od. ungrade? par, impar? *D.*
Sudj, ho, m. Gerichtsdirektor, Gerichtshalter, Gerichtsverweser, Gerichtsverwalter, m. administrator jurisdictionis, juridicus; neywyšsj sudj krá-

lowſtwj Českého, *Vel.* neywyšſſj kraginſký ſudj (w Obřjch), der Oberſte, od. Erzhofrichter, Judex Curiae Regiae, *P.*

Sudič, *e, m.* Splitterrichter, Krittler, Kritikaſter, censor malignus; -ctwj, *n.* -rey, -rey, *f.* censura maligna.

Sudička, *y, f.* Parce, *f.* Parca.

†Sudjk, *a, m.* Kunſtrichterlein, *Hne wkowsky.*

Sudjlek, lka, *m.* ſ. ſudič.

Sudlice, *f* Spieß, Wurfſpieß, *m.* hasta, verutum; -čnjk, *a, m.* Wurfſpießknecht, hastatus, (miles).

Sudowina, *y, f.* Faßdaube, *f.* tabula doliaris, *D.*

Sudý počet, ſ. ſuda.

Sugi, ſ. sſugi.

Suk, *u, m.* Knorren, *m.* z. B. am Holze, am Rohre, nodus, tuber; b) Aſt, *m.* ramus; s ſtromu ſe zlomil ſuk.

Suka, *y, f. sl.* ſ. pſyce; 2) Schimpfnahme, Hure, *f.* scortum.

Sukář, *e, m.* Spuler, *m.* (Tuchm.) glomerator; -řka, *y, f.* -inn, *f.* glomeratrix.

Sukénce, *n. sl.* feines Tuch.

Sukně, *f.* Rock, Frauenrock, *m.* toga.

Suknice, *f.* vorh. 2) tunica: měli na ſobě předné ſuknicy, aneb župicy, a na ni togam oděwacý brali, *Vel.* Eben ſo ſagen d. Lyptauer ſuknice, ſtatt kabanice.

Suknička, *y, f. dim.* Röckchen, *n.* togula.

†Suknickowatý 3. k. p. gako česnek, tunicatus, *Bercht.*

Sukno, *a, n.* Tuch, *n.* eine bekannte Art wollenen Gewebes, woraus Mannskleider ꝛc. gemacht werden, pannus laneus, densus, od. blos pannus; polowičnj ſukno, Halbtuch, *n.* textile panneum.

†Suknowatka, *y, f.* zroſtlina, racodium.

Sukowatý 3. knorricht, Knorren enthaltend, z. B. Holz, nodosus, tuberosus.

Sukýnko, *a, n. dim.* feines Tuch.

Sůl, *gen.* ſoli, *f.* Salz, *n* sal; kamenná ſůl, Bergſalz, Steinſalz, sal fossilis, sal gemmeus.

Sultan, *a, m.* Sultan, Sultanus, *Cyr.*

Sum, *a, m.* Wels, *m.* ein Fiſch, velurus; *sl.* hrča, *kung.* hártsa.

Sumach, *u, m.* ſ. ſſkumpina, *D.*

Summa, *y, f.* Summe, *f.* in der Rechnung, summa: ſumma wdělá, wčinj ꝛc. 2) Geld, *n.* hotowá ſumma, baares Geld; ſeltner 3) ſ. giſtina: aby auřok a z ſummy giſtau čáſtku odpuſtil, *Vel.*

Summownj, od. ſumownj 1. ſummariſch, brevis, (summarius): ſummownj wýtah; -ně, *adv.* summatim.

Summownjk, *u, m.* obſah, Inhalt, *D.*

Sumugi. ſummugi, owal, owati, ſummiren, computare, facere summam, (consummare); 2) ſummariſch umfaſſen, una (summatim) complecti, *Com.*

Sundám, ſwundám, ſ. odundám, pſowi klacek ſundati, abknebeln, *D.* ſwundati řetězy a kruhy s hrdel.

Sup, *a, m.* Buſaar, *m.* falco, buteo, *Linn.*

Supám, *al, ati,* ſchnauben, ſtark Athem holen, keichen, anhelare.

Superintendent, *a, m.* Superintendent (bey den Evangeliken), Superintendens, od. richtiger

Superattendens; Super-ský 3. S-tens; -tstwj, n. S-tenamt, n. munus Superintendentis.

Supjm, il, iti, stertere? R.

Supplikacý f. Supplik, f. litterae supplices.

Supplikant, a, m. - tka, y, f. Supplikant, - inn, f. supplex, supplicans, m. & f.

Supplikugi, owal, owati, suppliciren, supplicare, Com.

Súra, y, f. sl. Eile, dringende Umstände, urgens res: súra (auch súro) mi ge.

Surdjk, u, m. sl. der enge Platz hinter dem Kachelofen.

Súrjm, iti, sl. pressiren, urgere.

Surmita, y, f. sl. (auch surma, y, f. ?) Schäferposaune.

Surmitugem, owal, owati, sl. d. Schäferposaune blasen.

Surmugem, owal, owati, sl. sehr stark weinen, heulen, Ryb.

Surowatjm, ěti, sl. verwildern.

Surowatý 3. sl v. rohen Sitten.

Surowec, wce, m. sl. ein großer, noch grüner Stock zum Tragen.

Surowý 3. - wost, i, f. sl. & K. s. syrowý; -wost; surowost w zaludku, K.

Surůwka, y, f. mor. s. syrowinka.

†Suryanka, y, f. zrostl, Suriana.

Surzice, s. saurzice.

Sussjk, u, m. sl. der Winkel hintern Ofen angulus post formacem.

Sussárna, y, f. bess. sussjrna.

Sussen, ssné, m. Nitr. Butz, m in der Nase, s. holaubátko 2).

Sussenice, f. sl. ein (etwas getrocknetes) Käselaibchen; 2) in Trenschin, s. osstěpek.

Sussj, n. dürre Reiser, D.

Sussice, f. pl. Schüttenhofen eine kön. Stadt im Prachiner Kreise, Sussicium, ol. Sicca.

Sussjm, il, iti, dörren, dürre machen, torrere; 2) trocknen, trocken machen, siccare, arefacere.

Sussina, y, f. ol. eine Stadt im Mayländischen. Sicca.

Sussjrna, y, f. Darre, f. Dörrhaus, Darrhaus, n. aedificium torrefactorium; s. auch hwozd, 2) sl. Hanfdarre, f. torrefactorium.

Susska, y, f. ein dürres Frauenzimmer, als ein Schimpfwort.

Sussňák, a, m. který má sussné, (pro leniwost), ein Fauler, ignavus? hung. susnya, Leschka.

Sutiny, s. Ssutiny.

Sussowica, sl. s. ssocowice.

Sušssj, comp. v. suchý.

Sutý 3. sypaný, was man schüttet, od. schütten kann; daher b) suté wěcy, trockne Dinge, arida: mira sutých (suchých) wěcý.

Sůwa, bess. sowa.

Suwrendor, u, m. Souveränd'or, aureus, P. suwr. prostý, suwrendor duplowaný, P.

Suzugi, owal, owati, s. sauzjm, u. ssauzjm.

Swábjm, fut. il, iti, s. wábjm, auch wlákám.

Swáček, (swáttek), čka, m. sl. Vetterchen.

Swačjm, il, iti, vespern, Vesperbrod essen, merendam sumere; 2) (sl.) Feyerabend machen cessare ante vesperam aut vesperi ab opere.

Swačina, (swatčina), y, f., sl. auch olowrant, Vesperbrod, n. merenda; 2) sl. s. swatwečer; -nka y, f. dim.

Swada, y, f. s. swár.

Swadba, y, f. Hochzeit, f. nuptiae; swadbu mjti, Hochzeit machen, halten, haben, nuptias facere; swadbu strogiti, d.

Hochzeit machen, geben, ausrichten, nuptias facere od. apparare; na swadbu zwáti, zur Hochzeit bitten, ad nuptias invitare od. vocare; na swadbě býti, auf der Hochzeit seyn, interesse nuptiis; na swadbu gjti, zur Hochzeit gehen, ire ad nuptias; jubilegnj swadba, Jubelhochzeit, nach 60 Jahren, nuptiae jubilaeae.

Swadbjm, se, il, iti, *sl.* der Hochzeit beywohnen, nuptiis od. coenae nuptiali interesse.

Swadebnj 1. d. Hochzeit betreffend, nuptialis; swadebnj oběd, Hochzeitessen, *n.* coena nuptialis; sw. pjseň, Hochzeitlied, Hochzeitgedicht, *n.* carmen nuptiale, hymenaeus; sw. weselj Hochzeitfest, *n.* Hochzeitfeyer, *f.* solenne nuptiarum.

Swadebnjk, a, *m.* Hochzeitgast, *m.* conviva nuptialis; -nice, *f.* d. auf der Hochzeit ist.

1. Swadjm, *fut.* il, iti, Zank stiften, anrichten, concitare ad rixam: swadil syny s otcem; spolu ge swadil, *Haj.*

2. Swádjm, ěl ěti, s. swedu.

Swadjm se, *fut.* s. wadjm se.

Swadliwý 3. s. swárliwý.

Swadliwec, wce, *m. sl.* Zänker.

Swadlý 3. verwelkt, caducus, marcidus; 2) schmachtend; swadlé swědomj; -lost, i, *f.* Verwelktheit, *f.*

Swadnu, *fut.* dl, dnauti, verwelken, marcescere; v. Menschen schmachten, große Noth leiden, confici, *B.*

Swák, a, *m. sl.* meines Vaters Schwester Mann; 2) *sl. Göm.* s. tchán.

Swal, u, *m.* Knorren, *m.* Flader, nodus; 2) Muskel, *m.* musculus; vgl. swaljm 3).

Swála, y, *f.* vorh. *D.*

Swalený 3. *part.* v. swaljm.

1. Swáljm, *fut. fr.* eti, folg. 1), 2).

2. Swaljm, *fut. simpl.* il, iti, abwälzen, herabwälzen, abschroten, devolvere; 2) zusammen wälzen, convolvere; 3) zusammen fügen, binden, conjungere: rozchodnjk hony a swaluge wsseliké rány, *Vel.* leytky twrdosti nerwů a žil swalené a gako swázané, *Id.*

II *rec.* swaliti se, sich herabwälzen, devolvi; *fig.* zlé wěcy se na lid sw. swalily, *K.* 2) sich zusammen wälzen, convolvi; 3) zusammen wachsen, concrescere, coalescere.

Swalné, ého, Abladentrunk, *m.* potus pro depositis de curre vasis.

Swalnjk, u, *m.* Wallwurz, *f.* od. Beinwell, *n.* symphytum od. symphytum officinale, *Linn.* osteocolla, *D.* sw. králowský Rittersporn, *m.* delphinium, *m.* consolida, *Linn.*; *hung.* kék sarkantyú-virág.

Swalowé dřewo, s. fladrowý, *D.*

Swalowitý 3. muskulös, fleischicht, lacertosus, torosus; swalowitost, i, *f. subst.*

Swalugi, owal, owati, s. swáljm.

Swanu, *obs.* s. zmjznu.

Swár, u, *m.* Zank, *m.* Fehde, *f.* rixa, jurgium, contentio, litigium.

Swárce? s. ssṫorpik, *D.*

Swařjm, *fut. ex.* il, iti, einkochen (*act.*); einkochen lassen, decoquere; 2) (spolu), anschweißen, zusammenschweißen, ferruminare.

II. *rec.* ſwařiti ſe, einkochen, (*neutr.*) decoqui.
Swářjm ſe, *praes.* iti, ſ. wadjm ſe.
Swářka, y, *f.* Abſud, Anſud, *m.* decoctio, decoctum.
Swárliwý 3. zänkiſch, zankſüchtig, litigiosus, rixosus; -woſt, i, *f.* Zankſucht, *f.* studium, amor rixandi.
Swařugi, owati, ſ. ſwařjm, 1), 2).
Swaruráb, a, *m.* Freund v. Streitigkeiten, *Com.*
Swat, a, *m.* Schwager, *m.* a) des Ehemanns Bruder, levir, od. frater mariti; b) der Ehefrau Bruder, levir, frater uxoris.
Anm. Bey den Slowaken heiſſen u. nennen ſich untereinander d. Schwiegerältern beyderſeits ſwat u. ſwatka, außerdem heißen ſwatowé, ſwati, hie u. da auch jene Hochzeitgäſte, d. um d. Braut gehen; (im Neutr. Kom. aber heißt ſtarý ſwat der Beyſtand des Bräutigams, ſonſt der Hochzeitmeiſter). Nach *D.* iſt ſtaroſwat, od. ſtarý ſwat, der Hochzeitvater. -*Pl.* ſwaty, *sl.* Hochzeit: pogdeme wo ſwaty.
Swatáček, čka, *m.* - čka, y, *f.* Werkheiliger, *m.* - ge, *f.* operibus sibi placens, sanctitate vitae fretus, freta; - čſtwj, *n.* - keit, *f.* fiducia operum suorum, sanctitatis suae: zbytečné ſwatačſtwj.
Swatauſſek, ſſka, *m.* Kopfhänger, Heuchler, *m.* hypocrita; - ſſkyně, *f.* - inn, - inn, *f.* hypocritica mulier.
Swatbj, *f.* od. ſtará ſwatwj, Hochzeitmutter, *f. D.*
Swatčina, ſ. ſwačina.
Swatě, *adv.* heilig, sancte.
Swátečnj 1. feſtlich, festus, solennis.
Swatěſwatý 3. ſ. ſwatoſwatý.
Swátek, tku, *m.* Feyertag, *m.* a) ein müßiger Tag, feriae, dies vacuus; ſwátkowé, Feyertäge, Ferien, feriae, dies vacui; b) Feſttag, *m.* dies festus, dies solennis, ſtálj ſwátkowé, od. wýročnj ſwátkowé, unbewegliche Feſttäge, feriae anniversariae, od. statae, *Vel.* neſtálj od. měnitedlnj ſwátkowé, unſtäte od. veränderliche Feyertäge, festa mobilia, feriae conceptivae, *Id.* přjpadnj ſwátkowé, gebotene Feyertäge, feriae imperativae, *Id.* ſwatý týden, d. heilige Woche, hebdomas sacra.
Swatěný, ſwatjm, *sl.* ſ. ſwětjm.
Swatka, y, *f.* Schwägerinn, *f.* des Ehemanns Schweſter, glos; 2) ſ. unter ſwat.
Swatoduſſnj 1. Pfingſt-, pentecostalis.
Swatogiřſký aurok? *Vel.*
Swatojánek, nka, *m.* *mor.* od. ſwatojanſká muſſka, ſ. ſwětlomuſſka.
Swatojanſký 3. was aus dem Städtchen Sent-Iwan iſt; 2) was um d. Zeit des Johannitages iſt; ſ-ſký oheň, Johannisfeuer, welches bey Slowaken in der Nacht vor Johannisfeſt mit großem Jubel u. Unweſen angezündet wird; ein Überbleibſel des Erndtefeſtes der heidniſchen Slawen.
Swatokatolické náboženſtwj, *C.*
Swatokrádce, *m.* Kirchendieb, *m.* sacrilegus.
Swatokrádež, e, *f.* Kirchendiebſtahl, *m.* sacrilegium.
Swatokupčjm, il, iti, simoniam exercere, Žal. ſ. folg.
Swatokupec, pce, *m.* der mit hei-

ligen Sachen Handel treibt, Simonist, *m.* simoniam exercens; -ctwj, *n.* ein solcher Handel, Simonie, *f.* simonia, *Syr.*

Swatomartinský 3. aus dem Marktfl. St. Martin; a) was an Martinitag ist.

Swatopetrský 3. swatopetrská posslaupnost, Zal.

Swatopluk, *a*, *m.* ein Mannsname, Swatoplucus.

Swatorussenj, *f.* i. e. swatých wěcý russenj?

Swatoskutečnjk, *a*, *m.* Heuchler, Gleißner, der zum Schein gute (heilige) Werke verrichtet, hypocrita; -nice, *f.* -inn, -inn, *f.* -ictwj, *n.* Heucheley, Gleißnerey, *f.* hypocrisis.

1. Swátost, *i*, *f.* Heiligthum, *n.* heilige Sache, sacrum, res sacra; 2) Sakrament, *n.* sacramentum; *pl.* swátosti, Heiligthümer, Reliquien, *Vel.* 2) festum lanceae Salvatoris, *Vel.* w ochtáb swátostj, *Id.*

2. Swatost, u. swattost, i, *f.* Heiligkeit, *f.* sanctitas.

Swátostnj 1. sakramentlich, sacramentalis.

Swatoswatý 3. allerheiligste, sacrosanctus; tribunowé swatoswatj, *Vel.* -tost, i, *f.* *subst.*

Swatowáclawský 3. z. B. swatowáclawská smlauwa (tři stawů kralowstwj Českého, od r. 1517. w auterý po sw. Wáclawě, *Vel. c. h.* p. 520.)

Swatowjt, *a*, *m.* Kriegsgott bey den alten Slawen, Mars (Slavorum), *D.*

Swatwečer, *a*, *m.* Feyerabend, *m.* cessatio vespertina, otium vespertinum, *D.* od. überhaupt cessatio, otium, *D.*

-rnj 1. z. B. chwjle, Feyerabendzeit, *P.*

Swatý 3. (*pl. nom. ol.* swětj) *comp.* swětěgssj, *sup.* neyswětěgssj, heilig, sanctus; wsse swatých, Allerheiligentag, festum omnium Sanctorum; na wssech swatých, am A-tage; diwný swatý, bublák, Kan[...] ein wunderlicher Heiliger, *D.* komu P. Bůh, tomu wsseckni swatj, *prov.* wer das Glück hat, führt d. Braut nach Hause, *D.*

Swatyně, *f.* Heiligthum, *n.* heiliger Ort, sanctuarium, locus sacer, locus sanctus.

Swaumyslnost, *f.* swémyslnost, *V.*

Swaz, u, *m.* Sehne, *f.* im Körper, tendo.

Swázám, *al*, *ati*, *s.* swážj.

Swážám, *ati*, *sl. s.* swážjm, *praes.*

Swazček, čku, *m.* Bündchen, *n.* fasciculus.

†Swazečenka, *y*, *f.* zr. phacelia.

Swazek, zku, *m.* Bund, *m.* fasciculus; swazek per, klíčů *rc.* ein Bund Federn, Schlüssel *rc.* 2) swazek lnu, ein Kloben Flachs; swazek strun, ein Bezug Saiten, fasciculus lini, chordarum; 3) Heft, *m.* u. *n.* einige zusammengeheftete Bogen, fasciculus.

Swážj, *fut.* swázal, swázati, swázán, *imper.* swaž, zusammen binden, z. B. Hände, Bücher, colligare, copulare; geschieht es ziehend, z. B. mit Stricken *rc.* so steht auch constringere; 2) einbinden, z. B. Bücher, compingere, vestire, legere.

1. Swážjm, *praes.* *el*, *eti*, herunter führen od. fahren, devehere; 2) zusammen führen od. fahren, convehere.

2. Swážim, *fut. ex.* il, iti, herunter drücken, deprimere.
Swázka, y, *f.* Querbalken, *m.* lignum transversarium; 2) -na wlti, Floßband, *n.* vinculum (ligatura) ratis.
Swazowý 3. sehnig, tendinosus; s-wá žjla, Sehnader, *f.* tendo.
Swazugi, owati, s. swáži.
Swažugi, owal, owati, s. swážim, *fut.*
Swěcenj, *n.* Weihe, *f.* inauguratio, initiatio, sacratio, consecratio; 2) Feyerung, *f.* z. B. eines Tages ꝛc. celebratio.
Swěcený 3. geweiht, sacratus, addictus; 2) gefeyert, celebratus.
Swetekjwá se, *sl.* s. smrká se.
Swěd, u, *m.* Jucken, *n.* pruritus, s. swrab.
Swědčjm, il, iti, zeugen, Zeuge seyn, bezeugen, testari; geschieht es mündlich, so steht auch dicere testimonium; 2) gedeihen, a) wachsen, gedeihen, crescere; b) nützen, prodesse, utilem (salutarem) esse; auch statt nähren, alere: gjdlo mu neswědčj ꝛc. das Essen gedeiht ihm nicht; 2) s. slussjm: to mu swědčj, s. to mu slussj; 3) zugehören, spectare, pertinere: psanj Panu N. swědčjcý, - gerichtet, (adressirt) an Herrn N. *Zerot.*; wšel, žeby ten list gemu neswědčil; komu swědčj odkázanj; swědčj gim žiwot wěčný; gak komu geho planéta swědčj, to že stati se mussý? co komu běh swětel nebeských swědčj, že mu se stane?
II. *rec.* s-ti se, *sl.* s. slussjm.
Swědectwj, *n.* Zeugniß, *n.* testimonium.
Swědek, dka, *m.* Zeuge, *m.* bey der Trauung, Beystand, *m.* testis.

1. Swěděnj, *n.* Jucken, *n.* z. B. der Haut, pruritus.
2. Swedenj, *n.* Herabführung, *f.* deductio; 2) Ableitung, *f.* z. B. des Wassers, deductio, derivatio; 3) Zusammenführung, *f.* conductio, congregatio; 4) Verführung, Verderbung, *f.* z. B. der Jugend, corruptio; 5) s-nj bitwy, das Liefern einer Schlacht, conflictus, pugna.
Swědjm, ěl, ěti, jucken, prurire; brennen, urere: swěděla ho hanba; s. auch wyswědjm.
Swědiwý 3. juckend, pruriens.
Swědom, a, o, *adj. abstr.* bewußt, Wissenschaft habend, conscius sibi rei.
Swědomj, *n.* das Bewußtseyn einer Sache, conscientia rei; 2) (*ol.*) Zeugniß, *n.* testimonium, Pr. 3) Gewissen, *n.* a) das Bewußtseyn einer Sache, conscientia; c) das Bewußtseyn seiner Handlungen in Rücksicht ihrer Sittlichkeit, od. in Rücksicht des Gesetzes, conscientia; dobré, zlé swědomj, das gute, böse Gewissen, conscientia recta od. bona, - mala; prostranné a ssiroké swědomj, *Vel.* dobrým swědomjm swého wstaupiti mohl, *Id.* tau wěcý swědomj swé stjžil, *Id.* k swému swědomj a k swé dussi statek swůg possacowati, *Id.* c) Bedenklichkeit, *f.* Skrupel od. Gewissensskrupel, *m.* religio: těžké swědomj sobě nad tjm činj, *Id.* žádného swědomj nad tjm nemá, *Id.* S. auch mám.
Swědomitý 3. gewissenhaftig, religiosus; - tě, *adv.* - se; - tost, i, *f.* - keit, *f.* religio.
†Swědomost, i, *f.* Bewußtseyn, *n.* (in der Philosophie), *Jungm.*

Swedu, *fut. ex.* swedl, swésti, sweden, *imper.* sweď, herab führen, herabbringen, deducere; 2) abführen, ableiten, z. B. Wasser, derivare; 3) zusammen führen, conducere. congregare; 4) verführen, a) vom rechten Wege abführen, a via vera avertere, in errorem inducere; b) verderben, z. B. d. Jugend rc. corrumpere; 5) schieben, wegbringen, wegschaffen, deducere, removere: to pobezřenj s sebe swedl; aby tu powěst s sebe swésti a zahladiti mohl; zjwady z statku swésti, a sobě geg očistiti, Pr. swésti něco na někoho, *Cyr.* winu na někoho swésti, d. Schuld auf jemand schieben, culpam devolvere in aliquem; z swěta někoho, aus der Welt schaffen, e medio tollere, mittere ad inferos, *Vel.* gedem ho z swěta swede, *K.* 6) zuwege bringen, conficere, efficere, perficere: nic neswedau, *K.* nemnoho swede, *Cyr.* 7) bitwu swésti, ein Treffen liefern, proelium committere; swadu swésti, einen Zank erregen; wysoko swédl swau pýchu, *Vel.*

II. *rec.* swésti se, ergehen, evenire: zle se mi swedlo.

Swegruffe, *f.* s. tchyně.

Swěhlawec, wce, *m.* eigensinniger Kopf, Starrkopf, homo rigidus, pertinax.

Swěhlawý, -wost, s. swémyslný, -nost, *Syl.*

Sweker, kra, *m.* *sl.* s. tchán.

†Swémrawný 3. launig? *l*

Swémyslný 3. eigensinnig, a) beharrlich, pertinax; b) blos seinem Kopfe gern folgend, köpfisch, libidinosus; -ně, *adv.* -citer, -se; -nost, i, *f.* Eigensinn, *m.* 1) Beharrlichkeit, *f.* pertinacia; 2) Caprice, *f.* wenn man blos nach seinem Kopfe handelt, libido.

Swěřenec, nce, *m.* Klient, cliens.

Swěřený 3. *part. pass.* v. swěřjm.

Swěřepec, pce, *m.* Hasenohr, Hasenöhrchen, Hasenbrod, n. wilder Haber, Gauchhaber, eine Pflanze, aegilops. (Nach *Lesch.* Raden, agrostema githago, *Linn.*); sw. gečný, Gerstenwalch, Bastardgersten, aegilops, *Vel. H.* 3) *obs.* s. zwěř, (Ger. 5, 8. *antiq. ed.* Hengst.?)

Swěřepý 3. *obs.* s. diwoký.

Swěřjm, *fut. ex.* il, iti, en, *imper.* swěř, anvertrauen, z. B. Geld, Geheimniße rc. credere, committere aliquid alicui, auch alicujus fidei, statt alicui; autad někomu swěřiti.

II. *rec.* swěřiti se, (někomu, w něčem), sich anvertrauen, jemand, a) sich überlassen, se credere, se committere alicui; b) sein Herz, seine Geheimnisse ihm anvertrauen, animum suum, arcana sua alicui credere, od. committere: w tom se ti o sobě neb o giném swěřil.

Swěřugi, -se, owati, verh.

Swěssugi, owati, s. swěsým, *B.*

Swěsým, *fut. ex.* yl, yti, aufhängen, suspendere: kteřj tam koli byli nalezeni, ty wssecky kázali swěsyti; 2) niederschlagen, herablassen, dejicere, demittere: twář k zemi swěsyli, *Zal.*

Swět, a, *m.* (v. switjm, swětlo, od. v. s-we't? s. *Dur. Bibl. sl.* I. *p.* 179.) Welt, *f.* a) Inbegriff, *m.* Alles v. Gott erschaffene, mundus, auch universum, natura rerum; b) Erdkreis, *m*

orbis terrae, orbis terrarum; onen swět, d. andere Welt, das Reich der Todten, inferi, locus inferorum; na swět wywesti, porodití, zplodití, zur Welt bringen, in lucem edere, parere, procreare; naroditi se na swět, zur Welt kommen, in lucem edi, nasci; s. auch swědu; co swět swětem gest, seit Erschaffung der Welt; po wssem wssudy swětě; c) d. Menschen, homines: tento swět wssecken we zlém ležj, - mersus malis, d) *obs.* s. swětlo: handj se na swět wygjti (*sl.*); před swětem wstáti, *sl.* - vor Tageslicht, Tagesanbruch; do swěta, *sl.* bis es tagt; 2) *sl.* eine (unbestimmte) grosse Menge od. Grösse: magú swět konopj, sie haben eine grosse Menge Hanf; o té swěty nechce powědět; o ten žiwý swět nic nepowje, - um alles in der Welt; tolké swěty gsem darmo chodil, - so weiten Weg -; 3) weliký rybnjk za Třeboni, d. Welt, ein Fischteich im Bechin. Kr., mundus; gezero na onom swětě, der See in jener Welt, hinter Schüttenhofen, in Böhmen, lacus post Sussicium; 4) *gen.* i, *f.* *obs.* s. radazaltslaw. auch kroat. swe't, *russ.* sowe't, Rath, (daher das ungr. szövetnek); s. auch onen.

Swětáček, čka, *m.* folg.

Swětáctwj, *n.* Weltsinn, *m.* rerum terrestrium studium; b) Weltleben, *n.* vita mundana.

Swěták, a, *m.* - čka, y, *f.* Weltkind, *n.* studiosus, studiosa rerum terrestrium.

Swětice, *f.* eine Heilige, sancta.

Swětjm, il, iti, cen, weihen, z. B. einen Tempel Gott ꝛc. sacrare, consecrare; 2) feyern, a) feyerlich begehen, celebrare: swětiti swátky, *K.* b) d. Arbeit aussetzen, müssig seyn, feriari, otiari.

Swětitý 3. *obs.* s. zřegmý.

Swětle, *adv.* licht, lucide; 2) hell, a) nicht dunkel, nicht finster, clare; b) deutlich, clare, perspicue.

Swětlice, *f.* Irrlicht, *n.* Irrwisch, ignis fatuus; 2) od. diwý ssafrán, *mor. sl,* & *Bercht.* Saffior, carthamus tinctorius; 3) *sl.* s. swětnice.

Swětljk, u, *m.* Augenlust, Augentrost, *m.* eine Pflanze, euphrasia.

Swětlnice, *f.* Lampe, *f.* lucerna.

Swětlo, a, *n.* Licht, *n.* a) alles was leuchtet od. glänzt, z. B. der Sonne, Sterne, der Edelsteine ꝛc. lux, lumen; b) ein leuchtender Körper, z. B. der Stern ꝛc. lux, lumen: swětla nebeská, *K.* c) Leuchte, Kerze ꝛc. lumen, lucerna auch candela; d) Tageslicht, *n.* lux, lumen; za swětla, so lange es Licht (Tag) ist; na swětlo wydati, in lucem edere: práwa městská wůbec na swětlo wydal, *Pr.* 2) od. prázdnost rámu, d. Leere im Fensterrahmen ꝛc.

†Swětločist, u, *m.* bes. vtěradlo, *R*

Swětlomusska, bess. swětlusska, *D*

†Swětloň, e, *m.* Luster ??

Swětlonoš, e, *m.* s. dennice; 2) Fackelträger, Kerzenträger, *m.* facularius, *Syl.* 3) *mor.* s. swětlice, 1).

Swětlost, i, *f.* Licht, *n.* alles was leuchtet, d. Helle od. Helligkeit. z. B. des Sterns, der Farbe ꝛc claritas.

Swětlusska, y, *f.* Johanniswürm-

chen, n. cantharis noctiluca, Linn. sonst cicindela, od. lampyris, D. (Nach einigen Lichtmücke, f. culex pipiens, Linn. s. smrt 2); nach andern soll keřátko, Lichtmücke seyn.)

Swětlý 3. licht, a) hell, lucidus, clarus, z. B. Stern, Tag, Stube, Farbe, f. rc. lucidus, clarus; ist es soviel als weiß, so steht auch candidus; b) deutlich, lucidus, perspicuus; slowa v ſſtipná, swětlá, (opp. w přjslowjch zawřená), K.

Swětnice, f. Stube, f. cubiculum, conclave; -čka, y, f. dim. Stübchen, n. zum Wohnen, cubiculum.

Swětničný 3. d. Stube betreffend, cubicularis; -čné lůžko, Ruhebett, (Faulbett), n. grabatus (serviens quieti).

†Swětoběžnjk, a, m. Abendtheuerer?

Swětský 3. weltlich, a) irdisch, terrester, terrenus mundanus; b) nicht geistlich, z. B. Amt rc. civilis, non ecclesiasticus; swětský člowěk, selten blos swětský, Laye, m. laicus: duchownj aneb swětský, Vel. swětské pjſničky, weltliche Lieder, Liebeslieder, cantilenae profanae.

Swětýlko, a, n. dim. Lichtchen, n. 2) s. swětlice 1).

Swéwolný 3. muthwillig, petulans, lascivus; -ně, adv. -nter, -ve; -nost, i, f. -keit, f. Muthwille, m. -ntia, -via, libido.

Swěžj (swježj), swjžj, 1. sl. & russ. frisch, v. Aepfeln, vom Grase u. drgl., auch v. Menschen: to ge gesstě swěžj člowěk, (russ. auch vom Fleisch, Butter, Milch rc.) recens.

Swěžký 3. hurtig, s. swižký, Ryb.

Swezu, fut. zl, zti, zen, imper. swez, etwas zusammen führen, od. fahren, convehere; 2) herunter führen od. fahren, devehere.

II. rec. swézti se, herab fahren, z. B. im Wagen rc. devehi; 2) herunter gleiten, delabi; 3) treffen, manere, redundare: to se na wáſſi hlawu sweze, K. ne každému se gednostegně swezlo, Com.

Swjce, f. Kerze, cereus, candela; sw. tažená, litá, gezogene, gegossene K., ducta, fusa candela; Logowá, s. Logowice, woskowá, s. woskowice; fig. swjce a okraſa wſſj Řecké země, lumen et decus totius Graeciae, Vel.

Swjcen, cnu, sl. swjtnjk, m. Leuchter, m. das Gestell des Lichtes, lychnuchus, candelabrum; wiſutý swjcen, Wandleuchter, candelabrum pensile; 2) s. dwjzna, Vel.

Swjčka, y, f. s. swjce.

Swjčkowý 3. (sl.) z. B. swjčkowá pečeně, Lungenbraten, (Schusterbraten), m. assum (bubulum) pulmonale; swjčkowá bába, Kerzenweib, n. D.

Swjcnjček, čku, m. dim. ein kleiner Leuchter.

Swjcnjk, a, m. Lichtzieher, Kerzengießer, ductor, fusor candelarum.

Swjda, y, f. Stechpalme, Stecheiche, ilex, od. ilex aquifolium, (Scharlachbeerbaum, Ryb.) swjda břjnka, cornus sanguinea; sw. bjlá, cor. alba, Bercht.

†Swidina, y, f. grostlina, periploca, (ist eigentl. russisch).

Swjdnice, f. Schweinitz, eine

Stadt, Schweidnicium, Suidnicium, Vel. - cký 3. Schweiniger., Suidniciensis; Swjdnický sud, achteimriges Faß, D. culeus 20 amphorarum, Vel. N.
Swjdowec, wce, m. Hopfenstöcke (im Brauhause), basella, R.
Swjetjm, sl. s. swjtjm.
Swigadlo, a, n. Haspel, m. f. Weise, f. zum Garn winden, rhombus; b) Fringeisen, n. (Färb.) D.
Swigák, u, m. sl. vorh. a).
Swigi, fut. ex. swil, swjti, imper. swj, aufwickeln, aufwinden, z. B. Seide ꝛc. glomerare.
Swigjm, el, eti, vorh.
Swiňacyna, y, f. sl. s. swinina.
Swiňacynec, nce, m. sl. s. swiňský chlew.
Swiňák, a, m. Sauhirt, m. subulcus, pastor suarius, porcarius; 2) Schimpfnahme, Schweinigel, Saumagen, m. spurcus, immundus.
Swjnám, al, ati. s. swinugi.
Swiňák, e, m. sl. & ol. s. swiňák.
Swindle, sl. Nitr. s. swinky 2).
Swině, f. Sau, a) Schwein, n. weiblichen Geschlechts, porca, sus, od. sus femina; prasecý swině, Mutterschwein, porca, scrofa; b) Flecks, m. macula.
Swinjm, il, iti, s. zaswinjm.
II. rec. s-ti se, s. zaswiniti se, säuisch thun, spurce agere; b) sich besudeln, se foedare.
Swinina, y, f. Schweinfleisch, n. suilla, od. caro suilla, od. caro aprugna, Vel. Syl. N. Nach R. Wildschweinfleisch.
Swiňka, y, f. dim. eine kleine Sau, porcula; 2) Kellerwurm, m. Kellerlaus, Assel, oniscus; 3) swiňka mořská, Stachelthier, Stachelschwein, n. hystrix
Swiňský 3. d. Schweine betreffend, suarius, suillis; swiňský chlew, Schweinstall, Saustall, m. suile, hara; ořech s-ský, s. ořech; 3) säuisch, spurcus, immundus.
Swinu, fut. ul, auti, zusammen rollen, zusammen wickeln, convolvere, complicare; 2) herabwickeln, devolvere; - sukno s wratidla.
Swinugi, owal, owati, vorh.
Swjrák, u, m. Schraubenstock, m. retinaculum.
Swjrám, al, ati, s. sewru.
II. rec. swjrati se, Quaal, Plage, Pein, Unruhe haben, adfligi, vexari, cruciari, torqueri; b) verzagen, animum despondere, desperare; 2) sich erheben aufbrausen, vom Meere, aestuare.
Swjrání, n. Quaal, Unruhe Plage, Pein, f. tormina; 2) (moře), Brandung, f. aestus maris
Swjrka, y, f. s. přewaz, D.
Swisle, ů, pl. mor. & sl., lomenice, Vorbergiebel, m. frontispicium.
†Switt, bess. vswit.
Switá, alo, ati, s. dnj se.
Switánj, n. Morgendämmerung, f. diluculum.
Swjtedlnice, f. Laterne, f. laterna; - sw. zaclonowacý, Blendlaterne, laterna od. lucerna praestrictoria; sw. skladacý, Taschenlat., laterna plicatilis.
Swjtek, tku, m. bublanina, Eyerkuchen, Auflauf, m. 2) ein Kranz v. Flachsreisteln.
Swjtjm, il, iti, imper. swěť, leuchten, a) Licht v. sich geben, scheinen, lucere; lidu Páně y včenjm čistým y pobožným obcowánjm swjtiti, K. dobrým přjkladem swjtiti ginym, Com. a)

es hell um jemand machen, einem leuchten, lumen admovere alicui; 3) brennen, um sich Licht zu verschaffen, Licht brennen, lucere; -jwám, al, ati, fr. II. rec. s-ti se, s. blyštěti se.

Switne, fut. tlo, tnauti, s. switá.

Swjtnjk, u, m. sl. s. swjcen, hung. szövétnek.

Swity, swjtky, m. pl. sl. gewundene Haarlocken.

Swjzel, e, u. zle, m. Band, n. vinculum: wůle bez žákého koli swjzele swobodná, K. daher 2) Noth, s. bjda: těžký swjzel naň přišel, K. 2) Klebekraut, n. Kleberich, galium aparine, Linn. 3) sl. Waldmeister, m. Sternleberkraut, n. asperula odorata, hung. erdei mester, tsillag-saiv-fű, Lumn.

Swjži, s. swáži: swjžjce, B.

Swjžj 1. s. swěžj.

Swižký 3. s. šwižký.

Swlačcowý 3. d. Winde (ein Gewächs) betreffend: listj sw-wé.

Swlače, pl. sl. Bauernschlitten.

Swlačec, čce, m. Winde, f. ein Gewächs, convolvulus; swl. mensšj, Zaunglocke, Zaunwinde, Weißglocke, Glockenblume, f. convolvulus sepium, Linn. swl. bodlawý, Stechwinde, smilax; 2) sl. s. šlak.

Swláčjm, el, eti, s. swleku.

Swlúdnu, fut. dl, dnauti, s. wládnu

Swlak, u, m. Tragstange, f. vectis, Ex. 40, 18. 2) sl. s. swlačec; swlak welký, sl. s. swlačec mensšj; swlak malý, Ackerwinde, Erdwinde, f. convolvulus arvensis, hung. kis fulak, Lumn. 3) s. šlak.

Swlakownjk, u, m. Gehrhobel, m.

Swlaženj, n. Befeuchtung, f. madefactio; auch wenn e[s] stark geschieht, irrigatio; [2)] Wässerung, z. B. des Garten[s] irrigatio, rigatio.

Swlažjm, fut. il, iti, en, befeuch[ten], humectare, madefacere auch wenn es durchdringend i[st] rigare, irrigare; 2) wässer[n] mit Wasser befeuchten, z. B. den Garten rc. rigare, irrigare; - ženj, n. verb.

Swlažugi, owati, verb.

Swlečem, swlékl, sl. s. swleku.

Swlékám, al, ati, folg.

Swleku, fut. swlékl, swlécy, [u.] swljcy, swlečen, imper. swlec ausziehen, v. Kleidungssachen exuere; z. B. šaty s sebe swlécy, od. z šatů se swlécy, s[ich] ausziehen, d. Kleider ablegen, exuere se veste, od. sibi ve[stem]; owoce se swléká, - sch[ä]let sich aus, D. 2) fig. berau[ben], exuere: pomlauwami b[ych] z jeho dobré poctiwosti swle[kl], K. swlékli mne z winičk[y], Com.

Swljkám, al, ati, s. swlékám.

Swljknu, swljkl rc. s. swleku.

Swoboda, y, f. (v. swůg u. býti) Freyheit, libertas, potesta[s] auch licentia; swoboda tisk[u] Preßfreyheit, f. libertas preli 2) masc. (ol.) Freygebohrne[r] homo ingenuus.

Swobodjm, iti, s. oswobodjm.

Swobodně, adv. frey, libere.

Swobodnjk, a, m. Freygelass[e]ner, a) in Rücksicht des Herr[n] libertus; b) in Rücksicht [des] Standes, libertinus; 2) Fre[y]saß, Freybauer, m. Besitzer [ei]nes Freygutes, possessor (do[minus]) praedii immunis.

Swobodnomluwnost, i, f. Freymüthigkeit, parrhesia, K.

†Swobodnost, i, *f.* Freyheit des Willens?

Swobodný 3. (*abs.* swoboden, dna, dno), frey, liber, solutus, swobodný pán, sw-ná pani, Freyherr, Baron, Freyfrau, Freyinn, B-inn, *f.* liber baro, od. blos baro, baronissa; s-ný dům, Freyhof, *m.* domus immunis, swobodná uměnj, freye Künste, artes liberales, *Cyr. Com.* cesta swobodná, i. e. sylnice králowská, Pr. člowěk sobě swobodný, Pr. ze swobodné ruky něco prodati, aus freyer Hand -; 2) ledig, unverheurathet, ohne Mann, ohne Frau, caelebs, liber, vacuus.

Swobodstwj, *n.* der Stand der Freyheit, libertas, *B.*

Swod, u, *m.* s. swedenj (besonders 4); 2) Verführung zur Unzucht, lenocinium, Pr. 3) Vereinigung, Zusammenbringung, *f.* Vergleich, *m.* condictio, conciliatio, compositio inter delatorem et reum; swody činiti oc; 4) *ol.* für odlauzenj, wkradenj čeledjna ꝛc. s. *Dur. d. sl. I. p.* 320.

Swodjm, *praes. & fut. freq.* il, iti, s. swedu.

Swodnjk, a, *m.* Verführer, corruptor, pestis; 2) Hurenwirth, Kuppler, *m.* leno; - nice, *f.* - inn, - inn, - rinn, - thinn, *f.* corruptrix, lena; b) *sl.* Feld- od. Wiesenfurche, *f.* das Wasser abzuleiten; - ictwj, *n.* Hurenwirthschaft, *f.* lenocinium.

Swodný 3. verführerisch, captiosus, illecebrosus; - ně, *adv.* - se, - se.

Swog, *sl.*, swogi, s. swůg.

Swogjm sy, iti, s. osobjm sy, *D.*

Swogina, y, *f. sl.* d. Seinigen,

cognatio, cognati,
Swogitý 3. eigen, se
privatus: opatrno
welmi sskodná, Sel
Swogský 3. *sl.*, domá
wlastnj, eigenthüm
prius, cognatus, pr
Swokor, kra, *sl.* s. tch
y, *f.* s. tchyně.
Swolám, *fut.* ati, s. sw
Swolánj, *n.* Zusammen
f. swolánj otce s syn
Swoláwám, al, ati,
rufen, convocare; z
rufen (öfters), devo
Swolenj, *n.* Einwill
consensus.
Swoljm, *fut. ex.* il, i
swol, einwilligen, co
k něčemu, in etwas,
re in rem, probare
s. snesu 5): mnozý a
swoleni (na sněmu),
lili berni posudné,
no: prwé, druhé ꝛc.
II. *rec.* swoliti se,
lens werden; vorh
a zapsali, aby ꝛc. *Ve*
Swolugi, owal, owat
Swor, u, *m.* d. Stu
der Mühle; 2) *sl. Lyp*
Sworeň, rně, *m. sl.*
Vornagel im Wage
go); *russ.* 'skwore
Sworka, y, *f. sl.* Has
n. am Wagen.
Swor? *Haj.* Spann
Swornjk, u, *m.*
Schloßnagel, Vor
Spannagel, am Wa
clavus capitatus
(přátelstwj) sworn
sti, *Neg.*
Sworný 3. einträchtig
- ně, *adv.* - rditer;
Eintracht, *f.* Einklan

cordia: swornosti malé wěcy wzrostagj, concordia res parvae crescunt, *Cyr.*
Swozugi, owati, s. swodjm.
Swozým, *fut. freq.* yl, yti, *imper.* swoz, s. swezu.
Swrab, u, *m.* Jucken, *n.* z. B. der Haut, pruritus; 2) Krätze, *f.* Krankheit der Haut, scabies.
Swrabjm, ěl, ěti, das Jucken verursachen, pruritum adferre, od. facere.
Swrablawec, wce, s. prassiwec, *D*
Swrablawý 3. juckend, pruritum adferens; 2) krätzig, scabiosus; -wost, i, *f.* Jucken, *n.* pruritus, uredo; 2) -tzkeit, scabiositas.
†Swrask, u, *m.* Runzeln, *pl.* rugae, *pl. Jungm.*
Swraskalý 3. runzlicht, rugosus.
Swraskám, *fut.* ati, s. swrasstjm.
Swrasknu, (swrasknu se, *D.*), kl, knauti, s. sewrknu se: kůže swraskla, splaskla, *K.*
Swraskugi, owal, owati, folg.
Swrásstilý 3. bess. swraskalý.
Swrasstjm, *fut. ex.* il, iti, runzeln, corrugare, rugare.
Swrbjm, ěl, ěti, jucken, eine gewisse Empfindung verursachen, prurire.
Swrček, čka, *m. sl.* s. cwrček.
Swrchek, chku, *m.* das Oberste einer Sache, summum, u. summus, a, um; 2) Oberfläche, *f.* summum, superficies; 3) der obere Mühlstein, catillus, *Syl.* 4) swrchek vst, Gaumen, *m.* palatum.
Swrchnj 1. s. wrchnj, a).
Swrchnice, *f.* Oberbette, *n.* culcita superior.
Swrchnjk, a, *m.* Obermann im Schachspiele, dux, *Vel. N.*
Swrchowaný 3. allerhöchste, summus, omnium summus: swrchowaný Bůh; kněz a biskup swrchowaný, *K.* saudce swrchowaný; swrchowaná bezbožnost; neyswrchowaněgssj maudrost, *K.* gest swrchowaný čas, es ist hohe, od. d. höchste Zeit; -ně, *adv.* höchst, überschwenglich, summopere: toho sobě swrchowaně zaslaužil, *K.* swrchowaně dobrý gest Bůh, Kocyn.
Swrchu, *adv.* oben, a) oberwärts, auf der obern Seite, supra superne; 2) vorher, supra.
Swrčina, y, *f. sl.* s. gedle; 2) s. pryskyřice (gedlowá).
Swrhnu, *fut.* hl, hnauti, swrzen, *imper.* swrhni, folg. 2) *sl.* mißgebähren, vom Vieh, abortum facere.
Swrhu, *fut.* swrhl, swrcy, swrzen, *imper.* swrz, abwerfen, herab- od. herunter werfen, dejicere, excutere; zuby swrcy, swrhowati, d. Zähne brechen, v. Pferden, *D.* 2) absetzen, dejicere; s auřadu swrhnauti, swrcy; 3) umstoßen, ungültig machen, evertere: co oni prawili, to gim swrhl, a ge přemohl.
II. *rec.* swrcy se, umfallen, collabi, corruere; 2) nacharten, exprimere aliquem, aliquem referre; 3) ausarten, abarten, aus der Art schlagen, v. Menschen, Thieren, Gewächsen 2c. degenerare.
Swrhugi, -se, owati, vorh.
1. Swrssek, ssku, *m.* s. swrchek; 2) swrssky, *m. pl.* Fahrniß, *f.* fahrende Habe, *D.* s. nábytek; 3) der obere Theil des Hemdes, superior pars indusii; 4) an den Pflanzen, Dolde, *f.* umbella, s. wrcholjk, *D.*

2. Swrssek, ssku, m. s. sslek.
Swrženj, verb. v. swrhu, - se, Herabwerfen, n. dejectio, &c. s. swrhu.
Swůdce, m. Verführer, a) zu etwas Bösen, sollicitator; b) Verderber, corruptor, pestis.
Swůg, swá, swé, plur. swogi rc. pronom. poss. sein, suus; mein, dein, unser, euer, wenn diese eigenthümliche Fürwörter zu den Nominativen ich, du, wir, ihr gehören, meus, tuus, noster, vester: země bude zpusstěna pro obywatele swé; hodné ge včinil, pro gméno swé něco trpěti, Com. gdu k swé rodině; gdi k swé sestře, gděte k swým pánům; b) das Meinige, Deinige rc. meum, tuum: gesstě wždycky sedj w swém, K. aby wždy něco swého při giných zůstali; na swém nevstupný gest, K. c) verwandt, propinquus: swůg swému neyborssj; wssak gsme swogi, sl. d) unabhängig, selbstständig, niemanden angehörig, liber, independens: negste sami swogi, K. aby swogi byli, Com.
Swundám, sundám, s. odundám.
Swůrka, y, f. Band, n. besonders Ortband am Dreschflegel, copula; 2) d. (löcherige) Zwinge des Goldschlägers, adstrictorium, R.
Swýhlawý 3. s. swěhlawý, D.
Sy, s. sobě; 2) s. gsem.
Syc, syce, adv. sonst, a) zu anderer Zeit, alias, alio tempore; b) ehemals, alias, antea, olim; c) kde syc, wo sonst? quo alio in loco? d) auf andere Art, aliter, alio modo; e) in andern Dingen, in andern Stükken, aus andern Ursachen, alioquin, alioqui; f) widrigenfalls, secus, alioqui, alioquin: syc mu ho nedám; syc ginak by to neslaulo rc. Pr. g) außerdem, praeterea; h) nur, si modo, si quidem.
II. conj. zwar, quidem, equidem.
Sycenj, n. Zischen, n. stridor, sibilum, sibilus; 2) s. skřjkánj.
Sycjm, el, eti, zischen, sibilare, stridere, sibilum edere: syčjcý had; 2) s. skřjkám, teku: woda syčj, k. p. z raury, z sýkacky.
Sýčkom, sýčky, adv. sl. fließend.
Sychrawice, f. Eiskälte, f. gelu, frigus glaciale.
Sychrawý 3. (abs. sychrawo), eiskalt, z. B. Wetter, Nacht, gelidus.
††Sýdelna, y, f. Residenz.
Sýdelný 3. Sitz-, Residenz-, z. B. sýdelné město, Residenzstadt, sedes principis, urbs, (metropolis).
Sýdljm, iti, d. Schlinge zuziehen.
Sýdlo, a, n. Sitz, a) Ort, darauf man sitzt, sedes, sedile; b) Wohnsitz, m. sedes: gest sýdlem w Weimaru, Vel. 2) sl. s. osýdlo.
†Syenka, y, f. zrostlina, Siena.
Sýge, f. Saat, f. a) Säen, n. satio, sementis; b) Saatzeit, f. sementis.
Syget, dess. syhot.
Sygnatura, y, f. Signatur, (Buchdr. rc.) insgem. signatura.
Syhot, i, f. sl. Lypt. s. ostrow.
Sýkacka, y, f. (sl.) s. skřjkacka.
Sýkám, al, ati, s. syčjm 2); b) akt. s. skřjkám a), b); c) sl. s. mocjm 2); d) mor. s. sákám, schneuzen.
Syklena, y, f. sl. Brunzerinn, f.
Sykora, y, f. Meise, f. parus, Kl. Linn. černá syk., Kohlm., grosse, parus major, Kl. kleine, p.

sylvestris, *Id.* fedrwá, f. popelnjček; modrá, Blaum., p. caeruleus, *D.* 2) *sl.* Nahme der Ziegen; -rka, *y, f. dim.*

Sykul, *e, m.* Siculus: zDyodora Sykule, *K.*

Sýla, *y, f.* (vgl. fulcio, Säule, *D.*) Kraft, Stärke, *f.* vis, robur; sýla wogska, f. zádro e); sýlu milowánj swého k němu wyprawuge, *K.* 2) (*sl.*) f. množstwj: sýla owec.

Sylice, *f.* Geist, *m.* z. B. der Getränke, spiritus.

Sylička, *y, f. dim.* v. sýla, *Vel.*

Sylјm, *il, iti,* stärken, z. B. den Magen, den Muth rc. firmare, roborare, corroborare; sylјcý polewka, Kraftbrühe, *f.* 2) *sl.* zwingen, nöthigen, cogere.

II. *rec.* s-ti se, stark werden, corroborari, adolere; b) na někoho, gewaltig gegen jemand arbeiten: gak se oni sylj, brausý a strogj, *K.* sylj se na nás nesnesytedlně autrpné wěcy; 2) *sl.* sich zwingen, bemühen, contendere.

Syllaboměrec, *rce, m.* Sylbenmesser, Versmacher, versifex, *Com.* (scherzweise).

Syllogismus, *mu, m.* syllogismus: důwody do syllogismů wine, *Com.*

Sylnice, *f.* Landstraße, *n.* Heerstraße, *f.* via publica, via militaris; b) w hrdle, Speiseröhre, *f.* Magenmund, *m.* gula, stomachus; c) sylnice na wodách, *quid? Vel. Cal. h. p.* 514.

†Sylnické wjno, Ausbruchwein?

Sylný 3. (*abs* sylen), stark, a) viel vermögend, kraftvoll, mächtig, validus, firmus; b) Kräfte habend, robustus, firmus, fortis; c) dick, crassus; d) groß, magnus; e) heftig, vehemens; 2) *cum dat. pers.* zu stark, überlegen, nimis fortis, superior; lew psu welmi sylen byl, *Vel.* dosti sylnj gim budeme, *Cyr.* - ně, *adv.* stark, heftig, sehr, vehementer, valde. Ist es so viel als viel, häufig, so steht auch multum, crebro.

Sýmě, *gen.* semene, f. semeno.

Sympatye, Sympathie, *f.* sympathia.

1. Syn, *a, m.* (vgl *v'iod, vlov*) Sohn, filius: syn zalјbený, an Sohnes Statt Angenommener, fil. adoptivus, *Vel.* čeledni syn, der Sohn vom Hause, filius familias; z lewého boku syn.

2. Syň, *u.* sýň, *ě, f.* Vorhaus, *n.* Vorsaal, *m.* Halle, *f.* atrium; wohl auch Saal, wie z. B. Refektorium: sýň aneb refektorium, *Vel.*; syň tanečná, Tanzsaal, *m.* nymphaeum, *Vel. N.*

Sýňa (sjeňa), *sl.* f. kůlna.

Synáček, *čka, m. dim.* Söhnchen, *n.* filiolus.

1. Synák, *a, m. sl.* f. syn 2) Lehrbursch bey den Handwerkern, tiro.

2 Synák, *u, m. sl.* ein Schwamm, der gleich blau wird, (osynú, osynawj), wenn man ihn aufschneidet, od. zerbricht.

Synám, f. zsynám.

Syňce, *f.* f. syňka, *B.*

Synec, *nce, m.* der Berg Sineg im vormahl. Klein-Hont, bey Rima-Baňa.

Synek, *nka, m.* f. synáček.

Syňka, *y, f. dim.* ein kleiner Vorsaal, atriolum &c. f. sýň.

Synod, *u, m.* - nj, f. sněm, *Com.*

Synost, *i. f.* livor, f. syný.

Synowec, *wce, m.* Neffe, *m.* a) Brudersohn, filius fratris;

c) Schwestersohn, filius sororis.
Synowkyně, *f.* Nichte, Niece, Bruders- od. Schwestertochter, filia fratris vel sororis.
Synowský 3. Sohn-, filialis; -stwj, *n.* d. Eigenschaft, wenn man Sohn ist, Sohnschaft, *f.* synowstwj Božj, *Vel.*
Syný 3. blau, v. Striemen, u. drgl. lividus.
Syon, a, *m.* Sion, Sion; fig. Syon český, i. e. cýrkew: Syon náš osaměl a osyřel.
Sypacý 1. z. B. sypacý hodinky, Sanduhr, *f.* horologium arenarium.
Sypám, sypi, sypu, sypal, sypati, schütten, z. B. Getreide in ein Gefäß, fundere: bylo mu tak wděk, gakoby mu sůl mezy oči sypal, *Cyr.* okolo krále dosti hustě ğrossi Missenskými sypali, *Vel.*; b) s. podsýpám: gečmen dobře sypal; c) *ol.* s. vsypjm.
II. *rec.* sypati se, geschüttet, verschüttet werden, fundi, effundi; 2) (za někým), jemand nachströmen: za nim se wčely sypau, *K.* sypali se za nepřáteli; 3) s. metati se 1): owes se giž sype; 4) *sl.* häufig fallen: sněh se sype.
Sypanice, *f. sl.* s. osevpka.
Sypáreň, rni, u. sypárňa, y, *f. sl.* s. seypka.
Sypeň, pně, *m.* s. sskopek, *Vel.*
Sypěnj, *n.* s. syřenj 1).
Sypjm, ěl, ěti, s. syčjm 1).
Sypký, 3. s. kyprý: sypká sůl, *Har.* kraupy pohančené na sypko, (pražené na másle), *sl.*
Syptawost, i, *f.* s. chroptiwost.
Syptjm, ěl, ěti, zischen, sibilare, s. syčjm; syptěnj ptáků, *K.* hadů, *D.*
Sýr, syrář *rc.* s. seyr, (v. τυρος).
Syra, y, *f.* Schwefel, *m.* sulphur od. sulfur.
†Syran, u, *m.* Schwefelgemische, *n.* sulphus.
Syrček, rečku, *m. dim.* Käschen, *n.* caseolus; s. auch folg.
Syrčoky, ů, *m. pl. sl.*, syrečky, panbochowé koláčky, twarožky, Käsepappel, *f.* malva rotundifolia, *hung.* pap sajtja, mályva-fü.
Syrec, rce, *m.* Käselaib.
Syřenj, *n.* gelabte Milch, coagulum lactis.
†Syrečnjk, u, *m.* zrostl., casearia.
Syřjm, il, iti, laben, gerinnen machen, z. B. d. Milch, coagulare, *D.*
II. *rec.* sýřiti se, sich käsen, coagulari.
Syřiště, *n.* (*Vel. in Herb.* syryště, *in N.* syřisstě), *sl.* klağ, u, *m.* Käselab, *n.* Laab, coagulum.
Syřisstowý 3., *Vel. Herb.* syrysstowý, z. B. syřisstowá bylina, Wallstroh, *n.* Mayerkraut, *n.* gallion, *Vel.*
Syrka, y, *f.* Schwefelhölzchen, *n.* assula sulphurata; Schwefelfaden, *m.* sulphuratum, od. filum sulphuratum.
Syrkugi, owal, owati, schwefeln, z. B. d. Wolle, sulphure condire, *R.*
Syrnatý 3. schwefelig, schwefelähnlich, sulphureus.
Syrnice, Käsehaus, *n.* Käsekammer, *f.* caseale.
Syrnjk, u, *m.* Käsehorde, *f.* crates casearia; Käsekorb, *m.* fiscina casearia.
Syrný 3. den Käse betreffend, casearius, casealis; 2) käsicht,

Käse enthaltend, caseatus, caseaceus; 3) schweflicht, Schwefel enthaltend, sulphureus, sulphurosus.

Syroba, y, f. Waisenstand, m. orbitas; s. auch folg.

Syrota, y, f. (od. soll es viell. syroba seyn?) Beraubung der Kinder, Eltern, des Gatten, Stand der Verwaisung, m. orbitas; 2) sl. s. syrotek, vgl. syrotka.

Syrotček, čka, m. dim. folg.

Syrotčj 1. Waisen-, insgem. orphanalis, pupillaris; syrotčj dům, orphanotropheum, syr. auřad, curatura pupillorum; syrotčj penjze, dnowé ꝛc. Pr.

Syrotek, tka, m. Waise, Mündel, a) Knabe, orbus, insgem. orphanus u. pupillus; b) Frauenzimmer, orba, orphana, pupilla; pl. Syrotcy, eine Parthey der Taboriten.

Syrotka, y, f. dat. syrotce, ol. Syr. 4, 10. (B. antiq.) Vgl. syrota 2).

Syrowatečnost, i, f. das Molkige; 2) wässerichte Feuchtigkeit, serum sanguinis, R.

Syrowatka, y, f. Käsewasser, n. od. Molken, serum lactis, auch blos serum, wenn sich lactis verstehen läßt.

Syrowjm, čl, čti, schmachten, tabescere? wnitřnosti gich syrowěly, Com.

Syrowina, sl. surowina, y, f. s. syrowost; 2) Fleischseite, f. an der Haut, pars cutis interior.

Syrowinka, y, f. (že se syrowá gisti může), Brätling, Süßling (Brödling), m. ein breiter ziegelröthlicher Schwamm, gibt weiße, süße Milch, agaricus lactifluus, fungus serosus, lacteus.

Syrownjk, u, m. sl. Käsekuchen, m. tyrolaganus.

Syrowost, i, f. Rohheit, Rohigkeit, f. wenn etwas ungekocht ist, cruditas; 2) syrowost žaludka, Unverdaulichkeit des Magens, cruditas.

Syrowý 3. roh, ungekocht, crudus; 2) syrowé dřjwj, nasses Holz, lignum humidum; 3) fig. roh, ungebildet, crudus; surowý člowěk; 4) sl. s. syrný 1), 2). S. auch surowatjm ꝛc.

Syrský 3. syrisch, Syriacus, syriaticus, syricus, syrius; Syrská země, Syrien, n. Syria.

Syrůbě, ěte, n. s. syrotek; 2) s. pohrobek, Nachwaise, posthumus.

Syrup, u, m. Syrup, syrupus.

Syrůtče, ěte, n. s. syrotek 2), R.

Syrý 3. verwaiset, orbus; 2) verwittwet, vidua, viduata.

Syryšstě, s. syřišstě, Vel. 2) sl. Lebkraut, n. galium luteum.

Sysel, sla, m. Spitzmaus, sorex.

1. Syt, s. sytý.

2. Syt, u. syt, i, f. Netz, n. zum Fischen, rete; rybářská syt, Fischergarn, Fischernetz, n. rete piscatorium; syt na ptáky, Vogelgarn, Vogelnetz, rete aviarium; na sskřiwánky, Klebegarn, Klebenetz, D. syti podtrhnauti, d. Netze zuschlagen, retia concludere.

1. Syták, e, m. Siebmacher, m. cribrarius; -čka, y, f. -inn, f. -ria; -čský 3. -stwj ꝛc.

2. Syták, e, m. Garnsticker, retiarius, D. -čka ꝛc. wie beym vorh.

†Sytěnec, nce, m. gr., hemionitis.

Sytěnný 3. aus Binsen, junceus.

Sytj, n. Binse, f. juncus, auch scirpus.

Sytjm, il, iti, sättigen, satiare, saturare.

Sytisstě, n. ein Ort voller Binsen, juncetum.
Sýtka, y, f. dim. v. sýk, Dz. 6, 1.
Sytkář, e, m. s. sytář.
Sytko, a, n. ein kleines Sieb, cribellum; wlásenné, s. Haarsieb, cribrum e pilis; s. nad nosem, Siebhäutchen ob der Nase, K. 2) Siebboden, m. fundus cribri; 3) Netz, n. alles, was wie ein Netz gestrickt ist, reticulum.
Sýtkowý, sýtkowatý 3. genetzt, Netz-, reticulatus; s-tý čepec, Netzhaube, f. vitta reticulata.
Sytno, a, n. sl. K. Hont. dno pekla, der Grund der Hölle; kam tam gdeš na sytno! 2) ein Berg im Hont. Kom. Sitno, Szitna.
Syto, sýto, a, n. s. seyto.
†Sykonoska, y, f. zr., arcyria.
Sytost, i, f. Sättigkeit, Sattheit, f. satietas, saturitas; 2) Sättigung, satietas, saturitas.
Sytý 3. (abstr. syt, syta, syto), satt, satur.
Sywek, wka, m. sl. i. e. sywý wůl.
Sywák, a, m. eine wasserfarbige Taube; 2) sl. wilde Taube, palumbes.
Sywaňa, y, f. sl. ein Kuhnahme.
†Sywénka, y, f. zrostl., glaux.
Sywka, y, m. (auch sywko, a, m.) Schimmel, m. equus glaucus.
Sywý 3. wasserfarbig, glaucus.
Szécy, obs. s. spdljm.
Szeru, fut. sezrati, s. zzjrám.
Szjrám, s. zzjrám.
Szobám, fut. al, ati, mit dem Schnabel auflesen, z. B. Fruchtkörner, rostro legere, colligere.
Szobnu, u. szobu, bl, nauti, vorh.
Szokým, fut. iti, obs. s. oswjtjm.
Szugi, fut. szaul, szauti, den od. d. Schuh ausziehen, exuere.
Szwýkám, fut. al, ati, gekaut haben, commasticare, masticando absumere, Num. 11, 33.

S. oder Ss.

Šabla, y, f. sl. s. ssawle.
†Ssabreg, e, m. zrostl. cuminum.
Ssachmat, schachmat, victus; wezenauli ho ssachmat, giž gest po něm, Com.
Sáchor, u, m. mor. s. rákosý; 2) Bercht. will den cyperus so genannt wissen.
Sachowaný 3. z. B. ssachowané dlaženj, was mit vielen viereckigen Steinen v. verschiedener Farbe ausgelegt ist.
Sáchownice, f. Schachbrett, n. tabula latruncularia.
Šachta, y, f. bess. okno, Schachte, f. in Bergwerken, os fodinae.
Sáchy, ů, m. pl. eigentlich Schachsteine; 2) od. hra w ssáchy, Schach, Schachspiel, n. lusus latrunculorum, lusus regius.
Šacmistr, a, m. s. pokladnjk.
Ssacowánj, n. Schätzen, Taxiren, aestimatio; 2) Anschlagen, n. aestimatio; 3) Erpressen, n. (Auflage), f. expilatio, B.
Šactwo, K. Cyr. statt ssatstwo.
Ssacugi, owal, owati, s. prceňjm, anschlagen, aestimare: ssacowati, neb cenu vkázati; dům ssacowati, Pr. ssacowal sskodu, K. prsten ssacowali za 9 set hřiwen, Vel. oděw ten za dwakrát sto tisýc ssacowán byl; k swému swědomj a k swé dussi statek swůg possacowati, Id. kostjk ssacowán gest w 80ti kopách, Pr. ssacowal sskodu, K. 2) schätzen, taxiren, aestimare, insaem. limitare; ssacowati a sázeti (int. cenu), taxiren, den Preis festsetzen, z. B.

des Fleisches, Vel. 3) mit Auflagen belegen, tributum imponere, B. welmi twrdě města ssacowal; že prý páni sedláky neyméň we třech letech gednau ssacowati musegj, Vel. 4) erpressen, aussaugen, expilare, pecunia emungere: gak hosti hospodář ssacowati má, Id. ssacowal ho z welkých peněz (wýplaty), Id. nenáležitě z 200 dukátů ho ssacowal.

Ssacunk, u, m. Schätzung, f. aestimatio; 2) Schatzung, Auflage, f. tributum; ssacunk obecnj, publicae exactiones.

Ssadwaser, sru, m. Schadwasser, n. aqua fortis.

Ssaffalýn, u, m. s. ssesseljn.

Ssafář, e, m. Schaffner, a) Besorger, procurator; b) Verwalter eines Landguts, villicus; c) Wirthschafter, administer rei familiaris; d) Aufwärter, apparitor; - řka, - řský, - řstwj rc. wie bey pekař.

Ssafel, fla, m. sl. s. sstopek.

Ssafrán, u, m. Safran, m. crocus, crocum; ss. planý, s. swětlice 2); maudrý od. krámský ss. sl. crocus hortensis; - njk, a, m. Safranbauer (- Hausirer) in Ungarn, crocarius; - njčka, y, f. - inn, f. - ria; - ický 3. rc.

†Ssafránowec, wce, m. zrostlina, memecylon.

Ssafránowý 3. v. Safran, croceus; ssaffránowé barwy, safrangelb, croceus.

Sschadwaser, s. ssádwaser.

Ssakowý 3. sl. Göm. s. wsseligaký.

Ssál, u, m. Schale, f. patera, lanx, R. Cyr. picý ssál, Trinkschaale, Syl. 2) das innere Stück vom hintern 4tel Ochsen, R. 3) † pd. oděwacý plachta, Schal, m. P

Ssala, y, f. kdež gest kyz, längliches Stückchen Erz, Schalen, pl. crustae, pl. Vel. N., R.

Ssalamagka, y, f. sl. Lypt. Schafhirtenpfeife; vgl. ssalmage.

Ssalanda, y, f. Schalande, sl. Nitr. ein (großes) Gesindezimmer. (S. auch palanda?)

Ssalawáry, s. ssarawáry.

Ssalba, y, f. Täuschung, Blendung, f. ludificatio; Betrug, m. fraus.

Ssalebný 3. täuschend, Com.

†Ssáletenka, y, f. zr., locidea.

Ssálka, y, f. sl. s. ssálek, lku, m.

1. Ssalek, lka, m. (od. ssalk), Schalk, scelus, improbus: naklonj se k mladým ssalkům, K.

2. Ssálek, lku, m. Schale, f. ein flaches Geschirr, patera, lanx.

Ssálenj, n. s. ssalba.

Ssálenina, y, f. betrügliche Dinge.

Ssálený 3. getäuscht, ludificatus; 2) sl. s. ssjlený; 3) wüthend, rasend, unsinnig, furibundus: ssáleným beykům wwrzen; 4) unsinnig machend: ssálené pálené; ssálené hauby, sl.

Ssalessnj 1. z. B. ssalessnj mjsta, Sauceschüßel, acetabulum, Syl.

Ssálič, e, m. Täuscher, ludificator; Betrüger, deceptor.

Ssálim, il, iti, täuschen, ludificari; betrügen, decipere.

II. rec. ssáliti se, s. blázniti se a); a) wüthend, rasend, unsinnig seyn, furere.

Ssáliwý 3. täuschend: ss-wý sen.

Ssalmage, f. Schalmey, f. etwa fistula, gingrina, ae, f. K. lituus, Vel. N.

Ssalomaunek, nku, m. Eisenhütlein, n. napellus.

Ssalowačky, f. pl. Schollbretter, (Maur.) asseres arcui incumbentes.

Ssalsse, f. Salse, Tunke, (Sauce), f. lactuca, (embamma, n.).

alwěg, e, *f.* Salbey, *f.* salvia; ➝ horní ſſalwěg, *sl.* Scharlach-kraut, *n.* salvia sylvestris; ➝ olaná ſſ., wilde Salbey, salvia pratensis, *hung.* vad fe-ér sállya.

alwěgnj 3. Salbey-; ſſalwěgnj iſtj, ſſalwěgnj wjno.

amáda, y, *f.* Schamade, *f.* deditionis signum tympani.

mám, al, ati, tappen, palpare, *B.* ſſámánj potmě, *K.* ga-obychom očj neměli ſſámáme; w temnoſtech a bludjch ſámati, *K.*

amlat, u, *m.* Camelot, Schamlot, pannus undulatus od. cilicius, ex pilis cameli: ſſamlat z ſrſti welblaudowé dělagj; ſamlat s wodau, gewäſſerter C., pan. undulatus subtilior; towý 3. v. Camelot.

amloſt, i, *f.* ſ. ſſamlat? *Kyb.*

amrha, y, *f.* Kreiſel, turbo, Brummkreiſel, *m.* trochus, *Com.* 2) Drehrad, *n.* rota versatilis; b) *sl.* ſ. čamrda.

anc, e, *m.* u. ſſanec, nce, *m.* Schanze, *f.* vallum; fig. w ſſanc daditi, ſázeti, waagen, jacere aleam; b) in d. Schanze ſchlagen, i. e. nicht achten, projicere, negligere, *B.* w ſſanc ſázeti gméno ſwé, *Com.* hrdlo ſwé, *K.* ſylu y žiwot; ſwau wlaſt; poſlednj ſſanc o ſwobodu metati; duſſe gegich wždy na ſſancých ſtogj, *Com.*

ancorb, u, *m.* (*obs.*) Schanzkorb, *m.* corbis munitorius, *Co.*

anda, y, *f.* Achſelſeil, *n.* *D.*

anobný 3. *sl.* ſparſam, parcus.

antawý 3. ſ. křiwonohý *Com.* *D*

ancugi, owati, ſchanzen, *Syl.*

antročjm, il, iti, ſſibalſtwj prowodjm, in *K.* Betrügereyen

treiben; b) Schleichhandel treiben, (kaudern, *D.*) negotiationem furtivam exercere; c) kippern? ſ. ſſantročnjk; - čenj, *n. verb.* ſ. ſſantroctwj.

Sſantročka, y, *f.* Schleichhändlerinn, *f.* negotiatrix furtiva.

Sſantročký 3. ſchleichhändleriſch, betrügeriſch: ſſantročký, laupežný, lſtiwý zyſk, *K.*

Sſantročnjk, a, *m.* ſ. ſſibal; b) Schleichhändler, negotiator furtivus; (c) nach *D.* auch Kipperer, - removens, vel adulterans monetam bonam: lichewnjk aneb ſſantročnjk, *Vel.*

Sſantroctwj, *n.* ſ. ſſibalſtwj, *K.* b) Schleichhandel, negotiatio furtiva: lſtmi, ſſantroctwjm ſe žiwiti, *K.* b) Kipperey? ſ. vorh.

Sſantrok, u, *m.* vorh. 2) *gen.* a, ſ. ſſantročnjk?

Sſantugem, owal, owati, *sl.* Muthwillen treiben, ſchäkern, petulantem esse, lascivire.

Sſanugi, owal, owati, ſſetřjm, z. B. Geld, ſich, Menſchen, parcere, z. B. alicui: ſſanowali ho, *K.* legátům neuſſanuge, *Vel.*

Sſarakle, *f. pl.* *sl.* ſ. ſſkraklicky.

Sſarapata, y, *m.* *sl.* *K.* *Hont.* ſ. ſſaſſek.

Sſarapatka, y, *f.* eine kleine alte böhm. Münze; člowěk který za ſſarapatku, za tři haléře neſtogj, homo triobolaris, *Syl.* 2) altes Zeug?

Sſarawáry, *m. pl.* *sl.* (ein oriental. Wort), ungariſche tuchene Beinkleider, deren Obertheil aus Leder beſteht; *russ.* ſarawáry, breite Hoſen.

Sſargan, u, *m.* Riedgras, carex.

Sſarha, y, *m.* *sl.* ſ. ſſerha.

Sſařina, y, *f.* ſſáſſj, ſ. rákoſý.

D

Šárka, y, f. Schaale, f. am Wagen, capula; přednj, zadnj ſſ., vordere, hintere Schaale, capula anterior, posterior.
Šárkan, a, m. sl. ſ. hoſpodářjček 1); b) Drache (v. Papier).
Šarlat, u, m. Scharlach, m. a) Scharlachfarbe, f. coccum; b) ſcharlachenes Tuch, coccum, coccinum; c) ſcharlachenes Kleid, purpura: ſſarlatem králowſkým přikryti; d) In K. zu Ex. 26, 4. 26, 1. wird es durch zlatohlaw erklärt, ſ. čerwec; -towý 3. ſcharlachen, v. Scharlach, coccineus, coccinus; ſſ-wá barwa, ſ. ſſarlat a).
Šarowá wěc, Schärkluft, f. krummer Gang, m. venula venis sensim se jungens.
Šarſſant, a, m. (ol.) Sergeant, m. armiductor, R.
Šarſſaun, u, m. meč dlauhý, Schlachtſchwerd, n. spatha, veretrum.
Šart, u, m. Scherflein, n. numulus, Mar. 12, 42. 2) gelbe Farbblume, f. ferula, Vel. N.; pl. ſſarty, Scherten (Bergb). laminae aereae.
Šarwanec, nce, m. sl., Scharwenzel, Haſelhans, ardelio.
Šarwátka, y, f. ſ. ſwada, u. rwanice; 2) Scharmützel, n. pugna levis.
Sſárys, e, m. Schariſch, ein Marktflecken im Schar. K., Sſaryſká ſtolice, d. Scharoſcher Geſpannſchaft, comitatus Sárosiensis.
Šaſſek, ſſka, m. otřeſſtěný, pochabý člowěk, Narr, Stocknarr, m. Faßnarr, Hanswurſt, sannio.
Sſaſſj, n. mor. ſ. rákoſy, scirpus.
1. Sſaſſka, y, f. pochabá řeč; pl. ſſaſſky, Narrenspoſſen, ſ. fraſſky: s lidem ſy předivné ſſaſſky wedli, Hlasatel České.
2. Sſáſſka, y, f. sl. ſ. kobylka 2).
Sſaſſko, a, m. sl. ſ. ſſaſſek.
Sſaſſkugi, owal, owati, blázniti, Poſſen treiben, faſern, fatzen, zoteln, haſeliren, einen Fatznarren machen, nugari, sannionem agere.
Sſat, u. m., sl ſſata, y, f. Tuch, n. ein Stück leinenen Zeuges, z. B. zumUmbinden, pannus, linteum, pannus linteus; potnj ſſat, od. ſſat k ſſjránj potu, Schweißtuch, n. sudarium; 2) Kleid, Kleidungsſtück, n. ſſat po domácku, Hauskleid, n. vestis domestica; pl. ſſaty ſ. ſſatſtwo; ložné ſſaty, Bettgewand, n. lectisternia, pl., Cyr.
Sſata, y, f. sl. vorh.
Sſatan, a, m. ſ. čáp, Vel. N.
Sſatečky, pl. mor. ſ. ſſaty.
Sſátek, tku, m. z. B. ſſátek utěrací, Wiſchtuch, Schweißtuch, Schnupftuch, n. sudarium, muccinium; ſſátek na krk, od. s krku, Halstuch, n. collare.
†Sſater, u, m. zroſtlina, gypsophila, (iſt eigentl. ruſſiſch).
Sſatim, il, iti, kleiden, vestire; - ſe, ſich kleiden, se vestire.
Sſatinka, y, f. mor. ſ. ſſaty.
Sſatka, y, f. sl. dim. v. ſſata; 2)Tüchlein.
Sſatlawa, y, f. Kerker, m. carcer, Vel.
Sſatlawnj 1. z. B. ſſ-nj hoſpodář Kerkermeiſter, magister carceris.
Sſatnj 1. z. B. ſſatnj čerw, Kleidermotte, f. tinea, teredo; ſ. truhla, Kleiderkaſten, m. arca, od. cista vestiaria.
Sſatnice, f. Kleiderkammer, Garderobe, f. vestiarium.
†Sſatnjk, u, m. Kleiderſchrank

n. scrinium vestiarium, (pro- jectirt v. D.)
atný 3. mit Kleidern versehen, Kleiderreich, vestitus, vestitu provisus.
átor, u, m. sl. & russ. s. stan.
atstwo, a, n. Kleidung, f. das, womit man sich kleidet, Kleider, vestimentum, vestitus.
auff, u, m Schufe, f. capula; sauffy piwowarské, kleine Schufen, haustra minora, pl.
aulám se, al, ati se, sich herum schleppen, reptare: taulati a ssaulati se, Lomn.
aur, ssaurem? od ramene kyéu ssaurem protknul, R. 2) sl. Vitr. ssaur, u, m. Drüsenkrankheit am Halse des Viehes.
aurek, rku, m. Hodensack, m. scrotum.
austacka, y, f. prkénko s drzadlem, Scheibe, bey dem Tuchscherer, tabella crispatoria.
austám, al, ati, reiben, reibend berühren, streifen, terere; télo popelem ssaustati; cohljčky ssaustati, d. Kipfel, Hörnlein, schieben, protrudere arculata, R. ein Geräusch od. Getöse machen, besonders mit den Füßen, strepere, strepitare: vmj nohama ssaustati, er weiß einen Fußkratzer zu machen, Com.
austánj, n. Reiben, n. tritus: wlk od ssaustánj, z gezdénj na koni geft, Com. 2) Rauschen, Geräusch, n. strepitus.
austj, n. drobné listnaté roždj, Reisholz mit Laub; 2) Kukurußblätter u. dergl.
austnu, fut. tnauti, s. ssaustám; b) někoho, jemand prellen.
awlat, u, m. folg. (wenig übl.)
awle, f. křiwolaký meč, Säbel, m. acinaces, ensis falcatus.
Ssawlsspeysar, fors Schwerdtfeger, faber gladiarius.
Ssawlugi, owal, owati, säbeln, niedersäbeln, acinace caedere, trucidare: ssawlugi, koho potkagi, Com.
Ssawrugi, owal, owati, plátno, d. Leinwand ausgleichen, ausdehnen, telam planando extendere.
Sstjm, sstal, sstáti, sl. s. sstjm.
Sskáp, a, m. sl. ein daumdicker, langer, grader Schößling (Stab), virga crassior.
Sskáwa, y, f. sl. s. sstáwa.
Sskeňa, ata, n. sl. s. sstěné.
Sskét, i, f. sl. s. sstět.
Sskikám, al, ati, sl. s. sstkám.
Sskiwalnjk, u, m. obs. (ital. stivale), s. bota.
Ssebestyan, a, m. Sebastian, Sebestianus.
Ssebjř, e, m. Severus, Vel.
Ssebřjnky, ů, m. pl. s. ssibřjnky.
Ssechtár, a, m. sl. Melkkübel, mulctrale; croat. sehtarka.
Ssedesát (ol. ssestidcat), gen. ssedesáti, sechzig, sexaginta; po ssedesáti, je sechzig, jeder, (jedem) sechzig, sexageni.
Ssedesaterý 3. sechzigfältig, sexagintaplex.
Ssedesátiletý 3. sechzigjährig, sexaginta annorum.
Ssedesátkrát, adv. sechzigmal, sexagies.
Ssedesátnjk, a, m. Sechziger, sexagenarius; 2) gen. u, eine gewiße Münze, Vel.
Ssedesátý 3. 60ste. sexagesimus.
Ssediny, f. pl. graue Haare, canities, cani, cani capilli.
Ssediwec, wce, m. Graubart, Graukopf, m. ein Mann mit

grauen Haaren, senex canis praeditus, senex caput.
Ssediwek, wku, m. s. mořský pelyněk.
Ssediwjm, ěl, ěti, grau werden, canescere.
†Ssediwka, y, f. zrostl., ballota.
Ssediwý 3. grau, a) der Farbe nach, canus, auch glaucus; b) vor Alter, canus; zmodra ssediwý, graublau, glaucus; - wost, i, f. d. graue Farbe einer Sache, canities.
Ssedý 3. wasserfarbig, glaucus, pullus; ssedý kůň, Apfelschimmel? equus glaucus, D.
Ssesfelin, u, m. cýlnjk, krátký prosstjp neb ssjp k wyhazowánj, tuleg, Wurfspießlein, n. Schäffelin, verutum, tragula, jaculum, spiculum, Syl.
Ssefrana, y, f. Nahme der Ziege.
Ssestar, sl. s. ssechtár.
Ssel, er ging, s. gdu.
Sseligaký 3. sl. s. wsseligaký:
Sselma, y, f. Bestie, f. bestia, bellua; 2) od. padauch, Schelm, Schurke, m. infamis, fraudulentus: sselmů nadáwati někomu; wybraná sselma, ein Ausbund der Schelmerey, D.
Sselmjček, čka, m. dim. vorh.
Sselmowský 3. Schelm-, schelmisch
Sselmowstwj 3. Bubenstreich, m. Schelmerey, f. nequitia.
Sselmowý čas, ol. Pestzeit.
Sselmugi, owal, owati, jemanden einen Schelm heißen, infamem dicere.
Ssemný 3. falsch, falsus, Ryb.
Ssemrám, ssemru, ral, rati, murren, murmurare.
Sseneček, čku, m. dim. v. folg. 1).
1. Ssenk, u. ssenk, u, m. Schenke, f. caupona; 2) Schank, m. educilatio; 3) obs. s. dar.
2. Ssenk, a, m. Schenk, m. pincerna, pocillator; 2) od. krčmář, Schenkwirth, caupo, Gen. 40, 20. 41, 9.
Ssenkéř, e, m. s. ssenkýř.
Ssenkowna, y, f s. ssenk, u, m.
Ssenkownj 1. 3. B. dům, vorh.
Ssenkugi, owal, owati, schenken, zapfen, Bier, Wein, vendere, educilare; 2) (obs.) schenken, donare: od starých dary brala, a mladým ssenkowala, Klat.
Ssenkýř, e, m. - řka, s. krčmář.
Ssentyš, obs. Schenktisch, Tisch
Ssepldk, sseplaun, a, m. Lispler, blaesus; - čka, y, f. - inn, f. -sa
Sseplawý 3. lispelnd, undeutlich redend, blaesus; - wě, adv. - wost, i, f. Lispeln, n.
Sseporjm se, il, iti, sl. sich empor arbeiten.
Ssept, u, m. Flüstern, Geflister n. susurrus; pl. ssepty, Gelispel, n
Sseptám, ssepcy, tal, tati, flüstern, susurrare; do ucha, ins Ohr, insusurrare ad aurem.
Sseptawý 3. was flüsternd geschieht, tacitus: sseptawá mše, stille Messe; sseptawá zpowěď; - wě, adv. sseptawě a nesrozumitedlně mluwj, K.
Sserad, u, m. nečistota, Unrath, Unflath, m. sordes: sseradowé městisstj tekau; zbytečnosti a sseradý slezyny; sseradý a zpotwořilosti zplodití.
Ssereda, y, f. Scheußlichkeit, foeditas, turpitudo.
Sserednjm, ěl, ěti, häßlich werden, deformis fio.
Sseredjm, il, iti, verhäßlichen, deformare, foedare.
Sseredný 3. scheußlich, garstig, häßlich, foedus, turpis; - dně, adv. foede, - iter; - nost, i, f. - keit, - keit, f. - foeditas, - itudo.

erha, y, m. Büttel, s. biřic.
erhowna, y, f. d. Wohnung des Büttels; 2) s. ssatlawa.
ěrj se, sseřilo se, sseřiti se, es dämmert, es wird dämmerig, a) es fängt an dunkel zu werden, incipit crepusculum, tenebrescit; b) es fängt an Tag zu werden, lucescit, lucescit: fig. pomalu se gim sseřj z switá, Com.
serjk u, m. zrostlina, syringa, (ist eigentl. russisch).
erm, u, m. s. ssermowánj, n.: ratochwile w hondách w ssermu, Cyr. ssermy obecnjch pomluw, Com. 2) fig. Gaukeley, f. Gaukelpossen, pl. praestigiae, pl. ne něgakými ssermy modlářskými chrám očistiti, K.
ermičýk, e, m. lehce oděný wogák, leichter Soldat, veles.
ermiclugi, owal, owati, scharmützeln, velitare: z daleka ssermicluge, Cyr.
ermowánj, n. Fechten, n. vibratio gladii &c.
ermugi, owal, owati, fechten, vibrare gladium, lanceam: mečem ssermowati, Cyr. 2) schwingen, (neutr.) vibrari: ermugjcý okolo mne kyg, Com.
sermýř, e, m. Fechter, gladiator; - řský 3. Fecht-, Fechter-, gladiatorius: ss-ská sskola, Fechtschule, palaestra; ss-ský plac, s. ssermýrna; - řstwj, n. Fechtkunst, f. palaestra, ars palaestrica.
Ssermýrna, y, f. Fechtplatz, Fechtboden, m. agon, Com.
sero, a, m. Abenddämmerung, f. crepusculum; 2) Morgendämmerung, diluculum; k sseru, um d. Zeit der Abend- od. Morgendämmerung.

Sserý 3. (abs. ssero), ein wenig dunkel, subobscurus; sserá aneb zemnatá barwa, Erdfarbe, f. 2) schwärzlich, subniger: černé aneb sseré raucho, K. sserá sukně, Com. 3) ein wenig hell, sublucidus; - rost, i, f. subst.
Ssesselina, s. ssessulina.
†Sessmjk, u, m. zrostlina, jasminum, (ist eigentl. russisch).
Ssessulina, y, f. s. lusstina.
Ssessulinowatý, ssessulinatý, 3. s. lusstinowatý.
†Ssesselinatina, y, f. Hülsenfrucht, legumen;
Ssest, gen. ssesti, sechs, sex; půl. ssesta, sechsthalb, quinque et semis.
Ssesták, u, m. Sechser, eine Münze, semigrossus; 2) s. unter oko.
Ssesternásobný 3. sechsfach, sextuplex.
Ssestero, abstr. folg.
Ssesterý 3. sechserley, a) v. sechs Arten, sex generum; b) sechs, sex.
Ssestidennj 1. sechstägig, sex dierum.
Ssestidjlný 3. sechstheilig, hexaplus: biblj ssestidjlná, d. Kralitzer Bibel in 6 Bänden.
Ssestihranatost, i, f. folg. - nost.
Ssestihraný 3. sechseckig, hexagonus; - nost, i, f. Sechseck, n. hexagonum, sexangulum.
Ssestiletý 3. sechsjährig, sex annis, sex annorum.
Ssestiměsýčný 3. sechsmonathlich, semestris.
Ssestina, y, f. der sechste Theil, sexta (pars).
Ssestineděle, j, f. pl. Sechswochen, z. B. w ssestinedělech býti, Sechswochen halten, in den Sechswochen liegen, puerperio cubare.

Sſeſtinedělka, y, f. Sechswöchnerinn, f. puerpera.
Sſeſtipanſký 3. z. B. auřad, Sechsherrnamt, n. ſſeſtipanſký auředník, Sechsherr, (aedilis?) Pr.
Sſeſtiprſtý 3. ſechs Finger habend, sedigitus.
Sſeſtiſtý 3. ſechshundertſte, sexcentesimus.
Sſeſtka, y, f. eine Sechſe, senio.
Sſeſtkrát, adv. ſechsmal, sexies.
Sſeſtmecýtma, ſechs u. zwanzig, -tmý 3 ſechs u. zwanzigſte, vicesimus sextus.
Sſeſtnáct, gen. ſſeſtnácti, ſechzehn, sedecim, sexdecim.
Sſeſtnáctiletý 3. 16jährig, 16 annos natus, sedecennis.
Sſeſtnáctka, y, f. d. Zahl ſechzehn.
Sſeſtnáctkrát, -te, adv. ſechzehnmal, sedecies.
Sſeſtnáctý 3. der, d., das ſechzehnte, sextus decimus.
†Sſeſtnatý 3. senus, Bercht.
Sſeſtoraký 3. sl. ſ. ſſteſternáſobný.
Sſeſtý 3. ſechſte, sextus.
Sſet, a, m. Geck, alter Narr?
Sſetek, tka, m. ein kleiner Hausgott, lar, D. 2) adj. 3 term. all, omnis, gen -tkého, sl. ſ. wſſecken.
Sſetina, y, f. sl. Böm. Laub, Zweige v. Nadelholz, frondes acuminatae.
Sſetlinky, pl. Schäffte, beym Tuchmacher, retinacula, pl.
Sſetřenj, n. ſ. ſſetrnoſt.
Sſetřjm, il, iti, něčeho, u. na něco, auf e. was Acht haben od. geben, beobachten, attendere; 2) mit u. ohne Genit. ſparen, ſchonen, parcere; 3) cum gen. ſein Augenmerk richten, ſorgen, beſorgt ſeyn, curae cordique habere, Syl. Cyr.

II. rec. ſſ-ti ſe, cum gen. aut praep. před, ſich hüten, in Acht nehmen, cavere sibi, B. Com. před mhau a powětřjm plíhým ſe ſſetřiti.
Sſetrný 3. aufmerkſam, attentus; achtend, achtungsvoll, observans; b) cum gen. beobachtend, observans: práwa ſſetrný, Vel. 2) häuslich, wirthſchaftlich, diligens, frugalis; ſparſam, parcus; 3) beſcheiden, modestus, Lesch. -ně, adv. aufmerkſam, achtungsvoll, attente, intente, observanter; 2) ſ-ter, d-ter; 3) -ste; -noſt, i, f. Aufmerkſamkeit, attentio; Achtung, cultus, observantia: ſewſſj vctiwau ſſetrnoſtj oddáwám tu knihu, Cyr. laſkawá ſſetrnoſt, Id. b) Beobachtung, observatio; 2) Häuslichkeit, Sparſamkeit f. frugalitas, diligentia, parsimonia; 3) Beſcheidenheit, modestia.
Sſew, gen. ſſwu, m. Naht, f. sutura: ſſwy hlawy, d. Nähten des Hauptes, suturae cranii.
Sſewček, a, m. unbedeutender Schuſter.
Sſewčjm, il, iti, ein Schuhmacher ſeyn, Zlaſ. Čeſký.
Sſewcowſký 3. den od. d. Schuſter betreffend, sutorius, sutrinus; ſſ-ſké řemeſlo, ſolg.; ſſ-ſté černidlo, Schuſterſchwärze, f. atramentum sutorium.
Sſewcowſtwj, n. Schuhmacherhandwerk, Schuſterhandwerk n. als Metier, sutrina, ars sutrina, insgem. opificium sutorium.
Sſewerom, sl. adv. quer, oblique: ſſewerom hewerom, ſ. křjžem krážom, unter kriz.
Sſeyb, u, m. ſolg. Vel. N.
Seyba, y, f. (obs.) Schleifſcheibe, orbis.

eyd, u, m. Bevortheilung, Fraus: na sseyd opatřený.
eydjř, e, m. s. ssidjř.
eytroch, u, m. Kelle, Schoßkelle, f. am Wagen, capsa currus.
eywle, f. Scheibe, f (Bergw.), orbis, trochlea; -lowý, Scheibe-, z. B. sseywlowé dřewo.
jalený 3. sl. s. ssilený.
jaljm, il, iti, sl. s. ssáljm.
jara, y, f. sl. Pferdheerde, f.
ibaka, y. f. sl. s. sslehaka.
ibal, a, m. (vgl. ssibám), Schalk, a) ein listiger Mensch, versutus: ein alter Durchtriebener, veterator; b) ein betrügerischer Mensch, impostor, fraudulentus.
ibalský 3. schalkhaft, a) listig, versutus; b) betrügerisch, fraudulentus; -sky, adv. -te; b) -nter.
sibalstwj, (bess. als ssibalstwo), n. Schalkheit, f. a) List, f. versutia; b) Betrug, m. betrügerisches Wesen, fraus; ist es eine einzelne Handlung, dolus.
sibalugi, owal, owati, schelmisch thun, schäkern, nugari; 2) betrügerisch thun, defraudare, praevaricari.
sibám, al, ati, sl. & mor. s. mrskám, (daher ssibal, gleichsam wyssibalý (z města), u. ssibenice, kde zločince ssibáwagi). Man sagt auch: ssibá mi snjh do twáře, der (fallende) Schnee schlägt mir ins Gesicht.
sibenec, nce, m. sl. s. ssibeničnjk.
sibenice, f. Galgen, m. zum Henken, patibulum.
sibeničnjk, a, m. Galgendieb, Galgenschwengel, Galgenvogel, Galgenschelm, Galgenstrick, m. der den Galgen verdient hat, patibulo dignus, trifurcifer.
sibenka, y, f. Brunnengalgen, m. gabalus, Vel. N. 2) sl. s. ssibenice.

Ssibnu, fut. nul, nauti, einmal hauen, caedere.
Ssibřinek, nku, m. üblicher, pl. ssibřinky, Possen, Schurpfeifferey, Faseley, f. nugae, Com. cýrkew od pletich a ssibřinků antykrystowých očistiti.
Ssibrinkugem, owati, sl. herum fechten, Possen treiben.
†Ssicha, y, f. zrostl., empetrum, (ist eigentl. russisch); - chowitý 3. empetreus.
Ssichorjm, iti, sl. s. ssuchorjm.
Ssichta, y, f. Schichte, f. (Bergb.) opera; 2) sl. s. wrstwa, u. hranice.
Ssicý 1. Näh-, z. B. ssicý gehla, Nähnadel, f. acus ad suendum, auch blos acus, wo es sich verstehen läßt.
Ssidjm, il, iti, vexiren, a) plagen, mißhandeln, vexare; b) necken, seinen Spaß haben, ludere, illudere; üblicher 2) vervortheilen, fraudare, defraudare, circumvenire.
Ssidjř, e, m. Bevortheiler, Betrüger, m. defraudator; - řka, y, f. - inn, - inn, f. - trix; - řský 3. betrügerisch, fraudulentus; - řstwj, n. Betrügerey, Bevortheilung, fraus, fraudatio.
Ssidlář, e, m. Ahlenmacher, m. subularius; - řka, - inn, f. - řský rc.
Ssidlo, n. ssjdlo, a, n. Ahl, m. (ein Schusterpfriem), subula; ssidlo w pytle, a kurwa w domě nemohau se tagit, prov. Syr. 2) s. moteylice 1), d. Nymphe, D. 3) sykora, d. langgeschwänzte Meise, parus caudatus.
Ssjf, u, m. bess. lodj.
Ssiflik, u, m. sl. Lebkuchen.
Ssift, u, m. násada ručnice, Büch-

ſenſchaft, *m.* etwa scapus sclopetarius, *D.*

Sſiſtář, e, *m.* Büchſenſchafter, effector scaporum sclopetariorum; - řka, řſký ꝛc. wie bey pekař.

Sſigačka, y, *f. sl.* Nähküſſen, *m.* pulvillus serviens suendo.

Sſjgám, al, ati, *sl. fr.* v. ſſigi.

Sſjge, *f.* Genick, *n.* cervix; 2) Eingang in den Keller, Kellerhals, *m.* ostium cellae, *D.* & *sl.*

Sſigi, ſſil, ſſjti, *imper.* ſſj, nähen, suere; geden ſſige, druhý párá, *prov.* der eine baut, der andere reißt nieder.

1. Sſik, u, *m.* Schlachtordnung, *f.* acies militaris; ſſik bitewnj, *Vel.* ſſik ſwůg zſſikowal, *Cyr.* gizda bez ſſiku za nepřátely ſe hnala; ſſik welblaudařſký, *Cyr.* fig. zmáſti někomu ſſiky, *prov.* circulos alicujus turbare; 2) überhaupt Ordnung, *f.* Anſtalten, series, *Bar.* 3, 34.

2. Sſjk, u, *m. sl.* Drath; 2) ſchlechte Borten, (Flittergold): pártice ſſikowé.

Sſikau, *adv.* ſchräg, oblique, *R.*

Sſikem, *adv.* vorh. *D.*

Sſikmak, *sl.* ſ. ſſikymiky.

Sſikowánj, *n.* Stellung in Ordnung, dispositio.

Sſikownice, *f. sl.* Zubringerinn, d. d. Dienſtmägde zubringt.

Sſikowný 3. anſtändig, angemeſſen, aptus, conveniens, *D.*

Sſikugi, owal, owati, in Schlachtordnung ſtellen, disponere aciem; 2) behandeln, verrichten, unter Händen haben, reguliren, tractare rem; 3) wohin bringen, ſchaffen, *K.* ſ. wyſſikugi.

II. *rec.* ſſ-ati ſe, ſich rüſten, armare se: ſſikowati ſe proti někomu; 2) anpaſſen, convenire, *Syl.* 3) ſich geziemen, d[ecere]; 4) beſſ. přihazý ſe.

Sſiký 3. ſchief, ſchräg, obliquus, [...]

Sſikymiky, ů, *pl. sl.* heimli[che] Ränke, artes.

Sſjlenec, nce, *m.* ein Aberwitz[i]ger, Wahnſinniger, vesanus.

Sſjlený 3. wahnſinnig, raſen[d], vesanus, amens, delirus, D[...] 9, 7. -ně, *adv.* -noſt, i, *f.* Wahnſinn, *m.* Raſerey, *f.* vesania, delirium.

Sſilhám, al, ati, ſchielen, ſchie[f] ſehen, limis tueri oculis.

Sſilhawý 3. ſchielend, z. B. limis intuens; iſt es ein Naturfehler, strabo, paetus; - wě, *adv.* z. B. - wě hleděti.

Sſjlim ſe, iti, ſ. bláznjm ſe, a)

1. Sſilink, u, *m.* ſ. pardus, *Syl.* 2) Schilling, *m.* ein Maß v. [...] Schubkarren Erz, (Bergb.)

2. Sſilink, u, *m.* Schilling, *m.* assis, *Syl.* 2) ſ. tucet, *Com.*

Sſimle, Schemel, (Bergb.), dens suculae, *Vel. N.*

Sſimon, a, *m.* Simon, Simon.

Sſimrám, al, ati, kriebeln, jukken, prurire: ſſimrá mi co [w] nosſe, es kriebelt mich etwas in der Naſe, nasus mihi prurit, *D.* 2) krabbeln, (*neutr.*) titillare, fricare.

Sſjn, u, *m.* Schiene, *f.* z. B. de[s] Rades, canthus; 2) woraus d[ie] Thaler ꝛc. geprägt werden, *Vel.*

Sſjna, y, *f.* loktowá koſt, Armſchiene, *f.* radius, auch bey Aerzten, socile minus.

Sſindel, e, auch a, *m.* (*acc.* ſſindely, *Vel.*) Schindel, *m.* scandula, scindula.

Sſindelák, u, *m.* Schindelnagel, clavus scandularius.

Sſindelář, e, *m.* Schindelhauer,

Schindelmacher, m. scandularius.

Sſindelnj 1. Schindel-, scandularius.

†Sſindelnice, f. zr., imbricaria.

Sſjnek, nku, m. s. cýpek.

Sſjnowý 3. z. B. ſſjnowý hřeb, Schiennagel.

Sſintowka, y, f. Karſten, n. pastinatio.

Sſintowačka, y, f. s. krace, D.

Sſintugi, owal, owati, karſten, (ausgraben, auflockern), pastinare, Vel.

Sſinu ſe u. ſebau, fut. nul, nauti, ſich lenken, weichen, flectere se.

Sſjp, u, m. Geſchoß, n. Pfeil, m. sagitta, telum: fig. ſſjpy gedowaté, které ohněm zloſti proti newinným kugj, ſtrogi, ocelugj, brauſý, na hlawy gegich obracý, B. K. s. auch naſadjm 8); wlaſký ſſjp, s. polewka wlaſká, Vel.

Sſjpák, u, m. s. křemelák, D.

Sſjpek, pku, m. Hagedorn, m. Hageroſe, f. Hagebuttenſtrauch, m. rosa canina, Linn. od. cynosbatus; 2) Hagebutte, f. bacca cynosbati.

†Sſjpeňka, y, f. zr., sagittaria.

Sſjpjm, il, iti, sl. ſich dunkel erinnern: ſſjpjm toho člowěka w mém chlapectwj.

Sſirinka, y, f. s. ſſjpek 2), D.

Sſjpka, y, f. s. ſſjpek 1); Harant; 2) sl. s. ſſjpek 2), hung. csipke.

Sſjpkowý 3. z. B. ſſjpkowá růže, Hageroſe, Heckenroſe, f. rosa canina, cynosbatus.

Sſjř, f. s. ſſjřka 1); 2) s. ſſiroce.

Sſtráčnjk, a, m. Hutmacher, pileator; - čka, y, f. - inn, f. - trix; - čký 3. ctwj, s. klobaučnjcký, klobaučnjctwj.

Sſták, u, m. sl. Hut mit Stolpen, pileus.

Sſirán, u, m. sl. Nachttopf, m. matula.

Sſirawa, y, f. sl. s. ſſjřka.

Sſiričár, a, m. sl. s. halenář.

Sſirice, sl. Bauermantel, m.

Sſjřjm, il, iti, breiten, ausdehnen, verlängern, dilatare, B. 2) länger ſprechen, im Reden umſchweifen, ambagibus uti: o něčem ſſjřiti, Cyr. Přjb. XI. 146

Sſjřka, y, f. Breite, f. latitudo; 2) sl. kleines Trinktöpfchen.

Sſjřky, adv. sl. s. ſſiroce.

Sſiroce, adv. comp. ſſjřeg ſſjř, ſſjřegi, superl. negſſjře, negſſjř, negſſjřegi, breit, late.

Sſiročina, y, f. Art, f. der Zimmerleute, ascia.

Sſiroká, é, f. sl. Nitr. Beyſtandsfrau der Braut, u. gleichſam Hochzeitvorſteherinn, f. testis; b) anderwärts Brautmutter.

Sſiroko, adv. s. ſſiroce; ſſiroko daleko, weit u. breit, longe lateque.

†Sſirokohlučný 3. weitſchallend, late sonans: ſſ-čné moře, θαλασσα ηχηεσσα, P. Il.

Sſirokonohý 3. breitbeinig, pansa.

Sſirokonoſý 3. s. pleſkonoſý, Syl.

†Sſirokoſlaupka, y, f. zroſtlina, pterostylis

Sſirokoſt, i, f. Breite, f. latitudo.

†Sſirokowládný 3. weitherrſchend, εὐρυκρείων, Neg. Il.

Sſiroký 3. comp. ſſirſſj, superl. negſſirſſj, breit, latus; ſlowo ſſirokého wyznamenánj, K. w ſſirokau řeč ſe nedáweg s neſmyſlným, B. gak ſe to dálo, ſſirſſjmi ſlowy (weitläufiger) wyprawuge, K. ſſirokým mluwenjm bude tě zkauſſeti, B.

Sſiroň, ě, m. sl. Lypt. kagla, ein

Bchs mit breiten niedrigen Hörnern.

†Ssjřwlnobitné mořе, πολυ-φλοισβος D. P. II.

1. Sstrý 3. s. šjrý u. pansý; vhléda-li sme hág w sstrém poli, *Wrat.*

2. Sjrý 3. verb.? na sstrém moři, auf dem hohen Meer, in patenti mari, in altum sstrém poli.

Sstťák, u. m. s. leblka, y, f. 2) † (eigentlich russisch), zrostlina, scutellaria.

†Sstťatěnka, y, f. zr., cranichis.

Sstina, y, f. Lederapfel, *T.*

Sstka, y, f. Zapfen, m. an den Bäumen, z. B. Tannen x. Küssel, f. *D.* conus, strobilus, metula; 2) der länglichte Krapfen, (crepis? *R.*); 3) s. knedljk, pastillus, *Lomn.* 4) Kolbe, f. an den Haaren, etwa bulbus, *D.* 4) Stopfklöschen, u. für d. Gänse, turunda, fartile.

†Sstkowitec, tce, m. zrostlina, sagus.

Sstjmám, al, ati, s. possissmám.

Sstjmawý 3. *sl.* zauderhaft.

Sstjmem se, al, ati, *sl.* zaudern.

†Sstjstěnec, nce, m. zr., blechum.

Sstjstička, y, f. *dim.* v. sstjska.

Sstjworec, rce, m. s. zymostráž, *Vel. Herb.* 2) od. cucek, chuchel, Klunker, m. oesipum, *D.*

1. Sstt, sstti, s. sstgi.

2. Sstt, u, m. hie u. da, s. otep slámy.

Sstj, u. Nähen, u. Nähterey, f.

Sswačka, y, f. *sl.* Nähnadel, f. acus; 2) s. sswadlj, Nähterinn.

Sszunk, u, m. Rank, m. Bervortheilung, ars, elusio.

Sstabryně, f. s. hunč, Koße.

Sstádljm, il, iti, necken, lacessere

Sstalubina, y, f. *sl.* Riß in einem Felsen od. im Holz, fissura.

Sstamrák, a, m. *sl.* i. e. sstamrawý člowěk; s. folg. 1).

Sstamrawý 3. verdrüßlich, schelltend, objurgans; 2) *sl.* triefäugig; - wost, i, f. *subst.*

Sstamři, ral, rati, schmälen, schelten, objurgare.

Sstan, a, m. Saumroß, n. equus clitellarius, caballus, (nach *Wussin* (auch *polon.*) Hengst.

Sstapa, y, f. Gaul, m. Reitpferd, n. caballus, *Syl.* (nach andern, u. *sl.* Stutte); 2) Schimpfwort gegen eine große, ungeschickte Weibsperson, etwa brutum.

Sstapulýř, e, m. řeholnický, Skapulier, scapulare.

Sstára, y, f. *mor.* & *sl.* s. kůže, od. ein Stückchen Haut, z. B. das Stückchen Pechhaut, womit man d. Peitschen schmiert, *sl. Nitr.*; 2) *sl.* Einschnitt, m. incisura, rimula: žjžaly plné gsau sstárek aneb sstár; -rka, y, f. *dim.*

Sstareda, y, m. f. häßliches Ungeheuer, (v. Menschen,) turpis. 2) Sauertopf, m. morosus, homo torvo, tetrico vultu.

Sstaredec, dce, m. i. e. sstaredý člowěk; 2) s. hostec 1).

Sstaredjm, s. sseredjm.

Sstaredjm se, il, iti, na někoho, mit scheelen Augen ansehen, saure Gesichter machen, limis adspicere.

Sstaredka, y, f. üblicher *pl.* -dky, *sl.* gewisse Aepfel.

Sstaredný 3. *sl.* s. sstaredý.

Sstaredohled, a, m. s. sstareda.

Sstaredý, *sl.* - dný 3. häßlich, turpis, deformis; b) unfreundlich, asper, inhumanus, *Syr.* 14, 8. - dě, *adv.* - iter, - iter; b) - re, - ne.

Sstarpál, u, m. ein einfacher Bauernschuh, phocasium, *Syl.*

Sstarpetle, f. Socke, soccus.

Sstarta, y, f. Blatt, n. folium,

charta, *Syl.*; ss. zaházegjcý, charta rejectanea, *Com.* -ička, *y, f. dim.*

Sskatupka, sskatupina, *y, f. mor.* s. sskořepj.

Sskarwadjm se, s. sskorpjm se.

Sskarpant, *a, m.* Unterbedienter, Scherg, *m.* lictor, flagellifer.

Sskatule, *f.* Schachtel, *f.* arcula; -lka, *y, f. dim.* Schächtelchen, *n.* arcula.

Sskawka, *y, f.* s. sskřawka, *Vel.*

Sskemrám, *ati*, bettelhaft bitten?

Sskerjm se, *iti, sl.* sich aufreißen, wie d. Baumrinde, rumpi, dirumpi; 2) mit ausgebleckten Zähnen lachen.

Ssklbám, *al, ati, sl.* s. sskubám.

Ssklebjm se, *il, iti*, das Maul fletschen, es breit aus einander ziehen, wie beym Weinen, d. Zähne fletschen, d. Zähne blecken, dentes nudare, ringi: nu giž se gen sskleb! - meine! (verächtl.); sskleb se *a* celé dny y nocy brjssteg.

Sskljba, *y, m.* Zähnfletscher, *m.*

Ssklubám, u. sskubám, ssklubi, sskubi, bal, bati, rupfen, vellere; 2) fig. spotten, zwacken.

Ssklubánky, s. sskubánky.

Sskoda, *y, f.* Schade, *m.* a) Verlust, *m.* Einbuße, *f.* damnum, detrimentum, jactura; sskodu wzýti, nésti, trpěti, w sskodě ležeti, Schaden leiden od. bekommen, damnum (od. jacturam, detrimentum) facere od. accipere, contrahere, sustinere damna, *Syl.* od zwěři sskodu wzýti, i. e. raněnu býti, *Cyr.* sskodu učiniti, udělati, způsobiti, Schaden zufügen, thun od. bringen, damnum dare, apportare, detrimentum inferre od. importare; sskodu nahraditi, wynahraditi, Schaden ersetzen, damnum sarcire, detrimentum sarcire; na něčem sskodu mjti, s. sskodugi 2), *K.* on gde po sskodách, er schaut, wo er schaden kann, er macht Schaden, Pr. 2) Unglück, *n.* calamitas; kdož má sskodu, o posměch se nestarey, *prov.* sskoda, že *rc.* es ist Schade, daß *rc.* incommodum est, od. dolendum est; auch mit dem Genit.: y sskoda toho člowěka! Schade um den Menschen! *Cyr.*

Sskodjm, *il, iti*, schaden, Schaden zufügen, nocere, obesse, officere, noxium esse.

Sskodliwý 3. schädlich, damnosus, noxius; - wost, *i, f.* - keit, *f.* vis nocens.

Sskodný 3. - nost, *i, f.* verb.

Sskodugi, *owal, owati*, einen Schaden tragen, den Verlust über sich nehmen, damnum sustinere; 2) Schaden leiden, damnum pati, detrimentum facere; na něčem sskodowati, *K.* - mnoho na swé dobré powěsti v přátelů, *Vel.*

Sskola, *y, f.* Schule, *f.* ludus, schola; wysoká sskola, *sl.* auch wysoké sskoly, *pl.* hohe Schule, Universität, *f.* academia, universitas (scientiarum); hlawnj sskola, Hauptschule, schola capitalis.

Sskolák, *a, m.* Schuljunge, Schulknabe, *m.* puer scholasticus.

Sskolár, *a, m.* Schüler, discipulus, scholaris.

Sskolka, *y, f.* sstěpnička, Baumschule, *f.* plantarium.

Sskolmeta, *y, m.* Schulfuchs, Schulpedant?

Sskolmistr, *a, m.* Schulmeister,

Schullehrer, *m.* Schulmann, magister, od. magister scholae; -rowá, é, *f.* -inn, *f.* -inn, *f.* conjux magistri.

Sſkolnj 1. d. Schule betreffend, scholasticus; ſſ. dům, domus scholastica, schola; ſſkolnj miſtr, vorh.

Sſkolnjk, *a, m.* ſ. ſſkolár, (nach *Syl.* ſ. ſſkolmiſtr).

Sſkolſký 3. ſ. ſſkolnj; ſſkolſké pachole, ſ. ſſkolák.

Sſkop, ſſkopec, ſſkopjm ꝛc. *sl.* & *mor.* ſ. ſkop, ſkopec, ſkopjm.

Sſkopek, pku, *m.* Schaff, Gefäß, *n.* vas; pomegný ſſ., Spülſchaff, *n.* Spülgelte, *f.* labrum, eluacrum; -pjček, čku, *m. dim.* ein kleines Schaff, vasculum.

Sſkořupka, *y, f.* ſ. ſſkořjpka, *D.* 2) ein kleines an den Wallfiſch ſich anhängendes Schalthierchen, Hlaſ. Ceſký.

Sſkořepj 1. mit einer Schale überzogen, eine Schale habend, testaceus; ſſ. ryba, Schalfiſch, *m.* testa.

Sſkorec, ſſkwovec, *rce, m.* ſ. ſſpaček; *pl.* ſſkorce, *sl.* Klöſe aus Kukurütz-, od. Hirſenbrey, geſchmalzen, eine Mehlſpeiſe, pastilli puncti.

Sſkořepina, *y, f.* Schale, *f.* der Nüſſe, putamen, cortex; der Schalthiere, z. B. Krebſe ꝛc. testa, auch putamen; der Eyer, putamen, cortex, testa; ſſkořepinka, *y, f. dim.*

Sſkořepinatý 3. ſchalähnlich, testaceus.

Sſkořjpka, *y, f.* ſ. ſſkořepinka.

Sſkorné, *f.* (v. z u. kůra, kora, *polon.* 'skorne', že s prwu býwali z kůry), Stiefel, weite Stiefel, *Syl.* Bauernſtiefel, *m.* ocrea; in dieſer Bedeutung auch bey den Lyptauern, Thúróczern ꝛc. üblich; vgl. *hung.* szekernye.

Sſkorpenj, *n.* Hader, Zank, *m.* Gezänk, *n.* rixa, litigium.

Sſkorpič, *e, m.* Haderer, *m.* rixosus; -čka, *y, f.* -inn, *f.* -sa.

Sſkorpjm ſe, il, iti, (s někým), hadern, zanken, rixari: hněwá ſe ſſkorpj, bryze, wadj, Spr. dwogiti ſe, ſſkorpiti ſe, *Syl.*

Sſkorpiwý 3. haderſüchtig, haderhaft, rixosus; -wost, *i, f.* Haderſucht, *f.* indoles rixosa.

Sſkrabačka, *y, f.* Scharreiſen, *n.* Scharre, *f.* des Gärtners.

Sſkrabádko, *a, n.* Schabkrückel, *n.* des Kupferſchmieds, radula.

Sſkrabadlo, *a, n.* ſ. ſſorna, *D.*

1. Sſkrabák, *a, m.* Kratzer, der kratzt, qui radit; 2) ſ. ſſkrták, Kritzler.

2. Sſkrabák, *u, m.* Kratzeiſen, *n.* radula; beym Becker, ſ. poſſkrabák; b) ſ. pařát; c) *mor.* ſ. ſſintowačka, krace; d) ſ. raſſple na dřewo, *R.* e) Maulkorb, *m.* fiscella, camus, *Vel. N.* f) *mor.* ſaurer Wein.

Sſkrabám, ſſkrabi, al, ati, kratzen, mit den Nägeln ꝛc. radere, scabere, scalpere; 2) ſchaben, scabere, radere: mrkwi ſſkrabati; 3) täuſchen, vervortheilen, eludere: ſſkrabe, ſſidj, *Com.*

Sſkrablice, *f. sl.* ſcherzw. ſ. ſſawle.

Sſkrabně, *f. sl.* alter Beſen.

Sſkraboſſka, (ſſkrabuſſka, *Syl.*), Larve, Maſke, *f.* larva, persona, *Haj.*

Sſkrabotám, -ocy, tal, tati, *sl.* laut kratzen.

Sſkrabunk, *u, m.* (*ol.*), Vervortheilung, Prellerey, *f.* elusio, fraus; 2) Drangſal, vexatio: ſſkrabunk pro nábożenſtwj; 3)

Prahlerey, jactatio; 4) Gaukeley, f. Possen, Schwänke, pl. Scherzreden, sales, pl.
Sſtráček, čku, m. sl. d. Fettringelchen auf der Suppe, insg. Zinkerlen.
Sſtralaup, u, m. Ranft, m. Rinde, f. crusta; 2) Grind, s. strup, prasſlwina; 3) Schandfleck, m. nota: toho ſſtralaupu na sobě nemá, - nechce nechati, Lomn.
Sſtraň, ſſtraně, f. mor. s. čelist.
Sſtřeček, čka, m. Hamster, m. cricetus, Linn. glis cricetus, Kl.
Sſtřečenj, n. verb. v. folg. 2) ſſtřečenj ptaků, Hecke, Heckzeit, f. tempus feturae.
Sſtřečjm, el, eti, quacken, coaxare; 2) schreyen, v. Vögeln u. dgl. 3) (trop.) häßlich schreyen, besonders v. Kindern, s wřesſtjm.
Sſtřehot, u, m. s. křehot; 2) s. wřeſk; 3) nach Syl. s. křemenj; 4) Knirren, n. stridor, Vel. N.
Sſtřehotám, - ocy, s. křehotám.
Sſtřek, u, m. mor. s. křeč, spasmus; 2) sl. s. křehot, u. wřeſk.
Sſtřemel, e, m. auch ſſtřemelka, y, f. Kiessand, m. glarea, D.
Sſtřemen, - nitý ꝛc. s. křemen.
Sſtřhám, schreyen wie d. Rebhühner.
Sſtřjatek, tka, m. sl. Schrötterlein, ephialtes.
Sſtřjb, u, m. sl. s. přeslička, 1).
Sſtřich, u, m. Nitr. s. sausek.
Sſtřidelka, y, f. mor. s. poklička.
Sſtřidla, y, f. Schiefer, Schieferstein, m. lapis schistus od. foliatus: ſſtřidlau koſtel přikryti, Vel. 2) mor. vorh.
Sſtřidlice, f. (mor. ſſtřidlice dutá), Hohlziegel, f. imbrex.
Sſtřidličný 3. schieferig, schistus, foliatus, fissilis: ſſ-ný kámen, vorh. ſſ-ně twrdé kamenj, Kauer, m. D.
Sſtřjepjm sa, sl. s. přjpiti se.
Sſtřjepný 3. sl. zankſüchtig.
Sſtřjně, f. Schrein, Schrank, m. scrinium, armarium.
Sſtřinka, y, f. dim. Schreinchen, Schränkchen, n. armariolum, scrinium; 2) Meisenkasten, m. decipula capiendis paris.
Sſtřjp, u, m. sl. Nitr. gratiola? hung. tsikorgó fű.
Sſtřipačka, y, f. Knarre, f.
Sſtřipáky, ů, m. pl. Kibblein am Weberstuhl, trochleae, R.
Sſtřipám, al, ati, s. ſſtřipjm; ſſ. na hausle, fiedeln.
Sſtřipawý 3. knarrend, knirrend, stridulus; ſſtřipawá bylina, s. ſſtřjp; wě, adv. stridendo.
Sſtřipcowý 3. z. B. ſſ-wé kleſſtě, Reifkloben, grobe Schraubenzange, f. retinaculum circulare
Sſtřipec, pce, m. Winde, f. Flaschenzug, m. eine Maschine, f. trochlea, artemo; 2) Kniegalgen, m. in der Uhr, D. 3) ſſt-woznj, Wagenwinde, Wagenheber, m. trochlea aurigarum; 4) Folter eines Missethäters, equuleus, tormentum; mučenj, neb ſſtřipcem tazenj; na vstawičném ſſtřipcy wiſſycý.
Sſtřipenj, n. Knarren, Knirren, n. stridor; 2) ſſ-nj zubů, Zahnknirschen, n. frendor dentium.
Sſtřjpj, n. fors Binsen, scirpus.
Sſtřipjm, ěl, ěti, knarren, knirren, stridere; 2) knirschen, a) stridere; b) zuby, (instrum.) ſſtřipěti, mit den Zähnen knirschen, frendere, od. frendere dentibus.

II. rec. ſſ-ti se, heftig streiten, disputiren, zanken, certare, contendere.

†Sſkřjpina, y, f. zroſtl. , scirpus.
Sſkřjtám, al, ati, sl. ſ. ſſiſmám, ſudeln, maculare, foedare.
Skřjtek, tka, m. (beſſ. als křjſſek), Hausgötze, m. lar.
Sſkřiwan, a, m. Lerche, f. alauda; leſnj ſſk., Waldlerche, alauda sylvestris; ſſ. chocholu-tý, Haubenl. od. Häubell., al. cristata; - ánek, nka, m. dim.
Sſkřiwánowý 3. Lerchen-, R.
Sſkrkám, ati, rülpſen: řjhánj a ſſkrkánj, Com. 2) sl. reiſſen, dilacerare; 3) sl. gurren im Leibe.
Sſkrkawičný 3. z. B. ſſkrkawičné ſemeno, Wurmſaame, m. semen zedoariae; ſſ-čný hrách, Feigbohne, f. lupinus.
Sſkrkawka, y, f. Spulwurm, m. in den Eingeweiden, lumbricus
Sſkrknem, fut. kl (kol), knauti, sl. ſ. ſſkrkám 2); b) ſ. ſſpetnu.
Sſkrob, u, m. d. weiſſe Stärke, corroboramentum farinaceum.
Sſkrobák, e, m. Stärkmacher, - kka, y, f. - inn, f. - inn, f.
Sſkrobený 3. part. v. folg. 2) fig. ſteif, gezwungen, ſehr affektirt, rigidus.
Sſkrobjm, il, iti, en, ſtärken, d. Wäſche, corroborare lintea.
Sſkrobowý 3. v. od. aus der Stärke; ſſ-wá mauka, amylum.
Sſkrták, - kka, y, f. - inn, f. folg.
Sſkrták, a, m. Kritzler, malus scriptor.
Sſkrtám, al, ati, kratzen mit der Feder, kritzeln, male scribere, K.
Sſkrtanina, y, f. Gekritzel, n. Kritzeley, f. mala scriptura.
Sſkrtjm, il, iti, würgen, den Athem hemmen, droſſeln, spiritum praecludere, angere, od. d. Kehle zudrücken, gulam oblidere, auch strangulare, od. den Hals würgend umdrehen, obtorquere collum.
II. rec. ſſ-ti ſe, ſich würgen, angi, aegre spiritum ducere: ſſkrtiti ſe od hub.
Sſtrůbka, y, f. mor. ſ. rauſſka.
Sſkrupina, y, f. sl. ſ. ſſkořepina.
Sſkrupl, e, u. ſſkrupul, e, m. míra, 20 zrn gečných, Com. Scrupel, scrupulum, scripulum; b) Bedenklichkeit (ſelten).
Sſkrupulant, a, m. i. e. teſkliwec, (ſelten).
Sſkrwánek, nka, m. sl. ſ. ſſkřiwán.
Sſkrwna, y, f. ol. Fleck, Schandfleck, nota.
Sſkryptorál, e, m. Schreibmeſſer, n. scalprum librarium, B.
Sſkryptorálek, lku, m. Federmeſſer, n. scalpellum.
Sſkubám, al, ati, zupfen, vellicare; chmel ſſkubati, den Hopfen pflücken; ptáky ſſ., Vögel pflücken, aves deplumare.
Sſkubánky, pl. m. Zweckerln, pl. eine Mehlſpeiſe.
Sſkůdce, m. der Schaden thut.
Sſkůdnjk, a, m. vorh. -nice, foem.
Sſkulawec, wce, m. sl. ein Schielender, strabo.
Sſkulawý 3. sl. ſchielend, luscus.
Sſkůljm, il, iti, sl. ſchielen, limis spectare.
Sſkulina, ol. ſſkula, y, f. Ritz, m. Klumſe, Klimſe, f. rima; -nka, y, f. dim. Ritzchen, n. rimula.
Sſkurát, u, m. sl. Euter, n. der Schaafe, uber.
Sſkutina, y, f. sl. d. Schweinborſten, beſonders auf dem Nacken, seta; pl. ſſkutiny, fig. ſ. pačeſy 2): chytjm ka za ſſkutiny, - beym Haarſchopf.
†Sſkumpina, y, f. Sumach, Färberbaum, m. rhus, rhus coriaria, Linn. (iſt eigentl. ſerbiſch), Bercht.
Sſkwar, u, m. na něčem přiſſkwa-

řená kůžka, Schwarte, *f.* cutis; *pl.* ſſkwáry, Feilſpäne?
Sſkwára, y, *f.* vorh.
Sſkwarek, sſſkwarek, rku, *m.* kůſek sſſkwařený, a po ſſkwaření zůſtalý, Griebe, Griefe, *f.* (Krammel); 2) ſ. ſſkwar?
Sſkwařenice, ſſkwařenina, y, *f. mor.* ſ. praženice.
Skwarka, y, *f. sl.* ſ. ſſkwarek 1).
Sſkwařjm, il, iti, ſchmelzen, machen, daß etwas zergeht, (nur vom Fett, Butter ꝛc.) liquefacere, solvere, resolvere; 2) röſten, auf dem Feuer, frigere. II. *rec.* ſſ-ti ſe, ſchmelzen, zergehen, solvi, liquescere, liquefieri, resolvi; 2) kreiſchen, frigere, cruscire, *D.*
Sſkwěčjm, il, iti, quetſchen? wie d. Kinder.
Sſkwor, a, *m.*, *sl.* vcholák, chucholák, Ohrwurm, Zangenkäfer, Ohrböhler, Ohrkäfer, *m.* forficula auricularia; -rowý 3. den Ohrwurm betreffend.
Sſkworec, rce, *m. sl.* & *ol.* ſ. ſſpaček.
Sſkworné, *sl.* ſ. ſſkorné.
Sſkwrčjm, il, iti, ziſchen, kreiſchen, wie Butter am Feuer, stridere.
Sſkwrkám ſe, ſ. sſſkwrkám ſe.
Sſkwrljm, il, iti, ſengen, abſengen, ustulare, adurere.
Sſkwrna, y, *f. ol.* ſ. poſſkwrna.
Sſkwrně, ěte, Fraß, ſ. mrně.
Sſkwrnjm, il, iti, ſ. poſſkwrnjm.
†Sſkwrnitý 3. gefleckt, maculatus.
Sſkydám, al, ati, ſ. ſſkydám.
Sſla, ſſlo, ſie, es ging, ſ. gdu.
Sſlachta, y, *f.* Adel, *m.* in Pohlen, nobilitas; 2) *ol.* folg.
Slachtata, y, *f.* (*obs.*) Kuttelhof, Schlachthof, *m.* Schlachtbank, *f.* cohors (cors) laniorum; ſ. gatka; 2) Niederlage, *f.* Niedermetzeln, *n.* strages: kſſlachtaté ſe ſtrogil.
Sſlahám, *sl.* ſ. ſſlehám.
Slahaun, u, *m.* Floßband, *n. D.* 2) † nach *Vel.* u. *Berchth.* peſt ſe pnaucý gako réwa winná, Reis, Rebe, flagellum, sarmentum; 3) *gem.* a, ein baumlanger hagerer Menſch.
Sſlahowitý 3. ſewřený w bedrách, gako chrt, *K.* dünn, tenuis, gracilis; -toſt, i, *f. subst.*
Slahy, ů, *pl.* ſ. ſſlehy.
1. Sſlak, a, *m.* viell. irgend ein böſer Geiſt bey den Alten: y ſſlaka! beym Henker! ſſlak ta wzaw! *sl.* hohl dich der Henker! 2) ſ. mrtwice.
2. Sſlak, u. *m.* Spur, *f.* vestigium: ani ſſlaku po něm nezůſtalo; na ſſlak zlých lidj naſtaupiti; 2) Zwiſt, pinguis pannus, *R.* 3) *pl.* ſſlaky ſukna, d. Leiſte, Randſtreif, *m.* am Tuche, panni limbus, *R.*
Sſlakowec, wce, *m.* vertrakter Menſch, Blitzkerl.
Sſlakownj 1. (ſſlakowý) z. B. ſſlakownj bylina, ſ. bukwice bjlá.
Sſlakugi, owal, owati, nachſpüren, nachſchleichen, forſchen, investigare: ſſ-ti maudroſt, -kroky něčj, *B.* ſſlakowati Boha we wěcech ſtwořených *K.*
Sſlam, u, *m.* Schleim, im Bergb.
†Sſlap, u, *m.* Trab, *m.* gradus tolutilis.
Sſlapač, e, *m.* Kelterer, Keltertreter, *m.* torcularius, *D.*
Sſlapadlo, a, *m* der Tritt od. Fuß an der Drechſelbank; 2) Antritt, *m.* bey der Buchdruckerpreſſe, preli pluteus; 3) der Fuß am Strumpf, *D.*
Sſlapák, a, *m.* Paßgänger, *m.* e-

quus gradarius; 2) Mühlroß, od. Ochs, equus vel bos molarius.
Sslapám, al, ati, treten, calcare: wżdy nám newoli činj a gako na paty sslapá, K. 2) keltern, D.; -ánj, n. verb.
Sslapěge, f. Tritt, Fußtritt, m. vestigium; sslapěge lidské, Fuß, m. (Maß), pes, Pr.
Sslapjm, fut. il, iti, s. sslapám.
Sslapnu, fut. ex. ul, auti, verb.
Sslapota, y, f. häufiges Austreten; ss-ta koňská, Hufschlag, m. ungulae ictus, D.
Ssle, ů, m. pl., sl. sstwerně, f. pl., (chámy), Pferdgeschirr, n. od. d. Seilen am Pferde, helcium, sparteum, funis, hung. hám: w swé gho ge wwedl, a gako we wssecky ssle zapřáhl, K. fig. w gedněch sslech býti; záwist s lstj w gedněch sslech gede; 2) Hosenträger, m. vinculum caligis sustinendis, Schell. periscelides, Ryb.
†Sslechetnomyslnost, i, f. Uneigennützigkeit, Leschka.
Sslechetný 3. rechtschaffen, redlich, tugendhaft, edel, edelmüthig, probus, integer, innocens; -ně, adv. -be, -gre; -nost, i, f. -nheit, -chkeit, f. Adel, Edelmuth, m. probitas, integritas, innocentia.
Sslechetstwj, n. Adel, Adelstand, m. nobilitas, Com.
Sslechta, y, f. s. sslechetstwj, D.
Sslechtaunk, u, m. obs. Zierde, f.
Sslechtic, e, m. Edelmann, m. nobilis, homo (vir) nobilis, generosus, od. homo generosus, od. eques.
Sslechtična, y, f. Freyfrau, Freyinn, Edelfrau, nobilis, generosa mulier vel virgo.
Sslechtictwj, n. s. sslechetstwj; 2) edle Handlung, nobile, egregium factum: kokoli činj, sslechtictwjm sluge.
Sslechtjm, il, iti, schmücken, ornare, exornare; 2) veredeln, nobilitare; -těnj, n. verb.
Sslehačka, y, f. sl. das unter den jungen Leuten übliche scherzhafte Osterpeitschen.
Sslehám, al, ati, metlau, mit der Ruthe hauen, staupen, mit dem Staupbesen, ficken, caedere virga, virgis, castigare, D.
Sslehowaný 3. s. vljčený.
Sslehy, hů, pl. s. ssle 1), 2); b) dünne Enden an Tüchern, extremitates panni.
Sslem, u, m. Schleim, m. zähe Feuchtigkeit, z. B. im Körper pituita.
Sslemowatý, u. -witý 3. schleimicht, zähe, mucosus, muciliginosus; -itost, i, f. zähe Feuchtigkeit, mucilago, pituita; b) zähe, schleimichte Beschaffenheit.
Sslepěge, f. Tritt, Fußstapfen, m. Spur, f. vestigium; kráčj sslepěgemi Sáduchowými, K.
Sslepka, y, f. bess. wlečka.
Ssleptám, al, ati, sl. lispeln.
Sslepssky, s. slјžek, slјžky, R.
Sslochawec, wce, m. sl. ein Schimpfwort gegen einen Deutschen.
Sslogjř, e, m. Schleyer, m. velum, B.
Sslj, slal, sláti, s. posílj.
Sslich, u, m. kreč, co po zlatě zůstáwá, Gekrätz, n. (Bergb.) ramentum lotione collectum.
Sslichta, y, f. Wunde, (od. große Narbe? Syl. rána; Piec. in Sch. A. sstěrbina): sslichty, sstrámy, a giná zohawenj na těle, Pr. sslichtu sobě vhoniti, Cyr.

2) d. Schlichte der Weber, textorium glutinum.
[S]lichtugi, owal, owati, schlichten, textorio glutine polire.
[S]lichýř, Seyfer, Erzwascher, lotor metalli; - řka, - řský ꝛc. wie bey pekař.
[S]lohám, al, ati, s. stkám.
[S]lotýř, e, m. s. ssrotýř.
[S]lučka, y, f. Füllhälschen, Füllhalsel, m. d. Würste zu füllen.
[S]lundra, y, f. Zottel, f. Schleppsack. m. Hure, f. scortum; neweſtka, ssundra, K.
[S]lundřice, f. vorh.
[S]lupina, s. ssupina.
[S]lynǧle, pl. (obs.) Kleiderschlinglein, nodi vestium, fluentes, laxi, R.
[S]mačný 3. beſſ. chutný.
[S]mah, u, m. s. spálenina, Brandfleck, D. ssmahem, adv. i. e. na ssmah, až k ssmahu: ssmahem wssecko hoří; chalaupky widěl ssmahem hořeti; ssmahem popléniti, in Grund u. Boden verwüsten, D. (vgl. popelem položiti).
[S]mak, u, m. Geschmack, sapor, R.
[S]makugi, owati, s. chutnám.
[S]mára, y, f. sl. Strich, m. linea.
[S]márám, al, ati, sl. kritzeln.
[S]mar m, fut. iti, sl. werfen.
[S]matám, al, ati, s. ssámám.
[S]matauch, u, m. sl. s. opilec 2).
[S]mathám se, al, ati, einwärts gehen, grätscheln, varicare.
[S]mathaun, tlaun, a, m. Krummbein, varus, gyrovagus.
[S]matlám, ati, s. ssmathám se 2) tappen, derb auftreten? Lesch.
[S]matlawý 3. auch ssmathawý, krummbeinig, varus; 2) plump, tölpisch, besonders im Gehen.
[S]matrám, ati, sl. s. ssámám.
[S]maurám se, ati se, löffeln.

†Ssmel, e, m. zrostlina, butomus.
Ssmelc, e, m. Email f.; ssmelcem malowati, emailliren, D. ssklený ssmelc, D.
Ssmelcugi, owati, s. rozpustjm.
Ssmelјř, e, m. Wasserschöpfer (in lederne Schläuche, Bergb.) egerens aquam.
Ssmerkl, ssmerǧl, a, m. Schmergel, smirites, smyris(idis), f. R.
Smeydýř, e, m. Geschmeidehändler, mango; 2) Hausirer?
Ssmeykawá: na ssmeykawau hráti, grübeln, D.
Ssmihle, f. pl. sl. d. Riemchen, mit welchen d. Riemer nähen.
Ssmihowce, pl. sl. s. wlákenice.
Ssmjka, y, f. Schmiege, f. zu schrägen Sachen beym Steinmetz, angulus obliquus.
Ssmithawý 3. s. ssmatlawý.
Ssmolka, y, f. d. blaue Stärke, böhmisches Blau, smaltum, corroboramentum smalteum
†Ssmolkowý 3. smaltinus: ssmolkowá modrost.
Ssmolkugi, owati, blau stärken.
Ssmuge, Kehrmaß, n. D.
Ssmuryna, y, f. Scheusal, n. monstrum?
Ssmukýř, e, m. s. krumpýř, R.
Ssmýkám, -se, ati, sl. s. smeykám.
Ssmýrám, ati, mor. s. ssimrám.
Ssmytec, beſſ. smyčec.
1. Ssnek, a, m. s. slimák, cochlea.
2. Ssnek, u, m. s. schody okrauhlé.
Ssněrowačka, y, f. Mieder, Schnürbrust, f. (castula?)
Ssněrowacý 1. z. B. ssněrowacý gehla, Einbindnadel, f. beym Schuster, D.
Ssněrowadlo, a, n. Einschnüre, f. ligula adstrictoria, R.
Ssněrugi, owal, owati, einschnüren, adstringere.
Ssneydrem, adv. z. B. saně se

ssneydrem daly, -schleuderten, *Vel.* s. rebrjm se.
Ssnit, u, *obs.* Schnitt, in den Leib.
Ssnupám, ati, s. smrkám.
Ssnupec, pce, s. smrk, Prise, *f.*
Ssnupka, y, *f.* s. sstilec; směgj farářj ssňupky vodati, *Vel.* ssňupku sobě vhoniti, *prov.* eine Ohrfeige bekommen, male multari: Atenyenssti sobě ssňupku vhonili, *Vel.*
Ssňupkugi, owati, s. zassňupkugi.
Ssňura, u. ssňůra, y, *f.* Schnur, a) was dicker als ein Faden ist, funiculus, linum; b) Richtschnur, *f.* norma, amussis: wsseckо zauplna a gako po ssňůře gde, *Vel.* -ka, y, *f. dim. B.*
Ssňurnjk, u, *m.* Zuschnürer der Urinblase, *f.* sphincter, *m. R.*
Ssocowice, (in *B.* ssočowice), *f.* Linse, *f.* eine Hülsenfrucht, lens, ervum lens, *Linn.*
Ssocowičný 3. d. Linsen betreffend, lenticularis.
Ssocowina, y, *f.* Linsenstroh, *n.*
Ssokoláda, y, *f.* Chokolate, etwa chocolata, ae, *f.*
Ssoldra, y, *f. sl.* s. ssunka.
Ssopron, u, *m.* d. Stadt Oedenburg, in Ungarn, Sopronium.
Ssorfugi, owal, owati, neue Erzgänge suchen.
Ssopa, y, *f. mor.* s. kůlna, nářwratj.
Ssorna, y, *f.* Scharre, *f.* Scharreisen, *n.* Kübelscharre, *f.* radula.
Ssos, u, *m.* (*ol.*) Aufschlag, *m.* s. poplatek; 2) srážka z peněz, Abschoß, *m. D.* 3) Schutz, *m.* tutela.
Ssossowice, *f. sl.* s. ssocowice.
Ssot, a, *m.* Schotte, Schottländer, *m.* Scotus; -tka, y, *f.* -rinn, *f.* Scota.
Ssotek, tku, s. ssetek, *D.*
Ssotský 3. schottländisch, scoticus; král Ssotský, *Vel.* Ssotská země, Schottland, *n.* Scotia; -sky, *adv.* scotice.
Sspaček, čka, *m.* Staar, *m.* ein Vogel, sturnus.
Sspadrnačky, ů, *pl.* viell. Neckerey, Possen, Schabernak, *m.* incommodum, molestia.
Sspagát, u, *m.* (v. spogiti? Adelung; *ital.* spago), Spagat, Bindfaden, *m.* funiculus.
Sspalta, sspalda, y, *f.* s. samcpsse, *Vel.*
Sspalečkář, e, *m.* Stöckelschneider, fulcrorum calceamentorum opifex.
Sspalek, lku, *m.* Klotz, *m.* ein unförmliches Stück Holz, caudex, codex, truncus; snowacý sspalek, Scherklötzlein, basella scapi; c) pulerowacý sspaleček, der blanke Polirambos, incus politoria; z lidj sspalků a kamenj nadělati chtěgj, *Vel.*
Sspaljček, čku, *m.* s. sspaljk 2) Absatz *m.* am Schuhe, fulcrum calcei.
Sspaljčkář, e, *m.* s. sspalečkař.
Sspaljk, u, *m.* Klötzchen, *n.*
Sspanga, y, *f. sl.* Haftel, Schließe, *f.* v. Metall, am Männerhemde, fibula.
Sspanyel, a, *m.* Spanier, *m.* Hispanus, Hispaniensis; - lka, y, *f.* - inn, *f.* - na; lský 3. spanisch, - nicus, - niensis; Sspanyelská země, Spanien, *n.* Hispania; -lsky *adv.* -nice.
Sspargan, u, *m.* s. rokytj, *Vel.* *N.*; 2) nach *D.* Igelsknospe, Igelskolbe, *f.* sparganium, *Lin.*
Sspata, y, *f. sl.* Häßlichkeit, turpitudo; 2) s. lopatka, Rührlöffel, *m. Vel. N.*
Sspatjm, iti, *sl.* häßlich machen.
Sspatný 3. schlecht, elend, malus; gering, tenuis, vilis; 2) *sl.* häß-

ich; turpis; -ně, adv. -le, -iter, literz -nost, i, f. ſ. ſſpata.
paulim, ſ. ſpulim.
peh, u, m. od. pl. ſſpehy, ſ. ; wědy: tam ſſpehy držeti, Cyr. na ſſpehy ge poſlal, Id. mage ſpeh, že ſe král, ꝛc. Vel. po nás wſſudy ſſpeh magj, K.
pehaun, a, m. ſolg. D.
pehéř, -hýř, e, ſ. wyzwědač.
pehowný 3. ausfundſchaftiſch.
pehugi, owati, ſ. wyzwjdám.
penát, sl. ſſpinát, u, m. Bietſch, Spinat, m. spinacia, ne, f. Linn D. planý ſſpinát, sl. wilder Spinat, chenopodium bonus Henricus, Linn. ſſpenátowý 3. v. Spinat.
pendljk, u, m. Stecknadel, Spennadel), f. acus, acus ſitoria; 2) Spilling, m. wachsgelbe Pflaumen, prunum cereum, Syl. N.
pendljkář, e, m. Nadler, der Stecknadeln verfertigt, opifex acuarius; -řka, y, f. -řſký, -řſtwj ꝛc. wie bey pekař,
pereyzna, y, f. Sperruthe beym Weber, virga expansoria.
perk, u, m. Schmuck, beſonders Weiberſchmuck, m. Geſchmeide, mundus muliebris.
perkowna, y, f. Putzzimmer, Putzladen?
perkownjk, a, m. der den Schmuck andern anzieht, ſchmückt, ornator, Cyr. - nice, f. Putzmacherinn?
perkowný 3. der ſich gern ſchmückt, ornatui deditus: ſſ-ná panna; -ně, adv. ornate: ſſperkowně wſtrogené, Com.
perkugi, owati, ſchmücken, aufputzen, exornare, Cyr.
perkýř, e, m. Putzmacher, -řka.
perloch, u, m. (ol.) z. B. na wůz, Wagendecke f. tegumentum currus, tympanum.
Sſpetka, y, f. Fingergriff, m. Priſe f.; 2) sl. ſ. ſtopka.
Sſpetnu, fut. nul, tnauti, mucken, muckſen, hiscere, B. ani pes neſſpetne, K Židé v wězenj ani ſſpetnauti neſměli. K.
Sſpeychar, u, m. beſſ. ſeypka.
Spic, e, f. (bey Zal. m. na ſſpicu bogowati), Spitze, f. a) eines ſchneidenden, od. ſtechenden Dinges, z. B. Meſſers, Degens ꝛc. cuspis, acumen, spiculum, mucro; b) der oberſte Theil, Gipfel eines Berges, Baume', Hauſes, cacumen, culmen, fastigium, vertex; c) der vorderſte Theil, z B. des Heeres, frons, prima acies; der Vordertheil des Schiffes, prora: geſt wždy před wámi, gako na ſſpicy.
1. Sſpičák, a, m. Kolauch, (Syl.) Spießhirſch, m. subulo, K.
2. Sſpičák, u, m ein gewiſſes Werkzeug v. Eiſen, Haj. 2) Spitzzahn?
Spičatjm, il, iti, ſpitzen, ſpitzig machen, a) ſchneidende od. ſtechende Werkzeuge, cuspidare, acuminare, acuere; b) andere Dinge, z. B. Heuſchober, ein Dach, cacuminare.
Sſpičatý 3. ſpitzig, a) z. B. Degen, Pfeil ꝛc. acutus, acuminatus, fastigatus; v. andern Dingen heißt ſpitzig acutus, acuminatus, fastigatus; b) beißend, aculeatus, mordax.
Sſpice, f. Speiche, f. z. B. am Rade, radius; 2) Pfriem, m. subula; 3) Hutſpitze, beſſ. roh; 4) jede ſpitzige Sache: ſſpice oſtré.
Sſpička, y, f. eigentl. dim. ſ. ſſpic a); 2) Stiel, m. am Obſte, Blättern, Blumen ꝛc. petiolus, pediculus, scopus; 3) ſſpička na

slaniny, Spicknadel, *f.* acus laridaria; 4) nanássegjcý sspiċka, Quickstifft, stylus deaurationi serviens; 5) *pl.* sspiċky, *a*) Anzüglichkeiten, aculeata verba; s. důtka; *β*) Nagelschwämme, d. man in d. Suppe braucht, clavi, *R.*

Sspiċnjk, a, *m.* Anführer, od. der da an der Spitze ist, dux in fronte, antesignanus: sspiċnjkem bude w wálce, *K.*

Sspicohubý 3. dlauhohubý, Langmaul, broncus, *Vel. N.*

Spicramenát, u, *m.* Spitzzirkel, *m.* im Gewölbe, arcus fastigiatus.

Sspicugi, owal, owati, koppen, d. Spitzen vom Getreide abnehmen, od. es reinigen (in der Mühle).

Sspihugi, owal, owati, verproviantiren, annona providere: nasspihowali město znamenitými prowianty, *Cyr.* hrad sspihowati dal proti Tartarům, *Vel.*

Sspik, u, *m.* s. mozek 2), tuk, *D.*

Sspika, y, *f.* lesnj, s. kopytnjk, *Vel.*

Sspikanard, u, *m.* Nardusgras, nardus.

Spikugi, owal, owati, spicken, trajectare lardo: zasspikug, tučné včiň, *K.* b) reichlich versehen, large instruere.

Sspjna, sspina, y, *f.* (verkürzt aus sspina), Schmuz, *m.* sordes, squalor, illuvies; 2) s. pomyge.

Sspinák, u, *m.* s. sspenát.

Sspinawjm, ěl, ěti, schmuzen, schmuzig werden, sordescere.

Sspinawý 3. schmuzig, unrein, immundus, sordidus, squalidus; - wě, *adv.* - de, - de, - de; - wosť, i, *f.* - gkeit, *f.* sordities.

Sspintám, tati, s sspincy.

Sspincugi, owal, owati, sticheln, insectari verbis, petere dicteriis.

Spincy, sspincem, sspintal, tati, verläumden, criminari, *Com.* 2) *sl.* schelten, schimpfen, objurgare.

Sspindjra, y, *f.* Sauluder, (Schimpfw. gegen Weiber).

Sspinetka, y, *f.* Spinett, *n.* enchorda, ae, *f. R.* polychordium pinnatum minus, *Schel.*

Sspinjm, il, iti, schmuzen, schmuzig machen, sordidum reddere.

Sspiranc, e, *m. sl.* s. sswarwanec.

Sspisko, a, *n. Vel.* s. Spis.

Sspitál, u, u. e, *m.* Spital, Hospital, *n.* nosocomeum, xenodocheum: w smrdutém swěta sspitáli, *Com.*

Sspitálnjk, a, *m.* Tempelherr, Tempeler, *m.* templarius: templáři aneb sspitálnjcy, *Vel.* 2) der im Spital verpflegt wird.

Sspitám, al, ati, schwatzen?

Sspjže, *f* Mundvorrath, *m.* cibaria, *pl.* Speisevorrath, *m.* penus.

Sspižjrna, y, *f.* u. sspižjrně, *f.* Speisegewölb, *n.* Speisekammer, *f.* cella penaria; *gen. pl.* sspižjrnj, 2 *Par.* 31, 11.

Sspižjrnjk, a, *m.* Speisemeister, *m.* curator triclinii; - nice *f.* - inn, *f.* curatrix triclinii; - nický 3. - ctwj ꝛc.

Sspjžnj 1. z. B. sspjžnj komora s. sspižjrna; ss. ssjf, Proviantschiff, *n.* navis frumentaria, ss. wůz, Proviantwagen, *m.* plaustrum frumentarium.

Sspižugi, owati, proviantiren.

Ssplachotám, - chocem, tal, tati *sl.* s. ssplechtám.

Ssplaha, y, *f. sl.* ein Fleck im Tuch.

Ssplechtám, al, ati, manschen

im Naſſen, manibus tractare liquorem.

ſplechty, pl. m. Gewäſche?

ſpleyſowní pec, Spleißofen, m. furnus aerarius.

ſplhám, al, ati, mor. ſ. lezu, drápi ſe, D.

ſſplhawec, wce, m. melodinus.

ſplýchám ſe, ſpritzen? ſſplýchá ſe mléko do korbélka, R.

ſpruha, f. ſ. ſſpryſle?

ſpruhla, y, f. Schwungruthe?

ſpryhám, al, ati, sl. ſprühen.

ſpryháček, čka, m. ſ. ſſpaček.

ſprym, u, m., üblicher, pl. ſſprymy, Scherz, m. Poſſen, Alfanzeren, f. nugae, scurrilitas.

ſprymjř, e, m. Luſtigmacher, Spaßmacher, scurra.

ſprymownjk, vorh. -nice, f. -inn.

ſprymowný 3. ſcherzhaft, ſchäkerhaft, jocosus; - ně, adv. -se.

ſprymugi, owal, owati, ſcherzen, mit witzigen u. etwas ſpitzigen, anzüglichen Worten, Poſſen machen, jocari simulque notare, ludere; prátelſky ſſprymuge, Pr.

ſpryncljnk, a, m. geſſtáb pětjřkawý, Prinzlein, n. Finkenhabicht, m. muscetus, accipiter fringillarius, R.

ſpryſle, Sproßen der Leiter.

ſpryſſjk, u, m. vorh.

ſpulák, a, m. Verwieſener?

ſpuljř, e, m. Zapfenbohrer, m. terebra major siphonum.

ſpunt, u, m. sl. Spund, Zapfen, Pfropf, m. epistomium, embolus.

ſpuntowačka, y, f. Spundhäckein, securicula impactoria.

ſpuntowní 1. z. B. djra, Spundloch, n. orificium dolii.

ſragle, f. sl. clathus gestatorius.

Sſrák, u, m. Schragen, m. Geſtell, n. etwa vara, ae, f. substructum; 2) das Geſtell, worauf d. Mulde zu liegen pflegt; 3) Garnſchragen, transenna, R. 4) ſſrák na chléb, Brodſchragen, D. zc.; pl. ſſráky, mor. ſ. ſſle 2), D.

Sſraklicky, ſ. ſſeytroch, R.

Sſrám, u, m. Narbe, Schramme, f. z. B. v. der Wunde, cicatrix.

Sſrámowitý 3. voll Schrammen, cicatricosus; - toſt, i, f. subst.

Sſramugi, owati, einen Riß in d. Kluft machen, fibram incidere.

Sſraňk, u, m. Gitter, n. cancelli, clathri: vbhlédl gey ſkrze ſſraňk; 3) pl. ſſraňky, d. Schranken, Vermachung, f. cancelli, carceres; do ſſraňků zawřen, Com.

Sſraub, u, m. Schraube, f. trochlea, cochlea; 2) d. Spindel an der Preſſe.

Sſraubnjk, u, m. d. Wanke, ein Klötzlein mit einer Schraube, beym Tuchſcherer, retentorium

Sſraubowna, y, f. Schraubenſtock, m. retinaculum.

Sſraubugi, owal, owati, mit Anſtrengung, u. gleichſam mit Schrauben fortbewegen: wáleli a ſſraubowali na ſſráky, Com.

Sſrendljk, u, m. Latte, Miſthaken, m. in der Fleiſchbank, tignum cum uncinis.

Sſromot, u, m. Getös, n. strepitus.

Sſromotjm ſe, il, iti, ſich ſchwer u. mit Geräuſch fort bewegen, ſ. chramoſtjm ſe.

Sſrot, u, m. Schrot, farina crassior.

Sſrotugi, owal, owati, ſchroten, mola frangere, crassius molere; 2) ſchroten, wohin ſchieben, moliri, Com.

Sſrotýk, e, m. Schröter, m. doliarius, phalangarius.
†Sſtruchownjk, u, m. zroſtlina, portulacaria.
Sſtrut, u, m. teſanice k pažený dolů (banj), gezimmertes Holz, ligna asciata.
Sſrůtka, y, f. Gezänk, n. rixa, Ryb. 2) Schrotgeld od. Schrottrunk, m. Leschka.
†Sſtáb, u, m. ſ. ſſtob, P.
Sſtabarc, e, m. sl. Getös.
Sſtabarcugem, owati, sl. rumpeln, strepitare, tumultuari.
Sſtachety, f. pl. kolj gako hřeben, Stacheten, sepimentum, R.
Sſtacý, f. ſ. ſtawuňk 2), 3).
Sſtáf, u, m. Stange, f. ſſtáf železa, Stangeiſen, massa ferri, B. ſſtáfy papjrowé, Com.
Sſtak, u, m. Erhöhung der Stolle, elevatio cuniculi.
Sſtakugi, owati, d. Stolle erhöhen, elevare cuniculum.
Sſkalec, lce, m. Goſſebaum, m. in der Mühle.
Sſtandle, f. Ständer, lacus, labrum, (eins mit folg. ?)
Sſtandljk, u, m. Kübel, situla, alveolus, R.
Sſtandy, Vel. wahrſcheinlich ſoviel als ſſtandle.
Sſtárám, al, ati, herumſtöhren, scrutari; grübeln, D.
Sſtarcugi, owal, owati, rumpeln, grassari, tumultuari, Jos. Fl. - cowánj, n. verb.
Sſtěſtje, n. sl. ſ. ſſtěſtj.
Sſtaſtnauſſek, ſſka, m. Glückskind, n. felicissimus, fortunae filius.
Sſtaſtný 3. glücklich, felix, fortunatus: nemůže blahoſlawenym nazwán býti, než toliko ſſťaſtným, Cyr. ſſtaſtná hwězda, Glückſtern, m. felix sidus; -ně, adv. - iciter, -te, prospere, fauste.
Sſtater, u, m. stater: zlatý ſſtater, t. j. 10 dukátů Vher. Cyr.
†Sſtatue, f. ſ. Statue.
Sſtatuta, pl. ſ. ſtatuta.
Sſtaučka, y, f. (Ryb. ſſtaučeť, čku, m.) ein Stück: ſſtaučky hyacyntu, poſtawce, Ez. 27, 24. etwa volumen od. massa; ſſtaučky kartunowé, Cattunſtücke, volumina cotonii; ſſ-ka přjze, i.e. čtyři předjnka (vier Strähne), R.
Sſtaudew, R. beſſ. ſtaudew.
Sſtauchám, ati, ſtechen, (Kartenſ.)
Sſťáw, u, m. sl. ſ. ſſťowjk; koňſký ſſťáw, Grindwurz, f. Ampfer, rumex acutus, Linn. Lam.
Sſťáwa, y, f. Saft, m. succus, sucus; 2) hie u. da sl. vorh.; 3) banakiſch, ſ. zelnice 2).
Sſťáwám, al, ati, sl. fr. v. ſſtjm.
†Sſťawel, zroſtlina, oxalis.
Sſťawice, f. sl. Göm. ſ. medokyſ.
Sſťáwnatý 3. ſaftig, succosus; -toſt, i, f. a) -keit, f. b) † nach Bercht. nemoc bylin, plethora;
Sſťáwnice, f. d. Bergſtadt Schemnitz in Ungarn, Schemnicium; -čan, a, m. -nka, y, f. ein Schemnitzer, -inn, f. Schemniciensis.
Sſtebety, pl. f. Geſchwätz, n.
Sſtěbetám, al, ati, ſchwatzen, garrire.
Sſtěbetář, e, m. Schwätzer, garrulus; -řka, y, f. -inn, f. - la (auch garrula pica).
Sſtěbetka, y, f. -tnice, sl. ſ. ſſtěbetářka.
Sſtěbetný 3. ſchwatzhaft, garrulus, loquax; -noſt, i, f. -keit, f. -litas, -acitas.
Sſtěček, čka, m. Holzſperling, Ringelſpatz, m. passer sylvestris, L.

Sstědrota, y, f. folg ssstědrost.
Sstědrý 3. freygebig, liberalis; ssstědré ruky očekáwati od někoho; ssstědrý den, der Tag vor Weihnachten, Zal. ssstědrý wečer, der heil. Abend (vor Weihnachten); 2) reichlich, häufig, copiosus: bolest srdce ssstědrými slzami doswědčowal; - ře, adv. - liter; ssstědře se vkázati, Com. b) - se: přjlissně, ssstědře pjti; tým tytulem se ssstědře přistjrali, K. kámen olegem ssstědře polil; -rost, i, f. Freygebigkeit, f. liberalitas; b) Reichlichkeit, f. ubertas, copia.
Sstessan, Vel. oft für Sstěpán.
Sstest, u, m. (ol.) Stift, m. etwa ligula: z ssteftů, růžiček, k nosljků zlatých, Vel.
Sstěk, u, m. sl. s. ssstěkot.
Stěkám, al, ati, bellen, latrare; 2, s. ssstěkám, (seltene Bedeutung); - ánj, n. verb. s. ssstěkot.
Sstěkárna, y, f. Hundsgrube?
Sstěkawec, wce, m. Zungendrescher, m. rabula.
Sstěkawka, y, f. bess. ssstěkawka.
Sstěkawý 3. bellend; ss-wý gazyk, eine gleichsam bellend lautende Sprache.
Sstekle, f. pl. sl. s. podpatek.
Sstekljm, iti, sl. kitzeln, titilare.
Sstekliwý 3. sl. s. lektawý.
Sstěkna, y, - nice, f. s. ssstěkule.
Sstěkot, u, m. Bellen, n. latratus.
Sstěkugi, owal, owati, nachahmen, nachäffen, nacheifern, aemulari, Syl. sub následugi: aby chudý bohatého w autratách nessstěkowal, Vel.
Sstěkule, f. Bänkerinn, Bellerinn, f. jurgatrix, litigiosa, rixosa.
Sstemssik, u, m. s. Lamár; 2) Schriftbunze, stylus mas; obrácený ss., Contrabunze, st. inversus; 3) od. wrtáčko, Stempel, ein Bohrer beym Schloßer, stylus mas; 4) hlawnj ss., Knaufstempel, d. runden Platten hohl zu schlagen, scalprum capitatum.
Sstemslugi, owati, (obs.) stützen, bestärken, fulcire: někoho w náboženstwj; (2) schmelzen?? Resch. in voce Flare).
Sstempl, m. lange Stütze, (Bergb.) 2) † Stempel, m. z. B. auf dem jetzigen Urkundenpapier rc. etwa nota publica, P.
†Sstemplowaný 3. gestempelt, z. B. Papier, s. vorh.
†Sstemplugi, owati, stempeln, z. B. Papier, P.
Sstěňátko, a, n. dim. junges Hündchen, catulus.
Sstencle, s. chůdy.
Sstěně, ěte, n. s. ssstěňátko.
Sstěnec, nce, m. sl. junger Hund.
Sstěnjm se, il, iti, wölfen, werfen, ausschütten (gebähren), v. Hunden, parere;
Sstěp, u, m. Obstbaum, m. pomus; 2) železný ssstěp (rozssstěp?) do kočáru, talea ferrea, K.
Sstěpán, a, m. Stephan, Stephanus.
Sstěpař, e, m. Baumgärtner, pomarii cultor, auch arborator; 2) s. ssstěpýř.
Sstěpj, n. coll. Obstbäume, pomi.
Sstěpjm, il, iti, belzen, pfropfen inserere.
Sstěpina, prossstěpina, y, f. Scheit, Kernscheit, n. Klobenholz, n. pars ligni fissa (secta).
Sstěpnice, f. Pflanzgarten, m. plantarium; 2) Baumgarten, Obstgarten, pomarium, pometum; - čka, y, f. dim.
Sstěpný 3. was sich spalten läßt, fissilis; 2) gebelzt, gepfropft,

sativus; ss-ý strom, Obstbaum, pomus.
Stěpowánj, n. Pfropfen, insitio.
Sstěpowj, n. s. sstěpj, B.
Sstěpugi, owal, owati, belzen, pfropfen, inserere; 2) sl. steppen im Nähen.
Stěpýř, e, m. Pfropfer, insitor.
1. Sstěrbák, a, m. (sl.) ein Zahnlückiger, edentulus.
2. Sstěrbák, u, m. Endivie, f. ein Kraut, intubus, intubum, od. cichorium endivia, Linn. 2) malý sstěrbák, weiße Endivie, scariola, Com.
Sstěrbatý 3. sl. s. sstěrbawý.
Sstěrbawec, sl sstrbawec, Zahnlücker, edentulus.
Sstěrbawjm, s. osstěrbawjm.
Sstěrbawý 3. zahnlückig, edentulus; 2) schartig, fissus, fissuras habens; auch ein Topf, u. drgl. v. dessen (obern) Rande ein Stück abgeschlagen ist.
Sstěrbjm, sl. sstrbjm, il, iti, schartig machen.
Sstěrbina, y, f. Lücke, f. z. B. wo ein Zahn mangelt, lacuna; 2) Scharte, f. z. B. an einem Messer, fissum, fissura; 3) der Raum zwischen den Sägezäckchen, interstitium. S. auch vorh. 2); 4) na ssjpu, Kerbe, f. crena; -nka, y, f. dim.
†Sstěrbinatka, y, f. zrostlina, hysterium.
Sstěrbiwý 3. s. sstěrbawý.
Sstere, e, m. Schmaar. Sterz, m. intritum ex ovis et farina, R. 2) Knebel, m. (Bergb.) bacillum, Vel. N.
Sstere v měchu, Balgstürze, cauda, Vel. N.
Sstercugi, owal, owati, plündern, rauben?: holdugte, sstercugte, K. (in textu: hlebegte chleba, Ps. 109, 10); (poltern?) -cýř, e, m. Plünderer? ssterepýř a laupežnjk, Cyr.
Sstěrjm, il, iti, s. osstjrám.
II. rec. ss-iti se, s. osstjrati se.
Sstěrk, u, u. sstěrek, rku, m. Gries, Grand, m. steiniger Sand, Gemüll, n. glarea.
Sstěrkáč, e, m. Klapper, crepitaculum; 2) der klappert, crepiens.
Sstěrkám, al, ati, klappern, s. hrkám, sstěrkal ořechy, Com.
Sstěrkowitý 3. grandig, glareosus.
Ssterlink, u, m. Sterling, m. sterlinus; libra sterlinorum, K.
Sstěrpiwý 3. s. sspinawý; sstěrpiwá lžjce; -wost, i, f. s. sspina (.)
Sstěstěna, y, f. d. Glücksgöttinn, Fortuna, Fortuna, Neg.
Sstěstj, n. Glück, n. fortuna, sors, felicitas; dey Bůh sstěstj! Glück zu! w sstěstj nedaufeg, w nesstěstj nezaufeg, K. slepé sstěstj, sedni mi co sedni, Com.
Sstět, i, f. ol. & sl. s. sstětina; 2) sl. Hechel, pecten.
Stětička, y, f. dim. v. sstětka.
Sstětina, y, f. Borste, f. seta.
Stětinatý 3. borstig, setosus; -tost, i, f. subst.
Stětka, y, f. Borstwisch, m. scopae e setis, scopina; sstětky na sudy, Faßbürsten, scopulae doliares; -na kragky, na čepce, Spitzen-Haubenb., s-lae denticulorum, vittariae; 2) Kehrwisch, scopae; 3) s. krample; 4) Kardendistel (Kartendistel, od. Weberdistel, Weberkarde,) Karde, f. dipsacus fullonum, auch carduus.
Sstětkář, e, m. Bürstenbinder, setarius, opifex scopularum setosarum; b, Kartensetzer für

d. Tuchmacher, gnaphorum opifex; -řka, y, f. -inn, f. -inn, f. uxor opificis &c. - řský 3. - u. ꝛc. wie bey pekař.
†Sstětničnjk, u, m. zrostlina, melistaurum.
†Sstětowka, y, f. zr., penicillaria
Sstěwo, -wko, a, m. sl. s. Sstěpán.
Sstjbaly, pl. m. Sandalien.
Sstica, y, f. sl. s. řstice.
Sstjce, ete, n. solg.
Sstička, y, f. dim. Hechtchen, n.
Sstícugem, owati, sl. bey den vordern Haaren ziehen.
Stibla, y, f. s. sstibly.
Stjepa, y, f. sl. s. sstjpa.
Sstjblák, a, m. Stelzner, der auf Stelzen geht, grallator.
Sstjble, ete, n. junger Hecht, D.
1. Sstjbly, f. pl. Stelzen, grallae.
2. Sstjblý 3. schlank?
Sstika, y, f. Hecht, m. lucius, od. esox lucius, Linn.
Sstikám, al, ati, s. sskubám: trávu sstikati, sskubati, pásti se, Syl. 2) sl. sstiká se mi, s. ssťkám.
Sstikawec, wce, m. s. truskawec.
Sstilec, lce, m. Schnippchen mit den Fingern, percussio digitorum; 2) Stüber, Nasenstüber, Fips, m. talitrum.
Sstjm, scal, scáti, sl. ssťal, ssťáti, ssťáti (s. ssčjm), imper. sstj, harnen, pissen, urinam reddere, mingere, mejere; vgl. osstjm; - jwám, al, ati, frequ.
Sstinný 3. s. chatrný; 2) čjplý.
Sstiny, f. plur. s. moč 1), Syl.
Sstjpa, y, f. mor. Scheit, n. s. sstěpina.
Stjpák, a, m. ein beißiger Hahn, pyctes, ae, m.
Sstjpám, al, ati, spalten (act.), findere, diffindere; 2) kneisen, kneipen, (zwicken), mit den Fingern, vellicare; 3) stechen, z. B. wie d. Insekten, Bienen, Vögel, pungere, B. K. 4) beißen, z. B. der Meerrettig, der Essig, Rauch, Zwiebel ꝛc. beißt, mordere; 5) sticheln, spötteln, cavillari; - ánj, n. verb. Spalten, n. fissura; b) Stechen, n. punctio; c) Beißen, morsus; d) Spötteln, n. cavillatio.
Sstipawý 3. beißend, z. B. wie der Rauch, Essig, Meerretig ꝛc. beißend sind, mordax, acer; - wost, i, f. subst.
Sstjpec, pce, m. Hahn, m. gallus gallinaceus, Ezop; vgl. sstjpák; 2) eine Kleinigkeit? toho ani sstjpce nedosáhl, Kr. 3) sl. Kneipzange, f.
Sstjpek, pku, m. Bäumchen, n. arbuscula, K.
Stjpenj, n. verb. v. sstjpjm; 2) Pflanze, planta, Mat. 15, 13.
Sstjpj, n. coll. s. sstěpj, B.
Sstjpjm, il, iti, pflanzen, z. B. Bäume ꝛc., serere, ponere, plantare.
Sstjpitel, e, m. Pflanzer, m. sator, plantator; -lkyně, f. -inn, f. plantatrix; - ský, - stwj ꝛc.
Sstipkám, ati, sl. dim. s. sstjpám 2): mladý wrabec pisskekem sstipká.
1. Sstjpka, y, f. sl. s. křjžala.
2. Sstipka, y, f. s. sspetka, D.
Sstiplawý 3. beißend, s. sstjpawý; b) fig. anzüglich, beißend, mordax; sstiplawá slowa; - wost, i, f. subst.
Sstjplý 3. schlank, gracilis.
Sstjpnu, fut. pl, pnauti, s. sstjpám.
Sstjpnutj, n. verb. Kniff, D.
1. Sstjr, a, m. Skorpion, m. auch das Himmelszeichen, scorpio, scorpius; na sstjru spolu býti, s. pohodnauti se, Syl. 2) Erd-

sativus; ss-ý strom, Obstbaum, pomus.
Stěpowánj, n. Pfropfen, insitio.
Sstěpowj, n. s. sstěpj, B.
Sstěpugi, owal, owati, belzen, pfropfen, inserere; 2) sl. steppen im Nähen.
Stěpýř, e, m. Pfropfer, insitor.
1. Sstěrbák, a, m. (sl.) ein Zahnlückiger, edentulus.
2. Sstěrbák, u, m. Endivie, f. ein Kraut, intubus, intubum, od. cichorium endivia, Linn. 2) malý sstěrbák, weiße Endivie, scariola, Com.
Sstěrbatý 3. sl. s. sstěrbawý.
Sstěrbawec, sl sstrbawec, Zahnlücker, edentulus.
Sstěrbawjm, s. osstěrbawjm.
Sstěrbawý 3. zahnlückig, edentulus; 2) schartig, fissus, fissuras habens; auch ein Topf, u. drgl. v. dessen (obern) Rande ein Stück abgeschlagen ist.
Sstěrbjm, sl. sstrbjm, il, iti, schartig machen.
Sstěrbina, y, f. Lücke, f. z. B. wo ein Zahn mangelt, lacuna; 2) Scharte, f. z. B. an einem Messer, fissum, fissura; 3) der Raum zwischen den Sägezäckchen, interstitium. S. auch vorh. 2); 4) na ssjpu, Kerbe, f. crena; -nka, y, f. dim.
†Sstěrbinatka, y, f. zrostlina, hysterium.
Sstěrbiwý 3. s. sstěrbawý.
Sstercc, e, m. Schmaar. Sterz, m. intritum ex ovis et farina, R. 2) Knebel, m. (Bergb.) bacillum, Vel. N.
Sstercc v měchu, Balgstürze, cauda, Vel. N.
Sstercugi, owal, owati, plündern, rauben?: holdugte, sstercugte, K. (in textu: hledegte chleba, Ps. 109, 10); (poltern?) -cýř, e, m. Plünderer? sstercýř a laupežnjk, Cyr.
Sstěřjm, il, iti, s. osstjrám.
II. rec. ss-iti se, s. osstjrati se.
Sstěrk, u, u. sstěrek, rku, m. Gries, Grand, m. steiniger Sand, Gemüll, n. glarea.
Sstěrkáč, e, m. Klapper, crepitaculum; 2) der klappert, crepiens.
Sstěrkám, al, ati, klappern, s. hrkám, sstěrkal ořechy, Com.
Sstěrkowitý 3. grandig, glareosus.
Ssterlink, u, m. Sterling, m. sterlinus; libra sterlinorum, Kr.
Sstěrpiwý 3. s. sspinawý; sstěrpiwá lžjce; -wost, i, f. s. sspina (?)
Sstěstěna, y, f. d. Glücksgöttinn, Fortuna, Fortuna, Neg.
Sstěstj, n. Glück, n. fortuna, sors, felicitas; dey Bůh sstěstj! Glück zu! w sstěstj nedaufey, w nesstěstj nezaufey, K. slepé sstěstj, sedni mi co sedni, Com.
Sstěť, i, f. ol. & sl. s. sstětina; 2) sl. Hechel, pecten.
Stětička, y, f. dim. v. sstětka.
Sstětina, y, f. Borste, f. seta.
Stětinatý 3. borstig, setosus, -tost, i, f. subst.
Stětka, y, f. Borstwisch, m. scopae e setis, scopina; sstětky na sudy, Faßbürsten, scopulae doliares; -na krayky, na krajce, Spitzen-Haubend., s-lacc denticulorum, vittariae; 2) Kehrwisch, scopae; 3) s. krample; 4) Kardendistel (Kartendistel, od. Weberdistel, Weberkarde,) Karde, f. dipsacus fullonum, auch carduus.
Sstětkář, e, m. Bürstenbinder, setarius, opifex scopularum setosarum; b) Kartensetzer für

d. Tuchmacher, gnaphorum opifex; -kka, y, f. -inn, f. -inn, f. uxor opificis &c. - kský 3. - n. rc. wie bey pekař.
†Sstětnjčnjk, u, m. zrosslina, melistaurum.
†Sstětowka, y, f. zr., penicillaria
Sstěwo, -wko, a, m. sl. s. Sstěpán.
Sstjbaly, pl. m. Sandalien.
Sstica, y, f. sl. s. kfstice.
Sstjce, ete, n. solg.
Sstička, y, f. dim. Hechtchen, n.
Ssticugem, owati, sl. bey den vordern Haaren ziehen.
Sstidla, y, f. s. sstihly.
Stjepa, y, f. sl. s. sstjpa.
Sstihlák, a, m. Stelzner, der auf Stelzen geht, grallator.
Sstjhle, ete, n. junger Hecht, D.
1. Sstihly. f. pl. Stelzen, grallae.
2. Sstihlý 3. schlank?
Sstika, y, f. Hecht, m. lucius, od. esox lucius, Linn.
Sstikám, al, ati, s. sskubám: trávu sstikati, sskubati, pásti se, Syl. 2) sl. sstiká se mi, s. sskkám.
Sstikawec, wce, m. s. truskawec.
Sstilec, lce, m. Schnippchen mit den Fingern, percussio digitorum; 2) Stüber, Nasenstüber, Fips, m. talitrum.
Sstjm, scal, scáti, sl. sskal, sskáti, sskáti (s. sscjm), imper. sstj, harnen, pissen, urinam reddere, mingere, mejere; vgl. osstjm; - jwám, al, ati, frequ.
Sstinný 3. s. chatrný; 2) čiplý.
Sstiny, f. plur. s. moč 1), Syl.
Sstjpa, y, f. mor. Scheit, n. s. sstěpina.
Stjpák, a, m. ein beißiger Hahn, pyctes, ae, m.
Sstjpám, al, ati, spalten (act.), findere, diffindere; 2) kneisen, kneipen, (zwicken), mit den Fingern, vellicare; 3) stechen, z. B. wie d. Insekten, Bienen, Vögel, pungere, B. K. 4) beißen, z. B. der Meerrettig, der Essig, Rauch, Zwiebel rc. beißt, mordere; 5) sticheln, spötteln, cavillari; - ánj, n. verb. Spalten, n. fissura; b) Stechen, n. punctio; c) Beißen, morsus; d) Spötteln, n. cavillatio.
Sstipawý 3. beißend, z. B. wie der Rauch, Essig, Meerretig rc. beißend sind, mordax, acer; - wost, i, f. subst.
Sstjpec, pce, m. Hahn, m. gallus gallinaceus, Lzop; vgl. sstjpák; 2) eine Kleinigkeit? toho ani sstjpce nedosáhl, Kr. 3) sl. Kneipzange, f.
Sstjpek, pku, m. Bäumchen, n. arbuscula, K.
Stjpenj, n. verb. v. sstjpjm; 2) Pflanze, planta, Mat. 15, 13.
Sstjpj, n. coll. s. sstěpj, B.
Sstjpjm, il, iti, pflanzen, z. B. Bäume rc., serere, ponere, plantare.
Sstjpitel, e, m. Pflanzer, m. sator, plantator; -lkyně, f. -inn, f. plantatrix; - ský, - stwj rc.
Sstipkám, ati, sl. dim. s. sstjpám 2): mladý wrabec pisskekem sstipká.
1. Sstjpka, y, f. sl. s. křjžala.
2. Sstipka, y, f. s. sspetka, D.
Sstiplawý 3. beißend, s. sstjpawý; b) fig. anzüglich, beißend, mordax; sstiplawá slowa; - wost, i, f. subst.
Sstjplý 3. schlank, gracilis.
Sstjpnu, fut. pl, pnauti, s. sstjpám.
Sstjpnutj, n. verb. Kniff, D.
1. Sstjr, a, m. Skorpion, m. auch das Himmelszeichen, scorpio, scorpius; na sstjru spolu být, s. pohodnauti se, Syl. 2) Erd-

grille, Erdkrebs, m. Grle, f. gryllotalpa, Linn. D.
2. Sstjr, u, m. prawidlo v zadubárky, Steuerruder, n. clavus.
Sstira, y, f sl. Zwitter bey Menschen, bald Mann, bald Weib, vir ambiguus.
†Sstjrownjk, u, m. zrostl., lotus; 2) scorpiurus?? beydes Berckt.
Sstjrowý 3. v. Skorpion; sst-wá bylina, scorpioides, Vel.
Sstiry, sl. s. čtyřj.
Sstjt, u, m. Schild, m. eine Art Schutzwaffen, a) langer, scutum, b) runder, clypeus, clypeum; 2) sstjt domu, d. Fronte eines Gebäudes, frons, frontispicium.
Sstjták, e, m. ol. Schildmacher.
Sstjtek, tku, m. dim. Schildchen, n. clypeolum, scutulum; 2) s. cymbuřj, Ger. 6, 10. 3) Stichblatt, n. am Degengefäß, lamina capularis, R. 4) † Regenschirm, m. pluviale, P.
Sstjtěnj, n. verb. v. folg. Scheuen, verecundia, timor; 2) Vermeiden, Fliehen, n. fuga: chráněnj a sstjtěnj se před někým.
Sstjtjm se, il, iti, reg. gen. sich scheuen, vereri, verecundari; b) meiden, vitare; fliehen, fugere.
Sstjtnjk, a, m. Tschetnek, Marktfl. im Böm. Kom., Tsetnekinum.
†Sstjtonoska, y, f. zrostlina, pelophorus.
†Sstjtowitý 3. clypeatus, z. B. sstjtowité semeno.
Sstitroba, - bný, s. ctitroba.
Sstjzle, ete, n. s. sstjhle.
Sstkám, u. sstkám, al, áti. schluchzen, singultire, singultare.
Sstkawka, u. sstkawka, y, f. Schluchzen, n. singultus.
Sstob, u, m. Stab, m. Offiziere des Regiments vom Major an, bis zum Obersten, duces, praefecti, praetorium, Kram.
Sstok, u, m. Hackstock, Schlachttisch, m. tabula incisoria, mensa, Ez. 40, 39. sq. 2) Stock des Weißgärb., caudex cavatus; 3) Schmiedstock, worauf der Amboß ist, fulcrum incudis; 4) s. koryto (hrubé), Vel. N. 5) zástawnj sstok, Gährbottich, m.
Sstokfiš, e, m. Stockfisch, m. salpa, asellus, R.
Sstola, y, f. d. Stolle im Bergwerk, unterirdischer Gang, cuniculus; 2) (selten) d. Stola, od. Stolagebühr des Geistlichen
Sstolmistr, a, m. obs. Stallmeister.
Sstolowánj sw. Petra, Petri Stuhlfeyer, f. cathedra S. Petri Apostoli.
Sstospan, u, m. weliký hladjk, Stoßbank, Schlichthobel, m. runcina planula, R.
Sstowjk, u, m. Ampfer, rumex, rumex acetosa, lapathus, od. lapathum; koňský sstowjk, Grindwurzel, f. rumex acutus, D. - owý 3. Sauerampfer-.
Sstpjm, il, iti, s. sstjpám, beißen, sstpjcý wjno, K. (vgl. čpjm).
Sstráf, u, m. (obs.) Streiferey, f. Ausfall, Einfall, Streifzug, m. excursio, impetus: téměř wssecky země sstráfem protáhl; do některé země na sstráfy se paussteti, Cyr. sstráf dělati, hin u. her reiten, palari.
Sstrafugi, owati, obs. tabeln.
Sstranš, u, m. sl. Strick, restis.
Sstrba, y, m. u. f. sl. s. sstěrbák.
Sstrbák, - bawý, s. sstěrbák, - awý.
Sstreychugi, owati, (obs.) anstreifen, streichen, leviter allidere; b) ausstreichen, exornare
Sstreycholec, lce, bess. shánka.
Sstrk, u, m. sl. s. sstěrk; 2) sl. Schellen, n.

Sstrkáč, e, f. sstěrkáč, u. ssmerepec.
Sstrkadlo, a, n. sl. Klimperwerk.
Sstrkám, al, ati, s. sstěrkám.
Sstrkotám, ati, mor. s. sstrkám.
Sstrkotka, y, f. mor. Klapper, f.
Sstrokwas, u, m. Weinständer, Weinstand, Mostzuber, m. lacus viuarius, Vel. N. 2) Wanne zum Baden, labrum, Zerb. -ásek, sku, m. dim.
Sstros, u, m hrbol w skále, Auswachs des Felsens (Bergb.) 2) gen. a, bess. pstros.
Sstrudle, f. zawináč, Strudel, (Mehlspeise) convolvulus, R.
Sstruk, u, m. Struck, Wollenzeug, textile laneum (floribus inspersis), R.
Sstrych. u, m. Strich, m. (Strichlein, Strichl), n. ductus, tractus, lineola; sstrychů nadělati w knihách, Com. 2) s. praužek, pás, Id. 3) Streich, Schwank, Pfiff, m. listiger Streich, ars, artificium, dolus: dworský sstrych; k sstrychu tomuto sáhl; tjm sstrychem gdau co husaři; 4) sl. Streichholz, n.
Sstrykowač, e, m. Stricker, textor acuarius; -čka, y, f. -inn, f. -trix -ria, D.
Sstrykowacý 1. z. B. ss. gehlice, Stricknadel, f. acus textoria.
Sstrykowánj, n. Stricken, Gestricke, n. textura acuaria; b) Strickerey, f. textura, D.
Sstrykugi, owal, owati, stricken, texere acubus, D.
Sstuc, e, m. tažená braň, Bürschbüchse, f. Bürschrohr, n.
Sstuchadlo, a, n. Krautstampfe, f. Krautstößer, pistillum ad olera tundenda, D.
Sstuchár, a, m. sl. Pfuscher; -rjm, il, iti, pfuschen; -rka, y, f. -inn.
Sstudugi, owati, bess. studugi.

Sstuffa, y, f. Stufe, massa aeris.
Sstuk, u, m. durchgesiebter Kalk u. Sand, albarium.
1. Sstuka, y, f. Bruchstein, Mauerstein, m. caementum, Cyr.
2. Sstuka, y, f. sl. s. sstika.
Sstukátor, a, m. Stukateur, m. marmorati operis structor; -rský 3. z. B. -djlo, Stukaturarbeit, f. opus gypsatum, R.
Sstukawec, wce, m. u. sstukawica, y, f. sl. Weggras, Wegtritt, polygonum taraxacum.
Sstukowj, n. coll. Bruchsteine, caementa; Quadratstücke, saxa quadrata.
Sstuljk, u, m. s. lekno.
Sstúr, m. sl. Werle, f. gryllotalpa; 2) s. Skorpion, scorpio.
Sturc, u, m. Storz, m. beym Siedens., labrum inversum, R. 2) Lärm, m. tumultus, Ryb. 3) pl. ssturce, Haspelstütze, f.
Ssturcowna, y, f. wodnj, Trögelein, (Bergb.), n. lacusculus, Vel. N.
Ssturcugi, owal, owati, sypati a házeti, ausschütten, jactare, excutere; 2) sl. poltern.
Sstúrjm, fut. iti, sl. stoßen, stechen.
Ssturm, u, m. Sturm, m. der Belagerer, classicum: vdeřiti k ssturmu; 2) s. ssturmowánj 2).
Ssturmaljk, u, m. Grundhobel, m. D.
Ssturmowánj, n. s. lermobitj: auch stürmen auf d. Glocke, campanam altera parte quatere: lermobitj neb ssturmowánj, K. aby ssturmowal (na zwon) při ohni, Vel. 2) Sturm, m. Sturmlaufen, n. impetus, assultus.
Ssturmugi, owal, owati, s. lermo bjti; 2) sturmlaufen, oppugnare; 3) Gewalt brauchen,

repugnare: proti zřjzené po- božnosti ssturmowati.
Sstur, u, m. obs. Stoß, plaga.
Sstustanky, f. pl. drobnicka ru- da, kleine Stückchen Erz, od. Überbleibsel.
Sstwa, y, f. s. sstwanice 1).
Sstwáč, e, m. Hetzer; -čka, y, f.
Sstwacý 1. Hetz-; ss-cý mistr, Hetzmeister.
Sstwánj, n. verb. v. sstwu.
Sstwanice, f. Hetze, f. agitatio. venatio; 2) Hetzbahn, f. Hetz- haus, n Hetzplatz, m. D.
Sstwaný 3. part. pass. v. sstwu.
Sstweracka, y, f. sl. Vierblatt.
Sstwák, e, m. Hetzer, Aufhetzer, s. posstjwač.
Sstwermo, s. čtwermo.
Sstwerné, f. pl. einfaches ungri- sches Pferdgeschirr zum Einspan- nen, s. ssle.
Sstwernožky, sl. adv. auf allen 4.
Sstworo, sstworaký sl. s. čtwero 2c.
Sstwrt, -tý 2c. sl. s. čtwrt, - tý 3.
Sstwrtárchowý 3. sl. Quart-.
Sstwu, sstwal, sstwati, imper. sstwi, hetzen, a) jagen, verfolgen, persequi, agitare, z. B. Wild hetzen 2c. b) jemand auf einen los jagen od. laufen lassen, z. B. Hunde auf das Wild 2c. im- mittere, auch concitare ali- quem in aliquem; c) Hunde zum Jagen abrichten, docere canes: dobře sstwaný pes, Cyr.
Sstyğl, sstyğlem zawěsený, senk- recht hangend (Bergw.), per- pendicularis; - ğlowitost, i, f. Abhang, m. declivitas.
Sstyhlák, s. sstihlák.
Sstylét, u, m. s. tulich, Com.
Sstymugi, owal, owati, s. unter srownám.
Sstyri, sl. s. čtyři.
Sstyrsko, a, n. Steyermark, Stiria.
Sstyrský, steyrisch, Stiriensis.
Ssuba, y, f. s. čuba, Pr.
Ssubrawec, wce, m. sl. ein Zer- fetzter u. Schmutziger, squalidus.
Ssubrawý 3. zerfetzt, vorh.
Ssubrem se, ati, sl. sich beschmu- tzen, d. Kleider im Koth schleppen.
Ssubry, pl. sl. Nitr. s. sswalek.
Ssuch, u, m. sl. Laut, m. v. etwas streichenden; 2) leises Streichen, 3. leiser Schlag, lenis ictus.
Ssúchám, sl. reiben, -se, rutschen.
Ssuchnem, chl, (chol), nauti, sl. leises Geräusch machen, 2) schla- gen, ferire.
Ssuchorjm, il, iti, sl. sträuben, aufsträuben, s. načkásám 1).
Ssuchrem, al, ati, sl. reiben.
Ssuchy, pl. sl. allerley Lumpen u. Hadern, laciniae.
Ssudjm, il, iti, sl. s. sstdjm.
Ssuffán, u, m. s. opěnowačka, K.
Ssuhag, e, -gec, -gce, m. sl. s. hoch.
Ssúl, e, m. sl. s. ssúlec; 2) eine Halskrankheit des Rindviehes.
Ssúlám, al, ati, sl. wärgeln.
Ssúlec, lce, m. ssúlek, lku, m. z. B. kukuryčný ss., Kolbe, f. et- wa conus; 2) Stopfnudel, d. Gänse zu stopfen.
Ssum, u, m. s. pěna, K. Syl. 2) bess. ssuměnj.
Ssuma, y, f. obs. s. les, vgl. Ssu- mawa; 2) sl. Abgabe im Gelde an d. Grundherrschaft.
Ssumař, e, Bierfiedler, Leyer- mann, schlechter Fiedler, fidi- cen cauponius, lyricen tri- vialis; - řka, - řský, - řstwj 2c.
Ssumařjm, il, iti, schlecht geigen, fiedeln; - enj, n. verb.
Ssumawa, y, f. s. les český.
Ssuměnj, n. Sausen, Brausen, n. susurrus; ss-nj w vssjch.
Ssumjm, ěti, sausen, susurrare.
Ssumíny, pl. sl. s. ssum.

Ssumný 3. s. sswárný. D. & sl.
Ssumowačka, y, f. Schaumkelle, f. Schaumlöffel, m. trulla.
Ssumugi, owal, owati, aussaugen, emungere, exhaurire, Cyr. měssťany z peněz statečně ssumowal, Com. na sskodu dědiců statek ssumowal, Pr. toho sy nessumuge? Cyr. VIII. 2)(sl.)abschaumen,despumare.
Ssupám, al, ati, s. ssibám.
Ssupec, pce, m. s. sswih.
Ssunka, y, f. Schunke, perna, R.
Ssupj, ěti, sl. impers. cum. dat. pers. Angst haben, angi: giž mu ssupj.
Ssupina, y, f. Schale, f. der Eicheln, Nüsse, Birnen, Bohnen, putamen, cortex; 2) Schuppe, f. z. B. des Fisches, squama, (auch squama bulborum, Berckt.); - nka, y, f. dim.
†Ssupinatec, tce, m. zrostlina, phollidia.
†Ssupinatice, f. zr., lepidagatis.
Ssupinatý 3. schuppicht, voll Schuppen, squamosus, squameus, squamifer.
†Ssupiněnec, nce, m. zrostlina, cheilantes.
Ssupinkowatý 3. s. ssupinatý, Vel.
†Ssupinosýmka, y, f. zrostlina, lapidosperma.
Ssupinowatý 3. s. ssupinatý.
Ssupka, y, f. Hülse, f. v. Getreidekorn, folliculus, gluma.
Ssupkowý 3. z. B. ssupkowé plátno, sl. t. g. na ssupky, na ssu- s. pytlina.
Ssúplata, y, f. sl. ein Stück ausgeschnittenen Rasen, gleba cespitosa.
Ssus, u, m. kus z dolegssjch žeber howězých, ein Stück v. den hintern Rippen, R.
Ssusska, y, f. sl. s. ssisska.
Ssusskám, ati, sl. sispeln, lispeln.

Ssusslem, al, ati, sl. das s wie sch aussprechen, lispeln, - lawý 3
Ssussnám, al, ati, schnaufeln.
Ssust, u, m. Geräusch, Rauschen, n. strepitus; 2) sl. Narr, m. ssust sem, ssust tam; 3) sl. interj. schups! to mně z vst a gemu mimo vcho ssust! prov. ich redete vergeblich.
Ssusta, y, m. sl. Nitr. ein Träger, Langsamer, deses, piger.
Ssustěnj, n. verb. s. ssust.
Ssustjm, ěl, ěti, rauschen, Geräusch machen, strepere, strepitare.
Ssustky, f. pl. d. Schleifen in der Orgel, d. den Wind aufmachen u. sperren, trahae ductiles.
Ssustnu, fut. stl, stnaut s. ssustjm. II. rec. ss-auti se, verfallen, sich treffen, accidere: gak se ssustne, wie es sich trifft: něco ssustlo, es hat sich etwas ereignet.
Ssuta, y, f. sl. Ziege ohne Hörner.
Ssutawec, m. sl. Ochs ohne Hörner; - wý 3. ohne Hörner.
Ssutky, f. pl. (sl.) s. keyby.
Ssutora, y, f. sl. Nitr. s. čutora 1).
Sswáb, a, m. ein Schwabe, m. Suevus; 2) Bäckerschabe, Schabe, m. blatta orientalis; 3) gen. u, sl. Göm. s. syra.
Sswábka, y, f. Schwäbinn, f. Sveva; 2) sl. Kartoffel, f. s. piny, krumple.
Sswábský 3. schwäbisch, Svevicus; Ss-ská země, s. Sswáby; b) grob, inurbanus: tak sswábská a důtkliwá odpowěd, Vel. - sky, adv. svevice.
Sswábjř, e, m. Staffirer, m. mango.
Sswáby, pl. das Land Schwaben, Svevia. Vel.
Sswadlena, y, f. folg.
Sswadlj, f. Nähterinn, sutrix, acu opus faciens.

Swagr, *a, m.* Schwager, a) jeder Anverwandter durch Heurath, affinis; b) des Ehemanns Bruder, levir (frater mariti); c) der Ehefrau Bruder, levir, od. frater uxoris; d) der Schwester Mann, maritus sororis rc. - rowá, *é, f.* S-rinn, affinis, *f.*

Swagrowstwj, *n.* Schwägerschaft, *f.* affinitas.

Sswagryná, *é, f. sl.* s. sswagrowá.

Sswalek, lku, *m. mor.* Klunker am Kleide, sordes, *pl.* lutum.

Sswandra, *y, f. sl.* s. slandra.

Sswandrkugem, owati, *sl.* schlecht, unverständlich reden.

Sswankara, *y, f.* Streitbeil auf einem langen Stiele.

Sswandrowný 3. übellautend, klingend, male sonans, cacophonos, absonus: německý gazyk drsnatý, sswandrowný.

Sswárný 3. sauber, rein, purus, mundus; sswárný oděw, *K.* b) *(sl.)* hübsch, schmuck, nett), pulcher; ss. gonák; - ně, *adv.* -re, -de, - chre; - nost, *i, f.* Sauberkeit, Nettigkeit, - dities, - ditia, pulchritudo.

Sswastám, s. schwastám, *D.* & *sl.*

Sswec, *gen.* ssewce, Schuhmacher, Schuster, sutor; 2) s. lјn, *Vel.*

Sweda, *y, m.* einer in od. aus Schweden, Svecus; - dka, *y, f.* - dinn, *f.* - ca.

Sswedský 3. schwedisch, Svecicus; Ss-ká země, s. Sswedy; - ky, *adv.* - ce.

Sswedy, *f. pl.* das Land Schweden, *n.* Svecia.

Sswehla, *y, f. sl.* s. wčelka.

Ssweholjm, il, iti, drückt d. Stimme der Schwalbe aus trissare; 2) fig. plappern, garrire.

Sswekepec, pce, *m.* s. swekepec.

Sswestka, *y, f.* Zwetschke, *f.*

Sswegcar, *a, m.* Schweizer, Helveta, *m.* - rka, *y, f.* - inn, *f.* Helvetica; 2) od. hazecý malá sekerka, securicula (*T.* Speer, *m.* sparus, lancea?) - rský 3. schweizerisch, helveticus; Ss-ká země, Schweiz, *f.* alle Kantone, Helvetien, *n.* Helvetia; - ky, *adv.* helvetice.

Sswjček, čku, *m.* s. sswjk.

Swih, *u, m.* Peitschenhieb, Geißelhieb, *m.* ictus flagelli.

Sswihák, *a, m.* Stutzer, Fetzer? - áčka, *y, f.* -inn, *f.* - cký 3. - ctwj, *n.* Stutzerey, *f* rc.

Swihám, al, ati, s. sslehám, *D.* besonders peitschen, flagellare; 2) fortmachen, geschwind machen, eilen, maturare; -ánj, *n. verb.* daher b) Strafe, *f.* castigatio, *Ps.* 39, 11. c) Eilen, *n.* maturatio.

Sswihár, *a, m. sl.* angebundenes dünnes Endstrickchen an der Peitsche.

Sswihel, hle, *m.* dünnes Riemchen, d. Bundschuhe (krpce) damit anzubinden.

Sswihký u. sswihlý, s. mrsstný 2).

Sswihljk, *a, m.* s. ssteček 2); 2) ein aufgeschoßener junger Mensch, Aufschößling, *m.* etwa tenellus; sswihljk prazský, *Puckm.* -lice, *f.* ein solches Frauenzimmer.

Sswihowka, *y, f.* Regimentsstück, *n* tormentum minus legionarium, *R.*

Sswihownice, *f.* Feldschlange, *f.* ein Geschütz, colubrinum.

Sswinka, *y, f.* Schwinge, *f.* (Papierm.), libramentum cum pilo; *pl.* sswinky, Schwingen, transversaria *pl.*; 2) Sproßen an der Leiter, Schwingen, gradus scalares, *K.* 3) hölzerne

Sprossen am Pfluge, gradus lignei, *R.*

Sswiřinkám, *ati*, zwitschern, fritinnire, zinzilulare; -*ánj*, *n.v.*

Sswitořjm, *il*, *iti*, s. sswiřinkám? 2) uneigentl. plappern, plaudern, garrire.

Sswítorka, *y*, *f.* Plaudertasche, *f.* Plaudermaul, *n.* garrula.

Sswitorný 3. zwitschernd, zinzilulans; 2) geschwätzig, garrulus: s swými sswitornými wnaučaty zahráwali.

Sswjžj, *bess.* swěžj.

Sswižný, *mor.* 3. hurtig, flink, behend, flüchtig, celer, velox; -*nost*, *f.* Hurtigkeit, Flüchtigkeit, velocitas, celeritas, *Ryb.* 2) s. sswihký.

Sswrček, *čka*, *mor.* s. cwrček.

Sswrčow, *u*, *m.* *mor.* s. smrčj.

Sswub, *u*, *m.* giftiger Dampf, *m.* Schwaden, (Bergb.) venenatus vapor.

T.

T, *t*, ist das epenthetische *t*, welches des Nachdrucks wegen, (manchmal mit vorgesetztem i, wie in gestit) den Wörtern angehängt wird, z. B. *gát*, *wjt*, *tobět*, *tožt* rc. Zuweilen fließt damit das ge, gest, zusammen, z. B. *gižté po giných weta*, *K.* i. e. giž ge (gest).

1. Ta, *adv.* *sl.* (*vulgo*), weg, hinc; *ta gdi!* gehe weg! 2) zeigt es d. Vollziehung der Handlung an, und entspricht dem Ungrischen, el, meg: *ta vmřel*, er starb (hin); *ta ho nassli*; sie haben ihn aufgefunden, (so auch vandalisch: *ta idoncai*); 3) dorthin, eo, illuc.

2. T'a, *sl.* *acc.* für *tě.*

Tabačnice, *f.* *sl.* s. pykšla.

Tabačnjk, *a*, *m.* s. tabakář.

Tabák, *u*, *m.* Tobak, *m.* nicotiana, *Linn.*

Tabakář, *e*, *m.* Tobakhändler, negotiator nicotianae; -*řka*, *y*, *f.* -inn, *f.* -*řský* 3. -*řstwj*, *n.* Tobakhandel rc.

1. Tábor, *u*, *m.* (rein oriental. Wort, türkisch tabor, Lager), Lager, Feldlager, Kriegslager, *n.* castra, *pl.*; 2) ein Berg im Königgrazer Kr., Tabor, Tabor; 3) ein Berg im Bunzl. Kr.

2. Tábor, *a*, *m.* d. Kreisstadt Tabor, im Taborer Kr., Taborium.

Taboři, u. Taborsstj, Taboriten, (Hussiten), Taboritae, *Vel.*

Táborský 3. Taborer, Taboriensis.

Tabule, *f.* Tafel, *f.* zum Rechnen, tabula; auch daran zu arbeiten měděnná t., Kupferplatte, *f.* tabula aenea, malowaná tabule, Gemählde, *n.* tableau, πίναξ, *Vel.* Echyona maljře tabule; 2) Tisch, *m.* Tafel, mensa.

Tabulka, *y*, *f.* Tafel, *f.* zum Rechnen, tabula; 2) Täfelchen, tabella; 3) *pl.* tabulky, Schreibtäfelchen, pugillares, *Com.*

Táčjm se, *il*, *iti*, s. točjm se.

Tackám se, *ati*, *sl.* s. potácým se.

Táčky, *f.* *pl.* (*sl.*) s. kotauč 3).

Tacle, taclicky, *f.* Handtäzlein, manuleae, *pl.* *R.*

Taby, tabyto, s. tuby, tubyto.

T'afám, *al*, *ati*, *sl.* s. polickugi.

Taffat, *u*, *m.* s. tykyta, *Vel.* *N.*

Taflowánj, *n.* Tafelwerk, Getäfel, *n.* contabulatio, *B.*

Taflugi, owal, owati, täfeln contabulare.

Tagemnjk, *a*, *m.* Geheimschreiber, *m.* secretarius; -*nice*, -inn.

Tagemný, -*ně*, s. tagný, -*ně*.

Tagemstwj, n. Geheimniß, n. a) eine geheime Sache, Heimlichkeit, f. mysterium, res occulta; b) das, wov. wir d. Art u. Weise nicht recht einsehen, z. B. der Menschwerdung Christi rc. mysterium.

Tagi, tám, tal, u. tanul, táti u. tanauti, s. gjhnu.

Tagjm, il, iti, geheim halten, celare, tegere; 2) *cum acc. pers.* nicht wissen lassen: nemůžeme wás tagiti, že sme do konce rc. *Vel.*

II. *rec.* tagiti se, verborgen seyn, versteckt seyn, sich verborgen, od. versteckt halten, latere, latitare.

Tagitel, e, m. Hehler, celator, receptor; - lkyně, f. - inn, f. - trix, - trix.

†**Tagnosnaubný** 3. cryptogamus, *Bercht.*

Tagný 3. (*abs.* tagno), geheim, arcanus, secretus, occultus; s swým včenjm bude tagný, *K.* tagná chlipnost, Selbstbefleckung, f. onania, *Lesch.* 2) *cum acc. pers.* verborgen seyn: nebude tě tagno, es wird dir nicht verborgen seyn, non te latebit, *Com.* to mne bylo tagno; - ně, *adv.* ingeheim, heimlich, clam, occulte, tecte, secreto; - nost, i, f. s. tagemstwj a): w tagnosti chowati, w tagnosti mjti, geheim halten, celare, tegere.

Tah, u, m. s. taženj; tah w obličegi, Gesichtszug, m. vultus, oris lineamentum.

Tahadlo, a, n. ein hölzernes, eisernes rc. Werkzeug, womit man zieht; t. ručnj, Handheber, m. vectis, *Vel. N.*

Táhám, al, ati, ziehen, trahere.

II. *rec.* táhati se, sich schleppen; s někým se t., sich mit jemand schleppen, ductare aliquem; s něčjm se táhati, sich mit etwas schleppen, herumtragen, circumgestare rem; 2) schleppen, geschleppt werden, trahi, fluere; 3) o něco se táhati, sich um etwas reißen, zanken, raufen, contendere, *Vel.*

Táhanice, f. Gereiße, Gezänke, n. rixa, altercatio.

Tahaun, a, m. Zieher, m. eine Person, (auch eine Sache, (*gen.* u,) welche zieht; 2) Zugvieh, n. pecus vectarium, jumentum.

1. **Tahljk**, a, m. Aufschößling.

2. **Tahljk**, u, m. Ziehriemchen am Stiefel, Struppel, f.

Táhlý 3. (*ol.*) strack, gedehnt, porrectus: pěkné táhlé hrdlo, *Ruk.*

Táhnu, táhl, táhnauti, tažen, *fut.* potažen, *imper.* táhni, (vgl. τείνω, tendere, dehnen, niedersächsich teinen, schwed. taenja), ziehen, schleppen, trahere: s nimi w tém zlém gho táhl. *K.* weslem táhnauti, rudern, remigare; 2) mitführen, ziehen, ducere, trahere: to zasebau táhne giné hřjchy, *K.* slowa hnau, přjklady táhnau, *prov. Bernol.* 3) weggehen, ausweichen; táhni, od. těhni! packe dich! apage! *Syl.* táhni po swých, dasselbe, *K.* 4) gehen, reisen, besonders v. mehrern Personen, od. Dingen, proficisci: po studyjch sem táhl, *Cyr.* do pole táhnauti, zu Felde ziehen, in bellum ire: k smrti táhnauti, s. strogiti se k Gar. h. 4) ptácy táhnau, d. Vögel ziehen, wenn sie ankommen, u. fortstreichen, migrare; 5) o! eg.

pálené ꝛc. *sl.* Dehl pressen, Brantwein brennen ꝛc.

II. *rec.* t-ti se, sich ziehen, sich dehnen; 2) schleppen, geschleppt, werden, trahi, fluere; 3) verbreitet werden: táhne se od nich ten obyčeg po wssecˇkné zemi; 4) na něco, Anspruch machen, petere, vindicare sibi, (praetendere): po dařjch a wzácnych se táhnau, *K.*

Ťahowitý 3. *sl.* klebricht, zähe, tenax; - tost, i, *f. subst.*

Tak, *adv.* so, sic, ita, hoc modo; tak dwě létě, jetzt 2 Jahre, *Com.* auch *sl.* z. B. takto rok, jetzt ein Jahr; tak řečeno, *sl.* so zusagen, sic dicendo; 2) dadurch, eo; 3) dergestalt, unter der Bedingung: gen tak, gestli se neminau.

Takchcymjt, (*a, m.*), etwa Eigenwillig, *m.* presydent Takchcymjt, *Com.*

Také, (unrichtig taky), *conj.* auch et, etiam, quoque.

Takliž, *adv.* so? siccine?

Takowý 3. solcher, solche, solches, talis, ejusmodi, hujusmodi.

Anm. Unerträglich ist es, wenn es (v. den Neuern) für ten, ta, to gebraucht wird, z. B. který wám takowé odesslé; newjm dostalli ste takowé?

Takowýž, - wáž, - wéž, eben solcher, ejusmodi, ejusdem generis aut formae, *Ez.* 10, 22. takowéž nebezpečenstwj, *Vel.*

Takpán, *a, m.* Jaherr, der zu Allem ja sagt, pedarius, *Com.*

Takto, *adv.* so also, sic, ita, hoc modo, in hunc modum.

Taký 3. s. takowý.

Takyta, *y, f.* s. tykyta.

Talawasska, *y, f.* Roßbahre, *f.* arcera, (*K.* talawassky, *pl.*)

Talec, lce, *m.*? *Ryb.*

Talent, *u, m.* Utenský 60 hřiwen, Talent, talentum, *Com.*

Talián, *a, m.* -ský ꝛc. *sl.* s. Wlach ꝛc.

Talјř, *e, m.* Teller, *m.* discus, orbis; - kowý 3. Teller-.

Talow, *u, m.* s. saukrwice, sanies, *Com. Jan. N.* 316. 2) nach *Tomsa* s. hnis?

Talowina, *y, f.* vorh. 2).

Tam, tamto, *adv.* dort, ibi, istic, illic; 2) dorthin, istuc, illuc; tam ten, jener, ille; 3) hin: kdo zabit, ten tam, wer bleibt, der bleibt, *Vel.* co tam, to tam, hin ist hin, *D.* ge ten tam, er ist hin, giž ge to tam, das ist schon hin, *D.* tam ten, *sl.* dort jener; tam toho roku, *sl.* s. wloni.

Tamarčjm, il, iti, s. tarmarčjm.

†Tamarynd, *u, m.* zrostl., tamarindus, (*Vel.* tamarynda, *y, f.*)

Tamarysst, *u, m.* Tamarist, Tamaristenstaude, *f.* Tamaristenbaum, *m.* tamarix, *Linn.*

Tamějssj, jho, 1. *sl.* folg.

Tamnj 1. dortig, qui ibi est.

Tamok, *adv. sl.* s. tam.

Tamtoročnj 1. *sl.* s. lonský.

Tamž, *adv.* (*sl.*) eben dort, illic.

Taňa, taně, (*sl.*) s. tůně; 2) s. stánj, *sl.* stánja, *hung.* tanya.

†Tancowna, *y, f.* Tanzsaal, *m.* etwa saltatorium.

Tancugi, owal, owati, tanzen, saltare.

Tanec, nce, *m.* Tanz, *m.* Tanzen, *n.* saltatio.

Tanečnjk, *a, m.* Tänzer, *m.* saltator; - nice, *f.* - inn, *f.* -trix.

Taneční 3. Tanz-, saltatorius.

Tanjer, *u, m. sl.* s. talјř.

Tanistra, -stěrka, *y, sl.* s. tanystra.

Tantugem, owati, *sl.* plagen.

Tanu, (od. tanjm? *Ryb.*) *fut.* ul, auti, einfallen, (erdichten), subrepere in mentem: tanulo mu

na mysl, ducha sw. wdessenjm, Passional v. 1493. g. 3.

Tanugi, owal, owati, vorh.

Tanutj, *n.* d. erste Bewegung des Denkvermögens, wenn es denken soll, prima mentis operatio: *tanutj mysli*, *B.* prw než li mi *gaké tanutj na mysl přichází*, *K.* y to srdce, a geho *tanutj zná*, *K.* b) der Gedanken selbst (in der Schrift zuweilen dem Herzen zugeschrieben, für Verlangen), cogitatio: *tanutj*, (*in textu* mysslenj,) *K.* náklonnosti, *tanutj srdečná*, *K.*

Tanystra, u. taneystra, *y, f.* Tornister, etwa pera.

Tápám, *al, ati*, Schiffbruch leiden, naufragium facere: *tápánj mořské*, *Vel.* 2) tappen, errare: w ďábelských *temnostech tápagj*, *Cyr.* we swětě táp., *Com.* w nežádných rozkossech, *Vel.* - w bludjch a hřjssjch, *K.*

Tapartjk, *u, m. dim.* v. tapart.

Taparty, *ů, pl.* s. caparty 1); 2) zusammen gestoppeltes Werk im Buche, cento.

Tapecýr, *a, m.* Tapezierer, *Kram.*

Ťapka, *y, f. sl.* Schwimmfuß des Vogels.

Ťapkám, *ati, sl.* mit der flachen Hand leise schlagen; 2) s. *plesám 1)*.

Tárám, *al, ati, sl.* s. tlampám.

Tárám se, *al, ati, sl.* s. taulám se.

Taranda, *y, f. sl. Lypt.* Plaudertasche, garrula; - *ák, a, m.* Plauderer, garrulus.

Tarant, *u, m.* Schillerwein, vinum rubellum, helvolum, *R.*

Tarantowý 3. bleichroth, rubellus.

Taras, *u, m.* Schnellbrett, *n.* vorne zugespitzt u. mit Eisen beschlagen, pilum catapultarium, *B.* 2) Riegel, *m.* vectis (3) Bollwerk, *n.* propugnaculum? *russ.* temnice, wězenj).

Tarášek, sku, *m.* Gießbrett, *n.*

Tarasnice, *f.* Schnellbank, Mauerbrecher, ballista, catapulta, *Vel.*

Tarasugi, owal, owati, befestigen, munire: swau gistotu tarasowati a podpjrati; 2) verriegeln? claudere pessulo; zatarasým.

Tarbák, *a, m. sl.* ein Ungeschickter; - bawý 3. ungeschickt, ineptus.

Ťarcha, *y, f. sl.* s. těrcha.

†**Tařice**, *f.* zrostlina, alyssum, (ist eigentlich russisch).

Ťarkan, -kun, *u, m. sl.* s. peltram

Tarkawý 3. *sl.* s. strakatý, bunt.

Tarko, *a, m. sl.* Nahme der Hunde.

Tarmarčjm, il, iti, grempeln, schachern, Handel treiben, nundinari, cauponari: wognas tarmarčiti. *Vel.* o auřad gako sweymarčili a tamarčili.

Tarmarečnjk, *a, m.* Trödler, Trödelmann (Tandler), *m.* scrutarius; - nice, *f.* - inn, *f.* Trödelweib, *n.* - ria; - jcký 3 *etc.*

Tarmark, u, *m.* Trödelmarkt, *m.* forum scrutarium.

Tárný 3. z. B. tárný wůz, *sl. Göm.* Soldatenwagen, Ärarialwagen, plaustrum.

Ťarssena, *y, f. Lypt.* Schwangere.

Tartas, *u, m.*? swádu a lecygaký tartas gedni na druhých začjnagi.

Tartica, *y, f. sl.* Pfoste, *f.*

Taryff, u, *m.* Tariff, z. B. *tare mince*, index.

Tasska, *y, f.* Tasche, *f.* Beutel, *m.* crumena, marsupium; 2) *sl.* eine Mehlspeise, *f.* s. piroh.

Tasskář, *e, m.* Beutelschneider,

manticularius; 2) Hundsfott, *m. D.*
Taſſkářjm, il, iti, Spitzbüberey treiben, buben, furacem esse.
Taſſtička, y, *f. dim.* v. taſſka, *Vel.*
Taſým, *fut.* yl, yti, ſtoßen, trudere.
Tata, y, *m.* ſ. tatjk.
Tatam, *adv. sl.* dorthin, ſ. tam.
1. Tatar, a, *m.* Tartar u. Tatar, Tatarus.
2. Tatar, u, *m.* žjla s olowěnnými vzly, Knutpeitſche, Knute, *f.* flagellum nodosum, *Cyr.*
Tatarčený 3. *sl.* ſ. pohankowý.
Tatárka, y, *f. sl. mor.* ſ. pohánka.
Tatarſký 3. tatariſch, tataricus; 2) *sl.* grauſam, tyranniſch; Tatarſká země, d. Tartarey, Tataria.
Tatjček, *m.* čka, *dim.* v. folg.
Tatjk, a, *m.* ſ. otec.
Tátoš, e, *m. sl. Göm.* Zauberpferd, *n.* Hyppogriph, *m.*
Tatrman, a, *m.* ſ. modla, *Syl.*
Tatry, *f. pl. sl.* d. Karpathen, montes Carpatici: - anſký 3.
Tauchám, al, ati, ſ. tuſſjm: k tomu ani ſrdce geho netauchalo mu dobře. *Vel.*
Taul, u, *m.* Köcher, *m.* pharetra.
Taulám ſe, al, ati, herum ſtreichen, ſtreifen, ſchweifen, vagari, circumvagari: myſli ſwau za nepřjtomnými wěcmi ſe taulati, *K.* - ánj, *n. verb* ſ. taulka.
Taulawý 3. herumſchweifend, vagus, vagans.
Taulec, lce, *m.* ſ. taul.
† Taulečnjk, u, *m. zr.*, choretum.
Tauljm ſe, ſ. chauljm ſe.
Taulka, y, *f.* Herumſchweifen, Herumirren, *n.* vagatio
Tauš, e, *m.* (franz. deux), Daus, *m.* im Spiele, dyas; 2) discuſſ tauſſj házet, *K. ad 3 Mach.* 4, 14.

Taužba, y, *f* beſſ. taužení.
Taužebný 3. ſehnſüchtig, desiderii plenus, ardens; - noſt, i, *f.* - gkeit, *f.* desiderium.
Taužení, *n.* Sehnen, *n.* desiderium; po něčem, nach etwas, rei alicujus; 2) Klagen, *n.* z. B. über ſein Schickſal, questus, querimonia, querela; na něco, über etwas, de re &c.
Taužjm, il, iti, po někom, po něčem, nach jemand, nach etwas ſich ſehnen, desiderare rem, desiderio rei teneri; *cum gen.* klagen, queri, conqueri de-: ſwých křiwd taužiti muſyli, *K.* Bohu toho taužili, *K.* taužj nebi ſwého bjdného ſtawu; 3) *obs.* na někoho, od. na něco taužiti, für naříkati, klagen, ſeine Unzufriedenheit äußern, über jemand od. etwas, queri, conqueri de homine, de re, rem.
Ťawa, y, *f. sl.* Camel, *n. dal.* deva.
Taxa, y, *f* Taxe, *f.* aestimatio.
Taxugi, owal, owati, taxiren, aestimare: taxowáno a ſſacowáno, *Vel.*
Tazadlo, a, *n. sl.* d. Deichſel ſammt dem Joche am Pfluge.
Tázanj, *n. verb.* v. tázi ſe, autrpné tázanj, Foltern, *n. Vel.*
Tázáwám, al, ati, *fr.* v. tázi.
Tažení, *n.* Zug, *m.* a) Ziehen, *n.* ductus, tractus; b) Marſch, *m.* mehrerer Perſonen od. Dinge beyſammen, agmen; c) Feldzug, *m.* expeditio.
Tažený, *part. pass.* v. folg. tažená, zbraň, ſ. ſſtuc.
Tázi, tázal, zati, folg. tázati někoho vtrpným práwem, durch d. Folter erforſchen, *Vel.*
1. Tázi ſe, tázal ſe, tázati ſe, *imper.* taž ſe, *cum & sine gen. pers.*

fragen, rogare, interrogare aliquem; quaerere ex aliquo.
2. T'ažj se mi ꝛc. sl. ich bin zu faul, schwierig zu etwas.
Tažitý 3. dehnbar, qui, quae, quod extendi potest, D. insgem. extensibilis; 2) elastisch, elasticus, Lesch. - tost, i, f. - keit, f. 2) - ižitát, f. - citas.
Tažký 3. sl. s. těžký.
Tažné, stažné, ého, n. Kostbier, n. D.
Tažnice, f. Kugelbüchse, etwa sclopetum globularium, D.
Tažnjk, Honiggras?
Tažný 3. was zum Ziehen gebraucht wird, Zieh-, z. B. tažný kůň, wůl, Zugpferd, n. Zugochs, m. equus, bos vectarius; tažné železo, Zieheisen, n. R. 2) was sich ziehen läßt, geschmeidig, ziehig, ductilis, tractabilis; tuhé, tažné a poněkud těžké kořenj zarzaparylly, Vel. tažná měď, Pawl. Cosm.
Tažoba, y, f. sl. Übelkeit, s. těžkost.
Tčenj, n. s. tknutj.
Tchán, a, m. Schwiegervater, m. socer.
Tchnutj, s. dchnutj, Sap. 11, 18 K.
Tchoř, e, m. Iltiß, m. mustela putorius, Linn. viverra.
Tchořowý 3. v. Iltiße, z. B. tchořowá kůže, Iltißbalg, m. pellis viverrae.
Tchyně, f. Schwiegermutter, socrus.
Tečem, tekl, sl. s. teku.
Té, s. thé.
Tečenj, n. Fluß, m. Fließen, n. fluxus, flumen; tečenj očj, das Triefen der Augen, lippitudo; t. krwe, Bluten, n. profluvium sanguinis.
Tečenný 3. sl. d. Wase betreffend.
††Tečha, y, f. weit bess. útěcha.
Técy, s. teku.

Teď, adv. s. nynj; 2) s. zde.
Teda, conj. s. tedy.
Tedáž, adv. sehr tedáž hrubo, sehr grob.
Teďky, adv. s. teď.
Tedy, conj. so, daher, igitur, ergo, itaque.
Teglják, u, m. Tiegel, m. catinus tripes, B. 2) Schmelztigel, catinus liquatorius, (crucibulum)
Tegný, - ně, nost, s. tagný, - nost.
Tehdy, tehdáž, adv. denn, dann, alsdenn, tum, tunc.
Těhelnice, y, f. sl. Ziegelofen, m.
Těhelný 3. sl. s. cyhelný.
Těhla, y, f. sl. s. cyhla; suchá tehla, sl. Leim- od. Kothziegel auf der Sonne getrocknet; tehlář ꝛc. s. cyhlář.
Těhni! interj. s. unter táhnu.
Téhoden, s. týhoden.
††Těhotjm, iti, schwängern?
Těhotný 3. schwanger mit einem Kinde, praegnans, gravidus, gravis.
Těkám, al, ati, s. taulám se: z gednoho města do druhého těkagj a běžj, Syr. gako bezpodnj a prostopasnj sem y tam těkali, K.
Těkawý 3. flatterhaft, levis, D. s. taulawý; - wost, i, f. - keit, f. levitas; těkawost myslí, Com.
Tekauň, ě, m. s. běhaun b).
Tekljk, s. tegljk.
Tekooký 3. s. logdawý.
Tekow, a, m. Barsch, ein Marktflecken im Barsch. K. Bars; - ský 3. z. B. T-ská stolice, Barscher Kom., n. comitatus Barsiensis.
Teku, sl. tečem, tekl, técy (tect, týcy, tyct), fut. poteku, imper. tec, (sl. teč), fließen vom Wasser ꝛc. fluere, manare; 2) rinnen a) fließen, manare; b) triefen, manare, perfluere, z. B. sa

tekč, das Faß rinnt: země te-kaucý mlékem a strdj, B.
†Tekutjk, u, m. Flußsäure, f. fluorium, Berckt.
†Tekutina, y, f. Flüssigkeit, f. fluidum: elektrycká tekut. Neg.
Tekutý 3. flüssig, fließend, nicht dick, z. B. Wachs, Bley rc. liquidus: powětřj gest tekuté tělo, Neg. - tost, i, f. - gkeit, f. fluiditas.
Těkwice, f. sl. s. tykew. 2) s. lopow.
Telafús, a, m. sl. Kalbskopf, Dummkopf, hebes, stipes.
Telák, sl. telár, a, m. Kälberhirt, m. etwa vitularius, D. - ačka, y, f Kälbermagd, f. ancilla alens vitulos.
Telátko, a, n. dim. Kälbchen, n. vitellus.
Tele, (tyle), ete, n. Kalb, n. vitulus.
Telec, lce, m. Ochsenkalb, vitulus.
Telecý 1. kälbern, vom Kalbe od. v. Kälbern, vitulinus; t. maso, s. telecyna; t. pečeně, Kälberbraten, m. assum vitulinum.
Telecyna, y, f. Kalbfleisch, m. caro vitulina.
Tělesný 3. körperlich, a) einen Körper habend, corporeus; b) den Körper betreffend. corporalis; 2) fleischlich, corporalis; 3) Leib-, corpus: tělesná garda, Leibgarde, f. custodia, cohors praetoria, Kram. - ně, adv. körperlich, corporaliter; 2) fleischlich, corporaliter; - nost, i, f. Körperlichkeit, f. corporalitas; 2) nach einigen Neuern Sinnlichkeit, f. (Philos.)
Teleskop, u, m. s. dalekohled, D.
Telesky, f. pl. sl. Pflugräder.
Teletina, y, f. Kalbfell, n. pellis vitulina; 2) Kalbleder, n. corium vitulinum; - nka, y, f. dim.

Teletnjk, u, m. Kälberstall, m. D.
Telice, f. telička, y, f. Kuhkalb, n.
Těljčko, a, n. dim. Leibchen, n. corpusculum, D.
Telim se, il, iti, kalben, parere, od. parere vitulum.
Tělnatý, 3. corpulent, wohl bey Leibe, dick u. fett, obesus, corpulentus; - tost, i, f. korpulent, d. Dicke od. Fleischigkeit des Leibes, corpulentia.
1. Telný 3. tragend, trächtig, v. den Kühen, gravidus, fetus.
2. Tělný 3. leibfarbig; t-ná barwa, Leibfarbe, f. barwa.
Tělo, a, n. Körper, m. a) jede Substanz, d. nicht geistig ist, physischer Körper, corpus; tělo fizycké, Neg.; am üblichsten b) der Leib des Menschen, corpus; 2) tělo městské, Staatskörper, Vel.
Tem, gen. v. tma 2).
Těma, ata, n. sl. s. těmeno.
Témden? s. týden? Přem. Ottogar II. po témdni sobě ginau wzal, Vel.
Temenec, nce, m. Quelle, f. Sprudel, m. latex, fons.
Temenissté, n. ein glatter, kahler Ort, wo nichts wachsen will, glabretum; 2) s. temenec; 3) der Ort, wo das Meer austritt, aestuaria, (orum), pl. R.
Těménko, a, n. dim. v. těmeno.
Těměnnj 1. z. B. těměnnj zubowé, d. hintersten Zähne, dentes genuini.
Těmeno, a, n. Vorderhaupt, n. sinciput, pars antica capitis.
Téměř, adv. fast, beynahe, fere, ferme, prope, propemodum, paene.
Těmian, a, m. sl. s. kadidlo.
Temně, adv. dunkel, a) finster, ohne Licht, obscure; b) schwärzlich, ein wenig schwarz, v. der Farbe, fusce; temně žlutý,

dunkelgelb, luteus; temné zelený, dunkelgrün.
Temnice, f. Loch, n. wo man in das Bergwerk einfährt, R. 2) jeder finstere Ort, R. 3) sl. unterirdischer Kerker, m. carcer (obscurus).
Temnjm, ěti, sl. blind werden.
Temnost, i, f. Dunkelheit, Finsterniß. f. obscuritas, tenebrae; 2) s. slepota.
Temný 3. dunkel, a) finster, ohne Licht, obscurus; b) nicht hell, v. den Farben, fuscus, austerus; 3) dumpfig, hohl, vom Schalle, obtusus; temný hlas, hohle Stimme, D. 4) sl. & ol. s. slepý, blind, coecus.
Temperament, u, m. Temperament, n. temperamentum.
Temperugi, owal, owati, mäßigen, temperiren, temperare: náklonnosti tak ohýbá a temperuge, K.
Templář, e, m. s. špitálnjk 1).
Temýnec, nce, m. s. temenec.
Těmýnko, beff. těménko.
Temže, f. der Fluß Temse, in England, Tamesis.
Ten, ta, to, genit. toho, té, toho, der, d. das, a) derjenige, diejenige, dasjenige, is, ea, id; ille, illa, illud: w tom wewssem, in allem dem, K. to gest tjm, das kommt daher, Cyr. a to, u. das, u. zwar, idque, K. 2) das emphatische ten, ta, to: z té dusse, vom Herzen, v. ganzer Seele, toto pectore; z té dusse k němu náchylný, B. a bohatá, ta trucuge, sl.; 3) ein solcher, eine solche rc. is, ea, id; 3) dieser, diese, dieses, hic, haec, hoc.
†Tenatenka, y, f. zrosslina, hydrodiction.
Tenátko, a, n. dim. v. folg. pl. tenátka, Fähnchen, D.
Tenato, a, n. üblicher teneto.
Tenaučce, adv. s. tenjčce.
Tenaučký 3. s. tenjčký.
Těňawa, (tjeňawa), sl. Göm. s. stjn; russ. těň, Schatten.
Tence, adv. dünn, nicht dick, tenuiter.
Tenčice, f. d. kleinere Zimmeraxt, f. ascia minor.
1. Tenčjm, el, eti, dünn werden, extenuari: břicho tenčelo.
2. Tenčjm, il, iti, s. ztenčjm.
Tenčjř, e, m. bjlý stjrač, Dünnmacher, m. (Beckerey), extenuator.
Tenetnj 1. Garn, Wildgarn, Wildnetz betreffend; widlicky tenetnj, Garngabel, f. cervi, amites.
Teneto, a, n. pl. tenata, B. Garn, Netz, n. für Thiere, cassis, plaga; zwjřecý teneto, Wildgarn, Wildnetz, Jägergarn, n. cassis venaticus; zagečj t., Hasengarn, cassis leporarius; bidla v tenat, Garnstangen, pl. amites, plur.
Tenjčký 3. dim. fein, subtil, zart, sehr dünn, subtilis; - čce, adv. -liter, - kost, i, f. s. tenkost.
Tenkel, u, m. sl. s. samopsse.
Tenkost, i, f. Dünne, f. der Mangel der Dicke, tenuitas; b) Klarheit; tenkost hlasu, d. Klarheit der Stimme: tenkost sluchu, d. Schärfe des Gehörs, D.
Tenkrát, tenkráte, adv. dießmal, nunc quidem od. blos nunc; 2) damals, tum, tunc, eo tempore, illo tempore &c.
Tenký 3. (vgl. τυνοσ, tenuis, pers. tenk, engl. thin), abs. tenko, comp. tenčj, superl. neytenčj, dumm, nicht dick, z. B. ein

Brett, Faden, Leinwand, tenuis; b) scharf, acutus: tenký sluch, tenké vssi, auch tenký nos, sagax; b) klar, clarus, acutus: tenký hlas.

Tenráz, *adv. sl.* s. tenkrát.

Tento, tato, toto, *gen.* tohoto, této, tohoto, dieser, diese, dieses, od. dieß, hic, haec, hoc.

Tentýž, s. týž.

Tenže, táže, tože, *sl. & ol.* vorh.

Teorye, *f.* Theorie, theoria; - retycký 3. -retisch, -reticus; - cky, *adv.* - retice, *P.*

Téownjk, u, *m.* Theestrauch, *m.* Theestaude, *f.* thea.

Tepánj, *n. verb.* v. tepu.

Tepený 3. geschlagen, z. B. tepené zlato, geschlagenes Gold, aurum foliatum; tepený mosaz, geschlagener Messing 2c.

Tepla, y, *f.* Töpel, eine Stadt im Pilsn. Kr., Tepla; 2) Töpel, *f.* Fluß bey Carlsbad, Tepla; 3) der Nahme mehrerer Ortschaften in Ungarn.

Teplanský 3. Töpler, Teplanus.

Teplaucký, - ný 3, *dim.* v. teplý.

Teple, *adv.* warm, calide; lau, tepide.

Teplice, *f. pl.* warme Bäder, thermae, (arum); 2) der Nahme mehrerer Ortschaften.

Tepljm, el, eti, warm werden, calescere. calefieri; lau werden, tepidum fieri, tepescere.

†Tepljm, il, iti, bess. als topjm, heitzen, sagt *Lesck.* weil topjm, per abusum, aus tepljm (*sl. ol.* viell. auch topljm, da im Slowakischen öfters o für e steht), entstanden seyn dürfte.

II. *rec.* t-ti se, *sl.* wie: otepljlo se, es ist warm worden.

Teplo, a, *n.* s. teplost, *Vel.*

Teplomér, u, *m.* Thermometer, thermometrum.

Teplomjrný 3. z. B. teplomjrné sklo, s. vorh. *R.*

Teplost, i, *f.* Wärme, *f.* calor; lauliche Wärme, tepor.

Teplota, y, *f.* (*sl.*) vorh.

Teplý 3. (*abs.* teplo), warm, calidus; lau, tepidus.

Teprw, teprwa, (*ol.* teprůw), *adv.* erst, eben erst, od. endlich, demum, denique, z. B. pak teprw, dann erst, tum demum (denique): teprw gdeš? kommst du erst? zeytra teprw? morgen erst?

Tépssa, y, *f. sl.* (*croat.* tepszia, testus), ein rundes großes Blech zum Kuchenbacken; 2) Schimpfw. gegen ein ungeschiktes Weib.

Tepu, tepal, tepati, *fut.* potepu, schlagen, z. B. mit dem Hammer, Stocke jemand schlagen, ferire, percutere, icere, pulsare, verberare.

Teraz, (tenraz), *sl.* jetzt, nunc.

Terbuch, u, *m.* Bauch, Magen, *m.* (verächtlich), venter.

Terč, e, *m.* u. terč, i, *f.* Scheibe, *f.* wornach man schießt, orbis, discus; 2) *ol.* Fußschirm, *m.* Rondatsche, *f.* scutum.

Tércha, y, *f. sl.* s. tjž, tjhota; - awý 3. z. B. térchawá žena, s. těhotná.

Teřich, u, *m.* Unterbauch, *m.* venter, abdomen; 2) Bärmutter, *f.* uterus, vulva; 3) *gen.* a, der einen großen Unterbauch hat, abdominosus.

Teřichowý 3. vorh. 3).

Termjn, u, *m.* Termin, *m.* terminus, *Pr. Com.* wogsko bylo w těžkých termjnjch, in extremis angustiis.

†Termometr, u, *m.* s. teplomér.

Terpentýna, y, *f.* Terpenthin, *m.*

a) ächter Harz des Terpenthinbaumes, resina terebinthi; b) modřjnowá t-na, der Venetianische Terpenthin, Harz des Lerchenbaums, resina laricis.

Terpentýnowý 3. z. B. terpentýnowý strom, Terpenthinbaum, m. terebinthus; t-wý oleg, Terpenthinöhl, oleum therebinthinum.

Tes, u, m. ein schwacher, beschlagener Stamm, wie man mit dergleichen d. Ställe belegt.

Tesáček, čku, m. dim. v. tesák.

Tesačka, y, f. schmale Axt, ascia minor, D.

Tesák, u, m. Haudegen, m. Dusack (welches letztere Wort aus tesák gebildet ist; Adelung), ein kurzes breites, wie ein Säbel gekrümmtes Schwerdt, ensis ad caedendum; 2) s. tesľe, R. D. 3) pl. tesáky, s. kly 1).

Tesám, u. tessi, tesal, tesati, beschlagen, behauen, durch Hauen bearbeiten, z. B. Bauholz rc. asciare, exasciare, ascia dolare, dedolare; 2) fig. hubau, s. tláčám; auch plump dareingehen: wssudy zhlaupa tesati, Com. přes ssňůru tesati, trop., über d. Schnur hauen.

Tesanice, f. beschlagener Baum, beschlagenes Holz, arbor dolata, lignum dolatum.

Tesař, e, m. Zimmermann, ein bekannter Handwerksmann, faber tignarius; - řka, y, f. des Zimmermanns Frau, conjux, uxor, marita fabri tignarii; - ský 3 das Zimmerhandwerk betreffend; t-ský towaryš, Zimmergeselle, m. insgem. sodalis tignarius &c. - řstwj, n. Zimmerhandwerk, n. opificium fabri tignarii.

Teskljm, il, iti, trauern, traurig seyn, lugere, dolere.

Teskliwě, adv. verdrießlich, 1) beschwerlich, moleste; b) mürrisch, morose; c) bang, ängstlich.

Teskliwost, y, f. Verdruß, m. Beschwerlichkeit, Unannehmlichkeit, f. molestia; 2) Aengstlichkeit, a) d. Neigung sich zu ängstigen, anxietas; b) Angst, f. Bangigkeit, f. anxietas.

Teskliwý 3. (abs. tesklіw, teskliwo), verdrießlich, a) beschwerlich, unangenehm, molestus, ingratus; b) mürrisch, morosus, difficilis, tristis; 2) ängstlich, a) zur Angst geneigt, z. B. Mensch, Gemüth, Thier, anxius, pavidus; b) angstvoll, bange, z. B. Mensch, Thier rc. anxius, pavidus; c) mit Angst verbunden, mit Angst geschehend od. Angst machend, pavidus, anxius.

Tesknjm, il, iti, s. tesklјm, Com.

Teskno, adv. cum gen. pers. z. B. teskno gich gednoho po druhém, sie sehnen sich einer nach dem andern, Com.

Tesknost, i, f. s. teskliwost.

Tesknota, y, f. mor. vorh. tesknoty po domu, mor. Heimweh, n.

Tesla, y, f. njž lankoty wysekowagj, Dechsel, f. ascia exsecandis absidibus, R. 2) od. tesák, s. tesľe, R.

Tesljk, u, m. s. Kreuzaxt, f. D.

Teslo, a, n. Hobel, m. runcina, Jz. 44, 13.

Tesna, y, f. Zimmeraxt, ascia.

Tesnjk, a, m. Steinmetz?

Těsnina, y, f. enger Ort, angustiae, D. auzké těsniny w horách, enger Paß, fauces montium, Com.

Těsno, a, n. Enge, fig. Noth, Be-

drängniß, *f.* angustiae: do *těsna tě wehnal*, *K.*

Těsný 3. (*obs.* těsno), enge, angustus, arctus: *těsný gesstě rozum (mladých a prostých)*, *Com.* - ně, *adv.* - ste, - cte; -nost, *i*, *f.* d. EngeBeschaffenheit, Enge, *f.* angustiae.

Tessi, tesal, tesati, s. tesám.

Těssjm, il, iti, trösten, solari, consolari; 2) vertrösten, Hoffnung machen, geben, spem facere, offerre; - jwám, al, ati, *fr.*

II. *rec.* t-ti se, sich getrösten, gewiß hoffen, Zuversicht haben, fidere, confidere, certa sperare; 2) sich freuen, vergnügt seyn, gaudere re aliqua: *nedlauho se swému sstěstj těssil*, *těssiti se z přjchodu nečjho*; *těssiti se něčjm*, Luk. 16, 25.

Tessjn, u, *m.* d. Stadt Teschen, Teschinium; - nský 3. Teschner, Teschiniensis; *Tessinské gablka*, *prov.* falscher Trost: *darmo na ty Tessinské (těssinské) gablka očekáwá*, *Cyr.*

Těssitel, e, *m.* Tröster, consolator; -lkyně, *f.* - inn, *f.* - trix.

Tessle, *f.* Hauaxt, Zimmeraxt, *f.* ascia major, *Lesch.*

Tesslice, *f. sl. Lypt.* s. tesačka.

Test, ě, *m.* s. tchán.

Testament, u, *m. sl. & ol.* s. kssaft.

Testice, *f. sl.* s. tchyně.

Těstkný 3. *obs.* s. těsný.

Těsto, a, *n.* Teig, *m.* z. B. v. Mehle, massa; *mastné těsto*, Butterteig, farina pinguis, *R.* *strauhané t*, geriebener T., *trhané t.*, s. trhance.

Teta, y, *f.* Base, *f.* a) Vaters Schwester; *teta po otcy, otce mého sestra*, amita; b) Mutterschwester; *teta po mateři, matky mé sestra*, matertera; c) Muhme, *f.* consobrina, cognata,

Teteljm se, iti, beben, tremere, *D.*

†Tětěwnice, *f.* zrostl., neurada.

Tětj, *n.* Hauen, *n.* sectio.

Tetiččin, a, o, *adj. poss.* dem Mühmchen gehörig.

Tetička, y, *f. dim.* Mühmchen, cognatula, sobrinula.

Tetin, a, o', *adj. poss.* der Base od. Muhme gehörig.

Tetinný 3. vorh.

Tetiwa, y, *f.* bess., nach *B.* tetiwo, *a*, *n.* d. Sehne am Bogen, nervus.

Tetka, y, *f.* Mühmchen, s. teta.

Tetřew, a, *m.* od. *tetřew hluchý*, *sl.* hlucháň, Auerhahn, *m.* im Walde, tetrao od. tetrao urogallus; *tetřew menssj*, od. *tetřjwek*, Birkhahn, *m.* Birkhuhn, tetrix, *Linn.* lagopus, *Kl.*

Tetřewec, wce, *m.* genz gest gekabatý, *sl. Lypt.* d. kleinste Art v. Auerhahnen, (auf den Karpathen,) Birkhahn?

Tetřjwek, wka, *dim.* s. tetřew.

Tetusska, y, *f. sl.* s. tetička.

Text, u, *m.* Text, *m.* textus; *text hebreyský*, *K.* fig. *text čjsti někomu*, den Text lesen, objurgare, *Syl.* 2) s. nápis: *text na hrobě wyražen*: Venceslaus &c. *Vel.* *text na hrobě*, Grabschrift, *f.* 3) aperta, expressa verba: *textem mu oznámeno*, man hat ihm ausdrücklich erklärt, plane, diserte &c.

Teyden, dne, *m.* s. týden.

Teygl, e, *m.* s. teglјk, *K.*

Teykám se, al, ati, s. týkám se.

Teykanec, nce, *m.* s. lihanec, *D.*

Teyl, a. *m.* der Hintertheil des Kopfes, occipitium.

Teyn, *a*, *m.* nad Wltawau, Tein-St. u. Schloß im Bech. Kreise

Moldava; Teyn Horssůw, Bischofteinitz, St. u. Schloß im Pilsner Kr. - S. auch Tyn.

Teynec, nce, *m. dim.* v. *tyn*, *Haj.* 2) s. Klåfter?

Teyný 3. s. *tagný.*

Teyrám, *al, ati,* plagen, Plage machen, kuranzen, vexare, incommodis adficere, fatigare

Těž, *adv.* imgleichen, auch, ferner, item, nec non; 2) s. týž.

Těžce, *adv. comp.* tjž, tjže, tjžegi, *superl.* neytjž, -že, -žegi, schwer, a) mit Gewicht, nicht leicht an Gewicht, graviter; b) gefährlich, mißlich, bedenklich, difficulter, difficiliter; c) mit Schwierigkeit, difficulter, difficiliter, aegre; d) schwerlich, kaum, vix, aegre.

Těžek, (eigentlich *abstr* v. *těžký*), beschwerlich, molestus: těžek mi gest dlauhým wyprawowánjm, *Vel.* 2) nad něčjm těžek, betrübt, ängstlich, anxius: těžek gest nad tjm, že takowj nečistj ꝛc. *K.* těžek byl, aegre ferebat.

Těženj, *n. verb.* v. folg.

Těžjm, *el, eti* (nicht těžiti, s. Přjsl. 3, 14) lösen, Geld lösen, einnehmen, bekommen, pecuniam accipere, pecuniam exigere; 2) wuchern, Gewinn zu erwerben suchen, sowohl in gutem, als nachtheiligem Verstande; mit Gelde, fenerari: těžel hřiwnami, *B.* mit etwas, fenerari rem; besonders figürlich: swau hřiwnau těžeti, mit seinem Pfunde wuchern, exercere virtutem, od. ingenium, od. auch fenerari.

Těžkodýchagjcý 1. z. B. prsy, *Neg.* schwer athmend.

Těžkomyslný 3. schwermüthig, melancholicus, *R.*

Těžkost, *i, f.* Schwere, *f.* gravitas; 2) Schwierigkeit, a) wenn etwas schwer ist, difficultas; b) Bedenklichkeit, dubitatio, scrupulus. 3) Übelkeit, Neigung zum Erbrechen, nausea.

Těžký 3. (*abst.* těžek, těžko), *comp.* těžssj, *superl.* neytěžssj, schwer, a) Gewicht habend, schwer aufzuheben ꝛc. z. B. Geld, Gewicht, Last ꝛc. gravis; těžké obilj, i. e. Weizen, Roggen, *Vel.* b) drückend, beschwerlich, z. B. Luft, Krankheit, Arbeit, *f.* gravis; c) schwer zu verdauen, gravis; d) schwer aufzuheben, z. B. Kasten, Augen ꝛc. gravis; e) schwerfällig, z. B. Pinsel ꝛc. gravis; f) ängstlich, z. B. Herz, anxius; g) beschwert, gravis; těžcý gezdcy, schwere Reuterey, equites gravis armaturae; h) mit Schwierigkeit verbunden, z. B. Arbeit ꝛc. difficilis; i) gefährlich, mißlich ꝛc. difficilis; k) heftig, groß, gravis.

Těžko mi gest, a) es fällt mir beschwerlich ꝛc. molestum est &c. b) mir ist übel, male mihi est, nauseo; mir wird übel, nauseo.

Tfi! *interj.* pfui! phui!

Thé, *n. indecl.* Thee, *m.* thea.

Ticho, *a, n.* Stille, *f.* tranquillitas, silentium; 2) Sanftheit, *f.* sanfte Beschaffenheit, lenitas: z ticha se zasmáti; 3) *sl.* s. tjsse.

Tichomyslnost, *i, f.* Sanftmüthigkeit, clementia, mansuetudo.

Tichost, *i, f.* s. ticho 1), 2), 3); Sanftmuth, *f.* lenitas, clementia, mansvetudo.

Tichucký; - nký 3. *sl. dim.* v. tichý.

Tichý 3. (*ol. abs.* tich), *comp.* tissj, *superl.* neytissj, still, a) ruhig, z. B. Mensch, Gemüth,

Meer, Wind, Nacht, Tag, quietus, tranquillus, tacitus; b) nicht rauschend, nicht lermend, silens, tacens, tacitus, quietus; 2) sanft, z. B. Mensch, Wind, lenis, mollis; 3) sanftmüthig, lenis, clemens, mansuetus, placidus, mitis.

Tj·st, u, *m. sl.* Ofenkrücke, *f.*

Tjhnu, ul, auti, spěssně se hrnauti, huschen, *D.* (leise davon schleichen? *T.*).

Tjhota, (*obs.*) s. tjž b), *Com.*

Tilo, *a, n. sl.* s. tєyl.

Tjlko, *a, n. dim.* s. tělicko; 2) der Leib eines Hemdes, truncus.

Tjnánj, *n.* s. stjnánj, *Com.*

Tintěrky, rek, *pl.* s. titěrky.

Tintidlo, *a, n.* Narr, Laffe, Lippel, *m.* homo serviens ludibrio.

Tintili wantili kočicka brauk, gem. Sprichw. wasche mir den Pelz, u. mache ihn nicht naß.

Tjpet, u, *m.* s. smrkačka 2).

Tjrám, ati, gallopiren, *D.* tjrati cwalem, *Ryb.* 2) s. teyrám, *Ryb.*

Tis, u, *m.* Eibe, *f.* Eibenbaum, Taxbaum, *m.* taxus.

Tisa, *y, f.* der Fluß Theiß, *f.* in Ung., - an, Theißer, Tibiscanus, accola Tibisci; - nka, *y, f.* - inn, *f.* - na; 2) *sl.* s. tis.

Tjseň, sně, *f.* die Enge, *f.* angustia, angustum: w čas weliké tjsně a tlačenj lidu, *Com.* 2) d. enge Beschaffenheit: tjseň prsů, Engbrüstigkeit, asthma, (atis), *n.*

Tisk, u, *m.* Druck, *m.* pressus, pressura; b) der Druck in der Buchdruck., typus, impressio; c) *sl.* s. tlačenice.

Tiskař, *e, m.* Drucker, *m.* z. B. der Leinwand *rc.* impressor lintearius; b) (bess. tlačitel), Buchdrucker, *m.* typographus; - řka, *y, f.* - inn, *f.* - inn, - inn, *f.* uxor impressoris lintearii; - phi; - rna, *y, f.* Druckerey, Werkstätte, *f.* officina typographica; - řstwj, *n.* Druckerey, *f* d. Kunst, ars typographica, *D.*

Tisknu, tiskl, tisknauti, tisstěn, (*sl.* tisknut), drücken, a) z. B. mit dem Fuße, premere, auch urgere, wenn es soviel ist, als drängen, u. incumbere wenn es soviel ist, als sich darauf stemmen; b) auf od. in etwas, z. B. ein Siegel *rc.* imprimere rem, in re (rei); auch sagt man imprimere rem, statt in re; 2) drucken, z. B. Katun *rc.* formas imprimere rei; ein Buch, typis exscribere, insgem. imprimere, excudere.

II. *rec.* tisknauti se, sich wohin, od. zu etwas drängen, se ingerere, se obtrudere.

Tjsnjm, il, iti, enge machen, angustare.

Tisowý 3. v. Eiben, taxeus.

Tjsse, *adv.* still, a) ohne Worte, tacite, silenter; z. B. sitzen *rc.* b) ohne Geräusch, ohne Geschrey, ohne Lermen *rc.* tranquille, silenter, tacite; ist es soviel als unbeweglich, so steht sine motu: tjsse ležeti, still liegen, jacere immotum: 2) sanft, leniter, molliter; ist es soviel als ruhig, so steht auch placide; 3) sanftmüthig, leniter, clementer, placide.

Tissjm, il, iti, stillen, a) hemmen, z. B. Begierde, Aufruhr *rc.* sedare, tranquillare, compescere, inhibere; b) beruhigen, tranquillare; c) zum Schweigen bringen, silentium alicui

adferre; 2) besänftigen, lenire, mitigare, placare.

II. *rec.* tissiti se, sich legen, nachlassen, remittere, quiescere, se ponere.

Tissina, *y, f.* Stille, *f.* im Orte, silentium; d. Stille, Ruhe, z. B. des Meeres, silentium, tranquillitas.

Tjsta, *y, f.* Hündinn, *f.* (v. Hund), canis *foemina.*

Tisýc, *e, m.* tausend, mille; *tisýc wogáků*, tausend Soldaten, mille milites, u. mille militum; *po tisýcy*, je tausend, jeder (jedem) tausend, milleni.

Tisýcerý 3. *nom.* u. *acc. pl.* *tisýcery*, tausenderley, v. tausend Arten, mille generum; b) tausendfach, tausendfältig, milleplex; c) tausend, mille.

Tisýckrát, *adv.* tausendmal, millies; *tisýckrát tisýc tisýců*, i. e. *tisýc milionů.*

Tisýcnásobný 3. s. *tisýcerý* b).

Tisýcnjk, *a, m.* ein Befehlshaber über tausend Soldaten.

†**Tisýcokwět**, *u, m.* zrostlina, myrianthus.

Tisýcý 1. tausendste (der, d., das,) millesimus.

Tisýcyřemeslný 3. z. B. ďábel, *Com.* Tausendkünstler, mille artium.

Titěrkugi, *owati*, s. ssasskugi.

Tjtěrky, (*Com.* *titěrky*, *f. pl.* (*mor.* auch *tjtěrka*, *f. sing.*), *gen. pl.* *tjtěrek*, Spielzeug, *n.* (der Kinder), res lusoriae, crepundia, (orum); *s tjtěrkami zacházeti*, vorh.

Tjtěrný 3. läppisch, ineptus, puerilis, frivolus; *-ně*, *adv.* -te, -liter, -le.

Titwořenj, *n.* Grimasse, *f.* gestus ineptus, *D.*

Titwořjm se, *il, iti se*, Grimassen machen, *D.*

Tjž, *e, f.* Schwere, *f.* gravitas; 2) d. Last, a) Schwere *f.* pondus, moles; b) Bürde, *f.* onus, auch moles, wenn sie drückend ist; c) Ladung, Fracht, *f.* onus.

Tjži se, *tázati se*, s. *tázám se.*

Tjžjm, *il, iti*, herab drücken, degravare; 2) belasten, onerare, *S.*

II. *rec.* *tjžiti sy*, *mor.* gravari: *to pooprawiti aby sy netjžili*, *Fric.*

Tkáčata, s. zrauti? *obs.* *Dal.*

Tkáč, *e, m.* *-ka, y, f.* *-áčký* 3. *sl.* s. *tkadlec, tkadlice*, ꝛc.

Tkadlec, *dlce, m.* Weber, textor.

Tkadlectwj, *n.* Weberey, Weberkunst, *f.* ars textoria.

Tkadlcowský 3. Weber-, textorius.

Tkadlj, *f. ol.* folg.

Tkadlice, *f.* Weberinn, textrix.

Tkám, *al, áti*, weben, z. B. Leinwand ꝛc. texere.

Tkanice, *f.* Band, *n.* Binde, *f.* z. B. am Kopfe, taenia: *tk. zlatá, stříbrná*, *Vel.* 2) Bärtlein, *n.* Schnur, *f.* funiculus, linea.

Tkanička, *y, f.* *dim.* Bändchen, Bindchen, *n.* taeniola.

Tkaničkář, *e, m.* Bandmacher, *n.* effector taeniarum; *-inn*, *f.* -trix t-arum; *-řský* 3. ꝛc. wie bey pekař.

Tkaničnjk, *a, m.* vorh.

Tkliwý 3. rührend? reizbar?

Tknu, *fut.* tkl, (tknul), tknauti, stechen, stecken, pungere: *nebylo kde sspendljkem tknauti*, *Wrat.*

II. *rec.* *tknauti se*, *reg. gen.* berühren, anrühren, z. B. rukau, mit der Hand ꝛc. tangere, attingere, contingere; 2) betreffen, a) angehen, spectare, attinere, pertinere ad &c.

b) anbelangen, attinere, spectare, z. B. co se mne tkne, was mich betrifft, quod ad me attinet (spectat).
Tknutj, n. Berührung, f. tactio, tactus, attactus, contactus.
Tkýnám se, ál, ati, schwärmen, vagari, *Ryb.*
Tla, y, f. *mor.* s. strop.
Tlačar, a, m. *sl.* s. tisskař.
Tlačba, f. *sl.* Treten, s. tlačjm 4).
Tlačenice, f. Gedränge, n. a) Drängen, n. pressio, pressus; b) Haufen Menschen od. Thiere, d. sich drängen, turba.
Tlachač, e, m. s. tlampač.
Tlachám, al, ati, s. tlampám.
Tlachánj, n. Geschwätz, garritus.
Tlachy, ů, *pl.* Possen, nugae.
Tlačjm, il, iti, drucken, drücken, premere; 2) schwer fallen; wýpowěd tlačiti bude na odsauzené; 3) keltern, pressare uvas, a Ezd. 16, 26. 4) *sl.* das Getreide durch Pferde austreten, (calcando triturare).
Tlačitel, e, m. s. tisskař b).
Tlama, y, f. Maul, n. bucca.
Tlamač, e, m. Bärenbeißer, *D.*
Tlamatý 3. der ein großes Maul hat, Großmaul, m. bucculentus.
Tlampač, e, m. Plauderer, garrulus; -čka, y, f. -inn, f. -la.
Tlampám, al, ati, plaudern, schwatzen, garrire; ledacos ledakam tlampati, *Vel.*-ánj, n. v.
Tlamy zwamy, *pl.* s. tlachánj, *D.*
Tlapa, y, f. Tatze, Tappe, f. der Thiere, ungula, *B.* slon přednjmi tlapami sehne strom, *Kr.*
Tlápám, al, ati, stampfen, treten, cum sonitu incedere: po těljch nohama tlápali; 2) *sl.* schwatzen, faseln, blaterare.
Tlásstám, al, ati, kauend essen, manducare: do nocy tlásstagj a pepjgegj, *Cyr.* 2) s. tlesskám? *Ryb.*
Tlauček, čku, m. *dim.* v. tlauk, Stößel, m. pistillum.
Tlaucy, -se, s. tluku, -se.
Tlauk, u, m. (*sl.*) Mörserstößel, m. pistillum; 2) (*boh.*) Steuerstange, *f.* contus?
Tlaukám, al, ati, *fr.* v. tluku.
1. Tlaussť, ě, m. Elte, f. Döbel, m. Diebel, ein Flußfisch, squalus.
2. Tlaussť, i, f. folg.
Tlausstka, y, f. Dicke, f. dem Umfange nach, crassitudo; 2) Fettigkeit, z. B. eines Menschen, Thieres, pinguedo, pinguitudo
Tlč, i, f. *sl.* s. tluč.
Tlesskač, e, m. Klatscher, garrulus.
Tlenj, n. Verwesung, Fäulniß f. putredo; 2) Schwinden, n. tabes; 3) Glimmen, n.
Tlesskám, al, ati, klatschen mit den Händen, frohlocken, plaudere; -nutj, n. *verb.* rukama tlesknauti, *K.*
†Tlesskatec, tce, m. Bandwurm, m. taenia, *P.*
Tlesknu, *fut.* -kl, -knauti, s. tlesskám.
Tlet, tleti, *sl.* i. e. tljti, folg.
Tljm, tlel, tljti, verwesen, putrefieri, putrescere, solvi, interire; 2) schwinden, abnehmen, tabescere, contabescere, extabescere; 3) glimmen, od. insgeheim brennen, gliscere
Tlk, u, m. *sl.* s. tlauk.
(Tlkanica, *f. Tren.* Schlagfackel, *f.*
Tluč, i, f. z. B. t. gečná, Gerstenmehl, n. Gerstenmalz, polenta.
Tlučenj, n. Schlagen, n. a) Prügeln, n. verberatio; b) des Pulses, ictus, motus; c) des Herzens, motus; 2) Stoßen, n. Zerstoßung, f. contusio.
Tlučený 3. *part. pass.* v. tluku; tlučený hrách, durchgestriche-

ne Erbsen, pulmentum pisorum, *Vel. N.*

Tlučhuba, *y, m.* Mauldrescher, Maulmacher, *m.* blaterator.

Tlučky, *f. pl.* Falle, *f.* auf größere Thiere, laqueus, *D.*

Tlukadlo, *a, n.* Stößel, *m.* pistillum.

Tluku, (ču), tlučeš, tlaukl, tlaucy (tlauct), tlučen, *imper.* tluc, *part. act.* tlukaucý (tlukaucýmu otewře, *K.*), schlagen, a) z. B. mit dem Hammer, Stocke, jemand schlagen, ferire, percutere, icere, pulsare, verberare; *na dwéře tlaucy*, an d. Thür schlagen, klopfen, anklopfen, januam pulsare, ferire &c. b) sich bewegen, z. B. der Puls, das Herz, moveri, micare; 2) stoßen, zerstoßen, contundere, tundendo terere, od. conterere; 3) *máslo tlaucy*, buttern, Butter machen, butyrum conficere. Auch slawjk tluče? - schlägt, *Neg.*

II. *rec.* tlaucy se, sich herum treiben, herum arbeiten, vagari; *po horách se tlučeš*, *Cyr.* *swětem se tlaucy*, *sl.* 2) *k někomu* od. *na někoho*, sich drängen, *Com.* *na mne se tluka a wolage*, *K.*

Tlumač, *e, m.* (höchstwahrscheinlich vom altslaw. *tlma*, *tlama*, Maul; *russ.* tolma'c, *polon.* tolmacz, *hung.* tolmács), Dolmetscher, *m.* interpres.

Tlumoček, *čku, m. dim.* v. tlumok.

Tlumoch, *a, m.* so werden in der *Cyr.* d. Priester Pythiens genannt.

Tlumočjm, *il, iti*, dolmetschen, interpretari, vertere.

Tlumočnjk, *a, m.* s. tlumač; *-nice*, Dolmetscherinn, *f.* interpres.

Tlumok, *u, m.* wak, Watsack, *m.* bulga, pera.

Tlupa, *f. ol.* heyno, (vgl. *russ.*)

Tlustě, *adv.* dick, dem Umfange nach, crasse; 2) grob, a) dick, crasse; b) tief, z. B. singen, graviter.

Tlustost, *i, f.* Dicke, *f.* dem Umfange nach, crassitudo; 2) Fettigkeit, *f.* pinguedo, pinguitudo.

Tlustnu, *stl, stnauti*, dick werden, crassescere; 2) fett werden, pinguescere.

Tlustý 3. *comp.* tlusšsj, *superl.* neytlusšsj, dick, a) v. großem Umfange, z. B. ein dicker Baum, dickes Buch rc. crassus; b) dick u. fett, obesus; 2) grob, a) dick, nicht subtil, z. B. Leinwand, Faden, crassus; b) tief, z. B. Stimme, gravis.

Tma, *y f.* Finsterniß, *f.* tenebrae, caligo: *hustá a gako mqkawá tma*, *K.* 2) *gen. pl.* tem, (*ol.* u. bey einigen Neuern,) Legion, *f.* Regiment, *n.* legio: *měl tma ďáblů*, *Mar.* 5, 9. *ed. Kral. prior.* auch *russ.* tma: dwě tmě tem: s. *Dur. Bibl. sl. I. p.* 380.

II. *adv.* tma, *comp.* tměgi, *superl.* neytměgi, finster; *tma gest*, es ist finster, est obscurum, sunt tenebrae; *bylo tma*, es war finster, erat obscurum, erant tenebrae: *tma bylo wedne gako w nocy*, *Vel.*

Tmawý 3. finster, dunkel, ohne Licht, tenebricosus, obscurus, caliginosus; *- wě*, *adv.* -re, - se; a) dunkel, v. der Farbe, fusce; *- wost, i, f.* Finsterniß, Dunkelheit, *f.* Mangel des Lichtes, tenebrae, caligo, obscuritas.

Tmj se, *tmělo se*, *tmjti se*, es wird

finster, tenebrae ingruunt; tmj se samá mrákota, *B.*
Tmola, y, *f.* Schatten, umbra?
Tmoljm se, iti, *sl.* s. pletu se 2).
Tnu, tal, tjti, hauen, secare, decollare.
To, s. ten; 2) wird es des Nachdrucks wegen gebraucht: gaks se to rácil na nás popuditi! *C.*
Tobin, u, *m.* Tobin, textum sericum undulatum.
Tobě, *dat.* dir, tibi.
Tobolice, *f.* paštušsj, folg.
Tobolka, y, *f.* Tasche, *f.* pera, funda, crumena; paštušsj tobolka, Hirtentasche, a) Tasche eines Hirten, pera pastoricia od. pastoris; b) eine Pflanze, sonst Täschelkraut, Taschenkraut genannt, bursa pastoris od. thlaspi bursa pastoris, *Lin.*
Točenec, nce, *m. sl. Lipt.* s. brus.
Točenice, *f.* Drehen, *n.* versatio; 2) Halskröslein, *n.* fascia collaris, Pjs. 4, 9. s. auch halže, *Gen* 38, 18. točenice perlowá, *K.* 3) Manschetten, Tazeln, Handkröslein, *n.* limbulus.
Točenina, y, *f. sl. Göm.* v. Mäusen zusammen getragene u. in gewundener Linie in der Erde gelegte Haselnüsse.
Točjm, Il, iti, drehen, herum drehen, circumagere, torquere, versare, vertere, rotare: kolem točil, *Vel.* konem točiti, das Pferd in einem Kreise tummeln, equum cogere in gyrum; 2) zapfen, promere; 3) sieben (mit dem Siebe), cribrare, cernere.
II. *rec.* točiti se, sich drehen, sich herum drehen, circumagi, versari, rotari: wsseckо se s njm točj, až y prawě rozuměti nemůže ꝛc. *B.*
Točka, y, *f. sl.* Zapfen, *m.* embolus.
Točkám se, ati, *sl.* s. potácým se.
Točný 3. drehbar?
Tocus, *obs.* s. totiž.
Tohoročnj 1. *sl.* s. letossnj.
Toito, a, *n. sl.* Brakendistel? herba, quae coqui solet contra maniam, eryngium?
Tok, u, *m.* Fluß, *m.* Fließen, *n.* z. B. des Wassers, einer Quelle, eines Stromes ꝛc. fluxus, flumen: řeka wyřjmým tokem ssla, *Cyr.* 2) Flußbeet, *n.* tjm tokem do města se wpustili, *Cyr.* 3) Balz, Falz, *f. D.* 4) *sl. Göm.* s. humno.
Tokagčina, y, *f. sl.* Tokajer Ausbruchwein.
Tokám, al, ati, falzen, balzen, vom Auerhahn, tetrinire.
Tokař, *sl., polon. & russ.* s. saustružnjk; - řský 3. stwj ꝛc. s. saustružnjcký, - ctwj.
Tokugi, owal, owati, s. tokám, *D.*
Tolar, *n. m.* Thaler, *m.* thalerus.
Tolerancý, *f.* Toleranz, *f.* tolerantia.
†Tolige, *f.* zrostlina, parnassia.
Tolko, *sl.* folg. u. toliko.
Tolik, *adv.* soviel, tantum, tot.
Tolikerý 3. sovielerley, tam multiplex.
Tolikéž, *adv.* eben soviel, tantumdem; 2) ebenfalls, auch, zugleich, item, itidem, non minus.
Toliko, *adv.* nur, blos, allein, modo, tantum, duntaxat; gen toliko hněwagj mne, *B.*
Tolikrát, *adv.* so oft, toties.
Toliký 3. (*sl.* tolký), so groß, so viel, tantus.
Tompach, u. tombak, u, *m.* z měďi a djlem z galmeye (kjdko z giných kowů) wdělaný kow, (vom Engländer Dombach, Ur-

hebec desselben), Tombach, tombacum, *Kram.*

Tompakutepec, od. tombakutepec, pce, *m.* Tombackschläger, etwa tombacarius.

Ton, u, *m.* Ton, *m.* tonus: strowánj hlasů neb tonu, *Syl.*

Tončj, *f.* Antonie, Antonia.

Tonu, ul, auti, versinken, mergi, demergi, submergi; toneš w nemocy, *Syr.*

Top, u, *m.* Schnabel, *m.* rostrum avis.

Topák, u. topan, topka, s. krutak, u. krůta 1).

Topánky, *f. pl. sl.* Halbstiefeln.

Topárka, y, *f. mor.* & *sl.* s. Butterstämpfel, Butterstößel, *m.* pistillum butyro conficiendo; s. mautew, wrtidlo.

Topas, u, *m.* Topas, topazius.

Topenj, *n.* Heizung, s. teplјm; 2) Versenken, *n.* mersio.

Topenice, *f.* folg.

Topénka, y, *f.* gebackne Schnitte, panis frixus.

Topič, e, *m.* Heizer, calefactor; -ička, y, *f.* -inn, *f.* -trix.

Topjm, il, iti, (toplјm? s. teplјm), heizen, calefacere, z. B. w kamnech, den Ofen, fornacem; dřjwjm, mit Holz, ligno; swětnice topiti, Zimmer heizen, *Vel.* 2) versenken, mergere, demergere, submergere, *Syl.* 3) mit Wasser bedecken, überschwemmen, inundare, exundare: woda topila až do obočj brabdáče pod mostem, *Vel.* woda weliká byla, a daleko topila, *Id.* gak moře daleko topiti a se rozléwati má rc. 4) *sl.* schmelzen (*act.*), liquefacere.

II. *rec.* topiti se, versinken, mergi, demergi, submergi; 2) *sl.* schmelzen, liquefieri.

Topka, y, *f.* s. krůta 1); 2) eine nichtswürdige Weibsperson.

Topol, u, *m.* Pappel, *f.* Pappelbaum, *m.* populus: topol bjlý, d. weiße Pappel, populus alba; t. černý, d. schwarze Pappel, populus nigra.

Topolj, *n. coll.* mit Pappeln bewachsener Ort, sylva populina, Oz. 4, 13.

Topolowý 3. v. Pappelbäumen, populeus.

Topor, u, *m. ol.* & *sl.* (v. tepu? *D.*) s. tesste; 2) Fleischeraxt, *f.*

Topořisko, u, *n.* folg.

Topořisstě, *n.* Stiel, *m.* Handhabe, *f.* an der Axt, manubrium, *B.* 2) *fig.* Werkzeug: toho na swé topořisstě nasadili, *K.*

Toporo, a, *n.* s. vorh.? *D.*

Topůrko, a, *n.* s. topořisstě.

Topynka, y, *f.* s. topénka; 2) ein schwaches (dünnes) Brett, tenuis assis; 3) ein schwacher Ziegel, tenuis later (laterculus); 4) ein derber Verweis, Wischer.

Torta, y, *f.* Torte, *f.* artopemma, (atis), *n.*

Tossnjem, el, eti, *sl.* s. taužjm.

Toť, *interj.* da, en: toť rychle naň přiklopotagi.

Totach, u, *m.* Wurfschwengel, *m.* große Pfeile, od. Steine zu werfen, catapulta.

†Toten, u, *m.* zrostlina, sanguisorba; -nowitý 3. -baeus.

Totéž, eben dasselbe, s. tentýž.

Totiž, totižto, *adv.* nehmlich, als, wie folgt, utpote, nimirum, videlicet.

Towačow, sehr irrig in *Wrat.* für Wacowo, (er hörte viell. sagen: to Wacowo, od. do W-wa).

Towár, u, *m. sl.* (viell. aus: die Waaren?) s. kaupě 2).

Towaryš, e, *m.* Geselle, *m.* a) Ge-

fährte, m. comes; b) Kamerade, m. sodalis, contubernalis; c) Theilnehmer, socius; d) Gehilfe, m. eines Meisters, für Geld, socius laboris mercenarius, insgem. sodalis.

Towaryssim, il, iti, s někým, Gesellschaft pflegen, sich zugesellen, adsociari alicui, B.

II. rec. t-iti se, s někým, k někomu, mezy někoho, s. towaryssim: nastrogil teyné zrádce a wyslychače, kteřjžby se mezy lidi towaryssili.

Towaryssa, y, u. towarysskyně, f. Gesellinn, f. socia.

Towaryssný 3. folg.

Towaryšský 3. gesellig, gesellschaftlich, socialis, sociabilis; - ské máry, s. máry; - sky, adv. socialiter.

Towaryšstwj, n. Geselligkeit, socialitas; 2) Gesellschaft, f. jede Verbindung einer Person od. Sache mit der andern, Theilnehmung, f. societas.

Towaryšstwo, a, n. Gesellschaft, a) jede Verbindung einer Person od. Sache mit der andern, societas; b) Begleitung, f. comitatus; Umgang, m. usus, consvetudo.

Tož, adv. siehe, ecce, Job 8, 19. Přjd. Dan. 24; 2) darauf, alsdann, post, Oz. 13, 1. Rosa, Gr. p. 242.

Tožt, adv. vorh.

Trabant, a, m. Trabant, satelles; s. auch stráž 2).

Tráček, čku, m. dim. v. trák.

Tracenj, n. verb. v. tratjm; 2) d. Seekrankheit, nausea navigantium.

Tradaca, y, f. Sophia, d. Hauptstadt v. Bulgarien.

Trák, u, m. sl. Träger, z. B. Hosentráger u. drgl. s. auch držák; pl. traky, ol. folg.

Trakař, e, m. (deutschen Ursprungs), Schiebkarren, Schiebbock, m. carrus trusatilis.

Trakařjm, il, iti, tragen (führen auf dem Schiebbock) gerere, bajulare, Syl.

Traktát, u, m. Abhandlung, commentatio, tractatus, Vel.

Traktugi, owal, owati, sl. (& boh.) traktiren, excipere (lauta coena); 2) behandeln, habere: zle ho traktowali.

Trakugi, owal, owati, obs. s. trakařjm, Syl.

Tralaře, m. pl. stromky k latjm wázané, Geländer, Trillagen, arbusculae palatae, R.

1. Trám, u, m. Balken, m. trabs, tignum.

2. Trám, tráti, obs. s. trwám.

Trámec, mce, m. ein kleiner Balken, tigillum.

Trámowice, f. pl. Balkenköpfe, decoides.

Trámowý 3. z. B. hřebjk, (nárožnjk), Bandnagel, Zimmernagel, m. clavus trabalis, confibula.

Trampotář, e, m. Grillenfänger, morosus; - řka, y, f. -inn, f. - sa; - tiny, od. - tstwj, n. -rey, f. morositas, (auch nugae?) D.

Trampoty, f. pl. starosti, Qualen, molestiae; 2) Grillen, nugae, D.

Trank, u, m. (obs.) Trank, m. in der Arzney, decoctum; 2) der Nahme mehrerer Pflanzen: trank angelský, t. drábský, t. gelenj, t. hadj rc.

Trápám, al, ati, s. natřápám, R.

Trapec, pce, m., sl. strapec, Quast, m. Quaste, f. cirrus, fimbria.

Trápenj, n. Plagen, n. vexatio; 2) Peinigung, f. cruciatus.

Trapič, e, m. Plager, vexator;

2) Peiniger, der einen plagt, tortor, cruciator; -čka, y, f. Plagerinn, vexatrix.

Trapidlo, a, n. Plagegeist, m. furia, vexator, Ps. 106, 38.

Trápjm, il, iti, en, plagen, vexare, incommodis adficere, fatigare; a) peinigen, cruciare, excruciare, torquere, doloribus adficere; -jwám, al, ati, frequ.

II. rec. t-ti se, sich quälen, v. Sorgen od. Schmerzen gequält werden, cruciari, torqueri, Zgew. 12, 2.

Trapy, m. pl. s. třjsně, Trobbel, D.

Tras, ol. Bůh třesenj, strachu.

Trásskám, al, ati, knittern, D.

Trasně, sl. s. třjsně.

Trasořitka, y, f. folg.

Trasořitek, tka, m. s. konipásek.

Trasu, trásl, trásti, -se, s. třesu, -se.

Trasydlo, u. trasysko, a, n. ein sumpfigter Grund, der unter den Füßen zittert.

Tratjm, il, iti, verlieren, a) einbüßen, amittere, perdere; b) verlieren im Spiele, perdere.

II. rec. tratiti se, verloren gehen, verloren werden, amitti, perdi; 2) sich verlieren, fortgehen (v. vielen), abire; nach u. nach, unvermerkt, se subducere.

Tratiwod, u, m. Lache, f. Sumpf, m. Pfütze, f. lacus, palus; 2) der Ort, wo der Unflath (Grundsuppe im Schiffe) sich sammelt, sentina; 3) bodenloser Fresser? 4) sl. hie u. da Schlauch, m. z. B. womit man d. Wiesen begießt.

Trauba, y, f. Rohr, n. Röhre, f. fistula, canalis, tubus; polnj t., Trompete, f. tuba, buccina; wodnj t., Wasserröhre, canalis, fistula, fistula aquaria;

slonowá t., Elephantenrüss m. proboscis (idis), f. man elephanti; střelnj t., Bla rohr, tubus flatu jaculatori

Traubač, e, m. Trompetenm cher, tubarius, R. -čka, -čký

Traubjm, il, iti, d. Trompete b sen, canere tuba (buccina); das Horn od. Waldhorn bl sen, canere cornu, B. wzhů traubiti, Lärm blasen, class cum canere; 3) zusammen b en, concitare: traubil ge hromadu; -benj, n. verb.

Traud, u, m. Zunder, m. fome 2) Revier, Grund??

Traudjm se, il, iti, s. trápjm se se traudjš, gsa smrtedlný?

Traudowý 3. Zunder-.

Traufám, al, ati, (obs.) getrau

Traup, a, m. Tölpel, dumm Mensch, stipes, caudex; Hummel, Thräne, Wasserbie ne, f. fucus; 3) sl. s. grobián.

Traupowský 3. tölpelhaft, dumm stupidus: traupowský rozu dek, Vel. 2) sl. grob, plump inurbanus, rusticus; - stw Dummheit, Grobheit, f. - dit

Traupský 3. vorh. -sky, adv. traupsky, sl. grob, rustice.

Traušťám, al, ati, knallen, cr pare: břicho sy naplňugi, traušťagj; sl. auch knirscheln

Trausým, yti, streuen, sparge 2) Mist fallen lassen, v. Vög

Tráwa, y, f. Gras, n. gram herba; rosná t., Aentergr festuca fluitans, D. z trá aus Gras, gramineus; p se w tráwě, grasen, pas

Trawačka, y, f. Grasmagd, f. cilla graminaria.

Tráwen, wna, m. sl. Gras nat, m. Junius.

Tráwenj, n. Giftmischerey, f.

nesicium; 2) Verdauung, *f.* concoctio; 3) Zehrung, *f.* consumtio.

Tráwenina, *y, f.* s. geb.

Trawik, *e, m.* Giftmischer, veneficus; 2) Zehrer, consumtor; -ička, *y, f.* -inn, *f.* -inn, *f.* venefica, consumtrix.

Tráwička, *y, f.* Gräschen, *n.* gramen.

Tráwjm, *il, iti,* vergiften, mit Gift hinrichten, veneno interimere, (tollere, necare); 2) verdauen, Speisen, coquere, concoquere; 3) zehren, a) vermindern, consumere, absumere; b) leben, essen, vivere, victitare: skwostněgi tráwil, *Cyr.* 4) zubringen, hinbringen, z. B. d. Zeit, transigere, traducere, consumere.

II. *rec.* tráwiti se, Ausgaben machen, *Ryb.*

Trawina, *y, f.* s. tráwa, *Com. pl.* -ny, s. tráwenj 1); -nka, *y, f. dim.* Gräschen, *n.* gramen.

Trawnatý 3. grasicht, voller Gras, graminosus, herbidus.

Trávnj 1. das Gras betreffend, graminarius; z. B. trávnj loktuffe, Grastuch, *n.* t. kosa, Grassense, *f.* falx graminaria.

Trávnice, *f.* Knackbeere, *f.* Brösling, (Erdbeere), *D.* 2) Grastuch.

Tráwnjk, *u, m. sl.* pažik, ein mit Rasen bewachsener Platz, campus graminosus.

Tráwný 3. grasig, grasähnlich, gramineus.

Trbjelka, *y, f. sl. Lypt.* eine Wiege v. Tuch auf 3. Stangen.

Tréjm, *iti, sl.* ragen, prominere, s. štrmjm; 2) s. čumjm, haereo.

Trcým, *yti, ol.* rennen, currere.

Trdélce, *n. dim.* v. trdlo.

Trdelnjk, *u, m.* Prügelkrapfen, *m.* Spießkuchen, *m.* placenta in veru ligneo cocta.

Trdlena, *y, f.* einfältige Weibsperson, stulta foemina.

Trdlenec, *nce, m.* s. trdlo 2).

Trdlice, *f.* s. trlice 2) *K.*

Trdlo, *a, n.* Stößel, *m.* pistillum; 2) s. nemehlo, *D.* 3) (*sl.*) hölzerner Bratspieß, zum Backen der Spießkuchen, veru ligneum cylindriforme.

Tré, *ého, n.* (verkürzt aus troge), drey, tres: tré knjžat, *B.*

Třeba, *adv.* nöthig, (ohne Substantive), opus, necesse, necessarium: netřeba mi giného domu, *K.* 2) *conj.* folg. zlau při pěkné ljcj a přemuge, třeba pro pár střewjců, *K.*

Třebas, *conj.* wenn, auch, a) wofern auch, gesetzt auch daß, etiam si, b) wenn auch sogar, si vel: ano zepteg se třebas howad, *B.*

Třebule, *f.* Kerbel, *m.* caerefolium, od. chaerephyllum, *Colum.* scandix cerefolium, *Linn.*

1. **Treffa!** *interj.* getroffen!

2. **Treffa**, *y, f.* Treffer, *m.* sors victrix.

Trefjm, *fut. ex.* il, iti, treffen, schlagend od. stoßend, ferire, icere, *B.* hrom do něho trefil, *B.* 2) jemand begegnen, finden, antreffen, offendere, obvium esse, *B.* y tento aučinek trefj někdy na swau pomstu; 3) kommen, treffen an -, incidere in -: trefili na gedno mjsto; 4) někam, s. pohodjm 2.; 5) w něco, es treffen zu machen: newjm abych w to trefil.

II. *rec. impers.* trefj se, ilo, iti se, sich zutragen, cadere, accidere: gaké se trefj semeno, *B.* Benedykta trefilo se w

bjlau sobotu, *Vel.* 2) passen, anständig, zuträglich seyn, congruere, quadrare; 3) angehen; pertinere: to se mne třesiti může, das mag mich angehn, ego petor.

Třesný 3. angemessen, treffend, accommodatus, aptus, congruus, *D.* 2) gefällig, officiosus; -nost, i, *f.* -heit; 2) -keit, *f.* -sitas.

Třesugi, -se, owati, s. třesým, -se.

Třesugi se, owal, owati, passen, quadrare; 2) sich bequemen, se accommodare.

Die Anm. unter Jebrunk gilt auch von den vorstehenden Ausdrücken.

Třesunk, u, *m. obs.* s. přjhoda.

Třebranost, i, *f.* s. třjbranost.

Třelce, *n. sl. Lypt.* s. struhadlo.

Třem, el, *eti, sl.* s. tru.

Třemcha, y, *f.* s. střemcha.

Třemenisstě, *n.* Steigriemen, *m.* Riemen am Steigbügel, lora stapedum, *R.*

Třenj, *n.* Reiben, a) z. B. der Augen rc. tritus; b) Krauen, Kratzen, *n.* fricatus, frictus, frictio; c) Zerreiben, *n.* tritus.

Třenice, *f.* Streit, Zank, *m.* rixa, dissidia: třenice byly na sněmě mezy stawem panským a rytjřským o to -, *Vel.* 2) *mor.* s. vrkno.

Třénohý 3. s. třjnohý.

T'enownj 1. s. zub.

Třený 3. *part. pass. constr.* v. tru.

Třepačka, y, *f. sl.* s. trlice 1).

Třepám, al, ati, klatschen, insonare, crepare: prssi gen třepá, es regnet daß es klatscht, *D.* 2) schlagen, ferire; konopě tř., *sl.* i. e. třjti, s. len; do polewky tř., querlen, s. zatřepám.

II. *rec.* třepati se, al, ati, zappeln, z. B. ein Huhn rc. palpitare, trepidare.

Trepan, u, *m.* wrtádko, Trepan, choinicion, *vulgo* trepanum, *R.* -nugi, owati, trepaniren.

Trepelka, y, *f.* s. trpělka.

Třepenatý 3. franzig, fimbriatus, *D.*

Třepenj, *n.* Franze, *f.* z. B. an Kleide, fimbria; 2) *pl.* auch Quasten, *f. pl.* lemnisci, *R.*

Třepetám se, al, ati, zappeln, zittern, palpitare, trepidare: vsta třepetagjcý, *Lom.*

Třepjm, il, iti, auftrennen, etwas Gewebtes, retexere.

II. *rec.* třepiti se, sich fädeln, sich fasern, filatim solvi, fila emittere.

Trepka, y, *f.* Holzschuh, *m.* calceus ligneus.

Třepna, y, *f.* s. klepna, *D.*

Trepotám se, *sl.* s. třepetám se.

Trérohý 3. s. třjrohý.

Třesawý 3. zitternd, tremens, tremulus, tremebundus; třesawé weyce, weichgesottenes Ey, ovum sorbillum.

Trescy, trestati, s. trestám.

Třesenj, *n.* Zittern, *n.* tremor; tř. srdce, Herzklopfen, *n.* palpitatio cordis; tř. zymničné, Anfall des Fiebers, accessio febris; země třesenj, Erdbeben, *n.* terrae motus.

1 Třesk! *interj.* paff!

2. Třesk, u, *m.* s. třeskot.

†Třeska, y, *f.* s. stokfiš, (*russ.*)

Třesknu, *fut. ex.* kl, knauti, krachen (einmal), fragorem edere, crepare; 2) *sl. act.* schlagen (daß es kracht), ferire.

Třeskot, u, *m.* Krachen, *n.* fragor.

Třeskutý 3. krachend; třeskuté zyma, grimmige Kälte, intensissimum frigus.

Třesky plesky, s. tak, *Ryb.*
Třeslawý 3. s. třesawý, *D.*
Třeslice, *f.* Zittergras?
Třesomozk, *a, m.* Narr, *m.* mente captus,
Třesořitka, *y, f.* s. třasořitek.
Třesosrdečný 3. dem das Herz zittert, cui cor palpitat.
Třešně, *f.* Kirsche, *f.* cerasum; 2) Kirschbaum, *m.* cerasus, prunus cerasus, *Linn.*
Třešňowý 3. z. B. tř-ý strom, Kirschbaum, *m.* cerasus, prunus cerasus, *Id.* t-wá pecka, Kirschkern, *m.* os cerasinum, nucleus cerasinus; t-wé barwy, kirschfarbig, cerasinus.
Třešpičatý 3. dreyspitzig, tricuspis, tridens, trisulcus.
Třeštidlo, *a, n.* Stocknarr, ein Schuß, v. Menschen, sannio.
Třeštjk, *a, m.* Verrückter, Wahnsinniger, insanus, delirus, vesanus, mente captus.
Třeštjm, *il, iti,* verrücken; hlawu, den Kopf, a) konfus machen, perturbare mentem: sebe y giné třeštj černým wměnjm, *Com.* b) des Verstandes berauben, privare mente aliquem; c) *sl.* s. třesknu 2).
II. *rec.* třeštiti se, toben, saevire, furere, tumultuari.
Třeštjm, *ěl, ěti,* krachen, fragorem edere, crepare; 2) wahnsinnig werden, vesanum (insanum, amentem, delirum) fieri.
Trest, *u, m.* Strafe, *f.* poena.
Trest, (trst), *i, f.* s. trtina; 2) ✝ trest octowá, aether aceticus?? *Berckt.*
Trestám, trescy, 3. *pers. pl.* trestcý, *Vel.* tal, tati, tán, *imper.* trescy, *part. pl.* trescýce, *Vel.* strafen, punire aliquem, animadvertere in aliquem, od. in aliquid; 2) züchtigen, castigare; -*áwám, al, ati, fr.*
Trestánj, *n.* Strafen, *n.* punitio, poenitio; tr. na hrdle, Lebensstrafe, poena vitae, poena capitis; 2) Züchtigung, *f.* castigatio.
Trestatedlný 3. z. B. auřad, Strafamt, *n.* munus puniendi.
Trestatel, *e, m.* Strafer, punitor.
Třesu, třásl, třásti u. třjsti, schütteln, motitare, quatere, quassare, *B.*
II. *rec.* třásti se, zittern, tremere.
Třesýčko, *a, n.* Zitternadel?
Tret, *u,* Tritt, *m.* Sprung, s. trety.
Trekáčka, *y, f. sl.* s. třetnice.
Trekák, *a, m. sl.* der dritte Schwarm aus einem Bienenkorb
Třetj 1. der, d., das, dritte, tertius, a, um.
Třetice, *f.* das Dreyzählige, Dreymahlige, trium vicium, trium partium, trinum: může se do třetice w swé při oprawiti, *Pr.* wšeho dobrého do třetice, *prov.* alle gute Dinge sind drey, omne trinum perfectum.
Třetjdennj 1. dreytägig, was alle 3. Tage od. allemal den dritten Tag geschieht, tertianus: třetjdennj zymnice, s. třetnice.
Třetina, *y, f.* Drittel, *n.* tertia pars, auch triens; -*nka, y, f. dim.* 2) das Drittel v. Nösel, *Com.*
Třetjrozený 3. drittgebohrner, tertio genitus, *Haj.*
Třetnice, *f.* dreytägiges Fieber, tertiana, febris tertiana: zymnice wezdegšj proměnila se w třetnicy.
Třewhelný 3. s. třjuhelný.
Třewdawa, *y, f., ol.* třewdala, Hirschkraut, *n.* Diptam, *m.*

dictamnus, -mnum, *hung.* ezer jó fü, szarvas gyükér.
†Trezalka, y, *f.* zr., hypericum.
Trh, u, *m.* Kauf, Kaufhandel, *m.* venditio et emtio, mercatura, *D.* trh zawřjti, -schließen, *D.* -se rozcházý, der Kauf geht zurück, -dissolvitur, *D.* 2) Markt, *m.* a) öffentliche Verkaufung, mercatus; b) Marktzeit, *f.* Markttag, Wochenmarkt, Jahrmarkt, *m.* nundinae; bez peněz do trhu, bez soli do domu, *prov.* c) Marktplatz, Ring, *m.* forum; na trh něsti, přinesti, zu Markt bringen, ferre in forum; trh dřewný, Holzmarkt, a) Verkauf des Holzes, mercatus lignarius; b) Ort, wo Holz verkauft wird, forum lignarium; t. dobytčj, Viehmarkt, *α*) der Ort, forum pecuarium; *β*) Verkauf, mercatus pecuarius; t. obilný, owocný, Getreidemarkt, Obstmarkt, *α*) Ort, forum frumentarium, pomarium; *β*) Handel, mercatus f-rius, -p-ius; trh rybný, Fischmarkt, *m.* forum piscarium; 3) bess. trhnutj; s. auch trhem.
Trhačka, y, *f.* Blumen- od. Obstpflückerinn, *f.* carptrix; 2) d. Pflanzen aus der Erde auszieht; 3) Bügel, *m.* Brustbein v. jungen Hühnern, womit man spielt, wer das längere Stück abbricht.
Trhám, al, ati, reißen, a) schnell nehmen, hinreißen, hinschleppen, hinziehen, rapere, abripere; trhati někým, jemand reißen, -raptare; herausreißen, eripere; trhati konopě, len, den Hanf, Flachs aus der Erde heraus nehmen (ausreißen); wlasy z hlawy, d. Haar aus dem Kopfe, evellere capillos; herabreißen od. wegreißen, avellere; niederreißen, ruere; b) spalten, zerreißen, rumpere, scindere, secare c) quälen, torquere; d) ryby trhati, Fische reißen, exdorsuare; c) ssaty na hostu t., den Gast noch zu bleiben sehr nöthigen, *Syl.* 2) ausziehen, herausziehen, z. B. Pflanzen, aus der Erde, einen Zahn, educere, extrahere; 3) pflücken, abrflücken, abbrechen, z. B. Blumen, Obst, carpere.
II. *rec.* trhati se, reißen, (*neutr.*) a) entzwey gehen, rumpi, abrumpi; b) einen Riß bekommen, rumpi, findi; 2) na někoho, s. potrháwati se; 3) sebau, zucken, sich bewegen, movere, jactare se: sebau hněwy trhal *Cyr.*
Trhan, a, *m. sl.* s. otrhanec.
Trhance, *m. pl. sl.* Mehlspeise.
Trhaně, *f.* gedörrter Teig? *sl.* *hung.* tarhonya, *Lesch.*
Trhánj, *n.* Reißen, *n.* a) Hinreißen, *n.* raptus; b) Zerreißen, scissio, ruptio; c) im Leibe, tormina; 2) Pflücken, Abpflücken, *n.* carptura; 3) Zuckung, Zucken, *n.* Bewegung, z. B. eines Gliedes, tractus, motus b) Konvulsion, *f.* spasmus, convulsio.
Trhawka, y, *f.* Bügel, *m.* biegsame Beinchen, *D.*
Trhem, *adv.* käuflich, trhem koupiti, käuflich an sich bringen, *D.* trhem wolati, öffentlich auf dem Markte ausrufen.
Trhlý 3. verrückt, s. trženy
Trhnu, *fut. ex.* hl, hnauti, trich *imper.* trhni, s. trhám; 2)

schnell wenden, losbrechen, vibrare: trhnauti na zwěř; nesstěstj, bjda ꝛc. naň trhne; 3) wozem, mit dem Wagen rücken; 4) pérem, einen Zug, Strich mit der Feder machen.
Trhnutj, *n. verb.* Riß, Zug, *m.* ꝛc.
Trhowisstě, *n.* Marktplatz, *m.* forum; 2) d. Seestadt Triest, Triestum, Tergestum.
Trhowny 1. z. B. trhowny zápis, Kaufcontract, Kaufbrief, *m.* pactum emtionis, Pr. b) folg.
Trhownjk, *a, m.* s. trmal?
Trhowý 3. z. B. trhowá smlauwa, Kaufvertrag, *m.* pactum emtionis; *t-wá* cena, Kaufpreis, Marktpreis, Kaufschilling, *m.* pretium forense, pretium (emtionis); auch vom Getreide, annona; *t-wý* chléb, Kaufbrod; trhowé dcky zemské, *Vel.*
Trhugem se, owati, *sl.* s. trzjm se.
Tři, *nom. masc.* auch třj, *gen.* třj, drey, tres, tria; po třech, je drey, allemal od. jedem drey, trini, terni; třj páni, triumviri, *Vel.*
Třjb, u, *m.* Dreschwagen, *m.* Dreschwalze, *f.* tribula, tribulum.
Třjbjm, il, iti, dreschen, nach der Römer Art, exterere, tribulare; 2) hin u. her treiben, (plagen), agitare, (vexare), Iz. 30, 28. y giné mnohé neřesti se třjbily, *Vel.* 3) sichten, cribrare, *fig.* pokussenjmi diwně cwičj, třjbj, *K.*-jwám, al, ati *fr*,
Třjč, e, *m.* barew, Farbenreiber, Mahlerjunge, *m.* tritor colorum; -čka, y, *f.* -inn, *f.* ꝛc.
Třjček, čku, *m. mor.* kleiner Mörser, mortariolum.

Třičtwrtiletý 3. neunmonatlich, novimestris, *Vel. N.*
Třjčtwrtnjk, *a, m. sl.* Besitzer v. 3/4 eines Bauernhofes.
Třicý 1. zum Reiben dienlich, z. B. třicý kámen, Reibstein, *m.* lapis tritorius.
Třjda, y, *f.* Klasse, Abtheilung, *f.* z. B. in der Schule, třjda žáků, *Vel. N.* classis, ordo; 2) †Fakultät, *f.* bey einer Universität, facultas, *P.*
Třidcátek, tku, *m.* Dreißigstamt, (Zollamt), *n.* in Ungarn, insg. tricesima, ae, *f.*
Třidcaterý 3. *nom. u. acc. pl.* třidcatery, v. 30 Arten, triginta generum; 2) dreißig, triginta.
Třidcátný, ého, *m. sl.* s. folg. 2) *D.*
Třidcátnjk, *a, m.* Dreißiger, *m.* (den Jahren nach), homo tricenarius, triginta annorum; 2) *sl.* Dreyßigstbeamter, s. celný.
Třidcátý 3. der, d., das dreyßigste, tricesimus, trigesimus.
Třidcet, u. třidceti, *gen.* třidceti u. třidcýti, dreißig, triginta: po třidcýti, je dreyßig, jedem dreyßig, triceni.
Třidcetkrát, *adv.* 30mal, tricies.
Třidcýtidennj 1. dreyßigtägig, triginta dierum.
Třidcýtiletý 3. dreyßigjährig, tricenarius, 30 annorum.
Třjdennj 1. dreytägig, was 3 Tage dauert, od. gedauert hat, triduanus, trium dierum.
Třjdjm, il, iti, ablösen im Amte, per vices succedere in officio vel functione.
Třjdnjk, *a, m.* s. střjdnjk.
Třidrátowý 3. dreydräthig, trilix, *D.*
Třjeska, y, *f. sl.* s. třjska.
Třjezwý 3. *sl.* s. střjzliwý.
Třjhlawec, wce, Dreykopf, triceps.

lawý 3. dreyköpfig, triceps.
ranjk, u, m. Dreyeck, m. triangulum.
ranjm, dreyeckig machen ?
raný 3. dreyeckig, dreykan-, triangulus, trigonus, trimetrus, tres angulos habens;
ost, i, f. dreyeckige Beschaffenheit, Figur, D.
kontička, y, f. zr., Mathiola.
orec, rce, m. 3 Drittel Scheffel, trimodium, Com.
edt, -te, adv. dreymal, ter.
eátnásob, adv. auf dreyerley Art, triplici ratione.
:tý 3. dreyjährig, trimus, ennis, trium annorum.
berka, y f Dreypfünder, (Kanone), tormentum trilibre.
berný 1. dreypfündig, trilibris.
ch, u, m. Drillig, m. trilix.
stnjk, u, m. Biberklee, m. menyanthes trifoliata, D.
la, y, f. Triller, m. (Musik), emula, R.
otowý 3. dreylöthig, sesquicialis, D.
dm, al, ati, sl. s. držjm.
ecýtma, drey u. zwanzig, ginti et tres; -tmý 3. drey u. zwanzigste, tertius vicesimus.
ěsýčný 3. dreymonatlich, nestris.
ict, u. -cte, gen. třináčti, dreyzehn, tredecim, decem et s, po tř-cti, je dreyzehn, jedem terni deni, od. deni terni.
ctery 3. von 13 Arten, tredecim generum; 2) dreyzehn, decim.
ctiletý 3. dreyzehnjährig, decim annorum.
ctkrát, adv. dreyzehnmal, decies.
ctý 3. der, d., das dreyzehnte, tertius decimus.

Třinitěnný 3. dreyfädig, z. B. Parkan, trium liciorum, R.
Třjnohý 3. dreyfüßig, dreybeinig, tripes; t-hé obřiwadlo, Dreyfuß, m. tripus.
Třinožnjk, u, m. Dreyfuß, tripus.
Třinožka, y, f. Dreyfuß, Schusterstuhl, m. sedile tripes, R.
Třipjdný 3. drey Spannen lang, trium spitamarum.
Třipramenný 3. torgeminus; s. pramen, u. trogitý.
†Třjřečnjk, u, m. Wörterbuch v 3 Sprachen, lexicon trilingue, P.
Třjrohý 3. s. třihraný; b s. třizubý 2); kotwice třjrohá. K. widličky třjrohé, B.
Třjroký 3. s. třjletý, Vel. N.
†Třirožnjk, u, m. zrostl., tricera.
Třjsáhowý 3. dreyklafterig, trium orgyarum.
Třjsečný 3. dreyhauig, dreymähdig, (trinae falcaturae).
Třjska, y, f. Span, Holzspan, m. ramentum, assula; Spänchen, Stückchen Holz, ramentum, assula: třjsky roztřjstané lodj, Bruchstücke, fragmina. Com.
Třjskám, al, ati, krachen, fragorem edere, crepare; 2) pochen, stark klopfen, vehementer (valde) pulsare, pultare; na něco, an etwas, rem, z. B. na dwéře, an d. Thür, januam; 3) schlagen, z. B. mit dem Hammer, Stocke iemand schlagen, ferire, percutere, icere, pulsare, verberare, hauen, caedere.
Třjslnj 1. Loh-, třjslnj stoupy, Lohmühle, f. molendinum coriarium; třjslnj woda, folg.
Třjslnice, f. t-nj woda, Lohbrühe, f. aqua pulvere coriario infecta.
Třjslo, a, n. Scham, f. Scham-

glieder, *pl.* pubes; Schamseite, *f.* inguen; 2) Lohe, Gärberlohe, gestampfte Rinde, Riff, *m. D.* cortex coriarius (contusus); třjslem wyděláwati, lohen; 3) tjm třjslem ta země táhne se?

Třjslowý, z. B. hnůg, s. třjslnj, *Vel.* 2) Scham.

Třjsně, *f. pl.*, *sl.* strasno, Troddel, Zettelgarn, *n.* Trasen, *m.* peniculi, funiculi.

Třjsnjm, il, iti, bemackeln, maculare, commaculare.

Třjsska, y, *f.* s. třjska.

†Třistanka, y, *f.* zrost., Tristania.

Třjsti, s. třesu.

Třisto, *sl.* s. tři sta, unter sto.

Třistý 3. der, d., das dreyhundertste, trecentesimus.

Třjtisýcý 1. dreytausendste, ter millesimus.

Třjt, třjti, - se, s. tru, - se.

Třjvhelnice, *f.* Triangel, *m.*

Třjvhelný 3. s. třjhraný *D.*

Třjwěderný 1. dreyeimerig, trium urnarum.

Třiza, y, *f.* Kux, Bergtheil?

†Třjzrnec, nce, *m.* zr., cneorum.

Třizubec, bce, *m.* Dreyzack, *m.*

Třjzubý 3. z. B. hák, was 3 Zähne hat, tridens, 1 Sam. 2, 13.; 2) dreyzackig, tridens.

Trkám, al, ati, stoßen, wie das Rind mit dem Horn ꝛc. petere, z. B. aliquem; 2) stutzen, stoßen, wie ein Hammel, arietare; - ánj, *n. verb.*

Trkawý 3. stößig, z. B. Ochs, petulcus.

Trknu, *fut. ex.* kl; knauti, stoßen (einmal), s. trkám.

Trlenda, y, *f. fors quod* trdlena.

Trlice, *f.* Breche, *f.* zum Flachse, frangibulum; 2) Block, Klotz, *m.* woran Verbrecher geschlossen werden, codex.

Trlo, a, *n. sl.* (*Lypt.*) das obere Holz, bey der Flachsbreche; 2) d. Begattung der Fische, Frösche ꝛc.

Trmácým, el, eti, strapaziren, (zumal mit Herumtreiben), fatigare, exercere, vexare.

II. *rec.* t-eti se, herum streichen, sich herumtreiben, vagari; taulati a sem y tam trmáceti se musyli morděři, *Vel.*

Trmal, a, *m.* Marktschreyer, *m.* circumforaneus.

Třmen, u, *m.* Steigbügel, stapia.

Trn, u, *m.* Dorn, *m.* an den Gewächsen, spina, vepres: kjmský trn, Kugeldistel, *f.* echinops, *Linn.* - njk, u, *m. dim.* za mládi se trnjk ostřj, *prov. sl.* urit mature, quod vult urtica manere.

Trnawa, y, *f.* d. St. Tyrnau in Ungarn, Tyrnavia.

Trnawec, wce, *m.* ein Tyrnauer, Tyrnaviensis; - wský 3. Tyrnauer, Tyrnaviensis.

Trnj, *n.* Dornbusch, -Strauch, dumus; psý trnj, *mor.* s. zymoleyz.

Trnisstě, *n.* Dornhecke, *f.* dumetum, vepretum.

Trnka, y, *f.* Schlehe, *f.* bacca pruni spinosae; 2) Schlehendorn, Schwarzdorn, *m.* prunus spinosa. (Sehr unrichtig im Neutr. Kom. für karlatka).

Trnostiwka, y, *f.* Krieche, *f.* Kriechling, *m.* prunus insititia, *Linn.*

Trnowatý 3. dornicht, spinosus.

Trnowice, *f.* Dornstecken, *m. D.*

Trnowisstě, *n.* s. trnisstě.

Trnowka, y, *f.* s. trnowice, *D.*

Trnownjk, u, *m.* (*russ.*) s. akacye.

Trnowý 3. dornen, spineus.

Trnož, e, *m.* (v. tru), Tischgestell, *n.* statumen mensae, pedamentum mensae; fig. gsau nepodbanj a trnože se na lawice stawěti chtěgj, *Vel.*

Trnu, ul, auti, erstarren, a) starr werden, rigescere, torpescere; b) empfindungslos werden, obstupescere, torpescere; 3) erschrecken, sich entsetzen, percelli, Ez. 26, 16.

Trnutj, n. Erstarrung, a) z. B. vor Kälte rc. rigor, torpor; b) Empfindungslosigkeit, f. torpor, stupor; 3) Erschrecken, n.

Trocha, y, f. s. trosska.

Trochaický 3. trochäisch, trochaicus.

Trocheus, ea, m. trochaeus.

Trochu, trosku, adv. ein wenig, parum, modicum.

Anm. V. flüssigen u. trocknen Sachen sagt man trossku, böhm. auch krapet; v. andern, d. man schneidet, hackt rc. sagt man kaussték, böhm. auch drobet.

Trocyssek, ssku, m. koláček, Zeltlein, τροχισκος, Syl.

Trocysska, Rauchkerzchen?

Trogák, u, m. s. tři oka, unt. oko.

Troggazyký 3. in drey Sprachen, trilinguis.

Troggediný 3. dreyeinig, trinunus.

Trogj 1. nom. sing. auch trůg, dreyerley, a) drey, tres, tria; b) dreyfach, triplex, tergeminus, trigeminus; 2) dreyeinig, trinus.

Trogice, f. Dreyfaltigkeit, Dreyeinigkeit, trinitas; 2) Dreyfaltigkeitsblume, f. viola tricolor, Linn. - čnj 1. z. B. neděle der Dreyfaltigkeitssonntag, dominica trinitatis.

Trogil stek, stku, m. Dreyblatt, n. ophris trifolia, Vel.

Trogilistý 3. dreyblätterig, Vel.

Trogina, y, f. drey Dinge, fors Gedritt, ternarius numerus, triplex genus, Syr. 26, 2.

Trogitý 3. s. trognásobný, Vel.

Trogka, y, f. eine Drey, Dreyer, m. ternio, D.

†Trogkridlice, f. 3r. triopteris.

†Trogliſteň, tně, m. 3r. triphasia.

†Trogmezničný rým, ein Reim, wie: hausska, - pausska.

Trognásobnj 1. folg.

Trognásobný 3. s. trogj b); - ně.

Trognjk, u, m. Dreyer, 1/2 Kreuzer, D. auch Dreyling, D. semiobolus, od. auch nach unserer alten Art, trinumus; 2) s. trogice a); - jček, čku, m. dim.

Trognitěnný 3. s. třjnitěnný, R.

Trogslabičný 3. dreysylbig.

1. Trokár, u. trokýř, e, m. obs. Träger, gestor, bajulus.

2. Trokar, u, m. Trokar, m. (Viehbohrer), Puchm.

Trolim, il, iti, bröseln, grieseln, comminuere.

Tronjk, u, m. s. trognjk, D.

Tropa, y, f. (obs.) Trupp, Menge, f. copia.

Tropjm, il, iti, begehen, thun, erregen, ausüben, v. bösen Handlungen, patrare, committere: zhauby, strasti ssobdy tropj, Vel. to různice, swádku tropj; - bauřku (w lidu), Aufruhr erregen, seditionem concitare; wálky z wálek tropiti, Vel.

Troska y, f. Wrack, fragmentum? Lesch. 2) sl. s. truska 1).

Troskawice, f. sl. Lypt. s. truskawice.

Troskotám, al, ati, s. potroskotám; rauschen, strepere: zubami hrýzli, až gimi troskotali, Vel.

II. rec. -ati se, zertrümmert werden, confringi, conquassari: troskotal se koneč lodj, K.

Trosska, y, f. Handvoll, wenig,

modicum: maličká trosska gich zachowána bude, *K.*
Trosstu, *adv.* s. trochu.
Trost, u, *m.* Vertröstung, *f.* consolatio; *pl.* trossty, Hoffnung.
Trosstugi, owal, owati, trösten, vertrösten, Hoffnung machen.
D. Anm. unter Sedrunk, gilt auch v. den vorstehenden.
Trpák, *a, m. sl.* ein pöbelhaft od. gemein slowakisch sprechender u. des Wortes trpow (teprw, jetzt, erst) sich bedienender Slowak; - áčka, eine solche S-kinn.
Trpaslík, *a, m.* Zwerg, *m.* pumilio, nanus; - líce, *f.* - inn, *f.* Zwerginn, *f.* pumilio, nana; - jček, čka, *m. dim.* - glein, *n.* - ičj, 1. Zwerg-.
Trpce, *adv. comp.* trpčegi, *superl.* neytrpčegi, herb, eigentlich u. trop. - acerbe, austere.
Trpěliwý 3. geduldig, patiens; - wě, *adv.* - enter; - wost, *i, f.* Geduld, *f.* patientia.
Trpělka, *sl.* pipjsska, *y, f.* (*masc.* pepjch, *a, m.*) Haubenlerche, *f.* alauda cristata, *Kl.*
Trpjm, ěl, ěti, leiden, erdulden, ausstehen, pati, perpeti, ferre, perferre, tolerare; - enj, *n. verb.* perpessio, toleratio.
Trpka, *y, f. sl.*, střemcha, Maibaum, *m.* Traubenkirsche, *f.* prunus padus, *hung.* vad tseresnye-fa, zelnicze-fa.
Trpkost, *i, f.* Herbe, *f.* Herbigkeit einer Sache, z. B. des Obstes, der Worte 2c. acerbitas, austeritas.
Trpký 3. *comp.* trpčegssj, *superl.* neytrpčegssj, herbe, a) v. Geschmack, z. B. Früchte, Geschmack 2c. acerbus, austerus; b) trop. z. B. Worte, acerbus, austerus, asper.

Trpný 3. - ně, - nost, *i, f.* s. trpěliwý, - wě, - wost.
Trpow, *adv. sl. Göm.* s. teprw.
Trpyt, *u, m.* Rotz, *m.* pituita.
Třpytjm se, ěl, ěti, schimmern, lucere, fulgere, coruscare: třpytjcý se meč, *B.*
Trpytowatý 3. rotzig, pituitosus.
Trs, *u, m. pl.* trsy, Stock, *m.* z. B. Blumenstock, planta, stips, thyrsus, *D.*
Trsek, sku, *m* trseček, čku, *dim.* vorh.
Trskot, *a, m. sl.* s. kwjčala.
Trst, *i, f.* (*sl.*) s. třtina; 2) *sl. Lypt.* s. paprslek, růr.
Trstěnice, *f. sl.* spanisches Rohr.
Trstěnný 3. *sl.* s. třtěnný.
Trstj, *n. coll. sl.* s. třtj.
Trstinka, *y, f. sl. dim.* s. třtina.
Trstka, *y, f. sl. Nitr.* s. čep 1).
Trt, *u, m. sl.* Furz, *m.*
Třtěnný 3. v. Rohr, arundineus.
Třtj, *n. coll.* Rohr, *n.* arundines.
Třtina, *y, f.* Rohr, *n.* ein Gewächs, arundo, canna.
Třtinisstě, *n.* Rohrbusch, *m.* arundinetum.
Třtinowatý 3. Rohr-; třtinowaté moře, i. e. rudé moře, *K.*
Třtinowina, *y, f.* s. třtinisstě.
Třtinowý 3. s. třtěnný, *B.*
Tru, (třu), třel, třjti, reiben, schaben, terere; cestu třjti, bahnen, viam terere, *D.* chudobu, nauzy třjti, Noth leiden, in angustiis versari, premi paupertate, malis, *K.* 2) drücken, plagen, verfolgen, zusetzen, premere: neljtostiwě židy třeli; za nepřátely 2c. třjti, verfolgen, insistere.
II. *rec.* třjti se, sich reiben, v. Begattung der Fische: ryby se trau, - coeunt; 2 sich drängen, se obtrudere, se ingerere: w auřad se třjti; na přednj mj-

ska a k zprawowánj giných -; mezy wogáky se třjti, *Vel.* do někeho se třjti.
Truba, y, *f.* s. trauba.
Trubač, e, *m.* Trompeter, tubicen, buccinator; - čka, y, *f.* 2) Lümmel, Bengel, Maulaff, *m.* stipes, caudex.
Trubec, bce, *m.* Drohne, Brutbiene, *f.* fucus.
Trubice, *f.* Röhre, *f.* fistula, canalis, tubus; průdussnj trubice, s. dychawice; močowá t., Harnröhre, urethra; klJčowá t., d. Röhre am Schlüßel, *Vel.* - čka, y, *f. dim.* s. trubka 1); 2) s. oplatek.
Trubiroh, a, *m.* kdož na roh traubj, (Zinken- od. Hornbläser), corniceu, buccinator, *Vel. N.* 2) *sl.* hie u. da Tölpel, s. trubač 2).
Trubka, y, *f. dim.* Röhrchen, *n.* tubulus, canalicula; 2) Trompetchen, *n.* parva tuba, parva buccina; lowecká t., Hiefhorn; 3) d. Hülse an der Uhr, *D.* 4) Mundstück, *n.* tubulus fumarius, od. fistula fumaria superior, oralis.
Truc, u, *m.* Widerspenstigkeit, *f.* contumacia; 2) Widerstand, *m* renisus; někomu na truc, jemand zum Trotz, ad resistendum alicui; truc tobě! Trotz sey Dir geboten! male tecum agetur; na truc mi to robj, *sl.* das thut er mir zum Trotz.
Truchlenj, *n.* Trauern, luctus.
Truchljm, il, iti, trauern, traurig seyn, lugere, dolere; pro něco, um etwas, rem.
Truchliwost, i, *f.* Traurigkeit, *f.* tristitia, moestitia.
Truchliwý 3. (*abs.* truchliw, - wo), traurig, a) in Traurigkeit befindlich, voll Betrúbniß, z. B. Mensch, tristis, moestus; b) Traurigkeit anzeigend, z. B. Miene, Gesicht, Stimme Worte ꝛc. tristis, moestus; c) Traurigkeit bringend, unangenehm, z. B. Nachricht, Brief ꝛc. tristis; d) nicht heiter, z. B. Wetter, Stirn ꝛc. tristis; - wě, *adv.* moeste, triste.
Truchlý 3. - lost, s. truchliwý, truchliwost.
Trůčky, *f. pl. dim.* v. trůky.
Trucle, eine gewiße Speise, *Haj.*
Trucugi, owal, owati, trotzen, ferocire; 1) widerspenstig seyn, contumacem esse; 2) sich widersetzen, obsistere: smrti trucowati, - trotzen, *Com.*
Trud, u, *m.* s. trápenj, *obs.* namáhánj; 2) s. trudowatost.
Trudjm, il, iti, s. trápjm.
II. *rec.* truditi se, *ol.* s. namáhati se.
Trudný 3. s. truchliwý; 2) s. bjdný, *Syl.* - ně, *adv.* s. truchliwě; - nost, i, *f.* s. zármutek.
†**Trudolomný** 3. sorgenbrechend.
Trudowatý 3. räudig im Gesichte, mit Ansprunge behaftet, mentagra affectus, *R.* - tost, i, *f.* Ansprung, *m.* ein gewisser Ausschlag der Haut, mentagra.
Trudowitý 3. s. trudowatý; 2) kupferig, z. B. das Gesicht: opilcy magj trudowité twáři, - os cuprinum.
Trulant, a, *m.*?
Trulo, a, *n. sl.* s. trubiroh 2).
Trůg, trogjho, s. trogj.
Trůgče, ete, *n.* Dreyling, *m.*; *pl.* - čátka, drey Kinder auf einmal gebohren, trigemini.
Truhla, y, *f.* Kiste, Lade, *f.* Kasten, *m.* cista, arca; maučná t., s. maučnice 1); t. pro šaty, Kleiderkasten, arca vestiaria.

cista vestiaria; wmrlčj truhla, s. rakew.

Truhlář, e, *m.* Tischler, scrinarius, opifex scrinarius; -řka, y, *f.* -inn, *f.* -řčin, a, o, *adj. poss.* der Tischlerinn gehörig; -řůw, owa, owo, *adj. poss.* dem Tischler gehörig; -řowic 1. *indecl.* dasselbe; -řský 3. Tischler-; -řstwj, *n.* Tischlerhandwerk, *n.* ars scrinaria; kunstowný truhlář, Ebentischler, *D.*

Truhlice, *f.* s. truhla; tr. na peníze, Geldkasten, *m.* arca pecuniaria; -ička, y, *f. dim.* Kistchen, Kästchen, *n.* cistula, cistella, arcula.

Truhljček, čku, *m. dim.* Schubkästchen, Sublädchen, *n.* forulus reciprocus.

Truhljk, u, *m.* Schubkasten, *m.* Schublade, *f.* forulus reciprocus.

Truksas, a, *m.* Truchseß, dapifer, *Cyr.* 2) (králowský), kön. Truchseß (in Ung.) aulae familiaris.

Trůky, *f. pl.* s. šjrka, Trog, *m.*

Trulo, a, *m. sl.* s. trubač 2).

Trůn, u, *m.* Thron, *m.* thronus, solium.

Trunk, u, *m.* (*obs.*) Trunk, *m.* potus; s. auch podušška.

†**Trunugi**, owal, owati, thronen.

Trupel, ple, *m.* ein unförmliches Stück, z. B. Holz, besonders Thon, etwa massa, truncus: trupel stromu giž na swrchku země ležj, *Com.* lidé gsau trupel hljny, *K.* hrnčjř rukama swýma formuge trupel, *B.*

Trus, u, *m.* 1) co se natrausý z sena rc. Mist, *m.* 2) der Koth vom Geflügel, z. B. slepičj trus, s. slepiřj; holubj trus, s. holubacynec.

Truska, y, *f.* Schlacken, *m.* z. B. des Erzes rc. recrementum, scoria, retrimentum; 2) s. okuge; 3) s. troska 1) ?

Truskawec, wce, *m.* Wegetritt, *m.* Wegegras, *n.* polygonum aviculare, *Linn. hung.* portsfű; 2) s. omeluch, *Vel. N.*

Truskawice, u. truskawice, *f. sl.* eine Art besserer Erdbeeren.

Trusstjm, ěti, *sl.* s. tauskám 2).

Trutnow, a, *m.* Trautenau, eine Stadt Böhmens, Trutnovia.

Trwácnost, i, *f.* s. trwánliwost, *D.*

Trwalý 3. -le, -lost, s. trwánliwý, -wě, -wost.

Trwám, al, ati, (vgl. δηρον, duro, u.) dauern, a) aushalten, durare; b) verbleiben, verharren, durare, manere; c) unverletzt bleiben, durare, integrum manere; d) währen, durare; trwati w bytu, währen, existiren; 2) zuweilen, hoffen, (vielleicht für taufám): dnes, trwám, přigde, heute wird er hoffentlich kommen, *D.*

Trwánliwý 3. dauerhaft, firmus, diuturnus, constans; 2) s. setrwánliwý; -wě, *adv.* -wost, i, *f.* -tigkeit, Dauer, *f.* constantia, firmitas; 2) s. setrwánliwost.

Tryhljk, u, *m.* Klopfkeule *f.* Triebel, *m.* beym Böttcher, tudicula, *D.* & *sl.*

Trychtýř, e, *m.* s. nálewka 1); 2) zu den Würfeln, orca, pyrgus.

Trypet, u, *m.* Trieth, Bäheschnitten v. Semmeln, mit Wein begossen u. gewürzt, *K.*

Trybun, a, *m.* tribunus plebis: trybunowé obecnj, *Vel.*

Tryllich, u, *m.* s. třilich, *Hab.*

Tryplika, y, *f.* Triplik, *f. Vel. N.*

Trysk, u, *m.* s. cwál, *D.*

Tryskám, ati, s. cwálem gedu.

Tryton, a, m. Triton.
Tryumf, u, m. Triumph, Sieg, m. triumphus: tryumf slawili, B. tryumf nad nepřátely obdržel; 2) Freude, f. jubilum, jubilatio: tryumf držeti, wésti.
Tryumfugi, owal, owati, den Sieg erhalten, triumphiren, vincere; 2) sich sehr freuen, triumphiren, jubilare, triumphare: tryumfugj nad zkázau naffj, Com.
Tryzeň, zně, f. Qual, f. afflictio.
Trýznjm, il, iti, foltern, s. mučjm; 2) quälen, plagen, affligere, exagitare: trápenj ge trýznilo; 3) sl. Arv. s. rozprávwjm.
Tržení, n. Ritz, m. rima; 2) Feilschen, n. licitatio; 3) d. Lösung des Geldes; 4) tr. na mysli, s. possetilost, Syl.
Tržený 3. part. pass. 1) v. trhnu; tržený, od. tržený na mysli, verrückt, geschoßen, inops mentis, Syl. R. 2) vom folg.
Tržjm, il, iti, feilschen, auf d. Waare bieten, liceri rem, licitari (rem); 2) lösen, Geld lösen, einnehmen, bekommen, pecuniam accipere, pecuniam exigere; 3) Handel, Kauf machen, nundinari.
II. rec. tr-ti se (o něco), handeln, unterhandeln, nundinari: ani se o tu kaupi netržj, K. tržili se o to až na gistau summu.
Tržisstě, n. s. trhowisstě 1); 2) Kaufplatz, m. emporium, D. 3) ol. s. rynk.
Tržné, ého, n. Marktgeld, n. pecunia nundinalis.
Tržnj 1), Kauf-, Markt-, ꝛc.
Tržnjk, u, m. Ehrenpreis, m. veronica.
Tržný, ého, m. Marktmeister, Marktvogt, m. agoranomus, nach römischer Art, aedilis plebejus; 2) (nach Syl. smlauwce trhu, Mittler, Unterkäufer, proxeneta); tržný chleba, Brodschätzer, -Beschauer, D.
Tu, adv. hier, hic; 2) tu, -tu, bald, -bald, jam, -jam: tu na vhlj, tu zas na led ho kládli, Com. tu plakala, tu se smála.
Tuberoza, y, f. Tuberose, f. hyacinthus tuberosus.
Tuca, ol. s. krupobitj; mračno.
Tucet, ctu, m. (mittellat. duzena, franz. douzaine, ital. dozina, engl. dozen, v. duodecim); Dutzend, n. numerus duodenarius, od. duodecim &c. dwanáct tuctů, Groß, n.
†Tučenec, nce, m. Speckstein, m. steatites.
Tuchnu, s. potuchnu 1), 2): dobřj mrawowé tuchnau, K.
Tučjm, il, iti, fett machen, pinguefacere.
Tučky, pl. s. přjkořj? od. Intriguen? činj tučky pûwodowi, Pr. vtrhánj, teyné tučky, Vel.
Tučnice, f. Speck-, od. Griesenwurst, f. farcimen pingue.
Tučnjm, ěl, ěti, feist, fett werden, pinguescere.
Tučný 3. feist, fett, pinguis, opimus, obesus; -nost, i, f. -tigkeit, Feiste, f. pinguitudo, pinguedo, obesitas, opimitas.
Tuctowý 3. Dutzend-.
Tudjž, adv. bald, in kurzem, mox, brevi; 2) ol. s. tu, tam.
Tudy, adv. da, hier, hic; 2) hindurch, dadurch, a) vom Orte, hac (int. via od. parte), od. per hunc locum; auch per hunc, per hanc, per hoc, per hos &c. int. locum, urbem, oppidum, homines &c. c)

vom Mittel, durch diese Sache, hac re, od. hoc; auch per hanc rem, per hoc; auch hoc, hae, his, od. per hunc, per hanc &c. wenn es auf ein Substantiv bezogen werden soll.
Tudyto, *adv.* hiedurch, hac.
Tufarnjk, *a, m. mor.* Krügelmacher, etwa urcearius.
Tuha, *y, f. obs.* s. bjda.
Tuhawka, *y, f.* Stuhlzwang, *m.* tenesmus.
Tuhnu, hl, hnauti, erstarren, starr werden, rigescere; b) s. brnjm.
Tuhost, *i, f.* Steifheit, *f.* rigor; 2) Zähigkeit, *f.* tenacitas; 3) Strenge, Rauhigkeit, Härte, *f.* asperitas, austeritas, duritia, durities; 4) Stärke, *f.* 5) Heftigkeit, vehementia.
Tuhý 3., *comp.* tužšj, *superl.* neytužšj, steif, a) starr, unbiegsam, rigidus; b) fest, firmus, stabilis; 2) zähe, tenax; 3) strenge, hart, rauh, z. B. Winter, Leben, Kälte, durus, asper; 4) stark: tuhý zwuk trauby; 5) durchdringend, heftig, vehemens: tuhý wjtr; w swých spisých gest přjsný a tuhý.
Tuhýk, *a, m. mor.* s. scyček.
Tuk, *u, m.* Fett, *n.* a) pingue; b) Fettigkeit, *f.* pinguitudo, pinguedo; 2) Schmeer, *n.* adeps; rybj tuk, s. rybj.
Tukám, *al, ati,* tüpfen?
†Tukowina, *y, f.* Thran?
Tulák, *a, m.* - čka, *y, f.* der u. d. hin u. her schweift, vagabundus, - da; 2) Landstreicher, - inn, *f.* erro, planus, - na.
Tulakyně, *f.* s. vorh. - čka, *K.*
Tulec, lce, *m. dim.* v. tuul.
Tuleg, *e, m.* Spießeisen, *n.* spiculum.

Tulich, *u, m.* (δολων), Dolch, *m.* pugio, sica; kleiner, im Stecken verborgener Degen, telum.
Tulipán, *u, m.* Tulpe, Tulipane, *f.* tulipa, *Linn.* 2; s. trubiroh 2).
Tulpas, *a, m.* s. trubiroh 2)?
Tumlugi, owati, (*obs.*) d. Pferde tummeln, equos agitare, exercere.
Tumpach, bess. *tompach.*
Tuna, *y, f.* Tonne, *f.* a) ein großes Faß, orca, amphora, cadus; b) *tuna zlata,* eine Tonne Goldes, d. i. Hundert tausend, centum millia.
Tůně, *f.* Tiefe, *f.* tiefer Ort im Wasser, Dümpfel, Kolk, *m. D.* altum, profundum; 2) Fischhälter, *m.* vivarium: w struhách, tůnjch *rc.* lowiti, *Pr.*
Tunka, *y, f.* kleine Tonne.
Tunný 3. (v. *tuna*) eingesalzen, salinus: tunné ryby, eingesalzene Fische, pisces muria conditi, salsamenta; tunný losos, eingesalzener Lachs, salmo salinus, *Syl.* tunných a slaných zbožj-, *Pr.*
Tuoň, *i,* u. tuoňa, *y, f. sl.* Schatten, *m.* umbra.
Tupič, *e, m.* Tadler, vituperator.
Tupikos, *u, m.* s. chrpa, modrák.
1. Tupjm, čl, čti, stumpf werden, hebescere.
2. Tupjm, il, iti, en, stumpf machen, hebetare; 2) tadeln, vituperare, reprehendere, culpare: tupenj, *n. verb.*
Tupisry, *u, m.* s. tupikos, *Vel.*
Tuplhák, *u, m.* Doppelhaken, *m.* sclopetum duplicatum, *R.*
†Tupolistný 3. obtusifolius, *Ber.*
Tuponosý 3. Stumpfnase, obtusi nasi.
Tupost, *i, f.* Stumpfheit, *f.* hebetudo, hebetatio.

Tupý 3. ſtumpf, nicht ſcharf, nicht ſpitzig, z. B. Meſſer, Schneide, Spitze, hebes, obtusus; daher tropiſch, z. B. Verſtand, Geſicht, Witz, hebes, obtusus.
Tur, a, m. Auerochs, m. urus, taurus, *D.* auch *polon.* tur.
Anm. Nach Adelung bedeutet tur, groß, auch einen Berg, u. bey den Tartaren Butter, (daher *hung.* túró, Käſe). Vgl. tarý.
Turák, u, m. *sl.* ehemalige Kupfermünze, 2 1/2 Kreutzer, Polturake, insgem. poltura.
Turbán, u, m. folg. 1).
Turbjt, u, m. (turecký), Turban, tiara, cidaris, *Syl.* 2) t. bjlý, Weißturbit, alypia, alypum, *R.*
Turbugi, owati, betrüben, beunruhigen, turbare, *Lomn.* & *sl.*
Turčan, a, m. ein Thuróczer, Thurócziensis; - nka, y, f. Th-sis; - nſký 3. Thuróczer, Th-sis.
Turče, ete, n. ein türkiſches Kind, ein kleiner Türke.
Turčjn, u, m. *sl.* Art Weintrauben.
Turčina, y, f. Pfebenkraut, n. herba peponis; 2) das türkiſche Weſen, Einrichtung ꝛc.
Turec, rce, m. der Fluß Thurócz, 2) Thurócz, od. das Thuróczer K., comitatus Thuróczensis.
Turecký 3. türkiſch, turcicus; 2) ſ. zúřiwý: zúřiwá turecká, židowſká ſlowa, *Syr.* - cky, *adv.* - ice.
1. Turek, rka, m. Türke, m. Turca.
2. Turek, rku, m. Pfebe, pepo, cucurbita pepo, *Linn.*
Tuřj 1. den Auerochſen betreffend, taurinus.
Tuřice, f. *pl. sl.*, ſ. letnice, Pfingſten; 2) Ortsnahme.
Tuřjn, u, m. *sl.* kwaka, y, f. Runkel, Runkelrübe, Bete, f. Mangold, Dickrübe, Burgunderrübe, Klumpenrübe, f. Turnipſe (in Preßburg Kwake, f.) beta.
Turkow, a, m. d. Stadt Torgau, Torgavia.
Turky, f. *pl.*, gen. Turek, d. Türkey, Turcia, *Vel.*
Turkyně, f. Türkinn, f. femina Turcica.
Turnag, e, m. Turnier, m. ludi equestres, certamen equestre, decursio equestris; 2) (*sl.*) Lärmen, Getös, m. tumultus, strepitus; - gſký 3. z. B. plac, Turnierplatz, circus, *Com.*
†Turowka, y, f. zroſtl., turraea.
Turſko, a, n. (*ol.*) ein Feld unweit Prag, *Vel.*
Turý 3.? d. Bedeutung dieſes Wortes, welches viell. mit tuřj daſſelbe iſt, u. in vielen Ortsnahmen, z. B. in Ungarn: Turec, Stará Turá, Turó (Turé) pole, Turany, in Böhmen: Tuřice, Turſko, in Mähren: Tuřany ꝛc. vorkommt, wie auch deſſen Ableitung, iſt ungewiß. *Lesch.* meynt, es ſey viell. ſoviel als zelený, grün, weil tuřice auch Pfingſten bedeute, wo ſchon alles v. neuem grünt ꝛc.; mir hingegen ſcheint d. Ableitung v. tur, u. d. derſelben gemäße Beſtimmung des Sinnes dieſes Wortes wahrſcheinlicher u. richtiger.
Turýn, a, m. d. Stadt Turin, Taurinum, Augusta Taurinorum; - nſký 3. turiniſch, Turiner, taurinensis.
Turyně, f. Thorn, Thorunum, *V.*
Turynky, ſ. Durynky.
Tuſſjm, il, iti, ahnden, etwas dunkel vorher empfinden od. ahnden, praesagire, divinare, (*sl.* hádám): hned ſem zle tuſſil přjbytku geho, *B.* tu ſwobodu

hned někteřj zle tussiti začali; 2) dafür halten, glauben, (wo es manchmal auch durch vermuthlich übersetzt werden kann, putare, existimare, credere: tussjmť se nazpét chuk dělá, wrtochu! *Com.* tussjm žeby se gich málo nassło, *Vel.* tussjm nemá peněz, *sl.* er hat vermuthlich kein Geld.

II. *rec.* tussiti sobě, sich dünken lassen, sich getrösten, confidere: tussj sobě, že pohltne Jordan, *B.* tak sobě dobře tussiti budau, že nás s pole wytlačj, *Cyr.* 2) schwanen, praesagire, *Ryb.*

Tuk, i, *f.* selten für rtuk, *D.*

Tuk, s. tu.

Tuka, y, *f.* s. tuko, *Syl.* 2) s. hňup, *D.*

Tutlám, al, ati, verhehlen, occultare.

Tutlatel, e, *m.* -tkyně, *f.* s. tagitel.

Tutmák, a, *m. sl.* heimtückischer Mensch, subdolus.

Tuto, der *acc. foem. sing.* v. tento; 2) *adv.* hier, an diesem Orte, hic, hoc in loco.

Tutok, *adv.* hierselbst, hicce.

Tužba, y, *f.* s. tauženj.

Tuze, *adv.* (v. tuhý), *comp.* tauže, *superl.* neytauž, neytauže, fest, knapp, arcte, adstricte; 2) sehr, valde, magnopere, admodum; ist es soviel als heftig, so steht auch vehementer; u. ist v. bösen Dingen d. Rede, z. B. zürnen, zornig ꝛc. so steht auch graviter.

Tužebně, *adv.* kläglich, miserabiliter; 2) sehnlich, a) mit Sehnsucht, cum desiderio; b) heftig, vehementer, ardenter.

1. Tužebnjk, a, *m.* Kläger, der sich beklagt, beschwert, unzufrieden ist, querulus, querens; -nice, *f.* - inn, *f.* - la, querens.

2. Tužebnjk, u, *m.* der rothe Steinbrech, spiraea filipendula, *Linn.*, *hung.* varjú mogyoró, *Lumn.* 2) Holztraube, *f.* oenanthe, *D.*

Tužebný 3. kläglich, in kläglichem Tone, erbärmlich anzuhören, miserabilis, flebilis; 2) sehnlich, vehemens, ardens; 3) *ol.* s. smutný, *Dal.* - nost, i, *f.* Klage, *f.* Aeußerung seiner Unzufriedenheit, questus, querela, querimonia; 2) Sehnsucht, *f.* desiderium; po něčem, nach etwas, rei.

Tůžek, a, *m.* s. tůzok.

Tužjm, il, iti, befestigen, fest machen, firmare, confirmare, stabilire: sobj se, a tužj, *Com.*

II. *rec.* tužiti se, stärken, heftiger werden, fieri vehementiorem: wjtr se tužil, *Harant.*

Tůzok, a, *m. sl.* s. droff.

Twá, s. twůg.

1. †Twar, idea? *D.* forma? *Jung.*

2. Twář, i, (u. e), *f.* Wange, *f.* Backen, *m.* gena, mala; 2) Gesicht, Angesicht, *n.* Gesichtsbildung, *f.* twář němá, unvernünftiges Geschöpf, twář sw. Jana, s. Aron.

Twářnost, i, *f.* Gestalt, *f.* a) äußere Beschaffenheit, species, forma, facies, figura, habitus; b) Beschaffenheit überhaupt, species, forma, facies, figura; c) Art od. Gattung, z. B. v. Thieren ꝛc. species, forma, figura, *Com.* d) Bild, *n.* species, imago, forma: twářnosti pekelné mi zastupugj cestu, *Neg.* S. auch dám.

Twárný 3. scheinbar, speciosus: twárný swůdce, *K.*

Twaroh, u, *m.* Quarg, Käsequarg, *m.* coagulum lactis.

Twarohowý 3. aus Käsequarg, oxygalacteus, *R.* twarohowé knedlíky, Quargklöße, globuli (pastilli) casencei, 2) mit Käsequarg belegt, z. B. twarohowý koláč, s. twarožnjk.
Twarožina, y, *f.* s. twaroh.
Twarožnjk, u, *m.* (*sl.*) Quargkuchen, *m.* placenta caseata.
Twarožný 3. (*sl.* s. twarohowý; t-žný mjssek, Quargsäckchen, sacculus casearius.
Twarůžek, žku, *m. dim.* v. twaroh.
Twor, u, *m.* Geschöpf, *n.* a) was geschaffen worden, res creata; b) ein lebendiges Geschöpf, animans, animal: čtwernozý tworowé, *Com.*
Tworec, rce, *m.* s. twůrce.
Tworeni, *n. verb.* v. twořjm.
Twořjdko, u. twořidlo, *a, n.* Käseform, *f.* Käsenapf, *m.* forma casearia, *D.*
Twořidlnjk, *a, m.* Käseformmacher, *D.*
Twořjm, il, iti, schaffen, hervorbringen, creare, producere, efficere: mistry (doktory) twořili, *Com.* 2) bilden, formen, einer körperlichen Sache eine Gestalt geben, fingere, effingere, formare.
Tworný 3. schöpferisch, Fantasie; - nost, „ *f.* Einbildungskraft, *f.*
Twrdě, *adv.* hart, dure, duriter.
†Twrdeň, dně, *m.* zrostlina, sideroxylon.
Twrdjm, il, iti, zen, härten, durare, indurare; 2) bejahen, adfirmo, ajo; 3) bestättigen, bekräftigen, befestigen, bestärken, gültig machen, z. B. eine Sache durch Beyspiele, Aussage *rc.* firmare, confirmare, probare: ztwrzen mu aurad neywyššjho kněžstwa; obyčeg[illegible] ztworzená wzteklost.
Twrdnu, dl, dnauti, verhärte[illegible] hart werden, durescere, i[illegible] durescere, obdurescere.
Twrdný 3. *obs.* s. pewný.
Twrdočelný 3. der harte Stir[illegible] hat, obfirmatae frontis, [illegible] 3, 7. *K.*
Twrdohlawec, wce, *m.* Hartkö[illegible] *m.* pervicax, contumax.
Twrdohlawý 3. hartköpfig, stei[illegible] köpfig, pervicax; 2) s. new[illegible] pný, *Syl.*
Twrdohubý 3. s. twrdoústý, *D.*
Twrdorohý 3. harthufig, *D.*
Twrdošjgný 3. (das j ist in l[illegible] lang), halsstarrig, hartnäcki[illegible] pertinax, contumax, pervi[illegible] cax, obstinatus; - ně, *adv.* - na[illegible] - citer, - citer, - citer, - te[illegible] - nost, i, *f.* - keit, - keit, *f.* - na[illegible] cia, - cia, - cia.
Twrdost, i, *f.* Härte, *f.* a) d. har[illegible] Beschaffenheit, z. B. des Holze[illegible] Eisens, duritia, durities, du[illegible] ritas; b) Unempfindlichkeit duritia, durities, duritas; c[illegible] harte Lebensart, *f.* duritia, du[illegible] rities, duritas; d) Hartherzi[illegible] keit, Strenge, *f.* rauhes Betr[illegible] gen, duritia, durities, durita[illegible] e) Rauhigkeit, z. B. des Win[illegible] ters, duritia, durities, dur[illegible] tas, asperitas.
Twrdotina, y, *f.* s. twrdost 1) *Ry[illegible]* 2) *ol.* s. pewnost 2).
Twrdotylný 3. - nost, s. twrdo[illegible] šjgný, - nost, *Syl.*
Twrdoústý 3. hartmäulig, du[illegible] oris, duro ore; twrdoústý ků[illegible] *Vel.* 2) s. twrdošjgný; syn tw[illegible] doústý a wzpurný, *B.* - tost, [illegible] *f.* Hartmäuligkeit, *f. Syl.*
Twrdý 3. (*abs.* twrd, twrdo), *co[illegible]* twrdšj, *superl.* neytwrdšj, h[illegible]

a) nicht weich, durus; b) unbeweglich, steif, unbiegsam, durus; c) beschwerlich, mühsam, unangenehm, schwer, z. B. Winter, durus, molestus; d) hart gewöhnt, an Strapazen u. harte Lebensart gewohnt, durus; e) rauh, z. B. Lebensart rc. durus, asper; f) hart im Betragen, im Gefühle, hartherzig, durus, ferreus; g) twrdý tolar, (sl.) harter Thaler; h) twrdé spánj, fester Schlaf.

Twrz, e, m. ein festes Schloß, Festung, Veste, Bergfestung, f. arx, castellum; Bollwerk, n. castellum, *Syl.*

Twrzenj, n. verb. v. twrdjm.

Twrzka, y, f. dim. kleine Burg.

Twrznjk, a, m. böhmischer Zuname.

Twůg, twá, twé, pron. poss. (v. ty, dorisch τεος, tuus, engl. thine, hung. tied), dein, deine, dein; der, d., das Deinige, tuus, tua, tuum.

Twůrce, m. s. stwořitel.

Tureк, tka, m. dim. v. twor.

Ty, (συ, dorisch τυ, engl. thou, persisch tu), du, tu.

Tyber, u, m. der Fluß Tiber, in Italien, Tiberis, *Vel.*

Tyk, e, m. Stange, f. pertica; 2) ein schwacher Pfahl, palus; 3) Meßruthe, Meßstange, f. Meßstab m. decempeda.

Tyčjm, il, iti, pfählen, mit Pfählen versehen, stützen, z. B. d. Reben, palare, statuminare.

†Tyčinky, pl. flocci herbarum.

Tyčka, y, f. s. tyč 2); tyčka winičná, Rebenpfahl, Weinpfahl, m. pedamen, pedamentum, ridica, palus vitiarius.

Týčowj, n. collect. v. tyč.

Týden, dne, m. Woche, f. a) sieben Tage, hebdomas, septimana; b) wöchentliche Amtsverrichtung, vices hebdomadales; weliký t., s. sw. týden.

†Týdennjk, u, m. Wochenblatt, n. etwa hebdomadarius.

Týdnowý 3. s. týhodný.

Týdruh, a, m. s. takowýž, *Syl.*

Tyhoden, dne, m. s. týden

Týhodný 3. wöchentlich, hebdomadalis; -dně, adv. singulis hebdomadibus, per singulas hebdomades.

Tygi, tyl, týti, sich mästen, fett werden; pinguefieri, pinguescere, *B.* dobytek tyge, *Cyr.*

1. Týkám, -se, al, ati, s. tknu, -se.

2. Tykám, al, ati, duzen, jemand du nennen, aliquem secunda persona alloqui; tykati sobě sich mit jemand duzen, secunda persona se invicem alloqui.

Tykanec, nce, m. Pfannkuchen, m. teganita, *Syl.*

Tykew, kwe, f. Kürbiß, m. cucurbita; -wný 3. Kürbiß-; t-ná zahrada, Kurbißgarten, m. cucumerarium, *B.*

Tykwice, f. vorh.; 2) Kürbißflasche, f. *D.* planá t., Coloquinthe, f. colocynthis; střjkawá t., s. střjkawý, - čka, y, f. dim. ein kleiner Kürbiß, cucurbitula.

Tykyta, y, f. Taffet, Taffent, m. taffetus, pannus taffetus od. taffeticus.

Týl, e, m. s. teyl.

Týle, bess. tele.

Týlec, lce, m. sl. *Nitr.* s. obuch 2).

Tylo, a, n. mor. s. teyl.

Týmě, gen. těmene, s. těmeno.

Tymenec, nce, m. s. temenec; mořský temenec, i. e. tok, aestus maris.

Týn, (tyn), u, m. (obs.) s. ohrada: tynem ohradil winicy,

(daher Nabotjn, Wšetjn zc. zc. viell. auch Teyn.)

Tynjm, il, iti. (*obs.*) zäunen, befestigen, sepire, munire, *Haj.D.*

Týrám, al, ati, s. teyrám: týrati někoho klamy swými, *Cyr.*

Tyran, *a, m.* - nka, s. vkrutnjk, - nice; - nský 3. tyrannisch, tyrannicus; - sky, *adv.* - ce; - nstwj, *n.* s. vkrutenstwj.

Tyranugi, owal, owati, als Tyrann, od. Despot regiren: tyranowal 3 léta, *Vel.*

Tytljk, u, *m.* Spitze, *f.* am Hute, apex; 2) Strichlein, *n.* apex, Luk. 16, 17. 3) Gießzapfen, Letterpunkt, *m.* apex.

Tytul, *e, m.* Titel, *m.* titulus; tytul sobě wzýti, tytulem wysokým se nazýwati; tytul dal té hystorvi zc.

Tytulář, *e, m.* Titulaturbuch, Titularbuch, *n.* index titulorum.

Tytulugi owal, owati, tituliren, adpellare, titulum tribuere.

II. *rec.* t-wati se, sich tituliren: Herodes králowským gménem se tytulowal.

Tytýž, *adv.* immerdar, v. Zeit zu Zeit, iteratis vicibus, subinde.

1. Týž, táž, též, *gen.* téhož, též, téhož, eben derselbe, eben dieselbe, eben dasselbe, idem, eadem idem.

2. Týž y týž, s. tytýž, *B.*

Týžden, dna, *m. sl.* s. týden.

Týždňowka, y, *f. sl.* d. wochenweis zu verrichtende Frohnarbeit.

V.

V, *praep.* 1) *cum gen.* a) bey, apud: v dwora, bey Hofe, apud aulam: v hlaw; v swěta obecný; b) an: nehty v rukau y v noh, palce; 2) *cum acc.* auf d. Frage: wohin? in was, in, (w, we): v wjtr mluwiti; v wýsost na wrak se, *B.* v welikau to summu wzrostlo, *Vel.* obrátil wodu v wjna, *Id.* 3) mit der Lokalendung, in, darinn, auf d. Frage wo? (meistens vor einem w), in: v wené mu přinesla králowstwj, *Id.* v wodě i. e. we wodě, v wjně; v welikém počtu; v welikém trápenj, v wěčné bjdě, v wjře; b) mit, cum: gdi v pokogi; v wětšj skálosti a s wětšjm daufánjm *B.* prosyli; v weliké prudkosti, mit großer Heftigkeit; c) s. na, (selten): gá sem v přjčině, že zc.

II. in der Zusammensetzung: ab, ent, er, ver, todt.

Vběhám, *fut. fr.* al, ati, ablaufen, durch Laufen abnützen, decurrere, currendo deterere: nohy sy vběhal; 2) durch Laufen ermüden, currendo defatigare; 3) *sl.* im Laufen überwinden, currendo vincere.

Vběhnu, *fut. ex.* hl, hnauti, davlaufen, aufugere; 2) s. vbjhám 2).

II. *rec.* v-ti se, sich müde laufen, currendo fatigari.

Vberu, *fut.* vbral, vbrati, *reg. gen.* s. vbjrám.

Vbeywám, al, ati, s. vbýwám.

Vbezpečenj, *n.* Versicherung, a) mit Worten, Bejahung, confirmatio, adfirmatio; b) durch Bürgen, Geld, Wechsel, Handschrift, cautio, satisdatio.

Vbezpečilý 3. s. bezpečný; - lost, *i, f.* Sorglosigkeit, Sicherheit, incuria: to zlau vbezpečilost vwodj na lidi; - le, *adv.* sicher, tuto: domnjwati se vbezpečile.

Vbezpečjm, *fut.* il, iti, versichern,

a) jemand mit Worten, confirmare, affirmare alicui; b) etwas in Sicherheit stellen, reddere rem tutam; c) etwas, jemand wegen etwas Sicherheit geben, z. B. durch Bürgen, Wechsel ꝛc. cavere alicui de re, satisdare alicui.

II. *rec.* o-čiti se, sich verlassen, sich sicher glauben, confidere, *D.*

Obezpečugi, - se, owati, *vorh.*

Oberu, *fut.* bral, obrati, erschöpfen, erpressen, exhaurire, expilare: města obrati; poddané swé náramné objragj a přetahugj, *Vel.*

Običugi, *fut. ex.* s. bičugi.

Obigák, u, *m. sl.* Stampfe, *f.* Schlägel, (Steinm.) tudes.

Obigi, *fut.* obil, obiti, obit, abbläuen, abprügeln, verberare, percutere, z. B. fuste &c.

Objhám, al, ati, s. oběhnu; 2) w něco, verfallen, anlaufen, incidere, delabi; ob. w mnohé hřjchy, *B* cýrkew w hrozné temnosti oběhla; z gednoho bezcestj do druhého objhagj; objhati w mnohé pomsty.

Objráček, čku, *m. dim.* kleiner Hobel, dolabella.

Objrák, u, *m.* Bestoßhobel, *m.* dolabra, *D.*

Objrám, al, ati, *reg. gen.* abziehen, wegnehmen, z. B. etwas v. der Summe ꝛc. deducere de summa, detrahere, subtrahere; 2) abschöpfen, dehaurire, demere, hauriendo; 2) s. oberu; - áwám, - se, al, ati, *fr.*

II. *rec.* objrati se, s. beru se.

Obitý 3. *part.* s. obigi; 2) *sl.* gebahnt, tritus; - cesta.

Oblíženj, *n.* Beleidigung, *f.* offensio, laesio.

Oblížjm, *fut. ex.* il, iti, *reg. dat.* beleidigen, zu nahe treten, laedere, offendere aliquem, od. beſſ. alicujus animum.

Oblížowánj, *n.* s. oblíženj.

Oblížugi, owati, s. oblížjm.

Obodnu, *fut. ex.* dl, dnauti, stechen, pungere.

Obohý, s. aubohý.

Obožátko, a, *n.* s. nebožátko.

Obožstwj, *n.* Elend, *n.* egestas.

Obránjm, *fut.* il, iti, *reg. gen.* im Stande seyn zu beschützen, zu vertheidigen, posse (sustinere) defendere, defensare, tueri, tutari; před někým, od. před něčjm, wider jemand od. etwas, contra aliquem, ab aliquo.

II. *rec.* o-ti se, mit u. ohne Dat. sich erwehren, durch Wehren v. sich abhalten, arcere aliquid, z. B. muchám, zlodějům ꝛc. der Fliegen, Diebe ꝛc. od. defendere se a re, od. ab aliquo; bändigen, besiegen, domare, vincere.

Obrausek, ska, *m. dim.* ein kleines Tischtuch, mappula.

Obrausým, *fut. ex.* yl, yti, mit dem Akus. abwetzen, a) durch Wetzen wegschaffen, z. B. d. Spitze ꝛc, acuendo tollere; 2) mit dem Genit. abwetzen, z. B. das Messer, acuendo attenuare.

Obrman, a, *m.* arbiter, smjrce.

Obrocený 3. befeuchtet, besprengt, madefactus, tinctus.

Obrodjm, *fut.* il, iti, s. brodjm.

II. *rec.* o-ti se, im Waden naß werden, madefieri.

Obrus, u, *m.* Tischtuch, *n.* mappa.

Obudu, *fut.* obyl, obyti, abgehen, vermindert werden, decedere; 2) *impers.* mit dem Genit. abnehmen, sich verwindern, decrescere, minui.

Wbylý 3. *part.* abgenommen.
Wbytek, tku, *m.* Abnahme, Verminderung, *f.* decrementum.
Wbýwám, *al, ati,* s. wbudu.
Wbýwánj, *n.* s. wbytek; wb. moře, Ebbe, *f.* refluxus maris; wb. měsyce, Abnehmen, *n.* des Mondes.
Wbzdjm se, *fut.* ěti, s. bzdjm.
Wčadjm, *fut.* il, iti, zen, s. wkaurjm; -dlý 3. berußt, fuligine obductus.
Wčaurám, durch Schleppen besudeln.
Wčarugi, *fut.* owal, owati, *reg. dat.* behexen, incantare.
Wčedlnjk, *a, m.* Lehrjunge, Lehrling, *m.* discipulus, tiro; 2) Schüler, a) ein jeder lernender, discipulus; b) der auf einer Schule ist, discipulus; c) Anfänger, tiro; 3) Jünger, *m.* a) Schüler, discipulus; b) Anhänger, *m.* assecla, sectator; -nice, *f.* Schülerinn, discipula.
Wčazený 3. *part. p.* s. včadlý.
Wčeliwý 3. gelehrig, docilis; -wost, *i, f.* -keit, -itas.
Wčeň, čně, *m. sl. & mor.* Handwerksjunge, *m.* tiro.
Wčeně, *adv.* gelehrt, docte, erudite.
Wčenec, *nce, m.* s. včedlnjk.
Wčenj, *n.* Lehren, *n.* Unterricht, *m.* institutio, disciplina; 2) Lernen, *n.* discere; 3) Lehre, a) Unterweisung, *f.* Unterricht, institutio, eruditio, doctrina, disciplina; do včenj dáti k někomu, in d. Lehre geben bey jemand, tradere aliquem alicui in disciplinam, tradere alicui aliquem erudiendum; do včenj wzýti, in d. Lehre nehmen, sumere aliquem docendum, erudiendum; na včenj býti, in der Lehre stehen, esse in alicujus disciplina; b) was gelehrt wird, der Inbegriff der Lehre od. Wahrheiten, z. B. včenj křesťanské, d. christliche Lehre, doctrina christiana; wč. o mrawjch, Sittenlehre, doctrina morum, ethica; wč. o bozých, Götterlehre, mythologia; 3) včenj obecné, od. blos včenj, auch wysoké včenj, *Vel.* s. ško-la wysoká: včenj Pražské, *Vel.* professoři w včenj Pražském. *Id.* wč. filozofické, studium philosophicum, lyceum, *Sedl.*
Wčenost, *i, f.* Gelehrtheit, Gelehrsamkeit, *f.* doctrina, eruditio.
Wčený 3. gelehrt, a) unterwiesen, doctus, eruditus; b) Gelehrsamkeit, besitzend, doctus, eruditus, z. B. včenj lidé, d. Gelehrten, docti, eruditi: wysoce včený, hochgelehrt, doctissimus, longe eruditissimus, summe eruditus; wč. w pjsmě, s. včitel pjsma sw.
Wceytjm, *fut.* il, iti, s. wcýtjm.
Wcháč, e, *m.* Großohr, auritus; 2) Milchtopf mit 2 Henkeln.
Wchatjm, il, iti, *sl.* Henkel machen, (Töpferey) ansas efficere.
Wchatý 3. geshöhrig.
Wcházým, el, eti, entgehen, weggehen, decedere: wcházeti před lstiwým nepřjtelem; syla mi wcházý, d. Kraft entgeht mir; 2) *cum gen.* s. wyjkati: zapowěděných wěcy wcházeti; s. auch wyhu.
II. *rec.* wcházeti se, einkommen klagend, queri per litteras; 2) ansuchen, o něco, um etwas, rogare, petere.
Wchláchołjm, *fut. ex.* il, iti, besänftigen (durch Streicheln), lenire, mitigare, placare.

chmatnem, *fut.* tl, (tol), tnauti, *sl.* s. vchwátjm.
cho, *a*, *n.*, *dual. nom.* vssi, *gen.* vssi, *dat.* vssjm, *acc. voc.* vssi, *loc.* vssjch, *instr.* vssima; *pl. nom.* vcha, *dat.* vchům *rc.* Ohr, *n.* a) womit man hört, auris. Hier muß immer der Dual anstatt des Plurals gebraucht werden; za vssima se sstrábati, sich hinter den Ohren kratzen, scabere aures; za vcho táhati, am Ohre zupfen, vellere aurem; do vcha powědjti (posseptati), ins Ohr sagen, dicere in aurem; vssi nastawiti, nastawowati, d. Ohren spitzen, um aufmerksam zuzuhören, aures arrigere od. erigere; b) Griff, Henkel, *m.* ansa, manubrium; c) Oefnung, *f.* Loch, *n.* foramen; wolowé vcho, *sl.* breiter Wegerich, plantago major; *hung.* úti fű.
chodjm, *fut.* il, iti, zen, abtreten, durch Treten absondern, calcando solvere; durch Gehen ermüden, defatigare ambulando.
II. *rec.* v-ti se, sich müde gehen, lefatigari eundo, ambulando.
cholák, -ár, *a*, *m.* *sl.* s. sskwor.
chopjm, *fut.* il, iti, erwischen, ergreifen, arripere; -penj *n.* *v.*
chowám, *fut.* al, ati, bewahren, behüten, schützen, custodire, tueri, servare, z. B. něčeho, vor etwas, a re, contra rem; vchowey Bůh! bewahre Gott! a) Gott wende das ab! quod Deus avertat! b) bey leibe nicht! ganz u. gar nicht! minime od. minime gentium! od. nihil minus! 2) ersparen, durch Sparsamkeit erwerben, z. B. Geld, parsimonia acquirere.

Vchowár, *a*, *m.* *sl.* s. sskwor.
Vchowatka, *y*, *f.* Ohrlöffel, *m.* auriscalpium, *Lesckka.*
Vchránjm, *fut.* il, iti, s. vchowám 2): djtkám vchrániti něco.
Vchwacugi, owal, owati, *folg.*
Vchwátjm, *fut.* il, iti, s. vchopjm; b) erhaschen, an sich reißen, rauben, rapere, *B.* vchwátil hraběnku zuerda.
II. *rec.* vchwátiti se, exhauriri; chůzý se v-til; s. ochwátjm se.
Vchwátnu, *fut.* tl, tnauti, *vorh.*
Vchýljm, *fut.* il, iti, ablenken, weglenken, abneigen, beugen, deflectere, declinare, avertere, detorquere, *B.* vssi od wolánj vchýliti.
II. *rec.* vchýliti se, sich lenken, flectere se od. flecti; 2) abweichen, abgehen, z. B. s cesty, vom Wege, decedere, recedere, discedere, aberrare, deerrare, declinare; 3) einkehren, devertere, *B.* k wdowám se vchylowal, a swé pohodljčko v nich mjwal.
Vchylugi, - se, owati, *vorh.*
Vchystám, *fut. ex.* al, ati, zurichten, zubereiten, parare, apparare, praeparare.
Vchytjm, *fut.* il, iti, fassen, ergreifen, anfassen, capere, prehendere, apprehendere, arripere.
II. *rec.* v-ti se, *cum gen.* ergreifen, corripere: nemoc se ho vchytila.
Včigi, *fut.* il, iti, *reg. acc.* s. ceytjm.
Včjhám, *fut. ex.* al, ati, s. čjhám.
Včjm, il, iti, lehren, docere; někoho, jemand, aliquem; něčemu, etwas, rem; někoho zpjwati včiti, - singen lehren, docere aliquem canere; unterrichten, erudire, instituere;

z.B. někoho, jemand, aliquem; něčemu, in etwas, re.

II. *rec.* včiti se, lernen, Kenntniß v. etwas erlangen, discere; včiti se Boha prawě znáti, Spr.

Včinjm, *fut. ex.* il, iti, s. činjm; smrt včiniti, mactare supplicio; hrdinské tazenj včinili Čechowé; psánj k někomu -, an jemand schreiben, dare litteras ad aliquem; - poděkowánj rc. - odpowěd rc.; b) anthun, erweisen, praestare, testari; včinil mu tu službu a pohodlj; 2) betragen, machen, efficere: summa včinj, d. Summe macht rc.

Včinek, nku, *m.* s. aučinek.

Včinitel, e, *m.* Urheber, Schöpfer, auctor, factor, *B.*

Včinný, - nost, s. aučinný.

Včistjm, *fut.* il, iti, sstěn, säubern, purgare, expurgare, mundare; 2) abläutern, liquare, purgare.

II. *rec.* včistiti se, klar od. hell werden, vom Wasser, Bier rc. clarum, perspicuum, pellucidum, limpidum fieri.

Včitel, e, *m.* Lehrer, *m.* magister, doctor, praeceptor; včitel pjsma swatého, Schriftgelehrter, theologus, intelligens librorum divinorum; -lkyně, *f.* - rinn, *f.* magistra.

1. Včjti, s. včigi.

2. Včiti, s. včjm.

Včjwám, al, ati, *frequ.* v. včjm.

Včlowěčjm se, *fut.* il, iti, *sl.* höflich seyn, Höflichkeit erweisen.

Vcpám, *fut.* al, ati, verstopfen, z. B. eine Oeffnung rc. obturare, obstruere, oppilare; - áwám, al, ati, *frequ.*

Vctěnj, *n.* (vcta, y, *f.*) Beehrung, Ehrenbezeugung, *f.* honoris contestatio, cohonestatio.

Včtenj, *n.* Berechnung, *f.* computus, rationes: zaplat podle včtenj.

Vctjm, *fut. ex.* il, iti, ehren, honorare, colere, honore afficere, venerari; mit Respekt observare; 2) traktiren, mit einem Schmause bewirthen, excipere convivio: hosti [...] stwostně vctil, *Vel.*

Vctiwý 3. ehrerbietig, observans, (mit dem Genit.) venerabundus, reverens; - wě, *adv.* - enter, cum observantia; - wost, i, *f.* - gkeit, Ehrerbietung, Ehrfurcht, *f.* observantia, veneratio, reverentia.

Včtu se, *fut.* včtl, včísti se, s ně[...] kým, sich berechnen, Abrechnung halten, Rechnung a[...] schließen, ausgleichen, sich m[...] jemand, computare: komo[...] se s nimi včtla, *Vel.*

Vcuchám, *fut.* ati, beschlumpern.

Vcýdjm, *fut.* s. cýdjm 1), 2).

Vcýtjm, *fut.* il, iti, s. ceytjm.

1. Vdá se, *impers.* vdalo se, vd[...] se, *cum dat. pers.* sich zufäl[...] treffen, contingere: vdá se [...] neb giné slyšeti, *K.* w tom [...] mi pohleděti vdá, *Com.* ko[...] se gj vdalo, toho chytila, [...] to se mu vdalo.

Vdalost, *f.* bess. stuteř, přjhod[...]

2. Vdám, *fut. ex.* ati, s. wydám [...] 2) angeben, verklagen, def[...] re nomen alicujus.

3. Vdám se, *fut. ex.* sich begeb[...] sich verfügen, abire: vdal se [...]

Vdarugi, *fut. ex.* owal, o[...] mit Geschenken bestechen, [...] winnen, corrumpere do[...] vdarowané knjže; vdaro[...] saudce, *Cyr.*

Vdatný 3. tapfer, muthig, z. B. im Kriege ꝛc. fortis; -tně, *adv.* - iter, animose; - nost, i, *f.* -keit, *f.* fortitudo.
Vdawač, e, *m.* Angeber, delator; - čka, y, *f.* - inn, *f.* - trix.
Vdáwám, al, ati, *fr.* v. vdám.
Vdáwjm, *fut.* il, iti, erwürgen, z. B. jemand, suffocare, strangulare: spěcy vdáwila muže, 1 Král. 3, 19.
II. *rec.* vd-ti se, ersticken, (*neutr.*) z. B. brzybych se byl vdáwil, bald wäre ich erstickt, suffocari, strangulari.
Vdělám, *fut. ex.* s. dělám 1), 3), 4); vdělati někoho za zpráwce, - bestellen, - praeficere; 2) *cum dat. pers.* s. porobjm 2).
II. *rec.* v-ti se, werden, entstehen: vdělalo se tam bláto.
Vděljm, *fut.* il, iti, gewöhnlich mit dem Genit. (částku vdělil, *Rom.* 1, 11), verleihen, geben, dare, schenken, donare.
Vdělugi, owal, owati, vorh.
Vděnina, y, *f. sl.* s. vzenina.
Vdeřenj, *n.* s. vhozenj.
1. Vdeřj, *fut.* il, iti, *impers.* es wird schlagen, z. B. d. Uhr, audietur, sonabit; vdeřilo 6 hodin; z kusu bylo vdeřeno, man hat ein Stück losgebrennt, emissus est ictus: vdeřilo mu z ruky do hlawy, *prov. sl.* er hat sich betrunken.
2. Vdeřjm, *fut.* il, iti, s. vhodjm; treffen, ferire: paprskowé wycházegjcýho slunce naň vdeřili; Iermo giž vdeřil, s. Iermo, *Vel.* b); s. vhodjm 3); když sylněgšj parno vdeřj, *Puchm.* nenadále vdeřj wjcher, *Com.* 2) überfallen, irruere in, adoriri: na nepřjtele; 3) (*sl.*) s. trhnu 2); vdeřjm na Bystřicy, *P.* 4) - o zem někým, něčjm, um d. Erde werfen, allidere terrae, projicere ad terram; to mne o zem vdeřilo, *sl. trop.* das hat mich zu Grunde gerichtet.
II. *rec.* v-ti se, s. vhoditi se; 2) na někoho, s. obořjm se: třetj se na mne vdeřj, proč, rač Bůh žehnat, nežjkám, *Com.*
Vdice, *f.* Angel, *f.* zum Fischfange; hamus; 2) Messerangel, hamus cultri, quo in manubrio haeret; - čka, y, *f. dim.* eine kleine Angel, hamulus.
Vdidlář, e, *m.* Gebißmacher, *m.* - řka, y, *f.* - inn, - ský ꝛc.
Vdidlo, a, *n.* Gebiß, n. Zaum, Brechzaum, *m.* frenum; vdidlo twrdé, Scharfgebiß, *n.* lupatum.
Vdjljm, el, eti, s. vdělugi, *Com.*
Vdjm, il, iti, zen, räuchern, durch Rauch härten, z. B. Schinken ꝛc. fumo durare.
Vdobrauchám, - se, *fut.* al, ati, *mor.* s. vdobřiti se.
Vdobřjm, *fut.* il, iti, wieder gut machen, s. smjřjm.
II. *rec.* vdobřiti se, wieder gut werden, s. smjřiti se.
Vdomlauwám, al, ati, zureden, mit Worten abstrafen, verbis animadvertere in aliquem.
Vdržjm, *fut.* el, eti, erhalten, zurückhalten, retinere: vkrutenstwj w mezech vdržeti.
Vdusliwý 3. erstickend, suffocans; - wost, i, *f. subst.*
Vdussugi, owal, owati, folg.
Vdusým, *fut.* il, iti, ersticken, a) jemand, suffocare, strangulare; b) *trop.* α) v. Gewächsen ꝛc. suffocare, strangulare, β) dämpfen, z. B. ein Feuer, restinguere, exstinguere; γ) unterdrücken, supprimere: semeno zlých wěcý w přirozenj

swém vdusyti; wécy vdusyti, když gesstě w tráwě gsau, - in herba supprimere; 2) dämpfen, schmoren, beym Feuer langsam kochen, z. B. Fleisch, carnem clauso vase coquere, vapore mollire.

II. rec. vdusyti se, ersticken, (neutr.) suffocari, strangulari, v. Gewächsen, suffocari, strangulari.

(†) Vdwernjk, a, m. Thürhüter?

Vdwihnu, fut. sl. s. zdwihnu.

Vdychejm se, fut. il, iti se (sl.), durch Laufen fast aus dem Athem kommen.

Vdychugi, owal, owati, viell. schwer athmen.

Vfákám, al, ati, ganz besudeln, inquinare: vfákaná potwora.

Vffám, ati, (ol.) s. daufám.

Vfasugi, (obs.) einfaßen; b) - sobě, verbindlich machen.

Vfiflugi, vfeflugi, - se, owati, s. fiflugi, sich übermäßig putzen.

Vfrnjm se, iti, sich begeifern.

Vgárek, rku, m. sl. s. okurka.

Vgatý 3. part. v. vgmu.

Vgčená, é, f. der Schwester Tochter, sororis filia, R.

1. Vgčený, ého, m. der Schwester Sohn, filius sororis, K.

2. Vgčený 3. vgčenj bratřj, Vetter, vgčené sestry, der Mutter-Bruderskinder, R.

Vgčiná, é, f. sl. Mutterschwester.

Vgdu, fut. ex. vssel, vgjti, imper. vgdi, dav. gehen, abire; 2) entgehen, a) weggehen, z. B. sýla mu vssla, d. Kräfte sind ihm entgangen, decedere; b) entschlüpfen, decedere, elabi; c) entkommen, entwischen, vermeiden, elabi, evadere, evitare, devitare, vitare, z. B. periculum; d) ein Stück Weges zurücklegen, - absolvere, emetiri: vssli den cesty, B. S. auch krew.

II. rec. vgjti se, sich müde gehen, defatigari eundo, ambulando; 2) cum dat. pers. sl. Nitr. etwas bekommen, nancisci: vgde se ti něco; 3) s. unter vgma.

Vgec, gen. vgce, m. Oheim, Mutterbruder, m. avunculus.

Vgednostaynjm se. fut. il, iti, sl. sich in d. Ordnung fest setzen.

Vgedu, fut. ex. vgel, vgeti, imper. vgeď, dav. fahren od. reiten, avehi; 2) s. vgdu d): weliký kus lesa vgel.

Vgeř, ě, m. sl. Lypt. Lockspeise für großes Wild, für Bären, Wölfe, z. B. ein todtes Pferd.

Vgetj, n. s. vgma.

Vgjdawý 3. - wě, s. gizliwý: zlostně, gizliwě a vgjdawě se posmjwá, K.

Vgjm, fut. vgedl, vgjsti, imper. vgez, mit dem Genit. abessen, essen, v. etwas, edere de &c. wlk mu noby vgedl, Vel. 2) cum acc. jemand auffressen, exedere aliquem.

Vgjmám, - se, ati, reg. gen. s. vgmu.

Vgjmánj, n. verb. v. vorh. 2) mor. Grimmen, n. tormina, pl.

Vgisstěnj, n. Versicherung, a) mit Worten, Bejahung, confirmatio, adfirmatio; b) durch Bürgen, Geld, Wechsel, Handschrift, cautio, satisdatio, Com.

Vgisstugi, - se, owati, folg.

Vgistjm, fut. ex. il, iti, sstěn, versichern, a) jemand mit Worten, confirmare, affirmare alicui; b) etwas, d. i. jemand wegen etwas Sicherheit geben, z. B. durch Bürgen, Wechsel rc. cavere alicui de re, satisda-

re alicui; vgisstěni gsau spasenjm, *B.*

II. *rec.* v-ti se, versichert werden, - sich versichern, certum reddi; 2) *cum instr.* sich bemächtigen, potiri, auch comprehendere: vgistiti se osobau ku práwu neosedlau, Pr.

Vgjti, - se, s. vgdu, u. vgmu, -se.

Vgjzdjm, ěl, ěti, s. vgedu.

Vgma, y, *f.* Abbruch, 1) Verminderung, *f.* deminutio, detrimentum: vgmu má na wěcech ziwných, *K.* bez vgmy twé swobody, *Com.* vgma na poctiwosti, Pr. b) Schade, Nachtheil, *m.* detrimentum, jactura: na vgmu swobody Němcůw, *Vel.* 2) v. selbst, eigenmächtig, suapte: netru se w to wssetečně o swé vgmě, *K.* o swé vgmě sáhati na statek giného; sám o swé vgmě to činil, *Vel.*

Vgmu, *fut. ex.* vgal, vgjti, u. vgmauti, *part. pass.* vgat, *imper.* vgmi, fassen, ergreifen, anfassen, capere, prehendere, apprehendere, comprehendere, arripere: tu powěst rádi vgali; 2) benehmen, adimere, demere, auferre, entreißen, eripere; 3) (*cum gen.*) abbrechen, abziehen, vermindern, z. B. platu, an der Zahlung schmälern, de pretio detrahere, de mercede &c vgjmagj dnů, *B.* 5) abnehmen, vermindern, abkürzen, im Stricken, contrahere, od. auch maculas (Maschen) minuere od. contrahere; 6) antreten, v. der Besitznehmung einer Sache: vgal dědičné statek; 7) nehmen, d. i. verstehen, accipere: zle vgal ta slowa, *Com.*

II. *rec.* vgjti se, u. vgmauti se, bekleiben, v. einer Pflanze, Pfropfreisen rc. inolescere, adhaerescere; sýmě mohlo se vgjti, *K.* auch v. Pflanzen, radices agere; b) fig. Wurzel fassen, aufkommen: nemohla se ta sekta mezy zidy vgjti; 2) gähren, effervescere: slad, gestli se hned neb druhý den neswařj, tak se piwo nevgjmá, - gährt nicht; 3) *cum acc. & praepos.* o, *rarius cum gen.* sich annehmen, curare (sibi cordi sumere), *B.* o Geremiásse se vgal, *K.* o ně se vgjmati bude, *K.* vgmeme se obecné obrany a ochrany těch zemj, *Vel.* vgal se o slowo otce wěčného, *Com.* 4) sich unterfangen, occipere: vgjmati se proti důstogenstwj wrchnosti.

Vhádnu, dl, dnauti, s. vhodnu, *D. & sl.*

Vhágjm, *fut.* il, iti, s. vbránjm.

Vhamugi, owati, *obs.* hemmen.

1. Vhánjm, ěl, ěti, s. vzenu; 2) uneig. dav. laufen.

2. Vhanjm, *fut.* ěl, ěti, s. zhanjm.

Vharka, y, *f. sl.* s. okurka.

Vhasnu, *fut.* sl, nauti, s. zhasnu; b) fig. vhasla zmuzilost, *Vel.*

Vhassugi, owal, owati, folg.

Vhasým, *fut. ex.* yl, yti, auslöschen, etwas brennendes, exstinguere; 2) löschen, z. B. zizeň vhasyti, Durst löschen, sitim sedare; wápno vh., Kalk löschen, calcem exstinguere, od. macerare; 3) ablöschen, z. B. glühendes Eisen, refrigerare, tingere; 4) unterdrücken, supprimere.

1. Vházým, *fut. fr.* el, eti, todt werfen, jaciendo interficere.

2. Vházým, el, eti, *durat.* treffen, im Werfen: vházým na cýl.

Vhel, *gen.* vhlu, *m.* Kohle, *f.* car-

swém vdusyti; wěcy vdusyti, když gessté w trawě gsau, - in herba supprimere; 2) dämpfen, schmoren, beym Feuer langsam kochen, z. B. Fleisch, carnem clauso vase coquere, vapore mollire.

II. rec. vdusyti se, ersticken, (neutr.) suffocari, strangulari, v. Gewächsen, suffocari, strangulari.

(†) Vdwerknjk, a, m. Thürhüter?

Vdwihnu, fut. sl. s. zdwihnu.

Vdychcjm se, fut. il, iti se (sl.), durch Laufen fast aus dem Athem kommen.

Vdychugi, owal, owati, viell. schwer athmen.

Vfákám, al, ati, ganz besudeln, inquinare: vfákaná potwora.

Vffám, ati, (ol.) s. daufám.

Vfasugi, (obs.) einfaßen; b) - sobě, verbindlich machen.

Vfiflugi, vfeflugi, - se, owati, s. fiflugi, sich übermäßig putzen.

Vfrnjm se, iti, sich begeifern.

Vharek, rku, m. sl. s. okurka.

Vgatý 3. part. v. vgmu.

Vgčená, é, f. der Schwester Tochter, sororis filia, R.

1. Vgčený, ého, m. der Schwester Sohn, filius sororis, K.

2. Vgčený 3. vgčenj bratřj, Vetter, vgčené sestry, der Mutter-Bruderskinder, R.

Vgčiná, é, f. sl. Mutterschwester.

Vgdu, fut. ex. vssel, vgjti, imper. vgdi, dav. gehen, abire; 2) entgehen, a) weggehen, z. B. sýla mu vssla, d. Kräfte sind ihm entgangen, decedere; b) entschlüpfen, decedere, elabi; c) entkommen, entwischen, vermeiden, elabi, evadere, evitare, devitare, vitare, z. B. periculum; d) ein Stück Weges zurücklegen, - absolvere, emetiri: vssli den cesty, B. S. auch krew.

II. rec. vgjti se, sich müde gehen, defatigari eundo, ambulando; 2) cum dat. pers. sl. Nitr. etwas bekommen, nancisci: vgde se ti něco; 3) s. unter vgma.

Vgec, gen. vgce, m. Oheim, Mutterbruder, m. avunculus.

Vgednostaynjm se, fut. il, iti, sl. sich in d. Ordnung fest setzen.

Vgedu, fut. ex. vgel, vgeti, imper. vgeď, dav. fahren od. reiten, avehi; 2) s. vgdu d): weliký kus lesa vgel.

Vgeśt, ě, m. sl. Lypt. Lockspeise für großes Wild, für Bären, Wölfe, z. B. ein todtes Pferd.

Vgetj, n. s. vgma.

Vgjdawý 3. - wě, s. gizliwý: zlostně, gizliwě a vgjdawě se posmjwá, K.

Vgjm, fut. vgedl, vgisti, imper. vgez, mit dem Genit. abessen, essen, v. etwas, edere de &c. wlk mu nohy vgedl, Vel. 2) cum acc. jemand auffressen, exedere aliquem.

Vgjmám, - se, ati, reg. gen. s. vgmu.

Vgjmánj, n. verb. v. vorh. 2) mor. Grimmen, n. tormina, pl.

Vgisstěnj, n. Versicherung, a) mit Worten, Bejahung, confirmatio, adfirmatio; b) durch Bürgen, Geld, Wechsel, Handschrift, cautio, satisdatio, Com.

Vgisstugi, - se, owati, folg.

Vgisstjm, fut. ex. il, iti, ssten, versichern, a) jemand mit Worten, confirmare, affirmare alicui; b) etwas, d. h. jemand wegen etwas Sicherheit geben, z. B. durch Bürgen, Wechsel rc. cavere alicui de re, satisda-

re alicui; vgisstěni gsau spasenjm, *B.*
II. *rec.* v-ti se, versichert werden, - sich versichern, certum reddi; 2) *cum instr.* sich bemächtigen, potiri, auch comprehendere: vgistiti se osobau ku práwu neosedlau, Pr.
Vgjti, - se, s. vgdu, u. vgmu, -se.
Vgjzdjm, ěl, ěti, s. vgedu.
Vgma, y, *f.* Abbruch, 1) Verminderung, *f.* deminutio, detrimentum: vgmu má na wěcech žiwných, *K.* bez vgmy twé swobody, *Com.* vgma na poctiwosti, Pr. b) Schade, Nachtheil, *m.* detrimentum, jactura: na vgmu swobody Němcůw, *Vel.* 2) v. selbst, eigenmächtig, suapte: netru se w to wsseteťné o swé vgmě, *K.* o swé vgmě sáhati na statek giného; sám o swé vgmě to činil, *Vel.*
Vgmu, *fut. ex.* vgal, vgjti, u. vgmauti, *part. pass.* vgat, *imper.* vgmi, fassen, ergreifen, anfassen, capere, prehendere, apprehendere, comprehendere, arripere: tu powěst rádi vgali; 2) benehmen, adimere, demere, auferre, entreißen, eripere; 3) (*cum gen.*) abbrechen, abziehen, vermindern, z. B. platu, an der Zahlung, schmälern, de pretio detrahere, de mercede &c vgimagj dnů, *B.* 5) abnehmen, vermindern, abkürzen, im Stricken, contrahere, od. auch maculas (Maschen) minuere od. contrahere; 6) antreten, v. der Besitznehmung einer Sache: vgal dědičné statek; 7) nehmen, d. i. verstehen, accipere: zle vgal ta slowa, *Com.*
II. *rec.* vgjti se, u. vgmauti se, bekleiben, v. einer Pflanze, Pfropfreisen rc. inolescere, adhaerescere; sýmě mohlo se vgjti, *K.* auch v. Pflanzen, radices agere; b) fig. Wurzel fassen, aufkommen: nemohla se ta sekta mezy židy vgjti; 2) gähren, effervescere. slad, gestli se hned neb druhý den neswařj, tak se piwo nevgjmá, - gährt nicht; 3) *cum acc.* & *praepos.* o, *rarius cum gen.* sich annehmen, curare (sibi cordi sumere), *B.* o Geremiásse se vgal, *K.* o ně se vgjmati bude, *K.* vgmeme se obecné obrany a ochrany těch zemj, *Vel.* vgal se o slowo otce wěčného, *Com.* 4) sich unterfangen, occipere: vgjmati se proti důstogenstwj wrchnosti.
Vhádnu, dl, dnauti, s. vhodnu, *D.* & *sl.*
Vhágjm, *fut.* il, iti, s. vbránjm.
Vhamugi, owati, *obs.* hemmen.
1. Vhánjm, ěl, ěti, s. vženu; 2) uneig. dav. laufen.
2. Vhanjm, *fut.* ěl, ěti, s. zhanjm.
Vharka, y, *f.* *sl.* s. okurka.
Vhasnu, *fut.* sl, nauti, s. zhasnu; b) fig. vhasla zmužilost, *Vel.*
Vhassugi, owal, owati, folg.
Vhasým, *fut. ex.* yl, yti, auslöschen, etwas brennendes, exstinguere; 2) löschen, z. B. žizeň vhasyti, Durst löschen, sitim sedare; wápno vh., Kalk löschen, calcem exstinguere, od. macerare; 3) ablöschen, z. B. glühendes Eisen, refrigerare, tingere; 4) unterdrücken, supprimere.
1. Vházým, *fut. fr.* el, eti, todt werfen, jaciendo interficere.
2. Vházým, el, eti, *durat.* treffen, im Werfen: vházým na cýl.
Vhel, *gen.* vhlu, *m.* Kohle, *f.* car-

ho; řeřawý uh, s. řeřawý; mrtwý (uhaſſený) uh., carbo ater; 2) Ecke, f. Winkel, m. angulus; oſtrý od. ſſpičatý uhel, angulus acutus, *Neg.* paprſlkowé pod náležitým(wětſſjm, menſſjm) uhlem gdau k oku, *Id.* 3) od. uhel nebe, a) Himmelsgegend, f. z.B. uh. půlnočnj, plaga, cardo mundi; b) Pol, m. Axe, f. des Himmels, polus.

Uhelna, y, f. Kohlenkammer, Kohlenſtelle, f. cella carbonaria.

Uhelnj 1. s. uhelný u. huk.

Uhelnice, f. Winkelmaß, n. norma; 2) s. huk uhelnj.

Uhelnjček, čka, m. Kohlmeiſe, f. parus ater.

Uhelnjk, u, m. Kohlentopf, m. olla carbonaria; 2) Kohlenwagen, m. Kohlenſaite, currus carbonarius.

Uhelniſſtě, n. s. hromadiſſtě.

Uhelný 3. Kohlen betreffend, carbonarius; uhelný koš, Kohlenkorb, m. corbis carbonarius; 2) Haupt-, vorzüglich, cardinalis; u-ný kámen, (auch hláwa uhlowá, *B.*) Eckſtein, m. lapis angularis.

1. Uher, *sl.* Uhor, *gen.* Uhra, m. (aus u hory?) ein Ungar, Unger, Hungarus, Ungarus.

Anm. Uhor iſt älter, als Uher; daher mag das, auch mit dem latein. übereinſtimmende deutſche Ungar, Ungarn, wenigſtens ſo gut, wenn nicht richtiger ſeyn, als Unger, Ungern.

2. Uher, *gen.* uhru, m. Finne, a) im Geſichte, varus; b) bey den Schweinen, nodulus, granum.

Anm. D. Slowaken, Čechen, Ruſſen, Pohlen zc. nennen den Ungar u. d. Finne, Uhor, Uher, Ugor, Vengier &c. u. d. Deutſchen gebrauchen das Wort ſowohl v. einem Finnen, (Finnier, Finnus,) als v. der Finne; woher dieſe Benennung? D. Ungarn, u. d. Finnen haben einen u. denſelben Urſprung, auch dieſelbe Sprache, - ſagt *Leschka.*

Uherčina, *sl.* uhorčina, y, f. das Ungriſche, d. ungriſche Sprache, lingua hungarica; 2) Hunniſch, eine Art Weintrauben, uva hungarica, *R.*

Uherka, y f. Ungarinn, hungara.

Uherkyně, f. Herzbräune, f. *D.*

Uherſký 3. ungariſch, ungriſch, hungaricus; - ſky, *adv.* - ce.

Uheybám, al, ati, s uhýbám.

Uheykám, *fut.* al, ati, z. B. zpjwánjm, einläuſeln, *D.*

Uhladjm, *fut. ex.* il, iti, zen, abglätten, glatt machen, laevigare, leve, (laeve) aliquid reddere, polire; 2) s. uchlácholjm, *Syl.*

†Uhlan, u, m. Kohlenſtoff, m. carbonas, *Bercht.*

Uhlár, a, m. *sl.* s. uhljř 1).

Uhlaupjm, u. uhlaupjm ſe, *fut.* il, iti, albern handeln, stolide agere: welmi ſe uhlaupili!

Uhlawjm, *fut.* iti, *ol.* hlawu ſtnu.

Uhlawnj, s. auhlawnj.

Uhlédám, s. uhljdám; uhlédati ſwau chwjli, *Vel.*

Uhlj, n. *collect.* Kohlen, *pl.* carbones; uhlj prodáwati, Kohlen verkaufen, carbones vendere; uh. páliti, kohlen, Kohlen brennen, carbones coquere; uhlj z dřjwj páliti, Holzkohlen, zu Kohlen brennen, in carbones redigere lignum; kamenné uhlj, Steinkohlen, lithanthraces, lapides car-

bonacei, od. carbones lapidei fossiles.

Vhljček, čku, *m. dim.* Köhlchen, carbunculus.

†Vhliřnjk, u, *m.* carbonis, od. carbonides, (Chem.) *Bercht.*

Vhljdám, *fut.* al, ati sehen, etwas sehen, erblicken, videre, cernere, z. B. rem.

†Vhljk, u, *m.* s. vhljček; 2) (passender, vhlina od. vhlinka), carbonas, *Bercht.*

Vhljř, e, *m.* Kohler, Kohlenbrenner, Kiener, *m.* carbonarius, coctor carbonum; - řka, y, *f.* - inn, - inn, - inn, *f.* -ria, -řský, - ſkwj ɪc. 2) Kohlfuchs? (Pferd): ganky a vhljři, *Cyr.*

Vhljrna, y, *f.* s. vhelna.

Vhliſſtě, *n. sl.* s. hromadiſſtě.

†Vhlopůda, y, *f.* Torfboden, *Sedl.*

Vhlowý 3. s. vhelný, Mat. 22.

Vhnám, awý, beſſ. huhňám, -awý.

Vhnati, vhnat, s. vženu.

Vhnetu, *fut.* tl, vhněſti, u. vhnjſti, kneten, s. vmjſym; 2) durch Kneten zubereiten, subigendo, depsendo fingere, formare, *B.*

Vhnu, *fut.* nul, nauti, lenken, z. B. Pferde ɪc. flectere, wohin, vertere. ablenken, deflectere, declinare, avertere.

II. *rec.* vhnauti ſe, z. B. s ceſty, weichen, declinare.

Vhoda, y, *f.* beſſ. přjhoda.

Vhodjm, *fut. ex.* il, iti, zen, ſchlagen, z. B. mit dem Hammer, Stocke jemand ſchlagen, ferire, percutere, icere, pulsare, verberare; 2) einſchlagen, in einem Ort ſchlagen, z. B. der Blitz, tangere (icere) locum, ſelten ingruere: hrom vhodil na koſtel, *Vel.* 3) einfallen, v. der Witterung, ingruere; 4) s. treffjm 3): vhoditi na nepřjtele; 5) treffen, tangere: - na cýl; w prawdu vhoditi, treffen.

II. *rec.* vhoditi ſe, ſich ſtoßen, z. B. o ſtůl, an den Tiſch, offendere; o něco, an etwas, rem; vhoditi ſe do hlawy, mit dem Kopfe ſtoßen, ſich an den Kopf ſtoßen, offendere capite, od. caput; vhodit ſe přes kapſu, *prov.* ſich angreifen, d. Taſche liberal öffnen, ſpendiren, liberalem se praestare.

Vhodnu, *fut.* dl, dnauti, errathen, conjectura assequi, conjicere, divinare; -pohádku, ein Räthſel, -solvere, explicare.

Vhonek, nku, *m.* Beute, Ausbeute.

Vhonjm, *fut.* il, iti, einholen, erreichen, adsequi, consequi; 2) durch Jagen ermüden, pellendo defatigare; 3) někomu něco, k. p. kořiſt, abjagen.

II. *rec.* vhoniti ſobě, erringen, erlangen, consequi: přeſtaň na tom, cos ſobě vhonil; radabys ty ſobě něco odemne vhonila; 2) erwiſchen, davon tragen, ſich zuziehen, accipere, affici (malo): vhoniti ſobě ránu, zymniey, *Vel. Cyr.*

1. Vhořjm, *fut. ex.* el, eti, weg: brennen, (*neutr.*) durch Feuer vertilgt werden, comburi, cremari, conflagrare; 2) verbrennen. im Feuer umkommen, comburi, cremari.

2. Vhořjm, *praes.* iti, s. auhořjm.

Vhorka, y, *f. sl.* s. okurka.

Vhorſſjm, *fut.* il, iti, ſchlechter thun: ſwůg ſwému nevhorſſj.

Vhoſpodařjm, *fut.* il, iti, erſparen, parcere.

Vhozenj, *n. verb.* v. vhodjm.

Vhozugi, owati, s. vhodjm 4

Vhradjm, iti, s. ohradjm, *Syl.*

Vhranu, *fut.* ul, auti, s. vrknu.
Vhrazenj, *n. verb.* v. vhradjm.
Vhřegi se, *fut.* řjl, řjti sich erhitzen, z. B. durch Laufen, calefieri.
Vhři, *nom. pl.* v. Vher.
Vhřiwý 3. (hřikowatý), finnig, drusicht, z. B. Fleisch, nodosus, granosus; 2) kupfrig (im Gesichte), porriginosus, cuprinus: - wost, i, *f.* finnige Beschaffenheit; 2) Kupfer im Gesicht, rubor cuprinus.
Vhrowatý 3. - tost, vorh. 2) *Vel.*
Vhrozým, *fut.* yl, yti, s. vstrassjm.
Vhry, *f. pl. gen.* Vher, *dat.* Vhrám, *acc.* Vhry, *loc.* Vhřjch, *instr.* Vhry, Ungarn, ein Land, Hungaria, Ungaria; 2) *sl.* d. Gegend, wo Ungarn wohnen; 3) *pl.* v. vher, hru, *m.*
Vhryn, *a, m. sl.* s. Vher.
Vhrynka, *y, f. sl.* s. vherka.
Vhryzu, *fut.* zl, vhrýzti, abnagen, derodere, auch praerodere, wenn es vorne geschieht.
Vhýbám, - se, ati, s. vhnu, - se.
Vhýřjm se, iti, sich abschwelgen, *D.*
Vkáljm, *fut.* el, eti, beschmutzen, commaculare, inquinare.
Vkamenugi, *fut* owati, zu Tode, steinigen, lapidando necare.
Vkaužjm, *fut.* iti, beräuchern, mit Rauch erfüllen, fumo implere.
Vkaužený 3. *part. pass.* beraucht, fumosus, fumidus.
Vkausám u. vkaussi, *fut. fr.* sal, sati, abbeißen (durch mehrere Bisse absondern), mordicus auferre, od. tollere, demordere, demorsicare; 2) zu Tode beißen, mordendo necare.
Vkausnu, *fut.* sl, snauti, abbeißen, (durch einen od. wenige Bisse absondern), mordicus (morsu) auferre od. tollere, demordere, demorsicare.

Vkaz, u, *m.* Erscheinung, *f.* was erscheint, od. sich sehen läßt, visum, species; vkaz w powětřj, Lufterscheinung, Phänomen, *n.* phoenomenon, visum aetherium.
Vkázalý 3. z. B. vkázalj lidé, ansehnliche, ausgezeichnete Menschen, - conspicui, *Com.*
Vkazatel, e, *m.* Zeiger, Zeigefinger, *m.* digitus, index; 2) v-tel knihy, Blattzeiger, *m.* Register, *n.* index, *Syl.*
Vkáži, *fut. ex.* vkázal, vkázati, *imper.* vkaž, zeigen, a) weisen, z. B. jemand eine Sache, Weg, ostendere, monstrare; b) beweisen, darthun, z. B. etwas, ostendere, probare, beweisen, an den Tag legen, ostendere, declarare.

II. *rec.* vkázati se, sich sehen lassen, sich zeigen, se ostendere; 2) ersehen, a) sichtbar werden, sich sehen lassen, conspici, videri, comparere; b) sich zeigen, apparere, comparere, conspici; 3) sich zum Schein stellen, simulare.
Vkázka, y, *f.* Zeigen. *n.* ostensio; 2) (*sl.*) Muster, *n.* specimen.
Vkazugi, owal, owati, s. vkáži.
Vklad, u, *m.* s. auklad.
Vkladač, e, *m.* Nachsteller, insidiator; - čka, y, *f.* - inn, *f.* - trix.
Vkládám, - se, al, ati, s. vložjm, - se; 2) stillen, sedare: vkládati bolesti, bolenj, *Vel.* 3) *cum praep.* o, *aut* proti: nachstellen, insidias struere: vkládá o žest geho, *Id.*
Vkladně, s. aukladně.
Vklauznu, *fut.* zl, znauti, *imper.* vklauzni, entschlüpfen, entwischen, elabi, effugere, evadere.
Vklepám, *fut.* s. klepám.

Wklid, u, m. Wegschaffung, Wegräumung, amotio, sublatio. K.
Wklidjm, fut. il, iti, wegräumen, tollere, auferre, od. tollere de medio; s. klidjm.
Wklidný 3. der alles hübsch zusammen räumt.
Wklinkám se, fut. ex. sich berauschen, inebriari: někteřj tjm wjnem tak se wklinkali, až se po poljch a vlicech wáleli.
Wkljzým, el, eti, s. wklidjm.
Wklonjm se, fut. il, iti, sich verbeugen, eine Verbeugung machen, corpus inclinare.
Wklubám, fut. al, ati, mit dem Schnabel zersetzen, tödten, configere rostro: kawky ho nosy wklubaly.
Wklubnu, fut. ex. bl, u. bnul, vorh.
Wklusám, u. wklussi, fut. ex. al, ati, wegtraben, entschlüpfen, abire, elabi.
Wklusnu, fut. sl, nauti, vorh.
Wkogjm, fut. il, iti säugen, d. Kinder, lactare; 2) besänftigen, lenire, mitigare.
II. rec. w-giti se, besänftigt werden, conciliari, placari: wkogiti se k někomu.
Wkogitedlný, s. oppositum (das Gegentheil) newkogitedlný.
Wkogugi, -se, owati, s. wkogjm -se.
Wkoljbám, fut. ex. al, ati, einwiegen, z. B. ein Kind, cunarum agitatione sopire; 2) sorgenlos machen, securum reddere; -ánj, n. verb.
Wkoljbawka, y, f. Wiegenlied, n. cantus ad cunas.
Wkoljssem, fut. wkoljsati, sl. s. wkoljbám.
Wkonám, -se, ati, s. vnawjm, -se.
Wkopám, fut. al, ati, abgraben, durch Graben entziehen, z. B. jemanden etwas vom Acker, fodiendo demere od. auferre; 2) im Stande seyn zu graben, posse fodere; -áwám, al, ati, fr.
Wkoptjm, fut. ex. il, iti, berußen, fuligine obducere.
Wkowám, fut. al, ati, durch Schmieden verfertigen, procudere; 2) fig. Partička, z njžby sobě pějsničku wkowali rc. Vel. 3) anschmieden, mit Ketten an etwas befestigen, accudere, cudendo adjungere; 4) in Eisen od. Ketten legen, vincire catenis: do wězenj wzýti a wkowati.
Wkrácenj, n. Abkürzung, einer Sache, circumscriptio, contractio rei od. verborum; Abkürzung der Worte, Abbreviatur, f. compendium scribendi.
Wkrácený 3. part. pass. constr. abgekürzt, curtus; -ně, adv. kurz, compendiose.
Wkracugi, owati, s. wkrátjm.
Wkrádám, al, ati, folg.
Wkrádka: na wkrádku, s. kradj.
Wkradnu, fut. ex. wkradl, wkrasti, wkraden, imper. wkradni, stehlen, furari.
II. rec. wkrasti se, sich wegstehlen, sich wegschleichen, se subducere.
Wkradomky, adv. sl. s. kradj.
Wkrátjm, fut. il, iti, cen, reg. gen. abkürzen, etwas, decurtare, circumcidere, circumscribere, contrahere; Wörter abkürzen, verba contrahere, per compendia scribere; wkrácenj chwjle, Zeitvertreib, m.
Wkrautjm, fut. il, iti, cen, abdrehen, durch Drehen absondern, losdrehen, torquendo avellere, z. B. einem Vogel den Kopf.
Wkrčjm se, fut. s. krčiti se.
Wkreywám, al, ati, s. wkrýwám.
Wkričjm se, fut. ex. el, eti, sich ab-

schreyen, clamando se defatigare.

Wkřikám, *fut.* al, ati, někoho, anschnarchen, increpare, *B.*

Wkřiwdjm, *fut.* il, iti, někomu, *sl.* Unrecht anthun, injuria afficere.

Wkřiwjm, *fut.* il, iti, *folg.*

Wkřiwugi, owati, wsta, das Maul rümpfen, intorquere; - hlawu; - wowánj, *n. verb.*

Wkřižugi, *fut.* s. křižugi a).

Wkrocenj, *n.* Besänftigung, *f.* placatio, mitigatio; Stillung, *f.* sedatio.

Wkrogek, gku, *m.* Abschnitt, *m.*

Wkrogjm, *fut.* il, iti, abschneiden, z. B. ein Stück Brod, abscindere.

Wkrop, u, *m. sl.* heißes Wasser, *croat.* krop.

Wkrotjm, *fut. ex.* il, iti, cen, *reg. acc.* besänftigen, lenire, mitigare, placare, auch sedare, wenn es so viel ist, als stillen.

II. *rec.* w-titi se, still werden, mitescere, sedari; sich besänftigen, placari.

Wkrutenstwj, *n.* s. wkrutnost.

Wkrutně, *adv.* grausam, crudeliter, atrociter; unmenschlich, inhumane; heftig, vehementer.

Wkrutnjk, a, *m.* Tyrann, tyrannus; - nice, *f.* - inn, *f.* - nn.

Wkrutnost, i, *f.* Grausamkeit, *f.* z. B. eines Menschen, crudelitas, immanitas: wkrutnost proti lidem, *K.* b) einer Sache, atrocitas.

Wkrutný 3. grausam, a) grausam gegen andere, schrecklich sich betragend, crudelis, immanis, z. B. Mensch, Naturell, Thier rc. ist es so viel als unmenschlich, so steht auch inhumanus; b) schrecklich zu sehen od. zu hören, entsetzlich, atrox, auch crudelis, horrendus; ist es soviel als heftig, so steht nur vehemens.

Wkrygi, *fut.* wkryl, wkryti, verdecken, tegere, contegere, obtegere, occultare; ist es soviel, als sich etwas nicht merken lassen, so steht auch dissimulare; 2) verbergen, a) verstecken, abscondere, occultare, celare; b) verhehlen, occultare, tegere, celare.

II. *rec.* wkryti se, sich verbergen, se abscondere, od. abscondi &c. wkrýwati se s něčjm (před někým), s. verb. 2).

Wkrytý 3. *part. pass.* verdeckt, a) zugedeckt, tectus, contectus, opertus, obtectus; b) verhehlt, tectus, contectus, opertus.

Wkrýwám, -se, ati, s. wkrygi, - se.

Wkugi, *fut.* ul, kauti, s. wkowám.

Wkwapjm, *fut.* il, iti, na někoho, übereilen, a) überraschen, opprimere; b) machen, daß sich jemand übereilt, conjicere aliquem in nimiam festinationem.

II. *rec.* w-iti se, sich übereilen, accelerare nimis: wkwapili se na nebohého toho člowěka, *Vel.*

Wkydám. *fut.* al, ati, mit Mist, Unflath bewerfen, stercore illinire; wkydagi té ohawnými wěcmi, *K.* 2) fig. wkydanj Bohowé, Götzen, stercorei dii, *B.* nepraw ostmi wkydané srdce, swědomj.

Wlauzenj, *n. verb.* v. wlaudjm.

Wlahodjm, *fut.* il, iti, treffen, attemperare, accommodare.

Wlákám, *fut.* al, ati, anlocken, pellicere: wlákali ho dary; wlákala ho krásau swau, *Vel.* wlákati někoho, aby uwěřil, pellicere ad credendum, *Syl.* b) entlocken, s. wlaudjm.

Ulakomjm se, *fut.* ěl, ěti, na ně- co, aus Habsucht etwas an sich reißen, per avaritiam ad se pertrahere: na ten bjl krá- lowstwj se ulakoměl, *K.*
Ulámi, *fut. fr.* al, ati, s. ulomjm.
Ulamugi, owal, owati, vorh.
Ulaudjm, *fut.* il, iti, weglocken, entführen, abducere: Paris Helenu ulaudil do Troje, *Cyr.*
Ulečjm, *fut.* il, iti, heilen, heil machen, kuriren, z. B. einen Menschen, Krankheit, Geschwür, sanare aliquem, curare ali- quem, mederi alicui; -čenj, *n. v.*
Ulegi, *fut.* il, iti, abgießen, etwas, defundere. 2) ausgießen, durch Gießen auslöschen, aqua ex- stinguere, aqua superfusa (aquæ vi) exstinguere, (re- stinguere) ignem.
II. *rec.* u-ti se, sich stark be- gießen, se perfundere; b) durch Gießen gebildet werden.
Ulehnu, *fut.* hl, hnauti, sich schla- fen legen (v. vielen), decum- bere, ire cubitum; 2) sich le- gen, stillen: wlny ulehly.
Uleknu, *fut. ex.* kl, nauti, er- schrecken, in Schrecken setzen, z. B. jemand ꝛc. terrere, per- terrere, perterrefacere, ex- terrere, territare, terrorem alicui incutere.
II. *rec.* uleknauti se, erschre- cken, in Schrecken gerathen, ter- reri, perterreri, exterreri, terrore percuti, &c.
Ulepjm, *fut.* il, iti, *sl.* s. uljpám.
II. *rec.* u-ti se, sich anhängen.
Ulet, u, *m.* Wegfliegen, avolatus.
Uletjm, *fut. ex.* ěl, ěti, wegflie- gen, dav. fliegen, avolare.
Ulewa, y, *f.* Nachlaß, *m.* Mäßi- gung, remissio, temperatio.
Ulewjm, *fut.* il, iti, nachlassen, a) einem etwas erlassen; z. B. trestu, (*gen.*) v. der Strafe ꝛc. remittere. b) nicht mehr so heftig seyn, z. B. die Hitze Kälte, Wind, Schmerz ꝛc. se remittere od. blos remittere; ist es so viel als sich vermin- dern, so steht auch minui. c) vermindern, minuere: wůle Božj léta lidem přidáwagjcý aneb ulewugjcý; honosenj swé- ho ulewiti.
Ulewugi, owal, owati, vorh.
Uleyzánj, *n.* s. posmjwánj, *Ryb.*
Uleželý 3. teig, v. Birnen ꝛc. fracidus; 2) vom Boden, Acker, lang brach gelegen, s. aulehlina.
Uležjm, *fut. ex.* el, eti, durch Lie- gen abfertigen, entgehen, de- cumbendo evitare, effugere: uležeti bjdy, swady.
II. *rec.* uležeti se, durch od. im Liegen reif od. teig wer- den, maturescere, fracescere; 2) ausruhen durch Brachliegen.
Uležjwám, - se, al, ati, vorh.
Ulezu, *fut.* wegkriechen, s. lezu.
Uljatý, 3. *sl. part.* v. ulegi.
Uljbám, *fut.* al, ati, zerküßen.
Ulice, *f.* Gasse, a) in der Stadt, platea, via. b) im Lager, via. c) fig. etwa Raum: hustě na lid střjleli, až w něm ulice dě- lali, *Vel.*; - čka, y, *f. dim.* Gäß- chen, *n.* angiportus, angipor- tum.
Uličený 3. *partic.* übertüncht, fuco obductus. 2) geschmückt, cul- tus: uljčená řeč.
Uljčilý 3. reizend?
Uljčjm, *fut.* il, iti, übertünchen, fuco obducere.
Uljčnjk, a, *m.* Gassenjunge, *m.* puer vagus, puer de trivio; - čnice, *f.* Gassenmensch, *n.* femina vaga.

Vljpám, *fut. ex.* al, ati, durch Schmieren aus Thon bilden, fingere, Maud. 16, 16.

Vljtám, *fut. fr.* ati, s. vletjm.

Vlitj, *n.* Abguß, *m.* defusio, ꝛc.

Vljtnu, *fut.* tl, tnauti, s. vletjm.

Vlkám se, *fut. ex.* al, ati, sich abächzen, gemitu confici.

Vlnu, *fut. ex.* nul, nauti, kleben bleiben, haften, adhærescere, *B.*

Vlom, u, *m.* Abbruch, *m.* Verminderung, *f.* deminutio, detrimentum.

Vlomek, mku, *m.* Bruchstück, *n.* fragmentum, fragmen.

Vlomjm, *fut. ex.* il, iti, en, abbrechen, etwas v. etwas, z. B. einen Ast, defringere.

Vlowjm, *fut.* il, iti, erjagen, fangen, capere, venari, *B.* 2) erfischen, capere. 3) wegfischen, abfangen, rapere.

Vloženj, *n.* Aufhebung, Verwahrung, *f.* servatio. 2) Auflegung, z. B. des Geldes, collatio. 3) Bestimmung, *f.* destinatio. 4) Rath, Beschluß *m.* decretum, consilium, *B.* 5) Niederlegung, z. B. eines Kindes zum Schlafen, illatio lecto.

Vložjm, *fut. ex.* il, iti, aufheben, verwahren, condere, reponere, servare; 2) auflegen, zu etwas verpflichten, befehlen, imponere, injungere; 3) bestimmen, festsetzen, z. B. d. Zeit, auch beschließen, destinare, constituere, definire; vkrutnosti nějakau mjrnost vložiti; to což sem vložil, k cýli swému přiwedu, *K.* 4) niederlegen, vorh. 5).

II. *rec.* vložiti se, sich schlafen legen, dare se somno, *Cyr.* 2) sich legen, vom Wind ꝛ. conquiescere; -sobě, s. vorh. 3.

Vluzugi, owati, s. vlaudjm.

Vlýzám, al, ati, *freq.* v. vlezu

Vm, u, *m.* (v. ia-ti? *Linde,*) o. und *sl.* s. rozum, mysl.

Vmáčám, ati, *sl.* s. smáčjm.

Vmaljm, *fut.* iti, s. vmenssjm, *Syl.*

Vmastjm, -se, *fut.* s. mastjm, -se, *B.*

Vmaunjm, *fut.* iti, besudeln?

Vmaži, *fut.* vmazal, vmazati. vmazán, *imper.* vmaž, beschmieren, besudeln, illinere, perlinere, foedare, inquinare, maculare.

Vmdlenj *n.* Ermüden; vgl. folg.

Vmdléwám, al, ati, müde, schwach, matt werden, fatigari, confici, *B.* -ánj, *n. verb.*

Vmdljm, *fut. ex.* il, iti. ermüden, schwächen, debilitare, frangere.

Vmělec, lce, *m.* Künstler, *m.* artifex.

Vmělý 3. vernünftig, verständig, ratione præditus; 2) gelehrt, kundig, gnarus, sciens, peritus. 3) kunstreich, artificiosus, *B.* -le, *adv.* mit Vernunft, ratione, prudenter; - lost, i, *f.* Einsicht, Gelehrsamkeit *f.* scientia, peritia, doctrina, eruditio.

Vměnj, *n.* Kunst, Wissenschaft, *f.* ars; vměnj hwězdářské, Sternkunde, *f.* Sternwissenschaft, *f.* astronomia; v. lékařské, Arzneykunst, Arzneykunde, A-ywissenschaft, medicina, ars medica, ars medendi; v. početnj, Rechenkunst, *f.* arithmetica; v. psánj, Schreibkunst ars scribendi; v. přirozených wěcý, Naturlehre, *f.* physica, doctrina de rebus naturæ; mrawné v., Sittenlehre, de

ctrina morum, ethica; v. práwnj, Rechtsgelehrsamkeit, juris prudentia; v. hogenj ran, Wundarzney, *f.* Wundarzneykunst, chirurgia, ars chirurgica; v. řečnické, Rednerkunst, ars oratoria; v. poetské, Dichtk. poetica; v. maljřské, Mahlerkunst, ars pictoria; swobodná v., d. freyen Künste, artes liberales, *D.* s. auch černo, pěkný.

Vmenssim, *fut.* il, iti, vermindern, verringern, minuere, imminuere, deminuere.

II. *rec.* vmenssiti se, sich vermindern, minui, deminui, decrescere.

Vmenssugi, owal, owati, vorh.

Vměstjm se, *fut. ex.* il, iti, *sl.* sich vollends eine Stelle machen.

Vmetu, *fut. ex.* vmetl, vmesti, abkehren, a) mit dem Besen wegschaffen, z. B. Staub, averrere scopis od. peniculo auferre; b) durchs Kehren reinigen, z. B. den Fußboden rc. verrere scopis od. peniculo purgare; 2) auskehren, a) z. B. Staub, Unflath; b) z. B. ein Zimmer, das Haus rc. everrere, scopis purgare.

Vmeywadlo, besser vmywadlo.

Vmjem, ěl, ěti, *sl.* s. vmjm.

Vmjerám, ati, *sl.* s. vmjrám.

Vmjm, ěl, ěti, können, wissen od. verstehen, scire; řecky, latinsky, od. řečkau rc. řeč vměti, griechisch, lateinisch können, scire graece, latine, scire linguam graecam &c. vměti pěkně malowati, čjsti rc. inne haben, tenere, z. B. swau lekcý, řečkau řeč rc.

Vminek, nku, *m. mor.* folg.

Vmjnénj, *n.* Vorsatz, Entschluß, *m.* consilium, propositum, sententia, animus.

Vmjnjm, *fut. ex.* il, iti, einen Vorsatz fassen, sich vorsetzen, sich vornehmen, consilium capere, constituere, decernere, proponere.

Vmiňugi, owal, owati, vorh.

Vmjráček, čku, *m.* Todtenglocke, *f.* campana funebris.

Vmjrám, ati, s. vmru; -ánj, *verb.*

†Vmirňugi, owati, mäßigen.

Vmjsým, *fut.* yl, yti, durchkneten, depsere.

Vmjtám, al, ati, werfen, ponere, *B.* 2) bewerfen, conspergere.

†Vmka, y, *f.* Muse, *f.* Musa.

Vmknu, *fut. ex.* kl, knauti, entwischen, elabi: aby gim z rukau neumkl Krystus, *K.*

Vmlátjm, *fut.* il, iti, ausdreschen, durch Dreschen herausbringen, excutere (flagello); 2) zu Tode prügeln, fustibus (fuste) occidere.

Vmlauwám, -se, ati, s. vmluwjm.

Vmlčjm se, *fut.* il, iti, *absol. & cum gen.* schweigen, verschweigen, silere, *B.* zdaliž se gim vmlčjš? vmlčeti se y sprawedliwého odporu, *B.*

Vmlčugi se, owati se, vorh.

Vmlknu, *fut. ex.* kl, knauti, aufhören zu reden, verstummen, conticescere.

Vmlkugi, owal, owati, vorh.

Vmluwa, y, *f.* Vertrag, *m.* Verabredung, Vergleich, *m.* pactum, pactio, conventum, conventus (compactata, *pl.*).

Vmluwjm, *fut. ex.* il, iti, verabreden, condicere rem; constituere, pacisci rem.

II. *rec.* v-ti se, sich verabreden.

Vmluwný 3. gesprächig, gern mit andern freundschaftlich redend,

affabilis; b) fein im Reden, urbanus; - nost, i, f. - gkeit, f. affabilitas; b) Feinheit im Reden, urbanitas.
Vmnjm, iti, *obs.* s. vmenssjm.
Vmný 3. *ol.* s. wtipný.
Vmočjm se, *fut.* il, iti, s. sstjm.
Vmocnjm, *fut. ex.* il, iti, stärken, roborare.
Vmoklý 3. s. mokrý - dessťěm.
Vmoknu, *fut. ex.* kl, knauti, beregnet werden, pluvia madefieri, pluvia humectari.
Vmořjm, *fut. ex.* il, iti, umbringen, tödten, necare; hladem, Hungers sterben lassen, necare fame; 2) abschaffen, cassiren, vertilgen, abolere: vmořil staré zřjzenj; zkazyl a vmořil wsseckу zápisy a listy na dluhy, *Vel.* 3) s. *opp.* nevmořjm; - řenj, *n. verb.*
Vmrlčj 1. z. B. vmrlčj smrad, s. vmrlčina 3); v. barwa, Todtenfarbe, *f.* luror; v. hlawička, s. hledjk, *Vel.*
Vmrlčina, y, *f.* Leiche, *f.* Leichnam, *m.* funus, cadaver; 2) As, Aas, *n.* cadaver; 3) Leichengeruch, *m.* odor cadaverosus.
Vmrlec, lce, *m.* ein Todter, eine Leiche, mortuus, funus: dnes králem, zytra vmrlcem, *prov.* *Syr.*
Vmrlina, y, *f.* s. vmrlčina.
Vmrlnj 1.? vmrlnj list, (Todtenschein) téhož zemkelého, *Kram.*
Vmrlý 3. todt, verstorben, mortuus.
Vmrtwjm, *fut. ex.* il, iti, ertödten, a) tödten, occidere &c. b) bezähmen, z. B. tělo, das Fleisch, domare cupiditates od. opprimere cupiditates.
Vmrtwugi, owal, owati, vorh.
Vmru (řu), *fut.* řel, řjti, *imper.* vmři, sterben, mori.
Vmrzugi, owati, s. zamrazugi, durch das Frieren bilden.
Vmučenj, *n.* z. B. vmučenj Krystowo, das Leiden Christi, mors Christi cum doloribus conjuncta.
Vmučjm, *fut. ex.* il, iti, en, zu Tode peinigen, cruciando necare; 2) zu Tode foltern, torquendo occidere.
Vmygi, - se, yti, s. mygi, - se.
Vmysl, s. aumysl.
Vmysljm, *fut.* il, iti, s. vmjnjm.
Vmywadlo, a, *n.* Waschbecken, *n.* pelvis.
Vmýwám, - se, *fr.* v. vmygi, - se.
Vnáčjm se? sich berauschen, *Ryb.*
Vnáhljm, - se, *fut.* il, iti, s. vkwapjm, - se, *K.* - lenj, *n. verb.*
Vnáhliwý 3. zur Übereilung geneigt, præceps, præcipitans.
Vnáhlugi se, owal, owati, vorh.
Vnássjm, il, iti, s. vnesu.
Vnawenj, *n.* Ermüdung, *f.* fatigatio, defatigatio; - ný, *part.*
Vnawilý 3. s. vstalý, *Syl.*
Vnawjm, *fut. ex.* il, iti, en, ermüden, fatigare, defatigare, lassare, delassare.
II. *rec.* vnawiti se, müde werden, fatigari, fessum fieri.
Vncowaný 3. z. B. vncowané střjbro, s. tažené.
Vndám(se?), ati, s. seru, cacare.
Vnečistjm se, *fut.* il, iti, vorh. *Fl.*
Vnesu, *fut. ex.* sl, sti, vnesen, *imper.* vnes, ertragen, sustinere, ferre, perferre; 2) dav. tragen, auferre; 3) entführen, v. abducere, rapere.
Vnğelt, u, *m. ol.* Ausfuhrzoll, portorium pro rebus exportatis.
Vnjžený 3. *sl.* demüthig, s. ponj.
†Vnonka, y, *f.* zrostlina, unon-

Vnor, *a, m.* Hornung, *m.* Februarius.

Vnos, *u, m.* Entführung, *f.* raptus.

Vnugi, u. vnugi se, owati, *sl.* ermüden, sich ennupiren, fatigari, taedio capi.

Vnúwám, al, ati, *sl.* Mühe machen, lästig seyn, fatigare, molestiam facessere; 2) *neutr.* vorh.

Vnyforma, y, *f.* Uniform, *f.* vestitus uniformis, *Kram.*

Vnyformugi, owal, owati, uniformiren, *P.*

Vobaljm, *fut.* iti, s. obaljm.

Vost. i, *f. sl.* Aehrenspitze; -tj, s. ostj.

Vpachtugi se, *fut.* owati, *sl.* sich sehr abmatten, z. B. im Ringen, delassari.

1. Vpadám, *praes.* fallen, cadere.

2. Vpadám, *fut. fr.* ati, wegfallen, abfallen, (stückweise), decidere, delabi.

Vpadnu, *fut.* dl, dnauti, fallen, cadere, decidere, labi; 2) wegfallen, abfallen, decidere; delabi; 3) gerathen, verfallen, incidere: w podezřenj někomu; w nenáwist, w osstliwost ꝛc.

Vpáljm, *fut. ex.* il, iti, en, wegbrennen, durch Feuer vertilgen, deurere; 2) verbrennen, z. B. einen Missethäter, cremare, comburere, concremare; - lenj, *n. verb.*

Vpalugi, owal, owati, vorh.

Vpamatugi, owal, owati, erinnern an etwas, monere: to mne na to vpamatuge, *Kram.* 2) jemand zur Besinnung bringen: vpamatowati se nedadi, *K.*

II. *rec.* v-ati se, sich besinnen sich fassen, se colligere, ad se redire.

Vpausstjm, ťl, ťti, ablassen, a) herauslassen, z. B. wody (*gen.*), Wasser ꝛc. emittere; b) erlassen, od. nachlassen, remittere; c) od něčeho, abstehen v. etwas, desistere, absistere a re.

Vpawice, *pl. f. sl. Nitr.* weißer Fluß der Frauenzimmer.

Vpečem, *fut.* vpekl, *sl.* s. vpeku.

Vpečetjm, versiegeln, s. pečetjm.

Vpeku, *fut.* kl, vpecy, *part.* vpečen, *imper.* vpec, s. peku.

Vpěnj, *n.* Klaggeschrey, *n. D.*

Vperu, *fut. ex.* vpral, vprati, abprügeln, verberare: blázen nebýwá maudrý, leč ho vperau, *prov.* piscator ictus sapit, *Syl.*

Vpewněnj, *n.* Befestigung, a) das Machen, daß etwas fest u. unbeweglich od. unveränderlich sey, firmatio, confirmatio; b) Verwahrung wider den Feind od. allen Schaden, z. B. eines Lagers, der Stadt ꝛc. munitio.

Vpewnjm, *fut. ex.* il, iti, ěn, *reg. acc.* befestigen, a) fest machen, od. machen, daß etwas fest stehe, od. fest bleibe, nicht wanke ꝛc. firmare, confirmare, stabilire; b) verwahren, in Vertheidigunsstand setzen, munire.

Vpewňugi, owal, owati, vorh.

Vpeypačka, y, *f.* eine Spröde, aspera.

Vpeypám se, al, ati, spröde thun, sich zerren, spreitzen, affektiren, asperum se gerere; -ánj, *n. v.*

Vpeypawý 3. spröde, zerricht, der sich zum Schein weigert, asper, durus, fastidiosus; - wě, *adv.* - re, - re, -se; -wost, *i, f.* Sprödigkeit, *f.* asperitas, fastidium.

Vpichnu, *fut. ex.* chl, chnauti, stechen, pungere.

Vpigi, selten, vpjm, *fut. ex.* vpil, vpiti, *imper.* vpj, abtrinken, das Obere abtrinken, bibere summum od. de summo; 2)

akt. někoho, betrunken machen, inebriare.

II. *rec.* vpiti se, *fut.* il, iti, s. opigi se.

Vpjgjm, -se, el, eti, vorh. vpjgjm sobě od. sy, einen Trunk nach dem andern behaglich thun, pocula sensim evacuere.

1. Vpjm, *praes.* ěl, ěti, seufzen, gemere suspirare: welikými prosbami k němu vpěgjce; o to vpěgi, *Com.*

2. Vpjm, *fut.* il, iti, s. vpigi.

Vpjrám, bess. zapjrám, s. vpru.

Vpláči se, *fut.* vplakal se, vplakati se, sich abweinen, flendo se conficere: vplakané oči, *Neg.*

Vplácým, el, eti, s. vplatjm.

Vplatek, s. auplatek, *B.*

Vplatjm, *fut. ex.* il, iti cen, *reg. acc.* abzahlen, bezahlen, solvere; 2) bestechen, corrumpere pecunia.

Vplaz, u, *m. sl.* Fenster, *n.* an der Scheune; 2) der Gang in einem tiefen, unwegsamen Thal, wo nur Ziegen gehen können.

Vpligi, *fut.* lil, liti, s. vplwám, *B.*

Vplowu, *fut. ex.* vplaul, vplauti, weg od. dav. schwimmen, abnatare; 2) wegschiffen, sich zu Schiffe entfernen, avehi nave (od. navibus v. mehrern.)

Vplundrugi, *obs.* sehr beschimpfen

Vplwám, *fut. ex.* al, ati, bespeyen, conspuere.

Vplynu, *fut.* ul, auti, s. vplowu; 2) verfließen, dahinfließen, wie d. Zeit, effluere.

Vpnu, *fut. ex.* vp'al, vpnauti, fest zuknöpfen, globulis fibulatoriis adstringere.

Vpohlawkugi, *fut.* owal, owati, mit Kopfstücken bedecken.

Vpokogjm, *fut. ex., reg. acc.* s. spokogjm; zemi vpokogiti, *Vel.*

II. *rec.* v-ti se, still u. ruhi[g] werden, placari, sedari.

Vpokogugi, -se, owati, s. vor[h].

†Vpoljn, u. *m.* zrostl. trollius

Vpomjnač, e, *m.* Einforderer exactor; -čka, y, *f.* -inn, *f.* -trix

Vpomjnám, al, ati, mahnen, flagitare; někoho o něco, einen wegen etwas, aliquem de re, od. rem ab aliquo; auch appellare aliquem de re.

2) einfordern, ermahnen, eintreiben, exigere; auch cogere, v. mehrern. (3) unrichti[g] für připomjnám); ánj, *n.* ver[bal.]

II. *rec.* v-ti se, vorh. 2) peněz se od něho vpomjnal.

Vponjžjm se *fut.* il, iti, *sl.* sich demüthigen, se humiliare.

Vporný 3. hartnäckig, trotzi[g] contumax, ferox, vporn[ý] w žádostech swých, *Com.* -ni[ce] *adv.* - aciter, - ociter: vpor[ně] ně se proti libu B. zatwrzuj[e]

Vposlechnu, *fut.* s. poslechnu.

Vposmjwám, *fut.* al, ati, verlachen

Vpotjm, *fut.* il, iti, beschwitzen, sudore madefacere od. humectare.

II. *rec.* v-ti se, sehr schwitzen.

Vpracem, vpratal, *sl.* s. vklidjm

Vpracowaný, 3. s. vstalý, *Sy*

Vpracugi se, *fut. ex.* owal, owati, sich abarbeiten, laborando conf[i]ci, *K.*

Vpřáhám, *fut.* al, ati, (wola) zähmen, an das Joch gewöhnen, domare; b) fig. s. ne[v]přáhaný.

Vprámjm se, *sl.* s. vprjamjm s[e]

Vprássjm, *fut. ex.* il, iti, e[n] bestäuben, pulvere conspergere.

II. *rec.* vprássiti se, bestauben, pulvere conspergi.

Vprassiwjm, *fut. ex.* il, iti, en, ...

der Raude anstecken, scabie inficere.

Vprat, -ti, s. vperu.

Vpratugem, owati, *sl* s. vklјzým.

Vprawný 3. s auprawný.

Vprázdnjm, *fut.* il, iti, weichen, Platz machen, cedere, -někomu; 2) *neutr.* ?entfliehen? z. B. změsta.

II. *rec.* v-niti se, sich Muße verschaffen, sumere sibi otium, vacare; sich Zeit nehmen, vprázdniti se k někomu, *Cyr.* - k modlitbám, *K.* 2) v-ti sobě, sich Raum und Ruhe verschaffen, expedire se, sich abmüßigen; b) - před někým, jemand sich vom Halse (aus der Welt) schaffen.

Vprdnu se, *fut. simpl.* dl, se, dnauti se s. prdjm.

Vprjamjm se, *fut.* il, iti, *sl.* na něco, hartnäckig begehren.

Vpřjm, *fut. ex.* il, iti, abläugnen?

Vpřjmě, u. vpřjmně, *adv.* aufrichtig, ohne Verstellung, vere, simpliciter, aperte, ingenue, sincere; z. B. mluwiti, myslіti, činiti, rc. reden, denken, handeln rc.

Vpřimlauwám, al, ati, *obs.* s. domlauwám.

Vpřjmo, *adv* grad, a) in grader Linie, nicht krumm od. schief, recte, recta. b) grades Weges, grade zu, z. B. -gjti, gehen, recta via, od. recta; auch recte.

Vpřjmost u. vpřjmnost, i, *f.* Aufrichtigkeit, eines Menschen, Gemüths, rc. sinceritas, candor, probitas.

Vpřjmý u. vpřjmný 3. eigentlich grade, rectus: řeka vpřjmým tokem ssla, *Cyr.*; üblicher 2) aufrichtig, ohne Verstellung, z. B. Mensch, Gemüth, probus, simplex, verus, sincerus, ingenuus, candidus, probus.

Vprodám, *fut. ex.* al, ati, *reg gen.* etwas v. einer Sache verkaufen, aliquid de re vendere, *K*; áwám, al, ati, *fr.*

Vprostranjm, *fut. ex.* il, iti, Platz, Raum machen, vacuefacere, dilatare: vprostraňuge w sauženj B.; vstaupiti a vprostraniti někomu; vprostraniti stezku, *B.*

Vprosým, *fut.* il, iti, erbitten, a) durch Bitten erhalten, exorare, impetrare precibus. b) durch Bitten bewegen, exorare.

Vpru (ku), *fut.* vpřel, vpřjti, abläugnen, z. B. eine Schuld rc. infitiari; 2) heften, z. B. oči, zrak, figere, defigere.

II. *rec.* v-ti sobě, na něco, starrhälsig sich vorsetzen: nač sobě vpřel, na to ho natáhnauti chce, *Com.*

Vpsánj, *n.* s. aupis.

Vpssjm, *fut.* il, iti, stechen, pungo.

Vptám, *fut. ex.* al, ati, erfragen, exquirere: vptán býti nemohl, Pr. wssehо gesstě vptáno býti nemohlo.

II. *rec.* v-ti se, *reg. gen.* vorh. vptal se wyručeného, Pr. vptati se spasenj chtěli, *K.*

Vpusstěnj, *n. verb.* v. vpusstjm.

Vpust, u, *m. sl. Lypt.* s. strž.

Vpustjm, *fut. ex.* il, iti, ablassen, herauslassen, z. B. wody, Wasser rc. emittere; c) erlassen od. nachlassen, remittere; c) od něčeho, abstehen v. etwas, desistere, absistere a re; 2) fallen lassen, aus der Hand, emittere.

Vradjm se, *fut. ex.* il, iti, beschließen, einen Vorsatz fassen, consilium capere, decernere: vradiwsse se na to, *K.*

Vřadnj 1. u. -dný 3. s. auřadnj.

Vraubám, al, ati, *cum dat. pers.* s. raubám se: padauchowé gim vraubali, *Com.*
Vrausám, *fut.* al, ati, bethauen.
Vrazčiwý 3. anstößig, offendens.
Vrazenj, *n. verb.* v. vradjm.
Vraženj, *n. verb.* v. vrážjm.
Vrazený 3. *part. pass.* v. vradjm; wěc vrazená, consultum, *Syl.*
Vrážjm, -se, *praes.* el, eti, en, u. jn, s. vrazým, -se; w mozek vražený, auf den Kopf gefallen, mente motus.
Vrážka, s. aurážka; 3) Anstoß *m.* Aergerniß *n.* scandalum, *B.*
Vražliwý 3. beleidigend, laesivus.
Vrazým, *fut.* yl, yti, žen, *imper.* vraz, abschlagen, durch Schlagen absondern, hinweg schlagen, decutere; z. B. kus kamene vrazyti, ein Stück v. einem Steine abschlagen. 2) verletzen, laedere, violare, 3) s. pohorssjm. 4) -cesty, ein Stück Wegs zurücklegen: cesty vrážel, vstawičné pobdáwage, *B.*
II. *rec.* v-zyti se, sich verletzen, laedi; 2) nad něčjm, Anstoß nehmen, sich ärgern, insgem. scandalizari. 3) *cum instr.* od. *cum præp.* na, aufmerksam (vorsichtig) werden, gleichsam durch Daranstoßen: mnohá znamenj zkázu Geruzalema předessla, ale se njmi vrazyti nechtěli; lidé se njmi vrazyti a pokánj činiti nechtěgj; na giném se vrazyti, durch fremden Schaden klug werden, sapere alieno periculo, *Syl.* 4) anstoßen: kůň se vrážj, -stößt an, offendit.
Vrbura, y, *f.* königliche Einkünfte v. den Bergwerken, reditus regii ex fodinis *R.*
Vrburnj, jho, auch -rýř, e, *m.* Bergmeister, magister metallicorum.
Vrčjm, *fut. ex.* il, iti, en, bestimmen, festsetzen, destinare, constituere, definire; -enj, *n. verb.* Bestimmung, *f.* definitio; 2) s. vloženj 3).
Vrčitý 3. bestimmt, präcis, destinatus, definitus, constitutus: na vrčitý den, Pr. proroctwj gsau vrčité předzwěstowánj, *Lesch.* -tě, *adv.* definite; -tost, i, *f.* Bestimmtheit, Präcision, *f.* accuratio, acribia, *D.*
Vrda, y, *f.* sl. d. dickern (und bessern) Schaafmolken (žinčice).
Vrečjem, *fut.* vrect, *sl.* s. vřknu.
Vřezám, vřeži, *fut. fr.* vřezal, vřezati, vřezán, *imper.* vřezey u. vřež, abschneiden, wegschneiden, amputare, desecare, abscindere, resecare, præcidere.
Vřezek, zku, *m.* Abschnitt, *m.*
Vřjtjm se, s. vbychtjm se?
Vřjznu, *fut.* -zl, znauti, s. vřezám
Vřknu, *fut. ex.* kl. knauti, *part. pass.* vřknut, *imper.* vřkni, berufen, beschreyen, mit Worten bezaubern, fascinare, incantare.
Vřknutj, *n.* Beschreyung, Bezauberung, *f.* fascinatio, incantatio.
Vrno, *adv. obs.* s. vrudce.
Vrobjm, *fut.* il, iti, *sl.* thun, verrichten, b) anstellen, c) verbrechen.
Vročjm, il, iti, jährliche Zinsen entrichten, vectigal solvere.
Vrodjm, *fut. ex.* il, iti, gebähren, parere, gignere, partu edere, eniti.
II. *rec.* v-ti se, gerathen, provenire, z. B. wjno, owoce,

obilj se wrodilo, der Wein, das Obst, das Getreide ist gut gerathen. 2) entstehen, den Anfang nehmen, provenire, nasci, existere, oriri: z čeho se potom wrodilo to.
Wronjm, *fut.* il, iti, s. ronjm 1), 2).
Wrostlý 3. aufgewachsen, groß, wohl gewachsen, hoch, adultus; procerus, *Vel. N.* -lost, i, *f. subs.*
Wrosým, *fut.* yl, yti, s. wrausám.
Wrownám, *fut. ex.* al, ati, ebenen, eben machen, æquare, complanare, æquum reddere. 2) schlichten, a) grade machen, æquare. b) ordnen, disponere, ordinare, componere; 3) vergleichen, vereinigen, z. B. streitende Partheyen, conciliare, auch componere. 4) ausgleichen, complanare; -ánj, *n. verb.*
II. *rec.* w-ti se, s. smluwiti se b).
Wrozenj, *n.* s. im folg. wrozenost.
Wrozený 3. adelich, nobilis, generosus. 2) wohlgeboren, Wohlgebohrner, ein Titel, Illustris (in Ung. Spectabilis); wysoce wrozený, a) *boh.* hochgebohren, Illustrissimus: Oswjcené a wysoce wrozené knjže! *Vel.* b) *sl.* Wohlgebohrner, Spectabilis; -nost, i, *f.* Adel, *m.* adeliche Geburt, *f* Adelstand, *m.* nobilitas od. nobilitas generis.
Wrozumjm, -sobě, s. srozumjm.
Wrputilý, bess. zarputilý.
Wrputný 3. (v. puk?) hartnäckig, starrköpfig, pertinax, contumax, pervicax, obstinatus; -ně, *adv.* -aciter, -aciter, -aciter, -te; -nost, i. *f.* -keit, -keit, *f.* -acia, -acia, -acia, -atio animi.
Wrucjm, *fut. ex.* il, iti, etwas durch Bürgen versichern, cavere alicui de re, satis dare alicui.
Wrukugi, owal, ati, vorh. wrukowánj pro sskodu, *Pr.*
Wrwalec, lce, *m. sl.* zurwalec, lce, s. čtwerák.
Wrwalý, 3. s. čtwerácký.
Wsad, *m. sl.* Kreuzweh, *n.* sciatica.
Wsadjm, *fut.* il, iti, zen, setzen, hinsetzen, z. B. das Kind auf den Stuhl, collocare, ponere. 2) einsetzen, constituere: -saudce, biskupa.
II. *rec.* wsaditi se, sich setzen, a) sich niedersetzen, sich niederlassen, sido, consido, subsido, resido. b) zu Boden od. zu Grunde sinken, z. B. Hefen, sido. consido, resido, subsido. c) das Trübe verlieren, hell werden, subsido. d) sich wo lagern, consido, subsido. e) seine Wohnung wo aufschlagen, sich häuslich niederlassen, consido, resido. 2) sich ansetzen, sich anlegen, hangen bleiben, ankleben, adhærescere, inhærescere.
Wsaudjm, *fut. ex.* il, iti, zen, entscheiden, decernere, judicare, dijudicare; 2) gerichtlich erkennen, judicare, ferre judicium: wsaudil ge za newinné.
Wsauzenj, *n.* s. wsudek, *B.*
Wsauzený 3. *part. pass.* v. folg.
Wsauzjm, -se *fut.* il, iti, s. wtrápjm, -se.
Wsazený 3. *part. p.* v. wsadjm.
Wsazugi, owati, s. wsadjm.
Wschlý, 3. verdorret, aridus; -ost, i, *f.* -heit, *f.* -ditas.
Wschnu, *fut. ex.* wsechl, wschnauti, verdorren, exarescere, *B.*
Wschránjm, *fut.* il, iti, s. wsporjm.
Wsedám, ati, s. wsaditi se a); 2) srdce wsedá, das Herz möch-

te brechen: pláče, až w nj srd- ce vsedá; tesknostj srdce w něm vsedá, d. Angst möchte ihm das Herz abstoßen, *D.*
II. *rec.* v-ti se, s. vsaditi se b).
Wsedawě, *adv.* z. B. vsedawě pla- kati, sehr bitter weinen.
Wsedjm, erlegen, s. wysedjm 3).
II. *rec.* vseděti se, sich mü- de sitzen, sedendo defatigari.
Wsedlina, y, *f.* Bodensatz, *m.* quod residet, od. sedimen, sedimentum.
Wsedlý 3. was sich gesetzt hat; 2) s. osedlý, Pr. - lost, i, *f.* Seßhaftigkeit, Ansäßigkeit, *f.* Indigenat, indigenatus, do- micilium: vsedlost w Polsku obdržel.
Wsednu, *fut.* dl, nauti, s. vsedám.
Wsekám, *fut.* ati s. vtnu: ruce vsekati někomu, *Vel.*
Wseknu, *fut.* kl, nauti, verb.
Vshledám, aufsehen u. entdecken?
Wskáči, *fut. fr.* vskákati, s. vskočjm.
II. *rec.* vskákati se, sich müde springen, saltando defatigari.
Wskakugi, owal, owati, verb.
Wskaupjm, *fut.* il, iti, abkar- gen, durch Kargheit entziehen, parsimonia detrahere. 2) er- kargen, ergeizen, corradere, comparcere: na swém hrdle to vskaupil, er hat es seinem Leibe abgespart, genium de- fraudavit, *D.*
Wskok, a, *m.* Überläufer, De- serteur, *m.* desertor, s. od- běhlec.
Wskočjm, *fut. ex.* il, iti, weg- springen, absilire. 2) umsprin- gen; 3) entspringen, deserti- ren, signa deserere, *D. & sl.*
Wskrbjm, *fut.* il, iti, s. vskaupjm.
Wskrownjm, *fut.* il, iti, verrin- gern, minuere, imminuere, deminuere: kdeby vskrowni- ti a vskrbiti měl, *Vel.* vskrow- něnj nákladu, *Id.*
Wslinjm, *fut. ex.* il, iti, be- geifern, saliva polluere.
Wslyssjm, *fut.* el, eti, hören, audi- re, accipere, od. auribus ac- cipere.
Wsmeknu, *fut.* kl, nauti, wegraffen, rapere: něco samorostlého s pole, *K.*
Wsmjssenj, *obs.* s. vsmjwánj.
Wsmiwáček, čka, *m.* s. vssklibáček.
Wsmjwám se, al, ati, lächeln, subridere; b) fig. vsmjwá se na tebe sstěstj, *Neg.* c) hohn- lächeln, irridere.
Wsmjwánj, *n.* Lächeln, *n.* subrisio; b) Hohnlachen *n.* irrisio.
Wsmoljm, s. posmoljm; 2) vsspi- njm, beschmutzen, foedare.
Wsmrcenj, *n.* Tödten, interfectio.
Wsmrcugi, owal, ati, s. vsmrtjm.
Wsmrkanec, nce, *m.* Rotznase, ein Kind, das eine v. Rotz triefende Nase hat, puer mu- cosus.
Wsmrtjm, *fut. ex.* il, iti, cen, tödten, des Lebens berauben, interficere, necare, occi- dere, interimere.
Wsmyslim sobě, *fut. ex.* il, iti, sich eines Bessern besinnen, re- colligere se, resipiscere, me- lius consilium capere.
Wsmysslenj sobě, *verb.* v. vorh.
Wsněný 3. ledern? - měssec.
Vsnesu se, *fut.* sti se, na někem, beschließen? (v. mehrern).
Vsnjm, *fut.* il, iti, einschläfern?
Wsnu, *fut. ex.* ul, auti, *imper.* vsni, einschlafen, entschlafen, in den Schlaf gerathen, obdor- miscere, somnum capere.
Vsnugi, *fut.* abzetteln, s. snugi.
Vsnutj, *n.* Einschlafen, *n.* somnus.

Wspánj, n. Einschläferung, *f.* sopitio.
Wspáwám, al, ati, s. wspjm 1).
Wspilý 3. eingeschläfert, sopitus.
Wspjm, *fut.* al, ati, (*K.* il, iti, Saud. 16, 19.) einschläfern, sopire; 2) sorglos, träg machen, reddere lentum.
Wspjssjm, *fut. ex.* il, iti, übereilen, überraschen, opprimere; - na někoho, jemand, aliquem; s těmi wěcmi wspjsseno a wkwapeno gest, *Vel.* -enj, *n. v.*
II. *rec.* wspjssiti se, sich übereilen, præmature agere: - s gjdlem.
Wspokogugi, owati, s. spokogjm.
Wspořádám, ánj, s. spořádám, *Le.*
Wspořjm, *fut. ex.* il, iti, *reg. genit.* ersparen, 2) sparen, erübrigen, parcere, compendium facere rei. b) durch Sparsamkeit erwerben, z. B. Geld rc. parcendo acquirere; c) überhoben seyn, sich überheben, supersedere re, od. facere compendium rei (compendifacere rem).
Wsráně, ěte, *n.* wsránek, nka, *m.* Scheißbube, (Schimpfwort).
Wsrozumjm sobě, s. wsmyslím sy.
Wssák, a, *m.* zagic, rc. s. wssatý a).
Wssák, u, *m.* s. latka.
Wssanugi, *fut.* owati, s. wssetřjm.
Wssatko, a, *n.* Ohrböhrlein, *n.* (Weißgärb.) terebella cava.
Wssatnice, *f.* zrost. anastatica.
Wssatý 3. mit Ohren, besonders langen, versehen, auritus. b) Ohren-: wssatý swědek, Ohrenzeuge, *m.* testis auritus, Pr.
Wssetřenj, *n. verb.* v. folg.
Wssetřjm, *fut. ex.* il, iti, verschonen, parcere; někoho neb něčeho, jemand od. etwas, parcere, temperare, z. B. alicui. 2) s. wspořjm b); 3) werthschätzen, carum habere: wysoce ho sobě wssetruge; 4) verpflegen: chudých lidj wssetřiti; seltner 5) s. ostřjhám (z. B. prawidla žiwota rc.), u. 6) verwahren: - před střelau.
II. *rec.* w-ti sobě, erübrigen: wssetřiti sobě nočnj čas k nawsstjwenj někoho.
Wssi, s. wcho: po wssi wězý w tom, *K.*
Wssinu se, *fut. ex.* nul, auti, straucheln, labi, offendi, *Ps.* 73. 2) abkommen, abschweifen, abgleiten, abweichen (vom Wege), aberrare: wssinuwsse se, sessli se na gednom a témž mjstě, *B.* od zákona geho daleko se wssinuli, *K.* - s prawé cesty, *Com.*; -nutj, *n. verb.* -tý 3. *part.*
Wssissmám, *fut.* al, ati, s. wsspinjm.
Wssklebugi se, owati, posmjwati se, grinsen, irridere, *D.*
Wsskliбáček, čka, *m.* Hohnlacher, *m.* irrisor, - čka, y, *f.* - inn, *f.* - trix, *D.*
Wssko, a, *n.* s. aussko.
Wsskodjm, *fut.* il, iti, s. sskodjm.
Wsskopjm, il, iti, *sl.* entwenden.
Wsskozenj, Verletzung, *f.* laesio.
Wsskrcugi, owal, owati, s. wsskrtjm.
Wsskrnjm se, *fut.* iti, *sl.* subridere.
Wsskrtjm, *fut. ex.* il, iti, erwürgen, suffocare.
Wsskwrnu se, *fut. ex.* nul, auti, ein wenig lächeln, subridere.
Wsskubnu, *fut.* ul, nauti, abkneipen
Wsslapám, *fut.* al, ati, niedertreten, z. B. Gras rc. conculcare, proculcare.
Wssnj 1. s. aussnj; 2) wssnj hausličky, s. drndačka.
Wsslechtilý, 3. edel, a), in Ansehung der Gesinnung, Denkungsart, Lebenswandels rc. generosus, liberalis, inge-

nuus. 6) anständig, schicklich für edle, wohlgezogene Menschen, ingenuus, liberalis, generosus, z. B. Lebensart, rc. 2) sehr schön, herrlich, schön v. Gestalt, speciosus; -le, *adv.* edel, auf edle, anständige Art, generose, liberaliter; b) herrlich, præclare; -kost, i, *f.* s. sslechetnost; 2) schöne Gestalt; herrliche Beschaffenheit, splendor, forma pretiosa, præclara.

Wsslý 3. müde v. Gehen, fessus eundo.

Wssmanu, *fut.* auti, hinwegsäbeln.

Wssmeykám, *fut. ex.* al, ati,

Wssmyknem, *fut.* kl, *sl.* s. wsskopjm. abschleifen; zu Tode schleifen.

Wssnj 1), z. B. wssnj parádko aneb lžička, Ohrlöffel *m.* auriscalpium.

†Wssnjk, u, *m.* tubus acusticus, *P.*

Wsspincem, -intati, *sl.* s. wsspinjm.

Wsspiněný 3. *part.* v. folg.

Wsspinjm, *fut. ex.* il, iti, beschmutzen, inquinare, foedare.

Wsstědřjm, *fut. ex.* il, iti, *reg. gen.* reichlich geben od. schenken, largiri.

II. *rec.* w-ti se, freygebig werden: wjce se k cyzým, nežli k domácým wjry wsstědřiti.

Wsstipáček, čka, *m.* Spötter, *m.* ludificator, irrisor, derisor, cavillator; -čka, y, *f.* -inn, *f.* -atrix, -latrix.

Wsstjpám, *fut. fr.* al, ati, z. B. dřjwj (*genit.*), wsstjpati, (etwas od. viel) Holz hacken, hauen, zerhacken, zerhauen, Holz spalten, zerspalten (paulum lignorum (vel multa) ligna findere, diffindere. 2) abspalten, findendo separare. 3) zu Tode stechen, z. B. wie d. Bienen, Schlangen, pungendo necare. 4) erbeißen, todt beißen, z. B. wie d. Gänse, mordicus necare. 5) abkneipen, z. B. mit den Fingern, Nägeln, Zange rc. avellere, auferre, tollere.

Wsstjpánj, Spötterey, *f.* Spotten, *n.* ludificatio, illusio, irrisio, cavillatio.

Wsstipečný 3. spöttisch, cavillatorius, cavillans; wsstipečný člowěk, ein spöttischer Mensch, cavillator; -nost, i, *f. verb.*

Wsstipek, s. aufstipek; *pl.* -pky, Stifte, in der Orgel, claviculi orichalcei, *R.*

Wsstipka, y, *f.* s. aufstipek.

Wsstipnu, *fut. ex.* pl, pnauti, abspalten, diffindere. 2) stechen, z. B. wie d. Biene, Schlange, pungere. 3) beißen, z. B. wie d. Gans, mordere. 4) abkneipen, abzwicken, avellere, auferre, tollere; -nutj, *n. verb.*

Wsstipný 3. antasterisch, mordax; wsstipná řeč, Schimpfrede, *f.* Schimpfwort, *n.* convicium, maledictum; -ně, *adv.* spöttisch, cum cavillatione.

Wsstipugi, owal, owati, abspalten, findendo separare. 2) abkneipen, avellere, auferre, tollere. 2) spötteln, sticheln, perstringere.

Wsstknu, *fut. ex.* wsstkl, auch wsstknul, *B.* wsstknauti, beißen, z. B. wie der Hund, mordere. 2) stechen, z. B. wie d. Schlange, pungere; -nutj, *n. verb.* Beißen, morsus; b) Stechen, *n.* punctio.

Wsstwu, *fut. ex.* wsstwal, wsstwati, zu Tode hetzen, z. B.

ein Stück Wild, persequendo, agitando necare.

Vsswábjm, *fut. ex.* il, iti, den Schwanz abschneiden, decurtare, caudam abscindere.

Vsta, (bess. als austa), *genit.* vst, *n. pl.* Mund, *m.* os, (oris).

Vstalý 3. müde, matt, ermüdet, fessus, defessus; -lost, i, *f.* Müdigkeit, lassitudo, fatigatio.

Vstánj, *n.* s. vorh. vstalost.

Vstanowenj, *n.* Verordnung, *f.* a) Verordnen, *n.* z. B. Einsetzung, Bestellung, der Lehrer etc. Festsetzung eines Gesetzes etc., constitutio, institutio. b) Befehl, *m.* z. B. der Obrigkeit, edictum, præscriptum, lex, decretum.

Vstanowený, 3. *part. p.* v. folg.

Vstanowjm, *fut. ex.* il, iti, en, verordnen, a) anordnen, befehlen, constituere, edicere. b) anordnen, einsetzen, anstellen, z. B. Personen, constituere, instituere. c) anordnen, festsetzen, bestimmen, instituere, sancire. d) befestigen, confirmare, stabilire, *B.* mysl vstanowiti, obfirmare mentem, animum, *Syl.*

II. *rec.* na něčem se vstanowiti, s. vstrnauti na něčem: na tom se vstanowili a snesli, *Vel.*

Vstanowitel práwa, e, *m.* Gesetzgeber, *m.* legislator.

Vstanowugi, owati, s. vstanowjm

Vstanu, *fut. ex.* vstal, vstati, müde werden, ermüden, fatigari, fessum fieri; 2) (selten) Ende nehmen, cessare.

Vstát, -ti se, s. vstogjm, -se.

Vstaupilý 3. der gewichen, cedens.

Vstaupjm, *fut. ex.* il, iti, weichen, zurückgehen, cedere; nachgeben, cedere. 2) *cum gen.* a) ablassen v. etwas, abtreten, cedere: swého vstaupiti nechce, *Cyr.* raděgi swého práwa vstaupiti, *Pr.* vstupowati swé wůle nechce, *K.* b) verlassen, abtreten, deserere: vstaupil wjry křesťanské; 3) *cum dat.* nachgeben, cedere: vstaupil zlosti knězské; -penj, *n. verb.*

††Vstaw, u, *m.* Institut, *n.* Anstalt *f.* institutum.

Vstawa y, *f.* Grundsatz? vstawa těla, Körperbau?

Vstáwám, al, ati, s. vstanu.

Vstawičný, vstawný 3. beständig, a) standhaft, constans, firmus, stabilis; b) immerwährend, perpetuus, constans; čně *adv.* -anter, -miter. b) immer, -tuo, semper, nunquam non; -nost, i, *f.* -gkeit, -tigkeit, -antia, -mitas, -litas. β) beständige Fortdauer, perpetuitas, constantia.

Vstawičstwj, *n. obs.* s. vstawičnost.

1. Vstawjm, *fut.* ěl, ěti, erbauen, z. B. ein Haus, ædificare, exstruere.

2. Vstawjm, *fut.* iti, s. vstanowjm a), b), c): swátost vstawugj, *K.*

II. *rec.* v-witi se, sich befestigen, stabiliri. 2) sich fest vornehmen, firmiter constituere in animo, pewně se vstawil w srdcy, *B.* na tom se vstawili.

Vstawný; -ně, s. vstawičný, -ně *Syl.*

Vstawugi, -se, owati, s. vorh.

Vsteli, *fut.* vstlal, vstlati, vstlán, *imper.* vstel, s. steli.

Vstka, *n. pl.* Mündchen, osculum.

Vstogjm se, *fut. ex.* vstál, vstáti, sich müde stehen, defatigari

stando. 2) sich setzen, α) s. vsaditi se b); β) s. vsaditi se c), das Trübe verlieren, subsidere.

Vstrachugi se, *fut*. owal, owati, s. vstrassiti se.

Vstrádám, ati, s. nastrádám.

Vstranjm, *fut. ex*. il, iti, entwender., a) stehlen, abripere, surripere, avertere, intervertere, auferre, furari; b) wegnehmen, entwenden, eripere, adimere, abripere; c) *neutr*. entfliehen, profugere.

Vstrańugi, owal, owati, vorh.

Vstrassjm, *fut*. il, iti, abängstigen, z.B. jemand, pavore conficere aliquem.

II. *rec*. vstrassiti se, sich abängstigen, se pavore conficere od. confici.

Vstrčjm se, *fut*. iti, na něčem, anstoßen, an etwas, offendere.

Vstrčka, y, *f*. s. vstrk.

Vstřjdmjm sobě, *fut*. il, iti sobě, mäßig leben, continere se a luxu et intemperantia, *Syl*.

Vstřeljm, *fut*. iti, abschießen.

Vstřihám, *fut*. al, ati, zerschneiden, discindere.

Vstřihnu, *fut. ex*. hl, hnauti, abschneiden, abseco, abscindo.

Vstřihugi, owal, owati, vorh.

Vstřjkám, *fut. ex*. al, ati, besprützen, spargere, adspergere, conspergere.

Vstrk, u, *m*. Anstoß, offendiculum

Vstrkadlo, a, *n*. vorh. *Com*.

Vstrkugi se, owati, s. vstrčjm se, *B*.

Vstrnu, *fut. ex*. ul, auti, beharren, permanere, manere, perstare, perseverare; na něčem, auf etwas, in &c. vstrnuli na myssleńkách marných, *B*. gá na tom pewně a stále sem vstrnul; 2) erstaunen, stupere, obstupescere, stupescere.

II. *rec*. v-ti se, sich erbarmen, misereri; nad někým, über jemand, alicujus.

†Vstrog, e, organon herbae, *Ber*.

†Vstrogj, *n*. organismus, *Id*.

Vstrogjm, *fut*. il, iti, s. vstrogjm: sspeřkowně vstrogené, *Com*.

Vstrogný 3. wohl zugerichtet? kostbar, prächtig?

Vstudjm se, *fut* il, iti, s. nastydnu.

Vstupek, pku, *m*. abgelegener Ort, secessus, latebra, *B*. b) Erker, s. pawlač, moenianum.

Vstupný 3. nachgiebig, obsequiosus, facilis; -nost, i, *f*. -keit, *f*. -litas.

Vstupugi, owal, owati, s. vstaupjm; 2) nachstehen, geringer seyn, inferiorem esse: wdowstwj vstupuge panenskému stawu.

Vstuzenj, *n*. *verb*. v. vstudjm se.

Vstýchám se, *ol*. s. ostýchám se.

Vstydám, al, ati, s. vstydnu.

Vstydjm se, *fut*. ěl, ěti, sich scheuen, vereri.

Vstydnu, *fut. ex*. dl, dnauti, erkalten, frigescere.

II. *rec*. v-ti se, s. vstydjm se, *B*.

Vsudek, dku, *m*. Urtheil, *n*. judicium, sententia.

Vsussjm, *fut. ex*. il, iti, s. sussjm.

Vsuzugi, owati, s. vsaudjm.

Vswadnu, *fut*. nauti, s. swadnu.

Vswědčjm, *fut. ex*. il, iti, beurkunden, documentis firmare.

Vswita, y, *f*. Morgendämmerung, *f*. diluculum.

Vsylé, besser folg.

Vsylj, *n*. s. ausylj.

Vsylowánj, *n*. Mühe, Bemühung, Bestrebung, Anstrengung, *f*. conatus, nisus.

Vsylugi, owal, owati, sich bemühen, bestreben, sich anstrengen, conari, niti, eniti; anniti, mo-

liri; b) o něco vsylowati, nach etwas ringen, eniti, *B.*
Vtagjm, *fut. ex.* il, iti, verhehlen, occultare; vtagiti zuby, d. Zahnschmerzen stillen.
II. *rec.* v-ti se, schweigen, conticescere; 2) sich verbergen, sich verheimlichen, occultari, occulere se; smjchy se nemocy vtagiti, das Lachen nicht bergen, nicht halten können; 3) sich zurückziehen, retrahere se.
Vtahák, u, *m.* s. pawůznjk.
Vtahám se, *fut. ex.* al, ati, sich abarbeiten, defatigari.
Vtáhlý 3. enge, knapp, z. B. vtáhlý oděw, enge Kleider, angusta (arcta) vestis.
Vtáhnu, *fut. ex.* hl, od. hnul, hnauti, im Stande seyn zu ziehen, zu zerren, posse trahere; 2) zuziehen, zusammen ziehen, contrahere; 3) *sl.* abziehen vom Lohne ɪc. detrahere; 4) *neutr.* wegziehen, proficisci, abire: nepřjtel pryč vtáhnul; prwnjho dne nedaleko vtáhli, *Cyr.*
II. *rec.* v-ti se, d. Kleider stark zusammen ziehen, constringere vestem; 2) s. vtahám se; 3) sich zu sehr schwächen (in der Oekonomie, Nahrung ɪc.)
Vtahowač, e, *m.* s. pawůznjk.
Vtahugi, -se, owati, s. vtáhnu, -se.
Vtantugem, *fut.* owati, *sl.* sehr plagen, durch Herumtreiben müde machen, defatigare.
Vtauljm se, *fut.* s. tauljm se.
Vtečenj, *n.* Entfliehen, *n.* effugium, fuga.
Vtěcha, y, *f.* s. potěssenj.
Vteku, (ku), *fut. ex.* vtekl, vtecy (vtect), *imper.* vtec, entfließen, effluere, elabi; 2) entfliehen, aufugere, effugere, avolare; 2) fliehen, schnell vergehen, z. B. Zeit, fugere, labi.
II. *rec.* vtecy se, sich übereilen, praecipitanter agere: dosko-čný vteče se před časem, *B.* s důtkliwau řečj na něho se vtekl, *Vel.* 2) - k někomu, zu jemand fliehen, seine Zuflucht nehmen, confugere ad aliquem
Vtěrač, e, *m.* der etwas abwischt, qui abstergit, detergit; 2) Lichtputzer, qui candelas emungit; 3) *sl.* s. vtěrák.
Vtěracý 1. zum Putzen gehörig, z. B. vtěracý nůžky, folg.
Vtěradlo, a, *n.* Lichtputze, Lichtscheere, Lichtschneuze, *f.* forfex candelaria, *B.*
Vtěrák, u, *m. sl.* Handtuch, mantele, mantile, *n.*
Vtěsseně, *adv.* angenehm, jucunde, svaviter; 2) wohl, a) sehr, bene; b) gehörig, recht, recte.
Vtěssenj, *n.* s. potěssenj; vtěssenj očj, Augenlust, *f.* voluptas oculorum.
Vtěssený 3. angenehm, anmuthig, unterhaltend, gratus, jucundus, suavis: vtěssená knižka; 2) fein, artig, liebenswürdig, bellus, praeclarus: vtěssený mládenec; nemjti žádné vtěssené chwjle, keinen ruhigen Augenblick haben; - nost, i, *f.* Annehmlichkeit, Lieblichkeit, Anmuth, *f.* jucunditas, suavitus; b) - heit, Artigkeit, Lieblichkeit, *f.* pulchritudo.
Vtěssjm, *fut.* il, iti, s. potěssjm.
Vtěssitel, - lkyně, s. potěssitel.
Vtětj, *n.* Abhauung, amputatio.
Vtěžjm, *fut.* il, iti, s. wytěžjm 2).
Vtichnu, *fut. ex.* chl, chnauti, still, ruhig werden, conticescere; 2) sich legen, nachlassen, remittere, quiescere, se ponere: wjtr vtichl.
Vtjerňa, y, *f. sl.* d. Mette, sacra antelucana, *plur.*

Vtjhnu, *fut.* nauti, fortſchleichen *D*

Vtjkám, al, ati, ſ. vteku 1.; 2) fliehen, a) ſchnell laufen, fugere; gá vtjkal, gakby mi hlawu zapálil; b) ſchnell vergehen, z. B. d. Zeit, fugere, labi; -ánj, *n. verb.* ſ. autěk.

II. *rec.* v-ti ſe k někomu, ſ. vteku.

Vtjkawý 3. flüchtig, leicht fliehend, fugax; -woſt, *i, f.* -keit, *f.* fugacitas.

Vtjnám, ati, ſ. vtnu; -ánj, *n. verb.*

Vtjrák, u, *m.* Abwiſchhader, *m.*

Vtjrám, al, ati, abwiſchen, a) durch Abwiſchen wegſchaffen, z. B. Unreinigkeit, Thränen, abstergere, detergere; 2) durch Abwiſchen reinigen, z. B. d. Lippen, abstergere, detergere; 2) putzen, das Licht, d. Naſe, emungere.

Vtiſk, u, *m.* ſ. *autiſk*, *vtiſkowánj.*

Vtiſkač, e, *m.* Unterdrücker, Bedränggeiſt, *m.* oppressor.

Vtjſkám, al, ati, folg.; 2) erdrükken, incumbere alicui, elidere, Job. 39, 3.

Vtiſknu, *fut. ex.* kl, knauti, vtiſſtěn, *imper.* vtiſkni, unterdrükken, bedrücken, Menſchen, opprimere; b) wegdrücken, retrudere: vtjſkage od toho, *Vel.* od wýpowědi králowſké ſe vtiſknauti nedali, *Id.* 2) *sl.* - ſe na něco, aus Noth etwas thun; - nutj, *n. verb.* ſ. vtiſkowánj.

Vtiſkowač, e, *m.* ſ. vtiſkač.

Vtiſkowánj, *n.* Bedrückung, Unterdrückung, *f.* defraudatio, oppressio, *B.*

Vtiſkugi, owati, ſ. vtjſkám.

Vtiſſenj, *n.* Beruhigung, Beſänftigung, Stillung, Stille, *f.* placatio, tranquillatio, sedatio, repressio.

Vtiſſjm, *fut. ex.* il, iti, ſſen, beruhigen, beſänftigen, z. B. einen Zornigen ꝛc. placare, lenire, tranquillare, tranquillum reddere; iſt es ſoviel als ſtillen, ſo ſteht auch sedare, reprimere, coërcere &c.

II. *rec.* v-ti ſe, ſ. vtichnu.

Vtiſſtěnj, *n.* Drangſal, *m.* Bedrängniß, *f.* adflictio, res tristes.

Vtiſſtěný 3. *part. pass.* v. vtiſknu.

Vtjt, vtjti, ſ. vtnu.

Vtkám, *fut.* al, ati, *ol.* ergreifen, anfaſſen, prehendere, apprehendere, arripere; 2) *sl.* ſ. tkám.

Vtkáwám, al, ati, *fr.* vorh.

Vtlačjm, *fut. ex.* il, iti, unterdrücken, supprimere.

Vtlaukám, al, ati, wegſchlagen, abſchlagen, z. B. ein Stück, decutere.

Vtluku, *fut. ex.* vtlaukl, vtlaucy, vtlučen, *imper.* vtluc, ſ. vorh. 2) todt ſchlagen, zu Tode ſchlagen, feriendo, verberando necare; 3) zerſtoßen, z. B. Gewürz, contundere.

Vtnu, *fut. ex.* vťal, vtjti (vtnauti), *part. pass.* vťat, *imper.* vtni, abhauen, amputare, desecare, abscindere, decidere; auch, wenn es unten geſchieht, succidere, subsecare.

Vtonu, *fut.* ul, auti, verſinken, z. B. lodj vtonula, das Schiff iſt verſunken ꝛc. mergi, demergi, submergi; 2) *sl.* ſ. vplynu.

Vtopenj, *n. verb.* Ertränken, *n.*

Vtopjm, *fut. ex.* il, iti, ertränken, erſäufen, mergere, submergere.

II. *rec.* v-ti ſe, ertrinken, erſaufen, z. B. Menſchen, Saat, Getreide, in aqua perire, mergi.

Vtrácenj, *n.* Ausgeben, Zehren, *n.* expensae, consumtio.

Otrácým, el, eti, s. vtratjm; b) ausgeben, zehren, expendere, consumere; w vtrácenj stau- pým býti; staupě vtraceti, Syl.
Otrápený 3. part. abgekränket, abgehärmt, moerore confectus.
Otrápjm, fut. iti, en, abkränken, abquälen, moerore conficere. II. rec. v-ti se, sich abkränken, sich abhärmen, abgrämen, moerore conficere se od. confici.
Otratjm, fut. ex. il, iti, cen, s. vtracým b); marně vtratiti, verschwenden, z. B. Geld, prodigere, dilapidare, effundere; 2) hinrichten, tödten, als eine Strafe, supplicio afficere.
Otratné, ého, n. Zehrpfennig, m. viaticum.
Otrausým, fut. yl, yti, verstreuen, spargere; 2) s. trausým 2).
Vtráwjm, fut. iti, s. vtrácým b), B.
Vtreych, u, m. Arsenik, m. arsenicum, Operment, n. Kupferrauch, m. auripigmentum.
Vtrhač, e, m. s. pomluwač.
Vtrhačný 3. bess. vtrhawý.
Vtrháček, lka, bess. vtrhač.
1. Vtrhám, praes. al, ati, někomu, s. pomlauwám.
2. Vtrhám, fut. fr. ati, s. natrhám.
Vtrhánj, n. Verleumdung, f. -na cti, Ehrabschneidung, f. criminatio falsa, obtrectatio.
Vtrhawý 3. verleumderisch, obtrectatorius, criminatorius, auch criminosus.
Vtrhnu, fut. hl, hnauti, abreißen, etwas v. etwas, abrumpere, avellere, revellere, deripere; 2) abpflücken, z. B. eine Blume rc. carpere, decerpere; 3) abbrechen, a) sobě vtrh. sich etwas abbrechen, z. B. an der Speise, fraudare se victu suo, auch se, od. genium suum; swé hubě vtrh., sich es seinem Munde abdarben, sich nichts zu gute thun, defraudare genium; b) abziehen, vermindern, z. B. an der Zahlung, de pretio detrahere, de mercede &c. 4) někomu, s. pomlauwám
II. rec. vtrhnauti se, abreißen, (neutr.) avelli: vtrhl se kámen s hůry, K.
Vtrhugi, - se, owati, vorh.
Vtrmácým se, fut. el, eti, sich abarbeiten, abstrapaziren, abrakkern, defatigari.
Vtroba, y, f. ol. Eingeweide.
Vtrpenj, n. Leiden, n. z B. vtrpenj Krystowo, das Leiden Christi, Christi perpessio malorum (passio Christi); 2) s. autrpnost.
Vtrpjm, il, iti, leiden, perpeti, tolerare; poddanj neywjc vtrpěli, K. nic gim o to neřjkeg, nechcessli od nich vtrpěti, K.
Vtrpnost, s. autrpnost.
Vtrpný 3. widrig, adversus, acerbus: buď vtrpné, buď pohodlné, K. üblicher 2) criminal, peinlich, den Hals betreffend, capitalis, auch criminalis; vtrpná pře, s. pře; v-né práwo; 3) s. autrpný 1).
Vtru (ru), fut. vtřel, vtřjti, s. vtjrám; 2) abreiben, reiben, zerreiben, z. B. Farbe rc. terere, conterere; 3) vtřjti len, den Flachs brechen, - frangere.
Vtrussugi, owati, s. vtrausým.
Vtržek, žku, m. s. vgma 1); 2) das geldbste Geld, aes acceptum.
Vtržjm, fut. ex. il, iti, s. vtěžjm. II. rec. v-ti sobě, s. vhonjm sy.
Vtržka, y, f. s, vtrhánj.
Vtuchlý 3. erloschen, exstinctus, vtuchlý oheň, K. b) veraltet, obsoletus.
Vtuchnu, fut. ex. chl, chnguti, ex-.

lóſchen, veraltern, gleichſam abſterben, exstingui, exolescere, aboleri: vtuchl, popřeſtál plamen, *K.* ctnoſti ſtarých vtuchly, *Vel.* zpráwa poptuchla, *Id.* nařjzenj toho práwa vtuchlo, *Id.*

†Vtulný 3. ſ. aulišný.

Vtunu, *fut.* nul, nauti, ſ. vtonu? ob přjliſſných deſſtůw ſemena obilj w zemi docela vtunau neb wyhynau, *Vel.*

Vtutlám, *fut. ex.* al, ati, verhehlen, vertuſchen, unterdrücken; celare, occultare, tegere, supprimere.

Vtužjm, *fut.* il, iti, ſolg. a).

Vtwrdjm, *fut. ex.* il, iti, zen, befeſtigen, firmare, roborare; b) bekräftigen, beſtätigen, erhärten, affirmare, confirmare.

Vtwrzený 3. *part.* v. vdrh.

Vtwrzugi, owati, ſ. vtwrdjm.

Vwábjm, *fut.* il, iti, ablocken, hinweglocken, abducere.

Vwáděnj, ſ. vwedenj.

Vwadlý, - loſt, ſ. ſwadlý 1).

Vwadnu, ſ. ſwadnu.

Vwaha, y, *f.* beſſ. vwáženj.

Vwal, u, *m. obs.* ſ. audolj.

1. Vwáljm, *fut. fr.* el, eti, *sl.* vwalám, ati, auswirken, ausʼkneten, durcharbeiten, subigere, depsere; 2) ſ. vſſpinjm; - lenj, *n. verb.*

2. Vwaljm, *fut. simpl.* il, iti, im Stande ſeyn zu wälzen, posse volvere; 2) na ſe, na někoho, zuziehen, wälzen, Urſache ſeyn, daß jemanden ein Übel widerfahre, contrahere, conflare: něčj nenáwiſt, břemeno ꝛc. na ſe vwaliti.

Vwarliwý 3. leicht kochbar.

Vwařjm, - ſe, *fut.* il, iti, ſ. wařjm.

Vwarugi, *fut. ex.* owati, behüten, bewahren, tueri, servare; 2) verhüten, praecavere, avertere: - roztřjžitoſti, *Vel.*

II. *rec.* v-wati ſe, *reg. gen.* vermeiden, evitare, devitare.

Vwázenj, *n.* ſ. vwodenj.

Vwáženj, *n.* Erwägung, *f.* consideratio, reputatio.

Vwáži u. vwjži, *fut.*, vwázal, vwázati, vwázán, *imper.* vwaž, anbinden, durch Binden befeſtigen, alligare, deligare, devincire.

II. *rec.* v-zati ſe, w něco, etwas in Beſitz nehmen, recipere, possessionem adire: Cýrus ſe vwázal w ty pewnoſti, *Cyr.* w grunt ſe dědičně vwázal, *Pr.* - w králowſtwj ſe vw., das Königreich antreten.

1. Vwážjm, *praes.* eti, ſ. vwezu 2).

2. Vwážjm, *fut.* il, iti, *reg. acc.* erwegen, perpendere, expendere, auch considerare, reputare.

Vwáznu, *fut. ex.* zl, znauti, ſtecken bleiben, z. B. im Moraſte, haerescere; vwázl za pás, a tak wiſel, *Com.*

Vwazugi, owal, owati, ſ. vwáži.

Vwažugi, owati, ſ. vwážjm, *fut.*

Vwedenj, *n.* Hineinführung, gehend, inductio; b) Einleitung, *f.* introductio.

Vwedu, *fut.*, dl, vweſti, vweden, hinein führen, gehend, introducere, inducere; b) einleiten, introducere; we dſky vweſti, einſchreiben, inscribere, tabulis inferre; w zwyk a zkuſſenj ſy něco vweſti; do Cžeſſtiny vweſti, etwas in's Böhmiſche überſetzen; w pořádek vweſti, ſ. pořádám 2); něco na někoho vweſti, einem etwas zuziehen; ſ. auch ſpis.

Uwěřjm, *fut. ex.* il, iti, glauben; někemu, etwas für wahr halten, credere rem; někomu něco uw., einem etwas glauben, credere alicui aliquid; 2) borgen, auf Borg geben, z. B. Waren, credere merces, s. půgčjm, *Syl.* uwěřili gj kdo co, *Vel.*
II. *rec.* u-ti se, na auwěrek wzýti, borgen, mutuari, *D.*
Uwěži, *obs.* s. uwáži.
Uwezu, *fut. ex.* zl, zti, im Stande seyn zu führen (fahren), posse vehere; 2) wegführen, zu Schiffe, zu Wagen, avehere.
Uwidjm, *fut* ěl, ěti, s. uhljdám.
Uwigi, *fut.* uwiti, s. wigi.
Uwjgjm, il, iti, vorh.
Uwinjm, *fut. ex.* il, iti, z něčeho, beschuldigen, accusare, criminari; b) verklagen, accusare, vocare in jus: uwinil ty zrádce, *B.*
Uwjtám, *fut.*, al, ati, (feyerlich) bewillkommen, empfangen, salutare: král od stawů slawně uwjtán, *Vel.*
Uwjznu, *fut.* zl, nauti, s. uwáznu.
Uwod, u, *m.* s. uwedenj.
Uwodjm, *praes.* & *fut.* iti, s. uwedu
Uwoljm, s. přiwoljm, swoljm.
II. *rec.* u-liti se, vorh. sich antragen: uwolil se dlužnjk wěřiteli w pokutu, *Pr.* w to se uwolugi, že sám chcy *ꝛc.* *Pr.*
Uwozhřenec, nce, *m.* s. sopliwec.
Uwozhřený, rotzig, mucosus.
Uwozugi, owati, s. uwodjm.
Uwozým, *fut. fr.* il, iti, s. uwezu 2); 2) s. uſpinjm.
Uwrem, uwreti, *sl.* garkochen.
Uwrhu, uwržeš, *fut. ex.* uwrhl, uwrcy, uwržen, *imper.* uwrz, werfen, stürzen, jacere, praecipitare; -někoho w bjdu; -na někoho břemeno, eine Bürde aufladen, onus imponere.
Uwrženj, *n. verb.* v. folg. uwrženj na wodu, missio manus in aquam, *Dur. B. Slav. I.* 228.
Uwrznem, *fut.* zl, (zol), nauti, *sl.* s. uklauznu, sich wegstehlen.
Uwundám, *fut.* abstrapaziren?
Uz od. už, *ol.* s. haužew, uzel.
Uzamykám, *fut.* al, ati, alle Thore, Thüren verschließen, versperren, omnes januas, portas, occludere.
Uzárjm, iti, *sl.* rösten, frigere.
Užas, s. aužas.
Užaslý 3. entsetzt, erschrocken, territus, trepidus; 2) erstaunt, obstupefactus, stupens; -lost, i, *f.* Entsetzen, *n* horror; b) Erstaunen, *n.* stupor.
Užásnu se, u. užasnu se, *fut.* áſl, u. aſl se, ásnauti, u. aſnauti se, sich entsetzen, horrescere, cohorrescere, obstupescere; 2) erstaunen, stupere, obstupescere; - nutj, *n.* s. užaslost.
Uzawjrám, *fut. ex.* al, ati, alle Thüren, Fenster *ꝛc.* zumachen, zusperren, omnes januas, &c. claudere, praecludere.
Uzda, y, *f.* Zaum, *m.* z. B. des Pferdes, frenum, habena; w uzdu pogjti, den Zaum anlegen, injicere frenum, z. B. equo; na uzdě držeti, im Zaume halten, cohibere, coërcere, frenare; *fig.* pustiti uzdu y o těž ljbostem těla, *Syl.*
Uzdář, e, *m.* s. řemenář.
Uzdenica, y, *f. sl.* s. ohlawka.
Uzdjm, il, iti, aufzäumen?
Uzdrawjm, *fut. ex.* il, iti, heilen, sanare.
Uzdrawugi, owal, owati, vorh.
Uzeř, *abstr. ol.* s. auzký.
Uzel, *gen.* uzlu, Knoten, der geknüpft wird, z. B. eines Fa-

dens, nodus; 2) Bündel, n. fascis, sarcina; 3) *sl.* z. B. vzel maukÿ, soviel als in ein Taschentuch u. drgl. gebunden werden kann.

†Vzelnjk, *a, m.* žjžalowý, Insektenknotenwurm, gordius insectorum, *P.*

†Vzemj, *n.* Parterre, *n.*

Vzenář, *e, m.* Selcher, Fleischselcher, suffumigator (carnium); - řka, *y, f.* - inn, *f.* - trix; - řský 3. - stwj, Fleischselcherey.

Vzenj, *n. verb.* v. vdjm.

Vzenina, *y, f.* Selchfleisch, geräuchertes Fleisch, caro infumata.

Vženu, *fut.* vhnal, vhnati, das Vieh wegtreiben, abigere; 2) s. schwátjm, müde treiben.

II. *rec.* vhnati se, s. vnawiti se, 5).

Vžernjk, *a, m.* (*sl.*) s. lichewnjk.

Vžerný 3. *sl.* gewinnsüchtig.

Vžeru, vžral, vžrati, *reg. gen.* anfressen, adedere, edendo deminuere; 2) *reg. acc.* abfressen, *trop.* z. B. das Herz rc. exedere, conficere &c.

Vžest, *ol.* s. vžaslost.

Vžjarjm, *fut. sl.* s. vžárjm.

Vžigi u. vžiwu, *fut.*, vžil, vžiti, *reg. gen.* genießen, a) mit Nutzen od. Vergnügen haben od. besitzen, frui: pokoge vžiti; b) essen, vesci, edere: gá té husy málo vžigi.

Vžilý 3. nicht karg gegen andere, gastfrey, wohlwollend, liberalis, non malignus; - lost, *i, f.* Wohlwollen, *m.* Gastfreyheit, liberalitas, hospitalitas.

Vžina, *y, f.* s. aužina; 2) enger Paß im Gebirge, fauces: w vžině těch hor se postawili, *Com.* 3) Erdzunge, *f.* isthmus, *Lesch.*

Vžjrám, *al, ati,* s. vžeru.

Vžitečný 3. nützlich, nutzbar, u lis; - ně, *adv.* - iter; - nost, i, - keit, - keit, *f.* - litas.

Vžitek, *tku, m.* Nutzen, *m.* util tas, fructus, usus, commodum

Vžjwám, *al, ati, part. pr. pl.* vž wauce, *K.*, *reg. gen.* nützen, gebrauchen; Gebrauch mache benützen, uti, usurpare; b) ge nießen, frui; 2) zle vžjwat, m brauchen, abuti, z. B. re; 3) einnehmen, z. B. Arzney, su mere: keychawka může se k těla beze škody vžjwati, *Vu.*

Vžjwánj, *n.* Gebrauch, *m.* usu zlé vžjwánj, Mißbrauch, abu sus: 2) Einnehmen, z. B. de Arzneyen, usus.

Vžjwatel, *e, m.* Nutznießer, usu rius, Pr. - lkyně, *f.* - inn, *f* - ria

Vžiwenj, Ernährung, sustentati

Vžiwjm, *fut. ex.* il, iti, im Sta de seyn zu ernähren, posse sustentare, nutrire, alere.

II. *rec.* v-ti se, im Stande seyn sich zu ernähren, se sustentare alere, nutrire.

†Vzkolistý 3. schmahlblätterig.

Vzljček, *čku, m. dim.* Knötchen, nodulus; 2) Bündelchen, Päck chen, *n.* fasciculus.

Vzljk, *u, m.* ein kleiner Knoten nodulus; 2) kleines Pack, fasciculus.

Vzljm, *il, iti,* Knoten machen nodare, *Syl.*

Vzlowatý 3. knotig, voller Kno ten, nodosus; - tost, - keit, sita

Vžmoljm, *fut.* il, iti, vollends völ lig zermantschen.

Vznalý 3. erkenntlich, gratu memor; - lost, *i, f.* - keit, gratus animus.

Vznám, *fut. ex.* al, ati, án, erken nen, a) für etwas erkennen o halten, cognoscere, agnosc

re aliquem, z. B. als König, za krále, regem; b) einsehen, finden, befinden, sehen, agnoscere, cognoscere; c) zugestehen, einräumen, für wahr halten, agnoscere, concedere; d) Urtheil sprechen, decernere, sententiam ferre, pronuntiare, judicare; vznám. vznáwám za dobré, für gut finden, genehm halten; -áwám, al, ati, fr.

Vznánj, n. verb. v. vorh.

Vzralý 3. reif, gereift, maturus; fig. vzralý traup; - lost, i, f. Reife, f. - ritas.

Vzřjm, fut, el, eti, s. vhljdám.

Vzučký 3. dim. sl. sehr schmahl.

Vž, adv. sl. schon, jam.

Vžwáchám, fut. ati, s. vžweykám.

Vžweykám, fut. al, ati, zerkauen, mandere, mandendo, (manducando) comminuere; -ánj, n. Zerkauung, f. manducatio.

Vžugem, fut. vžil, vžwati, vorh.

W.

W, vor mehrern Mitlautern we, z. B. wedne, praepos., auf d. Frage wohin? mit dem Akkus., u. auf d. Frage wo? worinn? mit dem Lokal, in, in: we gménu, im Namen, in nomine; giž gest w chlebě, w nj ꝛc. er hat sich an das Brod gemacht; w čas, zeitlich, mature, K. we při býti; we psech pohřbený. Es wird zuweilen nachgesetzt, also: w tom we wssem, K. mluwil, psal w tato slowa, - mit diesen Worten; s. auch den, noc, prawda, wylééwat se ꝛc.

II. In der Zusammensetzung: ein, herein, hinein, herauf, hinauf.

Wáběnj, n. Lockung, Anfechtung, f. Anlocken, n. allectatio.

Wábič, e, m. Locker, Anlocker, allector; - čka, y, f. - inn, - trix.

Wábjk, u, m. sl. Lypt. Lockpfeife, f. fistula aucupatoria.

Wábjm, il, iti, locken, herzulokken, anlocken, herzureizen od. rufen, allicere, allectare.

Wábně, adv. lockend.

Wábnj 1. u. wábný 3. lockend: wábnj pták, folg. -bná pjsstalka, s. wábjk.

Wábnjk, a, m. sl. Lockvogel, m. illex.

Waček, čku, m. Wattsack, m. bulga, pera, vidulus; 2) sl. Tasche, Ficke, f. s. kapsa.

Wácka, wádzka, y, f. sl. s. auwod 2)

Wačkář, e, m. Wattsäckmacher; - řka, y, f. - inn, f. &c.

Wáclaw, a, m. Wenzel, Venceslaus.

Wáclawka, y, f. honcule, Herbstschwamm, fungus autumnalis.

Wacow, a, m. u. Wacowo, a, n. d. bischöfl. Stadt Watzen (Waitzen), in Ungarn, Vacium.

Wačssj, sl. s. wětssj.

1. Wada, y, f. Fehler, m. Gebrechen, n. vitium, mendum.

2. Wáda, y, f. Zank, m. lis, rixa, jurgium, contentio, litigium; - dka, y, f. dim.

Wadj, ilo, iti, impers. cum dat. pers. ein Gebrechen haben, vitio, vitiis laborare; b) s. překážj, sskodj: to nic newadj, das schadet nichts, nil obest.

Wadil, a, m. Zänker, a) der zankt, rixator; b) der gern zankt, litigiosus, rixosus; - lka, y, f. - trix, rixosa, jurgatrix.

Wadjm, il, iti, někoho s někým, zum Zanken anhetzen, concitare aliquem ad rixam; gedny s druhými strubuge a wadj, K.

Wadjm se, il, iti, zanken, litiga-

re, rixari, jurgare; s někým, mit jemand, cum aliquo; sich od. unter sich, inter se; -jwám se, al, ati, fr.
Wadiwý 3. s. swarliwý.
Wadnu, dl, dnauti, verwelken, flaccescere, marcescere.
Wadný 3. fehlerhaft?
Wádrle, wadrlátko, a, n. Fächer der Frauenzimmer, flabellum, D.
Wádzám, al, ati, sl. eine Wöchnerin einsegnen, introducere.
Wagčák, a, m. sl. s. Hyjšť.
Wagečko, a, n. dim. Eylein.
Wagečnjk, u, m. Eyerstock, m. ovarium, D. 2) Eyerkuchen, m. intritum ex ovis et lacte, R.
Wagečný 3. d. Eyerbetreffend; skořjpka wagečná, Eyerschale, f. testa ovi; bjlek wagečný, Eyweiß, n. album ovi, albumen; žlautek wagečný, Eyerdotter, n. vitellus; wagečná čárka, Eystrichlein, n. (Schreibkunst.) P.
Wagjčko, a, n. s. wegečko.
Wagko, a, n. sl. s. wagjčko.
Wáh, u, m. der Fluß Wag, f. in Ung. Vagus.
Wáha, y, f. Wage, f. a) zum Wiegen, libra, statera, trutina. b) am Himmel, libra, jugum. c) am Wagen (aber nur plur. wáhy), jugum; 2) Schwengel, Brunenschwengel, tolleno. 3) s. záwaží; 4) sl. Gewicht n. pondus: dukát nemá wáhy; s. auch senný.
Wáhám, al, ati, säumen, zaudern, morari, cunctari, cessare.
Wahan, u, m. (v. wáha), sl. Wagschale, lanx. 2) s. okřjn. b) (Nitr.); -nček, u, m. dim.
Wáhawý 3. langsam, zauderhaft, tardus, lentus, K. -wě, -de, -te; -wost, i, f. -keit, -tigkeit, -ditas.
Wak, u, m. Wattsack, m. bulga, pera, vidulus; wak sedla, Satteltasche, f. pera sellaris. hippopera; wak na broky, Schrottbeutel m.
1. Wal, u, m. Sturz, Antrang, m. impetus; welikým walem a křjčenjm nan se obořili; s. auch walem; 2) Schanz, f. vallum, agger munimentum, Cyr.; walem obehnati, schanzen, verschanzen, vallum ducere, B. 3) Walzholz in der Mühle, cylinder (aus russ. wal; 4) Woge, f. ?? Jung.
2. Wál, u, m. Wirkbrett, n. Wirktisch, m. tabula pistoria. 2) s. wálec.
Walach od. Wallach, a, m. Wallach, a) einer aus der Wallachey, Vallachus; b) ein verschnittener Hengst, canterius, equus castratus; 2) Schäfer, m. opilio; 3) das Gestell der Hürden im Bräuhause; 4) s. Lenoch? D
Walachy, pl. (auch Walachye, f.), d. Wallachey, Vallachia, w Walassjch, Kram.
Wálam, ati, sl. das Brod walken
Wálanice, od. -čka, y, f. s. ein Tuch auf den Brodkorb beym Backen auszubreiten.
Walaský 3. wallachisch, Vallachicus. 2) Schäfer-; walaské owce, sl. d. langhaarigen Schaafe; walaštětkno, grobes (weißes) Tuch; -sky, adv -c
Walaška. Wallaška y, f. Wallachinn, f. Vallacha. 2) des Schäfers Weib, uxor opilionis; 3) od. walaššice, sl. Schäferaxt, f. Handbeil, n. securis opilionum.
Walaur, u, m. s. kolkárna,

Walausy, pl. Knebelbart, Schnurbart, m. mystax, m.
Wálček, -wáleček, čku, m. dim. v. wálec.
Walcha, y, f. Walkmühle, f. mola fullonica, auch blos fullonica.
Walchář, e, m. Walker, Walkmüller m. fullo.
Walchugi, owal, owati, walken, subigere; 2) meistern, durch d. Hechel ziehen, perstringere: walchowati saudy Božj, K. mé wssecky wěcy walchugj a přewracegj, K.; práwa falssowati, walchowati, Vel.
Wálčjm, il, iti, s. bogugi.
Wálčiwý, 3. kriegsüchtig, bellicosus, -wost, i, f. Kriegsucht, f.
Wálcowny 1. Walzen-, Rollen-: w. prkénka, K.
Waldyně/einegewiße Speise, Haj.
Wálec, lce, m. Rolle, Walze f. cylindrus; Wirkholz, n. Walker, m.
Walecka, y, f. Schwellege?
Wálečnj 1. s. wálečný, Cyr.
Wálečnjk, a, m. - nice, s. bogownjk, -nice, Krieger, - inn. f.
Wálečný 3. Kriegs-, bellicus, militaris; wálečná přjprawa, Kriegsrüstung, apparatus bellicus; w-ný lid, Kriegsvolk, n. Kriegsvölker, copiæ militares, auch blos copiæ, exercitus.
Waledykugi, owal owati, sl. Abschied nehmen, valedicere.
Wálek, lku, m. s. wálec. 2) lange, runde Bauziegel v. Koth.
Walem, adv. stürzend, haufenweise: walem se k němu lid hrne, Vel. pogednau a gako walem k zahynutj přicházegi, Id.
1. Wáljm, el, eti, fr. v. waljm, wälzen, volvere, volutare: koho gme, toho wálj w nawyklostech zlých bez konce, Com. 2) wirken, kneten, depsere, subigere. 3) mangen, (mandeln), lævigare machina lævigatoria: sukna wáleti, D. 4) (ol.) s. wáljm.

II. rec. wáleti se, sich wälzen, volutari, volvi, volutare se: na pecy se wáleti; moře se wlnami wálelo, Com.

2. Waljm, il, iti, wälzen, volvere, volutare.

II. rec. waliti se, sich wälzen, volutari, volvi; 2) zuströmen, v. vielen: do domu hausem se walj, B., bog se na něg walj, K. - těžké wálky, Com.

Wálka, y, f. Krieg m. bellum.
Walkugi, owati, sl. s. mandlugi.
Wálky, pl. s. otýpky? Bündeln.
Wallach, s. Walach.
Walnj 1. massiv, vastus: walnj a poslednj sklep (na hradě Pražském), Vel. 2) was in Massa geschieht, s. hlučný, hromadný: walnj, hlučný sněm, Dal. walnj sněm, Vel. walné wogsko, Ruk. Kr. wlasti walné, Id. weliký a walnj mor, K. - ně, adv. catervatim, valde: walně vtjká, Cyr. walně naň přiklopotaly djwky, Haj. slusy hlawy do hrdla a do vst sylněa walně padagj, Vel. hausně a walně sebe hubj lidé, Id. neywalněgi lichwj ti, Id. to nenj tuze walně, das ist nicht besonders tüchtig.
Walný 3. vorh. walný werš? Puchm.
Wálow, u, m. sl. s. hrant.
Wálowec, wce, m. sl. Hemmschuh, m. lignum retinens, sufflamen.
Waly, u, m. pl. s. wal, Schanze.
Wandali aneb Srbi, Vel. k. 61a.

Wandr, u, *m.* s pant. 2), u. folg. *K.*
Wandrowka, y, *f. sl.* Wanderschaft *f.* peregrinatio.
Wondrowná, é, *f. sl.* folg.
Wandrownice, *f.* s. kurwa, *Syl.*
Wandrugi, owati, s. putugi.
Wandrownjk, a, *m.* Wanderer, viator; -nice, *f.* -trix, *Syl.*
Waně *f.* s. wanna, Badwanne, *D.*
Waněk, ňka, *m.* s. Wáclaw, *Vel.* s. auch poradití se.
Wánj, *n.* Wehen, *n.* flatus.
Wanička, y, *f. dim.* Kumpf *m.* Kumpen.
Wanna, y. *f.* Wanne, *f.* labrum *Syl.*
Wánoce *f. plur. genit.* wánoc, *dat.* wánocům, Weihnachten, festum natale Christi.
Wánočnj 1. Weihnachts-; w-nj swátkowé Weihnachtsfest, vorh.
Wánočnice, *f.* Striţel, *m.* panis oblongus, triticeus.
Wantroky, *plur.* s. hrant.
Wanu, *fut.* nauti, s. powanu.
†Wanylnjk, u, *m.* zrost. vanilla.
Wápenatý 3. s. wápenitý.
Wápenice, *f.* Kalkhütte, *f.* Kalkofen, *m.* calcaria, fornax c-ria.
Wapenjk, a, *m.* Kalkbrenner, calcarius.
Wápenjm, il, iti, kalken, *D.*
Wápenitý 3. kalkartig, kalkicht.
Wápenka, y, *f.* Kalkwasser. *n.* aqua calcaria, *D.*
Wapenný 3. wápený, den Kalk betreffend, calcarius; w-ný kámen, Kalkstein; -ná země ꝛc.
†Wápnatěnka, y, *f.* gorgonium *(fos.)*
Wápno, a, *n.* Kalk, *m.* calx; nehasené wápno, ungelöschter Kalk, calx viva; hasené w. gelöschter Kalk, calx exstincta od. macerata; w. hasyti, Kalk löschen, calcem exstinguere od. macerare; w. páliti, Kalk brennen, coquere calcem.

War, u, *m.* Gebräude, *n.* einmaliges Brauen, Sud, *m.* c[…] ctura cerevisiæ; 2) Sprudel des Wassers, bullitus aquæ *Durich.* 3) *ol.* s. parno, wřel[…]
Wára, y, *f. sl.* s. wařiwo […]
Wařecha, y, *f. mor.* s. wařeka.
Wařečka, y, *f. dim.* v. wařeka
Warečnj 1. (v. wárka), Brau[…] z. B. prawo, řád, *D.*
Wařeka, y, *f.* Kochlöffel, Schaumlöffel, *m.* ligula, trulla.
Wařenj, *n.* Kochen, *n.* coctio 2) Gemüs, Gemüse, *n.* obsonium, *Com.*
Wařený 3. gesotten, elixus.
Wařeſſka, y, *f. dim.* s. wařečka
Warhanář, e, *m.* Orgelbauer effector organorum (spiritalium); -řka, y, *f.* des Orgelbauers Frau, uxor effectoris organorum; -ſtwj, *n.* d. Orgelbaukunst, ars construendorum organorum; -ſký 3. ꝛc.
Warhanjk, a, *m.* Organist, Orgelspieler, organoedus; -nice, f. -inn, *f.* uxor org-d[…]
Warhánky, *pl. dim.* v. folg. warhánky p[…]nj, Brustpfeifen, *m.* pars pectoralis organi. 2) od. záhyb, Eselsohr, in Büchern, sinus. 3) Feuerzüge im Bräuhause, spiramenta ignis.
Warhany, *f. pl.* Orgel, *f.* bekannte musik. Instrument organum od. organum spiritale (pneumaticum.)
Wařič, e, *m.* Sieder, coctor wařič soli, Salzsieder, *m.* salinator od. coctor salis.
Wařička, y, *f.* Köchinn, *f.* c[…]qua. 2) (best. wařečka.) Kochlöffel, *m.* ligula, rudis.

Wařjm, il, iti, kochen, (*active*), z. B. Fleisch, coquere. 2) sieden, z. B. Fleisch, coquere. a) sieden, z. B. Fische. rc. coquere, elixare. 3) brauen, coquere (cerevisiam.)

II. *rec.* wařiti se, kochen (*neutr*), sieden, Wasser rc. fervere, æstuare.

Warito, *ol.* ein musik. Instrument (vgl. βαρβιτον?) *Ruk. Kr.*

Wařiwo, a, *n.* s. wařenj, Hülsenfrucht, *f.* legumen, *D.* 2) *sl.* jede gekochte Speise, ferculum.

Wárka, y, *f.* Brauen, Gebräu, *n.* coctio (cerevisiæ.)

Wárnjk, u, *m. sl. Lypt.* s. hrnec.

Warownjk, a, *m. sl.* Hüter, z. B. Obsthüter, custos; -čice, *f.* -inn *f.*

Warowčiwy 3. *sl.* s. schránliwý.

Warowkyně, *f. sl. f.* s. pěstaunka.

Warta, y, *f.* s. stráž.

Wartugi, owati, s stráž držjm, *K.*

Warugi, owal, owati, s. ostřjhám, z. B. owoce, Obst hüten, custodire; 2) meiden, weichen, declinare: warug s cesty, gehe aus dem Wege, decede de via, *Syl.*

II. *rec.* w-wati se, *reg. genit.* meiden, vitare, devitare; 2) sich hüten, cavere sibi.

III. *rec.* warowati sobě od-sy, *sl.* aufbewahren, sparen, parcere, custodire: warug sy, budeš mjt.

Wary, ů, *m. plur.* warme Bäder, thermae; 2) *sl. adv.* s. zdaž, snad: wary sie blázen!

Wáš, wáše, wáše, euer, euere, euer, vester, vestra, vestrum.

Wašek, ška, *m.* s. Wáclaw.

Wášeň, šně, *f.* s. náružiwost.

Wašjček, čka, *m. dim* v. Wašek.

Wassinec, nce, *m.* einer v. euern Leuten, aus euer Nation rc. vestus.

Wassinský 3. *sl.* was euch gehört.

Wássniwý 3. s. náružiwý.

Wassnost, i, *f.* (wáš-most, Wasse milost? *Jungm.*) ein Titel: Ew. Ehrwürden, *D.* Wassnost Pane, Ew. Gestrenge.

Wassnostiný? z psanj Wassnostiného, *'Zerot.*

Wát, wáti, s. wěgi.

Watawa, y, *f.* Watawa, ein Fluß im Prach. Kr. Watawa.

Wateň, *ol.* d. weibl. Scham, vulva.

Wáti, wehen, s. wěgi.

Watka, y, *f.* Zuggarn, *n.* verriculum, funda.

Watra, y. *f. sl.* ein Haufen Feuer; *illyr.* watra, Feuer.

Watrál, a, *m. sl.* Keule, Schäferkeule, *f.* fustis.

Watrjm, il, iti, Feuer im freyen Felde machen, ruri ignem excitare.

Watršlj, *n.* rozdj, Kniebusch, *D.*

Watršek, šku, *m.* rozdj, Kröpel, Kropf, *m. D.*

Wawra, y, *m.* Lenzel, Laurentius.

Wawraus, e, *m.* vorh. - außek, šška, *m. dim.*

†Wawřjn, u, *m.* (*pol.*) s. bobek 1).

Wawřinec, nce, *m.* Lorenz, Laurentius.

Wawrusse *f.* ein Weibsnahme.

Waz, u, *m.*, *sl. pl.* wazy, Genick *n.* cervix; 2) d. rothe Rüster, ulmus ptelea, *Linn.*, *sl.* auch brest, *russ.* waz.

Wazač, e, *m.* Garbenbinder, etwa manipularius; 2) (knih), s. knihwazač.

Wazacý 1. z. B. wazacý gehla, Stricknadel *f.* acus textoria, *D.*

Wazák, u, *m.* lano, Seil, *n.* womit man d. Ochsen (in der Schlachtbank) anbindet, restis.

Wážám, wáži, u. wjži, wážal, wážati, wážán, *imper.* waž, binden, ligare, alligare, vincire, deligare; zusammen binden, colligare; 2) *sl.* stricken, acu texere. 3) *rec.* ceremonyemi se newázati, *Com.* sich binden an -; wázati se slowy a literami (při překladánj) -.

Wázané, ého, *n.* s. wazba, 2).

Wázanec, nce *m.* s. wrsse.

Wázanice, *f.* *sl.* *Lypt.* Bund, z. B. ein Bund ausgedroschener Garben; -čka, y, *f.* ein Bündel, z. B. ein Bündel Meerrettig, Monatrettig ꝛc. fasciculus.

Wazba, y *f.* Binden, *n.* Bindung *f.* ligatio, alligatio, vinctio; 2) Angebinde, Geschenk, *n.* zum Namens- od. Geburtstage, donum, munus onomasticum; 3) Gefängniß, *n.* carcer, d. Banden, vincula; *B.* do wazby wsázeti; w wazbě držeti; wazby zločincy naplněné; 4) Verklammerung im Bauwesen, subscus, subscudes; 5) Buchbinderband, *m.* compactio; franská wazba, Franzband, *n.* compactio gallica.

Wáži, wázati, s. wázám.

Wážjm, il, ití, en, *imper.* waž, wiegen, a) durch d. Wage erforschen (wägen), librare, pendere. b) so u. so viel am Gewichte enthalten, pendere; 2) wodu wážiti, Wasser schöpfen, haurire; auch fig. včenj od někoho w.; 3) trinken, saufen, haurire: z sſkopků wážiti, *K.* 4) gelten, gültig seyn, valere, pondus habere: žádné priwilegium proti tomu nic neważj. 6) s. powážjm, überlegen: bedliwě ty otázky wážiti, *Vel.* to wida a wáže w srdcy ꝛc. nesſlussj běžně wážiti slow těch. b) darauf wenden, wagen, machen, impendere: wážiti mnoho hodin na sſperkowánj; wážiti cestu někam, k někomu; 7) něco někomu laskawě, milostiwě-, gütig, gnädig aufnehmen, verzeihen, *Cyr.* prosým, aby mi to laskawě wážil, *Vel.* 8) sobě, *cum gen.* achten, schätzen, facere, aestimare: wysoce, od. málo sobě wážiti, hochschätzen, achten, magni æstimare, facere: manželky swých manželů sobě zřjzené wážjce ať posſlauchagj a ctj, *K.*

Wážka, y, *f.* *sl.* s. auwod 2).

Wážka, y, *f.*, üblicher *plur.* wážky, *dim.* eine kleine Wage, z. B. wážky na zlato, Goldwage, statera auraria: na wážce wáženy býwagj, *Syr.* 21, 25.

Wážně, *adv.* ernsthaft, graviter.

Wažnice, i, *f.* Wagamt? *n.* 2) hie u. da *sl.* s. senná wáha.

Wážnost, i, *f.* Wichtigkeit, *f.* Gewicht, *n.* Belang, gravitas; Ernsthaftigkeit, *m.* gravitas, severitas; 2) Ansehen, worinn man steht, auctoritas, dignitas

Wáznu, wázl, wáznauti, stecken bleiben, hærescere: bláto na nohách wázne, *K.* řeči přemilé kazatele w srdcy gegjm wázly.

1. Wážný 3. wichtig, 2) schwer, gravis, ponderosus; b) sein gehöriges Gewicht habend, sui ponderis, suum pondus habens; c) v. Wichtigkeit, viel geltend, gravis; groß, ansehnlich, magnus, venerandus, suspiciendus; wážný stařec, ein achtungswürdiger Greis, d) ernsthaft, gravis, severus.

2. Wážný, ného, m. Wagemeister, Eicher, Eichner, zygostates, magister librationis.
Wazy, pl. sl. s. waz 1).
Wberu se, fut. webral se, webrati se, hinein dringen, introrumpere, irrumpere, irruere.
Wbigi, fut. ex. wbil, wbjti, hineinschlagen, impingere, infigere
Wbitj, n. verb. v. vorh. impactio.
Wbodený 3. part. const. v. folg.
Wbodu, fut. wbodl, wbůsti, hinein stechen, infigere.
Wčasný, s. časný c), d); wčasná Řjzeň, B.-ně, s. časné 2), 3).
Wčela, y, f. Biene, f. apis.
Wčelař, e, m. Bienenmann, Bienenwärter, Bienenmeister, apum curator; -řka, y, f. -inn; -řský 3. -stwj n. wie bey pekař.
Wčelesno, a, n. d. Hölle in der Malzdarre, D.
Wčelička, y, f. dim. Bienchen, Bienlein, n. apicula.
Wčeljn, u, -nec, nce, -jnek, nku, m. sl. s. wčelnice.
Wčelka, y, f., mor. wssełka, sl. sswehla, Hühnerlaus, f. pediculus gallinae, Linn. D.
Wčelnatý 3. bienenreich, dives apum.
Wčelnj 1. Bienen-, apiarius.
Wčelnice, f. Bienenhaus, n. Bienenort, Bienenstand, m. apiarium, alvearium.
1. Wčelnjk, a, m. s. wčelař.
2. Wčelnjk, u, m. s. wčelnice, D. 2) (selten), s. rogownjk.
Wčepugi, owati, K. Ex. 26, 17.
Wčera, adv. gestern, heri, hesterno die.
Wčereyssek, ssku, m. (sl.) der gestrige Tag, dies hesternus.
Wčereyssj 1. gestrig, hesternus.
Wcházým, el, eti, hinein gehen, z. B. mit den Füßen, intrare, inire, ingredi, introire; wcházeti w počet, berechnen, computare: - s sebau, überlegen, überschlagen, reputare; -zenj, n. verb. introitus, ingressio.
Wchlaustnu, wchrstnu, fut. nul, nauti, wodu ꝛc. na někoho, aufschütten, superfundere, perfundere.
Wchod, u, m. Eingang, m. Hineingehen, n. introitus, ingressio.
†Wchodné, ého, n. Eintrittsgeld.
Wchumlám, al, ati, verschlingen, deglutire: wjr do sebe wssecko wchumláwagjcý, Com.
†Wčil, wčilek, (wčul), adv. mor. & sl. Nitr. jetzt, nunc.
Wčileyssek, ssku, sl. d. jetzige Zeit.
Wčilegssj 1. mor. s. nynégssj.
Wdám, fut. ex. al, ati, verheurathen, verehlichen, v. Frauenzimmern, maritare, matrimonio jungere, z. B. alicui.
II. rec. wdáti se, sich verheurathen, verehelichen, se matrimonio jungere, z. B. alicui, matrimonium inire cum aliquo.
Wdáwám, -se, ati, vorh.
Wdawky, gen. wdawek f. pl. Heurath, f. conjugium, nuptiae.
Wdechnu auch wdchnu, fut. chl, chnauti, einhauchen, inspirare; 2) eingeben, inspirare: žádný Swatý vměnj do tebe newdechne, Vel. - nutj, n. verb.
†Wděčjm, iti, gratulieren?
Wděčjm se, il, iti, sich gefällig machen; sl. Gefallen thun, gratificari: wděčjm se ti tauto knižkau.
Wděčný 3. (abs. wděčen), cum gen. aut absolute, dankbar, gratus; gsem toho přátelstwj od wás welice wděčen; wděčně někomu wděčnu býti, Syr. 2) annehmlich, angenehm, acceptus: to libé a wděčné teplo, Vel. bar mu byl wděčný; -ně, adv. grate;

-nost, i, *f.* -keit, *f.* gratitudo; b) Annehmlichkeit, suavitas, gratia, jucunditas.

Wděk, (*sl.* wďak), z. B. včiniti, Gefallen erweisen, gratum facere alicui; wděk neb newděk, s. wol neb newol, unter woljm, s. auch zawděk.

Wdělám, *fut.* ati, hinein machen, hinein bringen, z. B. Stein.

Wdolek, lku, *m. mor. & sl.* (snad že ge do důlkowatého třjnožnjka legj.) Talke, *f.* eine Mehlspeise, *D. K.* s. auch dolky.

Wdowa, y, u. wdowice, *f.* Wittwe, Wittfrau, *f.* vidua.

Wdowář, e, *m.* Hurenjäger, der den Wittwen nachjagt, *D.*

Wdowec, wce, *m.* Wittwer, Wittmann, *m.* viduus.

Wdowička, y, *f. dim.* v. wdowa.

Wdowský 3. Wittwen-, vidualis.

Wdowstwj, *n.* Wittwenschaft, Wittwenstand, *m.* viduitas, *B.*

We, s. w.

Webrati se, s. wberu se.

Wěc, *gen.* wěcy, *f.* Sache, *f.* res; wěcy z dřjwj, Holzwerk, *n.* opera lignea; wěcy saukenné aneb lněné, *K.* 2) Gang, *m.* (Bergw.) vena: prawá wěc, grader Gang, vena recta; přjčnj (křjžowá) wěc, vena transversa; s. auch ssarowá ꝛc.

Weč (für w co), worinn, in was, quo, in quid, in quam rem &c. bj hrome, wssak máš weč! *Žal.*

Wece, *verb. def.* sagt, inquit.

Wečer, a, *m.* Abend, *m.* Abendzeit, *f.* vesper, vesperus, vespera, tempus vespertinum; wečer, (wečjr), v wečer, s wečera, abends, am Abend, vespero od. vesperi; k wečeru, k wečerau, pod wečer, okolo wečera, gegen Abend, ad vesperam, ad vesperum; sstědrý wečer, s. sstědrý.

Wečeřadlo, a, *n.* Speisesaal, *m.* coenaculum, coenatio.

Wečeře, *f.* Abendessen, Nachtessen, Nachtmahl, *n.* Abendmahlzeit, *f.* coena; wečeře Páně, s. oltárnj swátost.

Wečeřjm, el, eti, zu Abend essen, nachtmahlen, coenare.

Wečeřisstě, *n.* bess. wečeřadlo.

Wečernj 1. Abend-, was abends geschieht, vespertinus; wečernj čas, Abendzeit, *f.* tempus vespertinum; w. saumrak, Abenddämmerung, crepusculum.

Wečernice, *f.* s. můra, Drude, *f.*

Wečerniwka, y, *f.* zrost., hesperis.

Wečeros, *adv.* heut abends, hodie vesperi, hoc vespere, *Klat.*

Wěchet, chtu, *m.* Strohwisch, *m.* peniculus stramineus: se wssjm gako swině s wěchtem pohrawá, *K. & Com.*

Wěchtjk, u, *m. sl.* s. wěchýtek.

Wěchtowj, *n. coll.* vorh. Schaftheu.

Wěchýtek, tku, *m. dim.* v. wěchet.

†**Wěčněbytný** 3. s. wěčný, ἀιἐων, *Neg. Il.*

†**Wěčnowěký** 3. folg. od wěčnowěkých wěků, *Neg.*

Wěčný 3. ewig, aeternus, sempiternus, perpetuus; -ně, perpetuo, in aeternum; -nost, i, *f.* -keit, *f.* aeternitas.

Wecpám, *fut. ex.* al, ati, hinein stopfen, infarcire; 2) hinein bringen, durch Reden od Unterricht beybringen, imprimere (infigere) animo od. memoriae.

Weď, *sl.* s. wssak (auch *Com.* weď se ti nezgewj, anižbych gim radil?)

Wěda, wědauc, *part.* v. wjm.

Wěduch a, m. sl. Göm. ein Zauberer od. ein weissagender Geist.
1. Wedenj, n. Leiten, z. B. der Menschen, des Wassers ꝛc. ductus, ductio; b) wedenj djtek, Erziehung, educatio, K. R.
2. Wěděnj, n. Wissen, n. scientia.
Wěderce, n. Kübel, m. lacus, sinum, urna: wěderce wody swěcené, Weihkessel, m. aquiminarium, Vel. N. 2) s. wědro a); Gelte, f. Krug, m. labrum? Ryb.
Wěderny 1. eimerig, unius urnae.
Wědět, wěděti, s. wjm.
Wedlé, praep. reg. gen. neben, gleich dabey, juxta, secundum, ad, apud, propter; 2) nach, darnach, zu Folge, ad, secundum, Jz. 8, 20. 3) an der Seite, juxta: wedlé cýsaře, mnozý proti Čechům powstali.
Wedlegssek, ssku, m. sl. nebengelegene Seite, nebengelegener Theil.
Wedlegssj 1. Neben-, nebenseitig, lateralis (collateralis); wedlegssj ulice, Com.
Wedne, adv. bey Tage, interdiu.
Wedomec, mce, m. sl. ein weiser Mann, Wahrsager, divinator; - mkyně, f. W-inn, f - trix.
Wědomj, n. Wissen, scientia, notitia, cognitio; s. auch swědomj 1).
Wědomý 3. bewußt, bekannt, od. was man weiß, notus, cognitus; - mě, adv. wissentlich, mit Wissen, sciens: wědomě a wědomě, scienter prudenterque, Syl. - most, i, f. Wissenschaft, d. man v. etwas hat, Kenntniß, f. Wissen, n. scientia, cognitio, notitia; wědomost mjti, Wissenschaft haben, habere scientiam, z. B. rei, od. scire, nosse rem.
1. Wedro, a, n. Hitze, f. (der Sonne), aestus; fig. wedro prokletj Božjho, K.
2. Wědro, a, n. Eymer, m. a) als ein Gefäß, Wassereimer, Schöpfeimer, situla, modiolus; b) als ein Maß flüßiger Dinge, z. B. Weins ꝛc. amphora.
Wedru se, fut. ral, rati se, sich eindrängen, se intrudere.
Wedu, wedl, wésti, weden, fut. powedu, imper. weď u. weďte, werden gebraucht, wenn d. Bewegung v. dem redenden weg geschehen soll, sonst aber poweď u. poweďte; führen, a) voran gehen, praeire, ducere; b) führend wohin bringen, z. B. jemand ins Gefängniß, in sein Haus, Garten, ducere; swědky wésti, Zeugen stellen, vorführen, testes adducere, Pr. řeč započatau dále wésti, K. c) leiten, z. B. einen Blinden, jemand d. Hand beym Schreiben, Wasser wohin leiten ꝛc. ducere; d) zubringen, z. B. žiwot wésti, ein Leben führen, agere vitam; e) wognu, boy wésti, Krieg führen, bellum gerere; f) přj wésti, einen Proceß führen, agere causam; saud wésti, Gericht halten, judicare, B. g) kupectwj wésti, Handlung führen, mercaturam facere, od. tractare; obchod wésti, ein Gewerb od. Handlung führen, artem tractare, quaestum exercere; prácy při něčem, náklad na něco wésti, Arbeit, Kosten auf etwas verwenden, laborem, sumtus impendere; auřad wésti, ein Amt verwalten, munus gerere, administrare; rozkoš spolu wedli; h) hegen, z. B. Lehre, fovere: w swé zemi každau wjru wésti dopustj; od por-

né včenj náboženstwj židowsté. mu wedli; i) anführen, (allegare): k swé při něco za průwod wésti; wedli naň y to, že ꝛc. k) dazu bringen, treiben, bewegen, perducere, movere: nauze ho k tomu wedla, K. k něčemu wésti (a měřiti), wohin leiten, zielen, vergere, collimare.

II. *rec.* wésti se, gehen, z. B. dobře, zle se mi wede, es geht mir wohl, übel, agitur mecum bene, male; wésti se za ruce, Hand in Hand gehen, manibus junctis ire.

III. *rec.* wésti sy, sobě, seyn, sich benehmen, se gerere: směle, hrdě sy wede, er ist kühn stolz, audax est, superbit; slawně, wysoko, autratně, howadsky ꝛc. sobě wésti; hrdinsky a mužsky -, *Cyr.*

Wědýrko, *a*, *n.* *dim.* v. wědro.

Wegacá, *sl.* z. B. wegacá lopata, Worfschaufel, *f.* ventilabrum.

Wegce, *gen.* weyce u. wegcete, (vgl. mit Ey), Ey, *n.* ovum; čerstwé weyce, frisches Ey, ovum recens; w. yalowé (wětrné), Windey, ovum irritum, od. hypemenium, ovum zephyrium; w. na měkko (wařené), weich gesottenes Ey, o. sorbile; w. na twrdo (wařené), hart gesottenes Ey, o. coctum; w. (na máslo) sazená, gesetzte Eyer, ova frixa; wegce nésti, s. nesu 6); na weycých seděti, auf den Eyern sitzen, incubare ova, (ovis).

Wegdu, *fut. ex.* wessel u. wssel, wgjti, *imper.* wegdi, hinein gehen, z. B. mit den Füßen, intrare, inire, ingredi, introire; 2) eingehen, inire: wessel s nim w známost a w dobré přátelstwj; 3) wgjti w radu, beschließen, decernere, Jz. 8, 10.

II. *rec.* wgjti se, s. směstknám se.

Wégecka, *y*, *f.* Worfschaufel, Sturzschaufel, *f.* ventilabrum.

Wegem, wál, wáti, *sl.* folg.

Wégi, wál, u. wjl, wáti, u. wjti, wehen, flare, spirare; 2) worfeln, z. B. Getreide, ventilare.

Wégice, *f.* s. wégecka; 2) Leimruthe, *f.* virga viscata.

Wégička, *y*, *f.* *dim.* eine kleine Leimruthe.

Wěhlas, -snost, *obs.* s. opatrnost.

Wehnati, s. wezenu.

Wěk, u, *m.* Alter, *n.* aevum, aetas; wěky wěků, s. wěčnost, *Syl.* na wěky wěků, s. wěčně, *Id.* starý wěk, s. starost 2) b); proti wěku, nenj léku, *prov.* wěk zlatý, das goldene Alter, aetas aurea, *K.* 2) Jahrhundert, *n.* saeculum; 3) für Zeitperiode, (periodus, aera), scheint es gesetzt zu seyn 2 *Esdr.* 6, 9.

Wěko, *a*, *n.* *sl.* s. wjko.

†Wěkoletý 3. Jahrhunderte alt? strom wěkoletý.

Wěkoma, *adv.* *sl.* ewig.

†Wěkostálý 3. Jahrhunderte dauernd? *Sste'pn.*

Wela, *adv.* *sl.* s. welo.

Welblaud, *a*, *m.* Kamel, *n.* camelus; 2) Ankerseil, Ankertau, *n.* ancorale.

Welblaudák, *e*, *m.* Kameltreiber, *Cyr.* -ský 3. den Kameltreiber betreffend: ssik welblaudářský *Cyr.*

Welblaudj 1. Kamel-, camelicus

Welblaudice, *f.* das Mutter-Kamel, camelus femina.

Welblaudnjk, *a*, *m.* s. welblaudař.

Welblaudohlaw, *a*, *m.* anabula, animal aethiopicum *Pl.* *R.*

Welblaudohlawec, wce, *m.* Chamáleon, *m.* lacerta chamaeleon.
Welblaudowý 3. s. welblaudj.
1. Wele, *adv. ol.* s. welo.
2. Wele, *n.* rumpál, Wellbaum, Rennbaum, sucula, *Vel. N.*
Welebjm, il, iti, empor bringen, excitare; 2) preisen, celebrare, praedicare: welebil matku za blahoslawenau, *Cyr.* tak gsau sylnj, gakž ty ge welebjš, *Vel.*
II. *rec.* w-ti se, sich rühmen, preisen, efferri: welebila se nad Júdu, *B.*
Welebitel, e, *m.* Emporbringer, excitator; 2) celebrator.
†Welebnooký, 3. s. welkooký, *P.*
Welebný 3. herrlich, ansehnlich, rühmlich, magnificus, splendidus; 2) ehrwürdig, hochehrwürdig, hochwürdig, venerabilis, *D.* welebná swátost, das hochwürdige Sakrament, Gut, venerabile sacramentum; 3) als Titel: Hochwürdiger Herr, Venerabilis dominus; welebná matka, Hochwürdige Frau, *D* -ně, *adv.* - fice, - dide; welebně a slawně připrawen a ozdoben byl Cýrus, *Cyr.* -nost, i, *f.* Herrlichkeit, hohe Vortrefflichkeit, z. B. Gottes, magnificentia; 2) Hoheit, Herrlichkeit, Majestät, majestas, *Com.* cýsařská welebnost, Pr. welebnost cýsařskau wrážegi, s. wina; welebnost Božj; 3) als Titel der Geistlichkeit: Ew. Hochehrwürden, od. Hochwürden.
Welebystrý 3. (*ol.*) lebhaft, scharf, welebystrá maudrost, *Kuk. K.*
†Welemaudrý 3. hochweise, πολυμητις, *P. Il.*
Weleslawjm, il, iti, hoch loben, rühmen, verherrlichen, celebrare, magnificare, *B.*
Weleslawný 3. herrlich, magnificus; 2) löblich, als ein Titel, amplissimus od. spectabilis.
Welice, *adv.* sehr, höchlich, valde, magnopere, admodum; 2) hoch, z. B. - sobě wážiti, jemand hochschätzen, od. achten, magni facere, aestimare, pendere.
1. Welikjm, el, eti, sich vermehren, wachsen, augeri, crescere, *Syl.*
2. Welikjm, iti, s. množjm, wětšjm, *Syl.* b) *sl.* s. welebjm 2).
II. *rec. sl.* welikiti se, sich erheben, gr oß thun, efferre se.
Welikjžný 3. sehr groß, immanis.
Welicná, é, *f.* ein Marktflecken im Arver Komitat, Welitschna.
Welikanoc, *gen.* welikonocy, *B.* *acc.* welikunoc, *B.* Ostern, pascha, (atis), *n.*
Welikočinný 3. groß v. Thaten.
†Welikokřjžnjk, *a, m.* Großkreuz (eines Ordens), magnae crucis eques.
Welikomluwný 3. großsprecherisch z. B. gazyk, magniloquus.
Welikomocný 3. großmächtig, großmächtigst (auch in Titeln), potentissimus: welikomocný králi! Žal. -ně, *adv.* gewaltig, mächtig, potenter; - nost, *i, f.* s. welebnost 1); auch v. Gott od. Königen, Fürsten, majestas.
Welikomyslný 3. großmüthig, sapiens, altus, excelsus; - ně, *adv.* sapienter, animo excelso; - nost, *i, f.* Großmuth, *f.* animus magnus, animi magnitudo, sapientia.
Welikonoc, s. welikanoc.
Welikonočnj 3. Oster-, paschalis.
Weliký 3. *comp.* wětšj, *sup.* neywětšj, groß, magnus; kost, *i, f.* Größe, *f.* magnitudo.

Weljm, el, eti, befehlen, verlangen, haben wollen, jubere; 2) *obs.* sagen.
Weljnský papjr, Velinpapier, charta velina, *Neg.*
†Welitel, e, m. Commendant? *Sed.*
Welkomožný 3. *sl. Nitr. & Poson.* gnädig, als Titel, insgem. Spectabilis; 2) *sl. Göm. &c.* hochwohlgeboren, gnädig, als Titel, insgem. Magnificus, *hung.* Nagyságos; - nost i, *f.* Ew. Gnaden, insgem. Dominatio Spectabilis, Magnifica.
Welkonoc, y, *f.* s. welikonoc.
Welkooký 3. großäugig, βοωπις, *Neg. Il.*
Welký 3. s. weliký; welký kolocer, s. vcho wolowé; 2) *sl.* erwachsen, adultus.
Welmi, *ol.* welim, *adv.* sehr, valde, magnopere, admodum.
††Welmož, e, *m.* Magnas.
Welo, *sl. & ol.* s. mnoho.
Welryb, a, *m.* (welryba, y, *f.*) Wallfisch, *m.* balaena, *Linn.* welryba ledni, Eisfisch? *D.*
†Welrybář, e, *m.* Wallfischfänger, piscator balaenarum, *P.*-řský 3. z. B. - řská lodj.
Welý 3. *ol.* s. weliký, *Dal.*
Wemeno, a, *n.* Euter, *n.* uber.
1. Wen, *adv.* heraus, hinaus, foras; wen řjkati, i. e. zpaměti ř.
2. Weň, für w něho, *K.*
Wěnček, ečku, *m. dim.* Kränzchen, *n.* kleiner Kranz, corolla.
Wěnčjm, il, iti, kränzen, serto redimere, *D.*
Wěncowj, *n.* Kranz, *m.* (Buchbind.) corona, *R.*
Wěncugi, owati, s. wěnčjm, *Neg.*
Wendám, *fut.* al, ati, dám do něčeho, einthun, imponere, *D.*
Wěnec, nce, *m.* Kranz, *m.* sertum, corona: wěnec někomu poslati, zum Kampf herausfordern, provocare ad pugnam, *Syl.* 2) trop. vwiti někomu wěnec, *sl.* s. omluwjm; 3); s. swjtek 2).
Wěneček, s. wěnček; 2) Fallhut, *m.* Fallmütze, *f.* etwa munimentum frontis, *D.* 3) Kränzlein, ein viereckiges Rähmlein am Deckelgriff, regula quadrata, *R.*
Wěnečkář, e, *m.* folg. - řka, y, *f.*
1. Wěnečnjk, a, *m.* Kranzmacher, coronarius; - nice, *f.* - inn, *f.* coronaria.
2. †Wěnečnjk, u, *m.* zr., crateria.
Wěnečný 3. was da dient, einen Kranz zu machen, coronarius; w-né zlato, Krongold, *n.* aurum coronarium; s. auch žjla.
Wěnjk, u, *m.* wěnec, bess. wjch, 2) ein Bündel v. Laub od. Blumen, sertum, *Gen.* 3, 7. 3) bess. wjnek; 4) *pl.* wěnjky, Schürzen? *R.* (wahrscheinl. nach dem Deutschen in *Gen.* 3, 7.)
Wěnko, a, *n. dim.* v. wěno.
Wenkow, u, *m.* Land??
Wenkowský 3. Land-, rusticanus: wenkowský lid Landleute, rustici, agrestes; w-ský statek, Landgut, *n.* praedium, (bonum).
Wenku, *adv.*, *sl.* auch wenka, draußen, außerhalb, od. außerhalb des Hauses, der Stadt, od. eines sonstigen Ortes, foris; z wenku přigjt, *sl.* v. draußen kommen.
Wěnnj 1. zur Mitgabe, zum Heurathsgute gehörig, dotalis.
Wěno, a, *n.* d. Mitgabe bey der Ehe, Mitgift, *f.* Heurathsgut, *n.* dos.
Wentyl, e, *m.* (w trubách), Ventilröhrchen, forricula, *Vel. N.*
Wěnugi, owal, owati, d. Mitga-

de, Mitgift bestimmen, begiften, doti dicere.

Wenýř, e, m. Pfosten des Thürgestells, postis; pl. -ře, Thürgestell, n. thyroma, n. anthae, pl. R.

Wepchám, fut. ati, sl. s. wecpám.

Wepchnem, wepchol, sl. s. wpichnu

Wepnu, fut. wp'al, nauti, einknüpfen, einknöpfen, innectere.

Wepř, e, m. Schwein, n. männlichen Geschlechts, porcus; besonders ein geschnittenes, majalis; -řjk, a, m. dim. Schweinchen, n. porcellus.

Wepřowina, y, f. Schweinfleisch, n. caro suilla, caro porcina.

Wepřowý 3. v. Schweinen, suillus, porcinus.

Wepsat, -ti, s. wpjsi.

Wepsý, s. gsem, b).

Wera, y, f. sl. s. námluwy; 2) Borg, m. Borgen, n. mutuatio.

Werastugem, owati, sl. wachen, s. bdjm; russ. bedrostugem.

Werbena, y, f. Eisenkraut, n. verbena.

Werbjř, e, m. Werber, m. conquisitor, R. conductor, -řka, y, f. - inn - , f. - trix; -řský, 2c.

Werbugi, owal, owati, werben, conquirere, (conducere.)

Werduňk, u, m. s. čtwrt, Com. & sl.

Weřege, f. slaupy v dweřj, Pfoste, Thürpfoste, f. postis.

Weřegně, adv. öffentlich, palam; 2) sämmtlich, (gemeinschaftlich), communiter, universim, Jud: 16, 4.

Weřegnost, i, f. Oeffentlichkeit, Publicität, ratio publica, manifesta; 2) Aufstand, m Insurrection, (in Ung.), gemeinschaftliche od. allg. Ergreifung der Waffen wider den Feind, insgem. insurrectio: swolena (na sněmu, weřegnost proti Turkům, y ginym každým, kdož by králowstwj sškoditi chtěli, Vel. pro opatřenj země swolena hotowost a weřegnost, tak aby z 2000 kop - wypraven byl kůň geden, Id. weřegnost proti němu wyzdwihli, Com. wogácy na pospěch k weřegnosti w čas náhlé potřeby swolanj a sebranj, R. 3) Allgemeinheit, f. Inbegriff aller Dinge, das All, universitas, Com. a) das ganze menschl. Geschlecht, universitas generis humani; b) d. ganze Welt, Weltall, n. rerum universitas: Bůh wssecku tu wssech wěcý weřegnost w swé mocy má; (4) bey wenigen Neuern, (sl.) das Publicum, homines (lectores).

Weřegný 3. d. Thürpfosten betreffend: weřegný hák, Angel, cardo, Syl. 2) öffentlich, publicus. 3) gemeinschaftlich, sämmtlich, das Ganze betreffend, universus.

Werenec, nce, m. sl. der Verlobte, sponsus; - nice, f. - the, - sa.

Wěřjcý 1. partic. gläubig, fidens; 2) ein Gläubiger, fidelis Christi); 3) beglaubigend; wěřjcý list, Creditiv, Beglaubigungsschreiben, n. litteræ fidem adserentes, insgemein (literæ) credentionales.

Wěřjm, il, iti, glauben, a) etwas für wahr halten, něčemu wěřiti, credere rem: někomu něco w - ti, jemand etwas glauben, credere alicui aliquid: co se podlé wygewenj Božjho wěřiti neb činiti má; každý to wěřil, co se mu ljbilo; b) trauen, Glauben beymessen, credere alicui, fidem habere alicui, c) in der Theo-

logie, z. B. w Boha, w Krysta w-ti, an Gott, an Christum glauben, α) glauben, daß ein Gott sey, credere Deum; β) sein Vertrauen auf ihn setzen, fiduciam ponere in Deo, credere in Deum &c. o nesmrtedlnosti dusse wěřiti, an d. U.-; wěřjm o žiwotu wěčném, *Com.* d) borgen, auf Credit geben, credere; wěřiti bez záfladu, *K.*
Werjm se, iti, *sl.* s. wěrugi se.
Wěřitedlný 3. glaubwürdig, credibilis; 2) anvertraubar, credibilis: mjsta wěřitedlná, (kapitoly), loca credibilia? *P.*
Wěřitel, e, *m.* Gläubiger, Schuldherr, creditor; -lkyně, *f.* -inn, *f.* quae credit, (-trix).
Wěrný 3. (*abs.* wěren), treu, getreu, fidelis, fidens, (selten soviel als wěřjcý); -ně, *adv.* treu, getreu, treulich, getraulich, fideliter, fide; -nost, i, *f.* Treue, *f.* fides.
Werpánek, nku, *m.* Werkbank, *f.*
Wersálnj 1. Versal-, z. B. wersálnj litera, Versalbuchstabe, *n.* litera major.
Werš, e, *m.* Vers, a) eine poetische Zeile, versus; do wersſů pogjti něco; b) Absatz, *m.* Strophe, *f.* z. B. eines Liedes &c. articulus, versus, stropha.
Wersſowec, wce, *m.* Poet, poëta.
Wersſownjk, a, *m.* vorh. -jček, čka, *m.* Dichterling.
Wěrtel, e, *m.* Viertel, *n.* der vierte Theil eines Striches u. einer Metze, quadrans, quartarius.
Wěrtýlek, lku, *m. dim.* v. vorh.
Wěru, *adv.* (*interj. D.*) auch na mau wěru, *Com.* bey meiner Treu! auf meine Treu, per fidem meam!
Wěrugi se, owal, owati, bey meiner Treu oft sagen.
Wes, *gen.* wsy, *f.* Dorf, *n.* vicus pagus; 2) *ol.* s. wsſecken. Welká wes, s. Weliťná.
Wesdy, *adv. ol.* s. wždy.
1. Wesele, *adv.* fröhlich, lustig, hilariter, laete.
2. Wesele, bess. folg. 2) ein Marktflecken in Mähren.
Weselj, *n.* Fröhlichkeit, Lustigkeit, *f.* hilaritas, laetitia; 2) Lustbarkeit, *f.* hilaritas, oblectatio; 3) (*sl.*) s. swadba.
Weseljan, a, *m. sl.* Hochzeitgast, *m.* nuptiator.
Weseljm se, il, iti, sich freuen, gaudere, laetari.
Weselka, y, *f.* aufgeweckter Mensch, homo hilaris.
†Weselomyslný 3. aufgeweckt, hilaris, *D.*
Weselost, i, *f.* s. weselj 1).
Wesely 3. (*abs.* wesel, a, o,) fröhlich, lustig, hilaris, laetus.
Wěska, y, *f.* s. wýska.
Weský 3. vom Dorfe, vicanus, paganus, rusticus.
Weslář, e, *m.* Ruderer, Ruderknecht, *m.* remex; -řský &c.
Weslo, a, *n.* Ruder, *n.* remus.
Weslowý 3. Ruder-.
Weslugi, owal, owati, rudern, remigare.
Wesměs, *adv.* ohne Unterschied, promiscue; 2) sämmtlich, communiter: w. něčeho vžjwati.
Wesna, y, *f. ol.* bohyně gara?
Wesnák, s. wesnjk.
Wesnice, *f.* s. wes.
Wesnický 3. s. weský.
Wesnjk, a, *m.* Dörfler, Dorfbewohner, vicanus; s. swětský.
Wesno, a, *n. mor & Pest.* s. garo.
Wespěčky, *ol.* im Schlafe.
Wespolek, *adv.* einander, invicem, inter se.

Weš, *gen.* wſſi, *f.* Laus, *f.* pediculus.

Wěſſadlo, *a, n.* ſolg.

Wěſſák, u, *m.* Brodhänge, *f. D.*

Wěſſjm, el, eti, hängen, aufhängen, aufhenken, suspendere.

Weſſka, y, *f. dim.* Läuschen, *n.* pediculus; 2) Milbe, *f.* acarus; 3) *pl.* weſſky, a) das Jukken (in Ferſen -); b) *sl.* Froſtbeule, *f.* pernio.

Weſſkeren, (weſſken), weſſkera, weſſkero, ganz, geſammt, ſämmtlich, universus.

†Weſſkerenſtwo, *a, n.* ſ. weřegnoſt: ſmrti! weliká wlaſtnice weſſkerenſtwa, *Neg.*

Wěſſtba, y, *f.* Wahrſagerey, *f.* vaticinatio, *Cyr.*

Wěſſtec, tce, *m.* Wahrſager, vates, (*croat.* wesch, expertus).

Weſſtice, *f. sl.* ſ. wěſſtkyně.

Wěſſtj 1. zur Wahrſagerey gehörig, vaticinus, fatidicus; wěſſtj duch, Wahrſagergeiſt, spiritus Pythonis, *B.*

Wěſſtjm, il, iti, *sl.* wahrſagen, vaticinari, praedicere.

Wěſſtkyně, *f.* Wahrſagerinn, *f.* vates, (*fem.*).

Wěſſtnj 1. ſ. wěſſtj: -ptactwo, *Cyr.*

Wěſſtſký 3. ſ. wěſſtj: wěſſtſké uměnj, Wahrſagerkunſt, *f. Cyr.*

Wéſt, wéſti, ſ. wedu.

Wěſtě, *obs.* ſ. známě.

†Wěſtitel, *e, m.* Verkündiger *Jung.*

Weſýlko, *a, n. dim.* v. weſlo, *R.*

Wet, *ol.* ſ. na, tu; wet čas, *ol.* i. e. w ten čas.

1. Weta, *y, f.* ſ. odměna, *Syl. N.*

2. Weta, *interj.* es iſt geſchehen, es iſt aus, actum est: weta po wſſem dobrém: giž tě po giných weta, *K.* weta bylo po řjſſi Německé, *Vel.* weta po nás byla (*sic!*) *Id.* giž weta po mně bylo, (*sic*).

Wetchý 3. *comp.* wetſſegſſj, *Com.* alt, abgenutzt, vetus, attritus, *B.* wetchá koſſile, (*sl.*); -choſt, i, *f.* abgenutzte Beſchaffenheit, attrita indoles.

Weter, tra, *m. sl.* ſ. wjtr.

Weteš, e, *f.* alte Lappen, veteramenta, *plur.*

Weteſſnjk, *a, m.* Altflicker, der alte Sachen flickt, Altriß, Altpapper, *m.* veteramentarius; b) der ſich mit alten Sachen abgibt: weteſſnjkům a ſtarým babám to nechati; -jctwj, *n.* Altflickerey, *f.*

Wětew, twe, *f.* Aſt, *f.* ramus.

Wetjm ſe-wrchowatě, *fors* wetten

Wetkám, *fut.* al, ati, einweben, einſchlagen, intexere, *D.*

Wetknu, *fut.* tkl, tknauti, hinein ſchlagen, od. ſtechen, infigere, immittere.

Wetnu, *fut.* wťal, wtjti, *imper.* wtni, hinein hauen, incutere. z. B. mit dem Degen, gladium.

Wetowaně: newetowaně, i. e. rowným za rowné neodplacené, *Syl.*

Wětr, wjetr, u, *m. sl.* ſ. wjtr.

1. Wětrák, *a, m.* Windbeutel, Windmacher, vanus, vaniloquus; -kyně, *f.* -inn, *f.* -na, -qua.

2. Wětrák, *u, m. sl.* ſ. mlýn wětrný.

Wětrám, al, ati, ſ. wywětrám.

Wětrem, *instrum.* v. wjtr.

Wětřice, *f.* ſ. wichřice.

Wětřjček, čku, *m. dim.* Windchen, *n.* ventulus; Lüftchen, *n.* aurula.

Wetrjem, trel, *sl.* ſ. wetru.

Wětřjm, il, iti, flattern, ſ. třeſſtjm, *D.* - za holkami, den Mädchen nachjagen; 2) *sl.* worfeln, ventilare, *Lesch.* dům wod wětřj? *fors:* iſt windleicht.

Wětrnice, *f.* Windbüchse, *f.* sclopetum pneumaticum, *K.*
Wětrnjk, u, *m.* Windfang, *m.* receptaculum venti; 2) Segel, *n.* velum: wětrnjky neb plachty na lodj, *K.*
Wětrný 3. (*abs.* wětrno), windig, voller Wind, z. B. Tag, ventosus; w. mlýn, s. wětrák; -nost, i, *f.* Wind, *m.* Blähung, *f.* ventus, flatus.
Wetru, *fut.* třel, třjti, *imper.* wetři, eintreiben, infricare.
II. *rec.* wetřjti se, sich eindringen, se ingerere, obtrudere.
Wětry, *pl.* v. wjtr; 2) s. wětrnost.
Wětšj, grösser, s. weliký.
1. Wetšjm, el, eti, veralten, sich abnutzen, veterascere, atteri, exolescere, *B.* fig. aby pomalu wetšelo kacýřstwj, *Com.*
2. Wětšjm, il, iti, grösser machen, majorem facere, reddere.
II. *rec.* w-ti se, wachsen, zunehmen, grösser werden, augescere, crescere, *Syl.*
Wetugi, owati, palpitare, *Reschel.* (nach *Syl.* wetten).
Wětwj, *n. coll.* viele Aeste, dicke Zweige, frondes.
Wětwička, y, *f. dim.* Aestchen, *n.* ramulus, ramusculus.
Wětwowj, *n.* s. wětwj, *B.*
Wewerčj 1. vom Eichhorn.
Weweřice, *f.* s. wewerka.
Wewerička, y, *dim.* Eichhörnchen.
Wewerčjčnjk, a, *m.* Eichhornfänger (Hund), canis venans sciuros.
Wewerka, y, *f.* Eichhorn, *n.* sciurus
Wéwoda, s. weywoda.
Wéwodjm, il, iti, *obs.* s. panugi.
Wey-, Weybawa, Weyjezd, weysada, weysadnj, weyskám, weyš, weytržnjk und andere dergleichen Wörter (größtentheils Substantive) siehe man unter Wý-, Wýba... wa, wýgezd, wýsada *rc.*
D. Alten schrieben way; d... Spätern wey. D. Kralitzer Bi... belübersetzer aber führten da... wy, statt des im gemeinen Le... ben üblichen wey aus guten u... wahrscheinlich auch aus de... Gründen ein, weil d. Stamm... zeitwörter solcher Substantiv... wy, u. nicht wey darstellen u... darbieten, u. weil der Böhm... ohnehin das ý als ey (eg) lese... kann, u. wirklich liest.
Weyce, s. wegce.
Weyhel, e, *m.* (geptišek), Schleyer, *m.* velum.
Weymrda, y, *f.* Essigkrän, *m.*
Weyr, a, *m.* Uhu, *m.* ulula chalcis, *Kl.* sonst bubo, strix bubo, *L.*
Weyrugi, owati, s. zewlugi.
Weysk, u, *m.* Jauchzer, jubilus, *D.*
Weyskám, ati, jauchzen, jubilare, ovare, triumphare, laetitiam voce declarare; -ánj, *verb*
Weyskot, u, *m.* s. weysk.
Weyš, s. wýš.
Weyt, u, *m.* Weid, Färberblume, *f.* isatis glastum.
Weyton, u, *m.* Aufschwämme, *f.* s. náplawka, *D.* 2) Wassermaut, *f.* Ufergeld, *n.* powinen gest cly... meyty a wýtony, *Pr.*
Weywoda, wéwoda, y, *m.* (v. *obs.* wog, *gen.* woge, exercitus, verkürzt wie dwé, tré, -u... v. wodjm,) eigentlich Heerführer, dux exercitus, jetzt üblicher 2) Herzog, *m.* dux; wýwod... Moldawský, *Vel.* weliký w. Großherzog, magnus dux. -dkyně, Heerführerinn, dux, *Puchm.* -dowá, é, *f.* Herzoginn, *f.* dux: weliká wýwodow...

Tuchkaufs̈,*Kram.* 3) der Fürst, das Haupt, dux, *Mat.* 2, 6.
-dstwj, *n.* Heerführerwürde, Amt, dignitas, munus ducis; b) Herzogthum, *n.* ducatus;
-sky 3. herzoglich, ducalis.

Wezdegssj 1. (v. *obs.* wezdy, i. e. wzdy, *D.* od. v. zde), täglich, alltäglich, z. B. Brod, quotidianus, (quotidie necessarius), *Akt.* 6, 1.; b) s. časný b): wezdegssj časné wěcy, *K.* wěcy žiwné a wezdegssj, *K.* wezdegssj oheň, *opp.* wěčný, *Zal.* s. auch tretnice.

Wěže u wěž, *gen.* wěže, *f.* Thurm, *m.* turris; fig. wěžj pewnau mu gest, *Com.*

Wězeň, zně, *m.* Gefangener, *m.* captivus; 2) Arrestant, Eingezogener, *m.* captivus.

Wězenj, *n.* Gefängniß *f.* Kerker, *m* carcer, custodia, vincula.

Wezenu, *fut.* wehnal, wehnati, *imper.* wežeň, eintreiben, hineintreiben, hinein jagen, intro pellere, intro compellere; někoho do chobotu wehnati, - in d. Klemme bringen, *D.*

Wězeti, s. wězým, stecken.

Weziem, wézti, *sl.* s. wezu.

Wezmu, (v. wez, wz, u. gmu), *fut.* wzal, wzýti, *part. pass.* wzat, *imper.* wezmi, nehmen, sumere, capere, accipere; wzýti město, eine Stadt einnehmen, erobern, - occupare; expugnare; za swé wzýti, verderben, umkommen, ins Gras beißen, perire; koně na ostruhy, - d. Spornen geben, - calcaria subdere; *Vel.* za muže, za ženu wzýti, ehelichen, heurathen; w nenáwist někoho- *zc.* wzala auraz, spadssi s koně, *Vel.* 2) (někomu) wegnehmen, adimere, rapere; wzýti statek někomu; woda wzala most, *Vel.*
II. *rec.* wzýti se, woher kommen, entstehen, venire, provenire, existere: odkud se wzal, *Vel.* kde gste se tu wzali?

Wěžnjk, *a, m.* Haushund, Kettenhund, *m.* canis domesticus.

†Wěžowka, *y, f.* zrostl., turritis.

Wezu, (vgl. mit veho), wezl, wézti, *fut.* powezu, *imper.* wez u. powez, wezme, wezte, u. powezte; powez u. powezte werden gebraucht, wenn d. Bewegung auf den Redenden zu geschehen soll, sonst aber wez u. wezte; führen, fahren, z. B. Waaren führen, vehere.
II. *rec.* wézti se, fahren, geführt werden, vehi, z. B. na lodj, auf einem Schiffe, nave (navibus); na woze, auf einem Wagen, curru, auch ohne nave, curru; 2) rutschen, labi.

1. Wězým, yl, yti, im Gefängniß halten, in vinculis tenere, *B.* b) halten, zurück halten, tenere, retinere.

2. Wězým, el, eti, stecken, (hapern), fest worinn seyn, z. B. im Schlamme, in der Noth, in Schulden, in Unglück, im Kopfe *zc.* haerere; w chobotu wězeti, in der Klemme seyn, esse in angustia, (in angusto), *D.*

Wgedu, *fut. ex.* wgel, wgeti, *imper.* wged, einfahren, hinein fahren, invehi, ingredi: slawně do Prahy wgel, *Vel.*

Wgezd, *u, m.* Einfahrt, *f.* a) Eingang, *m.* ingressus; 2) Ort des Einfahrens, aditus, ostium.

1. Wgiti, s. wegdu.

2. Wgitj, *n.* Eingang, *m.* Hineingehen, *n.* introitus, ingressio, ingressus.

Wgjždjm, ěl, ěti, s. wgedu.
Whánjm, ěl, ěti, s. wženu.
Whážým, fut. fr. el, eti, s. whodjm.
Whlobjm, fut. iti, sl. einschlagen, hineintreiben, incutere.
Whltám, al, ati, verschlingen.
Whnjzdjm se, fut. sich einnisten.
Whod, z. B. včiniti, einem einen Gefallen thun, gratum facere alicui; - se činiti někomu, - sich gefällig verhalten: we wssem dobrém se mu whod činj, K. 2) grade, (just), recht, justo tempore, D.
Whodjm, fut. il, iti, zen, hineinwerfen, intro jacere, injicere, immittere.
Whodný 3. gelegen, günstig, gefällig, favorabilis, favens.
Wjac, sl. s. wjc.
Wjaznem, wjazl, sl. s. wáznu.
Wjc, wjce, wjcegi, der Comparativ v. mnoho; wjce a wjce, immer mehr u. mehr, magis magisque.
Wičenec, nce, m. eine Art Klee; † wičenec wrtiwý, hedysarum gyrans.
Wice-Sspán, sl. s. mjstoisspán, P.
Wjch, u, m. Zeiger, m. Weinzeichen, Bierkranz m. hedera, index; 2) Auctionszeichen, n. hasta: pod wjchem prodán gest, - sub hasta, Vel.
Wjcha, y, f. sl. s. wjch 1).
Wicher, chru, (wichor, u,) m. Windwirbel, m. turbo.
Wichřice, f. Ungewitter, n. tempestas, procella; b) fig. Sturm, m. procella; wichřice wssech těžkostj, K. - hněwu Božjho, K. diwné nynégssjho žiwota wichřice, K. 2) vorh.
Wichrowý 3. Sturm-, wichrowá bauře, vorh. a), B.
Wichrugi, owati, herumtreiben, sagen, ultro citroque agitare, Jz. 32, 10. - owánj, n. verb.
Wjcka, y, f. dim. v. wjc, Phil.
Wjčko, a, n. dim. v. wjko, ein kleiner Deckel, operculum; sklenice s wjčkem, Deckelglas, n. vitrum cum operculo; wjčko (oka), Augenlied, n. palpebra; wjčko ssaustacý, Schieber, bei Büchsen m., operculum ductile.
Wictum, a, m. vicedominus, proconsul (in provinc.) Vs.
1. Wid, u, m. Gesicht, n. visus; 2) Gesichtspunkt, s. pohled, Les.
2. Wiď, 2da pers. sing., wiďte, 2da pers. pl. gelt? nonne?
1. ††Wida, y, f. Idee, idea, Jung.
2. Wida, part. praes. v. widjm; 2) od. wida, wida, sieh, sieh!
Wjdám, al, ati, fr. v. widjm.
Widaucý 1. part. præs. v. widjm.
Widaurek, rka, m. Kleinäugiger, lucinus.
Wjdáwám, al, ati, fr. v. wjdám.
Widědlný, bess. widitedlný, Vel.
Wjdek, u, m. s. wjdenský.
Widěk, u, m. sl. s. krag, D.
1. Widen, dne, f. d. Stadt Vienne in Frankreich, Vienna.
2. Wjdeň, dně, f. Wien, n. Vienna Austriae, Vindobona.
Wjdeňan, a, m. sl. s. Wjdňan.
Widěnj, n. Sehen, n. visus, spectatio, visio; 2) Erscheinung, f. Gesicht, n. was erscheint, od. sich sehen läßt, d. Gestalt, im Traume, in der Phantasie, z. B. ein Gespenst, visum, species.
1. Widenský 3. aus der St. Vienne, in Frankreich, Vel.
2. Wjdeňský, ého, m. s. groš.
3. Wjdeňský 3. Wiener, Viennensis, Vindobonensis.
Widjk, (widjek), u, m. sl. s. widěk; 2) Horizont? Lesch.
Widjm, ěl, ěti, imper. wiz, (vgl. εἴδω, video), sehen, videre.

Widj se, *impers.* ilo, iti se, (*cum dat. pers.*), scheinen, videri; widělo se mi za slussné, abych ic. *B.* k tomu pán, gak z mi se widj, radj, *Cyr.* 2) s. ljbiti se: toho se mi včiniti newidělo, *Cyr.* coz se koli widěti a ljbiti bude, *K.*
††Widina, y, *f.* Ideal, *n. Jung.*
Widitedlný 3. sichtbar, was man sehen kann, adspectabilis (visibilis); - nost, i, *f.* -keit, *f.* -tas.
†Widka, y, *f.* Idee, *f.* mjrnými widkami owinut rozum, *Neg.*
1. Widlák, a, *m.* Gabelhirsch, *D.*
2. Widlák, u, *m.* s. unter čerw.
Widle, s. wid; widle, s. widly.
Widličatý 3. - čkowatý, gabelicht, gabelig, furcillatus, *D.*
Widlice, *gen.* widlic, *f. pl.* Ofengabel, *f.* furca fornacalis; 2) Gabel des Büchsenmachers, forcula, *R.* 2) *sl.* eine Gliederkrankheit des Hornviehs.
Widličky, ček, *f. pl. dim.* Gäbelchen, furcilla, furcula; 2) Gabel, *f.* zum Essen, furca, (d. zweyzackige), fuscina, (d. 3zackige Gabel); trop. widliček někomu podáwati, sticheln, spötteln? *K.* okem na mne mhauřá, widličky mi vkazuge, *Com.*
Widloň, ě, *m.* Neptunus?
Widly, *f. pl.* Mistgabel, *f.* furca stercoraria; widly k stlánj, Strengabel, furca stratoria; s. auch senný.
Wjdňan, a, *m.* - nka, y, *f.* ein Wiener, - inn, *f.* Viennensis.
Widno, a, *n. sl.* Licht, *n.* lux; tu nenj widno; při widně, bey Licht, in lumine, luce; giž ge widno, es ist schon Tag, Licht.
Widomý 3. sehend, visu praeditus; 2) s. widitedlný; - mě, *adv.* sichtbar, evidenter, manifeste.
Wjedeň, dně, *f. sl.* s. Wjdeň.
W jem, weděl, *sl.* s. wjm.

Wjenok, nku, *m. sl.* s. wjnek.
Wigáček, čku, *m. dim.* v. folg. 2) Knäulgarn, *n.* glomus, *R.*
Wigák, u, *m.* Garnwinde, *f.* Windeholz, *n.* rhombus, girgillus, *R.*
Wigi, wil, wjti, flechten, winden, wickeln, nectere: - wěnec.
II. *rec.* wjti se, sich winden, sinuari: had se sem y tam wige.
Wigilj, Festabend, *m. Syr. D.*
Wjhlaw, a, *m.* Halsdreher, Wendehals, *m.* picus torquilla, *Hl.*
Wiklám se, al, ati, wanken, vacillare, labare, nutare.
Wiklawý 3. wankend, vacillans; b) wankelmüthig, inconstans; - wost, i, *f.* z. B. v wjře, Wankelmuth, *m.* im Glauben.
Wjko, a, *n.* Deckel, *m.* z. B. eines Faßes, einer Schachtel, operculum; eines Brunnens, puteal.
Wikýř e, *m.* s. arkýř; 2) s. poklop.
Wila, *obs.* s. blaud, *Dal.*
Wilno, a, *n.* d. Stadt Wilna.
Wilný 3. - nost, s. chlipný, - nost.
Wjm (verkürzt aus *obs.* wěděm), wěděl, wěděti, *imper.* wěz, wissen, scire, nosse; kdo wj, wer weiß es; b) es steht dahin, *D.*
Wina, y, *f.* Schuld, *f.* Versehen, Verbrechen, *n.* culpa, crimen, noxa, noxia: wina vražené welebnosti, Majestätsverbrechen, *n.* crimen (laesae) majestatis, *Com.*
Winař, e, *m.* Winzer, Weingärtner, Rebmann, *m.* vinitor; 2) Weinhändler, negotiator vinarius; - řský 3. den Winzer betreffend, vinitorius; - řstwj, *n.* das Metier des Winzers.
Winařjm, il, iti, einen Winzer abgeben, vinitorem agere.
Wjnažraut, a, *m.* Weinsäufer, vini potor, *Vel.*
Winçaur, a, *m.* s. winohradnjk, *Syl.*

Windra, s. trocha: - penĕz, *Sedl.*
Wjnečko, a, n. *dim.* s. wjnko.
Wjnek, nku. m. Stirnbinde *f.* tænia frontalis, vitta frontalis.
Winen, winna, winno, s. winný: až se winni dadj, *B.* s. dám.
Winice u. winnice *f.* Weingarten *m.* vinea, vinetum.
Winičný 3. den Weinberg betreffend, vinealis, vinearius, vineaticus.
Winjm, il, iti, beschuldigen, accusare, incusare, insimulare aliquam rei, criminari aliquem de re &c. od. dare alicui aliquid crimini. b) někoho z něčeho (před práwem), verklagen, accusare, *Pr.*
Wjnko, a, *n. dim.* Wein, *m.* villum.
Winnjk, a, m. ein Verklagter, Beklagter, Schuldiger, reus, debitor.
1. Winný 3. v. wina, (*abs.* winen, winna, winno), schuldig, der ein Verbrechen begangen hat, sons, noxius: ctitelé Božj musegj bezbožným wždycky winni býti, gako onen beránek wlku, *K.*
2. Winný, 3. (v. wjno), aus Wein, vineus; winný kmen od. keř, s. kmen; winný list, Weinblatt, *n.* folium vitis, pampinus, s auch poljwka; 2) v. Wein, vinaceus; winné zrno, Weinbeere, *f.* acinus, od. acinus vinaceus winná pecyčka, Weinbeerkern, vinaceum, od. acinus vinaceus; winná kožka, Weinhülse, *f.* vinaceum. 3) den Wein betreffend, vinarius; s. sklep, sud, mol, *etc.*
Wjno, a, n. (vgl. οινος, vinum), Wein, *m.* vinum; wjno loňské, vorjähriger Wein, vinum annotinum, *Syl.* w. stržené, s drožďj staženó, abgelassener Wein, vinum diffusum, *Vel. N.* s. auch kořenný; 2) Weinstock, (Weinreben, Weinbeeren) *Vel.*
Winobranj, n. Weinlese *f.* vindemiatio, *B.*, *K.*
Wjnobus, a, m. s. wjnažraut, *R.*
Winohrad, u, m. s. winice.
Winohradnjk, a, m. Weingärtner, *m.* vinicola; -cký 3. Weingärtner-, (vinicolaris); -ctwj, *n.* -rey, *f.* cultura vini.
Winopal, a, m. Brandweinbrenner, cremati (siceræ) coctor.
Winopalna, y, *f.* Brandweinbrennerey *f.* der Ort, wo der Brandwein abgezogen wird.
Winopalnice, *f.* Brandweinbrennerinn, coctrix cremati (siceræ.
Winopalnjk, a, m., s. winopal.
Winš, e, m. Wunsch, m. votum.
Winššownjk, a, m. Wünscher Gratulant, gratulator; -nice, *f.* - tinn, *f.* - trix.
Winššjk, e, m. Weinstein, m. tartarum, lapis vini, *Vel.*
Winššugi, owal, owati, *reg. gen.* wünschen, vovere, apprecari.
Winterka, y, *f.* zrost. Vintera.
Winu, ul, auti, wickeln, weiden, volvere; někoho k sobě, jemanden an sich ziehen.
II. *rec.* w - ti se, s. wigi se; b) sich wohin wenden, sich schmiegen, seine Zuflucht nehmen, confugere: pod stjn zásluhy Kr. utjkati a winauti se, *K.*
Wiohlaw, a, m s. wjhlaw, *Vel.*
Wjr, u, m. (v. wru, ferveo?) der Wirbel des Wassers, Wasserwirbel, vortex, gurges; fig. wjr motanin libšských také nás w sebe zachwacuge.
Wjra, y, *f.* Glaube, *m.* fides; slepá wjra, Köhlerglaube, fides cæca, *D.* 2) Treue, fides; ne

mau wjru, bey meiner Treue; wjru držeti, Wort halten, fidem servare, exsolvere, *Syl.* s. auch máčka; 2) od kruh, Tischring, *m.* basis, *Vel. N.*

Wirĝám, al, ati, *sl.* ausschlagen, v. Pferden, calcitrare.

Wjrohodný, s. hodnowěrný, *Syl.*

Wisáček, čku, *m. dim.* v. folg.

Wisák, u, *m.* Satteltasche, *f.* pera sellaris, hippopera; 2) Ranzen, *m.* Felleisen, *n.* bulga.

Wysálka, y, *f.* s. šibenice.

Wiselec, lce, *m.* Galgendieb, Galgenschwengel, - vogel, - strick, - schelm, *m.* trifurcifer.

Wiškám, unrichtig für giskám 2).

Wisle, *f.* Weichsel, *f.* der Fluß, Vistula, *Vel.*

Wjssek, sšku, *m. dim.* v. wjch, Strohbündel, *n.* Strohwisch, *m.* manipulus.

1. Wissňák, a, *m.* Braun, *m.* (Pferd.)

2. Wissňák, u, *m.* Weichselcider.

Wissně, *f.* Weichsel, Weichselkirsche, *f.* cerasum apronianum, insgem. merasum; 2) der Baum, cerasus apronianus; morská w. s. boborelka, *D.*

Wissňowice, *f.* s. wissňák, u, *m.*

Wissňowý 3. v. Weichseln, merasinus; 2) s. rudý, *D.*

Wisutý 3. hangend, pensilis, z. B. wisutá police, zahrada, peček, wysutý most, wůz, zámek.

Wisým, el, eti, hangen, pendere; 2) s. záwisým: na tom puňktu wěčnost wisý, in hoc puncto æternitas pendet, *Com.*

1. Wjt, wjti, *verb.* v. węgi.

2. Wjt, a, *m.* Veit (Nahme), Vitus (a Swatowito, Rugiano idolo? *Dubrav. Ann. II. p.* 64.)

Wjtám, al, *ati*, bewillkommen, jemand sagen: willkommen! salutare, dicere, salve! wjtám tě! willkommen! se[i] ... men! salve! b) s. z[...] mor k. sobě wjtá a[...]

Wjtečnjk, u, *m.* zrost. ...

Wjtek, tka, *m.* der kl[...]

Wjtěz, e, *m.* Sieger, ...

Wjtězný 3. Sieges-, sieg[...]reich, triumphalis ... pjseň, Siegeslied, *n.* ... triumphale; w-né ... Siegeszeichen, *n.* tro[...]

†Wjtězoslawný 3. siegbe[...]

Wjtězský 3. siegreich, ... sus; - sky, *adv.* - se, G[...]

Wjtězstwj, *n.* Sieg, *m.* ... neywětšj wjtězstwj, se[...] ho přemocy, *Vel.*

Wjtězým, yl, yti, siegen, ...

Wjtězytedlnjk, - nice, [...]

Wjtězytel, e, *m.* Sieger, *m.* ... - lkyně, *f.* - inn, *f.* - tr[...]

Wjti, wehen s. węgi.

Wjtr, *gen.* wětru, *m.* W[...] weht, ventus: wjtr w[...] od. geht, v-s flat: wjtr [...] ge, der W. erhebt sich [...] tur; w. se tissj, der W. l[...] quiescit, venti vis c[...] trowé ůhelnj, pobočnj [...] Seiten- od. Nebenwi[...] ti cardinales, coll[...] wýchodnj wjtr, Ost[...] orientalis, v. solanu[...] solanus, apheliotes ... w. Westw. favonius ... rus; pulnočnj w. Nor[...] tentrio, caurus (co[...] rens, aquilo; fig. [...] wětrem včenj cyzýh[...] ti, *K.* kam wjtr, ta[...] *prov.* ein geschossene[...] hafter Mensch; der de[...] nach dem Winde dreh[...] mutabilior; aliud sta[...] sedens, *Syl.* 2) Ba[...] flatus.

Witrolim, u, *m.* Kup[...]

Witriol, *n.* vitriolum, chalcanthum.
Wiwianka, *y, f.* Vivianis.
Wiz, s. widjm.
Wjžj, wázati, s. wázám; b) zurückhalten, detinere: nemoc ge wjže.
Wjžka, *y, f. dim.* Thürmchen, *n.* turricula.
Wiála, *y, f. sl.* s. wyžle.
Wkapám, *fut.* al, ati, eintröpfeln, instillare, *Vel.*
Wkaupjm se, *fut. ex.* il, iti, sich einkaufen, locum pretio emere, (parare) sibi: - w aukady, *K.*
Wklad, u, *m.* Hineinlegen, *n.* Einlage, *f.* impositio, insertio; b) do desk u. dgl. Einlage, Einschreiben in d. Landtafel ꝛc. *D.* illatio, insertio, inscriptio (intabulatio); - w kniby městské, Pr.
Wkládám, al, ati, s. wložjm.
II. *rec.* w-ti se, sich einmischen, immiscere se rei: w aukad kněžský nemagj, se wkládati: w náboženstwj se gim newkládali.
Wklauznu, *fut.* zl, znauti, hineinschlüpfen, introlabi, illabi.
Wkořeněný 3. eingewurzelt, z. B. Krankheit, Meynung, inveteratus, confirmatus.
Wkořenilý 3. vorh. *K.*
Wořenjm se, *fut. ex.* il, iti, einwurzeln, a) eigentlich, z. B. v. Bäumen ꝛc. radices agere, &c. auch insidere, hærescere, confirmari, b) trop. z. B. eine Meynung ꝛc. radices agere, auch insidere, hærescere.
Wkořeňugi se, owal owati, vorh.
Wkráčjm, el, eti, s. wkročjm.
Wkračugi, owal, owati vorh. přjbuzenstwjm w trhy wkračowánj, Pr.
Wkrádám se, al, ati, folg.

Wkradu se, *fut. ex.* wkradl, wkrásti se, einschleichen, sich einschleichen, schleichend hinein kommen, irrepere, clam intrare.
Wkročjm, *fut. ex.* il, iti, eintreten, hineintreten, z. B. in das Zimmer, ingredi, intrare, inire; w cestu někomu, nežemu wkročiti, s. překažým *Vel.* 2) antreten, adire, possessionem adire: wkročil w statky sobě náležité, Pr.
Wkropjm, *fut.* il, iti, s. wkapám, *K.*
Wkwapjm, *fut.* il, iti, vorh. *Vel.*
Wkwapugi, owal owati, vorh. *Id.*
†Wkwartyrugi, owal, owati, z. B. wogáky, einquartiren, hospitio illocare, *P.*
Wkydnu, *fut. ex.* dl, dnauti, wkydám, al, ati, s. kydám.
Wlačák, u, *m. sl.* (že se wláčj), Ziehseil, remulcus, funis nauticus, *hung.* alatság.
Wlačec, čce, *m.* Egger, *m.* occator.
Wláčenj, *n.* Eggen, *n.* occatio.
Wláčenice, *f. sl.* ein Stück Holz, das man nach sich schleppt.
Wlach, *a, m.* ein Wälscher, Italiäner *m.* Italus.
Wlachy, *f. pl. gen.* Wlach, *dat.* Wlachům, *acc.* u. *voc.* Wlachy. *loc.* Wlassjch, Italien, Welschland, *n.* Italia.
Wlačebnjk, *a, m.* s. wlačec?
Wláčidlo, *a, n.* Egge, *f.* irpex, *m.*
Wláčjm, el, eti, *fr.* s. wleku; 2) eggen, occare, cratire. 3) *sl.* besudeln, inquinare.
II. *rec.* wláčiti se, sich schleppen, trahi: sukně se gj wláčj; 2) gehen, (öfters), někam, wohin.
Wláčka, *y, f.* Eggen, *n.* occatio; a) der fliegende Sommer.
Wláčkowitý 3. zähe, lentus, tenax: wjno w-té.
Wlačuha, *y, f. sl.* s. saně, *pl.*
Wláda, *y, f.* Macht, Gewalt, *f.*

Vermögen, n. potentia, potestas, vires; 2) Eigenthumsherrschaft, Bothmäßigkeit, potestas, dominatus: na kom wláda, na tom prawda, prov. sl.

Wládám al, ati, (sl.) vermögen, valere: newládal to vnesti; 2) s. wládnu 1): on tam newládal nic, er besaß dort nichts.

Wládař, e, m. Besitzer, Inhaber, m. possessor, dominus; auch regierender Herr: wládař domu Rožmberského, Vel. 2) Landpfleger, Gouverneur, præses provinciæ, satrapa, Cyr. - řka, inn, inn, f. - naj - řstwj, n. Besitzung f. possessio; Eigenthum, n. peculium; 2) Gebiet, n. Bezirk, m. territorium; 3) Amt, n. Würde, f. des Landpflegers; - řský, 3. rc.

Wládařjm, il, iti, herrschen, dominari.

Wládce, Gebieter, m. dominus.

Wladislaw, a, m. Vladislaus.

Wládnu, wládl, wládnauti, reg. instr. besitzen, inhaben, possidere, tenere, obtinere, potiri; 2) herrschen, dominari. 3) bewegen od. rühren können, posse movere, z. B. rukau; 4) s. wládám 1): tu žádné vměnj lidské newládne; powětřj wládne.

Wládný 3. sl. stark, vegetus; nost, i, f. Stärke, f. vigor.

Wládycký 3. z. B. staw, adelich, nobilis, Syl. ctwj, n. Edelmanschaft f. nobile, generosum genus, Syl.

Wládyka, y, m. (weniger als šlechtic, Dur. Edelmann, m. homo (vir) nobilis, homo generosus, auch blos nobilis, generosus od. eques; (auch Landvogt, satrapa ?? Th.)

Wládzem, wládal, sl. s. wládnu.

II. rec. wládati se, sl. vermöglich seyn, valere opibus; b) wohlauf, bey Kräften seyn, vigere.

Wláha, (wlaha), y, f. Lauigkeit, Laulichkeit, f. tepor, R. trop. stkobliwá w pobožnosti wlaha, K. 2) Feuchte, Feuchtigkeit, f. humor; Erdfeuchte, f. uligo.

Wlagi-se, wlál, wláti se, Wellen werfen? Jungmann.

Wlak, u, m. s. smyk, K.

Wlakem, adv. (gakoby wláčjcse,) sl. langsam, lente: wlakem gjti.

Wlákence, n. sl. dim. v. wlákno.

Wláknowitý 3. fasig, fibrosus.

Wlákno, a, n. ungesponnener Faden v. Flachs, Hanf, fibra; 2) nach Berckt. überhaupt Faser der Pflanzen, fibra; 3) wollähnliches Wesen, lanugo, (bess. wlnka): bjlé wlákno roste na wrbách (seltene Bedeutung); -owitý 3. fasig, z. B. Fleisch, D.

Wlámám, wlámi se, fut. al, ati se, einbrechen, effringere, B.

Wlas, u, m. Haar, n. auf dem Kopfe, capillus, auch crinis; wlasy šedjwé od. bjlé, graue Haare, cani; žiwý wlas, ein um sich fressendes Geschwür, phagedæna; ženský wlas, sl. Frauenhaar, asplenium adianthum nigrum, árva-leány haja; na wlas, genau, accurate: wšecko wj nawlas, D. b) haarklein, D. c) od. za wlas, nicht ein Haar breit, ne hilum quidem, Syl. ani mu za wlas neustaupjm, K. tam za wlas newládne, Žal. wlasu zšjřj, haarbreit.

Wlasáč, e, m. folg. 1).

Wlasáček, čka, m. ein Haarichter, crinitus, comatus; 2) † Fadenwurm, m. gordius (projektirt v. D.) wie auch Hautwurm, gordius aquaticus.

Wlasák a, m. vorh. 1).

Wlasák, e, m. Haarhändler, D.?

negatiator crinarius, *D.*
†Wlasatice, *f.* s. kométa.
Wlaˊatim, ěl, ěti, starke Haare bekommen, bene crinitum fieri.
Wlasatý 3. haaricht, behaart, auf dem Kopfe, crinitus, comatus.
Wlásek, sku, *m. dim.* Härchen, *n.* auf dem Kopfe, capillus tenuis.
†Wlasenec, nce, *m.* Haarbeutel *m.* sacculus capillitius, *R.*
Wlasenjk, a, *m.* Perückenmacher *m.* capillamentarius, *R.*
Wlásenka, y, *f.* Perücke, *f.* capillamentum, caliendrum.
Wlásenný 3. hären, z. B. sýtko wlásenné, Haarsieb, *n.*
Wlaská, é, *f.* Wallendorf, ein Marktfl. in der Zips.
1. Wlaský 3. welsch, italiänisch italicus; 2) dem Italiäner gehörig, italicus; Wlaská země, s. Wlachy; - sky, *adv.* italice.
2. Wlásky, *plur. v.* wlásek.
†Wlasomast? i, *f.* s. pommáda, *R.*
†Wlasoprach? u, *m.* s. pudr, *R.*
†Wlasowka, y, *f.* zrostlina, trichomanes, *Berckt.*
†Wlasownjk, u, *m.* vorh. *idem Ber.*
Wlasowý 3. a) Haare betreffend, capillaris; b) haarförmig, capillaris; wlasowá čárka (Schreibk.); c) bess. wlasatý.
Wlássenj, *n. coll.* d. Fasern der Wurzeln, fibræ, *pl.* capillamentum. (*D.* auch *sing.* wlássenj, Faser, *f.* fibra); - jčko, a, *n. dim. coll.* d. Fäserchen, z. B. an den Wurzeln, Pflanzen, fibræ.
Wlassina, y, *f.* d. italiänische Sprache, lingua italica, *Vel.*
Wlasska, y, *f.* eine Welsche, Italiänerinn, Itala.
Wlasstina, y, *f. sl.*, zelj, Kohl, *n.* Kohlkraut, *n.* olus, brassica oleracea, *Linn.*
Wlasstowice, *ol.* s. lasstowice.
Wlast, i, *f.* (v. wládnu), Vaterland, *n.* patria: nenj tam wlast, kde se člowěk rodj, ale kde se mu dobře wodj, *prov. sl.*
Wlastenec, nce, *m.* Patriot, *m.* Freund des Vaterlandes, amans patriæ, civis bonus.
†Wlastenecký 3. patriotisch, amans patriæ, (patrioticus); -ctwj, *n.* s. im folg. - stwj 1).
Wlastenský 3. vaterländisch, patrius; sky, *adv.* služebnjcy a otrocy newlastensky mu slaužj, *K.* - stwj *n.* Vaterlandsliebe, Patriotismus, amor patriæ; 2) Eigenthum, Eigenthumsrecht, *n.* proprium, jus proprietatis.
Wlásti für wládnauti, *Cyr.*
Wlastimila, y, *f* ein Weibsnahme.
Wlastně, *adv.* eigentlich, eigenthümlich, proprie; wlastně mu to řekl, er hat es ihm gewiß gesagt, certe ei dixit.
Wlastnj 1. eigen, freyeigen, proprius: tok gest wěc y samého Boha wlastnj, *K.* wlastnj gméno, *opp.* přjgmj, *K.* 2) leiblich, natürlich, durch d. Geburt geworden, z. B. wlastnj otec, bratr, leiblicher Vater, Bruder rc. germanus, auch naturalis.
†Wlastnjk, a, *m.* Eigenthümer, *m.* dominus, possessor; -nice, *f.* - inn -, *f.* na, *Neg.* s. wessterenstwo.
Wlastnoručnj 1. eigenhändig, sua manu: - podpis, *Neg.* -ně, *adv.*
Wlastnost, i, *f.* Eigenschaft, *f.* a) eigenthümliche Kraft od. Beschaffenheit einer Sache, z. B. des Erdbodens rc. proprietas, auch natura; wlastnost mluwenj, Idiotismus, *K.* b) Beschaffenheit, ratio, natura; c) eine einzelne Eigenschaft, attributum.

Wlásyna, y, f. ein langes Schwanzhaar, capillus.
Wlaudjm se, iti, s. wkradu se.
Wlažička, y, f. dim. v. wláha.
Wlažjm, il, iti, befeuchten, humectare; 2) lau machen?
Wlažnu, ul, auti, laulich, lau werden, tepidum fieri, tepescere.
Wlažný 3. lau, laulich, tepidus, tepens; fig. wlažný vmysl, Com. 2) ol. & sl. s. wlhký; -nost, i, f. Laulichkeit, f. laue Wärme, z. B. des Wassers rc. tepor; b) Mangel des Feuers od. Eifers, Kälte, Kaltsinn, m. languor, tepor, frigus.
Wlčátko, a, n. dim. s. wlče.
Wlčatý s. z. B. -tá barwa, schwarzgelb, ravus color, Vel. N.
Wlče, ete, n. dim. folg. 1).
Wlček, čka, m. dim. Wölfchen, n. parvus lupus; 2) Nebenschoß, Nebenzweig, m. stolo; s. auch wlčky.
Wlčenec, nce, m. s. prasynec.
Wlčj 1. v. Wölfen, ihnen gehörig od. eigen, lupinus; wlčj gahoda, wlčj střessně, s. lilek; wlčj huba, s. hledjk; wlčj tma, sl. Nachtnebel, m. hebetudo oculorum; má wlčj tmu, est myops; wlčj gablko, sl. s. podrážec; wlčj oko, sl. Einbeere, f. paris quadrifolia, s. auch lyko.
Wlčice, f. Wölfinn, f. lupa.
Wlčjmor, u, m. s. woměg.
Wlčina, y, f. Wolfsbeschaffenheit, Wolfsnatur, f. lupina indoles: wlčina poswrchu rauchem owčjm přikrytá; 2) Wolfsgeruch, m. odor lupinus.
Wlčko, a, m. sl. Nahme der Hunde.
Wlčky, wlčkowé, pl. d. ersten Zähne der Kinder, dentitio; 2) Nebenzweige, s. wlk; 2) gewisse alljährig in den Hundstagen wehende Winde, etesiae, (arum), m.
Wlčura, y, f. sl. auch wlčj bunda, Wolfspelz, m. pellis lupina.
Wlečem, -se, wlekl, wlécy, sl. s. wleku, -se.
Wlečenj, n. verb. v. wleku.
Wlečka, y, f. Schleppe, f. an Frauenkleidern, syrma, (atis), R. 2) d. Schleppe beym Legen des Papiers, auf d. Ecken zu legen, trahea gravans, R.
Wlegi, fut. ex. wlil, wljti, eingießen, hineingießen, infundere.
Wleku, wlečeš, wlekl, wlécy od. wljcy (wljct), wlečen, imper. wlec, schleppen, schleifen, ziehen, trahere; geschieht es mit Gewalt, so steht auch raptare; vcho wlécy, s. pozorugi, Syl. po lidech vssi wlécy, s. poslauchám, sspehugi, Cyr.

II. rec. wlécy se, sich schleppen, sich ziehen, trahi: w Syloe se woda ponenáhlu wlekla, K. wlekau se nemocy, d. Krankheiten schleichen umher, grassantur; přes přjwory něco w., prov. bey den Haaren herbeyziehen; co se wleče, nevteče, prov. aufgeschoben ist nicht aufgehoben, quod differtur, non aufertur; wláčiti se někam, s. smeykati se 2).
Wletjm, fut. ěl, ěti, hinein fliegen, involare; b) darauffliegen, advolare: muchy na korunu wletnauti mohau, Vel.
Wletnu, fut. ul, auti, vorb.
Wléwadlo, a, n. Einguß, m. infundibulum, R.
Wléwám, al, ati, s. wlegi.
Wléwánj, n. Eingießen, n. infusio; 2) Influenz, f. K. moc wléwánj činiti, slunce má wětssj

Eingeben in den Sinn, monitus.
Wnukyné, *f.* s. wnučka, *Vel.*
Wnutkám, *fut.* al, ati, něco do někoho, einzwingen, jemand etwas, vi ingerere alicui rem, cogere aliquem ad sumendum.
Wňutri, *sl.* s. wnitř.
Wnuž, *ol.* s. gako.
Wo, *sl.* s. w, we.
Woblo, bess. oblo.
Wobřew, Ortstricke an den Jagdtüchern, womit sie ausgespannt werden, etwa epidromides, *R.* 2) Seil am Segel? Spreizsegel?
Wochlář, e, *m.* Hechelmacher, etwa pectinarius; - řka, y, *f.* - inn, *f.* - ria; - řský 3. - ſtwj *rc.* wie bey pekař.
Wochle, *f.* Hechel, *f.* pecten.
Wochlice, *f.* Hechelkamm, *m.* pecten Veneris, *Vel.*
Wochlička, y, *f.* Kratzel, *n.* *D.*
Wochlowačka, y, *f.* Hechelweib, *n.*
Wochlugi, owal, owati, hecheln, pectinare; 2) s. přetřepáwám.
Wochomůrka, bess. muchomůrka.
Wočjm se, iti, s. pupenjm se.
†Wod, u, *m.* Leiter, z. B. bey der Volt. Säule, conductor, *P.* s. auch wodič; 2) *ol.* s. wedenj, *Dal.*
Woda, y, *f.* (vgl. ὕδωρ), Wasser, *n.* aqua; stogatá woda, stehendes Wasser, aqua stagnans; tekutá w., fließendes W., aqua profluens; řjčná w., Flußw., a. fluvialis; studničná w., Brunnenw., a. fontana; žiwá, pramenitá w., Quellw., a) das hervorquillt, a. viva, scaturigo; b) aus der Quelle geschöpftes W., a. fontana; dessťowá w., s. dessťowka; dobrá w., Heilbrunnen, a. salubris, salutifera, *D.* pálená w. (wodička), abgezogenes W., a. destillata; w. w krwi, das W. im Blute, lympha; zrawá woda, s. statwaser; pro wodu choditi, gjti, W. holen, petere aquam od. aquari; gest weliká w., es ist groß W., z. B. durch Austretung der Flüße, magnae sunt aquae; 2) beym Gewebe, das Gewässerte, z. B. ubrus s wodau, gewässertes Tischtuch, mappa undulata, *R.* 3) (selten) s. moř 1).
Wodačka, y, *f.* Wasserträgerinn, aquatrix.
Wodák, a, *m.* Wasserführer, *m.* a) Wasserhohler, aquator; b) Wasserleiter, *m.* aquilex.
Wodař e. *m.* Wasserträger, aquator; - řka, y, *f.* - inn; - ský *rc.*
Wodárna, y, *f* Wasserbehältniß, *n.* z. B. auf Schiffen, lacus.
Wodič nitj, Fadenleiter beym Seidenwirker, cynosura filorum, *R.*
Wodjček, čku, *m.* *sl.* s. wodjdko.
1. Wodička, y, *m.* s. wodopigan, *Reschel.*
2. Wodička, y, *f* *dim.* Wässerchen, aquula; 2) s. woda 1).
Wodjdko, a, *n.* Leitband, *n.* fascia ductaria; b) Gängelwagen, etwa incessorium, *D.*
Wodidla, *pl. gen.* del, folg. *D.*
Wodidlo, a, *n.* s. wodjdko, *D.*
†Wodjk, u, *m.* hydrogenium *Ber.*
Wodjm, il, iti, *fr.* v. wedu; 2) *sl.* wodj, *impers.* es gehet nicht richtig zu, irre führen, z. B. das Irrlicht.
Wodjtko, a, *n.* s. wodjdko.
Wodka, y, *f.* s. kořalka.
Wodmeň, *adv.* *sl.* neulich, nuper.
Wodňanka, y, *f.* zrostlina, hydrocharis.
Wodnář, e, *m.* Wassermann, am Himmel, aquarius; 2) Hydrauliker, hydraulicus, *D.* - řstwj, *n.* Hydraulik, *f.* *D.* - řský 3. *rc.*
Wodnatý 3. wässerig, voll Wasser,

aquosus, aquaticus; -tost, i, f. -gkeit, f. -sitas, conditio aquosa.

Wodnj 1. zum Wasser gehörig, es betreffend, aquarius; wodnj džbán, Wasserkrug, m. hydria; w. kolo, Wasserrad, n. rota aquaria; w. konew, Wasserkanne, f. cantharus aquarius, urna, situla; w. mleyn, Wassermühle, mola a-ia; 2) im od. am Wasser lebend, wachsend, aquaticus; w. blecha, myš, Wasserfloh, -maus, f. pulex, mus aquaticus; w. pawauk, Wasserspinne, f. tippula, aranea aq-ca; w. pták, Wasservogel, m. avis aquatica; w. kos, (černá kačka), das schwarze Wasserhuhn, fulica atra; w. musska, Wassermücke, f. mulio; w. gitrocel, Froschlöffel, Wasserwegerich, m. alisma plantago, *Linn. D.* w. česnek, *sl.* Wasserknoblauch, Wasserlauch, m. teucrium scordium, *hung.* vizi foghagyma, vizi fodorka; 3) wasserähnlich, aqualis; s. auch barwa, strog rc.

Wodnice, Wassereimer, m. aqualis urna, hydria; 2) od. bjlá řepa, Wasserrübe, f. rapum longum, *Vel.* nach *R.* wilde Kresse, bunium; 3) koženný pytel, Wasserschlauch, (Bergb.) uter coriaceus; 4) Nix, m. Nixe, f. Wassergeist, m. etwa spectrum aquatile.

Wodnjk, a, m. Wassermann, (Gespenst); s. vorh.

Wodnokrewný 3. phlegmaticus; -nost, i, f. phlegma, n.

Wodnotedlný 3. wassersüchtig, hydropicus, hydrope laborans; -nost, i, f. Wassersucht, f. hydrops.

Wodnotelný 3. (aus wodné telet *D.*) vorh.

Wodnozemnj s. wodozemnj, *D.*

Wodný 3. s. wodnj: wodná brána, *B.*

Wodokrewný, s. wodnokrewný.

Wodolaz, a, m. s. morec.

Wodopád, u, m. Wasserfall, m. Wassercascade, f. cataracta (artificiosa), *R.*

Wodopigan, a, m. Wassertrinker, hydropota, aquae potor, *Com.*

Wodopisec, sce, m. Wahrsager aus dem Wasser, hydromantes, hydraulicus, *K. Cyr.*

Wodotok, u, m. Wasserleitung, f. aquae ductus.

Wodozemnj 1. z. B. wodozemnj swět, mundus terraqueus, *Neg.* wodozemnj žiwočich, Amphibium, n. amphibium.

Wodra? s. odr 1), *Kyb.*

Wog, e, f. Deichsel, f. z. B. am Wagen, temo; 2) (*masc.*) *ol.* Heer, n.

Wogáček, čka, *dim.* v. wogák.

Wogačka, y, f. Soldatenfrau, -weib, n. uxor militis.

Wogácký 3. Soldaten-, soldatisch, militaris; -ctwj, n. Soldatenleben, n. vita, status militaris.

Wogák, a, m. Soldat, Kriegsmann, m. miles; starý w., ein alter Soldat, veteranus; dobrowolný w., Volontär, Freywilliger, m. volo, voluntarius, miles voluntarius; w. na wodě, Sees., m. maritimus; za wogáka od. na wognu se dáti, s. wogna; s. auch nowáček 2) u. prostý.

Woganda, y, f. Soldatenmensch, n. Soldatenhure, f. scortum.

Woganka, y, f. *sl.* s. wogácka.

Wogen, *ol.* s. wogák.

Wogenský 3. d. Soldaten od. den Krieg, od. den Kriegsdienst betreffend, militaris; *adv.* -ský, soldatenmäßig, nach Kriegsart,

militari, castrensi ratione, *B.*
††Wogenstwo, *a, n.* Militär.
Wogetjm se, iti, *sl.* kreischen.
Wogna, *y, f.* Krieg, *m.* bellum, w. obhágná, Schutzkrieg, *m.* bellum defensivum, *Com.* na w-nu bráti, rekrutiren, tyrones legere; dáti se na w-nu, sich anwerben lassen, sich unterhalten lassen, dare nomen militiae, *R.*
Wognice, bess. ognice.
Wogsko, *a, n.* Kriegsvolk, *n.* Kriegsvölker, Armee, *f.* Kriegsheer, *n.* copiae, exercitus, copiae militares; wogsko na zemi, Landmiliz, *f.* milites defendendae terrae; w. na moři, Seemacht, *f.* copiae maritimae; ztracené w. (bitwu začjnagicý), Scharmützler, ferentarii, rorarii milites, *Vel. N.*
Wogtěssk*a, y, f. mor.*, bohatý getel, s. lucerna 2).
Wohladč, *e, m. sl.* s. ohledčj.
Wohlady, *pl. sl.* Freywerben, *n.*
Wokaun, *a, n.* Bars od. Barsch, *m.* ein Fisch, perca.
Wokragek, bess. okragek.
Wol, wolem *ic.* s. wůl.
Woláč, *e, m.* wolatý holub, Kröpfer, *m.* Kropftaube, *f.* columba gutturosa, *Linn.*
Wolačo, *sl.* s. něco.
Wolák, *a, m.* Ochsenhirt, *m.* bubulcus, pastor boarius, subsequa; 2) Ochsentreiber, *m.* subsequa.
Wolám, al, ati, rufen, vocare; s. auch neboh; -áwám, al, ati, *fr.* II. *rec.* w-ti se, s. odwolám se.
Wolánj, *n.* Rufen, *n.* vocatus.
Wolátko, *a, n. dim.* Kröpfchen, *n.* z. B. des Menschen, strumella.
Wolatý 3. kropfig, strumosus; s. auch woláč.
Woláwám, ati, *fr.* v. wolám.

Wolawec, wce, *m.* Lockvogel, *m.* illex, illix.
Wolawka, *y, f.* Reiger, *m.* ardea cinerea, *Linn.* s. auch peřesty.
Wolawý 3. z. B. pták, s. wolawec.
Woldřich, s. Oldřich.
Wolče, ete, *n.* folg.
Wolček, čka, *m. dim.* Oechschen, *n.* buculus, juvencus.
Wole, *gen.* ete, *dat.* eti *ic.* Kropf, *m.* a) verhärtete Halsgeschwulst, struma, scrophula, od. scrofula; b) bey den Körnerfressenden Geflügel, d. Kehle, Schlund, *m.* guttur; nesyté wole, s. žraut. *Syl.*
Wolek, lka, *dim.* s. wolček.
Wolenec, nce, *m.* Wähler, *m.* elector, delector: wolenec na 8. ceduljch? *Vel.*; 2) s. kurfirst.
Wolenj, *n.* Wahl, *f.* Wählen, *n.* delectus, lectio, electio; zu einem Amte, lectio, electio, creatio, cooptatio.
Wolenisstě, *n.* Wahlort, *n.* locus electionis (comitiorum).
Wolhary, *f. pl.* Bulgaria, *Kram.*
Wolhyně, *f.* Volhinien, Volhinia: Wolhyni opanowal, *Vel.*
Woljar, *a, m. sl.* Ochsenknecht.
Woljm, il, iti, wählen, z. B. etwas od. jemand, legere, deligere, optare; zu einem Amte creare, legere, eligere, auch cooptare: wolen gest králem er ist zum König gewählt worden; 2) lieber wollen, malle auch mit raděgi: woljm raděgi umřjti, *K.* wol neb newol, wolme, newolme, nolle velle, *Vel.*
Woljn, *u, m.* s. wolenisstě, *Lesk.*
Wolisko, *a, n. sl. augm.* v. wůl.
Wolitel, -kyně, s. wywolitel.
Wolkám, al, ati, *sl. cum dat. pers.* po wůli dáti, den Willen lassen, voluntati indulgere; 2

wolkati sobě na někom, jemand wüllkührlich behandeln.
Wolky, newolky, *adv. sl.* s. wol neb newol, unter woljm.
Wolno, unbefangen, folg.
Wolný 3. (*abs.* wolen, wolno), willig, dienstwillig, libens, lubens, promtus: on gest snadný a wolný k rozmlauwánj, Pr. wolné slyssenj, *Vel.* k službám wolný, dienstwillig, dienstfertig, officiosus; 2) fertig, behend, paratus, promtus, expeditus: aby wolněgssj byl, zawazedly se neobtěžug, *Com.* meč se hbitěgi (wolněgi) z posswy wysmekal; 3) frey, an nichts gebunden, liber: wolen gsem sobě swými audy a činy, *Com.* kdo sobě wolen gest, *Id.* wolno bylo manželku propustiti, *Id.* 4) weit, nicht enge, nicht knapp, geräumlich, z. B. Schuh, Rock ꝛc. laxus, amplus: w bezcestj průchod wolný způsobuge, *K.* dwa wozowé wolně sebe mohli minauti, *Cyr.* 5) unbefangen, integer; -ně, *adv.* promte, libenter; parate, promte, expedite; libere; laxe; integre; -nost, i, *f.* Willigkeit, Dienstwilligkeit, *f.* animus promtus; 2) Weite, Geräumigkeit, *f.* laxitas; 3) Unbefangenheit, integritas.
Wolnoslužebný 3. dienstwillig.
Wolopjch? *Hne'wkowsky.*
Wolowatjm, ěti, *sl.* dumm werden
Wolowatý 3. s. wolatý, *Vel.*
Wolowec, wce, *m.* Rindsauge, *n.* Rindsblume, buphtalmum, *L.*
Wolowý 3. v. Ochsen, bubulus: w-wý lalok, Wamme, *f.* am Halse der Ochsen, palear; w-wý gazyk, Ochsenzunge, *f.* a Zunge des Ochsen, lingua bubula; b) Ochsenzunge, anchusa officinalis, buglossum angustifolium majus, *hung.* ökör nyelv, mezei atratzél, *Lumn.* w-wé oko eine Art großer Weitrauben; planý w-wý gazyk, *sl.* wilde Ochsenzunge, echium vulgare, *hung.* töviskes od. vad atratzél, *Id.* s. auch diwizna.
Wolsse, *f.* Erle, *f.* alnus od. betula alnus, *Linn.* w. lepká, alnus glutinosa; wolsse zpilowaná, serrulata -.
Wolssička, y, *f. dim.* v. vorh.
Wolssowj, *n.* Erlenwald, *m.*
Wolssowý 3. erlen, alneus.
†Woltanka, y, *f.* d. voltaische Säule, columna Voltæ, *P.*
Woměg, e, *f.* Eisenhütchen, Eisenhütlein, (Pflanze), aconitum.
Womok, s. omok.
Won, *sl.* s. wen.
Woňačka, y, *f. sl.* s. woňawka.
Wonka, *sl.* s. wenku.
Wonakwý 3. anständig, was angeht, auch ordentlich, aptus, consentaneus, tolerabilis; 2) vorzüglich, ausgezeichnet, distinctior, *Ryb.*
Woňawka, y, *f.* s. kytka, *Syl.* 2) Riechfläschchen?
Woňawý 3. riechend, odorus.
Woněhda, -kda, *sl* s. onehdy.
Woněnj *n.* Riechen, *n.* odoratus, odoratio, olfactus.
Wonjam, al, ati, *sl.* folg.
Wonjm, ěl, ěti, riechen, einen Geruch v. sich geben, z. B. růže pěkně wonj, olere; das, wornach etwas riecht, steht im Instrumental, z. B. wjnem woněti, nach Wein riechen, vinum olere; 2) kněčemu woněti, an etwas riechen, odorari rem; 3) *cum dat. pers.* behagen, pla-

cere: powěrné náboženstwj gim wonj, *K.* 4) *act.* riechen odorari: cožkoli slyssj, widj, woněgj, *Com.*

Wonnost, i, *f.* Duft, *m.* Wohlgeruch, *m.* odor: w cedrowých wonnostech chowati; wůně wonnosti newystižitedlné, *B.*

Woňný 3. wohlriechend, odorus, bene odorus.

†Wonostrom, u, *m.* zrostlina, mirodendrum.

Wonuce, bess. onuce.

Wopchám, *sl.* s. wepchám.

Woplečj, bess. oplečj, Unterkleid um d. Schulter, humerale.

Wor, u, *m.* Floß, *n.* Flöße, *f.* ratis; - rek, rku, *m. dim.*

Worám, worné 2c. s. orám.

Worowý 3. s. dřjwj.

Worš, unrichtig für oř.

Worssile, *f.* Ursula, *f.*

Worssilinka, y, *f.* Ursulinerinn, Ursulina, *Dlab.*

Wos, wosa, s. os, osa.

Wosk, u, *m.* Wachs, *n.* cera; parunkowý (lipowý) w. Weißwachs, cera candida, *Syl.*

Woskář, e, *m.* Wachszieher, *m.* cerarius, cereorum confector; -řstwj, *n.* ars tractandi ceram; -řka, - řský 2c. wie bey pekař.

Woskowaný 3. *part.* z. B. w - né plátno, Wachsleinwand, *n.* linteum ceratum.

Woskowice, *f.* Wachskerze, *f.* Wachslicht, *n.* cereus, *D.*

Woskowý 3. wächsern, cereus.

Woskugi, owal, owati, wichsen, mit Wachse überziehen, cerare, incerare, cera obducere.

Wosleyř, e, *m.* s. kaukol.

Wosný 3. Achsen-; wosná stolice, Schneidebank, *f.* (Würstenb.) equuleus, *R.*

Wossčjm, il, iti, *sl.* s. woskugi.

Wossitka, bess. ossitka.

Wossкeruſſe, wotěž, wotka, d. richtigern osskeruſſe, otě

Wosstěný, 3. *sl.* s. woskowý.

Wosstj, *n.* s. osyna.

Wossina, y, *f.* Wabe, Gehr Wachsscheibe, *f.* favus.

Wotule, *f.* ročnj srna? *Ryb.*

Woytěch, a, *m.* Adalbert, Adbertus; - tjssek, sska, *m. dim*

Woz, u, *m. sl.* s. wůz.

Wozárna, y, *f. sl.* Wagenschopp *m.* Wagenremise, *f* tectum ohicularium.

Wozatag, e, *m.* Fuhrmann, *m.* der einen Wagen fährt, K scher, Fuhrknecht, *m.* auri *Cyr.* b) der für Lohn Waare Personen fährt, auriga, vehic larius, vector; c) ein Gestirn a riga, heniochus; -stwj *n.* folg.

Wozba, y, *f.* Fuhrwesen, *n.* vehicularia, *D.* 2) Fahrt, *f.*

Wozeyček, čku, *m. dim.* klein Wagen, curriculum, ploste lum.

Wozher, hru, *m.* und wozgr, u, Rotz, *m.* mucus.

Anm. Da sowohl d. Slo ken wozgr, als auch d. Ru Pohlen, Serben wozgra gen; so ist auch das böhm wozher richtiger, als ozhe

Wozhřiwka, y, *f.* Schnupfen, gravedo.

Wozhřiwý 3. mit dem Schnu behaftet, gravedinosus; -w i, *f.* vorh.

Wozka, y, *f.* s. wozatag a).

†Wozné, ého, *n.* Fuhrlohn, *n.* tium vecturæ, *P.*

Woznj 1. d. Wagen (Wägen treffend, vehicularis; w. k Wagenrad, *n.* rota vehicul

Woznice *f.* Wagenfaß, *n.* vas hiculare; 2) s. wozárn Fahrweg, *m.* via currulis,

Fiſchfaß n. dolium piscarium D.
Woznjk, a, m. woznjkůň; b) w. wůl, ſ. tažný kůň, wůl, 2 Par. 1, 17. (wo dieß Wort treffender iſt, als das deutſche Wagen, das ungr. szekér, u. ſelbſt als das lateiniſche quadriga.)
Wozný, 3. ſ. woznj; wozné clo, Achſengeld, n. vectigal pro plauſtro, D.
Wozowý, 3. ſ. woznj; wozowá ceſta, ſ. woznice 3).
Wozub. beſſ. ozub.
Wozyk, e, m. ſ. wozatag b).
Wozýček, čku, m. ſ. wozeyček.
Wozýk, u, m. ein leichter Wagen, curriculum.
Wozým, -ſe, yl, yti, fr. v. wezu: w-yti ſe po někom, auf jemand herum reiten, ihn hunzen.
Wozýwám, ati, fr. 2. v. wezu.
Wpád, u, m. Einfall, m. Hineinfallen, n. z. B. der Feinde ins Land ꝛc. irruptio, incursus; des Flußes ins Meer, incursus.
Wpadám, ati, fut. fr. v. wpadnu.
Wpadlý 3. was hineingefallen iſt, illapsus; 2) eingefallen, z. B. wpadlé oči, oculi latentes.
Wpadnu, fut. ex. dl, dnauti, imper. wpadni, einfallen, hineinfallen, a) unverſehens, incidere, illabi; b) mit Fleiß, z. B. ins Land ꝛc. irruere, irrumpere: wpadagj do domů, Com.
Wpauſſtjm, čl, čti, ſ. wpuſtjm.
Wpeřjm, fut. il, iti, ruce, antaſten, angreifen, invadere: do cyzýho ſtatku ruce wpeřiti, Vel.
II. rec. w-ti ſe, vorh. tak ſe ichwa do lidj wpeřila, ꝛc. Vel.
Wpich, u, m. wpichowé, Einſtecher (Färb.) bacilli, R.
Wpichnem, fut. wpichol, nauti, sl. hinein ſtechen, infigere.
Wpigi, fut. il, iti, einſaugen, imbibere.
II. rec. w-ti ſe, ſich einſaugen, imbibi: wpige ſe woda do mauky, K.
Wpjſſi, fut. ex. wepſal, wepſati, einſchreiben, inscribere, inferre litteris.
Wpiſugi, owal, owati, vorh.
Wplazým ſe, fut. yti ſe, ſ. wlezu.
Wpletu, fut. tl, wpléſti, hineinflechten, innectere; ſ. auch ko-lo; trop. do mnohých těžkoſtj něk.
Wpliſſtjm, fut. iti, ſ. wkydnu, K.
Wpljžjm ſe, ſ. wplazým ſe.
Wplodjm, fut. iti, einpflanzen.
Wpochlebugi ſe, owati, ſich einſchmeicheln, adulando se insinuare: w-ti ſe do ſtolic, Com.; - w auřad, w ſlužbu ꝛc.
Wprawjm, fut. ex. il, iti, hinein bringen, inferre, ingerere &c. do rozkoſſnjků gjdla obmyſly wprawugj, Com. močenjm wprawiti, einätzen, D.
II. rec. w-ti ſe, hinein kommen, einziehen ꝛc. se inferre: do měſta s wogſkem ſwým ſe wprawil, Cyr. 2) ſich darein finden, ſchicken, einrichten, ſich einſtudiren, accommodare se: do obchodu ſe wprawiti, Com. wprawil ſe do gazyka polſkého, Id. Caſům rozuměti, a do nich ſe wprawiti.
Wprchnu, fut. chl, chnauti, hineinlaufen: wprchla mezy giné ženy, Wrat.
Wpřirozenjm, fut. il, iti, ſobě, ſich - ganz aneignen, angewöhnen: to ſem ſobě wpřirozenil.
Wproſým, fut. yl, yti, durch Bitten hinein bringen: wproſyti něco do někoho.
II. rec. w-ti ſe, durch Bitten einkommen, precibus se insinuare: do ſtolic, w auřady ꝛc. Com.
Wproſſugi, -ſe, owati, vorh. Id.
Wpuſtjm, fut. ex. il, iti, ſſtěn, ein-

lassen, hinein lassen, immittere.
Wrabčátko, a, n. dim. ein kleiner Sperling, passerculus.
Wrabče, ete, n. vorh.
Wrabčj 1. v. Sperlingen, passerinus.
Wrabec, bce, m. Sperling, m. (Spatz m.) passer, Kl. fringilla domestica, Linn.
Wrabeček, ečka, m. s. wrabče.
Wrabj 1. z. B. wrabj sýmě, Meerhirse, f. lithospermum officinale, Linn.
Wracám, ati, sl. folg. 2) s. bligi.
II. rec. w-ati se, sl. aufs neue wieder rindern, v. den Kühen.
Wracým, el, eti, s. wrátjm.
Wrag, sl. s. prý, sagt, inquit.
Wrah, a, m. Todtschläger, Mörder, homicida; wrah otce, matky, Vater-, Muttermörder, parricida, matricida, Syl. w. krále Königsmörder, interfector regis; w. samého sebe, Selbstmörder, se ipse occidens; w. cti, Ehrenräuber, ereptor famæ, Vel. s. auch wrahbj. 2) ol. & russ. Feind, m. hostis.
Wrahbj, m. Brudermörder, m. fratricida.
1. Wrana y, f. sl. s. swačina; o wysoké wraně, ungefähr um 3,- o nizké w., um 6 Uhr nachmittag.
2 Wrána, y, f. Krähe, f. cornix, corvus cornix, Linn. wrána wráně oka newykline, prov. eine Krähe hackt der andern kein Aug aus.
Wrančjm, iti, s. maučjm.
Wranj 1. v. Krähen, z. B. wranj noha, Krähenfuß, m. 1) eigentlich, 2) eine Pflanze, coronopus, plantago coronopus, L. w. oko, Krähenauge, n. (Pflanze) strychnos, nux vomica Linn.; pl. w. oka, s. borůwky 2).

Wranistwý 3. z. B. obilj, s. bu[...] ný, Puchm.
Wranka, y, f. sl. der Spund a[...] Faß; russ. woronka, Trichte[...]
Wraný 3. rabenschwarz, cora[...] nus; wraný kůň, Rappe, m. [...] schwarzes Pferd, equus ate[...]
Wrásta, y, f. Runzel f. ruga.
Wrasstjm se, il, iti, sich runz[...] Runzel bekommen, rugas fac[...] re: pečowánjm se wrasstit[...] opět se wrasstiti, Com.
Wrať se zase, Harnkraut, Flachskraut, n. linaria.
Wrata, gen. wrat, n. pl. Thor[...] porta; w. do zahrady od. [...] hradnj, Gartenthor, porta ho[...] ti; w. do dworu, Hofthor; 2) Mü[...] dung eines Flußes, ostium: D[...] nag sedmi wraty do m[...] padá.
Wrátce, tec, pl. s. wrátka.
Wrateň, Thorflügel?
Wratidlo, a, n. Weberbaum, [...] jugum (textorium).
Wrátjm, fut. il, iti, zurückgeb[...] reddere, restituere; 2) ei[...] zurück gehen lassen, jubere r[...] dire: wrátil ho s cesty.
II. rec. w-titi se, zurückkehr[...] reverti, redire, serecipe[...]
1. Wratislaw, a, m. Mannsnahm[...]
2. Wratislaw, i, f. Breßlau, [...] Schlesien, Vratislavia; -a[...] a, m. -nka, y, f. ein Breßlau[...] -inn, f. Vratislaviensis; -sk[...]
Wrátka, tek, n. pl. dim. Pförtc[...] n. portula.
Wrátký 3. co se rádo zwrá[...] unstät, inconstans: zbožj w[...]
Wrátná, é, f. s. wrátný.
Wrátnice, f. des Thorwächte[...] Stube, f. conclave janitor[...]
Wrátno, ol. s. zpátky.
Wrátný, ého, m. Thorwärte[...] Thürhüter, Thürwärter, m. [...]

nitor; - ná, é, f. - inn, -inn, rc. f. - trix.

Wrátyk, e, m. Rainfarn, m. tanacetum vulgare, *hung.* varadics, geleszta-virág.

Wraubek, bku, m. *dim.* v. wrub, Einstrich, m. auch Kerbe, f. stria, *D.* mnoho zaubků a wraubků, *Com.*

Wraubjm, *fut. ex* il, iti, einkerben, striare; 2) *fut.* sekeru wraubiti, i. e. wtjti.

Wraubkugi, owati, vorh. *D.*

Wraucně, *adv.* inbrünstig, ardenter, vehementer, cum animi impetu.

Wraucnost, i, f. Inbrunst, Hitze f. ardor, vehementia.

Wraucý 3. siedend, fervens, fervidus; 2) inbrünstig, ardens, vehemens; 3) jäh, hitzig, rasch, præceps: k zlému přjliš wraucý a klopotnj gsau, *h.*

Wrawa, y, f. *sl.* Gerede, n. mnoho wrawy, málo zprawy, *prov.*

Wrawjm, il, iti, *sl.* s. prawjm.

Wráworám, al, ati, zurück schlagen, zurück prallen, zurück fahren, zurück stürzen, recellere, retro ferri, *Syl.* wráworánj zpátkem, reciprocatio, *Id.*; zurück taumeln: wráworá podnapilý zbor, *Puchm.*

Wrawússka, y, f. *sl.* Plauderer.

Wray, *sl.* s. prý, sagt, inquit.

Wráž, e, m. *sl.* s. ssrám, Strieme, vibex; - žek, žku, m. *dim.*

Wražba, y, f. *sl.* Hexerey, f. fascinatio.

Wražda, y, f. Todtschlag, Mord, m. cædes, homicidium: wražda nad bratrem zpáchaná, Brudermord, fratricidium; w. nad otcem zp-á, Vaterm. patricidium, parricidium.

Wrázdjm, iti, *sl.* d. Thür viel aufmachen.

II. *rec.* w-iti se, aus u. eingehen.

Wražebnice, f. *sl.* s. stryga.

Wražebnjk, a, m. *sl.* s. strygon.

Wražec, žce, *sl.* s. wražedlnjk.

Wražedlnjcký 3. s. wražedlný.

Wražedlnjctwj, n. Mordsucht, f. cupiditas cædis.

Wražedlnjk, a, m. - nice, f. kterýž (neb kteráž) w půtce neboližto z hněwu, w swáru, dle pomsty, druhého zabigj, *Pr.* Todtschläger, - inn, f. homicida, m. f. percussor; vgl. morděř.

Wražedlný 3. mordsüchtig, mörderisch, sanguinarius, cupidus cædis: - město, - lidé, - meč. *B.* b) den Todtschlag betreffend, sanguinarius: - skutek; - ně, *adv.* mörderisch, more homicidarum; w-ně na někoho sáhnauti.

Wražice, f. *sl.* s. wražedlnice.

1 Wražjm, iti, *cum praep.* na *et dat.* jemanden hold seyn, bene velle, favere alicui, *Kyb.* 2) *sl.* hexen, fascinare.

2. Wrážjm, el, eti, s. wrazým.

Wrážka, y, f. *sl.* s. wrážek.

Wrazým, *fut. ex.* yl, iti, žen, *imper.* wraz, einschlagen, a) hineinschlagen, z. B. einen Nagel, Pfahl, rc. infigere, defigere; b) hinein thun, z. B. Eyer in d. Suppe, immittere, inserere, injicere; c) auf jemand od. etwas stoßen, anrennen, impingere, illidi, offendere, incurrere; d) hinein stürzen, intro praecipitare, impellere, *B.*

II. *rec.* w-ti se, eindringen, hinein dringen, z. B. in etwas, penetrare, invadere, mit Gewalt, irruere, irrumpere. 2) einschlagen, einwärts dringen,

z. B. d. Blattern ꝛc. intus penetrare; 3) hinein stürzen, schnell herein kommen, irruere, irrumpere: w dluhy se wrázeli, K.
Wrba, y, f. Weide, f. Weidenbaum (Felberbaum), salix; křehká w. Bruchweide, salix fragilis; bjlá w. Kopfw. s. alba Linn.; ssiroká, w. Seilw. Weft? s. caprea, Ryb. w. plačiwá (bess. smutkowá od. babilonská), Trauerw. s. babylonica, Berckt.
Wrbj, n. coll. Weiden, salices; mladistwé w. Weidenholz zum Flechten, vimen salignum.
Wrbice, f. s. wrbka, D. 2) (sl.) Weiderich, m. epilobium, Linn.
Wrbička, y, f. dim. kleine Weide.
Wrbičná kossile, s. rdesno, Vel.
Wrbina, y, f. Weidenbusch, m. salictum; 2) Weiderich, m. lythrum, salicaria, L. (auch lysimachia spicata purpurea, piros-füzény); žlutá w. gelber Weiderich, Lumn.
Wrbisstě, n. Weidenbusch, m. Gehölz v. Weidenbäumen, salictum.
Wrbka, y, f. s. rdesno; sladká wrbka, s. potměchut.
Wrbowý 3. weiden, aus Weiden, aus Weidenholz, salignus.
Wrčenj, n. verb. v. wrčjm; 2) Brummen, Murren, n. murmur: w. gednêch proti druhým.
Wrch, u, m. Berg, m. mons, K. pl. wrchy, Gebirg, n. juga montium; 2) Gipfel, m. z. B. des Daches, Berges, culmen, cacumen, fastigium; wrch hory, Berggipfel, vertex, cacumen; w. stromu: haluzý a wrchů, K., w. hlawy, der Wirbel des Hauptes, Scheitel, f. od wrchu hlawy, až do spodku paty, vom Scheitel des Kopfes, bis zur Ferse des Fußes, a capite ad calcem; 3) d. obere Seite, z. B. na wrch, oben darauf, auf die obere Seite, supra; na wrchu oben drauf, auf der obern Seite, supra; 4) ein Haufen über dem ordentlichen Maße, cumulus; 5) das Höchste, Beste, der höchste Grad, summum: wrch práwa, summum jus; dal gin magestát na wrch práwa, aby od nich odwolánj nebylo, le na krále, Vel. wrch sstěstj a mocy, Vel. wrch prawé maudrost K. wrch wtipu lidského, Com -maudrosti, Id. tam ge wrch lu
1. Wrchnák, a, m. pl. wrchnácy, sl. s. wrchnj 2) b).
2. Wrchnák, u, m. sl. der (obere) Deckel, operculum.
Wrchem, adv. eigentlich der Instrum. v. wrch: dolů wrchem, bergab; 2) gehäuft, gerüttelt voll, beym Messen; 3) sl. ober sich: wrchom ho hnalo, es hat ihn ober sich getrieben.
Wrchně, adv. s. powrchně, Syl.
Wrchnj 1. der, d. das obere, a) der Lage nach, superius, supremus, u. unter zweyen, superior; b) der Macht, dem Ansehen, Vorzügen nach, superior 2) der, d. das oberste, a) der Lage nach, supremus, summus b) der Größe, der Macht, dem Ansehen nach, supremus, summus; superior, wenn d. Rede v. zweyen ist; 3) mor. s. auředník, zpráwce.
††Wrchnjk, a, m. Obrister.
Wrchnost, i, f. Obrigkeit, f. magistratus, Herrschaft, f. ein Herr, dominus; auch Herr u. Frau, domini; 2) d. höchste Gewalt, Oberherrschaft, f. summa im

perii: wrchnost y přednost w zemi dosáhnauti, rerum potiri; při dwořjch král. neywjce wrchnosti mohau wochlebnjcy, -haben die überlegene Macht.
Wrchnostenský 3. obrigkeitlich, ad magistratum pertinens; 2 herrschaftlich, dominicus, *D.*
Wrcholek, lku, *m.* s. wrchowec?
Wrcholjk, u, *m.* Dolde, *f.* an den Pflanzen, umbella; 2) Knopf *m.* Dolde auf dem Wagen, apex (apices) rhedæ superimpositi, *R.*
Wrchowatý 3. gehäuft, überschwänklich, überflüßig, cumulatior; w-tá pomsta, *K.* - tě, *adv* - te: toho se wám wrchowatě odplatjm, *Cyr.*
Wrchowec, wce, *m. sl.* Baumgipfel, *m.* fastigium.
Wrchowisstě, *n.* Quelle, *f.* fons.
Wrčjm, el, eti, d. Zähne blecken, ringi; 2) (*sl.*) etwa brummen: pes wrčj, když gesstě nesstěká.
Wřecausstko, a, *n. dim.* v. folg.
Wřece, *n. sl.* s. měch 1), pytel.
Wřecko, a, *n. sl. dim.* v. vorh.
Wrecússtko, a, *n. sl.* vorh.
Wřed, u, *m.* Geschwür, *n.* ulcus; 2) *sl.* (*mor.* břed), Fraiß, *f.* analepsis, *D.*
Wředowina, y, *f.* ? *Ryb.*
Wředowitý 3. voll Geschwüre, ulcerosus.
Wřelý 3. siedend, brühheiß, fervens, fervidus; - lost, i, *f.* siedende Beschaffenheit.
Wřem, wřeti, *sl.* s. wřu.
Wřenj, *n.* Wallung, *f.* Brausen, *n.* aestus, fervor; wřenj krwe, Aufwallung des Geblüts.
Wreptám, u. wrepcy, *fut.* al, ati, hinein murmeln, immurmurare.
Wřes, u, *m.* Heyde, *f.* eine Pflanze, erica; b) Unkraut, *n.* myricae, *Ger.* 17, 6.
Wřesk, u, *m.* Quäken, *n.* der Hasen, Ziegen od. Böcke, vagitus; 2) das Quacken der Frösche, Gequacke, *n.* coaxatio; 3) Geschrey überhaupt: chlauba, daremnj wřesk, *K.* mnoho wřesku, málo zysku, *prov.* viel Geschrey, u. wenig Wolle.
Wřesklawý 3. quäckend, clamorosus: wřesklawá žába, *Vel.*
Wřesowisstě, *n.* ein Ort voll Heidekraut, ericetum; b) s. pustina, lada, *D.*
Wřesstjm, ěl, ěti, quäken, schreyen, wie ein Hase, Ziege, vagire, wie Frösche, coaxare.
Wřeten, a, *m. sl.* s. wřetenice.
Wřetenář, e, *m.* der d. Spindeln verfertigt od. verkauft; - řka, - řský ɩc.
Wřetenice, *f. sl. Lypt.* Kupferschlange, *f.* coluber chersea.
Wřeteno, a, *n.* Spindel, *f.* Spille, *f.* a) zum Spinnen, fusus; přjtel po wřetenĕ, *Vel.* i. e. po přeslicy, s. krewnj; b) jede Welle, um d. sich ein Ding schraubenförmig dreht, cylindrus, fusus; v presu, Spindel, Schraube, *f.* cochlea; lepawé w., Klebspindel, fusus tenax; ostré wř. Scharfsp., f. acutus; zubaté w., Zähnleinsp., f. dentatus, *R.* c) Triebstange, *f.* in der Mühle.
Wřetenko, - týnko, a, *n. dim.* Spindelchen, Spillchen, *n.*
Wřetenowatý 3. spindelförmig, fusiformis, *R.*
Wrh, u, *m.* Wurf, *m.* jactus.
Wrhcáb, u, *m.* Brettstein, *m.* calculus.
Wrhcábnj 1. das Spielbrett betreffend; w-j hra, Brettspiel, *n.*

das Spielen im Brette, alea, lusus aleae.
Wrhcábnice, *f.* Spielbrett, alveus lusorius, tabula lusoria.
Wrhcábnjk, *a, m.* Brettspieler, *m.* aleator.
Wrhký 3. flink, alacer; -kost, *i, f.*
Wrhnu, nul, nauti, folg. w-ti se po někom, arten, *D.*
Wrhu, wržeš, wrhl, wrcy, werfen, jacere; okem na někoho, einen Blick werfen; přes přjworu wrcy, s. prowinjm, *Syl.* II. *rec.* wrcy se, s. swrcy se 2); b) wohin kommen, pervenire: mol se do drahého stawu wrže; newjm se kam wrhnauti; wrcy se do nebezpečenstwj, *Syl.*
Wřjdek, dku, *m. dim.* Geschwür, *n.* ulcusculum.
Wřjem, wřeti, *sl.* s. wřu.
Wřjt, wřjti, s. wřu.
Wřjtenice, *f.* Aaleidexe, *f.* lacerta anguina, *Com.* Otter, aspis: wřjtenice, gesstěrky, *K.*
Wřiwý 3. *sl.* was leicht kocht, z. B. Erbsen.
Wrkám, al, ati, girren, v. der Taube, gemere.
Wrkoč, e, *m.* Haarnest, *n.* Haarnestel, (cirrus?) *D.* b) *sl.* α) dergleichen Flechte überhaupt, z. B. wrkoč česenku, cybule; β) der Mantel auf dem Rohrdache des Hauses.
Wrkolak, *a, m. sl.* Währwolf, *m.* homo specie lupi indutus.
Wrkotám, wrkocy, tal, tati, *sl.* s. žwu: newrkoc! schwatze nicht!
Wrkotawý 3. s. žwawý? vgl. vorh. wr-wý womluwač, *K.*
Wrlauže, verkürzt aus w hrdlo lže, er lügt in den Hals.
Wrnčjm, il, iti, s. bručjm 2)
Wrogjm se, *fut.* il, iti, sich einbauen, v. den Bienen.

†††Wrš, *m.* ganz schlecht für werš; s. auch wrsse.
Wrsseček, u, *m. sl.* s. wrssek.
Wrsse (wrš), e, *f.* Reuse, Fischreuse, *f.* nassa.
Wrssek, sku, *m.* eigentl. *dim.* v. wrch, Hügel, *m.* collis; 2) Gipfel, z. B. wrssek hory, der Gipfel eines Berges, vertex, culmen, cacumen.
Wrssjm, *fut.* il, iti, s dowrssjm.
Wrsska, y, *f. dim.* v. wrsse.
Wrstewnice, *f.* Fischerkorb, *m.* sportula, fiscella; 2) gleiches Alters, Weibsperson, coaetanea.
Wrstewnjk, *a, m.* gleiches Alters, coaetaneus.
Wrstwa, *y, f.* Schichte, Lage, *f.* z. B. Erdschichte, auch wrstwa obilj, snopů, dřew, *Cyr.* tabulatum, stratum; 2) selten, s. powaha 1).
Wrtač, e, *m.* der da bohrt; 2) Holzkäfer, *m.* cerambix, *Linn.*
Wrtádko, u, *n. dim.* s. nebozýzek.
Wrtadlo, *a, n.* s. nebozez; zednjcké wrtadlo, Steinbohrer, *m.* terebra murariorum.
Wrták, u, *m.* großer Bohrer, *D.*
Wrtám, al, ati, bohren, terebrare, forare; w twrdém wrtati, harte Nüße aufbeißen.
Wrtidlo, *a, n.* w němž se máslo wrtj, Buttereimer, *D.* 2) Rührstange? rutrum, rutabulum, *Tomsa.*
Wrtjlka, *y, f.* Dreher, *m.* zum Zwirnen ꝛc. fusus; 2) *sl.* ein Spielzeug der Kinder, Kreisel, *m.*
1. Wrtjm, il, iti, rühren, buttern, butyrum conficere.
2. Wrtjm, ěl, ěti, drehen, hin u. her bewegen, versare; wrtěti hlawau, a) den Kopf drehen, versare caput; b) den Kopf schütteln, quatere, quassare caput.

II. *rec.* wrtěti se, sich drehen, versare se.

Wrtkám, *al, ati,* s. wrtjm: se-bau wrtkati nedopaussti.

II. *rec.* wrtkati se, sich herum-drehen, vertere se ultro citroque; 2) wanken, vacillare: wrtkati se *na mysli*, 1 *Cor.* 4, 8. stálý bez wrtkánj, *K.*

Wrtkawý 3. wankelmüthig, inconstans, mobilis, instabilis, levis; - wě, *adv.* - iter, - iter, - viter; - wost, *i, f.* Wankelmuth, *f.* - thigkeit, - ntia, - litas, - itas.

Wrtký 3. unstät, inconstans, mobilis: *oči* wrtké *a* krwawé, *Lomn.* 2) vorh. 3) *sl.* s. wrhký; - kost, *i, f.* vorh. wrtkawost, *B.*; b) Unbeständigkeit, inconstantia: wrtkost *a marnost* wssech wěcý, *K.* c) *sl.* Behendigkeit, *f.* alacritas.

Wrtnu se, *fut. ex.* tl, tnauti se, sich umdrehen, vertere se.

Wrtoch, *a, m.* ein Unstäter, inconstans, *Com.* 2) *pl.* wrtochy, Hirngespinst, *n.* s. heyble, *D.*

Wrtohlaw, *a, m.* wrtohláwek, wka, *m.* s. wjhlaw.

Wrtohlawec, *wce, m.* Grillensänger; b) Flatterer, Flattergeist, *m.* vertiginosus, homo levis; 2) s. wlčj gahoda.

Wrtohlawý 3. den Kopf drehend: *wrtohlawá owce,* Dreher, *m.* 2) flatterhaft, unstät, levis, vertiginosus, mobilis, *Syl.* 3) grillenhaft, wunderlich, mirus; - wost, *i, f.* Flatterhaftigkeit, levitas; W-keit rc.

†Wrtowka, *y, f.* mořské zwjře, terebella.

Wru (wřu), wřel, wřjti, (vgl. ferveo), sieden, (*neutr.*) wallen, fervere; *trop.* krew wře, - kocht, - fervet, aestuat, *D.*

Wrub, *u, m.* Kerbholz, *n.* Kerbstock, *m.* talea: *to gde, bere se na můg wrub,* das gehet auf mein Conto, *D.*

Wruták, Schraube ? ?

Wrygi, *fut.* wryl, wrýti, eingraben, s. rygi; *močenjm wrýti,* einätzen, *D.*

Wrzám, *al, ati,* knarren, knirren, stridere, crepitare.

Wrzánj, *n.* Knarren, z. B. der Thüre, des Wagens rc. stridor, crepitatio.

Wrzawky, striges, *Harant.*

Wrzawý 3. knarrend, knirrend, stridulus.

Wržbjm, *il, iti, sl.* vorh. sněh wržbj (pod nohama), *mor.* sněh sskřjpá.

Wrželina, *y, f. sl.* od. těžká wrželina, Epilepsie, *f.* epilepsia.

Wrženj, *n. verb.* v. wrhu; b) od. wrženina, *y, f. sl.* Apostem, *n.* apostema, (atis), *n.*

Wržlina, *y, f. sl.* s. osýpky.

Wsadjm, *fut.* il, iti, zen, einsetzen, a) hineinsetzen, z. B. etwas an einem Ort, imponere; ist es so viel, als hinein fügen, z. B. Steine, Zähne rc. so steht auch inserere, immittere, v. Pflanzen, inserere, plantare, ponere; b) ins Gefängniß setzen, dare in custodiam.

Wsáknu, *fut.* kl, nauti, s. wpigi se.

Wsaký 3. *ol.* s. wsseliký.

Wsát, wsatý, s. wsegi.

Wsázým, *fut. f.* eti, s. wsadjm.

Wsedám, *al, ati,* s. wsednu.

Wsedlooký 3. hohläugig ?

Wsednu, *fut. ex.* dl, wsednauti, u. wsýpsti, aufsitzen, sich auf etwas setzen, insidere (v. insido); *na koně wsednauti,* aufsitzen.

Wſegi, *fut.* wſyl u. wſel, wſýti, *part. pass.* wſyt u. wſet auch wſát, *B.* einſäen, inseminare.
Wſkáti, *fut. ex.* wſkákal, wſkákati, folg.
Wſkakugi, owal, owati, folg.
Wſkočjm, *fut.* il, iti, auf, od. in etwas ſpringen, insilire; na koně, aufs Pferd ſpringen, insilire in equum, auch blos equum; do wody w.; w řeč wſkakowati, *Com.*
Wſkrytě, *adv.* verborgen, nicht öffentlich, occulte, *B.*
Wſkůře, *adv.* ſ. brzo.
Wſrknu, *fut.* kl, nauti, einſchlürfen, sorbere; - nutj, *n. verb.*
Wſſady, *Syl.*, *sl.* wſſadě, ſ. wſſudy.
Wſſak, *conj.* doch, dennoch, jedoch, tamen; a wſſak, wſſak wždy, ale wſſak, doch aber, aber doch, attamen; 2) aber, at, sed, verum, vero, autem; 3) ja, allerdings, utique; 4) wohl, gewiß, scilicet, profecto, sane: wſſak ty ſy vtržjš něco; ſ. auch dyt.
Wſſakowý 3. *sl.* ſ. wſſeligaký, (*russ.* wšaky, ſ. wſſeliký).
Wſſe, *sl. Göm.* ſ. wždy; vgl. folg.
Wſſecken, u. wſſecek, wſſecka, wſſecko u. wſſe, *gen.* wſſeho, wſſj wſſeho, *nom. pl.* wſſickni, wſſecky, wſſecka, all, aller, alle, alles, ſämmtlich, geſammt, omnis: předewſſjm, vor allen Dingen, ante omnia; s tjm ſewſſjm na nic přigdeš, ungeachtet alles deſſen rc. *K.* Wſſecko für wſſickni, -cky rc. nemohau být wſſecko vdáni, *Lomn.* tehdáž wſſecko geſſtě pohané byli.
†Wſſeckoſt, i, *f.* Geſammtheit?
Wſſednj 1. alletag gewöhnlich, ſehr gemein, vulgaris, quotidianus: hřjch welmi obyčegný a wſſednj; přjklad wſſednj newděčnoſti; wſſednj den, Werktag, *m.* dies profestus.
Wſſedobr, u, *m.* Meiſterwurz, *f.* imperatoria, *Linn.*
†Wſſedobrý 3. allgütig, summe bonus, *D.*
Wſſehdy, *sl.* ſ. wždy, auch zdegſſj.
Wſſejonſko, a *n.* Panjonium, *Cyr.*
Wſſelico, *n.* Allerley, *n.* varia, *pl.*
Wſſeligak, *adv.* auf alle Art, omnimodo, omnimode.
Wſſelikteraký 3. ſ. wſſeligaký.
Wſſeliký 3. allerley, allerhand, a) v. allen Arten, omnimodus, omnis generis, omnium generum; b) ſtatt mancherley od. v. mancherley Art, varii generis, varius.
Wſſeligaký 3. vorh.
Wſſelka, y, *f.* ſ. wčelka.
†Wſſemaudrý 3. allweiſe, summe sapiens; - oſt, i, *f. subst.*
†Wſſemocný 3. folg.
Wſſemohaucný 3. ſ. wſſemohaucý
Wſſemohaucnoſt, i, *f.* Allmacht, *f.* omnipotentia.
Wſſemohaucý 1. allmächtig, allgewaltig, allwaltend, omnipotens.
Wſſemožně, *adv.* auf alle mögliche Art, möglichſt.
Wſſeobecný 3. allgemein, omnibus communis, universus, universalis; - noſt, i, *f.* - heit, *f.* universitas.
Wſſeokrauhlý 3. ganz rund: wſſeokrauhlý wyſoký kámen, *Har.*
†Wſſeoſtrow, Wſſeoſtrowſſtwj, *n.* ſ. Oſtrowſko, Polyneſien, *Puchm.*
†Wſſeřjdjcý 1. allwaltend, omnia regens.
Wſſeruby, *pl.* Schöräu, ein Städchen im Pilſ. Kr. Waerubium.
Wſſeſud, a, *m.* censura vulgi, *C.*
Wſſeſyl, *m.* Lopas?
Wſſetečka, y, *m.* ſ. wſſetyčka.

Wssetečný 3. vorwitzig, neugierig, curiosus; b) muthwillig, lascivus, petulans; 2) verwegen, audax, temerarius, confidens; - ně, *adv*. - se ; - ve, - anter; - acter, temere, - enter; - nost, *i, f*. Vorwitz, *m*. a) Neugierde, *f*. curiositas; b) Muthwille, *m*. lascivia, petulantia; 2) Verwegenheit, audacia, confidentia, temeritas.

Wssewědaucnost, i, *f*. Allwissenheit, scientia omnium rerum.

Wssewědaucý 1. allwissend, sciens omnium rerum.

†Wssewědomý 3. vorh. *D*.

Wssewidaucý 1. allsehend, *D*. - nost, *i, f*. Allsicht, *f*.

†Wssewládný 3. i.e. *wssjm wládnaucý*: - láska, *Neg*.

Wssezwěd, *a, m*. ein Neugieriger, curiosus, *Com*.

Wssička, *y, f. dim*. s. wesska 1).

Wssjmám, al, ati, (sobě), achten auf etwas, rationem habere rei, attendere.

Wssimnu, *fut.ex*. nul, naut, vorh.

Wssjně ěte, *n*. s. wesska 1).

Wssiwáctwj, *n*. Lauserey, *f*.

Wssiwák, *a, m. sl*. s. *wssiwec* 1).

Wssiwec, wce, *m*. ein Lausichter, Lauskerl, Lausewenzel, pedicolosus; 2) Lausekraut; a) herba pedicularis, h-a ped-ria; b) (zuweilen) Mäusepfeffer, *m*. stachys sylvatica.

Wssiwý 3. lausig, voller Läuse, pediculosus; 2) d. Läuse betreffend, pedicularis, pedicularius; *wssiwá nemoc*, Lausekrankheit, Läusesucht, *f*. phthiriasis, pediculatio; - wost, *i, f. subst*.

Wsstjpjm, *fut*. il, iti, einpflanzen, inserere; *ossypky wsst*., d. Blattern einimpfen, *D*. - penj, *n. verb*.

Wsstjpitel, *e, m*. Impfer der Blattern, (projektirt v. *D*.)

Wsu, *fut*., wsáti, s. wpjgi.

Wssudy, *adv*. allenthalben, überall, ubique, ubivis.

Wssudybud, *a, m*. folg.

Wssudybyl, *a, m*. Hans in allen Gassen, der alte Überall.

Wssudybytný 3. allgegenwärtig, omnipraesens, *K*. - nost, *i, f*. Allgegenwart, *f*. omnipraesentia.

Wssudypřjtomný, - nost, vorh.

Wstánj, *n*. Aufstehen, *n*. surrectio.

Wstanu, *fut. ex*. wstal, wstáti, *imper*. wstaň, aufstehen, sich aufrichten, z. B. v. der Erde, aus dem Bette aufstehen 2c. surgere de terra, lecto; *před někým wstáti*, vor jemand aufstehen (ihm zu Ehren), adsurgere alicui; *z mrtwých wstáti*, vom Tode aufstehen, redire in vitam, resurgere a morte.

Wstaupenj, *n*. Eintritt, *m*. Eintreten, *n*. in einen Ort, introitus, ingressus; 2) Aufsteigen, *n*. Aufsteigung, *f*. adscensio, conscensio; *na nebe wstaupenj*, Himmelfahrt, *f*. (Fest), adscensio (Christi), adscensus in coelum.

Wstaupjm, *fut. ex*. il, iti, eintreten (*neutr*.), hinein treten, z. B. in das Zimmer, ingredi, intrare, inire; 2) aufsteigen, in d. Höhe steigen, mit den Füßen, adscendere, escendere, conscendere, scandere; 3) treten, wohin treten, intrare, ingredi, inire; *wstaupiti w staw manželský*, in den Ehestand treten, inire, ingredi, mit dem Akkus.; - *na mjsto něčj*, nachfolgen, succedere: *na mjsto geho wstaupil syn geho Bogdan*, *V*.

Wstawáč, e, *m*. Knabenkraut, Hundshödlein, *n*. Stendel, *m*. orchis, satyrium, priapiscus;

wstawáč králowský, Kreuzblume, *f.* polygala amara, *Linn. D.*
Wstáwám, al, ati, s. wstanu: wstáwage y léhage to činj, *prov.* - stets, - semper, *K.*
Wstawjm, *fut.* il, iti, aufsetzen, etwas auf etwas setzen, imponere: - wěnec na hlawu, *Cyr.*
Wstrčjm, *fut. ex.* il, iti, hinein stoßen, a) stoßend hinein bewegen, intrudere; b) hinein stechen, infigere; c) hinein fügen, inserere, immittere; wstrčenj těla na 4 koly; - auřad na někoho, auferlegen, delegare, obtrudere, *Syl.* trop. nos strká weč mu netřeba, *Com.*
Wstřeljm, *fut. ex.* il, iti, hinein schießen, intro jaculari, (tela); trop. takowé žádosti gim w srdce wstřelowal, *K.*
Wstřelugi, owal, owati, vorh.
Wstřetjm. iti, begegnen?? *Jungm.*
Wstřjc, *adv. reg. dat.* entgegen, obviam; wstřjc gjti, wygjti, obviam ire, occurrere; w. běžeti, entg. laufen, occurrere, obv. currere; w. wygeti, entgegen fahren od. reiten, vehi (curru, equo) obviam; b) trop. begegnen, s. vwarugi, překažým; tomu wstřjc wygjti chtěl, co celé zemi záhubu neslo, *K.* tjm se wycházelo wstřjc kacýřům, *K.* w. tomu wssemu wygjti, *Cyr.*
Wstřjljm, el, eti, s. wstřelugi.
Wstrkám, *praes.* u. *fut. freq.* al, ati, s. wstrčjm: dal okolo 3000 na koly wstrkati, *Cyr.*
Wstupugi, owati, s. wstaupjm.
Wstýčjm se, s. wztýřjm se.
Wsypám, wsypi, *fut.* al, ati, einschütten, hineinschütten, z. B. Mehl, in ein Faß, infundere.
Wsýsti, s. wsednu.
Wsýwám, al, ati, *fr.* v. wsegi.
Wtáhnu, *fut.* hl, hnauti, hinein ziehen, intro trahere.
II. *rec.* w-ti se, eingesogen werden, imbibi, insinuare se: ta nákaza wtáhla se mezy nešťistné národy.
Wtekám, al, ati, s. wleku.
Wtekánj, *n.* s. wtok.
Wteknu, *fut. ex.* kl, u. knul, wtécy, einschlagen, einsenken, befestigen, figere, infigere: hřeb wtécy.
Wteku, *fut. ex.* wtekl, wtécy, einfließen, influere.
Wtělenec, nce, *m.* ein Eingefleischter, (incarnatus): ďáblowi wtělency čarodějnjcy, *Cyr.*
Wtělenj, *n.* Einverleibung, *f.* conjunctio, incorporatio; 2) Menschwerdung, *f.* z. B. Christi, adsumtio corporis, adventus corporalis in mundum.
Wtěljm, *fut.* il, iti, einverleiben, conjungere, (incorporare).
II. *rec.* w-iti se, Mensch werden, corpus adsumere: ďáblem wtělenj čarodějnjcy, *Cyr.*
Wterý, *ol.* (δευτερος), s. druhý.
Wtjerám, *sl.* s. wtjrám.
Wtip, u, *m.* Anlage, *f.* Kopf, *m.* Genie, *n.* ingenium.
Wtipek, Witzling?
Wtjpjm se, *fut.* il, iti, errathen, (leicht) bemerken, fassen, conjicere, animadvertere.
†Wtipka, y, *f.* d. Witzige, *Hne'wk.*
Wtipný 3. scharfsinnig, acutus, sagax, ingeniosus; 2) der einen guten Kopf u. Anlagen hat, boni ingenii; 3) verständig, kunstverständig, weise, artis peritus; 4) kunstvoll, nach der Kunst verfertigt, artificiosus, *Ex.* 36, 10. 33. - ně, scharfsinnig, acute sagaciter, ingeniose; b) kunstvoll, künstlich,

artificiose, scite; - nost, i, *f.* Scharfsinnigkeit, acumen, sagacitas, ingenium.
Wtjrám, - se, ati, s. wetru, - se.
Wtisk, u, *m.* s. wtlak.
Wtisknu, - se, *fut.* knauti, s. wtlačjm
Wtlačený 3. *part.* v. folg.
Wtlačjm, *fut.* il, iti, en, eindrücken, hinein drücken, imprimere. II. *rec.* w-ti se, sich eindrängen, sich eindringen, se ingerere, se intrudere.
Wtlak, u, *m.* Eindruck, impressio.
Wtlčjem, wtlkám, *sl.* s. folg.
Wtluku, *fut.* hineinschlagen.
Wtok, u, *m.* Einfluß, influxus, *m.*
†Wtorovhličnjk, u, *m.*? (Chem.)
Wtraušým, *fut.* yl, yti, einstreuen, inspergere, spargere.
Wtrhnu, *fut. ex.* hl, hnauti, wtržen, hinein reißen, intro rapere; 2) einrücken, mit der Armee, intrare, ingredi, cum exercitu.
Wtrhnutj, *n.* Hineinreißen, *n.* attractio; b) Einrücken, *n.* ingressus.
Wtrussugi, owati, s. wtraušým.
Wtrženj, *n.* s. wtrhnutj.
Wtwořjm, *fut.* il, iti, schaffen, in etwas, creare in rem.
Wtýkám, al, ati, s. wteku.
Wůbec (w-obec), *adv.* insgemein, vulgo; wůbec vžitečný, gemeinnützig; 2) öffentlich, palam: Nykodém se za včedlnjka Krystowa wůbec newydáwal.
Wůči, i. e. w oči, ins Gesicht, *B.* to mu wůči mluwil, Pr.
Wučjm, el, eti, summen, sumsen, z. B. Bienen, susurrare.
Wůdce, *m.* Führer, Anführer, *m.* dux, ductor.
Wukle, *f. pl. sl.* Haarlocken.
Wůkol, *adv.* herum, a) ringsherum, circa, circumcirca, circum; b) in der Gegend, wenn es gleich nicht ringsherum ist, circa, circum; c) s něčjm wůkol gjti, mit etwas umgehen, sich beschäftigen, agere, tractare: - sel zj wůkol gjti; s slowem Božjm wůkol zacházeti.
Wůkolj, *n.* Umkreis, Umfang, *m.* ambitus, circuitus; 2) s. okolj 2): města w tom wůkolj; 3) (selten) im Umkreise, in circuitu.
Wůl, *genit.* wola *m.* Ochse, *m.* a) ein verschnittener Ochse, bos, bos exsectus; wůl tažný, Zugochse, bos vectarius; w. diwoký, der wilde O. bison; b) ein Schimpfwort, bos.
1. Wůle, *f.* Wille, *m.* a) Wollen *n.* das was man will, Neigung, voluntas: nad manželkau geho swau nestydatau wůli prowedl, *Vel.* b) Gutbefinden, *n.* Willkühr, *f.* voluntas, arbitrium: nedáweg mu wůle za mladu, *B.* na dobré a swobodné wůli měl obětowati, neb tak nechati, *K.* 2) der Raum eines Ortes, spatium; 3) dobrá wůle, Gelage, *n.* Unterhaltung *f.* Schmaus, *m.* recreatio, convivium, compotatio: na dobrau wůli pozwáni byli, *Vel.* dobrau wůli strogiti.
2. Wůle, *n.* beß. wole.
Wuol, *gen.* wola, *sl.* s. wůl.
Wundám, al, ati, schieben, wickeln, wohin thun, imponere, implicare: kůže pod prowazy wundati.
Wůně, *f.* Geruch, *m.* den etwas v. sich gibt, odor; wůni wydáwati, einen Geruch v. sich geben, odorem edere, spargere.
Wůnička, y, *f. dim.* s. vorh; 2) wohlriechende Spezereyen, *pl.*

odoramentum, odoramen.
Wůsa, y, f. bess. osa.
Wůz, gen. wozu, m. Wagen, m. currus, vehiculum; wisutý (krytý) wůz, Kutsche, f. pilentum, carpentum; komornj od. sſpjžnj w.- s. tárný w. Vel. w. s čtyřmi koňmi, ein vierspänniger Wagen, quadriga; w. s dwěma koňmi, ein zweyspänniger W. biga; w. na nebi, der Wagen am Himmel, plaustrum, septentriones, Vel. lehký wozýk, ein leichter W. mit 4 Rädern, rheda, mit zweyen, cisium; s. auch nákladnj.
Wy, ihr, vos. 2) eine untrennbare Partikel, welche in der Zusammensetzung aus, auf, vor, be, ent bedeutet, u. oft so wie d. Vorwörter na, při, za, lang wird.
Wybádám, al, ati, s. wybjzým? předpowjdánj wybádati od někoho.
Wybaulený 3. hervorgewachsen, hervorragend, protuberans, extuberans.
Wybauljm, fut. ex. il, iti, s. wywaljm: wybaulili oči welikau tlustostj, K.
Wybaurjm, fut. il, iti, ausschwärmen, ausbrausen debacchari.
Wybaussjm, iti, sl. s. wyboknu.
Wýbawa, y, f. s. wýpkawa 3).
Wyběhám, fut. fr. al, ati, ablaufen, durch Laufen erlangen, bekommen, currendo consequi, adsequi; -ánj, n. verb.
II. rec. w-ti se, genug laufen, satis currere; 2) sich auslaufen, sich durch Laufen stärken, currendo se firmare; 3) někomu (w něčem), Genüge thun, den Vorwürfen, der Nachrede entgehen, satis facere: w řečech y skutcých nigakž se gim wyběhati a zachowati nemůže, K. pomluwačům se nelze wyběhati.
Wyběhljk, u, m. Auslauf (Speise,) m.
Wyběhnu, fut. ex. hl, hnauti, auslaufen, herauslaufen, z. B. aus dem Hause ꝛc. excurrere; v. flüßigen Dingen, effluere, perfluere; - nutj, n. verb.
Wýběr, u, m. (wýběrka, y, f.) s. wýbor 1); bez wýběrky, ohne Auswahl, citra selectum.
Wyberám, ati, sl. s. wybjrám.
Wyběračný 3. s. wybjračný.
Wýběrčj, jho, m. Einnehmer, m. exactor.
Wýběrek, rku, m. das Ausgeglaubte, Ausgelesene, Ausbund m. delectum, flos.
Wyberu, fut. ex. wybral, wybrati, ausnehmen, a) herausnehmen z. B. Eyer, Vögel, aus dem Neste ꝛc. excipere, eximere; b) sich aussuchen, eligere, deligere; 2) einnehmen, einfordern, einkassiren, exigere 3) ausplündern, z. B. Stadt Haus, diripere, depopulari 4) ausleeren, evacuare: dům kamenjm zasypanau wybrati 5) herauskriegen, im Handel lösen: z mauky prodané 1 k kor ğr. wybrala a strzila; 6) někomu: etwas recht derb hernehmen, graviter (male) tractare, habere.
II. rec. w-ti se, s. wygasniti se a); 2) wegziehen, sich wegbegeben, discedere: -z města.
Wybeyknu, fut. kl, knauti, hervorbrechen, wie d. Rauch, erumpere.
Wybeywám, s wybýwám.
Wýběžný 3. streifend, excurrens.
Wybjdka, y, f. s. wybjzka.
Wybjdnu, fut. ex. dl dnauti, part. pass. wybjdnut, imper. wybjd

ni, ausfordern, herausfordern, provocare.

Wybjgáky, *m. pl.* (auch Klady) *sl.* Delpresse, *f.* Delkelter, trapetum, torcular olearium.

Wybjeljm, *sl.* s. wybjljm.

Wybjgenj, *n. verb.* v. wybigi.

Wybjgený 3. z. B. wybjgené (od. wyrýwané) djlo, getriebene (Goldschmieds.) Arbeit, anaglypha(orum), *R.* 2) (*sl.*) durch Ausschlagen gebildet, z. B. Lettern.

Wybigi, *fut. ex.* wybil, wybiti, *part. pass.* wybit, *imper.* wybj, genug schlagen, satis ferire, pulsare, verberare; 2) heraus schlagen, schlagend heraus jagen, pulsando ejicere; 3) alle Leute an einem od. mehrern Orten tödten, omnes homines interficere, necare; 4) wybjgeti domy ꝛc. einbrechen, plündern, effringere, expilare, *Vel. Cyr.*; 5) prkny wybjgeti, austäfeln, contabulare; 6) durch Ausschlagen bilden, z. B. mit Nägeln d. Buchstaben ꝛc. 7) ausprägen, signare.

II. *rec.* w-ti se z dluhů, sich aus den Schulden heraus hauen, liberare se debitis, *D.*

Wybjgjm, -se, el, eti, vorh.

Wybjhám, ati, s. wyběhnu; -ze sebe, ausschweifen, s. blázniти *D.*

Wybjljm, *fut.* il, iti, en, ausweißen, dealbare, tectorio inducere; 3) ausbleichen, candidum reddere aliquid.

Wybjráček, čka, *m.* Kostverächter, (ein Häckliger), fastidiosus (victus quotidiani); -čka, y, *f.* -rinn, *f.* f-sa.

Wybjračný 3. bess. wybjrawý.

Wybjrák, u, *m.* Hohlhobel, *m.* dolabra sinuum.

Wybjrám, -se, s. wyberu, -se; kdo wybjrá, přebere, *prov.* Wahlsucht ist betrüglich; w-rá se, s. wyhasnitі se.

Wybjrawý 3. ausklauberisch, fastidiosus, *Com.*

Wybitý, 3. *part. pass.* v. wybigi; 2) geübt, ausgelernt, (abgedreht), edoctus, exercitatus: w chytrostech wycwičený a wybitý, *K.* na wssecko wssudy wybitým býti, *Cyr.* w zápasenj welmi schopný a wybitý, *Id.*

Wybjzka, y, *f.* Ausforderung, *f.* provocatio.

Wybjzým, el, eti, s. wybjdnu.

Wybjzytel, e, *m.* Ausforderer, provocator.

Wybláznjm se, *fut.* il, iti, ausnarren, cessare a stultitia.

Wyblekну, *fut.* kl, nauti, ausschwatzen, ausplaudern, ausplappern, effutire.

Wyblekugi, owal, owati, vorh.

Wybleptnu, nul, auti, vorh.

Wyblknu, *fut.* kl, nauti, auflodern, in flammam erumpere.

†Wybočený rým (wybočenec), ein Reim, wie: činj-mjnj, *Puch.*

Wybodnu, *fut ex.* wybodl, wybůsti, ausstechen, herausstechen, durch Stechen herausholen, z. B. Erde, ein Auge ꝛc. effodere, excidere.

Wýboy, e, *m.* s. autok; 2) Hausstürmen, Pr. *Dur. B. I. p.* 325.

Wybogowáwám, *fr.* s. wybogugi.

Wybogownik, a, *m.* Überwältiger, expugnator, *R.* -nice, *f.*

Wybogugi, *fut. ex.* owal, owati, besiegen, debellare; 2) erobern, einnehmen, z. B. Stadt, capere, occupare, potiri; auch expugnare, wenn es durch Bestürmung geschieht; 3) erstreiten, pugnando lucrari, *D.*

Wýbor, u, m. Wahl, Auswahl, f. selectus; na wýbor, nach der Wahl; na wýbor wybraný, K. měly na wýbor oběti obětowány býti, K. 2) Ausbund, Ausschuß, m. homines, res selectiores, flos: wýbor wogska, s. gádro.

Wyborjm, fut. ex. il, iti, einbrechen, niederbrechen, eruere, diruere: brány wyboriti, K.

Wýborný 3. vortrefflich, (excellent), egregius, eximius, præstans, excellens; ně, adv. -gie, -mie, -enter, -nost, i, f. -keit, f. præstantia, excellentia.

Wybrakugi, fut. owat, ausmerzen.

Wybranec, nce, üblicher, pl. wybrancy, Corps d' élite, selecti (milites).

Wybrausým, fut. yl, yti, ssen, auswetzen, a) herauswetzen, exacuendo demere; b) wetzen, acuere, exacuere.

Wybředu, fut. dl, wybřesti, herauswaten; fig. z pokussenj -, K. - z nemocy, sl.

Wybreptám, wybrepcy, fut. fr. al, ati, heraus stottern, balbutiendo proferre; 2) s. wybleknu.

Wybrknem, fut., kl, (kol), nauti, sl. schnell ausfliegen.

Wybrodjm, fut. iti, genug schwemmen, satis lavare, s. brodjm.

Wybubnugi, fut. owal, owati, auspauken, s. bubnugi.

Wybudu, fut. byl, byti, imp. wybuď, bleiben, verbleiben, manere, permanere: wybyl tam rok; 2) bleiben, übrigbleiben, manere, reliquum fieri, relinqui.

II. act. des Eigenthumsrechts über eine Person sich förmlich begeben, sie seiner Gewalt entlassen, emancipare; děti nezletilj a newybytj, Pr. 2) ausstatten, z. B. eine Tochter, dotare filiam, filiæ dotem dare: 3) robotu wybyti, s. robotugi; 4) entfernen, submovere: podruha z domu wybýwati, Pr. wybýwati někoho ze země.

Wyburcugi, fut. owati, ausschröcken, durch Poltern: ta nahoda mne ze sna wyburcowala; nerádbych ho wyburcowal, Cyr.

Wýbytek, tku, m. Uiberschuß, m. residuum.

Wybýwám al, ati, s. wybudu.

Wýbytek, tku, m. Überschuß, m. residuum.

1. Wybytj, n. d. förmliche Losgebung einer Person od. Sache aus seiner Gewalt, z. B. seiner Tochter, emancipatio; 2) Ausstattung, f. z. B. einer Tochter dos, dotis datio; 3) s. robotowánj.

2. Wybytý 3. part. v. wybudu.

Wybýwám, al, ati, s. wybudu.

1. Wyčápkám, fut. ati, sl. s. čapjm 2).

2. Wyčapkám, fut. ati, sl. verschütten, verschwappern.

Wyčastugi, fut. owati, traktiren, mit einem Schmause bewirthen, excipere convivio.

Wyčasý se, fut. yl, yti, s. wygasniti se, a).

Wycaudjm, sl. s. wycýdjm.

Wycedjm, fut. ex. il, iti, ganz ausfließen lassen, alles vergießen, z. B. Blut, krew wyceditj, effundere, profundere, B.

II. rec. w - ti se, ganz ausfließen, profundi.

Wyčekám, fut. al, wyčekati u. wyčkati, auswarten, bis zu Ende warten, exspectare finem rei, D.

Wycepugi, fut. owal, owati, abhobeln, fig., polire, D.

Wycerjm, fut. il, iti, sl. d. Zähne herblecken.

Wyčesám, fut. ausklämen, s. česi; 2) trop. někomu -, den Schopf beuteln; aushunzen.

Wyčeſſem, ſati, ſ. voth.
Wyčeychugi, auszeichnen, ſ. cech.
Wyčezugi, owati, ſ. wyčedjm.
Wycházenj, n. ſ. wygitj.
Wycházým, el, eti, ſ. wygdu; 2) zu Ende gehen, terminari: konečuge ſe a wycházý; 3) *impers.* wycházý, es geht auf, es wird ausgefolgt, insumitur, dependitur: na wogáky každého roku wycházelo —; plat mu wždy bez zdržowánj wycházel, Pr. — zenj, *n. verb.*
Wychladjm, *fut. ex.* il, iti, auskühlen, ſ. chladjm.
II. *rec.* — ſe, ſ. wychladiti ſe; 2) na někom, ſein Müthchen abkühlen, ſich rächen, explere suum animum: na židech ſe wychladiti chce, K.
Wychladnu, *fut.* auskühlen, ſ. chladnu; fig. z prwnj horliwoſti wychladl, B.
Wychlauſtnu, *fut.* tl, nauti, vollends austrinken.
Wychlazugi, owati, ſ. wychladjm.
II. *rec.* w-owati ſe, ſ. wychladiti ſe; 2) erkalten, refrigescere: takto ſe ſtáwá, že nadužiwj mladj lidé ſe z wáſſnj ſwých s lety wychlazugj.
Wychlipnu, *fut. ex.* pl, nauti, ausſchlürfen, exsorbere.
Wychloypcem, *fut.* tati, *sl.*, ausfreſſen, u. ausſaufen.
Wychlpějm, *fut.* iti, *sl.* zerzauſen.
Wychlubugi ſe, owati, etwas v. ich rühmen, od. ſich rühmen wegen etwas, gloriari re, od. de re.
Wychmatnem, *fut.* tl, tnauti, *sl.* herausreißen, eripere.
Wýchod, u, *m.* Ausgang, *m.* a) Ausgehen, *n.* exitus, egressus; b) Ort, wo man ausgeht od. ausgehen kann, Oeffnung, *f.* exitus; 2) Anfang, a) Aufgehen, *n.* z. B. der Sonne, Sterne *x.* ortus; b) d. Gegend, wo d. Sonne aufgeht, Morgen, *m.* Morgenland, *n.* oriens: na wýchod, na západ rozſſjřená B. cýrkew, K. c) ſ. konec: nerwy a wýchody gegich, *Vel.*
1. Wychodjm, *præs.* iti, ſ. wycházým
2. Wychodjm, *fut. ex.* il, itl, im Stande ſeyn zu gehen, z. B. den ganzen Tag, posse tota die ire, incedere &c. 2) durch Gehen erhalten, ambulando consequi; 3) *sl.* ausgehen, all werden, consumi: penjze mi wychodj.
II. *rec.* w-ti ſe, genug herum gehen (einhergehen), satis incedere, ambulare; 2) genug herum ſchweifen, satis vagari.
Wýchodnj 1. morgenländiſch, orientalis; 2) gegen Aufgang gelegen, od. wohnend, orientalis.
Wychowám, *fut. ex.* al, ati, unterhalten, ernähren, sustentare, alere; 2) erziehen, auferziehen, educare.
Wychowánj, *n.* Unterhaltung, Nahrung, *f.* sustentatio; 2) Erziehung, *f.* z. B. der Kinder, educatio.
Wychowáwač, wychowáwatel, e, *m.* Erzieher, educator; -čka, y. *f.* - lkyně, *f.* - inn, *f.* - trix.
Wychowáwám, ati, ſ. wychowám.
Wýchoz, e, *m.* Ausgang (gerichtlicher), exitus, (oculata): wýchoz pro ſpatřenj ſtawenj, Pr. wýchoz učiniti.
Wýchoznj 1. Ausgangs-, (Beſchaungs-): wýchoznj práwo, Pr.
Wychřadlý 3. dürre, mager, ausgezehrt, aridus, macer; - loſt, i, *f.* Dürre, Magerkeit, *f.* macies, ariditas, siccitas.
Wychřadnu, *fut.* dl, dnauti, auszehren, (*neutr.*) tabescere.
Wýchrkek, rku, *m.* Auswurf aus

der Brust, Geifer, m. sputum, mucus.
Wychrkám, *fut. fr.* al, ati, folg.
Wychrknu, *fut.* kl, knauti, ausräuspern, exscreare.
Wychrkugi, owal, owati, vorh.
Wychrtlý 3. ausgehungert, hager, ausgemergelt, macer; - lost, i, Magerkeit, *f.* macies.
Wychwacugi, owal, owati, entreißen, (*akt.*) eripere.
Wychwálým, il, iti, *fut.* folg.
Wychwalugi, owal, owati, rühmen, lobpreisen, celebrare, praedicare.
Wychwátjm, *fut.* s. wychwacugi.
Wychýlým se ꝛc. s. vchýlým.
Wychytám, *fut. fr.* wegfangen, z. B. alles Wild, omnes feras capere.
Wychytřjm, *fut. ex.* il, iti, ablisten, dolo auferre.
Wyčichám, ati, s. wyssłakugi? *D.*
Wyčichnu, *fut. ex.* chl, chnauti, verriechen, ausriechen, den Geruch verlieren, odorem amittere.
Wyčjhám, *fut.* al, ati, das, worauf man gelauert hat, erblikken, erlauern, erwischen, quod speculatus sis, conspicere &c.
Wyčissťugi, owati, s. wyčistjm.
Wyčjst, wyčjsti, s. wyčtu.
Wyčistjm, *fut.* il, iti, sstěn, ausreinigen, expurgare; 2) s. čistjm.
Wyčjtám, al, ati, herer zählen, (nach der Reihe), enumerare, recensere; chwály a ctnostné skutky něčj wyčjtati, *Com.* 2) vorrücken, verhalten, vorwerfen, objicere, exprobrare: to mu wyčtli, *Cyr.* -ánj, *n. verb.*
Wyčitka, y, *f.* Vorrücken, Vorwurf, *m.* objectio, exprobratio.
Wyčkám, ati, s. wyčekám.
Wyclјm, *fut. ex.* il, iti, vermauthen, pendere vectigal pro

mercibus: wyclil stacek, kt rý wezl, *Pr.*
Wycpám, *fut. ex.* al, ati, au stopfen, z. B. ein Küssen ꝛc. fa cire, differcire; - ánj, n. *ve* wycpáwané bylo, *Com.* wy cpáwaná a slibná řeč.
Wycpáwám, al, ati, vorh.
Wyctjm, *fut. ex.* il, iti, s. wyč stugi, *Cyr.* 2) ausschmähle auf jemand schmählen, schelte objurgare.
Wyčtu, *fut. ex.* wyčtl, (u. wyčt *Pr.*) wyčjsti, auslesen, dur lesen, perlegere, ad fine legere; 2) herzählen, verzä len, enumerare, *Pr.*; 3) u. s. wyčjtám 1), 2).
Wyčuchám, *fut.* al, ati, ausſt bern, s. wyslјdjm, *D.*
Wýcudky, *m. pl. sl.* Gerösel, a
Wycwičený 3. unterrichtet, g bildet, cultus; - nost, i, *f.* Au bildung, Bildung, Kultur, cultura.
Wycwičjm, *fut.* iti, s. cwičjm 1), 2
Wycwrkám, *fut.* al, ati, *sl.* al Tropfen ausmelken.
Wycýdjm, *fut.*, iti, s. wyčistjm.
Wycýljm, *fut.* iti, s. wymezým,
1. Wycyzený 3. *part.* v. wycyzý
2. Wycýzený, *part.* v. wycýdjm
Wycyzým, *fut. ex.* iti, entferne wegjagen, eliminare, exiger wycyzen a wywržen gest, *V*
Wýdag, e, *m. sl.* s. wydánj.
Wydágjm, el, eti, *iterat.* ausm ken, emulgere.
Wydám, *fut. ex.* al, ati, ausg ben, a) herausgeben, etwas sich, edere: knihu, ein Bu librum edere: wydáwal sebe gasný blesk, *Vel.* wánj wy dáwati ꝛc. b) ausgeben, anbri gen, expendere, erogare (pe cuniam); c) wyd. swědect Zeugniß geben, testimoni

praebere; vsudek na někoho, sententiam ferre, Pr. d) herausliefern, überantworten, tradere, Jož. 20, 6. e) geben, ablegen, z.B. počet, Rechnung, rationem reddere; f) bringen, tragen, ferre: w. aurodu, *B.* doly wydáwali kyzy, *Har.* g) aufgeben, auferlegen, proponere, imponere: w. pokutu na někoho; w. hubau pohádku na někoho, eine große Frage aufgeben; h) preisgeben, aussetzen, exponere: w posměch, w pohaněnj ꝛc. h) *sl.* s. wdám.

II. *rec.* wydati se, z. B. z peněz se wydati, sich ganz ausgeben, exhauriri, nudare se omni pecunia; z pokladůw se wydati, *Vel.* 2) na cestu se wyd., sich auf d. Reise machen, dare se in viam, suscipere iter; 3) na něco se w., a) sich ergeben, darauf legen, sich verlegen, se dedere, se impendere: wydali se na to, aby ꝛc. *K.* wydati se cele na čtánj pjsma sw.; -na nemjrné pitj a ožralstwj; b) od. w něco, sich ergeben, über (an) etwas machen, dedere se, adgredi: we wsselikau bezbožnost a vkrutnost-*K.* w hřjchy; w nic nesslussného; - w pochlebenstwj sobě se newydati; wel se proti němu wydali; w nebezpečenstwj -, einer Gefahr sich aussetzen, periculum adire; 4) *sl.* s. wdám se.

Wydánj, n. Ausgabe, *f.* a) Ausgebung, z. B. eines Buches, editio; b) was ausgegeben wird, Aufwand, *m.* Kosten, *pl.* impensa, sumtus.

Wydaný 3. *part. pass.* v. wydám; 2) hervorragend, prominens, eminens, exstans, arkýř a giná wydaná stawenj, *R.*

Wydařjm se, *fut. ex.* il, iti se, gerathen, z. B. v. Kindern, provenire; 2) aufkommen, sich hervorthun, eminere: prwnj se wydařil, genž se ohrozyl, *Plac.* málo takowých lidj se wydařilo.

Wydawač, e, *m.* Ausgeber, a) in der Wirthschaft, promus, od. promus condus; b) bess. s. wydawatel.

Wydáwám, -se, ati, s. wydám, -se.

Wydawatel, e, *m.* Herausgeber, eines Buches, editor; - kyně, *f.* - inn, - trix.

††Wydawatelna nowin, Zeitungsbureau, Zeitungscomtoir.

Wydáwenina, s. dáwenina.

Wydáwjm, *fut. ex.* il, iti, herausdrücken, exprimere; 2) herausspeyen, durch Erbrechen v. sich geben, evomere.

Wydawky, *m. pl. sl.* s. dáwenina.

Wydchnu, *fut.* chl, chnauti, ausblasen, herausblasen, efflare, exspirare; 2) ausathmen, exhalare.

II. *rec.* w-ti sobě (sy), ausschnauben, wieder zu Athem kommen, ausruhen, respirare, spiritum recipere.

Wyděděný 3. enterbt, exheres, exheredatus.

Wyděďjm, *fut. ex.* il, iti, enterben, exheredare, exheredem facere; - děnj, *n. verb.*

Wyděkugi se, *fut.* owal, owati, genug danken: za to se Bohu dosti wyděkowati nemůže, *Com.* čjm se tobě wyděkugi za -, *Id.*

Wydělám, *fut.* al, ati, verdienen, erwerben, gewinnen, z. B. Geld ꝛc. merere, parare, lucrum facere; 2) gerben, z. B. Leder, subigere; - ánj, *n. verb.*

II. *rec.* w-lati se, sich abarbeiten, sich genug bewegen ꝛc.

w těch pracech se wyďělali, *Cyr.*
Wyďělám, -se, ati, verb.
Wýďělek, lku, *m.* Verdienst, Erwerb, *m.* d. Frucht der Arbeit, quaestus, lucrum.
Wyděrjem, wydrati, *sl.* prügeln.
Wyděšugi, owati, folg. to mi radost z srdce wyděšuge, *Neg.*
Wyděsim, *fut.* yti, s. děsým.
Wydjrám, al, ati, s. wydru.
Wydiwjm se, *fut.* il, iti, sich genug wundern, mirari, demirari: tomu se wšecken lid nemohl wydiwiti, *Haj.*
Wydlabám, wydlabi, *fut.* al, ati, aushöhlen, excavare.
Wydlabugi, owati, verb.
Wydlažďjm, *fut.* il, iti, folg.
Wydlažjm, auspflastern, s. dlažjm
Wydlužjm se, *fut. ex.* il, iti, entlehnen, mutuari.
Wydmu, *fut. ex.* ul, auti, s. wydchnu 1; 2) aufblähen, aufblasen, inflare; 3) aufschwellend machen, tumefacere.
II. *rec.* wydmauti se, sich aufblähen, inflari, intumescere; 2) aufschwellen, tumescere, intumescere, turgescere.
Wydmýchnu, *fut.* il, iti, hauchend herauskommen, spirare: cosy wydmýchlo wen, *Com.*
Wydobrjm, *fut. sl.* heil werden.
Wydochnem, *fut.* chl, nauti, *sl.* auskrepiren, v. vielen.
Wydogčjm, *fut.* il, iti, *sl.* aussäugen, nutricari.
Wydogjm, *fut.* s. wydágjm.
Wydowádjm se, *fut.* il, ěti, genug schäkern, hüpfen u. springen, rallen, satis lascivire.
Wydra y, *f.* Fischotter, *m.* (*n.*), lutra vulgaris, *Linn.* lytra.
Wydrancugi, owal. owati, ausplündern, expilare: domy měsťo wydrancowali, *Vel.*
Wydrápám, wydrápi, *fut.*, pal, pati, auskratzen, eradere, exsculpere; oči, die Augen, eruere oculos.
II. wydrápati se, hinaufklettern, eniti; s. wylezu 3).
Wydrazenj, *n.* Einschnitt, *m.* eingeschnittener Zapfen (Bauw.), incastratura, *Ex.* 26, 17. *B.* cat.
Wydrbám, wydrbi, *fut.* al, ati, auskratzen, eradere, exsculpere; 2) wydrbati někoho, gerben, prügeln, verberare.
Wydřený 3. *part.* v. wydru; wydřený mandel, i. e. s kožj swlečený, *Vel.*
Wydršanec, nce, *m. sl.* Buttermilch.
Wydrhnu, *fut.* hl, nauti, ausscheuern, intus tergere.
Wydriduch, a, *m* s. drač 1), *h.* - dušťka, y, *f.* - inn, *f. D.*
Wydřjmám se, *fut.* al, ati, genug schlummern, satis dormire.
Wydřjt, wydřjti, s. wydru.
Wydrobjm se, *fut.* s. drobiti se.
Wydru (řu), *fut. ex.* wydřel, wydřjti, entreißen, eripere.
II. *rec.* w-ti se, sich entreißen, eripere.
Wydrtjm, *fut. ex.* il, iti, ausreiben, herausreiben, z. B. d. Körner, exterere.
Wydrženj, *n. verb.* v. folg. w-ní let prawnjch, Verjährung, praescriptio temporis, *Vel. N.*
Wydržjm, *fut. ex.* el, eti, aushalten, a) erdulden, ertragen, ferre, perferre, sustinere, tolerare; b) ausdauern, bis zu Ende bleiben, standhaft bleiben, perseverare, permanere, perdurare: wydržel auřad swůg za dwě létě; c) zu Ende bringen, beschließen, finire: ...ání, ktežto ... roku ... bad ... wydrželi;

- ſlawnoſt wydržeti; d) im Singen aushalten, den letzten Ton länger machen, als andere; claudere cantum ceterorum, post reliquos audiri.

Wydržugi, owati, vorh. d).

Wydugi, ul, auti, ſ. wydutjm.
II. rec. wydauti ſe, ſich her- vor thun, exporrigi.

Wýdunek, nku, m ein leeres Ey.

Wyduti, n. jede bauchförmige, auswärts gebogene Randung, venter.

Wydutjm, fut. il, iti, hervor thun, hervor ſtrecken, protrudere instar tuberis, exserere.

Wydutý 3. konvex, erhaben, hohl convexus; -toſt, i, f. Erhaben- heit, (convexitas).

Wydýchám, fut. al, ati, ausath- men, exhalare, exspirare.

Wyfalſſugem, fut. owal, ati, sl. durch Falſchheit zu Wege bringen

Wyfikaný 3. durchtrieben, vafer.

Wyflatjm, fut. il, iti, sl. verlie- derlichen, perdere, dilapidare.

Wyflikuu ſaňoru, ſ. wytnu.

Wygádřjm, fut. ex. il, iti, erör- tern, auslegen, enucleare, e- nodare, Syl. Eſkulapius lé- kařſtwj wygádřil a naprawil; abych to gruntowněgi wygá- dřil, přiwedu tuto text -, Vel. gá to ſwětlegi wygádřjm, Cyr.

Wygaſnjm, fut. ex. il, iti, aus- heitern, heiter machen, z. B. den Himmel, serenare, serenum reddere, 2) entrunzeln, eru- gare, serenare, exhilarare, D.
II. rec. w ti ſe, ſich ausheil- tern, ſich auswölken; wygaſni- lo ſe, der Himmel hat ſich aus- geheitert, coelum factum est serenum; b) trop. heiter wer- den, exhilarari: wygaſňuge ſe myſl, Com.

Wygazyčjm, fut. ex. il, iti, sl. ausplaudern, effutire.

Wygde, fut. impers. wyſſlo, wygj- ti, es geht auf, wird verwendet, consumitur, insumitur.

Wygdu, fut. wyſſel, wygjti, imper. wygdi, ausgehen, herausgehen z. B. aus dem Hauſe, aus der Stadt ꝛc. exire, egredi, z. B. domo, urbe, u. ex urbe &c. v wjtr, dýmem wygjti, zergehen, zu nichts werden, in auras abi- re, Syl. 2) aufgehen, a) hervor- wachſen, v. Pflanzen ꝛc. prove- nire, enasci, existere; b) her- vor kommen, ſichtbar werden, v. der Sonne, Monde, Sternen ꝛc. oriri, exoriri; na gewo wy- gjti, an den Tag kommen, in lucem venire; oheň wyſſel od pekaře, Vel. oheň wyſſel w Now. měſtě, Id. c) verzehrt, od. ver- braucht, erſchöpft werden, ab- sumi, consumi; d) zu Ende ſeyn exire: přjměřj wyſſlo, R. e) ſ. přeběhnu e): tolik let wyſſlo od N. Kr. P. až do -; f) sl. hin- auf ſteigen, ascendere: - na ſtrom. S. auch vorh.

Wygednám, fut. ex. al, ati, be- freyen, los kaufen, redimere; 2) zu Wege bringen, ausmachen, opera consequi (exoperari); - ánj, n. verb.

Wygedu, fut. wygel, wygeti, im- per. wygeď, ausfahren, (neutr.) wegfahren, evehi, auch exire; 2, auffahren, in d. Höhe fahren, z. B. mit Wagen, Schiffe, eve- hi; 3) na koni wygeti, auch blos wygeti, ausreiten, zu Pferde abreiſen, equo evehi, equo exire, auch blos exire, wenn ſich equo verſtehen läßt.

1. Wygem, sl. ſ. wygjm.

2. Wýgem, gmu, m. ſ. wýmjnka.

Wygetj, n. Ausfahren, Abfahren, n. evectio; 2) Auffahren, n. in d. Höhe, z. B. mit dem Wagen, evectio; 3) Ausreiten, n. Abreise zu Pferde, initium equitationis; od. blos excursus, exitus, wenn sich das Pferd denken läßt.

Wygewjm, *fut.* iti, entdecken, offenbaren, enuntiare, indicare. II. *rec.* w-ti se, offenbar werden, patescere, patefieri; 2) eintreffen, in Erfüllung gehen, z. B. ein Traum, exitum habere, evenire.

Wygewugi, -se, owati, vorh.

Wýgezd, u, *m.* s. wygetj.

Wygi, wyl, wýti, heulen, v. Wölfen, u. Hunden, ululare.

Wygjdám, al, ati, *fr.* folg. *B.*

Wygjm, *fut. ex.* wygedl, wygjsti, *imper.* wygez, ausessen, d. Speise ꝛc. exedere; 2) auszehren, consumendo evacuare, vacuefacere.

Wygimám, al, ati, s. wygmu 2), s. wymjnjm 2), ausdingen.

Wygjt, -ti, s. wygdu u. wygmu.

Wygitj, n. Ausgang, *m.* Ausgehen, n. exitus, egressus.

Wygizdjm, ěl, ěti, s. wygedu; b) trop. na někoho, jemanden anfahren, invehi in aliquem.

Wygmenugi, *fut.* owati, nennen (nach der Reihe), nominare (ordine, ex ordine).

Wygmu, *fut. ex.* wyňal, wynjti, (u. wygmauti), *part. pass.* wyňat (wygmut), ausnehmen, a) herausnehmen, excipere, eximere; b) Ausnahme machen, ausschliessen, excipere.

Wyhádám, *fut.* ati, ausstreiten, etwas, abdisputiren, disputando alicui eripere, extorquere.

Wyhafrjm, *fut.* iti, *sl.* abprügeln.

Wyhaljm, *fut.* il, iti, s. odhaljm.

Wyhánjm, ěl, ěti, s. wyženu.

Wyhánka, y, *f. mor.* s. wýhon 2).

Wyhárám, ati, *sl.* s. wyhořjm.

Wyhasnu, *fut.* sl, snauti, ausgehen, verlöschen, exstingui, z. B. Feuer.

Wyházka, y, *f.* Auswerfen, ejectio: má penjze na wyhážku, *Kr.*

Wyhazugi, owal, owati, auswerfen, a) hinaus werfen, Menschen, od. Dinge, ejicere, projicere; b) ausschießen, verwerfen, z. B. Geld ꝛc. rejicere, secernere; 2) aufwerfen, in d. Höhe werfen, subjicere, jacere in aërem, od. sublime.

Wyházým, *fut. fr.* eti, vorh.

Wyheň, hně, *f.* s. wyhně.

Wyheybám se, s. wyhýbám se.

Wyhlad, u, *m. sl.* s. okno.

Wyhladjm, *fut. ex.* il, iti, zen, auspoliren, polire, expolire, perpolire; 2) vertilgen, delere, exstinguere, tollere.

Wyhladowjm, *fut. ex.* ěl, ěti, hungrig werden, famelicum fieri, famen concipere.

Wyhládzám, al, ati, *sl. iterat.* v wyhladjm.

Wyhlaſſugi, owal, owati, folg.

Wyhlásým, *fut. ex.* yl, yti, öffentlich bekannt machen, promulgare; za swatého w., heilig sprechen, insgem. canonizare, in sanctos referre, *D.* wyhlaſſugte sprawedliwa, *B.* sand těžký wyhlaſſuge židům.

Wyhlaubjm, *fut. ex.* il, iti, austiefen, tief machen, profundum reddere.

Wyhlawjm, *fut.* il, iti, *sl. Nitr.* ausrotten, exstirpare.

Wyhlazenj, n. Vertilgung, deletio.

Wyhlazugi, owati, s. wyhladjm.

Wýhled, u, m. Ansicht, f. pohled, D.

1. Wyhlédám, al, ati, (praes.) heraus sehen, spectare foras.

2. Wyhledám, fut. ex. al, ati, aussuchen, auslesen, deligere, eligere; a) hervorsuchen, exquirere; erforschen, disquirere, indagare; gruntowně se to wyhledalo, Pr.

Wyhledáwám, al, ati, nachsuchen, a) suchen, quaerere: toho na něm newyhledáwáno, K. dobrého gegich wyhledáwati chtěgj, Vel. b) um etwas anhalten, ansuchen, petere; c) erfordern, requirere; wyhledáwá se, es wird erfordert, requiritur; - ánj, n. Ansuchen, Nachsuchen ꝛc. n. verb

Wyhledáwatedlný 3. erforschbar, scrutabilis; 2) der forschen vermag, scrutans: wšsudy wyhledáwatedlné oko Božj.

Wyhledjm sy, fut. il, iti, durch Schauen verlieren: oči sobě wyhleděti, Com.

Wyhlédnu, s. wyhljdnu.

Wyhlédnutj, n. s. wyhljdka: wyhlédnutj na Dunag.

1. Wyhljdám, praes. bess. wyhlédám.

2. Wyhljdám, fut. al, ati, aufziehen, groß ziehen, z. B. Kinder, Thiere, educare, educere.

Wyhljdka, y, f. Aussicht, f. Hinaussehen, n. das vor sich hin Sehen, od. d. Gelegenheit wohin zu sehen, Prospekt, m. prospectus; 2) Gucker, m. im Fenster.

Wyhljdnu, fut. ex. dl, dnauti, heraussehen, prospicere, z. B. per fenestram; oknem, zum Fenster; 2) w-ti sobě (sy), ausersehen, auslesen: místo sy wyhljdnauti, sich einen Ort aussehen; - nutj, n. verb.

Wyhljžjm, el, eti, vorh. ꝛ

Wyhlobjm, fut. sl. herausschlagen.

Wyhlubugi, owati, s. wyhlaubjm

Wyhnanec, nce, m. ein Vertriebener, Verwiesener, exsul; - nkyně, f. - ne, f. exsul; - nstwj, f. Exil, Elend, n. exilium.

Wyhnanina, y, f. sl. eine wüste unbewohnte Gegend, desertum.

Wyhnat, - ti, s. wyženu.

Wyhně, f. Schmiedesse, f. ustrina, caminus fabri ferrarii.

Wyhnétu, u. wyhnetu, fut., wyhnětl u. wyhnetl, wyhnjsti, ausknet en, satis depsere.

Wyhněwám, fut. al, ati, durch Zürnen erhalten, irascendo consequi, Ryb.

Wyhnigi, fut. ex. nil, niti, ausfaulen, intus putrescere, putredine intus consumi.

Wyhnogjm, fut. s. hnogjm 1).

II. rec. wyhnogiti se, ausschwären, exulceratione tolli.

Wyhnu, fut. ex. ul, auti, a) od někud, entweichen, evadere: časně z Prahy wyhnul, Vel. b) cum vel sine dat. folg. rec.: wyhnul směmu, nebezpečenstwj, wlkům ꝛc.

II. rec. w-ti se, cum vel sine dat. ausweichen, vom Wege, excedere via, od. ex via, od. decedere de via; jemand ausweichen, aus dem Wege gehen, es geschehe Ehrenthalben od. nicht, alicui decedere, od. decedere alicui de via.

Wyhnutj, n. (z cesty), Ausweichung, f. (vom Wege), decessus, decessio, declinatio.

Wyhodjm, fut. ex. il, iti, auswerfen, a) hinauswerfen, Menschen od. Dinge, ejicere, projicere; b) ausschießen, verwerfen, z. B. Geld ꝛc. rejicere, secernere;

2) aufwerfen, in d. Höhe werfen, subjicere, jacere in aërem od. sublime.

†Wýhodnost, i, f. Bequemlichkeit, Jos. Jungmann, s. pohodlnost.

Wyhogjm, fut. ex. il, iti, völlig heilen, persanare.

II. rec. w-ti se, genesen, geheilt werden, sanari.

Wyholdugi, fut. owati, s. holdugi; 2) aussaugen, exsugere, exhaurire: kraginy wydrancowati a wyholdowati; země z peněz a statku wyholdowati.

II. rec. w-ti se, sl. aufhören herum zu streichen, schmarotzen.

Wýhon, u, m. Gemeintrift, f. saltus communis; 2) d. mittlere Furche, D.

Wyhonjm, fut. fr. iti, sl. alle hinaustreiben, omnes expellere.

II. rec. w-ti se, aufhören zu rammeln.

Wýhor, u, m. ein kahler Fleck auf dem Felde, D.

Wyhorenec, nce, sl. s. pohořelec.

Wyhořjm, fut. iti, ausbrennen, exuri: země wyhořel, Vel. 2) sl. übel ankommen: za to sem gá musyl wyhořet.

Wyhosstěný 3. freygelassen, manumissus: w-ný služebnjk.

Wýhost, u, m. Freylassung, f. eines Leibeigenen, manumissio, liberatio: 2) Entsagung, renunciatio; wýhost dáti, dáwati někomu, něčemu, entsagen, renuntiare: Papeži wýhost dáwati počali; wýhost dáwati wssem hřjchům, Com. 3) Freyheitsbrief, in Ansehung der Leibeigenschaft, Freylaßbrief, Losbrief, m. litterae libertatem dantes.

Wyhostjm, fut. ex. il, iti, freylassen, v. der Leibeigenschaft befreyen, manumittere, libertate donare, emancipare.

II. rec. w-titi se, hinweg ziehen, emigrare: wyhostil se z země, 2) sich frey machen, eliberari, emancipari; 3) sl. sich satt gastiren.

Wýhostnj 1. u. - ný 3. Freyheit gebend, s. wýhost; 2) Freylassungs-: wýhostnj a oswobozugicý listowé; 3) Abschieds-, valedictorius, D.

Wyhotowjm, s. zhotowjm: w-ti zapis, eine Verschreibung ausstellen, D.

Wyhowjm, fut. ex. ěl, ěti, Genüge thun, satis facere.

Wýhoz, e, m. Auswurf, m. ejectio, D. 2) wogáků, Ausschuß, m. Detachement, n. delecti, delecta manus, R.

Wyhrabám, wyhrabi, fut. bal, bati, ausscharren, herausscharren, eradere, eruere.

Wýhrada, y, f. Vorbehalt, m. Cautel, f. cautela; b) Sicherstellung, f. cautio: s gistymi wýhradami o něco s někým narownati.

Wyhradjm, fut. ex. il, iti, sicher stellen, cavere alicui; rozkazem swým někoho wyhraditi; b) - sobě, s. wymjnjm 2): schowal hned při počátku to sobě wyhradil, že rc. Pr.

Wýhradnj 1. ausschliesslich, exclusivus.

Wyhragi, fut. ex. wyhral, wyhrati, gewinnen, siegen, z. B. im Treffen, im Prozesse, im Disputiren rc. vincere; bitwu wyhrati, ein Treffen gewinnen, vincere proelio, victoriam reportare, od. consequi; základ wyhrati, d. Wette gewinnen, vincere sponsione, od. vin-

cere sponsionem; hru w., das Spiel gewinnen, vincere ludo; ſ. auch pře.
Wyhraná, gewonnenes Spiel; za wyhranau dáti, ſ. dám 3)
Wyhrané, ého, n. Siegesbelohnung, f. præmium, palmarium, Vel. N.
Wyhránek, nku, m. mor. ſ. zyſk.
Wyhrawač e, m. Gewinner, victor; - čka, y. f. - inn, f. - trix.
Wyhrazugi, owati ſ. wyhradjm.
Wyhřegi, fut. hřjl u. hřel, wyhřjti, erwärmen, calefacere, tepefacere, fovere; 2) erhitzen, heiß machen, calefacere.
Wyhřeſſjm, fut. iti, sl. recht ausfilzen, graviter objurgare, increpare.
Wýhřew, u, m. u. wýhřewnoſt, i, f. Hitze f. des Ofens, D. wyhřewnoſt dáwati, hitzen.
Wyhrnu, fut. ex. ul, auti, hinaus drängen, v. einer Menge, urgere foras, extrudere; 2) hervor drängen, protrudere; 3) aufſtreifen, hinaufſtreifen, z. B. den Ermel, das Hemde, sursum ducere, subducere.
II. rec. w-ti ſe, hinaus dringen (v. einer Menge,) erumpere foras; 2) hervordringen, hinaus ſtrömen, prorumpere, erumpere; 3) ſich aufſtreifen, den Arm, das Hemde aufſtreifen, nudare se od. brachia.
Wyhrnugi, - ſe owati, vorh.
Wyhrnutý 3. part. v. wyhrnu.
Wyhrozowánj, n. verb. v. folg.
Wyhrožugi, owal, owati, drohen, Drohworte vorbringen, minas jactare, comminari, minari, minitari: wyhrožowal mu worobau, Vel.
Wyhryzu, - ſe, fut. wyhryzl, wyhrýzti ſ. wykauſám a), b), c).
Wyhubjm, fut. ſ. hubjm.
Wyhubugi, gemein, ſ. wyplíſſnjm.
Wyhuknem, fut. kol, nauti, sl. ſchnell u. häufig herausfallen.
Wyhútám, fut. ati, sl. erdenken.
Wyhwězdjm ſe, fut. il, iti, ſternigt werden, sideribus refulgere.
Wyhwjzdám, fut. ati, auspfeifen, exsibilare, sibilo exigere.
Wýhyb, u, m. ſ. auſkok 3).
Wyhýbám, - ſe, ati, ſ. wyhnu, - ſe.
Wyhýbánj ſe, verb. v. vorh.
Wyhybugi, - ſe, owal, owati, ſ. wyhýbám, - ſe.
Wyhynám, al, ati, ſolg. Vel.
Wyhynu, fut. ex. ul, auti, umkommen, perire, interire; 2) ſterben, abſterben, v. Pflanzen u. Bäumen, mori, emori; 3) auswintern, (neutr.) im Winter verderben, vergehen, hyeme perire, interire.
Wyhynugi, owati, vorh. Com.
Wyka, y, f. ſ. wykew.
Wykadjm, fut iti, ſ. wykaukjm; 2) - wčely, durch Rauchen vertreiben, tödten.
Wýkal, u, m. der Saame des Menſchen, semen (genitale), sperma, n. wýkalu tok, Saamenfluß, gonorrhoea, wýkal hwězd od. hwězdný, letjcý hwězda, Sternſchnuppe, - putze, - ſchneutze, f. Sternſchuß, m. trajectio stellæ, Neg.
Wakapám, fut. al, ati, austräufeln, exstillare; 2) od. wykapi, ſ. wyhynu: wykapali a zhnili gim z vſt gazykowé.
Wykápjm, iti, fut. auskutten?
Wikar, e, m. Vicarius, Vel.
Wykaſám, - ſe, ati, ſ. wyhrnu - ſe 3)
Wykaſſem -, ſe, fut. ſati, sl. vorh.
Wykaſſli, fut. ex. ſſlal, ſſlati, aushuſten, heraushuſten, z. B. Blut ꝛc. per tussim (tussi, tussiendo) ejicere.

II. *rec.* w-tiſe, zu huſten aufhören, desinere tussire.

Wykám, *al*, *ati*, ihrzen, ihr heiſſen, etwa vossitare.

II. *rec.* w-ti ſy, ſich unter einander ihrzen.

Wykaukám, *ati*, ſ. wykukugi.

Wykaupám, *fut.* *ati*, ausbaden, etwas gehörig baden, elavare.

II *rec.* wykaupati ſe, ausbaden, aufhören ſich zu baden, desinere lavari.

Wykaupenec, nce, *m.* ein Erlöſter, redemtus, salvatus.

Wykaupjm, *fut.* *il*, *iti*, *en*, loskaufen, erlöſen, redimere.

Wykaukjm, *fut.* *ex* *il*, *iti*, *en*, ausräuchern, a) des Geruchs wegen, z. B. ein Zimmer, suffire: hroby wykukowali, *K.* b) beräuchern, insumare.

Wykauſám, wykauſſi, *fut.* *fr.* wykauſal, wykauſati, wykauſán, ausbeißen, 1) durch Beißen od. mit den Zähnen heraus bringen, mordendo evellere; 2) aus einem Orte hinaus beißen, wie d. Hunden ꝛc. einander, mordendo exigere, exturbare; 3) durch Zanken, Schmähen, Verläumdung ꝛc. wegbringen, z. B. aus dem Hauſe ꝛc., rixando, criminando exigere aliquem.

II. *rec.* w-ti ſe, ſich durchbeißen, a) z. B. als eine Maus ꝛc. rodendo transire; b) mit Worten, expedire se ope linguæ.

Wykauſnu, *fut.* ſl, *nauti*, vorh. 1.).

Wýkaz, u, *m.* od. wykázanj, *n.* Anweiſung, *f.* assignatio.

Wykáži, *fut.* *ex.* wykázal, wykázati, *part.* *paſſ.* wykázán, *imper.* wykaž, anweiſen jemand etwas, durch Anweiſung ihm zutheilen, z. B. Aecker, Holz ꝛc. assignare alicui rem.

Wýkazné, ého, *n.* Anweiſegeld, Vorſtrecht *u.* *D.*

Wykazugi, owati, ſ. wykáži.

Wykazým, *fut.* *ex.* yl, yti, zen, *imper.* wykaz, ſtumpf machen, z. B. das Meſſer, d. Axt, d. Säge, hebetare; b) *sl.* ſ. kazým: wykazyti Les ꝛc.

Wykew, kwe, *f* Wicke, *f.* eine Hülſenfrucht, vicia.

Wýklad, u, *m.* Auslegung, Erklärung einer Sache, explicatio, interpretatio.

Wýklada, y, *m.* ſ. otewřhuba, *D.*

Wykladač, e, *m.* Ausleger, Erklärer, interpres; -čka, y, *f.* -inn, -inn, -*f.* int-es; w. ſnů, ſ. ſnář b), *K.*

Wykládám, al ati, ſ. wyložjm.

II. *rec.* w-ti ſe, ſich erklären: w-ti ſe, coby mjnil.

Wykladaný 3. *part.* ausgelegt, explicatus; b) wykladané djlo, eingelegte Arbeit, z. B. Tiſchlerarbeit, opus vermiculatum, od. undulatum, sectilibus variatum, *Vel.* *N.*, *R.*, *D.*

Wykladatel, e, *m.* ſ. wykladač.

Wýkladnj, 1. Auslegung-; w-nj jarmark, *sl.* Waarenmarkt, der rechte Markt; zytra bude wýkladnj, *prov.* *sl.* ich wiederhole, erkläre meine Worte nicht.

Wyklagem, kljati, *sl.* ausſchelten.

Wyklamám, *fut.* ati, ſ. wylhu.

II. *rec.* w-ti ſe, durch Liſt herauskommen.

Wyklauznu, *fut.* zl, znauti, entſchlüpfen, elabi, effluere; entwiſchen, elabi, effugere, evadere, se subducere.

Wyklegi, *fut.* klil, kljti, in den Bann thun, excommunicare.

Wykleſſjm, *fut.* ſ. kleſſjm; 2) kaſtriren, exsecare.

Wyklетý 3. *part.* verbannt, excommunicatus: rata wykletých poſměwačů.

Wyklepkugi ſe někomu? *Ryb.*

Wyklječjm se, *fut.* il, iti, auskeimen, progerminare.

Wiklickugi, *fut.* owati, auseinander wickeln?

Wyklidjm, *fut.* iti, ausräumen; a) wegschaffen, emovere, efferre, tollere; b) leer machen, z. B. Zimmer, vacuefacere, evacuare; c) reinigen, purgare.

Wyklikugi se, sich heraussitzen,

Wyklinu, *fut.* ul, auti, ausstechen, herausstechen (mit dem Schnabel), z. B. ein Auge, effodere (rostro): oko wyklinau krkawcy. *B.*

Wyklizenj, *n. verb. v.* wyklidjm.

Wyklopjm, *fut.* il, iti, ausstürzen, umstürzen u. ausschütten, effundere.

Wyklopugi, owal, owati, vorh.

Wyklučjm, iti, *sl.* s. poplanjm.

Wyklubám, *fut.*, ati, s. wyklinu.

Wykmássem, sati, *sl.* ausrausen.

Wykmjnjm, iti, *sl.* s. wyklamám.

Wykňazugem, *fut.* owal, owati, *sl.* aufhören Priester zu seyn.

Wykogjm, aussaugen, s. kogjm.

Wykoli, *fut.* klal, klati, ausstechen.

II. *rec.* w-ti se, *sl.* recht heraus keimen aus der Erde.

Wykonám, *fut.* al, ati, verrichten, agere, facere, conficere, efficere; 2) vollbringen, conficere, perficere, patrare, perpetrare; 3) vollziehen; a) zu Stande bringen, zu Ende bringen, perficere, absolvere, consumare, conficere; b) bewirken, zu Stande bringen, zur Wirklichkeit bringen, efficere, perficere, conficere, exsequi; c) ausüben, agere, exsequi, explere: vsudky sprawedlnosti wykonáwati; wássně swé wykonali, *K.*

Wykonáwám, al, ati, vorh.

††Wýkonný vm, praktische Vernunft, *Jungm.*

Wykopám, *fut. ex.* al, ati, ausgraben; a) herausgraben, z. B. einen Baum ꝛc. effodere; b) durch Graben aushöhlen od. machen, z. B. einen Teich ꝛc. effodere; c) mit Füßen stark stoßen u. treten, calcitrare.

Wykopáwám, al, ati, vorh.

Wykořenjm, *fut. ex.* il, iti, ausrotten, a) mit der Wurzel ausreißen, eradicare, exstirpare; ohne Rücksicht der Wurzel, excidere; b) zu Grunde richten; α) Dinge, excidere, exscindere, delere; β) Geschöpfe, delere; -nénj, *n. verb.*

Wykořeňugi, owati, vorh.

Wykotjm se, *fut.* iti, geworfen werden, wie junge Hunde ꝛc. nasci.

Wykračugi, owati, s. wykročjm; wykračowati sobě, stolz einher treten, superbe incedere.

Wykradu, *fut. ex.* wykradl, wykrasti, herausstehlen, z. B. Geld, furando eximere.

II. *rec.* wykrasti se, sich herausstehlen, se subducere.

Wykragugi, owati, s. wykrogjm.

Wykrautjm, *fut. ex.* il, iti, cen, *imper.* wykruk, -herausdrehen, s. wytočjm 1); 2) *sl.* Ausflüchte finden: kdo nemá chuti, lehko wykrautj, *prov. sl.* 3) *sl.* durch Drehen verzieren, z. B. d. Haare.

II. *rec.* w-titi se (někomu), sich entwenden, loswinden, extorquere se.

Wykraužjm, *fut. ex.* il, iti, ausdrehen, ausdrechseln, tornare, torno facere rem: čjssi wykraužiti; b) auszapfen? *D.*

Wykraužljm, il, iti vorh. *Com.*

Wykrcám, *fut.* al, ati, *sl.* ausspeyen evomere.

Wykřehá mi, ti, ꝛc. folg.

Wykřehne (mi, ti, mu, ꝛc.) *fut.*, hlo, hnauti, *impers.* erfrieren,

v. Kälte durchdrungen werden, frigore rigere.
Wykřesám, wykřessi, *fut.* sati aus-schlagen, Feuer, excutere ignem
Wykřičim se, *fut.* el, eti, ausschreyen, a) durch Schreyen verbessern od. vervollkommnen, z. B. seine Stimme, clamando vocem emendare od. perficere; b) aufhören zu schreyen, clamandi finem facere, desinere clamare.
Wykřiknu, *fut.* kl, nauti, folg.
Wykřikugi, owati, ausschreyen, schreyen, exclamare, clamare.
Wykřjsám. se, sich erholen?
Wykřiwjm, *fut.* il, iti, *sl.* austreten, z. B. den Stiefel.
Wykrmjm, *fut. ex.* il, iti, ausfüttern; a) durch fleißiges Füttern groß u. stark machen, enutrire. b) verfüttern, als Futter verbrauchen, z. B. einen ganzen Kasten voll Hafer, omnem avenam pro pabulo dare; 2) ausmästen, völlig fett machen, satis saginare.
Wykročjm, *fut.* il, iti, austreten, hervortreten, heraustreten, procedere, excedere: -ze služby, rc. aus dem Amte rc. austreten.
Wýkrogek, gku, *m.* s. wýřezek.
Wykrogjm, *fut. ex.* il, iti, en, ausschneiden, herausschneiden, exsecare, exscindere.
Wykropjm *fut.* il, iti, en durch Sprengen (Spritzen) verbrauchen, spargendo consumere, absumere; 2) besprengen, adspergere, conspergere.
Wykropugi, owal, owati, vorh.
Wykružugi, owati, s. wykraužjm.
Wykuchám, *fut.* al, ati, ausweiden, auswerfen, der Eingeweide berauben, exenterare, intestinis purgare (privare).

Wykučjm, bess. wyklučjm, *D.*
Wykukám, ati, *sl.* folg.
Wykukugi, owati, hervor gucken, a) z. B. ein Mensch, prospicere, prospectare; b) hervorragen, eminere; c) z. B. Hemd, prodire, conspici.
Wykunsstugi, *fut. sl.* owati, auskünsteln, durch d. Kunst bewirken.
Wykupitel, e, *m.* Erlöser, Loskäufer, *m.* redemtor; -lkyně, *f.* -inn, -inn *f.* -trix, *P.*
Wykupugi, owati, s. wykaupjm.
1. Wykurugi, owati, s. wykaurjm.
2. Wykurugi, *fut.* owati, *sl.* heilen, kuriren, sanare.
Wykusugi, owati, s. wykausnu.
Wykutjm, *fut. ex.* il, iti, auskutten, herauswühlen, eruere.
Wykwetám, al, ati, empor blühen, efflorescere.
Wykwetu, vorh. *Ps.* 90, 6.
Wykwetu, *fut.* tl, kwesti, vorh. *B.*
Wykwětugi, *fut.* owal, owati, beblümen, vestire floribus *D.*
Wykwice, *f.* Vogelwicke, wilde Wicke, *f.* vicia cracca.
Wykwisstě, *n.* Wickenacker, *m.* ager viciarius.
Wykwowina, y, *f.* Wickstroh, *n.* stramen viciarium.
Wykwowý 3. d. Wicken betreffend, viciarius.
Wykydám, *fut.* auswerfen, s. kydám.
Wykydnu, -se *fut.* dl, nauti, einmal herauswerfen rc. s. kydám, -se: wykydl bezbožnau dussi swau se krwj, *Com.*
Wykypjm, *fut.* ěl, ěti, überkochen, übersieden, im Kochen (Sieden) überlaufen, effundi coquendo.
Wykysalý 3. ausgegohren, quod deferbuit.
Wykysám, wykyssi, *fut.* sal, sati, ausgähren, vergähren, aufhören zu gähren, defervescere;

fig. wykysá z něho satkáŕstwj, *Syr.*
Wylaćnělý 3. ausgehungert, *Com.*
Wylahodjm, *fut.* il, iti, erschmeicheln, adulando consequi.
Wylagi, *fut.*, al, áti, ausschelten.
Wylámi, *fut. fr.* mal, mati, *part. pass.* mán, ausbrechen; a) durch Brechen herausnehmen, frangendo eximere; b) durch Brechen heraus reißen, z. B. d. Zähne, evellere, od. frangendo evellere; c) abbrechen, z. B. d. Aeste, defringere.
II. *rec.* w-ti se, durch Brechen herauskommen, sich befreyen, effringendo prorumpere.
Wylamugi, owal, owati, vorh.
Wylaučjm, *fut.* il, iti, s. wyobcugi.
Wylaudjm, *fut. ex.* il, iti, zen, heraus locken, elicere.
II. *rec.* w-ti se, s. wykradnu se
Wylaupám, *fut. fr.* al, ati, folg.
Wylaupjm, *fut.* il, iti, ausschälen, z. B. Nüsse, Bohnen ꝛc. cortice nudare, exuere, decorticare, e cortice eximere; 2) aushülsen, folliculis eximere, folliculis nudare; 3) ausstechen, z. B. ein Auge, effodere.
Wylaupnu, *fut.* pl, nauti, vorh.
Wylauzenj, *verb.* v. wylaudjm.
Wylegi, *fut. ex.* wylit, wyljti, *part.* wylil, *imper.* wylj, ausgießen, a) herausgießen, z. B. Wasser, effundere; b) ausschütten, auslassen, z. B. seinen Zorn, effundere: hrozné swé trestánj gako něgaký přjwal wylege, *K.* zlořečenstwj, požehnánj, pomstu, hněw swůg ꝛc. na někoho w. *K.* bezpotřebné řeči wylewánj, *K.*
II. *rec.* w-ti se, austreten, aus seinen Grenzen treten, z. B. das Wasser, inundare, exundare; 2) *trop.* sich im höchsten Grad ergeben, exardescere: po lakomstwj, po pýsse, po rozkossi a panowánj se wylili, *h.* na to se dussj swau wylili, *K.* na ty nesslechetnosti se wy léwagi *Cyr.*
Wylécjm, *fut.* il, iti, s. wyhogjm.
Wylehnu, *fut. ex.* hl, hnauti, sich hinaus legen, exterius decumbere; 2) s. wydugi se; 3) wylehnauti do pole, sich lagern, das Lager aufschlagen, castrametari.
Wylenjm se, *fut.* il, iti, *mor.* sich hären, pilos amittere.
Wylenochugi se, *fut.* owati, *sl.* aufhören zu faulenzen; 2) genug faulenzen, satis cessare.
Wýlet, u, *m.* s. česno, *D.*
Wýletné, ého, *n.* Fluggeld, *n.* vectigal apum, *D.*
Wyletjm, *fut. ex.* ěl, ěti, ausfliegen, a) hinaus fliegen, evolare; b) ausgehen, v. flüchtigen Personen, evolare; 2) hinauf fliegen, in d. Höhe fliegen, evolare, sursum volare.
Wýlew, u, *m.* Ausguß, *m.* effusio; 2) kudy se wylewá, Mündung, *f.* fusorium.
Wylézám, al, ati, s. wylezu.
Wyležený 3. ausgelegen: wyležené (wyležaté) wjno, ein ausgelegener Wein, vinum defecatum, *D.*
Wyležjm, *fut.*, il, eti, ausliegen, durch langes Liegen hohl machen, diu jacendo cavum reddere; žena ssest nedělj wyležela, *Pr.* wyležeti město, eine Stadt durch Belagerung erobern, obsidione capere; zemi, město ꝛc. hladem w.-aushungern, -fame domare, *Cyr.*
II. *rec.* w-ti se, ausliegen, (*neutr.*) satis diu jacere.
Wylezu, *fut. ex.* zl, zti, auskriec.

chen, erepere, prorepere; 2) aussteigen, z. B. aus dem Schiffe, Wagen, rc. exscendere, egredi, exire; 3) hinauf kriechen, hinauf klettern, erepere; 4) aufsteigen, in d. Höhe steigen mit den Füßen, z. B. auf das Pferd, Wagen, Hügel rc. adscendere, escendere, conscendere.

Wylhu, wylžeš, *fut.*, lhal, lhati, án, durch Lügen erlangen, mendaciis consequi.

II. *rec.* wylhati se, sich heraus lügen, mentiendo se expedire; 2) zur Genüge lügen, satis mentiri.

Wylichotjm, *fut* iti, s. wychytřjm.

Wylichwjm, *fut. ex.* il, iti, wuchern, foenoris acerbitate adipisci: tak mnoho wylichwj, *Vel.* b) abwuchern, foenoris acerbitate eripere, *D.* c) někoho, durch Wuchern zu Grunde richten: gednoho pána za druhým wylichwiti ossylugj, *Vel.*

Wyljčjm, *fut. ex.* il, iti, ausschmieken, fucare; trop. ausstaffiren, ausputzen, exornare; 2) bess. wylécjm.

Wyligi, bess. wylegi, *B.*

Wyljhám, al, ati, s. wylehnu.

Wyljhánj, *n. verb.* v. verb. wyljhánj ptaků, Hecke, *f. D.*

Wyljhnu, *fut.* hl, nauti, ausbrüten, hecken, werfen, parere.

II. *rec.* w-ti se, ausgebrütet, gebohren werden, v. Thieren, excludi, nasci.

Wyljnám, *fut.* ati, aushären, pilos amittere, depilem fieri.

Wýlinek, nku, *m.* abgelegte Haut der Schlange, exuviæ.

Wylinugi, owal, owati, entwerfen, delineare, *D.*

Wyljtám, *fut.* al, ati, s. wyletjm.

Wylitj, *n.* s. wýlew: wylitj Tybern r. 689. genž přes zdiřjmské tekl, *Vel.*

Wyljwám, s. wylewám.

Wyljzám, wyljži, *fut.* zal, ati, *imper.* wyljzeg u. wylij, auslecken, lambere, lingere, elingere.

Wýlizek, zka, *m.* junger Lecker.

Wyljžem, zati, *sl.* s. wyljzám.

Wylizugi, owal, owati, verb.

Wýloha, y, *f.* Auslage?

Wylokám, *fut.* aussaufen, s. lokám.

Wylomjm, *fut. ex.* il, iti, herausbrechen, etwas, effringere; 2) ausrenken, verrenken, etwas, luxare, emovere.

Wylowjm, *fut. ex.* il, iti, en. ausfischen, durch Fischen ausleeren, piscando vacuefacere.

Wýložek, žku, *m.*, üblicher *plur.* wýložky (*sl.*), Aufschlag, *m.* an einem Kleide, limbus.

Wyložjm, *fut. ex.* il, iti, auslegen, hinauslegen exponere: bjtě, *B.* 2) erklären, explicare; tagné pjsmo wykládati, entziffern, *D.* 3) enträthseln, solvere, *D.* 4) herauspacken, promere, expromere, depromere; 5) nehmen, interpretari: zle wyloženo bylo Scypionowi, že rc. *Vel.*

II. *rec.* w-ti se, s něčjm, verb. 4): y hned wyložili se s žalobau.

Wylstjm, *fut.* il, iti, s. wychytjm.

Wylucugi, owati, s. wylaučjm.

Wylupám *fut. ex.* al, ati, *cum dat. pers.* abprügeln, abpuffen, verberare.

Wýlupek, pku, *m.* eine zeitige aus ihrer weichen Schaale herausgefallene Nuß; 2) überhaupt das Ausgeschälte; 3) eine Tracht Schläge: dostati dokonalý wýlupek, tüchtige Schmier, Schläge kriegen, solide verberari (dedolari); 4) s. wýbor 2).

Wylupugi, owati, f. wylaupjm.
Wylusstěnec, nce, m. Abtrünniger; 2há Apol. st., f. strželk.
Wyluzugi, owati, f. wylaudjm.
Wylýzám, weit beſſ. wylézám.
Wymáchám, fut. ati, f. máchám.
Wymáčjm, fut. el, eti, austunken, d. Brühe, jus exhaurire intingendo panem.
Wymačkám, fut. ex. al, ati, ausdrücken, z. B. Wasser, aus dem Kleide, exprimere: wymačkati haubu.
Wymačkáwám, al, ati, vorh.
Wymáhám, al, ati, f. wymohu.
Wymakám, fut. al, ati, durch Betasten erfahren, attrectando cognoscere: y hlaupj sedláčy bludy gegich wymakali.
Wymalugi, owal, owati, ausmahlen, f. malugi.
Wymámjm, fut. il, iti, durch Blendung, Täuschung erlangen.
Wymatu, fut. ex. wymátl, wymásti, entwickeln, explicare, solvere, expedire, Syl.

II. rec. wymásti se, sich entwickeln, herauswickeln, explicari, solvi, expediri.
Wymazám, wymažj, fut., wymazal, wymazati, zán, imper. wymaž, ausschmieren, z. B. einen Topf, Ofen, limas fornacis, ollæ illinere; 2) ausschmieren, verschmieren, illinendo consumere; 3) auslöschen, wegwischen, z. B. etwas Geschriebenes, delere, exstinguere.
Wymazugi, owal, owati, vorh.
Wýmě, genit. wemene, n. f. wemeno.
Wymeťugi, fut., owati, ausglätten, poliren, fegen: železo wymeťuge, wypuleruge, wyčisstj a wyhladj, Syr.
Wýmelek, lku, m. Nutzen, m. emolumentum; 2) Mahlmetze f. molitoris rata, commodum.
Wymeli, fut. ex wymlel, wymljti, ausmahlen, auf der Mühle; a) sehr mahlen, permolere, expinsere; b) durch Mahlen herausbringen, molendo secernere; c) durch Mahlen verdienen, molendo lucrari; 2) auswaschen, durch Waschen aushöhlen, z. B. d. Wege, abluere.
Wýměna, y, f. Auswechsel, m. D.
Wýměnek, nku, m. Ausgedinge, Ausbedungene, n. pactum; 2) dasjenige, was sich ein Bauer, der seine Wirthschaft jemand abgetreten, zu seinem Unterhalte ausgedungen hat.
Wýměnjk, a, m. ein Bauer, der seine Wirthschaft jemand abgetreten, u. sich zu seinem Unterhalt etwas ausbedungen hat; - nice, f. eine solche Bäuerinn.
Wyměnjm, fut. il, iti, auswechseln, commutare, permutare; 2) sl. auslösen, loskaufen, redimere.

II. rec. w-ti se, f. obm-ti se 2).
Wymeno, a, n. sl. f. wemeno.
Wyměňugi, owal, owati, vorh. 2) f. wymjnjm, K. Pr.
Wymerám, ati, sl. f. wyměřjm.
Wýměřj, jho, m. Ausmesser, m. emensor.
Wyměřenj, n. Ausmessung, f. dimensio; 2) f. instrukcý: dáti wyměřenj, Syl. 3) Vorschrift, Satzung, f. Beschluß, m. statutum Syl.
Wyměřjm, fut. ex. il, iti, en, ausmessen, metiri, emetiri, demetiri; 2) loswickeln, rechtfertigen, enodare, purgare: bratra ze wssehe při králi wyměřil a wymluwil; 3) vorschreiben, bestimmen, præscribere, definire: wyměřuge, a rozka-

zuge mu, coby měl činiti, *Cyr.* to z kořisti práwa wyměkugi Bohu, *Id.* tém Bůh sám wyměkuge, gak se měli chowati, *K.* o tom práwa tak wyměkugj, Pr.

II. *rec.* wyměřiti se, sich rechtfertigen, purgare se, excusare se, crimen removere, *Syl.* z toho ze wsseho chytře se wymluwil a wyměřil; nemoha se slussně wyměřiti; z nářku se wyměřowal, Zal.

Wyměkugi, - se, owati, verb.

Wyměssugi, owati, s. wymjsým; 2): wyměssuge ge z počtu bezbožných, *K.*

1. Wýmět u, *m*(poslednj tanec, konec,) Kehraus, *m.* *D. cum?* 2) *sl.* s. smet, Ausschlag, auf der Haut.

2. Wýmet, u, *m.* wýmetek, tku, *m.* Auswurf, *m.* das Schlechteste.

1. Wymětač, e, *m.* Ausfeger, *m.* purgator; - čka, y, *f.* - inn, *f.* - trix; - čský 3. rc.

2. Wymetač, e, *m* Grathobel, *m.* der d. Späne v. der Seite wegwirft, dolabra recta (egestiva.).

1. Wymětám, ati, *præs.* s. wymetu.

2. Wymetám od. wymecy, *fut. ex.* al, ati, s. wyhážým.

II. *rec.* wymetati se, schossen, Aehren bekommen, spicari, spicas emittere.

Wýmětky, ů, *m. pl.* s. smětí.

Wymatu, *fut.* tl, mesti, auskehren, verrere, everrere.

Wymeyssljm, s. wymysljm.

Wymeytjm, *fut. ex.* il, iti, aushauen, excidere: lesy wymeytiwsse, tam se osadili.

Wymezugi, owati, folg.

Wymezým, *fut. ex.* yl, yti, begränzen, abmarken, bestimmen, definire, fines designare, determinare: to wsse Bohem wymezeno, *K.* wymezené dědictwj, *K.*

Wymjnám, al, ati, s. wymn

Wymjnjm, *fut. ex.* il, iti, ausn men, Ausnahme machen, exc pere; 2) ausdingen, ausbedi gen, paeisci, excipere; 3) vo behalten, ausbedingen, exc pere: wymjnil sy gednu sw nicy.

Wýmjnka, y, *f.* Ausnahme, *f.* e ceptio; 2) Bedingung, *f.* co ditio.

Wymisskugi, *fut.* s. misskugi.

Wymjsým, *fut. ex.* yl, yti, ausbi gen, excipere, üblicher; 2) a sondern, separare, segregar 3) ausknaten, satis depsere

Wymjtám, al, ati, s. wyhazug

Wymizým, *fut. fr.* el, eti, a u. nach verschwinden, paulati (sensim) evanescere; s. a loze.

Wymknu, *fut.* kl, nauti, ausre ken, luxare, emovere; 2) *sl.* j mand aussperren, exclude

II. *rec.* w - ti se, entschlüpf entwischen, elabi.

Wýmlatek, tku, *m.* Ausdrus üblicher b) Drescherlohn, *m.* Drescherhebe, *f.* insgem. merc trituratorum.

Wymlátjm, *fut. ex.* il, iti, c ausdreschen, das Getreide, e cutere grana e spicis; 2) a prügeln, a) heraus prügeln, f stibus expellere, b) sehr pr geln, valde (solide) verber re, mulcare aliquem.

Wymlauwám, al, ati, s. wymlu wjm 1), 2), 3), 4).

II. *rec.* w-ati se, s. w-witi s

Wýmluwa, y, *f.* Ausrede, En schuldigung, *f.* excusatio; g lowá wýmluwa, calva exc satio, *Syl.*

Wymluwjm, *fut. ex.* il, iti, he ausreden, eloqui, proloqui, e

fari; 2) ausreden; a) herausreden, aussprechen, z. B. Worte, enuntiare, pronuntiare; b) aus dem Sinne reden, z. B. einem etwas ausreden, α) etwas nicht zu glauben, suadendo alicui opinionem eripere, suadendo efficere, ut aliquis aliquid non credat; β) etwas nicht zu thun, eripere alicui consilium rei; suadendo efficere, ut aliquis aliquid non agat: nedati sobě něčeho wymluwiti sich etwas nicht ausreden lassen, suadendo non posse abduci, z. B. ab opinione (Meynung) od. a consilio, Thun: tu nábožnost z srdcý lidských wymluwil, *Vel.* 3) entschuldigen. excusare, purgare, expurgare, *Luc.* 14, 18. 4) s. wyslowjm; b) ausdrücken; 5) das Reden zu Ende bringen, ausreden, *α)* v. einer förmlichen Rede, orationem absolvere, finire, perorare. β) v. jedem Reden, sermonem od. orationem absolvere, finire. 6) überreden, zu etwas bereden, persuadere alicui, ut &c. 7) mit od. durch Reden herauslocken: mnichy z paußstě pěkně wymluwiti: 7) wymluwiti někomu, ausschelten, objurgare.

II. *rec.* wymluwiti se, sich ausreden, sich durch Reden heraushelfen, sich entschuldigen, excusatione uti, prætextu uti, se excusare.

Wýmluwný 3. beredt, eloquens, disertus, facundus: -nost, *i, f.* Beredsamkeit, eloquentia, facundia.

Wymnám, *al, ati, sl.* naléwati, eutern, (v. der Kuh), ubera replere (lacte), *D.* & *sl.*

Wymnánj, *n. verb.* v. vorh. *D.*

Wymnu, *fut. ex.* ul, auti, ausreiben, a) heraus reiben, extere-re, z. B. Körner, *K.* auch terendo tollere, z. B. einen Flecken. b) durch Reiben reinigen, z. B. ein Kleid *rc.* terendo purgare.

Wymočjm, *fut. ex.* il, iti, auswässern (*act.*) z. B. einen Stockfisch, macerare.

II. *rec.* w-ti se, auswässern (*neutr.*) macerari, od. probe macerari.

Wýmoh, u, *m.* Vollziehung, Vollstreckung, *f.* executio.

Wymohu *fut. ex.* wymohl, wymocy (wymoct), *imper.* wymoz, auswirken, zuwegebringen, efficere, impetrare. 2) befreyen, emancipare.

Wymoklý 3. zu sehr ausgewässert, nimis maceratus.

Wymoknu, *fut. ex.* kl, knauti, zu sehr auswässern (*neutr.*), nimis macerari: durch zu viel Feuchte verderben: wymoklo obilj na poli (od mnoha dessťů), *Vel.*

Wýmol, *e, m.* vom Wasser gemachte Vertiefung; Bachfahrt, aqua cavatum, *B. Mand.* doly a wýmoly, *Com.*

Wýmola, *y, f.* vorh.

Wymořjm, *fut. ex.* il, iti, durch Hunger, Plackerey *rc.* entkräften, ausmergeln, auszehren, fame, afflictionibus &c. conficere.

Wymotám, -se, *fut.* s. wymatu, -se.

Wymrskám, *fut. ex.* al, ati, ausstreichen, ausstäupen, auspeitschen, a) öffentlich peitschen, in publico aliquem virgis cædere. б) zur Stadt hinaus peitschen, virgis aliquem per urbis portam cædere.

Wymrsstjm, *fut. ex.* il, iti, mit der Peitsche od. Ruthe ausschlagen,

z. B. ein Auge, verbero, flagello, scutica, flagro, virga excutere, elidere. 2) aufschießen, in die Höhe wachsen, adolescere. 3) s. wylomjm 2).

II. rec. w-titi se, emporschießen, sich in die Höhe schwingen salire.

Wymru, fut. ex. mřel, mřjti, aussterben, a) durch Sterben leer werden, inaniri morte, vacuefieri (vacuari) funeribus. b) durch den Tod geendigt werden, erlöschen, morte deleri, exstingui, interire (deficere): ten rod wymřel, das Geschlecht ist erloschen.

Wymrznu, fut. ex. zl, nauti, erfrieren, ausfrieren, frigore interire: wymrzlo sstěpj, Vel.-rěwj, Id.

Wymsstěnj, n. verb. v. folg.

Wymstjm se, fut. ex. il, iti, sich rächen (zur Genüge,) satis ulcisci, nad někým, Cyr. od. nad něčjm, an jemand od. etwas, aliquem od. aliquid, K.-jwám se, al, ati, fr. K.

Wýmu, s. wygmu, K.

Wymučjm, fut. ex. il, iti, s. wynutjm; něco na někom, jemand etwas.

Wymustrugi, fut. owal, ati, ausmustern, exauctorare (milites).

Wymusým, fut. yl, yti, mor. s. wynutjm.

Wymydljm, fut. il, iti, durch Seifen verbrauchen, saponem consumere, absumere linendo.

Wymygi, fut. ex. myl, myti, auswaschen, durch Waschen reinigen, eluere, abluere.

Wýmysl, u, m. üblicher folg.

Wýmyslek, sslku, m. Erdichtung, etwas Erdichtetes, commentum, res ficta.

Wymyslim, fut. ex. il, iti, aussinnen, ersinnen, ausdenken, erdenken excogitare, comminisci, invenire, Cyr. mnoh muzyčké nástroge wymýssle gi, K., erdichten, fingere.

Wymyssleny 3. erdacht, ersonnen erdichtet, fictus, commentitius - ně, adv. auf eine erdichtet Art, ficte, falso: w-ně prawe

Wymýssljm, el, eti, s. wymyslim

Wymýwám, al, ati, s. wymygi 2) entgelten, büßen, luere: če sto obec to wymýwá, čjm před stawenj gegj winni býwagj. K. pomstu krwe té newinné wy mýwati musý lid, K.

Wynachádzým se, el, eti, sl. verfindig seyn, praesto esse.

Wynačudugem se, owati, sl. s. wynadiwjm se.

Wynadakugem se, sl. s. wyděkugi se.

Wynadám, ati, viel aufheißen.

Wynadiwjm se, fut. ex. iti, sich genug verwundern, satis mirari: wynadiwiti se tomu nemohl, Zal.

Wynagdu, fut. wynassel, wynagiti, s. wymyslim, Syl.

Wynahradjm, fut. s. nahradjm

Wynakládám, - se, ati, iterat. s. wynalozjm, - se.

Wynalezám, - se, ati. s. nalezam

Wynalezatel, e, m. Entdecker, detector; b) Erfinder, inventor; - lkyně, f. - rinn, - rinn, - trix, - trix.

Wynaleznu. fut. s. naleznu 1). 2)

Wynalezawý 3. erfinderisch, erfindsam, solers, ingeniosus - wost, i, f. - samkeit, f. ingenium, solertia. Neg.

Wynalozjm, fut. ex. il, iti, anwenden, z. B. Geld, Mühe, Zeit ꝛc. auf etwas, impendere rem in rem od. rei; adhibere rem

ad rem od. rei, collocare rem in re; uti re in re; 2) wagen, aufopfern, dicare, devovere; wynaložil dušši swau na smrt, *B.* wynaložte dusse swé pro smlauwu B. swá hrdla wynakládali pro obhagowánj cýrkwe, *K.*

II. *rec.* w-ti se, sich worauf verwenden, impendere se, od. operam: ďábel wsseligak se na to wynakládá, aby činil 2c. *K.* na wsseligaké neprawosti se wynakládá.

Wynaložugi, unrichtig für wynakládám.

Wynaposmjwám se, *fut. ex.* al, ati, *sl.* viel gespottet haben.

Wynařjkám se, *fut. ex.* al, ati, zur Genüge weinen, sat superque flere: wynařjkati se nad nim dosti nemohau, *K.* do wůle se wynařjkám, *B.*

Wynarozléwám, *fut.* al, ati, *sl.* viel verschüttet haben.

Wynasadjm, *fut. ex.* il, iti, darauf setzen, wagen, aufopfern, dicare, devovere: hrdlo, statky pro náboženstwj-; s. nasadjm.

Wynasazugi, owati, vorh.

Wynasnaženj, *n.* Bemühung, Bestrebung, studium, labor.

Wynasnažjm se, *fut. ex.* il, iti, sich bemühen, conari.

Wynasnažugi se, owati, vorh.

Wynássjm, el, eti, s. wynesu; 2) s. wychwalugi, *Vel.*

II. *rec.* w-eti se, sich erheben, stolz seyn, efferre se, *B.*

Wynaučenj, *n. verb.* v. folg.

Wynaučjm, *fut.* s. naučjm.

Wyndám, *fut.* al, ati, heraus thun, heraus heben, -geben, exponere, excipere: -okném; teğliky z ohně, *R.*

Wyndém, wyssel, *sl.* s. wygdu.

Wyneřádjm se, *fut.* il, iti, sich des Unflaths entledigen, cacare.

Wyneslý 3. z. B. wyneslá slepice, eine Henne, d. nicht mehr Eyer legt.

Wynesu, *fut.* sl, sti, austragen, heraustragen, efferre; 2) hinauf tragen, sursum portare, sursum ferre; 3) eintragen, Vortheil od. Gewinn bringen, fructum reddere, quaestui esse, quaestum esse, quaestum dare; auch v. Bäumen, s. nesu; 4) betragen efficere, conficere, summam efficere; to wynássj 10 zl. - macht aus; 5) austragen, verrathen, prodere; něčj tagemstwj z domu wynásseti; 6) aussprechen, pronunciare: twrdý a přjkrý ortel wynesti; to za práwo a sprawedlnost wynesl, Pr. Na plac něco wynesti, -vorbringen, aufs Tapet bringen, proferre, adferre, *Vel.* na swětlo 2c.

II. *rec.* w-sti, se, *sl.* sich u. das Seinige aus dem Hause tragen.

Wynětj, *n. verb.* v. wygmu.

Wynikám, *fut.* al, ati, hervorragen, hervorblicken, eminere, Job. 8, 16. wyniká nad wodu z gezera skála, *Vel.* s. folg.

Wyniknu, *fut. ex* kl, knauti, hervorblicken, hervorschimmern, enitere; 2) entschlüpfen, entwischen, elabi, *Cyr.* 3) herausfahren, erumpere, Iz. 59, 6. wynikl z swých pustých gesstyj, *Vel.*

Wynjmám, al, ati, s. wygmu.

Wynmu, *fut.* s. wýmu, *K.*

Wynjt, wynjti, s. wygmu.

†Winořugi, owati, aus der Tiefe hervorbringen? fig. s. gewjm? *Jos. Jungmann.*

Wýnos, u, *m.* Ertrag, *m.* z. B. des

Ackers ꝛc. fructus, quaestus; 2) Betrag, Belauf, m. d. Summe, summa.

Wýnosek, sku, m. vorh.

Wýnosný 3. einträglich, fructuosus, quaestuosus; - nost, i, f. - keit, f. - sitas, - sitas.

Wynosým, *fut. fr.* yl, yti, nach u. nach austragen, paullatim efferre; 2) hinauftragen, sursum portare, sursum ferre.

II. *rec.* w-ti se, s. wynesu se.

Wynunwugi, *fut.* s. missługi.

Wynutjm, *fut. ex.* il, iti, cen, něco na někom, abnöthigen, abdringen, abzwingen, exprimere, extorquere.

Wyobaljm, *fut. ex.* il, iti, aufwickeln, auswickeln, evolvere, *Syl.*

Wyobcowánj, *n. verb.* v. folg. Bann, f. Acht, f. proscriptio.

Wyobcugi, *fut.* owal, owati, exkommuniciren, in den Bann thun, excommunicare, anathematizare.

Wyobjmám, *fut.* al, ati, *sl.* sehr u. viel umhalsen.

Wyobmýssljm, *fut.* s. obmýssljm.

Wyobrazowánj, *n. verb.* v. folg. 2) Einbildung, f. imaginatio, *D.*

Wyobrazugi, owal, owati, abbilden, effingere, formare, exprimere.

II. *rec.* w-zowati sobě, od. sy, sich vorstellen, sich einbilden, imaginari sibi.

Wyobrazým, *fut.* yl, yti, vorh.

Wyokrauhljm, *fut.* il, iti, ausründen, rotundare.

Wyopálám, *fut. ex.* al, ati, ausschwingen, a) heraus schwingen, durch Schwingen heraus bringen, ventilando elicere; b) durch Schwingen reinigen, ventilare, ventilando purgare.

Wyopytugem se, *fut. sl.* wal, wa-ti se, alles ausfragen.

Wyorám, wyoři, *fut.* al, ati, au[s-] ausackern, exarare, aratr[o] eruere.

Wyoráwám, al, ati, vorh.

Wyossťjerám, *fut.* al, ati, *sl.* [ab-] schmieren, abprügeln.

Wyoři, s. wyorám.

Wypáchnu, *fut. ex.* chl, nauti, ausriechen, verriechen, odorem amittere, exolere; *fig.* zlost [...] něho wypáchla.

Wypáčjm, *fut. ex.* il, iti, aushe-ben, herausheben, aus den An-geln heben, z. B. d. Thür, e-movere; 2) extorquere; s. wy-točjm 1): - meč někomu; 3) [...] ausspähen.

Wýpad, u, m. Ausfall, m. z. B. der Belagerten, eruptio; 2) Ausfluß, m. Ausfließen, n. ef-fluvium, exitus.

†**Wýpada**, y, f. äußere Gestalt.

1. **Wypadám**, *praes.* al, ati, aus-fallen, a) heraus fallen, exci-dere; b) Ausfall thun, erum-pere, eruptionem facere; 2) aussehen, α) eine äußere Ge-stalt haben, speciem habere, specie esse &c. β) scheinen, ähnlich seyn, videri, similem esse: gakoby z oka wyp. s. ok[o]

2. **Wypadám**, *fut. fr.* al, ati, aus-fallen, herausfallen, v. vielen od. allen, excidere; - ánj, n. ver[b].

Wypadáwám, al, ati, *fr.* v. verb.

†**Wýsadek**, dku, m. Resultat, n. beff. následek, auťinek.

Wypadlec, lce, m. s. odsstjpen[ec].

Wypadlý 3. heraus gefallen, ex-ciduus.

Wypadnu, *fut. ex.* dl, dnauti, [s.] wypadám a), b); 2) einen Aus-gang gewinnen, gerathen, eve-nire, cadere, cedere, succe[dere]

dere, z. B. dobře neb zle wypadnauti, gut od. schlecht ausfallen.

Wypáljm, *fut. ex.* il, iti, ausbrennen, a) inwendig verbrennen, intus comburere od. exurere; b) durch Feuer reinigen, igne purgare, exurere; b) durch Feuer wegschaffen, exurere; c) gehörig brennen, z. B. Töpfe rc. percoquere; 2) abbrennen, durch Feuer verbrennen, deurere, igni od. flammis tollere od. perdere; kyseće bledjcý, gakoby tři wsy wypálil, -scheußlich, aspectu tetrico, *Syl.* 3) abfeuern, z. B. z kusu wypáliti, eine Kanone abfeuern, mittere tormenta; 4) *sl. neutr.* a) losgehen, z. B. das Gewehr: newypálilo mu; b) gelingen, succedere.

Wypalné, ého, *n.* Brandschatzung, pecunia, qua aedificia ab incendio redimuntur.

Wýpalky, ů, *m. pl.*, *sl.* pomyge, Brandweinspülicht, *n.*

Wypalugi, owati, s. wypáljm.

Wypárám, al, ati, s. wyšťárám: někde něco wyjce wypárati a wyhledati, *Vel.* 2) s. párám.

Wypařjm, *fut.* il, iti, ausdünsten, durch Dünste ausführen: wodnotedlnost wypařuge pel. tram, *Vel.* nos a chřjpě wypařuge, *Com.*

II. *rec.* w-ti se, *sl.* aufhören zu dampfen; b) zu schwitzen; 2) viel geschwitzt haben.

Wypařugi, - se, vorh.

Wypasu, *fut.* wypásl, wypásti, abhüten, abweiden, das weidende Vieh abfressen lassen, z. B. das Gras, depascere; 2) s. napasu; 3) wypásti někoho, abpassen, einen? captare, aucupari.

II. *rec.* w-sti se, sich ausmästen, pinguescere.

Wypátrám, ausgattern, s. wypárám, *A. Neg.*

Wypaušťjm, él, éti, s. wypušťjm.

Wypchám, *fut.* ati, *sl.* ausstopfen.

Wypeku, (ču), wypečeš, *fut.* wypekl, wypecy (wypeci), wypečen, *imper.* wypec, ausbacken, gehörig backen, satis coquere, percoquere; 2) ausbraten, a) durch Braten heraus bringen, z. B. sádlo wypecy, das Fett ausbraten, assando elicere; b) genug braten lassen, satis assare.

II. *rec.* wypecy se, ausbacken, (*neutr.*), satis coqui, percoqui; 2) ausbraten, a) durch Braten herausdringen, assando exire, z. B. sádlo se wypeklo, das Fett ist ausgebraten; b) genug braten, satis assari.

Wypeljchám, *fut.* s. peljchám.

Wypěňugi, owal, owati, schäumend od. eiternd herauslassen, spumando vel suppurando ejicere, *B.*

Wypeřený 3. voll Federn, mit Federn versehen, copiosus plumis, *B.*

Wyperu, *fut.* wyprati, s. wypjrám.

Wypeśkugi, *fut.* owati, ausfilzen.

Wypjchám, al, ati, folg.

Wypjchnu, *fut. ex.* chl, chnauti, ausstechen, durch Stechen heraus holen, z. B. ein Auge, effodere, excidere.

Wypigi, *fut.* wypil, wypiti, austrinken, a) etwas Flüßiges, ebibere, educere, exhaurire; b) ein Gefäß, ebibere, exhaurire.

Wypjgjm, el, eti, vorh. s. wymýwám 2): musyl to prowiněnj wssecken rod geho wypjgeti, *Vel.* hořce wypjgeti, *Id.*

Wypilugi, *fut. ex.* owal, owati, ausfeilen, elimare.

Wypjnám, al, ati. s. wypnu.

II. *rec.* w-ati se, sich erheben, stolz werden, se efferre; nad giné, über andere, supra alios.

Wypjrám, al, ati, auswaschen, abluere; 2) durch Waschen herausbringen, eluere: při potocých zlato wypjrati, *Haj.* 3) s. peru, Luk. 5, 2.

Wýpis, u, *m.* Abschrift, Kopie, *f.* exemplar, exemplum: wýpis na čisto, reine Abschrift.

Wypjskám, *fut. ex.* al, ati, abblasen, z. B. ein Lied, carmen (tibia, tibiis) cantare, decantare; 2) bess. wypjskám.

Wypjsti, *fut. ex.* wypsal, wypsati, wypsán, *imper.* wypiš, ausschreiben, a) herausschreiben, exscribere, transscribere; b) völlig schreiben, z. B. ein Wort rc. vocabulum totum scribere; 2) beschreiben, schildern, mit Worten abbilden, ausdrücken, z. B. einen Mann, eine Schlacht, describere, verbis exprimere, verbis depingere; 3) *sl.* ausstreichen (aus dem Schuldregister), expungere.

Wypisugi, owal, owati, vorh.

Wyplacenj, *n.* Auslösung, *f.* Befreyung durch Geld, z. B. eines Gefangenen, redemtio; 2) Auszahlung, *f.* solutio.

Wyplaki, *fut.* plakal, wyplakati, erweinen, flendo obtinere.

II. *rec.* w-ti se, viel, genug geweint haben.

Wyplacugi, owal, owati, vorh.

Wyplácým, eti, s. wyplatjm.

Wypláknu, *fut.* ákl, áknauti, ausspülen, ausschwanken, eluere: -mjsu rc.

Wyplakugi, owati, vorh.

Wyplampám, ati, ausschwatzen *D.*

Wyplanjm, *fut. ex.* il, iti, aushauen, abhauen, excidere.

Wyplaňugi, owal, owati, vorh.

Wyplassjm, *fut. ex.* il, iti, verscheuchen, fugare, deterrere.

Wýplata, y, *f.* Lösegeld, pretium liberationis; 2) s. wyplacenj.

Wyplatjm, *fut.* il, iti, cen, auszahlen, z. B. Geld, solvere; 2) auslösen, durch Bezahlung des Lösegeldes jemand od. etwas frey machen, z. B. Gefangene, Pfand rc. redimere; 3) *sl.* s. wyplísnjm.

Wýplatnj i: z. B. w. penjze, s. wýplata.

Wyplawám, *fut.* al, ati, *sl.* s. wyplowu.

Wyplazugi, - se, owati, folg.

Wyplazým, *fut.* yti, z. B. gazyk, d. Zunge aus dem Munde herausstrecken, - exserere.

II. *rec.* w-ti se, hinauf kriechen

Wyplegi, *fut.* lil, ljti, ausjäten, erunoare, evellere.

Wyplemenjm, *fut.* il, iti, folg.: swátky z cýrkwe -, Zal.

Wyplenjm, *fut. ex.* il, iti, ausrotten, a) ausreuten, mit der Wurzel ausreißen, eradicare, exstirpare; ohne Rücksicht der Wurzel, excidere; b) zu Grunde richten, *α*) Dinge, excidere, exscindere, delere; *β*) Geschöpfe, delere; - nénj, *n.* Ausrotten, *n.* exstirpatio, eradicatio, excidium, excisio, deletio.

Wypleňugi, owal, owati, vorh.

Wyplesstjm, s. wyplisstjm; 2) *sl.* *Lypt.* oči w., s. wywaljm.

Wypletám, al, ati, folg.

Wypletu, *fut.* el, lesti, herauswickeln, evolvere, explicare, expedire: z bludů někoho -.

II. *rec.* w-sti se, sich heraus

wickeln, se evolvere, expedire, explicare: 3 dluhů.
†Wýplew, m. Ausfluß, m. Neg.
Wyplerwám, s. wyplýwám.
Wypligi, fut. ex. wyplil, wypliti, ausspeyen, exspuere.
Wyplisnjm, fut. il, iti, ausschelten, objurgare, castigare verbis.
Wyplisstjm, fut. il, iti, s. wyblesknu: wyplisstj hned swau maudrost, K.
Wypljwám, al, ati, s. wypligi.
Wýpliwek, wku, m. Geifer, m. saliva, sputum.
Wypliwnu, ul, nauti, s. wypligi.
Wypliwowánj, n. Ausspucken, n.
Wypliwugi, owati, s. wypligi.
Wypln: m, fut. ex. il, iti, ausfüllen, voll füllen, z. B. einen Graben, explere, implere; 2) erfüllen, a) Genüge thun, z. B. seinem Versprechen, einem Befehl rc. satisfacere rei, implere rem; b) z. B. den Befehl, das Gesetz rc. satisfacere, implere; c) wahr machen, z. B. eine Weissagung, satisfacere, exitum rei dare; 3) vollenden, aushalten, explere, complere: čas a dny wyplniti; -nénj, n. Erfüllung, expletio, complementum &c. B.
II. rec. w-niti se, auswerden, umwerden, compleri, Lev. 12, 6. 2) in Erfüllung kommen, adimpleri.
Wyplowu, fut. ex. wyplaul, u. wyplowal, wyplauti u. wyplowati, herausschwimmen, enare, enatare; 2) (perf. wyplaul -), ausschiffen, schiffend herauskommen, enavigare.
Wyplugi, laul, auti, sl. verb.
Wyplundrugi, owal, owati, (obs.) ausplündern, expilare.
Wýplwek, s. wýpliwek, Syl.
Wyplynu, fut. ex. ul, auti, ausfließen, effluere, emanare; 2) s. wyplowu 1), 2).
Wyplýwám, al, ati, verb. a) fließen, entstehen, fluere, manare, gigni, oriri, fieri, sequi.
Wyplznem, fut. zol, znauti, sl. ganz aushaaren, depilem fieri.
Wypnu, fut. ex. wyp'al, wypnauti, ausspannen, herausspannen, z. B. Nähzeug, solvere.
II. rec. w-ti se, s. wymrsstjm se.
Wypobjzým, fut. el, eti, durch Bitten herausbringen: nemohl ho domů wypobjzeti.
Wypočjtám, fut. fr. al, ati, folg.
Wypočtu, fut. ex. wypočtl, wypočjsti, wypočten, imper. wypočti, ausrechnen, a) durch Rechnen überschlagen, zusammen rechnen, computare, rationes subducere; b) durch Rechnen herausbringen, α) eine Summe, rationes subducere rerum, computando invenire; β) eine einzelne Sache, z. B. einen Tag, enumerare, computando invenire.
Wypodobnjm, fut. il, iti, s. wypobrazým.
Wypodobňugi, owati, verb.
Wypohlawkugi, owati, reg. acc. viele Ohrfeigen geben, multos colaphos infringere alicui.
Wypotřebugi, owati, verbrauchen, consumere: - mnoho mydla rc.
Wýpowěd, i, f. Spruch, Ausspruch, m. z. B. des Richters, sententia; 2) Aufkündigung, Aufsagung, f. renuntiatio.
Wypowědnec, nce, m. Exulant, Verbannter, Geächteter, exul.
Wypowěděnj, n. verb. v. wypowjm; w-nj pokoge (nicht wálky, wie D.) Kriegserklärung, f. denunciatio belli, R.
1. Wypowjdám, praes. al, ati,

ausſprechen, herſagen, heraus ſagen, z. B. ein Urtheil, pronuntiare sententiam; Worte, efferre, pronuntiare, eloqui verba, exprimere; 2) aufkündigen, aufſagen, z. B. Miethe, renuntiare (edicere) alicui aliquid; poſluſſenſtwj w., *Vel.* pokog w., den Krieg erklären, bellum denunciare, *R.* 3) verbannen, als einen Exulanten, in exilium ejicere; -ánj, *verb.*

2. Wypowjdám, *fut. fr. al*, ati, erzählen, a) etwas Vergangenes, narrare, commemorare, referre, exponere; b) herſagen, hererzählen, nach der Reihe, enumerare, exponere; -ánj, *v.*

Wypowjm, *fut. ex.* wypowěděl, wypowěditi, *imper.* wypowěz, wypowědjn, ausſprechen, a) ſ. wypowjdám, *praes.* 1); b) ausdrücken, mit Worten ausdrükken, verbis exprimere; ohne Nominativ, z. B. nenj možná wypowěditi, gak welice ꝛc. es iſt nicht auszuſprechen, wie ſehr ꝛc. dici non potest &c. 2) erzählen, ſ. verb. a), b); 3) ſ. wypowjdám, *praes.* 2), 3).

Wypracem, -cám ſe, *fut.* tati ſe, *sl.* ſ. wyneſu ſe.

Wypracugi, owati, folg. ſich verdienen, durch Arbeit, merere: to ſobě pracně a krwawě wypracowal, *K.*

Wypkahám, al, ati, ſ. wypkáhnu.

Wyprahlý 3. dürre, trocken, aridus, siccus, torridus; 2) ſchmachtend, sitibundus; -loſt, i, *f.* Dürre, *f.* Trockenheit, *f.* -ditas, -citas.

1. Wyprahnu, *fut. ex.* hl, hnauti, ausdorren, dürre werden, arescere, exarescere; 2) ſchmachten, siti confici.

2. Wypkáhnu, *fut.* áhl, áhnauti, ausſpannen aus dem Joche, z. B. Pferde, abjungere, jugo solvere; *fig.* oni pak ze wſſeho ſe wypkáhli, *K.*

Wýpraſk, u, *m.* Schläge, *pl.* verbera.

Wypráſſjm, *fut. ex.* il, iti, ausſtäuben, vom Staube reinigen, pulvere purgare rem, pulverem excutere rei; 2) ſ. wypudjm, *Syl.* & *sl.* 3), *sl.* Schläge geben: wypráſſili mu zadek.

II. *rec.* wypráſſj ſe, *fut.* il, iti, *impers.* aufhören zu ſtauben, cessare pulverare.

Wýprawa, y, *f.* Abſendung, *f.* eines Menſchen, missio; 2) Ausrüſtung der Soldaten, armatus; 3) Ausſtattung, Ausſteuerung, Ausſteuer, *f.* dos od. dotis datio, paraphernum: wěno y s wýprawau, *Pr.*

Wyprawjm, *fut. ex.* il, iti, ausſprechen, ſ. wypowjm, b); 2) ſ. wypowjdám, *fut.* a), b); 3) abfertigen, ſchicken, abſchicken, z. B. einen Bothen, mittere, legare, ablegare od. allegare; 4) ausſtatten, ausſteuern, dotare filiam, filiae dotem dare; 5) ausrüſten, armare, instruere; *B.* ſ. zbrogný; b) wegbringen, tollere: - ſſpinu; 6) entrichten, reddere, solvere: deſátky wyprawowati.

II. *rec.* w-ti ſe, abgehen, abreiſen, decedere, abire, proficisci: na Egypt ſe wyprawj, *K.* 2) z dluhů ſe wyprawiti, aus den Schulden kommen, exire aere alieno.

Wýprawný 3. z. B. wogſko, ausgerüſtet, bene instructus, *Vel.*

Wyprawotjm, *fut. sl.* ſ. wyſaudjm.

Wyprawugi-ſe, owati, ſ. wyprawjm, -ſe: wyprawowat o něčem.

Wyprázdnjm, (-znjm), *fut. ex.* il, iti, ausleeren, erledigen, exinanire, vacuefacere; b) s. zlehčjm: wyprázněnj aneb zlehčenj práwa, Pr.
Wyprazdňugi, owati, *verb.*
Wypredám, *sl.* s. wyprodám.
Wypreklinám, *fut.* al, ati, *sl.* aufhören zu verfluchen.
Wyprezerám, *sl.* all. durchforschen
Wypreyštjm se, *fut.* il, iti, hervor quellen, scaturire, erumpere, scatere.
Wypřisahám (sobě) *fut.* ati, etwas durch Schwören erlangen, Pr.
Wyprodám, *sl.* alles verkaufen.
Wyprodám se, *fut. ex.* al, ati, das seinige alles verkaufen: wyprodali se obtud.
Wýprosa, y, *f.* ein ausgebetenes Fallgut.
Wyprossugi, owal, owati, *folg.*
Wyprossugi, owati, s. wyprosým.
Wyprostjm, *fut. ex.* il, iti, erlösen, befreyen, retten, eliberare, emancipare: z poroby-, *K.* wyprostěuge ze zlého, *B.* -z ruky gimagjcýho.
Wyprostitel, e, s. wyswoboditel.
Wyprosým, *fut. ex.* yl, yti, ausbitten, orare, rogare, expetere: něco, etwas, aliquid.
II. *rec.* w-yti se, *sl.* sich frey bitten.
Wyprotiwjm se, *fut.* il, iti, *sl.* aufhören sich zu widersetzen.
Wyprowázým, el, eti, *folg.*
Wyprowodjm, *fut. ex.* il, iti, begleiten, mit einem zugleich gehen, das Geleite geben, comitari, prosequi.
Wyprsknu, *fut. ex.* kl, knauti, aussprizen, heraussprizen, z. B. Wasser, spargere, ejaculari, evomere, emittere.
Wyprskugi, owal, owati, *verb.*

Wyprsým, *fut.* el, eti, al... fallen, vergehen, efflu... slednj hodina mu wy...
II. *rec.* w-eti se, *im*... regnen, aufhören zu... wyprselo se, pluvia ...
Wyprýskám se, *fut.* ati ... skám se, wizjdků se m... hazuge.
Wyprýskugi *od.* - se, ... wypreyštjm se.
Wyprýštugi, owati, vo...
Wypsánj, *n.* Ausschreibe... schreibung, *f.* a) das ... schreiben, z. B. einige... rc. descriptio; b) das... Schreiben od. Hinsetz... Wortes, plenior scrip... solutio vocabuli; 2) ... ben, *n.* Beschreibung, ... dung durch Worte, des...
Wypsat, - ti, s. wypjšj.
Wypskám, *fut.* al, ati, au... auspfeifen, exsibilare, ...
Wypsým se, *fut.* yl, yti, *sl.* ... tet, abgedreht werden.
Wyptám se, *fut.* al, ati, ...
Wyptáwám se, al, ati, *cum gen. pers.* ausfragen, ... schen jemand, perc... quaerere ex aliquo, e... ri aliquem.
Wypučjm, *fut. ex.* il, iti, ... recken, exporrigere: -...
Wypučjm se, *fut.* s. pučjm...
Wypudjm, *fut. ex.* il, iti, z... treiben, heraustreiben, ... lere, exturbare, ejice...
Wypůgčjm, *fut.* il, iti, ... entlehnen, ausleihen, ... gen, mutuari, sumere... (mutuum, am, um, a... - enj, *n. verb.*
Wypůgčugi, owati, *verb.*
Wýpuk, s. puk a), b); 2) s. p...
Wypukám, *fut.* al, ati, *sl.*...

pſen; 2) ausprügeln, verberare. II. rec. w-ti ſe, ſ. pukati ſe 2), 3).
Wypuklý 3. hervorragend, eminens, prominens: lenoſſi s wypuklýma očima, *Com.*
Wypulerugi, *fut*, owal, owati, auspoliren, perpolire, *K.*
Wypuſſtěný, *n. verb.* v. wypuſtjm; w. nad okny, ſ. lunety.
Wýpuſt, u, *m.* Ablaß, *m.* des Waſſers, ſ. ſpauſſk, *D.*
Wýpuſtek, tku, *m.* Ausladung, Hervorragung (Bauk.), podium: wýpuſtek oltáře, *B.*
Wypuſtjm, *fut. ex.* il, iti, ſſtěn, auslaſſen, a) weglaſſen, z. B. Wörter ꝛc. omittere; übergehen, praeterire; b) heraus laſſen, emittere: ratoleſti w., - ſchießen laſſen; - pupeny, Knoſpen bekommen, gemmare.
Wyputugem, *fut* owati, *sl.* durch Pilgerſchaft erhalten: chce ſy nebo (nebe) wyputowat.
II. *rec.* wyputowati ſe, aufhören zu reiſen.
Wypytugem u.-ſe, *sl.* ſ. w-tám ſe
Wyráčjm ſe, *fut.* il, iti, *fors* ſ. wychladiti ſe 2).
†Wýraz, u, *m.* der letzte Selbſtlaut im Reime, *Puchm.* 2) Ausdruck?
Wyražec, žce, *m.* železko k wyrážený hřebjků, Stemmeiſen, *n.* ferramentum excuſſorium.
Wýražek, žku, *m.* Ausſchlag, *m.* bey der Wage, trutina, ſuperpondium; 2) Kernmehl, Vorſchußmehl, *n.* flos farinae; 2) ſ. ſtýblo (ſlámy), culmus, *Syl.*
Wyražený, *n. verb.* v. folg. 2) Zeitvertreib, *m.* oblectamentum.
Wyraženina, y, *f.* Ausſchlag, *m.*
Wyrážjm, el, eti, ſ. wyrazým.
Wýražka, y, *f.* ſ. wýražek, *D.*
Wýražkowý 3. aus Kernmehl.
Wýražný 1: z. B. w-ný wáha, Ausſchlagwage.
Wýražný 3. vorh. *D.*
Wyrazým, *fut. ex.* yl, yti, *praes.* wyrážjm, ausſchlagen, a) heraus ſchlagen, z. B. ein Auge ꝛc. excutere, elidere: z paměti wyrazyti, excutere e memoria; z myſli někoho, bethören, thöricht machen, dementare, *Syl.* z toho domněný wyražen, *Vel.* z předeſſený toho wyražen byl, *K.* to wlahu a držmotu wyrážj; ſlzy někomu, Thränen auspreſſen; (z brků w., aus der Faſſung bringen?) b) hervorbrechen, zum Vorſcheine kommen, erumpere, apparere; pupeny wyrážj, d. Knoſpen ſchlagen aus, gemmae erumpunt; zyma wyrážj, d. Kälte ſchlägt aus, -erumpit; 2) ergötzen, (tröſten), delectare, oblectare; 3) ausprägen, durch Prägen ausdrücken, ſignare, od. ſignando exprimere, auch blos exprimere; ſ. auch folg.
II. *rec.* w-zyti ſe, ausſchlagen, a) hervorbrechen, zum Vorſcheine kommen, erumpere, apparere: rozléhaný wyrážegicý ſe z roklj hor, *K.* wyrazý ſe gako yitřný záře ſwětlo mé, *B.* nežit ſe wyrazyl; b) einen Ausſchlag bekommen, puſtulis obduci od. induci; 2) ſich ſeitwärts ſchlagen, divertere; wyrazyl ſe na picowání; z ceſty ſe wyrazyti, vom Wege ausſchweifen, *D.* 3) ablaſſen, remittere: w. ſe od předſewzetj ſwého; ze ſwého ſna ſe wyrazte, *K.* 4) (něčjm), ſich ergötzen, ſe delectare (oblectare), od. delectari, oblectari.
Wyrčený, *n.* Ausſpruch, edictum.

Wyrečjem, rekl, sl. s. wyřknu.
Wýřečný, - nost, s. wýmluwný.
Wýřek, řku, s. wyřčenj b) Ausdruck
Wyrewem sa, fut. wati se, sl. aufhören unartig zu weinen.
Wýřewný 3. (wýhřewný?) viel Wärme gewährend; - nost, i, f. d. Wärme des Ofens, calor.
Wyrejsugi, owal, owati, abreißen, abmahlen, delineare, depingere B.
Wyřezám, wyřeži, fut., wyřezal, wyřezati, ausschneiden, a) herausschneiden, etwas, z. B. d. Zunge, exsecare, excidere. b) verschneiden, der Mannheit berauben, kastriren, excidere, exsecare. c) beschneiden, z. B. d. Bäume, putare arbores. d) durch Schneiden machen od. bilden, z. B. Früchte, Männer rc. excidere, secando formare, auch exsculpere, wenn es in harter Materie geschieht.
Wyřezanec, nce, m. Ausschnittling, m. (Kind), cæso.
Wýřezek, zku, m. Ausschnitt, m. excissio; b) excissum.
Wyřeži, sl. wyřežem, s. wyřezám.
Wyřezugi, owati, s. vorh.
Wyřjdilka, y, f. ausrichtsames Weib, d. gutes Mundstück hat.
Wyřjdjm, fut. ex. il, iti, ausrichten, ins Werk richten, efficere, perficere, exsequi; 2) pozdrawenj wyřjditi, einen Gruß ausrichten, salutem nuntiare.
Wyřjhám, fut. al, ati, folg.
Wyřihugi, owati, s. řjhám.
Wyřjkám, fut. al, ati, hersagen, recitare.
Wyřikugi, owal, owati, vorh.
Wyřinugi, owal, owati, quillen, sprudeln, bullire.
Wyřjtjm, fut. s. řjtjm.

II. rec. w - titi se, herausströmen. a) s. wywaljm se b).
Wyřjzenj, n. Ausrichtung, a) Vollziehung, f. excusatio, perfectio. b) eines Grußes, nunciatio salutis.
Wyřizugi, owati, s. wyřjdjm.
Wyřknu, fut. wyřkl, wyřjcy (wyřjct), wyřknauti, aussprechen, hersagen, heraus sagen, z. B. ein Urtheil, pronuntiare sententiam; Worte, efferre, pronuntiare, eloqui, exprimere.
Wýrobek, bku, m. sl. s. wýdělek.
Wýročnj 1. jährlich, anniversarius; - ně, adv. quotannis.
Wyrogjm se, fut. ex. il, iti, heraus fliegen, a) v. den Bienen, wenn sie schwärmen, evolare. b) schnell heraus od. hervor kommen, v. einer Menge, z. B. Feinde, evolare. 2) aufhören zu schwärmen desinere foetus emittere.
Wýrok, u, m. Stimme, Meynung f. suffragium: wýroky činiti.
Wyrostám, al, ati, s. wyrostu.
Wýrostek, tku, m. eigentl. Auswuchs; Schößling, D. 2) junger Mensch, adolescens, D.
Wyrostlina, s. zrostlina; wyrostliny olowa? Haj.
Wyrostlý 3. aufgewachsen, adultus; 2) entwachsen; z metly (i.e. z dětinstwj) wyrostlý, der Ruthe entwachsen, adultus, ephebus, Syl. - lost, i, f. subst.
Wyrostu, fut. ex. wyrostl, wyrůsti, aufwachsen, in d. Höhe wachsen, groß wachsen, adolescere; 2) auswachsen, zur völligen Größe wachsen, exolescere; 3) entwachsen, excedere ætate: z ſſatů, z metly wyrůsti rc.
Wyrownám, fut. ex. al, ati, ausgleichen, gleich machen, exæqua-

re. 2) ausschlichten, disponere, ordinare, componere.
II. rec. w-ti se, s. wrownám se.
Wyrownáwám, al, ati, vorh.
Wýrowý 3. z. B. wýrowá bylina, s. dymégowá bylina.
Wyrozumjm, fut. ex. él, éti, mit u. ohne Dat. verstehen, einsehen, intelligere, perspicere, adsequi, percipere. 2) merken, wahrnehmen, animadvertere, observare, sentire.
Wyrozumitedlný, s. srozumit-ý.
Wyrozumjwám, al, ati, s. wyrozumjm.
1. Wyručjm, fut. ex. il, iti, durch Bürgschaft befreyen: z zaláre někoho, Pr. na hotowý groš z wězenj w. Pr. 2) bürgen?
2. Wyručjm sa, fut. iti sa, sl. s. wyrewem sa.
Wyrumugi, fut. owati, vom Schutt befreyen, rudera tollere, Cyr.
Wýrunek, nku, m. Zahlungsfrist?
Wyrútjm, sl. s. wyřitjm.
Wyrwáwám, al, ati, folg.
Wyrwu, fut. wal, wati, ausraufen, evellere, vellere.
Wyrygi, fut. ex. ryl, ryti, imper. wyrý, wyrey, ausschnitzen, exsculpere. 2) ausstechen mit dem Grabstichel, cælare, scalpere. 3) auswühlen, eruere, effodere. 4) aufwühlen, ruere, eruere: zem wyryti, aufwühlen.
Wyrytý 3 partic. v. vorh.
Wyrywak, e, m. s. rytec.
Wyrywáček, čku, m. wyrywadlo, a, n. Grabstichel, m. scalprum.
Wyrýwám, al, ati, s. wyrygi.
Wyrýwánj, verb. b, s. wybjgenj.
Wysácem, fut., sácati, sl. hinausstoßen (alle,) s. sácým.
Wýsada, -, f. s. prywilegium; Gnadenbrief, m. D. wýsada kollege Karlowy, Vel.
Wýsadek, do moře, s. předhořj.

Wysadjm, fut. ex. il, iti, aussetzen, bis zu Ende setzen, ferti; setzen, z. B. einen Bogen rc. absolvere, perficere; 2) ausheben, etwas heraus heben, aus einem Orte, z. B. d. Thür, Fenster, emovere, tollere, evellere: wys. dwéře mocý, s. moc; 3) aufheben, in d. Höhe heben, tollere, attollere, levare, allevare; 4) aufzählen, hinzählen, z. B. Geld, denumerare, dinumerare; 5) besetzen, bepflanzen, conserere; winicy rc. 6) privilegiren, Vorrechte, Freyheiten ertheilen, stiften, condere, privilegio donare, (privilegiare): wysadil Nowe město, Vel. založil a wysadil kolleg Karlowu, Id. wysadil gim strych, Vel. za knjžata krain ge wysadil; 7) hinauswerfen, exturbare, ejicere: ze statku wysaditi někoho.
Wysadnem, dnauti, sl. s. wysednu
Wýsadnj 1. privilegirt, Privilegium habend, privilegiatus.
Wýsadnjk, a, m. s. wýsadnj; wýsadnjk gruntu, Pr.
Wýsadnost, i, f. s. wýsada.
Wysáhnu, fut. áhl, áhnauti, reichen, hinlangen, ausreichen, extendere: co člowěk oběma rukama wysáhnauti může, gest sáh, Pr. 2) s. dosáhnu (selten).
Wýsahy, sl. s. bisahy.
Wysákám se, fut. sl. s. sákám, -se
Wysáknu, fut. kl, knauti, vertrocknen, exarescere: řeky, Vel.
Wysapjm, fut. iti, entreißen? wysapil nám z tenet protrhalých to zwjře.
Wysaudjm, fut. ex. il, iti, errechten, lite (processu juris) obtinere, Pr. chtěl na něm králowstwj wysauditi.
Wysaukám, - se, fut. al, ati, aus-

drehen rc. s. saukám, - se; 2) rukáwy hatě, od. se -, s. wyhrnu, -se 3); s. auch saukám.
Wysaužjm, *fut.* il, ěti, genug plagen, sat vexare, fatigare.
Wysazugi, owati, s. wysadjm.
Wysázým, *fut. fr.*, el, eti, vorh.
Wyscat, - ti se, s. wyſſtjm se.
Wyschlý 3. dürre, a) s. wyprahlý 1); b) s. wychřadlý; - lost, i, *f.* Dürre, *f.* a) s. wyprahlost; b) s. wychřadlost.
Wyschnu, *fut.* chl, chnauti, austrocknen, exsiccari; s. schnu; 2) s. wyprahnu 1).
Wysedjm, *fut. ex.* ěl, ěti, lange sitzen, sitzen bleiben, persedere; 2) aussitzen, bis zu Ende einer gewissen Zeit sitzen, justum tempus sedere; 3) durch Sitzen erlangen, sedendo obtinere; daher auch ausbrüten, a) pullos ex ovis excludere; b) aufhören zu brüten, desinere ova incubare.
II. *rec.* wysedětí se, zur Genüge sitzen, satis sedere.
Wysedlý 3. s. wydaný 2): w-lá skála, *B.* -lé oči, *K.* - ost, i, *f.* das Hervorragende, prominentia.
Wysednu, *fut.* dl, dnauti, sich hoch setzen, altiori loco considere, *B.* 2) hervorragen, prominere, extuberare: oko wysedlo.
Wysekám, *fut. ex.* al, ati, aushauen, a) abhauen, excidere, exscindere; b) durch Hauen aushöhlen od. machen, z. B. einen Trog, excidere; - áwám, al, ati, *fr.*
II. *rec.* w-ti se, *sl.* sich aus einer Schwierigkeit heraus hauen.
Wyseru, s. seru.
II. *rec.* wysrat se, vorh.
Wýsewek, wku, *m.* Aussaat, *f.* sementis.
Wýsewka, y, *f.* vorh.
Wýska, y, *f. dim.* v. wes, Dörfchen.
Wyskáči, *fut. fr.* wyskákal, wyskákati, nach u. nach heraus springen, paulatim (sensim) exsilire, prosilire; 2) *act.* z. B. zabitého wola, austreten, exculcare, *R.*
II. *rec.* wyskákati se, zur Genüge springen, satis salire.
Wyskakugi, owati, vorh. 2) s. prýſſtjm se: pramen čisté wody wyskakuge z pauhé skály, *Har.*
Wýskám, (*sl.*) s. weyskám.
Wyskaumám, *fut.* al, ati, ergründen, a) den Grund einer Sache erforschen, fundum rei explorare; b) genau einsehen, plane perspicere, adaequi; -ánj, *n. v.*
Wýskoček, čku, *m.* das Herausgesprungene; *pl.* -čky, Vorschußbrantwein, *m.* der geistigste.
Wyskočjm, *fut. ex.* il, čti, aufspringen, in d. Höhe springen, exsilire; 2) herausspringen, exsilire, prosilire; - enj, *n. verb.*
Wýskočný 3. naseweise?
Wýskok, u, *m.* Aussprung, saltus; 2) Aussprung; 3) Ausfall, *m.* eruptio.
Wyskytlý 3. zum Vorschein gekommen, ereignet, ortus.
Wyskytnu, *fut. ex.* tl, tnauti, hervorrecken, exserere: hlawy wen wyskytnauti nesměli.
II. *rec.* w-tnauti se, hervorragen, eminere, prominere, exstare; 2) zum Vorscheine kommen, sich ereignen, existere, oriri: ewangelium se na swětlo wyskytne, *K.* wyskytlá wěc nenadálé, *Com.*
Wyskytugi se, owati, vorh.
Wyslancowá, é, *f.* Gesandtinn, des Gesandten Frau, uxor legati.
Wyslanec, nce, *m.* der Gesandte, legatus, orator.

Wyslankyně, *f.* Gesandtinn, legata.

†Wyslanstwj, *n.* Gesandschaft, *f.* legatio.

Wyslaný 3. *part.* v. wyslli; der Abgesandte, Ablegat, ablegatus: wyslanj wssech stawů swěta, *Com.* kragský wyslaný (we Francauzých), *P.*

Wyslat, wyslati, s. wyslli.

Wyslauženec, nce, *m.* Ausgedienter, emeritus.

Wyslaužilý 3. ausgedient, emeritus, rude donatus.

Wyslaužjm, *fut. ex.* il, iti, ausdienen, a) als ein Bedienter rc. adimplere ministerium; b) als Soldat, stipendia conficere.

II. *rec.* wyslaužiti se, vorh.

Wýslech, u, *m.* Verhör, *n.* interrogatio, quaestio.

Wyslechnu, *fut. ex.* chl, chnauti, aushören, bis zu Ende hören, z. B. jemand od. etwas, aliquem (rem) audire ad extremum, plane audire, rem totam audire; 2) verhören, z. B. einen Zeugen rc. interrogare aliquem, quaerere ex aliquo, audire aliquem; -nutj, *ver.*

Wysleychám, al, ati, s. wyslýchám.

Wýslibky, *pl. m.* angenehme Versprechungen, grata promissa.

Wyslidjm, *fut. ex.* il, iti, ausspüren, indagare, investigare.

Wýsljedjm, iti, *sl.* vorh.

Wyslipám, al, ati, blenden, obcoecare? očj newyslipatj někomu tjm, co prowinil.

Wyslowenj, *n.* Aussprache, *f.* Ausdruck, *m.* enunciatio.

†Wýslowj? (Ausdruck, *m.*)

Wyslowjm, *fut. ex.* il, iti, aussprechen, durch vernehmliche Töne ausdrücken, efferre, pronuntiare, enuntiare, eloqui, exprimere.

Wýslowný 3. vernehmlich, was man verstehen kann, perspicuus, intelligibilis; w-ný hlas, vox articulata, *R.* 2) ausdrücklich, disertus; -ně, *adv.* -cue, clare, diserte, conceptis verbis; -nost, i, *f.* Vernehmlichkeit, Deutlichkeit, perspicuitas.

Wyslowugi, owati, s wyslowjm.

Wýsluha, y, *f.* částka gjdla z hostiny poslaná, neb přinesená, Bescheidessen, *n.* apophoretum.

Wysluhugi, owati, *sl.* aufwarten.

Wýslunj, *n.* sonniger Ort, locus apricus: na wýslunj, *K.*

Wýslunný 3. sonnig, apricus.

Wýslužka, y, *f.* s. wýsluha; *pl.* -žky Bedienung, ministerium *K.*

Wyslyčhač, e, *m.* Zuhorcher, auscultator; -čka, -inn, *f.* -trix.

Wyslýchám, al, ati, s. wyslechnu.

Wyslýchawám, al, ati, *fr.* v. verb.

Wyslyssjm, *fut.* el, eti, erhören, audire, exaudire, annuere alicui, rationem alicujus habere; 2) s. wyslechnu.

Wyslyssitedlný 3. erhörbar, erhörlich, audiendus, *D.*

Wysmahlý 3. dürre, torridus.

Wysmahnu, *fut. ex.* hl, hnauti, ausdorren, exarescere; 2) eindorren, minui torrendo.

Wysmažjm, *fut. ex.* il, iti, gehörig rösten, satis frigere; s. smažjm; 2) durch Rösten vermindern, frigendo minuere.

Wysměgi se, wysmál se, wysmáti se, *reg. dat.* auslachen, verlachen, ridere, deridere, irridere.

Wysmekám, al, ati, folg.

Wysmeknu, *fut. ex.* kl, knauti, z. B. meč z pošwy, das Schwert zucken, stringere gladium.

II. *rec.* w-ti se, s. wymknu, -se.

Wýsměšky, *pl. m* Hohngelächter, *n.* Gespött, *n.* irrisio, illusio.

Wysmeyčim, il, iti, wysmeykám, *fut.* ati, hinaus schleifen, *D.*
Wysmjwám se, s. wysměgi se.
Wysmolim, *fut.* il, iti, en, auspichen, picare; s. smolim.
Wysmölugi, owal, owati, vorh.
Wysmrkám, *fut. fr.* al, ati, ausschneuzen, ausschnupfen, s. smrkám.
II. *rec.* w-ti se, sich ausschneuzen, (se) emungere.
Wysmrknu, *fut.* kl, knauti, vorh.
Wysoce, *adv.*, *comp.* wýš (weyš) wýšše, *superl.* neywýš, hoch, (edler als wýsoko, u. wird v. moralischen Gegenständen gebraucht), magni, summe, longe; wysoce sobě wážiti, hochachten, magni facere; wysoce (nicht wysoko) učený, hochgelehrt, longe doctissimus, summe doctus, longe eruditissimus, eruditus; na tom pokog wysoce záleží, *Vel.* wysoce potřebný, *Id.* a nad to wýšše gest *Kr. K.*
Wysocený 3. s. wydaný: -zuby.
Wysocevrozený 3. hochgeborner, hochwohlgeborner, 1) als Titel, Illustrissimus; 2) *sl.* Wohlgeborner, hochedelgeborner, insgemein Spectabilis; - nost, i, *f.* Hoch- od. Hochwohlgebohren, Illustritas; b) Wohlgeboren, insgem. Spectabilis Dominatio.
Wysočim, *al.* s. wysotim.
Wysoko, *adv.*, *comp.* wýš (weyš) wýšše, *superl.* neywýš, -šše, hoch, in der Höhe, in d. Höhe, alte, excelse, celse, sublime; wysoko státi, seděti, lézti, hoch stehen, sitzen, steigen, alte stare, sedere, adscendere: ne z wysoka, ale od neynižšjch wěcý začjnati, *K.*
†Wysokohřmitel, e, *m.* altitonans, ὑψιβρεμέτης, *P.* w. bžimagicý, dasselbe, *Neg. II.*
Wysokomluwný 3. großsprecherisch, jactabundus, ἀλαζών, *Cyr.* -nost, i, *f.* -rey, *f.* jactatio.
Wysokomyslný 3. stolz, elatus, *B.* - nost, i, *f.* Stolz, *m.* superbia.
Wysokorostlý 3. hochgewachsen, procer: - lá dřewa, *Ruk. Král.*
Wysokost, i, *f.* Höhe, *f.* altitudo, sublimitas, celsitudo.
Wysoký 3. *comp.* wyšší, *superl.* neywyšší, hoch, der, d., das hohe, celsus, excelsus, arduus, altus, sublimis: w-ká powolánj, *Vel.* - ká maudrost, *Syr.* w-ké uměnj, hohe Kunst(?) scientia mathematica, *Vel. N.* 2) hell, laut, v. der Stimme, acutus: wysokým hlasem wolal.
Wysolim, *fut.* il, iti, salzen, salire, sallire; 2) durch Salzen alle machen, consumere saliendo; 3) *sl.* zavcho (politek) wysoliti, s. wytnu.
Wýsost, i, *f.* s. wysokost.
Wysotjm, il, iti, s. wystrčim 3).
Wyspánj se, *verb.* v. wyspjm se.
Wyspáwám se, s. wyspjm se.
Wyspěgi, *fut.* ěl, ěti, zur Genüge reifen, sat maturescere.
Wyspělý 3. reif, maturus.
Wyspjm se, *fut. ex.* wyspal se, wyspati se, ausschlafen, a) genung schlafen, satis dormire; b) durch Schlafen verlieren, edormire; z ožralstwj -, den Rausch ausschlafen, crapulam edormire.
Wysrdjm se, *fut.* il, iti, *sl.* aufhören zu zürnen.
Wysrkám, *fut.* al, ati, folg.
Wysrknu, *fut.* kl, knauti, ausschlürfen, exsorbere.
Wyssáljm, *fut. ex.* durch List entlocken, dolo pellicere.
Wyssaustám, al, ati, ausreiben, exterere, extergere; 2) *cum*

acc. pers. ausklopfen, (auspfeifen), explodere, *Syl.*
Wýš, e, *f.* Höhe, *f.* altitudo: wjc na ssjř, než na wýš ratolesti se táhnau, *Vel.* 2) s. wysoce.
Wysſáwám, al, ati, s. wyssu.
Wyssaljem, *fut.* el, eti, *sl.* d. Kraft verlieren, verriechen: - wjno.
Wyssáljm, *fut.* il, iti, *sl.* folg.
Wyssantročjm, *fut.* iti, něco na někom, *K.* durch Betrug erlangen, fraude obtinere.
Wyssehrad, u, *m.* Schloßburg, *f.* acropolis, *Syl.* 2) ein Berg in Prag; 3) ein Schloß u. Marktflecken in Ung.; 4) in Pohlen, *Vel.*
Wyssetřenj, *n.* s. wyssetřowánj.
Wyssetřjm, *fut. ex.* il, iti, erforschen, a) durch Forschen erfahren, (ausfindig machen) od. zu erfahren, ausfindig zu machen suchen, scrutari, indagare, investigare, expiscari; b) ausforschen, v. jemand etwas erfahren od. zu erfahren suchen, percontari, sciscitari, expiscari, explorare.
Wyssetřowánj, Erforschung, *f.* scrutatio.
Wyssetřugi, owal, owati, vorh.
Wyssibám, ati, *sl.* s. wymrskám 2)
Wyssigi, *fut. ex.* il, iti, vernähen, durch Nähen verbrauchen, suendo absumere: wssecky niti wyssiti; 2) ausnähen, nendo exornare; s. auch krumpugi; 3) sobě 2c. durch Nähen verdienen, nendo promereri.
Wyssikugi, *fut.* owati, hinwegschaffen, amoliri, submovere, removere; zbožj swá na giné ostrowy wyssikowali, *K.*
Wýssjm, il, iti, erhöhen, höher machen, tollere, attollere, erigere, evehere.
Wyssinu, *fut.* ul, auti, aufschwingen, in d. Höhe heben, attollere: kamennau hlawu wyssinul.
Wyssiwač, -čka, s. krumpýř, -řka.
Wyssiwacý 1. zum Ausnähen gehörig.
Wyssjwám, al, ati, s. wyssigi.
Wýsska, y, *f.* s. wýš.
Wysskerjm, *sl.* s. wyecerjm.
Wysskoljm, *fut. sl.* iti, s. wyvlijsnim
Wysskrabám, wysskrábi, *fut. ex.* al, ati, auskratzen, eradere, exsculpere; oči, d. Augen auskratzen, oculos eradere, effodere.
Wýsskrabek, bku, *m.* das Ausgescharrte; 2) *gen.* a, üblicher posskrabek.
Wysskrabugi, owal, owati, s. wysskrabám.
Wysslakugi, *fut.* owal, owati, ausspüren, indagare, investigare: wysslakug maudrost, *B.*
Wysslapám, *fut. ex.* al, ati, austreten, a) etwas heraus treten, durch Treten heraus bringen, z. B. Körner aus den Aehren, exculcare, calcando elidere, calcando exprimere; b) durch Treten heraus bringen, z. B. Trauben, calcando exprimere; c) durch Treten aushöhlen, calcando excavare.
Wysslechtjm, *fut.* il, iti, ěn, ausschmücken, ornare, exornare.
Wyssli, *fut.* wyslal, wyslati, aussenden, mittere.
Wysslý 3. ausgefahren, egressus, *B.*
Wyssnj 1. *sl.* s. horegssj.
Wyssňočjm se, s. wysswihnu se: wyssňočený hrad na wysoké skále, *Puchm.*
Wysspárám, al, ati, ausstochern, d. Zähne, *D.*
Wysspařčhám, *fut.* al, ati, *sl.* heraus wühlen: -čerwjky z ránr.

Wyſſpehugi, *fut.* owal, owati, ausſpähen, ſ. ſſpehugi.
Wyſſplechtám, *fut.*, al, ati, ausſchwenken, eluere.
Wyšſſj, ſ. wyſoký.
Wyſſtárám, *fut.* al, ati, ausſtänkern, ausſtöhren, ausſtöbern, durchſuchen, scrutari, perscrutari; wſſecky kauty wyſſtárati, *Vel*, - dům; wyſſtárali ho.
Wyſſkaurám, *fut.* al, ati, vorh. *D.* b) *sl.* ſ. wyſtrkám.
Wyſſtěkám, *fut.* durch Bellen herauslocken, latrando excire: wlka na ſe z leſa wyſſtěkati, *Klat.*
Wyſſtibrem, *fut.* al, ati, *sl.* herausbröſeln, mit den Fingern.
Wyſſtjm ſe, *fut. ex.* ſ. ſſtjm.
Wyſſtjrám, al, ati, ſ. ſſtěrjm.
Wyſſtwalec, lce, *m. sl.* ſ. ſſibal a).
Wyſſtwu, *fut.* twal, twati, durch Hetzen heraus locken.
Wysſu, *fut.* ausſaugen, ſ. sſu; b) fig. z peněz někoho, ausſaugen, exsugere; - krew chudých lidj.
Wyſſukám, *fut.* al, ati, durchſtänkern, perscrutari, *D.*
Wyſſwabjm, *fut. ex.* il, iti, ſ. wyſſlechtjm? koně s zlatými ryſtuňky a caňky wyſſwabenj, ἵπποι χρυσοχάλινοι, *Cyr.* 8, 636.
Wyſſwihlý 3. aufgeſchoßen.
Wyſſwihnu, *fut. ex.* hl, nauti, aufſchießen.
II. *rec.* w-ti ſe, ſich aufſtutzen, aufputzen ausſtaffiren, exornare se; 2) ſich aufſchwingen, z. B. aufs Pferd, se tollere.
Wyſtačjm, *fut. ex.* il, iti, auskommen, reichen mit etwas, satis habere; 2) ausreichen, genug ſeyn, sufficere, satis esse.
Wyſtálý 3. ausgeſtanden, perpessus; b) wjno, ſ. wyleželý.
Wyſtanem, *fut.* ſtáti, *sl.* ermüden, defatigari; 2) *impers.* hinreichen, sufficere; 3) heraus treten; 4) ſ. wywſtanu.
Wyſtátý 3. *sl* ſ. wyſtálý.
Wyſtaupjm, *fut. ex.* il, iti, *imper.* wyſtup, austreten, a) heraus treten, hervor treten, auſtreten, procedere, exire, prodire; b) aus ſeinen Gränzen treten, z. B. das Waſſer, inundare, exundare; 2) hinaufreten, ascendere, escendere; 3) aufſteigen, in d. Höhe ſich bewegen, wie der Rauch, sursum ferri, emicare.
II. *rec.* w-ti ſe, *sl.* ſ. wyhnu.
Wýſtaw, u, *m.* Ausſetzen, *n.* Ausſetzung, *f.* z. B. des Biers aus dem Keller zum Verkaufe, expositio.
Wýſtawek, wku, *m.* Markbaum, Gränzzeichen, *n.* signum finium; 2) ſ. wýſtawky.
1. Wyſtawjm, *fut.* ěti, ſ. ſtawjm 3).
2. Wyſtawjm, *fut.* il, iti, en, *imp.* wyſtaw, ausſtellen, ausſetzen, öffentlich hinſtellen, exponere; wyſtawugj ſe za ſprawedlivé, *K.* w. za boha, *Žal.* 2) tadeln, rügen, vituperare, reprehendere; 3) beſſ. wypáčjm 1).
Wýſtawky, *m.* ů, *pl.* Ausſtellung, Rüge, *f.* Tadel, *m.* reprehensio.
Wýſtawný 3. wohlgebaut?
Wyſtawugi, owati, ſ. 2 wyſtawjm.
Wyſtěhugi, - ſe, ausziehen, ſ. ſtěhugi, - ſe.
Wyſtihám, al, ati, folg. *B.*
Wyſtjhnu, ergründen, ſ. ſtjhám 4)
Wyſtjnám, *fut. ex.* al, ati, niederhauen, alle, concidere: měſto do poſlednjho wyſtjnáno, *Com.*
Wyſtjnjm, *fut.* ſ wyobrazým, *Žal.*
Wyſtiženj, *n.* Ausforſchen, *n.* Erkenntniß, *f.* intelligentia.

Wystogjm, *fut. ex.* stál, státi, s. wytrpjm; b) ausdauern, aushalten, perdurare: mnoho let wystáti; wystál sem tu formacý, *Com.* průby swé newystál, *Id.* auch mit dem Dat.: wssem bjdám musýme wystati; čemu on wystál; c) (*sl.*) durch Stehen erhalten: nic tu newystogjš.

Wystrágjm, el, eti, ausrichten, expedire; 2) ausrüsten, instruere, armare; 3) *sl.* curiöse Sachen treiben; s. dowádjm.

Wýstraha, y, *f.* Warnung, *f.* monitio, monitum.

Wystráhnu, *fut.*, hl, hnauti, warnen, monere, praemonere: chtěl ho wystráhnauti, *Cyr.* před sskodau ge wystráhl, *Vel.* wystřjhá od zbytečného rc. *K. Com.*

Wystrassjm, *fut. ex.* il, iti, durch Schrecken heraus treiben, terrendo expellere: hned samým pohleděnjm dussi z něho wystrassil.

Wýstrčka, y, *f.* s. wýčitka.

Wystrčjm, *fut. ex.* il, iti, ausstecken, z. B. eine Fahne rc. proponere, erigere; 2) herausstecken, z. B. den Kopf, exserere, protendere; 3) ausstoßen, hinaus stoßen, fort stoßen, z. B. aus dem Hause rc. expellere, extrudere, exturbare, exterminare, ejicere; 4) nach u. nach geben? z. B. den Lohn.

Wystřeckugem se, *fut.*, ati, *sl.* aufhören zu springen.

Wýstřelek, lku, *m.* Schößling, *m.* v. Gewächsen, surculus; 2) s. sswihljk 2); 3) Zusatz beym Brauen, additamentum; 4) *pl.* - lky, Vorsprung, *m.* protropum; s. předek 3).

Wystřeljm, *fut. ex.* il, iti, ausschießen, heraus schießen etwas, ejaculari: sstěp listj swé wystřeluge, *Vel.* wystřeliti řeč, *sl.* s. wtecy se; 2) schießen, ein Schießgewehr losgehen lassen, losschießen, emittere ictum; 3) *neutr.* rychle wzhůru wyrůsti, aufschießen, celeriter adolescere.

Wystřelugi, owal, owati, vorh.

Wystřetý 3. *sl.* ausgestreckt; 2) todt, mortuus: ležj wystřetý.

1. Wystřihám, *fut. fr.* al, ati, s. wystřihugi.

2. Wystřjhám, *praes.* al, ati, s. wystráhnu.

II. *rec.* w-ati se, *reg. gen.* sich hüten, cavere.

1. Wystřihnu, *fut.* hl, hnauti, *part.* - hnut, u. wystřižen, s. wystřihugi.

2. Wystřjhnu, hl, s. wystráhnu

II. *rec.* w-nauti se, ausweichen, evitare, declinare.

Wystřihugi, owati, ausschneiden mit der Scheere, exscindere.

Wystřjknu, *fut.* kl, nauti, folg.

Wystřikugi, owal, owati, ausspritzen, heraus spritzen, z. B. Wasser, spargere, ejaculari, evomere, emittere.

Wystřjljm, *fut. fr.* el, eti, s. wystřeljm.

II. *rec.* w-eti se z něčeho, alles verschießen, ausschießen: z těch ssjpů se nikdý newystřjlj, *Com.*

Wýstřižek, žku, *m.* Ausschnitt, *m.* mit der Scheere, *D.*

Wystřjzliwjm, *fut.* ěti, folg.

Wystřjzwjm, *fut. ex.* ěl, ěti, nüchtern werden, solvi crapula, *Com. K.* - z wjna.

Wystrkám, *fut. fr.* al, ati, folg.

Wystrkugi, owati, s. wystrčjm.

Wystrnadjm, iti, s. wykausám *B.*

Wýstrog, e, *m.* Ausrüstung, *f.* instructio; b) Ausstaffirung, Auszierung, ornatus, exornatio.

Wystrogjm, *fut.* il, iti, s. wystrágjm; 2) ausstaffiren, auszieren, exornare; - pokog kobercy, austapeziren, - tapetibus inducere.

II. *rec.* w-giti se, sich ausmachen, accingere se: -na cestu, *B.*

1. Wýstrognjk, *a, m* Ausstaffirer, ornator, exornator; - nice, *f.* - inn, *f.* - trix, -trix; -cký 3. rc.

2. Wýstrognjk, u, *m.* Fürsatz in der Mühle.

Wystudjm, *fut:* iti, s. wystuzugi.

Wystúni se, *fut.* owati se, sehr (genug) krank gewesen seyn.

Wýstup, u, *m.* Austritt, *m.* a) Austreten, *n.* vor d. Leute, processus, processio; b) der Austritt eines Schauspiels, Scene, *f.* scena.

Výstupek, pku, *m.* Austritt, *m.* Stufe, *f.* gradus; 2) Erker, *m.* Ausladung, *f.* podium; 3) ein Stuhl. der vorsteht u. erhöht ist, cathedra: zde onde na wýstupcých stáli, *Com.* 4) Versehen, Verbrechen, *n.* Ausschweifung, Sünde, delictum, (excessus); wýstupky činiti, ausschweifen, excedere (modum), delinquere.

Wýstupná, é, *f.*: na wýstupnau njti, Abtritt nehmen können od. wollen, excedendum habere.

Wýstupnjk, *a, m.* Ausschweifer.

Wýstupný 3. ausschweifend, excedens (modum), delinquens.

Wystupugi, owati, s. wystaupjm.

Wystuzugi, owal, owati, auskühlen, auslüften, refrigerare: wychladiti pokoge a wystuzowati.

Wystydnu, *fut.* dl, dnauti, auskühlen, kühl werden, refrigerari.

Wystydugi, owal, owati, vorh.

Wysussjm, *fut. ex.* il, iti, en, *imper.* wysuš, austrocknen, trocken machen, siccare, exsiccare; 2) ausdörren, dürre machen, arefacere, exarefacere.

Wysussugi, owal, owati, vorh.

Wyswědčenj, *n.* Bezeugung, *f.* Zeugniß, *n.* testimonium.

Wyswědčjm, *fut. ex.* il, iti, bezeugen, testari: swědkowé kssaft wyswědčili, *Pr.* swědectwj wyswědčil Bůh o synu swém, *B.*

Wyswědčugi, owati, vorh.

Wyswědjm, *fut. ex.* il, iti, vertilgen (versengen), exurere: mráz s sněhem wyswědil winice, *Vel.* - osenj ozymé y gaře, *Id.*

Wyswětlenj, *n.* Erklärung, Auslegung, explicatio, interpretatio, illustratio.

Wyswětljm, *fut. ex.* il, iti, erklären, erläutern, auslegen, explicare, interpretari, illustrare.

II. *rec.* w - liti se, sich erklären, declarare mentem suam.

Wyswobodjm, *fut. ex.* il, iti, zen, erlösen, liberare, vindicare. b) retten, servare, eripere.

Wyswoboditel, e, *m.* Erlöser, Befreyer, liberator, vindex b) Erretter, servator; - lkyně *f.* - inn, - inn, *f.* - trix, vindex; b) - inn, *f.* - trix.

Wyswobozenj *n.* Erlösung, *f.* liberatio; b) Errettung, *f.* servatio, ereptio.

Wyswobozugi, owal, owati, s. wyswobodjm.

Wysýchám, al, ati, s. wyschnu.

Wysýlám, al, ati, s. wyssli.

Wysyljm, *fut.* il, iti, *st.* mit Gewalt zuwege bringen.

Wysypám u. wysypi, *fut.* al, ati, ausschütten, trockene Sachen, profundere, effundere; 2) durch Aufschütten erhöhen, voll machen, z. B. eine Strasse, Grube; auch aufwerfen, z. B. Schanzen, aggerare, aggero replere, *B.*

II. *rec.* w-ti se, verschüttet werden, effundi: wysype se popel, *B.* 2) *sl.* s. wymetati se. 3) *sl.* s. osypám se.

Wysypu, -se, *fut.* al, ati, vorh.

Wysytjm, *fut. ex.* il, iti, cen, ersättigen, satiare, saturare, explere, implere: bohatj a wysycenj, *K.*

Wýt, wýti, s. wygi.

Wýtah, u, *m.* Auszug, *m.* ein kurzer Inhalt, z. B. eines Buches rc. epitome auch summa.

Wytahák, u, *m.* vorgeschlagen v. *D.* statt ramevzljk, Kugelzieher.

Wytáhnu, *fut. ex.* táhl, táhnauti, wytažen, ausziehen, a) etwas heraus ziehen, z. B. den Degen, educere, extrahere; b) trop. z. B. d. Kräfte aus den Pflanzen, d. Farbe aus den Kleidern, educere, extrahere: wytažená rolj, s. wyžitá, *R.* c) heraus schreiben, exscribere excerpere; Auszug aus einem Buche rc. machen, *Vel.* d) in d. Höhe ziehen, heben, elevare. e) erpressen, extorquere; f) entlocken, auskundschaften, elicere: na někom něco takowého w-ti; g) *neutr.* ausrücken, exire: Garda w paráde wytáhla, *Kr.* h) na wognu w.-ziehen, ausziehen, proficisci, *B.*

II. *rec.* w-auti se, sich entziehen, subducere se: -z powinnosti, ze zámazku rc.

Wytahugi, -se, owati, vorh. w-tj z kožj, d. Haut abziehen, excoriare.

Wytalupjm se, *fut.*, iti, ? *Ryb.*

Wytančjm se, *fut.* il, iti, *sl.* sich satt tanzen.

Wytápjm, ěl, ěti, s. wytopjm, 1).

Wytasým se, *fut.* yl, yti, (s něčjm,) heraus rücken, hervorrücken, prodire, mnohokrát se s swým bláznowstwjm wytasý, *Syr.* tagni zdwiřnjcy, kteřj se prwé wen newytasý, *Id.*

Wytaužjm se, iti, s. wyžalugi se.

Wýtažek, žku, *m. dim.* v. wýtah.

Wytaženj, *n. verb.* v. wytáhnu.

Wytazowánj, *n.* Ausfragen, *n.* percontatio.

Wýtečný 3. anmuthig, reizend, der Gestalt nach, venustus, bellus; b) wohlbeleibt, nitidus, pinguis; -nost, i, *f.* anmuthige Gestalt, reizende Schönheit, Reize *pl. m.* venustas: krása a wytečnost, *Com.*

Wytěkám, al, ati, folg.

Wyteku, (ču,) *fut.* wytekl, wytečen, *imp.* wytec, ausfließen, effluere.

Wyteljm se, *fut.* il, iti, abkalben, parere od. parere vitulum.

Wytelugi se, owati, vorh.

Wytenčjm, erschöpfen?

Wytesám, *fut.* al, ati, aushauen, a) durch Hauen aushöhlen od. machen, z. B. einen Trog, excidere. b) durch Hauen od. durch den Meißel bilden, scalpere, cælare.

Wytewřu, řel, řjti, s. wytwořjm.

Wyteykám, al, ati, s. wytýkám.

Wýtěžek, žku, *m.* Profit, lucrum.

Wytěžjm, *fut. ex.* il, iti, lösen, einnehmen, bekommen, pecuniam accipere. 2) gewinnen, profitiren, lucrari.

Wytj, *n.* Heulen, Geheul, *n.* der Wölfe, Hunde, ululatus.

Wytjnám, al, ati, s. wytnu.

Wytjrák, u, *m.* Auswischer, *m.* ein Werkzeug bey den Kanonen, penicillum tormentarium.

Wytjrám, al, ati, s. wytru.

Wytjrátko, a, *n.* der zum Rohr gehörige Wischer, virga peniculata, *R.*

Wýtisk, u, *m.* Abdruck *m.* impressio; 2) Ausdruck, *m.* expressio; 3) s. wýtisstěk.

Wytisknu, *fut. ex.* kl, knauti, ausdrücken, heraus drücken, exprimere. 2) heraus drücken, heraus stoßen, protrudere, extrudere; 3) abdrucken, z. B. ein Buch, typis exscribere (imprimere); in Wachs, Thon *etc.* exprimere; - nutj, *n. verb.*

Wýtisstěk, sstku, *m.* Exemplar, *n.* Abdruck, *m.* exemplar.

Wýtka, y, *f.* s. wýčitka.

Wytkám, *fut.* ati, wirken, texere.

Wytkáwám, al, ati, vorh.

Wytkáwaný, gewirkt, textus *B.*

Wytknu, *fut.* tkl u. tekl, knauti, wytknut, s. wywinu: - nohu, *B* 2) abstecken, bestimmen, definire, depalare: cýl, mjru a mjsto gi wytkne, *K.* meze wytknauti; 3) s. wytýkám: to Alexandrowi wytkli, *Vel.* to mu on wytekl, *Id.* 4) *sl.* s. wytewru: z domu ho wytkli.

Wýtlaček, čku, *m.* s. wýtisstěk.

Wytlačjm, *fut.* il, iti, s. tlačjm.

Wytlačugi, owati, vorh.

Wytlaukám, al, ati, folg.

Wytluku (ču), *fut.* wytloukl, wytlaucy (wytlauct), wytlučen, *imper.* wytluc, heraus schlagen, a) durch Schlagen heraus bringen, extundere. b) schlagend heraus jagen, pulsando ejicere: den Feind aus der Stadt *etc.* ejicere; 2) einwerfen, entzwey werfen, jaciendo perfringere, z. B. okna wytlaucy. 3) s. wybigi 4): dům y dwůr geho wytlaucy chtěli, *Vel.* wssecky hospody-, alle Wirthshäuser durchstreichen, - pervagari.

Wytnu, *fut. ex.* wyťal, wytjti, heraus hauen, excidere; poličok od. faňoru wytjti, eine Maulschelle geben, colaphum od. alapam infringere alicui.

Wytočjm, *fut.* il, iti, ausdrehen, auswinden, heraus drehen, z. B. aus den Händen *etc.* extorquere: střewa z někoho za žiwa wytočiti, *Vel.* 2) verdrehen, verzerren, auf ungestaltete Art verdrehen, z. B. Augen, distorquere, detorquere, pervertere; 3) aussieben, cribro excernere; 4) auszapfen, z. B. Bier *etc.* heraus zapfen, e dolio promere.

II. *rec.* w - čiti se, hervor treten, prodire: wytočj se z swých krásně ozdobený Drzslaw, *Haj.*

Wýtok, u, *m.* Ausfluß, *m.* Ausfließen, *n.* effluvium.

Wýtoka, y, *f. sl.* vorh.

Wýtoň, s. weytoň; wýtuň, Spänlage, wie in den Holzlägen; b) eine Stadtabtheilung zu Podskal, in Prag.

Wýtopek, pku, *m.* Verweis, Ausputzer, *n.* reprehensio: wýtopek dáti, den Kopf waschen, *D.*

Wytopenec, nce, *m. sl. Nitr.* der da durch eine Überschwemmung um das Seinige kam (u. bettelt).

Wytopjm, *fut.* il, iti, ausheizen, probe (recte) calefacere. 2) ertränken, z. B. Saat, Getreide, mergere; - penj, *n. verb.*

Wytřásám, al, ati, s. wytřesu.

Wýtrasky, *gen.* wýtrasek, *pl.* hölzerne Gabel zum Heu, *etc.* furca.

Wytrausým, *fut.* yl, yti, aus der Tasche, aus dem Sacke, *etc.* verlieren, amittere, perdere.

Wytráwjm, *fut. ex.* il, iti, aufzehren, ganz verzehren, erschöpfen, consumere, absumere, *B.* 2) verdauen, concoquere.

Wytrčjm, *fut. sl.* il, iti, aussteck-

ken, hervorreden, exserere: sli-
mák wytrčj rožky; wytrč řit.
Wytrdlugise, *fut.* owal, owati, sich
im Tanzen recht abmüden, wie
die Bauern.
Wytřepjm, -se, *fut.* s. třepjm, -se,
ausfasen, filatim solvi.
Wytrescy, wytřestám, *fut.* tal,
tati, züchtigen, castigare.
Wytřesstjm, *fut.*, il, iti, s. wywa-
ljm: oči na nás wytřesstili, *Wr.*
Wytrestáwám, s. wytrescy: zpau-
ru wytrestáwati.
Wytřesu, *fut. ex.* ásl, wytřásti, aus-
schütteln, heraus schütteln, z. B.
Staub, excutere. 2) zur Ge-
nüge beuteln: wytřásla mne zy-
mnice!
Wytrhám, *fut. fr.* al, ati, folg.
Wytrhnu, *fut. ex.* hl, hnauti, wy-
tržen, ausreißen, z. B. einen
Baum ꝛc. evellere, eruere, her-
aus reißen, a) z. B. d. Zunge
ꝛc. evellere, eripere; b) retten
erretten, servare, eripere. c)
zucken, das Schwerdt, stringere.
II. *rec.* w-ti se, ausreißen,
ausgerissen werden, z. B. d. Nath
riß aus, rumpi. 2) sich heraus
reißen, a) davon laufen, se eri-
pere, se proripere. b) sich ret-
ten, se eripere &c. z myssleneck,
sich der Gedanken entschlagen,
solvere se cogitationibus.
Wytrhnutj, *n. verb.* v. vorh.
Wytrhugi, owati, s. wytrhnu, *B.*
Wytřiřitek, tku, *m.* Arschwisch *m. D.*
Wytrpjm, *fut.* ěl, ěti, ertragen,
ausstehen, erdulden, perferre,
sustinere, tolerare, perpeti:
-wedro slunečnj, *Cyr.* 2) *sl.* ent-
gelten, luere.
Wytru (řu) *fut.*, wytřel, wytřj-
ti, wytřen, *imper.* wytři, aus-
wischen, durch Wischen reinigen,
extergere, abstergere, deter-
gere. a) durch Wischen wegbrin-
gen, vernichten, delere. 2 Kr.
21, 13. 3) ausreiben, heraus
reiben, z. B. Körner, exterere.
4) s. wymazám 3). - kapři se
již wytřeli, d. Karpfen haben
bereits abgestrichen, *D.*
Wytrucugi, *fut.* s. wywzdorugi.
Wytrussjm, iti, z. B. sobě ruku,
sl. Lypt. verrenken, auskegeln.
Wýtržek, žku, *m.* s. wýtržnost.
Wytrženj, *n. verb.* v. wytrhnu. 2)
Entzücken, extra se raptus, ec-
stasis.
Wýtržka, y, *f.* vorh.
Wytržený 3. *part.* v. wytrhnu; b)
entzückt, alienatus; extra se
raptus.
Wýtržnj 1. frevelhaft, petulans:
wýtržnj skutek, *Pr.* - ně, *adv.*
violenter, petulanter: ne
knjže wýtržně sáhl, a něco má-
lo ranil, *Vel.*
Wýtržnjk, a, *m.* Frevler, *m.* homo
petulans (protervus).
Wýtržnost, i, *f.* Frevel, *m.* petu-
lantia, protervitas; b) Gewalt-
thätigkeit, *f.*: wýtržnost slauti
může vis privata, k. p. když
kdo koho suchými ranami obi-
ge ꝛc. *Pr.*
Wytwárám, al, ati, s. wytwořjm.
†Wytwářce, Abbilder, Portreteur
Wytwářjm, *fut. ex.* il, iti, abbil-
den, effingere, formare, auch
exprimere; na sobě něčj oso-
bu, -nachbilden, nachahmen, dar-
stellen, - imitari, exprimere.
Wytwjrám, al, ati, folg.
Wytwořjm, *fut. ex.* il, iti, jemand
aussperren, vor jemand d. Thür
verschließen, præcludere janu-
am. 2) ausschließen, exclude-
re: wytwořiti ze společnosti. 3)
††schaffen, creare, effingere:
potworu zemne wytwořili.

Wýtyčka, bess. wytýkánj, wýčitka.
Wytogi, fut. ex. yl, yti, s. tygi.
Wytýkám, al, ati, vorwerfen, vorrücken, objicere, exprobrare: oči někomu něčjm wytýkati, Cyr. Přjd. V. 36. hřjchy, kterými B. lidu swému oči wytýká; 2) s. wytknu 2): cýle někomu wytýkati, K.-ánj, n. verb.
Wytylý, á. fett, ausgemästet, pinguis, nitidus, B.-lost, i, f. subst.
Wyubjgjm, sl. alles ausstampfen.
Wyučená: za wyučenau dáti, freysprechen, tirocinio exsolvere.
Wyučenec, nce, m. ein ausgelernter Junge, Jünger, m.
Wyučjm, fut. ex. il, iti, en, cum acc. pers. & cum vel sine dat. rei, unterrichten, docere, z. B. aliquem, aliquid; od. instituere, erudire aliquem, in etwas, re. 2) mit u. ohne Dativ der Sache, auslehren, plane docere, satis docere.
II. rec. wyučiti se, auslernen, a) aufhören zu lernen, desinere discere; als ein Schüler od. Lehrjunge, absolvere tirocinium. b) recht lernen, plane discere, satis discere.
Wyučowánj, n. Lehre, f. Lehren, n. doctrina.
Wyučugi, owati, unterrichten, docere, instituere, erudire.
Wyudlý? dürr?
Wyumetám, fut. al, ati, (sl.) alles rein abkehren.
Wyupomjnám, fut., al, ati, einfordern, einmahnen, eintreiben, exigere, auch cogere, v. mehrern.
Wyutjrám, fut. al, ati, (sl.) alles rein auswischen.
Wywábjm. fut. il, iti, auslocken, heraus locken, excire.
1. Wywádjm, ěl, ěti, s. wywedu.
2. Wywadjm, fut. il, iti, zen, ablösen, einlösen, redimere: wýru, přjřčenj swé wywaditi, seiner Zusage genug thun, fidem exsolvere, Syl. wywazuge sluhy a záwady. R. 2) auflösen, befreyen, extricare, expedire. 3) entkommen, sich heraus winden, los machen, expedire se: newj kudy z těsna wywaditi.
3. Wywadjm se, fut. ex. il, iti, auszanken, a) aufhören zu zanken, rixandi finem facere. b) zur Genüge zanken, satiari rixando. 2) vorh. 3): wywaditi se z rukogemstwj.
Wywaditedlný s. op. newyw-ný.
Wywálčjm, fut. il, iti, durch Kriegen erwerben, bellando consequi.
Wywáljm, fut. fr. el, eti, en, herauswälzen, evolvere, provolvere. 2) auskneten, auswirken, satis depsere, satis subigere. 3) vorh. to sobě wybogowal a wywálel.
2) Wywaljm, fut. ex. il, iti, en, heraus wälzen, evolvere, provolvere; 2) oči wywaliti, glotzen, große Augen machen, mirari, stupere, D. gazyk wywalowati rc. 2) hinauf wälzen, subvolvere; sursum provolvere.
II. rec. w-ti se, heraus stürzen, erumpere: z nj se prudký ohniwý duch wywalowal, Cyr. b) stürzen, umstürzen, everti, procumbere, labi.
Wywalugi, -se, owati, vorh.
Wywařjm, fut. ex. il, iti, auskochen, aussieden, a) durch Kochen od. Sieden heraus bringen, z. B. das Fett, excoquere. b) durch Kochen od. Sieden reinigen, coquendo purgare, auch wohl excoquere. 2) einkochen, einkochen lassen, decoquere.
II. rec. w-řiti se, auskochen,

zur Genüge kochen, percoqui. 2) einkochen, einsieden (*neutr.*) decoqui: woda se wywařila, - ist eingekocht, - decocta est.

Wywarowatedlný, s. *opp.* newywarowatedlný.

1.Wywarugi se, *fut.* owati, *reg. gen.* vermeiden, vitare, devitare, evitare.

2.Wýwažek, žku, *m.* Uibergewicht, *n.* was über das gehörige Gewicht ist, superpondium, cumulus; Zugabe, *f.* additamentum, corollarium, *Syl.*

Wywážený, *n. verb.* v. folg. 2.) *verb.* v. wywážjm, s. wýwoz.

1.Wywážjm, *fut.* il iti, ausschöpfen, a) heraus schöpfen, exhaurire, educere. b) durch Schöpfen ausleeren, exhaurire. c) austrinken, saufen, haurire: wywáži kalich, *K.* vmj wywažowati, *K.*

2.Wywážjm, *præs.* eti, s. wywezu.

Wywáznu, *fut.* s. wywadjm 3).

Wywazugi, owati, s. wywadjm. 2) ausbinden? (eine Columne in der Typographie.)

Wywažugi, owati, s. 1. wywážjm.

Wywedu, *fut. ex.* wywedl, wywesti, wyweden, *imper.* wywed', ausführen, heraus führen, Menschen od. Thiere, educere: 2) herauf u. hinauf führen, sursum ducere. 3) abwenden, abziehen, avertere, deflectere: lid z hřjchů wywoditi, *K.* z předsewzetj wywesti; z omylu ge wywedl, *Vel.* 4) hervorbringen, producere: Mogžjš wywedl wodu z skály, *Vel.* nowá stwořenj wywodil *B. Lesch.*; (*sl.*) auch s. dowedu 2). Při (brániti) a wywesti, den Proceß gewinnen, *K.*

II. *rec.* wywesti se, z něčeho sich rechtfertigen, purgare se: z něčeho se wywesti, a newinu swau vkázati, *Pr.* z nářku se wywoditi, *K.*; 2) ausfliegen, v. dem Fliegen der jungen Vögel aus dem Neste, evolare, nidum relinquere.

Wywégi *fut. ex.* wywál, wywáti u wywjti, *imper.* wywég, *part.* wywjt, *K.* durch Worfeln reinigen, eventilare.

Wýwégky, ů, *m. pl.* dasjenige was. das Getreide durch Worfeln gereinigt worden.

Wywěřjm, *fut. ex.* borgen, erborgen, mutuare: wywěřiti na swau duši něco, accipere sine numerata.

II. *rec.* w-řiti se, borgen: wywěřiti se we wlnu a w kůži, emere - sine numerata, *Lom.*

Wýwěšek, šku, *m.* Aushang, *m.*

Wýwěšnj 1. aushäng-, z. B. wywěšnj arch, Aushängbogen.

Wywěšjm, *fut. fr.* eti, folg.:- šaty.

Wywěšugi, owal, owati, folg.

Wywěšým *fut.* yl, yti, hinaus hängen, foras suspendere: wjč wywěšyti.

Wywětralý 3. verrochen, z. B. Wein rc. vapidus; - Lost, *subst.*

Wywětrám, *fut. ex.* al, ati, verriechen, od. sich verriechen, die Kraft verlieren, wie der Wein, verwittern, auswittern, auch ausduften, *D.* vim, spiritum, odorem &c. amittere.

Wywezu, *fut. ex.* wezl, wezti, wezen, *imper.* wywez, ausfahren, durch Fahren etwas heraus schaffen od. ausführen, evehere, 2) hinauf führen od. fahren, jemand od. etwas, evehere, subvehere.

Wywjerám, *sl.* s. wywjrám.

Wywinu, *fut. ex.* ul, auti, ver-

renken, luxare, z. B. ruku no- hu sobě w., sich d. Hand, den Fuß verrenken, K. 2) entwickeln, evolvere: wogsko wywinauti a wyplesti od nepřátel, Cyr.
Wywinutj, Verrenkung, luxatio.
Wywinutý 3. verrenkt, luxatus.
Wywjrám, al, ati, hervor quillen, aufbrausen, ebullio.
Wywláčjm, fut. fr. el, eti, s. wywleku; 2) auseggen, occatione (occando) evellere rem.
Wywlačowánj, verb. v. folg. na wywlačowánj nohawic 99 loket tykyty zpotřebowal, Vsl.
Wywlačugi, owal, owati, verb.
Wywleku (ču), fut. ex. wywlekl, wywljcy (wywljct), wywlečen, imper. wywlec, ausschleppen, heraus schleppen, extrahere; 2) folg.
Wywljknu, fut. wywljkl, wywljknauti, den Faden aus dem Öhre der Nadel heraus ziehen, filum ex acu extrahere.
Wywlikugi, owal, owati, verb.
Wýwod, u, m. Entschuldigung, Rechtfertigung, f. excusatio, purgatio, expurgatio; 2) sl. s. počet 2): wýwod z peněz dáti.
Wýwoda, y, m. s. weywoda.
†Wýwodek, dku, s. wywodina.
Wywodjm, - se, praes. & fut. fr. s. wywedu, - se; 2) herleiten, derivare: půwod hřjcha wywodj od toho, Leschka.
†Wywodina, y, f. eductum, (Chemie), bess. wýwodek, od. rozpoqek.
Wýwodkyně, f. Heerführerinn rc. dux; s. wýwoda, Puchm.
Wywolawač, e, m. Ausrufer, m. pronuntiator.
Wywolám, fut. al, ati, ausrufen, etwas öffentlich durch Worte bekannt machen, 2) heraus rufen, evocare, provocare, excire.
Wywoláwám, al, ati, verb.
Wywolenj, n. Auswahl, Auswählung, f. delectus, selectio, electio.
Wywoljm, fut. il, iti, en, erwählen, praeoptare.
Wywolitel, e, m. Wähler, Auswähler, m. elector, delector; - kyně, f. - inn, - inn, f. - trix, - trix, K.
Wywolowánj, n. s. wywolenj.
Wywolugi, owal, owati, verb.
Wyworám, bess. wyorám.
Wýwoz, u, m. Ausfuhr, f. evectio.
Wywozugi, - se, owati, s. wywedu, - se, Cyr.
Wywrácenec, nce, m. s. odstjpenec: wywrácenec od wjry.
Wywrácenj, n. Umwerfung, f. eversio, subversio; 2) Zerstöhrung, z. B. einer Stadt, eversio.
Wywrachm, el, eti, s. wywrátjm.
Wywracugi, owal, owati, verb.
Wywrasstidlo, a, n. Ausbrecheisen, beym Weißgärber, ferrum erugatorium.
Wýwrat, u, m. ein vom Winde umgeworfener Baum.
Wýwratek, tku, m. das Ausgebrochene, Ausgespeyte, vomitus.
Wywrátjm, fut. il, iti, cen, umwerfen, evertere, subvertere, sternere; 2) zerstöhren, z. B. Häuser, Städte rc. evertere, subvertere; 3) s. wydáwjm; 4) umkehren, das Kleid auf d. untere Seite, vertere.
II. rec. w-titi se, umfallen, umstürzen, corruere.
Wywrázdjm, sl. durch das Aus-u; Eingehen d. Stube entwärmen.
Wywrhnu, hl, nauti, bess. w-hu.
II. rec. w-auti se, ausschlagen, (auf der Haut), ausbrechen, adparere, erumpere; prysstýř se mu na noze wywrhl

hljza se w zemi Německé wywrhla.
Wywrhu, wywržek, *fut.* wywrhl, wywrcy, wywržen, *imper.* wywrz, auswerfen, a) hinaus werfen, Menschen od. Dinge, ejicere, projicere; b) ausschießen, verwerfen, rejicere, secernere; c) aussetzen, bestimmen, z. B. Geld, Pension, definire, constituere; 2) s. wyhàzjm.
Wywrhugi, owal, owat, vorh.
Wywršsjm se *fut.*, il, iti, (na někom), *sl.* s. pomstjm se, sich rächen.
Wywrtám, *fut.* al, ati, án, ausbohren, a) durch Bohren herausbringen, exterebrare; b) durch Bohren aushöhlen, terebrare, terebrando cavare.
Wywru, *fut.* řel, řjti, einsieden, s. wywařiti se 2).
Wywrzám, *fut.* ati, s. wywrázjm.
Wýwržek, žku, *m.* Auswurf, *m.* das Ausgeworfene, ejectum, ejectamentum; 2) Ausschuß, im übeln Sinne, Auswurf, *m.* deterrimum quidque.
Wywrženj, *n.* Auswerfung, *f.* ejectio.
Wywstanu, *fut. ex.* wywstal, wywstati, sich in d. Höhe richten, aufstehen, exsurgere.
Wywstáwám, al, ati, vorh.
Wywýšený *S.* erhaben, hehr, exaltatus, celsus; 2) s. powyšený, unter býlo, *Vel. N.* -nost, i, *f.* -heit, *f.*: wywýšenost rady a mysli, *Vel.* Eminenz, *f. D.* -tatio, celsitudo; 2) als Titel: Hoheit: G. c. k. Wywýšenost, Arcyknjže rc. S. k. k. Hoheit-, Celsissimus &c. auch wohl Serenissimus, (insgem. Sua od. Vestra Celsitudo).
Wywýšjm, *fut. ex.* il, iti, folg.
Wywyšugi, owal, owati, erhöhen, a) z. B. einen Thurm rc. tollere, attollere, erigere, evehere; b) in Ansehung der Würde, des Rangs rc. tollere, attollere, evehere, efferre; c) vergrößern, z. B. den Werth rc. augere; d) rühmen, tollere, praedicare.
II. *rec.* w-ti se, sich erheben, stolz werden, se efferre; nad giné, über andere, supra alios.
Wywzdorugi, *fut.* owal, owati, austrotzen, ertrotzen, pertinacia obtinere, *D.*
Wyza, y, *f.* Hausen, *m.* ein Fisch, huso, od. acipenser huso, *Lin.*
Anm. So nennt richtig der Slowak diesen in Ung. häufig vorkommenden Fisch, u. nicht wyzyna, (das Fleisch od. Gericht dav. wie howězyna, beranina rc.) Auch *polon.* wyza.
Wyzáblý, -lost, s. wychřadlý.
Wyzábnu, *fut.* wyzábl, wyzábnauti, (-bsti), mager werden, macrescere, macrum fieri.
Wyžádám, *fut.* al, ati, erbitten, durch Bitten erhalten, exorare, impetrare precibus, auch ohne precibus.
Wyžalugi se, *fut.* owal, owati, seine Klage ganz ausschütten, profundere querelas.
Wyzauwám, - se, ati, s. wyzugi.
Wyzdjm, *fut.* il, iti, ěn, *imper.* wyzdi, ausmauern, lapidibus, lateribus, (mit Backsteinen), exstruere.
Wyždjmám, *fut.* al, ati, ausdrücken, z. B. wodu z ssatů, exprimere; haubu w., den Schwamm rc. 2) auswinden, z. B. das Wasser aus der Wäsche rc. torquendo exprimere humorem; b. Wäsche, torquendo liberare linteu humore.

Wyždmu, *fut.* wyždal, wyždmauti, vorh.

Wyzdwihnu, *fut.* wyzdwihl, wyzdwihnauti, wyzdwižen, erheben, in d. Höhe heben, z. B. eine Last, den Kopf rc. tollere, attollere, efferre; 2) errichten, condere, erigere: hrob wysoký gim wyzdwihli, *Cyr.* psaným vstawil a wyzdwihl tu památku, *K.* 3) aufstellen, aufrichten, erigere, statuere: obraz někomu w.; 4) bauen, erbauen, aedificare, exstruere, *B.* aufbringen, einführen, inducere: wyzdwihl nowau a prwé neslýchanau služebnost; vstanowený a nařjzený ta zase obnowil a wyzdwihl; 5) anheben, anfangen: wyzdwihl wálku, *K. Vel.* zgewnau wognu proti Ržimanům wyzdwihl, - bellum movit; - baufku; 6) einsetzen, erhöhen, bestellen, constituere: wyzdwihl za hlawu giných měst Lubek, *Vel.* za swatého wyzdwižen byl; - za heytmana ho sobě wyzdwihli; wyzdwihl ge sobě za bohy; 7) heben, erheben, ausheben, tollere: lid služebný z kraginy wyzdwihnauti; welikau summu peněz z chrámu wyzdwihl, *K.* powalečé wyzdwihowati, *Pr.* 8) aufheben, abschaffen, kassiren, ungültig machen, abolere, tollere, rescindere.

II. *rec.* w-nauti se, sich erheben, a) aufstehen, se tollere, attollere, surgere; b) empor steigen, v. Dingen, tollere se, surgere; c) stolz werden, efferre se; d) empor kommen, emergere: wyzdwihugj se nynj znamenitj mužj.

Anm. Eines v. den wenigen Wörtern der böhm. Sprache, d. entgegengesetzte Dinge bedeuten.

Wyzdwihugi, - se, owati, vorh.

Wyzdwižený u. wyzdwihnutj, *n. verb.* v. wyzdwihnu.

Wyžebrám, wyžebři, *fut.* al, ati, erbetteln, durch Betteln erhalten, emendicare, mendicando accipere.

Wyženu, *fut.*, wyhnal, wyhnati, wyhnán, *imper.* wyžen, austreiben, heraus treiben, z. B. Menschen rc. expellere, exturbare, ejicere; das Vieh, expellere, propellere pecus; den Schweiß, sudorem elicere, excutere; *trop.* z. B. d. Bosheit, Eigensinn rc. expellere, exturbare, ejicere, auch compescere, coërcere, reprimere, &c. 2) zeb stawenj rc. wyhnati, (s. wyzdwihnu 4), *K. Pr.*

Wyžigi, *fut.* il, iti, aussaugen, entkräften, z. B. den Acker, Menschen, exsugere, exhaurire; 2) *sl.* s. vžiwjm se.

Wyžinám, al, ati, s. wyžnu.

Wyžinek, nku, *m.* Schnitterlohn, *m.* messorum proemium.

Wyžitý 3. z. B. wyžitá rolj, ausgesogener Acker, ager effoetus, *Syl.*

Wyžiwenj, *n.* Unterhalt, *m.* a) Unterhalten, *n.* sustentatio. b) was zum Unterhalte gehört, Nahrung, Kost, *f.* victus.

Wyžiwjm, *fut.* ex il, iti, unterhalten, ernähren, sustentare, alere.

II. *rec.* w-iti se, sich ernähren, se sustentare.

Wyžlabek, Kehle, Kehlrinne, *f.* am Dache, canalis, stria, *D.* wyžlabek dělati, kehlen, striare, *D.*

Wyžle, ete, *n.* s. sljdnjk, *K.*

Wyzlekem, *fut.* kl, cy, *s.* s. swleku.

Wyžlenec, nec, m. vorh.
Wyžnjkám, fut. sl. s. wyžjnám.
Wyznalý 3. eingestanden, confessus.
Wýznam, m. beff. wyznamenánj.
Wyznám, fut. al, ati, bekennen; a) gestehen, es geschehe freywillig od. ungern, fateri, confiteri; na někoho w-ti, auf jemand bekennen, indicare aliquem. b) öffentlich heraus sagen, profiteri.

II. rec. w-ti se, reg. gen. sich bekennen, gestehen, fateri: wyznali se toho hřjchu, K.

†Wýznama, y, f. (předoznámenj, znamenj, Anzeichen, n. omen, signum, D.

Wyznamenám, fut. al, ati, abzeichnen, delineare, adumbrare, lineis describere.

Anm. für das neue aus dem deutschen buchstäblich übersetzte wyznamenati se, sich auszeichnen, sage man lieber mit den Klassikern: vkázalým od. patrným se stati, včiniti, K. Com. auch vkázati se, předčiti, přewyšiti.

Wyznamenánj, n. Bedeutung, f. Sinn, Begriff, m. der im Worte liegt, vis, potestas, significatio.

Wyznamenáwám, al, ati, bezeichnen, bedeuten, significare, denotare: co to slowo wyznamenáwá?

Wyznánj, n. Bekenntniß Geständniß, n. a) Bekennen, n. freywillig od. nicht, confessio, professio. b) d. Worte, der Text des Bekenntnisses, verba confessionis od. professionis; auch confessio od. beff. professio; wyznánj wjry, Glaubens bekenntniß, confessio (professio) sacrorum, symbolum. (Sehr ungeschickt u. unrichtig für pro: dag: wěčné wyznánj, fassio perennalis, Jus (Hung.).

Wyznawač, e, m. confessor, Com.
Wyznáwám, al, ati, s. wyznám.
Wyžnu, fut. ex. wyžal, wyžiti, imper. wyžni, (heraus) mähen, schneiden, demetere; b) durch Schneiden verdienen, metendo promereri. c) beym Schneiden auffinden, z. B. ein Vogelnest, metendo reperire.
Wyzobi, fut. ex. bal, bati, wegfressen, vom Geflügel, exedere.
Wyzowý 3. s. wyzý, D.
Wyzpowjdám se, fut. al, ati, ausbeichten, alles bekennen, confiteri.
Wyzpytugi, fut. owal, owati, ausforschen, a) etwas, expiscari, inquirere aliquid, percontari aliquid; b) jemand, quaerere ex aliquo, percontari ex aliquo.
Wyzpěwugi, owal, owati, singend preisen, cantu celebrare Božskau dobrotu wyzpěwowati, - 2) zu Ende singen, cantum finire.
Wyzpjwám, fut. ex. al, ati, verb.
Wyzradjm, fut. ex. il, iti, zen, verrathen, prodere.
Wyzragi, fut. ál, áti, reif werden, maturescere.
Wyzrazenj, n. (wyzrada?) verr. v. wyzradjm, Verrathen, n.
Wyzregem, fut. zrál, wyzrati. sl. reifen, maturescere.
Wyzrazugi, owati, s. wyzradjm.
Wyzugi, wyzaul, wyzauti, d. Schuhe, Strümpfe ausziehen, entschuhen, exuere; 2) trop. entziehen, berauben, denudare: z lůženj swého wytlačen a wyzut byl.

II. rec. w-auti se, sich entschuhen, exuere coturnos &c.

Wyzwánjm, ěl, ěti, ausläuten, durch Läuten anzeigen; z. B. einen Todten ausläuten; někomu wyzwáněti, mortem alicujus sono campanarum (campanæ) significare.
Wyžwanjm, wlump aussprechen?
Wyzwědač, e, m. Auskundschafter, m. Ausspäher, Spion, m. speculator, explorator; -nčka, y, f. -rinn, -rinn, f. -trix, -trix.
Wyzwězugi, owal, owati, auskundschaften, erforschen, explorare, sciscitari: ze ſtrew wyzwězowali budaucý wěcy, Cyr.
Wyzwjdám, ati. vorh. -ánj, verb.
Wyzwjm, fut. wědl, wěděti, vorh.
Wyzwonjm, fut. ex. il, iti, s. wyzwánjm; 2) trop. ausplappern, ausplaudern, ausschwatzen, effutire, deblaterare: ſama na sebe wyzwonj, Syr. 3. sl. s. dozwonjm; wyz-ěti nohama, sl. d. hängenden Füße vor- u. rückwärts bewegen.
Wyzý, I. v. Hausen, Hausen.
Wyzyna, y, f. Hausenfleisch, n. caro husonis; s. unt. wyza.
Wyzýſkám, fut. al, ati, erwerben, gewinnen, erlangen, consequi: swau ſſlechetnoſtj láſku sobě v lidj w.; mnohé wyzyſtal; -ánj, n. verb.
Wyzýwám, ati, schwer, mit Ausstoßung eines lautes Athem holen. (2) freq. v. wyzowu?)
Wyzýwnu, fut. wyzýwl, wyzýwnauti, vorh. b) den Geist aufgeben, animam efflare.
Wz, eine untrennbare Partikel, auf, er, ent.
Wzácný 3. selten, rarus; 2) ansehnlich, Ansehen habend, angesehen, illuſtris, amplus, insignis, z. B. Mann; -ně, adv. z. B. wzácně wážený, hochgeehrteſter, maximopere colendus od. amplissimus &c. wzácně milý: Obl. -noſt, i, f. Seltenheit, raritas. 2) Ansehen, n. worinn man steht, auctoritas, dignitas.
Wzadu, s. zadu, D.
Wzátek, tku, m. s. krádež: weliký wzatek aneb krádež, Pr. 2) s. dar, K. üblicher pl. wzátky (auch wzatky), Geschenke, dona, munera, pl. n.
Wzbudjm, fut. ex. il, iti, erwecken, expergefacere; ermuntern, excitare.
Wzburcugi, s. wyburcugi.
Wzbuzenj, n. s. powzbuzenj.
Wzbuzowánj, n. verb. v. folg.
Wzbuzugi, owati, s. wzbudjm.
Wzcházým, el, eti, gewöhnlich v. Gewächsen, keimen, hervor wachsen, progerminare, enasci: ſýmě wchází, K. b) s. wzegdu.
Wzchod, u, m. üblicher wýchod.
Wzchopjm se, fut. ex. il, iti, sich aufraffen, auffahren, celeriter surgere.
Wzchytjm se, fut. il, iti, vorh.
Wzdálený 3. entfernt, remotus, distans; -ně, adv. procul, -noſt, i, f. Entfernung f. Zwischenraum, m. intervallum, diſtantia.
Wzdálím, fut. ex. il, iti, en. imp. wzdal, entfernen, a) jemand, amovere, removere, ablegare, amandare, amoliri. a) etwas, amovere, removere.
II. rec. w-ti se, sich entfernen, discedere, abire.
Wzdalugi, owati, vorh; -se, cum gen. sich entfernen, meiden, devitare, declinare; 2) s. zbraňugi se: tu čeſt přigímati se wzdalowali.
Wzdám, fut. ex. al, áti, übergeben, tradere; 2) ducha wzdáti, den Geist aufgeben, exspirare, ani-

mam exspirare; djky wzdáti, Dank sagen, gratias agere.

II. *rec.* w-ati se, sich ergeben, se dedere, deditione recipi. 2) sich verloben, sponsalia celebrare.

Wzdánj, *n. verb.* v. vorh.; Uebergabe; Ergebung, *f.* s. auch zdánj.

Wzdáwám, - se, ati, s. wzdám.

Wzdechnu, *fut.* chl, chnauti, s. wzdychám: žalostně wzdechw Kristus, *Vel.* - nutj, *n. verb.*

Wzdělám, *fut.* al, ati, erbauen, exstruere: chrám, most *rc.* 2) erbauen, im moral. Sinn, prodesse, nützen, befördern, provehere (ædificare): po wssem swětě swé čisté služby wzdělá, *K.* cyrkew, sskoly wzdělávali, *K.* ctnost wzdělávati *rc.* 3) bilden, formare, ausbilden, erudire: mládež se w sskolách wzdělává; wzdělaný člowěk, s. wzdělanec; - ánj, *n. verb.*

†Wzdělanec, nce, *m.* ein gebildeter Mann, homo cultus.

Wzdělanost, i, *f.* Bildung, *f.* Kultur, *f.* cultura.

Wzdělávám, al, ati, s. wzdělám; 2) (selten) bestellen, ernennen.

Wzdělawatedlný 3. erbaulich, musterhaft, ad studium pietatis fovendum aptus, (ædificationi inserviens) exemplaris; 2) (seltner) bildsam, formabilis; - ně *adv.* erbaulich; - nost, i, *f.* - chkeit, *f.* 2) Bildsamkeit, *f.*

Wzdlužjm se, s. zdlužjm se: w tu summu se v něg wzdlužil, *Pr.*

Wzdor, u, *m.* od. auch wzdora, y, *f.* s. truc? na wzdoru ist wohl üblich, z. B. na wzdoru swatým, i. e. na truc, zum Trotz, *K.*

†Wzduch, u, *m.* (eigentl. *russ.*) æther, athmosphæra.

Wždy, wždycky, *adv.* immer, allezeit, stets, semper, omni tempore. 2) *conj.* doch, tamen: pa... Kiby wždy ginák býti nemohlo. wždy někdy, doch einmal, tandem tamen: wždy někdy tin bjdám konec bude, *K.*

Wzdychám, al, ati, seufzen, suspirare.

Wzdychánj, *n.* Seufzen, *n.* suspiratus, suspiritus.

Wždyť, *conj.* verkürzt dyť, s. vorh. 2): wždyťbych gá rád wěděl, ich möchte doch gern wissen, *Com.* wždyť giž nepřssj, es regnet doch nicht mehr.

†Wždy žiwec, wce, *m.* aizoon.

Wzeberu, *fut.* brati, s. zeberu 3).

Wzegdu, *fut. ex.* wzessel, wzgjti, aufgehen, a) s. wzcházýma); b) hervorkommen, sichtbar werden, v. der Sonne, Monde, Sternen *rc.* oriri, exoriri. c) s. pocházým 1): z toho hlad a drahota wzessla; mor wzessel; powěst *rc.*

Wzepnu se, s. zepnu se, *Com.*

Wzepru se, s. zepru se.

Wzeptám se, *fut.* s. ptám se, *B.*

Wzesstj, *n. obs.* s. počátek.

Wzetj, *n.* Annahme od. Annehmung, z. B. einer Sache, acceptio; na nebe wzetj P. Marie, Himmelfahrt Mariä, assumtio in coelum &c. 2) Wegnahme, *f.* ablatio, privatio; wzetj zbroni, Entwaffnung, exarmatio.

Wzezřenj, *n.* Ansehen, *n.* Blick, *m.* das Sehen auf etwas, Anblick, *m.* adspectus, intuitus. b) Ansehen, *n.* Miene, *f.* species, vultus, os (ora, *pl.*)

Wzezřu, *fut.* řel, řjti, ansehen, respicere, *Luk.* 1,48.

Wzhled, u, *m.* s. wzezřenj a).

Wzhlédám, - se, ati, s. wzhlédnu *rc.*

Wzhledem, *adv. cum gen.* rücksichtlich, intuitu, respectu.

Wzhlédnu, *fut. ex.* wzhlédl, nauti, aufblicken, in d. Höhe sehen, sursum adspicere, oculos elevare; b) besehen, respicere, *Lucae* 9, 38.

II. *rec.* wzhlédnauti se, w něco, do něčeho od. weč, sich beschaut haben, considerare se: wzh-ti se w zrcadle, *K.*-do zrcadla, *Vel.*

Wzhůru, *adv.* aufwärts, sursum; 2) *interj.* auf! surge! surgite! wzhůru dolů, auf u. ab, sursum deorsum.

Wzkázanj, *n.* Entbietung, *f.* nunciatio.

Wzkáži, *fut.*, wzkázal, wzkázati, *imper.* wzkaž, sagen lassen, jubere dici; někoho wzkázati pozdrawowat, einen grüßen lassen, mittere salutem ad aliquem; službu swau wzkazugi W. Milosti, *Cyr.*

Wzkazugi, owal, owati, vorh.

Wzkládám, al, ati, s. wzložjm.

Wzkřesugi, owati, s. wzkřjsým.

Wzkřjssenj, *n.* Auferweckung von Todten, excitatio a mortuis, revocatio ad vitam, instauratio vitae. 2) Auferstehung, resurrectio, z. B. Christi, mortuorum.

Wzkřjsým, *fut. ex.* yl, yti, ssen, auferwecken, v. den Todten erwecken, excitare a mortuis, in vitam revocare. 2) zurecht bringen, wieder herstellen, z. B. einen Kranken, sanare, restituere.

Wzlásstnj, -ně, *obs.* s. zwlásstnj.

Wzložjm, *fut. ex.* il, iti, auferlegen, auflegen, z. B. Lasten, Pflichten rc. imponere, injungere.

Wznássenj, *n.* Erhebung, elevatio.

Wznássjm, el, eti, erheben, heben, attollere, elevare, *B.* wznesslo králowstwj to na wrch ssťěstj, *Vel.* 2) einem etwas angeben, deferre; 3) angeben, verklagen, deferre alicujus nomen: to wznesl na saudce, na prâwo, *Pr.*

II. *rec.* wznássetí se, schweben, z. B. in der Luft, pendere, impendere. 2) sich erheben, aufschwingen, hoch fliegen, ascendere, sublime ferri, *Ez.* 1, 19.

†Wznessenecynce, *m.* eine Art Reime, wie: hrauda - bauda, *Puchm.*

Wznessenj, *n.* Angabe, Angebung, Anzeigung der Anklage, delatio; - se, Aufschwung, ascensio.

Wznessený z. s. wznesu. 2) s. slawný: wznessen gest v wssech národů, *B.* - nost, i, *f.* Erhabenheit, Hoheit, sublimitas (celsitudo); b) Ruhm, *m.* celebritas.

Wznesu, *fut.*, wznesl, wznésti, s. wznássjm.

II. *rec.* w-sti se, sich empor schwingen, empor heben, sublime ferri.

Wzpjnám se, ati, s. spjnám se.

Wznik, u, *m.* s. počátek, *D.*

Wzniklý, z. entstanden, ortus.

Wzniknu, *fut.* kl, nauti, entstehen, oriri, enasci.

†Wzor, u, *m.* Muster, *n.* paradigma, *n.* (ist eigent. pohlnisch).

Wzrostu, *fut. ex.* wzrostl, wzrůsti, aufwachsen, in d. Höhe wachsen, groß wachsen, v. Menschen, Thieren, Pflanzen, adolescere, pubescere, crescere.

Wzrub, *adv.* s. rub, na ruby: wssecko wzrub na 'je obraceti.

Wzrůst, u, *m.* s. zrůst.

Wztáhnu, *fut.* wztáhl, wztáhnauti, wztažen, *imper.* wztáhni, folg.

Wztahowánj, *verb.* v. wztahugi; Ausstrecken, extensio, *Is.* 6v, 9.

Wztahugi, owal, owati, ziehen an -, derivare, pertrahere: wztáhl na sebe to práwo a moc. 2) ausstrecken, recken, reichen, z. B. ratolest ꝛc. extendere; ruku na někoho, angreifen, attakiren, adoriri, adgredi. 3) überbreiten, pandere super rem, *Ez.* 16, 8.

II. *rec.* w- wati se, sich erstrecken, extendi, porrigi, pertinere &c. hausowé gegich na 1 1/2 mjle se wztahowali, *Vel.* 2) sich beziehen, Bezug haben, pertinere ad -, *Ez.* 12, 10.

Wztažený 3. *part.* v. vorh. - meč.

Wztek, u, *m.* zlost, Gift, *n.* Wuth, *f.* furor; 2) Koller, *m.* mania; fig. wzteka mjti, den Koller haben, maniacum esse, *D.*

Wztekám se, al, ati, wüthend, rasend, (toll) werden, furiosum (rabidum) fieri. 2) wüthen, sævire, insanire, furere.

Wzteklec, lce, *m.* Wütherich, *m.* homo sævus, immanis, tyrannus.

Wztekljk, a, *m.* s. wzteklec, *Com.*

Wzteklice, *f.* s. Furye.

Wzteklý 3. toll, a) rasend, unsinnig, z. B. Hund ꝛc. furiosus, insanus. b) wüthend, sehr zornig, furiosus, sævus, insanus; -le, *adv.* - se, - ne; b) - se, - ve, - ne; - wzteklе směly, tollkühn, temerarius, *Syl.* -lost, i, *f.* Tollheit, *f.* a) Raserey, *f.* furor, rabies, insania. b) Wuth, *f.* sævitia, furor, insania.

Wzteknu se, *fut. ex.* wztekl se, wztecy se (wztect se), *imper.* wztec se, toll werden, in Tollheit gerathen, furiosum (rabidum) fieri. 2) uneig. auf der Stelle verschwinden, repente disparere: kam pak se to wzteklo? wo ist es denn hin verschwunden?

Wztyčjm se, *fut.* yl, yti se, sich schnell erheben, empor richten, surgere, elevare se.

Wzýt, wzýti, s. wezmu.

Wzýwač, e, *m.* -čka, y, *f.* s. klanitel.

Wzýwám, al, ati, anrufen, zu jemand bittend rufen, invocare, implorare; -ánj, *n. verb.*

X.

X ist aus fremden Sprachen, so wie alle damit geschriebene Wörter (Eigennahmen), entlehnt.

Y.

Y, 1) *conj.* und, &, ne, atque, que; b) auch, &, etiam, quoque; mit dem Nebenbegriffe einer Steigerung wird es dem a n anderen Gliedern nachgesetzt: y wám, u. auch euch & vobis quoque; c) also, folglich, daher igitur, ergo; y-y, sowohl, als &-&, tum-tum: y zrak, y sluch sowohl das Gesicht, als das Gehör; y owssem, allerdings, ... *Cyr.* 2) *interj.* je! Oh! Y milý synu, kterak ꝛc.? *R.* Y t... prý, když gsem ꝛc. *Cyr.* y ... do toho člowěka! *Id.* y ta (při... na gest), řekau ženy, abych... se progižděly, *Vel.* y ty ... nice! Lekla sy se? *R.* y ne, nu! je! I nun! *D.*

†Yrypa, y, *f.* zrost. cynometra

Ywa, y, *f.* strom, s. giwa. 2) ... giwj. 3) wilder Hanf, Erdkiefer, *m.* Schlagkraut, *n.* teucrium chamæpitys, *Linn.*, *hung.* ... niczafü, földi fenyö.

Ywka, y, *f.* *sl.* - vorh. 2).

Yzop, u, *m.* Isop, *m.* hyssopus.

Anm. Jene Wörter, d. vormals Einige, z. B. Reschel, mit y geschrieben haben, wie: Yablon, yablko, yahoda, ꝛc. schreibt man jetzt richtiger mit g: gablon, gablko, gahoda ꝛc.

Z.

Allgemeine Anmerkung: Viele Wörter auf z od. ze (zuweilen za), kommen in der Bedeutung mit jenen überein, d. mit po od. auch s zusammengesetzt sind, als: zlepssjm, - polepssjm, zhnigi, - pohnigi ꝛc. ꝛc.

Z, vor mehrern Mitlautern ze, *praepos. reg. gen.* aus, a) wenn ein Ort angezeigt wird, auf d. Frage woher? e, ex, z. B. z lesa, z postele ꝛc. aus dem Walde, Bette ꝛc., z té dusse, s. ten; ze srdce; z ruky do ruky; byčby on angel z nebe byl, *Com.* b) wenn es den Stoff anzeigt, woraus etwas ist od. gemacht wird, ex, e; c) wenn es eine Ursache od. Bewegungsgrund anzeigt, per, wegen, um, propter, pro; z hněwu, aus Zorn; z toho geg chwálj, deswegen -, *K. Cyr.* děkowal mu z toho, dafür -, pro; tresce ho z neprawosti, - wegen; pochwálen buď ze wssech dobrodinj, - pro -; d) unter, von, z. B. geden z nich, einer von ihnen, ex, de, inter; e) für, pro, ex: ze mzdy wzdělal město, *Cyr.* z peněz sobě nagjmali towarysse, *K.* pět ze sta, fünf procent, *D.*

II. In der Zusammsetzung: ver, aus, auf, be.

Za, *praepos.* mit dem Akkus. a) für, α) anstatt, pro, z. B. za někoho zaplatiti, für jemand bezahlen; za penjze pracowati, für Geld arbeiten, β) für mit was, aa) quis, quae, quid &c. wenn es soviel ist, als wer od. was, z. B. co gest to za člowěka? was ist das für ein Mensch? quis est hic vir; bb) qualis, wenn es soviel ist, als: wie beschaffen? z. B. co gest to za wěc? was ist das für eine Sache? qualis est haec res? b) für, od. statt, als, pro, instar: Perssané oheň za boha ctili; za winu gim dáwali, že gsau lidé baurliwj; Krysta za messydásse poznati; za knjže wolen, *Vel.* za nesslechetnost to odsaudili; za prawé prokázati něco; za práwo vstanowiti, *Com.* zbor ho za kacýře potupil; za weliké potěssenj to měl; za syně ďáblowo gsau, kteřj po něm postaupili; to za řád a práwo gest; c) für, wegen, pro: za to se Bohu dosti wyděkowati nemůže, *Com.* nechce mordéři za žiwot swůg děkowati, - sein Leben einem Mörder verdanken -, *Vel.* d) um: za wýpis kssaftu prosyl, er bat um eine Abschrift, *Pr.* žádám za polehčenj, *Com.* e) bey, mit, wenn es ein Werkzeug anzeigt: za nohy wzýti, bey den Beinen fassen, pedibus &c. cýsař Zykmund za nohy powěssen, se wyhogil, *Vel. Calend. hist. ad a.* 1408. s. auch pačesy; f) in, auch innerhalb, binnen, intra; za osm dnj zas přigdu, in acht Tagen komme ich wieder; za dobrau chwjli, eine gute Weile, *Vel.* za mjli na dýl, *Id.* za nehet neodstaupiti od smyslu swého; s. auch wlas; g) unter, während, sub; za panowánj, unter der Regierung; za cýsaře Augusta; za starého zákona,

K. za swětla, za rosy, za slunce 2c. 2) auf d. Frage wohin? mit dem Akkus., hinter, post; gdi za mnau, gehe hinter mir (verschieden v. giti po někom, jemand nachfolgen, jemand nachgehen); za nehty gim sspičaté třtiny bili, Com. b) auf d. Frage wo? mit dem Instrum. in, bey 2c. apud &c. za kamny se wždy newáleg, - hinter dem Ofen -, Lomn. dluhy za nim mǎ, - bey ihm Vel. za sebau zdržowati něco bližnjmu. Besondere Redensart za přjčinau mau nic nepečug.

II. in der Zusammensetzung ein, er, vor, ver, weg, ein wenig, zu.

Anm. Das za wird öfters lang, so wie d. Vorwörter na u. při; s. d. dabey gemachte Anm.

Zababaussjm, *fut. iti, sl.* mit Tüchern das Gesicht stark verhüllen, daß man kaum sehen kann.

Zababčelý 3. gekrümmt, wie ein altes Weib, decrepitus.

Zababrem, -se, ati, *sl.* s. zasspinjm.

Zabarwugi, owal, owati, sich färben, colorem ducere.

Zábawa, zábawka, y, *f.* Zeitvertreib, *m.* temporis oblectamentum; 2) Sperre, *f.* detentio.

Zabawjm, *fut. ex.* il, iti, jemand unterhalten; b) aufhalten, morari aliquem; c) arretiren, s. zatknu.

II. *rec.* zabawiti se, sich unterhalten, tempus fallere; b) sich aufhalten, moram ducere, nectere, morari.

Zábawný 3. *sl.* s. kratochwilný.

Zabednjm, *fut.* il, iti, s. bednjm.

Zabedňugi, owal, owati, verb.

Zaběhnu, *fut. ex.* hl, hnauti, sich verlaufen, sich durch Laufen od. im Laufen verirren, z. B. Kind, Schaf 2c. aberrare, deerrare; 2) *akt.* někoho zaběhnauti, jemand den Weg verlaufen, viam intercludere alicui.

Zaberu se, *fut. ex.* bral, brati se do něčeho, sich in etwas viel einlassen, versenken, vertiefen, dedere se; 2) někam, sich begeben, abire.

1. Zabigák, *a, m.* Todtschläger, occisor; -čka, *y, f.* -inn, *f.*

2. Zabigák, *u, m.* Kopfreißer, von Weine, vinum vehemens, capitis dolores faciens, *R. D.*

Zabigi, zabjm, *fut.* zabil, zabiti, *part. p.* zabit, *imper.* zabj, tödten, interficere, necare, occidere, vita privare, interimere; 2) schlachten, abschlachten, mactare, jugulare; 3) (zabednjma); verschlagen, z. B. ...

Zabjgjm, el, eti, verb.

Zabjljm, *fut. ex.* il, iti, verweißen, dealbare, albo inducere.

Zabjm, *fut.* il, iti, s. zabigi.

Zabitec, tce, *m.* ein Getödteter

Zabitj, *n.* Todtschlag, *m.* occisio, interfectio; zabitj krále, Königsmord, *m.* caedes regis, caedes regia, *P.*

Zablatjm, *fut.* il, iti, s. poblatjm.

Záblatnjk, u *m.* s. zákolnjk, *Hrom.*

Zablaudjm, *fut. ex.* il, iti, sich verirren, aberrare, deerrare.

Zablauzenj, *n.* Verirrung, *f.* aberratio, erratio, error.

Zablesknu, *fut.* kl, nauti, s. oswjtjm: zablesklo ho swětlo s nebe, *K.* - nutj, *n. verb.* Blitz, (einmaliger), Blitzer, *m.* fulgor.

II. *rec.* z-ti se, blitzen (einmal), a) beym Gewitter, fulgurare; b) schimmern, fulgere, micare; skulinkau se mi swětlo zablisklo, *Com.*

Zablesskugi, -se, owati, *dur. verb.*

Zablyskugi, owati, olima (ni

někoho), *sl.* gehässige, grässliche Blicke v. der Seite auf jemand werfen, torva tueri.
Zábod, u, *m.* Anspornung, *f.* 2) Galopp, *m.* cursus equi citatus.
Zabodám, al, ati, s. zabodnu; 2) galoppiren, a) im Galoppe, im Sprunge reiten, equo admisso vehi, equum admittere; b) im Galoppe laufen, z. B. das Pferd, citato cursu ferri.
Zabodnu, *fut. ex.* dl, dnauti, u. zabásti, einstechen, infigere; 2) anspornen, z. B. ein Pferd, equo calcaria subdere.
Zábog, e, *m.* Oeldrusen, Oeltrester, *pl.* fraces, amurca; 2) s. Oelmühle, olegnice 1).
Zábognjk, a, *m.* Oelmüller, molitor olearius; -nice, *f.* -inn, *f.* -ctý 3; -ctwj, *n.* Oelmüllerhandwerk.
Zabohowanec, (u. zastobohowanec), nce, *m. sl. Göm.* ein sehr roher, verwilderter Mensch.
Zabořjm, *fut.* il, iti, mit Schutt u. drgl. verschütten: zabořená brána ctnosti, *Com.*
II. *rec.* z-ti se, verschüttet werden.
Zabožjm se, *sl.* s. zadussjm se.
Zábradlj, *n.* u zábradlo, a, *n.* Geländer, *n.* adminiculum.
Zabránjm, *fut.* il, iti, verwehren, vetare, prohibere; 2) zueggen, occare, occando tegere.
Zabraňugi, owal, owati, verb.
Zabředu, *fut. ex.* dl, zabřjsti, eigentlich im Waden sich vergehen, in Schlamm, Tiefe gerathen, vadendo aberrare, de vado declinare; 2) trop. sich vergehen, auf Abwege gerathen, in errores, vitia delabi: hluboce zabředli synowé Izraelští, *B.*
Zábřeh, u, *m.* s. zábřeží, *D.*
Zábřeský 3. scharf (u. gut): Bier.
Zabřeskuge se, *impers.* d. Morgendämmerung bricht an, diescit: zabřeskuge se, giž záře wzchodj.
Zábřežek, žku, *m.* s. folg. u. zágežek? beydes nach *D.*
Zábřežj, *n.* Kai, *m.* an der Küste, crepido, (inis), *f.*
Zábřežý, *n. Kr.* viell. irrig für vorh.
Zabrodjm se, *fut.* il, iti, *sl.* sich nass machen (im Gehen).
Zabrugi, ati, s. trausým, (Berg.)
Zabubnugi, *fut.* owati, *sl.* anfangen zu trommeln.
Zabudu, (-dnem), *sl.* s. zapomenu.
Zabylý 3. verrucht?
Zábywka, y, *f.* s. zábawka, *Wrat.*
Zabzdjm, *fut.* ěl, ěti, s. bzdjm.
Zač (für za co), für was; wie theuer?
Začadjm, *fut.* il, iti, berussen, fuligine obducere.
Začápám, *fut.* al, ati, *sl.* mit Koth stark beschmutzen, bewerfen.
Začasté, *adv.* oft, saepe.
Začátečné, ého, *n.* Anfahrgeld, *n. D.*
Začátečnj 1. s. počátečnj.
Začátečnjk, a, *m.* Anfänger, a) der etwas anfängt, inceptor; b) der d. Anfangsgründe einer Sache lernt, tiro; -nice, *f.* -inn, -trix.
Začatý 3. *part. pass.* angefangen, coeptus, inchoatus.
Zaceljm, - se, *fut.* s. zahogjm, - se.
Zacenjm, *fut.* iti, s. procenjm, *D.*
Začepčjm, *fut.* il, iti, *sl.* folg.
Začepjm, *fut.* s. ocepjm.
Začepugi, *fut.* owati, zustopfen, mit dem Zapfen, obturare.
Začernalý 3. s. náčerný.
Začernjm, *fut.* iti, verschwärzen, schwarz machen, denigrare; 2) *sl.* schmutzig machen (d. Wäsche, im Tragen,) maculare.
Začerňugi, owál, owati, verb.
Začerwenalý 3. s. náčerný.
Začerwenám se, ati, s. zardjm se.
Začerwenjm, *fut.* iti, *sl.* roth färben, rubefacere.

Zakerwenjm se, *fut.* il, iti, vorh.
Zaketj, *n. verb.* v začnu.
Zacházka, y, *f.* Umweg, *m.* circuitus; 2) Umgang, *m.* consvetudo.
Zacházým, al, eti, vergehen, fortgehen, weggehen, sich entfernen, verschwinden, evanescere, decedere, abire: kow ten rzý zacházý, *K.* samau wetchostj zacházý, *Com.* 2) untergehen, z. B. Sonne, Mond, Sterne, occidere; 3) umgehen, a) mit jemand, a) ihn behandeln, ihm begegnen, z. B. freundlich, hart, habere aliquem, s. mám se 2); β) Umgang mit ihm haben, uti aliquo; 4) mit etwas, sich damit beschäftigen, es behandeln, versari in re, tractare rem, occupari re: s černým uměnjm zacházeti, *Com.* - s orbau, s wlnau zc. 5) od. zacházeti sobě (sy), umgehen, Umweg nehmen, circuitu uti, s. auch wůkol u. zagdu.
Zachce se (mi, ti zc. něčeho), *fut.* zachtělo se, zachtjti se, nach etwas lüstern werden, (mich gelüstet darnach), appetere rem, cupidum esse rei, cupiditas incessit me, te &c. rei.
Zachcy, - chceš zc. s. zechcy.
Zachlosstjm, *fut.* il, iti, *sl.* einen halb todt schlagen, valido ictu prosternere.
Zachmůrjm se. *fut.* il, iti, *sl.* trüb, finster düster werden, nubilari.
Záchod, u, *m.* Abtritt, *m.* heimliches Gemach, Retirade, *f.* latrina, secessus.
Zachowacý 1. z. B. list, s. list. a
Zachowalý, (dobře z-lý) 3. wohlverhalten, probus; - lost, ... Wohlverhalten, *n.* boni mores.
Zachowám, al, ati, erhalten, a) behalten, nicht drum kommen, tenere, tueri, obtinere, servare, conservare; b) aufsparen, aufbewahren, tenere, servare, conservare; 2) halten beobachten, servare, conservare; 3) (selten) s. uchowám ... zachoweg nás srdce neuwděčného, *Com.*
II. *rec.* z-ati se, sich verhalten, sich betragen, sich aufführen, gerere se; 2) *cum dat. pers.* s. ... běhati se 3), *Com.*; 3) *sl.* zle z., v. Ledigen, zum Fall kommen; 4) *sl.* z-ti sy, sich merken.
Zachowáwám, - se, al, ati, vorh.
Zachrastjm, *fut.* il, iti, verräumen, verschleppen, alieno loco ponere.
Zachtěnj, *n. v.* v. zachcy, Gelüsten
Zachule, *f.* s. řit, Arsch, *m.* culus
Zachutnám, *fut. ex.* al, ati, s. ... ljbjm: zachutnal Hospodinu ... ti, *B.* - áwám, al, ati, dasselbe
Zachutnáwá, ati, s. chutná: ... to wogákům zachutnáwá, ... gest tam mnoho zbožj, *K.*
Zachwacugi, owal, owati, ...
Záchwat, u, *m.* Schlafsucht, *f.* Begierde unaufhörlich zu schlafen, veternus, lethargus, lethargia
Zachwátjm, *fut.* il, iti, cen, hinreißen, wegreißen, abripere, auferre; b) überraschen, s. ... kwačjm.
Zachyřjm se, *sl.* s. zadychčjm se.
Zachystám, *fut.* al, ati, bereiten, parare: - sobě penjze, *Cyr.*
II. *rec.* z-tati se, s. opatřiti se ... wssemi potřebnými wěcmi.
Zachystanjčko, a, *n. dim.* ein kleiner Vorrath, copiola, *Com.*
Zachytjm, *fut.* il, iti, erwischen, deprehendere, arripere; ... erhalten, zurückhalten, z. B. jemand, der fallen wollte, retinere, sustinere.
Zajjerám, al, ati, *sl.* schöpfen.
Zájem, u, *m.* *sl.* s. prjjem.
Začjnám, al, ati, s. začnu.

Začjtám, *fut.* ati, *sl.* verzählen, im Zählen irren; 2) verzaubern.
Zaclánjm, il, čti, s. zaclonjm.
Záclona (zástona), *f.* Ueberschattung, obumbratio; 2) trop. zástona má! ach müg ſſtjte! *Com.* S. auch zástona.
Zaclonjm, *fut.* il, iti, überschatten, obumbrare, opacare; im Lichte stehen, officere lumini.
Začnu, *fut.* začal, začjti, *part. pass.* začat, *imper.* začni, anfangen, a) den Anfang mit etwas machen, incipere, exordiri, inchoare, coepi; b) den Anfang nehmen, incipere, initium capere.
II. *rec.* začjti se, anfangen, den Anfang nehmen, incipere.
Zacpám, *fut.ex.* al, ati, verstopfen, obturare, obstruere, oppilare.
Zacpánj, *n.* Verstopfung, *f.* obstructio, oppilatio.
Zacpawadlo, *a, n.* Spund, *m.* (bey den Orgelpfeiffen), obturaculum, *R.*
Zacpáwám, al, ati, s. zacpám.
Zácpawka, *y, f.* s. zátka 1).
Začru, *fut.* nádobau, s. čru.
Záda, *gen.* zád, *n. pl.* Rücken, *m.* v. Menschen, dorsum, tergum.
Zadák, *a, m* Hintermann, posterior; - dček, čka, *m. dim.*
Zadák, u, *m.* der Hintertheil der Floßprame, puppis, *D.*
Zadám, *fut.* al, ati, někoho někam, i.e. daleko poslati; 2) aufgeben, fahren lassen, missum facere, renunciare; 3) vergeben, schmälern, deminuere?
Zadánj, *n.verb.* v. vorh. zadánj (sdánj, z-ánj, wz-nj) společné statků (mezy manžely), gegenseitige Übergabe des Vermögens, mutua bonorum traditio, *R.* donationes reciprocae, *Pr.*
Zádatek, tku, *m.* bess. záwdawek, *D.*
Zádawa, *y, f.* Drangsal, *n.* Bedrängniß, *f.* Druck, *m.* adflictio: wálky, holdy, berně, a giná zádawa, *K.* weliké zádawy, nátisky a bezprawj, *K.* zádawy a násylj činj, *K.*
Zadáwám, al, ati, s. zadám.
Zádawek, wku, *sl.* s. záwdawek.
Zadáwjm, *fut. ex.* il, iti, erwürgen, suffocare, strangulare.
II. *rec.* z-ti se, s. zalknu se.
Zádawnj 1. verderblich, perniciosus: nynějſſj zádawnj a těžká léta.
Zadček, *gen.* zadečku, *m.* Hinterkeulchen, *n.* clunicula.
Zadechnu se, *fut.* naut, s. zalknu se.
Zadek, dku, *m.* Hintertheil, *m.* pars postica, pars aversa, pars posterior; zadek lodj, das Hintertheil des Schiffes. puppis; 2) der Hintere, a) d. Oeffnung od. Ausgang des Mastdarmes, anus, podex; b) Hinterbacken, *pl.* nates, clunes, *pl.* 3) Hinterthür, *f.* posticum, ostium posticum, postica, od. janua postica: zadkem vgjti; 4) *sl.* Nachbrandtwein, *m.* sicera secundaria.
Zadělám, *fut. ex.* al, ati, án, vermachen, zumachen, obsepire, sepire, claudere; 2) einmachen, den Teig, Zuckerwerk 2c. subigere; zadělané (zadělávané) ořechy, wiſſně 2c. eingemachte Nüſſe 2c. saccharo, melle condita: 3) hinein legen, drehen, schlagen 2c.: čep zadělati, einzapfen, embolum incutere.
Zadělávám, al, ati, vorh.
Zadělávané, *n.* gjdlo, Eingemachtes.
Záděr, u, *m. sl.* folg.
Záděra, *y, f.* s. odděrek.
Zadina, *y, f.* schlechtes Getreide.
Zadlažjm, *fut. ex.* il, iti, zupflastern, sternere lapidibus.

Zadlužený 3., sl. zadl-ný, 3. folg. D
Zadlužilý, 3. verschuldet, obaeratus, obligatus aere alieno.
Zadlužjm, fut. il, iti, verschulden, in Schulden setzen, obligare, od. obligare aere alieno: welice se v něho zadlužil, K.
Zadnj 1., comp. zadněgšj, sup. nšj, hinter, hintere, was hinten ist, posticus, qui a tergo est, aversus; z. dwéře, s. zadek 3); b) untere, inferior: stawowé přednj, zadnj, Vel. z. wjno, Nachwein, m. vinum secundarium.
Zadnice, f. s. zadek 1); b) sl. & mor. Geburtsglied, n. der Kuh, Stute, Sau rc.
Zadogjm, fut. iti, sl. mit der v. der neuen Schwangerschaft verdorbenen Milch den Säugling krank machen; zadogila djtě.
Zádrapka, y, f. sl. Anlaß z. Zank.
Zadrapugi se, owati, sl. Händel suchen, lites quaerere.
Zadrbám, fut. al, ati, s. podrbám.
Zádrhel, hle, m. Rechtschlinge, Verfitzung, f. captio; - hliwý 3. verfänglich, captiosus.
Zadrhnu, fut. hl, hnauti, (sl.) s. zaškrtjm. 2) na zádrmo zawázati, zavzliti, verknüpfen, verschlingen, nodare, Syl.
II. rec. z-ti se, sich verknüpfen: zadrhla se ošýdla gegich, B. 2) ersticken, suffocari; 3) gazyk mi se zadrhuge (strachem), ich stottere, balbutio.
Zadrhugi, - se, owati, vorh.
Zádrmo, s. zadrhnu u. smečka, Vel.
Zadrobjm, fut. ex. il, iti, einbrocken, interere.
Zadru (ku,) zadřeš, fut. ex., zadřel, zadřjti, hinein stoßen, hinein stechen, infigere.
Zadržjm, fut. ex. il, iti, aufhalten, retardare, sustinere.
II. rec. z-ti se, s. zachowámse 1).

Zádržka, y, f. s. nádržka.
Zadu, adv. hinten, post, pone, retro, a tergo: s zadu, v. hinten her, v. hinten zu, a tergo, a parte aversa.
Záduch, u, m. s. dušnost 1), 2).
Zadunagčan, a, m. od. zadunagec, m. (sl.), -čanka, y, f. einer, eine, der, d. jenseits der Donau wohnt, transdanubianus, -na.
Zádunagj (zadunagj), n. das Land jenseits der Donau, regio (circulus) transdanubiana (auch)
Zádunagský 3. jenseits der Donau
Záduššj, n. Kirchengut, n. fundus ecclesiasticus, bonum ecclesiasticum. 2) Vermächtniß Ryb. 3) záduššj chudých, Armenhaus, n. D.
Zadušjm se, fut., il, iti, sl. schwören (bey seiner Seele).
Zadušina, y, f. Dampf, vapor, f.
Záduššnj 1. der Kirche gehörig: záduššnj statek, Kirchengut, n. fundus ecclesiasticus: z. lán
(záduššnj oběd chudým) Todtengedächtniß, n. Jahrstag, parentalia, Vel. N., Com. záduššnj neb klášterské zbožj, Vel.
1. Záduššnjk, a, m. (boh.) Kirchenvater, m. curator bonorum ecclesiasticorum.
2. Záduššnjk, u, m. s. openec.
Zadušým, fut. ol, yti, šen, ersticken, (act.) suffocare, strangulare.
II. rec. z-ti se, ersticken (neutr.) suffocari, strangulari; w konopjch se zadušyti, aufgehängt werden, suspendi, Vel. & sl.
Zadychčjm se, fut. il, iti, keichen, anhelare.
Zadymjm, fut. iti, sl. beräuchern.
Zafaukám, fut. al, ati, s. faukám.
Zafauknu, fut. kl, knauti, vor. wjtr dymu na zádnau stranu nezafaukl.
Zafukugi, owal, owati, vorh.

Zagac, a, m. sl. s. zagjc.
Zagatý 3. part. pass. cons. der, d. das gefangene, captus, captivus.
Zagda, y, f. sl. Lypt. s. batoh (croat. zája, a tergo.)
Zagdu, fut., zassel, zagjti, imper. zagdi, vergehen, fort gehen, weggehen, sich entfernen, verschwinden, abire, evanescere. 2) untergehen, z. B. Sonne, Mond, Sterne, occidere, Com. 3) dazwischen kommen, intervenire: něco zasslo bratra mého. 4) s někým, s. zacházým 3), a): nic milostiwěgi nezassli s nim, gako rc. diwně zagdu s tjm lidem, Žal. 5) s. porussjm se: tak tehdáž zassel swět, že plný byl pokrytstwj a sfalby; 6) zagjt sobě (sy), s. zacházým 4).
II. rec. z-ti se, sl. sich verziehen, den Athem verlieren: zagsslo se djtě.
Zagecj 1. vom Hasen, leporinus: z. kůže, Hasenbalg, m. Hasenfell, n. pellis leporina; běh z. Hasensfuß, m. D. z. sádlo, Hasenfett, n. adeps leporinus. 2) d. Hasen betreffend, leporarius; z. teneto, Hasengarn, n. cassis leporarius; z. slěz. Hasenpappel, malva sylvestris, Linn. z. oko, hřebjčkowa bylina, Benedikt, m. Benediktenkraut, n. geum urbanum, Linn. D..
Zagečice, -čnice, f. s. ramlice, D.
Zagečina, y, f. Hasenfleisch, n. caro (assa) leporina.
Zagečnjk, a, m. Hasengeyer, m. aquila melanoætus, Kl., D.
Zagedu, fut. ex. zagel, zageti, imp. zaged', wegfahren, verschwinden, avehi, evanescere; 2) reitend sich weg entfernen, avehi equo. 3) irre fahren, irre reiten aberrare. 4) od. zageti sy, a) umfahren, einen Umweg nehmen, vehi per ambages. b) umreiten, einen Umweg reiten, per ambages equitare. 5) überfahren, niederfahren, z. B. djtě.
†Zageblugi, fut. owati, vernageln, clavis adactis corrumpere: zageblowané kusy (děla), Kram.
Zagem sy, fut. gedl, sl. s. pogjm.
Zágem, gen. zágmu, m. Gefangennehmung, f. comprehensio, prehensio. 2) Pfänden, n. Pfändung, f. pigneratio.
Zágemce, bess. zagimač.
Zágemný 3. z. B. zágemné kořenj (bylina), das rechte od. blaue Mäusöhrlein, auricula muris.
Zagetj, n. Gefangenschaft, f. captivas.
Zágezd, u, Umweg, m. circuitus.
Zágezdek, dku, m. dim. v. vorh.
Zágezek, zku, m. Flechtwerk, n. Krippe, f. s. oplotec, D. ryby z rybnjka přes zágezky wystakugj; zágezkem ohraditi, krippen, saepire; s. oplotjm, D.
Zagjc e, m. (vgl. Hase), Hase, m. (Thier), lepus.
Zagjček, čku, m. dim. Häschen, n. lepusculus.
Zagjčkař, e, m. s. zagečnjk, D.
Zagjčky, pl. Hasenklee, n. trifolium arvense, Linn. D.
Zagjdám, al, ati, s. zagjm.
Zagikám se, al, ati, stocken im Reden, haesitare.
Zagjkawý 3. stockend, haesitans; -wost, i, f. das Stocken im Reden, haesitatio.
Zagjm, fut. gedl, zagjsti, imper. zagez, darauf essen, post edere.
Zagimač, e, m. der gefangen nimmt qui capit. 2) Pfänder, m. (auf dem Lande,) pignerator.
Zagjmám, al, ati, s. zagmu.
Zagjmánj, n. s. zágem 1).

Zagisté, *adv.* denn, enim. 2) in der That, wirklich, enim vero.
Zagistjm, *fut.* il, iti, *sl.* versichern, vergewissern, confirmare.
Zagisto, üblicher zagisté 1), *Vel.*
Zagistý, 3. *sl.* zuverlässig, certus.
Zagjt, - ti, s. zagdu u. zagmu.
Zagitřjm se, *fut.* s. zahnogjm se.
Zagitřenj, *n.* Eiterung, s. zgitřenj.
Zagitřený 3. eiterich, voller Eiter, purulentus.
Zagjždjm, ěl, ěti, s. zagedu.
Zagmu, *fut. ex.* zagal, zagjti (u. zagmauti), *part. pass.* zagat, *imper.* zagmi, gefangen nehmen, capere. 2) pfänden, das Vieh auf dem Lande, wenn es an verbothenen Orten weidet, pignerari, sumere pignori.
Záha, od. viell. zháha, *russ.* izhaha,) (nach andern žáha), y, *f.* kyselost, páliwost žaludka, Sodbrennen, *n.* aestus ventriculi; záhu a nelibku sobě na někom zháněti, sehnati, seinen Zorn über einen auslassen, sein Müthchen kühlen, iram in aliquem evomere, animum explere; 2) s. prým 2) ? ?
Zahabem, *fut.*, ati, *sl.* verwerfen, verräumen, turbando occulere.
Zaháddám, *fut. sl.* Räthsel aufgeben.
Zahágjm, *fut.* il, iti, s. hágim 2).
Zahaknu, *fut. ex.* kl, knauti, haken, unco conjungere.
Zahaleč, e, *m.* Müßiggänger, *m.* deses, cessator, otiosus.
Zahálčiwý 3. müßig, otiosus; -wě, *adv.* -se; - wost, i, *f.* folg.
Zahálenj, *n.* s. zahálka.
Zahálím, el, eti, müßig seyn, otiosum esse, otiari.
Zahálka, y, *f.* Müßiggang, otium.
Zahanbjm, *fut. ex.* il, iti, beschämen, a) beschämt machen, pudefacere aliquem, pudore aliquem adficere, facere, ut aliquem pudeat. b) übertreffen, superare, vincere, post se relinquere, antecellere.
Zahánjm, ěl, ěti, s. zaženu.
Zahánka, y, *f.* Kopffurche, *D.*
Zaharussjm, *fut.* iti, *sl.* mit einem Verweis zum Schweigen bringen, increpando ad silentium redigere.
Zahasprugi, *fut.* owati, *sl.* verriegeln, claudere pessulo.
Zahatjm *fut.*, il, iti, (*sl.* zahatám, ati), eindeichen, aggere praecludere (flumen).
Zahazugi, owal, owati, folg.
Zaházým, *fut. fr.* el, eti, verwerfen, durch Werfen alle machen, jaciendo consumere. 2) zuwerfen, zumachen, z. B. eine Grube, operire.
Zaheybám, bess. zahýbám.
Zahladjm, *fut. ex.* il, iti, zen, vertilgen, delere, abolere, exstinguere, exstirpare, tollere. 2) durch Glätten unkenntlich machen, laevigando delere. 3) s. vtuklám.
Zahlazugi, owal, owati, verb.
Zahledjm (zahladjm) se, iti, *sl.* sich vergaffen; (auch 2) v. einer Schwangern, wenn durch ihr Angaffen das Kind Mahlzeichen am Leib bekommt, versehen.
Zahljdnu, *fut.*, dl, nauti, erblicken, conspicere, conspicari.
Zahlinjm, *fut.* il, iti, mit Thon beschmieren, beschmutzen.
Zahljžjm, el, eti, na někoho, s. zablyskugi.
Zahlobjm, *fut.* il, iti, *sl.* verschlagen, vernageln, claudere.
Zahlussjm, *fut.* il, iti, *sl.* betäuben, mit einem Schlag bald tödten. 2) Gewächse ersticken, nicht wachsen lassen, suffocare.
Zahnogenj, *n.* s. zagitřenj.
Zahnogený 3. s. zagitřený.

Zahnogjm se, *fut.* iti, eitern, purulentum fieri, pus colligere.
Zahnu, *fut.* ul, auti, s. zahýbám.
Zahodjm, *fut.* iti, wegwerfen, abjicere. 2) verwerfen, loco alieno vel ignoto ponere.
II. *rec.* z-ti se, k někomu, einen Ausflug wohin machen, od. v. ungefähr sich wohin begeben, excurrere, divertere, fortuito divertere: zahodil se k němu gednoho času Solon, *Vel.* - k někomu, *Cyr.*
Zahogjm, *fut. ex.*, il, iti, zuheilen (*act.*) z. B. d. Wunde, claudere, claudere sanando.
II. *rec.* zahogiti se, zuheilen (*neut.*), claudi, coire.
Zahom, *sl. Lypt.* s. tussjm, 2).
Záhon, u, *m.* Beet, Gartenbeet; Akkerbeet, *n.* (asy 7, 8. rozorů), Rükken, *m.* area, pulvinus. 2) Ackerfeld, Saatfeld, *n.* Ackerboden, *m.* arvum: města na březých mokřských neb v gezer ležjcý mjwagj dobrý záhon. 3) Kamm, *m.* in der Scheune, *D.* hnogný záhon (aneb lauže), Mistbeet, *n.* pulvinus fimarius, *R.*
Záhonček, *gen.* záhonečku, *m. dim.* kleines Beet, Beetchen, *n.* areola, pulvinulus.
Záhonec, nce, *m.* s. záhon 1).
Záhonek, nku, *m.* s. záhonček.
Záhorec, rce, *m.* -rkyně, *f. sl.* der, d. jenseits des Gebirges wohnt, ultramontanus, - na.
Záhořj, *n.* d. Gegend jenseits des Gebirgs, regio ultramontana.
Zahořjm, *fut.* el, eti, v. glühenden Kohlen od. vom Kohlendampfe ein Kopfweh od. eine Uebelkeit bekommen, a prunis od. vapore carbonario capitis dolores, nauseam accipere. 2) entbrennen, inflammari: milosti zahořela k mužj, *K.*; -lásku; 3) v. der Hitze verderben, aduri: zahořelo obilj; hrozny zahořelé.
1. Záhorka, y, *f. sl.* Kriechen, Haferpflaume, prunus insititia.
2. Zahorka, *sl.* zahorúca. s. horko.
Zahořklý 3. bitterlich, subamarus -kost, i, *f.* bitterlicher Geschmack, subamaritudo.
Zahořknu, *fut.* kl, nauti, bitterlich werden, amarescere.
Záhorský 3. *sl.* s. záhorec.
Zahowořjm, *fut.* il, iti, *sl.* s. zamluwjm 1).
Zahrab, u, *m.* Agram, Croatiens Hauptst. Zagrabia; -ban, a, *m.* -nka, y, *f.* Agramer, *m.* -inn, *f.* Zagrabiensis; - bský 3. v. Agram, Zagrabiensis.
Zahrabám, *fut. ex.* al, ati, einscharren, infodere, defodere; 2) zuscharren, obruere, adobruere, contegere.
Zahrabugi, owal, owati, verb.
Zahrada, y, *f.* Garten, *m.* hortus; z-da pro wařenj, Küchengarten, Gemüsgarten, *m.* hortus olearius; rozkossná z., Lustgarten, hortus voluptarius.
Zahradjm, *fut. ex.* il, iti, zen, zumachen, vermachen, claudere, obsepire: nos zahraditi; trop. studnicy bezbožnosti zahraditi.
Zahrádka, y, *f. dim.* Gärtchen, *n.* hortulus; růžowá z-ka, Rosengärtchen, *n.* rosarium, rosetum.
Zahradné, ého, *n.* Gartenzins, *m.* census hortensis.
Zahradnj 1. den Garten betreffend, dahin gehörig, darinn befindlich, hortensis.
Zahradnjk, a, *m.* Gärtner, *m.* der einen Garten besorgt, hortulanus; -nice, od. zahradnjkowá, é, (*sl.* - čka, y,) *f.* -inn, *f.* uxor, conjux, marita hortulani;

- cký 3. gärtnerisch, hortulanus,
- ictwj, n. Gärtnerey, f. a) Gartenwesen, n. res hortensis; b) Gärtnerkunst, f. ars hortensis.

Zahrag, e, m. sl Nahme der Hunde.

Zahragi u. zahrám, fut., zahrál, zahrati, ein wenig spielen, paulum ludere.

Zahráknu, fut. kl, (kol), knauti, sl. durch sein Ansehen zum Schweigen bringen.

Zahrám, aufspielen, s. zahragi.

Zahráwám, al, ati, spielen, scherzen, schäkern, ludere.

Zahrazugi, owati, s. zahradjm.

Zahrdausým, sl. s. zardausým.

Záhrdlitý 3. was einen engen Hals hat, Flasche, Krug etc. cervice coarctata, B.

Záhřeb, u, m. Ofenloch, n. os fornacis, (praefurnium, R.)

Zahřegi, fut. ex. zahřjl, u. zahřel, zahřiti, erwärmen, calefacere, tepefacere, fovere; 2) erhitzen, heiß machen, calefacere, fervefacere.

II. rec. zahřjti se, warm werden, sich erwärmen, calefieri, calescere, tepescere; 2) sich erhitzen, calefieri.

Zahřjwacý 1. z. B. slunce, wärmend, calefaciens, calidus.

†Zahřjwárna, y, f. Treibhaus, n. etwa calefactorium plantarum.

Zahřjwám, al, ati, s. zahřegi.

Zahřjžjm, fut., sl. zahraužým, s. pohřjžjm.

Zahřmjm, fut. ex. ěl, ěti, donnern, ertönen, tonare, intonare, a) vom Donner; b) v. ähnlichem Schalle: wystřelenj děla zahřmělo; děla hřjmala; z děl hřjmalo, P. 2) trop. donnern, mit Worten, intonare: tu bratr twůg zahřměl, Neg.

Zahrnu, fut. ex. ul, auti, zusammen raffen, a) zusammen scharren, corradere; b) zusammen nehmen, z. B. Kleid, colligere; c) in Menge erhalten, z. B. im Spiele, Handeln, Fangen, consequi, capere, B. 2) einstreichen, wie Geld, tollere, auferre.

Záhrob, u, m. Graben: w záhrobě při gedné chmelnicy zakopala zamordowané djtě, Vel.

Záhrobec, bce, m. ein erhöheter Platz, insbesondere beym Ofen in Dörfern, area; (hie u. da záhrob, ě, f.); z-ec na zahradě, Gartenbeet, n. Rabatte, f. area, pulvinus.

Zahrozým, fut. yl, yti, drohen, bedrohen, minari, minitari, comminari.

Záhuba, y, f. Verderben, n. a) Untergang, m. pernicies, interitus; b) das was andern Verderben bringt, pestis, pernicies.

Záhružka, y, f. sl. Nitr. s. blyštěk.

Záhubce, m. Verderber, m. corruptor, perditor.

Záhubj, n. der Busen am Leibe, sinus, Is. 40, 11. ed. a. 1488.

Zahubjm, fut. ex. il, iti, en, reg. acc. verderben, zu Grunde richten, perdere, pessum dare, evertere.

Záhubnjk, a, m. s. zhaubce.

Záhubný 3. verderblich, zum Verderben gereichend, schädlich, perniciosus, exitiosus, exitialis, pestifer, pestilens: záhubné proměny; -ně, adv. perniciose, exitiose, pestifere.

Zahustjm, fut. ex. il, iti, stěn, verdicken, densare, spissare.

Zahútám se, fut. il, iti, sl. sich in Gedanken vertiefen.

1. †Záhý 3. s. časný c), d), Lexik.

2. Záhy, adv. comp. záželezi, bey Zeiten, mature, tempestive, in tempore, K.

Záhyb, u, m. Falte, f. plica; na sukně, s. záwal; 2) (listu), Eselsohr, n. sinus.
Zahybák, e, m. s. kořenec.
Zahybák, u, m. mor. vorh.
Zahýbanec, nce m. sl. vorh.
1. Zahýbám, zahýbi, fut. zahýbal, zahýbati, ein wenig bewegen, etwas Körperliches in Bewegung setzen od. rühren, paulum movere, commovere.
2. Zahýbám, praes. al, ati, wenden, drehen, z. B. wohin, vertere, convertere, versare. 2) aufstülpen, z. B. einen Hut, aufkrämpen, aufstutzen, replicare.
Záhybel, e, m. sl. Lypt. s. swět 2).
Zahynu, fut. ex. ul, auti, untergehen, zu Grunde gehen, gerichtet werden, sein Ende erreichen, umkommen, occidere, pessum ire, perire, interire.
Zahynulý 3. zu Grund gegangen, qui periit, B.
Zahynutj, n. Untergang, m. einer Stadt, eines Hauses, eines Menschen, einer Sache, occasus, interitus.
Zájordanj, n. d. Gegend jenseits des Jordans, regio transjordana, D. -nský 3. wie zádunagský.
Zakadjm, fut. il, iti, s. zakaurjm.
Zákal, u, u. zákalec, lce, m. sl. das Speckigte inwendig an der Brodrinde.
Zákalec, lce, m. w chlebě, sl. vorh.
Zakalený 3. part. pass. v. folg.
Zakáljm, fut. fr. el, eti, imper. zakáley, beschmutzen, maculare, commaculare, inquinare, foedare.
Zakaljm, -se, fut. ex. il, iti, en, imp. zakal, s. kaljm, il, - se.
Zákampj, n. abgelegener, abseitiger Ort, Winkel, m. locus remotus: neyzadněgssj zákampj Libie, Cyr. srdce newjm kde w zákampj nechájwáme, magjce ho proti nepřátelům vžjwati.
Zakampugi, fut. owal, owati, einkämmen, wie d. Kehlbalgen, incidere, R.
Zakančjm, fut., il, iti, verkleckſen.
Zakassli, fut. ex. lal, lati, gehustet haben, tussire; trop. proti tomu žádný ani zakasslati nesmj.
Zakatilý 3. s. zak. aný; zakatilé srdce, Lomn.
Zakaupený, part. v. folg.; 2) erblich gekauft: z-ný rychtár, sl. Erbrichter, m. scultetus.
Zakaupjm, fut. il, iti, (sl.) vorkaufen, aufkaufen, coemere.
II. rec. z-ti se, sich einkaufen.
Zakaurjm, fut. s. kaurjm a), b), c); 2) sl. s. zatopjm 1).
Zakausnu, fut. ex. sl, slnauti, erbeißen, todt beißen, mordicus (od. dentibus necare; 2) darauf essen, post edere, vesci; 3) sl. zakausnauti sobě gazyk, Maul halten, conticescere.
Zakausým, fut. yl, yti, ein wenig kosten, degustare; 2) erfahren, genießen, uti, experiri: sotwa za 1. den zakausyli swobody; zakausyl diwného sstěstj y nesstěstj.
Zakauzljm, fut. il, iti, behexen, verhexen, incantare, fascinare.
Zákaz, u, m. sl. s. zápowěd.
Zakázanj, n. s. zakázka b), Vel.
Zakazdým, adv. sl. jedesmal.
Zakáži, fut. zal, zati, imper. zakaž, s. zapowjm, verbieten; 2) s. zamluwjm 2).
II. rec. z-zati se, sich verpflichten, sich anheischig machen, se obligare, se obstringere, spondere: wysoce se mu zatázal a zawázal, Vel.
Zakázka, y, f. s. zámluwa 1); stře-

wjce na zakázku, bestellte Schuhe, calcei constituti; b) Zusage, *f.* stipulatio, *Com.* sliby a zákazky, *Har.*

Zakazugi, owati, s. zakázi.

Základ, u, *m.* Grund, *m.* das, worauf sich etwas gründet, z. B. eines Hauses, Grundfeste, Grundlage, *f.* fundamentum, fundamenta, *pl.* basis; whelnj základ wssého náboženstwj, *Com.* b) Grundbau, *m.* fundatio; 2) Pfand, *n.* pignus, hypotheca; z základu (zástawy) ho wywadil, *K.* 3) Wette, *f.* sponsio mutua, od. blos sponsio, sacramentum: o základ něco činiti, *Cyr.* 4) Belohnung, Siegeszeichen, bey den Wettspielen ꝛc. proemium: házenj o základ kaulj; základ odnássj, *Com.* 5) prawidlo, Grundsatz, *m.* principium: základowé vměnj (filoz.) *Com. D.*

Zakládám, al, ati, gründen, z. B. ein Haus ꝛc. auch Hoffnung ꝛc. fundare; 2) stiften, errichten, den Grund zu etwas legen, z. B. ein Reich, Kloster, condere; 3) einschlagen, einwärts biegen, inflectere, intus flectere, od. in Falten legen, complicare; od. einlegen, imponere: založiti dřewce, d. Lanze einlegen (zum Kampf); založiti ruce (gako zahálíwj), *Vel.* 4) s. zabýbám 2); 5) vorschießen, im voraus geben, z. B. Geld, suppeditare ante, praebere ante: podaným pomáhal, ge zakládal, *Cyr.* gá kupce chcy založiti, *Id.* kdoby neměl -, gá ho chcy penězy založiti, *Id.* založiti chudé; 6) verlegen, mit Holz, Steinen ꝛc. obstruere; 6) *sl.* s. zastawjm, iti, d); -ánj, *n. verb.*

II. *rec.* z-dati se, s. založiti se; 2) zakládat sobě na něčem, sich viel mit etwas wissen, stolz darauf seyn, gloriari; 3) -se na něčem, od. w něčem, fußen, sich gründen, niti: - na maudrosti swé neb lidské, *K.* zakládá se w obradách a zbrogi, *K.* 4) s někým, *sl.* sich mit jemand abgeben.

Zakladatel, e, *m.* Stifter, Errichter, Urheber, z. B. eines Reichs, Klosters, Instituts, conditor, auctor, (fundator); - lkyně, *f.* Stifterinn, *f.* conditrix.

Základka, y, *f.* das, womit man etwas verlegt, vermacht; 2) d. Spreitze in der Mühle.

Základnj 1. Grund-, fundamentalis; -nj zákon, barwa ꝛc. Grundgesetz, -farbe; -ný 3. Grund habend, gründlich? fundatus.

Zaklal, s. zakoli.

Zaklám? zaklagi? zaklati, halsstarrig machen, obstinare, *Syl.*

Zaklaný 3. verstockt, rigidus, obstinatus, *Syl.*

Zaklátjm. *fut.* s. klátjm: zaklátj Hospodin Izraelem, *B.*

Zaklegi, *fut. ex.* zaklel, zakljti, *part. pass.* zaklet, *B.* fluchen, den Fluch hersagen, maledicere; 2) verwünschen, a) verfluchen, devovere, exsecrare, detestari; b) bezaubern, incantare; c) beschwören, mit Schwören einen zu etwas verpflichten od. zwingen, *a*) mit Anrufung Gottes einen bitten, um Gotteswillen bitten, obtestari; *β*) durch Anrufung Gottes u. seines Beystandes zu etwas verpflichten, od. zwingen, od. befehlen, z. B. den Teufel, Schlangen, Gespenster, cogere aliquem, imperare alicui

(invocatione Dei); 3) in d. Acht erklären, ächten, proscribere. II. *rec.* 3 jti se, sich verfluchen, a) sich verwünschen, se exsecrari; b) durch Fluchen betheuern, imprecando asseverare.

Zakleněný 3. z. B. ruka, *sl.* geballte, verschloßene Faust.

Zaklepám, *fut. ex.* al, ati. anklopfen, na něco, an etwas, pulsare; na dwéře, an d. Thür, ostium, januam.

Zaklesstjm, *fut.* il, iti, *sl.* d. Zange anlegen, forcipe capere.

Zaklesskugi, owal, owati, vorh.

Zaklestjm, *fut. ex.* il, iti, verhauen, obsepire arboribus stratis; b) versperren, obstruere, intercludere.

Zakletj, *n.* s. zakljnánj, *B.*

Zakljčenj krku, *mor.* s. prým 2).

Zaklj jm, *fut.*, iti, umzingeln?

Zaklinač, e, *m.* Verwünscher, exsecrator, detestator; 2) Beschwörer, z. B. des Teufels, der Gespenster, Banner, Teufelsbanner, Geisterbanner, coactor, -čka, y, *f.* s. kauzedlnice.

Zakljnám, al, ati, fluchen, Flüche hersagen, maledicere, diris verbis uti; 2), 3) s. zaklegi.

Zakljnánj, *n.* Verwünschung, a) als Handlung, imprecatio, devotio; b) verwünschende Ausdrücke, dirae; Fluch, *m.* maledictum; c) Bezauberung, incantatio; 2) Beschwörung, z. B. des Teufels, der Gespenster, coactio diaboli per invocationem Dei, exorcismus.

Zakljnjm, *fut.* il, iti, verkeilen, einkeilen, cuneare.

Zaklinugi, owal, owati, vorh.

Zaklopjm, *fut.* il, iti, verdecken, contegere, obtegere.

Zaklusám, zaklussi, *fut.* sal, sati, ein wenig traben, a) überhaupt gehen, reiten, paulum ferri: b) besonders vom Reiten im Trabe, α) vom Pferde, wenn es den Trab gehet, paulum tolutim incedere. β) vom Reiter, wenn er im Trabe reitet, paulum tolutim vehi. 2) anfangen zu traben, incipere tolutim vehi.

Zaklznám, *fut.* ati, *sl.* s. ocanugi.

Zakohautjm se, *fut.* il, iti, roth werden, wie ein Hahn, erubescere.

Zakokrhám, ati, *fut.* s. kokrhám.

Zákolečnjk, u, *m.* s. zákolnjk, *R.*

Zakoli, (-lu) *fut.*, zaklal, klati, erstechen, transfigere, configere

Zakoljbám, *fut.* il, iti, ein wenig wiegen, s. koljbám.

Zakoljssem, *fut.* jsati, *sl.* vorh.

Zákolnjk, u, *m. mor.* zdosek, sku, *m.* Linse, (Lünse), Lohne, *f.* Achsnagel, *m.* clavis axis, paxillus, *R.*

Zákon, a, *m.* (aus za u. kon, *russ.* (*ol.*) judicium, s. *Dur. B sl. I. p.* 311.), Gesetz, z. B. Gottes, der Obrigkeit, lex. 2) Testament, *n.* ein Theil der Bibel: starý, nowý zákon, das alte, neue Testament, testamentum (foedus) vetus, novum. 3) geistlicher Orden, ordo monachicus.

Zakončjm, *fut.* il, iti, s. zasspičatjm.

Zákonnj, 1. das Gesetz betreffend; -ně *adv.* gesetzmäßig, ex lege: legitime: přikázanj zákonně wydaná, *K.*

Zakonnjk u. zákonjk, a, *m.* Schriftgelehrter, theologus, intelligens librorum divinorum.

Zákonný 3. gesetzlich?

†Zakonopjm, *fut.* il, iti, lod', kalfatern, reficere, densare (ist eigentl. russisch.)

Zákonský 3. Ordens-??

Zakopam, *fut.* al, ati, vergraben, defodere, infodere; *trop.*

swé sstěssj zakopati, sein Glück ganz verderben.

II. *rec.* z-ti se, sich verschanzen.

Zakopáwám, -se, *al, ati se*, vorh.

Zákopy, ů, *m. pl.* Verschanzungen, munitiones, munimenta, opera. 2) Reystadt, eine St. im Bunzl. Kr. Reystadium.

Zakořenjm se, s. wkořenjm se.

Zakosýdljm, *fut.* iti, *sl.* zuziehen, (d. Schlinge), contrahere.

Zakožnj 1. was zwischen Fell u. Haut ist.

Zakrágjm, *el, eti*, s. zakrogjm.

Zakrautjm, eindrehen, s. krautjm.

Zakřiknu, *fut. ex.* kl, knauti, jemand schweigen heißen, jubere aliquem silere: 2) *sl.* aufschreyen

Zakřikugi, *owal, owati*, vorh.

Zakřissta, y, *f.* s. sakrysta.

Zakřisstan, a, *m.* s. sakrystan.

Zakrnělý 3. verschrumpft, kleinleibig, vietus, rugosus, corrugatus. 2) zasmussilý: oblićeg zakrnělý, *K.* z-lé oči, *Vel.*

Zakrnjm, *fut.* ěl, ěti, verschrumpfen, corrugari, fieri vietum.

Zakrogjm, *fut.* il, iti, einen Schnitt hinein thun, incidere.

Zakrogugi, owal, owati, vorh.

Zakropjm, *fut.* iti, ansprengen, besprengen, z. B. mit Wasser ꝛc. adspergere, conspergere aqua.

Zakrpělý 3. *sl.* s. zakrnělý 1).

Zakrpjm, ěl, ěti, *sl.* s. zakrnjm.

Zakrsalý 3. verbuttet, male, misere adultus.

Zakrsám, *fut.* al, ati, verbutten, nicht fort wachsen, male, misere adolescere, haerescere.

Zákrslek, lku, *m.* das Unausgewachsene, Verbuttete, male, misere adultus, (planta) haerens: zákrslkem aby nezůstal.

Zákrslik, a, *m.* ein Unausgewachsenes (verbuttetes) Thier, auch Mensch, Zwerg,) male, misere adultus.

Zakrygi, *fut. ex.* kryl, krýti, *imp.* zakrey, verdecken, tegere, contegere, obtegere, occulere.

Zakrytj, *n.* Decke, *f.* tegmen, *B.*

Zakrýwám, *al, ati*, vorh.

Zakugi, *fut.* owati, (*sl.*) vernageln, (das Pferd), clavo laedere.

Zakukám, *fut.* ati, *sl.* anfangen zu schreyen wie ein Kuckuck.

Zakukljm, *fut.* il, iti, verhüllen, verkappen, z. B. das Gesicht, velare, obnubere, tegere; -enj, *n. v.*

Zakuljm, *fut. ex.* il, iti, wegrollen, provolvere.

Zákup, u, *m.* Erbpacht, Meliorationspacht, *m.* emphyteusis. 2) Auskauf, *m.* coëmtio.

Zákupnjk, a, *m.* -nice, *f.* Meliorationspächter, Erbpächter, -inn, *f.* emphyteuta; -ný 3. -Erbpacht-, emphyteuticus.

Zakusým, s. zakausým.

Zakutjm, *fut.* iti, cen, verscharren, obruere: w popeli zakucen.

Zakwassugi, owal, owati, folg.

Zakwasým, *fut. ex.* yl, yti, einsäuern, z. B. den Teig, fermentare, aciditatem conciliare alicui rei.

Zakysám, zakyssi, s. kysám.

Zakýwám, *fut.* s. kýwám.

Zalabský 3. jenseits der Elbe, transalbinus.

Zalagem, *fut.*, ati, *sl.* s. zaklegi 1).

Zalagnjm, *sl.* mit Mist besudeln.

Zalegi, s. polegi 1); b) ersäufen, mergere, submergere.

II. *rec.* zalíti se, ersaufen, z. B. v. Menschen, in aqua perire, mergi; Saat, Getreide, in aqua perire, mergi; krwj se zalíti, am Blutfluß ersticken, *Vel.*

Zalehnem, nauti, *sl.* s. zalehnu.

Zalehlý 3. verstopft, obstructus, z. B. zalehlé vssi.

Zalehnu, *fut. ex.* hl, hnauti, s. zaležjm. 2) versperren, intercludere, obstruere: průchodißstě opanowali a zalehli *K.*-sylnice; zalehl mi mjsto, postel ꝛc.

II. *rec.* zalehnauti, verstopft werden, obstrui: vßi mi za-hly.

Zalektwařjm, *fut.* il, iti, mit Latwerge beschmutzen.

Zalepjm, *fut. ex.* il, iti, verkleistern, z. B. ein Loch, glutine oblinere, conglutinare.

Zalepugi, owal, owati, vorh.

Zaletjm *fut. ex.*, ěl, ěti, sich verfliegen, sich im Fliegen verirren aberrare in volando; od. fortfliegen, avolare.

Záletnjk, a, *m. mor.* s. fregjř.

Zaletugi, einlöthen; 2) s. letjm.

Zálety, *m. pl. mor.* Liebesabentheuer, *n.* s. frege: na zálety choditi, buhlen, amare.

Zalewač, s. polewač.

Zalewadlo, a, *n.* Begießgeschirr.

Zalewám, -se, ati, s. zalegi, -se.

Záleželý 3. verlegen, versessen, diu haerens.

Záležj, *praes.* el, eti, bestehen, beruhen worinn, consistere in re, niti; abhängen v. etwas, dependere: na tom mé ßtěstj záležj, - hängt ab; 2) gelegen seyn woran, z. B. záležj mi na tom, mir ist daran gelegen, mea interest od. refert; málo, wenig, parum, parvi; mnoho, viel, multum, magni; wjc, mehr, plus, pluris.

Zaležjm, *fut.* el, eti, im Schlafe erdrücken, z. B. ein Kind, per somnum opprimere.

II. *rec.* z-eti se, über d. Zeit liegen, reisen, verlegen werden, situ corumpi; dcera se doma zaležela, -heurathete nicht zur Zeit, *Syr.*

Zaljahnem, -sa, *sl.* s. wyljhnu, -se.

Zálezlec, lce, *m.* s. střžek, žka? *K.*

Zálezlice, *f.* s. kaut: w kterýchkoli kautech aneb zálezlicých swěta toho to bydljte, *K.*

Zaljbenj, *n.* Wohlgefallen, *m.* 1) Vergnügen, *n.* voluptas, jucunditas; 2) Neigung zu etwas, studium, amor; z-nj w něčem mjti, a) Wohlgefallen an etwas haben od. finden, voluptatem capere ex re; b) Belieben an etwas haben, studio (amore) rei teneri; 3) Adoption, *f.* adoptio.

Zaljbjm, *fut. ex.* il, iti, (sobě), lieb gewinnen, adamare; 2) an Kindesstatt annehmen, adoptare: za syna zaljbeného gey wzal, *Vel.* děti zaljbené aneb wolené, *Pr.* (sonst zaljbený, beliebt, angenehm.)

II. *rec.* z-iti se, gefallen, placere.

Zaljčjm, *fut.* vertünchen, s. ljčjm.

Zaljwám, ati, s. zalewám.

Zalknu se, *fut. ex.* zalkl u. zalekl se, zalknauti se, ersticken (*neutr.*), z. B. im Rauche, im Wasser, suffocari; zalknauti se plačem.

Záloh, u, *m. sl.* s. základ 2); (b) *boh.* beſſ. základ 1).

Záloha, y, *f.* Hinterhalt, a) Truppen od. Menschen, d. sich wo ingeheim befinden, um auf andere zu lauern, insidiae, *pl.* (auch *pl.* z-hy dasselbe od. Nachstellung); b) der Ort, wo sie sich versteckt haben; 2) üblicher zásoba: w záloze býti, vorräthig seyn paratum esse, in promtu esse, suppetere; wz-ze mjti, vorräthig haben, habere in promtu.

Záloktj, *n.* der Oberarm, lacertus: na rukau náramky na záloktj připnuté nosý.

Zálom, u, *m.* Rahne, s. wýwrat.

Založenj, *verb.* v. založjm; zalo-

ženj pro chudé, Armenanstalt, *f.* institutum pauperum, *D.*
Založený 3. *part.* v. folg.
Založjm, *fut.* iti, s. zakládam; 2) verlegen, irgendwo, alieno loco ponere.
II. *rec.* z-žiti, se, wetten, sponsionem facere, sponsione contendere, sacramento contendere, pignore certare: založili se o 20 dukátů, sie wetteten um 20 Dukaten, sponsionem fecerunt, spoponderunt in 20 aureos.
Zálubné, ého, *n.* was hinter der Einfassung des Mühlsteins bleibt
Zálusk, u, *m.* Groll, *m.* Picke, *f.*?
Zamáčjm, el, eti, s. zamočjm.
Zamačkám, *fut. ex.* al, ati, erdrücken, zu Tode drücken, premendo necare; ptáka zamačkati, einen Vogel knicken.
Zamáčknu *fut.*, kl, knauti, vorh.; einknicken, *D.*; nutj, *n. verb.*
Zamastjm *fut. ex.*, il, iti, fett machen, mit Fett besudeln, pinguedine foedare, inquinare, maculare.
Zamatu, *fut.* zamátl, zamásti, verwirren, verwickeln, implicare, impedire.
Zamaučjm *fut.*, il, iti, *sl.* mit Mehl bestauben, farina conspergere
Zamautjm, *fut.* il, iti, aufmischen, auftrüben, turbare.
Zamažu *fut. ex.*, zal, zati, zán, *imper.* zamaž, verschmieren, zuschmieren, oblinere: 2) beschmieren, besudeln, illinere, perlinere, perungere, foedare, maculare.
Zámček, *gen.* zámečku, *m. dim.* kleines Schloß; 2) kleine Burg, castellum, *B.*
Zamčený 3. *part. p.* verschloßen, clausus, inclusus, *B.*

Zamdljem *fut.*, el, en, *sl.* s. omdljm
Zamechowatělý 3. mit Moos bewachsen, musco obductus.
Zamechowatjm, *fut.* el, ěti, mit Moos bewachsen, z. B. Wies, musco obduci, *Puchm.*
Zámecký 3. Schloß-, arcensis: zámecké schody, Schloßstiege, scala arcis.
Zámečnjk, a, *m.* Schlösser, Schlösser, faber serarius (fab. clastrarius); -nice, *f.* -inn, *f.* conjux, uxor, marita fabri serarii; -nický 3. das Schloßerhandwerk betreffend; - nictwj, Schloßerhandwerk, opificium serarium.
Zamedjm, *fut.* il, iti, mit Honig beschmutzen, beschmieren.
Zámek, mku, *m.* Schloß, *n.* a) was durch etwas geschlossen wird, z. B. am Gewehre, claustrum; besonders an der Thüre rc. ra, claustrum; b) Burg, *f.* arx; z. wysutý, Anlegsch., s. pensilis
Zaměkám, ati, s. měknu:
Zámelka, y, *f. sl.* eine gebröselte Mehlspeise
Záměra, y, *f.* Maß, (Geschirr),
Zaměřjm, *fut.* il, iti, zielen, z. mit Gewehr, petere; z. B. čemu, auf etwas, rem; mit etwas, re; od. collineare dirigere, z. B. hastam, ad rem; z-iti ránu, intentare ictum,
Zaměrugi, owal, owati, verb.
Zaměšjm se, s. zasskaredjm se,
Zamesskám, *fut.* ati, s. messkám, versäumen, negligere.
II. *rec.* z-ti se, s. messkati
Zaměstknám, *fut.* al, ati, beschäftigen, occupare aliquem, čjm, mit etwas, re &c.; negotium alicui dare; es mit mehreren Geschäften gleich, distinere, distringer

aměſtknánj, n. Beſchäftigung, f. Geſchäft, occupatio, negotium.

aměſtknáwám, al, ſ. zaměſtknám 2) bemühen, beläſtigen, Verdruß machen, molestiam facessere, Luk. 8, 49.; -wánj, n. verb. vorh.

II. rec. z-wati ſe, ſich beſchäftigen, bemühen, ſich befaſſen, occupari, laborare, B.

aměſtknu, fut. distringere? Ryb.

ámět, i, f. zuſammen geweheter Schnee, auch Flugſand, Staub.

ametám, zamecy, ſ zaházým 2).

ametu, fut. zametl, zameſti, auskehren, a) z. B. Staub, Unflath, averrere; b) z. B. ein Zimmer, das Haus ꝛc. everrere, scopis purgare.

amezým, fut. yl, yti, begränzen, verſperren, verſchränken, intercludere: k tomu mu ceſtu zamezugeš, Cyr.

amhaukjm, fut. ex. il, iti, imper. zamhuk, d. Augen zumachen, oculos claudere.

amhukugi, owal, owati, vorh.

amjeſſám, fut. ati, sl. vermiſchen.

amilowanec, nce, m. ein verliebter, Menſch, amore captus.

amilugi, fut. ex. owal, owati, lieb gewinnen, adamare.

II. rec. z-wati ſe, ſich verlieben, capi amore (inamorari); w něco (do něčeho), in etwas, rei; w někoho (do někoho), in jemand, alicujus.

amjnjm (ſobě), fut. il, iti, ſich in den Kopf ſetzen.

ámjnka, y, f. ſ. zamyſl, Vorwand.

amiš, i, f. ſ. gircha.

amjtam, al, ati, wegwerfen, abjicere; 2) verwerfen, verſchmähen, tadeln, mißbilligen, rejicere, repudiare, improbare, spernere; 3) rukama, mit den Händen fechten, auspariren, manibus ictus avertere; zamjtánj, n. verb.

II. rec. z-tati ſe, něčjm, ſich ſchützen, tutari se, (objecta re): ſſtjtem ſe zamjtati.

Zamknu, fut. ex., kl, knauti, part. pass. zamčen, sl. zamknut, imp. zamkni, verſchließen, a) zuſchließen, verſperren, z. B. d. Thüre ꝛc. claudere, occludere; b) einſchließen, claudere, occludere.

II. rec. zamknauti ſe, ſich verſchließen, einſchließen.

Zamlauwám, -ſe, ati, ſ. zamluwjm, -ſe.

Zamlčjm, fut. el, eti, verſchwingen, reticere, dissimulare.

Zamlčjwám, ati, fr. v. vorh.

Zamlčugi ſe, ſ. zacházým ſe.

Zámluwa, y, f. Beſtellung, f. constitutio; 2) ſ. zákazka b); 3) Bund, m. foedus; 4) zámluwa k manželſtwj, Eheverlobniß, n. sponsalia, (orum).

Zamluwený 3. part. pass. beſtellt, constitutus &c. zamluwená panna k manželſtwj, ſ. zaſnaubená.

Zamluwjm, fut. il, iti, en, das Geſpräch auf etwas anders lenken, verreden, interpellare, interfari, interloqui; 2) beſtellen, mit jemand etwas abreden, constituere rem, od. de re cum aliquo, z. B. ſtřewjce v ſſewce, Schuhe beym Schuſter, constituere cum sutore de calceis, od. auch mandare sutori, ut calceos conficiat, od. auch curare calceos a sutore conficiendos; 3) ſ. zaſnaubjm.

II. rec. z-witi ſe, ſ. zakázi ſe; zamluwil ſe mu, že ꝛc. wſſemi ſlužbami ſe wám zamlauwám; žiwota ſwého polepſſiti ſe za-

mlauwám; w tom ſe nám P. B. zamluwiti ráčil, *K.*

Zamočjm, *fut. ex.* il, iti, einweichen, macerare.

II. *rec.* z-čiti ſe, eingeweicht werden, macerari.

Zamodralý 3. na modro zakalený, angelaufen, *D.*

Zamodrchám ſe, *fut.* ati, ſ. zapletu ſe? mluwě, do němčiny ſe zamodrchati, *Rautenkranz.*

Zamordugi, *fut. ex.* owal, owati, ermorden, interficere, occidere, vita privare; zamordowánj krále, ſ. zabitj krále.

Zámořj, *n.* das Land jenſeits des Meeres, transmarina.

Zamořjm, *fut. ex.* il, iti, en, ſ. mořjm 3); b) *sl.* ſ. pohřjžjm.

II. *rec.* z-iti ſe, *sl.* ſich untertauchen, mergi, demergi, submergi.

Zámořſký 3. jenſeits des Meeres befindlich, transmarinus.

Zamotám, *fut.* ati, ſ. zamatu; b) verſtricken, irretire, illaqueare; zamotánj, *n. verb.*

II. *rec.* z-ti ſe, ſ. motati ſe.

Zámožnoſt, i, *f.* Vermögen, das zeitliche Vermögen, facultates.

Zámožný 3. vermöglich, facultatibus gaudens.

Zamračený 3. *part. pass.* umwölkt, obnubilus, nubilus; b) trop. zamračený ſtogj na poli Rayn, *N.*

Zamračjm, *fut. ex.* il, iti, umwölken, obnubilare.

II. *rec.* z-čiti ſe, ſich umwölken, nubibus obduci, -induci; b) ſich verdüſtern, fig.

Zámraz, u, wenn etwas zufriert.

Zamrazugi, owati, zu Eis machen, gelu inducere, *B.*

Zamrazým ſe, *fut.* yl, yti, *mor.* ſich feſt od. unverletzlich machen.

Zamřežowaný 3. *part. p.* v. folg.

Zamřežugi, *praes.* u. *fut.* owal, owati, gittern, cancellare.

Zamrklý 3. verzagt, pavidus, animo carens; -loſt, i, *f.* -heit, *f.* abjectio animi. 2) ſ. folg.

Zamrknu, *sl.* nauti, v. der Abenddämmerung ereilt werden.

Zamrſſtěnec, nce, ſ. ſkládanice, *D.*

Zamrſſtjm, *fut.* iti, z. B. zagjce einen Haſen knicken, *D.*

Zamru, (řu), *fut. ex.* zamřel, zamřjti, z. B. maſo, mürbe werden, macerescere, mollescere; 2) *sl. Nitr.* ſ. omdljm.

Zamrzám, al, ati, ſ. zamrznu.

Zamrzlý 3. zugefroren.

Zamrznu, *fut.* zl, znaut, zufrieren, glacie obduci, gelu claudi.

Zamrzým, *fut.* yti, Verdruß verurſachen, movere indignationem.

II. *rec.* zamrzyti ſe, verdrüßlich werden, indignari.

Zamuožem ſe, *fut.* iti, *sl.* vermöglich werden, crescere facultatibus.

Zamutjm, *fut.* ſ. zamautjm.

Zámutek, tku, ſ. zármutek.

Zamykadlo, a, *n.* Verſchluß, *m.*

Zamykám, al, ati, ſ. zamknu.

Zámyſl, u, *m.* Vorwand, *m.* causa, praetextus; auch species wenn es ſich mit Schein vertauſchen läßt: za zámyſlem trybutu.

Zamyſljm, ſ. wymyſljm, erſinnen: zamyſlil nowý způſob be- genj, *Vel.* rytjřſká potýkánj, *Cyr.*

II. *rec.* z-ti ſe, tiefſinnig werden, alte cogitare.

Zamyſſlenj, *n. verb.* v. vorh. 2) Tiefſinn, *m.* Tiefſinnigkeit, *f.* alta meditatio.

Zamyſſlenky, *pl.* ſwémyſlnoſt, *A.*

Zamyſſlený 3. tiefſinnig, alte cogitans, melancholicus; b) erſonnen, excogitatus; -noſt, i, *f.* ſ. zamyſſlenj 2).

Zaň, für za něg, für ihn.
Zánadřj, ſ. ňádra, *Vel. N.*
Zanáſſám ſe, *sl.* ſ. nanáſſám ſa.
Zanáſſjm, el, eti, ſ. zaneſu.
II. *rec.* z-ſſeti ſe, zielen, betreffen, gehören, spectare, tendere: widauce, nač ſe zanáſſj, - quo res tendat; 2) s něčjm, ſ. objrám ſe, *Com.* 3) na někoho, *sl.* ähneln, referre faciem alicujus.
Zanáſſka, y, *f.* objrání ſe s něčjm, Beſchäftigung, 2) (*sl.*) Steigwerk, *n.* in der Mühle, wo d. Goſſe iſt, superior pars molae.
Zandal, u, -owé dřewo, Sandelholz, *n.* santalum.
Zandám, wohin thun; 2) ſ. zahradjm.
Zanechám, *c. gen.* ſ. nechám.
Zanecháwám, al, ati, vorh.
Zanečiſtjm, *fut.* il, iti, verunreinigen, inquinare, polluere, contaminare.
Zaněcugi, owati, ſ. zanjtjm.
Zanehodjm, - ſe, *sl.* ſ poſcat, - ſe.
Zanehtice, *sl.* -chtice, ſ. čerw.
Zanedbám, *fut.* al, ati, *reg. gen.* vernachläßigen, negligere.
Zanedbáwám, áwati, vorh.
Zaneprázdnění, *n.* ſ. zaměſtknání.
Zaneprázdněný 3. ſ. zaměſtknaný
Zaneprázdnjm, *fut. ex.* il, iti, ěn, ſ. zaměſtknám.
Zaneprázdňugi, - ſe, ſ. zaměſtknáwám, - ſe.
Zánes, u, *m.* das vom Waſſer mit Schlamm überſchwemmte.
aneſſený (zaneſený) 3. *part. p.* v. zaneſu; ſtaroſtmi, prácemi z-ný, ſ. zaměſtknaný, *Syl.*
aneſſwařjm, iti, ſ. zanečiſtjm.
aneſu, *fut. ex.* zaneſl, zaneſti, zaneſen, *imper.* zanes, vertragen, wo anders hin tragen, alio transferre; auch an den unrechten Ort tragen, transferre in locum alienum; 2) voll tragen, adportatis replere: -ſmětmi ſtudnicy; - celau zanáſſku; 3) überhäufen, cumulare: potupau ho zanáſſel.
II. *rec.* z-ſti ſe, voll getragen werden: řeky weliké těly mrtwými ſe zaneſly.
Zánět, u, *m.* ſ. přjpal; 2) (*sl.*) Entzündung, inflammatio.
Zanewražjm, *fut.* iti, folg.
Zanewru (řu). *fut.* řel, řjti, unhold, feind werden, inimicum fieri; na někoho, jemand, alicui.
Zanjcenj, *n.* Entzündung, Anzündung, incensio, inflammatio.
Zanjtjm, *fut.* iti, cen, *imp.* zaněť, entzünden, anzünden, accendere, incendere, inflammare.
Za ňou, *sl.* ſtatt za nj.
Zanos, u, *m.* ſ. wěno, *D.*
Zánowec, wce, *m. sl.* Geißraute, *f.* Peſtilenzkraut, galega officinalis.
Zanowitý 3. *sl.* fahrläßig.
Zanykl, u, *m.* Sanikel, sanicula.
Zanytugi, *fut.*, owati, vernieten, firmare clavulis.
Zaoblačj ſe, iti, *sl.* wolkigt werden.
Zaoděgem, *fut.* iti, *sl.* mit Kleidern verſehen.
Zaolegjm, *fut.* iti, *sl.* mit Oel zubereiten, oleo condire; 2) mit Oel beſchmieren.
Zaopatřjm, *fut.* ſ. opatřjm.
Zaorám, zaořj, *fut.* al, ati, einackern, inarare; 2) unterackern, subarare.
Záoſek, záoſnjk, u. ſ. zákolnjk.
Zaoſobjm? ſ. záſobjm, *Ryb.*
Zaoſtřjm, *fut. ex.* il, iti, ſchärfen, acuere; 2) oči z-ti, mit den Augen funkeln, ſcharf blicken; 3) nos proti někomu zaoſtrowati, verachten? naso suspendere adunco, *K.*
Zaoſtřugi, owal, owati, vorh.

Zápacha, y, *f.* Gestank, *m.* foetor: nelibá zápacha.

Zapáchám, *ati*, s. páchnu 1); b) trop. sekta saduceyských smyslem zapáchagjcý, *K.* hry lakomstwjm zapáchagjcý, *K.*

Západ, u, *m.* Untergang, *m.* z. B. der Sonne, des Mondes, der Sterne, occasus; 2) West, Abeend, *m.* occidens, occasus; k západu, od západu, s. k, od, auch wýchod.

Zapadač, *e*, *m.* Einfall bey der Mühle.

Zapadacý 1), Einfall..

Zapadám, *al*, *ati*, s. zapadnu.

Západčj, *n.* (*sl.* západč, *i*, *f.*) nördliche schattigte Lage, od. Ort, locus opacus: w západčj a na rowinách neroste wjno sylněgssj, *Vel.*

Zapadlý, s. složitý: člowěk, *D.*

Západnj 1. westlich, occidentalis, occiduus; západnj wjtr, Westwind, favonius, zephyrus.

Zapadnu, *fut. ex.* zapadl, zapadnauti, *imper.* zapadni, einfallen, hinein fallen, in etwas fallen, in eine dazu bestimmte Oeffnung fallen, v. verschiedenen Werkzeugen, incidere: kliko dobře zapadá, zapadne, d. Klinke fällt gut ein, 2) untergehen, z. B. Sonne, Mond, Sterne, occidere; auch Vergehen, occidere: dámné wěcy, nowými zapadagj; 3) verschneyen, mit Schnee bedeckt werden, nivibus tegi, nivibus obduci: on někde zapadne sněhem; 4) *sl.* empfangen, concipere: před měsýcem zapadla.

Zapágjm, *el*, *etj*, wässern, mit mit Wasser füllen, benetzen, irrigare, Job. 38, 27.

†Západnopůlnočnj 1. nortwestlich, caurinus, ad caurum s... tus, ad caurum versus, *Sel.*

Zápal, u, *m.* Brandopfer, *n.* holocaustum, victima pla... comburenda; 2) s. přjpal, Zu... der, *m.* fomes; zápal w pow... třj, feurige Lufterscheinung, meteoron, *R.* 3) trop. folg. ... množý k hřjchům zápalowé ... swětě, *K.*

Zápalec, Fidibus, Lunte?

Zapálenj, *n.* Entzündung, *f.* a) Anzündung, *f.* incensio, inflammatio; b) Reizung, *f.* ... des Zorns, eines Menschen ... Liebe rc. inflammatio, incensio, auch irritatio; c) bey Krankheiten, Inflammation, inflammatio.

Zapálenina, *y*, *f.* der heiße Brand, gangraena, *D.*

Zapálený 3. *part. p. const.* entbrannt, ardens, inflammat...

Zapáljm, *fut.* il, iti, *imp.* zapal, entzünden, a) anzünden, accendere, incendere, succendere, inflammare; b) Begierde, Zorn, Liebe rc. accendere, incendere, succendere, inflammare, auch irritare, excitare; c) bey Krankheiten, entzünden, inflammiren, inflammare.

II. *rec.* z-iti se, entbrennen, ardescere, exardescere, inflammari; láskau, vor Liebe, amore; b) sich roth färben, ... röthen: sswestky se zapaluj... d. Zwetschken färben sich, *D.* c) ... schamroth werden, erubescere

Zápalný 3. z. B. z-ná oběť, s. zápal; 2) entzündlich, *D.*

Zapalugi, owati, s. zapáljm.

Zápar, u, *m. sl.* s. kwas 1).

Zápara, *y*, *f.* s. mut 2); *pl.* ... oddáwenina, Verbällen, *D.*

Zapařený 3. *part. p.* erhitzt, cal...

dus, fervidus, fervens.
Zapařjm, *fut.* iti, *imp.* zapař, erhitzen, calefacere, fervefacere; 2) *sl.* Brühfutter machen.
II. *rec.* z-řiti se, sich erhitzen, calefieri: seno -, *D.*
Zápas, u, *m.* zápasenj, *n.* Ringen, Balgen, Kämpfen, *n.* luota.
Zápasnj 1. z. B. zápasnj plac, Ringplatz, *m.* palaestra.
Zápasnjk, a, Ringer, *m.* luctator.
†Zapássnjk, u, *m.* zrost., foetidia.
Zápasým, yl, yti, ringen, sich balgen, luctari.
Zapaussťjm, ěl, ěti, s. zapusťjm.
Zapážjm, il, iti, umzäunen, verschränken, obsepire.
Zapečetjm, *fut. ex.* il, iti, ěn, *imp.* zapečeť, versiegeln, z. B. Briefe, signare, obsignare.
Zapečetugi, owal, owati, *vorb.*
Zápečka, y, *f.* halbgebackne od. gedörrte Pflaume, Birne rc., semitostum prunum, pirum &c.
Zapekám, al, ati, s. zapeku.
Zapeklenénj, *n.* höllische od. teuflische Verstocktheit, horrenda obstinatio: gegich w zlosti zapeklenénj, *K.* wětssj srdce zapeklenénj, *K.*
Zapeklenéný 3. höllisch od. teuflisch verstockt, horrende obstinatus: swůdce w swědomj zapeklenénó, *K.* w moblářstwj mysli zapeklenénau wězeli, *Zal.* zapeklenénau záwisťj proti němu hořj, *Id.* - ně, *adv.* - te; w zlém předsewzetj swém zarytě a zapeklenéně stogj, *K.*; - nost, i, *f.* s. zapeklenénj.
Anm. zapeklený ist wohl unrichtig statt zapeklenéný.
Zapeklý 3. halbgebacken, semitostus; 2) voll Eiter (in den Augen, daß sie zusammen kleben), gramiosus: zapeklé oči.

Zapeku, *fut.*, zapekl, zapecy, anfangen zu backen, (*act.*), a) incipere coquere; b) anfangen zu dörren, incipere torrere; 2) anfangen zu backen (*neutr.*), α) incipere coqui; β) -zu dorren, incipere torreri.
Zapěnj (přjkopy), muß wohl zaplnj gelesen werden? *Vel. c. h.*
Zapeřjm, *fut.* iti, mit den Federn verunreinigen, z. B. Kleid.
Záperliwý 3. *sl.* streitsüchtig, litigiosus.
Zaperu, *fut.*, -prati, s. peru.
Zápěstj, *n.* Handwurzel, Hinterhand, *f.* metacarpus, carpus.
Zápěstky, *f. pl. sl.* wollene Bekleidung der Vorderhände.
Zápětk, i, *f.* Quartier, Hintertheil, *m.* des Schuhes, pars posterior calcei.
Zápětj, *n.* der unterste Hintertheil des Fußes, calx; w zápětj, auf den Fuß, sogleich, den Augenblick, e vestigio; w zápětj gjti za někým; negde y hned w zápětj pokuta; to nenáwist gako w zapětj následowala.
Zapeyřjm se, *fut.* iti, s. zardjm se.
Zapeyrugi se, owal. owati, *vorb.*
Zapigi, *fut. ex.* zapil, zapiti, darauf trinken, post bibere; 2) durch Trinken unterdrücken, vertreiben, ersäufen, poculis expellere: zamutek zapiti a vtopiti.
Zapjgjm, el, eti, *vorb.*
Zapinadlo, a, *n.*, *sl.* zápinka, y, *f.* Spange, *f.* ligula.
Zapjnám, al, ati, s. zapnu.
Zapjradlo, a, *n.* Vorschub, Riegel.
Zapjrám, s. zapřjm, zaperu, zapnu 2).
II. *rec.* zapjrati se, sich steifen, niti, considere: zapjral se cýsařem, er st-te sich an den Kaiser.

Zápis, u, m. Einschreibung, f. inscriptio, consignatio; 2) Verschreibung, a) eines Hauses, Ackers, an jemand, transscriptio; b) Schuldverschreibung, Handschrift, f. Wechsel, m. syngrapha, chirographum: zápis na se včinil, er hat sich verschrieben, s. zapjsti 3).

Zápisnjk, a, m. - nice, f. Unterschreiber, m. - inn, f. subscriptor; b) Unterschriebener, - ne, f. subscriptus, - ta; c) der, d. im Testamente bedachte, legatarius, - ia; d) dem od. der etwas verschrieben wird, besonders Ehegatten; zápisnjk manžel, kterému se zapisem statek dáwá od manželky, Pr. - nice, manželka rc Pr. S. auch zapjsti.

Zápisný 3. Einschreib-, d. Einschreibung betreffend; zápisné dcky zemské, Vel. manské zápisné dwory, Pr.

Zapjsti, fut. ex. zapsal, zapsati, zapsán, imper. zapiš, einschreiben, inscribere, inferre litteris; někoho, jemand, aliquem, od. alicujus nomen; dáti se zapsati, sich einschreiben lassen, se inscribendum curare, od nomen (suum) profiteri od. dare ad rem; 2) verschreiben, schriftlich zueignen od. anweisen, z. B. někomu statek zapsati, einem ein Gut verschreiben, transscribere -; zapsal ho otec w kšaftu swém po sobě králem; geschieht es zum Pfande, so steht transscribere pignore, od. auch oppignerare, auch obligare; 3) ächten, proscribere; z města wypowěděni, a na wěčné časy zapsáni, Vel. 4) zapsati se, sich verschreiben, z. B. als Bürge, se obligare praedis nomine.

Zapisugi, owal, owati, vorh.

Zaplacenj, n. Bezahlung, f. a) des Geldes, der Schuld, solutio; b) někomu, jemandes, satisfactio.

Zapláči, fut. ex. zaplakal, zaplakati, imp. zaplač, ein wenig weinen, paulum flere; 2) anfangen zu weinen, incipere flere.

Zaplácugi, owal, owati, verflicken.

Zaplaňkugi, fut. s. plaňkugi.

Záplata, y, f. s. zaplacenj; 2) Lohn, m. z. B. für d. Arbeit, für Verbrechen rc. merces; záplata od lázně, Badegeld, n. pretium balneare; Belohnung, f. praemium; 3) Fleck, ein Stück, z. B. Leder, Tuch rc. lacinia, segmentum.

Zaplassjm, verscheichen, s. plassjm.

Zaplatjm, fut. il, iti, cen, imper. zaplať, bezahlen, a) něco, etwas, z. B. Geld, Schulden rc. solvere, persolvere; zboží, d. Waaren, solvere pro mercibus; tu wěc mu zaplatil, Pr. b) někomu, jemand, satisfacere alicui, solvere alicui debitum; mocy zaplatiti, bezahlen können, esse solvendo; nemocy zaplatiti, nicht bezahlen können, non solvendo esse; zaplatilo mu se, er ward bezahlt, abstulit (accepit) debitum.

Záplawa, y, f. s. okalek; 2) ein langer Stamm in der Mitte der Wehr.

Zapletám, - se, al, ati, s. zapletu.

Zápletek, tku, m. Verflechtung.

Zapletený, part. p. v. folg.

Zapletu, fut. ex. zapletl, zaplesti, zapleten, imper. zaplet, flechten, plectere, texere; 2) verflechten, flechten, innectere; 3) verwickeln, implicare, impedire; 4) verstricken, illaqueare, irretire; 5) verzäunen, obsepire, Job. 19, 8.

II. rec. zaplesti se, verstrickt

werden, implicari, irretiri: lekno okolo hlawy mé se zapletlo a zatočilo, *K.* nezapletati se wýmyslky lidskými; nechť se s tebau zapletá, kdo tě gesstě nepoznal, tollat te, qui non novit, *Syl.* 2) *sl.* sich d. Haare einflechten, crines nectere.

Zapligi, *fut.* zaplil, zapliti, verspeyen, conspuere, inspuere.

Zaplistám, *fut.* al, ati, verschmieren, besudeln, inquinare, foedare: mage mu oči otewřjti, gesstě wjce ge zaplistal, *K.*

Zapljwám, *praes.* u. *fut.* al, ati, s. zapligi.

Záplotnjk, u, *m. mor.* s. poseď.

Zapnu, *fut.* zap'al, zapnauti, *part. p.* zap'at, *imp.* zapni, zuschnallen, fibulare, fibula claudere; 2) zuknöpfen, globulis fibulatoriis connectere; - nutj, *n. v.*

Započnu, *fut.* s. začnu.

Zapocugi se, owal, owati, worinn od. wov. schwitzen, insudare.

Zapodjewám se, *sl.* s. zakladám se 4).

Zápoz, e, *m.* Schluß (unten, bey der Tuchschererpresse), subscudes ferreae.

Zapogjm, *fut. ex.* il, iti, tränken, benetzen, rigare; 2) *trop.* wssickni w geden duch zapogeni býti magj, *K.* zapogen gest gen domněnjm o nesmrtedlnosti dusse, *Com.*

Zapoletjm, unricht. für zaletjm.

Zápolj, *n.* unwegsame Orte hinter den Feldern; 2) Umschweif, Umweg, *m.* ambages, circuitus: zápolj včinil (w psánj), a od wěcy se poodnesl, *K.* s. auch okolkugi.

Zápoljm, s. porážjm se, taužjm.

Zapomenliwý, -ost, s. zapomin-ý.

Zapomenu, *fut. ex.* zapomenul, zapomněl, zapomenauti, *imp.* zapomeň, něco, něčeho, u. na něco, vergessen, oblivisci, oblivioni dare; - nutj, *n. verb.*

II. *rec.* z-nauti se nad něčjm, aus der Acht lassen, vergessen, negligere: zapomenauti se nad P. Bohem, nad dussj, krwj swau, nad plodem žiwota swého rc. Gott rc. vergessen, - oblivisci, immemorem esse, negligere.

Zapomenutedlný 3. was vergessen werden kann, obnoxius oblivioni.

Zapomenutj, *n.* Vergessen, *n.* Vergessenheit, *f.* oblivio.

Zapomenutka, y, *f.* s. sedmikrásá *D.*

Zapomjnám, al, ati, s. zapomenu.

Zapominatedlný 3. vergeßlich obliviosus; - nost, i, *f.* - keit, *f.* obliviositas.

Zapomjnawý 3. - wost, vorh.

Zápona, y, *f.* s. zapinadlo; 2) ein gewisses Kleid od. viell. Halsband der Reuter, *Vel. c. h. p.* 604.

Zapopeljm, il, iti, einäschern.

Zápor, u, *m.* u. zapora, y, *f. sl.* Riegel, *m.* pessulus: záporem dweře zawřjti.

Zápornjk, a, *m.* Läugnen, negator? 2) Abläugnungsgabe? na zápornjk se spolehnauti, sich aufs Läugnen verlassen.

Zapotjm se, *fut.* iti, s. zapocugi se.

Zápowěd, i, *f.* Verbot, *n.* interdictum, vetitum: zápowěd služeb cýrkewnjch, *Žal.* zápowěd včiniti, aby -.

Zápowěděný 3. *part. p.* verboten, interdictus, vetitus.

Zapowjdám, al, ati, verbieten, interdicere, vetare; zapowjdám ti gjsti, ich verbiete dir das Essen, veto te edere; mně, tobě, nám, wám rc. se zapowjdá, mir, dir, uns, euch rc. wird verboten,

vetor, vetari, vetamur, vetamini &c. djtkám zapowěděl ſſkoly, *Vel.* zapowěděl mu dům, dwůr ſwůg, er verbot ihm ſein Haus ꝛc. domum ei interdixit.

Zapowjm, *fut.* zapowěděl, zapowědjti, *part. p.* zapowědjn, *imp.* zapowěz, vorh. wodu y paſſwu zapowědjti, Waſſer u. Land verſagen, aqua et igni interdicere, relegare, *Syl.*

Zapkádám, al, ati, ſ. zapředu.

Zapřahám, al, ati, einſpannen, z. B. koně do (od. k) wozu, Pferde in den Wagen, equos jungere currui: gak zapřáhli, potáhnau, *prov. R.*

Zapřáhnu, *fut. ex.* zapřáhl, zapřáhnauti, vorh.

Zapráſſjm, *fut. ex.* il, iti, en, *imp.* zapraš, beſtauben, pulvere conspergere.

II. *rec.* z-ſſiti ſe, beſtauben, pulvere conspergi.

Záprawa, y, *f.* Brantweinmeiſch, *m.* (ſchon im Keſſel); 2) ſelten für zaprawenj.

Zaprawenj, *n. verb.* v. folg.

Zaprawjm, *fut. ex.* il, iti, en, z. B. dluh zaprawiti, ſeine Schuld bezahlen, aes alienum dissolvere; 2) (*sl.*) djru, gámu ꝛc. z-witi, -vermachen, -claudere; 3) *sl.* ſ. zadělám 2).

Zaprawugi, owal, owati, vorh.

Zápražj, *n.* der Platz hinter der Schwelle.

Zapražjm, *fut. ex.* il, iti, einbrennen (in d. Speiſe), incoquere farinam cum pinguedine.

Zaprážka, y, *f.* Einbrenne, *f.* incoquenda farina cum pinguedine.

Zapražugi, owati, ſ. zapražjm.

Záprdek, (tek,) dku, *m.* ein unvollkommenes, unfruchtbares : Ey unter der Bruthenne, -Gans ꝛc.

Zapředu, *fut.* zapředl, zapřjſti, anſpinnen, anfangen zu ſpinnen, incipere nere: 2) einſpinnen, z. B. Haare mit ꝛc. nendo immiscere, (inserere).

II. *rec.* zapřjſti ſe, ſich einſpinnen, z. B. wie eine Raupe, filis suis involvi, tegi, abdi.

Zapřenáu na zapřenau, blindlings auf ein Gerathewohl, coece, temere: což ſe mi koli namátlo, na zapřenau ſem ſekal, *Cyr.*

Zapřež, i, *f.* Anſpannung, Einſpannung, *f.* 2) ſ. potah 3).

Zápřežnj 1. ſ. tažný.

Zápřežnjk, a, *m.* ſ. potažnjk.

Zapřjm, *fut.* zapřel, zapřjti, *part. pass.* zapřjn, *imper.* zapři, *cum & sine gen.* leugnen, negare, infitiari, infitias ire, diffiteri; verleugnen, infitiari, negare: wěc ſchowanau zapřel, *Pr.* b) verleugnen, deficere ab -: zapřjti ſlawné předky ſwé, *Vel.*

Zapřiſahám, al, ati, verſchwören, ejurare.

Zapřiſáhlý 3. geſchworner, -ne, -nes, capitalis: zapřiſáhlý geho nepřjtel.

Zapřiſáhnu, hl, naut, ſ. zapřiſahám.

Zaprljm ſe, *sl.* ſ. zapáljm ſe c).

Zaprodám, *fut.* ſ. prodám.

Zaproſým, *sl.* anfangen zu bitten: gak ſem ho zaproſyl, hned mi dal.

Zaprſkám, *fut.* al, ati, ſ. prſkám.

Záprtek, tku, *m.* ſ. záprdek.

Zapru (ku), *fut.* kel, řjti, ſ. zapřjm; 2) (*sl.*) verriegeln, claudere, (obserare).

Zapſánj, *n.* ſ. zápis.

Zapſat, zapſati, ſ. zapjſſi.

Zapuchám, al, ati, *sl.* aufſchwellen, verſchwellen, intumescere.

Zapudjm, *fut. ex.* il, iti, zen, *imp.*

zapud, vertreiben, wegtreiben, z. B. Menschen, Wolken, Krankheit, Grillen, abigere, pellere, depellere, expellere, fugare, exterminare; - žjzen z., K. 2) - manželku, entlassen, divortium facere.

Zapůgtjm, *fut.* il, iti, s. půgtjm.

Zapustjm, *fut. ex.* il, iti, wachsen lassen, z. B. bradu, alere; 2) wild liegen lassen, nicht bearbeiten, incultum relinquere: winnicy, *B.* rolj; 2) - wodau, z. B. zahrady, das Wasser in d. Gärten leiten, ducere aquam in hortos.

Zapuzenj, *n. verb.* v. zapudjm; ljstek zapuzenj, s. ljstek.

Zapuzugi, owati, s. zapudjm.

Zapýřjm, -řug, - se, s. zapeyřjm-se.

Zapýtám, al, ati, *sl* s. zaprosým.

Zára, y, *f. sl.* (záře), Schein, Lufterscheinung, meteoron; 2) d. Röthe der Luft des Nachts, v. einem Feuer.

1. Zaraz, *adv. sl.* bald, mox.

2. Zaraz, u, zaraž, e, Genickfänger.

Zaraž, Saraß, - rraß, *m. D.* 2) vorh.

Zarážjm, el, eti, s. zarazým.

Zarazugi, owal, owati, vorh.

Zarazým, *fut.* yl, yti, žen, *imper.* zaraz, hineinschlagen, um es zu befestigen, impingere, infigere, z. B. Nagel; zaražená na kotwjch lod; stezek neb cest přes pole, lauky, nezarážeti; 2) hemmen, z. B. das Wasser, inhibere; auch im Reden: zaraz! halt ein! *D.* 3) bestürzen, bestürzt machen, perturbare, confundere, percellere; 4) errichten, aufschlagen, bilden, condere, constituere: - nowau sektu, *K.* včenj, akademii, náboženstwj swátek, poswjcenj, hody sobě zarazyti, *K.* - nowý groš, *Vel.* zarazyl sobě hostinský dům, aby hostí chowal, *Id.* - swůg wlastnj dwůr někde, *Cyr.* - sobě palác a hrad, *Zal.* - sobě byt; - konwent, *sl. Szakolcz.* 5) někomu wálku, při, - auf den Hals werfen; zaraženj dluhowé, *Vel.* 6) entgegen schlagen, stürzen, ruere: zarazyla mne wůně, *Cyr.* s. auch puch; paprslky slunce bleskem swým zarazyli wssech oči; 7) *sl.* einen Schlag versetzen, percutere.

II. *rec.* z-zyti se, bestürzt werden, perturbari, confundi, percelli.

Zardausým, yl, yti, s. zasskrtjm.

Zardělý a. roth, ruber, rubicundus; - lost, i, *f.* Röthe, *f.* rothe Beschaffenheit, z. B. des Gesichts, rubor.

Zarděnj, *n.* Errröthung, Röthe, rubor suffusio ruboris.

†Zarděnice, *f.* zrostl., erythrina.

Zardjm se, zarděl se, zardjti se, roth werden, erröthen, es geschehe aus Schaam od. nicht, erubescere, rubere.

Zardusugi se, owati, s. zardausým: srdce se zardusuge.

Záře, *f.* Schein, Widerschein, *m.* Licht, *n.* Schimmer, Glanz, *m.* z. B. der Sonne, lux, lumen, fulgor, splendor, *K.* záře ohně, *Com.* záře rannj (gitřnj), Morgenröthe, *f.* aurora; z. půlnočnj, Nordlicht, Nordschein, aurora borealis, gest, ist, apparet; bjlá záře, weißer Wiederthon, Erdspinnenkraut, *n.* anthericum, *Linn.* phalangium, *Bauh.*

Zarebrugem, *fut.* owati, *sl.* etwas abschüßig fahren.

Záречák, u. zářečan, a, *m.* - nka, y, *f.* der, d. jenseits des Flußes wohnt, transfluvialis.

Zaretjem sa, rekol, *sl.* folg.

Zakehtám, -ſe, *fut.* ſ. kehcy.
Zakeknu ſe, *fut. ex.* zakekl ſe, zakjcy ſe, verreden, geloben, es nicht zu thun, serio negare; zakekl gſem ſe, ich hab es verredet, serio negavi, me facturum, od. adseveravi, me non facturum; b) betheuern, ſchwören, contestari, *Gen.* 43, 2. ſ. auch zakjkám ſe.
Zárenice, *f.* ſ. topenka.
Zaridlo (za lo), *a, n.* Ofenſtange.
Zareydugi, *fut.* owal, owati, do ceſty, in den Weg einlenken.
Zárez, u, *m.* Einſchnitt, *m.* incisio, incisura; b) Kerbe, Kimme, *f.* stria, *D.*
Zarezám, zarezi, *fut.* zarezal, zarezati, abſchlachten, abgurgeln, jugulare, mactare; 2) einen Einſchnitt machen, incidere.
Zarezugi, owal, owati, vorh.
Zárj, *n.* (zárig, v. zarigi, ſ. rigi), Herbſtmonat, *m.* september.
Zarjkám ſe, *sl.* zarjekám ſe, *ati*, ſ. zakeknu ſe; 2) ſ. zamluwjm ſe, *K.* -*ánj, n. verb.*
Zarjtjm, *fut. ex.* il, iti, cen, verſchütten, bedecken, obruere.
II. *rec.* zarjtiti ſe, verſchüttet werden, obrui.
Zarmaucenj, *n.* Betrübniß, *f.* moestitia, dolor, molestia.
Zarmautjm, *fut. ex.* il, iti, *imper.* zarmuk, cen, (aus za, mutjm), betrüben, betrübt machen, dolore afficere aliquem; moestum reddere, molestiam alicui adferre, exhibere.
II. *rec.* z-titi ſe, betrübt werden, dolore adfici.
Zarmucowánj, *n. verb.* v. folg.
Zarmucugi, owati, ſ. zarmautjm.
Zármutek, tku, *m.* ſ. zarmaucenj.
Zarobjm, *fut.* iti, *sl.* gewinnen, profitiren, lucrari.

Zárod, u, *m. sl.* d. Frucht im Ey; b) Keim, *m.* germen; c) *ol.* d. Frucht der Thiere, foetus, embrio, *D.*
Zároda, y, *f.* d. Erzeugung v. Thieren, *D.*
Zárodek, dku, *m.* Fruchtknoten, Keim, *m.* germen, *D.*
Zarodjm ſe, *fut.* il, iti, empfangen werden, concipi: w mém žiwotě ſe zarodilo.
Zárodný 3. z. B. zárodné ſemeno, sperma, *n.* ſ. wykal.
Zaronjm ſa, iti, *sl.* ſich wohin ſchlagen, ungefähr begeben.
Zaroſtu, *fut. ex.* zaroſtl, zarůſti, verwachſen, durch Wachſen vergehen, z. B. Blattergruben, Buchſtaben in der Baumrinde, exolescere, abolescere; b) vollwachſen, verwachſen, obsitum fieri; zaroſtlá brána, *Com.* zaroſte země trnjm, *B.*
Zaroſým, *fut. sl.* ſ. vroſým.
Zarowen, *adv.* zugleich, simul, una; 2) gleichermaßen, gleich, parimodo, pariter, aeque: aleboli wyplnil zarowen s zemj.
Zarownám, *fut. ex.* al, ati, ebnen, eben machen, aequare, complanare, aequum reddere.
Zarownáwám, al, ati, vorh.
Zarputilec, lce, *m.* ein Halsſtarriger, Starrkopf, *m.* pervicax, contumax.
Zarputilý 3. halsſtarrig, ſtarrköpfig, pertinax, pervicax, contumax, obstinatus; - le, *adv.* - naciter, - caciter, - maciter, - nate, obfirmate; - loſt, i, *f.* Halsſtarrigkeit, - nacia, - cacia, - macia, obstinatio animi.
Zarputjm ſe, *fut.* il, iti, halsſtarrig beharren, obstinare animum: nevſtupně ſe zarputili, aneb překemocy, aneb tu na mjſtě zůſtati, *R.*

Zdruba, y, f. sl. s. zásěka 1).

Zarucjm, fut. ex. il, iti, imp. zaruč, vom Gegentheile verlangen, daß er Bürgen stellen soll, daß er zum Termin gewiß kommen werde, od. ihn vor Gericht fordern, u. hier zum Bürgen auffordern, vadari; 2) feyerlich versprechen, spondere solenni modo; 3) sl. s. zařicjm, řicjm.

II. rec. z-ti se někomu, za něco, od. za někoho, s. slibjm.

Zarucugi, - se, owal, owati, vorh.

Zdrugi, owal, owati, vierähren, D.

Zárukawj, n. ein Stück der Rüstung: zárukawj oděnce, Vel.

Zarumugi, fut. owal, owati, mit Schutt verschütten, K.

Zařwu, fut. ex. zařwal, zařwati, s. řwu; trop. gdi pse s cesty! zařwal zeman, Puchm.

Zarygi, hineinwühlen; - se, sich.

Zarytý 8. verstockt, obstinatus, pertinax: w swých bezbožnostech zarytj zůstáwagj, K. tak zarytý w orteljch swých Bůh nenj, K. - te, adv. - te, - naciter: zarytě a neokrytě to o sobě rozhlassuge, Žal. -lost, i, f. sama zpaura a zarytost při nich gest, K. zarytost a nekagjcnost, K.

Zarzaparilla, y, f. Sarsaparilla, V.

Zas, zase, adv. wieder, a) zurück, rursus; in Zusammensetzung auch re, z. B. zas dáti, wieder geben, reddere; b) v. neuem, rursus, denuo; c) hinwiederum, dagegen, rursus, contra, vicissim.

Zasadjm, fut. ex. il, iti, zen, einheben, z. B. dwéře, okno zasaditi, eine Thüre, ein Fenster einheben (in d. Angel), inserere, injicere; 2) einsetzen, hineinfügen, z. B. Steine, Zähne ꝛc. imponere, inserere, immittere; 3) aufstellen, locare: střelbu zasadjm proti zděm twým, B. 4) fassen, einschließen, hineinfügen, z. B. d. Form in d. Druckerpreßrahm, includere, inserere, z. B. gemmam auro; 5) einpflanzen, bauen, inserere; 6) ersetzen, substituere: neměli kým zasaditi, kde kněžj wybyli.

II. rec. z-diti se, sich zu Tische setzen, considere: račte se zasadit; zasadili se a hodowali; 2) - o někoho, o něco (za někoho, podlé někoho), sich eifrig annehmen, d. Sache führen, vertheidigen, tueri, defendere, contendere pro aliquo; zasazowal se mocně o Geremyásse, K. wěrně se w té při zasadil o swé kragjny; - o zákon, o prawdu, B. 3) - proti někomu, rechten, oppugnare, resistere.

Zasáhnu, fut. hl, hnauti, erreichen, attingere: někteřj y časů Krystowých zasáhli, K.

Zasazugi, - se, owati, s. zasadjm, - se.

Zaschnu, fut. chl, chnaut, ein wenig trocknen, trocken werden, paulum siccari, siccescere, arefieri.

Zásed, u, m. üblicher zasednutj.

Zasedám, al, ati, s. zasednu.

Zasedjm se, fut., il, iti, sl. zu lang sitzen bleiben.

Zásednice, f. Nitr. s. ssiroká.

Zasednu, fut. ex. zasedl, zasednauti, sich setzen, sich niedersetzen, sidere, considere, subsidere, residere; za stůl zasednauti, sich zu Tische setzen, mjsto zasednauti, einen Ort besetzen, D. 2) eine Sitzung halten (v. Gerichten ꝛc.) considere consessum, sessionem habere, consilium celebrare: sauo zasedl, B. toho dne bylo na sauo zasednuto, Pr.

Zasednutj, n. verb. v. vorh. b) Sitzung, Session, f. sessio.

Zasegi, *fut. ex.* zasyl u. zasel, zasýti, *part. pass.* zaset, *imper.* zasey, bestellen, einsäen, sementem facere, serere, seminare.
Zasek, *sl.* s. zas, wieder, rursus.
Záseka, y, *f.* Gehäge, *f.* locus septus (stratis arboribus); 2) Verhack, Verhau, *m.* septum (munimentum) arborum stratarum.
Zasekám, *fut. ex.* al, ati, verhauen, durch einen Verhau verderben, z. B. den Weg ꝛc. intersepire, arboribus stratis; auch überhaupt versperren, intersepire, obstruere, intercludere; 2) *sl.* klein hacken etwas, in d. Speisen, z. B. Speck.
II. *rec.* z-kati se, sich verhauen, sich damit decken, se obsepire (intersepire) arboribus stratis; auch blos se obsepire od. intersepire.
Zaseknem, (-nu), *fut.* kl, (kol), nauti, *sl.* einhauen; 2) einzwicken, quätschen, z. B. zwischen d. Thür.
Záselky, *pl.* s. námluwy, *D.*
Zaseru, *fut. ex.* zasral, zasrati, bescheißen, concacare; 2) *sl.* s. zabzdim.
Zaseypám, ati, s. zasypám.
Zasgelám, *sl.* s. zasýlám.
Zaskočjm, *fut. ex.* il, iti, *reg. acc.* jemand den Weg verlaufen, verrennen, viam intercipere alicui: cestu gim zaskočili, *Cyr.* zaskočili Cýra, *Id.* od lodj ge zaskočil, *Haj.*
II. *rec.* z-ti sy, *sl.* einen Tanz thun.
Zaslaužení, *n.* Verdienst, was man verdient, od. verdient hat, Würdigkeit, *m.* meritum.
Zaslaužilý 3. verdienstvoll, plenus meritorum; 2) verdient, promeritus, wzal swau zaslaužilau odplatu; -lost, i, *f.* das Verdienstvolle, s. zaslaužení: zaslaužilosti Krystowau spaseni gsme.
Zaslaužjm, *fut. ex.* il, iti, *cum & sine gen.* verdienen, a) sich würdig machen, z. B. der Belohnung, Strafe ꝛc. merere, mereri, promereri, z. B. rem auch reddere se dignum, z. B. re: toho sobě na Bohu zaslaužili, *K.* b) würdig seyn, merere, mereri, mit dem Akkus. od. auch ut, (daß, aby).
Zaslechnu, *fut. ex.*, zaslechl, chnauti, vernehmen, hören, percipere auribus.
Zaslepenec, nce, *m.* ein Verblendeter, coecus, obcoecatus.
Zaslepení, *n.* Verblendung, *f.* a) Verblenden, *n.* obcoecatio; b) Verblendet seyn, coecitas, error, obcoecatio.
Zaslepený 3. *part. p.* verblendet, coecus; -ně, *adv.* blindlings, -ce; b) ohne Überlegung u Wahl, -ce, temere; -nost, i, *f.* Verblendung ꝛc. s. zaslepení b.
Zaslepjm, *fut.* iti. s. oslepjm; 2) verblenden, dem Verstande nach, obcoecare, aciem mentis praestringere.
Zaslepugi, owal, owati, vorh.
Zaslibení, *n.* Verheißung, *f.* promissio, pollicitatio.
Zaslíbený 3. *part. p.* v. folg. země zaslíbená, das gelobte Land, palaestina, *K.*
Zaslíbjm, *fut. ex.* il, iti, *imper.* zaslib, verheißen, promittere, polliceri, pollicitari; 2) geloben, feyerlich versprechen, spondere; geschieht es gegen Gott, ein Gelübde thun, vovere; ist es blos so viel als versprechen, polliceri, promittere.
Zaslintám, *fut.* al, ati, angeifern, sputo polluere.

Záslona, y, *f.* Sonnenschirm, *m.* umbella, umbraculum; 2) s. záclona; 3) Vorhang, *m.* Decke, *f.* velum; nynj giž spadla s mých očj záslona; noc swé záslony rozprostřela.
Zaslonjm, (bess. als zaclonjm), iti, s. zastjnjm u. zaclonjm; zaslonjte a zastřete sláwu předků swých, *Vel.*
Zaslibugi, owal, owati, vorh.
Záslubа, y, *f.* s. zaslaužení.
Zaslubugi, owati, s. zaslaužjm.
Záslužný 3. verdienstlich, ein Verdienst enthaltend, continens meritum.
Zasmažjm, *fut. mor.* il, iti, s. zapražjm; - žka, y, *f.* s. zápražka.
Zasměgi se, *fut.* zasmál, z-áti se, *imp.* zasměg se, s. směgi se.
Zasmekáwám, al, ati, folg.
Zasmeknu, d. h. smecku vdělám.
Zasmetjm, *sl.* Unrath machen.
Zasmoljm, *fut. ex.* il, iti, verpichen, picare; 2) zupichen, pice claudere; 3) mit Pech beschmutzen, beschmieren, pice commaculare, inquinare.
Zasmolugi, owal, owati, vorh.
Zasmradjm, *fut.* iti, s. smradjm.
Zasmradnu, *fut. ex.* dl, dnauti, stinkend werden, putescere od. putificere.
Zasmudlina, y, *f. sl.* s. připálenina.
Zasmuscugi, - se, bey *Bakovsky*, wo nicht unrichtig, doch gar nicht üblich statt zasmussugi se.
Zasmussilec, lce, *m.* Sauertopf.
Zasmussilý 3. finster, düster aussehend, zu ernsthaft od. traurig, sauer, sauertöpfisch, obscurus, tristis, z. B. Gesicht, trübe: čerwená se zasmussilé nebe, *B.* - le, *adv.* z-le hleděti, sauer sehen, acerba tueri, acerbo, (tristi) esse vultu; - lost, i, *f.* düsteres saueres Sehen.
Zasmussjm, *fut. ex.* il, iti, düster machen, trüben, obscurare, obnubilare.
II. *rec.* z-ti se, düster werden, sich verfinstern, obscurari.
Zasmussugi, - se, owati, vorh.
Zasnaubenj, *n.* Verlöbniß, *n.* desponsatio, sponsalia, *pl.*
Zasnaubjm, *fut.* iti, *imp.* zasnub, verloben, despondere.
Zásnět, i, *f.* Mondkalb, *n.* mola, *D.*
Zasněžjm, *fut.* il, iti, verschneyen.
Zasnubowánj, s. zasnaubenj.
Zasnubugi, owati, s. zasnaubjm.
Zásoba, y, *f.* Vorrath, *m.* z. B. an Waffen, Speise, Büchern, copia: ist es an Speise, so steht auch penus.
Zásobenj, *n.* vorh.; zásobenj přesek k obogku ꝛc. Schnallengarnituren ꝛc. instructus fibularum, *R.*
Zásobjm se, il, iti, sich versehen, versorgen, mit etwas, se instruere.
Zásobný 3. versehen, instructus, copiosus: město y lidem y mocý y ginými wěcmi welmi zásobné, *K.*
Zasoljm, *fut. ex.* il, iti, en, *imper.* zasol, einsalzen, salire, (sallire), sale condire (conspergere).
Zasopljm, *fut.* il, iti, *sl.* mit Rotz besudeln.
Zaspjm, *fut. ex.* zaspal, zaspati, verschlafen, dormiendo transmittere) negligere: zaspal shromáždění, *Com.* prokurátorowé nerádi swého zaspj, *Vel.*
Zasranec, nce, auch zasran, a, *m. sl.* Scheißkerl, Beschißener; - nice, *f.* Beschißene, *f.*
Zassaceny 3. *part. p.* v. folg.
Zassantročjm, *fut.* iti, unterschlagen, s. ssantročjm.

Zassatjm, *fut.* bekleiden, s. ssatjm.
Zassibnem, *fut.* auti, *sl.* zasswihnu.
Zássigek, gku, *m.* Kopfstück, Faustschlag, *m.* colaphus.
Zassigi, *fut. ex.* il, iti, *part. p.* zassit, *imp.* zassj, vernähen, z. B. das Geld, obsuere; 2) zunähen, obsuere.
Zassigkugi, owati, schlagen mit der Faust, colaphizare.
Zassikugi, *fut.* owal, owati, wegbringen, removere, *Syl.* swědka auplatkem preč zassikowal.
Zassjwám, al, ati, s. zassigi.
Zasskeřjm se, gezwungen lachen.
Zásskodnj 1. u. zásskodný 3), *K.* z. B. zásskodnj chasa, d. Soldatenaufwärter im Felde, Troßbuben, caculae.
Zásskodnjk, a, *m.* Räuber, *m.* raptor; 2) *sl.* *Lypt.* Verderber, corruptor; -nice, *f.* Räuberinn, raptrix.
Zasskrcugi, owati, s. zasskrtjm.
Zasskřipjm, *fut.* ěl, ěti, s. sskřipjm.
Zasskřjtám, al, ati, s. zasspinjm 2).
Zásskrt, u, *m.* Halsgeschwulst, *f.* der Frosch im Halse, tumor colli, rana, ranula.
Zasskrtjm, *fut.* il, iti, cen, *imper.* zasskrk, erdrosseln, strangulare, suffocare, gulam frangere.
Zasskudlý 3. s. hubený: dobytek.
Zasslahnem, *sl.* s. zasswihnu.
Zasslapám, *fut. fr.* al, ati, vertreten, niedertreten, proculcare, conculcare; od. durch Treten verderben, ertreten, corrumpere calcando.
Zasslapjm, *fut.* il, iti, folg. b) *trop.* - oči někomu, durch Geschenke d. Augen verblenden, donis corrumpere.
Zasslapnu, pl, nauti, s. zasslapjm.
1. Zassli, *fut. ex.*, zaslal, zaslati, zaslán, *imp.* zassli, versenden, verschicken, einsenden, a) Menschen, ablegare, dimittere; b) Dinge, dimittere.

2. Zasslý 3. verblichen, z. B. Tinte, decolor, decoloratus; b) alt, veraltet, obsoletus; zasslá láska, s. láska 1); -lost, i, *f.* verblichene, veraltete Beschaffenheit; 2) Vergehen, *n.* excessus.
Zassňupkugi, *fut.* owati, (prsty), schnalzen, schnellen, mit den Fingern, concrepare digitis.
Zasspičatjm, s. osspičatjm.
Zasspinjm, *fut. ex.* il, iti, beflecken, besudeln, commaculare, inquinare.
Zasspuntugi, *fut.* zuspünden, obturare embolo.
Zassraňkugi, *fut.* owati, verschränken, includere, *Vel.*
Zássk, ě, *f.* üblicher zássyj.
Zasskan, a, *m. sl.* Brunzer; -nice, *f.*
Zasstawělý 3. bitterlich, säuerlich, amarulentus, acidus; 2) erbittert, erbost, exacerbatus, acerbus: -kas, -lost, i, *f. subst.*
Zasstawjm se, *fut. ex.* ěl, ěti, bitterlich werden, amarescere, acescere; 2) erbittert werden, exacerbari.
Zasstěkám, *fut.* al, ati, s. sstěkám.
Zasstěknu, *fut. ex.* nauti, verb.
Zásstj, *n.* Groll, *m.* odium occultum, simultas.
†Zásstita, y, *f.* Schutz (nicht üblich.
†Zasstjtjm, *fut.* il, iti, *slavon.* mit dem Schilde beschützen.
Zassubrem sa, iti, *sl.* s. zasspinjm se.
Zassustnu, *fut.* sstl, stnauti, *imper.* zassustni, s. ssustnu.
Zasswihnu, *fut.* hl, nauti, einen Hieb mit der Peitsche, Ruthe geben.
Zastánj, *n.* Bestreitung &c. s. folg.
Zastanu, *fut.* zastal, zastati, *imp.* zastaň, bestreiten, gewachsen

…ow, behaupten, parem esse …c. z. B. prácy, d. Arbeit, labori par sum, od. vinco labo…rem; každý měſſtěnjn ſwé mjſto zaſtáwá, - behauptet -; 2) verwalten, verrichten, z. B. Amt, fungi, administrare, gerere; 3) vertreten, a) jemand, od. jemands Stelle vertreten, esse vicarium alicujus, fungi vice alicujus, obire vicem alicujus; auch d. Stelle einer Sache: nuſyl Saporowi mjſto podnožnj ſtoličky zaſtati, Vel. zaſtati …jlo za někoho; b) ſich ins Mittel ſchlagen, für jemand, intercedere pro aliquo; ihn vertheidigen, defendere, tueri, causam alicujus agere: někoho před …ěkým zaſtáwati, K. für ihn bitten, deprecari pro aliquo, entſchuldigen, - excusare; 4) erreichen, attingere ad -: za…al žiwobytjm ſwým a pama…wal tři krále; 5) ertappen, erwiſchen, deprehendere, Dan. 3, 68; 6) ſtehen bleiben, subsistere; 7) ſ. vwáznu: - w blátě wozem.

…taralý 3. veraltet; 2) eingewurzelt, z. B. Krankheit, inveteratus; - loſt, i, f. subst.

…tarám ſe, fut. ex. al, ati, veralten, obsolescere; 2) einwurzeln, trop. inveterascere.

…tarodáwna, adv. vor Alters, antiquitus.

…aupám, al, ati, ſ. zaſtaupjm.

…aupenj, n. Vertretung, f. a) Verſperrung, interclusio; b) Vermittelung, intercessio; c) Vertheidigung, defensio, tuitio, patrocinium.

…aupjm, fut. il, iti, imp. zaſtup, …) někoho (acc.), a) jemand den Weg vertreten, (abſchneiden), obsistendo intersepire od. occludere; b) ſ. zaſtanu 3): zaſtaupil ho dobrowolně w té pokutě, a zaň dal; 2) něco, verhalten, abſchneiden, intercludere: z-pili gim wody, Sam. 7, 24.

II. rec. z-ti ſe, ſich vertreten, v. Pferd, ſ. obſtaupjm 6).

Záſtawa, y, f. Pfand, n. pignus, hypotheca: do záſtawy ho wzali; w záſtawě zadržená oſoba, Kram. ſ. zaſtawenec; 2) das Ausbleiben der monatl. Reinigung, intermissio menstrui: žena záſtawu má; 3) ſ. zaſtáwka; 4) Hemmen, Zurückhalten, n. retentio, interclusio; 5) ſ. ſtawidlo; 6) sl. ſ. praporec.

Zaſtáwám, al, ati, ſ. zaſtanu.

Záſtawek, wku, m. ſ. záſtawa 1).

Zaſtawenec, nce, m. Geißel, m. obses, Kram.

Zaſtawenj, n. verb. v. folg.

1. Zaſtawjm, fut. il, iti, ſ. ſtawjm fut. 1), 2; b) hemmen, inhibere, prohibere, cohibere; c) einſtellen, etwas unterlaſſen, omittere, desinere, d) verſetzen, verpfänden, oppignerare, opponere pignori, obligare.

II. rec. z-iti ſe, halten, ſtill ſtehen, subsistere; 2) ſ. ſtawiti ſe a), b); 3) einhalten, ablaſſen, absistere, desistere, cessare; 4) cum dat. pers. - někomu, - ſich widerſetzen, resistere.

2. Zaſtawjm, fut. ex. ěl, ěti, ěn, imp. zaſtawěg, verbauen, durch Bauen bedecken od. verſchließen, z. B. einem das Licht, den Eingang ꝛc. obstruere, z. B. alicui rei.

1. Zaſtáwka, y, f. Verweilung, mora, mansio; b) Pauſe, f. pausa.

2. Záſtawka, y, f. dim. v. záſtawa.

Záſtawnj 1. u. -ný 3. z. B. ſtatek, niedergelegtes Gut, depo-

situm; z. aukad, s. půgčka 2); z. osoba, s. zastawenec.

Zástawnjk, a, m. s. praporečnjk.

Zastawugi, owati, s. zastawjm.

II. rec. z-wati se, s. zastawiti se; 2) nad něčjm, sich stoßen, s. pozastawugi se 2): - nad sstěstjm bezbožných.

Zastehnu, hl, nauti, s. zassigi.

Zastěhugi, owati, transportiren, transportare, B.

II. rec. z-ti se, s. přestěhugi se.

Zastěm, die u. da *sl.* für zachcy.

Zastěňowánj, n. s. zastjněnj.

Zastěňugi, owati, s. zastjnjm.

Zástěra, y, f. Schurz, Schürze, f. subligaculum, subligare, praecinctorium; 2) Decke, f. velamen, 1 *Cor.* 3, 14. 3) fig. Deckmantel, Vorwand, m. species, praetextus: pod zástěrau nábożenstwj, *K.* zástěrau býti neěj nesslechetnosti; -rka, y, f. dim.

Zastěradlo, a, n. vorh. 2).

Zastesknu sobě, s. stesknu sy: zastekl sobě po wěrném towaryssi Ekolampádowi.

Zastihnu, *fut. ex.*, hl, hnauti, zastißen, antreffen, finden, invenire, reperire, offendere aliquem; 2) einholen, adsequi, consequi.

Zástin, u, m. s. stinné mjsto.

Zastjnawý 3. beschattet, opacus; s. stinný: zastjnawé mjsto.

Zastjněnj, n. Beschattung, f. obumbratio, inumbratio.

Zastjnjm, *fut.* il, iti, ěn, *imp.* zastěň, beschatten, opacare, obumbrare, inumbrare: okna zastěňowati, *Pr.*

Zastiňugi, owal, owati, vorh.

Zastjrám, al, ati, s. zastru.

II. rec. z-ati se, vorwenden, sich entschuldigen, excusare se: sjm se zastjragj, že ne skrze modly, ale skrze B. přijahagj, *K.* zastjrati se newymluwnosti.

Zastkwjm se, *fut. ex.* kl, kti, glänzend werden, einen Glanz v. sich geben, exsplendescere, *B.*

Zastogjm se, *fut.*, zastáti se, *sl.* über d. Zeit stehen bleiben.

Zástolj, n. der Ort (Sitz) am ob hinter dem Tische, (locus) sede ad mensam.

Zastonám, al, ati, s. zastůni.

Zastrádjm, *sl.* zuheilen, s. strádjm

Zastrassjm, *fut.* s. strassjm.

Zastrauhám se, *fut.* al, ati, *Göm.* droben, minari.

Zastrčjm, *fut. ex.* il, iti, hinschieben, vorschieben, objicere: nechcete wssudy zastrčiti; daher versperren, z. B. den Weg, intercludere; b) verbergen, abscondere, occulere, celare; 2) riegeln, claudere pessulo, z. januam; c) einstecken, z. Schnupftuch.

Zástřela, y, f. Schuß, m. ictus

Zastřeljm, *fut. ex.* il, iti, erschießen, trajicere, transverberare; střelau, mit einem Pfeil sagitta od. sagitta exanimare kulkau, mit einer Kugel, glan de plumbea exanimare (trajicere).

Zástřelné, ého, n. Jägerrecht,

Zastřenj, n. *verb.* v. zastru; 2) zástěra 2); Vorhang, m. scen

Zastřjkám, *fut. fr.* al, ati, folg.

Zastřiknu, *fut. ex.* kl, knauti, z-ni, bespritzen, spargere, adspergere, conspergere.

Zastřikugi, owal, owati, vorh.

Zastřjzugi (-ssugi) se, sich über barschen, vom Wasser, *D.*

Zastrkám, *fut. fr.* ati, s. zastrč

Zastrkugi, owal, owati, vorh.

Zastrognice, f. zdwihacý stro Ziehgatter, machina elevatoria, *D.*

Zastru (ru), zastřeš, střel, stři

zastřen, *imp.* zastři, verhüllen, velare, obnubere, tegere; 2) zuziehen, vorziehen, z. B. Vorhänge, obtendere; 3) *trop.* beschirmen, protegere.
:studjm, *fut.*, iti, zen, *imper.* zastuď, erkälten, refrigerare, frigefactare.
:stůni, *fut. ex.*, stonal, zastonati, in Seufzer ausbrechen, ingemiscere.
.stup, u, *m.* Haufen, *m.* Menge lebender Geschöpfe beysammen, turba, coetus, agmen, multitudo.
.stupce, *m.* Vertreter, a) Stellvertreter, *m.* vicarius, fungens ice alicujus; b) Mittelsperson, ntercessor; c) s. prokurátor.
ástupnjk, Lieutenant?
stupugi, owati, s. zastaupjm.
stydjm se, *fut.* ěti, s. stydjm se.
stydnu se, dl, nauti, vorh. *B.*
sugi, *fut.* zasul, zasauti, verschütten, bedecken, obruere.
sutiny, *f. pl.* s. rum, *Vel.*
swatjm, *fut.* iti, *sl.* gebieten zu eyern, heiligen: - den.
swěcugi, owal, owati, folg.
swětjm, *fut.* il, iti, cen, glänzend machen; zaswět obljčeg wůg nad námi, *B.* 2) zum Fest nachen, zaswěťte swátek Bálovi, *B.* zaswěcený swátek, geboener Festtag.
swinjm, *fut.*, iti, s. zasskrjtám.
switá u. zaswitáwá, alo, ati, . rozednj se.
swjtjm, *fut.* il, iti, scheinen, leuchen, schimmern, lucere, fulgee, splendere.
II. *rec.* z-titi se, licht werden, ucescere; 2) glänzen, fulgere, plendere, nitere.
sydljm, *sl.* d. Schlinge zuziehen.
ýkám, *fut.* al, ati, bebrunzen.

Zasýlám, al, ati, versenden.
Zasýlka, y, *f.* Versendung *f.*
1. Zasypám, zasypi, *fut.* al, ati, án, *imp.* zasčpey u. zasyp, verschütten, bedecken, obruere, tegere; *trop.* zasypati se dluhy, *Com.*
2. Zasýpám, *praes.* ati, vorh.
Zat, a, *m. sl.* s. zet.
Zatabácjm, *fut.*, il, iti, *sl.* mit Schnupftabak bestreuen.
Zatáčjm, el, eti, s. zatočjm.
Zatagjm, *fut.*, il, iti, verhehlen, vertuschen, celare, occultare, tegere, dissimulare; 2) *sl* verdecken, ganz überschwemmen: wsecko woda zatagila.
II. *rec.* z-ti se, *sl.* vorgeben lassen, daß man nicht zu Hause ist; 2) sich stellen, als wäre man ohnmächtig od. todt.
Zatagugi, - se, owal, owati, vorh.
Zátah, u, *m.* Zuziehung; s. folg.
Zatáhnu, *fut.* zatáhl, zatáhnauti, zatažen, *imp.* zatáhni, verschleppen, wegschleppen, auferre; 2) zuziehen, zusammen ziehen, contrahere.
Zatahugi, owal, owati, vorh. z-wati na stráž, auf d. Wache aufziehen, ad excubias procedere.
Zatápjm, ěl, ěti, s. zatopjm.
Zatarasugi, owati, verrammeln, oppilare, intersepire: - brány.
Zatarasým, *fut.* yl, yti, vorh.
Zatatý 3. *part. p.* v. zatnu; b) z. B. z-tá pěst, geballte Faust, pugnus.
Zataulým, *fut.* il, iti, s. zacpám: ústa někomu -.
Zatchnu se, chl, chnauti se, ersticken, suffocari: Bůh mohl dopustiti, aby se zatchl, než se narodil.
Zatek, tku, *m.* Verarrestirung.
Zateknu, *fut.* kl, s. zatknu.
Zatemnělý 3. verdunkelt, obscuratus; - le, *adv.* - te.

Zatemněnj, n. Verdunkelung, f. obscuratio.

Zatemnjm, fut. il, iti, imp. zatemni, verdünkeln, z. B. den Himmel, das Zimmer ꝛc. obscurare; trop. sláwa wlasti těmi skutky se zatemňuge, Vel.

Zatemňugi, owal, owati, vorh.

Zateskněl ý 3. muthlos, consternatus; -lost, i, f. -sigkeit, -tio.

Zatesknost, i, f. vorh. -lost.

Zatesknu sobě, fut. skl, sknauti, betrübt seyn, den Muth sinken lassen, despondere animum, consternari; -nutj, n. vorh.

Zateplјm, fut. iti, s. zatopjm 1) D.

Zatjm, adv. hernach, postea: potom do kolenau, zatjm do pasu, K. 2) indessen, a) unter der Zeit, mittlerweile, Vel. b) zatjm kdy ž, indessen da, od. indessen daß, interea dum od. blos dum; c) dessen ungeachtet, gleichwohl, nihilo minus od. tamen; d) übrigens, caeterum: zatjm a pod tjm, Sedláček.

Zatjnám, al, ati, s. zatnu.

II. rec. z-ati se v mluwenj, s. zagikám se, Syl. na něčem, sich an etwas stoßen.

Zátinok, nku, m. sl. Theil d. Tenne.

Zatjrám, al, ati, zustreichen, zuschmieren, verschmieren, oblinire, obterere.

†Zátisk, u, m. was man einschiebt, od. vorschiebt; b) der Einschub bey den Doppelbienenstöcken, P.

Zatisknu, fut. kl, knauti, z. B. můž pod sýni; záworu dobře zatisknauti, hinschieben, trudere, promovere.

Zatjsňjm, fut. il, iti, s. tjsňjm.

Zátka, y, f. (v. zatknu), Propf, Stöpsel, Stöpfel, m. obturaculum embolus; b) Verstopfung, f. obstructio: zátka se wčeld na řece, Vel.

Zatkám, fut. al, ati, sl. zustopfen

Zátkawec, wce, m. sl. s. zátka a)

Zatknu, fut. ex. zatkl, zatknauti, verkümmern, verarrestiren, detinere; kázal biskupa gjti, a doma geho zatknauti, Vel. b) od. záworu z., s. zastrčjm 1); c) (sl.) s. zacpám.

Zatkýnám, al, ati, sl. vorh.

Zatlačjm, fut. ex. il, iti, z. B. mrtwému oči, zudrücken, claudere

Zatlaukám, al, ati, einschlagen, hineinschlagen, z. B. einen Nagel, Pfahl ꝛc. infigere, defigere; 2) verschlagen, zumachen, claudere.

Zatluku, (ču), zatlučeš, fut. zatlaukl, zatlaucy, zatlučen, imp. zatluč, vorh. 1), 2); 3) anklopfen na něco, an etwas, pulsare; na dwéře, an d. Thür, ostium, januam.

Zatměle, adv. dunkel, a) finster, ohne Licht, obscure; b) undeutlich, unverständlich, obscure.

Zatmělost, i, f. s. zatměnj; 2) Dunkelheit, f. a) Finsterniß, f. obscuritas, tenebrae; b) Unverständlichkeit, z. B. eines Wortes ꝛc. obscuritas.

Zatmělý 3. verfinstert, obscuratus, tenebris obductus, tenebricosus; 2) dunkel, a) finster, ohne Licht, z. B. ein Zimmer, Wald ꝛc. obscurus; b) unverständlich, schwer einzusehen, obscurus, impeditus.

Zatměnj, n. Verfinsterung, f. z. B. des Himmels, obscuratio; slunce, Sonnenfinsterniß, f. měsjce, Mondfinsterniß, defectio (defectus) solis, lunae.

Zatmjm, fut. ěl, jti, ěn, imp. zatmi, verfinstern, z. B. Himmel

Stube, obscurare, tenebris obducere.

II. *rec.* z-jti se, sich verfinstern, obscurari; auch v. der Sonne u. Monde, deficere.

atmjwám, - se, al, ati, vorh.

atnu, *fut.*, zaťal, zatjti, *part. p.* zaťat, *imper.* zatni, hinein hauen, mit einem scharfen Werkzeuge, incidere; 2) žjlu zatjti, s. pustjm 1); zuby zatjti, a) zusammen beißen, mit den Zähnen, collidere dentes; b) sich verbeißen, so fest zubeißen, daß man den Mund nicht mehr öffnen, od. d. Zähne nicht mehr v. einander bringen kann; pazaury zatjti, d. Klauen einschlagen, injicere ungues, ungulas.

II. *rec.* z-jti se, sich verstocken.

točjm, *fut. ex.* il, iti, umdrehen, intorquere, circumagere, invertere; 2) einwickeln, involvere, obvolvere: wlasy zatočowati, a w vzel swazowati.

II. *rec.* z-ti se, sich umdrehen, se vertere, verti, converti.

točina, y, *f.* s. wjr.

točka, y, *f.* s. wýžlabek, *D.*

točugi, owati, s. zatočjm.

toka, y, *f.* Krümme, *f.* z. B. des Flusses, Meeres, sinus; zátoka mořská, Meerbusen, Golf, *m.* sinus, sinus maritimus, sinus maris.

toň, ě, *m.* s. záseka; 2) *sl.* Sandbank, *f.* z. B. in der Donau, syrtis, *f.*

opa, y, *f.* Überschwemmung, inundatio.

openj, *n.* s. vtonutj; *verb.* v. folg.

opjm, *fut.* il, iti, einheizen im Zimmer, calefacere cubiculum; 2) überschwemmen, inundare; - pole, *D.*

II. *rec.* zatopiti se, s. vtopiti se.

Zatracenec, nce, *m.* der Verdammte, damnatus ad infelicitatem aeternam, *Cyr.*

Zatracený, 3. verdammt, *f.* in der Hölle befindlich, damnatus ad infelicitatem aeternam; b) gottlos, sceleratus, scelestus.

Zatracugi, owal, owati, vorh.

Zatratjm, *fut. ex.* il, iti, cen, *imp.* zatrať, verdammen, damnare ad infelicitatem aeternam.

Zatraubjm, *fut.* il, iti, s. traubjm.

Zatrausým, *fut. ex.* yl, yti, überstreuen, verstreuen, adspergere, conspergere.

Zatřepám, *fut. ex.* al, ati, *reg. instr.* zupfen, vellere, vellicare; 2) flattern, d. Flügel bewegen, movere alas; 3) (*sl.*) mauku do wody z., quirlen, versare rudicula; polewku weycem zatřepati, d. Suppe mit einem Eye abziehen.

Zátřepka, y, *f.* (*sl.*) das Eingequirlete; b) Einquirlen, *n.*

Zatřesu, *fut. ex.* zatřásl, zatřásti, *imp.* zatřes, erschüttern, z. B. zemj, domy rc. d. Erde, Häuser rc. quatere, concutere, quassare.

II. *rec.* zatřásti se, erschüttern, erschüttert werden, z. B. dům se zatřásl, das Haus erschütterte, quati, concuti, quassari, conquassari; 2) erbeben, erzittern, tremere, contremiscere.

Zatrhám, al, ati, verstoßen, fehlen, delinquere, *Ryb.*

Zatrhnu, *fut.* hl, hnauti, zatržen, *imp.* zatrhni, einreißen, einen Riß darein machen, scindere; 2) zuziehen, zusammen ziehen, contrahere; 3) verfilzen, intricare; 4) cestu někomu, auch něčjm, den Weg versperren, viam intercludere, *B.*

Zatrhugi, owal, owati, vorh.; w řeči, gebrochen sprechen, interrupte loqui, D.
Zatřjskám, fut. al, ati, anpochen.
Zatrnjm, fut. ex. il, iti, mit Dornen vermachen, sentibus obsepire.
Zatrolený 3. verdorben, verzweifelt; zatrolený swět; - ně, adv. zatrolené sspatná kůže.
Zatru, fut. třjti, s. zatjrám.
Zatrusknem, fut. sl. knirschen.
Zatuchnu, fut. s. stuchnu.
Zatutlám, ati, s. vtutlám.
Zatwjrám, al, ati, s. zawru.
Zatwrdlý 3. verhärtet, induratus; 2) störrig, verstockt, obstinatus: hněw, srdce; - le, adv. - nate; - lost, i, f. - tung, - ratio; b) - gkeit, - heit, - natio.
Zatwrdjm, fut. ex. il, iti, zen, imp. zatwrď, verhärten, hart machen, durare, indurare, obdurare; ist es so viel als verstopfen, so steht auch obstruere; 2) verstocken, hartnäckig machen, obfirmare, obdurare; - rzenj, n. v. II. rec. z-ti se, sich verhärten, obdurare, obstinatum reddi.
Zatwrdlý 3. s. twrdý, ztwrdlý, erhärtet; 2) s. otrlý.
Zatwrdnu, fut. ex. dl, dnauti, erhärten, hart werden, durescere, indurescere.
Zatwrzelec, lce, m. ein Verstockter, obstinatus, D.
Zatwrzený 3. s. zatwrdilý.
Zatwrzugi, owati, s. zatwrdjm.
Zatyčjm, fut. il, iti, verstäben, D.
Zatykač, e, m. Steckbrief, Haftbrief, m. literæ de comprehendendo malefico; nepoctiwým zatykačem někoho zatknauti, P.
Zatykacý 1. Haft-; - list, vorh.
Zatýkám, al, ati, s. zatknu; 2) s. zateku.

Zátyň, ě, Halbbarn, m. D.
Zátyně, f. Unterschlag, m. s. přeh...
Zaubeček, čku, m. folg.
Zaubek, bku, m. Zähnchen, denticulus; telecý zaubek, Kru... wicke, f. ervum hirsutum, L...
Zaubožený 3. verarmt, ad inopiam redactus, pauper fact...
1. Zaubožjm, fut. čti, s. zchudn...
2. Zaubožjm, fut. il, iti, s. zchudn...
Zaubkowatý 3. zackig, denticulatus, serratus: listj, pilnjk.
Zavcho, a, n. sl. s. zásstigel.
Zavčugi, - se, einlehren, - lern...
Zaufale, adv. verzweifelt, ho...nungslos, desperanter.
Zaufalec, lce, m. - lkyně, f. Verzweifler, - inn, f. desperans, exspes.
Zaufalost, i, f. folg.
Zaufalstwj, n. Verzweiflung, desperatio.
Zaufalý 3. verzweifelt, desper... desperatus, perditus; b) ru...los, scelestus.
Zaufám (v. za-vfám) n. zaufa... sobě, K. al, ati, verzweifeln, desperare, spem abjicere; - ánj, n. s. zaufalstwj.
Zaufánliwý, wě, s. zaufalý, - l...
Zavgjmám, - se, ati, s. vgma, - ...
Zaumyssa, - ný ꝛc. s. zumyssa.
Zauplna, s. zuplna.
†Zauplnjm ? vervollständigen.
Závssnice, f. Ohrendrüse, f. glandula, parotis; 2) ein Geschwür bey den Ohren, parotis, Vi...
Zauti, s. szauti, unter szugi.
Zauwák, u, m. Stiefelknecht, m. ... hölzernes Werkzeug.
Zauwám, al, ati, s. szugi.
Zavzljm, fut. iti, s. vzljm, D.
Záwada, y, f. s. překážka; 2) Ver... haftung, comprehensio.
1. Zawadjm, fut. ex. il, iti, impr. zawaď, anstoßen, o něco, an ...

waš, offendere, impingere; temjti čjm o zub zawadit, nichts zu brocken haben; 2) verpflichten, obligiren, obligare: wjru zawaditi, zawázati, Zusage thun, fidem interponere, Syl. zawadil zbožj gegich, Vel. 3) w dluhy, s. wrázeti se: zawadil we mnohé a weliké dluhy, Vel. 4) (sl.) s. wadj b): zawadilo mu z očj.

Zawádjm, ěl, ěti, s. zawedu.

Záwadnj 1. mangelhaft, Gebrechen od. Fehler habend, z. B. Pferd, vitiosus.

Záwadný 3. Haft-, - né penjze, Verhaftgeld, D. 2) verhaftet, belastet mit Schulden rc): nezáwadný statek, Pr.

Zawadzám, al, ati, sl. cum dat. rs. s. zawazým, hinderlich seyn.

Záwal, u, m. zádyb chybný na sukně, Mal, m. Bug, m. plicatura; záwal chleba, ein Knollen Brod, D.

Zawálenj, n. verb. v. folg.

Zawáljm, fut. fr. el, eti, imper. zawáley, hinwälzen, provolvere; vorwälzen, advolvere; 2) durch Zuwälzen großer Massen versperren: brána zawálená, Kom. 3) sl. s. zassýnjm.

Zawaljm, fut. il, iti, en, vorh.), 2): cestu zawaliti, K. 2) zuwälzen: prácy zawaliti, Mühe machen, laborem creare; 3) neštěstj zawaliti, in Unglück stürzen, infortunio mactare; tragic zawaliti, s. vkrogjm, ein großes Stück).

Zawalitý 3. s. složitý.

Zawalugi, owati, s. zawaljm.

Zawánjm, ěl, ěti, (iterat. v. folg. v. wanjm). anwehen, afflare;) duften, halare, olere.

Zawanu, fut., nul, nauti, vorh.

Zawárám, al, ati, sl. einkochen.

Zawařjm, fut., il, iti, abkochen, decoquere.

1. Zawarugi, owal, owati, vorh.

2. Zawarugi, fut. ex. s. warugi.

Zawazadlo, pl. zawazadla, n. co zawazý, s. záwada 1) u. zawazedla.

Zawázalý 3. kernig, solidus: plece zawázalé a swalowité, Vel.

Zawázanj, n. Verbindung, f. das Verbinden, z. B. der Wunde, adligatio, obligatio; 2) Verpflichtung, Verbindung zu etwas, obligatio.

Zawázaný 3. part. pass. verbunden, z. B. d. Wunde, adligatus, obligatus; 2) verpflichtet, obligatus.

Zawazedla, gen. zawazedl, n. pl. Gepäck, n. Bagage, f. impedimenta, pl. sarcinae, pl.

Záwazek, zku, m. s. zawázanj 2): záwazkem ztwrzená a zapečetěná řeč; 2) sl. Lypt. s. zárod.

1. Zawáži, fut. ex., zawázal, zawázati, zán, imp. zawaž, verbinden, a) zubinden, z. B. d. Wunde, den Arm, Fuß rc. adligare, obligare, devincire; geschieht es fest, auch obstringere, adstringere; djtěti při křtu zawázati, einem Kinde bey der Taufe einbinden; b) verbindlich machen, adligare, obligare, devincire, obstringere, adstringere; 2) pfänden, pignori dare, obligare, Syl.

II. rec. z-ti se, sl. empfangen, angesetzt werden, concipi.

2. Záwažj, n. Gewicht, n. d. Masse, d. man z. B. in d. Wage legt, pondus, libramentum; 2) Bleywage, f. libella.

Zawážjm, el, eti, s. zawezu.

Záwažnj 1. vertikal, s. kolmý, D.

Zawazowaďka, y, f. Haarband, n. vitta crinalis, D.

Zawazugi, owal, owati, s. zawáži u. zawazym.

Zawazym, el, eti, hindern, hinderlich seyn, officere, Com.

Zawčerom, adv. sl. vorgestern.

Zawdám, fut. al, ati, Angeld, Handgeld geben, arrham &c. dare, Pr. 2) zu trinken geben, propinare; 3) veranlassen, geben, dare: z-ti pohorssenj; zawdala se mi tato přjležitost.

II. rec. z-ti se, sl sich treffen.

Záwdanek, nku, m. folg.

Záwdawek, wku, m. Angeld, n. was man darauf giebt, a) beym Kaufe, arrha, arrhabo; b) beym Dienste, Handgeld, auctoramentum.

Záwdawnj l. z. B. penjz, vorh.

Zawděčjm se, fut. s. wděčjm se.

Zawděk, adv. fürlieb: to zawděk přigal od Boha, - satis habuit, contentus erat, K.

Zawedu, fut. ex. zawedl, zawesti, zaweden, imp. zaweď, wegführen, abducere; 2) verführen, vom rechten Weg abführen, a via vera avertere, in errorem inducere, K. 3) hinführen, deducere; swědky, - anführen; pannu k tancy z., - zum Tanz aufführen; 4) anleiten, anführen, abrichten u. dazu anhalten, ducere, docere, impellere; Řjtánj rozgjmánj, a wykládánj pjsem sw. ge zawedl, K. - mladého kněze k prwotinám auřadu kněžského; zawodj w práce syny, K. wolawce zawesti, aby zwěř hnali, Haj. w práce zawozug syna, B. do pjsem zawozowati lidi, Com. aby počáteřnj (žácy) snáze zawozowáni byli, Id.

Záwěg, e, f Windwehe, Wind… he, f. der vom Winde zusam… gewehter Schnee, nives … ventum congestae.

Zawěgi, fut. zawál, zawjl, zaw… ti u. zawjti, verwehen, … auferre; 2) verstöbern, z. B. … zawěge cestu, - verstöbert, … bedeckt, tegit, od. versperrt, … struit; zawáti se, verstöb… werden (durch Schnee), tegi… obstrui nivibus volaticis.

Zawěrak, e, m. Schließer, … schließt, z. B. d. Thür, claude…

Zawěrák, u, m. Taschenmesser, … culter plicatilis.

Záwěrek, rku, m. Schluß, m. cl… sula, finis; 2) Beschluß, m. … de, n. finis.

Zawerjm se, fut. iti, sl. folg.

Zawěrugi se, owati, s. wěrugi…

Záwěs, u, m. pl. záwěsy, na … kých, (sl.) s. pant.

Záwěsek, sku, m. s. přjwěsek.

Zawěssák, u, m. Hängesäule, D.

Zawěssenj, n. Umhang, Vorhan… m. velum; 2) Hängen, … seyn, pendere: což pokud … w zawěssenj zůstáwalo, Com.

Zawěssugi, owal, owati, folg.

Zawěsym, fut. yl, yti, imp. zawě… anhängen, appendere: wšecko … sstěstj krále zawěsseno bylo … liko na gednom člowěku, …

Záwetrj, n. sl. windstiller Ort.

Zawezmu, fut. ex. zawzal, zawz… ti, s. wezmu: do hlawy, sich in … den Kopf setzen, inducere in … nimum: co w hlawu zawz… na tom stál, Com. 2) einen … bekommen, - accipere.

Zawezu, fut. ex. zl, zti, verführen, ausführen, z. B. Waaren, exportare; 2) vollführen, complere; z. studnicy rumem.

Zawjčka, y, f. Frauenzimmer-Kopfhülle, velum, vitta.
Záwidjm, fut. ex. ěl, ěti, cum dat. pers. & cum gen. rei, beneiden, invidere.
Zawigák, u, m. sl. ein Tuch der Weiber um den Kopf.
Zawiget, tku, m., Kopfhülle.
Zawigi, fut. ex. zawil, zawiti, einschlagen, umwickeln, involvere, obnubere, B. swé hlawy zawjgegj; 2) sl. s. čepjm.
II. rec. z-ti se, sich verhüllen, operire se, obtegere se, B.
Zawjgjm, -se, ěti, vorh.
Zawilý 3. stočený, gedreht, verstrickt, hart, tortus, durus: dřewo zawilé, křiwé a suky proroftlé, K. pařez zawilý, Vel. daher 2) hartnäckig, verstockt, obstinatus, obfirmatus: zawilé pokolenj, K. srdce zawilé, B. -lost, i, f. Härte, duritas; b) Verstockung, s. zarputilost.
Zawinač, e, m. Weinraupe, f. involvulus.
Zawiňák, u, m. sl. eine Art Kuchen, Striţel.
Zawinilý 3. schuldig, der ein Verbrechen begangen hat, sons, noxius.
Zawinjm, fut. il, iti, imp. zawiň. verschulden, sich versündigen, culpam contrahere, committere.
Zawinu, fut. ul, outi, s. zawigi.
Zawinugi, owal, owati, vorh.
Zawjradlo, n. Verschluß, Gesperr.
Zawirák, u, m. s. zawěrák.
Zawjrám, al, ati, s. zawru; 2) schließen (Logik), colligere, concludere: z čehož zawjráme, že ꝛc. Lesch.
II. rec. z-ti se, sich einschließen, (z. B. in ein Haus), includere se; 2) enthalten werden, contineri: přestaupenj ta summowně w tom se zawjragj, Cyr.
Zawjrka, y, f. s. záwěrek, K. 2) zawjrka (od. záwjrka, D.) u wozu, Sperrkette (Radsperre), f. sufflamen, R. catena retinens, Sekell.
†Záwisnjk, u, m. s. kbynk.
†Záwisný 3. abhängig, dependens, D.
Zawiš, e, m. ein Mannsnahme.
Záwist (záwisk), i, f. Neid, m. invidia, invidentia.
Záwistiwý 3. neidisch, invidus, malignus; -wě, adv. -ne.
Záwisým, el, eti, abhangen, dependere; ten, na němž wsecka summa gednánj něgakého záwisý, a točj se gako dwěře na weřegjch, K.
Zawjtám, fut. al, ati, erscheinen, kommen (schön u. poetisch statt přigdu), adparere, venire, B. wstřjc mu pûgdu, kdykoli zawjtá, Com. zawjteg k nám s dary swými.
†Záwitek, tku, m. Gewinde, n. Schraubengang, meatus cochleae, Jungmann.
Zawitj, n. verb. v. zawigi.
Zawýwám, al, ati, sl. fr. v. wygi.
Záwlač, e, f. -čka, y, f. s. záwora.
Zawláčjm, fut. fr. el, eti, s. zawleku; 2) eggen, occare; 3) eineggen, inoccare; 3) sl. s. zaſſpinjm.
Zawlačugi, owal, owati, vorh.
Zawlažjm, fut. iti, s. swlažjm 1); 2) ein wenig einheizen, z. B. im Zimmer, paulum calefacere cubiculum.
Zawlažugi, owal, owati, vorh.
Zawleku. fut. (ču), zawlékl, zawlécy, od. zawljcy, zawlečen, imp. zawlec, verschleppen, wegschleppen, auferre.
Záwod, (nach einigen zábod), Ren-

nen, *n.* cursus; 2) Rennbahn, *f.* curriculum, spatium, stadium; 3) Galopp, *m.* cursus equi citatus; w záwod běžeti, wettrennen; allein *Cyr. IV.* 1. 2. o (sic) záwod s nim běžjm, (um den Siegeslohn, praemium); w plném běhu koně w záwod paustěti; w záwod honiti, *Syl.* 3) Siegeslohn, *m* praemium: na tom koni záwod wybral, *Cyr*

Zawodám, al, ati, (nach andern zabodám), galoppiren, a) im Galoppe laufen, z. B. das Pferd, citato cursu ferri; b) im Galoppe reiten, equo admisso vehi, equum admittere.

Zawodjm, il. iti, s. zawedu.

Záwodnj 1. z. B. plac, s. záwod 2)

Záwodnjk, a, *m.* Wettläufer, *m.* cursor, z. B. in stadio, in circo; - nice, *f.* - inn, *f.*

Záwog, e, *m. ol.* s. raustka, *Dal.*

Zawolám, *fut.* al, ati, s. wolám.

Zawonjm, *fut. ex.* ěl, ěti, ein wenig riechen, (*neutr.*) olere.

Záwora, y, *f.* Riegel, *m.* pessulus, obex, repagulum; - řka, *dim.*

Zaworám, zaořj, bess. zaorám.

Zawozugi, owal, owati, *fr.* v. zawedu; 2) installieren, inaugurare, tradere munus solenniter

Zawracám, ati, *sl.* zurück treiben.

Záwrat, u, *m.* Schwindel, *m.* vertigo; - tiwý 3. schwindlich, perturbatus, vertiginosus; - wost, i, *f.* Schwindelgeist, *m.* vertigo; - tliwý 3. - tliwost, dasselbe.

Zawraubjm, *fut.* il, iti, někam, einlenken, z. B. in eine Schenke.

Zawrazjm se, *fut. ex.* il, iti, kämpfen, streiten mit Waffen, pugnare, certare, contendere: pospěš se s Neklanem zawraziti, *Haj.*

Zawrem, *fut.*, eti, *sl.* s. zawru.

Zawřenj, *n.* Verschließung, *f.* a) Zuschließung, z. B. der Thüre, occlusio; b) Einsperrung, inclusio; c) Gehäuse, *n.* capsula, hodinky w trogjm zawřenj, *Kram.* d) Beschluß, *m.* decretum, *Syl.* üblicher snessenj.

Zawřený 3. *part. p.* v. zawru.

Zawřet, *n.* üblicher klášter, *Pref.*

Zawrhnu, hl, nauti, folg.

II. *rec.* zawrhnauti se, sich erniedrigen, abjicere se, *D.*

Zawrhu, zawržeš, *fut.* zawrhl, zawrcy, zawržen, *imp.* zawrz, werfen, hinwerfen, jacere: kotwe zawrcy, d. Anker werfen, *Har.* - stjt rc; ráně zawrcy, pariren, ictum avertere, *Vel.* 2) verwerfen, verschmähen, tadeln, mißbilligen, rejicere, repudiare, improbare, spernere; 3) *sl.* s. zawundám.

II. *rec.* zawrcy se, z. B. štjtem, ictus clypeo excipere.

Zawrhugi, - se, owati, vorh.

Zawrtám, al, ati, verbohren.

Zawrtawač, e, *m.* Verbohrer.

Záwřitý 3. verschlossen, clausus; b) zum Verschließen gemacht.

Zawrtjm, *fut.* il, iti, s. wrtjm: hlawau.

Zawru (řu), zawřeš, *fut.* zawřel, zawřjti, zawřjn u. zawřen, *imp.* zawři, zumachen, z. B. Thüre, Buch, Augen, claudere, operire; 2) verschließen; a) zuschließen, versperren, z. B. d. Thüre rc. claudere, occludere; b) einschließen, claudere, includere; 3) beschließen, decernere: v sebe zawřjti, *Syl.* w reči spolu zawřeli, aby rc. *K. arty* kulowé na swémě zawřjni; 4) w ně zawřjti, aussperren, s. wytworjm 1) *Syl.*

zawrženec, nce, m. Verschmähter, reprobatus.
zawrženj, n. Hinwerfen, n. injectio; 2) Verwerfung, f. rejectio, repudiatio, spretio.
zawrženj, n. Hinwerfen, n. injectio; 2) Verwerfung, f. rejectio, repudiatio, spretio.
zawržený 3. part. p. verworfen, rejectus; - ně, s. potupně; - nost, i, f vorh. 2).
zawsse, zawždy, adv. sl. immer.
zawssiwjm, fut. il, iti, mit Läusen ganz anstecken.
zawundám, fut. al, ati, verkramen, alieno loco ponere.
zazdjm, fut. ex. il, iti, ěn, imper. zazdi, vermauern, z. B. ein Fenster, Schatz rc. muro claudere; 2 zumauern, obstruere muro; 3 einmauern mit Stein u. Kalk befestigen, ope calcis et laterum inserere aliquid.
zazdjwám, al, ati, vorh.
zazdrawkám, fut. ati, sl. s. připigi.
zážegi, comp. v. záhy.
zažehám, -se, al, ati, s. zapalugi.
zažehnám, fut. ex. al, ati, verwünschen, verfluchen, devovere, exsecrari, detestari.
zažehnáwám al, ati, vorh.
zazelenám se, fut. al, ati, aufgrünen, grün werden u. auswachsen, virescere.
zaženu, fut., zahnal, zahnati, zahnán, imp. zažeň, s. zapudjm 1).
zažeru se, fut, zažral, zažrati se, sich einätzen, sich einfressen, D.
zažerzawjm, fut. ěl, ěti, einrosten, rubiginem ducere.
zažhnu, zažhu, - se, fut. ex. zažhl, u. zažehl, zažhnauti, zažehnauti, u. zažžjcy (ol. zažecy), s. zapáljm, - se; trop. zažhnu se w hněwě swém.
zažigi, fut. zažil, zažiti, verdauen, Speisen, concoquere, coquere; 2) mit dem Zusatz: zlým, zle, od. dobrým, u. mit dem Genit., wohl, nicht wohl bekommen, bene, male vertere, evenire: zlým toho zažiweš, Com. přátelstwj swého s ním přenesstastné zlým zažil; dobrým toho nezažil; dobrým zažiti: toho časně y wěčně zle zažjwati budau, Com.
Zážinek, nku, m. od. pl. - nky, der Anfang der Erndte.
Zažitedlný 3. s. zážiwný.
Zažitj, n. Verdauung, f. concoctio
Zážitný 3. s. zažitedlný?
Zažitý 3. part. verdaut, concoctus; - tost, i, f. Magensaft, m. chylus? R.
Zažiwacý 1. z. B. prášek, d. Verdauung beförderndes Pulver, Vel.
Zažjwám, al, ati, s. zažigi.
Zažjwánj, n. s. zažitj.
Zážiwný 3. verdaulich, concoquibilis, digestibilis, aptus concoquendo, facilis concoctu; - nost, i, f. - keit, f. natura apte concoquendo.
Zazljm se, fut. il, iti se, erbost werden, iratum fieri: proti Římanům se zazlili, Vel.
Zazlobjm se, fut. il, iti, vorh.
Zažlutám, al, ati, folg.
Zažlutnu, fut. tl, tnauti, gelb werden, flavescere.
Zaznamenám, fut. al, ati, verzeichnen, niederschreiben, consignare, perscribere; - ánj, n. verb.
Zaznem, fut. nauti, sl. s. zažhnu.
Zaznjm, fut. erschallen, s. znjm.
Zazpjwám, fut. al, ati, singend sich hören lassen, singen, incinere.
Zázračjm, Wunder thun?
Zázračný 3. wunderthätig, efficiens miracula: zázračný obraz, Gnadenbild, imago miraculo-

sa; 2) *comp.* z-čněgssj, *sup.* ney-z-ssj, außerordentlich, übernatürlich, portentosus: stil se zázračný přjwal; w moři gsau mnohem wětssj a zázračněgssj welikosti žiwočichowé; -ně, *adv.* wunderbar, mirabiliter, mire.

Zázrak, u, *m.* Wunderthat, *f.* facinus admirabile, miraculum; 2) ein Zeichen in der Luft, phoenomenon; 3) Wunderzeichen, *m.* ostentum; *sl.* s. auch odiwa.

1. Zazřjm, *fut.* el, jti, erblicken, conspicere, conspicari, adspicere.

2. Zázřjm, *fut.* il, iti, s. záwidjm; 2) eifern, zelotypia laborare.

Zázrost, i, *f.* s. záwist; 2) Eifersucht, *f.* zelotypia.

Zazubadljm, *sl.* il, iti, s. ocankugi.

Zazwonjm, *fut. ex.* iti, s. zwonjm.

Zázwor, u, *m.* Ingber, Ingwer, *m.* amomum, zingiber, *Linn.* zingiberi, zimpiberi, *Plin.*

Zazýrám, al, ati, s. zablyskugi.

Zažehám, -se, s. zapalugi, -se.

Zažženj, *n.* s. zapálenj.

Zbabělý 3. feig, ignavus.

†Zbabjm, *fut.* ěl, ěti, feig werden, ignavum fieri, *Puchm.*

Zbachratjm, *fut.*, ěti, *sl.* einen großen Bauch bekommen.

Zbadám, *fut. ex.* al, ati, *sl.* & *Chr. Boles.* inne werden, s. badám.

II. *rec.* z-ti se, *sl.* gewahr werden, sich besinnen: nesskoro se zbadal.

1. Zbahnjm, *fut.*, *ex.* il, iti, sumpfig machen, paludosum efficere.

2. Zbahnjm, ěl, ěti, *fut.* sumpfig werden, paludosum fieri.

Zbarwjm, *fut.* il, iti, s. barwjm.

Zbauchám, *fut.* al, ati, zusammen pfuschen; 2) abpuffen (jemand).

Zbaukenj, *n.* Beunruhigung, a) Handlung, turbatio, perturbatio; b) Unruhe, perturbatio, sollicitudo; 2) Empörung, seditio.

Zbaukjm, *fut.*, s. baukjm 3), 4).

II. *rec.* z-ti se, unruhig werden, turbari: - more; 2) sich empören, seditionem movere.

Zbawjm, *fut. ex.* il, iti, *cum acc. personae* & *gen. rei*, los machen, befreyen, liberare; 2) berauben, jemand einer Sache, spoliare, privare aliquem re; 3 iti prasmu korábowého, entmasten, *D.*

II. *rec.* z-witi se, los werden.

Zbawugi, owal, owati, vorh.

Zbědowaný 3 *part. p.* v. folg.

Zbědugi, *fut.* s. bědugi 1).

II. *rec.* zbědowati se, sich abächzen, gemitu confici.

1. Zběh, a, *m.* s. poběhlec, *Lom.*

2. Zběh, u, *m.* üblicher přjběh.

Zběhám, al, ati, folg. 2).

Zběhlec, lce, *m.* s. poběhlec.

Zběhlý 3. der entflohen ist, flüchtig, fugitivus; od wjry zběhlý, *Vel.* 2) erfahren, bewandert, peritus; - auch *cum gen.* zběhlý práwa, peritus juris, *Vel.* - w knihách, belesen, multae lectionis; -lost, i, *f.* Erfahrenheit, peritia; 2) Kunstgriff, *m.* ars, artificium, (seltene Bedeutung).

Zběhnu, *fut.* hl, hnauti, entlaufen, entfliehen, aufugere, fugere, auch relinquere aliquem, newěstu zběhnauti, *sl.* - im Stich lassen; 2) durchwandern, peragrare, obire: města zběhati - wssecky kauty swěta; 3) eilends laufen, excurrere, percurrere, *B.* s. auch sběhnu.

II. *rec.* z-ti se, sich ereignen, accidere, evenire; s. auch sběhnauti se.

Zbělelý 3. grau, leucophaeus, *Syl.*

ělým, *fut. ex.* el, eti, weiß werden, album fieri, albescere.
běř, i, *f.* Gesinde, Gesindel, *n.* gemeine liederliche Leute, homines nequam, faex.
běrač, e, Sammler, collector, zběrač wjna, Weinleser, vindemiator; -čka, y, *f.* -inn, *f.* quae colligit; 2) s. opěnowačka.
berba, y, *f. sl.* s. zběř.
běřičný 3. z. B. zběřičná chasa, -ný lid, s. zběř.
beru, *fut. ex.* zebral, zebrati, wegnehmen, auferre, demere, tollere; 2) wegraffen, abripere; 3) ausplündern, z. B. Haus, Vermögen, diripere, depopulari; s. auch seberu.
besnjm se, *sl.* wüthig werden.
bezpečjm, *fut.* s. obezpečjm, b), c).
bičugi, *fut.* s. bičugi, *B.*
bigi, *fut. ex.* zbil, zbjti, prügeln, schlagen, verberare, mulcare; 2) erschlagen, occidere, sternere, exanimare; 3) folg.
bigjm, el, eti, zusammen schlagen, a) zusammen fügen, conjungere, conserere, z. B. prkna zbigeti; b) aus Brettern etc. etwas verfertigen, contabulare; c) todt schlagen, v. mehrern, contrucidare, *B.* 2) *sl.* Straßenraub üben, praedari.
bjhám, al, ati, s. zběhnu.
II. *rec.* z-ati se, üblicher, *impers.* zbjhá se, es ereignet sich, accidit; proměny weliké se zbjhaly; b) es kommt ein, wird eingenommen, redire: ročnjho trybutu do 200 talentů se zbjhalo.
bjljm, *fut.* s. bjljm.
bjrám, al, ati, s. seberu: z dřewa nesmrtedlnosti owoce zbjragj; čelo swé proti němu zbjrá, nos zaostřuge, *K.* - ánj, *n. verb.* s. zbjrka a).

Zbjrek, rku, *m.* eine ungrische Koppe, (Schaaf), *f. D.*
Zbjrka, y, *f.* Sammlung, *f.* a) Sammeln, *n.* Lese, *f.* collectio; z. wjna, s. winobranj; z. klasů, s. paběrowánj; zbjrka na chudé, *Poč.* b) zusammen gesammelte Dinge, collectus, collectio: sebral zbjrku do 2000, *B.*
Zbitec, tce, *m. ol.* s. zabitý.
Zbitj, *n. verb.* v. zbigi.
Zbla. *Com.* (ſbla), s. ſblo, u. *ani.*
†Zblahoslawjm, *fut.*, ěti, glückselig werden, beatum fieri.
Zblaudilý, verirrt, devius.
Zblaudjm, *fut.* il, iti, sich verirren, auf der Straße etc. aberrare, deerrare; 2) fehlen, einen Fehler machen, peccare.
†Zblažjm, *fut.* iti, glücklich machen.
Zblázněnj, *n.* Narrheit, *f.* amentia; - ný 3. närrisch, wahnwitzig, vesanus; zbláznilý 3. dasselbe.
Zbláznjm, *fut.* iti, ěn, zum Narren machen, infatuare.
II. *rec.* z-ti se, ein Narr werden, e mentis potestate exire, amentem fieri.
Zbledažlutý 3. bleichgelb, flavidus.
Zblednu, *fut.*, dl, dnauti, erblassen, expallescere.
Zbligi, - se, s. bligi.
Zbljza, *adv.* üblicher zbljzka.
Zbljžegi, *comp.* v. zbljza, näher; zbljžegi na něco popatřiti; - někoho znáti.
Zbljzka, *adv.* in der Nähe, nah, cominus, propius.
Zblo, a, *n. mor.* Kern des Flachses, s. wláknо, *D.* (s. auch zbla.)
Zblochan, u, *m.* s. rosyčka nebeſká, Mannagras, Himmelsthau, *D.*
Zbludugi, owal, owati, jemand eines Irrthums überweisen.
Zbočjm se, *fut.* s. bočjm se.

Zbodu, *fut.* dl, zbůsti, f. zpjchám.
Zbog, e, *m. sl.* Straßenraub, *m.* latrocinium.
Zbogce, *m.* üblich folg.
Zbognjk, a, *m.* f. nákeřnjk, Straßenräuber; 2) ein Schimpfwort.
Zbohacugi, owal, owati, folg.
Zbohatjm, *fut.*, il, iti, cen, *imper.* zbohať, bereichern, ditare, locupletare, divitem reddere.
Zbohatnu, *fut.*, tl, tnauti, *imper.* zbohatni, reich werden, ditescere.
Zbohazdarma, f. newinně, *Syl.*
Zboku, *sl.* von der Seite, a latere.
Zbonka, y, *f. sl.* f. obenka.
Zbor, u, *m.* (v. sebern se), Versammlung, Zusammenkunft, *f.* (Klub, *m.*) congressio, conventus, coetus; b) d. versammelte Anzahl, z. B. Menschen, coetus, conventus, concilium: zbor Konstanský, i. e. snëm, *Vel.* c) bey den böhm. Brüdern Gemeine, *f.* ecclesia; (in der Folge schämte man sich dieser Benennung); d) Abtheilung, Haufen Soldaten, manus, *Pontan.*
Zbořenj, *n. verb.* Einsturz rc.
Zbořenina, y, *f.* Ruin, Schutt, *m.* ruina.
Zbořenisstě, *n.* Schutthaufen, *verh.*
Zbořený 3. *part. p.* v. zbořjm.
Zboři, *obs.* f. hromadně.
Zbořjm, *fut. ex.* il, iti, en, *imper.* zboř, einreißen, niederreißen rc. diruere, disjicere.
II. *rec.* z-ti se, einfallen, zusammenstürzen, z. B. ein Haus, corruere.
Zbornjk, a, *m.* ein böhmischer od. mährischer Bruder, (v. zbor, c).
Zbortjm se, *fut.* f. bortjm: prkno.
Zbožj, *n. coll.* f. nábytek; 2) Waare, *f.* merx; drobné zb., kurze Waare; -žjčko, a, *n. dim.* Wohlstand, *m.* Vermögen, *n.* fortuna.
Zbožnělý, *K.* -něný, -nilý 3. vergöttert, divus, deificatus; 2) gottselig, pius.
Zbožnice, *f.* Götzentempel, fanum.
Zbožňugi, owal, owati, übermäßig verehren, immoderate, cultu divino colere, *Sap.* 15, 18. 2) vergöttern, deificare: swatt zbožňowati, Žal.
Zbožný 3. f. zbožnělý 1); b) seelig, divus: od zbožných předkůw nasstch, *Vel.* 2) f. vboby? wdowy, syrotcy a ginj lidé zbožnj, Pr. 3) f. pobožný, *Syl.*; 30. srpna den S. Sstastného Zbožného (v. zbožj?) *Id.* zbožná P. Marye (*sl.*); 4) *sl.* das Getreide betreffend: z-ná gáma, Fruchtgrube
Zbraň, i, *f.* Waffen, gegen den Feind, a) überhaupt arma; b) insbesondere zum Angriffe, tela.
Zbrandř, e, *m.* Büchsenschmied, *D.*
Zbránjm, *fut.* il, iti, f. zabránjm.
Zbraňka, y, *f.* f. hrábě, i, 1), *Lesch.*
Zbraňugi, owal, owati, verh.
II. *rec.* z-wati se, sich weigern, renuere, recusare: zbránil se toho včiniti, *Vel.* Papež té své zby přigiti se zbránil, *Id.*
Zbřechnu, *fut.* chl, nauti, *sl.* bellen, f. sstěkám; b) übel reden.
Zbřidjm, *fut.* il, iti, f. zosstřjm.
Zbřidnu, *fut.* dl, nauti, fett werden, adipe obduci, *B.*
Zbrocený, *part. p.* v. folg.
Zbrodjm, *fut. ex.* il, iti, cen, feucht machen (im Waden), immergere: noha zbrocená we krwi, *B.* we krwi zbroten, *Cyr.*
Zbrog, e, *f.* f. zbraň: zbrog na sobě, přednj y zadnj kus, *Vel.*
Zbrogjř, e, *m.* Zeugschmied, Waffenschmied, *m.* faber armorum, *D.*
Zbrogmistr, a, *m.* polnj, Feld-

zeugmeister, m. magister rei tormentariae.
Zbrognice, f. Zeughaus, Arsenal, n. armamentarium.
Zbrognoš, e, m. Waffenträger, Knappe, m. armiger; - sse, f. -rinn, f. -ra.
Zbrogný 3. bewaffnet, armatus: kůň zbrogný, dobře wyprawený, Vel. -ně, adv. armate: zbrogně choditi, Vel. potkali se s nimi zbrogně; b) durch Waffen, mit Waffen, armis, vi armata: lid obecný se zbrogně pozdwihl; zbrogně přemoženi nebyli, Com.
Zbrýljm, el, eti, sl. Nitr. herumstreichen, vagari.
Zbryndám, fut. al, ati, manschen, verwirren, turbare.
Zbudu, fut. zbyl, zbýti, imp. zbuď, reg. gen. los werden, solvi; 2) los seyn, z. B. v. etwas rc. solutum esse re; kdo chce sskody zbýti, nedeg gisskře ohněm býti, prov. 2) beywohnen, consuescere: s manželem zbýti nemůže, Pr.
II. neutr. übrig seyn, reliquum esse, restare; übrig bleiben, relinqui, reliquum esse.
†Zbudek, s. zwýssek u. zbytek 2).
Zbudjm, s. wzbudjm.
Zbůgnjk, s. zbognjk, Bandit.
Zbugnjm, fut. ěl, ěti, s. bugnjm.
Zbůhdarma, adv. blindlings, auf gut Glück, coecus, temere.
Zburcugi, s. wyburcugi.
Zbyhněw, a, ein Mannsnahme.
Zbyt, u, m. s. zbytek, Syl.
Zbytčjm, il, iti, ersparen, parcendo acquirere, Ryb.
Zbytečný 3. überflüßig, a) sehr reichlich, abundans, redundans; b) unnöthig, unnütz, supervacaneus, - cuus, superfluus; - ně, adv. -anter, -anter, abunde; b) supervacuo, praeter rem; - nost, i, f. Überfluß, m. an etwas, abundantia.
Zbytedlný 3. s. snadný 2): wljdný, sstědrý, zbytedlný, K.
Zbytek, tku, m. s. zbytečnost; 2) Rest, m. Uibriges, residuum.
Zbytj, n. verb. v. zbygi, Loswerden, rc. widauce, že zbytj nenj, na běh se oddali, Vel.
Zbýwám, al, ati, s. zbudu.
†Zbywek, üblicher, zbytek 2).
Zcela, adv. s. docela.
1. Zceljm, fut. il, iti, dicht, derb machen, solidare, consolidare.
2. Zceljm, fut. ex. el, eti, dicht, derb werden, solidescere.
Zcepenjm, fut. ex. ěl, ěti, verrekken, mori, perire: zcepeněl hned náhle Girjk Embs, Vel.
Zčernalý 3. schwarz, verbrannt v. der Sonne, atratus, adustus, B. - lost, i, f. subst.
Zčernám, fut., al, ati, s. černám.
Zčernazelený 3. schwarzgrün, dunkelgrün, nigricans e viridi.
Zčernažlutý 3. schwarzgelb, Vel.
Zčernjm, fut. il, iti, s. černjm.
Zčerstwjm, fut. ex. ěl, ěti, sich erfrischen, erquicken, recreari, refici.
Zčerwenám, fut., ati, roth werden.
Zčerwenjm, fut. il, iti, s. čerwenjm.
Zčerwiwělý, s. čerwiwý.
Zčerwiwjm, fut. s. čerwiwjm.
†Zčesstjm, fut. il, iti, ins Böhmische übersetzen, vertere &c.
Zchatrnjm, fut. ěti, gering werden.
Zchňápem, sl. sehr atzrügeln.
Zchromený 3. part. p. v. folg.
Zchromjm, s. ochromjm.
Zchudjm, - dnu, s. chudjm, - dnu.
Zchudobnjm, fut., ěti, sl. vorh.
Zchurawjm, fut., ěti, erkranken, s. churawjm.
Zchutnám, al, ati, s. zachutnám.

Zchýřjm, *fut.* il, iti, *sl.* ein Gerücht ergehen lassen.
Zchytjm se, *fut.* s. wzchopjm se.
Zchytralý, - lost, s. chytrý 2).
Zčistadobra, v. freyen Stücken.
Zcukrowatjm *fut.* s. cukrowatjm.
Zcýpám, ati, - nu, ýpl, s. scýpnu.
Zcyložjm, *fut.* il, iti, s. cyzoložjm.
Zda, zdaž, *conj.* s. zdali.
Zdaťkám, *fut.* al, ati, zerquetschen, contundere, compressare.
Zdaleka, *adv.* v. weitem, eminus, e longinquo, procul.
1. Zdali, zdaliž *conj.* ob, num, an, ne, utrum, si.
2. Zdálj, *n.* s. wzdálj, Dalekost.
Zdám, *fut. ex.* al, ati, s. wzdám.
1. Zdám se, ál, áti se, scheinen, dünken, videri; 2) träumen, Träume haben, somniare.
2. Zdám se, *fut.* átise, s. ssnaubjm se
Zdánj, *n.* Meynung, *f.* opinio, sententia; 2) Träumen, *n.* somniatio; 3) s. zadánj.
Zdařbůh, (-boh), Gerathewohl, *n.* fors, *D.* üblich in der Redensart: na zdařbůh činiti, auch přigjmati, *Com.* aufs Gerathewohl -, temere.
Zdařená:, na zdařenau, vorh.
Zdařilý 3. wohlgerathen, herrlich, probus, eximius; - le, *adv.* feliciter; - lost, *subst.*
Zdařjm, *fut. ex* il, iti, *imp.* zdař, beglücken, eine Sache, Glück dazu geben, fortunare, secundare: zdař P. Bůh! Glück auf! Glück zu! quod Deus bene vertat! Deus secundet!
II. *rec.* z-ti se, gelingen, v. statten gehen, cedere, succedere, procedere; 2) gerathen, v. Gewächsen, Gedichten, Kindern rc. provenire, succedere.
Zdarný, - nost, s. zdařilý, - lost.
Zdauwám, al, ati, s. nadýmám, *D.*
Zdáwám, - se, s. zdám, - se.
Zdáwjm, *fut.* il, iti, s. podáwjm; 2) s. stisknu, comprimere, *Syl.*
Zdáwky, *f. pl. sl.* s. ssnaubenj.
Zdáwna, *adv.* s. oddáwna.
Zdaž, s. zdali.
Zde, *adv.* hier, hic; zde onde, hie u. da, passim.
Zdechlina, y, *f. sl.* s. mrcha.
Zdechnu, *fut.* chl, nauti, umkommen, perire, *K.* 2) s. scýpnu, *K.*
Zdědilý 3. erblich, hereditarius.
Zdědjm, *fut. ex.* il, iti, *imp.* zděď, s. dědjm; 2) erblich überlassen, haereditate transferre: zdědil heytmanstwj y na syna swého.
II. *rec.* z-ti se, vererbt werden: powaha rodičů nezdědj se na rodinu.
Zděgi, viell. bess. als 2. zdjm.
Zdehleč, hierselbst, hicce, *D.*
Zdělám, *fut. ex.* al, ati, an, verarbeiten, z. B. Holz, Silber rc. elaborare; b) aufarbeiten, consumere laborando; 2) bestellen, den Acker, agrum colere, auch curare; 3) anrichten machen, creare, adferre: weliké sskody, - náspy zdělal; zdělal ge pány.
Zděláwám, al, ati, vorh.
Zdělj, (z dělj), lang, longus.
Zdělјm, se, *fut. ex.* il, iti, theilen, partiri, dividere, s někým, nějm, mit jemand, cum aliquo.
Zdělugi se, owal, owati, vorh.
Zdena, y, *f.* Sidonia, (we čtwrtek po ochtábu 3 králů, *Vel.*)
Zděný 3. *prt. constr.* v. zdjm.
Zděř, i, *f.* Wagenring, Achsenring, Nabenring, Deichselring, *m.* annulus (axis); 2) Hohlring, Steinring, Gründelring in der Mühle.
Zděrka, y, *f.* vorh.
Zderu se, *fut.*, zdráti se, s někým raufen, pugnare.

éssenj, n. Erschreckung, territio.
ssým, fut. yl, yti, ssen, imper.
;děs, erschrecken, s. předtrassjm.
II. rec. z-yti se, erschrecken, terreri, perterreri, exterreri.
ktinjm fut., ěl, ěti, kindisch werden, repuerascere.
eyssj 1. hierortig, hiesig, hujas.
icý 1. Maurer.: kámen, cyhla-.
iljm se, el, eti, s. zdělugi se, Cyr.
jlný, 3. freygebig, mittheilsam, liberalis; -nost, i, f. Mittheilung, liberalitas; zdjlnost w pokrmjch, Cyr.
;djm, praes. il, iti, én, imper.
;di, mauern, a) neutr. Steine mit Kalk verbinden, lapides (od. lateres) calce vincire; b) etwas mauern, munire.
;djm fut., zděl(zdjl), zdjti, ausrichten, verrichten, exsequi, perficere; zdjti poselstwj, Vel.
· poručenj, Syl. 2) ol. s. vdělám.
jrám, al, ati, s. sederu, pozdjvám
iwjm fut., ěl, ěti, sl. s. zdiwočjm.
iwočelý 3. wild, efferatus.
Zdiwočjm fut., il, iti, s. zplassjm; 2) wild machen, efferare.
;diwočjm fut., el, eti, scheu werden, pavescere, pavidum fieri; 2) wild werden, efferari.
lauha, adv. langsam, nicht schnell, tarde, lente.
lauhawý 3. langsam, tardus; -wě, adv. -de; -wost, i, f.-keit.
lužjm se fut., s. wzdlužjm se.
mýchnu fut., chl, nauti, imper.
zdmýchni, s. sdmýchnu; 2) durch Blasen zuwege bringen, flando conficere, efficere.
Zdobřjm, fut. s. vdobřjm.
Zdobřjm fut., eti, sl. gut werden.
obýwám fut., fr. reg. gen. al, ati, heraus ziehen, gewinnen, extrahere, educere; 2) erobern, einnehmen (v. mehrern), capere, occupare, potiri; durch Bestürmung, expugnare.
Zdochnem, nauti, sl. s zdechnu 2).
†Zdokonalјm fut. il, iti, (nach einigen Neuern) vervollkommen.
Zdola, adv. s. zespod, D.
Zdraby, m. pl. mor. s. hadr.
Zdráhám se, al, ati, sich weigern, recusare, detrectare.
Zdrápám, zdrápi fut., al, ati, zerkratzen, dilacerare.
Zrassjm, s. drastjm; 2) s. dráždjm 2).
Zdráwě, adv. gesund, nicht krank, salve, sine morbo; b) heilsam, salutariter, salubriter; 2) reiflich, diligenter, accurate: zdráwě to rozsaudil, K.
Zdrawj, n. Gesundheit, a) d. gesunde Beschoffenheit, α) dem Körper nach, z. B. des Menschen, des Leibes, sanitas, salubritas, auch salus; auch valetudo bona; (na) zdrawj pjti, Gesundheit trinken, bibere in salutem alicujus; dobré zdrawj, auf deine Gesundheit, bene te! od. bene tibi! β) auch anderer Dinge, z. B. der Seele, des Verstandes, des Halses rc sanitas, salubritas; b) Befinden, n. es sey schlecht, mißlich od. gut, valetudo.
Zdrawisstě (sska), n. sl. augm. v. vorh. dost zdrawisska, genby bylo chlebisska.
†Zdrawost, gesunde Beschaffenheit.
Zdrawý 3. (abstr. zdráw, a, o,) gesund, a) nicht krank, α) dem Körper nach, sanus, auch salvus, validus, z. B. gsem zdráw, ich bin gesund, valeo; zdráw buď! Heil dir! salvus sis! nicht gebrechlich, z. B. nicht bucklicht, sanus, sanis membris; β) v. der Seele u. andern Dingen, sanus; zdrawé včenj, K. zdrawá rada; b) der Gesundheit

zuträglich, heilsam, z. B. Speise, Arzney, Luft rc. salutaris, saluber, auch sanus.
Zdrážďjm *fut.*, il, iti, s. dráždjm.
1. Zdražjm *fut.ex.*, il, iti, vertheuern, augere pretium rei.
2. Zdražjm *fut.*, el, eti, *sl.* theuer werden, pretium increscit.
Zdrbám *fut.*, al, ati, s. drbám.
Zdrchám *fut.*, al, ati, zerzausen.
Zdřewenjm *fut.*, ěl, ěti, zu Holz werden, fio lignum; 2) s. ztrnu.
Zdřewnatjm *fut.*, ěl, ěti, holzig werden, lignosum fieri.
Zdrhnu, *fut.* s. odrhnu.
Zdřjmalý 3. schlummernd, dormituriens.
Zdřjmám *fut.*, al, ati, einschlummern, einschlafen, indormire, *B.*
Zdřjmnu *fut.*, nul, nauti, vorh.
Zdřjzhám, *sl.* zdrúzgám, *fut.*, al, ati, zerschellen, zerschmettern, conterere, contundere: zdřjzhané kosti, *Vel.*
Zdrmoljm, *fut.* il, iti, s. zdrobjm.
Zdrobjm *fut.*, il, iti, zermalmen, conterere, frendere, comminuere.
Zdrobna, *adv.* kleinweis, minutim: zdrobna kráčeti, *B.*
Zdrog, s. pramen, fons? *Jungm.*
Zdrponjm *fut.*, il, iti, s. zdrobjm: Mogžjš tele zdrponil.
Zdrsnatělý 3. s. drsnatý.
Zdrsnatjm *fut.*, s. drsnatjm.
Zdrtjm *fut.*, il, iti, s. drtjm.
Zdrúzgám *fut.*, ati, *sl.* s. zdřjzhám.
Zdržák, u, *m.* *sl.* Halfter.
Zdrželiwý 3. enthaltsam, abstinens, continens, temperans; 2) haltend, erfüllend, observans, tenax: přjměřj zdrželiwý, *Vel.* - wě, *adv.* - nenter, nter; - wost, i, *f.* - mkeit, *f.* - ntia, - ntia; 2) - antia, - citas.
Zdržjm *fut.*, el, eti, erhalten, a) s. zachytjm 2); b) aufrecht erhalten, nicht fallen, od. zu Grunde gehen lassen, sustinere, servare: což na nich bylo, wš[...] w řádu zdržowali, *K.* [...] swětě zdržugj, *Com.* 2) a[...] ten, a) verzögern, morari, [...] tinere, retardare; b) a[...] zurückhalten, z. B. d. lauf[...] Pferde, den Feind, susti[...] retinere; 3) nachachten, [...] servare; 4) erfüllen, ha[...] servare: wjry mu nezd[...] 6) w sobě, enthalten, conti[...]
II. *rec.* zdržeti se, sich auf[...] ten, wo verweilen, morari, [...] nere; 2) *cum gen.*, *interdum* *pr.* od, sich enthalten, se absti[...] re od. blos abstinere, conti[...] re se, temperare sibi, [...] od něčeho, v. etwas, a re, [...] bey abstinere blos re, [...] od gjdla, des Essens rc. zdr[...] se ſtákánj nemohli, *Com.* [...] sondere Redensart: nemo[...] smjchy zdržeti, sich des Lach[...] nicht enthalten können, ris[...] tenere non posse.
Zdržugi, - se, owati, - se, vorh.
1. Zduchowňjm *fut.*, ěl, ěti, geist[...] lich werden, pium fieri; 2) ge[...] stig (moralisch) werden: to zdu[...] chowněné podobenstwj na [...] latské obracý, *K.*
2. Zduchowňjm *fut.ex.*, il, iti, geist[...] lich machen, pium reddere.
Zdugi, *fut.*, aufblasen, s. dugi
II. *rec.* zdauti se, anlauf[...] anschwellen, intumescere; a[...] wallen: zdutj moře, *B.*
Zdůlu, *adv.* v. unten, ab imo.
Zdůra? s. wzdor, - ra; na zdů[...] zum Trotz, ist wohl üblich, *B.*
Zdurný, s. spupný? aufgeblasen, [...]
Zdussjm *fut.*, il, iti, vergeistern, [...]
Zdůstognjm, *fut.* iti, folg.
Zdůstognugi, owati, erheben, [...] ferre: nástedownjky swé, Z[...]

:,a,sl.d.i.hněwiwý člowěk.
m se, fut. yl, yti, ersticken,
tr.) suffocari,strangulari.
, verb. v. zdugi, s. zdugi.
m fut., il, iti, (v. duh) sl.
k (dick) werden.
acý 1. Heber; z.B.z-cý most,
ojt; z-cý klésstě, dřewno,
ezange, - balken, m. vectis.
ač, e, m. Aufheber, m.
dám, - se, al, ati, s. zdwihnu.
ánj, verb. vorh. Hub, m.
nu fut., hl, nauti, zdwižen,
. zdwihni, heben, in d. Höhe
n, tollere, levare; 2) s.
zdwihnu 6): wálku zdwihl
tydáš proti němu, Vel. boge
ihá proti nim; - při, žalo-
zdwihl proti nim hunny,
citavit; 3) s. wyzdwihnu 8):
n zdwihnauti; -nutj, verb.
. rec. z-nauti se, s. wyzdwi-
uti se a), b); oblaky, wlny
hagj; zemětřesenj se z-hlo;
re mokřá; pokrm se mi
jhá, d. Speise stößt mir auf;
ufrührerisch werden, sedi-
nem excitare, movere; 3)
cessu), sich aufmachen, abi-
B. 4) trüb werden, v. Wein,
bidum fieri; 6) entstehen,
kommen, oriri: sekty a roty
zdwjhagj.
hugi, - se, owati, - se, vorh.
uty, Haj., üblich zdwihacý.
, Aufhub des Getreides, D.
ženj, n. verb. v. zdwihnu.
žné, ého, n. Hebemahl, D.
gjm fut., iti, s. dwogjm 1);
ereinigen (2 Sachen), com-
are.
gnásobnjm fut., il, iti, s.
ogjm.
řilý 3. höflich, humanus;
, adv. - ne, - niter; - lost, i,
keit, f. höfliches Betragen,
manitas.

Zdychám, s. wzdychám, Vel.
Ze, s. z, von, aus 2c. ex.
Zebe, zábl o, zábsti, impers. (mne,
tě 2c.) z. B. w nohy, es friert
mich an den Füßen.
Zeberu, - se, s. seberu, - se.
Zechcy fut., chtěl zechtjti, haben
wollen, v. mehrern, poscere:
wěřitelé swému zechtěli; 2) s.
zachce se: zechtělo se dussi twé.
Zed, (zeď), gen. zdi, f. Mauer, f.
murus; zed proti ohni, Brand-
mauer, murus arcendo incen-
dio; fig. ge gako zeď ohniwá
obhaguge, K. zeď ohniwá wa-
sseho Lessna, Com.
Zednj 1. Mauer-, muralis.
Zedničjm, il, iti, Maurer seyn.
Zednjk, a, m. Maurer, Maurer, m.
faber murarius, faber caemen-
tarius, auch blos caementarius;
- nice, f. dessen Frau; - čin, a, o,
- kůw, owa, owo, adj. poss. der-
selben, dem Maurer gehörig;
- cký 3. Maurer-; ctwj, n. Mau-
rerhandwerk, n. ars muraria.
Zegdnuna, y, f. Seitenbrett, n.
(Bergb.) asser lateralis.
Zegdu, s. segdu.
Zegi, zál, zýti, stark athmen; hau-
chen, spirare.
Zegmě, f. (lnu), Raute, f. Knocke,
f. eine Reiste Flachses.
Zegména, adv. namentlich, nomi-
natim.
Zegmu se, znal se, s. segmu se 1).
Zehrám se fut., al, ati se, Lust zu
spielen, zu schäkern bekommen,
lascivire.
Zelen, u, m. sl. s. zelené; 2) eine
Art Trauben.
Zelenáček, čka, m. folg.
Zelenák, a, m. sl. Grünfink, zwonek
Zelenám se, al, ati, grünen vire-
re, grün Laub haben, fronde-
re; anfangen zu grünen, od. grün

werden, virescere; 2)fig. vigere: wěrnj w cyrkwi gako myrtowj wstawičně se zelenagj, kwetau 2c. *K.* geho kosti gesstě se zelenagj, tu kde ležj, *Syr.*
Zelenář, - řka, s. zelinář.
Zelené, ého, n. Laub im Kartensp.
Zelenec, nce, *m* s. ožanka menssj; 2) s. barwjnek; 3) *sl.* s. pussþan.
1. Zelenjm, il, iti, grün machen, viridare; 2)grün färben, colore viridi inficere.
2. Zelenjm, ěti, s. ozelenjm.
†Zelenina, y, *f.* zelená pjce, Grüne, *f.* (versucht v. *D.*)
Zelenka, y, *f.* eine Art grüner Pflaumen.
Zelenohláwek, wka, *m.* Grünling (Vogel), virio, *f. R.*
Zelený 3. (*abs.* zeleno), grün, viridis, zelený gako tráwa, grasgrün, prasinus, porraceus, graminei coloris; popelatě zelená barwa byliny na maku, *Vel.* zelenau někomu udělati, *prov.* einen blauen Dunst vor d. Augen machen; - ně, *adv.* s. barwjm; - nost, i, *f.* Grün, *n.* viriditas.
Zelj, n. Kraut, n. Kohl, m. olus; hlawaté z., s. hlawatice; z. naložiti (nakládati), Kraut einmachen, olus condire; s. auch kyselý, kraužjm; - jčko, a, *n. dim.*
Zelina, y, *f.* Kraut, *n.* jede Pflanze, herba, (nach *Bercht.* herba, d. h. eine Pflanze, deren Wurzel 1 Jahr dauert).
Zelinář, e, *m.* Kohlgärtner, (Kräuter), olitor; - řka, y, *f.* - inn, *f.* uxor olitoris; - řský 3. 2c.
Zelinka, y, *f. dim.* v. zelina.
Zelinkowé wjno, Kräuterwein, *D.*
Zelnj 1. s. zelný.
Zelnice, *f.* Kohlgarten, *m.* hortus olitorius, *D.* 2) Küchengarten? *D.* 3) *mor.* Krautmesser, *n. D.*

1. Zelnjk, a, *m.* s. zelinář.
2. Zelnjk, u, *m.* Krauttalk.
Zelnisstě, *n. sl.* kapusstnice, Kraut-acker, *m.* ager olerarius.
Zelný 3. d. Gartengewächse b-treffend, olitorius, zelný ...
Kohlraupe, *f.* eruca; zelný tr...
Kohlmarkt, *m.* forum olitori...
Zem, i, *f* (*sl.*) s. země.
Zemák, u, *m. sl.* s. krumple.
Zeman, a, *m.* Edelmann, *m.* nobilis, eques; - nka, y, *f.* Edelfrau, nobilis *f.*; - nský 3. adeli... nobilis; - stwj, *n.* Adel, *m.* nobilitas, nobile genus; - stw... a, *n.* Adel, *m.* d. Adelichen, nobilitas, nobiles.
Zemánek, nka, *m.* Landjunker.
Zemčák, u, *m. mor.* folg.
Zemče, *n. pl.* - čata, s. krumple.
Zemdlenj, *n.* Mattigkeit, *f.* languor, lassitudo; 2. Schwäch... z. B. des Leibes, infirmitas...
1. Zemdljm *fut.*, el, eti, matt... schwach werden, languescere...
2. Zemdljm *fut.*, il, iti, schwäche... schwächer machen, infirmare... debilitare, frangere.
Zemdljwám, al, ati, verb.
Zemdlugi, owal, owati, verb.
Země, *f.* Erde, *f.* terra, tellus, h... mus; 2) Land, *n.* a) im Gege... satze des Meeres u. Wasser... terra, tellus, *f.* ssiroká zem... continens, *Com.* dědičná ze... Erbland, *n.* provincia haere... ditaria; z dědičných zemj, e... ländisch; swatá země, gelobte Land, palaestina, *Vel.* b) La... schaft, *f* terra.
Zeměhnutj, *n.* s. zemětřesen...
Zemek, mka, *sl.* & *ol.* s. krapen...
Zemelem, *fut.*, mleti, *sl.* s. sem...
†Zeměléw, lwa, *n.* Erdlöw, chamaeleon, (mutans colorem), *R.*

emĕmĕřič, e, m. Geometer, geometra; - ckӳ 3. - ctwj, n. Erdmeßkunst, f. geometria, D.
emĕnjn, a, m. (-nka, y, f.) indigena, D. - nstwj, Indigenat, n. indigenatus.
Zemĕpis, u, m. Erdbeschreibung, geographia, (versucht v. D.)
emĕpisec, sce, m. Wahrsager aus den auf der Erde gemachten Strichen, (geographus, Lesch.)
emĕplaz, u, m. ein kriechendes Thier, reptile.
emĕtřesenj, n. Erdbeben, n. terrae motus.
emĕzluč, i, f. Tausendgulden-kraut, centaurium, cen-reum.
emina, y, f. der Geschmack v. der Erde, z. B. má to chuť zeminau, das schmeckt nach der Erde, sapit terram.
emletý 3. sl. part. p. v. zemelem.
emlička, y, f. s. zeymička, D.
emnatý 3. erdig, erdartig, terreus, terrenus; 2) erdicht, voller Erde, terrosus; - tost, i, f. irdische Beschaffenheit, terrea indoles; 2) ess. zemstwj.
emnicé, f. unterirdische Stube; 2) Erdbeere, f. fragum, Lesch.
emnj 1. erdig, terreus, terrenus.
emnička, y, f. s. zeymička, D.
emnjk, u, m. s. kobzole, sol. tub. D.
emnowodnj 1. s. wodozemnj.
emplinský 3. z. B. Z-ská stolice, (v. zembla, i. e zemĕ?) d. Sempliner Gespannschaft.
emřelý 3. todt, gestorb., mortuus
emru, s. vmřu.
Zemskotabulnj 1. (zápisný) landtäflich, z. B. statek, Gut, in Mähren, P.
emský 3. irdisch, d. Erde betreffend, terrenus, terrester; 2) in od. auf der Erde wachsend, sich befindlich, terrestris: zemské aurody, Feldfrüchte; 3) den Acker betreffend, agrestis; práce zemské; 4) das Land, Vaterland, den Staat betreffend; řjzenj zemské, Landesregierung, gubernium, regimen terrae; zemská rada, Staatsrath, consiliarius de summa republica, insgem. status consiliarius; zemský pán, mocnář, Landesherr, Vel. N. zemský domácý přjklad; s. auch pán.
Zemstwj, n. irdisches Wesen, irdischer Sinn, studium terrestrium, Com.
††Zemstwo, a, n. Staat, m. D.
Zeperu, se, fut. prati, s. peru, 1), 2).
Zepnu, - se, s. sepnu, spjnám se.
Zepránj, n. verb. v. zeperu.
Zepru, řu; se fut., přel, zepřjti se (někomu), sich stemmen, sträuben, widersetzen, niti, reniti, reluctari, obluctari.
Zepsylý 3. unzüchtig, unehrbar, inhonestus, impudicus.
Zepsým se fut., yl, yti, zum Schalk (unzüchtig) werden, scelestus fio.
Zeptám se fut., al, ati, s. ptám se.
Zerwu fut., zerwati, s. rwu.
Zerzaun, a, m. Fuchs, (Mensch), rufus, s. ryssaun.
Zerzawjm, ěl, ěti, rosten, Rost an sich bekommen, rubiginem ducere, rubigine infici.
Zerzawý 3. rostig, rubiginosus; 2) rothharig, rothköpfig, rufus.
Zesmradjm se, sl. s. zsmradjm se.
Zesnu, fut., nul, nauti, s. vsnu; 2) entschlafen, sterben, s. vmru.
Zesnulý 3. verstorben, mortuus.
Zespod, adv. v. unten auf, ab imo.
Zespolka, adv. s. společně.
Zessaljem fut., sl. s. wyssaljem.
Zessumugi, sl. s. ssumugi.
Zestarám se, s. sestarám se.
Zeť, ě, m. Schwiegersohn, gener.

Zetlelý 3. vermodert, putridus, situ corruptus; - lcst, i, f. subst.
Zetljm fut., el, eti, vermodern, putrescere, situ corrumpi; 2) verglimmen, desinere ardere, desinere, gliscere.
Zetru, s. setru 2), (bess. zetru.)
Zewlaun, a, m. s. otewřhuba, D.
Zewlugi, owal, owati, s. lelkugi.
Zewly, ů, pl. s. lelky, Maulaffe.
Zewnitř, adv. äußerlich, extra, extrinsecus; - nj 1. äußerlich, externus; - nost, i, f. d. Außenseite, externa, pl. w z-tech wězeti.
Zewřenj, n. Brausen, Gähren, Aufbrausen, n. aestus.
Zewru fut. ex., zewřel, zewřjti, aufbrausen, z. B. der Wein, Bier, Wasser ꝛc. effervescere.
Zewrub, adv. genau, akkurat, diligenter, exacte: zewrub pilně počjtati roky, K.
†Zewrubnj 1. co gest na ruby, Proch. 2) pünktlich, richtig, accuratus, Ryb.
†Zewrubnost, i, f. Genauigkeit.
Zewssad, adv. s. odewssad.
Zeyk, u, m. Gergel, m. crena; zeyk dělati, gergeln.
Zeytra (aus z gitra), adv. morgen, cras, crastino die.
Zeytřek, třka, m. der morgende Tag, dies crastinus; k zeytřku, auf morgen, in crastinum diem.
Zeytřj, n. vorh.: k zeytřj, B.
Zeytregssj 1. der, d., das morgende, crastinus.
Zežeru, -se, s. zžjrám se, sežjrám se.
Zezpjwám fut., al, ati, absingen, decantare.
Zežránj, n. verb. v. zežeru.
Zežřenj, n. s. wzezřenj.
Zežru, s. zežeru.
Zežulka, -lenka, y, mor. s. žežhule.
Zfalssugi fut., s. falssugi.
Zfanfrnjm se, gem. s. ztřesstjm se.

Zfantjm fut., il, iti, s. zmámjm
Zfaučený 3. flatterhaft, geschoss
Zfladrowaný 3. zsekaný: kroq
Zflakám fut., al, ati, abprügel
Zgabre, f. sl. bjlé prystyře ne zyku a dásnjch, Mundschwäm chen od. Fröschchen, rana.
Zgalowjm fut., ěl, ěti, unfruchtb werden, sterilescere.
Zgasnjm se fut. ex., il, iti, hell we den, illucescere.
Zgazdugem, owati, sl. erspare
Zgednám fut. ex., al, ati, ding conducere aliquem; 2) anschaf fen, einschaffen, kaufen, parar comparare, emere, B. 3) aus richten, bewirken, efficere.
II. rec. z-ti se, sl. behandeln.
1. Zgedowatjm fut., ěl, ěti, zu Gi werden, in virus verti.
2. Zgedowatjm fut., il, iti, mit G anstecken, viro inficere: liwým gazykem wsse z-wati
Zgedu se fut., zgel, zgeti se, abreiten, equitando defatiga ri; 2) durch Reiten abgegang werden, equitando absolvi we 2 nedělјch mnoho se zged
Zgem, fut. zgedl (zedl), zge (zesti), zgez (zez), sl. s. snjm.
Zgewenj, n. Offenbarung, f. Bekanntmachung, Entdeckung, f. patefactio; insbesond. göttli che Eingebung, monitus divinus; zgew. sw. Jana, Offenbarung Johannis, apocalypsis; z. P Pána, festum epiphaniae; b) eine offenbare Sache, res patefacta; daher statt Bibel, libri divini; c) Erscheinung, apparitio, D.
Zgewjm fut. ex., il, iti, offenbaren, entdecken, eröffnen, aperire, patefacere, palam facere; zgewené náboženstwj, d. geoffenbarte Religion, religio revelata, Leschka.

II. rec. zgewiti se, erscheinen, apparere, D.
ewný 3. offenbar, a) augenscheinlich, sichtbar, klar, manifestus, praesens, apertus; -né gest, es ist offenbar, patet, apparet, manifestum est; -ně, adv. aperte, manifeste.
ewugi, - se, owati, s. zgewjm.
ezdilý 3. vielgereist.
ezdjm, s. sgezdjm.
ezernatělý 3. zum See geworden: zgezernatělé wody.
ezernatjm fut., ěl, ěti, zum See werden, paludem fieri.
echám, al, ati, sl. gähnen.
krnatjm fut. ex., ěl, ěti, voll Rogen werden, wie d. Fische; 2) rop. den Bauch voll bekommen, impregnari; s. podkowa.
mám fut. fr., al, ati, s. gmu.
načjm fut. ex., il, iti, en, verändern, mutare, immutare, commutare, vertere.
nakugi, owal, owati, vorh.
sskugi, owal, owati, folg.
stjm fut. ex., il, iti, stěn, bekräftigen. vergewißern, confirmare, affirmare.
třenj, n. Schwären, n. suppuratio; 2) Erbitterung, f. exacerbatio.
třjm fut. ex., il, iti, schwärend machen, exulcerare; 2) erbittern, exacerbare: gedni proti druhým zgitřeni byli, K. zgitřenj protiwenstwj.
II. rec. z-ti se, schwären, suppurare, abire in pus; 2) erbittert werden, exacerbari.
třugi, - se, owal, owati, vorh.
zwjm, fut., il, iti, vergiften, giftig machen, venenare, veneno inficere: zgizwený meč, el. 2) voll Geschwüre od. Schwielen machen, Job. 16, 16.

II. rec. z-ti se, voll Geschwüre, Schwielen werden, exulcerari.
Zgrlan, a, m. sl. Nitr. s. stupák.
Zhagugi, owal, owati, (někomu), wehren, inhibere.
Zhampeysugi, fut. verludern.
Zhanjm fut., ěl, ěti, s. hanjm.
Zhanobjm, fut. ex., il, iti, schänden, vermehren, dedecorare, dehonestare; b) zur Hure machen, scortum facere, stuprare, B.
Zhasnu fut., sl, snauti, auslöschen (neutr.), exstingui: swětlo.
Zhassugi, owati, vorh. u. folg.
Zhasým fut. ex., yl, yti, auslöschen, z. B. etwas brennendes, exstinguere.
Zhasynák, u, m. zhasydlo, a, n. Löschhorn, n. Löschhut, D.
Zhasytedlný 3. auslöschbar, exstinguibilis; - nost, i, f. - keit.
Zhasýwám, al, ati, s. zhassugi.
Zhauba, y, f. -bce, s. záhuba, -bce.
Zhaupám se, fut., ati, v. der Schaukel herabfallen; 2) fig. ins Unglück kommen, fortunam novercam experiri.
Zhedwábnjm, obs. i. e. hedwábem ossigi.
Zheyralý 3. schwelgerisch, luxuriosus.
Zhladjm fut., s. zahladjm.
Zhlaubčenj, n. (malowánj), Vertiefung.
Zhlaubj, eigentlich der Tiefe nach (z hlaubj), tief, profunditate.
Zhlaupjm fut., s. zhlupjm.
Zhlawec, wce, m. mor. s. podusska.
Zhlawj, n. z. B. z-j měchu, Balghaupt, Ziehpanster, caput; 2) Gezänge am Pfluge, capitulum aratri, R. - jčko, a, n. Zapfenstöcklein, n.
Zhlazenj, verb. v. zhladjm.
Zhlcem, fut., zhltat, sl. s. hltám.
Zhlechnu fut. ex., chl, nauti, taub werden, surdescere.

Zhlupjm, *fut. ex.*, ěl, ěti, dumm werden, stupidum fieri.
Zhmoždjm *fut.*, iti, ěn, zerstoßen, contundere.
Zhmauřjm, il, iti, d. Augen zumachen, oculos claudere, *Puchm.*
Zhmurky, *pl.*, *sl.* zmurky, s. mžitek.
Zhnetu, *fut.*, tl, zhnjsti, ausdrücken, z. B. im Reiten aufreiben, atterere.
Zhnilicelý 3. teig, z. B. Birnen rc. fracidus.
Zhnilicjm, *fut.*, el, eti, teig werden, fracescere.
Zhnjzdjm se, s. shnjzdjm se.
1. Zhnusým *fut.*, *sl.* ekelhaft machen
2. Zhnusým se *fut. ex.*, yl, yti, zum Ekel werden, nauseari.
Zhodjm *fut.*, il, iti, s někým, sich vergleichen, Gemeinschaft haben, consuescere, *Syl.* s. auch shodjm, shodnu rc.
Zhogenj, *n.* Heilung, *f.* sanatio, curatio; 2) Genesung, *f.* recuperatio sanitatis, salus.
Zhogjm, -se, s. hogjm, wzdrawjm.
Zhogitedlný 3 heilbar, sanabilis
Zhola, *adv.* bloß, nur, allein, solum, tantum, modo; 2) durchaus, glatterdings, prorsus.
Zhonjm *fut.*, il, iti, s. dohonjm.
Zhok, bess. tchok, *D.*
Zhora, *sl.* v. oben.
Zhořčjm *fut. ex.*, il, iti, bitter machen, reddere amarum.
Zhořelice, Hořelec, s. Hořelice.
Zhořknu *fut.*, kl, knauti, bitter werden, amarum fieri.
Zhorssjm, -se, *fut.* iti, s. horssjm, -se.
Zhorssiwý 3. ärgerlich, a) zum Ärgerniße geneigt, leicht sich ärgernd, iracundus, ad iram proclivis; b) anstößig, offendens; - wost, i, *f.* - chkeit, - dia.
Zhosstugi, - se, owal, owati, folg.
Zhostjm *fut.*, il, iti, *reg. gen.* sstěn, los machen, entledigen, liberare, solvere.
II. *rec.* z-titi se, los werden, liberari: zhostiti se někoho, (
Zhotowjm *fut. ex.*, il, iti, verfertigen, fertig machen, parare: zhotowili knihy, verfaßten -, (
II. *rec.* z-ti se *sl.* s. připrawiti
Zhotowugi, - se, owati, verb.
Zhowadilý 3. viehisch, bru verwildert, brutalis; - le, more brutorum: z-le wzju dobrodinj B. - lost, i, *f.* vie sche Beschaffenheit.
Zhowadjm *fut.*, ěl, ěti, vieh werden, brutum fieri (bru scere.)
Zhowadnjm *fut.*, ěti, verb.
Zhozy, *obs.* s. shodjm.
Zhranjm *fut.*, ěl, ěti, *sl.* ver dern (verrotten), humore c rumpi.
Zhraudjm, demolieren, schlei
Zhrbatjm *fut.*, ěl, ěti, s. hrbat
Zhrda, *adv.* stolz, superbe.
Zhrdám, al, ati, s. zhrzým.
Zhrdnu *fut.*, dl, dnauti, ně s. zhrzým; 2) s. hrdnu.
Zhreby, *m. pl. sl.* Werg, *n.* stup
Zhřessjm *fut. ex.*, s. hřessjm.
Zhrknu *fut.*, kl, nauti, st ruere, perire: bezo zhrk antykryste! Zal.
Zhrozým, *fut.* yti, s. přestrassjm.
II. *rec.* z - ti se, *cum & sine* g erschrecken, in Schrecken ge then, exterreri, perterre terrore percuti.
Zhruba, *adv.* grob, s. hrubě.
Zhrublý 3. vergröbert, crass 2) voll Schwiele, callos callo obductus: z - lé ruce
Zhrubnu *fut. ex.*, s. hrubnu; voll Schwiele werden, call obduci; 3) verstockt werde obdurari.

Zhryzu *fut.*, zhryzl, zhrýzti, zernagen, corrodere, erodere; 2) verbeißen, etwas sich nicht merken lassen, zurück halten, als Unrecht, Verlust ꝛc. premere, supprimere, dissimulare: zhryz to (mlčenjm pomiň!) *Com.*
Zhrzým, eti, verachten, contemnere, aspernari, spernere.
1. Zhubenjm *fut.*, ěl, ěti, mager, abgemergelt werden, macescere; 2) geschwächt werden, attenuari: králowstwj wálkami zhubenělo.
2. Zhubenjm *fut.*, il, iti, schwach, mager machen, ausmergeln, emaciare, attenuare.
Zhubjm, *fut.* iti, s. zahubjm; 2) umbringen, trucidare, *B.*
Zhubnu, *fut.* bl, nauti, s. zhubenjm.
Zhurta, *adv.* mit Getös, *Puchm.*
Zhůru, *adv.* in d. Höhe, sublime; fig. o to býwagj zhůru a repcý, - werden aufrührerisch.
Zhusta, *adv.* häufig, zahlreich, in Menge, frequenter.
Zhustjm, s. zahustjm.
Zhustlý 3. s. hustý.
Zhwězděný 3 mit Gestirn versehen: zhwězděnau oblohu má w twáři.
Zhýknem *fut.*, kol, nauti, *sl.* d. Interjection hý! vor Verwunderung laut aussprechen.
Zhynu, - nutj, s. zahynu, -nutj.
Zhyzdjm *fut. ex.* il, iti, s. hyzdjm.
Zkálám *fut.*, s. kálám.
II *rec.* z-ti se, nach der Begattung sich sehnen, v. den Kühen, venerem appetere: krávy zakusýce konopice (orobanky) hned se zkálagj, střečkugj a k býkům pospjchagj, *Vel. Herb.*
1. Zkáljm *fut.*, el, eti, en, *imp.* zkáley, besudeln, beschmutzen, inquinare, commaculare, foedare.
2. Zkaljm *fut.*, il, iti, en, *imp.* zkal, trüben, trübe machen, z. B. Wasser, turbare, reddere turbidum.
Zkamenělina (-nilina), y, *f.* Petrefact, *n.* petrefactum, *P.*
Zakemenělý, *Ryb.*, zkamenilý 3. *R.* versteinert, petrefactus; 2) verstockt, obstinatus.
Zkàmenjm *fut.*, ěl, ěti, versteinert werden, verti in lapidem, lapidescere.
Zkántrjm *fut.*, iti, *sl.* s. sklidjm 2).
Zkarbugi, *fut.* owal, owati, treten, z. B. Trauben, calcare, *Ryb.* 2) s. karbugi 2).
†Zkatolicjm, iti, katholisch machen
Zkaussenj, *n.* (v. zkaussjm), Prüfung, *f.* spectatio, examen, exploratio, probatio; 2) Versuch, *m.* periculum, experimentum, tentamen.
Zkaussjm, el, eti, s. zkusým.
Zkausska, y, *f.* s. zkaussenj 2) *D.* zkausska o člowěku, Versuch, (Essay) ꝛc. (v. Pope), *Neg.*
Zkáza, y, *f.* Verderbniß, Untergang, *m.* interitus, pernicies; 2) Verderbung, *f.* perditio, corruptio.
Zkázce, *m.* s. záhubce, *K.*
Zkaženj, zkazenj, *n. verb.* folg.
Zkazým *fut.*, yl, yti, zen, *imp.* zkaz, verderben, *act.*, a) zu Grunde richten, z. B. Menschen, Kleider, Freude, Hoffnung ꝛc. perdere, pessumdare, evertere; na hlawu geg zkazý, *K.* b) schlecht machen, z. B. Menschen, Gemüther, Kleider ꝛc. perdere, corrumpere, depravare.
II. *rec.* zkazyti se, verderben, (*neutr.*), a) zu Grunde gehen, z. B. Menschen, perdi, pessum ire, corrumpi, interire; b) schlechter werden, perdi, depravari, interire, corrumpi.
Zklamám *fut. ex.* al, ati, lügen,

a) nicht wahr reden, mentiri, mendacium dicere; b) hintergehen, trügen, mentiri, fallere; 2) belügen, durch Lügen hintergehen, mendacio (mendaciis) od. mentiendo fallere aliquem, mentiri alicui.
Zklawjm, ěl, ěti, sl. starr werden.
Zklegowatjm fut., ěl, ěti, leimig werden: zklegowatělá země, P.
Zklepechalý 3. herabhangend, schlapp; flaccus, Ryb.
Zklesnu, dahin sinken, s. klesnu.
Zklinowatjm, vergöhren, -ehren D.
Zkluckugem fut., owati, sl. verdrehen; seine Worte anders deuten.
Zkmáššem fut., sati, sl. zerzausen.
Zkmetilý 3. sehr veraltet.
Zkmjnjm, s. wykmjnjm.
Zkolim fut., il, iti, z. B. gehně, tele, skopce, schlachten, abstechen, mactare.
Zkolowadlo, a, n. s. skolowadlo.
Zkontraktělý, kontrakt, clinicus.
Zkontraktjm fut. ex., ěl, ěti, kontrakt werden, clinico morbo affici, arthritide laborare.
Zkopám, s. skopám u. kopám.
Zkopenjm, einschlafen, v. Gliedern? s. brnjm, trpnu.
Zkorawjm, ěti, s. skorám: země, P.
Zkořistugi fut., s. kořistugi.
Zkormautjm fut., s. kormautjm.
Zkowám, al, ati, s. zkugi.
Zkožnatjm fut. ex. ěl, ěti, lederartig werden: sſupina mandlowá zkožnatj, Vel.
Zkracugi, verkürzen, s. krátjm.
Zkrapnu, fut. nauti, s. zcepenjm, Le.
Zkrátka, adv. kurz, kurz u. gut, breviter, verbo.
Zkřehlý, 3. erstarrt, starr, rigidus.
Zkřehnu fut. ex., hl, hnauti, erstarren, starr werden, z. B. zymau, vor Kälte, rigescere, torpescere.
Zkřepenjm, s. vorh. u. strepenjm.
Zkřjesým fut., yti, sl. s. wzkřjsým.
Zkřiwjm, -se, fut. s. křiwjm, -se.
Zkrwawělý 3. blutrünstig, folg.: z wogák; nost, i, f. blutrünstige Beschaffenheit, cruenta forma.
Zkrwawjm, fut. il, iti, blutig machen, cruentare, cruentum reddere.
Zkuchám fut., s. kuchám: hanebně zkuchán a zamordowán, Vel.
Zkugi fut., zkul, zkauti, umschmieden, recudere; 2) s. vkugi.
Zkulhawjm fut., s. okulhawjm.
Zkundoljm, fut., s. kundoljm.
Zkurwjm se fut., s. zmrhati se.
Zkussená, é, f. folg. 1): pro zkussenau to činj, Com.
Zkussenj (v. zkusým), s. zkaussenj 1), 2); 2) Erfahrung, a) Kenntniß, f. peritia; b) wenn man durch sich selbst etwas erfährt, versucht, empfindet rc. experientia &c. usus.
Zkussený 3. part. p. versucht, probirt, tentatus, expertus; b) bewährt, erprobt, certus: z-ně lékařstwj; 2) erfahren, Kenntniß habend, peritus; -nost, i, f. s. zkussenj 3).
Zkussugi, owal, owati, s. zkusým.
Zkusylý 3. s. zkussený 2), Syl.
Zkusým fut., yl, yti, reg. gen. prüfen, spectare, explorare, probare; 2) versuchen, einen Versuch machen, tentare, experiri, periculum facere; 3) erfahren, a) Erfahrung v. etwas durch sich selbst bekommen, etwas selbst finden od. versuchen, experiri, sentire; c) s. okusým.
Zkwárjm, fut., iti, sl. s. zkántrjm u. kwárjm.
Zkwetám (zkwětám), ati, s. zkwetu
Zkwetlý 3. aufgeblüht, florens.
Zkwetu, u. zkwetnu fut., tl, tnauti, aufblühen, efflorescere.
Zkwjljm, anfangen zu weinen,

in Weinen ausbrechen, in lacrymas solvi; s. kwjljm.
Zkynu, *fut.*, ul, auti, aufgehen, wie der Teig, effervescere, fermento, (auch ohne fermento) intumescere, auch fermentescere.
Zkynulý 3. aufgegangen, s. vorh.
Zkypřjm *fut.*, iti, auflockern, mollire, solvere, laxare: - zem.
Zkysám, zkyssi, *fut.* s. kysám.
Zkyseljm *fut.*, iti, eigentlich sauer machen, acidum reddere; 2) erbittern, exacerbare, iram movere alicui: spolu ge zkyselil a swadil, *Haj.*
II. *rec.* z-iti se, sauer werden, acescere; 2) sich erbittern, zornig werden, exacerbescere.
Zkyslý 3. s. kyselý; zkyslé olowo, Bleyzucker?
Zlačnjm *fut.*, ěl, ěti, hungrig werden, famelicum fieri.
Zlacnjm *fut.*, něl, něti, *sl.* folg.
1. Zlacynjm *fut.*, ěti, s. lacynjm.
2. Zlacynjm, iti, wohlfeil machen?
Zlahnem, *fut.*, hla, *sl.* s. slehnu.
Zlakomělý 3. s. lakomý.
Zlakomjm *fut.*, ěl, ěti, geizig werden, avarum fieri.
†Zlámanina, y, *f.* Beinbruch, *m.*
Zlámawý 3. zerbrechlich, fragilis; - wost, i, *f.* - keit, - itas.
Zlámi *fut.*, al, ati, brechen, etwas zerbrechen, frangere, confringere, rumpere: děd hlawu zlomil, *K.*
II. *rec.* z-ti se, brechen, entzwey gehen, frangi, confringi, rumpi.
Zlapám *fut. fr.*, al, ati, s. lapjm.
Zlaskomjm *fut.*, ěti, stumpf werden, d. Zähne, obstupescere.
Zlátám, *fut.*, al, ati, zusammen stoppeln, conflare.
Zlataussek, sska, *m.* Goldkind, dulcissimus, dulcissima, -um.

Zlatě, *adv.* z. B. zlatě žlutý, goldfarbig, aureus, aureolus, fulvus.
Zlátenice, *f. sl.* Gelbsucht, *f.* icterus
Zlatice, *f. sl.* s. zlatoleyčj.
†Zlatjm, il, iti, golden, vergolden, inaurare; fig. zlatilo besýdku slunce, *Neg.*
Zlatka, y, *f.* s. zlatowka.
Zlatnice, *f.* des Goldschmieds Frau, uxor (marita) aurificis.
Zlatnjčka, y, *f. sl.* vorh.
Zlatnický 3. d. Kunst der Goldarbeiter betreffend.
Zlatnictwj, *n.* d. Kunst der Goldarbeiter.
1. Zlatnjk, a, *m.* Goldschmied, Goldarbeiter, aurifex.
2. Zlatnjk, u, *m. sl.* Eingulden stück.
Zlato, (*K.* auch zlatto), a, *n.* aurum; ryzý, čisté zlato, Feingold, aurum obryzum, cincerum; strogené zlato, künstliches Gold, aurum artificiosum; dwognásobné z., Doppeltgold, a. duplicatum; prosté z., Zwischg., *n.* a. foliatum, mistum; praskacý (praskawé) z., Knisterg., Rauschg., Flitterg., bractea aurichalci; picý zlato, Goldtinktur.
†Zlatochwostka, y, *f.* zrostlina, chrysurus.
Zlatoděg, e, *m.* Goldmacher, Adept, *m.* alchymista; - ský 3.; - gstwj, *n.* Goldmacherey, *f.* alchymia.
Zlatohlaw, u, *m.* goldener Brocat, ein mit Gold geschmücktes Kleid, vestis aurata; 2) Goldatlas, Goldstoff, aurum textile.
1. Zlatohláwek, wka, *m.* Gimpel, Goldfink, *m.* pyrrhula; 2) Goldkäfer, scarabeus auratus, *Linn.*
2. Zlatohláwek, wku, *m.* Goldwurz, *f.* wilde Lilie, türkischer Bund, lilium martagon, *Linn.*

Zlatohlawnjk, *a, m.* -nice, *f.* der, die den goldenen Zeug verkauft.

Zlatohlawowý 3. mit Gold geschmückt, auratus.

Zlatoleyčj, *n.* Goldweide, Dotterweide, salix vitellina, *D.*

†Zlatolist, u, *m.* zrostlina, chrysophyllum.

†Zlatoplod, u, *m.* zrostlina, chrysobalanus.

Zlatokjtek, tka, *m.* Weißdornspinner, phalaena bombyx chrysorhea, *Linn.*

Zlatostřjbřj, s. zlato prosté, *D.*

Zlatotepec, pce, *m.* Goldschläger, bractearius.

†Zlatotrůnný 3. goldenthronend, χρυσοθρονος, *Neg. Il., P.*

Zlatoustý 3. Goldmund, chrysostomus.

Zlatugi *fut.*, owal, owati, umschwärmen, umlaufen, percurrere: wssecky vlice a kauty zlatowati, Lesák.

Zlatusský 3. *sl.* ganz golden; 2) Schmeichelwort: můg zlatusský!

Zlatowka, *y, f. sl.* ein Guldenschein od. Bancozettel.

1.Zlatowlásek, ska, *m.* v. goldgelben Haaren, auricomus.

2.Zlatowlásek, sku, *m.* Goldhaar, *n.* chrysocoma, *Linn. D.*

1.Zlatý, ého, *m.* ein Gulden, insg. florenus, (aureus rhenanus.)

2.Zlatý 3. golden, aureus; zlatá žeň, Golderndte, fig. *Vel.* zlatý penjz, Goldstück, *n.* aureus nummus; 2) allerliebst, dulcissimus: můg zlatý Pawljčku! s. auch důl.

Zlaupjm, *fut.*, il, iti, *imp.* zlup, berauben, plündern, spoliare, diripere.

1.Zle, *adv.*, *comp.* hůře u. hůř, *superl.* neyhůře u. neyhůř, böse, male, improbe; 2) schlimm, male; 3) übel, male.

2.Zlé, ého, *n.* Übel, *n.* malum, infortunium: s welikým zlým těch zemj, *Vel.*

Zléhám, s. sléhám, *B.*

Zlehčilý 3. gering, levis.

Zlehčjm, *fut.*, iti, erleichtern, leichter machen, levare; 2) geringer machen, attenuare: zlehčenj mince na zrnu, *Vel.* 2) schänden, verunehren, dedecorare, dehonestare; 3) verachten, vilipendere.

II. *rec.* z-ti sobě (sy), verb. 3.)

Zlehčugi, owal, owati, verb.

Zlehky, *adv.* langsam, *Preß.*

Zléhnu, zljhnu se, s. wyljhnu se.

Zlenjm *fut.*, ěl, ěti, faul werden, pigrescere, segnescere.

Zleniwjm *fut.*, ěl, ěti, verb.

Zlepcem, *fut.* ptati, *sl.* verschlicken.

Zlepssjm, *fut.*, il, iti, verbessern, a) v. Fehlern befreyen, emendare, corrigere; b) bessern, besser machen, mutare in melius, meliorem reddere: bůhdoby chrámu zlepssil, *K.* zlepssenj swobod, *Com.*

Zlepssitel, e, *m.* Verbesserer, *m.* emendator, corrector.

Zlepssugi, owati, s. zlepssjm.

Zletilý 3. mannbar, puber, pubes.

Zlezu, *fut.*, zl, zti, durchkriechen, (*act.*), perrepere, perreptare; s. auch slezu.

Zleyduch, a, *m.* Bösewicht, *m.* scelus.

Zležely 3. s. zaležely, verlegen.

Zležjm se, *fut.* s. zaležjm se.

Zljbám *fut.*, al, ati, abküßen, mit Küßen bedecken, deosculari.

Zljčjm *fut.*, *obs.* s. počjtám.

Zlidnjm, il, iti, bevölkern?

1.Zljhám *fut.*, *sl.* al, ati, s. selhe.

2.Zljhám, s. sléhám.

Zloba, y, *f. obs.* & *sl.* s. zlost.
Zlobina, y, *f.* böse Menschen, nequam, improbum genus hominum.
Zlobjm, il, iti, zornig machen, iratum reddere, irritare, iram alicujus concitare.
II. *rec.* z-iti se, zürnen, irasci: zlobj se na wsseckу, *Cyr.*
Zlobiwec, wce, *m.* ein zorniger Mensch, iracundus.
Zlobiwý 3. s. zlostný; 2) bösartig, malignus: zlobiwý wřed, *Vel.* - wě, *adv.* s. zlostně; - wost, i, *f.* s. zlost: b) - gkeit, *f.* - nitas.
Zloboch, *a, m.* ein wüthender, unsinniger Mensch, homo furibundus; 2) s. ďábel, zlý duch, *Syl.*
Zločin, u, nicht üblich, s. zločinstwj.
Zločinec, nce, *m.* Übelthäter, Missethäter, Verbrecher, maleficus, malefactor, sons; - nkyně, *f.* - inn, - inn, *f.* malefica, *D.*
Zločinný 3. boshaft, a) geneigt andern zu schaden, malitiosus; b) gottlos, pravus, improbus; zločinný kus prowesti, *Syl.* - nnost, i, *f.* Bosheit, a) Geneigtheit zu schaden, malitia; b) Gottlosigkeit, improbitas, malitia.
Zločinstwj (zločinstwo, *a*,) *n.*, Uibelthat, Gräuelthat, Missethat, *f.* Verbrechen, *n.* maleficium, malefactum.
Zloděg, e, *m.* Dieb, *m.* fur; obecný zloděg, peculator, *Syl.* Když zloděg dozrá, sám se na ssibenicy dá, *prov. Syr.*
Zlodėgjček, čka, *m. dim.* ein kleiner Dieb, Spitzbübchen, furunculus.
Zlodėgka, y, *f.* Diebinn, fur; 2) Raubbiene, *f.* fucus.
Zlodėgský 3. diebisch, furax.
Zlodėgstwj, *n.* Dieberey, *f.* Diebstahl, *m.* furtum.

Zlohám, al, ati, *sl.* s. selhu.
†Zlohlasnіčný rým, ein übellautender Reim, wie: hlas - wás.
Zloleyce, *m.* Flucher; - eykyně, *f.* - inn, diris verbis utens.
Zlomeček, čku, *m. dim.* v. folg.
Zlomek, mku, *m.* Bruchstück, *n.* fragmentum; zlomky lodj, *K.*
Zlomjm *fut.* il, iti, s. zlámi; stalo se! zlomiti tomu hlawy giž nelze, factum infectum reddi nequit, *Ohl.*
Zlomugi, owal, owati, vorh.
Zlomyslný 3. - nost, s. zlowolný.
†Zloplod, u, *m.* zrostl., sapium.
†Zlopowěstnjk, *a, m.* folg.
Zlopowěstný 3. berüchtigt, übel berüchtigt, infamis, malae famae; - ně, *adv.* - iter: z-ně žjti.
Zlořečenj, *n.* Fluchen, *n.* dira verba, exsecratio; 2) folg.
Zlořečenstwj, *n.* Fluch, *m.* a) Verwünschung, detestatio, exsecratio; b) Drohung eines Unglücks, comminatio mali; c) Unglück, *n.* malum; od. Strafe, *f.* poena.
Zlořečený 3. verflucht, devotus, detestatus; 2) der gern flucht, maledicus; 3) schädlich, improbus, scelestus; 4) unglücklich, gestraft, poenae, malo subjectus.
Zlořečjm, il, iti, fluchen, a) Flüche hersagen, maledicere, diris verbis uti; b) verfluchen, α) v. Gott, poenam minitari; β) v. Menschen, exsecrari, detestari; někomu, jemand, aliquem, od. maledicere alicui.
Zlořečnjk, nicht üblich st. zloleyce.
Zlosmutný 3. *Ryb.*
Zlost, i, *f.* Bosheit, a) Geneigtheit zum Zorne, Hitze, iracundia, saevitia animi; b) Geneigtheit zu schaden, malitia; c) Gottlosigkeit, *f.* improbi-

tas, malitia; d) eine böse That, scelus, flagitium.
Zlostim se, il, iti, zürnen, irasci.
Zlostliwý 3. *sl.* bösgesinnt.
Zlostnjk, *a, m.* s. zloboch; 2) s. zlosyn 1), *Ps.* 38, 9. 3) böser Geist, malus genius; -nice, *f.* s. furye.
Zlostný 3. boshaft, a) zum Zorne geneigt, hitzig, iracundus; b) geneigt andern zu schaden, malitiosus, improbus; d) gottlos, pravus, improbus; - ně, *adv.* - de; b) - ae; c) - ve, - be.
Zlosyn, *a, m.* Bösewicht, *m.* maleficus, flagitiosus; 2) des Lasters der beleidigten Majestät überweisen, laesae majestatis reus; - nný 3. s. zlotřilý, *D.*; - stwj (-stwo, *a,*) *n.* Gräuelthat, *f.* crimen, flagitium: zlosynstwo a auklàdowé proti otcy; 2) das Verbrechen der beleidigten Majestät, crimen (laesae) majestatis.
Zlota, *y, f. sl.* s. zlost.
Zlotřilý 3. ruchlos, verrucht, lasterhaft, flagitiosus, profligatus; - lost, *i, f.* - sigkeit.
Zlotřjm se *fut.*, il, iti, lasterhaft, verrucht werden, profligatum, nequam fieri.
Zlotřugi se, owal, owati se, vorh.
†Zlowěštěc, šce, *m.* Unglücksseher, vates malorum, *P. Il.*
Zlowolný 3. übelgesinnt gegen jemand, hämisch, malivolus, hostiliter affectus; - ně, *adv.* - le: zlowolně se w hřjchy nawracugj, *K.* - nost, *i, f.* üble Gesinnung gegen jemand, invidia, invidentia, malevolentia, *Syl.*
†Zlowýražnj rým, eine Art schlechter Reime, wie: chléb-střep.
Zlý 3. *comp.* horšj, *superl.* neyhoršj, böse, a) schlecht, malus; zlé wjno; zlé pljce, kranke Lunge; b) schlimm, malus; c) heftig, hitzig, α) v. Personen, iracundus, vehemens, saevus, acer, β) v. Thieren, acer, vehemens, saevus; d) zornig, iratus; e) übel, schädlich, malus, noxius; f) übel od. schändlich, turpis; g) bösartig, z. B. Krankheit, malus, malignus; h) gottlos, malus, improbus, pravus; i) *sl.* verdorben: zlý stuol.
Zmáchám, *al, ati,* s. zmákám.
Zmachlám, *fut.*, *al, ati,* s. zmotám.
Zmačkám *fut.*, zerquetschen, conterere, obterere, *Vel.*
Zmáhám se, *ati se,* s. zmohu se.
Zmak, *a, m.* s. zmok.
Zmákám, *ati,* s. zmočjm, *Pref.*
Zmalátnjm *fut.*, ěti, s. malátnjm.
Zmalen, *u, m.* der verjüngte Maßstab, *m.* scala geometrica, *D.*
1. Zmaljm *fut.*, el, eti, klein werden, abnehmen, diminui.
2. Zmaljm *fut.*, il, iti, klein machen, verringern, diminuere, *D.* chléb zmalený, *Pr.*
Zmálomocnjm *fut. ex.*, ěl, ěti, erkranken, in morbum incidere; üblicher 2) den Aussatz bekommen, lepra adfici.
Zmálomyslnjm *fut. ex.*, ěl, ěti kleinmüthig werden, despondere animum.
1. Zmalugi *praes.*, owal owati, s. zmaljm.
2. Zmalugi *fut.*, owati, jemand übel zurichten, male mulcare, *D.*
Zmámenj, *n.* Verblendung, a) Verblenden, *n.* obcoecatio; b) das Verblendet seyn, coecitas, error, obcoecatio.
Zmámjm *fut.*, il, iti en, verblenden, dem Verstande nach, coecare, obcoecare, coecum reddere aliquem, aciem mentis praestringere.

Zmar, u, *m.*, *pl.* zmary: *na zmar přigjti*, verdorben, verloren werden, pessum ire.

Zmařilý 3. d. i. zmařený, s. folg.

Zmařjm *fut.*, il, iti, en, verderben, vernichten, corrumpere, inanire: *dcera na poctiwosti zmařena*, geschwängert, Pr. 2) unnütz zubringen, perdere, *E.* II. *rec.* z-iti se, inanire se, abdicare se, Fil. 2, 7. 2) s. zmrhati se, v. Töchtern.

Zmatečný 3. z. B. zmatečný půhon, unrechtmäßige Ladung (Citation), vocatio injusta (haud legitima).

Zmatek, tku, *m.* Verwirrung, Unordnung, Zerrüttung, *f.* implicatio, perturbatio, confusio.

Zmatený 3. verwirrt, in Unordnung, zerrüttet, beunruhigt, z. B. Haar *rc.* turbatus, conturbatus, perturbatus, perplexus; so auch Verstand, Gemüth, turbatus, turbidus, conturbatus, perturbatus; - nost, i, *f.* s. zmatek; 2) Verlegenheit, perturbatio.

Zmathám *fut.*, al, ati, folg.

Zmatu *fut.*, zmátl, zmásti, zmaten, *imper.* zmať, s. smatu; b) beunruhigen, z. B. das Gemüth, perturbare; zerrütten, implicare, turbare, conturbare, perturbare.

Zmaza, y, *f.* Fleck, *m.* Mackel, machula, (bey einigen Neuern).

Zmazám, zmaži *fut.*, zmazal, zmazati, zmazán, *imper.* zmaž, beschmieren, besudeln, illinere, perlinere, ungere, perungere, foedare, inquinare; (smazám, auslöschen - -).

Zmecy *fut.*, zmetati, s. pomecy.

Zmek, a, s. zmok; b) *mor.* s. zmyge.

Změkčjm *fut.*, il, iti, erweichen, weich machen, z. B. Horn, Holz, Beule *rc.* mollire, mitigare, mitificare; - čenj, *n.* *verb.*

Změkčugi, owal, owati, vorh.

Změknu, *fut.*, kl, knaut, weich werden, molliri, mollem fieri.

Změlčjm, *fut.*, il, iti, seicht machen: změlčil řeku, *Cyr.*

Zmeli *fut.*, zemlel, s. pomeli.

Změlknu *fut.*, kl, nauti, seich werden, *Leschka.*

Změlnjm, *fut.*, il, iti, auflockern, z. B. d. Erde, mollire, solvere.

Zmelugi, owati, zermalmen, *Ryb.*

Změna, y, *f.* s. proměna.

Změnjm *fut.*, il, iti, s. proměnjm: twář geho se změnila, er entfärbte sich, expalluit, *D.*

Zmenssjm *fut.*, s. vmenssjm.

Zmerawjm *fut.*, ěl, ěti, *sl.* starr werden, derigere.

Změřjm *fut.*, il, iti, abmessen, metiri, emetiri, demetiri.

Zmesskám *fut.* s. zamesskám.

Změt, u, *m.* Wirrwarr?

Zmetám, s. pometám 2).

Změtawka, y, *f.* verwirrt Stroh, *D.*

Zmetek, tku, *m.* eine verworfene Frucht, Kalb *rc.* Mißgeburt, *f.* monstrum; 2) Abart, *f.* degeneratio, *D.*

Zmetenec, nce, *m.* ein verworrener Mensch, homo confusus.

Zmetenice, *f.* Abartung, s. zmetek.

Zmjlám, ati, nagen, benagen, derodere, *Syl.* 2) s. zmeli.

Zmilelička, y, *f.* *ol.* s. milenka.

Zmilelý 3. *ol.* s. přemilý.

†Zmilostněnj, *n.* Begnadigung?

Zmjněnj, *n.* s. zmjnka.

Zmjněný 3. *part. p.* besagter.

Zmjnjm, nach *Syl.* zmjnjm se, (wenig üblich) *fut*, il, iti, erwähnen, o něčem, einer Sache, memorare, commemorare, tangere, mentionem facere (injicere) rei.

Zmjnka, y, f. Erwähnung, f. commemoratio, mentio; zmjnku vdělati, Erwähnung thun, mentionem facere.
Zminu fut., s. minu: milost Božj nezmine.
Zmiňugi, owati, s. zmjnjm.
†Zmjrnjm, fut., il, iti, mäßigen, moderare: láſku zmjrniti.
Zmjtám, al, ati, hin u. her werfen, z. B. wie das Meer d. Schiffe ꝛc. jactare; hlawau zmjtati za někým, K. 2) worfeln, ventilare; 3) s. smjtám 2); -ánj, n. v.
II. rec. z-ti se u. sebau, hin u. her geworfen werden, jactari, agitari; 2) sich erheben, attolli, Jer. 46, 7.
Zmjtač, e, m. Schütter der Münzstücke in den Glühofen, injector.
Zmizým fut., el, eti, verschwinden, evanescere, se subducere.
Zmládi, s. mládě.
Zmladjm se, fut., s. mladiti se 1) 2).
Zmladnu fut., s. mladnu.
Zmlátjm fut., il, iti, cen, abprügeln, abpuffen, verberare.
Zmlazugi, owati, s. zmladjm.
Zmlknu fut., s. vmlknu.
Zmnohonásobjm fut., il, iti, vervielfältigen, multiplicare, Syl.
Zmnožjm fut., iti, s. rozmnožjm.
Zmochlaný 3. kauderwälsch, obscurus, D.
Zmočjm fut., il, iti, naß machen, madefacere.
Zmocněný 3. part. p. v. folg.
Zmocnjm fut., il, iti, bekräftigen, stärken, confirmare, roborare; 2) bevollmächtigen, plenam potestatem rei dare alicui, od. potestatem rei dare alicui; 3) vergrößern? - něnj, n. v.
II. rec. z-iti se, sich fest machen, mächtig, überhand nehmend werden, confirmari, firmiorem reddi, B. 2) sich bemächtigen, bemeistern, z. B. mjsta, vměnj, B. eines Ortes, der Wissenschaft, potiri re, in potestatem suam redigere.
Zmocňugi, -se fut., owati se, verb.
Zmodralý, s. zamodralý.
Zmodrám fut., al, ati, blau werden, livescere.
Zmohu, s. přemohu: chlast ho zmohl, der Trunk hat ihn übernommen.
II. rec. zmocy se, überhand nehmen, invalescere, crescere, ingravescere.
Zmohžjm fut., s. zhmoždjm, Vel.
Zmok, a, m. (zmak, zmek). sl. & siles. ein Geld zubringender Geist od. Hausgott, in Gestalt eines nassen Hühnleins.
Zmoklý 3. naß, vom Regen, pluvia madefactus.
Zmoknu fut., zmokl, zmoknauti, beregnet werden, pluvia madefieri, pluvia humectari.
Zmokřjm fut., il, iti, s. zmočjm.
Zmolowatjm fut, s. molowatjm.
Zmordugi, s. pomordugi.
Zmořjm fut., il, iti, aushungern, fame conficere; zmořiti se sich abhungern, fame conficere se od. confici; 2) abmergeln, enervare, attenuare, exhaurire; bis zum Tode quälen; 3) beitzen, macerare: w octě zmořené nevžitečné železo, Vel.
Zmotám fut., al, ati, verwirren, implicare, impedire, turbare, conturbare, perturbare.
Zmotanina, y, f. Gewirre, n. perturbatio.
Zmotrchám fut., al, ati, s. zmotám.
Zmoždjm, s. zhmoždjm.
Zmožený 3. part. p. v. zmohu; 1) entkräftet: zmožená po porodu
Zmozolowatjm fut., čl, ěti. s. mozolowatjm, Schwiele bekommen

ırazek, zku, m. (hruda), Holper, m. salebra, D.
ırazkowitý 3. holperig, salebrosus, D.
ırhám. fut. al, ati, verschwenden, effundere, profundere, perdere; auch verscherzen, z. B. milost něčj, z., 2) zu Falle bringen, entehren, schänden, schwächen, stupriren, vitiare, stuprare, pudicitiam eripere.
II. rec. zmrhati se, zu Falle kommen, vitiari, stuprari.
ırlý 3. s. mrtwý, Com.
ırsk, u, m. f. Kluft, f. fibra: křižowý z. Kreuzkluft, fibra transversa; s. auch drazowitý u. hant.
ırskám fut. (mehrere) s. mrzkám.
ırtwělý 3. erstarrt, ohne Empfindung, (starrsüchtig), torpidus; - lost, i, f. Erstarrung, Empfind-slosigkeit, torpor, stupor.
ırtwěnj n. s. robr. - lost.
ırtwjm fut. ěl, ěti, erstarren, empfindungslos werden, obstupescere, torpescere.
ımrzle, -látko, a, n. Hagapfeel v. der sauern Art.
mrzlé, ého, n. Gefrorenes D.
ımrzljk, a, m. ein für Kälte empfindlicher Mensch, frigoris impatiens.
ımrzljk, u, m. böhmischer alter weißer Groschen.
rzlina, y, f. vorh. D.
rzlý 3. erfroren, a) was durch den Frost umgekommen, quod frigore periit. b) starr v. der Kälte, rigidus; moře zmrzlé, Eismeer, n. mare glaciale.
rznu fut. ex., zl, znauti, erfrieren, a) durch den Frost umkommen, frigore perire. b) sehr frieren, erstarren, frigore rigere.
rzý se mi ti ic. impers. folg.
rzým sobě fut., el, eti, es verdrießt mich etwas, ist mir schon zum Verdruß, taedet me, K.
Zmuchlám, fut., verfitzen, s. zmotám
Zmučjm fut., il, iti, martern, foltern, torquere, cruciare, excruciare.
1. Zmudřjm fut., ěl, ěti, gewitzigt werden, sapere, D.
2. Zmudřjm fut., iti? klug machen?
Zmusskawjm fut., ěl, ěti, sl. Würmer in sich bekommen, vom Getreide, v. Erb en ic.
Zmustrugi fut., s. mustrugi 1.)
Zmužilý 3. tapfer, fortis. 2) (selten) mannbar, männlich, virilis; - le, adv. fortiter, strenue, - lost, i, f. Tapferkeit, f. fortitudo.
Zmužjm se fut., s. zsrdnatjm, K.
Zmyge f., Unke, Hausschlange, f. coluber od. coluber herus, L.
Zmygi, zmýti fut., s. mýgi.
II. rec. z - ti se, baden, balneare.
Zmyksugem fut., owal, owati, sl. zerzausen, lacerare.
Zmýljm fut., il, iti, fehlen, errare, Spr. 2, 7. 2) vorübergehen, fehlgehen, praeterire, Job. 6, 15. 3) fehlschlagen, fallere: zmýlj naděge, střelce, K. - lučisstě, Žal., sstěstj, Vel. zmýlena gest naděge Francauzů, Id. ta rada ge zmýlila, Id. obáwá se, aby mu nezmýlilo, Id.
Zmylný 3. irrig. 2) trieglich, fallax.
Zmyssjm se, iti sl. kollern v. Pferden.
Zmysslinek, nku, m. s. smysslénka.
Znač, e, m. Kenner? peritus.
1. Značený 3. sl. s. znamenaný.
2. Znáčený 3. sl. Lypt s. zděsený.
Znachor, a, m. sl. Bengel, gleichsam ungestaltetes Kind, (Schimpfw.)
Značim, il, iti, sl. s. znamenám.
Značky, adv. sl. s. znak.
Značný 3. sl. ně, s. znamenitý - tě, 1.)
Znáhla, plötzlich, subito repente.
1. Znak, adv. rücklings, rückwärts,

retro, retrorsum; ležj (spj) znak (na znak) er liegt (schläft) rücklings, jacet (dormit) supinus; s Ludwjkem (králem Oherským) se kůň znak do bahna přewrátil, *Vel.*

2. Znak, u, *m. sl.* s. znamenj, Mahl, *n.*

† Znalý 3. kennbar, insignis, notabilis; -lost, i, *f.* -keit, *f.*

Znám, al, ati, kennen, a) Kenntniß v. jemand od. etwas haben, novi: znám ho, ich kenne ihn; znagj, kam se o sprawedlnosti swé otjkati magj, *Pr.* znáti dáti, anzeigen, zu wissen thun, wissen lassen, indicare, *Syl.* znáti dánj s. oznamenj, *Id.* 2) erkennen, bemerken, wahrnehmen, agnoscere. 3) s. vmjm: znal zpjwati *Puchm.* & *sl.*

II. *rec.* znáti se, sich bekennen, profiteri: k náboženstwj ewang. se znáti; B. se k takowým ctitelům znáti nechce, *K.* 2) eingestehen, fateri: znáti se w tom, že nevmj; k něčemu se znáti, buď zřegmě neb okolkem; kewsse mu se dobrowolně znal; 3) kennen, intelligere: znáti se na obrazy, *D.*

Znamenám, al, ati, zeichnen, mit einem Zeichen versehen, signare, notare. 2) merken, wahrnehmen, animadvertere, observare, sentire. 3) bedeuten, anzeigen od. heißen, v. Wörtern, significare, valere, sonare. seyn, gelten, esse, valere: má služba mnoho neznamená; ten muž mnoho znamená.

Znamenaný 3. *part. pass* gezeichnet, signatus, notatus.

Znamenj, *n.* Zeichen, *n.* signum, nota. 2) Anzeichen, *n.* omen: sstastné znamenj, *Cyr.*

Známjm se, s. seznámiti se.

Znamenitý 3. merklich, ked… tend, notabilis, conspicu… insignis: znamenité … zdělal, *Vel.* 2) merkwürdig, … tabilis, notatu dignus, in… nis, memorabilis, notan… 3) vorzüglich, excellens, pr… stans, eximius, egregi… praecipuus; -tě, *adv.* -bili… insigniter. 2) eximie, eg… gie, excellenter, praecip… znamenitě nebezpečná … -nost, i, *f.* Vorzüglichkeit… praestantia.

Znamenka, y, *f.* Spur, *f.* Zeich… *n.* vestigium: z některých … ani znamenky nezůstalo.

Známjm se, iti, sich bekann… chen, notescere, innot-re…

Známka, y, *f* Zeichen, Kennzei… *n.* Marke, dergleichen z. B. … Färber ausgiebt, das zum … den gebrachte daran zu er… nen, signum: nařeza… známký dělá, *R.*

† Známkugi, owal, owati, … dem Akzente bezeichnen, *D.*

Známost, i, *f.* Kenntniß *f.* sci… tia, notitia, cognitio, z. B. … čeho, v. etwas, alicujus rei… Bekanntschaft, das Kenn… ner Person od. Sache, not… rei &c.; ist es so viel als … gang, Vertraulichkeit, fo… familiaritas, usus.

Známý 3. (*abs.* znám, znám… bekannt, a) bewußt, was ich… andere kennen od. wissen, no… cognitus: b) der bekannt … jemand ist, notus, auch famil… ris, wenn's soviel ist, als … traut, od. mit dem man Umg… hat, z. B. známý, ein Beka… ter, notus, můg, v. mir, m… od. familiaris mihi; gak (t… hec) známo, bekanntermaßen… uti notum; -mě, *adv.*

namýnko, a, n. Accent, m.
amýnkugi, s. známkugi.
apágjm fut., el, eti, tränken, nehrere, potum exhibere.
natel e, m. Kenner, z. B. der Sprache, peritus, D. -lkyně, f. Kennerinn, f. perita, D.
atětjm fut. ex., il, iti, wittern, dorare, sentire: gak náhle teg znatřj.
átssený 3. sl. Nitr. mit Schnupfen behaftet, gravedine affectus.
echutnjm fut., ěl, ěti, zum Ekel werden, nauseari: wjno až o znechutněnj do sebe legj, K.
eduziwělý 3. erkrankt.
eduziwjm fut., ět, s. znemocnjm
eljbjm se fut. ex., il, iti, mißfallen, displicere, Com.
nělka, y, f. Sonette, f.
němčilý 3. deutsch geworden, nsgem. germanizatus.
nemčjm fut., iti, verdeutschen, germanice interpretari.
němčjm se fut., il, iti, deutsch werden, germanum fieri.
emocnjm fut., ěl, ěti, erkranken, in morbum cadere (incidere), aegrum fieri, aegrescere.
nenáhla, adv. allmählich, nach u. nach, sensim, paulatim, pedetentim; langsam, lente: chodit.
enáhlost, i, f. Zauderung, Langsamkeit, Bedenklich-t, cunctatio.
ěnj, n. Klingen, n. sonitus, sonus; das helle, tinnitus; zněnj w vssjch, das Klingen der Ohren (als ein unangenehmer Zufall), tinnitus aurium. 2) Laut, m. Lauten, n. Sinn, m. tenor: edlé zněnj proroctwj, zákona.
epokogjm fut., s. nepokogjm.
esstěstj se, impers. ilo, iti se, nicht gerathen, male evenire, Syl.
evctjm, fut., il, iti, entehren.
ewaha, y, f. sl. s. znewáženj.

Znewážjm fut., il, iti, v
Znewěstělý 3. sl. nach lüstern, mulierum
Znewěstjm se fut., ěl, ěi fremden (jungen) W stern werden.
Znewidomjm fut., ěti,
Zničemnjm fut., ěl, ěti, werden, vernichtet w nihilum venire, red nichtswürdig werden
1. Zničjm fut., el, eti, vo
2. Zničjm fut., il, iti, v zu nichts machen, zers Grunde richten, ad nil digere, delere, exs
Znik, u, m. Entstehen, Au incrementum, pro zlému zniku nedáwal hu winu dáwagj, že zniku mjti.
Znikám, al, ati; folg.
Zniknu fut. ex., kl, knau hen, z. B. různice, ei oriri, nasci, exister u. ohne Genitiv, entg rinnen, elabi, evade re, devitare, z. B. pe
Znjm, ěl, ěti, u. jti, imper. znějcý, ertönen, sona tinnire, wenn es hell k vssjch znj, es klingt in d aures tinniunt; zněla (zpěwem), B. to dobř läßt sich hören, D.
Zniwečjm, wočjm, sl., s.
Znog, e, m. sl. Bol. Hitze; b
Znogemský 3. Znaime mensis, Vel.
Znogený 3. ol. s. rozhřát
Znogjm se, iti, sl. schwitz
Znogmo, a, n. Znoym, u, Znaim, Znaym, in Znaima, Vel.
Znosým fut., s. snesu; 2) schelten, objurgare.

Znowa, znowu, *adv.* von neuem, rursus, denuo.
Znowuzrozenj *n.* d. Wiedergeburt *f.* regeneratio, *B.*
Zňutra, *adv. sl.* v. innen, interius.
Znuzylý 3. verarmt; s. folg.
1. Znuzým *fut.*, el, eti, s. zchudnu.
2. Znuzým *fut.*, yl, yti, s. ochuzugi.
Zo, *sl.* statt s, se, mit, con, u. z.
Zob, u, *m.* d. Speise des Federviehes, esca; žlutý zob, Haffdorn, Stechdorn, hippophaë, *Linn.* s. auch ptačj. 2) Schnabel, *m.* rostrum: zobem pochytiti.
Zobadlo, s. zubadlo (nach *R.* Mundstück, *n.* postomis.)
Zobám, al, ati, s. zobi.
Zobauwám *fut.*, v. mehr. s. obugi.
Zobecnělý 3. alltäglich geword., *J.*
1. Zobecnjm *fut.*, ěl, ěti, gemein werden, familiarem fieri, *Com.*
2. Zobecnjm *fut.*, il, iti, gemein machen, familiarem facere, *K.*
Zobecňugi, owati, vorh. *K.*
Zoberem *fut.*, brati, *sl.* pfänden.
II. *rec.* zobrati se, *sl.* sich dav. machen; 2) sich einand. heurathen.
Zobi, zobám, al, ati, mit dem Schnabel sammeln, rostro colligere.
II. *rec.* z - ti se, sich schnäbeln.
Zobkám, al, ati, *sl. dim.* leise mit dem Schnabel auflesen.
Zobky, *pl. m. sl.* halbgekochte Linsen, Erbsen, semicocta pisa &c.
Zoblačjm *fut.*, il, iti, v. mehrern, s. obleku, ankleiden, induere.
Zobudjm, - se *fut.*, il, iti, *sl.* s. wzbudjm, - se.
1. Zobyčegim *fut.*, il, iti, in Gewohnheit kommen, zur Gewohnheit werden, invalescere: ten skutek zobyčegil, *Vel.*
2. Zobyčegim se, vorh. *Lomn. D.*
3. Zobyčegim sobě (sy) *fut.*, iti, sich angewöhnen, adsvescere: to sobě lidé z - ili, *Vel.*, *Lom.*
Zobyčegnjm sobě (sy) *fut.*, il, i[...] vorh. Mnohé žalmy tak [...] zobyčegnili, že ge uměgi, *Gel.*
Zoceljm *fut. ex.*, el, eti, zu St[ahl] werden, in chalybem verti.
Zochabělý 3. schlapp, remiss[us]
Zochabnu *fut.*, bl u. nul, sch[laff] werden, flaccescere.
Zochotnjm *fut. ex.*, ěl, ěti, a[uf]weckt, hurtig, bereitwillig [...]
Zočjm *fut.*, il, iti, erblicken.
II. *rec.* z - iti se, Knospen (Äuglein) bekommen, gemmascere: na winicých a štěpnicých [...] zočilo, *Vel.*
1. Zoctjm, (*sl.* - se) *fut. ex.*, ěl, ěti, Essig werden, anlaufen, acescere: wjno zoctělo, *Pr.*
2. Zoctjm *fut.*, iti, essigsauer mach[en]
Zockugi (se, *Ryb.*) owati, vorh.
Zodgjmám *fut.*, v. allem, s. od[...]
Zodhalugi *fut.*, owati, v. mehr. s. odhalugi, aufdecken, retegere.
Zodkládám *fut.*, alle, s. odklád[...]
Zodekrýwám *sl.* folg.
Zodkrýwám *fut.*, ati, s. zodhal[ugi]
Zodmykám *fut. fr.*, s. odmyk[...]
Zodpowědný 3. verantwortlich
Zodpowjm *fut.*, wěděti, verantworten, rationem reddere.
Zodrážjm *fut.*, alle, s. odrážjm
Zodtjnám *fut.*, ati, alle, s. od[...]
Zodtrhám, ati, alles, s. odtrh[...] wšecky brány gim z - al, *Cyr.*
Zodtrhugi, owati, vorh.
II. *rec.* zod - ti se, sich losreißen, abreißen, v. allen: zodtrhowali se gim, *Com.*
Zodwjrám *fut.*, alle, s. odwjrám
Zoháňám, ati, *sl.* s. sezenu.
Zohawjm *fut.*, il, iti, s. ohawjm
Zohybugi, owati, *sl.* biegen.
Zohyzdjm *fut.*, il, iti, s. ohyzdjm
Zohyždugi, owati, vorh.
Zokl, u, *m.* Sockelstein, Anlage[...]

ȝauk.), lapis contiguus terræ.
hám *fut.*, ati, *sl.* s. selhu, lügen.
wica, y, *f. sl.* Manns-Schwester.
ndlám *fut.*, ati, *sl.* zerkauen, all.
tačjm *fut.*, il, iti, abändern.
dlám *fut. ex.*, al, ati, aus-
wingen, durch Schwingen rei-
igen, eventilare, ventilando
urgare; 2) fig. durchhecheln
jemand); zopálané tlachy,
bgedroschenes Geschwätz.
ichám *fut.*, ati, s. opichám.
rawugi *fut.*, alle, s. op-jm, *B.*
ru se, v. allen, s. opru se.
sým se, *sl.* s. zepsým se.
aw, a, *m.* Kranich, Vogel, grus.
ám, al, ati, s. zoru.
e, *f. ol. & sl.* s. dennice.
j se, iti, *sl.* Morgenröthe geht auf.
nička, y, *f. sl.* Augapfel, *m.*
nj I. *ol.* s. gitknj.
u, zoki *fut.*, zorati, s. oru.
ázugi *fut.*, owati, z. B. stráži
něsta, mit Wachen besetzen, *K.*
II. *rec.* z-wati se, sich ansie-
eln, incolatum facere: w
wých zemjch se z-wali.
lowatjm *fut.*, ěl, ěti, eseldumm
werden.
objm *fut.*, s. osobjm, an sich
ringen: swětskau y duchownj
práwu sobě zosobil.
ohugi *fut.*, owati, s. osohugi.
ožjm *fut.*, s. osožjm.
kliwjm *rc. fut.*, s ostkliwjm *rc.*
třjm, - se *fut.*, il, iti, s. ostřjm,
se: zostřili pokutu, *Com.*
trugi, - se, owati, vorh.
awjm se *fut.*, s. otawjm se.
rapa, y, *f. ol.* s. otrapa.
wjrám, s. odwjrám, (alle.)
očj, jho, *m.* s. zwáč, Einlader.
ou, zowem, s. zůwi.
běrugi, s. pab-i, Saud. 20, 46.
wáňám, *sl.* zusammenläuten.
chám *fut.*, al, ati, s. páchám.
čjm se *fut.*, iti, s. páčiti se 2):
zpáčili se, a na mjstě zůstali, *K.* b)
ol. umschlagen, everti, *B. ant. ed.*
Zpamatugi, s. swamatugi.
Zpaměti, auswendig, s. paměť.
Zpanětjm (- stjm?) *fut.*, il, iti,
herrisch verzärteln?
Zpankhartila wáben j? *Vel.*
Zpapežjm, eti, *sl.* päbstisch werden.
Zpar, u, *m.* Laze, *f.* ungula, *Ryb.*
Zpátečnj, umgekehrt, Rück-, re-
trogradus, reversus; zp. ta-
ženj, Rückzug, *m. Kr.*
Zpátečný 3. umgekehrt, inversus:
z-ým způsobem; z-ým tokem.
Zpatra, s patra, s. patro.
Zpátkem u. zpátky, *adv.* zurück,
retro, retrorsum.
Zpaura, y, *f.* s. zpurnost: zpaura
proti Bohu, *K.*
Zpauzým se, el, eti, unwillig seyn,
indignari, stomachari: - na
proroka, *K.* b) proti), sich sträu-
ben, widersetzen: zpauzeti se
proti prawdě.
Zpečetjm *fut.*, il, iti, versiegeln:
smrt podnikali, aby ewange-
lium zpečetili, s. auch spečetjm.
Zpěčjm se, il, iti, üblich folg.
Zpěčugi se, owati, s. zbraňugi se.
Zpěněný 3. schäumend: wody, *K.*
Zpěnězjm *fut.*, iti, zu Geld machen,
divendere parata. 2) ums
Geld geben, pecunia commu-
tare, *B.*
Zpěrek, rku, *m.* ein Stückchen,
Stümmel Seife, welches nach
dem Waschen übrig geblieben ist.
Zperu, zpráti, s. zeperu.
Zpeskugi, owati, s. wypljsnjm.
Zpět, *adv.* s. zpátkem.
Zpěw, u, *m.* Gesang, *m.* Singen,
n. v. Menschen, Dichtern u. Vö-
geln, cantus.
†Zpěwáctwj, *n.* Singkunst?
Zpewacý I. singbar, Sing-.
Zpěwák, a, *m.* Sänger, *m.* cantor,

cantator, zpěwakyně, f. - inn, -inn, f. - trix, - trix.
Zpěwawý 3. z. B. zpěwawý pták, Sangvogel, m. avis cantrix.
†Zpěwec, wce, m. Sänger, Sst'epn. - kyně, f. - inn, f?
Zpewnjm, - něnj, s. vpewnjm.
†Zpěwný 3. Sing., z. B. Singkunst, Sänger..
†Zpěwohra, y, f. Gesangkunst, f. musica, R. (in diesem Sinne nicht üblich; die Oper könnte eher so heissen.)
Zpeychnu fut., verpuffen? D.
Zpjchám fut., zersteh., confodere.
Zpjčjm se, s. il, iti, s. zepru se.
Zpigi, - se fut., s. opigi, spigi, - se.
Zpjlám, s. spjlám.
Zpjrám se, al, ati, s. zepru se.
Zpjrek, rku, m. s. zpěrek.
Zpitomělý 3. zahm gemacht, cicuratus.
Zpitomjm fut., ěl, ěti, zahm werden, mansvescere, cicurari, cicurem fieri. 2) betäubt werden?
Zpjwám, al, ati, singen, v. Menschen, Vögeln xc. canere, cantare: kohaut wjtězstwj zpjwá, - singt den Sieg, - victoriam canit, R. Pope člowěka zpjwal, Neg. s. auch mfse.
Zplanjm fut. ex., ěl ěti, verwildern, von Bäumen, sylvescere, vom Acker, vastum fieri: rolj nechá zplaněti, Vel. 2) sl. schlecht, verdorben werden, degenerare, depravari.
Zplanu fut., auti, verfackeln, D.
Zplasám fut., ati, zerfetzen?
Zplassjm fut., iti, s. plassjm.
Zplaz u, m. sl. Pflugbrett, n.
Zplesám, fröhlich werden, s. plesám.
Zplesniwjm fut., ěl, ěti, verschimmeln, mucescere, s. plesniwjm.
Zplesstjm fut., il, iti, glatt drücken, machen, planum reddere.

Zplijsnjm fut., il, iti, s. wyplijsn[j]
Zplnomocnjm fut., iti, s. zp[l]
cnjm 2); -něnj, n. verb.
Zplodjm fut., il, iti, zen, erzeu[g]
hervorbringen, creare, p[ro]
creare, gignere, genera[re]
II. rec. z-iti se, s. ploditi se.
†Zplodina, y, f. productum
(Chem.)
Zplozenj, n. Erzeugung, Her[vor]
bringung, f. procreatio, [ge]
neratio.
Zplozugi, - se, owati s. zplo[d]
Zplýwám, s. spleywám.
Zpňowatjm fut. ěl, ěti, zu ei[nem]
Pflock werden, converti in
pitem.
Zpnu se, zp'al se, s. spjnám se
Zpochabjm se fut. sl. närrisch w[erden]
Zpodepru (ru), s. podepru
II. rec. z-jti se fut. ex., el, en
sich anlehnen, fulciri.
Zpodliniti, s. podlinky.
Zpodpjrám, - se fut., s. pode[pru]
- se, v. vielen od. allen.
Zpodtjnám fut. fr., s. podetn[u]
Zpodwracým fut., el, eti, s. p[od]
wrátjm, v. vielen od. alle[n]
Zpohanilý 3. zum Heyden ge[wor]
den, ethnicus factus, Cyr. [...]
Zpohanjm fut. ex., ěl, ěti, zum H[ey]
den werden, ethnicum fier[i]
Zpokořjm fut., il, iti, demüth[igen]
deprimere, frangere.
Zpolehnu xc. s. spolehnu.
Zpomenu fut., zpomenul u. zp[o]
mněl, zpomenauti, imp. zp[o]
meň, erinnern, někomu n[...]
jemand (acc.), monere, ad[mo]
nere, commonere, comm[o]
nefacere aliquem de re [...]
rei. 2) od. sobě zp - ti, sich er[in]
nern, sich entsinnen, daran [ge]
denken, meminisse, record[ari]
reminisci, rem (homine[m])
od. rei (hominis); co sobě [...]
zaszpomněl! was fiel ihm [...]

der ein! quidnam ei in mentem venit!
pomenutj, n. verb. v. vorh.
pomjnám, al, ati, vorh. 2) s. odměnjm: tu službu mu král milostiwě zpomjnati chce, Vel. 3) zpomjnati zlým, entgelten, rächen, bestrafen, vindicare, Id.
pomáhám, al, ati, s. zpomohu.
pomocy, s. zpomohu.
pomocnjk, a, m. Helfer, adjutor, auxiliator; - nice, f. -inn, f. adjutrix, auxiliatrix.
pomohu fut. ex., zpomohl, zpomocy, imper. zpomoz, helfen, Hilfe leisten, auxiliari, succurrere, opem ferre, juvare, adjuvare: 2) abhelfen, consulere, mederi.
pomoženj, n. Hilfe, Hilfleistung, auxilium, praesidium. 2) Abhilfe, Abhelfung, f. remedium, sublevatio.
popeljm fut., eti, zu Asche werd.
porážjm fut., s. porazým, v. vielen.
porný 3. zwistig, s. sporný, Jung.
potwořený 3. part. s. folg.
potwořilý 3. verunstaltet, turpis, deformis: brada zpotwořilá, Vel. - lost, i, f. häßliche Gestalt, turpitudo, deformitas.
potwořjm fut. ex., il, iti, sehr verunstalten, deformare, K.
II. rec. z - iti se, sich sehr verunstalten, deformari, monstrosum fieri.
owěd, i, f. Beichte, f. Bekenntniß, n. der Sünden, peccatorum confessio.
owědač, e, m. Beichtvater, sacerdos audiens confessionem peccatorum; insg. confessarius.
owědnj 1. z. B. zpowědnj cedulka, Beichtzettel, m. documentum confessionis peccatorum.

Zpowědnjk, a, m. Beichtkind, der beichtet, confitens peccata; gewöhnlicher 2) s. zpowědač; - nice, f. d. beichtet, Beichtkind, confitens, f.; b) Beichtstuhl, m. sella ad quam homines peccata sacerdoti confitentur.
Zpowjdagjcý se, Beichtkind, n. D.
Zpowjdám, al, ati, Beichte sitzen od. hören, confessionem excipere.
II. rec. z - dati se, beichten, confiteri peccata sacerdoti. 2) erzählen, s. wyzpowjdám se.
Zpowolna, adv. sanft, leise, lente.
Zpozdilý 3. langsam, a) nicht schnell gehend, z. B. Mensch, tardus; langsam im Denken, im Besinnen, träumerig, tardus, lentus; langwierig, tardus, serus. b) spät, tardus; - le, adv. tarde, lente; b) sero, tarde; - lost, i, f. Langsamkeit, auch das träumerige Wesen, tarditas.
Zpozdjm se, s. opozdjm se.
Zpráchniwělý 3. morsch, putridus, marcidus: zp - lé dřewo, faules Holz, D. (vgl. práchno); - lost, i, f. Morschheit, Mürbigkeit, besonders des Holzes, caries, marcor.
Zpráchniwjm fut., ěl, ěti, morsch (mürbe, faul) werden, marcescere, putrescere.
Zpracugi fut., owati, abarbeiten, labore conficere.
Zprassiwjm fut. ěti, s. prassiwjm.
Zpraužka, y, f. sl. dim. v. zpruha.
Zpráwa, y, f. Ausbesserung, f. reparatio, refectio. 2) Nachricht, mündliche, nuntius; schriftliche, literae; 3) Instruktion, a) Unterricht, m. institutio. b) Vorschrift, f. praescriptum, praeceptum, praeceptio. 4) Regierung, Verwaltung, Ver-

wesung, rectio, regimen, gubernatio, imperium; Verfassung, constitutio: zpráwa swětská, *Vel.* -obcý, -králowstwj, *Id.* města od. městská, *Vel. N.* -obecná, Staatsverwaltung, *Cyr.* 4) Gewährleistung: zpráwau mi saukup powinen, Pr. b) Sache, d. man zu thun hat, negotium: tuto gest s Bohem zpráwa. 6) s. odpowěd, *Syl.*

Zpráwce, *m. & f.* Verwalter, z. B. eines Amtes, Wirthschaft, Amtmann, Directeur, *m.* praefectus, administrator, procurator. insbesondere einer Landwirthschaft, villicus; zpr domu, s. hofmistr, *K.* zpr. lesu, s. forstmistr. *D.* z. lodj, Schiffskapitán, praefectus navis; z. města, školy 2c. 2) s. kreditel, -lkyně: byla zpráwcým Nýderlantských zemj Markéta, C. Karla V. dcera postrannj, *Vel.* 3) Gewährsmann, fidejussor, evictor: zpráwce swého, to gest saukupa swého, od koho ten grunt kaupil 2c. Pr.

Zpráwčj, jho, *m. mor.* vorh. 1).

Zpráwcowá, é, *f.* Verwalterinn, *f.* uxor praefecti.

Zprawidlo, a, *n.* Leitfaden, *m.* s. prawidlo; zprawidlo na ššjfě, gubernaculum, *Resch.*

Zprawjm *fut. ex.*, il, iti, eben machen, planum, rectum, reddere, complanare: křiwé wěcy budau zprawený, *B.* 2) s. vdělám, *Cyr.* knihy zprawiti. i. e. složiti, *Com.*; ausrichten: gednjm swým obětowánjm wjce zprawil, nežli wssecky oběti, *K.* to tři králi tak mnoho zprawilo, *Com.* dobré slowo mnoho zprawj, ein gutes Wort findet eine gute Statt, *D.* 3) berichten, certiorem facere, nuntiare, zprawil ho o tom 4.) versch... fen, comparare: obgedna... zprawil penjze. 6) zurich... adparare: zpraw koně; 6)... zahlen, berichtigen, solven... zprawiti dluhy zaraženě... gsme zprawení, wir sind rich... z. B. in der Rechnung. 7)... včjm, *Syl.* 8) Gewähr lei... evincere: slibuge zpra... podlé práwa městského,... (vgl. zpráwce 3). 9) rechtfer... gen, erweisen, docere,: nem... swau rozpáleným žele... zprawowali, *Vel.* 10) s. zpr... wugi 1).

II. *rec.* zprawiti se, ... sich rechtfertigen, purgare... defendere se, rationem r... dere: aby se Arýus v... ho zprawil, *Vel.* toho se z... zprawil, a počet wydal,... žiwnost wede, *Id.* zpraw... toho, co naň žalowáno,... ho skutku se před nim zpra... wil. 2) sich richten, nach... se regere, accommodare:... napomenutjm se měli zpra... witi, *K.* čjmby se w čas... mutku zprawowati měli... zprawuge se tělo dussj, C...

Zpráwka, y, Flickerei, s. plác...

†Zpráwnjk, u, *m.* s. registř...

Zpráwný 3. recht, ordentlich... gerichtet, accuratus: zpr... záwažj, *B.* zpráwná štěla... 2) ordentlich, Ordnung lie... ordinis amans; ist es in... Wirthschaft, frugi, z. B. h... frugi od. frugalis; -ně... recht, ordentlich, fein, dilige... ter, frugaliter, belle.

†Zprawowna, y, *f.* Anweisung... Regieren (Žid)

Zprawugi, owal, owati, s. opr...

wugi, z. B. Kleider, Wege. 2) richten, lenken, wenden, regere. 3) regieren, a) lenken, richten, regere, gubernare: statky zpr-ti, Pr. b) herrschen, imperare, dominari: zle zprawowal, regierte, -Vel. kterýž nynj zprawuge, Id. 4) s. zprawjm 1),2),3),6),6),7),8),9).

II. rec. zprawowati se, s. zprawiti se: zdrawým rozumem se zprawowati, B.

Zpreinačjm, iti, sl. s. zonačjm.

Zprem fut. sl. s. poprem.

Zpřerážjm fut., eti, s. přerazým, v. mehrern: zpřerážel stromy, B.

Zpřetjnám fut., ati, s. přetnu, v. mehrern, dissecare, Cyr.

Zpřewracým, -se fut., el, eti, s. přewrátjm, -se, v. mehrern, B.

Zpřjčjm se fut., il, iti, sich der Queere nach wenden; b) sich widersetzen, obniti.

Zpřjmjm fut., il, iti, grade machen, erigere, rectificare, B.

II. rec. z-iti se, sich aufrichten, erigere se, B. b) sich erstrecken, extendere se.

Zpřipjnám fut., al, ati, s. připnu, v. mehrern oder allen.

Zpřjtomnjm fut., il, iti, vergegenwärtigen, repraesentare, Les.

Zprobjgjm fut., el, eti, durchbohren (mehrere), transverberare.

Zprobodám fut., al, ati, s. probodnu, v. mehrern.

Zprodám fut. fr., ati, s. rozprodám.

Zpronewěřilec, lce, m. treuloser Mensch, homo perfidus.

Zpronewěřilý 3. treulos, perfidus, perfidiosus, infidelis; -lost, i. f. Treulosigkeit, f. perfidia, infidelitas.

Zpronewěřjm se fut. ex., il, iti, untreu, ungetreu werden, agere perfide (infideliter): zpronewěřili se mi, K.

Zpronewěřugi se, owati, vorh.

Zpropadám se fut., ati, s. propadnu se, versinken, v. vielen.

Zprorážjm fut., eti, s. prorazým, durchbohren, v. mehrern: některé ssjpy zprorážj, Com.

Zprosstěnj, n. verb. v. zprostjm.

Zprosta, adv. grade, directe. 2) durchaus, prorsus: nic zprosta sem o tom neslyssel.

Zprostjm fut. ex., il, iti, cum gen. befreyen, entledigen, liberare.

Zprostitel, e, m. Befreyer, liberator; -kyně, f. -inn, -trix.

Zprostopássnjm fut., ěl, ěti, ausgelassen, zügellos werden, petulantem fieri.

Zprostředčjm fut., il, iti, vermitteln, s. prostředkugi, K.

Zprotiwjm se fut., s. protiwjm se.

Zprowjgjm, eti, durcheinander schlingen, winden, implicare.

Zprowodjm, s. spro-m, gleiten.

Zprska, y, f. Klämperlein, n. D.

Zprubugi fut., owati, versuchen, prüfen, erproben, tentare, probare: ohněm zprubugi, K.

Zprudilost, i, f. s. puchýř.

Zprudjm fut. ex., il, iti, aufreiben, z. B. d. Haut, exulcerare. 2) s. spařjm se.

Zpruha, y, f. sl. ein Stück gebogenes Holz, Eisen etc. das d. Federkraft hat, Feder, elater, s. péro.

Zpružj, n. zpružina, y, f. sl. Lypt. Leitersprossen, gradus scalae.

Zpružný 3. elastisch? vgl. zpruha.

Zpruzugi, owati, s. zprudjm.

Zprýmetjm, il, iti, sl. s. zpryskugi.

II. rec. z-titi se, s. zprýsstjm se.

Zpryskugi, owal, owati, Geschwürchen machen, exulcerare: pryskyřnjk zpryskuge, Vel.

Zprýsstjm se fut., il, iti, Geschwürchen bekommen, exulcerari.

Zprzněly 3. befleckt, foedus, *Syl.*
Zprzněnj, *n.* Besudelung, Befleckung, contaminatio, pollutio.
Zprznjm *fut.*. il, iti, én, besudeln, beflecken, inquinare, contaminare, foedare, polluere, maculare.
Zprzňugi, owal, owati, vorh.
Zpuchlina, y, *f.* s. oteklina.
Zpuchnu *fut.*, chl, nauti, s. oteku.
Zpuchřjm *fut. ex.*, el, eti, Blasen bekommen, pustulis obduci.
Zpukalý 3. ganz zerborsten, ruptus, disruptus: zrno:
Zpukám se *fut.*, al, ati, ganz zerbersten, zerplatzen, disrumpi.
Zpukkelý 3. morsch?
Zpupný 3. hochmüthig, aufgeblasen, superbus, inflatus; 2) s. wlastnj: zpupný statek, Allodialgut, *n.* bonum allodiale; - ně, *adv.* - be, - te; -nost, i, *f.* Hochmuth, *m.* superbia.
†Zpurnjk, *a, m.* ein Widerspenstiger, Trotzkopf, contumax.
Zpurný 3. widerspenstig, contumax; - ně, *adv.* - aciter; -nost, i, *f.* - keit, *f.* - acia.
Způsob, u, *m.* Art, a) Gattung, genus: způsob zpráwy obecné, Konstitution, *Vel.* b) natürliche Beschaffenheit, indoles, natura. c) Gewohnheit, *f.* Gebrauch, *m.* mos, consuetudo; způsob mluwenj, Redensart, formula loquendi, phrasis; d) Weise, *f.* Manier, *m.* modus; na wsseckén způsob, auf alle Art u. Weise; podobným způsobem, gleicher Gestalt, similiter. e) gute Art, Artigkeit, Geschicklichkeit, Anstand *m.* ꝛc. commoditas, decor. 2) folg.
Způsoba, y, *f.* Gestalt, *f.* äußere Beschaffenheit, species, forma, facies; [illegible] habitus.

Způsobený 3. beschaffen, comparatus.
Způsobilý, -le, -lost, s. způsobný, způsobně, způsobnost.
Způsobjm *fut. ex.*, il, iti. bewirken, efficere. 2) anschaffen, parare, comparare, acquirere, auch providere aliquid. 3 formen, formare, concinnare: dessťku způsobuge, - formirt (der Buchbinder), *R.* 4) *sl. Lyp.* s. omluwjm, verleumden.
Způsobný 3. geschickt, a) passlich zu etwas, sich dazu schickend, schicklich, geeignet, aptus, idoneus, accommodatus, auch v. Menschen, neyzpůsobněgssj, 2 *Reg.* 10, 3.; k něčemu, zu etwas, rei, ad rem; auch par, wenn es so viel ist, als gewachsen, z. B. labori, k prácy, zur Arbeit; b) klug, artig, fein, geschickt, scitus, -ně *adv.* apte, accommodate, convenienter; b) scite; - nost, i, *f.* Geschicklichkeit, *f.* Talent, *n.* Fähigkeit, *f.* z. B. des Leibes, Verstandes ꝛc. virtus, dos, (dotes, *pl.*)
Způsobugi, owati, s. způsobjm.
Zpusstěnj, *n.* Verwüstung, Verödung, z. B. der Städte, Aecker ꝛc. vastatio, depopulatio, desolatio.
Zpustatjm *fut.*, il, iti, *sl.* folg.
Zpustjm *fut. ex.*, il, iti, verwüsten, z. B. Land, Aecker ꝛc. vastare, devastare depopulare. [illegible] Páně zpustili a zawře[illegible]
Zpustina, -lina, y, *f* Wüste, (W[illegible] heit), *f.* vastitas, desol[illegible] locus: zpustliny brezne [illegible]
Zpustlý 3. ver[illegible]

[illegible]

Zrádce, n. Verräther, m. prodi-
tor ... Hochverräther,
z. perduellis.
Zradjm ..., il, iti, zen, imp. zrad,
verrathen, prodere. 2) wider-
rathen, dissuadere. 3) nad ně-
kým, untreu werden, frangere
fidem alicui, perfide agere:
nad swým náboženstwím ...
swan duffi, ... v ...
zraditi, ...
Zrádník, a, m. ...
Zrádný 3. ...
rius, ...
...

... gaudere,
...
... werden, z. B.
... n. mature-
...
... Fähigkeit
... visus, oculi, oculo-
...: bystrý zrak, ein
... Gesicht, acres oculi,
... tupý, oculi hebetes;
... zrak, ... zrzedlnice
... zrocki ...
Anm. D. sl. Flüche: ... zra-
... do nich! bodag ta zrak!
... zral! auch: do zraka! ce to
... zum Henker ... meinen auf
irgend ein böses Wesen, Gott-
heit, Zrak a, m. (od. Erscheinung,
monstrum) gleichsam zazrak ...
hinzudeuten.
Zralost, i, f. Reife, f. maturitas,
tempestivitas.
Zralý 3. (vgl. ...)
Obst, Getreide, maturus.
Zrám, zráti, s. ... zraju.
Zránam, al, ati, s. ...
1. Zránjm fr., ěti, ...
2. Zránjm fut., ...
Zrasym, ...
...

..., iti, sich anbau-
rari: gako wčely
zrogili a zbau-
národy.
z rok do roka, v.
singulis annis.
I, iti, s. ronjm.
t., Il, ěti, kamig-
hten Geschmack
r vom Weine,
, owati, s. zo-
uer werden.
zrostu.
máchs, n. Pflan-
nka, y, f. dim.
chsen, ziemlich
adultus.
Il, zrůsti, auf-
Höhe wachsen,
lenschen, Thie-
olescere, pu-
re. b) zuneh-
gere; c) er-
l, oriri: od-
a.
.spiknu se 2).
e, a) in grader
m oder schief,
en, recta via
ecte. c) grade-
weise, z. B. reden,
ia oder recta.
.Wochenkind, n. D.
b. v. zrobjm, -se.
st., eti, s. rozrazým,
a, v. mehreren.
fut. fr., ati, s. rozetnu,
auen, v. mehreren.
., il, iti, vererzen, D.
ex., il, iti, s. ruffjm.
ostu, m. Wachsthum,
ntum.
., s. zrostu.
ngeheuer, unge-
ge; -tný 3. u-v.

Zreck, cka, *m.* Weindrossel, *m.* turdus iliacus, *Rybay.*
Zřebrjm se *fut. sl.* s. rebrjm se.
Zreby, *sl.* s. zhreby.
†Zřecý punkt, Gesichtspunkt.
Zředjm *fut.*, il, iti, s. zředugi.
Zřednu *fut.*, zředl, nauti, s. řednu.
Zředugi, owal, owati, verdünnen, diluere, *Vel. Herb.*
Zřegem, zřeti, *sl.* s. zrám.
†Zřegmjk, u, *m.* Gesichtskreis, *m.* horizon, (versucht v. *D.*)
Zřegmý, - mě, s. patrný, - ně.
Zřelý len, s. unter len; 2) *sl.* s. zralý.
Zřeň, ě, *m.* s. dřeň, *Ryb.*
Zřenj, *n. verb.* v. zřjm, Sehen, *n.* visus, spectatio. 2) Ansehen, *n.* worinn man steht, auctoritas, dignitas. 3) Rücksicht, *f.* Augenmerk, *m.* ratio, attentio: neweliké k němu zřenj měli.
Zřetedlný 3. ansehnlich, Ansehen habend, angesehen, illustris, amplus, insignis, z. B. Mann; üblicher 2) verständlich, perspicuus, planus; - ně, *adv.* - cue, - ne; - nost, i, *f.* - chkeit, - cuitas.
Zřetel, e, *m.* s. zřenj; 2) s. zrak: ke mně swůg zřetel obrátili, a mně se na ruce cele položili, *K.* malý zřetel mjti, in geringem Ansehen stehen, nullius existimationis, auctoritatis esse, *Vel. N.* wssech zřetel na sebe obrátiti, aller Aufmerksamkeit, aller Augen auf sich ziehen, wenden.
Zřežj (střežj), zřezám *fut.*, zřezal, zřezati, zřezán, *imp.* zřezey u. zřež, aufschneiden, alles schneiden, z. B. Stroh rc. stramentum omne secare. 3) abschneiden, absecare, praescindere: nemocného zadáwj a zřežj gemu hlawu, *Mand.* 3) s. rozřežj.
Zřjcenina, y, *f.* Schutthaufen, *m.* rudus, Js. 46, 11. üblicher *pl.* -ny, Trümmer, Ruinen, rudera.

Zřjdjm *fut. ex.*, il, iti, zen, *imper.* zřeď, ausrichten, ins Werk richten, efficere, perficere. 2) einrichten, etwas, eine Einrichtung treffen, ordnen, z. B. den Staat, die Wirthschaft rc. instituere, constituere, componere, instruere. 3) verordnen, a) anordnen, einsetzen, z. B. Personen, constituere, instituere; b) anordnen, vorkehren, festsetzen, z. B. Gesetz, instituere, sancire.
Zřjdka, *adv.* selten, raro.
Zřjdlo, *a, n.* statt wřjdlo, Quelle, *f.* Brudel, *m.* scaturigo latex, *Com.* 2) s. wsta, hrdlo, 1. *Reg.* 7, 31
Zřjedjm, *fut.*, il, iti, *sl.* richten, parare; - se, sich anziehen, induere se.
Zřjedjm *fut.*, iti, *sl.* s. zředjm.
Zřiem, el, eti, *sl.* s. zragi.
Zřjkám, al, ati, hersagen, recitare.
Zřjlo, *a, n. Lypt.* der Eingang in den Keller; s. ssige u. vgl. zřjdlo 2)
Zřjm, zřel, zřjti (vgl. ὁράω), sehen, cernere, videre, tueri.
Zřjtjm *fut. ex.*, il, iti, niederreißen, niederwerfen, dejicere, ad terram demoliri, *B.*
II. *rec.* z-titi se, zusammenstürzen, wie eine Mauer, corruere.
Zřjzek, zku, *m.* Stürzel, z. B. am Weinstocke, resex.
Zřjzeně, *adv.* s. unter wážjm.
Zřjzenj, *n.* Einrichtung, *f.* a) das Einrichten einer Sache, Bringen in Ordnung, institutio, constitutio. b) Beschaffenheit, Verfassung, ratio; ist es soviel als Ordnung, ordo. c) Einrichtung, Anordnung im Hause, Staate rc. i. e. Gewohnheit, institutio, institutum (ordinatio): zřjzenj zemská, Landesordnung, Institutionen; d) Anstalt, *f.* institutum, *D. P.*

Zrkadlo, (auch zrkalo), a, n. sl. Spiegel, speculum, s. zrcadlo; russ. zerkalo.
Zrnaſtý 3. sl. vollkörnig.
Zrnatjm, ěl, eti, körnen, körnig werden, vom Getreide, in grana abire.
Zrnatý 3. voll Körner, körnig, granosus. 2) große Körner habend, magnorum granorum.
Zrnce, sl. s. zrnko.
Zrnečko, a, n. dim. v. zrno.
Zrněná měď, Kernkupfer, n.
Zrnj, n. coll. Körner, grana: zrnj snopů vrſſj, K. b) z. winičné, Weinbeeren, acini vinacei, B.
Zrnjčko, a, n. dim. v. zrnj.
Zrnko, a, n. Körnchen, n. granulum
Zrno, a, n. (vgl. granum), Korn, n. ein einzelnes od. Saamenkorn des Getreides, Mohns, Lorbeere, der Olive rc. granum bacca; ragſké zrno, Cardamome, f. car damomum, D. 2) (dobrota mince), Korn der Münze, valor intrinsecus monetae, R. 3) Gran, als Gewicht, granum. 4) sl. Getreide, Korn, n. fruges.
Zrnowatjm, ěl, ěti, sich körnen, kernen, wie das Salz, D.
Zrnowatjm, il, iti, körnen, in grana redigere, D.
Zrnowatý, 3. körnicht, s. zrnatý, D.
Zrnýčko, a, n. besser zrnéčko.
Zrobjm fut. ex., il, iti, verrichten, verarbeiten, consumere laborando, R.
Zrocenj se (auch ohne se), n. verb. v. zrotjm se, Zusammenrottung, f. Aufruhr, m. seditio.
Zrodilý 3. gebohren, natus.
Zrodjm fut., iti, s. porodjm.
II. rec. zr-ti se, entstehen, nasci: z toho welká wálka-, B.
Zrohatjm fut., ěl, ěti, Hörner bekommen, Puchm.
Zrohowatjm fut., ěl, ěti, zum Hör-
ne werden, D.
Zrogjm se fut., il, iti, sich anhäufen, conglomerari: gako wčely proti němu sezrogili a zbaukili; zrogené národy.
Zrok, adv. z. B. z rok do roka, v. Jahr zu Jahr, singulis annis.
Zronjm fut. ex., il, iti, s. ronjm.
Zrosolowatjm fut., ěl, ěti, kamigten, schimmelichten Geschmack bekommen, nur vom Weine, mucescere.
Zrosolugi se fut., owati, s. zoctjm se, essigsauer werden.
Zroſtám, al, ati, s zroſtu.
Zroſtlina, y, f. Gewächs, n. Pflanze, f. planta; -nka, y, f. dim.
Zroſtlý 3. aufgewachsen, ziemlich groß gewachsen, adultus.
Zroſtu fut. ex., zroſtl, zrůſti, aufwachsen, a) in d. Höhe wachsen, groß wachsen, v. Menschen, Thieren, Pflanzen, adolescere, pubescere, crescere. b) zunehmen, crescere, augere; c) erwachsen, entstehen, oriri: odtud wogna zroſtla.
Zrotjm (ſrotjm) se, s. ſpiknu se 2).
Zrowna, adv. grade, a) in grader Linie, nicht krumm oder schief, gradezu, z. B. gehen, recta via od. recta, auch recte. c) gradezu, ohne Umschweife, z. B. reden, recte, recta via oder recta.
Zrozeňátko, a, n. Wochenkind, n. D.
Zrozenj n. verb. v. zrodjm, -se.
Zrozrážjm fut., eti, s. rozrazým, zerschlagen, v. mehrern.
Zroztjnám fut. fr., ati, s rozetnu, entzwey hauen, v. mehrern.
†Zrudjm fut., il, iti, verergen, D.
Zruſſjm fut. ex., il, iti, s. ruſſjm.
Zrůſt, gen. zroſtu, m. Wachsthum, n. incrementum.
Zrůſtám, al, ati, s. zroſtu.
Zruta, y, f. sl. Ungeheuer, ungeheure Größe, Menge; -tný 3. u-r.

Zrútjm, -ſe *fut.*, iti, *sl.* ſ. zřjtjm, -ſe.
1. Zryſſawjm *fut.*, ěl, ěti, roth od. röthlich werden, rufescere.
2. Zryſſawjm *fut.*, il, iti, roth machen, z. B. Haare, rufare.
Zrza, y, *f. sl.* ſ. rez, rza, Roſt, *m.*
Zſekám *fut.*, al, ati, aufhauen, alles hauen, z. B. Holz, lignum omne caedere. 2) ſ. rozſekám: zſekal ho, *Vel.* 3) zerhauen, fig. zſekaný, zſladrowaný krog, *Id.*
Zſmradjm ſe *fut.*, il, iti, ſtinkend werden, putescere, putiscere.
Zſnětiwjm *fut.*, ěl, ěti, brandig werden, robigine corrumpi.
Zſrdnatjm *fut.*, ěl, ěti, Muth faſſen, ſich ermannen, animum capere.
Zſſálený 3. ſ. ſſjlený.
Zſſáljm ſe *fut.*, ſ. ſſáljm ſe.
Zſſelmilý 3. viehiſch, gottlos, verrucht, scelestus (brutalis): zſſelmilá ukrutnoſt, *Com.* zſſelmilá kněžſká zloſt, Žal. mezy zſſelmilými národy bydliti; -le, *adv.* sceleste: to geſt zſſelmile, *Com.* -loſt, i, *f.* Gottloſigkeit, Verruchtheit, Brutalität, *f.* indoles scelesta (brutalis).
Zſſelmjm ſe *fut.*, iti ſe, gottlos, brutal werden, scelestum fieri.
Zſſera, *adv.* ſ. ztemna.
Zſſeredjm *fut.*, iti, ſ. zohawjm.
Zſſikugi *fut.*, owal, owati, in Schlachtordnung ſtellen, aciem formare, disponere, *B.* ſſik ſwůg zſſikowal, *Cyr.* heytmané ge ſebrali, zſſikowali a w řádu držeti, *K.*
†Zſſjwjm *fut. ex.*, il, iti, jemand mit Pfeilen niederſchießen.
Zſſiři (z-ſſjři), *adv.* breit, latitudine.
Zſſkwrknu *fut.*, kl, nauti, ziſchen bey Anbrennen.
†Zſſlechtjm *fut.*, il, iti, veredeln, perficere, nobilius reddere.
Zſtarám ſe *fut.*, ſ. ſeſtarám ſe.
Zſtrauhám *fut.*, al, ati, abſchaben, ſ. ſtrauhám.
Zſtřjhám, ſ. ſtřihám: z-ánj liſtu, d. Kerbe an den Gewächsblättern, crena, lacinia, *Vel. N.*
Zſwětlamodrý 3. lichtblau, candicans e caeruleo, *D.*
Zſwětlazelený 3. hellgrün, lichtgrün, e viridi candicans, *Vel.*
Zſwětlažlutý 3. lichtgelb, candicans e gilvo, *D.*
Zſyljm, -ſe *fut.*, iti, ſ. ſyljm -ſe 1).
Zſylugi, owati, vorh. *Prov.* 31, 17.
Zſynaljm *fut.*, iti, ſ. zſynám.
Zſynalý 3. blau unterlauſen, fahlgelb, lividus; -loſt, i, *f.* ſ. modřina.
Zſynám *fut. ex.*, al, ati, blau, fahlgelb, todtenfahl werden, livescere.
Ztáhnu, -ſe, ſ. ſtáhnu, ſtahugi ſe.
Ztápjm, ěl, ěti, einſenken, verſenken, demergere: -rozwody, *D.*
Ztaſſkařjm ſe *fut. ex.*, il, iti, zum Spitzbuben werden, furacem fieri.
Ztažugem ſe, owat, *sl.* ſ. ſtěžugi ſy.
Ztěkám, al, ati, ſ. těkám.
Ztekám, al, ati, folg.
Zteknu *fut. ex.*, kl, nauti, überfallen, opprimere, repente advenire: na nepřjtele ztěknauti; taboři wypadſſe z hradiſſtě, ztekli na měſtečko, *Vel.* ztekli na zámek, *Id.*; auch ohne na: ztekl měſto nočnjm čaſem, überfiel, erſtieg, -irrupit, *Id.*
Ztemna, *adv.* dunkel, z. B. z temna modrý, ztemnazelený ꝛc. *Vel.* dunkelblau, dunkelgrün, ex caeruleo, viridi subniger.
1. Ztenčjm *fut. ex.*, el, eti, dünn werden, tenuescere.
2. Ztenčjm *fut. ex.*, il, iti, verdünnen, a) dünn machen, z. B. ein Brett, einen Faden, tenuare,

extenuare. b) vermindern, schwächen, z.B. das Vermögen, tenuare, extenuare, minuere.
Ztenčugi, owal, owati, verb. 2) für gering ansehen, : hřjchy swé ztenčowati.
Ztenka, adv. s. tence.
Ztepilý 3. wohlgestaltet, gerade, schlank, procerus, formosus, s. osobný, vrostlý, Vel. N.
Zteplјm fut., el, eti, s. zahřegi se; 2. s. zwlažnu.
II. rec. zt - iti se, warm werden, incalescere.
Ztepu fut., al, ati, s. tepu.
Ztěžјm fut., s. vtěžјm; (ol.) s. zýskám.
Ztěžugi, - sobě, s. stěžugi.
Zticha, adv. leise, sanft, lente, remisse; zticha mluwiti, B.
Ztjžј, adv. schwer, pondus, gravis: zlatý řetěz ztjžј železného.
Ztjžјm, s. stjžјm, stěžugi.
Ztlſſka, adv. sl. folg.
Ztlaußtj, adv. cum. gen. dick, crassitie.
Ztlučený 3. part. pass. v. folg.
Ztluku, ztlučeš fut., ztlaukl, ztlaucy, ztlučen, imper. ztluc, zerschlagen, entzwey schlagen, contundere. b) sehr abprügeln, contundere. 2) zerbrechen, z.B. ein Glas, frangere, diffringere. 3) zerstoßen, contundere, elidere. 4) penjze něgaké, ein Geld auftreiben.
Ztlustnu fut., nauti, s. tlustnu.
Ztlustјm fut., il, iti, dick machen, verdicken, crassum reddere.
Ztonu fut. fr., auti, s. vtonu.
Ztopјm, - se fut. fr. s. vtopјm (viele).
Ztracenec, nce, m. ein Verlorner, perditus; 2) s. droslař, Com.
Ztracenj, n. Verlieren, n. Verlust, m. amissio; ztr. hrdla, Lebensstrafe, f. poena capitis, poena capitalis; 2) s. zhauba, Verderben, n. perditio.
Ztracený 3. part. p. verloren, a) eingebüßt, amissus, perditus. b) übel angewendet, perditus; z- né wogsko, Scharmützler, ferentarii, rorarii milites, Vel. N. ztracená stráž, die verlorne Schildwache, D. za ztracenau dáti (něco), etwas verloren geben, D.
Ztrápјm fut, iti, quälen, affligo.
Ztráta, y, f. Verlust, m. jactura, damnum, detrimentum.
Ztrátce, m. Verlierer, amissor, Kr.
Ztratјm fut. ex., il, iti, cen, einbüßen, verlieren, amittere, perdere; bitwu ztratiti, d. Schlacht verlieren, proelio vinci, Cyr. ztratili Turcý ſſturm, Vel.
II. rec. ztratiti se, verloren gehen, amitti, perdi. 2) sich verlieren, vergehen, verschwinden, abire, se subducere.
Ztraudnatјm fut., s. práchniwјm.
Ztráwјm, - wugi, s. stráwјm.
Ztřeſſtěnec, nce, m. ein Verrückter, amens, demens, Com.
Ztřeſſtјm fut., il, iti, verrücken, hlawu, den Kopf, a) konfus machen, perturbare mentem. b) des Verstandes berauben, privare mente aliquem.
II. rec. zt - ti se, ein Narr werden, amentem fieri.
Ztrhám fut. fr., al, ati, zerreißen, mehrere, lacerare, dilacerare.
Zſtřjkám fut., ati, bespritzen.
Ztřjſkám fut., al, ati, gewaltig zusammenschlagen, zertrümmern (mit Getös), conquassare; zerprügeln, concutere, verberare (solide), D.
Ztrnu fut. ex., ul, auti, erstarren, starr werden, rigescere, torpescere. 2) stumf werden, v. Zähnen, s. laſkominy; 3) be-

stürzt werden, s. trnu: ztrnul sem, gak sem to spatřil, *Com. B.*
Ztrnulý 3. s. ztrnutý, *B.*
Ztrnutj, *n.* Erstarrung, *f.* a) z. B. vor Kälte, rigor, torpor. b) vor Erschröckung, stupor. c) Empfindungslosigkeit, *f.* torpor, stupor. d) (zubů) Stumpfheit der Zähne, stupor dentium.
Ztrnutý 3. *part. p.* v. ztrnu.
Ztroskotám, ztroskocy *fut.*, tal, tati, zertrümmern, zerschlagen, zerschmettern, confringere, contundere, comminuere.
II. *rec.* z-tati se, zu Trümmern gehen, gebrochen, zertrümmert werden, confringi, contundi.
Ztroskotugi, - se, owati, vorh.
Ztrýznim, zermartern, s. trýznjm.
1. Ztupjm *fut. ex.*, ěl, ěti, stumpf werden, hebescere.
2. Ztupjm *fut.*, il, iti, stumpf machen, hebetare: 2) s. zbanjm.
Ztupnu *fut.*, nul, nauti, s. 1. ztupjm.
Ztupugi, owal, owati, vorh.
Zturčjm *fut.*, el, eti, Türk werden, Turcam fieri, *Vel.*
Ztužjm *fut.*, s. otužjm, tužjm.
Ztwrdjm *fut.*, s. zatwrdjm 1):
Ztwrdlý 3. erhärtet, verhärtet.
Ztwrdnu, s. zatwrdnu.
Ztwrzugi, owal, owati, vorh.
Ztyčjm se *fut.*, iti, s. wztyčjm se.
Ztýrám, ati, s. zpracugi, stýrám.
Zub, u, *m.* Zahn im Munde, auch was ihm ähnlich ist, z. B. der Säge, eines Kammes ꝛc. (*sl.* auch der Eggenzinken), dens; předni (kausacý) zubowé, die vordersten Zähne, dentes adversi; třenowni od. čelistnj, s. stolička 3); zadnj zub v konj, Eckzahn; za zubů se chleba nagisti, *prov.* das Eisen schmieden, weil es warm ist, cudere ferrum dum candet; na zub bráti, s. přetřepáwám; s. auch kly, bolenj, kotlawý, čeřj, skřipenj. 2) der Knebel am Spieße, fusticulus obliquus, *D.* zub kotwy, Ankerzinken, dens ancorae, *R.*; *plur.* zuby, der Kamm am Schlüssel, pecten, *D.*
Zubáč, e, *m.* Großzahn, dentatus.
Zubadlo, a, *n. sl.* s. caňk, vdidlo.
Zubadljm, iti, *sl.* s. caňkugi.
1. Zubák, a, *m.* 1jähriges Lamm, *D.*
2. Zubák, u, *m.* Zahnhobel, *m.* dolabra denticulata, *R.*
Zubaňa, y, *f. sl.* d. große Zähne hat.
Zubatjm, ěl, ěti, zahnen, dentire.
Zubatý 3. Zähne habend, dentatus, denticulatus. 2) s. zubáč.
Zubec, bce, *m.* Zahn, Zinken, dens.
Zubj 1. (üblich statt zubnj), z. B. zubj vardóko, s. auch lůžko.
Zubikláč, e, *m. sl.* s. pardóko.
Zubjm se, il, iti, höhnisch lachen.
Zubitrh, a, *m.* Zahnbrecher, dentiducus, dentifrangibulus. *Vel. N.*
Zubkyně, *f.* ein hundszähniges Lamm oder eine alte Schafmutter.
Zubožjm *fut.*, iti, s. zchudjm.
Zubr, a, *m.* Auerochs, *m.* urus.
Zubřj 1. Auerochs ⸗.
Zubřice, *f.* Auerkuh, urus foem.
Zugi (aus z-dauti, exuo (in-duo) ex-δυω, *D.*) s. szugi.
Zugjždjm *fut.* ěl, ěti, davon fahren oder reiten, von vielen.
Zufánek, nku, *m.* s. ssufán.
Zumpa, y, *f.* Sumpf, *m.* wo sich das Wasser sammelt, lacus, *Vel. N.*
Zumysla, *adv.* vorsetzlich, consulto, de industria.
Zumyslně, *adv.* vorh.
Zumyslný 3. vorsetzlich, voluntarius; - nost, i, *f.* - keit, *f.*
†Zuna, y, *f.* Unkraut (Windhafer, *m.*) zizania; zapučená zuna, eingewuchertes Unkraut, *D.*

mugem, *sl. fut.*, owati, etwas überdrüßig werden, ablassen: obotu; 2) *rec.*-se, sich ennuyiren.
palugi *fut.*, owal, owati, versengen, verbrennen, (von mehrern), deurere: audy přirozenj gim zpalowal.
pichám *fut.*, al, ati, s. vpichám.
pjm *fut.*, ěl, ěti, einen Seufzer von sich hören lassen.
plna, *adv.* s. plně. 2) einschlüßig, inclusive: zpplna 10. dnj, *Vel.*
přjma, *adv.* gradezu, directe.
rážený 3. *part. p.* öfters beleidigt, offensus, s. pospokogjm.
rážjm *fut.*, el, eti, öfters oder mehrere beleidigen.
II. *rec.* z-eti se, anstossen, fallen, v. mehrern, offendi, *B.*
řenj, *n.* Ergrimmen, *n.* excandescentia, saevitia.
řjm (se), il, iti, s. zpauzým se.
řiwý 3. grausam, wüthend gegen andere, schrecklich sich betragend, crudelis, immanis;
-wě, *adv.* -liter; b) s. přjsně;
-wost, i, *f.* -mkeit, *f.* -litas, -nitas. 2) Grimm, *m.* excandescentia, asperitas; 3) s. přjsnost, *Syl.*
rwal, a, *m.* zurwalec, zurwalce, *sl.* Possenreißer, scurra.
ſtipugi *fut.*, owal, owati, abkneipen, viel, avellere.
stalý 3. überblieben: dědictwj.
stanu u. zustanu (*K*), zůstal, zůstati, *imper.* zůstaň, bleiben, manere; na placy od. na mjstě zůstati, occumbere, *Vel.* zustati wězeti, seděti, stecken, sitzen bleiben. 2) *act.* (selten), lassen, fahren lassen, desiatere: swých zlých nawyklostj zůstati nemohl.
stáwám, al, ati, vorh. 2) wohnen, habitare.

Zůstawek, wku, *m.* zbytek, Ueberrest, residuum, *D.*
Zůstawjm *fut. ex.*, il, iti, übrig lassen, relinquere. 2) hinterlassen, relinquere: vmřel, zůstawiw po sobě dědice, *Haj.* 3) belassen, relinquere: při přirozené swobodě, prawjch-každého zůstawil, *Vel.* zůstawen gest při pokutě o zhaněnj, *Pr.* podlé té pokuty zůstawen bude dlužnjk; kterau zápisem na sebe vwedl, *Pr.*
Zůstawugi, owal, owati, vorh.
Zvstřihugi *fut.*, owal, owati, abschneiden, v. mehrern, s. vstřihnu.
Zvtěkám (zvtjkám) *fut.*, al, ati, v. einander laufen, davon laufen (v. mehrern), fuga elabi, diffugere: do okolnjch měst zvtěkali, *K.*
Zvtjnám *fut.*, al, ati, abhauen, v. mehrern, abseca re: zvtjnal wssecky okowy v studnic, *Vel.* ruce, nohy mu zvtjnali.
Zvtracým *fut.*, el, eti, hinrichten, mehrere, supplicio afficere: mnohé z nich zvtraceti dal, *Vel.*
Zvtrhám *fut.*, al, ati, abreißen, mehrere, avellere.
Zuwač, e, *m* der Badediener, der die Kleider auszieht, *Pr.*
Zuwadlna, y, *f.* Ausziehzimmer, *n.* wo man die Kleider auszieht (im Bade), apodyterium.
Zvwazugi, -se, s. vwáži, -se, v. vielen
Zúwerjm se *fut.*, il, iti, *sl.* sich aufwerfen, z. B. ein Beett.
Zůwi (zwu), zwal, zwáti, *imp.* zow (zwi), einladen, z. B. zu Gäste, invitare, vocare.
Zuza, y, *f. sl.* gemein s. Zuzanna.
Zuzáky, *m. pl. sl.* s. opekance.
Zvžjm, s. ssaužjm.
Zuzka, y, *f. sl. dim.* v. Zuza.

cantator, zpěwakyně, f. -inn, -inn, f. -trix, -trix.

Zpěwawý 3. z. B. zpěwawý pták, Sangvogel, m. avis cantrix.

†Zpěwec, wce, m. Sänger, Sst'epn. -kyně, f. -inn, f ?

Zpewnjm, -něnj, s. vpewnjm.

†Zpěwný 3. Sing., z. B. Singkunst, Sänger..

†Zpěwohra, y, f. Gesangkunst, f. musica, R. (in diesem Sinne nicht üblich; die Oper könnte eher so heißen.)

Zpeyhnu fut., verpuffen ? D.

Zpjchám fut., zerstech., confodere.

Zpjčjm se, f. il, iti, s. zepru se.

Zpigi, -se fut., s. opigi, spigi, -se.

Zpjlám, s. spjlám.

Zpjrám se, al, ati, s. zepru se.

Zpjrek, rku, m. s. zpěrek.

Zpitomělý 3. zahm gemacht, cicuratus.

Zpitomjm fut.. ěl, ěti, zahm werden, mansvescere, cicurari, cicurem fieri. 2) betäubt werden?

Zpjwám, al, ati, singen, v. Menschen, Vögeln rc. canere, cantare: kohaut wjtězstwj zpjwá, -singt den Sieg, -victoriam canit, R. Pope člowěka zpjwal, Neg. s. auch msse.

Zplanjm fut. ex.. ěl ěti, verwildern, von Bäumen, sylvescere, vom Acker, vastum fieri: rolj nechá zplaněti, Vel. 2) sl. schlecht, verdorben werden, degenerare, depravari.

Zplanu fut., auti, verfackeln, D.

Zplasám fut., ati, zersetzen ?

Zplassjm fut., iti, s. plassjm.

Zplaz u, m. sl. Pflugbrett, n.

Zplesám, fröhlich werden, s. plesám.

Zplesniwjm fut., ěl, ěti, verschimmeln, mucescere, s. plesniwjm.

Zplesstjm fut., il, iti, glatt drücken, machen, planum reddere.

Zplisnjm fut., il, iti, s. wyplisnj

Zplnomocnjm fut., iti, s. zm cnjm 2); -něnj, n. verb.

Zplodjm fut., il, iti, zen, erzeug hervorbringen, creare, pr creare, gignere, generar II. rec. z-iti se, s. ploditi se.

†Zplodina, y, f. productum, (Chem.)

Zplozenj, n. Erzeugung, Her bringung, f. procreatio, g neratio.

Zplozugi, -se, owati s. zplod

Zplýwám, s. spleywám.

Zpňowatjm fut. ěl, ěti, zu ei Pflock werden, converti in pitem.

Zpnu se, zp'al se, s. spjnám se

Zpochabjm se fut. sl. närrisch we

Zpodepru (ru), s. podepru II. rec. z-jti se fut. ex., el, sich anlehnen, fulciri.

Zpodliniti, s. podlinky.

Zpodpjrám, -se fut., s. pode -se, v. vielen od. allen.

Zpodtjnám fut. fr., s. podetn

Zpodwracým fut., el, eti, s. wrátjm, v. vielen od. allen.

Zpohanilý 3. zum Heyden ge den, ethnicus factus, Cyr.

Zpohanjm. fut. ex., ěl, ěti, zum He den werden, ethnicum fier

Zpokořjm fut., il, iti, demüthig deprimere, frangere.

Zpolehnu rc. s. spolehnu.

Zpomenu fut., zpomenul u. zp mněl, zpomenauti, imp. zp meň, erinnern, někomu jemand (acc.), monere, ad nere, commonere, comm nefacere aliquem de re rei. 2) od. sobě zp-ti, sich er nern, sich entsinnen, daran denken, meminisse, record reminisci, rem (homin od. rei (hominis); co s zaszpomněl! was fiel ihm

der ein! quidnam ei in mentem venit!
Zpomenutj, *n. verb.* v. vorh.
Zpomjnám, al, ati, vorh. 2) s. odměnjm: tu službu mu král milostiwě zpomjnati chce, *Vel.* 3) zpomjnati zlým, entgelten, rächen, bestrafen, vindicare, *Id.*
Zpomáhám, al, ati, s. zpomohu.
Zpomocy, s. zpomohu.
Zpomocnjk, a, *m.* Helfer, adjutor, auxiliator; - nice, *f.* -inn, *f.* adjutrix, auxiliatrix.
Zpomohu *fut. ex.*, zpomohl, zpomocy, *imper.* zpomoz, helfen, Hilfe leisten, auxiliari, succurrere, opem ferre, juvare, adjuvare: 2) abhelfen, consulere, mederi.
Zpomoženj, *n.* Hilfe, Hilfleistung, auxilium, praesidium. 2) Abhilfe, Abhelfung, *f.* remedium, sublevatio.
Zpopeljm *fut.*, eti, zu Asche werd.
Zporážjm *fut.*, s. porazým, v. vielen.
Zporný 3. zwistig, s. sporný, *Jung.*
Zpotwořený 3. *part.* s. folg.
Zpotwořilý 3. verunstaltet, turpis, deformis: brada zpotwořilá, *Vel.* - lost, i, *f.* häßliche Gestalt, turpitudo, deformitas.
Zpotwořjm *fut. ex.*, il, iti, sehr verunstalten, deformare, *K.*
II. *rec.* z - iti se, sich sehr verunstalten, deformari, monstrosum fieri.
Zpowěd, i, *f.* Beichte, *f.* Bekenntniß, *n.* der Sünden, peccatorum confessio.
Zpowědač, e, *m.* Beichtvater, sacerdos audiens confessionem peccatorum; insg. confessarius.
Zpowědnj I. z. B. zpowědnj cedulka, Beichtzettel, *m.* documentum confessionis peccatorum.
Zpowědnjk, a, *m.* Beichtkind, der beichtet, confitens peccata; gewöhnlicher 2) s. zpowědač; - nice, *f.* d. beichtet, Beichtkind, confitens, *f.*; b) Beichtstuhl, *m.* sella ad quam homines peccata sacerdoti confitentur.
Zpowjdagjcý se, Beichtkind, *n. D.*
Zpowjdám, al, ati, Beichte sitzen od. hören, confessionem excipere.
II. *rec.* z - dati se, beichten, confiteri peccata sacerdoti. 2) erzählen, s. wyzpowjdám se.
Zpowolna, *adv.* sanft, leise, lente.
Zpozdilý 3. langsam, a) nicht schnell gehend, z. B. Mensch, tardus; langsam im Denken, im Besinnen, träumerig, tardus, lentus; langwierig, tardus, serus. b) spät, tardus; - le, *adv.* tarde, lente; b) sero, tarde; - lost, i, *f.* Langsamkeit, auch das träumerige Wesen, tarditas.
Zpozdjm se, s. opozdjm se.
Zpráchniwělý 3. morsch, putridus, marcidus: zp - lé dřewo, faules Holz, *D.* (vgl. práchno); - lost, i, *f.* Morschheit, Mürbigkeit, besonders des Holzes, caries, marcor.
Zpráchniwjm *fut.*, ěl, ěti, morsch (mürbe, faul) werden, marcescere, putrescere.
Zpracugi *fut.*, owati, abarbeiten, labore conficere.
Zprassiwjm *fut.* ěti, s. prassiwjm.
Zpraužka, y, *f. sl. dim.* v. zpruha.
Zpráwa, y, *f.* Ausbesserung, *f.* reparatio, refectio. 2) Nachricht, mündliche, nuntius; schriftliche, literae; 3) Instruktion, a) Unterricht, *m.* institutio. b) Vorschrift, *f.* praescriptum, praeceptum, praeceptio. 4) Regierung, Verwaltung, Ver-

wesung, rectio, regimen, gubernatio, imperium; Verfassung, constitutio: zpráwa swětská, Vel. - obcý, - králowstwj, Id. města od. městská, Vel. N. - obecná, Staatsverwaltung, Cyr. 4) Gewährleistung: zpráwau mi saukup powinen, Pr. b) Sache, d. man zu thun hat, negotium: tuto gest s Bohem zpráwa. 6) s. odpowěd, Syl.

Zprávce, m. & f. Verwalter, z. B. eines Amtes, Wirthschaft, Amtmann, Directeur, m. praefectus, administrator, procurator, insbesondere einer Landwirthschaft, villicus; zpr domu, s. hofmistr, K. zpr. lesu, s. forstmistr, D. z. lodj, Schiffskapitán, praefectus navis; z. města, školy 2c. 2) s. ředitel, - lkyně: byla zprávcým Nýderlantských zemj Markéta, C. Karla V. dcera postrannj, Vel. 3) Gewährsmann, fidejussor, evictor: zprávce swého, to gest saukupa swého, od koho ten grunt kaupil 2c. Pr.

Zprávčj, jho, m. mor. vorh. 1).

Zprávcowá, é, f. Verwalterinn, f. uxor praefecti.

Zprawidlo, a, n. Leitfaden, m. s. prawidlo; zprawidlo na šjfě, gubernaculum, Resch.

Zprawjm fut. ex., il, iti, eben machen, planum, rectum, reddere, complanare: křiwé wěcy budau zprawený, B. 2) s. vděláni, Cyr. knihy zprawiti. i. e. složiti, Com.; ausrichten: gednjm swým obětowánjm wjce zprawil, nežli wšecky oběti, K. to tři králi tak mnoho zprawilo, Com. dobré slowo mnoho zprawj, ein gutes Wort findet eine gute Statt, D. 3) berichten, certiorem facere, nuntiare, [illegible] zprawil ho o tom 4.) versch[illegible] sen, comparare: obgednái[illegible] zprawil penjze. 5) zuricht[illegible] adparare: zpraw koně; 6) [illegible] zahlen, berichtigen, solvere zprawiti dluhy zaražene, [illegible] gsme zprawení, wir sind richt[illegible] z. B. in der Rechnung. 7) [illegible] včjm, Syl. 8) Gewähr leist[illegible] evincere: slibuge zpraw[illegible] podlé práwa městského, [illegible] (vgl. zprávce 3). 9) recht[illegible] gen, erweisen, docere,: new[illegible] swau rozpáleným žele[illegible] zprawowali, Vel. 10) s. zpr[illegible] wugi 1).

II. rec. zprawiti se, [illegible] sich rechtfertigen, purgare [illegible] defendere se, rationem re[illegible] dere: aby se Arius včenj [illegible] ho zprawil, Vel. toho se [illegible] zprawil, a počet wydal, [illegible] žiwnost wede, Id. zpraw[illegible] toho, co naň žalowáno, [illegible] ho skutku se před nim zpra[illegible] wil. 2) sich richten, nach [illegible] se regere, accommodare: [illegible] napomenutjm se měli zpra[illegible] witi, K. čjmby se w čas [illegible] mutku zprawowati měli, [illegible] zprawuge se tělo dušj, Com.

Zprávka, y, Flickerei, s. plácan[illegible]

†Zprávnjk, u, m. s. registřjk.

Zprávný 3. recht, ordentlich [illegible] gerichtet, accuratus: zpráv[illegible] záwažj, B. zprávná štěla [illegible] 2) ordentlich, Ordnung liebe[illegible] ordinis amans; ist es in [illegible] Wirthschaft, frugi, z. B. ho[illegible] frugi od. frugalis; - ně [illegible] recht, ordentlich, fein, diliger[illegible] ter, frugaliter, belle.

†Zprawowna, y, f. Anweisung [illegible] Regieren (Žid.)

Zprawugi, owal, owati, s. opra[illegible]

wugi, z. B. Kleider, Wege. 2) richten, lenken, wenden, regere. 3) regieren, a) lenken, richten, regere, gubernare: statky zpr-ti, Pr. b) herrschen, imperare, dominari: zle zprawowal, regierte, -Vel. kterýž nynj zprawuge, Id. 4) s. zprawjm 1),2),3),6),6),7),8),9).
II. rec. zprawowati se, s. zprawiti se: zdrawým rozumem se zprawowati, B.
Zpreinačjm, iti, sl. s. zonačjm.
Zprem fut. sl. s. poprem.
Zpřerážjm fut., eti, s. přerazým, v. mehrern: zpřerážel stromy, B.
Zpřetjnám fut., ati, s. přetnu, v. mehrern, dissecare, Cyr.
Zpřewracým, -se fut., el, eti, s. přewrátjm, -se, v. mehrern, B.
Zpřjčjm se fut., il, iti, sich der Queere nach wenden; b) sich widersetzen, obniti.
Zpřjmjm fut., il, iti, grade machen, erigere, rectificare, B.
II. rec. z-iti se, sich aufrichten, erigere se, B. b) sich erstrecken, extendere se.
Zpřipjnám fut., al, ati, s. připnu, v. mehrern oder allen.
Zpřjtomnjm fut., il, iti, vergegenwärtigen, repraesentare, Les.
Zprobjgjm fut., el, eti, durchbohren (mehrere), transverberare.
Zprobodám fut., al, ati, s. probodnu, v. mehrern.
Zprodám fut. fr., ati, s. rozprodám.
Zpronewěřilec, lce, m. treuloser Mensch, homo perfidus.
Zpronewěřilý 3. treulos, perfidus, perfidiosus, infidelis; -lost, i. f. Treulosigkeit, f. perfidia, infidelitas.
Zpronewěřjm se fut. ex., il, iti, untreu, ungetreu werden, agere perfide (infideliter): zpronewěřili se mi, K.
Zpronewěřugi se, owati, vorh.
Zpropadám se fut., ati, s. propadnu se, versinken, v. vielen.
Zprorážjm fut., eti, s. prorazým, durchbohren, v. mehrern: některé ssjpy zprorážj, Com.
Zprosstěnj, n. verb. v. zprostjm.
Zprosta, adv. grade, directe. 2) durchaus, prorsus: nic zprosta sem o tom neslyssel.
Zprostjm fut. ex., il, iti, cum gen. befreyen, entledigen, liberare.
Zprostitel, e, m. Befreyer, liberator; -kyně, f. -inn, -trix.
Zprostopássnjm fut., ěl, ěti, ausgelassen, zügellos werden, petulantem fieri.
Zprostředčjm fut., il, iti, vermitteln, s. prostředkugi, K.
Zprotiwjm se fut., s. protiwjm se.
Zprowjgjm, eti, durcheinander schlingen, winden, implicare.
Zprowodjm, s. spro-m, gleiten.
Zprska, y, f. Klämperlein, n. D.
Zprubugi fut., owati, versuchen, prüfen, erproben, tentare, probare: ohněm zprubugi, K.
Zprudilost, i, f. s. puchýř.
Zprudjm fut. ex., il, iti, aufreiben, z. B. d. Haut, exulcerare. 2) s. spařjm se.
Zpruha, y, f. sl. ein Stück gebogenes Holz, Eisen rc. das d. Federkraft hat, Feder, elater, s. péro.
Zpružj, n. zpružina, y, f. sl. Lypt. Leitersprossen, gradus scalae.
Zpružný 3. elastisch? vgl. zpruha.
Zpruzugi, owati, s. zprudjm.
Zprýmetjm, il, iti, sl. s. zpryskugi.
II. rec. z-titi se, s. zprýsstjm se.
Zpryskugi, owal, owati, Geschwürchen machen, exulcerare: pryskyřnjk zpryskuge, Vel.
Zprýsstjm se fut., il, iti, Geschwürchen bekommen, exulcerari.

Zprzněly 3. befleckt, foedus, *Syl.*
Zprzněnj, *n.* Besudelung, Befleckung, contaminatio, pollutio.
Zprznjm *fut.*. il, iti, ěn, besudeln, beflecken, inquinare, contaminare, foedare, polluere, maculare.
Zprzňugi, owal, owati, vorh.
Zpuchlina, y, *f.* s. oteklina.
Zpuchnu *fut.*, chl, nauti, s. oteku.
Zpuchřjm *fut. ex.*, el, eti, Blasen bekommen, pustulis obduci.
Zpukaly 3. ganz zerborsten, ruptus, disruptus: zrno:
Zpukám se *fut.*, al, ati, ganz zerbersten, zerplatzen, disrumpi.
Zpukkelý 3. morsch?
Zpupný 3. hochmüthig, aufgeblasen, superbus, inflatus; 2) s. wlastnj: zpupný statek, Allodialgut, *n.* bonum allodiale; -ně, *adv.* -be, -te; -nost, i, *f.* Hochmuth, *m.* superbia.
†Zpurnjk, a, *m.* ein Widerspenstiger, Trotzkopf, contumax.
Zpurný 3. widerspenstig, contumax; -ně, *adv.* -aciter; -nost, i, *f.* -keit, *f.* -acia.
Způsob, u, *m.* Art, a) Gattung, genus: způsob zpráwy obecné, Konstitution, *Vel.* b) natürliche Beschaffenheit, indoles, natura. c) Gewohnheit, *f.* Gebrauch, *m.* mos, consuetudo; způsob mluwenj, Redensart, formula loquendi, phrasis; d) Weise, *f.* Manier, *m.* modus; na wsseckn způsob, auf alle Art u. Weise; podobnym způsobem, gleicher Gestalt, similiter. e) gute Art, Artigkeit, Geschicklichkeit, Anstand *m.* rc. commoditas, decor. 2) folg.
Způsoba, y, *f.* Gestalt, *f.* äußere Beschaffenheit, species, forma, facies; figura, habitus.

Způsobený 3. beschaffen, comparatus.
Způsobilý, -le, -lost, s. způsobný, způsobně, způsobnost.
Způsobjm *fut. ex.*, il, iti, bewirken, efficere. 2) anschaffen, parare, comparare, acquirere, auch providere aliquid. 3) formen, formare, concinnare: desstku způsobuge, -formirt (der Buchbinder), *R.* 4) *sl. Lyp.* s. omluwjm, verleumden.
Způsobný 3. geschickt, a) passend zu etwas, sich dazu schickend, schicklich, geeignet, aptus, idoneus, accommodatus, auch v. Menschen, neyzpůsobněgssj, 2 *Reg.* 10, 3.; k něčemu, zu etwas, rei, ad rem; auch par, wenn es so viel ist, als gewachsen, z. B. labori, k prácy, zur Arbeit; b) klug, artig, fein, geschickt, scitus, -ně *adv.* apte, accommodate, convenienter; b) scite; -nost, i, *f.* Geschicklichkeit, *f.* Talent, *n.* Fähigkeit, *f.* z. B. des Leibes, Verstandes rc. virtus, dos, (dotes, *pl.*)
Způsobugi, owati, s. způsobjm. *R.*
Zpusstěnj, *n.* Verwüstung, Verödung, z. B. der Städte, Aecker rc. vastatio, depopulatio, desolatio.
Zpustatjm *fut.*, il, iti, *sl.* folg.
Zpustjm *fut. ex.*, il, iti, verwüsten, z. B. Land, Aecker rc. vastare, devastare depopulari: chrám Páně zpustili a zawřeli *Vel.*
Zpustina, -lina, y, *f.* Wüste, (Wüstheit), *f.* vastitas, desolatus locus: zpustliny hrozné, *Zel.*
Zpustlý 3. verwüstet, vastatus, desolatus.
Zpustnu *fut. ex.*, tl, tnauti, wüste werden, devastari, desolari, *B.*
Zpychám *fut.*, al, ati, s. wýchám.
Zpyssjm *fut.*, il, iti, s. zpyssnjm, *Ryb.*

Zpyšna, *adv.* stolz, superbe.
Zpyšnjm *fut. ex.*, ěl, ěti, stolz werden, superbia inflari, *K.*
Zpyták, a, m. Späher, explorator.
Zpytatel, e, *m.* Forscher, Untersucher, *m.* investigator, zp. přirozenj, Naturforscher, investigator naturae, physicus; zp. bylin, botanicus.
Zpytowáwám, al, ati, *fr.* v. folg.
Zpytugi, owal, owati, erforschen, durch Forschen zu erfahren oder ausfindig zu machen suchen, scrutari, indagare, investigare, expiscari.
Zrábám, al, ati, *sl.* s. zrobjm; 2) Muthwillen treiben.
Zračjm se, iti, *obs.* s. wkázi se: sen se mi zračj, - in Erfüllung gehen, ? Snář, *Ms.*
Zračný, *sl.* nicht finster, mondlicht, sublustris; noc zračná.
Zrada, y, *f.* Verrätherey, *f.* proditio; zr. zemstá, Hochverrath, *m.* perduellio, *D.*
Zrádca! *interj. exhorrentis*, *sl.* ach zrádca!
Zrádce, m. Verräther, *m.* proditor; zr. zemský, Hochverräther, *m.* perduellis.
Zradjm *fut.*, il, iti, zen, *imp.* zraď, verrathen, prodere. 2) widerrathen, dissuadere. 3) nad někým, untreu werden, frangere fidem alicui, perfide agere: nad swým náboženstwjm, nad swau dussj, ženau y djtkami zraditi, Wrat.
Zrádnjk u, *m. sl.* Epilepsie, wřed 2).
Zrádný 3. verrätherisch, proditorius, treulos, perfidus, perfidiosus; zrádný tulich, Stecher, sica, *Vel. N.* s. auch cedule, zlotřilý, *Syl.* -ně, *adv.* -rie, -de, - ose: 2) sceleste, nefarie.
Zradugi se *fut. ex.*, owal, owati, sich erfreuen, laetari, gaudere, laetitia, adfici.
Zragi, zrál, zráti (vgl. ὡραῖος, maturus?) reifen, reif werden, z. B. Aepfel, Geschwür rc. maturescere.
Zrak, u, *m.* Gesicht, *n.* d. Fähigkeit zu sehen, visus, oculi, oculorum acies: bystrý zrak, ein scharfes Gesicht, acres oculi, tupý, stumpfes, oculi hebetes; *dual.* zraky, *obs.* s. zřjtedlnice (*russ.* zroc'ki).
Anm. D. *sl.* Flüche: sto zrakou do nich! bodag ťa zrak wzal! auch: do zraka! co to robjš? - zum Henker! - scheinen auf irgend ein böses Wesen, Gottheit, Zrak, a, *m.* (od. Erscheinung, monstrum? gleichsam zázrak?) hinzudeuten.
Zralost, i, *f.* Reife, *f.* maturitas, tempestivitas.
Zralý 3. (vgl. ὡραῖος?) reif, z. B. Obst, Getreide, maturus.
Zrám, zráti, *sl.* s. zragi.
Zráňám, al, ati, *sl.* folg.
1. Zránjm *fr.*, ěti, (*sl.*) s. ronjm.
2. Zranjm *fut.*, iti, ěn, s. ranjm.
Zrásým, yl, yti, falten, complicere: wlasy na hlawě.
Zrazu, *adv. sl.* plötzlich, schnell.
Zrazugi, owati, s. zradjm, *B.*
Zrcádko a, *n. dim.* Spiegelchen.
Zrdcadlnjk, a, *m.* Spiegelmacher, *m.* opifex specularius, *Vel.* - cký 3., ctwj rc.
Zrcadlo, a, *n.* Spiegel, *m.* speculum; zapalowacý zr. Brennspiegel, speculum ustorium, (causticum); z. slawných činů, Ehrenspiegel; zr. sláwy české, Ehrenspiegel Böhmens, *D.* w zrcadle se wzhlédnauti, wzhlédati, sich im Spiegel besehen, contemplari se in speculo od. intueri sese in speculo, *Syl.*

Zreek, eka, m. Weindrossel, m. turdus iliacus, Rybay.
Zřebrjm se fut. sl. s. rebrjm se.
Zreby, sl. s. zhreby.
†Zřecý punkt, Gesichtspunkt.
Zředjm fut., il, iti, s. zředugi.
Zřednu fut., zředl, nauti, s. řednu.
Zředugi, owal, owati, verdünnen, diluere, Vel. Herb.
Zregem, zreti, sl. s. zrám.
†Zřegmjk. u, m. Gesichtskreis, m. horizon, (versucht v. D.)
Zřegmý, -mě, s. patrný, -ně.
Zřelý len, s. unter len; 2) sl. s. zralý.
Zřeň, ě, m. s. dřeň, Ryb.
Zřenj, n. verb. v. zřjm, Sehen, n. visus, spectatio. 2) Ansehen, n. worinn man steht, auctoritas, dignitas. 3) Rücksicht, f. Augenmerk, m. ratio, attentio: newelikė k němu zřenj měli.
Zřetedlný 3. ansehnlich, Ansehen habend, angesehen, illustris, amplus, insignis, z. B. Mann; üblicher 2) verständlich, perspicuus, planus; -ně, adv. -cue, -ne; -nost, i, f. -chkeit, -cuitas.
Zřetel, e, m. s. zřenj; 2) s. zrak: ke mně swůg zřetel obrátili, a mně se na ruce cele položili, K. malý zřetel mjti, in geringem Ansehen stehen, nullius existimationis, auctoritatis esse, Vel. N. wssech zřetel na sebe obrátiti, aller Aufmerksamkeit, aller Augen auf sich ziehen, wenden.
Zřeži (střeži), zřezám fut., zřezal, zřezati, zřezán, imp. zřezey u. zřež, aufschneiden, alles schneiden, z. B. Stroh ꝛc. stramentum omne secare. 3) abschneiden, absecare, praescindere: nemocného zadáwj a zřeži gemu hlawu, Mand. 3) s. rozřeži.
Zřicenina, y, f. Schutthaufen, m. rudus, Js. 46, 11. üblicher pl. -ny, Trümmer, Ruinen, rudera.

Zřjdjm fut. ex., il, iti, zen, imper. zřeď, ausrichten, ins Werk richten, efficere, perficere. 2) einrichten, etwas, eine Einrichtung treffen, ordnen, z. B. den Staat, die Wirthschaft ꝛc. instituere, constituere, componere, instruere. 3) verordnen, a) anordnen, einsetzen, z. B. Personen, constituere, instituere; b) anordnen, vorkehren, festsetzen, z. B. Gesetz, instituere, sancire.
Zřjdka, adv. selten, raro.
Zřjdlo, a, n. statt wřjdlo, Quelle, f. Brudel, m. scaturigo latex, Com. 2) s. wsta, hrdlo, 1. Reg. 7, 31.
Zřjedjm, fut., il, iti, sl. richten, parare; - se, sich anziehen, induere se.
Zřjedjm fut., iti, sl. s. zředjm.
Zřjem, el, eti, sl. s. zragi.
Zřjkám, al, ati, hersagen, recitare.
Zřjlo, a, n. Lypt. der Eingang in den Keller; s. ssige u. vgl. zřjdlo 2)
Zřjm, zřel, zřjti (vgl. ὁράω), sehen, cernere, videre, tueri.
Zřjtjm fut. ex., il, iti, niederreißen, niederwerfen, dejicere, ad terram demoliri, B.
II. rec. z-titi se, zusammenstürzen, wie eine Mauer, corruere.
Zřjzek, zku, m. Stürzel, z. B. am Weinstocke, resex.
Zřjzeně, adv. s. unter wážjm.
Zřjzenj, n. Einrichtung, f. a) das Einrichten einer Sache, Bringen in Ordnung, institutio, constitutio. b) Beschaffenheit, Verfassung, ratio; ist es soviel als Ordnung, ordo. c) Einrichtung, Anordnung im Hause, Staate ꝛc. i. e. Gewohnheit, institutio, institutum (ordinatio): zřjzenj zemská, Landesordnung, Institutionen; d) Anstalt, f. institutum, D. P.

Zrkadlo, (auch zrkalo), a, n. sl. Spiegel, speculum, s. zrcadlo; russ. zerkalo.
Zrnaſtý 3. sl. vollkörnig.
Zrnatjm, ěl, eti, körnen, körnig werden, vom Getreide, in grana abire.
Zrnatý 3. voll Körner, körnig, granosus. 2) große Körner habend, magnorum granorum.
Zrnce, sl. s. zrnko.
Zrnečko, a, n. dim. v. zrno.
Zrněná měď, Kernkupfer, n.
Zrnj, n. coll. Körner, grana: zrnj snopů prſſj, K. b) z. winičné, Weinbeeren, acini vinacei, B.
Zrnjčko, a, n. dim. v. zrnj.
Zrnko, a, n. Körnchen, n. granulum
Zrno, a, n. (vgl. granum), Korn, n. ein einzelnes od. Saamenkorn des Getreides, Mohns, Lorbeere, der Olive rc. granum bacca; ragſké zrno, Cardamome, f. cardamomum, D. 2) (dobrota mince), Korn der Münze, valor intrinsecus monetae, R. 3) Gran, als Gewicht, granum. 4) sl. Getreide, Korn, n. fruges.
1. Zrnowatjm, ěl, ěti, sich körnen, kernen, wie das Salz, D.
2. Zrnowatjm, il, iti, körnen, in grana redigere, D.
Zrnowatý, 3. körnicht, s. zrnatý, D.
Zrnýčko, a, n. besser zrnéčko.
Zrobjm fut. ex., il, iti, verrichten, verarbeiten, consumere laborando, R.
Zrocenj se (auch ohne se), n. verb. v. zrotjm se, Zuſammenrottung, f. Aufruhr, m. seditio.
Zrodilý 3. gebohren, natus.
Zrodjm fut., iti, s. porodjm.
II. rec. zr-ti se, entſtehen, nasci: z toho welká wálka-, B.
Zrohatjm fut., ěl, ěti, Hörner bekommen, Puchm.
Zrohowatjm fut., ěl, ěti, zum Hörne werden, D.
Zrogjm se fut., il, iti, sich anhäufen, conglomerari: gako wčely proti němu ſezrogili a zbauřili; zrogené národy.
Zrok, adv. z. B. z rok do roka, v. Jahr zu Jahr, singulis annis.
Zronjm fut. ex., il, iti, s. ronjm.
Zroſolowatjm fut., ěl, ěti, kamigten, ſchimmelichten Geſchmack bekommen, nur vom Weine, mucescere.
Zroſolugi se fut., owati, s. zoctjm se, eſſigſauer werden.
Zroſtám, al, ati, s zroſtu.
Zroſtlina, y, f. Gewächs, n. Pflanze, f. planta; -nka, y, f. dim.
Zroſtlý 3. aufgewachſen, ziemlich groß gewachſen, adultus.
Zroſtu fut. ex., zroſtl, zrůſti, aufwachſen, a) in d. Höhe wachſen, groß wachſen, v. Menschen, Thieren, Pflanzen, adolescere, pubescere, crescere. b) zunehmen, crescere, augere; c) erwachſen, entſtehen, oriri: odtud wogna zroſtla.
Zrotjm (ſrotjm) se, s. ſpiknu se 2).
Zrowna, adv. grade, a) in grader Linie, nicht krumm oder ſchief, gradezu, z. B. gehen, recta via od. recta, auch recte. c) gradezu, ohne Umſchweife, z. B. reden, recte, recta via oder recta.
Zrozenátko, a, n. Wochenkind, n. D.
Zrozenj n. verb. v. zrodjm, -se.
Zrozrážjm fut., eti, s. rozrazým, zerſchlagen, v. mehrern.
Zroztjnám fut. fr., ati, s rozetnu, entzwey hauen, v. mehrern.
†Zrudjm fut., il, iti, vererzen, D.
Zruſſjm fut. ex., il, iti, s. ruſſjm.
Zrůſt, gen. zroſtu, m. Wachsthum, n. incrementum.
Zrůſtám, al, ati, s. zroſtu.
Zruta, y, f. sl. Ungeheuer, ungeheure Größe, Menge; -tný 3. u-r.

Zrútjm, -ſe *fut.*, iti, *sl.* ſ. zkjtjm, -ſe.
1. Zryſſawjm *fut.*, ěl, ěti, roth od. röthlich werden, rufescere.
2. Zryſſawjm *fut.*, il, iti, roth machen, z. B. Haare, rufare.
Zrza, y, *f. sl.* ſ. rez, rza, Roſt, *m.*
Zſekám *fut.*, al, ati, aufhauen, alles hauen, z. B. Holz, lignum omne caedere. 2) ſ. rozſekám: zſekal ho, *Vel.* 3) zerhauen, fig. zſekaný, zſladrowaný krog, *Id.*
Zſmradjm ſe *fut.*, il, iti, ſtinkend werden, putescere, putiscere.
Zſnětiwjm *fut.*, ěl, ěti, brandig werden, robigine corrumpi.
Zſrdnatjm *fut.*, ěl, ěti, Muth faſſen, ſich ermannen, animum capere.
Zſſálený 3. ſ. ſſjlený.
Zſſáljm ſe *fut.*, ſ. ſſáljm ſe.
Zſſelmilý 3. viehiſch, gottlos, verrucht, scelestus (brutalis:) zſſelmilá ukrutnoſt, *Com.* zſſelmilá kněžſká zloſt, *Žal.* mezy zſſelmilými národy bydliti; -le, *adv.* sceleste: to geſt zſſelmile, *Com.* -loſt, i, *f.* Gottloſigkeit, Verruchtheit, Brutalität, *f.* indoles scelesta (brutalis).
Zſſelmjm ſe *fut.*, iti ſe, gottlos, brutal werden, scelestum fieri.
Zſſera, *adv.* ſ. ztemna.
Zſſeredjm *fut.*, iti, ſ. zohawjm.
Zſſikugi *fut.*, owal, owati, in Schlachtordnung ſtellen, aciem formare, disponere, *B.* ſſik ſwůg zſſikowal, *Cyr.* heytmané ge ſebrali, zſſikowali a w řádu drželi, *K.*
†Zſſjpjm *fut. ex.*, il, iti, jemand mit Pfeilen niederſchieſſen.
Zſſjřj (z-ſſjřj), *adv.* breit, latitudine.
Zſſkwrknu *fut.*, kl, nauti, ziſchen bey Anbrennen.
†Zſſlechtjm *fut.*, il, iti, veredeln, perficere, nobilius reddere.

Zſtarám ſe *fut.*, ſ. ſeſtarám ſe.
Zſtrauhám *fut.*, al, ati, abſchaben, ſ. ſtrauhám.
Zſtřjhám, ſ. ſtřihám: z-ánj liſtu, d. Kerbe an den Gewächsblättern, crena, lacinia, *Vel. N.*
Zſwětlamodrý 3. lichtblau, candicans e caeruleo, *D.*
Zſwětlazelený 3. hellgrün, lichtgrün, e viridi candicans, *Vel.*
Zſwětlažlutý 3. lichtgelb, candicans e gilvo, *D.*
Zſyljm, -ſe *fut.*, iti, ſ. ſyljm -ſe 1).
Zſylugi, owati, vorh. *Prov.* 31, 17.
Zſynaljm *fut.*, iti, ſ. zſynám.
Zſynalý 3. blau unterlaufen, fahlgelb, lividus; -loſt, i, *f.* ſ. modřina.
Zſynám *fut. ex.*, al, ati, blau, fahlgelb, todtenfahl werden, livescere.
Ztáhnu, -ſe, ſ. ſtáhnu, ſtahugi -ſe.
Ztápjm, ěl, ěti, einſenken, verſenken, demergere: -rozwody, *D.*
Ztaſſkařjm ſe *fut. ex.*, il, iti, zum Spitzbuben werden, furacem fieri.
Ztažugem ſe, owat, *sl.* ſ. ſtěžugi ſy.
Ztěkám, al, ati, ſ. těkám.
Ztekám, al, ati, folg.
Zteknu *fut. ex*, kl, nauti, überfallen, opprimere, repente advenire: na nepřjtele zteknauti; taboři wypadſſe z hradiſſtě, ztekli na měſtečko, *Vel.* ztekli na zámek, *Id.*; auch ohne na: ztekl měſto nočnjm čaſem, überfiel, erſtieg, - irrupit, *Id.*
Ztemna, *adv.* dunkel, z. B. z temna modrý, ztemnazelený *x.* *Vel.* dunkelblau, dunkelgrün, ex caeruleo, viridi subniger.
1. Ztenčjm *fut. ex.*, el, eti, dünn werden, tenuescere.
2. Ztenčjm *fut. ex.*, il, iti, verdünnen, a) dünn machen, z. B. ein Brett, einen Faden, tenuare,

extenuare. b) vermindern, schwächen, z.B. das Vermögen, tenuare, extenuare, minuere.

Ztenčugi, owal, owati, vorh. 2) für gering ansehen, : hřjchy swé ztenčowati.

Ztenka, *adv.* s. tence.

Ztepilý 3. wohlgestaltet, gerade, schlank, procerus, formosus, s. osobný, vrostlý, *Vel. N.*

Zteplјm *fut.*, el, eti, s. zahřegi se; 2. s. zwlažnu.

II. *rec.* zt - iti se, warm werden, incalescere.

Ztepu *fut.*, al, ati, s. tepu.

Ztěžјm *fut.*, s. vtěžјm; (*ol.*) s. zýskám.

Ztěžugi, - sobě, s. stěžugi.

Zticha, *adv.* leise, sanft, lente, remisse; zticha mluwiti, *B.*

Ztјžј, *adv.* schwer, pondus, gravis: zlatý řetěz ztјžј železného.

Ztјžјm, s. stјžјm, stěžugi.

Ztlssťa, *adv. sl.* folg.

Ztlaussťj, *adv. cum. gen.* dick, crassitie.

Ztlučený 3. *part. pass.* v. folg.

Ztluku, ztlučeš *fut.*, ztlaukl, ztlaucy, ztlučen, *imper.* ztluc, zerschlagen, entzwey schlagen, contundere. b) sehr abprügeln, contundere. 2) zerbrechen, z.B. ein Glas, frangere, diffringere. 3) zerstoßen, contundere, elidere. 4) penјze něgaké, ein Geld austreiben.

Ztlustnu *fut.*, nauti, s. tlustnu.

Ztlustјm *fut.*, il, iti, dick machen, verdicken, crassum reddere.

Ztonu *fut. fr.*, auti, s. vtonu.

Ztopјm, - se *fut. fr.* s. vtopјm (viele).

Ztracenec, nce, *m.* ein Verlorner, perditus; 2) s. droslař, *Com.*

Ztracenј, *n.* Verlieren, *n.* Verlust, *m.* amissio; ztr. hrdla, Lebensstrafe, *f.* poena capitis, poena capitalis; 2) s. zhauba, Verderben, *n.* perditio.

Ztracený 3. *part. p.* verloren, a) eingebüßt, amissus, perditus. b) übel angewendet, perditus; z- né wogsko, Scharmützler, ferentarii, rorarii milites, *Vel. N.* ztracená stráž, die verlorne Schildwache, *D.* za ztracenau dáti (něco), etwas verloren geben, *D.*

Ztrápјm *fut*, iti, quälen, affligo.

Ztráta, y, *f.* Verlust, *m.* jactura, damnum, detrimentum.

Ztrátce, *m.* Verlierer, amissor, *Kr.*

Ztratјm *fut. ex.*, il, iti, cen, einbüßen, verlieren, amittere, perdere; bitwu ztratiti, d. Schlacht verlieren, proelio vinci, *Cyr.* ztratili Turcy ssturm, *Vel.*

II. *rec.* ztratiti se, verloren gehen, amitti, perdi. 2) sich verlieren, vergehen, verschwinden, abire, se subducere.

Ztraubnatјm *fut.*, s. prachniwјm.

Ztráwјm, - wugi, s. stráwјm.

Ztřesstěnec, nce, *m.* ein Verrückter, amens, demens, *Com.*

Ztřesstјm *fut.*, il, iti, verrücken, hlawu, den Kopf, a) konfus machen, perturbare mentem. b) des Verstandes berauben, privare mente aliquem.

II. *rec.* zt - ti se, ein Narr werden, amentem fieri.

Ztrhám *fut. fr.*, al, ati, zerreißen, mehrere, lacerare, dilacerare.

Ztřjkám *fut.*, ati, bespritzen.

Ztřјskám *fut.*, al, ati, gewaltig zusammenschlagen, zertrümmern (mit Getös), conquassare; zerprügeln, concutere, verberare (solide), *D.*

Ztrnu *fut. ex.*, ul, auti, erstarren, starr werden, rigescere, torpescere. 2) stumf werden, v. Zähnen, s. lastominy; 3) be-

stürzt werden, s. trnu: ztrnul jsem, gak jsem to spatřil, *Com. B.*
Ztrnulý 3. s. ztrnutý, *B.*
Ztrnutj, *n.* Erstarrung, *f.* a) z. B. vor Kälte, rigor, torpor. b) vor Erschröckung, stupor. c) Empfindungslosigkeit, *f.* torpor, stupor. d) (zubů) Stumpfheit der Zähne, stupor dentium.
Ztrnutý 3. *part. p.* v. ztrnu.
Ztroskotám, ztroskocy *fut.*, tal, tati, zertrümmern, zerschlagen, zerschmettern, confringere, contundere, comminuere.
II. *rec.* z-tati se, zu Trümmern gehen, gebrochen, zertrümmert werden, confringi, contundi.
Ztroskotugi, - se, owati, vorh.
Ztrýznjm, zermartern, s. trýznjm.
1. Ztupjm *fut. ex.*, ěl, ěti, stumpf werden, hebescere.
2. Ztupjm *fut.*, il, iti, stumpf machen, hebetare: 2) s. zhanjm.
Ztupnu *fut.*, nul, nauti, s. 1. ztupjm.
Ztupugi, owal, owati, vorh.
Zturčjm *fut.*, el, eti, Türk werden, Turcam fieri, *Vel.*
Ztužjm *fut.*, s. otužjm, tužjm.
Ztwrdjm *fut.*, s. zatwrdjm 1):
Ztwrdlý 3. erhärtet, verhärtet.
Ztwrdnu, s. zatwrdnu.
Ztwrzugi, owal, owati, vorh.
Ztyčjm se *fut.*, iti, s. wztyčjm se.
Ztýrám, ati, s. zpracugi, stýrám.
Zub, u, *m.* Zahn im Munde, auch was ihm ähnlich ist, z. B. der Säge, eines Kammes rc. (*sl.* auch der Eggenzinken), dens; přednj (kausacý) zubowé, die vorderſten Zähne, dentes adversi; třenownj od. čelistnj, s. stolička 3); zadnj zub v konj, Eckzahn; za zubů se chleba nagisti, *prov.* das Eisen schmieden, weil es warm ist, cudere ferrum dum candet; na zub bráti, s. přetřepáwám; s. auch kly, bolenj, kotlawý, řeži, Kripenj. 2) der Knebel am Spieße, fusticulus obliquus, *D.* zub kotwy, Ankerzinken, dens ancorae, *R.*; *plur.* zuby, der Kamm am Schlüssel, pecten, *D.*
Zubáč, e, *m.* Großzahn, dentatus.
Zubadlo, a, *n. sl.* s. caňk, vdidlo.
Zubadljm, iti, *sl.* s. caňkugi.
1. Zubák, a, *m.* 1jähriges Lamm, *D.*
2. Zubák, u, *m.* Zahnhobel, *m.* dolabra denticulata, *R.*
Zubaňa, y, *f. sl.* d. groß. Zähne hat.
Zubatjm, ěl, ěti, zahnen, dentire
Zubatý 3. Zähne habend, dentatus, denticulatus. 2) s. zubáč.
Zubec, bce, *m.* Zahn, Zinken, dens.
Zubj 1. (üblich statt zubenj), z. B. zubj parádko, s. auch lůžko.
Zubiklád, e, *m. sl.* s. parádko.
Zubjm se, il, iti, höhnisch lachen.
Zubitrh, *a, m.* Zahnbrecher, dentiducus, dentifrangibulus. *Vel. N.*
Zubkyně, *f.* ein hundszähniges Lamm oder eine alte Schafmutter.
Zubožjm *fut.*, iti, s. zchudjm.
Zubr, *a, m.* Auerochs, *m.* urus.
Zubřj 1. Auerochs =.
Zubřice, *f.* Auerkuh, urus foem.
Zugi (aus z-dauti, exuo (in-duo) ex-δυω, *D.*) s. szugi.
Zugjždjm *fut.*, ěl, ěti, davon fahren oder reiten, von vielen.
Zufánek, nku, *m.* s. ſſufán.
Zumpa, *y, f.* Sumpf, *m.* wo sich das Wasser sammelt, lacus, *Vel. N.*
Zumysla, *adv.* vorsetzlich, consulto, de industria.
Zumyslně, *adv.* vorh.
Zumyslný 3. vorsetzlich, voluntarius; - nost, i, *f.* - keit, *f.*
†Zuna, y, *f.* Unkraut (Windhafer, *m.*) zizania; zapuiená zuna, eingewuchertes Unkraut, *D.*

unugem, *sl. fut.*, owati, etwas überdrüßig werden, ablassen: robotu; 2) *rec.*-se, sich ennupiren.
opalugi *fut.*, owal, owati, versengen, verbrennen, (von mehrern), deurere: audy přirozenj gim zopalowal.
opichám *fut.*, al, ati, s. opichám.
opjm *fut.*, ěl, ěti, einen Seufzer von sich hören lassen.
oplna, *adv.* s. plně. 2) einschlüßig, inclusive: zoplna 10. dnj, *Vel.*
opřjma, *adv.* gradezu, directe.
urážený 3. *part. p.* öfters beleidigt, offensus, s. pospokogjm.
urážjm *fut.*, el, eti, öfters oder mehrere beleidigen.
II. *rec.* z-eti se, anstossen, fallen, v. mehrern, offendi, *B.*
lřenj, *n.* Ergrimmen, *n.* excandescentia, saevitia.
lřjm (se), il, iti, s. zpauzým se.
lřiwý 3. grausam, wüthend gegen andere, schrecklich sich betragend, crudelis, immanis; -wě, *adv.* -liter; b) s. přjsně; -wost, i, *f.* -mkeit, *f.* -litas, -nitas. 2) Grimm, *m.* excandescentia, asperitas; 3) s. přjsnost, *Syl.*
urwal, a, *m.* zurwalec, zurwalce, *sl.* Possenreißer, scurra.
ustipugi *fut.*, owal, owati, abkneipen, viel, avellere.
ustalý 3. überblieben: dědictwj.
ustanu u. zustanu (*K*), zůstal, zůstati, *imper.* zůstaň, bleiben, manere; na placu od. na mjstě zůstati, occumbere, *Vel.* zustati wězeti, seděti, stecken, sitzen bleiben. 2) *act.* (selten), lassen, fahren lassen, desistere: swých zlých nawyklostj zůstati nemohl.
stáwám, al, ati, vorh. 2) wohnen, habitare.

Zůstawek, wku, *m.* zbytek, Ueberrest, residuum, *D.*
Zůstawjm *fut. ex.*, il, iti, übrig lassen, relinquere. 2) hinterlassen, relinquere: vmřel, zůstawiw po sobě dědice, *Haj.* 3) belassen, relinquere: při přirozené swobodě, práwjch -každého zůstawil, *Vel.* zůstawen gest při pokutě o zhaněnj, Pr. podlé té pokuty zůstawen bude dlužnjk; kterau zápisem na sebe vwedl, Pr.
Zůstawugi, owal, owati, vorh.
Zostřihugi *fut.*, owal, owati, abschneiden, v. mehrern, s. ostřihnu.
Zotěkám (zotjkám) *fut.*, al, ati, v. einander laufen, davon laufen (v. mehrern), fuga elabi, diffugere: do okolnjch měst zotěkali, *K.*
Zotjnám *fut.*, al, ati, abhauen, v. mehrern, absecare: zotjnal wssecky okowy v studnic, *Vel.* ruce, nohy mu zotjnali.
Zotracým *fut.*, el, eti, hinrichten, mehrere, supplicio afficere: mnohé z nich zotraceti dal, *Vel.*
Zotrhám *fut.*, al, ati, abreißen, mehrere, avellere.
Zuwač, e, *m.* der Badediener, der die Kleider auszieht, Pr.
Zuwadlna, y, *f.* Auszjehzimmer, *n.* wo man die Kleider auszieht (im Bade), apodyterium.
Zowazugi, -se, s. vwáži, -se, v. vielen
Zůwerjm se *fut.*, il, iti, *sl.* sich aufwerfen, z. B. ein Beett.
Zůwi (zwu), zwal, zwáti, *imp.* zow (zwi), einladen, z. B. zu Gaste, invitare, vocare.
Zuza, y, *f. sl.* gemein s. Zuzanna.
Zuzáky, *m. pl. sl.* s. opekance.
Zožjm, s. ssaužjm.
Zuzka, y, *f. sl. dim.* v. Zuza.

Zúzyk, u, m. *sl.* Gans- oder Hühner - ꝛc. Magen.
Zwáč, e, m. Einlader, auch Hochzeitbitter, m. invitator.
Zwah, u, m. Uebergewicht, n. (praepondium), *D.*
Zwalassjm *fut.*, il, iti, verschneiden, exsecare, *Cyr.*
Zwálčjm *fut.*, il, iti, mit Krieg überziehen: zemi z - ti, *Cyr.*
Zwán, u, m. *sl.* ein Stein, z. B. des Salzes, salis petra.
Zwancugi, owal, owali, s. zweykám, v. Vieh, ruminare, *D.*
Zwápenatjm *fut.*, ěl, ěti, zu Kalk werden, in calcem converti.
Zwara, y, *f. sl.* gekochte geronnene Milch, eine Speise, Milchsuppe.
Zwaradlo, a, n. *sl.* Wäschstande, *f.* Sechtelschaff, n. labrum lotorium.
Zwarák, u, m. vorh.
Zwárám, al, ati, *sl.* sechten, sächteln, die Wäsche laugen, lavare, proluere lixivio.
Zwařjm *fut. ex.*, il, iti, alles kochen, coquere. 2) aufkochen lassen, fervefacere: wodu zwařiti.
Zwárka, y, *f.* s. swárka, Absud, *m.*
Zwássnjm *fut. ex.*, ěl, ěti, den Leidenschaften sich ergeben, ausgelassen werden, effrenem fieri: tělo rozmazaně chowané rádo zwássnj, gako kůň ꝛc. *K.*
Zwáti, s. zůwi.
Zwáwám, al, ati, *fr.* v. zůwi.
Zwážjm, *fut.*, abwiegen, s. wážjm.
Zwáznu *fut. fr.*, s. vwáznu.
†Zwěčnjm *fut.*, il, iti, verewigen, immortale reddere (æternare)
Zwěčňugi, owal, owati, vorh.
Zwěd, u, m. üblicher zwědy, *pl.* Kundschaft, *f.* speculatio, exploratio: na zwědy wygeti, auf Kundschaft ausreiten, ire speculatum.

1. Zwedák, u, m. Hewer, Hebwinde, *f.* trochlea, sucula, ...
2. Zwědák, a, m. s. zpyták.
Zwědám, ati, (*sl.*) sich erkundi...
Zwedený 3. wohl erzogen, be... educatus; w cwičenj a ... zwedený, *Vel.* 2) artig, urba... neswedené a sewlské m... *Syl.* 3. s. stydliwý, pudic... *Vel. N.* - nost, i, *f.* Wohler... genheit; b) Artigkeit, urbanit...
Zwěděti, s. zwjm.
Zwedu *fut. ex.*, zwedl, zwi... odchowám. 2) s. swedu 6); na penjze, s. zpeněžjm.
II. *rec.* zwést se, s. zdařiti...
Zwegem *fut.*, zwál, zwáti, ... les worfeln.
Zwelebenj, n. *verb.* v. folg.
Zwelebjm *fut.*, il, iti, emporbr... gen, excitare. 2) etwas in ... nahme bringen, rei increme... tum adjuvare od. rem ad... vare. 3) preisen, celebrare. 4) s. sstjřjm, wzděláwám: g... ty swé zwelebowati, Pr.
Zwelebowatel, e, m. Emporbr... ger, excitator, provector... Preiser, celebrator. 3) s. wz... láwatel.
Zwelebugi, owal, owati, verb...
Zweličený 3. *part. p.* v. folg.
1. Zwelič jm *fut.*, il, iti, vergröße... amplificare, exaggerare, ... gere: zwelečuge hřjchy sw... *Com.* konané swé služby zw... čuge, *Id.*
2. Zwelič jm *fut.*, el, eti, wach... zunehmen, größer werd... crescere.
Zwelečugi, owal, owati, verb...
1. Zwěř, a, m. (vgl. mit fera ... *russ.* swirjep, wild), *sl.* ... ein wildes Thier, fera od. ... bestia; zabili zwěra, geln... wepra ꝛc.

Zwěř, i, *f.* Wild, *n.* a) die wilden Thiere, ferae; b) s. vorh. čerwená zwěř, roth Wildpret, *D.* zwěř wysoká, Hochwild, fera alta, *R.*
Zwěredlo, *a, n. sl. Zempl.* Spiegel.
Zwěřina, *y, f.* Wildpret, *n.* Fleisch v. wilden Thieren, caro ferina; zw-dk, e, *m.* zw-dka, y, *f.* der, d. es verkauft.
Zwěřinec, nce, *m. sl.* folg.
Zwěřinice, *f.* s. obora, Thiergarten
Zwěřobýl, e, *m.* Thierpflanze, *f.* zoophyta, *D.*
Zwěřopis, u, *m.* Thiergeschichte, *f.* zoologia.
Zwěssjm *fut.*, el, eti, s. wěsým.
Zwěst, *obs.* s. známý, powědomý.
Zwěstě, *obs.* s. wědomě.
Zwěsti, *obs.* s. zwěděti.
Zwěstowánj, *n.* Verkündigung, *f.* nuntiatio, denuntiatio.
Zwěstowatel, *e, m.* Verkündiger, nuntiator; -lkyně, *f.* -inn, -trix.
Zwěstugi *praes.* u. *fut.*, owal, owati, verkündigen, nuntiare, denuntiare.
Zwětralý 3. verrochen, vapidus: zwětralé wjno, verrochener Wein, vappa.
Zwětrám *fut.*, al, ati, verriechen, vim amittere: na kwasnicých nezwětrá, *K.*
Zwetšelý 3. veraltet, obsoletus.
Zwetšenj, *n. verb.* v. folg.
Zwetšjm *fut. ex.*, el, eti, veralten, sich abnützen, obsolescere; fig. vdatnost giž w nás hanebně zwetšela, *Vel.*
Zwětšjm *fut. ex.*, il, iti, vergrößern, amplificare, exaggerare, augere.
Zwětšowacý 1. 3. B. sklo, Vergrößerungsglas, microscopium, *D.*
Zwětšugi, owati, s. zwětšjm.
Zwicý, *adv.* in der Größe, magnitudine: bukwice zwicý gednoho lotu w medu pitá, *Vel.*
Zwjdám u. zwjdám se (*Syl.*), al, ati, erforschen, s. zpytugi.
Zwjdawý 3. neugierig, curiös, curiosus; -wost, i, *f.* -keit, Neugierde, -sität, *f.* curiositas.
Zwidralý 3. *sl.* verschlagen, versutus.
Zwjem, zwěděl, *sl.* s. zwjm.
Zwjera, aka, *n. sl.* s. zwjře.
Zwiklám *fut.*, al, ati, wankend machen, schwächen, motitando labefactare: dopustil se z předešlé stálosti swé zwiklati, *Vel.*
II. *rec.* z-ati se, wanken, vacillare, nutare: stolice se zwiklala a rozsmekla.
Zwikow, *a, m.* Klingenberg, ein Städtchen auf der F. Schwarzenbergischen Herrschaft Worlik, Zwikovia (bekannt wegen der daselbst auf einem alten Thurm entdeckten Runenschrift).
Zwjm *fut.*, zwěděl, zwěděti, erfahren, Nachricht erhalten, comperire, discere, certiorem fieri, cognoscere.
Zwinjm *fut.*, il, iti, *sl.* s. prowinjm.
Zwjrám, al, ati, aufsieden, sich siedend erheben, bullire, effervescere; s. auch zewru.
Zwjře, ete, *n.* (*russ.* swirjep, wild), Thier, ein unvernünftiges Thier, bestia, bellua; diwoké zwjře, s. zwěř 2).
†Zwjřectwo, *a, n.* Thierreich, *n.*
Zwjřecý 1. wilde Thiere betreffend, ferinus; z. kůže, Thierhaut, *f* cutis bestiae.
Zwjřednice, *f.* -tnice *D.*), Abendstern, *m.* Venus od. Veneris stella, auch Hesperus od. Vesper, Vesperus.
Zwjtězugi, owati, s. zwjtězým.
Zwjtězylý 3. der gesiegt hat, drückt

das particip. aoristi der Griechen aus); qui vicit, Cyr.
Zwjtězým fut. ex., yl, yti, siegen, vincere, victoriam reportare.
Zwjtězytel, e, m. Sieger, victor; - lkyně, f. -inn, -trix.
Zwláčjm, s. swleku, ausziehen rc.
Zwlačkowatjm fut., ěl, ěti, zähe werden, v. Wein, flaccescere.
Zwlásstě, zwlásstě, ol. wzlásstě (aus zwlásstě), adv. besonders, a) abgesondert v. andern, seorsim, separatim, auch solus, auch singulatim (singillatim) wenn es soviel ist, als einzeln. b) vorzüglich praecipue, unice, maxime; ist es soviel als zumal, so steht praesertim.
Zwlásstnj 1. besonder, a) abgesondert, separatus, secretus. b) vorzüglich, eximius, praecipuus, egregius, singularis.
Zwlásstnost, i, f. Absonderung, f. separatio. 2) Vorzüglichkeit, f. praestantia, excellentia: znamenitá zwlásstnost libského pokolenj. 3) Sonderlingssucht, Ryb.
Zwlažjm fut., s. zawlažjm.
Zwlažnu fut., nauti, s. wlažnu.
Zwlčjm fut., el, eti, verwildern, wild an Sitten werden, sylvescere (lupi naturam induere).
Zwlčjm se fut., il, iti, vorh. Ryb.
Zwlek, u, (swlek), zwleček, čku, m. pl. zwlečky, die abgezogene Haut, oder ausgezogene Kleider, Raub, m. exuviae.
Zwlhčjm fut., il, iti, s. zawlažjm.
Zwlhčugi, owati, s. zawlažjm.
Zwnik, u, m. üblich znik.
Zwobyčegnjm sy, bes. zobyč-msy.
Zwočjm, - se, besser zočjm, - se.
Zwoctjm, besser zoctjm.
Zwod, u, m. Einführung, f. inductio, besonders Einweisung in d. Güter, missio in bona debitorum, Pr.

Anm. Den Unterschied zwisch zwod u. swod s. auch bey Dobr. Bibl. sl. I. p. 318. sqq.
Zwodca, m. sl. s. swůdce.
Zwodjm fut., il, iti, herum überall hin führen, circumd cere: po wssem chrámu zwodil, K.
Zwodněnj, n. Anlauf, m. des W sers, tumor.
Zwodnjm se fut., il, iti, anlauf schwellen, anschwellen, tum scere, intumescere: těls zwodnila. - ist angelaufen.
Zwodňugi se, owal, owati,
Zwolám fut. ex., al, ati, fen, exclamare.
Zwolatjm fut., ěl, ěti, s. owolat
Zwole, f. üblicher zwůle.
Zwolen, a, m. d. k. freye Bergst Altsohl, im Sohler K., Vet solium, Veterosolium, Z lyom; -nčan, a, m. -nka, ein Altsohler; - inn, f. Vete liensis; - nský 3. Altsohler, V tusoliensis. 2) Sohler, Zoli sis: Zwolenská stolice, d. S ler Gespanschaft, comitat Zoliensis.
Zwolenice, f. ol. i. e. zwolen
Zwolený 3. part. pass. v. zwol 2) syn z - ný, s. syn zaljben
Zwoljm fut. ex., iti, s. wywol za syna z-ti, adoptiren, an K desstatt annehmen, adop
Zwolnůstka, y, f. dim. v. z-nost
Zwolný 3. s. wolný: cesta z ná a protřená, K. 2) s. pohodl bequem, ergötzlich, commod jucundus: máme zwolný w Jůdstwu; zwolný -nost, i, f. Freyheit, f. liber z-nost k wydáwánj spisů 2) Bequemlichkeit, Ergötz keit, commoditas, jucu tas, deliciae.

wolowatjm *fut.*, řl, řti, *sl.* ocht, dumm u. ungeschickt werden.
wolugi, owati, s. zwoljm.
won, u, *m.* Glocke, *f.* campana. 2) *sl.* Schellen in der Karte.
wonař, e, *m.* Glockengießer, *m.* fusor campanarum, campanarius; - řka, y, *f.* - inn, - ria; - řský 3. - stwj, *n.* wie bey pekař.
wonček, čku, *m. dim.* folg. 2) čerwený z. od. swatojanská zelina, Hartheu, Johanniskraut, *n.* hypericum perforatum, *ung.* orbanczfű, csengő virág.
wonec, nce, *m.* Glöckchen, *n.* campanula, tintinnabulum.
woneček, čku, *m.* s. zwonček 1): hrawé zwonečky, Glockenspiel, *n.* tintinnabulum, *R.* 2) Glockenblume, *f.* campanula, *Lin.* s. denný sen. b) *sl.* Wiesenglocke, *f.* campanula rotundifolia.
wonehljk, a, *m.* folg.
Zwonek, nka, *m.* Grünfink, Grünling, *m.* coccothraustes viridis, *K.* loxia chloris, *Linn.*
Zwonek, nku, *m.* s. zwonec.
Zwonění, *n.* Läuten, *n.* sonus campanarum, pulsatio campanarum.
Zwonice, *f.* Glockenthurm, *m.* turris campanaria. 2) *sl.* auch Glockenstuhl, *m.* campanile; 3) des Glöckners Eheweib, s. folg.
Zwonjk, a, *m.* Glockenläuter, pulsator (agitator) campanarum. 2) Glöckner, Küster, aedituus, aedituus.
Zwonjm, il, iti, läuten, campanas od. campanis pulsare, auch bloß pulsare; k pohřbu, zur Leiche, zu Grabe, campanarum sono prosequi funus; do kostela, in die Kirche, sono campanarum in templum vocare, insgem. in templum pulsare; ráno, wečer, poledne z. Morgen, Abend, Mittag läuten, sono campanae indicare initium diei, vesperam, meridiem: z. klekání, zum Abendgebet läuten, s. auch hrana; slyšel mistr Martin zwoniti, ale neslyšel sezwáněti, *prov.* das Gehörte nur zum Theil wissen. 2) *sl.* (*et russ.*) s. znjm: zwonjmi w vssjch; - jwám, al, ati, *fr.*
Zwonkowatý 3. glockenförmig.
Zwonku, *adv. sl.* s. zwenku.
Zwonowina, y, *f.* Glockenspeise, *f.* aes campanarium.
Zwor, u, *m.* s. lán.
Zworám, bess. zorám, zoru.
Zwrácení, *n. verb.* v. zwrátjm.
Zwracugi, owati, s. zwrátjm.
Zwrat, u, *m.* Umsturz, *m.* eversio.
Zwrátjm *fut.*, il, iti, umwerfen, z. B. den Wagen rc. evertere, subvertere. 2) fällen, einen Baum, sternere, dejicere.
II. *rec.* z - titi se, umfallen, subverti, collabi, corruere.
Zwratný 3. z. B. wůz, ein Wagen, der sich leicht umstürzt.
Zwraubjm *fut.*, il, iti, z. B. vlice, hospody, durchstreichen, in die Runde, pervagari.
Zwrbljk (viell. zwrtljk) s. pře slen.
Zwředilý 3. voll Geschwüre, ulcerosus.
Zwředowání, *n.* z. B. vst, Ausschlag des Mundes bey Kindern, aphthae, *pl. Vel.*
Zwředowatjm *fut.*, řl, řti, voll Geschwüre werden, exulcerari.
Zwrtám *fut.*, al, ati, durchbohren, mit dem Bohrer, alles od. überall, transterebrare, perforare; 2) durchstechen, transfigere, transfodere, *Bar.* 6, 19.
II. *rec.* z-ati se, *sl.* sich umdrehn.
Zwrtjm *fut. ex.*, il, iti, verdrehen,

verrücken, invertere.
Zwrtkám, - se, s. zwiklám, - se.
Zwrtnu se *fut.*, auti, s. zwrtjm se.
Zwrtohlawjm *fut.*, ěl, ěti, drehköpfig werden, v. Schaafen.
Zwrželina, y, *f. sl.* s. zmetek 1).
Zwssednjm *fut.*, ěl, ěti, allgemein (alltäglich) werden, invalescere: to syc za hřjch pokládali, ale giž gim to zwssedněl o.
Zwu, zwáti, s. zůwi.
Zwučenj, *n.* Schallen, *n.* sonus, sonitus.
†Zwučice, *f.* Tonkunst?
Zwučjm, el, eti, schallen, tönen, sonare, resonare.
†Zwučka, y, *f.* Klinge, *f.* z. B. des Säbels, Hirschf-s, lamina, *R.*
Zwučný 3. schallend, sonorus.
Zwuk, u, *m.* Schall, *m.* sonus, sonitus. 2) Geräusch, Getöse, *n.* strepitus, fremitus.
Zwůle, *f.* Vergnügungen, *pl.* deliciae: zwůle a rozkoš, *K.* wsseligaké zwůle a ljbosti, *Cyr.* lepssj zwůli magj osslowé, než-; *Vel.* zwůle swěta požjwati.
Zwybogugi *fut.*, s. wybogugi, v. mehrern: mnoho měst z-áno, *V.*
Zwyk, u, *m.* s. zwyklost.
Zwykám, al, ati, s. zwyknu.
Zwyklost, i, *f.* Gewohnheit, *f.* das Gewohntseyn, consuetudo.
Zwyklý 3. mit u. ohne Dativ, gewohnt, adsvetus.
Zwyknu *fut. ex.*, kl, knauti, mit u. ohne Dativ, gewohnen, gewohnt werden, sich an etwas gewöhnen; nutj, *n. verb.* adsuescere, consvescere: zwykne těm obyčegům, *Haj.*
Zwyplacugi, owal, owati, folg.
Zwyplacým *fut.*, el, eti, auszahlen, mehrere, solvere.
Zwyppowjdám *fut. fr.*, al, ati, verbannen, mehrere, *Vel.*

Zwyrážjm *fut. fr.*, eti, s. wyrážjm
Zwysoka, *adv.* hochaus, s. wysoko
Zwýssek, ssku, *m.* s. zbytek 1).
Zwýssenj, *n.* Erhöhung, *f.* Erhebung *n.* 2) erhöhter Ort, locus editus
Zwýssenost, i, *f.* (gako wyso... Erhabenheit, *f.* altitudo, su... limitas.
Zwýssj, *adv.* lang, longitudine
Zwýssjm *fut. ex.*, il, iti, erhöhen attollere, efferre: cena ... sebm noh zwýssený od ... podlahy, *Vel.*
Zwyppomjnám *fut. fr.*, s. wyppomjnám, v. mehrern: dluhy.
†Zyb, u, *m.* Moor, Mohrerde, etwa terra uliginosa, (eigentlich *russ.*), *Sedl.*
Zybeby, s. cybeby.
Zybet, a, *m.* Bisamthier, *n.* Bisamkatze, *f.* zibethus. 2) wohlriechender Moschus das. ... schus, *Vel.*
Zybnu, bl, nauti, frieren, algere
Zybrykugem *fut.*, owal, owati *sl. Schemn.* übrig behalten.
Zýdem *fut.*, zyssol, zýti, *sl.* s. ... II. *rec.* zýti se, zu gut kommen
Zýdka, y, *f. dim.* v. zed, Mauer
Zykmund, a, *m.* Siegmund, Sigismundus.
Zykrnatjm, *sl.* s. zgikrnatjm.
Zyma, i, *f.* (vgl. χειμα) Kälte, frigus; zyma mi, mich friert, algeo; zyma nastáwá, es wird kalt, frigus ingruit; b) der Winter, hyems ingruit; ... ma olewuge, die Kälte läßt nach, frigus remittit. 2) Schauer, Schauder, *m.* od. Bittern, *n.* bey der Kälte, beym Fieber, schrecken rc. horror; zyma ... láme, zyma mnau lomcuge, ... ma mne napadla, ein Schauer überläuft mich, horror me ... cessit (occupat) oder horror ...

percurrit membra mea. 3) Winter, m. hyems, bruma, (in dieser Bedeutung wird in einigen Gegenden zeyma gesprochen, auch zýma geschrieben); tuhá, slabá (měkká) zyma, ein harter, ein gelinder Winter, dura (aspera) hyems, mitis, (lenis), hyems; s. auch krutý, třeskutý.
(ı) adv. (comp. sl. zymssge, sup. nayz-ě), kalt: dnes ge zyma, heut ist kalt.
mar, u, m. Eschbaum, Resch.
mawý 3. z. B. zymawá nemoc, das kalte Fieber.
mj se, impers. ilo, iti se, sl. es wintert, fit hyems. 2) act. zymnjm se, sl. sich der Kälte aussetzen.
ymnak, e, m. ornus.
mnj 1. winterhaft, hibernus, hyemalis; z. ssaty, Winterkleid, n. vestis hiberna, vestis hyemalis; z. ležení, Winterlager, n. castra hiberna, auch los hibernae, auch hibernacula.
mnice, f. Fieber, n. febris; Wechselfieber (das kalte Fieber), auch přestáwagicý zymnice, Vel. febris remittens; páliwá z. das hitzige Fieber, febris ardens; zlučná od. pěnohorká (R.) z. Gallf. f. bilosa, D. tegná, mokiwá (bey Vel. tagemná zastaralá) z. schleichendes F., f. lenta; zhnilá od. hnilá, s. nilý; s. auch wezdegssj, třetjdennj, třetnice, čtwrtodennj, čtwrtáčka; zymnicy mjti, na zymnicy stonati, das Fieber haben, febricitare, febri laborare, febrem habere; zymničku vhoniti, zymnice dostati, das F. bekommen, in febrem incidere; přestala mi zymnice (sl. auch zymnicy sem ztratil), ich verlor das F., f. decessit: zymnice nepřissla, das F. ist ausgeblieben, f. decessit; - čka, y, f. dim. Fieberchen, n. febricula.
Zymnikář, a, m. sl. der's Fieber hat.
Zymničnj 1. s. zymničný.
Zymničnjk, a, m. s. zymnikář.
Zymničný 3. fieberhaft, febriculosus, febrilis; třesenj zymničné, Fieberschauer, m. motus febris, motus febriculosus (oder febrilis).
Zymoleyz, e, m. Leinholz, n. Rainweide, f. ligustrum vulgare, D.
Zymomrawky, pl. sl. der Frost im Körper. 2) Gänsehaut.
Zymomřiwec, wce, Fröstler, folg.
Zymomřiwý 3. frostig, frigoris impatiens.
Zymostráž, e, m. s. zymozelen.
Zymowisko, a, n. sl. Ueberwinterungsort, hiberna, pl.
Zymugi, owal, owati, sl. wintern, hyemare: někde z-ti, den Winter wo zubringen. 2) act. überwintern, (aushalten), hyeme alere: zymowati dobytek.
Zymozel, a, m. sl. folg.
Zymozelen, u, m. sl. s. barwjnek.
Zymzelen, u, m. sl. vorh. 2) sl. hie und da, s. krussyán.
Zysček, čku, m. dim. Profitchen, n. lucellum.
Zysk (aus z-gisk, s. folg.), u, m. Gewinn, (Gewinnst), Profit, m. quaestus, lucrum; zysku žádostiwý, chtiwý, gewinnsüchtig, quaestuosus, quaestus od. lucri cupidus od. cupiditate lucri flagrans.
Zýskám, (aus z-giskám), al, ati, gewinnen, a) Profit (Gewinn) haben, lucrum (quaestum) facere. b) etwas gewinnen, etwas profitiren, lucrari rem, lucri facere rem.
II. rec. z-ti sobě, vorh.; c) sobě, kriegen, bekommen, con-

sequi, Syr. 10, 28. zýſkati ſobě za nepřjtele někoho; láſku něčj ꝛc.
Zýſſtjm *fut.*, ěti, vorh. Jak. 4, 13.
Zyſſtný 3., *comp.* něgſſj, *sup.* neyzyſſtněgſſj, Gewinn bringend, lucri plenus; -noſt, i, *f.* ſ. wýnoſnoſt; 2) ſ. Gewinnſucht ꝛc *D.* -ně, *adv.* mit Gewinn, *comp.* -něgi, mit mehr Gewinn: lehčegi a zyſſtněgi ſe žiwiti.
Zyſteček, čku, *m.* ſ. zyſček, *Vel.*
†Zyſtém, u, *m.* System, systema, *n.*
Zyſtjm *fut.*, iti, *sl.* erfüllen: Wort.
Zýti, ſ. zegi.
Zýtra, -reyſſj ꝛc. ſ. zeytra, -reyſſj.
Zywačka, y, *f.* Gähnſucht, oscedo.
†Zywák, a, *m.* Gähnfiſch, *m.* Gähnmaul, *n.* channe, hiatula, *R.D.*
Zýwám, al. ati, (vgl. hio), *sl.* auch zýwá ſe mi, (ti ꝛc.), gähnen (jähnen), oscitare, oscitari; zýwánj, *n. verb.*
Zýwanice, *f.* ſ. zýwačka.
Zýwawý 3. gähnend, oscitans; zýwawě, *adv.* oscitanter.
Zýwerjm ſa, *sl.* ſ. zúwerjm ſa.
Zýwnu *fut.*, zýwl, zýwnauti, gähnen, (einmal), oscitare.
Zyzám, ati, *sl.* begierig hinein ſehen.
†Zyzlila, y, *f.* ſ. Wenuſſe, Venus.
Zzagjmám *fut.*, ati, gefangen nehmen ꝛc. mehrere, ſ. zagmu.
Zzáwratiwjm *fut.*, ěl, ěti, ſchwindlich werden, vertigine corripi.
†Zželeznjm *fut.*, ěl, ěti, zu Eiſen werden, in ferrum converti: fig. ſrdce zželeznělo.
Zželj ſe mi, ti ꝛc. zželelo ſe, zželeti ſe, *impers.*, *cum gen. rei*, es reuet mich, dich ꝛc. poenitet me, te, &c. zželelo ſe toho Bohu, *K.* čehož zželeyž ſe Bohu ſamému! *K.*
†Zzemjm *fut*, il, iti, vererden, *D.*
Zženiloſt, i, *f.* Weichlichkeit, mollitia, mollities.
Zženilý 3. weibiſch, weichlich, u[nmännlich] männlich, feige, effeminat[us], muliebris, mollis.
†Zženkyljm, eti, weibiſch werd[en]
Zženkylelý 3. vorh.: myſl, [...]
Zženkylý 3. vorh.: zž-lj lidé, [...]
Zžeru, -ſe *fut.*, žral, žráti, ſ. zžjr[ám]
Zzerzawjm *fut.*, ſ. zerzawjm.
Zžidjm ſe *fut.*, iti, ein Jude werd[en]
Zžjrám, al, ati, auffreſſen, [...] Freſſen alle machen, ede[re], absumere, devorare; [...] chwau z lichwy dlužnjka z[...] *Com.* b) verſchlingen, devo[ra]re; c) abfreſſen, depascere. II. *rec.* zž-ti ſe, ſ. ſžjrati [...] 2) *sl.* s někým, mit jemand [...] Zank und Hader leben.
Zžjrjm *fut.*, el, eti, vergl[ühen] (*neut.*) desino candere, *D.*
Zžlutnu *fut.*, nauti, ſ. žlutn[u]

Ž

Žába, y, *f.* Froſch, *m.* a) ein Thi[er], rana; zemſká ž. Kröte, *f.* bu[fo], třepnatá (ſtřepnatá) ž. ſ. [...] b) Krankheit an der Zung[e], ra[...]na, ranula, (batrachus); [...] žába. 3) (s železným plech[em]) Froſch, *m.* (beym Tuchſcher[en]) rana, trabs quercina. 4) [...] Schimpfwort, Nichtswürdig[er]
Žabač, e, *m.* d. Stadt Sabatſch, [...]
Žabacý, *sl.* ſ. žabj.
Žabča, ača, *n. sl.* folg.
Žábě, ěte, *n.* junger Froſch.
Žabj 1. die Fröſche betreffend; [...] weyce, Froſchlaich, *m.* ova r[a]narum; ž. kámen, Krötenſt[ein], chalonitis, lapis bufonius; [...] ſtřewce, ſ. kukjmor.
Žabice, *f. sl.* Kieſelſtein, *m.* silex
Žabička, y, *f. dim.* Fröſchchen, [...] ranula, ranunculus.

žabiklák, e, *m. sl.* ein schlechtes Messer, schimpfweise.
žabinka, y, *f.* *i. e.* sskořepiny žabj ? *Vel. Herb.* 412. *C.*
žabinec, nce, *m.* s. rdesno. 2) Krötengerippe, Ledergras, *n.* conferva, *D. Bericht.*
Žabiny, *f. pl.* s. žabj weyce.
žabka, y, *f.* s. žabička; 2) s. kosťřjk; 3) Bogenfröschlein, ranula, jugum plectri, *R.* 4) *pl.* žabky, Fröschel, worinn die Wellen gehen, ranulae cylindrorum.
žabokreky (- sskrečiny) *pl.*, *sl.*, s žabiny. 2) zwey Dörfer dieses Namens, in Ungarn.
žáček, čka, *m. dim.* Schülerchen.
žačka, y, *f.* Schülerinn, scholaris, *f.*
žácký 3. Studenten-; s. žákowský.
Žádám, al, ati, *reg. gen.* begehren, a) begierig seyn nach etwas, cupere, velle, cupidum esse rei. b) verlangen, fordern, petere, poscere, postulare. 2) wünschen, anwünschen, etwas gern sehen, optare, velle, in votis habere; precari: nežádám gim, aby toho zkusyli; žádánj, *n. verb.*
Žádacý způsob, modus optativus (*Gramm.*), *Ziegler.*
žádaný 3. erwünscht, optatus.
žádaucý, 1. (*ol.*) vorh.
žáden, dna, o, (*ol.*) begierig, cupidus; 2) *sl.* s. žádný.
žádničký 3 *dim.* gar keiner; Ohlášs.
žádný 3. kein, nullus, v. zweyen; 2) niemand, nemo.
žadoněnj, *n.* s. žebránj ? *D.*
žadonjm, il, iti, geilen, *D.*
žádost, i, *f.* folg. - wost. 2) Verlangen, *n.* desiderium. 3) Wunsch, *m.* votum, optatio. 4) Begehren, a) Begierde, *f.* cupiditas, cupido; b) Verlangen, *n.* petitio, postulatio, voluntas, preces.
Žádostiwý 3. (*abstr.* žádostiwo), begierig, cupidus, avidus; 2) erwünscht, wünschenswerth, lieblich, jucundus, suavis, *B.* - wě, *adv.* - de, ² de; - wost, i, *f.* Begierde, Begier, *f.* cupido, cupiditas, appetitus.
Žagdljk, *sl.* s. žeydljk.
Žáha, y, *f.* Sodbrennen, s. žáha.
Žahadlo, a, *n.* Stachel, *m.* z. B. der Biene, Wespe, aculeus.
Žáhám, al, ati, mit dem Lichte schöckern, *D.*; 2) (*sl.*) brennen, urere: žáhawka žáhá, brennt.
Žáhawka, y, *f.* Brennessel, *f.* urtica urens, *Linn.*
Žáhawý 3. s. pálivý.
Žák, a, *m.* (vgl. διακονος), *pl.* žácy, Schüler, a) ein jeder Lernender, discipulus. b) der aus einer Schule ist, Student, adolescens scholasticus. c) Anfänger, *m.* tiro. d) *ol.* s. duchownj, clericus.
Žákowský 3. die Schüler, Studenten betreffend.
Žákowstwo, a, *n. coll.* Studenten, scholastici (studiosi). 2) (*ol.*) Klerisey, *f.* clerus; s. duchowenstwo.
Žalář, e, *m.* Kerker, *m.* Gefängniß, *n.* carcer, custodia.
Žalařnj, ého, *m.* Kerkermeister, praefectus custodiae.
Žalářnjk, a, *m.* vorh.
Žalářný 3. zum Gefängniß gehörig: žalářná wěže, Gefängniß, *n.* turris captivorum.
Žalařugi, owal, owati, někoho, einkerkern, captivare, in custodia tenere: žalařowánj, *n. verb.*
Žalaudek, s. žaludek.
Žalm, u, *m.* Psalm, *m.* psalmus.
Žaloba, y, *f.* Klage, *f.* gerichtliche

Klage, a) überhaupt, actio, dica, querela; b) betriffts Verbrechen, accusatio. c) betriffts eine Forderung, z. B. Gelder, Aecker, petitio; křiwá ž. falsche Klage oder Chicane, calumnia.
Žalobnj 1. klagbar, Klag=; ž. spis, Klageschrift, scriptum accusatorium.
Žalobnjk, a, m. Kläger, m. gerichtlicher, actor; ist es in Forderungen, z. B. wegen Geldes, petitor, actor; wegen Verbrechen, accusator, actor; křiwý ž-k, falscher Kläger, Chicaneur, calumniator; - nice, f. -inn, f. gerichtliche, actrix, accusatrix.
Žalobný 3. klagbar, ž - ně, adv.
Žalost, i, f. Leid, n. Betrübniß, Traurigkeit, f. Gram, m. dolor, moeror, tristitia.
Žalostjm, il, iti, Leid tragen, dolere: žalostě nad sebau, K.
Žalostiwý 3. kläglich, a) beklagenswerth, bedauernswerth, miserandus, miserabilis, commiserandus, miser; b) in kläglichem Tone, miserabilis, flebilis; ž - wá pjseň, Klagelied, n. elegia: ž - wě, adv. kläglich, miserabiliter.
Žalostný 3. elend, betrübt, kläglich, miserabilis, flebilis, miserandus: do žalostného mjsta přissel; - ně, adv. s. žalostiwě.
Žalowánj, n. verb. v. žalugi.
Žaltář, e, m. Psalter, a) ein Instrument, psalterium, Cyr. b) Psalmbuch oder die Psalmen, psalterium.
Žaltářnjk, a, m. der auf dem Psalter spielt, Ps - rspieler, psaltes.
Žalud, u, m. (vgl. glans, dis), Eichel, f. Frucht des Eichbaumes, glans; pl. žaludi, Eicheln, im Kartenspiel.
†Žaludkina, y, f. Magensaft, m. succus gastricus, chylus.
Žaludek, dka, m. Magen, z. B. eines Menschen rc. ventriculus, stomachus, venter; dobrého žaludka člowěk, eustomachus.
Žaludkowý 3. Magen betreffend.
Žaludný 3. s. žaludowý.
†Žaludnonosný 3. eicheltragend, glandarius.
Žaludowý 3. Eichel=, glandarius.
Žalugi, owal, owati, klagen, gerichtlich, od. bey einem Vorgesetzten, a) na někoho, wider jemand, agere in aliquem, (schriftlich), dicam scribere, accusare aliquem, z. B. furti, z krádeže. c) betrifft es Forderungen, z. B. des Geldes rc. z peněz, petere ab aliquo, na někoho, wider jemand od. agere in aliquem; křiwě žalowati, fälschlich klagen, calumniari. 2) sich beschweren, querulari: knjžnjgi žalowati a naříkati králi na swé nesstěstj, bjdu rc.
Žampion, u, m. Champignon, s. pečárka, D.
†Žanowec, wce, m. zr. coluthea.
Žár, u, m. k swařenj železa, Schweißhitze.
Žárenice, f. sl. geröstete Brodschnitte.
Žárjm, il, iti, sl. prögeln, rösten an der Glut.
†Žárliwost, i, f. s. řewniwost.
Žart, - ugi rc. sl. s. žert, žertugi.
Žal, sl. s. žjt, erndten, schneiden.
Žatec, gen. Žatce, m. die Stadt Saaz, Zatecium.
Žatecký 3. Saazer, Zatecensis; žatecký kraj, folg.
Žatecko, a, n. der Saazer Kreis, provincia Zatecensis.

zatwa, y, f. sl. & mor. s. Žeň.
zbán, sl. s. džbán.
zblunkot, u, m. Rieseln, n. murmur: zblunkot vtěššený potůčka, Sedl.
zdám, zdáti, obs. s. čekám.
zdjm, il, iti, ol. s. čekám, vorh.
zdimadlo, a, n. Windeeisen, D.
zdimák, u, m. Windeknittel, n. beym Weißgärb., ferrum contortum, exprimendae e lotis pellibus aquae.
zdjmám, al, ati, s. wyzdjmám.
zdmu, zdal, zdjti, vorh.
že, conj. daß. a) weil, quod; b) nach sagen, schreiben, bekennen, läugnen 2c. wird že, daß, im Lateinischen durch den Akkusativ mit dem Infinitiv ausgedrückt; c) nach fürchten, ne; d) nach non dubito, non dubium est, nemo dubitat, quin; e) nach so, so sehr, so groß 2c., ut. 2) s. aby, in höflichen Redensarten (nach prosýmu u. drgl.): prosýme, že W. Cýs. Milost milostiwau ruku nad námi držeti račjte, Pr. ktenáře žádáme, že sobě stěžowati nebude 2c. Cyr. 3) sl. statt des epenthetischen ž: deyže mu tedy, deg!
Žebernj 1. (bess. žebernj) d. Rippen betreffend: ž. blíza, pleuris.
Žebráček, čka, m. dim. v. žebrák.
Žebráčka, y, f. Bettlerinn, Bettelweib, Bettelfrau, mendica.
Žebráčký 3. bettelhaft, bettelmäßig, mendicus, mendico dignus; -cky, adv. mendice, more mendicorum; -ctwj, n. Betteley, f. mendicitas, egestas.
Žebráčnice, f. sl. das Vorhäuschen an einer Kirche, porticus.
Žebracý 1. z. B. list, Bettelbrief, m. literae mendicantes.
Žebrák, a, m. Bettler, Bettelmann, mendicus: někoho na žebráka přiwesti, jemand zum Bettler machen, ad mendicitatem redigere: mošnu od žebráka žádati, prov. aquam e pumice postulare. 2) eine Stadt im Berauner Kreise.
Žebrákow, a, m. ein Dorf im Prach. Kreise.
Žebrám, žebři, žebral, žebrati, part. žebřjcý, Vel. betteln, mendicare: 2) sl. zudringlich bitten, flagitare.
Žebránj, n. Betteln, mendicatio.
Žebráwám, al, ati, fr. v. žebrám.
Žebrawý 3. bettelnd, mendicans; žebrawý mnich, Bettelmönch, monachus mendicans; žebrawý žák, Bettelstudent; -wě, adv. bettelhaft, mendice.
Žebřjk, bess. žebřjk, Gen. 28, 12.
Žebro, a, n. Rippe, bess. žebro.
Žebrota, y, f. Betteln, n. mendicatio: po žebrotě chodití; žebrotau swětem gjti.
Žebrowánj, n. verb. v. žebrugi.
Žebrowna, y, f. Fege, Kornfege, f. D. Kornrolle, f. vannus.
Žebrugi, owati, Getreide fegen (säubern), s. prosýwám; fig. žebrowánj rozličná, Com.
Žechtár, a, m. sl. s. ššechtár, šškopek.
Žeftár, u, m. sl. s. žechtár.
Žehnačka, y, f. s. lekowačka.
Žehnám, al, ati, segnen, a) beglücken, z. B. v. Gott, fortunare, beare; benedicere. b) Gutes anwünschen, precari alicui bona. c) mit dem Kreuze bezeichnen, cruce signare. d) segensprechen, s. lekugi: žehnánj a zakljnánj čarodějnjků, K. e) na zuby (někomu), ausfilzen, ausschelten, increpare, Syl.

II. rec. ž-ati se, sich mit dem Kreuze bezeichnen, cruce se si-

gnare. 2) s někým, Abschied nehmen, valedicere, discedere.

Žehnánj, n. Segnen, n. Segnung, f. b) Beglückung, f. fortunatio: 2) Anwünschung des Segens, precatio bonorum. 3) Segensprechen, n. sortilegium. 3) Abschied, m. Fortgehen, n. abitus, discessus.

Žehnatel, e, m. Segensprecher, sortilegus, piaticus, Com.

Žehrák, a, m. ein Eifersüchtiger, zelotypus, D.

Žehrám, žehři, al, ati, z. B. jemand, objurgare, increpare aliquem; žehrati na hřjchy, gegen die Sünden eifern, declamare; na swau ženu žehrati, mit seinem Weibe eifern? D. - ánj, n. verb. -áwám, al, ati, fr.

Žehrawý 3. scheltsüchtig; 2) † eifersüchtig, zelotypus, D. žehrawost, i, f. Eifersucht, f.

1. Žel, adv. s. ljto, cum gen.: žel mi toho, K. té záhuby nám žel, Haj. toho mu on, buď wěděl anebo žel, postaupiti musý, Vel. 2) interj. leider! proh! pro! Bohu žel! proh dolor!

2. Žel, e, m. Reue, f. Leid, n. poenitentia; žel a ljtost, Reue und Leid.

3. Žel se, interj. (eigentlich imper. v. želj se, s. želj se), leider! proh! žel se Bohu y lidem!

Železák, u, m. eiserner Nagel.

Železce, n. eisernes Instrument. 2) Eisenhemd.

1. Železnjk, a, m. Eisenhändler, m. negotiator ferrarius; 2) sl. s. kyrysar; - nice, f. - inn, f. uxor -ris- rii. 2) ein Städtchen im Kön. Kr. 3) sl. Hechel, f. pecten ferreus; - ictwj, n. Eisenhandel, m. negotiatio ferraria; železnjcký, 3.

2. Železnjk, u, m. sl. & russ. Eisenkraut, n. verbena, hung. szaporafű.

Železný 3. eisern, aus Eisen, ferreus. 2) Eisen betreffend, ferrarius; železná ruda, Eisenstein, m. Eisenerz, n. minera ferri; ž-né hory, Eisenbergwerk, ferri fodinae &c. 3) dem Eisen ähnlich, eisenhart, ferreus, Deut. 28, 23. železné srdce mjti; 4) eisenhältig, continens ferrum. 5) (sl.) Eisenburger, castri ferrei: Ž-ná stolice. d. Eisenburger Gespanschaft, in Ung. comitatus castri ferrei; Ž-né město, Eisenstadt (daselbst), Castrum ferreum, Kis-Mártonium.

Železo, a, n. Eisen, n. ferrum; ž. holowé, Stangeneisen, n. massa ferri, D. ž. wydlabacý, Hobleisen, ferrum cavatorium; twrdý gako železo, vorh. 3); pl. železa, Eisen, Fesseln, compedes; na rukau, Handschellen, (pl.) Handfesseln, manicae.

Železowatjm, ěti, zu Eisen werden.

Željm, el, eti, cum & sine gen. bejammern, bedauern, deflere, deplorare, lacrymis prosequi rem. 2) bereuen, poenitet. 3) (ol.) begehren, cupere; čeho oči newidj, srdce neželj, prov. ignoti nulla cupido.

Željk, željar, a, sl. s. domownjk.

Željzko, a, n. Eisen, z. B. ž. na rány od. ž. ohledacý, Wundeisen, Sondir- od. Grundeisen, Sonde, f. specillum; ž. ostrjpu, Spieseisen, spiculum; ž. soustružnj, Dreheisen, D. 2) železko, i. e. kladiwo hawjřské, w štjtu hawjřském, Fäustel, malleolus, R. 3) pl. ž-zka, Rückspitzen, die

dem Diamant nachfolgen (Steinschneid.) spicula subsequa.

Želw, a, m. (ol. D.) Schildkröte.

Žemnička, y, f. Käutel, Reisten, (30 in 1. Kloben, d. h. klaub, kocaurek), spira, R.

Žemle, f. Semmel, f. panis similagineus, insgem. semella; -lička, y, f. dim.

Žemlowý 3. Semmel, ; ž-wá mauka, Semmelmehl, n. simila.

Žeň, genit. žni, f. Erndte, Ernte, f. a) Mähen, n. messis. b) Erndtezeit, f. messis; hier wird oft der plur. statt des Sing. gebraucht: po žnjch, nach der Erndte, D. když se přibljžj ke žnům, Ryb. S. auch ženu.

Žena, y, f. Weib, n. a) Weibsperson, mulier, femina. b) Ehefrau, Gattinn, f. conjux, uxor, marita. 2) partic. v. ženu.

Ženáč, e, m. sl. ein Beweibter.

Ženář, e, m. Hurenjäger, der den Frauen nachjagt; -řský, -ſtwj rc.

Ženatý 3. beweibt. uxoratus.

Ženauc, partic. v. ženu.

Ženba, y, f. folg.

Ženěnj, n. Heurathen, v. Mann.

Ženjem, hnal, hnáti, sl. s. ženu; ženje mne, ich habe einen starken Durchfall. 2) keimen, pullulare.

Ženice, f. ein leichtfertiges Weib, levicula (mulier.)

Ženich, a, m. Bräutigam, m. sponsus.

Ženiklept, u, m. Sanikel, m. sanicula, Linn.

Ženjm, -se, s. oženjm, -se.

Ženina (ol. ženima), y, f. Kebsfrau, f. Kebsweib, n., a) rücksichtlich des Ehemannes, concubina, z. B. alicujus. b) rücksichtlich der dadurch beleidigten Gattinn, pellex.

Ženitba, y. f. Heurath, f. Heurathen, n. tempus ducendi uxorem (nur wenig üblich).

Ženka, y, f. Weibchen, n. bey Menschen, muliercula. 2) Hure, Bübinn, f. meretrix, B. obecná ženka, Com.

Ženkyl, a, m. (v. žena), který se ženě dá mustrowati, Weiberknecht, Weiberlümmel, Windelwäscher, Siemann, (Siemandl), uxorius, R.

Ženkylný 3. memmisch, ficulinus, mollis: sýle přirozené překážj moc ženkylná.

Ženská, é, f. s. žena 1).

Ženſko, ženiſko, a, n. sl. augm. v. žena, großes Weib. (2) boh. junges Weibsbild?

Ženský 3. weibisch, muliebris. 2) das Weib betreffend, dem Weibe gehörig, femininus, muliebris: ženský běh, ženská krása, ženské raucho, B. -ſky, adv.

Ženu, (sl. ženjem), hnal, hnáti, fut., poženu, part. pass. hnán, imper. žeň u. požeň, treiben, in Bewegung setzen, z. B. Vieh, Schaafe, Feinde, agere, pellere. 2) neutr. sich fortmachen, eilen, celerare iter, petere; Mogžjš hnal po paušti, až přiſſel k hoře, Vrb. vprkem na někoho hnáti, Vel. hnáti k ſſturmu, Sturm laufen, s. ſſturmuji; -na penjze, in Geld setzen; s. auch honjm u. ženjem.

II. rec. hnáti se, vorh. 2).

Ženuſſka, y, f. dim. v. žena, Lomn.

Žeřáw, a, m. ol. s. geřáb, Kranich, n. grus (polon. žoraw, russ. 'zurawl.)

Žerd, u, m. (in B. žerď), Stange, f. contus, 2. Sam. 23, 7.; 2) Vogelstange, zum Vogelfange, pertica aucupatoria.

Žernow, u, *m.* Mühlstein, *m.* lapis molaris; -wý 3.

Žernowek, *pl.* -wky, s. unter oko.

Zernownice, *f.* Mühlsteinbruch, (der Ort), lapicidina m - a.

Žernůwky, s. žernowky.

Žerowina, y, *f.* klikwa, Trunkelbeere, *f.* vaccinium uliginosum, *Linn. D.*

Žert, u, *m.* Scherz, *m.* jocus; z žertu, im Scherze, aus Scherz, per jocum; bez žertu, ohne Scherz, Scherz bey Seite, citra jocum.

Žertjk, u, *m. dim.* v. vorh. *B.*

Žertownj 1. žertowný 3. scherzhaft, jocosus; žertowně, *adv.* - se.

Žertownjk, *a*, *m. sl.* Spaßvogel, *m.* jocosus; žertownice, Spaßmacherinn, jocosa.

Žertugi, (*sl.* auch - se), owal, owati, spaßen, scherzen, jocari.

Žertýř, *e*, *m.* s. žertownjk.

Žeru, žereš, žral, žráti, *imper.* žer, fressen, vorare; fig. rez železo žráti začala, - fressen, *D.*
II. *rec.* žráti se, sich grämen, s. trápjm se: na mysli se trápiti, žráti, *Syl.* nad cyzým šťěstjm žere se a horšj, *Id.* 2) *sl.* s někým, s. zžjrati se 2).

Žerucha, y, *f. sl.* s. řeřicha.

Žetj, *n.* Schnitt, *m.* messis.

Žeybrugi, owati, s. žebrugi.

Žeydljček, čku, *m. dim.* Nößelchen, Seidlein, *n.* hemina.

Žeydljk, u, *m.* ein Trinkgefäß, *n.* sextarius, *Marci* 7, 4. 8.; 2) Seidel, *n.* Nößel, *m.* hemina, sextarius. 3) trop. für das Getränk selbst: ti žeydljky wjna, piwa.

Žeydljkowý 3.) z. B. žeydljkowý hrnek, Töpfchen v. 1 Nößel.

Zežhule, *f.* Guckguck, *m.* cuculus.

Zežhulka (zezhulka) y, *f.* s. vorh.

2) Knabenkraut, Hundshödlein, *n.* Stendel, *m.* orchis u satyrium auch priapiscus.

Žezl? Rabe, *f. russ.* reyna, *D.*; žezlo, s. unter žezlo.

Žezlenice, *f.* zrostl. brabejum.

Žezlo, auch žezlo, *a*, *n. ol.* žezl, Szepter, sceptrum; 2) Mastbaum, *m.* malus: 3) Osterluzey, s. podražec, *Ryb.*

Žezlowý 3. den Mastbaum betreffend.

Žgal, (žjal) u, *m. sl.* s. 2. žel.

Žganzce, *pl. m. sl.* geröstete Mehlspeise, mazae (arum).

Žgeňa, aťa, *n sl.* (*dim.*) s. ženka, 1).

Žger, *a*, *m. sl.* d. Processionkranz

Žhám u. žhnu, žhal, žháti, brennen, urere.

Žhák, e, *m.* Mordbrenner, incendiarius; -řka, y, *f.* -inn, *f.* incendiaria; žhářstwj rc.

Žhaucý 1. brennend, urens.

Žhawý 3. vorh.: pumy rc. *Kr.* ž-é powětřj, brennbare Luft, phlogiston

Žhmurky, žmurky, *pl. sl.* s. mžjtek

Žhnu, nul, nauti, s. žhu: železo

Žhu, žehl, žžjti, *imp.* žži, glühen, brennen, candere.

Žibrynka, y, *f. sl.* Froschköpfchen, Kopfkeule, Kielfrosch, gyrinus

Žichrugi, owal, owati, verpichen, z. B. Fäßer, picare, *Herb.*

Žičim, il, iti, *sl. Lypt.* někomu, s. přegi, gönnen, wünschen, (bežičjm, *i. e.* dopřegi, nežičjm rc. žičiti sobě tento žiwot, *Ryb.*
II. *rec.* ž - iti se, fremde Sachen brauchen, alieno uti (vgl. požičjm, - sy): naššjm zbožjm se žičj, *Hajek.*

Žid, *a*, *m.* (vgl. *Judaeus*), Jude Judaeus; wěčný žid, Irrgeist, homo vagus, *D.* židem smrděti, jüdeln, Judaeum olere; w židech, in der Judenstadt.

Židáček, čka, *m. dim.* vorh.
Židačka, y, *f. sl.* židowka.
Židák, a, *m.* verächtlich, s. žid.
Židátko, a, *n. dim.* s. žjdě.
Židauš, e, *m.* s. židák, *D.*
Žjdě, ěte, *n. dim.* Judenkind.
Židký 3. weich, mollis, *B.* 2) zähe, lentus, tenax, s. lepký.
Žjdle, židlice, *f.* Stuhl, *m.* z. B. in der Stube, sella.
Žjdlička, y, *f. dim.* Stühlchen, *n.* sellula.
Židlicowý 3. Stuhl-, sellarius.
Žjdlo, a, *n.* s. zřjdlo, *D.*
Židowina, y, *f.* Judenvolk, *n.* populus Judaicus. 2) Judengestank? *D.*
Židowiny (dafür hört man gemeiniglich žilowiny), *f. pl. D.* Schläfe (am Kopfe), d. Dünnen, tempora (orum).
Židowka, y, *f.* Jüdinn, *f.* Judaea.
Židowna, y, *f.* Judenhaus, *n.* domus Judaica.
Židowský 3. jüdisch, Juden-, Judaicus; židowské gablko, üblicher cytron; ž-ský, po ž-sku, *adv.* judaice.
Židowstwj, *n.* Judenthum, *n.* judaismus.
Židowstwo, a, *n.* das Land Judäa, *Vel.* 2) *coll.* die Juden, Judaei.
Žigi, žjl, žjti, leben, das Leben haben, vivo, v. Pflanzen, vigeo.
Žigle, *f. Nitr.* Gemüsekasten, *m.*
Žihadlo, a, *n.* s. žahadlo.
Žihám, ati, -awý, s. žhám, -awý.
Žjhawka, y, *f.* s. žáhawka.
Žihlawa, y, *f.* Brennessel *f.* urtica (*sl.* die größere Art dav.)
Žjla, y, *f.* Ader, *f.* vena; křečnj od. naběhlá ž. Krampfader, varix, žiwotnj ž., Schlagader, arteria, s. pulsowni; mléčná ž. Milchader, vena lactea; suchá ž., Spannader, tendo, nervus; wěnečná ž., Kranzader, Kranzblutader, vena coronaria; zlatá ž., die goldene Ader, haemmorhoides, *pl.*; bitj žjly, Aderschlag, *m.* s. puls, s. auch krewnj swazowý, pustjm rc.; *plur.* žjly, Gefäße (Blutgefäße), vasa, *pl.* 2) Geißel, *f.* Ochsenziemer, mastix, taurea, 3 Mach. 7, 11
Žilečka, y, *f.* s. žilka.
Žilina, y, *f.* Sillein, *n.* Marktfleck im Trentschiner Kom. Solna.
Žilka, y, *f. dim.* Aederchen, *n.* venula. 2) Fiber, *f.* Zäserchen, fibra.
Žilkowitý 3. Fiber-, fibrosus; žilkowité dřewo, s. fladr.
Žilna, y, *f.* Nerve?
Žilnatjm, ěl, ěti, adericht werden.
Žilnatý 3. adericht, voller Adern, venosus. 2) voller Krampfadern, varicosus.
†Žilnatina, y, *f.* contextus vascularis (corporum).
Žilowaný: dobře ž-ý puk U. ř. *Haj.*
Žilowatina, y, *f.* Sehne, *f.* tendo, *Rybay.*
Žilowatý 3. s. žilnatý 1).
Žinčice, *f.* Schaafmolken, serum, serum lactis medicatum, sisera, ae, *f.*
Žindawa, y, *f.* s. ženikleyt, *D.*
Žjně, *f.* ein langes Schwanzhaar, pilus. 2) grobes, härenes Tuch, cilicium.
†Žjněnka, y, *f.* Matratze, *f.*
Žjněný 3. aus grobem härenen Tuche, cilicinus.
Žinka, y, *f.* (vgl. σχοινιον) ein härener grober Lappen; 2) *sl.* Strick, *m.* (oft von Roßhaaren. 3) unrichtig für zenka.
Žjr, u, *m. sl.* (*et D.*) Eichelmast, *f.* sagina glandaria (*russ. et hung.* zjr, Bett, *n.*)

Žikim, el, eti, s. Žhu.
Žirka, y, f. *Nitr.* s. čerwenka 1) u. Žreni.
Žirný 3. *sl.* z. B. ž - ná swině, Eichelschwein, *D.*
Žit, Žiti, s. Žigi u. Žnu.
Žitko, a, n. (*sl.*) *dim.* v. Žito.
Žitné, ého, n. (*ol.*) Korngeld, n. ein Schifferzoll auf der Elbe bey Leutmeritz.
Žitnice, *f.* s. seypka, *D.*
Žitnjk, a, m. Kornkäfer, m. *D.*
Žitnisstě, n. Kornacker, m. Kornfeld, n. ager secalicius.
Žitný 3. Rocken-, Korn-, secalinus: žitný rok, Kornjahr, n. annus uber secali: žitný chléb, Kornbrod rc.
Žito, a, n. (vgl. σιτος), Frucht, *f.* fruges, frumentum, insbesondere Korn, Rocken, m. secale, *Linn.* ž. turecké, s. kukuryce.
Anm. Im Neutraer Kom. rc. unrichtig für pšenice, Weizen.
Žiw, žiwa, žiwo, s. žiwý.
Žiwáň, a, m. *sl.* Racker, Hungerleider.
Žiwaučes, čka, m. Männchen, Kerlchen: ani žiwaučka doma nebylo.
Žiwaucý 1. lebend, vivens.
Žiwě, *adv.* lebhaft, voller Leben, vivide: žiwě k zbrogi sáhnauti, *Vel.* žiwě se měl k nim (na ně wděřil), *Cyr.*
Žiwel, wlu, m. Element, n. dasjenige, woraus etwas zusammengesetzt ist, oder besteht, elementum.
Žiwelnj 1. elementarisch, elementitius, elementarius; ž - nj oheň, das elementarische Feuer, ignis substilissimus, tenuissimus.
Žiwenj. n. *obs.* s. žiwobytj.
Žiwice, *f.* Harz, n. s. pryskyřice.

Žiwjm, il, iti, ernähren, nähren, alere, nutrire, sustentare, sustinere. 2) erhalten, beym Leben lassen, sinere vivere, 2 *Reg.* 7, 4. ani kočky nežiwil: *prov. sl. Szakolcz.*
II. *rec.* žiwiti se, sich ernähren, se sustinere, (sustentare, nutrire).
Žiwitel, e, m. Ernährer, m. nutritor, - lkyně, *f.* -inn, *f.* -trix.
Žiwnost, i, *f.* Nahrung, *f.* a) Unterhalt, m. victus. b) Metier, Gewerbe, Verdienst, m. quaestus; žiwnost prowozowati, Gewerb treiben. 2) Gut, Landgut, Bauerngut, n. praedium, rus.
Žiwnůstka, y, *f.* *dim.* kleine Nahrung, kleines Gewerbe. 2) s. m. Schmarozer, Tellerlecker, parasitus.
Žiwný 3. belebend, vitalis, z. B. žiwná moc, belebende Kraft, Lebenskraft, *f.* vis vitalis. 2) nahrhaft, a) Nahrung gebend, nutribilis, alens, nutriens, aptus nutriendo (alendo): žiwný pokrm; b) Unterhalt verschaffend, z. B. ein nahrhafter Ort rc. victum praebens facile: žiwné wěcy, Lebensmittel, *pl.* Mundvorrath, m. victus, k) begierig seine Nahrung zu suchen, z. B. Mensch, studiosus quaerendi victum; 3) s. možný: ti gsau bohatj, žiwnj, možnj, *Vel.*
Žiwobytj, n. Leben, n. vita. 2) Lebzeiten, *pl.* tempus vitae.
Žiwočich, a, m. ein lebendiges Geschöpf, animans, animal.
Žiwočissj 1. thierisch, animalis: tělo žiwočissj, *Ryb.*
†Žiwočissný 3. vorh. *D.*, *P.*
Žiwok, a, m. *obs.* s. žiwočich.

worjm se, il, iti, sl. sich kümmerlich nähren.
worodný 3. viviparus, D.
wost, i, f Lebhaftigkeit, f. Leben, n. vividitas: duch a žiwost obrazu toho, Žal.
wot, a, m. Leben, n. vita. 2) s. žiwobytj 2): až do žiwota mu to zastawil, Vel. 3) Leib, Unterleib, Bauch, m. alvus, venter; žiwot weliký Schwangerschaft, f graviditas; 4) eine Art Rock, z. B. lněný žiwot, leinener Rock, linea tunica, Syl.
wotek, tka, m. sl. s. žiwůtek.
wotnj 1. das Leben betreffend, vitalis. 2) leiblich, natürlich, durch die Geburt geworden, z. B. žiwotný bratr, leiblicher Bruder, frater germanus; 3) Leib-: žiwotnj lékař, Leibarzt, m. medicus peculiaris; als ein Titel, Archiater, Archiatrus; žiwotnj myslíwec, Leibjäger, eigner Jäger, venator peculiaris; žiwotnj wěno, Leibgedinge, n. reditus ad mortem durantes; žiwotně, adv. persönlich, corporetenus, insgem. in persona: sám žiwotně do města přissel; žiwotně wytáhnauti k bogi; tři léta při nich žiwotně obcowal.
žiwotopis, u, m. Lebensbeschreibung, f. biographia.
wůček, čka, m. s. žiwauček.
wůtek, žiwotek, tka, m. Mieder, Brustleib, m. strophium, D.
wý 3. (abstr. žiw, žiwa, žiwo), lebendig, lebend, vivus, vivens: žiwu býti, leben, am Leben seyn, vivere, in vita esse, vita frui, in vivis esse: za žiwa wypáliti, lebendig verbrennen, vivum cremare, comburere; do žiwého přigjti, einbeißen, von Schlägen, D. prawě wás do žiwého dogme (bjba rc.) K. gak žiw, co gsem žiw, so lange ich lebe, mea vita; gak žiwi předtim na wrádě nebyli, Vel. kdož se gak žiw nenaučil, což gest sprawedliwé, Id. gakté žiw rád, für sein Leben gern; žiwý oheň, sl. s. syra; žiwé střjbro, sl. s. rtuť. 2) der Sterbliche, mortalis, homo, üblicher plur.: kdyby poznali žiwj, Vel. 3) comp. žiwěgssj, superl. neyžiwěgssj, lebhaft: einwirkend, vividus, gravis, potěssenj žiwé a prawé K. mocněgssj a žiwěgssj býwá rozmlauwánj, K. gako žiwými barwami maluge, K. slowa welice žiwá a pronikawá; žiwá barwa, lebhafte Farbe; to ge žiwý chlapec, sl.
Žiz, obs. s. žjzeň.
Žjž, e, m. Sechse, f. die 6 Punkte auf den Würfeln, senio; žjž za eš odplatiti, prov. Lomn.
Žjka, y f. sl. brennendes Licht.
Žjžala, y, f Ungeziefer, n. a) Insekt, n. insectum. b) Wurm, m. vermis; - lka, y, f dim.
Žjžawek, wku, m. sl. folg.
Žjžek, žka, m. Kornwurm, m. curculio.
Žjzeň, (žjžeň), zně f Durst, m. sitis; trop. žjzeň statkůw nassich, Vel.
Žjžjk, a, m. s. žjžek.
Žižka, y, m. Einäugiger, cocles: Wilém I. přigmjm cocles, t. g. žižka, Vel.
Žižkugi, owal, owati, den Ž. Žižka - nachahmen.
Žizn, obs. fertilitas.
Žjznjm, il, iti, dursten, sitire; auch cum gen.: žjzniti Boha, B.
Žjzniwý 3. durstig, a) begierig zu trinken, sitiens. b) dürre, aus-

getrocknet, v. Pflanzen, Aeckern, aridus, sitiens. c) Durst machend, z. B. Wetter, siticulosus, sitim gignens; žjzniwě, *adv.* sitienter; žjzniwost, i, *f.* Durstigkeit, sitis. 2) dürre Beschaffenheit, ariditas: ž-wost země.

Žlab, u, *m.* Rinne, *f.* zum Wasser, canalis; auch v. Holz, z. B. in der Mühle, wo sich die Räder drehen, žl. překlopený, Sturzrinne (Bauk.) sima inversa; žl. rowný, Rinnleiste, *f.* sima recta. 2) Krippe, *f.* für's Vieh, praesepe, praesepis.

Žlábček, čku, *m.* *dim.* Rinnchen, *n.* canaliculus, stria, sima.

Žlábek, bku, *m.* eine kleine Rinne, a) zum Wasser, canaliculus, canalicula. b) jede ähnliche Vertiefung, z. B. an der Säule, canaliculus, canalicula, stria. 2) KripPchen, *n.* parvum praesepe (3) Falz, stria, *D.* s. žlab.)

Žlábkowec, wce, *m.* s. lisstownjk.

Žlábkowitý 3. Kehl-, rinnenförmig, striatus, žlábkowité železo, Kehleisen, *D.*

Žlabowice, *f.* Hohlziegel, Kehlziegel, *f.* imbrex.

Žlautek, tku, *m.* Dotter, *m.* im Ey, vitellus.

Žlautenice, *f.* Gelbsucht, *f.* morbus arquatus; auch morbus regius.

Žlautenka, y, *f.* vorh.

Žlautkowý 3. dottergelb, luteus.

Žláza, y, *f.* Drüse, Glandel, *f.* glandula.

†Žláznonitec, tce, *m.* zr. ephielis.

Žlázowitý 3. drüsig, glandulosus.

Žlč, i, *f.* *sl.* s. žluč.

Žlknem, nauti, *sl.* s. žlutnu.

Žlna, y, *f.* *sl.* s. žluna.

Žlták, u, *m.* *sl.* Goldd[illegible]aten.

Žltek, tku, *m.* *sl.* s. žlautek.

Žltý 3. *sl.* s. žlutý.

Žluč, i, *f.* (vgl. χολη) Galle, *f.* i[illegible] Körper, fel, bilis.

Žlučina, y, *f.* Gallenblase, *f.* v[illegible] sica fellea.

Žlučný 3. Gallen-, bilio[illegible] zymnice.

Žlučowý 3. vorh.

Žludsska, y, *f.* Füllhassel, *n.* i[illegible] strumentum fartoris.

Žluna, y, *f.* Hohlkrähe, *f.* Sch[illegible] specht, *m.* *D.*; nach andern, [illegible]

Žlutáček, čku, *m.* gelbe Beh[illegible]

Žluták, u, *m.* Kuhblume, *f.* *D*

Žlutě, *adv.* gelb.

Žlutidlo, a, *n.* s. swětlice, Saf[illegible] *D.* (nach *Ryb.* Waid, *m.*)

Žlutice, *f.* Ludiß, eine Stadt [illegible] Saatzer Kreise, Lutitium.

Žlutjm, il, iti, gelben, gelb [illegible] chen, gilvum (helvum, helv[illegible] lum etc.) reddere.

Žlutina, y, *f.* s. žlutost, *D.*

†Žlutnjk mauený, Timoth[illegible] gras, *n.*

Žlutnu, žlutl, žlutnauti, [illegible] werden, flavescere.

Žlutobjlý 3. gelbweiß, albigil[illegible]

Žlutonohý 3. gelbfüßig.

Žlutost, i, *f.* Gilbe, *f.* flaved[illegible]

Žlutowlasý 3. gelbhaarig.

Žlutowlhkost, i, *f.* gelber Saft[illegible]

Žlutucha, y, *f.* Wiesenraut[illegible] thalietrum flavum, *Lin.*

Žlutý 3. (*abs.* žluto, vgl. fulv[illegible] gelb, flavus, gilvus, helv[illegible] helvolus, luteus; auch lurid[illegible] besonders v. Zähnen: má ž[illegible] tých, er hat Füchse (Geld[illegible] tá holubička, *sl.* gelber Täu[illegible] ling, (Schwamm), agaricus [illegible] riegatus.

Žluwa, y, *f.* Bienenspecht, [illegible] menwolf, *m.* merops apiaster.

naulým, il, iti, (hrýzti, chraumati), knaupeln, hin und her kauen, D.
nj̊kám, al, ati, sl. s. žďjmám.
noch, (u, m.): na žmoch ztřjska- ti, krumm und lahm schlagen; a žmoch se zpjti, sich voll saufen.
nolým, il, iti, digitis aliquid versare.
olky, pl. sl. Nitr. Klümpchen des Mehls oder Brocken des Teiges.
nu, ol. s. žďjmám.
nurým, il, iti, sl. die Augen zumachen, oculos claudere.
murky, sl. s. žhmurky.
ec, gen. žence, m. Schnitter, m. messor.
jem, žal, žati, sl. s. žnu.
ice, f. Schnitterinn, f. metens, f.
iwo, a, n. sl. hie und da, s. žeň.
u, žal, žjti; part. p. žat, imper. žni, schneiden mit der Sichel, erndten, metere, demetere.
brák, - brem ꝛc. sl. s. žebrák ꝛc.
ch, u, m. s. žok.
chtár, u, m. sl. s. žechtár.
k, u, m. (vgl. saccus), Schlauch, m. uter. b) großer Sack, saccus: žok s bawlnau, Kram.
okugi, owati, einsacken, D.
ld, u, m. Sold, m. stipendium.
ldán, a, m. Sultan, Sultanus.
ldnék, e, m. Soldat, m. miles.
ic, e, m. Fresser, Freßwanst, m. vorax; 2) Säufer, potator;
ráčka, y, f. - inn, -inn, f.
ádlo, a, n. Fressen, n. a) die Handlung, voratio, K. b) Fraß, m. Speise, f. cibus: ptačj žrádlo, K.
ánj, n. s. žrádlo, a); 2. mor. žřenj.
rnice, f. Fresserey, f. voratio.
it, žráti, s. žeru.

Žraut, a, m. s. žrác; nenasycený žraut peněz, Cyr.
Žrautstwj, n. Gefräßigkeit, f. voracitas, edacitas.
Žráwám, al, ati fr. v. žeru.
Žrawost, i, f. Freßgier, f. voracitas.
Žrawý 3. gefräßig, vorax, edax..
Žrď, i, f. žrďka, y, f. (sl.) s. žerď.
Žrebča, žrgeba, ata, n. sl. ž hřjbě.
Žrebec, žrebjm se ꝛc. sl. s. hřebec, hřebjm se ꝛc.
Žrebice, f. sl. Mutterfüllen, equula.
Žrebný 3. sl. s. shřebný, trächtig, foetus.
Žřenj, n. Grimmen, n. im Leibe, tormina, pl.; střewnj žřenj, Darmgift, f. passio iliaca.
Žřjdlo, a, n. s. zřjdlo.
Žru, žral, žráti, s. žeru.
Žubrinka, krutohlawka, y, f. s. žibrinka.
Žuchlám, al, ati, mor. s. žwykám.
Žufa, žufka, y, f. sl. s. žuffnička.
Žufán, žufánek, nku, m. s. ssufán, opěnowačka, Schaumkelle, f. Schaumlöffel, m. trulla, ligula, (spatha, Syl.)
Žrjedlo, a, n. sl. vorh. 2) sl. Kellereingang; 3) sl. wo das Wasser aus der Rinne in das Mühlrad fällt.
Žuffeň, ffně, m. s. messtrevch, gesottener Wein, Traubenmost, m. sapa, defrutum, Syl. R. winný žuffeň.
Žuffna, y, f. (žuffně), Suppe, f. jus: w žuffni weyce.
Žuffnička, y, f. eine gute Suppe, Weinsuppe, jusculum (vineum).
Žugem, žuwal, žuwati, sl. s. žwýkám, kauen, mandere.
Žuhrawý 3. sl. zanksüchtig, mürrisch, s. žehrawý.

Žuhrem u. žuhrem se, *sl.* s. žehrám

†Žula, y, *f.* Granit, *m.* granites, *Bercht.*

Žumpa, y, *f.* s. zumpa; 2) Pumpe??

Žumpeysen, snu, *m.* s. folg. oder rycowé železo, *Vel. N.*

Žumpeyz, e, *m.* njmž se škála ššramuge, Rißeisen, *n.* ferramentum fissorium.

Žuna, y, *f. mor.* s. žluwa.

Žumpizna, y, *f.* ein großer Sumpf. 2) s. bachor, Wanst, *m.* großer Bauch, magnus venter.

Župan, a, *m.* (v. *pol.* 'zupa, Gericht, — daher auch šspán, *hung.* ispán?), Gerichtsherr; 2) *gen.* u, (langes) Ehrenkleid. 3) Schlafrock, *m.* amiculum cubicularium.

Župice, *f.* Juppe, *f.* supparum, *R.* župice konopná, eine zwillichene Juppe (Kittel), Levidense, *R.*

Žur? *D.*

Žurliwý 3. *sl.* s. zůřiwý.

Žúžel, a, *m. sl.* Kohle? carbo, *Ryb.* černý gako žúžel, kohlenschwarz, scarabeo nigrior; (*russ.* 'zu'zel, Schaum der Metalle, Eisenschlacken.)

Žwáč, e, *m.* Schwätzer, Plauderer, *m.* garrulus.

Žwáchám, al, ati, *sl.* s. žwýkám.

Žwacka, y, *f.* unnützes Geschwätze, Schwätzerey, s. žwanina, žwachtánj: žwacky roznášeti, Klatschereyen verbreiten.

Žwachták, a, *m.* s. žwáč.

Žwachtám, al, ati, schwatzen, plaudern, garrire, blaterare.

Žwachtánj, *verb.* v. vorh. Gewäsch, der, *n.* Plaudern, *n.* garritu

Žwama, y, *f.* Rachen, *m.* fauces, gula.

Žwancugi, s. zwancugi, la vom Viehe.

Žwanec, nce, *m.* das Gekau mansum; 2) Schloßer, Schni

Žwánj, *n.* Kauen, *n.* mandu tio; 2) folg.

Žwanice, *f.* s. žwachtánj.

Žwanina, y, *f.* Geschwätz, Pl derzeug, *n.* fabulae, nugae,

Žwát, žwáti, s. žwu.

Žwatlám, al, ati, lallen, lallare

Žwátora, y, *m.* s. žwáč, *Bl* *N. T.*

Žwátořjm, il, iti, s. žwu.

Žwawý 3. schwatzhaft, plau haft, garrulus, loquax.

Žwawost, i, *f.* Schwatzhaftigkeit, Plauderhaftigkeit, *f.* garrulitas, loquacitas.

Žwem, žwal, žwáti, *sl.* s. žwýká

Žweykám, al, ati, s. žwýkám.

Žwu, žwal, žwáti, folg schwatzen, plaudern, unnü den, garrire, fabulari.

Žwýkám, al, ati, kauen, man re, manducare, *Lev.* 11,

Žwýkané, ého, *n.* co se dětem wá, Gekautes, manducatum

Deutsches Wortregister.

Vorläufige Anmerkungen:

Die in diesem Register nicht vorkommenden Substantive, ie auch ihre etwannigen Föminina und Diminutive, suche man bey n Beywörtern (Adjectiven) oder auch Substantiven, v. denen abgeleitet sind, z. B. Geduld, Landsmännin, -mannschaft ꝛc. stehen n den Adjectiven: geduldig, trpěliwý, Landsmann, kragan. Ja t ist auch das Verbum darneben, z. B. bey Abgang, Abschrift, ufguß, Kreuz ꝛc. ist auch abgehen, abschreiben, aufgießen, kreu- zen, sammt andern Derivatis und Compositis, wie bey gemein, ecný, Gemeinde, Gemeinheit, -niglich, Gemeinarbeit, -schrei- r ꝛc. zu finden. In diesem Falle ist denselben und andern Stamm- örtern das (ꝛc.) angehängt.

2. Bey oder nächst den Substantiven suche man ihre Adjective, t in diesem Register nicht besonders angeführt sind, z. B. ju- ndlich, tugendhaft, bey Jugend, Tugend ꝛc.

3. Die vielen deutschen Composita kann man entweder nach m erstern, oder nach dem zweyten Theil derselben aufschlagen, B. Donnerkeil, -stiefel, Ziegenstall ꝛc. suche man unter Donner, ege; Handpferd, Prachtkleid ꝛc. aber findet man unter Pferd, ň, Kleid, oděw ꝛc.

4. Bey den Zeitwörtern (verba) stehen die Reciproca, ssiva, Participia, Verbalia, welche letzten hie und da auch m Anfange gesetzt, übrigens selbst von Anfängern leicht zu bil- n sind. Jene mit den Partikeln zusammengesetzten, die hier nicht e besonders angeführt sind, schlage man nach diesen Partikeln d nach den Zeitwörtern selbst auf. Es entspricht nehmlich

s ab (zuweilen herab) dem ob (ode), seltner s, (se), v.	das er dem z (ze, za) u. wy
an, dem při	- fort, - od
auf - na, nade, (roz.)	- über - pře
häufige aus, (auch bey den Substantiven, wy (wý);	- um - pře u. o, ob
auseinander - roz.	- un - ne, selten bez
be dem po (seltner při, o, z)	- ver - pro, pře (v, za, z)
bey - při	- vor - před, (od, ode)
durch - pro, (prů)	- weg, hinweg, dem od, ode
ein, zuweilen hinein, -w, we	- zer, - roz
ent - od, u. wy; entzwey - pře	- zu - za (při)
	- zusammen, - s, seltner se.

Z. B. abtreiben, abwischen, abzahlen, abbrechen, aus- iben, auskehren, durchwerfen, überspringen, zerbrechen, zu-

sammenscharren rc. rc. können nach den Zeitwörtern selbst: tre-
ben, werfen, wischen, zahlen rc. und den Partikeln ab, aus,
durch, über, nehmlich odezenu, setru, splatjm, vlomjm, (odlo-
mjm), wyzenu, wymetu, prowrhu, přeskočjm rc. gefunden werden.

Dieß gilt selbst von dem ortanzeigenden Haupt- und Bei-
wörtern, z. B. pomoří, předdunagj, -gsky, předpeklj, za-
nagj, zámoří, -řský, zářečák rc. die der Deutsche nur u-
schreiben muß.

5. Jene, welche die Beendigung oder Aufhören einer Han-
lung anzeigen, sind mit do, seltner mit wy; das Erlangen ab-
durch eine Handlung (That), anzeigende, mit diesem wy zusam-
mengesetzt, z. B. dostawjm, dosslaužjm, dokupčjm, dosssji
aufhören zu bauen, zu dienen, zu handeln rc.; wypracugi. w-
bogugi, wyžnu, durch Arbeit, durch den Krieg, durch Sch-
den rc. erlangen, verdienen.

In eine Handlung recht hineinkommen, oder sich dar-
vertiefen, drückt der Slawe mit Hilfe der Partikel roz kurz u-
sehr gut aus; man sehe rozkwjljm se, rozpigi se, rozpis-
rc. Wenn sich die Handlung rc. auf mehrere Gegenstände be-
oder von einer kurzen Dauer ist; so ist das Verbum im ers-
Falle mit z (selten mit po), im zweyten mit po zusammengeset-
z. B. zdobýwám, zroztjnám, zpřerážjm, zbigi, oder pob-
poobjrám; poprodljm, popoběhnu, popogedu rc.

6. Die Inchoativa findet man bey ihren Stammwörtern
z. B. břichatjm, krowatjm, tělnatjm rc. bey břicho, krowj, tělo

7. Findet man hier sonst ein Wort nicht; so schlage man
Synonym nach: bey abkränken, z. B., bey leichtsinnig, sich abhärm-
steht unter trápjm, -se, lehkowážný, auch abquälen, sich
grämen und leichtfertig.

A.

C.

Siehe auch K. und Z.

D.

M.

O.

; o weh! 1080
nad, zdali, li; - als
gakoby; - obwohl 526
cht, pozor.
emeldet, obbesagt, ob-
nannt, obberührt 1004.
24
ach 1845. 2106
liit 1195
n 2c. 402-3 1018. -an
4. - drein, nadto; -hin
754
, swrchnj, 403. 2601.
chnj; - älteste, starssj;
mt, wrchnj auřad;
rm 1964. 2747. -bauch,
obřissek; -bauer, sstek,
ápec, sborek; -befehl,
chnj nařizenj; - bein,
nj, nawnj, wnawná
t; - bett, 262. -deutsch,
issonemecký; -drescher
96. - eisen 728. - fläche
o ploska; -fläch 1670.
4. -gespart 350. -ge-
nn 465. -halb, nad
s, wýš; -hand † pod-
tj; moc, předek; -ha-
1439. -haupt, hla-
; -haut, lič; -herrlich,
rchnopanský; -schaft,
chnj wláda; -holz,
esský; - kämmerling
4. 2239. -kleid, swrch-
ssat, 728. - knecht, ko-
k, 2237. -länder in Ung.
6. - land das. 407. -le-
, nárt, - leib 251.
nann 2316. rozsudj;
apec, swrssek; swrchnjk;
eister 93. - riß, nárt;
k, kabát (wrchnj);
hafsirt 29. - schlächtig.
ečnj; - Mühle, -müll-
, kořenjk; - schenkel
6. - schwelle 1578
rst, Oberste, obrsst, ty-
njk, 1522. 2601. - über
. Leibw. 392 -burggraf
5. - lieutenant, obrsst-
tnant; -wachtmeister,
jor.
rstock, swrchek, 1625

Oberungarnsbewohner 407
oberwärts 2317. 999
Oberwelt, tento swět.
Obgenannt, s. obgesagt.
obgleich, ač; nechť.
Obhut, ochrana.
obig, hořegssj, předessly.
Oblast, powinnost.
Oblate 2c. oplatek.
obliegen, přemocy; na péči mjti; přjslussetí; - heit, powinnost.
Obligation, zápis 1207
Obmann, dohljdce; rozsudj
Obrigkeit, wrchnost.
Obrist, s. Oberst.
Obschon, ač, ačkoli, nechť.
Obschweben, wznikám.
Observationsflotte 1225
Obsicht, pozor.
Obsiegen, zwjtězým.
Obsorge, péče, starost.
Obst 2c. 1412. - gedorrt. 2290. - abgefall. pádel; - baum 2[illegible]. - wild. plán; - brecher, - hamen, ssikřipec, - birp 355. - darre, sussjrna; - faß, sspich; - garten, sstěpnice, sad; - händler, 2089. 299. - jahr, aurodný rok na owoce; - kern 618. - monath, září; schale 1392
obwalten, nacházeti se, týkati se.
obwohl 364. 326. 107
Ocean, wysoké moře.
Ochelbeze, auklegka.
Ocher, o'gr; -gelb, -rowý.
Ochna, ochna.
Ochs, wůl; - junger, wolče, behaun, gunec; -alt, jung - verschnittener, staro, mladořezaný; - im Joche, jochař; im Krummholz 685. figürlich, 33. 83. - einen O. auswirken, hyblugi; - das erste Viertel aushauen, karbugi; -sen, běhati se; wolowý; - auge, wegce na másle sazené; zlatohlawek; -bauer, wolař; - brech, gehlice; - dumm, - haft werden 2882. - geruch, wolina; - händler, wolař; - haut wolowice; - hirt wolák; - joch, klika; - junge, pohůnek; - kalb, telec, býček; kraut, gehlice; -post, račj gizda; - stall, wolin; - treiber, honák; ziemer 48. 89. žíla.
Ockeley, aukleg, - gka.
Octav, -a, oktáw, - a.
October, řjgen.
Oculiren, očkugi.
Oculist, očj lékař.
Ode 2153. oda.
Odem, s. Athem.
oder, neb, či; - wenig, řepjk, starček.
Oder 1288
Oede, pustý; paussť.
Oedenburg, St. Ssopron.
Oedmania, 1305
Oeschen 482. 1952. 1484
Oeffentlich, weřegný.
öffnen, otewřu, 1266. 606. 1630. - ung 192. 2258. - machen 1868. - ner, pepřsek.
öfter, častěgssj.
Oehl u. d. Arten 2c. oleg; - baum 2c. oljwa; -drusen 1352 patěsky, zábog; -hefe 476. - en, olegem zadělám, zapustjm; - fläschchen olegjček; götze 260. trdlo; - kuchen, bochnice, opelka; - mühle 2288. - stein 480. - müller 1332
Oehr, aussko. 348. -re, gawor; -en, aussko přidělati
Oehrling, ssikwor.
Oehse, aussko.
Oekonom, hospodář.
Oel, s. Oehl.
Oenothera. † pupalka.
Oertchen 907
Oerte, cech, řada.
Oertersäge, kragowá pila.
Oertlich, mjstný.
Oesterreich, - er 1962-3
Ofen 2c. pec, 482. 1170. 622. d. St. Budjn; - gabel, widlice; - hitze, wýhřew; - hüter, pecywálek; - jüdel 1743. -kachel 471. -kesssel, -topf 874. 483. - brücke

430. - loch 146. 1915. 146.
2736. - setzer, kamnář;
- stange 1439. - winkel 2294.
- wisch, pometlo.
offen, otewřený, zgewný;
čirý; weřegný, wpřjmný;
- Kopf 158. - bar 1012.
zgewný; - ren 2c. 2c. 2821.
327. - herzig 1404
Offizier, - rsrang 2c. 1305-6
oft 144. 2723. - genannter,
- mahlig 144
Oheim, Ohm, wgek.
Ohne, bez, 655 899. - Anfang, 1132. - Ansehen 919.
- Durchfuhr 1139. - fühler
49. - weiters, bez průtahu.
Ohnfehlbar, neomylný.
Ohngefähr, s. Ungefähr.
Ohnmacht, mdloba, 1336
Ohnvogel, pelikán.
Ohr, - ren:, vcho, vssnj;
- band, - enbläser 1010.
2196-8. - drüse 2789. - geheul, - spange, náussnice,
- los 51. - schmerz, - zwang
67. - schmalz, vssjka, vssáč.
- träger, nadymač, sok.
Ohreule, - laus 476. - feige auf d. Wange, políček, flink,
facka; - hinter das Ohr,
záussek; - auf den Kopf, pohlawek; - ober das Genick,
záššigek; - en 92. 141. finger, malijk; - kissen, podussta; - läppchen 218. - löffel 2512. 1442. - raundel
1486. - ring, náussnice;
- wurm 2358
Olax 2182
Oleaster, lesklá oljwa.
Olive 2c. oljwa.
Ollmütz, Holomauc.
Omat, otawa.
Omphalea 1945
Onkel 36. vgec.
Onosma 2055
Onvögel, s. Ohnvogel.
Onyx, onyx.
Opal, opal.
Opelia 1349
Oper 2c. 1349
Operation 1349
Operment, vtrevch.
Opfer, 2c. 2c. oběť, ofěra;
- stock, pokladnice.
Optiker 1360. - tik 1874
Orakel, orakulum.
Orange, pomoranč.
Orant, hledjk.
Orden, řád, zákon, řehole;
- ensbruder, - geistlicher,
řeholnjk; - regel 2c. 2071.
- zeichen, znamenj řádu,
řád: - tlich 1640. 2217.
obyčegný, 2857. 2068
ordiniren, swětjm, 1362
ordnen 2216-7, nařjdjm;
- ung 1640. 2067. 1639.
střjda; - liebend, sprawný;
- gälos 50
Orf 374. zlategka?
Organ, nástrog; - nisch,
strogowý; - nisiren, zřjdjm;
- smus, ttostrogj; - nist 2c.
2537
Orgel 2c. 2c. 2537. 1363.
- werk s. Orgel.
Orient, wýchod, (wzchod.)
Original, půwod, 1366
Originell 1952
Orkan, wicher.
Ornithopodium. - pus 1934
Ort, mjsto; vhel, 434. - abgelegener, zákampj, 504.
befest. 420. - bewachs. 358.
sumpficht. 852. - haarig.
- seichter 877. - tiefer 379.
zwisch. 2 Furch 897. - band,
nákoucj v possiwy, 2518.
- bret 818. pelest; - bauer,
hawjk; - haus, nárožnj
dům; - schaft 908. - scheit
2025. - schief, křiwovhelnj; - semmel, dussičky,
božj kosti; - sgulden, pětigroš? - spuhle, kragowý brk; - stein, nárožnjk;
- stricke 2584. - thaler půlzlatnjk; - ziegel, vhelnj
cyhla; - ung, ortuňk.
Osbekia. Osbekowka.
Ost, Osten, wýchod,
(wzchod;) - wind 2c. wjtr
wýchodnj.
Oster, - rn 2c. 2c. 2551. 588.
- blume, wětrnice; - ey
644. - fladen, mazanec;
- gabe 1620. - kerze, bi-
wizna; - lugen 1563. - tag 54
Ostsee, baltycké moře.
Osyris 1419
Otte, wolffe.
Otter, gessteř; - fleisch, wybjraa 2c. - hund pes na wýbry.
Ottern. gesstěrj.
Oxhoft, půldrahé wě-
Oxypetalum 1391

P.

Paar, pár, dwé; pár-
- ren 1445-7. - wei-
Pabst 2c. papež 2c.
Pacht 2c. 1012-3. 183
Pack 30. 1184. holoto;
kosta; - papier 85.
pakungi; popadam; -
šljdjm se.
Packet 289. vzljk, 116
Packgeräth, zawaz-
- haus, wážnj; - knecht
- tuch, křečné plá-
- pferd, saumar.
Padde, pódzemnj;
päbstlich, papežský.
Päckchen 2529
Päonie, pimaňka.
Päfseln, possingl, kru-
Päsler, passýř.
Pagamentsilber 1424
Pagatschel 1424
Page, páže.
Pagode 848. 1425
Paiselbeere, s. Berberitz.
Palaeolaria 1515
Palatinus 1426
Palester 150
Palette, paleta.
Palisade, kolj.
Pallas 1430
Pallasch, palaš, 679
Pallast, palác.
Palme 2c. 1430. pal-
ow; kočátka; - pal-
rostyto; - woche, pašij-
neděle.
Pamphil, s. Obermann.
Panier, korauhew.
Pannerherr, korauhe-
Panse, s. Wanse, pera-
Pantherthier, hřebenáč

tetlucha;
?. 1481
en a noc.
9. 955
menělina.
ečet.
115. - stecher,
i4
čista.
chodník.
ský.
- en x. 1460.
2791. - er,
witel, 417:
i fanty; - ung
pop 554-5-6.
čápka; - ssen-
ein, brslen;
81. - plndt
tt, řízek.
isserev, pop-
75. obr, tyč;
, most most-
ier; předmě-
železný kůl;
- mühle, stey-
nna; - ram-
werk, kolj.
graf x. falc-
věrka; fant;
ník; - haus,
zástawnj
ner, zasta-
1436. pekář,
lechař.
pfanzel 1433
- re x. 285
. - recht, po-
- henne, pa-
)
tek; - entkraut
er; - brühe

328. 1424. - holz, brslen;
drmek; - gesäschen 1508.
- kraut, čábr 1489. kuchen
x. perník; - ling, schwamm,
kozák; mágowka (Křišťk
m) - nüße 1564. ssisticky;
- vogel, † pepřík
Pfeifänte, hwizdák; - dros-
sel, cwičala.
Pfeise x. pisstala; - in der
Wachsscheibe, buňka; - zum
Rauchen 283. - beym We-
ber, cywka; - große 298.
pfeifen 456. pisskám; skřjm;
piptjm, pisstjm; - oft 1050
Pfeillerche, linduška, pi-
pisska; - schlange, owčák.
Pfeil 2270. ssip, 548. - ler,
pilsk; - lisch, mossková geh-
la; - kraut, † střilowka;
- wurzel (Weinb.) kotnj
kořen.
Pfelle, střewle.
Pfennig, penjz; ungrisch. 29.
- fuchser, skrblík; - kraut,
penjžek; - meister, kasýr,
pokladnjk.
Pferche x. 614. 2243. - rauh,
- en, káleti; mrwiti;
- Schafe, rauhugi.
Pferchlager, rauh.
Pferd u. d. Arten, kůň; - sti-
chelhaarig 186. - jung. 427.
- Eisenschimmel, mrazek;
- Rothschimmel, tiska;
- fischauge, gabrooký, f. auch
straka, wissňák, ganek,
krkač, ryzek, wranný x.
Pferde-, koňský; - arzt, 592.
- bürste 514. - decke 182.
- frohne, tažná robota;
- futter, obrok; - geschirr,
pochwy, chámy, 2280.
- haar, žjně, wlásyna;
- händler 951. heytmánek
- junge, hřjbek; - kastanie,
koňský kasstan; - knecht,
koňák; - leine, oprat; - mist,
kobylinec, koninec, 563.
- müße 861. - rennen, - tum-
meln, sedánj, kolba;
- schmuck, kropjř, chámy;
- schwamm 919. - stall, ko-
nice, 855. - trab 548. - zeug

2006. pochwy; - ...
chowánj konj; ...
Pferdner, sedlák, ...
pfi! 1483
Pfiff, hwizd; ...
Pfifferling, kozák, ...
Pfingst, - en x. ...
77 ... 588. - blume, ...
woška; - käse, ...
gel, wilha.
Pfipps, tipet.
Pfirsich, broskew ...
Pfänzling, odnož...
Pflanze 89. 2099 ...
2379. 2083. - ...
Ort, kecnu; - garten ...
le 1501. - stadt, ...
Pflaster x. 292. ...
- ern 197. 992. ...
1462
Pflaume x. 2160. ...
493. - verdorb. 29. ...
563. - latwerge ...
Pflegamt, auřad. ...
Pflege, - en 1347. 1380 ...
377. 1015. 376-7. ...
416. - ältern, ...
kawnj; - kind, ...
110. 997. - er 1547 ...
auřednjk; - geschrieben ...
kancelářský.
Pflicht 1692. přjsaha ...
- mäßig 1692. - theil, ...
winný díl; ...
nedbal; - verkünder ...
Pflock 575. 523. 700
pflücken, kolíkem ...
pflücken, ssrubám; ...
rám, drobjm; (...
pfen) čkám, trhám.
Pflügen, - er, orati 1381
Pflug x. pluh; ...
me 2193. - balken, ...
- bar 1364. - eisen, ...
ser 677. čertadlo; ...
nákolesník; ...
- lehre, ...
me, ... - sterze; - rad, ...
- radbohrer, ...
te, otka; - säge, ...
- eisen; - säule, ...
- schar 1960. 765. ...
- sterze, - rüster, ...
151. - stechen, ...

Q.

horek; -balken, kaz;
n - ſtein, mezník; ll:
veere, řeſſetlák; -blu:
le ſnjwec; - en, me:
; - ſtarren, wratyč;
amm, ſſpička; -wei:
molepz, 1933
, řjčice.
1957
ß ꝛc. 1965
chřaſtel, ſekáč.
block, -bock, beran.
ina, † rozdiwenka.
iel 44. 1963. - ln,
dim ſe, ramlugi ſe;
ijm, gahlugi; -lochs,

n, ſ. rammeln 2093
ler, ramljk, zagjc ſa:

l, planý čeſnek, 1965
636. 1223. 1526. - ig
- ſtreif 2559
, krag, kragir; - am
, okoraloſt, 2354
pořadj; ſtaw; (zwý:
ſt, 98. 1640
, klacek; ſwiné; meze.
n, pahorek.
rung 2217
treit, pře o předek.
chtig, † předčiwý.
auſkok, 339. 1715.
ý; --en, - ke, vpon:
460; popjnati ſe, pla:
ſe, rozkládati ſe.
orn, gečné zrno.
nkel, prýſkyřnjk.
, ſwiné; - en, vzel,
; terbuch, pandero;
zdjm ſe; roztahugi ſe,
.1. 1960
, prozluklý.
on, wýplata.
eit, běhánj.
rychle; křiſt.
2597. muſſky.
köpfiſch, vrputilý;
rd, ganek.
n, chřeſtjm, 448
t. das Getreide, hra:
, zbjrám.
ier 589. 1967
ren, ſſermugi.

Rappes, zálubné.
rappſen ꝛc. chňápám; hra:
bám, 556 [1655
Rappuſe rwačka, dračka,
Raſch, -macher, haras, -njk.
raſch 656 - 7. 458. rychlý,
náhlý, prchlý.
Raſen, drn; wztěkati ſe, ſá:
pati ſe; - bank 252. -mei:
ſter, pohodný; - ſchmerle
1411. - ſtecher, drnař.
Raſerey 299. 2345
Raſpel 1968 1925
Raſſel, chřeſtačka; - eln
2080. 425. 111-2 267
Raſt 1299 1696. - en 1299.
1628. - tag 1282. odpo:
činek.
Rath, -thsherr (2117) -zim:
mer ꝛc. rada, radnj, rad:
nice ꝛc. (246) - türkiſcher
380. ſporenj; - then, há:
dám; radjm, 220. 1061.
- geber, radce; - beud,
radný; -los, † bezradný,
- ſam, rádný; ſſetrný;
- ſchlag, potaz. vrazenj;
- gung, rada; -ſchluß 2191.
. oſud; - thsmann 594.
- thsdiener, - tag, radnj
ſluha, den; - verwandte,
radnj.
Ratſche 1967. chřeſtačka.
Ratte 974. - ern, hrkám.
ratteln, chřeſtám. [kan.
Ratz, plch; tchoř; - tze, pot:
Ratzengift; myſſák; - pfef:
fer, wiſſinec.
Raub, laupež, 2880. přjtrž,
chwjlka; drawý, laupež:
ný; - biene 2834. -en 608.
186 749. 817. 2376. 1029.
- gier 749. 817. - neſt 288.
peleš lotrowſká; - ſchütz
1955. - ſucht 247, laupež:
noſt; -thier drawé zwjře.
Rauch, dým, kauř, 977.
- dicker 607. koſmatý, chlu:
patý; - beere, chlupáček.
- büche, habr; - en, chlu:
patjm, 503. 474. 705 283.
116 - fang, - kehrer ꝛc.
komjn, 278. 825. - ggelb
podymné; - faß, pſanne

473. - fuß, rauſſák; - ſſ:
ßig, rauſný; - handel ꝛc.
kožeſſnictwj; -kärzwen 296
474. - kammer, dymnice;
- kohle, hlawek; - loch;
capauch; - mantel 582.
- ſchwalbe 743. -tobak 711.
- werk 503. 629. kleſt.
Raude, ſtrup.
Raufbold, prác, rwáč.
Raufdegen, ſſarſſaun.
Rauſe, drhlen; řebřina;
- en 717. 250. 2118. 1716.
2059. 2118. 514. - ſich 53.
- er, ſſarſſaun; rwáč;
- rey, rwanice.
rauh 451. 443. 246. 1007.
1840, - werden 613. 254.
609. - machen 256. - heit
631. - igkeit, chrapawoſt,
oſtroſt; - ben, draſtjm;
- bfutter, pjce; - hobel,
zběrák; - honig, nepře
pauſſtěný med; - reif,
gjnj; wate, opuka; wei:
ßen, ſauſačka, řaſnice;
- zehnte, polnopné; -zeit,
čas welichánj.
Raum 908. 1898. proſtor;
finden 884-5. - eiſen, ra:
mezljk. [ſtjm dobytek.
raunen 2231. ſſeptám; kle:
Raunſche, čwika.
raunzen 293
Raupe 453. ležák; - eiſen,
hauſenák; -en, hauſenky
zbjrati; - enneſt 108
Rauſch, opiloſt, opice, mach;
brauſnice, - beere, klikwa,
žerowina; - gelb, čerwe:
ný arſenyk; - gold 941.
2831. - grün, zelená bar:
wa z ptačjho zobu.
rauſchen 111-2. 448. 816
454. baukati ſe.
Raute ꝛc. rauta.
real 1974
Reaumuria 1924
rebben, ſſkákám.
Rebe 2065. 861. - einlegen
in d. Erde 218
Rebell 1252. 1974. - iren
157. bauřiti ſe, odbog
wěſti.

Rebengesenk 1720. -messer, babka. 610
Rebgeländer, -held, wodr, wodry; -huhn 610. -mann, winak, -schoß, rýwa; -ein alter, sslahaun; -ein harter, babka; -ein fruchtbarer, wyrate nik.
Recepisse 1860. 1974.
Recept, recept.
Receß, porownánj, ressk.
Rechel 154
Rechen rc. hrábě; -für d. Gerste, beyky *pl.* -am Teiche, zběračka, -bey der Mühle, česlice; -der Holzrechen, gimka, 417. 1019. -bogen 418. -bohrer, hrabnjk; -brett 1536. -kunst 1636. -pfennig 398. -schaft 1536. -stiel 418. -stift, rasička; -tafel, -tisch, počétnice; -cher, hrabač; -ling, okamp.
rechnen rc. 1541-3. 1595. 521. 790 spolčhám; -ung 1542. 786. -ablegen 157. -halten 520 -ungs., aučetnj; beamte, † aučetnjk; -führer, počitař; -wesen, † aučetnictwj.
recht, prawý; dobře, hodně.
Recht, práwo, -ed. prawowokaut; -ten, hádati se; saudití se; -fertigen 1379. 2701-2 2652. 2827. -gläubig 1728. -haberey, na swem stánj; -läufig, -flüchtig, od práwa vssly; -lich, práwnj, počestný; -mäßig 2068. 2218. prawý, 1506
rechts, d. es ist rc. w práwo, prawák rc.; práwnj.
rechtschaffen 2360. 1901. 1157. 391 1543. 1053. 2231
Rechtschreibung 1727. 205
Rechtsgang, saud; -kräftig 1727. -lehre, uměnj o práwjch; -lehrer, učitel práw; -sprechung, prawé wyslowowánj; -sache 1731. saud; -schlinge 2728. -spruch 1031.

-stand, podzřjzenost prawomocnosti; -streit 2001. -verdreher 669. -zwang, moc práwa; -winkelig, prawowhelný.
Rede, reč, sahán.
recken, natahugi, 1081
Reckholder, černý bez; galowec; -scheit 1902. -fell hausličky.
Recommendation 1821
Recrut 1176. branec, 1976
Rede, řeč, mluw 46. 1882. -verfängliche 741. -kunst, řečnictwj; -den 921. prawjm, 1021. -gehirnlos 955. überflüssig 878. nachtheilig 1780. -unst thig 957. -unter d. Nase 953. durch d. Nase 449. -heftig 452. -deutsch, unverständl. 352. -unschicklich 993. -ensart 2040. 921. -schen, nemluwný.
redlich, poctiwý.
Redner, -kunst 2070. 923. -selig, mluwný.
Reff, krosna.
Reform, -irter, -mation rc. 1974 [572
Regal, reg'álnj; -scheiben
Rege 1218. *f* (spař?) spjra.
Regel 1091. prawidlo; -mäßig, prawidlný.
Regen, -schirm, -wasser 187. 935. 2841. -bogen rc 265. -guß 805. -maß, -messer, dešťoměr; -pfeifer, -vogel, koliha, 1975. -schauer, přeháňka; schirm † střešnice, 187
Regensburg, St. Řezno.
Regent, panownjk.
Regentuch, plena; -wolke 947. -wurm 378. 151. -zeit, plisst.
regieren, řjdjm, 2858. panugi; -als Kaiser rc. s. herrschen, -ung 1975. 1611
Regiment 1975. tma, 1522. zpráwce; -testück 2389
Register, -trant, rejstřjk, rc. -an der Orgel 967
regnen 260. 1060. -schwach

977. -[illegible]
wechselnd, [illegible]
-reich 187
regsam, hbitý.
regulär, prawidl[illegible]
ný; -lieren, [illegible]
Reh, -bock [illegible]
[illegible] -he, [illegible]
-fleisch, [illegible]
srnčina; -[illegible]
-ling, [illegible]
srnina; -[illegible]
Reib-, [illegible]
-asch 2275
Reibe, strouhadlo; [illegible]
-brett, hladitko.
Reibeisen 2285
reiben 2265. [illegible]
926. 2334. 875. [illegible]
1080. 1090. [illegible]
154. 1408. -[illegible]
248. obrtjk, [illegible]
Reibnagel 2315 [illegible]
[illegible], 1563. [illegible]
reich, -[illegible]
65. 243. 848. [illegible]
-natý; -[illegible]
Reich 641. 2080
reichen, sáhnu; [illegible]
čjm; posjhán.
Reichenberg, [illegible]
Reichgabel, [illegible]
reichhaltig, [illegible]
Reiche-, řjšký; [illegible]
řjšská Rada; [illegible]
-länder, řjšser; [illegible]
1963. 2191
Reichweiten, [illegible]
reif, -en rc. [illegible]
wyspěgi.
Reif, obruč; [illegible]
-ein eiserner [illegible]
-zieher 1672
Reife, zralost, [illegible]
Reifer, [illegible]
Reifleben [illegible]
-ling, [illegible]; -[illegible]
řjz; -ring [illegible]
-schläger, [illegible]
[illegible].
Reigen, s. Reiher.
Reihe 2276. [illegible]
2453. 2067. [illegible]
-tanz 1980 [illegible]
po řádám; [illegible]

-der, Zwingicý; tresstu hodný; -richt, mensstj práwo; -meister, rychtář; -gen, dotknu 1784. 2687. wytýkám; wdám; pokutugi.
rühmen 2182. 2705. osławugi, welebjm; -sich 401. 2622. -lich 2152. 644
rühren 386. 457. 1586. 877. tknu; -das Herz 222. pronikám; mjchám; -d. Butter, wrtjm, mautjm; -den Acker, namisstugi ?
Rührfaß 858. 867. -haken, rádlo; -kelle, měchačka; -kraut, bjlolist. -milch nicht an 1116. -nuß, panenský ořech; -scheit 814. 600.; schnur, spjna (spjrka) -stange 442. wrtidlo.
Rülps, řjh; říhánj; -en, řjhám, 673
rümpfen 286. 652. 163
Rümbe 701. -en, kulatjm.
Rüssel 1274. 1954. trauba.
Rüstbock, -brett 563. prkno.
rüsten 2281. chystám, ozbrogjm.
Rüstbaum, Rüster 77. gilm, waz; klenice; brslen; -ergewächs 84. -erwald 329.
Rüsthaus, -kammer, zbrognice; -tig, hbitý, wdatný; -leiter, řebřina; -meister, zbrognjstr; ličisstwjk; -stange, přjčka; -tag, swatwečer; -uns 359. 1261. -s. rüsten, -wagen, trytý wůz; -zeug, massina ?
Rüttelgeyer, postolka.
Rütteln 1089. 715. 957. třesu
Rüttstroh 862. drchanina.
Ruf 1074. 1090. powěst, 2165, hlas; (-fe) strup.
rufen, wolám, 241. 1097
Ruhe 537. 1598. odpočinutj; bank, -platz, -stätte, odpočiwadlo, 2236. -bette 2308. -den 1289. auhořjm; -punkt 1775. -stab 450. -ig 2519

Ruhm 2151-2. 2164. -redig 102. -voll 2152
Ruhr, d. weiße, auplawice; -d. rothe 153.; námissl'a; (Landb.) -kraut 19. 54. 2261. 765. -löffel 2365. -wurz 1090
Ruin, zkáza, 2804. 913. 889. 2865. -iren 2274
Ruizia 2051
Rumforder Suppe 2055
Rummel, harampátj; -en, woch. -ein altes Haus, haluzna.
rummeln, burcugi, rachotjm.
rumoren, lermugi, hulákám, 2065. -meister 1871
Rumpelwerk 354. -mette, s. Pumpermette, -ln, s. rummeln.
Rumpf 251. tělo, držk; aul; kláda, 1524. koříček; -leder, ostarek; -leiter, lizina.
rumpeln 37
rund 1527. kulatý; (od. -bauchig) 37. wypjmný; -beißer doražnjk (kladiwo) -de, -ung, kolo; (neswod ?) kulatost; -fisch, třeska; -holz, osklessky; -kuchen 569. -lich, přjokrauhlý.
Rune, runa, -nge, klanice.
Rungstock, oplju.
Runkelrübe 2456. kwaka.
Runzel, řása (fald) 2597. 2316. 674. -eln 652. 948. faldugi; -lich 2316
rupfen 1339. 2350. 1028
Ruppe, mnjk, mjk.
ruppig, ossKubaný.
Rusch, třtj, rákosý.
Ruße x. Rus 2056-99. 945
Ruß, kopet, saze; -ig, wiegený, wkopténý, wčadlý.
Ruthe, prut, 954. 887. -die männl. 639. stežek (w kohu); hůl -am Brunnen, bidlo: -der Schmiede ozeh; -am Rade, ssjn; am Dreschflegel, cepowka; držadlj.
Ruthenfischer, rybař na

wdiey; -kappe, -kraut, cepowka.
Rutsche, náwalec; -en, wáleti, ...
Rauzwau; gezdjm ...
Rutte, mnjk, mjk.

S.

Saal, sál (sjň) 2321
Saamen, s. Samen.
Saat, setj, sejba; -eggen, přirážjm; -přirážka; -feld, 23.. -furchen, -fahre, zá... ka; zárugi; -hanf ... 862. -zeit 2121. 2319
Saat x. 2893
Sache, wěc; pře; -wichtige 374
sachfällig werd. při ...
Sachse x. Sas, Sas.
sacht, tichý.
sachverständig, ... -walter, prokurátor ... wnjk), práwnj ...
Sack 489. wřece, 554. ... 73. 822. 871. -gruber ... im Fischbäre, ... -en, slehám se; ... cpám (do pytlů) ... pelikán; -garn, ... nec; -hase, ... 443. -pfeife x. 262. ... sole, bambitka; ... felrad, wlk; ... -uhr, hodinky; ... le, krapky; -zehnt ... sáček suchý; ... tlowina.
Sakrament x. swátost.
sakramentiren, ... tugi.
Sakristey 486. zakristie.
Sadrach, lucyáš, ...
Säbel, šawle; -lein ... šawlička; -bein; ... tugi.
Säbenbaum, ...
Säckelchen, tlitečky.
sächlich, twěcný.
Säckchen, -erl 366. ... -macher 883. -kraut ...
Säckler, měssečnjk, ...
Säckschaufel 632

kanec; -beere, pfý wjno; -blume, plessska, smetánka; -brod, brambor; -distel 64. - Sau, Fluß 2098
sauber, 159. sswárný; *iron.* kucný (gjdlo), kopa; -geschirr; - žebrowna; -lasten, žeybro; sier, žebrowačka; - doppeltes, latinka; - stange, bidelec.
Sauer rc. 728 - 9. trpký, zakrnělý, ssťaredý; -machen, -werd. 2830. - leben 946. - ampfer, sstowjk; - braten, dussenice; -brunnen 729. 719 875. -kraut 729. - ort, přjčina (w ptorech) zátěstek; -fichtig, -topf 2349. 729. zakrnělý, 2774. -suppe 447. -teig 719 997. 1028. 1087. 1442 563
Saufaus, -bruder 73. 1485. žráč, 2064 73. 1241. Wein, - Bier, -Wassersaufer, winák, piwák, 154. 2585
saufen 811. 604. 102. 248. 808. wážjm, 356. 1489. 2161. 1227. 995. 1030 - 1. 2068
Saufgelag 2064. -haus 1495
Sauge, wčelesno.
Saug=, -ger, cucawý, ssawý; - ferkel, sele, podswinče, čunče; - füllen, podkobylče; -horn, cucáček; - milch, mlezywa; -mutter, (Thier) mlžnice.
saugen 2230. 266. 129. 1811. pigi; - stark, drcholjm; - er, ssáč, ssawec; přjpinák; - Raupe, odraz
Saugerüssel, cucadlo.
Saugethier, cucák.
Saugras, rogownjk.
Sauhirt, swiňák.
Sauigel, gežek; swiňák.
Saukoben, krmnjk.
Saukraut, pfý wjno.
Saulache 478
Sauleder, swinina; necuda, swiňák.
Saulüder 2369
Saum 1223. 636. lјmec, 2561
Saumband, lemowačka.
Saumer, saumar; - rnik;
Saumeyer 1717
Saumroß, saumar.
Saumsattel 2097
saumselig 883
Saurest, kaz; -pelz, swiňák.
Saurach 244
Saus u braus rc. 366
Sauschnabel, plěska.
Sauschwein, -schneider 907
sausen 298. 443. ssum.
Sausewind, chumel; tintidlo
Sauspieß, osstjp lewecký.
Saustall 104. - tanz 494. - treiber 599. -wurz 683
Savoyen, Safoysko.
Scapulier, sskapulјř.
Scene, wýstup; diwadlo.
Scepter, berla.
Schabbaum 1668
Schaaf, schaal f. Schaf, schal.
Schabe, mol, 2387. 2284. des Faßbind. skoblice.
Schabeisen, prutownjk, struhadlo, 976
schaben 2265. 647-9. ssk rabám; myzdřjm, 2319
Schabernack 2365
schabicht rc. 936
Schabrake, čabraka.
Schabsel, ostružky.
Schach, -matt rc 2326-7.
Schacht 264. ssachta, 31. 264. -flache 793. -als Spitzname der Weiber 563
Schachtel 633. sskatule; -ey, birbowna, ssatlawa; - halm, duwok; - teln, duwočjm?
Schadbürge, podpůrce.
Schade, -en rc. 507-9. wada; sskoda, 1220. vgma, rána, auraz; - leiden 45
schaden, sskodjm, vblјžjm; - froh, kazyswět
Schächer, lotr, nákrnjk.
schächter, -en, kosserák, -ugi.
Schädel, lebka; kotrba.
schädlich, sskodný; sskůdce.
Schäfer rc. 1410. pastýř; - ey im Frey. 614. -gedicht, †seblanka (*polon.*), -hütte, koliba; - nuß 498. - posaune 2294. - spiel, pastýřska; - stunde, † milowánka; -tasche, brassna,
Schäfter, -en, ...
Schäffelin 2356
Schäkern rc. 235. 16...
Schälber 748
Schälbe, galowice.
Schälblase, opar, ...
schälen 747-9
Schälgang, ...
- hengst, pussták; -...
mandlowka.
schämen, sich, 2236 ...
hanbjm se.
schänden 1583. 2855 ...
schändlich, 350 - 3. 1...
Schärfe rc. 1391. ...
1045 994. 74. - ...
Mühle. 657
Schärkluft 2352
Schärzel, skrogek.
schätzen, wážjm, 95 ...
1734. - s. tarira, ...
- ung 1265. 1655. ...
- ungspreis, ...
schäuern, drhnu.
schäumen, - mig 1...
Schaf rc. owce, ...
ka; - gehörntes, ...
ka, 610. -langwol...
92. -dießjähr. 506. -...
zes 735. - ...
72. -einjähr. ...
kyně rc. ...
- Eshaut rc. 44. ...
chuchel w wlně; -...
motolice.
Schaff 2352. ...
2 Henkeln, ...
- in der Mühle, ...
Spühlsch. ...
schaffen, poraučjm; ...
trjm; dělám; ...
Schaffner rc. 1016 ...
2328
Schafgarbe 2089. -...
orljček; - bäuchen ...
činka; oděnjčko, ...
amnio; - ...
- lamm, gehnlička; ...
ster, polnj mistr; ...
ten, žinčice; -...
- fot 1459. - pelz ...
-schur rc. střiž; -...
Schaft, sstjt, 600. ...
ssetlinka; 2540. (...
- hen 2546

scheißen, feru, 1111. 2139
Scheit 2575 - 8. 1608 523. 637. - der Weber, pra- wjdlo; - holz, proSolj, 548. 250
Scheitel, - punkt 371. 2600. pauter; - recht, kolmý.
Scheiterhaufen 422. - ern, rozbiti se; na zmar přigjt
Scheitulaun, poljnkář.
scheel, křiwý, křiwolaký.
Scheich, kocébka.
Schelfe, slupy; - en. laupati.
Schelle, ronkli'ka; - im Kartenspi, bubny; - en 433. 83. enwerk, ronklický
Schellfisch, bachné
Schellhengst, pussták, 459
Schellkraut, - wurz 94.744. - kleines 1071
Schelm zc. 548. 2336. 526. padauch, 164. - erey 1479. - misch 1495. zc.
Schelsucht, 3al'ljdawost.
schelten 248. 2405. 1328. 755 491. 1000 1517. 258. - brief, - schrift, - list, spis hanliwý, nářkliwý; - süchtig, zelyrawý.
Schema 1219
Schemel 1563. 2250. 2345
Schemnitz, St. Sćáwnice.
Schenen, sijn.
Schenk, krčmář, 159. 1030. - ke zc. 657. 376. 2336. - kel 2246. 385. - bein 616. - blatt, pobočnice; - en 654. prodáwám, 169. 174-6. 2537. 1543. - faß, wanička; - gerechtigkeit, wýsada, práwo ssenku; - kanne 446. - laufen 652. 410. 651. - er 1600. - tisch 2337. střez; - ung 178. - brief, list nadacý; - wirth 408. 410. krčmář, 2837
scheppern, křapěti.
Scherband (an der Deichsel) ohlawnjk.
Scherbe, střep, 2271. - en, lyrnec 2272 - kuchen 28. wage'njk.
Schere, kleština; - en vordern Wagengestell, střih;
- am Blatern der Hobel, kder; - am Pflange, drábec; - an der Wage 356. roz- socha, (Krieg) , nůžky; klepeto; - en 2277. 395-6. 1387. snowám; - er, bradýr, holič, střižec; - rey, 1393. taljánj; ostauzenj.
Scherf, - lein, ssart, babka.
Schergarn, osnowa.
Scherge 2350. 345
Schergdiener, holomek; - stube, birdowna, sser- howna.
Scherkenholz, střemcha.
Scherkind, postřihačský; towarys; klötzlein 2365. - rahmen 2195
Scherl, měsýčnjk, rozpuk.
Schermaus, krt, krtice.
Schermesser 74. - mühle, - rahmen, snowadlo; - pen- zen, rezrám; - schüssel, bruček; - stab, raubjk; - stube, holjrna.
Scherz zc. žert, 2370. - trei- ben 2358 58. - haft 647. 296
scheu, plachý, 1143. 1409. stud; - chen, plassjm. 266
scheuen, lekám se, ssitjm se.
Scheuer 2254 - aufseher 450. - faß, střez; - kette, pancýř; - kraut, přeslič- ka; - euern, drhnu. 864-8. 1007. - rtau, popelec.
Scheune, stodola.
Scheusnur, - saune, humno; - gerüst, dyge, odry; - ein Balken dav. odřice; - knecht, poklasný.
Scheusal, bastroš, bubák, straffák; sfereda, ohawa.
Scheusel, bastroš.
scheuslich 1209. 2337
Scheve, pazdero.
Schicht, - te, wrstwa 2543
schichten, dělým, wrstwugi.
schichtig, řadý.
Schichtmeister, ssichtmistr.
Schichtsemmel, wěneček.
schicken, posýlám, strogjm, 1055. - sich 1017. 388. 2052
schicklich 2033. 391. 2824. 2816

Schicksal zc. osud, 25
1807
Schickung, poslání,
sstěnj, zřjzenj.
Schiebebock,
schieben 252.
Schieber 2565.
Schiebkarren
Schiebling,
puk, wýstřelek,
Schiebochs,
Schiebsack,
Schiedsmauer,
Schiedsmann,
sudj.
Schiedstein,
schief zc. 613. 2053.
berem; - Urtheil
Schiefer zc. 2354. 7
gel, ssřiblitel;
481. - zahn,
schielen, - end
1246. 2357. 77
Schienbein 385.
Schiene, - en zc.
nugi; - des
pel; des Wundarz
dičky, deštičky.
Schienenkathe
schier, čirý, 856
schieren,
Schiergrube,
- hafen 714
- ling 66. kozý
pýsnek; -
pik; - stange,
čirté,
Schießbeere,
Schieße,
schieß, - en zc. 2
2270. 296. 1149.
her 296. -
- pulver 2050
Schießer 2242.
- plan, - platz
pes na barwu;
1947. - schlange
sse, wátossina.
Schiff und die Arm,
- meister zc.
fes 602. - bar,
- baum,
- bruch 2596. 602.
1507. - ergeht 1408

hrot, zrno; střjž; ssrakek,
11, 81. ssrotowý; -art,
lačka; -baum, lizyna;
ier, swalnéj -bock, koza,
ha; -büchse 81. -te 23.
isen, rypadlo, -ten 2371.
ladám, wáljm; -Holz,
jm; -Eisen, přetnu;
hammer 2264. -hobel,
běrék; -kasten 2281. -lei-
r 1058. 793. -meisel,
kál; -säge, pila na stro-
ty; -stange 807. -stück,
bkalek; -wage 678. 564
rubben, sstrabám
hrubbhobel, hrubý obl-
rumpfen 2004. 652 [rák.
rumpfig, -keit 2105
runden, pukám se.
hub 1075. wrch; sstup;
řazenj; -bett 1664. -blech
er Pferde, lusstěnj; -feu-
er, wyhljdka; -gelder,
klad; -isch, ligowitý;
karren 572. 1945. 621.
59. -kasten, -lade 2450.
34. -ochs, jochař; -riemen
072. -sack, kapsář, 947
chtern 763. 1143
büler rc. žák rc. sskolák,
176 -armer 879 [buk.
blürbaum, semenáč, dub,
tren, rozkutjm, s. auch
ieren rc. -er, ssarowač;
lange, ssarownjk.
hür, ssorf; -en, parwuňk,
er, korokop.
hürze 2780. 497. 288.
149. -en, kasém; zawázi.
büssel, -korb, -schrank
06. 1504. -flache, plát;
blume 1561
bütt, násyp; -bar 2295.
boden, obilnice, 2123
itteln 525. 1679. třesu.
12. 1089. wrtjm (hla-
wau).
itten 2322. legi, 1085.
hosen, St 2294
büttgabel, wýtrassky;
eld, zágemné; -haus,
ypka; -senf 402
hütze rc. střelec, 348. -en-
fel 2270. -en 111

Schuffe, ssauf, nálewka;
-Biersch. nadawék, pak.
Schuft, arm Edelm., kobyl-
kář, wsslwák, otrhanec,
526
Schuh 2271. -lederner, ko-
ženek. -Holzsch. 249. dře-
wének; -Filzsch.; pistka;
-Bauersch. 633. 681. -ei-
nes Pfahles, bota; -schlech-
ter 642. -am Mühlrumpfe,
korčak; -wechseln 1764.
-blatt, nárt; -bohrer, cy-
kán; -chen, obugi; -fleck
1842. -flicker rc. 1918. -rinn-
ge, prté; -macher, sswec;
1230. -nagel, cwok; -pu-
tzer, čistič střewjců; -wachs,
-wichs 149
Schulanstalt, -höhere 577
Schuld, -ig, -brief rc. 197.
-s. 1503. -machen 1799.
wina; -beymessen 2004.
-bekommen 173. -geben
1838. -brief 801. wpsánj;
-herr, wěřitel; -ig 1699.
1033. -ger 2568. -los
1157. -mann, -dner 198.
-verschreibung 2175
Schule rc. 2351. -suchs,
čunče, sskolář, 943. -geld,
plat od učenj; -gerecht,
sskolský; -mann. učitel;
-meister 910. -pferd, cwi-
čený kuň; -sattel, němec-
ké sedlo; -wesen, sskolnj
wěcy, sskoláctwj.
Schulter 1508. 1964. -blatt
814. -blech, náramek;
-fleck, -lay, -blech 1062.
-küssen 1568
Schultheis, sudj, rychtář.
Schulze, rychtář.
schummeln, ssmrdati se.
Schunke 2586. sr. lopačina.
Schuppe 2386. 823-4. -en,
laupám, ssrauhám; -wurz
schups 2387 [28
Schur, střjž; přjkoř.
schurigeln, ssidjm, teyrám.
Schürze 164. kep, 561. 2336
Schurzfell, † kozenice.
Schuster, sswec, prták; žit-
njk; ssewcowský; -braten,

stussenice; -brühe 246.
-glättholz 288. -kleister,
-pappe 867. 158. -kneif
854. -leiste 602. 741. -ern,
ssewčjm.
Schuß, střelenj, rána; běh;
let; wýhon, 993. 288 wrh
Schußauf, Vogel, pochop?
Schußblätter der Rübe, ná-
dor; -frey, bezpečný před
ranau; -weite 234. -wun-
de, postřelenina.
Schutt 2232. rum, 2864.
1464. násyp; sypánj; seypka
Schutz 1242. 1210. 2364.
stawidlo. ocenice; zakam-
pj; -befohlner, swěřenec;
-bret 2243. -brücke, láwo-
ka; -dach 1575. -engel
1242. 2267. -gatter 79.
951. 428. -geist, -gott, buch,
bůh strážce, 180. -krieg
1200. -patron 180. -po-
cken 650. -rede, -schrift
1216. -stadt, město pod
ochranau; -verwandte,
obywatel; -waffen 2380.
-wehre, obrana.
Schwabe rc. 2587
schwach 47. 654. 761. 870. 1.
1147. -werden 870. 1121.
-machen 2826. -heitssün-
de 654
Schwaden 441. -des Gir-
sches, péro; ssmoh; bér;
-brey 1990. -gras 851
Schwadrone, sswadrona.
Schwäche, -en, s. bey schwach,
n 2817. 1041. -lich 185
Schwägern, -schaft, s sswagr.
Schwäher, tchán; test;
-inn, tchyně.
Schwängel, wáha; srdce.
schwängern 1228. 1402
schwänken, wyplákuu.
Schwänkkessel, wanička.
schwänzen, mrdám; pro-
plahočjm (sskolu); přiu
ssrábnu se.
Schwänzer, naplawač.
schwären 334. 2548
schwärmen 1985. 2118. pla-
hočjm, 2106. -er 2288,
1651

[illegible]

... potřeba; [illegible] 88..1167. -kleid, [illegible] oděw; - täsklug, [illegible] - körper 2403. [illegible] w prawjch [illegible] mi: [illegible] 19 [illegible] nj

[illegible] ženfký, - [illegible] fkoška (pollizye), [illegible] o [illegible] [illegible] 250 [illegible] Stát, [illegible] -en, [illegible] [illegible] 1207. - [illegible] -[illegible] [illegible] od [illegible]; [illegible] býti; [illegible] ží. 219 [illegible] 63 - [illegible]; [illegible] 576 [illegible] [illegible] 386 [illegible] 1818. 1817-23 [illegible], Stämmeisen, dláto 2672 - meissel 195 stämmen, [illegible] 1359. 63. [illegible]; [illegible] (wodu); [illegible], [illegible] jezedlný. Stämmleiste, [illegible]; der [illegible] oko; -[illegible] nepřjtel. Stämpel, tlačidlo 867. 991. 1919 [illegible], [illegible] macka, štempl; -amt, štemplowný auřad; -geld, štemplowné; -[illegible], štemplowna; - [illegible], štemplugi; - schneider, štemplowuyk; - papier štemplowaný papjr 577 stämmen, probádati. Stämper, pích, bigák. Ständchen, zastawenjčko, (weřejnj hudba pod okny), štándrle. Ständer 2242. 2372. Biersk.

[illegible] Dach, [illegible] Ständisch [illegible] Stängel, [illegible] Stänker, [illegible] [illegible], [illegible] Stärke, -n, [illegible] 2356. [illegible] Stärkkraut [illegible] stär, - ig, [illegible] Stärke [illegible] stäuben, -en, [illegible] [illegible] 95 Stafette, [illegible] Staffel, [illegible] [illegible] ein Kleid 120 Stag, [illegible] Stahl x. ocel, [illegible] [illegible], železo; [illegible] 2849. - [illegible] - [illegible], [illegible] Stake, [illegible] Staken, [illegible] Stall 104. 2153. [illegible] [illegible], [illegible] [illegible] x. [illegible] [illegible]; [illegible] řád, - en, [illegible] [illegible] shodnau[illegible] [illegible], [illegible] - [illegible] 865. [illegible] 2381. - [illegible] Stamm 549. [illegible] 1985. - [illegible] [illegible], - [illegible] rodu; - [illegible] 356 [illegible] [illegible] 6. [illegible] [illegible], [illegible] de 651. [illegible] [illegible]; - [illegible] zprawný [illegible] přirodnj dům; - [illegible] být; - [illegible] - [illegible] [illegible] kořenný [illegible]; - [illegible] přirod rodu; - [illegible] wodnj, [illegible] Stampfe x. 2240. 2 stampfen x. 1352 [illegible] 2418. 266.

ist, osnowa;
518. - hauer 52
lacák; - mühle
. vjchák; - wolle,
. ička; - schlägel,
b); - spreu, otiu:
z, staupa.
w; des Krämers,
- vadlo. Pferdstand
- warte, sstandára;
- pleš, prut; - baum
- ild, socha; - de, s.
472 - desherr,
mj pán; - mäßig,
- rwu; - desperson,
- od stawu; - geld,
- cawadla, od místa,
- dschaft, stálý;
233 - 5 - 6
2282. 2196 - 7. tyč,
1633. 1443. 52.
4. 2372. - am Pfer:
de, stranice; Gold:
waage u. prut, hůl;
en 2372. - holz, ty:
čjwj, tyčj; - leuchter
- pferd, kůň při agi;
am, straničné vdidlo
Gestank, smrad.
, kůl, hromada,
; - eln, hřápati se
art; - platz, skladné
); - recht, skladné
wo; - stadt 825
fylný, 307. 606. 619.
250. 999. tuhý, pru:
, walný, zběhlý; - gei:
. v, † wolnowěrstwj;
aut, hlebsk.
ke, Stärke, galowice.
:ost 2239.
., tuhý, ztuhlý, zdře:
nělý, zkřehlý; zawilý
1. - en, tuhnu 655 dře:
nijm; - knochen, caheyl;
opf 2304 - 373. 880.
:inwand, klijžené plátno;
lun 573. 880. - sucht,
:nutj.
:ation 2235 - 6.
tatistik, statystyka.
tt, mjsto; - haben 49. zu
tatten kommen, wděk bý:
t; - gehen, dařiti se; - thaft

908. 1508. - halter u. 909
1057
stättlich 1663. wýborný.
Statue 2240 - 2. 2373 -
Statur, postawa.
Statut 2242. wstanowenj.
Staub, - en (505. 116.) - ig
u. u. 1711. 1719 1720.
503. 116. 1056. - erde, prst;
- federn, prach, (prapor?)
- haar, peyřj; - kamm,
hnidák; - laus, wssewě;
- regen, mrholka; - weg,
matečnjk.
Stauch, češlice; rukáwec;
- che des Flachses, kozyčka,
rozkráček, 154. - en, za:
hradjm (wodu); duš m
(maso); nakládám (zboží);
wyrknu; len klásti na
rozkráčky.
Staude, - ig u. keř 681.
1551. 515.
Staudenkorn, žitnice 1931.
- schnapper, - vogel, pěnice.
stemmen, vzápiti se.
Stawbelen, wrtkánj, šu:
pec, wýšsupek; - pe, ná:
kaž nové nemoc; der Scha:
se, wrtohlawost; - en
2361. 953.
Stechapfel, brawěk, 859.
- bahn, kolisstě; - baum u.
1431. - beere, wjčj lyko;
- beutel, sstrocké dláto;
- dorn 2848. bessetlák;
- eisen, rypadlo; - den
u. 1483 - 4. 2235. 163.
573. 29. 63 - 4. 1931. 599
747. 2417 522 wssem,
rygl. koli, klánj.
Stecher, kolec; 2862. bur:
dýk; - am Gewähre,
spaušek, klak. kýr, kron:
dle; ryter; střelek.
Stechkraut, ostropes; - mes:
ser, zabigák; - nadel 1887.
- palme 320. 2309. - spiel,
kolba; - staude, střjka;
- winde 2312.
Steckbirn, hedbáwnice;
- brief 2788. - len, hůl, v.
Eichenholz, dubowka; v.
Mehldorn, mlohowka; v.

Dorn, Haselbusch u. trno:
wka, ljskowka; Kokoška,
dřjnowice (dřjnka, od.
dřjnka), sspanyelka u.;
wězým, wězým; hatiti se,
strčiti, nastrčiti; in Brand,
zapáliti, u. - enfacc,
pochop; - pferd, konjk.
Steckerbsen, šezený hrá:h;
- garn, - netz, tenátka; - ka:
sten, - tatarr 497. - nadel
u. 2366. - reis, wrub,
- rübe 577. - wiese, w:z.
Stefen, Ssčepán.
Steg 751. 942 - 3. - an der
Säge, příčka mezy wide:
cy; - über den Durchlaß,
chodba; im Weinberge,
kobylice; - auf der Geige
Stegereif, třmen; aus dem
Stegreise, z patra.
stehen, - nd, - des Wassers,
- den Fußes u. 225, 5 - 6.
2235. 1776. wyjstogim,
- bleiben 1662. - machen
stehlen 636. 2526. 16
- nehlben 1862. - er (Dieb.
steil, tuhý 604. (. karr, wu:
cený; klijžený; wrautilý;
- en, s trobim, po: ...;
- ... ...,
klijžené plátno; - rus, 61
Steig, chodnjk. s. Svinucia,
- bohne, fazoly; - bügel,
třmen, třmeň; - er. scho:
dy; - geilen, kotw. ce;
- gen 776. 78 ...
wšedun, připlaceti; - er,
ssteyg'ýř, leye.
steigern, dražjm, předra:
žim, wěšsim.
Steigerühre, kogan.
Steigriemen, třemeníšek.
Steigwerk, zanáška.
steil, příkrý, strmý.
Stein, - brecher, (2131)
- bruch, - schneider, - gut
u. v. 480 - 1 - 2. 1463 - 4.
- adler, skalnj orel; - alt,
prahstarý; - beere, bru:
snice u. - beißer 2115.
blask; - birn 592. - bock 631
- brand, snět pecy kowité;
- bruch 982. - ...

tužebnjk, bedrnjk, netřk; - büche, habr; - druck, tka: menotiřk; -druse, ohřiwa: ka; - eiche 95. dub (ſkal: nj)ÿ - eule, - kauz, kulich; - fels, ſkála; - fink, dlaſk; - gall, - ſchmack, - ſchmatz, poncolka; - geſchütz 820. - grube, - bruch 481. - gut, kamenina; - hammer 1936 - haue, ſſpičák; - hauſen 436. -hirſe, -ſame, kameyka; - huhn, ſſkřemenáč; lagopus. - kenner, kamenář; - klee 2119. 584. - kohlen 48a. 2481. 79. - kraut, ſ. Wau, - kreſſe, ſtěničnjk; - leberkraut, ga: trnjk; - lerche, linduſſka. - mahl, zálubné; - nuß 615 480 - öhl 1463. - öhl, olmi: wý oleg; - pfeffer, pim: pinelle, bedrnjk; - pflanze, kamenobeylj; -reich, pře: bohatý; kowſtwo? - roß, hřjběrý; -ſalz, kruſter 482 - ſchnitt, wýřez kamene; - ſchrift, nápis na kame: nj; - ſchule, tpeckowiſſtě; - ſchwalbe, roreyk; -ſinter, kawaličný kámen; - wall, materinjk, -wurzel, oſladič. Steiß 2081. prdel; - bein, řitnj koſt.
Stellbaum, ptačidlo.
Stellboden, galowé dna.
Stelle 908. přad, ſlužba.
ſtellen 2243. 1663. kladu 233. 171. - ſich 54. 2235-6 - 2243. 233 167. - lett 497 - er, ſtawěč.
Stellmacher, kolář; - rad, ſtawěcý kolečko; - ſtaude, ſoſſka; - lung 1663. - ver: treter 2782. 909. 1037. - weg, průſek, tenetnice.
Stelze 115. 2574 dřewěná noha; - gner ſſtihlák, chodák.
ſtemmen rc. ſ. ſtämmen.
Stempel rc. ſ. Stämpel.
Stendel, mudatka 2611.
Stengel, ſ. Stängel.
Stephan, Sſtěpán.

Steppe, draha 246. 2247. - en, ſſtepugi, proſſiwám.
Sterbebett 2185 1884. - fall, aumrtj. odaumrt; -glocke 2495. - hemd, - kleid, rubáš; huhn, ſeyc; - jahr, rok ſmrti; - lied, pohřebnj pjſ. - liſte, popſánj umrlých ſterben 955 - 6 2159. 1260 2113. 1622. die u. da 1882 ſmrt, mřenj rc. - enskrank, na ſmrt nemocný.
ſterblich rc. 2184 - 5.
Stereocaulon, † pewno: peněc.
Sterl, mautwice, tlukadlo; im Bergbau, turljk.
Sterling, ſſterlink.
Stern rc. rc. 455. bild, - ge: bäude, hwězděnj; - deuter, planetnjk; - tat werden 2639. - leberkraut 2312. - roche, reynok peřeſtý; - ſchnuppe, - buß 1500. očiſſtěnj hwězdy; die ü: brigen ſ. 456 - 6.
Sternberg 2278. - gia 2247
Sterz, Sterze, klečtehle; - bey den Thieren ocas; bey Menſchen řit; am Wa: gen, opačina; - Speiſe, ku: cmauch, ſuſtka, ſſkuban: ka; 2173. - en, pobjhám, plahočjm.
ſtetig, ſ. ſtätig.
ſtets, vſtawičné, wždy; - während, celoročnj, wždy trwagicý.
Steuer rc. 45. daň; 1543. - bar 306. - mann 856. (wrčtný?) - ern 72. 1780 - lang 994. reydugi; pod: pjrám ſe; dáš plaťim, - beutkmen, oběſſim; - na: gel, zákolesnjk; - ruder 2343. - ſtange, ſochor.
Steyermark rc. 2584.
Stich, pichnutj 63. ſ. ſte: chen, verlaſſen, důtka; - hal: ten, držjm; 231 - 4. 2235 - Stein = Felſen, ſlug; im Teiche, lowiſſtě; beym Handel, i. e. Stichhandel, Stich um Stich, z rančky

do rančky; in den [illegible] ſſtych; - art, křjž; [illegible] hlawa, ſtych; [illegible] tek kozýr, trumpf [illegible]
Stichel, rydlo; - er, [illegible] 1055. - ein 2309 [illegible] - rede, - wort [illegible] důtka.
Stichling 893. [illegible] zlodějka; [illegible]
Stück, [illegible] 685 [illegible] bušný kaſſel [illegible] del 6.5. 320. [illegible] ſſiwánj; - wurz [illegible] ſticken, roſpráwím [illegible] pracſſim, roſprjm
Sticker, [illegible]
Stief 1157. - polen [illegible] ter, - ſohn 1158. [illegible]
Stiefel. 70. 2352 [illegible] - holz, dřewo rc [illegible] (botáky?) - [illegible] - knecht 2789. - [illegible] obauti; ſyřiti 600. [illegible] re, - ſchaft 395.
Stiefgeſchwiſter, - [illegible] paſtorkata 1450 [illegible] 830. ſohn, - tochter [illegible] 2120. - vater 1420.
Stiege, ſchody.
Stieglitz 2246. [illegible]
Stiel, rukowět 1039 [illegible] 1. 418. 52. 1583. 6.4 [illegible] Gebäu, křeſtjk; [illegible] Schlittenpeitſche, [illegible] Meſſerſtiel, ſtřenka; [illegible] Obſte, ſtopka; - [illegible] - ſtappe očepek.
Stier rc. 86 [illegible] hauſe, beyk. [illegible] 344. - en, [illegible] 2ten, 1098 - riſch, [illegible] nely; - kler 177
Stift 574. [illegible] klička; in der Schule [illegible] zubec, ſtyft.
ſtiften, - er 2740. 1090. [illegible] 239. ſ. errichten [illegible] tropik.
ſtiftiſch, - tle, ſtyp [illegible] - tle oder - tungsbrief [illegible] darký liſt; - herr, - [illegible] kanownjk, - nice. [illegible]

tt, ſſtylet, dobec.
tille, -en, -werd. 2415.
. ꝛc. 1620. 2520. 2244.
5 6. 2488. -ſtand 1819.
ánj; lhůta.
ime, menſchl., artik.
bt ꝛc. 508-9. 449. wý-
, 1820. 1814. 267. -en
. 2227. ſſtemugi; na-
gim.
unbaŭer, ſtrognjček;
a 267
kbaum, ſtřemcha.
n 2182-3. nach dem
uſter, -hund, Ziege,
Finau, pſynau, kozy-
ꝛc. ſmrděti; -end 2183.
o 2868. 2129. 1075
kfliege 91. -käfer, ge-
-ratz, tchoř; ſtein,
mjk, tſmrďák.
t, -ring, pulec.
n ꝛc čelo; čelnj; -band,
de 2568. -rad, čelnjk;
men, -blatt, -zierde ꝛc.
. -wand 1919
rn 715. 196. pobodati,
ati (zuby), rýpati w
:.
:, kmen, keř, trs; hůl,
4. (ſ. Stecken) 44. 1428.
4. ponebj; -der Füge-
der Wagner, ſtřiho-
; hřup; -Stock, pau-
pra-, prah-; pate-
rý; -aar, krahulec;
um, welmi hlaupý.
n, nawalugi (Tuchm.)
awugi ſe; wězým,
1. 293.
ierbſe, polnj hrách;
e, kulich; -fiſch, tke a,
1. 1372. -geige, ſſkřip-
-gut, -raum, klučeni-
-hammer 1467. -haus
. žalář; -holz, dřjwj
ezowé; -iſch, zawilý;
utilý; -meiſter, žalář-
; -narr, neholený blá-
, 2434. -ſtill, -taub,
la tichý, hluchý; -uhr
. -ung, záſtawa, -wand
6. -werk 1649. 1625.
m 2259. 2872

Stüber, wyžle.
ſtöbern 116. 2365, ſſtárám.
Stöchestraut, pleſniwec
Stöckel am Pfluge, podnjž-
ka, 2365. 767. 522. -ſchnei-
der 2365. -en, do klády,
trlice dáti.
ſtöhnen, hekám.
Stöpfel im Ofen, zátka.
Stöpſel, zácpawka, vorh.
Stör 325 515. 2265
ſtören, ſſtárám; ruſſjm,
překazým; nepokogjm,
ſtörrig, twrdoſſigný. [970
Stößel 867. 1429. 2431. 2419
am Pflugbalken, pretykač.
Stößer 682. drawý pták.
Stößerey, ſtrkanice.
ſtößig, trkawý.
Stoff 744. 862. (582)
ſtoiſch 2252
Stollblech 471
Stolle, hauſka; -große, cal-
ta; Chriſtſtolle, wánočka,
ſſtědrowka; Butterſtolle,
pomazánka.
Stollen 2381 425. 796. 1418.
am Bette, noha (ložnj);
rozpjnám, -blech 471
Stolperer, brkač.
ſtolpern, potknu ſe, 545 br-
kám, pocháp beru; -prian,
pocháp, brdauc.
ſtolz ꝛc. 425-7. 1954. 1767.
1483. 1005. 2683. -ſeyn
1010. 265. -zieren 1004.
1525. 1952
ſtopfen 128. 356. 280. 292.
-holz 128. -klößchen, -nu-
deln 2348. 2385
Stoppel, ſtrniſſtě; ſtonek
(ſſpenka); -eln, ſplacým,
zlátám; paberugi.
Storax, ſſtorax.
Storch ꝛc. der weiße 63. 141.
-der ſchw. ſſatan, bočan.
Stoß 130. ſtrčenj, rána,
trknutj, 2200. 2384. Eiſſt.
třenice; -am Federvieh,
biſkup; -am Weiberrocke,
podloženj, 424. -aar, ſ.
Stößer; -bank 2381. -bil-
lard, čuheyda; -degen,
plec, 589. -eiſen 814

ſtoßen 2267. 2279. 2398.
2253. 2419-20. 2200. 2483.
2084 252. 382 2253. 2442.
ſtpám; -oft, viel 1081-4.
234. -darauf 1063. -ſich an
etw. 990. wrážjm ſe, 2485.
-zuſam. 2232. -v. Amte,
ſwrhu; -in etw. wrazým.
Stoßgebeth, -ſeufzer, ſtřel-
čj modl. wzdych. -vogel
ſtottern 76. 569. 510 [682
ſtrack 2234. -ks, přjmo, hned
ſträflich, winý; treſtu hodný
Strähne, předeno, 1713
ſträuben, -ſich, gežiti, -ſe,
čepeyřjm ſe, zpěčugi ſe.
Sträuchlein, křjček.
Strafe, -en 1603. treſt, 491.
220. 1024. -oft 1089
ſtraff, ztuha napjatý.
ſtraffällig, prowinilý.
Strafloſigkeit 1119. 1151.
-mark 433. -predigt 509
Strahl 1716. 1441 hrom;
ſtřela; -am Roßhufe, ſtřel-
ka; -eiſen, potápka; -en,
1442. 1476. -muſchel,
hřebenka; -ſtrich, hrom.
Strahow 2261
ſtramm, ſ. ſtraff. [pám.
ſtrampeln, -pfen, cupám, du-
Strand, břeh mořský;
břežnj; -den, wrazyti na
břeh; rozbiti ſe, tápati;
-gut, trozbitiny; -läufer
77. -recht, pobřežnj prá-
wo; -reiter, pobřežný;
-vogel, tpobřežnjk.
Strang 1908. 1898. -taſche
1532
ſtrapazieren, trmácým.
Straße, ceſta; ulice, ſtřjda,
2640. aužina; -lebb. 380.
-enbaum, beym Sägema-
gen, ceſtka; -enbereiter
1872. -räuber 816. 1022.
2804. -raub, zbog, 1022.
-zoll, ſylnične. [tice.
Straube, kotauč, koſma-
Straubhuhn, trauſnáč; -big
rauſný, koſmatý, -rad, ſpa-
dák.
Strauch, keř, 659. 112. -v. Hei-
deln. 302. -dieb, nákeřnjk.

straucheln 545. 1811. 2512. 645
Strauchen, ozhřjwka, rýma
Strauchleer, *russ.* rakeťnjk, -rinne, přjčnjk, přjkon; -werk, křowj, 112
Strauß, pštros, kytka; pranice; chochol; -hahn, *russ.* lurudhtan, tringa pugnax; -weise, kozlík.
Strebe, mečjk; odpor; -band der Zimmerleute, mečjk; -en 2190 1673. -bestange (Jäger.), žezlo.
streckbar, tažitedlný.
Strecke, protahowačka; hon; kus cesty.
Streckeisen, protahowačka
strecken 1056. 1086. 1902. -sich, 2036. -er 720
Streckhammer, wytahowacý kladiwo; -teich, wýtažnjk, wýtažnj rybnjk.
Streich, rána, vdeřenj, 713. 804. 2382. -listiger 289. 2542. -dumm 370. -geben 543. -baum im Stalle, přjwora; † myzdřjk; -bret, 434 2126. -e der Bäcker, střepchowačka; -der Tuchmacher, sstětka; -im Festungsbaue, bok; -eisen 976 -hölzer 827
streicheln 367. 100. 1015
streichen, šmuštjm, 153. 92. potlaukám se, 1028. třu, 868. shánjm (obilj); mrskám; podběhnauti se; (v. Hirndinn); das Feld, střepchugi; -das Fell, holjm; tnu (komplim. minet 2c.)
Streicher, ocýlka.
Streichfahre, podmjtka; -fetzen (Schust.) štřjžek; -fisch, trbelnj ryba; -geld, postryžné; -beinnehmer, postryžný; -holz, slhářka; im Bränd. limpa; -karpfen, trnjk, trbelnjk; -nadel, průbjřská gehla; -wehr, gez; -winkel, bočnj vhel.
Streif, šegzd; od. Streifen, pruh, 1722 pásmo, střewjk, an einer neugedünchten Wand, šmahepl; -an einem Steine, d. Schichte, šlona.
streifen, zasáhnu, 1923. 1385. odřu; trmácým se; -rey 2381. -setzen 2285. -gerte, -ruthe 1924. -ig 880. pruhowaný; -ige Taube. prušák; -Apfel, pruháč (*sl.* praužka); -taffet, žjhowaná dykyta, -jagen, naháňka; -ling, pruháč; -schuß, postřelenj; -zug, wpád.
Streit 2c. 64. 346-7. 55. 1731. 2025. 2432. 2216. -axt, bardýř? -bar 65. -en 1685. 287. 146. 1676. 347. 1918. -frage, otázka, rozepře; -handel, rozepře; -ig, odporný; oč gest spor, rozepře; -keit, rozepře; -kolben 140-5. 1427. 2072. 726. 1445. -sache, pře, spor; -schrift, sporný spis; -sucht, hasstěřiwost; -wagen, kosnj wůz.
strenge 18. c. 687. -8. 1591. tuhý; břjbecý.
Streu 2246. 2252-3. -büchse 1671. -gabel, wysekaský; -sand 1671
streuen 2246. 1907. 2429
Strich, tah, 141. 605. střepch; pruh, 1902. -der Vögel 365. tah; -der Fische, třenj; -des Zeuges, wlas; -Landes, kus země, krag; -machen, vlekle 996. -streicher 927. -bürste 1849. -holz 2125. -lein 141. 2273. -regen 1790
Strick 1908. 2385. 1849. 2205. žjnka; obřew, 944
Strickbeutel, střepkowáček.
stricken 2c. 2382. wážu, 1514. -Netze, sýtě pletu; -nadel 2539. -zeug, wázanj, střepkowánj.
Striegel, -eln 153. 424. 834
Strieme 336. 1722. 1921-4 zsynalost, *sl.* wrúž.
Striezel 358. hauska, 2556
Strippe an den Stiefeln, lošsina [illegible]
[illegible] auf der [illegible] ka, petlička.
Strobel, [illegible]
-borte, [illegible]
strbáč.
strohern 2149
strohmen, [illegible]
wallti se, 435. [illegible]
Strömling, [illegible]
Ströter, [illegible]
Stroh, -keller, [illegible]
2c. 2148. 419-69. [illegible]
wirrt. 862. 248. [illegible]
Stief. 2252. -[illegible]
[illegible] 380. -arbeit, [illegible]
slámy; -band 155. [illegible]
me, slaměnice, 152. [illegible]
otep (slámy); -[illegible]
-schaube 2c. 208. [illegible]
-dach 231. -decke, [illegible]
ka; -decker, [illegible]
plawý; -halm 225. [illegible]
ker, kobylkář; -[illegible]
ka; -mann, [illegible]
956. -sack, poslam[illegible]
menjk); -schaube [illegible]
-mit Lehm [illegible]
kalenec, -nice; -[illegible]
řezač; -seil, po[illegible]
-wisch, wěchet; -[illegible]
-we, wdowec po [illegible]
wdowa po žiwém.
Strom, proud, tok, [illegible]
2049. -heftiger, [illegible]
strotzen 266. 65. 995
Strunk 2382
Strudel, wjr, 238[illegible]
Strumpf 2c. 1942. [illegible]
tulipán; -angestrickt [illegible]
-band, podwazek; -[illegible]
stáwek; -wirker, [illegible]
Strunk, [illegible]
Struppe, -pe, poblem[illegible]
2593. -pig, [illegible]
266. -igen, [illegible]
se, zdwočiti se.
Strup, čumák; [illegible]
Struthiola 1931
Struthiopteris 1415
Stubben, pařez.
Stübchen, čtyři [illegible]
Stube 2308. 2597. 12[illegible]
terird., zemnice. [illegible]

[illegible] ; -[illegible] -[illegible] [illegible]; -[illegible] [illegible] -[illegible] [illegible]; [illegible] -[illegible] [illegible]; -[illegible] [illegible] -[illegible] [illegible]; -[illegible], -[illegible] [illegible]; -[illegible] [illegible] -[illegible], -[illegible] [illegible] -[illegible] [illegible] -[illegible], [illegible] -[illegible] 430 -[illegible] -[illegible], [illegible]; [illegible] -[illegible], [illegible]; -[illegible] 2110. [illegible] -[illegible] 2481. [illegible] -[illegible], [illegible] -[illegible], [illegible] -leberkraut, [illegible]; -[illegible] -[illegible] 480 -[illegible] [illegible] -[illegible], [illegible] pinčik, bobrujk; -[illegible] [illegible] -[illegible], [illegible]; [illegible]! -[illegible] [illegible]; -[illegible] 482 - schnitt, wyřez kamene; - schrift, nápis na kameni; - schule, [illegible]; - schwalbe, [illegible]; - [illegible], kamelický kámen; - wall, [illegible]; - wurzel, [illegible].

Steiß 2091. prdel; - bein, řitnj kost.

Stellbaum, [illegible].

Stellboden, [illegible].

Stelle 908. [illegible], služba.

stellen 2243. 1663. [illegible] 233. 171. - sich 54. 2235-6 2243. 233 167. - [illegible] 497 - er, stawěč.

Stellmacher, kolář; - rad, stawěcý kolečko; - [illegible], [illegible]; - [illegible] 1663. - vertreter 2782. 909. 1037. - weg, průšek, [illegible].

Stelze 115. 2374 dřewěná noha; - gner [illegible], [illegible].

stemmen &c. s. stämmen.

Stempel &c. s. Stämpel.

Stendel, [illegible] 2611.

Stengel, s. Stängel.

Stephan, Štěpán.

Steppe, [illegible] 246. 2247. - er, [illegible] [illegible].

Sterbebett 2185. 1884. - fall, [illegible] [illegible]; - glocke 2395. - hemd, - kleid, [illegible]; [illegible], [illegible]; - jahr, rok smrti; - lied, pohřebnj [illegible]; - liste, popsánj umrlých.

sterben 955-6. 2139. 1260. 2113. 1622. die u. d. 1882 smrt, mřenj &c. - enskrank, na smrt nemocný.

sterblich &c. 2184-5.

Stereocaulon. † [illegible].

Stern, [illegible], [illegible]; im Bergbau, [illegible].

Sterling, [illegible].

Stern &c. &c. 455. - bild, - gebinde, [illegible]; - deuter, planetnjk; - [illegible] werden 2319. - leberkraut 2312. - rebe, [illegible] [illegible]; - schnuppe, - [illegible] 1500. [illegible]; die übrigen s. 456-6.

Sternberg 2178. - gin 2247.

Sterz, Sterze, [illegible], [illegible]; - bey den Thieren ocas; bey Menschen [illegible]; am Wagen, [illegible]; - Speise, [illegible], [illegible]. [illegible] 2173. - en, [illegible], [illegible].

stetig, s. stätig.

stets, [illegible], [illegible]; - [illegible], [illegible], [illegible].

Steuer &c. 45. das; 1543. - bar 306. - mann 856. ([illegible]) - ern 72. 1780 - lang 99. [illegible]; [illegible] [illegible]; das [illegible], - [illegible]; - nagel, [illegible]; - ruder 2343. - stange, [illegible].

Steyermark &c. 2384.

Stich, [illegible] 63. s. stechen, verlassen, [illegible]; - halten, [illegible]; 231 - 4. 2235 Stein = Felsen, [illegible]; im Teiche, [illegible]; beym Handel, i. e. Stichhandel, Stich um Stich, [illegible]

Stöber, wyžle.
stöbern 116.2365. štárám.
Stöckestraut, pleinipec
Stöckel am Pfluge, podwij=
ka, 2365.767.512. -schnei=
der 2365. -en, do klecy,
trlice dáti.
stöhnen, hekám.
Stöpsel im Ofen, zátka.
Stöpsel, záčpawka, verb.
Stör 325 515. 226,
stören, šťárám; rušjm,
překažým; nepokogim,
störrig, wrdošljwý. [970
Stöckel 867.1429.2431.2419
am Pflugbalken, pretykač.
Stößer 682. drawý pták.
Stößerey, štrkanice.
stößig, trkawý.
Stoff 744. 862. (582)
stolsch 2252
Stollblech 471
Stolle hauska; -große, cal=
ta; Christstolle, wánočka,
střědrowka; Butterstolle,
pomazánka.
Stollen 2381 425.796.1418.
am Bette, noha (lozni);
rozpjnám, - blech 471
Stolperer, brkač.
stolpern, potknu se, 545 br=
kám, pochčp beru; -plan,
pochčp, brdanc.
stolz ic. 425-7.1954.1767.
1483.1005.2683. -seyn
1010. 2'5. -ziren 1004.
1525.1952
Stopfen 128. 356. 280. 292.
-holz 128. -klöschen, -nu=
deln 2548.2585
Stoppel, strniště; stonek
(šspenka); -eln, splacým,
zlátám; paběrugi.
Storax, šstorar.
Storch ic. der weiße 63.141.
-der schw. šsatan, bočan.
Stoß 150. střjenj, rána,
trknutj, 2200.2384. Eiest.
třenice; - am Federwich,
biskup; -am Weiberrocke,
podloženj, 421. - aar, s.
Stößer; -bank 2381. -bil=
lard, čuheyda; -degen,
plec, 589. -eisen 814

stoßen 2367. 1239. 2548.
2253.2419-20.2220.2433.
2024 252.382 2253.
stottern 6. 509. 510 [682
stract 2254. -ks, pjsmo, bned
strácklich, wjrý; ...
Strähne, předeno, 1713
sträuben, - sich, gežiti, -se,
čepeřjm se, zpěčugi se.
Sträuchlein, kříček.
Strafe, -en 1603. trest, 492.
220. 1024. -ost 1089
straff, zuha nep'atý.
straffällig, prowinilý.
Straflosigkeit 1119. 1151.
-mark 433. -predigt 509
Strahl 1716. 1441 hrom;
střela; -am Roßhufe, střel=
ka; -eisen, potápka; -en,
1442. 1476. -muschel,
hřebenka; -strich, hrom.
Strahow 2261
stramm, s. straff. [pám.
strampeln, -psen, cupám, du=
Strand, břeh moiský;
březnj; -den, wrazyti na
břeh; rozbiti se; tápati;
-gut, trozbitiny; -läufer
77. -recht, pobřežnj prá=
wo; -reiter, pobřežný;
-vogel, tpobřežnjk.
Strang 1908. 1898. -tasche
1532
strapazieren, trmácým.
Straße, cesta; vlice, šjřba,
1640. auzina; -lebt. 380.
-enbaum, beym Sägewa=
gen, cestka; -enbereiter
1872. -räuber 816. 1022.
2804. -raub, zbog, 1022.
-zoll, sylnične. [tice.
Straube, kotani, kema=
Strauchdieb, trawinec; -bu=
rawný, kosmatý, -sad, ...
děk
Strauch, ker, ...
beth. 302. -buch, ...

spucken, pligi 2264 1883. 1052. - Gläschen 1518
Spude, přišpjiffka.
spülen, plákmu.
Spülfaß, - schaff, trwymywadlo; - icht 1623. -junge, sukač; - kessel, wanička, - magd, myčka; - rad, kolesnjk, saukadlo.
spünden, bednjm, ſſpuntugi, střihugi; - er, ſſrotýř, ſkladač; - dstig, kliherwatý.
spüren sc. 2259. ſſlakugi 155 - hund, ſlidnjk; - schnee, nowina.
spürzeln 2159.
Spuck, strasſidlo 864. bluk; hurácenj; brykule, wytocky.
Spule 138. Schießsch. člun, (v tkadlce) - en, saukám.
Spulwurm, hlista; lauka, 2356
Spund 2370. zátka; čep; im Holze, blána; - band, plaň; - baum, vor dem Mühlgerinne, práhán der Wehre, záplawa; - bier, ſſaſſowé piwo, - bohrer sc. - geld, ſſtúčka; - bacte 2370. - hafen, ſwrchnj kwaſnice; - hobel, ſſpunſownjk; - nagel, ſſpuntowák; - ſäge, zlodějka; - ſtück, ſſpuntownice.
Spur 2260. 2354. 2245. 2291. in der Mühlrinne, náraz; - biene, zwědka? - ren, tuchnu.
Staar 43. 2365. - schwerzer, cynk; - stecher, lékař očj.
Staat, mocnářſtwj, kragmy, zeme; nádhernoſt, ſtaw, (k. p. holandſſtj ſtawowé) - tengeschichte, přjběhy, hyſtorye mocnářſtwj; - sbedürfniß, obecná zemſká potřeba; - bürger 884. 1187. - kleid, nádherný oděw; - klung, politycký; - körper 2403. - mann, zběhlý we ſpráwjch zemſkých; - miniſter, miniſtr. při zemſký; - rath 2819 - verbrechen, prot zněnj zemſké; - wiſſenſchaft, politika, (politye), uměnj o ſpráwě zemſké.
Stab 450. 393. 44. 250 Generalstab, wrchnj ſſtáb; (ſſtob); - en, napřed řjkati; - erund, dwauctruſnjk; - halter 2327. - holz, dauhowé dřjwj; - offizier, oficýr od ſſtobu; - quartier, hlawnj byt; - wurz 81. 249
Stachel sc. 1387 - 2. 63. 4. 463. 2891. oſtj, oſyna; - beere 106. - fisch 327. - beere 106. - kraut, ceďlice; - nuß, kotwice; - schnecke 376. - schwamm, kuřátko, zelenka ř - schwein, moř ſká ſwinka.
Stacket 2398 (teyn).
Stadel, ſtodola.
Stadium, hon.
Stadt, - recht sc. sc. 885. - pflichtig, měſtu poddaný; - haus, radnice; - knecht, holomek, biřic; - vogt 366
Städter sc. měſſťan.
ſtählen, - ern 1258. 1817-23
Stähr, beran.
Stämmeiſen, dláto 2672 - meiſel 195
ſtämmen, porážjm 1559. 63. dlabám; nadržugi (wodu); - mig, kmenowý, zawalitý.
Stämmleiſte, liſſně; der Ring daran oben, náliſſnjk, unten, náliſſnj oko; - ring, náprſtek.
Stämpel, tlukadlo 867. 991. 1919. bigák, cycho- wačka, ſſtempl; - amt, ſſtemplownj auřad; - geld, ſſtemplowné; - kammer, ſſtemplowna; - en, ſſtemplugi; - schneider, ſſtemplownjk; - papier ſſtemplowaný papjr 577
ſtämpen, probiſſowati.
Stämper, pjch, bigák.
Ständchen, zaſſawenjčko, (wečernj hudba pod okny), ſſtándrle.
Ständer 2242. 2372. Bierſt.
ſtřez; am Teiche, ... am Dache, ſlaup; ...
ſtändiſch 2245 ...
Stängel, ſlaupek ...
Stänker, b... tchoř, ſſtéral; ...
chám. ſſtárém, ...
Stärke, - en, ſýl... 2356. blaue ...
Stärkkraut 375 ...
poſylňugicý ...
ſtät, - ig, ſtálý ...
Stätte 908. ...
ſtäuben, - ren, práš... bjm; - er, koſſula ...
ſtäupen 953
Stafete, ſſtafeta.
Staffel, ſtupeň ...
ſtaffiren, wyſtrá... ein Kleid 1906
Stag, lano; lodnj ...
Stahl sc. ocel, ... ſen, železo; ... 2849. - damit ... - ſchneider, ocelá...
Stahr, ſſpaček, ...
Staken, tyč.
Stall 104. 2253. ... wjn, husyn..., pſynec sc. - baum ... přjwora; - bruder ... ráb, - en, ... njch; obodnau... terung, krmen... - knecht 865. ... 2381. - ung, ...
Stamm 549. 140... 1985. - ältern, ... dičowé, - baum, ... rodu; - buch 556 ...
ſtammeln 76. zagjkám ...
ſtammen, pocházy... de 651. obzemel; ... paržegwé; - gut, ... zprwnj ſtatek, ... půwodnj dům; ... být; - ring, ... - ſchwerm, rog ... nj; - ſprache, ... kořenný gazyk; ... půwod rodu; - w... wobnj, kmenn ...
Stampfe sc. 22... ſtampfen sc. 235... 2418. 266.

upfgerüst, osnowa;
…immer 518. - hauer 62
…ng, placák; - mühle
…8. 648. vjcháč; - wolle,
…browačka; - schlägel,
…, (pěch); - spreu, otlu-
…, - trog, staupa.
…nd, staw; des Krämers,
… nj, stawadlo. Pferdstand
…35. - arte, sstandára;
…es Fuchses, prut; - baum
…59 - bild, socha; - de, s.
…änder 472 - desherr,
…wowuj pán; - mäßig,
…dlé stawu; - desperson,
…oba od stawu; - geld,
…t od stawadla, od mjsta,
…istné; - dschaft, stálý;
…ort 2233 - 5 - 6
…inge 2282. 2196 - 7. tyč,
…59. 1833. 1443. 52.
…r8 74. 2372. - am Pfer-
…gebisse, stranice; Gold-,
…isenstange ꝛc. prut, hůl;
…eneisen 2372. - holz, dy-
…wé dřjwj, tyč; - leuchter
…63. - pferd, kůň při ogi;
…nzaum, straničné vdidlo
…ank, Gestank, smrad.
…apel, kůl, hromada,
…lad; - ein, hrňpati se
…ládati; - platz, skladné
…jsto; - recht, skladné
…ráwo; - stadt 885
…rk, sylný, 307. 606. 619.
…70. 250. 999. tuhý, pru-
…ký, walný, zběhlý, - gei-
…stern, + wolnowěrstwj;
…kraut, hledjk.
…tarke, Stärke, galowice.
…tarost 2239.
…rr, tuhý, ztuhlý, zdře-
…wěnělý, zřtehlý; zawilý
…01. - en, tuhnu 655 dře-
…wěnjm; - knochen, caheyl;
…kopf 2304 - 373. 880.
…leinwand, klijžené plátno;
…sinn 573. 880. - sucht,
…trnutj.
…tation 2235 - 6.
…tatistik, statystyka.
…att, mjsto; - haben 49. zu
…tatten kommen, wděk bý-
…; - gehen, dařiti se; - thaft

908. 1508. - halter ꝛc. 909
1037
stattlich 1663. wýborný.
Statue 2240 - 2. 2373 -
Statur, postawa.
Statut 2242. vstanowenj.
Staub, - en (503. 116.) - ig
ꝛc. ꝛc. 1711. 1719. 1720.
503. 116. 1056. - erde, prst;
- federn, prach, (prapor?)
- haar, peyřj; - kamm,
hnidák; - laus, wssewé;
- regen, mrhůlka; - weg,
mateřnjk.
Stauch, keslice; rukáwec;
- che des Flachses, kozyčka,
rozkráček, 154. - en, za-
hradjm (wodu); dus…m
(maso), nakládám (zbožj);
wyrknu; len klásti na
rozkráčky.
Staude, - ig ꝛc. keř 681.
1351. 515.
Staudenkorn, křibice 1931.
- schnapper, - vogel, pěnice.
staunen, vžasnu se.
Staupbesen, mrskánj, ssu-
pec, wýssupek; - pe, ná-
kažliwé nemoc; der Scha-
fe, wrtohlawost; vorh. - en
2361. 953.
Stechapfel, krawčk, 859.
- bahn, kolisstě; - baum ꝛc.
1431. - beere, wlčj lyko;
- beutel, sstroké dláto;
- dorn 2848. kessetiák;
- eisen, rypadlo; - chen
ꝛc. 1483 - 4. 2235. 165.
573. 29. 63 - 4. 1931. 599
747. 2417 522 vsstknu,
rygi. koli, klánj.
Stecher, kolec; 2862. bur-
dýk; - am Gewähre,
spaussk, Kalst. kýr, kron-
dle; rytec; střelek.
Stechkraut, ostropes; - mes-
ser, zabigák; - nadel 1887.
- palme 320. 2309. - spiel,
kolba; - staude, frfka;
- winde 2312.
Steckbirn, hebdáwnice;
- brief 2788. - ken, hůl, v.
Eichenholz, dubowka; v.
Mehldorn, hlohowka; v.

Dorn, Haselnuß ꝛc. trno-
wka, lisskowka; klokočka,
dřjnowice (dřjnka, od.
břjnka), sspanyelka ꝛc;
wězým, wážnu; hatiti se,
strčiti, nastrčiti; in Brand,
zapáliti, ꝛc. - enknecht,
pochop; - pferd, konjk.
Steckerbsen, sázený hrách;
- garn, - netz, tenátka; - ku-
sten, - katarr 497. - nadel
ꝛc. 2366. - reis, wrub,
- rübe 577. - wiese, waz.
Steffen, Sstěpán.
Steg 751. 942 - 3. - an der
Säge, příčka mezy wideł-
cy; - über den Durchlaß,
chodba; im Mahlgerüste,
kobylice; - auf der Geige 563
Stegereif, třmeň; aus dem
Stegreife, z patra.
stehen, - nd, - des Wassers,
- den Fußes ꝛc. 2254 5 - 6.
2235. 1776. přistogjm,
- bleiben 1662. - machen 1079
stehlen 635. 2516. 1600.
- nebsther 1862. - er s. Dieb.
steif, tuhý 604. s. starr, mu-
cený; klijžený; vrputilý;
- en, sskrobjm, potrom;
- sich, spolehám, - leinwand,
klijžené plátno; - rock, 610
Steig, chodnjk; s. Fußsteig,
- bohne, fazoly; - bügel,
třmen, třmen; - ge, schod-
by; - geisen, kotwice;
- gen 776. 780. wstaupjm,
wsedun, připlaceti; - er,
ssteygýř, lezec.
steigern, dražjm, předra-
žjm, wýssjm.
Steigeröhre, stogan.
Steigriemen, střemenisstě.
Steigwerk, zanáška.
steil, příkrý, strmý.
Stein, - brecher, (2131)
- bruch, - schneider, - gut
ꝛc. ꝛc. 480 - 1 - 2. 1463 - 4.
- adler, skalnj orel; - alt,
prastarý; - beere, bru-
snice ꝛc. - beißer 2115.
dlask; - birn 592. - bock 631
- brand, snět pecy kowité;
- bruch 922. - der rothe,

tužebnjk, bedrnjk, netik; - buche, habr; - druck, †kamenotisk; - druse, obj'iwka; - eiche 95. dub (skalnj)? - eule, - kauz, kulich; - fels, skála; - fink, dlask; - gall, - schmack, - schmatz, postolka; - geschütz 820. - grube, - bruch 481. - gut, †kamenina; - hammer 1936 - haue, ssvičák; - hausen 436. - hirse, - same, kameyka; - huhn, sskřemenáč; lagopus. - kenner, †kamenář; - klee 2119. 584. - kohlen 482. 2481. 79. - kraut, s. Bau, - kresse, stěničnjk; - leberkraut, gatrnjk; - lerche, linduška. - mahl, zálubné; - nuß 615 480 - obst. 1463. - öhl, olnjwý oleg; - pfeffer, pimpinelle, bedrnjk; - pflanze, †kamenobeylj; - reich, přebohatý; kowstwo? - roß, hřjbčý; - salz, krusser 482 - schnitt, wyřez kamene; - schrift, nápis na kamenj; - schule, typeckowisstě; - schwalbe, tořeyk; - sinter, kavalčný kámen; - wall, mate'njk, - wurzel, osladič.

Steiß 2081. prdel; - bein, řitnj kost.

Stellbaum, ptačidlo.

Stellboden, galowé dno.

Stelle 908. vřad, služba.

stellen 2243. 1663. kladu 233. 171. - sich 54. 2235-6 2243. 233 167. - lein 497 - er, stawěč.

Stellmacher, kolář; - rad, stawěcý kolecko; . stange, sossk'a; - lung 1663. - lvertreter 2782. 909. 1037. - lweg, průsek, tenetnice.

Stelze 115. 2374 dřewěná noha; - zner sstihlák, chodák.

stemmen ꝛc. s. stämmen.

Stempel ꝛc. s. Stämpel.

Stendel, mudařka 2611.

Stengel, s. Stängel.

Stephan, Sstěpán.

Steppe, draha 246. 2247. - en, sstepugi, prossjwám.

Sterbebett 2185 1884. - fall, aumrtj. odaumrt; - glocke 2495. - hemd, - kleid, rubáš; huhn, seyc; - jahr, rok smrti; - lied, pohřebnj pjs. - liste, popsánj vmrlých

sterben 955 - 6 2159. 1260 2113. 1622. die u. da 1882 smrt, mřenj ꝛc. - enskraut, na smrt nemocný.

sterblich ꝛc. 2184 - 5.

Stereocaulon, †pewnopenec.

Sterl, mautwice, tlukadlo; im Bergbau, turljk.

Sterling, sterlink.

Stern ꝛc. ꝛc. 455. bild, - gebäude, hwězděnj; - deuter, planetnjk; - lat werden 2639. - leberkraut 2312. - roche, reynok peřestý; - schnuppe, - butz 1500. očisstěnj hwězdy; die übrigen s. 455-6.

Sternberg 2278. - gia 2247

Sterz, Sterze, kleč, tehle; - bey den Thieren ocas; bey Menschen kit; am Wagen, opačina; - Speise, kucmauch, sspuska, ssťubanka; 2173. - en, pobjhám, plahočjm.

stetig, s. stätig.

stets, vstawičně, wždy; - während, celoročnj, wždy trwagicý.

Steuer ꝛc. 45. bar; 1543. - ber 306. - mann 856. (wrátný?) - ern 72. 1780 - lang 994. reydugi; podpjrám se; dáň plawjm, - deutermen, vděljm; - nagel, zákolesnjk; - ruder 1343. - stange, sochor.

Steyermark ꝛc. 2384.

Stich, pichnutj 65. s. stechen, verlassen; důtka; - halten, držjm; 231 - 4. 2235 - Stein- Felsen, flug; im Teiche, lowisstě; beym Handel, i. e. Stichhandel, Stich um Stich, z ručky do rabičky; … sstych; - art, … hlawa, styk; … tek kozýr, …

Stichel, rydlo; - er, … 1055. - ein 2369 … - rede, - wort … důtka.

Stichling 893 … - zlobečka; …

Stick-, … 685 … dusný kassel … del 6.5. 320. - werk, … sstwánj; - wurz …

stieben, rozprchám … prássjm, rozprýsjm

Sticker, …

Stief 1157. … der, - sohn 1158. 75.

Stiefel 70. 2352 … - holz, dřewo na … (botáky ?) - … - knecht 2789. - … obauti; tyčki 60… re, - schaft 395.

Stiefgeschwister, … pastoříata 1450 … 850. sohn, - tochter … 2120. - vater 1420.

Stiege, schody.

Stieglitz 2246 …

Stiel, rukowět … 1. 418. 52. 1583. 6… Gebäu, tessjk; - … Schlittenpeitsche, … Messerstiel, střenka; … Obste, stopka; - … - klappe okepek.

Stier ꝛc. 86 89. - im … hause, beyk; … 46… 344. - en, běhati … 2ten, 1098 - risch, … nelý; - ier 177

Stift 574. - am … klička; in der … gube, …

stiften, - er 2740. 1090… 239. s. einrichten … tropič.

stiftisch, - … - … dacý list; - herr, … kanownjk, - nice; …

Tätzlein 2·91
Tafel 2391 180.144. -bier, patoky; -birn, letnj hru: ssta; - decker 1897. 2283. -geld, tabulné; -glas, tabulowé sklo; -messing 941. -ein, stolugi; -werk 2591. 1548 -zimmer 1194 tabulnj swètnice.
Taffet, tykyta.
Tag ic. den, dennj ic. -heller 53. -gerichtfrey 1136. -darauf 1102. werd. 2800 -arbeit 1004
Tageblatt, -buch 186. 508. -dieb, zahaleč; fahrt, -fahrung, rok, stánj, 1988. -falter, moteyl, -löhner, nádennjk; -en 1995 199. -reise, den cesty; -schläger, slawjk; gedaubruch 198. - arbeit, schlaf 186. -licht 185-6. 63. -gwerken, 1004. -gewurzel, swrchnj kořenj; -glohn 2255.976. -satzung 1988
tafeln, lany lod opatřiti, olaniti; -lwerk, lana.
Talar, kleryka, talár.
Talent 2395. wtip, 372. 2861. 433. 174
Talg ic. loj; tulpas.
Talke, wdolek 811. 775.
Tamarinde, tamarinda.
Tamariske, tamarisska.
Tamus 2180
Tand 14>. tjtèrka.
Tangeln, gehličj.
Tangenten am Clav. 1459
Tanne, geble, 2183
Tannenhain, -wald, geblowj; -pilz, opěnka; -zapfen 69. 1336. ssách, ic. s. 315
Tante, vyka, strena, 1042
Tanz, -saal ic.2595.1512.30
Tapet, -te ic 562. 140
tapfer 2240-1. 2065. vdatný, 2843 968
Tappe, pracna; dlapa.
Tappen 105. 834. 2330
Tarantel, *russ.* mizhýř.
Tarnickel, trnosstka.
Tartane, tartána, 850
Tartar ic. Tatar.
Tartsche, terč.
Tartüffel, lanýž.
Tasche 604. 942. 2422. 494. 489 entraut 568. -messer 2793. 665 7. 52. - spieler, keyklíř (fig'lár); -uhr 489. 389.
Tass, perna.
Tasse, ssálek.
tasten, makám.
Tatzbär, nedwěd.
Tatze, tlapa, pracna, 1329. in der Mühle 1169 -el 2422
Tau, lano.
taub 380.1310.-der es etwas ist 371. 1016. - werd. 675. machen 581. prázdný.
Taube 397. -wilde 338.195 397.601.-fruchtbare, hnjzdný; -nirgends haltb. odnář: - gestreifte, pruzák; -wie mit Karpfenschup.kaprowáč; -gehoste 397.-enapfel, holubinka; -liebhaberey, holubářstwj; -bervogt, holubář; -Mehr s. 397-8. (31)
Taubfisch, lenoch; - hafer, stoklasa; owsýř; - korn, lilek; -stumm 380
Tauchänte, potápka.
tauchen, potápjm, 831. nořjm; -er 654. 939. 1180. 1986 856. potapka.noreč.
Tauchwurfscheibe 296. 547
Taufe, -schmaus ic.658.683. -fnahme 658. -pathe, -zeuge 552.
Taugen, - glich 388. 203. 1506.způsobný; zu nichts 1043
Taugenichts 175.1352.2288
Taumel, -eln 943. 1671. 1971.71.2598. wyrrženj.
Taupel, čečen.
Taus, Stadt, 219
Tausch, -en 296. 142. 2174
tausend, -fach, - künstler ic. 2416.kozel, das; der Tausend! hrome! -blatt, řebřjček; -guldenkraut 2818. -schön 2257.
Tauwerk, lana, (*plur.*)
Tax-, tarowný; -re, tara, wýsada, cena; -irer 2 ... cenjm, taru wložjm.
Taps, Fluß 277
Tazeln 2422
Teich ic. rybnjk; -gräber, swodnice; -stiegede-... držonj rybnjka; -gräber 2061.-kolbe, poli ... -meister, sádecký; -tahre 1014 - verwalter 1642
Teig, testo; - gerich. 17. - od. gicht ic.2824.vlezdr, 1491. -Birn 384. -werk 384 -gig, těstnatý, -trog, ssoraa; -mahl an den Stern, strup těstowý; -ad. kružádko.
Telegraph. † dalekopis.
Telle, tůně.
Teller, talíř; -eisen, železa -lecker 807. polizač.
telopea 1226
Temnitz, temnice, žalář.
Tempel 111. 617. -herr, templář, -stock, pocyku
Temperament 2404. sloz.
Temse, Fluß, Temže.
Tenne, humno, mlat; -ke 1498. -meister, pollajný; - wand, zátyne, 1353
Teppich ic. 562. 357. 140
Terling, držinka.
Termin 2407. 781-2. -festsetzen 2226. - nation 589
Terpenthin 2407-8.
Terzerol 938. 31
Teschine, těssinka.
Test, *m.* kapalky, *pl.*
Testament ic. 693. 1644. zákon; -stirung 693
Tetschen, Stadt, Děčín.
Teufe, hlubina.
Teufel ic. 168. ... 1801. 1967. lucyáš; -lin 148. -lsanhang168.-braten 2... -dube čertjk, čjrtě; -dreck 416.-kerl 355.-kind, čjrt; -kopf, čelnjk? -zung, čertowina; -Mehr s. 151.168
Text, text.
Thäter 157. zločinec, původatel, 1797. 1488. 360. -tlich, skutečný; násylný.
Thal ic. 217-8. auch 1,38a 26. -gehänge, strás.

se, stjhlo, trenza.
en, zařjzeti.
an 754. 2453.
pe, schody; -die T. hin=
er werfen, horumpá=
i (horem patau) sho=
se schodů.
hak, straffák; -dasHerz=
ier in diesem Spiele,
tala; -der 7ner u. 2 Ach=
od. umgekehrt, kyry=
y, kalhoty; -der Ober=
nn, (filck); Achter u.
r, čerwenec.
pe 2257 -sieb, stoklaska.
se, prým; -entkleid, pre=
waný kabát.
ter, mláto, 583. -wein,
těsky, 75. 1774
en 2c. 1843. 2240. 676.
27. 676. 1083. -in den
eg 1009. -hin und her oft
8. -zu nahe, oblizim.
tplatz 396. - stock, kád?
u, Treue 2556. -auf mei=
Treue 2c. 2556
nge, ošáklý.
uberzig, auwřjmný.
lich, wěrně, upřjmně.
los 1156. 1729. 2858
angel 666. 2442
uliren, mořiti.
but, daň.
cera. † třjrožnjk.
chimium. † pernatice.
chomanes. † wlasowka
chter 1031. 775. -in der
ühle, koš; - kasten 605.
eb, prut; wýhon; prů=
m; st. do. léč (Jäger.)
ebel, tryblik; -amSpul=
de, klika.
iebfeder, ; pohmutka ?
and, sypký pjsek; -stan=
, wřeteno; - stock, stráž=
; -werk, strog gdaucý;
iesfängig 662. 673. 810.
58
efen, kapám krhám, slj=
ám; - end 487
gen 2c. s. betrügen.
iest, Stadt 2438
ist, průhon, pastwiště,
79. - geld, wýhonné.

Triftig, důkladný.
Trillage 2427
Trille, trylka.
Triller, tryl; -rn, t-e dělati.
Trilling, wřeteno.
Trink-, picý; - bar, pilý;
k pitj; picý; -gelager 2067
-geld 2220. 1237. 1051.
-glas, picý sklenice; -ge=
schirr 1485. 150. - kanne
604. haus, - stube 1495.
-lied, pjseň při pitj.
trinken, pigi, pjwám, 1049.
93. -sich todt 223. -er 2c.
pitel, 1483
Tripel, † trupel.
trippeln, prcati se, 296
Tripper, kalotok.
Trister 1407
Tritt, krok, kročeg; stopa;
worauf man tritt, stupád=
ko; - am Tische, trnož;
- am Wagen, stupadlo,
- am Weberstuhle, šlla=
packa; -am Spinnr. pod=
nožka; am Blasebalg 1564
Tritteisen, železa.
Triumph 2c. sláwa, 1452.
plésám; -bogen 72
Trochaisch 2444
trocken 2291-5 392. galo=
wý; - werd. 1367. -platz,
sussidlo; -wein, hrozýnko=
wé wjno.
trocknen 2295. 2001. 1770.
- ganz 229. 235
Troddel, třjsně, třápy.
Trödel, kotce; haraburdy;
- er, laudak, piplač, 2397.
706. - mann, -markt 2397
Tröglein 2383
Tröpfeln 643. 486
trösten, těšjm.
Trog 2c. 612. necky.
Trokar 2445
Trolle, lochna, šlápa.
Trollius. † wpólju, 2500
trollen, hašteřjm se; ge=
trollt kommen, přichra=
mostit se; kotáletj; těhnauti
Trommel, buben; Kaffeer
pražidlo; -eln 84. -sucht,
nadýmánj žiwota; -tau=
be 84. bubláč?

Trompete 2c. 2428-9. -er
2448. aufgeblasen wie T.
bukač.
Tropf(-en), mrtwice, šlak;
kuka, lula; 125. 602. -bad,
kapacý léžen.
tropfen 686. kapka, 643.
686. -naß, promoklý, -wein
2c. 4-6. 1549. -weise, po
kapkách.
Trost 2c 825 397. 254. 401.
2776. pakostnjcy ?
Trost 2c. 1674. - voll 1766.
. grund, přjčina k potě=
šenj.
Trott, klus; -baum, lisnice.
Trotte, čeřen; -en, šlapám,
presugi; drmolim se.
Trotz, hrdost; pych. 1130.
zum Trotz 2712. 1101. -en
497. 2449. spauštjm se.
trotzig 1101. zpurný, 286
Truchses 2450. 675
trübe 106. 1659 479. 609.
neworlý; trübes Wasser im
Fluße, okalek, zápsawa;
- en 470 - 8. 659. 867 976.
Trübsal 1140. 814 strast.
Trübsinn 609. zasteskloß.
Trüffel, lanýž, 1364
trüglich 521 s. betrüglich.
Trümmer (Trumm.), ji ice=
niny; střepiny; zlomky;
třjsně
Trug, trus; klam.
Trubel, truhla.
Trumpf, trumf, kozyr; -en,
kusatim; (Zimmerl.);
trumfem bitj; jemanden,
trumfowati, rizkati.
Trunk, pitj, 811. 2189 1050
Trunkelbeere 2901 klikwa.
trunken, opilý; -bold 1418.
1351. 607. kstenec 1050
Trupp 494. kopec; pluk,
stádo; - pe, hercy; - en,
wogsko.
Truthahn 463 688. 937
Trutte 964. mnjk ?
Tschetnek, Mtrf. Ostřjtnjk.
Tschicken 156
Tubulina 1971
Tuberose 2452
Tuch 2lge. 3. 2883. [illegible]

U.

věžně počjtám; obra: se; -schleichen, přj: jm se; -schnappen, pře: ;-schnellen, podsko: schneyen, posněžiti; eiben, napissi; přepj: schrift, nápis; -schuß 1387. 2621. 1002. tken, přelegi; polegi; i, zasugi; -schwanken, ýkám; překlopugi se; wänklich 2682. 1777. 1002. -schwelle, pod: ; -schwemmen 1693. -ung, powodeň; -se: 1789. 1751. 1867. 1115. en 2c. 1773-8. 1758. Böhmische 2807. nad: m; -er 1754. -sicht 1751. 77. 80. 1845. -siedeln, stěhugi, -se; -sieden, eti; přewařiti; -sil: posträjbrjm, -söm: n, přes léto býti; nnen 1766-9. napnu; n; -nut. přilissný (pře: ý); -stamm, am Schu: obsázka; -ständig, pře: ý; -steigen 1757. 1733. nohu, přewyssugi; gern, přeplacým, pře: jim; -stellen 1786. ro: u; -stimmen, wjce hla: siti; -ein Instrum. pře: nu; -streichen 278. po: i, přemazati; -streiten 4. -streuen, posypati; sypati; -studiren 1781. rzen, překlopiti; pře: y, -sey -täipeln 1230. ffen 1786. 1764. 1754. 4. 1774. -treiben 1750. 7. přes přjliš dělám; ng, přjlissnost; -tün: , obijjm; přebijjm; ortheilen, přelstjm, o: tljm, ossidjm; -wellen, ěti, přelijwati se; -wäl: en 1761. -ger 2619. ärts, wzhůru; -weben, ati; přetkati; -weise, mudřelý; -weisen, do: it; přeswědčjm; -weihen , 278. -wersen 1751.

1587. -sich, pohodnu se; -wichtig, wýwažný; -win: den, owinu; přemohu; 1761. 1412. -im Schlagen 1733. -er, wjtězytel; -win: tern 1789. -witzig, přemu: dřelý; -wurf, swrchnj oděw; -am Schiffe, bauda; -an der Thüre 355. -zahl, twřes počet; -zählen, pře: počjsti; -zählig; přespo: četnj; -zahn, kolozub; -zei: tig 1789. -zeugen 1777. 1750. -ziehen 1693-9. 1668. 1672. 1650. -mit Draht 246. -mit Wachs 1097. -zo: gen 1635. -werd. 1673. -zu: ckern 130. -zug 1692. wlas, srst, (Hutm.); am Kleide, swrssek; -zwerch, napřjč. üblich 1233. -werd. zoby: čegjm.

übrig 1387. zbytek; -seyn 1709. 2806. -bleiben 1386. -behalten, -podržjm, -ens ostatně.

Uebung, cwičenj, cwik; -stunde, hodina cwičenj.

Ufer 2c. 76. 77. 1843. -aus 324. -baukunst, břežnj stawitelstwj; -recht, po: břežnj práwo; -schwalbe 76. 77. 743. -vogel 481

Uhr, -aufziehen, -stellen, -macher 2c. 388-9. -gehäu: se 422. -werk, hodiny.

Uhu, wýr, weyr, 278

Ukase, (Ukas) rozkaz.

Ukeley, auklegka.

Ulme, Ulmbaum, gilm.

Ulrich, Oldřich.

Um 1182-3-4. 0, ob, pro; čjm; -um zu, aby; k; -um und um, kolem dokola; -nichts um u. an, wie ni: cancý.

umackern, 1814. 1764. 2020. -armen 1195-9. fest 1849. -sich 2251. -brechen, pře: lomjm; rozorám; olámi; -bringen 955. 2496. -bre: hen, otočjm, 2786. -dreschen 1760. -fahen, s. umfangen -fahren, obegdu, 1199.

2732-2. -fall, -len 427. 532. 1785. 2317. 2703. zdechnu; -fang 1225. 1321. -gen, obezenu, obegdu, oblkjčjm; -fassen 1196. 1225 1208. -summar. 2293. -flich, -ffung 1126. -frag, -en, dotaz, potaz; -gang, -gehen, oběh; obchod; wy: hnutj; obcowánj. 1242. gänglich, towaryssky; -ge: ben 1225-6. 1202-8. 1198. 1399. 1400. 1323. na wě: co dáti; -gehen 1194. 1538. 1188. 2724. točiti se; obj: rati se, obcowati; -geschaf: fen werd. 1768. -gestalten 1781. -gestürzt 1785. -gra: ben 1324-8. překopám; -tief 218. -gränzen, ob: mezým; -gürten 1351. 1345. 1567. 1765. -haben, na sobě mám; -halsen 1195 -hängen, obwěssým, owě: sým, oběgi; -hang, opona 2793. -hau, -en 1388 1218. 1223-4. 1404. 1675. -er 1575. -her 2323. kolem dokola; -hüpfen 1226. -ir: ren, sem a tam blauditi; -hin nicht können, nemo: cy pominauti; -kehren, -sich 1216-7. 1785. -ost 1043. -rung 1216 8. -klaf: tern 1197. obsážjm; -klam: mern, tuze obegmu, chy: tjm; -kleiden 1784. -kom: men, zahynu, pogdu, 2562 2809. 1703. 486. -kreis 1322. wůkolj; -laden, pře: ložjm; -lagern, wrh. 1205. -laufen 1187. objhám, pře: běhnu; -legen, překložjm, oblozjm, 1202. založjm; zahýbám; -lenken 1217. -machen 1190. předělám; -mahlen 1760. -ne hmen, wezmu (na se); -rändern, okolkugi; -reisen, obgeti; zageti sy; -reißen, zbo: řjm; rozorám; -reiten, zageti sy, 1199. -ringen 1202. 1227. ohradj m; -riß, nástin; -ritt 1199. -rühren

2823. -lich, - selig 1132. 1763. - kfall, pohroma, neſſtaſtná přjhoda; -kind, -ſtifter, neſſtaſtnjk; - löſe- der 2836.-haltbar, nepewny; -heil, -hold 355 1208. - de, kauzedlnjk; - iform 2498. -iverſität 2551. -ke, zmrge; - kenntlich 1166. neznalý; - klage, zmatečný půhon; - koſten 24. 1022. -kräftig 956 ſlabý, -kraut 87. 2873. -maßgeblich, † nepředpiſný; - manierlich 1125. -menſch 32. 1111.-lich, nelidſký; -merklich, nepoznalý (*sl.* neznakný); -mittelbar, neproſtředný;-möglich 1115. 2291. -muth, mrzutoſt; - nachahmlich, nenáſledowný? -nennbar, newymluwný;-nöthig 50.-nütz 1154 854 175. -ſich machen, nadjrám ſe; -ſubringen 1881 -päßlich, churawý; -paſſend 2265. -partheiſch 1145. -rath 598. 1110. 2557. 956. -machen 1164. - recht 789. 1114. 1176. 50. 665-6. -te Seite 2048 -Kehle, chřtán,-redlich 1145. 667. -richtig, nepořádný; neprawý, 754. -ruhe 1155-6. - an der Uhr 751. -machen 87. - hig 1165-4. 306. -ſteben 1058. -ſtifter, buřič, †neklid; -ſichtig, tobzorný? -ſchätzbar 1147. 1137. -ſchlachtig, diwý, ſurowý; - ſchlitt, -licht 810. -ſchließig, -machen 2020. - ſer 2c. náš; -ſinn, -ig 370. 1143.1657. 2529. -weid. 1600. 2805. 2871. - ſtil 1137. 1147. wrtkawý; -ſtrauß, zlutubas ſtarthaſt, nedowolený; neprawý; -ſtern, neſſťaſtná hwězda; nehoda, - ſträflich, - tadelhaft 47. -ſtreitig, giſtotný: - tadelig 47

Unten, dole, zeſpod, podſpod,dolem (giti), -v. unten auf, odezdola (ſlauzití) 2c. -binden 1577

Unter, ſpodnj, ſpodek 2c.; dolnj, nižſſj; pod; mezy; z; za; při; -ackern, podorati; -arbeiten, -machen, poddělati; - abtheilung, podděleni ? - bank, dolnj ſtolice; -bau, ſtawenj záſkladu; -bauch 2407. 1549. - bauen, podezdjti; -Bauchen 38. - berger, podhorer; - bleiben, tak zůſtati; -brechen 1780.1906 -breiten 1674. -bringen, opatřjm; -brochen 1851. -dechant 1550. -drücken 1676. 2475.2520-4.-re 2c. ſpodnj ſ.unt.-enke, pohůnek;-fangen,opowážjm ſe;-futter, - ern 1575. - gang 2756. zkáza; - gehen 2739.2784. 459.2756.vtonu;-geſpann 465. -geſtell 1561. -geordn. 1578. - gewehr, ſawle;-haben,mjti pod ſebau;-händler 316. proſtředník, 283. - halt 1235. 2266. 1706. -halten,podſtawjm; podpjrám, 2720. zdržugi,zachowám, 268. 675. 110. -ſich laſſen,dáti ſe na wognu, - tend; -tung 647.-handeln 2181. gednám, 1899. 315. - kämmerer, -hauptmann 1554-5. - hemd 2049. 1805. - hoſen 307. - holz, chraſtj; -jochen, podmanjm, 1570. - irdiſch 1579. -läufer, překupnjk; - kehl, -kinn 737. 1555. - kleid; ſpodnj ſſaty;ſpodky;-koch, podkuchařj; - könig 1558. -köthig, zgitřený; -komen, doſtati ſe; - kunſt 1754. -lage 1557. podſtawek; - länder 218. - laß, přeſtáwi; -laſſen 2c. 1109. 1360. 2354. lauf,ſ. Unterverdeck, - läufer , paſſerák ; - leib 291. 1549. - liegen 1560. kleſám: prohrám; -lieutenant, nižſſj leytnant, †podporučjk; -mann 218. - maß, ſpraſſné; - mengen, ſmjſyti ; - nehmen 1605 -mer, půwod, -dce, počjnatel, †podnikatel; - offizier, podoffscýr; - ordnen, podzřjdjm, 1579. -pfand, záſtawa ; - pflügen , zaorám; - reden 1646. 416. - richt 1685. 464. 1089. -- ten, včjm; 1091. - richter 1571. podſudj, 355. - rock 1518. 730. 2049. - ſagen, zapowjm; -ſaß,poddaný; -ſatz 1572 - 4. - ſcheiden, - ſich, dělim, -ſe, 2003. -ungeſtraft, † rozeznánliwoſt;-ſchieben 1554 1578-9 - ſchied 1998. přjhrada ; - ſchlächtig, - ſchlägig 428. -ſchlag,-en,přjhrada,přepažiti ; podrazým, 1575. 2775.pod palec ſchowám; (vtagjm)-ſchleif 1562.přechowáwánj;-machen 2775 paſſugi;-ſchreiben, -ſchrift 1567. etc. 2760. -ſchwämmen 1556. -ſenken, pohřjžjm; - ſetzen 1574. 1556. -ſetzt 2166.zapadlý,2790. - ſinken 1679 vtonu;-ſtadt, - ſtädter 1562. - ſtämmen, podepřu ; - ſtecken 1575. -ſtehen, ſich 1864. -ſtreichen 1576. - ſtreuen 1553. 2246. -ſtützen 1552. 1576. 287.-er 1568. -ſuchen 1089 1511 235-6. -tauchen 1591. potopjm; - thau, - thänig 1560. 550. - taſten 1554. -treten,vtjſkugi; -verdeck, dolnj paluba? - wärts, dolů ; - weges, na ceſtě ; -weiſen,včjm,1684.1091-4 -werfen 1670. 1561. -winden,ſich,pokuſým ſe;-wühlen 1562-71. -wuchs,chraſtj; würfig 1561.1811.-zeitsgabe 394. - zahn, ſpodnj zub; -zeichnen, podpjſſi; -ziehen, -zug, podtáhnu; podwljknu; -ſich, podwolim ſe, 1565. 1574. -ziehen 1577

Un=that, zlosynstwj; -thät=chen, pošlj ... -theilbar, nedjlný; -thier, ssel=ma; wlk; thunlich, nemož=ný; -tiefe, melkost; mělči=na; -tragbar, newrodný. nenosný? -treu 1156. -werd 2862. -trieglich 1130. -trinkbar, nepilý; -über=legt 1134. -iebbar, -treff=lich 1137. -umgänglich, ne=towaryšský, staupený, 1160 -umschränkt, neob=mezený; umstößlich, ne=porazyteblný; -verbesser=lich 1126. -verbrüchlich, ne=zrussitedlný; -verdaulich 1163. -leit 2325 -verdros=sen, neomrzelý; ochotný; -verehlicht 1104. -vergeß=lich 1162. -vergleichbar, -lich 1138 wýborný; -ver=güttlich 720. -verhalten, neragný; -verhofft 1116. -verhohlen 1162 -verjährt, neprowadený; -verlöschbar 1152. -vermeidlich 1160-1. -vermerkt, neznamenaný; newědomký, tayně, 1153. -vermögend 1125. -verrückt, nepomknutý, 1123. -ver=rückbar 1152. -verschämt 1148. 1763. -verschuldet, nezasloužený, nezadlužený; -verschnitten 1140. -versehens, nenadále; 2155. -versehrt, neporu=šený; -verständlich 1145. -verträglich 1145. 789. nesnadný; -verwandt, ne=odwrácený, vpřené (oči); -verweslich 1164. verwes=lich 1124. -verwindlich, ne=nabytý; -verzüglich 1138. -wahrheit 2156. 284. 854. -wegsam 142. 1108. -werth, nehodnost; -wesen rozmjr=ce, newole; -wetter, ne=hoda; -wichtig, neważný; nedůležitý; -seyn 1151. -widersprechlich, gistý, ne=omylný; -wiederbringlich, nenabytý, -wille 405-6. 2158. -lig 958. 1158. -seyn 2851. -wirksam, neau'in=linný, 956. -wirthbar, ne=bydlitedlný; -wissend, -zahl 1135. 1152-6. 370. -der 1896. -zahlbar, ne=splatný; -zählbar 1142. 47. -ligmal 50. -ze, dwa loty; -zeit, nečas; -tig 1114. 1107 -zertrennlich 1140. 1150. -zucht 1159. 1897. 2178. -züchtig 2177-8 1139. 104. 1763. 1353. -zufrieden, nespokogný, 2148. 1620. -zugänglich 1138. 1142. -zulänglich 1106. -zulässig, nedopusstený; -zuverlässig, negistý, 1114.

Üppig, bugný, 1442

Ur=, prwowodný; -älterväter, -enkel, -mutter 1717. -äl=tern, prapráwodiči: před=kodiče, předkowé; -ahn=herr, praděd; -ahnfrau, prabába; -alt 2237-8. 2240. -altvater, -mutter, praděd, prababa.

Uranus 1106

urbar, orný, težný; u=grunt; -bethe, bede, grun=townj daň; -enkel 1717-25. -erbe, hlawnj dědic; -eig, mimrawý; -fahr, přjwoz; -fehde, přjsaha nemsty, přjsežný slib nemsty; -gicht, přiznánj přestupnjka, zwlássst w mučenj; -groß 1710. großmutter, -vater 1710-13-7. -hab, -hob, rozkwásek, kwas; -hey=badla, kwasnice; -hahn, tetřew; -heber 1951 -ian, pan Johannes? Burian; Onsah -in, moc, stiny, scanky; -kunde, swede=ctwj; pjsmo; -kunden, do=swědčugi; -laub 241. 1287. dowust; -lachs, tur; -plötz=lich, náhlý; -quelle, pra=men; -sache 1795. -er, pů=wodce; -schlag, autočný; -sprung, -glich 1534. 1925-6 549. -stoff, prwotnj lát=ka; -theil, -en, saud, 2517-1031. 2177. -lsprecher, saudce; -kraft, saud, saud=ná moc.

Urnrälterwmutter, prapra=prababa, atavia, -vater, prapraprapraděd, atavus.

Urgroßmutter, prapra=bába, abavia.

Urgroßvater, praprapraděd, abavus.

Urwesen, prwobytnost; -zeit, starožitnost, pa=mětný čas.

Utraquist 1565.

V.

Vagabund 61. 2236.

Valant, čert.

Vampyr, wampýr, tak=podlak.

Vasall 1057. 390. 248.

Vater rc. 1438. tatjk, 1132 -bruder, strege; -freund 73. -land, rc. rc. mla=, -dliebe, láska k mlada=, -los 1599. -mord 232 -mörder 1402. -schwe=ster, streyna, teta; -stimme, milášek otcůw; -stadt, do=mow; -unser 1401.

Vehe, popelice.

Veilchen, fiala.

Veit, Wjt; -tabetanz 2386. -tentanz, podaucý nemoc.

Velinpapier 2552.

Veltliner (Traube), Velt=ner Wein, tywola, wjn=čina.

Venedig, Et. Benátky.

Ventilator, + wětrnjk.

Ventilröhrchen 2553.

Venus 2883. 734. 644. -bu=le, bywalge; -haar, ..., -schuh, střewjček; -teufel, francauze, k-zgkáwenec

verabfolgen, wydám; -ab=reden 2190-1. 2495. 1992. -det 1037. -abscheuen 1563. -schieben, propuss.. -ab=ten rc. 1590. 1354-6. 987. 1685. 2619. -ändern 179, 1831. 1749. -alten 2778. 2878. 2560. 2524. -an 2828. -anlassen 169. po=sobjm, přjčinu dám; -an

-eiche, s. Steineiche, -en=
distel, máčka; -herr, wo=
litel; -kind, zaljbenec;
-platz, -statt, bogiště;
-recht, práwo k wolenj;
-reich, wolitedlná říše?
-spruch 364. -stimme, hlas
wolenj; -sucht, wybjrač=
nost; -tag, den wolenj.
Bahn, prázdný, galowý;
ne, bez; *subst.* domněnj;
-bett, prázdný pelech;
-blütig, z lewého boku;
-nehre, bezectnost; -gläu=
big, newěrný; -glaube, do=
mnjnka; -korn, hluché zr=
no; -schaffen, potworný;
-schluß, chybná zawjrka;
-sinn, -witz, -ig 1090. 1620.
517-8. 2434. 1335.
ahr, prawý, 1723-4. -haft,
-tig, -heit 1724. 1358. 1783
-lich, wěru; -nehmen 2272.
1708. 2844. -redend 1724.
-sagen, -er ic. 2558. 346.
1935. wěštiti, wěštec; aus
Loosen 815. aus d. Eingew.
1083. - aus dem Fluge d. V.
1935. 561. -aus den Linien
2818. -scheinlich 1665. 1724.
-zeichen, znamenj.
aid, weyt; -bauer, -händ=
er, weytař; -mühle, wey=
nik.
aise, -enstand, - haus ic.
1524. -verwalter, syrotčj,
l. syrotnik.
ald, les, lesný; -junger,
mlázlesnj; -gehägter 347.
dazu werden, -mann ic.
70-1. - äppich, bre tan;
aufseher 107. -bauer, pod=
sák; -bereiter, -ey 1608.
beute, brt; -bruder, pau=
ennik; -dosten 203. -ei=
n, ceychowačka; - fink
8. -flachs, kokotice; -ge=
ge, lesnj hágemstwj;
löckchen, nápestek; -hü=
er, fogka; - hammer 97.
ornist 1987. -huhn, střře=
jenáč; -hüther, -knecht,
ágný; -kirsche 1730. -lat=
, hrázka; - lerche, lin=
ička 2556. - mangold

795. -mann, lesňák; -meise
s. Kohlmeise, -meister 295.
-nymphe, lesnj panna, -ra=
be 674. -rebe 1650. -röth=
lein, čerwenka; -schnepfe
2167. sluka; -seite 358.
-sperling, střěček; -streu,
strauhanka; -stroh 2323.
-taube 261. -teufel, chlu=
páč; -thier 1608. - ung,
lesyna, les; -weg, cesta do
lesa, z lesa; -zeichen, liz, liha;
-machen, lizugi; zeisig, bab=
walgen, -gern, wáljm. [ka?
Walke, -er, -en 2534. -er=
kessel, klobaučnjcký kotel;
-roche 1980. -ribbe, záhyby.
Wall, wal, 1085. *pl.* war.
Wallach ic. 2533. - er, nun=
wár.
Wallbaum 531. -bruder, -ler,
pautnjk; - en 45. wřjti;
waliti se; putowati, -fahrt
1951. 1457. -ter 1458. -fisch
2552. - keller, kasamáta;
-nuß 1362. -rath, welry=
bj tuk; -roß 2184. † mrž;
- samen, křes obecný;
-stroh, powázka? - ung,
wřenj; -wurz 2297. 94
Walm, wjr; - am Dache,
walba; - en, walbugi;
-stein, preyz.
walten 409. wládnu, 2724.
Walzbaum 1092
Walze ic. wálec, 451
Wamme 737. an den Sei=
ten, slabizna; - d. Bäuche
der Fellen, bělizna; Fett,
plsek, plsnj sádlo; -er, fiik.
Wammes 469. kazagka.
Wampe, lalok; terbuch.
Wand, stena.
Wandel 1189. chyba; Han=
del u. W. kupectwj, 1189.
-bar, běžný, 879. -n 634.
měnjm, chodjm; -ung (bey
d. Messe) pozdwjhowánj.
wandern ic. 1677. 1908.
1778. 2536. 1536
Wandkraut 2347. 185. -laus,
stěnice; -leuchter, 2309.
-nagel 430. -säule 1845.
-schmid, s. Holzwurm, -uhr
389.

Wange, líce, lícko; -en= 790
Wanke, wánka; zawiklánj.
Wankelmuth ic. wrtkawost
570. 525
wanken 2567. 731. 569. 118.
wann, kdy.
Wanne, opálka, wanna;
-en, opálám; oděnd; -en=
weber 1665
Wanst 29. pandero, ter=
Wanze 2247. 1520. [buch.
Wanzenkraut 1520. 2247
Wappen ic. 221. -schneider,
erbář; -enkunst, uměnj er=
bů, (erbownj).
Wardein, wardeyn.
warm ic. 2406-7. 405
warnen 2688. napomenu.
Warte, stráž, 377. 780
warten ic. 377. 155. 1635.
1651. 1237. 145. 1542. 96
Wartfrau, pěstaunka, chů=
wa; -geld, čekané; -thurm
Warum, proč? 369
Warze ic. bradawice.
was? co? oč; něco; so was,
cosy; was für einer ic. 304.
694. -einer 573
wasch=, mycý, pracý; -be=
cken 2497. -en 970 b. pe=
ru, 1210. 1716. 1349. 2208.
- v. neuem 1766. pránj;
tlachám; -faß, pracý sud;
-erheer 1713
Waschfrau 1713. -haft, žwa=
wý; -haus, prádelna; -kes=
sel 1720. -magd, myčka;
-maul, žwáč, klepna; -trog
1713. 1111. -zettel 1742. 94
Wasen, drn; -amt, rasow=
stwj; -holz, otklesský; -mei=
ster, ras.
Wasser u. d. Arten 2584-5.
das ins Maul kommt 742.
-vom Dache 486. -eimer
753. -reißend 2279. eimer
(605). -mann, rad ic. 2585
sq. -behältniß 929. 1008.
-blase 84. -blau 502. -fall
1711. -fang 330. -farbe 33.
-farbig, sedý; -fluth 1679.
-galle 955. -gemählde 840.
-geschirr, hölz. 662. -huhn
1673. -käfer 773. -kasten 498
294. -krug 651. 2242. -kunst

:ßen=,lawenj;-abgabe746
ect 1427. -geld 1470.
arren,-läufer 112.-knopf,
:em -raute 2909. -sper=
g, ßrwihljk; -wolle 765.
itlose 1013
wohl, ackoli.
jand, Weigand, ßtatečný.
k, hrdina.
) 2c. 2c. 193. 4.-5. 1501.
achy, 86. pustý; zwěř;
; dahn,-weg 818.-bret,
ret 2c. 878 -dieb 1985.
:n 194 erz, diwočina;
ing, lapánj zwěři;ßwe=
pec (kák);plák;ßtřeßtě.
c, fučjk; -forßt, obora,
rn 2405. -hafer 2305.
)lz,ß Geniste,-höhle 177.
ild, laßka; -ling, plaň,
81. -lager 79. 780.-niß,
ßtina; ßchur 167. 2579.
8. ßchütz 1955.-ßchwein,
wocá ßwiněž-ßtand, ßta=
adlo zwěři; - wachsend
90. -weg, ß. Wildbahn.
le, wůle;pro,901.-fren=
-laßen 293. letzter 693.
t Willen, chtě; wider W.
zdeký; - eus ßeyn 901.
o. 972. - ensmeinung,
něnj, aumyßl.
jährig 1694.2189 1241-2
)ren,po wůli býti,ßwo=
;-ig,-glich1242.wolný;
ien,wděčný,2570.-führ
5. zdánj, wůle, typro=
'olnost; -wills Gott 65
ibeln, rozkopnu mrá=
nißtě.
:meln 382. 162. 369
nmer, ßuk; -lein 1936.
ing, krukal; -ern 553.
npel,praporeček. [723
nper, řáßa, 102
id 2571. 2559 1691.
auba;powětrný; -beu=
2559.2414.-bruch 2703.
chse 2360.-dürre,ßucho=
:ý; -de 364.2312.1945.
)3. -debaum, rumpál,
et, wigák; -eisen,-kuit=
2094. -beißen, prut;
öcklein 2312. -el 1510.
nd,1691-2. -kind, djtě

w peřince, vulgo wimin=
ko; -eln 1783. 1692. -lwä=
ßcher 2899. -den, wigi;to=
čjm,2705. hewerugi 1320
-anders 1783. -ßich 648.
-denagel, kabič; -er, nos
geleni; -ßtange 2894. -ey
2548.-falla703. fang 2360
500. 541-8. 663. -faß 293.
-fege, fcfr; - griff, před=
chmátnutj; - hafer 1413.
2305. -halm, chundelka;
-haufen, čerwißtě; -hund,
chrt; -dig 2559 zatočený;
-lade 2280.992. -licht1538
-loch 805. průduch wětr=
ný; -macher 118. 854. ßla=
lipladra;-meßer,twětro=
měr;-monath 803. -mühle
972. 1691. -müller, wětr=
njk? -ofen 1461. -rad 578.
-roße,powětrná růže,834
-ßbraut, wicher; -ßchlag
2703. -ßpiel, chrt; -ßtille,
ticho od wětru,za wětrem,
-ßtoß, prudké vdeřenj wě=
tru; -ßtrich, tah wětru;
-ßtrick, ßmečka;-ßturm,wi=
cher;-trocken, owětralý;
-vogel, koliha;-webe,-we=
he 2793. -weißer, twětro=
zor;-wirbel 116.-wurf2703
-zeiger 568. 604. -zug,tah
wětru;hier ißt Windzug;zde
Wink 787-977.1095 [čißj.
Winkel, kaut,vhel; -fachen
604-5. -eisen, -maß 2480.
-haken1725.-meßer,twhlo=
měr; -ßpinne, t kautnjk;
-zug, tučka.
winken 727.891. 976. 731
winseln 2c. 553. ßkuhrám.
Winter 2c. zyma; -feld, o=
zym,ozymé pole; -fink329
-getreide -ßaat 1419.-grün
35. -haft, -lich, zymawý;
- könig, ßtřjžjk; - monath
757. -nebel 1595. -seite,
západěj.
Winz, čička, 2587. -ig 836
Wipfel,wrcholjk;-er,kleßtič
wippich werden 965
Wippe,hanpačka;-en,hau=
pám; obřezugi mincy.
Wippgalgen, přezmen.

Wirbel, wjr, 371.674.1223.
-bein,hřbetnj klanek; -do=
ßten540.-geißt,twrtoduch;
-ln,wjrem bubnugi; ßtwi=
rinkám; v. Waßer, wjřiti
ße;točiti ße;-ßucht, -ig,wrto=
hlawý;-wind,wicher,(wjr)
Wirkbret,-tisch,wál; -eißen,
-meßer; ßtruh, 1654. -ken
1946. hnětu; tkám; -auf
jemand 98. - er, tenjř;
-lich 2145. 2732. 1722.
-ßam 15.926.930.-ung 14.
926. - haben 122. 1946.
-ungskreis, působenj.
Wirre 2209.129. -en, matu;
-ßtroh 248. -warr 348.802.
580. zmodrchanina.
Wirsing, Wirschkohl 831
Wirtel 1771-2
Wirth,-thlich,ßhaften,-thé=
haus 2c.2c.408-10-11.2103.
-ßter2328.zpráwce;-ßtbe=
reiter 1581
Wisch 1288. wjch, wißlek;
- en, otřu; klauznu; -er
2519. 2425. 2693. -hader,
-lappen 1342. 751. -tuch
2333. - waßch 2418
Wispel,dwa korce;-eln2386
Wißen, wjm, 2548. Dank
wißen, dekugi; - meines
Wißens,co gá wjm; ßchaft
u. d. Arten 2493-4. 2546.
2845. 804. 1689. † wěda;
-ßchaftlich,včený, t wědě=
Wißmuth, wißmut. [cký.
Wittern,wjdenßký, německý
Wittern 147. 1095. 2846
Witterung 1534. 143. čich.
Wittwal, wlha.
Wittwe, er 2c. 2544. werd.
1411. -enßitz, -ßtand 2258
Witz 1c. wtip, 158. -eln,
twtipkugi;-ling 2089.962
wo? -hin, -nur, -durch 2c.
698. 510-1. -immer, -her,
hin 755-8
Woche,-enblatt 2c.2c.2493-3
-künftige 2190. -en, -en=
bett 2339.1115.504-5.-ge=
ßell, Wöchner, týhodnjk;
-kind 2867.-lohn,týhodné;
-tag 508
wodurch, kudy; čjm.

-kraut 378. -pflaster, flastr pro ssskrlawky; -saamen 1467
Burst 541.322.W. wid. W. 938. eine Art Wagen, drážky? bügel, jjlu ka; -dorn, sspikka, cink; -kraut, ťabr; -wagen, drážky?
Burzel, -kräut., -schlag. rc. 605-6-7.330.-wort, kořen.
Busst 598. neřád, chomol.
Buth rc. 2716. 299. 2874. im W. bring. 2014. -der Hun- de rc. 46. -kraut, kuřjmor.
Butschering, rozpuk.

Z.

Zacken 1418. paroh; amlich- te, ssoklina; an der Gabel, ssspjr; wykrujugi; -ig 2789.
Zackern, wyssremirjm.
Zäcke, s. Zecke.
Zähe rc. 2880. tuhý; židký, 7361.358.768. -werd. 538.
Zählbar, sčjslný. [1861
Zählen 1541. -er 1536-41
Zähmbar 680. -en 2501. 1706. 676. -er, krotitel.
Zähnchen, zaubek; -ueleisen 926. -eln, zaubky dostá- wati, 2076. -nklappen, ge- kťánj zubami; -kirschen. 2335
Zähre, slza; -rling, gikawec.
Zänglein 534
Zänkeln, prossskorpowati se.
Zänker, ssskorpič; -inn 2314. -isch, swárliwý, 365
Zäpfen, čepugi, začepugi.
Zäpfchen, čjpek.
Zärte, husteza, taran; -eln 861. -elwoche, milostinky; -tlich 2015. 361. srdečný; -ling 1015. 868
Zäserlein, čemeřj ko.
Zäumen 1237. 2743. -einen Kapauner, ssperkugi.
Zäunen 1353. 1314. 2464
Zagel, ocas, (caheyl).
zagen, zagbaft rc. 99
Zahl, *m.* s. Zagel, am Schlepp- sacke, chobot; *f.* 158. 1536. cyfra; předeno; -en 20.270 -amt, kplarjcý auřad; -en 1604. 1498. 2000. -viel 1051. -er 1504. -ende, ca- heyl; wecholek
Zahlfigur, cyfra; -geld, plat- né; -meise, mlynaříček; -meister, platnj, 91. 128. -pfennig 338. -reich, mno- hý; -tag, -woche, wyplat- nj den, neděle; -weise, ssla- pák.
Zahm, -werd. rc. 680-1. 2143. 1495. 1550. 2852. 1328
Zahn u. d. Arten rc. zub, 515. -erste, wičky; -langer, ta- fák; -Nebenz. 580. -krum- mer 80. -hohler 623. am Rade, palec; -verlieren 2885 große bekommen, -brecher rc. 2873. -blecker, osskli- báček, -en, s. zähneln, -fleisch 176. -hobel 2873. 387. -kraut, -wurz, zubowá by- lina; -los 51. -lücke 826. -lückig 80. 2376. -schmelz 1610. -schmerz 67. -sichel, zubanec; -stocher 1442. -trost, ťesstinka; -zänglein 534. -zange 1467
Zain, cán; prautek, brym
Zals, ľáp. [Böttcher
Zander, candát.
Zange u. d. Arten 533-4
Zangenkäfer, klessták, 2358
Zank, -en rc. 431. 2297. 359. 220. 238. 445. 2631. 2068
Zapfen, čep 158.2348.2422. 1088. čepowý; -baum, tssisskownjk; -bier 2549. -birn 1449.141.444. -boh- rer 2370. -geld 148. -ge- rüst, -lager, zhlawj; -hahn 148. -hans 52. -kätzlein 374 -kraut 28. 158. 802. -ring, zděř v čepu; -streich 148. -wein, stočky, 1549. -wurzel, srdečnj kořen; -er.
Zappeln 2435. 531. [točič.
Zarge 24. 820. 474. 370
Zargzieher, autornjk.
zart 23. 158. 361. 877. 920. 1166. tenký; zart. Gewis- sen, Herz, autlé swědomj, srdce; -Frauenzimmer 655
Zaser, síe, wlassenj; -ig, wlákniský, wlassenjčkowa- tý; -ern, třepiti se.
Zauber, -ern, -rey, -haft, -isch, -inn, -treiben 141-2 505. -kreis 1329. -werk čáry. kauzly.
Zauche, tissta, čubka, 14. suka
zauderhaft, -ern 883. 1870 746.2348.2532.2044.2841
zausen, cauwám.
Zaum, vzda, 91. -geld, cho- mutné; -los 51. -recht, vz- dě přiwyklý.
Zaun, plot, 770. v. Planken 1501. v. Pfosten 1445. -art, wlow; blume, -glocke 2882 2312. -kirsche, pfynky; -känig, -schliefer 640. -kr- zjk? -rebe, posed; -reis, swjzel; -riegel, ptačj zob? -ruthe, plestew; winde 2311
Zaupel, dwogsskizná owce
zausen 1340. 145. 960
Zeben, St. Sabinow.
Zechbruder 2068. 75. 102
Zeche 93.1639. řad; -en 93. řadugi, 1701. -enmeister, hutmistr; -cher, -gesell 2068. -chfuhre, robotnj po- woz; -genoß, aud cechu; -ine, -meister 93. arcyřa- downjk; -schwester 2068. -tag, pořádek.
Zecke, klissť, ricinus.
Zecker, -macher 942. 494
Zehe 1427. pazaur; -am Knoblauch 2265
Zehen, zehn, -ent rc. rc. 187-8 191. -halb 1940. -malig, desetkrátný? -st-, -thar, de- sátečný; -entstöhner, -hol- de, desátečnjk.
zehnen 2521. 2430. 1705. -rgarten, -gärtner, spiz jr- na, -njk; -geld, -pfennig, cestné, 2520. -ling, gikawec; -wurm, hausenky; -wur- zel, Kronowa brada, 461
Zeichen 2844-5. 98. 364. 1747. -eingebr. 96. -deuter 1501. znamenářř -kunst 1980. -lehre, charakteri- styka; -meister, reyssownj- cký mistr; -chnen, -er 1960 2844. 97
Zeidelbär, brtnjk, -meister, -bler, wčelař, 261. -mes-

D r u c k f e h l e r :

(Billig sollten in jedem Wörterbuche die Druckfehler, selbst die [illegible] folgenden Beyspiele gemäß, verbessert werden. Wäre es doch auch [illegible] deutsch-böhm. Wörterbuche v. J. Dobrowsky, Puchmay[illegible] ic. wenigstens bey den wichtigern, geschehen!)

Spalte. Zeile
IV 21 22 dem, lies: den
XIII 4. nach Cyropädie streiche die aus. [dum.
1. 31. macidum, l. madi-
11 5. *m f.* l *m.*
— 6 Apollinarus, l. A-ris
13 5. 5. Ernest, l. Ernst.
66 51 oculis. l. oculus
77 38 brezno, l. Brezno:
82 4 *adde*: doch bedeutete das *obs.* bron, weiß.

Sp. Zeile
82 25 Preußelb. l. Preißelb.
— 36 blýskawý, l. blýskawý
84 27 *fr. n* l. *fr.* von
85 25 Wachen, l. Wecken.
— 44 Buda, Buda, l Buda
86 44 we, l. kwe. [re.
88 29 incollere. l. incole.
91 32 Sender, l. Sander.
92 18 Reisern 2) l. Reisern.
97 32 olfoacre. l. olfacere
103 60 a, l. ka.

Sp. Zeile [illegible]
104 56 [illegible] b) l. [illegible]
105 37 chlumpáčka, l. [illegible]
— 46 *piol* l. *[illegible]* [[illegible]
109 31 il, iti, l. el, eti.
110 9 [illegible]
113 8 pikonoič, l. [illegible]
— 21 jacire, l. jacere.
114 2 ronctus. l. rhonchus.
126 8 *toi*, l. *cot.*
128 crk, l. crh. [cyclicus.
137 19 circulatoriae. Le-

Pečelina, l. čočkowina.
29 voc. l. loc. [ctrix.
4 confetrix. l. confe-
40 color, l. colore.
25 craiosus, l. cariosus
23 Gaufenweitzen, l. ein
Haufen Weitzen. [tillus.
24 l. vaccinium myr-
44 nicht, l. nicht mehr.
43 parasceves. l. viri-
0 37 báli, l. dáti. [dium.
1 anhelari l. anhelans
2 23 locherrig, l. löcherig.
3 9 ausfüh. l. ausführen.
4 16 mir-s. l. morositas.
6 21 dobře, l. dobré.
8 9 dolky, adde: wdols
11 33 adv. l. adv. sl. [ky.
30 36 n. f. l. f. [hörigen.
— 32 gehörigen, l. zum ge=
— 34 -jwám, l. -pjwám.
35 39 plenitus, l. penitus.
37 47 beneblu. l. benebeln.
38 42 l. dowádzám.
56 36 anderseits, l. anderer=
57 17 druž, l druže [seits.
— 37 spalte, l. spaltet.
58 34 nom. l. Comen.
63 23 prodest, l. prodest
67 10 subst. l. verb. [ei.
71 17 duodenanus. l. d-ri-
— 34 l. bigressarius. [us.
72 42 oděwjm, l. odřwjm.
76 12 sylva. l. Vel. Sylva.
77 20 appelere, l. appete-
78 30 l. aster atticus. [re.
— 36 třesse, l. střesse.
79 45 adde: doch s. wjdyt
und D. Lehrgeb. S. 362
87 18 bylo y konal K fed=
rowal, l. bylo, fedrowal y
konal, K. [ſkého.
— 26 lekářsk-, l. lékař=
88 19 l. Gertenkraut.
— 25 l. feysarka. [städtl.
96 39 Neuhäusel, l. Frey=
00 41 gablusſko, l. g-ka.
01 20 gádrný, l. gadrný.
06 1 ganek ꝛc. l. ganek, nka
— 2 kollerig? l. kollerig, maniacus; gankugi se, kol=
lern, furore.
09 7 lungula. l. lingula.
11 l. gebtisſka od. gevtis
16 37 verb. l. folg. (ſſka.

316.8 ženský, adde Bärlapp
— 16 tergus. l. tergum.
323 2 nach fußt setze (,)
— 4 nach lagopus kein (,)
326 30 nach oxalis kein (,)
— 44 nach manifestum (,)
338 46 der, l. das
346 27 nach Arum kein (,)
350 2 nedele, adde scherzw.
355 31 nach axis kein (,)
359 18 nach owoce: prov.
361 2 rectes. l. vectes.
362 13 l. virga pithometri-
369 24 nice, n. l. nice, f. [ca.
378 14 hlukobý, l. hluboký.
387 36 Kom. l. Comit.
389 37 Taschetuch, l. Taschen=
392 46 Lindemnem. [uhr.
394 31 l. parasitus.
401 24 celere. l. colere.
411 1 1700 l. 1722
414 35 l. veterinarius.
415 4 obadam, l. obádám.
426 26 pula. l. gula.
428 40 spadáč, l. spadák.
429 39 l. antophylli.
439 39 zřebný, l. žrebný.
453 31 l. deſſete.
460 jwera, -rja, l. sl. iwera.
474 9 candella. l. c-ela.
479 44 k towaryš. l. s. t-ů.
481 38 Vel. l. Vel. -3)
482 37 kam. l. kamizola.
483 13 l. kamſyce.
490 47 acer. l. odor.
494 7 vor 2 setze (;)
496 42 l. kasám se.
517 4 Gefäß, l. Gesäß.
523 16 l. krawinec.
525 30 l. Knieholz.
526 23 ſklzawý, l. klzawý.
527 23 klec, l. kleč; Pflug=
sturze, l. Pflugsterze.
— 35 l. Knieholzer
539 30 pochr. l. po chr-ách.
544 25 zawjrat, l. zwjrati
547 8 scus. l. discus.
957 nach betreffend, adde:
-istwj, n. Buchbinder=
569 23 l. caseata. [kunst.
573 21 quo. l. quot.
576 K. l. Kis-Hont.
584 17 nach museum (,)
591 24 precise. l. praecise.
— 35 l. irrigatorium.

595 36 k-ſſk, v. l. knoflik; von
— 38 od. k-kt, l. konterfekt.
599 19 l. verutum.
601 37 nach sex-ria (,)
606 21 l. aromatarium.
607 18 l. aromatarium.
617 44 hy-x. l. hierophy-
624 40 l. aucuparia. (lax.
628 40 l. compactio.
637 8 l. Schneidewerkzeug.
640 17 auch, l. auch králky.
646 23 halitus. l. halitu.
— 30 Alter, l. kurzes Alter.
648 46 nach siphonis (.)
651 42 m. s. l. m. besser.
654 4 nach 2) adde: gen. a.
657 8 lies prepelica.
665 37 Zyps, l. Zypten.
669 20 Sic-, l. Sycophanta.
674 17 s. pl. l. ů. pl.
— 25 l. Rübenkerbel.
676 12 spr-, l. práchniwý.
— 26 ex-vum, l. exactum.
— 44 1. a), l. 1)
682 14 Weise, l. Weihe.
683 25 scrophulus, l. scro-
phula. (scrofula).
687 12 l. körnen.
688 22 prineum. l. pineum
689 20 missio, l. missio; b).
690 39 s. dat. l. dat. von.
693 44 nach coma setze (,)
699 14 těſſicý, l. teſſicý.
711 16 Nicoc-, l. Nicotiana.
712 37 musice. l. musica.
720 39 l. quaesitio. [f.; pl.
723 30 l. nete. f.; pl.
724 44 kutna, l. kulna.
733 7 des l. l. des f.
735 11 cobola, l. kobola.
754 40 unr-, l. unwichtig.
757 4 parvae. l. res parvae
761 45 lék pro ꝛc. streich aus
767 18 pow-, l. prowoditi
— 25 lenoch, adde: gen. a.
777 35 nach fictum, b)
782 39 ob, l. ob (deutsch).
784 21 lubure. l. lubere.
787 11 d L-d, l. der Leinwand
799 19 lichens. l. lichen.
— 40 Lorhe, l. Lorche.
806 27 vice. l. vicem.
818 23 thorus. l. torus.
823 23 lúnowa, l. lúnowý
3. 4 lúnowá.

— 27 nach Läss-s (f.)
— 28 gralea, l. gralla.
829 28 lügen, l. lügend.
859 41 Kratzs-, l. Krätzsalbe.
862 4 čý-, cae, l. čy,-ce.
864 46 Matyá, l. Mátyás.
866 25 ictu. l. ictus.
870 27 mdjm, l. mdljm.
874 42 l. χαλκοχιτων.
875 17 měďoauředj, l. měďoauředňj. [ctura.
— 19 praef-, l. a praefe-
— 28 l. überfließend.
879 1 l. Vertauschung
880 36 l. bacca rosae.
884 22 am obern rc. l. an der Zimmerdecke.
903 letzte, měrau, l. wěrau.
912 26 mlsy, l. mjšý.
— 40 l. exitialis.
— 13 w-njch, l. w-ných.
937 26 Morch, l. March.
942 32 Aufz-, l. Aufziehb.
951 37 cobilis, l. cobitis.
— Krable, l. Krabbe.
963 21 l. ähnelndem
968 21 l. ανδροφόνος.
970 43 l. täuschend.
971 34 Poesie, l. Poesie.
991 9 accepi, l. accipi.
999 10 nčtisko, adde: besser: nátšiško (v. nátcha)
1010 31 adde: aufgeblasen.
1038 13 adde: Nachtwand-
— 17 statt rc. setze u. (ler.
1040 15 fragen, l. freyen.
— 40 l. Einflüsterer.
1062 3 čku, l. ečku.
— 12 nar-j, l. náramennj.
1064 18 l. andropogon.
1076 26 nagež. l. nastrse-ným.
1106 26 nemoc, l. s. nemoc.
— 35 l. diffidere; -rný.
1108 28 indigens, l. indi-
— 29 na, l. na. (gnus.
1116 2 l. irrationale.
1130 12 l. animus.
1121 19 fredus, l. foedus.
1122 24 Unbek. l. Unbekannter
— 33 geheißen, l. geheißen haben.
1137 3 napr-, l. nepragný.

1140 31 nesyt, l. nesýt.
— 34 wolati, l. woleti.
1156 10 -de, -se., l. -se.
1159 14 aufsätzig, l. aufsässig
1160 16 -eit, l. -keit.
1161 15 statt 41 l. 14.
1166 24 -nezp-a, l. nez-au.
1174 43 vnos, l. v. nos.
1178 20 vor nowý kein (,)
— 40 Neutr, l. Neutra.
1300 11 2) sl. aufgeloffen, tumidus gehört zum folg.
1306 29 folg., l. s. oge.
— 43 Berggelbe, ochra, l. Berggelb, Ochra.
— letzte, sit, l. sil.
1307 21 nach ß- l. m. statt n.
— 37 Gräul, l. Gräuel.
1308 letzte, l. Höllenbrand.
1310 38 vorh. l. s. ohlaw
1311 16 nach f. adde: Schaumuster, paradigma, n.
— 36 nach se setze (;)
1312 8 circum streiche aus.
— letzte, l. olmipal.
— 30 Weinöhl, l. Steinöhl
1314 8 il, iti, l. el, eti. [-en.
— 27 45 l. Umzäunung,
1315 25 massiv, gestalt, l. massiv, ungestalt. (bný.
— 32 obhmný, l. obhru-
1318 15 N-gen, l. Neunauge.
— 26 hl. k. l. hlas. český.
— 27 regl. l. vergl.
1319 1 se streiche aus
— 15 geh-s, l. gehauenes.
— 42 s. oklep, l. s. otep.
1320 16 sstjka, m. Flaček, l. sstku, m. Flacek.
— 21 ků, l. kč.
[— 20 obtuitu, l. obtutui.
1322 1 nach B setze ε).
— 17 Quater, l. quater
— 27 Fünfter, l. Fünfer rc.
— 30 l. Achter, octonio.
1323 6 arca, l. area.
— 37 okřiklj, l. okřjdlj.
1328 1 cl-re, l. inclamare.
— 14 sl. s. l. 2) sl. s.
— 25 abg-n, l. ausgespr.
— 26 Reuter, l. Reiter.
— 34 o-ká, l. okrotiá.
1328 45 l. Erdenrund, n.

1329 2 nach K setze ...
1329 13 ekrauzj, l. ok...
— 23 l. mesenteri...
1331 14 W-che, l. We...
1332 4 losa, l. las, ...
— 11 l. [illegible]
— 22 l. Dlein...
— 35 der, l. die
— 42 mé, l. mé
— 44-5 ol. mirrhá, o... fragrans gehört zu o... leaster. Ep. 1333 ...
1333 2 nach Kol ...
— 26 l. fleischfarbe...
— 41 kalm. l. kalci...
1335 11 omačém, l. o...
— 12 l. gabulosen...
— 23 l. infatuatus.
— 43 l. Geschmeid...
1336 28 omtlo, l. omt...
— 26 neomhn, l. neo...
1344 17 rub l. rub (ka...
1453 24 zäumen, l. zäun...
1565 22 Ořjcy, l. Ořj...
1373 14 l. Eselsfüß...
1399 13 Grame, l. Gra...
1492 28 nach rubice ... s. pýšťěm se.
1496 26 bjlé, l. bjlé ... Wet
1627 43 ablösen, l. ablös...
1647 19 der, l. der ...
1650 27 l. Zeugungs...
1651 26 aufschl-, l. aufsc...
— 29 l. přehlížeti ...
— 32 ll. rec. u. geht vor přehledugj
— 43 iti, l. s. iti.
1772 5 etwas, l. etwa.
— 8. l. Keuschtraum...
1782 9 besor-, l. besor...
— 28 p-aum. l. p-ar...
1783 44 wazp, l. woy...
1785 3 l. prewaliti.
— 41 prewrch, l. prewr...
1792 20 35. 41 l. prepag...
— 36 agnitio. l. agnit...
2011 21 l. blutrünstig.
2265 22 Zeben, l. Zeh...
2323 29 l. Waldtrespe
2348 14 ssissina, l. ssi...
2365 31 adde: Erzg.
2870 20 pondus, l. pens...
2871 45 stum, l. stump...

Die übrigen, besonders auf dem in Abwesenheit des Verfassers gedruckten Bo- des 2ten Theils befindlichen kleinern Fehler, kann Jedermann leicht verb-